THESAURUS LINGUAE LATINAE

This file contains a part of the *Thesaurus Linguae Latinae* (ThLL), published in print in Leipzig *et al.* 1900–. Please check on our website (www.thesaurus.badw.de) whether you have the latest version of the file (the version is indicated in the last line on this page).

The **abbreviations** used in the ThLL are explained in the *Index librorum*, which has basic information on all Latin texts from Antiquity (incl. chronology and editions). It is regularly updated and can be consulted on our website: www.thesaurus.badw.de.

Navigating in this file

This file has a **bookmark for every headword**, including those in the *Addenda et Corrigenda* (in vols. VII/2, IX/2, X/1, X/2, *Onomasticon* C & D). You can use the list of bookmarks for fast navigation and to get an overview over the entries. Please note that the list of bookmarks=headwords may not (yet) be complete.

Searching in this file

You can search through the bookmarks/headwords in many pdf-readers after activating the option 'include bookmarks' (or similar) in the search menu.

The file includes an uncorrected OCR text, which may be useful for copying short phrases. **You can search through the text, but may not find what you are looking for – even if the information is contained in the printed volume.** Due to the complexity of the typeface and the age of the print the searchable text (*behind* the page on the screen) is only partially correct and thus may differ from the digital reproduction (= what you see on the screen). **The text of the print** (and its digital reproduction) **is the only authentic version of our dictionary**.

For full-text searches you can use the ThLL-database published by *De Gruyter*™ (available in research libraries).

License and limitations of use

This work is offered to you under a *Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs CC BY-NC-ND* license (explanation here). In addition, you are not allowed to print or modify (parts of) this file or to upload it to a public website (**no file-sharing**). We kindly ask you to respect these restrictions. Instead, please refer fellow researchers to our website. Continued access to this version of the ThLL depends on your acceptance of these conditions. Please also leave this page and the watermark in the file.

Further information

We are enthusiastic about cooperation with academic researchers anywhere in the world. Please include references to the ThLL in your publications where relevant. If you have a lexicographical question about the Latin of Antiquity which cannot be answered from the published volumes of the ThLL, please contact us; contact information is on our website: www.thesaurus.badw.de.

Enjoy working with the Thesaurus Linguae Latinae!

Michael Hillen, General Editor and Project Leader
Munich, February 2019

version 1 (6 February 2019)

THESAVRVS LINGVAE LATINAE

EDITVS AVCTORITATE ET CONSILIO
ACADEMIARVM QVINQVE GERMANICARVM
BEROLINENSIS GOTTINGENSIS LIPSIENSIS
MONACENSIS VINDOBONENSIS

AVXILIANTIBVS ET ALIIS ET CVRATORIBVS FVNDATIONIS
ROCKEFELLERIANAE

VOLVMEN V
PARS PRIOR

D

MDCCCCIX—MDCCCCXXXIV
LIPSIAE IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

A. MCMX Ernestus LOMMATZSCH huius voluminis fasciculo primo pauca praemisit, e quibus haec repetimus:

'Eis quae volumini tertio de Thesauri historia praefati sumus, dum quaerimus quid de proximis annis addendum sit, in mentem venit virorum clarissimorum et desideratissimorum, quos intra tam breve spatium atra dies abstulit: Francisci BVECHELER, Guilelmi HARTEL, Eduardi WOELFFLIN. Quorum erga Thesaurum merita omnes norunt: hi enim Thesauri memoriam resuscitaverunt, fundamenta iecerunt, opus operasque consilio, auctoritate, benevolentia, impendiis unice adiuverunt. Praematura morte absumptus est et Maximilianus IHM qui per quinquennium alteri operis parti ordinandae praefuit, pia nobis semper memoria colendus: summa enim diligentia, etiam postquam aliud officium suscepit, plagulas legendo et adnotando, copias ex inscriptionibus papyrisque supplendo multum profuit, ut Thesaurus emendatior existat atque uberior.'

Anni praeterierunt ex eo tempore viginti quattuor, discriminum et laborum plenissimi. Processerat volumen usque ad quaternionem octogesimum sextum, cum bellum exarsit funestissimum, quo ex collaborantium qui infra nominabuntur numero abrepti sunt Camillus BECKER, Paulus GRAEBER, Gualtarius SCHWERING, Sigismundus TAFEL.

Secuta sunt tempora inopiae nummariae maximae, quibus nisi operi subvenissent adiutores externi in paginis subsequentibus conscripti, sine dubio imperfecta relicta essent, quae iam continuata et provecta esse gaudemus. Gratias agimus maximas omnibus, quorum auxilio per summas rerum angustias opus nostrum ab interitu vindicatum est et promotum.

Animo iam obversatur virorum venerabilium memoria, qui Academiarum suarum iussu cum ceteris operi praefuerunt, morte lugubri studiis liberalibus iam abrepti, delegati a Societate litterarum Gottingensi Fridericus LEO († XV. I. MCMXIV), Paulus WENDLAND († X. IX. MCMXV), Ricardus REITZENSTEIN († XXIII. III. MCMXXXI), ab Academia Lipsiensi Ricardus HEINZE († XXII. VIII. MCMXXIX), a Monacensi Fridericus VOLLMER († XI. IX. MCMXXIII), operis nostri olim dux et princeps.

Redactoris officio in hac Thesauri parte functus est usque ad quaternionem sexagesimum septimum Ernestus LOMMATZSCH, cui successi qui huic praefationi infra subscripsi.

Cooperati sunt Hermannus AMMANN, Vilelmus BANNIER, Ioannes BAVER, Camillus BECKER (†), Theodorus BOEGEL, Edvardus BRANDT, Vincentius BVLHART, Ioannes DREXLER, Eduardus FRAENKEL, Paulus GRAEBER (†), Alfredus GVDEMAN, Oscarus HEY, Ioannes Baptista HOFMANN, Guntherus JACHMANN, Ida KAPP, Ernestus KIECKERS, Maximilianus LAMBERTZ, Ioannes LACKENBACHER, Andreas LEISSNER, Ioannes MERTEL, Carolus NELZ, Carolus PFLVGBEIL, Ioannes RUBENBAVER, Gualtarius SCHWERING (†), Carolus SIMBECK, Carolus STOEGER, Sigismundus TAFEL (†). Aemilius VETTER, Iulius WOLFF, Curtius WVLFF.

Etymologias scripsit Rudolfus THVRNEYSEN, linguarum romanicarum vocabula a latinis oriunda suppeditavit Vilelmus MEYER-LVEBKE.

Praeter eos, qui nunc Academiarum iussu operi praesunt (Eduardus NORDEN Berolinensis, Curtius LATTE Gottingensis, Gualtarius DE WARTBURG Lipsiensis, Ioannes STROVX Monacensis, Edmundus HAVLER Vindobonensis) plagulas nobiscum legerunt Ernestus LOMMATZSCH, qui munere redactoris perfunctus curam indefessam Thesauro suo impertire non desiit, Otto PLASBERG († VI. IV. MCMXXIV) cuius iudicio et diligentiae permulta debuimus, inde ab a. MCMXXIV W. HERAEVS, M. NIEDERMANN, W. M. LINDSAY (in glossis), quibus annis proximis accesserunt Eduardus FRAENKEL, Guntherus JACHMANN, Manu LEVMANN. Gratias cum his agimus maximas tum BIBLIOTHECAE BAVARICAE MONACENSIS illustrissimae praefectis eximia semper liberalitate usis in opere adiuvando. **Indici librorum** quae addantur non pauca habemus: quae huic Thesauri parti iam satis amplae adiungere noluimus, adiungemus Voluminis sexti parti III (H).

Kal. Iul. a. MCMXXXIV.

G. DITTMANN.

* Integra prioris praefationis verba cum paginis IV — VIII fasciculo primo additis infra iterantur.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

IN CONFICIENDA VOLVMINIS QVINTI HAC PARTE PRIORE AVXILIA NOBIS PRAESTITERVNT

NOSTRATES

ACADEMIAE LITTERARVM BEROLINENSIS GOTTINGENSIS HEIDELBERGENSIS LIPSIENSIS MONACENSIS VINDOBONENSIS
MINISTERIA STVDIORVM LIBERALIVM AVSTRIACVM BAVARICVM BORVSSICVM SAXONICVM
MINISTERIA EARVNDEM RERVM CVRAM GERENTIA IN R. P. BADENSI VIRTEMBERGENSI
ORDO AMPLISSIMVS CVRATORVM LITTERARVM STVDIORVMQVE LIBERALIVM HAMBVRGENSIS
MINISTERIVM CVRANS RES INTERNAS GERMANIAE
SOCIETAS NOSTRATIVM STVDIA LITTERARVM FOVENS ANGVSTIIS PRESSA
SOCIETAS LITTERARVM ARGENTORATENSIS
SOCIETAS OPES IN STVDIA LITTERARVM COLLATAS ADMINISTRANS HAMBVRGENSIS
SOCIETAS LITTERARVM REGIOMONTANA
SOCIETAS GOERRESIANA FOVENS STVDIA LITTERARVM IN GERMANIA FIDEI CATHOLICAE
DR. A. GIESECKE DOMINVS HVMANISSIMVS AEDIVM B. G. TEVBNERI LIPSIENSIVM

EXTERNI

A. MCMXX—MCMXXII

AFRICAE AVSTRALIS

VNIVERSITATIS VRBIS CVI NOMEN EST STELLENBOSCH PROFESSOR J. BASSON

AMERICANI

GVILELMVS A. OLDFATHER PROFESSOR VNIVERSITATIS ILLINOIENSIS CVM AMICIS
LANE COOPER PROFESSOR VNIVERSITATIS ITHACENSIS CVM AMICIS
FRANCISCVS H. FOBES PROFESSOR COLLEGII AMHERSTIANI CVM AMICIS
G. L. HENDRICKSON PROFESSOR VNIVERSITATIS YALENSIS
E. K. RAND PROFESSOR VNIVERSITATIS HARVARDIANAE
SOCIETAS CVI NOMEN ERAT NEW YORK EMERGENCY SOCIETY FOR GERMAN AND AVSTRIAN SCIENCE AND ART EIVSQVE PRAESES FRANCISCVS BOAS PROFESSOR VNIVERSITATIS COLVMBIANAE NOVOEBORACENSIS
SOCIETAS CVI NOMEN ERAT WISCONSIN EMERGENCY SOCIETY FOR GERMAN AND AVSTRIAN SCIENCE AND ART EIVSQVE SECRETARIVS ERNESTVS BRVNCKEN CIVIS VRBIS QVAE VOCATVR MILWAVKEE
VNIVERSITAS PRINCETONIANA EIVSQVE BIBLIOTHECARIVS J. TH. GEROVLD VIR HVMANISSIMVS

BATAVI

M. BOAS PHILOLOGIAE CLASSICAE DOCTOR AMSTELODAMENSIS ET AMICI CVM ALII TVM SOCIETAS CVI NOMEN EST PROVINCIAAL VTRECHTSCH GENOOTSCHAP VOOR KVNSTEN EN WETENSCHAPPEN

DANI

REGIA ACADEMIA LITTERARVM DANICA HAVNIENSIS
A. B. DRACHMANN PROFESSOR HAVNIENSIS ET AMICI

FENNI

†A.H.SALONIVS PHILOLOGIAM CLASSICAM DOCENS IN VNIVERSITATE HELSINGFORDIENSI ET AMICI

HELVETII

J. WACKERNAGEL PROFESSOR BASILEENSIS ET AMICI

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

SVECI

E. **LÖFSTEDT** PROFESSOR LVNDENSIS ET AMICI
V. **LVNDSTRÖM** PROFESSOR GOTEBORGENSIS
† P. **PERSSON** PROFESSOR VPSALIENSIS
H. **SJÖGREN** PROFESSOR VPSALIENSIS

A. MCMXXIII—MCMXXX

AMERICANI

† **FRANCIS W. KELSEY** PROFESSOR VNIVERSITATIS MICHIGANAE EIVSQVE AMICI **OTTO H. KAHN** ET **FELIX WARBVRG** NOVOEBORACENSES

† **JOHN MAX WVLFING** VNIVERSITATVM BONNENSIS GISSENSIS HEIDELBERGENSIS MONACENSIS VRATISLAVIENSIS HONORIS CAVSA VEL CIVIS VEL SENATOR ET **HUGO A. KOEHLER** CIVES AMERICANI VRBIS CVI NOMEN EST ST. LOVIS SOCIETATIS RES ADMINISTRANTES CVI NOMEN ERAT **ST. LOVIS EMERGENCY RELIEF COMMITTEE**

MRS. **J. M. WVLFING** OB MARITI DEFVNCTI MEMORIAM

LESSING ROSENTHAL CIVIS AMERICANVS VRBIS QVAE VOCATVR CHICAGO CIVIT. ILLIN. IN MEMORIAM PATRIS **IVLII ROSENTHAL** CIVIS AMERICANI NATI IN VICO BADENSI CVI NOMEN EST LIEDOLSHEIM QVI LITTERIS ET DISCIPLINIS LIBERALIBVS IN VNIVERSITATE HEIDELBERGENSI IMBVTVS LINGVAE LATINAE ET MONVMENTORVM ANTIQVORVM STVDIO FLORVIT ET PERITIA

DR. **LOVIS E. SCHMIDT** EIVSQVE FRATER DR. **OTTO L. SCHMIDT** CIVES AMERICANI VRBIS QVAE VOCATVR CHICAGO CIVIT. ILLIN. IN MEMORIAM PATRIS DR. **ERNESTI SCHMIDT** CIVIS AMERICANI NATI IN VICO BAVARIAE CVI NOMEN EST EBERN QVI SVMMOS IN MEDICINA HONORES AB AMPLISSIMO MEDICORVM ORDINE VNIVERSITATIS VIRCEBVRGENSIS ADEPTVS LINGVAE LATINAE RERVMQVE AD ANTIQVITATES ROMANAS PERTINENTIVM AMATOR FVIT ET CVLTOR ERVDITISSIMVS

G. A. SCHNVLL CIVIS AMERICANVS VRBIS QVAE VOCATVR INDIANAPOLIS ET AMICI

DR. H. C. **IACOB GOVLD SHVRMAN** A. MCMXXV—MCMXXX AB AMERICAE SEPTENTRIONALIS CIVITATIBVS FOEDERATIS LEGATVS IN GERMANIAM MISSVS ACADEMIAE LITTERARVM BORVSSICAE HONORIS CAVSA ASCRIPTVS

A. MCMXXXI—MCMXXXIV

AMERICANI

CVRATORES **FVNDATIONIS** FACTAE IN MEMORIAM **CAROLI SCHVRZ** A. MCMXXXI

CVRATORES **FVNDATIONIS ROCKEFELLERIANAE** INDE AB A. MCMXXXIII

MRS. **J. M. WVLFING** MEMORIAE CAVSA MARITI PRAEMATVRE DEFVNCTI **JOHN M. WVLFING** CIVIS VRBIS QVAE VOCATVR ST. LOVIS THESAVRI PER MVLTOS ANNOS FAVTORIS EGREGII CVM COGNATIS AFFINIBVSQVE IN EADEM VRBE HABITANTIBVS MR. **A. J. WALTER** MRS. **H. RIESENBERG** MISS **ANNY GUYE** MRS. **E. TAVENNER** PROF. **EVGENIVS TAVENNER** VNIVERSITATIS WASHINGTONIANAE

MR. **FAIRFAX HARRISON** PRESIDENT OF THE SOUTHERN RAILWAY CIVIS VRBIS QVAE NOMEN DVCIT A GEORGIO WASHINGTON

DANI

CVRATORES **FVNDATIONVM** QVAE VOCANTVR **CARLSBERG FOND** ET **RASK-ØRSTED FOND** STIPENDIVM DEDERVNT OPERIS NOSTRI SOCIO DANICO

HELVETII

EX **AERARIO PVBLICO** EROGAVERVNT BINA STIPENDIA DANDA OPERIS NOSTRI SOCIIS HELVETICIS

QVORVM OMNIVM STIPES GRATA MEMORIA
PROSEQVVNTVR QVI ACADEMIARVM IVSSV OPERI PRAESVNT

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

IN MEMORIAM

FRANCISCI W · KELSEY

† PR · ID · MAI · A · D · MCMXXVII

QVI FVIT ADIVTOR THESAVRO SPONTE LATINO
REBVS IN ADVERSIS AVXILIVMQVE TVLIT
DILECTIS STVDIIS MORS ABSTVLIT ATRA VIGENTEM:
VIVIT QVEM MEMORVM PECTORA GRATA COLVNT

IN MEMORIAM

JOHN MAX WVLFING

† DIE XXVIII · MENS · IAN · A · D · MCMXXIX

PECTORE SINCERO STATVISTI FERRE LEVAMEN
FATIS OPPRESSO NOSTRO OPERI GRAVIBVS:
VLTRO SVBVENIENS ET AMICOS SIC VT AMICVS
IVVISTI NOSTRAS RES ADERASQVE DIV:
TE IAM DVRA TVIS RAPVIT MORS FVNERE ACERBO
ATQVE ANIMVM CAMPOS DVXIT AD ELYSIOS:
NOS VERO CVRAEQVE TVAE FIDEIQVE PROBATAE
VIVEMVS MEMORES AVXILIIQVE TVI

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Eis quae volumini tertio de Thesauri historia praefati sumus, dum quaerimus quid de proximis annis addendum sit, in mentem venit virorum clarissimorum et desideratissimorum, quos intra tam breve spatium atra dies abstulit: Francisci BVECHELER, Guilelmi HARTEL, Eduardi WOELFFLIN. Quorum erga Thesaurum merita omnes norunt: hi enim Thesauri memoriam resuscitaverunt, fundamenta iecerunt, opus operasque consilio, auctoritate, benevolentia, impendiis unice adiuverunt. Praematura morte absumptus est et Maximilianus IHM qui per quinquennium alteri operis parti ordinandae praefuit, pia nobis semper memoria colendus: summa enim diligentia, etiam postquam aliud officium suscepit, plagulas legendo et adnotando, copias ex inscriptionibus papyrisque supplendo multum profuit, ut Thesaurus emendatior existat atque uberior.

Opificum autem collegio per annos 1907—1909 accesserunt sodales hi: Maximilianus LAMBERTZ, Friedericus REISCH, Georgius SIGWART, Gualtarius SCHWERING, Iohannes MERTEL, Iohannes B. HOFMANN, Theodorus BOEGEL iterum, Carolus SIMBECK, Andreas LEISSNER, Carolus STOEGER, Iohannes RVBENBAVER, Guntherus JACHMANN.

Indici notarum librorum scriptorum haec habemus addenda:

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

schedarum numeri	indicatur aetas	notarum exempla	notae solvendae sunt sic:	editiones codices
132		Adnot. Lucan. 10, 545	adnotationes super Lucanum lib. 10 vers. 545	Endt, Lipsiae 1909
143ᵃ	aet. Hieronymi	Anian. Chrysost. hom. 8, 3	Aniani interpretatio homiliarum S. Ioannis Chrysostomi octo in Matthaeum, homilia 8 pars 3	Migne gr. **58** p. 975—1058
40	54—57	Ascon. tog. cand. p. 94 Cl.	Asconii orationum Ciceronis quinque enarratio, in orationem in toga candida, p. 94 Clark	Clark, Oxonii 1907 (in margine sunt numeri editionis K.-S.)
150	354—430	Avg.	Augustinus episcopus Hipponensis	
	fere 400	bapt. 7, 54, 103	de baptismo lib. 7 cap. 54 § 103	Petschenig, Corp. Vind. **51** p. 143—375
	411	coll. c. Don. 3, 25, 43	breviculus collationis cum Donatistis lib. 3 cap. 25 § 43	Petschenig, Corp. Vind. **53** p. 37—92
	406	c. Cresc. 4, 66, 83	contra Cresconium grammaticum et Donatistam lib. 4 cap. 66 § 83	Petschenig, Corp. Vind. **52** p. 323—582
	412	adv. Don. 35, 58	contra partem Donati post gesta (vulgo: post collationem adversus Donatistas) cap. 35 § 58	Petschenig, Corp. Vind. **53** p. 95—162
	418	c. Emer. 12	gesta cum Emerito Donatistarum episcopo § 12	Petschenig, Corp. Vind. **53** p. 179—196
		—	epistula ad catholicos de secta Donatistarum v. un. eccl.	
	fere 420	c. Gaud. 2, 13, 14	contra Gaudentium Donatistarum episcopum lib. 2 cap. 13 § 14	Petschenig, Corp. Vind. **53** p. 199—274
	fere 400	c. Parm. 3, 6, 29	contra epistulam Parmeniani lib. 3 cap. 6 § 29	Petschenig, Corp. Vind. **51** p. 17—141
		—	contra partem Donati post gesta v. adv. Don.	
	402	c. Petil. 3, 59, 71	contra litteras Petiliani lib. 3 cap. 59 § 71	Petschenig, Corp. Vind. **52** p. 1—227
	393	psalm. c. Don. 288	psalmus contra partem Donati vers. 288	Petschenig, Corp. Vind. **51** p. 1—15
		serm. ad Caesar. 9	sermo ad Caesariensis ecclesiae plebem § 9	Petschenig, Corp. Vind. **53** p. 165—178
	fere 410	un. bapt. 18, 32	de unico baptismo (contra Petilianum) cap. 18 § 32	Petschenig, Corp. Vind. **53** p. 1—34
	402	un. eccl. 25, 75	epistula ad catholicos de secta Donatistarum, vulgo de unitate ecclesiae cap. 25 § 75	Petschenig, Corp. Vind. **52** p. 229—322
		Ps. Avg. c. Fulg. 26	libellus adversus Fulgentium Donatistam cap. 26	Petschenig, Corp. Vind. **53** p. 287—310
	saec. IV	quaest. test.	liber quaestionum veteris et novi testamenti	Souter, Corp. Vind. **50** p. 1—416
		I 127	quaestiones numero CXXVII. quaest. 127	
		II vet. II nov. II mixt.	appendix eas continens alterius cuiusdam editionis quaestiones, quae in recensione I non leguntur	Souter, Corp. Vind. **50** p. 417—480 (retinuimus numeros vulgatos, quorum concordantia data est p. 418)
		de Rustic. 7	sermo de Rusticiano subdiacono cap. 7	Migne **43** p. 733—758, Petschenig, Corp. Vind. **53** p. 281—285 (ex codice quodam Cellensi nunc deperdito primus ed. Vignier Parisiis 1654)
153	saec. II—III	Barnab. 17, 2	Barnabae epistulae interpretatio cap. 17 § 2	Heer, Freiburg i. Br. 1908
198	cos. 510 † 524	Boeth. in Porph. comm. pr. 2, 32 p. 132, 5	Boethii in isagogen Porphyrii commentorum editionis primae lib. 2 cap. 32 p. 132, 5 Brandt (antea: in Porph. dial.)	Brandt, Corp. Vind. **48** p. 1—132
		in Porph. comm. sec. 5, 24 p. 348, 3	editionis secundae lib. 5 cap. 24 p. 348, 3 Brandt (antea: in Porph. comm.)	ibid. p. 133—348
174		Cael. Avr. acut. exc. p. 731	Caelii Aureliani acutarum passionum librorum excerpta p. 731 Daremberg	Daremberg, Ianus 2, 1847, p. 478—499; 690—731 (ex codice Bruxellensi saec. XII)
80	a. 256	Cypr. sent. episc.	sententiae episcoporum de haereticis baptizandis	v. Soden, Nachr. der Gött. Ges. d. W., phil.-hist. Kl. 1909, 247—307
J	I a. 370/371 II a. 375	Epist. impp. de Asia (Bruns, fontes[7] p. 270) II 15	epistulae Valentiniani Valentis Gratiani de provincia Asia, epist. II l. 15	Bruns, fontes iuris R. antiqui ed. sept. p. 270—273 (ex marmore Ephesi rep.)
225		Epist. apost. 8, 18	epistula apostolorum ad fideles apogrypha col. 8 l. 18	Hauler, Wiener Studien 30, 1908, p. 22 (ex cod. Vind. 16 rescripto)
197	saec. VI	Evgraph. Ter. Ad. 997	Eugraphi commentum Terenti, Adelphorum v. 997	Donati commentum Terenti ed. Wessner vol. III pars 1 (1908)
98	fere 347	Firm. err. 29, 4	Iuli Firmici Materni v. c. de errore profanarum religionum cap. 29 § 4	Ziegler, Lipsiae 1907

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

schedarum numeri	indicatur aetas	notarum exempla	notae solvendae sunt sic:	editiones codices
75ª	saec. III	IGNAT. ad Philipp 15, 3	Ignatii epistularum vetus interpretatio, ad Philippenses cap. 15 § 3	Patrum apostolicorum opera ed. de Gebhardt, Harnack, Zahn II p. 1—107. 174—296
J		INSCR. graec. Rom. Cagnat IV 262	Inscriptiones graecae ad res Romanas pertinentes vol. IV num. 262	Cagnat, Paris 1908
73		ITALA Veron.	codex Veronensis I (1) saec. VI: Sirach 34,12—31; prov. 6, 6—19; sap. 10, 10—11, 2. codex Veronensis II (2) saec. VII *vel* VIII: Ezech. 36, 22—28	Charles U. Clark, Transactions of the Connecticut ac. of arts and sciences, vol. X, Iuly 1909, p. 7 18
		Weing.	codicis Weingartensis folia Stuttgardensia: prophet. euang.	Lehmann, Sitzungsb. d. Münch. Akademie, phil.-hist. Kl. 1908, 4
J	aet. Traiani	LEX Manc. 4, 35	lex de Villae Magnae colonis data ad exemplum legis Mancianae, p. IV l. 35	Bruns, fontes iuris R. antiqui, ed. sept. p. 295—300
J	post Hadrianum	LEX met. Vipasc. frg. 2, 46	legis metalli Vipascensis fragmentum alterum a. 1906 repertum; l. 46	Bruns l. c. p. 293—295 (e tabula ahenea)
203	aet. Cassiodorii	MVTIAN. Chrysost. hom. 34 p 456	Mutiani scholastici interpretatio homiliarum S. Ioannis Chrysostomi in epistulam ad Hebraeos, homilia 34 p. 456 Migne	Migne gr. 63 p. 237—456
P		PAPYR. Giess. 57, 10	Griechische Papyri zu Giessen, n. 57 l. 10	Ernst Kornemann et Paul M. Meyer, Lipsiae 1910
75ª	saec. III	PASSIO Polycarp. 22, 3	martyrii S. Polycarpi vetus translatio cap. 22 § 3	Patrum apostolicorum opera ed. de Gebhardt, Harnack, Zahn II p. 108—172
—	—	POLYCARP. ad Philipp. 14	Polycarpi epistulae ad Philippenses vetus translatio cap. 14	
136	saec. IV	SCHOL. Cic. Bob. p. 165	scholia in Ciceronis orationes Bobiensia p. 165 Hildebrandt	Hildebrandt, Lipsiae 1907
		SCHOL. Cic. Gron. p. 6, 26 Hild.	scholia in Ciceronis orationes Gronoviana, quae vocantur; pars ab Hildebrandt edita p. 6 l. 26	Scholia in Ciceronis orationes Bobiensia ed. Hildebrandt (1907) p. 1—6 (= p. 402, 24—405, 29 Orelli)
225	saec. V	PS. THOM. apoc. 4, 18	Ps. Thomae apocalypsis col. 4 l. 18	Hauler, Wiener Studien 30, 1908, p. 21 (ex cod. Vind. 16 rescripto)

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Post annum 1906 copias nostras expleverunt et auxerunt hi:

scriptores vel opera	ediderunt	excerpserunt
Ambr. obit. Theod. Valent.	Migne 16	Hoppe
Anian. Chrysost. hom.	Migne gr. 58	Probst
Apon.	Bottino-Martini	Rubenbauer
Aug. varia	Corp. Vind. 41	Götz. Meister
——— bapt., c. Parm.	Corp. Vind. 51	Hoppe
——— doctr. Christ.	Migne 34	Wulff
——— epist.	Corp. Vind. 34	Wulff
——— c. Faust.	Corp. Vind. 25	Denk
——— gen. ad litt.	Corp. Vind. 28, 1	Kuntz
——— in Iob quaest. hept.	Corp. Vind. 28, 2	Wulff
——— vera relig.	Migne 34	Wulff
Avit. Brac. Lucian. epist.	Migne 41	Probst
Bruns fontes iuris R. antiqui, varia	ed. septima 1909	Schwering
Cael. Aur. acut. exc.	Daremberg	Probst
Cassiod. anim. compl.	Migne 70	
——— Clem. Alex.	Zahn	Wulff
——— Didym. in Iudam	Migne gr. 39	
——— in psalm.	Migne 70	Denk
Cypr. testim.	Corp. Vind. 3	Denk
Dionys. Exig.	Migne 67	Spelthahn
Epist. pontif.	Migne 20	Wulff
——— ———	Thiel	Bannier
Facund.	Migne 67	Spelthahn
Ferrand. epist.	Migne 67	
Greg. M. dial. 2	Migne 77	Hoppe
——— in euang. in Ezech.	Migne 76	Reisch
——— moral.	Migne 75	Elsperger. Reisch
——— mortal. past.	Migne 76. 77	Reisch
Hesych. in lev.	Migne gr. 93	Götz
Ignat. epist.	Zahn	Meister
Iust. Vrgell.	Migne 67	Spelthahn
Leo M. epist.	Migne 54	Wulff
Mirac. Steph.	Migne 41	Probst
Mutian. Chrysost. hom.	Migne gr. 63	Burger
Polycarp.	Zahn	Meister
Praedest.	Migne 53	Denk
Primas. Ps. Primas.	Migne 68. 117	Hoppe
Rufin. Adamant.	Bakhuyzen	Hoppe
——— Clement.	Gersdorf	Probst
——— hist. 6—11	Mommsen	Hoppe
——— Orig. in exod. etc.	Migne gr. 12	Pöschel
——— Orig. in Rom.	Migne gr. 14	Schwering

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

scriptores vel opera	ediderunt	excerpserunt
Tract. in Luc.	Mai	Probst
Vigil. Thaps.	Migne 62	Götz
Vitae patr.	Migne 73	Lambertz
In schedulas digeruntur:		
Ciceronis orationes	ed. Clark et Peterson	recognoscentibus Bögel, Herdegen, Hey, Lommatzsch, Nohl, Simbeck
Hieronymi epistulae	Corp. Vind. 54	folia dum imprimuntur humanissime nobis transmittit editor Hilberg
Ephemerides philologicae		A. Klotz
Inscriptiones, papyri		M. Ihm †, E. Diehl

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

NOTANDA

de lemmatis: [ ] *includunt corrupta.*
( ) *non lecta, at secundum analogiam deducta vel ficta a grammaticis.*
? *praepositum dubiis.*
✕ *praefixum indicat non omnes locos in schedis congestos afferri.*
vocales (non syllabas) certo longas lineola solita distinximus

in locis scriptorum allatis: ⟨ ⟩ *includunt suppleta.*
[ ] *delenda.*
* *praefixum scriptoris vel scripti nomini vel numero indicat lemma ex coniectura mutatum esse.*
† *inscriptiones distinguit christianas, ubi ex re visum est.*

numeri nude inclinatis litteris positi indicant ipsius Thesauri paginas versusque.

verba lexicographi ubique data sunt litteris inclinatis.

in etymologicis his notis uti voluit R. Thurneysen:

cps.	*compositum*
cf. c.	*conferendum cum*
inc. orig.	*incertae originis*

anglosax.	*anglosaxonice*	*island.*	*islandice (altnordisch)*
armen.	*armeniace*	*lituan.*	*lituanice (litauisch)*
boruss.	*borussice*	*med.*	*medice (avestisch)*
cambr.	*cambrice (kymrisch, welsh)*	*osc.*	*osce*
		pers.	*persice*
got.	*gotice*	*slavon.*	*slavonice (altkirchenslawisch, altbulgarisch)*
gr.	*graece*		
hebr.	*hebraice*	*theod.*	*theodisce*
hibern.	*hibernice*	*umbr.*	*umbrice.*
ind.	*indice (sanskrit, wedisch)*		

ex linguis romanicis quas dicimus W. Meyer-Luebke non enumeravit nisi ea vocabula quae usu continuo servata vitam et transformationes linguae sunt secuta, omisit quaequae postea a doctis vel technicis ex latina lingua iam emortua noviciis illata sunt singulas linguas distingui voluit notis his:

it.	*italice*
val.	*valachice (rumänisch)*
francog.	*francogallice*
hisp.	*hispanice.*

quae in his linguis desunt verba, accita sunt ex dialectis sic notatis

It. mer.	*Italiae meridionalis*
It. sept.	*Italiae septentrionalis*
sard.	*sarda*
langob.	*langobardica (lombardisch)*
tic.	*ticinensi (tessinisch)*
pedem.	*pedemontana (piemontesisch)*
raet.	*raetica*
neap.	*neapolitana*
sic.	*sicula*
prov.	*provinciali (provençalisch)*
francog. vet.	*vetere Francogalliae*
port.	*portugallica.*

auctorum nomina subscripta sunt vocabulorum singulis tractatibus, complurium tamen eiusdem deinceps sequentium tantum ultimo, hic illic ubi spatium deerat caute abbreviata.

Th. ascriptum est originationibus R. Thurneyseni,

M.-L. iis quae de linguis romanicis addidit W. Meyer-Lübke,

L. iis quae composuit vel addidit E. Lommatzsch, qui hoc volumen ordinandum suscepit,

Mbr. iis quae B. Maurenbrecher.

nostri aevi libros sive ephemerides nominibus plenis vel ita abbreviatis, ut facile expleantur, attulimus; notandum PW. 'Pauly-Wissowa Realenzyklopädie der klassischen Altertumswissenschaft' Stuttgart 1894 sqq.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

THESAVRVS LINGVAE LATINAE

VOLVMEN V1

D

D *littera quarta (cf.* SVET. *p. 2,10). apud Latinos nominatur* de (*inde a* LVCIL. *l. 29, cf.* TER. MAVR. 101), *apud Hebraeos* daleth (HIER. in Zach. 12,10 p. 903. *cf. p. 7, 59*), *apud Graecos* delta (*cf.* AVSON. 348,14 non formam, at vocem deltae gero Romuleum d. *v. sub h. v.*). *de declinatione et genere v. vol. I p. 1,27 sqq. feminine ponitur* QVINT. inst. 1, 7, 12 *l. 26, gen. neutri* AVSON. *l. 4.* **1** *de pronuntiatione: generatim*: PRISC. gramm. II 20, 10 sunt igitur hae tres b g d mediae. MAR. VICTORIN. gramm. VI 7, 23 d consonans muta rigida (GRAMM. suppl. 302, 21). 33, 24 d autem et t, quibus, ut ita dixerim, vocis vicinitas quaedam est, linguae sublatione ac positione distinguuntur: nam cum summos atque imos coniunctim dentes suprema sui parte pulsaverit, d litteram exprimit *eqs.* (*sim.* TER. MAVR. 201. MART. CAP. 3, 261 d appulsu linguae circa superiores dentes innascitur). POMP. gramm. V 286, 11 fit hoc vitium (*iotacismus*), quotiens post ti vel di syllabam sequitur vocalis, si non sibilus sit; quotienscumque enim post ti vel di syllabam sequitur vocalis, illud ti vel di in sibilum vertendum est. *de* d *apposita vel subtracta*: PRISC. gramm. II 35, 10 *d* frequenter interponitur compositis hiatus causa prohibendi, ut 'redigo' (*cf.* MACR. sat. 6, 9, 6 d littera *in* 'bidennes' ex superfluo, ut assolet, interiecta), subtrahitur etiam, cum sequens syllaba ab s et alia consonante incipit, ut 'aspiro' *etc.* 47, 7 in d pariter nulla potest syllaba desinere praepositiva, nisi sequens quoque ab eadem incipit in simplicibus dictionibus et in plerisque compositis, ut 'abaddir', ... 'addo', 'reddo', 'redduco', quod etiam 'reduco' dicitur (*cf.* MAR. VICTORIN. gramm. VI 38, 31 VEL. gramm. VII 66, 5). QVINT. inst. 1, 7, 12 a Latinis veteribus d plurimis in verbis adiectam ultimam, quod manifestum est etiam ex columna rostrata, quae est Duilio in foro posita. *cf.* 12, 10, 32. *de assimilatione*: LVCIL. 374 abbi⟨be⟩re: ⟨hic⟩ non multum est d siet an b. 376 atque accurrere scribas dne an c non est quod quaeras eque labores. CHAR. gramm. I 10, 3 d littera tam praeponitur vocalibus quam subiungitur, ut 'datur' 'additur': praeponitur et litteris consonantibus c g l p r s t; quae saepe succedunt in locum eius, ut 'accipe' 'aggere' *etc.* (DIOM. gramm. I 424, 9 DOSITH. gramm. VII 384, 15. *cf.* PRISC. gramm. II 35, 1. 47, 20). *cf.* MAR. VICTORIN. gramm. VI 13, 24 (quicquam *pro* quidquam. CASSIOD. gramm. VII 160, 10). *de similitudine sonorum* d *et* r: VARRO ling. 6,4 meridies ab eo quod medius dies: d antiqui, non r in hoc dicebant. CONSENT. gramm. IV 392, 15 peres pro pedes. MAR. VICTORIN. gramm. VI 9, 17 SCAVR. gramm. VII 26, 3 *al.* d *et* l: PAVL. FEST. p. 20 ipsum quoque caelare verbum ab eadem càusa (*sc.* caedere) est dictum, d littera cum l permutata. p. 124 *melicae* l littera pro d substituta. *cf.* p. 147 FEST. p. 340 PROB. app. gramm. IV 199, 3. MAR. VICTORIN. gramm. VI 8, 15 kadamitatem pro cal-. 9, 17 linguam per l potius quam per d. 26, 1 SCAVR. gramm. VII 13, 10 *al.* SERV. ecl. 1, 2 l enim et d interdum sibi invicem cedunt. *ponitur* d *pro* t: QVINT. inst. 1, 4, 16 t litterae cum d quaedam cognatio (*cf. l. 10*). 1, 7, 5 illa quoque servata est a multis differentia, ut 'ad', cum esset praepositio, d litteram, cum autem coniunctio, t acciperet. *cf.* 1, 11, 5 cum c ac similiter t non evaluerunt, in g ac d molliuntur. CHAR. gramm. I 112, 9 (sed *et* set) PROB. app. gramm. IV 202, 37 (quod *et* quot) *al.* *pro* z: PRISC. gramm. II 36, 19 quamvis in multis veteres haec (y *et* z) quoque mutasse inveniantur et ... pro ζ ... s vel ss vel d posuisse, ut odor quoque ἀπὸ τοῦ ὄζειν. *cf.* PROB. app. gramm. IV 197, 23 MAR. VICTORIN. gramm. VI 10, 10. **2** *de forma litterae*: PRIAP. 54, 1 CD (ED *codd., em. Bücheler*) si scribas temonemque insuper addas, qui medium vult te scindere, pictus erit (*sc.* penis). PLIN. epist. 2, 17, 4 porticus in D litterae similitudinem circumactae. GRAMM. suppl. 302, 21 d binis virgulis depingitur, quam, ut alii putant, duas esse litteras C et I, conglutinatae autem et coniunctae simul alius sonum mutae facere scimus, quae duo testamenta significant (*cf.* 306, 11). **3** *compendia et notae*: **a** *pro numero 'quingenti'*: CHAR. gramm. I 10, 6 d ... nota praenominis Decimum significat; item numeri, cum quingentos scribimus. **b** *in figuris geometricis sim.*: VITR. 9, 8, 6. **c** *in scriptura secreta*: SVET. Iul. 56 quae si quis investigare et persequi volet, quartam elementorum litteram, id est d, pro a et perinde reliquas commutet. **d** *pro nota verborum (cf.* PROB. litt. sing. gramm. IV 272 *sqq.* NOT. laterc. gramm. IV 278 *al.): usitatiora (tam apud scriptores quam in titulis)*: D(ecimus) *v. l. 7.* d(are, datum *etc.*), d(amnas), d(e), d(ecretum), d(ecurio), d(edicare), d(eus, dea), d(extra), d(icit), d(ies), d(olus, *cf.* ISID. orig. 1, 22, 1), d(ominus), d(onum), d(um)t(axat, *cf.* ISID. orig. 1, 22, 1), d(uumvir); *alia ex titulis collecta v.* CORP. *indices et Cagnat, Cours d'épigr. lat.*[3] *p. 388.* *nota cum apice*: CORP. X 4536 ḿ(enses) II d́(ies) XX.

[**daber**] tonsor rasor GLOSS. II 576, 16. *cf.* craber.

dābīr [*hebr.* דְבִר. *Th.*]. HIER. nom. hebr. p. 41, 19 -r oraculum (GLOSS. IV 225, 11). quaest. hebr. in gen. p. 33, 24. EVCHER. instr. 2 p. 147, 60 -r oraculum quod erat factum in medio in interiore parte templi in quo et arca domini erat. ITALA III reg. 6, 16 (Legion.) fecit ex -r (δαβίρ, VVLG. oraculum) parietem in sancta sanctorum. 6, 17. 20. 31. *cf. nom. propr.* *plur.*: dibrē hajamim (דִּבְרֵי הַיָּמִים) id est verba dierum HIER. prol. gal.

dablan *acc.* *genus palmae*: PLIN. nat. 13, 34 Iuba apud Scenitas Arabas praefert omnibus saporibus quam vocant -n.

dabum undecim unciae METROL. p. 130, 23. *i. q.* deunx.

dacrima (dacruma) *v.* lacrima.

dacrydium, -iī *n.,* *δακρύδιον.* DIOSC. 1, 115 de dagridiu id est lacrimum Aethiopicum (1, 106, 6 W. *περὶ δακρύου ἐλαίας Αἰθιοπικῆς. cf.* SCRIB. LARG. 252). GARG. MART. med. 30 -ii (dyagridii *codd. rec.*) sc(ripulos) XII. PS. GARG. MART. p. 212 (diacridium *codd.*). CASS. FEL. 1 p. 4 (diagridio *codd.*).

dactalus, dactulus *v.* dactylus.

×**dactylicus,** -a, -um, *δακτυλικός.* *fem.* -ē: CASS. FEL. *p. 3, 10.* DIOM. gramm. I 521, 23. 27 *et saepe* (*idem* -a: 503, 21. 522, 9. 523, 9. 525, 35). *acc.* -ēn: DIOM. gramm. I 527, 27. *n.* -on: GRAMM. VI 274, 12. **1** *de metro, quod dactylo pede constat*: CIC. orat. 191 quod ille -us numerus hexametrorum magniloquentiae sit accommodatior (*cf.* de orat. 3, 182 MART. CAP. 5, 519). QVINT. inst. 9, 4, 46 ῥυθμός est aut par, ut -us *eqs.* (9, 4, 48 *bis. cf.* MART. CAP. 9, 977). DIOM. gramm. I 474, 17 -a spondiazonta metra (501, 3. 17 PRISC. gramm. III 459, 8. 16. POMP. gramm. V 122, 18 metrum unicuique pedi accidit, ut puta de dactylo -um metrum *al.* TER. MAVR. 1099. ISID. vir. ill. 7 libros -o heroico metro compositos. orig. 1, 38, 6 GLOSS. III 513, 49). DIOM. gramm. I 480, 5 aequa divisio ... -a ... nominatur (DON. gramm. IV 370, 34 SERG. gramm. IV 481, 25. GRAMM. VI 644, 28). I 495, 16 -us nominatur *versus*, cum omnes fere dactylos habet, maxime novissimum (496, 18. 529, 8. PRISC. gramm. III 459, 4 versus [*Verg. Aen. 1, 1*] ... specie -us. VLT. SYLL. gramm. IV 264, 5 -um versum synaliphas ubique posse recipere. AVSON. 399, 37 SERV. georg. 3, 449. gramm. IV 461, 25 versiculos). DIOM. gramm. I 498, 11 hoc comma, si priorem habuerit dactylum, dicetur -um. 503, 21 -a tome (*pentametri*). 519, 37 *Asclepiadei* duo penthemimeres et duae dipodiae sunt -ae. 521, 23 tripodia -e (521, 27 *et saepe*). 528, 34

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

hexameter -us (529, 13. 18 MAR. VICTORIN. gramm. VI 209, 16 *al.*). PRISC. gramm. III 420, 4 -is pedibus (PRVD. perist. 3, 209 DRAC. Orest. 14). SERV. gramm. IV 465, 20 -a penthemimeres (466, 11. 29 MAR. VICTORIN. gramm. VI 144, 2 FRG. BOB. gramm. VI 623, 29). TER. MAVR. 1094 GRAMM. VI 274, 12. ATIL. gramm. VI 291, 24 de priapeo -o. PS. BASS. gramm. VI 312, 4 epos, quod -um *genus versuum* dicitur. 312, 8 epos sive -um *genus poeseos.* SACERD. gramm. VI 502, 23 monoschemasticus -us (506, 18 *al.*). PRVD. cath. 3, 28 camena . . ., serta mystica -o texere docta liga strophio. MART. CAP. 9, 981 *sqq.*

2 *subst. fem.* dactylicē: *medicamentum*: CASS. FEL. 74 p. 178, 15 alia quae appellatur a Graecis -e, id est podicalis, si quidem podicis vitia emendat.

dactyliothēca (-ē), -ae *f.* [*δακτυλιοθήκη. *Th.*]. PLIN. nat. 37, 11 gemmas plures primus omnium Romae habuit — quod peregrino appellant nomine -am — privignus Sullae Scaurus *eqs.* 1, 37, 5 -e. MART. 11, 59, 1 -am non habet. 14, 123 -a. CELS. dig. 47, 2, 68 pr. -a. VLP. dig. 32, 52, 8 *bis.* PAVL. dig. 32, 53, 1. NOT. Tir. 114, 41 dectilotheca. *cf. Mau, PW. IV 2017.*

dactylis, -dis *f.* [*δακτυλίς. *Th.*]. *genus uvae*: PLIN. nat. 14, 40 non item *indigent arbore* -des digitali gracilitate. *cf.* dactylus *l. 81.*

dactylītis, δακτυλῖτις. DIOSC. 3, 4 longa vero aristolochia masculus est, qui et -is (doctilicis *trad.*) dicitur. ISID. orig. 17, 9, 52 *aristolochiam longam* etiam et dactylitem vocant, quod sit radice robore digitali et longa.

dactylōsus, -a, -um *a* dactylus. ISID. orig. 17, 9, 48 hanc *paeoniam* alii -am *vocant* a digitorum similitudine. *cf.* dactylus *p. 4, 8.*

×dactylus, -ī *m.,* δάκτυλος. *n.* -um *v. l. 32.* *acc.* -on: PLIN. nat. 24, 182. TER. MAVR. 1132. 1134. 1152. 1158. dactilus: PASS. Thom. p. 137, 18 APIC. 1, 1. 6, 230 (*gen. plur.* dactilum). NOT. Tir. 114, 56. dactulus: EDICT. imp. Diocl. 6, 81 *et saepe codd.* dattilus: DAMIG. lapid. 42. dattulus: PS. MATTH. euang. 20, 1 (*cod. B, om. cett.*). dactalus: ITIN. Anton. Plac. rec. A 1. 14 (*nom.* dactalum). 34. 42 ITIN. Theod. 19 GREG. TVR. Franc. 6, 6. daptylus: CASS. FEL. 42 p. 101 (*p*) PLIN. VAL. 5, 7. 27 DIOSC. 1, 118. daltilus *v. p. 4, 2.* GLOSS. -us graece digitus (*cf. l. 40. 57. 61*). digitus. *cf. nom. propr.*

1 *apud metricos pes versus* (— ◡ ◡): CIC. orat. 217 -us qui est e longa et duabus brevibus. *cf.* QVINT. inst. 9, 4, 81 DIOM. gramm. I 465, 15. 478, 13 DON. gramm. IV 370, 2. EXPLAN. in Don. gramm. IV 523, 7 a digiti positione dictus est -us, qui iuncturam unam habet longam et breves duas (*cf.* CLEDON. gramm. V 30, 23 SACERD. gramm. VI 498, 20 GRAMM. VI 637, 23 MART. CAP. 9, 984 SCHOL. Hor. ars 274 ISID. orig. 1, 16, 8). MAR. VICTORIN. gramm. VI 45, 15 *al.* ANTH. 480, 5 PS. CENS. frg. 13, 4. AVDAX gramm. VII 334, 17 -us ⟨unde⟩ dictus? ἀπὸ τῶν Ἰδαίων Δακτύλων, qui eo usi sunt [musae], . . . qui feruntur cantu quodam et tinnitu aeris vagitum Iovis celasse (*cf.* IVLIAN. TOL. gramm. V 323, 11). CIC. orat. 188 ita fit aequalis -us (*sc. altera pedis pars alteri*). 191. 194 iambus enim et -us in versum cadunt maxime. *ibid.* spondeum . . . esse aequalem -o. 197. QVINT. inst. 9, 4, 49. 87. 88 herous qui est idem -us. 9, 4, 101 *sqq.* 136. DIOM. gramm. I 478, 13 -us quem Graeci politicon appellant. 481, 3 diiambus . . . -us ab iambo appellatur. PRISC. gramm. III 418, 6 MAR. VICTORIN. gramm. VI 207, 16 GRAMM. VI 643, 10 *sqq.* AVSON. 413, 38 trinodem -um. SIDON. carm. 23, 26.

2 *a similitudine digiti* -us *nominatur*: **a** *genus palmae* [*it.* dattero. *M.-L.*]: ISID. orig. 17, 7, 1 fructus autem eius (*palmae*) -i a digitorum similitudine nuncupati sunt. ORIBAS. eup. 2, 3 fynicos (*i.* phoenices) -os dicunt (*cf.* GLOSS. -us fenicus. -i φοίνικες. finicis id est -is. δάκτυλους φυνίκιν). DAMIG. lapid. 42 phoenicio balano id est -o. PS. MATTH. euang. 20, 1 pomis quae -i vocantur. GLOSS. fructus digito similis. -i fructus palmarum. palma cum -is φοῖνιξ. PLIN. nat. 13, 46 suum genus e sicciore turba -is, praelonga gracilitate curvatis interim. PLIN. med. 3, 19 -os tres in aqua coquis ad tertias. PELAGON. 375 *al.* VEG. mulom. 1, 56, 17. 3, 8, 2 AMBR. hex. 3, 13, 55 videas palmam, quae -os generat. PS. AMBR. mor. Brachm. p. 1170A habet insula haec -os, nuces quas Indicas dicimus, grandes et minutas. HEGES. 3, 6, 3 -orum odores. 3, 26, 2. MARCELL. med. 15, 65 -orum ossa (*i. nuclei.* THEOD. PRISC. eup. faen. 53 APIC. 1, 1). 22, 38 qui palmulas -os ex aceto . . . manducaverit. 27, 141 -orum carnes (ORIBAS. syn. 6, 6). 31, 10 nucleos de -o *al.* THEOD. PRISC. eup. faen. 50 *al.* DIOSC. 1, 118. EVSTATH. Bas. hex. 5, 8 p. 919A *dulcedo* in -o. PALLAD. hist. mon. I 2 p. 257D tres arbores -orum *al.* ORIBAS. syn. 4, 2 *al.* ITIN. Anton. Plac. rec. A 1 civitas pulchra, deliciosa, ornata palmis -orum. 42 petra viva, in qua pendent digiti molles ut carnei in modum -orum. PASS. Thom. p. 137, 18 palmae ramus plenus -is grandibus. EDICT. imp. Diocl. 6, 81 dactulos Nicolaos optimos (ITIN. Theod. 19 CASS. FEL. 42 p. 101. 61 p. 151. *cf.* GLOSS. *s. v.* Nicolaus). THEOD. PRISC. log. 36 Thebaicos -os (ORIBAS. syn. 2 add.[847]). ORIBAS. syn. 2 add.[848] -is patetis. *nota de ipsa arbore*: GROM. p. 352, 1 plantavimus -um. **b** *genus uvae* (*cf.* dactylis): COLVM. 3, 2, 1. PLIN. nat. 14, 15 praelongis -i porriguntur acinis. ISID. orig. 17, 5, 15. 17 -i a longitudine *dicuntur.* **c** *genus conchae* [*it.* dattero di mare, *francog.* dail. *M.-L.*]: PLIN. nat. 9, 184 concharum e genere sunt -i, ab humanorum unguium similitudine appellati. 1, 9, 87. *cf.* 32, 151. POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 544, 15 daltilus (*nomina natantium*). **d** *genus gemmae*: PLIN. nat. 37, 170 Idaei -i in Creta . . . pollicem humanum exprimunt. SOL. 11, 14 ISID. orig. 16, 15, 12. **e** *genus graminis*: PLIN. nat. 24, 182 cum in cacumine *graminis* aculei sunt plurimum quini, -on appellant . . .; altero . . . utuntur cum axungia, ideo -on appellantes, quia digitis medeatur. 24, 183. **f** *genus floris, paeonia* (*cf.* dactylosus): GLOSS. -us herba epionia. DIOSC. 3, 152 ydeus dactilius (3, 140 W. Ἰδαῖους δακτύλους).

deriv.: dactylosus. *graec.*: dactylicus, dactylis, dactyliti(-e-)s. *comp. graec.*: dactyliotheca.

dadamus *v.* dictamnus.

dādinus, -a, -um, δάδινος. CASS. FEL. 79 p. 191 olei -i.

dādūchus, -ī *m.,* δᾳδοῦχος. FRONTO p. 122, 6 N. -is Eleusinae faces gestantibus. CORP. VI 2251 Pontius -us spirarches Liberis (*sic*) patris. 9340.

daeda *v.* taeda.

daedalicus, -a, -um; *cf.* daedalus. VEN. FORT. carm. 11, 11, 17 -is manibus nituit textura sororis.

daedalio, -onis *m.* HYG. fab. 200 p. 127, 14 Daedalion . . . est conversus in avem -em, id est accipitrem.

daedalus, -a, -um, δαίδαλος, *cf. nom. propr.* PAVL. FEST. p. 68 -am a varietate rerum artificiorumque dictam esse apud Lucretium terram, apud Ennium Minervam, apud Vergilium Circe, facile est intellegere, cum Graeci δαιδάλλειν significent variare. GLOSS. -a πολυμήχανος. ingeniosa. docta vel varia. -um ποικίλον. *activo sensu*: ENN. frg. inc. 46 *v. l. 24.* LVCR. 1, 7 tellus (1, 228 CARM. epigr. 469, 2). VERG. Aen. 7, 282 Circe. *c. genet.*: LVCR. 4, 549 verborum -a lingua. 5, 234 naturaque -a rerum. *passivo sensu*: LVCR. 5, 1451 signa. VERG. georg. 4, 179 tecta *apium.* *c. abl.*: LVCR. 2, 505 Phoebeaque -a chordis carmina.

adv. **daedalē**: IVL. VAL. 3, 53 aquila effigiata -e.

×daemōn, -onis *m.* (*f. p. 5, 67*), δαίμων. daimon: PORPH. Hor. epist. 2, 2, 10. *cf.* PS. APVL. *p. 5, 13.* demon: TAB. devot. Audollent 233, 28. 265a 6. 295, 11. *v. l. 39 et 51.* *cf.* GRAMM. suppl. p. 292, 21 -n per dipthongon scribitur. *acc. plur.* -as *passim.* *acc. sing.* -a: PAVL. NOL. carm. 25, 336. *abl. plur.* daemonis: PAVL. NOL. epist. 26, 1 (*nisi pertinet ad* daemonium). daemónum: COMM. instr. 1, 35, 19. dĕmonum: CYPR. GALL. exod. 929 iud. 402 (deut. 226 daemonibus). *de origine vocis*: CHALC. comm. 132 *angeli* humanis *rebus* prudenter opitulantes idemque speculatores et executores -es, opinor, tamquam daimones dicti: -es porro Graeci scios rerum omnium nuncupant. SERV. Aen. 3, 111 Corybantes δαίμονες sunt, ministri matris deum, quasi δαήμονες, qui totum sciunt. AVG. civ. 9, 20 -es enim dicuntur, quoniam vocabulum Graecum est, ab scientia nominati. *cf.* MACR. sat. 1, 23, 7 MART. CAP. 2, 154. CASSIOD. in psalm. 95, 5 quamvis -es latine scientes vocentur quasi dii manes, in humano tamen sermone convicium est. ISID. orig. 8, 11, 15. *aliter*: MACR. sat. 1, 23, 7 (*sec. Posidonium*) ἀπὸ τοῦ δαιομένου. FVLG. myth. 3, 5 p. 64 demos graece populus dicitur, et quia populos subdere cupiebant . . . demones dicti sunt. GLOSS. δαίμων. larva (IV 327, 13. 485, 35. *cf. p. 5, 72. 82. 6, 70*). *legitur graece* VARRO Men. 539 κακὸς δαίμων, *latine inde ab* APVL.

1 *generatim de potestate quadam divina, quae est inter deos et homines, i. q. angelus, genius sim.* APVL. Socr. *passim* (*in codd. inscribitur* de deo Socratis, *sed cf.* AVG. civ. 8, 14 quisquis ante disputationem Apulei, qua -um dignitas commendatur, titulum libri 'de -e Socratis' legeret *eqs.*), *ex. gr.*: 6 p. 133 hos (*divinas potestates*) Graeco nomine -es nuncupant, inter caelicolas ⟨terricolas⟩que vectores hinc precum inde donorum, qui ultro citro portant hinc petitiones inde suppetias, ceu quidam utrique interpretes et salutigeri *eqs.* 9 p. 141. 11 p. 143. 12 p. 145 ex hoc ferme -um numero poetae solent haudquaquam procul a veritate osores et amatores quorundam hominum fingere *eqs.* 13 p. 148 -es sunt genere animalia, ingenio rationabilia, animo passiva, corpore aëria (*cf.* Plat. 1, 11), tempore aeterna. 14 p. 150. 15 p. 150 quodam significatu et animus humanus etiam nunc in corpore situs -n nuncupatur (*cf.* AVG. civ. 9, 11). p. 151 eum nostra lingua, ut ego interpretor, haud sciam an bono certe meo periculo poteris genium vocare *eqs.* (*cf. l. 75.* TERT. anim. 39 apol. 32 PORPH. Hor. epist. 2, 2, 10 LACT. inst. 2, 14, 12 FIRM. math. 2, 19, 12 *l. 79.* MAR. VICTORIN. in Gal. 4, 9 p. 1180B quosdam -es aërios vocant, rursus alii empyrios, alii enydros, alii genios id est terrenos, aquaticos, aerios, ignitos). APVL. Socr. 16 p. 154. 20 p. 166 *sqq.* -n *Socratis* (CHALC. comm. 168 AVG. civ. 8, 14). Plat. 1, 12 -as vero, quos genios et lares possumus nuncupare, ministros deorum arbitratur custodesque hominum et interpretes, si quid a diis velint. *cf.* PS. APVL. Ascl. 4 *sqq.* 28. 33. 37. IVL. VAL. 1, 28 haec bestia (*draco*) . . . -n melior appellatur. 1, 29 -as et praesules locorum (*angues*). FIRM. math. 2, 19, 12 appellatur autem hic locus a nobis bonus -n vel bonus genius, a Graecis agathos -n (*v. p. 5, 10*). *cf.* 2, 19, 13. 4 praef. 4. 4, 18 de loco -is. SORT. Sangall. 11, 5 non videbis mortem inimici, quia -es illum custodiunt, quos colit. CHALC. comm. 120 porrigit diligentiam usque ad angelicae naturae, quos -as vocat, extricationem (132 angelos sive -as. *cf. etiam p. 5, 25. 55.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

9, 19). 131 talis est porro natura -um ... habens cum divinitate consortium. 134 cunctis ... caeli regionibus sortitis -as inquilinos. 135 erit ergo definitio -is talis: -n est animal rationabile, immortale, patibile, aetherium, diligentiam hominibus impertiens. 188 -es inspectores speculatoresque meritorum. *al.* MAR. VICTORIN. ad Iust. 15 -n ... nunc bonus, nunc malus *est.* AVSON. 108, 7 enthea -e maenas. *in devotione*: TAB. devot. Audollent 265ª 6 tu quicumque es demon, te oro ut .... *cf.* 230 a 1 magnus -n. 230 a 3 omnipotens. 230 a 7 f⟨ort⟩issimus. 230 a 9 agilissime. 233, 28. 295, 11 -es infernales. agathos daemon (*cf. p. 4, 80*): CORP. XIV 3533 (*Tibure*) *ab altera parte*: agatho -i sacrum. *ab altera*: ἀγαθῷ δαίμονι. IVL. VAL. 1, 25 *locus*, cui agathu -os appellatio manet. PS. APVL. herb. 94 *peucedanum* prophetae agathon daimona *dicunt* (*cf.* DIOSC. 3, 78 W.).

2 *speciatim apud christianos, i. q. spiritus immundus qui hominem incurrit, seductor hominum malignus, diabolus, deus ethnicus* (*cf.* AVG. civ. 9, 19 *p. 7, 27*): MIN. FEL. 26, 7 *sqq.* spiritus sunt insinceri, vagi, a caelesti vigore terrenis labibus et cupiditatibus degravati ... eos spiritus -as esse poetae sciunt, philosophi disserunt, Socrates novit ... magi quoque non tantum sciunt -as, sed etiam quicquid miraculi ludunt, per -as faciunt *eqs.* 27, 6 Saturnus et Serapis et Iuppiter et quicquid -um colitis (FILASTR. 61, 3 -es colentes). *al.* TERT. spect. 8 frigebat -um concilium sine sua Matre Magna. 10. 12 omnium -um templum est *amphitheatrum*: tot illic immundi spiritus considunt, quot homines capit. idol. 4 omnia elementa ... in idololatrian versuros -as et spiritus desertorum angelorum, ut pro deo adversus deum consecrarentur (*cf.* CHALC. comm. 135 hos quidam et huiusmodi -as proprie vocant desertores angelos). 15 nat. 2, 13. pudic. 9 familiare id -um pecus (*i. porcus*). anim. 1 Pythii quoque -is (*i. Apollinis*) suffragium. 25. 28 *al.* apol. 2 *al.* adv. Val. 22 adv. Marc. 4, 7. 20 PS. TERT. haer. 1 ITALA Marc. 7, 30 (cod. n.; δαιμόνιον, VVLG. daemonium). COMM. instr. 1, 3. 1, 22, 10. 1, 35, 19 -um fana. apol. 683 simulacrum -is. ARNOB. nat. 1, 23 (*ibid.* heroas). 2, 25 anima ... post deum principem rerum et post -es et genios locum optinens quartum. 2, 35 *al.* IVVENC. 1, 712 servivitque tuo nobis sub nomine -n. FIRM. err. 13, 4. 28, 11 math. 3, 4, 27. 3, 6, 17. ITIN. Burdig. p. 590 est ibi et crepta, ubi Salomon -es torquebat (*cf.* BREV. de Hier. p. 153, 10. 154, 5). HIL. in Matth. 7, 10. 11, 5. 12, 11. 15 *al.* OPTAT. 3, 2 p. 69, 6 Asmodeus -n (VVLG. Tob. 3, 8 daemonium). LVCIF. reg. apost. 7 Baal et reliquos -es, quos ethnici deos nuncupant. Athan. 1, 31 quem vestrum sequar? tene, *Constanti*, templum -um, an illum *apostolum* dei templum? FILASTR. 124, 1 animas venenariorum ... transire in -es ac pecudes *etc.* ANON. Vales. 12, 61 (*verba Theodorici*) aurum et -em qui habet, non eum potest abscondere. HIER. epist. 14, 8, 3 (*cf.* PELAG. in I Cor. 5 p. 740ᴮ). 21, 12 *sqq.* 22, 6, 4. 51, 5. in Is. 9, 2 p. 132 satellites eius (*diaboli*) -es. 41, 21 p. 504 idola vel -es assidentes idolis. nom. hebr. p. 57, 11 *v. p. 7, 35.* VVLG. lev. 17, 7 nequaquam ultra immolabunt hostias suas -bus (τοῖς ματαίοις). Matth. 8, 31. 9, 34 in principe daemoniorum eicit -es (τὰ δαιμόνια). 12, 24 *sq.* (δαιμόνια). Iac. 2, 19. RVFIN. hist. 5, 13, 2 virginis cuiusdam actae spiritu -is (δαιμονώσης). 5, 28, 18. Clement. 4, 36 participare -um mensae hoc est immolata degustare. PRVD. perist. 1, 97. 10, 101 servis idolorum ac -um. 10, 1088. ham. 6, 22 pater -n. *al.* PAVL. NOL. carm. 14, 24. 23, 72 *al.* AVG. *scripsit* de divinatione -um. civ. *passim, ex. gr.*: 1, 31 eorum, quos deos putabat ..., quos esse noxios -es non intellegebat. 2, 2 nefandis sacrificiis servire -bus. 5, 9 *angelorum* malorum, quos angelos diaboli vel etiam -es appellamus. 7, 27 nefarios -es atque immundissimos spiritus. 9, 1. 15, 23 quosdam -es, quos dusios Galli nuncupant (ISID. orig. 8, 11, 103 GLOSS. V 597, 45). 22, 8 adulescens ... -em incurrit. 22, 22 milleformes -um incursus (VITA Caes. Arel. 22. MAR. MERC. Nest. adv. Pel. 1, 7 incursio). c. acad. 1, 7, 20 ab huius aëris animalibus quibusdam vilissimis, quos -as vocant. serm. 12, 11 *saepe.* CYPR. GALL. iud. 402 -is Astaratis aras. SVLP. SEV. chron. 1, 31, 2 *al.* COD. Theod. 16, 10, 23 (*a. 423*). PROSP. resp. ad Vinc. 6 hoc inter malos homines distat et -es, quod ... -bus nulla est in aeternum servata conversio. CAEL. AVR. acut. 3, 18, 175 *satyros*, vinolentos atque in usum veneris pronos -es. SALV. gub. 7, 101 testimonio Delfici -is. CASSIOD. hist. 2, 16 luxuriosissimae -is, id est Veneris. ARATOR act. 2, 391 ab atro -e corda premi. CARM. c. pag. 80 ISID. diff. 2, 42. *nota de -e bestiarum*: PELAGON. 397 obdormiet et lethen -is sui accipiet *equus.* VEG. mulom. 1, 20, 3 haec universa commixta ... -es fugant. 3, 12, 1. 4 *quod suffimentum* -es abigit et larvas.

deriv. graec.: daemoneticus, daemonicus, daemonius (-e, -um), daemonizari. *comp.*: daemonicola. *graec.*: cacodaemon.

daemonēticus, -a, -um *a* daemon. ITALA Iac. 3, 15 (cod. ff) non est sapientia quae descendit desursum, sed terrestris, animalis, -a (δαιμονιώδης, ITALA cod. p *et* VVLG. diabolica).

daemoniacus *adi. et subst.* [*quasi* *δαιμονιακός, *a* daemonium. *Th.*]. daemoniăcum: VEN. FORT. Mart. 1, 474. *cf. etiam* daemonicus *et* daemoniosus.

1 *a daemonio correptus*: GLOSS. energumina -a. II 585, 24 larvatus -us. V 111, 21 larvales -i. III 602, 37 lunaticus -us. ITALA Matth. 4, 24 (cod. k) obtulerunt illi ... -os (δαιμονιζομένους, VVLG. qui daemonia habebant). 8, 16 (VVLG. daemonia habentes). 8, 28 (cod. d). 9, 32. 12, 22. Luc. 11, 14 (cod. f) adduxerunt ad eum unum -um (*sim.* cod. n; δαιμονιζόμενος, VVLG. *aliter. cf. l. 71*). TERT. orat. 29 -os expiare (carn. 4 carnem ... -am [*i. daemoniacos*] expiat). CYPR. sent. episc. 1 apud haereticos ..., ubi exorcizat -us. FIRM. math. 3, 5, 32 *stellae* insanos, lunaticos, -os faciunt. ITIN. Anton. Plac. rec. A 25 in quo loco -i mundantur. 42. HIL. in Matth. 9, 5. 17, 5 domino ... puer offertur -us (VVLG. Matth. 17, 15 lunaticus, σεληνιάζεται). in psalm. 118 phe 4 AVG. gen. ad litt. 12, 19 p. 408, 24 PS. AVG. serm. 292, 7. 314, 1 SVLP. SEV. Mart. 17, 2. 18, 1. SALV. gub. 7, 102 aut phreneticum aut -um. OP. imperf. in Matth. 21 p. 747 GREG. TVR. Mart. 1, 2 vit. patr. 17, 2 Andr. 27 tit. GREG. M. dial. 4, 6 p. 329ᴰ in euang. 4, 3. 32, 6 in Ezech. 1, 12, 24. ISID. alleg. 157 -us ... significat gentilem populum multorum cultibus daemoniorum obnoxium. orig. 16, 4, 3 *gagates lapis* -os prodit. DAMIG. lapid. 32 daphnea lapis facit ad lymphaticos et ad -os. VITA Nicet. 15 Radegund. 25. *nota*: SCHOL. Hor. ars 453 morbus regius, quem quidam -um, alii comitialem, alii arquatum vocant. *cf.* GLOSS. IV 215, 12 caducus -us. 2 *quod ad daemonium pertinet, daemonii est*: PRISCILL. tract. 1 p. 6, 25 -a confessio (*i. daemonii.* 2 p. 38, 21). 1 p. 18, 3 contempta -ae sapientiae asseveratione. 6 p. 76, 17 -a idolorum natura. PS. AMBR. paenit. 19. HIER. in Is. 45, 9 p. 538 -is ... vinculis alligatos. in Ier. 29, 24 p. 1049 -o spiritu (in Ezech. 13, 17 p. 130 in Zach. 13, 3 p. 909). in Dan. 2, 20 p. 629 qui *dei* ... -is artibus atque praestigiis terrena deludunt (Ephes. prol.). in Os. 2, 10 p. 19 probata imbecillitate -a. vita Hilar. 20 -is (*v. l.* daemonicis) imprecationibus. RVFIN. Orig. in num. 13, 4. in Ios. 12, 2 non per aliam quamlibet occasionem -is (daemonicis *al.*) vulneribus locum dare. hist. mon. 7 p. 414ᴬ -a superstitio. 7 p. 414ᴮ caerimoniis -is. AVG. epist. 149, 26 malos principatus et malas potestates, diabolicas scilicet et -as. CASSIAN. c. Nest. 7, 13, 4 si quis unquam aequavit -am infidelitatem. PETR. CHRYS. serm. 18 p. 248ᶜ liberos -a servitute. FAVST. REI. serm. 29 p. 340, 1 vitia -ae impugnationis. POMER. 2, 15, 2. SALV. gub. 8, 11 -orum sacrificiorum plenus. CASSIOD. hist. 8, 1 p. 1107ᶜ umbra -a velut mulier speciosa. GREG. M. in euang. 26, 4 sub iugo ... -ae dominationis. moral. 21, 7 *opp.* humanus. 26, 31 -a subtilitate. NICET. symb. p. 44, 9. 49, 1. *nota i. q. daemonio similis*: IGNAT. ad Smyrn. 2 existentibus incorporeis et -is (ἀσωμάτοις καὶ δαιμονικοῖς).

daemoniālis, -e *a* daemonium. PASS. Petr. 5 incendium -e, *i. a daemoniis factum.*

daemoniarchēs, *acc.* -ēn *m.*, *δαιμονιάρχης. *i. q. princeps daemoniorum*: LACT. inst. 2, 14, 6 hi sunt immundi spiritus, quorum idem diabolus est princeps, unde illum Trismegistus -en vocat. 2, 16, 12 -es ipse. epist. 24 (29), 1.

daemoniārius, -ī *m. a* daemonium. HIER. tract. in psalm. I p. 240, 28 -us qui habet daemonem.

daemoniāticus, -ī *m. a* daemonium, *cf.* daemoniacus. PS. AVG. quaest. test. I 89 p. 150, 14 Sout. -i purgati.

daemonicola, -ae *m.* [*a* daemon *et* colere. *Th.*]. *i. q. cultor daemonum*: AVG. civ. 9, 19 nonnulli istorum, ut ita dixerim, -arum. epist. 42, 1 adversus -as te scribere. 169, 1. 231, 5 conf. 8, 2, 4. *nota adiect.*: AVG. civ. 18, 41 in hac -a civitate.

daemonicus, -a, -um, δαιμονικός. *cf. etiam* daemoniacus. *i. quod ad daemones pertinet, daemonum est*: TERT. spect. 9 Ericthonius ... portentum est -um, immo diabolus ipse. anim. 39 spiritus -us (LACT. inst. 4, 27, 14 CASSIAN. c. Nest. 7, 17, 7). 46 -am esse rationem eorum spirituum. 50 lymphaticos efficit Colophonis scaturrigo -a. resurr. 58 -i impetus. apol. 27 spiritus -ae (daemoniacae *pars codd.*) et angelicae paraturae. LACT. inst. 4, 15, 12 -a (*v. l.* daemoniaca) potentia. 4, 30, 9 -is fraudibus. RVFIN. hist. 2, 14, 5 -ae virtutis. 3, 26, 3 stimulis -is. PRVD. perist. 3, 73 -is inimica sacris. 6, 36 aras -as (EVGIPP. epist. 5). AVG. civ. 4, 29 *civitas* -is ritibus obligata (7, 24. 10, 16). 21, 6 homines -arum artium. c. Faust. 15, 7 doctrina -a. CASSIAN. c. Nest. 4, 9, 7 -is superstitionibus. SALV. gub. 4, 8. VICT. VIT. 3, 48 -a vociferatione. SEDVL. carm. pasch. 4, 145 rabies ... -o cuneata globo. VEREC. in cant. 1, 2. 4, 5. 22. VEN. FORT. Mart. 2, 132 -as etiam species falsasque figuras. 3, 451 vita Leob. 10, 30. 22, 70.

daemoniē *v.* daemonius.

daemoniōsus, -ī *m.* [*a* daemonium. *Th.*]. *i. q daemoniacus sub 1* (GLOSS. ⟨ar⟩repticius -us. larvales -i. epilentici -i): ITALA Luc. 11, 14 (cod. d) offertur ei -us surdus (*cf. l. 2*). RVFIN. Clement. 3, 3. 9, 17. GEST. Pilat. 1, 1 -os curat (*v. l.* daemoniacos). PALLAD. hist. mon. I 24 p. 308ᴰ si ... -a (δαιμονιῶσα) credaris. PASS. Barth. p. 133, 4 cum haberet filiam lunaticam atque -am (δαιμονῶσαν). PASS. Thom. p. 159, 10 ACT. Eulal. 6.

daemonitio *v.* daemonizatio.

ˣ**daemonium,** -ī *n.*, δαιμόνιον. TERT. apol. 32 nescitis genios daemonas dici et inde deminutiva voce -a (*cf.* FVLG. myth. 3, 5). daemonion: APVL. apol. 27. daemónia: COMM. instr. 1, 16, 11. daemonīs *abl. plur.? v. p. 4, 37.* *legitur graece*: CIC. div. 1, 112, *latine inde ab* APVL.

1 *de daemone Socratis*: APVL. apol. 27 Socratis -on. 63 hocine est, quod appellitabatis -um? TERT. anim. 1 si quidem aiunt -um illi (*Socrati*) a puero adhaesisse, pessimum revera paedagogum, etsi

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

post deos et cum deis -a deputantur penes poetas et philosophos *eqs.* apol. 22. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 263 quoddam -um sibi significasse referebat *Socrates.* **2** *i. q.* ***malus daemon*** *(cf. l. 27. p. 6, 13)*: MIN. FEL. 38, 1 ne quis ⟨nos⟩ existimet aut -is cedere aut nostrae religionis pudere. TERT. spect. 7 in qua *urbe* -orum conventus consedit. 8 -is et angelis. 9 transiit a dei munere ad -orum officia. 10 duo ista -a (*Venus et Liber*). 12 *al.* idol. 1 -is et immundis spiritibus. 4. 20 dei nationum -a. *al.* nat. 2, 12 test. anim. 2. 3. 6. orat. 17 -um oraculi Pythii. ieiun. 8 adversus diriora -a ieiuniis proeliandum. anim. 39. 46 *sqq.* adv. Prax. 26. adv. Marc. 4, 8 a -is liberare. *al.* apol. 21. ITALA Matth. 12, 24 (Tert. adv. Marc. 4, 28 p. 516) hic non expellit -a (τὰ δαιμόνια, VVLG. daemones) nisi in Belzebule. HERM. Pal. sim. 9, 22, 3 magnum enim -um est audacia et confidentia inanis. Pal. mand. 2, 3 PS. ORIG. tract. 6 p. 58, 20. 14 p. 154, 2. 20 p. 211, 15. IVVENC. 2, 607 princeps -orum (VVLG. Matth. 12, 24). FIRM. err. 9, 3 ITIN. Theod. 12. HIL. in Matth. 11, 8 peccatum in se, quod -um nuncupat, habens. myst. p. 11, 29. 21, 20 in psalm. 68, 11. LVCIF. reg. apost. 7 Baali et omnibus -is servire. *al.* HIER. epist. 39, 2, 3 ut saepe bimuli trimulique...-o corripiantur. VVLG. deut. 32, 17 immolaverunt -is et non deo. II par. 11, 15 sacerdotes excelsorum et -orum vitulorumque (*ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν καὶ τοῖς εἰδώλοις καὶ τοῖς ματαίοις καὶ τοῖς μόσχοις*). Tob. 3, 8 *al.* psalm. 90, 6 ab incursu et -o meridiano (*cf.* AVG. in psalm. 90 serm. 1, 9). 95, 5 quoniam omnes dii gentium -a. 105, 37 Is. 34, 14 Bar. 4, 7. 35 Matth. 4, 24 *et saepe* TEST. nov. RVFIN. hist. 3, 36, 11 non sum -um incorporeum. 4, 7, 9 -is parhedris. PAVL. NOL. epist. 8, 3 v. 50 servit -is, si simulacra colit. AVG. civ. 2, 4 immunda -a. 6 praef. 9, 19 ubicumque illarum litterarum hoc nomen positum est, sive daemones sive -a dicantur, non nisi maligni significantur spiritus. *al.* epist. 102, 20 quasdam non in promptu sitas caelites potestates esse -a. *al.* SVLP. SEV. chron. 2, 28, 5 Mart. 17, 1. 5 dial. 6, 2. DAMIG. lapid. 7 *lapis corallius* in domo... positus conservat ab omni maleficio et umbris -orum. CASSIAN. conl. 1, 22, 2 *al.* VITA Caes. Arel. 18 -um quod rustici Dianam appellant. *et saepe* ECCL. *nota*: HIER. epist. 22, 1 Chaldaeos, qui 'quasi -a' interpretantur. nom. hebr. p. 4, 22 (p. 57, 11 quasi daemones).

deriv.: daemonialis, daemoniarius, daemoniaticus, daemoniosus. *graec.*: daemoniacus. *comp. graec.*: daemoniarches.

daemonius, -a, -um, δαιμόνιος. *cf.* daemonium. MANIL. 2, 938 titulum cui Graecia fecit -um, signatque suas pro nomine vires. *cf.* 2, 897 d a e m o n i e n (*i. bonam fortunam*) memorant Grai *illum locum*, Romana per ora quaeritur in versu titulus (*i. latine versu hexametro dici nequit*). VEREC. in cant. 9, 18 de vitiis carnalibus et -is (*i. a daemonibus effectis*).

daemonizātiōnēs superstitiones GLOSS. (*al.* daemonitiones). *a* daemonizari.

daemonizor, -ātus sum, -ārī [δαιμονίζεσθαι. *Th.*]. ITALA Matth. 8, 33 (cod. k) de his qui -ati erant (τὰ τῶν δαιμονιζομένων, VVLG. qui daemonia habuerant). 15, 22 (codd. d k) male -atur (κακῶς δαιμονίζεται, VVLG. male a daemonio vexatur).

dafinus, dafnus *etc. v.* daph-.

dagnades sunt avium genus, quas Aegyptii inter potandum coronis devincire soliti sunt, quae vellicando morsicandoque ... non patiuntur dormire potantes PAVL. FEST. p. 68. [*vox graeca, cf.* δακνίς· ὀρνέου εἶδος HESYCH. *Th.*]

dagridium *v.* dacrydium.

? ἐπισέλλιον subsellium **dagus** GLOSS. II 310, 46.

daimōn *v.* daemon. ? **dalamasca** *v.* GLOSS. *s. v.* larva.

dāleth דָּלֶת. *littera hebraica*: AMBR. in psalm. 118 serm. 4 quarta littera secundum Hebraeos -th significat latine timorem vel, ut alibi invenimus, nativitatem. HIER. in Zach. 3, 12 p. 903 hebraicae litterae -th et res, hoc est d et r. epist. 30, 5 d e l e t h tabularum. nom. hebr. p. 48, 15 deleth pauper vel tabulae vel ianua. p. 160, 3 -th paupertas vel tabulae sive ianua. VVLG. psalm. 118, 25 thren. 1, 4. 2, 4. 3, 10—12 (*in carminibus abecedariis*).

dalīvum supinum ait esse A u r e l i u s, A e l i u s stultum. Oscorum quoque lingua significat insanum. S a n t r a vero dici putat ipsum, quem Graeci δείλαιον, id est propter cuius fatuitatem quis misereri debeat PAVL. FEST. p. 68. *cf.* davus. [*fort. cf. c.* δαλίς· μωρός HESYCH. *Th.*]

dalmaticus, -cātus *v. nom. pr. sub* Dalmatae.

daltilus *v.* dactylus. **dalum** *v.* dolon. **dāma** *v.* damma.

damalio, *acc.* -ōnem *f.* [*ductum a gr.* δάμαλις. *Th.*]. LAMPR. Alex. 22, 8 iussit ... ne quis vaccam, ne quis -em *occideret.*

? **damamen.** DIOSC. 1, 103 oxyacantu(s) id est -n (DIOSC. 1, 93 W. πυρῆνα).

damasōnium, -iī *n.,* δαμασώνιον. *nomen herbarum*: *alcimae*: PLIN. nat. 1, 25, 77. 25, 124. 26, 25 *v. vol. I p. 1516, 62.* 26, 92 -um. 26, 143. MARCELL. med. 30, 16 -ii radix. DIOSC. 3, 162 damasinion (3, 152 W. δαμασώνιον). *britannicae*: PS. APVL. 30 -on. PS. DIOSC. herb. fem. 24 damosanios. GLOSS. III 560, 14 dapnisinis. *aliarum*: GLOSS. III 589, 37 nasturgius damosonius. 610, 47 nasturcius hortulanus damassonius (622, 73 damasomus). 631, 59 costo ortenso damasoma. 559, 38 -um cito coctum.

damiātor *v.* damnator.

dāmiātrīx *sacerdos Bonae Deae v. l. 6.*

dāmium, -iī *n.* PAVL. FEST. p. 68 -um sacrificium, quod fiebat in operto in honorem Bonae Deae, dictum a contrarietate, quod minime esset δαμόσιον, id est publicum. dea quoque ipsa Damia et sacerdos eius damiatrix appellabatur. GLOSS. -um θυσίαι. θυσίαι ὑπαίθριοι γινόμεναι. sacrificium quod in operto fit, quod Bonae Deae mulieres faciunt. Bonae Deae sacrum. *cf.* ANTH. 19, 17 voti vobis -um usque ad exodium vitulantibus coagmentem.

dāmiūrgus *v.* demiurgus.

damma, -ae *f.* [*vox peregrina esse videtur, fortasse cf. c. hibern.* dam *'bos masculus', cambr.* dafad *'ovis', gr.* δαμάλης, δαμάλη, δάμαλις. *Th.*]. *de genere*: PRISC. gramm. II 141, 18 '-a' *etc.* in utroque genere promiscue sunt prolata. GRAMM. suppl. 96, 34. *gen. masc.*: VERG. ecl. 8, 28 (*V et testantur gramm.; fem. M P*). georg. 3, 539 (*cf.* QVINT. inst. 9, 3, 6 SERV. *ad l.* ecl. 8, 28 Aen. 5, 122). CAPITOL. Gord. 3, 7 SIDON. epist. 8, 6, 11 DRAC. laud. dei 1, 313. *cf.* PHOC. gramm. V 412, 20 hic -a. *gen. fem. inde ab* HOR. (*cf.* GLOSS. V 187, 23). *scribitur saepius* dāma, *sed* -mm- *etiam* EDICT. imp. Diocl. 4, 45. d a m m u s: GLOSS. III 431, 30. d a m u s: NOT. Tir. 108, 73 [*francog.* dain. *M.-L.*]. EVCHER. form. 4 p. 26, 14 -a idem quod inuleus. GLOSS. δορκάς. νεβρός pygargon. capra agrestis. genus quadrupedis capreae similis. capreola. capreoli similis. bestia id est eola (*anglosax.*). capra silvatica vel ibex. genus ferae, capreo⟨lae⟩ similis. -ae δορκάδες κεμμάδες. capreae. *errore* SCHOL. Hor. carm. 2, 13, 40 lyncas -as (*nisi pertinet ad* STAT. Ach. 2, 121. 122 *ubi codd.* lyncas *et* -as *inter se permutant*).

VERG. ecl. 8, 28 cum canibus t i m i d i venient ad pocula -ae (georg. 3, 539). georg. 1, 308 f i g e r e -as (SEN. Phaedr. 62 STAT. Theb. 9, 830 NEMES. cyn. 51 DRAC. Romul. 10, 154). 3, 410 canibus venabere -as. HOR. carm. 1, 2, 13 pavidae ...-ae. OV. met. 1, 442 in -is capreisque f u g a c i b u s (CLAVD. 20, 440 Leo -a cervoque fugacior. *cf.* SIDON. epist. 8, 6, 11 -as in fugam pronos). 10, 539 agitat -as. 13, 832. fast. 3, 646 currit ut auditis territa -a lupis. hal. 4 -ae fugiunt. 64 fulvo tergore -ae. SEN. Herc. O. 1058 nec -ae trepidant lupos. Phaedr. 62 veloces ...-as. 572. benef. 2, 29, 1 *quod cutis* decentior -is *sit quam nobis.* COLVM. 7, 12, 8. 9, 1, 1 ferae pecudes, ut capreoli -aeque. PLIN. nat. 8, 149. 214 *inter capras* sunt et -ae (*v. l.* damnae) et pygargi *eqs.* 11, 124 rupicapris in dorsum adunca, -is in adversum *cornua* (*cf.* DRAC. laud. dei 1, 313 cornibus erectos sortita est Africa -as). SIL. 13, 335 tenerae ...-ae. 16, 572. STAT. Ach. 2, 121 imbelles...-as (MART. 4, 74, 1. 13, 94, 2 NEMES. cyn. 51). MART. 1, 49, 23. 3, 58, 28. 4, 35, 1 molles. epigr. 30, 1 concita veloces fugeret cum -a Molossos *canes* (*cf.* DRAC. laud. dei 1, 279 timuit...-a Molossos). IVV. 11, 121 SOL. 5, 12. EDICT. imp. Diocl. 4, 45 dorci sibe caprae vel -ae. VESPA 68 CAPITOL. Gord. 3, 7 VOPISC. Prob. 19, 4 AVIEN. orb. terr. 1006. CLAVD. 1, 169 ante ... per flumina -a errabunt. rapt. Pros. 2 pr. 27 concordes varia ludunt cum tigride -ae. AVG. gen. ad litt. 3, 11 p. 75, 24 (*v. l.* dammulae, dammuli). POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 7 EVSTATH. Bas. hex. 9, 5 p. 961[C] DRAC. laud. dei 2, 283 Romul. 10, 405. CORIPP. Ioh. 4, 386 canis leporem -amque pavescat.

deriv.: dammula (-us).

dammula, -ae *f. a* damma *deminutive* (GLOSS. III 513, 48). ISID. orig. 12, 1, 22 -a vocata, quod de manu effugiat (*cf. l. 64*). *scribitur etiam* -m-. d a m m o l a: GLOSS. d a m (m) u l u s: NOT. Tir. 108, 74 GLOSS. III 513, 51. *cf. l. 49.* GLOSS. capra agrestis. -as capras silvaticas. V 510, 10 periothe(?) -a.

APVL. met. 8, 4 nec ulla caprea nec pavens -a nec ... cerva. ITALA deut. 12, 22 (Lugd.) si videtur -a (δορκάς, VVLG. caprea) aut cerva. cant. 2, 9 (Hier. in Matth. prol. p. 3/4) similis -ae (δορκάδι, VVLG. capreae) hinnuloque cervorum. prov. 6, 5 (Ambr. hex. 6, 8, 46, *sim.* Rufin. Orig. in psalm. 36 hom. 4, 3 in cant. 3 p. 183[A]) ut effugias sicut -a de retibus (δορκάς, VVLG. eruere quasi -a de manu). AMBR. hex. 6, 8, 44 non pudet eo nos similes dei dici, ... quia -is ... celsiores sumus. HIER. adv. Iovin. 2, 5 cervuli, -ae, apri. VVLG. Is. 13, 14 (δορκάδιον). RVFIN. Basil. hom. 2, 2 -a ... visum dicitur acutissimum gerere, unde et nominis sui etymologiam servat in graecis. Orig. in cant. 3 p. 177[CD] AVG. civ. 12, 22. EXC. Barb. p. 250, 1 Frick *Hieroboam* fecit scandalum in Israhel, duas -as aureas (*ex* ITALA III reg. 12, 28 *ubi gr.* δαμάλεις, VVLG. vitulos).

dammus *v.* damma. *L.*

ˣdamnābilis, -e *a* damnare. *comp.*: AVG. bon. coniug. 10, 11. civ. 14, 14. 15, 16 epist. 21, 1 c. Iul. op. imperf. 2, 209 SALV. eccl. 4, 11 AVELL. p. 166, 7. magis -is: SALV. gub. 4, 91. GLOSS. κατακριθησόμενος, ἐπιζήμιος. *legitur inde ab* ARNOB.

1 *g e n e r a t i m i. q. damnatione vel poena dignus, reprehendendus*: **a** *d e p e r s o n i s*: ISID. orig. 10, 80 damnatus et -is, quorum prior iam addictus est, sequens potest addici. FIRM. math. 3, 7, 19 spoliatores templorum damnatos -es. AVG. civ. 6, 6 ambae turpes ambaeque -es. 10, 9 alios -es, quos et maleficos vulgus appellat. serm. 156, 11, 12 male agendo fit -is ancilla. SIDON. epist. 4, 23, 2 non habeas te iudice reum se profitente -em. *accedit* a d: SIDON. epist. 6, 1, 5 ad mea ipse verba -is. e x: PS. RVFIN. in psalm. 48, 6

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ex omni parte ostendit me esse -em. Sidon. epist. 6, 11, 1 neminem ipsorum nos decet ex asse -em pronuntiare. sub: Avg. epist. 82, 20 hos ... -es dicit esse sub lege. **b** *de rebus*: Treb. trig. tyr. 17, 1 nulla alia re ductus nisi -i invidia. Potam. epist. ad Athan. p. 1416^C -is officinae. Zacch. 2, 11 contumacia. Rvfin. apol. adv. Hier. 2, 32 aliquid aliter sensisse -e apud te ducitur. *bis.* Avg. civ. 1, 25 scelus. 4, 1 factis (15, 16). 12, 4 vitia pecorum ... -ia putare. 20, 26 -bus enumeratis criminibus (epist. 157, 36 a -bus immunes criminibus). 21, 25 moribus. 21, 26 amores (Clavd. Mam. anim. p. 87, 6). in psalm. 58 serm. 1, 6 reprehensibili et -i fortitudine. epist. 21, 1 nihil ... miserius et tristius et -ius. gen. ad litt. 11, 30 p. 363, 3 culpam -is neglegentiae. quaest. hept. 3, 20 in -i vita. Cassian. conl. 9, 5, 1 quae ... nemo ... -ia iudicat. Cod. Theod. 11, 1, 20 (*a. 385*) in fraudem annonariae rei ... elicitum -i obréptione (Cod. Iust. 10, 16, 7 surreptione) rescriptum. Pomer. 2, 14 incrementis -bus. Alc. Avit. epist. 55 p. 84, 7 furto super cuncta -i. Greg. M. moral. 22, 4 quidquid in se ... -e inveniunt. Lex Burg. lib. const. 2, 1 si quis hominem ingenuum ... occidere -i ausu aut temeritate praesumpserit. *pro subi. est infinitivus*: Cassian. conl. 17, 28, 2 a quibus paululum recessisse -e est. Max. Tavr. hom. 114 p. 519^A ideo agere rem publicam, ut rem familiarem potius augeas, -e est. Facvnd. defens. 2, 4 bonam damnare intentionem -e crediderunt. *nota cum ablat.*: Priscill. tract. 1, 27 novum dictum ... et relatione -e.

2 *apud ecclesiasticos i. q. anathematizandus*: **a** *de personis*: Priscill. tract. 3, 72 aut numquid -is ... apostolus fuit? Maximin. c. Ambr. 95 -em in Arrium. Avg. serm. 56, 2, 2 in quo *psalmo* praedictus est -is traditor Iudas. 165, 7, 9 primus homo totam massam -em fecit. 237, 1, 1 hoc totum haeretici -es evacuare conantur. c. Iul. op. imperf. 2, 209 qui -iores fiunt. serm. ed. Mai 28, 2 synagoga -is. Salv. eccl. 4, 11 si eum omnibus deus aestimet -iorem. gub. 4, 39 si Sodomitas minus -es esse dicit *Christus*. 5, 60 cur velis, quaeso, esse -is? Leo M. serm. 24, 5 quiddam invenitur, quod a -bus possit abiungi. Ps. Hier. epist. 5, 3 ducere -ium vitam. **b** *de rebus*: Hil. syn. 56 duum deorum professio cum irreligiosa sit, quanto magis trium deorum in patre et filio et spiritu sancto nuncupatio -is est? Priscill. tract. 3, 69 non est tamen -is culpae. Comm. instr. 18, 17 audacia quorum -is numina fingit. Avg. civ. 1, 9 peccatis eorum -bus parcunt (21, 16 *bis.* persev. 22, 59 c. Iul. op. imperf. 6, 22 Pomer. 3, 14, 3). 4, 13 partes dei fieri ... -es quis ferre possit? 14, 2 -ia opera carnis. 14, 14 peior -iorque superbia. 14, 23 -em obscaenitatem. 20, 28 ne in -ia murmura carnalis sensus incurrat. 21, 25 perditis et -bus moribus. 21, 27 *et saepe.* serm. 34, 5 cupiditatibus. bon. coniug. 6, 6 ne per hoc incidant in -es corruptelas temptante satana. 10, 11 in eum usum, qui est contra naturam, quod -ius fit in coniuge. c. Iul. op. imperf. 1, 48 impietatem. 1, 70 concubitus vel quosque -es. 3, 95 o abominabilem et -em vocem. Ps. Avg. serm. 217, 5 -i animositate. comm. auct. p. 26^B sacrilegas et -es fabulas. Oros. apol. 6, 2 si sine adiutorio dei hoc hominem posse diceret, pessimum et -e erat. Cassian. conl. 9, 5, 1 quae ... nemo ... -ia iudicat. Salv. gub. 4, 91 magis -is est malitia. Avell. p. 93, 6 inimica -ique cor suum disputatione confundens. p. 166, 7 quid enim hoc erit -ius? Clavd. Mam. anim. p. 86, 14 voluntatis definitio ... -is laudabilisve est. p. 140, 18 sententia ... sit ... -is. Favst. Rei. epist. 7 p. 201, 20 verbum hoc ... et apud deum et apud homines valde -e est. grat. 1, 1 p. 6, 22 elatione -i. Vict. Vit. 2, 28 subtilitate -i ... cum dei confessoribus agere coeperunt. Gennad. dogm. 4 Pentapolitana -is illa doctrina. Pallad. hist. mon. I 36 perversitate. Greg. M. moral. 18, 16 tanto tepore -i frigescit a summis anima. Isid. sent. 2, 35, 4 vitiis -bus. 3, 1, 9. *c. ablat.*: Arnob. nat. 5, 31 aut genus ullum est probri tam communi existimatione -e?

syn.: maleficus, perditus, reprehensibilis, sacrilegus, turpis. *opp.*: innocens, iustus, laudabilis.

deriv.: damnabilitas.

adv. **damnābiliter**. Avg. civ. 6, 10 (= Sen. frg. 40, *sed verba Augustini*) eo -ius ... sic ageret. Salv. gub. 4, 58 -ius senator furatur. Potam. epist. ad Athan. p. 1417^A commercia veneno -r sarcinata. Ps. Rvfin. in psalm. 42, 2 plerosque temptari -r sciunt. Avg. bon. coniug. 9, 9 peccat alias venialiter, alias -r. epist. 82, 20. 98, 5 c. Iul. op. imperf. 2, 97 quando *fidelis homo* -r vincitur. Max. Tavr. hom. 78 p. 421^A -r obtrectantibus. Pomer. 2, 19, 1. Fvlg. Rvsp. epist. 1, 3, 8 -r peccat (1, 4, 9). 8, 1, 1 voluptas carnem -r nutriat. 17, 12, 23 christianae religionis non vult inaniter, immo -r portare vocabulum. praedest. 16, 12 serm. 10, 6. Primas. in apoc. p. 879^D ostenditur in hanc -r fiduciam prorupisse. p. 896^C. Isid. orig. 8, 11, 89 gentilium fabulosa figmenta, quae interpretata sic habent, ut ea non intellecta -r tamen adorentur.

damnābilitās, -ātis *f.* *a* damnabilis. Gloss. κατάκρισις, ἐξορία. Act. S. Thyrsi II 46. *cf. Archiv 1 (1884) 283.*

×damnās [*imminutum a* damnatus. *Th.*]. Char. gramm. I 126, 29 -as et cuias nostras et cuiatis et nostratis an quid esse dicemus? nam interpretatio eius 'damnatus' participium facit. *notatur* d(are) d(amnas) e(sto) *inde a* Lege Iul. munic. Gloss. II 37, 9 -as esto (damnasceto *trad.*) δφ⟨ε⟩ίλεις. *cf. Leonhard, PW. IV 2059.*]

i. q. obligatum esse, debere: **1** *aliquid*: Cato orig. 95 si quis maiorem pecuum numerum habere voluerit, tantum -as esto. Alf. dig. 30, 106. **2** *cum genet.*: Lex Vrson. (Corp. II 5439) 61, 8 dupli -as esto. **3** *cum ablat.*: Agroec. gramm. VII 120, 16 -as esto legato dicitur hoc est solvendo esto. **4** *cum infinitivo*: Lex agr. (Corp. I 200) 102 ⟨populo⟩ dare -as esto (Lex Tarent. [Ephem. epigr. IX p. 1 sqq.] 5. 31. 35 Lex Iul. munic. [Corp. I 206] 19. 97. 107. 125. 140 Lex Vrson. [Corp. II 5439] 61, 9. 73, 7. 74, 16 *et saepe.* Lex Salpens. [Corp. II 1694] 9 Lex Malac. [Corp. II 1964] 61, 55. 65, 70. 67, 43. 71, 3 Lex Mamil. [grom. p. 264, 5. 265, 3. 266, 4]. Labeo dig. 33, 1, 17 Qvint. inst. 7, 9, 9. 12 Frontin. aq. 129 Test. Galli [Corp. XIII 5708] 1, 24. 2, 5 Ivlian. dig. 23, 3, 48, 1. 30, 82, 5 *bis.* 30, 104 pr. 30, 104, 3. 5. 30, 105. 32, 62. 33, 4, 3 Pompon. dig. 31, 44 pr. *et saepe* Dig. Corp. XII 2462, 10. XIV 1153, 5. *cf.* Serv. auct. Aen. 12, 727 -as esto hoc est -atus esto, ut des, hoc est damno te, ut des). Iavol. dig. 32, 100 pr. -as esto ... servum meum reddere. Lex Frontin. aq. 129 id omne sarcire, reficere, restituere, aedificare, ponere et celere demolire -as esto. Gaivs inst. 2, 209 -as esto sinere L. Titium hominem Stichum sumere sibique habere (Marcell. dig. 33, 2, 15 pr.). Vlp. dig. 34, 3, 9 -as esto heres meus ... id ei restituere. Pavl. dig. 34, 3, 25 heres meus -as esto non petere. Mod. 34, 3, 19 liberare illum.

damnātīcius, -a, -um [*a* damnatus, damnare. *Th.*]. Gloss. κατάδικος, κατάκριτος, dediticius, deditus. *i. q. damnabilis*: Tert. praescr. 34 etsi nihil de -is *haeresibus* participarent.

×damnātio, -ōnis *f.* *a* damnare. *legitur inde a* Rhet. Her., *plur.*: Sen. clem. 1, 22, 2 Tac. ann. 3, 31 Hil. c. Const. 23. 26 Avg. civ. 22, 22 Cassiod. in psalm. 71, 4. Gloss. καταδίκη, κατάκρισις. Diff. ed. Beck p. 49, 2 -o publici est iudicii, condemnatio privati iudicii est.

1 *i. q. actus damnandi, sententia iudicis*: Rhet. Her. 1, 16, 26 sine qua *defensione* ne parva quidem dubitatio potest removari -em. Cic. inv. 2, 59 quoniam ea poena -em necessario consequatur. *passim in orationibus, ex. gr.*: Cic. S. Rosc. 8 ad illam ... praedam -o S. Roscii velut cumulus accedat. Verr. 2, 8. 21. 72. 84. 3, 13 *al.* rep. 1, 6 Opimii -o *commemoratur.* part. 112 -is dolor. Att. 7, 3, 5 omnes -e ignominiaque dignos. ad Q. fr. 2, 4, 6 hoc incommodum consolantur cotidianae -es inimicorum. Cael. Cic. epist. 8, 8, 2 de -e ferventer loqui. Nep. Milt. 8, 1 alia causa fuit -is. Liv. 2, 52, 7. 2, 54, 2. 6. 3, 12, 1. 3, 24, 6. 5, 13, 10. 5, 21, 16. 22, 35, 3. 27, 34, 5. 28, 29, 1 Coriolanum quondam -o iniusta ..., ut iret ad oppugnandam patriam, impulit. 39, 22, 9. 39, 37, 21 -o tantum Arei et Alcibiadis, quae nuper facta erat, sublata est. 43, 16, 16 adeo tamen ad extremum spei venit reus, ut octo centuriae ad -em defuerint. Val. Max. 1, 5, 2 quod omen ad -em ... pertinuisse visum est. 2, 9, 6. 2, 10, 5. 5, 3, 2a. 5, 4, 1. 6, 9, 10. 7, 8, 7 -em votis expetivit. 8, 1 absol. 4 tutus fuit a -e. 8, 1 absol. 9 imminentis -is periculo. 8, 1 absol. 11 homines verebantur, ne praecipuae accusatoris amplitudini -o eius donata existimaretur. 8, 1 damn. 5. 8, 1 damn. 8 non supprimenda (*i. praetereunda*) illius quoque -o. 9, 3, 1 iniustae -is memor. 9, 12, 7 a crimine domesticae -is inusitato paterni fati genere vindicatus est. Sen. contr. 1, 3, 8. 7, 2 (17), 5 ne -em quidem istius despero. 9, 1, 3 qua *pecunia* -em luat *Miltiades.* 9, 1, 6. 9, 6 (29), 17 post -em *mater* noverca est. Sen. clem. 1, 15, 5. 1, 22, 2 quam *notam* turba -um (damnatorum *vulg.*) levat. dial. 3, 18, 6 epist. 24, 4. 97, 6. 104, 28. Ascon. Scaur. p. 21 ut ... pauca puncta inter -em et absolutionem interessent. Plin. nat. 18, 42. Qvint. inst. 6, 1, 12. 7, 1, 53. 11, 3, 171 decl. 248 p. 15, 17. 313 p. 228, 1 in diem tricesimum dilata -o est. 320 p. 256, 22 *et saepius.* Frontin. strat. 1, 8, 1 Coriolanus, cum ignominiam -is suae bello ulcisceretur. Tac. ann. 3, 31 quorum in pecuniam et famam -bus et hasta saeviebat. 4, 19. 35 si -o ingruit. 6, 18. 20. 29. 13, 30. 15, 35. 16, 8. 23. Plin. epist. 2, 11, 13 quem ... peractae -is miseratio tuebatur. 3, 9, 5 pudorem -is. Flor. epit. 3, 17, 3 senatus ... -e Rutili debilitatus omne decus maiestatis amiserat. Ivv. 3, 8, 94 Svet. Aug. 65. Tib. 61 partim se domi vulneraverunt certi -is. 64 Vesp. 13 gramm. 16 Apvl. flor. 18 p. 89 ita, si vincis, in condicionem incidisti, si vinceris, in -em. Dig. *saepe, ut* Papin. dig. 15, 1, 50 pr. 48, 18, 6 pr. Call. dig. 48, 20, 1 pr. 48, 20, 1, 1 Men. dig. 49, 16, 4, 4 Tert. nat. 1, 7. 10 anim. 1 patient. 7 scorp. 8 spect. 2 adv. Marc. 3, 11. 4, 8 Pass. Mar. Iac. 9 Hil. c. Const. 11 Paneg. 12, 41. Vvlg. Luc. 24, 20 eum tradiderunt ... in -em mortis (εἰς κρίμα θανάτου). act. 25, 15 postulantes adversum illum -em (κατ' αὐτοῦ καταδίκην). Schol. Cic. Bob. p. 54, 23 Hild. 61, 23. 114, 22. 155, 22 Avg. civ. 2, 17. 3, 5. Val. Cem. hom. 20, 9 -em redemptoris nostri. *ibid. iterum.* Sidon. epist. 1, 7, 3. Schol. Verg. Veron. Aen. 2, 83 innocens Palamedes -e ⟨periit⟩. Apring. in apoc. 1, 9. Cassiod. in psalm. 71, 4 k litteram iudices antiqui -bus affigebant. Isid. vir. ill. 25 in eadem -e ... permanens moritur. *accedit crimen*: Cic. Cluent. 98 ambitus. Schol. Cic. Bob. p. 16, 22 Hild. de ambitu. *poena*: Coll. Mos. 11, 7, 3 nisi forte hoc sensit divus Hadrianus gladii poenam dicendo ludi -em. Vlp. dig. 48, 19, 7 (6) bestiarum. Cod. Iust. 7, 66, 3 capitis. *adde*: Macer dig. 48, 19, 10, 2 pecuniaris -o. Call. dig. 48, 19, 28 pr. ad furcam -o. Lact. inst. 5, 11, 8 -o ad carnificinam.

2 *formula obligatoria*: Gaivs inst. 2, 192 legare per -em

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(2, 197. 198. 201. 205 *et saepissime apud* ICTOS. INST. Iust. 2, 20, 2). VLP. frg. Vat. 85 -o partes facit. 87 in -e ratio non permittebat ius accrescendi. PORPH. Hor. sat. 2, 3, 84 -is nomine.

3 *i. q. reprehensio, repudiatio*: PLIN. nat. 20, 116 in confessa -e. APVL. apol. 63 auditisne mendacii vestri -em? TERT. adv. Marc. 1, 29 ex -e coniugii. *ibid.* sine nuptiarum -e. 2, 24 ex ulla boni aut mali operis -e. FILASTR. 73, 3 perniciosa vitiorum -o. AVG. c. Iul. op. imperf. 4, 55 in commixtionis coniugalis -e.

4 *sensu ecclesiastico i. q. anathema, poena aeterna*: TERT. test. anim. 3. adv. Marc. 1, 27 iudicio -is. 4, 29. 5, 10 corpus ... in -e permaneat? pudic. 2 nemini dubium est alia *delicta* castigationem mereri, alia -em. *ibid. iterum.* 5. 14. 18. 19 idololatras ... in stagnum ignis sine ulla condicionali -e decrevit. HIL. c. Const. 26. 27 in Matth. 21, 7 *bis.* 22, 2. 33, 2 trin. 6, 38. ad Const. 1, 7 Arianorum iuncta -o. PS. HIL. libell. 6 POTAM. tract. 2 p. 1415^B FAVSTIN. de trinit. 7, 4 PRISCILL. 3, 58 FILASTR. 109, 5. 111, 3 HIER. epist. 33, 5. VVLG. Luc. 20, 47 accipient -em maiorem (κρίμα). 23, 40 quod in eadem -e es. Rom. 3, 8 quorum -o iusta est. 8, 1 nihil ... -is (κατάκριμα) est iis, qui. 13, 2 ipsi sibi -em (κρίμα) acquirunt. *et saepius.* OP. imperf. in Matth. 54 p. 946 AVG. civ. 1, 9. 8, 23. 10, 32. 11, 33. 13, 1 *et saepissime.* lib. arb. 3, 10, 31 haberet in perpetua -e consortes. 3, 18, 51. 3, 25, 76 serm. ed. Mai 22, 3 in psalm. 102, 20 fid. et op. 23, 42 c. Iul. 4, 3, 26 c. Iul. op. imperf. 2, 135 PASS. Petr. 10 SVLP. SEV. chron. 2, 36, 3. 2, 37, 5 OROS. hist. 1, 5, 11 PRAEDEST. 1, 2 p. 589^A. 1, 4 p. 591^C. 1, 89 p. 620^A CASSIOD. in psalm. 134, 19. PAPYR. Marini 1 praevaricatoribus ... maledictionem et -em intendimus. *alicuius rei*: HIL. syn. 61. 114 c. Const. 23. 24. 25 *bis.* ad Const. 2, 7. myst. 25, 22 in -e saeculi huius. HIER. epist. 10, 1 -o delictorum. *aliquid* est in -e: HIL. syn. 46. *pro subi. est infinit.*: HIL. syn. 41 cum enim in -e sit patrem et filium duos deos dicere. *cum praepos.* ad: LACT. inst. 2, 12, 9 mors est animarum pro meritis ad aeterna supplicia -o.

syn.: condemnatio, ultio (QVINT. decl. 331 p. 301, 1), reprehensio. *opp.*: absolutio, liberatio, venia (QVINT. decl. 299 p. 180, 26). laus, benedictio.

damnātor, -ōris *m. a* damnare. GLOSS. δαμηστής (damiator δαμιαστής *h*; domator *Vulc.* contam.?).

1 *de iudice*: TERT. nat. 1, 3 (*syn.* iudicantes). 1, 7 quales simus, -r ipse demonstravit. AVG. epist. 43, 10 idem iudices -esque. 173, 8 qui -es suos ... damnavit. SEDVL. hymn. 1, 10 -r Christi frater iniquus erat. ORIENT. carm. app. 3, 41 impie -r. 2 *de deo*: TERT. adv. Marc. 5, 7 -is dei praeco. AVG. civ. 24, 26 c. Fel. 2, 4. 8. serm. 182, 4 non invenit salvatorem, sed invenit -em. serm. ed. Mai 79, 2 epist. 166, 26. 3 *de ecclesia*: AVG. epist. 43, 3. 53, 6. 108, 1. 4 c. Iul. op. imperf. 1, 141 FACVND. 6, 1 fid. 867^C VICT. TONN. chron. II p. 190, 84. 4 *i. q. contemptor, repudiator*: AVG. c. Iul. op. imperf. 1, 22 -es nos esse nuptiarum. FVLG. Virg. cont. p. 101 superbiae et -r est et contemptor.

syn.: condemnator, contemptor, repudiator. *opp.*: defensor, remunerator, salvator.

damnātōrius, -a, -um *a* damnator, damnare. *i. q. ad damnationem pertinens*: CIC. Verr. 4, 55 Verres in Xenonem iudicium dabat illud suum -um de iugerum possessione. SVET. Aug. 33 non tantum duas tabellas, -am et absolutoriam, simul cognoscentibus dedit. AMM. 28, 1, 57 -o iugulatus est ferro. *Simbeck.*

damnātus, -a, -um *v.* damno.

damnicupidus, -a, -um *a* damnum *et* cupidus. PLAVT. Pseud. 1133 Venus mi (*lenoni*) haec bona dat, quom hos huc adigit lucrifugas, -os, qui se suamque aetatem bene curant, edunt bibunt scortantur.

damnificātio, -ōnis *f. a* damnificare. MVTIAN. Chrysost. hom. 7, 1 non usque ad hoc tantum est -o, ut non intret quis (οὐ μέχρι τούτου τὴν ζημίαν ὁρίζει μόνον).

damnifico, -āvī, -ātum, -āre [*cf. c.* damnificus. *Th.*]. *i. q. damno afficere.* a *strictiore sensu, i. q. multare*: *c. abl. multae*: ITALA deut. 22, 19 (Aug. quaest. hept. 5, 33) castigabunt eum et -bunt eum centum siclis (ζημιώσουσιν, VVLG. condemnantes). *inde* AVG. *ibid. omisso ablativo* -atur. CASSIOD. hist. 7, 29 pecuniis ... saepe -antes *vexabant Ariani orthodoxos.* NOVELL. Iust. 7, 11 venditorem ... -amus et rei casu et pretii amissione. *c. acc. multae*: IVLIAN. epit. novell. 124, 1 iudex ... decem libras auri -bitur (*cf.* NOVELL. Iust. 128, 1 decem librarum auri poena damnabitur). b *latiore sensu, i. q. nocere, passive damnum pati; translate et in imagine apud* ECCL., *proprie de peculio apud* ICTOS: AVG. serm. 336, 4 ambo -ati sunt, se ipsos perdiderunt, venditor et emptor *sc. Iudas et Iudaeus* (FVLG. RVSP. serm. 27 p. 895^A). MVTIAN. Chrysost. hom. 21, 4 nihil tibi proderit, neque aliquid lucraris, quin etiam -beris (ἀπώλου). NOVELL. Iust. 1, 2, 1 metuit non -ari solum, sed etiam non lucrari. AVG. civ. 21, 26 ignis qui nullum eorum damnet, sed unum ditet, alterum -et, ambos probet (*cf.* VVLG. I Cor. 3, 13. 15. 17). in psalm. 118 serm. 31, 2 qui regem nostrum (*Christum*) detrimento militum eius (*sc. martyrum interemptorum*) sunt -are moliti, ab illo sunt insuper acquisiti. NOVELL. Iust. app. 7, 12 si inveniantur *iudices* ... vel in coemptionibus mensuris enormibus aliisque praeiudiciis vel **gravaminibus** aut iniquis solidorum ponderibus possessores -asse (*syn.* laesionem intulisse, *opp.* satisfacio). *c. acc. rei ademptae vel amissae*: IVLIAN. epit. novell. 124, 23 deponentibus singulis quod unusquisque -atus est (damnifactus *vel* damnum factus *al.*), omnia detrimenta ... resarciri *oportet.* RVSTIC. c. aceph. p. 1248^D *Christus* maius et infinite maius -atus est quam lucratus. *accedit praeterea acc. eius qui damnum patitur*: NOVELL. Iust. 7 praef. pr. quidquid ex ea causa lucratus est aut sanctissimam ecclesiam -vit. *c. abl. rei ereptae, i. q. privare*: HESYCH. in lev. 14, 10—20 p. 954^D ut spiritaliter diiudicantes non -emur fructibus legis, qui occultantur in littera. NOVELL. Iust. 22, 14 inculpabiliter mulier ad virum alterum transiet et non -bitur ... dote (τὴν προῖκα), non tamen antenuptialem donationem lucrabitur.

syn.: castigo, damno, laesionem infero, lucror, noceo, perdo. *opp.*: dito, lucror, prosum, satisfacio.

deriv.: damnificatio.

damnificus, -a, -um [*a* damnum *et* facere. *Th.*]. *i. q. damnum inferens*: PLAVT. Cist. 728 imitatur nequam bestiam et -am. :: quamnam amabo? :: involvulum quae in pampini folio intorta implicat se (maleficam ISID. orig. 12, 5, 9). PALLAD. 3, 9, 12 *cum* alterius *vitis* seras maturitates expectare -um *sit* (*ibid.* vitiosum). AVG. c. Iul. op. imperf. 6, 30 p. 1583 mors et -a et avara (*cf. ibid. et* 6, 30 p. 1580 damna mortis *i. morte illata generi humano*).

damnigerulus, -a, -um *fictum per iocum a* damnum *et* gerere. PLAVT. Truc. 551 ite ite hac simul, mulieri -i (*de servolis, qui dona i. damnum eri* [*cf.* 581 *et* 572] *mulieri apportant*). *Bögel.*

^×**damno,** -āvī, -ātum, -āre [*a* damnum. *Th.*]. *in codicibus scribitur saepe* dampno. GLOSS. κατακρίνω, ζημιάζω, ζημιῶ. *legitur inde a* PLAVTO; *non habent* ENN. CATO CATVLL. SALL. TIB. CELS. GRATT. MELA SCRIB. LARG. [*loco corrupto*: QVINT. decl. 308 p. 211, 1 intellegitis a me signum an omni iure conscriptae vel tabulis soletis damnare]. [*val.* dăuná, *it.* dannare, *hisp.* dañar. *M.-L.*]

I *proprie: in iudicio*: A *de iudice*: 1 *ponitur sine obiecto*: CIC. Caecin. 29 si uno minus -rent. Cluent. 76. LIV. 6, 20, 5 cum -andi mora plebi non in causa, sed in loco fuerit. VAL. MAX. 8, 1 amb. 2 -andi atque absolvendi inexplicabilem cunctationem vitabant. CVRT. 5, 11, 11 difficilius sibi esse -are quam decipi. SEN. contr. 1, 3, 9 ampliatio ... non est -antis, sed dubitantis. 7, 1, 14 quidam et accusare et -are possunt et occidere. 9, 2, 11 -uri iurant nihil se gratiae, nihil precibus dare. 9, 6, 3 -asse iam paenitet. SEN. epist. 97, 5 adulterium nisi feceris, -a. 97, 6 praesidium ... -uris necessarium. clem. 1, 14, 2 prope est enim, ut libenter -et, qui cito. ASCON. Mil. p. 55 ex tribunis aerariis X absolverunt, VI -erunt. Scaur. p. 28. QVINT. inst. 4, 2, 71 interim quasi -emus ipsi. 8, 5, 25 decl. 269 p. 100, 29. 310 p. 221, 17. IVV. 8, 93 -ante senatu. GAIVS inst. 4, 46 per quae *verba* -andi absolvendive potestas datur. 4, 114 PAVL. dig. 42, 1, 3 HERMOG. dig. 32, 22, 1, 1 CHAR. gramm. I 126. AMM. 15, 7, 21 inclinatior ad -andum. AVG. civ. 8, 3. 22, 4. NICET. p. 36, 24 quia contentio et superbia -at. PRISC. gramm. II 438 *bis.*

2 *accedit accusativus*: a *personae* (*saepe* -atus *pro subst.*): PLAVT. Bacch. 271 -atus demum, vi coactus reddidit. Persa 68 si legirupam qui -et. TER. Phorm. 334 ducent -atum domum. SCIP. min. or. frg. Isid. orig. 2, 21, 4 adductum primo coetu -vi, -atum ex voluntate dimisi. ACC. trag. 153 maior erit luctus, cum me (*sc. Aiacem armorum iudicio*) -atum audiet (*cf.* COLVM. 10, 174 male -ati maesto qui sanguine surgunt Aeacii flores). RHET. Her. 1, 13, 23 ei -ato statim folliculo lupino os obvolutum est. 4, 14, 20 quem senatus -arit, quem populus Romanus -arit, quem omnium existimatio -arit. CIC. inv. 2, 58. 59. 82 *bis.* S. Rosc. 6. 113. 114 Verr. 1, 38. 2, 8. 21. 71. 77. 3, 91. 109. 4, 55. 5, 33. 6, 12. 14 Font. frg. 2 Cluent. 10. 170 *bis.* leg. agr. 2, 10 dom. 9. 77. 83. 86 *et saepissime in orationibus.* de orat. 1, 232 erat enim Athenis reo -ato quasi poenae existimatio. rep. 3, 27 ut ... *bonus vir* -etur, vinciatur, uratur, exterminetur, egeat. 4, 6 orat. 166 Tusc. 1, 100 *bis.* off. 2, 75 Att. 2, 24, 4. 4, 15, 7 qui a Catone -atus esset. 4, 18, 3 nec posthac quisquam -bitur. 7, 3, 5. 7, 8, 5. 10, 14, 3. ad Q. fr. 2, 4, 6 quia cum apud suos diceret, paene -atus, vident -atum. 2, 15, 3. CAES. Gall. 1, 4, 1 -atum poenam sequi oportebat, ut igni concremaretur. 5, 55, 3 exules -atosque ... ad se allicere (civ. 3, 110, 3). LEX Iul. munic. (Corp. I 206) 87 in demortui -ative loco (LEX Vrson. [Corp. II 5439] 67, 13). PVBLIL. C 13 cotidie -atur, qui semper timet. D 20 -ati lingua vocem habet, vim non habet. I 28 M 71 S 31. V 33 ubi innocens -atur, pars patriae exulat. SALL. Catil. 51, 40 quibus legibus exilium -atis permissum est. NEP. Them. 8, 1 Phoc. 4, 2. PROP. 4, 7, 38 dicet -atas ignea testa manus (*i. damnatione dignas*). LIV. 2, 5, 5 direptis bonis regum -ati proditores. 2, 41, 10. 12. 2, 52, 5 duo milia aeris -ato multam dixerunt. 3, 29, 7. 25, 4, 2 -ari se ab iratis (arbitratis *P*) civibus passum esse. 29, 20, 3 Q. Pleminium indicta causa prope -atum. 45, 5, 9 ne -atus auctorem se nefandi facinoris protraheret. *et saepe.* OV. met. 11, 178. 13, 145. VELL. 2, 69, 5. VAL. MAX. 2, 3, 9 quendam -atum securi percusserat. 3, 7, 6 *al.* SEN. contr. 1, 3, 1 *ter.* 1, 3, 2 *bis.* 1, 3, 3 ut saepius -ati deiciantur (*cf.* PORPH. Hor. sat. 1, 6, 38). 1, 3, 4. 12. 2, 3, 15. 2, 6, 5. 7, 1, 15 an non putatis misericordem qui quem -vit puniendum fratri dedit? 7, 1, 18 *al.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

CVRT. 6,8,16 rex ... colloqui cum eo, quem -verat, sustinuit. 6, 9,26 *al.* SEN. apocol. 10 Med. 245 -a ream. Oed. 917 se scelere convictum Oedipus -vit ipse. clem. 1,9,3. 1,15,2 *ter.* benef. 7,14,3 etiam -ato reo oratori constat eloquentiae officium. dial. 1,3,7 *al.* OCTAVIA 872. ASCON. Mil. p. 46 quod *collegium pontificum* unam modo Aemiliam -verat. Corn. p. 60 plures leges ... tulit, in quibus hanc etiam, ut quem populus -asset cuive imperium abrogasset, in senatu ne esset. p. 80 duae solae tribus eum ... -erunt. tog. cand. p. 90 ut eum senatorum urna (*i. senatores iudices*) -ret. *al.* PETRON. 80. 105 PLIN. nat. 7,144 alieno beneficio postea vixit *Metellus*, bonis inde etiam consecratis a -ato suo (*i. ab eo quem ipse damnaverat*). 8,180. 9,77. 18,21 -atae manus (*i.* -atorum). MART. 2,24,3. 7,44,3. 10,52,2 -atam Numa dixit esse moecham. QVINT. inst. 5,2,4 *et saepius.* decl. 245 p. 2,11. 4,12 *et saepissime.* TAC. Agr. 19. hist. 1,16 neque erat adhuc -ati principis exemplum. 2,10. 4,40. 85 ann. 2,50. 4,15 *et saepius.* PLIN. epist. 1,5,6 solebant testes in reos, non in -atos interrogari. 2,11,13. 3,9,22. 34 -atus et in insulam relegatus est (6,22,5). 4,9,17 -are eum, qui contra legem munera acceperat. 6, 31,6 *bis. al.* FLOR. epit. 3,21,28. 3,23,3 IVV. 2,69. 70. 10,74 SVET. Iul. 88 Aug. 41. 66 *al.* ICTI *passim.* APVL. apol. 103. ITALA Tit. 3,11 (Cypr. testim. 3,78 epist. 59,20) est a semet ipso -atus (αὐτοκατάκριτος, VVLG. condemnatus). PORPH. Hor. sat. 1,7,1. epist. 1,16,46 quia non commiserint, cur -rentur. COMM. instr. 2,23,7 cumque reus tibi sis ipsum te iudice -ans. PANEG. 12,29 AMM. 14,1,4. 15,2,9 -bantur abrupte. 15,6,4 -atorum sorte interiit. *et saepissime.* HIER. epist. 1,7 -atos carnifex trahit. 1,10 ad quem -atorum cura pertinebat. *bis.* 21,2. VVLG. Am. 2,8 et vinum -atorum bibebant in domo dei sui. Matth. 27,3 videns Iudas ..., quod -atus esset *Iesus* (κατεκρίθη). act. 25,16 non est Romanis consuetudo -are aliquem hominem prius quam *eqs.* (χαρίζεσθαι). AVG. civ. 3,17 quem postea civitas ingrata -vit. 20,5 ex ipsorum comparatione isti merito -buntur. *al.* PASS. Petr. 9 nec innocentem -are fas est. DRAC. laud. dei 3,755 si par sententia -et, quos par culpa tenet (*cf.* CYPR. GALL. Ios. 456 ut facto graviore reum nex congrua -et). Romul. 8,40. *additur* absens: NEP. Them. 8,3 LIV. 2,35,6. 29,36,12. 39,17,2. 42,43,9. 43,5,5 indicta causa -ari absentem consularem virum iniurium esse. ASCON. Corn. p. 60 Mil. p. 54 PLIN. epist. 4,11,6 VLP. dig. 3,3,33,3 PAVL. sent. 2,5^{A},9 HERMOG. 32,22,1 LVCIF. Athan. 1,35 p. 127,11 *al.* *nota de sententia arbitri, qui damnum aestimat* (*opp.* iudicare, *cf. Wlassak, Zeitschr. d. Sav. St. rom. Abt. 25, 180*): SENT. Minuc. (Corp. V 7749) 43 ob iniourias iudicati aut -ati. CIC. Rab. Post. 8 GELL. 20,1,38 GAIVS inst. 4,21.

b *rei* (*saepe in imag.*): CIC. inv. 2,100 communem hominum infirmitatem posse -ari. Cluent. 7 quae *causa*...ipsa opinione hominum tacita prope convicta atque -ata sit (*cf.* Rab. Post. 8). leg. 2,37 publicus ... sacerdos ... audaciam in ... inmittendis religionibus foedis -et atque impiam iudicet. OV. trist. 1,2,95 nec, quae -verit ille, crimina defendi fasque piumque puto. 2,3 cur modo -atas repeto, mea crimina, Musas? (*i. carmina*). MANIL. 1,775 -atusque suas melius -vit Athenas *Socrates.* VAL. MAX. 4,7,1 totius namque senatus consensu -at⟨os ei⟩us mores defendere ausus est. 7,3 ext. 7 ita liberum his non reliquit id factum -are. SEN. contr. 7,1,12 parricidia -antur. 9,5,6 vis iniuriosa -atur. SEN. clem. 1,14,1 plus est, quod timet, quam quod -at. dial. 3,16,6 bonus iudex -at improbanda, non odit. 4,1,5 intellexit aliquid, indignatus est, -vit, ulciscitur. 4,7,3. 4,29,1. 5,15,2 PS. SEN. mon. 94. PLIN. nat. 7,111 eloquentiam mirati cuius virtutem -verant. QVINT. inst. 12,1,41 quid si quaedam bene facta -urus est iudex? decl. 248 p. 18,7. 305 p. 198,7. 348 p. 372,17. IVV. 4,85 saevitiam. TERT. ieiun. 5. nat. 1,4 veritas semper -batur. pudic. 13 ipsam substantiam -ans, per quam exciderat. 18 si delicta -antur (adv. Marc. 5,15). FIRM. err. 16,2 cuius facinus severius -ari debuerat. AVG. civ. 8,19 leges culpans potius, quibus haec prohiberentur et -anda putarentur. *nota:* LVCAN. 8,332 una dies mundi -vit fata?

3 *accedit* iudicio, crimine, lege *sim.*: CIC. inv. 2,82 ne si iudicio quidem -ata esset (Verr. 6,19 Cluent. 119 Flacc. 34. 35 Phil. 1,21 or. frg. B 4 div. 2,71 Att. 9,8,1 ad Brut. 1,15 [9,24], 11 NEP. Timoth. 35 CIRIS 530 PROP. 2,20,30 LEX Iul. de vi [coll. Mos. 9,2,2] LIV. 2,41,11. 22,27,4. 27,34,3. 29,37,4. 9. 39,6,4 VELL. 2, 7,3. 2,9,6 VAL. MAX. 2,5,3 ASCON. Mil. p. 39 QVINT. inst. 5,11,39. 9,3,42 decl. 310 p. 220,25. 310 p. 221,22. *cf.* 326 p. 284,1 TAC. ann. 2,55. 15,64 IVV. 1,47 *al.*). CIC. Cluent. 19 quibus criminibus Oppianicus -atus sit (NEP. Them. 8,3 LIV. 41,25,6 OV. met. 13, 308. fast. 5,624 sceleris crimine. 6,189 crimine regni. VAL. MAX. 2,2,3. 4,6,1. 5,4,7. 5,8,2. 6,1,8. 11. 6,5 ext. 3. 7,6,1. 8,1 absol. 1 SEN. contr. 9,2,12. *cf.* SEN. clem. 1,26,4 QVINT. decl. 269 p. 100,5 TAC. hist. 1,59 PAPIN. dig. 23,4,26,5. 50,1,15 pr. SCAEV. dig. 48, 5,15 HERMOG. dig. 48,4,8. AMM. 22,3,6 crimine capitis. *cf.* AVG. civ. 8,3 calumniosa criminatione -atus morte multatus est. *cf. p. 15,57*). CIC. Cluent. 59 his duobus praeiudiciis -atus (QVINT. inst. 4,2,25). div. 1,124 cum impiis sententiis -atus est (CVRT. 6,10,4 ASCON. Pis. p. 8 QVINT. decl. 299 p. 180,20 APVL. met. 8,14 TERT. adv. Marc. 5,19 PORPH. Hor. sat. 1,4,93 AMM. 16,8,6). CIC. Brut. 305 Q. Varus sua lege -atus excesserat (Att. 1,4,2 ex populi existimatione illo -ato lege. LEX Rubr. [Corp. XI 1146] 2,14 LIV. 7,16,9 VELL. 2,13,2 VAL. MAX. 3,4,5. 6,3,3 SEN. contr. 1,3,6 COLVM. 1,3,11 ASCON. Corn. p. 73 PLIN. nat. 18,17 TAC. hist. 4,45. 6,38 ann. 4,42. 6,38. 12,22. 13,33 PLIN. epist. 6,29,9 SVET. Nero 3 Galba 3 VENVL. dig. 48,2,12,4. 48,11,6,1 VLP. dig. 3,2,2,3. 28,1,20,5. 47,11,6,1. 48,20,3 PAVL. sent. 5,26,1 COLL. Mos. 8,2,1 MARCIAN. dig. 40,1,8,2. 48,10,1,4. 48,13,5 (4,3),2 (5) FIRM. err. 4,3 PS. APVL. Ascl. 29). CAES. civ. 3,21,4 qui Clodio interfecto eo nomine erat -atus (SEN. contr. 2,3,1 TAC. ann. 13,15 POMPON. dig. 24,3,18,1 PAVL. dig. 6,1,27,1. 15, 1,43. 23,3,41,4. 39,3,11,3). LIV. 42,43,9 absentes eos decreto -at (42,44,6 OV. trist. 2,131 PLIN. epist. 10,31,4). OV. met. 15,42 his (*sc. atris lapillis*) -are reos. VAL. MAX. 8,1 absol. 7 XIIII tribuum suffragiis -atus (AMM. 21,13,14). PHAEDR. 1,17,6 falso testimonio (*cf.* SEN. Phoen. 253 illo teste -vit parens *me*). ASCON. Corn. p. 65 senatus consulto (TAC. hist. 4,44. *cf.* FLOR. epit. 1,28,22). PLIN. nat. 8,55 -atusque *Hanno* illo argumento, quoniam nihil non persuasurus vir tam artificis ingenii videbatur (QVINT. decl. 299 p. 181,25). TERT. anim. 1 vir quilibet iniuria -atus. NERAT. dig. 16,3,30 litis aestimatione -atus est (POMPON. dig. 21,2,16,1 VLP. dig. 43,24,7,1). PAVL. dig. 47,2,54 (53),3 actione negotiorum -andus est. AMM. 28, 1,4 Phrynichus indignatione -atus est populi. *nota:* TERT. pudic. 18 sub ⟨qua⟩ condicione -asset. *additur, qui iudex fuerit:* LIV. 10,31,9 matronas ad populum -atas (VAL. MAX. 8,1 damn. 5 apud populum). 29,37,4 tribus, quarum opera -atus erat. VAL. MAX. 4,6,1 sub magno iudice -atum. 5,4,7 mulierem praetor apud tribunal suum capitali crimine -atam triumviro in carcere necandam tradidit. ASCON. Mil. p. 54 apud ... quaesitorem.

4 *accedit indicatio sceleris:* **a** *casu genet.*: RHET. Her. 4,16,23 unius peccati mulierem -bant. *ibid.* quam impudicam iudicarant, ea veneficii quoque -ata existimabatur (*bis.* TAC. ann. 12,66). CIC. Brut. 180 ambitus (Cluent. 114 CAES. civ. 3,1,4 ASCON. Corn. p. 75 PLIN. nat. 35,162 QVINT. inst. 5,10,108. 11,1,78). Verr. 1,39 peculatus (Flacc. 43 SEN. contr. 1,1. 6. 9 thema). 1,72 caedis (QVINT. decl. 313 p. 227,22 *al. cf.* ARVS. gramm. VII 469. SEN. contr. exc. 4,3 imprudentis caedis [6,2 QVINT. decl. 248 p. 15,7 *al.*]). 4,90 iniuriarum (6,108 dom. 13 SEN. contr. 2,6,5 SEN. benef. 2,35,2 QVINT. decl. 248 p. 16,23 *et saepissime.* VLP. dig. 47,10,15,30 PAVL. sent. 5,4,9 MACER dig. 47,10,40 *et saepius apud* ICTOS). CIC. Verr. 6,11 homines sceleris coniurationisque -ati (6,18. *cf.* SCHOL. Cic. Gron. p. 406 quicumque coniuratione -atus esset, expelleretur moenibus). 6,13 homines ... non eorum facinorum -ati (*bis*). Phil. 1,23 maiestatis (*cf.* 1,21 SEN. contr. 9,2,13). top. 75 ille rei capitalis iure -atus est (Cluent. 32 Cato 42 TAC. ann. 1,21 AFRIC. dig. 37,1,13 *bis* TRYPH. dig. 48,19,39 VLP. dig. 38,17,1,6. 48,19,2,2). Att. 7,12,5 -asse enim sceleris hominem amicum rei publicae causa videretur (CIRIS 189 HOR. sat. 2,3,279 OV. rem. 3). NEP. Alc. 6,4 sacrilegii. Them. 8,3 proditionis (LIV. 23,17,2. 33,16,5 QVINT. inst. 5,10,107. 7,1,42. 57 decl. 265 p. 85,14. 16. 374 p. 315,5. 11. 366 p. 400,5. 15 APVL. met. 10,33). VITR. 7 praef. 9 mors eius ut parricidii -ati varie memorabatur (SEN. contr. exc. 5,4 contr. 7,1,1 QVINT. decl. 299 p. 180,16 PAVL. FEST. p. 318). LIV. 2,42,11 Oppia virgo Vestalis -ata incesti (SEN. contr. 1,3 thema. contr. exc. 6,8 QVINT. inst. 7,8,3 PLIN. epist. 4,11,6. *cf.* SEN. apocol. 8). LIV. 8,35,5 noxae -atus donatur populo Romano. 10,31,9 matronas ad populum stupri -atas. 38,56,8 cum L. Scipio et accusatus et -atus sit pecuniae captae ab rege. VELL. 2,8,1 repetundarum (TAC. ann. 3,70. 14,28. 46 VLP. dig. 28,1,21,5 PAVL. sent. 3,4^{A},14 dig. 22,5,15 VIR. ill. 81,3 PRISC. gramm. III 314). VAL. MAX. 8,2,4 furti (GAIVS inst. 1,140 MACER dig. 47,2,64). SEN. contr. 10,4,11 reipublicae laesae. SEN. benef. 4,27,5 malus pater familiae habebitur, qui negotiorum gestorum -ato patrimonii sui curam mandavit. SIL. 13,879 doli. QVINT. inst. 5,10,47 adulterii (decl. 304 p. 192,25 *al.* PAPIN. dig. 22,5, 14,4 MEN. dig. 49,16,4,7 TRYPH. dig. 4,4,37,1 VLP. dig. 25,7,1 *al.*). QVINT. inst. 9,2,81 tyrannidis affectatae -atus torqueatur (decl. 254 p. 43,2). decl. 266 p. 87,19 homicidii. TAC. hist. 2,86 falsi -atus (ann. 2,55. *cf.* PLIN. epist. 10,58,3 DIG. 48,10). ann. 4,8 neque illos imbecillitatis -andos. 12,54 flagitiorum. IVLIAN. dig. 3,2,1 furti, vi bonorum raptorum, iniuriarum -atus (GAIVS inst. 4,182 VLP. dig. 3,2,4,5). PAPIN. dig. 12,5,13 calumniae (VLP. dig. 3,1,1,6). COLL. Mos. 10,2,4 commodati. *ibid.* depositi. IAVOL. dig. 32,30,4 ut mandati heres eius -retur. VLP. dig. 3,2,11,3 perduellionis (38,16,1,3 MARCIAN. dig. 37,14,4). VLP. dig. 23,2,43,11 praevaricationis (43,29, 3,13). 50,16,42 tutelae. **b** *casu ablat.* (*cf. l. 38*): CIC. Phil. 13,27 quo scelere -atus (FRONTO p. 21,14 N. nocentes etiam homines aut scelere -atos). SEN. epist. 97,9 qui -batur uni adulterio, absolutus est multis. SVET. Otho 2 repetundis consularem virum. VLP. dig. 48, 5,2,6 lenocinio. **c** *praepositionibus:* a: CIC. Sull. 71 unum quemque eorum prius a sua vita quam a vestra suspicione esse -atum (*cf. p. 17,27*). de: RHET. Her. 1,11,20 de pecuniis repetundis (CIC. Verr. 1,38 Cluent. 116). CIC. Verr. 1,39 de maiestate. Sest. 66 de vi (Phil. 1,21. 23 ad Brut. 1,12 (9,21),2 ASCON. Mil. p. 54 TAC. ann. 4,13 GELL. 14,2,8 VLP. dig. 48,6,10,2 MARCIAN. dig. 48,7,1 pr.). IVLIAN. dig. 3,2,1 de dolo malo (VLP. dig. 3,2,4,5). VLP. dig. 42, 8,6,12 de peculio. 48,19,5 pr. POMER. 3,19,1 quod ... miserum sit aliquos de cibi aut potus perceptione -are. ex: VARRO rust. 2, 2,6 nec non emptor pote ex empto vendito illum -are. CIC. Scaur. 40

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-atus est T. Albucius ... ex Sardinia. VELL. 2, 8, 1 C. Cato ... repetundarum ex Macedonia -atus est. QVINT. decl. 310 p. 219, 24 aliquem ex eadem causa bis potuisse -ari (POMPON. dig. 17, 1, 11 VLP. dig. 10, 3, 6, 12 PAVL. dig. 2, 5, 2. 17, 1, 45, 4). POMPON. dig. 47, 2, 9, 1 ex condictione ante -atus reus. GAIVS inst. 4, 60 in ceteris omnibus actionibus, ex quibus -atus unusquisque ignominia notatur. TERT. nat. 1, 4 Socrates ex ea parte -atus est, qua propius temptaverat veritatem. VLP. dig. 12, 2, 9, 2 ex famoso iudicio (PAVL. dig. 3, 2, 14). VLP. dig. 28, 3, 6, 6 miles fuit ex militari delicto -atus. MACER dig. 48, 1, 7 ex eo crimine. *adde*: FILASTR. 105, 5 inde eos (*Haloidas*) fuisse -atos. in: PAPIN. dig. 34, 9, 13 Maevius in adulterio Semproniae -atus. MARCIAN. dig. 28, 1, 13, 2 si quis in capitali crimine -atus appellaverit. inter: CIC. Cluent. 21 inter sicarios. PLIN. nat. 8, 180 socium enim laboris ... hoc animal (*bos*) tantae apud priores curae, ut sit inter exempla -atus die dicta, qui ... bovem occiderat. SVET. Nero 3 inter conscios Caesarianae necis quamquam insons -atus. AMM. 28, 1, 49 Fausiana -ata inter reos recepti. ob: SENT. Minuc. (Corp. V 7749) 43 Vituries, quei controvorsias Genuensium ob iniourias iudicati aut -ati (*cf. p. 13, 40*) sunt. CIC. de orat. 1, 233 nunc, cum ille -atus est nullam aliam ob causam nisi propter dicendi inscientiam. LIV. 38, 35, 5 frumentarios ob annonam compressam. SEN. contr. 7, 6, 13 ob hoc. 9, 1, 9. 9, 5, 8. clem. 1, 10, 3 quoscumque ob adulterium filiae suae Augustus -verat. TAC. hist. 4, 45 ob saevitiam. ann. 13, 13 ob Sardiniam provinciam avare habitam. SVET. Tib. 11 Iuliam uxorem ob libidines atque adulteria -atam. GAIVS dig. 18, 1, 35, 4. APVL. met. 10, 5 nam et iuniorem incoram sui funerari videbat et alterum ob incestum parricidiumque capitis scilicet -atum iri certo sciebat. TERT. adv. Marc. 1, 22 homo -atur in mortem ob unius arbusculae delibationem. VLP. dig. 28, 1, 18, 1 ob carmen famosum (CHAR. dig. 22, 5, 21). 28, 3, 6, 7 ob conscientiam criminis. LACT. 4, 18, 9 ob latrocinia (PAVL. FEST. p. 48). AMM. 30, 4, 16 ob assidua in personas honorabiles probra. SCHOL. Cic. Bob. p. 229 Hild. pro: CIC. Flacc. 43 qui ... et furti et pro socio -atus est. LIV. 27, 34, 13 quid ita pro malo ac noxio -assent? PAVL. dig. 50, 17, 131 pro possidente -atur. *aliter*: COLL. Mos. 1, 6, 2 pro homicida -atur. propter: CIC. de orat. 1, 233 *v. supra l. 20.* Phil. 1, 21 eum -atum iudicio ad eam ipsam vim reverti, propter quam sit iure -atus. LIV. 42, 41, 6 propter quae (*facinora*) -ati sunt. SEN. contr. 10, 3, 7 -are non potes patrem propter verba, immo propter verbum. QVINT. inst. 7, 1, 53 propter te -atus est pater. decl. 333 p. 311, 11 propter hoc illum -bunt, quod praevaricatus sit. GAIVS dig. 3, 5, 21 cum propter ipsam ruinam aut incendium -andus sit. APVL. met. 10, 34 propter multiforme scelus. *adde*: VLP. dig. 3, 2, 4, 4 calumniae causa -atus. PAVL. dig. 48, 18, 21 quaestionis habendae causa neminem esse -andum. *cf. p. 14, 6.* **d** *cum infinitivo*: CIC. Verr. 4, 25 aut dabis aut contra edictum fecisse -bere. LIV. 30, 39, 7 pecuniam ex aerario clam egessisse per indicem (⟨comperti⟩ *add. Ascens.*) -ati sunt. SIL. 10, 655 tunc terga dedisse -atis *militibus* Siculas longe meritare per oras impositum, donec Latio decederet hostis. **e** quod: LIV. 45, 31, 2 A. Baebius unus est -atus, quod milites Romanos praebuisset ad ministerium caedis. ARNOB. nat. 7, 4. *adde*: VAL. MAX. 8, 1 damn. 1 L. Scipio post speciosissimum triumphum de rege Antiocho ductum, perinde ac pecuniam ab eo accepisset, -atus est.

5 *accedit indicatio poenae* (*cf. p. 19, 47. 80*): **a** *casu genet.*: CIC. Verr. 1, 38 minoris ~~HS~~ triciens praetorium hominem non posse -ari (GAIVS inst. 3, 224. 4, 52). 4, 28 cupio octupli -ari Apronium (*bis*). VERG. Aen. 6, 430 falso -ati crimine mortis. HOR. carm. 2, 14, 19 -atusque longi Sisyphus Aeolides laboris (*cf.* PORPH. Hor. carm. 2, 14, 19). LIV. 5, 32, 8 quanti -atus esset (IAVOL. dig. 9, 2, 37, 1 POMPON. dig. 47, 2, 9, 1 GAIVS inst. 3, 218 dig. 17, 1, 27, 2 MARCELL. dig. 19, 2, 48, 1 VLP. dig. 30, 49, 9 PAVL. dig. 10, 2, 25, 17. 10, 4, 12, 4. 24, 3, 25, 1. 38, 5, 5, 1. 43, 16, 15. *cf.* VLP. dig. 6, 1, 68). LIV. 38, 60, 8 quantae summae (IVLIAN. dig. 10, 2, 52, 2). GAIVS inst. 4, 178 calumniae iudicio decimae partis nemo -atur. PAVL. dig. 10, 2, 25, 17 pluris. PS. CYPR. adv. Iud. 6 plebem captivitatis eorum -vit. capitis *v. vol. III p. 419, 57.* **b** *casu dat.*: SIL. 6, 341 dextera *Reguli* ... tristi -atur sorte catenae (*fort. genet.*). APVL. met. 10, 34 quam dixi propter multiforme scelus besti⟨i⟩s esse -atam. PORPH. Hor. carm. 3, 5, 41 infamiae captivitatis -atus *Regulus*. FVLG. aet. mund. p. 163 Mardocheus futurae poenae -atus. SVLP. SEV. chron. 2, 51, 4 gladio. BOETH. cons. 1, 4, 122 morti proscriptionique. SEDVL. carm. pasch. 1, 48 mutis animas -are metallis. **c** *casu abl.* (*l. 67?*): CIC. Verr. 4, 69 in singulos HS quinquagenis milibus -ari mavoltis. LIV. 3, 31, 6 -atus Romilius decem milibus aeris, Veturius quindecim. 4, 41, 10. 4, 44, 10. 5, 32, 9. 7, 16, 9. 10, 1, 3 Frusinates tertia parte agri -ati. 27, 33, 11. 38, 38, 5. VAL. MAX. 2, 3 Titinium summa totius dotis -vit. 6, 6 ext. 1. SEN. Herc. O. 888 morte -ari placet (epist. 71, 15. *cf.* 91, 12 FLOR. epit. 3, 21, 28 LACT. epit. 59, 5 LVCIF. epist. 6 p. 327, 10 AMBR. fug. saec. 9, 53. VVLG. II Macc. 4, 47 hos morte -vit [τούτοις θάνατον ἐπέκρινεν]. Marc. 10, 33 AVG. civ. 21, 11 LEX Visig. 6, 5, 18. 7, 2, 4. 7, 4, 5). PLIN. nat. 29, 22. QVINT. decl. 305 p. 194, 11 quinquennii exilio -atos (TAC. hist. 4, 45 PS. AVR. VICT. epit. 1, 24 PROSP. chron. I p. 407, 356 NOVELL. Iust. 112, 2, 1. *cf.* FIRM. err. 12, 8. FVLG. aet. mund. p. 177 perenni exulatu. PALLAD. hist. mon. I 49 exilii relegatione). decl. 320 p. 257, 9 quadruplo. GAIVS inst. 4, 180 restipulationis poena ... -atur actor (VLP. dig. 28, 3, 6, 6. 48, 19, 8, 3 PAVL. dig. 48, 10, 2 MOD. dig. 48, 8, 13 PORPH. Hor. carm. 3, 11, 25 AMM. 19, 12, 13 HIER. epist. 36, 2 COD. Iust. 9, 6, 6, 1 IORD. Get. 242). GAIVS dig. 48, 19, 29 ultimo supplicio -antur (VLP. dig. 1, 5, 18 AMM. 23, 5, 6. 28, 1, 14 AVG. civ. 12, 28. *cf.* 22, 24 COD. Iust. 9, 13, 1 praef.). TERT. spect. 22 -ant ignominia et capitis minutione. CALL. dig. 48, 19, 35 TRYPH. dig. 23, 3, 78, 4. VLP. dig. 48, 19, 8, 6 duplicato tempore -ari solet. 48, 19, 8, 7 decennio -atus fuit (*cf.* TERT. anim. 28 septenni⟨o⟩ ⟨se⟩ illic patientia[m] -at *Pythagoras*). PAVL. dig. 2, 5, 2, 1 multa -bitur. PANEG. 12, 20. AMM. 14, 5, 3 capite vel multatione bonorum aut insulari solitudine -bantur. 19, 2, 9 lata fuga -atus est. 26, 3, 3 capitali animadversione. AVG. civ. 2, 17 decem milibus aeris. FVLG. aet. mund. p. 153 mortis punitione -are. capite *v. l. 11 et vol. III p. 419, 51.* **d** *cum praepositionibus*: ad: TRAIAN. Plin. epist. 10, 32, 1 ad poenam (LVCIF. Athan. 1, 35 reg. apost. 10 p. 59, 24). TAC. ann. 6, 38 ad mortem (16, 21. HERM. vulg. sim. 8, 11 homines -bant se ad mortem [Pal. θανάτῳ ἑαυτοὺς κατακρίνουσιν]). SVET. Nero 31 ad opus. GAIVS dig. 48, 19, 29 ad bestias (S. C. de sumpt. lud. glad. [Corp. II 6278] 58 CALL. dig. 48, 19, 28, 15 VLP. dig. 28, 3, 6, 6. 10. 29, 2, 25, 3. 48, 13, 7[6] MARCIAN. dig. 49, 18, 3 MOD. dig. 48, 19, 31 pr. 49, 16, 3, 10 PASS. Theclae B a 27 p. 72, 12). VLP. dig. 28, 3, 6, 6 ad gladium (29, 2, 25, 3. 47, 14, 1 pr. COLL. Mos. 11, 7, 1. 4 *bis*). COLL. Mos. 11, 7, 4 ad ludum. LACT. inst. 31 (36), 8 ad aliena *corpora*. epit. 67 (72), 8 ad perpetua tormenta. CLAVD. 28, 151 an iura perosus ad priscos pecudum -ret saecula ritus *pater Eridanus*. AVG. civ. 22, 22 hinc apparet humanum genus ad luendas miseriarum poenas esse -atum. PROSP. chron. I p. 476, 1329 puer ... ad infimam servitutem -atus. GREG. TVR. M. t. 36, 511 ad secanda marmora. in *c. acc.*: LVCAN. 2, 317 caput in cunctas -atum ... poenas. STAT. Ach. 1, 800 multum steriles -atus in annos (*cf.* Theb. 4, 183 mutos Thamyris -atus in annos). QVINT. decl. 245 p. 4, 20 in quadruplum (MOD. dig. 48, 13, 15). PLIN. epist. 2, 11, 8 in metallum (POMPON. dig. 40, 4, 46 PAPIN. dig. 48, 18, 17, 3 CALL. dig. 48, 19, 28 *et saepe* DIG. *cf.* HERMOG. dig. 48, 19, 36 in ministerium metallicorum -ati servi [VLP. dig. 48, 19, 8, 8]. CALL. dig. 48, 9, 28, 6 in opus metalli ... nemo -ari debet [VLP. dig. 48, 19, 8, 4. 6 *bis*]). PLIN. epist. 10, 31, 2 in opus -ati vel in ludum similiaque his genera poenarum publicorum servorum officio ministerioque funguntur (VLP. dig. 48, 19, 8, 7 PAVL. sent. 3, 4A, 9. 5, 20, 2. 6 COLL. Mos. 11, 7, 1. 12, 1, 1 MARCIAN. dig. 49, 18, 3). PLIN. epist. 10, 31, 4 ut poenis, in quas -ati erant, exolverentur. AFRIC. dig. 10, 3, 9 in solidum (PAVL. dig. 9, 4, 19 pr. 10, 3, 8, 4. 14, 6, 5. 46, 5, 2, 2). PAPIN. dig. 3, 6, 9 in duplum. COLL. Mos. 11, 4, 1 in duplum vel triplum (PAVL. sent. 5, 18, 3). PAPIN. dig. 48, 19, 33 in vincula. TERT. spect. 19 qui -antur in ludum (VLP. dig. 48, 19, 8, 11 COLL. Mos. 1, 7, 2. *cf.* PLIN. epist. 10, 31, 2). 23 cum humana recordatio ... -andos esse censeat ... ademptis bonis dignitatum in quendam scopulum famositatis. adv. Marc. 1, 22 in mortem. 4, 23 in perditionem. VLP. dig. 17, 1, 8, 8 in maiorem quantitatem. 37, 15, 7, 1 in quantum facere possunt. 48 19, 8, 7 in decem annos. 48, 19, 8, 10 in calcariam vel sulpurariam. 48, 22, 7 in insulam. PAVL. dig. 24, 3, 15, 2 in id, quod facere potest (42, 1, 21. 23. 50, 17, 173 pr.). 42, 2, 3 in aestimationem. MOD. dig. 49, 16, 3, 10 in furcam. *nota*: TERT. anim. 33 -atus est igitur Homerus in pavum (*i. ut pavus fieret*). in *c. abl.*: IVLIAN. dig. 15, 3, 14 id in quo (in quod *Brencm.*) -atus fuerit. VVLG. II Macc. 13, 8 in cineris morte -atus est. AVG. civ. 16, 24 carnales ... in igne -andos. PASS. Petr. Paul. long. 57 in aeterna poena. COD. Iust. 9, 6, 6, 2 in parte bonorum. ISID. Sueb. 92 chron. II p. 303 monachum factum in monasterio -at. *nota*: FVLG. myth. 1, 1 p. 16 fecunda paternitas in sterilitate -ata. aet. mund. p. 149 lux perenni in nocte -ata. *adde*: IVLIAN. dig. 15, 1, 28 eatenus -ari debet is ..., quatenus peculium apud eum erit. **e** *c. infinitivo*: LEX Falcid. dig. 35, 2, 1 qui eam pecuniam dare [iussus] (*del. Mommsen*) -atus erit, eam pecuniam debeto dare, quam -atus erit. GAIVS inst. 2, 215 -etur heres patientiam praestare. 3, 175 heres testamento se dare -atum esse dicat. 3, 210 dig. 9, 4, 19, 2. EVSTATH. Bas. hex. 5, 6 p. 915A dumos et vepres generare terra -ata est. PASS. Theclae C b 21 p. 55, 9 Theclam -vit vivam cremari. **f** *c. gerundivo*: VLP. dig. 48, 19, 3 praegnatis mulieris consumendae -atae poena differtur. 48, 24, 1 exurendi -antur. **g** *seq.* ut, ne: TAC. ann. 2, 67 -atur, ut procul regno teneretur. ITALA Dan. 13, 41 (Lucif. Athan. 2, 8 p. 163, 24) -erunt, ut moreretur (κατέκριναν αὐτὴν ἀποθανεῖν, VVLG. condemnaverunt eam ad mortem). VLP. dig. 48, 19, 8, 1 si -atur aliquis, ut gladio in eum animadvertatur. 48, 19, 8, 9 ut in vinculis contineantur. 48, 19, 9, 10 ut quis negotietur. MOD. dig. 48, 19, 25 ut de saxo praecipitetur. COD. Iust. 9, 47, 6 liberum hominem, ut vinculis perpetuis contineretur, esse -atum. PASS. Theclae A 21 p. 54, 2 Theclam -vit, ut combureretur. VLP. dig. 48, 22, 9 ne domo sua procedat.

6 *accedit persona cui quis damnatur*: OV. ars 2, 387 nec mea vos uni -at censura puellae. SEN. benef. 6, 4, 4 sic debitori suo creditor saepe -atur. TAC. hist. 4, 45 Cyrenensibus lege repetundarum. PAVL. dig. 10, 2, 29 coheredi. 17, 1, 26, 8 emptori. 19, 5, 5, 1 mihi. *nota*: SEN. contr. 9, 2, 28 reus -atus est legi, perit fornici. 9, 2, 3

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

qui scio an, in cuius gratiam occisus est, in eiusdem etiam -atus sit? Sen. benef. 6, 83 iudices, quam -uri erant causae, -are gratiae noluerunt. Ascon. Mil. p. 41 bono publico -ari. *cuius nomine quis damnatur* (*aliter v. p. 14, 6*): Ivlian. dig. 3, 2, 1 suo nomine (3, 2, 6, 6). Gaivs inst. 1, 140 nomine eius. Vlp. dig. 3, 2, 6, 2 alieno nomine. Pavl. dig. 6, 1, 21 nomine ipsius.

B *de accusatore, efficere ut is quocum agitur damnetur*: Sen. contr. 7, 1, 11 parricidam *me* facere *noverca* ne -ando quidem potuit. Qvint. decl. 294 p. 165, 10. 295 p. 168, 8. Caes. Arel. suggest. p. 296 nec -ando vel terrendo. Pvblil. I 31 illo nocens se -at, quo peccat die. Liv. 30, 39, 7 per indicem -ati sunt. Val. Max. 2, 9, 6 cum se -assent. 8, 1 damn. 2 nec reum -vit. Sen. contr. exc. 1, 2, 22. 2, 3, 15 *bis*. 5, 6. Sen. benef. 6, 38, 1 Demades ... eum, qui necessaria funeribus venditabat, -vit. Ascon. Scaur. p. 26. Plin. nat. 34, 6 quem (*Verrem*) M. Cicero -verat. Qvint. inst. 2, 16, 2 cuius eloquentiae fraude -entur interim boni. 9, 2, 81 decl. 299 p. 180, 8 *al.* Comm. apol. 180. Avg. civ. 5, 18 -atusque ab aemulis *Camillus* fuerat. Boeth. mus. 1, 1 quod eius partem accusatione -asset. *nota*: Avson. 104, 6 te tamen et cultus -at et actus eam. *addito iudice*: Plavt. Rud. 1282 ad recuperatores. *additur genet. sceleris*: Sen. contr. 1, 3, 6 adversariam incesti -vi. 2, 3, 11 -ari dementiae non possit (7, 6, 13. 7, 10, 38. 10, 3, 11 Qvint. decl. 294 p. 167, 20). 7, 1, 11 -are me noverca parricidii potuit. Qvint. decl. 313 p. 227, 24 qui caedis reum accusaverit neque -verit, ipse puniatur. 373 p. 412, 9 a privigno sepulcri violati accusata et -ata est. 383 p. 428, 3 quae virum malae tractationis -verit (383 p. 428, 6. 429, 2). Vell. 2, 47, 4 Milonem reum non magis invidia facti quam Pompei -vit voluntas.

II ***translate*:** **A** *improbare, reprehendere, repudiare, reicere, vitare*: **1** *aliquem*: Trag. inc. 200 eam quam nihil accusas, -as. Cic. Tusc. 3, 26 Pvblil. V 10. Ov. fast. 4, 321 si tu me -as, meruisse fatebor. trist. 4, 9, 5. Liv. 22, 59, 19 ne a vobis -ati ac repulsi abeamus (*sc. captivi non redempti*). Sen. contr. exc. 8, 1 ipsa se infelicitas (*i. infelices*) -at. Sen. benef. 5, 15, 3 Lvcan. 8, 500 Petron. 108 Plin. nat. 17, 202. 29, 10 -atis non solum prioribus medicis. Qvint. inst. 5, 1, 2 quare mihi videntur magno opere -andi, qui totum hoc genus a praeceptis removerunt. 10, 1, 57. 125 decl. 267 p. 89, 20. 283 p. 149, 8. Tert. nat. 2, 15 quem intra muros cludi no⟨n admit⟩tendo -astis. *accedit genet. causae*: Val. Max. 4, 7 ext. 1 unusquisque stultitiae tam temerarium sponsorem -bat (Lact. inst. 2, 13). 6, 9 ext. 3 coegit eos stuporis semet ipsos -are. Sen. epist. 86, 11 quantae nunc aliqui rusticitatis -ant Scipionem. Plin. nat. 9, 129 nos indiligentiae -et. Sil. 6, 191 facti -andus Avens. Qvint. inst. 2, 5, 24 Apvl. met. 4, 31. Hil. trin. 6, 17 professionis suae de se deum non modo arguere non credendo, sed emendando -are. *ablat. causae*: Lvcr. 4, 1183 stultitiaque ibi se -et. Schol. Cic. Gron. p. 425 *Cicero* se -vit audacia. in *aliqua re*: Ov. met. 7, 402 Aegeus facto -andus in uno. Tert. apol. 4 in quibus -andi, in quibus irridendi deputamur. **2** *aliquid* (*cf. p. 13, 42 sqq.*): Cic. Tusc. 5, 4 nos ... rerum naturam quam nostrum errorem -are malumus (*cf.* Non. p. 277). Pvblil. S 45. Prop. 2, 32, 27 non tua deprenso -ata est fama veneno. Liv. 3, 71, 8 ne inutili pudore suam ipse causam -ret (*cf.* Lvcan. 5, 247 Ivlian. epit. novell. 29, 1). Ov. am. 2, 2, 58. epist. 8, 84 -ret nati facta proterva pater. met. 7, 643. 834 -ura sui non est delicta mariti. 10, 323 -are negatur hanc venerem pietas. 10, 577 nimium iuvenum -arat amores. 13, 809 morasque ipsa tuas -es. 15, 568 trist. 3, 1, 8. Moret. 106 et simo -at sua prandia vultu (*cf.* Petron. 117, 9 cibos. Plin. nat. 2, 21. 8, 198. 9, 134. 10, 27. 69. 18, 74 *et saepissime*. Sil. 2, 595 Tert. adv. Marc. 1, 29). Manil. 4, 443 accipe -andae quae sint per sidera partes (*cf.* 4, 490). Phaedr. 4 prol. 3 consilium tacito corde -vi meum (Sil. 2, 225). Cvrt. 3, 2, 1 cuncta *Dareus* -bat. 3, 6, 6. 5, 4, 2. 5, 12, 4. 6, 6, 27. 6, 8, 13. 8, 2, 26 omni alio praesidio -ato. 10, 2, 21. 10, 9, 15. 21 Sen. Herc. O. 898. 938 Phoen. 258 dial. 5, 5, 3 benef. 3, 6, 2. 4, 2, 3. 4, 38, 1 nat. 6, 19, 1 epist. 14, 8. 19, 2 furore -ato (*cf.* 68, 8). 20, 4. 56, 10. 58, 7. 63, 14. 76, 12. 90, 34 *sapiens* -vit mixtas paenitentia voluptates. 91, 21. 97, 16. 103, 5 nec hoc agat, ut quicquid non facit, -are videatur. 120, 4 Colvm. 3, 7, 3. 3, 10, 3. 21. 3, 17, 3. 4, 11, 1. 9, 6, 2. 9, 10, 1. Lvcan. 4, 270 miles ... coactus spe posita -are fugam. 4, 338. 360. 534. 5, 311. 471. 7, 649. 8, 127. 328. 9, 1035. 1080 Petron. 41. 104. 117. 132 vers. Octavia 863 Plin. nat. 2, 141. 9, 140 artifice mutante, quod -bat. 11, 4. 12, 42 *al.* dub. serm. frg. Char. gramm. I 122, 26 observatio omnis illa -ata est. Mart. 1, 25, 3. 2, 54, 7 si schola -atur. 4, 86, 9 si -verit *te, libelle, Apollinaris* (*cf.* Qvint. inst. 3, 6, 64). 4, 60, 3. 6, 32, 3 -vit multo staturum sanguine Martem *Otho*. 9, 48, 3. Stat. Theb. 6, 201 sed non ratus ore sacerdos -ataeque preces. 12, 484. Sil. 6, 448 patrios -are penates absiste. 7, 514. 10, 399. -arunt Martis honores. 11, 311. 16, 340. 535 cavea (*i. spectatoribus*) -ante furorem. 16, 640. 17, 148. 584. Qvint. inst. 4, 5, 16 neque illum tamen ordinem, de quo prius dixi, -verim. 7, 1, 19 *al.* decl. 308 p. 209, 24 posterius testamentum -atum est (308 p. 212, 28. 213, 13. *cf.* 214, 2). Tac. dial. 16 non enim ... inauditum et indefensum saeculum nostrum patiar hac vestra conspiratione -ari. ann. 16, 28 facilius perlaturos singula increpantis vocem (*Madvig*, increpatium *M*) quam nunc silentium perferrent omnia -antis. Plin. epist. 3, 9, 5 -anda committere. 7, 10, 3 paneg. 46, 4. Ivv. 6, 84 mores urbis -ante Canopo. 8, 202 nec ... -at enim tales habitus, sed -at et odit. 13, 240. 14, 38. Tert. nat. 1, 20 -ate veritatem, sed inspectam, si potestis. anim. 17 patient. 10 spect. 10 idol. 9. 18 igitur quam (*gloriam*) noluit *filius dei*, reiecit, quam reiecit, -vit, quam -vit, in pompa diaboli deputavit. *et saepius*. Porph. Hor. sat. 1, 10, 1. Nemes. cyn. 100 quisquis ... -as lites avidosque tumultus. Sol. 15, 14 auri argentique usu -ato. *al.* Ivst. 19, 2, 9 omnia privata officia -ata *sunt*. Lact. inst. 2, 6. Hil. ad Const. 2, 7 c. Const. 23. 25 *quater*. 27 syn. 45. 57. Edict. praef. urb. de pecor. vend. (Corp. VI 1770) 19 commodis omnibus et praeda -ata. Hier. epist. 15, 4. 22, 10 innumerabilia sunt scriptis respersa divinis, quae gulam -ent. 24, 3, 2. Optat. 2, 20 p. 47, 10 o punienda et -anda superbia. *al.* Avg. civ. 2, 26 multo minus audebant sacra eius quam venerabantur, casto corde -are. 6, 9. 7, 34 senatus cum religiones formidaret -are maiorum. 8, 19. 9, 1 daemones, qui talibus gaudent, qualia boni et prudentes homines aversantur et -ant. 12, 8. Avian. fab. 40, 5 cetera sordenti -ans animalia vultu. Sedvl. carm. pasch. 3, 124 Mart. Cap. 9, 929 Nicet. psalm. p. 73, 17. Drac. laud. dei 2, 710 -ent ... delicta priora. 2, 719 -are piacula. 3, 95. 645 Greg. M. moral. 2, 36. Inscr. christ. Rossi II p. 240, 2, 5 -antes fletus.. *nota*: Plin. nat. 14, 117 aspendios *vitis* -ata ab aris. *accedit* ut: Lvcan. 7, 242 *Caesar* coeperat exiguo tractu civilia bella ut lentum -are nefas. Sil. 7, 105 hoc reliquumst primo -atum ut inutile bello. *cf.* Val. Max. 1, 7, 10 eius humanissimum propositum tamquam supervacuum -vit. *cum infinitivo*: Plin. nat. 20, 251 ego -verim *papaveris semen* collyriis addi. Sil. 3, 331 *apud Cantabros* -atum vivere paci. 5, 62 ales, priscum populis de more Latinis auspicium, ... -vit vesci. 11, 283 tantos -at honores esse epulis. Hil. c. Const. 14. Sidon. carm. 15, 193 neu tu -es fortasse iugari. *accedit genet. causae*: Lvcan. 6, 508 hos scelerum ritus, haec dirae carmina gentis effera -arat nimiae pietatis Erictho. Qvint. inst. 10, 2, 8. *abl.*: Val. Fl. 1, 70 flavā quercum -vit aristā (Verg. georg. 1, 8 mutavit). Stat. silv. 3, 2, 126 turmas facili praevertere gyro fortis et Eoas iaculo -are sagittas. Sil. 8, 494 Lycios -ant hastilibus arcus. *cum praep.* in: Sen. benef. 6, 38, 5. Qvint. inst. 9, 3, 13 quod Pollio in Labieno -at. Tert. nat. 1, 20 ut quae in nobis non refutetis, in aliis ⟨damne⟩tis. Svlp. Sev. 1, 8, 6. inter: Plin. nat. 20, 114 ne inter nefastos frutex -etur.

B *execrari, destinare (morti), conficere*: **1** *generatim*: **a** *absol. et aliquem*: Pvblil. D 2 -are est obiurgare, cum auxilio est opus. Prop. 2, 16, 38 -atis militibus. Ov. epist. 7, 87 quin te tua numina -ent. 19, 177. met. 3, 718 iam se -antem. Sen. Herc. O. 1715 Herculem hic ... dies ... -bit. Petron. 124, 248 hominum -atum agmen. Plin. nat. 4, 88. Sil. 4, 229 ibant in Martem terrae dominantis alumni -ati superis. Qvint. inst. 6 prooem. 4 quos utique immeritos mors acerba -vit. Firm. err. 28, 10 facinus tuum plurimos -at, plurimos perdet. Drac. laud. dei 2, 324 suos furit impia mater conceptus -are. 2, 420 populos et moenia -at *deus*. Romul. 10, 599. *nota*: Val. Fl. 1, 787 -ati (*i. sacrificio destinati*) cornua tauri. **b** *aliquid*: Frg. incant. Cato agr. 160 -bo damna vostra (*Zander*, dannabo damnaustra *trad.*). Pompon. trag. 6 Priamique aras -ate pias. Cic. Verr. 1, 10 quae *facultas dicendi* istius vitam ... iam pridem omnium voluntate iudicioque -atam ... possit defendere (6, 177 Mil. 86). Hor. carm. 3, 3, 23 *Ilion* mihi (*Iunoni*) castaeque -atum Minervae. Prop. 4, 6, 21 altera classis erat Teucro -ata Quirino. 4, 11, 15 -atae noctes. Ov. met. 9, 523 scribit -atque tabellas. Pont. 3, 4, 97 perfida -atas Germania proicit hastas. Sen. Herc. O. 901 fata quis -at sua. Thy. 511 odia -ata. Lvcan. 3, 206. 4, 217. 5, 205 adhuc dubitantibus astris Pompei -are caput tot fata tenentur (Stat. Theb. 11, 161. 15, 649 Apvl. met. 4, 13). 8, 25 actaque lauriferae -at Sullana iuventae. 9, 858 impatiensque solum Cereris cultore negato -asti. Petron. 83 Calp. ecl. 4, 117 Bvc. Eins. 2, 12. Val. Fl. 2, 483 imperat Hammon virgineam -are animam sortitaque lethen corpora (Stat. Theb. 8, 26). Mart. 12, 48, 7 quod sciat infelix -atae spongea virgae (*cf.* Sen. epist. 70, 20). Stat. silv. 2, 1, 21 saevos -ati turis acervos. 5, 3, 13. Theb. 2, 250 -atis avidum pecus abstinet herbis. 3, 566 ergo manu vittas -ataque vertice serta deripit. Sil. 2, 365 -ata cessit Carthagine Mavors. 2, 624 increpitat sese mediumque furorem proiecta -at stupefactus membra bipenni. 6, 103 si culmina nondum Tarpeia exosus -asti sceptra Quirini. 7, 483 -atoque deum quondam per carmina campo Aetolae rursus Teucris pugnabitis umbrae (12, 421). 7, 560. 9, 172. 391 succidit ac nudae sero vestigia plantae -vit dextraque iacet morientis amici. 11, 476. Qvint. decl. 329 p. 295, 24 hoc destinatum -atumque corpus. Papin. dig. 31, 76, 8 memoriam -are (Vlp. dig. 3, 2, 11, 3. 24, 1, 32, 7. 28, 3, 6, 11 Inst. Iust. 3, 1, 5. 4, 18, 3 Cod. Iust. 7, 2, 2. 9, 8, 6, 2. *cf. Brasloff, PW. IV 2059*). Tert. adv. Marc. 1, 29 nec ut -anda secatur seges. Sol. 25, 4 elephanti affligunt utrosque *dentes*, ut -ato ebore non requirantur. Oribas. syn. 9, 69 tit. aemorroidas (9, 69 *iterum*). Caes. Arel. suggest. p. 300 nulla mulier -et in se naturam, quam deus voluit esse fecundam. *nota*: Cod. Theod. 15, 8, 2 (*a. 428*) quas (*personas pauperes*) sors -vit humilior (Cod. Iust. 11, 41 [40], 6, 1). *accedit dat.* (*cf. l. 54 sq.*): Lvcr. 6, 1232 morti -atus ut esset. Verg. Aen. 4, 699 Stygioque caput -verat Orco (Serv. *et* Non. p. 276 -are morti dare. Lvcan. 8, 483. 570. 9, 87.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

986 CORIPP. Ioh. 3, 235. 4, 235). LVCAN. 1, 249 o tristi -ata loco *moenia.* 2, 733. 6, 413 hac ubi -ata fatis tellure locarunt castra duces. 6, 641 montisque cavi, quem tristis Erictho -arat sacris, alta sub rupe locatur. 9, 363 numquam somno -atus lumina serpens. VAL. FL. 2, 16. MART. 7, 55, 8 -atam modo mentulam tributis. 11, 41, 6 -vitque rogis noxia ligna pater. STAT. silv. 3, 3, 118 magno gens est -ata triumpho. Theb. 6, 55 -atus flammae torus (6, 82 DRAC. Romul. 8, 150). 7, 239 *campus* -atus bellis. SIL. 5, 242. 15, 76 foedere certo degeneres tenebris animas -vit Avernis. 15, 557 patulos regione Metauri -vi tumulis Poenorum atque ossibus agros. CLAVD. 5, 395 fera, quae ... altorum exul nemorum -atur harenae muneribus. SEDVL. carm. pasch. 1, 53 toxica ... Tartareo -ata cibo. ENNOD. carm. 1, 4, 50 marcidam -ans otiis pharetram *aliger.* *cum praepos.* ad: PLIN. nat. 8, 179 Carici boves ad laborem -antur. *cum infinitivo*: LVCAN. 3, 22 semperque potentes detrahere in cladem fato -ata maritos. TERT. adv. Marc. 2, 11 statim mulier in doloribus parere et viro servire -atur. *acced. ablat. instr.*: LVCAN. 7, 409 cedant feralia nomina Cannae et -ata diu Romanis Allia fastis (FLOR. epit. 1, 13, 7 hunc diem fastis Roma -vit). *cf.* RVT. NAM. 1, 391 septima quaeque dies turpi -ata veterno. *abl. causae*: VAL. FL. 2, 153 -ataque (*i. miserabilis propter*) paelice proles. STAT. Theb. 7, 792 cum iam -ata sororis igne Therapnaei fugerunt carbasa fratres (*cf.* silv. 3, 2, 11 PLIN. nat. 2, 37). PLIN. epist. 7, 27, 6 deserta inde et -ata solitudine domus (solitudini *Heinsius*). CLAVD. 5, 240 Hyperboreo -atam sidere Thylen. SALV. gub. 7, 15 paucae, quae in his (*lupanaribus*) se vita infelicissima -vere meretrices. *sequitur* ut: HIER. epist. 36, 2 maledictione -atus, ut gemens et tremens viveret super terram.

2 *speciatim*: *i. q.* ἀναθεματίζειν (*opp.* iustificare, purgare):
a *de deo*: *absolute*: TERT. idol. 17 neque -et neque praedamnet. adv. Marc. 2, 13. 4, 10. 30. pudic. 14 illam *virgam* adhuc coruscantem hanc *sententiam* statim fulminantem, qua increpabat, quaque -bat. 18 *bis.* *aliquem*: TERT. bapt. 5. idol. 4 an maledixerit atque -verit dominus ipsos prius artifices eorum, quorum cultores maledicit et -at. 9 angelos esse illos -atos a deo. adv. Marc. 2, 24 nec bonum -at. 4, 23 nat. 1, 1 *bis.* pudic. 14 *quinquies.* COMM. instr. 2, 13, 1 -atorum animae. HIL. ad Const. 1, 7 in -atorum favorem dei amorem transducunt. FILASTR. 34, 3 cum ... eum (*Iudam*) ... dominus salvator -verit. 91, 3 cum *haereticos* Christus dominus ex hoc iam saeculo -verit. HIER. epist. 22, 18. 51, 4 corpora credentium non templa Christi esse, sed carceres -atorum. VVLG. psalm. 36, 33 nec -bit eum cum iudicabitur illi (καταδικάσαι). Rom. 14, 23 I Cor. 11, 32 Hebr. 11, 7 AVG. civ. 1, 8. 9, 9 nec sic existimandum est eorum (*daemonum*) corpus tamquam honoratorum aeternum vehiculum, sed aeternum vinculum -atorum. 12, 4. 13, 14. 14, 27. 17, 4. 22, 22 divina gubernatione non omni modo deserente -atos. *et saepe.* SVLP. SEV. dial. 3, 6, 2. *nota*: TERT. adv. Marc. 2, 25 ex ore tuo -beris. *accedit ablat. poenae*: AVG. civ. 15, 4 extremo supplicio (21, 1 perpetuo. 21, 9 sempiterno. 21, 22 aeterno). 21, 11 poena quisque -etur aeterna. in *c. accus.*: LACT. inst. 5, 19, 1 quos deus in aeterna supplicia -vit. 6, 4, 5. 7, 5, 26. 7, 26, 7. AVG. civ. 22, 24 homini ... in istos labores ... proiecto atque -ato. PROSP. in psalm. 135, 3 PS. PROSP. carm. de prov. 275. *aliquid*: TERT. anim. 40. idol. 15 idololatria ... propter officia ista -ata est, quae ad daemonas pertinent. ieiun. 3, 5 adv. Marc. 4, 28. adv. Prax. 2 ne videatur unaquaeque perversitas non examinata, sed praeiudicata -ari. pudic. 17 propter delinquentiam -verit delinquentiam in carne. 22 resurr. 46. 47 spect. 2. 9. 20. 23 VVLG. Rom. 8, 3 de peccato -vit (κατέκρινεν) peccatum in carne. GAVDENT. serm. 3 pertinaciam mali -at deus, conversionem paenitentis amplectitur. AVG. civ. 15, 1 quoniam ex -ata propagine exoritur. 15, 3. 7. 21. 16, 4. 20, 26. 22, 1. 22. 24. *adde*: PRVD. apoth. 438 Delphica -atis tacuerunt sortibus antra. b *de ecclesia*: *aliquem*: TERT. anim. 2. 45 non magis enim ob stupri visionem -bimur quam ob martyrium coronabimur. pudic. 5 idololatrem quidem et homicidam -as. COMM. instr. 2, 19, 7 has dei praecones -ant in lege clamantes iniustas esse feminas, quae se taliter ornant. HIL. ad Const. 1, 7 qui tunc Arriani haeretici -ati sunt (OPTAT. 1, 12 p. 15, 5). PRISCILL. 1, 20 *daemones* omnes ... -amus. OPTAT. 2, 13 p. 48, 5 traditores vobiscum et ipsi -amus. SVLP. SEV. chron. 2, 36, 3. 5. 2, 42, 6. 2, 44, 6. 2, 47, 2. 2, 51, 3 -ati ad regem profecti *sunt.* dial. 3, 12, 3 Mart. 265. PRAEDEST. 1, 3 p. 589[B] *Basilidianos* ecclesia ... proiciendo -vit. 1, 4 p. 589[B] *al.* VICT. TONN. chron. II p. 185, 451, 4 iniuste -ati *episcopi.* GREG. M. epist. 1, 443 -atum atque anathematizatum esse cognoscat. *aliquid*: PS. TERT. haer. 1 totam istam haeresim ... apocalypsis domini ... -vit.

C *damno afficere* (*cf.* NON. p. 276 SERV. auct. Aen. 4, 699), *punire, noxium facere*: LVCIL. 424 -ati *sunt* alii omnes (*cf.* NON. p. 276). SIL. 7, 648 nec -ata manus, ... sed ... haesit harundo. IVV. 6, 556 genus humanum -at caligo futuri. PS. THOM. 4, 3 quid te -erunt fontes aquae ...? (ἠδίκησαν). *c. ablat.*: OV. met. 3, 335 suique iudicis aeterna -vit lumina nocte (*cf.* STAT. Theb. 1, 47 *et* VITA Vedasti 3). SEN. dial. 7, 23, 1 nemo sapientiam paupertate -vit (*i. philosophos divitias recusare iussit*). epist. 95, 21 quia feminam exuerunt, -atae sunt morbis virilibus. LVCAN. 7, 452 astra Thyestae impulit (intulit *M B*) et subitis -vit noctibus Argos. STAT. Theb. 2, 696 vita miserandus inerti -atur. VAL. FL. 3, 260 ut mea fatali -astis pectora somno. APVL. met. 1, 9. HIER. epist. 22, 7 qui ob gehennae metum tali me carcere ipse -veram. VVLG. II Petr. 2, 6 civitates ... eversione -vit. CYPR. GALL. gen. 1326 terram tenui -antem semina fetu. SEDVL. carm. pasch. 5, 50 (op. pasch. 1, 4. *cf.* 1, 10. 5, 3). op. pasch. 2, 7 mentem nebulosae caliginis obscuritate -atam. SALV. eccl. 2, 22. FVLG. aet. mund. p. 146 iustum malis -atum conspicimus. SCHOL. Pers. 1, 119 Apollo -vit eius (*Midae*) stultitiam auribus asininis. CORP. IX 1973, 12 parentes amissione eius perpetuis tenebris et cotidiana miserabili ululatione -ati. *nota*: SOL. 8, 7 Philippus ... -atus est oculo iactu sagittae (*i. privatus*). *cum praepositionibus*: in: SCHOL. Stat. Theb. 2, 340 ne in aliquo -etur. sub: GREG. M. moral. 9, 49 sub aeterna se ultione -vit plebs Iudaica.

D *i. q. obligare*: TER. Phorm. 422 tuus est -atus gnatus, non tu (*cf.* DON. *ad l.* NON. p. 276). *testamento*: *aliquem*: VLP. dig. 30, 49, 8. PAVL. dig. 32, 98 testator ... heredes ... nominatim -are debet. *aliquid*: PAPIN. dig. 31, 76, 8. TRYPH. dig. 38, 2, 50, 4 quasi -vit eam possessionem patronus. VLP. dig. 24, 1, 32, 7. 28, 3, 6, 11. PAVL. dig. 5, 2, 19 licet quasi furiosae iudicium ultimum eius -etur. *c. infinit.*: HOR. sat. 2, 3, 86 gladiatorum dare centum -ati populo paria. IAVOL. dig. 32, 29, 2. 32, 30, 1. 33, 6, 7 NERAT. dig. 30, 124 CELS. dig. 31, 19 IVLIAN. dig. 34, 3, 10 POMPON. dig. 30, 12, 1. 30, 16, 1 *bis.* 45, 1, 14 heredem meum -vero insulam aedificare. GAIVS inst. 3, 175. 210 *et saepissime apud* ICTOS. *seq.* ut: LABEO dig. 32, 30, 6 si aedes alienas ut dares, -atus sis. IVLIAN. dig. 35, 2, 87 pr. PAVL. sent. 3, 6, 10 *et saepe apud* ICTOS. ne: IVLIAN. dig. 34, 3, 10 -atus heres, ne a reo petat. GAIVS dig. 8, 4, 16 ne altius aedes suas tollat. VLP. dig. 34, 3, 15 heres ... potest -ari, ne exigat debitorem *et saepius apud* ICTOS. PROB. Verg. ecl. praef. p. 324, 1 Aeneis servata ab Augusto quamvis ipse testamento -at, ne quid eorum, quae non edidisset, extaret. voti (*cf.* SERV. auct. Aen. 4, 699 -are ... debito liberare *eqs.*): NEP. Timol. 5, 3 dicit nunc demum se voti esse -atum (LIV. 5, 25, 2 quae civitas -ata voti. 7, 28, 4. 10, 37, 16. 27, 45, 8. 39, 9, 4. FRONTO p. 103, 3 N. votorumque meorum -atus ... sum. *cf.* MACR. sat. 3, 2, 6). *omissum* voti: VERG. Aen. 12, 727 quem -et labor (*cf.* NON. p. 277 SERV. *ad l.*). voto: SISENNA hist. 100 quo voto -ati fetum omnem dicuntur ... consecrasse. VERG. ecl. 5, 80 -bis tu quoque votis (*cf.* NON. p. 277. GLOSS. V 187, 24 damnabi[li]s: hic liberabis, consecrabis, alias dedolabis [delebis?]. SERV. ecl. 5, 80. SCHOL. Verg. Bern. ecl. 5, 80 *fusius*). GERM. 348. HYG. astr. 2, 24 quo voto -atam *Berenicen* crinem ... posuisse in templo. CARM. epigr. 864, 3.

E *singularia quaedam*: *i. q. claudere*: PRVD. apoth. 753 quas (*fores*) saxa immania duro obice -arant. ham. 650 -a aures, pater alme, meas. ARATOR act. 2, 111 -are viam. GREG. M. epist. 11, 44 viderunt ... aditus missa maceria -atos. *cf.* CLAVD. 1, 43 Probus non divitias nigrantibus abdidit antris nec tenebris -vit opes. 1, 170 glacie niger -bitur Indus. FVLG. aet. mund. p. 134 arta legis catena -ati. p. 176 fani belligeri limina perenni securus clusura -vit.

part. perf. pass. pro adiect. **damnātus**, -a, -um. GLOSS. κατάδικος, κατάκριτος. CIC. Pis. 97 quis te -ior? GLOSS. II 37, 33 -issimus ζημιόψυχος. *nota t. t.*: GROM. p. 342, 12 lapis -us. REG. urb. p. 25 aqua -a *urbis Romae* (*cf. Hülsen, PW. IV 2059*).

syn. et iuxta posita: *ad I*: condemnare (*non recte* DIFF. ed. Beck p. 49, 3 -atus vel ab uno est vel semel, condemnatus vel a pluribus vel saepius), convincere (CIC. Cluent. 7). *ad II*: accusare (TRAG. inc. 200), reprehendere, repudiare. contemnere (FILASTR. 129, 4), spernere (FILASTR. 148, 6), detestari, exsecrari, fastidire, odisse (IVV. 8, 202), reicere (TERT. idol. 18), repellere (LIV. 22, 29, 19), impium iudicare (CIC. leg. 2, 37), destinare, perdere, conficere, anathematizare, damno afficere, superare (HIER. epist. 143, 1), vincere. abdicere, deserere, claudere, expellere, infamare, obligare. *opp.*: *ad I*: absolvere, liberare (VAL. MAX. 8, 1 absol. 8), restituere. *ad II*: probare (PAVL. NOL. carm. 10, 290. 27, 354. 568), amplecti (GAVDENT. serm. 3), coronare (AMBR. in psalm. 40, 7 p. 1071[B]), laudare (PHAEDR. 5, 10, 9 OPTAT. 1, 10 p. 12, 1), honorare (TERT. anim. 33 AVG. civ. 3, 18), miserari (PHAEDR. 3, 10, 46).

deriv.: damnabilis, damnas, damnaticius, damnatio, damnator.
comp.: de-, per-, prae-, re-damnare. condemnare. *Simbeck.*

damnōsus, -a, -um *a* damnum. GLOSS. damna faciens, ἐπιζήμιος, πολυζήμιος. SCHOL. Ter. p. 126, 15 dispendia inferens. *legitur apud* PLAVT. *et* TER., *deinde apud poetas inde ab* HOR. (*non habent ex. gr.* VERG. TIB. PHAEDR. SEN. trag. VAL. FL. SIL.), *in sermone pedestri non nisi* [SALL. hist. frg. 3, 2 *ex coniectura*] *apud* LIV. (8[ies]) VAL. MAX. (*semel*) SEN. epist. (*bis*) COLVM. (*semel*) PLIN. nat. (5[ies]) SVET. (*bis*) APVL. (5[ies]), *saepius apud* ICTOS. *comparativus et superlativus inde a* PLAVTO; *praeterea minuitur vel augetur significatio adverbiis* adeo, non, ita, minime, minus, quocumquemodo, saepe, satis, tam.

I *i. q. luxuriosus*, **prodigus**, *cf.* damnum facere *p. 30, 29*: PLAVT. Curc. 472 dites -os maritos (*repetitum a retractatore* 485). Epid. 319 argentum accipio ab -o sene (*qui invitus -us est, cf.* 309). Truc. 82 alium ... qui plus daret, -iorem. 63 -orum hominum. SVET. Nero 31 non in alia re . . . -ior quam in aedificando. APVL. Plat.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2, 16 eum ... turpem et -um ... vivere. *cf. l. 7.* *subst. vice ponitur*: PLAVT. Pseud. 415 si de -is aut si de amatoribus dictator fiat. TER. Haut. 1034 gerro iners fraus helluo ganeo -us.

II *i. q.* ***damnum inferens***: A *nude positum*: 1 *rei familiari*: a *de animantibus*: PLAVT. Bacch. 117 quid tibi commercist cum dis -issimis (*cf.* 116). HOR. epist. 1, 18, 21 quem -a Venus ... nudat (PORPH. luxuriosum significat. AVSON. 34, 5 -ae nolo otia perdere Musae, iacturam somni quae parit atque olei). VLP. dig. 17, 2, 14 si ita iniuriosus et -us socius sit, ut. VAL. CEM. hom. 8, 3 quidquid . . . tinea -a corrumpit. LEX Visig. 8, 4, 20 tit. de cane -um. *ibid.* si cuiuslibet canis -us fuerit, ut devastet berbices (*cf. ibid.* cui damnum constat fuisse illatum). b *de rebus*: HOR. epist. 2, 1, 107 per quae ... posset minui -a libido (*opp.* crescere res). PROP. 4, 5, 28 frange et -ae iura pudicitiae (*qua prohiberis plus accipere*). 4, 8, 46 -i . . . canes (*in alea.* OV. ars 2, 206 trist. 2, 274. PERS. 3, 49 -a canicula quantum raderet. MART. 14, 19, 1 alea ... non -a videtur, *sensu tamen ambiguo.* IVV. 14, 4 -a ... alea). OV. Pont. 1, 5, 34 -a . . . condere semen humo (*per imaginem*). COLVM. 1, 4, 5 quod (*sc. nova temptare*) per partes nonnunquam -um erit (*opp.* compendiosum. PLIN. nat. 18, 28 nihil est -ius deserto agro). SEN. epist. 76, 18 faciet *honestum*, etiam si -um erit. HIL. in Matth. 5, 3 cum pecunia -a (*quia perit, cf.* POMER. 2, 15, 1 possessionum terrestrium -a compendia). AVSON. 396, 47 -a nimis panditur area (*cf.* 396, 48 campum replices Musa papyrium). VEG. mulom. 1 praef. 5 -am curationem. *imprimis apud* ICTOS: IVLIAN. dig. 17, 1, 32 hereditas interdum -a est (POMPON. dig. 50, 16, 118 AFRIC. dig. 24, 3, 33 GAIVS dig. 29, 2, 57, 1 inst. 2, 163. 258 VLP. reg. 25, 16 PAVL. sent. 3, 43, 11). PAPIR. dig. 50, 12, 13, 1 si -ae sint *condiciones in donationibus, opp.* si utilitatis publicae interest. VLP. dig. 39, 2, 40, 3 aedes, quae -ae imminent. PAVL. dig. 26, 3, 9 contractum. *cf.* GREG. M. epist. 4, 9 sin autem vel minus idonea vel -a facultas. *nota*: LEX Visig. 4, 2, 15 si . . . servi . . . aliquid admisissent -um (8, 4, 12). 2 *latiore sensu*: HOR. carm. 1, 3, 45 -a quid non imminuit dies. OV. ars 3, 509 nec minus in vultu -a superbia vestro (trist. 3, 7, 35 inicitque manum formae -a senectus [STAT. silv. 1, 4, 7 -aque fila senectae]. Pont. 1, 10, 33 nec vires adimit Veneris -a voluptas. *cf.* 1, 10, 29 [HOMER. 26 -a libido *Graecis sc. cf. supra l. 13*]). OV. rem. 69 -as... compescite curas (*amore ortas*). met. 8, 215 -as . . . artes (*sc. volandi*). 11, 376 mora -a est. fast. 4, 708 -is . . . ignibus (LVCAN. 9, 316 -um . . . aevum [*sc. dies aestu aquam siccans*]. PLIN. nat. 31, 53 -i torrentes). LIV. 4, 52, 3 minusque eam (*pestilentiam*) -am fuisse quam seditio futura fuerit (*syn.* perniciosus). 27, 33, 10 cum toto eo bello -a praepropera ac fervida ingenia imperatorum fuissent. 45, 38, 8 infamia . . ., foeda apud alias gentes, -a apud nostros (*cf.* 45, 38, 9. VAL. MAX. 9, 1 ext. 1 quid iis . . . vitiis foedius, quid etiam -ius). GRATT. 44 in materia (*i. lino*) -us candor inerti ostendit longe fraudem. MANIL. 2, 915 -is . . . finibus (*i. regione*). APVL. met. 9, 11 sollertiam -am. 10, 3 solitudinis -am occasionem. CYPR. GALL. exod. 1149 -aque festa. SOL. praef. 2 ut nec prodiga sit in eo *libro* copia nec -a concinnitas (*i. brevitas*). HIL. in Matth. 10, 26 -um animae (*gen.*) lucrum (*cf.* VVLG. Matth. 16, 26). AMM. 22, 9, 1 insectandi praeterita ut -a et noxia. PRVD. ham. 951 cuncta . . . -ae debita vitae. AVG. c. Iul. op. imperf. 3, 42 hereditati -ae, quae venit ex Adam (*cf. supra l. 25*). VAL. CEM. hom. 10, 2 -a luxuria. CLAVD. carm. min. 49, 24 -um piscator onus praedamque rebellem iactat. PALLAD. hist. mon. 1, 36 p. 321^C quae . . . pericula sentimus atque -a (ἐπιζήμια καὶ ἐπικίνδυνα p. 138 Butl.). NOVELL. Iust. 23 pr. hoc satis esse -um.

B *iuncturae*: 1 *dativus* (*cf.* PRISC. gramm. III 219, 9): a *ad rem familiarem pertinens*: *attributive*: LIV. 6, 11, 9 erat aeris alieni magna vis, re -issima etiam divitibus, aedificando, contracta. PLIN. nat. 18, 340 proelia ventorum -a imperitis. GAIVS dig. 4, 4, 27, 3 -am sibi novationem. PAVL. dig. 48, 15, 19, 6 ne ... domino . . . -um constituatur *ius* (*syn.* iniuriosum). *nota de homine*: LIV. 25, 1, 4 ante publicanus . . . et rei publicae et societatibus infidus -usque. 39, 9, 6 *v. p. 22, 8.* *subst. vice positum*: COD. Iust. 1, 19, 3 nec -a fisco nec iuri contraria postulari oportet. *apposito verbo* esse: NERAT. dig. 44, 4, 11, 1 etsi non alicui, sed ipsi -us futurus erit *dolus*. POMPON. dig. 18, 6, 18 ne posterior mora -a ei sit (*syn.* nocere). AFRIC. dig. 47, 2, 62, 5 nemini officium suum (GAIVS dig. 29, 3, 7). 47, 2, 62, 5 culpam eorum . . . ipsis. GAIVS inst. 4, 75 nequitiam . . . parentibus dominisve. dig. 35, 2, 73, 1 res . . . heredi (15, 1, 27, 8). PAPIN. dig. 21, 2, 65 coheredis neglegentia . . . alteri. VLP. dig. 4, 3, 1 pr. ne vel illis malitia sua sit lucrosa vel istis simplicitas -a. 50, 17, 140 absentia . . . neque ei neque alii. PAVL. dig. 10, 2, 25 ne unius factum ceteris -um sit. sent. 4, 2, 1 unicuique -am esse fidem suam. COD. Iust. 6, 35, 11, 2 ne medium tempus fuerit eis -um. 6, 61, 8, 5 *res* quae onerosae hereditati sunt vel quocumque modo -ae. IVLIAN. epit. novell. 21, 7 profectiones praesidum . . . provincialibus. CASSIOD. var. 2, 17 munificentiam nostram nulli volumus extare -am. b *latiore sensu*: *praedicative*: OV. am. 3, 6, 99 -us pecori curris, -ior agris (*rivus*). *apposito verbo* esse: OV. met. 10, 707 ne virtus tua sit -a duobus. LIV. 4, 46, 4 ne discordia . . . -ior rei publicae esset quam ad Veios fuisset. 43, 3, 5 quod id bellum grave atque incommodum Graeciae omni, sumptuosum ac -um ipsis Romanis esset. SEN. epist. 7, 2 nihil . . . tam . . . -um bonis moribus quam in . . . spectaculo desidere. PLIN. nat. 9, 104 ex tota rerum natura -issimum ventri mare est, tot modis, tot mensis, tot piscium saporibus, quīs pretia capientium periculo fiunt. CLAVD. 8, 334 multis (*obsidentibus oppida*) -a fuere gaudia. 28, 297 ipsa . . . per cultas segetes mors nostra secuto victori -a foret. AVG. civ. 21, 26 per hoc ei, qui aedificavit, erit ista aedificatio -a (*in imagine*). *attributive*: LIV. 39, 9, 6 huic consuetudo . . . cum Aebutio fuit, minime adulescentis aut rei aut famae -a (*M*, adeo non -a famae reique *meretrix Φ*). SVET. Tib. 52 ut . . . gloriosissimas victorias ceu -as rei p. increparet. APVL. met. 7, 9 ne ipsam quidem saepe et aliis -am ultionem. ARATOR act. 2, 196 nec vota feratis lanigero -a gregi. *nota subst. vice positum*: APVL. met. 5, 6 animo suo -a poscenti. 2 *ablat.* (*cf. supra l. 3*): IVV. 7, 101 multā -a papyro *pagina*. RVT. NAM. 2, 23 variis -a anfractibus intrat Tyrrheni rabies Hadriacique sali (*i. sinus maris intrantes in terram*). 3 *infinit.*: PLIN. nat. 18, 38 bene colere necessarium est, optime -um. *cf.* SEN. epist. 7, 2 COLVM. 1, 4, 5 NOVELL. Iust. 23 pr. 4 *praepositiones variae*: in: OV. ars 3, 509 SVET. Nero 31. ad: LIV. 4, 46, 4. apud: LIV. 45, 38, 8. per partes: COLVM. 1, 4, 5. per hoc: AVG. civ. 21, 26.

III ***passivo sensu***, *i. qui damnum patitur*: PLAVT. Epid. 319 (*? v. p. 20, 82*). PORPH. Hor. carm. 3, 6, 46 -am rem . . . ⟨in⟩ deterius labi.

syn.: gravis, incommodus, iniuriosus, luxuriosus, noxius (nocere), periculosus, perniciosus, prodigus, sumptuosus. *opp.*: compendiosus, gloriosus, lucrosus.

adv. **damnōsē**. HOR. sat. 2, 8, 34 nos nisi -e (*sc. convivatori*) bibimus, moriemur inulti. COD. Theod. 9, 42, 8 (= COD. Iust. 9, 49, 8 pr.) si emancipati ea . . . -e existimant conferenda *cum suo damno*.

***damnum**, -ī *n.* [*fortasse i. q. island.* tafn '*victima, dapes*', *cf. c. gr.* δαπάνη, δαπανᾶν *et c.* daps, *ita ut primo* '*impensas*' *significaverit. alii a* dare *ductum esse putant. v. Bechstein, Curtius' Stud. z. griech. u. lat. Gramm. 8, 384 sq. Th.*]. -mpn- *non legitur in lapidibus, haud raro in codicibus.* CARM. epigr. 1339, 19 (*Romae*) danna (*cf.* PLAVT. Truc. 950 *P*). VARRO ling. 5, 176 -um a demptione (PAVL. dig. 39, 2, 3), cum minus re factum quam quanti constat. ISID. orig. 5, 27, 5 -um a diminutione rei vocatum. diff. app. 150. QVINT. decl. 320 p. 256, 15 negat hoc esse -um et poenae nomen imponit, ego porro -um existimo esse amissionem eorum, quae habueris. ISID. diff. 1, 169 -um subito et non credentibus (DIFF. ed. Beck p. 50, 4 nescientibus) nobis fit (*cf.* QVINT. decl. 320 p. 257, 2 -um . . . esse fortuitam rerum amissionem *et p. 34, 40*). DIFF. gramm. VII 525, 25 -um dat omnibus. GLOSS. iactura (*cf.* NOT. Tir. 40, 52. 54 *et* GLOSS. V 422, 46 iacturarius qui frequenter patitur iacturam, id est -um aut mortalitatem), detrimentum, dispendium (SCHOL. Ter. 81, 15). βλάβη. ζημία. καταδίκη. *legitur inde a* LEGE XII tab., *deest*: ENN. RHET. Her. CATVLLO LVCR. HIRT. BELL. Alex. Afr. Hisp. NEP. VERG. TIB. VITR. CELSO SCRIB. LARG. ASCON. PERS. VAL. FL.; *singulis locis*: VARRO (*supra l. 34*) CAES. (Gall. 6, 44, 1) QVINT. inst. (decl. *saepius*); *a poetis praefertur pluralis, pro singulari positus inde ab* OV. am. 3, 8, 46, *v. imprimis II A 3, II B, IV F 3* (*opp. IV E*). [*loci corrupti*: PLAVT. Truc. 893 QVINT. decl. 259 p. 61, 2 GAIVS inst. 2, 205 PAPIN. dig. 31, 77, 29.] [*val.* daună, *it.* danno, *francog. vet.* dame, *hisp.* daño. *M.-L.*]

I ***deminutio rei familiaris***: A ***generatim***: PLAVT. Bacch. 376 ut celem . . . tua flagitia aut -a aut desidiabula ([378] *et p. 30, 31*). Cist. 321 mali -ique illecebra. Poen. 465 omnibus in extis . . . portendi mihi malum -umque (749. *cf.* CIC. div. 2, 32 tum hereditates, tum -a denuntiant *exta*. TER. Eun. 995 numquid est aliud mali -ive quod non dixeris relicuom? *cf.* DON. Ter. Eun. 994 -um ad emptionem eunuchi . . . pertinet. DON. *ad loc.* -um rei est, malum ipsius hominis. AVSON. 305, 186 putet, spondere quantis [*i. quot*] -o fuerit et malo. *cf.* 305, 180. 181 *et* CARM. in Sept. sap. [Hyg. fab. 221 p. 130] 5. *cf.* ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα *Diels, Die Fragm. d. Vorsokratiker II² p. 521. adde p. 28, 79*). PLAVT. Stich. 207 ut -o gaudeant (*cf.* PVBLIL. A 25 avarus -o potius quam sapiens dolet. HOR. epist. 1, 7, 88 offensus -is. PROP. 3, 13, 2 Venere exhaustae -a querantur opes. SEN. dial. 7, 17, 1 -o moveris. 7, 25, 3 epist. 115, 16 STAT. Theb. 11, 117 AMM. 27, 3, 10 HIL. in Matth. 4, 4. *cf. etiam* IVV. 8, 99 non idem gemitus olim neque vulnus erat par -orum. APVL. met. 10, 115 nec ulla cura . . . -i sui habita). PLAVT. Trin. 1025 quid ego quod periit petam? nisi etiam laborem ad -um apponam epithecam insuper. TER. Ad. 231 nisi eo ad mercatum venio, -um maximumst. CIC. leg. 1, 51 propter -a aut detrimenta miseros. phil. frg. V 81 quod turpe -um quod dedecus, quod non evocetur atque eliciatur voluptate? (HOR. sat. 2, 2, 96 grande ferunt una cum -o dedecus. PORPH. Hor. carm. 3, 5, 39). PVBLIL. J 44 in amore semper causa -i quaeritur (SEN. dial. 9, 8, 2 -orum . . . materiam). HOR. sat. 2, 3, 300 post -um sic vendas omnia pluris (SEN. contr. 2, 1, 7 tutior adversus fortunam est, cui aliquid post -um superest). epist. 1, 16, 66 nam de mille fabae modiis cum surripis unum, -um est, non facinus mihi pacto lenius isto. OV. ars 1, 434 perdis, et in -o gratia nulla tuo. rem. 300. 570 -o litora foeda suo. 672 esse solent magno -a minora bono. SEN. benef. 4, 1, 2 cum virtus nec lucro invitet nec absterreat -o (epist. 92, 18). 4, 10, 3 tur-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

pissimum genus -i est inconsulta donatio. 6, 4, 2 pensatum est creditum -o. rem. frg. 11, 3 -um putas, remedium est. Ivv. 6, 509. 571 quis mensis -is, quae dentur tempora lucro. Plin. epist. 6, 8, 9 ego meum -um, meam contumeliam indicabo. 8, 16, 3 alios eiusmodi casus nihil amplius vocari quam -um. Comm. apol. 596 illi ferunt laudes et ille victoria⟨m⟩ -is. instr. 1, 26, 10 lites ibi sunt et -a. Avson. 415, 33 lucra -is, -a mutans fraudibus se ditat et me pauperat. Amm. 18, 5, 1 aviditate quorundam nexus ingentibus -is. 23, 5, 18 -orum magnitudines (Schol. Cic. Bob. p. 133, 7. Hier. epist. 43, 2, 3 pro quantitate -i). Carm. epigr. 265, 5 -a piis meliora lucro (*syn.* sumptus). Vvlg. prov. 12, 26 neglegit -um. Pavl. Nol. epist. 49, 12 -is emat. Avg. civ. 22, 22 quanta calamitas a -is et damnationibus. de mend. 18, 39 velut in pecuniario aliove aliquo commodo corporali non vocatur -um quod propter maius lucrum amittitur. ... aut si et illud -um dicitur, quod aliquis perdit ne amplius perdat . . . sicut nemo dubitat cavendi maioris -i causa patiendum esse quod minus est. Orient. comm. 1, 241 pro -o -um. Drac. laud. dei 3, 41 sua -a vocat compendia publica mundi.

nota iocos comicorum et allusiones pertinentes omnes fere ad -a *ex meretricum amore facta*: Plavt. Bacch. 66 in palaestram ubi -is desudascitur (*continuatur ab imitatore* 67 ubi pro disco -um capiam, *cf.* -um capere *p. 31, 21*). Curc. 49 -umst merum amor. Men. 263 Epidamno . . ., quia nemo ferme huc sine -o devortitur (*cf.* 267 Mela 2, 56 Dio Cass. 41, 49, 3). Men. 988 ex hoc saltu -i. Trin. 314 ne penetrarem me usquam, ubi esset -i conciliabulum. Truc. 304 -i (-is *A*) permensust viam (*cf.* 305). 950 stultus atque insanus -is certant. Cic. Att. 14, 9, 1 ut hoc -um quaestuosum sit (*cf.* Ov. met. 11, 133. Rvt. Nam. 1, 122 exemplo caeli ditia -a subis. Pavl. Nol. carm. 21, 512. 25, 1 Sidon. epist. 4, 6, 2. *cf. l. 10.* Avg. civ. 21, 26).

B ***speciatim:*** ***ICTorum*** *t. t.; cf. Leonhard, PW. IV 2062 sqq.* *loci memorabiles*: Lex XII tab. Fest. p. 376 *v. p. 28, 29.* Cic. Tull. 9 de -o legem esse Aquiliam. 42 (*cf.* Gaivs inst. 3, 202 Dig. 9, 2 Inst. Iust. 4, 3). Cic. Q. Rosc. 24 expressae sunt . . . ex uniuscuiusque -o publicae a praetore formulae, ad quas privata lis accommodatur. Plin. nat. 9, 182 -i formulam editam. Papin. dig. 21, 7, 39, 16 -i vicarius. Vlp. dig. 26, 7, 5, 7 -um vero, quodcumque ex tutela quis senserit et legari et . . . relinqui potest. *definitur*: Maecian. dig. 35, 2, 30 pr. mortes servorum ceterorumque animalium, furta, rapinae, incendia, minae, naufragia, vis hostium praedonum latronum, debitorum facta peiora nomina, in summa quodcumque -um. Vlp. dig. 9, 2, 27, 14 alia quaedam species -i est ipsum quid corrumpere et mutare, ut lex Aquilia locum habeat, alia nulla ipsius mutatione applicare aliud, cuius molesta separatio est. 39, 2, 24, 3 haec stipulatio an id solum -um contingat, quod iniuria fit, an vero omne -um, quod extrinsecus contingat. 42, 8, 2, 9 omnia . . . -a continet edictum et clandestina. sed non puto clandestina, sed ea quae violentia permixta sunt. Pavl. dig. 25, 2, 21, 3 rerum amotarum actio -um repraesentat. *distinguitur ab aliis terminis*: Cic. Tull. 41 non -o commoventur magistratus, ut in haec verba iudicia dent (*opp.* 42 in hoc iudicio videtis agi de vi). Gaivs dig. 4, 9, 5, 1 quaecumque de furto diximus, etiam de -o debent intellegi. 44, 7, 4 ex maleficio nascuntur obligationes veluti ex furto ex -o ex rapina ex iniuria, quae omnia unius generis sunt (Vlp. dig. 39, 4, 1, 2). 39, 3, 13 de -o et impensis ab actore factis. Papin. dig. 3, 6, 9 separatum est . . . calumniae crimen a -o, quod in servo propter quaestionem domino datum est. Vlp. dig. 9, 2, 5, 1 duae erunt aestimationes, alia -i alia contumeliae. 26, 7, 25 qui de praeda magis quam de -o sollicitus est. 43, 16, 1, 15 quod enim noxae dedere compellitur, in -o non debet reputare. Pavl. dig. 43, 7, 34 pr. iniuria . . . ex affectu fit, -um ex culpa. Mod. dig. 41, 1, 54, 2 ut tamen culpam in -o dando exigere debeamus graviorem. *cf.* Pavl. dig. 9, 2, 45, 4 qui, cum aliter tueri te non possint, -i culpam dederint.

locutiones iudiciales *saepe usurpatae:* *de* -o (*i. pretio -i*) *aestimando sim.*: Cic. Tull. 7 (*iudicium recuperatorum*) quantae pecuniae paret dolo malo familiae P. Fabii vi hominibus armatis coactisve -um datum esse M. Tullio (31). *sim. sub IV.* Gaivs inst. 3, 214 ut quis plus int⟨er⟩dum ⟨con⟩sequatur quam ei -um datum est. Papin. coll. 2, 3, 1 quantum -i dedit. Vlp. dig. 17, 2, 29, 1 si tanti sit opera, quanti -um est. Pavl. dig. 11, 3, 14, 9 -um quanti deterior servus factus est in duplum accipere. Qvint. decl. 385 p. 431, 23 quemadmodum leno -um aestimaturus sit (Vlp. dig. 6, 1, 13. Inst. Iust. 4, 3, 9 ultra -um . . . aestimaretur. Lex Visig. 8, 3, 13 Lex Sal. 9 add. 2. *cf.* Vlp. dig. 9, 3, 1, 5 -i aestimatio non fit in duplum. 39, 3, 6, 8 aestimationem . . . iudex faciet ex rei veritate, hoc est eius -i quod apparuerit datum. Pavl. sent. 1, 15, 1 Lex Visig. 8, 3, 15 [*cf. vol. I p. 1013, 25*]. Lex Burg. lib. const. 49, 2 taxata prius -i aestimatione). Papin. dig. 24, 1, 53, 1 -i compensatio non admittitur (Vlp. dig. 17, 2, 23, 1 an commodum . . . compensari cum -o, quod culpa praebuit, debeat. Pavl. dig. 19, 1, 42 Marcian. dig. 36, 1, 34). Pompon. dig. 46, 8, 18 toto -o computato. Gaivs dig. 40, 12, 13 pr. -um hoc solum deduci quod (Maecian. dig. 35, 2, 30, 2 Vlp. dig. 15, 1, 9, 7. *cf.* Cato agr. 144, 3. 145, 3). Pavl. dig. 11, 3, 10 omne -um duplatur (*cf. supra l. 70*). Scaev. dig. 13, 7, 43 pr. huius -i rationem habere (Vlp. dig. 13, 4, 2, 8 an et lucri ratio habeatur non solius -i). Qvint. decl. 320 p. 254 sociorum communia -a sint. p. 256, 14 commune -um est (Vlp. dig. 17, 2, 52, 3 *et* 4. *cf.* Pavl. dig. 17, 2, 67 pr. tam lucri quam -i communio initur. Vlp. dig. 27, 3, 1, 15. reg. 25, 15 de lucro et -o communicando. dig. 27, 3, 1, 15 nec . . . ulla . . . communicatio iusta -i ex maleficio est). Gaivs inst. 3, 150 de partibus lucri et -i. *sic et sim. passim. v. imprimis sub IV* -um dare praestare ferre sentire (Gaivs dig. 19, 2, 25, 6 -um et lucrum cum domino fundi partitur. Vlp. dig. 17, 2, 55 ut cuius participant lucrum, participet et -um. 39, 2, 15, 18 pro portione -i. *ibid.* pro rata -i). Vlp. dig. 43, 13, 7 grande -um (*cf.* Ov. *p. 27, 29*) flumen ei dare solitum. 38, 17, 2, 44 si -um minus sit cumulo legati (Call. dig. 14, 2, 4, 2 quid plus sit, in -o an in collatione. Vlp. dig. 38, 17, 2, 44. Pavl. dig. 39, 2, 22 pr. et si minimum -um detur). Vlp. dig. 19, 2, 15, 2 supra -um seminis amissi (*cf.* 9, 2, 15, 7). ultra *v. p. 23, 72.*

de qualitate -i: Cic. Tull. 11 ex huiusmodi -o quod vi per servos armatos datum esset (Labeo dig. 19, 2, 60, 7). 41 neque . . . de ceteris -is ab lege Aquilia recedit, in quibus nihil agitur nisi -um (Pavl. dig. 9, 2, 33, 1). Qvint. decl. 320 p. 257, 15 quotumquodque -i genus est, cui non applicari reprehensio possit. Ivlian. dig. 13, 6, 19 ad eos -um iniuria ab alio datum non pertinere. Maecian. dig. 35, 2, 30, 2. 5 -a postea incidentia. Gaivs dig. 40, 12, 13 -um quod dolo, non etiam culpa factum sit. Vlp. dig. 39, 2, 13, 15 ex qualitate eius -i quod contingere speratur. 47, 8, 1, 1 de eo -o . . ., quod quis in turba dedit. Pavl. dig. 50, 7, 10.

saepe cum gen. personae quae -um patitur; nota: Cic. Tull. 15 quod stomachum suum -o Tulli explere conatus est. Verr. 5, 38 Vlp. dig. 5, 1, 2, 7. 23, 3, 16 Char. dig. 50, 4, 18, 18. *cf.* Hier. in Ier. 5, 26 p. 880. Lex Visig. 8, 4 tit. de -is animalium vel diversorum rerum.

adiecto praeterea verbo esse: Sen. contr. exc. 3, 6 eius debet esse -um, cuius praemium est (Pompon. dig. 26, 7, 61. Gaivs dig. 5, 3, 17 -um videtur esse possessoris. Vlp. dig. 14, 1, 1. 18, 6, 1 pr. 19, 2, 15, 2 *bis.* 21, 2, 51 pr. 22, 1, 18 pr. 23, 3, 10, 1 Pavl. dig. 9, 4, 19 pr. 18, 6, 8 pr. 21, 2, 70 sent. 3, 6, 9. *cf.* Qvint. decl. 361 p. 393, 20 meum -um est). *nota vim huius structurae aliter expressam*: Qvint. decl. 385 p. 430, 10 ex utra parte sit -um. Pompon. dig. 39, 2, 39, 1 -i infecti onus possessoris esse (*cf.* Scaev. dig. 40, 5, 41, 7 ut -a, quae casu contigerunt, ad onus reliquorum non pertinerent. *cf. p. 31, 56*). Pavl. dig. 4, 4, 23 cuius -o res sit cessura (*cf. p. 32, 39*). Cod. Iust. 6, 66, 8, 1 omne sive -um sive lucrum in suam habere fortunam. Inst. Iust. 2, 23, 7 nullo nec -o nec commodo apud heredem manente. Iavol. dig. 24, 1, 50, 1 vel mortuo vel deteriore facto servo -um ad virum pertinebit (Ivlian. dig. 13, 6, 19 Vlp. dig. 27, 8, 1, 6 Pavl. dig. 22, 2, 6 Marcian. dig. 36, 1, 34. *cf.* Gaivs dig. 43, 16, 10 quod fructuarius perdidit, id ad -um eius pertinebit, cuius facto periit. Afric. dig. 10, 3, 9 Pavl. dig. 22, 2, 6 Mod. dig. 3, 5, 25).

Cod. Iust. 6, 30, 21, 2 omne sive lucrum sive -um ad eum redundare (Lex Visig. 7, 5, 2). Vlp. dig. 10, 3, 6, 2 ⟨ut⟩ -um ad ipsum respiciat (18, 4, 2, 7). Cod. Iust. 7, 24, 1, 1 in suum -um huiusmodi desidiam reversuram. Pavl. dig. 39, 2, 18, 9 revolvitur . . . ad emptorem. Pompon. dig. 35, 2, 30, 3 te sequetur.

de -i actione: Sen. contr. 3, 3 agit cum illo dominus -i (Qvint. decl. 385 p. 431, 7. Vlp. dig. 39, 2, 17, 4 agere de hoc -o). Apvl. met. 10, 14 -i querelam (Marcian. dig. 4, 6, 46 si aliquid -i iuste queritur). *ibid.* cotidiani -i . . . reum (*per iocum de asino*). Call. dig. 48, 19, 28, 12 ut qui iactura affectus est, -i disceptet (Cod. Iust. 7, 32, 12, 2 de -o . . . periclitetur. Pavl. dig. 39, 2, 27 de suo quisque -o stipulatur. 45, 1, 91, 3 quaeritur de -o). *de recuperatione* -i: -um accipere: Pavl. dig. 11, 3, 14, 9. Vlp. dig. 39, 3, 6, 3 ut quis -um consequatur (Pavl. dig. 39, 3, 6, 3. 50, 16, 81). Gaivs inst. 3, 213 hac lege -um persequi (Pavl. dig. 9, 4, 17 in -i persecutione). Lex Burg. lib. const. 41, 2 -um . . . ab . . . eo non quaeratur. *nota*: Ivlian. dig. 3, 5, 29 ut ei salvum esset, quod causa eius -um cepisset. Vlp. dig. 9, 2, 13, 2 domino -a salva esse (*i. postea illum persequi posse*). pro -o *sim.*: Ivlian. dig. 14, 2, 6 pro -o conferre (Scaev. dig. 43, 14, 15 ut pro -is emptori satisfiat. Papin. dig. 10, 3, 28 nec pro -o habet actionem. Gaivs dig. 39, 2, 32 cavere mihi debeas pro -o propriarum mearum aedium). Gaivs inst. 3, 216 -i nomine (Vlp. dig. 9, 2, 50 -i dati nomine. 18, 4, 2, 14 Pavl. dig. 39, 3, 11, 3. *cf.* 50, 1, 21 pr. eo nomine propter -um rei publicae).

de -o infecto (Dig. 39, 2 rubr.: *περὶ τῆς μελλούσης τινὶ γενέσθαι ζημίας*): Gloss. iurispr. cod. Paris. gr. 1357A *δάμνι ἰνφέκτι ἀγωγὴ ζημίας μελλούσης*. *cf.* Dig. 39, 2, 8 Gaius ad edictum praetoris urbani titulo de -o infecto. *cf. Daremberg-Saglio III 21.* *syn.*: -um nondum factum *sim.*: Vlp. dig. 39, 2, 7, 1 hoc edictum prospicit -o nondum facto, cum ceterae actiones ad -a quae contigerunt sarcienda pertineant. 39, 3, 1, 1. 43, 15, 13 de -o futuro . . . vel cavere vel satis dare. Pavl. dig. 39, 3, 14, 2 in hoc iudicium sicut in -i infecti, futurum -um venit, cum reliquis fere omnibus iudiciis praeteritum praestetur (39, 3, 11, 3). sent. 5, 10, 1 ob metum impendentis -i.

opp. -um praeteritum *sim.*: Nerat. dig. 47, 9, 8 quam si de praeterito quoque -o mihi cavisses (Vlp. dig. 7, 1, 13, 2. 10, 4, 5, 4. 39, 3, 4, 1. 43, 16, 3, 17 ut . . . -um praeteritum sarciatur. 39, 2, 9, 2 de -o iam facto). *definitur*: Gaivs dig. 39, 2, 2 -um infectum est

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-um nondum factum, quod futurum veremur. VLP. dig. 9, 2, 27, 10 sin autem nondum mihi -um dederis, sed ita ignem habeas, ut metuam, ne mihi -um des, -i infecti puto sufficere cautionem. 39, 2, 17, 4 iudex, qui de -o infecto cognoscit, etiam . . . -um aestimare solet omne, quodcumque ante iudicium contigit. *nota*: EDICT. Vlp. dig. 43, 19, 3, 11 is adversario -i infecti, quod per eius (operis *suppl.*) vitium datum sit, caveat (43, 23, 1 pr.). *genetivus huic locutioni proprius est, recipiunt certae iuncturae etiam alios casus, ex. gr. infra l. 16. dirimitur*: GAIVS inst. 4, 31 -i vero infecti. VLP. dig. 19, 1, 13 (forte). 25, 1, 13 (quoque) COD. Iust. 1, 17, 27 a (-ique). *locutiones saepe usurpatae*: LEX Cic. Verr. 2, 146 qui redemerit, satis det -i infecti ei, qui a vetere redemptore accepit (LEX Rubr. [Corp. XI 1146] 1, 31 sei -ei infectei satis datum non erit. 1, 33 *addito* eo nomine . . . ea stipulatione. 1, 40 PLIN. nat. 36, 6 VLP. dig. 36, 4, 5, 1. 39, 2, 15, 3 *non* de alio vitio quam operis satis dari -i infecti. *cf.* 38, 2, 15, 24 de -o infecto satis dare. 39, 2, 7 pr. -i infecti nomine satis dabitur). CIC. top. 28 qui in pariete communi demoliendo -i infecti promiserit (EDICT. imp. Aug. [Corp. X 4842] 28 EDICT. Vlp. dig. 39, 2, 7 pr. AFRIC. dig. 39, 2, 44 pr. *et* 1 VLP. dig. 39, 2, 15, 29 PAVL. dig. 41, 2, 30, 2. *cf.* POMPON. dig. 15, 1, 22 aedium peculiarium nomine. 15, 1, 22 in solidum. VLP. dig. 18, 4, 2, 14 PAVL. dig. 5, 1, 28, 3. *nota*: VLP. dig. 42, 5, 9, 3 -o infecto promittendo). LEX Rubr. (Corp. XI 1146) 1, 21 sei -ei infectei repromissum non erit (1, 30. *cf.* 1, 24 -i infectei eo nomine . . . . eam stipulationem . . . L. Seio repromeississet. ALF. dig. 39, 2, 43 pr. *et* 1 VLP. dig. 43, 24, 3, 6). LEX Rubr. (Corp. XI 1146) 1, 18 sei . . . d. e. r. . . . . -⟨e⟩i infectei ex formula recte repromissum satisve datum esset (EDICT. Vlp. dig. 39, 2, 7 VLP. dig. 39, 2, 9, 4 *et* 5. *cf.* 46, 5, 1, 7 ex causa -i infecti . . . repromittitur . . . satisdatur. LEX Rubr. [Corp. XI 1146] 1, 15 utei -ei infectei repromissio satisve datio fierei ⟨iubeatur⟩). LEX Rubr. (Corp. XI 1146) 1, 7 qua de re quisque et a quo . . . -ei infectei ex formula restipularei satisve accipere volet (ALF. dig. 8, 15, 17, 2 si -i infecti stipulatus esset. IVLIAN. dig. 39, 2, 42 POMPON. dig. 8, 2, 18. 39, 2, 39 aedificiorum nomine. VLP. dig. 3, 3, 40, 1 PAVL. dig. 11, 1, 10. *cf.* POMPON. dig. 8, 2, 29 -i infecti stipulationem. GAIVS dig. 38, 2, 18 pr. VLP. dig. 39, 2, 24, 12. PAVL. dig. 3, 4, 10 ad stipulationes interponendas, veluti -i infecti. *sim. passim*). EDICT. Vlp. dig. 43, 15, 1 pr. si tibi -i infecti nummos decem viri boni arbitratu vel cautum vel satisdatum est (43, 20, 1, 38 -i infecti caveri iubebo. POMPON. dig. 39, 2, 39, 1 VLP. dig. 39, 1, 1, 18 *et passim.* PAVL. dig. 39, 2, 5, 2 MACER dig. 1, 21, 4, 1. *cf. vol. III p. 637, 81.* VLP. dig. 6, 1, 9 cui -i infecti nomine non cavebatur. 39, 2, 9, 5 de -o infecto non cavet. GAIVS dig. 39, 2, 20 -i infecti cautio locum habet. VLP. dig. 39, 2, 13, 2. 39, 2, 40, 2 qui -i infecti sibi prospicere volunt. *cf. Leonhard, PW. III 1816*). GAIVS inst. 4, 31 ex duabus causis permissum est lege agere: -i infecti et si *eqs.* (*cf.* PROC. dig. 8, 2, 13 pr. si . . . actione -i infecti agatur. VLP. dig. 19, 1, 13, 12 PAVL. dig. 39, 3, 11, 3. *nota*: VLP. dig. 39, 2, 40, 2 ex -i infecti plures agunt). VLP. dig. 41, 2, 10, 1 -i infecti non possident (*similiter* 43, 4, 4 pr. PAVL. dig. 39, 2, 18, 13. *cf.* AFRIC. dig. 39, 2, 44, 1 -i infecti nomine in possessionem missus. PAVL. dig. 39, 2, 21. VLP. dig. 27, 9, 5, 4 ex causa -i infecti iussus possidere. 30, 53, 6 aedes ob -um infectum possideri). VLP. dig. 3, 3, 35, 3 cum quis -i infecti satis vel legatorum desideret (*fort. cf. c.* -i infecti cavere). 3, 5, 9, 1 -i infecti nomine rem derelinquere (*sim. sub locutionibus antea enumeratis*). 36, 4, 5, 1 eo nomine quod se -i infecti obligaverit (*cf.* 39, 2, 24, 12 non teneri me -i infecti). 39, 2, 1 res -i infecti.

-um iniuriā (*cf. p. 29, 20 sqq.*) *et* **-i iniuriae,** *cf. Daremberg-Saglio III 22* (*nota genetivum* iniuriae *ad alium casum adiunctum*: VLP. dig. 47, 2, 31 pr. tenetur -o iniuriae. COLL. Mos. 2, 5, 1 -um iniuriae). *locutio dirempta*: IAVOL. dig. 19, 2, 57 -i autem iniuriae actio. VLP. dig. 9, 1, 1, 4 -ique iniuriae. 9, 2, 27, 16 -i eum iniuriae teneri. *definitur*: VLP. dig. 47, 10, 1, 1 interdum iniuriae appellatione -um culpa datum significatur. CIC. Tull. 11 et illam latebram tollere '-um iniuria' (*non* 'vi'). *cf.* 12 *et* 41 et ⟨ad⟩ -um adderetur 'iniuria' (*nisi de vi ageretur*). Q. Rosc. 32 iudicio -i iniuria constituto. 54 cum lis contestata cum Flavio -i iniuria esset. IVLIAN. dig. 24, 1, 37 -i iniuriae cum ea agi poterit (GAIVS inst. 4, 37 VLP. dig. 47, 8, 2, 26. 47, 10, 15, 46. 9, 2, 29, 1 -i iniuria agere, *sic saepius. cf.* GAIVS inst. 4, 171 -i iniuriae nomine . . . agitur. INST. Iust. 4, 16, 1. *nota*: VLP. dig. 19, 5, 14, 3 neque . . . de pastu pecoris . . . neque de pauperie neque de -i iniuriae agi posse). POMPON. dig. 24, 3, 18, 1 actiones . . . praestandas . . . veluti furti vel -i iniuriae (MAECIAN. dig. 35, 2, 30 pr. MARCELL. dig. 20, 1, 27. GAIVS inst. 3, 210 -i iniuriae actio constituatur. 4, 76. 112 PAVL. sent. 1, 19, 1. dig. 4, 9, 6, 1 quamquam et furti actio et -i iniuria mecum sit). VLP. dig. 2, 2, 12, 3 de rebus . . . veluti . . . -i iniuriae. 9, 2, 27, 9 an -i iniuria tenearis (9, 2, 41, 1 PAVL. dig. 9, 2, 45, 5. MOD. dig. 41, 1, 54, 2 -um dando -i iniuriae tenebitur). *nota*: VLP. dig. 9, 3, 1, 4 quamquam '-i iniuriae' utrumque exiget. PAVL. dig. 12, 2, 28, 7 -i iniuria defendi potest. 40, 12, 24, 4 -i . . . iniuria . . . arguatur.

II ***latiore sensu:*** **A** *praevalente sensu amissionis vel deminutionis*: **1** -um *rei publicae illatum, deminutionem opum, sed etiam alia eius detrimenta significans*: CIC. leg. agr. 1, 21 non queror deminutionem vectigalium, non flagitium huius iacturae atque -i. SALL. Iug. 31, 19 ad rem publicam -a (*opp.* divitiae) atque dedecora pervenerint *ex pace.* HOR. carm. 3, 5, 26 flagitio additis -um. LIV. 8, 7, 17 quam res publica tanto suo -o (*i. soluta disciplina*) nostra peccata luat. 37, 4, 7 Aetoli . . . quamquam omnis ora maritima eorum . . . depopulata ab Achaeis erat, periculi magis quam -i memores. VAL. MAX. 2, 7, 15 propter immane rei publicae -um. SEN. contr. 10, 4, 11 manifesta statim rei publicae -a sunt, si muri diruti sunt, si classis incensa est, si exercitus amissus, si vectigalia deminuta: hoc -um quod tu obicis ⟨quis⟩ videbat . . . quando rem publicam laesit? LVCAN. 3, 151 -a movent populos. *cf.* 3, 152. QVINT. decl. 323 p. 272, 18 non . . . -is contendendum fuit (*sed utile quid faciendum*). TAC. hist. 2, 66 quod -um (*i. colonia incensa*) ut pleraque belli mala, maioribus cladibus aliarum urbium obliteratum. 3, 53 maiore -o, plurium (*non unius*) excidiis veteres civium discordias rei publicae stetisse. ann. 3, 72 tamquam labore vigilantiaque eius tanta vis unum intra -um (*i. theatrum incensum*) stetisset. *cf.* 6, 45. PLIN. paneg. 12 nec ingentibus -is immensisque muneribus paciscimur, ut vicerimus. SVET. Aug. 25, 4 nisi cum spes maior emolumenti quam -i metus ostenderetur. VLP. dig. 49, 10, 1 si quid . . . rei publicae -um acciderit. 49, 1, 21, 2. CLAVD. 5, 46 iam nulli flebile -um *i. regiones amissae.*

2 *exercitibus illatum i. q. clades, iactura militum*: CAES. *v. p. 33, 28.* LIV. 7, 8, 1 multiplex quam pro numero -um est (IVST. 2, 5, 11). 9, 27, 6 carpi parvis cotidie -is . . . vires . . . videbantur. 26, 38, 14 plusque aliquanto -i haec ala . . . amissa Hannibali fuit quam Salapia (FLOR. epit. 2, 2, 11 prae tanta huius victoria leve -um fuit alter consulum interceptus). 35, 42, 10 si classem, si exercitum amittat Hannibal, idem -i fore ac si per alium ducem amittantur (LVCAN. 4, 514). OV. fast. 6, 767 tempora . . . veteris . . . -i (*cladis*). VELL. 2, 119, 1 post Crassi in Parthis -um (*syn.* calamitas). SEN. benef. 6, 31, 6 aestimabis futura -a cum computaveris, quanti Thermopylarum angusta constiterint. 6, 31, 11. LVCAN. 7, 498 ut parvo maiora ad proelia -o eliceret. 7, 691 flebilis Africa -is. SIL. 3, 356. 15, 473 nec caedes extremave -a movebant agminis. FRONTIN. strat. 2, 7, 3 propter hoc -um (*sc. auxiliares interfectos*). TAC. Agr. 41 cum -a -is continuarentur. Germ. 37 multa invicem -a (ann. 15, 27 -is mutuis). hist. 4, 79 quae modica sed crebra -a famam victoriae . . . lacerabant. 5, 11 assiduis -is (AMM. 22, 8, 18 -orum assiduitate). ann. 2, 85 si ob gravitatem caeli interissent, vile -um. 2, 27. 4, 74. FLOR. epit. 2, 6, 1 si quis conferat -a utriusque populi. IVST. 2, 3, 11 praemia victoriae nulla -a manifesta. 37, 1, 8. ITIN. Alex. 26 Parmenionis res vergere -o haud levi. CLAVD. 15, 79 hoc -is . . . Cannensibus emi *Roma.* 20, 149 -a minus consueta move, *Bellona.* 24, 144 numquam succubuit -is *Roma.* 28, 204. OROS. hist. 4, 1, 12 -a victoris.

3 *hominis morte vel casu erepti amissio*: CIC. *v. p. 30, 43.* OV. am. 3, 9, 57 quid . . . tibi sunt mea -a dolori? epist. 6, 78 hostia pro -is concidat icta meis (*cf.* 6, 77 vivum quod Iasona perdo). 7, 160 -i sit modus ille tui (*i. non diutius pereunt tui*). met. 5, 476 vestigia -i (*i. filiae amissae*) repperit. trist. 4, 3, 35. Pont. 4, 11, 10 lectaque cum lacrimis sunt tua -a meis (*uxoris mortuae*). EPICED. Drusi 364. SEN. epist. 98, 15 de nostro -o agitur, quibus senex . . . eripitur. LVCAN. 5, 754 Pompeium nullo tristem . . . -o (*cf.* COMMENT. Lucan. 5, 752 affectus uxoris cum profecta fuerit). STAT. silv. 2, 6, 94 quid -a foves? 3, 1, 173 tristia -a vetabo. 3, 3, 41 tua -a (*i. te amissum*) . . . compescere cantu. MART. 7, 14, 8 nec dominae pectus talia -a movent. CARM. epigr. 433, 7 post tam crudelia -a. 988, 4 flebit tot mea -a. 1033, 4. 1534, 4 amissis natis maxima -a fleo. AVG. civ. 3, 14 cui -um in utrisque (*i. Horatiis et Curiatiis*), nisi . . . ? HIL. in Matth. 16, 11 o beatum -um et iactura felix.

4 *de variis rebus minutis vel laesis*: *de possessione: de rebus amissis*: HOR. epist. 1, 17, 57 saepe periscelidem raptam sibi flentis (*sc. acumina*), uti mox nulla fides -is verisque doloribus adsit (OV. ars 1, 431 mendaci -o maestissima. PORPH. Hor. epist. 1, 17, 57 simulatis -is). LVCAN. 9, 440 quem (*accolam orae*) mundi barbara -is Syrtis alit (ADNOT. *ad l.* potest . . . 'naufragiis' accipi). STAT. Theb. 6, 83 si -is rabidum queat exsaturare dolorem. IVV. 12, 53 iactatur rerum utilium pars maxima, sed nec -a levant. SVET. Iul. 67 quo tenacioris eorum in proelio essent metu -i. FRONTO p. 219, 6 N. ut semetipsum voluntario aliquo -o multaret. APVL. met. 8, 31 laetusque praeda . . . evaserat *canis*; quo -o cognito *eqs.* 9, 41. *de possessione incommodis laesa*: OV. met. 7, 552 pervenit ad miseros -o graviore colonos pestis (11, 379. 381 PHAEDR. 3, 2, 16 STAT. Theb. 9, 194). OV. fast. 1, 367 Proteus tua -a levabit (*sc. apium*). *cf.* AVSON. Mos. 274 impos -i (*sc. piscium -um non patiens*). SEN. nat. 3, 28, 2. PLIN. epist. 8, 17, 5 aucta luctibus -a. TAC. ann. 2, 47 Magnetes . . . proximi -o (*i. motu terrae*) ac remedio habiti. 6, 45. APVL. met. 4, 3. 8, 22 SVLP. SEV. dial. 3, 7, 5. -um *corpori illatum* (*cf. p. 28, 4*): OV. ars 3, 92 -i pars caret illa metu (*opp.* res usu tenuatae). met. 9, 100 celatur harundine -um (*i. cornu amissum*). SEN. suas. 7, 3 etiamsi in alia corporis -a praestares patientiam. contr. 10, 5, 6 GELL. 2, 27, 5 CYPR. mort. 14 HIL. in Matth. 4, 21. OV. epist. 9, 96 -is dives ab ipsa suis *hydra.* met. 9, 192 crescere per -um. SOL. 23, 6 spontivo -o *abicit.* FIRM. math. 1, 7, 31. CLAVD. 18, 48 -oque nefandum aucturus *pretium Armenius.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

18,189 consortia -i. *nota*: PAVL. NOL. carm. 24, 676 ferrumque -i *i. damnosum*. HIL. in Matth. 4, 21 -o inutilis est *pes*. *de rebus i. q. laesio, deletio*: OV. met. 2, 213 materiemque suo praebet seges arida -o. MART. 1, 2, 11 nunc et -a iuvant. CLAVD. 26, 5 incolumem tenui -o servasse carinam. *de lunae defectione*: MANIL. 2, 95 et tua -a ... imitantur *animalia quaedam*. SEN. dial. 6, 18, 2 accessionibus -isque mutabilem *lunam*. GELL. 20,8,7 contra lunae augmenta atque -a vices minuendi et augendi habeat contrarias *caepe*. *de tempore*: MANIL. 3, 287 pari momento -a trahuntur (*opp.* incrementa). 3,473. 640. LVCAN. 8,469 nocti ... rependit lux minor hibernae verni solacia -i. *cf. p. 28, 73*. MART. 10, 58, 12. *de aetate*: SEN. dial. 6, 21, 7 pueritiam pubertas, iuvenem senex abstulit, incrementa ipsa -a sunt. 10, 8, 5 non illos aliquando intellegere -um suum. epist. 49, 3, 4 attendere ... et computare -um meum. *de aqua*: SEN. nat. 6, 8, 2 non apparentibus -is minui Tigrim. PAVL. NOL. carm. 21, 780. OROS. hist. 6, 14, 1 naturali -o et defectu interiore. *de rerum natura*: SEN. dial. 6, 16, 7 nam ut ad -a, ita ad incrementa rapidum veloxque tempus est. TERT. resurr. 12 p. 41, 15. *de actione, i. q. intermissio*: CYPR. domin. orat. 36 nulla sint horis nocturnis precum -a, nulla orationum dispendia. *de voluntate*: PROP. 1, 4, 25 non ullo gravius temptatur Cynthia -o quam sibi cum rapto cessat amore deus. *de cultu animi*: MART. 11, 24, 5 hoc -um tibi non videtur esse, si quod Roma legit ... propter te perit.

B *praevalente sensu nocendi de vitae humanae condicionibus vel sortibus variis, i. q. incommodum*: PVBLIL. L 18 lucrum est dolorem posse -o extinguere. OV. am. 3, 6, 100 forsitan haec (*cf. p. 26, 71*) alios, me mea -a movent. 3, 8, 46 nimium -is ingeniosa tuis, *hominum natura*. ars 2, 560 in causa -i perstat uterque sui. rem. 248 spatium -o cesserit omne tuo. trist. 5, 2, 12 grandibus accedunt tempore -a malis. NVX 55 odium -is accedere nostris. GRATT. 262 quo sera cadit prudentia -o. 309 haec magno redit indulgentia -o. SEN. contr. 9 praef. 2 nihil est, quod errorem aliquo -o castiget. SEN. Oed. 597 audax . . . -o. dial. 1, 2, 6 operibus ... doloribus -is exagitentur. 2, 6, 3 dolores -a ulcerationes . . . securus aspiciat. 5, 5, 6. benef. 1, 2, 3 beneficiorum ratio simplex est, . . . si reddit aliquis, lucrum est, si non reddit, -um non est. epist. 42, 10 non -um in iis molestum esse, sed opinionem -i. 79, 17 nulla virtus latet et latuisse non ipsius est -um. 98, 4 inter singula -a. 99, 2 quod -orum omnium maximum est, si amicum perdidisses (*cf. II A 3*. TERT. idol. 11). STAT. Theb. 9, 35 cui maxima fando -a vehit. SIL. 6, 286 quantis luimus mox tristia proelia -is. TAC. ann. 11, 20 legionibus cum -o labor. APVL. met. 4, 27 languore corporis -isque ceteris. ANTH. 931, 76 -o serior arte suo *nauta*. CLAVD. carm. min. 22, 26 quid superest -is? 53, 20 cur semper acerbis me -is urgere solet. *cf. ibid.* quae forma nocendi defuit. AVG. epist. 244, 2 in quo (*sc. deo*) nulla -a timemus. PRISC. Anast. 23 cum similes omnes ad pessima -a putabant.

C *fere i. q. poena, multa* (*cf. p. 30, 62. Leonhard, PW. IV 2065*): QVINT. decl. 320 p. 257, 2 cum et ipsa poena -i genus sit. PLAVT. Trin. 219 famigeratori res sit cum -o et malo (*cf. p. 22, 56*). CIC. de orat. 1, 194 vitia ... hominum atque fraudes -is ignominiis vinclis verberibus exiliis morte multantur (off. 3, 23 eos morte exilio vinclis -o coercent *leges*. *cf.* AVG. civ. 21, 11 *bis*. GREG. M. epist. 11, 56ª, 3). rep. 3, 26 semper ut impendere aliquam poenam putes, -a. Phil. 1, 12 quis ... umquam senatorem -o tanto (*aedes effractae*) coegit, aut quid est ultra pignus aut multam? LIV. 4, 53, 7 -um aliamque coercitionem . . . inhibenti. *cf.* 7, 4, 2 acerbitas in dilectu non -o civium, . . . invisa erat. QVINT. decl. 320 p. 259, 10. PLIN. paneg. 35, 3 exspectent paria praemio -a. VLP. dig. 48, 19 pr. -um cum infamia *poenae quaedam continent* (COD. Iust. 2, 21, 6 -o infamiae subiciuntur). GELL. 20, 1, 32 iniurias . . . impensiore -o vindicaverunt. HIL. in Matth. 21, 6 -o arboris. VVLG. prov. 19, 19. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 215 -um . . . in plurimis casibus transgredientium mors est. 2, 276 ⟨dam⟩num pecuniarum. INST. Iust. 4, 18, 2 cum -o pecuniario. GREG. M. moral. 3, 27 -a iniustitiae nostrae sustineret *Christus*. LEX Visig. 2, 5, 10 falsariorum -o multari. 8, 1, 4 commissor sceleris -um invasionis incurrat. LEX Burg. lib. const. 80, 2 -a feriant ad vindictam. LEX Sal. 40 add. 1 ingenuus ... quadruplum excipiat -um. SIDON. epist. 4, 6, 2 -um indemne toleravi.

III ***metonymice***: **A** *de hominibus* (*non nisi poetice vel rhetorice*): PLAVT. Men. 133 ad -um (*i. meretricem*) deferetur. Poen. 327 ecquid amare videor? :: -um, quod Mercurius minime amat. PROP. 4, 11, 43 non fuit exuviis tantis Cornelia -um (*cf. p. 32, 3*). OV. epist. 1, 96 Irus egens pecorisque Melanthius actor edendi ultimus accedunt in tua -a pudor (*ad eos qui tibi nocent*). met. 12, 16 matrem circa sua -a volantem (*cf. II A 3*). SEN. contr. exc. 3,7 ipse sui et alimentum et -um *demens membra sua lanians*. QVINT. decl. 385 p. 431,4 leno est -um publicum. **B** *de rebus: poetice*: STAT. Theb. 10, 555 signifer ante omnes sua -a et gaudia portans (SCHOL. quia occidebantur). MART. 13, 1, 3 perdite Niliacas, Musae, mea -a, papyros (*i. quae ego Saturnalibus perdo*). PRISC. Anast. 223 ludos, animarum -a. *de moribus, i. q. vitium*: LIV. 9, 18, 5 nullane haec -a imperatoriis virtutibus ducimus? APVL. apol. 99 haec -a et dedecora morum eius ... assignanda. COMM. instr. 2, 8, 7 in poenis poteris tua -a lenire. COD. Theod. 8,16,1 (*a. 320*) proposita huic nomini -a non noceant. *c. gen.* (*cf. p. 34, 31*): HEGES. 4,68 nec -um periurii pateretur. SIDON. epist. 3,9,2 despicabilisque etiam ad -um innocentis ignaviae. *corporis vitium*: INCANT. Cato agr. 160 damnabo -a vostra (dannaustra *trad.*). OV. ars 3,160. EPIST. Sapph. 32 ingenio formae -a rependo meae. LIV. 7, 4, 6 quod naturae -um (*lingua infacunda*) utrum nutriendum patri ... an castigandum ac vexatione insigne faciendum fuisse (*cf.* HIL. trin. 6,48). SEN. epist. 92, 20 -a corporis (HIL. trin. 7, 36 COD. Theod. 7, 13, 5 *ca. a. 368*). STAT. silv. 2, 1, 156 nullo temeratus corpora -o. QVINT. decl. 298 p. 179, 2. IVV. 10, 210 aspice partis nunc -um alterius. 10, 233 omni membrorum -o maior dementia. *i. q. lacuna, apertura*: PLIN. nat. 14, 13 *vites* per parietum (peritiam *trad.*) -a discursu atria media complentes (*cf.* ITIN. Alex. 54 terebrata crassitudine auri eius, cuius -um mille quingentis mox aureis infercíverit). APVL. met. 6, 6 ipsius auri -o pretiosum *currum*. *de undarum aestu*: SEN. dial. 12, 9, 6 modo allevans nos subitis incrementis, modo maioribus -is deferens. *i. q. frustula, reliquiae*: APVL. met. 3,17 infelicium navium durantibus -is (*i. reliquiis. cf. p. 26, 66*). MIN. FEL. 35,3 poenale illud incendium non -is ardentium pascitur, sed inexesa corporum laceratione nutritur. ZENO 1, 5, 4 mariti corpus... crinium -o velasti (*i. crinibus decisis*). HIER. in Nah. 3 p. 564 vulnerati -a pulmonis egerere. PRVD. psych. 368 spumantia -a Falerni *despuit cantharus*. 448 -a iacent: crinalis acus, redimicula *etc.* CLAVD. rapt. Pros. 1, 165 terrificis -isque suis incendia *nutrit Aetna*. *i. q. locus -o affectus*: LEX Visig. 8, 3, 13 postquam -um inspexerint. *ibid.* dum de -um expellit caballum. LEX Sal. 9, 5, 5 LEX Burg. lib. const. 23, 1.

IV ***iuncturae usitatiores***: **A** *ad -um restituendum pertinentes* (*cf. I B de recuperatione p. 24, 58*): LEX XII tab. Fest. p. 376 ⟨reus⟩ fructus duplione -um decidito (AFRIC. dig. 47, 2, 62, 2 GAIVS inst. 4, 37 VLP. dig. 13, 1, 7 pr.). CIC. Verr. 6, 33 multa eius in stipendiis -a proferentur, quae ab isto aetatis fructu dissoluta et compensata sunt (FEST. p. 322 sarcito in XII Ser. Sulpicius ait significare -um solvito, praestato [LEX Visig. 8, 3, 13 LEX Burg. lib. const. 54, 1]. TAC. ann. 2, 26 quantum quis -i professus erat, exsolvendo. NOVELL. Iust. 8, 6 quia ... omne -um ex hoc nostris collatoribus illatum ipsi persolvent. *cf. l. 30*. HILARIAN. pasch. 13 -a communium annorum eadem luna in annis embolysmis compensasse. *cf.* PAVL. dig. 23, 1, 53, 1 -i compensatio non admittitur. rependo *v. supra l. 6*. SEN. Oed. 490 meliore pensans -um marito *Ariadna*. ITIN. Alex. 26 repensarentque Persae -a praedicta. *cf.* AMM. 31, 13, 11 diremit haec numquam pensabilia -a, quae magno rebus stetere Romanis, ... nox.) CIC. off. 3, 66 (*sententia M. Catonis iudicis*) cum in vendundo rem eam scisset et non pronuntiasset, emptori -um praestari oportere (ALF. dig. 9, 2, 52, 3 LABEO dig. 19, 2, 60, 7 IVLIAN. dig. 17, 1, 32 AFRIC. dig. 19, 2, 35, 1 PAPIN. dig. 50, 1, 17, 15 VLP. dig. 4, 9, 7 pr. PAVL. dig. 32, 26, 1 omne -um praestare cogitur. *cf.* GAIVS inst. 3, 149 ut quis maiorem partem lucretur, minorem -i praestet. *ibid.* nihil ... -i praestet *sim.* VLP. dig. 39, 3, 6, 3 PAVL. dig. 39, 2, 22. *nota*: VLP. dig. 4, 2, 23, 3 qui rei -um praestiterit). CIC. epist. 1, 9, 5 in meis -is ex auctoritate senatus sarciendis (*cf. l. 33*. LIV. 9, 23, 13 -a vestra ... praeda sarcientur. SEN. contr. exc. 3, 9 COLVM. 9, 15, 3 GAIVS dig. 39, 2, 32 PAPIN. dig. 10, 3, 28 VLP. dig. 39, 3, 6, 6. PAVL. dig. 25, 2, 21, 6 totum -um viro sarciatur. sent. 5, 3, 6 COLL. Mos. 10, 9, 1 CLAVD. 22, 31. *cf.* SVET. Claud. 6 -um ... resarturum pollicente *Tiberio*. PAVL. dig. 4, 4, 24 pr. 26, 7, 49). HOR. carm. 4, 7, 13 -a ... celeres reparant caelestia lunae (SEN. Phaedr. 468 ut -a [*sc. generis humani*] semper subole repararet *Iuppiter*. CARM. de fig. 32 dabit -um: reparabis. *cf.* OV. am. 1, 14, 55 reparabile -umst. LVCAN. 10, 429. *cf.* CLAVD. 20, 488 revocabile). LIV. 3, 68, 3 unicuique ex agris sua -a nuntiabuntur. quid est...domi, unde ea expleatis (SVET. Cal. 16 multis incendiorum -a supplevit. AVG. c. Iul. op. imperf. 6, 30 p. 1580). LIV. 31, 43, 4 -a Romano accepta bello restituerat (POMPON. dig. 39, 3, 16 PAVL. dig. 39, 3, 11, 2. COD. Iust. 3, 1, 15 nisi ... omnia -a restituat ex huiusmodi vitio adversario eius inflicta. VVLG. exod. 22, 12. *cf.* TERT. patient. 15 p. 22, 15 si -um *penes deum deposueris*, restitutor est). VELL. 2, 126 fortuita non civium tantummodo, sed urbium -a principis munificentia vindicat (GAIVS inst. 3, 217 APVL. met. 8, 18). AMM. 17, 3, 1 aerumnosis possessorum -is mederi. 28, 6, 6 remedia quaerere -orum immanium. VVLG. gen. 31, 39 -um omne reddebam (exod. 22, 6. LEX Visig. 8, 3, 14 duplum -um). *in poetarum usu*: OV. ars 3,160 sunt multis -a *puellarum* pianda modis. MANIL. 5,546 solataque publica -a privatis (pro natis *cum parte codd. Breiter*). STAT. Theb. 5, 500 longa solatur -a querella. AVG. civ. 1, 10 magnis sunt lucris levia -a solata. *cf.* IVST. 3, 5, 9 -orum solacia *conscripserat Tyrtaeus*. CLAVD. 5, 201 Illyricis ... succurrere -is.

B ***-um dare*** *sim.*: PLAVT. Cist. 106 -um **dabis** (*sc. mihi*). Truc. 228 ei aut malum aut -um dare. TER. Andr. 143. CATO agr. 144, 3 si quid redemptoris opera domino -i datum erit, resolvito (145, 3 EDICT. Vlp. dig. 43, 5, 8, 2 ALF. dig. 8, 5, 17, 2 VLP. dig. 9, 3, 5, 5. 43, 15, 5. 47, 8, 4, 4. 48, 2, 15. 49, 2, 16 PAVL. dig. 11, 3, 14, 5). agr. 149, 2 si quid emptor aut pastores aut pecus emptoris domino -i dederit, viri boni arbitratu resolvat. *ibid. sim.* (EDICT. Vlp. dig. 47,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

9, 1 pr. -ive quid in his rebus dedisse. VLP. dig. 9, 3, 5, 12. 47, 4, 1. 47, 8, 2, 10. *nota* 9, 3, 5, 12 et -i dedisset *omisso* 'quid'). *cf.* ALF. dig. 39, 2, 43, 2 si quid ob eam rem ... sibi -um datum esset (POMPON. dig. 39, 2, 39, 2, 3 VLP. dig. 40, 12, 12, 6. *cf. infra l. 40*). CIC. Tull. 5 quod -um datum esse M. Tullio diceremus. 8 ut non modo armati -um nemini darent. 28. *addito dativo passim apud* ICTOS. *notanda imprimis l. 51.* *c. adv. et praepos.*: CIC. Tull. 27 in ea re eam ipsam familiam vi armatis hominibus -um dedisse (VLP. dig. 9, 2, 11, 7 in eo homine. 17, 2, 47, 1 in re communi. PAVL. dig. 5, 3, 40, 3. *cf.* VLP. dig. 9, 2, 27, 17 *si* sumptus in salutem eius ... facti sunt, in haec mihi videri -um datum. 9, 3, 1, 6 PAVL. dig. 9, 2, 56). CIC. Tull. 34 nec consulto alteri -um dari sine dolo malo potest (SEN. contr. exc. 5, 5 qui sciens -um dederit ..., qui inscius. *ibid.* prudens. QVINT. decl. 385 p. 431, 5 malo exemplo. MARCELL. dig. 47, 6, 5 alterius iussu. GAIVS inst. 3, 219 corpore suo. dig. 9, 2, 32, 1 culpa et non dolo. VLP. dig. 4, 9, 3, 1 sine culpa eius. 47, 4, 1 qualiterqualiter. 47, 8, 4, 4 in turba. PAVL. sent. 5, 3, 1 per turbam seditionemve. *sim. saepe*). CIC. Tull. 12 videturne vi hominibus coactis armatisve -um dolo malo familiae datum neque illud adderet, 'iniuria' (*cf.* CIC. Tull. frg. Iul. Vict. rhet. 14 p. 419, 24. VLP. dig. 9, 2, 49, 1 quod dicitur -um iniuria datum Aquilia persequi, sic erit accipiendum, ut videatur -um iniuria datum, quod cum -o iniuriam attulerit. 47, 8, 2 *compluries.* 47, 8, 4, 6. *cf.* PAVL. dig. 50, 7, 11 pr.). CIC. Tull. 27 non esse iniuria M. Tullio -um datum. QVINT. decl. 385 p. 430, 19 -i iniuria dati agere (*cf.* p. 430, 3 -i iniuria dati sit actio). PS. QVINT. decl. 13 arg. reus est ... -i iniuria dati. ALF. dig. 9, 2, 52, 1 -um iniuria ... dedisse. IVLIAN. dig. 9, 4, 41 servus ... alteri ... -um iniuria dedit. VLP. dig. 4, 4, 9, 2 *et saepius.* PAVL. dig. 9, 2, 30, 2. *nota*: PS. QVINT. decl. 13 arg. -i per iniuriam dati sit actio. GAIVS inst. 3, 211 nec ulla alia lege -um, quod sine iniuria datur, reprehenditur. *cf.* -um iniuria *p. 25, 58.* VLP. dig. 9, 2, 7, 4 gloriae causa et virtutis, non iniuriae gratia videtur -um datum (*de pugile in certamine occiso*). PAVL. sent. 2, 31, 23 -um iniuriae dederit. -um dare *absolute*: QVINT. decl. 385 p. 430, 22 quid sit -um datum esse, cum quis non habeat, quod ante possederit (ALF. dig. 9, 2, 52, 2 POMPON. dig. 4, 6, 8, 18 AFRIC. dig. 39, 2, 44 pr. GAIVS inst. 3, 182. 218 PAVL. dig. 2, 1, 9). GAIVS dig. 39, 2, 5, 6 -o dato. inst. 3, 219. VLP. dig. 4, 4, 9, 2 ex -o dato (PAVL. dig. 39, 2, 16 ante -um datum). 9, 2, 41, 1 animo -i dandi. *sic compluries.* MOD. dig. 41, 1, 54, 2 -um dando. *quasi unum verbum sit, usurpatur interdum velut*: VLP. dig. 47, 8, 4, 9 loquitur hoc edictum de -o dato, de amisso. 47, 8, 2, 12 quod ... -um datum sit vel raptum. 47, 8, 4, 6. *nota*: EDICT. Vlp. dig. 21, 1, 42 cuiquam nocere -umve dare. VLP. dig. 39, 2, 15, 10. 43, 24, 11, 4. *de animalibus nocivis*: CATO *v. p. 28, 83.* VLP. dig. 39, 2, 7, 1 res ... animales, quae -um dederint (4, 3, 7, 6 si quadrupes tua dolo alterius -um mihi dederit. 9, 1, 1, 5. 7). *de rebus nocivis*: POMPON. dig. 8, 2, 18 si fistulae ... -um mihi dent (AFRIC. dig. 39, 2, 44 pr. VLP. dig. 9, 2, 27, 17. 9, 2, 29, 2. 39, 2, 11, 3. 39, 2, 13, 2. 39, 2, 24, 4. 39, 3, 1 PAPIN. dig. 26, 7, 38, 1. 46, 1, 52, 1). DRAC. satisf. 246 -a vel augmentum, dant quae elementa, ferunt *sidera. cf.* EVGEN. 215. *rei datur -um* (*cf. supra l. 7*): POMPON. dig. 39, 3, 16 quod rei -um datum sit (39, 2, 39, 2 solo. VLP. dig. 29, 2, 71, 8 hereditati. 43, 23, 1, 14. 50, 8, 2, 7 rei publicae. *cf. II A 1. cf.* GAIVS inst. 3, 217 item in ceteris quoque animalibus, item in omnibus rebus, quae anima carent, -um iniuria datum hac parte vindicatur). SEN. contr. exc. 5, 5 partem -i dare. *cf.* VLP. dig. 39, 2, 40, 2 in solidum (*opp.* in partem). CIC. top. 22 non enim eius vitio ... -um **factum** est, sed eius operis vitio. Tull. frg. Mart. Cap. 556 iam dolo malo factum sit ambigitur (*cf.* Tull. 28. 31 *sed etiam* 32). EDICT. Vlp. dig. 39, 4, 12, 1 si -um iniuria fecerit familia (ALF. dig. 9, 2, 52, 1. VLP. dig. 47, 10, 17, 2 de -o quod per iniuriam factum est agatur). EDICT. Vlp. dig. 47, 8, 4 pr. cuius dolo malo in turba -um quid factum esse videtur (47, 8, 2 pr. -i quid. 47, 8, 4, 5 VENVL. dig. 43, 24, 22, 3, *sed* POMPON. dig. 30, 56 nec ullum in legato -um facere intellegeretur). VLP. dig. 19, 2, 9, 3 si ... culpa locatoris -um fecerit. PAVL. sent. 1, 15, 1a (*quadrupes*). dig. 40, 12, 14, 1 de rebus amotis -ove facto. 50, 17, 151 nemo -um facit nisi qui id fecit, quod facere ius non habet. LACT. epit. 51, 4 qui alteri fecerit lucrum, sibi -um. OPTAT. 6, 5 p. 152, 10 quanta -a fecistis deo, quanta lucra diabolo procurastis. 4, 6 p. 109, 23 quae *res* ablatae vel lucra vel -a inter homines faciunt. PS. AMBR. laps. virg. 7, 30. PAVL. NOL. carm. 21, 512 ut nobis servata pecunia -um, non servata lucrum faciat. LEX Burg. lib. const. 27, 7. 49, 3 in rem suam -um facientes *caballi.* LEX Visig. 8, 3, 15 *et* 16. *cf. p. 31, 73.* LEX Rubr. (Corp. XI 1146) 1, 13 sei quid interim -i datum factumve ex ea re aut ob e(am) r(em) eove nomine erit (EDICT. Vlp. dig. 9, 3, 1 pr. VLP. *ibid.* quantum ex ea re -um datum factumve erit. 10, 3, 3 pr. si quid in his -i datum factumve est). VLP. dig. 21, 1, 42 quanti -um (48, 5, 28, 15 quantae pecuniae in his -um). CIC. Tull. frg. Iul. Vict. rhet. 14 p. 419, 29 num -um **intulerit** (QVINT. decl. 385 p. 430, 26 adulescentem intulisse -um an accepisse. PAVL. dig. 38, 2, 18, 11. 38, 2, 25 COD. Iust. 8, 33, 3, 3b INST. Iust. 2, 7, 4. LEX Visig. 8, 3, 9 -um quod viator intulerit, ad viatoris culpam redundare non convenit. LEX Burg. Rom. 18, 2). SEN. contr. exc. 3, 6 -i illati actio sit. VLP. dig. 39, 2, 24 pr. cum ... locus ipse publicus -um inferat sui natura. PAVL. dig. 21, 1, 41 quo minus -um inferant *animalia* (LEX Visig. 2, 5, 15 LEX Burg. lib. const. capit. leg. 23). FRONTIN. strat. 2, 5, 31 praeter duplex -um eadem sollertia illatum. TAC. ann. 2, 26 gravia ... et saeva -a. 12, 40. PANEG. 12, 46 -a graviora ... furor (*i. bellum civile*) quam Poenus intulerat. OPTAT. 7, 1 p. 166, 11 -um illatum deo. QVEROL. p. 7, 2. AMM. 21, 6, 8 -a negotiis Romanis illaturi. VVLG. exod. 22, 9 quidquid -um inferre potest. lev. 5, 16 ipsumque quod intulit -i restituet. 6, 5 prov. 17, 26. CLAVD. carm. min. 17, 45 nec doleat -is, quae devius intulit ardor. *nota*: AVG. civ. 21, 26 de aliis gaudium, de aliis inferat -um. TER. Haut. 747 hoc paul[ul]um lucri quantum ei -i (-um *A E*) apportet. *cf.* IVLIAN. dig. 36, 1, 26, 3 ne factum cuiusquam alteri -um afferat. GAIVS inst. 3, 160 PAPIN. dig. 41, 3, 44, 6 VLP. dig. 42, 4, 7, 11 PAVL. dig. 17, 2, 65, 3 (*ubique de rebus nocivis*). TAC. ann. 3, 52 num coercitio plus -i in rem publicam ferret (DRAC. satisf. 260 tempora dant lucrum, tempora -a ferunt). PS. QVINT. decl. 13, 5 hoc mihi -um non brumae ... rigor, ... induxerunt (COD. Iust. 7, 47, 1, 1). POMPON. dig. 9, 2, 43 ob id quod ... -um admissum in res hereditarias est (VLP. dig. 39, 4, 3, 3 LEX Burg. lib. const. 18, 1). GAIVS dig. 10, 2, 17 -o commisso ab uno herede (inst. 3, 211 VLP. dig. 39, 2, 15, 36). VLP. dig. 42, 8, 6, 11 cum lucrum extorqueatur, non -um infligatur (COD. Iust. 1, 31, 5, 2. CORP. III 13640, 1, 14 [*a. 527 in Pisidia*], *cf. ibid.* 3, 6 ζ[ημί]α ... τούτους συντρίβιν). VLP. dig. 50, 135 neque -um quod fataliter accessit, -um iniungere debet. COD. Iust. 1, 27, 2, 11 nullum -um nullamque laesionem in eos efficere. HERMOG. dig. 43, 6, 2 ex quo ... -um aut incommodum irrogetur (COD. Iust. 6, 35, 11, 2). LEX Visig. 8, 3, 11 si quaelibet animalia in fructibus -a concutiant.

C *de -o accepto*: **1** -um facere (*i. q. pati, cf. p. 31, 73*), *proprie*: PLAVT. Asin. 182 neque ille scit, quid det, quid -i faciat (PS. ASCON. Verr. p. 175 quid item sumptus -ive fecisset). Bacch. 1032 tantum -i feci et flagiti (Merc. 237 flagitium et -um fecisse haud mediocriter. 784 si quid -i facis aut flagiti. Pseud. 440). Capt. 327 ubi ... -um praestet facere quam lucrum (CIC. Verr. 4, 110. 111 QVINT. decl. 385 p. 431, 1. 2). Merc. 421 si quid faciendumst facere -i mavolo. MART. 12, 87, 5 ne facere posset tale saepius -um. PLIN. epist. 8, 2, 3 maius ipsi fecerant -um. PROC. dig. 39, 2, 26 *bis.* PAVL. dig. 39, 2, 18, 15 ne -um faciat actor, non ut in lucro versetur. *cf.* POMPON. dig. 3, 5, 10. *latiore sensu*: LVCIL. 1346 ne -um faciam (CVRT. 5, 9, 4). CIC. or. frg. A XIII 33 nihil est -i factum novi, sed quod erat inventum est. Brut. 125 -um ... illius immaturo interitu res Romanae latinaeque litterae fecerunt (SEN. epist. 52, 15). epist. 7, 33, 1 quod declamationibus nostris cares, -i nihil facis. 10, 28, 3 magnum -um factum est in Servio. SEN. benef. 7, 29, 1 -um non tunc factum ⟨est cum⟩ apparuit (*ibid.* perdidi beneficium). *nota casus adiunctos*: ITALA Matth. 16, 26 (cod. e) si mundum lucratus fuerit, animam autem -um fecerit (τὴν δὲ ψυχὴν ζημιωθῇ, VVLG. animae ... detrimentum patiatur). PAVL. NOL. epist. 25, 1 -um utile facientes saecularium rerum. NICET. symb. frg. 5 nec saluti meae -um et fidei faciam detrimentum. **ferre**: CIC. Verr. 4, 60 -a nulla tanta sunt, quae non viri fortes ... ferenda arbitrentur (PLIN. epist. 6, 8, 8). OV. am. 3, 7, 72 tristia cum magno -a pudore tuli (EPIST. Sapph. 64). ars 3, 280 ridendo maxima -a feres. trist. 3, 8, 34 binaque -a fero. fast. 1, 60 Roma -a sub averso tristia Marte tulit. 2, 522. SEN. Ag. 411ᵃ graviora pelago -a quam bello tulit. LVCAN. 5, 797. 8, 84. GAIVS dig. 19, 2, 25, 6 modium -um aequo animo ferre debet colonus. PAVL. dig. 17, 2, 30 ut aliam -i, aliam lucri partem socius ferat. PRISC. Anast. 260 consiliisque tuis iustissima -a tulerunt. CIC. Verr. 2, 33 -a dedecora quae res patris eius aetas ipsius pertulit praetereantur. 4, 228 tot detrimenta atque -a cum maximis iniuriis. SCHOL. Iuv. 13, 129 quasi lugentes ianuas claudant, cum -um pertulerunt. LEX Burg. lib. const. 1, 18, 1 LEX Visig. 8, 3, 12. **pati**: GLOSS. -um patitur multatur. -um patior ζημιοῦμαι. CIC. Tull. 23 -um passum esse M. Tullium (IAVOL. dig. 47, 2, 72, 1 AFRIC. dig. 15, 1, 38, 2 SCAEV. dig. 13, 7, 43 pr. VLP. dig. 43, 8, 2 -um ... pati videtur, qui commodum amittit. PAVL. dig. 9, 1, 2 pr. CELS. dig. 42, 1, 13, 1 ut aliquid -um stipulator patiatur. *sim.* POMPON. dig. 33, 6, 8 PAVL. dig. 46, 3, 99. 49, 15, 19, 6. AFRIC. dig. 16, 1, 17, 2 maius -um mulier passura fuerat. VLP. dig. 5, 1, 18, 1 iniuria. 37, 10, 3, 5 ut magis -um patiatur ... quam compendium. 39, 2, 40, 2 in eadem re. PAVL. dig. 4, 6, 44. 4, 9, 6 pr. 9, 4, 17 pr. ex suo delicto). LIV. 22, 41, 4 Hannibal id -um haud aegerrime pati. OPTAT. 7, 1 p. 165 ITALA I Cor. 3, 15 (Aug. civ. 21, 26; VVLG. detrimentum). VAL. CEM. hom. 18, 5 unde pietas -um patitur, lucrum reportat. COD. Iust. 4, 6, 24. 8, 17, 12, 8. AVG. epist. 137, 35 pecuniaria -a perpetienda sunt. VEN. FORT. carm. praef. 3. LEX Burg. lib. const. 52, 4 neque -um neque periculum patietur. *nota*: APVL. apol. 60 -i id pati (faciet *F*). PORPH. Hor. epist. 1, 10, 29 non tantum -i patietur quam. TERT. patient. 7 p. 12 -i impatientia. CIC. Verr. 4, 108 ceterarum civitatum -a ac detrimenta senserunt (*opp.* suis ... incommodis commoventur). OV. trist. 4, 1, 33 sentit amans sua -a fere, tamen haeret in illis. LIV. 2, 64, 6 quia paucitas -o sentiendo propior erat. CVRT. 5, 1, 40 quo minus -um sentiret *exercitus*, identidem incremento renovabatur. SEN. dial. 9, 14, 2 -a non sentiat *animus* (QVINT. decl. 385 p. 432, 3 VLP. dig. 10, 3, 6, 2 PAVL. dig. 29, 3, 26).

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

POMPON. dig. 50,17,203 quod quis ex culpa sua -um sentit, non intellegitur -um sentire. GAIVS dig. 36, 1, 65, 12. CALL. dig. 11, 1, 1 pr. ne ... aliquid -i sentiret (VLP. dig. 3, 5, 7, 3. 11, 3, 1, 3 quod servus in corpore . . . -i senserit. 21, 1, 29, 3. 43, 16, 1, 31. POMPON. dig. 39, 2, 39 pr. plus -i sensurus sit). VLP. dig. 1, 18, 6 pr. ne quis iniquum lucrum aut -um sentiat (31, 1, 1, 17 ne -um ... sentiat ultra quam). SVLP. SEV. chron. 2,33,8 -um ... arena non sentiat. EVGRAPH. Ter. Eun. 329 ut aliquid -i sentiamus. Hec. 233 nulla -a sentimus (*ibid.* patitur detrimentum). COD. Iust. 6,30,22,10 ut ... neque lucrum neque -um aliquod heres ... sentiat. GREG. M. epist. 9, 72 -um minime sentit *ecclesia*. *cf.* VLP. dig. 17, 2, 29, 1 ut nullam partem -i alter sentiat. *nota*: LIV. 7,24,2 multitudinem sensum omnem talis -i exsuperans. PRISC. Anast. 245 ne -i patriae sensus fiantve dolores.

CIC. fin. 5,91 si in maximis lucris paulum aliquid -i contraxerit *mercatura* (SCAEV. dig. 26, 7, 57 pr. si qui . . . -um contraxerunt). OV. Pont. 1, 10, 29 non haec immodico contraxi -a Lyaeo.

HOR. epist. 1, 10, 28 certius accipiet -um propiusve medullis. LIV. 38, 41, 3 plurimum Q. Minucii ... morte -i est acceptum (*sic Gelen. ex M?*, amissum est acceptum *B*). IVLIAN. dig. 5,13,129 PAVL. dig. 39, 2, 18, 11. 39, 2, 25. *cf.* ALF. dig. 10, 3, 26 si quid culpa illius ... res communis -i cepisset, . . . posse reciperari. IVLIAN. dig. 3, 5, 29 POMPON. dig. 9,2,39,1 GAIVS inst. 3,212. LEX Visig. 2,3,5 -um ... recipiat. SVBSCR. Stat. Theb. cod. Put. 4, 850. CELS. dig. 42,1,13,1 ne quod ex ea re -um ita habeatur. GAIVS dig. 26, 8, 9, 3 VLP. dig. 37, 1, 3 pr. MANIL. 2, 262 patienter -a subire. POMPON. dig. 33, 5, 6 VLP. dig. 43, 16, 3 pr. RVT. NAM. 1, 122 DRAC. laud. dei 2, 407. *cf.* SVET. Claud. 18 suscepto in se -o. SEN. dial. 2, 8, 3 alia tolerabimus, -a et dolores. TAC. hist. 2, 56 -aque et iniuriae aegre tolerabantur. AVG. epist. 91, 10 -a quae illata sunt, vel tolerantur a christianis vel resarciuntur per christianos. SIDON. epist. 4, 6, 2.

VLP. dig. 17, 2, 29, 1 -um ... non etiam lucrum spectet. 17, 2, 63, 8 -um agnoscere quod contingat. VVLG. prov. 19, 19 sustinebit -um . . . aliud apponet. CHAR. dig. 50, 4, 18, 27 LEX Visig. 8, 3, 13 NOVELL. Iust. app. 7, 9. VVLG. exod. 21, 22 subiacebit -o quantum maritus mulieris expetierit. COD. Iust. 6, 2, 22, 3 a nec sit -o tantummodo deditus.

2 ***-o affici*** *sim.*: PLAVT. Aul. 535 dotatae mactant et malo et -o viros. Cas. 722 duplici -o dominos multant (CIC. de orat. 1, 194 vitia . . . atque fraudes -is ignominiis . . . multantur). TER. Haut. 628 -o auctus est. GLOSS. II 7, 40 affici -o ζημιοῦσθαι: CIC. Verr. 4, 77 ne ... decumana mulier -o affici posset. epist. 13, 10, 2 maximis . . . -is affectus est. SEN. dial. 5, 43, 4. 6, 2, 2. IAVOL. dig. 2, 10, 3, 1 ne ... reus lucrum faciat et actor ... -o afficiatur. CELS. dig. 43, 24, 18 pr. MAECIAN. dig. 40, 5, 36 pr. PAPIN. dig. 42, 6, 3 pr. neque ... ratio iuris ... -o debet afficere creditorem. VLP. dig. 5, 1, 2, 5 contumeliis et -is afficientur. 5, 3, 25, 11 in totum. 11, 7, 14 *opp.* lucrari. 37, 5, 8, 2 -o ... afficit hereditatem. COD. Iust. 7, 72, 10, 1 a. 7, 37, 3, 1 b. PAVL. dig. 4, 4, 24, 4 non omnino emptor -o afficiendus est. TERT. patient. 7 p. 11, 25 si -o affecti impatienter senserimus. PORPH. Hor. epist. 1, 10, 29. SPART. Sept. Sev. 9, 7 multas . . . civitates . . . iniuriis affecit et -is. AVSON. 116, 8 SCHOL. Cic. Bob. p. 133, 3 gravissimo . . . -o. QVINT. decl. 320 p. 257, 2 quo genere -i afflictus sum. SCAEV. dig. 34, 3, 28 pr. quando tutela vestra non minimo -o rationem meam affixerit. AMM. 28, 3, 2 castra multiplicibus -is. VVLG. prov. 22, 3. QVINT. decl. 377 p. 419, 16 immensis luxuriae oneratus -is. CALL. dig. 14, 2, 4, 2. *cf.* onus -i *p. 24, 37.* VLP. dig. 39, 2, 15, 8 ne per hoc -o privati contingantur.

3 ***cum praepos.***: CIC. fin. 1, 47 tum in morbos graves, tum in -a, tum in dedecora incurrunt. MANIL. 4, 127 in -a feretur *aries*. 4, 271. SEN. epist. 91, 7 festinatur in -um. 95, 26 properans in -um suum. VLP. dig. 24, 3, 22, 7 neque in -um alterutra pars incidat (COD. Iust. 6, 30, 22, 4 a ne dum lucrum facere sperent, in -um incidant).

PLIN. nat. 2, 173 in maiore -o sit. QVINT. decl. 273 p. 117, 8 ne creditor in -o sit. VLP. dig. 3, 5, 44, 2 versari. 10, 2, 49 moretur. 36, 1, 11, 2 PS. CATO dist. 1, 39. PRISC. Anast. 34 sese (*pauperem*) -is maioribus esse quam plenos opibus.

D ***-um evenit*** *sim.*: PLAVT. Stich. 209 -a evenerunt maxuma misero mihi (AFRIC. dig. 47, 2, 62, 5 non oportere cuiquam plus -i per servum evenire, quam. LEX Burg. Rom. 18, 4 -um quod evenerit ab eo ... estimatione sarciatur. *sim.* 18, 5). CATO agr. 3, 3 -i nihil erit ex tempestate (GAIVS dig. 39, 2, 19, 1 sive aedium vitio -i aliquid futurum sit). PAVL. dig. 39, 2, 21 si quid ei -i fiat (VLP. dig. 39, 2, 24, 12 quod vitio aedium ... -um fit. PAVL. dig. 39, 2, 18, 4. 39, 3, 11, 3. *cf. p. 30, 29*). SVET. Claud. 18 suscepto in se -o, si cui quid per tempestates accidisset (VLP. dig. 39, 2, 15, 4 si quid -i acciderit, id stipulatione continetur. PAVL. sent. 5, 10 MOD. dig. 26, 7, 32, 1. PORPH. Hor. sat. 1, 2, 58 multo graviora -a famae accidere. *cf.* PROC. dig. 4, 3, 31 si quid -i mihi accesserit). VLP. dig. 39, 2, 15, 28 quidquid -i contigerit, ut de eo quoque caveatur (39, 2, 13, 5 MAECIAN. dig. 18, 1, 45 PAVL. dig. 39, 2, 18, 10). VLP. dig. 39, 2, 37 si quid -i ex hac causa attigit. POMPON. dig. 3, 5, 10 si quid -um ex ea re secutum fuerit, te sequetur. CALL. dig. 14, 2, 4, 2. MAECIAN. dig. 35, 2, 30, 3 -o postea incidente. VLP. dig. 21, 1, 17, 18 ex privatis noxiis oritur -um pecuniarium. 21, 4, 4, 49 si grande -um pupilli vel adulescentis versatur. COD. Iust. 7, 32, 12 pr. ne . . . alienum -um emergat.

E ***-o esse*** *sim.*: -o esse (*de rebus praeter* PLAVT. *et* OV. trist. 2, 338): PLAVT. Asin. 571 ubi eris -o molestiae et dedecori saepe fueris (HOR. sat. 1, 2, 52 quantum satis esset nec sibi -o dedecorique foret. LIV. 4, 13, 14. 31, 6, 6). Cist. 50 multisque -o et mihi lucro sine meo saepe eris sumptu. 371 -o sunt ⟨tui⟩ mihi s⟨imil⟩es. Trin. 586. OV. am. 1, 10, 35 voluptas (*opp.* lucrosa). epist. 16, 39 credulitas -o solet esse puellis. 16, 169 eadem mihi gloria -ost (*cf.* NVX 49 *syn.* nocent. GRATT. 210. 336). met. 2, 540 lingua fuit -o. 10, 339. trist. 2, 338 videbar ... -o viribus esse tuis. 492 Pont. 3, 1, 155 PRIAP. 80, 7. LIV. 8, 38, 4 ne militum virtuti -o locus esset. 9, 18, 15 impedimento aut -o fuit. 23, 27, 10 quanto fama profectionis suae -o fuisset (38, 34, 9). 26, 37, 3 Tarentum amissum -o et dolori ... fuit. 27, 8, 10. 27, 34, 9 nulla ... res tanto erat -o quam. 40, 17, 5 ne pudor Romanorum -o sit. SEN. benef. 5, 7, 6 PLIN. nat. 14, 4. IAVOL. dig. 19, 2, 57 congestio ... -o fuerit. IVLIAN. dig. 17, 1, 32 AFRIC. dig. 4, 6, 29 CALL. dig. 48, 19, 28, 12 MARCIAN. dig. 8, 5, 19 AVSON. 305, 186 *v. p. 22, 61.* PAVL. NOL. carm. 21, 514 fusa *pecunia* -o est. *nota c. gen.*: VLP. dig. 19, 2, 15, 2 haec -o coloni esse (*bis*). *cf.* VLP. dig. 43, 8, 2, 2 ad privati -um redundat *opus*. *adde*: SEN. epist. 115, 16 quidquid non acquiritur -um est *avaris*.

PLAVT. Bacch. 1103 si alibi plus perdiderim ... minus ... id mihi -o ducam (*cf.* LIV. 21, 13, 5 non id quod amittitur, in -o ... habituri estis. SEN. dial. 12, 10, 2 avidus, qui non lucri loco habet, quod accepit, sed -i, quod reddit). ITALA Phil. 3, 7 (Mar. Victorin. in Phil. p. 1219^A^) illa ... quae erant mihi in lucro, haec pro -o esse duxi (Aug. civ. 17, 4 -a esse duxi. ζημίαν, VVLG. detrimenta. MAR. VICTORIN. *ad l.*), hoc est, -um mihi facere intellexi. GREG. M. epist. 13, 47 delictum personae in -um non est ecclesiae convertendum.

F *locutiones* ***adverbiales***: **1** cum -o *sim.*: PLAVT. Asin. 187 -o cum magno meo (VLP. dig. 38, 5, 1, 19). VELL. 2, 9, 2 maiore cum periculo quam -o Romani exercitus. SEN. benef. 2, 17, 5 cum -o ... ipsius lusus. nat. 6, 31, 1 cum (*om. pars codd.*) ingenti -o. POMPON. dig. 23, 3, 6, 2 lucrari cum -o alterius (AMM. 23, 5, 2). VVLG. act. 27, 10 cum iniuria et multo -o ... oneris et navis ... *et* animarum nostrarum. SEN. benef. 4, 12, 2 ut cum -o ac periculo dandum sit beneficium. TAC. ann. 12, 45 frustra vel cum -o temptatis munitionibus. AVG. civ. 21, 26 cum -o salvi erunt. *adde*: CAES. Gall. 6, 44, 1 *p. 33, 28.* *omittitur praepositio*: LVCAN. 2, 226 humani generis maiore ... -o (FRONTO p. 210, 10 N.). TAC. hist. 4, 28 facili -o. ann. 2, 39 tenui -o. 3, 58 nullo sacrorum -o (14, 24 nullis ex proeliis -is. AMM. 24, 4, 9 nullo provincialium -o). IVV. 6, 373 tonsoris -o. SVET. Tit. 10 maiore hominum -o quam suo. AVR. VICT. Caes. 33, 13 quorum vecordia -oque opes contraxerit. **2** *aut dativus aut abl.*: PLAVT. Aul. 726 meo malo et -o. OV. epist. 13, 43 -o formose tuorum. LVCAN. 4, 277 -o peritura meo *iuventus i. milites*. SEN. benef. 6, 38, 4 illorum -o nemo vivit. ITIN. Alex. 9 -o militiae (*i. militum*) periclitabatur. **3** *aliae praepositiones*: OV. am. 3, 11, 22 periuratos in mea -a deos. epist. 1, 96. 5, 58 in mea -a celer (*cf.* SEN. epist. 99, 12 nihil ille perdidit nisi aleam in -um certiorem). Pont. 1, 2, 46 vigilant in mea -a. MANIL. 5, 674 alterna in -a (*cf.* 5, 664). SEN. contr. 2, 5, 7 usque in publica -a privatis insanit *ambitio* (PETRON. 120, 86 censum in -a furentem). SEN. benef. 2, 14, 3 a quo in -um ac periculum suum adiutus est. PETRON. 89, 14 mens semper in -um potens. ANTH. 462, 15 in -um felix. AMM. 22, 11, 4 auctus in -um complurium. CLAVD. 26, 543 in sua -a chalybs rubebat. LEX Burg. lib. const. 40, 1 in -um et contumeliam absolutoris. *nota*: GREG. M. epist. 6, 1 in -o ecclesiae. PETRON. 119, 36 per -a. HIL. in Matth. 27, 11 ad -um. AMM. 16, 12, 69 ad provinciarum -a. 27, 9, 4. **4** sine -o *sim.* (GLOSS. sine -o ἀζήμιος): PLAVT. Poen. [163] 199 sine -o magno. SALL. Catil. 37, 3 egestas facile habetur sine -o (SEN. contr. 3 praef. 2 SEN. nat. 4, 6, 3 PLIN. nat. 18, 181 POMPON. dig. 30, 26, 3 MART. CAP. 5, 542 VEG. mil. 3, 6 COD. Iust. 4, 20, 19 pr.). SEN. dial. 6, 16, 5 sine invidia -ove. INST. Iust. 2, 8, 2 sine omni -o. *nota*: PAVL. dig. 39, 2, 22 pr. iniquum est alterum sine -o uti aedibus aut aedes habere (*i. sic, ut -um non sentiat*). COMM. instr. 2, 5, 10 sine -o. LEX Visig. 8, 4, 11 tit. absque -o. *c. genet.*: CIC. Tull. 32 sine -o alterius (PVBLIL. L 6 lucrum sine -o alterius fieri non potest. GAIVS dig. 4, 4, 27, 1). LIV. 35, 6, 2 rei publicae. 41, 22, 6 sine -o iniuriaque ⟨eor⟩um. SEN. epist. 79, 3 sine ullo nascentium -o. PLIN. nat. 2, 239 sine -o sui. 18, 147 sine ipsius -o. MARCIAN. dig. 41, 2, 43 pr. PAPIR. dig. 50, 1, 38, 1 VLP. dig. 40, 1, 4, 8 PAVL. dig. 39, 2, 31 pr. citra *v. p. 33, 10.* *locutiones similes*: CIC. Tusc. 5, 86 si . . . semper omni -o vacat *mercatura*. OV. ars 3, 98 -is munera vestra carent (MANIL. 4, 20). CVRT. 8, 4, 19 quae ... militem et -o et fame liberaverunt (LEX Sal. 2, 1 se de -o causae liberet. *cf.* CLAVD. 22, 384 libera -is *Roma*). GAIVS dig. 4, 9, 5, 1 a -o salvum. TERT. resurr. 58 p. 119, 11 ab omni -o et ab omni iniuria et contumelia emunitatem. CLAVD. 20, 52 -i secura libido. 28, 219 (*cf.* MART. 1, 82, 8 securo ruit incruenta -o *porticus*). COD. Iust. 4, 20, 18, 1 -um ... effugere.

V ***structurae***: **A** *adiuncto genetivo*: **1** *rei amissae* (*vel laesae*): **a** *incorporeae*: PLANC. Cic. epist. 10, 8, 7 in -o meae laudis rei publicae commodo laetabor (*cf.* OV. am. 2, 2, 50 famae

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-a puella tulit. LIV. 29, 37, 11. 42, 60, 7. 3, 72, 3 famae quidem ac fidei -a maiora esse quam aestimari possent. HIL. c. Const. 23. *cf.* COD. Iust. 1, 54, 1 multa -um famae non irrogat). OV. ars 1, 100 ille locus casti -a pudoris habet (MACR. sat. 5, 17, 6 CYPR. GALL. deut. 89 AVSON. 90, 4. CLAVD. 15, 188 -a pudoris turpia. PETR. CHRYS. serm. 117 p. 523^{B} DRAC. Orest. 178. *cf.* APVL. met. 9, 27 -o pudicitiae commotus. AVSON. 118, 14). SEN. epist. 99, 22 sine -o verecundiae (MACR. sat. 7, 2, 5). STAT. silv. 1, 2, 275 sic -a decoris nulla tibi (IVST. 1, 7, 16 pulchritudinis). PS. QVINT. decl. 2, 14 de -o pietatis. TAC. dial. 27 citra -um affectus. PAPIN. dig. 40, 5, 23, 2 citra -um voluntatis. PANEG. 2, 3 compendio orationis meae, sed -o voluntatis. ENNOD. epist. 1, 13, 5 p. 24, 18 quod in -o promissi foederis neglexisti restitue ubertate sermonis. 3, 32, 2 p. 94, 23 monstrare diligentiae (*i. amoris*) -a. OV. fast. 6, 452 sit capitis -o Roma soluta mei. SEN. dial. 10, 20, 1 ista vitae -o parantur (QVINT. decl. 305 p. 198, 12. DRAC. Orest. 304 mortibus alternis et vitae -a repensant. HIL. in Matth. 10, 26 animae). LVCAN. 8, 750 paterisque haec -a sepulchri (QVINT. decl. 335 p. 317, 22). MART. 12, 57, 15 numerare pigri -a qui potest somni? QVINT. decl. 331 p. 301, 30 non -o iuris alicuius *multabitur*. PS. QVINT. decl. 6, 16 visus -um sarciunt reliquae voluptates (PETR. CHRYS. serm. 86 p. 444^{A} sermonis. ENNOD. opusc. 2, 30 p. 216, 21 lucis). PAPIN. dig. 41, 2, 44 pr. nec infirmitatem memoriae -um afferre possessionis (41, 2, 47). 36, 1, 52 -um condicionis ... inflixit. HERMOG. dig. 42, 1, 53 litis -o coercetur *contumacia*. *cf.* HIL. in Matth. 13, 2 legis. IVVENC. 3, 309 -um subeant lucis vitaeque perennis. OPTAT. 1, 13 p. 15, 20 DRAC. laud. dei 3, 529. *cf.* FILASTR. 89, 5 salutis. AVG. civ. 19, 13 aequitatis. ENNOD. carm. 2, 42, 4 PS. RVFIN. in Os. 2, 8 impendentia quasi -a prosperitatis effugiat. **b** *corporeae:* CAES. Gall. 6, 44, 1 duarum cohortium -o (TAC. ann. 16, 28 sine -o exercituum). HOR. carm. 4, 4, 59 nigrae frondis per -a. OV. met. 8, 777 *v. infra l. 62.* CVRT. 4, 15, 8 contempto sarcinarum -o. LVCAN. 10, 307 -um non passus aquarum *Nilus*. PLIN. nat. 37, 3 in unius gemmae voluntario -o. TAC. hist. 1, 53 -o finium. ann. 2, 5 militem ... -o armorum affici. 14, 33 unius oppidi -o servare universa. IVV. 9, 125 post -um temporis (CYPR. Fort. 13). 4, 35 -o testiculi (AVIAN. fab. 30, 15 membrorum). FIRM. math. 1 pr. 5 assiduaque luminis vel augmenta vel -a. CLAVD. rapt. Pros. 1, 126 numeri (CYPR. GALL. iud. 495). SERV. georg. 3, 387 poenam arietis -o luebat. ENNOD. epist. 8, 5, 6 per infinita chartae -a. LIV. 30, 44, 9 pecuniae -um stimulet (QVINT. decl. 283 p. 149, 2 -o pecuniae moveris. PORPH. Hor. carm. 3, 5, 27. VLP. dig. 17, 2, 52, 4 tam pecuniae quam rerum ceterarum). QVINT. decl. 356 p. 388, 9 non sine maximo patrimonii ac famae -o. 364 p. 396, 26 (IVST. 14, 3, 7. *cf.* MANIL. 4, 19 -a et compendia rerum. TAC. hist. 3, 30 CYPR. mort. 10 ISID. vir. ill. 1 GREG. M. moral. 2, 18, 32. 10, 20 praef.). VLP. dig. 10, 4, 11 pr. aestimari ... -um hereditatis. 19, 2, 15, 4 in vectigalis -o. PAVL. dig. 19, 2, 54 pr. sortis ... -um agnoscere. CAPITOL. Pius 8, 11 per aerarii sui -um (-o *BP*, -a *M*). SVLP. SEV. dial. 1, 14, 3 rei familiaris. *nota:* PLIN. nat. 15, 11 cum iniuria arborum sequentisque anni -o (*i. proventus*). TERT. patient. 14 p. 21, 22 ut neque -is saecularium nec amissionibus carissimorum . . . succidamus. HIL. in Matth. 4, 9 -is rerum praesentium (6, 3) iacturisque probrosi. *cf.* 17, 3 post saeculi -um. 16, 11 terrenorum -o. AVG. civ. 19, 3 naturalium bonorum -a defleant.

2 *hominis (morte) erepti (cf. p. 26, 46):* OV. rem. 60 socii -o sanguinis ulta (*i. liberorum morte*) virumst *Medea* (PHAEDR. 1, 28, 10). met. 15, 775 quid nunc antiqua recordor -a mei generis. VELL. 2, 46, 3 vile (utile *AP*) imperatoris -um salvo exercitu fuisset (TAC. ann. 13, 36). SEN. epist. 104, 11 istorum quos amas -um facile, quia reparantur, etiam si non renascuntur. PETRON. 122, 126 clades hominum venturaque -a. STAT. Theb. 5, 657 cui parva cruoris laetave -a mei. PLIN. paneg. 37 ut Romanam civitatem non vicesimae modo, verum etiam affinitatum -o bene compensari putarent. *nota:* OV. met. 8, 777 attonitae dryades -o nemorumque suoque.

3 *genetivo adiungitur praeterea participium amissionem exprimens:* OV. am. 2, 15, 24 -aque sub gemma (*sc. anuli*) fer pereuntis (*Douza*, pertereuntis *codd.*) aquae. met. 14, 197 quam (aut *N*) nullum aut leve sit -um mihi lucis ademptae (*loquitur Polyphemus*). EPICED. Drusi 200 turba ... consulis erepti publica -a refert (MART. 9, 6, 5). VELL. 2, 115, 5 victoriae..., quam -o amissi pensaret militis. 2, 21, 4 (PHAEDR. 3, 11, 3 -um ... amissi corporis *eunuchi*. SEN. benef. 1, 2, 2 multorum *beneficiorum* amissorum -a solatur *sensus*. POMPON. dig. 23, 3, 6 pr. ne et filiae amissae et pecuniae -um sentiret *pater*. PAPIN. dig. 46, 1, 52 pr. VLP. dig. 19, 2, 15, 2 HERMOG. dig. 14, 2, 5 pr. LACT. epit. 66, 5 nec amissae lucis -a reparabit *luna*. IVST. 25, 3, 6 -a amissae Siciliae ... acquisito Macedoniae regno pensasset). SEN. nat. 3 pr. 2 -a aetatis male exemptae labor sarciat. SVET. Aug. 25 *hami aurei* abrupti -um nulla captura pensari posset. FIRM. err. 15, 2 prostituti pudoris -a sustinuit. math. 1, 7, 25 nundinati pudoris.

4 *adiuncto genetivo eius, quod -um efficit:* **a** *hominis:* PLAVT. Mil. 699 haec atque horum (huius *AP*) similia alia -a multa mulierum me uxore prohibent. DRAC. Orest. 684 sol micat et melior compensat -a Thyestis *i. propter illum illata.* **b** *rei:* OV. am. 1, 13, 20 unius ut verbi grandia -a ferant *vades spondendo cf. p. 22, 62.* 3, 3, 16 alterius meriti cur ego -a tuli? ars 2, 174 culpae -a timete meae. 1, 186 ignavae fert male -a morae *ingenium.* rem. 102. SEN. dial. 3, 2, 1 effectus eius -aque (*i. irae*). 9, 15, 1 libidinis lucra -aque pariter invisa. epist. 108, 21 quid istic credulitatis (crudelitatis *BA*) tuae -um est? QVINT. decl. 377 p. 419, 16 luxuriae. VVLG. Iudith 3, 2 servitutis nostrae -a patiamur. PAVL. NOL. carm. 19, 490 -um criminis prodere. RVFIN. hist. mon. 1 p. 402^{B} neque immutationis suae -a persensit. CLAVD. 1, 258 Phaethonteae perpessus -a ruinae Eridanus. VAL. CEM. hom. 1, 1 ut nec luna defectionis suae [ac] -a effugiat. 19, 3 quis autem ferat illa -a vinolentiae, ubi plus vergitur ebrietatis causa quam bibitur. ENNOD. carm. 2, 2, 5 -a sepulcri. epist. 4, 9, 5 p. 105, 20 vitae opibus pensabit -a verborum. CLAVD. 18, 408 nec Libyae senserunt -a (*sc. frumenti*) rebellis ... Quirites. VITA Cypr. 3 ut nec pietatis temporaria -a sentiret. OV. ars 2, 677 illae munditiis annorum -a rependunt. SEN. Ag. 577 -a noctis ... ostendit dies. TAC. Agr. 22 -a aestatis hibernis eventibus pensare. LVCAN. 2, 537 belli tulimus ... -a (7, 850 immemor ut donet belli tibi -a vetustas [*i. oblivione obruat*]. *sim.* SIL. 16, 103 haud ullus terrarum aequavit hiatus pugnarum -a. OROS. hist. 7, 37, 14 -a pugnae eventu compensata victoriae. *cf.* SIL. 10, 270 ni -a gubernas crudelis belli. QVINT. decl. 272 p. 116, 12 -a bellorum deflere [*i. bellum male gestum*]). LVCAN. 3, 365 -umque putamus armorum. 5, 336 Caesaris an cursus vestrae sentire putatis -um posse fugae. IVST. 7, 3, 1 militiae -is (*i. cladibus*). PORPH. Hor. carm. 4, 4, 58 per -a caedis suae. GRATT. 477 maesti[s] -a veterni[s]. AVSON. 192, 32 caduci corporis (*i. mortis*) -um repende gloria. STAT. silv. 4, 8, 5 insani solatur -a Vesevi. SVET. Cal. 16 incendiorum. VLP. dig. 13, 6, 5, 7 mortis. 39, 2, 13, 10 de -o operis (GAIVS dig. 39, 2, 32 pr. pro -o propriarum mearum aedium). 49, 4, 1, 11 cuius *causae* emolumentum vel -um ad aliquem suo nomine pertinet. HERMOG. dig. 32, 22, 2. PAPIN. dig. 21, 2, 66, 2 -um evictionis ad personam pertinuit emptoris. ENNOD. epist. 3, 10, 1 p. 77, 24 nulla discretarum sentire -a regionum. **c** *genetivus explicationis:* ENNOD. epist. 3, 21, 2 nulla proprii desiderii -a sustineo. 4, 13, 1 absentiae vestrae -a suspiro. 5, 21, 4. *fort.:* ZENO 1, 13, 1 circumcisio est . . . in -um rotundi vulneris ferro circulata cicatrix. *sed cf. III B p. 28, 4.* LEX Visig. 8, 6, 2 -um subfocationis in quadrupes intulerit. 7, 2, 3 -um compositionis exsolvat. 7, 2, 19 satisfactionis.

B *adiectivum genetivi vice fungitur:* 1 *significans unde -um provenerit:* CIC. Phil. 2, 27 suggerebantur . . . -a aleatoria (*cf.* MART. 13, 1, 8 alea nec -um nec facit ista lucrum). OV. trist. 1, 8, 47 fatalibus -is (SIL. 4, 708 GAIVS dig. 18, 6, 2, 1 ut fatale -um sit excusatum. VLP. dig. 4, 9, 3, 1. 13, 6, 5, 4. 17, 2, 52, 3 -a quae imprudentibus accidunt, hoc est -a fatalia, socii non coguntur praestare). HOR. carm. 4, 7, 13 -a celeres reparant caelestia lunae (*i. -a caeli motu terrae illata*). VELL. 2, 126 fortuita. STAT. Theb. 3, 511 feralia bubo -a canens. VLP. dig. 5, 1, 2, 7 sine temporali -o (*cf.* VLP. dig. 5, 1, 21) creditorum. GAIVS inst. 2, 254 hereditarium. CLAVD. 28, 499 Oceani lunaribus aemula -is *litora* (*sc. imitantia Oceani recessum luna effectum*). LVCAN. 1, 106 Parthica Romanos solverunt (*i. vinculis quasi liberaverunt*) -a furores (COMMENT. *ad l.* amphibolia: non enim quae passi sunt, sed quae Romanis interfecto Crasso intulerunt). 2, 475 qua (*sc. pubere*) Gallica -a supplevit (COMMENT. *ad l.* novo dilectu . . . diminutum explet exercitum). 7, 787 Pharsalica. *nota:* OV. rem. 220 -is Allia nota suis. 2 *significans rem vel hominem, qui -a patitur:* OV. Ib. 220 Ibin, -a publica (*i. rei publicae illata.* SEN. dial. 6, 13, 3 id suo potius quam publico -o solveretur. VLP. dig. 50, 4, 8 cum -o publico. AVR. VICT. Caes. 43. AMBR. off. 3, 6, 41 lucrum tuum -um publicum est. *cf.* STAT. silv. 5, 3, 206 patriis ... -is *i. patriae illatis*). PAVL. dig. 3, 3, 42 pr. privato -o ex prohibitione afficitur (CLAVD. 8, 499 nec tua privatis crescunt aeraria -is). OV. met. 15, 548 aliena -a levare (STAT. silv. 5, 5, 47 -a doles aliena [*i. pueri non tui*]. MIN. FEL. 25, 4 -is alienis adolescere. GAIVS dig. 4, 3, 28 lucrari ex alieno -o. VLP. dig. 2, 15, 8, 22). *sic de ipsa re laesa:* VLP. dig. 9, 3, 5, 5 -um pecuniarium. 38, 5, 1, 15 AVG. epist. 157, 35. APVL. met. 6, 19 polentarium. CLAVD. 15, 453 Illyricis (*i. Illyriae amissae*).

C *seq. gerund.:* PAPIN. dig. 22, 6, 8 error in -is amittendae rei suae non nocet. HIL. in Matth. 4, 26 sine habendi -o impertiendi ministerio functuri. COD. Iust. 1, 55, 4 superexigendi -a (*i. quod superexigendo fit*). *seq. enuntiatum:* CALL. dig. 14, 2, 4, 2 quia non debet duplici -o onerari et collationis et quod res deteriores factae sunt.

iuxta ponuntur (adiciuntur qui primi coniungunt): contumelia ICTI. damnatio AVG. dedecus PLAVT. CIC. HOR. detrimentum CIC. dolor LIV. exilium SEN. facinus HOR. flagitium PLAVT. furtum CIC. ICTI. hereditas CIC. ignominia SEN. iniuria CIC. ICTI. labor PLAVT. lucrum PVBLIL. *et passim.* malum PLAVT. TER. molestia PLAVT. periculum SEN. pudor OV.

synonyma: amissio, caedes (*ad II A 2*). calamitas, casus, clades (*ad II A 2*). defectus, deminutio, detrimentum, dispendium, iactura, incommodum, laesio, noxa, noxia (*ad I B*). pauperies (*ad I B*). poena (*ad II C*). rapinae (*ad I B*) sumptus.

opposita: alimentum, augmentum, commodum, compendium, divitiae, emolumentum, incrementum, sumptus, victoria (*ad II A 2*).

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

derivata: damnare, damnosus. *comp.*: damnicupidus, damnificus (-are), damnigerulus. *Bögel.*

dampno *etc. v.* damn-.

dāmula, dāmulus *v.* dammula. **dāmus** *v.* damma.

danaē, *acc.* -ēn *f.*, δανάη. *cf. nom. propr. nomen herbae*: PLIN. nat. 15, 131 est et chamaedaphne silvestris frutex et Alexandrina, quam aliqui Idaeam..., alii -en... vocant. *cf.* DIOSC. 4, 140 (4, 145 W.). PS. APVL. herb. 59.

danīsta, -ae *m.* [*a gr.* δανειστής *tractum. Th.*]. PAVL. FEST. p. 68 -ae feneratores (GLOSS.). PLAVT. Epid. 53 id adeo argentum ab -a... sumpsit fenore (252). 55. 115. 142. 347 plus attuli quam tu -ae debes. 607. 621. 646 -a *vocativus*. Most. 537. 626 videtur⟨ne⟩ ... idoneus, -a qui sit, genus quod improbissimum est. 917 Pseud. 287. *deriv.*: danistarius. *gr.*: danisticus.

danīstārius, -a, -um *a* danista. *subst. f.* (*sc. mensa*): TAB. cer. Dac. 13 (Corp. III p. 951) 1 inter Cassium Frontinum et Iulium Alexandrum societas dani⟨st⟩ariae ... ita convenit (*sic Zangemeister*, prag⟨m⟩atiae *Mommsen, v. adn.*).

danīsticus, -a, -um [δανειστικός. *Th.*]. PLAVT. Most. 658 nullum edepol hodie genus est hominum taetrius... quam -um (*i. danistae*).

dannabo dannaustra *v. p. 18, 50.*

dannus, -ī *m.* [*vocabulum gallicum, cf.* platiodannus. *Th.*]. *i. q. curator vici*: CORP. XIII 4228 (*in Treveris*) deo Mercurio coloni Crutisiones ferunt de suo per -um Giamillum. *comp.*: platiodannus (CORP. XIII 6776).

dano *v.* do.

danus fenerator. fenerator vel feneratio GLOSS. [*a gr.* δάνος *tractum. Th.*]

dapālis, -e *a* daps (*q. v. sub II*). TITIN. com. 136 toto fit in foco de lignis mi -is cena (NON. p. 95 -is cena est amplis dapibus plena [= GLOSS. V 640, 7]. AVSON. 398, 13 mihi non saliare epulum, non cura [rura *trad.*] -is, qualem ... mensa procorum ... habuit. SYMM. epist. 1, 23, 2 cenas -es). *cogn. Iovis*: CATO agr. 132, 1 dapem hoc modo fieri oportet: Iovi -i culignam vini ... polluceto ..., cum pollucere oportet, sic facies: 'Iuppiter -is, quod tibi fieri oportet' *eqs.* 132, 2.

dapāticē se acceptos dicebant antiqui, significantes magnifice, et **dapāticum** (-ticis *trad.*) negotium amplum ac magnificum PAVL. FEST. p. 68. *cf.* NOVIVS Atell. tit. dapatici (NON. p. 509, dep- p. 507). *a* daps.

dapāx loquax sive facundus GLOSS. *a* daps?

dapet εὐωχεῖται GLOSS. II 37, 1. *a* daps.

daphinus *v.* daphnus.

daphnē *f.*, δάφνη. *i. q. laurus* (GLOSS. laurus δάφνη) *cf.* daphnus: PETRON. 131 vers. bacis redimita -e tremulaeque cupressus. *cf. nom. propr. i. q. chamaedaphne*: PS. APVL. herb. 28 chamaedaphne a Graecis quibusdam daphnites, aliquibus vero -e ... dicitur. 59 Idaea -e, Samothracia -e. *cf.* DIOSC. 4, 140 de dafni (4, 145 W.). GLOSS. III 559, 62 dapnis Alexandrinus victoriola. *deriv. graec.*: daphnea — daphnon.

daphnea, *acc.* -ān *f.* [*vocabulum graecum non traditum. Th.*]. *gemma*: PLIN. nat. 37, 157 -an Zoroastres morbis comitialibus demonstrat. DAMIG. lapid. 32.

daphninus, -a, -um, δάφνινος. *i. q. laurinus*: DIOSC. 5, 58 vinu(m) cedrinum ... -um (dafinu *trad.*) et pituinum.

daphnis, *gen. plur.* -dōn *f.*, δαφνίς. *bacca lauri, cf.* GLOSS. III 545, 20 dafnidon bacas lauri (560, 40 dapfinidon). 610, 62 lauri baccas dafinadon (589, 48 daffinadon. 623, 12). 581, 57 dafidon. *graece*: CELS. 5, 19, 12 sunt etiam quaedam emplastra nobilia ad extrahendum..., quale est quod, quia lauri baccas habet, διὰ δαφνίδων appellatur. *lat.*: SORAN. p. 63, 6 dia -on. p. 66, 24.

daphnītis, -dis *f.*, δαφνῖτις. *genus casiae lauro simile*: SCRIB. LARG. 152 casiae -dis. 269 MARCELL. med. 26, 10. 35, 7. DIOSC. 1, 11 talis *casia* a civibus (ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων) appellatur abs (ἄχυ), alii illam vocant daflintis (δαφνῖτις DIOSC. 1, 13 W.). *cf.* PLIN. nat. 12, 98 his *generibus casiae* adiecere mangones quam daphnidis (*sic trad.*) vocant. *chamaedaphne*: PS. APVL. herb. 59 (DIOSC. 4, 146 W. δαφνῖτις). *eadem*

daphnītēs: CHIRON 816. 817. 827. 828. 833. 841. 909. VEG. mulom. 3, 13, 4 cassiae daphnitae (*sic L*). PS. APVL. herb. 28 chamaedaphne a Graecis quibusdam -es ... dicitur (DIOSC. 4, 147 W. δαφνῖτις). GLOSS. III 559, 9 camedapnes damnites. 559, 63 dapnites i. victoriola. 560, 13 dapnites laurum terraneum.

dap(h)nococca i. lauri bacca GLOSS. III 559, 36. *δαφνόκοκκος.

daphnoīdēs, δαφνοειδής. *nomen herbarum, cf. Stadler, PW. IV 2147. chamaedaphnes genus*: PLIN. nat. 15, 132 id quoque quod -es vocatur genus, in nominum ambitu est: alii enim Pelasgum, alii eupetalon, alii stephanon Alexandri vocant (*cf.* PS. APVL. herb. 59 DIOSC. 4, 141 [4, 146 W.]). 23, 158. *cf.* GLOSS. III 559, 61 dapnoidis victoriola. *clematis*: PLIN. nat. 24, 141 est alia clematis Aegyptia cognomine, quae ab aliis -es ... vocatur. DIOSC. 4, 7.

daphnōn, *acc. sing.* -a, *plur.* -as *m.*, δαφνών. *lauretum* (*cf.* GLOSS. lauretum δαφνών): PETRON. 126 flexit se in eum -a, qui ambulationi haerebat. MART. 10, 79, 5 disposuit -a suo Torquatus in agro. 12, 50, 1 -as, platanonas et aërios pityonas ... habes.

daphnus, -ī *f.*, *cf.* daphne. GLOSS. III 623, 8 dafinus id est laurus arbor (610, 51 dasmis). V 457, 49 folia daphini folia lauri. *cf.* III 622, 69 cupme dapni id est lauristaciu (cummi et stactu *Bücheler*).

dapifer, -i, *cf. c.* daps *et* ferre. ARS Bern. gramm. suppl. 101, 4 -r, -i. GLOSS. V 618, 21 -r vel dicoforus (δειπνοφόρος? *Th.*) discus.

dapino, -āre [*a gr.* δαπανᾶν *tractum esse videtur. Th.*]. PLAVT. Capt. 897 aeternum tibi -bo victum, si vera autumas. *L.*

dapis *v.* daps. **dapnisinis** *v.* damasonium.

daps, -is *f.* [*fortasse cf. c. gr.* δαπάνη, δαπανᾶν, δαψιλής, *island.* tafn '*victima, dapes*', *armen.* taun '*solemne, dies festus*' *et c.* damnum, *v. Walde, Lat. etymol. Wörterb. s. v. Th.*]. *de usu casuum*: CHAR. gramm. I 33, 9 feminina semper pluralia ... -es et haec daps dixerunt. 40, 2 -es. *nom. sing.* 93, 17 nominativum ... singularem ... non habeant, ut -es preces. EXC. Bob. gramm. I 549, 5 hae -es et -is dixerunt. PRISC. gramm. II 321, 6 haec daps huius dapis, sed nominativus in usu frequenti non est. PROB. cath. gramm. IV 8, 7 -es numero semper plurali declinantur (PHOC. gramm. V 428, 10), -em tantummodo legi numero singulari (= SACERD. gramm. V 472, 29). FRG. Bob. gramm. V 562, 10 ab hac -e, harum -um. VII 542, 44 -em singulariter non diximus, sed pluraliter tantum. *cf. l. 36.* DVB. NOM. gramm. V 578, 1 -is generis feminini, ut Iuvencus(?) quae dapis. *nom. sing. nunc legimus apud* CATO agr. 50, 2. 132, 2; *gen. sing.*: HOR. epod. 5, 33. 17, 66 sat. 2, 6, 89 carm. 4, 4, 12 epist. 1, 17, 51 OV. Ib. 429 VAL. MAX. 7, 6 ext. 3 PLIN. nat. 9, 142; *dat. sing.*: CATO agr. 132, 1. *acc. et abl. multo usitatius, sed sing. prae plurali numero non frequenter. gen. plur. deest praeter l. 19, dat. plur. perraro, creberrime nom. acc. abl. plur. primam syllabam producunt* EVG. TOLET. carm. 7, 1 VEN. FORT. carm. 7, 24 g, 3 (*idem* -ă-: 11, 8, 7). *de sensu*: PAVL. FEST. p. 68 daps apud antiquos dicebatur res divina quae fiebat aut hiberna sementi aut verna. quod vocabulum ex Graeco deducitur, apud quos id genus epularum δαίς dicitur. NON. p. 461 -es non tantum opiparos apparatus aut religiosos, sicuti plerumque, significare, sed et vitabiles et infandos cibos auctore Vergilio possumus doceri. SERV. Aen. 1, 706 -es regum sunt, epulae privatorum (= ISID. orig. 20, 2, 6). 3, 224 -es deorum, epulae hominum (8, 175 -es: epulae deorum propriae). GLOSS. daps εὐωχία. -es θοῖναι. singulare non habet, nisi haec daps, o daps εὐωχίαι. δίαιται. πολυτελῆ δεῖπνα. epulae. escae, cibi lautiores. divitiae. -is cibus. -bus ἐδέσμασιν. epulis pinguibus. *legitur inde a* LIV. ANDR. *et* CATONE. *de re cf. Daremberg-Saglio III 738; Wissowa, Rel. u. Kultus p. 345. 357.*

I ***generatim*** *i. q. quilibet apparatus ciborum plerumque lautiores, epulae, convivium, cena, cibus*: **A *sing.*:** ACC. trag. 218 ne cum tyranno quisquam epulandi gratia accumbat mensam aut eandem vescatur -em. VARRO Men. 144 scolica -e. CATVLL. 64, 304 large multiplici constructae sunt -e mensae (*de cena nuptiali*). HOR. epod. 5, 33 longo die bis terque mutatae -is inemori spectaculo. 17, 66 egens benignae Tantalus semper -is. sat. 2, 6, 89 -is meliora relinquens. carm. 4, 4, 12 in reluctantes dracones egit *aquilam* amor -is atque pugnae. epist. 1, 17, 51 haberet plus -is et rixae multo minus invidiaeque *corvus*. OV. epist. 9, 68 efferus (*Diomedes*) humana qui -e pavit equas? (Ib. 427 nec -is humanae tibi sint fastidia). 15, 206 qui trepidos a -e (*i. cena Thyestea*) vertat equos. fast. 5, 521 nunc -e, nunc posito mensae nituere Lyaeo. VAL. MAX. 7, 6 ext. 3 uxores suas natosque ad usum nefariae -is verterunt. PHAEDR. 2, 4, 24 largam praebuerunt -em. 2, 6, 15 large divisit -em. SEN. Herc. O. 1378 *si* praeberet avidae Caucasus volucri -em (*cf. p. 37, 24*). Thy. 894 ut ultricem -em omnes *dei* viderent. 973 satias -is me nec minus Bacchi tenet. 983 capio fraternae -is donum. 1054 epulatus ipse es impia natos -e. epist. 94, 70 quis posuit secretam in auro -em? PLIN. nat. 9, 142 cancer -is (*i. nutrimenti*) assectator. SIL. 6, 160 informi -e ... repletus *serpens*. STAT. silv. 4, 9, 51 cum me -e iuveris opima, expectes similes et ipse cenas? APVL. flor. 6 p. 22 ad -em conveniunt. met. 9, 37 canibus instruit nefariam -em. AVSON. 191, 35 pollens natalibus et -e festa. EVG. TOLET. carm. 7, 1 propense stomachum qui farcit dāpe ciborum. CASSIOD. in psalm. 32, 19 esuriunt enim beati non quia dominica -e ieiuni sunt (*in imag.*).

B *plur.*: VERG. ecl. 6, 79 quas illi Philomela -es ... paravit? (CLAVD. 1, 151 nec desidiis -busque paratis). georg. 4, 133 -bus mensas onerabat inemptis (*i. domesticis, vilibus.* HOR. epod. 2, 48 -es inemptas apparet. PRVD. cath. 4, 58 CLAVD. 3, 207. *aliter i. quae emi non possunt, pretiosae*: STAT. silv. 1, 6, 94 quis convivia, quis -es inemptas ... canat?). VERG. Aen. 1, 210 illi se praedae accingunt -busque futuris (CLAVD. 20, 445 -bus quae iam devota futuris). 1, 706 qui -bus mensas onerent et pocula ponant. 3, 224 -busque epulamur opimis (APVL. met. 5, 3. CLAVD. 1, 262 -bus recolitur opimis). 3, 227 diripiuntque -es (VAL. FL. 4, 454. APVL. 10, 15 Phineias -es). 3, 234 polluit ore -es *Harpyia*. 3, 355 impositis auro -bus. 3, 618 -busque cruentis *Cyclopis* (OV. met. 14, 212). 3, 630 expletus -bus vinoque sepultus *Polyphemus* (AVSON. 453, 3 cruentis -bus expletus. SIDON. epist. 1, 2, 7. CASSIOD. in psalm. praef. p. 9[B] avidos populos ecclesiasticis -bus explere cupit [*in imag.*]). 7, 109 instituuntque -es et adorea liba per herbam subiciunt epulis. 7, 125 accisis coget -bus consumere mensas. catal. 13, 28 neque in culinam ... -esque duces sordidas. HOR. epod. 3, 8 an malas Canidia tractavit -es? 9, 1 festas

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-es (TIB. 2, 1, 81 sancte [*sc.* *Amor*] veni -bus festis, sed pone sagittas. STAT. Theb. 5, 191). sat. 2, 6, 108 cursitat hospes continuatque -es. carm. 3, 1, 18 non Siculae (*i. lautissimae*) -es dulcem elaborabunt saporem. ars 198 ille -es laudet mensae brevis. TIB. 1, 5, 49 sanguineas edat illa -es (PRVD. cath. 3, 60 sanguineas lacerare -es). 1, 10, 8. PROP. 3, 22, 30 nec tremis Ausonias, Phoebe fugate, -es. OV. ars 3, 757 neve domi praesume -es. met. 6, 664 diras egerere inde -es emersaque viscera gestit. 8, 572 -busque remotis in gemma posuere merum (*ibid.* epulae). 8, 683 veniam -bus (*i. tenui cena*) nullisque paratibus orant. 8, 824 p e t i t ille -es (SIL. 13, 272 mensasque -esque). 11, 120 mensas . . . extructas -bus. 11, 123 -es avido convellere dente parabat, lammina fulva (*i. aurea*) -es . . . premebat. 15, 75 -bus temerare nefandis corpora (SEN. Thy. 1105 nefandas . . . -es). 15, 87. 15, 105 corporeasque -es avidam demersit in alvum. Ib. 382 *equi* praesepia regis *Diomedis* fecerunt -bus sanguinolenta suis. fast. 2, 725 Tarquinius . . . socios -busque meroque accipit. 2, 791 functus erat -bus (*praecedit* parat epulas). GRATT. 329 ille -es poenamque operamque temperet. MANIL. 5, 144 perque -es mensasque super petulantia corda. VAL. MAX. 7, 6 ext. 2 ad ultimum humanorum corporum -bus usi sunt. 9, 1 ext. 1 illa (*sc. Campana luxuria*) . . . ducem . . . -bus l a r g i s . . . ad somnum et delicias evocavit (HOMER. 109 -bus divi curant sua corpora largis. 623). SEN. Ag. 876 epulae regia instructae domo, quales fuere ultimae Phrygis -es. 885 extremae -es. Herc. f. 756 praebet volucri Tityos aeternas -es (MEROB. carm. 1, 3 aeternas ubi festa -es convivia gestant). Phaedr. 207 non placent suetae -es. Thy. 66 inveni -es quas ipse fugeres. 150. 450 capere securas -es (STAT. Theb. 2, 93). 767 impositas -es transiluit ignis. COLVM. 7, 2, 1 elegantium mensas iucundis et numerosis -bus exornat. 8, 1, 2 pretiosis -bus. 10 praef. 2 *cum* nostra aetas -bus libidinosa pretia constituerit. LVCAN. 6, 740 quae te contineant, Hennaea (*i. Persephone*), -es? BVC. Eins. 2, 2 cura -es sequitur. PLIN. nat. 19, 160 in rusticis -bus. VAL. FL. 1, 62. 137. 2, 155 letalesque -es infectaque pocula. 2, 194 saevasque -es et pocula libat (*v. p. 38, 21*). 2, 221 -busque vinoque soporos. 2, 349 -bus coeptis. 3, 120 vina -esque remota. 3, 569. 4, 107 pabula dira et miseras, Polypheme, -es. 4, 429. 4, 492. 634 tutaeque -es. 8, 162 quod nullae te, nata, -es, non ulla iuvabant pocula (*Dorville*, tempora *codd.*). 8, 213 vix allevat ora ad seras, si quando, -es quas . . . Iason . . . dabat. SIL. 2, 523 saevasque ferarum attentare -es! 11, 421. HOMER. 687 nec -bus relevant animos nec corpora curant. 695 -bus curant animos lenique sopore. STAT. silv. 1, 2, 198. 1, 6, 48 nobiscum socias -es inisti (2, 4, 4 hesternas, miserande, -es moriturus inisti). 2, 1, 60 inceptas quis ab ore -es libataque vina auferet? 3, 3, 107 exiguae -es. 4, 2, 3 Alcinoique -es . . . monstrat *Homerus*. 5, 1, 121 ipsa -es modicas et sobria pocula tradit. Ach. 1, 120 properatque -es. Theb. 1, 714 ieiunum Phlegyan . . . -busque profanis instimulat. 2, 84 excussaeque leonum ore -es. 4, 307 funereae . . . -es (*de cena Thyestea*). 5, 195 conticuere chori -busque ludoque licenti fit modus. 8, 246. 10, 20. MART. 3, 31, 4 sustentatque tuas aurea massa -es. 3, 45, 3 illa (*sc. mensa Ligurini*) quidem lauta est -busque instructa superbis. 3, 48, 42 nec avara servat crastinas -es mensa. 4, 8, 8 temperat a m b r o s i a s (*i. principis*) cum tua cura -es (8, 39, 2 qui Palatinae caperet convivia mensae ambrosiasque -es. 8, 50, 8. 13, 91, 2 ambrosias ornent munera rara -es). 7, 86, 1 natalicias -es. 9, 71, 4 pariter socias carpit uterque -es. 9, 72, 4 cur comitata -es nulla lagona venit? 13, 14, 2 cludere quae cenas lactuca solebat avorum . . . cur nostras incohat illa -es (13, 36, 2 incohat atque eadem finit oliva -es). 14, 90, 2 lautas . . . -es. TAC. ann. 14, 22 ictae -es mensaque disiecta erat. APVL. met. 4, 7 mensas -bus largiter instructas. 4, 14 -es gratuitas conquirere. 8, 29 gaudiales instruunt -es. 10, 13 oblatis . . . -bus affatim saginabar. TERT. nat. 1, 7 ignaris et -es et nuptiae subiciuntur. CYPR. GALL. gen. 1398 dividuasque -es viritim exponere. ANTH. 444, 7 regales -bus gravare mensas. LAMPR. Heliog. 29, 6 ut iura nova -bus condiendis invenirent. AVSON. 117, 2 -esque duplices devorat. 398, 50. PS. DAMAS. epigr. 3, 9 scripturas *sacras*, -bus satiant quae pectora castis (*in imag.*). SCHOL. Verg. Veron. georg. 3, 7 lautissimis -bus appositis. RVFIN. hist. 2, 17, 17 tamquam copiosis -bus (EVSTATH. Bas. hex. 9, 6 p. 966[B]) inhiantes. 4, 7, 11 execrandis infanticidii -bus. 4, 23, 13 rationabiles . . . -es. 5, 1, 55 quasi inter -es regias accubaret. Orig. in gen. 16, 4 -bus *sapientiae* refecti (*in imag.*). PRVD. cath. 3, 174 immodicis -bus. 5, 108 pascentes -bus pectora mysticis. CLAVD. 3, 167 riguisse -es. 15, 175. 22, 144 indulgentem -bus. rapt. Pros. 3, 216 instaurare -es. EVSTATH. Bas. hex. 3, 10 p. 902[A] -bus . . . vespertinis (*in imag.*, *praecedit* alimenta sermonis). 5, 4 p. 913[A] non omnia propter nostrum facta sunt ventrem, sed nobis quidem deputatae -es tam promptae quam notae sunt. SEDVL. carm. pasch. 2, 178 fallaces offerre -es. POMER. 1, 15 sumptuosis -bus. DRAC. laud. dei 3, 75 sibi dives erat -bus conviva repletus. Orest. 857 prandia conspiciens -bus conferta potentum ingemit. CORIPP. Ioh. 2, 287 aptans -bus mundansque fluentis. VEN. FORT. carm. 7, 24g, 3 qui venit huc nostrae dāpes cognoscere mensae. 11, 8, 7 pascunt membra -es. CARM. epigr. 534, 4 ut -bus positis Pompeium saepe colamus. 1010, 3 sumpsere -es. INSCR. christ. Rossi II p. 52, 1, 7 esuriem (*pauperum*) -bus superavit. p. 127, 6, 12 quem famis ira -es . . . vincebat lacrimis omnia dira suis. VIRG. gramm. epit. 14 p. 87 mensam . . . suis fructibus -bus (*dativ.*) impleat. *nota de excrementis*: PLIN. nat. 17, 51 humanas -es ad hoc in primis advocant.

II ***speciatim,*** *terminus sacralis i. q. epulum opiparum ad deorum plerumque honorem celebratum, cibus sacrificalis*: **A** ***sing.*:** LIV. ANDR. carm. frg. 7 quae haec -s est? qui festus dies? CATO agr. 50, 2 ubi -s profanata comestaque erit. 131 piro florente -em pro bubus facito (*cf.* TIB. 1, 5, 28 pro grege ferre -em). 132, 1 -em hoc modo fieri oportet . . . qui -em facient . . . Iuppiter dapalis quod tibi fieri oportet in domo familia mea culignam vini -i, eius rei ergo macte hac illace -e pollucenda esto (132, 2). 132, 2 -s Iovi assaria pecunia urna vini . . . postea -e facta serito milium. VARRO Men. 443 cape hanc caducam Liberi mollem -em. CATVLL. 64, 79 Cecropiam solitam esse -em dare Minotauro (*sc. quasi deo*). HOR. carm. 2, 7, 17 obligatam redde Iovi -em. LIV. 1, 7, 12 adhibitis ad ministerium -emque Potitiis ac Pinariis. 1, 7, 13. SIL. 7, 392 dis sine me libare -em (*v. l. 21*) et sollemnia ferre. GAIVS inst. 4, 28 pecuniam acceptam in -em, id est in sacrificium impendere. SIDON. epist. 9, 13, 5 vers. 12 -e, poculis, choreis (*potest etiam ad I A referri*).

B ***pluralis*:** VERG. Aen. 3, 301 sollemnes cum forte -es et tristia dona . . . l i b a b a t . . . Andromache (5, 92 [*i. gustavit*]. HOR. sat. 2, 6, 67 pasco libatis -bus [*praecedit* cenae deum]. OV. fast. 2, 633 libate -es ut grati pignus honoris. LIV. 39, 43, 4 facinus . . . saevum . . . inter pocula atque epulas, ubi libare diis -es, ubi bene precari mos esset. VAL. FL. 3, 457. STAT. silv. 3, 3, 199 assiduas libabo -es et pocula sacris manibus. Ach. 1, 184 libare -es Bacchaeaque munera Chiron orat). VERG. Aen. 6, 225 congesta cremantur turea dona, -es, fuso crateres olivo. 8, 175 -es iubet et sublata reponi pocula. 8, 186 non haec sollemnia nobis, has ex more -es . . . vana superstitio . . . imposuit. 11, 738 expectare -es et plenae pocula mensae. HOR. carm. 1, 32, 13 o decus Phoebi et -bus supremi grata testudo Iovis. 1, 37, 4 nunc Saliaribus ornare pulvinar deorum tempus erat -bus, sodales! TIB. 2, 5, 99 at sibi quisque -es et festas extruet . . . mensas. OV. met. 5, 113 iussus eras c e l e b r a r e -es festumque canendo (fast. 2, 657. 4, 354 concelebrent). fast. 2, 362 venit ad exiguas turba vocata -es. 4, 424 venerat ad sacras et dea flava -es. 4, 745 adde -es mulctramque suas -busque resectis (*i. eis dapum partibus quae deis consecrentur*) . . . precare Palem. 6, 172 prisca dea est aliturque cibis, quibus ante solebat, nec petit ascitas luxuriosa -es. 6, 671 rure -es parat ille suo turbamque canoram convocat: ad festas convenit illa -es. SEN. Ag. 21 poenas daturus caelitum -bus graves. Oed. 307 largas iamne comprendit -es *flamma*? 557 flamma praedatur -es. 691 cultus, opulentae -es. VAL. FL. 4, 339 liba -esque frondibus accumulant. SIL. 7, 181 irriguis . . . extulit hortis rorantes humore -es. 11, 275 posuisse -es his addita cura. 15, 390 tura -esque. STAT. silv. 3, 1, 76 diffugimus festasque -es (*cf. l. 40. p. 36, 64. 84*) redimitaque vina abripiunt famuli nec quo convivia migrent. MART. 12, 48, 12 Capitolinae pontificumque -es. ARNOB. nat. 7, 25 opiparis numina cenis afficiuntur aut prandiis, ut innumeras conveniat excogitare -es. 7, 29 lautis pinguibusque se -bus atque opimis inferciunt escis. 7, 32 Iuppiter . . . cenat magnisque implendus est -bus. LACT. mort. pers. 1, 11 -bus sacrificabat paene cotidie ac vicanis suis epulas exhibebat.

deriv.: dapalis, dapaticus, dapax(?), dapeo, dapifer.

dapsilis, -e [*a graeco δαψιλής tractum. Th.*]. ROMAN. Char. gramm. I 127, 7 (*ex Plinio*) -e, ab hoc -e, si de homine dicas, e littera ablativus est terminandus, -i, si rem significabis, ab hoc -i. GLOSS. -is *δαψιλής*. profusus. largus. a dapibus, qui satis erogat ad escas. largus dapibus. facile dans. opimus: -is, abundans. NOT. Tir. 41, 28[a] -issimus.

1 *de rebus*: PLAVT. Aul. 167 dotes -es (-as *codd. Noni p. 304*). Most. 982 sumptus. Pseud. 1266 corollas. COLVM. 4, 27, 6 proventu. APVL. met. 11, 3 copiam. IVL. VAL. 1, 4 -em satis diffusamque lasciviam *convivii*. 1, 39 convivio -i et affluente. 2, 29 agros. 3, 18 stagnum. PRIMAS. in apoc. p. 849[D] ut *pietas* -i semper liberalitate hilariter dilatetur. *cum ablat.*: COLVM. 3, 2, 27 spionia *vitis*, -is musto.

2 *de personis*: DARES 12 Polyxenam . . . largam, -em (13 Achillem . . . largum, -em. DRAC. laud. dei 2, 817). 13 Patroclum . . . prudentem, -em. *cum ablat.*: PLAVT. Pseud. 396 erili filio largitus dictis -is. *adv.* **dapsile.** GLOSS. copiose. abunde. LVCIL. 1074 ubi qui invitavit -ius se. POMPON. Atell. 161 verrem sume -e ac dilucide. SVET. Vesp. 19 convivabatur assidue ac saepius recta et -e. *adv.* **dapsiliter:** NAEV. com. 39 ita -r suos amicos alit.

dapsilitās, -ātis *f.* *i. q. abundantia*: GLOSS. daps. SCHOL. Ter. p. 162, 10 proluvium est effusio sordium et ponitur pro largitate. -s. NOT. Tir. 41, 28. *Gudeman.*

dardana, -ae *f.* *nomen herbae*: PS. APVL. herb. 37 Itali personaciam, alii -am. GLOSS. III 559, 58 personacia -a. *cf.* Dardanus *nom. propr.*

dardanārius, -iī *m.* [*orig. inc. sunt qui a vocabulo gr. δάνος* (*cf.* danus) *ioculariter derivatum esse putent. Th.*]. GLOSS. *σιτομεταβόλος. σιτοκάπηλος. παλιγκάπηλος. μεταβόλρς. παντοπώλης, παντομεταβόλος* (*inde male translatum* II 576, 15 mobilis et instabilis mente): VLP. dig. 47, 11, 6 pr. annonam attemptare et vexare vel maxime -i

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

solent ... debebis custodire, ne -i ullius mercis sint. PAVL. dig. 48, 19, 37.

[**dardanon**] i. gentiana GLOSS. III 560, 3. *cf.* 633, 13 Punici genciana, alii d a s d a m u m, Romani genciana. *cf.* PS. APVL. herb. 17 Graeci gentianam dicunt, Dardanus aloiten (DIOSC. 3, 3 W. Δάρδανοι ἀλοῖτις).

daries dardaries *vocabula magica* CATO agr. 160.

darigium *v.* dorycnion.

darpus. *nom. bestiae quadrupedis*: POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 11 talpa, -us, scirus. [*francog. merid.-orient.* darbón. *M.-L.*]

dasdamum *v. l. 4.*

dasīa, δασεῖα. *t. t. grammaticorum de aspiratione*: POMP. gramm. V 132, 28 ceterum illi accentus superfluo adduntur, -a et psile. nos enim habemus h, et ubi est h, -a est, ut puta 'homo'; ubi non est, psile est, ut puta 'omen'. *sim.* PS. PHOC. gramm. V 439, 24 *sqq.* MAR. VICTORIN. gramm. VI 193, 25 AVDAX gramm. VII 331, 3 GRAMM. suppl. 230, 15. *graece*: DON. gramm. IV 372, 12 ceterum -αν et ψιλήν apud Latinos h littera vocali addita vel detracta significat. PS. PRISC. gramm. III 520, 14 -a, quod interpretatur aspiratio vel ubi h littera poni debet, hac figura notatur ⊢.

? **dasimania** *legitur* CORP. IV 5440.

dasios *pes* ex tribus brevibus et duabus longis *syllabis*, temporum septem DIOM. gramm. I 481, 31. [*vocabulum graecum non traditum. Th.*]

dasypūs, -podis *m.*, δασύπους. *genus leporis*: PLIN. nat. 8, 219 lepus ... solus praeter -em superfetat. 10, 173. 179. 182. 11, 229. 239. POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 13 d a s i p e s. *L.*

datārius, -a, -um *a* dare, datus. *i. quod dari potest*: PLAVT. Pseud. 968 nulla est mihi salus -a. Stich. 258 nega esse quod dem ... linguam quoque etiam vendidi -am. *subst. n.* **datārium,** -ī *i. q. indicatio diei in epistula*: AVELL. p. 620, 16 subscriptio ab eodem *episcopo* facta est libello conveniens, similiter et -um. p. 692, 3 -um quoque litteris adiungite, ne vobis portitoris tarditas possit ascribi.

datātim *adv.* [*a* datare. *Th.*]. NON. p. 96 -m id est invicem dando (GLOSS. V 640, 20 -m vicissim dare). GLOSS. -m per manus. *proprie de genere quodam ludendi pila (v. Marquardt-Mau, Privatleben² p. 84, 2 et Mau, PW. II 2832)*: PLAVT. Curc. 296 isti qui ludunt -m servi scurrarum in via *eqs.* NOVIVS Atell. 22 in molis non ludunt raptim, pila -m moris est (*sic Bücheler*, morso *codd.*). *hinc translate de re Veneria*: NAEV. com. 75 quasi in choro [pila] ludens -m dat se[se], communem facit *meretrix*. AFRAN. com. 222 -m uxorem ut ludas. POMPON. Atell. 1 quod ille dicit, cum -m in lecto tecum lusi.

dathiathum, (-ī) *n.* [*vox peregrina orig. inc., cf.* carfiathum. *Th.*]. PLIN. nat. 12, 60 illud *tus autumno lectum* carfiathum, hoc *vere lectum* -um vocant.

datīcius, -a, -um *a* dare, datus. GLOSS. -⟨i⟩ hostes qui victi tradunt se in servitute. -us dediticius. -us latinum non est, sed deditícius, id est si barbar tradat se Romanis, dediticius dicitur. IV 48, 10 -us pro filiis datus. *dub.*: GREG. M. epist. 1, 73 ut non parva loca patrimonii *Sancti Petri* propriis nudata cultoribus largitis -orum (datitiorum *codd.*) habitatoribus restaurasset (*vel de hominibus vel de praediis*).

***datio,** -ōnis *f. a* dare. *cf.* GRAMM. suppl. 111, 1. *p l u r a l i s legitur*: S. C. Vell. dig. 16, 1, 2, 1 ITALA *p. 40, 30* IREN. 4, 30, 3 HIL. trin. 8, 30 VVLG. III Esdr. 2, 7 COD. Iust. 4, 32, 26, 2. 6, 3, 24 CANON. Migne 56, 857ᴬ CAEL. AVR. acut. 2, 9, 55. *additur d a t i v u s*: COD. Iust. 4, 32, 26, 2. DON. Ter. Eun. 466 pax, -o, deditio, conventio, colloquium militiae verba sunt. BOETH. top. Arist. 4, 4 p. 948ᶜ est ... -o genus doni, nam donum -o est irreddibilis. *cf.* AVG. loc. hept. 4, 58 p. 591, 2. *legitur inde a* LEGE agr.; *frequentant* ICTI. GLOSS. -o δόσις. *cf.* GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357ᴬ δάτιο· χειρός. [*loc. corr.*: CIC. leg. 1, 7.]

1 *generatim*: *i. q. actio aliquid dandi*: VITR. 2, 3, 3 munerum -o (HIL. trin. 8, 31 doni). PLIN. nat. 7, 202 ordinem exercitus, s i g n i -em, tesseras, vigilias Palamedes invenit (DARES 20). HIL. trin. 8, 12 accepti ... honoris -o. 8, 29 in utilitatis -e. 11, 20 -o paterna. in psalm. 1, 13 fructuum *ligni* -o. VVLG. Sirach 11, 17 -o (δόσις) dei permanet iustis. 42, 3. ZACCH. 2, 14 indissociabilis -o. HESYCH. in lev. 26, 18/26 p. 1147ᴰ. GREG. M. in euang. 26, 3 spiritus ... manifesta -e non nisi post resurrectionem datus est. moral. 9, 53 munus ex manu est praemium per -em (*opp.* cogitatio, favor). *nota de sacramento*: COD. Iust. 2, 58, 2, 12 (*a. 531*) sine -e sacramenti. *apud medicos de medicinae ingestione sim.*: VARRO rust. 3, 9, 21 si in farciendo nimio cibo fastidiunt *gallinae*, remittendum in -e pro portione. PS. SORAN. quaest. med. 31 diaetica ... est ... -o in medicina per additamenta et detractiones. CAEL. AVR. acut. 1, 11, 97 metuenda est ... in ista passione v i n i -o (2, 8, 35 *al.*). chron. 4, 1, 3 hellebori. 4, 3, 63. 4, 7, 100. COD. Iust. 6, 23, 28, 1 (*a. 530*) vel potionis oblatio vel medicaminis -o vel impositio. GLOSS. III 599, 50 -o armini (Armenii *Bücheler*) colitus (collyrius *Bücheler*) purgatorius. *adde de quantitate*: THEOD. PRISC. eup. faen. 14 de quibus (*catapotiis*) erit nobis plena -o grana VII (τελεία δόσις).

2 *speciatim* (*praecipue apud* ICTOS): **a** *i. q. t r a d i t i o alicuius rei*: FEST. p. 165 testamenti factio, nexi -o (dando *codd.*), nexi liberatio. S. C. Vell. dig. 16, 1, 2, 1 quod ad fideiussiones et m u t u i -es ... pertinet (POMPON. dig. 12, 1, 8 GAIVS inst. 3, 90 *al.* VLP. dig. 14, 6, 7, 3 mutui -em ... numeratae pecuniae). VLP. dig. 16, 1, 8 p i g n o r i s -o (MARCIAN. dig. 20, 1, 16, 9). 34, 3, 3, 1 *chirographi.* PAVL. dig. 45, 1, 2, 1 quaedam *stipulationes* partis ... -em natura recipiunt. COD. Iust. 4, 51, 7 usus fructus *dominii* -em vel hypothecam vel pignoris nexum. **b** *c o n s t i t u t i o*: *h o m i n u m (de munere)*: LEX agr. (Corp. I 200) 35 ⟨de ea re iu⟩ris dictio, iudici i u d i c i s r e c u p e r a t o r u m -o esto (LEX Rubr. [CORP. I 205] 16 LEX Mamil. [grom. p. 265] *bis* VLP. dig. 5, 1, 32 PAVL. dig. 49, 8, 2, 1). LEX Salpens. (Corp. 2, 1963) 2, 29 tit. de t u t o r u m -e (POMPON. dig. 26, 2, 13 GAIVS inst. 2, 231. 237 *al. cf.* COD. Iust. 6, 27, 5, 1ᵇ [*a. 531*] ex ipsa tutelae -e). TRYPH. dig. 27, 10, 16 curatoris (VLP. dig. 27, 8, 1, 5). VLP. frg. Vat. 318 non valeat -o *cognitoris.* COD. Iust. 6, 38, 3 (*a. 531*) fideiussoris -em (7, 17, 1, 2). *r e i*: GAIVS inst. 2, 243 l e g a t i -e (VLP. dig. 34, 4, 3, 8. 34, 4, 9. 34, 5, 10 *al.* CALL. dig. 35, 1, 82. *opp.* ademptio: SCAEV. dig. 29, 7, 14 *bis* FLORENT. dig. 34, 4, 14, 1). VLP. dig. 23, 3, 23 quia ... in stipulatione non est necessaria dotis adiectio *condicionis*, etiam in -e *d o t i s* tantundem ducimus (24, 1, 34. 50, 17, 23 PAVL. dig. 15, 1, 47, 6 *al.*). PAVL. dig. 5, 2, 7 si ... usque ad denuntiationem vel libelli -em processerit. *adde*: CIC. leg. agr. 2, 60 cuius (*Pompei*) iudicium l e g u m q u e -o ... tollitur (HIER. adv. Iovin. 1, 18 -e legis. in psalm. 18 PS. AVG. quaest. test. I 95 p. 168, 5 Sout.). **c** *d o n a t i o, collatio gratuita*: IVLIAN. dig. 33, 5, 9, 2 placet ipsa libertate legatum peremi, non -e statutae l i b e r t a t i s (VLP. dig. 1, 1, 4. 28, 5, 6, 4. 40, 7, 2, 2 MOD. dig. 40, 9, 20 INST. Iust. 1, 6, 2 CASSIOD. hist. 1, 9). ITALA gen. 25, 6 (Aug. civ. 16, 34) filiis concubinarum suarum dedit Abraham -es (VVLG. munera. ITALA Aug. loc. hept. 4, 58 p. 590, 15 data; δόματα). num. 18, 6 (Lugd. Aug. loc. hept. 4, 58 p. 590, 9) accepi fratres vestros Levitas ... -em datam domino (δόμα δεδομένον, VVLG. tradidi donum. *cf.* AVG. *l. c.* haec locutio in latinum necessitate ita translata est *ad vitandam ambiguitatem* datum datum *eqs.*). *ibid.* (Lugd.) deservire -e tabernaculi testimonii (LXX *et* VVLG. *aliter*). 18, 7 (Lugd.) -em sacerdotii vestri (δόμα, VVLG. *aliter*). Eph. 3, 7 (Theod. Mops. *ad l.*) secundum -em gratiae dei (δωρεάν, VVLG. donum). IREN. 1, 13, 3 remunerare *Marcum* gestit *mulier*, non solum secundum substantiae suae -em (δόσιν, *v. l.* donationem). 4, 30, 3. PS. RVFIN. in psalm. 49, 14 (= Greg. M. in euang. 5, 3) qui nostra -e non pasceris, oblatione cordis melius placaris. VVLG. III Esdr. 2, 7 (δόσεσι). LIB. pontif. p. 155, 18 non per -em, sed ... per bonam conversationem. CANON. Migne 56, 857ᴬ turpibus et infandis -bus. NOVELL. Iust. 8 praef. 1. GREG. M. epist. 5, 58 quod ... nullus ad sacrum ordinem sine c o m m o d i -e perveniat (6, 7 *al. cf.* 3, 22 praemiorum). CORP. VIII 23127, 4 ⟨propos⟩ita -e. **d** *e x p e n s i o, solutio*: CELS. dig. 36, 1, 2 heres perfunctus omnibus hereditariis muneribus, id est post l e g a t o r u m -em (MARCELL. dig. 46, 3, 68). POMPON. dig. 35, 1, 57 circa p e c u n i a e -em (VLP. dig. 14, 6, 3, 3 COD. Iust. 1, 3, 48, 5 *al.* GREG. M. epist. 8, 4). PAVL. dig. 15, 1, 8 desiderat ... res naturalem -em. 29, 2, 74, 1 aliorum quinque *aureorum* -e. COD. Iust. 4, 21, 17 pr. (*a. 528*) contractus ... -is ... arrarum. 3, 1, 13, 5 (*a. 530*) expensarum. 4, 30, 14, 2 -o certarum specierum (*ex contractu*). 6, 50, 18. 7, 39, 7, 6. 8, 36, 5, 2 (*a. 532*) pretii (GREG. M. epist. 9, 218). 10, 35, 3, 1 (*a. 528*) quartae *partis patrimonii* -e. **e** *c o n c e s s i o, admissio*: VLP. dig. 37, 9, 1, 1 -o bonorum possessionis. COD. Iust. 6, 30, 22, 14 (*a. 531*) in ipsam deliberationis -em. GREG. M. epist. 5, 57ᵃ pallii.

syn. et iuxta posita: addictio, oblatio.

opp.: ademptio, factum, liberatio, merita, redditio.

comp.: satisdatio (LEX Rubr. [Corp. I 205] 1, 15).

? **datioca,** -ae *f.*; *nomen herbae, ut vid., corruptum*: DIOSC. 4, 131 W. κατανάγκη ... 'Ρωμαῖοι ἕρβα φιλίκλα, οἱ δὲ δατίοκα (*v. l.* δατίσκα).

***datīvus,** -a, -um [*a* dare, datus. *Th.*]. GLOSS. -us δοτικός. -um δοθησόμενον. -a donativa. [*dub.*: CORP. VIII 806.] *v. etiam nom. propr.*

1 *de munere demandato*: *testamento*: GAIVS inst. 1, 154 vocantur ... hi, qui nominatim testamento tutores dantur, -i (*opp.* optivi). VLP. reg. 11, 14. *per magistratus*: MOD. dig. 46, 6, 7 -us vel testamentarius tutor sive curator. COD. Iust. 1, 3, 51 pr. (*a. 531*) episcopos ... immunitatem ... habere tutelae sive testamentariae sive legitimae sive -ae. 5, 30, 5, 2 (*a. 529*) vel -i vel legitimi ... tutores vel curatores. **2** *in g r a m m a t i c a de tertio casu*: GRAMM. suppl. p. 88, 14 haec omnia nomina *casuum* ab infinitivo futuro derivantur ... sic do datum ire -us. PRISC. gramm. II 185, 23 post *genetivum* est -us, quem etiam commendativum quidam nuncupaverunt. GRAMM. suppl. 87, 9 -us aliquid extrinsecus addi demonstrat vel accedere, ut 'da huic viro'. *cf.* ISID. orig. 1, 6, 39. GLOSS. -us δοτική. *adiective*: PAVL. FEST. p. 140 *modo* -us vel ablativus est casus ab eo, quod est modus. FEST. p. 261 'ques' antiqui dixerunt, inde declinatum remanet -o casu 'quibus'. p. 282. 301 *sis pro suis* per -um casum ... Ennius effert (PORPH. Hor. epod. 1, 19. 11, 18 serm. 1, 6, 25. *cf. p. 41, 13*). QVINT. inst. 1, 7, 17 *i litteram Graeci* -is casibus in parte ultima ascribunt. 1, 7, 18 cum in -um vel genetivum casum inci-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dissent. GELL. 4, 16, 5 in casu -o (CASSIOD. gramm. VII 187, 6). TER. MAVR. 702 -um quando casum ratio sermonis petet. PORPH. Hor. carm. 1, 29, 2 -i casus est. *al.* SACERD. gramm. VI 447, 22. CHAR. gramm. I 293, 19 *idiomata* -i casus. *al.* AVG. epist. 149, 5 inspexi etiam ... codices Graecos, utrum -us casus esset, quod dictum est 'filiis', an genetivus, quo illa lingua utitur pro ablativo. loc. hept. 1, 7 p. 508, 8 SCHOL. Ter. p. 54, 2. *substantive*: PLIN. dub. serm. frg. Char. gramm. I 123, 10 'es' numero plurali finita nomina -o 'bus' recipiunt. 131, 10 -o et ablativo plurali (SERV. Aen. 1, 95 -us et ablativus plurales). QVINT. inst. 1, 4, 26 cum dico 'hasta percussi', non utor ablativi natura, nec si idem graece dicam, -i. TER. MAVR. 711 cum -o singulari (*sc.* '*cui*') prima 'q' praescribitur (MART. CAP. 3, 280 *al.*). PS. IVL. RVF. schem. lex. 29 p. 55 figura per -um. SERV. Aen. 5, 127 melius septimus est quam -us (9, 433). AVG. loc. hept. 2, 123 p. 563, 9 *al.*

opp.: *ad 1*: optivus; legitimus, testamentarius.

dato, -āvī, -āre [*a* dare, datus. *Th.*]. CHAR. gramm. I 255, 29 *inter frequentativa.* GLOSS. Plac. V 17, 20 (= 60, 18) -antur frequenter dantur (*v. l.* ditantur). [*dub. et corr.*: FEST. p. 277 -antes (ditent *Müller*). PLIN. nat. 27, 114 -atur (*sic Sillig*, dabatur *codd.*, datur *vulgo*). APVL. flor. 16 p. 62 dictavit (datavit *coni. Bücheler*). DIFF. ed. Beck p. 45, 24 -antur (*sic Bährens*, danti itur *cod.*)]

i. saepe dare: PLAVT. Aul. 637 id quidem pol te -are credo consuetum, senex. Most. 602 tu solus, credo, faenore argentum -as. CATO or. frg. 2 numquam ego evectionem -vi (*i. concessi*). PLIN. nat. 18, 15 M'. Marcius aedilis plebis primum frumentum populo in modios assibus -vit (donavit *E*). 23, 61 *oxymeli* etiam in febribus -bant. 25, 58 Themison *medicus* binas, non amplius drachmas *hellebori* -vit. DIOM. gramm. I 490, 16 togatas tabernarias in scaenam -verunt praecipue duo, L. Afranius et C. Quinctius. SIDON. epist. 5, 13, 2 cum tributum annuum -vere *Gabalitani.*

⁎**dator**, -ōris *m.* [*i. q. gr.* δώτωρ δοτήρ, *ind.* dātā 'dator', *cf. c.* dare. *Th.*]. *est pro adiectivo*: *l.* 69. *accedit ablat.*: PAVL. NOL. carm. 26, 238. GLOSS. δότης. attributor. *legitur inde a* PLAVTO (6ies), *deinde exceptis* VERG. *et* SIL. *singulis locis non nisi apud* TERT. *et recentiores.* [*corrupt.*: POMPON. Atell. 28 -r *codd.*, dantor *Ribbeck*, dat or⟨do⟩ *Bücheler*]

1 *generatim i. q. collator, distributor, saepissime de deorum potestate*: VERG. Aen. 1, 734 adsit laetitiae Bacchus -r et bona Iuno (CARM. epigr. 1504 C 44 [*Tiburi*] laeti⟨tiae dat⟩or Lyaeus. ARNOB. nat. 3, 33 feculentae hilaritatis -r *Liber*). SIL. 6, 467 iustitiae rectique -r *Iuppiter*. CARM. epigr. 1528 A 1 lucri repertor atque sermonis -r ... Cyllenius (1528 B 4. *cf.* PRVD. perist. 10, 930 verborum -r *deus*). TERT. test. anim. 2 -em animae *deum* (PETR. CHRYS. serm. 40 p. 313C DRAC. laud. dei 3, 89). PS. ORIG. tract. 16 p. 174, 10 deo ... vitae -e (LACT. inst. 1, 11, 16. 4, 26, 15 FIRM. math. 2, 25, 2 *al. multa.* LACT. inst. 4, 8, 10 sensus ac vitae. ira 24, 7. PETR. CHRYS. serm. 69 p. 397C vitae -r et redditor). ARNOB. nat. 1, 49 Aesculapium ipsum -em ... sanitatis (7, 44 salutis). 2, 65. 7, 12 ubi ... venalis et mercennarius -r est. LACT. inst. 3, 8, 1 -em simplicis et quietae sapientiae *deum* (FILASTR. 104, 3). GAVDENT. 9 cum -r ipse *deus* sit legis (AVG. serm. 22, 6. 170, 2. 241, 1. 145, 3 et legis et gratiae. *nota*: VVLG. num. 21, 18 paraverunt duces ... in -e legis [*graec. et hebr. aliter*]). 11 unde plebs ... Iudaeorum ... benedictionis -em maledictis blasphemis pulsavisset. PS. ORIG. tract. 16 p. 175, 10 bonorum omnium -em *deum* (AVG. serm. ed. Mai 188, 1 SACR. Leon. p. 423 PALLAD. hist. mon. I 36 [*syn.* donator]). AMBR. Iob 3, 7, 22 prosperitatis -em. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 2, 2 -em victus deum. PRVD. perist. 5, 276 luminis (*cf. l.* 71). psych. 624 escae. PAVL. NOL. carm. 26, 238 -r mannae caelo. AVG. civ. 4, 23 felicitatis (4, 24. 25 *al.*). 4, 29 regni sui. 5, 18 verae gloriae et civitatis aeternae. serm. ed. Mai 21, 1 mellis. serm. 87, 11 indulgentiae (AVELL. p. 279, 12). 216, 3 incrementi (340, 1). 277, 14 gratiae. 327, 2 praemiorum. 343, 1 castitatis. 13, 3 non habet -em, qui non habet meliorem. 145, 4 agnosce -em, ne sentias damnatorem. 160, 2 datum tene, sed -em agnosce. PS. AVG. quaest. test. 109, 2 p. 258, 4 Sout. regulae. PROB. app. gramm. IV 200, 10 veneficum ... veneni -em. PS. PRIMAS. in Hebr. p. 735B melioris testamenti -r est Iesus. *nota*: ARNOB. nat. 6, 3 dementia est ..., quae tibi sint usui, -bus diis dare.

2 *speciatim*: a *i. q. auctor, conditor*: LACT. inst. 6, 2, 5 *insanus* qui auctori et -i luminis ... cerarum lumen offert pro munere (AVG. civ. 4, 33 felicitatis. SACR. Leon. p. 387 offerendorum ... munerum. AVG. civ. 11, 25 naturarum omnium auctor ... intellegentiae -r). AVIEN. Arat. 1010 comanti cervice erigitur clarae -r Hippocrenae (*Pegasus*). AVG. c. Iul. op. imperf. 6, 14 *Manichaei credunt* alterum (*bonum deum*) esse animae -em, alterum luteorum conditorem. civ. 5, 9 sicut ... omnium naturarum creator est *deus*, ita omnium potestatum -r, non voluntatum (PS. RVFIN. in psalm. 73, 5). 7, 3 Ianus seminis admissor et Saturnus seminis -r vel sator. serm. ed. Mai 49, 3 Iohannis -is sacri baptismatis. b *i. q. dator munerum, donator* (*quaedam huc referas ex 1*): PLAVT. Pseud. 1127 dum recens est -r (*sic Leo*, dum datur *codd.*), dum calet, devorari decet iam. Truc. 244 semper -es novos oportet quaerere. 247 probus -r (datur *P*, amator *A*). 571 des quantumvis, nusquam apparet, neque -i neque acceptrici. TERT. adv. Marc. 4, 16 p. 470, 22. COMM. instr. 1, 31, 4 -em semper amatis, *iudices corrupti.* VVLG. II Cor. 9, 7 hilarem ... -em diligit deus (δότην. *cf.* PELAG. in I Cor. 16 p. 771B AVG. serm. 31, 3. PAVL. NOL. epist. 13, 14 hilaris -r et infatigabilis distributor). AVG. serm. 41, 4 Iesus fidei amator et -r (ZACCH. 2, 19 fidei -r, largitor munerum, sanctificationis indultor). 284, 3 ut habeam donum meum, agnosco -em deum. PETR. CHRYS. serm. 9 p. 214A. c *singularia*: PLAVT. Cist. 373 -es negotioli bellissimi senices soletis esse. *de pila ludentibus*: PLAVT. Curc. 297 isti qui ludunt datatim servi scurrarum in via, et -es et factores omnis subdam sub solum. *de feneratore*: AVG. serm. 228, 1 attendit nescio quem faeneratorem, tristem -em, truculentum exactorem.

syn.: dispositor (SACR. Leon. p. 423), distributor. auctor, conditor, creator. donator, indultor, largitor. *opp.*: ademptor (AVG. in euang. Ioh. 116, 1). damnator, redditor. acceptrix. exactor.

f. **datrīx**, -īcis. PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 180 Cererem frumenti -em. MAR. MERC. Nest. adv. Pel. 2, 6 *Christus* habet horum quae vult -em coniunctam sibimet deitatem. *Hofmann.*

dattilus *v.* dactylus. **datum** *v.* do.

datus, -ūs *m. a* dare. GLOSS. δόσις. *i. q. datio, donum*: PLAVT. Trin. 1140 is mille nummum se aureum meo -u tibi ferre ... aibat. ITALA Sirach 7, 37 (Aug. spec. 23 p. 126, 17) gratia -us (δόματος, VVLG. dati) in conspectu omnis viventis. VVLG. Sirach 18, 18 -us (δόσις) indisciplinati tabescere facit oculos. 20, 14. *cf. Thielmann, Archiv 1 (1884) 74. 8 (1893) 528.* FRONTO p. 175, 18 N. nihil postulabit pro sua verecundia, nisi quod probum honestumque sit et tibi -u et sibi postulatu.

daucīnus, -a, -um *a* daucus. CHIRON 309 oleum -um. VEG. mulom. 2, 92, 4.

daucīon *n.* [δαυκεῖον. *Th.*]. PS. APVL. herb. 80 *herba pastinaca* a Graecis dicitur ... -on.

daucitīnus, -a, -um; *cf.* daucus, δαυκίτης. DIOSC. 5, 81 de vino -o. vinum -um (δαυκίτης) conficitur sic *eqs.*

⁎**daucos** (-us), -ī *f. et* **daucum**, -ī *n.* [δαῦκος, δαῦκον. *Th.*]. *acc.* -on: PLIN. nat. 19, 89 *l.* 39. *nom.* daucum *passim inde a* PLIN. nat. daucos: PLIN. nat. 26, 137 -os cruda. daucus: ORIBAS. syn. 4, 1. 15. 17 eup. 2 D 1 ISID. orig. 17, 9, 65 GLOSS. [THEOD. PRISC. log. 74. 83. 109 *pars codd.*].

nomen herbae: PLIN. nat. 19, 89 est et quartum genus in eadem similitudine pastinacae, quam nostri Gallicam vocant, Graeci vero -on, cuius genera etiam quattuor fecere inter medicamenta dicendum. ORIBAS. eup. 2 D 1 -us, qui et stafilinus quod Latini pastinaca vocant. GLOSS. herba feniculo similis. feniculi similis. -o feniculi semen. -i pastinaculi. SCRIB. LARG. 117 -i seminis (144. 145 PLIN. nat. 32, 101 CHIRON 321. 489. 819 VEG. mulom. 2, 88, 12 MARCELL. med. 26, 2 ORIBAS. syn. 1, 17). 121. 126. 152. 176 PLIN. nat. 14, 111 fit *vinum* et ... e -o. 25, 110 -i genera quattuor fecit Petronius Diodotus, quae persequi nihil attinet, cum sint differentiae duae, probatissimi in Creta, mox in Achaia et ubicumque in siccis nati *eqs.* 25, 119 phalangio *adversatur* ... -um. 25, 134. 26, 28. 35. 41. 45 -i radix (26, 88 DIOSC. 5, 81). 26, 74 *al.* PELAGON. 187 CHIRON 831 VEG. mulom. 2, 104, 1. 2, 132, 2 *al.* MARCELL. med. 26, 10. 30, 42 CAEL. AVR. chron. 3, 8, 143 ORIBAS. syn. 8, 4. ISID. orig. 17, 9, 65 -us foliis feniculi similis *eqs.* *genera*: Creticum: CELS. 5, 23, 2 SCRIB. LARG. 177 PELAGON. 81 *al.* MARCELL. med. 20, 34. 26, 31. 27, 6 DIOSC. 3, 78 (3, 72 W.) CASS. FEL. 44 p. 111 ORIBAS. syn. 2 add.847. *cf.* GLOSS. III 623, 4 daucocretico id est panace semen. PLIN. nat. 26, 137 -os cruda.

deriv.: daucinus, daucitinus. daucion. *L.*

dautia *v.* lautia. **davus** (GLOSS.) *v.* Davus *nom. propr.*

⁎**dē** *praep., c. abl.* [*i. q. falisc.* de, *hibern.* di, de, dī- 'de' 'ab', *cf. c. osc.* dat 'de', *in verbis compositis osc. umbr.* da-, *et cf.* demum, in-de. *Th.*]. dé: CORP. VI 34006. IX 5177 CARM. epigr. 29, 11 INSCR. Notiz. degli scavi 1905 p. 16 (*Romae*). *notatur* d(e) *passim in certis formulis velut* d(e) s(enatus) s(ententia) CORP. I 1230 (= IX 1140 *aetatis Sullanae*) d(e) e(a) r(e), *v. etiam supra p. 1, 14.* [*val.* de, *it.* di, *francog. hisp.* de. *M.-L.*]

de collocatione: *apud scriptores haec potissimum digna quae memorentur: nisi cum* causa, res *multoque rarius cum* genus *coniungitur,* de *rite et attributivum et nomen antecedit. quod post saec. II etiam de illis apud priores tritissimis iuncturis, sed paulatim evanescentibus valet. si substantivum (etiam* causa, res) *cum alio attributo atque pronomine collocatur,* de *perraro interponitur neque frequenter collocatio, quae est genet. praep. nomen vel nomen praep. adiect. vel praep. nom. adiect. legitur; ea autem quae est subst. praep. genet.* ARNOB. *peculiaris est. ad haec illustranda quaedam notabiliora contuli*: RHET. Her. 2, 27, 43 ne de alia re dicetur, cum alia de re controversia est. CIC. ad Q. fr. 1, 2, 4 (= epist. 4, 13, 6) hac de re et de hoc genere. CIC. inv. 2, 153 cuius de vi. Att. 15, 3, 2 cuius de oratiuncula. 15, 23 de nostro itinere ... cuius de itinere. epist. 6, 5, 1 quorum de studio et de sua spe. LIV. 26, 14, 9 quorum de sententia (45, 17, 1). 45, 17, 7 quorum de consilio. QVINT. inst. 7, 4, 33 quorum de ultione (*saepe*, decl. *interpositionem omnino spreverunt*). TAC. ann. 11, 5 cuius de potentia. 12, 14 Arsacis de gente. APVL. apol. 2

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tanti criminis de scriptione. *al.* SEN. nat. 3, 1, 1 Siculis de fontibus. TAC. hist. 2, 52 adverso de proelio. ARNOB. nat. 4, 33 hostili de sanguine. SEN. Ag. 413 classe de tanta. Tro. 544 igne de magna. *sic adiect. frequenter apud eundem in pedestri oratione, ex. gr.*: nat. 5, 18, 4 de Caesare maiori. 6, 22, 1 de motu quatiente. epist. 30, 7 de morte vicina. 54, 7 de die toto. PLIN. epist. 5, 16, 10 de dolore tam iusto. SVET. Iul. 42 de pecuniis mutuis. *apud* ARNOB. *haec sunt notanda*: nat. 5, 1 more de solito. 5, 12 fluore de sanguinis. 6, 10 sanguineo de colore. 7, 13 cruore de pecorum ... confectione de cetera. 7, 24 quadrinis copulata de frugibus. *adde*: 4, 34 de vestris sequius obmurmuraverunt aliquid regibus ... de atrocibus formulas constituistis iniuriis. 5, 12 de rubro exorta sunt haec sanguine. *nonnulli scriptores interpositionem devitant, velut* VITR. VELL. CVRT. MELA PETRON. QVINT. decl.; *alii iuncturis cum* causa, re *exceptis*: LIV. (*praeter tres locos, v. p. 42, 81*). SEN. rhet. COLVM. ASCON. de *postponitur pronom. relat., ubi solum ponitur, praecipue in formula iuridica quae est* quo (qua) de agitur, *ex. gr.*: CIC. inv. 1, 104 quo de quaestio est (*ad* κακοφωνίαν *evitandam, ibid.* de quo agitur. quo de *saepe apud* ICTOS, MACR. somn. 1, 3, 1). 2, 37 qua de agatur (2, 131. SEN. dial. 2, 16, 3 *alibi* de quo *apud eundem.* ICTI *saepe*). inv. 2, 141 quibus de scriptum est. 2, 150 qua de ... de quo. *apud alios scriptores huius collocationis mihi desunt exempla.* *in oratione polymembri* de *raro repetitur, saepius in enuntiatis adversativis, sed cum ne idem quidem auctor vel in eodem libro sibi constet, nulla regula statui potest.* *structuram quae dicitur* ἀπὸ κοινοῦ, *semel inveni*: DRAC. laud. dei 1, 506 promittit saxis et non de pulvere gemmas. *praeterea notabile apud eundem*: laud. dei 1, 376 de quod (*i. de eo quod*). 2, 186 de quidquid (*i. de omni quod*).

adverbium de *v. p. 46, 21.*

de ***constructione:*** *coniunctio cum accusat. sermoni vulgari peculiaris apud scriptores non ante saec. IV nunc legitur, postea saepissime, ex. gr.*: CHIRON 399 de pedes (*24^ies*). GROM. p. 308 de lapides. p. 331 de latus (*ca. 50^ies*). PS. AGENN. grom. p. 6 de modum (*plus centies*). ITIN. Burdig. p. 22, 5 (*ca. a. 333*) non longe de statuas. ITIN. Anton. Plac. rec. A 14 de libras. 34 de virtutes. ITIN. Theod. 2. 7. 11 ITIN. [Silv.]. FVLG. aet. mund. p. 177 de ergastulum. ASSVMPT. Moys. 51 de reges. LIB. iubil. 22, 4 de primos fructus. CAES. AREL. grat. 69 de id CHRON. min. *admodum frequenter etiam in titulis, ex. gr.*: INSCR. christ. Rossi I p. 193 (*a. 367*) decesset de seculum. CARM. epigr. 1619 (*a. 380*) de sua omnia. *saepius.* CORP. V 1592, 4 de donum. 6199, 4 de nos. VI 9232 capsararius de Antoninianas. 9317 de tres fratres. 16177 de nomen eorum exire (33160). 31900 tonsor de circum. VIII 20915 de dei promissa (21551). X 3980, 3 de vitae documenta. XI 746 de quae. 6289 (*saec. IV?*) de invictos. XIII 7748 di (?) secolum. XV 7199^a de ortum (7199^b de hortum). *nota singulare c. inf.*: LEX Sal. 1 rubr. de mannire. 46 rubr. de acfatmire.

de ***significatione et usu:*** PALAEM. Char. gramm. I 234, 21 'ex' et 'de' praepositiones nonnumquam mediae inveniuntur, cum dicimus 'fac tua ex re', 'qua de re agitur', quidam ... 'de' ad id quod Graeci περί dicunt *referunt. apud* QVINT. inst. 1, 5, 38 de susum *inter exempla barbarismi qui fit adiectione ponitur.* SCAVR. gramm. VII 29, 11 'de' quoque nonnumquam pro 'a' ponitur et nonnumquam pro 'ex'. pro 'a', ut in hoc ... de provincia venire *eqs.* 31, 8 'de senatus sententia' vitiose, nam debent dicere, ut 'ex mea sententia' ... sic 'ex senatus sententia'. 31, 10 item ⟨errant⟩ qui dicunt 'de senatu redii' potius quam 'e senatu'. 31, 12 male imperant qui dicunt 'de tabulis quid dicere'. de tabulis enim is dicit, qui eas laudat aut culpat. 'e tabulis' is dicit, qui quod est in his scriptum recitat. 32, 2 'a capite dempta' qui vocant male appellant quod sunt 'de capite dempta' non 'a capite'. *quae omnia usu non probantur.* FEST. p. 305 per se super significat quidem supra, ut cum dicimus 'super illum sedit'. verum ponitur etiam pro 'de', Graeca consuetudine, ut illi dicunt ὑπέρ. SERV. ecl. 2, 72 modo 'de' non minuentis est, sed augentis (Aen. 1, 106). auct. Aen. 8, 428 alii 'de' pro 'valde' accipiunt, sicut dicimus 'deamo' pro 'valde amo'. PRISC. gramm. III 48, 28 'de' non solum τὸ ἀπό significat, sed etiam τὸ περί ... accipitur etiam pro κατά locali in compositione. GLOSS. ἐκ. ἀπό. κατά. περί. παρά. de caelo περὶ οὐρανοῦ. de tergo κατὰ νῶτον. de gente in gente (?) *de* ***usu*** *haec in commune notanda: prae scriptoribus poetae omnium temporum vocem, metri, ut videtur, necessitate coacti, raro usurpant. cf. etiam J. Pradel, Glotta II (1909) 56—75. praeterea usus temporalis apud priores quidem satis frequens, sed ad paucas locutiones recisus. inde a* TAC., *cui deest, et* PLIN. epist. *paulatim rarescit et post* TERT. *qui nonnulla audaciora exhibet paene evanescit. significationem localem alioquin per omnem latinitatem usitatissimam* SALL. *solus devitat.* de *pro genet. partitivo et ablat. instrumenti vel modi inde ab* APVL. *adeo frequentatur, ut longe principem obtineat locum, qua re ille Romanicarum linguarum usus explicatur. sunt tamen posterioris aetatis scriptores, velut* PORPH. *et* SCHOL. Cic. Bob., *qui cum consuetudine priorum concinunt. ex ingenti copia lectionum, quibus* ITALA *a* VVLG. *discedit, illa fere ubique* de *praebet, haec genet., ablat. vel* ex, *exempla congerere nolui. ceterum in omnibus fere iuncturis vel nominum vel verborum nonnisi paucas easque antiquissimas attuli. plura sub ipsis vocibus invenies.*

conspectus materiae:

I ***de loco:***

A proprie:

1 ab superiore loco p. 44, 25.
2 unde aliquid vel aliquis exit p. 46, 37.

B translate et in imag.:

1 de deductione p. 50, 33.
2 de origine p. 54, 23.
3 de parte deducta p. 56, 7.
4 de materia vel condicione mutata p. 59, 49.
5 de impensis p. 61, 13.
6 de poena sumpta p. 61, 84.
7 pro abl. instrum. p. 62, 18.
8 pro abl. comparationis p. 64, 34.

II ***de tempore*** *p. 64, 51.*
III ***de causa*** *p. 65, 47.*
IV ***de relatione:***

A i. q. περί *p. 67, 25.*
B secundum p. 77, 75.

V ***adverbialia*** *p. 78, 84.*
VI ***varia et singularia*** *p. 80, 1.*

I DE LOCO

significat motionem quamlibet, deductionem, separationem, exitum sim. ***ab*** *vel* ***ex*** *loco*: **A** ***proprie*** *vel in* ***imagine*** (*de verbis audiendi, videndi sim.*): **1** *ab* ***superiore*** *vel rarius* ***inferiore*** *loco prodit motus vel actus i. q.* ***deorsum,*** *sursum,* ***κατὰ,*** *ἀνά*: **a** *pendet ab* ***verbis*** *movendi necnon agendi quibus subest vis quaedam separationis*: ***α simplicibus:*** agere: VERG. georg. 4, 474 *umbras* de montibus. Aen. 6, 805 de vertice tigres. *al.* aperire: VITR. 6, 6, 7 de superioribus partibus. auspicari: VARRO frg. Non. p. 92, 6 de caelo. cadere: PLAVT. Mil. 721 de equo. VARRO ling. 5, 63 de caelo (LVCR. 5, 793. *persaepe, etiam in imag.*). canere: VERG. Aen. 7, 512 de culmine summo pastorale canit. cedere: ENN. ann. 93 de caelo ter quattuor corpora sancta avium. cernere: CAES. Gall. 7, 88, 1 de locis superioribus. contionari: IVST. 22, 7, 9 de cruce. dare signum (*etiam* sonitum, fremitum, omen *multa sim.*): ENN. ann. 146 de caelo. PETRON. 122, 177 *al.* STAT. Theb. 6, 800 *saepe.* dicere: NEP. Timol. 4, 2 de vehiculo. OV. met. 11, 249 medio de gurgite. *saepe.* ducere: PLAVT. Aul. 708 me deorsum duco de arbore. *al.* facere impetum: CIC. Mil. 29 de loco superiore. ferre: VERG. georg. 4, 112 thymum ... de montibus altis. *al.* fluitare: MANIL. 1, 835 longi fluitant de vertice crines. fulgere: SEDVL. carm. pasch. 3, 282 forma nivis domini de tegmine. fundere: LIV. 9, 43, 20 de iugis. gerere: ENN. ann. 296 de muris. iacere: CIC. Arat. 313 radios iacimus de lumine nostro. *al.* iactare: ENN. scaen. 82 Hectoris natum de muro iactarier. *saepe.* iaculari: OV. fast. 5, 41 fulmina de caeli ... arce. inquit: BELL. Afr. 54, 1 de suggestu. APVL. met. 8, 18 de summo cupressus cacumine. ire praeceps: CATVLL. 17, 8 de tuo ponte. *al. sim.* labefactare: EXC. barb. chron. min. I p. 283, 160 Nero de imperio. labi: ENN. scaen. 356 quanto e loco, ... quibus de rebus lapsa fortuna accidat. CIC. Verr. 6, 187 *effigiem* de caelo. *saepe.* lapidare: LIV. 27, 37, 1 Veis de caelo (29, 10, 4). *al.* librare: SIL. 12, 622 summo de culmine montis fulmina. meare: LVCR. 1, 788 a caelo ad terram, de terra ad sidera mundi. mittere (*i. demittere*): ENN. ann. 172 ansatas ... de turribus. CATVLL. 17, 23 de tuo ponte mittere pronom. *al.* movere: CIC. Caecin. 50 in inferiorem locum de superiore motus (*praecedit* deiectus). natare: VITR. 1, 4, 11 de superioribus locis. nuntius est: VARRO ling. 6, 86 de caelo. *saepe.* nutare: MANIL. 2, 906 curvata ... culmina nutantis summo de vertice mundi. ordiri: CIC. Verr. 5, 105 de quo si paullo altius ordiri ... videbor (*in imag.*). pendēre: LVCIL. 511 trulleus ... huic ingens de naribus pendet. *saepius in imag., ex. gr.*: HOR. epist. 1, 1, 105 de te pendentis amici. VLP. dig. 2, 15, 11 de alimentis. APVL. met. 7, 10 de asini ... iudicio. petere: STAT. silv. 3, 4, 21 Idalios Erycis de vertice lucos dum petit. *huc trahi potest*: LVCAN. 8, 702 illum summo de culmine rerum morte petit. praecipitare: LVCR. 4, 1020 de montibus ... ad terram. CAES. Gall. 7, 50, 3 de (*om. α*) muro. *al.* pugnare: PAVL. FEST. p. 144 de muro. pulsare: SIL. 17, 301 de culmine. quassare: SIL. 14, 420 pinum celso de culmine. ruere: VERG. Aen. 4, 153 de montibus. *al.* salire: CATO agr. 154 ut in culleum de dolio vinum salire possit. *al.* salutare: LVCAN. 8, 596 de puppe. servare (*i. observare*): VERG. georg. 1, 402 *noctua* solis et occasum servans de culmine summo. sonare: SIL. 13, 346 de vertice sacro dulce sonans. spargere: CIC. Phil. 3, 16 nummos populo de rostris. spectare: SEN. contr. 7, 7 (22), 9 filius patrem de cruce. *al.* speculari: IVST. 22, 6, 9 de muro. spicere: ENN. ann. 421 quos ... de cotibus celsis. stillare: OV. met. 1, 112 de viridi stillabant ilice mella. 2, 365. surgere: LVCR. 4, 1133 medio de fonte. 6, 467. CIC. S. Rosc. 104 de accusationis subsellio. Verr. 5, 147 *al.* stringere: TERT. apol. 48 de caelo fulmina. tangere: CATO

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

agr. 14, 3 de c a e l o (*cf.* GELL. 4,5,1 *ex annal. max.*) *al.* tendere: CAES. Gall. 7, 48, 3 de muro manus. tollere: VARRO Men. 429 manum de mensa. *al.* tonare: PROP. 4, 1, 7 *Iuppiter* nuda de rupe. tueri: VERG. Aen. 12, 792 pugnas de nube. *al.* venire: CIC. top. 39 de caelo. vergere: STAT. Theb. 1, 390 medio de limite vitae in senium vergens (*in imag.*). videre: PLAVT. Mil. arg. 8 de tegulis. *al.* visere: ENN. ann. 53 de caelo. *al.* vocare: PROP. 3, 13, 45 me Pana ... de rupe vocato (*cf. Anth. Pal. IX 337* ἀπὸ κρημνοῖο). volare: ENN. scaen. 51 de caelo. volvere: CATVLL. 68, 59 de prona praeceps est valle volutus. PROP. 1, 3, 26 munera de prono ... voluta sinu. vomere: SEN. Phoen. 315 quas *flammas* Siculo vomit de monte. *nota*: OV. epist. 20, 100 de qua pariens arbore nixa deast (*i. de qua pendens in partu nixa est*). **β *compositis*:** abicere: CIC. Sest. 58 insigne de suo capite. accidere: PLAVT. Rud. 8 signa de caelo. accipere: LIV. 29, 14, 10 deam de nave. affari: APVL. met. 5, 24 deque eius alto cacumine. affluere: APVL. met. 4, 6 de summo vertice fons affluens. affulgere: LIV. 21, 62, 4 de caelo. alligare: TERT. resurr. 8 de qua *cardine salutis* cum anima deo alligatur. animadvertere: IVST. 12, 9, 5 de muris. ascendere: TERT. nat. 2, 4 de statu mundi ... non in incerta descendere. bapt. 20 *al.* aspellare: PLAVT. Amph. 1001 virum de supero, cum huc accesserit. attangere: PAVL. FEST. p. 193 de caelo (*verba, ut videtur, Stilonis*). avolare: TITIN. com. 126 de aedi summa quo avolavit gallus. collabi: AVG. civ. 17, 11 humana natura ... in vanitatem de veritate (*in imag.*). colligere: PAVL. FEST. p. 108 *aqua* collecta de tecto. colloqui: CAES. civ. 1, 22, 1 de muro. confluere: PAVL. FEST. p. 108 de diversis tectis aqua. conspicere: LVCAN. 3, 88 excelsa de rupe. consurgere: MELA 3, 101 *Atlas* de se. *saepe.* contueri: APVL. met. 2, 11 solem de specula candelabri. decidere: PLAVT. Cas. 931 de lecto. Persa 257 de caelo. TER. Haut. 250 de spe (*in imag.*). Phorm. 707 de tegulis. *al.* decurrere: CVRT. 7, 6, 1 de proximis montibus. deducere: PLAVT. Curc. 361 pedes de lecto. *al.* deferre: VERG. ecl. 8, 59 praeceps aërii specula de montis in undas deferar. PROP. 3, 1, 17 de monte sororum. defluere: APVL. met. 6, 13 de quo *vertice montis.* deicere: PLAVT. Stich. 355 de foribus ... de pariete. *al.* CATO agr. 32, 2 de arbore. GRACCH. or. frg. Gell. 10, 3, 3 de muro. *nota*: VARRO frg. Non. p. 523, 23 sexagenarios de ponte, id est deici oportere (*cf.* PAVL. FEST. p. 75). BELL. Alex. 54, 3 de gradu (*saepe*). SEN. contr. 1, 3 thema: saxo deiciatur (*sequitur* de saxo *ut alibi apud eundem*). delabi: CIC. Manil. 41 de caelo (Phil. 11, 24). *al.* demittere: LVCR. 2, 1154 de caelo (6, 433). CAES. Gall. 7, 47, 6 *al.* depluere: FRONTO p. 140, 9 N. de caelo. deripere: PLAVT. Men. 870 de curru. Rud. 784 de ara (840). *al.* descendere: CATO or. frg. 40, 4 de cantherio. *al.* desilire: PLAVT. Rud. 75 de navi. CAES. Gall. 4, 24, 2 de (*om.* β) navibus. despicere: OV. met. 11, 503 de vertice montis. *al.* detrahere: PLAVT. Truc. 652 cruminam sibi de collo. deturbare: PLAVT. Rud. 87 de tecto ... tegulas. VARRO Men. 444 de ponte in Tiberinum. devenire: TERT. anim. 23 de caelis. devolare: LIV. 2, 29, 3 de tribunali. 7, 12, 13. devolvere: CAES. civ. 2, 11, 2 de muro. APVL. met. 1, 19 spongia de eo repente devolvitur. 8, 17 de summis ... tectis ac de proxumo colle ... saxa. dissipare: LVCR. 2, 210 sol ... caeli de vertice dissipat ardorem. ebullire: CASSIOD. var. 6, 50, 6 de ... profundis hiatibus. edere: CIRIS 319 patris de vertice summo edita ... purpura. edicere: VARRO ling. 6, 91 de rostris. eicere: CIC. off. 3, 89 de navi. elabi: VERG. Aen. 2, 526 Pyrrhi de caede Polites. *al.* elevare: VVLG. I reg. 2, 8 de stercore pauperem. emergere: LIV. 22, 3, 1 de paludibus. *al.* emicare: APVL. mund. 34 incendia de nubibus. eminere: VVLG. Ezech. 42, 5 de inferioribus et de mediis aedificii. erigere: VVLG. psalm. 112, 7 de stercore pauperem. eructare: TERT. apol. 48 de terra per vertices montium. exaltare: ITALA psalm. 112, 7 (Tert. adv. Marc. 4, 14) de stercore pauperem (VVLG. III reg. 16, 2 te de pulvere). excidere: IVV. 4, 126 de temone Britanno. SVET. Galba 18 coronam de capite. excipere: VITR. 5, 9, 8 *aquae* de caelo repentinis tempestatibus ex tegulis excipiuntur. excitare: ITALA reg. 2, 8 (Tert. adv. Marc. 4, 14) pauperem de terra. exoriri: PLAVT. Trin. 940 qui de caelo exoritur. :: ...e caelo? exponere: VERG. Aen. 10, 286 socios de puppibus altis pontibus. exsilire: CIC. Verr. 3, 75 de sella. exuberare: TERT. apol. 11 principem hominum de terra (*de motu ex inferiore in superiorem*). inicere manum: LVCAN. 3, 610 de puppe. insilire: PLAVT. Rud. 366 de navi. inspectare: PLAVT. Mil. 173 de tegulis. insurgere: PS. QVINT. decl. 12, 28 de sepulcris. intervenire: LIV. 40, 42, 10 vitium de caelo. involare: APVL. met. 10, 32 de caelo. ostendere: ACC. praetext. 34 quod de sole ostentum est tibi. ostentare: SIL. 13, 78 de puppe Minervam. percutere: CIC. Catil. 3, 19 de caelo. *al.* proicere: OV. epist. 20, 165 proicit ipse suas de ducta (*Withof*, deducta *cod. Laur. edd., i. rugata*) fronte coronas. GAIVS inst. 3, 219 de ponte aut ripa in flumen. prolabi: LIV. 27, 11, 3 de capite signum. prosilire: IVST. 11, 5, 11 de navi. prospectare: APVL. met. 8, 19 de summo colle prospeculari: BELL. Afr. 31, 4 de vallo. prospicere: VARRO ling. 6, 82 specula, de quo prospicimus. *al.* proturbare: CAES. Gall. 7, 81, 2 nostros de vallo. recidere: APVL. met. 1, 16 de alto. repellere: VITR. 2, 9, 15 de summo. repraesentare (*i. apparere*): TERT. pudic. 11 de caelo. resurgere: OV. Pont. 4, 8, 30 de mediis ... aquis. revolvere: PHAEDR. app. 5, 4 *saxum* de vertice. sublevare: TERT. nat. 2, 14 de pyra in caelum. submittere: APVL. mund. 12 de superiore caeli parte. suscitare: VVLG. I reg. 2, 8 de pulvere egenum. suspendere: CIC. de orat. 2, 278 uxorem ... de fico. CIRIS 389 suspensa ... de navibus altis. *al.* IVV. 8, 230 TERT. anim. 12. suspicere: OV. met. 11, 506 inferno summum de gurgite cadum. traicere: LIV. 30, 10, 5 malis antemnisque de nave in navem traiectis. tranare: CIC. Arat. 297 per medios *orbes* summo caeli de vertice tranans. **γ** *e l l i p t i c e v e r b o m o v e n d i v e l o m n i n o a g e n d i s u b a u d i e n d o*: EDICT. Gell. 13, 15, 1 ne quis magistratus minor de caelo servasse velit (*i. quae de caelo acciderunt*). *cf. etiam p. 44, 33. 72, 10.* OV. met. 9, 368 lacrimae misero de corpore (*sc. cadentes*) factis irrorant foliis. 13, 427 canum de vertice crinem. fast. 1, 152 nova de gravido palmite gemma tumet. trist. 2, 404 tetigit de rate primus humum. STAT. Theb. 2, 516 donec de rupe cruenta (*sc. se praecipitans*) ... scopulis affligeret *Sphinx* alvum. PS. APVL. Ascl. 2 de caelo cuncta in terram et in aquam et in aera. 6 de imo in superna viva radice silvescunt. TERT. nat. 1, 9 de caelo ... de suo monte ignis. *persaepe.* AVSON. 325, 23 praeceps (*sc. ruens*) de turre puella. *nota locutionem proverbialem*: PLAVT. Amph. 886 id me susque deque (*pro* 'sursum et deorsum') esse habituram (*i. pro nihilo habere*) putat. CIC. Att. 14, 6, 1 de Octavio susque deque (*i. non curo*). *cf.* PAVL. FEST. p. 291 susque deque significat plus minusve.

b *pendet ab* ***substantivo*** *verbali*: LVCR. 3, 1016 de saxo iactus deorsum (CALL. dig. 14, 2, 4 de nave). 6, 99 fit ... sonitus caeli de parte serena (VERG. Aen. 2, 308 accipiens sonitum saxi de vertice). 6, 386 de caelo fulminis ictus. VERG. Aen. 3, 225 lapsu de montibus. 12, 523 decursu rapido de montibus altis. OV. Ib. 285 dedit saltus de summa Thessalus Ossa (AVSON. 325, 24 de nimboso saltum Leucate minatur *Sappho*). TERT. nat. 2, 2 facta est argumentationum inundatio de stillicidio uno atque alio veritatis (*in imag.*). adv. Marc. 4, 39 motus et formidines et prodigia de caelo. 5, 9 descensum eius ... describens de caelo in carnem. SOL. 16 de rupe ... praecipitem casum.

2 ***unde*** *aliquid vel aliquis* ***deducitur, exit,*** *promovetur, separatur vel etiam* *i n i m a g i n e*, *quadam notione movendi subeunte, prodire videtur, i. q.* ***ex, ab,*** ἐξ, ἀπό, *persaepe* *g e n e t i v i v i c e.*

a *pendet a* ***verbis*:** **α** ***simplicibus*:** agere praecipitem: CIC. Caecin. 60 de fundo. arcere: SVET. Nero 16 de quarum solariis incendia. cadere (*i. nasci*): STAT. Theb. 1, 60 me de matre cadentem fovisti gremio. campsare (*i. divertere*): ITIN. [Silv.] 10, 8 de via. canere: CARM. de resurr. 7 vago cecini de gramine silvas. cedere: CORP. I 551 (*a. 132 a. Chr.*) de agro publico. CATVLL. 66, 39 tuo de vertice. LVCR. 3, 223 sucus de corpore. *saepe et in imag.* ciere: OV. met. 6, 662 Stygia de valle. STAT. Theb. 11, 114 gemino de cardine mundi ... bella cient. clamare: TER. Andr. 491 de via. coruscare: AVIEN. Arat. 1695 de Bistonio mundi procul axe. crescere: LVCR. 6, 735 penitus de montibus altis. *saepe.* currere: PETRON. 58 de nobis (*dub. interpr.; cf. etiam vol. IV p. 1510, 57. 1514, 24*). dictare: HIER. vir. ill. 5 de vinculis (*i. in carcere*) epistulam. ducere: LVCR. 6, 766 de latebris *serpentes.* VERG. Aen. 2, 288 gemitus imo de pectore. *saepe.* errare: MACR. sat. 1, 6, 30 cum de vicino scropha erraret. ferre: LVCR. 6, 76 de corpore ... simulacra. PROP. 3, 1, 3 puro de fonte ... orgia. STAT. silv. 1, 2, 6 de Pieriis vocalem fontibus undam *ferunt* (*per zeugma ex* quatiunt *supplendum*). *al.* fervere (*i. magno numero exire*): OV. fast. 1, 380 examina putri de bove. flagrare: AVSON. 345, 18 ultrix flagravit de rupibus Euboicis fax. flare: LVCR. 5, 906 ore foras ... de corpore flammam. TERT. adv. Marc. 2, 9 de anima tua. flectere: CIC. Verr. 6, 77 de foro in Capitolium currum. fluere: LVCR. 4, 308 de corpore. CIC. Phil. 12, 8 arma de manibus (*in imag.*). *al.* frigere: AFRAN. com. 247 de lecto. fugare: CATVLL. 64, 398 cupida de mente. 68, 25 tota de mente fugavi haec studia. fugere: VERG. Aen. 12, 421 de corpore fugit dolor (CIRIS 448). *saepe.* fulgurare: SIL. 6, 220 gemino de lumine fulgurat ignes *draco.* fundere: LVCR. 4, 53 de corpore. *al.* habere (*plerumque passive*): ITIN. [Silv.] 1, 2 de eo loco. *persaepe.* hiscere (*i. barbare loqui*): APVL. flor. 9 p. 29 de summo pectore. hospitare: VVLG. Sirach 29, 31 de domo in domum. iacere: CIC. Verr. 5, 24 scyphum de manu. LVCR. 2, 846 de corpore odorem. PLIN. epist. 9, 7, 4 hamumque de cubiculo ac paene etiam de lectulo ut e naucula iacere. ire: PLAVT. Capt. 475 de foro. *saepissime.* labi: TERT. pudic. 9 de valetudine. legere: CAECIL. com. 50 ossiculatim Parmenonem de via liceat legant. *al.* levare: OV. met. 2, 427 se de caespite. *al.* manare: RHET. Her. 4, 27, 38 de simplici genere (*in imag., multo saepius proprie*). migrare: CIC. fin. 1, 62 de vita (VELL. 1, 11, 7). *al.* mittere: ENN. ann. 210 animam de corpore. PLAVT. Mil. 1017 de digito donum. LVCR. 4, 43 summo de corpore rerum, *saepe in imag., ex. gr.*: VERG. Aen. 6, 85 de pectore curam. movere: CIC. Cluent. 122 de senatu. Phil. 2, 52 de ... sententia. *al.* LABER. mim. 103 de statu. *saepe et proprie et in imag.* navigare: MART. 7, 30, 3 tibi de Pharia Memphiticus (*i. Aegyptius*) urbe (*i. Alexandria*) fututor na-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

vigat, a rubris et niger Indus aquis. *al.* ordiri: VAL. MAX. 3, 3 ext. 7 prius de his ordiar. *al.* oriri: CIC. de orat. 2, 171 de causis. PROP. 3, 7, 4 semina curarum de capite orta tuo (*i. de te* [*sc. pecunia*]). *al.* pandere: VERG. Aen. 3, 263 passis de litore palmis. pellere: CIC. ac. 2, 141 de eo. *al.* pergere: VVLG. gen. 10, 30 de Messa. *al.* portare: VAL. FL. 1, 431 quemque suus sonipes niveo de stamine portat (*in imag., sed potest etiam coniungi* sonipes . . . de stamine *sc. acu pictum*). properare: VVLG. Luc. 8, 4 de civitatibus. rapere: CIC. Verr. 6, 138 de complexu parentum. APVL. Socr. p. 167. ruere: LVCAN. 5, 610 solita de parte. *al.* salutare: STAT. Theb. 4, 31 nota puppim de rupe salutant (*versus suspectus, om. P*). sequi: VARRO ling. 10, 79 quae de his (*in imag., multo saepius proprie*). sibilare: VVLG. Is. 5, 26 ad eum de finibus terrae. sidere: STAT. Theb. 10, 143 de scopulis . . . freta. solvere: CIC. Att. 1, 13, 1 ancora . . . de phaselo. LVCR. 3, 594 toto solvi de corpore velle. *saepe.* spirare: CIC. Arat. 110 toto spirans de corpore flammam. TERT. apol. 35. tangere: MART. 1, 86, 2 manuque tangi de nostris Novius potest fenestris. tendere: TERT. spect. 25 de ecclesia dei in diaboli ecclesiam. tollere (*sublatus*): RHET. Her. 4, 13, 19 concordia de civitate sublata est (*in imag.*). *saepe, etiam proprie.* vadere: ANON. Vales. 12, 62 de domo. vaticinari: APVL. met. 6, 12 inde de fluvio ... vaticinatur arundo. vehere: STAT. Theb. 5, 713 de litore. *al.* venire: LVCR. 6, 633 in mare de terris. *persaepe.* videre: CIC. Arat. 360 brevior clara caeli de parte videtur. *persaepe.* vocare: VARRO ling. 6, 87 de muris. volare: VAL. FL. 1, 432 amborum patrius de pectore (*i. thorace*) cycnus. AVG. civ. 3, 21 pulli de cavea. **β *compositis*:** abducere: PLAVT. Rud. 723 de ara. *al.* abicere: CIC. Sest. 58 *insigne* de suo capite. *al.* abigere: PLAVT. Truc. 252 de frumento anseres. *al.* abire: PLAVT. Men. 600 de foro. CATO inc. libr. frg. 143 de via. *saepe et in imag., ex. gr.*: TERT. nat. 1, 15 de memoria. abripere: CIC. Verr. 5, 24 de convivio in vincla. abscedere: CASSIOD. var. 2, 18, 3 de iudicio victus. absterrere: PLAVT. Truc. 252 de frumento. abstrahere: CIC. Font. 46 de matris ... complexu. *al.* adducere: LAMPR. Alex. 13, 6 hostiae de ea villa. adstare: STAT. Theb. 3, 365 trepidi de sedibus adstant (*i. desiliunt*). advehere: IVV. 14, 270 de litore Cretae passum. *al.* advenire: STAT. Theb. 4, 76 patria de sede. APVL. mund. 11. afferre: CAPITOL. Alb. 5, 8 aquilae de nidis *al.* afflare: PROP. 2, 29, 17 afflabunt tibi non Arabum de gramine odores. ambire: MIN. FEL. 35, 1 de Stygia palude saepius ambientis ardoris. amittere: LVCR. 4, 541 de corpore partem. amoliri: SISENNA hist. 74 impedimentum omne de cunctis itineribus. amputare: BENED. reg. 33 vitium . . . de monasterio. anhelare: CIC. Arat. 58 valido de corpore frigus. apparere: OV. met. 3, 107 de sulcis acies apparuit hastae. *al.* apponere: SPART. Hadr. 17, 4 fercula de aliis mensis. apportare: VARRO rust. 3, 14, 4 de Illyrico. aspicere: OV. am. 2, 11, 43 de litore. assumere: CIC. Balb. 55 *sacra* de Graecia. auferre: PLAVT. Pseud. 1225 de improbis viris auferri . . . praedam decet. *al.* aufugere: APVL. apol. 100 de sinu tuo. avellere: CIC. Font. 46 de matris hunc complexu. avolare: VVLG. Is. 8, 22 de angustia. 16, 2 de nido. concurrere: CIC. Verr. 2, 80 de contione . . . domum. *al.* conducere: PLAVT. Trin. 815 de foro. SISENNA hist. 65. se conferre: OV. met. 15, 742 huc se de Latia pinu Phoebeius anguis contulit. confluere: EVGIPP. epist. 8 de longinquis ad eum regionibus. conicere: VERG. Aen. 7, 346 unum de crinibus anguem. consequi: SCHOL. Cic. Bob. p. 120, 26 Hild. de aequitate legis. consurgere: LVCR. 6, 884 de terra. convehere: AVELL. p. 23, 26 de impietate (*in imag.*). convellere: CIC. Att. 8, 15, 2 de pristino statu. convenire: TERT. bapt. 3 de terra materia. convertere: SISENNA hist. 51 castra de planitie. convocare: CIC. ac. frg. 20 convocata de hortulis ... turba. corripere: LVCR. 4, 998 corpus de terra. dare: HOMER. 525 de corpore vitam. decedere: PLAVT. Amph. 984 de via (Curc. 281 [secedito *codd.*]. Trin. 481 *al.*). CATO orig. 84 de foedere (*in imag.*). *saepe. cf.* PAVL. FEST. p. 159 ⟨demens⟩ quod de sua mente decesserit et ⟨amens⟩ quod a mente abierit. declinare: CIC. fin. 5, 5 de via (fat. 46 Lael. 61). decubare: PS. FAB. PICT. Gell. 10, 15, 14 de eo lecto trinoctium continuum non decubat *flamen dialis.* decurrere: LIV. 4, 50, 4 de tribunali. *al.* deducere: PLAVT. Amph. 215 de suis finibus exercitus. Curc. 361 CATO agr. 157, 6 *saepe.* deferre: VARRO rust. 1, 55, 3 de ramulo plantam. deflectere: CIC. Verr. 6, 176 *al.* defluere: TERT. bapt. 9 *aqua* de comite petra populo defluebat. degredi (digredi): PLAVT. Cas. 675 de via. Mil. 185ᵃ ne quoquam de ingenio degrediatur muliebri (*in imag.*). deicere: QVADRIG. hist. 10ᵇ de loco hominem. RHET. Her. 4, 29, 40 de meo fundo. *al. saepe in imag., ex. gr.*: CIC. Tusc. 2, 14 de sententia . . . de doloris terrore. nat. deor. 1, 66 de auctoritate. SEN. epist. 88, 44 de negotio (PETRON. 56 *proverbialiter, ut videtur*). delegere: LAMPR. Alex. 67, 1 *cunctos* de necessitatibus domesticus. delere: CIC. Sest. 44 de civitate. demigrare: CIC. Att. 4, 18, 2 de meo statu. CAES. Gall. 4, 19, 2 *al.* demittere: VLP. dig. 38, 6 de potestate. *saepe.* demoliri: PLAVT. Bacch. 383 de me hanc culpam. demovere: PLAVT. Persa 373 de hac sententia. RHET. Her. 4, 45, 58 animum de re. demutare: PLAVT. Trin. 1111 animum de firma fide. depellere: PLAVT. Stich. 286 de via. CATO agr. 155, 1 de agro. *al. et in imag.* deportare: CATO agr. 144, 3 de fundo. *al.* depromere: CIC. Cluent. 186 de sinu matris. desistere (*in imag.*): CIC. Planc. 52 de qua *petitione.* Tusc. 2, 28 de sententia. *saepe.* detegere: PLAVT. Amph. 294 de umero . . . pallium. detergere: LIV. ANDR. carm. frg. 21 dacrimas de ore. deterrere: PLAVT. Trin. 560 de agro. CIC. div. 2, 81 de sententia. detinere: PLAVT. Poen. 402 nos de nostro negotio. detrahere: TER. Haut. 650 de digito anulum. *al.* detrudere: CIC. Quinct. 89 de praedio. epist. 14, 16 de sententia (*in imag.*). deturbare: PLAVT. Mil. 334 de pugnaculis. CAES. civ. 3, 21, 2 de tribunali. devocare: CIC. prov. cons. 29 de provincia. dilabi: CIC. Phil. 13, 11 de mea memoria (*in imag.*). *al.* dimittere: VITR. 5, 3, 5 de spectaculis *populus. saepe.* dirigere: APVL. met. 9, 2 de proximo angiportu canem. *al.* discedere: CIC. S. Rosc. 79 de praediis. Verr. 3, 92 de foro. *al* dispellere: LVCR. 1, 1017 dispulsa suo de coetu materiai copia. *al.* edocere: TERT. nat. 2, 8 expedimenta *somniorum* de carcere edocuit Ioseph. educere: BELL. Afr. 58, 1 de castris. efferre: NEP. Paus. 5, 4 de templo. CIRIS 514 sese cano de gurgite . . . extulit. *al.* effodere: IVV. 16, 38 medio de limite. effugere: CIC. S. Rosc. 34 de manibus (151). *al.* egredi: FRONTO p. 190, 10 N. de balneo. *al.* eicere: TER. Haut. 955 de me . . . animum patris. CATO agr. 115, 1 de vino. RHET. Her. 4, 39, 51 de civitate. elabi: CIC. Arat. 25 de terra. Mur. 85 de manibus (Flacc. 15 *saepe*). elevare: VVLG. Ezech. 1, 19 animalia de terra. eluctare: SEN. nat. 7, 6, 3 de terra in superiora (*praecedit* ex superiore parte in terras deprimuntur. *potest ad IA1a referri*). emergere: TERT. bapt. 8 de lavacro caro. emicare: TERT. spect. 81 effigies de fastigio aedis (*in imag.*). AVG. civ. 4, 10 *al.* emigrare: DIRAE 101 de nostris emigret cura medullis (*in imag.*). emittere: CIC. Verr. 6, 22 de carcere. *al.* enasci: COLVM. 5, 6, 32 de annotinis virgis (*de palmitibus*). enavigare: SCAEV. dig. 45, 1, 122, 1 de ea civitate. APVL. met. 2, 14. erigere: VERG. Aen. 5, 487 malum de nave. *al.* erumpere: MANIL. 4, 589 venti de partibus isdem. *al.* exaltare: VVLG. Sirach 33, 10 homines de solo et ex terra. *saepe.* excedere: CIC. fin. 3, 60 de vita. *al.* excidere: CIC. Pis. 21 de manibus. *saepe et in imag., ex. gr.*: LIV. 29, 19, 13 de memoria. excitare: CIC. Phil. 2, 68 de somno. QVINT. inst. 3, 6, 19 de spectaculis. *al.* excludere: VARRO ling. 10, 57 de extrema syllaba 'e' litteram (*potest ad IB trahi*). excutere: CIC. Mur. 30 studia de manibus (*in imag.*). *al.* exhalare: OV. met. 7, 810 de ... vallibus ... auram. TERT. adv. Marc. 1, 19. exire: PLAVT. Aul. 301 de suo tigillo fumus si qua exit foras. *saepe et in imag.* expedire: CIC. Verr. 5, 28 de peripetasmatis. TERT. bapt. 9 populus de Aegypto libere expeditus. expellere: CIC. Quinct. 83 de fundo. 85 *al., etiam in imag.* se explicare (*i. exire*): VVLG. Is. 24, 18 de fovea. exsequias ire: APVL. flor. 16 p. 67 recta de auditorio. exsilire: SEN. nat. 3, 1, 1 de fontibus . . . amnes. *al.* exspirare: LVCR. 2, 354 sanguinis . . . de pectore flumen. *saepe.* exstare: LVCR. 4, 397 medio de gurgite montis. exsurgere: MANIL. 1, 439 de parte Noti. *saepe.* extendere: TERT. adv. Hermog. 6 de qua. exterminare: CIC. Balb. 51 de civitate. evanescere: APVL. met. 5, 6 de manibus uxoris. *al.* evigilare: HIER. epist. 8, 3 de somno. evolare: PROP. 2, 12, 15 nostro de pectore Amor. APVL. apol. 83 de manibus. impellere currus: STAT. Theb. 12, 733 Haemi de vertice Mavors. influere: VITR. 5, 10, 1 de frigidario in tepidarium (*praecedit* ex tepidario). ingredi: VVLG. II par. 18, 24 cubiculum de cubiculo. insequi: APVL. met. 4, 20 canes de proximo angiportu (*fortasse ad IB3a trahendum*). inserere: COLVM. 5, 11, 9 de qua arbore. intentare: IVL. VAL. 1, 43 formidinem Persae de curribus. intrare: VAL. FL. 7, 645 Getico de pulvere Mavors. inundare: TERT. resurr. 63 prophetiam de paracleto. irrumpere: STAT. Theb. 7, 335 de litore . . . aquas. perire *fere i. exire*: CORP. I 1254 (= IV 64) urna aenia pereit de taberna. PERS. 5, 104 frontem de rebus (*i. pudorem ex mundo*). STAT. Theb. 1, 246 arcano de pectore Tantalus. *al.* persequi: VVLG. Matth. 23, 34 de civitate in civitatem. pertransire: VVLG. IV Esdr. 4, 24 de saeculo. se porrigere: IVV. 8, 207 de faucibus aurea cum se porrigit . . . spira (*metonymice pro* retiarius). praecedere: SIL. 17, 393 magno de nomine terror. praeire: PLIN. nat. 28, 10 de scripto (*in imag.*). praetergredi: VVLG. II par. 8, 15 de mandatis regis. procedere: VLP. dig. 43, 16, 1, 24 de agro. APVL. met. 3, 24. 10, 6 *al.* proclamare: APVL. met. 8, 26 de primo limine. procurrere: IVST. 9, 8, 15 de convivio. prodire: BELL. Afr. 50, 3 de rupe. *al.* APVL. met. 1, 12 lacrimae . . . de gaudio (*in imag., sed potest etiam causaliter accipi*). producere: RHET. Her. 4, 44, 58 de qua expolitione producti sumus, ut plura diceremus. profari: STAT. silv. 1, 2, 63 agmine de medio. proficisci: CIC. Att. 2, 8, 2 de Formiano. *saepe.* profluere: APVL. apol. 40 de vulnere sanguinem. progredi: TERT. bapt. 10 de quaestiunculis. AVSON. 419, 76 in quot vias de una eius (*sc. Traiani*) humanitate progrederis. proicere: COMM. apol. 716 de terra sua. prominere: VVLG. III reg. 6, 29 de pariete. promovere: STAT. Theb. 7, 254 de colle Tanagrae. propellere: AVELL. p. 2, 9 de urbe. prorepere: COLVM. 4, 24, 18 de cicatrice. proripere: COLVM. arb. 5, 3. PETRON. 95 de cella. prorumpere: APVL. met. 10, 34 de summo montis cacumine. TERT. bapt. 9

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

aqua de latere. proserpere: APVL. met. 7, 24 de proxumo specu. prosilire: STAT. Theb. 6, 739 de plebe Laconum. prospicere: VITR. 6, 3, 10 de lectis ... viridia. *al.* protendere: OPTAT. 2, 4 p. 37, 17 ramus est vestri erroris protentus de mendacio, non de radice veritatis (*idem* ex: 1, 15 p. 17, 16). protuberare: SOL. 45, 8 de fronte eius *Bucephali* quaedam corniculorum minae protuberabant. provenire: APVL. met. 10, 19 de me. pugnare: SEN. dial. 1, 2, 6 etiamsi cecidit, de genu pugnat. recedere: CIC. S. Rosc. 112. VAL. FL. 8, 375 vanaque recedit ab ira et tanta de clade ratis. *al.* recidere: VERG. Aen. 12, 208 ima de stirpe. se recipere: LIV. 6, 34, 6 cum is de foro se domum reciperet. redire: PLAVT. Merc. 947 *persaepe.* reducere: CIC. Phil. 1, 24 de exilio. *al.* referre: TIB. 1, 1, 65 de funere ... lumina ... sicca referre domum. refigere (*i. abripere*): VERG. Aen. 5, 360 clipeum de poste refixum. refugere: LIV. frg. 22 de muro. regredi: TERT. adv. Marc. 2, 10 de vita. reicere: CIC. Verr. 4, 28 de cohorte mea. OV. met. 9, 32 de corpore vestem. *al.* remittere: OV. met. 6, 144 de quo ... illa remittit stamen. *al.* repellere: CIC. Arat. 354 alia de parte. respicere: STAT. Theb. 4, 89 de turre Maleae, de valle. 7, 143 medii de gurgite ponti ... tellus. *al.* se restituere: AVG. civ. 3, 27 de exilio se ipse *Marius* restituit. *al.* resurgere: MANIL. 5, 504 dextra de parte. STAT. Theb. 1, 100. revenire: PLAVT. Bacch. 431 de hippodromo ... domum. *al.* reverti: STAT. silv. 5, 1. 172 illum media de morte reversa mens videt. *al.* revocare: CIC. Att. 4, 15, 9 de legatione. *al.* scaturire: AMPEL. 8, 5 de terra oleum. secedere: OV. met. 2, 465 deque suo ... coetu. solvere iter: STAT. silv. 5, 1, 241 de litore. se subducere: CIC. ad Q. fr. 3, 4, 1 de circulo. subvehere: APVL. met. 9, 39 paucos holerum manipulos de proximo hortulo. succurrere: FIRM. err. 7, 3 de civitate. summovere: GALLICAN. Avid. 6, 2 delicias ... de castris. supervenire: APVL. met. 11, 20 de patria. *al.* surgere: APVL. mund. 11 de aestivis occiduis partibus surgit *Zephyrus.* suscipere: APVL. met. 2, 29 de lectulo. traducere: LAMPR. Heliog. 6, 4 multos ... de scaena. transferre: SVET. gramm. 9 de sole in umbram. *al.* transfundere: VVLG. Ier. 48, 11 de vase in vas. transgredi: HYG. Gell. 10, 16, 16 de Epiro in Italiam. transire: OV. ars 1, 495 nec tibi de mediis aliquot transire columnas sit pudor. transportare: VLP. dig. 19, 2, 11, 3 vinum de Campania. se trudere (*i. erumpere*): VERG. georg. 2, 74 qua se medio trudunt de cortice gemmae. vertere iter: OV. Pont. 4, 6, 46 in caput Euxino de mare. *huc referenda videntur*: OV. epist. 20, 211 convalui nondum de vulnere tali (VVLG. Is. 38, 9 de infirmitate sua. *usitatius* convalescere ex). PAVL. NOL. carm. 20, 256 de tanto sanatus vulnere. *nota*: LVCIL. 606 vim de classe prohibuit Vulcaniam. Q. SCAEV. dig. 50, 17, 73, 2 qua de re quis cum prohibetur. *locutio adverbialis potius statuenda*: LVCR. 1, 437 nulla de parte quod ullam rem prohibere queat (*v. p. 79, 6*). TERT. idol. 18 qualis purpura de humeris eius floreret, quale aurum de capite radiaret. ***γ elliptice***: PLAVT. Curc. 287 quin capite sistat in via de semita. VARRO rust. 3, 9, 14 de clunibus coeperint habere pinnas. CIC. S. Rosc. 144 anulumque de digito suum tibi tradidit. Att. 4, 5, 3 de via recta in hortos (12, 2, 2). epist. 7, 5, 3 de manu, ut aiunt, in manum. 7, 18, 3 de Pomptino (*sc. datum.* 14, 20 *sic saepe in subscriptionibus epistularum*). 7, 25, 1 manum de tabula. *al.* (*proverbialiter; cf. Otto, Sprichw. p. 210*). BELL. Afr. 28, 1 scaphas de navibus adiungit. VERG. georg. 4, 160 lentum de cortice gluten. Aen. 2, 662 aderit multo Priami de sanguine (*i. caede, sc. veniens*) Pyrrhus (*potest etiam temporaliter accipi*). OV. trist. 5, 8, 20 flammaque de stipula nostra brevisque fuit (*proverbialiter de fortuna caduca*). Pont. 1, 3, 34 fumum de patriis posse videre focis. VITR. 2, 8, 13 ut rex ipse de domo sua remigibus ... quae opus esset imperaret. PETRON. 77 tu dominam tuam de rebus illis (*sc. eripiens*) fecisti. LVCAN. 4, 623 gelidus fesso de corpore sudor (*sc. exiens*). SIL. 12, 604 subita de nube procellae. STAT. Theb. 10, 189 non hae nostro de pectore voces. APVL. met. 5, 14 recta *via* de navibus scopulum illum petunt. ITALA apoc. 1, 15 (Firm. err. 24, 7) pedes eius similes aurichalco, sicut de fornace ignea (ὡς ἐν καμίνῳ πεπυρωμένῳ, VVLG. sicut in camino ardenti). TERT. anim. 46 cygnus de sinu Socratis demulcens homines. idol. 10 reliqua scholarum de publicis ac propriis solemnitatibus inquinamenta ... non adibit (*i. quae exeunt ex; potest etiam pro abl. instr. accipi*). adv. Val. 3 a manifesto ad occultum retorquere, de limine fidem (*om. P, nescio an recte*) offendere est (*in imag., fort. i. q. in ipso introitu vel ab initio*). 19 de quibus nomina (*sc. veniunt*). adv. Marc. 1, 1 duritia de caelo. 2, 11 exinde homo ad terram, sed ante de terra. 3, 13 ex equo vel de curru vel de muro ... hostem destinaturus. 4, 14 rivulum ... de fontibus salvatoris. spect. 9 Ericthonius Minervae et Vulcani filius et quidem de caduca in terram libidine (*i. ex semine cadente procreatus*) *sim. saepe apud eundem.* LAMPR. Comm. 18, 15 delatores de senatu (*sc. eiciendi*). 19, 7 indices de senatu, delatores de senatu, servorum subornatores de senatu. NEMES. cyn. 248 calida de nare vapores. AVSON. 153, 82 ex vero verus, de lumine lumen (*sc. procedens*). 345, 10 Prometheo de corpore (*sc. stillans*) sanguineus vos aspergit cautes. 393, 10 quae *Musae* facundo de pectore Clementini inspirant ... poetas. 419, 18 de pectore candidissimo lactei sermonis alimonium. VVLG. deut. 2, 15 ut interirent de medio castrorum. exod. 8, 13 mortuae sunt ranae de domibus et de villis et de agris. Soph. 2, 11 adorabunt eum viri de loco suo. AVG. epist. 140, 30 de terra caelum habito, hoc est hinc illo emigravi. AVELL. p. 678, 4 de sua provincia episcopos accusant. *huc trahimus*: MIN. FEL. 25, 3 virgines desponsas, destinatas ... nonnullas de matrimonio mulierculas (*i. nuptas, pro adi. deficiente*). *persaepe apud recentiores de distantia*: STAT. Theb. 2, 225 procerum manus omnis et alto quis propior de rege gradus, stant ordine primi. ITIN. [Silv.] 7, 2 alia *loca* in sinistro, alia in dextro de itinere nobis erant. *al. sim.* 8, 1 de Arabia ... quattuor milia passus sunt Ramessen. *persaepe sim.* 17, 2 locus de Ierusolima vicesima et quinta mansione est. 19, 4 longius de civitate (*i. urbe*). *saepe.* QVEROL. p. 24, 19 de atrio (*i. post*) porticus. AVELL. p. 672, 13 ante triginta milia de Lignido (*i. antequam Lignidum pervenimus*).

b *pendet ab* s u b s t a n t. *vel locutione* v e r b a l i: VARRO ling. 8, 89 transitum de casu in casum similiter ostendi (10, 52 quae *similitudo* est in transitionibus de casu in casum. VITR. 9, 1, 11 *al.*). CIC. p. red. in sen. 25 de patria discessus. PROP. 4, 11, 62 nec mea de sterili facta rapina domo. OV. met. 8, 770 redditus et medio sonus est de robore talis. 12, 50 qualia de pelagi ... undis esse solent *murmura.* LIV. 25, 22, 3 desertores de exercitu. SEN. epist. 26, 8 de domo fiet numeratio. STAT. Theb. 9, 228 de campis egere fugam. VLP. dig. 1, 1, 4 est autem manumissio de manu missio. TERT. pudic. 10 oculi evagatio de tenore. anim. 17 de plaustro ... sonitum. CYPR. epist. 52, 1 cathedrae et plebis extorrem (OPTAT. 2, 17 p. 51, 10) et de ecclesia Christi exulem. SPART. Geta 7, 3 post r e d i t u m de curia (TREB. trig. tyr. 15, 5 FVLG. aet. mund. p. 177). ITIN. [Silv.] 5, 9 anno profectionis ... de terra Egypti (HIER. adv. Rufin. 3, 22). AVELL. p. 473, 18 in illo glorioso de caelis adventu.

c *cum* a d i e c t. (*cf. l. 7*): VITR. 2, 4, 3 quae sunt de harenariis recentes (STAT. Theb. 11, 96 recentes Cocyti de fonte comae). PRVD. apoth. 78 visibilis de fonte deus, non ipse dei fons visibilis. AVIAN. fab. 13, 7 tristis abit longeque fugax de valle.

B ***translate*** *et* ***in imagine*** *notione quadam locali ubique sublatente, saepe pro ablat. qui dicitur separationis*: **1** *unde aliquid* ***sumitur****, repetitur, tollitur, separatur, fertur sim., nonnumquam etiam de personis i. q.* ***ex****,* ***παρά****. praecipue cum verbis sumendi, capiundi, excipiendi, eximendi necnon accipiendi, audiendi, discendi, quaerendi, impetrandi sim. nonnulla exempla aequo iure ad B 3 trahas*: **a** *cum verbis* ***simplicibus***: aucupari: TERT. spect. 18 quid de coronis voluptates aucuparis. audire: CIC. de orat. 3, 133 de patre (*i. ex ore patris*). *persaepe, aliter p. 67, 71.* capere: PLAVT. Truc. 106. CORP. I² 1 p. 192, 10 (*Arretii*) oppida de Samnitibus. CATO or. frg. 2. TER. Andr. 651 de te si exemplum capit (APVL. mund. 31). *saepe.* capessere: SOL. 7, 10 remedia ... de monitis somniorum. captare: LACT. epit. 59 (64), 2 (11) de alienis malis lucra captare. carpere: VERG. georg. 2, 90 de palmite. *al.* cenare: TERT. apol. 9 qui de arena ferinis obsoniis cenant. *al.* cogere: POLLIO Cic. epist. 10, 32, 1 pondere argenti coacto de publicis exactionibus. compendium sectari (*i. lucrum facere*): COD. Iust. 11, 6 (5), 1 de re tam luctuosa. dare: PHAEDR. 3, 7, 21 de mensa sua dat ossa. PERS. 2, 71 *al.* de manu dare (*praebere, opp.* ex pastu alere): COLVM. 7, 9, 8. 8, 11, 15. 9, 1, 1. delere: TERT. scorp. 12 de libro vitae. *al.* destinare: THEODERIC. Cassiod. var. 1, 35, 1 quae de Calabro ... consuerant destinari (3, 41, 2. 4, 7, 2. 4, 51, 12 *al.*). dictare (*fere i. citare, sumere*): CAPITOL. Gord. 20, 2 de libris veteribus. discere: PLAVT. Poen. 280 de te haec didici omnia. TER. Eun. 262 CAECIL. com. 145 *persaepe.* ducere: LVCR. 4, 1056 umorem ... de corpore. *al., etiam in imag.* edere: CIC. fin. 2, 22 de patella. emere: PLAVT. Capt. 34 hosce de praeda. 111. 453. Curc. 343 de illo. Epid. 64. 301. 621 Most. 1026 CATO agr. 1, 4 CORP. I 569 (= X 3781) de stipe. 1143 (XIV 3003 *Praeneste*) *persaepe.* esse (*i. pertinere ad*): TER. Ad. 816 de summa nihil decedet: quod hinc accesserit, id de lucro putato esse. MART. 9, 60, 6 de Nomentano te putet esse meo. TERT. resurr. 12 terrae de caelo disciplina est. *persaepe, praecipue* TERT. *et* VVLG. ferre: STAT. silv. 1, 2, 272 multum de patre decoris, plus de matre feras. *al.* flagitare: TERT. anim. 56 funus ... de Achille. fodere: CVLEX 393 de caespite ferrum. foetere: TERT. scorp. 7 blasphemiae flatum de haeretico ore foetentem. fraudare: VVLG. act. 5, 2 de pretio agri. fundere: LVCR. 1, 413 de pectore. *al.* furari: APVL. met. 7, 19 de proxuma villula ... carbunculum. *al.* gestare: TERT. nat. 1, 5 nomen de professionibus. gustare: HOR. sat. 2, 5, 82 quae semel de sene gustarit tecum partita lucellum. *al.* habere: TER. Phorm. 364 agrum de nostro patre colendum habebat. APVL. met. 9, 7 nos putas aes de malo habere? (*proverbialiter, i. pecuniam ex arbore excussisse*). *al.* imitari: MIN. FEL. 34, 5 de divinis praedictionibus prophetarum umbram interpolatae veritatis imitati sunt. largiri: LVCR. 4, 74 de summis ... colorem. *al.* legere: HOR. epod. 2, 55 lecta de pinguissimis oliva ramis arborum. *al. i. q.* ἀναγιγνώσκειν: APVL. flor. 9 p. 30 de tabella. *saepe.* levare: STAT. Ach. 1, 33 facibus de puppe levatis. *al.* libare: LVCR. 3, 213 de toto corpore (5, 568). *al. huc etiam referendum*: AVSON. 162, 24 haec tibi de Musis carmina libo tuis (*i. consecro tibi mea carmina, quae ut facerem tua poetica facultate contigit*). liberare: GAIVS inst. 3, 175 heredem ... de legato. PAVL. sent. 1, 7, 5 ut se de vi latronum vel hostium vel populi liberaret

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(*idem ex Pomponio* VLP. dig. 4, 2, 9, 1 *qui addit* tuerer vel *quae verba pro glossemate habenda*). APVL. met. 7, 21 de mediis ungulis. *saepe.* limare: CIC. de orat. 3, 36 de altero. manducare: FIRM. err. 18, 1 de tympano (ἐκ τυμπάνου βέβρωκα). mercari: PLAVT. Epid. 4 de praeda. 108. 495 Rud. 40. 81 Truc. 649 *al.* mereri (*i. accipere*): CAPITOL. Pert. 13, 6 nihil de eo. metere: TERT. anim. 21 de spinis ... ficus, de tribulis uvas. *al.* ministrare: CIC. Pis. 67 de dolio. *al.* mutare: AVG. civ. 17, 7 de vetere ad novum. *al.* mutuari: TERT. nat. 2, 4 de appellatione veri dei. *al.* numerare: PAVL. dig. 12, 1, 40 quindecim mutua numerata mihi de domo. *saepe apud* ICTOS. opsonare: PLAVT. Men. 209 de foro. parare (*opes, sim.*): OV. fast. 5, 282 de vestro. *al.* participare: TERT. orat. 18 de nostra operatione. *al.* partiri: COLVM. 11, 3, 42 suaque de sede *semina.* pascere: VARRO rust. 2, 3, 7 de ... fruticibus. pectere: OV. met. 4, 454 deque suis ... crinibus angues. perdere: TERT. pudic. 7 ut ovem non de grege perditam faceret, sed de arca. VVLG. prov. 2, 22 impii vero de terra perdentur et ... auferentur ex ea. petere: RHET. Her. 3, 4, 8 ratio de secundo libro. *persaepe.* ponere: OV. epist. 4, 66 de nostra bina tropaea domo. *al.* *i. q. deponere*: OV. met. 4, 345 de tenero velamina corpore. *al.* poscere: PLAVT. Aul. 31 de proxumo sibi uxorem (Rud. 404 aquam hinc de proxumo). *al.* postulare: TERT. idol. 8 de manibus nostris. praebere: LVCR. 3, 991 cibum proprio de corpore. praecipitare: SOL. 20, 2 de internis *Germaniae* partibus ... amnes. praedari: CIC. Verr. 4, 182 de aratorum bonis. praestinare: APVL. flor. 9 p. 36 vestem de textrina emere, baxeas istas de sutrina praestinare. precari: SIL. 14, 503 cristam galeae ... precatur de duce Marcello superos. privare: COMM. instr. 1, 5, 2 patrem de regno. promere: ARNOB. nat. 3, 29 de diis ... tam contrario. purgare: TERT. adv. Marc. 2, 9 de mali exprobratione. quaerere: LIV. 4, 40, 6 de te. *saepe.* rapere: CATVLL. 59, 3 de rogo cenam. VERG. Aen. 7, 742 de subere cortex. HOR. epod. 13, 4 occasionem de die (*in imag.*). *al.* rumpere: STAT. Theb. 6, 136 nudo vocem de pectore (11, 676). scindere: PROP. 2, 5, 21 de corpore vestes (HOMER. 846. 1018). secare: VARRO rust. 1, 50, 2 de singulis manipulis. *al.* sortiri: ENNOD. epist. 1, 24 p. 35, 23 de mansione temperiem. sternere: APVL. met. 11, 9 quae *mulieres* de gremio ... solum sternebant flosculis. stringere: PERS. 2, 67 venas ferventis massae crudo de pulvere (*i. exprimere venas metalli ex pulvere*). MART. 1, 13, 2 quem *gladium* de visceribus strinxerat ipsa suis. *al.* sumere: ENN. sat. 52 istic est de sole sumptus. *saepe.* tingere: COD. Iust. 11, 9 (8), 3 de albo omnium colorum tingendi copia. tollere: CATO agr. 66, 2 oleum ... de cortina. *saepe.* tondere: CLAVD. 1, 179 de stipite. tradere: LVCR. 4, 326 de speculo in speculum ut tradatur imago (4, 338 transfertur *substituitur*). trahere: CATO agr. 76, 4 de mortario. *saepe et in imag.* usurpare: VVLG. Ios. 7, 1 de anathemate. vellere: VERG. Aen. 11, 566 de caespite. LVCAN. 4, 414 *al.* vendere: POMPON. dig. 19, 1, 40 de praedio arbores. vertere: CIC. Tusc. 2, 26 multa de Graecis. *al.* vesci: VVLG. deut. 20, 19 de arboribus. II reg. 9, 13 de mensa regis. *al.* vomere: VERG. Aen. 9, 412 de pectore flumen (*sc. sanguinis*). SIL. 14, 57 exeso de vertice fumum. **b** *cum* **compositis:** abluere: LVCR. 4, 875 sitis de corpore. *al.* abscindere: VERG. georg. 2, 23 plantas ... de corpore matrum. *al.* absolvere (*cf. p. 67, 31*): PAVL. sent. 1, 6B, 1 de criminibus. absorbere: TERT. anim. 1 mortem non de poculo. abstergere: VVLG. III reg. 20, 41 pulverem de facie sua. abstinere: VLP. dig. 5, 1, 10 de negotio. accendere: ENN. scaen. 399 lumen de suo lumine (PHAEDR. 4, 11, 12 nec lucernam de flamma ... fas est accendi. LACT. ira 10, 19). SOL. 1, 35 de aris Vestalibus ignes. accipere: OV. met. 4, 440 utque fretum de tota flumina terra. PETRON. 45 de magna turba 'adhibete' acceperant (*i. ex ore vulgi audiebant*). *saepe.* acquirere: VLP. dig. 18, 4, 2, 5 de hereditate. CASSIOD. var. 3, 9, 1 laudem de inventis (*potest etiam 'propter' intellegi*). 4, 24, 1. addere: PLAVT. Asin. 610 de mea *vita* ad tuam addam. *al.* adhibere: AVELL. p. 267, 7 de interpretatione euangelii verba. adimere: TERT. adv. Marc. 5, 14 tanta de scripturis. adipisci: DARES 7 laude adepta de Graecia. AMM. 14, 6, 8 plus praemii de figmentis ... adepturi quam ex conscientia recte factorum. adiungere: NEP. Ages. 6, 2 de suis comitibus (*potest etiam ad B 3 a referri*). adunare: VVLG. Ezech. 11, 17 *vos* de terris. advehere: FRONTO p. 229, 11 N. voluptatis herbae de caeli nemore advectae. amittere: CIC. Verr. 4, 32 rem de manibus (*proverbialiter, ut videtur*). 5, 44 *saepe.* amovere: LIV. 40, 51, 3 signa ... de columnis. apparere: LACT. inst. 2, 18, 2 *quod* de nomine ipso apparere sapienti potest (*alibi exhibet* ex). appetere: CIC. de orat. 3, 128 quantum sibi ... de ... artibus appetierunt. apportare: FRONTO p. 68, 14 N. de ... bibliothecis orationes. arcessere: ASCON. Scaur. p. 23 de exilio. *cf.* AVSON. 175, 5 procul et de manibus imis accersenda esset vox proavi. arripere: POMPON. dig. 1, 2, 2, 24 cultrum de taberna. TERT. adv. Hermog. 31 aliud de auctoritate scripturae. assumere: TERT. nat. 2, 1 de ipsis adversariis socios protectoresque. *al.* VVLG. lev. 14, 14 de sanguine hostiae. *al.* auferre: QVINT. inst. 9, 2, 61 de digitis anulos aureos. avellere: SIL. 10, 198 caeso de corpore praedam. TERT. apol. 37 de requie sepulturae. cognoscere: TERT. spect. 16 dementiam de vanitate. colligere: TIB. 3, 8, 19 de litore gemmas. *saepe.* comedere: HIER. epist. 51, 5 de arbore vetita. *saepe* (*potest etiam ad B 3 trahi*). comparare (*i. emere*): COLVM. 3, 3, 8 vinitorem de lapide (*i. catasta*). concedere: LEX Vrson. (Corp. II 5439) 102, 30 si quis accusator de suo tempore alteri ... concesserit (*fortasse ad B 3 trahendum*). concipere: TERT. apol. 23 numen de nidore. *al.* congerere: APVL. met. 4, 21 gladios etiam de proximo. congregare: HIER. epist. 123, 13 ecclesiam significat de gentibus congregatam. consequi: TERT. patient. 4 quod ... de aliis consequaris. *al.* consumere: VVLG. deut. 28, 21 te de terra. conterere: VVLG. Is. 13, 9 peccatores de ea *terra* (ἀπολέσαι ἐξ αὐτῆς). *i. q. demere*: VVLG. Ier. 30, 8 iugum de collo (*potest ad B 3 referri*). contrectare: TERT. adv. Prax. 15 manus nostrae contrectaverunt de sermone vitae. *al.* convertere: CIC. fin. 1, 6 de Graecis. corripere: APVL. met. 9, 40 de via lapide correpto. dealbare: *cf. p. 62, 29.* decarpere: CATO agr. 112 de scopione. defendere: GREG. TVR. Franc. 5, 42 pauperes de manu malorum iudicum. delibare: CIC. inv. 2, 174 de honestate (*in imag.*). LVCR. 3, 1088 tempore de mortis (*fort. ad B 3 pertinet*). *al.* deminuere: PLAVT. Truc. 561 de hoc obsonio de mina una deminui (*lusus verborum*). CIC. de orat. 3, 189 de hoc tam exiguo ... tempore. VLP. dig. 38, 5, 1, 7 de bonis. depingere: FRONTO p. 47, 20 N. εἰκόνα de patre tuo teque. deponere: CIC. ac. 1, 3 de manibus. *saepe et in imagine, velut*: ANON. Vales. 7, 36 de imperio (8, 38. 10, 45). deradere: CATO agr. 121 de virga lauri. deripere: LVCR. 4, 31 summo de corpore rerum. *al.* derivare: PLAVT. Truc. 563 de fluvio. deruere: CIC. Att. 16, 11, 2 de laudibus Dolabellae deruam cumulum (*in imag.*). desecare: APVL. met. 2, 23 de facie sua. destillare: CELS. 4, 5 humor de capite. destruere: TERT. adv. Prax. 4 de fide destruere monarchiam. detondere: CIRIS 185 crinem de vertice. detrahere: NEP. Chabr. 3, 3 ut de iis detrahant quas eminere videbant altius civitates (*in imag.*). *al.* devocare: APVL. Socr. 3 p. 125 orationem de caelo in terram. diffundere: COLVM. 12, 28, 3 de doliis. dignoscere: TERT. pudic. 5 de loco modum, de ordine statum, de confinio meritum cuiusque. diligere (deligere): HOR. carm. 2, 4, 17 illam tibi de scelesta plebe dilectam (*potest etiam ad B 3 b referri*). disperdere: VVLG. deut. 12, 3 nomina eorum de locis illis. *al.* divellere: TERT. pudic. 5 moechiam a cohaerentium corpore divellet, de vicinorum criminum nexu. ebibere: TERT. resurr. 25 de pateris. efferre: COLVM. 8, 17, 15 de custodia. efficere: CIC. part. 7 de causis. efflagitare: TERT. nat. 2, 11 nomina de rebus. effodere: OV. trist. 3, 10, 26 deque lacu fragiles ... aquae. *al.* effundere: PETRON. 71 nummos in publico de sacculo. eicere: IVV. 13, 242 eiectum attrita de fronte ruborem. elicere: SIDON. epist. 2, 2, 8 fluvium de supercilio montis. eligere: RHET. Her. 4, 4, 7 Enni de tragoediis sententias. CIC. Verr. 2, 62 *saepe.* eradere: PAVL. FEST. p. 34 de calciamentorum soleis. TERT. adv. Marc. 2, 17 de euangelio. 4, 9 *saepe.* eradicare: TERT. pudic. 20 de ecclesia eradicantem omne sacrilegium impudicitiae. AVG. civ. 17, 18 de sedibus suis bellica strage. eripere: POMPON. Atell. 70 de pannibus. CIC. S. Rosc. 149 de manibus. *saepe et in imag.* erogare: PAVL. dig. 3, 5, 33 (34) de utroque patrimonio. *al.* eruere: SIL. 10, 506 corpus media de strage iacentum. evellere: VLP. dig. 47, 12, 2 statua de monumento evolsa. evomere: APVL. met. 5, 23 de summa luminis sui stillam olei. exceptare: CIC. parad. 33 mullos ... de piscina. excernere: VITR. 2, 4, 2 de fluminibus aut e glarea erit excernenda *harena.* excerpere: CIC. de orat. 2, 47 eo de numero. *al.* excipere: LIV. 27, 19, 1 quam plurimos poterat de fuga excipiens. *al.* excludere: TERT. apol. 2 de eo nomine. COMM. apol. 722 excluditur (*i. prohibetur ab*) omnis caritas de nato. *al.* excutere: PETRON. 60 *circulus* de cupa. TERT. apol. 21 pudic. 18 *al.* exigere: CIC. Verr. 3, 93 de Sthenii bonis. *al.* eximere: CATO agr. 112 de dolio. LIV. 6, 15, 9 de nervo (*i. carcere*). *saepe. praecipue apud* ICTOS. expedire: TERT. adv. Val. 17 de malis omnibus. expetere: CIC. Pis. 46 de vobis. *al.* exposcere: TERT. spect. 3 de scripturis auctoritatem. *al.* expostulare: CIC. Verr. 4, 207 de nostris cupiditatibus. *saepe.* exprimere: TER. Ad. 11 verbum de verbo expressum extulit (*in imag.* HIER. epist. 18A, 15, 9). LVCR. 5, 487 salsus de corpore sudor. PLIN. nat. 35, 153 de signis effigies. *al.* exquirere: TERT. nat. 1, 2 de nobis exequias. exsecare: SER. SAMM. 848 iecur exsectum tardo de vulnere. exserere: STAT. silv. 5, 3, 104 semirutos subito de pulvere vultus. exsistere: LACT. inst. 5, 9, 15 non de nostro, sed ex illorum numero. exspuere: LVCAN. 9, 935 de corpore mortem. exstruere: TERT. bapt. 2 arcana de suggestu ... sibi exstruunt. exsugere: VITR. 2, 8, 6 de materia ... liquorem. exterminare: VVLG. exod. 30, 33 de populo suo. extirpare: MART. 6, 56, 3 pilos de corpore toto. extorquere: CIC. Verr. 5, 52 de manibus (6, 184 *al.*). *saepe.* extrahere: PLAVT. Rud. arg. 1 de mari. *al.* exuere: OV. medic. 54 *hordea* de palea tegminibusque suis (*i. purgare*). impertiri: CIC. off. 2, 54 de re familiari. impetrare: TERT. idol. 11 de eo. *al.* incendere: SYMM. or. 4, 13 facem de rogo. indere: LAMPR. Comm. 18, 1 acclamationes de Mario Maximo (*sc. de libris*). inferre: COLVM. 12, 52, 18 illata de agro bacca. intercipere: AMM. 29, 1, 5 de aerario. interpretari: TERT. adv. Marc. 2, 9 de Graeco. *al.* oblitterare: TERT. pudic. 16 carnis necessitatem de probis etiam titulis. omittere: APVL. met. 6, 19 ut vel unam de manibus omittas offulam. per-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cipere: LACT. epit. 57 (62), 5 oculorum voluptas percipitur ex rerum pulchritudine, aurium de vocibus canoris. permutare: FRONTO p. 64, 10 N. de verbo syllabam. perungere: APVL. met. 10, 21 de stagneo vasculo multo sese perungit oleo. producere: TERT. adv. Prax. 8 alium atque alium Aeonem de Aeone producens. proferre: CIC. Arat. 755 *lumen* flexo de corpore. *saepe.* promere: PLAVT. Asin. 181 de pleno (*potest ad B 3 referri*). OV. ars 3, 516 spicula de pharetra. *al.* protelare: APVL. met. 8, 18 cladem de vestris protelamus manibus. protrahere: IVST. 43, 4, 9 de sirpeis. proturbare: APVL. met. 9, 28 de domo. recipere: VAL. FL. 7, 277 hoc saeva corpus de morte receptum. *al.* recitare: CIC. Cluent. 135 elogium ... de testamento. leg. agr. 2, 48 de legis scripto. Flacc. 40 *saepe.* recolere: TERT. idol. 4 de scripturis. reddere: MART. 11, 54, 4 de turpi ... redde sinu. redimere: CIC. Brut. 85 picaria ... de censoribus. referre: APVL. met. 8, 27 de imis praecordiis anhelitus. relaxare: AVG. civ. 20, 27 de vinculis. remediare: TERT. bapt. 9 aqua de amaritudinis vitio in suum commodum. remittere: LIV. 4, 43, 12 de summa. 5, 12, 13 de tributo (*possunt etiam ad B 3 trahi*). *al.* reparare: TERT. resurr. 57 caro de dissolutione. rependere: TERT. patient. 4 de semet ipso (*in imag.*). repetere: RHET. Her. 3, 7, 13 de primo libro. *al.* reportare: VAL. FL. 7, 45 spolium ut vivo de rege. *al.* reposcere: TERT. adv. Marc. 2, 20 de Hebraeis vasa. reputare (*i. deducere*): CASSIOD. var. 12, 22, 1 de praesenti prima indictione. requirere: IVV. 6, 286 quo de fonte. *al. i. q. quaerere*: ITIN. [Silv.] 15, 1 de eo. restituere: ENNOD. epist. 1, 20 p. 32, 16 de qua nos ad humanam conversationem ruina clementia superna restituit. retexere: TERT. nat. 2, 7 de deis vestris. revelare: VVLG. Iob 12, 22 profunda de tenebris. *al.* revellere: CIC. Pis. 25 de corpore rei publicae tuorum scelerum tela (*in imag.*). OV. Pont. 4, 13, 7. revocare: TERT. resurr. 46 de pravo intellectu ad integrum (*in imag.*). EVTR. 86 de Assyria. separare: SEN. epist. 89, 10 de generibus vitae locum. *al.* subducere: VLP. dig. 10, 2, 4 rem de iudicio. subiugare: PRVD. apoth. praef. 31 deque imbellicis subiugavit fortia. subtrahere: CATO agr. 66, 2 de iis labris fruces. subvehere: PLIN. paneg. 31 quibus de campis ... messis. supplere: LIV. 26, 1, 7 de legionibus. 27, 38, 9 (*etiam ad B 3 a referri possunt*). surripere: PLAVT. Trin. 84 Iovi coronam de capite ex Capitolio. CATO agr. 145, 2 de fundo ... oleum. *al.* suscipere: APVL. Plat. 1, 3 de diversis officinis haec ei philosophiae membra suscepta. 1, 16 *al.* suscitare: TERT. idol. 12 de teloneo. anim. 21 de lapidibus filios Abrahae (= adv. Hermog. 12). traicere: SVET. Cal. 45 de custodia. transferre: VARRO rust. 1, 40, 4 de arbore. CIC. Verr. 3, 189 *litterae* de tabulis in libros. *al.* **c** *cum locutionibus verbalibus*: argumentum est: TERT. ieiun. 9 de discipulo Timotheo argumenti satis est. dare: argumentum: SOL. 27, 7 de urbibus et locis. figuram: TERT. anim. 43 Adam de Christo. miraculum (*i. ciere*): AVSON. 419, 22 de subditis. funem distendere: TERT. pudic. 2 de auctoribus scripturarum. facere: derivationem: PAVL. FEST. p. 107 derivationes de rivo communi factae. furtum: VLP. dig. 47, 2, 7, 1 de domo. illatio fit (*i. concluditur*): MART. CAP. 4, 412 de utrisque subiectivis. prolationem: FILASTR. 35, 1 de quo principio, id est de deo, prolationes factae sunt ... angelorum atque virtutum. quaestum: TRYPH. dig. 4, 4, 37 de adulterio uxoris (VLP. dig. 48, 5, 30 [29], *potest etiam pro abl. instr. haberi*). salvum (*i. liberare*): ITALA Ioh. 12, 28 (Tert. adv. Prax. 23) me de ista hora (σῶσόν με ἐκ, VVLG. salvifica me ex hac hora). sublectionem: TERT. adv. Marc. 4, 31 de plateis et vicis civitatis. opima ferre (referre *sim.*): SIL. 15, 362 de praeside. FLOR. epit. 2, 17, 11. habere: causam: TERT. spect. 6 de natalibus. intellectum: FILASTR. 96, 4 *al. sim.* opem: SOL. 4, 5 de imbrido caelo. utilitates: VITR. 2, 7, 4 de his lapidicinis. exemplum monstrare: FIRM. err. 2, 7 de sacris tuis. redemptionem parare: APVL. met. 4, 23 de tanto suarum divitiarum cumulo. in ius vocare: GAIVS dig. 2, 4, 18 de domo sua. *al. pendet ab substantivo verbali*: TERT. adv. Val. 6 quorundam *verborum* enim de Graeco interpretatio occurrit. FVLG. aet. mund. p. 161 certa de morte captura. VVLG. psalm. 17, 48 liberator meus de inimicis. AVG. civ. 10, 18 de se ipso verissimum largitorem. *nota cum adiect.*: PAVL. NOL. carm. 10, 165 de vanis libera curis otia amant. **d** *elliptice*: VERG. Aen. 3, 288 Aeneas haec de Danais victoribus (*sc. erepta, detracta*) arma (*sc. dedicat*). 8, 69 undam de flumine (*sc. haustam*) palmis sustinet. 11, 15 spolia et de rege superbo primitiae (*sc. factae, sumptae*). *saepe sim.* TIB. 1, 1, 15 tibi sit nostro de rure corona. PROP. 4, 10, 2 armaque de ducibus (*sc. erepta*) trina recepta (*i. condita templo*) tribus. OV. met. 1, 451 tempora cingebat de qualibet arbore Phoebus. fast. 4, 888 de lacubus proxuma musta tuis. Pont. 1, 2, 138 de vestra cui data nupta domo. PLIN. nat. 18, 318 *mustum* nec de novella vite ... nec nisi e matura uva. 19, 131 ei harena de litore ... congeratur. 28, 124 lac de novellis. 30, 143. VAL. FL. 2, 449 strictis alius de cautibus ignem (*i. e silice excussum*) ostendit foliis. 6, 714 videt primam tenero de vertice frondem. SIL. 6, 34 vicini de strage cadaveris (*sc. erepta*) hastā erigitur. 11, 394 nullus nostro de vulnere sanguis (*sc. manat*). 13, 335 pellisque sinistrum velat grata latus tenerae de corpore dammae. 13, 353 virûm de corpore vestes femineae. STAT. Theb. 2, 242 non umquam ... expedias, cui maior honos ... aut plus de Iove. 5, 219 propria luctus de stirpe recordor. 10, 729 vix illum medio de pulvere belli (*sc. eripere potui*). 10, 809 de matre nihil (*sc. accepisti*). MART. 4, 39, 8 nec mensis anaglypta de paternis. 11, 8, 5 de Palatinis dominae quod Serica prelis. 11, 32, 2 nec tibi de bibula sarta palude teges. 11, 39, 14. 14, 206, 2. FLOR. epit. 4, 2, 89 de Pharnace currus. APVL. apol. 8 *quos* carbone de rogo obtriverit. TERT. *admodum frequenter, ex. gr.*: nat. 1, 7 *fama* habet grande fundamentum de vitio ingenii humani (*sc. sumptum*). 1, 12 crucis qualitas signum est de ligno. 1, 18. anim. 45 natura de forma. 51 comae (*dat.*) quoque alimenta de cerebro. resurr. 30 de vacuo similitudo (*sc. sumpta*). adv. Hermog. 32 terra de terra. adv. Marc. 4, 1 simplex oratio de conscientia pura. *huc pertinere videtur* 4, 10 Herculem de fabula (*sc. sumptum*) facis Christum. PORPH. Hor. carm. 3, 6, 24 proverbium de Graeco. AVSON. 393, 33 exemplum de fratre time (*i. sumptum vel pro* fratris). PELAGON. 196 cineris de foco *uncia*. HIER. epist. 22, 10 de scripturis divina responsa. *saepe sim.* VVLG. I Cor. 11, 12 sicut mulier de viro, ita et vir per mulierem, omnia autem ex deo. I Thess. 2, 3 exhortatio enim nostra non de errore neque de immunditia (*sc. sumpta*). AVG. civ. 16, 41 non deficiet princeps ex Iuda et dux de femoribus eius. *al.* AVELL. p. 267, 27.

2 ***de origine,*** *significat unde aliquis vel aliquid nascitur, affertur i. q.* ***ex,*** *ἀπό*: **a** ***generatim*:** *α cum verbis* ***nascendi,*** *procreandi, oriundi sim. coniungitur, sed quaedam aequo iure ad A 2 vel B 4 referre possis*: causa est: SOL. 27, 37 causa nominis de effectu lapidis est. concipere: OV. met. 3, 214 deque lupo concepta Naphe. CAPITOL. Maximin. 27, 1. TERT. nat. 2, 12 concepit ... Terra de Caelo. concrescere: LVCR. 1, 840 de terris terram. creare: LVCR. 1, 157 nil posse creare de nihilo. 1, 159. 542. 2, 791 (*persaepe, sed possunt ad B 4 trahi*). crescere: LVCR. 4, 1214 corpore de patrio et materno sanguine crescunt. MANIL. 5, 304 ille pater tali de sidere cretus esse potest. PETRON. 38 de nihilo (*proverbialiter, ut videtur*) *saepe sim.* ducere: exordium· PANEG. 7, 1 de eo ipso. sanguinem: CAPITOL. Alb. 12, 8 de Ceioniorum stemmate. edere: OV. epist. 5, 10 edita de magno flumine nympha fui. *al.* enasci: ARNOB. nat. 5, 12 lentene fluore de sanguinis et ex genitalibus amputatis arbor mali enata est punici ...? esse: LVCR. 2, 390 luminis illa minora corpora sunt quam de quibus est liquor ... aquarum. PROP. 2, 7, 14 nullus de nostro sanguine miles erit. OV. am. 1, 8, 90 de stipula grandis acervus erit (rem. 424 *proverbialiter*). ars 3, 118 met. 1, 127 *persaepe.* exire: OV. met. 4, 397 de stamine pampinus exit. existere: LVCR. 2, 872 vivos existere vermes stercore de taetro. *saepe.* exoriri: CIC. Arat. 409 media de parte Corona. ARNOB. nat. 5, 12 de rubro exorta sunt haec sanguine. generare: LACT. opif. 19, 3 de mortalibus ... mortale. gignere: LVCR. 1, 836 ossa e pauxillis ... ossibus hic et de pauxillis visceribus viscus gigni. OV. met. 1, 748 magni genitus de semine Iovis. *saepe.* habere: APVL. met. 10, 28 filiam ... de marito. *al.* nasci: LVCR. 2, 733 nigro de semine nata. 4, 59. PRIAP. 1, 4 de patrio ... vertice nata dea. PROP. 2, 1, 16 maxima de nihilo nascitur historia. OV. met. 2, 469 *persaepe.* origo: est: APVL. mund. praef. de quibus. *saepe. originem* coepisse, trahere *sim.*: SYMPH. 157 de lacrimis et pro lacrimis mea coepit origo. SOL. 32, 12 omnem abscessus originem de sole concipi. LAMPR. Alex. 28, 7 originem de Romanorum gente trahere (CAPITOL. Gord. 9, 4). oriri: LVCR. 4, 1227 muliebre oritur patris de semine saeclum. *saepe.* parturire: ENNOD. epist. 1, 3 p. 5, 4 feturam ... de ... germinibus. procreare: CIC. rep. 2, 34 de matre ... duos filios. VITR. 7, 5, 4 *saepe.* progigni: MART. CAP. 1, 40 neque de ulla commixtione progenita. renasci: FLOR. epit. 1, 18, 19 capita quasi de sanguine suo. revivescere: TERT. anim. 29 nec visualitatem iterum ex caecitate, quia de visualitate caecitas accidat nec inventam rursus de senecta reviviscere. serere: OV. fast. 4, 54 Ilia cum Lauso ... de Numitore sati. AVIEN. orb. terr. 857 *Amazones* Threicio de Marte satae (AVSON. 173, 5. 339, 8). suscipere (*i. procreare*): VERG. Aen. 4, 327 si qua mihi de te suscepta fuisset suboles. VLP. dig. 49, 15, 21 de ea liberos. *al. multo usitatius* 'ex'. *verbo omisso. ex magna copia perpauca exempla attuli* (*cf. p. 62, 35*): VARRO rust. 1, 38, 1 stercus de pecore. LVCR. 3, 750 canis Hyrcano de semine. VERG. Aen. 2, 78 neque me Argolica de gente negabo (*saepe*). 7, 706 Sabinorum prisco de *sanguine* ... Clausus (10, 203 *saepe*). 9, 694 Thebana de matre nothum Sarpedonis alti (*cf.* 7, 283 quos Circe supposita de matre nothos furata creavit). OV. met. 3, 133 genus de coniuge tanto. fast. 2, 162 de Iove crimen (*conceptum*) habet. TERT. apol. 10 si homo Saturnus utique ex homine et quia ab homine, non utique de Caelo et Terra, *tres praepositiones fere idem valent* (nat. 2, 12 de Caelo ... et Terra Saturnus). LVCIF. Athan. 1, 33 p. 124, 29 induit sane perfectum hominem novissimis diebus de utero virginis. AVSON. 139, 2 de misero ... miseri (*sc. filii Oedipodis*). *β cum subst.* ***locus ipse*** *originis designatur*: CIC. progn. frg. 9 caprigeni pecoris custos de gurgite vasto. Cluent. 163 cauponem de via Latina. Mil. 65 nescio qui de circo maximo. Phil. 2, 65 persona de mimo. orat. 47 declamatorem aliquem de ludo ... rabulam de foro (*i. forensis*). VERG. Aen. 10, 230 Idaeae sacro de vertice pinus. OV. met. 6, 132 Cyto

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

riaco radium de monte tenebat. GRATT. 35 bonus Aeolia de valle Sibullae fetus. MART. 1, 41, 12 de Gadibus improbus magister (5, 78, 26 de Gadibus improbis puellae). 10, 68, 4 durus Aricina de regione pater. 10, 76, 3 de Cappadocis eques catastis. 11, 27, 11 de Tusco Serica vico. 12, 74, 2 de circo pocula Flaminio. 13, 37, 1. 14, 152, 2. SIL. 4, 222 celso de colle Tudertem. IVV. 6, 344 Vaticano fragiles de monte patellas. 14, 134 aliquis de ponte (*i. mendicus*). SVET. Aug. 98 vectores nautaeque de navi Alexandrina. APVL. met. 5, 15 maritum suum de provincia proxima. 9, 10 pistor de proximo castello. Plat. 1, 1 de Academia Cupidinis cygnus. TERT. nat. 2, 16 cerasium . . . de Ponto (*i. Ponticam vel Ponti*). adv. Marc. 5, 2 angelus de caelo (*i. caeli*). ITALA Is. 63, 2 (Tert. adv. Marc. 4, 40) indumenta sicut de foro torcularis (ὡς ἀπό, VVLG. *aliter*). IVST. 1, 6, 2 servus de ergastulo. ITIN. [Silv.] 10, 3 draconibus de Ierusolima. *saepe sim.* 25, 2 hostia de basilica, de ecclesia monizontes (*i. monachi*). LIB. gener. a. 334 chron. I p. 92, 7 Nathan et Achias de Salom (ὁ Σαλωνίτης). p. 92, 28 *Ionas* de Goser (ὁ ἐκ Γοφέρ). *sim. persaepe.* FILASTR. 29, 1. 8 de Tyro meretricem. 89, 1 de urbe Romae episcopi. *al.* AVSON. 336, 79 sacro de monte tribuni (*i. in monte sacro creati*). 413, 33 cui subiugabo de molarum ambagibus *equos*. HIER. vir. ill. 78 Phileas de urbe Aegypti. *persaepe sim.* c. Lucif. 2 de Capitolio sacerdotes. epist. 46, 9 euangelium de patibulo. 108, 19 de domo sua . . . comitem. VVLG. gen. 21, 21 uxorem de terra Aegypti. III reg. 5, 6 cedros de Libano. Esth. 6, 8 *equus* de sella regis. *persaepe sim.* CLAVD. 7, 93 de monte procellis. AVG. civ. 22, 8 fratres . . . de Caesarea. 22, 11 aqua de Tiberi. *al.* AVELL. p. 12, 13 Lucifer de Sardinia. p. 675, 22 monachi de Scythia. *persaepe sim.* VICT. VIT. 3, 5 pontificibus de toto orbe. PS. VICT. VIT. pass. 7 *saepe* ITIN. Anton. Plac. rec. A 7. 41 ITIN. Theod. 30 *saepe.* CARM. c. Pag. 48 fossor de rure. INSCR. Revue archéol. 41 (1902) p. 354 mercator bova(rius) de campo heic cubat. CORP. VI 31893^b Laurentius de teglatu (31899). 31900 tonsor de circum. 33862 inpilarius de Subur(a). 33864 interp⟨re⟩s de i(n)sula. 33872 m(argaritarius) de sacra (via). *et persaepe sim. in titulis.* γ *genus originis, ordo, dignitas, condicio additur* (*nonnulla exempla etiam ad B 2 a trahere possis, ellipsin verbi statuens*): PLAVT. Aul. 28 de summo adulescens loco (Capt. 30 de summo loco summoque genere . . . equitem. Poen. 516. ACC. trag. 341 tenui de loco. *al.*). Capt. 277 quo de genere natus (Rud. 1197 eam de genere summo adulescenti dabo). Most. 1104 consilia firmiora sunt de divinis locis (*in imag.*). *similiter* Cesist. 1 de lumbo obscaena viscera. GRACCH. or. frg. Gell. 10, 3, 5 ei obviam bubulcus de plebe Venusina venit (CIC. Verr. 2, 151 P. Iunii erat hominis de plebe Romana filius. Brut. 131 accusator de plebe. OV. epist. 15, 51 *saepe. cf. etiam p. 58, 48*). CIC. Arch. 25 poeta de populo (Brut. 198 de populo iudex. *al.*). de orat. 2, 25 hominem . . . audietis de schola (TERT. anim. 1 haec sapientia de schola caeli). Att. 13, 28, 3 hunc de pompa. CATVLL. 68, 28 quivis de meliore nota. VERG. georg. 2, 64 solido Paphiae de robore (*sc. excrescentes*) myrtus. VERG. Aen. 5, 297 egregia Priami de stirpe Diores (6, 864 *al.*). GRATT. 322 egregia iuvenis de pube legendus (*potest etiam cum verbo coniungi*). PETRON. 45 occidit de lucerna equites. SIL. 13, 269 alter ut aequos portaret fasces nostro de nomine consul. *huc trahendus videtur*: STAT. silv. 5, 2, 23 cuius de stemmate longo felix demeritos habet admissura parentes. Theb. 6, 338 tantus uterque color *equarum* credi nec degener illo de grege. 7, 381 urbem socia de gente. IVV. 6, 385 quaedam de numero Lamiarum ac nominis Appi. APVL. Plat. 1, 1 de utroque (*patre matreque*) nobilitas satis clara. TERT. adv. Hermog. 22 si de aliqua materia origo constaret. COMM. apol. 932 de Persida (*abl.*) homo. CAPITOL. Gord. 11, 10 imperatores de senatu dei conservent. VOPISC. Prob. 11, 2 ut vestra clementia orbi terrarum principem daret et quidem de vobis (*i. ex senatus ordine*). LIB. gener. a. 334 chron. I p. 44, 2 *David* de tribu Iuda. *sim. saepissime, praecipue in* VVLG., *ex. gr.*: lev. 17, 8 homo de domo Israel et de advenis. Luc. 23, 7 cognovit quod de Herodis potestate esset. CHRON. Alex. chron. I p. 97, 54 accolae de Cathmo Aginoru (= LIB. gener. *ibid.* inhabitatores ex Cadmo Agenoris filio). *persaepe sim. in chron.*

b ***speciatim*** *de originatione nominis*: CATO orig. 53 Marrucini vocantur, de Marso detorsum nomen (71 Tauriani vocantur de fluvio qui propter fluit. TERT. nat. 2, 12 Italia de Saturno vocabatur. *saepe sim.*). VARRO ling. 7, 74 unde Tirones ut dicerentur de tritu. LVCR. 6, 908 quem Magneta vocant patrio de nomine Grai (VERG. Aen. 1, 277 Romanosque suo de nomine dicet. 1, 367. 533. 3, 18. 166. 6, 70. 8, 54. 9, 385. CIRIS 488 facti de nomine Ciris. OV. met. 14, 434. *persaepe*). SALL. hist. frg. 2, 87 cuius erat de nomine (*i. de nomine illius deae mons vocatur*). OV. epist. 17, 139. met. 10, 297 de qua tenet insula nomen. 13, 648 fast. 1, 330. 582. 593. 3, 870. *persaepe apud* PAVL. FEST. MELA 2, 48 de illo cognomen est. SEN. epist. 89, 11. SIL. 8, 453 Senonum de nomine Sena. 12, 717. FRONTO p. 224, 22 N. vina de Sullae Fausti cognomento felicia appello. APVL. met. 11, 26 de templi situ sumpto nomine *Isidis*. TERT. *persaepe, ex. gr.*: apol. 3 cum perperam christianus pronuntiatur a vobis de suavitate . . . compositum est (*i. origo vocis 'christiani' repetenda est a vocabulo quod suavitatem indicat, cf. similem locum* nat. 1, 3). 18 19. scorp. 1 de scorpio nominant. orat. 19 si statio de militari exemplo nomen accepit (LAMPR. Alex. 12, 5 ut de animi virtute nomen acceperit). anim. 25 ipsum vocabulum animae penes Graecos de refrigeratione (*i.* ψυχή *ab* ψυχόω). SOL. *persaepe, ex. gr.* 1, 19. 2, 18. 3, 2. 9, 3. 11, 30. 23, 13. 25, 17. 27, 7. 39, 1. ENNOD. carm. 2, 117, 11 nomen dulce est, de factis Melissa dicor.

3 *pertinet ad* ***rem totam*** *ex qua* ***pars deducitur*** *vel ad* ***multitudinem*** *ex qua* ***aliquis sumitur,*** *i. q.* ***ex,*** *necnon* ***inter.*** *persaepe* ***genet. partitivi*** *vice ponitur, qui usus inde ab* ECCL. *ita praevaluit, ut genet. partit. paene evanesceret, apud priores frequenter ad duplicem genetivum evitandum usurpatur*: **a** ***generatim*:** α *de* ***rebus*:** ENN. scaen. 323 de divitiis sibi deducant drachumam. PLAVT. Asin. 706 demam de hordeo (CATO agr. 26 de faece vinum. *saepe*). Pseud. 1164 dimidium istinc mihi de praeda dare (CORP. I 63 [XIV 2578 *Tusculi*] de praidad Fortune dedet. I 64. CATO agr. 70, 2 de ea potione. CIC. inv. 2, 87 *sumptus* de publico dari. LIV. 40, 43, 7 *saepe*). Pseud. 1322 aliquam partem mihi gratiam facere hinc de argento (Rud. 1077 neque partem posco mihi istinc de istoc vidulo. Truc. 1 perparvam partem postulat Plautus loci de vostris . . . moenibus. CATO agr. 37, 2 VARRO rust. 2, 1, 8 *al.* RHET. Her. 4, 33, 44 de toto pars. CIC. Quinct. 38. Verr. 2, 32 partem de istius impudentia. HOR. carm. 1, 1, 20 partem de die). PLAVT. Men. 103 si quid de summo (*i. summa patina*) petas. Mil. 905 ad tua praecepta de meo nihil his novom apposivi (CIC. Verr. 3, 118 nihil ex sacro, nihil de publico. PLIN. epist. 9, 40, 3 *saepe*). Stich. 564 indipisci de cibo. Trin. 477 quidquam de vita mea. Truc. 6 quid si de vostro quippiam orem? CATO agr. 5, 8 sicilimenta de prato. 54, 2. 112, 1 ubi hauseris de mari *aquam*. 123. 158, 1 frg. Non. p. 551, 18 *persaepe.* TER. Haut. 652 ne expers partis esset de nostris bonis. Phorm. 43 de demenso suo suom defrudans genium compersit. LEX agr. (Corp. I 200) 22 pro eo agro locove de eo agro loco. *saepe.* VARRO Men. 127 volvae de Albuci subus Athenis. ling. 10, 15 de his duabus partibus voluntaria declinatio refertur ad consuetudinem. rust. 1, 25, 1 de iis *vitibus* miscellas maxime. 1, 40, 4 de tenero ramo praecidit. *al.* 1, 41, 4. 5 surculos de ficeto quam grana de fico expedit obruere. 1, 43, 1. 2, 1. 2, 5, 18 complura de libris excripsit. RHET. Her. 2, 1, 1 de oratoriis officiis quinque inventio et prima et difficillima est. CIC. *ex. gr.*: inv. 1, 76 in quolibet exemplo de iis quae proposita sunt. Verr. 2, 25 quam ego horam de meis legitimis horis remittam (*cf.* 4, 82. 6, 168 Rab. Post. 31 Phil. 1, 12 *al.*). Verr. 2, 87 navem tu de classe populi Romani ausus es vendere. 4, 184 nummulis corrogatis de nepotum bonis. 6, 128 aliquid de suis bonis. leg. agr. 2, 82 gleba nulla de paternis . . . possessionibus (3, 3). rep. 3, 24 Tusc. 2, 32 ac. 1, 4 fin. 3, 55. Att. 1, 20, 7 quod mihi de forensi labore temporis datur. CORP. V 532 (*Tergeste*), 2, 16 de pl⟨e⟩no compartiamur. LEX Vrson. (Corp. II 5439) 6 eius nomen de decurionibus . . . de tabulis publicis eximendum curanto (*partim ad B 1 pertinet*). LVCR. 2, 104 cetera de genere horum (*vel* hoc, *i. huius generis 13*[ies]). HOR. sat. 1, 1, 13). 2, 430 quo de genere (*i. cuius generis*) est. 2, 999 de terra quod fuit ante. 4, 745 summum quidquid de rebus abundat. 4, 816 de signis maxima parvis. 6, 676 omnia de genere omni. VERG. georg. 4, 269 psithia passos de vite racemos. Aen. 8, 79 legit de classe biremes. PROP. 1, 5, 26 quam cito de tanto nomine (*i. nobilitate*) rumor eris (*in imag.*). GRATT. 37 sorbens de flumine rorem. OV. epist. 2, 43. 75. 20, 179 medic. 77. 82. met. 1, 440 tantum spatii de monte tenebat. fast. 2, 264 de nullo . . . fonte bibentur aquae. *al.* 3, 732 deque triumphato viscera tosta bove *dare.* 6, 158. trist. 3, 10, 20. Pont. 3, 1, 75 de qua *domo esse* censeris. LIV. 23, 20, 1. 23, 28, 1. 33, 8, 14 dimidium de fronte demptum. MANIL. 2, 455 praecipuas toto de corpore vires exercent. VITR. 2, 10, 2 infernates *arbores* . . . meliores sunt quam quae ab opacis (*praecedit* ex apricis locis) de supernatibus advehuntur. 6, 2, 1 cum de symmetria sit detractum aut adiectum sit (6, 3, 11 *ut* de symmetriis detractiones aut adiectiones fiant). SEN. Ag. 413 exiguas . . . classe de tanta rates. Tro. 544 igne de magno cinis. COLVM. arb. 8, 1. 5. PERS. 6, 30 ingentes de puppe dei (*i. tutela navis*). 6, 31. PETRON. 115 de tam magna nave . . . ne tabellam quidem naufragus habes. 127. PLIN. nat. 15, 70 Tiburtina *ficus* de praecocibus. 15, 84 arbor ipsa de amplissimis. SIL. 16, 225 quodque est de parte diei exacta. STAT. silv. 2, 2, 90 marmor caesum de monte Lycurgi. Theb. 3, 59 hanc tibi de tanto donat . . . ferus agmine Tydeus infelicem animam. 5, 206 quos . . . scelerum de mille figuris expediam casus? 11, 74 tantum de luce recessit. PS. QVINT. decl. 8, 11 in re quae plus de incerto habet. IVV. 3, 123 exiguum de naturae patriaeque veneno. 4, 33 fracta de merce siluros. 5, 167. TAC. hist. 5, 4 de septem sideribus . . . stella Saturni. PLIN. epist. 9, 20, 2 degustare de lacu mustum (COMM. apol. 333 de ligno vitae). SVET. Dom. 11 *actorem* partibus etiam de cena dignatus est. FRONTO p. 158, 16 N. unam aliquam vocalem litteram . . . de Aëdone . . . cantare. p. 215, 18. AVR. Fronto p. 78, 4 N. unum verbum de oratione. PAPIR. dig. 8, 3, 17 aquam de flumine publico. VLP. dig. 5, 4, 4 *residuum* . . . de ea parte ex qua heres factus est. SCAEV. dig. 24, 1, 66, 1 de dote deducitur (IVLIAN. dig. 14, 4, 12 de peculio). *persaepe sim. apud* ICTOS. GELL. 10, 15, 28 APVL. met. 2, 13. 31 aliquid de proprio lepore laetificum.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

6, 16 modicum de tua mittas ei formonsitate. apol. 103 cedo unum de plurimis, cedo dubium vel saltem obscurum de manifestissimis. Ps. Apvl. Ascl. 6 de animalibus cunctis humanos tantum sensus ... exornat (*nota comparationem quae dicitur compendiariam*). 19 herm. p. 279. Itala lev. 6, 27 (Rufin. Orig. in lev. 5, 1) tangit de carnibus (ἁπτόμενος τῶν κρεῶν, Vvlg. carnes). Tert. *hunc usum adamat multo audacioribus structuris indulgens quam alii, ex. gr.*: nat. 1, 14 de ista quoque specie adiciam. 1, 15 de . . . hostia cenare (spect. 13 de sacrificio edere). apol. 5 portio Neronis de crudelitate. *huc pertinet* orat. 29 omnem illi (*sc. orationi*) virtutem de bono contulit. bapt. 7 qua *disciplina* ungi oleo de cornu. pudic. 1 moechia . . . de modicis et de mediis delictis deputabuntur. anim. 57 plaga caecitatis de praestigiis non fuit. adv. Hermog. 8 nemo enim non eget eo, de cuius *substantia* utitur (9 de bono *al.*). adv. Marc. 2, 11 cum cogeris iniustitiam de pessimis (*fere i. pessimam*) pronuntiare ... iustitiam de optimis censere (*possis etiam 'secundum' interpretari, v. p. 77, 75*). Porph. Hor. carm. 1, 9, 14/15 de lucro computare (1, 11, 1). Garg. Mart. med. 30 qui accipit aliquid de cotidianae vitae consuetudine. Cypr. *persaepe et quidem ubique pro genet., quaedam notabiliora attuli*: Demetr. 10 externa de barbaris arma . . . comprimantur. 11. ad Donat. 5 in capessendo de deo munere (14 gratuitum de deo munus ... est). epist. 4, 3 exemplum ... ceteris de conversatione et moribus suis praebeant (*potest etiam aliter accipi. sed cf.* 6, 3 exemplum de sua constantia praebuerant). 77, 1 de saeculo homines. Fort. praef. 5 ipsa idola de templis suis pereunt. 24 aemulis de virtute documentis ad gloriam provocate. Nemes. buc. 1, 66 *dant* de vite racemos, de messi culmos omnique ex arbore fruges. cyn. 176 dari de frugibus escam. Symph. 163 herba fui . . . viridis de gramine terrae. Sol. 3, 4. 8, 2. 6. 11, 30. 32, 34. Capitol. Pert. 12, 6 amicis . . . de prandio mittere. *al. sim.* Firm. err. 27, 1 de pinea arbore caeditur truncus. Itin. [Silv.] 5, 5 de quibus abitationibus ... fundamenta (10, 4). 14, 2 de argento ... frustella. 36, 1 locus de euangelio. *sim. saepe. huc etiam trahendum*: 25, 8 numerus ... vel ponderatio de ceriofalis vel cicindelis aut lucernis vel diverso ministerio numquid vel aestimari aut scribi potest. Hil. syn. 57 *al.* Optat. 2, 13 p. 48, 3. 2, 21 p. 58, 15 iugulatis dat de morte compendium. 3, 10 p. 95, 2 quid salutas, de quo non habes (*i. cuius rei nihil habes*). 3, 10 p. 95, 20 paries de domo est. *persaepe.* Lvcif. non parc. 4 p. 215, 8 moriend. 12 p. 311, 21. Filastr. 130, 6 *al.* Avson. 185, 5 mihi quod potuit quamvis de paupere summa ... attribuit. *saepe.* Amm. 21, 2, 3 nihil interim de statu rerum praesentium mutans. 31, 7, 15. Pelagon. 44 de ovis album per se mitte. 242 astulas de fico putres. Chiron 611 *persaepe.* Hier. epist. 7, 3 de canticis Sion cantare praecepit. 107, 5. 108, 19. 118, 1 vita Hilar. 29 in Matth. 4, 26, 49 *persaepe.* Vvlg. gen. 27, 25 affer mihi ... cibos de venatione tua. Is. 19, 5 arescet aqua de mari. *in* Vvlg. *hic usus multo frequentissimus. fortasse huc pertinet* Pavl. Nol. epist. 32, 17 basiliculam de benedictis apostolorum ... reliquiis sacri cineres ... consecrabant. Avg. civ. 10, 2 incorporea de his caelestibus. *saepe.* Marcell. med. 1, 62 polenta de hordeo (*50ies sim.*). Diosc. 1, 118 *saepe.* Apic. 1, 17 Mart. Cap. 7, 754. Oros. hist. 2, 17, 17 reliquerunt posteris suis de ruina sui exemplum, de reparatione consilium. Leo M. serm. 97, 2 nullum ... de potestate signum, sed magnum . . . de humilitate miraculum. Cass. Fel. 1 *persaepe.* Salv. gub. 7, 82 modicum de hoc malo. *huc trahas*: Drac. Orest. 543 crimina purgabit matris de tempore prisco (*ad duplicem genet. evitandum*). Ennod. epist. 2, 14, 1 p. 54, 25. 3, 11, 2 p. 79, 14. 3, 15, 1 p. 82, 18. 9, 29, 4 p. 251, 12 *persaepe* opusc. 1, 29 p. 269, 20. 2, 127 p. 326, 22 *saepe* dict. 1, 11 p. 426, 9. 11, 5 p. 460, 7 *persaepe* Itin. Anton. Plac. rec. A 14. 18 Itin. Theod. 11 Cassiod. var. 5, 20, 2. 9, 18, 1 *persaepe* Mvtian. Chrysost. hom. 24, 3 Greg. Tvr. Franc. 1, 21. 29. 48. 3, 14 si tibi aliqua de dominatione regni nostri portio debetur (*ad duplicem genetivum evitandum*). 4, 47 *persaepe.* glor. mart. 41 de qua industria (*i. cuius industriae*) plebis (*nomin.*) beneficia perdere nefas putans. 83 Anthim. 3. 28 *al.* Lex Sal. 36. 41 *persaepe.* Serm. Caspari anecd. p. 219, 5 de conf. diab. 110 Ven. Fort. carm. 2, 8, 39 *al.* *pendere videtur ab pronomine omisso (cf. p. 56, 15)*: Plavt. Stich. 400 discam de dictis melioribus. Varro rust. 2, 11, 1 si adieceritis de extraordinario pecudum fructu (*sc. aliquid*). Cic. Verr. 2, 114 de suis bonis ita dat (Flacc. 91 de lucro. Phil. 12, 20 *saepe*). Caes. Gall. 5, 496 remittendum de celeritate (*in imag.* civ. 3, 17, 4 de maritimis custodiis). *huc pertinere videtur*: Verg. Aen. 10, 477 magno strinxit de corpore (*i. leviter vulneravit, cf.* Serv. auct. *ad loc. et gr.* τοῦ σώματος ἐπιγράφειν). *β de animantibus*: Caes. civ. 2, 35, 1 Fabius Paelignus quidam ex infimis ordinibus de exercitu Curionis (Liv. 4, 46, 6 quod circa roboris de exercitu fuit. 26, 1, 9 supplementum de exercitu. 27, 43, 11 de toto exercitu . . . delegit. Ivst. 11, 6, 12 pedites de exercitu). Bell. Afr. 55, 2 de suis copiis ... sex cohortes ... misit. *sim. persaepe.* Verg. ecl. 3, 22 de grege non ausim quidquam deponere tecum (Aen. 6, 38 grege de intacto ... iuvencos. *al.*). Aen. 4, 324 hoc solum nomen . . . de coniuge restat (Ov. met. 12, 615 de tam magno restat Achille nescio quid. fast. 2, 857). 8, 547 quorum de numero . . . praestantes virtute legit. Prop. 3, 7, 64 hoc de me sat erit, si modo matris erit (*i. hoc, quod de me reliquum erit [sc. cadaver]. satis mihi erit*). Ov. epist. 6, 101 aliquis Peliae de partibus. am. 3, 3, 46 non de tetricis dicerer esse deus. Pont. 2, 5, 73 ut maneat, de quo (*sc. esse*) censeris, amicus. *huc referimus*: Ov. met. 4, 584 dumque aliquid superest de me (fast. 2, 567 *al.*). fast. 5, 351 non est *dea* de tetricis, non est de magna professis (*i. in numero esse*). Mela 2, 125 quae *animalia* de agrestibus mitia sunt. Val. Fl. 3, 619 agmine de tanto socium. 4, 591 comitum de robore si quem perculerit ... lues. Svet. Dom. 13 de oratoribus coronatum. Apvl. met. 4, 18 si qui de familia. *saepe sim.* Tert. resurr. 34 non modicum patietur perire de homine. adv. Marc. 4, 26 mulier de turba. Porph. Hor. serm. 1, 2, 126 meretricem esse de nobilibus. 1, 4, 55/56 quivis de vulgo fuit. 1, 9, 22 Varius de doctissimis fuit. Sol. 31, 5 satyri de hominibus nihil aliud praeferunt quam figuram. 38, 3 *Phoenix* antiquior Iove de primis terrae alumnis habetur. Capitol. Alb. 12, 14 legat Marium Maximum de Latinis scriptoribus, de Graecis scriptoribus Herodianum. Spart. Pesc. 12, 1 amavit de principibus Augustum, Vespasianum. Treb. trig. tyr. 32, 5 fuit hic vir de primis . . . laudabilis. Optat. 1, 19 p. 20, 22 nullus de supradictis. *saepe.* Lvcif. Athan. 2, 31 p. 203, 30 *al.* Filastr. 62, 2. 101, 1 *persaepe.* Avson. 207, 17 Burdigalae ut rursum nomen de rhetore reddas (*i. ut inter rhetores Burdig. recensearis*). 400, 5 nec de mimo planipedem, nec de comoediis histrionem. *al.* Amm. 24, 4, 23. 25, 5, 2. 26, 6, 20. 31, 13, 16 Ambr. virginit. 5, 24 Hier. epist. 22, 40. 50, 4. 107, 9. 108, 19. 118, 1 vita Hilar. 26 *persaepe.* Vvlg. gen. 24, 3 uxorem ... de filiabus Chananaeorum. exod. 13, 2 sanctifica mihi omne primogenitum . . . tam de hominibus quam de iumentis. *persaepe sim.* Pavl. Nol. epist. 16, 8. 20, 3 *saepe* Iord. Get. 48 Greg. Tvr. Franc. 1, 30. 2, 42. 5, 14. 6, 8 glor. mart. 40 glor. conf. 22 *saepe.*

b speciatim: *α aliquis ex genere, schola, ordine, societate omninoque ex qualibet hominum vel bestiarum multitudine, fere ubique pro genetivo, i. q. ex, saepe etiam inter*: Plavt. Curc. 393 de Coclitum prosapia te esse arbitror. Most. 150 quo neque industrior de iuventute erat. 1126 de sodalitate solus sum orator datus. Pseud. 415 si de damnosis aut si de amatoribus dictator fiat nunc. Rud. 713 de senatu Cyrenensi quemvis opulentum virum. Ter. Ad. 362 hic de grege illost (Cic. Pis. 1 nescio quem de grege noviciorum). Eun. 540 ut de symbolis essemus. Gracch. or. frg. Schol. Cic. Bob. p. 14 Hild. nec quisquam de P. Africani et Ti. Gracchi familia nisi ego et puer restaremus (Corp. I 1065 [*Augusti, ut videtur, aetate*] ego sum ... de familia reg(is) Mitridatis. Cic. Caecin. 55 aliquis de familia. Scaev. dig. 32, 38, 3 *al.*). Varro rust. 1, 19, 3 adiciendum de pecore ea sola quae agri colendi causa erunt. 2, 4, 2 proavos ac superiores de Tremelliis, nemo appellatus Scrofa. 2, 5, 10 quidam de Italicis *bubus.* 2, 5, 18 numerus de tauris et vaccis sic habendus. 2, 9, 1 de canibus quoniam genera duo. 3, 5, 7 de illo genere sunt turdi. Cic. S. Rosc. 93 aliquem de societate tua reperies. div. in Caec. 16. 50 de populo subscriptor addatur. Verr. 2, 74. 138 ne quis . . . de populo. 3, 189 adhibentur ... de conventu viri primarii (Vitr. 6, 5, 1 *al.*). Caecin. 57 Cluent. 90. 143. 157 quis de plebe Romana (*persaepe cf. etiam p. 55, 42 sq.*). Catil. 4, 10. Flacc. 9 si quis ... de nostris hominibus. dom. 117 de collegio quis ... affuit? har. resp. 53 quisquam de gregalibus eius aut de consiliariis. Balb. 48. Pis. 55 venisse paene neminem, ne de officiosissima quidem natione candidatorum. Marcell. 21. Phil. 11, 25 aliquem de suo numero. opt. gen. 9 orator ... de minoribus. leg. 2, 51 de eius heredibus aliquis. 3, 14. epist. 13, 6, 2 de numero esse amicorum. Bell. Afr. 16, 2 de legione II veteranus (Bell. Hisp. 13, 3 speculator de legione II Pompeiana. 18, 3 signifer. *sim. saepe*). 68, 4 equite Romano de conventu Vticensi. Hor. epist. 1, 4, 16 Epicuri de grege porcum. Vitr. 9, 2, 3 luna de septem astris circulum terrae . . . pervagatur. Lvcan. 5, 34 ordine de tanto quisquis. Mart. 10, 68, 3 deque coloratis numquam lita mater Etruscis. *saepe apud* Ictos, *ex. gr.*: Scaev. dig. Vlp. dig. 38, 2, 3, 8 servum de castrensi peculio. 40, 12, 3, 2 quae *mulieres* de cognatione sunt. Pavl. dig. 32, 99, 2 muliones de urbano ministerio sunt. *huc trahas* Tert. adv. Val. 28 centurio de euangelio (*i. in euangelio memoratus. cf.* Porph. Hor. serm. 1, 4, 55/56 senem de comoedia). 33 extiterunt enim de schola ipsius discipuli super magistrum (adv. Marc. 1, 25 si aliquem de Epicuri schola deum affectavit. *cf. etiam p. 55, 46*). adv. Marc. 4, 5 aliquo de Marcionis examine (*i. secta*). 1, 5, 35/36 Luscum de decuria scribarum. Comm. apol. 291 homo de radice Iesse (*genet.*). Optat. 3, 3 p. 79, 3 de parte fuisse Donati (Ps. Ascon. div. in Caec. p. 102 quod plebs Romana de Marianis partibus fuerit. Exvp. 4. 7). Not. dign. or. 20, 10 principem de eodem officio (31, 69 principem de schola agentum in rebus. 33, 67 principem de eodem corpore. *sim. 8ies, alibi* ex). *β cum nominibus numeralibus sim.*: Plavt. Capt. 482 dico unum ridiculum dictum de dictis melioribus (Lvcil. 448 unus modo de multis. Lex repetund. [Corp. I 198] 23 de una familia unum. *persaepe*). Curc. 123 de paulo paululum hic tibi dabo (Qvint. inst. 10, 7, 24 paulum admodum de celeritate deperdit. Vvlg. II par. 10, 4 paululum de onere. *al.*). Trin. 510 is *ager* de divitiis meis solus superfit ... relicuos (Cato orig. 25 Rhet. Her. 4, 29, 39 *persaepe*). Truc. 940 dan tu mihi de tuis deliciis †sum quidquid pauxillulum? (Ter. Phorm. 36 erat ei de ratiuncula ... apud me relicuum pauxillulum nummorum. *cf.* Apvl. met. 10, 27 pauxillum de ea potione largiri). Cato agr. 157, 2 de omni-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

bus brassicis nulla est illius modi medicamento. *saepe sim.* VARRO ling. 7, 37 in quattuor de fluminibus apud inferos quae sint. 8, 2 de quibus duo prima ... percurram ... de tribus tertium (RHET. Her. 4, 31, 42 PANEG. 11, 15 *al.*). 8, 11. 9, 9. 59 de his perpauca sunt (PROP. 4, 1^{b}, 133 *saepe*). 10, 30 *al.* rust. 1, 5, 4 de his quattuor ... partibus singulae ... in binas dividuntur species. 2, 4, 22 de numero in centum sues decem verres satis esse putant (VERG. Aen. 4, 623 duo de numero ... nostro. *al.*). 2, 5, 9 de mediis duobus prior quam posterior. RHET. Her. 4, 40, 52 de partibus orationis tertia est. CIC. inv. 1, 38 locus secundus erat de iis. S. Rosc. 98 Verr. 5, 18. 49. Caecin. 101 de hoc iure permulta praetereo (parad. 8 multa de suis rebus. *saepe*). p. red. in sen. 31 Sest. 87 Vat. 16 Planc. 58. 78 Mil. 52 Lig. 37 *al.* orat. 50 top. 84 rep. 1, 65. 3, 47 nullum ... de tribus. leg. 1, 7 *saepe.* Tusc. 1, 97 sit alterum de duobus. div. 1, 87 excepi de antiquis ... neminem. 1, 92 fin. 2, 66. 5, 36 *saepe.* Att. 4, 4^{b}, 1 de tuis librariolis duos aliquos mittere. 13, 16, 3. epist. 10, 28, 3 duae legiones de exercitu Antonii. *persaepe.* HOR. sat. 2, 6, 104 multaque de magna superessent fercula cena. *al.* PLIN. epist. 9, 40, 3 de nocte parvolum acquirunt. GARG. MART. med. 59 quamvis plurimum illis *myxis* de rigore siccitas decoquat. ITALA Dan. 7, 24 (Barnab. epist. 4, 4, 9) qui deponet tres in unum de regibus (*τρεῖς ὑφ' ἓν τῶν βασιλέων*, VVLG. *aliter*). LAMPR. Alex. 11, 5 SPART. Hel. 4, 5 Did. 8, 6 VOPISC. Prob. 22, 3 CAPITOL. Pert. 7, 9 IVST. 1, 9, 2. 1, 10, 15. 2, 10, 18. 17, 2, 2 HIER. epist. 22, 10. 117, 12 vir. ill. 45. VVLG. exod. 24, 9 septuaginta de senioribus. *persaepe.* PAVL. NOL. epist. 12, 12 AVG. civ. 9, 13 p. 384 *saepe.*, SVLP. SEV. dial. 2, 7, 3 *ut* aliquantulum de propositi rigore relaxaret. MART. 3, 2. 19, 5. 21, 3 *al.* MART. CAP. 1, 47. 7, 762 AVELL. p. 3, 16. 358, 13 *persaepe* DRAC. satisf. 90. *γ cum superlativis*: VARRO rust. 2, 1, 6 de antiquis illustrissimus quisque pastor erat. RHET. Her. 2, 2 qui locus erat extremus de sex partibus orationis (CIC. Arat. frg. 4 extremusque adeo duplici de cardine vertex dicitur esse polus. Verr. 4, 188. Vatin. 9 de me hoc sit extremum. Phil. 7, 21 de tribus ... hoc extremum est. Att. 9, 18, 4 extremum fuit de congressu nostro). CIC. Phil. 12, 19 de parricidis audacissimi (OV. met. 3, 624 audacissimus omni de numero). de orat. 1, 191 de iis qui peritissimi sunt. leg. 2, 40 de ritibus patriis . . . optima (ad Q. fr. 2, 1, 3 de tribunis longe optimum. SPART. Hadr. 8, 1 optimos quosque de senatu). off. 3, 102 minima de malis (3, 105. OV. met. 13, 529 minimus de stirpe virili. HIL. in Matth. 4, 15 ne minimum quidem ... de mandatis. *seq.* ne minima quidem mandatorum. *al.*). Att. 7, 9, 4 de reliquis quid est deterrimum. NEP. Them. 4, 3 de servis suis quem habuit fidelissimum. 9, 1 aetate proximus de iis qui *eqs.* OV. epist. 17, 37 tu de rapidis immansuetissime ventis. met. 12, 586 de fratris longe gratissime natis. LIV. 3, 19, 9 humillimus de vestra plebe. PETRON. 66 de scriblita quidem non minimum edi. PS. QVINT. decl. 19, 1 novissimum de malis. Sept. Sev. 8, 13 plurimos de exercitu. SCHOL. Cic. Bob. p. 16, 29 Hild. qui de omnibus instructissimus fuit. p. 127, 5. VVLG. I par. 19, 10 viros fortissimos de universo Israel.

4 *coniungitur cum* ***materia*** *vel re,* ***ex qua quid fit,*** *consistit, omninoque de condicione rerum vel personarum mutata, notione quadam exeundi adhuc subeunte.* ***facere*** *aliquid vel aliquem de aliqua re vel aliquo. usus per omnem latinitatem frequens, ex. gr.*: PLAVT. Most. 863 **faciunt** de (a *codd.*) malo peculium quod nequeant ⟨de bono⟩. CATO agr. 18, 7 de glarea et calce arenato primum corium facito ... de testa arida pavimentum struito. 43, 2. 83 *saepe.* 65, 2 de matura olea oleum fieri. TITIN. com. 100 noctem facere . . . de die (*in imag.*). VARRO ling. 5, 116 lorica quod e loris de corio crudo pectoralia faciebant. 5, 133. rust. 1, 49, 1 de his manipulos fieri. *persaepe.* CIC. Quinct. 55 de scurra . . . divitem fieri. Phil. 5, 18 de templo carcerem fieri. Brut. 241 de Staieno Aelium fecerat. fat. 18 ut de nihilo quippiam fiat. LVCR. 2, 824 nigros fieri nigro de semine cygnos. 5, 440 molesque coorta omne genus de principiis. PVBLIL. C 5 facies de stulto improbum. TIB. 2, 1, 59 de flore coronam fecit (OV. fast. 1, 345 *al.*). PRIAP. 42, 2 de cera facta dat tibi poma. OV. am. 1, 10, 8 quidquid magno de Iove fecit amor. 2, 19, 28. 3, 12, 31 ars 1, 107. 2, 564 de duce terribili factus amator erat. met. 3, 326 deque viro factus . . . femina (Ib. 455 met. 14, 147. 588. 15, 550 fast. 1, 700 Pont. 3, 7, 3. AVSON. 69, 16 factus femina de puero). 11, 314 candida de nigris et de candentibus ... atra facere (CELS. 6, 6, 1 de nigro aliquid albidum factum). *saepe.* VITR. 2, 1, 2. VAL. MAX. 3, 7, 1e deque accusatore Scipionis venerator factus est. SCRIB. LARG. 244 PETRON. 63. 69. 70. 72. 74. 105. MART. 7, 10, 2 quid ad te, de cute quid faciant ille vel ille sua. 7, 57, 1 Castora de Polluce Gabinia fecit Achillan. 14, 44, 2 *al.* IVV. 6, 186 quae de Tusca Graecula facta est. 7, 197 fies de rhetore consul ... fiet de consule rhetor (PLIN. epist. 4, 11, 1 ut exul de senatore, rhetor de oratore fieret). FLOR. epit. 2, 6, 18 pons de cadaveribus ... factus. 2, 6, 30 fecerunt de servis se virtute Romanos. *al.* APVL. met. 1, 12 de Aristomene testudo factus (*iocose*). MIN. FEL. 33, 3 de paucis innumeri facti, de egentibus divites, de servientibus reges. CYPR. epist. 55, 16. 63, 12. sent. episc. 87 fieri de adversariis amici. *saepe sim.* PANEG. 10, 8 faciunt licentiam de potestate. LAMPR. Alex. 25, 4 nemus thermis suis de privatis aedibus . . . fecit. VOPISC. Aurelian. 35, 1 coronas eum fecisse de panibus. CAPITOL. Maximin. 33, 1 SPART. Hel. 5, 7

TREB. Gall. 16, 2 *al.* IVST. 3, 2, 2. 7, 2, 11. 34, 2, 5. ITIN. [Silv.] 4, 4 altarium de lapidibus factum. *al.* OPTAT. 2, 10 p. 47, 14. 3, 4 p. 83, 20. 3, 11 p. 99. 3, 12 p. 101, 2 *persaepe* ZENO 2, 14, 3. 2, 43, 19. SERV. georg. 2, 444 *al.* VEG. mil. 3, 17 *al.* HIER. epist. 79, 10 *al.* VVLG. gen. 6, 14 fac tibi arcam de lignis. *persaepe sim.* PAVL. NOL. epist. 2, 4 facti sumus de hostibus cives, de longinquis proximi, de ovibus pastores. AVG. civ. 17, 12 templum dei de hominibus factum, non de lapidibus. 21, 7. MARCELL. med. 17, 17 sorbitiones de porro capitato factae (*10^{ies} sim.*). MART. CAP. 4, 352. LEO M. serm. 12, 2 de inimicis reconciliatos . . . facit. AVELL. p. 36, 20 de episcopo fit laicus. PETR. CHRYS. serm. 101 p. 484^{B} CLAVD. MAM. anim. 27, 25 ENNOD. epist. 2, 1 p. 38, 5 GREG. TVR. Franc. 3, 18. 7, 31 *saepe.* DRAC. Romul. 10, 22 fecit de matre novercam. *verbum faciendi subaudiendum*: VARRO Men. 432 locat (*i. conducit*) sibi amiculam de lacte et cera Tarentina. ling. 5, 133 laena quod de lana multa. CIC. rep. 2, 47 de rege dominus. BELL. Hisp. 18, 8 crure de ligno. VERG. ecl. 7, 31 levi de marmore tota stabis (georg. 3, 13 templum de marmore. 4, 457. 6, 69. VAL. FL. 5, 187 quem ... Pario de marmore iuxta stat soror). *saepe sim.* 3, 166 laxos tenui de vimine circlos. Aen. 7, 688 lupi de pelle galeros tegmen habent capiti. COPA 13 violae de flore corollae. HOR. sat. 2, 8, 46 garo de sucis piscis Hiberi. OV. ars 3, 68 hac mihi de spina grata corona datast. fast. 3, 184 de canna straminibusque domum. 4, 743 *saepe.* LIV. 33, 25, 2 de argento multaticio tria signa aenea ... posuerunt. MANIL. 4, 46 consul totiens exul, deque exule consul (*cf. p. 59, 75*). VITR. 2, 8, 5. 3, 3, 5 de materia trabes perpetuae. 8, 6, 14. LVCAN. 9, 698 fero de sanguine rores. PETRON. 66 panem autopyrum de suo sibi (*nescio an huc referendum*). PLIN. nat. 34, 46 *colossus* de parvis admodum suculis. MART. 3, 77, 6. 4, 4, 10 ceromata faece de Sabina (*i. ex putrido oleo*). IVV. 5, 165 signum de paupere loro. VLP. dig. 32, 55, 10. 32, 70, 9. MIN. FEL. 20, 4 de hominibus aves et feras. TERT. scorp. 10 vincula de zonis. ieiun. 15 hodiernum de Pythagora haereticum. resurr. 4 in integrum de corrupto, in solidum de casso, in plenum de inanito. 12 de fraudatrice servatrix. *saepe sim.* CYPR. hab. virg. 21 de armillis et monilibus catena pretiosa. ARNOB. nat. 2, 21. 3, 21 SYMPH. 211 de pecudis dorso pecudes ego terreo cunctis (*i. flagellum*). AVSON. 69, 4 pavaque de pavo constitit ante oculos. 344, 5 HIER. epist. 29, 6. 46, 6 *saepe.* AVG. doctr. christ. 2, 40, 60 vasa . . . de auro et argento. *al.* AVIAN. fab. 23, 1 de marmore Bacchum (*i. marmoreum*). DRAC. Romul. 2, 42 Iuppiter . . . de fratre maritus. 9, 155 dicens de rupe maritum *sese facturam.* GREG. TVR. glor. conf. 10 glor. mart. 10 Mart. 1, 34 *al.* CATO agr. 23 defrutum inditum in mustum de musto lexivo coctum (38, 4 *al.*). L. CRASS. or. frg. Cic. orat. 222 cur de perfugis nostris copias comparant contra nos (*potest etiam ad B 3 a β trahi*). CIC. inv. 1, 67 de una quoque parte potest alicui videri posse consistere (TERT. idol. 2 alioquin in modico consisteret et diaboli ingenium de militia et dei dominium de disciplina). Tim. 13 quod *vinculum* ex se atque de iis quam stringit quam maxime unum efficit (OV. met. 9, 743 num me puerum de virgine efficiet? TERT. adv. Marc. 5, 10 de animali efficitur spiritale). LVCR. 1, 191 quidque sua de materia grandescere. 4, 1229 partus duplici de semine constat (APVL. mund. 20 Plat. 1, 8. SERV. gramm. IV 465, 28 [*sed alibi apud eundem ablat*]. AVG. civ. 8, 2. MACR. sat. 7, 5, 17 ex calido et frigido, de sicco et humido constamus [*nota variationem*]. *saepe*). VERG. Aen. 6, 848 vivos ducunt (*i. procudunt*) de marmore vultus (VITR. 2, 3, 1 non enim de harenosa neque calculoso . . . sunt ducendi *lateres*). CVLEX 397 lapidem lēvi de marmore *formans* (VVLG. gen. 2, 7 formavit hominem de limo terrae. *persaepe sim.*). TIB. 1, 1, 40 *pocula* de facili composuitque luto (APVL. apol. 10 crinem . . . quasi improbi comissatoris de sertis et canticis compositum [*in imag.*]. LACT. inst. 3, 25, 7 civitatem de sapientibus. MART. CAP. 9, 956 quod *chroma* de hemitoniis componitur). OV. met. 2, 554 texta de vimine cista (SIL. 5, 48 texens de vimine massam). 5, 616 Iuppiter inque deum de bove versus erat. trist. 2, 489 de qua fingantur pocula (TERT. adv. Marc. 2, 4 finxit de limo *hominem. saepe.* LACT. inst. 2, 2, 24 simulacra ... de terra). STAT. silv. 4, 9, 24 caesis pillea suta de lacernis. Theb. 2, 705 tibi, Pallas, honorem sanguinea de strage parat (*potest pro abl. instr. accipi*). MART. 6, 49, 1 non sum de fragili dolatus ulmo ... viva (*i. vivaci*) generata de cupressu. 9, 75, 7 exstruit thermas de marmore (10, 79, 3 HIER. epist. 14, 10, 2 in Ezech. 9, 29, 8 *saepe*). FRONTO p. 141, 17 N. aliud prandium gubernatori commune et aliud pugili de integris tergoribus (*i. ex integris suum dorsis constat*). GELL. 2, 26, 11 fulvus ... de rufo atque viridi mixtus. APVL. mund. 20 de syllabis voces pariunt. TERT. nat. 1, 14 de bove et de ariete et hirco cornuti dei. apol. 22 quomodo de angelis quibusdam ... corruptis corruptior gens daemonum evaserit. spect. 17 summa gratia eius de spurcitia plurimum concinnata est. idol. 8 qui de tilia Martem exsculpit. pudic. 10 eris iterum de moecho christianus. 20 conversum enim hominem de pristino carnis habitu in candorem fidei. anim. 5 *animam* de manifestis corporalibus (*i. elementis*) effingunt *Hipparchus et Heraclitus.* adv. Hermog. 12 si demutabitur natura in materia de malo in bonum. 16 de materia malum condidit (LACT. epit. 22 [27], 2 *cum mundum* de nihilo condidisset). COMM. instr. 1, 27, 21 vivum te de mortuo

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

reddit (PAVL. NOL. epist. 11, 9 ut de temporalibus aeterna reddantur. HIST. Apoll. rec. A B 13 de sene iuvenem reddidit). LACT. inst. 2, 4, 32 de qua *materia* dei ... fabricati. opif. 10, 11 de duobus universa compacta (PS. HIL. dedic. eccl. p. 880[D]). epit. 22 (27), 2 hominem ... de limo figuratum. CET. FAV. 19 p. 301, 26 de cerro ... coaxationes. AMM. 29, 1, 29 construximus de laureis virgulis mensulam. VVLG. III reg. 6, 7 *domus* de lapidibus . . . aedificata est (GREG. TVR. Franc. 1, 10). Is. 44, 15 de reliquo ... operatus est deum. CLAVD. carm. min. 7, 1 dedit ... uno de marmore vultus. AVG. civ. 4, 34 populum suum ... de paucissimis multiplicavit. 8, 24 quidquid tale de materiis licet affabre effigiatis. ENNOD. epist. 2, 1 p. 38, 5 opusc. 2, 108 p. 320, 15 ITIN. Anton. Plac. rec. A 20 *saepe*.

5 *unde* ***impensae,*** *sumptus fiunt, omninoque aliquid suppeditatur, i. q. ex: subest saepe vis instrumentalis*: INSCR. Ephem. epigr. VIII p. 123 n. 476 (*a. 135 a. Chr.*) muru(m) locavit de manubies (CORP. I² p. 195 n. 18 de manubiis Cimbris ... aedem ... fecit. CIC. dom. 102 rep. 2, 31 *al.*). PLAVT. Asin. 311 omnes de nobis carnificum concelebrabuntur dies. Aul. 294 non poterat de suo senex obsonari filiai nuptiis (Persa 122. CIC. Att. 16, 16, 5 pecuniam numeravit de suo. *perfrequens in titulis, ex. gr.*: CORP. I 1237 [X 1550]. 1246 [X 852]). PLAVT. Bacch. 98 facere sumptum de tuo (Men. 149 Stich. 426 Trin. 328 *persaepe*). 512 de mea pecunia ramenta fiat plumea propensior (Men. 291 CIC. Verr. 5, 71. 6, 45. 47 *quod* de pecunia tua ... impensum. *al.* BELL. Afr. 87, 8 de sua pecunia largitus est. LIV. 31, 9, 10 ludi magni de certa pecunia voti erant. *saepissime* de sua pecunia *in titulis, ex. gr.*: CORP. I 1259 [= X 291]. 1407 [= 3777]. 1418). PLAVT. Mil. 905 ad tua praecepta de meo nihil his novom apposivi (Persa 473 Trin. 329 TER. Ad. 117). 995 qui de vesperi vivat suo (Rud. 181). Persa 540 te de aliis quam de te alios suaviust fieri doctos. Poen. 533 ubi bibas, edas de alieno. 534 de quoio ederis (Truc. 338 LIV. 3, 1, 3 *saepe*). 641 boni de nostro tibi nec ferimus nec damus (Truc. 107). Pseud. 705 laetitias de tribus ... partas. Truc. 953 de vostro vivito (COMM. instr. 2, 20, 23 in tali spes est vestra de vestro refecto [*i. satiato*]). PLAVT. Stich. 496 cras de reliquiis nos volo. TER. Ad. 940 de te (*metonymice*) largiri. CIC. Verr. 4, 105 non modo in publico, sed etiam de publico convivari (LIV. 2, 16, 7 de publico est datus *sumptus. persaepe*). epist. 9, 17, 1 de lucro ... vivimus (LIV. 40, 8, 2 de lucro tibi . . . me vivere scito). LIV. 6, 15, 10 de vestro impendatis ... de capite deducite (6, 35, 4). 7, 41, 8 ut de stipendio equitum ... aera demererentur. 35, 41, 10 de multa damnatorum quadrigae inauratae in Capitolio positae. PETRON. 75 thraecium sibi de diariis fecit, arcisellium de suo paravit. MART. 8, 38, 11 de munifica profusus arca (LAMPR. Alex. 43, 4). FRONTO p. 135, 12 N. sumptum praeturae de fisco vestro cum expendisset. ALF. dig. 19, 2, 31 de communi (7^ies^ *apud* ICTOS). IAVOL. dig. 23, 3, 57 de peculio ... praestare (MAECIAN. dig. 49, 17, 18, 1 MARCELL. dig. 42, 8, 12 *saepe apud* ICTOS). SCAEV. dig. 22, 3, 27 solvi volo de substantia mea centum quinquaginta, quae ego ex reditibus praediorum eius de calendario ... in rem meam converti. 32, 34, 2 ex reditibus bonorum eorum ... aes alienum exsolvere, non de proprio (APVL. met. 10, 23 CAPITOL. Pius 4, 9 Gord. 4, 6 VOPISC. Tac. 10, 5). 33, 2, 17 de quorum *praediorum* reditu ludos edi (PAPIN. dig. 32, 11). PAPIN. dig. 17, 1, 54 si de summis suis . . . pretium dederit. 17, 2, 81 de societate constituendam dotem. 31, 70, 2 restituere de pretio rerum venditarum. 34, 1, 10 de cuius sorte ... alimenta praestaret. 36, 1, 60 (58), 2 de fructibus ... fenus non solverit. 50, 1, 15, 2 tantumque alterum de suis bonis . . . solvere (VLP. dig. 24, 1, 32, 8 *al.*). TRYPH. dig. 27, 2, 6 alimenta de re sua postulat (VLP. dig. 27, 4, 3, 6 *al.*). VLP. dig. 2, 15, 8, 1 de praediis alimentum legabitur. 11, 7, 16 mulieres quasi de patrimoniis suis, ita de dotibus funerari. TERT. adv. Val. 14 *Horos* aborsum (*i. abortivum*) ut illud informet (*i. formam det*) de suis (*i. aborsi*) viribus, solius substantiae, non etiam scientiae forma. patient. 7 quomodo amicos de mammona fabricabimus nobis (*cf.* VVLG. Luc. 16, 9). adv. Marc. 4, 19 de facultatibus suis ministrabant ei *mulieres divites* (VVLG. gen. 31, 1 de illius facultate ditatus). CYPR. eleem. 12 ut nobis amicos de terrestribus lucris . . . faceremus (PAVL. NOL. epist. 13, 20 de opibus suis amicos factos). COMM. instr. 2, 22, 12 de labore tuo dona (*i. ex fructu laboris tui*. 2, 31, 14 de labore mittere debes). 2, 24, 1 qui de malo donant. 2, 24, 10 donas tu de lacrimis candidatus (*metonymice, ut videtur, de labore acerbo qui lacrimas concitet*). TREB. Claud. 14, 3 huic salarium de nostro privato aerario dabis. LAMPR. Alex. 21, 2 pecunias . . . reddendas de fructibus. 21, 9 empta de propria pecunia. 47, 1 panes urbis Romae uncia de Aegyptio vectigali auxit. 55, 2 de praeda ... suum ditavit exercitum (VOPISC. Aurelian. 7, 5 de praeda hostis, non de lacrimis provincialium vivant [*coni. Peter*, habeant *cod.*]). VOPISC. Aurelian. 3, 2 ut dent posteritati de locorum splendore fulgorem (*accedit ad vim instrumentalem*). Prob. 23, 2 stipendia de largitionibus ... erogarentur. VVLG. I Macc. 10, 44 sumptus dabuntur de ratione regis (ἐκ τοῦ λόγου). II Macc. 3, 3 ut de reditibus suis praestaret omnes sumptus. PAVL. NOL. epist. 34, 6 *ut* de suis caelestibus thesauris divitem faciat. *saepe*. ENNOD. epist. 3, 10 p. 79, 1 de propria facultate restituo quidquid ... constat expensum.

6 *pars corporis unde* ***poena*** *sumitur*: PLAVT. Asin. 276 de tergo ducentas plagas ... dabo (481 dabitur pol supplicium mihi de tergo vostro. *cf.* Epid. 65 detegetur [degetur *Nonius*] corium de tergo meo. *inde proverbium*: SEN. contr. 10 praef. 10 debuit de corio eius nobis satis fieri? [suas. 7, 14 afferri ... flagra iussit et Ciceroni ... de corio Cestii satisfecit. *v. l. 72*]). LVCAN. 4, 805 vestro de sanguine poenas ... datis. *metonymice persaepe supplicium dare, sumere, sim.*: PLAVT. Asin. 482 tibi quidem supplicium ... de nobis detur? (Mil. 502 mihi supplicium virgarum de te datur. 511 nisi mihi supplicium stimuleum de te datur. TER. Andr. 623 Haut. 138). CIC. Verr. 6, 64 de quo supplicium sumi oportet. *persaepe*. OV. met. 8, 531 de matre ... exegit poenas (TERT. adv. Marc. 5, 16). LIV. 2, 5, 5 poenae capiendae ministerium patri de liberis consulatus imposuit. VAL. FL. 6, 351 Graio poenam de corpore poscens. APVL. met. 8, 28 poenas . . . facinoris ipse de se suis manibus exposcere. *huc trahas*: TERT. nat. 1, 6 de ceteris criminibus ... poena cessat. VVLG. Iudith 1, 12 quod defenderet se de omnibus regionibus his (*i. ulcisceretur*, ἐκδικήσειν πάντα). AVG. civ. 12, 3 de vitiis naturalibus ... poenas luit.

7 *pro* ***ablat. instrumenti*** *vel* ***modi*** *sive praepos.* per; *spectat ad causam efficientem vel originem actionis. certa exempla non ante saec. I obvia, sed nonnulla priora iam proxime ad hunc vulgarem usum accedunt. inde ab* APVL. *deest apud neminem et plerisque recentioris aetatis in deliciis habetur. parvum dedi delectum*: ENN. ann. 514 *equus* de praesepibus fartus (ἀκοστήσας ἐπὶ φάτνῃ). TITIN. com. 135 toto fit in foco de lignis mi dapalis cena (*si recte traditur*). SISENNA hist. 83 de quibus ... malleolos ... fasces sarmentorum incensos. CALV. or. frg. rhet. min. p. 366, 6 Vatinium de factione divitem. CIC. Verr. 6, 173 si videor hic ... de uno isto voluisse crescere, isto absoluto ... de multis mihi crescere licebit. CVRIVS Cic. epist. 7, 29, 2 duo parietes de eadem fidelia dealbare (*proverbialiter i. una opera duo negotia conficere; possis etiam trahere ad I B 1 cf. Otto, Sprichw. p. 265*). LVCR. 2, 877 nostro de corpore saepe ferarum augescunt vires. *huc, ut videtur, trahendum* 5, 920 quae de terris ... abundant herbarum genera. MORET. 104 de lacte nitens. PRIAP. 40, 2 de quaestu (*sc. meretrix*) libera facta suo est. OV. epist. 9, 48 mater de te quaelibet esse potest (11, 62 de quo mater et uxor eris. *al. cf.* IVV. 6, 76 uxorem, de qua citharoedus . . . fiat pater. AVSON. 390, 38 deque nepote suo fiat avus proavus. *sim. v. p. 54, 69 sq.*). ars 1, 256 *aqua* de calido sulpure fumat. met. 1, 413 de femineo reparata est femina iactu. 3, 260 gravidam ... de semine magni esse Iovis. 6, 80 percussamque sua ... de cuspide terram. 7, 560 nec fit corpus humo gelidum, sed humus de corpore fervet. 15, 322 quicumque sitim de fonte levavit. fast. 3, 254 de tenero cingite flore caput. Pont. 2, 1, 44 deque tropaeorum quod sol incenderit auro, aurea Romani tecta fuisse fori. 4, 10, 64 quae *unda* proprium mixto de sale pondus habet. trist. 1, 1, 14. 3, 3, 82 deque tuis lacrimis umida serta dato. EPIST. Sapph. 148 de nostro curvum pondere gramen erat. *huc referas* SEN. epist. 29, 6 nescio enim quid de gradu (*i. pedibus, de plano*) faciat, tamquam de essedario interrogaretur. PERS. 1, 33 balba de nare locutus (1, 109 sonat hic de nare canina littera). PETRON. 66 de melle me usque tetigi. 75 labra de lucerna ungebam. TEST. porcelli p. 81 liget sibi collum de reste. SIL. 1, 229 electri gemino pallent de semine venae. HOMER. 1039 pater esse meo mitis de corpore (*i. per me*) disce. STAT. Theb. 4, 72 trunca vident de vulnere multo (*i. proeliis*) cornua. MART. 4, 88, 5 nec quae de sanguine thynni testa rubet. 7, 67, 7 putri lutulenta de palaestra. 8, 6, 10 pollice de Pylio trita columba nitet (*de scypho Nestoreo*). 9, 29, 8 nec quae Strymonio de grege (*i. grues*) ripa sonat (*potest etiam causaliter accipi*). 10, 48, 12. 12, 82, 5 laxum de pulvere follem. 13, 87, 1. 14, 12, 1 de flava loculos implere moneta. PS. QVINT. decl. 5, 13 diversitas vestra de calamitatium societate consumpta est. 5, 14 de calamitate . . . de dolore. 5, 19 interroganti responsum de lacrimis tantum gemituque reddebat. 7, 11. 8, 22. 15, 9 *al. persaepe*. GROM. p. 312 casa de littera supra scripta. 352 monticellos de terminibus circum dedimus. AMPEL. 26, 1 Tib. Gracchum de iudiciariis et agrariis legibus rei publicae statum moventem ... oppressit. IAVOL. dig. 47, 2, 91 (90) fullo actione locati de domino liberatus est. VLP. dig. 47, 2, 12, 1 nemo de improbitate sua consequitur actionem. APVL. met. 2, 4 splendet ... signi de nitore. 2, 8. 3, 8 nostraeque viduitati . . . de vindicta solacium date. 3, 20 de propria liberalitate. 7, 11 ludis de alieno corio (TERT. pall. 3 quod vulgo dictum est, de corio suo ludere. HIER. epist. 54, 5 de corio tuo saturari. *omisso* de: MART. 3, 16, 3. *cf. Otto, Sprichw. p. 92*). 7, 15 panem sibi suisque de meo parabat corio (*fere i. meo labore*). *huc fortasse pertinet* 7, 24 me de cuiusdam vastissimae ilicis ramo pendulo destinato. 8, 31 verberoni sua placuit salus de mea morte. 9, 40 inversa vite de vastiore nodulo cerebrum suum diffindere. 11, 16 preces de casto praefatus ore *sacerdos*. ITALA exod. 7, 17 (Lugd.) percutio de virga (τῇ ῥάβδῳ, VVLG. virga; *sim. saepe abl., ex. gr.*: num. 22, 23. 35, 18). I reg. 26. 8 (Lucif. Athan. 1, 15 p. 92, 23) occidam de lancea (τῷ δόρατι, VVLG. perfodiam cum lancea). MIN. FEL. 7, 5. 13, 2. 19, 4. 30, 1. 35, 1. 6 de numero vestro carcer exaestuat. 36, 1. TERT. *passim, ex. gr.*: nat. 1, 18 si feminae alicui de bestiis famosa mors est. 2, 5. 2, 13 mortalia de mortalibus, terrena de terrenis, gradus ad gradus comparantur. apol. 1 de iustitiae diligentia (*i. iustitia diligenti*) ... inquirere. 6. 10. 21. 23. 27. 39. 46. 50. fug. 1 plenius eam

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

de stilo nunc renuntiaturus. spect. 9 de contaminatis contaminamur. idol. 6 non dico cum quibus, sed de quibus vivimus. *persaepe.* scorp. 1 de cauda nocere. orat. 9 de spiritu ipsius. 18. bapt. 3 materia perfecta, laeta, simplex, de suo pura. ieiun. 10 videamus an aliquid tale nobis de vetustatibus quoque patrocinetur. 10 de delicto . . . traductus. anim. 2 de publico sensu. *saepe.* patient. 1 omnem sapientiae ostentationem de patientia praeferunt. resurr. 1 o pietatem de crudelitate ludentem (adv. Hermog. 11). 16 *calix* de diligentia ministerii commendatus . . . gladius bene de bello cruentus. *al.* adv. Val. 30 ut salutem, quam non *ut Valentiniani* de privilegio status possidemus, de suffragio actus elaboremus. adv. Prax. 18 ut illi *scripturae* de tua argumentatione succurras. adv. Marc. 1, 13 de quorum ingeniis omnis haeresis animatur. 2, 16 quia de appellatione sociantur. ACT. ARV. a. 213, 17 de nostris ann(is) augeat t(ibi) I(uppiter) a(nnos). *sic saepius, cf. etiam* TERT. apol. 35 IREN. 2, 4, 2. 2, 22, 3. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 264/265 de cera fieri turpior. GARG. MART. med. 1. 3. 45. PS. CENS. frg. 3, 2 luna de sole flammatur. CYPR. hab. virg. 2. 18. 19 patient. 13. 17 zel. 1 *saepe.* PS. CYPR. spect. 6. 9 VITA Cypr. 3 nullus nudus auxilio de potentioris manu non illo tutore protectus est. 15 NOVATIAN. Cypr. epist. 36, 2 MOYS. Cypr. epist. 31, 7 COMM. *persaepe, ex. gr.*: apol. 118. 227. 232. 235. 548 de voce mea (*i. meis verbis*). 1052 (*12^{ies}*) instr. 1, 2, 3. 1, 18, 19 nunc et ipse silet nec ullus de illo (*i. se auctore*) prophetat. 2, 18, 4. 2, 24, 14. NEMES. buc. 2, 11 de voce. 3, 64 de vitibus hastas integit. cyn. 17 quis non Semelen ignemque iugalem letalemque simul novit de paelicis (*i. Iunonis*) astu. ANTH. 246, 2 dulce de labris loquuntur. SYMPH. 25 virtutes magnas de viribus offero parvis. PERVIG. Ven. 4. 6. 14. 17. 23 (*bis*) 24 (*ter*) 39 SOL. 15, 3. 15. 53, 24. 25 ITIN. Alex. 28. 41. 43 PANEG. 9, 11. 23. LAMPR. Heliog. 19, 7 stravit et triclinia de rosa (28, 5 ut de croco sigma straverit). SPART. Pesc. 6, 8 pictum de musio (TREB. trig. tyr. 25, 4 pictura est [*ex coni. Peteri*] de museo. OPTAT. 6, 4 p. 150, 11). Geta 5, 5 easque *quaestiones* de veteribus approbare (*i. exemplis ex veteribus sumptis*). GALLICAN. Avid. 14, 8 divitem factum . . . de visceribus rei p. IVL. VAL. 1, 49 de usu illo (*sc. equorum occisorum*) ad alimonium victumque proficere. 2, 37 idque e re est de litteris iam praesciri. ARNOB. nat. 4, 33 hostili de sanguine ita se . . . cruentare. 5, 21. 7, 3. 17. 24 una commixtio quadrinis copulata de frugibus. *al.* LACT. inst. 4, 15, 17 cophini de residuis fragminibus impleti. 4, 26, 37. opif. 3, 7 fetus de suis corporibus alere non datum est *avibus*. 5, 13, 1. 5, 17 ex incerto certum . . . subvertere, cum sit promptius de certis incerta firmare. *al.* FIRM. math. 3, 9, 8 valetudo . . . illis erit de vesicae calculo. OPT. PORF. schol. carm. 5 de minio scriptum (6, *sed* 8 minio litteras scriptas). CET. FAV. 19 p. 297 loricabis de saxo. 20 p. 297. ITIN. [Silv.] 36, 2 fatigati de vigiliis et ieiuniis. 37, 2 episcopus sedens de manibus suis summitates de ligno sancto (*i. ligni sancti*) premet. 37, 3 primum de fronte, sic de oculis tangentes crucem . . . de quo *cornu* reges unguebantur. PS. HIL. dedic. eccl. p. 881^A. 882^C. OPTAT. 2, 19 p. 55, 5 de illa lingua . . . ferre sententiam. 5, 3 p. 124, 21 de trium nominum fontibus inundat. 7, 4 p. 174, 26 si oleum de se suave sit (*i. per se*). *saepe.* ZENO 1, 4, 43. 2, 10, 2 de filio hostiam parat (*i. filium sacrificat*). 2, 12, 1 filius de fide, non de aetate. LVCIF. non parc. 13 p. 237, 9 probes de scripturis sacris. 23 p. 260, 12 de Sodomorum vite, de vinea Gomorrhae sic efficit ebrium. 26 p. 266, 4 PRISCILL. tract. 2, 53. 3, 62. 73 FILASTR. 69, 5. 102, 1 *al. huc referendum puto*: AVSON. 393, 27. 419, 34 celebrant solemnes istos dies (*sc. consulatus*) . . . Roma de more, Constantinopolis de imitatione. AMM. 20, 1, 2 de tragico, quod aiunt, cothurno strepentem (27, 11, 2 *an* propter *intellegendum?*). 29, 3, 8 de fustibus . . . caesi. SERV. georg. 3, 313 Aen. 8, 343. 436. 10, 154 *saepe.* SCHOL. Iuv. 5, 41 de unguibus aurum radere. SCHOL. Hor. carm. 4, 9, 17 epod. 12, 15 *saepe* FAV. EVL. p. 11 PELAGON. 12 de incertis pedibus claudicare (14, *sed* 204 *om.* de). 236. 448. 456. 458 *saepe.* CHIRON 399 de pedes. *persaepe.* VEG. mulom. 1, 45, 2. 2, 24, 3 *al.* mil. 2, 23. 3, 17. 18. 20 *al.* HYG. fab. 67 p. 73 *saepe* FVLG. myth. 2, 2 serm. ant. 5 aet. mund. p. 134 AMBR. off. 3, 3, 17 fid. 2 prol. 4 spir. 3, 3, 14 vid. 13, 79 HEGES. 5, 53, 1. HIER. epist. 3, 4, 4 totus de apostolo armatus. 22, 28. 40, 1. 46, 12. 54, 5. 58, 6. 64, 2. 71, 1. 118, 6. 123, 7 c. Lucif. 13 in Matth. 3, 21, 12 *persaepe.* VIGIL. Hier. c. Vigil. 4 p. 390 martyres de vilissimis cereolis illustrandos. VVLG. *saepissime, ex. gr.*: deut. 32, 42 IV Esdr. 10, 27 Tob. 2, 19 Iudith 15, 8 Iob 5, 15. 7, 9 nubes expurgata de caelo (*ad quem locum adnotat* AVG. p. 523, 4 aut per caelum purgata quomodo dicimus 'de ferro purgata', ut hic significaretur auxilium sibi fuisse de caelo ut purgaretur). 31, 20 psalm. 61, 10 prov. 12, 14 eccles. 2, 24. 3, 13 Sirach 22, 2. 42, 8. Is. 33, 4 fossae plenae . . . de eo. 33, 12. 34, 6 Ezech. 32, 4 Agg. 2, 13 Mal. 1, 9. Matth. 1, 18 in utero habens de spiritu sancto. Luc. 6, 44 arbor de fructu cognoscitur (*potest etiam pro 'secundum' accipi*). 15, 16 act. 2, 30 apoc. 8, 11 *saepissime.* PRVD. psych. 500 tenui de vulnere laedit. CLAVD. 7, 26 de strage calens. PAVL. NOL. epist. 11, 10 vestiet ille te . . . agnus de suo vellere. 13, 26 quam *resurrectionem* et de verbo dei audivimus et apostolorum oculis vidimus manibusque palpavimus. 16, 4. 23, 13. 38, 9 *persaepe. apud* AVG. *prae amplitudine operum raro legitur, ex. gr.*: civ. 5, 19 p. 229 de spiritu dei virtutes habet. 9, 2 cum quo solo et in quo solo et de quo solo anima humana . . . beata est. 13, 18 p. 580. 13, 20 p. 584. 14, 4 p. 10. 14, 9 p. 21. 14, 12 p. 31. 15, 26 p. 116. 17, 7 p. 220. 18, 47 p. 330. 19, 8 p. 368. 21, 14 p. 517. 21, 24 p. 530 mus. 2, 6, 9 gen. ad litt. 3, 11 p. 76, 19 loc. hept. 2, 91 p. 557, 19 *al.* SVLP. SEV. chron. 1, 45, 4 dial. 2, 8, 6 MARCELL. med. 6, 16 de pinnula capiti illines (*plus 40^{ies} sim.*). SORAN. p. 2, 10 *persaepe* ANON. med. ed. Piechotta 143 *al.* THEOD. PRISC. eup. faen. 5 *saepe* PLIN. VAL. 5, 38 *al.* DIOSC. 1, 45 *al.* APIC. 8, 395 CYPR. GALL. gen. 133. 438 num. 118 *al.* CASSIAN. conl. 7, 26, 6 LEO M. serm. 16, 5. 29, 2. 34, 2. 42, 3 *al.* epist. 10, 5. 30, 1 EPIST. pontif. Thiel Hil. 1, 2 AVELL. p. 574, 9 LIB. geneal. chron. I p. 171, 224 de gladio et de igne morietur. CASS. FEL. 24. 52 *persaepe* PETR. CHRYS. serm. 3 p. 191^A. 27 p. 277^A *al.* ARNOB. in psalm. 57 p. 404^D SIDON. epist. 4, 14, 3. CLAVD. MAM. anim. 147, 19 de caeli domino sis beatus. FAVST. REI. serm. 24 p. 319, 17 grat. 2, 10 p. 84, 17 *al.* RVRIC. epist. 2, 33 *saepe.* VICT. VIT. prol. 1. 3, 19 *al.* SEDVL. carm. pasch. 3, 272. 5, 194 *al.* ALC. AVIT. carm. 3, 11. 5, 141 DRAC. laud. dei 1, 196. 405. 506. 682. 2, 576. 3, 270. 3, 683. Romul. 5, 218 *Camillus* extorris meruit de clade (*dub., utrum temporaliter i. q. Roma expugnata, an i. q. ex exilio*) triumphum. 8, 329 Orest. 431 *persaepe* ENNOD. epist. 1, 8 p. 17, 18. 1, 21 p. 33, 14 *aegritudinem animi* de maerore contraxi. 2, 4, 4 p. 43, 16. 2, 7, 2 p. 46, 16 *saepissime* opusc. 1, 52 p. 275, 22. 1, 86 p. 285, 2. 2, 103 p. 319, 1 *persaepe* dict. 5, 6 p. 437, 11. 12, 2 p. 461, 20 *saepe* carm. 1, 18, 8. 2, 37, 1. 2, 45, 12. 2, 67, 3. 2, 77, 11. 2, 128, 1. 2, 129, 3 ITIN. Anton. Plac. rec. A 9. 22. 26 *al.* ITIN. Theod. 1. 2. 9. 19 *al.* BREV. de Hier. p. 153, 14 CASSIOD. in psalm. 150, 5 *al.* or. frg. p. 480, 19 var. 3, 5, 5. 6, 14, 2. 6, 20, 1. 6, 24, 2 *saepissime* ANNIAN. Chrysost. hom. 1, 4 GREG. TVR. Franc. 1 praef. 1, 48. 3, 3. 4, 12. 44. 5, 39 glor. mart. 46. 50. 106 Mart. 2, 54. 3, 15 glor. conf. 79 *persaepe* ANTHIM. 12. 14 *saepe.* ORIBAS. syn. 4, 8 LEX Sal. 17, 2. 7. 41, 2 *saepe* LEX Burg. lib. const. 93 LEX Visig. 8, 4, 13 VEN. FORT. carm. 1, 9, 17. *saepe* ARATOR act. 2, 107. 230 GREG. M. moral. 3, 5. 8, 77. *saepe* ASSVMPT. Moys. 5, 4 LIB. iubil. 22, 11 CAES. AREL. suggest. p. 307. *nota*: HEGES. 5, 42, 5 de Babyloniis (*ὑπό Ios. bell. Iud. 6, 268*) . . . templum fuerat incensum.

8 *pro ablat.* ***comparationis,*** *cui subest notio separationis*: TERT. resurr. 6 p. 34 datum est esse aliquid origine generosius et de mutatione felicius . . . aurum longe alia materia, splendidior atque nobilior de obsoletiore matrice. PS. AGENN. grom. p. 11 si plus de XXX pedibus patuerit. COMM. instr. 1, 13, 2 vos de istis date priorem (*i. eum qui prior sit his duobus*). CLAVD. MAM. anim. p. 58, 15 de potissimo omnium elemento sublimius. ENNOD. epist. 5, 13, 1 numquam habuit in affectu constantiam cui facere aliud de pollicitatione (*i. quam pollicitationem*) non licuit. dict. 22, 11 p. 496, 22 non possunt subtrahi hominibus quos non intellegimus quidquam amplius habere de homine (*i. quam hominem*). EXPOS. fid. Caspari Anecd. p. 285, 21 pater *deus* non senior de filio secundum divinitatem nec filius iunior est de patre, sed una aetas. SERM. de conf. diab. 119 prius de nobis hic introisti (*πρῶτος ἡμῶν*). ORIBAS. syn. 9, 13 non minus de una emina (*in graeco gen. comp.*).

II DE TEMPORE

A *de* ***tractu temporis,*** *i. q. ex, inter, per*: d e d i e *i. q. per diem*: ARVS. gramm. VII 468, 30 de die sicut ex tempore. PLAVT. Asin. 516 ecqua pars orationis de die dabitur mihi. 826 de die potare. TER. Ad. 965 *persaepe.* *i. q. in dies*: TERT. nat. 1, 7. 10 apol. 1. 6 anim. 30 carn. 4 paenit. 12 *saepe.* HOR. sat. 2, 8, 1 de medio potare die. *adde*: APVL. met. 9, 15 de die cotidie . . . aderat. VVLG. psalm. 60, 9 de die in diem. *saepius.* d e n o c t e: PLAVT. Rud. 898 de nocte . . . abiit piscatum. CAECIL. com. 1 TER. Ad. 84 *persaepe, sed admodum raro post Augusti aetatem. nota*: ITIN. [Silv.] 27, 5 de noctu. PLAVT. Rud. 915 de nocte m u l t a impigreque exsurrexi (CIC. Sest. 75 CORP. IV 1902 *persaepe*). CIC. Arat. 339 prima de nocte. CAES. Gall. 2, 7, 1 de m e d i a nocte (7, 45, 1. 7, 60, 3. 7, 88, 7 civ. 3, 62, 2 IVV. 14, 190 *al. adde*: ITIN. [Silv.] 37, 9 alii de sera, alii de media nocte *pervigilant*). *nota*: FRONTO p. 206, 19 N. palantes de meridie (CENS. 24, 3). *cf.* CENS. 24, 2 tempus quod huic *mediae nocti* proximum est vocatur de media nocte. VARRO ling. 9, 73 de vesperi. CIC. ad Q. fr. 2, 1, 3 de mense Decembri navIges. CAES. Gall. 1, 12, 2 de tertia v i g i l i a (1, 21, 2. 3. 1, 40, 14. 1, 41, 4. 5, 9, 1 civ. 1, 63, 3. 1, 64, 8. 2, 30, 3. 2, 35, 7. 3, 75, 2. 3, 77, 1 *al.*). HOR. epist. 1, 14, 34 media de luce. *adde*: VVLG. psalm. 62, 2 ad te de luce vigilo (sap. 6, 15). GERM. frg. 4, 86 modo de (te *codd.*) vento, gelido modo protinus imbre lucet (*sc. caelum*). STAT. silv. 1, 4, 84 missum media de pace triumphum. QVINT. decl. 341 p. 347, 12 de futuro lucro est. *fortasse huc referendum*: PS. QVINT. decl. 17, 12 quae de primo tenore (tempore β) nascendi vix in contrarium victa deflectunt. TERT. test. anim. 1 nonnulli quidem quibus de pristina literatura . . . memoriae tenor perseveravit. pudic. 20 moechia de pristino recidiva (resurr. 55 de pristino perire). adv. Prax. 8 quam *voluntatem* de proximo (*praevalet hic notio temporalis*), immo de initio noverat. adv. Marc. 1, 25 si de futuro erutus es, cur non et de praesenti (*sc. tempore*). *sic saepe.* ITALA deut. 24, 5 (Lugd.) de recenti (*προσφάτως*, VVLG. nuper). II Macc. 7, 9 (Hil. c.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Const. 6) iniquus de praesenti vita nos perdis (ἐκ τοῦ παρόντος, VVLG. in praesenti vita. GREG. TVR. Franc. 2, 32). CYPR. domin. orat. 35 nullum de nocturnis tenebris esse orantibus damnum potest. *cf.* 36 nulla sint horis nocturnis precum damna. ACT. Arv. a. 219, 6 sacerdotes de Saturnalibus primis Flavium . . . mag(istrum) creaverunt. VVLG. I par. 9, 25 veniebant in sabbatis suis de tempore usque ad tempus (*i. subinde,* ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν). DIONYS. EXIG. inv. cap. Ioh. prol. de multis ignoratum temporibus. GREG. TVR. glor. mart. 83 omne incendium cessit de momento. *nota singulare*: BELL. Hisp. 33, 4 de tempore cenat (*i. in tempore, tempestive*).

B *i. q.* ***inde ab, post,*** *statim post*: PLAVT. Most. 697 non bonust somnus de prandio. CIC. Phil. 2, 39 eum de Pharsalica fuga Paphum persecuti sunt. CATVLL. 63, 44 de quiete molli. LVCR. 5, 651 ubi de longo cursu sol ultima caeli impulit. 6, 290 quo de concussu sequitur gravis imber. LIV. 5, 48, 6 diem de die (*i. continuo*) prospectans (25, 25, 4 SEN. benef. 2, 5, 4). TERT. nat. 1, 11 *Tacitus* refert Pompeium Magnum de Iudaeis debellatis captisque Hierosolymis templum adisse. pudic. 7 qui de facinore moechiae . . . restitui per paenitentiam possit. anim. 26 si ipse animam de prima aspiratione (*i. simul cum*) potabat Platonico more. resurr. 13 florebis . . . velut phoenix, id est de morte, de funere (COMM. apol. 863 immortales facti de morte. SEDVL. carm. pasch. 2, 23 ne imago dissimilis de morte foret. *sed* op. pasch. 2, 2 p. 198 *in gemino loco* ex morte). TERT. adv. Marc. 2, 6 de institutione ascripta est illi. 4, 7 subicit oculos de facto. 4, 23 qui de infantia primus (*i. qui ab infantia incipit*). ITIN. [Silv.] 26 quadragesimae de epiphania . . . celebrantur. 27, 7 usque in mane, id est de hora lucernarii (29, 1). 29, 6 de sabbate . . . usque in quinta feria. 30, 2 de die crastino, *hora* nona (36, 5. 37, 8 *al.*). 44, 1 de alia die quinquagesimarum . . . ieiunant. SCHOL. Cic. Bob. p. 25, 24 Hild. de proscriptione Sullana fundum emerat. CHIRON 952 nona *hora* de opere (*i. statim post opus*). HIER. vir. ill. 2 hic de utero matris sanctus fuit. AVG. civ. 5, 2 p. 193 conantur efficere de intervallo exiguo temporis. 11, 7 p. 469 istos dies notos non habere vesperam nisi de solis occasu nec mane nisi de solis exortu. 21, 26 quae de primi peccati perpetratione concepta est. VICT. VIT. 3, 29 omnis simul civitas . . . de proximo (*i. statim*) ad Hispaniam confugiunt. GREG. TVR. Mart. 4, 41 quod est in crastinum de (*i. post*) festivitate. ANTHIM. 41 si de pluribus diebus fuerit (*opponitur* recens). ENNOD. dict. 3, 5 p. 434, 22 non fuit advena benignitas quae naturae innixa radicibus de cano flore germen ostendit. carm. 1, 9, 110 hunc tibi de primis et adhuc reptantibus annis . . . voveo. GREG. TVR. Mart. 2, 15 in crastina die de sancta festivitate.

III DE ARGUMENTO ET CAUSA

significatur ***causa efficiens*** *pro ablativo causae i. q.* ***ob, propter.*** *longe saepissime leguntur locutiones* de re, de causa, *sed ubique cum pronomine vel adiect. coniunctae. ex ingenti exemplorum copia haec sufficiant*: de re: ENN. ann. 237 magnam cum lassus diei partem fuisset de summis rebus gerundis. PLAVT. Epid. 158 de re argentaria iam in senatum convocabo. Merc. 365 sollicitus mihi nescio qua ⟨de⟩ (*add. Luchs*) re videtur. Mil. 1411 te nociturum non esse homini de hac re nemini. Poen. 317 socordia . . . :: qua de re, obsecro? 951 de mea re huc veni. TER. Andr. 184. 227. CATO or. frg. 11, 3 de ea re oratores Romam profectos. CAECIN. Cic. epist. 6, 7, 2 cum de alia re immolaret. *nota* qua de re, *i. cur*: LVCIF. Athan. 1, 34 p. 127, 3. 1, 39 p. 135, 25. 136, 3 non parc. 11 p. 232, 13. 18 p. 248, 13. 34 p. 281, 25. de causa (*cf. vol. III p. 672, 27 sqq.*): TER. Hec. 757 de tali causa. Phorm. 404. 900 RHET. Her. 2, 13, 20. 2, 17, 25 VARRO ling. 5, 76 *al.* CIC. inv. 2, 63. 2, 141. PLAVT. Aul. 700 ibo intro, ubi de capite meo sunt comitia. Bacch. 233 de amittenda Bacchide aurum hic exiget. 709 de ducentis nummis primum intendam ballistam in senem. Cas. 415 de labore *cor* pectus tundit. Curc. 81 de odore adesse me scit. 478 alteri de nihilo audacter dicunt contumeliam (Mil. 1409 Truc. 769 TER. Hec. 727 *al.*). Merc. 384 hunc aggrediar de illa. Pseud. 661 ut lassus veni de via, me volo curare (*cf.* CIC. rep. 6, 10 me de via fessum. ac. 1, 1. GELL. 16, 6, 2 fessus atque languens animus de aestu maris). Trin. 215 de eorum verbis . . . prosilui amicum castigatum (TER. Haut. 263 de nostris verbis errat). Truc. 486 qui et convicti et condemnati falsis de pugnis sient (RHET. Her. 1, 11, 20 damnatus de pecuniis repetundis. LEX Iul. munic. [Corp. I 206] 111 deve d(olo) m(alo) condemnatus est. *sic persaepe cum verbis damnandi*). PLAVT. Truc. 632 mihi de vento misere condoluit caput. TER. Ad. 405 adortust iurgio fratrem . . . de psaltria istac. Eun. 457 ecquid nos amas de fidicina istac. Hec. 251 adii te heri de filia. LEX agr. (Corp. I 200) 17 de ea re in ious adierit (24. 30 *persaepe sim. praecipue in titulis et apud* VLP. dig. *cf.* CIC. Q. Rosc. 13 de quo nomine ad arbitrum adisti, de eo ad iudicium venisti). RHET. Her. 4, 9, 13 de finibus bellum gererent (CIC. off. 2, 26 bella aut pro sociis aut de imperio gerebantur. LIV. 30, 31, 4. OV. met. 13, 612 diversa populi de parte feroces bella gerunt. *al. possunt etiam* περί *intellegi*). SISENNA hist. 69 duo cohortes de subsidio procedunt. CIC. S. Rosc. 87 qui societatem coieris de municipis . . . fortunis. 90 de veneficiis accusabant (*saepe.* LEX Vrson. [Corp. II 5439] 124, 4 de indignitate). Verr. 3, 112 cuius de meritis . . . fuit aena tabula fixa . . . in curia. de orat. 2, 274 de ambitu postulatum. *saepe.* off. 1, 39 de captivis commutandis Romam missus est (*persaepe*). 2, 26. Att. 4, 1, 6 cum senatus de annona haberetur. *saepe.* 7, 2, 7 de rauduscula Numeriano multum te amo. 10, 4, 8 apud ipsam plebem offendisse de aerario. ad Q. fr. 3, 2, 2 satis est quod mihi instat de Milone. LVCR. 1, 384 duo de concursu corpora lata si cita dissiliant (*potest etiam vi temporali accipi*). 5, 154 tenues de corpore eorum. SALL. Iug. 73, 2 Marium fatigantem de profectione. 112, 3 *ut* de pace in colloquium veniretur (113, 2 NEP. Dat. 11, 1 *al.*). VERG. georg. 4, 81 nec de concussa tantum pluit ilice glandis. OV. am. 3, 5, 6 umida de guttis lene sonantis aquae. epist. 16, 18 laudem de me nullus adulter habet. met. 10, 49 incessit passu de vulnere tardo (VAL. FL. 6, 65 gravior [*i. tardior*] de vulnere). Ib. 528 de morsu . . . cadas. Pont. 3, 2, 22 utque habeant de me crimina nulla. LIV. 5, 27, 10 de re nova vocato senatu. 25, 12, 11. VITR. 1 praef. 2. 10, 1, 5 inventum de necessitate, ut vestitus. *nota*: SEN. contr. 2, 7 pr. illam appellavit de stupro (*i. ad impudicitiam compellere.* VAL. MAX. 6, 1, 7 *cf.* 6, 1, 12 de stupro compellare). 3 praef. 16 libuit Ciceroni de Cestio in foro satisfacere (*ambigue, potest enim propter Cestii actionem vel ex Cestio intellegi*). contr. exc. 3, 5 appellare debui de nuptiis patrem. 5, 6. 7 praef. 1. 7, 2 (17), 2. SEN. Thy. 660 de triumpho picta . . . chlamys. benef. 5, 8, 4 de vi non tenetur. CVRT. 10, 5, 13. PLIN. nat. 15, 125 de fugitivis et Spartaco laurea coronatus. QVINT. inst. 4, 2, 30 reum de moribus fecit. HOMER. 844 deflens . . . tristi de clade sodalis. STAT. Theb. 1, 685 Arctois si quis de solibus horret (*i. alget*). 3, 608 socii de sanguine Achivi. 12, 547 cui . . . laudis semina de nostris aperit Fortuna ruinis. PS. QVINT. decl. 18, 4 IVV. 6, 221. TAC. ann. 1, 74 de pecuniis repetundis ad reciperatores itum est. SVET. Iul. 15 Catulum de refectione Capitoli . . . vocavit. 44 Nero 20. FLOR. epit. 2, 6, 38 cui *Scipioni* iam grande de Africa nomen fata decreverant. FRONTO p. 211, 6 N. forsan rem de titulo contemnant. AVR. Fronto p. 78, 7 N. cras me de hoc verbo tibi . . . defendam. VLP. dig. 34, 3, 5, 4. 42, 7, 2, 1. PAVL. dig. 4, 8, 32, 6 de famoso delicto ad arbitrum itum est (4, 8, 32, 16). *plus 200^ies apud* ICTOS, *praecipue cum verbo tenendi, sim., ex. gr.*: IVLIAN. dig. 21, 2, 61 GAIVS dig. 4, 3, 39 MARCELL. dig. 23, 3, 59 APVL. met. 1, 23. 5, 19. 8, 8 Thrasyllus praeceps alioquin et de ipso nomine temerarius. 8, 9. 10. 20 de fletu ac voce ipsius . . . vivere illum quidem sentiam. apol. 59 ne tu beluam . . . de facie improbares. 64 Socr. 17 p. 158. Plat. 2, 20 quod de animae immortalitate confidat. MIN. FEL. 4, 5 de itinere requiescere. 7, 3 ludorum offensi Iovis de somnio plebei hominis iteratio. TERT. *persaepe, ex. gr.*: nat. 1, 4 mali de suo malo radiant. 2, 12 adhuc de Saturno immorabor. apol. 4 de solo nomine puniunt facta. 7 de homicidio. 9. 15. 18 spect. 5. 6. 7 (*10^ies*). test. anim. 1 de incredulitate. 2 de conscientia. idol. 2 de hoc. scorp. 1 de affectibus applicant *caudam.* 6 artes corporum et vocum de praestantia expendere. *al.* orat. 19 de stationum diebus . . . interveniendum. *al.* pudic. 5 de paenitentia officio sedent. *saepe.* anim. 33 de pristinis . . . rotis gratulabuntur. *saepe.* patient. 11 -si parvula de sua mediocritate contemnas. resurr. 13 de singularitate famosum, de posteritate monstruosum (*de phoenice*). *saepe.* adv. Val. 14 Enthymesis de actu fuit. *saepe.* adv. Marc. 1, 4 de singularitate praestantiae suae. 1, 8 de ignoto deo provocare. 2, 16 de incorruptibilitatis proprietate felix. 3, 14 de tempestivitate decoris . . . blandiebatur. 5, 14 Iudaeos de ignorantia suggillasset. CORP. VIII 2232 (*saec. III, ut videtur*) de pecoribus (2234. 2235. 2236). PORPH. Hor. epod. 17, 19 cruciatum de carminibus illius patiatur. CYPR. *persaepe, ex. gr.*: domin. orat. 11 ut quomodo nos nobis placemus de deo patre, sic sibi placeat et ille de nobis. 23 ad Donat. 16 epist. 58, 1. 64, 3. 67, 5 hab. virg. 17 idol. 5. 13 laps. 20 zel. 5 VITA Cypr. 15 COMM. apol. 324. 603 nil sua de causa tractat (*i. sibi consulit*). instr. 1, 35, 2 belias (*i. diabolus*) servator fuit de invidia plasmae (*i. creaturae*). SOL. 2, 27 *Marsi* de avita potentia deberi sibi sciunt servitium venenorum. 5, 22. 8, 7. 20, 13. 26, 5. 40, 13. 52, 4. PANEG. 3, 5 de ceteris veniam peto. 9, 8 de reliquiis belli metu. VOPISC. Car. 2, 4 *res publica* passa tempestatem de moribus regiis. IVL. VAL. 1, 11 felle de nimia indignatione suffusus. 2, 27 imago quaedam Xerxi vel ob memoriam maiorum vel de picturae gratia spectabilis. ARNOB. nat. 6, 10 dirus sanguineo de colore. FIRM. err. 7, 3 de morte filiae. OPTAT. 1, 19 p. 20, 25 de ordinatore suo . . . meruit infamari. 1, 19 p. 21, 6 quassetur illi caput de paenitentia. 1, 20 p. 22, 9 erubesci de crimine (VVLG. Sirach 41, 21 erubescite . . . de fornicatione . . . de mendacio. *saepe apud* AVG.). 2, 1 p. 35, 10. 7, 5 p. 178, 4 LVCIF. Athan. 1, 8 p. 79, 1. 1, 44 p. 145, 13. AVSON. 232, 2 de patre timendus. IMP. Gratian. Auson. 419, 71 de occupatione causari (*i. se excusare*). DICT. 6, 13. AMM. 14, 6, 17 cum otiosis plebeis de vicinitate coniunctis. SCHOL. Iuv. 6, 615 de nimia impotentia furens. SCHOL. Cic. Bob. p. 10, 4 Hild. *al.* CLAVD. DON. Aen. 2, 785. 3, 116 *al.* HIER. epist. 6, 6, 1. 22, 3, 1. 22, 8, 3. 74, 1 non venit de incuria in amicos, sed de ignorantia. in Gal. 6, 4 p. 522 in Matth. 1, 8, 34. 1, 10, 12 *saepe.* PAVL. NOL. epist. 5, 20 offensam . . . vereri de epistula tam loquaci. 15, 4 tristis de fame prandii placaretur nobis de refectione cenandi. 16, 6. 7. 18, 2. 20, 1. 29, 7. 31, 6. 43, 5. 44, 2 *saepissime.* carm. 16, 43 gregem pavidum de tempestate

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

recenti. 20,161 magis infelix de prosperitate. AVG. civ. 1,12 quanto minus debent de corporibus insepultis insultare christianis. 3,15 p. 118. 3,31 p. 143. 4,10 p. 159. 7,24 p. 304. 8,19 p. 349. 13,13 p. 572. 15,10 p. 76. 20,24 p. 468 *persaepe.* MARCELL. med. 1,62 si de capitis dolore difficilis somnus sit... si de sole caput doleat. PLIN. VAL. 5,43 de pluvia cavendum. CASSIAN. inst. 12,27,1 conl. 10,10,5. 11. 22,3,1. 24,2,2 *saepe.* LEO M. serm. 61,2 epist. 14,12 AVELL. p. 8,20. 15,30. 469,22. 481,21 PROSP. in psalm. 110,1. 112,1. 144,2. HYD. chron. II p. 31,199 securi de reverentia dierum. PETR. CHRYS. serm. 4 p. 196[A]. 76 p. 415[C] FAVST. REI. grat. 1,9 p. 27,18. 2,2 p. 61,15 RVRIC. epist. 1,2. 2,4. 15 *saepe.* VICT. VIT. 1,23. 2,6 *al.* SEDVL. op. pasch. 2,6 p. 202,15. ENNOD. epist. 1,19,1 p. 30,24 mihi uni contigit de offensionis merito evenisse quod gaudeam. 2,8,2 p. 48,5. 2,27,2 p. 69,10. 3,16,2 p. 84,15. 3,33,1 p. 95,13. 8,13,1 p. 209,17 *persaepe.* opusc. 2,121 p. 324,22 *saepe.* dict. 4,3 p. 436,3. 10,14 p. 454,3 *saepe.* carm. 1,5,51. 1,9,69 CASSIOD. or. frg. p. 478,1 var. 2,41,1. 5,16,1. 11,40,9 *persaepe.* ANNIAN. Chrysost. hom. 4,10. GREG. TVR. Franc. 5,32 si de hoc facinus culpabiles. ANTHIM. praef. sani de paucitate ciborum. LEX Burg. lib. const. 39,5 VEN. FORT. carm. 4,3,4. 10,1,60 *al.* ASSVMPT. Moys. 5,1 GEST. Pilat. 1,2,6 BENED. reg. 7.

IV DE RELATIONE

spectat ad **materiam, fundamentum, argumentum** *rei agendae omninoque ad* **rem** *vel* **personam** *quibus actus quilibet affectusve nititur*: A *i. q.* **circa, super, περί, ἐπί:** 1 *cum* **verbis,** *praecipue* **dicendi,** *scribendi,* **sentiendi, declarandi,** *cogitandi,* **iudicandi, sciendi,** *cognoscendi, monendi, necnon* **agendi,** *faciendi. sim.*: abnuere: SALL. Iug. 84,3 de ullo negotio. *al.* absolvere: CAEL. Cic. epist. 8,8,3 de repetundis. *al.* (*potest etiam localiter accipi. v. p. 51, 53*). accipere: VARRO rust. 1,1,9 de reliquis. de orat. 2,3 *saepe.* accomodare: CIC. epist. 13,2 ei de habitatione. addere: CIC. Tull. 43 CAES. Gall. 5,41,4 *al.* addubitare: CIC. nat. deor. 2,118 *al.* adhibere: AVG. civ. 19,18 quam *differentiam* de Academicis novis Varro adhibuit. adhortari: CIC. Att. 2,14,2 CAES. Gall. 7,17,2 *saepe.* adicere: LIV. 35,12,14 de Hannibale. 38,12,4 *al.* adire: LEX Iul. munic. (Corp. I 206 *a. 46*) 44 quo quomque de ea re aditum erit. adiurare: CAPITOL. Gord. 12,2 de quibus. adiuvare: CIC. epist. 1,9,5 de monumentis meis... de vi nefaria. admirari: VARRO rust. 2,3,5 CIC. Mur. 39 *al.* admonere: VARRO ling. 6,40 *al.* adniti: CIC. Att. 6,8,5 LIV. 5, 25,12 *al.* adnuere: PETRON. 18 de hac medicina. adscribere: LIV. 38,38,18 de Hannibale. adversari: PLAVT. Aul. 141 de istac re. advertere: CIC. Tull. 41 *al.* afferre: CIC. Lig. 17 *al.* affici: CIC. Att. 12,41,2 de fano. affirmare: CIC. Phil. 13,43 *saepe.* affligi: CIC. Att. 11,1,1. agere: ENN. ann. 555 PLAVT. Pseud. 85. 1221 Trin. 595 *persaepe.* VARRO rust. 2,2,6 qua de re agitur. *in formula iuris, praecipue in titulis, ex. gr.*: LEX Rubr. (Corp. XI 1146 *a. 49*) 1,23. *nota*: TERT. spect. 9 res equestris retro (*i. antea*) simplex: de dorso agebatur (*potest locali sensu accipi*). agitare: SALL. Iug. 30,1 de facto consulis. allegare: TERT. nat. 2,12 de statu antiquitatis. alludere: VOPISC. Tac. 16,3 de qua *imagine.* altercare: APVL. met. 6,26 de mea nece. 9,3 *al.* ambigere: TER. Haut. 499 LEX agr. (Corp. I 200) 33 *saepe.* angere: CIC. Att. 7,22,1. animadvertere: VARRO rust. 1,62 CIC. Att. 11,22,2 *al.* annotare: QVINT. inst. 1,4,17 *saepe.* annuntiare: APVL. met. 8,1 de eius exitio. TERT. scorp. 2 ITALA act. 8,12 (cod. p). anquirere: CIC. off. 1,125 *al.* antiquari: CIC. Att. 1,13,3. aperire: PACVV. trag. 364 de istoc aperit ipsa oratio. RHET. Her. 1,6,9 *al.* appellare: PLAVT. Aul. 200 de communi re. CIC. Phil. 2,71 appellatus es (*i. monitus*) de pecunia (*cf. p. 66, 18. 22*). LIV. 42,32,8 de quo appellati (*i. provocati*) essent *tribuni plebis. al.* applaudere: HIER. epist. 22,16,1 si sibi solent applaudere... de iudicibus veris. arbitrari: CIC. Att. 12,47,3 *al.* arguere: CIC. inv. 2,37 LEX Rubr. (Corp. XI 1146) 2,33 *al.* argumentari: RHET. Her. 2,29,46 CIC. inv. 2,88 *al.* assentire: CIC. Phil. 12,1 fin. 5,33 *al.* asserere: SPART. Hadr. 11,7 de adultorum amore. *al.* asseverare: CIC. ac. 2,35 *al.* attendere: CIC. Sull. 14 Phil. 12,26 *al.* audere: CIC. Att. 15,19,1 *al.* IVV. 2,2 quotiens aliquid de moribus audent (*fere i. dicere audere*). audire: TER. Ad. 128 de eadem re. *persaepe.* augurari: CAES. Cic. Att. 9,16,2 de me. *al.* balbutire: CIC. div. 1,5. bellare: TAC. ann. 12,60 de eo *iure.* blandiri: CIC. ad Q. fr. 2,10,2. calculare: AVG. civ. 18,53 de hac re. catechizare: TERT. idol. 10 de idolis. *al.* causari: LIV. 5,15,6 de procuratione. cavere: VARRO rust. 2,6,3 CIC. inv. 2,135. 152 *al.* cedere: VARRO rust. 3,17,9 *al.* celare: CIC. Verr. 5,29 *al.* celebrare (*i. memorare*): AVSON. 202,4 de te. censere: S. C. de Bacch. (Corp. X 104) 3 de Bacanalibus. CIC. leg. agr. 2,36 *al.* cernere: ENN. scaen. 180 de victoria. PLAVT. Trin. 479 de divinis atque humanis. *al.* certare: CIC. Verr. 2,115 LVCR. 5,1022 *al.* certiorare: VLP. dig. 13, 7,36,1 MOD. dig. 19,1,39. clamare: CIC. Verr. 6,17 Cluent. 31. *i. q. referre*: COMM. apol. 451 de domini morte. 473. cogitare: TER. Eun. 194 *saepissime.* cognoscere: SENT. Minuc. (Corp. V 7749) 1 de controversieis. *al.* BELL. Alex. 65,4 *al.* CAES. Gall. 4,5,2 (*praecipue* de adventu). VVLG. Luc. 2,17 de verbo (*i. narrare*). cohortari: CIC. p. red. ad Quir. 11 CAES. Gall. 7,10,3 *al.* coire: CIC. dom. 47. colligere: CAPITOL. Max. Balb. 15,3 quae de Maximo. collinire: TERT. pudic. 7 utrumne christiano an ethnico peccatori de restitutione colliniet. collocare: TAC. ann. 6,27 de cuius moderatione... in prioribus libris satis collocavi. colloqui: CIC. Cluent. 53 de orat. 1,26 *al.* commemorare: CIC. div. in Caec. 17 Verr. 3,110 *al.* commentari: CIC. Phil. 3,36 *al.* commereri: ARNOB. nat. 6,7 de suis... civibus. comminari: AVG. civ. 17,4 p. 211 de quibus ancillae Hierusalem. comminisci: MART. 14,117,2 de nive commenta est ... sitis. committere: CIC. Verr. 4,137. commonere: RHET. Her. 3,11,20 *al.* commovere: CIC. epist. 15,4,4 *al.* communicare: CIC. Quinct. 15 de orat. 1,66 *al.* comperire: TER. Andr. 211 *al.* complecti: QVINT. inst. 6,3,102 quae de usu ipso et modo iocandi complexus sum. componere: CIC. de orat. 2,83 *al. i. q. fingere*: TAC. ann. 16,17 de Crispino. comprehendere: PLIN. epist. 10,56,3 de iis... nihil comprehensum est. compromittere: VLP. dig. 4,8,13,1 de controversiis. conari: CAES. civ. 3,58,5 de eruptione. *al.* concedere: CIC. S. Rosc. 118 Verr. 3,108 *al.* concertare: CIC. nat. deor. 3,42. concinnare (*i. contexere opus*): AVSON. 350,3 de eodem. concipere: ARNOB. nat. 4,31 de his probra. conclamare: CAES. Gall. 7,26,4 de fuga. concludere: TERT. spect. 12 de artibus. concordare: AVG. civ. 19,23 de ipso Christo. concurrere: LIV. 44,4,4 de summa belli. condere: VOPISC. quatt. tyr. 13,6 de quo multo minora. condicere: TERT. adv. Marc. 1,20 de euangelii societate. confabulari: VARRO Men. 338. conferre: TAC. dial. 42 de iis rursus conferemus. TERT. adv. Marc. 5,3. conficere: CIC. Att. 12,19,1. 12,23,3. confidere: CIC. Att. 12,18,3 CAES. civ. 2,5,5. confingere: RHET. Her. 1,9,16 *al.* confirmare: CIC. Att. 3,15,1 CAES. civ. 3,87,7, confiteri: ANNAL. MAX. Gell. 4,5,4 de perfidia. congredi (*i. agere, disputare*): TERT. nat. 2,1 de deis vestris... congredi vobiscum defensio nostra desiderat. *saepe apud eundem.* congruere: CIC. leg. 1,53 *al.* co(n)icere: AFRAN. com. 191 coiecerat nescio quid de ratiuncula. CIC. de orat. 3,51. Brut. 53 qui de savianda matre ex oraculo Apollinis... coniecerit. *al.* coniectare: TAC. hist. 2,97 de imperio cuiusque. *al.* coniurare: CIC. Mil. 65. conqueri: CIC. Mur. 55 *saepe.* conquiescere: PLAVT. Pseud. 123 CIC. epist. 1,1,1. conscribere: RHET. Her. 1,1,1 CIC. Att. 12,19,2 *al.* consentire: VARRO rust. 1,7,10 CIC. Vatin. 23 *al.* considerare: CIC. inv. 1,57 *al.* consolari: CIC. Att. 1,16,8 Tusc. 3,71. constituere: LEX Vrson. (Corp. II 5439) 92,11 CIC. Cluent. 53 *saepe.* consulere: LEX repetund. (Corp. I 198) 18 de quibus sibei consul⟨tum siet⟩. *saepe.* consultare: SALL. Catil. 51,1 *al.* consummare: FILASTR. 140,1 omnia in se et de se. contendere: RHET. Her. 4,16,23 LVCR. 4,989 *persaepe.* contemplari: OROS. hist. 7,33,7. contestari: CIC. epist. 3,10,1. conticescere: CIC. Marcell. 9 Phil. 14,33. contingere: AVG. civ. 21,8 quod de Lucifero contigit. continere (*fere i. agi*): CALL. dig. 48, 10,15,3 de sola specie. contionari: CIC. har. resp. 8 *al.* controversari: CIC. nat. deor. 3,42. convenire: PLAVT. Pseud. 544 de ea re inter nos convenimus. *persaepe.* convocare: LIV. 24,22,6 nulla de re. credere: PLAVT. Cist. 318 Men. 617 HIRT. Gall. 8,52,3 *saepe.* criminari: RHET. Her. 2,30,48 CIC. Planc. 38. cruciari: CIC. Att. 7,22,1. cunctari: TAC. hist. 3,50 de summa rerum. curare: CIC. Att. 5,1,2 *al.* 7,5,2 est curae. *saepe.* decantare: CIC. fin. 4,10. decernere: S. C. de Bacch. (Corp. X 104) 5 deque eeis rebus. LEX agr. (Corp. I 200) 36 *saepe.* decertare: CIC. off. 1,38 de imperio (Lael. 28). declamitare: CIC. Phil. 5,19. declarare: CIC. Sest. 51. decurrere (*i. exponere*): TERT. adv. Marc. 3,20 sufficit hucusque de his. defendere: CIC. Sull. 6 de ambitu. deferre: NEP. Dat. 6,7 de defectione patris. 9,2 *al.* definire: CHAR. gramm. I 265,33 de barbarismo. *al.* delectari: CIC. off. 1,135. deliberare: CIC. inv. 2,105 *al.* demonstrare: CIC. inv. 2,58 CAES. Gall. 1,18,9 *persaepe.* denuntiare: CIC. Caecin. 95 *al.* deplorare: CIC. Verr. 3,10. deprecari: CIC. de orat. 3,74 *al.* desperare: CIC. Verr. 2,22 *saepe.* determinare: PLIN. nat. 4,77 de Europa. devitare: HYG. mun. castr. 2 de eo. dicere: PLAVT. Capt. 430 Merc. 642 (*omnium iuncturarum frequentissima*). dictitare: CIC. Verr. 4,141. differre (*i. diffamare, divulgare*): LVCIL. 1015 de me ista. diffidere: QVINT. decl. 280 p. 144,9 de uxore. *al.* digerere: TERT. nat. 1,11 de bello Iudaico. bapt. 15 *al.* digladiari: CIC. div. 1,28 de quibus inter se. diiudicare: CIC. Quinct. 43. diluere: CIC. Cluent. 6 una quaque de re dicam et diluam. dimicare: SISENNA hist. 28 RHET. Her. 2,30,49 *saepe.* dirigere: TERT. adv. Marc. 4,12 cetera de sabbato. disceptare: CIC. Quinct. 45 de orat. 2,183 *al.* discernere: VARRO ling. 9,4. discrepare: CIC. ac. 2,147 Tusc. 4,61 *al.* discutere: AVG. civ. 9,1 de residua quaestione. dispicere: TERT. scorp. 10 de caelorum receptu. GAIVS inst. *in deliciis habet, ex. gr.*: 1,51. 125 *alibi deest hoc sensu.* disponere: TERT. nat. 2,7 non creditis poetis, cum de relationibus eorum etiam sacra quaedam disposueritis. disputare: RHET. Her. 3,23,39 *persaepe.* dissentire: CIC. Sull. 61 de orat. 3, 114 *al.* disserere: RHET. Her. 2,10,15 CIC. S. Rosc. 82 *saepe.* dissertare: TAC. ann. 13,38 de iis quae in publicum consulerentur. dissidere: CIC. ac. 2,132 *al.* dissimulare: SALL. Catil. 47,1

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

de coniuratione. *al.* dissuadere: Cic. off. 3, 110 *al.* distinguere: Tert. adv. Hermog. 10 de mali ratione. Vlp. dig. 21, 1, 14, 3 de sterili. divinare: Nep. Ages. 6, 1 de exitu. divulgare: Cic. epist. 6, 12, 3 *al.* docere: Varro rust. 1, 3 Cic. de orat. 2, 102 *al.* dolere: Cic. Att. 6, 6, 3. 7, 3, 7 *al.* dubitare: Cic. Quinct. 99 de orat. 2, 170 *persaepe.* edere: Cic. Tusc. 4, 71 de se ipsis et carminibus. *al.* edicere: Cic. Verr. 2, 117 de hereditatum possessionibus (2, 118). *al.* edisserere: Lampr. Alex. 45, 1 de quibus ordine suo. edoceri: Avson. 423, 4 monstratu Helenae de viris insignibus. 430, 4. effari: Colvm. 10 praef. 4 de quibus *membris. al.* effutire: Cic. nat. deor. 2, 94 de mundo. *al.* elaborare: Cic. fin. 4, 9. eloqui: Cic. Amph. 1087 de ea re. Cist. 565 *al.* ementiri: Lampr. Alex. 35, 5 de se. enumerare: Nep. Lys. 2, 1 plura de eodem. enuntiare: Tert. orat. 22 de non vacantibus. errare: Cic. Att. 9, 13, 6 de Lanuvino *fundo.* Varro ling. 10, 80 *al.* erubescere: Spart. Sept. Sev. 15, 7 de illa (*i. agi vel valere*). euangelizare: Vvlg. act. 8, 12 de regno dei. examinare: Tert. adv. Prax. 5 totum de filio. exaudire: Fronto p. 47, 20 N. de quo. excipere: Nerat. dig. 44, 4, 11 de dolo. *saepe.* exclamare: Tert. adv. Hermog. 45 de quo. excogitare: Rhet. Her. 1, 9, 16 de insinuationibus. *al.* excruciari: Cic. Att. 6, 6, 3. excusare: Caes. Gall. 4, 22, 1 de . . . consilio. *al.* exigere (*i. agere*): Planc. Cic. epist. 10, 24, 7 de his rebus. Plin. epist. 9, 26, 13. existimare: Cic. S. Rosc. 50 Q. Rosc. 19 inv. 1, 82 *persaepe.* exopinari: Petron. 62 de hoc. expectare: Cic. inv. 2, 85 *al.* Varro rust. 1, 23, 1. expedire: Varro rust. 3, 4, 1 de suillo pectore. Lvcr. 2, 183 de motibus. experiri: Cato agr. 108, 1 de vino. *al.* explanare: Sall. Catil. 4, 5 de cuius hominis moribus. *al.* explicare: Cic. inv. 2, 45 *al.* explorare: Lvcil. 880 de illo. *al.* exponere: Rhet. Her. 1, 17, 27 de rebus. *al.* exprimere: Cic. leg. 2, 64 de lamentis expressa verbis sunt. *saepe.* exprobare: Nep. Epam. 5, 5 de uxore mihi. *al.* exquirere: Cic. fin. 4, 17 de animi bonis. exsequi: Tert. spect. 8 ut de locis secundum propositum. *al.* exstare: Spart. Pesc. 9, 4 de quo ipso neque satis clara exstant. exsultare: Tert. adv. Marc. 4, 32 de paenitentia peccatoris. *al.* extimescere: Cic. Deiot. 11 de salute populi Romani. evenire: Capitol. Gord. 33, 4 hoc . . . de Gordiano. fabulari: Plavt. Trin. 711 de istis rebus. Afran. com. 147. facere, fieri (*saepe cum adverbiis*): Plavt. Cas. 394 malitiose de hac re. Epid. 447 de illius *pugnis* illae fiunt sordidae. Mil. 1095. Ter. Ad. 996 de fratre quid fiet? Lvcil. 497 *persaepe.* Nep. Dion 10, 1 huius de morte ut palam factum est. fallere: Comm. instr. 1, 7, 1 de circulo zonae fallit nos imperitia vestra. *al.* fateri: Plavt. Most. 553 de hospite. *al.* fatigare: Prop. 2, 20, 3 mea de fraude. 4, 11, 81 *noctes* de me. ferre: Cic. leg. 3, 11 de capite . . . ne ferunto. 3, 44 de singulis. *persaepe.* festinare: Nigid. Gell. 9, 12, 6 de cuius periculo. fidere: Paneg. 5, 12 de exitu. fingere: Cic. Sest. 33 de me. *al.* firmare: Tac. ann. 1, 81 de comitiis vix quicquam firmare ausim. flere: Cic. Verr. 2, 76 de suo supplicio. *al.* fremere: Liv. 6, 16, 5 de hoste. frustrari: Cic. ac. 2, 65 de omni statu. *al.* fundere fata: Lvcr. 5, 110 qua . . . de re. gaudere: Plin. paneg. 59 de absente. *al.* gloriari: Cic. dom. 93 de gestis rebus. Vatin. 29 Planc. 20 *al.* gratificari: Cic. fin. 5, 42. gratulari: Cic. Att. 4, 1, 1 epist. 1, 7, 7 *al.* habere: Cic. Lael. 10 de me . . . sic habetote. Mat. et Treb. Cic. Att. 9, 15, 6 de adventu Caesaris pro certo habebamus. haesitare: Plin. epist. 10, 79, 5 de iis. *al.* hortari: Enn. ann. 381 de me. *al.* iacere (*i. obiter dicere*): Liv. 5, 15, 5 qui per ambages de lacu Albano iaceret. Tac. ann. 1, 10. iactare: Cic. Verr. 5, 46 de Calidio. *al.* iactitare: Treb. trig. tyr. 31, 10 de me. ignorare: Cic. Att. 8, 14, 3 de filio. *al.* illuminare: Tert. adv. Val. 28 de omnibus. impedire: Caes. civ. 1, 6, 4 de Fausto. imperare: Cic. de orat. 1, 249 *al.* impetrare: Cic. off. 3, 113 de captivis. Caes. Gall. 4, 13, 5 *al.* implere ordinem (*i. pertractare*): Tert. spect. 13 de originibus, de titulis, de apparatibus. imputare: Pavl. dig. 3, 5, 22 (23) de eo autem quod indebitum solvit, magis est ut sibi imputare debeat. inaudire: Plavt. Merc. 944 de amica. Most. 542. incīdere: Cic. Verr. 3, 112 in qua *curia* publice erat de huius beneficiis scriptum et incisum. indagari: Cic. Att. 2, 4, 4 de re publica. indicare: Ter. Eun. 621 de sorore. *saepe.* indignari: Cic. Q. Rosc. 5 de tabulis. *al.* infitiari: Cic. de orat. 2, 105 de sicariis. *al.* inicere: Cic. Att. 16, 5, 3 Bruto cum . . . iniecissem *verba* de ὁμοπλοίᾳ. inquirere: Liv. 42, 6, 2 de apparatibus omnia inquirens. *al.* insinuare: Capitol. Aur. 12, 14 de bello. Anon. Vales. 14, 85. instare: Caes. civ. 3, 17, 5 de indutiis. instituere: Varro ling. 9, 59 de liberis. *al.* se instruere: Tert. idol. 9 te de periculo suo. Vlp. dig. 27, 8, 1, 3 de nominibus. 27, 9, 5, 11 *saepe.* intellegere: Cic. inv. 1, 102. Vatin. 35 de gestu. *saepe.* intercedere: Cic. prov. 17 de provinciis. *al.* interdicere: Cic. Caecin. 23 de vi. 36. 86 *al.* interpellare: Sen. contr. exc. 8, 6 de nuptiis filiae. interponere: Tert. adv. Marc. 5, 9 aliquid . . . de Christo. interpretari: Cic. Att. 16, 16, 7 de tua liberalitate. *saepe.* interrogare: Cic. Verr. 5, 48 de patellis. *persaepe.* interstruere: Tert. anim. 53 in mentione mortis aliquid de eiusmodi exitu interstruam. resurr. 4 *al.* intervenire: Gaivs dig. 24, 3, 27 de restituenda dote (*potest etiam causaliter accipi*). intimare: Spart. Hel. 7, 3 de adoptionis paenitentia. Vopisc. quatt. tyr. 15, 9. invenire: Cic. Att. 9, 7, 7 de hac *re. al.* investigare: Plavt. Merc. 806 de illa muliere. Cic. Att. 9, 7, 6. iocari: Cic. fin. 4, 74 his de rebus. *al.* irasci: Cic. Att. 15, 17, 1 Arabioni de Sittio nihil irascor. iterare: Spart. Carac. 1, 2 de cuius maioribus. iudicare: Lex repetund. (Corp. I 198) 7 deque eo homine. *persaepe.* iurare: Lex repetund. (Corp. I 198) 24 de eis. *cf.* Plin. nat. 8, 3 iureiurando de reditu. iusta dare: Flor. epit. 4, 2, 60 de imbelli ac perfida gente iusta generi manibus dedit *Caesar.* κρίνειν: Cic. Att. 13, 31, 3 de epistula ad Caesarem κέκρικα. laborare: Cic. inv. 2, 78 de fratrum morte. S. Rosc. 128 de pecunia. *persaepe.* laetari: Cic. Marcell. 33 de . . . salute. Tert. spect. 16 de aliena felicitate. lecticare: Avg. civ. 3, 5 quae de matre Aeneae. legere: Cic. Cato 83 fin. 1, 6. licere: Verg. Aen. 6, 502 de te. litare: Apvl. met. 3, 8 de latronis huius sanguine. litigare: Plavt. Rud. 1060 qua de re. *persaepe.* loqui: Plavt. Men. 478 de me. Mil. 1002. Truc. 871 de istis rebus. *saepissime.* ludificari: Plavt. Bacch. 523 de auro. lugere: Comm. apol. 480 de facto. lusitare: Tert. nat. 2, 13 de quo. macerare: Lvcr. 3, 825 de rebus . . . futuris. maerere: Apvl. met. 5, 5 de se. mandare: Cic. Att. 10, 5, 2 quod mihi de Quinto regendo mandas. epist. 3, 5, 4 *al.* meditari: Cic. Verr. 2, 12 de ducibus hostium. *al.* meminisse: Plavt. Asin. 939 de palla memento. *saepissime.* memorare: Cic. fin. 2, 15 de natura. *saepe.* mentiri: Plavt. Mil. 779 de isto. *al.* mereri: Plavt. Asin. 148 de me. 160 Aul. 222 Capt. 745 Curc. 185 Men. 490 Mil. 1069 Ter. Hec. 760 *saepissime.* metuere: Pacvv. trag. 3 metuo . . . de (*verba ipsa corrupta*). *saepe.* minari: Tert. adv. Marc. 5, 11 de euangelio dei ignoti. mirari: Cic. Verr. 2, 6 de orat. 1, 16 *al.* mittere: Plavt. Poen. 1061 mitto de illoc, ad te redeo. in litteras mittere: Lampr. Heliog. 18, 4 de huius vita multa. Treb. Gall. 19, 1. moliri: Cic. rep. 2, 60 de occupando regno. *al.* monere: Cic. har. resp. 45. 53 *saepe.* monstrare: Vitr. 10, 7, 1 de Ctesibica machina. muginari: Cic. Att. 16, 12 de Ocella. murmurare: Vvlg. Ioh. 7, 32 de illo. Avg. civ. 3, 20. mutare: Ter. Andr. 949 de uxore nil. *possunt huc referri:* Nep. Ages. 7, 3 de victu. Att. 14, 2 nihil de cotidiano cultu . . . nihil de vitae consuetudine. narrare: Rhet. Her. 3, 14, 20 de quibus. Cic. de orat. 2, 2 de eius studio. *saepe.* negare: Cic. de orat. 2, 105 de rebus repetundis. *al.* neglegere: Cic. Phil. 13, 33 de Theopompo. *al.* negotium esse: Plavt. Capt. 525 de hac re. nescire: Plavt. Merc. 382 de illa amica. Ter. Eun. 722 neque de eunucho neque de vitio virginis. *al.* noscere: Plavt. Curc. 232 de forma. notare: Tert. adv. Hermog. 43 de motu. Vlp. dig. 7, 8, 4 de inquilino. *al.* notum esse, facere: Pavl. Fest. p. 309 de tunicae genere. Fronto p. 82, 9 N. patri tuo fac notum de infirmitate mea. nuntiare: Cic. Verr. 6, 41 de hoc Tempsano. Scaur. 12 Mil. 48 *al.* obducere: Tert. resurr. 2 de deo carnis auctore. obicere: Cic. S. Rosc. 82 de peculatu. Cael. 6 Planc. 75 *al.* obligare: Gaivs inst. 2, 277 de fideicommisso restituendo. Vlp. dig. 15, 1, 3, 5 *saepe.* oblivisci: Apvl. apol. 2 de morte. obloqui: Tert. resurr. 30 de propria spe. obmurmurare: Arnob. nat. 4, 34 de vestris sequius obmurmuraverunt aliquid regibus. obrepere: Vlp. dig. 40, 5, 26, 8 obreptum tamen est praetori de libertate. obsequi: Plavt. Cist. 84 de ea re. *al.* obstringere: Vlp. dig. 13, 5, 1, 8 de peculio. 39, 5, 12 Mod. dig. 26, 7, 32, 3. obtestari: Sall. Catil. 45, 4 de salute sua. obtinere: Cael. Cic. epist. 8, 6, 5 de intercalando. *al.* obtingere: Plavt. Rud. 1211 de filia. obtundere: Ter. Ad. 113 de hac re. obumbrare (*i. occultare*): Comm. apol. 689 Christi de morte. occurrere: Cic. Lig. 6 de se ipso. Att. 15, 23. ominari: Vell. 2, 71, 3 de exitu eius. omittere: Cic. Verr. 3, 183 de melle. Pis. 51 Rab. Post. 34 *saepe.* opinari: Cic. Pis. 45 div. 2, 87 *saepe.* opitulari: Cic. epist. 12, 30, 4 de sumptu. os opprimere (*i.* ἀποστοματίζειν, *percontari*): Vvlg. Luc. 11, 53 de multis. optare: Cic. Pis. 46 de vobis. *al.* ordinare: Comm. apol. 288 de nobis. ostendere: Rhet. Her. 4, 16, 23 de his partibus. *saepe.* ovare: Tac. ann. 13, 32 de Britannis. pacisci: Varro Men. 344 res de Venere pacta. Sall. hist. frg. 1, 26 *saepe.* palam facere: Sen. dial. 9, 16, 1 de republica. pangere: Lvcr. 1, 25 de rerum natura. 4, 8. parare: Hemina frg. hist. 10 de regno inter se. parere: Cic. de orat. 2, 165 senatui de salute rei publicae. *al.* partiri: Pavl. sent. 1, 18, 1 de his quae divisa non sunt. patefacere: Cic. Arat. 370 de terris vis est patefacta. Phil. 11, 1. peccare: Epist. praet. ad Tiburt. (Corp. XIV 3584) 11 de eeis rebus af vobis. pensitare: Gell. 2, 27 de utriusque his verbis. Pavl. Nol. epist. 24, 3. peragere: Vitr. 3 praef. 5 in secundo de materia. *al.* percontari: Cic. rep. 6, 9 de nostra re publica. Flacc. 47 *al.* percurrere: Varro rust. praef. 6 de re pecuaria breviter ac summatim. perficere: Cic. Att. 12, 27, 1 de hortis Silii. perhibere: Anon. Vales. 9, 40 de eo. perhorrescere: Oros. hist. 5, 19, 22 de quibus auditis. periclitari: Imp. Hadr. Vlp. dig. 37, 10, 3, 5 de statu (Venvl. dig. 46, 8, 8, 2 Pavl. dig. 4, 2, 21). *saepe.* permittere: Cic. Att. 12, 27, 2 de tempore. *al.* pernegare: Tib. 1, 6, 8 de me. perorare: Cic. Cael. 23 de seditionibus. *al.* perpurgare: Cic. Att. 12, 12, 1 de dote. perquirere: Avg. civ. 19, 23 de hac re. perrogitare: Pacvv. trag. 316 de gnatis. perrogare: Plin. epist. 6, 22, 5 de Atticino. perscribere: Cic. inv. 2, 137 de quibus. *al.* persequi: Nep. Cato 3, 5 huius de vita. perstringere: Avson. 419, 61 aliqua de maiestatis tuae laudibus. persuadere: Cic. Tusc.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

4, 59 de paupertate. *al.* pertimescere: Cic. div. in Caec. 71 *saepe.* perturbare: Cic. Mil. 1. petere: Caes. Gall. 5, 35 de suis . . . rebus ab eo. *al.* philosophari: Cic. ac. 1, 19. placere: Cic. dom. 53 populo de Cyprio rege. Att. 2, 16, 4 *saepe.* polliceri: Cic. dom. 16 *al.* ponderare: Tert. nat. 1, 7 de persona. ponere (*i. exponere*): Vitr. 7, 5, 8 de marmore (*praecedit* dicam). portendere: Tert. resurr. 28 de toto homine. posse: Cic. dom. 16 si hoc de me. Caes. Cic. Att. 9, 13ᵃ, 1 (*locus dubius*). postulare (*cf. p. 51, 21*): Caes. Gall. 1, 42, 1 de colloquio. *al.* praecanere: Firm. err. 27, 5 de passione domini. praecaveri: Tert. idol. 20 de consuetudinis vitio. pudic. 14 *al.* praecipere: Rhet. Her. 1, 9, 15 Varro rust. 1, 22, 1 Cic. de orat. 1, 132 *saepe.* praedicare: Cic. Quinct. 50 *persaepe.* praedicere: Varro ling. 6, 35 *al. i. q. supra dicere*: Vell. 2, 15, 3. praefari: Cic. Tim. 37 de deorum . . . natura. *al.* praefinire: Cic. Verr. 6, 174 de illo. *al.* praeiudicare: Cic. Cluent. 172 de hoc. *saepe.* praelibare: Treb. trig. tyr. 13, 1 multa de hoc. Vopisc. Tac. 16, 7. praeloqui: Qvint. inst. 5, 13, 60 de quibus. *al.* praemittere: Tert. adv. Marc. 4, 12 de sabbato quoque illud. praemonere: Plin. nat. 18, 330 de . . . regionis eius hora. praenuntiare: Nep. Eum. 9, 4 de eorum adventu. praesagire: Liv. 29, 10, 7 de fine belli. praescribere: Caes. Gall. 1, 40, 10 de officio imperatoris. *al.* praestare: Cic. Manil. 47 de se. *saepe.* praestruere: Tert. adv. Marc. 5, 10 de ipso Christo. *al.* praesumere: Tac. hist. 3, 9 de exitu. *al.* praeterire: Cic. Verr. 6, 16 de Apollonio. praetermittere: Cic. div. 1, 9 de divinatione. Brut. 181. praevaricari: Vvlg. act. 1, 25 de eo. probare: Stat. silv. 1 praef. 17 de se. *saepe.* proclamare (*i. prophetare*): Comm. instr. 1, 25, 14 de isto. prodere: Val. Ant. hist. 3 ut de Timochare nihil proderet. *al.* proferre: Nep. Lys. 2, 1 cuius de crudelitate. Apvl. apol. 61. profiteri: Cic. de orat. 1, 212 *al.* proloqui: Plavt. Cist. 151 de puellae . . . suppositione. *al.* proludere: Tert. adv. Marc. 3, 5 quasi de gradu primo. promereri: Plavt. Capt. 933 de me. Men. 1067. Afran. com. 357 de illa. promittere: Cic. Planc. 101 *al.* promonere: Cic. har. resp. 10 de istius scelere. promulgare: Cic. p. red. in sen. 4 de salute mea (22. 29). *saepe.* pronuntiare: Cic. Verr. 2, 74 de Philodamo. *persaepe.* prophetare: Tert. adv. Marc. 4, 42 de Christo. Comm. apol. 271. 481. proponere: Caes. Gall. 6, 11, 1 de Galliae . . . moribus. *al.* prosequi (*i. exponere, tractare*): Tert. resurr. 14 de potentia dei. *al.* providere: Caes. Gall. 3, 3, 1 de frumento. Cic. Phil. 11, 26 de Brundisio. *al.* provocare: Mod. dig. 49, 1, 17 de altera sententia (*potest etiam causaliter intellegi*). pugnare: Ter. Hec. 41 de loco. *saepe.* se purgare: Ter. Eun. 434 de istac Thaidi. Epist. praet. ad Tiburt. (Corp. XIV 3584) 12 de eeis rebus. *al.* putare: Cic. Att. 13, 4, 1 de Tutidano idem puto. *al.* quaerere: Plavt. Merc. 899 de illa. *persaepe.* queri: Varro Men. 378 de ea. Cic. de orat. 1, 123 *persaepe.* ratiocinari: Cic. inv. 2, 115 de pecunia. *al.* recipere (*i. certo promittere*): Cic. Att. 13, 1, 2 de aestate polliceris vel potius recipis. Liv. 40, 35, 11. recogitare: Cic. ad Q. fr. 2, 2, 1 de forma. *saep.* recordari: Cic. inv. 1, 108 de suis liberis. *al.* recusare: Cic. Verr. 1, 20 de transferendis iudiciis (2, 6. 4, 224). Planc. 3 *al.* reddere: Varro rust. 2, 2, 1 reddite nobis . . . de una quaque re. *saepe.* redintegrari: Cic. inv. 1, 99 de confirmatione. referre: Lex agr. (Corp. I 200) 10 de ea re ad senatum. Varro ling. 6, 18 de quibus rebus antiquitatum libri plura referunt. *persaepe.* in litteras referre: Treb. trig. tyr. 7, 1 de hoc nihil amplius. regnare: Manil. 4, 930 angusto . . . de limite. relinquere: Varro rust. 3, 2, 13 de quibus . . . quaedam . . . in libris reliquerunt. *al.* rem tenere: Plavt. Amph. prol. 110 de Alcumena. reminisci: Cic. Lig. 35 *al.* renuntiare: Plavt. Men. 421 de palla. Cic. Verr. 5, 79. reperire: Caes. Gall. 5, 13, 4 de eo. *al.* repetere: Cic. nat. deor. 3, 74 de pecunia. replicare: Vlp. dig. 44, 2, 9, 1 de re . . . iudicata. Pavl. dig. 14, 3, 17, 4 de dolo (44, 4, 5, 2 Mod. dig. 2, 14, 35). *al.* reprehendere: Varro ling. 9, 70 de casibus. *al.* repromittere: Iavol. dig. 21, 2, 58 de dolo. Vlp. dig. 13, 7, 15 de iure. *saepe apud* Ictos. *al.* repugnare: Cic. nat. deor. 1, 67 nihil de natura. reputare: Nep. Alc. 4, 4 de immoderata civium . . . licentia. *al.* requirere: Cic. Planc. 71 de te tantum. *al.* rescire: Plavt. Aul. 770 de alia re. *al.* rescribere: Cic. Att. 2, 5, 3 *persaepe, praecipue apud* Ictos. respicere: Pavl. dig. 4, 5, 5, 2 de capitis deminutione. respondere: Lex Rubr. (Corp. XI 1146) 2, 7 d(e) e(a) r(e). Varro ling. 9, 92 Cic. de orat. 1, 248 div. in Caec. 51 *persaepe.* responsitare: Vlp. dig. 3, 1, 1, 3 de iure. restare: Cic. part. 26 quidnam tibi de oratore ipso restat aliud. *saepe.* retegere: Tert. adv. Marc. 4, 10 de ipso populo. reticere: Varro ling. 10, 13 de his. Cic. Verr. 2, 139. 5, 15 *al.* retractare *i. q. agere, persaepe apud* Tert., *ex. gr.*: nat. 1, 8 de vanitatibus . . . fabularum. revelare: Tert. adv. Marc. 5, 1 de deo. revincere: Tert. resurr. 2 de resurrectione carnis. revolvere: Tert. anim. 3 de isto nihil amplius revolvendum. Hier. epist. 22, 37, 2. *i. q. legere*: Comm. apol. 411 de qua *historia* docti revolvunt. ridere: Cic. ad Q. fr. 3, 9, 5 de epistula Vatinii. *al.* rixari: Cic. de orat. 2, 240 de amicula. *al.* rogare: Plavt. Persa 642 de istoc. Rud. 404 *persaepe.* sancire: Cic. S. Rosc. 70 de eo. Verr. 3, 122 de quaestu. *al.* sapere (*i. q. intellegere*): Tert. pudic. 19 non enim de ethnicis videtur sapere, cum de fidelibus pronuntiarit. satisdare: Papin. frg. Vat. 333 de rato habendo (Ivlian. dig. 3, 3, 75). Iavol. dig. 35, 1, 67 Pompon. dig. 40, 7, 5. Vlp. dig. 5, 3, 5, 1 daret satis de hereditate. *saepe apud eundem.* satisfacere: Cic. Verr. 3, 20 de quo. *al.* scandalizari: Tert. adv. Prax. 19 de isto. scire: Plavt. Amph. 637 de me. Asin. 744 de argento. Bacch. 324 Rud. 293 Truc. 507 *persaepe.* sciscitari: Cic. Phil. 14, 19 de uno quoque nostrum. *al.* scitari: Ov. met. 10, 564 de coniuge. scribere: Cato or. frg. 2 mea oratio scripta erat de ea re. *saepissime.* sententiam dicere: Lex Vrson. (Corp. II 5439 *a. 44 a. Chr.*) 131, 2 d(e) e(a) r(e). *al.* sentire: Plavt. Most. 749 de istis rebus. *persaepe.* sermocinari: Fronto p. 60, 11 N. de me. servare (*i. observare*): Cic. dom. 40 de caelo (*technice de augurando. 11ⁱᵉˢ in oratt.*). *i. valere*: Venvl. dig. 48, 3, 9 de militibus ita servatur. Vlp. dig. 50, 5, 2 Pavl. dig. 29, 5, 3, 27. significare: Cic. de orat. 2, 63 de consiliis. *al.* silere: Ter. Phorm. 778 de iurgio. *saepe.* sollicitare: Cic. rep. 3, 41 de posteris. somniare: Cic. div. 2, 140 de illo. sortiri: Qvint. decl. 383 p. 428, 23 de capite. Tac. hist. 2, 41 de ordine agminis (*possunt etiam causaliter accipi*). Itala (plur. codd.) *et* Vvlg. Iob. 19, 24. spectare: Cic. Att. 13, 27, 1 de Parthico bello. sperare: Plavt. Mil. 1423 de tunica. Ter. Haut. 671 de argento. *persaepe.* spondere: Cic. epist. 7, 5, 3 de quo tibi. 15, 21, 1 *al.* statuere: Varro frg. Non. p. 529, 16 de his rebus. *al.* Cic. Verr. 4, 107 *persaepe.* stipulari: Pompon. dig. 45, 1, 110, 1 de te. *saepe apud* Ictos. suadere: Qvint. inst. 3, 8, 14 de pace. *al.* palam subiacere: Tert. nat. 1, 10 de reliqua . . . dispositione. subscribere: Cic. Cluent. 127 de iudicio. 135. subtilitari: Cic. Att. 2, 21, 1 de re publica. succurrere: Plin. epist. 3, 14, 6 quod . . . de eodem Macedone succurrit. suggerere (*i. docere, afferre*): Tert. spect. 10 de artibus. Vlp. dig. 27, 2, 2, 2 de statu. *al.* superbire: Avg. civ. 1, 1 de qua vita. *saepe.* supplaudere: Hier. epist. 14, 9, 2 de corporis tantum mundi castitate. supplere: Tert. spect. 11 ut de loco suppleam. *al.* suspendere: Liv. 6, 38, 1 suspensa de legibus res. suspicari: Cic. S. Rosc. 59 de me. 117 de eius scelere. *saepe.* susurrare: Ov. epist. 18, 19 de te. tacere: Ter. Eun. 721 de istac virgine. Haut. 1011 de re tanta. *persaepe.* tangere: Varro ling. 8, 51 de hoc genere parcius tetigi. tenere: Cic. Tusc. 1, 104 de ratione humationis unum tenendum est. testari: Cic. inv. 2, 62 de qua *pecunia.* Cluent. 194 *persaepe.* testificari: Hier. epist. 18ᴬ, 4, 2 de eo. timere: Cic. Sest. 1 de se. Caes. Gall. 3, 3, 1 *saepe.* se torquere: Cic. Att. 9, 14, 2 de qua pace. *al.* tractare: Cic. de orat. 3, 106 de universa re. *saepe.* tradere: Cic. de orat. 1, 144 de orationis ipsius ornamentis. *saepe.* transigere: Cic. Q. Rosc. 55 de sua parte. Verr. 4, 60 *al.* trepidare: Tac. ann. 15, 21 de aestimatione singulorum. triumphare: Corp. I 1² p. 189, 5 (*saec. III*) de Sabinis. p. 193, 11 (*Romae*). Carm. Vell. 2, 67 de germanis non de gallis. Cic. Manil. 8 de Mithridate. *saepe.* urgere: Cael. Cic. epist. 8, 5, 3 idem illud de provinciis. usurpare: Varro ling. 6, 52 de hoc post erit usurpandum. valere: Cic. Verr. 6, 112 plus . . . mulieris apud te de Cleomenis salute quam de sua vita lacrimas matris valere. *al.* variare: Liv. 27, 27, 12 quae de Marcelli morte variant auctores. *al.* vaticinari: Vvlg. Ezech. 37, 4 de ossibus. *al.* velitari: Tert. anim. 1 de animae statu. velle: Varro rust. 3, 4, 1 quod volo de ornithone. Cic. Cluent. 148 *al.* venire (in mentem, in dubium *sim.*): Plavt. Most. 271 astute in mentem venit de speculo. Cic. Caecin. 18 ut de civitate in dubium veniret. vereri: Plavt. Trin. 808 de signo. *al.* videre: Plavt. Trin. 584 de dote. Ter. Ad. 437 de istoc. *saepe.* vindicare: Plin. epist. 4, 11, 14 de fortuna. paneg. 53 *saepe.* vociferare: Liv. 6, 14, 3 de superbia patrum. volutare secum: Epist. imp. Gratian. Auson. 419, 43 de consulibus . . . creandis (419, 46). vulgare: Liv. 40, 55, 7 de Philocle nihil certi vulgatum est. *al.* *huc pertinere videtur*: Sen. contr. 9, 3 (26), 3 non potui obligari de eis, qui in mea potestate non erant.

2 *impersonalia*: Pacvv. trag. 34 nihilne ad te de iudicio armum (*i. armorum*) accidit. Cic. ad Q. fr. 2, 4, 6 accidit . . . incommode de S. Clodio. ambiguum est: Avg. civ. 16, 38 de duobus geminis Isaac. ambitur (*fere i. gloriantur*): Stat. Theb. 12, 456 ambitur saeva de morte animosaque leti spes furit. apparet: Vlp. dig. 26, 10, 4, 1 ut appareat de existimatione. attinet: Lvcr. 3, 852 nil ad nos de nobis attinet. constat: Cic. inv. 1, 11 de facto. *saepe.* convenit: Plavt. Capt. 396 mihi cum hoc convenerit de huius filio. Trin. 569 *al.* est: Ps. Ter. Andr. alt. exit. 1 est de tua re. Cic. Tusc. 5, 105 est apud Heraclitum . . . de . . . Hermodoro. *saepe.* off. 1, 87 *al.* fallit: Cic. Att. 15, 2, 2 de Buthroto te non fallet. interest: Varro rust. 2, 7, 6 de stirpe magni interest. *al.* latet: Tert. test. anim. 1 de natura quoque dei . . . nec te latet. liquet: Plavt. Trin. 233 de hac re mihi hau liquet. *saepe.* nocet: Cic. Att. 12, 47, 1 de quo nihil nocuerit, si. occurrit: Avg. civ. 7, 4 de Iano quidem non mihi facile quidquam occurrit quod *eqs.* paenitet: Pavl. dig. 9, 4, 4, 3 de scientia domini arguenda. pertinet: Vvlg. Ioh. 12, 6 non quia de egenis pertinebat ad eum. pudet: Tert. adv. Marc. 1, 13 de nominibus et fabulis veterum. restat: Cic. div. 2, 70 de Chaldaeis. leg. 2, 45. sedet (*i. apud animum constituitur*): Val. Fl. 1, 555 Danaum de fine. Flor. epit. 2, 15, 4 cum de bello sederet, de belli fine tractatum est. sequitur: Cic. leg. 2, 34 de iure belli. 3, 46.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

3 *pendet ab* ***substantivo*** *vel locutione verbali*: actio: VARRO ling. 6, 42 CIC. Att. 9, 9, 2 *persaepe, praecipue apud* ICTOS. actum: VARRO rust. 2, 8, 1. admiratio: SEN. dial. 12, 6, 3 de te. *al.* aegritudo: TER. Haut. 424 de filio. aemula: PLIN. nat. 15, 76 Carthaginem de terrarum orbe... aemulam. aestimatio: VAL. MAX. 1, 8, 7 de motu... deorum. altercatio: CIC. nat. deor. 1, 15 *al.* ambiguitas: TREB. Gall. 19, 2 de cuius nomine. animus: TER. Hec. 785 audisti de hac re animus meus ut sit. CIC. Att. 3, 8, 3 perturbato sum animo de Quinto. 5, 12, 3. 16, 12 quam animi pendeo... de te. SALL. Iug. 85, 45 de Numidia bonum habete animum. *sim. saepe.* arbiter: CIC. Q. Rosc. 12 de hac pecunia. IAVOL. dig. 23, 3, 4. *saepe apud* ICTOS. arbitrium: CIC. Q. Rosc. 25 *al.* argumentum: QVINT. inst. 4, 2, 12 de ante acta vita. assensus: CIC. de orat. 1, 214. auctio: CATO or. frg. 42. auctor: CIC. rep. 1, 16 *al.* auctoritas: CIC. Manil. 63 leg. 2, 37 *al.* auspicium capere: SVET. Vesp. 7 de firmitate imperii. auxilium petere: CIC. epist. 5, 4, 1 de reliquo tempore. bellator: CIC. Brut. 269 de republica. benevolentia: CIC. epist. 3, 1, 1. calumnia: LIV. 39, 4, 11 de deorum . . . templis. cantilena: VOPISC. Aurelian. 7, 2 de eo. carmen: CIC. Arat. 6 PANEG. in Mess. 211 *al.* cautio: GAIVS dig. 39, 2, 20 *al.* certamen: CIC. Flacc. 62 *saepe.* cessator: CIC. ad Q. fr. 3, 5 (6), 6 de libris. claritas: AVG. civ. 20, 17 de dei munere. clausula: VLP. dig. 39, 1, 21, 2 de dolo *al.* cogitatio: CIC. Verr. 3, 60 *al.* colloquium: FLOR. epit. 2, 6, 58 de legibus pacis. color: SEN. contr. 7, 7 (22), 13 de comitiis *al.* commemoratio: CIC. Verr. 4, 142 *al.* commentarium: VITR. 7 praef. 11. comparationem facere: PORPH. Hor. carm. 4, 4 praef. de imperio. compromissum (facere, componere, *sim.*): CIC. Q. Rosc. 12 *al.* concilium: LIV. 5, 5, 8 de mittendis Veios auxiliis. condicio: CIC. Phil. 12, 27. LIV. 2, 13, 3 in condicionibus ... de Tarquiniis in regnum restituendis *al.* condictio: GAIVS dig. 2, 13, 10 *al.* confessio: CIC. Verr. 4, 142 *al.* confusio: VVLG. Sirach 22, 3 de filio. congressio (*i. iurgium*): TERT. adv. Marc. 1, 3 de numero. coniectatio: PLIN. nat. 2, 22 de deo. coniectura (*plerumque cum* facere): PLAVT. Cas. 224 Cist. 204 Men. 164 TER. Haut. 574 *saepe.* coniuratio: LIV. 6, 2, 2 de bello factam *al.* conquestio: CIC. inv. 2, 85 *al.* consensio: CIC. p. red. in sen. 38. consensus: CIC. p. red. in sen. 5 dom. 75 *al.* consilium (*absolute vel cum verbis*): PLAVT. Aul. 476 TER. Phorm. 461 Eun. 613. 784. 868 LVCIL. 4 *persaepe.* constitutio: TRYPH. dig. 49, 15, 12, 8 constitutio quae de redemptis lata est. PAVL. dig. 5, 2, 18 de qua re etiam constitutio extat. consuetudo: LAMPR. Alex. 45, 1 de rebus vel tacendis vel prodendis. consultatio: LIV. 26, 16, 6 de urbe. 26, 22, 12. consultum: CIC. Verr. 4, 100 *frequenter, praecipue* senatus consultum de. contentio: CIC. div. in Caec. 62 de orat. 1, 182 *al.* NEP. Ages. 1, 2 de regno... habuit contentionem. contio: CIC. har. resp. 9 *al.* controversia (*nude positum vel cum verbis coniunctum*): CATO agr. 149, 2 VARRO ling. 10, 6 RHET. Her. 1, 11, 18 *al.* contumelia: LIV. 1, 46, 7 nullis verborum contumeliis parcere de viro ad fratrem. conventio: VLP. dig. 20, 2, 3 de invectis. 21, 1, 31, 18. crimen: CIC. Verr. 3, 151 *al.* PVBLIL. N 53 de innocente crimen fingitur. *al.* criminatio: LIV. 10, 26, 6 de Fabio. culpa: TER. Hec. 631. cunctatio: AVG. civ. 11, 11 de tanta felicitate. cupiditas: CIC. Att. 7, 2, 6. cura (curae est): VARRO rust. 3, 17, 7 CIC. Brut. 10 *saepe.* Att. 2, 24, 5 de Clodio nos esse iubet sine cura. SALL. Iug. 26, 1 de ceteris senatui curae fore. damnum (sentire, timere): GAIVS dig. 36, 1, 65 (63), 12 VLP. dig. 42, 4, 1. decertatio: SCHOL. Cic. Bob. p. 85, 7 Hild. de rebus. declaratio: CIC. epist. 10, 5, 2. decretum: RHET. Her. 2, 13, 19 CIC. Verr. 4, 100. definitio: VARRO ling. 10, 75. deliberatio: CIC. Phil. 1, 2 *al.* deminutio: CIC. off. 2, 73 *al.* demonstratio: CIC. fin. 4, 13. dialogus: CIC. Att. 5, 5, 2. dictator: PLAVT. Pseud. 415. dictio: CIC. inv. 2, 82. dictum: PLAVT. Most. 260 TER. Eun. 498 *al.* diligentiam adhibere: CIC. Att. 13, 1, 2 de pecunia. *al.* disceptatio: LIV. 33, 13, 7 de Thebis. 35, 6, 8 *al.* disceptator: LIV. 35, 45, 3 de iis. 40, 17, 1 de agro. discordia: CIC. Att. 3, 10, 1. discrimen: VARRO rust. 2, 4, 1 *saepe.* disputatio: RHET. Her. 4, 40, 52 CIC. de orat. 1, 257 *al.* dissensio: CIC. de orat. 1, 238 Phil. 8, 17 *al.* dissuasio: PAVL. FEST. p. 234 de rege Attalo. distinctio: CIC. Tim. 7 *al.* divinatio: ASCON. Mil. p. 39 de ambitu accusatorum facta est. *al.* divisio: VARRO ling. 10, 15 secunda divisio est de his verbis. doctrina: CIC. de orat. 2, 256. documentum: SALV. eccl. 1, 52 de superbia ac rebellione. dolor: CIC. Sest. 51. dolus: DICT. 6, 13 de interimendo fetu. dubitatio: CIC. Att. 3, 7 off. 3, 9 *al.* edictum: CIC. Verr. 2, 142 *saepe.* elogium: TERT. nat. 1, 2 de nobis. eloquentia: CIC. de orat. 3, 55. emptionem contrahere: VLP. dig. 18, 1, 2 de rebus castrensibus. epigramma: SVET. Iul. 73. epistulam (mittere *sim.*): CIC. Sull. 67 Att. 1, 13, 4 *persaepe.* erratum: CIC. Att. 6, 1, 18. evangelium praedicare: ITALA act. 8, 12 (cod. e, VVLG. evangelizare). eventum experiri: AVG. civ. 3, 14 de tergeminis... fratribus. eulogias (dare, accipere): ITIN. [Silv.] 3, 6 de pomis. 15, 6 de pomario. excusatio: CIC. epist. 12, 25, 5 *al.* exemplum facere: QVINT. decl. 247 p. 15, 4 de summa clementia. exceptio: POMPON. dig. 16, 1, 32, 2 de re empta. MARCIAN. dig. 37, 4, 15 *saepe apud* VLP. dig. existimatio: RHET. Her. 1, 5, 8 CIC. inv. 1, 22 *al.* exordium: CIC. leg. 2, 17 *al.* experimentum: MIN. FEL. 12, 1 de praesentibus capitis. expositio: QVINT. inst. 4, 2, 3 de discursu amicorum.

exsecratio: PLIN. nat. 18, 44 de terra cariosa. exsecutio: VLP. dig. 47, 9, 1, 1 de his facinoribus. exspectatio: RHET. Her. 1, 5, 8 CIC. Caecin. 71. exsultatio: HIER. in Is. 16, 9, 10 de falsi nominis scientia. fabella: CIC. Tusc. 1, 114. fabula: CIC. rep. 2, 18 *al.* facetiae: CIC. Att. 14, 14, 1 ioca... plena facetiarum de haeresi. factum: CIC. leg. agr. 2, 6. facultas: CIC. part. 140. fama (*absolute vel cum verbis*): RHET. Her. 2, 8, 12 CIC. inv. 2, 166 Brut. 83 *saepe.* fastidium facere: SYMM. epist. 1, 82 de assiduitate. fideicommissum dare: SCAEV. dig. 34, 1, 18, 3 de restituenda parte tertia. fidem (*absol. vel cum verbis*): CIC. Att. 2, 22, 2 CAES. Gall. 6, 36, 1 *saepe.* fiduciam: SEN. epist. 25, 2 PLIN. epist. 4, 17, 10. figmentum: TERT. adv. Val. 24 de deo... de hominibus figmenta (*sic saepe apud* AVG.). finem facere: TER. Phorm. 22 *al.* finitio: VITR. 5, 12, 7 de magnitudinibus. fletus: CIC. Sest. 121. formam dare: VLP. dig. 5, 3, 20, 6 de quibus. formula: CIC. Q. Rosc. 24 *al.* fremitus: CIC. Att. 4, 7, 3. fundus fieri: CIC. Balb. 22. 48. furor: NEMES. buc. 4, 5 de dispare sexu. gaudium: OV. epist. 12, 22 de te *al.* gratia (*saepe cum* facere, habere, agere): PLAVT. Cas. 372 Most. 1130 Trin. 293 TER. Hec. 741. gratulatio: CIC. Att. 9, 5, 3. historia: VARRO ling. 5, 30. 148 CIC. Att. 1, 16, 18. 1, 25, 1. hypothesis: CIC. Att. 1, 14, 4. ignis (*i. ardor amoris*): TIB. 3, 11, 6 si tibi de nobis mutuus ignis adest. ignoratio: CIC. Sull. 39. impedimentum est: VLP. dig. 29, 5, 3, 32 de non adeunda hereditate. indicium (esse, facere *sim.*): PLAVT. Aul. 188 TER. Ad. 4. inquisitio: AVG. civ. 19, 23 de ipso. insidias parare: PLAVT. Poen. 549. institutio: CIC. off. 1, 7. instrumentum intercedere: CALL. dig. 22, 4, 5 de re gesta. intercessio: CAEL. Cic. epist. 8, 13, 2. interdictum: CIC. Tull. 44 Caecin. 59 *persaepe apud* ICTOS. interpositio: CIC. epist. 16, 22, 1. interpretatio: AVG. civ. 7, 25 de abscissione Attidis. interrogatio: TERT. adv. Marc. 4, 38 de ea *resurrectione.* iocus: CIC. de orat. 2, 229. iudex: PLAVT. Merc. 736 CIC. Q. Rosc. 47 *persaepe.* iudicatio: QVINT. inst. 7, 5, 3. iudicium (*absolute vel cum verbis*): LEX repetund. (Corp. I 198) 8 de heisce. *persaepe.* iurisdictio: LEX agr. (Corp. I 200) 34 de ea re *al.* ius (ius iurandum): CIC. Verr. 2, 107. 4, 27 *saepissime apud* ICTOS. lacrimae: CIC. Verr. 6, 109. laetitia: CIC. Mil. 98 *al.* laus: OV. Pont. 4, 13, 23 laudes de Caesare dixi. *al.* lectio: OPTAT. 7, 3 p. 170, 20 de persona . . . Petri. legatus (*absolute vel cum verbis mittendi*): CIC. Verr. 2, 50 *persaepe, sed pleraque exempla etiam causaliter accipi possunt.* lex: LEX repetund. (Corp. I 198) 73 deque ea re *saepissime.* liberatio: AVG. civ. 10, 8 miram de Sodomis... liberationem. libertas: CIC. dom. 22 VLP. dig. 17, 2, 52, 9. lis: CIC. Verr. 1, 38 *persaepe.* litteras ferre, reddere. *sim.*: BELL. Alex. 38, 1 LIV. 3, 46, 10 *saepe. cf. p. 76, 33.* locus: SEN. epist 94, 11 *al. cf. p. 76, 28.* locutio: AVG. civ. 17, 16. ludibrium: AVG. civ. 10, 11 de hominum erroribus. ludum facere: PLAVT. Epid. 706 de me. lusus: QVINT. inst. 5, 13, 47 de se. maeror: SIDON. epist. 9, 14, 1. mandatum: CIC. Att. 4, 7, 3 *saepe.* manum adire (*proverbialiter i. q. fallere*): PLAVT. Persa 796 quomodo de Persa manus mi aditast. Mars secundus (*i. victoria*): LVCAN. 6, 5 de genero. mathesis: TERT. idol. 9 de Christo. mendacium: PLAVT. Bacch. 958 CAES. Gall. 7, 38, 10 *al.* mentem significare: CAPITOL. Alb. 14, 3 de occidendo Albino. mentio (*plerumque cum verbis faciendi, incidendi sim.*): PLAVT. Aul. 204 Mil. 993 Persa 109 RHET. Her. 2, 28, 45 *saepe.* metus: CIC. Att. 3, 8, 4 *al.* miraculum reddere: PLIN. nat. 10, 208 de aspide. misericordia: QVINT. decl. 307 p. 209, 8 de proditore. moderatio: CIC. Sest. 72. modum statuere: IMP. Hadr. Call. dig. 47, 21, 2 de poena. monumentum: CIC. inv. 2, 70 Verr. 3, 115 (*ad duos genetivos evitandos*). Planc. 94. morem gerere: PLAVT. Cist. 84. mos est: TAC. Agr. 25 de ignotis. mythus: VARRO rust. 2, 9, 9 ut μῦθον aperiant de Actaeone. negotium (*absolute vel cum verbis velut* dare): CIC. dom. 52 *saepe.* nominatum habere: VARRO ling. 10, 70 ut de nothis graecanicos quoque nominatus haberemus. notio: CIC. Tusc. 4, 53 *passim.* notoriam perferre: APVL. met. 7, 4 de me. nugas conciliare: PLAVT. Trin. 856. nuntiatio fit: VLP. dig. 2, 7, 14, 14. nuntius: PLAVT. Men. 37 CIC. Sull. 14 *saepe.* obligatio: CELS. dig. 21, 2, 62, 1 *passim apud* ICTOS. odium: PS. QVINT. decl. 15, 6 de amatore. omen (dare, facere *sim.*): CAPITOL. Pert. 14, 4 de Iuliano successore. AVIAN. fab. 23, 7 de mercibus. operam dare: PLAVT. Bacch. 103 CIC. Att. 5, 20, 10. opinatio: CIC. Tusc. 4, 26. opinio: CIC. div. in Caec. 36 Verr. 1, 42. 2, 60 *saepe.* optio: AVSON. 157, 27 de dubiis. oraculum: CIC. div. 1, 95 *al.* oratio (*absolute vel cum verbis habendi sim.*): VARRO rust. 2, 8, 1 CIC. de orat. 1, 138 Cluent. 118 *saepe.* orator: CIC. Brut. 55. ordinem repetere: APVL. apol. 80 de longa valetudine. ovatio: FLOR. epit. 3, 19, 8 de servis. pactio: CIC. Q. Rosc. 34. 40 prov. 12 *saepe.* pactum: AFRIC. dig. 8, 3, 33, 1 IAVOL. dig. 23, 4, 1, 1 *al.* παλινῳδία: CIC. Att. 7, 7, 1. palmam dare: MART. 4, 23, 4 de se. 7, 72, 9 *al.* parabola: HIER. epist. 21, 1, 2 de iusto. parilitas: AVG. civ. 15, 13 de centum annis additis et postea detractis per tot generationes continuata parilitas. patrocinium concipere: PS. QVINT. decl. 5, 17 de pietate. persecutionem dare: PAVL. dig. 3, 4, 6, 1 de ea re. persuasio: QVINT. inst. 2, 4, 3 de se (2, 4, 16) *al.* petitio: LEX repetund. (Corp. I 198) 3 de ea re. philosophia: CIC. Tusc. 3, 8. pignus accipere: PAPIN. dig. 20, 4, 1 de restituenda sibi dote. placitum: PLIN. nat. 15, 20 de

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

olivis. πολίτευμα suscipere: CIC. Att. 9, 7, 3. postulatio: LIV. 39, 25, 16 de Mallaeo. postulatum: CIC. Verr. 3, 147. potestas: CIC. inv. 2, 109 *al.* praeceptum (dare, *sim.*): CIC. de orat. 1, 145. 2, 76 *saepe.* praeconium: PLIN. nat. 25, 78 de ea herba. praedicatio: CIC. dom. 27 *al.* praedicator: FRONTO p. 178, 12 N. de laboribus. praefectura: PLIN. nat. 28, 56 Lucullus hanc de se praefecturam servo dederat. praeiudicium: CIC. inv. 2, 113 div. in Caec. 12 Verr. 4, 152 *al.* praesagium: TAC. ann. 6, 20 de Servio Galba. praescientia: AVG. civ. 20, 15 de illis. praescriptio: TERT. spect. 8 de locis *al.* praesumptio: APVL. flor. 9 p. 29 de me. precatio: LIV. 42, 30, 8 de bello. principium habere: TREB. Claud. 5, 4 de Aureolo. privilegium ferre: CIC. dom. 26 parad. 32. probatio: VARRO rust. 1, 20, 1 *al.* problema: CIC. Att. 12, 4, 2. proclivitas: IVL. VAL. 1, 10 de quibus *equis* tibi ad votum proclivitas fuit. proelium: LIV. 7, 9, 7. PS. CYPR. pudic. 3 omnia de membris illicita desideriorum proelia. professionem facere: VAL. dig. 49, 14, 42, 1. promissio: AVG. civ. 17, 2 de ipso populo. promulgatio: CAEL. Cic. epist. 8, 4, 3. pronuntiatio: TERT. adv. Marc. 4, 39 de concessionibus. proscriptio: CIC. Sest. 65. proverbium: APVL. met. 9, 42 de prospectu ... asini natum est frequens proverbium. provocatio: PAVL. dig. 50, 16, 244 de poena. pugna: CIC. ac. 2, 83 (*nisi causaliter accipiendum*) *al.* quaestio (*etiam cum verbis*): CIC. inv. 1, 104 S. Rosc. 78 *persaepe.* quaestus: CIC. leg. agr. 2, 67. querela: CIC. Sest. 64 *al.* querimonia: CIC. Verr. 4, 22. 132. 6, 72 Manil. 41 *saepe.* ratio (*etiam cum verbis, praecipue* habere): RHET. Her. 2, 19, 30 CIC. Verr. 3, 29 LVCR. 1, 121 *saepe.* ratiocinatio: VITR. 1, 1, 15. reiectio fit: CIC. Planc. 36 *al.* relatio: LIV. 26, 28, 3 de provinciis. religionem inicere: LIV. 8, 15, 6. remedium: PANEG. 11, 4 de novo scelere. replicationem dare: VLP. dig. 21, 1, 14, 9 de dolo. reprehensio: TERT. adv. Marc. 1, 20 de praedicationis erga deum praevaricatione. repromissionem facere: MOD. dig. 50, 1, 36, 1 de modo fundi. res (*saepe cum verbis*): PLAVT. Poen. 548 *persaepe.* rescriptum: CALL. dig. 22, 5, 3, 2 de excutienda fide. VLP. frg. Vat. 208 *al.* responsum: CIC. Verr. 6, 40 har. resp. 9. 29 *al.* retractatus: TERT. anim. 2 de anima. reus: CIC. Sull. 81 Sest. 75 Rab. Post. 11 Vatin. 31. ridiculum: CIC. de orat. 2, 264. risus: LAMPR. Heliog. 29, 3 de his omnibus. rixam gerere: CATVLL. 66, 14 de virgineis ... exuviis. rogatio (*plerumque cum verbis iubendi vel antiquandi, ferrendi*): CIC. Sull. 62 Balb. 33 *al.* rumor: RHET. Her. 2, 8, 12 *al.* satisdatio: VLP. dig. 24, 3, 22, 3 de rato *al.* scientia: CIC. Sull. 39. scitum: LEX agr. (Corp. I 200) 40 pl(ebei)ve sc(ita) de ea re. *al.* scriptor: LIV. 45, 44, 18 de Prusia. scriptum: VARRO rust. 2, 5, 14 CIC. Brut. 75. scriptura: GAIVS dig. 20, 1, 4. 22, 4, 4 HIER. epist. 21, 4, 2. secretum facere: PS. QVINT. decl. 19, 2. securitas: AVSON. 419, 3 de sua *salute.* *al.* sensus: CIC. Att. 15, 7. sententia: TER. Ad. 515 Andr. 207 RHET. Her. 2, 13, 19. 4, 39, 51 CIC. Verr. 2, 56 *persaepe.* sermo: PLAVT. Mil. 263 Most. 898 VARRO rust. 1, 1, 7. sermocinatio: APVL. apol. 26 de Zalmoxi. silentium: CIC. Brut. 11 *al.* solacium: PS. QVINT. decl. 8, 2 de vanitate. MIN. FEL. 36, 1 de fato. sollicitudo: CIC. epist. 15, 21, 2 *al.* somnium: CIC. div. 1, 56. 2, 135. 136 *al.* sortem tollere: PS. TER. Andr. alt. exit. 4 de meo amore ac vita. CAPITOL. Alb. 5, 4. speciem reddere: VITR. 7 praef. 11 uti de incerta re certae imagines ... redderent speciem (*sc. veritatis. potest etiam pro ablat. instr. accipi. cf. p. 62, 18*). spes: VARRO Men. 153 CIC. Verr. 1, 42 *al.* sponsio (*etiam cum verbis, velut* facere): CIC. Quinct. 46 Verr. 4, 13 LEX Rubr. (Corp. XI 1146) 2, 8 *saepe.* sponsor: CIC. prov. 43 *al.* status: QVINT. inst. 3, 6, 41. 9, 1, 8 de substantia (περὶ οὐσίας). *al.* stipulatio (*plerumque cum verbis*): AFRIC. dig. 8, 3, 33, 1. 19, 5, 24 IVLIAN. dig. 21, 2, 39 (30ies *apud* ICTOS). stipulatus: PLIN. nat. 2, 11, 23. suffragium (*absol. vel cum* ferre): CIC. dom. 46. 90 Sest. 68. 109. 111 *al.* summam deferre: LIV. 22, 53, 2 de legione prima ... summa imperii delata est. suspicio: TER. Ad. 615 CIC. inv. 2, 28 Cluent. 76. syllogismus: QVINT. inst. 7, 10, 3 de eo. tabellas ferre: PROP. 4, 11, 49 de me ... urna. techinam facere: PLAVT. Bacch. 392. tempus dare: NEP. Them. 9, 4 de iis rebus. terror: CIC. prov. 43. testamentum: TRYPH. dig. 28, 2, 28, 1. 49, 17, 19, 1 *al.* testimonium: CIC. S. Rosc. 102 Verr. 2, 52 *al.* VVLG. Ioh. 1, 8 testimonium perhibere *sic saepe.* testis: PLAVT. Men. 812 CIC. Q. Rosc. 47. timor: CIC. Verr. 2, 23. tractatus: VLP. dig. 44, 3, 1 PS. APVL. Ascl. 14. tragoediam componere: PORPH. Hor. carm. 1, 6, 8 de quorum sceleribus. transactionem facere: VLP. dig. 2, 15, 8, 13. 2, 15, 9, 1. triumphalia dare: TAC. hist. 4, 4 de bello civium. triumphator: APVL. apol. 17 de Sabinis. triumphus: CIC. Verr. 6, 100 Mur. 31 *persaepe.* tropaeum: CIC. dom. 100 *al.* tumultum facere: SVET. Aug. 99 de se. ultio: FLOR. epit. 3, 10, 9 de rege. varietas: TREB. trig. tyr. 32, 4 de homine. veniam dare: PLAVT. Bacch. 532. verbificatio: CAECIL. com. 63. verbum (habere, facere, *sim.*; *cf. p. 76, 16*): PLAVT. Mil. 1115 AFRAN. com. 349 VARRO ling. 6, 96. 9, 24 CIC. S. Rosc. 2. 28 *persaepe.* veritas: VITR. 1, 6, 2 GAIVS dig. 2, 15, 6 PAVL. sent. 2, 17, 13. versiculus: SVET. Iul. 73. versus: SVET. vita Verg. p. 63. victor: SIL. 10, 552 Ausonio ... de nomine. TERT. adv. Marc. 2, 8. victoria: NVX 41 de quo ... lucro. LIV. 4, 6, 5 *saepe.* vindex: VVLG. I Thess. 4, 6 de his omnibus. visio: CHRON. Alex. chron. I p. 128, 300 de illas ebdomadas. vociferatio: CIC. Verr. 6, 156. volumen: CIC. ac. 2, 87 nat. deor. 1, 43 *al.* voluntas: CIC. inv. 2, 64 *al.* votum: CIC. Planc. 97 Att. 8, 16, 1 *al.* vox: CIC. Flacc. 6 *al.* *nota ellipsin* ICTis *peculiarem*: PAPIN. dig. 5, 2, 14 in quaestione de inofficiosi testamenti (*sc. actione, ut apparet ex* 5, 2, 15, 2). VLP. dig. 5, 2, 8, 16 si de inofficiosi iudex cognoverit. COD. Iust. 3, 3, 49 (50) si huiusmodi testamenta debent de inofficiosi querela expugnari. *persaepe.* *fortasse huc trahendum*: TERT. pudic. 13 impium patris de matrimonio heredem (*fere i. q. heredem impie in patrium matrimonium inire*).

4 *absolute vel elliptice:* *saepissime in titulis librorum vel capitulorum. antiquissimum praebet exemplum* CATO de agricultura (*sic in subscr., sed incertum an ipsius auctoris*). *cf. etiam* 157, 1 de brassica pythagorea, quid in ea boni sit salubritatisque *et* ind. capp. 9. 38 *al.* LEX repetund. (Corp. I 198) 11 de patrono repudiando. PLAVT. Amph. 828 quod de illo subditivo Sosia mirum nimis, certe de istoc Amphitruone iam alterum mirum est magis. Poen. 666 nimis lepide de latrone, de Sparta optume. TER. Andr. 300 verbum unum cave de nuptiis (Eun. 88 de exclusione verbum nullum. CIC. Att. 10, 8, 6 illa Platonis *verba* de tyranno. *persaepe*). Haut. 690 ne quid de amica nunc senex. 760 de illo quod dudum. VARRO ling. 6, 97 de hisce rebus tres libros (*sc. scriptos*) ad te mittere institui (8, 23 de eo ... libros fecerunt. CIC. Quinct. 50 de quo libelli ... proponuntur. *persaepe sim.*). 7, 110 omnis operis de lingua Latina tres feci partes. 8, 13 cum de his nomen sit primum. 8, 63 relinquitur de casibus (10, 30). 8, 80 sequitur de nominibus. 9, 80 item de ficis (*sc. negant esse analogiam*) ... de quibus alii extremum 'us', alii 'ei' faciunt. *al.* rust. 1, 5, 4 quarta pars de temporibus (*sc. dividitur*). 3, 7, 1 *al.* frg. Serv. Aen. 1, 595 'coram' de praesentibus nobis, 'palam' etiam de absentibus. RHET. Her. 2, 16, 24 loci communes ... de humanitate, misericordia (2, 17, 26 CIC. Verr. 2, 79 recita ... locum de testimonio. de orat. 1, 68 *saepe*). CIC. inv. 1, 17 primum genus de scripto et sententia (de orat. 2, 65 *al.*). Verr. 2, 118 in illo capite Anniano de mulierum hereditatibus. 3, 53 recens erat illa res ... de Heraclio (Phil. 5, 35). 3, 97 de eadem re litterae complures ... afferuntur (Cluent. 184 de furto littera nulla invenitur). 6, 164 *exploratum* est ... quid de te futurum est. *al.* Flacc. 99 non de Flacco dabitur solum *tabella* (Pis. 96 Rab. Post. 12). dom. 128 *lex* de nostris aedibus. *al.* ac. 2, 40 componunt artem de. off. 1, 61 rhetorum campus de Marathone. nat. deor. 3, 13 de Sagra ... est volgare proverbium. Att. 3, 23, 2 caput tralaticium de impunitate. IVV. 11, 5 omnes convictus ... omne theatrum de Rutilo (*sc. loquuntur*). TAC. hist. 3, 13 omnia de Vitellio in deterius *refert.* ann. 3, 62. 16, 26. PLIN. epist. 3, 20, 9 nimis cito de futuris *agunt.* TERT. pudic. 20 sic et de famulae concubitu (*i. idem valet de*). resurr. 53 totum de homine, totum de carne *valet.*

inde a VARRONE *et* CIC. *per frequens est omissio verbi dicendi post adiect. vel pronom., ex. gr.*: VARRO ling. 5, 95 haec de hominibus. 9, 25 quid plura de astris *persaepe* (CIC. Verr. 6, 169 quid ego plura de Gavio?). CIC. Tull. 47 nihil ... praeterea de legibus. Flacc. 65 quid de tota Caria? Phil. 2, 78 nimis multa de nugis (6, 15. 8, 4 ac. 2, 76 Cato 13 *al.*). Cato 10 de quo praeclare ... Ennius (25 melius Caecilius de sene. off. 1, 84 *et sic persaepe in locis aliorum laudandis*). Lael. 1 de hoc alias (off. 3, 119 de hoc ... alio loco pluribus. div. 2, 76 de hoc loco plura in aliis, nunc hactenus). ac. 1, 39 haec fere de moribus. 2, 87 de physicis mox. nat. deor. 3, 5 sed antequam de re, pauca de me. Att. 10, 14, 3 odiosus scrupulus de filii militia. 12, 5, 3 L. Libo, ille qui de Ser. Galba (*sc. rogationem tulit*). 12, 10, 11 male ... de Athamante. *sim. saepe.* epist. 7, 2, 1 de ioco satis est (NEP. Alc. 11, 6 satis de hoc. *al.*). 15, 14, 4 tranquilla de te erant. *saepe.*

huc etiam pertinent talia: VARRO ling. 5, 14 incipiam de locis ab ipsius loci origine. CIC. Brut. 20 incohavisti de oratoribus (TAC. hist. 4, 44). CAES. Gall. 5, 53, 4 illo incommodo de Sabini morte perlato. HOR. sat. 2, 6, 36 de re communi scribae. LIV. 10, 8, 1 tamquam integra sit causa patriciorum de sacerdotiis. 26, 28, 9 nec de provincia Apulia nec de exercitu ... quidquam mutatum. *al. sim.* PELAGON. 169.

5 *quod attinet ad, plerumque initio enuntiati*: NAEV. com. 51 quod de obsonio, stilo mi in manum pupugit. PLAVT. Amph. 801 iam illud non placet principium de osculo (*cf.* Stich. 358 principium placet de lectis). Cas. 294 de Casina certumst concedere homini nato nemini. Merc. 520 de lanificio neminem metuo. Pseud. 123 de istac re in oculum utrumvis conquiescito. Rud. 1228 de illo vidulo, si sapias, sapias. 1397 de talento nulla causast quin feras. Trin. 16 de argumento ne expectetis fabulae. 567 de istoc quod dixti modo. Truc. 741 de eo nunc bene sunt tua virtute. CAECIL. com. 161 nil peccat de savio. TER. Andr. 949 de uxore (*sc. ut dicam*), ita ut possedi. 972 tum de puero, Dave. :: ah, desine! Hec. 391 ceterum de reducenda id facias (403). CATO ad fil. frg. 1 interdixi tibi de medicis (*i. quod ad medicos attinet, interdixi, ne iis utaris*). VARRO ling. 5, 75 de his ... a summa parte ad infimam descendam. 8, 52. 9, 34 de his duobus generibus naturalem esse analogiam. rust. 1, 7, 5 sic de ceteris alius ad aliam rem. 1, 9, 3 sic de aliis generibus. *al.* (*cf. vol. III p. 974, 64 sqq.*). 1, 18, 1. 1, 19, 3 de canibus vero utique, quod villa sine iis parum tuta. 1, 59, 1. 2, 1, 5 de subus nemini ignotum. 2, 2, 3. 5. 2, 8, 3. 3, 6, 1 *saepe* CIC. div. in Caec. 37 Balb. 45 de orat. 2, 235. 3, 224 Att. 1, 1, 1. 1, 5, 3. 1, 10, 5. 2, 2, 2. 2, 4, 5. 7. 4, 7, 1. 11, 24, 3. 12, 12, 2 *al.* BELL. Hisp. 7, 4 de levi armatura et

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

equitatu longe et virtute et numero nostri erant superiores. PROP. 2, 18b, 29. 2, 32, 21 de me minus est. LIV. 2, 22, 5. 36, 4, 9 VITR. 3, 3, 13. 3, 5, 8. MART. 1, 18, 5 de nobis facile est, scelus est iugulare Falernum (QVINT. decl. 371 p. 409, 1 de me facile est). QVINT. decl. 300 p. 182, 20 TAC. hist. 3, 32. 4, 40 de Pisone irritum fuit. ann. 16, 11 nepotibus de reliquo consulere. PLIN. epist. 2, 10, 5 SVET. Cal. 15 CELS. dig. 42, 1, 14 VLP. dig. 35, 2, 82. PAVL. dig. 10, 2, 41 eum (*sc. iudicem*) de dividenda hereditate inter se et coheredem non tantum res, sed et libertos divisisse (= 37, 14, 24, *non recte in interpretatur Kübler*). *saepe apud* ICTOS. TERT. nat. 1, 17. spect. 6 de idololatria nihil differt apud nos. scorp. 4 bapt. 14 init. adv. Prax. 27 de Christo autem differo. adv. Marc. 3, 18 init. *fortasse huc pertinet* COMM. instr. 1, 22, 1 heu, doleo, cives, sic vos hebetare de mundo. QVEROL. p. 38, 18 nam de solidis mutandis mihi sunt praestigia. HIER. epist. 18A, 1, 2 et de persona quidem ... fuit vir iustus. AVG. civ. 3, 15 de Romulo viderit adulatio fabulosa ... viderint quidam scriptores. 15, 13 hoc autem de viginti annis ... casu mendositatis accidere potuisse. MARCELL. med. 19, 36 de tincturis vel maculis corporis abolendis remedium sic. CONC. Rom. a. 499 p. 446, 10 de me licuit laico legem dare?

6 *pendet ab* **adiect.**, *etiam* **substantivi** *vice usurpatis*: amarus: VVLG. IV Esdr. 8, 34 de ipso. anxius: CVRT. 3, 3, 2 de instantibus curis. QVINT. inst. 5, 10, 75 *al.* argutus: PLAVT. Merc. 629 de istac re. attonitus: IVV. 7, 66 de lodice paranda. catus: FRONTO p. 203, 8 N. de natura. cautus: TERT. pudic. 20 de leproso. celeber: TAC. hist. 4, 84 haec de origine et adventu dei celeberrima. certus (*plerumque* certiorem facere): CAES. Gall. 1, 7, 3 de eius adventu (*14ies*). *al.* CIC. Tusc. 5, 88 de dolore certa habet. nat. deor. 1, 66 *saepe.* compos: TERT. adv. Hermog. 22 nos et de caelo et de terra compotes reddidisset. conscius: CIC. Att. 2, 24, 4 his de rebus. *al.* credulus: FIRM. err. 7, 4 de calamitatibus suis. dignus: TERT. nat. 2, 15 de caelo. *al.* dubius: CIC. Verr 5, 91 de istius facto. de orat. 1, 241 *al.* expeditus: VLP. dig. 42, 5, 8, 4 de locatione. expertus: CIC. Att. 14, 20, 3 de iis me esse expertissimum. fabulosus: PLIN. nat. 33, 8 de Prometheo omnia fabulosa arbitror. falsus: CIC. div. 2, 66 de ipso Roscio. Att. 9, 9, 1 *al.* gratus: CIC. Att. 4, 15, 1 de Eutychide. 5, 19, 3 *al.* gravis: LAMPR. Comm. 4, 6 de se. VOPISC. Aurelian. 30, 3. hilarus: PRVD. ham. 374 de funere. ignarus: TAC. hist. 1, 67 de caede Galbae. VLP. dig. 40, 12, 12, 1 de statu. imperitus: AVG. civ. 6 praef. de huius vitae cladibus. incertus (*etiam cum verbis faciendi, ferendi*): TER. Hec. 614 de uxore. VERG. Aen. 11, 341 *al.* incredulus: AVG. civ. 15, 9 de corporum magnitudine. indignatus: BELL. Hisp. 18, 9 de iugulatione oppidanorum. infirmus: TERT. resurr. 38 de fallacia. iniquus: SENT. Minuc. (Corp. V 7749) 43 si quoi de ea re iniquom videbitur. CIC. fin. 2, 119 *al.* inscius: TRYPH. dig. 16, 3, 31, 1 de malitia deponentis. iracundus: TER. Hec. 309 de eadem causast iracundus factus. iratus: CIC. Flacc. 11 de iudicio. laetus: LIV. 38, 37, 2 de Gallis. *al.* loquax: PROP. 3, 24, 22 de me. magnificus (*i. magniloquus*): TAC. hist. 1, 74. memor: OV. met. 14, 477 antiquo memores de vulnere. miserabilis: TERT. adv. Val. 14 de loco. molestus: SEN. suas. 4, 5 de Fusco. multus: CIC. Att. 5, 1, 3 multus de te fuit. mutus: OV. trist. 5, 14, 17 vox ... de te. nescius: OV. epist. 15, 142 nullaque de facie nescia terra tuast. novus: CIC. Att. 5, 21, 5 unum hoc novum de pantheris. obscurus: LIV. 9, 15, 9. odiosus: CIC. Att. 6, 3, 4 odiosa afferebantur de Curione. peritus: VARRO rust. 1, 2, 10 de agri cultura. potens: PAVL. NOL. epist. 24, 14 de infirmis. praeditus: APVL. Socr. 6 p. 134 eorum de numero praediti (*i. propositi*) curant singuli. protervus: PROP. 2, 24b, 30 tibi de timidis iste protervus erit. providus: PRVD. psych. 614 de tunicae alterius gestamine. pudens: CIC. Att. 10, 15, 4 de duodecim navibus (*fort. propter*). quietus: PLAVT. Curc. 492 de istoc. ridiculus: CIC. Att. 1, 1, 3 ridiculum est de magistro. securus: SVLPICIA Tib. 3, 16, 1 de me. LIV. 36, 41, 1 de bello. *saepe.* serius: FRONTO p. 211, 7 N. de fumo et pulvere. sollicitus: CIC. Catil. 4, 1 de vestro ... periculo. Att. 4, 7, 1 *al.* suspectus: CIC. off. 3, 94 cum is patri suspectus esset de noverca. TERT. adv. Val. 21 etsi non certus, saltim suspectus de aliquo factitatore. suspensus: LIV. 9, 43, 4 incerti rerum omnium suspensique de statu alterius. turbidus: GREG. TVR. glor. mart. 103 de hac persecutione (*potest etiam causaliter accipi*). tutus: MART. 10, 30, 20 ridet procellas tuta de suo mensa. varius: PAVL. dig. 45, 1, 140, 1 de hac stipulatione ... apud veteres varium fuit. verus: CIC. Att. 10, 12, 2 de ipsa Sicilia utinam sit verum. *al.*

B *i. q.* **secundum, ex,** *κατά*: ENN. scaen. 336 deumque de consilio (TER. Phorm. 481 de eius consilio sese velle facere. GELL. hist. 15 quod de tui coniugis consilio contigit. CIC. Cluent. 53 de suo consilio. *persaepe*). PLAVT. Asin. 210 meo de studio studia erant vostra omnia. Bacch. 1038 fecisse dicas de mea sententia (Capt. 48 CIC. S. Rosc. 104 Verr. 2, 11 *persaepe. tritissimae in titulis formulae* de senatus, decurionum, consili, collegi, pagi, vici sententia. *primum nunc legitur*: S. C. de Bacch. [Corp. X 104] 9. 18 de senatuos sententiad. CORP. XI 3081 [Falisc.] de zenatuo sententiad. INSCR. Betilieni [Corp. I 1166 = X 5807] 4 [*ca. 150 a. Chr.*]. CORP. I 1254 [= X 123] de sen. sent. 1141 [XIV 3013]. LEX repetund. [Corp. I 198] 57 de consili maioris partis sententia. CORP. I 801 [= VI 2219] de pagi sententia). PLAVT. Capt. 484 rem de compecto geri (489 Pseud. 540). Men. 266 aps te metuo de verbis tuis (931. 932 Mil. 1029). Epid. 597 quibus de signis agnoscebas? Merc. 903 an de audito nuntias? Most. 773 de exemplo meo ipse aedificato (TERT. ieiun. 2 adv. Marc. 4, 12 *saepe.* VLP. dig. 50, 8, 2). Stich. 4 nos eius animum de nostris factis noscimus. Trin. 426 quas *drachumas* de ratione dehibuisti (CIC. Att. 7, 3, 4 de ratione eius). CATO orig. 83, 3 ostendit exitium de loci importunitate et hostium circumstantia maturum. VARRO ling. 10, 55 oratio cum ex litteris constat, tamen eam grammatici de litteris ostendunt. rust. 3, 9, 19 de tribus generibus gallinae saginantur. RHET. Her. 2, 14, 21 in eo dolo malo negotium gestum de aliqua probabili causa. 2, 29, 46 de (*HP*, ex *rell. codd.*) aliqua parte dissimile est. 4, 2, 3 de tanta et tam diffusa scriptura notare et separare. 4, 46, 59 id enim perspicuum est de primo similitudinis verbo. CIC. Catil. 4, 11 de meo sensu iudico (TERT. adv. Prax. 23 de suo sensu). Att. 12, 21, 1 de senatus consulto ut corrigas. VERG. Aen. 1, 318 de more (3, 65 *12ies, persaepe*). VITR. 5, 5, 6 de quo *diagrammate Aristoxeni* ... valuerit theatrorum efficere perfectiones. LABEO Vlp. dig. 43, 12, 1, 16 uti de lege fieri licuit (TERT. adv. Marc. 4, 21 de naturae lege). STAT. silv. 5, 3, 118 de divite ritu. SVET. Tit. 5 de more rituque priscae religionis. FRONTO p. 207, 14 N. de cultu cuiusque ingenium arbitrari. PAPIN. dig. 44, 3, 10, 1 de substantia vacantium bonorum dinumeratur (TERT. anim. 32). VLP. dig. 45, 1, 52 de mente praetoris. 48, 2, 16 de dignitate vel ex eo quod interest vel aetate vel moribus vel alia iusta de causa. APVL. met. 2, 18 deque nutu eius consilium ... petendum (TERT. adv. Val. 9 de patris nutu aiunt factum). 2, 21 si qui mortuum servare vellet, de pretio liceretur. 3, 2 de iussu magistratuum (8, 11). 7, 5 neve de pannulis istis virtutes meas aestimetis. 9, 8 lucrum promitti de glebae germine. apol. 98 *ne* filium patris tui de facie agnosceres (Plat. 1, 1 TERT. anim. 53). ITALA Matth. 7, 20 (Hil. in Matth. *l. c.*) cognoscendos esse de fructibus (VVLG. ex.). *huc trahas* MIN. FEL. 7, 2 specta (*i. iudica*) de libris memoriam. TERT. *plus 100ies, ex. gr.*: nat. 1, 3 de suavitate vel brevitate modulatum. 1, 4 philosophi quoque de auctoribus cognominentur Pythagorici. 1, 6 discutitur de ordine admissi. 1, 10 senex de Saturno, imberbis de Apolline, virgo de Diana figuratur. apol. 11 aliquem de sapientia Socratem, de iustitia Aristiden, ... de eloquentia Demosthenem. *nota*: TERT. nat. 2, 8 suadet itaque *Ioseph* de recondendis praesidiis (*i. περί*) in futuram famem de (*i. secundum, vel partitive intellegendum*) copia priore. scorp. 1 de figura rubi. 7 deum de fiducia rationis amplectar. anim. 19 de suo ingenio quam de tuo arbitrio (adv. Hermog. 14 *al.*) ... de divortio parietis. resurr. 8 de publica forma humanae condicionis. 10 apostolum quoque ne de uno stilo noris. adv. Val. 11 de patris cura atque prospectu ... novam excludit copulationem ... de doctrinae studio. 19 mulum de asino pingere et Ptolomaeum describere de Valentino. *al.* adv. Marc. 2, 3 de immensa ... aetate censebitur. 2, 6 de arbitrii sui meritis. HERM. Pal. mand. 11, 16 proba ergo illos de vita eorum et de factis hominum (*ἀπὸ τῶν ἔργων*). CYPR. *persaepe, ex. gr.*: eleem. 7. epist. 1, 1 totum fiebat de auctoritate et dispositione divina. 67, 5. 69, 14. 71, 3 hab. virg. 7 laps. 12 mort. 11. COMM. instr. 1, 23, 5 figis asciam in crure de verbo (*i. ut est in proverbio, quod legitur* PETRON. 74). 1, 40, 4 vestras (*fort.* vestra) de lege (*i. sacra scriptura*). SOL. 30, 5 de cuius motibus ... augurantur. VOPISC. Prob. 7, 3 de prudentis exercitus voluntate. CARM. Lampr. Alex. 38, 6 vulgari, miserande, de fabella. SPART. Pesc. 9, 6 de mathesi qua callebat dixisse. LACT. inst. 5, 9, 1 de suis moribus meritisque coniectant abesse iustitiam. CET. FAV. 29 p. 310 de spatio horarum. FILASTR. 109, 7 de interpretatione Graeca. AVSON. 360, 1 ne mores meos spectent de carmine. QVEROL. p. 34, 9 de clepsydra respondisse. SYMM. epist. 1, 53, 1 ingenii tui pabula de litterarum ... sapore coniecto. TYCON. 6 p. 67, 25 de similitudine itaque tempus suum et nostrum unum fecit *deus.* SCHOL. Cic. Bob. p. 1 de modo. p. 6, 16 de alvei magnitudine. PELAGON. 126 de experimento (*ἀπὸ πείρας.* 398). AMBR. off. 3, 10, 68 ceteros de suo affectu aestimant (ENNOD. epist. 5, 21, 2 p. 142, 19. 8, 22, 2 p. 215, 4 opusc. 1, 32 p. 270, 14. 1, 44 p. 273, 7. SALV. gub. 4, 84 aestimari de cultoribus suis potest ille qui colitur). PAVL. NOL. epist. 15, 3 si de suo iure non posset, de illorum tamen munere possideret. 16, 1 litteras meas de illis probans. 50, 3 de confessione peccatorum suorum ... de imputatione iustitiarum suarum. AVG. civ. 1, 7 quae aspere gesta sunt, de consuetudine acciderint, quae vero clementer de potentia provenerint nominis Christi. 1, 23 non facile reperiunt de cuius auctoritate praescribant. 7, 8 de nostro ore et gutture ... mundi simulacrum componere. 12, 28 de quo *uno* multitudo propagaretur. MACR. sat. 5, 7, 9 sepultura Palinuri formata est de Patrocli sepultura. ENNOD. epist. 1, 18, 5 p. 30, 13 ego de germine censeo, tu de primordiis non pavescas. 9, 4, 3 p. 231, 17 opusc. 3, 156 p. 371, 22. 4, 16 p. 387, 3 carm. 1, 19, 16. *al.* LEX Visig. 8, 5, 4.

V LOCVTIONES ADVERBIALES

A de *cum* **substantivis** *coniungitur. secundum sensum subest vis*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

localis, vel causalis vel modalis (*de iuncturis temporalibus cf. p. 64, 53 sqq.*): de industria: PLAVT. Asin. 212 Aul. 420 Cas. 278 TER. Andr. 795. CIC. inv. 1, 102 consulto et de industria factum. *persaepe.* de sponte, de voluntate: VARRO ling. 6, 71 de sponte eius, id est, de voluntate exierat. COTTA or. frg. Char. gramm. I 220, 1. de parte: CIC. Arat. 257 dextra de parte (300 a medio media de parte secatur. LVCR. 2, 235 de nulla parte. 4, 932 externa corpus de parte [*i. extrinsecus*] necessumst ... tundier. 6, 522 omni ... de parte feruntur. 6, 604 quadam de parte. 6, 855 supera de ... parte. VERG. georg. 1, 370 de parte *saepe sim. nota*: STAT. Theb. 2, 387 iura . . . fratris de parte [*fere i. fratris loco*] dabat). de tenero ungui: HOR. carm. 3, 6, 24 incestos amores de tenero meditatur ungui (*i. penitus, ex graeco* ἐξ ὀνύχων ἁπαλῶν, *v. Kiessling ad l., perperam* PORPH. a prima infantia). de tergo (*cf. etiam p. 62, 2*): APVL. met. 9, 9 nobis repente de tergo ... supercurrunt equites. *saepe.* de composito (*i. ex pacto*): APVL. apol. 1. de professo: APVL. apol. 2. de septemtrione: APVL. mund. 16 de septemtrione vel meridie videas (θεωρεῖται βόρεια καὶ νότια). de comperto: TERT. apol. 1 ex his fiunt christiani, utique de comperto (*i. ut qui rem habeant compertam*). de conscientia (*i. consulto*): TERT. apol. 16 ne quid rumoris quasi de conscientia praeterissemus. de pectore: TERT. apol. 30 oramus. de substantia: TERT. scorp. 4 de omni substantia (*i. omnibus viribus*) diligere. *al.* de toto corde: TERT. orat. 28 *orationem* devotam. *al. adde*: IVVENC. 4, 369 socians de corde dolorem. de totis praecordiis: TERT. ieiun. 2 credam. de obvenientia (*i. per occasionem*): TERT. adv. Val. 29 spiritalem *statum* ex Seth de obvenientia superducunt. de proposito (*i. consulto*): TERT. adv. Marc. 3, 17 expostulo autem de proposito. de toto animo: CLEM. ad Cor. 8 convertitis nos ad me. de fraude: SYMPH. 303 insidias ... de fraude latentes. de tempore (*i. ex tempore*): FORTVN. rhet. 3, 3 p. 122. 3, 13 p. 129. de sinistro, de latere sinistro *sim.*: ITIN. [Silv.] 16, 4 PELAGON. 267 *al.* de occasione (*i. data occasione*): OPTAT. 1, 4 p. 5, 20 (*sed multi codd. omittunt praep.*). de foris: OPTAT. 5, 3 p. 123, 8. 7, 1 p. 160, 7; *cf. Archiv 5, 343; Rönsch, Z. f. österr. Gymn. (1884) p. 403.* de foribus: ENNOD. carm. 2, 86, 10 cecidit. de casu: PAVL. NOL. carm. 20, 250 *deus* sanavit apud nos de casu (*i. casu*) claudum, qua sanaverat olim ex utero claudum. de necessitate: PETR. CHRYS. serm. 7 p. 208[A] fures nascuntur. de iustitia, de iniusto (*i. iure, iniuria*): ARNOB. in psalm. 36 p. 375[C] modicum de iustitia possidere quam de iniusto divitias peccatorum multas. de legibus (*i. legitime*): CASSIOD. var. 4, 10, 2 necesse est remedium de legibus habeat. de vestigio: GREG. TVR. glor. mart. 60 erat de vestigio iudex. de merito: GREG. M. moral. 35, 2.

B *cum* **adiect.**: de integro: PACVV. trag. 92 TER. Ad. 153 *persaepe.* de medio: CAEL. hist. 30 RHET. Her. 2, 19, 28 *saepe, plerumque cum verbis movendi vel sumendi elliptice*: PETRON. 38 amici de medio. de improviso: TRABEA com. 3 TER. Ad. 407 *saepe.* CAES. (7[ies]) *saepissime.* de plano, *t. t. persaepe in titulis et apud* ICTOS, *praecipue in formula* 'de plano recte legi potest', *i. q. a terra, opp.* de tribunali, *ex. gr.*: LEX repetund. (Corp. I 198) 65 apud forum palam ubei de plano r⟨ecte legi possitur⟩ (66 LEX Iul. munic. [Corp. I 206] 16 Malac. [Corp. II 1964] 51, 8. 21. 63, 16. VLP. dig. 14, 3, 11, 3 proscribere palam sic accipimus claris litteris, unde de plano recte legi possit. AVSON. 419, 50). PAPIN. dig. 48, 5, 12 (11), 6 VLP. frg. Vat. 156. 161. 167 dig. 1, 4, 1, 1 *al.* MARCIAN. dig. 48, 16, 1, 8 PAVL. frg. Vat. 112 sent. 5, 16, 16. *sensu non technico i. q. in terra*: VLP. dig. 13, 6, 5, 7 ut *servus* de plano opus faceret (*opp.* in machina). *aliter*: LVCR. 1, 411 hoc tibi de plano possum promittere, Memmi (*i. clare, sine ambagibus*). de traverso: RHET. Her. 4, 10, 14 CIC. Att. 15, 4[b]. de reliquo: CIC. de orat. 1, 100 Caecin. 103 *persaepe.* de subito: LVCR. 2, 265. 3, 643 *saepe.* de supero: LVCR. 6, 512. de nihilo (*i. frustra, sine causa*): PROP. 2, 3, 16 blandus amator. 2, 16, 52 sic de nihilo fulminis ira cadit. *al.* de supernis: VITR. 10, 7, 3 (*multo saepius* ex supernis, *opp.* ex infimis). de superno: VITR. 10, 16, 10. de cetero (*i. q. ceteroquin*): CIC. fin. 1, 26 SEN. dial. 3, 8, 1. *cf. vol. III p. 974, 64 sqq. adde*: VENVL. dig. 48, 3, 10 non indifferenter de cetero (*i. in posterum*) facient. de novo: VIRG. gramm. epist. praef. p. 108. de proximo: PAVL. sent. 3, 5, 7 de proximo . . . auxilium domino non tulerunt. APVL. met. 11, 23 TERT. apol. 29 patient. 7 adv. Hermog. 42 adv. Marc. 4, 5 *saepe.* MART. CAP. 1, 39 de proximo contiguoque. de repentino: APVL. Socr. 106 flor. 16 p. 62. de vero, de falso: TERT. apol. 23. de longinquo: TERT. apol. 27 idol. 13 orat. 20. spect. 2 de longinquo, non de proximo (21). *saepe.* de perverso (*i. ex contrario*): TERT. scorp. 5 quasi de perverso auxiliatur. de proprio (*in imag.*): TERT. anim. 40 caro de proprio sapit (45 operari de suo proprio. *fortasse ad p. 61, 13 referenda*). de occulto: TERT. adv. Marc. 4, 19 cum omnia de occulto in apertum repromittit (*subest notio localis, ut ex opposito elucet*). de pari: IVL. VAL. 3, 45 cuius eventum arbitramur utrique de pari *esse.* de excelsis, de excelso: VVLG. Is. 24, 18 Ier. 25, 30 *saepe.* de superioribus: SVLP. SEV. chron. 2, 16, 5. de modico: SVLP. SEV. dial. 1, 21, 2. de quanto (*i. quatenus*): GREG. TVR. Mart. 1 praef. virtutes de quanto ad memoriam recolo. 1, 6. glor. conf. 108 quod opus eius de quanto (*i. de tanto quantum.* stell. 16). de subito: ORIBAS. syn. 5, 37. 6, 26.

VI VARIA ET SINGVLARIA

praecipue apud *recentiores obvia*: CATIL. Sall. Catil. 35, 2 ex nulla conscientia de culpa (*genet. obiect.* GREG. M. moral. 12, 49 in malo opere obstaculum de adversitate non habuit). VLP. dig. 48, 5, 24 (23) hanc potestatem patri competere, si in ipsa turpitudine de adulterio deprehendat. ITALA Luc. 2, 48 (cod. d) et videntes eum de mente facti sunt (*codd. alii* expaverunt; ἐξεπλάγησαν, VVLG. admirati sunt). 19, 3 (cod. d) *Zacchaeus* de statu pusillus erat (*abl. qualit.*, τῇ ἡλικίᾳ, VVLG. statura). TERT. orat. 8 Abraham sacrificare de filio (*i. abl. filio*) iusserat *deus* (*cf. etiam p. 63, 51.* ZENO 2, 10, 2 volo . . . mihi fieri sacrificium, Abraham, tuis manibus in monte de filio tuo. PS. ASCON. div. in Caec. p. 103 solitaurilia sacrificia de sue, ove, tauro. *subest notio instrumentalis*). CYPR. Demetr. 11 de accusatore vel iudice metus nullus. VITA Cypr. 4 quem fecerat de sectae communicatione participem (*sensu partitivo*). COMM. instr. 1 praef. 6 abstuli me tandem inde legendo de lege (*i. in scriptura sacra*). 1, 27, 8 oblivitos esse mortuos de gesto priore (*pro genet. i. q. actionis prioris*). IVL. VAL. 2, 10 segnis cuiusdam et alieni de bello sententiam (*i. abhorrentis a bello*). ITALA (Ambian.) *et* VVLG. IV Esdr. 10, 23 signaculum Sion, quoniam resignata (*sc.* σφραγίς) est de gloria sua. PS. PROSP. vocat. gent. 1, 6 plenae sunt paginae veteris testamenti de Israeliticae defectionis relatu (*cf. franc.* plein de). BOETH. in Porph. comm. pr. p. 59, 19 animal, quod genus est, de homine, quod est species, hoc abundat. ENNOD. epist. 4, 7 p. 103, 5 fas sit de vobis assuesci. dict. 20, 4 p. 481, 24 qui de sapore laudis alieni sunt de licentiae fruge gratulari. 5, 12 p. 135, 22 quem genius de vicinitate deseruit (*i. vicinitatem fugiens*). opusc. 6, 15 p. 407, 13 ego (*sc. eloquentia*) sum, per quam expectant homines reatum de turbida (*i. si turbida sum*) et innocentiam de serena (*accedit ad vim instrumentalem i. q. turbatione et serenitate*). GREG. M. moral. 9, 47 nobis fructum de eius spei perfectione detulerunt.

composita (*praeter verba et subst.*): deante, decontra, deforis, deinceps, deinde, deinfra, deinsuper, deintus, delonge, demagis, demane, demens, demum, derepente, desub, desuper. *Gudeman.*

dea *v.* deus.

deacino, -ātus, -āre [*a* de *et* acinus. *Th.*]. *ab acinis purgare*: CATO agr. 26 si bene -ata erunt dolia.

deāctio peractio PAVL. FEST. p. 74. *a* de *et* actio.

deacuo, -ūtus, -ere *a* de *et* acuere. *i. q. hebetare*: VIRG. gramm. epit. 5 p. 34, 18 securus acumen aliquantula licet parte repperies -utum.

dealbāmentum, -ī *n.*; *cf.* dealbare. *i. q. dealbatio*: CORP. VIII 20252 *signa deorum* cum -um (*sic*) d(ono) d(edit).

dealbātio, ōnis *f. a* dealbare. *i. q. inductio albi tectorii, proprie et in imagine*: HIER. in Is. 29, 17 p. 397 Libanus qui interpretatur -o (in Ezech. 27, 4 p. 305. in Zach. 2, 10 p. 878 λευκασμός id est -o). RVFIN. Orig. in num. 27, 12 Lebna quod interpretatur -o; scio in aliis -em culpabiliter poni ut cum dicitur 'paries dealbatus'..., sed hic -o illa est, de qua dicit propheta (*psalm. 51, 7 al.*) *eqs.* AVG. c. Faust. 22, 52 Laban quippe interpretatur -o (ISID. in gen. 25, 6. 8. 11. 26, 2). AVG. civ. 3, 14 fallacia igitur tegmina et deceptoriae -es auferantur a rebus, ut sincero inspiciantur examine. in psalm. 70 serm. 1, 9 in -e lutei parietis. c. Faust. 22, 52. ISID. orig. 6, 19, 44 in ipsa tinctione (*i. baptismo*) reddimur pulchri -e virtutum.

dealbātor, -ōris *m. a* dealbare. *is qui dealbat,* GLOSS. χρίστης. κονιατής. λευκαντής: CORP. IV 222 ⟨scrib⟩it Ossius(?) -e Onesimo. COD. Iust. 10, 66 (64), 1 *inter artifices, qui ab omnibus muneribus vacant.*

dealbo, -ātus, -āre [*a* de *et* albus. *Th.*]. GLOSS. ἐκλευκαίνω. -at λευκαίνει. -are decalcare opus tectorium. *proprie i. q. calce linere*: LEX par. fac. Put. (Corp. X 1781) 2, 18 eosque parietes marginesque omnes ... calce uda -ata recte facito. CIC. Verr. 2, 145 columnas (2, 154). epist. 7, 29, 2 duo parietes de eadem fidelia (*in proverbio.* OPTAT. 1, 2 p. 4, 6 nec ruinosum ac -atum extruerent parietem. AVG. in psalm. 95, 3 parietem -atum erexerunt. *in convicio*: ITALA (codd. e. g) *et* VVLG. act. 23, 3 percutiet te deus, paries -ate. τοῖχε κεκονιαμένε, *cf. l. 49*). CORP. X 3785 (= I 574 *Capuae*) hanc aram ne quis -et (OPTAT. 3, 4 p. 82, 22). VITR. 7, 4, 3 calce ex aqua liquida -entur *tegulae.* CORP. IV 1190 scr(ipsit) Secundus -ante Vic⟨tor⟩e adstante Vesbino. 3529. VIII 23156 petra⟨m S⟩aturni. SVET. Galba 9 -atam statui crucem iussit. ITALA deut. 27, 2 (Lugd.) statues tibi lapides grandes et -bis eos (κονιάσεις κονίᾳ, VVLG. calce levigabis). 27, 4. SERV. auct. Aen. 1, 373 tabulam -atam quotannis pontifex maximus habuit. VVLG. Matth. 23, 27 similes estis sepulcris -atis (κεκονιαμένοις, *cf.* TERT. resurr. 19 p. 51, 21 quia et dominus scribas et Pharisaeos sepulcris -atis adaequaverit. HIER. tract. in psalm. I p. 14, 27 *haeretici* sepulcra sunt -ata. adv. Pelag. 2, 13 epist. 108, 17. RVFIN. Clement. 1, 71 sepulcra sponte sua per annos singulos -bantur. Orig. in lev. 8, 10 ne fiat sepulcrum -atum, quod deforis quidem apparet hominibus speciosum, intus autem plenum est ossibus mortuorum. AVG. c. Iul. op. imperf. 1, 9 -ati instar sepulcri. SEDVL. op. pasch. 5, 2 sepulcrum exterius -atum. MVTIAN. Chrysost. hom. 12, 4). FAVST. REI. serm. 1 p. 224, 12 domus etiam, si obscura fuerit, -atur (GREG. TVR. Franc. 4, 33 domus magna extrinsecus -ata). *nive sim.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

obtegere: VARRO Men. 171 pruina me iacentem sub⟨diu⟩ -et algu candicanti frigore. VVLG. psalm. 67, 15 nive -buntur in Selmon *reges* (*χιονωθήσονται. cf.* AVG. in psalm. 67, 17). PS. FVLG. RVSP. serm. 9 p. 868^C (*in imag.*) nive indulgentiae. AVELL. p. 207, 13 noli pulvere frustra -ari. *cerussa illinere, fucare*: SCHOL. Pers. 6, 35 sive bonis sive corruptis unguentis corpus meum -etur. HEGES. 4, 25, 2 pascere comam, vultum -are. HIER. adv. Iovin. 1, 40 formosus monachus, nitidus, -atus et quasi sponsus. 2, 36 crassi, nitidi -ati. AVG. civ. 7, 26 madidis capillis, facie -ata. *adde*: ITALA cant. 8, 5 (Hier. epist. 22, 2, 1 Rufin. Orig. in cant. 2 p. 110^C Aug. in psalm. 67, 17 grat. 6, 13) quae est ista quae ascendit -ata? (*λελευκανθισμένη*, VVLG. deliciis affluens. *cf.* RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 111^A. *fortasse de veste dictum*). QVEROL. p. 9, 7 iste *Lar* seminudus -atusque incedit, toto splendet corpore ..., unde -atus *es*, nescio ... tu de pistrinis venis. *latiore sensu, i. q. album reddere, albo colore tinguere, mundare, purgare* (*proprie et in imagine*): ITALA (Clem. ad Cor. 18) *et* VVLG. psalm. 50, 9 lavabis me et super nivem -bor (*λευκανθήσομαι, syn.* mundare. *cf. l. 29* AMBR. apol. Dav. I 12, 59. HIER. epist. 4, 2, 2 ille modo lavit, mundus est et tamquam nix -atus. 147, 9. PS. RVFIN. in psalm. 50, 9 sic me mundato et -ato. PS. FVLG. RVSP. serm. 46 VEN. FORT. vita Leob. 16, 56). Is. 1, 18 (Cypr. testim. 1, 24 Clem. ad Cor. 8 Aug. c. Faust. 12, 42 p. 369, 24) *peccata vestra* ut (tamquam Clem. Aug.) nivem -bo (*λευκανῶ*, VVLG. quasi nix -buntur. *cf.* AVG. c. Faust. 22, 52 p. 646, 4). VVLG. Dan. 11, 35 de eruditis ruent, ut conflentur et eligantur et -entur (12, 10. *cf.* HIER. in Dan. 11, 35 p. 717 ut probentur et eligantur sancti et -entur ..., ut quasi conflentur in fornace et -entur). apoc. 7, 14 -verunt (*ἐλεύκαναν*) eas *stolas* in sanguine agni (*cf.* AVG. epist. 34, 3 conscientia cruentus, veste -atus. in psalm. 50, 12 *vestis* ... tamquam nix -ata effulsit. PS. VICT. VIT. pass. 3 quam *stolam* Christus ... fecerat -atam. *cf. l. 12*). AVG. in Iob 38 p. 615, 28 nigri, hoc est peccatores nondum -ati remissione peccatorum. c. Parm. 1, 9, 15 haereticis quoquo modo saltem christiano nomine -atis. FAVST. REI. grat. 1, 11 p. 37, 19 maculas conscientiae. VICT. VIT. 1, 7 veneranda canities, quae caesariem capitis . . . -arat. GREG. M. moral. 18, 87. SERM. Caspari Anecd. p. 216, 9. AMBR. Iac. 2, 5, 24 Laban hoc est -atus (*v. p. 80, 51*).

nota part. perf. pass. pro adi.: AVG. conf. 7, 6, 8 Firminus -atiores vias saeculi cursitabat, augebatur divitiis *eqs.* [*dub.*: CHIRON 635. 698 delevare *Bücheler*.]

deriv.: dealbatio, dealbator. dealbamentum.

deālitās, -ātis *f. a* deus, *dealis. *i. q. divinitas*: HIL. syn. 38 -em eius (*filii crucifixi*) corruptionem ... sustinuisse. 48. LVCIF. Athan. 1, 40 p. 137, 26 quia et trinitas sit perfecta et una sit -s patris et filii et spiritus sancti. non parc. 28 p. 271, 3 SERM. Arrian. frg. I 5. 13 PS. ARNOB. confl. 2, 2. 8.

deāliter *adv. a* *dealis. PS. VIGIL. THAPS. trin. 3 p. 253^A in quo omnis plenitudo divinitatis corporaliter habitat, id est ut sic dicatur -r. 5 p. 275^A.

deambulācrum, -ī *n.* [*a* deambulare, *cf.* ambulacrum. *Th.*]. *locus ad deambulandum, cf. p. 82, 1*: PANEG. 11, 9 fora, -a, gymnasia. PRISCILL. tract. 10 p. 93, 4 (*in imag.*) inter divinorum -a verborum. ITALA II Macc. 2, 30 (Ambros.) -um faciens (*περίπατον ποιεῖσθαι cod. Alex.; περὶ πάντων ποιεῖσθαι cett., sim.* VVLG.). VVLG. III reg. 7, 2 quattuor -a (*στίχων*) inter columnas cedrinas. HIER. interpr. Iob 41, 23 computavit abyssum quasi -um (*περίπατον*, VVLG. senescentem). in Ezech. 40, 44 p. 491 -a latissima. 42, 12 p. 509 introitus ab initio -i (*ex* LXX *περιπάτου*, VVLG. viae). EVCHER. laud. her. 32 in illius heremi -is. SIDON. epist. 2, 2, 10 in extimo -i capite.

˟deambulātio, -ōnis *f. a* deambulare. GLOSS. *περίπατος*. *i. q. actus deambulandi*: TER. Haut. 806 vel me haec -o, quam non laboriosa, ad languorem dedit (*cf. infra l. 83*). CAPITOL. Pius 11, 2 multum oblectavit ... -e cum amicis atque sermone. SCHOL. Hor. epist. 1, 6, 26. PELAGON. 363 prodest ... frequens -o. CHIRON 493. 517 *al.* AMBR. parad. 14, 68 (*in imag.*) puto -em quandam esse dei per divinarum seriem scripturarum. HIER. epist. 21, 2, 6. AVG. serm. 343, 2 in ipsa -e laudes dixerunt deo *tres viri in camino*. HIPPOCR. aer. 15 modica utuntur -e (*βαδίσει*). MARCELL. med. 14, 47. CAEL. AVR. chron. 2, 7, 106 *et saepius.* GREG. TVR. Andr. 24. NOVELL. Iust. 133, 2 occasione ecclesiarum egredi *e monasterio* ⟨et⟩ -es (*περιπάτους*) illicite ... facere. *locus deambulandi*: VLP. dig. 7, 1, 13, 4 praedium ... -es arboribus infructuosis opacas atque amoenas habens. *cf.* SCHOL. Hor. carm. 2, 15, 4 platani ... magis ad amoenitatem -is positae. VVLG. Ezech. 42, 4 ante gazophylacia -o (*περίπατος*) decem cubitorum latitudinis (*cf.* HIER. *ad l.* p. 511).

deambulātōrium, -ī *n. a* deambulare. *i. q. locus deambulandi*, GLOSS. *περίπατος*. peribulum (*i. περίβολος*): CAPITOL. Gord. 32, 6 medium vero *spatium* lithostrotum ... quod esset -um. POMP. gramm. V 163, 4 quando de -o 'haec fora' dicimus, quamquam Sallustius etiam de -o masculino genere dixerit (*utroque loco v. l.* de ambulatorio). APON. 3 p. 67. *adiect.*: PASS. Thom. p. 140, 13 arcus -os (GLOSS. Röm. Mitt. 17 [1902] 262 super quos ambulant homines).

˟deambulo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* ambulare. *eliditur* de- *vel corripitur*: TER. Haut. 587 *bis.* 806 deambulatio. GLOSS. *διακινῶ. διαβαδίζω.* -emus *περιπατήσωμεν.* -are *διακινῆσαι.* spatium habet ambulandi in loca (*ad* deambulacrum?). spatium iterare. *legitur apud* TER. *et* CATONEM, *rursus inde a* SVET. *passim.*

i. q. circumire, spatiari, potissimum voluptatis causa vel valetudinis: *proprie*: TER. Haut. 587 abi -atum. :: -atum? quo? :: vah, quasi desit locus (CATO dict. 66 eamus -atum. IVL. VAL. 1, 10 cum -atum procederet. QVEROL. p. 25, 1 istuc in parte hac -atum ibo). CATO agr. 127, 2 -et *aegrotus.* 156, 4 horas IIII. SVET. Aug. 83. 96 -anti in litore. Domit. 21 solus secreto -bat. GELL. 14, 5, 1 defessus in Agrippae campo. TERT. adv. Prax. 16 p. 258, 3 *deus* in paradiso ad vesperam -arit (*cf.* ITALA [Aug. gen. ad litt. 11, 1 p. 333, 7] *et* VVLG. gen. 3, 8 vocem domini dei -antis [*περιπατοῦντος*] in paradiso. ITALA gen. 3, 10 [Aug. l. c. p. 333, 11] vocem tuam audivi -antis [*om.* VVLG.] in paradiso. AMBR. parad. 14, 68 HIER. in Is. 29, 15 p. 395 AVG. in Iob 7 p. 522, 11 *al.* EVCHER. instr. 1, 10). mart. 3 *milites* etiam in pace bellum pati iam ediscunt in armis -ando. VLP. dig 7, 8, 12, 1 -andi et gestandi ius. 39, 2, 13, 4. PORPH. Hor. sat. 2, 2, 20 (*syn.* spatiari). *al.* PANEG. 9, 14 LAMPR. Heliog. 19, 7 Alex. 29, 3 ARNOB. nat. 7, 13 *opp.* subsistere. HIL. trin. 12, 46 -antis incessum. PELAGON. 10 *al.* CHIRON 134 *al.* AMBR. spir. 3, 17, 12 (*in imag.*) in pectore sapientis atque pacifici -bat Christus (*cf.* HIER. hom. Orig. in Luc. 21 p. 314 absque offensa ulla -et in te verbum dei). HIER. in Dan. 13, 8 p. 732 quod recte quis ad vegetandum corpusculum -et. vita Hilar. 18 *al.* VVLG. gen. 24, 62 II reg. 11, 2 *al.* PAVL. NOL. epist. 13, 24 in paradiso iam animis -are. AVG. c. acad. 2, 7, 17 quo (*Alypio*) adversario non ita securus -bo (*in imag., sc. disputando*). civ. 5, 3. 8, 12 cum Aristoteles ... sectam Peripateticam condidisset, quod -ans disputare consueverat. gen. ad litt. 3, 8 p. 71, 16 *al.* SVLP. SEV. chron. 2, 5, 3 dial. 1, 1, 2. PRISC. gramm. III 270, 20 -at pedibus i. per pedes. MART. CAP. 5, 541. GREG. TVR. Franc. 4, 13 -antes per ecclesiam. *et saepius.* *nota*: AVG. serm. ed. Mai 1, 1 *in paradiso* luxuriosis passibus -ant *flumina*. *c. accus. spatii*: TERT. mart. 2 quotiens eam *viam* spiritu -veris. HIER. epist. 14, 10, 3 sed tu paradisum mente -a: quotienscumque illuc cogitatione conscenderis *eqs.* (100, 9 paradisum animo). *translate de vita religiosa*: ITALA psalm. 100, 2 (Lucif. non conv. 7 p. 15, 7) -bam (*διεπορευόμην*, VVLG. perambulabam) in innocentia cordis mei in media domo tua.

deriv.: deambulacrum, deambulatio, deambulatorium.

deamo, -āvī, -āre *a* de *et* amare. PAVL. FEST. p. 70 defrui dicebant antiqui ut -are, deperire, significantes omnem fructum percipere. NON. p. 97 -are vehementius amare. *cf.* p. 105. SERV. auct. Aen. 8, 428 EVGRAPH. Haut. 825 SCHOL. Ter. p. 62, 3. 123, 17 ISID. orig. 10, 76 'de' augentis est, ut ... -are. GLOSS. -at valde amat. -are nimis amare. *aliquem*: PLAVT. Epid. 219 quam tuos gnatus annos multos -at, deperit. Poen. 894. Nerv. frg. 6 insanum valde uterque -at. TER. Haut. 825 -o te, Syre. AFRAN. com. 357 quam -as. LABER. mim. 41 pharmacopoles simium -are coepit. APVL. Plat. 2, 14 animas bonorum. *aliquid*: PLAVT. Poen. 1176 lepidissima munera meretricum. Truc. 703 mea dona -ata acceptaque habita esse apud Phronesium. APVL. Plat. 2, 16 fluxam cutem.

dean decem unciae METROL. p. 130, 22.

deante *praep. a* de *et* ante. ITIN. [Silv.] 37, 8 ubi autem missa facta fuerit -e cruce. VIRG. gramm. epist. 2 p. 128, 26.

deardeo, -arsī, -ēre *a* de *et* ardere. ITALA apoc. 8, 7 (Primas.) tertia pars terrae -sit et tertia pars arborum -sit et omne[m] faenum viride[m] -sit (*κατεκάη ter*; VVLG. combusta est, concremata est, combustum est).

˟deargento, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* argentum. *Th.*]. *i. q. argentum dare* (*Marx*): LVCIL. 682 depoclassere aliqua sperans *mulier* me ac -assere, decalauticare *eqs. cf.* NON. p. 97 GLOSS. V 640, 25. *i. q. argento obducere, καταργυροῦν*: VVLG. psalm. 67, 14 pennae columbae -atae (*περιηργυρωμέναι. locus saepe memoratur ab* ECCL.). HIER. in Is. 30, 22 p. 412 (*ex* LXX) idola -ata (*περιηργυρωμένα*, VVLG. laminas sculptilium argenti tui). OROS. hist. 3, 22, 2 -atis armis ac vestibus. 3, 23, 25 argyraspidas ob arma -ata sic dictos.

dearmo, -ātus, -āre *a* de *et* armare. *i. q. armis privare*: LIV. 4, 10, 7 spoliis, quibus -atum exercitum hostium sub iugum miserat. APVL. met. 5, 30 *vindicta* sagittas *Amoris* -et (*i. cuspidem demat*).

deartuo, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* artus. *Th.*]. NON. p. 62 -atum per artus discissum. p. 95 -are est quasi per artus concidere. GLOSS. V 640, 10 artus incidere. *translate*: PLAVT. Capt. 641 tum igitur ego deruncinatus, -atus sum miser huius scelesti techinis. 672 me meamque rem . . . tuis scelestis falsidicis fallaciis -asti dilaceravisti.

deascio, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* ascia, *cf.* asciare. *Th.*]. *ascia dolare*: PLAVT. Mil. 884 (*iocose*) tibi dixi, miles quemadmodum potisset -ari (deasdarei, asseclarei *codd.*). CORP. VI 24799 quisquis ... titulum -verit (*i. deleverit.* XIV 1153). APVL. met. 2, 15 lagoena iuxta orificio caesim *deasceato* (deascento *cod.*) patescens. PRVD. perist. 10, 381 -ato supplicare stipiti.

deasclātio, -ōnis *f. a* *deasclare, *cf. rec.* asclare *ab* asciculus. PS. SORAN. quaest. med. 219 *cerebri fractura quaedam vocatur* -o vel asclatium.

deauguror, -ārī *a* de *et* augurari. PAPYR. Genav. ed. Nicole 23 quum -etur Silanus (*putatur agi de consecratione quadam*).

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

deaurātio, -ōnis *f. a* deaurare. *actus deaurandi*: GREG. M. in I reg. 3, 4, 5 p. 185B.

deaurātor, -ōris *m. a* deaurare. *is qui deaurat*: GLOSS. -es χρυσωταί. COD. Theod. 13, 4, 3 (= COD. Iust. 10, 66, 1 *a. 337*) *inter artifices qui ab omnibus muneribus vacant.*

×deauro, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* aurum, *cf.* καταχρυσοῦν. *Th.*]. dēaur-: OPT. PORF. 7. *12.* *i. q. auro obducere, cf.* CASSIOD. in psalm. 44, 11 -atum enim dicimus, quando superducta species auri in aliqua materia glutinatur. TERT. idol. 8 soccus et baxa cotidie -atur, Mercurius et Serapis non cotidie (*cf.* SCHOL. Pers. 2, 55 vultus *deorum*). ORIGO Rom. chron. I p. 145, 28 *Tiberius* metas in circo maximo -vit. OPT. PORF. carm. 22, 28 (*in imag.*) dives Apollineis -at foedera plectris. HIL. epist. ad fil. 6 vestis ... infecta vel -ata (VVLG. psalm. 44, 10 in vestitu -ato). COD. Theod. 10, 22, 1 (*a. 374*) *cum octo cassidas* et tegerent argento et -rent (*ibid.* auro argentoque condecorare). VVLG. exod. 25, 11 -bis (καταχρυσώσεις) eam *arcam* auro mundissimo intus et foris (AMBR. Noe 7, 16 HIER. in Ezech. 16, 17 p. 162 epist. 22, 24, 2 AVG. quaest. hept. 2, 20). 26, 29 tabulas. 26, 32. 36, 34 tabulata. 36, 36 columnas ... cum capitibus (*cf.* RVFIN. Orig. in exod. 9, 4). I par. 29, 4 parietes templi. II par. 3, 4. apoc. 18, 16 civitas ... -ata erat auro et lapide pretioso et margaritis (κεχρυσωμένη ἐν). AVG. quaest. hept. 2, 20 *syn.* inauratum. AVIT. BRAC. Lucian. epist. rec. B 2 caligis in superficie -atis. FAVST REI. grat. 2, 9 p. 79, 15 vas (ISID. orig. 20, 4, 8 chrysendeta vasa -ata). epist. 5 p. 193, 20 quod homini datum est, deo insitum est: homo verbi gratia -atus est, deus aurum est (8 p. 209, 6). *et saepius.* [*it.* dorare, *francog.* dorer, *hisp.* dorar. *M.-L.*]

dēbacchātio, -ōnis *f. a* debacchari. *i. q. furor, insania*: QVEROL. p. 13, 3 conventus vero et -es (*i. comissationes*) et ioca frivola non quaero. SALV. gub. 7, 18 fervidae libidinis -e grassantes. GREG. TVR. glor. mart. 24 nec prorsus retineri a suis ob nimiam poterat -em. vit. patr. 17, 4 post multas -es.

dēbacchor, -ātus sum, -ārī *a* de *et* bacchari. SCHOL. Ter. p. 65, 8 -atus a baccho, bacchor, baccharis. *cf.* NON. *l. 62.* GLOSS. ἐκβακχεύω. -atur pervagatur.

i. q. saevire, furere, grassari: TER. Ad. 184 si satis iam -atus es, leno, audi, si vis, nunciam. :: egon -atus sum autem an tu in me? (SCHOL. *ad l.* insanisti). HOR. carm. 3, 3, 55 visere gestiens, qua parte -entur ignes, qua nebulae pluviique rores. DECL. in Catil. 40 desperatorum colluviem -urum, si se carceribus emiserit. 88 mentem -antem inaudita feritate. CAPITOL. Ver. 8, 8 ingenti luxuria. EDICT. imp. Diocl. 1, 6 hanc -andi licentiam (*paulo ante* avaritia desaeviens). LACT. mort. pers. 20, 4 pro arbitrio suo -atus in orbem terrae (PRISCILL. tract. 2 p. 39, 22 -ans toto orbe etiam in ecclesias furor. HIER. in Is. 10, 5 p. 143 in gentes plurimas. adv. Rufin. 3, 39 in nos. adv. Iovin. 1, 10 in me. RVFIN. hist. 11, 2 in ceteros [κατὰ τῶν ἄλλων βακχεύων]. GILD. Brit. 13 chron. III p. 33, 6 in dominos. *cf.* HIER. in Hab. 1, 2 p. 637 adversum dei ecclesiam. vir. ill. 54. c. Ioh. 18 contra ... haereticorum ineptias). HIL. trin. 4, 7 HIER. in Ezech. 16, 4 p. 148 in Hab. 2, 3 p. 659. in Eph. 4, 26 p. 629 in tanta scelera (epist. 123, 9 in omnem luxuriam). RVFIN. Orig. in iud. 2, 1 temulentiā. hist. 11, 22. AVG. epist. 104, 6 ut ... nec nimis secura laetetur et -etur impunitas. ZACCH. 2, 10 AVELL. p. 2, 28 MARCELL. chron. II p. 92, 479, 3. 95, 501, 32 enses ... in amicorum sanguine ... -antur. HYD. chron. II praef. p. 14, 4 17, 48 SALV. gub. 5, 54 VICT. VIT. prol. 4 APON. 9 p. 179 EVG. TOLET. carm. app. 20, 4. VEN. FORT. Mart. 3, 129 flagellantum dum -atur erinys. *nota*: CASSIOD. var. 3, 40 aegrescentibus morbis laesio -ari permittitur. dēbaccho, -āre: GREG. TVR. Mart. 2, 20 cum ... -asset (*daemoniacus.* 2, 25. 4, 21 glor. conf. 66. *cf.* Franc. 7, 35 -antes [VEN. FORT. vita Germ. 36, 104]). VEN. FORT. carm. praef. 5 quo *poemate* auditores ... salute bibentes insana Baccho iudice -rent. vita Pat. 5, 16. *cf.* NON. p. 78 bacchari veteres non solum Bacchi numine furere dici voluerunt, verum et loca, in quibus sit -atum, bacchata dixerunt.

dēbattuo, -ere *a* de *et* battuere. *sensu obscaeno*: PETRON. 69 ego sic solebam ipsumam meam (*i. dominam*) -ere, ut etiam dominus suspicaretur. *proprie i. q. verberare*: LEX Sal. 24, 3 si quis femina(m) gravem debatterit et ipsa exinde mortua fuerit. *cf.* NOT. Tir. 71, 82 dibatuit. *L.*

dēbellātio, -ōnis *f. a* debellare. *actus debellandi*: PS. CYPR. singul. cler. 39 pax secura virtutum et -o quieta bellorum. AVG. c. Iul. 3, 21, 44 concupiscentiae laudator et concupiscentiae debellator etiam tuo iudicio vinceris, cum id malum laudas, de cuius -e gloriaris.

dēbellātor, -ōris, *m. a* debellare. **1** *is qui debellat, superat, domitor*: VERG. Aen. 7, 651 equûm domitor -rque ferarum. STAT. Theb. 9, 545 -rque cruenti gurgitis *Hippomedon.* TERT. apol. 5 Vespasianus Iudaeorum -r (IORD. Rom. 264 Iudaeae gentis). ARNOB. nat. 5, 11 Liberum, -em ferocitatis Agdestiae. HIL. in psalm. 63, 12 *deum* diaboli -em. PS. RVFIN. in psalm. 23, 1 *deus* est fortis et potens -r hostium et vitiorum (AVG. contin. 3, 7 hanc pugnam non experiuntur in se ipsis nisi bellatores virtutum, -esque vitiorum. PETR. CHRYS. serm. 115 p. 517E spiritum sanctum ... -em victoremque vitiorum). CLAVD. 8, 28 Britanni litoris. AVG. doctr. christ. 4, 4, 6 erroris (= CASSIOD. in psalm. 1, 6). c. Iul. 3, 21, 44 *v. l. 71.* c. Iul. op. imperf. 2, 226 quae *suscepta* deformis est omnibus -bus suis, concupiscentiam carnis dico. 3, 179 fortissimos huius -es. LEO M. serm. 59, 4 *Iesus* inimicarum virtutum potentissimus -r. CASSIOD. inst. div. 22 haereticorum (*opp.* defensor). GREG. M. moral. 2, 43 redemptorem humani generis, -em suum (*diaboli*). ELEVTH. TORN. serm. Migne 65, 89c triumphator boni saeculi, o pie -r diabolicae fraudis. INSCR. numm. Cohen VII² p. 374 n. 89 -i gentt. barbarr. **2** *i. q. persecutor*: TERT. apol. 5 de tot exinde principibus ... edite aliquem -em christianorum. LIB. general. chron. I p. 195, 621 Domitianus ... acerrimus christianorum -r. **3** *i. q. bellator,* πολεμιστής: VVLG. sap. 18, 15 durus -r in mediam exterminii terram prosilivit. *fem.* **dēbellātrīx,** -īcis: *ad 1*: TERT. apol. 25 Graeciam Phrygiae -em. adv. Marc. 3, 13 urbis ... sanctorum dei -is (= adv. Iud. 9). LACT. inst. 1, 9, 5 qui libidinem vincit pudoris ac famae -em. CASSIAN. conl. 22, 3, 3 potentia vitiorum omnium -x. PETR. CHRYS. serm. 3 p. 192C hanc cogitationem -em vitae. CASSIOD. anim. 12 *humilitas est* contraria -xque superbiae. var. 10, 29, 4 contra illam humani generis -em.

debellio *v.* duellio.

×dēbello, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* bellare. *cf.* PRISC. gramm. III 497, 8 -o quoque compositum verbum, inde etiam -atum est. SERV. Aen. 1, 104 nec nos debet movere quod bellor non facit, natura enim hoc prohibuit. nam compone hoc verbum et invenitur activum, facit enim -o, -or. *deponens* dēbellor: EPIST. Alex. p. 200, 9 cum his hora una -ati sumus (*i. pugnavimus*). GREG. TVR. Franc. 8, 39 provinciam lues -ata est. GLOSS. ἐκπολεμῶ. καταπολεμῶ. -at evacuat. evertit. expugnat. vastat. vacuat. -a expugna. -antia: bello finienda. *legitur inde a* VERG., *in deliciis habet* LIV. (*57ies*), *prae quo auctore raro apud reliquos omnes.* [*dubia*: TERT. adv. Marc. 5, 5 -verat (*codd.*, rebellaverat *R*³). VEG. mil. 3, 10.]

I ***intransitive*** *i. q. bellum peragere, ad finem perducere*: **A** *de personis*: **1** *solum positum*: LIV. 31, 38, 8 sedentem Romanum -urum credi poterat. 32, 28, 6 ut ... potuerit -are *Quinctius.* 44, 39, 9 neque prius quam -vero, absistam. SIL. 7, 233 ut -et. FLOR. epit. 2, 18, 4 cum -are potuissent. **2** *cum aliquo*: LIV. 9, 16, 1 Aulius cum Ferentanis uno secundo proelio -vit.

B *impersonaliter et passive*: **a** *nude positum*: LIV. 3, 70, 11 antequam sciat -atum. 6, 31, 4. 8, 10, 3. 8, 11, 11 pugnatum -atumque est. 9, 4, 3. 22, 12, 4. 22, 34, 4. 7. 22, 41, 3. 23, 13, 6. 23, 33, 1. 25, 35, 1. 26, 37, 8. 26, 40, 18. 27, 25, 14. 27, 51, 9. 28, 2, 14 spem -andi ... nactus. 28, 16, 14. 28, 24, 7. 28, 38, 10. 30, 1, 11. 30, 28, 8 -andi finem gerere. 31, 22, 3. 31, 38, 3. 33, 19, 11. 33, 20, 10. 34, 43, 3. 38, 23, 3. 39, 49, 6. 40, 50, 5. 41, 18, 5 ne absente se -retur. 41, 26, 5. 42, 59, 7. 44, 46, 3. 45, 10, 2. VELL. 2, 84, 1 apud Actium. TAC. hist. 3, 19. 5, 18 ann. 12, 38 FLOR. epit. 3, 5, 11. GRAN. LIC. p. 19, 8 ne ante -retur, quam *eqs.* ITIN. Alex. 9 non multo post -atum internecione caesis hostibus. **b** *aliqua re*: LIV. 2, 26, 6 proelioque uno -atum est (23, 40, 6. 31, 48, 11. 34, 17, 4. 37, 58, 7. 38, 12, 2. PANEG. 11, 4 una acie Germania universa deleta est, uno proelio -atum [*nota inconcinnitatem orationis*]). 2, 31, 2 eodem impetu. 7, 28, 3 prima ... acie. 22, 14, 14 votis. TAC. Agr. 26 -atum illa victoria foret. **c** *cum aliquo*: LIV. 4, 58, 9 -atum cum Volscis esse. 8, 23, 12 cum Graecis. 8, 36, 3 cum Samnitibus. 36, 8, 3. 36, 39, 7. *nota part. perf. ablat. absol.*: LIV. 26, 21, 4 quasi -ato triumphare. 29, 32, 3 ut iam -ato (30, 8, 1).

II ***transitive*:** **A** *angustiore sensu i. q. bello, pugna devincere, prosternere, expugnare, delere, sim*: VERG. Aen. 5, 731 gens dura ... -anda tibi (CORP. III 6151 [*saec. III ex.*] -atas hostium gentes. AVG. civ. 18, 11. epist. 149, 9 gentem ... -atam atque subversam). 6, 853 parcere subiectis et -are superbos (*versus persaepe laudatus. cf.* AVG. civ. 5, 12 et subiugandi [subigendi *K*] ac -andi populos). OV. met. 4, 605 -ata ... India. LIV. 35, 35, 8 elephantorum aciem conspectu ipso -urum. VAL. MAX. 8, 7, 6 Aristonicum regem. SEN. benef. 3, 32, 5 post -ata arma civilia. PETRON. 123, 224 gaudet Roma fuga, -atique Quirites ... tecta relinquunt. PLIN. nat. 3, 112 trecenta eorum oppida Tusci -asse reperiuntur. 6, 41 Darium. 25, 5. SIL. 4, 59 -ata procul quaecunque vocantur Hiberis. FRONTIN. strat. 2, 2, 5 celeriter barbaros -vit (LACT. mort. pers. 29, 4). 2, 5, 36. 2, 9, 1 *ut* irrequietum hostem facilius -ret (FLOR. epit. 2, 6, 54). TAC. Agr. 24 legione una ... -ari obtinerique Hispaniam posse. 34 hi sunt quos ... clamore -astis. ann. 2, 22 -atis ... nationibus. SVET. Tib. 17 -atum prius Illyricum. Nero 43 Gallias. FLOR. epit. 2, 6, 50. 2, 8, 14. 3, 5, 19. 24. 3, 11, 1. 3, 21, 23 AMPEL. 18, 11 TERT. nat. 1, 11 ieiun. 10 PORPH. Hor. carm. 4, 14, 7/9 (*bis*). SPART. Did. 1, 8 Chattos. LACT. inst. 1, 10, 8. 4, 17, 12 epit. 41 (46), 7. VIR. ill. 79, 3 Antonium. DARES 8 Graeciam. HEGES. 2, 11, 1. 4, 11. 4, 25, 1 montana omnia et munitiones. HIER. in Dan. 9, 24 in Is. 7, 1. epist. 14, 2, 1 -urus orbem imperator armatus egreditur (AVG. civ. 18, 22 orbem -are terrarum). VVLG. I Macc. 4, 28. 5, 3. 13, 47. 15, 39 II Macc. 10, 14. CLAVD. 21, 372 Persen -atumque Philippum. AVG. civ. 17, 23 *donec* gens illa a Chaldaeis -antibus ... subverteretur (18, 24). quaest. hept. 1, 17 eiectis inde ... et -atis. 4, 61 *al.* MACR. sat. 1, 6, 7 Etruscis. MARCELL. chron. II auct. p. 106, 540, 30. PETR. CHRYS. serm. 12 p. 224B ista *vitia* militant adversum militem Christi istac diaboli legiones ... ista sunt quae mundum sepulcris obsederunt, -verunt populos (*in imag.*). IORD. Get. 47 rex eum graviter -ans. *nota figuram etymologicam*: TERT.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

adv. Marc. 4, 20 qui bellum spiritale adversus spiritales hostes spiritali militia et spiritalibus armis spiritaliter -urus esset. 4, 39 in praedicatione bellorum legitimis armis -andorum. *cf. infra l. 29.*

B *latiore sensu, notione belli pugnaeve sublatente: i. q. depugnare, prosternere, devincere, subigere sim.*: CVRT. 7, 4, 7 circumferri merum largius iubet -urus super mensam Alexandrum. PLIN. nat. 8, 88 nec hoc contentus aliud haud mitius -at animal. 11, 105 lex . . . -andi eas (*sc. locustas quasi bello persequi*). STAT. Theb. 5, 31 arma inserta toris -atosque pudendo ense mares. 9, 191 sic ubi . . . leonem . . . pastorum lassae -vere cohortes. ITALA deut. 1, 30 (Lugd.) *dominus* -bit et expugnabit illos vobiscum (συνεκπολεμήσει, VVLG. pro vobis . . . pugnabit). 20, 4 (Aug. quaest. hept. 5, 30) *dominus* -bit vobiscum inimicos (συνεκπολεμῆσαι, VVLG. dimicabit). iud. 5, 20 (Lugd.) de caelo . . . -atae sunt stel⟨l⟩ae (ἐπολεμήθησαν, VVLG. dimicatum est). Ios. 10, 25 (Aug. loc. hept. 6, 15) quos *inimicos* vos -bitis (καταπολεμεῖτε, VVLG. dimicatis). psalm. 119, 7 (Tycon. 2 p. 10, 27) -bant me (ἐπολέμουν, VVLG. impugnabant me). LACT. inst. 4, 17, 12 qui oppugnabat filios Israel et adversarium -ret. mort. pers. 50, 1 deus universos persecutores nominis sui -vit. PSALT. Rom. 55, 2 tota die -ans tribulavit me (VVLG. impugnans). 55, 3 (VVLG. bellantes). 108, 3 (VVLG. expugnaverunt). VVLG. Is. 7, 1 eam. 63, 10. Ier. 21, 5 -bo ego vos. 50, 14 I Macc. 3, 14. RVFIN. patr. 1, 2 vincens omnia et -ans (Orig. in gen. 17, 5). PS. RVFIN. in psalm. 23, 8 diabolum. CLAVD. 8, 635 tyrannum. 10, 116 videris -asse deum. rapt. Pers. 3, 79 Furias. AVG. in psalm. 119, 9 PROSP. in psalm. 108, 15. PETR. CHRYS. serm. 81 p. 427[D] rebellis Iudaea creatorem suum -are contendit. SIDON. epist. 8, 12, 7 ad -andos subiugandosque . . . epulones. DRAC. laud. dei 3, 458 -are (rebellare *B*) rebelles. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 81[D]. *nota i. q. ad finem dimicare*: HOR. carm. 1, 18, 9 Centaurea monet cum Lapithis rixa super mero -ata. *i. q. pertinaciter oppugnare*: ALC. AVIT. epist. 52 ultionem divino iudicio reservantes -antibus semper statuistis ignoscere.

C *translate et in imagine, i. q. devincere, superare, frangere vires, delere, perdere, hic illic vi praepositionis deminuta i. q. impugnare*: **1** *res corporeas*: PLIN. nat. 20, 50 *alium* aconitum -at (*i. irritum facit, infirmat*). 22, 99 -at (*i. abolet*) eos *fungos* et aceti natura contraria iis. STAT. Theb. 7, 86 -atasque relinquit Eurus aquas. CLAVD. 3, 378 -atasque draconum tonsa comas *Megaera*. FERRAND. epist. 3, 1 muros apostolicae praedicationis illis volunt spiculis -are (*possis ad II A trahere*). **2** *res incorporeas*: SEN. epist. 45, 9 quibus *telis Fortunae* genus humanum -atur. 51, 6 -andae sunt in primis voluptates. 78, 16 si semel in aliquo certamine -ata fortuna est. PLIN. nat. 33, 34 -ata auctoritas nominis. SIL. 6, 244 si -vit inertes halitus. 14, 634. TERT. resurr. 40 p. 84 -es carnem (*i. libidinem*). PANEG. 10, 24 insolentia quidem barbari -ata est. 10, 31 superbia atque arrogantia -atae. RVFIN. hist. 5, 14 salutem hominum. PS. RVFIN. in psalm. 17, 40 qua *virtute* illud *vitium* -etur (AVG. civ. 19, 27 illa *vitia* . . . periculoso -antur proelio). AVG. civ. 2, 27 quo virtus -retur in mentibus. 5, 14 -atis quodammodo cordibus duris. 16, 43 peccata. 22, 22 nisi ut -etur imperitia et prava cupiditas. CASSIAN. inst. 5, 20 occultas *passiones* (FAVST. REI. epist. 9, 213, 26 quinque sensuum passiones [*cf.* 6 p. 199 sensuum expugnamus illecebras]). PROSP. epist. 1, 3 quidquid . . . in libris . . . potentissime -asti. 2, 4 ut multas prius haereses invicto verbi gladio -ret *Augustinus*. ALC. AVIT. epist. 52 -andis eorum conatibus. SALON. in eccles. p. 1000[D] aereas . . . -are potestates. VICT. VIT. 3, 58 fame -ante cadebant. CARM. epigr. 1374, 8 -ans cunctos simplicitate dolos. *nota i. q. prohibere*: ENNOD. opusc. 1, 56 p. 276, 22 plus est occasum *domorum* -are (*coni. Hartel, plerique codd.* rebellare) quam dedisse principia (*i. fundamenta iacere*). *i. q. repudiare*: ENNOD. dict. 6, 8 p. 442, 19 *Acacius* clari deserens ornamenta certaminis triumphum suum -vit.
3 *personas, i. q. vires frangere, corrumpere, sim.*: CVRT. 3, 5, 1 per vastas solitudines euntes fame atque inopia -ari posse (4, 9, 8 credebat inopia -ari posse nihil habentem). 9, 2, 15 si nos fabulae -are potuissent. PLIN. nat. 35, 167 *harena Nili* non ad sustinenda maria fluctusque frangendos, sed ad -anda corpora (*sc. in luctando*) palaestrae studiis. SIL. 12, 287 sine Marte iuventus -ata bonis Capuae. 14, 634 -ari morbis placet. FLOR. epit. 2, 8, 10 regem iam luxuria sua -atum. TERT. virg. vel. 14 infantes -atos aliquamdiu a matribus. PRVD. c. Symm. 1, 462 -ata duorum colla tyrannorum (*metonymice*). PS. PROSP. vocat. gent. 2, 28, 1 neminem concupiscentia vinceret . . . neminem iracundia -ret. PETR. CHRYS. serm. 13 p. 231[A] tempus nos modo graviter ieiunii observatione -at. SEDVL. op. pasch. 3, 25 p. 251, 14 quem spiritus nimium -at. GREG. M. moral. pr. 9 inimicus sancti viri validissimum pectus (*metonymice*) -are contendens.

deriv.: debellatio, debellator (-trix). *Gudeman.*

[x]**dēbeo**, -uī, -itum, -ēre [*a* de *et* habere. *Th.*]. *de formis*: dehibuisti: PLAVT. Trin. 426 (*AB*, deb- *CD*). debtur: CORP. XI 1950. *cf. Lattes, Archiv 13 (1904) 374.* debit: LEX Burg. Rom. 26, 1 pater debit . . . dare. debebet: INSCR. Bull. comunale 1907, 328. devebet: CORP. III 9450. deveb⟨unt⟩: INSCR. Notiz. degli scavi 1907 p. 432 (*a. 323*). deuitum: CORP. X 1492. devere: CORP. IX 10. *supin.* debitu: LABEO dig. 32, 30, 5 debitu iri (*al. apud* ICTOS). debitum iri: POMPON. dig. 36, 2, 13 (*al.*). *de constructione et notione*: PRISC. gramm. III 342, 2 illi *Graeci* ὀφείλει μοι τόκον ὁ δεῖνα καὶ ὀφείλει τόδε ποιῆσαι. et nos -et mihi ille usuram et -et illam rem facere. GLOSS. ὀφείλω . . . -ui ὤφειλον. -bat ὤφειλεν. PRISC. gramm. III 230, 16 -et quoque impersonale accipitur, quando infinito passivam vim habenti coniunctum tres circumit personas, cum maxime subiunctivum verbum consequitur ut -et fieri a me . . . ut auctores legantur (*cf. p. 96, 68*). *pro potentiali ponitur indicativus passim inde a* CIC. Q. Rosc. 8. 23 *etc.* *coniunctivus*: CIC. inv. 1, 31 de orat. 1, 250 Verr. 3, 98. 6, 55 *et saepe.* *legitur inde ab* ENNIO *et* PLAVTO *per totam latinitatem, singulis locis*: CATVLL. HIRT. CVLEX MORET. AETNA GRATT. GERM. MELA HOMER., *binis*: BELL. Afr. CIRIS, *quaternis*: BELL. Alex. TIB., *quinis*: PVBLIL. MANIL., *senis*: SIL. FLOR. epit., *septenis*: TER. *deest apud* BELL. Hisp. COPAM PERS. TAC. Agr. Germ. [*loc. dub.*: ENN. ann. 470 omnes corde patrem debent (perhibent *Ilberg*).]
[*it.* dovere, *francog.* devoir, *hisp.* deber. *M.-L.*]

I *cum obiecto de condicione eius qui pecuniam mutuam accepit, i. q. reddere debere* (*distinguitur*: LEX Rubr. [Corp. XI 1146] 2, 30 d(are) f(acere) p(raestare) restituereve oportere aut se -ere): **A** *obiectum deest vel subaudiendum*: **1** *proprie de pecunia, sim.* (*de praepos. v. p. 93, 36. de enuntiatis obiectivis v. p. 87, 48*): PLAVT. Most. 595 non dat, non -et. :: non -et? 1022 verum, si -es, cedo. 1024 non negabo -ere et dabo. Poen. 1350 -etur, dabo. Rud. 1372. CATO agr. 144, 1 pro eo nemo solvet neque -bitur. CIC. inv. 2, 116 ille se, quae ipse vellet, -ere dicit. Quinct. 37. 40 si -isset...petisses. Q. Rosc. 11 plus se petere quam -eatur. 22 -bat? immo in suis nummis versabatur. Cluent. 162 primo -ere negavit; post . . . solvit. Planc. 68 qui -et, is retinet alienum. Phil. 2, 96 nemo . . . iure consultus . . . ex ista syngrapha -eri dicet pro iis rebus. Att. 13, 33, 2 nec . . . eius causa sane -o. 14, 18, 1 Kal. Ian. -uit (16, 2, 2). epist. 13, 56, 2 Heracleotae . . . qui item -ent, . . . pecuniam solvant. *bis.* ad Q. fr. 1, 2, 10 si non -et *heres.* quid? praetor solet iudicare -eri. CAES. civ. 3, 20, 3 integras . . . tenere possessiones, qui se -ere fateantur, . . . impudentiae est. PVBLIL. Q 33 qui -et, limen creditoris non amat. NEP. Att. 2, 4. SEN. benef. 1, 15, 6 accipere nec -ere. 5, 8, 3 verbum -ere non habet nisi inter duos locum. 5, 9, 4 -endi locus. 5, 19, 1 pro illo -o. epist. 87, 7 pauper est...quia -et. MART. 2, 3, 2 -et...si quis solvere...potest. 7, 10, 11 pro togula -es. QVINT. inst. 7, 1, 21 quaeretur, an -eatur. decl. 245 p. 5, 13 nondum . . . -bat⟨ur⟩ (*coni. Ritter*). *cf.* 245 p. 5, 18. 252 p. 34, 17 nisi -res . . . vindicare volueras. 278 p. 132, 24 -et res publica. 336 p. 323, 21 -uimus ambo. PLIN. paneg. 40 desineret quisque -ere, quod non esset postea -urus. IAVOL. dig. 12, 1, 36 -eri possit. POMPON. dig. 15, 1, 49, 2 ulla causa . . . -endi. GAIVS inst. 3, 134 si quis -ere se aut daturum se scribat. VLP. dig. 50, 16, 178, 3 hoc verbum '-uit' omnem omnino actionem comprehendere intellegitur, sive civilis sive honoraria sive fideicommissi fuit persecutio. PAVL. dig. 4, 8, 34 pr. si duo rei sunt aut credendi aut -endi. *et passim apud* ICTOS. TERT. adv. Marc. 4, 17 pignus reddet -enti (beati *codd.*). VVLG. Is. 24, 2 sicut qui repetit, sic qui -et (ὁ ὀφείλων ὡς ᾧ ὀφείλει). Matth. 23, 16 qui . . . iuraverit in auro templi, -et (ὀφείλει, *opp.* nihil est). AVG. lib. arb. 3, 15, 42 nemo . . . -et quod non accipit et quisquis -et, cui -et, nisi a quo accepit, ut -eat. *nota part. praes.*: SEN. benef. 1, 4, 5 pertinax...memoria -entium (*obligatorum, opp.* obligantium). *passiv.* (*cf. p. 95, 41*): IAVOL. dig. 45, 2, 2 et singuli in solidum -entur et singuli -ent. PAPIN. dig. 42, 6, 4 pr. creditoribus, qui ex die vel sub condicione -entur. **2** *translate, de rebus incorporeis obiecti loco subaudiendis*: CIC. Att. 2, 12, 1 εὐαγγέλια...-eri quidem plane fateor. SEN. benef. 1, 1, 3 reddit . . . beneficium, qui -et. epist. 81, 26 desinet . . . -ere, sed non desinit velle -ere. QVINT. inst. 12, 7, 12 ut gratus sit, ad eum . . . pertinet, qui -et. decl. 333 p. 314, 28 -ere confiteor. PLIN. paneg. 60 -es . . . Caesar, et solvis. AVSON. 419, 10 se prius -ere profitentur *dignitates.* 419, 20 -urum esse *te*, cum solveris. AVG. serm. ed. Mai 19, 2 si reddet, -bat *deus.*

B *accedit obiectum (cf. C et D)*: **1** *proprie*: **a** *substantivum sim.*: PLAVT. Bacch. 1142 haec oves vobis malam rem magnam, quam -ent, dabunt. Epid. 71 argentum, quod -etur pro illa, denumeraverit. Poen. 1401 aurum, argentum, collum, leno, tris res nunc -es semul. Pseud. 619 quinque -et minas. Trin. 426 mille drachumarum . . ., quas de ratione dehibuisti. CATO agr. 144, 2 argentum nemo dabit neque -bitur (VVLG. I Macc. 13, 15 pro argento, quod -bat [οὗ ὤφειλεν]). 144, 3 tanto minus -bitur. TER. Phorm. 53 conveniet numerus, quantum -ui. CIC. inv. 2, 87 cum . . . sumptus, qui -batur de publico, non daretur. Quinct. 60 pecunia -batur (Phil. 2, 71. de orat. 1, 168 ante petitam esse pecuniam, quam esset coepta -eri. leg. 2, 53 ex stipulatione. epist. 13, 11, 1 VARRO ling. 7, 105. SALL. Catil. 49, 3 grandem pecuniam. LIV. 38, 38, 11 si quae pecuniae -entur. LABEO dig. 19, 1, 50 pecuniam rei venditae. *et saepe apud* ICTOS. SEN. benef. 1, 5, 1 -ere . . . alius pecuniam, quam accepit, alius consulatum . . . sacerdotium . . . provinciam. QVINT. decl. 310 p. 221, 3 *pecunia* aut -ita aut persoluta erat. AMM. 18, 5, 2 quam *pecuniam* per syngrapham -ere se. QVEROL. p. 57, 9). CIC. S. Rosc. 39 nihil . . . umquam -uit (top. 14. MART. 1, 85, 4 nil -et, fenerat. QVINT. decl. 359 p. 391, 24). Verr. 4, 147 ut . . . plus arator -eat. Att. 5, 21, 12 talenta CC se -ere. LIV. 36, 4, 7 stipendium, quod pluribus pensionibus in multos annos -rent. SEN. benef. 5, 14, 4 aureos. epist. 87, 5 late possidet, sed multum -et. PLIN.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

nat. 36, 104 ~~HS~~ *tot milia* aeris alieni. MART. 4, 37, 1 centum . . . -et Titius. QVINT. inst. 7, 4, 44 quadruplum, duplum. PLIN. paneg. 40 vicesimam. APVL. flor. 18 p. 89 mercedem. POMPON. dig. 45, 1, 12 quinque -entur (VLP. dig. 12, 6, 26, 5 plus -ens). PAPIN. dig. 35, 2, 11, 5 aes alienum quodlibet -eat. VVLG. Luc. 7, 41 denarios quingentos *eqs.*

latiore sensu i. dare obligatum esse: CIC. inv. 2, 97 hostiae, quas -isti ad sacrificium, praesto non fuerunt. Verr. 4, 100 civitates, quae decumas -ent. 4, 112 ut . . . totidem medimna decumae -eantur. 4, 189 frumentum (CAES. Gall. 1, 17, 2). Sull. 54 gladiatores, quos testamento . . . videmus -eri. Att. 13, 6, 1 columnarium vide ne nullum -eamus. VARRO ling. 5, 178 corollarium, si additum praeterquam quod -itum. OV. met. 15, 444 urbem . . . cerno Phrygios -ere nepotes. PHAEDR. 1, 17, 5 non unum *panem* -eri. MART. 5, 36, 2 quasi nil -eat. SEN. contr. 9, 3, 2 pro filiis tibi -o, non filios. QVINT. decl. 332 p. 308, 24 mancipium -res. 336 p. 323, 26 partem . . . tu -isti, partem ego. PLIN. epist. 4, 10, 2 nec libertatem -eri . . . nec legatum. TRAIAN. Plin. epist. 10, 119 iselasticum . . . -eri, . . . obsonia . . . non -entur. IVLIAN. dig. 12, 6, 32, 3 qui hominem aut decem -et (GAIVS dig. 12, 6, 63 qui . . . certum hominem -ret. *et sim. saepe apud* ICTOS, *ex. gr.*: GAIVS inst. 2, 198 -eatur legatum. 2, 280 fideicommissorum usurae et fructus -entur. 3, 42 tertia pars -etur. 4, 28 qui . . . vectigalia -rent. 4, 66 frumentum aut vinum . . . -eat. 4, 168 sponsionis . . . summam poenae nomine -et. PAPIN. dig. 45, 1, 115, 2 et homo et pecunia -eatur. PAVL. dig. 33, 7, 18, 6 de bubulco . . . respondet -eri). CAPITOL. Pert. 9, 3 alimentaria . . . compendia, quae . . . ex instituto Traiani -bantur. HIL. trin. 6, 2 praedicationis euangelicae -o ministerium. VVLG. num. 6, 17 libamenta, quae ex more -entur. I Macc. 13, 39 remittimus . . . coronam, quam -batis (ὠφείλετε). CLAVD. carm. min. 30, 196 cum magna dedisset, -ret maiora *princeps*. AVG. civ. 8, 16 cultus, qui -etur ex animo, nequaquam -eatur ei rei. **b** *pronomen*: PLAVT. Bacch. 272 tantum -uit. Cist. 189 *reliquum* volo persolvere, ut expungatur nomen, ne quid -eam. Curc. 565 -o quicquam. Pseud. 1151 hoc tibi erus me iussit ferre . . . quod -ret. 1206 tantundem argenti quantum miles -uit dedit. CATO agr. 144, 4 id. TER. Phorm. 656 quae -o, qui dissolverem. CIC. Quinct. 17 quantum -retur. 41 si quid -retur. Q. Rosc. 2 scribere quod non -eatur. Verr. 3, 22 quod non -batur. leg. agr. 2, 100 a me petere, quod -o. Mur. 50. Pis. 93 quae -rentur. Att. 5, 21, 12 quantum. LIV. 35, 16, 8 quae ex foedere -ent (36, 4, 9). SEN. benef. 3, 7, 2 quod -bat, . . . solvit. PETRON. 57 redde, quod -es (VVLG. Matth. 18, 28 εἴ τι ὀφείλεις. *cf. p. 88, 11*). MART. 8, 37, 3. 9, 92, 7 quod -es . . . redde. QVINT. inst. 4, 2, 6. 5, 10, 105 dimidium ex eo quod -bant. decl. 252 p. 32, 15 solvit, quod lege -etur. PLIN. paneg. 40 exigi quod -eri non . . . coeperat. CELS. dig. 12, 6, 47 solverit quod non -bat. GAIVS inst. 3, 81 SCAEV. dig. 34, 4, 30 pr. *nota*: VLP. dig. 20, 1, 21, 3 adversus debitorem non pluris quam quanti -et. *latiore sensu*: PHAEDR. 1, 17, 7 quod non -bat, solvit. PLIN. epist. 10, 118, 3 quae . . . non -bantur. GAIVS inst. 2, 218. PANEG. 8, 13 nos tantum habuisse, quantum -ere desivimus. *obiectum est enuntiatum relativum*: SEN. benef. 2, 33, 3 quod extra beneficium est. PROC. dig. 23, 6, 15. APVL. flor. 18 p. 89 neutro modo quod petis, -o. *cf. p. 90, 3. 21. 93, 27.*

2 *translate*: **a** *substantivum sim.* (*saepe de rebus incorporeis, honore, gratia sim.*): CIC. Att. 2, 9, 3 habet *patria* . . . non plus quam -itum est, plus certe quam postulatum est (SEN. benef. 1, 4, 3 epist. 19, 11 MART. 8, 17, 4 QVINT. decl. 254 p. 43, 17). VERG. ecl. 8, 93 -ent haec pignora Daphnim. OV. am. 1, 10, 43 gratia pro rebus . . . -etur inemptis (SEN. epist. 81, 17 cupiat -ere gratiam, cupiat referre. *cf.* QVINT. decl. 375 p. 416, 6 beneficii gratiam -et, ego peccati poenam. TERT. resurr. 56). EPICED. Drusi 246 hos -et . . . Roma deos. 292 haec te -uerant tempora. MANIL. 3, 246 quem numerum -et ratio, sed non capit usus. SEN. Tro. 367 nobilior . . . -etur cruor. clem. 1, 9, 11 vitam dederim an tu -eas (benef. 6, 14, 3). benef. 1, 1, 1 male collocata male -eantur. 1, 1, 8 beneficium -etur (epist. 73, 9 bene -ere beneficia, bene solvere. PS. SEN. mon. 85 PETRON. 126). 7, 6, 2 accipere munus et -ere. 7, 19, 3 beneficii accepti . . . custodiam -o. dial. 5, 25, 2 -eat poenas (QVEROL. p. 57, 9 poenam malo quam pecuniam -ere). LVCAN. 4, 547 qui vulnera prima -bat. 6, 530 fatis -entibus annos mors . . . subit. 9, 1043 mavult lugere . . . quam -ere caput. QVINT. inst. 1, 6, 4 ea, quae sunt e singulis, negantur -ere rationem. 5, 10, 73 fidem -et tutor (TERT. nat. 1, 7 silentii fides -eatur). decl. 248 p. 19, 4 alterum quinquennium fuerit -urus. PS. QVINT. decl. 11, 7 se . . . -ere rationem. IVV. 10, 313 poenas. PLIN. paneg. 69 antequam -retur honos. 90 pro quo non minus -o. ITALA prov. 14, 9 (Cypr. sent. episc. 7) domus contrariorum legis -ent emundationem (ὀφειλήσουσιν, VVLG. 14, 11 *aliter*). TERT. adv. Marc. 2, 14 aetatis verecundiam -entis. PANEG. 10, 29 tamquam pro fortunae gradu modus virium -eatur. CAPITOL. Maximin. 12, 3 imperatorem manum . . . suam . . . -ere. TERT. orat. 25 quae *orationes* . . . -entur ingressu lucis et noctis. pudic. 19 quam *paenitentiam* et nos -eri . . . agnoscimus. resurr. 16 quod non -etur offerre. adv. Marc. 4, 16 *bonitas* quae ante -etur in proximos. HEGES. 3, 17 l. 41 ut pro alterius sanguine scelus -eat. AVG. serm. ed. Mai 19, 2 -et coronam, reddit coronam *deus*. SALV. eccl. 2, 24 a quo redemptus est, deum -et. ENNOD. epist. 8, 5 p. 204, 6 ne . . . animus . . . in occupationes publicas -eat de anagnostici prolixitate fastidium. **b** *pronomen*: CIC. Caecin. 72 quod . . . promiserit, -eri (*cf.* FEST. p. 273 reus . . . qui quid promisit spoponditve ac -et). p. red. ad Quir. 22 male meritis . . . referre quod -eas. Sest. 52 si erit eis id, quod -etur, persolutum. Marcell. 27 patriae, quod -es, solveris (SEN. epist. 9, 6 *al.*). Deiot. 13 officio, si quid -uerat, satisfactum. epist. 3, 10, 4 tibi . . . ea tribui, quae -eantur. 15, 11, 2 quantum tibi . . . boni -eant, quo minus tantundem ego . . . -eam, non recusem. Q. CIC. pet. 19 ab iis quod -ent exigas. LIV. 6, 41, 1 nihil ne pro minimis quidem -eant. EPICED. Drusi 348 est quod praecipuum -eat ista domus. PHAEDR. 5 prol. 2 *Aesopo* reddidi . . . quicquid -ui. SEN. Med. 147 poenas luat, quas -et. 234 pro quo nihil -etur. benef. 1, 5, 1 quid -eamus. 2, 23, 1 quod pudet -ere. *al.* epist. 1, 3 se . . . quicquam -ere. 18, 14 redde, quod -es (*cf. p. 87, 39*). 21, 11 das illi, quod -es, non quod potes. 73, 6 idem . . . pro pace -ere eos. QVINT. inst. 7, 4, 38 an id, quod exigēbatur, -uerit. 11, 2, 43 nihil . . . -eat *memoria*. decl. 300 p. 183, 5 nihil aliud -o quam fidem. 306 p. 202, 11 quod ab omnibus -etur. PLIN. paneg. 90 quantum -eant *consules*. GALLICAN. Avid. 12, 2 quibus reddi -uit, quod a re publica -batur. AVSON. 419, 17 adhuc -ere *te*, quod solveris (390, 33). VVLG. I reg. 6, 3 quod -etis, reddite (LXX *aliter*). OPTAT. 7, 1 p. 161, 15 devotio, quae ab homine -batur. AVG. civ. 15, 21 illis reddens quod -etur in poena, istis donans quod non -etur in gratia. *nota in proverbio*: TER. Phorm. 661 quid si animam -et? *cf.* DON. *ad l.* quid si animam -et: Graecum proverbium sprevit εἰ δὲ ὤφειλε τὰς χεῖρας, *cf. Otto, Sprichw. p. 25.*

C *accedit dativus i. q. ab aliquo acceptum habere, reddere oportere alicui (cf. B et D)*: **1** *proprie de pecunia*: **a** *substantivum*: PLAVT. Aul. 530 ipsus ultro -et argentario. Epid. 347 decem minis plus attuli, quam tu danistae -es. CATO agr. 146, 3 emptor domino -eto. CIC. Att. 12, 25, 1 qui Faberio -et (12, 52, 1). QVINT. decl. 278 p. 132, 24 patri -etur. GAIVS inst. 4, 64 Titio -et. PLIN. epist. 2, 4, 1 si pluribus pater . . . vel uni cuilibet alii quam mihi -uisset. VVLG. Luc. 11, 4 dimittimus omni -enti nobis (ὀφείλοντι ἡμῖν). *latiore sensu*: CIC. Sull. 58 ita Romae -uit, ut *eqs.* Phil. 2, 103 *tabulis* quibus -isti. PLIN. epist. 10, 54, 1 qui velint -ere rei publicae. GAIVS inst. 2, 244 eis non magis sub condicione quam pure -ere possumus. **b** *pronomen*: PLAVT. Curc. 373 dives sum, si non reddo eis, quibus -o. 722 rem solvo omnibus, quibus -o. Men. 929 si resolvi argentum, cui -o. Pseud. 627 mihi . . . argentum accepto et quoi -et dato. 733 huius mihi -et pater. CATO agr. 144, 5 nemo dabit neque -bitur ei, qui non iuraverit. TER. Phorm. 923 quodne ego discripsi porro illis, quibus -ui. RHET. Her. 1, 12, 20 *filius* se, quae ipse vellet, . . . ei -ere dicit. CIC. Quinct. 41 -uit tibi C. Quinctius. 73 cui -ret . . . . *ibid.* eis -batur. Q. Rosc. 9 nolebas sciri -ere tibi Roscium. Cato 21 quis sibi, cui ipsi -eant. off. 3, 91 *sapiens*, si cui -eat. ad Q. fr. 1, 1, 26 quibus *id* nec -retur nec liceret. SEN. suas. 1, 7 illos tibi annua, bienni, trienni die -ere. SEN. benef. 5, 9, 4 -et nemo nisi alteri. MART. 6, 30, 3 -rem tibi . . . pro ducentis. QVINT. inst. 4, 4, 6 nec ipsi -ui. 5, 10, 62 neget -eri ei. decl. 273 p. 119, 23 non -et . . . tibi is. 278 p. 133, 15 non -batur . . . tibi. *latiore sensu*: SEN. contr. 9, 3, 2 pro filiis tibi -o, non filios. QVINT. decl. 325 p. 279, 19 tibi non -etur. POMPON. dig. 36, 1, 49 cui natura -uerit. 45, 3, 37 pro virilibus partibus eis ex stipulatione -etur. GAIVS inst. 4, 73 cui -et. **2** *translate*:

a *substantivum*: CIC. Planc. 68 neque ego nunc Plancio desinam -ere. SEN. Tro. 244 -o Achilli. benef. 4, 8, 2 te negas deo -ere. frg. 15 *deus*, cui -eamus. QVINT. decl. 304 p. 193, 7 mihi lex -et, tu legi. PLIN. epist. 2, 13, 1 nemini libentius -o (TERT. adv. Hermog. 3 erat nemini -ens ideoque nemini serviens). RVFIN. epist. Clement. 19 sicut naturae -itum est, vitae praesentis finem fecero. ENNOD. dict. 6, 2 p. 441, 6 superbi sumus, si nostris -endum credimus institutis.

b *pronomen*: CIC. Planc. 68 quibus ego . . . -o. Brut. 17 quod ipse, cui -es, incommodo exacturum negat. top. 4 non potui . . . tibi hoc roganti . . . -ere diutius. Q. CIC. pet. 24 elaborare eius causa, cui -ent aut volunt. SALL. Iug. 96, 2 ut illi quam plurimi -rent. SEN. benef. 1, 1, 8 sibi . . . quisque -et. 2, 18, 3 -ere, cui nolis. epist. 86, 5 cui Roma -et. MART. 2 praef. 13 -bunt tibi, si . . . inciderint. EDICT. imp. Nervae Plin. epist. 10, 58, 9 ut . . . mihi -eat. PLIN. paneg. 60 -ere tibi an praestitisse. TERT. resurr. 8 quod ei (*Christo*) -ere desierit.

D *accedunt et accusativus et dativus* (*nota c. dativo duplici*: STAT. Theb. 6, 634 tibi . . . crinis honori -itus; *cf. B et C*): **1** *proprie*: **a** *dativus substantivi sim., cum accusativo substantivi sim.*: PLAVT. Bacch. 231 *aureos*, quos hospes -uit nostro seni. Truc. 648 argentum meo qui -bat patri. CIC. Quinct. 17 pecuniam . . . P. Scapulae (Caecin. 16 pecunia Caesenniae ex . . . hereditate -retur. Rab. Post. 38. top. 53 pecuniam numeratam mulieri -eri. Att. 6, 1, 5 epist. 13, 56, 1. 13, 61 filio . . . pecuniam Nicaeenses grandem -ent ad sestertium octogiens. TRAIAN. Plin. epist. 10, 109 SVET. Iul. 2. APVL. apol. 71 pecuniam . . . filiis -bat. SPART. Hadr. 7, 6. SALV. eccl. 2, 24 non . . . pecuniam nec solas -eri a nobis divitias deo). CIC. Verr. 3, 60 nummum nemini (PETRON. 57 assem aerarium nemini -o). Caecin. 73 viro dotem. Att. 1, 16, 13 singulis tribulibus ~~HS~~ *tot.* 16, 6, 3 *al.* LIV. 32, 34, 7 Attalo . . . nihil iure -o (SEN. benef. 6, 15, 4 nihil venditori). FEST. p. 371 *aes* populo. VAL. MAX. 5, 6, 8 *aurum*, quod Gallis pro obsidione Capitolii omissa -batur. SEN. contr. 9, 5, 15 uncia nec filiae -etur nec veneficae. MART. 2, 44, 7 septem milia -o Secundo. 7, 10, 7 septingenta Tito -et Lupus. QVINT. decl. 278 p. 133, 20. PLIN. epist. 10, 39, 3

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

theatro ex ... pollicitationibus multa -entur. AFRIC. dig. 15, 1, 38, 2 Pamphilus -et domino quinque. GAIVS inst. 2, 205 singulis partes -entur. ... singulis solidum -etur. 4, 64 SCAEV. dig. 31, 88, 10. 40, 7, 40, 1 plus domino -eat. PAVL. dig. 18, 1, 52 duplum aerario -eas. *latiore sensu*: CIC. Verr. 4, 202 -et populo Romano Sicilia decumas. 5, 150 novem populo ... -eantne? har. resp. 31 Telluri postilio -eri dicitur. Phil. 2, 113 tua ... coniunx ... -et populo ... tertiam pensionem. CAES. Gall. 6, 33, 4 legioni ... -eri frumentum. LIV. 26, 21, 17 quibus *Hispanis* urbs agerque -batur. 31, 46, 3 tantum ... numerum bellum gerentibus ... -bat. Ov. met. 4, 197 quos mundo -es, *Sol*, oculos. 15, 817 perfectis, quos terrae -uit, annis. SEN. contr. 9, 5, 2 tres filios filiae meae -es, unum mihi. CVRT. 4, 5, 9 Rhodii urbem suam portusque -bant Alexandro. SEN. benef. 2, 35, 1 rei rem -emus. QVINT. inst. 3, 6, 26 an Thrasybulo triginta praemia -eantur. decl. 359 p. 391, 9 omnes res quadragesimam publicano -eant. IVLIAN. dig. 45, 1, 54 pr. singuli homines heredibus eius -rentur (*et sim. apud* ICTOS, *ex. gr.*: GAIVS dig. 45, 2, 15 Seio Stichus aut decem -eantur. inst. 3, 42 virilis pars patrono -eatur. 3, 103a solidum -eri ... Titio. VLP. dig. 18, 1, 47 aquae ductus -eatur praedio. PANEG. 5, 3 imperium filio pietate -bant. SPART. Hadr. 6, 3 *triumphus*, qui Traiano -itus erat. AVSON. 103, 2 laurea -etur Phoebo, si virgo negatur. 132, 20 -etur matri cetera progenies. HIER. epist. 14, 3, 4 quam *sepulturam* ... omnibus ... -o. 51, 1 qui *fratres* provinciae tuae nihil -rent. VVLG. II Esdr. 5, 14 annonas, quae ducibus -bantur. Tob. 7, 12 timenti deum -etur coniux filia tua. CLAVD. 18, 45 cunabula prima cruentis -et suppliciis. AVG. civ. 1, 21 ministerium -et iubenti. 2, 1 post rationem ... redditam, quanta homini ab homine -etur. 3, 12 cui *deo* uni haec ... gesta -entur. 10, 1 cultus ... non soli deo -eri videtur. *ibid.* coloni, qui condicionem -ent genitali solo. serm. ed. Mai 1, 1 cui *homini*...-batur...caelum. FAV. EVL. p. 1, 24 *patriae* custodibus lactei circuli lucida ... habitatio -retur. LIB. col. I p. 209, 4 iter populo non -etur. CORP. VI 29784 via ... iunctis -etur ita uti hodie in uso est. **b** *dativus pronominis cum accusativo substantivi sim.*: PLAVT. Bacch. 260 negare se -ere tibi triobulum. Curc. 570 cui ego nisi malum nil -o (CIC. Q. Rosc. 26 tibi ... nihil. Att. 16, 2, 1 nihil -etur ei nisi ex tertia pensione. SEN. benef. 6, 11, 4). 666 *leno* -et nobis triginta minas. Most. 630 quattuor quadraginta illi -entur minae et sors et fenus. 919. CIC. Quinct. 38 tibi ... grandem pecuniam -uit (Q. Rosc. 9 pecuniam ei non -eri. Caecin. 15 ex partitione. Sull. 58 ut ... ei maximae pecuniae -rentur. leg. 2, 49. epist. 3, 5, 4 dum pecunia accipitur, quae mihi ex publica permutatione -etur. 13, 14, 1 huic ... pecuniam -et P. Cornelius. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 6, 4 QVINT. inst. 5, 10, 107. PLIN. epist. 2, 4, 2 ex locationibus. 6, 8, 4. PROC. dig. 23, 3, 82 quam pecuniam sibi -ret. VLP. dig. 50, 16, 213, 2 aes alienum est, quod nos aliis -emus. *et sim. saepe*). CIC. Att. 7, 3, 7 tantum et plus etiam mihi -ret. 10, 15, 1 -et ... mihi multos nummos. VARRO frg. Gell. 3, 14, 2 mille nummum, quod ei -batur. LIV. 31, 13, 2 quibus ex pecunia ... tertio pensio -batur. AVSON. 394, 18 -ita summa mihi est. VVLG. Matth. 18, 24 qui -bat ei decem milia talenta (ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων). 18, 28. *cf.* AVG. civ. 21, 27. *latiore sensu*: Ov. met. 1, 481 generum mihi, filia, -es ... -es mihi ... nepotes. VAL. MAX. 7, 5, 4 cui ... duas ... provincias aut daturus erat aut -urus. PHAEDR. 5, 4, 2 cui pro salute votum -bat. SEN. contr. 9, 5, 2 unum *filium* mihi *debes*. SEN. benef. 7, 19, 1 si cui vinum -eas. PETRON. 101 cui vecturam -emus. QVINT. inst. 11, 1, 88 sanguinis maiora sibi -eri praemia (decl. 324 p. 277, 11 praemium mihi). decl. 273 p. 119, 17 qua *lege* tibi adulteri bona -rentur. *al.* LABEO dig. 32, 29 pr. ei -eri ... parata. POMPON. dig. 45, 1, 23 ex stipulatu hominem certum mihi -eas. 45, 1, 110 pr. sola quinque mihi -entur. GAIVS inst. 2, 215 utrisque solidam -eri. 2, 245 ipse tibi legatum -ere non possis. 3, 47 virilis pars ei -eatur. 3, 103 ei soli ... solidum -eri ... dimidium ei -eri. 4, 64 ei XX *milia* -eantur. MARCELL. dig. 8, 6, 11 pr. cui via vel actus -batur. *et saepe* ICTI. IVST. 2, 4, 18 cui duodecim stipendia -bat *Hercules*. 21, 1, 7 quibus consortium regni -bat. 34, 3, 7 quod regnum ... sibi ... -eri. *et sim.* PANEG. 7, 21 *aetates*, quae tibi ... -entur. LAMPR. Alex. 49, 6 sibi eum *locum* -eri. SPART. Hadr. 9, 6 quibus -bat imperium (PS. AVR. VICT. epit. 48, 4 sibi imperium -eri). HIER. epist. 14, 3, 4 cui sepulturam ... non -o. VVLG. deut. 21, 17 huic -entur primogenita (καθήκει). 24, 10 repetes ... rem ..., quam -et tibi (ὀφείλημα). 25, 7 uxorem ... quae ei lege -etur. Ios. 9, 7 terra, quae nobis sorte -etur. Tob. 6, 12 tibi -etur omnis substantia eius. AMM. 14, 6, 14 quibus vicissitudo -etur. CLAVD. 15, 461 tot mihi -etis populos, tot rura, tot urbes amissas. AVG. in psalm. 118 serm. 11, 6 qui plus petierit, quam ei -etur. **c** *dativus substantivi sim., cum accusativo pronominis*: TER. Haut. 791 quod ista -et Bacchidi. Eun. 861 -eam, credo, isti quicquam furcifero. CIC. Quinct. 37 Naevio ... quicquam -uit Quinctius. Q. Rosc. 56 id Fannius societati, hoc est Roscio -bat. leg. agr. 2, 1 tantum maioribus. top. 46 quod mulieri -eas, recte ipsi mulieri ... solvas. LIV. 37, 45, 15 ex eo, quod patri -itum est. NERAT. dig. 40, 7, 17 tantundem domino. AFRIC. dig. 12, 6, 38 pr. si extraneo quid -uisset. VLP. dig. 33, 8, 6, 4 quod domino -etur. TERT. idol. 13 quod homini -es vel tibi ab homine -etur ... luas vel recipias. VVLG. Luc. 16, 5 quantum -es domino meo. Rom. 13, 8 nemini quidquam ... nisi ut. *nota*: VLP. dig. 15, 3, 10, 7 quatenus domino -et. *latiore sensu*: GAIVS inst. 3, 95a doti dicat quod -et. 4, 73 quod patri ... -etur. PAVL. MED. bened. 11, 1 quae ... per legis mandatum victui -bantur sacerdotum. *accusativus enuntiatum relativum est*: TERT. resurr. 22 Caesari quae sunt Caesaris. GAIVS dig. 31, 56. **d** *dativus pronominis cum accusativo pronominis*: PLAVT. Bacch. 884 numquid -etur tibi? Most. 618 quid illi -etur? Poen. 1233 quid tibi -emus? Truc. 938 quid isti -es? TER. Andr. 675 hoc tibi pro servitio -o. CIC. Quinct. 15 aut societatem sibi quidpiam -ere aut ... Quinctium -isse. Verr. 2, 134 negat id sibi -eri. Cluent. 75 quid cuique -retur. Brut. 19 quod mihi -retur, se exacturum professus. NEP. Epam. 3, 6 quantum cuique -ret. FEST. p. 339 cui id -eri. QVINT. decl. 278 p. 132, 19 mihi ... aliquod. 278 p. 132, 27. PLIN. epist. 2, 4, 2 quidquid mihi pater ... -uit. IAVOL. dig. 23, 3, 57 quod filius ... mihi -et. ITALA deut. 15, 2 (Tert. adv. Marc. 4, 17) -itum, quod tibi proximus -et (χρέος ... ὀφείλει, VVLG. cui debetur aliquid ab). PORPH. Hor. epist. 2, 2, 12 nulli quicquam -o. VVLG. deut. 18, 8 quod ... ex paterna ei successione -etur. *latiore sensu*: PLIN. epist. 118, 1 ea ... -eri sibi putant. GAIVS inst. 2, 14 quod ex aliqua obligatione nobis -etur ... fundus, homo, pecunia. 2, 38 quod mihi ab aliquo -etur. 3, 119a quod sibi -eatur. 3, 125. AMM. 16, 12, 29 id affectasse, quod soli sibi -eri Augustus existimabat. *accusativus enuntiatum relativum est*: POMPON. dig. 45, 3, 40 quod ... contulerit, nobis -bitur.

2 *translate*: **a** *dativus substantivi sim. cum accusativo substantivi sim.*: RHET. Her. 3, 12, 21 saepe rerum naturae gratia quaedam iure -etur (CIC. leg. agr. 2, 9 maioribus ... laudem gratiamque -emus. SALL. Iug. 110, 1 privato homini gratiam. or. Macri 20 iniuriae gratiam. Ov. epist. 10, 142 -ita sit facto gratia nulla meo. Pont. 3, 1, 80 -etur meritis gratia nulla. VELL. 2, 53, 2 calamitosis -eri ... gratiam. VAL. MAX. 3, 8, 3. SEN. benef. 6, 5, 1 beneficio gratia -batur. STAT. Theb. 7, 786 vati. TERT. adv. Hermog. 13 gratiam bonorum deo -bimus. PORPH. Hor. sat. 1, 6, 85. AVG. civ. 6, 7 gratiae -eantur histrionibus). CIC. Verr. 3, 116 ex illa re ... Veneri -eri praemium (Ov. met. 13, 355 indomitae -eri praemia dextrae. AVIEN. Arat. 1190 ista furori praemia -entur). 5, 123 Veneri et Cupidini vota -ret. 6, 27 Veneri ... et Libero reliquum tempus -eri. Catil. 3, 23 multi ... honores dis ... iusti habiti sunt ac -iti (PLIN. nat. 29, 55 -emus honorem et Commageno. SVLP. SEV. chron. 2, 5, 2 hunc honorem soli deo -itum esse). Sull. 87 reliqua iam a me meae ... consuetudini naturaeque -entur. Flacc. 104 talem se animum ... patriae -isse (epist. 1, 9, 4 rei publicae ... eum me animum ... -ere). p. red. in sen. 2 cum multa vobis, magna populo ..., innumerabilia parentibus, omnia dis ... -eamus. har. resp. 21 quibus dis violatis expiatio -eatur. de orat. 2, 345 sui cuique virtuti laus propria -etur (OPTAT. 2, 1 p. 34, 21 -et laudes creatori suo). CIC. leg. 1, 5 non solum ... eorum studiis ... sed etiam patriae -ere hoc munus. 3, 26 -eri non posse huic civitati illam potestatem. Att. 4, 2, 2 oratio iuventuti nostrae -eri non potest. VERG. Aen. 8, 379 Priami -rem plurima natis. 10, 852 -ueram patriae poenas odiisque meorum (Ov. trist. 2, 516 materiae minor est -ita poena meae. QVINT. decl. 248 p. 18, 21. IVV. 6, 537). Aen. 11, 52 iuvenem ... nil iam caelestibus ullis -entem (*sc. quia animum reddidit*). 11, 166 sors ista senectae -ita erat nostrae. 11, 179 Turnum gnatoque patrique quam (*dexteram*) -ere vides. 12, 795 Aeneam ... caelo. MORET. 73 nomen capiti -entia porra (*sc. caepa a 'caput' nominata*). HOR. carm. 1, 3, 6 navis, quae tibi creditum -es Vergilium finibus Atticis. 1, 14, 16 tu (*navis*), nisi ventis -es ludibrium, cave. AETNA 91 -ita carminibus libertas ista (SEN. dial. 6, 16, 2 Bruto libertatem -emus, Lucretiae Brutum. S. C. Iunc. dig. 40, 5, 28, 4 libertatem ex quacumque causa -rent servo). LIV. 1, 4, 1 -batur ... fatis tantae origo urbis. 3, 10, 2 -batur ... consuli triumphus. 5, 47, 7 recte et perperam facto pretium -retur (SEN. benef. 6, 17, 2 medico ... pretium operae solvitur, animi -etur). 6, 40, 20 ne beneficium quidem -eat populo (SEN. benef. 6, 7, 3 Nilo beneficium -ere. 6, 7, 4. QVINT. inst. 9, 2, 83 accusatori -ere beneficium). 8, 6, 10 imperatorem ... exercitum deis manibus matrique Terrae -eri (VAL. MAX. 1, 7, 3). 9, 11, 2 Samniti populo omnes ... aut pro iis pax -etur. 22, 30, 3 parentibus ... vitam -o (Ov. Pont. 4, 15, 3 Caesaribus vitam, Sexto -ere salutem. SEN. contr. 7, 1, 26. suas. 6, 4. LVCAN. 9, 1096 vitam Phario ... -ere clienti. CLAVD. 24, 77 vitam -ere ... armis Roma tuis. 28, 610 vitam qui -et amori). LIV. 23, 9, 10 quam patriae -o pietatem, exsolvam patri (SEN. benef. 6, 23, 5 parentibus). 24, 25, 3 illos -itos iam morti destinatosque (*cf.* HIER. in Gal. 4, 21 p. 443 ut -itos poenae ... absolvat. VVLG. sap. 12, 20 si ... et -itos morti [ὀφειλομένους θανάτῳ] ... cruciasti attentione). LIV. 35, 31, 15 omnia ... populo ... -ere. 45, 13, 5. Ov. met. 12, 573 videor -ere tui praeconia rebus Herculis. 14, 3 arva *Cyclopum* ... nec quicquam iunctis -entia bubus. Pont. 3, 2, 31 corpora -entur maestis exsanguia bustis. MANIL. 2, 224 Neptuno -ere genus. VELL. 2, 21, 4 quam vivo iracundiam -uerat. 2, 35, 5 quem spiritum supplicio -uerat, proelio reddidit. 2, 65, 1 plus Caesarem patris quam se amici ultioni -ere. VAL. MAX. 1, 6 praef. prodigiorum ... -ita proposito nostro relatio est. 3, 8, 3 actis ... potius supplicium quam ... honos -batur. 5, 1, 3 penatibus et honoris vicissitudinem et salutem tuam -es (SEN. suas. 7, 6 viros Romanos salutem pactioni -ere. CVRT. 8, 1, 25 filio -entem salutem. 10, 9, 3. SIL. 4, 512 vallo miles -ere salutem). 9, 12 ext. 4 crudelitas

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

fati tanto ingenio non -ita. CELS. 3,4 cibum dandum, cum corpori -retur. PHAEDR. 2,1,8 quae -etur pars tuae modestiae, ... tolle. SEN. contr. 1,1,12 multis -o misericordiam, multis tuli. 1,2,10. 1,4,4 *al.* CVRT. 4,16,27 victoriam ... *magis* virtuti, quam fortunae suae -uit. 10,5,35 plurimum virtuti. SEN. Ag. 307 quae iuncta peccat -et et culpae fidem (dial. 12,7,1 quantam huius in te indulgentiae fidem ... industriam -eas. TAC. hist. 5,26. PLIN. epist. 9,19,5 quae historiae fides -eatur. PANEG. 12,17 tempori). SEN. Oed. 1043 -ui fatis patrem. Thy. 1052 sceleri modus -etur. clem. 1,10,1 Domitios ... clementiae suae -bat. 1,20,1. benef. 2,27,2 omnia incrementa ... Augusto. 3,29,3 dandi facultatem patri. 7,16,6. nat. 2,38,4 sanitas ... -etur ... medico (dial. 3,12,6 morbo). epist. 51,3 tamquam aliqua licentia -eatur loco. 64,9 venerationem praeceptoribus. 73,4 *al.* LVCAN. 1,44 multum Roma ... -et civilibus armis. 2,82 -et multas hic legibus ... mortes. 4,561 vulnus ... gladiis. 5,535 non ... cuncta carinae -bis. 6,5 Martem ... secundum ... fatis -ere. 9,963 multum -entes vatibus umbras. PETRON. 21 Priapi genio pervigilium -eri. PLIN. nat. 7,205 versum heroum Pythio oraculo -emus. 8,187 corporum tutela pecori -etur. 12,82 cum plus ex eo inferis -eat Arabia. 14,77. 18,76 inventio ... Chio insulae -etur. 24,129 unum ... medicinis -etur nobile medicamentum. VAL. FL. 2,408 moras caelo cursumque ... undis -uimus. 2,570 bis Herculeis -eri Pergama telis (*i. expugnatum iri*). MART. 3,58,14 nomen ... -et quae (*phoenicopterus*) ... pinnis (HIL. syn. 57 nomen -eatur essentiae). 9,39,4 plus -et matri nulla puella. 10,103,5 nec sua plus -et tenui Verona Catullo (14,195). 12 praef. me patrocinium -ere ... desidiae. STAT. Theb. 3,381. silv. 3,4,38 Palatino famulus -eris amori. SIL. 12,633 ventis -bis ... Roma diem. QVINT. inst. 11,1,66 cuique personae -etur reverentia (PLIN. epist. 9,35,1. IVV. 14,47 maxima -etur puero reverentia. AVSON. 318,1 genitori). QVINT. inst. 12,3,4 *orator* non clamorem modo ... causis, sed omnia ... -et. decl. 248 p. 18,21. 306 p. 202,25 rei publicae matrimonium -et. 326 p. 283,9 remedium -eri diis immortalibus. 344 p. 359,21 vindicta dolori meo -retur, -batur ... solacium (TERT. adv. Marc. 1,26 legi -eat vindictam). PS. QVINT. decl. 8,6 matri ... liberorum -ere rationem. FRONTIN. aq. 9. 88 -eri operi novae erogationis ordinationem. TAC. hist. 5,26 neque facto ... venia neque dictis fides -batur. PLIN. epist. 6,2,8 primam religioni suae iudex patientiam -et. 6,34,1 cuius memoriae ... opus ... spectaculum atque hoc potissimum, quod maxime funeri, -batur. 10,8,6. 10,112,3 cuius factis dictisque -etur aeternitas. paneg. 10 -eri ... maximo operi ... venerationem. 83 quantam -et verecundiam uxor marito, femina sibi. IVV. 1,75 criminibus -ent hortos praetoria mensas *eqs.* 4,133 -etur ... patinae ... Prometheus (*i. figulus*). 6,647 TERT. spect. 1 tam apto consilio tantum obstinatio disciplinae -bat obsequium. orat. 7. ieiun. 2 fides ... ne Iudaicae quidem legi abstinentiam -eat. adv. Marc. 1,16 visibilibus invisibilia -entur. 3,4 illum patientiam -isse creatori. 5,16 creatori ... agnitio -etur. CYPR. epist. 30,1 conscientiam ... deo soli -ere se iudici. COMM. instr. 1, 6,6 moribus ... consilia vestra -entur. SOL. 1,16 prospero ... augurio -eri gloriam Romani nominis. NEMES. ecl. 3,16 -emus carmina Baccho. IVST. 2,11,6 plura se patriae quam vitae -ere. 12,13,5 si naturae -eantur *praedicta.* 41,5,10. PANEG. 7,22 felicitas ... an ... meae -eatur aetati. AVSON. 118,19 -entur suprema piacula vitae. 391,1 OPTAT. 1,8 p. 10,13 verbum ... Pharaoni et eius populo -batur. AMM. 31,5,10 cum ... rerum memoriae ... -eatur integritas fida. CLAVD. 8,379 nostro nec -es regna favori, quae tibi iam natura dedit. *et sim.* AVG. civ. 5,16 quanta dilectio -eatur supernae patriae. 14,6 perfectum odium -et malis, qui secundum deum vivit. *al.* SVLP. SEV. dial. 1, 26,8 istam vicem non solum Martino, sed etiam nobis -eat. 3,17,1. OROS. hist. 1 prol. 8 subiectio mea praecepto paternitatis tuae factum -eat. ENNOD. epist. 1,2 p. 3,22 mens ... certaminibus ante periculum -et affectum. *de servitute fundi*: CORP. VI 34124 hui monimento itum ambitum -etur. IX 3395 monimento Fanni ... hac aditus -etur.

b *dativus pronominis cum accusativo substantivi sim.*: PLAVT. Poen. 133 fateor -eri tibi et libertatem et multas grates gratias (CIC. Mil. 83 beneficii gratiam ... di sibi -eri putant. Phil. 2,27 maiorem ei res publica gratiam -et. rep. 1 frg. 2 fin. 2,117 HOR. sat. 1,6,88 *cf. l. 73.* VAL. MAX. 5,6 ext. 2 SEN. benef. 6,5,1. *cf.* S. C. Rubr. dig. 40,5,26,7 libertatem his -eri. APVL. flor. 16 p. 69 TERT. test. anim. 4 SCHOL. Cic. Bob. p. 124,18). CIC. Verr. 3,128 ei locus ille atque honos ... -eri putabatur (FRONTO p. 164,6 N. cui ... honor -etur. AVG. civ. 15,16 cui -et causa propinquitatis ... honorem). Att. 1,14,3 qui mihi laudem illam eo minus -ret (HOR. sat. 1,6,88 laus illi -etur et a me gratia maior). CIC. Mur. 7 me ... tibi omnia studia atque officia ... et -isse confiteor et praestitisse (epist. 1,9,4. 6,1,7. *cf.* PLIN. epist. 2,18,4. 8,12,4). Sest. 94 quibus omne supplicium atque omnis ... poena -etur (LVCAN. 7,431 saevas -et tibi Parthia poenas). Pis. 6 mihi ... civicam coronam -eri a re publica. Mil. 32 tantum beneficium ei se -ere (epist. 8,12,1 SALL. Iug. 14,3 SEN. benef. 6,4,1 QVINT. decl. 282 p. 147,18. 314 p. 235,4). de orat. 3,18 ut vobis hoc ... munus putem diutius posse -ere (SEN. benef. 6,19,4 illi non ... proprium -bo ... munus. QVINT. decl. 388 p. 439,3). off. 1,58 praesidia vitae -entur iis. epist. 1,9,2 tibi ex me fructus. 1,9,4 tibi ... amorem et omnia in te ipsum summa ac singularia studia -rem (FRONTO p. 130,7 N.). 6,1,7 meum consilium, operam, studium ... tibi tuisque liberis esse -itum. 8,12,1 quem vitam mihi -ere putaram (LIV. 8,35,7 OV. Pont. 4,5,31 SEN. contr. 1,4,9. 2,2,4 SEN. benef. 2,23,3 epist. 78,3 QVINT. decl. 259 p. 58,18. SORT. Sangall. 6,8 tibi vita -etur, quare vis facere testamentum? IVST. 18,6,4 HIER. epist. 38,2,2). CATVLL. 82,1 si tibi vis oculos -ere Catullum. VERG. Aen. 4,276 cui regnum ... Romanaque tellus -entur. 6,714 animae quibus altera fato corpora -entur. 10,200. 442 soli mihi Pallas -etur. 12,317. PROP. 1,18,13 multa tibi dolor ... aspera -et. OV. epist. 15,105 nec potui -ere mihi spem longius istam. met. 7,164 salutem (CVRT. 6,8,7 SEN. benef. 2,30,1 QVINT. decl. 272 p. 117,5. 343 p. 355,19). EPICED. Drusi 213 tibi -etur caelum. MANIL. 2,57 nulli vatum -bimus ora. 3,394 mihi -eat artem. VELL. 2,34,3 omnia incrementa sua sibi -uit. PHAEDR. 3 prol. 61 sollemnis mihi -etur gloria. SEN. contr. 1, 8,5 *al.* CVRT. 7,1,19 prosperum *exitum* tibi -uros. SEN. Herc. O. 988 dextra cui -es patri avum Tonantem. 1768 Theseus -eat lucem tibi. benef. 7,19,2 non tutelam illi sed fidem -o (PLIN. epist. 2,18,4 TERT. nat. 2,14 AVG. civ. 10,18). nat. 4,2,10 -et ... illi *Nilo* Aegyptus non tantum fertilitatem terrarum sed ipsas. 5,17,5 salubritatem caeli ... -eant ei (*circio*). OCTAVIA 849 haec vindicta -etur mihi. LVCAN. 7,811 finem ... sui sibi corpora -ent. VAL. FL. 6,200 cui -eat Ocheus aut cui fata Tyres. MART. 6,4,2 tot ... tibi -eat triumphos ... *Roma.* STAT. Theb. 3,623 alio mihi -ita fato summa dies. 5,21 cui ... fatum -ere cohortes. 10,664 non haec tibi -ita virtus. 11,212 tibi ... primordia Thebae ... -ent. SIL. 13,60 non Garganus nec ... Daunia tellus -entur nobis. QVINT. inst. 6,1,50 ut illi -eatur reverentia. 11,1,41 decor. decl. 272 p. 116,5 salus ... et victoria (VEG. mil. 3,25). 314 p. 235,4 cui lucem ... beneficia ... -bat. 388 p. 439,3. PS. QVINT. decl. 16,2 -ret alteri exemplum. FRONTIN. aq. 110 quibus prohibendis quanta cura -eatur. PLIN. epist. 2,18,4 -o ... tibi, -o memoriae fratris ... hanc fidem *eqs.* 5,8,1 quibus aeternitas -eatur. 8,12,4 si illi nullam vicem, nulla quasi mutua officia -rem. IVV. 8,24 mihi -es animi bona. FRONTO p. 130,7 N. amorem pro amore. TERT. nat. 1,6 nulla sibi lex -et conscientiam iustitiae suae. 2,14. anim. 58 cui priori -eantur *mercedes.* patient. 5 apud Adam, nondum maritum, nondum aures sibi -entem. resurr. 41 ipsi compensatio -eatur. *al.* SOL. 2,27 -eri sibi ... servitium venenorum. AVSON. Mos. 24 *amnis* dignata imperio -ent cui moenia Belgae. VEG. mil. 3,25 quibus victoria -batur. OPTAT. 3,10 p. 96,24 -entur vobis accusationes. CLAVD. 8,634 tibi -eat orbis fata. carm. min. 30,55 tibi saecula -ent Traianum. MEROB. pros. frg. 2 A 8 quanta tibi ... praemia -eantur, pro quibus mihi tanta sunt collata referenti.

c *dativus substantivi sim. cum accusativo pronominis*: LVCIL. 1333 virtus id dare, quod re ipsa -etur honori. VARRO Men. 512 quod -emus populo. CIC. Manil. 20 me ... tantum impertire laudis, quantum forti viro ... -eatur. p. red. ad Quir. 5 quantum ... parentibus ... tantum ... populo -eamus. Balb. 5 hoc -eri huius ... gloriae. de orat. 2,8 tantis hominum ingeniis. Att. 13,49,1. epist. 10,12,5 id cum rei publicae ... tum nostrae necessitudini -ere. ad Q. fr. 1,1,31 quid ... hominum opinionibus ... iudiciis ... honoribus -eas. HOR. carm. 4,4,37 quid -eas, o Roma, Neronibus. ars 63 -emur morti nos nostraque. 312 patriae quid -eat et quid amicis. LIV. 9,1,7 quid diis ... -o. 42,39,4 aliquid ... regiae maiestati, ... aliquid populi ... nomini ... -eri. OV. epist. 7,43 *p. 93, 7.* rem. 396 *p. 93, 8.* fast. 2,825 hoc ... Tarquinio -bimus. Pont. 3,1,75 hoc domui -es. 4,4,26 ne titulis quicquam -eat ille. VAL. MAX. 2,2,4 quid patriae venerationi -eatur. 6,5 ext. 1 *al.* SEN. contr. 9,4,2 quantum istis manibus -emus. SEN. benef. 4,30,3 hoc ... virtutibus. 6,7,3 mutis animalibus quidquam -etur. epist. 26,3 quid ... sapientiae -eam. 94,5 quid cuique -eatur officio. 121,3. dial. 12,7,3 totum te Caesari -es. LVCAN. 6,131 ne quid victoria ferro -ret. VAL. FL. 1,119 comiti ... tantum -ere superbo. HOMER. 99 tantum -etur Achilli. SIL. 15,371 virtus quod -eat ultra superis. QVINT. inst. 11,1,62. 12,2,23 non tantum se -ere scholis rhetorum quantum Academiae spatiis. decl. 249 p. 23,16 quantumlibet meritis eius -remus. 315 p. 242,10 -etur hoc ... disciplinae ..., -etur castrorum severitati (*cf.* 323 p. 273,22). PS. QVINT. decl. 9,9 -bar illi fortunae. PLIN. epist. 10,120,2 hoc unum ... me -ere indulgentiae tuae. paneg. 3 quid virtutibus -eatur. 26 quantum parentibus ... -ret. TERT. adv. Marc. 1,10 nec hoc ullis Moysei libris -ent. SOL. 11,29 quod memoriae -eatur. IVL. VAL. 1,3 cuinam ... deo ad torum -or *Olympias.* PS. HIL. libell. 21 quid *iustus* deo -eat. PRISCILL. tract. 10 p. 132 totum se -ens deo. *al.* AVSON. 188,2 questus, -ent quos cineri maesta elegia tuo. 419,17 eruditionem ... quam deo et patri et tibi -es. VVLG. II par. 10,9 quid -o populo huic. OPTAT. 2,1 p. 36,1 totus orbis, quod -et deo, paratus est reddere. EPISC. Gall. Leo M. epist. 65,1 quantum honoris et reverentiae ... sedi apostolicae ... semper -itum fuerit semperque -eatur. *pro accusativo ponitur*: quod: SEN. epist. 12,4 -o hoc suburbano meo, quod *eqs.* QVINT. decl. 326 p. 284,25 hoc filio voluit -eri, quod moriebatur. PLIN. epist. 10,86,1 cuius disciplinae -et, quod indulgentia tua dignus est. PANEG. 2,7 virtuti suae -ere, quod vindicat. PRISCILL. tract. 6,105. ut: CIC. ad Q. fr. 1,1,28 isti hominum generi (*Graecis*) praecipue -ere videmur, ut ... velimus. FRONTIN. strat. 1 praef. -eri ... operae, ut ... amplectar.

d *dativus pronominis cum accusativo pronominis*: PLAVT. Mil. 421 quid tibi istic in istisce aedibus -etur, quid negotist? Pseud. 1139 quid istic

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-etur tibi? Rud. 117 homo, cui -eatur nil. CIC. dom. 120 cui res publica non tantum -eat. p. red. in sen. 2 immensum ... quod vobis. Planc. 10 quid cuique ipsi -eant. Phil. 6, 17 quid ... non -o vobis? Tusc. 2, 67 tibi hoc video non posse -eri. nat. deor. 1, 116. off. 1, 59 quantum cuique -eatur. Att. 9, 13, 3 tantum ei. 12, 38, 4 *al.* PVBLIL. S 5 meminisse, cui te -eas. LIV. 1, 58, 10 quid illi -eatur. 37, 54, 27 huic ... quantum -eatis. OV. epist. 7, 43 quod tibi malueram, sine me -ere procellis. 9, 15 se tibi pax terrae, tibi se tuta aequora -ent. rem. 395 tantum se nobis elegi -ere fatentur, quantum Vergilio ... -et epos. met. 2, 644 tibi se mortalia ... corpora -bunt. fast. 6, 79 terra aliquid -et mihi. trist. 1, 6, 23 tibi hoc -es. VAL. MAX. 3, 2 praef. cui ... aliquantum honoris -es. SEN. contr. 9, 4, 16 quantum tibi se putet -ere res publica. suas. 6, 3 cui se -et salus publica. SEN. benef. 6, 8, 2 me -ere ei quidquam. 6, 15, 3 aliquid mihi extra pro illis ... -es. nat. 4 praef. 14 quare hoc ulli -eas *laudari. al.* PETRON. 43 habet, quod sibi -batur. STAT. silv. 2 praef. 22 super ea, quae ipsi -o. QVINT. decl. 298 p. 177, 19 quid mihi -eas. 311 p. 224, 26 huic ... quid -uit nisi iram? TAC. dial. 3 quid Maternus sibi -uerit. PLIN. epist. 1, 24, 4 quantum esset ille mihi, ego tibi -urus. paneg. 6 quantum tibi -ret imperium. 26. 86 quantum tibi pro laboriosa ista statione et exercita. PS. CYPR. spect. 3 conscientia, quae nulli se alteri -bit nisi sibi. COMM. instr. 1, 14, 5 quid illi -etur. PANEG. 10, 26 hoc ipsum tibi. 12, 40 quid tibi -emus, Fortuna. VOPISC. Aurelian. 9, 3 cui tantum a nobis ... -etur. VVLG. Philem. 18 si ... aliquid nocuit tibi aut -et (ὀφείλει). 19. *pro accusativo est infinitivus*: PLIN. epist. 1, 8, 7 nobis ... quidquid est istud, composuisse an et aliis -eamus. OPTAT. 7, 1 p. 159, 16 quibus et dolere et erubescere -batur. *pro accusativo ponitur enuntiatum causale*: OV. epist. 8, 119 quae *ossa* tibi -ent, quod ... fortiter ulta iacent. SEN. contr. 2, 4, 4 tibi -o ... quod habuit filius ..., in qua domo aegrotaret. SEN. Phoen. 552 pater -et sibi, quod ista non spectavit. QVINT. decl. 318 p. 250, 20 -eri mihi, quod ille ... victus est. PLIN. epist. 3, 9, 46 mihi ... -ere se praedicant, quod ... turbinem evaserint. APVL. met. 11, 6 ei totum -ere quod vives. AVG. epist. 181, 4 non putas illi -ere, cum ... vivis. *nota*: SIDON. epist. 1, 4, 1 sibi ..., si te consequantur, -eant, tibi -bunt, ... quod sequuntur. *iuncturae praepositionales*: ad: CIC. inv. 2, 97. de: CIC. inv. 2, 87. ex: CIC. Verr. 6, 53 Caecin. 15. 16 leg. 2, 53 Att. 16, 2, 1 epist. 3, 5, 4 LIV. 26, 39, 5. 31, 13, 2. 35, 16, 8. 36, 4, 9. 36, 42, 1 PLIN. epist. 10, 39, 3. 10, 108, 1 TRAIAN. Plin. epist. 10, 109 S. C. Iunc. dig. 40, 5, 28, 4 POMPON. dig. 41, 10, 3. 45, 1, 23. 45, 3, 37 GAIVS inst. 2, 14. 3, 125. 129. 169. 173. 4, 55 VLP. dig. 17, 2, 63, 3 CAPITOL. Pert. 9, 3 VVLG. num. 6, 17 deut. 18, 8 AVG. civ. 8, 16. in: CIC. epist. 1, 9, 4 LIV. 36, 4, 7 TERT. adv. Marc. 4, 16 VVLG. I Macc. 13, 15 AVG. civ. 15, 21. per: AMM. 18, 5, 2. pro: PLAVT. Epid. 71 TER. Andr. 675 CIC. Verr. 2, 48. 4, 180. Phil. 2, 71. 96. 14, 31 LIV. 6, 41, 1. 9, 11, 2. 22, 23, 7 OV. am. 1, 10, 43 VAL. MAX. 5, 6, 8 PHAEDR. 5, 4, 2 SEN. contr. 9, 3, 2 SEN. Med. 234 benef. 5, 19, 1. 4. 6, 15, 3. 6, 18, 2 epist. 73, 6. 81, 8 dial. 9, 7, 2 MART. 6, 30, 3. 7, 10, 11 QVINT. inst. 9, 2, 35 PLIN. paneg. 41. 86. 90 FRONTO p. 130, 7 N. POMPON. dig. 45, 3, 37 MAECIAN. dig. 35, 2, 30, 6 TERT. nat. 2, 12 PANEG. 10, 29 HEGES. 3, 17 l. 41 SCHOL. Cic. Bob. p. 143, 10. sub: GAIVS inst. 2, 244 PAPIN. dig. 42, 6, 4 pr. VLP. dig. 28, 8, 5, 1. super: PLIN. epist. 2, 18, 4.

II ***accedit infinitivus*** (*vel subaudiendus*): **A** *i. q. necessitate* ***coactum esse***: **1** *acc. infinitivus*: **a** *subiectum animantia*: CATO agr. 119 cap. quid facere -eas. LVCIL. 34 an tu quaerere -es ipse? RHET. Her. 1, 2, 2 genera ... causarum, quae recipere -et orator. 2, 3, 5 esse occupatus. VARRO Men. 482 quid ... homo masculus lubentius videre -eat ... uxore? ling. 5, 69 hic ... -uit ... collocari Iuno. rust. 1, 18, 2 *iugera octo* -ere eum confodere diebus XLV. CIC. inv. 1, 31 animum ... habere occupatum. Quinct. 29 quod reus satis dare non -ret. S. Rosc. 54 tu planum facere -es. Q. Rosc. 8 quae clara sunt ... diutius dicere non -o. 23 *tot milia* merere et potuit et -uit (Mur. 3 Phil. 10, 6 fin. 4, 76 epist. 9, 17, 1 BRVT. Cic. ad Brut. 1, 13, 2 LVCR. 3, 861 NEP. frg. 18 VITR. 1, 1, 13 LIV. 41, 22, 7 CELS. 7, 7, 6 SEN. contr. 1, 2, 2 contr. exc. 8, 1 SEN. Tro. 574 benef. 4, 12, 1 epist. 14, 2. 93, 1 dial. 5, 39, 4 PS. SEN. mon. 71 QVINT. inst. 6, 2, 35 decl. 280 p. 140, 25 AFRIC. dig. 21, 1, 34, 1 PAPIN. dig. 24, 3, 61 *et saepe apud* ICTOS. TERT. spect. 28 orat. 18 CAPITOL. Aur. 18, 5 OPTAT. 3, 4 p. 83, 17. *cf. p. 96, 22. 35. 49*). CIC. Q. Rosc. 35 Roscium ... praestare -ere societati (de orat. 1, 178 top. 22 Att. 2, 16, 2 ad Q. fr. 3, 1, 9 QVINT. inst. 1, 8, 13 1, 11, 3. 3, 5, 2 GAIVS dig. 4, 4, 25, 1 inst. 2, 203. 205 *et passim apud* ICTOS. BOETH. arithm. 2, 50 p. 160, 8 CORP. VI 8520ᵈ. *cf. p. 96, 14*). CIC. Tull. 41 qua de re praetor animum -eat advertere. div. in Caec. 20 id ... quod cuivis probare -rent. 47 paratissimus esse -et. Verr. 1, 42 quo maiore ... apud vos odio esse -et. 2, 39. 4, 122 at -et vos certiores facere ...; -et; ... non cogitur. Cluent. 114 -uerint potius accusari de pecuniis repetundis. Manil. 28 scientior esse? leg. agr. 2, 100 me ipsum appellare -etis. Catil. 1, 19 quam longe videtur a carcere ... abesse -ere, qui *eqs.* Sull. 7 maleficium ... non occultari per se, sed etiam aperiri ... -ret. dom. 7 ut ... eos ... condemnare -rem. Sest. 39 a me ... alienus esse. Cael. 10 longe ab ista suspicione abhorrere -et. prov. 43 inimicus esse -ui. Balb. 18. Pis. 55 quasi ... id ... scire -uerim. Phil. 1, 20 in iudice ... spectari et fortuna -et et dignitas. de orat. 1, 67 etsi haec quidem nosse -et orator. 1, 71 oratorem perfectum esse -ere.

2, 20 inepti, sicut -ent videri. 2, 34 quae *res* ... ornate dici graviterque -et. orat. 19 qualis esse -eat *orator*, poterimus ... dicere. opt. gen. 19 qui a populo donarentur, in contione donari -ere. top. 3 allici -uerunt. 15 *al.* rep. 3, 5 eos anteferre omnibus. leg. 3, 49 nos ... de iure naturae cogitare per nos ... -emus. ac. 2, 4 quae populari gloria decorari ... -uerunt. Tusc. 2, 66 -eas existimare *eqs.* Cato 69 quod cuique temporis ad vivendum datur, eo -et esse contentus. Tim. 8 contenti ... esse -bitis (ἀγαπᾶν χρή). 41 deorum ... quasi gentiles esse -eant (προσήκει). div. 2, 59 de re publica -ui pertimescere. Lael. 64 hunc ex maxime raro genere hominum iudicare -emus. off. 1, 117 omnia complecti animo ... -emus. epist. 1, 9, 18 sententia ... mutata esse -et. 1, 9, 21 non idem semper dicere, sed idem semper spectare -emus. ad Q. fr. 1, 1, 2 ea molestissime ferre homines -ent, quae ipsorum culpa contracta sunt. ad Brut. 1, 1, 2 qualis *civis* ... fortuna optima esse -et. S. C. Cic. epist. 8, 8, 7 quibus de causis missi fieri -eant *milites.* BRVT. Cic. epist. 11, 23, 1 timore deposito -emus ... rei publicae consulere. CASS. Cic. epist. 12, 13, 2 esse ... -ent in re publica ... cari. LENT. Cic. epist. 12, 14, 6 ut non provinciae ... beneficium expectare -eam. TIRO Gell. 6, 3, 13 patroni ... conciliare sibi ... iudices -ent. LVCR. 2, 901 ita ut -ent animalia gigni. 3, 861 -et ... ipse quoque esse in eo tum tempore, cui male possit accidere. CAES. anal. frg. Cic. Brut. 253 te ... meritum esse existimare -emus. Gall. 1, 44, 10 -ere se suspicari. civ. 1, 20, 2. 1, 30, 2 obtinere -bat. 3, 51, 4 *imperator* ... ad summam rerum consulere -et. HIRT. Gall. 8, 55, 1 legiones ... quae -rent ad Parthicum bellum duci. BELL. Alex. 52, 1 Caesaris iussu gerere. SALL. epist. Mithr. 1 omnes ... considerare -ent. Iug. 85, 2 maiore cura illam administrari ... -ere. NEP. Con. 4, 1 qui optime suos nosse -ret. LEX Falcid. dig. 35, 2, 1 pecuniam -eto dare. HOR. sat. 1, 9, 37 respondere vadato -bat. epist. 2, 1, 37 scriptor referri -et? TIB. 2, 1, 7 -ent ... coronato stare boves capite. 3, 6, 64 -ueram sertis implicuisse comas. PROP. 3, 6, 5 -et sine vano nuntius esse. VITR. 1, 1, 3 videtur ... exercitatus esse -ere. LIV. 1, 50, 5 credere et Latinos ... -ere. OV. am. 1, 14, 38 ut placeas, -es immemor esse tui. 2, 3, 4 vulnera quae fecit, -uit ipse pati. epist. 3, 44 quae dare -ueras, accipere ... negas. 12, 4. ars 1, 724 -et *nauta* ... esse niger. rem. 112 *Philoctetes* certa -uerat praesecuisse manu (574). met. 4, 195 qui ... omnia cernere -es *Sol.* 6, 700 hac ope -ueram thalamos petiisse. 9, 591. fast. 1, 354 palmite -ueras abstinuisse, caper. 4, 406 perpetuo -uit illa tegi. Ib. 644 quo *pede* -ent ... bella geri. Pont. 4, 10, 76 vir tanto, quanto -uit ore cani. PAVL. FEST. p. 24 nox diei ... adnumerari -et. VELL. 2, 33, 3 in quibus rebus primus esse -bat. CELS. 1 praef. p. 12, 28 eum ... communia intueri -ere. 1, 2 qui parum *concoxit,* quiescere -et. *et saepe.* PHAEDR. 1, 22, 10 hoc ... -ent illi agnoscere. SEN. contr. 1 praef. 15 studium eius prohiberi -bat. 1 praef. 18 quae tenere -bat. contr. exc. 8, 1 ut mori et vellet et -ret et non posset. CVRT. 4, 11, 7 pacem non dare solum, sed etiam occupare -res. 6, 9, 23 quae timere non -ui. SCRIB. LARG. praef. p. 2, 19 *medici* ... invisi esse -ent. 6 -ent ... abstinere. *et saepe.* SEN. apocol. 6 scire -es. Herc. O. 1136 -uit frangi polus. Phaedr. 266 qui ... -et mori. Thy. 1013 stare ... -uimus. Tro. 574 perire quae potest, -et, cupit. nat. 2, 6, 1 ut ... materia, non pars intellegi -eat. 4, 11, 4 longiorem hominem citius ... -ere calefieri. epist. 14, 2 non tamquam propter corpus vivere -eamus, sed tamquam non possimus sine corpore. dial. 2, 8, 1 habere ... prius -et quam dare *malus.* COLVM. 1, 4, 9 aedificium ... -et constitui. *et sim. saepe.* 1, 6, 8 omnes ... -ent habitare. 6 praef. 7 pecudes bos ... superare -eat. PETRON. 2 verba quibus -rent loqui. 49, 7 hic -et servus esse nequissimus (*i. putandus est*). PLIN. nat. 2, 166 quod ita formasse artifex natura credi -et. 8, 10 *ferae* quod -eant timere. 35, 66 aves timere -uerant. dub. serm. frg. Char. gramm. I 120, 4 furcifer dici -et. VAL. FL. 5, 664 cuncta impellere pugna -uimus. MART. 1, 66, 14 non emere librum, sed silentium -et. 5, 67, 6 discerpi noxia mater -uerat. STAT. silv. 2 praef. 14 villa ... -uit a me ... diligentius dici. QVINT. inst. 1, 5, 11 scire ... -et puer. *et saepe.* 6, 2, 35 nos ... qui illa cogitare -emus et moveri ... possumus. decl. 248 p. 16, 27 bis puniri -uit. *al.* FRONTIN. aq. 37 fistulae ... derigi -ent. 103 quae observare curator -eat. TAC. dial. 31 qui quasdam artes haurire, omnes libare -et. hist. 4, 7 accusatores ... ostentari non -ere. 4, 85 -isse Caesarem in acie stare. PLIN. epist. 1, 14, 8 -et ... hoc ... praemium dari. 1, 19, 3 quod admonere -rem, nisi scirem. 59, 1 quibus ... respondere -bam. paneg. 7 imperaturus ... eligi -et ex omnibus. FLOR. epit. 3, 19, 7 qui ... abstrahi -uissent. IVV. 2, 44 citari ... -et Scantinia *lex.* 3, 163 -uerant ... tenues migrasse Quirites. HYG. astr. 2, 4 p. 36, 9 neque ... puella ... suspicari -bat. SVET. Iul. 28 dimitti -ret ... exercitus. FRONTO p. 25, 17 N. tecum agere -o. S. C. Iunc. dig. 40, 5, 28, 4 ex fideicommisso manumitti -uisset. POMPON. dig. 12, 1, 5 intellegere -res te dare oportere. 29, 2, 23 certus esse -et ... is. GAIVS dig. 9, 2, 8 vel intellegit vel intellegere -et. 37, 7, 2 filia ... -et ... dotem conferre; si adhuc pater adoptivus vivit, hic necesse habebit conferre. inst. 1, 32 -et causam probare, ut ... fiat. 1, 78. VLP. dig. 43, 24, 3, 7 si modo timuit controversiam aut -uit timere. 10, 4, 7, 5 oportere dici putamus -ere condemnari. PAVL. dig. 44, 1, 20 quod fieri oportet ... quod fieri non oportuit ... factum non sit quod fieri -uerat. Mod. dig. 21, 1, 62 donator obligare se et -et et solet. *et saepe apud* ICTOS. APVL. apol. 3 illis -et ea res vitio verti. 17 quam ... gloriae causa ementiri -uissem.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

70 nubere illam velle et -ere. met. 10,18 quod initio facere -ueram. Plat. 2, 21 videri *sapiens* ditissimus -et. Ps. APVL. Ascl. 11 homo hactenus esse -uit, ut *eqs.* ITALA Luc. 12, 12 (Tert. adv. Marc. 4, 28) quid eloqui -eatis (δεῖ, VVLG. oporteat vos dicere). TERT. spect. 10 quod ad artes pertinet altius percepisse -emus. 28 non possumus vivere sine voluptate, qui mori cum voluptate -emus. orat. 18 ubicumque ... operationem ... abscondere potes, -es meminisse praecepti. pudic. 13 quem ab ipso didicisse -res. BARNAB. 11,8 sentire ... -etis (αἰσθάνεσθε), quomodo. PORPH. Hor. carm. 1,6,1 a Vario eas *res* gestas scribi -ere. 1,9,5 super focum videtur dicere -isse. sat. 2,1,29 soloecon erit: -bat enim dicere 'nobis'. COMM. instr. 1,11,11 illa prior ... -uerat deum amasse. IVST. 2,1,9 iure ... ibi primum homines natos videri -ere. PANEG. 8,10 quae sperari diu -eant. VOPISC. Aurelian. 42,6 Decios excerpere -eam. LAMPR. Heliog. 17,7 a quo ... cavere -ent imperatores. TREB. trig. tyr. 12, 2 -ere aliquem principem fieri. CAPITOL. Gord. 21,4 ea -eant in historia poni. SPART. Hel. 6,10 sanum principem mori -ere, non debilem. VIR. ill. 7,12 cum ... manus abluere -ere. HIL. in Matth. 29,1 vendi istud ... -isse. FILASTR. 127,2 -emus cognoscere. 153,1 *Hierusalem*, quae tradi -bat hostibus. AVSON. 419,61 aliqua me ... de maiestatis tuae laudibus -ere perstringere. SYMM. epist. 2,57,3 positos vel evocari -ere vel consuli. HEGES. 1, 11,2 nequaquam tanti aestimatus, ut eum ... persequi -ret. HIER. epist. 1,13,2 septies percussa -et ... morte plus perpeti. 24,3,2 quod in principio -ui dicere. VVLG. exod. 10,26 cum ignoremus, quid -eat immolari. num. 12,14 nonne -uerat ... rubore suffundi? deut. 3,19. Matth. 3,14 ego a te -o baptizari (χρείαν ἔχω). Ioh. 19,7 secundum legem -et mori (ὀφείλει). act. 26,9 me ... -ere multa contraria agere (δεῖν). CHIRON 90 -ere eas glandulas uri oportere. 245 quam ... observare -eamus. AMM. 21,15,4 quid agerent, quidve moliri -rent. RVFIN. Adamant. 1,21 omnes reges ... -rent ... persequi christianos. AVG. civ. 19,5 qui ... amiciores solent esse vel -ent. DRAC. laud. dei 2,261 cur non -uimus sortis peiora mereri. ALC. AVIT. epist. 11,4 p. 45,4 illum ... commendari -ere. BOETH. arithm. 1,31 p. 65,22 illud meminisse -emus. ENNOD. epist. 1,16 p. 28,14 salutationem -endam restituens. IORD. Rom. 195 ut de Italia sua dubitare -uisset. GREG. TVR. Franc. 2,37 in quo loco eum transire -ret. 5,39 p. 231,23. GREG. M. in Ezech. 2 praef. visio ... exponi -uisset. dial. 4,52 locum ... in quo sepeliri -uisset *Valerianus.* CORP. IV 548 tu de contra rog<are> deb<es> Artor<ium>. IX 3058 -uit in hoc titulo mater ante legi. CARM. epigr. 1328,2 vivere -ueras, annis fere c(entu) licebat. *nota*: TERT. adv. Marc. 1,24 aliquid ei -uit -isse. *passivum* (*cf. p. 86, 53*): GREG. M dial. 2,2 de vita ... *Benedicti* -ear ea, quae sunt incohata percurrere. CORP. VI 8520 his monument(is) itus ambitus praestari -etur. *cf. Archiv 6 (1889) 342.* **b** *subiectum est res*: α *substantivum vel adiectivum*: ANTON. or. frg. Cic. de orat. 2,167 magistratus in populi Romani esse potestate -ent. VARRO Men. 336. ling. 7,13 templum esse -et ... saeptum. rust. 1,54,1. RHET. Her. 1,7,11 principium eius modi -et esse. 1,8,13 genus narrationis ... -et habere sermonis festivitatem. 3,18,31 loci ... remanere -ent. CIC. inv. 1,25 exordium ... gravitatis plurimum -et habere. Quinct. 76 testimonium ... gravissimum -et esse. S. Rosc. 122. 142 victoria nobilium ... emolumento rei publicae -et esse. div. in Caec. 64. Verr. 2,38 cui adventus istius gratissimus esse -uit. Manil. 17 *quorum* res et fortunae vobis curae esse -ent. leg. agr. 2,52 *al.* de orat. 1,113 animi ... celeres ... motus esse -ent. 1,185 utilitatis magnitudo -ret homines ... impellere. 1,196 *patriae* nobis mens, mos, disciplina nota esse -et. Brut. 191 oratio popularis assensum vulgi -et movere. 208 unum corpus -eat esse defensionis. orat. 125. 159. part. 97 principia ... brevia esse -bunt. top. 96 verbane plus an sententia valere -eant. rep. 1,49 iura ... paria -ent esse. leg. 1,40 quodsi homines ab iniuria poena, non natura arcere -ret. parad. 22 recte facta ... paria esse -ent. fin. 2,3 omnis ... in quaerendo ... oratio praescribere primum -et *eqs.* ac. 2,27 *decretum* ratum esse -eat. Tusc. 1,96 quam illud iter iucundum esse -et. nat. deor. 2,96 novitas nos magis quam magnitudo rerum -eat ... excitare. div. 1,105 tuum ... auspiciorum patrocinium -et esse. Lael. 66 amicitia remissior esse -et. off. 1,68 *pro libertate* ... omnis -et esse contentio. 2,74 qualis comparatio fieri soleat et -eat. Att. 1,17,1 quantam *molestiam* mihi ... amor afferre -uit. epist. 1,1,4 fides, in quibus summa esse -bat. 6,6,7 -bit habere fidem nostra praedictio. 13,10,4 id ipsa ... necessitudo quaesturae effecisse -et. 13,66,1. Q. CIC. Cic. epist. 16,16,2 quanti esse in isto haec ... bona -ent. SVLP. RVF. Cic. epist. 4,5,2 BRVT. Cic. ad Brut. 1,7,1 necessitudo -et conciliare te illi. LVCR. 1,243 nulla ... aeterno corpore, quorum contextum vis -ret dissolvere quaeque. CAES. Gall. 1,45,3 liberam -ere esse Galliam. SALL. Iug. 64,2 -ere illi res suas satis placere. NEP. Thras. 2,3 praeceptum ... in animis esse -et. PROP. 3,5,10 recta animi ... -uit esse via. VITR. 1,1,8 bracchia ... plagam mittere -ent. LIV. 9,23,11 armis munimenta ... tuta esse -ent. OV. am. 3,3,34 plus animi -et inesse viris. fast. 3,165 in lustrum accedere -et ... dies. GERM. 353 qua -et reddere proram ... perit nulla sub imagine forma. PAVL. FEST. p. 149 occulta esse -ent consilia. VAL. MAX. 3,2,14 quanto potior esse -eat probis dignitas. 3,8,7. CELS. 1 praef. p. 5,36 remedia ... eadem esse -isse. PHAEDR. 4,24,14 tegere quod -et pudor. SEN. contr. 1,5,7 utrique raptae ultio -et contingere. 10,5,10. CVRT. 4,14,22 necessitas ... stimulare -ret. SCRIB. LARG. praef. p. 2,16 quod malum ... invisum esse -et. SEN. Thy. 181 fremere ... -bat ... orbis. clem. 1,19,4 moderatior esse animus -eat. benef. 2,18,2 *honestum* non ... tantum fieri -et, sed ratione. epist. 23,3 animus esse -et alacer. dial. 1,5,10 alte escendere -eat virtus. COLVM. 1,2,4 agri ... simillimi -ent esse. 3,12,5 regionem, quam spectare -eant vineae. LVCAN. 8,82 ultima -et esse fides lugere virum. PETRON. 111 corpus admonere -et te. PLIN. nat. 1,17,2 quam partem caeli spectare vineae -eant. *et sim. saepe.* 2,57 cum ... umbra ... sub terra esse -eat. 9,140 paenitentia hoc ... -et invenisse. MART. 3,1,6 -et ... Gallum vincere verna liber. 8,71,3 crescere -ent munera. QVINT. inst. 1 pr. 16 verborum proprietas ... omnibus ... -et esse communis. 2,4,31 ex locis -eat nasci sententia. 8 pr. 12 multa ... praestare -eat ... natura (*cf. p. 93, 69. 96, 60.* 9,4,125. 11,3,154 decl. 270 p. 102,13. 338 p. 330,23. 331,4). decl. 248 p. 18,5 -et esse *miseratio* pro illis. 338 p. 331,7 prooemium, cum precari -eat ... fatigare non -et (*cf. sub C*). FRONTIN. aq. 34 omnia ... congruere sibi -ent. *et saepe.* TAC. hist. 13,27 culpam ipsis exitiosam esse -ere. PLIN. epist. 1,8,14 sequi ... gloria, non appeti -et. IVV. 11,136 cui cedere -eat omnis pergula. SVET. Tib. 28 linguam mentemque liberas esse -ere. FRONTO p. 40,10 N. eloquentiam ... tubae similem esse -ere. NERAT. dig. 22,6,2 cum ius finitimum et possit esse et -eat (VENVL. dig. 45, 1,137 pr. continuus actus stipulantis ... esse -et et ... responderi ... oportet. GAIVS inst. 2,196 ceteras res ... placuit ... testatoris ... esse -ere. *et saepe apud* ICTOS). APVL. apol. 2 *testamentum* verum videri et ratum esse -ere. met. 3,23 domus ... me vitare -ere. Plat. 2,27 his -ere constare rationem. TERT. nat. 2,4 sursum mens ascendere -uit. orat. 12 libera esse -et orationis intentio. *al.* PORPH. Hor. epist. 1,18,9 virtus ... -et in medio sita esse. SOL. 1,47 cum novem dies ... sufficere -uissent. IVST. 11,14,4 -ere ... fugae viam patere. VOPISC. Aurelian. 9,2 -et ... quid ... pretium esse. FIRM. err. 25,2 reformatio originis -uit reformare primordia. HIL. c. Aux. 16,2 nostra modesta -et esse curiositas. VVLG. num. 8,2 *lucernae* lucere -bunt. VEG. mil. 2,6 in una legione decem cohortes esse -ere. 3,17 acies hoc ... agere -et et potest, ut *eqs.* OPTAT. 4,6 p. 113,12 oleum aqua -uit antecedere. AMM. 15,5,38 ea laus grata esse potestati -et. AVG. civ. 2,14 qualis esse civitas -eat. MART. CAP. 8,846 dies noctesque pares esse -erunt. BOETH. mus. 5,18 sesquivicesima *proportio* prima esse -uerit. β *pronomen*: RHET. Her. 4,1,2 ne, quod aliud confirmare -eat, egeat ipsum confirmationis. VARRO ling. 8,41. rust. 1,5,3 quae ... opus sint ac -eant esse. CIC. S. Rosc. 122 proprium id Rosciorum esse -bit. Tull. 11 quod in aliis causis -et valere (Font. 27). div. in Caec. 11 quod ... plurimum -et valere. Cael. 21 quibus gloriosum ... hoc esse -et. top. 97 quae ... in tota oratione esse -ent (epist. 2,5,2). rep. 5,11 nihil tam incorruptum esse -eat ... quam suffragium. Tusc. 1,26 quod in ... causis et -et et solet valere plurimum. Tim. 46 quod -ret accedere (ὅσον ... δέον προσγενέσθαι). epist. 13,6,4 id satis esse -bat. ad Q. fr. 1,1,7 tibi et fuit hoc semper facillimum et vero esse -uit. BRVT. Cic. ad Brut. 1,16,8 de Caesare ... quod fieri potuit ac -uit (AVG. civ. 12,14). Q. CIC. pet. 19 omnia parata esse. LVCR. 1,433 esse aliquid -bit id ipsum. 1,959 omne quod est ... extremum -bat habere. NEP. Ages. 6,2 id se ... fieri -ere animadvertisse. OV. met. 7,582 quod -uit esse *animi*. trist. 5,12,49 nil mihi -bat cum versibus amplius esse. SEN. benef. 4,28,6 illud, quod ... ad aliquem pervenire -et. nat. 1,7,2 leve quiddam esse -ere. epist. 12,6 ista ... seni ante oculos -et esse. dial. 5,34,3 quod vinculum amoris esse -bat. COLVM. arb. 7,3 quae supra terram extare -ent. PETRON. 33 hic nescio quid boni -et esse. PLIN. nat. 2,246 quantum esse -et. 35,80 quanto quid a quoque distare -ret. QVINT. inst. 1,7,30 hoc valere plurimum -et. 8 pr. 33 ea -ent praestare ... orationem. decl. 247 p. 13,11 -et hoc ... valere. PLIN. epist. 2,19,8 quod ... habere gratiam -et. 10,83 quae mihi et sunt et -ent esse sanctissima. GAIVS inst. 4,134 quod ... verum esse -et. APVL. Plat. 1,7 quae ... simplicia esse -ent. PS. APVL. Ascl. 8 quantum satis esse -uisset. TERT. spect. 14 quod ... sufficere -et ad abdicationem spectaculorum. anim. 20 -uerant ... fuisse haec omnia. resurr. 21 quae ... clariora esse -rent. AVG. civ. 4,12 illud nonne -et movere acutos homines? SVLP. SEV. chron. 1,2,2 quod calumnia carere -bit. γ *impersonaliter*: VARRO ling. 8,61 -isse aiunt ... ut aucupem sic pisci<cu>pem dici. 9,79 -uisset ... dici ... hic Hercul. CIC. Tusc. 1,40 perspicuum -et esse animos ... sublime ferri. Att. 2,1,5 cum iri maxime -uit. 12,51,3 -ere non esse dignitatis meae, perscriptionem tibi placere. ANTON. or. frg. Cic. Phil. 2,30 ex quo intellegi -et eum conscium fuisse. CAES. Gall. 2, 33,4 pugnatum ... ita acriter est, ut a viris fortibus ... pugnari -uit. NEP. Att. 13,4 non intemperanter concupiscere ... continentis -et duci. RVT. LVP. 2,4 satisfactum ... esse ... -bit. HOR. ars 43 ut iam nunc dicat iam nunc -entia dici (SCHOL. Hor. Vind. *ad l.* quae dicenda sunt in futuro). LIV. 35,44,6 curae esse ... -ere, ut *eqs.* (39,33,8 COLVM. 8,5,3). PAVL. FEST. p. 181 prima significatio, ex qua procedere in comparationem -et. VAL. MAX. 3,2,6 saluti parci et consuli -ret. 5,5 praef. proximum iudicari -et simul accepisse *beneficia.* 7,2,3 metui ... -ere, ne *eqs.* CELS. 2,2 timeri -et, si graviora membra sunt. 6,8,1 sciri ... -et vix ei malo posse succurri. 7,3 quantum .. aut sperari aut timeri -eat. 7,25,2 ultra notari -et.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

SCRIB. LARG. 178 qua ratione adiuvari -eat. SEN. benef. 3, 11, 2 in ceteris quaeri -et, ... an receperint. nat. 2, 22, 3 nec hoc tantum in his -ere credi. 2, 32, 8. 3, 25, 6 quo vehi -et. epist. 45, 5 ubi provideri -et 58, 34 fieri -bit. 96, 1 solet fieri ... -uit fieri. 102, 26 -bat ignosci. dial. 5, 3, 1 quemadmodum sanari -eat monstra. COLVM. 8, 5, 9 considerari -et, ut *eqs.* 8, 14, 7 custodiri -et, ut *eqs.* QVINT. inst. 4, 2, 1 fieri frequentissime -et, ut ... *eqs.* 7, 1, 8 considerari -et, quid primam quaestionem faciat. 11, 3, 149 quo modo -eat amiciri nescientis. decl. 313 p. 230, 2 -et disputari. FRONTIN. aq. 119 succurri. PLIN. epist. 5, 1, 9 sufficere tibi -et, si. paneg. 37 iis maxime -bat gratuita contingere. FRONTO p. 84, 10 N. ubi clamari -eat. GAIVS inst. 4, 100 quando satisdari -eat. ITALA Bar. 6, 5 (Cypr. domin. orat. 5) tibi -et adorari (δεῖ προσκυνεῖν, ITALA Legion. *et* VVLG. te oportet adorari). TERT. nat. 1, 6 si quod est factum christiani, erui -et. ieiun. 8. adv. Hermog. 20 eo magis -uerat ostendi deus ... universa fecisse. 25 ex duabus quae cui nomen terrae accommodare -eat, dicetur hanc ... derivasse. adv. Marc. 4, 21 pudere te -et, quod *eqs.* HERM. Pal. mand. 8, 1 abstinentia necessaria est, et in quibusdam abstineri non -et (δεῖ ἐγκρατεύεσθαι ... οὐ δεῖ). Pal. sim. 9, 7, 6 ea quae sunt circa turrem commundari -et. PORPH. Hor. sat. 1, 6, 49 forsitan ... merito invideri -eat ei, qui *eqs.* CYPR. epist. 8, 3. LACT. opif. 4, 1 aliter fieri. DECRET. patron. Naunit. (Corp. IX 10) 17 placet ... tabulam ... ei offerre devere. FILASTR. 93, 1 ita credi -ere. HEGES. 1, 1, 7 ut ... eos iugulari -ret. VEG. mil. 3, 6 occurri ingruentibus. OPTAT. 4, 5 p. 107, 22 vobis imputari -ere, cum dicit deus. AMM. 30, 8, 6 ignosci -ere ... superato rectori. 18, 8, 8 cuinam -ret aut posset occurri (AVG. civ. 15, 16). AVG. civ. 6, 1 deliramenti esse intellegi -et. 15, 15 consequens videri -et solos fuisse tunc generatos ex Adam. 15, 16 fieri ... -uit quando potuit, ut ... ducerentur uxores. THEOD. PRISC. log. 27 cogo et suadeo ad balneas ire -ere. LEX Burg. extr. 21, 1 institutum, quod observare -ret. AVELL. p. 686, 15 (*a. 519*) sic -ere synodum suscipere. BENED. reg. 6 taceri.

2 *infinitivus deest vel subaudiendus* (*saepissime* ut -et, quod -et). CIC. Quinct. 18 Quinctius ... istum posse facere videbat; -ere intellegebat (Font. 21 *testibus* cupidis et iratis ... *credere* non solum potest, sed etiam -et. Rab. Post. 12 in hoc ut non solum quid possit, sed etiam quid -eat, ponderet *eqs.* VARRO ling. 10, 14 rust. 2, 10, 4 SEN. benef. 4, 39, 4. 6, 9, 1 epist. 85, 22. FLOR. epit. 4, 7, 5 ordinata magis ut poterat quam ut -bat ... re publica. IVV. 5, 171 omnia ferre si potes et -es. TERT. adv. Marc. 2, 9. *cf. p. 93, 68*). CIC. Cluent. 185 de furto ... non eo loco, quo -uit, verbum fecit. Catil. 1, 16 ut odio permotus esse videar, quo -o. Pis. 82 languet iuventus nec perinde atque -bat in ... gloriae cupiditate versatur. Phil. 1, 10 parum erat ... a quibus -uerat adiutus (epist. 1, 9, 5). de orat. 1, 195 si nos, id quod maxime -et, nostra patria delectat (Att. 13, 28, 2). 3, 70 non ita agi, ut -uerit aut licuerit. top. 42 si tutor fidem praestare -et ... -et etiam procurator. fin. 4, 7 res ... graves, non ita tractantur, ut -ent. ac. 2, 3 calumnia ... tardius quam -uerat, triumphavit. Tusc. 3, 54 id quod ratio -uerat, usus docet. off. 3, 3 otio fruor, non illo ... quo -bat is, qui *eqs.* Att. 1, 12, 4 plus quam servi mors -ere videbatur, commoverat *me.* 2, 1, 12 scripsi, ut -ui, diligenter. 10, 11, 5 si ille aliter acceperit ac -uit. 11, 11, 1. 14, 10, 3 ut -et. epist. 2, 19, 2 valet id ... multum, sicuti -et ... diligens commendatio. ad Q. fr. 3, 1, 18 videor id iudicio facere; iam enim -o. facet. dict. 38. LEP. Cic. epist. 10, 34ª, 3 quae mihi, ut -ent, gratissima sunt. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16, 9 si secuta fuerit quae -et fortuna. LVCR. 1, 232 unde aether sidera pascit? omnia enim -et. 4, 893. VARRO ling. 8, 82 aut non habent aut non ut -ent habent. NEP. Alc. 2, 2 *non* aliter ... surrexisse, ac filius a parente -uerit. VERG. catal. 9, 12 quae maxima deterrendi -uit, hortandi ... causa fuit. LIV. 3, 46, 10 improbum consilium serum, ut -uit, fuit. 22, 37, 10 id perinde ac -ret gratum populo ... esse. 34, 54, 4 aliis ..., quod multo ante -uerit, tributum existimantibus. 45, 41, 2 comparare eo, quo -o, animo. OV. fast. 6, 74 mater ... ut -et, ... summa tenet. Ib. 399. trist. 2, 88 quosque -uit, est vultus ... secuta. 2, 554 quaeque gravis -et verba cothurnus habet. 3, 4, 14 in qua -bam ... urbe forem. Pont. 1, 7, 55 culta ... citra quam -uit, illa est. 2, 6, 5 ut -es. CELS. 3, 22 cibi minus aliquis, quam -et, assumit. 7, 7, 8 si pili nati sunt, qui non -uerunt. PHAEDR. app. 25, 5 cui -es non places. SEN. contr. 1 praef. 11 quod vulgo ... dici solet, sed in illo proprie -et. *al.* MELA 1, 53 fit ... maior *Nilus* ... quod minus quam -et emittit. SCRIB. LARG. 93 ut -ent. SEN. Phoen. 33 expirem senex ubi -ui infans. 356 quod -et, ut fiat nefas. clem. 1, 21, 2 perdidit ... vitam, qui -et. benef. 2, 17, 3. 3, 17, 4. 6, 9, 1 velle -o idem facere, quod ille ... -uit. epist. 58, 34 ante quam -et, faciendum est. dial. 4, 13, 3 quae -et sapiens ... efficiet. 5, 16, 4 habuit ... quem -uit exitum. COLVM. 2, 18, 2 *al.* LVCAN. 9, 774 quantus toto de corpore -et, effluit. 10, 516 non qua -uit ira ... rapuit. PLIN. nat. 8, 160 contra aemulos quae -uissent ... facientes. 22, 5 MART. 3, 87, 3 non hac, qua -es, parte lavaris. QVINT. inst. 8, 3, 62 decl. 323 p. 271, 16. PLIN. epist. 5, 8, 11 ne ... ibi faciam quod hic -o. 8, 16, 5 plura ... quam -ui, ... pauciora quam volui. 10, 81, 1 quod aliter fecisset ac -uisset. paneg. 67 si susceperit *vota res publica* invita, ne -eat. FLOR. epit. 2, 9, 1 Syriaco bello successit et -bat Aetolicum. IVV. 14, 255 sorbere ... quod -eat et pater et rex. TERT. anim. 16 indignabitur deus ... quibus ... -et. adv. Marc. 2, 2 sic magis -uit *deus.* 4, 22 tales eos revelasset, quales Christus Marcionis -uisset. COMM. instr. 1, 11, 10 torruit hunc virgo specie, quam ille -ret. GALLICAN. Avid. 2, 6 dicta non habent tantum auctoritatis, quantum -ent. AVG. civ. 1, 9 plus quam -uit delectatur. 5, 1 non eos ut -ent loqui. *impersonaliter usurpatum* (*cf. p. 96, 68*): VARRO ling. 10, 1 *non* fundamenta, ut -uit, posita ab ullo. SEN. contr. 7, 1, 16 si licuit, an -uerit. GAIVS dig. 18, 6, 9 *arbores* tradi -eant. ... responsum est non -eri (SCAEV. dig. 12, 6, 61. 34, 1, 18, 2 *bis.* 34, 1, 18, 4). *nota de passivo*: HEGES. 3, 1, 4 -batur, ut cessaret superstitio. VEN. FORT. carm. 10, 19, 1 venisti tandem ad quod -baris. *cf. p. 95, 41. 101, 55.*

B *i. q. per leges vel propter mores* ***obligatum*** *esse*: 1 *accedit infinitivus*: PLAVT. Amph. 39 -etis velle quae velimus. Persa 160 dare -et *ornamenta choragus.* CATO agr. capit. 149 si fodere voles, altero piaculo quid facere -eas. MET. MAC. or. frg. Gell. 1, 6, 2 non plus velle nobis -ent *dei* quam parentes ... virtutem approbare, non adhibere -ent. VARRO ling. 5, 85 quod facere *Salii* ... in sacris ... et solent et -ent. RHET. Her. 1, 3, 5 quod ab omnibus videtur oppugnari -ere. 3, 6, 11 omnes commemorare -eant velle, quod rectum sit. CIC. inv. 1, 6 id, quod facere -et, officium esse dicimus. 1, 15 alius aut -isse aut potuisse facere dicitur (Quinct. 6 div. in Caec. 33 Phil. 1, 15 de orat. 1, 226 fin. 1, 10 epist. 1, 7, 2. 3, 10, 10. 15, 2, 7 Q. CIC. pet. 12 SEN. clem. 5, 7, 2 QVINT. decl. 380 p. 425, 11 PLIN. epist. 5, 7, 5 AVG. civ. 19, 4. *cf. p. 97, 35*). inv. 2, 104 peccatorum vindex esse. Quinct. 52 etiam gravius aliquid ei -res concedere. S. Rosc. 128 cum capiti ... Roscii mederi -eam. Q. Rosc. 15 *advocationem* ut iudicem mutum vereri -eamus. div. in Caec. 59 uter nostrum illi amicior esse -ret. Verr. 1, 51 quid dare populo Romano, quid reddere maioribus tuis -eas. 2, 146 aetatem ... defendere praetor -uit. Cluent. 29 de quo iurati sententias ferre -bant. Manil. 18 quibus ... absentibus consulere -etis. leg. agr. 2, 60 excipitur unus, ne manubias referre -eat. Sull. 72 maius ... beneficium, quam posse -et civis civi dare. Flacc. 106 qualis ipse -eat esse civis, praescribetis. p. red. in sen. 30 vos ... deorum in numero colere -o (*cf.* Brut. 1). p. red. ad Quir. 21 custodes rei publicae esse -rent. Sest. 42. Cael. 32. prov. 2 quo animo unusquisque vestrum -et esse in illos. Pis. 75 quibus iratus esse -rem. Scaur. 37. Planc. 38 eam tribum ... edere -isti. Mil. 92 hoc ... in ... civibus facere -emus. Marcell. 34 *id* hoc tempore ... praestare -o (Att. 7, 14, 3. 10, 4, 5 ad Brut. 2, 1, 2 NIGID. Gell. 11, 11, 1 VITR. 6, 5, 2. LEX Iul. Pap. [dig. 38, 1, 37 pr.] dare facere praestare -eto. PAVL. FEST. p. 151 FEST. p. 298. 314 SEN. contr. 1, 1, 17 SEN. benef. 5, 20, 5 epist. 48, 4. 95, 37. 103, 3 QVINT. inst. 7, 4, 35 decl. 333 p. 311, 6. 313, 27 PLIN. epist. 2, 5, 2. 5, 8, 8. 6, 23, 3 paneg. 78 FRONTO p. 61, 15 N. AVSON. 419, 24. *cf. p. 93, 72*). CIC. Deiot. 28 imitari ... potius avi mores ... -bas quam ... viro maledicere. de orat. 1, 120 non faciendo ... impudentiae nomen effugere -emus. 2, 168 qua nos in liberos ... indulgentia esse -emus. *al.* rep. 4, 12 iudiciis magistratuum ... propositam vitam ... habere -emus. leg. 2, 5 pro *patria* mori. parad. 25 quidquid non licet, nefas putare -emus. fin. 1, 10 -o ... quantumcumque possum, in eo ... elaborare. Tusc. 1, 111 nostra causa susceptum dolorem modice ferre -emus. nat. deor. 1, 43 venerari Epicurum ... -eat. Lael. 90 eam molestiam, quam -ent capere, non capiunt *eqs.* off. 1, 22 naturam -emus ducem sequi. Att. 2, 21, 4 me illi amicum esse -ere. epist. 2, 1, 2 hoc animo in nos esse -bis (3, 10, 10). 14, 16 Volumnia -uit in te officiosior esse quam fuit. ad Q. fr. 1, 1, 27 iis *humanitatem* ... tribuere -emus, a quibus accepimus. MAT. Cic. epist. 11, 28, 4 -o pro civili parte rem publicam velle salvam. CAES. Cic. Att. 9, 7ᶜ, 2 si volent grati esse, -bunt Pompeium hortari. civ. 1, 8, 3 Caesarem ... -ere et studium et iracundiam suam rei publicae dimittere. BELL. Afr. 44, 4 id quod facere -etis, rem publicam ... defendetis. NEP. Att. 17, 2 quos amare -ret. HOR. epist. 1, 3, 30 -es hoc ... rescribere. TIB. 1, 3, 32 tibi dicere laudes insignis turba -eat. VITR. 6, 5, 2 qui honores ... gerundo praestare -ent officia civibus. LIV. 2, 43, 3 qui terrores ... compescere -rent, auxere. RVT. LVP. 2, 18 iudices ... haec facere -etis. OV. epist. 19, 170 si recte cura fuisset, cedere -ueras ignibus ... meis. fast. 1, 334 rex placare sacrorum numina ... -et. Ib. 19 qui -uerat ... extinguere flammas. Pont. 1, 9, 26 quantum -eat auxilium Maximus esse tibi. trist. 5, 3, 16 unum numine -ueras sustinuisse tuo. CORP. V 1880 quod -uerat ... feciss⟨e⟩. PAVL. FEST. p. 77 iusta facere defuncto. VAL. MAX. 2, 2, 8 sanctas manus habere. 9, 4, 1 scelus vindicare. SEN. contr. 1, 1, 21 patrem non irasci tantum -ere sed furere. 1, 1, 24 -isti ... me rogare ... -isti ... perducere, -isti reconciliationem temptare. CVRT. 4, 10, 21 quibus ipsa -ret esse solacio. SEN. Ag. 157 meminisse -es subolis ... tuae. Med. 138 *al.* benef. 1, 4, 3 gratiam referre (5, 7, 2 an possit aliquis sibi beneficium dare, an -eat referre sibi gratiam). nat. 7, 30, 1 numquam ... verecundiores esse -ere, quam cum de diis agitur. epist. 14, 2 sic gerere nos -emus. 95, 51 ei non nocere, cui -eas prodesse. dial. 4, 7, 1 irasci sapiens ... -et. 5, 14, 4 quomodo se pater gerere -uerit. 12, 5, 5 solacium -es esse illorum. ASCON. tog. cand. p. 89 an rationem Catilinae habere -ret. LVCAN. 6, 133 -uerant ... stare loco. PETRON. 113 si ... iustus imperator fuisset, -uit patris ... corpus in monumentum referre. VAL. FL. 3, 517 -ueram nullos iuveni ... quaerere casus. MART. 12, 96, 11 scire suos fines matrona ... -et. QVINT. inst. 3, 6, 76 *al.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

decl. 275 p. 125, 24 *al.* FRONTIN. strat. 1, 8, 6 seditionem . . . legati dirimere -rent. TAC. ann. 1, 46. 13, 36 qui subsidium ferre -uerant . . . rediere. PLIN. epist. 1, 19, 1 causae, cur . . . augere dignitatem tuam -eam. 6, 30, 1. 8, 12, 1 quem . . . audire nescio magis -eam an cupiam (*cf. infra l. 56*). IVV. 5, 20 rumpere somnum -eat. SVET. Tib. 29. FRONTO p. 15, 15 N. adversarius . . . adesse -ucrat. p. 25, 9. GAIVS inst. 3, 160 quod alii solvisset quam cui solvere -ret. APVL. apol. 27 quasi quisquam -eat causas alienae sententiae reddere. met. 4, 34 me . . . lugere. PS. APVL. Ascl. 16 deum -isse . . . mundum . . . liberare. TERT. spect. 27 odisse -emus istos conventus . . . ethnicorum. pudic. 7 quales esse -uerant *Iudaei.* adv. Marc. 3, 2 ex agnitione -ens credere *homo.* PORPH. Hor. carm. 1, 30, 5 amici animos solutos . . . inter se habere -ent. COMM. apol. 480 qui magis de facto -rent lugere, plaudent. instr. 1, 27, 22 omnipotenti laudes in ecclesia reddere -es. IVST. 27, 1, 1 *mater*, quae prohibere -uerat. PANEG. 2, 1 -eat honos . . . divinis rebus aequari. 4, 14. 11, 2 agere tibi gratias -eam. VOPISC. Tac. 4, 4 quem ad modum -eas imperare. CAPITOL. Alb. 12, 9 quem amare -retis. SPART. Did. 9, 4 quos regere . . . -uerat. Carac. 10, 3 quas *nuptias* . . . prohibere -uisset. FIRM. err. 28, 9 quid sequi, quid fugere -eatis, . . . didicistis. HIL. c. Aux. 16, 3 vide, quam aequanimiter ferre -eam. EVTR. 3, 2, 2 qui ex condicione pacis . . . parere -bant. AVSON. 409, 26 quem filius -eat imitari. 419, 43 ut facere -ui. HIER. epist. 14, 6, 5 -et quomodo ille ambulavit, et ipse ambulare. VVLG. exod. 4, 15 quid agere -eatis. Ruth 4, 5 Ruth . . . quae uxor defuncti fuit, -es accipere. Luc. 17, 10 quod -uimus facere, fecimus (ὃ ὠφείλομεν ποιῆσαι). VEG. mil. 3, 6 omni cura . . . providere . . . , ne *eqs.* OPTAT. 2, 23 p. 60, 20 qui parare -bas aures ad audiendum. AMM. 14, 1, 8 cum eum potius . . . ad veritatis . . . viam reducere -ret. CLAVD. 15, 311. AVG. civ. 1, 9 quae *peccata* dedocere aut obiurgare -rent. 1, 17 quanto magis a sua nece se abstinere -et, qui . . . non habet. 15, 7 imitari. *al.* GREG. TVR. Franc. 4, 45 qui . . . urbem ad verum dominum revocare -ret. VITA Caes. Arel. 1, 53 ut inimicos diligere -remus. CORP. IX 678 -uit hic . . . sepelire. CARM. epigr. 1485, 2 hunc titulum patri ponere -ueram. *nota in imagine*: SEN. epist. 85, 32 artes . . . praestare -ent, quod promittunt (92, 26). IVV. 4, 52 piscem . . . ad dominum -ere reverti. VAL. MAX. 9, 11 ext. 4 nihil . . . quod pro capite augusto . . . excubare -uit. AVG. civ. 2, 4 quae *multitudo* adesse potuit . . . offensa castitate, -uit abire confusa.

2 *infinitivus deest vel subaudiendus*: L. CRASS. or. frg. Cic. de orat. 1, 225 quibus *servire* et possumus et -emus (parad. 41 epist. 1, 8, 7. 3, 10, 3 SEN. contr. 1, 6, 8 SEN. epist. 70, 4. *cf. p. 98, 20*). LVCIL. 185 ut periisse velis, quem visere nolueris, cum -ueris, hoc nolueris et -ueris *eqs.* CIC. S. Rosc. 149 quem . . . cupere ac -ere intellegebat. Mur. 3 vobis, iudices, quibus maxime -o. Planc. 6 populum quod voluisset fecisse non quod -uisset. Rab. Post. 6 senatum defendam . . . omni . . . loco -o. Marcell. 22 de te dies noctesque, ut -o, cogitans (Att. 4, 1, 8 fratrem . . . sic amo, ut -o. epist. 1, 8, 2 ut -o. ad Q. fr. 2, 3, 5 ad Brut. 1, 18, 1 *et saepe.* BALB. Cic. Att. 9, 7^b, 1 quod eum sentire, ut -o, valde gaudeo. SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 1 Q. CIC. Cic. epist. 16, 16, 2). CIC. de orat. 2, 208 in eos *factum*, quos minime quisque -uerit. Att. 6, 2, 2 videtur matrem valde, ut -et, amare. 8, 9, 3 quamvis amemus Gnaeum, ut et facimus et -emus. 11, 16, 5 ut satis faciat, quibus -eat. 15, 15, 4 ad me . . . nihil scripsit, ad quem potissimum -uit. epist. 6, 4, 2 praestitimus, quod -uimus. 6, 4, 5 tu velim te, ut -es et soles, tua virtute sustentes. 13, 6^a cuius causa quanto opere cuperem -remque . . . cognosti (13, 75, 1 cuius causa omnia cum cupio, tum . . . etiam -o). ad Brut. 2, 6, 3 tantum . . . quantum -o, gaudeo. Q. CIC. pet. 4 intellegant, qui -ent tua causa, referendae gratiae . . . tempus. NEP. Att. 4, 3 tantum operae daret, quantum -ret pater familias. HOR. sat. 1, 5, 46 parochi, quae -ent, ligna salemque *praebent.* LIV. 30, 15, 5 fidem . . . quam vir uxori -uerit *praestare.* OV. met. 14, 444 quo -uit, igne cremavit. FEST. p. 310 qui suis rebus . . . praestarent, quibus -rent. SEN. contr. 1, 2, 21 vobis . . . dedicat, quibus -et. 2, 2, 1 qua -etis providentia . . . regitis. 2, 5, 13 non est beneficium, sed officium facere quod -eas. SEN. clem. 2, 7, 1 sapiens . . . nihil praetermittit, quod -et. benef. 2, 25, 2 si, quemadmodum -emus, affecti sumus. PLIN. nat. 18, 40 peiorem *patrem familias*, qui profestis diebus ageret, quod feriatis -ret. MART. 6, 52, 5 sis licet, ut -es, tellus placata levisque. QVINT. decl. 349 p. 375, 21 -o, si quid . . . virtutis. 355 p. 386, 13 rationes, ut -bat, reddidisse *se.* TRAIAN. Plin. epist. 10, 38, 1 ea, qua -bis diligentia . . . aggressurum. 10, 97, 1 actum, quem -isti . . . secutus es. CAPITOL. Gord. 13, 7 usus est . . . senatus . . . potestate qua -uit. CLAVD. 21, 50 detulerant, quidquid mox -uit aula. SVLP. SEV. epist. 1, 12 tardius quam -uit. CORP. V 4927 posui quod m⟨ih⟩i fili -erunt. *accedit accusativus ita ut subaudiatur* facere: CIC. Verr. 1, 23 qui se omnia mea causa -ere arbitrabatur (epist. 4, 8, 1 me . . . omnia -ere tua causa. 15, 11, 1 nihil est tantum, quod ego non tua causa -eam). parad. 41 nihil quisquam -et, nisi quod est turpe non reddere. HOR. epist. 1, 1, 21 dies . . . longa videtur opus -entibus. OV. ars 1, 193 tali rudimentum . . . -es, . . . iuvenum princeps. SEN. nat. 6, 32, 6 quid aliud -o quam exeuntem hortari. epist. 98, 11 qui cum amisit, pro accepto nihil -et. *accedit dativus personae, i. q. alicui obstrictum esse*: CIC. Att. 1, 1, 1 illi ita negant . . . , ut mihi se -ere dicant. epist. 1, 1, 4 auctoritatem eo minorem habemus, quod tibi -emus. 6, 11, 1 ille mihi -bat. 15, 11, 2 magni interest, cui -eas, -ere autem nemini malui quam tibi. COD. Theod. 12, 1, 157 qui quolibet curiae iure -entur. COD. Iust. 3, 23, 2 pr. qui . . . cohortalibus -eri dicuntur officiis. *cf.* 11, 8, 7, 1 iuri agrorum -itas personas.

3 *sequitur* ut (*cf. p. 98, 9*): CARM. epigr. 1118, 1 quod tu -ueras, frater, . . . ut faceres . . . suprema mi⟨hi⟩.

C *sensu debilitato, fere i. q.* **posse vel licere** (*plerumque additur negatio*): 1 *accedit infinitivus*: **a** *subiectum est persona*: VARRO Men. 406 Andromeda . . . non -uit patri suo . . . in os spuere vitam? ling. 8, 39 *al.* RHET. Her. 2, 3, 5 vituperatio eorum, quae extra id crimen erunt, non -eat assignari. CIC. inv. 1, 71 qui . . . nos . . . fefellerunt, eorum orationi fidem habere non -emus. 2, 93 non accusare alterum nec culpam in alium transferre -et. 2, 125. Quinct. 5 quo non . . . spem summam habere . . . -eat. 9 quo plus . . . possunt, eo minus . . . -ent ostendere (83 quasi . . . -ueris aut potueris P. Quinctium . . . deturbare. Mil. 33 Tusc. 4, 56 epist. 6, 6, 12 LIV. 31, 29, 10 SEN. contr. 2, 5, 16. 9, 4, 21 CVRT. 7, 8, 11 SEN. benef. 1, 11, 2 dial. 6, 22, 6 PLIN. nat. 7, 141. QVINT. inst. 6, 2, 1 non . . . potui ac ne -ui quidem . . . concludere. TERT. adv. Marc. 1, 9 LACT. opif. 3, 4 PRISCILL. tract. 2, 53 AMM. 14, 11, 9 AVG. quaest. hept. 5, 34. *cf. p. 102, 24*). CIC. S. Rosc. 4 nec benevolentiam erga me ignorare . . . nec voluntatem neglegere -eam. 117. 148 non sane ut moleste ferre adversarii -eant, *defenditur.* Q. Rosc. 45. Verr. 3, 183 ex hoc coniecturam facere -bitis. 5, 124 nemo suspicari -et. Caecin. 46 dubitare vos non -isse. Font. 37 mihi videor hoc -ere . . . dicere. Cluent. 10 illud quis est, qui dubitare -eat? (Marcell. 17). Catil. 2, 24. Mur. 13 non -es . . . arripere maledictum ex trivio. Sull. 47 ut ego tecum luctari . . . -eam. Arch. 27 non -ent togati iudices a Musarum honore . . . abhorrere. Flacc. 85. dom. 95 quid . . . -o dicere? Cael. 52 illa Venus adiutrix esse non -uit. prov. 18 me . . . inimiciorem Gabinio -ere esse quam Caesari. Pis. 63 minime fructum laborum tuorum . . . contemnere (orat. 41 Ov. am. 2, 17, 13). Scaur. 15. Planc. 16 impune . . . dicere. Rab. Post. 7 *al.* de orat. 1, 12 pauciores oratores quam poetae boni reperientur. quod hoc etiam mirabilius -et videri *eqs.* 1, 218 *oratorem* . . . nec peregrinum atque hospitem in agendo esse -ere. 2, 39 -et . . . ad eam (*eloquentiam*) laudandam ipsam illam adhibere, quam laudat. 2, 140 *quaestiones* diligentes . . . oratores percursas animo . . . habere -eant. Brut. 76 nec vero tibi aliter videri -et. 242. part. 82 neque . . . mors . . . silentio praeteriri -bit. top. 17 non -et . . . mulier . . . putare id ad se pertinere. 99 satisfactum esse -et voluntati tuae. rep. 3, 8 nullam . . . molestiam fugere -emus. *al. saepius.* epist. 3, 5, 4 oneris tibi imponere nec audeo quicquam, nec -o. POMP. Cic. Att. 8, 12^c, 1 non . . . pro tua prudentia -es illud solum animadvertere. BALB. Cic. Att. 9, 7^b, 2 Caesar est ea mente, quam optare -emus. CAEL. Cic. Att. 10, 9^a, 2 quorum fortunam non -es velle conturbare. ANTON. Cic. Att. 10, 10, 2 ego is non sum, qui statuere -eam. BRVT. et CASS. Cic. epist. 11, 2, 3 non -emus cuiquam videri nimium cupidi vitae. PLANC. et BRVT. Cic. epist. 11, 13^a, 5 nihil de diligentia remittere -etis. TREBON. Cic. epist. 12, 16, 2 cui nos . . . officium praestaturos non -es dubitare. CAES. Gall. 7, 66, 6 quin nemo *equitum* progredi . . . extra agmen audeat, ne ipsos quidem -ere dubitare. civ. 2, 28, 3 quae ab sua liberalitate . . . expectare -rent. or. frg. Gell. 5, 13, 6 *non* hominum morte memoria deleri -et. BELL. Afr. 45, 5 quid ex tuis copiis sperare -eas. BELL. Alex. 35, 1 Armeniam . . . iure obtinere -ret. SALL. Iug. 83, 1 se non -ere incerta pro certis mutare. NEP. Epam. 1, 3 nihil videmur -ere praetermittere. HOR. sat. 1, 3, 43 -emus amici . . . non fastidire. PROP. 2, 32, 25 non -es inimicae credere linguae. VITR. 1, 6, 9 non -bunt mirari. LIV. 2, 55, 4 negaret se militem fieri -ere. 24, 25, 7 *al.* OV. am. 1, 14, 29 qui -eat uri *capillus.* epist. 11, 24 tibi, non -et quod soror esse, fui. met. 3, 137 dici . . . beatus ante obitum nemo . . . -et. fast. 5, 553 -bat . . . non aliter . . . Mars habitare. trist. 2, 329 non . . . -et pelago se credere. 5, 14, 18 indiciis -es esse superba viri. FEST. p. 197 qui usus ferri non -et. p. 201 participialiter id et dici -et et dictum est feminino genere. VELL. 2, 1, 5 violationem fidei non -ere unius lui sanguine. VAL. MAX. 2, 1, 4 ne cupiditatem quidem liberorum coniugali fidei praeponi -isse. *al.* CELS. 1 praef. p. 9, 27 ne haec quidem . . . praeteriri -ent. 1, 1 sanus homo . . . nullis obligare se legibus -et. *et saepe.* PHAEDR. 2 prol. 14 cur negare cupidis -eas. SEN. contr. 1, 2, 23 non -ret exigi inhonesta inquisitio. 9, 4, 21 iocari eum non -isse quis nescit, potuisse quis credit. *al.* CVRT. 3, 8, 6 neminem stolidum consilium capite luere -ere. SCRIB. LARG. 199 hanc . . . medicus nec quaerere nec nosse -et, nisi *eqs.* SEN. clem. 2, 7, 1 dari *veniam* a sapiente non -ere. benef. 1, 11, 2 non possumus vivere . . . non -emus, . . . nolumus. nat. 3, 28, 3 non laedi terrae -ent sed abscondi. epist. 10, 2 nemo . . . qui relinqui sibi -eat. 24, 25 vir fortis . . . non fugere -et e vita. dial. 4, 3, 1 nihil . . . affectus vocari -et. 4, 29, 2. PS. SEN. mon. 176 non quidquid improbi audire meruerint, id -ent probi dicere. COLVM. 1 praef. 29. 3, 6, 2 vitis . . . fecunda . . . non tantum -et eo aestimari. *al.* PETRON. 45 non -emus delicati esse. CALP. ecl. 4, 11 numina Romae non ita cantari -ent, ut *eqs.* PLIN. nat. 2, 105 nec . . . haec tanta -ent existimari. MART. 3, 69, 8 tua . . . verba a pueris -ent . . . legi. 3, 99, 1 irasci . . . non -es . . . libello. CARM. epigr. 948 (*Pompeis*) quisquis amat, calidis non

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-et fontibus uti. QVINT. inst. 2, 2, 13 non ... iudicio discipulorum dicere -et magister. 2, 21, 18. 11, 3, 76. decl. 244 p. 2, 17. 256 p. 48, 16 omnia ... non in aliam vim accipi -ent. *al.* FRONTIN. aq. 112 non aliter quam signatas collocari -ere. TAC. dial. 24 tuum ... promissum immutasse non -et. hist. 3, 70 non ... -ere eripi patribus vim statuendi. ann. 1, 62 neque imperatorem ... attrectare feralia -isse. 3, 16 neque ... occulere -ui. PLIN. epist. 1, 8, 10 voluptates ... non tam incitari -eant ... quam reprimi. 1, 23, 1 consulis an existimem te ... causas agere -ere. paneg. 13 solum ita esse qui -eat imperare. IVV. 6, 387 an Capitolinam -ret Pollio quercum sperare. 8, 213 non -uit una parari simia. SVET. Tib. 28 non tantum ... otii habemus, ut implicare nos pluribus negotiis -eamus. FRONTO p. 42, 11 N. nihil extra causam dicere -eam. p. 81, 13 neque ... volo aut -o. p. 196, 14 antequam ... creari -uit, creatus est. GAIVS inst. 1, 53 male ... iure uti non -emus. 1, 172 idem dici non -et. VLP. dig. 1, 16, 6, 1 adimere mandatam iurisdictionem licet quidem proconsuli, non autem -et inconsulto principe hoc facere. reg. 20, 5 filius ... testis esse non -et. MARCIAN. dig. 26, 7, 9, 4 usuras cogendus est agnoscere, quas a se exigere -uit. APVL. apol. 15 nec ob haec -et tantummodo philosophus speculum invisere. 43 non ... ex omni ligno ... -et Mercurius exculpi. met. 6, 1 nullius dei fana ... neglegere se -ere. Plat. 1, 7. Socr. 12 p. 147 -et deus nullam perpeti ... perfunctionem. ITALA I Cor. 11, 7 (Tert. adv. Marc. 5, 8) vir ... non -et caput velari (οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι, VVLG. velare). TERT. spect. 24 neque visu neque conspectu participare -emus. idol. 11 in nullo necessarius esse -o alii. *ibid.* facile -uit de eo impetrare, quem pascit. scorp. 8 si Darii ... praesumptio de deo falli -uisset. BARNAB. 4, 10 non separatim -etis seducere vos (μὴ ... μονάζετε). PORPH. Hor. carm. 2, 11, 1 alienis negotiis non -ere nos nimias sollicitudines adhibere, sed potius ... consulere. COMM. instr. 2, 7, 10 perdet, quod frui -ret. IVST. 12, 5, 4 se ... non -ere melius sperare. PANEG. 7, 1 neque ... hominem ostentare -ere ... dicendi facultatem neque ... quicquam ... afferri oportere. VOPISC. Aurelian. 24, 2 taceri non -et res (TREB. Claud. 18, 4). SPART. Pesc. 7, 6 iudicem nec dare -ere nec accipere. FIRM. err. 3, 4 quod celari non -uit. VIR. ill. 33, 6. EVTR. 7, 21, 3 nullum tristem -ere ... discedere. PRISCILL. tract. 2 p. 52 nec ... nos damnari -emus. AVSON. 318, 3 functum ... onerare non -o. SYMM. epist. 2, 9 tantum abest, ut eam praeterire -uerim. 7, 110, 1 litteras ... expectare non -ui, quas aestimavi ... differendas. HIER. epist. 1, 1 non possibilitatem inspici -ere. VVLG. gen. 20, 9 quae non -isti facere, fecisti nobis. act. 15, 38 eum ... non -ere recipi (μὴ συμπαραλαμβάνειν). 17, 29 non -emus aestimare *eqs.* (ὀφείλομεν). CHIRON 37 fracturam numquam -ere uri. 648. VEG. mil. 3, 26 numquam ... aliquid facere aut dissimulare -emus. OPTAT. 5, 2 p. 122, 20 nihil -et trinitas operari. AMM. 28, 1, 38 nec eorum culpari quisquam -uit. AVG. quaest. hept. 5, 34 eam non posse, id est non -ere dimitti. civ. 1, 19 ne sic quidem se occidere -uit. SVLP. SEV. chron. 1, 16, 6 unumquemque ... tantum usurpare -ere, quantum satis esset. 2, 14, 7 *historia sacra* permisceri cum aliis non -uit. MART. CAP. 1, 8 neque eum (*Mercurium*) sine Apollinis consilio quicquam -ere decernere aut fas ... aberrare. DARES 7 non -ere terreri *eos.* BOETH. arithm. 1 pr. p. 3, 17 nihil mirum videri -et. EVGIPP. Sev. 31, 4 oppida, in quibus -ent ordinari. CASSIOD. hist. 9, 25 p. 1141^D invitavit, ut eum osculari -ret. BENED. reg. 33 si quid -eant monachi proprium habere. GREG. M. dial. 2, 3 *al.* *nota*: GREG. TVR. Franc. 8, 4 p. 329, 3 nec nos pro viris haberi -emur. *cf. p. 98, 8.*

b *subiectum est res corporea vel incorporea*: α *substantivum vel adiectivum*: RHET. Her. 2, 3, 5 vituperatio eorum ... non -eat assignari. 2, 16, 24 satisne imprudentia praesidii -eat esse. VARRO ling. 8, 89 in quo loco similitudo -eat esse. CIC. Verr. 2, 19 pecuniam ... contra honorem meum nihil posse -ere. Cluent. 98 hoc ... iudicium non plus huic obesse causae -et. Mur. 17 *si* id crimen homini novo esse -ret. Sull. 3 mihine *haec res* maius odium afferre -ent? p. red. in sen. 14 horam nullam vacuam voluptate esse -ere. Balb. 48 negabat ... valere -ere. Deiot. 30 inimicitiae, quae esse non -bant. Phil. 5, 39 quibus ... pietas fraudi esse non -uit. de orat. 1, 218 dicendi facultas non -eat esse ieiuna. 1, 226. 2, 361 istorum aetas minus me fortasse movere -uit. Brut. 8 aetas nostra ... tamquam in portum confugere -ret ... otii. orat. 195 *non* extra numerum ... esse -et oratio. nat. deor. 1, 1 *quaestio* magno argumento esse -eat causam ... philosophiae esse inscientiam. Lael. 36 videamus, ... quatenus amor in amicitia progredi -eat. epist. 4, 9, 3 nec locus tibi ullus dulcior esse -et patria. 4, 16, 3 consolationes ... tantum videntur proficere -ere quantum status ... civitatis. 12, 25^a, 6 nulla lassitudo impedire officium ... -et. ad Q. fr. 2, 9, 1 epistulae nostrae -ent interdum alucinari. LVCR. 1, 789 quod facere haud ullo -ent primordia pacto. VITR. 5, 12, 7 finitio nulla -et esse. LIV. 25, 15, 2 ne Tarentum quidem ... tanti -ere esse. OV. epist. 20, 106 tutior hoc ecquis -uit esse locus? trist. 1, 9, 38. 5, 1, 73. MANIL. 1, 195 nec ... natura tibi admiranda videri ... terrae -et. VELL. 2, 108, 2 nulla festinatio ... viri mentionem transgredi -et. VAL. MAX. 9, 4, 3 scelesta famis ... esurire non -uit. CELS. 6, 18, 1 *neque* ea res a scribendo deterrere me -uit. SEN. contr. 7, 2, 9 ad quaedam ... nulla nos -et necessitas compellere. SEN. benef. 1, 1, 13 adeo ... ista res fugare nos ... non -et. nat. 1, 2, 11 -et ... aer non tam spissus esse. COLVM. 1, 3, 9 imbecilliorem agrum quam agricolam esse -ere. 2, 16, 4 *al.* PLIN. nat. 12, 36 quo gravius esse ... non -eat *bdellium. et sim. saepe.* dub. serm. frg. Char. gramm. I 123, 3. 10 *nomina* ante um syllabam i recipere non -ent. MART. 2, 92, 4 non -et domini perire munus. QVINT. inst. 4, 1, 55 fiducia se ... nimium exercere non -eat. decl. 266 p. 86, 6 an ... praescriptio valere -eat. PLIN. epist. 7, 33, 10 nec historia -et egredi veritatem. paneg. 56 quod cuiusquam praedicatio ... transsilire ... -eat. TRAIAN. Plin. epist. 10, 46 diplomata ... non -ent esse in usu. IVV. 13, 12 flagrantior aequo non -et dolor esse viri. TERT. adv. Marc. 2, 11 nec natura ... -uit continuisse bonitatem. VOPISC. Aurelian. 15, 5 editorem spoliare non -et *consulatus.* SPART. Hel. 1, 3 nec -et prologus enormior esse quam fabula. HIER. epist. 7, 1, 1 non -et charta dividere. VEG. mil. 2, 6 minor ... numerus ... esse non -et. OPTAT. 4, 5 p. 108, 17 negabat -ere esse martyria. AMM. 25, 10, 5 cuius suprema et cineres non Cydnus videre -ret. AVG. civ. 3, 10 cur esse -ret inquietum *imperium.* NICET. psalm. c. 13 p. 80, 5 vox ... non dissona -et esse sed consona. GREG. TVR. Franc. 5, 18 ne inimicitia ... -eat pullulare.

β *pronomen*: CIC. Q. Rosc. 54 ad te pervenire nihil -et. div. in Caec. 7 quid ... populo Romano gratius esse -eat. leg. agr. 2, 10 neque illud vobis iucundum -et videri. Planc. 82 neque enim illud ad neglegendam meam gratiam -et valere. top. 95 lege firmius ... esse nihil -et. Tusc. 3, 12 quae *indolentia* nec potest ulla esse nec -et (nat. deor. 2, 29 TERT. adv. Marc. 2, 5 LAMPR. Diad. 8, 6 CAPITOL. Pius 4, 3. *cf. p. 100, 16*). nat. deor. 2, 10 quae dubia nemini -ent esse. div. 2, 80 nihil -et esse in philosophia commenticiis fabellis loci. off. 1, 155 *hominum utilitate* nihil homini esse -et antiquius. Att. 10, 8, 5. epist. 4, 3, 2 haec tibi ad levandas molestias magna esse -ent. 7, 28, 3 nisi forte id ipsum esse non -uit. ad Q. fr. 1, 1, 33. LVCR. 2, 908 *haec* nempe tamen -ent ... sensum partis habere. LIV. 33, 49, 3 id ei non -ere impune esse. FEST. p. 294 quae non ... infirmare -ent praeceptum. SEN. benef. 2, 15, 3 quaedam ... minora sunt, quam ut exire a magnis viris -eant. epist. 65, 2 *al.* COLVM. 3, 3, 12 neque id dubium esse -et. MART. 7, 21, 4 -uit hoc saltim non licuisse tibi. QVINT. inst. 5, 12, 12 quae non -ent ... deesse orationi. decl. 249 p. 19, 24 quid ... non -eat ... nocere. 261 p. 70, 7 aliquod ... perpetuum esse -eat. TAC. dial. 26 quod vix auditu fas esse -eat. TERT. anim. 24 quae *anima* non -uit oblivisci. CAPITOL. Pius 4, 3 quae causa sola esse ... nec potuit omnino nec -uit. OPTAT. 5, 2 p. 122, 18 nihil -et esse licere trinitati. AMM. 26, 4, 6 nihil obstare -bit. 29, 2, 10 cui nihil licere -uerat. AVG. civ. 10, 29 neque hoc -et offendere, immo ... ad pietatem ... -et adducere. γ *impersonaliter*: VARRO ling. 5, 2 demonstratur, in quo non -et pertendi et pertendit. 8, 71 -et ... dici. CIC. Brut. 71 nec dubitari -et *eqs.* fat. 18 intellegi -et. POLLIO Cic. epist. 10, 31, 1. FEST. p. 326 quamvis dubitari non -eat. VAL. MAX. 7, 2, 2 negabat aliter cum hoste confligere (*al.* confligi) -ere. 7, 2 ext. 11 de semet ipso in neutram partem loqui -ere praedicabat. SEN. contr. 1, 1, 13 an abdicari possit, an -eat. 2, 1, 33 alteri ... credi non -et, alteri non solet. COLVM. 2, 20, 2 recrastinari non -et. PLIN. nat. 7, 173 ne morti quidem -eat credi. 17, 191 in hoc fieri numquam -et. QVINT. inst. 1, 3, 17 nemini -et nimium licere. APVL. apol. 5 de eloquentia ... neque mirum neque invidiosum -ret videri. TERT. nat. 2, 12 neque enim ... nobis excidisse -et. LACT. opif. 4, 12 nec -isse fieri aliter nec fas fuisse. VVLG. sap. 13, 8 iterum ... nec his -et ignosci. OPTAT. 1, 5 p. 8, 7 non -et iterari. 1, 5 p. 8, 12 vobis licere non -uit. AVG. civ. 10, 32 nec -uit nec -bit ei dici. PS. AVG. quaest. test. I 102, 6 fornicationi ignosci non -et. AVELL. p. 677, 20 illis non -ere credere. δ *enuntiatum: causale*: PLIN. epist. 1, 16, 8 neque ... -et ... obesse, quod vivit. AVG. civ. 10, 13 nec movere -et, quod ... memoratur. *interrogativum*: AVG. civ. 16, 11 nec movere nos -et, quo modo potuerit gigans ... ad illud aetatis occurrere.

2 *infinitivus deest vel subaudiendus*: VARRO rust. 1, 18, 3 Cato si voluit, -uit *modulos relinquere.* CIC. Planc. 11 iudicavit *populus.* non -uit. off. 2, 68 aut eos laedunt, quos non -ent, aut eos, quos non expedit. Att. 2, 16, 4 ait se ... rem ad senatum reiecisse ... rescripseram non -eri. epist. 7, 27, 1 quod si liceret, tamen non -bas *accusare.* 7, 32, 1 familiariter, ut -bas, ad me epistulam misisti. 12, 24, 1 nullum locum praetermitto — nec enim -o — ... laudandi tui. ad Brut. 1, 3, 2 nihil est in me inane, neque enim -et. OV. ars 1, 285 patrem, sed non qua filia -et, amavit. met. 9, 456 non soror ut fratrem, nec qua -bat, amavit. trist. 4, 4, 21 ut non -uerim, tamen ... crimen habebo. VAL. MAX. 6, 2 praef. si quo non -uit profudit *libertas.* 6, 3, 6 mortem profusius quam illa aetas -bat flentem. CELS. 3, 22 plus, quam -et, assumit. PHAEDR. app. 25, 4 cui non -es places. SEN. contr. 1, 8, 7 an ... abdicari possit; ... an -eat. 7, 1, 19 non licuit, non -ui, non potui. *cf. l. 24. p. 100, 16.* SEN. clem. 2, 7, 1 sapiens ... nihil facit, quod non -et. benef. 2, 14, 5 ira, quo non -bit, impellet. epist. 92, 11 decet ... oportet ... quemadmodum -o. dial. 5, 36, 4 liberius admonuisti quam -bas. QVINT. inst. 3, 11, 11 an -uerit *matrem occidere.* decl. 295 p. 168, 26 an -uerim *contradicere* apparebit. 373 p. 412, 25 ne ego quidem -o. PLIN. epist. 2, 2, 1 irascor, nec liquet mihi an -eam, sed irascor. APVL. apol. 103 specula inspicis; -et philosophus.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Ps. APVL. herm. p. 271 quod non -eat *poni*. TERT. adv. Marc. 2, 2 sic non -uit deus. PORPH. Hor. carm. 1, 18, 15 plerique plus sibi arrogant quam -ent. FILASTR. 88, 5 scripturae . . . etsi legi -ent . . . a perfectis, non ab omnibus -ent. HIER. epist. 29, 1, 3 rem grandem celerius dicto quam -o. VVLG. Marc. 13, 14 videritis abominationem . . . stantem, ubi non -et (ὅπου οὐ δεῖ). AVG. civ. 13, 11 loquamur . . . non enim aliter -emus. SVLP. SEV. dial. 1, 2, 4 illum . . . asperiorem nobis fuisse quam -uit. *impersonaliter usurpatum*: SYMM. epist. 2, 57, 3 quorum non -et ob eam cautionem futuram, ut statutis ordinis polliceantur assensum. *cf. p. 102, 43.*

synonyma et iuxta posita: *ad I*: fenerare, promittere, spondere. *ad IIA*: cupere, necessarium esse *et* habere, oportere, posse, solere, velle. *ad IIB*: cupere, facere, oportere, posse. *ad IIC*: convenire, decere, licere, oportere, posse.

opposita: *ad I*: accipere, auferre, capere, condonare, credere, dare, denumerare, destinare, devovere, dimittere, discribere, dissolvere, eripere, exigere, exprimere, exsolvere, habere, imputare, luere, offerre, pensare, persolvere, petere, postulare, praestare, recipere, reddere, referre, remittere, repetere, reposcere, resolvere, satisfacere, servare, servire, solvere, subnegare, sumere, tollere, tribuere. *ad IIA*: cogere, licere, solere, velle. *ad IIB*: oportere, posse, solere, velle. *ad IIC*: audere, posse, solere, valere.

deriv.: debitio, debitor. *compos.*: indebitus.

part. perf. pass. pro adi. ***dēbitus**, -a, -um. GLOSS. -a pensio: gedębin gebil. gedaebeni geabuli (*anglosax.*). **1** *de eo, quod aliquis alicui reddere obligatus est vel de re reddenda*: **a** *proprie de pecunia sim.*: CIC. Cluent. 34 *pecuniam* praesentem . . . non -am mulieri solvit (Flacc. 54 solverat pecuniam iam diu -am. CAES. civ. 3, 31, 2 a publicanis . . . -am biennii pecuniam exegerat. VAL. MAX. 4, 8, 3. GAIVS inst. 4, 33 sive . . . pecuniam sive rem aliquam certam -am nobis petimus. VLP. dig. 13, 5, 1, 1. *et passim apud* ICTOS). LIV. 22, 23, 7 argentum . . . pro eis -um. 22, 43, 3 stipendium (CAPITOL. Pert. 9, 2 AMM. 28, 6, 12). *latiore sensu*: CIC. Verr. 4, 54 non decumam -am, non frumentum remotum . . . tollit. or. frg. A IX 12 ut . . . gladiatores populo non -os polliceretur (*cf.* SCAEV. dig. 38, 1, 44). LIV. 5, 23, 9 pars -a praedae (IAVOL. dig. 38, 2, 34 -am sibi partem immunem habet). 26, 39, 5 -as ex foedere *naves*. OV. fast. 4, 898 redduntur . . . -a vina Iovi. Pont. 1, 4, 56 tura . . . Caesaribus . . . -a. SEN. benef. 5, 16, 1 -as inferias. VAL. FL. 6, 593 -a . . . vellera Phrixi. SVET. Cal. 46 spolia . . . Capitolio . . . -a. IAVOL. dig. 12, 6, 46 legata non -a. IVLIAN. dig. 38, 2, 20, 3 portionem. MARCELL. dig. 36, 1, 46, 1 usuras. SCAEV. dig. 38, 1, 44 *al.* PORPH. Hor. carm. 2, 7, 17 obligatam: repromissam ac -am. AVSON. 219, 1 deum cui -a sedes. HIER. epist. 51, 1 -a nomini suo . . . sacrificia. VVLG. num. 36, 2 possessionem -am patri (κληρονομίαν). CLAVD. 5, 276 -a . . . victima. carm. min. 30, 84 -a cui longe coniux. 53, 53 -a . . . caelo progenies. AVG. mus. 2, 2, 2 tempus -um . . . redditum non est. civ. 1 pr. hoc opere instituto et mea . . . promissione -o. 6, 7 -am cenam . . . Herculi dedit. *et sim.* COD. Iust. 8, 4, 6, 1 curatores . . . minorum his rem -am . . . pervadant. CORIPP. Iust. 3, 307 -a quaerenti transmittes munera regi. **b** *translate de honore sim., fere i. q. meritus, decens, dignus, iustus* (*nota*: COMM. instr. 2, 39, 23 memoria prisca -o et merita digno merces . . . tyranno): CIC. Verr. 3, 51 Marcellia . . . quem illi diem festum . . . recentibus beneficiis C. Marcelli -um reddebant. 5, 25 honorem -um detraxerunt . . . ordini (Phil. 7, 10 meritos illi . . . honores et -os. *cf.* de orat. 2, 20, 3. 3, 14. *cf. infra l. 82.* Phil. 9, 12. 15. ad Brut. 1, 15, 7 honores . . . -i . . . necessarii. 2, 7, 2 honos . . . iustus et -us. SALL. Iug. 35, 37 LIV. 39, 32, 6 VAL. MAX. 2, 1, 6. 2, 10, 2. 5, 9, 2 SEN. Tro. 191. TAC. ann. 3, 5 ne solitos quidem et . . . nobili -os honores. PLIN. epist. 1, 17, 4 paneg. 69 PAVL. NOL. carm. 15, 113 AVG. civ. 8, 10. 13. 22, 8 cum honore a nobis -o. SCHOL. Cic. Bob. p. 90, 10 SACR. Leon. p. 324. CORP. X 1492 honorem -um). CIC. Verr. 5, 79 officium tuum -um generi et nomini requiro (fin. 1, 33 Tusc. 3, 76 Att. 12, 23, 3 epist. 5, 8, 1. 6, 1, 3 officium iustum et pium et -um rei publicae nostraeque dignitati. VAL. MAX. 2, 2, 6 -is rei publicae officiis. PAPIN. dig. 29, 5, 21, 2 defunctorie -um officium impleverant. ALC. AVIT. epist. 32 officia culmini vestro . . . -a. AVSON. 319, 15 officia in multos diverso -a cultu). CIC. Catil. 1, 17 odium . . . iustum et iam diu tibi -um (1, 20. Pis. 33 odio, iusto praesertim et -o). 2, 11 poenam iam diu improbitati . . . -am (Mil. 85 vobis . . . iustae . . . et -ae poenae solutae sunt. Phil. 11, 29 poenas dis hominibusque meritas -asque persolvat. LIV. 6, 29, 2 OV. fast. 5, 648 VAL. MAX. 3, 8, 1. 8, 1 absol. 4 CVRT. 3, 13, 17. 4, 13, 13 SEN. Herc. f. 643 Oed. 976. clem. 2, 3, 2 ex merita ac -a poena. 2, 7, 3 OCTAVIA 855 Ps. APVL. Ascl. 29 AVG. civ. 4, 5. 5, 23. 9, 3. 14, 1 CASSIOD. in psalm. 33 div.). CIC. Mur. 15 is *gradus consulatus* . . . patri -us a filio petebatur. Balb. 59 huic . . . iustam et -am gratiam refero (de orat. 3, 14 *cf. p. 104, 6* VAL. MAX. 4, 3, 1. PANEG. 12, 41 -am gratiam beneficii. PRISCILL. tract. 3, 69 -am posteritati gratiam. SCHOL. Cic. Bob. p. 143, 10 -am pro beneficio gratiam). CIC. Phil. 13, 22 a -a tibi peste. de orat. 2, 20, 3 populi . . . iracundiam neque eam iniustam sed meritam ac -am fuisse (3, 14. *cf. l. 56. p. 104, 22*). top. 100 ornamenta quaedam voluimus non -a accedere. ac. 2, 3 privabo . . . illum -o testimonio (epist. 5, 17, 4). Tusc. 3, 64 haec omnia recta, vera, -a putantes faciunt in dolore. epist. 1, 9, 4 animum . . . quem antea . . . communi officio civium . . . -um praestitissem. 2, 6, 3 suffragationem, si minus potentem, at probatam tamen et iustam et -am et . . . gratiosam. 15, 13, 1 meum tibi -um studium. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16, 10 bene facta pro -is exigimus. VERG. georg. 1, 223 -a . . . sulcis committas semina. Aen. 2, 538 persolvant grates dignas et praemia reddant -a (VAL. MAX. 5, 3 ext. 3 SIL. 1, 484). 9, 107 tempora parcae -a complerant. 11, 63 solacia . . . exigua . . . misero sed -a patri. CVLEX 40 tibi sospes -a . . . memoretur vita (LIV. 28, 34, 5). CIRIS 23 -a . . . castae solvuntur vota Minervae (PROP. 1, 16, 44 LIV. 42, 42, 2 MART. 9, 31, 4 CLAVD. carm. min. 31, 62). HOR. carm. 1, 28, 32 iura (OV. epist. 20, 140). 1, 36, 2 sanguine -o *dis*. 2, 6, 23 lacrima (LIV. 8, 10, 1). 3, 27, 30 -ae nymphis . . . coronae. PROP. 1, 6, 17 oscula . . . sibi -a. 1, 19, 2 extremo -a fata rogo. 1, 20, 35 nullae (*dat.*) pendebant -a curae . . . poma. 2, 28, 60 munera Dianae -a (VAL. FL. 3, 312 date -a caesis munera. PLIN. epist. 3, 5, 3 memoriae . . . quasi -um munus. AVSON. 197, 19 munus ingratum tibi -umque carmine nostro). PROP. 3, 7, 9 non iusta piae dare -a terrae. LIV. 3, 47, 2 non orare solum precariam opem sed pro -a petere. 5, 11, 1 familiae -um praestare . . . legis patrocinium. 8, 10, 1 laudibus (VAL. MAX. 4, 1, 8 CVRT. 5, 8, 10 QVINT. inst. 4, 14, 1. OPTAT. 2, 1 p. 35, 20 -as sibi laudes. AVG. civ. 12, 9). 39, 4, 6 meritum -umque triumphum (VELL. 2, 121, 2. SVET. Vesp. 12 aut -um maioribus . . . aut speratum . . . sibi). 45, 14, 1 pretium . . . -o beneficio addat. OV. met. 13, 921 altis -us (deditus *codd.*) aequoribus *Glaucus*. am. 1, 7, 28 -a . . . vincla subite manus. epist. 13, 153 illi tibi -a verba dicimus. met. 1, 137 alimenta . . . -a . . . poscebatur humus (STAT. Theb. 8, 170 alimenta . . . . bello -a). trist. 2, 160 reddatur . . . -us . . . amor. Ib. 30 tibi . . . -us hostis ero. GRATT. 301 -a fetae blandimenta. VAL. MAX. 1, 1, 8 templum . . . nuncupatis -um votis consecrare. 1, 1 ext. 3 -a supplicia non exsolvit (CVRT. 8, 8, 6 -o supplicio scelus *luere*. QVINT. decl. 249 p. 20, 25. AVG. civ. 21, 12 hoc iusto -oque supplicio). 3, 2, 8 reddendus est . . . -us gloriae titulus (PLIN. epist. 9, 19, 8 expetit -os titulos). 3, 8 praef. quasi -um opus (TERT. adv. Marc. 4, 12 ne opera -a sabbato redderet). 4, 1, 11 -am fidem (TERT. adv. Marc. 1, 12). 4, 7, 6 poenae -um spiritum (HIER. epist. 1, 13, 1 -um caelo spiritum reddidit. VRAN. epist. 4 p. 862^A -um deo spiritum exhalavit). 5, 1, 3 dedit . . . numen -um exitum (*cf. p. 105, 13*). 5, 1, 7 -am venerationem (PANEG. 7, 1 PASS. Petr. Paul. long. 29). 6, 5 ext. 3 -um supplicii modum (AMM. 16, 10, 13 modum . . . -um servans. CASSIOD. Didym. in Iacob p. 1753^C petere modo -o). *al.* SEN. contr. 2, 6, 11 tirocinium adulescentiae quasi -um ac sollemne persolvero. contr. exc. 6, 8 severitatem templo -am. CVRT. 5, 2, 22 matri . . . nomen -um. 10, 5, 11. SEN. Herc. O. 1831 -os nato . . . fletus. Phaedr. 631 pietate . . . -a fratres colam (IVST. 23, 2, 8). Thy. 49 flammae . . . servant -um mundo decus. Tro. 634 -um muris . . . sacrum. 640 necem. epist. 117, 20 necessariam curam maioribus . . . -am. OCTAVIA 790 -am partem imperi. LVCAN. 8, 448 sceptra . . . habet tibi -a (*v. l.* dedita). STAT. Theb. 1, 314 male -a regna (12, 322). QVINT. inst. 2, 1, 3 aetas . . . disciplinis -a. 6, 4, 13 causae -a tempora (PLIN. epist. 1, 20, 10 iustum et -um tempus). 9, 4, 18 -a actionibus respiratio. 12, 5, 1 ultra -am reverentiam (SPART. Did. 2, 3 SVLP. SEV. dial. 2, 5, 5). PLIN. epist. 10, 102 -a religione (TRAIAN. Plin. epist. 10, 103 -a laetitia et religione. EDICT. imp. Diocl. II 23 benignis obsequis et -a religione). APVL. met. 10, 3 obsequium (10, 13. 11, 22 velut -um sacris obsequium. TERT. patient. 4 ALC. AVIT. epist. 58, 7 p. 187, 7). Ps. APVL. Ascl. 29 non naturae animam -am, sed poenam. CARM. epigr. 1192, 1 (*Arelate, saec. II*) -a coniugió Apelles pia carmina scribit. TERT. orat. 3 ob -am semper memoriam beneficiorum eius ab omni homine. 4 ad demonstrationem sufferentiae -ae. resurr. 14 resurrectionem carnis necessariam et rationi . . . omni modo -am. anim. 9 sollemniora quaeque et omnimodo -a corpulentiae. adv. Val. 29 certam . . . salutem, immo . . . -am. adv. Marc. 1, 23 exaggeratio est -ae bonitatis exactio indebitae. antecedit autem -a indebitam (AVG. civ. 14, 26 non . . . -a, sed gratuita bonitate). 2, 28 paenitentiam . . . -am malo facto. 4, 9 tam congruentem et -am interpretationem. PORPH. Hor. epist. 21, 103 sollemne: quia legitimum ac -um. EDICT. imp. Diocl. I 4 d⟨e⟩bit⟨is⟩ iusti⟨t⟩iae munim⟨enti⟩s. PANEG. 2, 14 magnificentiae tibi -ae. 8, 6 radices . . . vitium . . . altitudinem -am scrobibus excludunt. VOPISC. Prob. 4, 2 pro -o mentis splendore. TREB. trig. tyr. 12, 6 locum meritis tuis -um. OPTAT. 1, 21 p. 24, 3 sacerdotium non sibi -um concupiscentes. 4, 6 p. 111, 1 iniurias non sibi -as. AMM. 27, 5, 1 imperium sibi -um. AVG. civ. 8, 27 incongruum indebitum illicitum est atque uni deo . . . -um. 10, 1 hic est . . . deitati -us cultus. *al.* SCHOL. Cic. Bob. p. 61, 15 Hild. pro -a necessitudine. PASS. Petr. 2 mecum non coire et a -o thoro subtrahere. SVLP. SEV. dial. 1, 22, 6 -um fenus exsolve *de vita Martini*. Ps. IVL. RVF. schem. lex. 4 p. 49 ὑπόζευξις est, cum singulis rebus sententiisque singula -a verba iunguntur. PAVL. PELL. 274 mala . . . mihi -a dudum. CASSIOD. in psalm. 1 div. nequitias . . . -as recipere . . . ultiones. GREG. M. moral. 4, 18 quibus . . . Iob -am sententiam profert. *fere i. q. fatalis*: VERG. Aen. 3, 184 haec generi portendere -a nostra. 7, 120 salve, fatis (*abl.*) mihi -a tellus (7, 145. CIRIS 456 fato fuerit nobis haec -a pestis. OV. met. 13, 54 *Philoctetes* -a

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Troianis exercet spicula fatis [*i. quibus Troiani perirent*]. SVET. Aug. 19 quasi -a sibi fato dominatione). Aen. 11, 759 fatis (*dat.*) -us Arruns (*i. morti. aliter*: OV. fast. 3, 798 LVCAN. 8, 415). SEN. epist. 122, 5 *vitia* -um ordinem deserunt. VAL. FL. 5, 530 -us ista finis agat (HEGES. 3,1,3 *Neroni* -us finis appropinquaret. AVG. civ. 1, 32. 10, 32 exortu et procursu et -is finibus. 15, 21 ad discretos proprios ac -os fines. 21, 1. PALLAD. hist. mon. I 14 post paucos dies -o fine quievit. PASS. Petr. Paul. long. 13 [*add. M*]. *cf. infra l. 12 de morte*). VAL. FL. 5, 21 -a fata movebant. 5, 180 loca -a noscunt (*de Colchide*). STAT. Ach. 2, 32 magnae vastator -e Troiae (*cf.* CLAVD. 3, 369). FLOR. epit. 4, 2, 35 -um par (*i. Pompeium et Caesarem*) Fortuna flagitante. TERT. spect. 2 mortem ... ut -am ... voluptatem ... ut optatam (*cf. l. 8. p. 104, 38.* AVG. serm. ed. Mai 23, 4 morte communi et omnibus -a. CORP. V 1721, 1 -a non optata dies, *de morte. cf. p. 107, 15.* 3143, 3 -a cum fatis venerit hora tribus. CARM. epigr. 1562, 1 quiesco ... sorte -a). CLAVD. 3, 369 -us ultor imminet (*cf. infra l. 25*). SVLP. SEV. chron. 1, 54, 1 postremis malis -us *rex*. *impersonaliter*: CIC. opt. gen. 3 docere -um est, delectare honorarium, permovere necessarium. HIL. in psalm. 140, 8 homini errare -um est. ALC. AVIT. epist. 40 ut -um est. RVRIC. epist. 2, 2 p. 373,22 sicut ... dignum ac -um fuit. CASSIOD. in psalm. 33, 1 quamvis -um atque proficuum sit, ut creatura ... laudet auctorem. *nota*: VERG. Aen. 8, 375 vastabant Pergama reges -a (*sc. vastari*).

2 *i. obligatus*: OV. epist. 7, 103 venio tibi -a (dedita *P*) coniunx. 19, 8 -us ut coniunx, non ut adulter (*cf. supra l. 17*). COD. Theod. 10, 20, 10, 1 iuri agrorum -as personas retrahere (COD. Iust. 11, 8, 7, 1). 12, 1, 139 qui curiis -i militarent. 12, 1, 159 curiales in originalibus ac -is ... curiis perseverent (COD. Iust. 10, 32, 50). COD. Iust. 3, 23, 2 pr. qui velut -i postulentur.

synonyma et iuxta posita: *ad I*: certus, dignus, gratiosus, honorarius, iustus, legitimus, meritus, necessarius, obligatus, optatus, originalis, proprius, rectus, repromissus, solitus, sollemnis, speratus, verus. *opposita*: *ad I*: dilatus, exiguus, gratuitus, incongruus, indebitus, iniustus, inlicitus, potens.

adv. **dēbitē** (-ĕ *l. 45*). *de re reddenda*: AVG. epist. 194, 40 obduratum -e, adiutum gratis (*trad. etiam* debito *et* gratia). PS. PROSP. vocat. gent. 2, 1 neminem indebite damnans; neminem -e liberans *deus*. *fere i. q. ut decet, congruenter*: AVG. c. Adim. 7 his ... legitime atque -e, qui parentum peccata perseveranter tenere ... maluerunt. GAVDENT. serm. praef. p. 837 bonorum operum meritis -e ad regnum caelorum provectos. NICET. spir. 18 in quem ... credere iubeor, ei etiam -e supplicabo (VICT. VIT. 2, 96). AVELL. p. 657, 8 sanctitatem vestram -e (*fere i. q. submisse*) venerari. *cf.* ENNOD. epist. 3, 7 p. 76, 16 salutans veneranter et -e. VEN. FORT. carm. 5, 8^b, 4 grates persolvens -ĕ laudo libens. THEOD. MOPS. in I Tim. 5, 18 haec diligentia -e praebenda illis.

part. subst. **dēbita,** -ae *f.* *fere i. q. necessitas*: CARM. adv. Marc. 2, 149 virgine desponsa caro non ex semine nato, artifici coniuncta suo sine -a (*leg. etiam* -o) mortis. 2, 251 populis nondum suo fonte renatis, sordibus antiquis tectis — ea -a mortis — ... regnum caeleste negabit.

part. subst. ×**dēbitum,** -ī *n.* GLOSS. χρέος, ὄφλημα, ὀφειλή, ὀφείλημα. [*francog.* dette, *hisp.* denda. *M.-L.*] NON. p. 203 -um generis est ... neutri. feminini: M. Tullius pro Plancio (*68*): nam alia est debitio pecuniae, alia gratiae. **I** *de re debita*: **A** *proprie i. aes alienum sim.*: CIC. ad Q. fr. 1, 2, 10 priusquam Fundanio -um solutum esset. RVT. LVP. 1, 15 -um petebamus. FEST. p. 208 penso eo (*aere*) non numerato -um solvebant *Romani* (p. 347). VAL. MAX. 8, 2, 2 libidinosam liberalitatem -i nomine colorando. SEN. benef. 6, 30, 2 -um etiam locupletibus solvi. QVINT. decl. 273 p. 117, 13 petit -um ab sponsore. 336 p. 324, 7 tabulae novae ... me -o omni liberaverunt. SVET. Tib. 57 recipere -um. Vit. 7 acerbius -um reposcenti. 14 qui ... aut Romae -um aut in via portorium flagitassent. IVLIAN. dig. 46, 1, 16, 4 qui ab his pecuniam recipiunt, -um sibi recepisse. GAIVS inst. 2, 35 -a ... pereunt. 2, 283 quod quisque ... plus -o per errorem solverit. 3, 91 non -um. 3, 181 -um petiero. *et persaepe apud* ICTOS. ITALA deut. 15, 2 (Lugd. Tert. adv. Marc. 4, 17) dimittes (remittis Lugd.) omne -um, quod tibi proximus debet (χρέος ... ὀφείλει, VVLG. *al.*). TERT. idol. 1 si quis ... alii -um deneget. 13 honoris titulum ... mercedis -um (titulum *cod.*). CONSVL. Constant. chron. I p. 226, 218 instrumenta -orum fisco ... arserunt. IVST. 6, 2, 11 eo instantius -a (*de stipendio*) poscentibus. 38, 3, 9 -a ... publica privataque. FIRM. math. 3, 11, 8 facit multis -is et multo usurarum fenore implicatos. CHALC. comm. 159 debitor ... diu tractum -um depraesentet. AVSON. 419, 73 concessi -i portio, ... amaritudo servati. AMBR. Cain et Ab. 2, 6, 23 si quis -um solvat et ... iniuriam faciat creditori. VVLG. prov. 22, 26 qui vades se offerunt pro -is (LXX *deest*). Sirach 4, 8 redde -um tuum *pauperi* (LXX *deest*). I Macc. 15, 8 omne -um regis (ὀφείλημα βασιλικόν). Matth. 18, 27 -um dimisit ei (τὸ δάνειον). 18, 30 -um (τὸ ὀφειλόμενον) *reddere*. 18, 32 (τὴν ὀφειλήν). OPTAT. 3, 4 p. 82, 10 -a ... maxima perdere. AMM. 17, 3, 6 ante ... tempus -a contulerant. 18, 5, 1 -um in nomen fisci translatum. CLAVD. 15, 70 nec -a reddi. RVFIN. hist. mon. 16 p. 436^B -i fiscalis (SALV. gub. 5, 17). AVG. civ. 12, 4 peccantes vel -a non reddentes. 15, 6 decem milium talentorum reddere -a ... -um denariorum centum. epist. 96, 2 pro solis fiscalibus -is, quae ... contraxerat. OROS. hist. 4, 16, 9 sceleribus ac -is obnoxii. CASSIAN. inst. 5, 38, 1 centum solidorum -um reliquit. PAVL. PELL. 199 fiscalia -a certo tempore persolvens. SIDON. epist. 4, 24, 2 ad reformandum -um. PALLAD. hist. mon. I 24 -um solvens (χρέος). CASSIOD. chron. II p. 143, 848 tabulas -orum ... incendio concremarunt. var. 8, 7, 1 illius -a reddimus et ... beneficia ... mutuamur. CORIPP. Iust. 2, 261 tot ... contraxit -a fiscus. 2, 401 publica privato ... -a redderet auro. GREG. M. epist. 3, 3 pro monasterii -o recompensari. 5, 7 -um conductorum. 9, 40. LEX Visig. 5, 6, 3 si ... debitor ... -um implere distulerit. *sensu passivo*: CHALC. comm. 159 creditor ob diu frustra repetitum -um. VVLG. Rom. 4, 4 merces non imputatur secundum gratiam, sed secundum -um (κατὰ χάριν ... κατὰ ὀφείλημα). OROS. hist. 6, 20, 6 omnia superiora populi Romani -a donanda. COD. Iust. 4, 35, 23 pr. totum -um donare et per donationem actiones transferre. 7, 72, 10, 1 suum -um certum faciant *creditores*. *in imagine*: VVLG. Matth. 6, 12 et dimitte nobis -a nostra (τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν). PS. PROSP. vocat. gent. 1, 1 *gratia* si meritis redditur, ... non donum esse sed -um. NICET. psalm. p. 67, 11 qui promissum reddit, -um solvit.

B *translate, plerumque de rebus incorporeis, honore, gratia, peccato sim.*: CIC. orat. 178 tamquam -o fraudetur *animus*. Att. 13, 23, 3 existimes eos, qui non -a consectari soleant, quod debeatur, remissuros. NEP. reg. 1, 5 duo ... morbo naturae -um reddiderunt (HYG. astr. 2, 20 p. 60, 21 -um naturae reddidisse. fab. 26 p. 55, 21 persolvit. 52 p. 58, 19 solvebat. TERT. anim. 50 mortem naturae -um pronuntiamus. HEGES. 5, 2 l. 107 ut ... spoliaret supremo naturae -o [*i. sepultura*]. VEN. FORT. carm. 4, 25, 3 si precibus possent naturae -a flecti. *cf. infra l. 51.* EXPOS. mundi 7 p. 106, 12. CAES. AREL. testam. 15 -um humanae carnis. CARM. epigr. 1168, 3 nec patrio potui gremio mea -a fatis reddere. 1536, 2 ultima quae potui -a persolvi. CORP. VI 11693 -u⟨m⟩ persolvit. 25617 Rusticellia M. l. Cytheris -um reddidit. IX 5860 -um reddidi). TIB. 3, 10, 23 -a reddet ... sanctis ... focis. OV. fast. 5, 596 voti -a solvit (PORPH. Hor. carm. 4, 2, 54 solvet, -o scilicet voti suscepti). VAL. MAX. 8, 15 pr. quamvis maxima, -o tamen minora sunt. PHAEDR. 3 epil. 19 mors ... flagitabit -um. CVRT. 10, 5, 3 velut omni vitae -o liberatus. SEN. Phoen. 171 -um ... exige. Tro. 604 -a exanimis tulit. clem. 2, 3, 2 minus -o facere. benef. 3, 22, 2 si minus -o faciant ... si plus -o solitoque fecerint. 4, 31, 3 -um solvere. 6, 11, 3 -o obstringat. epist. 7, 10 unum haec epistula in -um solvet, duo in antecessum accipe. 59, 11 tamquam -um prendimus. 81, 3 nos -o solverit. 102, 19 iustitia ... habentis bonum ... et eius, cui -um solvit. dial. 12, 10, 5 -um ... exegit *natura*. COLVM. 10 praef. 1 -um, quod nunc persolvo, reddideram. MART. 4, 1, 9 magna ... sed -a terris. TERT. apol. 2 -o poenae. resurr. 8 quae potest ... parere -o tanto. adv. Marc. 4, 17 -um gratiae referentes. orat. 9 exomologesis -orum in deprecatione. ARNOB. nat. 6, 5 si quando res sacras caerimoniarum conficitis -is. 7, 18 cuius animalis e capite luatur hoc -um, cuius ira ... ponatur. 7, 21 honorarium istud -um compleatur. CAPITOL. Pius 2, 3 pius, qui -um reddat. HIL. op. hist. frg. 1, 1 mortis -o corporibus dissolutis (PROSP. resp. ad Vinc. 1. LEO M. serm. 49, 3 Christo ab omni -o mortis alieno. 85, 1 SACR. Leon. p. 311. 327. ALC. AVIT. carm. 1, 11 -a leti. *cf. supra l. 29*). FILASTR. 107, 6 omne -um ab eis oportere concedi credentibus. PAVL. NOL. carm. 15, 2 annua linguae -a. SYMM. epist. 1, 1, 1 vester sermo ex beneficio proficiscitur, noster ex -o. 7, 96, 3 auctoritas tua vinarii tituli -a flagitaret. HIER. in Is. 52, 1 p. 601 ut liberos vocet virgines et continentes, servos, qui uxori -um reddant (VVLG. I Cor. 7, 3 uxori vir -um reddat [τὴν ὀφειλήν]. *cf.* AVG. civ. 15, 3 -um de marito. bon. coniug. 7, 6 -um coniugale). VVLG. sap. 15, 8 repetitus animae -um (ἀπαιτηθεὶς χρέος). PELAG. in Rom. 5 p. 671^B ut ... redderemus competens -um caritatis. RVFIN. hist. mon. 9 p. 425^A ut omnia -a tua (*i. peccata*) persolvas (*et saepe apud* ECCL. *cf.* CASSIAN. conl. 23, 18, 1 immunem a -is peccatorum. MAR. MERC. Nest. adv. Pel. 4, 2 in exsolutione -i. PROSP. in psalm. 108, 15 nullius -i, id est peccati ... remissio. PETR. CHRYS. serm. 29 p. 283^D ut amasse se peccatores proderet magis solvendo -um quam donando. FAVST. REI. grat. 1, 14 p. 46, 21 baptizatus ... intra -um originale consistat (1, 14 p. 47, 4 cum -o Adae. ALC. AVIT. hom. 7 p. 116, 3 DIONYS. EXIG. Procl. or. 11. GREG. M. moral. 16, 6 peccata ... -a vocamus). AVG. c. Pelag. 2, 8, 18 cui tamquam ex -o, gratiae veniat adiutorium. civ. 11, 1 mei ... non immemor -i. 21, 27 imputans mercedem secundum gratiam, non secundum -um. 32, 30 -um ... huius operis ... reddidisse. SVLP. SEV. chron. 1, 45, 4 de exiguo olei ... solutum mulieris -um. SEDVL. op. pasch. 4, 17 tamquam -um exigas *confidentia*. EVSTATH. Bas. hex. 9, 6 p. 963^C sentio me humanae nativitatis -o flagitari. LEO M. epist. 148 quorum unum *scriptum* -um salutationis impleret (ENNOD. epist. 1, 11 p. 21, 18 salutationis -a ... persolvens). CLAVD. MAM. epist. p. 205, 24 non otio duplex -um solves. FAVST. REI. grat. 1, 9 p. 32, 4 nemo -a aeternae morti obnoxia ... redimat. ALC. AVIT. epist. 25 obligatus ... -o largitatis. ENNOD. epist. 3, 15 p. 82, 21 non reddi filio -a materna. dict. 19, 7 p. 480, 10 maioribus ... -a suprema redduntur (*cf.* CASSIOD. var. 2, 22, 2 ut cadaveri -a non negaret). VEREC. in cant. 2, 40 bonitatis

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

suae -um *reddet deus.* CASSIOD. var. 1, 10, 1 consuetudo ... quodam -o redditur. *opp.* gratuite (6, 9, 5). 10, 32, 1 insecutiones sine reatu, odium sine culpa, damna sine -is. CORIPP. Iust. 2, 389 -a persolvit genitoris. VEN. FORT. carm. 3, 30, 21 tibi -a reddo salutis. GREG. M. in Ezech. 1, 8, 10 vicissim sibi carnis -um solvunt. INSCR. Bulletino di archeologia et storia Dalmata 1907 p. 9 que vixit ex caritate eorum sene ullo devitum.

II *i. necessitas:* VAL. MAX. 9, 11 ext. 4 -a execrationis. CELS. 2, 4 somno ultra -um urgeri. SEN. suas. 3, 1 neque ultra -um imbres cadunt. SEN. nat. 4, 2, 9 si crevit super -um, nocuit. dial. 3, 17, 7 *ira* citerius -o resistit. TERT. adv. Marc. 1, 26 p. 327, 10 et ultio fructus est irae et ira -um (*i. consequentia*) offensae. 2, 16 -a ... omnia haec sunt severitatis. scorp. 2 sed nondum de bono martyri, nisi ⟨de⟩ -o primum, nec ante de utilitate eius, quam de necessitate discendum. 8 non ... ista (*mors*) communis et omnium -um. AVG. mus. 4, 15, 26 quod vero mediis forte minus plenis pedibus -i est. *ibid.* tria erunt tempora in -o. VIGIL. TRID. ad Simplic. 1 p. 549[D] pietas impulit, admonuit -um, coegit officium. ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 24, 15 formato in te corpori -a infirmitatis instituis. *nota:* TERT. apol. 1 si nullum odii -um deprehendatur (*fere i. q. causa*).

III *i. officium:* VAL. MAX. 2, 9, 1 parentes ... vos nepotum nutriendorum -o ... alligaverunt. PLIN. epist. 8, 2, 6 quosdam ex -o aliquantum ... reposuisse. TERT. adv. Marc. 1, 23 cum sine ullo -o familiaritatis ... effundatur. SYMM. epist. 1, 18 fungi -um meum. PELAG. in Gal. 4 p. 817[C] ex -o servientes. PS. ASCON. Verr. p. 138 quasi de promissorum -o *convenire.* CASSIAN. inst. 5, 39, 2 desideratum pietatis opus velut -i colore mercari. PETR. CHRYS. serm. 42 p. 320[A] vindictam non exigit, humanitatis -um qui fatetur. EPIST. imp. Theod. et Valent. (Corp. VI 1783) 33 abs⟨que⟩ ... ⟨r⟩eligiosi muneris -o. LEO M. serm. 45, 4 -i ... tui est ... compati (49, 3). CLAVD. MAM. epist. p. 198, 6 in rem -i mei. ALC. AVIT. epist. 45 servitii -um. 48 non minus desiderii mei esse quam -i. SIGISM. Alc. Avit. epist. 78 sollicitudinis -um. CASSIOD. var. 8, 23, 1 conscientiae -um solvitur.

synonyma et iuxta posita: ad I: culpa, fenus, portorium, reatus, solitum. *ad II:* necessitas, officium, pietas. *opposita: ad I:* antecessum, beneficium, donum, gratia. *ad II:* bonum, utilitas. *ad III:* desiderium, pietas. *Mertel.*

deber (*hebr.* דֶּבֶר) mortem pestilentiam GLOSS. *cf. Rönsch, Rhein. Mus. 30, 450.*

dēbibo, -ere *a* de *et* bibere. *i. q. degustare:* SOL. 7, 27 quorum *fluminum* alterum si ovillum pecus -at, pullum fieri. CHIRON 117 abstinere oportet ab omni esca ..., -et (debebit *cod.*) tantum. *L.*

dēbil *v.* debilis *l. 46.*

*****dēbilis,** -e [*cf. esse videtur c. ind.* balám *'vis', slavon.* boliјĭ *'maior, praestans', gr.* βέλτερος, *fortasse c.* pollere, *nisi ortum est ex* de-habilis; *v. Osthoff, Indogerm. Forsch. 6, 1 sqq. Th.*]. debil: ENN. ann. 324 (debilo *codd. Noni, em. Lipsius*). *eodem pertinet* GLOSS. V 640, 15 debibus -is. *comparativus legitur inde a* CVRT. 5, 1, 39. *superlat.:* NOT. Tir. 7, 67[b]. GLOSS. ἐμπαθής, ἄχρηστος. παραλυτικός, ἀνάπηρος, πάρετος, ἀσθενής. παραλελυμένος. -e σαθρόν. *legitur inde a* PLAVTO; *deest* VARRONI CAES. SALL. NEP. HOR. VITR. VELL. VAL. MAX. [*it.* devole, *prov.* devol. *M.-L.*]

1 ***generatim*** *de viribus et valetudine:* **a** *i. virium expers, imbecillus, languidus: de hominibus:* CIC. Phil. 8, 31 senex ... -is (APVL. met. 11, 8 CAPITOL. Maximin. 18, 1. AMBR. c. Aux. 33 -es et senes [*opp.* robustus]. *cf.* PHAEDR. 3, 76, 16 senio -em. 4, 2, 10 annis et senecta -is). CIC. Brut. 219 *Curio memoria* tam -is esset, ut ne in scripto quidem meminisset, quid paulo ante posuisset. PROP. 2, 1, 32 attractus in urbem septem captivis -is ibat aquis *Nilus.* LVCAN. 8, 373 incerto -is arcu *Parthus.* SIL. 16, 107 perfossis -is armis ... acies. STAT. Theb. 12, 722 pubes. CORP. IV 1951. CLAVD. 1, 28 Orion. carm. min. 17, 18 cautior in sexu -iore (*i. in femina*) labor. MVTIAN. Chrysost. hom. 29, 3 mulieres sic esse -es et infirmas. *seq. praepos.* (*cf. infra l. 69*): CVRT. 5, 1, 39 exercitus ... ad ea ... discrimina haud dubie -ior. *translate:* SIL. 8, 259 -is arte belligera Martemque rudis versare *Varro.* AVIAN. fab. 38, 12 te (*piscem*) ... aere brevi -e vulgus emet (*opp.* nobilior). DRAC. Romul. 5, 173 -is est pauper. SCHOL. Iuv. 4, 4 in minore -is scelere (*opp.* fortis). *de corpore et partibus corporis:* LVCR. 4, 951 -e fit corpus languescuntque omnia membra *in somno* (AVR. VICT. Caes. 28, 10 -i per aetatem corpore. *cf.* CIC. Mur. 51 [*in imag.*]). OV. met. 12, 106 manus est mea -is ergo quasque ... ante habuit vires, effudit. SIL. 10, 394 membris. SPART. Did. 8, 3 -em luminibus. *cum genet.:* IVVENC. 3, 198 *p. 108, 55.* *de bestiis:* APVL. met. 4, 4 exanimatum ac -em *asinum.* 9, 13 cantheri -es. QVEROL. p. 37, 5. *de rebus:* CIC. Mil. 94 (*in imag.*) equitibus Romanis, quorum vires erant -es (*i. nihil proficiebant*). LVCR. 5, 832 aliud putrescit et aevo -e languet. VERG. Aen. 12, 50 ferrum ... haud -e dextra spargimus (STAT. Theb. 10, 286). OV. Pont. 3, 1, 68 (*in imag.*) fac tu sustineas -e sola iugum (*i. debilitatum, orbum*). SEN. Med. 258 senio ... -i (AVR. VICT. Caes. 40, 17 aetate). APVL. Socr. 8 p. 140 erit ista naturae pars (*aër*) mortua ac -is. PORPH. Hor. carm. 1, 11, 5 debilitat mare: quia illisi fluctus in saxa -es redduntur, hoc est vires amittunt. FILASTR. 112, 4 populi ... incapax et -is ... infirmitas. CLAVD. carm. min. 44, 4 -is Arcas (*i. Mercuri stella*). BOETH. herm. sec. 5, 10 p. 344, 26 esset -ior sonus *versus.* mus. 1, 14 maior undula pulsu -iore diffunditur. *ibid.* -ior pulsi aeris unda. CASSIOD. in psalm. 87, 15 -is lassitudo. MVTIAN. Chrysost. hom. 17, 5 paenitentiam (*opp.* validam). *de cibo:* MART. 7, 20, 12 lippa ficus -isque boletus. STAT. silv. 4, 9, 34 lardum grave -isve perna. *apud grammaticos:* CHAR. gramm. I 63, 17 'caro carnis' et 'Anio Anienis' quasi -ia adnotantur. 64, 8 ROMAN. Char. gramm. I 132, 9. POMP. gramm. V 311, 21 de ista re -i (*loquitur de figura quae est 'charientismos'*). **b** *vitiosus, inutilis* (*quaedam possis referre etiam ad 2 b*): SEN. dial. 8, 3, 4 nomen in militiam non daret -is (*cf.* PLIN. nat. 7, 104 plurimis ... stipendiis -is miles *M. Sergius* [*antea* utilis]. 7, 105. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 124 -em imbellemque). AFRIC. dig. 30, 108, 11 si -em forte tradat *servum heres* (*antea* deterior fit. *cf. infra l. 34*). VLP. dig. 1, 16, 9, 5 feminis vel pupillis vel alias -bus. 7, 7, 6, 1. 42, 5, 19, 1 quibus curatores quasi -bus vel prodigis dantur. LACT. inst. 6, 9, 12 *sine quibusdam membris* erit *homo* animal vitiosum ac -e, sed tamen vivet. HIER. in Eph. 1, 22/23 p. 568 caput habet membra subiecta, e quibus sunt nonnulla vitiosa et -ia. MVTIAN. Chrysost. hom. 14, 3 non est inculpabilis haec domus, hoc est habet vitium, -is est. *de bestiis:* VVLG. deut. 12, 15 sive immundum fuerit *holocaustum,* hoc est maculatum et -e. 15, 21 sin ... habuerit maculam *primogenitum* ... aut in aliqua parte deforme vel -e (μῶμον πονηρόν). Mal. 1, 14 immolat -e domino (διεφθαρμένον). *de nummis:* COD. Theod. 12, 7, 2 (*a. 363*) emptio venditioque solidorum, si qui eos excidunt aut deminuunt ..., tamquam leves eos vel -es nonnullis repudiantibus impeditur. *de mensura:* CYPR. GALL. lev. 193 sit modio mensura tuo non -is umquam. **c** *fere i. q. aeger:* APVL. met. 8, 27 -es effici vel aegroti *homines.* SPART. Hel. 6, 10 sanum principem mori debere, non -em. ARNOB. nat. 1, 48 *fecit* -ium corpora ad suas remeare naturas. LACT. inst. 4, 15, 6 aegros ac -es (*cf.* 4, 15, 16 mort. pers. 23, 4). HIL. in Matth. 19, 1 opem ferre -bus (*syn.* aegrotorum). RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 28 servos -es (*opp.* sanos). COD. Theod. 16, 2, 43 (*a. 418*) parabalani, qui ad curanda -ium aegra corpora deputantur. SIDON. epist. 2, 8, 1 iamdiu -em patrem. 3, 13, 8 parti genitalium, quia -i, bis pudendae. CASSIOD. inst. div. praef. p. 1108[B] tenuissimas vires -ium membrorum (GREG. TVR. Mart. 1, 25). NICET. fid. 4, 21 infirmus et -is es. PASS. Thom. p. 149, 21. *nota:* ZACCH. 1, 13 ut imprudentium vota -ia umbrarum illudat effigies.

2 ***speciatim:*** **a** *claudus, membris captus, paralysi occupatus* (*cf.* GLOSS. -is caducus, vaecors vel clauda): *i. q. pedibus aeger:* CIC. Sest. 24 si gladium parvo puero ... aut -i dederit. fin. 5, 84 sit ... idem caecus, -is, morbo gravissimo affectus (*cf.* SEN. contr. 10, 4, 2. 5 QVINT. decl. 385 p. 431, 10 LACT. inst. 1, 1, 23). div. 1, 55 *rusticum* etiam -em factum (*opp.* pedibus suis salvum ... revertisse). MAECEN. carm. frg. 3 -em facito manu, -em pede, coxa ('me debilites' *interpretatur* SEN. epist. 101, 12. *cf. l. 77*). SEN. dial. 7, 17, 4. epist. 66, 25 magis diligas integrum omnibus membris et illaesum quam -em aut luscum. 85, 4 claudos -esque (MIN. FEL. 22, 5 Vulcanus claudus deus et -is). SVET. Vesp. 7 -i crure sedentem (*opp.* confirmaturum crus. GELL. 5, 14, 19 -i ... pede. GREG. TVR. Franc. 2, 40. *cf.* TERT. pudic. 21 -em pedibus. LAMPR. Comm. 9, 6 VVLG. II reg. 4, 4 [πεπληγὼς τοὺς πόδας]. 9, 3 CARM. c. pag. 97. IVVENC. 3, 198 captos oculis et crurum -e vulgus. 3, 643). TERT. orat. 29 -es reformare (*cf.* pudic. 21 redintegraverunt. ARNOB. nat. 1, 63 integritatem *restituerat.* LACT. inst. 4, 15, 11). PORPH. Hor. epist. 2, 2, 21 (*in imag.*) talibus officiis prope mancum: ad scribendum -em. LACT. opif. 9, 4 pedes ... nervis stupescentibus -es. VVLG. Is. 35, 3 confortate manus dissolutas et genua -ia roborate (παραλελυμένα). PAVL. NOL. carm. 20, 242 ex incolumi -is redibat. *adde de bestiis:* LIV. 21, 40, 9 claudi ac -es equi (APVL. met. 3, 27 -em claudumque *asinum*). SEN. Oed. 376 rigore tremulo -es artus micant *bovis.* CVRT. 4, 15, 16 nec consistere territi nec progredi -es poterant *equi.* PLIN. nat. 8, 147 senecta fessos caecosque ac -es *canes.* APVL. met. 8, 23 vetulum ⟨et⟩ extritis ungulis -em *cantherium.* *transl. de rebus:* STAT. Theb. 12, 144 Ornytus ... -e carpit iter (*i. debilis, debilitatus*). GELL. 1, 7, 20 si 'explicuit' diceret *Cicero,* imperfecto et -i numero verborum sonus clauderet. *de aliis partibus corporis captis vel solutis:* TER. Ad. 612 membra metu -ia sunt (*i. torpent. cf.* GLOSS. V 533, 10 -ia infirma). CATO agr. 157 qui -is erit (*sc. nervis*). *ibid.* pueros pusillos si laves eo lotio, numquam -es fient. CIC. Rab. perd. 21 Q. Scaevola ... mancus et membris omnibus captus ac -is. OV. rem. 198 -bus pinnis irritus exit Amor. MART. 10, 65, 10 os blaesum tibi -isque lingua est (GELL. 1, 12, 3. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 126 os infantis adhuc -e balbumque). IVV. 10, 227 ille *senex* umero, hic lumbis, hic coxa -is (*cf. l. 47*). CARM. epigr. 865, 1 -is ... articulum medicis ut tenuaret aquis (*de arthritico. cf.* PS. AVR. VICT. epit. 41, 24). TERT. resurr. 57 quando magis homo -is *est,* nisi cum totus (*post mortem*). AMM. 30, 6, 2 cum membris incurvatis starent *legati* metu -es et praestricti. VVLG. Matth. 15, 30 mutos, caecos, claudos, -es (κυλλούς. *cf.* HIER. in Matth. 15, 29/30 p. 117 ubi Latinus interpres transtulit -es, in graeco scriptum est κυλλούς, quod non generale debilitatis, sed unius infirmitatis est nomen. *cf.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ibid. κυλλός appellatur, qui unam manum -em habet. VVLG. Matth. 18, 8 -em vel claudum. Marc. 9, 42 AVG. civ. 21, 9 [*opp.* duas manus habentem]). VVLG. Sirach 25, 32 manus -es et genua dissoluta (παρειμέναι). GREG. TVR. Mart. 2, 42 -is quidam, cuius manus contracta diriguerat. Iul. 9 ab omni membrorum parte -em. 42. Thom. p. 118, 19 -is mulier, soluta membris. **b** *mutilus, mancus, lacer, fractus* (*cf.* EVGRAPH. Ter. Hec. 65 mutiles: hoc est -es reddas): *de membris hominum distortis ac deformibus*: SEN. contr. 10, 4, 16 inter -es versari. SEN. epist. 101, 14 iam -is, iam pravus et in foedum scapularum ac pectoris tuber elisus. CVRT. 5, 5, 14 senes, -es, maiore membrorum parte mulcati. 10, 5, 14 TERT. nat. 2, 7. LAMPR. Comm. 13, 1 fuit . . . -is et infirmus, vitio etiam inter inguina prominente. VVLG. II Macc. 8, 28 -bus et orphanis et viduis (τοῖς ᾐκισμένοις. *cf.* 8, 30 GREG. TVR. Franc. 9, 30). AVG. serm. ed. Mai 74, 2 illi ut -is fieret partem corporis addidi, illi subduxi. VAL. CEM. hom. 9, 4. PASS. Thom. p. 138, 13 aut strambus aut -is aut quacumque parte laesus membris. *de membris truncis aut vitio naturae aut vulnere*: PLAVT. Merc. 630 (*in imag.*) ad mandata claudus, caecus, mutus, mancus, -is. VERG. Aen. 5, 271 amissis remis atque ordine -is uno . . . ratem Sergestus agebat (*cf. l. 62*). OV. trist. 3, 4, 20 miser Elpenor tecto delapsus ab alto occurrit regi -is umbra suo. LIV. 7, 13, 6 mancorum ac -ium (*cf.* SEN. dial. 5, 28, 3. CVRT. 4, 15, 17 trunci . . . et -es. QVINT. decl. 372 p. 409, 17). SEN. contr. 10, 4, 3 -ia infelicium membra nescio qua tabe consumpta (*cf.* 10, 4, 10 CLAVD. MAM. anim. p. 76, 2. SEN. contr. 10, 4, 21 -es artus. 10, 5, 6 cru⟨re⟩ -i. *cf.* PALLAD. hist. mon. II 4 -em in aliquo membro). SEN. contr. 10, 4, 3 integer alitur, -es alunt. *al.* SEN. dial. 3, 15, 2 si -es monstrosique *liberi* editi sunt (VLP. dig. 50, 16, 135). epist. 85, 40 sapiens virtutem . . . explicabit . . ., si poterit, integer, si minus, -is. CVRT. 4, 16, 11 armatis inermes, integris -es ⟨im⟩plicabantur. QVINT. decl. 372 p. 410, 5. TAC. ann. 13, 14 -is . . . Burrus . . . trunca scilicet manu. APVL. met. 2, 30 -is ac sic ridiculus. ANTH. 445, 8 (*in imag.*) consumptus male -isque vivam: plus quam dimidium mei recessit *morte amici*. LACT. inst. 7, 3, 10 -em se . . . ipse facit *deus*. VVLG. II Macc. 8, 24 partem exercitus . . . vulneribus -em factam (ἀναπήρους). Luc. 14, 13 pauperes, -es, claudos (ἀναπήρους). 14, 21. PELAG. in Rom. 2 p. 657[C] in tali membro signantur *Iudaei* . . ., ne aliud membrum aut -e fiat aut turpe (*de circumcisione*). *nota translate*: TAC. hist. 4, 62 Claudius Sanctus effosso oculo dirus ore, ingenio -ior. *de bestiis*: PHAEDR. app. 10, 11 *iuvencus* calce et cornu multos reddit -es *boves*. CALP. ecl. 5, 93 inani -is ore marcet et obtuso iacet exarmata veneno *serpens*. LACT. opif. 7, 7 *caudam* si detrahas, imperfectum fit animal ac -e. AMM. 23, 6, 86 *margaritae* conclusae saepissime metu fulgurum inanescunt aut -ia pariunt aut certe vitiis diffluunt abortivis. LEX Sal. 9, 1. 3. *adde*: MANIL. 2, 264 ipsaque -bus (*antea* amissis) formentur sidera membris. *de rebus, plerumque translate*: ACC. trag. 296 sine animo anima est -is. CIC. Mil. 25 occurrebat *Clodio* mancam ac -em praeturam futuram suam consule Milone. Tusc. 2, 13 est utraque res sine altera -is. MANIL. 3, 355 mensibus ereptis (emptis *vel* eruptis *codd.*, *corr. Bentley*) donec sit -is annus. CELS. 1 prooem. p. 2, 27 rerum quoque naturae sibi cognitionem vindicarunt *auctores* διαιτητικῆς, tamquam sine ea trunca et -is medicina esset. PERS. 5, 99 natura . . . continet hoc fas, ut teneat vetitos inscitia -is actus (SCHOL. *ad l.* ignorantia, quae ratione caret). MART. 8, 6, 8 pugna -e cernis opus *caelatum*. QVINT. inst. 11, 3, 85 sine *manibus* trunca esset actio ac -is. APVL. met. 4, 8 ipso duce . . . deminuti -em numerum reduxistis. SOCR. 4 p. 127 nullone conexu natura se vinxit, sed in divinam et humanam partem ⟨hiul⟩cam se et interruptam ac veluti -em passa est. LACT. inst. 6, 15, 13 implenda fuerat curta haec ac -is disputatio (*cf.* BOETH. in Porph. comm. pr. p. 23, 15 -is lababit et trunca probatio [*opp.* integra]). VEG. mil. 4, 46 capitur tamquam inermis et -is navis *amisso clavo*. *hinc substant. n. plur., i. debilitas*: GREG. M. moral. 2, 1 contra vitiorum proelia -ia nostra confirmat *sacra scriptura*.

syn. et iuxta posita: infirmus. consumptus, exarmatus, imperfectus, inermis, mancus, truncus. *opp.*: robustus, validus. illaesus, incolumis, integer.

deriv.: debilitas, debilito.

adv. **dēbiliter**. *comparativus*: GREG. M. *l. 72*. NON. p. 98 (= GLOSS. V 640, 35) -r debilitate. PACVV. trag. 355 miseret me, lacrimis lingua -r stupet. AVG. gramm. V 516, 25 -r valet (*opp.* integre valeo). GREG. M. moral. 4, 51 *peccatori* iam animus . . . -ius resistit. 7, 26 ad percussionem (*velut lapidis*) reprobi -r fortes sunt, electi autem valenter infirmi.

×**dēbilitās**, -ātis *f. a* debilis. *legitur inde a* CIC.; *pluralis*: CIC. fin. 4, 20 SEN. dial. 7, 15, 6 PS. QVINT. decl. 2, 10 (*genet. v. p. 110, 26*). 4, 10. 14, 7. 18, 9 GELL. 7, 1, 7 *al.* GLOSS. insania. μανία. παράλυσις.

1 ***generatim*** *de viribus et valetudine*: **a** *infirmitas, imbecillitas*: CIC. fin. 1, 49 *dolores* humili animo imbecilloque ferre miserum est ob eamque -em animi multi . . . se . . . perdiderunt. LIV. 33, 2, 8 membrorum -em. CELS. 8, 25 -s sequitur. SEN. epist. 55, 1 -em nobis indixere deliciae. IVST. 5, 7, 5 non senes -s, non mulieres sexus imbecillitas domi tenet. FVLG. myth. 1, 21 Stenno graece -s dicitur, unde et astenian infirmitatem dicimus. RVFIN. hist. 3, 6, 12 virium -s (CAEL. AVR. acut. 2, 18, 110 chron. 1, 6, 182). VINDIC. med. 1 pallorem, tenuitatem, -em. CAEL. AVR. acut. 2, 37, 215 -e stomachi concurrente (chron. 4, 2, 15. GLOSS. III 490, 2 -s stomachi atonia. *cf.* V 510, 51). chron. 4, 4, 80 ventris. *saepe*. CASS. FEL. 46 atonia . . . vesicae, id est -s (GLOSS. III 597, 13). CLAVD. MAM. anim. p. 80, 16. DRAC. satisf. 217 -s *puerorum aut feminarum*. Romul. 9, 9 -s quos lassa premit. GREG. M. moral. 2, 68 imbecillitatis *mentis* -e cognita. *de rebus*: MART. 2, 86, 5 mollem -e galliambon. AVIAN. fab. 16, 12 *canna* se . . . magis tutam *quercu* -e docet. **b** *vitium, flagitium, damnum* (*cf. etiam sub 2 b*): SVET. Cal. 26 insignes -e aliqua corporis. CELS. dig. 17, 1, 50, 1 *Stichus* -e[m] flagitiove ad nullum pretium sui redactus. COD. Theod. 14, 18, 1 (*a. 382*) [= COD. Iust. 11, 26, 1] *mendicis* inertibus et absque ulla -e miserandis (*opp.* integritas corporum). HIER. in Matth. 9, 5/6 p. 49 propter peccata plerasque evenire corporum -es (*syn.* vitia). PELAG. in I Cor. 15 p. 768[B] in resurrectione non -is vitium, sed integritatem reparari naturae (*cf.* POMER. 1, 4, 2). MART. CAP. 6, 674 himantopodes -e pedum serpunt potius quam incedunt. VITA Desid. 22. **c** *fere i. q. aegritudo*: CIC. inv. 1, 36 metus, molestia, morbus, -s et alia (*cf.* fin. 4, 20. 5, 80 SEN. dial. 7, 15, 6 PS. QVINT. decl. 4, 10 IVV. 14, 156 ARNOB. nat. 1, 46. GELL. 7, 1, 7 morbos . . . et -es et aegritudines corporum. COD. Theod. 7, 1, 5 [*a. 364*] -s fortuita aut morbus et corporis valetudo. *cf.* ARNOB. nat. 1, 47 -es et corporum passiones. FIRM. math. 3, 5, 30 valetudines et -es maximas). CIC. leg. 1, 55 paupertatem, -em, dolorem (SEN. dial. 2, 10, 4 PS. QVINT. decl. 17, 11). PS. QVINT. decl. 2, 10 reliquarum -ium (-um *pleriq. codd.*) ratione (*cf.* ZACCH. 1, 13 universis. LEO M. serm. 48, 5 diversis). 18, 9 amant -es *matres* (*i. debilitatos. cf. l. 56 sqq.*). AMBR. Iac. 1, 8, 38 -bus corporis. HIER. in Matth. 9, 27 p. 54 mors et -s (*de haemorrhusa muliere*). 15, 29/30 p. 117 κυλλός non generale -is, sed unius infirmitatis est nomen. 15, 32 p. 118. CASS. FEL. 29 collyrium . . . -em oculorum mirifice confortat. SIDON. epist. 6, 12, 2 tenuitati -ique. GREG. TVR. Mart. 1, 22 in hac -e (*apoplexi*). *de bestiis*: VEG. mulom. 1, 22, 1 -em valetudinis vel periculum.

2 ***speciatim***: **a** *clauditas, solutio membrorum*: *de pedibus*: CIC. fin. 5, 84 bonum *est* integritas corporis, misera -s; bonum incolumis acies, misera caecitas (Tusc. 3, 81. 5, 15. 29 SEN. epist. 92, 22. GELL. 4, 2, 4 caecitas aut pedis -s). top. 11, 47 celeritati tarditas *contrarium occurrit*, non -s. LIV. 2, 36, 5 -e subita (MACR. sat. 1, 11, 4). VAL. MAX. 1, 7, 4 -e corporis solutus est (*opp.* membrorum firmitate). CELS. 8, 10, 5. SEN. epist. 74, 23 velocitas perit poplitibus incisis, sed -s pro illa subit. 101, 10 -em non recusat *Maecenas* et deformitatem. QVINT. decl. 268 p. 97, 9. 298 p. 178, 24 gratus est ille -e. FRONTO p. 143, 17 N. Achillei potius pernicitatem eligam quam -em Philoctetae. MACR. sat. 4, 3, 8 movit pathos . . . ex -e (*sc. Anchisae fulmine icti*). *adde*: APVL. met. 6, 31 fictae -is *asini*. SOL. 7, 31 simulata -e vel pedum vel alarum *perdicum*. PAVL. FEST. p. 120 lumbago vitium et -s lumborum (PLIN. nat. 22, 156). CELS. 5, 26, 27 si praecisi nervi sunt, qui continebant, -s eius partis sequitur. APVL. met. 9, 38 ficta . . . manus suae -e. *nota de podagrico*: TAC. hist. 1, 9 legatum . . . senecta ac -e pedum invalidum. *de chiragrico*: TAC. hist. 4, 81 talis caecitas ac -s (*praecedit* manum aeger). **b** *mutilatio* (*de membris hominum vel distortis vel mancis*): QVINT. decl. 372 p. 409, 20 -em meam concupiscit (*de manus incisione*). PLIN. epist. 8, 18, 9 cum quereretur *Domitius Tullus* de contumeliis -is suae. PS. QVINT. decl. 14, 7 *meretrici* non licet excludere -es (*metonymice i. debilitatos. cf.* CYPR. GALL. exod. 854 fragmina dentis si fuerint *servo* decussa manu *domini*, solacia sumat -s, ut dona suo pro vulnere penset. AVSON. 133, 2 alterna subit munia -s [*sc. claudus homo et caecus*]). CAPITOL. Gord. 14, 2. AMM. 29, 1, 17 *Commodus* a Quintiano . . . ad -em paene pugione vulneraretur. AVG. civ. 19, 4 membrorum . . . amputatio vel -s hominis expugnat incolumitatem. LEX Burg. lib. const. 46, 2 casum mortis aut -is (49, 2). 48, 1 sine certa -e *bracchii*. *al.* *de excaecatis* (*cf. l. 71*): SEN. contr. exc. 3, 1 alam, qui propter -em alitur. 4, 2 post sacerdotium magis est observanda -s. QVINT. decl. 297 p. 175, 14. 16. PS. QVINT. decl. 2, 1 aliae esse debuerunt adversus hanc -em probationes. 2, 6. 24. 16, 6. PS. AMBR. serm. 18, 5 carnalium luminum orbitate multavit, . . . corporis -e perterruit *Paulum*. HIER. in Matth. 20, 32/33 p. 159 ut ex responsione caecorum manifesta -s pateat. 20, 34 p. 159. *de eluscato*: SOL. 9, 17 cuius -is (*sc. Philippi altero oculo privati*) omen praecesserat. *de castratione*: QVINT. inst. 5, 12, 19 nec tam aversa umquam videbitur ab opere suo providentia, ut -s inter optima inventa sit. IVV. 6, 373[2] ma⟨n⟩gonum pueros vera ac miserabilis urit -s. *adde de bestiis et rebus*: LEX Visig. 8, 4, 15 si caballus nihil -is incurrerit. PLIN. nat. 17, 218 *arborum morbi* vermiculatio et sideratio ac dolor membrorum, unde partium -s, societate nominum quoque cum hominis miseriis. 17, 228 quibusdam *arboribus* -s sterilitatem, non necem affert, ut si quis pino cacumen auferat vel palmae.

syn.: imbecillitas, infirmitas, tenuitas. *opp.*: incolumitas, integritas.

dēbilitātio, -ōnis *f. a* debilitare. *inde a* CIC. *i. actio debilitandi, infirmandi*: CIC. Pis. 88 -o atque abiectio animi tui.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

CHAR. gramm. I 86, 11 torpor et animi et corporis dicitur -o. THEOD. PRISC. eup. faen. 72 virium . . . -o. *i. mutilatio*: APVL. met. 2, 30 praemium . . . -is *asini* (*sc. naso et auribus abscisis*). LEX Visig. 6, 4, 11 si servus in servum -em intulerit. 8, 3, 3. GLOSS. III 599, 37 -o capillorum defluxio vel aliorum membrorum. *nota i. q. durities*: VINDIC. med. 27 saxitate stomachi, id est -e (*graece σκίρρωσις*).

***dēbilito,** -āvī, -ātum, -āre [*a* debilitas. *Th.*]. *legitur inde a* VARRONE *et* CIC.; *frequentat* CIC. (*65ies*). GLOSS. ἀχρηστοποιῶ. ἐξατονῶ. παραλύω. παραλύομαι.

I ***generatim*:** **A** *infirmare, vires minuere*: **1** *de hominibus*: VARRO frg. Non. p. 163 *Poenus* carinis *nostros* subiecerat, quo metu -ret nostros (CIC. Planc. 103). CIC. Quinct. 4 multis incommodis veritas (*res pers.*) -ata . . . aequitate . . . recreetur (VAL. MAX. 4, 4, 11). Catil. 2, 10 unguentis obliti, -ati stupris (*i. evirati*). 2, 14 Catilina consiliis laboribus periculis meis circumclusus ac -atus. Mur. 45 eiusmodi ⟨de⟩ candidato rum⟨ore⟩ amici intimi -antur, studia deponunt. p. red. in sen. 36 quid est, quod animum meum frangere aut -are possit (ad Q. fr. 1, 1, 2 PLIN. epist. 8, 16, 3 POMER. 3, 6, 4 PASS. Petr. Paul. brev. 11 *cf. l. 25. 44. 46. 49. 54. p. 112, 12 et* debilitatus *p. 112, 62*). CIC. Balb. 25 -ari animos fortissimorum virorum (*cf.* Tusc. 5, 76 NEP. Dat. 6, 1 LIV. 44, 22, 7 SEN. contr. 1, 4, 5. VAL. MAX. 2, 7, 11 ferocissimae gentis animos. 7, 4, 1. *cf.* CIC. Lael. 23 -ari animos . . . aut cadere. *cf. l. 17. 24. 56*). CIC. Phil. 5, 4 utrum hoc est confirmare militum animos an -are virtutem (7, 5 VAL. MAX. 4, 3, 14 QVINT. decl. 339 p. 338, 27. ARNOB. nat. 7, 47 fractas -atasque). rep. 2, 59 cum plebes publica calamitate impendiis -ata defeceret. fin. 1, 47 victi et -ati obiecta specie voluptatis. 5, 42 victi *parvi ludentes* -antur animos⟨que⟩ demittunt. off. 3, 22. de orat. 2, 142 (*translate*) -ati . . . voluntatem discendi *iuris* . . . abiceremus. epist. 9, 16, 8. 14, 3, 5 -or lacrimis. NEP. Ages. 5, 2. Hann. 1, 2 nisi domi civium suorum invidia -atus esset *Hannibal*. OV. met. 13, 112. trist. 2, 334 (*in imag.*) gigantes dicere conantem -bit onus. Pont. 1, 4, 19 me . . . -at series immensa malorum. LIV. 34, 49, 2 *Nabidem* -atum ac totis prope viribus ad nocendum cuiquam ademptis. CVRT. 8, 1, 24 -atum vulnere *Philippum*. CARM. epigr. 973, 4 (*saec. I*) Anchialo quem cura anxia -at. PLIN. epist. 2, 19, 3 hoc quod sedent *actionem recitantes* quasi -entur et deprimantur. 7, 17, 10 (*transl.*) si prima quaeque improbari putas *in recitatione*, -aris et concidis. CLAVD. 28, 220 astu -at . . . Histrum *Stilicho*. FERRAND. epist. 3, 1 (*in imag.*) sententiam . . . viribus evacuatam -vit. *nota*: DIDASC. apost. 64, 4 multi a fide potuissent -ari (debelitari *cod.*; *i. depelli?*). **2** *de rebus*: CIC. Deiot. 7 actio . . . maximae causae -atur loco. Phil. 8, 4 consensus populi Romani . . . -etur necesse est. Marcell. 8 nulla est . . . tanta vis, quae non ferro et viribus -ari frangique possit (phil. frg. V 85 VERG. Aen. 9, 608 QVINT. inst. 6 prooem. 15 IVST. 34, 1, 1. *cf.* LIV. 35, 30, 12 -atis . . . ac prope fractis *Nabidis* viribus). CIC. Tusc. 4, 34 *perturbationes* animos . . . affligunt et -ant metu. epist. 7, 14, 1 sin aestivorum timor te -at (QVINT. inst. 1, 3, 6 quosdam -at *metus*. TAC. ann. 3, 67. PLIN. paneg. 93 -at et frangit). de orat. 1, 24 Drusi . . . tribunatus . . . infringi iam -arique videretur. Att. 5, 4, 1 tua profectio spem meam -at (FRONTO p. 64, 6 N.). epist. 1, 6, 1. HOR. carm. 1, 11, 5 *hiems*, quae nunc oppositis -at pumicibus mare Tyrrhenum (*i. fluctus frangit*). QVINT. inst. 11, 3, 45 *submisso murmure* -atur omnis intentio (*i. relanguescit*). TAC. dial. 39 (*in imag.*) -atur ac frangitur eloquentia. PLIN. epist. 4, 7, 3 recta ingenia -at verecundia (*opp.* confirmat). APVL. apol. 4. 50. VEG. mil. 2, 23 ne intermissa consuetudo et animos militum -ret et corpora (POMER. 1, 13, 2 *deliciae*. 2, 22, 2 ebrietas). COD. Theod. 9, 30, 2 (*a. 364*) ut omnes latronum conatus -ati conquiescant. 12, 1, 142 (= COD. Iust. 10, 32, 45 [*a. 395*]) ne paucorum absentia -et, quod salubriter fuerit constitutum. 13, 1, 20 (*a. 410*). CLAVD. carm. min. 40, 12 spatio -atur amor *amici*.

B *depravare, pessumdare* (*cf. etiam sub II B*): CELS. 2, 7 p. 39, 38 necesse est . . . aliquo morbo etiam -entur (VEG. mil. 2, 3 necesse est aliquantos morbo -ari [*i. inutiles fieri*] atque dimitti). IVLIAN. dig. 30, 84, 4 -atum . . . servum. HIER. hom. Orig. in Ier. 11 p. 839. LEX Burg. lib. const. 18, 1 ut -etur ipsum animal. *al.*

II ***speciatim*:** **A** *clauditatem inferre*: SEN. suas. 7, 3 vives, sed eruentur oculi tibi (*Ciceroni*), vives, sed -buntur pedes. CELS. 2, 4 ex quo casu, quamvis vita redditur, tamen id fere membrum -atur. 4, 29 *coxarum dolor* hominem saepe -at. 7, 2 ne vel distendantur *nervi* vel membrum -ent. GREG. TVR. Mart. 3, 15 corruit collisumque ad lapidem pedem -atus est *Gundulfus*. *in imagine et transl.*: CIC. Mur. 43 terrores et minae *Servi Sulpici* . . . amicorum studia -ant. Cael. 60 haec . . . mentio et vocem meam fletu -vit et mentem dolore impedivit. Rab. Post. 48 me dolor -at intercluditque vocem (*cf.* EPIT. Alex. 112 vis veneni linguam -bat). BELL. Alex. 18, 2 terror . . . membra -at. ARNOB. nat. 7, 30 *vino* nervos omnium -ante virtutum.

B *mutilare, truncare, imminuere*: **1** *de hominibus*: CIC. Caecin. 42 saucii saepe homines cum corpore -antur, animo tamen non cedunt (*i. vulnerantur. cf.* Sest. 79 multis vulneribus acceptis ac -ato corpore et contrucidato. QVINT. decl. 317 p. 247, 1). Catil. 2, 24 illam naufragorum eiectam ac -atam manum (*i. Catilinae copias*). Mur. 79 (*in imag.*) quorum (*Catilinariorum*) . . . audaciam reieci in campo, -vi in foro (80. ARNOB. nat. 5, 6 quibusnam modis posset vel -ari vel comprimi Agdestis *audacia*). Flacc. 73 membra, quae -vit lapidibus, fustibus, ferro (*sequuntur* contudit, confregit, concīdit). LIV. 21, 40, 9 *milites* contusi ac -ati inter saxa rupesque (38, 23, 2). SEN. contr. 1, 7, 7 -at (*de manus praecisione. cf.* CVRT. 4, 3, 5 QVINT. decl. 315 p. 239, 18. 358 p. 390, 27. 372 p. 411, 1). contr. exc. 3, 1 non alam qui propter alimenta -atur (*de excaecato. cf.* 4, 2. *de eluscando*: MARCELL. dig. 20, 1, 27). contr. 10, 4 them. quidam expositos -bat. *al.* VAL. MAX. 1, 6, 2 quos *exercitus* interitus P. et Cn. Scipionum . . . -verat (*i. orbaverat*). SEN. dial. 1, 3, 2. 1, 5, 3 -ari aut configi aut alligari. epist. 101, 12 me -es licet, dum spiritus in corpore fracto et inutili maneat. CARM. epigr. 947, 2 (*Pompeis*) Veneri volo frangere costas fustibus et lumbos -are deae. TAC. ann. 4, 63 *tot* hominum milia *amphitheatri ruina* -ata vel obtrita sunt (PLIN. epist. 8, 17, 5). SVET. Aug. 43 Asprenatem lapsu -atum. FLOR. epit. 3, 17, 3 senatus exilio Metelli, damnatione Rutili -atus (*i. imminutus*). GAIVS inst. 3, 146 qui *gladiatores* occisi aut -ati fuerint (*cf.* LEX Visig. 8, 3, 13 *al.* 8, 4, 19 -atus . . . aut mortuus. *cf. infra l. 40*. COLL. Mos. 12, 7, 7 periit sive -atus est). MEN. dig. 49, 16, 4, 12 qui filium -vit . . . , ut inhabilis militiae sit. VLP. dig. 6, 1, 13 -atum hominem vel verberatum vel vulneratum. 10, 4, 17 -atum . . . vel eluscatum. 13, 7, 24, 3. APVL. apol. 43 *epilepticus* corruat omniaque membra conflictationibus -et. TERT. nat. 2, 9 Aenean . . . lapide -atum. PORPH. Hor. carm. 4, 12, 7/8 stupratam et lingua -atam Filomelam. EPIT. Alex. 27 qui . . . aliqua parte membrorum -ati essent *frigore*. LACT. inst. 5, 20, 6 cur tam crudeliter vexant, cruciant, -ant *nolentes sacrificare*. mort. pers. 36, 6 occidi servos dei vetuit *Maximinus*, -ari iussit. FIRM. math. 3, 4, 5 *Luna* -bit . . . a frigore aut a quadrupede vulneratos. 3, 4, 10 *al.* AMM. 19, 8, 2 pars pleraque militum oppressa vel -ata cessabat. 29, 1, 40 multitudo . . . tormentis et plumbo et verberibus ante -ata. 30, 1, 17. FAV. EVL. p. 19 qui . . . oculos multo lumine caligantes . . . -et. VEG. mil. 3, 11. VVLG. Iudith 15, 4 -bant (ἔκοπτον) omnes, quos invenire potuissent. II Macc. 12, 22 *hostes* gladiorum suorum ictibus -rentur (ἀναπείρεσθαι). AVG. civ. 19, 4 etiamsi *sapiens* excaecetur, obsurdescat, obmutescat, membris -etur, doloribus cruci-etur. virg. 24, 24 quibus ipsum virile membrum -atur, ut generare non possint. GREG. TVR. Franc. 8, 42. LEX Sal. 29, 1 si quis alterum manum vel pedem -verit. *al.* *de bestiis*: VLP. dig. 9, 2, 27, 34 mulum ruptum vel -atum. APVL. carm. frg. 5 (met. 4, 33), 6 *vipereum malum* flamma . . . et ferro singula -at. VVLG. exod. 22, 10 mortuum fuerit aut -atum *iumentum* (συντριβῇ). 22, 14. **2** *translate de rebus*: CIC. dom. 40 praecipitante iam et -ato tribunatu *Clodii*. Vatin. 18 quae leges (*Aelia et Fufia*) saepe numero tribunicios furores -arunt et represserunt. Phil. 12, 7 libertatis recuperandae cupiditatem non imminutam ac -atam putatis (epist. 15, 15, 1 rem publicam. SEN. epist. 48, 9 comminui et -ari generosam indolem *sapientis*). de orat. 3, 192 *versus* -atur, in quacumque est parte titubatum. epist. 2, 5, 2. LIV. 37, 30, 10 -atam *Rhodiorum navem* ea ipsa, quae icta cohaeserat, navis cepit. VAL. MAX. 5, 6, 8 ext. 1 cum ingenti hostium exercitu Attica regio -ata ferro igni⟨que⟩ vastaretur. APVL. apol. 45 spectaculum rotationis *orbis* animum saucium -at (*ad caducitatem*). HIL. in psalm. 63, 11. CYPR. GALL. exod. 313 cortice rupto -at silvas *grando*. VVLG. II Esdr. 4, 10 -ata est (συνετρίβη) fortitudo portantis. AVG. civ. 19, 23 corpus . . . -antibus tormentis semper oppositum est. VAL. CEM. hom. 6, 6.

part. perf. pass. pro adi. **dēbilitātus,** -a, -um. GLOSS. ἐμβρόντητος, ἀνάπηρος, παραλυτικός. παρειμένος. vulneratus. -o ἐξησθενηκότι. -i παρειμένοι. CIC. Catil. 3, 10 Cethegus . . . -us atque abiectus conscientia . . . conticuit (dom. 25 civitatem . . . fractam malis, mutatam [mutam *vulgo*, vastatam *Schöll*] ac -am, abiectam metu). Mur. 82 inermem et -um (*i. auxilio spoliatum*) te (*Catonem*) oppressuros arbitrantur. Flacc. 62 iam fractum prope ac -um Graeciae nomen (*cf.* de orat. 1, 121 Att. 12, 38, 3 epist. 1, 9, 2. 5, 13, 3. parad. 41 animi -i et humilis et fracti. p. red. ad Quir. 19). Tusc. 4, 35 quid . . . est . . . deformius quam aegritudine quis afflictus, -us, iacens (de orat. 2, 195 afflictum -um maerentem *M'. Aquilium*. OV. Pont. 2, 5, 32 cetera [*praeter voluntatem*] materiā -a iacent). epist. 6, 12, 1. ad Q. fr. 2, 4, 1 perturbatus -usque. ad Brut. 1, 9, 2 animo -um (*opp.* fortiores). MART. 1, 46, 2 languet protinus et cessat -a Venus (*i. cupido*). TAC. hist. 3, 64 Vitellium ne prosperis quidem parem, adeo ruentibus -um *esse*. CORP. V 3382, 9 (*Veronae*) Gavius Cornelius . . . omni iniuria -us. *i. vitiatus, depravatus*: CIC. fin. 5, 35 ut nec absit quid *partium corporis* nec aegrum -umve sit. LVCR. 6, 1150 manabat lingua cruore -a malis, motu gravis, aspera tactu. ARNOB. nat. 1, 48 admota partibus -is (*i. aegris*) manu. *i. resolutus, claudus*: APVL. met. 6, 25 crure dextero et ungula sinistra *asinum* -um. *in imagine*: CIC. leg. agr. 2, 91 *maiores* nervis *Capuae* omnibus electis urbem ipsam solutam ac -am reliquerunt. dom. 135 pontifici . . . linguam obmutuisse et manum obtorpuisse et mentem -am metu concidisse. orat. 3. Att. 11, 5, 1 *Atticum* subi⟨ta re quasi⟩ -um. *i. mutilatus, decurtatus*: CIC. fin. 5, 46 quae in membris prava aut -a aut imminuta sint. COMM. instr. 2, 30, 15. CHROMAT. in Matth. 9, 2 orbatos oculis vel corpore -os. LACT. mort. pers. 45, 2 -o agmine (*i. imminuto*). *translate*: CIC. Phil. 9, 1 Ser. Sulpicius . . . subito erep-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tus . . . totam legationem orbam et -am reliquit. IVL. VICT. rhet. 2 p. 374 *controversia* quasi nuda et -a proponitur.

adv. **dēbilitātē**. NON. p. 98 debiliter -e.

syn.: languescere; solvere; contrucidare, frangere, imminuere, obterere. *opp.*: augere, confirmare, confortare.

deriv.: debilitatio.

dēbilo *v.* debilis *p. 107, 47.*

dēbīntus *scribitur* CORP. X 1251 (*Nolae*) *pro* devinctus.

dēbita, dēbitē *v. sub* debeo. *Hofmann.*

dēbitio, -ōnis *f. a* debere. *de condicione eius, qui aliquid debet*: CIC. Planc. 68 dissimilis est pecuniae -o et gratiae (*cf.* GELL. 1, 4, 5 NON. p. 203. SCHOL. Cic. Bob. p. 143, 7 non incuriose adnotemus, quod -em pecuniae dixit). Att. 14, 13, 5 satis . . . torquetur -e dotis (*opp.* de venditione, de emendo). AMBR. Tob. 7, 25 laetatur incremento fenoris, alter cumulo -is (denotionis *codd.*) affligitur. *de condicione eius, qui aliquid facere debet*: ENNOD. epist. 7, 1, 1 p. 172, 3 praeceptis magnitudinis vestrae ministerium -is (denotionis, debutionis *codd.*) exsolvimus, quia fit aequitati proximus, qui iusti viri monitis obsecundat.

***dēbitor**, -ōris *m. a* debere. GLOSS. *ὀφλητής, ὀφειλέτης, χρεώστης*: *in* VVLG. *respondet*: *ὀφείλων, χρεοφειλέτης, ὑποχείριος.* THEOPHIL. inst. Iust. 2, 8, 1 debίτωr. GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357 A *δεβίτωρ: ὁ χρεώστης. δεβήτορα: χρεωφειλέτης.* *legitur inde a* CIC., *persaepe habent* ICTI *et* ECCL., *saepius habent*: CIC. (8^{ies}), LIV. (9^{ies}) SEN. philos. (*saepe*) QVINT. decl. (*saepe*). *singulis locis habent*: HOR. sat. 1, 3, 86 MANIL. SEN. rhet. COLVM. QVINT. inst. TAC. ann. 6, 17 IVV. FLOR.; *binis*: CAES. (civ. 3, 1, 3. 3, 20, 1) VAL. MAX.; *ternis*: MART. SVET.; *quattuor*: OV. *deest ex. gr.*: VARRONI CATVLL. LVCR. SALL. NEP. VERG. TIB. PROP. PERS. LVCAN. PETRON. PLIN. nat. VAL. FL. STAT. SIL. [*val.* dător, *it. vet.* devetore, *francog. vet.* detre, *hisp.* deudor. *M.-L.*]

1 *de actione reddendi*: **a** *proprie de eo, qui pecuniam sim. debet* (*cf.* MOD. dig. 50, 16, 108 -r intellegitur is, a quo invito exigi pecunia non potest). CIC. Flacc. 48 fecit eadem omnia, quae nostri -es solent. Sest. 94 bona creditorum civium Romanorum cum -bus Graecis divisisse. Pis. 86 creditorem -bus suis addixisti. Phil. 11, 14 quem ultae videntur furiae -um. off. 2, 78 pecunias creditas -bus condonandas putant. 2, 84 ut locupletes suum perdant, -es lucrentur alienum. Att. 7, 18, 4 viaticum se neget habere idemque -bus suis denuntiarit, ut eodem fenore uterentur. epist. 9, 16, 7 haec levior est plaga ab amico quam a -e. CAES. civ. 3, 1, 3 hoc ad -um tuendam existimationem esse aptissimum. 3, 20, 1 praetor causa -um suscepta (VAL. MAX. 9, 7, 4). HOR. sat. 1, 3, 86 fugis ut Rusonem -r aeris (*cf.* PORPH. *ad l.* MANIL. 5, 320 defuerit . . . bonis sector; poenamque lucretur noxius et patriam fraudarit -r aeris. VEREC. in cant. 2, 9). LIV. 2, 27, 8 cum in ius duci -em vidissent. 2, 27, 9 metus . . . et periculum . . . in creditores a -bus verterant. *et saepius.* VAL. MAX. 4, 8, 3 neque de sorte . . . -um suorum neque de usura appellari. SEN. amic. p. 28 -bus illorum instemus, creditoribus respondeamus, inimicis resistamus. benef. 1, 1, 2 in patrimonium et vitam -is inquirimus. 5, 8, 1 -r non est sine creditore. 5, 21, 3 quomodo fenerator quosdam -es non appellat. 6, 19, 5 si quis patriae meae pecuniam credat, non dicam me illius -em. epist. 19, 11 leve aes alienum -em facit, grave inimicum. COLVM. 3, 3, 9 ut fenerator cum -e. MART. 3, 31, 3 servit dominae numerosus -r arcae. 5, 42, 3 -r usuram pariter sortemque negabit. QVINT. inst. 3, 6, 84 in XII tabulis -is corpus inter creditores dividi licuit. decl. 273 p. 117, 10 adversus sponsorem sit actio quae adversus -em. 311 p. 223, 11 alia nobis ratio cum -bus, alia cum ingenuis. TAC. ann. 6, 17 si -r populo in duplum praediis cavisset. PLIN. epist. 10, 17, 3 rei publicae . . . impendia reditus -es excutio. FLOR. epit. 1, 26, 8 plerosque -um liberaverat *Manlius* (AMPEL. 27, 4). IVV. 16, 40 -r . . . sumptos pergit non reddere nummos. SVET. Iul. 42 -es creditoribus satis facerent. Aug. 32 aerarii -um. *saepe apud* ICTOS, *ex. gr.*: IVLIAN. dig. 2, 14, 55 -r fructuarius. 10, 2, 51, 1 -r hereditarius (GAIVS inst. 2, 35 -es hereditarii lucrum faciunt. PAVL. dig. 5, 3, 14 -r hereditarius intellegitur is, qui servo hereditario promisit vel qui ante aditam hereditatem damnum dedit. *in imag. cf. 114, 23*). 46, 1, 16, 4 licet minus proprie debere dicantur naturales -es, per abusionem intellegi possunt -es et qui ab his pecuniam recipiunt, debitum sibi recepisse. GAIVS inst. 2, 60. 4, 182 utrum ex delicto aliquis an ex contractu -r sit. SCAEV. dig. 20, 4, 21, 1 idem -r conductor horreorum Caesaris fuit. 32, 41, 11 fideicommissi -r. PAPIN. dig. 36, 1, 54, 1 -r libertatis et hereditatis idem esse. VLP. dig. 12, 6, 30 qui invicem creditor idemque -r est. 32, 11, 19 -r . . . fideicommissarius. 47, 10, 15, 33 si quis non -em quasi -em appellaverit. PAVL. dig. 12, 6, 10 in diem -r adeo -r est, ut ante diem solutum repetere non possit. 49, 14, 21 fisci -r. GELL. 20, 1, 41 si perfidia -um sine gravi poena eluderet. TERT. orat. 7 quod . . . servus a domino liberatus non perinde parcit -i . . . , eo competit, quod remittere nos quoque profitemur -bus nostris *in oratione dominica.* adv. Marc. 4, 33 secundum servi illius exemplum, qui ab actu summotus dominicos -es . . . relevat. IVST. 12, 11, 2 nec a -bus magis quam creditoribus gratius excepta. SPART. Hadr. 7, 6 pecuniam . . . privatis -bus . . . remisit. AMBR. paenit. 2, 9, 81 homo pecuniam pro pecunia reposcit, quae non semper -i praesto est. VVLG. Ezech. 18, 7 pignus -i reddiderit. Luc. 7, 41 duo -es erant cuidam feneratori. OPTAT. 3, 4 p. 82, 3 -um chirographa amiserant vires. AMM. 25, 3, 15 quam *vitam* reposcenti naturae ut -r bonae fidei redditurus. 27, 7, 8. 28, 4, 25 -em voluntarium includit ut proprium. AVG. epist. 96, 2 propter immensum cumulum fiscalium -um. quaest. hept. 5, 41 non intret pignerator in domum, ne fiat perturbatio -i. OROS. hist. 4, 16, 19 miles in castris non nisi aut puer aut servus aut sceleratus aut -r. CASSIOD. var. 3, 8, 1 instanter quaerere, ne -em neglectus debeat ingravare. *in imagine*: OV. am. 1, 10, 46 omnia conductor solvit: mercede soluta non manet officio -r ille tuo. PLIN. paneg. 43 liberalitatem iucundiorem -r gratus, clariorem ingratus facit. LACT. epit. 32, 5 solverent votum *amici* . . . ne apud inferos velut -r teneretur. LAMPR. Alex. 46, 3 cur nihil petis? an me tibi vis fieri -em? PS. HIL. libell. 9 det pauperi, ut deum feneretur; deum computet -em (*cf.* TYCON. 3 p. 23, 17 cuius *debiti* -e deo securus fuit *Abraham.* AVG. serm. ed. Mai 19, 2 non factus *dominus* -r ex mutuo nostro, sed ex promisso suo. LEO M. serm. 87, 4 non dubitet de receptione, cui Christus -r est. VEREC. in cant. 2, 40 quia bonus est *deus*, omnium -r est, etiam malorum). AMBR. epist. 41, 7 fuimus ante sub feneratore duro, qui nisi morte -is expleri ac satiari nequiret. VVLG. Matth. 6, 12 sicut et nos dimittimus -bus nostris (*cf. p. 113, 80*). AVG. c. Iul. op. imperf. 6, 21 parentum reatu etiam posteros . . . quamvis mitiore nexu, tamen hereditarios -es fieri. DRAC. laud. dei 1, 401 accipit et fenus (*Adam, ut videtur*), cum non sit -r ullus. 3, 55 creditor extorquet sub vomere fenus arator, usura praestatur edax, centesima grandis redditur, utque placet vota credentis avari, -r exoptat millesima reddere lucra.

b *translate de eo, qui aliquid alicui reddere debet; plerumque de rebus incorporeis*: SEN. contr. 1, 1, 11 fassus huius se spectaculi -em. SEN. benef. 4, 11, 3 -es nobis deos delegat *ignotus naufragus* precaturque, illi pro se gratiam referant. 4, 40, 5 qui festinat . . . reddere, non habet animum grati hominis sed -is. 5, 20, 5 nullum in hoc habeo huius officii -em (ALC. AVIT. epist. 31 p. 62, 7). QVINT. decl. 367 p. 402, 18 hoc est praemium intueri -em populum. PLIN. epist. 3, 2, 6 habebis ipsum gratissimum -em. TERT. bapt. 12 ipse dominus nullius paenitentiae -r tinctus est (paenit. 7 si secundae quis paenitentiae -r fuerit). monog. 7 sacerdotes sumus a Christo vocati, monogamiae -es. orat. 7 *v. p. 113, 78.* 25 -es trium, patris et filii et spiritus sancti. patient. 4 non de hominibus modo servitute subnexis vel quolibet alio iure -bus obsequii . . . oboedientiam exprimimus. 15 quantum patientiae licet, ut deum habeat -em. CHALC. comm. 254 ut hymnum . . . compleam, ne promissi -r et voti reus vitam prius finiam (*alluditur Platonis Phaedo 61 A μὴ ἀπιέναι πρὶν ἀφοσιώσασθαι*). AMBR. exc. Sat. 1, 48 metueret tanti nominis (*Christi, ut videtur*) -r navigare. AVG. in psalm. 83, 16 indulgentiam donavit *deus*, coronam reddet; donator est indulgentiae, -r coronae. virg. 14, 14 praecepto . . . quisquis non obtemperat, reus est et -r poenae (GREG. M. moral. 4, 72). PROSP. epist. 1, 5 ut . . . alii sine baptismo inter *mortis* perpetuae transeant -es (resp. ad Vinc. 1 *Christus* liber a mortis debito et solus absque peccato pro peccatoribus et -bus mortis est mortuus. *cf. infra l. 67.* SACR. Leon. p. 311 debitum mortis antiquae . . . exsolvens pro -bus *Christus.* GREG. M. moral. 17, 46). LEO M. serm. 67, 5 sicut deus iustificationis est auctor, ita homo devotionis est -r. EVGRAPH. Ter. Andr. 39 -em . . . servum ad domini officia fecit. CASSIOD. var. 8, 8, 1 -r fit alieni arbitrii. *in imagine*: ALC. AVIT. epist. 79 p. 93, 23 -r semper animus cultum merae devotionis offerat. *accedit dativus* (*cf. p. 115, 3*): ITALA Luc. 13, 4 (Ps. Cypr. ad Novat. 15) putatis, quia -es (*ὀφειλέται*) fuerunt morti (m. *om. gr. et* VVLG.) super omnes homines, qui habitabant in Hierusalem? VVLG. Rom. 1, 14 Graecis ac barbaris, sapientibus et insipientibus -r sum (*ὀφειλέτης*). 8, 12 -es sumus non carni. PRISCILL. tract. 3, 69 inter utrosque utrisque -r sum, ut et illum . . . legam et deo credam. AVG. bon. viduit. 1, 1 ne . . . petitioni tuae . . . diutius essem -r promissionis meae (cur. mort. 1, 1 diu sanctitati tuae . . . rescriptorum -r fui). *accedit infinitivus*: THEOD. MOPS. in Ephes. 2, 11 non solum pro communibus, sed pro suis propriis -es erant id facere. *fere i. q. peccator*: AVG. quaest. Simpl. 1, 2, 16 a quibus exigendum et quibus donandum sit, superbe iudicant -es. serm. ed. Mai 120, 3 omnes rei, omnes filii irae, omnes ex Adam nascimur -es. PROSP. resp. ad Vinc. 1 *cf. supra l. 51.* *latiore sensu de eo, qui aliquid alicui acceptum refert*: OV. trist. 1, 5, 10 perpetuus . . . animae -r huius ero. Pont. 4, 1, 2 accipe, Pompei, deductum carmen ab illo, -r est vitae qui tibi, Sexte, suae. 4, 8, 6 ut iam nil praestes, animi sum factus amici -r. SEN. benef. 6, 19, 5 istius muneris, quod universis datur, -em me nego. MART. 9, 42, 8 felix tunc ego -rque voti . . . ducam iuvencum. TERT. adv. Hermog. 9 ut -em se alienae substantiae ostenderet *deus*, et quidem non bonae. PRISCILL. tract. 10, 125 divinae . . . naturae . . . , cuius similiter -r et imagini testis est. SYMM. epist. 1, 20, 2 cui eveniet aut tam felix discipulus aut tam memor -r? AMBR. obit. Theod. 22 quia quod habes, a domino est, -em te semper esse cognosce. SCHOL. Cic. Bob. p. 144 ut offerens coronam civicam -em ⟨se⟩ beneficii constituat. AVG. serm. ed. Mai 47, 1 martyres nobis reddidistis -es. LEO M. serm. 63, 5 nemo est, qui non sit christianae -r disciplinae. SIDON. epist. 3, 5, 1

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

honori vestro hic ... cumulus accrescit, quod duo efficimur -es. ALC. AVIT. epist. 48 p. 77, 20 qui vobis licet satis sit -r per honorem, plus tamen incepit debere per subolem. *accedit dativus*: AVG. epist. 110, 4 cui benevolentiae -r sum. *ibid.* nec in eo sum tibi -r, ut *eqs.* GREG. M. moral. 4, 72 ut dum doloris sui animus sine dolore reminiscitur et -em se medico verius intellegat.

2 *i. q. obligatus, de eo qui debet facere aliquid* (*cf. infra l. 39*): VVLG. Is. 58, 3 omnes -es (ὑποχειρίους) vestros repetitis. Gal. 5, 3 -r (ὀφειλέτης ... ποιῆσαι) est ... legis faciendae. HIL. Macc. 331 totus cum sit tibi (*deo*) -r orbis. PELAG. in Rom. 4 p. 663B -is ... est facere quae iubentur. AVG. serm. ed. Mai 119, 19 ne ... sermo ... fastidium ingerat in alium diem ... tenete me -em. ORIG. in Matth. 18, 17 dicebant -em esse eum qui per aurum templi iuraverit (*syn.* in nulla re obnoxium esse).

synonyma et iuxta posita: discipulus, fraudator, obnoxius, possessor, reus. noxius. *opposita*: amicus, auctor, conductor, creditor, donator, fenerator, inimicus, locuples, pignerator, sector.

f. **dēbitrīx,** -īcis. *adiect. v. l. 35. 36. 38; n. plur.* debitricia *l. 46.* 1 *de statu eius, quae aliquid alicui debet*: AFRIC. dig. 16, 1, 17 pr. quamvis creditor existimaverit mulierem -em mariti fuisse. 24, 3, 33 adeundo hereditatem -is. PAPIN. dig. 16, 1, 27, 2 uxor -em suam viro delegavit. VLP. dig. 16, 1, 8, 2 quasi -x delegetur *mulier.* PAVL. dig. 16, 1, 24 pr. 49, 14, 47 pr. Moschis quaedam fisci -x ex conductione vectigalis. NOVELL. Theod. 2, 11, 1 eius *matris* bona, si -x extiterit, filiis teneantur obnoxia (*syn.* obligatae personae). ACT. Petr. 30 ego hanc pecuniam accepi a -e Christi, do enim illam servis Christi. *latiore sensu*: HIER. epist. 120, 1 si plus habes, quam tibi ad victum ... necessarium est, illud eroga, et in illo -em esse te noveris. *in imagine*: TERT. scorp. 8 talia ... praecepta ... -em martyrii fidem ostendunt. AVG. c. Faust. 22, 49 ideo ... cum sorore pacta erat, cui facta -x eam tralegaret ad debitorem suum (*i. virum*). 2 *de statu eius, quae aliquid commisit*: TERT. anim. 35 si omnium facinorum -x anima est, quis erit inimicus et adversarius eius? PACIAN. epist. 2, 8 p. 42 humilitas ... illa -x, illa peccatrix. SACR. Leon. p. 312 -i suae ... naturae redderetur obnoxius *inimicus humanae substantiae.* PS. FVLG. RVSP. serm. 5 ut ipse *Christus* portaret catenam, qui -em non habuit conscientiam.
3 *de statu eius, quae obligata est alicui vel alicui rei*: AVG. serm. 156, 6 -x ... est non carni, ut secundum carnem vivat *anima.* ALC. AVIT. hom. 6 p. 111, 11 ecclesia, quae misit aliis formam institutionis, multipliciter est -x ostendendae alacritatis. GREG. M. epist. 4, 1 hoc fraternitas tua cum summa debet consideratione pensare, quia post deum valde est -x eis, qui *eqs.* *nota*: SERV. georg. 2, 439 arva videre non rastris hominum non ulli obnoxia curae: non -ia. *Mertel.*

dēbitus, dēbitum *v. sub* debeo.

dēblatero, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* blaterare. PAVL. FEST. p. 72 -are est stulte loqui, nam Graeci βλάκας stultos appellant. NON. p. 96 -are obloqui, confingere. GLOSS. -are male loqui. PLAVT. Aul. 268 -isti iam vicinis omnibus *seq. acc. c. inf.* LVCIL. 1063 -ant. GELL. 1, 2, 6 iuvenes ... theorematis tantum nugalibus et puerilium isagogarum commentationibus -antes. 9, 15, 10 -atis versuum multis milibus. 13, 8, 2 quae libri tantum aut magistri ... -verint. SIDON. epist. 1, 8, 1 tu istaec mihi ... -as? 7, 3, 2. [*conicitur* FVLG. myth. 1 p. 10, 16 *ubi* deverbas *trad.*]

dēbra(c)chiolo, -āre [*a* de *et* brac(c)hiolum. *Th.*]. *i. q. de brachiolis phlebotomare*: PELAGON. 291 -andus est et potiandus *equus.* VEG. mulom. 2, 136.

dēbrio, -āvī, -ātus, -āre [*a* de *et* ebriare. *Th.*]. *i. q. valde ebrium facere*: ANTH. 297 -atus (*syn.* multo mero subactus). SCHOL. Hor. carm. 3, 19, 18 insanire: -ari. 4, 11, 3 tardius -atur, qui prandet apio coronatus. FVLG. myth. 3, 8 p. 72, 15 aet. mund. p. 149, 12. 156, 6. 171, 21 AVG. serm. ed. Mai 169, 5 DIOSC. 4, 74 CASSIOD. in psalm. 35, 9. 64, 11 (*syn.* inebriare). IOS. c. Ap. 2, 54. PRIMAS. in apoc. p. 888A (*in imag.*) gentes erroribus -atae. p. 899B *bestiam* sanguinibus -atam. GREG. M. moral. 14, 61 de opprobrio alienae vitae se -ant *maligni.* 16, 80. 20, 4. 25, 37 in Ezech. 1, 6, 4. 1, 10, 7.

dēbuccellātus, -a, -um [*a* de *et* buccellatum. *Th.*]. *i. q. buccellato tinctus*: PLIN. VAL. 1, 6 penicillos -os, quos conficis ita *eqs.*

dēbūcino, -āre *a* de *et* bucinare. *i. q. quasi bucina canendo pervulgare*: TERT. virg. vel. 13 praecipit nihil -emus eorum, quae ... merebuntur (*ex* ITALA Matth. 6, 2 [cod. k bucinare]; VVLG. noli tuba canere ante te, μὴ σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου).

dēbullio, -īre *a* de *et* bullire. *i. q. ebullire, abundare*: RVFIN. Orig. in exod. 4, 1 in secunda *plaga* cum ranae -unt.

dēcachinno, -āre *a* de *et* cachinnare. GLOSS. -antem deridentem. TERT. nat. 1, 19 quo facilius rideatis et resolutius -etis. apol. 47 -amur.

decac(h)ordus, -a, -um, δεκάχορδος. PSALT. Rom. 32, 2 in psalterio -o (decem chordarum VVLG.). PSALT. Rom. *et* VVLG. psalm. 91, 4 psallere in -o psalterio (143, 9 HIER. epist. 53, 8, 17. FVLG. myth. 1, 15 p. 25, 5 lex divina -um dicit psalterium. PAVL. NOL. carm. 21, 274 ut -a sonant pulsis -a nervis. SEDVL. op. pasch. 5, 1 AVG. c. Faust. 15, 4. *cf.* HIL. in psalm. 143, 20 in -o igitur psalterio, id est vel quod decem chordarum illud psalterium sit vel quod, *sequuntur aliae interpretationes.* AVG. in psalm. 91, 5 -um psalterium significat decem praecepta legis. *cf. l. 9sq. 65*). FVLG. myth. 1, 15 p. 25, 4 cum -a Apollo pingitur cithara (PAVL. NOL. carm. 21, 334 -am citharam. OP. imperf. in Matth. 42 p. 870 -a cithara dicitur homo). *subst.* **decachordus** *m. et* **decachordum** (*sc. psalterium*) *n.*: HIER. tract. in psalm. I p. 121, 2 in -o psallimus domino. EVCHER. form. 9 p. 56, 24 -um praecepta decem vel geminati quinque sensus hominis exterioris cum interiore. PROSP. in psalm. 143, 9 in -o, id est in decem praeceptis legis. CASSIOD. art. 5 p. 1209A in ipsa quoque religione permixta est *musica* ut decalogi -us.

dēcacūminātio, -ōnis *f. a* decacuminare. *i. q. cacuminum recisio*: PLIN. nat. 17, 236 -o ... piceae, cedri, cupressi (*ibid.* detracto cacumine ... intereunt).

dēcacūmino, -āre [*a* de *et* cacumen. *Th.*]. *i. q. cacumina (arborum) recidere*: COLVM. 4, 7, 3 -are conveniet. 5, 6, 12 *ulmus* -anda est iuxta ramulum, qui videbitur esse nitidissimus (*ibid.* putare). 5, 7, 1.

decada *v.* decas.

decadarchus, -ī *m.*, δεκάδαρχος. *i. q. decanus*: AVG. quaest. hept. 4, 1 decadarchos (decatonarchos, decartos, decarchos, decarcos *codd.*) *appellavit Moyses constituendos* super denos, ab ipsis numeris quibus praeessent cognominatos. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 5, 8 -os quidem vicis, hecatontarchos autem civitatibus apponens. 6, 23.

dēcado *v.* 1. decido.

[**decadus**] ἀποκατασχεθῆναι GLOSS. II 37, 50.

(**decagēsimus**). PS. AMBR. serm. 15, 2 si quis modo adderet decimam septimanam, non eam vocaremus -am, sed octogesimam, servato numeri ordine.

dēcalautico, -āre [*a* de *et* calautica. *Th.*]. *i. q. pecuniam in calauticam suppeditare* (*Marx*): LVCIL. 683 sperans *uxor* me ... -are. *cf.* NON. p. 97 GLOSS. V 640, 25.

dēcalcātor *v.* decalicator.

dēcalcio, -ātus, -āre *a* de *et* calciare. *i. q. calceos detrahere*: GLOSS. II 466, 55 ὑπολύω -o. AVG. c. Faust. 32, 10 -ati (discalciati *SG*) illius (*ibid.* calciamento pedis unius exuatur).

dēcalco *v.* decalico.

ἐκθερμαίνω **dēcalefacio** GLOSS. *a* de *et* calefacere.

ἐκθερμαίνομαι **dēcalēsco** GLOSS. *a* de *et* calescere.

dēcalicātor (decalciator *b*, decalcitator *cett.*) albator. GLOSS. II 576, 50. *a* decalicare.

dēcalico, -ātus, -āre *a* de *et* 2. calcare, calicare. PAVL. FEST. p. 75 -atum calce litum. GLOSS. -o κονιῶ. decaligo decalcare. decalco: GLOSS. -o dealbo, decaligo. -are dealbare. -atis de calce albatis.

*decalogus,** -ī *m.*, ἡ δεκάλογος. GLOSS. -um *et* -i: decem verba legis. *cf.* III 515, 33 decalogia decem verba. *i. q. decem praecepta legis divinae, saepe apud* ECCL., *ex. gr.*: TERT. anim. 37 ut decem menses -o magis inaugurent hominem, ut tanto temporis numero nascamur, quanto disciplinae numero renascimur. MAR. VICTORIN. in Gal. 5, 6 quae praecepta sunt in -o. HIL. in Matth. 27, 3 *syn.* decem verba legis. POTAM. epist. ad Athan. p. 1418C. GAVDENT. serm. 3 filium dei in -o legis acceptum. PRISCILL. tract. 6 p. 78, 12 -i ... lege (*cf.* DIDASC. apost. 1, 30 -um legis. AVG. doctr. christ. 2, 16, 26 serm. 9, 6 *al.* PETR. CHRYS. serm. 105 p. 494B). HIER. in Ezech. 24, 15 p. 280 -um scriptum in membranulis circumdare capiti suo. tract. in psalm. I p. 127, 12 quattuor euangelia in -o computantur. *al.* DIDASC. apost. 3, 33 lex ... est, quae locutus est dominus deus ... id est -us et iudicia. AVG. civ. 15, 20 quoniam ergo lex denario numero praedicatur unde est memorabilis ille -us, profecto numerus undenarius, quoniam transgreditur denarium, transgressionem legis ... significat. serm. 9, 7 *al. saepe.* APRING. in apoc. 21, 16 *sq.* CASSIOD. in psalm. 14 concl. hic est caelestis ille -us, hoc decem chordarum spirituale psalterium *eqs.* (*cf. supra l. 4*). ISID. alleg. 229 decem verborum -i praedicamentis. *L.*

dēcalvātio, -ōnis *f. a* decalvare. *i. q. actus decalvandi, calvitium*: ITALA deut. 14, 1 (Lugd.) non facietis -em (φαλάκρωμα, VVLG. calvitium) in medio oculorum vestrorum. Is. 22, 12 (Hier. epist. 122, 1. 147, 3) vocavit dominus ... ad planctum et -em et accinctionem ciliciorum (ξύρησιν, VVLG. calvitium). Am. 8, 10 (Weing., Gild. Brit. 53 chron. III p. 57, 23) iniciam ... in omne caput -em (φαλάκρωμα, VVLG. calvitium). VITA Fulg. 21 nec illa -o viris sanctissimis turpitudinem attulit.

dēcalvātor, -ōris *m. a* decalvare. *is qui calvat*: ISID. diff. 1, 130 calvus est natura, calvatus manu. inde et decalvatus dicimus valide manu -r.

dēcalvo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* calvus. *i. q. depilare, calvum reddere*: GLOSS. -o ξυρῶ, φαλακροῦμαι. ITALA lev. 13, 33 (Lugd.) et -bitur *corium*, fractura autem ⟨non⟩ -bitur (ξυρηθήσεται, VVLG. radetur homo). 13, 34 (Lugd.) non effusa est fractura in corio, posteaquam -atus est (VVLG. *aliter*). 14, 8. 9 (Lugd.) -bitur omne capillum suum ... -bit omnem capillum suum (ξυρηθήσεται, VVLG. radet). iud. 16, 17 (Lugd.) si -atus fuero (ξυρήσομαι, VVLG. si rasum fuerit caput

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

meum). I Cor. 11, 5 (codd. d e g) -ata sit (τῇ ἐξυρημένῃ, VVLG. -etur). 11, 6 (codd. d e g *et* VVLG.) turpe est mulieri tonderi aut -ari. II Macc. 7, 4 (Ambros.) cutes eius -ari (περισκυθίσαντας, VVLG. cute capitis abstracta). HIER. adv. Iovin. 1, 23 -atum quendam Nazareum. in Ezech. 29, 17 p. 352 lapides quibus raduntur humeri et -atur caput. epist. 66, 8 sin adamaveris captivam mulierem, id est sapientiam saecularem...-a eam. VVLG. I par. 19, 4 pueros David -vit et rasit. II Esdr. 13, 25. Is. 3, 17 verticem (ISID. alleg. 81). Ezech. 29, 18 omne caput -atum et omnis humerus depilatus est. Mich. 1, 16 -are et tondere super filios. RVFIN. Orig. in lev. 7, 6 -ari mulierem (ISID. in deut. 18, 2). PS. RVFIN. in psalm. 41, 1 rei solebant ibi (*sc. in calvariis*) -ari et decapitari. AVG. serm. dub. 364, 5 Samson -atus est. LEX Visig. 3, 4, 17 *ancilla* -ata domino reformetur. 5, 4, 11 *servus* -atus turpiter. VITA Fulg. 21 deformiter -atos. FVLG. RVSP. serm. 6, 9 detrahebatur cutis a capite et coronae parabantur ad caput. beati perrexerunt -ati, redeunt coronati (*lusus verborum inesse videtur*). ISID. diff. 1, 130 *v. p. 116, 76.* PASS. Crispin. 1 ablatis crinibus -etur. *bestias*: VEG. mulom. 2, 48, 3 locum quem curare volueris inducto psilothro -as. *Gudeman.*

decameter, -ī, δεκάμετρος. MAR. VICTORIN. gramm. VI 53, 24 ut etiamsi decem pedum fuerint *versus*, non -i appellentur, sed pentametri, quinque scilicet dipodiis computatis. 54, 1 usque ad periodum -um.

decamyrum, -ī *n.*, δεκάμυρον. *genus unguenti*: MARCELL. med. 35, 24 -i calefactorii confectio.

1. decānia, -ae *f.* [a decanus. *Th.*]. *i. q. decuria*: CASSIAN. inst. 4, 10 quibus (*vestimentis*) vicaria praepositus unusquisque suae -ae subministrat. 4, 17 BENED. reg. 21, 4. LEX Visig. 9, 2, 4 decanus relinquens -am suam. [*hisp.* degaña. *M.-L.*]

2. decānia, -ōrum *n.* [a decem *derivatum esse videtur. Th.*]. *t. t. astronomiae*: MANIL. 4, 298 quam partem Danaae dixere -a (decanica *al.*) gentes: a numero nomen positum est *eqs.*

decānicum, -ī *n.* [a decanus, decania. *Th.*]. *locus, ubi decaniae (monachorum) habitant*: COD. Theod. 16, 5, 30 pr. (*a. 396* = COD. Iust. 1, 5, 3) *haereticis* omnia loca ... *adimenda esse* sive sub ecclesiarum nomine teneantur sive quae diaconica appellantur vel etiam -a. NOVELL. Iust. 79, 3 executores ... retrudantur in locis, quae -a nuncupantur, poenas competentes passuri.

dēcano, -ere *a* de *et* canere, *cf.* decantare. *i. q. cantando laudare*: PROB. cath. gramm. IV 42, 23 (= SACERD. gramm. VI 495, 6) Cererem -amus.

deriv.: decantio. *L.*

dēcantātio, -ōnis *f. a* decantare. **1** ***proprie:*** *i. q. cantatio, cantus*: PSALT. Rom. 70, 6 in te -o mea semper (ὕμνησις, VVLG. cantatio). CASSIAN. conl. 1, 17, 2 -o crebra psalmorum (GREG. TVR. vit. patr. 1, 4. 5, 2. NICET. p. 68, 15 psalmorum et hymnorum. CASSIOD. rhet. 16 p. 50 in psalmodiae -e). inst. 2, 11, 2 modum -is excedere. PS. FVLG. serm. 68 aporiati dulcissimis -bus laborem faciebant. CASSIOD. in psalm. 118, 164 Ambrosii hymnus in sextae horae -e testatur. ISID. praef. test. 19 exodus continet...gloriae -em. **2** ***translate,*** *vi primitiva vocis evanida*: **a** *i. q. garrulitas*: HIER. epist. 106, 49 pro exercitatione ἀδολεσχίαν, id est -em quandam et meditationem septuaginta transtulerunt. **b** *i. q. crebra vel continua repetitio*: GLOSS. V 466, 15 monitio eruditio seu -o. *huc pertinet*: AVELL. p. 460, 7 ut sit unde numinum solemnia celebrantur quae nisi criminum -bus non coluntur.

dēcantio, -ōnis *f. a* decanere. CAEL. AVR. chron. 1, 5, 175 utuntur etiam -bus (*sic recte, ut videtur, ed. pr.*) tibiarum varia modulatione.

***dēcanto,** -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* cantare. PRISC. gramm. II 438, 12 servat 'a' (*sc. in compositis*) canto, -o. *inde a* CIC.

I ***transitive:*** **A** *proprie*: **1** *generatim de canendo*: HOR. carm. 1, 33, 3 neu miserabiles -es elegos, cur tibi iunior ... praeniteat. SVET. Nero 38 halosin Ilii. SACERD. gramm. VI 489, 9 hymnos, id est laudes, dis immortalibus -bant (COMM. apol. 978. PAVL. NOL. epist. 15, 4 quem hymnum non solo ore vocali, sed et tacito corde -at). HIER. epist. 43, 3, 2 psalmi dulcius -buntur (vita Pauli 16 psalmos de christiana traditione. *al.* CASSIAN. inst. 2, 11, 2. VRAN. epist. 3 p. 861[A] domino. GREG. M. in euang. 15, 5 BENED. reg. 9 *al.*). HIER. in Ezech. 10, 33 p. 404 ut replicent ea *carmina* et -ent et dulci sono se decipient. adv. Rufin. 1, 32 illud de ascensione montis dominici iugiter -antes. RVFIN. Orig. in iud. 6, 1 canticum (Orig. in cant. prol. p. 77[C] VEREC. in cant. 3, 1. 8, 1 *saepe*). ORIENT. carm. app. 4, 33 amen minaci -antes carmine. ITIN. Anton. Plac. rec. A 21 psalterium. PASS. Rogat. 2 triumphum Christi oris sui bucinā...in populum -at (*i. clara voce canebat*). VEN. FORT. vita Radeg. 4, 13 de cursu vero -ando (*i. de psalmis concinendis*) ... ut deo redderet debitum se subducebat convivio (22, 53 iugiter cursum -ans peragebat vigilias). **2** *speciatim*: **a** *i. q. clara voce vocare*: LVCAN. 5, 394 non admissae dirimit suffragia plebis -atque tribus (*i. tribus in suffragia vocat magistratus*). NEMES. cyn. 96 docilis -et Oreadas Echo (*i. iterum iterumque advocet*). *huc etiam referri potest*: GLOSS. V 242, 7 subhastatus an titulatus an venalis. ideo de hastario fundi aliqui comparantur, id est qui iam fisco fuerant subhastati sive titulati. dicendum et pluraliter(?) subhastatae tam quam plurimae possessiones (*Goetz*, passiones *trad.*) statutae sub hasta fisci, hoc est -atae (*de praedicatione praeconis*). **b** *i. q. incantare*: SEN. Oed. 562 carmenque magicum volvit et rabido minax -at ore quidquid aut placat ... aut cogit umbras. APVL. met. 3, 18 -atis spirantibus fibris litat. 3, 22 nullo -atus carmine. 5, 13 his verbis et amplexibus mollibus -atus maritus. CAEL. AVR. chron. 5, 1, 23 scribens quendam fistulatorem loca dolentia -asse. *huc pertinet part. perf. adi.*: PAVL. PETRIC. Mart. 5, 103 mea memorem medicati infusio suci et -ati benedictio fecit olivi. **c** *de instrumentis canendi*: OP. imperf. in Matth. 51 p. 927 tubicen...bellicos cantus in tuba -ans. PS. AVG. serm. 52, 1 velut ductilis tuba laudes domini dulciter -ret.

B *translate*: **1** *in malam partem i. q. trita, vulgata semper repetere, iterare, recitare ad nauseam, deblaterare*: CIC. de orat. 2, 75 qui mihi pervulgata praecepta -at. 2, 140 eas *causas* ... oratores percursas animo et prope dicam -atas habere debeant. rep. 2, 55 neque ego haec...tam vetera vobis et tam obsoleta -o. fin. 4, 10 isdem de rebus semper quasi dictata -are. Att. 13, 34 -ata erat fabula (*proverbialiter*. SEN. epist. 24, 6 -atae ... in omnibus scholis fabulae istae sunt). HOR. epist. 1, 1, 64 nenia ... Curiis et -ata Camillis. PLIN. nat. 24, 5 statim compositiones et mixturae inexplicabiles -antur. QVINT. inst. 12, 8, 3 cum multa ... quae neque ad iudicem neque ad litigatorem pertineant, -verunt. GELL. praef. 15 non esse haec neque in scholis -ata neque in commentariis protrita. FIRM. err. 12, 9 illic amores deorum vilis turba -et. math. 3, 5, 33 laudes deorum cum iactantiae ostentatione -ent. HIER. adv. Rufin. 1, 17 quasi non cirratorum turba Milesiarum in scholis figmenta -et. RVFIN. hist. 9, 7, 1 quando pueris scholaris meditatio de Pilato et Iesu haberi ... iussa est et confictis referta blasphemiis per totam diem -ari? symb. 9 nota sunt omnibus et in euangeliis -ata (*sed potest ad 2 b referri*). MACR. sat. 5, 2, 5 talia pueris -ata praetereo. 7, 15, 14 rem consensu generis humani -atam et creditam. DRAC. laud. dei 1, 258 varias -at garrula voces... ales. *cf. l. 77.* *nota part. perf. adiect. vice i. q. notissimus, pervolgatus*: PANEG. 12, 17 Pirothoi fidem praedicet et -atum omnibus scaenis Phocaei iuvenis (*sc. Pyladis*) laudet officium. MART. CAP. 5, 436 invita compellor scholarum iuvenilium monitus et exilia -atae artis praecepta memorare. **2** *in bonam partem*: **a** *saepius recitare*: CIC. div. 1, 105 solus *Appius Claudius augur* multorum annorum memoria non -andi augurii, sed divinandi tenuit disciplinam. DON. de com. 2, 4 res gestae a civibus palam cum eorum saepe qui gesserant nomine -bantur (*potest ad I A trahi*). SCHOL. Hor. epist. 1, 16, 25 si quis ... laudes Augusti ... tibi -et ... addit ergo Augusti laudes, quas populus solitus erat -are (HIER. in Is. 26, 5 p. 347 laudes deo. VVLG. sap. 18, 9 patrum ... laudes). AMBR. in psalm. 45, 15 illud quod hodie in psalmi responsorio -atum est. CASSIAN. conl. 10, 10, 15 incessabili eius exercitatione formatus etiam per soporem eum *versiculum* -are consuescas. CASSIOD. var. 9, 21, 3 sicut musicus consonantibus choris efficit dulcissimum melos, ita dispositis congruenter accentibus metrum novit -are grammaticus. **b** *fere i. q. laudare, carmine celebrare, sim.*: AMM. 17, 4, 5 Gallus poeta quem flens Vergilius carmine leni -at. HIER. epist. 60, 19 illum nostra pagella -at. VVLG. sap. 10, 20 -verunt, domine, nomen sanctum tuum. AVELL. p. 460, 5 *verecundia* non per coercitionem, sed potius per quandam laetitiam et celebritatem numinum -ata est. PETR. CHRYS. serm. 60 p. 368[B] quem propheta cooperatorem patris et filii -at. SIDON. epist. 9, 15, 1 quod et ipse -es, mittam ab exemplo. BEDA gramm. VII 252, 23 poeta, ut gloriam ... trinitatis clara voce -ret. **c** *fere i. inculcare*: HIL. in psalm. 91, 2 nulla hic (*sc. in psalmo*) diei septimi requies, nullum humanorum operum otium -atur. PS. AMBR. laps. virg. 7, 29 quo *hymno* ... observantiam ... -res. *cf. l. 78.*

II ***intransitive:*** **A** *proprie, i. q. canere, cantare, ψάλλειν*: ITALA psalm. 21, 23 (Barnab. 6) -bo tibi in ecclesia sanctorum (ψαλῶ, LXX ὑμνήσω σε, VVLG. laudabo te). VIR. ill. 34, 3 -andi ius tibicinibus adimere. HYG. fab. 194 p. 124 eique (*Arioni*) dixit (*Apollo*), ut ornatu suo et corona -ret ... petit ab eis (*nautis*), ut ante -ret. HIER. in Is. 65, 13 p. 785 de quibus et alio loco psalmista -at. VVLG. deut. 31, 19 docete filios Israel, ut memoriter teneant et ore -ent. CASSIAN. inst. 2, 11, 2 -andi modum numerumque considerans (*saepe in eodem capite*). VRAN. epist. 4 p. 862[A] paravi lucernam Christo meo, domino -vi. PS. VICT. VIT. pass. 11 una voce ... domino -antes. VEN. FORT. vita Marcell. 8, 28 *clericus* iussus est ... mellita teneritudine -are. ISID. epist. 6, 4 nituntur reprehendere quod in professione sanctae fidei deo corde et ore -ent. *seq.* quod (*pro acc. c. inf.*): HIER. in Is. 38, 10 p. 471 de quibus (*portis mortis*) quod liberatus sit, psalmista -at. *nota i. q. canere desinere*: CIC. Tusc. 3, 53 sed iam -verant fortasse.

B *translate*: **1** *i. q. pervulgare*: FIRM. err. 6, 7 cinaedum enim eum fuisse ... Graecorum gymnasiis -atur. **2** *i. q. inculcare*: COD. Theod. 2, 30, 2 (*a. 422*) praeiudicium possessioni invito ... domino imponi non posse et iuris et legum auctoritatibus -atur (= COD. Iust. 8, 15 (16), 8).

decanummus, -ī *m. a* δέκα *et* nummus. *i. nummus quidam minutus. v. Hultsch, PW. IV 2413 s. v.* δεκανούμμιον. GROM. p. 359, 27 -os vel pentanummos. *Gudeman.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

×decānus, -ī *m.* [*a* decem. *Th.*]. *graecis litteris* δεχάνους *v. infra l. 24.* GLOSS. δέκαρχος. -i a decim nominantur. -orum, qui per X nummos (numeros?) auguriantur. GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357^A -οἱ ἀρχὴ δέκα ὀνομάτων, κολεγεάτοι συνηγμένοι (*cf. infra l. 34*). [*it.* decano, *francog.* doyen. *M.-L.*]

qui denis praepositus est, imprimis de militibus (*cf. Fiebiger, PW. IV 2245*): VEG. mil. 2, 8 erant -i, denis militibus praepositi, qui nunc caput contubernii vocantur (2, 13). HIER. in Is. 3, 3 p. 49 -os dicimus, qui decem praesunt hominibus. VVLG. exod. 18, 21 constitue ... -os (δεκαδάρχους). 18, 25 deut. 1, 15. SCHOL. Ter. p. 130, 14 centuria maior habebat C centenarios et M -os *eqs.* INSCR. graec. Rom. Cagnat I 1251 (*in Aegypto*). LEX Visig. 9, 2, 1. 3 ipse ... postmodum centenarius nullo modo praeponatur, sed sit sicut unus ex -is. 9, 2, 4. 5. ISID. orig. 9, 3, 31 -i *dicti* ab eo quod militibus decem praeferuntur. *in classi*: INSCR. graec. Rom. Cagnat I 1046 (*Alexandriae*) ⟨δε⟩κανῶν τῶν ἐν στόλῳ πραιτορίῳ. *de monachis*: HIER. epist. 22, 35, 1 divisi sunt *coenobitae* per decurias ... ita ut novem hominibus decimus praesit ... (2) exceptis his quos -os diximus. 22, 35, 6. AVG. mor. eccl. 1, 31, 67 quos -os vocant, eo quod sint denis praepositi. BENED. reg. 21 *al.* ISID. reg. mon. 13, 1. *t. t. astrologiae* (*cf. Boll, PW. suppl. I 338*): FIRM. math. 2, 4 (de -is), 1 singula signa in tres partes dividuntur, singulae autem partes habent singulos -os, ut sint in singulis signis terni -i *eqs.* 4, 22, 2. TAB. devot. Audollent 270, 25 εγω ενιμ σουμ μαγνους δεχανους δει μαγνι δει. MART. CAP. 2, 200. CASSIOD. var. 3, 51, 7 metae secundum zodiacos -os ternas obtinent summitates. *officiales aulici* (*cf. Seeck, PW. IV 2245*): AMBR. epist. 20, 4 quod ... de palatio -os misissent. COD. Theod. 6, 33, 1 (*a. 416*) qui ex corpore -orum ad primum militiae gradum pervenerint. MVTIAN. Chrysost. hom. 13, 4 si ... omnes qui circa imperatorem sunt in aula regali et alii valde infimi et qui locum qui dicitur -orum obtinent. COD. Iust. 12, 26 de -is. 12, 59 (60), 10, 5. CORIPP. Iust. 3, 160 turba -orum. *cf.* LYD. mens. 1, 24 δεκανοὶ οἱ ῥαβδοῦχοι. *i. q. libitinarius*: COD. Iust. 1, 2, 4. 9 pr. sub praetextu -orum seu collegiatorum (*cf.* 11, 18 *et supra l. 4*). NOVELL. Iust. 43 pr. 59, 2.

deriv.: decania (-ae *et* -orum), decanicum.

κεφαλῆς ἀποτομὴ **dēcapitātio** decollatio GLOSS. II 348, 33. *a* decapitare.

dēcapito, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* caput. GLOSS. decollat -at: PS. RVFIN. in psalm. 41, 1 rei ibi (*in calvaria*) solebant decalvari et -ari. MARCELL. chron. II p. 101, 12 VITAE patr. 5, 7, 12.

decapolis, *acc.* -im *f.*, δεκάπολις. GLOSS. -is decem civitates. -im decem civitates in una provincia. EVCHER. instr. 2 p. 152, 10 -is regio est habens civitates decem.

decaprōtī, -ōrum *m.*, δεκάπρωτοι. *i. q. decem primi, munus municipale*: VLP. dig. 50, 4, 3, 10. CHAR. dig. 50, 4, 18, 26 -i et icosaproti tributa exigentes corporale ministerium gerunt. *cf. Brandis, PW. IV 2417.*

decaprōtia, -ae *f.* [*δεκαπρωτεία, *cf.* decaproti. *Th.*]. *i. q. decemprimatus*: AFRIC. dig. 50, 4, 18, 26 mixta munera -ae et icosaprotiae. COD. Iust. 10, 42 (41), 8 nec ... -ae munera corporalia sunt, sed tantum patrimonii esse non ambigitur.

decargyrus (-a, -um) [*δεκάργυρος. *Th.*]. *de nummo argenteo minuto*: COD. Theod. 9, 23, 2 (*a. 395*) nullus igitur -um nummum alio audeat commutare (*syn.* maiorina, *opp.* centionalis). *Seeck, PW. IV 2246.*

dēcarmino, -ātus, -āre *a* de *et* 1. carminare. *i. q. poeticum verborum ordinem solvere*: CASSIOD. in psalm. 130, 4 hic ordo nobis verborum faciendus est, ut versus huius -ata contextio ipsa se magis exponere videatur.

×dēcarno, -āre [*a* de *et* caro. *Th.*]. *i. q. carnem excrescentem resecare*: CHIRON 81 *terrigium* (*i. pterygium*) scalpello -bis. 95. 476. 574 *et saepius.* VEG. mulom. 2, 27, 2 *al.* APIC. 7, 295.

dēcarpo *v.* decerpo. *L.*

×decas, -adis *f.*, δεκάς. decada, -ae: IREN. 5, 30, 1 PRISCILL. tract. 6, 106 HIER. in Zach. 1, 1 p. 786 in Ezech. 12, 41 p. 499. 500. 501 RVFIN. Orig. in num. 5, 2 (*bis*). *in acc. plur.* -adas *incertum, utra forma sit statuenda, ex. gr.*: PS. TERT. haer. 5 p. 222 PS. ORIG. tract. 18 p. 196, 11 PS. AMBR. act. Seb. 42 HIER. in Ezech. 9, 29 p. 341. 350 AVG. serm. ed. Mai 99, 2 LIB. pontif. 19 p. 59, 3 *saepe* CASSIOD. in psalm. praef. 9^B inst. div. 4.

1 *generatim i. q. denarius numerus,* δεκάς (*cf. etiam Droysen, PW. IV 2422*), *mystico sensu saepe subeunte*: RVFIN. Orig. in gen. 16, 6 -em perfectionis numerum. MACR. somn. 1, 6, 76 -s qui et ipse perfectissimus numerus est. PS. TERT. haer. 4 hanc esse Aeonum triacontada quae sit in Pleromate ex ogdoade et -e ac duodecade. 5. IREN. 1, 1, 3 tripartite divisum in octonationem et -a et duodecada. 1, 18, 1 -is commemorantem (*graecissat interpres*). *ibid.* in manibus quidem per digitos -em baiulare. 1, 18, 3 defigurabant secundum eos -em. 5, 30, 1 pro sex -is unam -em volentes esse (*nota utramque formam iuxta positam*). PS. ORIG. tract. 18 p. 196, 11 sex hecatontadas, sex -as et sex monadas. PRISCILL. tract. 6, 106 cum -a saeculi vincitur, dominicae -ae mandata reparantur. AMBR. Abr. 2, 9, 65 -s ex isto numero assurgit ... tetras ... decimam implet, -s numerum omnem complectitur. in psalm. 118 serm. 5, 11 monas et -s duo festi dies. PS. AMBR. concord. p. 1013^B hos praetermisit, ut numerus tesserae -is aequaretur. HIER. in Is. 23, 15 p. 328 septuagesimus numerus qui ... de septem conficitur -bus. tract. in psalm. 80 p. 70, 8 in Zach. 1, 1 p. 786. 1, 5 p. 816 (*bis*) in vicesimo qui ex duabus -bus efficitur in Amos. 2, 5 p. 283^A *saepe sim.* in Ezech. 9, 29 p. 341. 350. 12, 41 p. 499 de duali duarum -arum numero. p. 500. 501. RVFIN. Orig. in gen. 16, 6 venerabilis est -s. Orig. in num. 5, 2 -ae enim quinquaginta faciunt quingentos. AVG. serm. ed. Mai 99, 2 per septimanas et -as septimanarius numerus nostrae salutis continet sacramentum. MART. CAP. 2, 103 quos per novenariam regulam distribuens (*sc. numeros MCCXVIII*) minuensque per monades -bus subrogatas in tertium numerum ... restinxit. 2, 106. 7, 734 (*bis*). 735. 738. 742 (*v. totum locum*). 745 (*bis*). 746 fines ergo vel limites mihi (*sc. Arithmeticae*) monas -s hecatontas et mille. 7, 762. 793 LIB. pontif. 19 p. 59, 3 charta -as CL. *persaepe sim.* PETR. CHRYS. serm. 11 p. 221^A. APRING. in apoc. 21, 17 centum -bus decem collecta. *nota i. q. decennium*: AVSON. 258, 10 implet fatalem -em sibi Vespasianus. 2 *speciatim de operibus in decenos libros distributis*: PS. (?) AMBR. act. Seb. 12, 42 (*saec. IV.*) si recenseas -as stylo Livii digestas (GELAS. Avell. p. 457, 6 Livius in secunda -e). CASSIOD. in psalm. praef. 1^B uno codice tam diffusa complectens quae ille (*sc. Augustinus*) in -as quindecim mirabiliter explicavit. inst. div. 4 ex quibus libris duas -as ... collegi (ISID. epist. 3, 1 ut mihi -em sextam S. Augustini transmitteres).

decaschēmatistus, -a, -um, *δεκασχηματιστος. DIOM. gramm. I 496, 31 et nominatur -us versus qui constat quattuordecim syllabis, ut est una species decem figurarum. SACERD. gramm. VI 504, 3 -i dactylici fiunt modis decem. 504, 24 -i spondeadei.

decasēmus, -a, -um, δεκάσημος. *quod ex decem moris constat*: MAR. VICTORIN. gramm. VI 49, 14 incipiunt autem et porriguntur tempora in pentasyllabis a quinque usque ad decem, id est a pentasema ad -um χρονικῇ παραυξήσει.

decastȳlos, δεκάστυλος. *i. q. decem columnas habens*: VITR. 3, 2, 8 hypaethros vero decastylos est in pronao et postico.

decasyllabus, -a, -um, δεκασύλλαβος. *i. decem syllabas habens*: MAR. VICTORIN. gramm. VI 126, 18 -um Alcaicum. 143, 21 ex trimetro iambico Archilochio iambicus pede minor, quem etiam -on vocant, figuratus est ab Alcaeo, unde et Alcaicus dicitur.

decata, -ae *f.*, δεκάτη. *i. q. decima*: CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 188 omnes sacerdotes Iudaeorum qui -as accipiunt (τὴν δεκάτην).

dēcaudo *v.* decodo. [*Gudeman.*

dēcaulēsco, -ere [*a* de *et* caulis. *Th.*]. *i. q. caulem emittere*: PLIN. nat. 19, 122 raphanus utique iucundior detractis foliis, antequam -at.

dece *v.* decem.

×dēcēdo, -ssī, -ere *a* de *et* cedere. VARRO ling. 6, 38 praeverbiis mutatis additis atque commutatis aliud atque aliud fit, ut enim ... incessit et excessit, sic successit et -ssit *eqs.* décessit: CORP. III 6759 (*saec. II*) CARM. epigr. 86, 3. *notatur* dec(essit): CORP. III 8800 INSCR. christ. Rossi I p. 12 (*a. 273*). *inf. perf.* decesse: TER. Haut. 32 [CIC. epist. 7, 1, 2 *cod. M*]. *part. perf.* decessus: RVT. NAM. 1, 313 *v. p. 122, 34* CARM. epigr. 1583, 15 *v. 123, 52.* *raro i. q. de superiore loco cedere, descendere* (*cf. p. 122, 31 sqq. et* LVCR. 6, 736 *p. 122, 18.* HIRT. Gall. 8, 9, 2 *p. 121, 22.* HOR. ars 378 *p. 121, 36* [SEN. nat. 3, 25, 6 *pars codd.*] HIL. in Matth. 17, 7. 20, 12. 25, 5), *plerumque i. q. cedere.* GLOSS. -it et discedit ἀποχωρεῖ, ἀναχωρεῖ, ὑποχωρεῖ, ὑφέλκει. -ens discedens. geuuitendi (*anglosax.*). *legitur inde a* PLAVTO; *deest* TIB. OV. LVCAN. PERS. MART. IVV. [*dub.* CIC. Att. 2, 12, 3 *cod. M*, desederit *vulg.*]

I *i. q.* ***cedere,*** *locum dare, signum venerationis (vel timoris); cf.* GLOSS. IV 50, 37 decessere: locum dare. **A** *proprie de hominibus*: *absol. et alicui* (*cf.* ARVS. gramm. VII 466, 23. *passive*: CIC. Cato 63 haec ... ipsa sunt honorabilia ... salutari, appeti, -i, assurgi *eqs.*): PLAVT. Amph. 987 ni -at mihi *populus*. Bacch. 107 huic nescio cui, turbare qui huc it, -amus. Merc. 117 currenti properanti (TER. Haut. 32 servo currenti in via decesse populum). CATVLL. 64, 268 sanctis coepit -ere divis *Thessala pubes*. CAES. Gall. 6, 13, 7 his (ab his β) omnes -unt, aditum eorum sermonemque defugiunt. HOR. epist. 2, 2, 213 (*in imag.*) vivere si recte nescis, -e peritis. FRONTO p. 53, 13 N. quam ob rem facilius precariis -imus, quam violentis deterremur. APVL. met. 11, 6 tibi ... -ent populi. 11, 12 divinitus -ente populo. *nota*: APVL. met. 2, 5 ceteros omnes sermoni (sermones *trad.*) secreto -ere praecipit. *accedit ablat.*: PLAVT. Amph. 990 via -ere et concedere (SVET. Tib. 31 *consulibus* et assurgere et -ere via. Nero 4 ARNOB. nat. 7, 13). STAT. Theb. 2, 61 trepidusque *Sopor* assurgit honori numinis *Mercuri* et recto -it limite caeli. TAC. ann. 3, 31 quod sibi inter spectacula gladiatorum loco non -isset. HIL. in Matth. 20, 12 occupato loco (*in cena, alludit* VVLG. Luc. 14, 9 da huic locum. *cf.* APVL. met. 1, 23 iubet uxorem -ere utque in eius locum assidam iubet). *adde*: PLIN. epist. 3, 18, 10 (*in imag.*) quo *die* austeris illis severisque dulcia haec blandaque vel iusta possessione -ant. de: PLAVT. Amph. 984 concedite atque abscedite omnes, de via -ite (*opp.* obviam obsistere). Curc. 281 abite et de via -ite (sec- *codd.*). Trin. 481 -am ego illi de via, de semita, de honore populi. CIC.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Cluent. 163 sic hominem (*sc. coponem de via Latina*) accipiemus, ut moleste ferat se de via -isse (*sensu ambiguo*). rep. 1, 67.

B *translate*: VARIVS carm. frg. 4 nec *canis* serae meminit -ere nocti (= VERG. ecl. 8, 88 nec *bucula* serae meminit -ere nocti. *cf.* georg. 3, 467 serae solam -ere nocti. AMBR. hex. 5, 24, 84 quas *aves* vesper nocti cogit -ere). VERG. georg. 4, 23 calori. APVL. met. 8, 11 ubi sol tandem nocti -ssit. 9, 26 suadebat maritum temperius quieti -ere. SYMM. epist. 2, 6, 2 aestas prope -ssit autumno. SIDON. epist. 2, 2, 1 ver -it aestati. *i. q. inferiorem esse*: HOR. carm. 2, 6, 15 ubi non Hymetto mella -unt. IVST. 6, 3, 8 ne a rebus gestis eius et gloriae splendore -ret. *cf. p. 120, 69.*

II *i. q.* ***abscedere, abire, separari***: **A** *proprie*: **1** *de hominibus*: **a** *generatim*: *absolute*: LVCIL. 1230 iactare indu foro se omnes, -ere nusquam. CIC. div. in Caec. 29 cum tu -res. Verr. 3, 188 in Sicilia sit an iam -erit. *al.* CASS. Cic. epist. 12, 13, 3 qui spem saepe transitionis praebendo neque unquam non -endo *eqs.* CAES. Gall. 1, 44, 11 qui nisi -at atque exercitum deducat ex his regionibus. 1, 44, 13 VERG. Aen. 6, 508 PROP. 2, 18, 9. *accedit unde*: *ablat.*: CATO agr. 149, 1 prato sicco -at *redemptor pabuli*, ut pirus florere coeperit *eqs.* 149, 2 cetero pabulo kal. Mart. -ito. 150, 1 kal. Iun. emptor fructu -at. CIC. Catil. 4, 21 Italiā. Lig. 2 provincia. Att. 2, 15, 3 Roma. HIRT. Gall. 8, 9, 2 loco superiore. BELL. Alex. 34, 2 Armenia Cappadociaque (35, 1. 2). 35, 2 eo quoque regno. 70, 7 Ponto. SALL. Iug. 20, 1 legati Africa -ssere (23, 1). 28, 2 Italia. 35, 9. 38, 9. NEP. Ham. 1, 5 Sicilia. VERG. Aen. 4, 306 mea terra. 5, 551 longo circo. 11, 325 solo nostro. HOR. carm. 3, 1, 39 neque -it aerata triremi ... Cura. LIV. 2, 26, 4 ni -atur Vulsco agro. 3, 28, 10 iubet ... oppido Corbione -i. 34, 47, 5 pugna (DICT. 2, 38 bello. 4, 6 proelio). 38, 37, 11 praesidio. 40, 58, 1 via (CVRT. 5, 13, 23 militari via. QVINT. inst. 4, 5, 3 [*in imag.*] via dicendi non -ere. SVET. Iul. 31. *cf.* PLIN. epist. 1, 2, 4 paulum itinere -ere. *aliter v. p. 120, 73*). VELL. 1, 1, 4 patria. APVL. met. 4, 22 mensa. VIR. ill. 7, 19 turba (LIV. 1, 48, 6 facessere ex tanto tumultu). *et saepe. nota in imag.*: SIL. 17, 609 -esque prius regnis, *Iuppiter*, quam *eqs.* (STAT. Theb. 1, 317 regno). TAC. ann. 12, 46 obsidio. GELL. 10, 15, 22 flamonio. TERT. anim. 53 opere. VIR. ill. 18, 7 imperio. *de re personata*: HOR. ars 378 poema ... si paullum summo -ssit, vergit ad imum. *praep.* ab: CIC. Scaur. 39 praesertim cum frater meus nuper ab his (*Sardis*) -erit. epist. 3, 10, 3 a me invitissimo. COD. Iust. 4, 20, 19, 3 a iudice.
de: CIC. Q. Rosc. 36 de fundo. div. in Caec. 29 de Sicilia. Verr. 2, 72 de sua provincia (3, 48 *al.*). 3, 43 aliquem de suis bonis omnibus. -ere. epist. 7, 1, 2 de scaena (*in imag.*; *opp.* in scaenam redire). 13, 56, 2 de hypothecis. CAES. Gall. 1, 31, 10 *al.* NEP. Att. 10, 2 (*in imag.*) de foro. LIV. 29, 20, 5 de provincia. *et saepius.* PAVL. FEST. p. 159 (*in imag.*) ⟨demens⟩ *dicitur*, quod de sua mente -erit et ⟨amens⟩ quod a mente abierit. APVL. met. 6, 3 de istis aedibus. TERT. pudic. 7 (*in imag.*) paulisper de gradu isto. HIL. in Matth. 25, 5 de tecti sui sublimitate. 25, 6 -isse de lacte (*i. depulsum esse*).
de re personata: PETR. CHRYS. serm. 106 p. 497B ut *ficus* (*i. synagoga*) redeat ad fructum, quae tanto et pretioso ubere -ssit de fructu.
ex: CIC. Quinct. 16 ex Gallia Romam. Verr. 4, 100 ex eorum agris (Font. 13). Phil. 2, 12 ex Syria. *al.* Att. 5, 21, 10 equites ex Cypro -ere (6, 1, 6. 6, 2, 9). 12, 16 e conspectu tuo (*opp.* accedere. NEP. Timol. 1, 6 ex ingratorum hominum conspectu morte -ere). epist. 2, 11, 2 in Cariam ex nostra provincia. LIV. 9, 45, 3 ex Samnio. *al.* 36, 23, 10 ex stationibus (44, 33, 11 ex matutina statione). GELL. 9, 15, 1 -ere ex urbis aestu volentes Neapolim concesseramus. APVL. met. 10, 20 e triclinio domini. HIL. in psalm. 1, 9 ex ea *via* (*syn.* abscedere, *opp.* consistere). *adverb.*: CIC. de orat. 3, 75 inde (LIV. 9, 43, 1 *al.*). Verr. 6, 7 illinc. SEN. dial. 10, 13, 8 (*in imag.*) ut illo revertar, unde -ssi (*cf.* APVL. met. 10, 33 rursus unde -ssi, revertor ad fabulam). *nota dat.* (*cf. p. 122, 44*): CIC. Att. 1, 6, 2 pater nobis -ssit (*dub., an pertineat ad p. 123, 22*). PANEG. 12, 32 ut et limiti manus suspecta -ret et militi auxiliator accederet. *additur quo*: CIC. Verr. 3, 65 Romam (4, 96 SALL. Iug. 36, 4 *al.*). 6, 40 ex provincia ad iudicium. BELL. Alex. 77, 2 in Italiam. LIV. 23, 6, 2 in Africam. TAC. ann. 12, 35 in iuga montium. GELL. 13, 11, 5 Nicopolim Roma. *al.* POMPON. Atell. 130 -o cacatum. APVL. met. 5, 5 ad somnum. **b** *speciatim*: **α** *de magistratu, qui munere functus est* (*saepe i. q.* '*Romam redire*'): RHET. Her. 4, 46, 59 melior imperator novus, qui accipit exercitum, quam ille, qui -it. CIC. *orationem habuit*, cum quaestor Lilybaeo -ret (ARVS. gramm. VII 469, 1. *cf.* CIC. div. in Caec. 2 cum quaestor in Sicilia fuissem ... itaque ex ea provincia -issem, ut *eqs.* Planc. 65). Verr. 2, 52 ex Asia. 3, 12 *Verres* plenus -erat. Cael. 73 -ssit illinc Pompei iudicio probatissimus. Pis. 91 *al.* Tim. 2 Romam ex legatione. de orat. 2, 2 *patruus noster* cum Antonio in Ciliciam profectus una -erat. Brut. 1 e Cilicia. Att. 3, 22, 1 posse nos una -ere. 5, 16, 4 (*opp.* in provinciam suam accedere). 5, 17, 5 si cito -erimus. 5, 21, 3 *al.* 6, 3, 9 ut mecum -ret (*fere i. q. rediret.* 14, 1, 3 mecum in Italiam). epist. 1, 9, 25 sunt qui putant posse te non -ere, quod sine lege curiata tibi succedatur. 2, 11, 1 ad constitutam diem. 12, 30, 7 *al.* CAEL. Cic. epist. 8, 8, 4 ut eum -ere post kal. Mart. placeret. LIV. 8, 13, 9 Romam ad ... triumphum (9, 16, 11 *al.*). SVET. Iul. 8 -ens ergo ante tempus ... adiit. 18 *al.* COD. Iust. 9, 27, 5 pr. cum ipse ... administratione -erit. 12, 28 (29), 3 ex aula nostra -entes. **β** *de militibus, i. q. deserere*: CIC. Cato 73 vetat Pythagoras iniussu imperatoris, id est dei, de praesidio et statione vitae -ere. POLLIO Cic. epist. 10, 32, 5 si quos equites -entes nactus sum, supplicio affeci. LIV. 5, 6, 14 fustuarium meretur, qui signa relinquit aut praesidio -it (24, 37, 9. *aliter p. 121, 29*). TAC. ann. 1, 38 si quis agmine -isset, pro desertore fore. 11, 18 agmine. ALF. dig. 5, 1, 76 legionem eandem haberi, ex qua multi -issent, quorum in locum alii subiecti essent (*fort. pertinet ad p. 123, 17*).

2 *de bestiis*: VERG. georg. 1, 381 e pastu -ens agmine magno corvorum ... exercitus. 2, 206 non ullo ex aequore cernes plura domum tardis -ere plaustra iuvencis. 4, 186 e pastu tandem -ere campis *apes*. STAT. Theb. 5, 12 rauca Paraetonio -unt agmina *gruum* Nilo.

3 *de rebus*: **a** *corporeis* (*cf. l. 11*): LVCR. 1, 320 quae corpora (*i. atomi*) -ant in tempore quoque (1, 680 nil referret enim quaedam -ere [descendere *codd.*], abire atque alia attribui. 2, 72. *cf.* ALF. dig. 5, 1, 76 quod ... hae *particulae minimae* cotidie ex nostro corpore -rent aliaeque extrinsecus in earum locum accederent). LVCR. 4, 1042. 6, 736 in campos albas -ere (*coni.* descendere) ningues ... subigit ... sol. PLIN. nat. 35, 102 ut -ente superiore (*sc. tabula coloris*) inferior succederet. PLIN. epist. 4, 30, 5 prout illatus *spiritus* occurrit aut -it expulsus. TERT. anim. 51 (*opp.* subsidere). resurr. 15 p. 44, 13 (*ibid.* decurrere). *c. abl.*: CAES. civ. 3, 112, 3 naves ... paulum suo cursu -erunt. SIL. 6, 513 ripa coepit -ere puppis. SER. SAMM. 959 quod si luxa suo -unt membra tenore. ab: PLIN. nat. 17, 17 ne cortex a ligno -at alterutri. *de aestu maris*: LIV. 26, 45, 7 si nuntiatum est aestum -ere. PLIN. nat. 2, 219 crescente aestu ..., -ente.
de inundatione: LIV. 30, 28, 11 -isse inde (*ex circo*) aquam. PLIN. nat. 9, 175 -entibus fluviis. 9, 177. 179. 18, 168. 31, 109 (*opp.* accedente). SVLP. SEV. chron. 1, 3, 3 ratus aquas -ere. ASSVMPT. Moys. 10, 6 mare usque ad abyssum -et (*syn.* deficere, exarescere). *de sideribus, die, nocte sim.*: VERG. ecl. 2, 67 sol crescentes -ens duplicat umbras (georg. 1, 450 emenso cum iam -it Olympo = HOMER. 108. LACT. inst. 2, 5, 23 solis lumine -ente. 6, 2, 8 cum sol -erit). 8, 14 frigida vi caelo noctis -erat umbra (*cf.* RVT. NAM. 1, 313 -ssis ... umbris). georg. 1, 222 Cnosiaque ardentis -at stella coronae. 4, 466 te veniente die, te -ente canebat (AVIEN. Arat. 1328. 1650 DRAC. Romul. 8, 415). HOR. epist. 1, 6, 3 solem et stellas et -entia certis tempora momentis. PLIN. nat. 18, 223 sidus vehemens Orionis. AVIEN. Arat. 1352 -entis postrema crepuscula noctis. GREG. M. moral. praef. 13 nocturnum ... spatium, dum -entium succedentiumque stellarum cursibus illustratur. *adde*: GELL. 3, 1, 1 hieme iam -ente. COD. Iust. 11, 32 (31), 2 (*Caracalla*) tantum iam temporis ex contractu -isse. *aliter* GELL. 20, 8, 7 *v. p. 124, 13.* **b** *incorporeis, in imagine* (*praecipue affectus et morbi, saepe additur dat. personae. de tempore v. l. 37. 41*): TER. Hec. 505 -et iam ira haec (SEN. dial. 3, 8, 6. CVRT. 8, 2, 1 ira mente -erat). CIC. Att. 7, 2, 2 quartanam ... -isse (LVCR. 2, 34 nec calidae citius -unt corpore febres. NEP. Att. 22, 3 febris. CELS. 3, 3 p. 77 aliae *febres* cum -unt, sudorem movent. 3, 4 p. 81. 3, 5 p. 84 cum vero febris instat, incipiat, augeatur, consistat, -at, deinde in decessione consistat aut finiatur. *al.*). SALL. Iug. 41, 3 ubi illa formido mentibus -ssit. 88, 1 invidia -erat (IVST. praef. 6). LYDIA 23 calor infuso -it frigore mortis. HOR. sat. 2, 4, 53 -et odor. carm. 2, 9, 11 amores. epist. 2, 2, 157 cui rem di donarent, illi -ere pravam stultitiam. LIV. 2, 31, 7 de ... eventu nec patribus nec plebi cura -erat (9, 29, 1. 33, 31, 11). 23, 26, 8 animis pavor. 28, 41, 9 nobis prius -at timor quam ultro aliis inferatur. CELS. 4, 8 *dolor* modo -it, modo revertitur (FRONTO p. 81, 3 N. de pede dolor -ssit). SEN. benef. 6, 7, 3 odium. COLVM. 6, 8, 1 pituita. QVINT. decl. 306 p. 203, 25 nec -it suprema vita, sed corruit (*i. celeriter aufugit*). TAC. ann. 15, 16 -erat certamen virtutis et ambitio gloriae. 15, 44 non ... -bat infamia, quin iussum incendium crederetur. 15, 20 quo *consilio* ... nobis opinio -at, qualis quisque habeatur, alibi quam in civium iudicio esse. PORPH. Hor. carm. 2, 11, 5 fugit ... iuventas: id est -it et remanet a nobis. AVSON. 182, 3 luctus. *adde*: HIL. trin. 4, 4 perfectionis suae (*dei*) in portionem alteram -ente substantia. 6, 22 sermo ... ex his, in quae ... proruperat, in reddendae ... rationis ministerium -at. AVG. epist. 166, 13 illud, quod canitur, -entibus ac succedentibus sonis ... currat et transeat.

B *translate*: **1** *de hominibus*: **a** *i. q. ab eo, quod iustum, rectum, propositum est, deflectere* (*cf. p. 121, 30*):
c. praep. de: CATO orig. 84 *eo* anno Carthaginienses sextum de foedere -ssere. CIC. S. Rosc. 73 de meo iure (off. 2, 64. Att. 16, 2, 1 quantum de iure nostro -erimus. BRVT. et CASS. Cic. epist. 11, 3, 3). Verr. 1, 28 de officio ac dignitate (LIV. 8, 25, 12). 3, 155 de suo more. 3, 179 si ne minimum quidem de meo curriculo vitae, quod mihi semper propositum fuit, -ero. Cael. 38 se nulla cupiditate inductum de via -isse (GELL. 1, 3, 15 *syn.* declinare, degredi). Balb. 11 qui de civitate -ere quam de sententia maluit (Mur. 63 fin. 4, 52 Att. 7, 3, 6. epist. 3, 8, 9 de hac quoque sententia bima [*i. ut per biennium in provincia essem*]. FRONTO p. 121, 16 N.). Att. 2, 1, 6 de optima illa mea ratione. AVR. Fronto p. 26, 23 N. at ego, quamquam superatus, tamen nihil de mea prothymia -ero aut defecero. VLP. dig. 42, 4, 5, 2 de possessione (42, 5, 9, 6 *al.*). TERT. apol. 2, 11 de confessione -ere (*i. revocare.* HIL. in Matth. 30, 3 c. Const. 2). ab: CIC. Flacc. 27 cum quidem

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

senatus nihil a superioribus . . . decretis -erit. CENS. 17, 3 a vero. CELS. dig. 31, 22 et ab hoc (*sc. parte pretii*) -isse testatorem. VLP. dig. 38, 2, 8, 3 HIL. in Matth. 17, 6 a fide. COD. Iust. 2, 3, 29 pr. a scriptura (*opp.* scripturam tenere). ENNOD. epist. 1, 13 p. 24, 2 -entem a desideriis amicum. *c. ablat.*: LIV. 3, 33, 10 [ex] (*del. Madv.*) iure suo (5, 46, 3). 27, 10, 1 officio (36, 22, 2. MIN. FEL. 15, 1 officio iudicis religiosi). 31, 5, 7 fide (34, 11, 7. 43, 7, 9. 45, 19, 8). 37, 54, 9 instituto vestro (37, 54, 13). SEN. contr. 1 praef. 23 recta via. TAC. ann. 14, 49 sententia. VLP. dig. 34, 4, 5, 1 possessione (*al.*). PRVD. c. Symm. 2, 312 solitis.

b *i. q. vita -ere, mori*, GLOSS. τελευτῶ. -it ἀποθνήσκει, τελευτᾷ. -ssit ἐτελεύτησεν, obiit, esse desinuit. *cf.* IV 51, 6 decidentibus morientibus an ramis...caden⟨tibu⟩s (*confundi videntur* decedere *et* decidere). ISID. diff. 1, 155 -ere per mortem *dicimus*. *cf.* PROSP. in psalm. 109, 7 nascuntur homines, vivunt atque moriuntur rursusque morientibus alii oriuntur, succedunt, accedunt, -unt. *sim.* TERT. resurr. 13 p. 42, 8 *de phoenice*. *absolute* (*saepe additur* morbo *sim.*): CIC. Att. 1, 6, 2? *v. p. 121, 62.* 1, 12, 4 puer -erat. 13, 19, 4 RVT. LVP. 1, 5 CAES. Gall. 6, 19, 3 NEP. Arist. 3, 2. Cim. 1, 1 in vinculis publicis. Ages. 1, 3. 8, 6 reg. 2, 3. Att. 2, 1 mature. 22, 3 LIV. 1, 34, 3. 5, 31, 6 *et saepe.* VITR. 4, 1, 9. 7 praef. 9. SEN. contr. 2, 2, 1 *et saepe, nota*: suas. 2, 15 utrique filius eisdem diebus -ssit (*c. dat.*: SEN. dial. 6, 19, 3). VELL. 1, 11, 1 *al.* VAL. MAX. 1, 1, 20 *al. et saepe apud posteriores* (*non apud* TAC. *et* VVLG. [*v. l. 28. 48*]; *semel* SCRIPT. hist. Aug. [CAPITOL. Aur. 1, 1]), *nota*: TERT. nat. 1, 7 (*in imag.*) tamdiu enim vivit *Fama*, quamdiu non probat quidquam, si quidem approbata cadit et quasi officio nuntiandi functa -it. ITALA iud. 2, 21 (Tert. scorp. 3) quas *nationes* reliquit -ens Iesus (VVLG. mortuus est, LXX *aliter*). ARNOB. nat. 1, 40 *non* eo minor videbitur disciplinarum eius (*Christi*) auctoritas, quia vinculis corporis non naturali dissolutione digressus est, sed vi illata -ssit. *in titulis saepe, ex. gr.*: CORP. X 23, 81 (*a. 5 a. Chr.*) FAST. cos. Gab. frg. b ad a. u. c. 755. 757 (Corp. I² p. 68) CORP. XI 6011 (*aet. Tib.*). XIV 3602. CARM. epigr. 86, 3 décessí prior. 113 in flore -ssit. 1347 B 24 (*syn.* demigrare). CORP. VI 9245, 3 -ssit annor(um) L. 17890, 5 decessit[a] annos *tot* mesibus *tot.* 27813 d 6. 34787 *al.* XII †2121 qui necset (*'mihi errore quadratarii pro* decset *i.* decessit *scriptum videtur' Hirschf.*) non. Octob. FLORENT. dig. 38, 2, 28 pr. si is . . . sua morte -isset (*ibid.* mortem sibi consciscere. PAVL. dig. 48, 20, 7, 1. VIR. ill. 67, 6 voluntaria morte). AMM. 23, 6, 4 placida morte. SCHOL. Cic. Bob. Sest. 131 p. 103, 28 infami morte. CORP. III 10000 iniquo fato. *sim. saepius.* de vita *sim.*: CIC. Rab. perd. 30 eos qui iam de vita -erunt (*paulo ante*: civium mentes, quae mihi videntur ex hominum vita ad deorum religionem et sanctimoniam demigrasse). *cf.* INSCR. christ. Rossi I p. 193 (*a. 367*) -isset de seculum. INSCR. christ. Hisp. 194 in deo -it e vita. *adde*: ARNOB. nat. 5, 28 ex viventium numero index -it atque . . . sepelitur. COD. Iust. 5, 70, 7, 1ᵇ ab hac luce -ere (NOVELL. Iust. 11, 7). vita: PAPIN. dig. 5, 2, 14 (*et saepius*) *filius* vita -ssit. TERT. test. anim. 4. VVLG. II Macc. 6, 31 hoc modo vita -ssit (μετήλλαξεν). MARCELL. chron. II p. 64, 395, 11. 99, 515, 17. *adde*: SOL. 52, 32 cum maritus homine -erit. in *c. acc.*: COD. Iust. 7, 39, 7, 2ᵇ ex quo autem in fata sua debitor -erit. *inde part. subst.* dēcessus, -ī *m.*, *i. q. obitus*: CARM. epigr. 1583, 15 (*Romae*) per quos (*sacrilegos*) -is numquam requiescere licet.

c *i. q. de statu -ere, mutari*: HIL. trin. 9, 4 ut *homo* ex sene -at in parvulum. 12, 6 quia *filius* ex dei aequalitate, id est ex forma eius, in servi formam -ret *eqs.* (*syn.* transisse).

2 *de rebus*: **a** *i. q. demi, detrahi*: *generatim*: LIV. 3, 55, 2 quidquid enim libertati plebis caveretur, id suis -ere opibus credebant. 6, 23, 6 quid accessurum suis -urumve hostium viribus sperantem. 9, 26, 8 ut quaestioni Campanae materia -ssit. 22, 28, 2 sollertiae Fabii dimidium virium -isse. 26, 51, 14. 33, 11, 7. 35, 17, 1. MANIL. 5, 212 viridis nemori sanguis -it et herbis. CELS. 3, 22 p. 110 una *tabes* est, qua corpus non alitur, et naturaliter semper aliquibus -entibus, nullis vero in eorum locum subeuntibus summa macies *oritur*. PORPH. Hor. carm. 2, 5, 13 (*opp.* accedit). LACT. inst. 1, 3, 4 id solidum existimandum est, cui nihil -ere possit. 4, 22, 3. LEO M. epist. 165, 8 nec per incarnationis mysterium aliquid -erat verbo (*dat.*). PROSP. in psalm. 103, 1. ENNOD. epist. 8, 13 p. 209, 18 nihil valetudini meae . . . -isse. *nota*: FRONTO p. 48, 1 N. hanc *gnomam* . . . prope perfecte convertisti, ut poni in libro Sallustii possit nec discrepet aut quicquam -at. *de possessione*: LABEO dig. 32, 31 eo modo alteris aedibus id (*conclave legatum*) accedit, alteris -et. AFRIC. dig. 19, 5, 24 ut amplius praestitum esset, quam ex usuris redigeretur, sorti -ret. GAIVS dig. 35, 2, 73, 1 tantum stipulatoris quidem bonis accedere videatur, promissoris vero -ere. VLP. dig. 5, 3, 25, 16 quod autem quis ex hereditate erogavit, utrum totum -at an vero pro rata patrimonii eius. *et saepius* DIG. SIDON. epist. 4, 16, 2 neque enim quod tuo accessit usui, -ssit hoc nostrae proprietati. *c. praep.* a: TRYPH. dig. 23, 3, 78 pr. quamvis ab ea *muliere* usus fructus -erit. HIL. in psalm. 118 daleth 5 omnia in ius eius familiae, unde -erint, revertuntur. *speciatim sensu partitivo de subtractione, i. q. deduci* (*cf.* GLOSS. V 533, 14 dece⟨dit⟩ minuitur): TER. Ad. 816 de summa nihil -et: quod hinc accesserit *eqs.* CIC. Cluent. 167 an ut de causa eius periculi nihil -ret, ad causam novum crimen accederet. MANIL. 3, 593 octonos decies ducetur in annos, ni duo -ant (*i. duo de octoginta annos vivet*). COLVM. 12, 20, 8 decima pars -at. HYG. mun. castr. 36 faciunt pedes DCCXX, ex quibus -it, quod numerus occupat pedes DXL. CELS. dig. 42, 1, 13 pr. quantum ex sorte fuerit solutum, tantundem ex aestimatione -et. PAVL. dig. 35, 2, 49 pr. quota pars ex eo -ret. *al.* VLP. dig. 33, 8, 8, 2 de peculio. CENS. 11, 8 sex dies -unt (*i. pro 280 sunt 274*). SYMPH. 237 littera -at *lapidi*: volucris quoque nomen habebo (*apis*). HIL. in Matth. 31, 2 ut sibi (*sc. aeternitati*) nihil de eo quod sit largita -at. trin. 4, 11 neque ex deo esse *filium*, quia -ere ex deo nihil possit. AVG. doctr. christ. 1, 38, 42 caritas autem etiam istis (*fide ac spe*) -entibus augebitur potius (1, 39, 43). *nota de luna minuente*: GELL. 20, 8, 7 -ente luna (*opp.* adolescente).

b *de statu, i. q. fieri, evenire*: SVET. Iul. 24, 3 prospere -entibus rebus (cedentibus *cod. ρ et edd.*). *i. q. mutari, declinare*: GELL. 13, 30, 1 animadvertere est pleraque verborum latinorum ex ea significatione, in qua nata sunt, -isse vel in aliam longe vel in proximam eamque decessionem factam esse consuetudine et inscitia temere dicentium. ORIBAS. syn. 2 add.⁸⁴³ paulatim passione manente ad marasmon -it. *ibid.* quodsi . . . passio augmentata in peius -at.

syn.: abire, abscedere, concedere. assurgere. decurrere. deficere. *opp.*: accedere, succedere (*cf.* VARRO *p. 120, 46* AVG. civ. 4, 5. 12, 16. 17, 1. 22, 1 gen. ad litt. 3, 12 p. 78, 3), subire. redire, reverti. occurrere, venire. consistere, obsistere, subsidere. *cf. p. 122, 49.*
deriv.: decessio, decessor, decessus.

dēcelsus, -a, -um *cf.* excelsus. *i. q. inferior*: VIRG. gramm. epit. 1 p. 4, 3 ut primum positivum ac si -iorem *gradum*, deinde comparativum . . . ordiamus. p. 4, 12. *L.*

ˣdecem, *adi. num. indecl.* [*in cps.* decem- *et* decu-, *hibern.* deich, *gr.* δέκα, *ind.* dáśa, *armen.* tasn; *cf. c. got.* taihun *lituan.* deszimtis *alban.* ȡjetε *'decem' et c.* (vi)-ginti, (tri)-ginta. *Th.*]. ISID. orig. 3, 3, 4 dicti autem -m Graeca etymologia eo quod ligent et coniungant infra iacentes numeros. nam δεσμός coniungere vel ligare apud eos dicitur. *prima syllaba producta*: CYPR. GALL. gen. 1118 qui cum iam septem dēcemque attingeret annos. *vulgaris forma* decim *legitur praecipue in titulis, ex. gr.*: CARM. epigr. 667, 5. 764, 3 CORP. XII 2703. XIII 1855, 7 (*ibid.* septim). INSCR. christ. Leblant I Nouv. Rec. 41. 485. 509; *rarius in libris traditur, ex. gr.*: ITALA gen. 31, 7 (Lugd.) CYPR. GALL. iud. 162. 190. 310. *adde* NOT. Tir. 61, 41. 42. 43. *cf.* VEL. gramm. VII 76, 10 -em (*non* -im) audacius dixerim, quamvis inde decies trahatur. m *omissa, ex. gr.*: ITALA exod. 26, 9 (Lugd.) CARM. epigr. 1523, 5. 1826, 1. CORP. III 2233 -e septe. IX 2272. X 3142. 3148. XII 937. XIII 5463. XIV 1646 (*bis*). INSCR. christ. Rossi I p. 14 annis -e et septe. *cf.* PAPYR. Marini 114, 96 (*saec. VI*) δεκει.
[*val.* zece, *it.* dieci, *francog.* dix, *hisp.* diez. *M.-L.*]

I *numerus finitus, perfectus*: **A** *per se positus, substantivi vice*: VITR. 3, 1, 5 quem *perfectum numerum* Graeci τέλειον dicunt, perfectum autem antiqui instituerant numerum qui -m dicitur (CHALC. comm. 35 -m numerus perfectus). PLAVT. Men. 222 ego et Menaechmus et parasitus eius. :: iam isti sunt -m, nam parasitus octo hominum munus facile fungitur. Mil. 755. VARRO ling. 9, 87 a -m ad nonaginta. 10, 41. 43. 45 CIC. rep. 2, 58 leg. 3, 9. 24 Cato 31 off. 1, 40. 3, 113. NEP. Lys. 1, 5 eiectis -m. Thras. 3, 1 -m qui postea praetores creati. OV. fast. 3, 125 seu quod adusque -m numero crescente venit. LIV. 1, 17, 5 -m imperitabant. 3, 13, 8. 3, 36, 5. 3, 51, 2. 9, 24, 8. 10, 38, 12. 22, 58, 6. 25, 13, 8 *saepe.* MANIL. 3, 572 VITR. 3, 1, 8 QVINT. inst. 5, 11, 34. *apud* ICTOS *plus 500ⁱᵉˢ, vide Vocab. iurispr.* TERT. adv. Val. 8 adv. Marc. 4, 35 *al.* AVSON. 396, 26 -m -mque. FAV. EVL. p. 5, 8 (*5ⁱᵉˢ*) VVLG. gen. 18, 32 (*3ⁱᵉˢ*) AVG. civ. 18, 52 *al.* MART. CAP. 7, 793 *al.* *nota i. q. decimus*: ANTH. 680ᵃ, 18 dat duodena cohors septem (*i. septimum dierum Aegyptiacorum*), inde -mque decembris. CORP. X 5020, 4 in sexto et -m ascende(n)s.

B *cum substantivis, persaepe ex conexu sententiarum subaudiendis*: **1** *nullo alio numero adiecto*: **a** -m *praecedit*: ENN. sat. 67 -m coclites. PLAVT. Bacch. 832 Curc. 344. 682 Epid. 298. Truc. 913 plus -m pondo (*sc. librae. cf.* GLOSS. -m pondo δέκα λίτραι. *persaepe sim.*). CATO *orationem habuit* de -m hominibus (GELL. 13, 25, 12). or. frg. 8, 1 *ter.* TITIN. com. 24 TER. Andr. 951 Haut. 10. 724 *al.* GRACCH. or. frg. Gell. 11, 10, 6 VARRO Men. 184. 332. 468. 496. 543 ling. 5, 170. 6, 37. rust. 2, 1, 13 supra -m annorum. *saepe.* RHET. Her. 2, 30, 47 ex -m praeceptis. 4, 31, 42. CIC. S. Rosc. 19 *plus 30ⁱᵉˢ in oratt.* de orat. 2, 327 top. 44 rep. 2, 56. 61 leg. 2, 59. 64. 3, 9 off. 2, 75 Tusc. 2, 45 div. 1, 4 Att. 4, 15, 5 (*plus 20ⁱᵉˢ in epist.*) CAEL. Cic. epist. 8, 9, 2 D. BRVT. Cic. epist. 11, 20, 1 CASS. Cic. epist. 12, 13, 4 CATVLL. 103, 1. CAES. civ. 1, 15, 3 -m cohortibus. 1, 32, 3 ab -m tribunis. 2, 23, 3 cum -m longis navibus. or. frg. Suet. Iul. 66 cum -m legionibus. HIRT. Gall. 8, 41, 5 BELL. Alex. 13, 5 BELL. Afr. 8, 1 BELL. Hisp. 42, 7 SALL. Iug. 16, 2 epist. Mithr. 6 hist. frg. 1, 100 NEP. Arist. 1, 2. 5 Cim. 3, 1 Dat. 8, 2 Epam. 5, 6 Milt. 4, 4. 6, 3 Timoth. 4, 1 VERG. ecl. 4, 61 georg. 3, 61 Aen. 8, 399 HOR. sat. 1, 3, 12 carm. 4, 2, 53 PRIAP. 46, 8 PROP. 2, 3, 28. 3, 12, 25. 4, 6, 68 OV. medic. 55 met. 15, 423 fast. 5, 534 trist. 4, 8, 33 LIV. 1, 17, 5 (*222ⁱᵉˢ, longe frequentissime cum* legati *coniungitur*) GRATT. 32 MANIL. 3, 580. 4, 321. 360. 5, 102 VITR. 3, 3, 10. 10, 11, 3. 10, 16, 12 PAVL. FEST. p. 24. 71. 193. 246 SEN. contr. 7, 4 (19), 1. 7, 7 (22).

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

7, 8 (23), 5. 10, 1, 13. 14 contr. exc. 3, 1, 1. 3, 8. 5, 6 VELL. 1, 14, 5. 2, 6, 1. 2, 43, 1. 2, 69, 2. 2, 90, 3. 2, 113, 1 (*ter*) VAL. MAX. 1, 1, 1. 1, 8 ext. 1. 2, 9, 4 (*bis*) 3, 8 ext. 3. 4, 3, 4. 6. 8, 15, 12. 9, 1, 4 (*ter*) 9, 8 ext. 2 CELS. 8, 9, 1 PHAEDR. 1, 17, 5 SEN. Ag. 156. 398^a. Phoen. 535 per -m mensum graves uteri labores (*hoc loco excepto in trag. semper cum* anni. dial. 11, 16, 1). Tro. 23. 127. 337 benef. 6, 13, 3. 5 (*bis*) dial. 9, 14, 6. 11, 16, 6 nat. 3, 7, 1. 5, 17, 4 epist. 95, 70. 102, 23. 104, 30 CVRT. 4, 5, 21. 4, 6, 30. 4, 11, 1. 4, 12, 13. 6, 8, 19. 7, 3, 22. 7, 11, 12. 8, 2, 13. 8, 10, 17 COLVM. 1, 9, 8 (*23^{ies}*) MELA 1, 72 PETRON. 30. 67 PLIN. nat. 1, 7, 45 (*24^{ies}*) STAT. silv. 4, 1, 43. 5, 3, 253 trinisque -m quinquennio lustris. MART. 1, 66, 4. 5, 7, 2. 5, 12, 7. 6, 8, 2. 9, 59, 14. 11, 76, 1. 3. 12, 65, 6 QVINT. inst. 8, 3, 54 decl. 338 p. 337, 17. 364 p. 395, 25 (*alibi nonnisi* -m milia *legitur v. p. 126, 53*). IVV. 7, 142 servi octo, -m comites (*in chiasmo, cf. l. 16. 37. 48*). 13, 71 TAC. hist. 4, 52 ann. 3, 17. 6, 49. 14, 17 PLIN. epist. 3, 5, 12. 10, 27 TRAIAN. Plin. epist. 10, 32, 2 SVET. Iul. 63 Aug. 27. 35. 39. Cal. 59 -m mensibus diebusque octo. Otho 3. 5 FLOR. epit. 1, 24, 1. 4, 2, 13. 16 AVR. Fronto p. 67, 15 N. FRONTO p. 91, 6 N. -m tanta te amo (p. 91, 8). SCAEV. dig. 12, 6, 7 *persaepe apud* ICTOS, *praecipue cum* anni. APVL. apol. 85 (*8^{ies}*) TERT. anim. 18 *al.* PORPH. Hor. carm. 2, 15, 14/15 (*ter*) CAPITOL. Aur. 11, 4 (*30^{ies} in* SCRIPT. hist. Aug.) CHALC. comm. 336 VIR. ill. 22, 1 *al.* HIL. in Matth. 27, 3 -m verba (*i.* δεκάλογος. EVCHER. instr. 1 p. 76, 26 *persaepe*). PRISCILL. tract. 1, 8 *al.* FILASTR. 112, 1 *al.* AMM. 14, 11, 16 (*6^{ies}*) SCHOL. Cic. Bob. p. 9, 30 VEG. mil. 2, 6 (*9^{ies}*) HYG. fab. 31 p. 65 HIER. epist. 12, 3 *persaepe.* VVLG. gen. 24, 10 (*100^{ies}*) AVG. civ. 2, 27 (*in hoc opere 35^{ies}*) *saepe alibi.* SVLP. SEV. chron. 1, 14, 6 BOETH. herm. sec. praef. p. 8, 23. 24. 25 *al.* TAB. Peut. 3, 2 (*Germania superior*) ad -m pagos. **b** -m *sequitur*: PLAVT. Bacch. 818 plus annis decem, plus iam viginti mortuom esse oportuit (*potest ad II referri*). Capt. 494 Curc. 525. 528 *al.* TER. Andr. 451 Hec. 822 Haut. 451. 835 *al.* CATO agr. 10, 4 (*23^{ies}*) TITIVS or. frg. Macr. sat. 3, 16, 14 VARRO rust. 1, 18, 1 (*7^{ies}*) CINC. Gell. 16, 4, 6 cohortes -m. CIC. Cluent. 28 dies nondum -m. Verr. 3, 40 de orat. 3, 1 Brut. 301 fin. 4, 30 Cato 16 div. 1, 92 Att. 6, 2, 5 CAEL. Cic. epist. 8, 9, 3 PLANC. Cic. epist. 10, 15, 2. CAES. Gall. 4, 18, 1 diebus -m. 5, 9, 1 *saepe* BELL. Alex. 17, 3 BELL. Afr. 1, 4 SALL. Iug. 28, 2. 38, 10. 75, 3 NEP. Eum. 8, 5. 7. VERG. ecl. 3, 71. Aen. 2, 198 non anni domuere -m, non mille carinae. HOR. carm. 4, 1, 6. PROP. 2, 28^b, 62 noctes et mihi solve -m (*numerus, ut videtur, solemnis,* 2, 33, 2. LIV. 39, 11, 2, *ut ad II pertinere possit*). 2, 33, 1 Ov. fast. 3, 120. 128. 6, 664 LIV. 2, 30, 7. 34, 52, 6 *saepe* VITR. 5, 7, 2. 10, 13, 4 PAVL. FEST. p. 179 SEN. Ag. 867 Tro. 274. 547 hiemes (*hoc loco excepto cum* anni *coniunctus, cf. supra l. 5*). 591. 911 dial. 11, 9, 7 CVRT. 3, 3, 12. 7, 1, 34 COLVM. 1, 6, 6 (*24^{ies}*) SCRIB. LARG. 31. 71. 271 ASCON. Mil. p. 55 (*bis*) LVCAN. 1, 374 PLIN. nat. 6, 75 (*11^{ies}*) SIL. 14, 301 MART. 1, 27, 2. 4, 44, 19. 4, 66, 4. 5, 19, 12. 6, 20, 4. 8, 7, 2. 8, 71, 1. 9, 100, 4. 11, 29, 4 QVINT. inst. 3, 6, 23 FRONTIN. aq. 32. 100 PLIN. paneg. 15 epist. 10, 21 TRAIAN. Plin. epist. 10, 32, 2. SVET. Vesp. 4 octo alis, cohortibus -m. AVR. Fronto p. 45, 4 N. IAVOL. dig. 18, 1, 79 *frequenter apud* ICTOS, *praecipue cum* annus. APVL. flor. 2 p. 6 TERT. adv. Val. 39 Ps. TERT. haer. 4. ITALA II Macc. 7, 27 (Cypr. Fort. 11) te in utero mensibus -m portavi (Ambros. circumtuli mensibus -m; ἐννέα, VVLG. novem mensibus). TREB. Claud. 14, 3 (*14^{ies} in* SCRIPT. hist. Aug.). AVSON. 258, 2 AMM. 15, 4, 8 (*9^{ies}*) HIER. epist. 33, 4, 4 VVLG. gen. 16, 3 (*43^{ies}*) AVG. civ. 17, 21. 23. 18, 1 *al.*

2 *alio numero addito* (*v. etiam sub* milia *p. 126, 17*). *sed plerumque diiudicari non potest, utrum iam in archetypo numeri notis an per litteras perscripti fuerint*: **a** -m *praecedit minores numeros*: α ἀσυνδέτως (GLOSS. -m tres naves): LIV. 24, 15, 2 *al.* (*cf.* PRISC. gramm. III 286, 23 nos -m et quinque, Livius tamen frequenter etiam sine coniunctione septem -m et -m septem). COLVM. 5, 1, 11 SCRIB. LARG. 207. PLIN. nat. 7, 103 -m septem (et *suppl. Detlefsen, ut alibi apud Plin. traditur*). TAC. hist. 2, 58 -m novem cohortes. SPART. Pesc. 5, 1 VEG. mil. 1, 27 *al.* β *cum coniunctione*: CIC. S. Rosc. 20 fundos -m et tres. Verr. 2, 36. CAES. Gall. 4, 19, 4 diebus omnino -m et octo. NEP. Cato 1, 2 annorum -m septemque. LIV. 9, 33, 4 -m et octo mensibus. 26, 47, 7. 26, 49, 3. 27, 29, 8. 28, 4, 6. 33, 4, 4. 33, 21, 8. 34, 52, 5. 38, 40, 1 *saepe* MANIL. 4, 452 VITR. 5, 4, 4 VELL. 2, 65, 1 VAL. MAX. 5, 6, 4 CELS. 7, 26, 1 CVRT. 6, 4, 6 COLVM. 11, 2, 86 ASCON. Corn. p. 72 PLIN. nat. 8, 192 FRONTIN. aq. 83. 84. 86 PLIN. epist. 8, 18, 5 FLOR. epit. 2, 6, 1. 2, 15, 18. 3, 10, 25. 4, 2, 5 VLP. dig. 3, 1, 1, 3 (*10^{ies} apud* ICTOS) TERT. anim. 14 CAPITOL. Aur. 5, 1 LAMPR. Alex. 47, 1. 56, 3 IVST. 9, 1, 8 *al.* CHALC. comm. 42. 43. 46 EVTR. 1, 1, 1 *al.* AMM. 17, 9, 2 VEG. mil. 3, 8 HIER. in Is. prol. 5/6 VVLG. gen. 47, 28 (*25^{ies}*) AVG. civ. 5, 22. 15, 12 *al.* SVLP. SEV. chron. 1, 5, 5 FAVST. REI. spir. 1, 1 p. 102, 19 *al.*

b -m *sequitur minores numeros*: α ἀσυνδέτως: LIV. 24, 49, 1 septem -m annos natum (24, 5, 8 TAC. ann. 13, 6 vix septem -m annos egressus. SVLP. SEV. chron. 1, 11, 19). MART. CAP. 3, 242 novem -m. β *cum coniunctione*: CIC. S. Rosc. 98 de tribus et -m fundis. Ov. 3, 458 stellis quinque -mque. MANIL. 4, 484 iterum duodena refert aut terna -mque (*i. sex et viginti partes*). VELL. 1, 14, 8 septem et -m annos. MART. 14, 192, 2 AVSON. 419, 27 septem ac -m. AMM. 31, 14, 1.

c *sequitur maiores numeros*: α ἀσυνδέτως: IAVOL. dig. 24, 3, 66, 5 centum -m dederat. VVLG. gen. 5, 14 nongenti -m anni. 50, 22 AVG. civ. 16, 40 annos centum -m. β *cum coniunctione*: CIC. Verr. 2, 30 centum et -m dies (PORPH. Hor. carm. saec. 22). TAC. Germ. 37 ducenti ferme et -m anni. VVLG. Ios. 24, 29.

d *cum duobus pluribusve numeris traduntur in libris hae collocationes*: CIC. Verr. 2, 36 quadringentos -m et septem nummos. LIV. 38, 36, 10 capita ducenta quinquaginta milia trecenta -m et octo. VVLG. II Esdr. 7, 11. LIV. 40, 40, 13 mille -m et novem. FRONTIN. aq. 78 mille septingentae -m et octo. 79 VVLG. I Esdr. 2, 39 II Esdr. 7, 42 *al.* FRONTIN. aq. 7 mille septingentorum -m et semis.

e *in multiplicando*: Ov. trist. 2, 94 bisque -m deciens inspicienda viris (*i. iudices centumvirales*). 4, 10, 4 milia qui novies distat ab urbe -m. AVG. civ. 20, 7 -m quippe deciens ducta fiunt centum. epist. 218, 13 -m autem quater in quadraginta consummantur. CYPR. GALL. iud. 208 bisque -im ducunt ... decembres. VEREC. in cant. 9, 10 ipsi ... -m quater duplicati quadraginta claudunt (*nota genus*).

f -m milia: α -m *anteponitur* (*cf. l. 46 sqq.*): FORMVLA Cinc. Gell. 16, 4, 2 -mque milia passuum. VARRO rust. 3, 2, 17 frg. Non. p. 495, 35 CIC. Verr. 3, 163. 4, 72 Rab. Post. 21. 30. 36. Cael. 17 Tusc. 1, 90 parad. 21 CAES. Gall. 1, 8, 1. 2, 4, 9 *al.* HIRT. Gall. 8, 35, 1 NEP. Dion 5, 3 Milt. 4, 1. 5, 1. 4 LIV. 22, 49, 13. 24, 15, 2. 28, 38, 5. 29, 2, 7. 29, 37, 6. 33, 4, 4. 34, 10, 4. 34, 52, 5. 35, 57, 6. 37, 46, 3. 38, 40, 1. 40, 36, 10 -m milia et quadringenti (CVRT. 9, 4, 15 -m milia nongentaeque quadrigae). 40, 40, 11. 45, 43, 5 -m tria milia et centum viginti (FRONTIN. aq. 64 -m quattuor milia et octo). VELL. 2, 1, 3 VAL. MAX. 1, 6, 6. 4, 4, 10. 4, 8, 2 CVRT. 3, 2, 2. 5 (*bis*) 3, 3, 13. 14. 20. 3, 11, 27. 4, 6, 30. 10, 2, 10 COLVM. 3, 3, 13. 5, 1, 11. 5, 2, 1. 2 MELA 1, 5, 6. 3, 68 PLIN. nat. 2, 201. 3, 100 *saepe* QVINT. inst. 3, 1, 10. 4, 2, 70 *al.* FRONTIN. aq. 10. 14. 69. 72. 74. 97 TAC. hist. 3, 60 ann. 2, 18. 12, 17. 14, 34 -m ferme milia. PLIN. epist. 2, 11, 23. 2, 17, 2. 5, 9, 4. 8, 2, 4 FLOR. epit. 3, 20, 3 GAIVS inst. 1, 32^c APVL. met. 6, 23 LAMPR. Heliog. 26, 6 (*6^{ies} in* SCRIPT. hist. Aug.) AMM. 31, 12, 3 SCHOL. Cic. Bob. p. 149, 2 (p. 162, 21) VVLG. deut. 32, 30 (*45^{ies}*) AVG. civ. 2, 17. 18, 7 *al.* SVLP. SEV. chron. 1, 25, 6 (*21^{ies}*). β -m *postponitur*: POMPON. Atell. 115 milia -m. CAES. Gall. 1, 4, 2. 1, 8, 1. 1, 29, 3. 2, 4, 9. 2, 16, 1. 7, 66, 2 HIRT. Gall. 8, 16, 3. CATVLL. 22, 4 milia aut -m aut plura perscripta. NEP. Milt. 4, 3. LIV. 22, 46, 6 peditum ... milium fuit quadraginta, -m equitum. 27, 1, 1. FRONTIN. aq. 66 MART. 4, 61, 4. 5, 72, 1. 8, 10, 1.

II *numerus* ***indefinitus*** *vel corrotundatus, persaepe proverbialiter*: ENN. ann. 561 non si lingua loqui saperet atque ora -m sint in me (Ov. ars 1, 436 cum totidem linguis sint satis ora -m). PLAVT. Bacch. 128 si -m habeas linguas (CAECIL. com. 126 si linguas -m habeam). *fortasse huc referenda* Epid. 298 -m ... dies (Mil. 743 Most. 238). Merc. 345 ita animi -m in pectore incerti certant. HOR. epist. 1, 18, 25 dives amicus saepe -m vitiis instructior. PROP. 3, 15, 8 vix memini nobis verba coisse -m. *saepissime* -m milia, *ut* μυρίοι *apud Graecos, pro quolibet magno numero* (*cf.* CASSIOD. hist. 12, 2 cognovi -m milia esurientes ... -m milia vero cum dico, multitudinem intellego, non perfectum numerum comprehendo. *ex ingenti copia exemplorum parvum dedi delectum, sed vide etiam supra l. 17 sqq.*): NEP. Ages. 5, 2 cum -m milia hostium cecidisset. Cim. 2, 2. LIV. 10, 45, 11 caesa ad -m milia hominum. 34, 46, 1. 42, 8, 1 *persaepe* QVINT. inst. 4, 2, 69. 71. 7, 4, 42 *al.* decl. 252 p. 29, 2 (*ibid. 8^{ies}*). 265 p. 81, 18 (*ibid. 9^{ies}*). 278 p. 132, 8 (*ibid. 7^{ies}*). 318 p. 249, 18 (*ter*). 370 p. 407, 4. 8 IVLIAN. dig. 7, 5, 6 (*26^{ies} apud* ICTOS) AVG. civ. 15, 6 FACVND. defens. 8, 1 apud alios -m milia adversus nos mala minantur ... post -m milia libros ... conscriptos.

compos. et deriv.: decanus. december *usque ad* decemvir. decenarius, decenus, decennis, decennovennalis. Decennovium. decies, decimus. decunx. decuplus. decures. deni. undecim *etc.*

×december, -ris [*a* decem, *cf.* september, november. *Th.*]. VARRO ling. 6, 34 dehinc quintus Quintilis et sic deinceps usque ad -r a numero (PAVL. FEST. p. 150 CENS. 23, 13. ISID. orig. 5, 33, 11 *november atque* -r ex numero et imbribus acceperunt vocabula [nat. 4, 4 CASSIOD. var. 1, 35]. SERV. georg. 1, 43 LYD. de mens. 4, 78). *notatur per* d: CORP. IV 3888. de: IV 2399. 3958. 4452. 5534. dec.: IV 1179. 1199. 2437. 2440. decb.: XI 4967 (*Spoletii*). *de scriptura*: LEX Corn. de XX quaest. (Corp. I 202) 1, 7 -reis. CORP. I 844 dekem(bres). 930 decebris. *al.* 974 decembres. IV 2450 -br. 5532 -ris (*acc. plur.*). V 1648 dececembres (*serioris aetatis*). XIII 5324, 2 -beris. CORP. IV 2134 decemm. FERIAL. Cuman. (Corp. I 1^2 p. 229) dicimbr (X 3682, 6). INSCR. christ. Rossi I p. 102 (*a. 348*) decen(bres), *item* p. 107 (*a. 349*). CORP. III 2307 -bro. *cf.* PRISC. gramm. II 359, 23 -r (quod proprium est) a -bri hos -es vel -is. *gen. plur. legitur* CIC. Att. 1, 19, 6 INSCR. christ. Rossi I p. 1097 (*a. 564*). *de re*: CENS. 20, 3 november et -r XXX *dierum apud priscos*. PAVL. FEST. p. 325 Saturno dies festus celebratur mense -e (MACR. sat. 1, 7, 23 -r sacrum Saturni). *cf. Wissowa, PW. IV 2252.* PLVT. aet. Rom. 19 τοῦ τελευταίου μηνὸς ὃν δεκέμβριον καλοῦσιν ἀπὸ τοῦ Μαρτίου δέκατον ἀριθμούμενον (34). *praeter* HOR. epod. 11, 5 Ov. fast. 3, 58 MART. 1, 49, 19. 5, 18, 1. 7, 37, 6. 10, 5, 6 CARM. de mens. 1, 11, 12 *vox semper ultimam versus occupat sedem.* *cf. nom. propr.* [*it.* decembre, *francog.* décembre, *hisp.* diciembro. *M.-L.*]
adiectivi vice ponitur: mensis -r (*postponitur* -r *praeter*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Liv. 3,19,2. 22,1,19 Plin. nat. 18,137 Mart. 5,18,1 Svet. Iul. 40 Aug. 32. 71 Cal. 6 Amm. 17,2,2 Gloss. V 220,5. 222,22. 230,24. 249,7): Cic. ad Q. fr. 2,1,1 mense -i. 2,1,3 naviges de mense -i (*pro mero abl.*). Ov. trist. 1,11,3. 2,491 Sen. contr. 10,5,21 Vell. 2,105,3 Colvm. 7,6,6. 11,2,16. 11,3,23. 12,38,6. 12,52,1. 17 Petron. 58 Mart. 2,85,3 Scaev. dig. 7,1,58 Carm. de mens. 1,13,25 Porph. Hor. epod. 11,5/6. kalendae, nonae, idus -es: Cic. Verr. 2,148. 149. 3,94. 96. 97 Phil. 3,19. *saepe epist., ex. gr.*: Att. 1,6,2 a. d. IV kal. -es. 1,13,5 a. d. III non. -es. 1,19,6 nonarum illarum -ium. 3,24,2 IV id. -br. Brvt. Cic. ad Brut. 1,17,1 quia non omnibus horis iactamus idus Martias, similiter atque ille nonas -es suas in ore habet. Sall. Catil. 18,5. Hor. carm. 3,18,10 nonae redeunt -es *et passim posteriores.* *nota*: Hor. sat. 2,7,4 age libertate -i (*i. Saturnalium*). *subauditur* mensis: Ov. Pont. 4,9,59 tibi finitum summo ... -i. Pavl. Fest. p. 150 posteriores menses ... ultimum habent -em. Mart. 4,19,3 gelido non aspernanda -i (5,30,5 sed lege fumoso non aspernanda -i). 5,49,8 hic error tibi profuit -i. 7,72,1. 10,87,7 gelidi iocos -is. 12,62,15. Ivv. 7,97. 9,68. Avg. civ. 7,7 serm. ed. Mai 133,1. *praevalet vis substantivi, praecipue in re personata vel etiam in metonymia*: Hor. epod. 11,5 hic tertius -r (*i. annus*) ex quo destiti Inachia furere (epist. 1,20,27 me quater undenos sciat implevisse -es [*i. XLIV annos*]. Mart. 3,36,7 hoc per triginta ... merui ... -es. 12,18,7 multos post -es. Cypr. Gall. iud. 208 bisque decem ducunt per tristia quaeque -es). Ov. fast. 3,58 acceptus geniis illa -r habet. Sen. epist. 18,1 -r est mensis ... ut non videatur mihi errasse qui dixit olim mensem fuisse -em. Stat. silv. 1,6,5 multo gravidus mero -r. Mart. 1,49,19 -r canus et bruma impotens (10,5,6 -r longus et madens bruma). 4,14,7 dum blanda vagus alea -r. 7,8,3. 7,28,7 otia dum medius praestat tibi parva -r. 7,36,5 horridus ... sonat ... -r (7,95,1 riget horridus -r). 7,37,6 cum floret ... -r atrox. Carm. de mens. 1,11,12 unde -r, amat te genialis hiemps. 1,12,47 aurea nunc revocet Saturno festa -r.

decembrius, -a, -um *a* december. Marcell. chron. II p. 61,380 mense -o. *cf. p. 126,79.* [*it. vet.* decembrio. *M.-L.*]

deceiugis *adi.* [*a* decem *et* iugum. *Th.*]. Svet. Nero 24 aurigavit quoque plurifariam, Olympiis vero etiam -em (*sc. currum*). Corp. VI 2, 10049ª, 8 vicit ... praemia ... dec(emiuge) n(umero) IX. *cf. Pollack, PW. IV 2255.*

decemmē(n)stris, -e [*a* decem *et* mensis. *Th.*]. *i. q. decem mensium*: Cens. 11,2 *partum* maiorem -em. 20,11 anni -es.

decemmodius, -a, um [*a* decem *et* modius. *Th.*]. *i. q. decem modiorum capax*: Colvm. 12,18,2 *corbulae* -ae et trimodiae (12,52,8). *cf. de re Hultsch, PW. IV 2253.*

decemnovennālis *v.* decennovennalis.

•**decemnovies**: Rvfin. hist. 8,17,3 Maximianus ... imperator -s.

decempeda, -ae *f.* [*a* decem *et* pes, *cf.* δεκάπους. *Th.*]. Balb. grom. p. 95 -a quae eadem pertica appellatur habet pedes X. Gloss. -a est mensura decem pedum. V 551,27 d e c e m p e s virga cum qua mensuratur, habens decem pedes. decimpedas *legitur* Grom. p. 372 (4^ies^). Prisc. gramm. II 218,13 haec -a ab accusativo Graeco. III 505,35 graece enim masculinum est et latine femininum ... ὁ δεκάπους haec -a. *cf. Schulten, PW. IV 2253.* *genus mensurae* (*cf.* Grom. p. 339 digitus, uncia, palmus, semipes, pes, gradus, passus, -a, pertica, actus, stadius, miliarius): Cic. Mil. 74 cum architectis et -is villas multorum ... peragrabat. Phil. 14,10 quam *urbem* iam peritus metator ... -a sua Saxa diviserat. ac. 2,126 huius magnitudinem quasi -a permensi refertis. Hor. carm. 2,15,14 nulla -is metata privatis. Sen. epist. 88,11 si quid -am effugit. Balb. grom. p. 94 (*bis*). 96 Frontin. grom. p. 30 Lib. col. I p. 245 (*bis*) Grom. p. 339. 371. 372 (5^ies^). Svet. Aug. 24 cum -is vel etiam caespitem portantes. Veg. mil. 3,8 -is metiuntur. 4,30 -a figitur et umbra ... mensuratur. Clavd. Mam. anim. p. 108,9. 112,17. 113,13 -ae forma corporeae.

decempedālis, -e [*a* decem *et* pes. *Th.*]. *decem pedum*: Cod. Iust. 11,43 (42), 6,1 -e spatium.

decempedātor, -ōris *m.* [*a* decempeda. *Th.*]. *is qui decempeda metitur*: Cic. Phil. 13,37 aequissimus agri privati et publici -r.

decempes *v. l. 48.*

decemplex, -icis *adi.* [*cf. c.* decem *et c.* plicare, du- triplex *sim. Th.*]. Varro ling. 10,43 -x in directis ordinibus quod est ut unum ad decem, sic decem ad centum (1 : 10 : 100). Nep. Milt. 5,5 ut -em numerum hostium profligarint. Tert. adv. Marc. 2,14 p. 354,25 -i castigatione percussam *malitiam aevi.*

decemplico, -ātum, -āre [*a* decemplex. *Th.*]. Varro ling. 6,38 his (*sc. declinationum discriminibus*) -atis. Epist. Alex. p. 197 maior -ato numerus beluarum ... affuit. Greg. M. moral. 15,18 centenarius numerus -ato denario fit perfectus.

decemplum *v.* decuplum.

decemprīmātus, -ūs *m.* [*a* decem-primi, *cf.* primatus. *Th.*]. *i. q. munus decemprimorum*: Hermog. dig. 50,4,1,1 patrimonii sunt munera rei vehicularis, item navicularis -us. Cod. Theod. 6,24,7 (*a. 414*) domestici atque protectores cum primum ad -us **gradum** ordine militiae ... pervenerint.

×**decemprīmus**, -ī *m. a* decem *et* primus. *sing.*: Corp. X 7236. Gloss. δεκάπρωτος. Sort. Sangall. 28,3. 29,4. 30,7. 31,8. 32,9 Heges. 4,1,5 Papyr. Marini 83 (*a. 489*) IV 9. *de re cf. Daremberg-Saglio III 30; Brandis, PW. IV 2254 sqq.* **1** *decem nobilissimi senatorum in municipiis coloniisque, qui plerumque legatorum munere fungebantur; decem principes appellat eosdem* Liv. 8,3,8. 29,15,5. -os curiales Cod. Theod. *infra l. 16.* Cic. S. Rosc. 25 decurionum decretum statim fit ut -i proficiscantur (*ex Ameria*) ad L. Sullam. Verr. 3,162 Metellus evocat ad se Centuripinorum magistratus et -os (Att. 10,13,1 evocavit litteris e municipiis -os et quattuor viros). Corp. X 7236 (*Lilybaei*) X primo. 8132 (*Stabiae vel Miseni*) ex X p(rimis). XI 1420,14 (*Pisae*) data cura ... decem prímís eligendi. Firm. math. 3,3,1 *Iuppiter* faciet nobiles ... magnis semper praepositos civitatibus, interdum magnarum civitatum -os pro mensura geniturae. 3,3,18 *Iuppiter* faciet principes, faciet maximarum civitatum -os. Sort. Sangall. 28,3 cum factus fueris -us. 29,4 eris -us. 30,7 officiosum te esse oportet, si vis -us esse. 31,8. 32,9. Heges. 4,1,5 illic -us cecidit Ebutius. Cod. Theod. 9,35,2 (*a. 376*) -i curiales (16,2,39 [*a. 408*]. 16,5,54,4 [*a. 414*] -i curiales ... addicantur, reliqui decuriones ... solvant). *nescio an huc pertineat*: Papyr. Marini 83 (*a. 489*) IV 9 per praesentem Amantium -um atque Gregorium ... chartarium. **2** *i. q. decem principes ordinis sacerdotum*: Corp. VI 2010 (*in tabula ordinis sacerdotum domus Augustae* [*saec. II*]) clarissimi viri ... item X primi (*sequuntur nomina*) ... item ordo (*sc. alii sodales*). **3** *post Diocletianum* -i *inter domesticos milites et protectores laudantur*: Cod. Iust. 12,17,2,1 primicerius quidem domesticorum et protectorum utriusque scholae, alii vero qui aerarius stipendiis ab eodem decem usque numero subsequuntur, consulari ... dignitate perfruantur iam ipsa loci -orum accessione. Lyd. de mag. 1,46 δεκέμπριμοι, δεκάπρωτοι *perperam iam exercitui liberae rei publicae assignat.* *v. etiam sub* primus.

decemrēmis, -e [*a* decem *et* remus, *cf.* δεκήρης, deceris. *Th.*]. Plin. nat. 7,208 -em *navem.*

decemscalmus, -a, -um [*a* decem *et* scalmus. *Th.*]. Cic. Att. 16,3,6 haec ego conscendens e Pompeiano tribus actuariolis -is (*fere i. q. decemremibus*).

×**decemvir**, -ī *m. a* decem *et* vir. *singulari numero legitur*: Cic. leg. agr. 2,53 Liv. 3,33,10 *al.* (*23^ies^, praecipue de Appio Claudio*). Val. Max. 6,1,2 Ascon. Corn. p. 77 Svet. Tib. 2, *passim in titulis.* *genet. plur.*: Varro ling. 9,85 cum dicimus iudicium fuisse triumvirum, -um, non virorum, *quam regulam confirmat* Cic. orat. 156 duorum virorum iudicium aut trium virorum capitalium aut -orum stlitibus iudicandis dico numquam. *codices* Liv. *ubique praebent* -orum (*20^ies^*). d e c e n v i r: Corp. VI 32433. VIII 10945. *notatur* X V: Corp. II 5048. Xvir: II 3533 *et saepe.* *deest poetis, praeter* Lavdem Pis. 41, *ubi per tmesin metrica difficultas evitatur* (*v. p. 129,21*). *de re Kübler, PW. IV 2255—2265.*

1 ***magistratus populi Romani** tam extraordinarius (b d) quam ordinarius (a c)*: **a** -i *sacris faciundis*: Liv. 6,37,12 (*a. 369 a. Chr.*) novam rogationem promulgant, ut pro duumviris sacris faciundis -i creentur, ita ut pars ex plebe, pars ex patribus fiat (10,8,2 -os sacris faciundis, carminum Sibyllae ac fatorum populi huius interpretes, antistites eosdem Apollinaris sacri caerimoniarumque aliarum plebeios videmus. 27,6,16 *al.*). Varro frg. Cens. 17,8 *cum* l i b r o s S i b y l l i n o s -i a d i s s e n t (Liv. 21,62,6. 22,9,8. 22,36,6 -i libros adire atque inspicere iussi. 22,57,5. 31,12,9. 34,55,3. 35,9,5. 36,37,4. 40,19,4. 40,45,5. 41,21,10. 42,20,1. 43,13,7. 45,16,6). Cic. div. 1,97 quotiens senatus -os ad libros ire iussit! Liv. 6,42,2 de -is s a c r o r u m (25,2,1. 26,23,7 *saepe*) ex parte de plebe c r e a n d i s (42,4,4) legem pertulere. 7,27,1 imperare -is, ut libros Sibyllinos inspicerent (22,1,16. 25,12,11 ut -i de ludis Apollini reque divina facienda inspicerent. 40,37,1. 42,2,6 libri fatales inspecti editumque ab -is. Val. Max. 8,15,12 Frontin. aq. 7 Schol. Cic. Bob. p. 113). Liv. 22,1,17 -orum monitu decretum est Iovi primum donum fulmen aureum ... fieret. 22,10,9 lectisternium ... -is sacrorum curantibus. 25,12,10 -i Graeco ritu hostiis sacra faciant (25,12,18). 27,37,11 ad aliud sacrificium eidem divae ab -is edicta dies. 27,37,14 -i coronati laurea praetextatique. 27,37,15 duae hostiae ab -is immolatae. 29,10,6 id carmen ab -is inventum. 29,38,7. 31,12,10. 31,50,5. 36,37,5 quibus diis, quibusque hostiis edidissent -i (37,3,5 supplicatio quoque earum religionum causa fuit quibus diis -i ex libris ut fieret ediderunt). 37,3,6. 38,35,4 ex -orum responso. 38,36,4 supplicatio triduum pro collegio -orum imperata fuit. 38,44,2 ex -orum decreto. 39,46,5. 40,37,3. 42,20,3. 42,28,13 suffectus in Aemili locum -r M. Valerius Messalla (44,18,7). Pavl. Fest. p. 178 -ûm sacris faciendis. Val. Max. 1,1,1. Oros. hist. 3,13,3 -i Gallum virum et Gallam feminam ... in foro boario vivos defoderunt. 5,18,24 pontificibus, auguribus, -is et flaminibus in possessionem tradita erant.

b -i *legibus scribundis*: Gell. 14,7,5 -os quibus imperium consulare tum esset. Sol. 1,31 -i creati anno trecentesimo secundo (*a. 451 a. Chr.*). Isid. orig. 5,1,3 -os legibus scribendis creavit qui leges ex libris Solonis in Latinum sermonem translatas XII tabulis exposuerunt. 5,1,3 hi legum conscribendarum electi sunt. Tvditan. Macr. sat. 1,13,21 -os qui decem tabulis duas addiderunt. Cic. de orat. 1,58 -os qui XII tabulas perscripserint. rep. 2,54 -os

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

qui leges scripserint, sine provocatione creatos (2, 61 ut -i maxima potestate sine provocatione crearentur, qui et summum imperium haberent et leges scriberent. 3, 44 LIV. 3, 32, 6. 3, 33, 3. 3, 34, 7. 3, 35, 1. 34, 6, 8 ab -is ad condenda iura creatis in XII tabulis scripta. *saepe.* TAC. ann. 3, 27. CIC. rep. 2, 62. 63. 3, 45. leg. 2, 64 quam legem *Solonis* eisdem prope verbis nostri -i in decimam tabulam coniecerunt. Att. 6, 1, 8 ille vero ante -os non fuit, quippe qui aedilis curulis fuerit, qui magistratus multis annis post -os institutus est. LIV. 3, 33, 10 (*70ies in eodem libro*). 4, 6, 2. 4, 12, 2. 4, 15, 5. 4, 36, 4. 4, 48, 5. 5, 2, 8. 6, 1, 1. 6, 40, 2. 7, 18, 6. 9, 34, 1. 25, 4, 3. VAL. MAX. 6, 1, 2 ASCON. Corn. p. 77 (*ter*) PLIN. nat. 34, 21 SVET. Tib. 2 -r legibus scribendis. POMPON. dig. 1, 2, 2, 4. 24 PAVL. dig. 24, 1, 63 PORPH. Hor. epist. 2, 1, 23 MACR. sat. 1, 4, 19 OROS. hist. 2, 13, 2. 3.
c *-i stlitibus iudicandis*: POMPON. dig. 1, 2, 2, 29 cum esset necessarius magistratus qui hastae praeessent -i in litibus iudicandis sunt constituti (*inter a. 242 et 227 a. Chr.*). CORP. I 38 (= VI 1293 *a. 139 a. Chr.*) Cn. Cornelius Cn. f. Scipio Hispanus ... xvir st(litibus) iudik(andis). VARRO ling. 9, 85 (*v. p. 128, 38*). CIC. Caecin. 97 *cum* Cotta -is religionem iniecisset ... -i prima actione non iudicaverunt. dom. 78 si -i sacramentum in libertatem iniustum iudicassent. orat. 156 (*v. p. 128, 40*). LAVS Pis. 41 seu trepidos ad iura decem citat hasta virorum et firmare iubet centeno iudice causas. PLIN. epist. 5, 9, 2 sedebant iudices, -i venerant, obversabantur advocati. SVET. Aug. 36 ut centumviralem hastam, quam quaesturam functi consuerant cogere, -i cogerent. SPART. Hadr. 2, 2 litibus iudicandis datus. SIDON. epist. 1, 7, 9 cum accusatores ... nuntios a -is opperirentur. *saepissime in titulis, ex. gr.*: CORP. II 113 ⟨xvi⟩r stlitib(us) iudicand(is) *al.* 5048 xv(ir) maximus. III 14165, 14 (*Antiochiae*) xvir stl(itibus) iudi(candis) (*15ies*). V 35 (*16ies*). VI 31. 699. 31708. 31746. 31761. 32433(?). VIII 24094 xviro quaestori imp. Hadriani. IX 2845 -r stl. iud. ex s. c. post quaesturam (*15ies*). X 8260 -r ad hastam (*18ies*). XII 670. 1861. 1863. 3167. 3170. XIV 2937 (*17ies*). *fortasse huc referendus locus dubiae interpretationis*: LIV. 3, 55, 7 ut qui tribunis plebis, iudicibus, -is nocuisset eius caput Iovi sacrum esset (*cf.* PLIN. epist. *l. 23, sunt qui coniungant* iudicibus -is. *v. Kübler, PW. l. c.*).
d *-i agris dandis assignandis*: LEX agr. (Corp. I 200) 77 quando xvirei ... eis hominibus agrum in Africa dederunt adsignaveru⟨ntv⟩e (81). CORP. VI 1312 (*a. 91 a. Chr.*) xvir a(gris) d(andis) a(dsignandis). CIC. leg. agr. *saepissime, ex. gr.*: 1, 1. 1, 7 permittit sua lege -is ... ut ... bona populi Romani possint divendere (*ibid.* -is ... vendendi potestas lege permittitur. 2, 55). 1, 9 cum mittantur in orbem terrarum -i summo cum imperio (2, 60). 1, 10 iubet eosdem -os omnibus agris publicis pergrande vectigal imponere ... liberare agros ... et ... publicare. 1, 17 quae in municipia quasque in colonias -i velint, et eis agros assignent quibus in locis velint (*ipsa verba legis.* 1, 20). 1, 18 coloni delecti ad omne facinus a -is collocabantur. LIV. 31, 4, 2 *ut* -os agros Samniti Apuloque ... metiendo dividendoque crearet. 31, 49, 5 *ut* eum agrum -i assignarent. CORP. VI 1310 xvir agr(is) dand(is) adtr(ibuendis) iud(icandis).

2 ***magistratus apud exteros***: CATO or. frg. 9 (*a. 190 a. Chr.*) dixit *Thermus* a -is (*sc. apud Ligures*) parum bene sibi cibaria curata esse ... -os Bruttiani verberavere.

decemvirālis, -e [*a* decemviri. *Th.*]. *pertinet ad* decemvir *1 a*: CIC. Verr. 5, 108 ex amplissimo collegio -i sacerdotes. SIDON. epist. 2, 7, 2 -es pontificalesque sententias. *ad 1 b*: CIC. leg. agr. 1, 24 nullum regnum -e esse metuendum. rep. 2, 62 tertius est annus -is consecutus. Brut. 54 post -em invidiam (LIV. 3, 43, 2). LIV. 3, 42, 6 posito iam -i odio. 3, 54, 12 certaminibus. 3, 55, 4 legem ... -i potestate (TAC. ann. 1, 1) eversam. 3, 57, 10 leges -es quibus tabulis duodecim est nomen (GELL. 20, 1, 3). ARNOB. nat. 4, 34 -bus scitis. *ad 1 c*: CORP. VI 32294 viat⟨ori decuri⟩ae -is *pertinet ad iudicia centumviralia v. adnot.* SIDON. epist. (carm. 22) 5 iudicium -e passuro. *ad 1 d*: CIC. leg. agr. 1, 8 quam quaestuosa concursatio -is futura sit. 1, 14 pecuniam. 2, 37 audaciae -i ... magna permittitur potestas. 2, 58 minuit -em auctionem. 2, 61 benignitate -i nihil utitur. 2, 70 emptionem. 2, 74 populum Romanum ... redigas in istam -em dicionem ac potestatem. *ad 2*: NEP. Lys. 2, 1 -i potestate in omnibus urbibus constituta ipsius nutu omnia gerebantur (3, 1). CORP. X 5917 (*Anagniae*) decuriali decuriae ... -is. *adv.* **decemvirāliter**: SIDON. epist. 8, 6, 7 ut -r loquar (*i. more decemvirum stl. iud.*).

decemvirātus, -ūs *m.* [*a* decemviri. *Th.*]. *i. dignitas decemvirum*: LYD. de mag. 1, 45 δεκανδρικὴ ἐξουσία, ἣν ἐκάλουν Ἰταλοὶ (*vox Latina corrupta in cod., dell. totam sententiam edd.*). *ad* decemvir *1 b*: LIV. 3, 36, 9 nec comitia haberent perpetuoque -u possessum semel obtinerent imperium. 3, 40, 9 ut decemviros qui -um petissent. 3, 54, 4 nihil ne ego quidem moror, quominus -u abeam. 4, 15, 5 Claudios, Cassios consulatibus, -bus suis (*nota pluralem*) maiorumque honoribus, splendore familiarium sustulisse animos, quo nefas fuerit. QVINT. inst. 5, 13, 35 si quis -um accuset, non Appium. FLOR. epit. 1, 24, 1 -us libido. *ad 1 c*: SIDON. carm. 23, 449 claro obscurior in -u. *ad 1 d*: CIC. leg. agr. 2, 26 ut ei -um habeant, quos plebs designaverit. 2, 60 qui honore -us excluditur. 2, 65 quos odorari hunc -um suspicamini.

δεκαδαρχικὴ **decemvirīlis** GLOSS. II 267, 35. *a* decemvir.

decēnārius, -a, -um *a* decenus. *i. q. denarius*: HIER. in Ezech. 13, 45 p. 560 quia -us perfectus est numerus.

×decennālis, -e [*cf. c.* decennis *et c.* annalis. *Th.*]. GLOSS. δεκαετής. -e bellum decem annis gestum. AMM. 15, 12, 6 post -is belli (*sc. Caesaris in Gallia*) mutuas clades. 19, 4, 3 cum -i bello Graecia desudaret (*de bello Troiano.* SERV. auct. Aen. 1, 750 post -e bellum. 2, 109 longo: -i. HIER. chron. a. Abr. 827 Troianum bellum -e. epist. 108, 3 -i Troiam obsidione delevit). HIER. adv. Iovin. 1, 48 Europa atque Asia -i bello confligunt. hom. Orig. in Ezech. 8 p. 958 abstuli ei -em castitatem. AVG. civ. 2, 17 post -e bellum *Veiens.* c. Parm. 2, 2, 4 -em totius Africae gemitum. DRAC. Orest. 507 praedo -is (*i. Agamemnon*). INSCR. numm. Cohen III² p. 353 n. 974 (*aetate Commodi*) vot(a) dec. ann. (*i. decennalia*). *al.* ACT. Arv. a. 218 n. 33 ad vo⟨ta dece⟩nn(alia) su⟨sci⟩pienda. 238, 5 *al.* CORP. III 8706 ⟨v⟩ota decenn⟨alia e⟩t vicenna⟨l⟩ia. VI 31405. *notatur* vot. x: CORP. VI 1139. VIII 8477. MARCELL. chron. II p. 93, 485, 11 post -em custodiam. *subst. m.* decennālis, -is (*ter*) *et n. plur.* decennālia, -ium: PROB. app. gramm. IV 196, 10 nomina generis neutri semper pluralis numeri ... -ia, -orum, -ium, -bus. *i. q. dies festi vel ludi revertente decennio imperii principum. cf. de re Wissowa, PW. IV 2265/2267; Daremberg-Saglio III 33*: INSCR. numm. Cohen II² p. 337 n. 673 (*a. 148*) primi -es (*ludi, ut videtur, subaudiendi*). p. 346 n. 779 secund. decen. annales (*sic*). PANEG. 3, 1 eam *orationem* reservo, ut quinquennio rursus exacto ... -bus tuis dicam. TREB. Gall. 21, 5 -ia Romae ab eodem celebrata et post -ia Gothos ab eo victos. SYMM. epist. 10, 13, 2 a -bus imperii tui festis. COD. Theod. 4, 13, 1 (*a. 316*) usque ad nostra -ia. CORP. VI 1203 Caesarum -ia feliciter. II 483 (*a. 388*) ob diem felicissimum x (*i.* -ium). CASSIOD. hist. 3, 12 in -i suo (*alibi* vicennalibus *et* tricennalibus). MARCELL. chron. II p. 70, 411, 15 -ia ... vicennalia dedit. INSCR. numm. Cohen VII² p. 408 n. 23 felicia -ia. *nota*: COMMENT. Lucan. 1, 374 per signa decem felicia castris: per -ia. decem legiones habebat fidissimas et antiqui sic iurabant per signa, *rectius* ADNOT. *ad l.*: decennio enim tracto dimicatum est.

decennis, -e [*a* decem *et* annus. *Th.*]. *i. q. decem annorum* (GLOSS. -is δεκαετής): SEN. Ag. 921 cecidit -i Marte concussum Ilium (*de bello Troiano.* PETRON. 89, 8 proelio. QVINT. inst. 8, 4, 22 rex *Priamus* -i bello exhaustus. decl. 306 p. 201, 28. TERT. anim. 34 -i proelio. AVSON. 420, 2 oppugnationis -is. OROS. hist. 1, 17, 1 -is obsidio. SIDON. carm. 9, 124 -e bellum). PLIN. nat. 8, 13 *elephas* mas quinquennis, femina -is. 8, 171 ad tales partus equas neque quadrimis minores neque -bus maiores legunt. MART. 9, 57, 3 nec crus compede lubricum -i. FLOR. epit. 1, 12, 8 -is obsidio *Veiorum* (ANTH. 834, 5 bello -i. VIR. ill. 1, 23). IVST. 33, 1, 3 -is belli sumptus. PALLAD. 4, 14, 1 aetas a quadrima usque in -em ... iusta convenit. 4, 14, 3 minor trimo, maior -i non debet admitti. LEO M. serm. 16, 4 puella scilicet ut multum -is. *subst. n. plur.* decennia, *i. q. decennalia*: TREB. Gall. 7, 4 -ia celebravit novo genere ludorum, *sed cf. eundem supra l. 25 et infra l. 58.*

decennium, -iī *n.* [*a* decem *et* annus. *Th.*]. *i. q. spatium decem annorum*: VLP. dig. 1, 6, 6 per -um (AVSON. 171, 11 per sena -a. 470, 23 per trina -a. AMM. 18, 6, 2). 5, 2, 8, 11 post -um (35, 2, 66 PAVL. dig. 33, 2, 26 PALLAD. 4, 13, 6. AVSON. 163, 26 post trina -a. AMM. 21, 16, 3 PAVL. PELL. 232). 7, 4, 3 usque ad -um. 48, 19, 8, 7 (PALLAD. 4, 11, 5). PAVL. dig. 33, 2, 26 -ii spatium (sent. 5, 2, 3) ... -ii tempus (sent. 5, 5ᵃ, 8 MOD. dig. 48, 19, 23). 40, 9, 16, 3. MARCIAN. dig. 36, 2, 20 intra -um. APVL. Socr. 18 p. 161 -um praedixit. TREB. Gall. 19, 5 transisse -um imperii Gallieni. PANEG. 10, 2 in destinatis -iis vota properantia. 10, 38 -a Caesarum nobilissimorum. OPT. PORF. carm. 5, 26 compleat *Camena* et versu variata -a picto. FIRM. math. 2, 26, 2 primum -um Sol accipit. 2, 26, 3 ipse erit -ii dominus. 2, 26, 4 totam -ii substantiam dividit. AVR. VICT. Caes. 10, 5 imperator -ii. PS. AVR. VICT. epit. 35, 2 -o subigere Gallos. AVIEN. Arat. 1369 illius (*Harpali*) ad numeros prolixa -a rursum adiecisse Meton. AVSON. 396, 7 ter quot erant Phrygii numerata -a belli. AMM. 14, 6, 12 ante -um. SCHOL. Cic. Bob. p. 111, 3 in exilium -ii actus est. HIER. in Dan. 9, 24 p. 688 -o supputato. RVFIN. hist. 3, 13 Vespasiano -o principatu ministrato Titus ... succedit. PAVL. PELL. 177 usque duo durans impleta -a mansit. INST. Iust. 2, 6 pr.

decennovennālis, -e [*a* decem novem *et* annus. *Th.*]. GLOSS. V 453, 26 enneacaidecec hoc est -is cyclus lunae. *cf.* 358, 41 enne⟨a⟩caideceterida decennovalem *et* 358, 43 enneacaidecenna mille. DIONYS. EXIG. epist. de pasch. 1 p. 486ᴬ eundem -em cyclum qui enneacaidecaeteris graeco vocabulo nuncupatur. pasch. 5 tertius decimus est annus cycli -is. Proter. epist. 7 cyclum -em certius affigentes ... -em computum statuerunt. ISID. orig. 6, 17, 5 primus cyclus -is. 6, 17, 32 circulo -i. Decennovium *v. nom. propr.*

decēns, decenter *v.* deceo.

decentia, -ae *f.* [*a* decens, decere. *Th.*]. GLOSS. -a εὐπρέπεια. DIFF. gramm. VII 530, 28 decor communis est omnium, is facit -am speciei. *de vocabulo a Cicerone, ut videtur, ad analogiam εὐπρεπείας ficto v. Hey, Archiv 15 (1908) p. 450.* *i. q. congruentia*: CIC. de orat. 3, 200 verbis quidem ad aptam compositionem et -am ... utatur, *sed vocem novam excusat* nat. deor. 2, 145 colorum ... et figu-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

rarum ... ordinem et, ut ita dicam, -am oculi iudicant. Sen. epist. 52,12 est aliqua et laudandi -a (*Koch*, licentia *L P*, diligentia *Gertz*). Lact. opif. 7, 9 pro cuiusque loci -a. *i. q. decor, pulchritudo*: Chalc. comm. 226 contrarias passiones vicissim *corpus* suscipit . . . turpitudinem et item -am. Isid. diff. 2, 53 iam vero barbae ratio quantam vultus confert -am.

decēnus, -a, -um *a* decem. *num. distrib.* *i. q. deni*: Cassiod. hist. 3, 12 singulos eorum per -os annos imperii sui principes esse constituit.

✠**deceo,** -uī, -ēre [*idem est atque umbr.* tiçit, *si recte vertitur* decet. *cf. c. hibern.* dech '*optimus*', *ind.* daśasyáti '*morigeratur, favet*' *et c.* decus, decor, decorus, dignus, *fortasse c.* dexter. *sunt qui ultra conferant gr.* δοκεῖν, δόξα, δόκιμος, *hibern.* doich '*verisimilis*', *necnon anglosax.* tith, tygth '*concessio, praestatio*', *theod.* gi-zehōn '*ordinare, disponere*', *gr.* δέκεσθαι (δέχεσθαι), *slavon.* desiti '*invenire*', *lat.* docere, discere. *subestne prima significatio approbandi? v. Walde, Lat. etym. Wörterb. s. v. Th.*]. dicuit *scribitur* Inscr. Notiz. degli scavi 1897 p. 405. πρέπω deco Gloss. II 415, 22. *de structura*: Don. Ter. Ad. 928 antiqui si addebant statim verbum 'nos -et facere' ... si non addebant 'nobis -et' dicebant. Char. gramm. I 296, 4 -et mihi et me paenula (397, 17 -et me paenula). Diom. gramm. I 397, 19 cum dicimus et ego te -o et tu me -es, quasi πρέπω σοι, πρέπεις μοι (Idiom. cas. gramm. IV 571, 22 -et mihi et me πρέπει μοι, -et patrem ἀρέσκει τῷ πατρί. Macr. exc. gramm. V 625, 8. 646, 26 Gloss. II 38, 15). Prisc. gramm. III 229, 22 impersonalia activam terminationem habentia infinitis coniunguntur . . . -et. 230, 6 possunt tamen et casibus coniungi . . . accusativo . . . -et me. Explan. in Don. gramm. IV 553, 22 -et, pudet et paenitet quotiens in alteram transeunt personam genetivum sibi vindicant casum ut . . . -et me honorum (*nunc deest exemplum*). Asper gramm. suppl. 53, 9 verba defectiva ut . . . -et. Gloss. -et πρέπει. ἁρμόζει. congruit. oportet. -uit ἔπρεπεν. *vox legitur inde a* Naev.; *deest* Caes. Germ. Vell. Val. Max. Phaedro Scrib. Larg. Melae Frontino Min. Fel. (*saepe* Tert.) *al. singulis locis habent*: Rhet. Her. Nep. Vitr. Ascon. Homer., *binis*: Varro Cels. Colvm., *ternis*: Pvblil. Prop. Cvrt. Pers. Petron. Val. Fl. Apvl. Sol. *frequentissime apud* Plavt. (*109*^{ies}) Cic. (*120*^{ies}) Ov. (*85*^{ies}) Sen. phil. (*82*^{ies}). *participium ponitur pro adiectivo praeter* Lvcan. 2, 363. [*dubia vel corrupta*: Plavt. Bacch. 488 (liceret *A*) Pseud. 738 (addecet *A gramm.*) Rud. 112 Cato inc. lib. frg. 30 Pacvv. trag. 128 Sen. contr. 1, 5, 2. Capitol. Opil. 5, 9.] [*it. vet. sept.* dezere, *sard.* degere. *M.-L.*]

I *personaliter*, *plerumque cum nominat. rei, persaepe pron. neutr., rarius personae (v. p. 132, 37 sq. 40. 57. 74); i. q. ornat, convenit; congruens, aptum, dignum, decori est,* ἁρμόζειν, πρέπειν. *cf.* Fronto p. 159, 13 N. convenire et -ere et aptum esse et congruere Graeci ἡρμόσθαι appellant. *fusius definit* Cic. orat. 74 off. 1, 94. *pluralis poetis peculiaris praeter* Cic. prov. cons. 41 off. 1, 113 Sen. epist. 48, 12 Petron. 94 Plin. nat. 11, 124. 37, 112 Qvint. inst. 9, 4, 36. 11, 3, 150 Ivst. 14, 4, 4 Sol. 30, 10 Mart. Cap. 5, 543. 9, 906.

A *absolute*: Plavt. Cist. 19 istud -et. Epid. 421 istuc -et. Men. 131 hoc -et (Ov. ars 1, 730 *al.*). Mil. 64 vide caesaries quam -et. Truc. 712 Cic. Marcell. 30. off. 1, 97 quid conveniat et quid -eat videbunt *poetae* (de orat. 3, 210 quid aptum sit, hoc est quid maxime -eat in oratione, videamus. Hor. epist. 1, 6, 62 quid -eat, quid non, obliti. ars 308 Ov. epist. 4, 154 Sen. nat. 3, 27, 15 Octavia 454. Qvint. inst. 2, 13, 8 quid -eat [πρέπον] et quid expediat [χρήσιμον]. *persaepe*). Hor. epist. 1, 17, 26 vitae via si conversa -bit (*cf.* Porph. *ad l.* si splendor -bit hominem assuetum rebus sordidis). Prop. 4, 18, 30 sobria grata parum: cum bibit, omne -et. Ov. epist. 4, 78 levis egregio pulvis in ore -et. 18, 174 haec (*reverentia*) -et, ille (*calor*) iuvat. am. 1, 14, 28 sponte -ent crines. ars 1, 533 utrumque (*et clamare et flere*) -bat. 2, 298 sive erit in Cois, Coa -ere puta. met. 4, 230 ipse timor -uit. 10, 266 cuncta -ent, nec nuda minus formosa videtur. 12, 414. Manil. 5, 554 supplicia ipsa -ent. Sen. epist. 48, 12 aperta -ent. *al.* Sil. 14, 509 -uere labores. Stat. Ach. 1, 605 sexus pariter -et et mendacia matris. Qvint. inst. 8, 3, 20. 9, 4, 36 hiulca etiam -ent. 9, 4, 72. 127 fluens contextus -et. 11, 1, 64 *persaepe*. Tac. ann. 13, 45. Paneg. 12, 7 ut oporteret te principem fieri, haec ut -ret. Gallican. Avid. 13, 3. Clavd. 8, 551 ipse labor pulvisque -et. 10, 106 plus error -uit. Avg. civ. 22, 20. Mart. Cap. 5, 543 ut -eant cuncta. *nota*: Drac. laud. dei 3, 478 faciant quod honesta -et *femina* (*personaliter pro* honestam -et).

B *additur acc. personae, rarius rei*: Plavt. Capt. 209 haud nos id -eat. Cas. 239 quae -ent te. Merc. 78 me idem -ere, si, ut -ret me (*ad II B 1*), forem (diceret *codd.*). Most. 166 satin haec me vestis -eat. 172. 173 te ut -eat quidquid habeas. 282. Persa 464 hanc hospitam autem crepidula ut graphice -et. Stich. 300 secundas fortunas -ent superbiae. 693 suom quemque -et. Trin. 490 deos -ent opulentiae et factiones. Titin. com. 115 quem colos cumatilis -eat. 159 quod rogas neminem -et bonum. Varro ling. 5, 129 quod eam -eat *ornatus*. Cic. prov. 41 illa ornamenta . . . -ere me. Phil. 2, 20 facetus esse voluisti quam id te . . . non -bat! 2, 81 quod pudentem -et. or. frg. A XIII 22 quem -et muliebris ornatus, quem incessus psaltriae. Brut. 292 -et hoc . . . illum (*Socratem*). off. 1, 113 quam se aliena -eant, id enim maxume quemque -et, quod est cuiusque maxume suum. Catvll. 64, 227 nostros ut luctus . . . carbasus obscurata -et ferrugine Hibera. Hor. carm. 3, 15, 14 te lanae . . . non citharae -ent. 3, 29, 25 civitatem quis -eat status, curas. epist. 1, 7, 44 parvum parva -ent. 1, 14, 32. 1, 17, 23 omnis Aristippum -uit color et status et res. 1, 18, 30 ars 106. Tib. 1, 4, 38 -et intonsus crinis utrumque deum. Eleg. in Maecen. 1, 50 somnia victores Marte sedente -ent. Prop. 4, 4, 53 te toga picta -et. Ov. epist. 5, 86 sunt mihi quas possint sceptra -ere manus. 15, 178 am. 1, 8, 35. 2, 8, 14 quod -uit reges, cur mihi turpe putem. ars 1, 126. 509 forma viros neglecta -et. 2, 155. 241 quod Phoebum -uit, quem non -et? 3, 135. 153 neglecta -et multas coma. 3, 189 pulla -ent niveas, Briseida pulla -bant. 3, 191. 309. 502 pax homines . . . -et ira feras. 3, 571. met. 1, 457 ista -ent umeros gestamina nostros. 4, 312. 7, 733. 13, 850. 14, 579 sonus et macies et pallor et omnia captam quae -eant urbem. rem. 24 -ent annos mollia regna tuos. 375 tragicos -et ira cothurnos. fast. 2, 106 quae *corona* possit crines . . . -ere tuos. 2, 757 hoc ipsum -uit, lacrimae -uere pudicam. 3, 252 fast. 4, 619. 5, 347 scaena levis -et hanc *Floram* (5, 598). 5, 364 lumina sunt nostros visa -ere dies. trist. 1, 7, 3 ista -ent laetos felicia signa poetas. 2, 163. Pont. 2, 9, 13. Epiced. Drusi 347 non eadem vulgusque -ent et lumina rerum. Epist. Sapph. 210 hoc te . . . -bat opus. Liv. 1, 59, 4 quod viros, quod Romanos -ret (7, 35, 8). 35, 48, 9. 37, 53, 5 (*syn.* conveniens esse). 45, 20, 5. Manil. 2, 813 haec tutela -et fastigia summa. Sen. contr. 2, 1, 10. 15. 2, 6, 8 (dicere *trad.*). contr. exc. 5, 6 illum vestis sumpta -uit. suas. 2, 16. Sen. Ag. 52 an -eat hoc te? . . . -et. 124. 960. Med. 50 maiora iam me scelera post partus -ent. Oed. 1003 vultus Oedipodam hic -et. Phaedr. 453 frons -et tristis senem (803 te frons hirta -et). 610 Phoen. 188. 357. Tro. 1003 hic -et te sanguis. benef. 2, 16, 1. 6, 42, 1 nat. 2, 44, 1. epist. 11, 4 hic illum . . . pudor -uit. 85, 26. 100, 4 *saepe*. Ascon. Scaur. p. 20 quae aequitas et vitam eius et magistratum illum -bat. Lvcan. 2, 363 colla monile -ens. 3, 511. 6, 771 tripodas vatesque deorum sors obscura -et (*v. l.* tenet). Petron. 52. 94 quae *verba* formam eius egregie -bant. Lavs Pis. 23 manus sed bellica patrum armorumque labor -uere Quirites. 158. Plin. nat. 10, 56 -et tetraonas suus nitor. 11, 124. 21, 22. 37, 112. Val. Fl. 7, 416 haut tales -et inclementia vultus. Stat. silv. 4, 5, 48 qui Libyam -eant alumni. 5, 1, 97. Theb. 2, 243 Pallas -eat pharetras et Delia cristas. 2, 358. 7, 523. 9, 332. 12, 510. Mart. 1, 31, 6 -ent fusae lactea colla iubae. 2, 34, 4 quem (*cunnum*) nec casta potest iam -uisse Venus. 3, 93, 25. 5, 49, 5 *al.* Qvint. inst. 1, 5, 70. 1, 11, 12. 3, 8, 57 -eatne Caesarem ultio Pompei? 4, 1, 55. 8, 3, 11. 8, 5, 28 *persaepe*. decl. 280 p. 144, 25 -et hoc matronalem pudorem. Ivv. 2, 76 quaero an -eant multicia testem. 4, 13 quod . . . -bat Crispinum. 8, 182. 263. Tac. ann. 13, 3 Augusto prompta . . . quaeque -ret principem eloquentia fuit. Plin. epist. 4, 19, 6. 5, 3, 5 verear, ne me non satis -eat quod -uit M. Tullium. 5, 8, 10 *al.* Tert. nat. 1, 3 adv. Hermog. 14 Porph. Hor. carm. 3, 15, 16 epist. 1, 17, 26. Ivst. 14, 4, 4 neque enim miseros convicia -ent. Don. Ter. Ad. 696 Priscill. tract. 2, 54 Amm. 14, 6, 1. Hymn. Ambros. 1, 4, 4 talis -et partus deum. Vvlg. psalm. 32, 1 rectos -et collaudatio. 64, 2. 92, 5 prov. 17, 7. 19, 10 I Tim. 2, 10 Tit. 2, 1 Clavd. 3, 60. 22, 367 loricaque locum -uit toga. carm. min. 25, 6 ora -et neglecta sopor. Avg. civ. 7, 11. 22, 10 si quid aliud illud non -et regnum. *al.* Barnab. epist. 4, 9 -et filios dei (πρέπει). Mart. Cap. 6, 583 -uit (*sc. eam*) crinis pulvereique pedes. 8, 889. 9, 906 Drac. satisf. 120. Romul. 2, 87 frons nudata -et *Amorem*. *al.* Corp. XII 5687, 34 (*mulier in speculo se contemplans*) -et me. *nota*: Corp. XIII 10013, 29 alba (*sc. puella*) -et me.

C *seq. dativus*: Plavt. Amph. 820 istuc facinus . . . nostro generi non -et. 1007 ornatum capiam qui potis -et. Fronto p. 51, 16 N. haec oratio amantibus -et. p. 133, 17 quod tuo egregio ingenio -et. Itala Hebr. 7, 26 (cod. d, Ambr. fug. saec. 3, 16) talis enim nobis -bat sacerdos (ἡμῖν, Vvlg. talis enim -bat ut nobis esset pontifex). Comm. apol. 70 si -et hoc rudibus (*i. tironibus*), non convenit aevo (*i. aetate*) maturis. Sol. 17, 5. Cypr. Gall. iud. 508 quid puero -eat? Avell. p. 237, 7 cui . . . -et dementium regimen.

D *seq.* in *c. abl.*: Cic. de orat. 3, 210 *v. p. 131, 53.* orat. 82 quod idem in alia *oratione* -ret. Qvint. inst. 9, 4, 21 in causis quoque minoribus -et eadem simplicitas. 11, 1, 14 idem fere . . . in omni genere causarum et proderit et -bit. Avg. civ. 22, 19 si hoc -bit in illo novo saeculo. *nota*: Qvint. inst. 11, 3, 150 neque eadem in voce, gestu, incessu apud principem, senatum . . . privato publico iudicio, postulatione, actione . . . -ent.

E *seq. abl.*: Sol. 30, 10 Macrobii . . . praecipuā -ent (*i. splendent*) pulchritudine.

II *impersonaliter*, *i. q. convenit, congruit, debet, oportet, dignum, aptum est, sim.*: **A** *absolute, saepe in parenthesi*: Plavt. Capt. 966 nunc non -et. Men. 169. Mil. 220 non placide -et. Most. 720. 723. Stich. 284 proinde, ut -et, amat virum suom (Acc. trag. 13 quodsi, ut -uit, stares mecum. Lvcr. 5, 926 Verg. catal. 12, 7 Ov. Pont. 2, 3, 51. 2, 10, 12 trist. 2, 134 Liv. 6, 12, 8 *al.* Cvrt. 5, 12, 11 Tert. adv. Marc. 4, 25 p. 506. ieiun. 6 ita ut -et, ita ut par est, ita ut utile est. Paneg. 7, 7 Vopisc. Aurelian. 8, 1 Prob. 18, 6 Amm. 18, 2, 16. 24, 2, 1. 25, 1, 6. 31, 15, 6 Avg. civ. 19, 19 Cod. Iust.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

1, 1, 8, 8 EVGRAPH. Ter. Eun. 864). TER. Eun. 65 haud sic -et (Hec. 252). CIC. fin. 2, 45 quia -et, quia rectum, quia honestum est. off. 1, 14. 95. 99. 110. 117. 119. 120. 125. 133. 3, 77 de orat. 1, 120. 132 caput esse artis -ere (*i. decor.* QVINT. inst. 11, 3, 177). 2, 86. 3, 224 Brut. 327 orat. 70. 71. 73. 74. 78. 79. 94. 123. 199. 228 part. 54 Att. 6, 3, 8 epist. 15, 1, 4. CAEL. Cic. epist. 8, 6, 2 clarius quam -eat aut expediat fiat. PVBLIL. Q 8. VERG. Aen. 12, 153 perge, -et. HOR. epod. 13, 5 dumque virent genua et -et. carm. 3, 15, 8 ELEG. in Maecen. 2, 19 OV. ars 2, 569. 3, 614 met. 12, 35 rem. 408 trist. 2, 73 EPICED. Drusi 233 CVRT. 5, 7, 2. 6, 5, 19. CORP. IV 427 'Augusto feliciter' aediles. sic -et (*ita, ut videtur, interpungendum*). QVINT. inst. 8, 4, 17 ubi minime -ret. 9, 2, 66. 11, 3, 113 PLIN. epist. 4, 23, 2. 7, 24, 9 FIRM. err. 6, 1 AVG. civ. 22, 19 (*bis*) MART. CAP. 1, 93. 2, 181 quantum -uit (4, 332 quantum -erat). 9, 973. 981.

B *cum obiecto*: 1 *cum accus.*: *personae*: PLAVT. Amph. 838 ut pudicam -et (PRIAP. 66, 2). 973 ut uxorem -et. Asin. 660. Aul. 417 cocum -et. Epid. 25 me. Merc. 78. Mil. 896 ita vos -et. Most. 728. Persa 102 haud te -et. 220. 776 ut amantem amanti *donare* -et (*potest ad II D 1 referri*). Poen. 459 Truc. 478 TER. Andr. 421. 445 Eun. 814 CIC. Rab. Post. 11. de orat. 1, 130 quem ... non -et (*i. qui non est urbanus*). part. 133 ut oratorem -et. Att. 7, 21, 3 ad Brut. 1, 9 (9, 18), 1. CATVLL. 10, 24 ut -uit cinaediorem. SALL. Iug. 14, 15. OV. ars 1, 316 nec dubito, quin se (*sc. vaccam*) stulta -ere putet (*potest etiam ad I referri*). EPICED. Drusi 345. LIV. 2, 46, 7 ut -et proceres. 4, 44, 11. 32, 34, 3 SEN. suas. 2, 15 SEN. Herc. f. 510 Phaedr. 216 nat. 4, 7, 1 *al.* LVCAN. 10, 84 simulatum compta dolorem qua -uit (*i. in quantum -uit dolentem*). QVINT. inst. 9, 4, 15 illum -et. PLIN. epist. 1, 5, 9 ut -bat optimum virum. 1, 8, 12. 6, 32, 1 paneg. 11. 38 FRONTO p. 121, 10 N. GELL. 14, 2, 24 CAPITOL. Gord. 14, 4. 24, 3 TREB. Valer. 2, 2 trig. tyr. 27, 1 PS. AVR. VICT. epit. 43, 7 AMM. 22, 3, 9. 24, 3, 7. 30, 3, 2 SCHOL. Cic. Bob. p. 99, 9 HYG. astr. 2, 15. 20 HIER. epist. 45, 2, 2 VVLG. Eph. 5, 3 SIDON. epist. 2, 4, 3 COD. Iust. 9, 13, 1, 2. *cum acc. rei*: TAC. hist. 3, 66 ut censuram patris, ut tres consulatus, ut tot egregiae domus honores -ret. AVG. civ. 19, 3 sicut virtutem -et. 2 *cum dativo* (*cf. infra l. 82 sqq.*): PLAVT. Persa 213 ut -et lenonis familiae. TER. Ad. 491 ut nobis -et (928). SALL. hist. frg. 1, 140 locum editiorem quam victoribus -bat. TERT. adv. Marc. 2, 6 p. 343 quis aliter quam deo -ret evasit. GREG. TVR. Mart. 1, 35 ut sibi -erat. 3 *cum abl.*: PLAVT. Asin. 577 ut meque teque maxime atque ingenio nostro -uit.

C *cum infinitivo, qui saepe ex praecedente verbo est supplendus*: PLAVT. Capt. 196 id pati. Cist. 457 neque tis misereri -et. Merc. 950 sic -et, sic fieri oportet. 982 temperare ... -bat (-et te *codd.*). Mil. 737 desisti -et. 765 Persa 62 Poen. 525. 866 Pseud. 1127. Stich. 28 minime irasci -et. 46 Vid. 89. PACVV. trag. 268 conqueri fortunam adversam, non lamentari -et. ACC. trag. 23 TER. Haut. 100. Hec. 688 quae ... fecisti, ut -erat *facere*. CIC. Phil. 5, 30 ieci ... fundamenta rei publicae ... serius quam -uit. 6, 1 res confecta est, minus ... quam -uit. 13, 14 quid ... quod minus -eat quam contra senatum ... exercitum ducere? nat. deor. 2, 74 salem istum ... consumere non -et, non datum est, non potestis. div. 1, 39. 63 qui secus quam -uit, vixerunt. Cato 27 Tim. 22. Tusc. 4, 66 ut cavere -et, timere non -et, sic gaudere -et, laetari non -et. fin. 2, 25 off. 1, 120. 125. 2, 94 rep. 1, 38 leg. 1, 24. 2, 8. 28 de orat. 3, 212 orat. 104. 132 si -ret *uti*. 206. 212 opt. gen. 10 BRVT. et CASS. Cic. epist. 11, 3, 3 neque enim -et aut convenit nobis. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16, 1 CATVLL. 62, 18 PVBLIL. E 11 M 70 LVCR. 2, 891. 4, 643. 5, 158. 6, 32 SALL. Catil. 51, 14 Iug. 30, 4. 31, 3. 68, 3 or. Phil. 1. VERG. Aen. 10, 94 tum -uit metuisse tuis. 11, 117 HOR. carm. 1, 4, 9. 11 sat. 2, 4, 26. 65 epist. 1, 17, 2 TIB. 1, 2, 28. 3, 8, 9 seu solvit crines, fusis -et esse capillis. PANEG. in Mess. 83 PRIAP. 80, 9 RVT. LVP. 2, 9 OV. epist. 15, 192 am. 2, 5, 43. 3, 7, 82. 3, 10, 48 ars 3, 145. 432 met. 2, 14. 3, 542. 4, 330. 8, 27. fast. 4, 9 quae -uit, primis ... lusimus annis. 4, 872 Pont. 1, 6, 20. 3, 1, 40 trist. 1, 1, 3. 2, 4, 76. 3, 6, 32 LIV. 22, 60, 25. 24, 8, 2. 30, 44, 7. 45, 8, 6 MANIL. 2, 746 SEN. Ag. 240 Herc. O. 1370 Med. 175. 281 Tro. 256. 336 benef. 1, 1, 10. 2, 14, 2 *al.* OCTAVIA 457 (*versum del. Leo*). PS. SEN. mon. 96 natura enim insequimur magis eos odio quos non -et *insequi*. LVCAN. 8, 527. 534. 9, 96 PERS. 3, 27. 71. 114 PETRON. 108 LAVS Pis. 155 CALP. buc. 3, 37 PLIN. nat. praef. 16. 5, 106. 18, 48 VAL. FL. 6, 314 SIL. 13, 823. 16, 45 STAT. Theb. 10, 925 MART. 8, 39, 3. 9, 13, 8 QVINT. inst. 2, 13, 8. 6, 2, 14. 8, 3, 13. 8, 6, 24. 74. 11, 1, 56. 11, 3, 132. 12, 11, 1 *saepe* TAC. ann. 16, 26 PLIN. epist. 3, 13, 4. 10, 112, 3. VERVS Fronto p. 130, 25 N. adversus quem minime -uit *peccare*. APVL. mund. 19 TERT. adv. Hermog. 26 adv. Marc. 1, 17 pudic. 2 anim. 26 TER. MAVR. 1064 PORPH. Hor. carm. 2, 3, 15/16 NEMES ecl. 1, 23 cyn. 200 PANEG. 6, 14. 9, 9. 11, 16 DON. Ter. Eun. 459. 560 AVIEN. Arat. 2, 1444 AVSON. 19, 8. 176, 7. 211, 27. 308, 10. 417, 66. AMM. 15, 8, 16 nec supra modum laudabant ... quam -bat. 17, 5, 4. 18, 5, 7. 19, 12, 18. 20, 8, 18. 22, 10, 13. 26, 1, 1 VEG. mil. 3, 10 HYG. astr. 2, 4 (*elliptice*). VVLG. I Macc. 12, 11 sicut fas est et -et meminisse fratrum. CLAVD. 8, 267. 15, 369 -uit ... complere biremes. 20, 10 -uit sentire nefas. AVELL. p. 65, 12 DRAC. laud. dei 3, 143 Orest. 596 Romul. 8, 263. *addito dativo*: TER. Haut. 965 ubi cui -uit primo, tibi non licuit per me mihi dare. Hec. 164 uti liberali esse ingenio -et. SEN. Herc. O. 869 huic -et ferro immori. PAVL. dig. 32, 23 -et tantae maiestati eas servare leges. GELL. 14, 2, 15 an -eat atque conveniat iudici ... recipere. APVL. flor. 16 p. 70 qua -eat philosopho ... gratias agere. AVELL. p. 119, 1 universae ecclesiae -et gaudere. COD. Iust. 5, 13, 1, 11 videamus ... quali incremento ei de rei uxoriae actione accedente formare -et ex stipulatu actionem.

D *cum acc. c. inf.*: 1 *activi*: ENN. ann. 98 sum (*i. eum*) summa⟨m⟩ servare -et rem. 446 noenu -et mussare bonos. 564 neque me -et ... edere. PLAVT. Amph. 201. 267 -et et facta moresque huius habere me similes. 522. 863 Asin. 81. 470. 833 Aul. 138 Bacch. 1107 Capt. 321. 665 Cas. 230 Cist. 22. Curc. 352 neque diem -et [me] morari neque nocti nocerier (*etiam ad D 2 pertinet*). Epid. 443 Men. 203 Merc. 37. 983 (*in versu fortasse interpolato*) Mil. 40. 616. Most. 53 -et me amare et te bubulcitarier (*partim ad D 2 referendum*). Persa 97. 113. 181. 807 Poen. 304. 674. 1186. 1202. 1402 Pseud. 165. 460. 590 Rud. 249. 338. 407. 921 Trin. 478. 657 Truc. 182. frg. 9 nil feci secus quam me *facere* -et (TER. Haut. 1054 facis, ut te -et). ACC. trag. 514 nec tibi me in hac rę gratari -et. TER. Ad. 506. 948. 954 Eun. 789 Haut. 132. VARRO rust. 2, 7, 4 nec vastos nec minutos -et esse *equos*. CIC. Verr. 2, 32 dom. 93 Cael. 7 Mil. 1 ac. frg. 19 fin. 2, 51. 3, 64 Tusc. 4, 55 nat. deor. 1, 26 fat. 1 off. 1, 144 inv. 1, 69 de orat. 1, 106. 2, 83. 271 orat. 205 Att. 8, 12, 4. 15, 2, 1 epist. 2, 4, 1 ad Brut. 1, 9 (9, 18), 2 carm. frg. 40 BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16, 11 CATVLL. 16, 5. 61, 212. 63, 26. LVCR. 1, 885 consimili ratione herbis ... saepe -bat ... manare cruorem. 4, 1063 SALL. Catil. 1, 1. 51, 1 Iug. 10, 7. 14, 16. 85, 48. 107, 1 NEP. Att. 6, 4. VERG. Aen. 4, 597 tum -uit (*sc. te facta impia tangere*). 10, 612 si mihi quae quondam fuerat quamque esse -bat, vis in amore foret. 12, 797 HOR. epod. 1, 1, 9 carm. 1, 26, 12 TIB. 1, 1, 53. 1, 2, 13 RVT. LVP. 1, 3 ELEG. in Maecen. 1, 111. 115. 2, 28 PROP. 3, 7, 69 OV. epist. 13, 81. 18, 143 am. 1, 6, 63. 1, 10, 20. 2, 17, 24 ars 3, 229. 761 aptius est -eatque magis potare puellas. 3, 772 met. 3, 265. 9, 181 fast. 5, 556 Pont. 4, 13, 17 trist. 1, 1, 10. EPIST. Sapph. 42 unam iurabas usque -ere loqui. LIV. 3, 17, 5. 3, 62, 2. 6, 7, 5. 6, 23, 7. 21, 3, 4. 21, 40, 11. 24, 8, 9. 34, 2, 10. 37, 45, 8. 37, 54, 14. 17. 42, 41, 11. 45, 14, 1 MANIL. 5, 276 SEN. Ag. 263 Herc. f. 409 Herc. O. 1739. 1879. 1975 Phaedr. 618 (*in versu fortasse interpolato*) Thy. 86. 183 Tro. 261. 332. 619 benef. 1, 3, 6. 2, 16, 1. 2, 17, 1 dial. 3, 15, 3 *saepe* COLVM. 1, 2, 1 LVCAN. 7, 681. 8, 278. 9, 406 PLIN. nat. 2, 13. 18, 265 VAL. FL. 8, 284 SIL. 5, 562. 11, 248 HOMER. 232 STAT. silv. 4, 1, 20. 4, 8, 34 Theb. 7, 389. 8, 321. 11, 299 Ach. 1, 262 MART. 2, 41, 19. 8, 28, 9 *al.* QVINT. inst. 8, 5, 8 magis enim -et eos *dicere*. 8, 5, 23. 9, 4, 67. 11, 1, 22 decl. 259 p. 60, 25 IVV. 11, 155. 202 PLIN. epist. 1, 5, 10. 1, 8, 2. 1, 13, 2. 6, 12, 1. 6, 29, 11. 8, 14, 21. 9, 21, 4 paneg. 45. 59. 70. 78 FRONTO p. 224, 24 N. VLP. dig. 24, 3, 22, 6. 8 PS. APVL. Ascl. 24 TERT. adv. Hermog. 23 adv. Marc. 3, 1 p. 377 spect. 17 orat. 3. 25 bapt. 2 pudic. 21 PORPH. Hor. epist. 2, 2, 216 PANEG. 7, 14. 9, 15 VOPISC. Tac. 19, 1 Car. 6, 3 CAPITOL. Max. Balb. 6, 3 LACT. inst. 6, 4, 14 PS. AVR. VICT. epit. 9, 18 AVSON. 126, 4 AMM. 16, 5, 12. 21, 5, 2. 27, 2, 11 SCHOL. Cic. Bob. p. 31, 31 VEG. mil. 1, 1 pr. HIER. epist. 36, 14, 1. VVLG. Sirach 32, 4 loquere maior natu, -et enim te *loqui*. Matth. 3, 15. CLAVD. 18, 284 te magis ... conciliare -et. carm. min. 22, 8 te ... haud -uit paribus concurrere telis. rapt. Pros. 3, 297 si quid flagrantius actum quam miseros -uit (*sc. agere*). AVG. civ. 2, 4. 11. 3, 2. 4, 7. 8, 23 SVLP. SEV. dial. 1, 27, 5 epist. 3, 14 DRAC. satisf. 101 Romul. 6, 24. 7, 130. 8, 338. 10, 15. 27 ros. 12 CASSIOD. var. 4, 1, 3 COD. Iust. 9, 9, 35, 1. CARM. epigr. 169, 1 quod -uit *facere* filiam parentibus, maesti parentes suae fecerunt filiae (*trita locutio in titulis, ex. gr.*: 171, 1. 1486, 1 quod -uit natam patri praestare sepulto *eqs.* CORP. III 625. 14333^{7}. VI 35638. IX 374. 955. 1064. *cf. etiam* CARM. epigr. 1549, 7 me -uit morti prius occubuisse supremae, tuque mihi tales, nate, dare exsequias. *cf.* CIC. Cato 84 *infra l. 70*). 2 *passivi*: NAEV. com. 22 suopte utrosque *hospites* -uit acceptos cibo. PLAVT. Amph. prol. 35 iniusta ab iustis impetrari non -et. Bacch. 640 hunc hominem -et auro expendi, huic -et statuam statui ex auro. Capt. 372 ut ferri *servitutem* -et. Curc. 352 *v. supra l. 10.* Men. 88 quem ... vinciri -et. 453 Merc. 376 Most. 53 *v. supra l. 12* Poen. 258 Pseud. 1225 Rud. 702 Stich. 443 Trin. 548. TER. Andr. prol. 16 contaminari non -ere fabulas. SISENNA hist. 122 clandestinā celeritudine transigi, apud notos cogitata dici -et, non explanari. CIC. Sest. 73 Marcell. 33 Phil. 12, 1 fin. 4, 28 Tusc. 1, 32. 2, 8 rep. 4, 11 leg. 2, 16. Cato 84 cuius a me corpus est crematum quod contra -uit ab illo meum *cremari*. off. 1, 31 parad. 19 phil. frg. V 23. de orat. 1, 130 ut -eat *id fieri*. Brut. 332 part. 129 LVCR. 5, 50. SALL. Iug. 14, 22 unde (*i. a quo*) minume -uit vita erepta est (*elliptice. cf.* 49, 2 quae ab imperatore -erint omnia suis provisa). VERG. Aen. 5, 384 quo me -et usque teneri? LIV. 34, 58, 8 sola aut prima certe pensari -et principi orbis terrarum populo et tanto regi (*i. a populo, a rege*). VITR. 1, 2, 5 CELS. 5, 26, 24 (5, 28, 11) SEN. Herc. f. 990 Herc. O. 1135. 1479 Oed. 240. 412 benef. 7, 26, 1 OCTAVIA 440 COLVM. arb. 17, 3 LVCAN. 2, 540. 4, 360 PLIN. nat. 18, 128. 35, 115. 37, 198 VAL. FL. 7, 418 MART. 13, 108, 2 QVINT. inst. 9, 4, 43. 67. 12, 6, 3 decl. 321 p. 263, 16 TAC. dial. 14. 27 ann. 3, 39. 15, 67 PLIN. epist. 1, 23, 1. 7, 9, 11. 9, 9, 2 paneg. 7. 95 FRONTO p. 176, 14 N. TERT. nat. 1, 10. 2, 9. 13 adv. Marc. 2, 1 p. 333. 5, 4 p. 582 resurr. 25 p. 61 PORPH. Hor. ars 179 PANEG. 8, 1. 9, 4 CAPITOL. Maximin. 29, 10 AVSON.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

305, 12 AMM. 14, 7, 10. 12. 23, 2, 1. 28, 4, 9 AVG. civ. 2, 9. 13 SVLP. SEV. dial. 1, 24, 2 MACR. sat. 1, 16, 17. 7, 1, 3 CAEL. AVR. acut. 3, 21, 198 SIDON. epist. 1, 2, 10 COD. Iust. 1, 33, 3. 8, 10, 14, 1 NOVELL. Iust. 11, 7.

E *seq.* **ut** (*vel coniunctivus solus, v. l. 6. 12*), **ne**: PLAVT. Poen. 21 -et animo aequo nunc stent vel dormire temperent. PS. QVINT. decl. 5, 2 hominem qui piraticum carcerem . . . discusserat, -erat, ne voluisset aliter reverti. SPART. Did. 6, 8 neque enim -bat, ut . . . eundem Iulianum pateretur infestum. LACT. inst. 3, 1, 11 nec enim -bat, ut. SYMM. epist. 3, 4, 1. AMBR. virg. 1, 9, 46 -et enim, ut plene noveris. fid. 3, 2, 8 VVLG. Hebr. 7, 26 *c. p. 132, 62.* PAVL. NOL. carm. 26, 18 fugiant -et omnia sanctum maesta diem. AVG. agon. 22, 24 non -bat, ut homines falleret spiritus sanctus. MART. CAP. 9, 917 placet ac -et vicissim cantemus atque amemus. LEO M. serm. 32, 4 -et enim, ut capiti suo membra conveniant. SACR. Leon. p. 325. DRAC. Romul. 5, 286 sic -et, ut fortis lassos . . . ames? ENNOD. epist. 8, 6 p. 204, 25 IVNIL. 2, 26. CASSIOD. hist. 9, 30 p. 1145[B] -et, ut vincat ratio. var. 2, 13, 1. 2, 23. 3, 19, 1 *al.* VEN. FORT. carm. 3, 9, 67 Mart. 2, 342 PS. PRIMAS. in Hebr. p. 732[A].

deriv.: decentia. *comp.*: ab-, ad-, condecet.

part. praes. pro adiect. ***decēns**, -entis. *cum apice*: CARM. epigr. 1033, 6 -ēns. *abl. in* i *exit praeter l. 71* ANTH. 458, 2 AMM. 14, 11, 28 MART. CAP. 9, 1000. *de usu*: DIOM. gramm. I 398, 30 impersonalium declinatio non facile admittit participia et errant qui -s pudens participia opinantur esse, cum sint appellationes (*sed cf.* LVCAN. 2, 363 *p. 132, 31*). *de significatione*: SVLP. VICT. rhet. 15 p. 320 -s vel decorum: sic enim appellandum est quod Graeci πρέπον dicunt. p. 321 illud πρέπον, quod decorum vel -s diximus, in eo est, ut rebus apta sint verbis *eqs.* DIFF. gramm. VII 530, 25 -s in gestu est et motu corporis, formosus ab excellenti specie dicitur. ISID. orig. 10, 68 -s compositus et a numero decem dictus. hinc et decorus et decibilis. diff. 1, 161 -s motu corporis probatur, speciosus specie, formosus natura sive forma (DIFF. ed. Beck p. 50, 14 -s motu corporis probatur, formosus natura). GLOSS. εὐπρεπής πρέπον. pulcher. formosus. gratus. pulchritudo. *legitur inde ab* HOR. (7[ies]), *frequentissime apud* OV. (14[ies]). *comparat. habent*: OV. epist. 5, 35 met. 12, 405 SEN. contr. 2, 2, 12 SEN. Thy. 151 benef. 2, 29, 1 CALP. ecl. 6, 14 MART. 12, 22, 3 QVINT. inst. 8, 3, 3. 8, 6, 6. 11, 1, 78. 11, 3, 156 TAC. Agr. 44 *al.* *superlat.*: SEN. suas. 2, 13. 18 SEN. benef. 1, 9, 4 PS. SEN. mon. 152 QVINT. inst. 11, 3, 140 *al.*

I *generatim i. q. congruens, conveniens, aptus, proprius, accommodatus, consentaneus sim.*: **A** *solum ponitur*: HOR. epist. 1, 1, 11 quid verum atque -s (BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 4 p. 10, 1). SEN. suas. 2, 13 hic meus est dies: muta enim ut ʻnoster' sit, peribit omnis versus elegantia in quo hoc est -issimum quod ex communi sermone trahitur. SEN. epist. 119, 15 hoc parum -s, illud parum laudatum, oculos hoc meos laedit. QVINT. inst. 8, 6, 6 quia necesse est aut . . . significantius est aut . . . -ius (*seq.* improprium). VEL. gramm. VII 66, 15 in ὀρθοεπείᾳ quid -ius sit et quid lenius quaeritur. PS. APVL. Ascl. 34 quod totum est bonum, -s et prudens. *nota*: OV. ars 3, 751 sera veni positaque -s incede lucerna. AMM. 28, 4, 7 ita -s (*i. decenter*) sonantibus originum insignibus (*i. eorum nomina*). -s est *i. q. decet, seq. acc. c. inf.*: QVINT. inst. 11, 1, 78 -ius erit . . . servare iudicium pudorem. *seq.* ut: DON. Ter. Hec. 144 -s est, ut . . . spectatores sciant. HIL. in psalm. 118 ain 1[195] dignitati eius -issimum est, ut . . . eloquatur. **B** *cum substant.*: **1** *de rebus*: HOR. carm. 4, 13, 17 quo fugit Venus . . . -sque motus (*i. saltatus.* QVINT. inst. 1, 10, 26 corporis quoque aptus et -s motus qui dicitur εὐρυθμία. 11, 3, 29 corporis -s et accommodatus orationis motus). ars 92 singula quaeque locum teneant sortita -em. PRIAP. 36, 6 habet -es (*i. aptas*) nuntius deum plantas. OV. Pont. 2, 5, 52 spemque -s doctae vocis amictus habet (QVINT. inst. 11, 3, 156). SEN. suas. 2, 18 -issimi generis stultam sententiam referam (SEN. benef. 1, 9, 4 -issimum sponsaliorum genus est adulterium). SEN. Thy. 151 nec dapibus feris decerni potuit poena -ior. PS. SEN. mon. 152 -issimus feminae ornatus est quam maritus probat. STAT. Theb. 9, 706 frontis servat honorem ira -s. QVINT. inst. 8, 6, 67 est autem haec *hyberbole* -s veri superiectio. 11, 3, 83 umerorum raro -s allevatio atque contractio est. 11, 3, 140 sinus -issimus si aliquo supra imam tunicam fuerit. ANON. Quint. inst. 2, 15, 21 ars inventrix et iudicatrix et enuntiatrix -e ornatu secundum mensionem *eqs.* TAC. Agr. 44 *habitus Agricolae* -ior quam sublimior fuit. CONSENT. gramm. V 363, 35 quae voces aptiores, quae -iores. PORPH. Hor. carm. 3, 15, 6 allegoria. ANTH. 458, 2 dispositas arte -e comas. LACT. opif. 10, 2 saeptum oculis -issimum praebent. 10, 12 oris quoque species et rectus . . . utilis . . . -s (10, 22 utilis ac -s flexura cubitorum). 10, 23 ordo ac gradus -issimus *manuum.* HIL. in Matth. 20, 12 cum -i contumelia admonitus. VIGIL. TRID. ad Ioh. 1 p. 552[D] ordo. AVG. civ. 10, 14 -issimos formarum suarum numeros habere non posse confirmat. 11, 18 antitheta . . . in ornamentis elocutionis sunt -issima. 19, 4 status quoque corporis atque motus cum -es et congruentes sunt (22, 30). doctr. christ. 4, 7, 13 circuitus . . . cum -issima varietate interponerentur. gen. ad litt. 8, 25 p. 263, 26 partes *universitatis naturae* ut non solum salvae ac fecundiores, verum etiam -iores sint. DIONYS. EXIG. Procl. or. 12 adiudicatis morti vitam certissimam et morti solutionem -issimam. PHYSIOGN. 11, 3 incessus. CYPR. GALL. num. 193 cura. MART. CAP. 1, 24 officio -iore. 1, 91 sensa -ia. 4, 328 inflexione. 6, 586 censura. CANON. Migne 56, 835 placere et -issimae esse dispositionis. 56, 836 sententia . . . -issima. EVSTATH. Bas. hex. 2, 2 p. 881[C] -em sibi naturam. 3, 9 p. 900[A] laudibus. DRAC. laud. dei 2, 452 pallore. ORIG. in Matth. 17, 24 nuptias introire sine vestimento -i (*potest ad II A 2 referri*). **2** *de personis*: ITALA deut. 33, 26 (Lugd.) adiutor tuus et magnus et -s [dicens *cod.*] firmamenti (βοηθός σου καὶ ὁ μεγαλοπρεπής, VVLG. *aliter*). IGNAT. ad Magn. 13, 1 cum digne -issimo episcopo (μετὰ τὸν ἀξιοπρεπέστατον ἐπίσκοπον).

II *speciatim i. q. pulcher, decorus, venustus, speciosus, formosus, iucundus, gratus, elegans sim., necnon castus, pudicus de personis*: **A** *de rebus corporeis*: **1** *de corpore vel corporis partibus*: OV. am. 3, 1, 9 forma -s (rem. 350 CLAVD. 21, 31. CARM. epigr. 1033, 6 [*Romae, saec. I*] forma -s, nulli dedita, grata viro). met. 1, 450 longoque -ia crine tempora cingebat. trist. 3, 7, 33 facies (SEN. contr. 2, 2, 12). SEN. benef. 2, 29, 1 *queruntur* quod solidior sit cutis beluis, -ior damis, densior ursis, mollior fibris. AVIEN. orb. terr. 3, 528 caput. AMM. 14, 11, 28 *fuit Gallus* -e filo corporis. AVG. retract. 1, 11, 2 cum multo speciosiora et -iora futura sint *corpora humana.* *huc referas* SEN. contr. 2, 2, 8 habebat ille . . . -s et amabile ingenium. **2** *de aliis rebus*: SEN. Phaedr. 764 prata novo vere -ia. Thy. 945 flore. Tro. 273 comam. MART. 3, 2, 8 frontis gemino -s honore *libellus.* LAMPR. Alex. 50, 3 ephippiis ac frenis *equorum* -bus. HIER. psalt. sec. Hebr. 135, 3 cantate nomini eius quoniam -s (καλόν, VVLG. 134, 3 suave). MART. CAP. 9, 1000 -e . . . poculo. BEDA gramm. VII 245, 3 versum -issimum. *huc trahere possis*: CLAVD. 28, 537 -ior (*i. serenior*) aer. **B** *de animantibus*: HOR. carm. 1, 4, 6 Gratiae -es. 1, 18, 6 Venus. 4, 1, 13 nobilis et -s . . . puer. PROP. 4, 8, 52 *Cynthia* furibunda -s. OV. epist. 5, 35 -ior . . . Minerva. am. 1, 14, 21 tum quoque erat neglecta -s. 3, 3, 8 longa -sque fuit, longa -sque manet. fast. 5, 23 Honor placidoque -s Reverentia voltu. 5, 358 sic haec est cultu versicolore -s. met. 1, 527 visa -s. 12, 405 qua nulla -ior . . . femina (CAEL. AVR. acut. 3, 18, 186 iuvenem feminam atque alias -em. *potest etiam* pudica, casta *intellegi*). CALP. ecl. 6, 14 candidus alter erat levique -ior ovo et ridens oculis crinemque simillimus auro. MART. 12, 22, 3 esset caeca -ior Philaenis. QVINT. inst. 8, 3, 10 -ior equus. IVV. 6, 162 sit formosa, -s, dives, fecunda. CARM. epigr. 1165, 8 (*aetate Traiani*) docta, -s, dulcis grataque blanditiis. PLIN. epist. 1, 21, 2 credo -es esse servos . . . superest ut frugi sint. SVET. Dom. 18 pulcher ac -s, maxime in iuventa et quidem toto corpore. PS. AVR. VICT. epit. 45, 5 vultu -s, sollers ingenio. AVSON. 173, 7 ore -s, bonus ingenio. PS. DAMAS. epigr. 71, 5 stirpe -s, elegans specie. DARES 12 Hectorem . . . vultu venerabili barbatum, -em. CYPR. GALL. gen. 621 iuvenes parili fulgore -es. MART. CAP. 1, 1 o Hymenaee -s. 2, 121. 174 -s ac pudicissima puellarum. 6, 567 virgo (SIDON. carm. 14, 21). 6, 575. 9, 888 Flora. 9, 896 -s illa sidereis fulguransque luminibus. 9, 903 Venus. 9, 914 Latoia. SIDON. epist. 2, 8, 3 prudens, casta, -s. DRAC. Romul. 10, 249 matrona. 10, 369 nata. CORIPP. Ioh. 4, 475 cristisque -s auroque coruscus. CARM. epigr. 843, 1 casta, pudica, -s, sapiens, generosa, probat(a).

adv. ***decenter**: SCHOL. Hor. ars p. 10, 92 -r hoc est sicut decet. GLOSS. πρεπόντως. -ius εὐπρεπεστέρως. *legitur inde ab* HOR., *comparat.*: HOR. epist. 2, 2, 216 SEN. contr. 2, 7 (15), 5. 7 praef. 6. 7, 5 (20), 14 suas. 2, 20 VAL. MAX. 3, 7, 11 QVINT. inst. 9, 1, 21 IVV. 6, 487 VEL. gramm. VII 76, 5. 79, 11 PROB. Verg. georg. 3, 113/5 FACVND. depens. 12, 2 p. 835[E]. *superlat.*: SEN. contr. 2, 5, 17 SEN. epist. 86, 15 AVG. doctr. christ. 4, 7, 13 gen. ad litt. imperf. 5, 21 p. 477, 23 LEO M. epist. 98, 1 SIDON. epist. 8, 6, 10 ISID. orig. 1, 37, 5.

1 *i. q. proprie, apte, convenienter, congrue, commode sim.*: HOR. epist. 2, 2, 216 ne . . . pulset lasciva -ius aetas. TIB. 3, 8, 14 mille habet ornatus, mille -r habet. PROP. 4, 2, 45 -r impositus *flos.* OV. am. 2, 5, 44 maesta -r erat. ars 3, 291 lacrimare -r. SEN. contr. 2, 4, 7 -r hoc dicit (suas. 2, 20 SEN. epist. 86, 15 SERV. auct. Aen. 12, 289). 2, 5, 17 -issime fecit. 2, 7, 15 quanto -ius . . . cognoscerem. 7 praef. 5 hoc nemo praestitit umquam Gallione nostro -ius. 7 praef. 6 cum declamaret, apte et convenienter et -r hoc genere utebatur. 7, 5 (20), 14 hunc sensum -ius posuit. VAL. MAX. 3, 7, 11 ut ab eo -ius ad externa transeamus. SEN. epist. 47, 6 ut altilia -r secet. PERS. 1, 84 quin tepidum hoc optes audire ʻ-r'? QVINT. inst. 9, 1, 21 quaedam vel -ius indicanda vel tutius. 11, 1, 69. 79. 11, 3, 59 verba -r pudoris causa subtrahuntur. 11, 3, 80 ostendimus (PORPH. Hor. carm. 3, 27, 17/18). IVV. 6, 487 solitoque -ius optat ornari (APVL. met. 2, 30 LAMPR. Alex. 26, 8 EDICT. imp. Diocl. 1, 2 MART. CAP. 1, 68 HIST. Apoll. 40 CASSIOD. or. frg. p. 473). PLIN. epist. 5, 19, 3 pronuntiat acriter, sapienter, apte, -r etiam. 6, 21, 5 (*ibid.* apte). SVET. vita Crispi p. 89 nondum, inquit, quantumvis -r et caute (*fortasse ad 2 trahendum*). VEL. gramm. VII 76, 5 pinguitudo ʻu' litterae -ius servatur. 79, 11 eo -ius apud Vergilium legitur. CHAR. gramm. I 275, 5 -r vitavit obscaenitatem (DIOM. gramm. I 460, 19). DIOM. gramm. I 468, 23 -r struitur oratio. APVL. apol. 63. met. 2, 7 spinam quatiens placide -r undabat. 2, 30. PS. APVL. herm. p. 265 oratoris excellentis est lata anguste, angusta late, vulgata -r (recenter *coni.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Goldbacher, fortasse recte), nova usitate *proferre*. HERM. Pal. sim. 5, 2, 5 vineam -r depalatam ac defossam. PORPH. Hor. carm. 2, 4, 13/14 breviter et -r ... occurrit. *al.* NEMES. cyn. 110 -r prona (*i. modice inclinata, de thorace canis*). LACT. opif. 10, 19 labra ipsa ... quam -r interscidit. DON. Ter. Eun. 403 proprie reddidit et -r. PS. AVR. VICT. epit. 15, 4 -r validus. OPTAT. 140, 17 quae *tunica* -r vestiat. AVSON. 360, 3 immiscuit. SERV. auct. Aen. 12, 434 significat (Ps. RVFIN. in psalm. 4, 9 -r et prophetice significatur. AVG. gen. ad litt. imperf. p. 477, 23 ipsi significantur hac luce, brevissime quidem, sed tamen convenientissime et -issime. mus. 6, 16, 54). SERV. auct. Aen. 12, 872 -r inducit loqui. PROB. Verg. georg. 3, 114/5 quo -ius celaret pedes anguinos suos. PS. RVFIN. in Am. 4, 1 adiungi. in Os. 10, 7 p. 1013A assumi. AVG. civ. 12, 4 satis apte -rque conveniunt. loc. hept. 5, 34 p. 606, 16 rem -r commendant. doctr. christ. 4, 7, 13. ZACCH. 1, 11 nascendi ordinem -r implevit. MACR. sat. 6, 5, 15 usus est. 6, 6, 1 nove, sed -r usurpata. PHYSIOGN. 65, 13 capiti adhaerere. MART. CAP. 4, 360 ut -r verborum habeant propinquitatem. 4, 423 -r docta disputatio. 5, 519 quibus pedibus clausulae -r aptentur (9, 985. 994 CASSIOD. var. 4, 1, 3). 7, 727. 8, 811. 9, 889 GILD. Brit. 13 chron. III p. 33, 1 *insignia* nec -r usquam gessit, non legitime. CYPR. GALL. exod. 1257 nomenque -r indidit. EVSTATH. 2, 8 p. 889B congrue penitus et -r nominatus est unus. SIDON. epist. 4, 16, 5 qui magis igneo ingenio naturam -r ignis imitatus es. 8, 6, 10 -issime facis. VICT. VIT. 2, 55 libellum de fide satis -r sufficienterque conscriptum (ILDEF. vir. ill. 11). VEN. FORT. vita Radeg. 15, 35 cum in villa ... -r accederet. ENNOD. epist. 3, 18 p. 85, 18. CASSIOD. in psalm. 1, 2. inst. div. 10 intentiones suas -r aperiunt (*praecedit* commodissime). 30. gramm. VII 206, 20 'n' litterae sonum -ius efferemus. INST. Iust. 1, 40, 6 iniuriam suam non tam -r quam sero conquesta est. GREG. M. moral. 19, 45. ISID. orig. 1, 37, 5 alia rerum nomina ... in aliud genus -issime decoris gratia transferuntur, ut oratio perornetur. CARM. epigr. 458, 2. 485, 1 scribi in titulo versiculos ... -r. PAPYR. Marini 1 ecclesiam ... -r dedicatam. **2** *i. q. honeste, digne, pulchre, suaviter, sim.*: SEN. epist. 70, 20 parum munde et parum -r. PORPH. Hor. carm. 2, 1, 22 speciose ac -r dictum. ITALA Rom. 13, 13 (Cypr. zel. 10) tamquam in die -r ambulemus (εὐσχημόνως, VVLG. honeste). CAPITOL. Ver. 2, 9 omnibus deliciis, ludis, iocis -r aptissimus. AVG. civ. 3, 10 -r his artibus Roma crevit. in psalm. 64, 3 hymnum dei non -r cantant. MACR. sat. 5, 2, 14 Circe -r attingitur. MART. CAP. 6, 705 quo dicto Iocus ... Cythereae ... susurratim -r arrisit. 9, 996 *Harmonia* -r regressa conticuit. LEO M. epist. 98, 1 imperatores ... -issime praesidebant. CASSIOD. in psalm. 33, 21 divitem peccatorem pomposis apparatibus -r efferri. inst. div. 15 *locutio* suaviter instruit ... -r delectat. 29 fontium perspicuitas -r illabitur. FACVND. defens. 12, 2 *splendet* in caelo sol longe honoratius longeque -ius. PASS. Theclae B 43 gloriose ac -r in sepulcro suo collocata est. *Gudeman.*

[**dēceptātio**] Ps. TERT. haer. 4 p. 220, 21 quoniam quidem ipse *Aeon* fuerit -e (de defectione *Öhl.*, de temptatione *Scal.*) conceptus atque prolatus. *cf.* deceptare.

dēceptibilis, -e *a* decipere. *i. q. deceptiosus*: SCHOL. Prud. apoth. praef. 25 captiosis: -bus vel insidiosis.

***dēceptio**, -ōnis *f.* [*a* decipere. *Th.*]. GLOSS. κολακία, ἀθέτησις, ἐνέδρα. -is περιγραφῆς. *legitur inde ab* ITALA. *i. q. actus decipiendi, error, fraus, fallacia, circumventio, circumscriptio, mendacium, seductio*: ITALA Col. 2, 8 (Hil. trin. 8, 53 Nicet. p. 19, 23) ne quis vos seducat per philosophiam et inanem -em (ἀπάτης, VVLG. decipiat per ... fallaciam. *cf.* HILARIAN. curs. temp. p. 156, 2 per artem philosophiam mundi et inanem -em verborum). Eph. 4, 22 (Cypr. testim. 3, 11 Hil. trin. 12, 48 Aug. gen. ad litt. 6, 26 p. 198, 15) *vetus homo* corrumpitur secundum concupiscentias -is (ἀπάτης, VVLG. secundum desideria erroris. *cf.* PS. AMBR. serm. 35, 3 ob concupiscentiam diabolicae -is). HIL. trin. 8, 54 inanium -um doctrinis. OPTAT. 2, 20 p. 56, 9 non est ista praesumptio, sed -o. PRISCILL. tract. 10, 136 p. 99, 18 simplex in expectaculorum -e persuasio. CLAVD. DON. Aen. 2, 23. 107. 5, 357. 10, 524. 11, 547. AMBR. fug. saec. 7, 41 manet ... maledictio directa in serpentem propter suam -em. HIER. in Hab. 2, 5 p. 614 diabolus omnium gentium -e laetatur. in Ier. 3, 1 p. 857 post multas fornicationes et -es animarum. in Is. 22, 2 p. 311 maxima pars ... haereticorum -bus supplantatur. c. Lucif. 11 -o tam laici quam episcopi communis est. VVLG. sap. 14, 21 et haec fuit vitae humanae -o (ἐγένετο τῷ βίῳ εἰς ἔνεδρον). Dan. 2, 9 interpretationem ... fallacem et -e plenam (διεφθαρμένον). Mich. 1, 14 domus mendacii in -em regibus Israel (εἰς κενόν). I Macc. 16, 17 et fecit -em magnam in Israel (ἀθεσίαν). Marc. 4, 19 (ἀπάτη). II Petr. 3, 3. RVFIN. hist. 5, 28, 15. 7, 17 -is machina. 10, 14. 15. 20. 32 hist. mon. 1 p. 399D 29 p. 453B Orig. in cant. 2 p. 125C ad -em errorum. Orig. in iud. 2, 3 mathematicorum -es. PAVL. NOL. epist. 23, 44 ut illum deceptorem nostrum mutua quasi -e confunderet *dominus*. AVG. gen. c. Manich. 2, 18, 28. c. Adim. 15 p. 156, 27 ad occultandas -es suas. civ. 22, 22 *al.* in psalm. 70 serm. 2, 2. serm. ed. Mai 1, 2 o ingeniosa -o *diaboli*. epist. 205, 16 p. 948, 2 temptatio -is. PS. AVG. quaest. test. p. 330, 3 Sout. ad -em animae. BACHIAR. fid. 1 p. 1020C liberi ab erroris -e. 6 p. 1034B. MART. CAP. 4, 423 vers. nam quae supersunt fraude multa consita, quis falsa captos circuit -o. COD. Theod. 14, 4, 3 (*a. 363*) in transmittendis pecuniis aliqua fuerit materia -is exorta. 16, 10, 20, 3 (*a. 415*). LEO M. serm. 9, 1 omnia -um genera. 34, 4. 79, 2 aliud ... agit sub veritate ratio, aliud sub falsitate -o. PS. ORIG. tract. 3 p. 27, 22 ut illecebrosis cum eo -bus agat. SACR. Leon. p. 405 -em Evae matris. ENNOD. epist. 1, 6 p. 15, 3 quis ferat decorum gurgitem sub hac -e fallentem? epist. 9, 31 p. 254, 24 illud mortis simulacrum de placidis -bus plus amatur. COD. Iust. 11, 43 (42), 6, 3 ne qua -o vel suppressio vel insidiae contra publicam utilitatem a quoquam penitus attemptetur. CASSIOD. var. 4, 27, 1 maius reatui pondus est inopinata -o. *et saepius.* in psalm. 118, 110 ab illis enim, qui non declinat, ulla -e non capitur. GREG. TVR. vit. patr. 10, 2 his ... illectus -bus. PS. VEN. FORT. vita Med. 5, 15 custodis -e callida fallire potuit. GREG. M. moral. 1, 52 p. 551C quilibet malignus spiritus ... se ad laqueum -is opponit. 3, 50 dolos -is parant haeretici. 4 praef. 4 p. 637A ad persuasionem nostrae -is. 16, 30 p. 1136A -is retiacula declinant. in euang. 35, 6. MVTIAN. Chrysost. hom. 28, 6 -em et seductionem.

syn.: circumventio, error (RVFIN. hist. 2, 13, 14 hist. mon. 19 p. 441D), fallacia, fraus (RVFIN. Orig. in cant. 4 p. 196B), illusio (AVG. doctr. christ. 2, 23, 35), mendacium (AVG. civ. 22, 22), seductio. *opp.*: ratio (LEO M. serm. 79, 2), veritas.

deriv.: deceptiosus.

dēceptiōsus, -a, -um [*a* deceptio. *Th.*]. *deceptionis plenus*: RVFIN. Basil. hom. 5, 6 neque sophisticum erit quid nisi -um fuerit et fallens. Orig. princ. 2, 4, 3 per -a quaedam sophismata simpliciorum quorumque corda decipere. ENNOD. epist. 1, 7 p. 16, 18 -is et blandis ... illecebris. CASSIOD. in psalm. 9, 29. 15, 4 de mundi huius -a voluptate. GREG. M. epist. 1, 341, 11 qui vobis -a familiaritate deserviunt. *adde*: GLOSS. V 599, 54 falsosum circumventosum deceptosum.

dēceptīvus, -a, -um [*a* decipere, deceptus. *Th.*]. *ad decipiendum aptus*: FIRM. math. 5, 3, 3. PRISC. gramm. III 272, 26 sunt alia -a. BOETH. anal. post. 1, 12 erit syllogismus -us in indivisionibus.

?**dēcepto**, -āre. GLOSS. II 38, 17 decepta⟨t?⟩ ἐνεδρεύει, ἐξαπατᾷ.

***dēceptor**, -ōris *m.* [*a* decipere. *Th.*]. GLOSS. ἐνεδρευτής. IV 237, 20 factiosus, fallax, -r. V 296, 33 frustrator, illusor. 500, 22 fastus (?) -r suasor. 525, 17 planos vel astropharius, -r, seductor. *legitur inde a* SEN. trag.

1 *de personis*: **a** *generatim, i. q. seductor, fraudator, veterator*: SEN. Thy. 140 proditus occidit -r domini Myrtilus. TERT. adv. Prax. 11 p. 243, 20 mendacem efficias et fallacem et -em fidei *deum Praxeae*. ITALA Tit. 1, 10 (Lucif. Athan. 2, 27 p. 197, 2) sunt enim multi etiam non subditi, vaniloqui et -es (φρεναπάται, VVLG. seductores). LACT. ira 4, 8 -r bilinguis. DON. Ter. Hec. 746. MAR. VICTORIN. in Eph. 1, 4 p. 1239D fugiat quasi hostem et -em. p. 1242A. AVSON. 405, 3 garruli et -es. AMBROSIAST. II Tim. 3, 12 sciuntur esse mali et -es. HIER. Didym. spir. 60 fallax fraudulentusque -r. in Tit. 1, 10 p. 704B *bis*. PAVL. MED. bened. 2, 2 falsitas -is. PELAG. in Gal. 5 p. 819D quod de me vobis mentiti sunt -es. RVFIN. Clement. 2, 5 quod -r esset ac magus. hist. 2, 11, 2 -r (γόης). 3, 8, 1. 4, 7, 2 malignis ... viris et -bus. 4, 7, 3. 4, 16, 9 (ἀπατεῶνας). hist. mon. 19 p. 441B.C. PAVL. NOL. epist. 23, 44 p. 199, 19. AVG. civ. 1, 18. 4, 31 qui *daemones* et -es et deceptos pariter possident. 16, 4 quod est 'venator', nisi animalium terrigenarum -r, oppressor, extinctor? agon. 4, 4. c. Faust. 5, 6 ut, si ea non faciatis, -es, si autem faciatis, decepti sitis. 15, 6. 32, 18. conf. 7, 2, 3 deceptos -es. c. Iul. op. imperf. 1, 23. 94 vel occultus vel manifestus -r. c. adv. leg. 1, 15, 23 *al.* POSSID. vita Aug. 9 seductorem et -em animarum. HESYCH. in lev. 20, 6 p. 1043B -es et adulatores. CASSIAN. conl. 12, 4, 3 -r fraudulentissimus puritatis et aemulus atque contrarius castitati. LEO M. serm. 23, 2. 76, 6 epist. 28, 3 AVELL. p. 364, 20. 412, 13. 415, 13. 416, 3. ACT. Petr. 12 ut te argueret et comprobaret planum et -em. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 236 adulescentium -es. CORIPP. Ioh. 6, 149 semper amat miseras -r fallere mentes *Iuppiter*. PS. PRIMAS. in II Cor. p. 577C sicut de me vestri iactitant -es. GREG. M. dial. 4, 48 p. 412A *meas* per -em spiritum multis se vanitatibus immergit. VIGIL. THAPS. c. Arrian. 2, 35 fallax et -r procul dubio habeatur. SCHOL. Ter. p. 134, 2 *leno* -r. ISID. sent. 2, 30, 5. *nota*: CORP. VI 29195 raptus a nymphis vixit ann. VIIII ... -r parentorum (*sc. quia immatura morte mortuus est. cf. infra l. 82*). **b** *speciatim, i. q. diabolus*: PS. AMBR. paen. 22 huc atque illuc te circumducent angeli -es. laps. virg. 10, 52 -r animae. AVG. civ. 10, 11 daemones -es. PS. AVG. serm. 249, 4 -em sequi quam deum maluisti? (SERM. Corp. Vind. 21 p. 265, 19). SEDVL. op. pasch. 2, 9 p. 209, 10 huius mundi principem, qui nos ante seduxerat, -em. FVLG. aet. mund. p. 133 serpens (*i. diabolus*) invidus utrorumque -r. FVLG. RVSP. praedest. 3, 17, 27 -is suasione. CAES. AREL. epist. de hum. 7 consilia -is. **2** *de rebus, i. q. fallax, mendax*: SALV. eccl. 3, 95 fuge ambitus -es tuos (*i. qui te decipiunt*). CASSIOD. in psalm. 75, 5 iste somnus fallax atque -r est. GREG. M. dial. 4, 48 p. 412A *mens* per -em spiritum multis se vanitatibus immergit. *f.* **dēceptrix**, -īcis: CORP. X 2601 virgo -x (*v. l. 71*). CASSIAN. conl. 25, 9, 6 si vero non adiutrix esse volueris, sed -x. ALC. AVIT. carm. 3, 111 -x femina. LACT. epit. 59 (64), 8 (17) per-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

niciosa . . . ac -x adulatio. RVFIN. hist. mon. 11 p. 429C concupiscentia. Clement. 6, 4 ignorantiam. AVG. serm. 182, 7 haereses. serm. ed. Mai 1, 2 muneratio (72, 2). EVG. TOLET. carm. 25, 23 luteae -x gloria vitae. VEREC. in cant. 6, 27 -x fallacia. CASSIOD. in psalm. 32, 20 luxuriam. 61, 8 mutabilitate. AVELL. p. 415, 2 substantia.

syn.: fraudator, seductor, veterator. diabolus. fallax, mendax.

dēceptōrius, -a, -um [*a* deceptor *vel* decipere. *Th.*]. *i. q. ad decipiendum aptus, fallax, fraudulentus*: SEN. dial. 11, 5, 6 inania et specioso ac -o fuco circumlita. PS. CYPR. singul. cler. 44 non est quod vobis in hac persuasione -a blandiamini. PS. RVFIN. in psalm. 41, 4 prosperitas . . . -a (AVG. in psalm. 41, 6). AVG. serm. 301, 8 in ista falsa et -a felicitate. vera relig. 50, 98 tam nugatorios et -os ludos. doctr. christ. 2, 23, 36 -ae coniecturae. epist. 108, 6 laude. c. Secundin. 3 cuius omnes -as machinationes veridica frons epistulae tuae . . . subvertit. civ. 3, 14 -ae dealbationes. 8, 23 haec vana -a. 10, 24 auditorium -um. 10, 27 -a vanarum ludificatione formarum. MAR. MERC. contrad. 1, 9 VITA Hil. 2, 3 p. 1223C. LEO M. serm. 24, 6 artibus. 36, 4 voluptati. VEREC. in cant. 5, 3 -i dies illi. GREG. M. in euang. 39, 4 delectationibus. moral. 13, 39 -is *diaboli* promissionibus. ISID. sent. 3, 6, 9 fraude.

syn.: fallax, fraudulentus. *opp.*: veredicus.

dēceptōsus *v.* deceptiosus.

dēceptus, -ūs *m.* [*a* decipere. *Th.*]. *i. q. fraus, deceptio*: TERT. anim. 18 stultos *sensus*, quia -ui faciles. adv. Marc. 3, 6 p. 383, 21 humana condicio -ui obnoxia. SCHOL. Stat. Theb. 10, 720 nam eum securum -u fraudis effecit. *Simbeck.*

decēris, -is *f.* [δεκήρης. *Th.*]. *genus navis*: SVET. Cal. 37 -es Liburnicas.

dēcermina, -um *n. pl.* [*a* decerpere *ductum esse videtur. Th.*]. PAVL. FEST. p. 72 -a dicuntur quae decerpuntur purgandi causa. *cf.* GLOSS. IV 53, 36 (= V 450, 8) deterimi sunt proprie stercora ex frumento quae excernuntur. V 496, 43 deterimi purgavi frumenta. *conicitur* APVL. met. 1, 6 (deterima *trad.*). *L.*

×dēcerno, -crēvī, -crētum, -ere *a de et* cernere. *de forma*: DECRET. Paulli (Corp. II 5041 [*a. 189 a. Chr.*]) -eivit. CORP. XIV 3606 décrévit. PAPYR. Britann. 731 (*a. 293*) decerente. *de formis contractis velut* -estis *sim. v. Neue-Wagener, Formenlehre III (1897) p. 486.* TERT. adv. Marc. 2, 15 quod postea -i habebat *pro* -eturus erat. *notatur*: CORP. II 1342 dec. III 12692 decr. *de significatu*: SEN. epist. 58, 3 cernere ferro: quod nunc -ere dicimus. simplicis illius verbi usus amissus est. *cf. vol. III p. 864, 18.* NON. p. 285, 20 -ere est constituere, definire . . . est dicere (*cf.* PAVL. FEST. p. 103. DON. Ter. Andr. 238 -ere est de magnis rebus sententiam proferre) . . . certare. SERV. auct. Aen. 12, 695 -ere ferro: decertare, dimicare, aliter -ere statuere, ut -ere senatum dicimus. *cf. vol. III p. 787, 1.* DIFF. ed. Beck p. 50, 10 -it magistratus, pronuntiat iudex. GLOSS. certant, constituit, diiudico vel definio (diffinio), deliberat, finiunt, iudico, ordinat, proposuerunt, sancxit, separat, statuo, terminavit. ἀποφαίνομαι (*nota*: II 6, 34 ad -endum parato μέλλοντι ἀποφαίνεσθαι, *cf. p. 140, 34*). διακρίνω δογματίζω ἐπικρίνω ἐπιψηφίζομαι ἐθεσπίσαμεν (*cf. p. 144, 11*) καταψηφίζομαι κυρῶ ὁρίσαι συλλογίζεται ψηφίζομαι. GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357A δεκέρνερε (δεκένερε *cod.*) προθεσμῆσαι. GLOSS. V 405, 55 -i scriben (*particip. anglosax.*) *legitur inde ab* ENNIO *et* PLAVTO. *ex script. pedestr. serm. non habent* CATO CELS. COLVM. SCRIB. LARG. MELA, *ex poetis* CATVLL. LVCR. HOR. TIB. GRATT. PERS. [*in codd. commutatur cum* desero (CIC. Att. 8, 15, 3 *M* CAEL. Cic. epist. 8, 11, 2 *M*), discerno (CAES. Gall. 6, 13, 5 *α et U et saepius*). *falso traditur* LVCIL. *v. vol. III p. 864, 69.* CIC. Verr. 3, 130 *in parte codd. pro* fecerunt. CIC. Caecin. 22 *T* LIV. 34, 28, 6 *B* RVT. LVP. 1, 7 PLIN. nat. 18, 317 CALP. ecl. 2, 54 (?) MART. CAP. 1, 85. *ex coniectura legitur* CIC. Att. 6, 1, 7 LIV. 43, 12, 2 PETRON. 41 (*trad.* duravi)].

I *armis* ***dimicare,*** *decertare, pugnare, tam de singulis, quam de acie* (*cf. supra l. 40 et 44*): **A** *intransitive*: **1** *proprie*: **a** *additur ablativus*: *instrumenti*: ENN. ann. 133 adnuit sese mecum -ere ferro (CIC. de orat. 2, 317 in ipso illo gladiatorio vitae certamine, quo ferro -itur. VERG. Aen. 7, 525 ferro ancipiti [*i. bipenni*]. 11, 218 *l. 74.* 12, 282. 695 LIV. 7, 26, 1. 23, 46, 14. 28, 21, 5. 39, 15, 14. 40, 8, 19 VAL. MAX. 9, 2 ext. 2 CVRT. 9, 7, 17 HOMER. 270. 553 stricto ferro cum Diomede. *cf.* VERG. georg. 3, 20 cursibus et crudo -et Graecia caestu [SEN. benef. 5, 3, 1 AMBR. in psalm. 36, 55 CLAVD. 1, 238]). CIC. Phil. 10, 16 de libertate . . . populi Romani, non de suis commodis armis -endum vident (Att. 7, 3, 5 ne armis -atur, quorum exitus semper incerti. VERG. Aen. 11, 218 ipsum armis ipsumque iubent -ere ferro. LIV. 30, 31, 10. 34, 19, 6 secum armis. SEN. dial. 10, 4, 5. VAL. FL. 5, 637 sumptis . . . armis. HOMER. 591 fortibus armis. *adde*: ARNOB. nat. 4, 4 inter se comminus armorum collatione -unt). STAT. Theb. 6, 646 emisso . . . disco. 7, 174 innocuis . . . peltis. SVET. Nero 26, 2 cum ad manus ventum esset lapidibusque et subselliorum fragminibus -retur. AMM. 25, 3, 4 contis et multiplicatis missilibus. bello *sim.*: CIC. Phil. 11, 21 quo bello de dignitate de libertate de vita -amus. LIV. 37, 13, 7 navali certamine. CVRT. 3, 11, 1 equestri proelio. 4, 5, 7 Marte. IVST. 13, 8, 4 proelio. 31, 6, 8 navali proelio. VAL. FL. 4, 190 forti pugna. 8, 319 extremā . . . pugnā. acie *sim.*: NEP. Milt. 4, 4 utrum moenibus ⟨se⟩ defenderent an obviam irent hostibus acieque -rent (LIV. 1, 15, 3 *opp.* inclusi . . . dimicarent. *et saepius.* CVRT. 4, 13, 24. MELA 2, 26 navali acie. IVST 6, 7, 10). NEP. Eum. 9, 6 quo integriore exercitu -ret. Hann. 10, 3 classe. IVST. 23, 3, 8 omnibus viribus. AMM. 19, 7, 1 operibus, quoniam vis minime procedebat, -ere censebant. *nota*: BELL. Afr. 14, 1 cum utrimque expectatio fieret neque Caesar se moveret et cum suorum paucitate contra magnam vim hostium artificio magis quam viribus -endum videret. *nota de bestia*: VERG. georg. 3, 218 cornibus inter se subigit -ere amantes *tauros vacca.* *abl. modi*: AVSON. 424, 3 congressisque exercitibus mutua clade -itur. 428, 2 sua ut quisque exercitus sorte -at (*sc. nullis iuvantibus dis*). AMM. 19, 2, 10 obstinatione utrimque magna. *cf. infra l. 28.* **b** *sine ablativo*: VARRO ling. 6, 82 ut -unt de vita (CIC. Phil. 6, 5 de libertate -itur. Att. 8, 5, 2 pendeo animi expectatione Corfiniensi in qua de salute rei publicae -itur [-ret *M*[1]]. BELL. Hisp. 5, 7 de bello. LIV. 35, 3, 5 de summa rerum. *cf.* ARGVM. Plaut. Amph. 2, 3 pro patria Amphitruo dum -it [cernit *B D E*] cum hostibus. AMM. 16, 12, 41 solus in Boeotia pro omnibus nobis cum dispendio sanguinis sui -ens). BELL. Hisp. 41, 1 interclusi inter se -ere. NEP. Hann. 4, 1 cum hoc eodem Clastidii apud Padum -it (AMM. 15, 10, 10. *cf.* DICT. 2, 40 duobus seorsum adversum se hisque maxime, quorum gratia bellum conflatum esset, -entibus). LIV. 28, 42, 19 ibi (CVRT. 3, 8, 19 in illis . . . angustiis -endum fore. 4, 12, 5 FRONTIN. strat. 2, 2, 14. FLOR. epit. 2, 2, 9 coactique hostes quasi in solido -ere. IORD. Get. 47, 244 in utramque rem publicam hostibus -entibus). AMM. 16, 12, 49 inter quos -bant et reges. 18, 8, 9 fortiter. 20, 7, 12 diu cum exitio. *cf. l. 11 sqq.* 20, 11, 12 sub imperatoris conspectu. CAES. civ. 3, 41, 1 eductis omnibus copiis acie instructa -endi potestatem Pompeio fecit. LIV. 3, 62, 4 si iam satis animi est -ique placet. 21, 41, 5 lacessere ac trahere ad -endum (AMM. 24, 4, 30). 37, 13, 5 utrum extemplo -rent. CVRT. 3, 2, 1 Dareus . . . statuit ipse -ere. FRONTIN. strat. 1, 10, 3 cupiditate -endi. 2, 1, 12 necessitatem -endi. 2, 3, 4 TAC. hist. 5, 1 paratusque -ere (AMM. 31, 5, 9 paratus ad -endum). AMM. 24, 6, 12. 25, 1, 17 datoque ad -endum . . . signo. 31, 12, 8. *nota*: MELA 2, 20 cum fato iacentis . . . vel pacisci vel -ere.

2 *per imaginem et translate de vitae humanae certaminibus, de iudicio sim.*: CIC. Quinct. 6 quod uno iudicio de fortunis omnibus -it *reus* (43 -at de ornamentis suis omnibus. 72 qui de capite -it. QVINT. inst. 12, 7, 5 qui iudicio -ent). de orat. 2, 200 me (*oratorem*) pro meo sodali . . . et pro mea omni fama prope fortunisque -ere. Phil. 3, 33 armis animisque -ere. 13, 6 ne -am capitis periculo. Att. 10, 9, 2 utinam meo solum capite -rem. LIV. 40, 8, 19 -ite (*sc. filii inter vos*) criminibus, mox ferro -uri (*cf.* 40, 8, 4 iuvenalium inter fratres certaminum). SEN. contr. 9 praef. multiplicatur . . . labor *in exercendo cursu*, quo condiscimus ut levetur, quo -imus. QVINT. inst. 1, 2, 24 *de certamine discipulorum.* 10, 1, 29 nos (*oratores*) vero armatos stare in acie et summis de rebus -ere. AMBR. Hel. 21, 79 athletae sumus, in quodam stadio spiritali -imus (PAVL. NOL. epist. 24, 9 p. 209, 1 pro temporali et fragili corona -entibus, *syn.* luctantibus). hex. 3, 15, 64 sed quid ego vili sermone -o cum alta atque pretiosa ratione naturae? PAVL. NOL. carm. 23, 233 iustitiae si iure velis -ere mecum. CALP. ecl. 2, 27 -unt digitis (*micantes.* discernunt *vel* discrevit digitus *al.*). *de rebus*: CIC. Quinct. 92 quod vitae ratio cum ratione vitae -ret (*syn.* contenderet). AMBR. hex. 2, 3, 12 dum inter se maris fluctus et amnis fluenta -unt (decertant *pars codd.*).

B *transitive proelia, bella, certamina*: CIC. epist. 10, 10, 1 quod quidem, cum haec legeres, iam -etum arbitrabar fore (*syn.* discepto). ad Brut. 2, 6, 1 quod in rebus, quae in Italia -untur, nullas copias nimis magnas esse arbitretur. CAEL. Cic. epist. 8, 16, 5. 8, 23, 8 nostra certamina . . . non verba legatorum nec hominum quisquam disceptator, sed campus Campanus . . . et arma et communis Mars belli -et (SEN. Phoen. 630). 25, 41, 6 primus clamor atque impetus rem (*sc. proelium*) -vit (28, 14, 12 nec ipsa per se -i poterat *anceps pugna.* 28, 33, 5 irritare magis quam -ere pugnam poterant *tela levia.* 31, 40, 9 ad -endum bellum. 32, 11, 3 spe per unam dimicationem rei -endae. STAT. Theb. 6, 474 hic anceps Fortuna diu -ere primum ausa venit (*de curruum certamine*).

II ***rem dubiam disceptare,*** *iudicare, statuere, iudicio animi, qualiter res se habeat (nota veterem perfecti usum infra l. 83) accedit subinde abl. instr.*: *sequitur enunt. interrog.* (*cf. p. 145, 72*): PLAVT. Amph. frg. 19 qui nequeas nostrorum uter sit Amphitruo -ere (ARGVM. Plaut. Amph. 2, 8). TER. Ad. 545 quid hoc, malum, infelicitatis? nequeo satis -ere (DON. *ad l.* discernere). QVADRIG. hist. 508 -i utrius putaretur victoria esse. LIV. 1, 23, 9 viam qua, utri utris imperent, sine magna clade . . . -i posset (8, 23, 10). 21, 56, 3 neque prae imbri satis -ere possent, qua suis opem ferrent. 25, 18, 6 uter bello melior sit -amus. SIL. 13, 379 qui nobis animus, quae dextera cuique, viritim -et Mavors. FRONTIN. aq. 2 quae facienda quaeque vitanda sint posse -i. APVL. apol. 40 -o quid vocem. *nota de re*: LIV. 10, 19, 9 condicionem ferre quae -ura sit, non orator . . . sed imperator uter sit melior. PLIN. nat. 8, 48 verum falsumne sit non vita -verit. *sequitur accus. c. inf.*: TER. Haut. 147 -vi tantisper me minus iniuriae . . . meo gnato facere, dum fiam miser (940 Hec.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

542 Cic. Att. 3,15,7). Cic. leg. 1,54 quippe quom antiqui (*sc. philosophi*) omne, quod secundum naturam esset, ... bonum esse -verint (fin. 3,29. Tusc. 2,16 *syn.* sibi persuaserit. 3,82 nat. deor. 1,92 Gell. 11,5,8. *cf.* Iren. 3,11,4 omnes ... haeretici -verunt demiurgum ignorare eam ... virtutem. 5,19,2 Hil. in Matth. 10,29). Tac. Agr. 33 iam pridem mihi -etum est neque exercitus neque ducis terga tuta esse (Ps. Sall. rep. 2,2,1). Rvfin. hist. 3,28,5 ea futura -bat (ὀνειροπολεῖν), quae sibi propria libido dictitabat. *de magistratuum sententiis quibus publice -unt v. p. 144, 79. nota de re*: Cic. fin. 4,59 quod rectum esse -verit *honestas* (Hil. ad Const. 2,5 fides). *i. q. cognoscere*: Greg. Tvr. Franc. 6,13 se in sanguinem volutari -ens. *seq. gerund. idem valens atque acc. c. inf.* (*cf. p. 140, 83*): Cic. rep. 1,70 sic enim -o, sic sentio, sic affirmo, nullam omnium rerum publicarum ... conferendam esse cum ea (fin. 5,32 Apvl. Plat. 2,26 Avg. civ. 6,5). Filastr. 62,2 hanc (*carnem*) contemnendam ... -unt *Patriciani* (Avg. civ. 19,1), *et saepius de doctrinis.* *c. acc. duplici*: Ter. Hec. 212 qui illum -verunt dignum, suos cui liberos committerent (Hier. epist. 45,3,1 omnium ... iudicio dignus summo sacerdotio -bar. adv. Iovin. 1,44 Rvfin. hist. 2,18,8 καταξιωθῆναι). Apvl. apol. 13. Tert. anim. 12 qui ... universitatis motatorem animum -unt. Sidon. epist. 7,9,10 superstitiosus -itur. *senatus consulto*: Cic. Phil. 11,16 Dolabella ... hoste -eto. *c. acc. rei quae -endo definitur* (certamen *sim. v. p. 140, 57*) *vel absolute eodem sensu*: Cic. de orat. 3,95 non haec ita statuo atque -o, ut desperem *eqs.* Caes. Gall. 6,13,5 si quod est admissum facinus, si caedes facta, si de hereditate de finibus controversia, idem *druides* -unt (*a f*, discernunt *α h*). Liv. 5,55,1 rem dubiam -vit vox opportune emissa. Plin. nat. 7,130 si verum facere iudicium volumus ac repudiata omni fortunae ambitione -ere, nemo mortalis est felix (*sim. de philosophia*: Gell. 1,3,29 cum discernendi magis disceptandique diligentia quam cum -endi sententia atque fiducia scripsit. *cf.* 1,3,27. 11,5,8 nihil posse -i *de Academicis*). Plin. nat. 14,92 quidam ... credunt. sed Fabius Dossennus his versibus -it *eqs.* 17,178 viribus, non aetate -itur (*sc. quid de vite fiat*). 17,258 id ... soli natura -et. 18,30 hoc ex locorum occasione aliter alibi -itur. Fronto p. 105 N. ita iudicio tuo et animi sententia -is (*syn.* censeo). Filastr. 108,7 violenta ratione -it historiam. *nota* de: Plin. nat. 2,128 de ratione eorum menstrua ... luna -it. 27,190 de his Catonis praecepta -ent. Gell. 11,5,3.

c. acc. sententiae cognitae et propositae (*sic apud christianos*): Cic. ac. 2,135 quando ista fuerint ⟨ab⟩ Academia vetere -eta ut ... negarent. Phaedr. 3 epil. 26 -e quod religio, quod patitur fides. Sen. dial. 7,3,2 *cf. p. 144, 20.* Tert. pudic. 15 quasi nihil contrarium ante -verit *Plato* (Amm. 15,9,8 ut auctoritas Pythagorea -verit). Min. Fel. 5,4 certum aliquid de summa rerum ac maiestate -ere. *praecipue de christianorum doctrinis*: Hil. ad Const. 2,5 annuas atque menstruas de deo fides -imus, -etis paenitemus. in Matth. 11,10 inoboedientiae maledictum cum oboedientiae benedictione -itur (*i. pronuntiatur*). Hil. syn. 27 quibus *dictis* adversum novam et profanam impietatem haec ... adeptae iam pridem doctrinae instituta -unt *episcopi*. Filastr. 36,4 cuius causa contra illum et haeresim eius -verunt in suis actibus beati apostoli sententiam *sequente acc. c. inf.* 39 novorum quid volens commenti falsi -ere. 101,3. Vvlg. III reg. 20,40 hoc est iudicium tuum, quod ipse -isti. act. 16,4 dogmata quae erant -eta ab apostolis et senioribus (κεκριμένα). Rvfin. hist. 5,3,4 iudicium suum et sententiam de his quoque cum omni reverentia et rectae fidei expositione -unt *ecclesiae Galliarum* (τὴν ἰδίαν κρίσιν ... ὑποτάττουσιν). *nota de re*: Comm. instr. 2,11,3 utroque (*sive nequam est sive haereticus*) iudicia (*nom.*) vera (*acc., illum esse desertorem*) -unt. Hil. ad Const. 2,5 quae homousion -it et praedicat *fides*. *i. q. definire*: Rhet. Her. 3,2,3 vis -itur (discernitur *al.*) per exercitus classes arma tormenta evocationes hominum.

i. q. distinguere: Plin. nat. 18,63 candore ac pondere, quo maxime -itur *triticum Italicum*.

III *de* **voluntate** *i. q. constituere, animum inducere tam generatim de quovis homine (cf. imprimis p. 146, 26) quam speciatim*: **A** *generatim*: Plavt. Curc. 703 si quidem voltis, quod -vero, facere (Cic. Tusc. 3,65 num quis igitur quicquam -it invitus? Sen. Phoen. 377 quid optem quidve -am haud scio. Plin. epist. 1,5,10. Vvlg. I reg. 27,11 hoc erat -etum illi omnibus diebus. II Macc. 3,23 quod -verat perficiebat. *nota*: Sen. Med. 918 nescio quid ferox -vit animus intus). *locutiones* decretum est *et* decrevi *v. p. 144, 35.* Sall. Catil. 44,3 inter haec parata atque -eta *a Catilinariis.* Iug. 102,2 nihil etiam nunc -visse regem. Bell. Afr. 61,5 quod proprium gaudium bellantibus Fortuna tribuere non -vit (Apvl. met. 1,20 *sim. de fato et dis [cf. infra l. 82] saepe, velut p. 146, 48*). Nep. Timol. 3,5 *nulla res* de qua prius sit -etum quam Timoleontis sententia cognita. Liv. 32,22,3 ne quid ... aut referre magistratibus aut -ere concilio ius esset. 42,44,4 multitudo -vit (Cvrt. 10,6,25 quod maior pars ducum -verit). Sen. contr. 7,6,24 quod declamatores -vissent hunc ... empticium esse (*cf. p. 145, 10*). Sen. nat. 1 praef. 3 liceat illi (*deo*) hodieque -ere et ex lege fatorum aliquid derogare (Amm. 29,2,22 -entibus dis. Vvlg. Is. 14,27 dominus ... exercituum -vit: et quis poterit infirmare? Praedest. 1,90 p. 620^B). Val. Fl. 2,318 denegat atque una potius -it in ira (*sc. auxiliari*). Stat. Theb. 11,169 fratrem suprema in bella — quid horres? -etum est fixumque — voco. *cf. p. 144, 35.* Qvint. decl. 351 p. 381,18 ceteros ... -visse tanti non esse unius exulis reditum. *in iure*: Pavl. dig. 29,2,9 neque ... scire neque -ere talis aetas potest non magis quam furiosus. Vvlg. I Esdr. 10,4 tuum est -ere, nosque erimus tecum. Avg. trin. 12,12,17 -itur ... peccatum. Mart. Cap. 1,8. 40. *saepe de episcopis christianis*: Hier. epist. 15,4,1 -ite, obsecro (*syn.* placet ... iubetis). epist. app. p. 543,13 eorum quae apud Chalcedonem -eta sunt (*opp.* violare commutare commovere, *syn.* definire). Novell. Iust. app. 3 quidquid apostolica -it auctoritas. Greg. M. epist. 3,6 de his alias secundum id ... Christo auxiliante -imus. *de rebus*: Cic. off. 3,31 lex ipsa naturae ... -et ... ut (Apvl. Plat. 2,23 lex divina. Hil. in Matth. 10,19 trin. 7,24. Novell. Iust. 112,3 pr. legem esse quae -it neminem compelli). Liv. 30,7,6 una *sententia* de pace legatos ad Scipionem -bat (Vvlg. II par. 32,3 hoc omnium -ente sententia). Sen. epist. 20,14 exitum quem natura -it. Tert. nat. 1,7 adhuc christianis sola fama -it vitia. Vvlg. act. 4,28 facere quae manus tua et consilium tuum -verunt fieri (προώρισεν γενέσθαι). Cassiod. var. 12,6 cum aliud noverit conscientia, aliud lingua -it, *iudicis.* Avg. civ. 1,18 potius ... mala tolerare quam malo consentire -it pudicitia.

B *speciatim de* ***magistratibus*** *i. q. edicere, statuere, constituere, iubere. cf. Hesky PW. IV 2289.* *in universum*: Rhet. Her. 2,13,19 et fit, ut de eadem re saepe alius aliud -verit aut iudicarit (*del. Kayser aliique, syn.* placitum sit). Cic. ad Q. fr. 1,1,21 qui in magistratibus iniuriose -verant. Fronto p. 193,23 N. Vlp. dig. 48,6,10 pr. qui potestatem imperiumve habebit ... -at imperet faciat. Macer dig. 48,11,5 qui cum aliquam potestatem haberet, pecuniam ob iudicandum vel non iudicandum -endumve acceperit. Vvlg. prov. 8,15 legum conditores iusta -unt (8,16 iustitiam. 31,9 quod iustum est). **1** *de senatu Romano, inde ab* S. C. de Bacch., *in libris ab* Asell.; *non inveni in titulis praeter locos infra memoratos et* Corp. XIV 3605. 3606. Mon. Ancyr. (*ubi praeterea compluries ex graeco ψηφίζομαι supplendum videtur*). Plin. epist. 7,29,2 est via Tiburtina ... monumentum Pallantis ita inscriptum 'huic senatus ... -vit' (8,6,1 *isdem verbis*). **a** *absolute*: Qvadrig. hist. 73 ubi -verunt. Cic. Catil. 4,7 -atur tamen, si placet. p. red. in sen. 3 -endi potestas (Schol. Cic. Bob. p. 133 spatium). Planc. 39 *rationem* in -endo secuti sumus (off. 1,80 *opp.* decertandi fortitudo). Sall. Iug. 86,4 maiore numero, quam -etum erat. Liv. 5,23,3 priusquam senatus -ret. Tac. ann. 14,49 severitatem -entium (*opp.* moderationem. *syn.* statuo). Svet. Iul. 88 non ore modo -entium sed et persuasione volgi. Schol. Cic. Bob. p. 58,1 senatu -ente. **b** *c. acc. pron. vel adiect.*: Asell. hist. 2 non praedicare ... quid senatus -verit (Cic. epist. 2,11,1 quidnam de provinciis -atur. Pollio Cic. epist. 10,33,5 Ascon. Mil. 45). Cic. Verr. 5,141 nihil esse -etum (Att. 3,24,3. Liv. 38,44,2 nec ... -i quicquam videbatur posse. Schol. Cic. Bob. p. 100,14. *cf.* Cic. epist. 2,7,4 aliquid novi. Liv. 10,27,4 res nova. 39,38,9 nullam rem aliam). Cic. Verr. 5,142 non id prius -ere, quod aliquando voluissent (*cf.* 5,145. Mil. 12 senatum non quod sentiret, sed quod ego vellem -ere. Liv. 39,4,5). Phil. 5,34 eadem, sed fortasse serius -etis (Liv. 44,4,11). Sall. or. Phil. 20 digna nomine. Liv. 8,13,18 quod optimum vobis reique publicae sit. 22,9,8 quod non ferme -itur. 31,13,5 quod medium inter aequum et utile erat. 34,59,6 ne festinarent -ere, quo -eto turbaturi orbem terrarum essent. Tac. ann. 6,12 quod a maioribus quoque -etum erat. Svet. Iul. 20,1 qualia multa saepe in levioribus turbis -eta erant. *enunt. relat.*: Liv. 44,22,5 quae ad bellum opus sunt. Val. Max. 4,1,14 quod nulli alii tribueretur, sibi -i. Plin. paneg. 55,4 quae qualiaque aut -imus nos aut tu non recusas. Lampr. Comm. 2,4 triumphavit ... nam et hoc patres -verunt. **c** *locutiones notabiliores de senatus decretis*: Cic. Verr. 3,122 -vit senatus honorifico senatus consulto, ut (4,81 Phil. 10,6 ad Q. fr. 2,5,1 Liv. 34,22,5. Val. Max. 4,1,6 neque plebiscito dari neque senatus consulto -i. Tac. ann. 16,9. *cf.* Liv. 40,37,5 ex senatus consulto. Capitol. Max. Balb. 12,4 in. Firm. err. 6,9 de consilii sententia). *cf.* Lampr. Alex. 6,1 acclamationes senatus quibus id -etum est. *nota*: Cic. fin. 2,54 quo plebiscito -eta a senatu est consuli quaestio. Cic. Verr. 4,172 cum senatus -it, populus iubet (Att. 7,7,4 Liv. 34,6,17 *et saepius.* Pavl. Fest. p. 103. *nota*: Liv. 26,21,4 quem tradere exercitum ... iussissent, quod nisi manente ... bello non -retur. *cf. p. 143, 59*). Cic. Verr. 5,138 in ea curia (*sc. Syracusanorum.* Tac. hist. 2,55 in senatu. Ivst. 38,3,4. *cf.* Cic. Att. 1,14,5 frequenti senatu. Schol. Cic. Bob. p. 68,9 convocato senatu). Cic. Verr. 5,145 non varie sed prope cunctis sententiis (Liv. 1,18,5 ad unum omnes. 3,69,6 consensu omnium. 6,42,8 consensu patrum plebisque. 36,3,5 ita ut ad unum omnes consentirent. 36,40,10 universus senatus ... ad -endum triumphum consensit). Cic. Phil. 4,4 cuius de laudibus ... mihi senatus assensus ... -vit (*opp.* dom. 14 uno isto dissentiente. Att. 1,14,5 contra pugnante Pisone. Liv. 31,3,1). Cic. Catil. 3,15 meo nomine (Liv. 10,21,6 consulis nomine. Vell. 2,104 Tac. ann. 14,59. Ivst. 30,3,6 titulo ferendi ... auxilia). *ibid.* nominatim (*cf.* Lex Anton. de Term. [Corp. I 204] 2,13). Cic. Mur. 67 omnibus postulantibus candidatis (Liv. 31,50,8 petente Flacco). Flacc. 30 ipso

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Pompeio auctore (LIV. 36, 32, 4 VELL. 2, 62, 1. PLIN. epist. ·, 7, 1 principe auctore). p. red. in sen. 24 illo referente (leg. 3, 42 LIV. 26, 23, 3. *cf.* 8, 14, 2. 29, 16, 3). SALL. Catil. 48, 6 consulente Cicerone (Iug. 62 de provinciis consultus. LIV. 23, 24, 1. FLOR. epit. 4, 7, 4 Ciceronis consiliis. *cf.* S. C. de Bacch. [Corp. X 104] 6). CAEL. Cic. epist. 8, 8, 9 qui senatum ... -ere non pateretur (LIV. 38, 43, 12. SVET. Iul. 76, 1 ampliora ... humano fastigio -i sibi passus est. *cf.* LIV. 38, 45, 2 permitteretne patribus *consul*, ut ... -rent). LIV. 1, 17, 21 ut ... id modo sciscerent iuberentque *plebs*, ut senatus -ret. (PLIN. nat. 25, 201 iubente Agrippina. TAC. Agr. 40 CAPITOL. Aur. 21, 5). LAMPR. Comm. 20, 4 -i coegit. CIC. dom. 18 extra ordinem (LIV. 6, 22, 6 IVST. 33, 16. *cf.* LIV. 10, 24, 18 extra sortem). Sest. 128 id ... -endum putavit senatus (LIV. 42, 21, 1 nihil aliud -ere ... statutum patribus erat). CIC. Phil. 5, 38 Lepido ... -endos honores ... censeo (ad Q. fr. 2, 10, 2 LIV. 41, 23, 17 VOPISC. Car. 5, 3). ad Brut. 2, 1, 1 -atur, suscipiatur, agatur (SALL. or. Lep. 27, 1 quae pessumi et stultissimi -vere, ea bonis et sapientibus facianda sunt. LIV. 21, 21, 1 quae Romae quaeque Carthagine acta -etaque forent. 27, 20, 8 his -etis ad exsequenda, quae statuerant, duces digressi. **d** *de senatoribus singulis loci notabiles, (huc non trahuntur formae plurales allocutionis)*: LEX agr. (Corp. I 200) 72 neive quis senator -ito q⟨uo⟩. CIC. prov. 26 cum ego idem antea multa -verim, quae (*ibid.* sententia mea. *cf.* ad Brut. 1, 3 a 4 nominatim). 27 quam ego -vi (*supplicationem*). 28 non -vi solum, sed etiam ut vos -retis laboravi. 36 quorum alter ulteriorem Galliam -it cum Syria, alter citeriorem (LIV. 21, 6, 6. 27, 25, 4). 2, 13 supplicationem -vit verbis amplissimis *Cotta*. Phil. 5, 5 -urum aliquem Antonio illam ultimam Galliam. *ibid.* hoc qui, cum videt, -it, impius ⟨est⟩. 14, 11 aut supplicatio ab eo, qui ante dixit, -enda non fuit. leg. 3, 41. epist. 1, 1, 3 *praeter* Volcacium, qui Lupo referente Pompeio -it (*sc. legatos*). epist. 15, 4, 11. Att. 4, 1, 6 multitudoque a me nominatim, ut id -rem, postularet. 7, 1, 7 plus -vit (ad Brut. 1, 5, 1 -vi hoc amplius). CAEL. Cic. epist. 8, 11, 2. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 17, 4 CAES. civ. 1, 7, 5 plerisque ... libere -endi potestas eripitur. LIV. 2, 29, 5 -ente ferocissimo quoque non sententiis magis quam clamore et strepitu. TAC. ann. 2, 32. 6, 45 pro ingenio cuiusque quaesiti -etique in principem honores (*cf.* 2, 83). 15, 74 (*ibid. syn.* pro sententia dixisse). PLIN. epist. 6, 27, 2 (*syn.* 3 honores ... delatos). TREB. trig. tyr. 21, 4 cumque consultus esset (*consul*), 'divinos', inquit, 'honores Pisoni -o, p. c.' *sim. saepius.* AVG. civ. 1, 30 -enti, ut dirueretur *Carthago*, contradicebat Catoni. *nota*: SALL. Iug. 104, 2 ea Sullae et plerisque placuere. pauci ferocius -unt (*de consilio militari quasi senatu*).

2 *de aliis magistratibus*: **a** *de collegiis, municipiis, populo*: CIC. Verr. 3, 174 hoc -visse decumanos. 5, 141 *et saepius de senatu Syracusanorum.* Cluent. 197 decuriones (LEX Vrson. [Corp. II 5439] 64, 15 quot ... decurionum maior pars ... -verint statuerint. LEX Malac. [Corp. II 1963] 56 decuriones conscriptive per tabellam iurati. CORP. VIII 22743 consensu decurionum ordo ... -vit. *et saepe*). CIC. dom. 74 nullum est in hac urbe collegium, nulli pagani aut montani ... qui non amplissime non modo de salute mea, sed etiam de dignitate -verint. ad Q. fr. 1, 1, 26 civitates (CORP. XIII 5110). MON. Ancyr. 4, 29 -entibus municipiis et colonis (CORP. IX 2860, 16 plebs universa municipum). CORP. II 2344, 9 omn(e) concil(ium) et consensus. V 7980 ⟨pr⟩ovincia. *de sacerdotum collegiis*: CIC. leg. 2, 57 (DECRET. pontif. [Corp. X 8259] ⟨c⟩ollegium pon⟨tif⟩icum ⟨de⟩crevit). FEST. p. 161 pro collegio augurum -etum est. *al. cf. imprimis p. 145, 4 sqq.* *de tribunis plebis*: VAL. MAX. 6, 5, 4 FLOR. epit. 4, 2, 16. *de singulis tribunis*: LIV. 37, 52, 9. *de episcopis v. p. 142, 8.* *nota praeterea*: SVET. Iul. 45, 2 omnibus -etis sibi a senatu populoque honoribus (AVR. VICT. Caes. 16, 15 patres ac vulgus soli omnia -vere). AMM. 20, 9, 7 Auguste Iuliane, ut provincialis et miles et rei publicae -vit auctoritas. **b** *de singulis*: *imprimis de ius dicentibus*: LEX agr. (Corp. I 200) 34 ⟨cos. pr. . . . dec⟩ernito. CIC. Quinct. 30 -it: quam aequum, nihil dico, unum hoc dico, novum (69 qui iniuriam -bat. Mur. 41 aequabilitate -endi. ad Q. fr. 1, 1, 21 adiungenda ... est ... lenitas in -endo). Verr. 2, 119 quod aliter ut edixerat -visset (Flacc. 78 VLP. dig. 1, 14, 3). 2, 120 inter aliquos contrarium sine ulla religione -bat, ac proxumis paulo ante -verat. 3, 172 omnia, quaecumque ... postulabat, facere ac -ere solebat (ASCON. tog. cand. p. 84). 4, 56 ob iudicandum et -endum et imperandum. Flacc. 6 in tam varia iurisdictione tam multa -eta. 78 '-vit Flaccus', num aliud atque oportuit? Tull. 39 quibus verbis in -endo Metellus usus est ceteri⟨que⟩ quos appellasti. epist. 1, 3, 2. 3, 6, 4 te forum Tarsi agere statuere multa -ere (Att. 16, 16, 11). LEX Rubr. (Corp. XI 1146) 1, 2 quodque quisque ... -et interdeicetve. 2, 58 ius deicito -ito. LIV. 1, 41, 6 Servius ... sede regia sedens alia -it. 3, 45, 5 lictor decresse ait (*sc. Appium*). PLIN. epist. 10, 58, 4 nihil -endum putavi. PAPIN. dig. 40, 5, 22 -ente praetore. *et saepius.* VLP. dig. 23, 2, 29 quod et Ateius Capito in consulatu suo fertur -visse. VVLG. II Macc. 11, 36 ut -amus sicut congruit vobis (*de legatis Romanis*). COD. Iust. 8, 21, 1 hoc eis (*sc. iudicibus*) licere -ere. *cf. praeterea vocab. iurisprud. sub -o III.* PAPYR. Britann. 731 decer(n)ente Marciano a⟨ct⟩uario (*in fine apochae*). *de imperatore*: LEX de imp. Vesp. (Corp. VI 930) 30 quae ... acta gesta -eta imperata ab imperatore ... iussu mandatuve eius a quoque sunt. SVET. Claud. 15, 1 in cognoscendo autem ac -endo mira varietate animi fuit. VLP. dig. 1, 4, 1, 1 quodcumque imperator ... statuit vel cognoscens -vit ... interlocutus est ... praecepit ... legem esse constat. 36, 1, 19, 3 et id (PAVL. dig. 40, 12, 23, 2 sicut) divus Marcus -vit. *sic et sim. saepius.* VOPISC. Prob. 7, 4 *et saepius in epistulis imperatorum.* AMM. 28, 6, 24 dum consultus ... -ret. NOVELL. Iust. 65, 1 epil. quae per hanc specialem legem nostra -vit aeternitas (*opp.* effectui mancipare, observare). *sim. saepius.* 114, 1 praesenti lege -imus. 138 praesentis oraculi sanctione -imus. *sim.* CORP. III 13640, 1, 16 (*a. 527 p. Chr., ex Pisidia*). *cf.* 13640, 3, 8 διὰ τῆς προσηκούσης θείας νομοθεσίας θεσπίζομεν. *nota* (*cf. c. p. 141, 76*): PANEG. 6, 14 caelestique nutu rebus humanis fata -ere. *de senatoribus singulis v. p. 143, 19, de tribunis plebis p. 143, 58 et 145, 8.*

3 *de eis qui magistratuum vim usurpant vel imitantur*: VARRO Men. 147 forenses -unt, ut Existimatio nomen meum in sanorum numerum referat. CIC. prov. 15 Albucius, quod a senatu petebat, ipse sibi in Sardinia ante -verat (*sc. triumphum*. VELL. 2, 60, 5 *cf.* 2, 63, 1). Phil. 5, 4 *de legionibus, opp.* senatus (CAPITOL. Opil. 6, 8). LIV. 21, 5, 1 velut Italia ei (*Hannibali*) provincia -eta bellumque Romanum mandatum esset. SEN. dial. 7, 3, 2 nihil improbabo ex iis, quae priores (*philosophi*) -verint et dicam: hoc amplius censeo *quasi senator*. ARNOB. nat. 4, 34. ITALA (codd. d e g) *et* VVLG. Col. 2, 20 quid ... tamquam viventes in mundo -itis? (δογματίζεσθε, ITALA [Tert. resurr. 23 p. 57, 5] sententiam fertis). AVG. civ. 3, 29 Sulla ... Capitolium ... ad -endas caedes ... insedit. 5, 1 in cuius (*caeli*) velut clarissimo senatu ac splendidissima curia opinantur scelera facienda -i, qualia si aliqua terrena civitas -visset, genere humano -ente fuerat evertenda. *ad iurisdictionem spectant*: PETRON. 70 cum ... Trimalchio ius ... diceret, neuter sententiam tulit -entis. SEN. benef. 3, 7 id, de quo sola sapientia -it, in controversiam incidit. TERT. anim. 56 isti ... exitus violenti, quos iustitia -it. adv. Marc. 1, 27 p. 329 hoc -i non poterit nisi ab irato et offenso et executore delicti id est iudice.

iuncturae (*cf. p. 140, 71 sqq.*): **1** *seq.* ***enuntiatum***: **a** *infinitivus (persona -ens et exigens eadem est praeter p. 145, 26) et acc. c. inf.*: decretum est (*in versibus ad tres syllabas coalescit. dirimitur*: LVCAN. 1, 290, *omittitur* est STAT. Theb. 1, 246): ENN. ann. 571 -etumst stare ⟨et fossari⟩ corpora telis. PLAVT. Cas. 94 sequi -etumst (Cist. 648 Most. 666. LIV. 2, 46, 13 certum atque -etum est non dare signum. SEN. benef. 6, 23, 2 quia non libet ab optimis aberrare et sic ire -etum est *deis*. PLIN. nat. 28, 2 quando ita -etum est, minorem gratiae quam utilitatium vitae respectum habere. STAT. silv. 3, 4, 87. *accedente dativo*: PLAVT. Aul. 572 mihi bibere -etum est aquam (574 Bacch. 576 Merc. 1 Mil. 77 [-tus *vel* -tust *codd.*] Stich. 218. Vid. frg. 61 perfidiose numquam ... agere decretu⟨m⟩st mihi. TER. Haut. 392. SEN. Herc. O. 923 frustra tenetur ille qui statuit mori: proinde lucem fugere -etum est mihi. LVCAN. 1, 290 socerum depellere regno -etum genero est. HIER. epist. 134, 1 mihi autem -etum [statutum *codd. mel.*] est te amare). *eodem sensu* decrevi *sim.*: TER. Andr. 219 quidquid peperisset, -verunt tollere. LVCIL. 41 si tu fluctus undasque e gurgite salso tollere -veris. CIC. de orat. 2, 156 epist. 4, 5, 1 Att. 6, 6, 2 ad Q. fr. 3, 7, 2 PLANC. Cic. epist. 10, 21, 2. SALL. Catil. 35, 2 *syn.* statui. Iug. 4, 3 -vi procul a re publica aetatem agere (*cf.* Catil. 4, 1). CVRT. 10, 2, 21 PLIN. epist. 7, 6, 3 APVL. met. 9, 14 VOPISC. Tac. 9, 1 VVLG. num. 24, 11 SVLP. SEV. Mart. prooem. 1. *reliquus usus* (*in narratione*): CIC. Phil. 5, 5 (*praeterea nusquam*). CAES. Gall. 4, 17, 1 Caesar his de causis ... Rhenum transire -verat (BELL. Alex. 45, 1). SALL. Iug. 8, 2. 20, 5 prius ... omnia pati -vit, quam bellum sumere. NEP. Milt. 2, 2. VERG. Aen. 4, 475 -vitque mori *Dido* (SIL. 13, 485 MART. 1, 78, 4 APVL. met. 8, 9). PROP. 4, 4, 86 Iuppiter ... -vit poenis invigilare tuis. LIV. 33, 29, 12 bellum simul gerere -verant. VELL. 2, 110, 4 CVRT. *19ies velut*: 4, 2, 7 obsidionem ferre -verant. 5, 8, 1 adire deinde Bactra -verat. LVCAN. 5, 725 STAT. Theb. 7, 234 APVL. met. 8, 23. ITALA I Cor. 1, 21 (Hil. trin. 3, 24) -vit deus ... salvare credentes (εὐδόκησεν, VVLG. placuit deo. COMM. apol. 95 VVLG. Esth. 13, 9 SVLP. SEV. chron. 1, 31 PRVD. apoth. 1038). AVR. VICT. Caes. 5, 14 *de imperatore* (HIL. c. Const. 25 AMM. 14, 10, 15). DARES 3 DICT. 4, 2 VVLG. Ruth 1, 18 AVG. civ. 1, 26. SVLP. SEV. chron. 2, 38, 1 Arriani ... vi agere -unt. PRAEDEST. 1, 16 p. 592B cum audire -verunt *episcopi*. PASS. Petr. 2. *seq. acc. c. inf. idem fere q.* placet, *transit etiam in notionem* velle, iubere: PLAVT. Asin. 73 me -etumst persequi mores patris (TERT. adv. Marc. 3, 1). TER. Andr. 238 uxorem -verat dare sese mi hodie. Hec. 148 sed quam -verim me non posse diutius habere (DON. *ad l.* statuerim et defixerim. *fort.* 454). CIC. epist. 2, 6, 3 in quo omnia mea posita esse -vi. PROP. 4, 4, 79 Romulus excubias -vit in otia solvi atque intermissā castra silere tubā. SEN. contr. 7, 6, 24. PLIN. nat. 17, 132 vere et autumno id ... fieri -vere. QVINT. decl. 351 p. 381, 18. ARNOB. nat. 7, 31 *syn.* definio. CLAVD. rapt. Pros. 3, 51 Cererem ... per mare ... discurrere -etum. *imprimis de magistratuum sententiis publice editis* (*praefertur inf. pass.*): RHET. Her. 1, 12, 21 senatus -vit, si eam legem ad populum ferat, adversus rem p. videri ea facere *eum*. CIC. Catil. 1, 20 si hic ordo sibi placere -verit te ire in exilium (LIV. 39, 39, 13 -etum ... senatum censere). 4, 5 mea virtute ... coniurationem patefactam esse -istis. har. resp. 15

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-vit senatus eos . . . lege de vi teneri (LIV. 23, 38, 7 ASCON. Corn. p. 69). leg. 3, 42 quom -visset . . . seditionem non posse fieri (SALL. Iug. 39, 3). epist. 15, 2, 8. LVCAN. 5, 21 cunctaque iussuri primum hoc -ite patres ... nos esse senatum. *de sacerdotum sententiis*: CIC. Vatin. 20 id quod augures omnes . . . -verunt . . . nefas esse (LIV. 45, 12, 10). leg. 2, 58 -etum a pontificum collegio non esse ius *eqs.* fin. 4, 59 (Att. 4, 2, 3 LIV. 31, 9, 9). LIV. 31, 8, 1 fetiales. LEX Rubr. (Corp. XI 1146) 1, 11 eum . . . satisdare iubeto -ito. LIV. 38, 60, 3 Gracchus ita -vit... se non intercedere praetori. LEX Vrson. (Corp. IX 5439) 99, 5 qua... duci... -verint *aquam.* CORP. II 1569. *saepissime apud* ICTOS: POMPON. dig. 33, 5, 6 -ere debet praetor . . . actionem ei non competere. CALL. dig. 50, 9, 5 *opp.* rescindi. GAIVS dig. 28, 5, 32 pr. satis constanter veteres -verunt . . . iura . . . firma esse oportere. PAPIN. dig. 35, 2, 11, 2 TRYPH. dig. 28, 5, 11 VLP. dig. 5, 3, 25, 16 PAVL. dig. 5, 2, 28 MARCIAN. dig. 34, 9, 3 HERMOG. dig. 48, 4, 9. *cf.* COD. Iust. 1, 2, 14 ea -imus non valere (*syn.* sancimus). 5, 37, 28, 3 NOVELL. Iust. 112, 1. AMM. 23, 1, 4 Apronium Romae -vit esse praefectum *imperator.* VVLG. lev. 13, 17 mundum esse *eum* -et *sacerdos.* Ios. 9, 27 CASSIAN. inst. 2, 6 PRAEDEST. 1, 46 p. 601[e]. CASSIOD. var. 1, 21, 2 praesenti -imus iussione . . . vos debere discutere. GREG. M. epist. 11, 6. *notabilia: inf. futur.*: VERR. Gell. 5, 17, 2 pontifices -verunt . . . sacrificium nullum recte futurum. VAL. MAX. 6, 5, 4 collegium tribunorum -vit . . . se . . . auxilio futurum. CVRT. 10, 8, 5 Meleagri temeritatem armis ultum ire -verant *Macedones.* IVLIAN. dig. 37, 4, 5 POMPON. dig. 35, 5, 8 VLP. dig. 27, 6, 1, 15. *inf. imperson.*: VLP. dig. 27, 3, 1, 3 divus Severus . . . -vit remedio eo uti debere. 42, 1, 5, 7. *nom. c. inf.*: CLAVD. rapt. Pros. 1, 217 Tartareo nuptum Proserpina regi iam pridem -eta dari. SEDVL. carm. pasch. 1, 214 COD. Iust. 9, 47, 24. *dat. c. inf.*: VVLG. II Macc. 10, 8 -verunt communi praecepto et decreto . . . genti . . . agere dies istos. *adde gerund. sub d.*

b *sequitur* **ut (ne)**: *subiectum enuntiationis pendentis alia persona est atque quae decernit praeter*: CIC. Tusc. 3, 65 hic -it, ut miser sit. DECRET. Paulli (Corp. IX 5041) 1 L. Aemilius . . . impeirator decreivit, utei . . . liberei essent (*syn.* iousit). *cf. p. 144, 15.* CIC. Quinct. 63 praetor -bat (*sc. ut postularem. item de ius dicente*: CIC. Flacc. 49. AFRIC. dig. 39, 2, 44 pr. *syn.* iubeo. MAECIAN. dig. 35, 3, 8. VLP. dig. 39, 2, 15, 22 non debere praetorem festinare ad -endum, ut iubeat possidere. PAVL. dig. 17, 1, 58, 1 MARCIAN. dig. 48, 6, 5, 1). LEX Anton. de Term. (Corp. I 204) 2, 13 nisei s e n a t u s nominatim, utei . . . deducantur -verit. CIC. Verr. 4, 42. p. red. in sen. 27 ne. Brut. 85 div. 1, 92 epist. 12, 25, 1 Att. 4, 17, 3 SALL. Catil. 36, 3. MON. Ancyr. 3, 4 ut interessent consiliis publicis, -vit senatus. LIV. 2, 28, 5. 24, 10, 1 -etumque omnium primum, ut. *et saepius.* FEST. p. 347. VAL. MAX. 2, 7, 15 ut . . . neve. TAC. ann. 2, 33 ne . . . ne. 2, 64 ut. SVET. Aug. 5 -etum est, ut. EVTR. 2, 23 MACR. sat. 1, 8, 1 PAPYR. Berol. 611 II 3. *de senatoribus singulis*: CIC. Phil. 1, 13 ad Brut. 1, 15, 8 AVG. civ. 1, 30. *de aliis*: CIC. Verr. 3, 173 statuunt illi (*decumani*) atque -unt, ut. leg. 2, 31 *de auguribus* (LIV. 27, 37, 7 *de pontificibus*). NEP. Timoth. 3, 2 LIV. 31, 32, 4 CVRT. 4, 5, 11 APVL. met. 3, 11. FRONTIN. strat. 3, 18, 3 ne. HIL. ad Const. 1, 1 provideat et -at clementia tua, ut (CASSIOD. var. 4, 22, 3. COD. Iust. 1, 3, 54, 9 in praesenti . . . hoc amplius -imus, ut). VVLG. II reg. 30, 2 inito . . . consilio -verunt, ut. I Esdr. 6, 3 Cyrus rex -vit, ut. *et saepius.* SVLP. SEV. dial. 1, 6, 1 sacerdotes frequentibus -visse synodis videbantur, ne. *notabilia: dativum personae sequitur* ut (ne): CIC. epist. 1, 1, 3 tibi -it, ut regem reducas. LIV. 5, 31, 4. 28, 10, 12 *syn.* iubeo. CAPITOL. Gord. 32, 4 familiae Gordiani hoc senatus -vit, ut. VVLG. I Esdr. 7, 21 *syn.* statuo. CASSIOD. var. 3, 20, 2. *sed dat. pro* ab *positus*: DICT. 2, 20 cunctis -itur, ut *eqs.* i t a u t (*cf. in exemplis supra allatis pronomina praemissa coniunctioni*): CIC. Verr. 4, 42 ita -it senatus, ut pro his decumanis pecunia solvatur aratoribus. *et saepius.* epist. 2, 17, 5 LIV. 8, 20, 9 *et saepius* SVET. Galba 7, 2 PAVL. dig. 3, 4, 6, 1. *cf.* AVG. trin. 12, 12, 17 sin . . . ita -itur quodcumque peccatum, ut . . . etiam corpore compleatur. u t n e : CIC. Att. 1, 14, 5 senatus . . . de ceteris rebus -bat, ut . . . ne quid ageretur. *omittitur* ut: PLAVT. Poen. 501 profestos festos habeam -etum est mihi. CAES. civ. 1, 7, 5 quotienscumque sit -etum, darent operam magistratus, ne quid res publica detrimenti caperet. SALL. Catil. 29, 2. LIV. 22, 1, 17. CVRT. 10, 10, 4 quibus quisque finibus habuisset, imperium obtinerent -etum est. SCHOL. Cic. Bob. p. 26, 17.

c *sequitur enuntiatum interrog.* (*cf. p. 140, 71*): PACVV. trag. 35 quid sit facto opus -ite (VVLG. iud. 19, 30). SEN. dial. 7, 1, 2 -atur . . . quo tendamus et qua, non sine perito aliquo. nat. 3, 30, 1 quando mergerentur terrena, -etum est. epist. 16, 4 aut consilium meum occupavit deus -vitque quid facerem aut consilio meo nihil fortuna permittit. MART. 2, 64, 2 non -is . . . quid esse velis. LIV. 1, 17, 11 ut senatus -ret qui Romae regnaret (42, 21, 5). 26, 29, 9 senatus cum quid placeret magis ostendisset quam -visset (LEX de flam. Narbon. [Corp. XII 6038] 11 *sim.*). 37, 45, 10 -etum erat, quid responderetur. 42, 21, 5 VLP. dig. 23, 3, 5, 4. VVLG. num. 35, 11 -ite quae urbes esse debeant in praesidia fugitivorum. iud. 20, 7 VICT. VIT. 1, 25.

d *gerund.*: CIC. Verr. 5, 76 Segestani praetoris imperio parendum esse -verunt (NEP. Alc. 4, 2 LIV. 5, 1, 6 CVRT. 6, 8, 15 IVST. 5, 11, 7). CIC. leg. agr. 2, 6 quod non eadem mihi qua superioribus consulibus lege et condicione utendum esse -vi (SALL. Catil. 4, 1 *cf.* Iug. 4, 3 APVL. apol. 69 VOPISC. Aurelian. 14, 1. HIL. c. Const. *syn.* statui. DICT. 2, 34 HIER. epist. 17, 1). SALL. Catil. 50, 4 Silanus primus sententiam rogatus de eis . . . supplicium sumendum -verat. LIV. 1, 18, 5 patres Romani Pompilio regnum deferendum -unt (*de senatu*: LIV. 5, 15, 12. MON. Ancyr. 1, 26 supplicandum esse dis. *cf.* 1, 27 ex senatus consulto. SEN. dial. 6, 22, 4 -batur illi statua in Pompei theatro ponenda. SVET. Iul. 24, 3 *syn.* censuerunt. CAPITOL. Pius 10, 1 *opp.* respuit. SCHOL. Cic. Bob. p. 20, 10). LEX colleg. Aesc. et Hyg. (Corp. VI 10234) 8 DECRET. decur. Forosempron. (Corp. XI 6123) 12 CORP. VIII 23820. GELL. (*ex* At. Cap.) 4, 6, 10 collegium (*pontificum*) -vit non habendum religioni. VOPISC. Tac. 9, 2. CASSIOD. var. 9, 14, 1 COD. Iust. 8, 53, 36, 3. TRYPH. dig. 27, 26 removendum eum -et *praetor* (VLP. dig. 24, 3, 22, 12 PAPIN. dig. 26, 2, 26 pr. PAVL. dig. 42, 7, 1 pr.). TERT. idol. 2 delictis . . . quae etiam nationes -verunt vindicanda. adv. Marc. 2, 24 p. 368, 24 *deus* iniquissimam civitatem digne meritoque -verat abolendam (4, 1 p. 424, 2 quo *iudicio* iudicaverat atque -verat nationes quoque illuminandas. HIL. trin. 6, 24 filii de se professio *credenda* -itur). HIL. c. Aux. 7 de fide potius . . . agitandum esse -unt *episcopi* (HIER. epist. 22, 33, 2 SVLP. SEV. dial. 2, 12, 9). AVG. civ. 1, 7 ut . . . basilicae implendae populo . . . eligerentur atque -rentur. c. mend. 7, 17 nisi animus faciendum esse -ret. trin. 12, 12, 18 nec facienda -antur mala.

2 *c. acc. substantivi, constituere rem quae fiat deturve* (*passim additur dativus, notabilia de eo p. 148, 83*): **a** *g e n e r a t i m, accedit ad attribuendi et destinandi sensum, ultimis temporibus* (*v. l. 59 sq.*) *ad praebendi*: CIC. de orat. 2, 347 -eta virtutis praemia. Att. 13, 38, 2 iuva me . . . consilio, utar eo, quod tu -veris. LIV. 32, 21, 11 id sibi praesidium. 42, 43, 6 societas. SEN. contr. exc. 3, 8 omnibus civitatem. 5, 3 -eti his divini honores. 7, 7, 2 redemptio. SEN. Ag. 210 morte -eta (Phaedr. 258 LVCAN. 4, 486 APVL. met. 9, 18). epist. 20, 6 in totum nulli velle aut nolle -etum est. PLIN. nat. 35, 59 hospitia ei . . . -vere Amphictyones (*cf.* CIC. Verr. 5, 145). QVINT. decl. 351 p. 380, 7 si reditus tibi -retur. APVL. met. 6, 22 concessu deûm -etum . . . honorem. apol. 29 cuppedinariis omnibus famem -is (*syn.* statuitur). TERT. nat. 2, 17 nec tantum honoris Romani fatis -verunt. 2, 27 inde (*i. a conventibus ethnicorum*) persecutiones -untur. pudic. 22 interitum -it incesto (incerto *cod.*) *Paulus.* LAMP. Alex. 37, 5 erant -eta . . . carnis pondo triginta. HIL. myst. p. 20, 16 sine discrimine aetatis aut sexus unicuique idem mensurae modus -itur. trin. 12, 34 prius temporibus initium -e quo coepta erunt (*syn.* tribuas. *cf.* AVSON. 371, 16). FILASTR. 119, 2 in quo (*libro*) veluti prioris legis firmamenta -it *Moyses.* 156, 9 a domino servo dicitur et -itur *mandatum* (*ibid.* dare. *cf.* GREG. M. moral. 16, 27 *ad* VVLG. Iob 22, 28). VVLG. num. 6, 13 dies quos ex voto -verat (*i. q. promiserat*). *nota de re*: PAVL. PETRIC. Mart. 1, 98 iustitiam potuisse inopis -ere egenti . . . quod . . . substantia larga negasset. *de fato sim.*: SEN. Herc. f. 1223 sonti plaga -eta turbae (AVSON. 219, 2). Phoen. 244 infanti quoque -eta mors est. LVCAN. 5, 204 nondum numina tantum -vere nefas (ADNOT. *ad l.* adhuc non di constituerunt, ut talia Roma patiatur). VAL. FL. 3, 374 -etusne venit fato pavor (*i. mors*). IVV. 13, 92. FLOR. epit. 2, 6, 38 cui iam grande de Africa nomen fata -verant. FRONTO p. 232 N. APVL. Plat. 1, 10. FIRM. math. 2, 25 tit. quis deorum quot annos -at. *et saepissime, apposito haud raro* bene *et* male, *imprimis inde ab* 3, 2 *et in* 4. *syn.* do largior. AVSON. 313, 2 -eta sors. AMM. 29, 2, 22 -entibus (disc- *AV*) fatis. AVG. civ. 5, 1 ut volentes ista -ant *stellae.* 5, 7. *adde eundem de deo christianorum usum, hic quoque sensum dandi accipit*: TERT. adv. Marc. 3, 5 divinitati competit quaecumque -verit ut perfecta reputare. 4, 34 -eta ab eo deo *supplicia aeterna.* ITALA act. 2, 23 (Mar. Victorin. adv. Arrium 3, 16) -eto consilio et praescientia dei (τῇ ὡρισμένῃ βουλῇ, VVLG. definito). COMM. instr. 2, 13, 5 die -eto. FIRM. err. 18, 4 acerbae mortis -untur exitia *a deo impiis* (*ibid.* poena *promittitur*). 18, 6. 27, 4 dei sententiā. 29, 2 integris . . . civitatibus -untur excidia. *ibid.* amplificationis maximae augmenta (*syn.* pollicetur). 51, 18 legem nobis -endo moriendi (FILASTR. 156, 9 non iam mandatum societatis . . . sed timendae severitatis iudicium). HIL. myst. p. 18, 18 in eo (*sc. ligno*) et iustificatio et iudicia et temptatio -itur. trin. 5, 24 in largiendis benedictionibus et in -endis mysteriis legis. SACR. Leon. p. 336 apostolicam tuitionem supplici -e propitiatus.

b *de m a g i s t r a t i b u s* (*substantivo carens part. pro subst. pos.*: FLOR. epit. 4, 2, 17 ille . . . flagitare -eta. *cf.* SALL. Iug. 84, 5). *de h o n o r i b u s d o n i s v e p u b l i c e a t t r i b u e n d i s*: t r i u m p h u s: QVADRIG. hist. 70 (VARRO frg. Non. p. 147, 7 LIV. 2, 47, 10. VITR. 9 praef. 3 *syn.* tribui. TAC. ann. 2, 26). *c. dat.*: CIC. Verr. 6, 67 tibi (fin. 4, 22. LIV. 37, 46, 1 *opp.* negatus. VELL. 2, 62, 4 VAL. MAX. 2, 8, 1 TAC. ann. 1, 55 SVET. Aug. 38, 1 SPART. Sept. Sev. 16, 7). *cf.* SVET. Claud. 24 Plautio . . . ovationem. CIC. Pis. 58 coronam illam lauream. OV. Pont. 2, 2, 91 -eta merenti venit . . . laurea. *cf. etiam* VELL. 2, 104, 2 ornamenta triumphalia (TAC. Agr. 40 orn. tr. et quidquid pro triumpho datur. ann. 1, 72 insignia. CORP. XIV 3605). VAL. MAX. 2, 8, 3 triumphi honorem -etum sibi a senatu . . . sprevit et repudiavit (TAC. ann. 12, 28). l a u d a t i o: CIC. Verr. 5, 145 *opp.* tolleretur (TAC. hist. 4, 39 laudes

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

gratesque. *c. dat.* CORP. II 2344, 10). supplicatio: CIC. Catil. 3, 23 (CAES. Gall. 4, 38, 5 LIV. 3, 63, 5 VAL. MAX. 2, 8, 7 TAC. ann. 14, 59 SVET. Nero 10, 2 LAMPR. Alex. 56, 9. *cf.* LIV. 30, 1, 11 -etumque, ut supplicatio fieret. 30, 21, 10 ut . . . supplicaretur). *c. dat.* CIC. Catil. 4, 10 (VATIN. Cic. epist. 5, 10^a, 3). *cf.* SALL. Iug. 55, 2 supplicia (TAC. ann. 3, 64). *poetice*: OV. Pont. 4, 9, 49 grates. gratulatio: CIC. Catil. 4, 10 quaestori gratulationem (TAC. ann. 15, 21 grates) iudici praemium (*cf. ibid.* iudices . . . maximis praemiis affecit. SALL. Catil. 50, 1 TAC. ann. 6, 47 SVET. Tib. 61, 2. *sine dat.*: LIV. 27, 25, 4). honor: *c. dat.* CIC. prov. 38 (Att. 5, 21, 7. ad Brut. 2, 7, 2 dis immortalibus. SVET. Tib. 17, 1 CORP. III 12692). *carens dativo*: CIC. ad Brut. 1, 15, 3 (*cf.* PLIN. epist. 8, 6, 14 *opp.* repudio. paneg. 54 *opp.* recipio. CAPITOL. Aur. 15). *nota imprimis: honores divini*: VAL. MAX. 7, 2, 13 (TAC. ann. 12, 69 caelestes. 16, 21 deûm. SVET. Claud. 11, 2 PORPH. Hor. epist. 2, 1, 5 CAPITOL. Aur. 20, 2. *cf.* TAC. ann. 1, 73 patri suo caelum). TAC. hist. 1, 47 omnes principum honores. CAPITOL. Max. Balb. 8, 1. CIC. Balb. 61 imperatori decem legatos (TAC. ann. 1, 14 lictorem . . . ei. TREB. Claud. 15, 4 tantum ministeriorum). statua: CIC. Phil. 9, 13 (LIV. 9, 43, 22. DECRET. decur. Forosempron. [Corp. XI 6123] 19 statua -eta . . . iam comparata). *c. dat.*: CIC. Phil. 9, 14 (PLIN. nat. 34, 28 PLIN. epist. 2, 7, 1 TAC. ann. 13, 41 SVET. Galba 23 APVL. flor. 16 p. 61 CAPITOL. Maximin. 26, 5 CORP. VIII 22672, 19). *cf.* TRAIAN. Plin. epist. 10, 60 statuarum honos (APVL. flor. 16 p. 73 CORP. VIII 24101). APVL. flor. 16 p. 74 locum statuae (CORP. II 1721 in quo statuas sibi poneret). sepulcrum: *c. dat.* CIC. Phil. 9, 14. CORP. II 2344, 10 sepult(uram). *cf.* CIC. Phil. 7, 10 honorem sepulturae. LIV. 3, 29, 3 coronam auream dictatori (PLIN. nat. 22, 7). 26, 21, 13 Belligeni . . . iugera (VAL. MAX. 4, 3, 5 SEN. benef. 7, 7, 5. PLIN. nat. 36, 112 areas). 35, 23, 1 aedes liberae, locus, lautia -eta (*syn.* data) *Attalo*. 42, 28, 9 donaque dari, quanta ex pecunia -esset senatus. TAC. hist. 1, 42 nomen Augusti (*sc. Othoni*. LAMPR. Alex. 2, 3 certatim . . . omnia -eta sunt et nominum genera et potestatum). ann. 1, 10 templum (*c. dat.* 4, 15 CAPITOL. Maximin. 24, 2) et religiones. 3, 47 vota pro reditu eius supplicationesque et alia decora (*cf.* 3, 29 *et* SVET. Cal. 16, 4). 3, 59 caerimonias. 3, 64 ludi . . ., quos . . . ederent (SPART. Hadr. 8, 2 *opp.* sprevit. *cf.* TAC. ann. 15, 23 certamen. SVET. Claud. 11, 2 circenses). 13, 2 flamonium Claudiale (SVET. Tib. 26, 1. AVR. VICT. Caes. 16, 15 templa columnas sacerdotes. *cf.* 40, 28 per Africam sacerdotium -etum Flaviae genti. CAPITOL. Aur. 18 omnia quae aede sacrata -vit antiquitas) simul Claudio censorium funus (*cf.* FRONTO p. 38 N. CORP. XIII 5110, 4 *et saepius in titulis.* CORP. II 3251 exsequias) et mox consecratio (CAPITOL. Aur. 29, 8). ann. 15, 18 tropaea . . . arcusque . . . sistebantur, -eta ab senatu integro adhuc bello neque tum omissa (SVET. Claud. 1, 3 *sim., praeterea* et Germanici cognomen ipsi posterisque eius). SVET. Iul. 84, 2 senatus consultum quo omnia simul ei divina atque humana -verat *senatus*. Claud. 11, 2. CAPITOL. Gord. 27, 9 titulus (*i. inscriptio*). Maximin. 26, 5. Max. Balb. 12, 6 ut Maximo . . . victoria -retur quam impletam ille nescivit. LAMPR. Alex. 44, 4 auditoria -vit *rhetoricis al.* (*syn.* instituit, iussit, detulit, dedit). SCHOL. Cic. Bob. p. 56, 22 vestis mutationem. CORP. II 1721 huic . . . cenas publicas. X 1030 bisellium XIII 5063, 18 ei . . . scholam et statuas. *actiones publicae*: bellum: *ut geratur*: CIC. Verr. 3, 76 -at bellum Cretensibus *Verres* (LIV. 42, 36, 1. POMPON. dig. 50, 16, 118 hostes hi sunt qui nobis aut quibus nos bellum -vimus. IVST. 2, 7, 12). LIV. 42, 19, 3 bello etsi non edicto tamen iam -eto (CVRT. 4, 2, 12). *cf.* POMP. TROG. Iust. 38, 5, 8 in quem senatus arma -verat. *quod gerendum duci attribuitur*: LIV. 6, 22, 6 Volscum bellum M. Fulvio (IVST. 13, 8, 10 *syn.* delatum. *cf.* CIC. dom. 18 Pompeio . . . bella . . . commissa). *cf.* LIV. 9, 43, 2 Marcio novi hostes. legatio: CIC. Verr. 3, 12 si -vissent legationem quae contra istum diceret (LIV. 21, 6, 5 hac legatione -eta necdum missa. SVLP. SEV. chron. 2, 42, 6 -eta ad imperatorem legatio quae gesta insinuaret). legati: CIC. Phil. 5, 4 (SALL. or. Phil. 5 qui ad postremum usque legatos pacem concordiam et alia huiusmodi -verunt [*cf.* 4 cuius sceleribus tanta praemia tribuistis]. LIV. 33, 24, 7. TAC. ann. 1, 19 -rent legatos). dilectus: CIC. Phil. 8, 6 (LIV. 3, 5, 6. 3, 69, 6 -itur habeturque). quaestio: *ut fiat*: CIC. Mil. 16. CAES. Gall. 7, 43, 2 quaestionem de bonis direptis -unt *Haedui*. LIV. 9, 26, 6 SVET. Iul. 6, 2 SCHOL. Cic. Bob. p. 68, 1 nihil novae quaestionis. *mandatur*: LIV. 39, 8, 3 consulibus . . . quaestio de . . . coniurationibus -eta est. *cf.* Mil. 13 de illo incesto stupro iudicium. ad Brut. 4, 15, 7 celeritatem petitionis. LEX Vrson. (Corp. II 5434) 98, 24 munitionem. TAC. ann. 15, 21 accusatio. SVET. Tib. 4, 1 abolitionem facti (FLOR. epit. 4, 7, 4 AVR. VICT. Caes. 35, 6. VOPISC. Aurelian. 39, 4 amnestia). SPART. Pesc. 6, 7 sacra quaedam. ACT. lud. saec. Sept. Sev. (Corp. VI 32326) 1, 22 ⟨sollem⟩nia in annum. *nota*: CIC. Phil. 5, 31 tumultum -i. *cf.* 6, 2 tumultum esse -vi (*syn.* censui. *sim.* LIV. 34, 56, 10). *pecunia quae pendatur, exigatur*: pecunia: CIC. Verr. 4, 169 LIV. 36, 2, 5 PLIN. nat. 33, 19 TAC. ann. 1, 15. *c. dat.* CIC. epist. 11, 24, 2. *nota*: CIC. Verr. 4, 200 ne posthac tantas pecunias magistratibus nostris -remus (*exigendas, non ipsas*). *cf.* ad Brut. 2, 6 1 non . . . mihi occurrunt facultates praeter illas quas senatus -vit ut pecunias a civitatibus mutuas sumeres. *cf. p. 148, l. 5.* sestertium: CIC. Verr. 4, 163. *c. dat* TAC. ann. 4, 16 PLIN. epist. 7, 29, 2. stipendium: CIC. prov. 28. epist. 1, 7, 10 Caesari. SALL. Iug. 27, 1 stipendium aliaque, quae ad bellum usui sunt, -untur. LIV. 23, 20, 2 duplex. *cf.* 7, 7, 5 ut duplex acciperent stipendium. CAPITOL. Alb. 10, 8. *nota*: BRVT. Cic. epist. 11, 26 ut mihi stipendium de⟨nege⟩nt an -ant. sumptus: CIC. epist. 3, 8, 2 sumptus -i legatis nimis magnos (*cf. p. 147, 81* Att. 7, 1, 6 LIV. 42, 6, 11. *sine dat.*: VLP. dig. 11, 7, 12, 6). LIV. 40, 46, 16 censoribus postulantibus . . . vectigal annuum (CORP. XII 4399). 40, 52, 1 viginti milia aeris. PLIN. epist. 8, 6, 10 hanc summam inter reliquos honores. VLP. dig. 25, 3, 5, 8 ius alimentorum -endorum pupillis praetori competit (PAVL. dig. 10, 2, 38 HERMOG. dig. 50, 2, 8). 26, 10, 3, 15 nihil posse -i . . . quasi inopibus. salarium: VLP. dig. 50, 9, 4, 2 (*c. dat.* TREB. Claud. 15, 4). FRONTO p. 193 N. Volumnio . . . viaticum. CORP. II 1344, 10 impens(am) funeris. *sim. saepius.* *poenas sim. imperare*: CIC. Catil. 4, 10 reo custodiam. SALL. Catil. 51, 18 genus poenae novum. TAC. ann. 6, 48 eaedem poenae . . . in Laelium (FIRM. err. 6. SCHOL. Cic. Bob. p. 146, 26 adversus ambitum). SEN. clem. 1, 15, 7 non culleum, non serpentes, non carcerem. PLIN. nat. 18, 12 noxiam . . . duplionemve. TAC. ann. 4, 70 ultio. 5, 5 extrema. 6, 3 summum supplicium. 14, 59 exilia. FIRM. err. 12, 9 mors . . . nolentibus. *imprimis de distribuendis inter magistratus mandatis*: bellum (hostes) *v. p. 147, 53.* quaestio *p. 147, 67.* provincia: CIC. dom. 24 lege Sempronia -etas. Vatin. 36 eripueras senatui provinciae -endae potestatem (prov. 36 eam desponsam, non -etam habere. QVINT. decl. 254 p. 40, 10). *c. dat.*: CIC. prov. 37 CAES. civ. 1, 6, 5 LIV. 24, 21, 1 FEST. p. 339. VELL. 2, 62, 2 Bruto Cassioque provinciae, quas . . . sine ullo senatus consulto occupaverant, -etae. FLOR. epit. 3, 21, 6 VLP. dig. 1, 16, 1. *adde*: CIC. prov. 17 consulibus . . . Syriam Macedoniamque -o, -o easdem praetorias (LIV. 26, 1, 12 *illis* Sicilia Graeciaeque ora cum legionibus classibusque, quibus praeerant. 37, 1, 10. 39, 38, 1 consulibus Ligures . . . -eti. VELL. 2, 46, 2 IVST. 36, 4, 7 VOPISC. Car. 16, 2). *cf.* LIV. 26, 28, 3 -vere patres, ut alteri consulum Italia bellumque . . . esset, alter classem obtineret. legio: CIC. epist. 2, 17, 5 (LIV. 21, 17, 2. *c. dat.*: 6, 9, 5). exercitus *sim.*: SALL. hist. frg. 1, 66 -etis exercitibus (LIV. 40, 18, 5. *c. dat.*: 26, 1, 2 exercitus quos habebant, -eti *consulibus*. 37, 2, 4 alteri consuli totus novus exercitus). *cf.* LIV. 23, 32, 12 tantum . . . copiarum quantum Magoni. 26, 17, 1 Neroni . . . sex milia peditum. *sim. saepe.* 33, 43, 8 par numerus . . . Manlio. *cf.* SALL. Iug. 84, 3 supplementum (LIV. 3, 42, 7). classis *sim.*: LIV. 21, 17, 2 quanta parari possit (IVST. 4, 4, 3). 30, 41, 6 consuli (29, 11, 4 iis quinque naves). *magistratuum munus dignitatemque*: CIC. Phil. 11, 19 clarissimo viro . . . -vit imperium, privato tamen (TREB. trig. tyr. 22, 10 proconsulare). ad Brut. 1, 15, 7 (*sine dat.*). PETRON. 71 huic seviratus absenti -etus est (CORP. XIV 362 decurionatum). TAC. hist. 1, 47 Othoni tribunicia potestas. 4, 3 ipsi consulatus . . ., praetura (CAPITOL. Maximin. 16, 7) Domitiano et consulare imperium -untur (FLOR. epit. 4, 2, 16 *opp.* nego. *sine dat.*: PANEG. 11, 2 SPART. Hadr. 23, 13). SVET. Iul. 76, 2 contentus dictaturae potestate -etae. VOPISC. Prob. 7, 4 orientis ducatus. Tac. 18, 5 praefecturae urbanae appellatio universa (*syn.* ad senatum redit). PLIN. nat. 35, 201 praetoria . . . ornamenta (PLIN. epist. 7, 29, 2. *cf.* TAC. ann. 11, 4 insignia praeturae Crispino. *sim. saepius.* SPART. Sept. Sev. 14, 3 -etis imperatoriis insignibus. CORP. III 7429, 6 -etis . . . ab eodem ordine ornamentis IIviral(ibus)). FLOR. Verg. p. 187 nullum magisterium, nullam procurationem. COD. Iust. 12, 23, 7 pr. scriniis . . . -imus dignitates. *de attribuendis iuribus vel definiendis*: CIC. epist. 13, 53, 2 ut obtineat id iuris, quod ei Pariana civitas -vit. Att. 6, 1, 6 quaternas centesimas. LIV. 3, 47, 5 vindicias secundum libertatem. 23, 20, 2 vacationem. QVINT. decl. 351 p. 380, 7 si reditus sibi -retur. TAC. ann. 14, 43 impunitatem. IVST. 43, 5, 10 immunitas illis -eta. DECRET. decur. Gab. (Corp. XIV 2795) 10 talis condicio. SCAEV. dig. 29, 2, 98 actiones solere -i in eam (PAPIN. dig. 26, 3, 5. VLP. dig. 28, 6, 2, 3 substituto. COD. Iust. 6, 2, 21, 1). VLP. dig. 38, 9, 1, 7 bonorum possessio. PAVL. sent. 1, 7, 3 integri restitutio plus quam semel non -enda est. *onera, officia*: LEX Vrson. (Corp. II 5439) 98, 29 in annos sing(ulos) inque homines singulos . . . operas quinas. POMPON. dig. 26, 8, 6 administratio *tutoribus*. VLP. dig. 26, 7, 3 pr. uni eorum curationem. 26, 7, 3, 7 cui maior pars tutorum tutelam -verit.

notabilia: *c. acc. personae i. q. eligere* (*cf. p. 147, 63 et infra l. 75*): CIC. Cael. 38 quae haberet palam -etum semper aliquem, cuius in hortos . . . libidines omnium commearent. CAPITOL. Gord. 19, 3 habuisse . . . -etas sibi concubinas *tot*. PAVL. dig. 3, 4, 4 is quoque quem -vit *ordo*, numerari potest. *fort. huc pertinet*: MANIL. 2, 908 sub quo (*om. al.*) quoque corpora nostra -unt vitia et fortunam . . . concipiunt. *c. acc. dupl.*: *personae*: CIC. Verr. 3, 14 qui contra istum legati -eti erant (LIV. 37, 55, 6). LIV. 3, 41, 10 Oppium L. Claudio adiutorem . . . -unt. TAC. ann. 4, 33 Milesios . . . Atidium Geminum praetorem Achaiae -visse. APVL. met. 7, 4 statuto consilio latronum manibus virginis -etam me victimam. 11, 22 AVSON. 419, 55. *rei*: SALL. Catil. 30, 6 ad hoc . . . praemium servo libertatem et sestertia ducenta itemque -vere, uti *eqs.* (LIV. 30, 17, 13). Iug. 114, 3 ei -eta provincia Gallia (LIV. 10, 32, 2. 39, 45, 3). APVL. met. 7, 6 Zacynthum . . . quam sors ei fatalis -verat temporariam sedem. *exempla dativi praecipua vi affecti*: CIC. Catil. 4, 20 ceteris . . . mihi uni (VLP. dig.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

26, 4, 5, 2). LIV. 30, 40, 10 omnes ... tribus P. Scipioni id imperium -esse. TAC. ann. 3, 29 praetendebat sibi atque fratri -eta eadem *quae postulavit Neroni.* VLP. dig. 1, 14, 3 potuit populus Romanus servo -ere hanc potestatem. SVET. Aug. 52 templa ... etiam proconsulibus. CORP. II 2026 quantum cui plurimum libertino. XIII 5098, 8 cui primo omnium in duumviratu schol(am) et statuas ordo -vit. *dativus rei adiungitur*: SALL. Iug. 113, 3 ante diem colloquio -etum. LIV. 26, 17, 1 iis duabus legionibus ... sex milia peditum *eqs.* 37, 50, 9 Siciliae legio una et classis ... -eta (38, 36, 3). SEN. Thy. 151 nec dapibus feris -i potuit poena decentior. VAL. FL. 2, 433 incautis -eta piacula linguis. TAC. ann. 4, 9 memoriae Drusi eadem quae in Germanicum -untur. 5, 2. 14, 64 dona ob haec templis -eta. TERT. apol. 16 qui diem Saturni otio et victui -unt. PANEG. 12, 46 finitum civile bellum, cui -ere posses triumphum. VOPISC. Aurelian. 35 -vit ... emolumenta sartis tectis et ministris. PS. AVG. quaest. 102, 32 hoc deus -vit fidei, ut ... omne ... consequatur. *genet. ubi expectatur dativus*: CIC. de orat. 2, 347 -eta virtutis praemia. VLP. dig. 47, 10, 13, 4 de honoribus -endis alicuius. VVLG Esth. 9, 19 quartum decimum diem mensis Adar conviviorum et gaudii -verunt ita ut.

3 *ceterae iuncturae*: a *adverbiales*: CAES. civ. 1, 5, 4 acerbissime de. CIC. Verr. 6, 56 aliter in eadem causa. *sim. saepius.* dom. 74 amplissime (*cf.* Phil. 2, 13 verbis amplissimis). LIV. 29, 14, 1 aperte (IVST. 5, 10, 13). ASCON. Mil. p. 45 asperius (AVG. civ. 5, 24). CIC. Phil. 11, 15 atrocius ... severius. CHAR. dig. 50, 4, 18, 26 ut ... Modestinus et notando et disputando bene et optima ratione -vit. benigne: MON. Ancyr. 4, 30 (PAPIN. dig. 34, 9, 18 pr. APVL. flor. 16 p. 61). TAC. ann. 14, 12 miro ... certamine procerum (LAMPR. Alex. 2, 3 certatim). LEX Vrson. (Corp. II 5439) 126, 35 s(ine) d(olo) m(alo). TERT. adv. Marc. 2, 24 p. 368, 24 digne. CIC. Catil. 4, 1 diligenter ... ac fortiter (*cf.* Mur. 51 fortes in -endo). PAPIN. dig. 48, 5, 23, 4 facile. SALL. Iug. 104, 2 ferocius. CIC. Att. 1, 16, 5 gravissime (CAES. civ. 1, 5, 4). Sest. 32 honorificentissime (epist. 3, 9, 4 CAEL. Cic. epist. 8, 11, 2 VELL. 2, 62, 1 AVG. civ. 2, 14). GREG. M. epist. app. p. 453, 6 inculpabiliter. SCHOL. Cic. Bob. p. 52, 23 incuriose. LIV. 45, 17, 7 nihil indignum. PAVL. dig. 1, 1, 11 inique. CIC. Verr. 4, 7 iniuria (Flacc. 77). ad Q. fr. 1, 1, 21 iniuriose. CIC. Phil. 1, 13 huic ordini qui -vit invitus (*cf.* 12, 9 inscientibus iis ... nec solum inscientibus, sed etiam invitis). SEN. epist. 113, 20 iuste -ere (AVG. civ. 2, 7). SALL. Iug. 84, 3 laetus -verat *senatus.* TAC. ann. 5, 2 honores ... large. libenter: CIC. epist. 13, 77, 1 PLIN. epist. 8, 6, 10 APVL. flor. 16 p. 74 (*cf.* LIV. 34, 52, 3 ab lubentibus). libere: CIC. dom. 10 Att. 14, 14, 4 CAEL. Cic. epist. 8, 5, 2 CAES. civ. 1, 2, 2. LIV. 3, 63, 5 maligne. 26, 32, 5 mitius. CIC. Phil. 14, 24 novo et inaudito genere. Att. 1, 16, 5 ornatissime. CORP. XIII 5110 pagatim. VOPISC. Aurelian. 9, 2 praecipue. publice: CIC. Phil. 9, 14 PLIN. nat. 33, 19 SVET. Vesp. 23, 3 FRONTO p. 193, 18 N. POMPON. dig. 50, 16, 118 APVL. flor. 16 p. 70 CORP. VIII 22743. XII 4399 (*cf.* DECRET. decur. Forosempron. [Corp. XI 6123] 14 nomine publico). *cf.* TREB. trig. tyr. 18, 10 publicitus. CIC. S. Rosc. 138 recte (COD. Iust. 6, 2, 21, 1). Verr. 2, 119 sine ulla religione. LIV. 42, 9, 5 sui aliquo ... respectu (VLP. dig. 27, 2, 3, 4). CIC. Phil. 5, 34 satis. severe: CIC. Mur. 51 dom. 104 Phil. 11, 15 ad Brut. 2, 1, 1. SPART. Hadr. 6, 1 sponte. APVL. met. 8, 9 tacite. LIV. 35, 7, 1 temere (VLP. dig. 4, 3, 1, 4). in: LIV. 43, 12, 2 in incertum. TAC. ann. 13, 41 in eam formam. PLIN. paneg. 91 neutram in partem. VVLG. iud. 19, 30 in commune. *cf.* II Macc. 15, 36 communi consilio. CORP. II 2026 in universum. ita: CIC. epist. 12, 1, 2 ita -vimus. Phil. 6, 4 ita ... est -etum ut si legati ad Hannibalem mitterentur (*cf.* PLIN. epist. 2, 7, 1). LIV. 8, 20, 10 his ita -etis. 28, 48, 8 provinciae ita -etae (*seq. enumeratio*). EDICT. imp. Aug. de aq. Venafr. (Corp. X 4842) 44 LEX Vrson. (Corp. II 5439) 126, 36 MART. 12 praef. VLP. dig. 26, 7, 7, 4. *sequitur* ut *cons.*: CIC. Verr. 5, 141 LIV. 27, 22, 12. 32, 1, 4 Baebio legiones ita -etae, ut retineret eas. *et saepius.*

b *praepositionales*: ad: CIC. ad Q. fr. 1, 1, 26 ne ad ludos pecuniae -rentur (LIV. 7, 17, 7 PLIN. nat. 33, 19. VLP. dig. 27, 2, 3, 5 ad instructionem ... pupillorum). LIV. 3, 65, 6 -eto ad bellum dilectu. SEN. epist. 18, 11 ad extrema -etis (TERT. spect. 19). *c. gerund.*: SALL. Iug. 12, 1 tempus ad utramque -itur, sed maturius ad pecuniam distribuendam (LIV. 21, 10, 13 *et saepius.* PLIN. nat. 36, 112 CORP. VIII 24101). adversus: LIV. 27, 35, 10 alteri Gallia adversus Hannibalem -eta. 31, 44, 8 ut omnia quae adversus Pisistratidas -eta quondam erant, eadem in Philippo servarentur (IVST. 5, 11, 7). 41, 24, 11. TAC. ann. 1, 77 adversus lasciviam ... multa -untur. SVET. Tib. 30 quaedam adversus sententiam suam -i. VLP. dig. 2, 2, 1, 1 quandoque postea adversario eius postulante eodem iure adversus eum -etur. HIL. syn. 77. causa: LEX agr. (Corp. I 200) 34 eius ⟨r⟩ei causa -ant (CIC. Verr. 3, 180 istius causa. LIV. 34, 6, 17 temporis causa. 36, 38, 6 eius victoriae causa [CAPITOL. Maximin. 26, 5]. 40, 41, 11 ignominiae causa. 40, 52, 1 PAPIN. dig. 31, 78, 4. *nota*: LIV. 10, 23, 1 quorum averruncandorum causa [38, 42, 5]). contra: CIC. Verr. 2, 119 contra illud ipsum edictum suum ... -bat (4, 7). 3, 12. 5, 138 ut quicquam contra C. Verrem -retur. Flacc. 76. ASCON. Corn. p. 77 quis ille pater contra cuius filium id -vit. PAPIN. dig. 31, 78, 4 FILASTR. 36, 4. 101, 3 AVG. civ. 8, 21. de: S. C. de Bacch. (Corp. X 104) 6 deque eeis rebus ... utei senatus noster -ret. LEX agr. (Corp. I 100) 36. CIC. Catil. 1, 21 de te ... -unt. Att. 1, 18, 7 epist. 9, 6, 3 *et saepius.* SALL. Catil. 52, 17 LEX Vrson. (Corp. II 5439) 128, 20 NEP. Timol. 3, 5 LIV. 28, 45, 2 *et saepius.* IVV. 13, 92 -et quodcumque volet de corpore nostro Isis. TAC. ann. 1, 77 VLP. dig. 29, 2, 13, 2 APVL. met. 6, 31. *c. gerund.*: CIC. epist. 3, 8, 5 me de isto sumptu ... minuendo -visse nil. LEX Vrson. (Corp. II 5439) 126, 35 uti d(e) e(a) r(e) de eo loco dando assignando decuriones ... -verint statuerint. 128, 21. LIV. 38, 9, 8 victoriae navalis ergo ... supplicatio -eta est. ex: CIC. Verr. 2, 112 ex urbano edicto (PAVL. dig. 49, 5, 71). har. resp. 11 ex hoc haruspicum responso -vit senatus, ut (CAES. Gall. 4, 38, 5 ex litteris [LIV. 41, 12, 4. *cf.* 31, 22, 1 litteris allatis. *sim. saepe*] Caesaris ... supplicatio ab senatu -eta est. 30, 43, 4 ex hac rogatione). Phil. 9, 13 statuam tamquam ex eius auctoritate (LIV. 33, 35, 12) et voluntate -o (epist. 1, 1, 3). SVLP. SEV. dial. 3, 11, 4 imperator ex eorum sententia -verat. in (*v. etiam p. 149, 52*): *c. abl. rei, de qua decernitur*: CIC. Verr. 4, 7 qua in re (*et saepius.* epist. 13, 59 in eius controversiis quid -as. LIV. 26, 2, 15 hoc idem in ... legionibus. VELL. 2, 31, 3 AVR. Fronto p. 14, 17 N. VLP. dig. 5, 3, 25, 16 in causa Pythodori). *personae*: CIC. leg. 2, 57 in eo, qui (LIV. 27, 22, 6 AVR. Fronto p. 14 N. VLP. dig. 36, 1, 38, 1 in persona ... pupilli. FRG. Vat. 188 in tutore). *nota* in *pro* per *vel abl. positum*: VVLG. Dan. 4, 14 in sententia vigilum -etum est. *c. acc. personae eodem sensu quo* adversus *positum*: CIC. Catil. 3, 14 idem hoc -etum est in L. Cassium. *sim. saepius.* SALL. Catil. 51, 25. LIV. 33, 16, 10 *opp.* tollerent. FLOR. epit. 4, 2, 17 AVR. Fronto p. 14 N. *syn.* statuo. TERT. resurr. 53 p. 109, 27. HIL. in Matth. 1, 3 quia ipse nollet iustus in eam lege -i (VVLG. Matth. 1, 19 eam traducere, δειγματίσαι). c. Const. 26 posteritas quid -ere in eos debeat. PRISCILL. tract. 2, 43. *nota*: TAC. ann. 6, 48 eaedem poenae in ... Balbum -untur (HIL. in psalm. 51, 18 in quos est -eta mors). *indicat locum*: *c. acc.*: CIC. epist. 2, 17, 5 de legionibus quae -etae sunt in Syriam. LIV. 26, 28, 12 totidem legiones in Sardiniam ... praetori -etae. *et saepius* (*cf.* 3, 42, 7 arma Tusculum ac supplementum). 45, 17, 1 legatos ... -verunt decem in Macedoniam, quinque ⟨in⟩ Illyricum. *nota*: TERT. pudic. 19 idololatras ... in stagnum ignis sine ulla condicionali damnatione -vit. *c. abl.*: LIV. 29, 13, 6 M. Pomponio praetori in Sicilia Cannensis exercitus duae legiones -etae. 30, 41, 1 duae legiones in Bruttiis. 38, 42, 5 duas Romae (*sc. provincias. cf.* 26, 28, 4 exercitus eis duo -eti, qui in Etruria Galliaque essent). *indicat finem*: *c. acc.*: CIC. ad Q. fr. 2, 5, 1 pecunia -eta in rem frumentariam. LIV. 34, 56, 8 in supplementum. *et saepius.* 39, 44, 5 ex -eta in eam rem (*om.* Φ) pecunia. FRONTIN. aq. 7 in haec opera. VLP. dig. 27, 2, 3, 1 in alimenta. SPART. Hadr. 6, 1 in honorem Traiani (AVG. civ. 8, 21). *nota*: ITALA Iob 15, 23 (Aug. in Iob p. 541, 6) -etus in escam vulturum (κατατέτακται εἰς σῖτα γυψίν). *adde in c. acc. temporis*: CIC. Verr. 4, 163 in annos singulos. LIV. 21, 17, 2 sex in eum annum -etae legiones. *et saepius.* VELL. 2, 44, 5 Caesari decretae in quinquennium Galliae. *cf. p. 148, 65.* ob: CIC. Verr. 4, 169 ob frumentum -etam pecuniam. Phil. 14, 24 mihi ... supplicatio ... non ob caedem hostium sed ob conservationem civium -eta est (*cf.* Catil. 4, 20 conservata re publica. *ut saepe abl. absol.*). CAES. Gall. 2, 35, 4 LIV. 33, 24, 4. VAL. MAX. 2, 8, 3 *opp.* sperno. PLIN. nat. 7, 123 TAC. ann. 1, 72. 4, 15 ob quam ultionem et quia. PLIN. epist. 7, 29, 2 SVET. Cal. 16, 4. IVST. 3, 4, 18 ob cuius beneficii memoriam. PS. AVR. VICT. epit. 16, 14 ob cuius honorem. CORP. VIII 12453. XIII 5063 *et saepius.* per: CIC. dom. 24 per senatum. LIV. 4, 50, 6. CORP. VIII 22672, 17 per ordini(s) sui ⟨et⟩ populi viros. *pro abl. positum v. p. 141, 62.* pro: LIV. 4, 5, 2 dilectum pro poena -etis. CIC. Catil. 3, 15 pro singulari eorum merito. VAL. MAX. 2, 8, 4 ut pro aucto imperio non pro recuperatis ... triumphus -retur. secundum: CIC. Att. 4, 2, 3 secundum se. 16, 16, 15 secundum Caesaris -eta. LIV. 3, 47, 5 CASSIOD. var. 12, 15, 7.

c *verbales*: *seq. oratio indirecta*: CIC. Catil. 3, 15 his -eta verbis est (*sc. supplicatio*) 'quod urbem ... liberassem'. Phil. 5, 45. 53 de exercitu ... C. Caesaris ita censeo -endum 'senatui placere ...'. LIV. 25, 7, 3 consultus ... de iis litteris ita -vit senatus ... senatum nihil videre, cur (33, 31, 10 ita -etum est: Corinthus redderetur Achaeis ... Chalcidem ... retineri. 37, 52, 9. 38, 52, 8). *et saepius.* TAC. ann. 2, 83. 14, 12. 15, 74. ACT. Arv. a. 87 I 10 collegium -vit: ⟨qu⟩od bonum ... ⟨...sit, cu⟩m v⟨ota⟩ contingeret ut priora solverentu⟨r e⟩t nova ⟨voverentur⟩. *facile transeunt sequentia in hanc orationis formam velut* CIC. Flacc. 49 LIV. 27, 35, 10 *sq. in periodo sequente. in eadem* LIV. 42, 6, 11 sumptusque -etus, donec in Italia esset. TAC. ann. 14, 12. 16, 9. *adde coniunctivum haud raro in enuntiatione relativa sequentem velut* CIC. Verr. 3, 12 *p. 147, 60.* SVET. Cal. 16, 4. *seq. oratio directa*: CIC. Phil. 11, 22 at vero ita -unt: 'ut liberato Bruto'. 11, 26. LIV. 28, 45, 7 tribuni ita -verunt: si consul ... permittit, ... placet, nec ... patiemur. SCAEV. dig. 27, 1, 37 pr. VLP. dig. 27, 9, 7, 4. *cf. enumerationem sequentem* VVLG. Ios. 20, 7. *seq. oratio et directa et indirecta*: DECRET. pontif. (Corp. X 8259) 1, 4 si ea ita sunt ... placere.

d *coacervatae velut*: de *et* ut: CIC. Sest. 128 de me uno patres conscripti -verunt, ut (Att. 1, 14, 5 LIV. 31, 49, 5. 35, 41, 6 TAC. ann. 3, 32 SVET. Iul. 42). *acc. et* de: CIC. epist. 1, 3, 2 quae T. Ampius de eius re -vit. LIV. 3, 4, 11. CAPITOL. Alb. 12, 11 ut de me ille -ret ... et triumphum. *acc. et* ut (*accedente praeterea inter-*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dum dat.): CIC. ad Brut. 2, 6, 1 *cf. p. 147, 82.* LIV. 28, 10, 8. 29, 11, 4. 29, 13, 1. 43, 12, 2 ne. *intercedente* itemque: SALL. Catil. 30, 6. et *vel* que: LIV. 32, 28, 10 consulibus binae legiones -etae et ut. *et saepius.* PLIN. nat. 34, 25 TAC. ann. 1, 15 *et saepius.* 6, 48 ut . . . et eaedem poenae. *loci indicatio et* ut: LIV. 36, 2, 8 L. Aemilio Paulo in ulteriorem Hispaniam . . . -etum est (*om. B*) ut . . . militum tria milia duceret. *abl. passim: nota* SVET. Dom. 14, 3 honorem quo . . . -etum esset, ut. *c. acc. c. inf. et gerund.*: VLP. dig. 38, 17, 2, 1. *acc. c. dat. et acc. dupl.*: AVR. VICT. Caes. 30, 1 Gallo Hostilianoque Augusta imperia, Volusianum Gallo editum Caesarem -unt *patres.* *acc. c. inf. et* ut: GREG. M. epist. 2, 8. *corrupte*: VELL. 2, 49, 4. MOD. dig. 37, 14, 7 pr. ut . . . liberam esse. *structura dubia*: SPART. Pesc. 6, 7.

synonyma: attribuo, censeo, cerno, committo, constituo, definio, dimico, discepto, discerno, do, edico, figo, firmo, impero, iubeo, iudico, libet, permitto, placet, rescribo, statuo, volo.

opposita: adimo, aspernor, gero (*sim.*), nego, omitto, repudio, respuo, sperno.

deriv.: decretalis, decretio, decretorius. *comp.*: condecerno, indecerno.

part. perf. pass. pro subst. n. **dēcrētum,** -ī. *de forma*: CORP. IX 5177 decrét(o). XIV 2467 decrétó. XI 5694, 2 (*a. 141*) decrit(o). *notatur*: d. *et* dec. *passim*, decr. (CORP. IX 4970, 17 d. cre. XII 3233, *b* decer *per ligaturam* [*ibid. a* dec]). DIFF. ed. Beck p. 50, 9 -o homines coercentur, edicto monentur. GLOSS. definitum, destinata, institutum, iudicium, ordinatum, pactum, placitum, praeceptum, statutum. διάκριμα δόγμα (*cf.* BEDA gramm. VII 271, 2 dogmata graece, latine -a) ἐπίκριμα ψήφισμα, ψῆφος. -a gedoht (*anglosax.*). *cum* decerno *in verborum contextu passim componitur*: THEOPHIL. inst. Iust. 12, 15. LEX Rubr. (Corp. XI 1146) 1, 28 ex -o . . . quod . . . decreverit. LEX Vrson. (Corp. II 5439) 125, 18 EDICT. imp. Aug. de aq. Venafr. (Corp. X 4842) 42. VVLG. II Macc. 10, 8 decreverunt communi praecepto et -o (ἐδογμάτισαν δὲ μετὰ κοινοῦ προστάγματος καὶ ψηφίσματος). *legitur inde a* RHET. Her. CIC. VARRONE. *apud poetas rarius* (*singulis locis*: HOR. PROP. LVCAN. SIL., *ternis*: OV. SEN. trag. VAL. FL., *pluralis poeticus*: HOR. carm. saec. 18 LVCAN. 1, 489 VAL. FL. 8, 407. 464 SIL. 2, 478).

I *strictiore sensu* ***magistratuum*** *Romanorum sim. iussum, consultum, iudicium, sententia. cf. Daremberg-Saglio III 452; Hesky, PW. IV 2288.* *enumeratur inter similia*: CIC. de orat. 2, 116 tabulae, testimonia, pacta, conventa, quaestiones, leges, senatus consulta, res iudicatae, -a, responsa (*cf.* 2, 100. part. 14). PAVL. dig. 1, 22, 1 in cognitionibus postulationibus libellis edictis -is epistulis. VLP. dig. 2, 14, 7, 7 adversus leges plebiscita senatus consulta -a edicta principum. PAPIN. dig. 1, 1, 7. *honoribus adnumeratur* (*cf. p. 153, 76*): QVINT. inst. 3, 7, 17 divini honores et -a et publice statuae constitutae. *cf.* DECRET. decur. Pis. de L. Caesare (Corp. XI 1420) 31 cum superioribus -is ad ei⟨us⟩ honorem pertinentibus. CORP. XII 4406 honore -i usus.

A ***usus*** *(de auctoribus -i)*: *s i n g u l o r u m* (*cf. Vocab. iurispr.*). GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1557 A δέκρετον ἀπόφασις βασιλέως καὶ ἄρχοντος: CIC. Quinct. 28 imperatoris. Balb. 11 *Pompei.* Mur. 29 *ictorum.* Phil. 2, 47 Caesaris. Att. 6, 1, 15 me de eo genere mea -a ad edicta urbana accommodaturum. 14, 6, 2 nec ulla interea -a *magistratuum timidorum.* 16, 16, 6 quin et senatus consultum et lex et consulum -um ac litterae apud te plurimum auctoritatis haberent. LEX Rubr. (Corp. XI 1146) 1, 37 IIvir(ei) IIIIvir(ei) praef(ectei)ve Mutinensis. BELL. Alex. 68, 1 officia, quae consul ei -is publicis tribuisset (SVET. Aug. 1, 1). VLP. dig. 1, 16, 9, 1 ubi -um necessarium est, per libellum id expedire proconsul non poterit. *patrum singulorum v. p. 152, 53. tribunorum p. 152, 3.* *temporibus ultimis*: CASSIOD. var. 8, 14, 5 -a . . . nostra priscorum resonent constituta. *sim. de regis -is saepius.* GLOSS. III 33, 10 ἀποφάσει ἐπάρχου -o praefecti. *p r a e t o r i s* *sim.: inde a* CIC. Quinct. 65 *v. p. 153, 66.* Verr. 3, 26 ob tua -a, ob edicta, ob imperia, ob iudicia. 3, 32 ex P. Rupilii -o, quod is de decem legatorum sententia statuit, quam illi (*Siculi*) legem Rupiliam vocant. 6, 9 non tam ex re quam ex istius factis -isque cognosco. *et saepius.* Caecin. 82 ex -o praetoris (QVINT. inst. 9, 3, 22 *eodem loco* ex edicto praetoris). *passim apud* ICTOS. *ex. gr.*: DIG. 4, 4, 38 pr. Paulus libro primo -orum. GAIVS inst. 4, 140 formulae . . . et verborum conceptiones quibus in ea re utitur *praetor aut proconsul* interdicta ⟨. . .⟩ -aque. vocantur autem -a, cum fieri aliquid iubet, veluti cum praecipit, ut aliquid exhibeatur aut restituatur (*cf.* INST. Iust. 4, 15, 1 sunt . . . qui putent . . . restitutoria . . . et exhibitoria *interdicta* proprie -a vocari). VLP. dig. 3, 1, 1, 10 talia praetorum -a non esse servanda nisi sicubi ex officio iurisdictionis suae subvenerunt. *et passim apud* ICTOS. *p r i n c i p i s*: VAL. MAX. 7, 7, 3. GAIVS inst. 1, 5 constitutio principis est, quod imperator -o vel edicto vel epistula constituit. PAPIN. dig. 1, 1, 7 pr. ex legibus plebis scitis senatus consultis -is principum auctoritate prudentium venit *ius civile.* MARCIAN. dig. 1, 22, 2 -o principali. VVLG. act. 17, 7 Caesaris. LEO M. epist. 15, 16 -orum *i m p e r i a l i u m* statuta (COD. Iust. 1, 14, 12, 1). *c o l l e g i o r u m sim.*: CIC. Verr. 4, 166 decumanorum (*cf.* 3, 176 decumanorum magistri). dom. 74 scribae . . . non obscurum de meis . . . beneficiis suum iudicium -umque esse voluerunt. Pis. 41 ea -a publicanorum, ea collegiorum, ea denique generum ordinumque omnium. Phil. 1, 32 -o *g e n t i s* Manliae neminem . . . ⟨Marcum⟩ vocari licet (VAL. MAX. 6, 3, 8 propinquorum). LIV. 3, 13, 6 *t r i b u n o r u m pl.* (*de unius tribuni sententia velut* LIV. 38, 53, 1; *utrumque saepius*). 39, 29, 1 decem legatorum. TAC. ann. 12, 60 -aque eorum (*equestrium*) proinde haberi iusserat ac si magistratus . . . constituissent. CORP. V 3411 *centonariorum.* VI 3678 decret(o) honorat(orum) et decurionum. *et sim. saepe in titulis.* *d e c u r i o n u m* *sim.*: CIC. S. Rosc. 25. LEX Vrson. (Corp. II 5439) 92, 13 ex h(ac) l(ege) exve d(ecurionum) d(ecreto). DECRET. decur. Pis. de C. Caesare (Corp. XI 1421) 57 nos⟨tro⟩. LEX Malac. (Corp. II 1964) 46 ex decurionum conscriptorumque -o. CORP. XI 6167 ex s(enatus) c(onsulto) et d(ecurionum) d(ecreto). *et saepissime in titulis. nota*: CORP. II 1364 d(ecreto) d(ecurionum) et populi. VI 10351 ex -um decurionu(m) et populi. XIV 3659 ex -o decurionum et plebis. IX 334 postulatu populi d(ecreto) d(ecurionum) p(ublice). X 858 praef(ectus) i(ure) d(icundo) ex d(ecreto) d(ecurionum) lege Petron(ia). 1026 decurionum -o et populi conse(n)su. 7352 ex voluntate pop⟨uli⟩ d(ecreto) d(ecurionum). *cf. Hesky, PW. IV 2295, 58 et 61 et* -um publicum *p. 155, 50.* CIC. Verr. 3, 177 -o sociorum. CIC. dom. 75 quid ego illa divina atque immortalia municipiorum et colonorum (PLIN. paneg. 70 coloniarum . . . civitatum) et totius Italiae (87 p. red. ad Quir. 10 Sest. 37 Pis. 64) -a commemorem, quibus tamquam gradibus mihi videor in caelum ascendisse (Att. 6, 2, 9), non solum in patriam revertisse. DIG. 50, 9 tit. de -is ab ordine faciendis. *sim. saepius; passim in titulis velut* CORP. II 3231. VIII 22673 populi suffragio et -o ordinis. XIII 6365 ordinis Sumelocennensis. AMM. 18, 6, 2 ordines civitatum et populi -is et acclamationibus densis . . . detinebant . . . defensorem. CORP. III 13917 curiae nostrae. XII 1590 s(enatus) V(ocontiorum). XIV 3674. COD. Theod. 12, 12, 16 civitatum postulata, -a urbium, desideria populorum. SIDON. epist. 7, 5, 1 -o civium petitus. CORP. IX 3138 pagi -o (3137 ex). PLIN. epist. 7, 6, 4 habeo -um provinciae. CORP. II 4210 ex d(ecreto) p(rovinciae) H(ispaniae) c(iterioris). 4255 ex -o concilii p. H. c. *s e n a t u s*: *i. q. senatus consultum* (DON. Ter. Andr. 219 *cf. p. 142, 30*) *a quo* -um *contra usum distinguitur*: FEST. p. 339 *v. vol. IV p. 588, 15.* CIC. *passim, ex. gr.*: Verr. 4, 100. or. frg. A IX 3 gravissimis vestris -is . . . notatus est. Catil. 4, 24 Sest. 32 Att. 5, 21, 13. Phil. 11, 27 et Brutus et Cassius . . . ipse sibi senatus fuit . . . . itaque, si ad nos nihil referretur . . . , tamen ego pro -o putarem . . . . num igitur Brutus expectavit -a nostra, cum studia nosset? SALL. Catil. 30, 3 *al.* HOR. carm. saec. 18 -a patrum. OV. trist. 2, 131 nec mea -o damnasti facta senatus. LIV. 38, 51, 4 nutum eius pro -is patrum, pro populi iussis esse. *et saepius.* MON. Ancyr. 1, 3 ⟨sen⟩atus -is honorificis in ordinem suum me ⟨adlegit⟩. VELL. 2, 45, 3. VAL. MAX. 2, 7, 15 -um amplissimi ordinis. 4, 3, 9 non solum patrum conscriptorum -o, sed etiam populi permissu. TAC. ann. 4, 16 senatus -o aut lege. 14, 43 cum contra instituta et leges maiorum nova senatus -a postularentur. PLIN. epist. 3, 4, 4 secuta est senatus clarissima assensio, quae solet -a praecurrere. SVET. Aug. 58, 1. CAPITOL. Maximin. 8, 5 e corpore militari . . . sine -o senatus. AVSON. 279, 2 princeps -is prodite, non studiis (*i. favore militum*). 419, 3 curia honorificis . . . laeta -is, olim sollicitis maesta querimoniis. AMM. 28, 1, 24 nobilitatis. CLAVD. 21, 330 -oque togae felix legionibus iret tessera. *de s i n g u l o r u m patrum sententia*: CATO Cic. epist. 15, 5, 1 sententia mea et -o laudarem. 15, 4, 11 BRVT. Cic. ad Brut. 1, 4, 4 *cf. etiam* CIC. dom. 75. *s a c e r d o t u m*: *p o n t i f i c u m* (*Wissowa, Religion u. Kultus der Römer p. 442 sq.*): VARRO *v. p. 155, 37.* CIC. dom. 38 adoptionem nullo -o huius collegii probatam. LIV. 39, 16, 7 innumerabilia -a pontificum, senatus consulta, haruspicum . . . responsa. VLP. dig. 11, 7, 8 pr. sine -o pontificum seu iussu principis (*syn.* permissum pontificale). MACR. sat. 3, 3, 1 inter -a pontificum hoc maxime quaeritur, quid sacrum, quid profanum *eqs.* *a u g u r u m* (*Wissowa l. l. p. 456 sqq.*): CIC. leg. 2, 31 Titiam (*sc. legem*) -o collegii tollere. *cf. vol. II p. 1365, 48 sqq.* *d e c e m v i r u m* s. f.: LIV. 38, 44, 7 *et saepius.* *e p i s c o p o r u m* *sim.*: HIL. c. Const. 2 si tamen hoc ipsum beatissimis confessoribus Christi editum -um tum a nobis manere placuisset. AMM. 15, 7, 6. EVOD. epist. ad Val. 67 plenarii concilii -a (62 sententias). episcopale: SVLP. SEV. chron. 2, 35, 4. synodalia: LEO M. epist. 1, 2 *et saepius* ECCL. EPIST. pontif. Thiel Hil. 15, 2, 2 divinae constitutiones vel apostolicae sedis -a.

de e x t e r o r u m p o p u l o r u m magistratibus ipsorumque scitis: CIC. rep. 1, 43 nihil nisi populi scitis ac -is agebant *Athenienses.* epist. 13, 1, 5 -um illud Areopagitarum, quem ὑπομνηματισμόν illi vocant. SALL. hist. frg. 2, 91 iu⟨ven⟩tus -a senior⟨um aspernata⟩ (*antea* maioribus natu . . . ⟨sua⟩dentibus). LIV. 23, 28, 4 cum -a senatus *Carthaginiensis* mandataque exposuisset. 31, 14, 10 iustum bellum -is civitatis . . . factum. 33, 3, 8 sociorum. 38, 8, 1 -o gentis. *al.* *rerum, metonymice pro hominibus positarum*: CIC. Phil. 10, 12 si omne ius -is eius (*sc. rei publicae*) statueretur. *cf. supra l. 21.* OV. Pont. 4, 9, 101 extant -a quibus nos laudat et immunes publica cera facit. *l e g u m* *sim.*: SALV. gub. 8, 24 duodecim tabularum -a. GREG. M. epist. 3, 6 sententiae. 7, 13 legum (7, 20 legalia) et canonum -a consentiunt (CONC. Paris. a. 573 p. 144, 24 *cf. vol. III p. 274, 56. 60. 72.* CONC. Latun. a. 673 p. 218, 7 canonica). 11, 15 per constituti -um (18, 22 constitutionis). 13, 11 praesentis auctoritatis nostrae -o.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

B *locutiones usitatiores:* *de edendis* -is: interpono: RHET. Her. 2, 13, 19 iudicatum est id, de quo sententia lata est aut -um interpositum (CIC. Verr. 3, 119 Att. 16, 16, 8 CAES. Gall. 7, 34, 1. LIV. 3, 46, 3 ius . . . se non dicturum neque -um interpositurum. SVET. Tib. 53, 2. IVLIAN. dig. 37, 10, 7 pr. simile Carboniano -um. 37, 10, 7, 4 quotiens Carbonianum -um interponitur [VLP. dig. 37, 9, 1, 14 ad exemplum Carboniani edicti]. SCAEV. dig. 40, 4, 54, 1. VLP. dig. 37, 1, 3, 9 de plano. HERMOG. dig. 26, 3, 7, 1 pro tribunali. 40, 5, 30, 7 ad exemplum infantis *i. ut in infante interponitur.* PS. ASCON. Verr. p. 130. COD. Iust. 2, 44, 3 sine -i interpositione). *cf.* VLP. dig. 27, 3, 1, 2 -o . . . interveniente. statuo: CIC. Verr. 3, 22 TAC. ann. 12, 60 PRAEDEST. 1, 44 p. 601A. *cf. p. 157, 36. cf.* CONC. Matisc. a. 585 p. 168, 3 a nobis infixum. pronuntio: CIC. Balb. 11 LIV. 33, 34, 5. do: LIV. 35, 33, 10 -um responsumque … daturum (38, 40, 1 his foederibus -isque datis). pono *v. p. 157, 36.* dicto *v. p. 157, 8.* VVLG. II Macc. 6, 8 -um . . . exiit in proximas . . . civitates. *de faciendis* -is: facio: CIC. Verr. 3, 176 -o isto facto. Vatin. 8 collegiorum omnium -a de me . . . esse facta. SALL. Catil. 51, 1 senatus -um fit sicut ille censuerat. *et saepius.* LIV. 32, 22, 4. 35, 43, 8. 45, 10, 15 coram his. SEN. contr. 10, 5, 16 in futurum factum est, non in praeteritum. *et saepius.* VAL. MAX. 6, 2, 10 LEX Salpens. (Corp. II 1963) 2, 39 MARCIAN. dig. 50, 9, 2 SCHOL. Cic. Bob. p. 41, 19. EPIST. imp. inc. de Tymand. (Corp. III 6866) 23 ius … faciendi … -i. *adde p. 157, 33.* conficio: SVET. Aug. 35, 3 CONC. Tur. a. 567 p. 122, 11. *nota i. q. efficere:* CIC. Att. 9, 15, 2 volet . . . s. c. facere, volet augurum -um (LEX Vrson. [Corp. II 5439] 4, 2, 47 si quis adversus ea … d(ecurionum) d(ecretum) fecerit faciendumv⟨e⟩ curaverit. 1, 5, 35). TAC. ann. 14, 49 consules perficere -um senatus non ausi de consensu scripsere Caesari. CIC. Flacc. 54 neque istius -i ac testimonii auctores esse voluerunt (VAL. MAX. 3, 8, 1). confirmo: CIC. Att. 16, 16, 14 NEP. Phoc. 3, 2 AMM. 25, 7, 13 LIB. pontif. p. 144, 5. paro: SALL. or. Phil. 17 legatos et -a. condo: COD. Theod. 12, 12, 1 *a. 355.* gero: CORP. VI 10234, 8 ex -o universorum quod gestum est in templo … conventu pleno. fero: *v. p. 157, 20.* *de tollendis* -is: tollo: CIC. Verr. 3, 162 -a Centuripinorum non tolluntur (LIV. 3, 21, 5 *syn.* consulta). everto: CIC. Mur. 29 vestra (*ICTorum*) responsa atque -a et evertuntur saepe dicendo et sine defensione oratoris firma esse non possunt (subverto: SALL. Iug. 30, 1 *opp.* probo. SVLP. SEV. chron. 2, 37, 2). perfringo: CIC. Mil. 87 senatus gravissima -a. deleo: CIC. Deiot. 37 omnium imperatorum de Deiotaro -a. rescindo: SALL. Iug. 11, 5 SVET. Cal. 3, 3 VLP. dig. 50, 9, 4 pr. IVST. 14, 1, 5. *cf.* CALL. dig. 50, 9, 5 rescissio prioris -i. DECRET. decur. Gab. (Corp. XIV 2795) 13. aboleo: SVET. Claud. 6, 2 SPART. Sept. Sev. 15, 4. pro irritis habere: SVET. Nero 33, 1 multa -a et constituta. *cf.* GREG. M. epist. 3, 6 cassatis … atque ad nihilum redactis. immuto: VVLG. Dan. 6, 15. reprobo: COD. Iust. 10, 47, 2 ordinis ambitiosa -a sacris constitutionibus reprobantur.

de auctoritate sim.: CIC. Verr. 6, 55 istius -i auctoritas (*et saepius.* ad Q. fr. 1, 2, 11 auctoritatem et monumentum aliquod -i aut litterarum. LIV. 33, 34, 8 PAPIN. dig. 36, 1, 52 PAVL. sent. 2, 21a, 17. SCHOL. Cic. Bob. p. 62, 11 detraxit illi -o auctoritatem. COD. Theod. 12, 12, 11). CIC. Phil. 8, 26 ut *chirographorum et commentariorum* sua collegaeque sui -a maneant (LIV. 41, 23, 6. CONC. Rom. a. 502 p. 449, 10 mansuro cum dei nostri consideratione -o sancimus, ut). leg. 3, 10 *senatus* -a rata sunto (SALL. or. Macri 16 patrum -a vos exequendo rata efficitis. LEX Salpens. [Corp. II 1963] 2, 29 per quem [*numerum*] -a . . . facta rata sunt. *cf.* VLP. dig. 2, 2, 1, 2 si . . . nec effectum -um habuit). VLP. dig. 27, 1, 31 pr. tenuit eum prius -um. MARCIAN. dig. 50, 9, 2 illa -a . . . non valent. *cf.* VLP. dig. 50, 9, 42 -um id nonnunquam erit ullius momenti. COD. Iust. 4, 29, 19 ad eas obligationes … -um patrum pertinere. *de oboedientia sim.*: servare: CIC. Att. 16, 16, 8. CASSIOD. var. 11, 8, 1 veterum -a servare (*opp.* nova iura decernere). PROSP. c. coll. 21, 2 inviolabiliter. conservare: CIC. Att. 16, 16, 12. observare: CONC. Tur. a. 567 p. 130, 10. *cf.* GREG. M. epist. 11, 40 observantiae . . . salubrium -orum. tenere: LIV. 42, 6, 2. patrare: VELL. 2, 110, 5. sequi: VLP. dig. 26, 7, 7, 7. implere: VVLG. I Esdr. 6, 12. parere *sim.*: CIC. Quinct. 63 procuratorem -o praetoris oportuisse parere. *et saepius.* CAES. Gall. 6, 13, 10 SENT. procos. Sard. (Corp. X 7852) 9. LEX Vrson. (Corp. II 5439) 129, 33 parento optemperanto. VLP. dig. 4, 6, 24, 4 non obtemperat. VVLG. deut. 17, 12 oboedire … -o iudicis. consentire -is: CIC. rep. 1, 56. stare: CAES. Gall. 6, 13, 6 si qui aut privatus aut populus eorum -o non stetit (LIV. 3, 36, 8). servire: SALL. hist. frg. 1, 72.

de vi -orum: CIC. Verr. 3, 174 hoc -o remotas esse litteras. 3, 64 posteaquam tam multis eum factis -isque iugulasset (*cf.* Phil. 5, 28 eum concidistis). Catil. 4, 60 quanta (*sc. laude*) vos me vestris -is honestastis (VITR. 10 pr. 1 -is et honoribus ornatur. VAL. MAX. 5, 2, 1 CORP. XIV 2113 *cf. p. 151, 44.* *nota ironiam*: LIV. 31, 45, 2 onerati). CIC. Balb. 25 si suis -is ac legibus sanxissent, ne (AVR. Fronto p. 14, 11 N. COD. Theod. 11, 21, 3 *a. 424*). *cf.* LIV. 4, 25, 8 -oque cautum, ne (TAC. ann. 2, 85 gravibus senatus -is libido feminarum coercita cautumque, ne. SVET. Aug. 1, 1 VLP. dig. 39, 2, 7 pr. ex -o). *cf.* LIV. 8, 15, 8 -o (33, 44, 1 ex -o) eorum iussa (VAL. MAX. 7, 7, 3). VAL. MAX. 7, 7, 6 -o provisum est, ne. 8, 14 ext. 5 consuluerant … -o (*abl.*) … abolendo (*dat.*). GAIVS inst. 1, 5 -o constituit. *et saepius apud* ICTOS (GREG. M. epist. 5, 57a, 1. MARCELL. chron. II p. 84, 452, 1 statuit, ut). MOD. dig. 49, 10, 32, 1 -oque divi Hadriani praeceptum est. *seq. acc. c. inf.*: GREG. M. epist. 9, 216 quae eius fuissent -o disposita. EPIST. imp. Sev. et Carac. ad Tyr. (Corp. III 781) 27 -o pronuntiaverit. CIC. Sest. 9 periculum -o suo deprecantur (Pis. 25 -is legatisque defenderent. SALL. Catil. 33, 2 -is suis inopiae eius [*plebis*] opitulati sunt. Iug. 24, 3 neque mihi Micipsae … beneficia neque vestra -a auxiliantur. LIV. 42, 5, 11 -o . . . suo . . . levare aut onerare. PAPIN. dig. 29, 2, 84 -o filio succurrendum est. 38, 2, 41 -i remedium. COD. Iust. 4, 29, 13 -o patrum non adiuvaris). CIC. Deiot. 10 quem senatus hoc (*regio*) nomine saepe honorificentissimis -is appellavisset (SVLP. SEV. chron. 2, 23, 4. *cf.* LIV. 27, 10, 6 honorificentissimo -o . . . allocutus eos). Phil. 2, 74 auctionem heredes . . . -o Caesaris prohibuerunt (CAES. civ. 3, 21, 3 SVET. Claud. 25, 1 PAVL. dig. 3, 4, 6, 2). 4, 5 quo -o . . . hostem esse Antonium iudicatum (PAVL. FEST. p. 179). 9, 10 cui si statuam . . . -o vestro statueritis (LIV. 36, 20, 3). Att. 16, 16, 11 Buthrotios cum Caesar -o suo . . . liberavisset (COD. Iust. 10, 53, 5 -o decurionum immunitatem tribui). LIV. 30, 17, 10 ut regium nomen ceteraque Scipionis beneficia et munera senatus -o confirmaret (NERAT. dig. 26, 3, 2 pr.). 42, 43, 9 -o damnati (*cf. p. 152, 41.* TAC. ann. 3, 31 notavissent. *cf. p. 152, 36.* 3, 37 puniti. PLIN. epist. 10, 31, 4). TAC. ann. 2, 43 -o patrum permissae … provinciae (EDICT. Vlp. dig. 43, 8, 2 pr. FRONTO p. 193, 10 N. factusne est . . . -o ordinis scriba et decurio (CORP. XIV 321 dec(urionum) -o decurio allectus. *et saepius*). MAECIAN. dig. 36, 4, 12 -o praetoris … in possessionem mittatur. SCAEV. dig. 4, 4, 47, 1 -o praetoris . . . in integrum restituti fuerint (CIC. Caecin. 82 ex). 26, 5, 26 -o praetoris . . . datus est tutor (APVL. met. 1, 6. ex: LEX Salpens. [Corp. II 1963] 39 PAVL. dig. 48, 10, 18, 1). *sim. saepe apud* ICTOS. SVLP. SEV. chron. 2, 47, 5 ut eorum (*iudicum*) -is atque executionibus … pellerentur. CASSIOD. var. 5, 32, 2 -is te praesentibus ammonemus.

de qualitate -orum: CIC. Verr. 2, 120 quae varietas -orum (4, 6 varietatem libidinemque -orum tuorum. *cf.* 2, 120 -umque mutabat). 2, 125 -orum novitas (2, 137 nova -a) iniquitasque (LIV. 39, 47, 6. *opp.* CAES. civ. 3, 20, 2 aequitate -i). Verr. 4, 143 improbitate -orum. Att. 6, 3, 3 iusto (PAVL. dig. 50, 17, 85, 2. LIV. 3, 45, 4 adversus iniuriam -i) et severo. dom. 74 amplissima atque ornatissima. p. red. in sen. 2 magnificentissimis. Mil. 87 gravissimum (VAL. MAX. 7, 7, 6. *cf. ibid.* conveniens Mamerco, conveniens principi senatus. 2, 7, 15 gravitate -i. *cf.* CIC. Deiot. 10 honorificentissimis. Att. 16, 16, 15 liberalissimum. VAL. MAX. 1, 1, 20 -ique circumspectissima sanctitate. 5, 2, 1 benignissimum). CIC. Phil. 3, 30 falsum (VLP. dig. 4, 4, 3 pr. ambitiosa. *cf.* CONC. Aurel. a. 538 p. 104, 6 legitimum [*opp.* per violentiam]. COD. Iust. 5, 73, 3, 1. GREG. M. epist. 7, 20 -a legalia . . . censuerunt). SALL. or. Phil. 3 mollitia -orum. LIV. 3, 13, 6 medio -o. *cf. p. 142, 54.* 3, 47, 5 foeditate -i. 3, 57, 4 crudeli -o. 31, 45, 2 immodicis ad honores. 35, 33, 9 superbo -o addidit . . . contumeliam. POMP. TROG. Iust. 38, 5, 5 -orum amaritudinem. AMM. 22, 5, 2 planis absolutisque. COD. Theod. 11, 21, 3 (*a. 424*) perpetuo … generalique. CASSIOD. var. 11, 6, 1 speciale. CONC. Vas. a. 529 p. 55, 28 spiritalia.

de -o perscripto: CIC. Verr. 2, 125 possum sescenta -a proferre (PLIN. epist. 10, 31, 4. afferre: TAC. ann. 3, 62 PLIN. epist. 7, 6, 1. deferre: TAC. ann. 3, 51. *cf.* CIC. Verr. 6, 27 controversiae secreto deferebantur, paulo post palam -a auferebantur [Att. 16, 16, 5]. LIV. 36, 28, 2 ostendo. TAC. ann. 3, 7 promo). 2, 137 peto (TAC. ann. 12, 7 postulo. PAPIN. dig. 26, 7, 39, 9 imploro. VLP. dig. 38, 25, 2, 1 exposco). 3, 163 recitarem -a Centuripinorum (Att. 16, 16, 11 LIV. 32, 22, 5 VAL. MAX. 4, 1, 8. TAC. ann. 3, 7 prompsit Caesar recitavitque -um pontificum. IVST. 34, 1, 6 MART. CAP. 9, 926 PASS. Scill. p. 114 proconsul -um ex tabella recitavit [τὴν περὶ αὐτῶν ψῆφον]. SENT. leg. Aug. pr. pr. [Corp. II 4125] 12 ex tilia. Delph. et Antic. [Corp. III 567] 2 EPIST. procos. ad Amphiss. [Corp. III 568] 2). LIV. 2, 27, 8 neque -um exaudiri consulis … poterat (VLP. dig. 3, 1, 1, 3. PANEG. 11, 7 omnium *accolarum* audita -a *ab imperatore*). 35, 43, 9 -o accepto (EPIST. imp. Vesp. ad Sabor. [Corp. II 1423] 14). VAL. MAX. 8, 7, 6 eadem (*lingua*) -a reddenti (TRYPH. dig. 42, 1, 48 -a a praetoribus latine interponi debent). QVINT. decl. 351 p. 381, 25 hoc -um senatus non omnibus fuisse notum (FRG. Vat. 156 in notitiam eius -um perlatum est [SVLP. SEV. chron. 2, 47, 3]. COD. Theod. 11, 30, 8, 1 *a. 319* ingerere iudicanti [12, 12, 15 insinuare]. CONC. Rom. a. 499 p. 403, 27 notarius synhodi -a vulgavit). CIC. Flacc. 43 -o scribendo … affuisse Lysaniam (VAL. MAX. 4, 1, 8 LEX Vrson. [Corp. II 5439] 4, 2, 41. CORP. V 3805 dum -um conscriberetur. CONC. Aurel. a. 538 p. 67, 1. *adde p. 157, 38. cf.* LEX Vrson. [Corp. II 5439] 4, 2, 48 in⟨ve⟩ tabulas publicas rettulerit referendumve curaverit). CIC. Phil. 1, 3 ne qua . . . tabula . . . ullius -i Caesaris aut benefici figeretur (DECRET. fabr. Reg. [Corp. XI 970] 19 cum inscriptione huius decre⟨ti⟩). 2, 93 in Capitolio fixum, quo proposito *eqs.* (DECRET. decur. Gab. [Corp. XIV 2795] 15 in tabula aerea scribi et proponi in publico unde de plano recte legi possit. CASSIOD. var. 9, 16, 3 senatus amplissimi laudabilia -a continet *locus ille*). Phil. 3, 30 in aes incidenda et in Capitolio figenda curaverit (DECRET. decur. Aquil. Ital. [Corp. V 875] 14 basi incribi. Camp. [Corp. X 3903] 14. !Pis. de L. Caesare [Corp. XI 1420] 31 incidatur insculpaturve). leg. 3, 10 perscripta servanto (*cf.* PLIN. nat. 18, 114 extat. *et saepius*).

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Att. 16,16,5 quod est obsignatum ab amplissimis viris (*cf.* 16,16,15. LIV. 39,48,4 scribique id -um et consignari). LIV. 37,52,9 nomen suum -o collegarum ascribi (COD. Theod. 12,12,15 [*a. 416*] -a sua propria subscriptione firmata. LIB. pontif. p. 147,5. roborare: CONC. Tur. a. 567 p. 122,11 GREG. M. epist. 2, 25. 5, 57ª his -is subscripsi). PLIN. nat. 13,87 Numae -orum fuisse libros. TAC. ann. 3,60 senatus ...regum ... -a introspexit. PLIN. epist. 10,56,5 -um Calvi et edictum ... his litteris subieci (CONC. Tur. a. 567 p. 122,11 subter annexa. *cf. p. 157, 46*). MOD. dig. 50,1,36 ut porrigeret imperatori -um eiusdem civitatis. *ibid.* mitto (DECRET. decur. Forosempron. [Corp. XI 6123] 12 *cf. p. 157, 28 sq.*). AMM. 28,6,9 obtulerunt... quibus lectis. COD. Theod. 12,12,10 (*a. 385*) ex -is petitiones legatorum ... recitantur. ALC. AVIT. epist. 34 p. 64,14 perlata est... sacerdotalis forma -i (GREG. M. epist. 13,11 huius praecepti -ique pagina). CASSIOD. var. 5,31,1 praesentia -a suscipiens. *-i verba*: CIC. Flacc. 45 quod est in eodem -o scriptum (LIV. 36,28,2 SVET. Tib. 71. *cf.* LIV. 28,9,3 id modo in -o interfuit quod). Phil. 7,14 -i nostri verba (GELL. 6,19,5 DECRET. decur. Peltuin. [Corp. IX 3429] 21 DECRET. centon. Ostr. [Corp. XI 5750] 17. GREG. M. epist. 8,12 huius -i praeceptique nostri serie). LIV. 3,45,1 -o praefatus (3,47,5). 31,44,7 additum -o (*sequitur oratio indirecta. sim.* 38,52,11. 41,14,10 LEX Rubr. [Corp. XI 1146] 1,4 in id -um ... exceptionem addito. PLIN. nat. 36,112). LIV. 32,34,12 -a ... omnes ... honores complexa (VLP. dig. 40,5,30,7. *cf.* VELL. 2,121,1 senatus populusque Romanus ... -o complexus est. *sim.* SEN. contr. 10,5,16 -o hoc non continetur, ut | VLP. dig. 43,30,3,5. AMM. 28,6,9 textum continentia rei totius. CONC. Aurel. a. 538 p. 74, 2]. VELL. 2,62,4 quae omnia senatus -is comprensa et comprobata sunt. VLP. dig. 40,5,4,10 sic comprehendendum -o 'si ... sint'. 48,3,4 in). LIV. 45,10,11 -a plena regiae assentationis. VAL. MAX. 4,1,8 compono. 8,15,6 ut senatus ... exemplum ... Scaevolam -o suo proponeret. VLP. dig. 26,10,4,1 -o ... debebat causa removendi significari (COD. Iust. 32, 2, 5). RVFIN. hist. 5,25 circa finem -i (γραφῆς).

singularia quaedam: CIC. Verr. 3,57 iuris -i iudicii corrumpendi causa. 3,59 suum -um pecunia esse temptatum. 3,119 qui Romae totum edictum atque omnia -a vendiderit (3,135 *al. cf.* Phil. 2,97 huius venditione -i).

adverbialia: ex -o: GELL. 2,28,3 idque ita ex -o pontificum observatum esse M. Varro dicit. CIC. Quinct. 82 *et saepius.* epist. 13,56,3 neque ex edicto neque ex -o. SALL. Iug. 28,3 LIV. *v. p. 153, 82* TAC. ann. 6,11. IVLIAN. dig. 37,10,7,6 *et saepius apud* ICTOS *v. p. 154, 28. passim in titulis* ex d(ecurionum) d(ecreto) *sim. eodem sensu ponitur ablat. solus*: CIC. Phil. 1,32 -o gentis Manliae ... licet. 9,10 cui si statuam ... -o vestro statueretis (LIV. 36,20,3). LIV. 5,25,8 augurum -o ... honore abiere. 27,4,15. APVL. Plat. 2,24 communi -o. LEX Vrson. (Corp. II 5439) 125,18. CORP. X 844 dec(urionum) decr(eto). *et saepe.* secundum -um: CIC. Att. 16,16,8 secundum Caesaris -a (LIV. 39,47,5 IVLIAN. dig. 27,10,7,1. VVLG. II Macc. 12,4 secundum commune itaque -um civitatis (κατά). CONC. Paris. a. 573 p. 147, 32 PASS. Theclae 14 p. 36,2. DECRET. colleg. fam. Simitth. (Corp. VIII 14683) a 7 secundum ⟨d⟩ecretum publicum ⟨o⟩b⟨s⟩ervare. per -um: SALL. Iug. 51,36 ubi ... per senatus -um consul gladium eduxerit. TAC. ann. 4,4,4 EDICT. Vlp. dig. 4,6,1,1 DECRET. fabr. Pisaur. (Corp. XI 6335) 20 CONC. Aurel. a. 538 p. 88, 13. de -o: LEX Vrson. (Corp. II 5439) 130,44 de trium partium d(ecurionum) d(ecreto) senten⟨t(ia)⟩. cum -o: PAVL. dig. 40,2,15,1 libertatem cum -o praestare (COD. Iust. 5,73,3,2). VVLG. Dan. 6,12 iuxta. CASSIOD. var. 7,47 tit. sub -o curialium.

opposita: FEST. p. 289 sine (DIG. 27,1 tit. *et saepius apud* ICTOS. DECRET. decur. Hercul. [Corp. X 1453] 10. *nota*: PROP. 2,32,32 Helena sine -o [*sc. poenae*] viva reducta domum est. *cf. p. 152, 36 et 41*). IVLIAN. dig. 27,2,4 citra. NOVELL. Iust. 38 pr. 1 praeter. PAVL. sent. 1,6ª,2 contra (*al.*). *nota*: GREG. M. epist. 9,159 quia nihil, quod in -um est, faciat.

II *usus latior*: **A** *t. t.* ***philosophiae***, *praecepta principalia significans; sententia, doctrina*: CIC. ac. 2,27 sapientia neque de se ipsa dubitare debet neque de suis -is, quae philosophi vocant δόγματα quorum nullum sine scelere prodi poterit (2,29 *infra l. 77.* SEN. epist. 95,60 supervacua esse -a sapientiae, id est dogmata). *ibid.* cum enim -um proditur, lex veri rectique proditur. Tusc. 5,83 quasi -um. SEN. epist. 95,44 persuasio ad totam pertinens vitam: hoc est quod -um voco. *cf. p. 156, 2 sqq.* CIC. ac. 2,27 non potest igitur dubitari quin -um nullum falsum possit esse sapientis *eqs. ibid. illa* visa, e quibus omnia -a sunt nata (2,109 cum sapientis nullum -um esse posset nisi comprensum, perceptum, cognitum. SEN. epist. 94,31 recta -a [*cf. supra l. 69*] *opp.* admonitiones. 94,32 honesta). 2,29 quoniam enim id haberent Academici -um — sentitis enim iam hoc me δόγμα dicere — nihil posse percipi, non debere eos in suo -o, sicut in ceteris rebus fluctuari *eqs.* 2,109 proinde quasi sapiens nullum aliud -um habeat et sine -is (*cf.* SEN. epist. 95,58) vitam agere possit (SEN. epist. 95,46 vita sine proposito vaga est, ... incipiunt necessaria esse -a. 95,60 utendum esse -is, in haec sola studium conferendum). Tusc. 2,11. SEN. epist. 94,13 -a philosophiae. 94,31 quid ... interest inter -a philosophiae (94,47 scita sapientiae) et praecepta nisi quod illa generalia praecepta sunt, haec specialia (*cf.* 94,48 tertia pars praecipiendi ex utroque est, et ex -is et ex habitu. *cf.* 94,47). 95,12 -a sunt quae muniant quae securitatem nostram tranquillitatemque tueantur, quae totam vitam totamque rerum naturam contineant. hoc interest inter -a philosophiae et praecepta quod inter elementa et membra: haec ex illis dependent, illa et horum causae sunt et omnium (*cf.* 95,64). 95,60 non intellegunt hi qui -a tollunt, eo ipso confirmari illa, quo tolluntur *eqs.* *philosophorum certorum doctrinae*: CIC. fin. 2,28 est ... tanti philosophi ... sua -a defendere. 2,99 nihil congruens et conveniens eius ... -is (AVG. civ. 9,4). SEN. dial. 7,19,1 ex -o Epicuri fecisse (GELL. 12,5 tit. secundum -a Stoicorum. 15,2,3 ex -o Platonico. AVG. civ. 9,4). GELL. 9,5 tit. -a Epicuri *insectari.* 18,1,2 pro suis utrimque -is propugnantibus. 18,2,6 -i cuiuspiam ex philosophia perperam invulgati purgatio. ARNOB. nat. 2,56 *argumentis* et sua -a confirment. LACT. inst. 5,16,9 ut -um disciplinae suae tueretur. *artium praecepta*: SEN. epist. 95,9 artes quoque ... habent -a sua, non tantum praecepta, sicut medicina. 95,10 praeterea nulla ars contemplativa sine -is suis est, quae Graeci vocant dogmata, nobis vel -a licet appellare vel scita vel placita, quae et in geometria et in astronomia invenies. *de arte rhetorica*: QVINT. inst. 2,13,15 velut -is technicorum tutos. *omnino sententiae generales*: QVINT. inst. 8,5,3 similes sunt consiliis aut -is (γνῶμαι). 10,5,12 cum sit sententia -um quoddam atque praeceptum. *de doctrinis christianorum* (*cf. p. 152, 64*): HIL. c. Const. 27 in -a eorum (*patrum*) perversus irrumpis. PRISCILL. tract. 3,72. FILASTR. 142,4 septuaginta ... duorum -a atque consulta. VINCENT. LER. 3,4 si qua sunt universaliter antiquitus universalis concilii -a. 5,8 sacerdotum ... -a et definita sectantes. *opp.*: AMBR. c. Aux. 24 quae (*lex*) sancit -a perfidiae.

B ***fati vel dei*** *(etiam christiani) voluntas, fatum ipsum*: OV. met. 15,781 qui rumpere ... ferrea non possunt veterum -a sororum (SEN. Oed. 985 servatque suae -a solus Lachesis). PLIN. nat. 2,24 semelque in omnes futuros umquam deo -um, in reliquum vero otium datum (SEN. nat. 3 pr. 12 omnia ex -o dei fieri. DICT. 3,26 non sine -o divum. DRAC. Orest. 947). PROB. app. gramm. IV 202,39 fatum fortunae -um esse. PORPH. Hor. carm. 1,37,20 fatorum (QVEROL. p. 6,3. FAVST. REI. grat. 1,3 p. 17,15 *opp.* gratia dei. 2,3 p. 65,2. LEX Burg. lib. const. 51,2 fatorum -a permiserint. 53,2 contraria fatorum -a. *cf.* ARNOB. nat. 1,42 victa -a dissolutaque fatalia). PANEG. 7,4 siderum (EVSTATH. Bas. hex. 6,5 p. 296ᴰ). VOPISC. Aurelian. 19,4 consulenda Sibyllae -a. NON. p. 527 ὑπὲρ μόρον ultra -um. QVEROL. p. 35,21 factum ac -um moventis (mon- *codd.*) rei. AMM. 21,1,8 fixa fatali lege -a praescire. 25,2,4 ventura -is caelestibus commendabat (AVG. civ. 5,7. BOETH. herm. sec. 3,9 p. 231,17 caelestium -is *subiectae*). *fortuna*: SEN. nat. 2,35,1 ordinem fati rerum aeterna series rotat, cuius haec prima lex est, stare -o. APVL. mund. 38 -um idem πεπρωμένην dicunt. MACR. sat. 5,16,8 soli -o quam μοῖραν vocant omnia regenda committit. *ibid.* -i sive providentiae ministram esse *fortunam.* somn. 1,19,27 -i necessitas (FAVST. REI. grat. 2,6 p. 71,8 gentilis -i ... angustias). ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 24,20 discretionem (*i. voluntatem*) potius ... quam -um. *de dei christianorum voluntate*: TERT. adv. Marc. 5,4 ex -is creatoris. resurr. 13 edicta atque -a eius. 21 temporalia et localia et personalia dei -a atque iudicia in urbes ... prophetia iaculata est (*opp.* aeternae dispositiones ... et universales). test. anim. 5. COMM. apol. 814. ARNOB. nat. 1,6 salutaribus eius pacificisque -is aurem ... commodare. VVLG. III reg. 8,61 ut ambulemus in -is eius (*syn.* mandata). EVG. TOLET. hex. praef. pros. 13 divale. *nota metonymice de homine dictum*: PRISCILL. tract. 10,134 divinae promissionis -a parturiens *Rebecca.* *i. q. lex*: PRISCILL. tract. 4,79 ut ... constitutionem anterioris -i everteret *Christus. cf.* 3,72 adimplens in se pascharum -a, non solvens. *cf.* INSCR. Mainzer Zeitschrift III 1908 p. 9 qui ⟨de⟩cretum genesis complevit, quod fui⟨m⟩us uno con⟨i⟩ugio menses XII. *de diabolo*: EPIST. Paul. et Cor. II rec. A 2 maligni -a.

C *de* ***privatorum*** *consiliis (subinde ironice)*: VELL. 2,118,3 mox plures in societatem consilii recepit: opprimi posse Romanos et dicit et persuadet, -is facta iungit, tempus insidiarum constituit. SEN. Herc. O. 928. Med. 198 vox constituto sera -o venit. dial. 7,8,3 (*ibid.* placita). 10,15,4. epist. 82,18 virtus ... -a peragit. benef. 6,38,2 praebe in facie tua legendum istuc -um (*sc. stigma*) quo cavetur. ne. epist. 104,32 *periit* ex -o suo. PETRON. 54 venit -um Trimalchionis. CVRT. 8,5,17 illos unius convivii -o deos factos (LACT. inst. 7,14,1). VAL. FL. 1,535 curarum repetam (*i. pronuntiabo*) -a mearum (*verba Iovis*). 8,407 -aque tristia servant (*secum, i. tacent*). 8,463 -a suorum premunt. SIL. 2,478 ne saevae tendat contra -a novercae Hercules (MART. CAP. 1,40. 2,99 compertis superum -is. APVL. met. 6,26 latronum. ARNOB. nat. 2,48 inconstantes in validos et sua ipsos -a conservare nequeuntes. SYMM. epist. 1,11,2 num constantiam -i (-a *al.*) rerum subita turbassent. *i. q. arbitratu*: PLIN. nat. 18,63 tertium pondus erat Thracio (*tritico*) ... [cum] athletarum -o. 23,33 iniquissimo genere -i. 37,64 -o hominum.

structurae: *c. gen. subi. passim inde a* CIC. *et* VARRONE. *c. gen. obi.*: CIC. Tusc. 5,84 ut hoc praeclarum quasi -um beatae vitae possit omnium sententiis et disciplinis convenire. LIV. 33,16,3

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Romanae societatis. *et saepius.* SEN. Herc. O. 928 mortisque dirae expelle -um horridum. LVCAN. 1, 488 invisaque belli consulibus . . . mandat -a senatus. VLP. dig. 25, 3, 5, 18 alimentorum -um. MOD. dig. 4, 4, 29, 2 in integrum restitutionis. ARNOB. nat. 3, 19 ad fines officiorum certos actionum suarum -a dirigentem *deum tamquam hominem.* 3, 27 fortes viri solvunt -a constantiae. HIER. epist. 15, 3 trium ὑποστάσεων. RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 22[a] indulgentiae -um . . . sibi dictat. COD. Theod. 12, 12 tit. de legatis et -is legationum (*cf.* 12, 12, 10 [*a. 385*] legationes quas instruxere -a. *cf.* COD. Iust. 10, 65 de legationibus). *c. gen. obi. addito gerund.*: EPIST. imp. Sev. et Carac. ad Tyr. (Corp. III 781) 6 civium adsumendorum. HIL. trin. 8, 1 consummandae religionis. *c. gen. obi. pro* de *pos.*: COD. Iust. 2, 3, 19 deque familiaris rei -o. *c. gen. explic.*: COD. Theod. 12, 12, 3 desideriorum suorum -a (*i. petitiones ea continentes*). COD. Iust. 1, 19, 1 iuxta adnotationis nostrae -um. *dat.*: LIV. 26, 34, 2 Campanis in familias singulas -a facta. *c. praepos.* de *adiuncto verbo inde ab* RHET. Her. 2, 13, 19 (interpono, PAVL. dig. 37, 10, 6 pr.). CIC. Verr. 3, 162 quae de statuis erant facta (LIV. 31, 25, 10 de exercitu parando. LEX Vrson. [Corp. II 5439] 42, 45 COD. Iust. 4, 29, 19). CONC. Matisc. a. 585 p. 168, 3 a nobis de libertis latum. *carens verbo*: CIC. Verr. 4, 100 -um de tributis (*syn.* senatus consultum de tributo conferendo). Att. 9, 5, 3 GELL. 12, 4, 2 SCHOL. Cic. Bob. p. 103, 21. *nota add. ger.*: LIV. 42, 6, 2 vetus -um de arcendis regibus (*cf.* HOR. carm. saec. 18 patrumque prosperes -a super iugandis feminis prolisque novae feraci lege marita). CIC. Att. 16, 16, 14 -um consulum quod ii secundum Buthrotios fecerunt. LIV. 33, 20, 8 senatus honorifica in (ASCON. Pis. 3 erga) se -a responsaque (FRONTO p. 200, 10 N. -a in eam rem mittere. *cf. p. 155, 10.* GREG. M. epist. 3, 15 *cf.* 1, 55 in *c. abl.*). 36, 6, 5 sub leni verborum praetextu pro rege (NOVELL. Iust. 75, 2) adversus Romanos factum est. *v. p. 153, 26.* TAC. ann. 3, 62 dictatoris Caesaris ob vetusta . . . merita et recens divi Augusti -um. COLL. Mos. 15, 2, 4 -um divi Pii ad Pacatum (GREG. M. epist. 5, 57[a] tit.). *sequitur* ut: CIC. S. Rosc. 25 -um fit, ut (SALL. Iug. 16, 2 LIV. 8, 39, 13. 42, 43, 7 ne. PLIN. nat. 8, 175 ne. SVET. Aug. 44, 1. IVST. 21, 3, 5 ne). IVLIAN. dig. 27, 10, 7, 1 interposito. VVLG. I Esdr. 6, 11 a me . . . positum est (Dan. 3, 96. 4, 3 propositum). 6, 12 statui (Dan. 6, 26 a me constitutum est). Dan. 6, 7 ut -um imperatorium exeat et edictum, ut. 6, 8 scribe. TERT. apol. 5 vetus est -um, ne. *seq. acc. c. inf.*: CIC. ac. 2, 29. 2, 109 *incertum.* div. 2, 73 quod -um collegii vetus habemus omnem avem tripudium facere posse. VLP. dig. 40, 5, 30 pr. (interpono). *quid decernatur, enuntiato relativo continetur, nota exempla coniunctivum praebentia (similia passim)*: LIV. 35, 43, 8 -um quo accerserent eum fecerunt. SEN. contr. 10, 5, 16 quo iuberentur. VAL. MAX. 6, 2, 10 TAC. ann. 12, 7 SVET. Tib. 53, 2 VLP. dig. 40, 5, 30, 7 LEX Vrson. (Corp. II 5431) 97, 14. *seq. coniunctivus solus*: LIV. 41, 12, 3 adiecit -um (*sc. litteris*) . . . exercitum traduceret in Ligures. *oratio directa*: SEN. nat. 6, 13, 2 huius tale -um est. CALL. dig. 4, 2, 13 extat . . . -um divi Marci in haec verba. *oratio indirecta*: TAC. ann. 3, 71 *cf.* LIV. 41, 12, 3.

syn.: arbitratu, auctoritas, consensio, consilium, constitutio, consultum, edictum, institutum, iudicium, iussum, lex, libellus, litterae, mandatum, placitum, praeceptum, promissum, relatio, scitum, sententia, suffragium, titulus, voluntas. *opp.*: arma, controversiae, factum (res gestae), studia. *Bögel.*

[**deceroma**] accessa GLOSS. III 599, 34 *fort. leg.* διάκριμα, *nisi latet* atheroma abscessa. *L.*

ᵡ**dēcerpo,** -psī, -ptum, -ere [*a* de *et* carpere. *Th.*]. decarpo: CATO agr. 112, 3. *perf.* decerperunt: ITALA Ios. 5, 12 (Lugd.). NON. p. 252 carpere, auferre, -ere. GLOSS. ἀποσπῶ, ἀποτίλλω, δρέπομαι, ἀποδρέπομαι, ἀπανθίζω, avello, degusto, minuo, dissipo [IV 52, 33 -ptum degustatum sanguinem *contam.*]. *inde a* CATONE, *deest* RHET. Her. CAES. SALL. NEP. TIB. VITR. LIV. RVT. LVP. GERM. MANIL. VELL. CELSO PHAEDRO MELAE SCRIB. LARG. ASCON. LVCANO PETRON. VAL. FL. MART. FRONTINO TAC. FLOR. FRONTONI. [*loc. dub.*: MART. CAP. 9, 999 vers. OROS. hist. 7, 29, 1.]

1 ***proprie*:** **a** *i. q. carpere, demere, rescindere, vellere, haurire, depascere, frui*: *absolute* (*cf. p. 158, 23*): PLIN. nat. 15, 6. 11. *flores, fructus, poma, gramina, herbas sim.* (*partim in imag.*): LVCR. 1, 928 novos -ere flores (4, 3 COLVM. 9, 14, 8 PLIN. nat. 14, 7 PS. QVINT. decl. 13 arg. APVL. flor. 11 p. 42 AVSON. 182, 15 AVG. civ. 7, 25). VARRO rust. 1, 31, 2 reliquos *caules* -ere (PLIN. nat. 13, 127). 1, 44, 4 si florem acerbumve pirum aliudve -pseris. 1, 59, 3 mala (PLIN. nat. 15, 52. 64). 3, 10, 3 folia (CVRT. 8, 10, 15 COLVM. 5, 10, 21 arb. 25, 2 HYG. astr. 2, 4 p. 35, 6). frg. Prob. Verg. ecl. p. 326 lauream (SVET. Galba 1). HOR. epod. 2, 19 pira. OV. met. 1, 645 herbas (PLIN. nat. 24, 171). 10, 649 poma (PRIAP. 38, 3 PLIN. nat. 15, 40. 75 POMPON. dig. 22, 1, 45 PAVL. dig. 8, 1, 8 pr. PS. RVFIN. in Am. 8, 1 p. 1093[A]). 11, 112 aristas (STAT. silv. 5, 3, 43 RVFIN. hist. mon. 11 p. 429[D]). 13, 943 pabula. PAVL. FEST. p. 72 decermina dicuntur, quae -untur purgandi causa p. 363 fabam. SEN. dial. 10, 12, 3 dum -itur *capillus* (*cf.* CARM. epigr. 424, 3 crinis). COLVM. 4, 6, 4 nepotes *vitis.* 4, 27, 5 frondem (17, 267). 11, 3, 45. 12, 39, 1 acina. arb. 11, 1 *bis.* 20, 1. CALP. ecl. 5, 8 gramina (PLIN. nat. 22, 8 NEMES. ecl. 1, 34). PLIN. nat. 4, 90 fetus arborum. 12, 26. 14, 77 uvas (PLIN. epist. 9, 20, 2). 15, 3 bacas. 16, 33 *et saepius.* QVINT. inst. 12, 10, 79 *fructus* (VLP. dig. 7, 1, 12, 5. 47, 4, 25, 2 PAVL. dig. 47, 2, 26, 1 AVG. gen. ad litt. 11, 31 p. 364, 11). IVV. 14, 253 ficum. APVL. met. 4, 3. 9, 6 rosas. VLP. dig. 9, 2, 27, 25 olivam. TERT. adv. Marc. 4, 12 p. 454 spicas. SOL. 32, 36. AVIEN. Arat. 1768 florum . . . libamina prima. RVFIN. hist. 1, 1, 4 flosculos -entes (ἀπανθισάμενοι). FVLG. Virg. cont. p. 96, 24 nisi quis ramum -pserit aureum. *accedit ablat. instrumenti*: PROP. 1, 20, 39 *lilia* -ens tenero pueriliter ungui. LYDIA 11 roseis digitis viridem -pserit uvam. OV. fast. 5, 255 pollice florem. VAL. MAX. 2, 8, 5 laureae ramulos festinabunda manu. COLVM. 12, 56, 1 summam cutem novaculo. PLIN. nat. 20, 126 tria folia sinistra manu (22, 50. 23, 137. 27, 36). 23, 110 *pomum* duobus digitis. SERV. georg. 3, 385 quibus rebus lana -itur. CYPR. GALL. iud. 493 neu maculosa sinat patulo -ere morsu *filium.* *accedit significatio, unde quid decerpatur*: *casu ablat.*: VARRO rust. 2, 1, 4 ut arboribus . . . -endo glandem, arbutum (arbustum *cod.*), mora, poma colligerent ad usum. VERG. Aen. 6, 141 arbore fetus (*cf.* PLIN. nat. 4, 90). OV. met. 5, 536 Poeniceum curva -pserat arbore pomum. Pont. 3, 19 magis adducto pomum -ere ramo. GRATT. 75 immundo -ptae volture plumae. PLIN. nat. 21, 51 his (*genistis*) -itur luteus *flos.* NEMES. ecl. 3, 41 vitibus uvas. AVIAN. fab. 21, 3. SVLP. SEV. dial. 1, 13, 8 dum ille attigua ramis humilioribus poma -ret. FVLG. Virg. cont. p. 84, 20. *praep.* de: PS. TERT. haer. 2 p. 217, 8 -psit de fructo arboris (*cf.* TERT. resurr. 61 p. 122 Adam antequam de arbore -psit). HYG. astr. 2, 3 p. 34, 1 mala de arboribus. AVG. civ. 21, 4 de cuius (*avis*) pectore pulparum, quantum visum est, -ptum servari iussimus. *adde*: CATO agr. 112, 3 acina de uvis miscellis decarpito de scopione. ex: PAVL. FEST. p. 99 superati . . . ex eo solo, in quo certamen erat, -ptam herbam adversario tradebant. p. 190. SEN. epist. 84, 4 quae ex tenerrimis virentium florentiumque *herbarum* -pserint *apes.* COLVM. 4, 27, 3 id ex quo viride et tenerum -ptum est. PLIN. nat. 16, 107 ex ea (*arbore*) nux -itur. 16, 239 si quid ex ea (*lauro*) -ptum inferatur navibus. TERT. anim. 36 *caro* ex Adae latere -pta est. adv. Hermog. 29 p. 158, 2 -am lignum fructuosum ex illa *materia.* ITALA Ios. 5, 12 (Lugd.) -perunt fructus ex terra (ἐφάγοσαν, VVLG. comederunt). CYPR. GALL. gen. 709 octavo -ens lumine tegmen e veretro. HOR. carm. 2, 7, 7 (*in imag.*) undique -ptum fronti praeponere olivam. APVL. met. 2, 4 putes ad cibum inde quaedam *poma* . . . posse -i. SOL. 32, 34 unde pomum -pseris. *pratum, agros, arborem*: APVL. apol. 30 pratum. AVIEN. Arat. 1838 agros. TERT. adv. Marc. 2, 10 p. 350 (*in imag.*) ad licentiam -endae arboris vitae.

b *i. q. discerpere, lacerare, laniare*: HOMER. 417 -pta (*MN; alii codd. aliter*) corpora (VITA Desiderii 21). TERT. resurr. 6 p. 33 -itur *materia.* DIFF. Suet. p. 315 laniat lanius, cum membra -it. PASS. Theclae Ba 35 p. 96, 10 ne ab aliqua illarum (*ferarum*) -retur *Thecla* (discerperetur *d*). VITA Desiderii 8 manu Burgundionum -itur frustratim. *adde*: VVLG. Bar. 6, 27 mulieres eorum *hostias* -entes (ταριχεύουσαι. ITALA Legion. discerpentes).

2 ***translate*:** **a** *i. q. excerpere, eligere*: SEN. epist. 59, 10 summa tantum -psimus (LACT. opif. 1, 12). QVINT. inst. 10, 1, 72 habent . . . comici . . . quaedam, quae possis -ere. 10, 15, 21 quarum *materiarum* nunc facillima et maxime favorabilia -unt (*cf.* 4, 1, 23). MACR. exc. gramm. V 634 quae . . . in hunc libellum contuli stricto sermone -pta. AVG. civ. 17, 15 versiculos. OROS. hist. 6, 7, 2 competentes portiunculas. CEREAL. p. 766[B] haec sunt, quae . . . -psi. PRISC. Anast. praef. 16 parte . . . -pta. COD. Iust. de emend. cod. 2 constitutiones. FACVND. defens. 6, 3 ea -entes ac discerpentes. *c. praepos.* de: NON. p. 376 exempla de his necessaria -enda sunt. HIER. hom. Orig. in Ezech. 8 p. 957 de scripturis verba paucissima (AVG. civ. 21, 8 de scripturis sanctis . . . omnia ad hoc pertinentia). AVG. epist. 207. ex: QVINT. inst. 4, 1, 23 ex hac (*materia iudicis*) potissimum aliqua -i oportebit. 10, 5, 21. PRISCILL. can. praef. p. 111, 7 ex ipsis testimoniis quaedam verba -ens. CASSIOD. gramm. VII p. 147, 15 ex Prisciano moderno auctore -pta sunt. LEO M. serm. 92, 1. PAPYR. Marini 89, 139 haec . . . ex antiquiore tomo . . . -psi. *nota*: PAVL. FEST. p. 95 gizeria ex multis obsoniis -pta. TERT. adv. Marc. 4, 35 p. 542 ipsum verbum 'reprobari' inde -psit (AVG. civ. 19, 23). **b** *i. q. capere, frui*: CATVLL. 68, 127 quae (*columba*) *dicitur* oscula mordenti semper -ere rostro (*cf.* COPA 33 tenerae -ens ora puellae). VARRO AT. carm. frg. 22 bos suspiciens caelum . . . naribus aerium patulis -psit odorem. OV. rem. 103 Veneris -ere fructum. SEN. contr. 1, 2, 12 illibatam virginitatem. STAT. Theb. 6, 165 vocis -psit murmura prima. SIL. 4, 138 primae decus . . . pugnae. *cum praepos.* ex: CIC. Marcell. 7 nihil sibi ex ista laude centurio, nihil praefectus, nihil cobors, nihil turma -it. HOR. sat. 1, 2, 79 ex re -ere fructus. *abl.*: PAVL. NOL. carm. 24, 546 dulcemque fructum nobilis victoriae -at ore mortui. **c** *i. q. demere, minuere, rapere*: CATVLL. 64, 315 atque ita -ens aequabat semper opus dens. QVINT. inst. 6 prooem. 10 quae *invidia* spes tantas -at. TERT. ieiun. 5 quae (*leges*) -rent victum. IVVENC. 4, 134 -ere tempus et numerum breviare dierum (*cf.* PERS. *p. 159, 20*). DIOM. gramm. I 370 ut consuetudo litteram -at. SYMM. 9, 70 ne tibi perpetua conventio spontanei gratiam -at officii. SCHOL. Cic. Bob. p. 44, 6 neque fratris sui laudem -at. CLAVD. 28, 250 iamque frequens rarum -ere transfuga robur

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

coeperat. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 36 p. 614[C] quae sunt addita vel -pta. BOETH. herm. sec. 1, 3 p. 72, 16 vox aliquantulum temporis spatium -it. PASS. Thomae p. 128, 25 ne templi tui gratiam vel coniugalis copiae usus minueret vel consuetudo -ret. CARM. epigr. 1189, 9 nullus fulgorem valuit -ere livor. *accedit dat.*: SYMM. epist. 2, 19 quem (*filium*) solacio -psimus nostro. 7, 89 civili causae nihil -et humanitas. rel. 3, 7 nihil *Constantius* -psit sacrarum virginum privilegiis. 3, 12. orat. 2, 3 nihil ante ⟨superioribus⟩ gestis, Auguste, -imus. 2, 29. AMBR. c. Aux. 5 templo dei nihil posse -ere. fug. saec. 2, 7 hoc religionis cultui atque huic nostro officio -itur. HEGES. 4, 11 ne quid triumpho Romano et suae gloriae -retur. CARM. de pond. 34 si -pseris illis (*dragmis*) quattuor. CASSIAN. conl. 18, 15, 7 laudi aliquid. COD. Theod. 11, 36, 14 (*a. 316*) ut diceretur genitor noster convictis in quaestione violentiae appellationis perfugia -isse. 13, 3, 8, 2 (*a. 370*) si archiatrorum numero aliquem ... aliqua fortuna -pserit. POMER. 1, 4, 2 p. 422[B] quidquid corporibus humanis vitiandis ... malarum valetudinum genera diversa -pserint (*al.* discerpserint). CARM. epigr. 1403, 9 nil vobis velox potuit -ere fatum. *nota*: PAVL. epigr. 82 nummo -ere nummum. *abl. instrumenti*: PERS. 5, 42 primas epulis -ere noctes. HIL. in Matth. 12, 18 ut ... dei nomen ... abnegata paternae substantiae communione -as (*syn.* detrahere). SYMM. epist. 7, 128, 1 veteres tibi amicos insimulationum improbitate -i. RVFIN. Orig. in cant. 4 p. 187[B] hoc naturae bonum praevaricationis occasione -ptum. *abl. separationis* (*fort. huc pertinet etiam l. 6. 12 sim.*): PAVL. NOL. carm. 19, 230 ut nostras isto -ret umbras sidere. ab: CENS. 16, 4 praesens *tempus*, quidquid percurrit, a futuro -it. AMM. 20, 11, 29 *iris* proximos albo colores a sole sublimiore -it. de: CIC. de orat. 2, 229 ne quid iocus de gravitate -ret. VAL. MAX. 5, 2, 7 nec ... de principatu ... quicquam -psit (*A in ras. m. 2*; arcersit *L*). LACT. opif. 10, 20 nihil de quaque materia odoris capio -it. HIL. trin. 4, 6 de substantia, qua manebat *pater*, per filii nativitatem nihil esse -ptum. ex: CIC. Tusc. 5, 38 animus -ptus ex mente divina. PLIN. epist. 8, 24, 3 nihil ex cuiusquam dignitate, nihil ex libertate, nihil etiam ex iactatione -pseris. APVL. met. 2, 22 quidquid inde (*i. de corpore*) -ptum deminutumque fuerit. **d** *i. q. comprehendere, formare*: BOETH. mus. 1, 2 p. 187, 7 quod omnino aliquod melos auditum sibi memor animus ipse -at. p. 188, 14 si quid horum, quae tantam varietatem rebus ministrant, animo et cogitatione -as. *adde*: BOETH. arithm. 1 praef. p. 4, 7 cerae rustica observatione -ptae. **e** *i. q. cruciare, punire*: TERT. resurr. 17 p. 48 animae -untur (*cf. Engelbrecht, Wien. Stud. 27 [1905] p. 67*).

syn.: laniare, minuere, deminuere, detrahere. *opp.*: addere.

deriv.: decerptio, decerptor.

dēcerptio, -ōnis *f.* [*a* decerpere. *Th.*]. *i. q. actus decerpendi, id quod decerpitur*: NON. p. 187 virgindemiam: virgarum apparatum vel demptionem vel -em ob verbera. ITALA num. 15, 21 (Lugd.) dabitis domino -is (*sc. primitias*) in progenies vestras (ἀφαίρεμα, VVLG. *deest*). 18, 29 (Lugd.) ab omnibus -bus quod sanctificatum est ab eo (ἀπαρχῶν, VVLG. donaria). 18, 30 (Lugd.) cum auferetis -em ab eo (ἀπαρχήν, VVLG. quae obtuleritis ex decimis). CAEL. AVR. acut. 1, 5, 48 crocydismum ..., quod est ex operimentis fimbriarum velut -o. AVG. c. Iul. op. imperf. 6, 23 p. 1555 pomorum.

dēcerptor, -ōris *m. a* decerpere. *i. q. excerptor*: AVG. c. Iul. op. imperf. 1, 16 auctori tribui quod -i debui. 1, 23 sed quod fecit ille -r, tu mihi tam libenter non tribueres, si eorum, qui haec legunt, nolles esse -r. *Simbeck.*

dēcertātio, -ōnis *f. a* decertare. *i. q. actus decertandi, proprie et translate* (GLOSS. καταγώνισις): CIC. Phil. 11, 21 cum ... harum rerum omnium (*i. de rebus*) -o consulibus ... commissa et commendata sit. QVEROL. p. 60, 12 voluntariis -bus. SYMM. epist. 9, 26 alterna epistularum -o (*cf.* 9, 50). SCHOL. Cic. Bob. p. 19, 30 habuerant in senatu quandam iurgiosam -em. p. 73, 6. 85, 7 contra quos *trib. pl.* illi (*Ciceroni*) de rebus consulatus sui habita -o est. AMBR. in psalm. 35, 17 vix se exsolvit Paulus erroribus cotidiana -e luctando. CASSIOD. hist. 4, 8 post -em cum Ario terminatam. PASS. Saturnin. 1 [*corrupt.* COD. Theod. 7, 20, 2, 2]. *nota*: BOETH. diff. top. 1 p. 1178[D] id in -e est, an *eqs.*

dēcertātor, -ōris *m. a* decertare. *is qui decertat*: AMBR. in psalm. 36, 11 noli esse contentiosus et -r in zelo. CASSIOD. hist. 6, 16 invictissimus -r (*de martyre* [*cf. p. 160, 84*]. 10, 33 fortissimus -r). NOVELL. Iust. 133, 3 erit multo possibilis ac facilior sacris -bus (ἀγωνισταῖς *i. monachis*) melioris vitae status. *cf.* PALLAD. hist. mon. I 6 p. 270[A] ille tantus -r.

***dēcerto**, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* certare. *Th.*]. *depon.* dēcertor, -ātus sum, -ārī: IORD. Get. 110. 111. 296 (163 -ans). VEN. FORT. carm. 6, 1, 109 *p. 160, 82.* *coniungitur cum dativo*: HOR. carm. 1, 3, 13 *p. 160, 47.* SIL. 15, 14 *p. 160, 35.* CASSIAN. inst. 5, 12, 2 *p. 160, 81.* VEN. FORT. carm. 6, 1, 109 *p. 160, 82.* *seq. accus. p. 160, 50.* *seq. infin. p. 161, 2.* GLOSS. καταγωνίζομαι. -at pugnat, dimicat, vincit, proeliat. *legitur inde ab* ASELL. *et* CIC.

i. q. certamen conficere (*cf.* CIC. off. 1, 34 cum sint duo genera -andi, unum per disceptationem, alterum per vim): **1** *proprie de bello, pugna*: *absolute*: CIC. off. 1, 80 quare expetenda ... magis est decernendi ratio quam -andi fortitudo. ad Brut. 1, 12 (9, 21), 1 victores rursus -are cogimur. Phil. 13, 7 -andi oblatam esse fortunam. CAES. Gall. 1, 44, 4. 2, 10, 4. 4, 19, 3. LIV. 6, 3, 9 quibus animi in spe ultima obstinati ad -andum fuerant. FRONTIN. strat. 2, 1, 8 inter moras -andi. TAC. hist. 2, 33 Otho pronus ad -andum. SVET. Otho 9. AMM. 25, 1, 8 fortiter. VVLG. Ioh. 18, 36 ministri mei utique -rent (ἂν ἠγωνίζοντο). *accedit ablat. instrumenti*: ASELL. hist. 5 signis collatis -are. CIC. Caecin. 46 ut confligendum sibi et armis -andum putent (p. red. ad Quir. 13. dom. 63 vi et armis contra vim. Att. 7, 6, 2 CAES. civ. 3, 19, 2 GELL. 13, 25, 18). prov. cons. 33 proeliis felicissime (CAES. Gall. 1, 50, 4 proelio. 7, 77, 8 civ. 1, 81, 5. 3, 37, 2 *al.* LIV. 7, 25, 4 ancipiti semel proelio. VELL. 2, 12, 5 fortunatissimo proelio. FRONTIN. strat. 1, 12, 11 navali proelio. 2, 5, 45). CIC. Pis. 81 ferro inter se comminus (Planc. 86. Tusc. 2, 65 ferro acerrime. OV. met. 14, 804 nec in ultima ferro -are placet. LIV. 21, 42, 1). Planc. 87 erat non iure, non legibus, non disceptando -andum (*opp.* armis dimicandum). Phil. 5, 33 bello (STAT. Theb. 4, 828. HIL. in Matth. 31, 10 [*in imag.*] cum adversum diabolum passionis bello sit -andum. *cf. infra l. 84*). off. 1, 81 manu. 3, 116 cum his 'viris equisque', ut dicitur, ... -andum est. CAES. Gall. 3, 23, 7 pugna (GELL. 9, 13, 4. *cf.* RVF. FEST. 27 acriori Marte). BELL. Afr. 19, 7 his copiis ... ab hora diei quinta usque ad solis occasum est -atum. FRONTIN. strat. 1, 3, 2 acie (2, 5, 47 navali acie. 3, 3, 4). TAC. ann. 15, 7 Parthus hostis missilibus -at. HEGES. 2, 10, 4 sagittis. 4, 25, 2 domestico inter se -bant certamine. CLAVD. MAM. anim. p. 204, 25 stricto gladio. *abl. modi*: CIC. Planc. 101 vitae periculo (Phil. 10, 20). CAES. civ. 2, 6, 1 hoc animo (BELL. Alex. 16, 5). 3, 78, 3 pari condicione (HIRT. Gall. 8, 7, 7 miseriore ac duriore condicione). *acced. indicatio adversarii*: CIC. leg. agr. 2, 51 cum hac urbe de imperio (dom. 91 *al.* Tusc. 1, 89 cum Latinis -ans pater Decius, cum Etruscis filius, cum Pyrrho nepos. off. 3, 116 Lael. 28 *al.* CASSIOD. in psalm. 72, 3 [*syn.* litigare, rixari]). CIC. Pis. 81 inter se (MELA 1, 36 HEGES. 4, 25, 2 AVG. civ. 9, 7 *al.*). dom. 63 vi et armis contra vim (Pis. 77. HYG. astr. 2, 5 p. 40, 11 contra tyrannum pro virginis incolumitate. AVG. civ. 9, 7 GREG. TVR. Franc. 4, 16). FRONTIN. strat. 1, 11, 2 adversus numerosum exercitum (HIL. in Matth. 31, 10 *l. 17*). *dativo*: SIL. 15, 14 inter busta suorum -andum hosti *a Scipione*. *acced. indicatio causae*: de: CIC. leg. agr. 2, 51 de imperio (Sest. 142. off. 1, 38 Lael. 28 GELL. 10, 27, 2). Mil. 3 (*in imag.*) de se, de liberis suis, de patria, de fortunis hodierno die -ari. Phil. 11, 24 de sanguine et de spiritu. BELL. Alex. 16, 2 de summa rerum ac de salute omnium (FRONTIN. strat. 3, 6, 1). HEGES. 2, 1, 2 de regno confirmando abrogandoque. pro: CIC. Phil. 10, 20 pro libertate vitae periculo -andum est. p. red. ad Quir. 13 pro mea salute. Planc. 101 pro meo capite. HYG. astr. 2, 5 p. 40, 11. HEGES. 3, 24 l. 39 *al.* *in imag.*: PAPYR. Marini 1 (*saec. VI*) apostoli ... pro Christi fide legitime -antes gloriose coronati sunt. AVG. civ. 9, 7 propter homines. *nota*: *de bestiis*: OV. fast. 4, 101 cum mare trux aries cornu -at. *de rebus*: HOR. carm. 1, 3, 13 Africum *ventum* -antem aquilonibus. MANIL. 2, 431 quominus infesto -ent sidera bello. LVCAN. 8, 77 tua cum fatis pietas -et. *seq. obiectum*: STAT. Theb. 1, 2 alternaque regna profanis -ata odiis (*i. de quibus -atum est. sim.*: GELL. 10, 18, 6 ad eas laudes -andas venisse viri nobiles ingenio). 1, 479 ventis ut -ata residunt aequora (*i. devicta. sim.*: CLAVD. 21, 21 gelidam Thracen ... -atosque labores Hebro teste canam? GREG. M. moral. 10, 34 *mentem* -antia vitia). *seq. accus. rei effectae*: GELL. 10, 18 tit. quod *certamen* ... -atum est (RVFIN. patr. 10, 3 tam bono certamine -ato. PAVL. NOL. epist. 2, 4). ITALA II Tim. 4, 7 (Tert. scorp. 13) agonem bonum -vi (τὸν καλὸν ἀγῶνα ἠγώνισμαι, codd. d e g *et* VVLG. bonum certamen certavi. TERT. coron. 15 -a et tu bonum agonem. CASSIAN. inst. 6, 5 agonem spiritalem. 8, 5. 10, 5 agonem perfectionis. PAVL. NOL. epist. 24, 1. PROSP. carm. de ingrat. 605 -ato virtutis agone). AVSON. 385, 34 gladiatores funebria proelia ... -asse.

2 *translate*: *de disputatione, altercatione, lite*: CIC. rep. 1, 9 neque liberi *esse* cum impuris atque immanibus adversariis -antem ... contumeliarum verbera subire. fin. 5, 5 ubi Demosthenes et Aeschines inter se -are soliti sunt. Phil. 2, 2 an -are mecum voluit contentione dicendi? (*cf.* epist. 5, 8, 1 et cum multis consulibus et cum multis consularibus tanta contentione -vi, quanta *eqs.*). 2, 43 si saepius -andum sit. LIV. 7, 39, 9 reliquum diei de imperatore sumendo sententiis -ant. GELL. 7, 11, 1 cum inquinatissimis hominibus non esse convicio -andum. APVL. apol. 54 de eo tecum -rem. HEGES. 2, 3, 4 adversus Herodem iudicio -are. MACR. sat. 1, 1, 3 eludendi magis quam -andi modo apprehensis *adversariis in disputatione*. COD. Theod. 10, 10, 32, 1 (*a. 425*) quamdiu privato iurgio aequis conflictibus -atur. MVTIAN. Chrysost. hom. 27, 2 cum ... fortiter quisquam -at, si in certamine perseveraverit, defatigat auditorem. *de aemulatione*: CIC. fin. 5, 42 quibusque rebus *parvi* cum aequalibus -ant, si vicerunt, efferunt se laetitia. *cf.* 5, 61. PLIN. nat. praef. 20 *posteros* scio nobiscum -uros, sicut ipsi fecimus cum prioribus. AVR. VICT. Caes. 35, 11 utrimque pudore ac modestia -batur. MART. CAP. 6, 685 Marsyas cum Apolline -vit. CASSIAN. inst. 5, 12, 2 iunioribus coaevisque -ans. VEN. FORT. carm. 6, 1, 109 *ornamenta* -ata tuis nunquam se vultibus aequant. *apud* ECCL. *de pugna spirituali* (*cf. l. 18. 56 sqq.*) *et martyrio*: TERT. scorp. 6 ex totis

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

viribus suis, quibus in martyrio -at. resurr. 8 p. 37, 12. RVFIN. patr. 7, 2 sancti cum in agone -ant. *nota seq. infinitivum*: GREG. M. moral. 7, 53^{A} mente extra carnem fieri -ant *pii*.

syn.: dimicare, litigare, rixari.

deriv.: decertatio, decertator.

dēcervīcātus, -a, -um [*a* de *et* cervix, *cf.* decollatus. *Th.*]. *i. q. decollatus*: SIDON. epist. 3, 3, 7 -is . . . cadaveribus.

dēcessio, -ōnis *f. a* decedere. *i. q. actus decedendi, legitur inde a* CIC.

1 *proprie i. q. abitus*: *hominum*: CIC. Verr. 3, 188 neque ante adventum C. Verris neque post -em (*sc. de provincia; sim. de principatu*: SPART. Did. 7, 11 puer vidisse dicitur et adventum Severi et Iuliani -em). Pis. 89. Att. 6, 5, 3 -is dies. 7, 3, 8 in ipsa -e. epist. 4, 4, 5 is mecum saepe de tua mansione aut -e communicat. 4, 10, 1 ne te delectet tarda -o. ad Q. fr. 1, 1, 1 spem maturae -is. IORD. Get. 246 *Ostrogothos* -e a Vesegothis divisos. *rerum*: CIC. div. 2, 36 haec -o capitis *iecoris* aut accessio subitone fieri potest? Tim. 18 *cibi* (*syn.* detractio, *opp.* accessio). ALF. dig. 39, 3, 24, 3 lacus cum aut crescerent aut decrescerent, numquam neque accessionem neque -em in eos vicinis facere licet. **2** *translate*: **a** *hominum*: *i. q. mors*: TERT. anim. 35 Helias autem non ex -e vitae, sed ex translatione (*sc. in caelum*) venturus est. ENNOD. epist. 4, 31 p. 119, 14 de tanti -e pontificis. *sim.* AVG. civ. 5, 14 non in vita aeterna, sed in -e morientium et successione moriturorum. *cf.* 16, 14 gen. ad litt. 1, 8 p. 11, 23 (4, 1 p. 93, 25 cessiones). 9, 6 p. 273, 24. 9, 7 p. 291, 17 ex his *legibus naturalibus* velut primordiis rerum omnia, quae gignuntur, suo quoque tempore exortus processusque sumunt, finesque et -es sui cuiusque generis. c. Iul. op. imperf. 6, 30 ut -o mortuorum suppleretur successione nascentium. bon. coniug. 2, 2. *hinc explicatur* GLOSS. II 38, 24 -es διαδοχαί. *i. q. remotio ab officio*: HEGES. 1, 41, 4 compositas regi insidias dolore -is. *cf. supra l. 12.* *i. q. defectio* (*a virtutibus*): CASSIAN. inst. 7, 3 talibus igitur -um profectibus in deterius crescens *homo*. **b** *rerum*: *i. q. abolitio*: TERT. adv. Marc. 4, 22 p. 494, 26 secundum -em veteris et successionem novi testamenti. 5, 2 p. 572, 12 legis -em venientem de creatoris dispositione (*syn.* p. 571, 13 amolitio). *i. q. detractio, deminutio*: CIC. Rab. Post. 30 utrum accessionem decumae . . . an -em de summa fecerit. 31 mille talentum -em esse concessam. Tusc. 1, 110 non enim tam cumulus iucundus esse potest quam molesta -o (*cf.* off. 3, 12). CELS. 2, 4 ut *febres* per accessiones increscant, per -es tantum molliantur (3, 3. 5. 8. 12. 20. *cf.* SYMM. epist. 1, 20, 3 accessiones frigorum et -es dierum). IAVOL. dig. 40, 7, 28, 1 cum peculium et accessionem et -em habeat (*cf.* POMPON. dig. 15, 2, 3). MAECIAN. dig. 29, 4, 28, 1 -em patietur is, cui restituta fuerit hereditas. *cf.* 35, 2, 32, 1. VLP. dig. 10, 3, 6, 5. 15, 1, 32, 1 (*opp.* augmentum). 50, 16, 178, 1. HIL. in psalm. 2, 25 non . . . cum divinitatis -e fit humilitatis accessio. 118 koph 7 iniuriae. SYMM. epist. 4, 30, 2 nec tamen . . . ullam -em diligentiae in me tuae factam putavi. 6, 77 (78) tanti mali. SALV. gub. 4, 31 minimarum functionum. ENNOD. epist. 6, 6, 2 p. 152, 5 facultatum. *i. q. declinatio significationis*: GELL. 13, 30, 1 *p. 124, 15.*

syn.: amolitio, detractio. finis. *opp.* accessio, adventus, successio. mansio. augmentum.

?**decesso,** -ere *v. p. 120, 61. corrupt.* GLOSS. II 37, 62 -ant κοσμῶσιν.

※**dēcessor,** -ōris *m. a* decedere (*v. p. 121, 68*). GLOSS. κατοιχόμενος. προηγησάμενος. *dub.* II 38, 26 depessores διακάτοχοι. *i. q. antecessor*: CIC. Scaur. 33 successori -r invidit. TAC. Agr. 7 -r seditiose agere narrabatur. VLP. dig. 1, 16, 4, 4. 4, 4, 42 CORP. XIII 3162 III 15 (*a. 238*) COD. Theod. 15, 1, 3 (*a. 326*). 14, 4, 4, 2 (*a. 367*) SPART. Pesc. 4, 1 SYMM. epist. 10, 23, 4 *al.* AMM. 18, 6, 1. 19, 3, 2 SCHOL. Cic. Bob. p. 53, 21 HEGES. 1, 43, 3 *opp.* successor. RVFIN. hist. 4, 5, 5 (ὁ πρὸ αὐτοῦ). 4, 9, 1 accepi litteras . . . scriptas a -e tuo (ὅν τινα σὺ διεδέξω). AVG. civ. 3, 15 *et saepe apud posteriores.*

comp.: praedecessor, prodecessor.

1. dēcessus, -a, -um *v.* decedo *p. 120, 51.*

2. dēcessus, -ūs *m. a* decedere. *legitur inde a* VARRONE *et* CIC., *plur.*: HIL. trin. 3, 21 in psalm. 144, 15. SALV. gub. 1, 43 -us. AVG. civ. 5, 6 -bus. CASSIAN. inst. 12, 30 -uum. GLOSS. II 38, 6 -us et discessus ἀποχώρησις, ἀναχώρησις. *proprie, i. q. discessus*: VARRO ling. 6, 18 -us Gallorum ex urbe. CAEL. Cic. epist. 8, 10, 5 (*ex provincia. cf.* CIC. Phil. 2, 97 an Caesaris decreto post M. Bruti -um potuit liberari? HIRT. Gall. 8, 49, 2). NEP. Timol. 2, 3 post Dionysii -um (*i. expulsionem*). *in imag.*: HIL. in psalm. 118 mem 9 nullam in partem a dei se iudiciis deflectere neque levi saltem declinare -u. *cf.* CASSIAN. inst. 12, 30 -uum gradibus. *de aestu et inundatione*: CAES. Gall. 3, 13, 1 quo facilius *carinae* vada ac -um aestus excipere possent (HIL. trin. 3, 21 -ūs oceani et accessus. in psalm. 144, 15). PLIN. nat. 18, 168 *Nili.* *de sole*: AVG. civ. 5, 6 in solaribus accessibus et -bus videmus etiam ipsius anni tempora variari. *cf.* PS. AVG. quaest. test. I 106, 3 lucis autem accessus facit diem, -us noctem. TERT. anim. 23 post -um vitae. *translate*: *i. q. obitus* (GLOSS. τελευτή. obitus, mors): CIC. Lael. 10 amicorum -u plerique angi solent. DECRET. decur. Pis. de C. Caesare (Corp. XI 1421) 14 ex -u ⟨L. C⟩aesaris. SCAEV. dig. 33, 2, 34 pr. SIDON. epist. 4, 21, 4. 9, 8, 2 IORD. Get. 64. 112. *adde*: TERT. resurr. 5 p. 32, 2 si universitas irreformabilis post -um (*i. interitum*). *i. q. demptio, deminutio*: CELS. 3, 12 sub -u febris (PLIN. nat. [28, 46 *coni. Mayhoff, Archiv 13, 372*] 30, 102). GELL. 4, 2, 13 'morbum' et 'vitium' distare, quod 'vitium' perpetuum, 'morbus' cum accessu -uque sit. TERT. anim. 43 ita naturale erit statu, quod non naturale effici potest -u vel excessu (*syn.* defraudatione aut enormitate). *cf.* HIL. trin. 3, 2 *deus* non accessu -uve mutabilis. SALV. gub. 1, 43 accessus et -us humanorum corporum. *L.*

decibilis, -e [*a* decere. *Th.*]. ISID. orig. 10, 68 hinc (*a* decem) et decorus et -is *dictus est*. *i. quod decet*: EPIST. pontif. Thiel p. 550 Gelas. tract. 3, 25 verba . . . sublimia et deo -ia. CANON. Migne 56, 713^{A} iustum et -e est. NOVELL. Iust. 17, 11 causae dare deo amabilem et -em (πρέποντα) terminum. LIBERAT. 9 dividunt autem *voces* secundum hunc modum, ut alias quidam deo -es esse dicant . . . et quod Christo deo -e est et quod humanum. [*it.* dicevole. *M.-L.*] *adv.* **decibiliter:** EPIST. pontif. Thiel p. 553 Gelas. tract. 3, 32 habitantis in eo *filio* dei -r. RVSTIC. c. aceph. p. 1173^{A} quod -ius . . . evenire non poterat. *Gudeman.*

※**1. dēcĭdo,** -idī, -ere [*a* de *et* cadere. *Th.*]. *formae*: CHIRON 593 decederint (*cf. l. 25*). 733 decadit. dēcāsus? *v. l. 30.* DIFF. gramm. VII 267, 13 cadit quis etiam in plano, -it ex alto (526, 21). DIFF. ed. Beck p. 43, 7 cadere est in vestigio, -ere ex alto, concidere simul cadere. GLOSS. ἀποπίπτω, ἐκπίπτω, καταπίπτω, ruit, cadit, decumbit, incidere. IV 227, 8 decedit cecedit (decidit cecidit *ab*). II 38, 35 -ens διαλλαττόμενος. IV 51, 6 -entibus morientibus an ramis an foliis de arboribus caden⟨tibu⟩s. V 284, 6 -ens recidens. *legitur inde a* PLAVTO. *deest ex. gr.*: CATONI CATVLLO PVBLIL. SALL. RVT. LVPO OV. GRATT. GERM. MANIL. SCRIB. LARGO ASCON. PERS. SIL. IVV. [*loco manco*: CARM. epigr. 1095, 2 nunc ab utroque vaco, decasa paul⟨. . .⟩ voluit (*cf. Bücheler ad l.*). *dub.*: SEN. nat. 2, 24, 1 *suppl. A man. rec.*, deicitur *Gercke.*]

1 *proprie*: *i. q. deorsum cadere, ruere, corruere, labi, collabi*: **a** *de personis*: VERG. Aen. 5, 517 -it exanimis. OV. ars 2, 91 -it *Icarus* (SVET. Nero 12). fast. 3, 414. VAL. MAX. 1, 5, 2 subito lapsu -it (*Par.* procidit). CELS. 6, 18, 3. CVRT. 7, 8, 14 vide, ne . . . cum ipsis ramis . . . -as. APVL. met. 6, 26 apol. 44. *allegorice*: AVSON. 122, 2. 409, 26 AMBR. Cain et Ab. 2, 3, 12 *bis.* VVLG. sap. 17, 5 si quisquam ex illis -isset (καταπίπτων). Is. 28, 20 ut alter -at. *accedit significatio loci, unde quis decidat*: *ablat.*: CAES. Gall. 1, 48, 6 si qui graviore vulnere accepto equo -erat (-erant *al.* MART. 12, 14, 4). SEN. Ag. 487 ipsoque rupto crederes caelo deos -ere. TERT. adv. Marc. 3, 24 p. 421 unde (*scalis his*) alii -ant (*opp.* quo alii perveniant). *praepos.* a: OV. Ib. 257 ab equo praeceps . . . -it *Bellerophon.* ARNOB. nat. 1, 23 ab summi culminis fastigio. de: PLAVT. Cas. 931 -o de lecto praecipes. TERT. adv. Marc. 2, 10 p. 349, 12. ex: CIC. Att. 2, 21, 4 (*in imag.*) quia -erat ex astris. 2, 23, 2 te scire volo Sampsiceramum, nostrum amicum, . . . restitui in eum locum cupere, ex quo -it. OV. fast. 2, 350 e summo -it ille toro. CELS. 2, 10 ex superiore parte. 4, 11 ex superiore loco. 5, 23, 1 ex alto. PLIN. nat. 28, 93 ex equo. *quo quis decidat*: *praeposit.* ad: IVST. 12, 8, 4 cum praeceps ad terram -isset (RVFIN. hist. mon. p. 450^{C} cum stupefacti omnes -issent ad terram. MIRAC. Theclae 7 p. 172, 33). in *c. acc.*: PLAVT. Persa 594 (*in imag.*) ego ille doctus leno paene in foveam -i (HOR. ars 458 merulis intentus -it auceps in puteum foveamve. TERT. adv. Marc. 3, 7 p. 386 LACT. inst. 2, 8, 54 HIL. in Matth. 12, 6 ACT. Archel. 28, 2 p. 41, 1). OV. rem. 502 in laqueos auceps -eratque suos (SEN. benef. 7, 4, 1. *cf.* OV. ars 2, 2 -it in casses praeda petita meos). met. 12, 339 in praeceps. VAL. MAX. 9, 2 ext. 6 somno sopiti in illam insidiosam congeriem -bant. LVCAN. 9, 899 in terras (terram *B*) parvus cum -it infans (VVLG. sap. 7, 3 [κατέπεσον]. act. 22, 7. 26, 14 PASS. Theclae C d 36 p. 101, 23 ACT. Archel. 36, 4 p. 51, 12). PETRON. 80, 7 in lectulum (*cf.* VVLG. I Macc. 1, 6. 6, 8 in lectum [ἔπεσεν]. *sim.* PETRON. 87, 8 -i in somnum). MART. 7, 58, 6 in similes -is usque toros. STAT. Theb. 9, 756 fusum donec prolapsus in Idan -it *hostis.* FRONTIN. strat. 2, 12, 2 in fossas. HIL. in Matth. 17, 5 puer . . . in aquam -ens et in ignem. 17, 8 (*allegorice*) in ignem iudicii. PS. AVR. VICT. orig. 14, 3 in fluvium. *nota* in *c. abl.*: VEN. FORT. carm. app. 1, 10 -it in humili loco. super: ITALA act. 10, 44 (cod. g) -it spiritus sanctus super omnes (ἐπέπεσεν, VVLG. cecidit). ACT. Archel. 2, 6 p. 3, 4 humi -ere. APVL. met. 8, 21 quonam loci puer ille -isset. MART. CAP. 6, 600 inferius, quo -at, non est. per: SVLP. SEV. Mart. 19, 4 per confragosas scalae gradus -it. *unde et quo*: NEP. Eum. 4, 2 in terram ex equis. CLAVD. 8, 91 hic sponte carinā -it in fluctus. HEGES. 3, 17, 23 cur de ventre matris non in sepulcrum -i?

b *de bestiis*: OV. hal. 11 scarus . . . -it. VAL. MAX. 4, 8, 5 aves . . . attonitas paventesque -isse (ZACCH. 2, 16 p. 1138^{A}). PLIN. nat. 10, 17 ut simul *aquila* -at. 32, 123 *hirudines* -unt satiatae (*cf.* COLVM. 6, 18, 1. 7, 13, 1 VEG. mulom. 4, 24, 1 CAEL. AVR. chron. 4, 8, 119). PS. FRONTIN. strat. 4, 5, 17 -ente equo prolapsus. CLAVD. 20, 442 qui (*equus*) pondere postquam -it. *c. abl.*: SEN. Ag. 851 sagittis nube percussa Stymphalis alto -it caelo. *c. praepos.* de: TER. Phorm. 707 anguis per impluvium -it de tegulis. in: OV. met. 1, 308 in mare lassatis volu-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cris vaga -it alis. 12, 569 -it in terram *avis*. PHAEDR. 3, 2, 2 panthera imprudens olim in foveam -it. 4, 9, 3 vulpes in puteum (*cf.* PLIN. nat. 36, 161). PLIN. nat. 2, 101 si *volucres* in carinae ima -erint. 11, 103 in maria aut stagna locustae -unt. IVV. 6, 432 tamquam alta in dolia longus -erit serpens. *nota*: CHIRON 397 *iumenta* -unt a ventre et lateribus.

c *de rebus*: *absolute*: VARRO Men. 390 alta frons -it Palladis (*i. oleae*). CIC. Cato 71 poma ... -unt (PLIN. nat. 17, 228. 18, 318 SOL. 46, 5). div. 1, 75 eorum insignia deorum (*Castoris et Pollucis*), stellae aureae, ... -erunt (2, 68 *cf.* SEN. dial. 11, 8, 6 nat. 1, 1, 9. VVLG. Marc. 13, 25 stellae caeli erunt -entes [πίπτοντες]). off. 2, 43 ficta omnia celeriter tamquam flosculi -unt. LVCR. 3, 645 id quod -it abscisum. HOR. carm. 2, 10, 11 -unt turres (*cf.* CORP. XIV 1620 *monumentum* quod vetustate deci⟨derat⟩. ACT. Arv. a. 72, 15 *arbor* ⟨a⟩ tempestate -erat. a. 81. Ian. 15, 19 a vetustate. Mart. 29, 6. a. 87 II 55 ob vetustatem). 4, 10, 3 comae. epist. 1, 14, 29 imber (TIB. 1, 2, 30 OV. fast. 2, 494 PLIN. nat. 2, 103. 17, 192 MART. 12, 26, 10 ARNOB. nat. 2, 37). VITR. 10, 9, 4 quot calculi -erint. OV. epist. 19, 208 -erint umeris pallia lapsa meis. fast. 3, 30 -it ... lanea vitta. 3, 374 scutum. 5, 317 lilia. VELL. 2, 70, 30 Cassii caput. VAL. MAX. 3, 2, 16 vagina gladius eius elapsus -it. CELS. 2, 7 pedes. 7, 5, 2. 8, 9, 1 cataplasma. SEN. contr. 1, 4, 2 arma. SEN. nat. 1, 15, 3 facies *fulgurum* caduca est nec sine iniuria -ens (2, 57, 4). 6, 10, 1 quasdam ... partes *terrae* -ere. 6, 10, 2 quaedam non percussa tamen -unt. *bis* (6, 20, 6). 6, 22, 4 saxa vasti ponderis -unt. COLVM. 2, 9, 15. 2, 20, 1 grana et ipsae spicae ... celeriter -unt. *et saepius*. PLIN. nat. 2, 29 *sidera* cum -ere creduntur (18, 223 *cod. F*). 2, 96 *faces* cum -unt. 2, 149. 7, 68 dentes ... -ere (11, 163. 167. 169. 25, 20). 13, 120 folio numquam -ente (14, 37. 15, 84 *al.* TERT. adv. Marc. 2, 19 p. 361. ITALA psalm. 1, 3 [Hesych. in lev. 15 praef. p. 967^A] folium non -it [ἀποϱϱυήσεται, VVLG. defluet]. BARNAB. 11, 6). *et saepe*. VAL. FL. 4, 321 annosi veluti si -at olim pars Erycis. STAT. Theb. 9, 731 quorum (*telorum*) sine sanguine nullum -it. silv. 2, 7, 105 -entes ... lacrimas (PORPH. Hor. carm. 4, 1, 34). MART. 4, 18, 4. QVINT. decl. 388 p. 436, 21 -entium undarum fragor. PS. QVINT. decl. 2, 9. FRONTIN. strat. 3, 9, 2 adiuti -entium aquarum sono. TAC. ann. 12, 47 *vincla*. 13, 35 ut *manus* ... truncis bracchiis -rent. PLIN. epist. 8, 17, 3 -entium montium mole. SVET. Tib. 19 quotiens lucubrante se ... lumen -ret. APVL. met. 6, 18 -entis sarcinae. 9, 37 lapis. 9, 38 manus. POMPON. dig. 39, 2, 39 pr. pariete -ente. SCAEV. dig. 18, 1, 80, 2 glans (VLP. dig. 10, 4, 9, 1). VLP. dig. 7, 4, 8 arbores (*l. 14. 47*). 9, 3, 1, 3 *bis*. 9, 3, 5, 12 *bis*. 39, 2, 7, 2 aedes. *bis* (39, 2, 15, 34. *cf.* 39, 2, 24, 5 aedificium. PAVL. dig. 39, 2, 18, 11 domus. AFRIC. dig. 7, 1, 36 pr. insula). ITALA Is. 40, 8 (Cypr. testim. 3, 58) flos -it (ἐξέπεσε, VVLG. cecidit. VVLG. Is. 28, 1. 4 Iac. 1, 11 I Petr. 1, 24 AVG. civ. 7, 25. *cf. ibid.* virilia eius flori comparaverunt. ipsa quippe illo vivente -erunt, immo vero non -erunt neque decerpta, sed plane discerpta sunt). HYG. mun. castr. 51 si ... potest nec fossa fieri, ut non ripae -ant. SOL. 46, 5 ut fetus -ant. LAMPR. Alex. 60, 5 arbores fici tres ... -erunt. CHAR. gramm. I 243 -it 'a' littera (DIOM. gramm. I 386). HIL. in Matth. 21, 8 *fici* -unt. *bis*. HIER. epist. 22, 13, 5 crines. VVLG. lev. 19, 10 grana. psalm. 36, 2. 89, 6. act. 15, 16 tabernaculum David quod -it (πεπτωκυῖαν). CHIRON 593 si extra parte commissurae -cederint. 733 omnis coniunctio ungularum separata decadit. VEG. mil. 4, 23 murus. SIDON. carm. 6, 24 -it et Rhoeti iam gravis Ossa manu. *nota*: ITALA gen. 28, 11 (Lib. iubil. 27, 19) -erat enim sol (ἔδυ, VVLG. post solis occubitum). *de fluminibus* (*cf. p. 164, 40*): PLIN. nat. 31, 52 ut amnes salsi -rent. MELA 1, 37. 3, 77. *cum dativo personae* (*cf. p. 164, 84*), *bestiae*, *rei*: QVINT. inst. 11, 3, 149 si incipientibus aut paulum progressis -at toga (SVET. Aug. 94). PORPH. Hor. carm. 4, 1, 34 lacrimas sibi -isse. AVG. civ. 22, 12 p. 219, 3 quidquid (*capillorum*) tondentibus -erit. OV. ars 1, 150 in gremium pulvis si forte puellae -erit. PAVL. FEST. p. 244 si eis (*pullis*) edentibus aliquid ab ore -isset. PHAEDR. 1, 3, 5 graculus ... pennas pavoni quae -erant sustulit. COLVM. 8, 5, 11 ne ... desilientibus *gallinis* -ant ova. LVCAN. 9, 703 plenior huic (*i. angui*; huc *MG*) sanguis et crassi gutta veneni. PLIN. nat. 8, 117 non -unt castratis *cervis* cornua (SOL. 19, 14). 9, 74 omnibus his (*crabronibus*) ad hiemem -ere aculeos. 11, 169 equo castrato non -unt dentes (*ibid.* subus). OV. am. 3, 10, 36 -erant longae spicea serta comae. EPICED. Drusi 276 inque illa ferocum invitis lacrimas -ere ora genis. SEN. epist. 104, 11 quod arboribus ... -ant folia (*potest esse ablat.*, *cf.* PLIN. nat. 1, 12, 23 quo in loco arborum nullis folia -ant. 12, 40. 16, 78 *sqq.* 16, 246). SVET. Galba 1 capita omnibus simul statuis -erunt. *nota*: LEO M. serm. 71, 2 ut ... aliquantum temporis spatio -ret et nihil dierum numero deperiret. SIDON. epist. 3, 13, 8 -it honor humeris, decor bracchiis, robur lacertis. *c. ablat.* (*v. p. 164, 35*): OV. am. 3, 7, 34 cantataque vitibus uva -it. met. 1, 106 qua -erant patula Iovis arbore glandes. PLIN. nat. 2, 138 omnia superiore caelo -entia. 37, 164. PAVL. NOL. carm. 22, 140 dicens non arbore frondem -ere. BEDA gramm. VII 281, 30 nascitur, quod utero -it (*cf.* AGROEC. gramm. VII 121, 19). SVLP. SEV. chron. 1, 19, 10 nubes superne -it. *de fluminibus*: MELA 3, 24 Rhenus Alpibus -ens. *praepos.* ab: PROP. 4, 10, 44 torquis ab incisa -it unca gula. *nota*: COD. Theod. 4, 6, 5 (*a. 397*) ad fiscum t⟨otum defe⟩ratur, quod ab ipsorum persona -it. ad: COLVM. 3, 2, 22 fructus ... ad terram -unt (LVCAN. 2, 58 plurimus ad terram per fulmina -at aether. ARNOB. nat. 2, 37 ex coactis et pendentibus nubibus ad terram -ent imbres). PLIN. nat. 28, 201 emi lienem vituli ... divisumque per longitudinem adnecti tunicae utrimque et induentem pati -ere ad pedes. FEST. p. 178 occasus ..., cum -it *sol* a superis infra terras (*cf.* VAL. FL. 2, 58 *l. 24*). de (*cf. l. 16. 31*): LIV. 40, 59, 8 lanxque ... -it de mensa (HIL. in Matth. 15, 2 *micae*). AGROEC. gramm. VII 121, 19 nascitur, quod de utero -it (*cf. p. 163, 78*). *in imag.*: PLAVT. Persa 258 ea occasio nunc quasi -it de caelo. RVFIN. Orig. in cant. 4 p. 185^A -entia de homine vitia. ex (*v. l. 29. 32*): OV. met. 9, 345 guttas e flore cruentas -ere. CELS. 7, 19 si ... aliquid ... concretum ex eo (*scroto*) -it. SEN. nat. 2, 12, 3 ex tanto ardore caeli multa -ere. 2, 14, 1 ignem ex aethere -ere. TERT. nat. 2, 3 cum ... certa ⟨cor⟩pora ex illis (*elementis*) -ere videamus. in *c. acc.*: PLAVT. Poen. 570 quin etiam -erint vobis fĕmina in talos velim. LVCR. 5, 193 si *primordia* in tales disposituras -erunt. 6, 497 in terras ... imber. CIC. nat. deor. 1, 91 seminane deorum -isse de caelo putamus in terras? PROP. 4, 8, 44 -it (reccidit *pars codd.*) inque suos mensa supina pedes. OV. met. 14, 847 sidus ... -it in terras. fast. 4, 522 -it in tepidos lucida gutta sinus. PAVL. FEST. p. 142 VAL. MAX. 1, 6, 5. SEN. nat. 6, 25, 1 ut parietes ... -ant in illum subtervacantem locum. COLVM. 12, 17, 1 si *ficus* ... in terram -it (12, 52, 1. PETRON. 27, 3). LVCAN. 2, 668 si ... Gaurus -at in fundum penitus stagnantis Averni. PLIN. nat. 2, 112 in has (*nubes*) et ignes superne stellarum -ere. 9, 80. 111 nucleos quosdam corporum ... -ere in ima. 16, 221 cum in spissiora -at *frutex*. VAL. FL. 2, 58 Titan (*i. sol*) integer in fluctus et in uno -it Euro (*i. occidit, dum solus Eurus flat. cf.* HYG. astr. 1, 8 p. 27, 8 signa occidentia in eum [*Oceanum*] -ere existimantur). FRONTIN. strat. 1, 12, 10 cum in castra eius fulmen -isset (SVET. Galba 8 in Cantabriae lacum fulmen -it). 2, 9, 5 *caput* forte -it in medium concilium. SVET. Dom. 15 e basi statuae triumphalis titulus excussus vi procellae in monimentum proximum -it. VLP. dig. 10, 4, 5, 5 si de ruina -it aliquid in tuam aream vel in tuas aedes. 39, 2, 24, 9 si ex agro vicini arbores vi tempestatis confractae in meum agrum -erint. PAVL. dig. 9, 2, 31 ramus. *et saepe*. IVST. 33, 2, 3 gladius ... in mediam cohortem hostium -it. AVIEN. Arat. 1688 aethere celso -ere in terras *cernes stellarum comas*. CLAVD. 28, 343 flammeus imber -it in hostem. VINDIC. med. 19 *anima* ... ab his (*corporis finibus*) -ens in aerem. 38 spiritu -ente paulatim in vascula. SEN. nat. 2, 53, 2 quocumque -it fulmen. COLVM. 12, 31 cinisque ... in vas, quo -erat (*v. l.* ceciderat) frigidus infundatur. 12, 38, 4 ne quid eo -at (PAVL. dig. 9, 2, 28 pr.). *de fluminibus* (*cf. p. 163, 55. 80*): MELA 2, 8 eorum amnium, qui in nostrum mare -unt. CVRT. 7, 3, 21 dorsum, ex quo Asiae omnia fere flumina alia in Rubrum, alia in Caspium, alia in Hyrcanium et Ponticum -unt. SEN. nat. 3, 26, 3 quaedam flumina palam in aliquem specum -unt. PLIN. epist. 4, 30, 2 fons ... in Larium lacum -it. SOL. 8, 2. CLAVD. carm. min. 26, 73 sulphuris in venas gelidus seu -it amnis. intra: SVET. Dom. 4 quia pars maior *rerum* intra popularia -erat. super: SVET. Nero 34 lacunaria, quae noctu super dormientem *matrem* laxata machina -rent. PORPH. Hor. carm. 2, 13, 1 *arbor* super deambulantem se -it. ITALA exod. 15, 16 (Lucif. non parc. 15 p. 240, 7) -at super eos timor (ἐπιπέσοι, VVLG. irruat). SVLP. SEV. chron. 1, 48, 4 cum super Ionam sors -isset. dial. 3, 3, 5 vas super constratum marmore pavimentum -it. *ibid.* ac si super plumas mollissimas -isset *ampulla*.

2 ***translate***: **a** *i. q. morientem decidere, perire, decedere* (*cf.* GLOSS. *p. 162, 25*): *de personis*: CAES. Gall. 4, 12, 6 cum *Piso* multis vulneribus acceptis -isset (cecidisset α). HOR. epist. 2, 1, 36 scriptor abhinc annos centum qui -it. STAT. Theb. 8, 125 si -it hostis. AMM. 27, 12, 3. HYG. fab. 14 p. 48, 16 Idmon ... ab apro percussus -it. HIL. in Matth. 10, 19 AMM. 27, 12, 3. VVLG. sap. 4, 19 -entes sine honore. HIST. Apoll. rec. A 26 ultimus suorum -at (rec. B 26 ultimus tuorum -as). CORP. III 2210, 5. 9740, 3. V 563, 5. XIII 6270 in flore iuvent(a)e. PLAVT. Trin. 544 cuncti solstitiali morbo -unt. ITALA Am. 7, 17 (Lucif. non parc. 8 p. 225, 24) filiae tuae gladio -ent (πεσοῦνται, VVLG. cadent. I reg. 2, 33 [Lucif. Athan. 1, 10 p. 83, 5] -et in gladio virorum [πεσοῦνται, VVLG. morietur]. OS. 14, 1 [Weing.]). CORP. III 3660, 5 incursu hostis Daciae -it. ARNOB. nat. 5, 28 ex viventium numero iudex ille -it. CORP. III 4480, 4 -it in bello. V 1107, 6 in privato agello. SEN. contr. 2, 5, 8 alia pro incolumitate mariti vicaria morte -it. *nota*: CARM. epigr. 399, 2 *p. 165, 34*. *de bestiis*: CLAVD. 2, 1 Phoebeo ictus Python cum -it arcu. ITALA Is. 66, 24 (Tert. resurr. 31 p. 70, 15) vermis eorum non -et (τελευτήσει, VVLG. morietur). *de rebus*: VVLG. II Macc. 2, 14 ea *scripta* quae -erant per bellum, ... congregavit (διαπεπτωκότα).

b *i. q. privari, amittere*: SVET. Otho 5 *Otho* spe -it. SACR. Leon. p. 317 paradisi felicitate. ab: LIV. 37, 26, 1 Antiochus postquam a spe societatis Prusiae -it. AVG. in psalm. 144, 18 -erat Iob ... -erat a gloria suae. persev. 1, 1 si ab ea (*continentia*) -at (*cf.* PS. APVL. Ascl. 2 o Asclepi, ut celeriter de vera rationis continentia -isti). de: TER. Haut. 250 quanta de spe -i (*cf.* ARVS. gramm. VII 468, 13). PS. APVL. Ascl. 2 *v. supra l. 79*. SACR. Leon. p. 417 de indultae beatitudinis regione -imus. SIDON. epist. 7, 17, 2 vers. 29 de qua (*patria*) -it Adam. *nota*: NOVELL. Iust. 88, 2 pr. -it omnino pensionum ministratio his, qui ex hoc forsan solo nutriuntur (διαπίπτει).

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

c *i. q.* corruere, *concidere, conflictari, inclinari, detrudi, imminui:* de personis: LABER. mim. 129 summum ad gradum cum claritatis veneris, consistes aegre nec citius -as (*cf.* CIC. rep. 1, 69 *v. infra l. 11*). NEP. Eum. 11, 5 non enim virtute hostium, sed amicorum perfidia -it (*i. victus est*). TIB. 3, 1, 20 an toto pectore -erim. SEN. dial. 7, 20, 2. clem. 1, 21, 3 reponi eo, unde -erat. epist. 95, 57 non contingit tranquillitas nisi immutabile certumque iudicium adeptis; ceteri -unt. MIN. FEL. 37, 7 *opp.* tolli. VVLG. Sirach 19, 1 qui spernit modica, paulatim -et (κατὰ μικρὸν πεσεῖται). AVG. civ. 7, 28 *hi dei* ... labuntur et -unt. infra: ITALA psalm. 44, 6 (Firm. err. 23, 2) populi intra te -ent (ὑποκάτω σου πεσοῦνται, VVLG. sub te cadent). *adde*: CIC. rep. 1, 69 ubi in suo quisque est gradu firmiter collocatus et non subest, quo praecipitet ac -at. PLIN. epist. 4, 11, 1 *v. infra l. 29.* de rebus: SEN. epist. 15, 8 *vox* . . . descendat, non -at (*cf.* GLOSS. V 187, 35 -entia verba, quae molliter desinunt). FILASTR. 134, 9 vitam corporis temporalem -entem. RVFIN. Orig. in Rom. 7, 15 eae promissiones dei, quae erga nos habitae fuerant, -erint et frustratae sint. apol. Orig. 4 p. 566ᴬ et -ere potest, quod accidit. *ibid. iterum.* LEO M. epist. 41 p. 816ᴬ declinata superbia, cui proximum est, ut -at. CLAVD. MAM. anim. p. 164, 21 angeli natura. MART. BRAC. ira 9 ne . . . -at robur. CARM. epigr. 1135, 1 os cineri mixtum rapido cum -it igni. *adde*: AVG. civ. 2, 5 omne quamvis laudabile ingenium superbia vanescit et -it. PETR. CHRYS. serm. 91 p. 457ᴬ quae (*senectus*) nondum -it meritis. SALV. gub. 4, 72 in id reverentia Christi -it, ut . . . nihil . . . vanius quam Christi nomen esse videatur. *nota impersonaliter*: SEN. contr. 7 praef. 5 saepe illi (*idiotismo*) bene cessit, saepe -it.

d *i. q.* incidere, *pervenire*: HOR. carm. 4, 7, 14 nos ubi -imus, quo pater Aeneas. TAC. ann. 3, 59 huc -isse cuncta, ut . . . . PLIN. epist. 4, 11, 1 eo -it, ut exul de senatore . . . fieret. CLAVD. 15, 45 quo Latiae vires urbisque potestas -it? VINCENT. LER. 17, 23 p. 27 res eo -it. ad: VARRO Men. 108 sic ad vos citius opinione vertilabundus miser -i. SVET. Claud. 9 *Claudius* ad eas rei familiaris angustias -it, ut *eqs.* RVFIN. Orig. in gen. 16, 1 ad omnem famulatum -unt vitiorum. CARM. epigr. 399, 2 qui cito dum cupio currus, cito -i ad umbras. HIL. trin. 8, 55 ne ad unionem impiam fidei sermo -ret (*al.* decederet). in *c. acc.*: CIC. Verr. 5, 101 in hanc fraudem -isti. rep. 2, 43 *respublica* . . . in perniciosissimam partem facillime -it. HOR. sat. 1, 2, 42 fugiens hic -it acrem praedonum in turbam (*cf.* ITALA Luc. 10, 30 [cod. δ] in latrones -it [*v. l.* incidit; περιέπεσεν, VVLG. incidit]). VAL. MAX. 9, 1 ext. 2 *Volsiniensium urbs* in profundum iniuriarum et turpitudinis -is. MELA 2, 26 in quam fortunam -erat. CELS. 2, 7 ne in malum habitum corpus eius -at. 3, 21 qui ex quartana in hydropa -erat. *ibid.* quive ex atra bile huc -erunt (*cf.* CAEL. AVR. acut. 2, 1, 2 aliquando e contrario lethargi in phrenitim -erunt). SEN. epist. 72, 9 in Epicureum illud chaos -unt *imperiti ac rudes.* 75, 9 in illa, quae fugerunt, -ere non possunt. IREN. 2, 10, 2 in id, quod non est, -erunt. LACT. inst. 6, 24, 8 in quae *peccata* semel fraude -erit (AVG. epist. 172, 6). RVFIN. hist. 5, 1, 45 qui paene iam -isse videbantur in mortem. 5, 24, 13 in alium morem. AVG. civ. 2, 22 paene in superstitionem Aegyptiorum bestias avesque colentium Roma -erat. 13, 14 in quam sortem -erit *homo* suae voluntatis arbitrio. 22, 24 in has miserias. BOETH. in top. Cic. 5 p. 375, 42 in malum -unt ignorantes. MVTIAN. Chrysost. hom. 33, 4 quando . . . in aegritudinem ac mortem -erat. ACT. Archel. 36, 9 p. 52, 10 in praevaricationem. 36, 10 p. 52, 12 in transgressionem. SEN. nat. 4 praef. 17. MART. CAP. 6, 601 sol in brumam -ens. sub: VVLG. Iac. 5, 12 ut non sub iudicio -atis (ἵνα μὴ ὑπὸ κρίσιν πέσητε, ITALA cod. ff in iudicium incidatis). PS. MATTH. euang. 31, 4 qui sub malis -erant infirmitatibus. *nota i. q. tradi*: LEX Sal. capit. 5, 7 aut ipsi servus -at.

e *i. q.* deficere, *deserere, neglegere*: RVFIN. Orig. princ. 1, 3, 8 p. 155ᶜ non arbitror quod ad subitum evacuetur et -at. hist. 6, 41, 13 aliquanti paululum suppliciis toleratis ad ultimum -erunt (ἀπεῖπον). AVG. persev. 13, 32 qui non -issent, si, antequam laberentur, hinc exissent. VEREC. in cant. 9, 8 cuncti viri -erant spiritales. ab: VVLG. psalm. 5, 11 -ant a cogitationibus suis. 7, 5 -am merito ab inimicis meis. AVG. gen. ad litt. 11, 24 p. 3, 57, 6 qui a Christo vel de ecclesia sicut de caelo -unt. RVFIN. hist. 8, 10, 7 si forte aliquis . . . a propositi firmitate -ret. LEO M. serm. 72, 2 si ab eo non -ret, quod deus fecit. ex: ITALA Ios. 21, 45 (43) (Lugd. Aug. quaest. hept. 6, 21) non -it ex omnibus verbis bonis (διέπεσεν, VVLG. irritum fuit). *hinc i. q.* peccare: ITALA psalm. 144, 14 (Aug. in psalm. 144, 18) confirmat deus omnes -entes (καταπίπτοντας, VVLG. qui corruunt). AMBR. Ioseph 6, 31 qui temptatus non -it, appetitus non appetivit. AVG. quaest. hept. 3, 20 -ere intellegitur, qui delinquit. doctr. christ. 2, 24, 37.

f *i. q.* mutari, verti: SEN. epist. 92, 23 sapiens ex beato in miserum -ere non potest. RVFIN. Adamant. 3, 13 angelum . . . in apostatam -isse (πεσόντα ἀπὸ στάσεως). PETR. CHRYS. serm. 113 p. 512ᴮ *peccatum* dimicet et -at ad triumphum victoris. BOETH. mus. 1, 21 p. 213, 1 chroma . . . in mollius -ens. *nota i. q.* dividi: MART. CAP. 7, 749 nam duodecim et viginti semel per pares dividi possunt, at quadraginta octo nimirum bis vicenos quaternos, inde bis duodenos, deinde bis senos omnes adhuc pares efficiunt, novissime in ternos impares -unt. 9, 997 (vers.) Satura sic in novena -it volumina.

deriv.: deciduus.

*2. **dēcīdo**, -cīdī, -cīsum, -ere [*a* de *et* caedere. *Th.*]. GROM. p. 362, 13 decisimus. DIFF. ed. Beck p. 36, 73 amputamus circumfusa, -imus ex parte tamquam ramum, abscidimus universa. GLOSS. ἀποκόπτω, διακόπτω, κατακόπτω, συγκόπτω, ἀφαιροῦμαι, τέμνω, concido. IV 327, 35 battuit. *legitur inde a* LEGE XII tab. *et* PLAVTO. *deest ex. gr.*: VARRONI NEP. SALL. RVT. LVPO TIB. PROP. VAL. FL. GRATT. GERM. MANIL. VELL. VAL. MAX. PHAEDRO SCRIB. LARGO ASCON. PERS. PETRON. PLIN. iun. FLOR. IVV. APVL. VVLG.

I proprie: A res, *i. q.* abscidere: PLAVT. Cas. 297 (*in imag.*) ego pol istam iam aliquorsum tragulam -ero. CATO agr. 45, 1 taleas oleagineas . . . tripedaneas -ito. CIC. Q. Rosc. 32 *v. p. 167, 3.* 34 tuam partem dimidiam -e. VERG. Aen. 10, 394 -sa . . . dextera (SIL. 9, 387). 11, 5 -sis undique ramis (PAVL. FEST. p. 37). CIRIS 387 coma . . . -itur. HOR. epist. 2, 2 -sis pennis. PAVL. FEST. p. 149 digitus eius -batur. p. 216. VITR. 10, 6, 1 tam magna spatia -antur in longitudinem. LIV. 18, 13 auribus -sis (TAC. ann. 12, 14). SEN. suas. 6, 20 caput -sum (CVRT. 7, 2, 32 SEN. clem. 1, 26, 3 PLIN. nat. 30, 99. 32, 118 TERT. anim. 15 GREG. M. in Ezech. 1, 7, 10). CELS. 7, 6 superior pars . . . -enda est (PLIN. nat. 29, 34 AVIEN. Arat. 1045). SEN. dial. 2, 18, 3 cervicem mediam uno ictu -it (discidit *Pinc.*). epist. 90, 9 in quadratum tigna -ere. COLVM. 2, 14, 16 silicem . . . -ere. 2, 20, 2 si tempestive -sa sint frumenta. 3, 13, 5 -sos quam recentissimos palmites (5, 5, 16). 4, 11, 3. 4, 24, 7 sarmenta . . . -ito (*SA*, recidito *al.*). 4, 33, 5 quercus . . . -itur. 5, 5, 9 -sa novella vitis est. 5, 7, 3 veteres *traduces* -antur. 7, 5, 8. 10, 369 -ere caules (PLIN. nat. 25, 148). 11, 2, 67 pampinos et folia -ere. 11, 2, 92 salix -sa. CALP. ecl. 3, 44 -sa feram rutilanti carmina (*sc. in cortice scripta*) libro. PLIN. nat. 13, 38 *trunci* -si. 16, 123 cacuminibus -sis. 17, 102 -sus . . . calamus. 17, 162 *malleolus* -itur. 17, 206. 30, 53. 31, 53. 34, 138. TAC. ann. 4, 51 robora. GELL. 7 (6), 5, 8 (*in imag.*) -sis amputatisque falsis opinionibus. ITALA exod. 34, 1 (Lugd. Wirc.) -e tibi duas tabulas lapideas (λάξευσον, VVLG. praecide. 34, 4 deut. 10, 1). deut. 6, 11 (Lugd.) lacos -sos (λελατομημένους, VVLG. *aliter*). VLP. dig. 24, 3, 7, 12 arbores. HIL. trin. 5, 8 haec indissecabilia -e. RVFIN. apol. ad Anast. 7 p. 627ᴬ illud adieci . . ., ut in quantum possem, aliquanta -rem. CAEL. AVR. chron. 5, 10, 102 neque ita circumscripta atque -sa videatur collectio. *c. dat.*: PLAVT. Merc. 308 -e collum stanti (*A*, stati *B*, ad te *CD*), si falsum loquor (loquar *P*). PLIN. nat. 2, 171 tamquam nulla portio -atur (*sic R*, decidat *rell. codd.*) oceano. 28, 41 capillus puero qui primum -sus est. TAC. Germ. 10 virgam . . . *arbori* -sam. accedit ablat. separationis: LVCR. 5, 936 *infra l. 44.* MELA 3, 88 folia . . . -sa frondibus. SIL. 1, 524 -sae vertice cristae. ablat. instrumenti: LVCR. 5, 936 altis arboribus veteres -ere falcibus ramos (COLVM. 2, 2, 13 nascentem *filicem* falce). COLVM. 4, 8, 1 *radiculas* prudens agricola ferro -et (6, 7, 4). STAT. silv. 1, 5, 36 sola nitet flavis Nomadum -sa metallis purpura (*i. marmor porphyreticum flavo distinctum*). SIL. 4, 209 -saque vulnere dextra (4, 387). 16, 66 gladio. *praepos.* a: COLVM. 3, 18, 5 malleolus . . . a matre -sus. 4, 30, 7 anniculus deinde mergus -atur a stirpe. SIL. 1, 670 -sa atque avulsa a corpore membra. GREG. M. moral. 19, 52 maturae segetes a terra -sae. ex: SEN. dial. 10, 12, 3 si quid ex iuba sua -sum est. COLVM. 3, 10, 21 ex fecundo malleolo . . . -sam sagittam. *cf.* HIL. trin. 2, 22 dei filium . . . non ex solida parte aliqua -sum. B animalia: 1 *i. q.* verberare, *castigare*: CALL. dig. 47, 21, 2 sufficiet eos verberibus -ere (*cf.* COLL. Mos. 13, 3, 2 coerceri). 2 *i. q.* necare: ITALA num. 20, 4 (Lugd.) utquid adduxistis synagogam domini in eremiam hanc, -ere nos hic et pecora nostra? (ἀποκτεῖναι, VVLG. ut moriamur). *i. q.* dissecare: GREG. TVR. Franc. 7, 46 in frustis -sus.

II translate: 1 *i. q.* decernere, disceptare: CIC. Verr. 3, 128 res . . . -itur (6, 120 *cf.* VLP. dig. 5, 2, 29, 2 res transactione -sa. 42, 1, 56 rem iureiurando. *cf.* PAVL. dig. 9, 4, 22, 4). HOR. epist. 1, 7, 59 negotia (SVET. Vesp. 21 FRONTO p. 207, 15 N. CAPITOL. Aur. 10, 2 ENNOD. opusc. 2, 309, 8). SVET. vita Verg. p. 66. GAIVS dig. 12, 2, 1 controversiae. PAPIN. dig. 49, 14, 38 pr. quaestionem (VLP. dig. 18, 3, 4 pr. PAVL. dig. 34, 5, 8 [9]). ITALA Is. 10, 23 (Tert. adv. Marc. 4, 1) -sum sermonem faciet dominus in terra (συντετμημένον, VVLG. *aliter*). TERT. adv. Marc. 4, 11 p. 453, 1 ut prima quaeque -amus. anim. 3 p. 561, 10 una iam congressione -sa adversus Hermogenem. pudic. 3 prius -am intercedentem ex diverso responsionem. resurr. 18 p. 49 verba -sa. EPIST. syn. Arimin. 571ᴬ quae sint ab nobis . . . -sa decretaque. EPIST. imp. Theod. Leo M. epist. 64. BOETH. divis. 877ᴬ anxietas -sae orationis. ENNOD. epist. 2, 26, 1 p. 68, 10 nemo . . . , quem -si foederis memorem . . . loquela non deserit. COD. Iust. 2, 18 (19), 24, 1 haec -entes sancimus. 6, 30, 21, 1 eorum discordiam sic esse -endam censemus. PAPYR. Marini 80, 9 -sam esse omnem causationem. CIC. Quinct. 17 -it P. Quinctius quid (quod *trad.*) liberis eius dissolveret. *ibid.* -is statuisque . . . , quid eis ad denarium solveretur. MARCIAN. dig. 22, 1, 32 pr. an mora facta intellegatur, neque constitutione neque iuris auctorum quaestione -i posse. *adde*: QVINT. inst. 8, 6, 47 hoc enim loco praeter nomen cetera propriis -sa sunt verbis (*i. explicita*).

2 *i. q.* transigere, pacisci: sine obiecto: CIC. Q. Rosc. 36 cur igitur -it? MARCELL. dig. 47, 6, 5 VLP. dig. 12, 4, 3 pr. PAVL. dig. 3, 3, 60. 47, 2, 42, 1. *accedit ablat.*: LEX XII tab. (Fest. p. 376) duplione

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

damnum -ito (AFRIC. dig. 47, 2, 62 (61), 2 *bis*. 47, 2, 62 (61), 5 GAIVS inst. 4, 37. 45 VLP. dig. 4, 4, 9, 2. 13, 1, 7 pr. 27, 2, 46, 5 *ter*. *cf.* CIC. Q. Rosc. 32 magno tu tuam partem -isti. *bis*). CIC. Verr. 4, 56 qui DCC medimnis -ere noluisset (4, 93. 114. 116. 117). QVINT. decl. 252 p. 30, 1 poterat brevi condicione -i, ut diceret, qua alia lege cum illo consistere potuerim. GELL. 10, 1, 4 quibus verbis utrumque, de quo ad me scripserat, -retur. PAVL. sent. 1, 19, 2 pacto -i non potest. DICT. 5, 8 binis milibus talentorum ... rem -unt. *c. praepos.* cum: CIC. S. Rosc. 114 ut cum Chrysogono transigeret atque -ret. Q. Rosc. 32. 37. Verr. 2, 125 nisi cum muliere -retur. 3, 79. SCAEV. dig. 26, 7, 59 curatores cum creditoribus (VLP. dig. 44, 4, 4, 6). PLIN. nat. 7, 130 a fortuna -itur cum eo, qui iure dici non infelix potest. PS. QVINT. decl. 12, 23 cum tempestate. CIC. Verr. 4, 175 mancipes pretio cum civitatibus -isse. SEN. dial. 11, 16, 1 ut cum pertinacia muliebris maeroris publica constitutione -rent. MART. 9, 3, 6 -at tecum qua (*uncia*) pater ipse deûm. IVV. 12, 33 -ere iactu coepit cum ventis. VLP. dig. 12, 6, 26, 12 libertus cum patrono pecuniā. PAVL. dig. 6, 1, 46 cum aliquo eo pretio, quod ipse constituit. PS. QVINT. decl. 12, 12 cum his omnibus (*sceleribus*) hac una lege -ant? de: CIC. Quinct. 19 nisi prius de rebus rationibusque societatis omnibus -isset. Q. Rosc. 34. 35. Att. 1, 8, 1 quod te de Tadiano negotio -isse (decepisses M^1, decipisses M^2) scribis. IVST. 31, 7, 6 de iure patriae. CIC. Q. Rosc. 40 cum de tota re -isset cum Roscio. 49. Att. 5, 15, 3 ut cum Moeragene signis collatis, si possem, de servo tuo -rem (decedere *M; corr. Manutius*). pro: CIC. Q. Rosc. 38 Roscium pro se -isse. SEN. epist. 95, 70 ne pro libertate -at. SEN. contr. 1, 2, 21 unde scimus, an cum venientibus pro virginitate alio libidinis genere -erit. SEN. dial. 12, 12, 1 pro omnium horum salute hac tecum portione fortuna -it. *aliquid aliqua re*: TERT. pudic. 14 quod pronuntiatione -erit an quod interlocutione suspenderit. ENNOD. epist. 3, 8 p. 103, 26 negotium ... legitima pactione -sum est. opusc. 3 p. 373, 25 condiciones gladio -sas concordiae auctor evisceras. VIR. ill. 56, 4 quodsi quid adversi rei publicae imminebat, sua calamitate esset -sum. cum *aliquo aliquid*: CIC. Verr. 4, 69 quidquam cum isto sua voluntate -ere. SYMM. epist. 6, 11, 2 Capuanae domus pretium ... cum venditore -sum. SCAEV. dig. 2, 14, 44 cum creditoribus, ut certam portionem accipiant (*cf.* 26, 7, 59). CIC. har. resp. 42 cum propinquis suis -it, ne reos faceret. PAVL. dig. 35, 2, 3, 1 heres cum creditoribus, ne solidum solveret. *adde*: SVLP. SEV. Mart. 1, 5 apud me -i, ut soloecismis non erubescerem.

deriv.: decisio, decisor.

part. perf. pass. adverb. **dēcīsē,** *i. q. concise*: TYCON. 3 p. 16, 7 severe atque -e dixit *deus*.

dēciduus, -a, -um [*a* decĭdere. *Th.*]. NON. p. 100 -a, quae -ant, ut occidua, quae occidant. *forma* decidium GLOSS. GLOSS. -um quod cito cadit. quod octiditur (*leg.* quod cito occiditur). cito descendet. quod cito decidit (cecidit *al.*). quod velociter cadit. -a occidua.

1 *i. quod decidit, corruit*: LABER. mim. 131 folia (PLIN. nat. 13, 141. 16, 92. 18, 226. 19, 42). PLIN. nat. 2, 7 seminibus. 2, 28 *sidera*. 2, 82 ignes. 2, 189 humore. 8, 7 -os *dentes*. 8, 134 -is spinis. 11, 124 cornua (11, 126). 11, 263 testes. 14, 119 lapsu. 18, 207 caeli effectu ad terram -o. 19, 169 flore. 33, 60 materia. PRVD. cath. 3, 79 arbor ... -o gravis imbre (*cf.* SCHOL. Prud. *ad l.*). SIDON. carm. 22, 36 -o perfunditur orbita musto. epist. 2, 2, 4 struibus. 8, 11, 12 tabo. CLAVD. MAM. epist. p. 205, 9. ALC. AVIT. hom. 6 p. 109, 19 -a culminum. FERREOL. reg. 26 rore. GREG. TVR. Franc. 9, 17 nix. VEN. FORT. carm. 10, 6, 85 *aula*. PRISCILL. tract. 6, 107 p. 79, 12 domus ... ipsa temporis vetustate -a. *nota*: SIDON. carm. 23, 374 -is in arva guttis. **2** *i. q. caducus, mortalis*: PRISCILL. tract. 6, 94 p. 71, 20 hoc terrenum mortale -um. GILD. Brit. 32 chron. III p. 44, 19 vitam perennem, non -am. **3** *is qui deficit, apostata*: ALC. AVIT. subit. paenit. p. 30, 33 apostatas, id est ab standi firmitate -os. *cf.* epist. 28 p. 59, 4 qui amore humilitatis a suo voluit esse -us.

syn.: decidens, occidens, caducus, mortalis. *opp.*: firmus, constans, perennis. *Simbeck.*

***deciē(n)s** [*cf. c.* decem. *Th.*]. *adv. num. i. q.* δεκάκις (GLOSS.). *indeclinabile*: VARRO ling. 9, 88 -s cum dicatur hoc -s ... sic hoc -s, huius -s. *de scriptura*: CAPER gramm. VII 95, 8 omnia adverbia numeri sine 'n' scribenda sunt, ut milies, centies, -s, quoties, toties. MAR. VICTORIN. gramm. VI 24, 23 adverbia cum 'n' scribenda: quotiens, -ns, totiens. PRISC. gramm. III 88, 18 a quinque vero usque ad mille in 'es' productam desinunt adverbia ... a quot vero et tot in 'ens' terminantur. *cf. etiam* 77, 16 *et* 415, 20 reliqua omnia (*sc. praeter* semel, bis, ter, quater) in 'es' productam desinunt. *de scriptura librorum v. Neue, Formenl.* II^3 *337; in titulis* -ns: MON. Ancyr. 1, 29 consul ⟨fuer⟩am terdeciens. CORP. VIII 23774, 7 *descriptum est* quattuor DICIIVS (*i.* diciens) tres. -es: CARM. epigr. 1189, 4. *cf.* CORP. XII 2086 (*a. 558*) sepsies deces. 2087 (*a. 559*) hocsies decis. *gr.* δεκίης *v. p. 168, 39.* [dubia: CIC. Att. 9, 9, 4 PVBLIL. D 10 LIV. 39, 44, 2 VITR. 1, 6, 9 COLVM. 5, 2, 4 PLIN. nat. 18, 37.]

1 *numerus* ***finitus*: a** *nude positus*: OV. fast. 2, 175 luna novum -s implerat cornibus orbem (MANIL. 3, 487 numerum ... multiplicans -s. SEN. Tro. 73 -s nivibus canuit Ide, -s nostris nudata rogis. PLIN. nat. 10, 147 -s anno pariunt. TREB. Gall. 12, 3 VOPISC. Tac. 5, 1 dixerunt -s (*6^ies in acclamatione senatus. numerus, ut videtur, sollemnis*). 10, 3 quatt. tyr. 13, 2. OPT. PORF. carm. 9, 36 vicennia laeta Augusto et -s crescant sollemnia natis (*i. decennalia*). AVSON. 365, 7 -s praevertitis aevo (*de Nymphis spatium vitae Phoenicis [93312 annos] -s superantibus. v. totum locum*). 396, 7 Geryones quot erant, -s si multiplicantur (*i. triginta*). AVG. civ. 15, 26 (*bis*). *nota i. q. decimum* (*cf. vol. IV p. 570, 17*): AMM. 20, 1, 1 consulatu Constantii -s terque Iuliani.

b *cum numeris cardinalibus*: OV. trist. 2, 94 lisque decem -s inspicienda viris (*i. iudicibus centumviris*). LIV. 43, 6, 11 -s centum milia (43, 8, 9 VAL. MAX. 6, 4 ext. 3. MART. 1, 103, 1 -s ... milia centum). PLIN. nat. 14, 114 quinque ... -s (23, 60). SOL. 54, 10 -s septies quinquaginta milia passuum. IVST. 32, 3, 10 auri pondo quinquies -s centum milia. CANDID. epist. 1 -s mille mortes. AVSON. 365, 1 ter binos -sque novem superexit in annos (*de vita humana*). FAV. EVL. p. 19, 22 sex -s. AVG. civ. 15, 12 *triginta sex dies* multiplicati -s ad trecentos sexaginta perveniunt. 20, 7 decem ... -s ducta fiunt centum.

c *cum numeris distributivis*: CIC. Verr. 2, 28 Dionem HS -s centena milia numerasse (LIV. 33, 42, 8 PLIN. nat. 3, 132. 4, 81 IVST. 2, 10, 20 VVLG. II par. 14, 9). HOR. carm. saec. 21 undenos -s per annos. OV. fast. 3, 163 -s senos tercentum et quinque diebus iunxit et e pleno tempora quinta die hic anni modus est (*cf.* AVSON. 378, 9 tercentenis -s accedere senos quadrantemque et quinque dies sibi computat annus). 5, 623 -s senos ... annos. MANIL. 3, 592 octonos -s ducetur in annos. PLIN. nat. 3, 43 -s centena et viginti milia passuum (SOL. 2, 23). SIL. 3, 398 ter denos -s emensus ... annos. HOMER. 169 -s quinas ... carinas. SOL. 56, 7 -s (*multi codd.* decem et) octies centena et septuaginta quinque milia. SEDVL. carm. pasch. 2, 273 -s millena talenta. AVSON. 205, 19 -s novenas ... annorum vices (371, 5. 394, 7). 371, 11 -s octonis *diebus*. 371, 18 senis -s et quinque diebus. 396, 28 binas -s. 396, 32 binas ter -s (*i. 26*). VVLG. Dan. 7, 10 -s millies centena milia assistebant. SVLP. SEV. chron 1, 38, 6 -s centena et trecenta civium milia. CARM. epigr. 1189, 4 ter -s quinos degere quem noluit. *nota numerum ordinalem*: VVLG. IV Esdr. 7, 68 -s millesima pars ... hominum. ANTH. 918, 16 aestas quem -s septima dividit (viderit *Baehrens*).

d *elliptice i. q.* -s centena milia (*cf.* PLVT. Anton. 4 μυριάδας πέντε καὶ εἴκοσι [*sc.* δραχμῶν] ... τοῦτο Ῥωμαῖοι δεκίης καλοῦσι): CIC. Verr. 2, 92 dixit HS -s. 2, 100 -s et octoginta milia. 3, 20. HOR. sat. 2, 3, 237 sume tibi -s. 2, 3, 240 ut -s solidum absorberet, aceto diluit insignem bacam (*ubi -s substant. vice fungitur*). LIV. 24, 11, 8 (*bis*). 39, 44, 3. 45, 4, 1 SEN. dial. 11, 12, 6. epist. 95, 41 -s (*Hermes*, docens, totiens *codd.*) ... sestertio. PETRON. 38. MART. 2, 65, 5 centena -s ... dedit dotis (IVV. 10, 335 PAPIN. dig. 22, 1, 6, 1 EVTR. 8, 3, 1). 4, 37, 3. 11, 23, 3 TAC. ann. 1, 75. 2, 37. 86. 11, 4 PLIN. epist. 5, 7, 3 SVET. Nero 21 Galba 8 Otho 5. GRAN. LIC. p. 7, 7 -s funeri erogaretur. FRONTO p. 183, 7 N. PAPIN. dig. 35, 1, 77, 3 PORPH. Hor. sat. 2, 3, 239 VOPISC. quatt. tyr. 15, 8 CAPITOL. Pert. 7, 6.

e *cum aliis numeris multiplicativis*: bis -s (*i. 20*). *v. vol. II p. 2010, 1sqq.* ter -s (*i. 13*): STAT. silv. 4, 1, 31 ter Latio -sque tulit fasces. AVSON. 396, 32 *supra l. 32.* CORP. XII 2086 (*a. 558*) sepsies deces. *alia exempla vide sub* terdecies, quaterdecies *et sim. necnon Neue, Formenl.* II^3 *338sqq.*

2 *numerus* ***rotundus*** *pro quolibet maiore numero i. q. saepe*: PLAVT. Amph. 577 -s dixi (725). Aul. 70 -s die uno saepe extrudit aedibus. Cist. 248 dignus -s qui furcam feras. Mil. 854 ea saepe -s complebatur. Stich. 501 -s in die mutat locum. *huc traham*: CATO agr. 127, 2 supra pilam inscendat et saliat -s et deambulet. CATVLL. 23, 20 nec toto -s cacas in anno. HOR. ars 294 -s non castigavit ad unguem. 355 haec -s repetita placebit. PROP. 2, 4, 26 quae mea non -s somnia versat anus. PERS. 6, 79 feci (*sc. rem duplicavi*), iam triplex, iam mihi quarto, iam -s redit in rugam. MART. 1, 26, 10 si plus quam -s ... bibis. 2, 67, 3 si me -s una conveneris hora. 3, 53, 3 collatum est -s. 3, 62, 3. 4, 78, 7 -s repetis Palatia. 9, 92, 5. 12, 56, 1 aegrotas uno -s aut saepius anno. 12, 77, 10 pedit -sque viciesque. 14, 170, 2 -s adde Falerna. IVV. 13, 136 -s lectis ... tabellis. LACT. inst. 4, 28, 7 cur precari pro salute filiorum semel religiosi et idem -s facere superstitiosi esse arbitretur. AVSON. 393, 69 scillite -s non si purgeris aceto. AMM. 25, 7, 10 cum pugnari -s (*i. saepe*) expediret. VVLG. Iob 19, 3 -s confunditis me. Bar. 4, 28. CLAVD. 14, 15 -s vincere Sarmatas. -s centena milia. *de permagna summa pecuniae*: HOR. sat. 1, 3, 15 -s centena *milia* dedisses huic parco. MART. 1, 103, 12 -s ... redde deis.

deciformis, -e *a* decem *et* forma. IREN. 2, 15, 3 *quia* Pleroma ipsorum ... octiforme et -e et duodeciforme est.

decima, -ae *v.* decimus.

***decimānus** (decumanus), -a, -um [*a* decumus, decimus, decima. *v. Otto, Indogerm. Forsch. 15, 18sq. Th.*]. *de originatione*: FRONTIN. grom. p. 28 quare -us a decem potius quam a duobus, cum omnis ager eo fine in duas dividatur partes? ut duopondium et duodeviginti quod dicebant antiqui nunc dicitur dipundium et viginti, sic etiam duodecimanus -us est factus (= HYG. lim. grom. p. 167). SIC. FLACC. grom. p. 152 quem modum decem actus in quadratum per

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

limites demensi efficiunt. unde etiam limites -i sunt dicti. p. 153 omnes limites a mensura denum actuum -i dicti (LIB. col. I p. 209). GROM. p. 367 *limes* qui pro eo quod formam X faciat -us est appellatus (= ISID. orig. 15, 14, 4). *scribitur* dequm(anum): CORP. III 2629. *cum apice*: CORP. XII 5366 decumáni. *notatur* d.: INSCR. Notiz. degli scavi 1897 p. 119 (*in Campania, a. 132/131 a. Chr.*), GROM. *persaepe. cf.* GROM. p. 363 d. si in termino inveneris decimanno (*sic*) ostendit. d(extra) d(ecumanum): CORP. XII 1244 HYG. grom. p. 113 HYG. lim. grom. p. 194. 204 *saepe.* s(inistra) d.: CORP. X 3861 (*in Campania, a. 132/131 a. Chr.*). XII 1244 HYG. grom. p. 112 HYG. lim. grom. p. 173. 195 NIPS. grom. p. 294 *saepe.* d. m(aximum): PS. AGENN. grom. p. 5. X (*i.* decumanus): GROM. p. 358. m(aximum) X: GROM. p. 357. *cf. l. 3.*

I ***technice***: A *in re agrimensorum*: PAVL. FEST. p. 71 -us appellatur limes qui fit ab ortu solis ad occasum; alter ex transverso currens appellatur cardo. PLIN. nat. 18, 331 haec erit ab exortu aequinoctiali ad occasum aequinoctialem et limes qui ita secabit agrum -us vocabitur (18, 337). FRONTIN. grom. p. 3 *ager* limitatus ... -is et cardinibus continetur. p. 28 primo duo limites duxerunt, unum ab oriente in occasum quam vocaverunt -um, alterum a meridiano ad septentrionem ... cardinem (*sim. persaepe apud* GROM.), -us autem dividebat agrum dextra et sinistra, cardo citra et ultra. HYG. lim. grom. p. 166 -i secundum solis decursum diriguntur, Kardines a poli axe. *confundit duos limites*: SERV. georg. 1, 126 cum agri coloni dividerentur fossa ducebatur ab oriente ad occidentem quae cardo nuncupabatur et alia de septentrione ad meridiem qui -us limes vocabatur. *cf. etiam de re Mommsen, Hermes 27, 91 sqq.; Schulten, PW. IV 2314—2316.* CORP. X 3861 *et* INSCR. Notiz. degli scavi 1897 p. 119 *v. l. 6.* LEX Mamil. (grom. p. 263) 13 (*a. 49 a. Chr.*) limites -ique (p. 263, 15. 264, 11). LEX Vrson. (Corp. II 5439 *a. 44 a. Chr.*) 5, 10 limites -iqu(e) intra fines c(oloniae) G(enetivae). CORP. II 1438 (*Claudii aetate*) termini agror(um) decumanor(um). COLVM. 3, 20, 4 *vites* semitis ac -is distinguendae (4, 20, 5). 12, 44, 2 in proximo -o. PLIN. nat. 17, 169 vineas limitari -o XVIII pedum latitudinis ... totidem pedum cardine quot -o limitari. FRONTIN. grom. 14, 2 dextra -um tertium. HYG. lim. grom. p. 108 ut -us maximus in orientem crescat (p. 112. 168. 194 SIC. FLACC. grom. p. 158 NIPS. grom. p. 292 GROM. p. 235 *persaepe*). p. 112 dextra sive sinistra -um sive primum sive secundum (p. 166 sinistram quae ad meridianam terrae esset. p. 173. 195 NIPS. grom. p. 294 SIC. FLACC. grom. p. 155. 162 dextra aut sinistra -um dexteriorem aut dextra aut sinistra -um sinisteriorem. *et persaepe. -us citra sextum* [NIPS. grom. p. 288] *non laudatur*). NIPS. grom. p. 288 in linea -i. p. 290 -i numeri (p. 291 si -orum numerus in meridianam crescit, erit pars sinistra. *sim. saepe*). HYG. grom. p. 120 quintarios autem et subruncivos *-os* minime patentes (HYG. lim. grom. p. 175 quintario *-o*). *admodum frequenter coniunctum legimus* -i *et* cardines, *ex. gr.*: SIC. FLACC. grom. p. 158. 159 HYG. lim. grom. p. 205 LIB. col. I p. 213 TRACT. de sepulcr. grom. p. 272. *huc trahas*: CORP. III 2629 (*in Dalmatia*) ⟨huic moni⟩mento ad dequm(anum).

B *in re militari*: 1 *de porta castrorum quae ab hostibus remota erat* (*opp.* porta praetoria): TAC. ann 1, 66 cuncti ruerent ad portas, quarum -a maxime petebatur, aversa hosti et fugientibus tutior. VEG. mil. 1, 23 -us autem porta quae appellatur post praetorium est, per quam delinquentes milites educuntur ad poenam. HYG. mun. castr. 18 in rigore portae quae cohortibus decimis ibi tendentibus -a est appellata. CAES. Gall. 2, 24, 2 ab -a porta. 5, 26, 3 civ. 3, 76, 1. 3, 96, 3 *al.* BELL. Afr. 66, 1 LIV. 3, 5, 5. 10, 32, 9 HYG. mun. castr. 56 PRISC. gramm. III 414, 28. 2 *de militibus decimae legionis*: *adiect.*: BELL. Afr. 16, 3 -um militem. *substant.*: BELL. Afr. 16, 2 signa -orum. BELL. Hisp. 30, 7 -i suum locum ... tenebant (31, 4). FRONTIN. strat. 1, 11, 3 ut -i (*sc. Caesaris leg. X*) ... coniectarentur. TAC. hist. 5, 20 castra -orum. ann. 13, 40 latere dextro tertia legio, sinistro sexta incedebat, mediis -orum delectis. SVET. Iul. 70 -os ... missionem et praemia flagitantes. VOPISC. Prob. 6, 5 -os, fortissimos exercitus sui. 6, 6 -os meos sume. *de colonis Narbonis Martii v. nom. propr.*

C *de vectigali* (*cf.* decima *p. 173, 59*), *quod ad -am pertinet*: 1 *adiect.*: CIC. Verr. 2, 11 frumenti -i (4, 12. 48 163. 172. 188. PS. ASCON. div. in Caec. p. 113 Sicilia dabat -um frumentum — hoc quod ab aratoribus exigebatur — sine pretio). CIC. Verr. 4, 13 omnis ager Siciliae civitatum -us est (4, 45. 100. 103. 120. 121. 178. 200). 4, 77 -a mulier (*i. uxor redemptoris.* 4, 79). 4, 142 ab initio -i criminis (4, 154. 162. 178). 2 *substantivi vice i. q. redemptor vectigalis, publicanus qui decumas, praecipue Siciliae, conducebat* (*cf.* PS. ASCON. div. in Caec. p. 113 mancipes sunt publicanorum principes, Romani homines, qui quaestus sui causa si decumas redimunt ⟨-i appellantur⟩ [p. 130]): CIC. Verr. 3, 32 inter aratores et -os lege frumentaria ... iudicia fiunt. 3, 173. 174 hoc decrevisse -os (3, 175 -i ... censuerunt). 3, 176 removere -um. 4, 20 constituta sunt iura -o ... quae lex ... aratorem -o tradidit ... *ut non* posset arator ... fraudare -um *eqs.* 4, 25 quantum -us edidisset aratorem sibi decumae dare oportere, ut tantum arator -o dare cogeretur (4, 34. 117). 4, 26 iudicio ut arator -um persequatur. 4, 27 utrum est aequius -um petere an aratorem repetere? 4, 31 *sqq.* 4, 54 -us non decumam debitam ... tollit. 4, 55 tantum -is dedit, quantum iste imperavit. 4, 56 *cubiculum* nisi mulieri et -o patebat alii nemini. 4, 61 apparitores a praetore assignatos habuisse -um. *et saepe in eadem oratione.* 5, 50 -os procuratores istius quaestus ... fuisse. 6, 53 quid -i ... praeter ... -as ... debent? *al.* Att. 5, 13, 1 -i (*sc. Asiae*) quasi venissem cum imperio. SCHOL. Hor. sat. 2, 8, 23 alter qui et -us erat. 2, 8, 25 -um fuisse Nomentanum. scimus autem -os quando licentur digitos elevare.

II ***metonymice*** *i. q. ingens, amplissimus*: PAVL. FEST. p. 4 haec eadem (*sc. Albesia scuta*) -a vocabantur quod essent amplissima ut -i fluctus. p. 71 -a ova dicuntur et -i fluctus quia sunt magna. nam et ovum decimum maius nascitur et fluctus decimus fieri maximus dicitur. GLOSS. -um ovum et fluctum dicimus quia semper decimum ovum et decima unda maior est. -o maximo, a fluctu decimo. LVCIL. 502 -o pane. 1150 -a Albesia scuta. 1151 -a ova (*v. supra l. 11*). 1152 -is fluctibus (TERT. pall. 2 *mare* extemplo de -is inquietat *fluctus.* anim. 52 nullis depugnata turbinibus, nullis quassata -is *fluctibus*). 1240 squilla atque accipensere cum -o. [CLOAT. VERVS (*Augusti aetate*) Macr. sat. 3, 19, 6 -um pirum *inter varietates pirorum numerat, sed* Decimianum *legendum esse docent* PLIN. nat. 15, 54. COLVM. 12, 10, 4, *v. sub nom. propr.*]

III *i. q.* ***decimus***: CHALC. comm. 35 -um numerum Pythagorici appellant primam quadraturam (36. 36[a]). CHALC. comm. 240 radius *videndi* ... in proximum latus *speculi* delabitur in -i apicis effigiem.

decimārius, -a, -um [*a* decima. *Th.*]. *is qui decimam solvere debet*: AMBR. in psalm. 118 serm. 8, 4 non alii tributarius, non -us, non de possessione munificus. *subst. f.* decimāria, -ae, *i. lex de decima*: COD. Iust. 8, 57 (58) tit. de infirmandis poenis caelibatus et orbitatis -iis sublatis.

decimāta, -ae *v. sub* decimo.

decimātio (decumatio), -ōnis *f. a* decimare. 1 *i. q. supplicium militare de quo v. infra l. 74 et Fiebiger, PW. IV 2272*: CAPITOL. Opil. 12, 2 cum se clementem diceret quando eos *milites* centesimaret qui digni essent -e et vicensimatione. *latiore sensu i. q. internecio*: PS. RVFIN. in Am. 5, 3 gentis -em factam ... ad hoc illata fuerat -o, ut sicut alios iusto dabat exitio. 2 *i. q. solutio decimae, ipsa decima, δεκατεία*: GLOSS. -o δεκασμός. *cf.* CASSIAN. conl. 21, 28, 2 ipsa -o recte quasi ab usu telonei quadragensimae nomen acceperit. ITALA deut. 12, 17 (Aug. loc. hept. 5, 36 p. 606, 23 quaest. hept. 5, 18. 28) non poteris manducare in civitatibus tuis -em frumenti tui (ἐπιδέκατον, ITALA Lugd. decimas tritici, VVLG. decimam frumenti). num. 18, 21 (Ps. Aug. spec. 59 p. 546) filiis Levi ... dedi omnem -em in sortem (ἐπιδέκατον, VVLG. decimas). Tob. 1, 6 (Ps. Aug. spec. 59 p. 547) secundum legem -is quod commutandum erat commutabam (LXX *aliter, in* VVLG. *deest*). HIL. in Matth. 24, 7 -o illa oleris ... non debebat omitti (*bis*). VVLG. Tob. 1, 7 ut ... proselytis et advenis ministraret omnem -em (τὴν δεκάτην). Is. 6, 13 adhuc in ea (*terra*) -o (τὸ ἐπιδέκατον). AVG. gen. ad litt. 10, 20 p. 322, 22 Levi constat ... secundum animam fuisse in lumbis Abrahae, in quo eum decimavit Melchisedech, ut possit ab eo Christus in ista -e discerni. p. 324, 3 cum ipsa -o ad praefigurandam medicinam pertinuerit (*in imag.*). 10, 21 p. 324, 25/26 sicut potuit ibi esse secundum carnem et non decimari, cur non etiam secundum animam sine -e potuerit? (*in imag.*). c. Iul. op. imperf. 4, 104 ab hac -e filiorum Abrahae [NOVELL. Iust. 128, 5 ut non necessitas inferatur possessoribus sub hypothecas -es nominare in auro collationis. *per errorem vertit interpres, quasi pro* ὑποδέκτας *sit* ὑποθήκας δεκάτας]. ORIG. in Matth. 18, 19 *ut* contemnerent minimarum rerum -em.

decimātor, -ōris *m. a* decimare. *is qui decumas exigit*: CLOTAR. Migne 72 p. 1120 agraria, pascuaria vel decimas porcorum, ecclesiae pro fidei nostrae devotione concedimus. ita ut actor aut -r in rebus ecclesiasticis nullus accedat.

decimātrūs, -uum *plur. f. a* decem *vel* decimus. PAVL. FEST. p. 257 *quinquatrus* quod post diem quintum iduum est is dies festus, ut apud Tusculanos triatrus ... et Faliscos -us (*sc. post decimum diem iduum*).

1. decimo (decumo), -āvī, -ātum, -āre [*a* decimus, decima, *cf.* δεκατεύειν, δεκατοῦν. *Th.*]. GLOSS. δεκατεύω. -at ἐπιδεκατεύει, δεκατοῖ. -antur (decumantur) ἐπιδεκατεύονται, ἀποδεκατεύονται. BEDA gramm. VII 270, 30 decurio decuriavi et -o -vi unum est, graece δεκατῶ.

1 *in re militari i. q. decimum quemque militem sorte ductum supplicio afficere*: QVINT. decl. 348 p. 371, 4 exercitus partem -amus. PS. FRONTIN. strat. 4, 13, 7 duarum cohortium militem -vit. TAC. hist. 1, 37 deditos. 1, 51 legiones. SVET. Aug. 24 cohortes si quae cessissent loco, -atas hordeo pavit. Cal. 48. Galba 12 *classiarios* non modo ... disiecit, sed -vit etiam. CAPITOL. Opil. 12, 2 milites saepius -vit, aliquando etiam centesimavit. ALC. AVIT. hom. 25 p. 145, 34 (*a. 515*) qua (*sc. iustitia*) bis super aciem dispersa mansuetam centuplex -atis fructus accresceret (*de sanctis Acaunensibus sub Diocletiano interfectis*). *latiore sensu i. q. funditus perdere*: PASS. Theclae C 36 dimitte noxiam, ne 'et ego peream et civitas -etur (*seq.* vastetur). *huc etiam trahas i. q. acerbe insequi, praegravare*: COD. Theod. 7, 20, 2, 2 (*a. 320*)

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ne -entur (*sc. liberi veteranorum*) his sententiis (*i. statutis*).
2 *in re sacra i. q. decimam (rei familiaris, praedae, lucri) ad sacrificandum offerre*: Fest. p. 237 *Hercules* genus sacrificii edocuit. quae familia (*sc. Potitiorum et Pinariorum*) et posteri eius non defuerunt -antibus *eqs. huc pertinet*: Lib. iubil. 32, 2 Iacob -vit universa ... ab homine ... usque ad ... vestimenta -vit universa *eqs.* 32, 6 hoc erat munus eius a voto quo voverat -are *eqs.* **3** *de vectigali imponendo vel sumendo, δεκάτη*: Itala gen. 28, 22 (Lugd.) omnium ... decimam -bo (*fig. etymol. ut graec. δεκάτην ἀποδεκατεύσω,* Vvlg. decimas offeram). deut. 14, 22 (Lugd.) decimam -bis ab omnia (*οἴσεται τὰ ἐπιδέκατα,* Vvlg. decimam partem separabis de cunctis fructibus tuis). 26, 12 (Lugd.) -are omnem decimationem tuam (*ἀποδεκατῶσαι πᾶν τὸ ἐπιδέκατον,* Vvlg. quando compleveris decimam cunctarum frugum tuarum). *res*: Tert. adv. Marc. 4, 27 p. 514 holuscula -antes. Vvlg. Matth. 23, 23 qui -atis mentham *eqs.* (Luc. 11, 42. *cf.* Rvfin. Orig. in num. 11, 2 *de hoc loco* hoc est decimam datis menthae. *alludit* Avell. p. 555, 25 nonne hoc est rerum vilia -are et legis praecepta contemnere). *adde*: Lex Visig. 8, 5, 1 si noluerit porcos illius in silva sua intromittere -andos (8, 5, 3 *si quis* porcos ... occulte, priusquam -entur, amoverint). *aliquem*: Itala Hebr. 7, 6 (Aug. gen. ad litt. 10, 19 p. 321, 21) qui autem non est ex genere eorum, -vit Abraham (*δεδεκάτωκεν,* Vvlg. decimas sumpsit ab A.). Itala (Aug. gen. ad litt. 10, 19 p. 321, 26) *et* Vvlg. Hebr. 7, 9 per Abraham et Levi qui decimas accepit -atus est (*persaepe laudatur ab* Avg.). *nota absolute*: Iren. 4, 13, 3 pro eo quod est -are (*i. decimas solvere*), omnia quae sunt pauperibus dividere.
i. q. in decem partes dividere: Cassian. conl. 21, 25, 3 omnium ... dierum numerus ... triginta sex semis dierum *anni* numero -atur (= Isid. eccl. off. 1, 37, 4).

part. perf. pass. pro adiect. **decimātus**, -a, -um *i. q. electus*: Gloss. -um *δόκιμον, ἐπίλεκτον*. *subst. m. et fem.* **decimāta** (-us), -ae (-ī), *i. q. decima*: Greg. M. epist. 1, 44 praecipimus, ut annis singulis ... vini -as viginti pro sustentatione vitae debeat ministrare (2, 38 p. 139, 9 cui volumus viginti -os vini ... ministrare).

compos.: edecimatus (Symm. epist. 3, 49. 51).

2. decimō *adv. v. sub* decimus.

decimum *subst. et adv. v. sub* decimus.

***decimus** (decumus), -a, -um *num. ordin.* [*i. q. ind.* daśamáh '*decimus*', *cf. hibern.* dechmad '*decimus*' *et c.* decem. *Th.*]. *in* i *aut* u *scribendo vel optimi codices sibi non constant, tituli praebent*: -umus: Carm. epigr. 248, 1. 5 (*a. 146 a. Chr.*) Corp. XIV 3541 (*Tibure*). 3676 (*Tibure, fort. saec. II*). IX 4672. X 2752. 3956. 5708 Carm. epigr. 93, 1. 1053, 4. -imus: Corp. VIII 23280. 23586 (*actat. christ.*) decimu. *serioris aetatis sunt scripturae haec*: Inscr. christ. Leblant I 68 (*a. 448*) septe⟨mo de⟩cemo. 450 (*a. 567*) indic. quarta decema. Corp. XII 1501 (*a. 536*). 2091 (*a. 566*). 5347 indictione decema. 2187 (*a. 564*) decino *et* indixione tesia decna (*i.* tertia -a). XIII 2387 quintu decmen (*i.* quinto -o). *cf. nom. propr.* Decimus. [*maced.* dežină, *it.* decimo, *francog.* dîme, *hisp. vet.* diezmo. *M.-L.*]

I *adiect.*: **A** *nullo alio numero addito*: **1** *generatim et praecipue cum vocibus temporis, cf. etiam p. 172, 5. 46 sqq. 65 sqq. 173, 11.* mensis (*saepissime de partu*): Plavt. Amph. 481 alter -o post mense nascetur puer. 670 Aul. 798 Cist. 163 Truc. 402. 497. Caecil. com. 164 soletne mulier -o mense parere? :: pol etiam septimo atque octavo. Ter. Ad. 475 Pompon. trag. 55. 56 Plin. nat. 8, 177. 9, 21 Stat. silv. 1, 2, 268. Svet. Aug. 94 natum mense -o et ob hoc Apollinis filium existimatum. Gaivs inst. 4, 95 -o mense partus maturior videtur. Tert. anim. 37 legitima nativitas ferme -i mensis ingressus est. Sol. 12, 4 -us mensis maturum facit partum. *omnino de tempore, ex. gr.*: Cato agr. 57 Apvl. met. 1, 7 Avr. Vict. Caes. 42, 1.
annus: Plavt. Bacch. 928 -o anno post. Varro rust. 2, 1, 13 Cic. carm. frg. 28 Catil. 3, 9 fin. 2, 94 Brut. 62 Verg. Aen. 9, 153. 11, 290 Ov. met. 9, 714. 12, 76. 13, 209 *al.* Liv. 27, 9, 2 *saepe* Fest. p. 343 Vell. 2, 80, 4 Cels. 2, 8 Sen. nat. 2, 48, 1 *al.* Colvm. 6, 28 *al.* Lvcan. 1, 300 Plin. nat. 14, 51 *al.* Sil. 13, 744 Homer. 49. 152 Mart. 8, 71, 11 Qvint. inst. 6 pr. 9 Tac. ann. 6, 27 Plin. epist. 6, 10, 3 Svet. Aug. 26 *et saepe.* dies: Cato agr. 87 die -o (Varro rust. 2, 7, 7 *al.* Cic. Att. 6, 1, 1 a. d. x Kal. Liv. 6, 1, 11 *saepissime sim.*). Sall. Iug. 109, 3 Prop. 2, 17, 12 Liv. 8, 11, 16 *al.* Fest. p. 363 Vell. 2, 111, 1 Cels. 3, 4 *saepe* Sen. dial. 9, 17, 7 Colvm. 8, 5, 9 *al.* Plin. nat. 7, 41 *al.* Tac. ann. 3, 51 Svet. Cal. 29. Sol. 1, 62 -us a conceptu dies dolore gravidas admonebit. Varro ling. 10, 1 liber -us (*persaepe sim.*).
pars (*saepe de numero rotundo*): Varro rust. 2, 10, 11 octingenarios *greges ovium* habuisti, nec tamen non, ut nos, arietum -am partem. 3, 16, 33 novem partes *mellis* tollere, -am relinquere. Cic. Verr. 4, 121. dom. 116 vix pars aedium mearum -a ad Catuli porticum accessit. Planc. 60 horum ... vix -am partem reperies. Sall. Iug. 97, 3 vix -a parte diei. Manil. 4, 450 tertia pars post -am, necnon -ae pars septima iuncta est. 4, 460. 472 quae ter -am cludit sors ultima partem. 4, 474. 478. 487. 490. 495. 5, 57. 270. 365 Vitr. 3, 1, 2. 3, 3, 11. 3, 5, 3. 4, 8, 1 *saepe.* Fest. p. 375 Cels. 4, 26 Colvm. 5, 2, 5. 12, 20, 8 *al.* Petron. 37 non mehercules puto -am partem *familiae* esse quae dominum suum noverit. Plin. nat. 11, 40 *al.* Tac. hist. 1, 20 -a parte liberalitatis. Comm. apol. 859. *frequenter in* Vvlg. *plerumque cum verbo offerendi. v. p. 173, 51.*

nota apud Ictos, *praecipue de bonorum parte*: Pompon. dig. 50, 12, 14. 50, 16, 239, 5 Gaivs inst. 4, 163. 176. 177. 178 Scaev. dig. 33, 2, 34, 1 Inst. Iust. 4, 16, 1 Novell. Iust. 112 tit. 2 pr. locus: Rhet. Her. 2, 30, 49 locus (3, 18, 31 Cic. Caecin. 28 inv. 1, 104 *persaepe*). Cic. leg. 2, 64 decemviri in -am tabulam coniecerunt. hora: Cic. Att. 2, 12, 4 scripsi hora -a. 13, 7, 2. 15, 4, 1 Serv. Cic. epist. 4, 12, 2 Pvblil. D 28 Caes. civ. 1, 80, 4 Hirt. Gall. 8, 35, 3 Bell. Alex. 10, 5 Liv. 9, 37, 5 *al.* Sen. dial. 9, 17, 7 Ascon. Mil. p. 40 Plin. nat. 2, 180 Mart. 1, 108, 1. 3, 36, 5. 4, 8, 7. 11, 79, 1 Svet. Nero 21 Gaivs dig. 8, 1, 5, 1 *saep. apud* Ictos. Itin. [Silv.] 4, 7 *saepe* Schol. Cic. Bob. p. 80 Corp. XIV 3676. legio: Planc. Cic. epist. 10, 11, 2 legio (Caes. Gall. 1, 40, 15 [*16^ies^*] Bell. Afr. 16, 2 *al.* Liv. 29, 2, 9 *al.* Val. Max. 3, 2, 22 Tac. hist. 2, 58 ann. 1, 8 *saepe* Svet. Aug. 24. Prop. 3, 9, 40 vere. Ov. met. 9, 286 cum ... -um premeretur sidere signum (*de natali Herculis*). 12, 97 proxima rupit terga novena boum, -o tamen orbe moratum est *telum.* fast. 2, 447 luna resumebat -o nova cornua motu. 3, 121 -um cum luna receperat orbem. Pont 4, 5, 7 luce minus -a ... venietis (*sc. elegi*) in urbem. Liv. 3, 24, 10 lustrum ab origine urbis -um. 3, 69, 8 ad -um lapidem (27, 37, 9. 40, 37, 5 Plin. nat. 14, 49 Mart. 4, 57, 4). 27, 32, 11 castris (28, 33, 1 *al.* Lvcan. 5, 374 Plin. nat. 5, 15). 42, 34, 5 *mihi* -um ordinem hastatum assignavit. Sen. Ag. 24 post -a (gemina *Bentleius*) Phoebi lustra devicto Ilio. Tro. 76 -as secuit messor aristas (*i. decimo anno*). Oed. 783 seges. Colvm. arb. 3, 3 lunam. Petron. 89, 1 messis (*i. aestas*). Plin. nat. 3, 126 regio Italiae (3, 130). 5, 113 stadium. 18, 327 pede. 34, 98 portio. Val. Fl. 7, 367 lampade Phoebes sub -a (*sc. -a nocte post novilunium i. plenilunio*). Sil. 13, 453 -um lux rettulit ortum. 15, 526 aestas. Mart. 6, 7, 4 nubit -o ... viro (*de quolibet maiore numero*). 7, 65, 1. Frontin. aq. 8 miliarium. *saepe.* Apvl. met. 7, 6 -o partus stipendio (*i. decem liberos peperit*) viri familiam fundaverat. Tert. nat. 2, 12 genitura hominum. Veg. mil. 2, 8, 8 cohors (2, 15. 21). Corp. XII 5347 indic⟨tione d⟩ecema. *nota quasi adverbialiter in enumeratione usurpatum*: Plavt. Persa 558 perfidia et peculatus ... avaritia si exulant, quarta invidia ... octava indiligentia, nona iniuria, -um quod pessimum aggressust, scelus.

2 *speciatim*: **a** *in re sacra* (*cf. p. 173, 25*): Naev. com. 27 *p. 173, 30.* Plavt. Bacch. 666 -am partem ei (*Herculi*) dedit. Stich. 233 -am partem Herculi polluceam. Liv. 5, 21, 2 tibique (*Apollini*) hinc -am partem praedae voveo (5, 23, 8. 10. 5, 25, 7). **b** *de vectigali* (*cf.* Hier. in Ezech. 14, 45 p. 565 *δεκάδα* hoc est -am partem omnium frugum): Cic. Verr. 4, 103 *agros* populo Romano ex parte -a ... vectigalis fuisse. *adde*: Liv. 28, 46, 5 indici praemium constitutum quantae pecuniae ager indicatus esset pars -a. **c** *numerus rotundus et plerumque, ut videtur, sollemnis*: Op. imperf. in Matth. 1 p. 618 -us numerus quia numerus est perfectionis. Cic. ad Q. fr. 3, 2, 2 interim ipso -o die quo eum oportebat hostiarum numerum et militum renuntiare. Liv. 3, 33, 8 -o die ius populo singuli reddebant. Ascon. Corn. p. 59 *cum* P. Cassius praetor -o die, ut mos est, adesse iussisset, eo die ipse non affuisset. Svet. Tib. 75 ut poena damnatorum in -um semper diem differretur. Vvlg. gen. 8, 5 decrescebant *aquae* usque ad -um mensem (IV reg. 25, 1 *saepe* Vvlg.). exod. 12, 3 -a die mensis. *persaepe.* Clavd. 8, 372 necdum -as emensus aristas (*i. annos natus*).

3 *metonymice, i. q. ingens, amplissimus* (*cf.* Pavl. Fest. p. 71 *p. 170, 11*): Ov. met. 11, 530 vastius insurgens -ae ruit impetus undae. Sen. Ag. 502 fluctus hanc -us tegit. Lvcan. 5, 672 haec fatum -us ... fluctus invalida cum puppe levat. Val. Fl. 2, 54 -ae cecidit tumor arduus undae. Sil. 14, 122 cum sese immisit *Boreas* -oque volumine pontum expulit in terras.

B *cum* ***aliis*** *numeris. de collocatione nihil certi statui potest, quippe quod libri in numeris per litteras designatis sibi non constent. multo saepissime* -um *minoribus numeris ἀσυνδέτως postpositum legimus, maiores autem cum coniunctione sequuntur vel ἀσυνδέτως praecedunt. perpauca congessi, vide etiam sub* tertius, quartus *etc.*: Naev. carm. frg. 44 septimum -um annum. Cic. Verr. 6, 106 Mil. 27 Phil. 5, 2. 6, 1. 10, 23. 14, 19 Cluent. 74 rep. 2, 57 Cato 16 inv. 1, 109 *saepe.* Brut. 72 quarto -o et quingentesimo. Att. 12, 37, 1 Caes. Gall. 5, 53, 6. 6, 32, 5. 7, 51, 2 civ. 1, 7, 7. 1, 12, 3. 1, 18, 2. 1, 46, 4 Hirt. Gall. 8, 54, 3 *al.* Verg. georg. 1, 284 septima (*sc. dies*) post -am felix (*i. septima decima, ex graeco ἑβδόμη ἐπὶ δέκα. et sic intellexisse videtur locum* Manil. 4, 462 septima post decimam luctum ... portat. *de interpretatione dubitabant iam antiqui. cf.* Serv. *ad l.*). Liv. 3, 29, 7. 4, 7, 1 anno trecentesimo -o. 4, 35, 5. 5, 29, 2. 6, 1, 11. 21, 38, 1 *saepe.* Manil. 4, 470 nec pars prima est nec sexta nec una ad -am? Vitr. 3, 5, 5. 9, 2, 4. 10, 11, 8 Vell. 1, 2, 4. 1, 6, 5. Val. Max. 8, 13, 6 quintum -um et centesimum ... annum. Cels. 3, 4 quartum -um, -um septimum (*nota chiasmum*). 3, 15 Sen. apocol. 5. 6 dial. 6, 24, 1. Colvm. 5, 2, 7 huius summae quarta -a est septem millia et septingenti. 6, 36, 2 *al.* Plin. nat. 7, 101 *saepe* Tac. ann. 1, 37 *persaepe* Plin. epist. 2, 17, 2 *al.* Nips. grom. p. 288 cardo -us quartus. Svet. Iul. 1 *al.* Flor. epit. 4, 4, 2. Vlp. dig. 34, 1, 14, 1 ut pueri usque ad -um octavum, puellae usque ad quartum -um annum alantur (*per chiasmum*). *saepe apud* Ictos. Amm. 16, 12, 8 quarta leuga signabatur et -a. 21, 9, 6 miliario nono disparatam et -o. 30, 6, 6 imperii *anno* ... secundo et -o. Hier. epist.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

18[a], 14, 3 centesimo nono -o psalmo. *saepe.* 22, 8, 5 ad quartam et -am progeniem. *eadem collocatio persaepe.* SVLP. SEV. chron. 1, 12, 6 septimo et -o anno. 1, 12, 8 anno -o et centesimo. CARM. epigr. 1053, 4 tertius ac -us invidit lumini vesper.

II substantivi vice (*ita ut substantivum subaudiatur*): A *generatim*: **1** *res, ex. gr.*: PLAVT. Stich. 708 tibi propino. -am (-um *A*) a fonte tibi tute inde (*i. infunde in cantharum quinque cyathorum vini decimam aquae partem, ut dimidium cyathi fiat, cf. Leo ad l.*). VARRO ling. 5, 174 nummi denarii -a *pars est* libella. COLVM. 12, 26, 2 si -am (*sc. partem*) musti decoxeris. FRONTO p. 8, 24 N. iam hora -am (*sc. partem horologii*). SERM. Migne 13 p. 646[D] hos triginta sex dies ieiunii propter anni -as. RHET. Her. 4, 51, 64 huc -a venitote (*sc. hora.* COLVM. 11, 2, 55 mane usque in tertiam et a -a usque in crepusculum fodiamus. MART. 7, 51, 11. 10, 70, 13). CAES. Cic. Att. 10, 8[b], 2 quinto -o Kal. Maias (*sc. die*). VELL. 2, 65, 2. *huc pertinet*: AMBR. Abr. 2, 9, 65 quod tetras omnibus numeris apta sit et radix quaedam -ae ac fundamentum hebdomadis quoque media ... *si* conectas ab uno usque quattuor, hoc modo -am facies. **2** *personae*: VOLCAC. carm. frg. 13 -um addo ... Ennium. STAT. silv. 1, 2, 9 -amque (*sc. Musam*) videri se cupit (1, 4, 20 Aonias -a cum Pallade divas). AVSON. 257, 10 his -us Vespasianus. HIER. epist. 22, 35, 1 ut novem hominibus -us praesit. VVLG. II Macc. 5, 27 *Iudas* -us fuerat. AVG. civ. 15, 20 ab eodem patre Adam Noe -us invenitur.

B *speciatim*: **1** decima, -ae (*sc. pars*), δεκάτη (GLOSS.): **a** *in re sacra i. q. sacrificium deo oblatum*: VARRO ling. 6, 54 profanatum quid in sacrificio Herculi quae -a appellata. frg. Macr. sat. 3, 12, 2 maiores solitos -am Herculi vovere. PAVL. FEST. p. 71 -a quaecque veteres dis suis offerebant. p. 237 Hercules, cum ad aram ... -am bovum profanasset, genus sacrificii edocuit. *de re cf. Liebenam, PW. IV 2306; Wissowa, Rel. u. Kult. p. 220. 225 sq. 363.* NAEV. com. 27 qui -as partes quantum alieni (*sc. aeris*) fuit, polluxit tibi, iam publicando epulo (*dativ.*) Herculis -as (*iocose*). PLAVT. Stich. 386 Hercules -am esse adauctam tibi quam vovi gratulor. CARM. epigr. 248, 1 (*a. 146 a. Chr.*) de -a, Victor (*Hercules*), tibei Lucius Mumius donum moribus antiquis pro usura hoc dare sese. 248, 5 perficias -am. VARRO frg. Macr. sat. 1, 7, 30 -a praedae Apollini consecrata. CIC. nat. deor. 3, 88 neque Herculi ... -am vovit. off. 2, 58 ut Oresti ... prandia in semitis ... -ae nomine magno honori fuerunt (*i. ex qua oblatione populo quasi congiarium datum est.* LIV. 5, 25, 5. 6 ex ea tantum praeda ... -a designetur. VAL. MAX. 1, 1 ext. 4 *cratera* Pythio Apollini -arum nomine dicaverant (5, 6, 8 cum -arum nomine quas Camillus voverat, aurum Apollini Delphico mitti oporteret). SAB. Macr. sat. 3, 6, 11 -am Herculi profanavit. PLIN. nat. 16, 236 lotos in Volcanali quod Romulus constituit ex victoria de -is (*sc. praedae*) aequaeva urbi intellegitur. FLOR. epit. 1, 12, 10 cuius *praedae* -ae Apollini Pythio mitterentur. TERT. apol. 14 de -a Herculis nec tertiam partem in aram eius imponitis. adv. Marc. 5, 9 p. 604 Abraham accepta -arum oblatione benedixit *dominus.* IVST. 18, 7, 7 -as Herculis ferre ex praeda. 20, 3, 3 cum vovissent Apollini -as praedae. PS. AVR. VICT. orig. 6, 5 -am sui pecoris profanabat (6, 7). AMBR. Abr. 1, 1, 16 sacrificium ... obtulit, -as dedit. VVLG. deut. 12, 11 conferetis holocausta et hostias ac -as. num. 15, 6 sacrificium similae duarum -arum. 28, 12 offeretis ... -am -ae similae. *saepe* (*cf. etiam sub b*). SVLP. SEV. chron. 1, 8, 5 vovit -as omnium quae acquisita sibi forent deo daturum. ISID. eccl. off. 1, 37, 5 velut -as domino dedicarent. CORP. IX 3569 ⟨de⟩cuma facta ⟨Hercol⟩i. X 3956 Herculi -am fecit. 5768. XIV 3541 (*Tibure*). *dubium an recte expletum*: CORP. II 3015 in Iocum decime sacre dive Diane praedium dicarunt.

b *i. q. vectigal frumenti*: PS. ASCON. Verr. p. 130 aratores frumenti -am dare populo Romano solent. *cf. p. 172, 39 et Liebenam, PW. IV 2307—2314. frequentat* CIC. Verr. 4. α *subiect.*: LVCIL. 667 adeo male me accipiunt -ae et proveniunt, publicanus vero ut Asiae fiam. CIC. Verr. 4, 13 quarum *civitatum* -ae vēnire non soleant (19[ies]). 4, 136 -as esse praetoris (147 Flacc. 19 VVLG. lev. 27, 30. I Macc. 10, 31 et -ae et tributa ipsius sint). β *obiect. vel passive*: accipere: CIC. Verr. 4, 71 *saepe* VVLG. num. 18, 26 *al.* adducere: CIC. Verr. 4, 51 (6[ies]). adiungere: DICT. 2, 49. afferre: VVLG. Am. 4, 4 *al.* agere: CIC. Verr. 4, 104. apportare: VVLG. II Esdr. 13, 12. assumere: VVLG. lev. 14, 10. auferre: CIC. Verr. 4, 20 *al.* capere: PLIN. nat. 12, 63. cogere: CIC. Rab. Post. 30. comedere: VVLG. deut. 12, 17. 14, 23. complere: VVLG. deut. 26, 12 -am cunctarum frugum tuarum. concedere: SVET. Galba 15. dare: CIC. Verr. 4, 25 (8[ies]). SVET. Cal. 26 -as maturius dabat (*i. quasi pro congiario*). PS. ASCON. Verr. p. 130 HIER. in Ezech. 14, 45 -as dabat sacerdotibus. VVLG. gen. 14, 20 *saepe.* debere: CIC. Verr. 4, 36. 51. detrahere: CIC. Verr. 4, 227. dividere: VVLG. Hebr. 7, 2. emere: CIC. Verr. 4, 31 (9[ies]). eripere: CIC. Verr. 4, 42. exigere: CIC. Verr. 4, 42 LIV. 36, 2, 12. 13. facere: CIC. Verr. 4, 147. ferre: PLIN. epist. 8, 2, 5. imperare: CIC. Verr. 4, 227 LIV. 37, 2, 12. 37, 50, 9. 42, 31, 8. imponere: CIC. Verr. 4, 88. 199. incusare: TERT. adv. Marc. 4, 27 -as rutarum. inferre: HIER. in Mal. 3, 7 VVLG. II par. 31, 12 Mal. 3, 10. offerre: FILASTR. 148, 9 VVLG. gen. 28, 22 *persaepe de sacrificio. adde*: AVG. serm. ed. Mai 78 *si* alii offerunt -as possessionum, offeramus nos saltem -as ieiuniorum *eqs.* SEDVL. op. pasch. 4, 16 -as ... percepti muneris (*in imag.*). pendere: BELL. Afr. 98, 2. persolvere: EVGIPP. Sev. 18, 2. praestare: PS. AVR. VICT. orig. 6, 6. RVFIN. Orig. in gen. 16, 6 populus -as ... sacerdotibus praestat. pronuntiare: CIC. Verr. 4, 40. reddere: HIER. in Mal. 3, 7 VVLG. exod. 22, 29. redimere: CIC. Verr. 4, 129 PS. ASCON. div. in Caec. p. 113 VVLG. lev. 27, 31 *al.* relinquere: CIC. Verr. 4, 226. remittere: PLIN. epist. 8, 2, 7. reponere: VVLG. deut. 14, 28 II Esdr. 13. 5. restituere: LEX Visig. 8, 5, 3. sanctificare: VVLG. Sirach 35, 11. separare: VVLG. deut. 14, 28. solvere: AMBR. Abr. 2, 8, 45. subtrahere: HIER. in Mal. 3, 7. sumere: CIC. Verr. 4, 149 VVLG. Hebr. 7, 6. tollere: CIC. Verr. 4, 54. vendere: CIC. Verr. 3, 63 (37[ies]). vocare: CIC. Verr. 4, 117. γ *cum abl.*: CIC. Verr. 4, 42 cum tribus -is pro una defungeretur. δ *cum substant., ex. gr.*: accessio: CIC. Rab. Post. 30. causa: CIC. Verr. 4, 83. imperium: CIC. Verr. 5, 111. iniquitas: CIC. Verr. 4, 103. medimna: CIC. Verr. 4, 56. 114. nomen: CIC. Verr. 4, 48 *cum* fortunas -arum nomine eriperes (*sic 6[ies]*). oblatio: VVLG. num. 18, 24 -arum oblatione contenti (*cf. p. 173, 48*). pactio: LEX Visig. 8, 5, 1. quaestus: CIC. Verr. 4, 49. ratio: CIC. Verr. 4, 44. redemptor: CIC. Verr. 4, 71. societas: CIC. Verr. 4, 141. 144. summa: CIC. Verr. 4, 48. 51. tempus: LEX Visig. 8, 5, 1. venditio: CIC. Verr. 4, 14.

c *apud* ICTOS *de hereditate* (*cf. etiam p. 172, 1*): TRACH. or. frg. Quint. inst. 8, 5, 19 placet hoc ergo, leges, ... -as (*sc. patrimonii*) uxoribus dari, quartas meretricibus. SCAEV. dig. 34, 2, 18 uxori suae legaverat bonorum suorum -am. VLP. dig. 50, 12, 2, 2. coll. Mos. 16, 9, 3 immunitas -ae. MOD. dig. 50, 12, 9 liberos in -am teneri. INST. Iust. 3, 9, 7 -a veteri bonorum possessione ... sublata.

2 decimus quisque, *fere ubique de numero quasi sollemni vel technico* (*cf. p. 172, 43*): PLAVT. Pseud. 973 vix -us quisque est, qui ipsus sese noverit. CAES. Gall. 5, 52, 2 legione producta cognoscit non -um quemque esse reliquum militem sine vulnere. SOL. 10, 16 excubias nocte dividunt *grues*, ut exsomnis sit -a quaeque. *nota de militari supplicio* (*cf. sub* decimo *1*): LIV. 2, 59, 11 cetera multitudo sorte -us quisque ad supplicium lecti. SEN. dial. 5, 20, 3 -um quemque *militum* sortiti alimentum habuerunt fame saevius. TAC. ann. 14, 44 ex fuso exercitu -us quisque fusti feritur. SIDON. epist. 8, 6, 15 -um quemque captorum *necare.*

3 decimum, -ī *n., i. q.* δέκατον (GLOSS.): VARRO rust. 1, 44, 1 *ut faba* ex eodem semine aliubi cum -o (*sc. sationis*) redeat, cum quinto -o, ut in Etruria locis aliquot (CIC. Verr. 4, 112 ager efficit cum octavo, bene ut agatur, verum, ut omnes di adiuvent, cum -o *eqs.* 4, 113 cum ager ... cum -o extulisset *eqs.* 4, 114 ut cum -o fructus arationis perceptus sit, neminem minus tribus -is dedisse *eqs.*). CIC. ac. 2, 94 sin autem usque ad novem verbi gratia sine dubitatione respondes pauca esse, in -o insistis (*agitur de acervo*). FAV. EVL. p. 5, 4 usque ad -i metam quadratos efficiunt numeros. p. 9, 7 quinarius ... -um ex duobus sui similibus parit. VVLG. lev. 27, 32 quidquid -um venerit sanctificabitur domino.

adv. **decimō**: CASSIAN. inst. 4, 38, 2 -o si non sit facilis ac promptus in risu. *praecedunt* primo, secundo *etc.* CASSIOD. anim. 12 p. 1306[A] -o ... undecimo ... duodecimo (*in enumeratione a* primo). **decimum**: LIV. 6, 40, 8 nos reficietis -um tribunos (6, 42, 2).

deriv.: decimanus, decimarius, decimatrus, decimare. *?* decumates. *Gudeman.*

dēcinero, -ātus, -āre [*a* de *et* cinis, *cf.* ἀποτεφροῦσθαι. *Th.*]. *i. q. in cinerem vertere*: TERT. adv. Val. 32 p. 208, 16 ipse quoque *ignis* -atis omnibus (*neutr. plur.*) in nihilum finietur.

dēcinerēsco, -ere [*a* de *et* cinerescere *vel* cinis. *Th.*]. *i. q. cinerem fieri*: TERT. apol. 48, 15 qui de caelo tangitur, salvus est, ut nullo iam igni -at.

ἀποζωννύω **dēcingo** descingo GLOSS. II 236, 52. *L.*

***dēcipio**, -cēpī, -ptum, -ere [*a* de *et* capere. *Th.*]. GRAMM. suppl. 289, 1 inter capere et -ere hoc interest, quod capimus etiam merentes, -imus innocentes, aut capimus arte, -imus insidiose (*cf.* ISID. diff. app. 246 DIFF. ed. Beck p. 44, 8). EVGRAPH. Ter. Ad. 220 est inescare -ere. DIFF. ed. Beck p. 56, 2 fallit re, -it ore. GLOSS. ἐνεδρεύω, ἐπιβουλεύω, ἀθετῶ, σφάλλω, ἀπατῶ, ἐξαπατῶ, seduco, fallo, circumvenio. ἀποτυγχάνω -or. [*loc. dub. et corrupt.*: SEN. nat. 4 praef. 21 APVL. met. 10, 34 CORP. III 8826. VIII 23952. TERT. adv. Marc. 1, 2 p. 50, 7 modicoque exinde fermento totam fidei massam haeretico acore -epit (desipuit?). AVG. adv. Don. 23, 41 p. 143, 5.] *inde a* PLAVTO, *deest* LVCIL. CATONI CATVLLO GRATT. SCRIB. LARGO MELAE ASCON. [*francog.* décevoir. *M.-L.*]

1 *i. q.* ***fallere***, *circumvenire, frustrari, circumscribere*: **a** *absolute*: PLAVT. Truc. 264 ut -isti. CIC. inv. 1, 71. Caecin. 78 cuius prudentiam populus Romanus in cavendo, non in -endo perspexerit. Mur. 77 Phil. 12, 1. 13, 33 parad. 43 off. 1, 18. 33. 94. OV. epist. 7, 105 -epit idoneus auctor. 20, 55 ars 3, 89 CELS. 7, 4 SEN. dial. 4, 24, 1. 4, 29, 2. 10, 14, 4 quasi non inhumanius sit -ere quam excludere. benef. 1, 1, 12 nat. 4 praef. 13. 7, 16, 2. epist. 107, 1 si amici -rent. 119, 5 -ere est istud docere paupertatem, cum divitias promiseris. PLIN. paneg. 62 singuli ... -ere ... possunt. 66 neque enim umquam -ptus est princeps, nisi qui prius ipse -epit. VLP. dig. 4, 3, 1, 2. 16, 1, 2, 3 PAVL. sent. 2, 11, 3 dig. 4, 3, 18, 3. 16, 1, 30 pr. ARNOB. nat. 4, 12 alter pro altero subeat fallens, ludens, -ens. HIER. in Mich.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2, 5 p. 498. epist. 45, 6, 2 licet sacerdos -at. VVLG. III reg. 22, 22 -es et praevalebis (= II par. 18, 21). Iob 12, 16 novit et -entem et eum qui -itur. psalm. 14, 4. AVG. civ. 1, 36 quantum -endo et fallendo nocuerint (4, 2). 2, 10 quid astutius ad -endum *quam daemones?* 3, 7 *al.* CASSIOD. in psalm. 49, 19 -entium mos est sic falsa componere, ut aliquo lepore verborum audientium auribus blandiantur. GREG. M. moral. 1, 50 ad -endum bonae actionis terminum astutius expectat *diabolus.* *c. ablat.*: HIER. epist. 45, 2, 1 satanae arte -ens. AVG. civ. 2, 4 immundi spiritus deorum nomine -entes. 3, 20 fallacium divinationum caligine. *subiectum est res*: PVBLIL. Q 65 quod est timendum, -it si neglegas. HOR. epist. 1, 19, 17 -it exemplar vitiis imitabile. MANIL. 2, 131 nec -it unquam *ratio.* CELS. 3, 11 ne tempus remissionis -at. SEN. dial. 6, 9, 5 error -it hic. nat. 1, 3, 4 nam commissura -it. epist. 45, 8 sic ista sine noxa -unt 79, 18. COLVM. 11, 2, 80 sationem saepe -ere solere (*cf.* PLIN. nat. 18, 204 festinatam sementem saepe -ere). STAT. Theb. 7, 295 -it aetas. 7, 721 -epit tellus. SEN. dial. 7, 1, 2 tritissima quaeque via ... maxime -it. SIL. 4, 35 Alpes et pervia saxa -epere. QVINT. inst. 12, 8, 13 quae nisi domi excusseris, in foro inopinata -ent. decl. 313 p. 229, 10 nihil minus ferri oportet in civitate, quam ut lex -at. 331 p. 304, 18 iura. 388 p. 437, 2 venientis enim fluctus et consurgentis alteque fracti facies ante terret quam -it. ITALA Hebr. 3, 13 (Mutian. Chrysost. hom. 6, 1) ne obduretur quispiam ex vobis -ente peccato (ἀπάτῃ τῆς ἁμαρτίας, VVLG. fallacia peccati). TERT. bapt. 18 omnis petitio ... -ere ... potest. CYPR. epist. 34, 2 -it ... illecebra. AVG. civ. 22, 23 sermo versutus. CASSIOD. in psalm. 118, 110 illud efficacius -it, quod aliqua oblectatione blanditur. *nota*: CELS. 2, 6 si quid itaque vix in millesimo corpore aliquando -it.

b *c. obi.*: *α personae*: PLAVT. Amph. 424 ego hunc -am. Bacch. 275 -ptus sum. 965. Capt. 255 qui cavet, ne -atur. 757 Cas. 349 Merc. 928 Poen. 1338 Pseud. 1326. Rud. 346 si deos -epit et homines. Stich. 603. 610. TER. Andr. 669 -ptus sum, at non defetigatus. Haut. 725. 728 Phorm. 528 *bis.* POMPON. Atell. 122 vicinos. CIC. S. Rosc. 117 socios. Verr. 1, 44 ut me ab eo delectari facilius quam -i putem posse. Pis. 1 Phil. 12, 3. 13, 41. ac. 2, 46 quid me -is, Zeno? off. 3, 67 epist. 5, 16, 4. 7, 6, 2. 10, 20, 1. 2 ad Q. fr. 1, 4, 1 ad Brut. 1, 16, 10. BRVT. et CASS. Cic. epist. 11, 2, 2 alius nemo facultatem habet -endi nos. LVCR. 1, 941 ut puerorum aetas improvida...-pta...non capiatur (4, 16). PVBLIL. M 25 minus -itur, cui negatur celeriter. VARRO rust. 3, 2, 16 SALL. or. Macri 20 NEP. Alc. 5, 2 RVT. LVP. 2, 19 VERG. Aen. 4, 18 HOR. epist. 1, 18, 79. PROP. 1, 13, 5 dum tibi -ptis augetur fama puellis (CARM. epigr. 355, 1 [*Pompeis*] Restutus multas -epit saepe puellas). 2, 16, 54 -ptus quoniam flevit et ipse deus. 2, 21, 11 Colchida sic hospes quondam -epit Iason. LIV. 2, 28, 6. 9, 9, 16 quis se a vobis dicere *potest* -ptum? 9, 11, 4 *al.* OV. am. 3, 1, 49. 3, 3, 22 victima -ptus -entis ero. 3, 10, 34 irrita -pti vota colentis erant (fast. 4, 642). epist. 3, 17 -pto ... custode (IVV. 6, 234. *cf.* 4, 142). 7, 69 coniugis ante oculos -ptae stabit imago. 11, 101. 18, 55 sic ubi -ptae pars est mihi maxima noctis acta. 19, 97 cum tu -pta rubebas. ars 3, 454. 460 rem. 41. 501. met. 7, 214 vindice -pto. 11, 253 nec te -at centum mentita figuras. *al.* trist. 1, 8, 9. 5, 1, 70. Ib. 442 ut vetus Admeti -are socer. Pont. 3, 3, 23 o puer, exilii -pto causa magistro. VITR. 8, 3, 3. VAL. MAX. 2, 6, 7 ter ab eodem -ptum dominum cognoverunt. *al.* CELS. 8, 4 PHAEDR. app. 27, 6 SEN. contr. 1, 4, 3 *al.* CVRT. 5, 11, 11 difficilius sibi esse damnare quam -i. *al.* SEN. Herc. f. 530 -ptis referat mala sororibus. 754. Herc. O. 890 mors innocentes sola -ptos facit. Thy. 159. 486 -i cautus times? Tro. 569 benef. 3, 11, 1 *al.* COLVM. 3, 13, 13. 11, 2, 1. LVCAN. 4, 324 Romana iuventus non -pta bibet. 7, 760. 9, 99 PETRON. 87. 108 vers. -pti pignus Atridae (*i. Menelai uxorem*). 128. 129. LAVS Pis. 200 in praedam venientem -it hostem. PLIN. nat. 18, 38 advenas. VAL. FL. 7, 161 ac me nunc -pta reliquit. 8, 418 MART. 2, 14, 7 *al.* STAT. Theb. 7, 512 te conscia mater -am? *al.* HOMER. 70 amissos -ptus luget amores. SIL. 15, 466 stant nulla diu -ptis gaudia divis. QVINT. inst. 4, 2, 64. 5, 7, 26. 5, 10, 118 honorarit eos an -erit. *al.* FRONTIN. aq. 5. TAC. hist. 1, 64 quo incautior -retur. 3, 2. 70 PLIN. epist. 1, 5, 10 *al.* CELS. dig. 5, 3, 45 IVLIAN. dig. 13, 6, 20 AFRIC. dig. 21, 1, 51 GAIVS dig. 6, 2, 13, 2 inst. 2, 163 *et saepissime apud* ICTOS. SVET. Aug. 19 ianitoribus -ptis. Vesp. 15. ITALA I Ioh. 1, 8 (Cypr. domin. orat. 22 eleem. 3 testim. 3, 54) nos ipsos -imus (πλανῶμεν, VVLG. seducimus). I Cor. 3, 18 (Cypr. testim. 3, 69 patient. 2) nemo se -at (ἐξαπατάτω, VVLG. seducat). Marc. 13, 5 (cod. k) ne quis vos -at (πλανήσῃ, VVLG. seducat). EPIST. Paul. et Cor. II rec. A 3 -ens eos (ἀθετῶν). ANTH. 415, 14 et quos -epit, -it illa (*Spes*) tamen. LACT. inst. 1, 20, 29 furtim -ptis obsessoribus. HIER. chron. a. Abr. 847 quae (*Sirenae*) -rent navigantes. VVLG. lev. 19, 11 nec -et (συκοφαντήσει) unusquisque proximum suum. num. 31, 16 nonne istae sunt, quae -erunt filios Israel? deut. 4, 16. 25 *saepissime.* AVG. civ. 9, 16 quem fallacissimi daemones -erunt. retract. 1, 14, 1 ad amicum meum ... -ptum a Manichaeis. QVEROL. p. 37, 19 *dominus* falli sese non vult neque -i. Ps. PRIMAS. in II Cor. p. 579ᴰ ne *Satanas* -at ac fallat incautos. *bestia est subi.*: OV. epist. 16, 55 Leda cygno -pta. met. 5, 147 ave -ptus falsa. COLVM. 7, 3, 26 ne bestia hallucinantem pastorem -at. 8, 16, 9. STAT. Theb. 2, 693 nulla -ptus ab alite Maeon. VVLG. gen. 3, 13 serpens -epit me (ἠπάτησε). *obi.*: OV. epist. 4, 57 -pto ... tauro. ars 1, 325 vacca -ptus acerna *bos.* met. 8, 132. HIER. in Os. 2, 7 p. 76 columba -pta. CLAVD. DON. Aen. 9, 568. *accedit ablat. instr.* (ab *l. 14*): PLAVT. Amph. 5 his Alcmena -itur **dolis** (Cas. 3 Rud. 1236 CIC. off. 3, 67 PHAEDR. 1, 31, 6 ARNOB. nat. 2, 39 PANEG. 10, 11 HYG. fab. 105 p. 96, 5. 21 VEG. mil. 3, 3). Rud. 1239 -itur in transenna avaritia sua. Poen. 187 -emus fovea lenonem Lycum. VARRO ling. 6, 55 fando. RHET. Her. 4, 51, 64 eos similitudine loci -ptos angiporto toto deerrasse (SCHOL. Cic. Bob. p. 29, 6). CIC. inv. 1, 71 quorum perfidia totiens -ptus sis (1, 73 S. Rosc. 110). 2, 23. p. red. in sen. 15 vos populumque Romanum non consilio neque eloquentia..., sed rugis supercilioque -epit (*cf.* Pis. 70). prov. 12 tristitia voltuque. har. resp. 50 munere. de orat. 1, 174 adversari stipulatiuncula. 2, 61 indicibus librorum. ac. 2, 46 fallacibus et captiosis interrogationibus circumscripti atque -pti quidam. epist. 7, 26, 2 a beta et a malva -ptus sum. facet. dict. 2 praecinctura me -epi. PLANC. Cic. epist. 10, 23, 1 ego non hoc vitio paene sum -ptus. ANTON. Cic. Phil. 13, 40 ut isdem ornamentis -erit vos, quibus -ptum Caesarem gloriatus est. CAES. Gall. 1, 14, 2 eo ..., quod putaret. BELL. Alex. 37, 1 cum hoc ipso crederet facilius eum -i posse. NEP. Dat. 9, 4 ordine atque vestitu. VERG. ecl. 8, 18 coniugis indigno -ptus amore (*cf.* SERV. auct. *ad l.*). Aen. 3, 181 errore locorum. 5, 851 caeli totiens -ptus **fraude** sereni (OV. epist. 19, 21 VELL. 2, 69, 1. 2, 82, 3 CVRT. 7, 7, 34 SEN. Med. 475 VAL. FL. 5, 111 QVINT. decl. 355 p. 387, 7 SVET. Tib. 25 COMM. apol. 938 IVST. 7, 5, 6 EVTR. 2, 20 VVLG. Ios. 9, 22 [παρελογίσασθέ με] DRAC. laud. dei 2, 317). CIRIS 429 vultu -pta puella. HOR. sat. 1, 1, 61 bona pars hominum -pta cupidine falso. 1, 2, 64 miser uno nomine -ptus. 2, 2, 30. ars 25 specie recti. VITR. 10, 16, 6 Rhodii eadem ratione -pti (CELS. 8, 4). 10, 16, 7 sapientia Diogneti se -ptum esse. LIV. 5, 29, 10. 24, 36, 5 via -itur. 31, 37, 2 clamoribus. 42, 38, 3 pollicitationibus regiis (PANEG. 11, 26). TIB. 1, 6, 19 neu te -at nutu. OV. am. 2, 10, 26. epist. 2, 65 sum -pta tuis et amans et femina verbis. 12, 50 ultimus est aliqua -ere **arte** labor (VAL. MAX. 8, 11 ext. 4 HIER. epist. 21, 13, 3). rem. 212 aut his aut aliis ... ipse tibi furtim -endus eris. 346. met. 3, 385 alternae -ptus **imagine** vocis (13, 216 Pont. 1, 2, 49 PLIN. nat. 35, 23 STAT. Theb. 4, 722. MART. 4, 53, 7 imagine ficta). 6, 125 falsa uva. 13, 104 furtis incautum -it hostem. 13, 194 astu (VAL. MAX. 5, 1 ext. 6 APVL. met. 4, 12). fast. 1, 369. 4, 206. trist. 2, 493 his ego -ptus non tristia carmina feci. GERM. 536 cuius *tauri* -pta figura Europe. VAL. MAX. 3, 1 ext. 1 illis *bonis* enim cives suos -epit. SEN. clem. 1, 17, 2 quosdam molli curatione -at *medicus.* dial. 10, 13, 7 Alexandrina perfidia -ptus. epist. 118, 7 rumoribus. COLVM. 1, 4, 3 deliciarum concinnitate -i. PETRON. 105 supplicio. PLIN. nat. 20, 1 nominum vilitate. VAL. FL. 3, 22 ingenti praedae -ptus amore (HIER. epist. 21, 13, 9). MART. 4, 58, 9 verbis. 7, 88, 10 nec blandae munere linguae -imur. epigr. 24, 3 ne te -at ratibus navalis Enyo. STAT. Theb. 4, 703 -ptum margine ripae stat pecus. 12, 626 -epit falso ratis Aegea velo. silv. 2, 5, 10. SIL. 2, 642 dumque malis turbata parens -ptaque visis. 2, 646 geminaeque nota (notis *Sang.*) -pta figurae. 9, 616. HOMER. 948 iuvenem simulato -it ore. QVINT. decl. 255 p. 45, 8 eo quod. 314 p. 233, 6 *al.* inst. 4, 2, 71 *vis te dicam* nocte -ptum? FRONTIN. aq. 130 neglegentia longi temporis -ptos. strat. 2, 5, 40 cuius spei vanitate -ptus. 3, 10, 3 quo eventu Himeraeis ita -ptis, ut provenirent. 3, 13, 6. TAC. hist. 3, 70 quem perfidia -erit (ann. 2, 46). ann. 1, 10 Pompeium imagine pacis, Lepidum specie amicitiae -ptos. PLIN. epist. 6, 26, 1 neque enim amore -or. GAIVS inst. 1, 190 levitate animi. dig. 3, 2, 18 ea, quae falsa existimatione -pta est. MARCELL. dig. 40, 5, 10, 2 servitute. VLP. dig. 4, 4, 44 sua facilitate -pti. 12, 4, 3, 7 falsa opinione. PAVL. dig. 13, 6, 17, 3 beneficio. APVL. met. 3, 18 improvidae noctis -ptus caligine. 8, 11. 9, 14. Plat. 2, 11 errore (TERT. adv. Marc. 5, 16). PS. APVL. Ascl. 14 sophistarum calliditate. TERT. patient. 11 quem admonendi dissimulatione non -it. pudic. 19 resurr. 19. ITALA Eph. 5, 6 (Cypr. unit. eccl. 23 epist. 43, 6. 65, 5 Ps. Cypr. ad Novat. 17) nemo vos -at (ἀπατάτω, VVLG. seducat) inanibus verbis. HYG. fab. 148 p. 22, 2 ut Martem astutia -ret. COMM. apol. 617 illo, quod. PANEG. 7, 19 scalarum brevitate. TREB. Valer. 2, 2 qua *fortuna* multos -epit. Gall. 3, 8 virtutis studio. CAPITOL. Gord. 29, 3 non intellegentes artibus Philippi iuvenem esse -ptum. FIRM. err. 6, 5 quibus *crepundiis* puer -ptus fuerat. FILASTR. 26, 5 -unt multos visu. 33, 1 qua est -ptus amentia (38, 2. 105, 1). EVTR. 3, 14 casu ... magis quam virtute. PRISCILL. tract. 5, 87 concupiscentiae voluntate. HIER. epist. 35, 5, 2 verbi ambiguitate. 51, 6 eius persuasione -ptos et perversissima doctrina. VVLG. num. 25, 18 et -epere **insidiis** per idolum Phogor (SCHOL. Cic. Bob. p. 158, 14). deut. 4, 19 et errore -ptus (πλανηθεὶς) adores ea (30, 17 iud. 9, 36 Iob 15, 31 Ezech. 45, 20). Iob 13, 9 vestris fraudulentiis. prov. 11, 9 ore -it amicum suum. II Macc. 12, 24. VEG. mil. 3, 6 improviso terrore. PHOEBAD. c. Arrian. 4 o duces caeci, o saeculi ambitione -pti. AVG. civ. 8, 21 possunt *aetherii dii* et mendaciis daemonum -i. 9, 2 fallacia. 10, 26 *al.* SVLP. SEV. epist. 1, 14 diaboli arte. MAR. MERC. Theod. expos. praef. 1 pravum eius ... sensum, quo Nestorium ... male -epit. MART. CAP. 7, 762 illo neminem -i convenit, ut ... putet. NICET. symb. p. 44, 9 daemoniacis fraudibus -pti. p. 49, 1. *bestias*: OV. met. 8, 132 quae torvum ligno -epit adultera taurum. OCTAVIA 412 calamo levi -ere

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

volucres. PLIN. nat. 25, 145 -pta *pecora* similitudine. *decipit aliquid aliquem*: PLAVT. Rud. 401 spem -isse multos. ACC. trag. 16 tua honestitudo Danaos -epit diu. CIC. inv. 1, 28 multos imitatio brevitatis -it. Pis. 1 non enim nos color iste servilis, non pilosae genae, non dentes putridi -erunt. div. 2, 116 illa amphibolia, quae Croesum -epit (*syn.* fallere). Att. 6, 2, 3. 13, 13, 1. HOR. sat. 1, 3, 39 amatorem quod amicae turpia -unt caecum vitia. AETNA 366 nec te -ant stolidi mendacia vulgi. LIV. 30, 30, 11 quem fortuna numquam -epit (SEN. contr. exc. 4, 3 SEN. dial. 11, 5, 4 PS. SEN. mon. 48 QVINT. inst. 10, 6 [6], 7). 37, 53, 6 haec vos ne -at oratio. OV. am. 1, 8, 65. 2, 9, 43 me modo -ant voces fallacis amicae. ars 3, 445 nec toga -at filo tenuissima. met. 7, 93 nec me ignorantia veri -et, sed amor (LVCAN. 5, 748). 8, 435. trist. 1, 3, 37 quis me -erit error (4, 1, 23 Pont. 2, 2, 63). Pont. 1, 5, 33 sterili totius cum sim -ptus ab arvo. EPIST. Sapph. 55 nec vos -ant blandae mendacia linguae. VAL. MAX. 1, 8, 2 neque eam (*civitatem*) opinio -epit. CELS. 2, 6 quaedam notae . . . imperitos medicos -unt. PHAEDR. 4, 2, 5 -it frons prima multos. SEN. contr. 1 praef. 18 ut in nullo umquam verbo eum memoria -erit. 3, 5 vultus te meus -epit. 9, 4 (27), 21 non est…, quod quemquam vestrum -at nomen ipsum lautumiae (*cf.* SEN. clem. 2, 3, 1 speciosum clementiae nomen). CVRT. 5, 2, 20 nostri -epere me mores. 5, 12, 14. 6, 10, 26 fides amicitiae, veri consilii periculosa libertas, me -istis. 9, 10, 1 cuius (*lacus salsi*) incognita natura plerosque -epit temere ingressos aquam (*cf.* SEN. dial. 6, 17, 6). SEN. Herc. O. 112. Tro. 371 verum est an timidos fabula -it *seq. acc. c. inf.* benef. 5, 1, 5 nec te ista ratio -et. dial. 4, 21, 2 facile autem etiam attendentem similia -unt. 10, 9, 5 *al.* COLVM. 3, 10, 1 quae res nos -ere ⟨non⟩ debet (QVINT. decl. 313 p. 230, 12 *bis*). 6, 37, 7 neque nos universa *quadrupedis* species -at. 7, 3, 14 quoniam saepe frigorum atque hiemis saevitia pastorem -it. PETRON. 115 illum bellantem arma -unt. 118 multos iuvenes *carmen* -epit. CALP. ecl. 7, 83 nisi me visus -epit. MART. 4, 56, 6 callida sic stultas -it esca feras. QVINT. inst. 3, 9, 9 nonne nos haec inversa consuetudo -erit. decl. 315 p. 241, 28. IVV. 5, 166 spes bene cenandi vos -it. APVL. met. 3, 25 me trepidatio . . . fefellit et pyxidum similitudo -epit. TERT. pudic. 8 plerosque interpretes parabolarum idem exitus -it. CLAVD. 22, 182 quem falsa timentum munera -unt. AMM. 31, 6, 3 caesis plurimis, quos impetus -erat petulantior. VVLG. prov. 12, 26 iter autem impiorum -et eos (πλανήσει). Is. 47, 10 sapientia tua…-epit te. Ier. 49, 16 *al.* AVG. civ. 13, 17 cum . . . philosophos . . . coniectura humana -erit. 22, 23. SVLP. SEV. dial. 1, 22, 5 ne quem . . . falsae iustitiae umbra -at. CLAVD. DON. Aen. 10, 596 nisi infelicem linguae protervitas -isset. COD. Iust. 2, 41, 2 sua implicitate se -ptum. *accedit ablat. instr.*: LVCAN. 4, 712 quem blanda futuris -ura malis belli fortuna recepit. QVINT. decl. 306 p. 199, 17 non ita me frons causae callidissima optionis simulatione -it. *adde*: PROP. 1, 9, 25 nec te -at, quod sit satis illa parata. *accedunt praepositiones*: ex: TERT. adv. Marc. 2, 7 p. 344, 7 -ptus ex impraescientia futuri. in: PLAVT. Asin. 501 -ptus in eo. LIV. 36, 40, 7 in prima spe -ptos. SEN. contr. exc. 4, 5 quia in te -pti sunt. SEN. epist. 99, 9 in quo uno nemo -itur. QVINT. decl. 343 p. 354, 28 -ptus es in hoc. AFRIC. dig. 4, 4, 4 illum in ea re -ptum esse. VVLG. II par. 18, 20. *adde*: SIL. 5, 405 vanis -ptus in alite signis. per: PLAVT. Most. 501 per fidem -ptus sum. LIV. 1, 9, 13 per fas ac fidem -pti. 6, 29, 2 per vestrum numen *nobis* -ptis. 42, 47, 1 per indutias et spem pacis. OV. am. 2, 10, 3 per te. SEN. benef. 7, 10, 3. COLVM. 8, 2, 2 *avis* per aucupem -itur. POMPON. dig. 39, 3, 20 per errorem. PS. CYPR. abus. praef. COMM. apol. 207 per talia -it omnes. *al.* propter: TER. Andr. 271 egon propter me illam -i miseram sinam? Phorm. 469 propter tuam fidem -pta. 927 propter vos -i. SEN. contr. 10, 1, 10 propter quas *causas* possem -i. *nota c. accus. q. d. Graeco*: HOR. carm. 2, 13, 38 quin et Prometheus et Pelopis parens dulci laborem -itur sono (*sc. ne laborem sentiant. cf. l. 68*).

β cum obiecto rei: CIC. de orat. 2, 289 expectationibus . . . -endis (QVINT. inst. 6, 3, 24). ad Q. fr. 1, 1, 12 videtur potuisse tua liberalitas -i. OV. epist. 20, 241 -ptae foedera (*i. promissa*) linguae. met. 7, 783 -it ora sequentis (SEN. Ag. 20 Thy. 988). trist. 4, 1, 14 ancillae -itur…labor (*sc. dum cantat. cf. l. 63*). 4, 10, 114 absumo -oque diem. Pont. 4, 5, 12 -pta . . . aure. MANIL. 2, 131 neque -itur ratio. VAL. MAX. 4, 1, 8 opinionem suam populus Romanus a Graccho -ptam cognovit (SEN. suas. 7, 9 SEN. apocol. 15 STAT. Theb. 8, 623 QVINT. inst. 6, 3, 64. 84). 6, 6, 4 ut Romani imperatoris potius -pta fides quam frustra implorata iudicaretur. PHAEDR. 1, 4, 5 -pta aviditas. 1, 13, 12 ingemuit corvi -ptus stupor. SEN. contr. exc. 10, 4 iuvenum simplicitate -pta. SEN. benef. 3, 23, 1 alius -epit mortem. nat. 1, 15, 6 -ant aciem. Herc. f. 155 -ptos instruit hamos. dial. 5, 39, 4 quaedam non nisi -pta sanantur. 10, 10, 4 qui multa . . . insidiose -epit. 10, 11, 1 *al.* COLVM. 1 praef. 15 oculos spectantium. 2, 4, 3 qui (*tactus*) minus -itur. 6, 37, 7 asinus . . . domini spem -it (IVV. 9, 126 PANEG. 9, 9 HYG. fab. 193 p. 124, 3 COD. Iust. 6, 43, 3, 2a). 8, 4, 3 volatile pecus custodiam pastoris -it. PERS. 2, 50 donec -ptus et exspes nequiquam fundo suspiret nummus in imo. 4, 45 nervos. LVCAN. 5, 809 -ptis manibus. 8, 340. PETRON. 123, 194 *lues* vestigia lusit -epitque pedes. MART. epigr. 21, 1 -pta dextra (21, 7). STAT. Theb. 2, 304 miseri -pta mariti arma. silv. 3, 4, 28 Ach. 1, 668. IVV. 6, 603 gaudia votaque saepe ad spurcos -pta lacus. PS. QVINT. decl. 2, 12 facillimum est caeci -ere secretum. SCAEV. dig. 32, 39 pr. sententiam defuncti . . . -i inhumanum est. TERT. bapt. 18 omnis petitio et -ere et -i potest. LAMPR. Alex. 66, 2 existimationem principis. HIER. in Gal. 6, 3 p. 428 φρεναπατᾷ hoc est 'mentem suam -it'; pro quo latinus posuit interpres 'se ipse seducit'. mentem autem suam -it, qui se putat esse sapientem. VVLG. deut. 11, 16 cavete ne forte -atur cor vestrum. Iob 31, 9 cor meum. Ier. 37, 8 animas vestras (42, 20). CLAVD. 5, 510 -pta sitis. 18, 101 -pta libido. RVFIN. hist. 5, 17, 4 -itur eorum confirmatio. AVG. civ. 18, 54 -pta vanitas. MEROB. Christ. 13 pectora. DRAC. Romul. 3, 13 ager -ptus. ALC. AVIT. carm. 2, 394 species -pta. EVGRAPH. Ter. Andr. 912 eorum ingenia fallis et -is.

c. ablat.: LIV. 8, 7, 18 specimen istud virtutis -ptum vana imagine decoris. OV. met. 7, 821 vocibus ambiguis -ptam praebuit aurem. SEN. Herc. f. 624 vana furor -ptus umbra. benef. 4, 34, 2 manus . . . aliquo errore -pta. nat. 1, 2, 3 visus noster solita imbecillitate -ptus. VAL. FL. 3, 477 subito -ptum fragmine pectus. STAT. silv. 4, 4, 19 aestivos quo -is aëre soles? HOMER. 1010 cuius -epit vires Laertius astu. VEG. mil. 3, 3 dolo atque periuriis -atur provincialium incauta simplicitas. AMM. 30, 1, 22 hoc figmento nefarie -pta credulitate.

decipit aliquid aliquid: PROP. 2, 34, 36 ipsa suas -it unda vias. OV. met. 3, 431 oculos idem, qui -it, incitat error. Pont. 3, 9, 11 iudicium tamen hic nostrum non -it error. SEN. suas. 2, 1 cetera, quae navigantium vota -unt. SEN. Herc. f. 618 utrumne visus vota -unt meos? epist. 94, 58 vis scire, quam falsus oculos tuos -erit fulgor? LVCAN. 7, 8 nox felicis Magno (magni *VC*) pars ultima vitae sollicitos vana -epit imagine somnos. TERT. anim. 17 auditum vero quid aliud -et quam sonorum similitudo? ITALA I Cor. 5, 6 (Tert. pudic. 13. 18) non scitis quod modicum totam -at consparsionem (ζυμοῖ, VVLG. corrumpit). MAR. VICTORIN. in Eph. 1, 4 p. 1240[A] intellectus . . . fallax et multiplici fuco -ens integram intellegentiam. SCHOL. Cic. Bob. p. 18, 22 ut fides non -erit veritatem. COD. Iust. 12, 26 (27), 2, 1 hoc namque modo neque mansuetudinis nostrae obsequia -untur. *adde*: AVG. civ. 5, 21 cuius egregiam indolem -epit amore dominandi sacrilega et detestanda curiositas. 10, 16 quorum pleraque specie tenus mortalium sensus imaginaria ludificatione -unt. *nota*: LVCAN. 9, 623 volgata per orbem fabula pro vera -epit saecula causa (fama *V*).

2 *i. q.* ***decipiendo efficere***: OV. Pont. 4, 6, 15 coeperat Augustus -ptae ignoscere culpae (*i. errore commissae*). VAL. FL. 1, 411 quem fama genus (*i. filium esse*) non est -pta Lyaei, Phlias. PLIN. nat. 16, 233 sic acer -i *iuvat* (*sc. quod testudo lignum eius imitatur*). MART. 3, 81, 6 sacra tamen Cybeles -is (*quia non castratus es*). STAT. Theb. 9, 425 -ptaque (*per fraudem Iunonis*) fulmina vidi (*sc. quibus Semele extincta est. cf.* silv. 2, 1, 97 -ptaque funera matris *Semeles*). ITALA gen. 31, 41 (Aug. quaest. hept. 1, 95 retract. 2, 55, 2) -isti mercedem meam decem agnabus (παρελογίσω, VVLG. immutasti. AVG. *ad l.* pactum fraude mutasse. *syn.* gen. 31, 7 mutavit). *nota*: COMM. apol. 686 quid illi -unt (*i. mentiuntur*) gentes puros esse lavacris?

3 *i. q.* ***capere***: VARRO rust. 3, 7, 7 qui (*accipitres*) ita -untur. OV. met. 3, 587 linoque solebat et hamis -ere . . . pisces. MART. 5, 18, 8. 13, 68, 1. 14, 216, 2 famulus nunc aucupis idem -it et captas non sibi maeret aves. HOMER. 417. AVSON. Mos. 244 nodosis -pta plagis examina *piscium*. ORIENT. comm. 1, 144 et tibi nunc imo trahitur de gurgite piscis, aëre nunc summo -untur aves. SIDON. epist. 2, 2, 12 piscis pisce -itur. PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 172, 20. *adde*: HYD. chron. II p. 34, 241 Conimbrica *urbs* in pace -pta (*i. expugnata*) diripitur.

4 *i. q.* ***destituere, spoliare, orbare***: CIC. de orat. 2, 260 -pti sumus expectatione. PLANC. Cic. epist. 10, 8, 7 nec ulla spe -i . . . potuerunt (SEN. epist. 8, 3 LVCAN. 8, 61 SVET. Tib. 65. CORP. VI 9659 spe *se locupletem futurum* -ptus erat. *nota*: VAL. MAX. 1, 7 ext. 8 magis spe quam somnio -ptus. DOCTR. apost. 6, 5 non -eris de spe tua). *eodem sensu, om.* spe: CYPR. epist. 8, 3 catecumini . . . -pti esse non debebunt, ut eis subveniatur. CARM. epigr. 1550 A, 1 hunc titulum natae genetrix -pta (*sc. a filia praemature mortua*) paravi (*sim.* 627, 4. CORP. V 3466 sic sum -ptus. 4612. 7917. 7962. IX 1867. 5925. XIII 2121. 2162. 2174). VEG. mil. 3, 24 *currus falcatus* uno afflicto aut vulnerato equo -itur. ITIN. Alex. 52 ni recepto altius ferro -i viribus occoepisset. VITA Nicet. 11 omnium membrorum vigore -ptus. 12 universo calore vitae -ptus. *adde*: CORP. VIII 20782 cremento -ptus (*bis*). *i. q. damno afficere*: CLAVD. DON. Aen. 1, 556 si tuo (*Aeneae*) miserando casu Iulus -ptus est. 7, 780 Hippolytus equorum pavore -ptus est. 11, 623. 670. dēceptus *i. q. vita privatus, mortuus*: CARM. epigr. 649, 5 (*a.* 359) primis -ptus in annis. HYDAT. chron. II p. 33, 228 veneno -ptus. CORP. III 8830, 3. 12392, 3. 14644, 3. V 3372, 5. 3468, 5. 4612. VIII 2451, 5. XII 18, 3.

syn.: circumscribere, circumvenire, fallere, frustrari, simulare. immutare. imitari. excipere. capere. spoliare, orbare, destituere. mori, necare. *opp.*: veracem esse.

deriv.: deceptio, deceptivus, decentor, deceptus. *Simbeck.*

dēcipulum, -ī *n. et* **dēcipula,** -ae *f.* [*a* decipere. *Th.*]. GREG. M. moral. 14, 15 -a vero a decipiendo vocata est (*cf.* GLOSS. V 187, 41).

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

forma -um: Laev. *l. 7* Apvl. met. 8, 5. 10, 24 flor. 18 p. 87 Avg. conf. 3, 6, 11 serm. ed. Mai 119, 3 Mart. Cap. 4, 423 Sidon. epist. 8, 10, 4. Gloss. IV 50, 23 -um deceptionem. -a: *inde ab* Hier. *et* Vvlg. *proprie rete ad aves capiendas* (Gloss. laqueus. muscipula. tendicula. pedica [peduca]. bisuicfalle [*anglosax.*]. -am tendiculam qua aves capiuntur), *inde in imag. i. q. insidiae, sophisma* (Gloss. deceptio): Laev. carm. frg. 29 nulla -a tam insidiosa (*neutr. plur., ut videtur, nam* Fronto p. 13, 2 N. praestigiae nullae tam versutae *tamquam synon.*). Apvl. met. 8, 5 nactus fraudium opportunum -um. 10, 24 ubi fraudis extremae lapsa -o laqueos insidiarum accessit. flor. 18 p. 87 cuncta illa exorabula iudicantium et -a adversantium et artificia dicentium. Hier. Didym. spir. 59 sophismata eorum et fraudulentas -as conteramus, qui ... asserunt. epist. 84, 5. 98, 5 tendant quantumlibet syllogismorum suorum retia et sophismatum -as proponentes. in Is. 10, 16 p. 148. in Naum 1 p. 546 sophismatibus et -is quibus dei populus irretiebatur. in Hab. 1, 1 p. 606 hom. Orig. in Ezech. 7 p. 947 in Matth. 19, 1 p. 144 Vvlg. Iob 18, 10 (σύλληψις). Ier. 5, 27 -a (παγίς) plena avibus. Rvfin. Orig. in Rom. 3, 1 argumentorum -as redarguit. Orig. in cant. 3 p. 183A -ae insidiarum. Avg. conf. 3, 6, 11 quam meliores grammaticorum et poetarum fabellae quam illa -a. serm. ed. Mai 119, 3 omnia ... artium suarum venena omniaque -a. Mart. Cap. 4, 423 dudum locuta circulatrix indecens fies profecto, -a si astruxeris. Cassian. inst. 14, 17, 1. Avell. p. 476, 1 nullas -as circumventionis obtendo. Sidon. epist. 8, 10, 4 -um male blandientis eloquii. Ven. Fort. carm. 10, 2, 4 Mart. 2, 270 Regvla Tarnat. 1. 12 Facvnd. c. Moc. p. 855A. *propter similitudinem retis de navibus iunctis*: Rvfin. hist. 9, 9, 4 iusserat autem navibus ad -am compositis fluvium sterni et superpositis pontibus exaequari. *in interpretatione nom. hebr.*: Hier. nom. hebr. p. 23, 20 (Azeca. p. 34, 17). 48, 19 (Fe).

dēcircā *praep. a* de *et* circa. *c. abl.*: Itala Ier. 13, 4 (Wirc.) accipe cinctum -a lumbo tuo (τὸ περίζωμα τὸ περὶ τὴν ὀσφύν σου, Vvlg. lumbare...quod est circa lumbos tuos). *c. acc.*: Itala Marc. 3, 8 (cod. e) -a Tyrum et Sidonem ... venerant (περὶ Τύρον, Vvlg. circa). Lex Visig. Eur. 310 similis et -a filios ... forma servetur.

dēcircino, -āre *a* de *et* circinare. *i. q. rotundare*: Manil. 1, 296 maioremque Helice maior (*i. arctos*) **-at** arcum. 3, 326. *L.*

decirēmis *v.* decemremis.

decis *v.* decies. **dēcīsē** *v. sub* decīdo.

dēcīsio, -ōnis *f. a* decīdere. *legitur inde a* Cic. Gloss. τομὴ πράγματος, κατατομή, κατακοπή, διακοπή, διάλυσις, ἀποκοπὴ χρέους, χρεοκοπία. II 576, 29 decissio incisio, cassus (*male versum*). *graece* δεκεσίων Theophil. inst. Iust. 1, 5, 4. 3, 24, 1.

1 *proprie*: **a** *i. q. decollatio*: Greg. Tvr. Franc. 2, 2 capitis -e (glor. mart. 67). **b** *i. q. partitio*: Isid. orig. 5, 7, 2 praedae.

2 *translate*: **a** *i. q. partitio, pars*: Boeth. anal. post. 2, 16 ut habeamus proposita, eligere oportet -es et divisiones. mus. 2, 30 apotome a nobis potest vocari -o. Cassiod. hist. 1, 1 p. 883D in novem -es opus omne -ere. **b** *i. q. pactio, transactio*: Cic. Q. Rosc. 33 hanc -em Roscii oratione et opinione augere licet. 39. 48 dicat -em factam esse. Verr. 2, 140. 141. Caecin. 104 nostra -o de aequitate. prov. 9 nihil aliud neque gestum neque actum est nisi -es. Vlp. dig. 13, 1, 7 pr. -e furti quidem actio, non autem condictio tollitur. Pavl. dig. 35, 2, 3, 1 si ob heredis -em factum sit, ut aliquid retineret. *ibid.* heres pecuniam non ex hereditate, sed ex -e habet. Ps. Rvfin. in Ioel 2, 4 *sqq.* nos ... ea tali -e signemus. Oros. hist. 6, 21, 13 ad experientiam belli -emve foederis. Cod. Iust. 6, 2, 13. Greg. M. epist. 2, 15, 12 transactionem -emque inter te et praefatum Maurentium gloriosum habitam ratam habentes per omnia confirmamus (2, 15, 17). *i. q. constitutio, diiudicatio* (*v. Jörs, PW. IV 2275*): Ennod. dict. 1, 23 p. 429, 14 quam sortita est de huiuscemodi constantia praesens causa -em? opusc. 2, 33 p. 298, 2 pernix -o. 2, 112 p. 321, 20 epist. 7, 1, 3 p. 173, 2. Cod. Iust. 1, 14, 12, 4 -o litis (2, 4, 7. 7, 64, 10 pr.). 3, 33, 13, 4 de emend. cod. 1. 2 Inst. Iust. 1, 5, 3. 1, 10 pr. 2, 5, 5. 3, 28, 3. 4, 1, 8. 16 Novell. Iust. 112, 3. **c** *i. q. deminutio*: Apvl. mund. 29 -e luminis menstrua. *nota*: Pavl. Fest. p. 144 murgisonem dixerunt a mora et -e. **d** *i. q. cessatio*: Cael. Avr. acut. 2, 27, 145 amputata -o.

dēcīsor, -ōris *m. a* decīdere. Ps. Soran. quaest. med. p. 367, 9 *dentium* priores -es vocantur. *Simbeck.*

[**decitivis**] de insanis Gloss. V 417, 13 *inter lemmata Graeca, de* κυλλοῖς *Goetz; sed fort. scrib.* debilibus. *L.*

***dēclāmātio,** -ōnis *f. a* declamare. Gloss. ἀναφώνησις. *legitur inde a* Rhet. Her. (*cf. l. 81*), *singulis locis*: Val. Max. Sen. phil. Tac. Svet., *binis*: Rhet. Her., *quinquies*: Petron., *sexies*: Cic., *saepissime*: Sen. rhet. Qvint.; *deest poetis praeter* Ivv. 10, 167.

1 *i. q. clamatio, convicium*: Cic. Mur. 44 non placet mihi ... -o potius quam persalutatio. Planc. 47 desinamus ... volgari et pervagata -e contendere.

2 *t. t. rhetorum*: **a** *de exercitatione oratoria*: Gloss. μελέτη ῥήτορος. *cf.* Sen. contr. 1 praef. 12 ipsa -o apud nullum antiquum auctorem ante Ciceronem et Calvum inveniri potest, qui -em ⟨a dictione⟩ distinguit *eqs. p. 181, 60.* Rhet. Her. 3, 11, 20 mollitudinem vocis ... maxime faciet exercitatio -is. 3, 12, 20 ratio -is *et* moderatio -is. Cic. Tusc. 1, 7 senilis est -o (2, 26). epist. 7, 33, 1 -bus nostris cares. 16, 21, 6 erat quidem ille in cotidiana -e utilis. Sen. contr. 1, 1, 21 ipse ⟨in⟩ -e usus est ... versu tragico. 2 praef. 5 nec ille diu -bus vacavit. 2, 4, 13 finiret iam -em (7, 7, 19 Petron. 133). 3 praef. 15 huius (*Cestii*) -es ediscunt. 3 praef. 18 -es eius inaequales erant. 7 praef. 1 non posses dicere divisionem esse, non posses -em. 7 praef. 8 delectabat illum in -bus. 7 praef. 9 sed nec ipsi bene cessit -o. 7, 1, 24 noc colore per totam -em usus est (Qvint. decl. 280 p. 40, 21 color -is). 7, 7, 10 in duas partes -em divisit. 9 praef. 1 -em parat. 9 praef. 5 in scholasticis -bus (Gell. 15, 1, 1 scholasticae istae -es. Fortvn. rhet. 2, 20 p. 113. Hier. epist. 36, 14, 1 nec aures Quintiliani flosculis et scolari -e mulcendae). 9, 4, 21 ne in -bus iocaretur. Sen. epist. 83, 16 -es istas de medio removeamus. Petron. 2 nondum iuvenes -bus continebantur. 6 ingens scholasticorum turba ... venit ... ab extemporali -e. 48 dic ... peristasim -is tuae. 107 resolvit Eumolpus tam iniquam -em. Qvint. inst. 1, 2, 13 taceo de partitionibus et -bus rhetorum. 2, 2, 12 ibi -is fortuna. 2, 6, 2. 2, 10, 4 -o ... imitetur eas actiones, in quarum exercitationem reperta est (*sim.* Ivl. Vict. rhet. 25 p. 445, 31. 32). 2, 10, 10 si vero in ostentationem comparetur -o. 2, 10, 12 -o, quoniam est iudiciorum consiliorumque imago. 2, 20, 4 in -bus, quas esse veritati dissimillimas volunt, aetatem multo studio ac labore consumunt. 4, 2, 29 cum sit -o forensium actionum meditatio. 7, 1, 38 in -bus isdem narrare et contradictiones solvere ... concessum est. 10, 5, 14 -es ... inventionem et dispositionem pariter exercent. decl. *passim, ex. gr.*: 270 p. 102, 13 praestare -o debet. 316 p. 244, 23 ampliare -em. 342 p. 352, 27 in summa parte -is. Tac. dial. 35 -o quoque adhibeatur. Pomp. gramm. V 282, 26 per partes sumat -em. Porph. Hor. epist. 1, 19, 15 multos adhibere solitum et cenae et -i suae. Vopisc. Car. 11, 1 -i tamen magis quam Tulliano accommodatiora stilo. Treb. trig. tyr. 4, 2 in -bus disertus. Ivl. Vict. rhet. 25 p. 445, 33 in -bus laborabimus. Hier. in Ezech. 8 praef. p. 283 omissis -bus ac plausu et compositione verborum. in Os. 3, 10 p. 118. Avg. retract. 2, 6, 2 mihi quasi -o levis quam gravis confessio videtur. Mar. Merc. subnot. 7, 1 verborum crepitaculis magis, quam ullis -bus studium inane dependis. Clavd. Mam. epist. p. 205, 6 -um tuarum suavitas. Alc. Avit. epist. 32 p. 62, 27 -e conspicuo sermone. Ennod. carm. 1, 6, 8 p. 522, 4 ad -is affectum revocare desidem. dict. 9, 1 p. 450, 19 *al.* Cassiod. var. 10, 7, 2 ut oratores ... consimili -e monstraret. **b** *metonymice de argumento declamationis, de -e scripta*: Sen. contr. 2, 5, 17 solebat enim fere in aliquas figuras -em discribere. Val. Max. 8, 7, 1 -es ... edebat *Demosthenes* (Svet. gramm. 25 plerique oratorum etiam -es ediderunt). Qvint. inst. 5, 12, 17 -es, quibus ad pugnam forensem velut praepilatis exerceri solebamus ... ab illa vera imagine orandi recesserunt atque ad solam compositae voluptatem nervis carent. 7, 1, 4 nam in schola certa sunt ... et ante -em exponuntur, quae themata Graeci vocant, Cicero proposita. 10, 2, 12 ut minus sanguinis ac virium -es habent quam orationes. 11, 2, 39 iterare -is partem. Hier. in Soph. 3 p. 730 controversias et -es scribere. *nota de persona*: Ivv. 10, 167 ut pueris placeas et -o fias (*Hannibal*). **c** *i. q. elocutio*: Serv. Aen. 5, 28 ex re maritima nata -o. 6, 514 -o e contrario propter emphasim (Schol. Stat. Theb. 3, 551). 9, 805 Lucanus eundem sensum per -em. 12, 573 gravitate sermonum -i pondus imposuit. Schol. Stat. Theb. 6, 517 hoc -is genus etiam alibi poeta servavit.

dēclāmātiuncula, -ae *f.* [*a* declamatio *deminutive. Th.*]. Gell. 7, 8, 4 hanc utrimque -am super Alexandro et Scipione celebraverint. Hier. in Os. 1, 2 p. 25 oratoriis debeo -is ludere (adv. Pelag. 3, 5 puerilibus -is). Mar. Merc. subnot. 3, 2 contra hanc miseram -am tuam testimonia scripturarum. Sidon. epist. 1, 4, 3 adulescentum -as.

***dēclāmātor,** -ōris *m. a* declamare. *legitur inde a* Cic. *deest poetis praeter* Ivv. 16, 23. *is qui declamat, rhetor*: Cic. Planc. 83 non vobis videtur cum aliquo -e ... disputare. de orat. 2, 86. 3, 138 non -r ... docuerat. orat. 47 non enim -em aliquem de ludo aut rabulam de foro, sed doctissimum et perfectissimum quaerimus. Sen. contr. *passim, ex. gr.*: 1 praef. 11 nulli commentarii maximorum -um extant. 1, 1, 14 novi -es (Qvint. inst. 9, 2, 42 novi vero et praecipue -es audacius nec ... sine motu quodam imaginantur). 1, 1, 25 levis -r sed dulcis. 1, 2, 22 vitium ... a Graecis -bus tractum (suas. 1, 16). 1, 4, 11 elegans magis -r quam vehemens. 2, 1, 24 aridi -es fidelius quos proposuerunt colores tuentur (2, 5, 15 aridus quidem -r, sed prudens divisor controversiarum. 7, 5, 15 aridus et exsucus. 10 praef. 11 -i subtili sed arido). 2, 2, 8 bonus -r. 7 praef. 6. suas. 1, 15 latini -es. 2, 14. 3, 6 *aliquis* ex his -bus, quos scholastici caldos vocant. 6, 16 a -bus ad historicos transeo. *et passim.* Petron. 1 -es inquietantur. Qvint. *saepe, ex. gr.* inst. 2, 10, 6 impleat se -r. 3, 8, 69 vitia ... quibus quidam -es laborant. 4, 1, 50 πρόληψις a -bus quibusdam paene semper assumitur. 4, 2, 28 inde libertas -bus. 8, 3, 22. 10, 2, 21 in illis operibus oratores aut -es imitandos putamus. 10, 7, 21. decl. 270 p. 102, 9 et sane asperiores in controversia partes fortasse recte -es relinquant. Ivv. 16, 23 dignum erit ergo -is mulino corde Vagelli. Fronto p. 160, 9 N. Gallicanus quidam -r. Treb. trig. tyr. 4, 2 *Quintilianum* -em Romani generis acutissimum. Capitol. Aur. 3, 8 -um scholas publicas. Hier. chron. a. Abr. 2008 Passienus

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

pater -r insignis (GENNAD. vir. ill. 54. 75 CASSIOD. inst. div. 19). 2080 Iunius Gallio egregius -r. epist. 52, 8, 1 nolo te -em esse et rabulam garrulumque. virg. Mar. 22 rhetoricati sumus et in morem -um paululum lusimus. GENNAD. vir. ill. 21 in homiliis -r admirabilis fuit. PHYSIOGN. 1 Palaemonis -is (σοφιστοῦ). POMER. 1, 24 alia est ratio -um et alia debet esse doctorum. CASSIOD. var. 2, 3, 4 vehemens disputator in libris, amoenus -r in fabulis. *nota i. q. recitator*: SCHOL. Ter. p. 165, 22 Calliopium -em *habuit Terentius (ibid.* recitator).

dēclāmātōrius, -a, -um [*a* declamator, declamare. *Th.*]. GLOSS. -um altum. *ad declamationem pertinens*: CIC. de orat. 1, 73 in hoc -o sit opere iactatus. ad Q. fr. 3, 3, 4 et ipse puer magis illo -o genere duci et delectari videtur (QVINT. inst. 2, 10, 9 nihil ... inter forense genus dicendi atque hoc -um intererit. LACT inst. 3, 13, 14 -o dicendi genere iactaret). SEN. contr. 4 praef. 9 non dirigebat se ad -am legem. 9 praef. 3 -ae virtutis unicum exemplum. 9 praef. 5 -o ... studio (TAC. dial. 14). QVINT. inst. 4, 2, 128 res -a magis quam forensis. 4, 3, 2 ab ostentatione -a ... in forum venit. 5, 13, 46 consuetudine -a. 8, 3, 76 licentia. SERV. ecl. 4, 12 nihil ... urbane, nihil -um invenitur. GENNAD. vir. ill. 24 elegans et -um ingenium. 69 epistulae -o sermone conscriptae. SIDON. epist. 4, 1, 2 si quid ... orator -um ... condiderunt. CASSIOD. inst. div. 19 libellum -a venustate conscripsit. *adv.* **dēclāmātōriē**: PS. ASPER gramm. suppl. 55, 15 adverbia ... in e litteram exeuntia, ut ... -e. SERV. Aen. 10, 230 -e ... explicuit. GREG. TVR. Franc. 2, 24 collaudavit.

dēclāmito, -āvī, -ātum, -āre [*cf. c.* declamare *et c.* clamitare. *Th.*]. *i. q. saepe, studiose declamare*: *absolute*: CIC. de orat. 1, 251 annos complures sedentes -ant. Brut. 310 commentabar -ans — sic enim nunc loquuntur — cum M. Pisone *eqs.* Phil. 5, 19 XVII dies de me in Tiburtino Scipionis. epist. 9, 16, 7 illos apud me -are (*om. cod. M*). CIC. fil. Cic. epist. 16, 21, 5 -are graece apud Cassium (SVET. gramm. 25 Cicero ... graece -vit). SEN. contr. 2 praef. 4 nihilominus -bat et tam diligenter. suas. 6, 14 solent enim scholastici -are. QVINT. inst. 12, 11, 15 -are in schola. FRONTO p. 179, 3 N. *c. obiect.*: CIC. Tusc. 1, 7 causas. SEN. suas. 4, 4 controversiam.

ˣ**dēclāmo,** -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* clamare. GLOSS. -at ἀναφωνεῖ, ἀποφωνεῖ. -vit ἀνεφώνησεν. -anda ad laudem pertinet. *legitur inde a* CIC. (*cf. l. 29*), *singulis locis*: HOR. SEN. phil. IVV. TAC. FRONTO, *binis*: OV. PLIN. epist., *ternis*: PETRON. MART. GELL., *saepius*: CIC. SEN. rhet. QVINT. SVET. [*loc. dub.*: QVINT. inst. 9, 4, 62 hic laus omnis -at (*codd.*, -antium *Halm*)]. *deest poetis (praeter* HOR. OV. MART. IVV.) *et* CAES. HIRT. BELL. Afr. Alex. Hisp. SALL. NEP. VITR. LIV. RVT. LVPO VELL. VAL. MAX. CELSO CVRT. MELAE SCRIB. LARGO COLVM. ASCON. PLIN. nat. FLOR. APVL. VVLG.

1 *i. q. clamare vel vehementer dicere*: CIC. S. Rosc. 82 quae mihi iste visus est ex alia oratione -are. Verr. 5, 149 qui pro isto vehementissime contra me -asset (COD. Iust. 11, 48, 20 pr. si quando coloni cuiuscumque condicionis contra dominos terrae -verint). epist. 3, 11, 2 ut (*dub.*) in quemvis impune -ari liceret. AVG. c. Cresc. 3, 53, 59 gravissima, quae in eum libuit -are. 4, 8, 10 sicut in *illius* concilii sententia -atum est. 4, 16, 19. *cum dat.*: OV. ars 1, 465 quis nisi mentis inops tenerae -at amicae? (*i. increpat*). *i. q. lamentari*: COMM. apol. 784 et in poena sero -at *incredulus*. *fere i. q. gloriari*: COMM. instr. 2, 20, 19 laute cibatum (*sc. te esse*) distenso ventre -as. *nota*: GREG. TVR. Franc. 4, 36 -bat multa blasphemia (*inde explicatur* glor. conf. 48 saepius ad sepulcrum eius inergumini -antes mundantur). *seq.* ut: GREG. TVR. Franc. 4, 36 et sanctum dei ... amicum Christi confessa, ut sibi parceret, -bat.

2 *t. t. rhetorum de exercitatione oratoria*: SEN. contr. 1 praef. 12 ait enim *Calvus* (*cf. p. 179, 81*) -are iam se non mediocriter, dicere bene; alterum putat domesticae exercitationis esse, alterum verae actionis. BEDA gramm. VII 269, 5 -o rhetorizandi *est.* GLOSS. -at μελετᾷ ῥήτωρ. **a** *absolute*: CIC. Phil. 2, 43 tot dies in aliena villa -asti? quamquam tu quidem ... vini exhalandi ... causa -as. 5, 19 causa -andi. fin. 5, 5 quo in loco ad fluctum aiunt -are solitum Demosthenem. Att. 14, 12, 2 haud amo vel hos designatos, qui etiam -are me coegerunt. facet. dict. 26. 27 cum una -bamus. HOR. epist. 1, 2, 2 Romae. OV. ars 2, 507 sed neque -ent medio sermone diserti. SEN. contr. 1 praef. 11 duos grandes praetextatos ait secum -visse. 1 praef. 17 ad -andum veniebat (PLIN. epist. 2, 14, 2 transierunt). 1, 6, 10 egregie. 1, 7, 15 hoc colore (9, 4, 16). 2 praef. 4 -andi exercitatio. 2, 3, 18 hac figura. 3 praef. 7 bene. 3 praef. 11 tam male. 4 praef. 3 floridior erat in -ando quam in agendo. 4 praef. 7 ex tempore. 7, 6, 22 tam honeste. 7, 7, 19. 9, 3, 13 graece ... latine (PLIN. epist. 4, 11, 3). 10 praef. 14 solebat -are studiose. 10, 4, 17 diserte. SEN. epist. 20, 2 aliud propositum est -antibus et assensionem coronae captantibus, aliud his, qui ... aures disputatione varia aut volubili detinent. PETRON. 3 diutius -are in porticu. 137 vers. carmina componat, -et, concrepet omnes *dives*. MART. 2, 7, 1 belle. 4, 80 *ter.* QVINT. inst. 1, 2, 23 superiore loco quisque -bat. 1, 2, 31 concipiat quis mente vel -antis habitum vel orantis vocem, incessum, pronuntiationem. 2, 1, 2 et scientiam -andi ac facultatem tradere. 2, 1, 3 -andi magistrum. 2, 10, 1 de ipsa ratione -andi. 2, 10, 7 -andi opus. 9, 2, 81 in eo, quo modo -atur, positum est etiam, quo modo agatur. 11, 1, 83 neque enim nunc -amus, sed ostendimus, nonnunquam posse dicentem ipsis incommodis bene uti. *al.* IVV. 7, 150 -are doces. TAC. dial. 31 in rhetorum scholis -rent. SVET. Aug. 84 et legisse et scripsisse et -are cotidie traditur. Nero 10 -vitque saepius publice (gramm. 25 SPART. Sept. Sev. 1, 5 VOPISC. Car. 11, 1). gramm. 7 nonnisi nundinis. 10 -antium deinde auditor atque praeceptor. 25 -andi consuetudo. 30. AVR. Fronto p. 29, 15 N. Polemona ante hoc triduum -antem audivimus (GELL. 9, 15, 2). GELL. 15, 1, 1 -verat ... rhetor ... nimium quantum delectabiliter. PORPH. Hor. epist. 1, 19, 15 post convivium et inter pocula -antem. AVR. VICT. Caes. 20, 22 -andi ... studiis (PS. AVR. VICT. epit. 1, 17). HIER. tract. in psalm. 77 p. 59, 17 -are more rhetorico. AVG. civ. 1, 19 egregie quidam ex hoc veraciterque -ans ait. CLAVD. MAM. anim. p. 31, 21 sententia flaccente -as. p. 162, 7 et Gabrielem tibi quasi ... quoddam linguae proludium deligis sic -ans. *sim. de rebus* (*cf. p. 181, 40*): SIDON. epist. 5, 2, 1 *in libro Mamerti* oratoria *ars* -at. ALC. AVIT. epist. 51 p. 80, 19 in epistulae -antis parte successoria. *accedit dat.*: SEN. contr. 7, 6, 22 cum L. Lamiae filio -ret. 10 praef. 4 -vit non quidem populo. *accedunt praepos.*: SERV. Aen. 3, 181 per contrarietatem sermonum -vit (5, 683 -vit per contrarium). SIDON. epist. 5, 5, 2 pueritiam tuam ... acriter eloquenterque -visse coram oratore satis habeo compertum (9, 13, 2 vers. 22 -ans gemini pondere sub stili coram discipulis). **b** *c. obiecto argumenti*: SEN. contr. 1 praef. 12 -bat autem Cicero non quales nunc controversias dicimus *eqs.* (PETRON. 48 narra ... quam controversiam hodie -asti. GELL. 9, 16, 4 CAPITOL. Gord. 3, 4 HIER. in Gal. 2, 11 p. 408. IREN. 1, 9, 4 ex illa temporali -ata controversia [μεμελητευμένης ὑποθέσεως]). 1, 1, 22 hanc partem ... -ari ab Alfio Flavo (1, 1, 23 partem abdicantis). 1, 4, 8 suasoriam (suas. 1, 5 aiebat Cestius hoc genus suasoriarum aliter -andum esse quam suadendum. 7, 10 hanc suasoriam nemo -vit efficacius).

part. perf. pass. subst. f. **dēclāmāta,** -ae *i. q. declamatio*: LAMPR. Alex. Sev. 3, 3 cuius hodieque -ae feruntur.

derivata: declamatio, declamator, declamatorius, declamitare. *Stöger.*

dēclārātio, -ōnis *f. a* declarare. NOT. Tir. 28, 54ᵃ -o. *pluralem non legi.* GLOSS. δήλωσις διασάφησις φανέρωσις φανεροποίησις. *legitur inde a* CIC., *deest omnino poetis.*

1 *i. q. manifestatio*: *cum genet.*: CIC. Sest. 122 -o voluntatis. ac. 1, 41 haberent -em earum rerum quae viderentur. epist. 10, 5, 2 animi tui. 15, 21, 2 quantam habet -em amoris tui *liber iste.* MAR. VICTORIN. rhet. 2, 16 p. 272, 3 defensoris ... duo (*sc. loci communes*) sunt, unus -o calumniae accusatorum, alter conquestio captandae misericordiae. LEO M. serm. 38, 2 p. 261 et vera est infantia salvatoris -o deitatis. EVGRAPH. Ter. Ad. 986 ad -em vitae. *absolute*: PAVL. NOL. epist. 45, 1 quasi collyrio -is infuso oculis mentis meae purius video. CASSIOD. compl. in II Tim. 1, 1 in medio misericordiam cremento quodam -is adiciens. **2** *i. q. explicatio*: PS. APVL. herm. p. 267 alii plurimi, qui sub eadem -e possunt contineri. VVLG. psalm. 118, 130 -o sermonum tuorum illuminat et intellectum dat parvulis (δήλωσις. *cf.* HIL. in psalm. 118 tau 3 ut cum rerum dictarum sit percepta cognitio, tum agnitionis ipsius -o consequatur). PROSP. in psalm. 150, 3 'laudent igitur eum in sono tubae' propter excellentissimam euangelii in Christo -em. LIB. gener. a. 334 chron. I p. 89 -o gentium (*syn.* manifestatio). *ibid.* -o paschae (*syn.* ostensio). CASSIOD. gramm. VII 193 congrua -e patefient *quaestiones.* **3** *i. q. renuntiatio*: AMM. 20, 5, 10 nocte, quae -is Augustae praecesserat diem. **4** *apud ecclesiasticos i. q. epiphania*: AVG. epist. 137, 15 ad Christi incarnationem -emque. LEO M. serm. 32, 1 p. 238 festivitas -is eius illuxit.

dēclārātīvus, -a, -um [*a* declarare. *Th.*]. GLOSS. δηλωτικός. *i. q. aptus ad declarandum*: PS. APVL. herm. p. 267 *propositio* -a (*i. q.* κατηγορία, *opp.* subiectiva. p. 268 *ter.* p. 270. 271 MART. CAP. 4, 341 *bis.* 4, 393. 394 *ter.* 4, 397). MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 20 in substantia nomen qualitatis -um (*syn.* significativus). 1, 21 quantitatis est -um. FACVND. defens. 9, 1 p. 741ᴰ diversarum intellegentiarum -as voces emisit. *adv.* **dēclārātīvē**: MART. CAP. 4, 393 cum ergo dicimus 'Cicero disputat', si accedat huic sententiae 'in Tusculano' -e accessit, si accedat 'Romanus', subiective. *ibid. quater.* 4, 422.

dēclārātor, -ōris *m. a* declarare. *is qui renuntiat*: PLIN. paneg. 92 tua voce renuntiati sumus, ut idem honoribus nostris suffragator in curia, in campo -r existeres.

dēclārātus, -ūs *m. a* declarare. *i. q. declaratio*: LIB. pontif. p 80, 5 pro hoc -u ab eodem Constantio ... martyrio coronatur. p. 85, 10 nisi consecratum episcopi loci designati susciperet -um, quod nominatur fermentum.

ˣ**dēclāro,** -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* clarus; *cf.* clarare. *Th.*]. GLOSS. δηλῶ διασαφῶ ἀποδεικνύω φανερῶ. -at ἀναγορεύει σαφηνίζει δηλοῖ καὶ φανεροῖ καὶ λαμπρύνει demonstrat. -a delucida. -are σημῆναι φανερῶσαι. -ari ἀνασαφισθῆναι ἀνασαφηνισθῆναι. -atum est πέφ⟨ανται⟩. *legitur inde a* PLAVTO *et* TER., *non habent poetae* (*praeter* PLAVT. TER. LVCR. CATVLL. VERG. PHAEDR. AVSON. CLAVD.) *neque* CATO RHET. Her. SEN. rhet. CELS. SCRIB. LARG. PETRON. TAC.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Plin. iun. Flor. *al.* [*dub.*: Vitr. 1, 1, 5 civitate -ata (desacrata *Rose*)].

I *i. q.* ***clarum, planum facere*** *vel oculis vel menti, illustrare,* ***demonstrare,*** *ostendere, significare*: **A** *de hominibus*: **1** *obiecto posito*: **a** *aliquis -at aliquid vel aliquem*: Cic. dom. 98 nullam benevolentiam insignem in rempublicam -at (Sest. 117 suam erga me benevolentiam ac misericordiam. epist. 13, 43, 1). p. red. in sen. 6 nihil iudices sententiis, nihil populus suffragiis, nihil hic ordo auctoritate -vit. Sest. 9 beneficium P. Sesti testimonio -ant. de orat. 1, 190 tum propriam cuiusque vim definitione -et (nat. deor. 2, 6 praesentes saepe di vim suam -ant). Planc. 27 quod ... ille -aret (orat. 176 div. 1, 28 epist. 13, 61, 1 Nep. Iph. 3, 2 Plin. nat. 35, 142 Lact. inst. 4, 20, 11 Hyg. astr. 2, 13 Boeth. in Porph. comm. pr. 1, 14 p. 39). 49 universus populus voluntatem suam -arit (Phil. 7, 6 in qua et voluntatem suam et virtutem -arent. epist. 6, 13, 1 quin tibi et sententiam et voluntatem -arem meam. Liv. 6, 39, 11 comitiis tribuniciis -arent voluntatem. Iavol. dig. 29, 2, 62 pr. Ivlian. dig. 1, 3, 32, 1. 34, 5, 13 [14], 6 Pavl. dig. 24, 3, 8. Avg. civ. 10, 26 quorum ministerium est -are voluntatem patris. Cod. Iust. 1, 3, 54, 6). Cic. Mil. 4 ut sua studia erga fortes et bonos cives ... re et sententiis -arent. Cato 81 dormientium animi maxime -ant divinitatem suam. Phil. 7, 22 -vitque maximam libertatis recuperandae cupiditatem. Att. 11, 12, 3 idque iam -verit (14, 8, 2 epist. 1, 9, 17 Colvm. 4, 3, 6 Plin. nat. 35, 142 Paneg. 8, 10. *interdum* id *suppleri debet*). 15, 14, 2 quin tibi apertius illud idem his litteris -arem. epist. 3, 8, 3 officium suum (*cf.* Att. 3, 22, 2. Lact. ira 7, 7 gratulandi officium voce -ant). 9, 8, 1 coniunctionem studiorum. Catvll. 64, 34 -ant gaudia vultu. Mela 3, 49 propriarum rerum fidem ... triumpho -urus portat. Fronto p. 120, 9 N. quam (*eloquentiam*) scriptis ad senatum litteris -asti. Papin. dig. 26, 2, 29 patris ... hoc ipsum manu sua -antis (Schol. Cic. Bob. p. 78). 31, 77, 33 certaminis formam ... alia scriptura se -urum promisit. Mod. dig. 49, 3, 3 ex auctoritate principis licet nominatim iudicem -antis. Tert. adv. Marc. 4, 33 ipse -at, deum proponens et mamonam. scorp. 12 cui potius figuram vocis suae -asset quam cui effigiem gloriae suae revelavit. Lampr. Alex. 12, 5 ut et ipsum locis suis -bimus. Lact. ira 15, 5 quorum rationem -vi. Hil. in Matth. 13, 2 damnum scilicet legis ex fidei inopia -at. Avson. 419, 83 quem (*praeceptorem*) pia voce -veras, iusta ratione praetuleras, liberali largitate ditaveras (Paneg. 8, 10). Prob. Verg. ecl. 6, 74 ut facinus etiam nomine -aret. 6, 78 *Philomela* in veste descripsit facinora Terei et sic sorori -vit. Schol. Cic. Bob. p. 164 non potuit expressius vitia poetae -are. Psalt. Rom. 41, 9 in die mandavit dominus misericordiam suam et nocte -vit (δηλώσει, Vvlg. et nocte canticum eius). Rvfin. Adamant. 2, 11 manifestissime ... etiam eos ... -at (ἀπεφήνατο). Avg. civ. 10, 26 *angeli* altitudinem eius profunditatemque -ent. 17, 8. Physiogn. 91 his timidus ... iudiciis -atur. Leo M. epist. 165 p. 1182^{C} illi clavorum loca demonstravit et lateris vulnus -vit. Lib. gener. a. 334 chron. I p. 90 existimavimus ... iuxta verbum ostensionem ... -are. Boeth. in Porph. comm. pr. 1, 17 p. 51 ipsius generis differentias ... -at. 1, 25 p. 76 unam speciem -bis. Vitae patr. 3, 57 quoscunque audisset magnos senes, pergebat ad eos ut illos (*sc. spiritus immundos, an scrib.* illis?) -aret. Cassiod. inst. div. praef. p. 1107^{D} scripturas ... Graeco sermone -asse Clementem. 1 p. 1110^{D} quaestiones ... libris septem ... syllogistica probatione -vit. 7 p. 1119^{B} quem etiam sanctus Hilarius in uno volumine -vit. 8 p. 1120^{C} ut per os alienum sui cordis -aret arcanum. Greg. Tvr. Franc. 1, 9 ipse (*Ioseph*) ... se his (*fratribus*) ... -vit. Cod. Iust. 5, 37, 28, 3 defensionem autem et nomen eius ... apertius -antes (6, 23, 30 testes ipsos ... nomen heredis suis subscriptionibus -are). 6, 25, 9 (8), 1 testator fines eorum ... se -urum promisit. Isid. alleg. 9 Enos ... -at ... ecclesiam. 118 qui nobis ... futurum tempus ... -ant. Vita Radeg. 2, 11 unus dolor ... ut suam fidelem dominus -aret (2, 24). 2, 14 virtutum largitor sibi in omnibus fidelem -are studebat. 2, 25 se -vit.

b *passive, aliquis* -atur: Cic. Tim. 40 quando igitur omnes, et qui moventur palamque se ostendunt et qui eatenus nobis -antur, qua ipsi volunt, creati sunt (φαίνονται). Herm. vulg. sim. 4, 2 -bantur servientes deo et omnibus palam fient (φανερωθήσονται). Itala I Ioh. 3, 8 (Lucif. Athan. 2, 15) ad hoc -atus est filius dei, ut solveret opera diaboli (ἐφανερώθη, Vvlg. apparuit). Cassiod. inst. div. 21 p. 1136^{B} auctores, qui iam nostra aetate -ati sunt.

c *seq. accus. c. inf.*: Cic. S. Rosc. 103 *Africanus* suo cognomine -at tertiam partem orbis terrarum se subegisse. Mil. 71 satis -at se non terrorem inferre vobis. Tusc. 1, 57 docet enim quemvis ... -are se non tum illa discere. 3, 48. Phil. 5, 39 facturum fuisse -vit in eo. 14, 16 una voce cuncta contio -vit nihil esse a me ... cogitatum. div. 2, 62. epist. 3, 4, 1 in eis maxime -bo ... esse. Cvrt. 10, 7, 6 non alium regem se ... passuros pertinaci acclamatione -ant. Q. Scaev. dig. 17, 1, 62 pr. litteris ad sorores suas factis -vit commune futurum (Papin. dig. 23, 5, 15 quibus *litteris* dotis non fore praedium -vit. 37, 11, 11, 2. 41, 2, 48). Call. dig. 48, 10, 15, 1 si testator specialiter subscriptione sua -verit dictasse servo alicuius. Paneg. 10, 3 alter ... -at mox victorem futurum. Victric. 24 satis superque sanctos -vimus partis damna non nosse. Boeth. in Porph. comm. pr. 1, 12 p. 34. Cod. Iust. 5, 37, 28, 2a. *pro acc. c. inf. ponitur* quia *vel* quod: Lact. inst. 4, 12, 6 propheta -vit hoc nomine, quod deus ad homines in carne venturus esset. Rvfin. apol. Orig. 3 p. 563 quod si integre intellegatur, manifeste -at, quia subsistentia filii ab ipso patre descendit. Adamant. 3, 11 manifestius -asti quia aliud ingenitum est et aliud factura (δέδεικται ὅτι).

d *seq. interrogatio indirecta*: Cic. Font. 39 qui uno cognomine -batur non modo quis esset, sed etiam qualis esset (Planc. 27 qui qualem hunc putent, assiduitate testimonioque -ant. Att. 4, 2, 1 prioribus tibi -vi, adventus noster qualis fuisset. ad Q. fr. 1, 3, 5 ista qualia sint, tu velim perspicias mihique -es. Phaedr. 5, 5, 38 en hic -at, quales sitis iudices). Cic. Flacc. 105 -bitis hoc iudicio, quid sentiatis (de orat. 2, 177 saepe non proponere ac ratione ipsa afferenda quid proferendum fuerit -are). p. red. in sen. 22 sententia sua, quam esset cara sibi mea salus -vit (Phil. 14, 29 est autem fidei pietatisque nostrae -are fortissimis militibus quam memores simus. Vell. 2, 117, 2 pecuniae vero quam non contemptor *esset Varus*, Syria ... -vit). Sest. 146 his lacrimis, qua sit pietate. Tusc. 5, 63 quantopere ... desideraret. Phil. 5, 2 quantum gravitatis ... esset, populo Romano -are possetis. 5, 38. 14, 8 quae esset facturus (div. 1, 82 si sunt di neque ante -ant hominibus quae futura sint. 2, 101). off. 2, 6 tantum nobis -andum fuit, cur ... ad hoc nos studium potissimum contulissemus. Att. 6, 1, 10 qui -vit quanti me faceret, cum saepe tum in Bursa (epist. 4, 6, 1. 13, 67, 2). 4, 9, 1 quibus -veram quo te animo censerem esse oportere. *al.* Caes. Gall. 1, 50, 4 ut matres familiae eorum sortibus et vaticinationibus -arent, utrum proelium committi ex usu esset necne. Gaivs inst. 3, 123 ut is ... praedicat palam et -et, et de qua re satis accipiat et *eqs.* Vlp. dig. 28, 1, 21, 1. Tert. adv. Marc. 4, 40 quid tunc voluerit significasse panem, satis -vit. 5, 4. Lact. inst. 1, 5, 12 quisnam esset ille spiritus ... -vit alio loco dicens (4, 12, 9).

2 *absolute*: Cic. Caecin. 10 sicut et vivus ipse multis rebus ostendit et in morte sua testamento -vit (Epiphan. Hier. epist. 51, 5, 4 sicut *Origenes* -at manifestissime).

B *de rebus*: **1** *corporeis*: **a** *obiecto posito*: **α** *aliquid -at*: *aliquid*: Cic. Caecin. 43 vulnus corporis magis istam vim quam terror animi -bit. nat. deor. 2, 43 sensum autem astrorum atque intellegentiam maxume -at ordo eorum. div. 1, 72 quod Etruscorum -ant ... libri (orat. 160). 2, 134 id enim ei ex ovo videbatur aurum -asse, reliquum argentum. Paneg. 10, 6 in magnis domibus interiorem ornatum vestibula ipsa -ant. Pallad. 1, 3 aeris ... salubritatem -ant loca ab infimis vallibus libera. Ambr. hex. 1, 8, 30 *solis radius* solet et sub aquis latentia -are. Vvlg. I Macc. 4, 20 fumus enim qui videbatur -bat quod factum est (ἐνεφάνιζε). II Macc. 3, 16 (ἐνέφαινε). Physiogn. 14 capilli densi ... ferum animum -ant. *sim. saepius.* *aliquem*: Physiogn. 16 caput rectum ... sensibus vigentem magnanimumque -at. *sim. saepius.* **β** *passive, aliquid -atur*: Cic. epist. 2, 3, 1 studium ... -andorum munerum tuo nomine. Nep. Hann. 11, 2 ducis nave -ata. Colvm. 3, 20, 5 vites ... maturo fructu foliisque -antur. Metrol. p. 138 quae (*siliqua*) tribus granis hordei -atur in pondere. **γ** *seq. acc. c. inf.*: Cic. Verr. 4, 187 neque enim iste anulus abs te datus istum virum fortem, sed hominem locupletem esse -at. Pis. 97 quod illa tropaea ... te commentatum esse -ant. rep. 2, 54 provocationem autem etiam a regibus fuisse -ant pontificii libri, significant nostri etiam augurales. fin. 3, 62. nat. deor. 2, 26 aquae etiam admixtum esse calorem primum ipse liquor aquae -at et fusio. 2, 55. 159 *boum* ipsa terga -ant non esse se ad onus accipiendum figurata. div. 2, 85. Lvcr. 6, 471 permulta mari quoque tollere toto corpora naturam -ant litore vestes suspensae. Physiogn. 32 oculi ... incompotem mentis hominem et linguae effrenatae, sed nec corpore stabilem esse -ant. 37. *nota nom. c. inf.*: Ambr. apol. Dav. I 4, 15 nec unius diei infans mundus esse scripturae testimonio -atur. Rvfin. Adamant. 2, 21 per quam (*vocem*) -atur hic mundus alterius esse dei (δεικνύουσαν). **δ** *seq. interrogatio indirecta*: Cic. div. 2, 29 pulmo quid habet naturale, quod -are possit quid futurum sit? **b** *absolute*: Cic. Phil. 7, 17 ut -at cicatrix. Chiron 333 si corpus eius tamen sic -verit.

2 *incorporeis*: **a** *obiecto posito*: **α** *aliquid -at aliquid, acced. acc. subst. vel pronominis*: Ter. Haut. 284 quae (*consuetudo*) cuiusque ingenium ut sit -at maxume. Varro ling. 10, 2 quae explicatae -bunt analogiam et anomalia⟨m⟩. Cic. Verr. 2, 16 industriam meam celeritas reditionis, diligentiam multitudo litterarum et testium -vit. 5, 63 quod ipsa res -vit (de orat. 1, 261 Tusc. 1, 79 nat. deor. 1, 6 ad Q. fr. 2, 14, 2 Min. Fel. 10, 1). 5, 107 locus ut ipse raptum illum virginis ... -are videatur. Caecin. 87. Manil. 46 illa res quantam -at eiusdem hominis ... auctoritatem. de orat. 1, 193 actionum genera quaedam maiorum consuetudinem vitamque -ant. 3, 220 gestus ... sententiam non demonstratione, sed significatione -ans. leg. 2, 37 severitatem ... quaestio animadversioque -at. 2, 55 huius iuris compositio pontificalis magnam religionem ... -at. Brut. 328 idque -at totidem quod dixit ... scripta verbis oratio (fin. 3, 40 Tusc. 3, 11 off. 1, 26 Plin. nat. 10, 190. 34, 1 Q. Scaev. dig. 33, 2, 32, 4). Cic. orat. 74 oportere enim perfectionem -at officii. fin. 2, 13 nullum ... verbum ... quod magis idem -et latine quod graece quam -at

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

voluptas (3,14. 15 nat. deor. 1,46 Qvint. inst. 10,1,11 Physiogn. 48). Cic. fin. 4,14 finem -antem illud. 4,57 verbis ... maxime aptis, id est rem -antibus (div. 1, 93 quorum quidem vim ... verba ipsa ... -ant. Qvint. inst. 8, 3, 83. 10, 1, 11). Cic. part. 34 argumentum quod numquam aliter sit certumque -et ut fumus ignem. Phil. 5, 43 -at multitudo proscriptorum, tot municipiorum maximae calamitates (*obi. supplendum ex propositione antecedente*). nat. deor. 1, 46 ratio hoc idem ipsa -at (Paneg. 6, 6 Vvlg. II Macc. 4, 17). 2,7 praesensiones ... quid aliud -ant? Tusc. 4,53 -ant communes notiones alia (nat. deor. 2,7). div. 1, 39 quae ... -ant ... acumen interpretis. 1, 127. 2, 29 vis, quae -et futura. 2, 144 coniecturae nonne magis ingenia -ant eorum quam vim consensumque naturae? Tim. 31 quae (*mensura*) in octo cursibus celeritates tarditatesque -aret (*gr. aliter*; Chalc. perspicua esset). Att. 1, 17, 1 quantum litterae tuae -arant (Cod. Iust. 1, 27, 2, 17). 4, 15, 2 humanitatem tuam amoremque in tuos reditus celeritas -bit. 7, 5, 1 studium enim et benevolentiam -bant *epistolae* (epist. 5, 13, 1 -at enim summam benevolentiam *consolatio*). ad Brut. 2, 7, 2 litterae industriam tuorum -ant. Nep. Epam. 1, 3 ad eam -andam. Colvm. 3, 6, 4 id enim tempus fere virentium generositatem -at. Plin. nat. 2, 51 defectus lunae magnitudinem eius (*solis*) haut dubia ratione -at. Qvint. inst. 8, 3, 83 quem (*intellectum*) verba per se ipsa -ant. 11, 3, 66 nutus etiam -ant nostram voluntatem (Vlp. dig. 29, 2, 21 pr. admissum contrariam voluntatam -at. Ps. Apvl. Ascl. 20). Fronto p. 64, 8 N. una plerumque littera ... scientiam loquentis -at (Amm. 25, 4, 11 castrensium negotiorum scientiam plura -ant et nota). Vlp. dig. 50, 16, 183 'tabernae' appellatio -at omne utile ad habitandum aedificium. Paneg. 10, 36 -ant ecce rationem cupiditatemque votorum facta Crispi. Filastr. 97, 3 scriptura ... -at iudicium. 111, 6 linguam autem Graecam provinciae unius proprietas -vit. *al.* Amm. 23, 6, 22 Ninus civitas, ... nomen Nini ... -ans. Vvlg. Hebr. 12, 27 quod autem 'adhuc semel' dicit: -at mobilium translationem tamquam factorum *eqs.* (δηλοῖ). Macr. sat. 1, 8, 9 *σάϑην*, quae membrum virile -at. Physiogn. 45. 79. Mart. Cap. 4, 365 prima (*sc. substantia*) ... rem magis -at. Boeth. in Porph. comm. pr. 1, 3 p. 9 quae (*physiologia*) naturas corporum passionesque -at. 1, 19 p. 57 qualitatibus ... substantias -antibus. 1, 25 p. 76 *differentiae* speciem -ant. *bis.* sec. 3, 2 p. 202 definitio rem debet -are. *al.* Apring. in apoc. 1, 4 nomen suum scriptura titulo -vit. Cassiod. inst. div. 6 p. 1119^{A} quae (*lectio*) nobis tot virtutum exempla -vit. *nota i. q. notatum habet*: Cic. rep. 2, 28 olympias enim secunda et sexagesima eadem Superbi regni initium et Pythagorae -at adventum. *aliquem*: Cic. rep. 6, 26 quem forma ista -at. Sen. benef. 5, 2, 2 meliorem palma -at. Qvint. inst. 1, 7, 28 *littera C* inversa mulierem -at. Tert. adv. Marc. 5, 9 euangelia ... nocturna nativitate -antia dominum. Paneg. 3, 2 quod tales (*sc. dies*) -verint imperatores. Physiogn. 48 quando eminent labia ..., promptum -at. *sim. al.* Cassiod. in psalm. 101, 7 nycticorax illum -at, qui *eqs.*

β passive, aliquid -atur i. q. planum fit, apparet (*acced. abl. instr. saepius; praepos.* per: Sall. Catil. 46, 1 Plin. nat. 2, 27 Grom. p. 279 Consent. gramm. V 370, 13 Vlp. dig. 10, 1, 8 pr. Marcian. dig. 42, 3, 9 Tert. bapt. 8 Herm. sim. 9, 1, 2 Avg. civ. 21, 13 Corp. IX 4796): Cic. inv. 1, 40 spatium quodam modo -atur. 2, 69 victoriae in praesentiam -andae causa. Flacc. 15 psephismata non sententiis neque auctoritatibus -ata, non iure iurando constricta (rep. 2, 28 id annalium publicorum auctoritate). Sest. 51 doloris sui de me -andi potestas (Pis. 17 Svlp. Rvf. Cic. epist. 4, 5, 1). 124 populi Romani iudicium universi consessu gladiatorio -atum est (Avg. civ. 20, 25 qua [*prophetia*] dei iudicium ultimum -atur). p. red. ad Quir. 6 tanta animorum -ata est voluntas (Liv. 39, 39, 11 -andae voluntatis causa. Frg. Vat. 256 a *cf.* Papin. dig. 29, 7, 13, 1). Vatin. 41 id quod ... improborum iudicio -atum est (de orat. 3, 155. Papin. dig. 44, 3, 10 pr. quo -ato. Avg. civ. 16, 38. Lib. gener. a. 334 chron. I p. 137 quae a nobis perbreviata inquisitione -ata sunt. Cod. Iust. 1, 17, 2, 11 quod in oratione nostra ... apertius -atur. 2, 46, 3 pr. 3, 6, 2). Cic. har. resp. 24 ut vocabulo ipso ... religio ... -etur (Corp. VIII 23226 at -andam testificandamque iudicii et adfectionis suae religionem). Pis. 23 insignibus consulatum -ari. 35 verbis ... auctoritas -ata est (de orat. 3, 155). de orat. 2, 201 in meis moribus erga meos necessarios -andis. 2, 280 exclamat neutrum illis litteris -ari. 3, 49. 215 animi permotio, quae maxime aut -anda aut imitanda est actione. 3, 222 ad motus animorum -andos. rep. 1, 38 quid -etur eo nomine (fin. 3, 35 perturbatio, quae nomine ipso vitiosa -ari videtur. ac. 2, 46 nominibus unam rem -ari volo). Brut. 104 breve tempus ingenii augendi et -andi. part. 41 quin definitio genere -etur. ac. 2, 47 quae in somniis videantur quaeque oraculis, auspiciis, extis -entur. nat. deor. 2, 87 -ari horas arte. 2, 163 multa oraculis. Phil. 14, 35 eodem monumento -ari et virtutem suorum et populi Romani pietatem (Veg. mil. 1, 6 in equis et canibus virtus multis -atur indiciis. Avg. civ. 21, 13). div. 1, 2 volatibus avium ... -ari res futuras. 2, 30. 120. off. 1, 61 -atur autem studium bellicae gloriae, quod *eqs.* 1, 72 nec enim aliter aut regi civitas aut -ari animi magnitudo potest. epist. 3, 12, 4 ad -andam benevolentiam (Fronto p. 5, 7 N. ut tibi ... verba sufficiant ad expromendum amorem tuum et benevolentiam -andam. Paneg. 11, 32 non solum a vivente me ac vigente grati animi benevolentia -bitur). epist. 5, 13, 2 itaque hoc saepius dicendum tibique non significandum solum, sed etiam -andum arbitror (Vopisc. Prob. 5, 1 et haec quidem epistulis -antur). 10, 22, 1 concordia vestra, quae senatui -ata litteris vestris est (11, 15, 1). Sall. Catil. 46, 1 omnia propere per nuntios consuli -antur (Marcian. dig. 42, 3, 9 sufficit et per nuntium vel per epistulam id -ari. Herm. sim. 9, 1, 2). Nep. Att. 18, 6 tantas res tam breviter potuisse -ari (Papin. dig. 28, 4, 4 praesertim cum ex ceteris tabulis ... res gesta -etur). Colvm. 2, 1, 3 hominis tum demum -atur sterile senium. Plin. nat. 2, 27 per quae -atur haut dubie naturae potentia. 8, 116 dentibus senecta -atur. Qvint. inst. 1, 4, 4 ortu occasuque signorum in -andis temporibus utuntur. 5, 10, 8 certa incertis -antur. Grom. p. 279 terminosque per mensorem -ari iubet (Vlp. dig. 10, 1, 8 pr. *cf.* Frontin. grom. p. 44 quas finis -andi causa denotant. Agenn. grom. p. 75). Consent. gramm. V 370, 13 quo genus per litteram -atur. Papin. dig. 23, 3, 69, 7 summa -atur, non venditio contrahitur. 28, 5, 79 (78), 1 modum enim duarum partium ex quadrante -ari. 29, 7, 13, 1 voluntatis autem quaestio ex eo scripto plerumque -bitur (*cf.* 49, 5, 5, 3 idque rescriptis imperatoris nostri Antonini -atur. Macer dig. 48, 3, 7 Frg. Vat. 179). Call. dig. 26, 7, 33, 2 quae (*electio*) ... principalibus constitutionibus -atur (50, 6, 6 [5], 4). Vlp. dig. 8, 5, 8, 4 non debet ei servitus ... quae est -ari. Ps. Apvl. herm. p. 267 nisi forte proprium cuiuspiam de eo -etur, ut si dicas (*cf.* p. 270 proprietas -atur alicuius). Tert. anim. 11 satis -ata differentia spiritus et animae. bapt. 8 ut natura spiritus sancti -aretur per animal simplicitatis et innocentiae. Paneg. 12, 12 ambitus candidati ne -etur. Mar. Victorin. rhet. 2, 5 p. 261 tertio loco comparationem facimus et -ata impulsione eventum eius causae fuisse concludimus. Itala Luc. 19, 11 (cod. s) quia putarent confestim regnum dei -ari (ἀναφαίνεσϑαι, Vvlg. quod ... manifestaretur). I Ioh. 4, 9 (Lucif. Athan. 2, 16) ex hoc -ata est caritas dei in nobis (ἐφανερώϑη, Vvlg. apparuit). Serv. georg. 1, 222 quibus (*sex sideribus*) in caelo -atur corona. Hyg. astr. 1, 2 centron est, cuius ab initio circumductio sphaerae terminatur ac terrae positio constituta -atur. Avg. civ. 1, 31 nondum enim fuerat -ata gentibus superna doctrina. 11, 33 societates angelicas ... manifestioribus divinarum scripturarum testimoniis -atas. *al.* Oros. hist. 6, 1, 3 quos iam -ata veritas ... convincit. Leo M. serm. 31, 1 infantia mediatoris dei et hominum iam universo -batur mundo. Lib. gener. a. 334 chron. I p. 108 inhabitationes gentium et cognominationes eorum -ari. Boeth. arithm. 1, 27 p. 55 si ... quis accomodet ordinem sesqualtera proportio -bitur. *al.* Apring. in apoc. 1, 8 continens omnia et protegens divinitas -atur. Cassiod. inst. div. praef. 1107^{D} a quibus Latinis expositoribus singula quaeque -ata sint. Cod. Iust. 8, 4, 11 pr. quae ... veteribus -ata est legibus (*cf.* 3, 28, 37 pr.). Isid. alleg. 172 quarum vocibus passio ... -atur. Pass. Paul. frg. 3 saecula ... suis -ata donare. Corp. IX 4796 is cuius per capita versorum (*i. acrostichide*) nomen -atur. Carm. epigr. 1604, 2 quae fuerunt praeteritae vitae testimonia, nunc -antur hac scribtura postrema.

γ seq. acc. c. inf. (-atur *i. q. apparet, planum fit; saepius omittitur* esse. *nota*: Cic. epist. 6, 12, 3 minus enim te firmum sermo Eppuleiae tuae lacrimaeque Ampiae -bant *ubi sitne duplex accusativus an suppleri debeat* esse, *dubium*): Cic. Caecin. 95 -at ista ascriptio esse aliquid. Manil. 28 diversa genera ... nullam rem esse -ant. Flacc. 68 actum esse per viros primarios res ipsa -at (Balb. 41 Scaur. 44 Tusc. 3, 53 epist. 15, 6, 2 Lvcr. 6, 468). Sest. 125 quid -vit nisi *eqs.* Planc. 43 aequitas ... facile -at. Tusc. 1, 3 honorem autem huic generi non fuisse -at oratio Catonis. 1, 56 illa ..., quae -ant inesse in animis hominum divina quaedam. 3, 30 quae vox -at iis esse haec acerba (off. 3, 1). 3, 53 quod ita esse dies -at. 3, 64 maximeque -atur hoc ... fieri. 4, 4 quamquam id ... XII tabulae -ant condi etiam tum solitum esse carmen. 5, 64. nat. deor. 2, 166 deorum saepe praesentiae ... -ant ab iis ... consuli. div. 1, 80 illa concitatio -at vim in animis esse divinam. 2, 95. 111. Att. 6, 1, 17 quam esse eiusdem status, amictus, anulus, imago ipsa -at. 13, 45, 1 *epistula* plane -bat illum ante ludos Romanos esse venturum (*cf.* Fronto p. 90, 15 N.). ad Brut. 1, 10, 1 quae (*fama*) -et te ... adducere exercitum. Brvt. et Cass. Cic. epist. 11, 2, 2 nos ab initio spectasse otium ... exitus -at (Cvrt. 6, 9, 9). Lvcr. 1, 364 quod magnumst aeque leviusque videtur nimirum plus esse sibi -at inanis *natura*. Hirt. Gall. 8, 15, 5 in acie sedere Gallos superioribus commentariis -atum est. Colvm. 3, 10, 22 quanto magis ... improbatum ab his ratio ipsa -bit? (Plin. nat. 2, 105 cum esse eorum multum minus luna tam immensae altitudinis ratio -et. Boeth. arithm. 2, 43 p. 140). Plin. nat. 33, 23 cuius licentiae origo nomine ipso in Samothrace id institutum -at. Qvint. inst. 8 prooem. 15 quod eum merito fecisse etiam ipso rei ... nomine palam -atur. 9, 3, 5. Svet. Aug. 1 gentem Octaviam Velitris praecipuam olim fuisse multa -ant. Papin. dig. 35, 2, 15, 3 cum vel ideo maxime -etur non esse compensationem factam. 45, 1, 115 pr. Vlp dig. 1, 12, 1 pr. ea quoque ... *crimina sibi vindicasse praefecturam* epistulā divi Severi ... -atur (11, 4, 1, 4). 26, 7, 2 pr. multis rescriptis -atum est in pupillum dandam actionem (48, 18, 1, 3. 50, 6, 3 Frg. Vat. 236). 28, 5, 13 pr. haec adiectio -at omnes *eqs.* 28, 6, 2, 7. 40, 5, 30, 17. 48, 18, 1, 23 quaestioni fidem ... habendam constitutionibus -atur (Macer dig. 50, 10, 3, 1. *cf.* Pavl. coll. Mos. 10, 9, 1 satis praepositam constitutionem -are ... vim imputari non posse).

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

49,15,21 pr. TERT. adv. Herm. 21 nisi hoc ipsum aperte -aretur *eqs.* adv. Marc. 4, 21 nullum deum novum a Christo probatum illa etiam opinio omnium -vit. LAMPR. Alex. 62, 1 contempsisse Alexandrum mortem cum ferocitas mentis ... tum etiam illa -ant. FIRM. err. 18, 15 haec ita esse sequentia oraculi responsa -ant. AMM. 17, 13, 11 ut pugnam fuisse sola victoria -aret. VEG. mil. 1 praef. quod Octavianum ... libenter habuisse frequentibus -atur exemplis. 2 praef. AVG. civ. 10, 5 distinctum est satisque -atum illa sacrificia per se ipsa non requirere deum. 12, 1 hinc apertissime -atur ... convenire. 20, 5 quibus sententiis .. divinum indicium futurum esse ... -etur (20, 21). 20, 23. PHYSIOGN. 73. COD. Iust. 2, 3, 30 pr. quibus specialiter -batur ... certos modos ... observari. *eodem sensu* quod, quia: FIRM. err. 28, 7 quod autem deus iubeat idola non fieri, sacrosanctae legis scita -ant. VVLG. I Cor. 3, 13 dies enim domini -bit, quia (δηλώσει).

δ seq. interrogatio indirecta: VARRO frg. Non. p. 55, 22 domus quam fuerint angustiis paupertinis coactae, ipsa nomina -ant. p. 545, 6 utrum meridie an vesperi ... accedas, locus ac tempus adventus -bit. CIC. Verr. 5, 127 quod scriptum est inani in basi, -at, quid fuerit. Sest. 117 quid populus Romanus sentire se ostenderet, ... -atum est (de orat. 1, 72 facile -atur. 2, 63 nat. deor. 2, 62. div. 2, 55 aperte. epist. 1, 9, 13. TREB. trig. tyr. 10, 3. AVG. civ. 5, 8 apertissime. MART. CAP. 4, 393). CIC. Cael. 4. Balb. 2 quae fuerit ... gravitas in dicendo, ... perspicua admiratione -ari videbatur. de orat. 1, 18 quae (*actio*) sola per se ipsa, quanta sit histrionum levis ars et scaena, -at. fin. 1, 65. Phil. 14, 6 significatio vestra satis -at quid hac de re sentiatis. Lael. 88. MARCELL. Cic. epist. 4, 11, 1 res quemadmodum sit acta, vestrae litterae mihi -ant. *al.* LVCR. 6, 220 ⟨quali⟩ natura praedita constent fulmina, -ant ictus. SALL. Iug. 24, 7 legatorum verba quanti fecerit, pericula mea -ant. LIV. 3, 45, 1. SEN. epist. 90, 28 quid sint di qualesque, -at *sapientia*. PAPIN. dig. 26, 2, 26, 2 eventus rei iudicatae -bit utrum *eqs.* (PAVL. dig. 46, 3, 98, 3 utique cuius fuerit eventus -et sitque et hoc ex his, quae post factis in praeteritum quid fuerit, -ent). VLP. dig. 7, 1, 25, 1 numerationem pretii -uram, cuius sit (*ibid.* numeratio -bit, cui sit acquisita stipulatio). PS. APVL. herm. p. 267 -at enim *declarativa*, quid faciat Apuleius. LACT. inst. 4, 14, 15. VEG. mil. 2, 15 qualiter instruenda sit acies ... -etur unius legionis exemplo (3 praef.). AVG. civ. 22, 29 quod autem ipse sit salutare dei, ... Simeonis verba -ant. COD. Iust. 1, 27, 2, 6 quid eius officium consequatur, hoc subdita -atur notitia. *seq. indicat.*: COD. Iust. 1, 27, 1, 14 quid ... debet, notitia ... -at. 1, 27, 2, 17. *nota*: COD. Iust. 3, 28, 37 pr. legibus -atum, ut militaria testamenta de inofficioso querellam evadant (7, 2, 15 pr. constitutio ... -at ..., ut locus fiat. CASSIOD. var. 2, 22, 1 magnificentiae tuae praesenti auctoritate -amus, ut ... iubeatis).

b *absolute*: CIC. Verr. 3, 157 res -bit, ut cupierint (Cluent. 47 Phil. 12, 24 off. 3, 99). 4, 189 ut istius epistula ad te missa -at (Planc. 86 fin. 4, 79 ac. 2, 48 Phil. 12, 19 off. 3, 99. epist. 13, 55, 1 ut res -at. LVCR. 5, 694 QVINT. inst. 1, 11, 17 VLP. dig. 18, 3, 4 pr. 38, 17, 2, 32 FRG. Vat. 209 APVL. apol. 65 AVG. civ. 16, 6 VINDIC. med. 1 COD. Iust. 7, 72, 10 pr.). CIC. ac. 2, 16 -at multitudo librorum. Tusc. 1, 19 -ant nomina. LVCR. 5, 264 magnus decursus aquarum undique -at. VAL. MAX. 8, 15, 4 quemadmodum ... mors clandestinis illata insidiis -vit. VLP. dig. 50, 4, 6 pr. rescripto ... ita -atur. PS. APVL. herm. p. 271 particula ... -ans. *ter.* p. 272. 279 incipiunt a -ante atque ideo et a secunda propositione.

II ***translate*** *i. q.* ***affirmare, confirmare, constituere*:**
A *de hominibus*: CIC. de orat. 1, 178 id si venditor scisset neque -asset. leg. 2, 57 -at enim Ennius de Africano. Tusc. 3, 58 hoc idem et Telamo ille -at. VVLG. II Macc. 7, 6 quemadmodum in protestatione cantici -vit Moyses (διεσάφησε). PAPYR. Lips. 44 II 8 dato scribto -amus. *acced. acc. c. inf.*: PLAVT. Pseud. 682 hominem catum eum esse -amus. CIC. Sull. 13 -ant se non crimine coniurationis ... deterritos esse. 93 est vestri animi atque virtutis -are non esse eos vos. Marcell. 15 is profecto -at se maluisse non dimicare quam vincere. ac. 2, 44 -ant quaedam esse vera. Tusc. 4, 51 qui hoc Stoicorum verum esse -vit. 5, 62 satisne videtur -asse Dionysius nihil esse ei beatum? Phil. 10, 1 verum esse id. Att. 7, 3, 5 -vit iis se solis non invidere. epist. 1, 9, 16. 10, 26, 1 *al.* LIV. 21, 52, 1 aut illis copiis defendi posse Romanum imperium aut spem nullam aliam esse satis -bat. MARCELL. dig. 29, 1, 25 qui se velle testamentum ... valere aliquo modo -vit. PAPIN. dig. 40, 4, 50, 1 servos ... cautionem idoneam offerre ... -vit. VLP. dig. 35, 2, 35 Falcidiae locum fore senatus -vit. PAVL. dig. 6, 1, 35, 1 iudex sententia -vit meum esse *fundum*. VOPISC. Tac. 1, 6 quin etiam verioribus historicis referentibus -atum est consules ab interregibus post creatos. FILASTR. 97, 2 cumque dicit 'Fecit deus', iam opus factum demonstrat et factam non carnem, sed animam quae rationabilis est, -vit. 112, 5 *syn.* comprobare. *al.* HYG. astr. 2, 5 se ... ex Iove procreatum facile posse -are. PRAEDEST. 1, 22 p. 594c quod ita esse sanctus Pamphilus martyr in suo apologetico -vit. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 4 p. 11 genus esse animal et hominem speciem a te -atum est. APRING. in apoc. 3, 10 manifestissime -vit non se tantum praesentibus, sed etiam futuris saeculis loqui. quod: PASS. Petr. 7 quod ... dominus ... -asset ei, quod in ipso esset iterum crucifigendus. *seq. interrogatio indirecta*: CIC. Phil. 9, 7 -vit, quam odisset senatum. LIV. 32, 40, 2 contionem ... -uram, quid Argivi vellent. PAPIN. dig. 40, 5, 22, 1 altero heredum latitante alter -at, quos velit manumittere. VLP. dig. 2, 14, 7, 19 si ... communi consensu -verint *eqs.* 14, 6, 7, 10. 26, 7, 3, 1. FLORENT. dig. 29, 1, 24 ut -aret quem vellet sibi esse heredem.

B *de rebus*: CIC. Verr. 2, 125 in quibus ... pecuniam intercessisse ipsa decretorum novitas iniquitasque -at. orat. 210 quod plurimis locis perorationes nostrae voluisse nos ... -ant. FILASTR. 94, 1 scriptura enim in primo die caelum et terram factam -at (*ibid.* testatur, edocet, dicit, nuntiat). 103, 2 scriptura ... per prophetam -ans et dicens ita. 110, 3 nonne ... Christum deum cuncta signa et mirabilia perfecisse -vit *scriptura*? AVG. civ. 15, 23 illos fuisse ... scriptura ipsa sine ulla ambiguitate -at.

III *i. q.* ***renuntiare, nuncupare*** (*plerumque sequitur duplex accus.*): CIC. leg. agr. 2, 4 una vox universi populi Romani consulem -vit (Mur. 2. 3. 38 Pis. 3 rep. 1, 23 Mil. 25. 96 SALL. Catil. 24, 1 Iug. 27, 3 LIV. 9, 40, 21. 10, 21, 15. 24, 9, 8. 26, 26, 4. 27, 6, 11. 28, 39, 9. 28, 40, 2. 40, 37, 6 *bis* SVET. Iul. 80. PANEG. 11, 19 *syn.* creare. CAPITOL. Alb. 6, 8 SPART. Pesc. 4, 6. AVSON. 419, 43. 49 *syn.* designare, nuncupare. AMM. 25, 10, 17). CIC. Planc. 53 cum iam facti prope superioribus comitiis -atique venissent. rep. 2, 23 quoad certus rex -atus esset (LIV. 1, 18, 10. 1, 46, 1 PS. AVR. VICT. orig. 13, 7. 17, 4). Att. 2, 23, 3 -ato illo (*sc. in comitiis*). SALL. Iug. 63, 4 *tribunus*. VERG. Aen. 5, 246 victorem magna praeconis voce Cloanthum -at. LIV. 5, 18, 6 tribunus militum ... -atus. 9, 40, 21 alterum praetorem -vit. 21, 5, 1 dux est -atus. FRONTO p. 215, 18 N. neglegentia ... ad postremum aurea -atur. HERMOG. dig. 49, 14, 46 pr. qui ... suppositus -atus est. PANEG. 4, 8 praeceptorem. 6, 5 illum ... Augustum (AMM. 20, 4, 20. 27, 6, 10). 12, 4 eum principem (AMM. 20, 8, 10. 25, 5, 3. 26, 4, 1). TREB. Gall. 10, 1 quod se fortibus factis dignum tantae maiestatis infulis -vit. AMM. 15, 8, 11 Iulianum et *Caesarem* cum exercitus gaudio -atum (21, 6, 4). 26, 2, 3 imperatorem (30, 10, 5 imperator legitime -atus Augustus nuncupatur *Valentinianus puer*). CLAVD. 5, 383 participem sceptri, socium -et honoris. COD. Theod. 8, 13, 2 (*a. 349*) si eos impios in iudicio -assent. BOETH. arithm. 1, 1 p. 10 hoc quoque prior arithmetica -atur, quod *eqs.*

syn.: constituere, dicere, demonstrare, docere, edocere, eliquare (AVG. bapt. 2, 4, 5), explanare, explicare, exponere, expromere, firmare, indicare, manifestare, monstrare, operire, ostendere, patefacere, praedicere, revelare, tractare, testari, testificari. portendere. significare, valere. creare, designare, nuncupare.

deriv.: declaratio, declarativus, declarator, declaratus. *Leissner.*

dēclaudo *v.* decludo.

dēclīnābilis, -e *a* declinare. *t. t. gramm., quod flecti potest*: PRISC. gramm. II 148, 11 transferantur *nomina Abraham, Ioachim* in aliquam -em formam ..., ut Abrahamus. 184, 26 sicut in -bus per sex casus. 451, 4 necesse est autem in omnibus -bus utrumque *singularem et pluralem* inveniri. 596, 19 sola enim -a possunt habere ex eisdem vocibus tam singularem tam pluralem numerum. 597, 6. III 24, 2. FRG. Bob. gramm. VII 540, 26 omnia nomina ... tribus *exceptis* -bus *eqs.* SERG. gramm. IV 534, 21 de omnibus partibus orationis -es sunt per casus tres: nomen, pronomen et participium.

dēclīnāmentum, -ī *n. a* declinare. VIRG. gramm. epist. 2 p. 122, 16 verum 'ego' sicut 'nequam' et cetera -a per omnes casus unam tantum habere declinationem ... credere compellimur.

ˣ**dēclīnātio**, -ōnis *f. a* declinare. GLOSS. κλίσις, παρακμή, ὑπολήγουσα. *legitur inde a* VARRONE *et* CIC., *singulis locis*: SEN. epist. PLIN., *bis*: VITR., *ter*: CVRT., *quater*: COLVM., *saepius*: VARRO CIC. QVINT. [*locus corruptus*: TERT. adv. Marc. 5, 4 p. 582, 2 (*em.* delineationem)].

I ***proprie*** *de motu*: CIC. Catil. 1, 15 (*in imag.*) quot ego tuas petitiones ... parva quadam -e ... effugi (*cf.* CVRT. 4, 6, 16 exigua corporis -e evitato ictu. 7, 4, 35 modica capitis -e. 9, 7, 21). fin. 1, 19 -o *atomorum* (1, 28 fat. 22 Epicurus -e atomi vitari necessitatem fati putat *eqs.* 47. 48). VITR. 6, 6, 8 in -bus libramenti ventris lapis est ... in ipso geniculo collocandus. 9, 7, 1 in -e caeli quae est Romae (COLVM. 1, 6, 18 qui *calor naturalis* contingit positione caeli et -e. 4, 24, 2 quae -es caeli cum contrarias inter se qualitates habeant). COLVM. 1 pr. 22 sit oportet ... -um mundi non ignarus. 3, 1, 3. GELL. 1, 3, 14 *syn.* digressio. AMM. 20, 3, 10 nasci putatur *defectio lunae*, cum parva -e velut e perpendiculo superiectum gerit solem. PHYSIOGN. 55 Aristoteles etiam ad dexteram partem -em capitis cinaedis tribuit. THEOD. PRISC. gyn. 8 plena quoque -e manifesta *uteri*.
in interpretatione nominum hebr.: HIER. nom. hebr. p. 5, 20 Ellasar dei -o sive hanc separans *sim. saepius.*

II ***translate*:** **A** ***generatim*:** *i. q. defectio, transitio*: SEN. epist. 122, 17 simplex recti cura est, multiplex pravi et quantumvis novas -es (*i. genera -is*) capit. HIER. psalt. sec. Hebr. 100, 3 facientem -es odivi (παραβάσεις, VVLG. praevaricationes). in Is. 1, 5 p. 14 crescit ... -o, ut recedatis et declinetis a domino. AVG. contin. 2, 3 -o cordis. in psalm. 82, 8 angeli apostatici ... tamquam filii -is. c. Faust. 22, 96 bonorum -es et lapsus in malum. gen. c. Manich. 1, 23, 39 quinta aetas scilicet -o a iuventute ad senectutem. VICTRIC. 16 mera veritas invenitur ubi nulla est in unam partem -o cognitoris.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Ps. SORAN. quaest. med. 45 haeresis dicitur consensio sive sectae electio vel -o. EVCHER. form 9 p. 56, 16 afflictio animae sive in terrena -o. CASSIOD. in psalm. 142, 3 -e vitiosa. *i. q. vitatio, reformidatio, cf.* CIC. Tusc. 4, 13 quae -o (*a malis*) cum ratione fit, cautio appelletur ... quae autem sine ratione et cum exanimatione humili atque fracta, nominetur metus. CIC. Cluent. 148 haec tua recusatio . . . sit laboris et periculi non legitimi -o (Att. 2, 19, 5 honestior -o haec periculi ORIG. in Matth. 16, 1 periculorum. AMM. 17, 13, 29 alios periculi -o adegit suffugia petere latebrarum). nat. deor. 3, 33 nullum potest esse animae, in quo non et appetitio sit et -o naturalis (GELL. 14, 1, 33 hominum . . . varias voluntates appetitionesque et -es). TERT. adv. Marc. 4, 28 p. 519, 7 probavit . . . malum factum pacis inter fratres componendae -e. AVG. civ. 1, 27 an propter -em peccati mors spontanea appetenda sit (LEO M. serm. 90, 1 p. 447 et quae illic -o potest esse peccati, ubi una passio est et regentis et subditi). NOVELL. Iust. 17, 8 pr. si vero . . . -em inveniant aliquam (ἀποφυγήν). 66, 1 pr. sic nulli omnino erit -o (παραίτησις). Ps. PRIMAS. in Gal. p. 591B *habens* -em praesentis poenae. FERRAND. epist. 4, 4 per imperitam Nestoriani erroris -em. *nota: i. q. ordo*: Ps. RVFIN. in Os. 7, 10/11 -es temporum prophetae licenter immutant. *i. q. modulatio vocis*: QVINT. inst. 11, 3, 46 ut in isdem partibus . . . sint tamen quaedam non ita magnae vocis -es, prout aut verborum dignitas aut sententiarum natura aut . . . postulabit. *singulariter*: PSALT. Rom. 72, 4 non est -o morti eorum (ἀνάνευσις, VVLG. respectus).

B ***speciatim*:** **1** *t. t. medicorum, i. q. remissio*: MARCELL. med. 22, 13 in -e . . . febris. 36, 5 hoc medicamen et in accentu placat dolores et in -e confirmat sanitatem. SORAN. p. 14 in -e purgationis. p. 51 ex ipso die usque ad -em valetudinis cotidie curetur. p. 53 facta -e purgatio se ostendere solet. Ps. SORAN. quaest. med. 88 *aegritudinis* -em paracmen vocant. 189 dialimma lenimentum vel demissio aut -o dicitur. THEOD. PRISC. log. 3. 7. 21. 31. OROS. hist. 5, 4, 11 morborum. CAEL. AVR. acut. 1, 5, 47. 1, 6, 49. 2, 11, 80 in -e vero vel dimissione. 2, 11, 92 *al.* CASS. FEL. *saepe.* ORIBAS. syn. 6, 3 neque -em oportet sperare. 6, 6 instillando paulatim haec usque ad -em. eup. 2, 1 A 37 *opp.* initium, status. *et saepius.*

2 *t. t. rhetorum i. q. digressio*: CIC. de orat. 3, 205 -o brevis a proposito, non ut superior illa digressio. 3, 207 est enim . . . -o. part. 52 in cursu ipso orationis -es ad amplificandum dantur. DON. Ter. Hec. 699 oratorie confugit ad -em defensione titubante. *huc pertinere videtur*: Ps. RVFIN. in Am. 5, 13 tempus in -e mutavit.

3 *t. t. grammaticorum*: **a** *i. q. derivatio, formatio*: VARRO ling. 6, 36 ex eorum -bus verborum discrimina quingenta milia esse possunt ideo, quia a singulis verbis primigeniis circiter quingentae species -bus fiunt (6, 38). 8, 15 ut aliae -es ab animo, aliae a corpore. 8, 21 -um genera sunt duo, voluntarium et naturale *eqs.* 10, 12 *sqq.* 10, 44 fiunt per obliquas -es ex his analogiae hoc genus . . ., per directas -es . . . . QVINT. inst. 2, 15, 4 neque enim mihi permiserim eadem uti -e, qua Ennius (*sc. voc.* '*suada*'). 8, 32 in tractu et -e talia sunt qualia apud Ciceronem beatitas et beatitudo. CLEDON. gramm. V 144, 12 invenimus enim varias -es: mons montius montanus. MAR. VICTORIN. defin. p. 31, 23 adhibita -e ac denominatione. SERV. Aen. 1, 191 dum varietati -is student, poetae mutant proprietatem. HIER. quaest. hebr. in gen. p. 37, 17 propter -em verbi aliter figuratam. AVG. civ. 4, 24 certe nulla vocabuli -e sicut res ipsae nominantur. 15, 23 latina -e angelus perhibetur. c. Cresc. 2, 1, 2. 4, 9, 11. MART. CAP. 5, 510 novantur . . . verba aut quadam fictione, aut -e praesumpta. CASSIOD. inst. div. 30 p. 1145C quoniam antiquarum -um permixtione confusi sunt *codices.*

b *i. q. flexio*: VARRO ling. 8, 3 -o inducta in sermones non solum latinos, sed omnium hominum. 8, 12 quare de eorum -e quam de verborum ante dicam. 10, 28 et in singularibus et in multitudinis -bus. QVINT. inst. 1, 4, 27 iam quosdam illa turbabunt, quae -bus non tenentur. 9, 3, 42 in iisdem sententiis crebrioribus mutata -bus iteratione verborum. CLEDON. gramm. V 47, 14 analogia est similium similis -o. BEDA gramm. VII 235, 7 quae . . . per derivationem vel -em vel compositionem fieri possunt. CARM. de fig. 94 -o cum verbum declino parumper (μετάκλισις). BOETH. herm. sec. 2, 7 p. 145, 23 adverbium atque coniunctio -bus carens. *de declinatione nominum*: FEST. p. 246. 294 omnia vocabula x littera finita per -es obliquorum casuum syllabam accipiunt. PLIN. dub. serm. frg. Char. gramm. I 132, 17 nostra aetas in totum istam -em abolevit. QVINT. inst. 1, 5, 63 nunc recentiores instituerunt Graecis nominibus Graecas -es potius dare (EXC. Bob. gramm. I 542, 4 Graecam -em secuntur). 1, 6, 5 comparatio in nominibus aut genus deprehendit aut -em. 1, 9, 5 in his omnibus et -o per eosdem ducitur casus. GELL. 2, 25, 3 ἀνωμαλία est inaequalitas -um. 6, 17, 5 non -e sola, sed re atque sententia differrent. AQVILA rhet. 37 p. 33 illa ipsa pars -bus casuum aut generibus aut numeris immutatur. CHAR. gramm. I 18, 7 de ordinibus seu -bus nominum. 18, 10 primae -is nominativi sunt hi . . . . 21, 8 secundae -is. 25, 6 qui in ceteris -bus locum non habent, tertii ordinis sunt. 31, 2 *al.* 154, 9 *nominativus* . . . quoniam quidem sit . . . -is regula. 158, 3 pronominum -es finitae sive absolutae. 179, 11 sunt participia quorum -o in praeteritum non venit. *al.* PRISC. gramm. II 244, 17 ancipitem habentia -em. 551, 2 cum casus habeat *participium* et -es et genera ad nominum formam. 578, 8 inaequalem habent etiam casuum -em. 597, 18 tam per singularem quam per pluralem -em. III 2, 25 sunt . . . modi -um quattuor. 140, 4 *al.* PROB. gramm. IV 74, 20 per eos (*casus*) partes aliquae orationis in -e cadant. CLEDON. gramm. V 207, 30 unde erit ista -o tracta. MACR. exc. gramm. V 602, 25 *et saepissime* GRAMM. SERV. Aen. 1, 100 naturalis enim -o est. 1, 431 *al.* RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 163B pro feminei generis -e. MART. CAP. 3, 296 omnia manifesta -e uno modo declinantur. CASSIOD. inst. div. 15 p. 1127a hebraea . . . nomina . . . nulla -e frangatis. *de coniugatione*: NIGID. frg. Gell. 17, 7, 8 ut 'subruptum erit' non duo, sed unum verbum sit idque unitum patiendi -e sit. PAVL. FEST. p. 4 'ambest' in tertiae personae verbum est, nullam aliam habeat -em. QVINT. inst. 1, 4, 13 neque has modo noverit mutationes, quas afferunt -o aut praepositio. 1, 4, 29 quid quod multa verba non totum -is ordinem ferunt. GELL. 1, 7, 14 qui modus (*indefinitus*) . . . omnia istaec una eademque -e complectitur. TER. MAVR. 413 det licet longam priorem flexa -o (αὐδᾶ, ηὔδα). TERT. adv. Hermog. 27 cui competit prima verbi positio in definitionem, eiusdem etiam -o verbi decurret in relationem. PORPH. Hor. carm. 3, 12, 1 antiqua -o, 'lavere' dixit non 'lavare'. CHAR. gramm. I 3, 1 de -bus verborum (169, 11). Ps. PALAEM. Char. gramm. I 227, 16 si alius praeponitur sermo -is. 236, 10 omne verbum quodcumque praepositionem recipit eiusdem ordinis -em facit. CHAR. gramm. I 254, 16 ea verba, quae in -e activa tantum sunt et intellectu passiva. 262, 14 ea quae non habent passivam -em. DIOM. gramm. I 337, 29 sub uno genere -is utramque continent significationem. 351, 27. 374, 2 *al.* 388, 3 apud veteres alio modo ex hoc verbo formatam reperimus -em. PRISC. gramm. II 405, 1 in paenultimis -is litteris. 405, 7 ex -e ostenditur differentia et numeri. 417, 25. 436, 14. 439, 26 quaecumque intus habent -em, hoc est post praepositionem. 440, 1 de verbis intrinsecus habentibus -em. 442, 18 coniugatio est consequens verborum -o. *al.* PROB. gramm. IV 245, 8 infinitae -is. SERG. gramm. IV 550, 18 -em, quae nulla est, temptare. 551, 34 -o stare non possit. CONSENT. gramm. V 380, 3 ut per personas eorum -o figuretur. PHOC. gramm. V 438, 6 huiusmodi -em usurpavit. MACR. exc. gramm. V 633, 2 in imperfecti -e. *et saepissime apud* GRAMM. DON. Ter. Andr. 254 ducenda: semper hoc genus -is necessitatem ostendit. Phorm. 758 quia lingua latina deficit hac -e. SERV. Aen. 1, 104. 194 *al.*

synon.: *ad I*: geniculum. *IIA*: lapsus, consensio, electio, haeresis, afflictio. *IIB*: lenimentum, demissio. denominatio, derivatio. *oppos.*: *ad IIA*: appetitio. *IIB*: accentus. fictio, compositio.

dēclīnātīvē *adv. a* declinare. *i. per declinationem*: Ps. ASPER gramm. V 552, 14 adverbia . . . fiunt . . . -e, ut funditus.

dēclīnātus, -ūs *m. a* declinare. *t. t. gramm. Varroni peculiaris, i. q. declinatio*: VARRO ling. 6, 36 cum verborum -um genera sint quattuor. 8, 6 novis nominibus allatis ⟨in⟩ consuetudinem, sine dubitatione eorum -us statim omnis dicit populus. 8, 10. 9, 10. 34 ego -us verborum et voluntarios et naturales esse puto (*cf. p. 189, 46*). 9, 38 non omnis vox natura habet -us. 9, 51 ut quattuor figurae vocis habeant proportione -us. 9, 53. 10, 31 eorum -um species sunt sex. 10, 32 imperandi -us. 10, 54 nec dubium est, quin ordo -um, in quo res singulares declinabuntur, ab singulari aliquo casu proficiscantur. 10, 64. 83. [*loc. corrupt.* 9, 37]

dēclīnis, -e [*cf. c.* declinare *et c.* acclinis. *Th.*]. ISID. diff. app. 85 inter -e et declive hoc interest quod declinus sol, declivus locus. *proprie, i. q. deflexus, vergens*: LVCAN. 4, 427 se -bus undis aestus agat (*adnot.* declivibus). STAT. Theb. 5, 297 et -a Titan opposita iuga nube refert. silv. 2, 3, 45 tu saltem -is ama. CYPR. GALL. exod. 224 gelida -is in umbra. *translate de rebus caelestibus*: OV. fast. 3, 793 stella Lycaoniam vergit -is ad Arcton. GERM. 31 pronas rapit orbis in ipsos -es umeros. 61 ac radiatur Serpentis -e caput. 326 hinc alius -is ducitur ordo. 663 -emque *Cassiepiam* trahunt aeterni pondera mundi. CALP. ecl. 1, 1 nondum Solis equos -is mitigat aestas. 5, 60 ubi -i iam nona tepescere sole incipiet. PLIN. nat. 8, 253 in occasum -i sole. dēclīnus (*v. l. 58*): GREG. TVR. Franc. 2, 40 cum . . . esset valde -us (*i. inclinatus*). *v. etiam* declivis.

***dēclīno,** -āvī, -ātum, -āre [*v. quae dicta sunt s. v.* acclino. *Th.*]. *de significatione*: GLOSS. κλίνω, ἐκκλίνω, κατακλίνω, παρακλίνω; -at παρεκκλίνει. devitat, derelinquit, derelinquit aut vitat, evitat, obtundit. SCHOL. Ter. p. 92, 3 abhorrentia, -anti, refugienti, i. e. qui respuat uxorem. GREG. M. moral. (*ad Iob 23, 11*) 16, 42 custodire quippe intentionem est, non -are per operationem. HIL. in psalm. 118, 17 qui . . . -at, id in quo est devitat et ex alia parte in aliam deducitur et deflexu quodam de itinere decedit. *legitur inde a* PLAVTO, *singulis locis*: PLAVT. TER. RHET. Her. CATVLL. SALL. VERG. HOR. PROP. VITR. FEST. MELA LVCAN. PETRON. VAL. FL. MIN. FEL., *binis*: MANIL. CELS. ASCON. SVET., *ternis*: LVCR. APVL., *quaternis*: OV. CVRT. STAT., *quinquies*: COLVM., *sexies*: SEN., *octonis*: PLIN. TAC., *saepe*: CIC. LIV. QVINT., *deest*: CATONI CAES. HIRT. BELL. Afr. Alex. Hisp. PVBLIL. NEP. RVT. LVPO GRATT. GERM. VELL. VAL. MAX.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Phaedro Sen. rhet. Scrib. Largo Pers. Mart. Sil. Flor. Ivv. *aliis.* [*dub.*: Ps. Avg. serm. ed. Mai 119, 17 quomodo hoc (*nativitas Christi*) factum sit mirabiliter dum quaerimus, et chorus nobis prophetarum occurrit et suorum suavium dictorum pie quaerentium vota instruentes dulci attestatione -ant. Herm. Pal. vis. 2, 1, 4 non autem inveniebam per syllabas -are (*fere i. q. digerere, seponere*) ipsam scripturam. Anon. med. ed. Piechotta 105 cum vosquiami (*hyoscyami*) semen dum -etur]. [*it.* dichinare, *francog.* décliner. *M.-L.*]

I proprie *de motu i. q. deflectere*: **A intransitive:** 1 *de animantibus: accedit unde*: ab: Cic. Att. 14,7,2 eum a Capua -urum. Sen. epist. 122,19 tenenda nobis via est, quam natura praescripsit, nec ab illa -andum (Rvfin. Adamant. 4,11 a via recta). Rvfin. Orig. in cant. 3 p. 150B ab itinere fidei. Itala deut. 20,3 (Lugd.) neque -etis a facie eorum (ἐκκλίνετε, Vvlg. nolite cedere. *cf.* Vvlg. I reg. 18,11 -vit David a facie eius. 19,10 -vit David a facie Saul. Priscill. tract. 8,118 cur David sanctus animi a facie Abessalon fili -verit). Itala I reg. 15,6 (Lucif. reg. apost. 2 p. 39,9 *sqq.*) vade et -a e medio et -a ab Amalec ... et -vit Cinaeus de medio Amalec (ἔκκλινον, ἐξέκλινεν, Vvlg. abite, recedite atque descendite ... et recessit). Lvcif. reg. apost. 6 p. 49,17 qui a deo -atis. Hier. in Ezech. 11,13 p. 108 qui igitur cadendo a domino -arat. Vvlg. num. 5,20 -asti a viro tuo (παραβέβηκας. 5,29). Ioh. 5,13 Iesus -vit a turba (ἐξένευσεν). Didasc. apost. 78,39 -emus ab eo (*sed* 80,29 -emus eum). Alc. Avit. hom. 7 p. 115,14 cum a pastore -vit ovis. de: Cic. Lael. 61 de via. Itala num. 22, 23 (Aug. quaest. hept. 4, 50) -vit asina de via (ἐξέκλινεν, Vvlg. avertit se). iud. 2,17 (Lugd.) -verunt cito de via patrum suorum (ἐξέκλιναν, Vvlg. deseruerunt viam). Is. 57, 14 de semita. Dionys. Exig. Greg. Nyss. creat. 13 inde -at. *c. ablat.*: Cvrt. 5, 8, 5 paulum -vit via militari. Qvint. inst. 2,13,16 qua (*recta via*) -are qui crediderit nefas. *accedit quo*: ad: Liv. 38,20,8 ad se -are. Itala iud. 4,18 (Lugd.) -a ad me, -a (ἔκκλινον, Vvlg. intra ad me, intra). prov. 9, 4 (Cypr. testim. 2, 2) qui est insipiens, -et ad me (ἐκκλινάτω, Vvlg. veniat). Vvlg. gen. 18, 5 -astis ad servum vestrum (ἐκκλίνατε). lev. 19,31 -etis ad magos (ἐπακολουθήσετε). I reg. 6,12 non -bant neque ad dextram neque ad sinistram (μεθίσταντο). 4,22,2 ἀπέστη. Is. 30,21. Ezech. 10,11 locum ad quem ire -at. Rvfin. Orig. in cant. 2 p. 111D ad dexteram (3 p. 156A). Petr. Chrys. serm. 26 p. 275B -ant *Elias et Elisaeus* ad viduarum vacuas ... mansiones. Ennod. epist. 8,35,3 p. 222,25 ad quae loca -bunt. Ven. Fort. vita Leob. 10,31 ad monasterium. Evgipp. Sev. 1,3 ad proximum oppidum. Papyr. Marini 1 ad laevam. in: Itala Iob 9,27 (Aug. in Iob p. 530,9) in faciem (συγκύψας, Vvlg. commuto faciem). iud. 14, 5 (Lugd.) in vinea (κατέβη, Vvlg. descendit). Vvlg. gen. 19, 2 in domum (ἐκκλίνατε. iud. 17,8 ἦλθεν) *et saepius*. deut. 17,20 -et in partem dexteram vel sinistram (παραβῇ. 28,14. I Tim. 5,21 πρόσκλισις). Is. 53,6 unusquisque in viam suam -vit (ἐπλανήθη. 56,11 ἐξηκολούθησαν). *nota* in *cum ablat.*: Hier. interpr. Iob 9, 27 -ans in facie (συγκύψας ἐν). Ps. Matth. euang. 22,2 nullus erat notus, in cuius hospitio -rent (*B*, a quo petissent hospitium *A*). *additur et unde et quo*: Liv. 21,6 ab auctoribus iniuriae ad vindices futuros -ant. Hil. in psalm. 124,9 qui -ant, ex alio in aliud -ant. Amm. 30,4,22 unde huc -vimus, revertamus. *absolute ponitur*: Liv. 2,14,7 cohortes ... -vere paululum. Hyg. fab. 185 p. 117,14 illa *Atalanta* ... dum colligit et admiratur aurum, -vit. Heges. 1, 30, 8 -antes ... neci tradidit. Vvlg. iud. 18,15 et cum paululum -vissent, ingressi sunt domum (ἐξέκλιναν, Dan. 9, 11). II reg. 2,23. cant. 5,6 at ille *dilectus meus* -verat atque transierat (παρῆλθε). Os. 4,16 sicut vacca lasciviens -vit Israel (παροίστρησεν). Rvfin. hist. 3, 23, 15 sed ille neque affugere neque prorsus -are usquam nitens (παραιτούμενος). Cassian. conl. 15,3,3 quem cum ... Macarius ... -asse vidisset. 2 *de rebus: accedit unde*: *ablat.*: Lvcr. 2, 250 sed nil omnino ⟨recta⟩ regione viai -are quis est qui possit cernere sese. Vvlg. Iob 31,7 si -vit gressus meus de via. *accedit quo*: ad: Liv. 39, 27, 10 veterem viam regiam ... nusquam ad mare -antem. Physiogn. 55 cervix -at ad sinistram partem. 76 corpus -at ad sinistram partem. Hier. in Ioel. 2 p. 186 ne puncto quidem et, ut ita dicam, ungue transverso -ent ad alteram. in: Liv. 29, 1, 1 quantum in Italiam -verat belli. Apvl. met. 7,17 quotiens in alterum latus praeponderans -verat sarcina. Amm. 22, 8, 11 qua -at in vesperum Pontus. Evstath. Bas. hex. 4, 2 p. 903C non inveniens quo -et aqua. Sen. nat. 4,62 illae nubes alio -bant. *absolute*: Cic. fin. 1,19 -are dixit *Epicurus* atomum perpaulum. fat. 18 ut ... alterum individuum -et. nat. deor. 2,142 ut *oculi* et -rent, si quid noceret (Hier. interpr. Iob 29, 11 oculus ... -vit). *et passim*. Lvcr. 2, 221. 2, 253 nec -ando faciunt primordia motus. Liv. 37, 30, 4, 5 regiae naves, ne prorae concurrerent, cum -assent. Cvrt. 8,4,20 -visse iter. Vvlg. psalm. 108, 23 sicut umbra, cum -at, ablatus sum. *et passim*. Is. 41, 10 ne -es (πλανῶ). Vindic. med. 2 conceptione -ante. *speciatim de rebus caelestibus*: Colvm. 8, 4, 3 die iam in vesperum -ante. Lvcan. 10, 236 donec in autumnum -et Phoebus. Itala iud. 19, 9 (Lugd.) in vesperam -vit dies (ἠσθένησεν ἡμέρα εἰς τὴν ἑσπέραν, Vvlg. ad occasum declivior sit). Cypr. Demetr. 3 -ante iam cursu exoletis cornibus luna tenuatur. Hier. in Zach. 3, 14 p. 915 -ante iam sole. Vvlg. psalm. 101, 12 dies mei sicut umbra -verunt (ἐκλίθησαν. *sim.* Ier. 6, 4 Luc. 9, 12). Macr. sat. 1, 2, 15 Prosp. in psalm. 140, 2. Rvfin. hist. mon. 9 p. 424A hora iam erat ad vesperum -ans. Avg. gen. ad litt. 4, 1 p. 93, 21 a forma ad informitatem -ante atque vergente *die*. Prob. Verg. georg. 1, 233 p. 362, 22 *sol* in eandem zonam -vit (p. 362, 27 venit. p. 363, 1 transcendit).

B reflexive: se declinare *vel* declinari *i. q. se -are*: *additur unde*: Ov. met. 7, 88 nec se -at ab illo. Carm. Suet. Aug. 70 omnia se a terris tunc numina -arunt. *additur quo*: Plavt. Aul. 711 ego -vi paululum me extra viam. Rhet. Her. 4, 10, 15 in hoc genus plerique cum -entur. Fest. p. 51 convexum est ex omni parte -atum, qualis est natura caeli, quod ex omni parte ad terram versus -atum est. Cvrt. 8, 2, 20 cum ⟨videamus⟩ ceteros in fugam -ari. Cels. 8, 5 in alteram partem nares -antur. Tert. resurr. 2 iam -atur ad alterius spei auctorem. Avien. Arat. 643. Comm. apol. 456 cum iam -etur in illos. Ennod. epist. 7, 14, 4 p. 183, 7 ante congressionem -atur adversarius.

C transitive: 1 *i. q. convertere, alio flectere*: *animantes* -ant *aliquid*: *additur unde*: Gell. 16, 5, 11 a luminis iactu oculos -et. Vvlg. psalm. 43, 19 -asti semitas nostras a via tua (ἐξέκλινας. *sim.* Ioel 2,7 *et saepius*). Is. 30, 11 -ate a me semitam. Catvll. 64, 92 non prius ex illo flagrantia -vit lumina. *ablat.*: Lvcr. 2, 259 -amus item motus nec tempore certo nec regione loci certa. *additur quo*: Stat. Ach. 2, 27. 28 obliquos dilecta ad moenia vultus -at (Rvfin. apol. Orig. 1 p. 554 quibus dogmatis ad suum nomen discipulos -rent. Greg. M. moral. 7, 11 ad collectionem gentium ... verba -vit. Greg. Tvr. virt. Iul. 14 -vit caput ad lectulum). Hier. in Os. 1,5 p. 18 in barathrum victimas (Vvlg. Os. 5, 2. psalm. 16, 11 oculos in terram [Pavl. Nol. epist. 38, 6]. 140, 4 non -es cor meum in verba malitiae [ἐκκλίνῃς]. Avg. quaest. hept. 7, 49 divini in se iudicii sententiam -vit. in Iob 38, 37 organa caeli in terram. Petr. Chrys. serm. 115 p. 516B faciem in terram). Vvlg. Is. 66, 12 ecce ego -bo super eam quasi fluvium pacis. in *c. abl.*: Ennod. epist. 7, 14, 5 p. 183, 12 in quo loci visus est -asse conflictum. Liv. 1, 28, 6 si quo ego inde agmen -are voluissem. Avien. Arat. 171 oculosque in proxima mundi -es a dracone. *accus. solus*: Ov. met. 10, 667 -at virgo cursus (*cf.* Ps. Prosp. prom. 2, 21, 39 -ansque viam). Manil. 2, 797 -atque diem Phoebus. Liv. 36, 23, 2 non laqueis, ut solet, -bant ictus *arietis* (42, 63, 4). Porph. Hor. carm. 2, 19, 17 flectis ... tamquam [de]cursus eorum *amnium* -et. *de corpore et partibus eius* (*cf. l. 20. 22. 25. 27 al.*): Verg. Aen. 4, 185 nec dulci -at *Fama* lumina somno (*sim.* Prop. 2, 1, 11 seu cum poscentes somnum -at *puella* ocellos. Cypr. Gall. gen. 912 in dulcem -ans lumina somnum. Avson. 363, 14). Val. Fl. 3, 69 miserae -ant lumina (*sc. prae formidine*) Thebae. Stat. Theb. 8, 653 sponsae miserabile munus tradunt -are genas. Itala prov. 1, 15 (Lucif. Athan. 1, 25 p. 110, 14) ne -veris pedem (ἔκκλινον, Vvlg. prohibe pedem). Sirach 2, 2 (Aug. spec. 23 p. 117, 14) -a aurem tuam (εὔθυνον, Vvlg. inclina). Porph. Hor. sat. 1, 3, 44/5 dicitur paetus leniter -atis *oculis*. Hier. epist. 123, 3 ne transversum quidem, ut dici solet, unguem -are (*cf.* in Ioel 2 p. 186. *Otto, Sprichw. p. 356, 4*). Vvlg. prov. 28, 9 qui -at aures suas. *et passim*. Sirach 4, 8 -a pauperi ... aurem tuam (κλῖνον). Luc. 24, 5. Rvfin. Orig. in psalm. 37 hom. 2, 12 ipse -et oculum suum. *res -ant*: *aliquem*: Ov. met. 2, 138 ne te dexterior *rota* tortum -et ad anguem. *aliquid*: Cic. fat. 46 quae nova causa in natura est, quae -et atomum. Colvm. 4, 9, 1 ad posteriorem *partem* -atur cicatrix. Mela 3, 40 ut ... non -et Araxes statim undam. Ascon. Pis. p. 13 cuius *domus* exitus ... in publicum versus -retur. Plin. nat. 2, 216 ut lunam mundus ostendat occultetve aut media plaga -et. 11, 148 obiterque incidentia facile -ant *angustiae pupillae*. Stat. Theb. 12, 564 radios -at et horret stelligeri iubar omne poli. silv. 3, 3, 128 qualia pallentes -ant lilia culmos. Avien. Arat. 1467 ut nec curva quasi -et cornua *luna*. Clavd. rapt. Pros. 2, 70 amnis ... undantem -at prodigus urnam.

2 *flectendo vitare*: Cic. Planc. 97 urbem unam mihi amicissimam -vi. Liv. 37, 41, 11 impetus. Sen. dial. 2, 7, 6 emissa tela (Amm. 23, 5, 3 *al.*). epist. 51, 2 sic regio quoque est, quam sapiens vir ... -et tamquam alienam bonis moribus. Cvrt. 4, 13, 37 transfuga ... monet ut regionem monstratam -ent. Tac. hist. 3, 84 occursum *Vitelli*. ann. 6, 15 patriam. Arnob. nat. 6, 12. Ivl. Val. 3, 8 locum vulneris. Amm. 15, 48 vulnera (Pavl. Nol. carm. 16, 85 *al.*). 23, 6, 88 sueta litora. *sim. saepe*. Nepotian. 10, 22 inferre ictus *armorum* ac -are (Val. Max. 2, 3, 2 vitandi atque inferendi. Dict. 2, 40 ictum ... -ante hoste. Svlp. Sev. chron. 1, 35, 3 letalem ictum). Empor. rhet. p. 571. Capitol. Pert. 8, 6 ad solem -andum. 11, 7 ille ... -atis militibus per porticus egressus ... domum se contulit. Avson. 404, 12 me. Didasc. apost. 8, 3 balneum *virorum*. 80, 29 *p. 191, 24*. Rvfin. hist. 4, 7, 9 effugere mundi huius principes vel -are. Clavd. 21, 288 exiguo clavi flexu -at aquarum verbera. *sim. saepe*.

II translate *de statu, ratione, voluntate i. q. convertere, deviare*: **A intransitive:** 1 *de personis*: Gloss. peccavit. Tac. ann. 14, 56 si qua in parte lubricum adulescentiae nostrae -at, revocas. Rvfin. apol. Orig. 1 p. 551 *diabolus* ... complures angelorum secum -are persuasit (Orig. princ. 1 prol. 6). *additur unde*: ab:

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

CIC. Verr. 4, 2 si qua in re ipse ab religione officii -verit. orat. 137 a proposito (138 QVINT. inst. 9, 1, 42. 45. AMM. 22, 14, 2 nusquam a proposito). off. 1,145 ab iis *delictis* est diligentius -andum. Tusc. 4,13 sic a malis naturā -amus (TERT. adv. Marc. 2, 19 a malo. 5, 14. ITALA psalm. 33, 15 [Cypr. unit. eccl. 24. ἔκκλινον, VVLG. diverte]). LIV. 9, 17, 1 ut plus iusto a rerum ordine -rem. GELL. 10, 8, 2 a naturali habitu. LACT. inst. 5, 13, 17 a fide iustitiaque (AMM. 15, 1, 3 a iustitia). AMM. 17, 5, 2 litteras ad Constantium dedit nusquam a gemino fastu -ans. HIER. in Ezech. 9, 9—10 p. 99 omnis civitas -vit a cultu dei. VVLG. prov. 4, 5 a verbis oris mei (παρίδῃς). 18, 5 a veritate iudicii (ἐκκλίνειν. RVFIN. hist. 3, 29, 4 a veritate -antes [παραβραβεῦσαι τὴν ἀλήθειαν]). *et saepius*. IS. 29, 21 et -verant frustra a iusto. AVG. civ. 15, 21 a bono (corrept. 6, 10). LEO M. epist. 4, 2 a quibus regulis plerosque fratrum -visse et penitus deviasse reperimus (BENED. reg. 3 neque ab ea *regula* temere -etur). 124, 9 -ate... ab his diabolicis persuasionibus. *al.* d e (*l. 39*): CIC. prov. 41 subire vim . . . malui quam . . . de meo statu -are. Cluent. 106 de statu suo. e x: ITALA Ios. 1, 7 (Lugd.) non -bis ex illa *lege* (ἐκκλινεῖς, VVLG. -es). *additur quo*: a d (*l. 39*): QVINT. inst. 7, 20, 3 ad illa -andum est. 12, 3, 9 ad discendum ius -verunt. OPTAT. 4, 9 p. 115 ad arbitrium tuum -are conatus es. HIER. in Ezech. 5, 16 p. 177 ad mala opera. vir. ill. 41 dominum qui persecutionis tempore ad Iudaeos -verat. VVLG. Iob 36, 21 ad iniquitatem. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 27^A aut desecavi aut ad saniorem intellegentiam -vi. AVG. civ. 15, 23 ad inferiora. VEN. FORT. vita Leob. 2, 6 -antibus ad dormiendum. GREG. M. moral. 14, 49 Christus quasi vero viator ad manendum tantummodo -vit. COD. Iust. 3, 33, 13, 1 ad humaniorem sententiam -are (7, 71, 8, 5). 6, 29, 3, 1 Iustinianus . . . ad nullum -ans monstrum vel prodigium. i n: HOR. carm. 1, 33, 7 Cyrus in asperam -at Pholoen (*cf.* PORPH. Hor. carm. 1, 33, 10 in alios amores). QVINT. inst. 10, 2, 16 in peius. SCHOL. Germ. Bas. p. 66, 3 cum homines neglegentius aequitatem observarent ⟨in⟩ insidiasque -assent. HIER. chron. a. Abr. 2353 Constantinus . . . in Arrianum dogma -at. VVLG. exod. 23, 6 non -bis in iudicium pauperis. AVG. civ. 15, 8 bonis in deterius -antibus. 15, 23 dei filios in hanc societatem -asse. BACHIAR. fid. 1 p. 1020^D in haeresin. *al.* *nota* i n *c. abl.*: BENED. reg. 7 -antes in malo et inutiles factos. p o s t: VVLG. I reg. 8, 3 -verunt post avaritiam. 12, 21 post vana. III reg. 2, 28 Iob -asset post Adoniam et post Salomonem non -asset. HIER. vir. ill. 31 d e ecclesia a d Encratetarum haeresim. 2 *de rebus*: *accedit unde*: a b: QVINT. inst. 4, 3, 14 cum a recto itinere -et oratio. 10, 3, 33 ab alia inventione -ant sensus. ITALA deut. 29, 18 (Lugd., Aug. quaest. hept. 5, 52) cuius sensus (mens Aug.) -vit a deo (ἐξέκλινεν, VVLG. aversum est). ARNOB. nat. 2, 14 nec tamen eius a u c t o r i t a s plurimum a veritate -at (CASSIOD. var. 10, 7, 5 a recto tramine). *accedit quo*: a d: SPART. Hadr. 1, 5 ingenio eius (*Hadriani*) sic ad ea (*studia Graeca*) -ante, ut . . . Graeculus diceretur. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 2 p. 164 oppressa *natura* corporis vitio ad malum -verat. AVG. gen. ad litt. p. 93, 21 quod robur imperii ad eum debuerit -are (*cf.* PAVL. MED. bened. 1, 1). AVELL. p. 16, 1 ad quam partem victoria -et. *t. t. medic.*: CASS. FEL. 21 sin vero . . . ad nutriendam saniem apostema -verit. i n: PLIN. nat. 28, 58 *vox* e candida -at in fuscam. LACT. frg. 5 in malam partem -antes *animi*. opif. 18, 7 in species proximas sensim cogitatio ipsa -at. VVLG. psalm. 20, 12 quoniam -verunt in te mala. 54, 4 in me iniquitates. VAL. CEM. hom. 3, 1 in alteram partem animus non -at. 5, 6 -et cor nostrum in verba. p o s t: ITALA iud. 9, 3 (Lugd.) -vit cor eorum post Abimelec (ἔκλινεν, VVLG. inclinaverunt). RVFIN. hist. 10, 4 p. 979 omnium summa expectatio erat q u o vel Alexandri perseverantia vel Eusebii Arriique instantia -ret. *absolute*: *i. q. senescere*: VINDIC. med. 24 aetatibus neque -antibus... in -antibus. *i. q. remittere, relaxare*: OV. met. 9, 461 paulatim -at amor. PLIN. nat. 23, 48 nec nisi -ante morbo. CELS. 5, 27 ubi ea *inflammatio* -vit. THEOD. PRISC. eup. faen. 33 -antibus doloribus. log. 52. 97 doloris inquietudo. 73 febribus. CAEL. AVR. acut. 2, 6, 27 -ante accessione (2, 9, 48). 2, 18, 109 donec passio -et (3, 8, 95 *et passim*). ORIBAS. syn. 1, 9. 6, 1 in statu iam -ante. 6, 6 -ante febre. 6, 9 sitis instat vehemens ita, ut incendat hominem et post modicum -at et calor aequalis invenitur. GREG. M. dial. 16, 81 frigora -ant.

B ***reflexive*** se -are *vel* -ari: TER. Hec. 200 neque -atam quicquam ab aliarum ingenio ullam reperias. RHET. Her. 4, 10, 15 in hoc genus plerique cum -entur. AVG. civ. 20, 21 ideo -are se dicit hoc flumen. COMM. apol. 456 cum iam -etur in illos. ENNOD. opusc. 3, 54 p. 344, 20 vester ad pacem -etur assensus. THEOD. PRISC. eup. faen. 94 ad elefantiae vitium -atum est.

C ***obiecto posito***: 1 *i. q. variare, mutare*: **a** *generatim*: SALL. hist. frg. 2, 15 fortunam (fortuita *coni. L. Mueller*) in temeritatem -ando corrumpebant. TAC. ann. 15, 26 adversa in inscitiam Paeti -ans. RVFIN. Adamant. 5, 14 ea, quae recte scripta sunt -antes in aliud. *mutare, corrumpere*: ITALA exod. 23, 2 (Lucif. Athan. 1, 3 p. 69, 27 *sqq.*). deut. 24, 17 (Lugd.) non -bis iudicium advenae et orphani (ἐκκλινεῖς, VVLG. pervertes). 27, 19 (Lucif. Athan. 1, 8 p. 78, 32). IS. 10, 2 (Lucif. Athan. 1, 40 p. 136, 27 *sqq.*) -antes iudicium pauperum (ἐκκλίνοντες κρίσιν, VVLG. ut opprimerent in iudicio pauperes). PS. AVR. VICT. orig. 15, 5 Latini Ascanium . . . -ato paullulum nomine prius Iolum dein postea Iulum appellarunt. HIER. quaest. hebr. in gen. p. 43, 3. 53, 22 accentu paululum -ato. RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 18 p. 556^A si aliqua verba in graeco incautius fortasse posita -vimus. epist. 164, 52 linguas hominum inquisitione criminum suorum -are. ARATOR act. 2, 530 et -atis senio visibus.

b *t. t. grammaticorum*: *α i. q. derivando fingere*: VARRO ling. 5, 7 quemadmodum quodque poeta finxerit verbum [quod] confinxerit [quod] -verit. 6, 37 verba -ata sunt quae ab aliquo oriuntur. QVINT. inst. 8, 6, 32. 9, 1, 12. 42 illa quoque vitia sunt eiusdem loci si cadentia similiter et similiter desinentia et eodem modo -ata multa iunguntur. 12, 8, 5 quid -andum mutandum fingendum sit. CHAR. gramm. I 155, 1 sunt quaedam derivativa quae ab aliqua persona propter coniunctionem generis -antur. *accedit unde*: VARRO ling. 5, 32 nominata aut translaticio nomine . . . aut -ato a b hominibus. 5, 104 hinc. 5, 120 a graeco. 5, 166. 9, 103 unde (PLIN. nat. 19, 159). *et passim*. rust. 1, 31, 3 a venti flatu. 1, 50, 1 ab eo vocabulo. FEST. p. 201. 261. 276. PRISC. gramm. III 512, 32 ideoque possumus non a verbis ea -ata accipere sed magis a sese composita. VARRO ling. 8, 1 quo pacto d e his -ata in discrimina ierunt. VARRO ling. 6, 2 verba e x verbis -ari scribunt. 8, 7 ut ex his feminae -rentur. 9, 49 duo posteriora ex prioribus -ata non sunt, cum analogia polliceatur ex duobus similibus similiter -atis similia fore. 9, 60 e quibus . . . proportione ita appellata -verant praenomina. QVINT. inst. 8, 6, 32 quae (πεποιημένα) ex vocibus in usum receptis quocumque modo -antur. DIOM. gramm. I 387, 20 alii temptant ex superiore verbo -are. GRAMM. VII 284, 3 ex uno enim graeco -antur. VARRO ling. 5, 98 vi natura versa vervex -atum. 5, 128 aliter. 8, 14 in sua discrimina -antur *nomina*. 8, 18 extrinsecus -antur. 10, 53 figuras -are. AVG. c. Cresc. 2, 1, 2 nomina derivare vel -are. 2, 2, 3. 4, 9, 11 latinae regulā locutionis. *β de flexione tam nominum quam verborum*: VARRO ling. 8, 3. 9, 9 vocabula ac verba quae -amus similiter. 8, 36. 89 si eadem vox nomen et verbum significabit, ut et in casus et in tempora dispariliter -etur. 10, 14 alia verba nusquam -antur, ut haec vix, mox, alia -antur, ut ab limo limabo. 10, 34 tertii generis quae -antur cum temporibus ac casibus ac vocantur . . . participialia. QVINT. inst. 1, 4, 22 nomina -are et verba in primis pueri sciant. FRONTO p. 221, 11 N. de nominibus -andis. ARNOB. nat. 2, 6 per casus et tempora -are verba scitis et nomina. *de flexione nominum*: VARRO ling. 7, 110 quemadmodum ea *vocabula imposita rebus* in casus -rentur. 8, 7 nomina recto casu accepto in reliquos obliquos -ant. 8, 8 ut e x his in multitudinem -retur. 8, 14 nomina -antur aut i n earum rerum discrimina, quarum nomina sunt . . . aut in earum extrinsecus quarum ea nomina non sunt. . . . 9, 50 nemo pollicetur e vocabulo vocabulum -ari recto casu singulari in rectum singularem. 10, 22 GELL. 4, 1, 2 *al.* *de genere*: CHAR. gramm. I 136, 15 femininum 'mea', ut 'Helena' -bitur. PROB. inst. gramm. IV 87, 3 eadem generis communis nomina . . . cum genere neutro non secundum genus neutrius -ari. CLEDON. gramm. V 40, 2 quia quovis genere -antur, sive masculino, sive femino. 46, 18. RVFIN. Orig. in gen. 5, 5 femineo genere . . . -atur lex. HIER. in Hab. 1, 2 p. 611 -atur masculine. *de casibus*: PLIN. serm. dub. frg. Char. gramm. I 143, 12 ita genetivum -bant. 145, 32 per nominativum et ablativum tantummodo -ari posse. PRISC. gramm. II 225, 16. PROB. app. gramm. IV 48, 39 nomen per omnes casus uno schemate -atur. 75, 5. 377, 10 SCAVR. gramm. VII 28, 4 GRAMM. VII 237, 20. *de numero*: CHAR. gramm. I 21, 6 pluraliter non -antur. 161, 19. PHOC. gramm. V 428, 5 praeter haec alia sunt, quae in singulari numero non -antur. *de comparatione*: POMP. gramm. V 153, 11 quia dixit divitior divitissimus . . . scire debes aliter -ari quando dicimus dives divitior divitissimus. *de coniugatione*: VARRO ling. 10, 78 ut -atum 'amo' 'vivo', 'amor' 'vivor'. CHAR. gramm. I 173, 6 item eadem *composita ex eo* futuro finitivi per bo -antur. 175, 6 veteres ita -bant 'amare' pro 'amaris'. 177, 1 consuetudine -antur. 257, 27 haec verba passiva non habent, sed cum observatis suis perfectis per suas angustias -antur. *al.* PRISC. gramm. II 436, 17 intrinsecus -ant, ut καταγράφω κατέγραφον. 445, 19 in omnibus huius coniugationis verbis per ψ -ant ἀόριστον. 501, 11 secundum quartam coniugationem. III 455, 11 per participia -antur (455, 17. 471, 20 *et saepe*). DON. gramm. IV 385, 8 verba impersonalia cum per omnes modos -ari possunt. POMP. gramm. V 223, 1 nam activum et neutrale uno modo -amus; passivum commune et deponens uno modo -amus. CONSENT. gramm. V 376, 12 per omnia tempora. EVTYCH. gramm. V 474, 13 praeter regulam. MACR. exc. gramm. V 601, 6 composita, quae foris -antur. MART. CAP. 3, 312 harum omnium coniugationum in -ando formae sunt triginta sex. *et saepissime*.

c *t. t. arithmeticorum, i. q. dividere*: COMPVT. Carth. 1, 4 pervides igitur ipsum a s s e m -andum modis omnibus esse. 2, 9 Agriustia . . . assem ipsum, quem dum diximus -andum, annos per singulos scripulis dissipare conatur. *ibid.* septem annos habere poterat supputator de quibus unum assem . . . plenum, ut decuit -asset *et* plenum assem penitus non valuit -are. 2, 11 hunc eundem assem plenissime -bis. 2, 1 deducis d i e m unum quem . . . ex detrimentis lunaribus gignitum esse docemus et qualiter -etur evidentissime demonstramus.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

d *t. t. rhetorum, de schematis:* QVINT. inst. **1**, 6, 32 quae paulum -ata varie et multipliciter ad veritatem reducunt ... permutatis litteris syllabisve. 9, 2, 92 qui Victorias aureas in usum belli conflari volebat, ita -vit, victoriis utendum esse. 9, 3, 88 quaedam verborum figurae paulum figuris sententiarum -antur. 10, 5, 8 hoc oratio recta, illud figura -ata commendat.

2 *i. q.* ***vitare:*** CIC. Mil. 40 illam beluam, iudicii laqueos -antem. orat. 228 nec satis recte -at orator impetum (IVST. 3, 7, 9 invidiae impetum. 12, 2, 4. 21, 4, 4. AMM. 22, 14, 2 impetus. *et saepius.* HIER. in Ezech. 12, 10 p. 118 persecutionum impetum. PAVL. NOL. pass. Genes. 2). CIC. part. 63 ad persequendum aliquid aut -andum. nat. deor. 3, 33 appetuntur, ... quae secundum naturam sunt, -antur contraria. off. 1, 11 ea, quae nocitura videantur (EVSTATH. Bas. hex. 5, 4 p. 960[B] quae noxia sunt). **1**, 19 quibus vitiis -atis. Att. 2, 19, 1 vel subire eas *contentiones* videor mihi ... vel -are nulla cum molestia posse. 8, 11[d], 7 neque ea tam pertimui ... quam -anda putavi, si honeste vitare possem. LIV. 21, 41, 4 certamen. SEN. epist. 14, 7 sapiens ... potentium iras immo -bit. 98, 7 metuenda -a. ASCON. Mil. p. 38 omne periculum suum et offensionem inimicae sibi multitudinis -are (ARNOB. nat. 3, 43 incommoditatis alicuius et -andi periculi causa. EDICT. imp. Diocl. 2, 20. HEGES. 3, 8, 3 subeundo periculo ... quam -ando. 4, 2 *opp.* usurpare. SCHOL. Cic. Bob. p. 47, 25). TAC. hist. 4, 41 societate culpae invidiam -vit (SVET. Iul. 4). ann. 6, 51 impudicitiam uxoris tolerans aut -ans. 13, 4 ea maxime -ans. APVL. met. 3, 12 quem ipse fabricaveram risum obviorum -ans. 5, 18 -ata morte. GELL. 2, 7, 13 sed ea ... -anda sensim et relinquenda esse dicunt. 7, 2, 5 Chrysippus ... putat ... nec -ari transcendique posse agmina fati et volumina. 20, 1, 30 iurisque actiones -antibus. MIN. FEL. 26, 9 -bat negotia vel petebat. TERT. adv. Marc. 4, 30 -verant invitationem. patient. 4 severitati -andae. adv. Val. 9 tarde persuasa *Sophia* ⟨de⟩ -ata investigatione patris. VLP. frg. Vat. 188 onus (GAVDENT. serm. 16, 333[A] onus ... totis viribus conatus sum -are). ITIN. Alex. 3 ut omnes motus aerios peteret aut -ret *Pompeius.* 8 satrapae notam ignaviae -antes. PANEG. 6, 9 longe diversa in vobis erat causa -andi aut sustinendi laboris. CAPITOL. Gord. 1, 5 quam *multitudinem verborum* me urbane -are confingo. IVL. VAL. 2, 3 si -ando huic experimento consulitis. 2, 5 vitandam -andamque pueritiam *Alexandri.* LACT. inst. 7, 4, 13 in malis -andis. SVLP. VICT. rhet. 45 p. 341 num haec molestia accusationis -anda sit. PS. AVR. VICT. epit. 2, 7 longa oratione imperialis molestiae magnitudinem -are. 3, 7 ut ... famae metu talia -rent. HIL. in Matth. 12, 9 gloriandi de se iactantiam -at *Iesus* (*cf.* RVFIN. hist. mon. 9 p. 424[A] summo studio iactantiam -ans. AMBR. exc. Sat. 1, 53 fug. saec. 9, 56 *al.*). ITALA I Macc. 2, 22 (Lucif. non parc. 12 p. 235, 22) non -bimus officium deservitionis nostrae dextra vel sinistra (οὐκ ἀκουσόμεθα τοῦ παρελθεῖν τὴν λατρείαν ἡμῶν, VVLG. transgredientes legis nostrae mandata). SYMM. epist. 6, 4 precor, ut saluti adversa -es. GAVDENT. serm. 10, 299[B] peccatum (AVG. civ. 1, 25 quod peccatum non per peccatum debeat -ari. CASSIOD. in psalm. 1, 2). AMM. 28, 4, 21 aleatorum vocabulum -antes. *sim. saep.* VEG. mil. 1, 20 sic dum exercitium laboresque -ant. *et saepius.* AMBR. off. 1, 26 tacendo culpam. virg. 1, 4, 14 naturae parilis convicia -amus. HEGES. 1, 17, 2 Pompeius curarum -ans superflua. 1, 30, 10 Antigonus ipsius *Herodis* praesentiam -vit. 1, 40, 5 nisi regalis puellae copulam -visset. 5, 4, 4 dum ignaviam -at, virtutem invexit. *al.* PELAG. epist. in Rom. 1 cacologiae vitium. RVFIN. Adamant. 5, 9 quod ... honestum ... videtur -as (ὀργῇ). Orig. in cant. prol. p. 74[C] illam *astutiam* credo per quam sophismatum intellegi ac -ari possit argutia. AVG. civ. 9, 16 deos caelestes -antes terrena contagia. 13, 11 ut saltem secundam mortem -are possimus (epist. 127, 2 mortem dum -ant accelerant. PROSP. chron. I p. 483, 1375 mors Valentiniani ... non -ata. PASS. Petr. 4). serm. 6, 3 nuptias non -at Christus. PAVL. MED. vita Ambr. 1. 19 paenitentiam. *al.* MART. CAP. 3, 227 quanta vel vitia creare possent vel prudentissime -are. 5, 517 heroici versus finem vel initium non -et *Cicero.* COD. Theod. 9, 45, 5 (*a. 432*) poenam imminentem -are (CASSIOD. var. 2, 14, 1 poenas. 10, 75). LEO M. serm. 28, 5 de his erroribus -andis. epist. 15, 16 decretorum imperialium statuta. *al.* SACR. Leon. p. 357 *plebs* terrores -et humanos. PETR. CHRYS. serm. 11 p. 220[A] -ent mala, faciant bona. ALC. AVIT. c. Eutych. 1 p. 20, 12 ad -andam prolixitatem. DRAC. Romul. 9, 161 ut Martis -et opus *Paris.* MVTIAN. Chrysost. hom. 27, 1 supplicia (COD. Iust. 6, 35, 12, 1). GREG. M. dial. 4, 51 femina linguae procacitatem atque stultiloquium non -vit. PAPYR. Lips. 44, 2, 6 -andi munera civilia (COD. Iust. 1, 2, 9 pr. argentariorum ... munera). PALLAD. hist. mon. I 51 p. 334[D] corruptum iudicium pollutumque -ans (φεύγων). 24 p. 306[C] duos feneratores potui -are (καὶ οἱ μὲν δύο μου ἀπηλλάγησαν). *et saepius.* *seq. infinit.:* ITIN. Alex. 8 de summa belli decernere -bat. IVL. VAL. 2, 7 reniti Alexandro. VEG. mil. 3, 22 -as inire conflictum. AMBR. in psalm. 12 praef. 9 infantia, quae -at ediscere. VVLG. II reg. 19, 3 -vit populus in die illa ingredi civitatem (διεκλέπτετο). Ezech. 10, 11 ire. RVFIN. Orig. in gen. 10, 3 audire -ant verbum dei. PAVL. NOL. epist. 21, 5 pigrorum vias ... calcare. PROSP. epigr. 69 CAEL. AVR. acut. 2, 31, 163 chron. 1, 4, 102. *seq.* ne: VVLG. Dan. 9, 11 -verunt, ne audirent vocem tuam (ἀπέστησαν τοῦ μὴ ἀκοῦσαι).

syn.: devitare, inflecti, inverti, obtundere, refugere, respuere. deduci, deflexu decedere. *ad IA1:* abire, avertere se, cadere, cedere, descendere, deserere, fugere, recedere, vadere, venire. intrare. affugere, prohibere, transire. *ad IC2:* vertere. *ad IIA1:* deviare, divertere. *ad IIA2:* averti, declivis esse, inclinari, transcendere, vergere. *ad IIC1a:* derivare, fingere, mutare, pervertere. *ad IIC2:* deflectere, relinquere, subostendere, transgredi, vitare.

opp.: *ad IIA1:* petere, subire, sustinere. sublevare. *ad IIC2:* appetere, persequi, petere, sustinere, tolerare, usurpare.

deriv.: declinabilis, declinamentum, declinatio, declinative, 2. declinatus.

part. perf. pass. pro adi. **dēclīnātus,** -a, -um. *i. q. declinis:* COLVM. 4, 26, 2 -a pedimenta corrigenda. 4, 33, 3 castaneta ... melius ex vicino ... mergi more pertica -a propagatur. VITR. 8, 6, 5 in -o loco cursus dirigerentur. QVINT. inst. 12, 11, 23 aetate iam -a (PORPH. Hor. carm. 4, 1, 29—30). MVTIAN. Chrysost. hom. 2, 1 -us ad infima. *Stöger.*

dēclīnus *v.* declinis.

dēclīvis, -e [*cf. c.* clivus *et c.* acclivis acclivus, proclivis -us, clivis. *Th.*]. *cf.* declivus, declivius *v. l. 23* (*et l. 24?*). *i. q. pronus, descendens, inclinatus* (*opp.* acclivis, proclivis, ascendens): GLOSS. κατάντης. inclinatus locus. -ius inclinatus. -e κατωφερές contrarium. -ia: incurva. -um κάταντες. -ium proclivium. ISID. diff. app. 85 inter decline et -e hoc interest, quod declinus sol, declivus locus (*v. etiam sub* declivus). *permutantur saepissime in codd.* declinis *et* declivis, *ex. gr.:* GERM. 31. 326. 663 LVCAN. 4, 427 (*v. sub* declinis) CALP. ecl. 1, 1. 5, 60 (*codd. dett.*). *compar.:* GLOSS. V 406, 23 VVLG. iud. 19, 9 PAVL. MED. bened. 1, 4 EVSTATH. Bas. hex. 1, 9 p. 877[A]. *legitur inde a* CAES. *et* SALL.

1 ***proprie*** *et in imag.:* CAES. Gall. 2, 18, 1 collis ab summo aequaliter -is ad flumen Sabim ... vergebat. 4, 33, 3 in -i ac praecipiti loco (7, 83, 2 iniquo loco et leniter -i. civ. 1, 45, 5. 1, 79, 3. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 12, 684 abrupta loca dicuntur, quae non f⟨acilia et⟩ -a sunt. PAVL. MED. bened. 1, 4 -ior locus). HIRT. Gall. 8, 14, 4 -i fastigio. SALL. Iug. 17, 4 -em latitudinem, quem locum Catabathmon ... appellant. HOR. carm. 3, 29, 7 arvum. AETNA 346 ipsa suo -a pondere ... corpora diripiat. OV. epist. 7, 93 antrum. met. 1, 39 flumina. 4, 432 via (7, 410. LACT. inst. 6, 4, 9 [*in imag.*] prona et -is est eorum [*sc. malorum*] via). 6, 399 ripis (fast. 3, 13). 6, 487 Olympi. 15, 227 labitur occiduae per iter -e senectae (*in imag.* PLIN. nat. 2, 181. AMM. 15, 10, 6 -e quidem iter, sed expeditius). GERM. 31 pronas rapit orbis in ipsos -es umeros. 326 alius -is ducitur ordo *siderum.* 663 -emque (*sc. Cassiopeiam*) trahunt aeterni pondera mundi. SEN. epist. 101, 1 cursus (*in imag.* LVCAN. 4, 114 ad litora cursum). COLVM. 1, 5, 9 areis. 2, 2, 9 *fossas.* 10, 48 -i tramite rivi (AVIEN. Arat. 448 -i si visum tramite vergas [*de orbe caelesti*]). 12, 52, 4 solum. CALP. ecl. 5, 60 ubi -i iam nona tepescere sole incipiet serique videbitur hora premendi (MIN. FEL. 40, 2 iam sol occasui -is est. AVIEN. Arat. 2, 1546 ille *Sol* occiduas vergat -is in undas. *huc trahas* VVLG. iud. 19, 9 considera quod dies ad occasum -ior sit). PLIN. nat. 17, 147 situ. SIL. 15, 513 agger. AVIEN. Arat. 62 quis polus umbrifero lateat -is (*i. sub horizonte*) in axe. 164 -e caput vertexque obliquior astri. PRVD. ham. 847 naturam tenuem (*sc. animi*) -ia vitae pondera non reprimunt, nec tardat ferrea compes (*in imag.*). MART. CAP. 1, 15 alvei. RVT. NAM. 1, 477 qua *salina* mare terrenis -e canalibus intrat. BOETH. cons. 1, 2 carm. 26 -emque gerens pondere vultum ... cogitur ... cernere terram.
vi ***substantivi*** *neutrius, saepe adverbialiter cum praepositione* per, *rarius in vel* ad: CAES. Gall. 7, 88, 1 ut de locis superioribus haec -ia et devexa cernebantur. civ. 3, 45, 4 erat per -e receptus (3, 51, 7. OV. met. 2, 206 per -e viasque praecipites. SEN. nat. 3, 24, 2. APVL. mund. 34 per -ia [AVG. gen. ad litt. 2, 4 p. 37, 9 per -ia iugorum. 9, 15 p. 287, 15 ut aqua per -ia prolabatur]). LIV. 42, 15, 10 ex semita proclivi ruit in -e. MANIL. 1, 233 acclivis pariter -ia cingit. 1, 240 fallente solo -ia longa et pariter surgente via pariterque cadente. 2, 919 qua principium -ia sumunt. LVCAN. 2, 421 dexteriora petens montis -ia. EVSTATH. Bas. hex. 1, 9 p. 877[A] ad -iora contendere soleat *aqua.* PRISC. perihег. 884 Libani montis sunt post -ia primi.

2 ***translate:*** **a** *de rebus:* CALP. ecl. 1, 1 nondum Solis equos -is (declinis *codd. mel.*) mitigat aestas. ARNOB. nat. 2, 45 *animae* in vitia labiles, in peccatorum genera universa -es. PRISCILL. tract. 8, 121 in -e scelerum impulsu voluntatis urguetur. SYMM. epist. 4, 32, 1 aetas -is in senium (*cf. l. 76*). 9, 86 (81), 1 *virtus* aspernatur -em facilitatem. **b** *de personis:* PLIN. epist. 8, 18, 8 mulier natalibus clara, moribus proba, aetate -is (*cf. l. 74*). SYMM. epist. 10, 30, 4 hic me nodus iam promptum atque -em ad efflagitanda illationum documenta defixit. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 62 pronos autem seu -es aut venturos in passionem sequuntur (1, 5, 149 in epilepsiam -es ac pronos maior ... pulsus sequitur. acut. 1, 2, 31. 2, 32, 165 in cardiacam passionem -es atque proni). acut. 2, 2, 12 -es atque faciles istius modi naturae. 2, 6, 28 -es in soporem.

adv. **dēclīviter:** CASSIOD. hist. 12, 9 deduxitque eos ad quandam rupem -ius incumbentem.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dēclīvitās, -ātis *f. a* declivis. *i. q. inclinatio.* **1** *proprie*: CAES. Gall. 2, 18, 2 ab eo flumine pari -e ($B^2\beta$, accl- *rell.*). 7, 85, 4 iniquum loci ad -em fastigium magnum habet momentum. CHALC. transl. p. 44^D ne *caput* terrenarum lacunarum offensiones proclivitatis et item -is incurreret (ἐπὶ γῆς ὕψη τε καὶ βάθη παντοδαπὰ ἐχούσης). AMM. 22, 2, 2 emensā -e Succorum. 23, 6, 65 planitiem undique pronā -e praeruptam. SIDON. epist. 4, 15, 3 iugorum profunda -s. **2** *translate*: CAEL. AVR. acut. 1 praef. 12 lues autem -s in aegritudinem prona. 1, 1, 30 -is atque pronae aegritudinis in phrenitim signum recte nuncupatur *eqs.*

dēclīvus, -a, -um, *cf.* declivis. ISID. diff. 1, 447 inter proclivium et -um hoc interest: proclivus est ascensus, -us descensus facilis (*v. etiam s.* declivis). GLOSS. -us κατάβασις. PS. RVFIN. bell. Iud. 6, 8 alter autem collis ... undique -us est. DIOSC. 3, 156 ramos ipsos terrae -os habens. 4, 38 semen est in media hasta asperum et deorsum -um (DIOSC. 4, 41 W. νενευκός). *Gudeman.*

dēclūdo, -sus, -ere *a* de *et* claudere. *i. q. aperire*: FEST. p. 283 (*loco manco s. v.* reserare) declusa. SORAN. epit. 59 quod si de timore sit dolor, declausus os matricis et siccus est. *L.*

decmus *v.* decimus. **dēcocta,** -ae *f. v. p. 205, 79.*

※dēcoctio, -ōnis *f. a* decoquere. *vox serioris aetatis.* **1** *i. q. actus decoquendi*: *proprie*: CHIRON 430 post -em. AVG. mor. Manich. 2, 16, 46 p. 1365 -e earum (*sc. rerum viventium*). ORIBAS. syn. 4, 5 amittentes salsedinem humoris ex multa -e (ἐκ πλείονος ἑψήσεως). *i. q. actus metalla liquefaciendi*: CASSIOD. in psalm. 11, 8 argentum ... solet esse purissimum, quando frequenti fuerit -e mundatum. 16, 4 metallorum vitia solent purgare ac -e consumere et in naturae puritatem revocare. EVG. TOLET. carm. app. 25, 3 non hos *iudices* decipiat auri -o pura, noxius argenti nec male captet amor. *i. q. digestio*: CASSIOD. in psalm. 101, 7 *pelicanus* quidquid escarum accipit, sine aliqua -e transmittit. 129, 1 pabulum illaesum, non solita iniuria -is absumptum. MVTIAN. Chrysost. hom. 29, 4 stomachi -o. ISID. orig. 11, 1, 139 *semen* est enim liquor ex cibi et corporis -e factus. CASSIOD. anim. 6 p. 1292^A secunda *subdivisio sustentationis corporis* retentoria, assumpta retinens, donec ex his utilis -o procuretur. **2** *metonymice i. q. decoctum*: CHIRON 458 betae et malvae -o expressa et mixta cum passo. PS. APVL. herb. 77 harum *herbarum* -o potui data urinam movet. THEOD. PRISC. eup. faen. 12. 21 absinthii herbae -em tepefactam. 32 *bis.* 35. 37 *saepius.* CAEL. AVR. chron. 2, 7, 104 palmularum Thebaicarum. 4, 3, 52 mali Punici. 4, 8, 117 centaureae vel absinthii. *passim.* CASS. FEL. 1 p. 3 coloquintidis. 6 p. 14, 2. 9 p. 16, 19 *saepius.* ORIBAS. syn. 1, 19 *al.* VEN. FORT. vita Radeg. 15, 36 vini ... puritatem aut medi -em cervisaeque turbidinem non contigit *sancta*. *nota de pane*: PASSIO Polycarp. 15, 2 ipsum autem corpus *sancti martyris* ut panis grata -o *videbatur* (ὡς ἄρτος ὀπτώμενος). **3** *translate*: **a** *de actu cogitandi*: VEREC. in cant. 4, 13 ut in se diutius excoquendo, id est retractando rem obscuram, ad intellegentiae -em perducat ingenium. **b** *i. q. defraudatio*: GLOSS. ἀποκοπὴ χρέους. NOVELL. Theod. 6, 2 (*cf.* COD. Iust. 11, 10, 5, 2) universi itaque *sodales collegii fabrorum* velut in corpore uniformi unius -is, si ita res tulerit, respondere coguntur. **c** *i. q. amissio, detrimentum*: PAVL. NOL. epist. 1, 1 p. 2, 7 indicasti augmentum patrimonii in caelestibus, quod salubriter praesentium onerum -e fecisti, fragilis substantiae pretio caelum Christumque mercatus. COD. Theod. 4, 11, 3 (*a. 326*) ius vetus ingenuas fiscalium servorum contubernio coniunctas ad -em natalium cogat; ... nullum eam (*sc. mulierem ingenuam*) ingenui status damnum sustinere. **d** *i. q. debilitatio, ruina*: CASSIOD. var. 4, 30, 2 *ruina aedificiorum* cito vetustatis -e resolvitur. 10, 29, 4 ne membra ... langoris -e mollescant.

dēcoctor, -ōris *m. a* decoquere. *inde a* CIC. *et* CATVLLO. **1** *is qui decoquit, i. igni concremat*: ENNOD. opusc. 4, 22 p. 388, 11 columna ignea beati Antoni oculis ingesta est ad caelum usque pertingens, credo, ut venerabilis viri fides et ardor ille vitiorum -r typico monstraretur incendio. **2** *i. q. defraudator* (*cf.* decoquere *p. 205, 20 et Leonhard, PW. IV 2287*): GLOSS. χρεοκόπος. φυγρατής (*cf.* CIC. Att. 7, 1, 9). debitum fedus (fenus?) nolens accipere, sed gratis vult dare. -es sunt, qui simulata paupertate partem debiti solvunt et in totum acceptilatione per fraudem liberantur et infames efficiuntur; ideo -es, quod summam debiti decoquunt; aurum enim cum coquitur, minuitur; ergo quasi decoquitur debitum negatione debitoris. CIC. Catil. 2, 5 exercitum ... collectum ... ex agresti luxuria, ex rusticis -bus *eqs.* Phil. 2, 44 cum esset lege Roscia -bus certus locus constitutus quamvis quis fortunae vitio, non suo decoxisset (*cf. p. 205, 32*). CATVLL. 41, 4. 43, 5 -is amica Formiani (*sc. Mamurrae*). VAL. MAX. 6, 9, 12 eidem (*Crasso locupleti*) postea inopia turpem -is appellationem inussit. SEN. benef. 4, 26, 3 huic ingrato, qui beneficiorum fraudator est ..., non magis dabit beneficium quam -i pecuniam credet aut depositum committet ei, qui iam pluribus abnegavit. epist. 81, 2 faeneratorem non fugat a foro ⟨de⟩coctor. SPART. Hadr. 18, 9 -es bonorum suorum. HIL. myst. p. 13, 26 accepti patrimonii -r (*de filio prodigo euangelii Luc. 15, 13. item*: RVRIC. epist. 1, 2 p. 354, 9 pater filium praeceptae substantiae -em laeto suscepit amplexu. 2, 23 p. 408, 9. 2, 58 p. 438, 17 filio paternae substantiae -i et facinus confitenti). ZENO 1, 2, 3 p. 271, 17 nemo enim censum -i committit nec desertorem praemiis triumphalibus honorabit. MAR. MERC. Cyr. epist. cler. 12 -is Flaviani mancipium. COD. Theod. 14, 3, 15 (*a. 377* = COD. Iust. 10, 32, 40). 12, 1, 117 (*a. 387*) vel -r pecuniae publicae vel fraudulentus in ascriptionibus illicitis vel immoderatus in exactione. 14, 3, 15 (*a. 377*). PS. PROSP. conf. p. 769 inopem me et paternorum -em bonorum.

dēcoctum, -ī *n. v. p. 205, 66.*

dēcoctūra, -ae *f. a* decoquere. *i. q. decoctum*: CHIRON 893 primum miscis oleum, deinde acetum decoques bene, sequens ad -um medicamentorum trituras mittes. DIOSC. 4, 148 datur *sucus thapsiae* aut escis admixtus aut -is (4, 153, 3 W. ἐν σιτίοις ἢ ἑψήμασι).

1. dēcoctus, -a, -um *v. p. 205, 61.*

2. dēcoctus, -ūs *m. a* decoquere. *i. q. decoctum*: PLIN. nat. 37, 195 et alias omnes gemmae mellis -u nitescunt. *Lambertz.*

dēcōdo, -ātus, -āre *a* de *et* cauda, coda. *i. q caudam praecidere*: LEX Sal. 23 rubr. de caballo ... -ato.

dēcollātio, -ōnis *f. a* decollare. *i. q. capitis truncatio* (GLOSS. τραχηλοκοπία, κεφαλῆς ἀποκοπή): PAVL. sent. 5, 17, 2 summa supplicia sunt crux crematio -o. MVTIAN. Chrysost. hom. 27, 2 distentio quippe dicitur -o (ἀποκεφαλισμός). PASS. Paul. 8. 16 PASS. Thom. p. 139, 20.

speculator: gladiator **dēcollātor** GLOSS. V 515, 30. *a* decollare.

?**dēcollātus** (-ūs *m.*) ἐκτραχηλισμός GLOSS. II 38, 53 (*trad.* -andus, *corr. Steph., sed v. l. 38*). *a* decollare.

dēcolligo, -āvī, -āre *a* de *et* colligare. *i. q. disicere*: RVFIN. Orig. in psalm. 36 hom. 1, 2 Aegypti ... -verunt axes suos (*cf.* VVLG. exod. 14, 25 subvertit rotas. ITALA Hil. in psalm. 118 phe 6 colligavit) et cito fugerunt sub aqua.

※dēcollo, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* collum, collus. *Th.*]. DIOM. gramm. I 365, 4 -o -vi: hoc verbum apud veteres 'decipio' significat ... (*v. s. v.* decolo), ⟨...⟩ quae significatio (*sc.* '*securi percutere*') apud Fenestellam (*l. 40*) invenitur ..., veteres autem (*sc. pro* '-atis') 'securi caesos' dicebant. NON. p. 97 -are de collo deponere (GLOSS. V 640, 29 deponere): CAECIL. com. 116 habes, vide, tibi tradidi, in tuo collo est: -es cave. *i. q. securi percutere*: GLOSS. ἀποτραχηλίζω. ἀποκεφαλίζω. τραχηλοκοπῶ. ἀποτέμνω ἐπὶ τοῦ ἀποκεφαλίζω. -at ἐκτραχηλίζει. decapitat. ad -andum εἰς ἀποκεφαλισμόν. -atur plectitur. V 493, 42 calvo primae coniugationis tondeo, -o. FENESTELLA hist. frg. 30 quemadmodum Caesar a piratis captus sit utque eos ipse postea ceperit et -verit. SEN. contr. 9, 2 them. numquam se vidisse hominem -ari. 9, 2, 4. 10. SEN. apocol. 6 illo gestu solutae manus ..., quo -are homines solebat, iusserat illi collum praecidi. dial. 5, 18, 4. rem. fort. 3, 1 -beris. SCRIB. LARG. 194 -atorum capitibus. PETRON. 51. SVET. Cal. 32 miles -andi artifex ... capita amputabat. ITALA Marc. 12, 4 (cod. k) illum -verunt (ἐκεφαλαίωσαν, VVLG. in capite vulneraverunt). CANT. milit. Vopisc. Aurelian. 6, 5 mille -vimus *bis.* VVLG. Iudith 15, 1 -atum Holofernem. Matth. 14, 10 Iohannem (ἀπεκεφάλισεν. Marc. 6, 16. 27 Luc. 9, 9 HIER. epist. 108, 22 AVG. serm. ed. Mai 45, 4 COMM. apol. 222. 516 *al.*). apoc. 20, 4 animas -atorum (πεπελεκισμένων). HIER. in Matth. 27, 33 p. 233 *loca* Calvariae, id est -atorum, sumpsisse nomen. *al.* PLIN. VAL. 3, 14 testudinis -atae sanguine pedes fricantur. CASSIOD. hist. 5, 3 mortuum. *et saepius.* *nota*: ANTH. 761, 70 -atus *Sagittarius* (*sidus quod non totum visitur*). [*it.* dicollare, *prov. hisp.* degollar. *M.-L.*]

deriv.: decollatio, decollator, ?decollatus.

dēcōlo, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* colum, *cf.* colare. *Th.*]. DIOM. gramm. I 365, 4 *v. supra l. 31.* *proprie, i. q. percolare*: DIDASC. apost. 17, 23 -atam (καθεστηκός) aquam bibebatis. *translate, i. q. decipere, fallere*: PLAVT. Capt. 497 si ea *spes* -bit (-ll- *codd. et testatur* DIOM. *l. 31*). Cas. 307 si sors autem -assit (-ll- *codd.*). LVCIL. 433 quibus fructibus me -vi (*fere i. q. privavi*) victus. VARRO rust. 1, 2, 8 quorum si alterutrum -at. *L.*

dēcolor, -ōris *adi.* [*a* de *et* color *vel a* decolorare. *Th.*]. *in libris saepissime permutatur cum* discolor, *ubi vide.* *cf. etiam* decolorus. ROMAN. Char. gramm. I 198, 2 -em pro sine colore. CLAVD. DON. Aen. 8, 326 -r vero qui ex optimo colore et splendido in sordidum aspectum convertitur. ISID. orig. 10, 71 -r quod desit illi color. GLOSS. -r ἄχροος. deformis. *inde a* CIC.

I *proprie de colore mutato, obscurato, vitiato, deleto, saepe i. q. pallidus, necnon fuscus*: **A** *de rebus*: **1** *corporeis*: CIC. carm. frg. 33, 9 -em (χλωρὸν) sanguinem omnem exsorbuit. OV. met. 4, 21 -r extremo qua tingitur India Gange (SEN. Phaedr. 345 virgatas India tigres -r horret. *cf. p 199, 14 sq.*). trist. 4, 2, 42 -r ipse suo sanguine Rhenus erat (EPICED. Drusi 386 sanguine nigro -r ... Isargus. STAT. Theb. 12, 410 sanguine -r *Ismenus*. MIN. FEL. 7, 4 ut Trasimenus Romanorum sanguine et maior esset et -r. PANEG. 12, 34 spumat -r cruore fluvius. AMM. 16, 12, 57 spumans cruore barbarico -r alveus). OV. Pont. 3, 2, 54 *ara* -r affuso tincta cruore rubet. SEN. epist. 95, 16 vultus. LVCAN. 7, 851 herba. PLIN. nat. 9, 116 *uniones* parvos atque -es nasci. 16, 59 *pix* deterior ... et -r. 28, 185 -em faciunt cutem. 31, 60 -r species aeris argentive. SIL. 7, 150 numquam Phaethontius amnis sanguinea pontum turbasset -r unda. CHALC. comm. 278 silva corporea (*i.* ὕλη) ... -r et omni carens qualitate.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

AVSON. 396, 5 alga. AMM. 16, 2, 10 dies umectus et -r. CLAVD. 18, 123 cum pallida nudis ossibus horrorem dominis praeberet imago -r. 20, 41 imber. carm. min. 29, 10 lapis est cognomine magnes, -r, obscurus, vilis. 30, 175 retroque Achelous iret -r. PETIL. Aug. c. Petil. 2, 28, 64 eiusque *nubis* -r facies splendore percussa. GREG. TVR. Franc. 4, 31 *sol* taeter atque -r apparens (*cf. l. 23 sq.*). **2** *in corporeis*: CHALC. transl. 50ᴰ in picturis substernitur infectio -r ad colorum lumina subvehenda. comm. 345 tenebrae -es et sine claritudinis illustratione ... *oculus* conans ... discernere naturam -em, tenebras sentire se suspicatur. ZENO 2, 40, 7 non defuit sanguis, non -r color est (2, 41, 6). CAEL. AVR. chron. 1, 4, 69 -r atque maior inflatio.

B *de* ***animantibus*:** PROP. 4, 3, 10 ustus et eoa -r (*Passeratius*, discolor *codd.*) Indus aqua (OV. ars 3, 130 quos legit in viridi -r [*v. l.* discolor] Indus aqua. trist. 5, 3, 24 quascumque bibit -r [*nonnulli codd.* discolor] Indus aquas. PRVD. ham. 497 -r Indus. [*de flumine*: MANIL. 4, 757 Ganges et -r Indus *coni. Bentl.*, *codd. sine sensu* te colit, transcolit. *cf. p. 198, 73*]). IVV. 6, 600 esses Aethiopis fortasse pater, mox -r heres. 7, 226 cum totus -r esset Flaccus et haereret nigro fuligo Maroni (*de imaginibus Horati et Vergili*). NON. p. 37 monogrammi dicti sunt homines macie pertenues ac -es. PRVD. cath. 5, 69 pubes quin etiam -r asperis irritate odiis (*i. niger, obscurus? cf.* 5, 79). CLAVD. 8, 427 quo saucia vento -r iratos attollat Cynthia (*i. luna*) vultus (*cf.* SISEBVT. anth. 483, 43 Phoebe ... -r umbris fratre caret). SVLP. SEV. dial. 3, 15, 4 trementibus labiis incertoque vultu -r (*i. pallidus*). AVIAN. fab. 34, 11 -r *cicada* hanc *formicam* ... rogabat.

II *in* ***imagine*** *vel* ***translate*** *i. q. deformis, taeter, corruptus, infectus, vitiatus, degener*: **1** *de rebus incorporeis*: VERG. Aen. 8, 325 deterior ... ac -r aetas (*i. ferrea*. SERV. *et* SERV. auct. *ad l.* -r aetas, vitiosa quae decoloraret veteres mores; in omni enim vitioso corpore inest pessimus color. et alludit ad naturam metalli, quam cernimus discolorem ..., -r ... id est ... ferrea, sicuti Hesiodus dicit. sane '-r aetas' quis ante hunc? [*sc. Vergilium*]. AVG. epist. 104, 6 consuetudo -is aetatis). OV. epist. 9, 4 fama. SYMM. epist. 1, 51 cum mihi in communibus malis -r videretur securitas mea. AMBR. in psalm. 35, 6 degeneris materiae -r partus est. RVFIN. Orig. in gen. 16, 1 posteritas (*potest etiam ad II 2 trahi*). PRVD. ham. 186 -r illum inficit invidia. c. Symm. 1, 504 nec -r usus in vitium versae monumenta coinquinet artis (*de artificum operibus agitur*). AVG. gen. ad litt. 4, 26 p. 125, 9 cuius cognitionis quasi -r species vesperam faciebat. NOVELL. Mart. 4, 2 quas *personas* aut nascendi -r macula aut vita probrosis quaestibus dedita ... polluit (*seq.* infecit).
2 *de animantibus*: SIL. 11, 424 patrias paulatim -r artes exuit occulta mentem vitiante sagitta (*de Hannibale*). IVVENC. 2, 683 veniet sed -r alter (*de Antichristo*). AMBR. in psalm. 43, 13 deus in filio complacet, quia aequalis est patri nec in ullo -r (*i. minor*) invenitur. PRVD. perist. 2, 366 Iudaea quem (*sc. Moysen*) plebs aureo bove inquinata et -r expavit. PS. AVG. serm. 70, 2 cum omnia legis, omnipotentem agnoscis, non -em, non degenerem patris (*nota cum genet.*). CYPR. GALL. iud. 419 heres. GREG. TVR. Franc. 4, 36 filius quoque omnisque familia -r esse videbatur ac stupida. *nota de re personata*: RVFIN. Orig. in Rom. 7, 7 ut in nullo prorsus ab eo -r anima haberetur. *huc trahas* CYPR. GALL. Ios. 442 magnis haut -r urbibus Ardoc (*i. pagus Hebr.*).

deriv.: decoloro.

dēcolōrātio, -ōnis *f. a* decolorare. **1** *proprie, i. q. actus decolorandi, mutatio coloris*: CIC. div. 2, 58 -o quaedam ex aliqua contagione terrena maxume potest sanguini similis esse. CAEL. AVR. chron. 2, 1, 9 si quidem etiam -o nutrimento cessante ac frigus ... concussit. **2** *translate et in imagine, i. q. depravatio, dehonestatio, turpitudo*: GLOSS. exhonoratio. ITALA Tob. 4, 13 (Ps. Aug. spec. 13 p. 371, 13) fructus stellionatus -o et deminoratio vitae est (ἀπώλεια καὶ ἀκαταστασία πολλή, VVLG. *deest*). AVG. un. bapt. 15, 28 quasi et innocentia Caeciliani, Melchiadis iudicis -e fuscetur. c. Cresc. 4, 52, 62 sine honoris eorum -e. AVELL. p. 412, 2 degener factus ac de caelesti sede pro hac sui -e seclusus. EPIST. pontif. Thiel Anastas. 14, 9 p. 636 *illa* magnopere praecavenda, quae recipi sine manifesta -e non possunt. Symm. 27, 8 p. 665 cur non ... sacerdotii miserabilem -em continuatis vocibus deflevistis?

dēcolōro, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* color; *cf.* colorare, decolor. *Th.*]. GLOSS. -ant dissimulant. degradant. SEN. nat. 2, 40, 6 hoc *fulmen* aut -at aut colorat, utrique distinctionem suam reddam: -atur id cuius color vitiatur, non mutatur, coloratur id cuius alia fit quam fuit facies, tamquam caerula vel nigra vel pallida, *quod usu non comprobatur*. *legitur inde a* RHET. Her.

1 ***proprie*** *et in* ***imagine*:** *i. q. proprium colorem mutare, variare, fuscum, pallidum sim. reddere; saepe in malam partem i. q. vitiare colorem, devenustare*: RHET. Her. 2, 5, 8 si tumore et livore -atum corpus est mortui (AVG. civ. 11, 10. *cf.* RHET. Her. 2, 27, 44 mortuum deformatum ... corpore -atum). HOR. carm. 2, 1, 35 quod mare Dauniae non -vere caedes? CELS. 2, 6 idem pallor labra et uares -at. 2, 8 ut exteriorem quoque cutem -ent *suppurationes*. COLVM. 12, 16, 1 dum -entur *uvae*. 12, 46, 5 *mala*. 12, 49, 2 *oliva* (12, 49, 8. 9. 12, 54, 1). SVET. Aug. 4 manibus collybo -atis. TERT. cult. fem. 2, 8 -are canitiem (*i. canos capillos tinguere*). PANEG. 11, 5 candorem -are et oris nitorem ... devenustare. VOPISC. Aurelian. 29, 1 cineris specie -ari videbantur ceterae *purpurae vestes* divini comparatione fulgoris. ARNOB. nat. 6, 16 *deorum signa* nidoribus atque fumo suffita ac -ata nigrescant. AMM. 28, 1, 36 per haec deflenda quae -bant speciem urbis aeternae. VVLG. cant. 1, 5 nolite me considerare quod fusca sim, quia -vit me sol. PS. RVFIN. bell. Iud. 6, 10 atramento -are lapides. AVG. civ. 21, 4 omnia quae ambit et lambit *ignis*, colore pulcherrimus -at (*seq.* taeterrimum reddit). MART. CAP. 6, 580 in quo (*peplo*) ... umbra ... telluris ... vel lunae orbes ac solis auratos caliganti murice -ans (*i. obscurans*) inter sidera videbatur. MAX. TAVR. serm. 71 -atur quidem ignibus caro Laurenti, sed anima martyris decoratur. GREG. TVR. glor. conf. 54 palla non solum non usta, verum etiam nec ... ab igne -ata est.

2 ***translate*** *et in imagine, i. q. deformare, dehonestare, inquinare, vitiare, corrumpere, minuere sim. necnon defamare, vituperare sim.*: **a** *animantes*: QVINT. decl. 360 p. 392, 11 filium. SYMM. epist. 1, 20, 2 captiva tantum chlamys muneri data Fulvium -at. 1, 40 fortunae licentia ... interdum optimos -at. 10, 8, 1 ne aut impares facultate collegas tenuis -ret editio. 10, 21, 4 qui summi loci iudices -ant, sacri testimonii facilitatem videntur incessere. AMBR. in psalm. 118 serm. 7, 18 plurimorum est contristari ... si laesi, si appetiti, si -ati sunt. hex. 3, 7, 30 plerosque ... luxuria -at. 6, 3, 15 infidae mentis ... mutationibus -atus populus Iudaeorum. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 11 dum alium -es (*i. vituperes*). AVG. civ. 19, 23 ubi -ans Christum Iudaeos praeposuit christianis. c. Iul. 2, 1, 1 cum me cupis apud imperitorum -are (*i. criminari*) iudicia. COD. Theod. 16, 2, 44 (*a. 420*) -ari (*i. defamari*) consortio sororiae appellationis (= COD. Iust. 1, 3, 19 pr.). POMER. 2, 1, 1 quos aliena delicta ... -ant. 3, 6, 4. ANNIAN. Chrysost. hom. 3, 2 si propria virtute decoretur, parentum suorum non -atur opprobriis. *metonymice*: RVFIN. Orig. in gen. 5, 1 *ubi Sodom* -ari coepit et peccatorum maculis obscurari.
b *res incorporeas*: CAPITOL. Aur. 19, 10 tantum sane valet boni principis vita ..., ut eius famam nullius proximi -et invidia (AVG. bon. viduit. 22, 27 famam nostram [= epist. 77, 1]). LAMPR. Alex. 2, 2 quae *clades* non solum Antoninorum nomen -vit, sed etiam Romanum dehonestavit imperium. PRISCILL. tract. 7, 113 *domicilium Christi* aut concupiscentia depravet aut avaritia -et. SYMM. epist. 2, 75 (74) innocentiam senatorum. 3, 81, 2 *ne* iudicium tuum admodum -em (9, 51 quae nec intervenientis petitionem nec praestantis iudicium -ent). SERV. Aen. 6, 649 hominum virtus -atur temporis felicitate. auct. Aen. 8, 326 mores (AVG. civ. 2, 22). AMBR. in psalm. 1, 36 sacerdotalis generis gratiam turpi opprobrio -vit (AVG. c. Faust. 32, 1 maiestatem ipsius et gratiam -ant. EPIST. pontif. Thiel Gelas. 9, 3 p. 340 -asti gloriam, violasti confessionem). hex. 5, 18, 60 ne generis sui inter omnes aves quoddam regale fastigium degeneris partus deformitas -et. Iac. 2, 10, 44 non -bo vos, infulae sacerdotales (*seq.* turpabo). 2, 11, 52. virginit. 15, 96 ut bonum aut improbus -et aut tardus impediat aut turbidus inquietet. epist. 27, 8 conversationes cum insipientibus et inficiunt sobriam mentem ac -ant. HEGES. 1, 41, 3 regnum. RVFIN. Orig. in gen. 6, 3 verba spiritus sancti non ineptiis ... fabulis -et. Orig. in Rom. 10, 12 *ut* alienos labores et studia -ent. Basil. hom. 4, 5 omnes virtutum species -are contrariis ... appellationibus gestiunt. apol. adv. Hier. 2, 5 p. 587ᴰ ingressum eorum et salutationes ad matronas non solum -vit, verum etiam execrabilem fecit. PS. RVFIN. in psalm. 32, 12 mens hominis ... -vit eam (*sc. imaginem dei*. FAVST. REI. grat. 2, 9 p. 79, 28). AVG. ord. 2, 14, 41 splendorem illorum atque serenitatem corporea vocum materia -ari (*i. turbari*). c. Iul. 2, 7, 20 *nuptiarum* dignitatem. c. Iul. op. imperf. 5, 59 hoc vero quod de dei opere suscepit -are non potest. serm. ed. Mai 49, 1. epist. 133, 3 passiones catholicorum servorum dei ... haud reciproca inimicorum ... poena -etis. LEO M. epist. 165, 9 omne enim sacramentum fidei christianae magno ... -atur (ἀμαυροῦται) obscuro. AVELL. p. 374, 23 *catholicos* nitebatur -are. p. 432, 13 quod mortis fuerat condicione -atum. p. 433, 14. 461, 31 cur causas vestrae salutis minuitis? cur -atis, cur eliditis, cur ad vilia quaeque deducitis? POMER. 3, 9, 1 opinionem bonorum mendaciis -ant. ALC. AVIT. hom. 21 p. 134, 31 -at operis amplitudinem sermonis angustia. BOETH. syll. categ. introd. p. 772ᴰ negationes ornat veritas, affirmationes falsitas -at. ENNOD. dict. 5, 11 p. 440, 16 sub pio principe nulla militem -at abiectio. CASSIOD. in psalm. 118, 134 -are contendens (*sc. calumnia*) quod recta conscientia fuerit actitatum. var. 10, 18, 3 *urbs* nullius inclusionis -retur (*i. dehonestaretur*) iniuria. *nota*: CHRON. Gall. chron. I p. 630, 7 Placidia primum captiva, deinde uxor regis quidem sed barbari, statum temporum -at (*i. saeculum dehonestat vel mores aetatis illustrat, vi praepositionis debilitata*).

part. perf. pass. pro adi. **dēcolōrātus,** -a, -um. *praeter* SIDON. epist. 1, 5, 7 *ubique sensu translato i. q. corruptus*: GLOSS. -as non similes. dispicatis. -is. AVG. epist. 138, 10 paulatim -is corruptisque moribus agi coepit. AVELL. p. 361, 14 humanae generationis -a primordia. p. 433, 25 *syn.* degener. SIDON. epist. 1, 5, 7 si etiam Dalmatico salo cadavera sanguinolenta -is (*v. p. 198, 74*) gurgitibus inferret. *compar.*: AVG. civ. 11, 7 cognitio quippe crea-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

turae in se ipsa -ior est, ut ita dicam. epist. 120, 20 ne aliquid inferius et quodam modo -ius eum (*sc. deum*) esse credamus. APON. 1 p. 24 cui quanto quis vicinior ... tanto -ior in illa forma ... efficietur. *compar. adv.* **dĕcolōrătius:** AVG. de duab. anim. 2 non ego quanto -ius vivat peccatrix anima.

dēcolōrus, -a, -um, *cf.* decolor. AMBR. hex. 1, 8, 29 ne divinae operationi et pulcherrimae creaturae ea quae -a sunt admiscere videamur. 3, 10, 44 non ex tritici semine in aliud genus seminis -a (*nonnulli codd.* -i) mutatione translata degenerem traxere naturam. Iac. 2, 4, 19 quo concupiscentes beatissimae trinitatis praefigurata mysteria haudquaquam -os (*nonnulli codd.* -es) fetus prae mentis conceptione formarent. epist. 19, 32 degenere et -o exitu. PRVD. perist. 1, 113 algidus cum -os horror artus concutit (*proprie*). *Gudeman.*

?**decom(m)ai.** *medicamentum quoddam*: ANTIDOT. Brux. 14. 15 (-m-). 56 (-mm-). *de origine Punica dubitanter cogitat Rose.*

dēcompositus, -a, -um *a* de *et* compositus. PRISC. gramm. II 177, 11 *figura dictionis est* vel composita ut 'magnanimus' vel -a, quam Graeci παρασύνθετον vocant, id est a compositis derivata, ut 'magnanimitas'. 434, 23. 568, 18.

?**dēcomptor,** -ōris *m. a* de *et* comptor. *i. q. laudator, defensor*: PROSP. resp. ad Gall. praef. Pelagianos, inimicos gratiae Christi et liberi arbitrii -es (*vulg., vetus codex Remig.* m^1 deceptores *teste Migneo* [*fort. recte, sc. qui falso affirmant v.* decipio *p. 178, 50; sicut* decomptus *pars codd. pro* deceptus *etiam* HOMER. 70], defensores *codd. teste Weigelio*).

dēconcilio, -āre *a* de *et* conciliare, *cf.* inconciliare. PLAVT. frg. inc. 18 (Fest. *v.* persibus) nil -are sibus nisi qui persibus sapis.

dēcondo, -ere *a* de *et* condere. *i. q. recondere*: SEN. dial. 6, 10, 6 *mors* alios ... luctatos cum fluctibus ... in alicuius immensae ventrem beluae -et.

[**dēcōnsuētūdo**] COD. Theod. 1, 1, 5 *cod. T*, desuetudo *A.*

dēcontor *v.* decunctor.

dēcontrā *adv. et praep., a* de *et* contra. GLOSS. Plac. V 17, 3 (= 60, 22) '-a video' dicitur usu, non ratione; sed melius est 'econtra' quam '-a'. *i. q. e regione, ex adverso: adv.*: CORP. IV 548 tu -a rog(are) deb(es) Artor(ium). ITALA gen. 21, 16 (Hier. quaest. hebr. in gen. p. 32, 6) sedit -a longe quasi iactu sagittae (ἀπέναντι αὐτοῦ μακρόθεν, VVLG. e regione procul). ITIN. [Silv.] 2, 7 -a illum vides. 5, 4. 7, 4. 12, 4. 21, 4 CHIRON 391. HIER. sit. et nom. p. 140, 27 Meeber pro quo Aquila transtulit ἀπὸ πέραν, Symmachus ἐξ ἐναντίας, id est trans vel -a (LXX III reg. 4, 12 Μαεβέρ, VVLG. e regione). *praep.*: ITALA num. 33, 8 (Lugd.) promoverunt -a Iroth (ἀπέναντι, VVLG. de Phihahiroth). GROM. p. 332, 9 -a sextanea parte aquam vivam invenies.

dēcooperīmentum, -ī *n. a* decooperire, *cf.* cooperimentum. *i. q. cooperimentum*: ITALA deut. 27, 20 (Lugd.) decoperuit decoperimentum patris sui (ἀπεκάλυψε συγκάλυμμα, VVLG. revelat operimentum lectuli eius).

dēcooperio, -uī, -īre *a* de *et* cooperire. dēcŏp- *v. l. 46.* *i. q. nudare, revelare*: ITALA lev. 18, 7 (Wirc.) turpitudinem matris tuae non -es (ἀποκαλύψεις, VVLG. disc-). deut. 27, 20 *v. l. 46.* I reg. 22, 17 (Lucif. Athan. 1, 13 p. 89, 32) non -uerunt aurem meam (*in imag.*, ἀπεκάλυψαν, VVLG. non indicaverunt mihi). LIB. iubil. 33, 7 quousque -uit coopertorium meum. *L.*

⁎**dēcoquo,** -xī, -ctum, -ere *a* de *et* coquere. decoptum: DIOSC. 1, 7. *graecis litteris scriptum*: ATHEN. 3, 121^{E}. 122^{C} δηκόκταν. GLOSS. ἀφεψῶ *cf. etiam p. 204, 20. 205, 13.* *legitur inde a* CATONE, *singulis locis*: VERG. HOR. OV. LIV. CVRT. LVCAN. PERS. QVINT. TAC. SVET. FLOR. GAIVS, *binis*: MART. IVV., *ternis*: CATO agr. CIC., *saepius*: VARRO (*8^{ies}*) SEN. phil. (*10^{ies}*), *saepissime habent scriptores rei medicinae; deest*: VVLG. *usus intransitivus v. p. 202, 28. 203, 6 sq. 205, 51.* [*dub.* SEN. nat. 4, 13, 6.]

I *i. q. probe, bene coquere*: **A** *generatim de cibis crudis et de liquoribus coquendis vel vescendi causa vel medicinae*: CATO agr. 97 amurca -cta (99 PLIN. nat. 23, 74). HOR. sat. 2, 1, 74 holus. CELS. 1, 6 ex -cto melle (COLVM. 6, 6, 5. 6, 30, 4 SCRIB. LARG. 117 PLIN. nat. 22, 105. 108. 113). 2, 12 marina aqua (COLVM. 11, 2, 64. 12, 20, 3). 2, 12, 1 lac. 3, 9 aquam (3, 21. 23 nulla aqua, nisi -cta, potionis causa utatur. 4, 7 aqua mulsa [COLVM. 6, 12, 4]. 4, 19 pluvialis aqua. COLVM. 12, 11, 1 *aqua* in vas plumbeum defusa -atur [*cf. etiam p. 202, 3*]. 12, 24, 1. 12, 39, 4 -ctam aquam pro vino adiciunt). CELS. 4, 24 absinthium. 4, 25 verbenae. 4, 27 lentiscus. 5, 12 ficus arida (PLIN. nat. 23, 64). 6, 18, 2 *al.* COLVM. 12, 19, 4 ipse, qui praeerit huic (*sc. musto*) -endo. 12, 25, 3 haec (*sc. aqua et mel*) pariter -i et omnem spurcitiam expurgari oportet (*cf.* 12, 11, 1 omnisque spurcitia cum spumis eximatur). *al.* PLIN. nat. 21, 96 radix *scolymi* vescendo est -cta. 21, 107 cypiri radix -cta panem etiam gratiorem faciat. *et saepissime.* TAC. ann. 13, 15 virus. VEN. FORT. vita Radeg. 23, 57 cibos. 24, 58 ut -ret escas, satagebat exaestuans. CASSIOD. hist. 7, 36 (*in imag.*) tuum, *coque*, est de pulmentariis cogitare, non dogmata divina -ere. CELS. 2, 30 brassica bis -cta (*cf.* SCRIB. LARG. 62 colluere aqua oleastri -cti subinde. PLIN. nat. 24, 40 quidam iterum -unt *picem* et vocant palimpissam. 29, 35 collecto in fictile vas iterumque -cta priore materia). COLVM. 7, 4, 8 caelestis aqua ... paulum -itur. SCRIB. LARG. 66 aqua mulsa crebrius ... -cta. SER. SAMM. 741 his bene -ctis (CHIRON 893 acetum -es bene. PLAC. med. 2, 2). *additur vas sim.*: VARRO ling. 5, 108 quae minus cruda esse poterant, -bant in olla (PLIN. nat. 28, 134 in ollis. 28, 171. FIRM. err. 8, 2 *Liberum* in olla -unt). rust. 1, 64 in ahenis (CET. FAV. 292, 27 in vaso aeneo. PLIN. nat. 25, 90 in aereo vase. 29, 126 in vase aereo. 32, 136 aereis vasis. *et saepius.* VEN. FORT. vita Pat. 5, 17 vasa, ubi pulmentaria -bant). PLIN. nat. 19, 171 pro pulmentario in patellis -cto (22, 162 in patinis. 23, 68. 32, 92). 25, 39 quidam -unt eam in novo fictili (26, 132. 28, 142 -bantque fictili novo saepius). 30, 57 in stagneo vase. IVV. 15, 81 nec ardenti -xit aeno aut veribus. PS. RVFIN. in Am. 4, 1—3 p. 1071, 20 vel eas accipe portiones, quae comminutiores in ollis magis quam in subulis -untur. PLAC. med. 3, 13 vulpes viva in amplo vase -cta. *cf. l. 26. p. 201, 70.* *additur ignis, lignum sim.*: VARRO rust. 1, 64 leni igni. VERG. georg. 1, 295 dulcis musti Volcano -it umorem. PAVL. FEST. p. 39 alii cocula dicunt ligna minuta, quibus facile -antur obsonia. COLVM. 11, 2, 71 *lignis.* 12, 42, 2 *poma* iterum in suo sibi iure lento igni, ne adurantur, carbonibus -untur. PLIN. nat. 25, 90 in aereo vase cum melle Attico leniter cinere fervente -itur. PS. ORIG. tract. 2 p. 22, 11 (*in imagine*) panes spiritus vapore -cti. *coniungitur cum* ius, sucus: PLIN. nat. 22, 84 ius -cti *sii* (24, 146. 28, 120. 156 ius ... carnis -ctae. *al.*). COLVM. 7, 5, 7 sucum -cti lupini. PLIN. nat. 20, 211 sucus -ctae *porcillacae.* 20, 228 *bis.* 20, 230 radicis -ctae sucum. *et saepius.* *adde de Pelia renovando*: SEN. Med. 134 Peliae senis -cta aeno membra. *de Libero deo*: FIRM. err. 6, 3 -cta variis generibus pueri membra consumunt. 8, 2 in olla -unt. *nota usum intransit.*: PLIN. med. 1, 16 aqua, ubi mus -xerit. MARCELL. 26, 25 in olla nova coques et ex eo, quod -xerit *eqs.* 36, 8 THEOD. PRISC. log. 61 APIC. 4, 165. 8, 371. *cf.* PS. RVFIN. in Os. 7, 63 p. 997^{C}.

B *additur mensura materiae*: PLIN. nat. 25, 41 quantum manus capiat. VARRO rust. 3, 16, 28 ficorum pinguium circiter decem pondo -unt. CELS. 4, 26 tritici hemina. 5, 25 aut croci, myrrhae, turis, singulorum p. *tot* coiciuntur ... eodemque modo -untur. 6, 6, 22 piperis grana cum passi tribus heminis. COLVM. 12, 26, 1 decimam musti. 12, 38, 6 cum mellis -cti sextario. *et sim. saepe.* ORIBAS. syn. 2 add. 843 sucos orizae partes tres cum myrta simul -cta.

C *additur* donec, usque ad *sim., significans terminum coquendi*: PLIN. nat. 14, 121 -unt ad sapas musta. 17, 226 acini ... -untur in callum. 29, 90 ad emplastri genus. COLVM. 12, 11, 1 quae -cta, cum tam crassa fuerit quam defrutum, refrigeretur. PLIN. nat. 17, 264 amurcae congios duos -i in crassitudinem mellis (22, 156. 160. 25, 115. 26, 61). HIER. epist. 52, 11, 3 favi -untur in dulcem et barbaram potionem. VARRO rust. 1, 64 tum ea -unt ... ad duas partes quoad redegerunt. CELS. 4, 24 *radiculas* contusas ... -at, donec tertia pars supersit. SCRIB. LARG. 248 mali cortex ... -itur, donec madida fiat. PLIN. nat. 18, 104. 22, 129. 23, 62 musto -cto, donec tertia pars supersit. 24, 11 contusum in aqua -unt, donec nihil innatet. 24, 188 -itur *farina,* donec amaritudo desinat. 27, 118. 28, 139. 184 donec resolvatur in liquorem. 28, 194 butyrum ... -ctum, donec rufescat. 28, 220 vulpem -ctam vivam, donec ossa tantum restent. COLVM. 12, 20, 4 iubebis rutabulo ligneo agitari, quod -xeris, eo usque dum defrigescat. SCRIB. LARG. 212 -itur, usque dum rufum medicamentum fiat. CELS. 4, 26 id -ere, ut decima pars remaneat. COLVM. 12, 20, 3 amphoras musti nonaginta in defrutario -xeris, ita ut iam exiguum supersit de coctura, quod significat -ctum ad tertias (*cf. infra l. 67*). 12, 42, 2 deinde cum fuerint -cta *poma,* ut non multum iuris supersit *eqs.* PLIN. nat. 23, 82 si vetusti *olei* non sit occasio, -itur, ut vetustatem repraesentet. 23, 133 ita, ut triens ex hemina supersit. 28, 197 potus ... lactis ... bubuli -cti ita, ut serum ex eo bibatur. 29, 50. 32, 101. usque ad, ad: CATO agr. 98 ad dimidium (PLIN. nat. 23, 142. 151. SCRIB. LARG. 3 ad dimidias [65. 66 PLIN. nat. 20, 14. 24, 181 *al.* PELAGON. 111]. COLVM. 12, 24, 1 in dimidiam partem. PLIN. nat. 20, 136 ad dimidias partes [20, 208. 28, 65 *al.*]). CATO agr. 158 usque ad sextarios tres. VARRO frg. Non. p. 551 ad mediam partem (PHILVM. med. 2 p. 30 ad medietatem). rust. 1, 2, 26 ranam luridam ... usque qua ad tertiam partem -xeris (CELS. 5, 28, 16 COLVM. 12, 20, 2. 12, 21, 5 usque ad tertiam partem [12, 38, 8]. PLIN. nat. 14, 80 usque ad tertiam. COLVM. 12, 20, 3 ad tertias [12, 20, 8. 12, 21, 8. 12, 25, 3. 12, 35 *trad.* ad ternas. SCRIB. LARG. 57. 83. 153 PLIN. nat. 20, 26 *et saepe*]. PLIN. nat. 14, 86 ad tertias partes [*al.*]. *cf.* GLOSS. -et ἀποτριτοῖ). COLVM. 12, 12, 3 usque in quartam partem (12, 34 ad quartas. 12, 35 PLIN. nat. 26, 21. 32, 115). PLIN. nat. 38, 202 ad quintas. *nota*: VARRO rust. 1, 61 de ea (*amurca*) -untur duae partes (*i. ad tertias decoquitur*). *sim.* COLVM. 7, 5, 9 amurca duabus partibus -cta. *cf.* 12, 19, 1.

D *additur morbus sanandus*: CELS. 6, 19 quidam ad eundem usum (*in morbo digitorum*) -ere simul malunt *eqs.* PLIN. nat. 23, 18 ad dentium dolores -untur *nuclei uvae taminiae* in aceto ... (27, 33). 23, 99 ad testium vitia. 23, 116 -untur et folia cum pomo ad eosdem usus (*sc. ad sistendam alvum*). 23, 122 ad furunculos, panos, parotidas -ctae *fici* illinuntur. 24, 150 contra serpentium ictus. 24, 179 -ctum *gramen* ad vulnera conglutinanda. *et saepius.*

E *additur altera materia, quacum aliquid coquitur*: in c.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

abl.: CELS. 2, 12 *aqua*, in qua faenum graecum vel ptisana vel malva -cta sit. 2, 30 in posca. 2, 33 in salsa aqua vel aceto. 3, 18 *bis*. 3, 20. 3, 27, 2 *et passim*. COLVM. 12, 48, 5 in defruto vel melle. SCRIB. LARG. 132 acetum, in quo tamaricum -ctum fuerit. PLIN. nat. 13, 131 *cytisum* in aqua -ctum. 14, 112. 15, 36. 16, 205. 20, 117 *et passim*. ubi: PLIN. med. 1, 16 aqua, ubi mus -xerit. THEOD. PRISC. log. 61 sucum, ubi supradicta -xerint. ORIBAS. syn. 1, 31 ubi malva -cta est. ex: CELS. 2, 30 *caseus* ex melle mulsove -ctus. 4, 23. 28 aqua -cta ex verbenis reprimentibus. 4, 29 ex aqua. 5, 22, 2 ex vino (5, 28, 3 PLIN. nat. 20, 245). 5, 25, 16 piperis grana XXX ex passi tribus sextariis -untur. 6, 6, 39. 6, 7, 1 *al.* SCRIB. LARG. 61. 153. 187. PLIN. nat. 20, 263 radix ... ex aqua -cta. 23, 109. 24, 43 foliis ex oleo -ctis. 25, 104 *al.* GARG. MART. med. 42 -untur *mala* ex vino Falerno. SER. SAMM. 113 ranam ex oleo. CHIRON 636 furfures ex aceto. VEG. mulom. 2, 54, 3. cum: CELS. 4, 7 ficus aridas cum mulsa aqua. 6, 6, 22. 6, 7, 2 COLVM. 9, 13, 8 SCRIB. LARG. 2. 104. PLIN. nat. 16, 54 resina, si cum aqua levius -atur. 19, 43. 20, 54. 133. 179. 208. 235. 21, 126. 22, 19. 59. 62 in vino cum semine. 22, 67. 24, 96. 165. 25, 90 *p. 202, 19.* 26, 22 *al.* una, simul: SCRIB. LARG. 57 vinum ... in quo lapathi radices conici debebunt, ut una -antur. PLIN. nat. 13, 16 sed non est eadem vis nisi una -ctis. PLIN. nat. 23, 82 ruta simul -cta. SER. SAMM. 434 haec -cta simul (*sc. mulsa, far etc.*). ORIBAS. syn. 2 add. p. 843 *p. 202, 37.* *casu ablat.*: COLVM. 9, 13, 6 rorem marinum aqua mulsa -ctum. SCRIB. LARG. 66 aqua mulsa crebrius furfuribus siligineis -cta. 230. PLIN. nat. 12, 32 melle. 16, 180 *rubi* aqua -cti. 18, 126. 160. 229. 20, 167. 232 aceto. 20, 241 scopis *marrubii* cum panico aqua -ctis. 22, 121. 23, 165. SER. SAMM. 358 pluvio -cta papavera rore. PELAGON. 48. *adde*: habere: SCRIB. LARG. 114 per aquam -ctam rosam et lentem habentem. 121 ex aqua hysopum aut rutam -ctam habente. 182 aqua thymum aut origanum -ctum habente. 188 vinum chamaepityn -ctam in se habens. *materia decocta per genetivum posita est*: SCRIB. LARG. 150 licet autem aqua earum (*sc. Vettonicarum herbarum*) -cta uti. PLIN. nat. 24, 6 medicamentum ex aqua myrti -cta. SCRIB. LARG. 141 ex aquae myxorum -ctorum cyathis. 190 aqua ficus aridae -ctae. PLIN. nat. 17, 260 aqua ... lupini -cti. 20, 18 aqua -cti *rapi*. 20, 190 sucum cum oleo -cti *anesi*. 22, 150 columbini -cti aqua.

iuxta posita: crudus et -ctus: SCRIB. LARG. 191 PLIN. nat. 13, 72. 110. 18, 122. 20, 185. 21, 151. 22, 71. 122. 23, 101. 24, 124. GELL. 10, 11, 3 in frugibus ... matura dicuntur, quae neque cruda et immitia sunt neque caduca et -cta, sed tempore suo adulta maturataque (*cf. p. 204, 33*). recens: SCRIB. LARG. 181. contritus: COLVM. 12, 23, 3 salis -cti contritique semunciam. PLIN. nat. 20, 257 radice cum vino -cta sive contrita in oleo illita. 21, 153 -cti aut contriti *trifolii* sucum. 26, 122 verbasci semen ex vino -ctum contritum. 26, 129 folia eius in aqua -cta contrita. tritus: COLVM. 6, 30, 8 herba pedicularis cum sale trita et -cta. 6, 32, 1 -cto ac trito sale. SCRIB. LARG. 243 staphis agria trita et nitrum -ctum tritum pari mensura. PLIN. nat. 21, 136 radix datur potui trita vel -cta. 21, 151 -cta vel cruda tritaque *melilotos*. 23, 136 haec simul trita miscentur -cto (*subst. cf. p. 205, 66*). 23, 138 folia mori trita aut arida -cta. 24, 28 *al.* *varia*: PLAC. med. 2, 18 testiculi leporis -cti et pistati. PLIN. nat. 21, 166 radix commanducata ... -cta (22, 47. 24, 50). PLIN. nat. 22, 69 sucus quoque ex tusis (*sc. bulbis*) expressus aut -ctis utilis fit (26, 105 radix recens tusa ... vel -cta. 26, 140 *item*. 27, 25). 24, 11 quidam contusum in aqua -unt *viscum*. illitus: PLIN. nat. 22, 61 illitum semen et potum in iure gallinacei -ctum. 24, 116 radix -cta et illita. 26, 91. 28, 184. 259 lien vituli in vino -ctus tritusque et illitus. 29, 59 fimum pecudis recens in vino -ctum illitumque. CASSIOD. inst. div. 1 p. 1112^A -ctus exsuccatusque. PLIN. nat. 25, 148 e radice punctis aperta aut -cta. PLIN. nat. 28, 158 ossa quoque asini confracta et -cta.

II *de metallis sim., quae fervore liquefiunt et purgantur*: **A** *proprie* (*et in imag.*): LIV. 32, 2, 2 experientibus pars quarta *argenti* -cta erat. SEN. epist. 90, 33 Democritum invenisse ... quemadmodum -ctus calculus in zmaragdum converteretur. CYPR. eleem. 14 (*in imag.*) eme tibi a Christo aurum ignitum, ut sordibus tuis tamquam igne -ctis esse aurum mundum possis. HIL. in psalm. 65, 20 examinandi argenti illa sola ratio est, ut sordes, quae ex prima terrae materie adhaeserint, -antur ut, quae fraudulenter ex alterius metalli natura admixta fuerint, purgentur. SYMM. epist. 10, 2, 4 prospectum videmus, ut ... flandae monetae nequitiam -at larga purgatio. SERV. Aen. 3, 576 liquefactaque saxa: putria, -cta in modum calcis (*cf.* PS. PHOEBAD. fid. 8 p. 46^A). RVFIN. Orig. in exod. 6, 4 qui salvus fit, per ignem salvus fit, ut si quid forte de specie plumbi habuerit admixtum, id ignis -at et resolvat, ut efficiantur omnes aurum bonum. PRVD. c. Symm. 2, 286. AVG. civ. 20, 18 caeli ardentes solventur et elementa ignis ardore -entur. gen. c. Manich. 2, 10, 14 disciplinam vivendi, quae ab omnibus terrenis sordibus quasi -cta nitescit sicut aurum optimum. SIDON. epist. 7, 6, 4 dum in hac figuratae Babylonis fornace -imur. ALC. AVIT. epist. 87 p. 96, 32 electron ..., cui corruptam potius quam confectam auri nondum fornace -cti crederes inesse mixturam. CASSIOD. in psalm. 118, 140 p. 886^A ut fornacis ardor exaestuans metalla -it *eqs.* BRAVLIO Isid. epist. 10, 4 examinis vestri igni etsi non purificatus invenitur tamen -ctus. **B** *translate de peccatis absolvendis sim.*: HIL. in psalm. 118 gimel 5 p. 380, 16 *emundatio baptismi* nos sancti spiritus sanctificet adventu, quae iudicii igni nos -et, quae per mortis iniuriam a labe morticinae et societate purgabit, quae ... abluet. SIRIC. epist. 1, 7 p. 1137^C tantum facinus ... purificatorio possint paenitudinis igne -ere. PACIAN. par. 9 septenni squalore -itur *Nabuchodonosor paenitens*. RVFIN. Orig. in gen. 5, 1 p. 189^C ego quidem dubito, si in tantum poterunt Sodomorum peccata -i et eo usque scelera purgari. PS. AVG. serm. 15, 6 p. 1772 beatus Ioseph ... semel ac secundo et tertio illos medicabili tribulatione tanquam spirituali igne -xit. LEO M. serm. 42, 1 culpas et pia opera redimerent et ieiunia casta -rent. PRAEDEST. 1, 43 p. 600^B omnes criminosos cum diabolo et daemoniis eo usque in gehenna -i, usquequo puri redditi possint inde mundi ... egredi. FAVST. REI. serm. 13 p. 275, 12 probatus est atque -ctus est illo igne Vincentius *martyr*. CASSIOD. in psalm. 16, 4 non est in illo (*sc. Christo*) inventa iniquitas, quam adustio ulla -rot. GREG. in euang. 25, 2 talique igne in mente -itur rubigo culpae. CARM. epigr. 704, 24 vitarum maculas puro qui -it igni.

III *de digestione*: GLOSS. καθέψει. -et καταφυρᾷ (κατειφυρα *cod.*). TERT. anim. 10 exhibe pabuli transmittendi, -endi defaecandique membra. resurr. 12 p. 41, 14 ut etiam ampliet *terra*, prius -it. ieiun. 6 -endis iam stercoribus aestuans *corpus*. ARNOB. nat. 7, 45 habet receptaculum ventris et ubi mansa et vorata -at viscera. VEG. mulom. 1, 40, 1 cibus ... per digestionem naturali calore -ctus. VINDIC. med. 32 tria ... officia nutrimentum sustinere, quorum primum in ventre mixtum constituit calefacto atque -cto *cibo*. MVTIAN. Chrysost. hom. 29, 4 cibus bene digestus et -ctus. APON. 2 p. 34 omnes cibos doctrinae suae apud sensum suum -unt meditando. *translate*: SYMM. epist. 1, 44, 1 parentem meum ... in secessu amissae domus iniuriam -entem. *sim.* 1, 101, 2 crudum dolorem.

IV *i. q. usque ad finem coquere, i. coquendo perficere vel absumere*: **A** *proprie*: **1** *calore mutare et maturare sim.*: GELL. 10, 11, 3 *p. 203, 40.* TERT. carn. 20 pendentibus exinde venis sentinam illam inferni sanguinis in mamillam et ipsa translatione -entibus in materiam lactis laetiorem. AMBR. Ioseph 4, 19 (*in imag.*) erat ante in Aegypto cruda perfidia, quam nullus ... ardor ... mollierat, non eloquia domini ignita -xerant. CASSIOD. var. 12, 25, 3 menses, qui fructus -ere poterant. EVSTATH. Bas. hex. 5, 8 p. 918^B cum sint aliae *fructuum varietates*, quae sole -ctae maturescunt.
2 *torrere, cremare*: SEN. epist. 86, 11 rusticitatis damnant Scipionem ... quod non in multa luce -batur et expectabat, ut in balneo concoqueret (*cf.* 108, 16 balneum fugimus, -ere corpus atque exinanire sudoribus inutile ... credidimus). LVCAN. 9, 776 membra venenum -it. FIRM. math. 3, 1, 16 corpus hominis ... semper aut ignito ardore -itur aut nimia desudatione dissolvitur. err. 2, 5 hanc aquam, quam colis, per annos singulos vis alia -ctis venarum meatibus siccat. PS. AVG. serm. 3, 2 Abraham aestivo sole -ctum. RVRIC. epist. 1, 6 p. 359, 11 stomachus, cum febrium ardore -itur (BOETH. categ. 3 p. 242 orator aegritudine febribusque -ctus). VICT. VIT. 3, 56 p. 100, 4 pulverea tempestas arida sub aere -ens cuncta omnem nebulaverat locum (*syn.* urens, desiccans). PS. MATTH. euang. 22, 1 calor iste -it nos. **3** *liquores in aerem commutare*: ARNOB. nat. 1, 10 *mundus* uliginem nimiam siccitatis ardore -it. AMBR. in psalm. 4, 23 humor inutilis -atur. AVG. gen. ad litt. imp. 16 p. 492, 24 marinarum aquarum -ctarum vapor. EVSTATH. Bas. hex. 4, 7 p. 909^A licet ipsa quoque maris aqua solis -i radiis ... affirmetur. BOETH. categ. 3 p. 248^A cum aestus ... sanguinem impositum -xerit (*cf.* GREG. TVR. virt. Mart. 2, 58 per melancoliam id est -cti sanguinis faecem).
4 *calore delere sim.* (*cf. p. 202, 75. 203, 65*): TERT. anim. 53 auriga corporis spiritus ... constantiam, non substantiam -ens. PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 173, 2 auras salubres arte quadam -imus. FIRM. math. 1, 9, 1 ille paulatim tardo febrium ardore -itur (*i. necatur*). PACIAN. par. 11 *gehenna*, cuius fumariola quaedam maximos montes subterraneis ignibus -unt. HIL. in Matth. 14, 2 *Iesus* fabri erat filius ferrum igne vincentis, omnem saeculi virtutem iudicio -entis. AVIEN. Arat. 738 -ctorum languebunt germina florum (SCHOL. Germ. Sang. p. 195, 7 [= FVLG. myth. 1, 12 p. 23, 6] Apollon ... graece perdens dicitur, quod fervore suo omnem sucum virentium perdat -endo herbarum. CARM. epigr. 1336, 13 vernante⟨s⟩ calidum -xit frigore flores). LACT. mort. pers. 21, 10 -cta omni cute. HIER. tract. in psalm. I p. 227, 9 ut quidquid puris habebant, spiritus sanctus -at. RVFIN. Orig. in gen. 5, 4 in fine saeculi terram et omnia elementa ignis ardore -enda. AVG. serm. ed. Mai 93, 1 rediviva caro phoenicis, quam cinnama (*i. rogus ex c. factus*) -xerant pietatis. SALV. eccl. 3, 78 p. 295, 15 ut ... ardentibus sine fine flammis non -aris (*sc. de infernis*). FAVST. REI. serm. 5 p. 239, 28 primas erumpentes ecclesiae gemmas quaedam pruina -xit (*de infantibus ab Herode interfectis*). ARATOR act. 2, 1179 -is anguem (*i. diabolum*) usa tuo fervore, fides.
B *translate*: **1** *maturare*: DECL. in Catil. 12 consilia nefarii facinoris in M. Laecae domo -bantur. AMBR. virg. 2, 6, 39 si quid -ctum *est in sermone nostro*, maturiores probent. PRVD. c. Symm. 2, 331 calidos adolevit in annos, donec -cto solidaret robore vires. AVG. ord. 2, 8, 25 -cta aetate. SIDON. epist. 4, 1, 3 ille adhuc

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

aetatulam nostram mobilem teneram crudam modo castigatoria severitate -ret, modo mandatorum salubritate condiret. *huc pertinere videtur*: RVFIN. Orig. in iud. 6, 2 recte enim -ctis principiis depositisque rudimentis nostrae committimur voluntati. 2 *perdere, corrumpere*: PAVL. NOL. epist. 17, 1 -cta praesumptae spei gratia quod ipse non aderas, non tamen omnino nulla compotimur (*sc. spe*) sumentes litteras tuas per hominem *eqs.* ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 28, 25 quae omnia (*sc. res caducae vel corporeae*) non solum in capite nostro, quod est Christus, exigua illa parvi temporis morte -cta sunt, sed etiam in nobis sic usque ad obitum valebunt *eqs.* ENNOD. carm. 1, 3, 20 nunc stirpem Proculi dans vernum suscipe, doctor, ne fervor teneros -at in studiis. 3 *de pecunia*: GLOSS. χρεοκοπῶ. ἀφεψῶ. -it χρεοκοπεῖ μειοῖ. *i. q. dissipare pecuniam, sequitur accusativus*: VARRO Men. 512 hodie si possumus, quod debemus populo, in foro medio luci claro -ere. MART. 2, 11, 9 nihil colonus vilicusque -xit. SCHOL. Stat. 3, 69 prodiga vitae pectora: quemadmodum fortunarum prodigus dicitur, qui patrimonium -it, ita et vitae prodigus, qui ... vitam prodigere vult, id est effundere. CASSIOD. var. 5, 34, 1 pecuniae publicae -isse non minimam partem. *intrans. i. q. creditores fraudare, solvendo non esse (v. p. 197, 65)*: CIC. Phil. 2, 44 praetextatum te -isse. *ibid.* quamvis quis fortunae vitio, non suo -isset. SEN. benef. 1, 1, 3 -ere vero foedissimum ob hoc ipsum, quia non opus est ad liberandam fidem facultatibus sed animo *eqs.* 3, 17, 4 occasionem referendae gratiae expectans ... nec quaerens, quomodo -at, sed quemadmodum plenius uberiusque respondeat. 5, 21, 3 quomodo faenerator quosdam debitores non appellat, quos scit -isse et in quorum pudorem nihil superest. epist. 36, 5 minus autem turpe est creditori quam spei bonae -ere. rem. fort. 2, 5. PLIN. nat. 33, 133 eum, qui primus hoc cognomen (*Divitis*) acceperit, -isse creditoribus suis. GAIVS inst. 4, 102 qui -xerit cuiusve bona a creditoribus possessa proscriptave sunt. SPART. Hadr. 7, 9 senatoribus, qui non vitio suo -erant. COD. Iust. 10, 72, 12. *i. q. facere, ut aliquis solvendo non sit*: PERS. 5, 57 hic campo indulget, hunc alea -it, ille in Venerem putris. 4 *i. q. debilitare, demere*: QVINT. inst. 2, 4, 7 multum inde -ent anni, multum ratio limabit, aliquid velut usu ipso deteretur. NOVATIAN. trin. 23, 88 ne -rent in illo (*sc. Christo*) divini nominis potestatem, si humanam illi sociassent ... nativitatem. SYMM. epist. 1, 1, 6 iactantia avara laudis multum -it de pudore. 9, 83, 2 ita ut senectus nihil -at firmitatis. AMBR. serm. 11, 3 sicut vinum in dies singulos asperitatem suam -ens ... suavitatem odoris acquirit: ita et christianus ... delictorum suorum asperitatem -ens. RVFIN. Orig. in psalm. 38 hom. 1, 6 caloris sui flammas per silentium -it. CLAVD. 20, 349 accensam qui bene -at *iram*. CAEL. AVR. acut. 2, 35, 184 eos, qui stomachi supinitate -untur. GREG. TVR. Franc. 5, 38 facultatibus privati, fame -cti, carcere mancipati. VEREC. in cant. 7, 9 iniquitatem humani generis -urus *ignis spiritus sancti.* *nota*: SCHOL. Pers. 3, 92 modice sitiente lagoena: id est minus plena vel quod vetustate -atur ac per hoc sese tamquam sitiens quoque ebibat. *de numero*: SOL. 27, 17 *leaenae* per singulos numerum *catulorum* -unt annis insequentibus. *intransitive i. q. deficere*: VARRO rust. 3, 2, 16 non tibi -et [non] ornithon. COLVM. 1, 8, 14 quicquid exigit ratio culturae, semel facere: quippe cum emendatur vel imprudentia vel neglegentia, iam res ipsa -xit. 11, 1, 28 res tamen ipsa iam domino -xit nec mox in tantum exuberat, ut *eqs.* TERT. apol. 42 templorum vectigalia cotidie -unt. FLOR. epit. praef. 8 anni ducenti, quibus inertiā Caesarum quasi consenuit atque -xit *imperium.*

V *i. q. ignem extinguere*: PETR. CHRYS. serm. 71 p. 402[D] *Christus*, ut divinitatis suae calore coqueretur, ipse clibanum -xit inferni (*sc. quod ad inferna descendens diabolum vicit*). *cf. l. 43.*

part. perf. pass. pro adiect. **dēcoctus,** -a, -um (*cf. p. 203, 38*): *i. q. imbecillus*: CIC. de orat. 3, 103 ita sit nobis igitur ornatus et suavis orator ..., ut suavitatem habeat austeram et solidam, non dulcem atque -am. PERS. 1, 125 si forte aliquid -ius audis. PAVL. NOL. epist. 5, 4 corpus infirmius et -ior caro. *i. q. maturus*: LEO M. epist. 6, 4 p. 619[A] maturo tamen et -o iudicio. *subst. n.* **dēcoctum,** -ī. GLOSS. ἕψημα. δίεφθον. *i. quod decoquendo fit, sucus excoctus*: PLIN. nat. 23, 133 singulos cyathos -i. 24, 144 alii coxere in lacte, ut -um biberetur. EDICT. imp. Diocl. II 15 -cti (ἑψητοῦ). *seq. genet. materiae*: PLIN. nat. 23, 105 faciunt oris suavitatem -o eorum (*sc. malorum*). 24, 187 *faeni Graeci.* 25, 41. 26, 151. 27, 50. 108 -um cauliculorum. 27, 123 *et passim.* *seq.* ex: PLIN. nat. 22, 65 -um ex his (*sc. ramis adianti*) prodest suspiriosis. 24, 119 cauliculorum ex vino -um ... remedium est. *iuxta ponitur* sucus (*sc. expressus*): PLIN. nat. 23, 77 -um foliorum et sucus oleastri. 23, 162 utuntur et suco et -o. 25, 100 scordotis ex vino ... pota et illita sive suco sive folio sive -o. 26, 118 hic in usu et radix et -um eius plurimis medicamentis, suco tamen efficacissimo. GARG. MART. med. 46 si -um ipsum cui sucus admixtus est, sorbeatur. *subst. f.* **dēcocta,** -ae. *i. q. decoctum*: PELAGON. 396 -am facies sic. CHIRON 314 ex aqua mulsa -am facies. *speciatim de aqua cocta et nivata (usus a Nerone inventus. pro adi.*: MART. 14, 116 quo tibi -ae nobile frigus aquae); *cf. Mau, PW. IV 2287*: IVV. 5, 50 frigidior Geticis petitur -a pruinis. SVET. Nero 48 haec est ... Neronis -a (*cf.* PLIN. nat. 31, 40 Neronis principis inventum est, decoquere aquam vitroque demissam in nives refrigerare *eqs.*). ATHEN. 3, 121[E]. 122[C]. SIDON. epist. 2, 2, 12 si tibi ex illo conclamatissimo fontium -a referatur *eqs.* *Lambertz.*

*1. **decor,** -ōris *m.* [*cf. c.* decere, decus. *Th.*]. NON. p. 203 -em generis masculini. *de discernendis nominum* -or *et* -us *casibus obliquis*: PS. PALAEM. gramm. V 536, 41 quaestio est quando producimus decoris, quando corripimus. genere neutro corripimus ab eo quod est -us, masculino producimus ab eo quod est -r, producitur autem -ōris quo modo honōris candōris colōris. SERV. Verg. Aen. 7, 231 -r vero -ōris facit, paenultima in genitivo producta: omnia enim in 'or' exeuntia in genitivo producuntur exceptis *eqs. cf.* 11, 423. DIFF. Suet. 311 utrumque (*sc.* decus *et* -or) genitivo casu discernitur, nam quod virtutis decus est, corripimus o et dicimus decus decŏris, quod formae, producimus et dicimus decor decōris. *de significatione*: GRAMM. VII 270, 14. 300, 21. 520, 4 decus honoris, -r formae est. 530, 27 -r in habitu est, species in membris. GRAMM. suppl. 281 decus ad virtutem refertur, -r autem ad corpus. DIFF. Suet. 311 decus est gloria, -r forma. ISID. diff. 1, 163 decus ad animum refertur, -r ad corporis speciem. DIFF. ed. Beck p. 50, 5 -r in corpore est, decus in animi virtutibus quaeritur. GLOSS. εὐπρέπεια (*cf.* HIER. in Am. 1, 1 p. 229 in Zacch. 2, 6 p. 827). κάλλος. εὐκοσμία. τὸ εὐπρεπές. decentia. *legitur inde a* LAEV. CIC. LVCR.; *vox a poetis potissimum usurpata esse videtur, ita ut casus obliqui plerumque in finem hexametri caderent. pluralis non extat nisi*: LVCR. 4, 983 GRATT. 177 ANTH. 458, 1 CASSIOD. in psalm. 44 (-es). PAVL. NOL. carm. 27, 384 (-bus *abl.*). *perdifficile est apud scriptores pedestres casus obliquos satis accurate dinoscere, nisi iuncturae quaedam adsunt; quamobrem in tabula indicavi, quotiens quisque casibus obliquis utatur. neque* -or *neque* -us *habent*: ENN. TER. LVCIL. VARRO PVBLIL. CAES. NEP. GERM. ASCON. CALP. decl. AMPEL. GRAN. LIC. MIN. FEL. *quotiens a reliquis scriptoribus sint usurpata, colligas ex hac tabula*:

	-or	-us
PLAVT.	—	7
CATO	—	1
RHET. Her.	—	1 -is
CIC.	1 -e *cf. p. 208, 78*	48 { *quater* -is, *semel* -i, *sexies* -e
CATVLL.	—	3
LVCR.	1	2
SALL.	—	14 { *semel* -is, *ter* -i, *semel* -e
VERG.	1	28
Appendix Verg.	1	15
HOR.	2	13
TIB.	2	2
PROP.	1	3
OV.	26	22
EPICED. Drusi	1	1
NVX	—	1
LIV.	—	75 { *duodecies* -is, *semel* -i, *septies* -e
GRATT.	2	5
MANIL.	—	5
VITR.	16 { *bis* -is, *quinquies* -e	—
PAVL. FEST.	1	1
SEN. rhet.	1 -is	5
VELL.	—	5 *semel* -i
VAL. MAX.	3	32 { *quater* -is, *bis* -e
CELS.	6 *quater* -is	—
PHAEDR.	1	3
SEN. trag.	13	53
SEN. phil.	12 *bis* -e	29 { *bis* -is, *quater* -i, *sexies* -e

	-or	-us
SEN. apocol.	1 vers. -e	1 -is
OCTAVIA	2	4
CVRT.	—	10 { *semel* -is, *semel* -e
COLVM.	1	3 { *semel* -i, *semel* -e
MELA	1	3
LVCAN.	—	9
PERS.	1	—
PETRON.	1	3
CALP. ecl.	1	—
PLIN. nat.	5 *semel* -is	13 { *quater* -is, *semel* -i, *ter* -e
VAL. FL.	2	20
SIL.	4	120
STAT.	12	51
MART.	2	18
QVINT.	38 { *duodecies* -is, *semel* -i, *ter* -e	3 *bis* -i
IVV.	1	1
TAC.	12 *ter* -e	76 { *sexies* -is, *semel* -i, *sexies* -e
PLIN. iun.	1	10 *bis* -is
SVET.	1 -e	1
FLOR.	—	14
FRONTO	1 -i	4
APVL.	6 { *ter* -is, *semel* -e	6 { *bis* -is, *semel* -e
TERT.	16 { *bis* -is, *ter* -e	2 *bis* -is
SOL.	2	10 *semel* -is
PANEG.	6 { *semel* -is, *quater* -e	7 *bis* -is
SCRIPT. hist. Aug.	5 *bis* -e	3 *semel* -e
VVLG.	47 { *decies* -is, *bis* -i, *quaterdecies* -e	4

I *id quod decet atque exornat,* εὐπρέπεια, *ornatus,* ***forma,*** *gratia, venustas,* ***pulchritudo,*** *lepor*: **A** *hominis*: **1** *corporis, vultus sim. (v. supra l. 16 sqq.)*: LAEV. carm. frg. 18 aut nunc quaepiam alia de Ilio, Asiatico ornatu afluens aut Sardiano ac Lydio, fulgens -e et gratia, pellicuit. LABER. mim. 120 -em formae an dignitatem corporis, animi virtutem an vocis iucundae sonum. HOR. carm. 2, 11, 6 fugit retro lēvis iuventas et -r. TIB. 1, 9, 13 pulvisque -em

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

detrahet. 3,8,8 illam ... componit furtim subsequiturque -r. Ov. am. 3,1,10 et pedibus vitium (*i. claudicatio*) causa -is erat. ars 3,159 o quantum indulget vestro natura -i. 3,282 quaeritur atque illis hac quoque parte -r (met. 12,90. SIL. 15,26 fronte -r quaesitus acu. IVV. 6,501). 3,299 est et in incessu pars non contempta -is. 3,352 tantum mobilitas illa -is habet. 3,424 curam...-is. met. 1,488. 7,733 qualis in illa...-r fuerit, quam sic dolor ipse decebat. 10,589 tamen ille -em miratur magis: et cursus facit ille -em. 12,189. 14,322. 684 naturale -is munus. fast. 2,764 nulla factus ab arte -r. 2,774 hic color, haec facies, hic -r oris erat. 5,122. 608. EPICED. Drusi 259 -r ille viri, generosaque forma et faciles vultus. PAVL. FEST. p. 23 quin etiam si accessit gestus et vultus quidam -r, ut cum scaenici agere dicuntur. VAL. MAX. 4,5,1 oris -em vulneribus confudit. 4,6,2 formae suae -em in habitum virilem convertere. 9,3,4 -em capillorum in ordinem...redegit. CELS. 2,2 colorem -emque amisit (8,11 aliquid -is). 5,26 -is causa (7,25). 8,1 adeo ut habitus quoque et -r alterius ex altero cognoscatur. PHAEDR. 1,13,7 quantum -is corpore et vultu geris. CARM. epigr. 995 A 5 cui formam Paphie, Charites tribuere -em. SEN. apocol. 4 vers. 22 ille mihi (*Nero Apollini*) similis vultu similisque -e nec cantu nec voce minor. Herc. O. 219 -r formaque. 393 tamen per ipsas fulget aerumnas -r (391 decus). 555 -r Ioles. Phaedr. 378 tenerque nitidi corporis cecidit -r (1270). 1096 infelix -r. 1173 heu me, quo tuus fugit -r oculique nostrum sidus? Tro. 1139 magisque solito splendet extremus -r. dial. 4,1,2 deinde haec, ex quibus omnis in faciem aspectumque -r est. 4,35,3 linquit -r omnis iratos. epist. 12,4 pueritiae maximus in exitu -r est. 41,6. 124,22 cum omnia feceris, a mutis animalibus -e vinceris. OCTAVIA 550 florem -is singuli carpunt dies. 695. MELA 3,51 *Britanni* incertum ob -em an quid aliud vitro corpora infecti. PETRON. 110 repositum in pristinum -em puerum gaudebam. CALP. ecl. 2,100 vos et -r et cantus et amor sociavit et aetas. VAL. FL. 5,347. SIL. 12,228 nulla nituit plus fronte -is. 16,495 auget pueris labor ipse -em. STAT. silv. 1,1,17 par forma -rque, par honor. 1,2,272. 275 sic damna -is nulla tibi. 2,1,136 sola verecundo deerat praetexta -i. 2,6,36. 2,7,86. 5,1,150. Ach. 1,336 superest nam plurimus illi invita virtute -r. 1,811 is -r et formae species permixta virili. QVINT. inst. 1 pr. 27 sunt et alia ingenita cuique adiumenta, vox, latus patiens laboris, valetudo, constantia, -r (12,5,5 sunt et naturalia... instrumenta, vox, latus, -r). 6,3,12 inest proprius quibusdam -r in habitu ac vultu. 12,10,8 nam ut humanae formae -em addiderit *Polycletus* supra verum, ita non explevisse deorum auctoritatem videtur. TAC. Germ. 24 exercitatio artem paravit, ars -em. hist. 2,1 -r oris *Titi* cum quadam maiestate. 4,83 ann. 2,13. SVET. Dom. 18 nec gratius quicquam -e nec brevius. APVL. apol. 4 *capillum* ad lenocinium -is promissum. met. 4,32 *syn.* pulchritudo. 10,15 iste corporis mei -r pudori peperit grande dedecus. TERT. cult. fem. 2,2 -em quem naturaliter invitatorem libidinis scimus. *ibid.* cum igitur et nostra et aliorum causa versetur in studio periculosissimi -is, iam non tantum confictae et elaboratae pulchritudinis suggestum recusandum a vobis sciatis...nam etsi accusandus -r non est ut felicitas corporis *eqs.* adv. Hermog. 44. ITALA Is. 53,2 (Tert. adv. Marc. 3, 7. 17. Hier. epist. 65,8,1) non habebat speciem neque -em (εἶδος οὐδὲ κάλλος, VVLG. -r. *cf.* TERT. adv. Marc. 3,7 speciem honorabilem et -em indeficientem. AVG. civ. 18,29. IVNIL. 2,2). ITALA psalm. 44,3 (Tert. adv. Marc. 3,7. 17) tempestivus -e citra (Tert. adv. Marc. 3,7 super. 3,14 praeter) filios hominum, effusa est gratia in labiis tuis (ὡραῖος κάλλει, VVLG. speciosus forma; *v.* HIER. epist. 65, 8,1. *cf.* TERT. adv. Marc. 3,14 de tempestivitate -is et labiorum gratia). COMM. instr. 2,18,7. ANTH. 458,10 quid quod saepe -r, cum prohibetur, adest? PANEG. 6,6 puella iam divino -e venerabilis. 7,17 ex vultu hominis ac -e membrorum. 10,34 vultum ipsum augusti -is gravitate...venerandum. 12,6. LAMPR. Alex. 4,4 praeter venustatem ac virilem ... -em. 50,3 *milites* vestiti honeste, calciati etiam ad -em. VOPISC. quatt. tyr. 11,4 quali statura fuerit, quo corpore, quo -e. LACT. opif. 7,10 speciem miri -is ostentat. 10,10 PROB. Verg. georg. 3,129. AMBR. psalm. 118 serm. 1,5 crinium cincinnis et compositis vultibus atque redimiculis et omni affectato -e plus dedecens. HEGES. 1,40,2 *feminae* regi propter -em magis quam propter nobilitatem generis copulabantur. HIER. in Ezech. 7,18 p. 73 perdit -em caesaries. VVLG. Iudith 10,4. psalm. 29,8 in voluntate tua praestitisti -i meo virtutem (κάλλος; *sim.* 44,12 Ezech. 16,25. 27,3. 4. 28,7. 17 *bis.* Dan. 13,32 Zach. 11,7). 49,2 ex Sion species -is eius (εὐπρέπεια τῆς ὡραιότητος). Sirach 9,5 ne forte scandalizeris in -e *virginis.* Ezech. 28,12. Iac. 1,11 flos eius decidit et -r vultus eius deperiit. RVFIN. hist. 3,7,2. CLAVD. 11,39 bellumque solus conficeret -r (*sc. aspectus*). rapt. Pros. 3,435 manet ille -r, manet ille genarum fulgor? AVG. civ. 22,20 ut -em custodiant (*ibid. opp.* indecens granditas). 22,24 ut nescias utrum in eo condendo maior sit utilitatis habita ratio quam -is *eqs. alternantibus* -or *et* -us (*cf. etiam* in psalm. 144,15. *videtur* AVG. *casus obliquos plerumque a* decor *derivare, in nominativo formis* -or *et* -us *sine discrimine utitur*). conf. 7,17,23 rapiebar ad te -e tuo. CARM. c. pag. 75 indicio Paridis pulcrum sortita -em. SIDON. epist. 3,13,8 decidit honor umeris, -r bracchiis, robur lacertis. CASSIOD. in psalm. 44 praef. pulchritudo supra omnes -es. MVTIAN. Chrysost. hom. 1,3 pulchritudinem -emque. DRAC. Romul. 8,501 fusus uterque -r (*i. rubor et pallor*) manifestum vulgat amorem. INSCR. christ. Rossi II p. 139 pastorum dominus sub agni -e nitescens. *nota*: -r *res personata*: STAT. Theb. 2,287 non hoc *monile* ... Decor Idaliusque puer, sed Luctus et Irae et Dolor... pressit. -r *in exclamatione*: CLAVD. 8,523 quis -r, incedis quotiens clipeatus...! *iuncturae notabiles*: -i est: PROP. 4,11,29 si cui fama fuit per avita tropaea -i. Ov. met. 13,849 ovibus sua lana -i est (*eodem sensu* -r est: Ov. ars 3,295 in vitio -r est quaedam male reddere verba. AVSON. 374,3 *p. 210,13*). CLAVD. 17,215 fuerint aliis haec forte -i. *adi. pro genet.* (*ut l. 77*): SEN. Med. 75 virgineus -r (*i. virginis*).

2 *animi i. q.* εὐκοσμία, *virtus, pudor, decentia, honestas*: Ov. ars 2,379 in ferrum flammasque ruit positoque -e (pudore *al.*) fertur. epist. 19,59 et -r et motus sine rusticitate pudentes. Pont. 2,3,13 ipse -r, recte facti si praemia desint, non movet. SEN. dial. 7,9,4 summum bonum est infragilis animi rigor et providentia et sublimitas et sanitas et libertas et concordia et -r. epist. 92,3 si servatus est in rebus agendis ordo, modus, -r, innoxia voluntas ac benigna *eqs.* 99,21 est aliquis et dolendi -r. 120,11 ostendit illam (*virtutem*) nobis ordo eius et -r et constantia et omnium inter se actionum concordia et magnitudo super omnia efferens sese. STAT. silv. 2,1,103 et te iam fecerat illi mens animusque patrem necdum mores -rve. Theb. 1,572 mira -e pio servabat nata penates, intemerata toris. MART. 6,28,7 castus moribus, integer pudore, velox ingenio, -e felix. TAC. ann. 2,58 Germanicus ... de adventu regis et cultu sui cum -e ac modestia respondit. PLIN. epist. 1,14,8 est illi facies liberalis, ... est ingenua totius corporis pulchritudo et quidam senatorius -r. FRONTO p. 167,5 N. testamento cetera honesto, quod ad verba vero attinet, inconsiderato: in quo irae magis quam -i suo consuluit. CARM. epigr. 584,1 ingenio virtute modo doctrina -e, omnibus officiis praepollens. PANEG. 10,9 petulantiam...gravitate, modestia et -e confusam. 11,5 iuveni dignitati corporis -em animi praeponenti. TREB. Gall. 3,8 et cum plerique patris eius captivitatem maererent, ille specie -is ... supra modum laetatus est. LACT. inst. 3,11,10 virtus igitur appetenda est ob -em. DAMAS. epigr. 53,4 pulcra -e suo, solo contenta pudore. SERV. Aen. 11,166 magnifice servat -em quod se revocat ad heroicam consolationem. AMBR. off. 1,19,82 unde Tullius etiam ordinem putat in illo -e servari oportere. VVLG. Sirach 4,28 non abscondas sapientiam tuam in -e suo. PS. RVFIN. in Am. 3,1/2 -r...genti vestrae...comparatus. in Os. 5,10 -em morum sedulo cogitare. CLAVD. 26,305 sed numquam oblita -is obscaenam latebram pietas ignava requiret (CLAVD. *vocabulo* -r *utitur eodem sensu quo ab aliis* decus *usurpatur, cf.* Ov. fast. 2,836 met. 8,537 LIV. 4,40,3. 26,49,15 CVRT. 3,11,25 SEN. dial. 3,1,2 ARNOB. nat. 2,44. *v. etiam iuncturam* contra decus *sub* decus *I A 2*). MART. CAP. 1,33 vers. perpesque vinclum *nuptiarum* caelitum signet -r (*i. q. lex, mos, consuetudo?*).

B *bestiarum*: GRATT. 134 illa (*sus*) suos usus intractatumque -em natalibus hausit arbitriis. 177 *canis.* COLVM. 8,11,1 harum autem -r avium etiam exteros nedum dominos oblectat. APVL. Socr. prol. p. 109 corpus (*sc. corvi*) ... quantum satis ad usum ... -emque. LACT. opif. 2,8 adeo miro modo consentit utilitas *vestis armorumque animalium* cum -e. Phoen. 124 tantus avi -r est, tantus abundat honor. 149 regali plena -e *avis.* MART. CAP. 9,918 vers. olor ... plumis videns -em teneros ciere cantus coepit. EVSTATH. Bas. hex. 9,3 p. 958[B] -r omnis *quadrupedum* in figura locatus.

C *rerum*: **1** *corporearum*: LVCR. 4,983 scaenaique simul varios splendere -es (PAVL. NOL. carm. 27,384 trina manus variis operata -bus illum excoluit. *cf.* DIRAE 20 hinc Veneris vario florentia serta -e. MART. 6,42,12 et certant vario -e saxa). SEN. benef. 4,23,4 ista, quae tu non aliter quam in -e⟨m⟩ sparsa consideras, singula in opere sunt. PLIN. nat. 16,186 fulva cornus in venabulis nitet incisuris nodata propter -em. 20,157 arida *radix* vero cicatricibus -em affert (24,76). 27,99 tantus est -r velut aurificum arte alternis inter folia candicantibus margaritis. QVINT. inst. 8,3,9 nullusne ergo etiam frugiferis adhibendus est -r? TAC. hist. 5,6 palmetis proceritas et -r. ann. 15,43 ea...-em quoque novae urbi attulere. APVL. Socr. 2 p. 121 pictis noctibus severa gratia, torvo -e (-i *vel* -r *codd.*) *stellarum.* TERT. adv. Marc. 1,13 et magnitudinem et...-em...singulorum elementorum. HERM. Pal. vis. 1,3,4 ponens -em creaturae suae (εὐπρέπειαν). PORPH. Hor. carm. 3,15,6 -r stellarum nubilo infuscatur. SOL. 22,11 si -em *lapidis* requiras, nigrogemmeus. 33,19. PS. HIL. libell. 5 benignam itaque fecunditatem his, *quae creaverat deus,* addidit et -em. VVLG. psalm. 25,8 dilexi -em domus tuae (εὐπρέπεια). AVG. civ. 11,23 ad rerum corporalium salutem -emque. PASS. Andr. long. 10 o bona crux quae -em et pulchritudinem de membris domini suscepisti. *nota* (*l. 11*): SEN. Med. 95 sidereus -r (*i. sideris*).

2 *incorporearum generatim*: CIC. rep. 3,40 ne illa *virtus* se...multis solaciis oblectat maximeque suo -e se ipsa sustentat (*quo loco citato* LACT. inst. 5,18,8 *addit*: quibus solaciis? quo -e? cum in crimen saepe veniat et in poenam -r ille vertatur. *cf.* GREG. M. moral. 2,57 barbam rasit *redemptor* quia regnum Israeliticum deserens -em virtutis eius amputavit). Ov. epist. 12,12 et -r et linguae gratia ficta tuae. met. 6,18 tantus -r affuit arti. VITR. 6,5,2

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ceteraque, quae ad fructus servandos magis quam ad elegantiae -em possunt esse, ita sunt facienda. SEN. Herc. O. 416 gloriae . . . -r. LACT. opif. 7, 11 ad -em virilitatis ac roboris. VEG. mil. 3, 26 ad equitandi scientiam vel -em. HIER. epist. 38, 3 si naturae cogit -em. VVLG. II Esdr. 12, 43 in -e gratiarum actionis (MART. CAP. 1, 36 quidquid comit -em iuvenalium gratiarum). AVG. contin. 9, 23 nisi utraque substantia utriusque artificem deum etiam -e sui huius ordinis indicaret. APRING. in apoc. 1, 11 post sanctae pulchritudinis -em. *speciatim: de architectura i. q.* εὐρυθμία (CET. FAV. 1 p. 287 *Graeci* venustatem et -em εὐρυθμίαν . . . appellaverunt): VITR. 1, 2, 1 architectura autem constat ex ordinatione, quae graece τάξις dicitur, et ex dispositione, hanc autem Graeci διάθεσιν vocitant; et eurythmia et symmetria et -e et distributione, quae graece οἰκονομία dicitur. 1, 2, 5 -r autem est emendatus operis aspectus probatis rebus compositi cum auctoritate. 1, 2, 6 ad consuetudinem autem -r sic exprimitur, cum *eqs.* 1, 2, 7 item naturae -r erit, si . . . (*ibid.* naturalis autem -r sic erit, si . . .). 6, 2, 5 sequatur *magnitudinem* proportionis ad -em apparatio, uti non sit considerantibus aspectus eurythmiae dubius. 6, 5, 3. 6, 7, 7. 6, 8, 10 antequam inceperit et venustate et usu et -e quale sit futurum habet definitum *architectus.* 7, 4, 4 -is rationes (7, 5, 4). CET. FAV. 1 p. 287 omnia enim pulchro -e ac venusta utilitate fieri poterunt. 22 p. 304. *de oratione atque arte i. q.* εὐπρέπεια, *natura*: HOR. ars 157 mobilibusque -r naturis dandus et annis (SCHOL. *ad l.* puero, adulescenti et maturo seni τὸ πρέπον id est decus tribuendum est). SEN. contr. 1 pr. 24 schema negabat -is causa inventum (CELS. 5, 26. SEN. apocol. 13 -is gratia. PLIN. nat. 37, 44. QVINT. inst. 3, 8, 35 -is gratia. 4, 2, 19. 8 pr. 18. 8, 6, 2. 65 at cum -is gratia traicitur longius verbum, proprie hyperbati tenet nomen. CHAR. gramm. I 272, 2. 9. 277, 25. 279, 26 DIOM. gramm. I 440, 29. 443, 15. 456, 28. 457, 5 metri, -is, necessitatis, cultus, emphaseos gratia. MACR. sat. 1, 9, 8 -is causa. MART. CAP. 4, 359 vel propter necessitatem vel propter -em). PERS. 1, 92 sed numeris -r est et iunctura addita crudis. QVINT. inst. *saepe, ex. gr.*: 1, 5, 63 mihi autem placet rationem Latinam sequi, quousque patitur -r. 1, 6, 18 non consuetudini et -i serviebamus (VEL. gramm. VII 75, 14 -i servire et aurium voluptati). 1, 8, 17 praecipue vero illa infigat animis, quae in oeconomia virtus, quae in -e rerum, quid personae cuique convenerit, quid in sensibus laudandum, quid in verbis, ubi copia probabilis, ubi modus. 1, 11, 19. 2, 10, 13 morem communis huius sermonis -e quodam scaenico exornant. 5, 11, 16 utilitas causae aut -r postulabit (8, 6, 62 -r poscit). 5, 12, 6. 6, 3, 20 -is hanc magis et excultae cuiusdam elegantiae appellationem puto. 8, 3, 21 gratus fit iocis -r (*lectio dub.*). 8, 6, 61 verum hoc ut, cum -em habet, periphrasis, ita, cum in vitium incidit, περισσολογία dicitur. 9, 4, 44 compositionis -r (9, 4, 145 non -em compositionis quaerimus, sed facilitatem. TAC. dial. 23 compositionis -r. VEL. gramm. VII 81 aut -r compositionis aut metri necessitas exigebat). QVINT. inst. 10, 1, 27 in personis -r petitur. 10, 1, 71 custoditur ab hoc poeta -r (11, 1, 57 -is custodia). 10, 1, 120. 10, 2, 22 sua cuique proposita lex, suus -r est (11, 1, 42 omnibus debetur suus -r). 11, 3, 67 -r quoque a gestu atque motu venit *eqs.* 11, 3, 69 -is illa sunt, ut sit primo rectum et secundum naturam. TAC. dial. 20 exigitur enim iam ab oratore etiam poeticus -r, non Accii aut Pacuvii veterno inquinatus, sed ex Horatii et Vergilii et Lucani sacrario prolatus. 21 oratio autem, sicut corpus hominis, ea demum pulchra est, in qua . . . nervos rubor tegit et -r commendat (*in imag.*). APVL. apol. 15 utrum igitur putas maiorem curam -is in asseveranda oratione suscipiendam? PORPH. Hor. ars 42 venerem autem -em carminis significat. 320 *fabula* nullius voluptatis nec -is. MACR. sat. 6, 1, 2 in carminis sui -em. DIOM. gramm. I 345, 24 -em ac sermonis figuram subire. 449, 34 non tantum pondus non adiecit sententiae . . . sed magis -em abstulit. 451, 8 per affectationem -is corrupta sententia. 453, 7 supra iustum -em. 467, 22. CASSIOD. gramm. VII 203, 9 nobis iam -r et levitas obtinenda est qui maximus fructus est latinitatis.

II *i. q.* δόξα, ***laus, honos, dignitas***: VITR. 1, 2, 5 his diis propter teneritatem graciliora et florida foliisque et volutis ornata opera facta augere videbuntur iustum -em. 4, 9, 1 disparibus altitudinibus ad sui cuiusque dei -em componantur *arae.* 6, 5, 2 silvae ambulationesque laxiores ad -em maiestatis perfectae *faciundae sunt.* TAC. hist. 1, 71 dilatae voluptates . . . et cuncta ad -em imperii composita. VVLG. exod. 28, 2 in gloriam et -em (δόξα. *sim.* I par. 16, 29 II par. 3, 6 Is. 33, 17 Dan. 4, 27. 11, 20). sap. 5, 17 ideo accipient regnum -is (εὐπρέπεια. thren. 1, 6 et egressus est a filia Sion omnis -r eius). Iob 40, 5 (δόξα καὶ τιμή). Is. 35, 2 (τιμή. *cf.* Dan. 4, 33). thren. 2, 15 haecine est urbs, dicentes, perfecti -is? (στέφανος εὐφροσύνης). psalm. 20, 6 gloriam et magnum -em (μεγαλοπρέπεια) impones super eum (*sim.* II Macc. 15, 13). Ezech. 16, 12 dedi . . . et coronam -is in capite tuo (καυχήσεως. *cf.* 16, 17). 28, 13 carbunculus et smaragdus aurum, opus -is tui (*i. q. potestas?*). CLAVD. 24, 132 *Romae* nec spatium visus nec corda -em nec laudem vox ulla capit. NICET. symb. p. 54, 15 et unde se putant aliquam habere gloriam vel -em.

III ***metonymice:*** **1** *res ornans, ornamentum, tam proprie quam in imagine*: VERG. Aen. 5, 647 divini signa -is ardentesque notate oculos. OV. met. 9, 98 hunc (*sc. Acheloum*) tamen ablati domuit iactura -is (*i. cornus*). SEN. Oed. 651 veniet et silvis -r (*folia*). Phaedr. 657 in te magis refulget incomptus -r (*capilli, comae*). SIL. 6, 429 frontique coma squalente sedebat terribilis -r atque animi venerabile pondus. CARM. epigr. 1552^{A}, 77 sed revocat me cura operis celsiq(ue) -es (*i. monumenta*). TERT. pudic. 1 pudicitia, flos morum, honor corporum, -r sexuum *eqs.* adv. Marc. 3, 17 accingitur ense sermonis, qui vere species et -r et gloria ipsius est. ITALA deut. 33, 17 (Tert. adv. Marc. 3, 18) tauri -r eius, cornua unicornis cornua eius, in eis nationes ventilabit pariter ad summum usque terrae (κάλλος, VVLG. pulchritudo). ANTH. 259, 1 calix, mensis -r ante paternis. 458, 1 semper munditias, semper, Basilissa, -es, semper dispositas arte decente comas. LAMPR. Alex. 33, 3 dicens imperium in virtute esse, non in -e. AVSON. 374, 3 barba Iovi, crines Veneri -r. VVLG. psalm. 92, 1 -em indutus est (εὐπρέπεια). *al.* Ier. 25, 30 rugiet super -em suum (HIER. *ad l.* p. 1022 hoc est super templum). RVFIN. patr. 9, 3 quae -em in fructibus proferat. EVCHER. form. 3 p. 18, 18 et aliter folium vestitus et -r cum protectione divinae gratiae. EVSTATH. Bas. hex. 6, 1 p. 922^{A} -r naturae (*i. ornamentum*). DRAC. Romul. 8, 487 cetera turba comes Phrygio succincta -e (*i. veste*).

2 *de hominibus*: VAL. FL. 8, 459 procedit non gentis honos, non . . . Solis avi, non barbaricae -r ille iuventae. CARM. epigr. 560^{C}, 2 genti<s> Caeliae -r, decus et Flaviae gentis. VVLG. Ier. 50, 7 peccaverunt domino, -i iustitiae.

deriv.: decorus.

2. decor, -oris *adi.* [*cf. c.* decus, decere *et c.* indecoris, dedecor. *Th.*]. PRISC. gramm. II 235, 20 invenitur tamen simplex 'decor decŏris' paenultima correpta apud vetustissimos. 236, 3 quae ab eo derivata vel composita, quod est 'decus decoris', illius declinationem servant, sicut a corpore quoque composita eius declinationem servant, 'bicorpor bicorporis', 'tricorpor tricorporis'. GRAMM. suppl. 114, 37 sciendum est autem quod omnia nomina o vel or finita masculina et feminina in obliquis casibus o producunt, in neutro vero corripitur o exceptis quinque nominibus, id est memor immemor decor indecor arbor, in quibus o in obliquis casibus corripitur. *sed* -ō-: CARM. epigr. 607, 5. *fort. etiam* 856, 7. *de significatione*: PRISC. gramm. II 235, 20 invenitur . . . simplex 'decor decŏris' . . . , quando pro 'decōrus decōra decōrum' accipitur. GLOSS. -es εὐπρεπεῖς.

i. q. decorus, venustus, gratus, magnificus, pulcher, ornans: NAEV. carm. frg. 50 magnam domum -emque ditemque vexerant. SALL. hist. frg. 3, 20 equis et armis -bus cultus. CARM. epigr. 607, 5 (*Romae*) murmurant et chitari corde (*i. chordae*) cum voce -es. 856, 7 sedulaque et forma -e repleta. MART. CAP. 2, 109 nam nihil diffidens animo -i formae ac substantiae coepit formidare corporeae. 2, 110 adamantini cacuminis impressione signatur, quod adversum ignes superos . . . praeparata -is incuriam venustatis etiam lumine submovebat.

compos.: dedecor, indecor.

adv. **decoriter.** *i. q. decore, pulchre, ornate*: APVL. met. 5, 22 crinium globos -r impeditos. 6, 28. 11, 4. IVL. VAL. 1, 24 vicis -r admodum distinctis. 2, 29.

decorāmen, -inis *n. a* decorare, *cf.* decoramentum. *i. q. ornamentum*: SIL. 16, 268 vittaque, maiorum -n, fronte sine ullo delapsa attactu. AVSON. Mos. 320 celsas, fluvii -a, villas.

decorāmentum, -ī *n. a* decorare, *cf.* decoramen. GLOSS. ἀναθήματα. κοσμήματα. templi supersellia (*vel* prosellia. *fort. leg.* subsellia), id est scamnalia. decora -a ornamenta. *i. q. ornamentum*: TERT. cult. fem. 2, 12 quas etsi quae leges a maritalibus et matronalibus -is coercebant. SIDON. epist. 5, 10, 2 praetervolantia corporis -a. 7, 9, 12 omnium gratiarum privilegio, -o.

opp.: dedecoramentum.

decorātio, -ōnis *f. a* decorare. *i. q. actus decorandi, ornamentum*: [TERT. adv. Marc. 4, 18 p. 478, 12 *corrupt.*] EVSTATH. Bas. hex. 1, 1 p. 867^{B} assumpsit -em gestorum operum. 1, 5 p. 872^{B} omnium intellectibilium -em. 1, 6 p. 873^{C}. 7, 1 p. 935^{B} ut aquis etiam familiaris -o redderetur. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 19 homo quoque ex eadem formatione aliquid habuit iuxta generandi -em.

compos.: dedecoratio.

decorātor, -ōris *m. a* decorare. GLOSS. fullo.

comp. dedecorator.

dēcoriātōrius, -a, -um *a* decoriare. *i. q. ad decoriandum aptus*: CASS. FEL. 13 p. 20 medicamento -o, quod Graeci ecdorion vocant.

dēcorio, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* corium *derivatum. Th.*]. GLOSS. ἐκβυρσῶ. ἐκδέρω. deglubo. DOSITH. gramm. VII 436, 6 ἀποβυρσῶ. *legitur inde a* TERT.

i. q. corio, pelle, cute exuere (GLOSS. V 569, 46 glovere [glubere] -are): **1** *aliquem*: **a** *hominem*: ISID. ort. et obit. 133 vivens a crudelissimis gentibus barbaris -atur sicque terrae conditur. PASS. Tarach. 7 si totum corpus meum -ari iubeas (ἀποδείρῃς. *paulo supra* excoriate, τὸ δέρμα περιέλετε). **b** *bestiam*: TERT. anim. 33 pecus lanienae et macello destinatum, ut perinde iuguletur, quia et ipsa iugulaverit, perinde -etur, quia et ipsa despoliaverit *eqs.* ITALA lev. 1, 6 (Rufin. Orig. in lev. 1, 4) -antes . . . holocaustum divident illud membratim (ἐκδείραντες, VVLG. detractaque pelle . . . concident). APIC. 8, 370 de agno -ato facies copadia (AVELL. p. 753, 27 agnorum

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-atorum carnibus. 754, 2 -atos agnos). 2 *aliquid*: ITALA gen. 30, 37 (Lugd.) -vit *Iacob* eas (*sc. virgas*) varie (ἐλέπισε, VVLG. decorticavit. HIER. quaest. hebr. in gen. p. 48, 28). Tob. 11, 8 (Reg. Sangerm. 4) -bis albugines ab oculis eius (ἀποβαλεῖται, VVLG. aperientur oculi eius). 11, 14 (Reg. Sangerm. 4) -vit duabus manibus albugines oculorum illius (ἐλεπίσθη, VVLG. coepit albugo ... egredi). PALLAD. 2 15, 12 amygdala -ata ... candida fiunt (CASS. FEL. 9. 66). VVLG. Ioel 1, 7 ficum meam -vit (ἔθετο εἰς συγκλασμόν. *Tolet.*; decorticavit Vulg.). MARCELL. med. 34, 55 de lupinis crudis prius -atis farinam factam subigere cum melle. DIOSC. 2, 57. 4, 80. CASSIAN. inst. 11, 5 *caepa* uno -ata tegmine alio rursum inveniuntur induta. MAX. TAVR. serm. 67 hic religionis est veritas, ubi ... -ari gloria, ubi exuri refrigerium, ubi occidi triumphus est (*fort. leg.* dedecorari).

deriv.: decoriatorius.

decōritās, -ātis *f.* *a* decorus. *i. q. pulchritudo*: PS. HIER. psalt. sec. Hebr. 44, 4 accingere gladio tuo super femur, potentissime, dignitate et -e tua (κάλλει, VVLG. pulchritudine). 44, 5 et -e tua prospere caballica per verbum veritosum (*aliter* LXX *et* VVLG).

decoriter *v. p. 210, 48.*

✱**decoro**, -āvī, -ātum, -āre [*a* 1. decus *vel* 2. decor *derivatum. Th.*]. GRAMM. suppl. 14, 15 primitivorum itaque nominum, ex quibus verba nascuntur, terminationes fere hae sunt: ... us correpta decus ris -oras. decoraat: CARM. epigr. 56, 3 (*utrum perfectum an praesens sit, ambiguum*). decŏro: DAMAS. 44, 3 CYPR. GALL. gen. 1451 exod. 509 DRAC. laud. dei 1, 250 CORIPP. Ioh. 3, 300. GLOSS. κοσμῶ, καλλωπίζω. -at δοξάζει, κοσμεῖ, καλλωπίζει. -ant ornant. -atus κεκοσμημένος. *legitur inde a* NAEV. *et* ENN. *per totam latinitatem, non habent*: LVCIL. VARRO LVCR. CAES. NEP. PROP. GRATT. MANIL. VITR. VELL. CELS. PHAEDR. SCRIB. LARG. MELA LVCAN. PERS. PETRON. IVV. SVET. MIN. FEL. TERT. *al.* [*francog. vet.* dioré. *M.-L.*]

i. q. ornare, concelebrare, illustrare: 1 *animantia* (*additur abl. saepe, praep.* cum *infra l. 43*, in *p. 212, 3 et 212, 15*): NAEV. trag. 30 ut in venatu vitulante ex suis locis nos *Bacchas* mittant poenis -atas feris. ENN. frg. var. 17 nemo me dacrumis -et nec funera fletu faxit. PLAVT. Trin. 39 larem corona nostrum -ari volo (VAL. MAX. 2, 6, 5 bonos cives corona -andi ... consuetudinem. VVLG. Is. 61, 10. CASSIOD. inst. div. 19 martyrii corona). CAECIL. com. 101 duc me ad patrios fines, -atum opipare. PACVV. trag. 212 quis deos infernos, quibus caelestis dignet -are hostiis. QVADRIG. hist. 10ᵇ Gallus ... torque atque armillis -atus. CIC. Arch. 22 Marcelli, Fulvi non sine communi omnium nostrum laude -antur (*cf.* FRONTO p. 213, 10 N. quos alii quoque laudibus ante -verint. PANEG. 4, 15 tantos principes ... tanta laude. CYPR. GALL. gen. 1451 eximiumque ducem multa cum laude -at). CIC. Balb. 16 quem populus Romanus inauditis honoribus singularibusque -asset (de orat. 1, 232 amplissimis honoribus et praemiis. VAL. MAX. 9, 12, 1 ne supremo quidem funeris honore a civibus -ari posset. SIL. 10, 520 tumuli honore. PAPIN. dig. 50, 2, 6, 3 decurionum honore. PS. AVR. VICT. epit. 1, 28 mortuum multis novisque honoribus. EVTR. 9, 11, 2 ingenti honore. EXVP. 4 qui Marium amplissimis honoribus -arant. AVSON. Mos. 451 fascibus Ausoniis -atum et honore curuli. SCHOL. Germ. Bas. p. 69, 2 Tyndaridas geminorum honore -atos. p. 70, 10. AVG. serm. ed. Mai 55, 1 palmis victricibus et honoribus -atur. FAVST. REI. grat. 1, 7 p. 23, 5 hominem ... divinae imaginis honore -atum. CASSIOD. var. 6, 8, 7. 7, 9, 4. 8, 12, 8. CORP. III 6687. V suppl. 475, 6 honoribus -atus). CIC. Sest. 127 eos omni populi Romani significatione -ari. Pis. 75 quem ... orationibus scriptisque -assem. Phil. 9, 17 ut *Sulpicius* eis ornamentis -ari debeat (VAL. MAX. 5, 1, 8). VERG. Aen. 9, 213 -etque sepulcro *absentem* (IVL. VAL. 2, 29 desiderati bello sepulcris -arentur). 11, 25 egregias animas ... -ate supremis muneribus (CARM. epigr. 523, 5 ⟨infeli⟩x iuvenis munere deco⟨r⟩ate suppremo). HOR. carm. 2, 4, 14 an te ... -ent parentes. epist. 1, 6, 38 bene nummatum -at Suadela. 1, 7, 6 *autumnus* dissignatorem -at lictoribus atris. 2, 1, 266 prave factis -ari versibus. OV. am. 3, 1, 63 me sceptro. LIV. 1, 26, 10 quem modo -atum ovantemque ... vidistis. 2, 6, 7 ille nostris -atus insignibus (7, 37, 3. FLOR. epit. 3, 19, 6 regis insignibus. CASSIOD. var. 6, 1, 6 consulatus insignibus. NOVELL. Iust. 62, 2 pr.). LIV. 10, 7, 10 Iovis optimi maximi ornatu -atus. 29, 27, 3 spoliis (37, 31, 6). 30, 17, 9 amplissimis donis (HYG. fab. 125 p. 109, 15 Vlixem ... donis -atum). GERM. 195 Cassiepia ... paucis -ata in sidere flammis. VAL. MAX. 3, 8 ext. 2 quos ... consensus omnium bonitatis cognomine -andos censuit. 4, 3, 10 filium suum ... titulo trium librarum aureae coronae -vit (CLAVD. 22, 289 Augusti quo *titulo* se -are fatentur. IVLIAN. epit. novell. 109, 4 sive agnationis sive cognationis titulis -ata persona). VAL. MAX. 8, 15 ext. 3 Amphiaraum. SIL. 17, 645 auro -atus et ostro. TAC. Agr. 46 admiratione te potius et immortalibus laudibus et ... similitudine -emus (-amus *trad.*). ann. 4, 44. PLIN. paneg. 61 quid quod duos pariter tertio consulatu, duos collegas tui sanctitate -asti? AMPEL. 2, 10 dii Pana astrorum memoria -verunt (= SCHOL. Germ. Bas. p. 89, 8). PROB. cath. gramm. IV 41, 35 devitabo illorum nobilissima neglegentia -atus (= Sacerd. gramm. VI 494, 17). PAPIN. dig. 50, 2, 6, 5 iure decurionis -ati sunt. APVL. carm. frg. 4, 6 aetatis florem floribus ut -es. apol. 39 multos versibus -vit. flor. 16 p. 75 honestissimis acclamationibus. FIRM. math. 1, 7, 28 regalis postea maiestatis auctoritate -atus. err. 19, 1 poteris caelestis luminis splendore -ari (RVFIN. symb. 46 eos ... firmamenti huius splendore -andos. *cf.* SCHOL. Germ. Bas. p. 82, 9 Iuppiter *Pisces* in XII siderum splendore -vit). err. 23, 3 qui venerandi nominis maiestate -atur. AVSON. Mos. 383 aemula te Latiae -at facundia linguae. DAMAS. epigr. 44, 3 cultu meliore -ans insontem puerum. SERV. auct. Aen. 4, 127 alii nuptiarum inventorem tradunt *Hymenaeum* et ideo carminibus -ari. SCHOL. Germ. Bas. p. 69, 16 *Hercules et Theseus* egregia virtute -ati. p. 82, 10 hodieque Syri ... columbas deorum potestate -ant (COD. Iust. 6, 23, 16 pr. qualibet ... potestate -atis viris). HIER. epist. 52, 13, 3 ex omni parte -aris, cingeris atque protegeris; et ornamento tibi sunt et tutamini *eqs.* hom. Orig. in Ier. 11 p. 853 diaconus aut alia qualibet -atus ecclesiae dignitate (COD. Iust. de cod. confirm. 2. de cod. comp. 1 magisteria dignitate. 3, 22, 3 senatoria dignitate. *al.*). VVLG. Sirach 48, 11 beati ... qui ... in amicitia tua -ati sunt (κεκοσμημένοι). Hab. 2, 5. CLAVD. 26, 482 patres ... quos plagis -at numerosa cicatrix. CYPR. GALL. exod. 509 sese magnificis -at actis. MART. CAP. 1, 7 Ψυχήν ... multa caelestium collatione -atam in conubium Arcas ... optabat. COD. Theod. 12, 12, 16 (*a. 426*) sui imperatoris aspectu -atos esse legatos. SACR. Leon. p. 387 insigni -atus vocabulo. PETR. CHRYS. serm. 4 p. 196ᴬ qui fratrem redeuntem de suo -are debuit, non debuit de perdito sic foedare. DRAC. laud. dei 1, 250 has (*aves*) lingua -at. PRISC. Anast. 248 eloquio -atos. periheg. 846 Chaldaeo nimium -atam sanguine gentem. 933. 980. CASSIOD. in psalm. 27, 11 quos aut unctio regalis aut sacerdotalis gloria -bat. var. 8, 14, 5 Ambrosium quaesturae culmine. *al.* COD. Iust. 1, 5, 19 pr. orthodoxorum venerabili nomine (4, 65, 35, 1 foederatorum nomine). 1, 17, 2, 9 eloquentiae et legitimae scientiae artibus. NOVELL. Iust. 23, 4 eadem spectabilitate. GREG. M. moral. 17, 50 sanctis apostolis virtutum gratia -atis (PASS. Theclae B 43 p. 126, 9 -ata multiplici gratia domini). 20, 75 visio quippe eos bonae actionis -at. CORP. VI 19683 vitae nitidus, culto -atus, formae speciosus. CARM. epigr. 381, 2 supremaque die vir me -vit honeste. 776, 2 dom⟨ina⟩ ... Chr⟨ist⟩o lumine iustitiae -ata magistro. 911, 2 *turba* martyrii meritis nunc -ata nitet. 1125, 7 ⟨artibus et cun⟩ctis sum decora⟨ta b⟩onis. *nota* -ari *i. q.* se -are: MART. CAP. 6, 696 omnes Indi comarum fuco -antur. APRING. in apoc. 3, 18 vestimentis albis, id est nitore[m] bonorum operum, -atur.

2 *aliquid*: PLAVT. Mil. 1048 quae digitos despoliat suos et tuos digitos -at. Poen. 1255 quom nostram pietatem approbant -antque di immortales. CATO orig. 83 propter eius (*Leonidae*) virtutes omnis Graeciae gloriam atque gratiam praecipuam claritudinis inclutissimae -vere. ACC. trag. 472 -are *tumulum* est satius *sanguine* quam verbena et taeniis. TRAG. inc. 222 diem hunc -are festum festivissime. CIC. Arat. 399. Verr. 3, 112 oppidum ... monumentis (Lig. 6 o clementiam omnium laude, praedicatione, litteris monumentisque -andam). Mur. 11 donis militaribus patris triumphum -are (CORIPP. Ioh. 3, 300 ornasti, magne, -ans et Solomoniacos auxisti saepe triumphos). Pis. 27 *rem publicam*. Phil. 9, 15 in eius morte -anda. de orat. 1, 194 honestus labor honoribus praemiis splendore -atur (VAL. MAX. 5, 3 ext. 3 SIL. 2, 583. 8, 486 haec altas eboris -vit honore curules. GELL. 10, 10, 2 digitum tali honore [*i. anulo*]. APRING. in apoc. 2, 13 ecclesia ... martyrum honore -etur). CIC. Brut. 265. ac. 2, 4 quae populari gloria -ari in Lucullo debuerunt (SALL. Catil. 12, 4). Tusc. 5, 119 omne ... inani vocis sono -atum esse. CATVLL. 64, 265 vestis -ata figuris. PVBLIL. H 24 honos honestum -at, inhonestum notat. SALL. Catil. 12, 4 domos suas gloria -bant (SEN. contr. 2, 1, 12 in extruendis et -andis domibus. PLIN. nat. 13, 103 arbor ... domus etiam -ans). VERG. Aen. 6, 217 -antque *pyram* super fulgentibus armis (VAL. FL. 3, 333 pyras). CIRIS 526 saepe deum largo -arat munere sedes (SIL. 2, 698 castas sedes -ate piorum). CVLEX 138 pinus proceras -at silvas. HOR. carm. 2, 15, 20 templa novo -are saxo. TIB. 2, 2, 6. OV. met. 8, 154 spoliis -ata est regia fixis. fast. 4, 737 fixis -entur ovilia ramis. hal. 71. LIV. 10, 39, 14 quae insignia publicis etiam locis -andis essent (PLIN. paneg. 8 invicti imperatoris exortum insigne -aret). VAL. MAX. 4, 1, 6 eius merita paribus ornamentis -are (*cf.* 3, 4, 1). 5, 3 ext. 3 *cineres Oedipodis* honore arae -atos sacro sanctiores colis (SIL. 2, 583 grato cineres -arat honore). 6, 6, 1. SEN. Oed. 154 silva sua -ata coma. COLVM. 3, 8, 2 Germaniam -vit altissimorum hominum exercitibus. PLIN. nat. 15, 134 *laurus* fasces imperatorum -at. 33, 23 alia per sese mero auro -ant (37, 112 inclusae *gemmae* -antur auro. VVLG. Ier. 10, 4 argento et auro. COD. Iust. 11, 12 (11), 2 ornamenta ... gemmis auroque -ata). 36, 38 Agrippae Pantheum -vit Diogenes. 37, 169 hanc *gemmam* non contentus oculorum et iocineris medicina -asse. SIL. 10, 27 furere ac -are labores et saevire iuvat. 10, 567 praecedens prisca exequias -bat imago. 17, 64 nullo -are tapete cornipedem Nomas assuetus. HOMER. 230 dextram hasta. STAT. silv. 4, 9, 8 *libellus* binis -atus umbilicis. QVINT. inst. 11, 3, 33 quorum (*verborum*) pars -ari, pars destitui solet. TAC. ann. 3, 62 *Scipio et Sulla* fidem atque virtutem Magnetum -vere (GELL. 3, 7, 20 tribuni virtutem M. Cato tali suo testimonio -vit). DIOM. gramm. I 467, 31 huius periodi compositio -atur adeo. GELL. 5, 6, 16 quasi muri pinnis -ata est *corona muralis*. PANEG. 12, 44 his fora, his templa -entur. PS. AVR. VICT. epit. 14, 5 genusque cunctum extruendorum moenium seu -andorum.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

PS. HIL. dedic. eccl. p. 879^{D} penetralia cordium nostrorum semper necessariis bonorum operum -emus ornatibus. AVSON. 391, 22 dum -es suprema patris tu, nate, superstes (INSCR. christ. Rossi II p. 109, 61 vers. 4 carmine luctifico -at de m⟨o⟩re supprema. *cf.* CARM. epigr. 1045, 2^{dd} summum supremum ⟨diem⟩ -arunt). AMM. 19, 8, 9 Phoenice, urbibus -ata magnis et pulchris. 29, 2, 16. VVLG. iud. 8, 21 quibus *ornamentis* colla regalium camelorum -ari solent. Esth. 1, 6 *pavimentum* mira varietate pictura -bat. Sirach 42, 21 magnalia sapientiae suae -vit. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 40 *syn.* exornare. PRVD. c. Symm. 2, 61 vis -are tuum, ditissima Roma, senatum? suspende exuvias armis et sanguine captas (*cf.* CARM. epigr. 1800, 3 exuvieisque eius templum tuum -vi). CLAVD. 1, 193. 12, 31 -ent virecta Baetim. AVG. gen. ad litt. 7, 6 p. 205, 25 *opp.* foedare. in psalm. 58 serm. 1, 1 frontem psalmi sublimitate sacramenti. MACR. sat. 1, 17, 12 arcu et sagittis Apollinis simulacra. MART. CAP. 6, 657 oppidum *Abdera* Democriti physici ortu . . . -atum. 6, 659. OROS. hist. 1 prol. 2 eam (*oboedientiam*) voluntate conatuque -vi. ORIG. Const. 6, 30 chron. I p. 10, 20 quam velut patriam cultu -vit ingenti. EVSTATH. Bas. hex. 2, 8 p. 890^{B} diem caelesti lumine. SIDON. epist. 3, 6, 3 statum celsitudinis tuae . . . parentum nobilitate -bat. DRAC. Orest. 332 auro foeda placent, auro -antur honesta. ENNOD. epist. 1, 16, 5 p. 28, 6 si ficta sunt quae scribis et peniculo -ata mendacii. COD. Iust. 1, 17, 1 pr. bella feliciter peragimus et pacem -amus et statum rei publicae sustentamus. 1, 27, 1, 10 (1). 5, 13, 1, 2^{a} non propria tantum, sed etiam veteris actionis pulchritudine -ata. 8, 11 (12), 21 basilicam . . . marmoribus -atam (INSCR. christ. Rossi II p. 152, 32). 12, 19, 8 *syn.* ornare. INST. Iust. praef. pr. imperatoriam maiestatem non solum armis -atam, sed etiam legibus oportet esse armatam. 3, 3, 4 in codice, nostro nomine -ato (*cf.* NOVELL. Iust. 37, 9 *civitatem* nostri numinis cognomine -andam esse). CORP. XIV 137 (*Ostiae*) thermas maritimas intresecus refectione cellarum . . . -arunt. INSCR. Notiz. degli scavi 1908 p. 406 (*Teani*) Pompullae statuit vultus -ando ⟨A⟩mpullus. CARM. epigr. 296, 14 et natis gaudere deco⟨r⟩antibus fa⟨c⟩ta parentis. INSCR. christ. Rossi II p. 63, 6 vers. 1 aula micat variis -ata metallis. p. 150, 20 vers. 2 vestibulum -at gratia pulchra loci. p. 152, 30 vers. 1. p. 170, 26 vers. 20 cathedram -vit moribus.

part. perf. pass. pro adi. **decorātus**, -a, -um. *i. q. decorus*: BOETH. elench. soph. 1, 12 dicunt quidem -issimas orationes. EVSTATH. Bas. hex. 8, 7 p. 952^{C} polum -um. CORP. V 563, 4 -o retiario. 563, 8 -us secutor pugnarum. *cf.* COD. Iust. 4, 65, 35, 1 ex militibus pagani, ex -is infames constituti.

syn.: augere, ornare, exornare. *opp.*: dedecorare, decolorare (ANNIAN. Chrysost. hom. 3, 2), destituere. foedare.

deriv.: decoramen(tum), decoratio, decorator. *compos.*: con-, de-, indecorare.

decorōsus, -a, -um [*a* decus. *Th.*]. GLOSS. εὐπρεπής, decoratus. ceralis (*vel* caer-?): -us formosus. insignis: altus, nobilis, -us. *i. q. pulcher*: PS. AVG. serm. 51, 1 arborem eum dicam? sed -ior invenitur. POLYCARP. ad Phil. 1, 1 viris sanctis, -is vinculis conexis (τοῖς ἁγιοπρεπέσι δεσμοῖς). NENN. hist. Briton. 39 puella -a. *compos.*: dedecorosus. *Leissner.*

dēcorticātio, -ōnis *f. a* decorticare. *corticis detractio*: PLIN. nat. 17, 236 si angusta -o fuit, nihil nocetur supra dictis *arboribus*.

dēcortico, -āvi, -ātum, -āre [*a* de *et* cortex *derivatum, cf.* corticatus. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 73 fustem delibratum hoc est -atum (NON. p. 62 PS. ASCON. div. in Caec. p. 101). GLOSS. ἀπολεπίζω (DOSITH. gramm. VII 436, 5) ἐκλεπίζω. -at λεπίζει δένδρον. *i. q. corticem detrahere*: PLIN. nat. 16, 188 [16, 196 -atur *vulg.*; detoratur *Detl.*, decoratur *trad.*]. 16, 221 abietem circa germinationes. 19, 17 donec omnis membrana *lini* -etur. 19, 173 cannabis . . . lucubrationibus -ata purgatur. 21, 111. 22, 154. VEG. mulom. 1, 38, 11 hordeum. VVLG. gen. 30, 37 virgas (*cf.* HIER. quaest. hebr. in gen. p. 48, 4 *et p. 211, 2*). Ioel 1, 7 *gens* ficum meam -vit (HIER. *ad l.* p. 175 *syn.* derodere arborum cortices. GREG. M. moral. 8, 82. *v. p. 211, 8*). CAEL. AVR. chron. 4, 3, 65 lenticulae . . . -atae. 4, 8, 125 lupini. LEX Sal. 27 add. 4 pomarum. *de pelle*: LEX Sal. 65 rubr. de caballo mortuo . . . -ato. 65, 1. *L.*

***decōrus**, -a, -um [*cf. c.* decere, 1. decor. *Th.*]. ISID. orig. 10, 68 -us perfectus, a decem dictus. . . . decens . . . a numero decem dictus. hinc et -us et decibilis. PRISC. gramm. II 138 in 'rus' denominativa sive verbalia pauca inveniuntur, quae paenultimam producunt: 'honor honōrus', 'odor odōrus', 'decor -us' *eqs.* *comparat. legitur*: TERT. nat. 2, 10 IREN. 2, 19, 6 ITIN. Alex. 6. *superlat.*: APVL. apol. 4, *sed possunt etiam a* 2. -or *derivari.* *pro comparativo adhibetur* magis -us: PLAVT. Asin. 689 CIC. off. 1, 111 LIV. 7, 10, 7 SEN. clem. 1, 19, 1 PLIN. epist. 1, 17, 4 SIDON. carm. 23, 84 epist. 4, 20, 1 (*nota*: QVINT. inst. 11, 3, 104 receptum magis puto quam . . . -um. VIR. ill. 38, 1 classem magis validam quam -am). decentior: QVINT. TAC. *pro superlativo*: maxime -us: CIC. Tim. 17 SEN. clem. 1, 5, 2 CVRT. 8, 10, 26. summe -us: APVL. met. 3, 16. nimis -us: VVLG. gen. 24, 16 II reg. 1, 26. 14, 25. perquam -us: AQVILA rhet. 40 p. 34. praecipue -us: CIC. leg. 2, 45 PLIN. nat. 15, 47. valde -us: CIC. off. 2, 64 MAXIMIN. c. Ambr. 16, 2 PS. MATTH. euang. 42, 1. GLOSS. εὐπρεπής. κόσμιος. εὐειδής. ὡραῖος. speciosus. *legitur inde a* PLAVTO; *deest*: TER. CATONI VARRONI CATVLLO CAES. GRATT. SEN. rhet. VELL. PHAEDRO MELAE VAL. FL. *al.*; CIC. *vocabulo in orationibus non utitur, in libris rhetoricis bis; poetae ponunt plerumque in fine versus.*

I *generatim*: **A** *i. q.* εὐειδής, ὡραῖος, ***pulcher***, *gratus*, *speciosus*, *ornatus*, *formosus*, *egregius sim.* (*nota i. q.* -um *reddens*: HOR. carm. 1, 10, 3 Mercuri, . . . qui feros cultus voce formasti . . . et -ae more palaestrae. MANIL. 5, 267 munditiae vultusque ⟨placent⟩ artesque -ae et lenocinium vitae praesensque voluptas. STAT. silv. 2, 6, 43 simplexque horrore -o crinis [Theb. 2, 716]): **1** *absolute* (*additur abl. qual. saepius, acc. q. d. Graecus l. 32, ab l. 73*): **a** *de hominibus* (*tam de tota persona quam de corporis partibus*): SALL. Iug. 6, 1 pollens viribus, -a facie, sed multo maxume ingenio validus (CARM. epigr. 1590, 1. *cf.* HOR. sat. 1, 2, 87 si facies, ut saepe, -a molli fulta pede est. SEN. suas. 6, 24 ⟨si⟩ quidem facies -a ad senectutem prosperaque permansit valetudo. TAC. ann. 15, 48 PLIN. epist. 1, 10, 6 paneg. 56 APVL. apol. 63 *al.* VVLG. gen. 29, 17 [καλή. I reg. 16, 12 Esth. 2, 7] cant. 2, 14 [ὡραῖος] CASSIOD. inst. div. 30 p. 1145^{D} PASS. Mar. Iac. 6 p. 53, 14. *aliter p. 215, 31 et 216, 19*). VERG. Aen. 1, 589 ipsa -am caesariem nato genetrix . . . afflarat (LVCAN. 8, 680). 4, 589 pectus. 11, 480 oculos (MART. CAP. 9, 903). HOR. epist. 1, 16, 45 introrsum turpem, speciosum pelle -a. OV. met. 6, 167 -o cum capite. MANIL. 5, 146 illis cura sui cultus frontisque -ae semper erit. CELS. 2, 1 longa statura, ut in iuventa -a est, sic matura senectute conficitur. SEN. rem. fort. 16, 2 uxorem bonam et -am. CVRT. 8, 7, 12 omnes curru vehebantur eximia magnitudine corporum, -o habitu (*cf.* LIV. 24, 40, 13. LAVS Pis. 103 talis inest habitus, qualem nec dicere maestum nec fluidum, laeta sed tetricitate -um possumus. STAT. silv. 2, 6, 104 moresque habitusque -os. PLIN. epist. 6, 11, 2). PERS. 4, 14 summa nequiquam pelle -us. SIL. 7, 448 natos. 7, 631 -a iuventā ora (*cf.* TAC. hist. 1, 53 Caecina -us iuventa, corpore ingens). 13, 861 -um et gratum terris Magnus caput (DRAC. laud. dei 3, 700 tempus et omne caput vestit de crine -um). 16, 486 omnes primaevi flaventiaque ora -i. HOMER. 1052 crines (STAT. silv. 2, 1, 115). STAT. Ach. 1, 295 regina -i Deidamia chori. silv. 2, 1, 44 mollis -ae margo comae. 5, 1, 234 vultus. QVINT. inst. 5, 12, 18 alia quae natura proprie maribus dedit, parum existimant -a. 5, 12, 21 athletarum corpora -a vere existimarunt (TAC. ann. 2, 73 corpore -o. 6, 1 formam et -a corpora. 15, 72 APVL. apol. 12. SOL. 9, 20 forma supra hominem augustiore, cervice celsa . . . , reliquis corporis non sine maiestate quadam -is). TAC. ann. 11, 16 ipse forma -us (VVLG. Dan. 1, 4 -os forma [καλοὺς τῇ ὄψει]. SPART. Pesc. 6, 5 fuit statura prolixa, forma -us. CAPITOL. Maximin. 2, 2 forma virili -us). TAC. ann. 12, 4 soror. 12, 44 Radamistus, -a proceritate, vi corporis insignis. 13, 12 adulescentuli. 15, 69 -a servitia (*i. servi*). SVET. Aug. 64 claro -oque iuveni (MVTIAN. Chrysost. hom. 19, 5 iuvenes honestos forma et -os facie). APVL. apol. 4 Zenonem longe -issimum fuisse. 43 corpore -us atque integer (CAPITOL. Ver. 10, 6). *ibid.* puer sanus, incolumis, ingeniosus, -us (met. 1, 4 puer in mollitiem -us. TERT. nat. 2, 14 ob pueri -i amissionem. CAPITOL. Ver. 5, 2 LAMPR. Heliog. 8, 1). flor. 2 p. 6 adulescentem (met. 3, 16 SPART. Geta 4, 1). 3 p. 12 taeter cum -o. met. 6, 28 pedes -os puellae. 8, 9 bracchia. *al.* TERT. nat. 2, 10. IREN. 2, 19, 6 *salvator* est -ior super illos. ITALA Is. 63, 1 (Tert. adv. Marc. 4, 40) -us in stola (ὡραῖος, VVLG. formosus). PORPH. Hor. carm. 4, 13, 6/8 ob multa[m] autem -am esse Chiam vult intellegi. CARM. epigr. 211 virgo -a et in(n)ocens quae prope novos obi(i)t toros. SPART. Hel. 5, 2 comptus, -us, pulchritudinis regiae. Sept. Sev. 19, 9. CAPITOL. Pius 13, 1 fuit elevata statura -us (TREB. trig. tyr. 26, 7 sunt non statura -i). Gord. 6, 1 erat quidem longitudine Romana, canitie -a et pompali vultu. VOPISC. Aurelian. 6, 1 fuit -us ac gratia viriliter speciosus. IVST. 1, 9, 10 erat enim -us et corporis liniamentis persimilis. AVSON. 77, 4 *opp.* foedus. AMM. 25, 4, 22 superciliis -is. VVLG. gen. 24, 16 puella -a nimis (καλή. *cf.* Iudith 10, 18 -as mulieres. cant. 6, 3 amica). gen. 39, 6 Ioseph . . . -us (ὡραῖος [*cf.* SERM. Corp. Vind. 21 p. 309, 16 -us et speciosus facie Ioseph]. 49, 22 -us aspectu). II reg. 1, 26 -e nimis (*vocat.*). 14, 25 vir . . . -us nimis (I par. 7, 18). cant. 1, 15 pulcher . . . et -us. II Macc. 6, 18 vultu -us. *al.* RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 131^{B} cervix eius tam -a sit reddita. 4 p. 183^{C} speciosam -amque animam. CLAVD. 18, 377 gener. 22, 431 custos vultu longaeva -o . . . Natura (MVTIAN. Chrysost. hom. 28, 7). SIDON. carm. 23, 84 inter tot facies . . . luscus Scaura fuit magis -us. ACT. Archel. p. 13, 27 virgo (ὡραία). p. 14, 16 (εὔμορφος).

b *de bestiis*: COLVM. 6, 1, 2 Appenninus durissimos omnemque difficultatem tolerantes, nec ab aspectu -os *boves progenerat*. TERT. anim. 33 cycnis -a vox est. NEMES. cyn. 245 capitisque -i altus honos. VOPISC. Prob. 8, 3 equus non -us neque ingens.

c *de rebus*: **α** *corporeis*: LVCR. 2, 352 ante deum . . . delubra -a. SALL. Catil. 7, 4 magisque in -is armis et militaribus equis quam in scortis atque conviviis lubidinem habebant (LIV. 7, 10, 7 modicaque in armis habilibus magis quam -is species. CVRT. 3, 3, 14 turba . . . luxu magis quam -is armis conspicua erat. 8, 10, 26 armis, quae maxime -a erant, circumpendentibus. SIL. 4, 116). HOR. sat. 1, 8, 21 simul ac vaga luna -um protulit os (*cf.* SEN. Herc. f. 1059 qui . . . noctemque fugas ore -o, fervide Titan *i. sol*). VITR. 7, 14, 3 quibusque *rationibus* -as oporteat fieri picturas, . . . perscripsi. SEN. Tro.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

946 cultus -os regiae vestis (LVCAN. 1, 164 cultus gestare -os vix nuribus rapuere mares). PETRON. 110 me non minus -o exornavit capillamento. PLIN. nat. 12, 22 -a specie subter intuenti proculve fornicato ambitu. STAT. Theb. 2, 294 -um ... nefas (*i. monile*). 8, 404 splendent clipei pharetraeque -ae. 10, 517 torques (CLAVD. 22, 241). PLIN. epist. 1, 20, 5 formas arborum etiam, si modo sint -ae. APVL. met. 4, 13 -a futurae venationis receptacula. 9, 19 -a illa monetae lumina. 10, 18. PORPH. Hor. carm. 4, 1, 20 templum. VIR. ill. 38, 1 classem magis validam quam -am fabricavit. AMM. 23, 6, 46 diversoria regum ambitiosa nimis et -a.. 19, 1, 5 insignia. HIER. epist. 64, 21, 2 currui. VVLG. IV Esdr. 6, 3 flores. RVFIN. patr. 9, 3 Christus -um protulit fructum. CASSIOD. in psalm. 101 praef. aurei metalli copia -a. MVTIAN. Chrysost. hom. 28, 7 in thalamum sponsi splendidum et -um. *β incorporeis*: CIC. Cato 28 est -us senis sermo quietus et remissus. VAL. MAX. 2, 4, 4 -a pernicitas *ludii* ... Romanorum oculos permulsit. 8, 10, 2 Hortensius plurimum in corporis -o motu repositum credens (SEN. epist. 90, 26 corporis motus). SEN. Ag. 774 exultat et ponit gradus pater -os Dardanus. TAC. hist. 4, 11 nomen insigne et -a ipsius iuventas rumore volgi celebrabatur. ann. 1, 1 -a ingenia (*i. egregia*). 6, 27 genus illi -um (*i. splendidum*). SVET. Aug. 43 prisci -ique moris existimans ... notescere. APVL. met. 10, 29 -os ambitus inerrabant. PS. CENS. frg. 11, 1 crusmata pulsus -i sine carmine vocantur. AQVILA rhet. 40 p. 34 est ... κλῖμαξ figura perquam -a et a Demosthene commendata. AVG. vera relig. 22, 43 cum eius dedecore -i sunt *ludi*. CASSIOD. in psalm. 22, 9 -a diversorum schematum luce. 113, 18 -a iteratione retexuit. 150, 4 modulatio -a. inst. div. 4 p. 1115[D] colorum multiplici et -a varietate. 15 p. 1127[A] linguae ... -a sinceritas. *nota: appositionem*: PLIN. nat. 35, 12 posuit *Appius Claudius* in Bellonae aede maiores suos placuitque in excelso spectari et titulos honorum legi, -a res, utique si .... TAC. hist. 2, 89 militum phalerae torquesque splendebant, -a facies.

subst. n. decorum *i. q. decus* (*cf. p. 216, 63*): SEN. Ag. 935 cape hoc -um ludicri certaminis, insigne frontis (*i. coronam*). TAC. ann. 3, 5 tanto plura -a mox tribui *Germanico* par fuisse, quanto prima fors negavisset. 3, 47 decrevere patres vota pro reditu eius supplicationesque et alia -a. DRAC. laud. dei 2, 777 si forte ferat quodcumque -um *pauperies*.

2 *passive, saepe cum abl. instr., i. q. ornatus, insignis* (*acc. q. d. Graecus v. l. 56*; SCHOL. Verg. Veron. Aen. 1, 10 *insignis* ponitur pro -o): VERG. Aen. 2, 392 comantem Androgei galeam clipeique insigne -um induitur. 5, 133 ductores longe effulgent ostroque -i [= 12, 126 *pars codd.*, superbi *al.*]. 9, 363 galeam Messapi habilem cristisque -am induit. 11, 194 galeas ensesque -os. Aen. 12, 210 *sceptrum*, olim arbos, nunc artificis manus aere -o inclusit. HOR. epod. 2, 17 -um mitibus pomis caput. carm. 1, 30, 3 Venus, ... vocantis ture te multo Glycerae -am transfer in aedem. 1, 32, 12 Lycum nigris oculis nigroque crine -um. 2, 16, 6 Medi pharetra -i. 2, 19, 30 *Bacchum* aureo cornu -um. 3, 14, 7 -ae supplice vitta virginum matres. 4, 2, 35 carm. saec. 61. OV. met. 2, 773 deam ... formaque armisque -am. fast. 2, 503 trabeaque -us Romulus. LIV. 1 praef. 6 quae ... poeticis magis -a (decorata *al.*) fabulis quam incorruptis rerum gestarum monumentis traduntur. SEN. Herc. f. 223 multo -um praeferens auro caput. 475. epist. 80, 10 regem insigni capitis -um. PLIN. nat. 15, 47 aggeribus praecipue -a. STAT. Ach. 1, 943 lacrimis planctuque -ae Troades. silv. 1, 6, 29 insignis specie, -a cultu. Theb. 4, 113. 12, 65 pacifera lauro crinem vittisque -us accubat. 12, 702 MART. 8, 61, 4. TAC. hist. 1, 57 balteos phalerasque, insignia armorum argento -a. 2, 80 *Vespasianus* satis -us etiam Graeca facundia. 4, 40 -us habitu. 5, 1 *Titus* -um se promptumque in armis ostendebat. APVL. met. 11, 16 simili structu pompae -i. CARM. epigr. 766, 2 pietate honore -us. EPIT. Alex. 22 ad regem deduxerunt -am ornatu ac formae dignitate. ITIN. Anton. Plac. rec. A 33 homines honestissimi omni liberalitate -i. PS. DAMAS. epigr. 70, 6 hoc ipso iam vocabulo -us. VVLG. II Macc. 3, 26 iuvenes virtute -i (ἐκπρεπεῖς). 10, 29. 15, 12 virum ... modestum moribus et eloquio -um. SVLP. SEV. chron. 1, 11, 4 -us ipse insigni specie *Ioseph*. SALON. in eccles. p. 1008[B] rex ... -us sapientia. CASSIOD. in psalm. 95, 6 foedos nos peccata nostra faciunt, sed paenitentiae reddunt lavacra -os.

B *i. q.* εὐπρεπής, κόσμιος, *aptus, conveniens, concinnus, dignus, accommodatus, decens*: **1** *solum ponitur*: CIC. carm. frg. 3 (de consul.), 72 otia qui studiis laeti tenuere -is. off. 1, 94 iusta omnia -a sunt, iniusta contra ut turpia sic indecora. Tim. 17 formam autem et maxime cognatam et -am *mundo* dedit (πρέπον). VERG. Aen. 5, 343 tutatur favor Euryalum lacrimaeque -ae. HOR. carm. 2, 1, 35 cur facunda parum -o inter verba cadit lingua silentio? sat. 2, 7, 41 ultro insectere velut melior verbisque -is obvolvas vitium? (epist. 2, 1, 73 verbum emicuit si forte -um, si versus paullo concinnior unus et alter). PROP. 4, 2, 22 in quamcumque *figuram* voles verte, -us ero. LIV. 4, 45, 8 cum parum -um inter collegas certamen mirabundi patres conspicerent. 28, 19, 15 haud satis -o proelio. SEN. dial. 3, 20, 3 iracundia nihil amplum -umque molitur. SIL. 1, 187 virides ausis anni fervorque -us. 4, 329 nec leti cura -i (*cf.* TAC. hist. 3, 84 cura ... -i exitus fuit. AVSON. 268, 3 morte -a). QVINT. inst. 3, 8, 41 aliquando bonis quoque suadentur parum -a ... consilia. 9, 1, 17 vox, actio -a, commodata. 11, 3, 177 unum iam his adiciendum est, cum praecipue in actione spectetur -um, saepe aliud alios decere. TAC. ann. 11, 7 ut minus -a haec, ita haud frustra dicta princeps ratus. PLIN. epist. 1, 16, 2 gravis et -a constructio. 1, 22, 3 quam pressa et -a cunctatio! TERT. adv. Hermog. 18 materiam ... insitam et propriam et compositam et -am. SPART. Hel. 5, 8 quae etsi non -a, non tamen ad perniciem publicam prompta sunt. ARNOB. nat. 3, 16 quid in homine pulchrum est, quid quaeso admirabile vel -um? LACT. opif. 10, 21 cetera quam -a sint vix exprimi potest. AVSON. 178, 3 nobilis haec, frugi, proba, laeta, pudica, -a. VVLG. II reg. 1, 23 -i in vita sua (εὐπρεπεῖς). psalm. 146, 1 deo nostro sit iucunda -aque laudatio. Zach. 11, 13 -um pretium. COD. Theod. 12, 1, 169 (*a. 365*) fruatur itaque -a civitas tuae provisionis iugiter incrementis et largitione nostrae clementiae. EVSTATH. Bas. hex. 9, 2 p. 958[A] tibi alia sollicitudo nimisque -a est quaerendi sublimia. CASSIOD. inst. div. 15 p. 1129[C] ut unde ad nos venit salutaris translatio, inde iterum redeat -a correctio. gramm. VII 145, 23 lectio -a. 209, 14 declinatio. COD. Iust. 8, 11 (12), 6 omnia quae per diversas urbes vel in foro ... contra ornatum et commodum ac -am faciem civitatis extructa noscuntur. INSCR. christ. Rossi I p. 753 (*a. 474*) nomen ut aequaret vita -a viri.

-um est, videtur (*cf. etiam l. 50 sqq.; seq. inf. vel acc. c. inf.; inf. perf. inde ab* OV. *l. 31 et* LIV. *infra l. 53*; si *v. l. 44*): PLAVT. Asin. 508 an -um est adversari meis te praeceptis? 689 magis -umst libertum potius quam patronum onus in via portare. 701 si verum quidem et -um erum vehere servom. CIC. div. 1, 118 neque enim -um est nec dis dignum. off. 1, 94 quod enim viriliter animoque magno fit, id dignum viro et -um videtur, quod contra, id ut turpe, sic indecorum. 2, 64. Att. 4, 16, 3 ut vix satis -um videretur eum plures dies esse in Crassi Tusculano. 5, 9, 1 non satis visum est -um. HOR. carm. 3, 2, 13 dulce et -um est pro patria mori. OV. met. 9, 6 nec tam turpe fuit vinci quam contendisse -um est. 13, 309 LIV. 7, 25, 12. QVINT. inst. 5, 10, 40 neque enim ubique idem aut licet aut -um est. PLIN. epist. 1, 17, 4 neque enim magis -um et insigne est statuam ... habere quam ponere. 2, 12, 4 praeterea quid publice minus aut congruens aut -um ... sedere? FLOR. epit. 3, 12, 4 magna nomina acquisivisse pulchrum ac -um. GELL. 13, 22, 1. ITALA gen. 3, 6 (Aug. gen. ad litt. 11, 1 p. 333, 2) et -um est *lignum* cognoscere (ὡραῖόν ἐστι τοῦ κατανοῆσαι, VVLG. aspectuque delectabile). psalm. 132, 1 (Hier. psalt. sec. Hebr. 133, 1 *et* Aug. spec. 6 p. 44, 19) ecce quam ... -um habitare fratres in unum (τί καλὸν ἢ τί τερπνόν, VVLG. iucundum). TREB. trig. tyr. 30, 10 triumphasse feminam non est -um. AMBR. off. 1, 46, 222. SIDON. epist. 4, 20, 1 hoc ibi -um conspiciebatur (*sc. esse*). *nota*: CVRT. 3, 5, 2 -um quoque futurum ratus, si .... TAC. hist. 3, 7 -um pro causa ratus, si ... crederentur. *cf. l. 68.*

2 *cum dativo*: CIC. leg. 2, 20 quaeque quoique divo -ae grataeque sint hostiae, providento. 2, 45 color autem albus praecipue -us deo est. ac. 2, 5 sunt ... reliqui, qui ... earum rerum disputationem principibus civitatis non ita -am putent. Tim. 30 sibi quodque corum siderum cursum -um est adeptum (ἑαυτῷ πρέπουσαν). LIV. 1, 42, 5 ordinem ex censu descripsit vel paci -um vel bello. 2, 6, 8 -um erat tum ipsis capessere pugnam ducibus. 2, 13, 10 quod et virginitati -um et consensu obsidum ipsorum probabile erat. 2, 24, 5 neque patribus satis -um ... consuluisse. 24, 40, 13 rex ... fugiens militi quoque, nedum regi vix -o habitu. 36, 14, 4. NEP. praef. 6 contra ea pleraque nostris moribus sunt -a quae apud illos turpia putantur. SEN. benef. 2, 8, 1 ne principi quidem satis -um est donare ignominiae causa. clem. 1, 5, 2. 1, 19, 1. dial. 6, 3, 3 voluptates honestas, permissas tamquam parum -as fortunae tuae reicies. epist. 40, 7 LVCAN. 2, 116. PLIN. nat. 19, 18 linumque nere et viris -um. STAT. silv. 2, 7, 83 doctam atque ingenio tuo -am *uxorem*. QVINT. inst. 11, 3, 101 digitus ... et approbantibus et narrantibus et distinguentibus -us. 11, 3, 104. TAC. ann. 1, 12 nequaquam -um pudori suo *eqs.* 2, 35 rei publicae. 2, 55 nec Plancina se intra -a feminis tenebat. 3, 6 non eadem -a principibus viris. 3, 45. 47 neque -um principibus *esse*. 6, 17. 48 non eadem omnibus -a respondit. 14, 56 sapienti viro. PLIN. epist. 4, 15, 10 -us erit tibi consuli quaestor patre praetorio. APVL. flor. 3 p. 16 blandimenta nequaquam virtuti -a, sed luxuriae accommodata. ITIN. Alex. 6 id aiebat -ius militi quam si *eqs.* CLAVD. 20, 328 quibus est ... corruptas dapes variasse -um. AVG. civ. 22, 24 quod ita sit alicui operi accomodatum, ut non etiam sit -um. conf. 2, 6, 12 speciosa sunt sidera et -a locis suis. COD. Iust. 1, 17, 2, 10 quidquid legum veritati -um et necessarium fuerat.

3 ad, in *aliquid*: CIC. nat. deor. 2, 151 aeris, argenti, auri venas ... invenimus et ad usum aptas et ad ornatum -as. TAC. Agr. 33 ut superasse tantum itineris ... pulchrum ac -um in frontem (*i. aggredientibus*), ita fugientibus periculosissima quae hodie prosperrima sunt.

4 *cum ablativo*: PLAVT. Mil. 619 facinora puerilia obicere neque te -a neque tuis virtutibus. *ablativus fort. etiam intellegendus*: PLAVT. Aul. 220 haud -um facinus tuis factis facis. Rud. 255 video -um dis locum viderier.

II ***speciatim***, τὸ πρέπον (CIC. off. 1, 93 *p. 217, 4* orat. 70 SVLP. VICT. rhet. 15 AMBR. off. 1, 10, 30): *apud philosophos*: CIC. fin. 3, 14 unum istud, quod honestum appellas, rectum, laudabile, -um. Tusc.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2, 30 quod honestum, quod rectum, quod -um appellamus. div. 1, 62 sentit autem *Epicurus* nihil umquam elegans, nihil -um. off. 1, 66 nihil hominem nisi quod honestum -umque sit aut admirari aut optare aut expetere oportere. 1, 93 hoc loco continetur id, quod dici latine -um potest; graece enim πρέπον dicitur ... qualis autem differentia sit honesti et -i, facilius intellegi quam explanari potest (*cf. l. 23*). 1, 95 quare pertinet quidem ad omnem honestatem hoc, quod dico, -um *eqs.* 1, 96 est autem eius (*-i*) discriptio duplex; nam et generale quoddam -um intellegimus ... et aliud huic subiectum quod pertinet ad singulas partes honestatis. atque illud superius sic fere definiri solet *eqs.* (*cf.* AMBR. off. 1, 46, 221). 1, 97 haec ita intellegi possumus existimare ex eo -o quod poetae sequuntur (*id quod quaque persona dignum est*). 1, 98. 100. 107 a qua (*praestantia*) omne honestum -umque trahitur. 1, 110. 111. 126. 128 status incessus, sessio accubitio, vultus oculi manuum motus teneat illud -um. 2, 32 illud ipsum quod honestum -umque dicimus. SEN. epist. 66, 9 -um et iustum et legitimum non eiusdem esse formae putas, certis terminis comprehensum? AVSON. 312, 1 nunquam discrepat utile a -o. AMBR. Isaac 7, 60 illud enim -um atque speciosum est, in quo nihil sit mali. -um enim quod bonum: quod autem indecorum, hoc malum. off. 1, 45, 218 illud quod -um dicitur, quod ita cum honesto iungitur ut separari non queat. 2, 6, 22 inter honestum et -um est quaedam distinctio quae magis intellegi quam explicari possit (*cf. l. 6*). 3, 14, 88 id quod -um est semper est utile. HIER. epist. 49, 7, 3 nec imponit nobis apostolus laqueum nec cogit esse, quod nolumus, sed suadet, quod honestum est et -um *eqs.* *apud rhetores*: CIC. orat. 82 illud indecorum quod quale sit ex -o debet intellegi. SVLP. VICT. rhet. 15 p. 320 latinitas, perspicuitas, robur, nitor, compositio, tum decens vel -um. 15 p. 321.

syn.: *ad I A*: ambitiosus, clarus, conspicuus, gratus, insignis, ornatus, promptus, pulcher, speciosus, splendidus. *ad I B*: accommodatus, aptus, cognatus, commodatus, commodus, concinnus, congruens, dignus, honestus, pudicus. *ad II*: admirabilis, bonus, decens, elegans, honestus, iustus, laudabilis, legitimus, rectus. *opp.*: foedus, indecorus, turpis.

deriv.: decoritas. *compos.*: dedecorus, indecorus.

n. **decōrum** *pro adv.*: HOR. epist. 1, 7, 27 dulce loqui ... ridere -um.

adv. **decōrē**. **1** *i. q. honeste, apte*: PLAVT. Asin. 409 tergo et cruribus consuluit haud -e. CIC. Arat. 443 Cassiopia neque ex caelo depulsa -e fertur. fin. 4, 18 ut ne quid ab eo (*sc. animali*) fieret nisi honeste et -e. off. 1, 114 *opp.* indecore. 1, 129 verentur enim *scaenici*, ne ... aspiciantur non -e. de orat. 1, 144 ut pure et latine loquamur, deinde ut plane et dilucide, tum ut ornate, post ad rerum dignitatem apte et quasi -e. 3, 182 tres pedes in principia continuandorum verborum satis -e cadunt. SALL. Iug. 100, 5 res publica pariter ac saevissimo imperio bene atque -e gesta. VAL. MAX. 8, 11 ext. 3 certam propriamque dei notam -e significatam. ASCON. Pis. p. 12 in monumentis avi sui ad Honoris et Virtutis -e subscripsit. TAC. hist. 4, 85 parum -e Domitianum ... alienae gloriae interventurum (PLIN. epist. 8, 18, 8). FRONTO p. 63, 25 N. minus apte aut parum dilucide aut non satis -e. APVL. met. 11, 24 caput -e corona cinxerat. PORPH. Hor. carm. 1, 13, 6 -e dictum. 1, 17, 19. AMM. 20, 3, 4 ut scienter et -e Ptolemaeus exponit. COMMENT. Lucan. 1, 533 -e ostendit nubes tonitrua facere. SCHOL. Cic. Bob. p. 2, 16 *al.* AMBR. hex. 6, 9, 72 -e ... creator noster ductus reliquiarum a vultu hominis avertit. Noe 7, 17. RVFIN. hist. mon. 9 p. 424D induit *mortuum* satis -e. **2** *i. q. pulchre*: CIC. carm. frg. 3 (de consul.), 55 ni potest excelsum ad columen formata -e sancta Iovis species. LVCAN. 1, 442 per colla -e crinibus effusis. GELL. 13, 25 (24), 17 huius tamen rei varia facies delectabiliter ac -e ... depicta est. AMM. 30, 9, 4 scribens -e venusteque pingens. *Leissner.*

dēcōtēs togae detritae PAVL. FEST. p. 72. *a* de *et* cos *derivatum esse videtur, cf.* decotare.

dēcōto, -āvī, -ātum, -āre, *cf. esse videtur c.* decotes. *i. q. decoriare*: LEX Sal. 65 rubr. de caballo mortuo -ato (*v. l.* decorticato). 65, 1 (*v. l.* decortic-). 65, 2 -verit.

dēcrāstinātio, -ōnis *f. a* de *et* crastinatio. GLOSS. IV 45, 31 comperendinatio dilatio vel -o. II 405, 18 περὶ τῆς αὔριον -o (de crastino *Bücheler*).

dēcrēmentum, -ī *n.* [*cf. c.* decrescere *et c.* crementum. *Th.*]. *i. q. deminutio, detrimentum*: GELL. 3, 10, 11 nunc quasi iam mundo senescente rerum atque hominum -a (detrementa *V*) sunt. TERT. anim. 25 *opp.* crementa. POTAM. tract. 1 p. 1412A *opp.* incrementum. HILARIAN. pasch. 4 dies ac nox crementa et -a alterna vice susciperent. HIER. hom. Orig. in Luc. 8 p. 268 *opp.* augmentum. AVG. epist. 55, 6 incrementa et -a lunaria (in psalm. 71, 8. ILDEF. vir. ill. 13 incrementa -aque lunarum). in psalm. 88 serm. 2, 5 ISID. ord. creat. 5, 8. 7, 11. 9, 7. 11, 4.

dēcremo, -āre *a* de *et* cremare. *i. q. concremare*: CARM. adv. Marc. 2, 101 grex omnis in a[u]ras -et, ut veniam vel peccati expiet unus.

dēcrepitus, -a, -um [*a* de *et* crepare *ductum esse videtur. c.* corpus *vocabulo potius coniungendum esse censet Kluge Glotta II 55. Th.*]. PAVL. FEST. p. 71 -us est desperatus crepera iam vita ... sive -us dictus, quia propter senectutem nec movere se, nec ullum facere potest crepitum (SCHOL. Ter. p. 98, 25). NON. p. 13 crepera res dicitur dubia, unde senes -i dicti in dubio vitae constituti. DON. Ter. Ad. 264 unde (*a* crepare) -i dicti sunt clamosi senes. 939 -am aut stomacho anili et iracundo, aut -am obtusi animi et lassae senectutis, aut -am cui saepe moribundae crepuerit planctu familia, id est conclamaverit (*cf.* Ter. Eun. 231 GLOSS. IV 50, 29). ISID. orig. 10, 74 -us quod morti sit propior et quasi ad mortis tenebras vertat sicut crepusculum tempus noctis; alii dicunt -um ..., qui iam crepare desierit, id est loqui cessaverit (GLOSS. Plac. V 17, 14 *cf.* EVGRAPH. Ter. Eun. 231). GLOSS. ὑπέργηρος, τετυμβωμένος, ἑφθός, γέρων, ταχυθάνατος, ἐκπεπνευκώς, πρεσβύτης. valde senex. -a fracta vel veter⟨n⟩osa. dobendi (*anglosax.*). -am aetate iam fessam. pessuma: confracta, -a. *de hominibus* (*cf.* HIER. in Ier. 6, 12 p. 855 senectus non est aetas ultima, sed eorum qui pleni sunt dierum, quos nostro sermone appellamus depositos sive -os): PLAVT. Asin. 863 -us senex (Merc. 291 senex vetulus -us. 314 SEN. dial. 10, 11, 1 frg. 36 APVL. apol. 70 TERT. nat. 2, 9. ITALA Iob 15, 10 [Aug. in Iob p. 540, 18] sed et senex et -us in nobis est [παλαιός, VVLG. senes ... antiqui]. LACT. inst. 1, 10, 10 ARNOB. nat. 2, 13. VVLG. II par. 36, 17 non est misertus ... senis, nec -i quidem. AVG. quaest. hept. 1, 122 multum -i senis. in psalm. 127, 2 SALV. gub. 6, 73 PALLAD. hist. mon. I 6 p. 276A [*vocat.*, κακόγηρε]. *cf.* II 10 p. 364C -e senum). PLAVT. Cas. 559 -um meum virum. Epid. 666 nos vetulos -os duos. TER. Eun. 231 cum meo -o hoc eunucho. Ad. 939 anum -am (SVET. Otho 2. SCHOL. Hor. carm. 1, 25, 19 mulieres. HIER. in Soph. 1, 16 p. 692). VAL. MAX. 8, 9 ext. 2 Pisistratum. SEN. epist. 12, 3. 26, 1 inter -os me numera. PETRON. 45 gladiatores sestertiarios iam -os. HIER. epist. 52, 3, 7 Nestoris iam vetuli et paene -i. AVG. civ. 6, 9. c. Iul. op. imperf. 1, 25 *opp.* parvuli. conf. 9, 8, 17 famula. GREG. TVR. glor. conf. 109 absiste, quaeso, -e. *cum abl.*: DICT. 3, 20 maeroribus senioque -us. AVG. civ. 3, 17 aetate. epist. 34, 3 senectute (PS. MATTH. euang. 42, 1). in psalm. 118 serm. 5, 2 annosa vetustate. COMM. instr. 1, 24, 2 -us luxu praesepis (*i. mensae*). *de bestiis*: PRVD. ham. 559 leoni. *de rebus*: CIC. Tusc. 1, 94 -a *aetate* (HIER. vir. ill. 53 vixisse usque ad -am aetatem. AVG. serm. 302, 3. PS. AVG. serm. 91, 1 sexta *aetas* est illa permatura, quae etiam -a dicitur. GREG. TVR. Iul. 4 GREG. M. in euang. 1, 9, 2). HIER. vir. ill. 108 -a *senectute* (AVG. civ. 16, 28. 21, 14 serm. 17, 7. 108, 3. 124, 4. 301, 11 PS. AVG. serm. 91, 1 EVGRAPH. Ter. Haut. 381 ISID. diff. 2, 77. eccl. off. 2, 7, 4 aetas quae -a vel veterana dicitur). SYMM. epist. 10, 2, 3 -os ... animos. RVRIC. epist. 2, 17 p. 401, 6 in confecto corpore et corde -o. *L.*

dēcrēscentia, -ae *f.* [*a* decrescens, decrescere. *Th.*]. *i. q. deminutio*: VITR. 9, 2, 2 reliquosque dies -ā cotidianā ad perfectionem lunaris mensis ... subire (*lunam*) sub rotam radiosque *solis*.

×dēcrēsco, -ēvī, -ētus, -ere *a* de *et* crescere. GLOSS. λήγω. ἀπομειοῦσθαι. dēcrētus: LAEV. carm. frg. 2 nocte dieque -etum et auctum. *legitur inde a* PLAVTO; *additur haud raro abl. instr. sim.* (*inde a* VITR.), *dativ.* (*inde a* LIV.), *praepositio* ad (*inde a* VARRONE), ex (*inde a* CVRT.), ab (*v. p. 219, 15*), *adverbium tempus vel gradum indicans. saepe simul cum oppositis ponitur.* [*ex coni.* CIC. Sest. 69 non mihi absenti ⟨de⟩crevisse (defuisse *Mommsen*) amicos. *traditur in parte codd.* LVCAN. 5, 338 -verit *pro* descenderit. STAT. Ach. 2, 22 *pro* discedere.]

1 *i. q. debiliorem fieri, desinere*: *de corporis condicione*: PLAVT. Curc. 219 valetudo -it, accrescit labor (CELS. 2, 10 si non -it *febris*, sed crescere desiit, neque speratur remissio. 3, 20 donec morbus -ere incipit). *de rebus incorporeis*: PVBLIL. D 7 dolor -it (*opp.* crescit). LIV. 26, 17, 12 cum timore (SIL. 7, 82) simul fide -ente. 38, 52, 7 tantum animorum in dies nobis -it. SEN. contr. 1 praef. 6 in quantum ingenia cotidie -ant et ... iniquitate naturae eloquentia se retro tulerit (CYPR. Demetr. 3 -it ac deficit ... innocentia in foro, iustitia in iudicio *eqs.*). SEN. epist. 66, 7 -ere ... summum bonum non potest (*syn.* retro ire. 74, 16 *syn.* minui. MVTIAN. Chrysost. hom. 6, 4 *opp.* augmentum accipit). QVINT. inst. 1, 3, 5 stat profectus, admiratio -it. 5, 12, 14 ne a potentissimis ad levissima -at oratio (9, 4, 23). PS. QVINT. decl. 5, 12 in patientiam tam saeva -it immanitas. 8, 2 ne maximi sceleris ... -at invidia (VAL. CEM. hom. 15, 4). PAVL. dig. 21, 1, 44, 1 neque ex postfacto -at obligatio. HIER. epist. 52, 3, 2 increscente sola sapientia -unt ceterae *virtutes corporis*. 52, 4, 2 sapientia -ente. PAVL. NOL. carm. 28, 144 cito conspectis -vit opinio rebus. GREG. M. in Ezech. 2, 2, 1 ut et sensus crescat et elatio -at. INST. Iust. 2, 9, 2 quod honoris ei ... additum est, ... hoc per rerum deminutionem -at. *de igne*: AETNA 472 -it spiritus *flammarum* illic (*opp.* indefessus). *de aquae calore*: CVRT. 4, 7, 22 multum ex nocturno calore -it fons (*syn.* languesco). *de vocibus*: STAT. Theb. 5, 196 primae -unt murmura noctis (*cf.* SCHOL. *ad l.* paulatim vigiliae hominum deficiunt). BOETH. mus. 4, 1 remissione -it ad medium *vox acuta*. *de luce*: SIL. 12, 250 atris -ens tenebris *Cythereius ignis*. *de animantium viribus*: SIL. 16, 391 -it anhelo pectore consumptus Lampon *equus*. IVV. 15, 69 genus hoc vivo iam -bat Homero. *de hominis auctoritate*: PS. QVINT. decl. 4, 11 homo receptus in publicas gratulationes praesentiae humilitate -o (COD. Iust. 5, 4, 28, 1 ut quantum vir in altum tollatur, tantum et uxor eius -at. *cf.* 7, 24, 1, 1 ne liberarum mulie-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

rum nuptiis . . . huiusmodi hominum condicio -at). VVLG. II reg. 3, 1 domus . . . Saul -ens cotidie (ἠσθένει). SALV. gub. 7, 49 illi crescunt cotidie, nos -imus. CORIPP. Iust. praef. 3 hostiles manus -ere fecit *deus*. *de virtute*: HIER. tract. in psalm. I p. 89, 6 quomodo qui sanctus est cotidie proficit, sic qui peccator est, cotidie -it. EVG. TOLET. carm. 7, 3 -it sensu, grandescit corporis auctu *vorax*. GREG. M. in Ezech. 1, 4, 8 quantum cotidie in bonis crescat, aut fortasse quantum a bonis -at. moral. 2, 9 numquam a divina contemplatione -ere in divina contemplatione accrescere est. 21, 28 quoad aetatem crescunt, ab innocentia -unt.

2 *i. q.* ***minorem fieri***: *de amplitudine*: CATO agr. 31, 2 luna -ente (COLVM. 11, 2, 11 luna -ente ab vigesima usque in trigesimam. *et saepius*. SCRIB. LARG. 16 PLIN. nat. 15, 62 *et saepius*. FRONTIN. strat. 2, 1, 16 PORPH. Hor. serm. 2, 4, 30 DRAC. laud. dei 1, 737). VARRO rust. 1, 37, 1 a nova luna crescit ad plenam et inde rursus ad novam lunam -it (COLVM. 12, 19, 3. PLIN. nat. 18, 323 -ens erit. 18, 349 pluvias -ens dabit. AMM. 22, 8, 37 effigiem lunae -entis. EVSTATH. Bas. hex. 6, 3 p. 923^{B} -ens enim, non toto corpore prorsus expenditur. 6, 10 p. 933^{C} *opp.* perfecta est). *de corpore*: CIC. div. 2, 33 ut cum luna pariter crescant pariterque -ant *conchylia ostreaeque*. PLIN. nat. 1, 11, 76 quibus crescat cum luna et -at iocur. FIRM. math. 4, 1, 5 humanum corpus luna deficiente -it. HIER. in Nah. 3, 1 p. 564 crescentibusque membris formam pristini hominis -ere, quod nuper in excetra vidimus. SALV. eccl. 4, 30 tibi venter frugalitate -vit, ut cuiuscumque hominis . . . thesaurus cresceret. SIDON. epist. 8, 9, 5 vers. 27 crinibus ad cutem recisis -it caput additurque vultus. MAXIM. eleg. 1, 215 contrahimur miroque modo -imus: ipsa diminui nostri corporis ossa putes. *de rebus*: LVCR. 1, 314 ferreus occulte -it vomer in arvis. OV. met. 1, 740 cornua -unt. VITR. 7, 1, 5 contignationes umore crescentes aut siccitate -entes. SEN. Herc. O. 1759 huc huc (*i. ad tam parvum cinerem*) ille -vit gigans. Tro. 1048 ubi omnis terra -et pelagusque crescet (*sc. navigantium oculis*. STAT. Ach. 1, 678. CLAVD. rapt. Pros. 1, 191 totaque -it refugo Trinacria visu). MELA 1, 95 diu . . . grandis (*globus i. sol*) . . . , dein paulatim -ens et, quanto -it, eo clarior *eqs.* (FAV. EVL. p. 8, 2 septem species . . . crescentis ac -entis luminis *de luna, cf. supra l. 11. inde de oculis avis Phoenicis* CLAVD. carm. min. 27, 36 breve [*i. sic ut breve fiat*] -it lumen). PLIN. nat. 11, 180. 15, 14 cum omni mora oleum -at, amurca augeatur. 34, 137 alias crevisse, alias -isse videri (*trientem sacrum*) et ex eo honorem aut deminutionem familiae significare. STAT. Theb. 8, 397 mediumque vident -ere campum (*cf.* SCHOL. *ad l.* accessione utriusque exercitus medium quod erat minuebatur spatium. *cf.* CLAVD. 5, 373 SIDON. carm. 5, 1, 172). 12, 212 interea funus -it. silv. 2, 1, 127 visae puero -ere vestes (ENNOD. carm. 1, 4, 80 palla per accinctos -it . . . limbos, *i. artior fit*). TERT. anim. 31 si -it foris anima retrogradua aetate (*ita ut quae senis erat fiat infantis*). 37 -ere substantiā dicatur atque . . . defectura credatur *anima*. PROB. nom. gramm. IV 215, 19 Iuppiter et calamus in genetivo -unt (*i. breviores fiunt*). PANEG. 12, 11 me (*rem publicam*) tibi tuisque (*sc. incommodo tuo*) -ere. OPT. PORF. schol. carm. 3 octo orthogona . . . pari numero litterarum per singulas litteras crescentia vel -entia. *de altitudine*: *aquarum*: VARRO ling. 9, 26 cum sex horis aestus creverunt, totidem -erunt (SEN. nat. 3, 28, 6). HOR. carm. 4, 7, 3 flumina (SEN. nat. 6, 7, 4). OV. met. 1, 345 crescunt loca -entibus undis (VVLG. gen. 8, 5 aquae ibant et -bant usque ad decimum mensem). 2, 292 aequora -unt et ab aethere longius absunt. PLIN. nat. 2, 229 pariter cum eo (*Nilo*) -it augeturve *fons* (PLIN. epist. 4, 30, 2 statis auctibus ac diminutionibus crescit -itque). ALF. dig. 39, 3, 24, 3 lacus cum aut crescerent aut -rent. DRAC. laud. dei 1, 737 vel -ente (*sc. luna*) -ant lege perenni *aquae*. TAB. Peut. 7, 4 salinae immensae quae cum luna crescunt et -unt. *montium*: OV. ars 3, 125 -unt effosso marmore montes (*cf.* STAT. silv. 1, 1, 10 caesis -vit frondibus Ide. 3, 1, 134 -unt scopuli. Ach. 1, 462 SIDON. carm. 9, 118). VAL. FL. 6, 393 mersis -ant rupibus Alpes (*cf.* AVSON. Mos. 147 -ere montes *videnti aquam crescentem appropinquante balaena*). PLIN. paneg. 61 ut corpora quamlibet ardua et excelsa proceribus admota -ant. PAVL. NOL. carm. 24, 47 navis altius -ere crescente pletura sui. *de homine*: TERT. paenit. 11 ad omnem occursum maioris cuiusque personae -entes *salutandi gratia*. *de longitudine*: TIB. 2, 5, 31 fistula, cui semper -it arundinis ordo: nam calamus cera iungitur usque minor. VITR. 1, 6, 12 dum -at *umbra* faciatque iterum crescendo parem *se umbram* (LVCAN. 4, 154 [ADNOT. *ad l.* contrahitur]. PLIN. nat. 36, 72 paulatim . . . per regulas . . . singulis diebus -ret ac rursus augesceret). VAL. FL. 3, 156 fixamque videt -ere cornum *immissum in iugulum*. *de pondere*: LVCR. 5, 535 evanescere paulatim et -ere pondus convenit. STAT. Theb. 10, 386 -it onus (SCHOL. *ad l.* spe brevioris viae minuebatur corporis magnitudo). *de tempore*: MANIL. 3, 414 per totidem a Libra -ent sidera partes. SEN. epist. 24, 20 cum crescimus, vita -it. PLIN. nat. 2, 151 ab aequinoctio autumnali die -ente (*opp.* crescente). HIER. tract. p. 397, 11 ab hac die -unt tenebrae (*opp.* crescunt). MART. CAP. 8, 878 hic climatibus quibusque crescunt -untque luces. CASSIOD. in psalm. 70, 18 cum mundi istius tempora fugitiva -ant. *de diei cursu*: PLIN. epist. 2, 17, 18 ut dies crevit -vitque. *de numero*: PLIN. nat. 29, 59 cum lunae lumine fibrarum numero crescente atque -ente (AVG. civ. 12, 13 -ente numero licet tam ingenti. CLAVD. 5, 373 coeperat in . . . dies numerus *militum* -ere castris. *cf.* COD. Iust. 12, 35, 17, 1 *a. 472* supplere numeros pro his qui fatalibus sortibus -ent). STAT. Theb. 10, 4 ferro -ere gentes. silv. 2, 3, 26 -et (-it *M*) mihi turba chori. MART. 7, 54, 6 -vere greges, dum cadit agna frequens. LACT. ira 11, 3 summa *potestatis* ipsa -it. OPT. PORF. carm. 26, 22 elementa crescunt et -unt carminum (*i. versuum*). BOETH. in Porph. comm. pr. p. 88, 22 nec imminutione -unt *differentiae inseparabiles* (*opp.* augentur p. 89, 6 remissione. mus. 2, 2 deminutione). arithm. 2, 35 p. 132, 18 aut in maius exuberat aut in minore -it *potentia omnis indefinita* (mus. 2, 3 in infinita -it *magnitudo*). mus. 1, 6 pars. 2, 3 cum -ere coeperit. 2, 20 crescendi et -endi in simplici est unitate principium. COD. Iust. 12, 19, 13, 1^{a} donec exeuntibus singulis ac recedentibus -ere possit vetita conglomeratio *adiutorum*. *de pecunia, re familiari sim.*: IVV. 7, 220 patere inde aliquid -ere. PLIN. epist. 6, 2, 1 -ente reditu etiam pretium minuit *agellus*. GAIVS dig. 35, 2, 73 pr. si . . . in tantum -erint bona, incendiis forte . . . , ut non plus . . . relinquatur. VLP. dig. 5, 4, 4 residuum ei pro rata accrescere . . . , -ere de ea parte. 28, 5, 13, 4 *hereditas*. 40, 5, 24, 15 servi pretium (PAVL. dig. 18, 1, 57 pr.). PAVL. dig. 13, 5, 20 peculium (MARCIAN. dig. 15, 1, 40 pr., *om.* F^{1}).

3 *de rebus naturalibus i. q.* ***evanescere*** (*opp.* orior, *cf. vol. IV p. 1176, 32*): SEN. dial. 6, 8, 1 quod naturale est, non -it morā: dolorem dies longa consumit. CYPR. Demetr. 3 -it ac deficit in arvis agricola, in mari nauta, miles in castris (*cf. p. 218, 62*). PROB. Verg. ecl. 10, 62 nymphae pariter cum arboribus et crescere et -ere traduntur. SERV. Aen. 12, 170 senilibus et iam -entibus animalibus (*opp.* de minoribus et adhuc crescentibus. *sed cf. p. 219, 19*). HIER. in Ezech. 7, 12 p. 68 crescentium et -entium figura. tract. in psalm. I p. 280, 17. CLAVD. rapt. Pros. 3, 241 -ere lilia vidi. AVG. in psalm. 147, 19 crescant zizania, -at frumentum. EVSTATH. Bas. hex. 1, 5 p. 872^{D} talis . . . natura gignentium est aut crescens . . . aut -ens.

syn.: consumor, deficio, deteror, evanesco, fatisco, langueo (-esco), remittor, tenuor. *opp.*: accedo, accresco, augeor (-esco), cresco, grandesco, incresco, minuor, remittor, sto.

deriv.: decrementum, decrescentia.

dēcrētālis, -e *a* decretum. *i. quod decreto constituitur*: VLP. dig. 38, 9, 1, 7 -is bonorum possessio an repudiari possit. CASSIOD. var. 9, 18, 9 -i poena. SIRICIVS epist. 1, 15, 20 p. 1146^{A} ad servandos canones et tenenda -ia constituta (LEO M. epist. 4, 5 p. 614). EPIST. pontif. Thiel Gelas. 42, 3 -es epistolas. SIDON. epist. 1, 7, 4 cum gestis -bus. 7, 9, 6 paginae -is oblatu. ISID. vir. ill. 16 Siricius . . . scripsit -e opusculum. *substant. m.*: EPIST. pontif. Thiel Gelas. 42 tit. -is de recipiendis et non recipiendis libris, qui scriptus a Gelasio papa. LIB. pontif. p. 104, 9 -em *fecit*, quem per universum mundum seminavit. p. 107, 4 fecit -em et per universum orientem direxit (exparsit *al.*). *n. pl.*: CONC. Turon. a. 567 p. 129, 8 contra -ia, quae a sede apostolica processerunt, agere. *add. fort. supra l. 40. incertum genus*: EPIST. pontif. 321 Aug. epist. 181 (Innocentius) 2 pronuntiationis iustae firmata -bus (-bilibus, decreto talibus *al.*) *ecclesia*.

dēcrētārius *a* decretum. CORP. VIII 7956, 4 C. Meteius Exuperans dendroforus -us (*i. decreto quodam factus*).

?**decreticum** *v. vol. IV p. 1409, 17.*

dēcrētio, -ōnis *f. a* decernere. *i. q. decretum*: MART. CAP. 1, 32 necessitas, futura cuius alligat -o (EVSTATH. Bas. hex. 6, 7 p. 929^{C} -o fatalis incumbit. ISID. diff. 1, 259 fatum fortunae -o est). LEX Sal. capit. 4, 9 rubr. -o (-tus Chlotario, discretio *al.*) Chlotarii regis. PASS. Claud. Ast. 1 offerantur -i (praesentiae *al.*) meae christiani.

dēcrētōrius, -a, -um [*a* decernere, decretus. *Th.*]. *i. q. decernens*: SEN. clem. 1, 14, 1 nisi magnae et multae iniuriae patientiam evicerunt, . . . non accedit ad -um stilum (*pater ut filium exheredet*). epist. 102, 24 horam illam -am (*sc. mortis*) . . . : non est animo suprema, sed corpori. 117, 25 remove ista lusoria arma: -iis opus est (QVINT. inst. 6, 4, 6 pugnam . . . illam -am, *altercationem sc.* 10, 5, 20 quod in gladiatoribus fieri videmus, -iis exerceatur [*sc. armis*]). *c. dat.*: PLIN. nat. 17, 11 quadriduum oleis -um (18, 272 -o uvis sidere. 18, 288 -o die florentibus oleis vitibusque). *Bögel.*

dēcrētum *v. sub* decerno. **1. dēcrētus**, -a, -um *v. p. 218, 47.*

2. dēcrētus, -ūs *m. a* decernere. *supra l. 57.* LIB. pontif. p. 198, 17 nisi prius -us generalis introducatur.

dēcrīmino, -ātus, -āre *a* de *et* criminari, -are. *i. q. arguere, calumniari*: PAPYR. Rainer Wessely Schriftt. p. 5 te valdissime -atum apud ⟨I⟩ucundum . . . da operam, ut valenter satisfacias illi.

dēcrūsto, -āre *a* de *et* crustare *vel* crusta. *i. q. crustam demere*: VEN. FORT. vita Germ. 75, 202 dum saxa frigus -ret (*sc. saxa propter frigus in testas rumpuntur*) et aquas in crustam verteret. *L.*

dēcubātio, -ōnis *f. a* decubare. *i. q. status decubandi* (*sub 2 c*): PAVL. DIAC. Migne 95 p. 1230^{B} longa -e paene salutem desperaverat.

dēcubiae vigiliae, vulgo paleae mulieris GLOSS. [*cf. c.* decumbere *et c.* excubiae. *Th.*]

dēcubis μνηστήρ, ἀπόκοιτος GLOSS. [*cf. c.* decumbere. *Th.*]

dēcubitio, -ōnis *f. a* decumbere. *i. q. status decumbendi*: HIPPOCR. progn. 3 optimae autem sunt hae -es (κατακλισίαι), quae sunt similes sanorum.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dĕcubo, -āvī, -āre *a* de *et* cubare. *formas perfecti* -ui *v. sub* decumbo. 1 *proprie i. q. seorsum, procul cubare*: GELL. 10, 15, 14 de eo lecto trinoctium continuum non -at *flamen Dialis*. 2 *translate*: **a** *i. q. in terram cadere*: GREG. TVR. Franc. 3, 15 -ans in terram ... dicit. **b** *i. q. iacere*: ZACCH. 3, 3 p. 1154^A noctesque pervigiles et aut sine fulcris humo corpuscula -ant aut saxo paulisper deiecta durantur. VEN. FORT. carm. 3, 4, 1 oscitantem me prope finitima pelagi, blandimento naturalis torporis illectum et litorali diutius in margine -antem. GREG. TVR. Franc. 5, 14 dum lectulo -ans obdormissem. **c** *i. q. aegrotare*: GREG. TVR. Franc. 4, 20 Childebertus ... rex aegrotare coepit et cum diutissime apud Parisius lectulo -asset, obiit (*cf. l. 9*). 9, 21 cuius filius in quartano typo gravabatur et in strato anxius -bat (*cf.* glor. conf. 87). Iul. 12 cum per annum integrum ante sanctam aedem -asset, tandem ... ab omni infirmitate sanatus est. vit. patr. 3, 1 ad huius ... sepulchrum plerumque frigoritici -antes ... sublevantur. VEN. FORT. carm. 5, 1, 8 vinum miscens et oleum aegroto -anti. vita Radeg. 20, 49 -antem in lectulo (*syn.* aegrotum). 32, 74 dum longo sub tempore lecto flebilis -ret. **d** *i. q. mori*: CYPR. GALL. gen. 202 iunior hoc iterum ter quinis -at (*sic C*, deducat *A*) annis Malaleela senex.
deriv.: decubatio. *Leissner.*

?**decudia** ἐρεσχελία GLOSS. II 39, 39 (delusio *Pierson*).

decudes *v.* decures.

dĕcŭlātē decurbate GLOSS. IV 327, 47. *cf.* 327, 49 decurbate -e. *cf. c.* culus?

dĕculco, -āre [*a* de *et* calcare. *Th.*]. *i. q. conculcare*: PLIN. nat. 17, 61 alii *bacas lauri* in qualo pedibus in profluente -ant, donec auferatur cutis. STAT. Theb. 1, 623 asprosque molares -are genis. TERT. apol. 46, 13 (*in imag.*). AVIEN. Arat. 193.

dĕculpātus, -a, -um [*a* de *et* culpare. *Th.*]. *i. q. culpabilis*: FRONTO Gell. 19, 10, 10 dehonestum tibi -umque hoc verbum videtur, quo ... Cato ... et ... Varro usi sunt?

dĕculto, -āvī, -āre [*cf. c.* de *et c.* occultare. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 75 -arunt valde occultarunt (= GLOSS. V 188, 5). *L.*

decumānus *v.* decimanus.

decumātēs *adi. plur.* [*quo modo significatuque a* decumus (decimus) *vel* decuma *ductum sit, nescimus. Th.*]. *de re v. Ihm, PW. I 893 sq. IV 2316.* TAC. Germ. 29 non numeraverim inter Germaniae populos ... eos qui -es agros exercent. *Gudeman.*

ˣ**dēcumbo**, -cubuī, -ere [*cf. c.* ac- dis- in- pro- recumbere *et c.* cubare. *Th.*]. ISID. diff. 1, 11 accubuit in triclinio conviva, recubuit in cubiculo dominus, -uit languidus. DIFF. ed. Beck p. 30, 18 accumbere est ad quietem reclinare, discumbere ad epulas, -ere in infirmitate. GLOSS. -it ἀναπίπτει, infirmatur, infirmavit (-atur *a b d e*), decedit (decidit *d e*). *legitur inde a* PLAVTO *et* TER.

I *generatim*: **A** *i. q. se collocare in lecto* (*cf. l. 66. 71. 73. 79*): 1 *cenandi causa*: PLAVT. Asin. 828 age -amus sis, pater. Curc. 351 quid si abeamus ac -amus? 914. Merc. 99 venio, -o acceptus hilare atque ampliter. Stich. 646 *syn.* accumbam. TER. Phorm. 342 tu rideas, prior bibas, prior -as. CATO agr. 156, 4 ubi libido veniet, nausea apprehendet, -at purgetque sese. COPA 6 quid iuvat aestivo defessum pulvere abesse quam potius bibulo -isse toro? SVET. Claud. 33. 39 in triclinio. Nero 48 super lectum. 2 *dormiendi causa*: TERT. anim. 48 si neque resupina neque dextero latere -at. HIPPOCR. progn. 3 sic enim et incolumes plurimi -ent (κατακλίνονται). *i. q. obdormiscere*: GREG. TVR. Franc. 8, 31 inter psallendum formolae -ret. 3 *coeundi causa*: PLAVT. Cas. 882 dum senex abest '-e' inquam. 901 ⟨post⟩quam -isti (quam debuisti *codd.*). SVET. Iul. 49 a satellitibus eum in cubiculum regium eductum in aureo lecto veste purpurea -isse, floremque aetatis a Venere orti in Bithynia contaminatum. CYPR. GALL. gen. 1197 Iosephum ... cogit -ere secum.
4 *valetudinis, convalescendi causa de aegrotantibus*: PLAVT. Merc. 373 si sapias, eas ac -as domi. SEN. epist. 96, 1 familia -uit. PS. QVINT. decl. 5, 14 fortunae *consilium* est, qua capti pariter estis, qua -uit alter, qua non convaluit redemptus. GRAN. LIC. p. 27, 18 Pompeius minus validus cum in lecto -ret. VLP. dig. 2, 11, 2, 4 si mulier post partum -uerit, probandum erit quasi valetudine impeditam. GELL. 12, 5, 1 aegra valetudine oppressum -ere. 18, 10, 2 APVL. apol. 72 multis diebus -o. ITALA exod. 21, 18 (Lugd. Coll. Mos. 2, 1, 1) *si* non fuerit mortuus, -uerit (κατακλιθῇ, VVLG. iacuerit) autem in lecto (*sc. vulneratus*). Ioh. 5, 3 (codd. a b) -bant (κατέκειτο, VVLG. iacebat) turbae infirmorum (cod. ff^2 -bat multitudo languentium). CYPR. epist. 67, 6. COMM. instr. 2, 30, 9 soror si paupera lecto -et (GREG. TVR. Franc. 3, 16 lecto -uit. *cf. etiam p. 222, 36*). FORTVN. rhet. 1, 11 p. 90 -enti patri dedit poculum, quod diceret sanitatis. HEGES. 1, 6, 3. VVLG. Marc. 1, 30 -bat ... febricitans (κατέκειτο. *cf.* POSSID. vita Aug. 29 febribus fatigatus). RVFIN. hist. mon. 9 p. 424^A vicus ... ubi -bat aeger. p. 424^D CASSIAN. inst. 1, 1, 2. conl. 17, 25, 10 -entem in lecto regem Ezechiam gravique aegritudine laborantem (FAVST. REI. grat. 2, 2 p. 62, 23). LEO M. serm. 40, 4 p. 270. CHRONOGR. a. 354 chron. I p. 42 qui -uerit periclitabitur. p. 43 *al.* CAEL. AVR. chron. 3, 2, 23 SIDON. epist. 2, 12, 1. 7, 17, 1. 9, 14, 1. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 14 p. 370^A qui plenitudine et inanitate -ret. VITA Caes. Arel. 1, 40. *adde*: CELS. 2, 7 si in partem sanam aliquis -uit, onerare eam ex pondere aliquo videtur. 5, 28, 12 cum quis aliter -uit aliterque membrum collocavit.

B *i. q. se collocare in terra, humi prosterni*: 1 *de hominibus* (*cf. II A*): COLVM. 10, 283 tenera -ere in herba. MAXIM. eleg. 2, 47 sub qua -uit, requiescere diligit umbra. PS. RVFIN. in Am. 5, 1/2 p. 1075^A in terra sua velut mulier ... -uit. PASS. Thom. p. 111, 2 et veniens invenit eam detonso capite -ere solo (recumbere solam *P*).
2 *de bestiis*: COLVM. 6, 2, 10 seu conatur -ere *iuvencus contumax*, a valentioribus (*sc. veteranis bubus*) sublevatus trahitur. 6, 2, 11 qui (*bos*) -it in sulco. 6, 2, 12. 6, 6, 3 locoque stare non patitur *dolor*, saepe -ere et agitare caput caudamque crebrius agere. 7, 9, 10 si quem -ens mater *porcorum* oppresserit. 7, 9, 11. PLIN. nat. 8, 201 alteram -isse atque ita alteram proculcatae supergressam. HYG. fab. 178 p. 34, 20 ubi -isset *bos*, ibi fatum esse eum (*Cadmum*) oppidum condere. CHIRON 294 quasi oculis dormitantibus erit et in praesepio assidue -it et capite parietem expellit. 3 *de rebus*: SEN. Phoen. 371 bruma ter posuit nives et tertia iam falce -uit Ceres (*cf.* ENNOD. opusc. 2, 82 p. 313, 6 ne profana messis nulla disciplinae ante maturitatem succisa falce -ret). *aliter i. q. quiescere* (*in imag.*): PETR. CHRYS. serm. 5 p. 200^A per Christum divinitas tota nostra -it et incumbit in carne.

II *speciatim*: **A** *de gladiatore vulnerato*: CIC. Tusc. 2, 41 mittunt *gladiatores* etiam vulneribus confecti ad dominos, qui quaerant, quid velint; si satis iis factum sit, se velle -ere. quis mediocris gladiator ... non modo stetit, verum etiam -uit turpiter? quis, cum -isset, ferrum recipere iussus collum contraxit? Phil. 3, 35 quod gladiatores nobiles faciunt ut honeste -ant. **B** *i. q. mori*: *homines*: ELEG. in Maecen. 1, 136 te sumus obliti -isse senem. CORP. XI 6926 (*Mutinae*) funeri de subito raptus -is in agro. VII 405 qui natus Galatia -uit Galatia. CYPR. GALL. exod. 454 stat tutius illic vivere .... quam nunc -ere leto (813 qui vulnere duro affigit sternitque virum, -at eodem, quo perimet, leto). 868 si servulus ictu -uit tauri. iud. 154 postquam princeps decurso tramite vitae -uit. 464. num. 575 duro quae (*gens Amorraea*) subdita bello -uit validas iam dudum saepta per urbes. PRVD. perist. 2, 354 conscande constratum rogum, -e digno lectulo. CASSIOD. var. 8, 7, 1 ille humana condicione -uit. *bestia*: CYPR. GALL. exod. 863 -at pro caede bovis taurusque necetur.
synon.: accumbere, incumbere, (re)quiescere. laborare, periclitari. cadere, necari, proculcari. *opp.*: convalescere, sublevari, stare, vivere. *deriv.*: decubiae, decubis, decubitio. *Leissner.*

decumus *etc. v.* decimus.

dēcunctor, -ārī *a* de *et* cunctari. *i. q. cunctari, deliberare*: APVL. met. 7, 24 dumque in ista necis meae -or electione. 10, 3 unde potissimum caperet exordium, -atur. *L.*

decunx, -cis *adi. num.* [*imminutum ex* decem *et* uncia. *cf.* quincunx, septunx. *Th.*]. *i. q. dextans, decem unciae*: PERS. 5, 149 peragant avido sudore -es (*sic Bücheler, cf. Archiv 1, 108 sq., codd.* deunces). CARM. de pond. 45 uncia si libra desit, dixere deuncem ac si sextantem retrahas, erit ille -is (*genet. i. heres ex decunce erit, alii nominat. metri necessitate fictum statuunt*). PRISC. gramm. III 408, 24 deunx unciae undecim, dextans vel -x unciae decem *eqs. saepius cum* deunx *permutatur, ad quam confusionem evitandam postea* diunx *et* deunx *scriptum est. v. s.* deunx. *de re Hultsch, PW. IV 2316.*

decuplo, -āvī, -ātum, -āre [*cf. c.* decuplus. *Th.*]. *i. q. decies multiplicare*: ITALA Bar. 4, 28 (Legion.) -bitis tantum conversi quaerere eum (δεκαπλασιάσατε, VVLG. decies tantum iterum convertentes). IVVENC. 3, 436 -ata ... donentur vulnera (*i. peccata*) fratri. DON. Ter. Eun. 183 facete 'biduum' -vit. AVG. quaest. hept. 1, 172 quem tamen numerum (*sc. septenarium*) in luctu Iacob -verunt Aegyptii (2, 102 septuaginta ... numero septennario scilicet -ato. serm. 267, 1 -ato numero apostolorum [268, 1]. ISID. in exod. 22, 2). HESYCH. in lev. 27, 1—8 p. 1459^B centum autem drachmae rursus -atae.

decuplus, -a, -um [*cf. c.* decem *et c.* duplus, triplus *sim. Th.*]. GLOSS. -um decem partem (partes?) significat. δεκαπλοῦν. IREN. 1, 15, 2 decas octonationi et -am eam faciens LXXX fecit numerum. NOVELL. Iust. 43 praef. priorem sollicitudinem ... etiam -am fieri. 43, 1, 1 -a dentur *tributa*. *subst. n.* decuplum, -ī: HIER. in Dan. 2, 15 p. 629 scientes Chaldaei quod -um super cunctos hariolos ... saperent. 4, 6 p. 646 -um omnium sapientior fuerat inventus. VVLG. Dan. 1, 20 quod sciscitatus est ab eis rex, invenit in eis -um *eqs.* CONC. Clipp. a. 626/7 p. 197, 11 sexcuplum vel decoplum (*sc. usurae*) exigere prohibemus omnibus christianis. *Gudeman.*

dĕcūrātio cura auxilium. GLOSS. II 576, 33. *a* decurare. *cf.* decuriatio.

decurēs decuriones PAVL FEST. p. 71. 75, *cf.* GLOSS. V 188, 4 decudes decuriones. [*a* decem, *cf.* decuria. *Th.*]

ˣ**decuria**, -ae *f.* [*a* decures *derivatum esse videtur, cf.* centuria. *apud Umbros* semenies tekuries, sehmenier dequrier (*abl. plur.*) *nomen est feriarum quarundam. v. W. Schulze, Zur Gesch. lat. Eigennamen p. 545; Brugmann, Abhandl. d. phil.-hist. Kl. der k. sächs. Ges. d. Wissensch. 1907 p. 26. Th.*]. *notatur* dec. *in* INSCR. *passim.* VERR. FL. Gell. 18, 7, 5 tribus quoque et -as dici et pro

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

loco et pro iure et pro hominibus. GLOSS. δεκανία, δεκὰς καὶ φατρία. δεκὰς ἤτοι δεκανία. numerus decem hominum, sed postea in usum venit, ut multorum hominum diceretur. -am δεκουρίαν (*cf. infra l. 75*). *legitur inde a* PLAVTO. [*it. sept.* deguira. *M.-L.*]

i. q. distributio in denos: **1** *generatim, i. q. numerus denarius*: VARRO ling. 5, 34 multa antiqui duodenario numero finierunt, ut XII -is actum. 9, 86 numeri antiqui habent analogias, quod omnibus est una [non] novenaria regula, duo actus, tres gradus, sex -ae *eqs.* 9, 87. VITR. 7, 1, 3 -is inductis (7, 3, 10 -a hominum inducta). TERT. adv. Valent. 8 p. 185, 23 -am Aeonum ... reddo nunc nomina, quos -am dixi. *nota*: EDICT. imp. Diocl. 4, 16 turdorum -a ([MART.] 13, 51 lemma). TREB. Claud. 14, 3 pellium tentoriarum -as XXX.

2 *speciatim, pars ordinis, collegii sim.*: *pars populi*: FLOR. epit. 1, 6, 3 populus Romanus . . . digestus in classes, -is atque collegiis distributus *a Servio Tullio. cf.* PLAVT. Persa 143 (*iocose*) nisi gnatam tecum huc iam quantum potest adducis, exigam hercle ego te ex hac -a (CAECIL. com. 15 meritissimo hic me eiecit ex hac -a). *aliter*: PLIN. nat. 3, 142 petunt in eam (*Salonam*) iura †viribus discriptis in -as CCCXXXXII Delmatae, XXII Deuri *eqs.* 3, 143. *senatorum*: LIV. 1, 17, 5 ita rem inter se centum patres -is factis singulisque in singulas -as creatis, qui summae rerum praeessent, consociant. *militum* (*equitum*): VARRO ling. 5, 91 primi singularum -arum decuriones dicti (FEST. p. 355). *consortii in agris assignandis*: HYG. grom. p. 113, 2 mensura peracta sortes dividi debent et inscribi nomina per -as [per homines denos] *eqs.* *sacerdotum* (*cf. Wissowa, Religion u. Kultus der Römer p. 417 n. 1*): CORP. VI 1976 -á II ⟨. . .⟩ *augurum.* 1984 *al.* 30994 (*saec. III in.*) Semoni Sanco . . . sacrum -a sacerdot(um) bidentalium (XIV 2839. *cf.* VI 567 -a bidentalis). *adde*: VI 30893 (*saec. IV*) pon⟨tifex⟩ Herculis et rector -ae Herculeae. *iudicum* (*cf. Mommsen, Staatsrecht III 529 sqq.*): CIC. Verr. 2, 158 ex hac -a vestra . . . quos iste adnuerat, in suum consilium sine causa subsortiebatur (*cf.* PS. ASCON. *ad l.* p. 202). 3, 79 hic alteram -am senatoriam iudex obtinebit (PS. ASCON. Verr. p. 131 necesse fuerat eos *iudices* primum de -a senatoria conscribi). 4, 28 Cluent. 103. Phil. 1, 19 quae *lex* promulgata est de tertia -a (*cf. Mommsen l. c. p. 192 n. 4*). **1, 20** at quae est ista tertia -a? :: centurionum. *ibid.* ut ei res in tertia -a iudicarent (13, 37 ut Alaudae in tertia -a iudicarent). *ibid.* honestis -is . . . dignus. 5, 15 totum ... chorum in tertiam -am iudicum scitote esse coniectum (*cf. p. 224, 1*). *ibid. iterum.* 13, 3 Alaudae ceterique veterani, seminarium iudicum -ae tertiae. PLIN. nat. 29, 18 -ae pro more censuris principum examinantur. 33, 30 divo Augusto -as ordinante maior pars iudicum in ferreo anulo fuit *eqs.* 33, 31 -ae quoque ipsae pluribus discretae nominibus fuere, tribunorum aeris et selectorum et iudicum *eqs.* PAPYR. Berol. 611 (*saec. I p. Chr.*) I 1 videtur ⟨q⟩uinque -is iniungi. QVINT. inst. 4, 2, 45 cum . . . iudicem rura plerumque in -as mittant. TAC. ann. 3, 30 *Volusius* censoria etiam potestate legendis equitum -is functus. 14, 20 -as equitum. SVET. Aug. 29 -as iudicum recognovit. 32. Tib. 41 ut postea non -as equitum umquam supplerit. 51 in -as allegeret. Cal. 16 ad quattuor priores quintam -am addidit. Claud. 15 Galba 14. *in titulis passim memorantur* quinque -ae (*Mommsen l. c. p. 536 n. 2*). *apparitorum* (*cf. Mommsen, Staatsrecht I³ 341*): LEX Corn. de XX quaest. (Corp. I² 202) 1, 9 quei in ea -a viator appareat, quam -am viatorum ex noneis Decembribus . . . apparere oportet. 1, 13 *al.* CIC. Verr. 4, 184 *scribae* cum -am emerunt, ex primo ordine explosorum in secundum ordinem civitatis se venisse dicunt (SCHOL. Iuv. 5, 3 *cf.* FAST. cos. colleg. sepulcr. a. 754 [Corp. I² p. 69]). LIV. 40, 29, 10 scribam eum quaestor Q. Petilius in -am legerat. PETRON. 71 cum posset in omnibus -is Romae esse. TAC. ann. 13, 27 hinc (*ex libertis*) plerumque tribus, -as, ministeria magistratibus et sacerdotibus . . . conscriptas. SVET. Aug. 57 in restitutionem Palatinae domus . . . veterani, -ae, tribus . . . pecunias contulerunt. Claud. 1 scribarum -is. TERT. apol. 37. 39, 15 tot tribubus et curiis et -is ructantibus (*i. in publico epulantibus*) acescit aer. FLOR. dig. 46, 1, 22 VLP. dig. 29, 2, 25, 1 servus municipum vel collegii vel -ae heres institutus. 37, 1, 3, 4 frg. Vat. 158 PORPH. Hor. sat. 1, 5, 35 (SCHOL. *ad l.*). 66. **2, 6, 36** hoc loco significat se Horatius -am habuisse. SCHOL. Hor. sat. 1, 5, 55. COD. Theod. 8, 9, 1 (*a. 335*) ordines -arum scribarum librariorum et lictoriae consularis. 14, 1 rubr. de -is urbis Romae (*cf. Mommsen, Staatsrecht I³ 368 sqq.*). CASSIOD. var. 5, 21, 2 recturam -arum. 5, 22, 5 -arum rectorem. *cf.* CORP. VI 32053 ex ⟨rectore⟩ -ar(um). *saepe memorantur in titulis, ex. gr.*: CORP. VI 435 ordo lictorum III -arum. 1804 *sqq.* 32267. 32274. 32294. 32295/6. 32308. 32310. 32312 (= XI 3888). INSCR. graec. XIV 1082 (*Romae*) ⟨δ⟩εκουρίας γερούλων. CORP. XIV 296 (*Ostiae*) lictori dec(uriae) curiatiae, quae sacris publicis apparet. 373 *al.* INSCR. Notiz. degli scavi 1907 p. 131 lict(or) III decur(iarum) qui imp(eratori) et cos. et pr. apparuit. *adde*: CORP. IV 1604 qu(ae)res . . . Fabium in -a Cotini. *collegiorum* (*cf. Kornemann, PW. IV 418 et p. 225, 64*): CORP. VI 631 dec(uria) I *etc.* 4421 decurio -ae epulum dedit . . . huic -a . . . imaginem decreverunt (*sic*). 4474 *al.* V 5612 (*Mediolanii*) -a II ex (centuria) IIII *eqs. al.* INSCR. Notiz. degli scavi 1899 p. 475 (*Novarae*) C. Torulli C. l. VIvir(o) collég(i) fabr(um) -a eius magistro. 1903 p. 217 *al.* *servorum*: SEN. epist. 47, 9 servus ille in primam -am coniectus (PETRON. 47 ex quota -a es? ... ex quadragesima ... te iubebo in -am viatorum conici. *cf. p. 223, 39*). COLVM. 1, 9, 7 classes etiam non maiores quam denum hominum faciundae, quas -as appellaverunt *cf.* CORP. VI 9409 mag(ister) in fam(ilia), praef(ectus) dec(uriae). *monachorum*: HIER. epist. 22, 35, 1 divisi sunt per -as atque centurias *eqs.*

3 *nota numeri X*: LEX Visig. 8, 6, 1 si quis apes ... in arboribus invenerit, faciat tres -as, quae vocantur characteres. 10, 3, 3 in arboribus notas, quas -as vocant, convenit observari.

deriv.: decurialis, decuriatim, decuriare, decurio. *comp. graec.*: ἀποδεκούριος *p. 226, 14.*

*decuriālis *a* decuria. *ad numerum denarium pertinens*: TERT. anim. 37 legitima ferme decimi mensis ingressus est. qui numeros ratiocinantur, et -em numerum ut exinde reliquorum parentem colunt *eqs.* *subst.* **decuriālis** *m.* GLOSS. decurionalis (*q. v.*). NOT. Tir. 57, 51. *is qui eiusdem decuriae apparitorum est* (*cf. p. 223, 52 sqq.*): CORP. VI 360 -ium gerulorum dispensator (1096). 1897 -i decuriae pullariae. 10243, 11 lictor -is. 32312 -i (trium) decuriarum. XIV 347 -i scriptus cerar(ii) (*cf.* 346). X 5917 (*Anagniae*) -is decemviralis. XI 2955 -i haruspici. II 3596 -is scribae librarií quaestorií trium decuriarum. VIII 8936 scriba -is decuriae aediliciae. *et saepe in titulis, cf. Schulten, PW. IV 2318.* *i. q. apparitor* (*cf. l. 53. p. 223, 70*): VLP. frg. Vat. 142 -es quoque, qui ob id ipsum vacant, a tutelis condecurialis filii non vacare. 235. COD. Theod. 13, 1, 4 (*a. 404* = COD. Iust. 11, 14, 2). COD. Iust. 11, 14, 1. CASSIOD. var. 5, 21, 3 -es ... deligito. CORP. VI 33716 ⟨decu⟩rialis. XI 2112 -i urbis aeternae. X 1721. 3879. *collegiorum*: CORP. VI 2192. 6719. *nota de decurione municipali*: CORP. II 4227 (*Tarracone*) -i allecto Italicam. *comp.*: condecurialis.

decuriātim *adv.* [*a* decuria. *Th.*]. CHAR. gramm. I 185, 28 *sine exemplo.*

decuriātio, -ōnis *f. a* decuriare. *i. q. distributio in decurias* (*cf. l. 43*): CIC. Planc. 45 -o tribulium, discriptio populi . . . bonorum omnium odium ac dolorem excitarunt. *cf.* GLOSS. III 479, 70 decuratio decuria.

?**decuriātus**, -ūs *m.* LIV. 22, 38, 3 ubi *milites* ad -um aut centuriatum convenissent (ad *del. Lips.*, ad *usque ad* cent. *del. Müller*, decuriandum *coni. Madvig.*). *cf. l. 47.*

1. decurio, -āvī, -ātum, -āre [*a* decuria. *Th.*]. GLOSS. δεκατεύω, δεκατῶ (*cf.* BEDA gramm. VII 270, 30). -at et decimat δεκατεύει. δεκατοῖ. V 188, 6 -at convivas aut cogitat (cogit ad *Bücheler*) convivium aut in decem viros. *i. q. in decurias discribere*: *plebem* (*seditionis causa vel ambitus*): CIC. dom. 13 cum ... -atos ac discriptos haberes exercitus perditorum. ad Q. fr. 2, 3, 5 s. c. factum est, ut sodalitates -atique discederent. Sest. 34 cum vicatim homines conscriberentur, -rentur. Planc. 45 -asse Plancium, conscripsisse. 47 tribules. Phil. 7, 18 improbos. *milites*: LIV. 22, 38, 4 inter se -ati equites, centuriati pedites coniurabant. *cf. l. 38.* *i. q. decemplicare*: MART. CAP. 1, 2 respersum capillis albicantibus verticem incrementisque lustralibus -atum (*i. quinquaginta annos natum*). *cf.* 7, 728 tertius *radius* et quartus tumque etiam nonus -atusque (*i. decimus*). *part. perf. pass. pro subst.* **decuriātus**, -ī *i. q. decurialis* (*v. l. 22*): CORP. XI 3041 L. Luccei Narcissi perpetuarius, -atus Rom(ae).

*2. **decurio**, -ōnis *m.* [*a* decuria. *Th.*]. FEST. p. 49 centurionus antea, qui nunc centurio, et curionus et decurionus dicebantur. decurión(um): CORP. X 3704, 3. -óní: CORP. XII 3191. -óni: IX 1654. dequ(rioni): CORP. XI 2604. *graece*: δεκουρίων: INSCR. graec. Rom. Cagnat IV 102 (*Mytilenis, saec. I a. Chr.*). 1336 (*in Aegypto*). POLYB. 6, 25 DIONYS. ant. 2, 7 LYD. mag. 1, 9 *al.* δεκυρίων: INSCR. graec. Rom. Cagnat I 1331 (*in Aegypto*). δεκορίων: INSCR. Graec. XIV 277 (*Lilybaei*). *notatur* d. (*v. p. 225, 13*) dec. (*v. p. 225, 73*). GLOSS. δεκάρχης. δέκαρχος. δεκαδάρχης. δεκάδαρχος. -es decani [V 596, 67 -o occupatio *videtur* distentio]. *legitur inde a* LEGE Tar. CIC. VARRONE.

1 *in exercitu* (*cf. Fiebiger, PW. IV 2352*): VARRO ling. 5, 91 primi singularum decuriarum -es dicti (= FEST. p. 355). frg. Non. p. 67 referentibus centurionibus et -bus adoptati in cohortes ⟨et in turmas⟩ subibant, ut semper plenae essent legiones. a quo optiones in turmis -um et in cohortibus centurionum appellati. NON. p. 520. *cf.* PAVL. FEST. p. 71 -es appellantur qui denis equitibus praesunt. p. 184. VEG. mil. 2, 14 huic (*turmae equitum*) qui praeest, -o nominatur *eqs.* GLOSS. nomen gradus ut centurio. CAES. Gall. 1, 23, 2 L. Aemilii, -is equitum Gallorum. BELL. Afr. 29, 3. LIV. 4, 38, 2 -o equitum. 28, 45, 17 TAC. hist. 1, 70 ann. 2, 29. 13, 40. HYG. mun. castr. 7 -es et reliqui principales eorum binos equos possidentes. 16. ITALA exod. 18, 25 (Monac.) tribunos et -es pentecontarcos et -es (δεκαδάρχους, VVLG. decanos). VVLG. I Macc. 3, 55 (δεκάρχους). AVG. epist. 46, 1 -i qui limiti praeest, vel tribuno solent iurare barbari. SVLP. SEV. chron. 1, 17, 4 COD. Theod. 7, 12, 1 (*a. 323*). CORP. VI 31151 c, 1 dec. *equitum singularium.* 31158 ex -e factus (centurio) ab imp. ... Hadriano. 31161 *al.* 31174 dec. prin(ceps). *cf.* VII 888 ex dec. princ. V 7007, 7 -es alae Gaetulorum. VIII 20996 veteranus ex dec. alario. 21068 -o corpor(e) c(ustodum). III 14 -es alares. 865. XIII 8558 -o

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

mis(sicius) ex ala *illa*. 8602. 8805 *al*. INSCR. graec. Rom. Cagnat I 1331 (*in Aegypto*) Μάξιμος δεκυρίων ἔγραψα. 1336 δεκουρίων alae.

2 *in municipiis* (*cf. Kübler, PW. IV 2319*): POMPON. dig. 50, 16, 239, 5 -es quidam dictos aiunt ex eo, quod initio, cum coloniae deducerentur, decima pars eorum, qui ducerentur, consilii publici gratia conscribi solita sit. ISID. orig. 9, 4, 23 -es dicti quod sint de ordine curiae *eqs*. GLOSS. βουλευτής concilium -es δεκάπρωτοι. CIC. S. Rosc. 25 -um d e c r e t u m statim fit, ut *eqs*. Sest. 10. LEX Vrson. (Corp. II 5439) 69, 37 neve quot -um decret(um) faciunto. 130, 45. VLP. dig. 50, 9, 4 pr. ambitiosa decreta -um rescindi debent. 50, 9, 2 illa decreta, quae non legitimo numero -um coacto facta sunt, non valent, *cf. Index Thesauri p. 31sqq. passim in titulis municipalibus* e x d(ecurionum) d(ecreto), *ex. gr.*: CORP. I 1224 ⟨p⟩atronei turreis ex d. d. f(aciundas) c(oeraverunt). 1248. 1251. 1252. 1260 *etc*. LEX Vrson. (Corp. II 5439) 92, 13. EDICT. imp. Aug. de aq. Venafr. (Corp. X 4842) 39 ex maioris partis -um decreto. 42. 49. 64. CORP. XI 6126. 6167 duomviro quínq(ennali) ex s(enatus) c(onsulto) et d. d., augurí ex d. d. -um decreto: CORP. I 1247 dec. decr. LEX Vrson. (Corp. II 5439) 69, 37 d. d. 92, 15 *al*. CORP. XIV 2795 loc(o) dat(o) decreto ordinis decur. IX 5420, 31 d(ecreto) d(ecurionum) p(ublice). X 114 l(ocus) d(atus) d. d. (*talia saepe*). XI 6375. VIII 23746. CIC. S. Rosc. 115. Cluent. 41. 43 -es Larinatium cunctique municipes. 197. leg. agr. 2, 96. Sest. 9 coloni -esque. epist. 6, 18, 1 eos qui facerent praeconium, vetari esse in -bus, qui fecissent, non vetari. 13, 30, 1 is fuit Catinensis, sed est una cum reliquis Neapolitanis civis R. factus -oque Neapoli. 13, 76 CAES. civ. 1, 13, 1 *al*. VAL. MAX. 9, 3, 8 ASCON. Mil. p. 31. 34. PLIN. nat. 2, 137 Pompeiano ex municipio M. Herennius -o. PLIN. epist. 1, 8, 16. 1, 19, 2 esse autem tibi centum milium censum satis indicat, quod apud nos -o es. *al*. SVET. Aug. 46 quae *suffragia* de magistratibus urbicis -es colonici in sua quisque colonia ferrent. 100 -es municipiorum et coloniarum (TERT. nat. 2, 8 rideo etiam deos -es cuiusque municipii, quibus honor intra muros suos determinatur). Tib. 37 partem maiorem plebei ac -um. Cal. 23 -e Fundano. FRONTO p. 193, 6 *sqq*. N. GAIVS inst. 1, 96 hi qui -es leguntur ... civitatem Romanam consequuntur. 2, 195. DIG. 50, 2 rubr. de -bus et filiis eorum. VLP. dig. 48, 19, 9, 11 -es in metallum damnari non possunt. 48, 22, 6, 2 -es c i v i t a t u m (APVL. met. 9, 17 nostrae civitatis -em). 48, 22, 6, 20 solet -bus ordine interdici vel ad tempus vel in perpetuum. MARCIAN. dig. 49, 18, 3 veteranis et liberis veteranorum idem honor habetur qui et -bus. MACER dig. 47, 10, 40 atrocis iniuriae damnatus in ordine -um esse non potest. *et saepe* ICTI. APVL. met. 10, 1. 6 *opp.* populares. 10, 8. mund. 35 -es et quibus ius est dicendae sententiae. CAPITOL. Gord. 7, 4 potens apud Afros -o. LACT. mort. pers. 21, 3 AMM. 28, 6, 10. HIER. hom. Orig. in Ezech. 10 p. 970 infamia -i *est* eradi de albo curiae. VVLG. Marc. 15, 43 (Luc. 23, 50 βουλευτής). COD. Theod. 12, 1 rubr. de -bus. AVELL. p. 27, 14 *sq*. VICT. VIT. 3, 10 COD. Iust. 1, 17, 2, 8ᵉ. 5, 27, 9, 2. 10, 32 rubr. 11, 40, 1 quattuorviris et -bus Fabraternorum. *in titulis passim (cf. l. 13 sqq.), ex. gr.*: LEX Tarent. (Dessau 6086) 26 quei -o municipi Tarentinei est erit. LEX Iul. munic. (Corp. I 206) 86 neiquis eorum quem ... ⟨in⟩ senatum -es conscriptosve legito. 87 se senatorem -em conscreiptumve ibei h(ac) l(ege) esse non licere. 96 *al*. LEX Vrson. (Corp. II 5439) 63, 11 at -es referunto. 70, 10 arbitratu -um. 80, 8 de -um sententia (131, 5 de maioris p(artis) -um sententia. CORP. I 1216 d. d. s. 1218. 1266 *al*.). 82, 34 neve -um c o n s u l t u m facito. *cf.* CORP. I 620 d(ecurionum) c(onsulto). LEX Malac. (Corp. II 1963) 54, 1 *al*. CORP. XIV 2795 ordo -um. IV 879 -i Pompei⟨s⟩. IX 1654 -óni Beneventano. XI 6369 (*Pisauri*) -es et plebs urbana (V 532 ⟨-es et⟩ plebs T⟨ergesti⟩norum). V suppl. Ital. 1273 IIviri -esque coloni coloniae Civicae Aug. Brixiae. III 1933, 10 -bus colonis incolis coloniae Martiae Iuliae Salonae. XII 522 (*Aquis Sex.*) pat⟨ri⟩ trium -um. XIII 3693 -i civitatis Trevirorum. *nota*: CORP. XII 3191 -óní ornámentár(io).

3 *in collegiis* (*cf. Kornemann, PW. IV 418; Mau, Privatl. I² 372*): APVL. met. 11, 30 in collegium me pastophorûm suorum, immo inter ipsos -um quinquennales allegit. *saepe in titulis, ex. gr.*: CORP. I 806 mag(istri) conl(egii) ... ex d. d. fac. coeraver. INSCR. Notiz. degli scavi 1908 p. 176 (*Romae*) -o lecticariorum. CORP. VI 10045 -bus et familiae panní russei. 10350 *sqq*. 30872 decret(o) honorat(orum) et -um *collegii fabrum*. 33968. 34013 *al*. XIV 128 (*Ostiae*) honorati et decurion(es) et numerus militum caligatorum. IX 2998 (*Auxami*) ⟨nomin⟩a tam -um quam etiam collegia⟨torum collegiorum o⟩mnium. V 731 dec. coll(egii) fabr. III 1082 *al*. *adde*: INSCR. graec. Rom. Cagnat IV 102 (*Mytilenis, saec. I a. Chr.*) οἱ δεκουρίωνες *conventus civium R.* CORP. III 6077 collegia lib(ertorum) et servorum domini n. Aug(usti) i(nfra) s(cripta): magnum et Minervium tabellariorum ... et -um et tabellariorum (*v. Hirschfeld, Verwaltungsb.² p. 61*).

4 *servorum*: SVET. Dom. 17 -o cubiculariorum. CORP. VI 8512. 8532. 8773 -i cubiculariorum. 8914 ministratorum. 9093 unctorum. *cf.* IX 4794 (*Fori Novi*) -es domus patroni eius.

5 *officium aulicum* (*cf. Seeck, PW. IV 2353*): AMM. 20, 4, 20 aliqui palatii -o, qui ordo est dignitatis. COD. Theod. 8, 2, 1 (*a. 341*) nullus ex tabulariis vel scribis vel -bus ... in quocumque officio militet. 6, 23 tit. de -bus et silentiariis (= COD. Iust. 12, 16). 8, 7, 5 (*a. 354*). 11, 18 (*a. 409*). 6, 2, 26 (*a. 428*) qui ... sacri consistorii -um militia muniuntur. AVELL. p. 66, 18 -o sacri palatii vestri. 235, 17. *cf.* INSCR. Lefèbvre rec. des inscr. grecque -chrét. d'Egypte 1907 n. 584 (*a. 577*) δεκουρίωνος καὶ δουκὸς καὶ αὐγουσταλίου τῆς Θηβαίων χώρας.

deriv.: decurionalis, decurionatus. *graec.*: δεκυρεύσας (INSCR. Graec. XIV 575 *Centuripis*).

ᵡdecuriōnālis *adi. et subst. a* 2. decurio. *adiect., quod ad decurionem (municipiorum) pertinet* (GLOSS. βουλευτικός, δεκαδαρχικός. NOT. Tir. 57, 52): INSCR. mél. d'arch. et d'hist. 24, 1904, 326 (*Minturnis*) o r n a m e n t i s -bus (CORP. XI 5965 orna⟨mentis⟩ -bus ab ⟨ordine⟩ Pit(inatium) Merg(entinorum) honorato. 6358. III 7422 o(rnatus) o(rnamentis) -b(us). 7429. 14501¹ o. o. d. 14534¹. 15186. *et saepe* INSCR.). *subst. m., i. q. decurio*: GLOSS. ὁ ἀποδεκούριος. consiliarius, iudex. decurialis.

ᵡdecuriōnātus, -ūs *m.* [*a* 2. decurio. *Th.*]. -ó-: CORP. XI 6378. PROB. app. gramm. IV 193, 20 numeri tantum singularis: -u, *sed plur. legitur l. 20.* *i. q. dignitas decurionis*: GLOSS. δεκαδαρχία. ⟨δε⟩καδάρχης. *e q u i t u m*: CATO or. frg. 5, 2 maiores seorsum atque diversum pretium paravere bonis atque strenuis -us, optionatus, hastas donaticas aliosque honores. FEST. p. 201 optionatus ut -us. *m u n i c i p i o r u m* (GLOSS. βουλή. βουλεία. dignitas): PLIN. epist. 113 honorarium -us (*i. pecuniam pro honore -us debitam*) omnes, qui in quaque civitate Bithyniae decuriones fiunt, inferre debeant necne (*cf.* CORP. VIII 24003 [*a. 146*] ⟨h⟩on(oraria) summa dec. eius. III 12038 summa quam intulit pro -u suo. FRONTO p. 194, 2 N. pecuniam ob -um inferre). FRONTO p. 193, 11 N. 194, 10. 196, 17 munia -us. p. 198, 18. CALL. dig. 50, 2, 12 -um vel aliquem honorem in sua patria petere. 50, 6, 6, 13 VLP. dig. 48, 19, 9, 14. 50, 1, 2 pr. consensisse autem pater -ui filii videtur, si praesens nominationi non contradixit (PAVL. dig. 50, 2, 7, 3 ad -um filii ... consentit). 50, 2, 2, 6 *al*. PAVL. dig. 50, 1, 21, 3 onera -us. MACR. sat. 2, 3, 11. *saepe in titulis, ex. gr.*: INSCR. Notiz. degli scavi 1887 p. 30 (*Tibure*) ornamentis -us honorato (CORP. XI 6378 órnamenta -us inlustratus a splendissimo órdine Arimin(ensium) *ibid. iterum*. II 1066. 1286). CORP. IX 2350 ob honorem -us (V 2117. II 6153. III 8203 *al*.). XI 5820 dedit -us nomine ~~HS~~ *tot*. V 532, 15 munera -us. LEX Vrson. (Corp. II 5439) 105, 20 si quis quem decurion(um) indignum loci aut ordinis -us esse dicet. CORP. III 9972 *al*. XII 5864 ab ordine -u digni iudicati sunt.

decuriōnus *v.* decurio.

dēcūro, -āre *a* de *et* curare. *i q. penitus curare*: GREG. M. epist. 11, 20 ne ... in impatientiam cor erumpat et ea, quae -ari (curari *pars codd.*) per plagam poterat, culpa crescat ex murmure. *deriv.*: decuratio. *L.*

ᵡdēcurro, -(cu)currī, -rsum, -ere *a* de *et* currere. *de formis perfecti*: DIFF. Suet. 309, 32 -currit an -cucurrit recte dicamus: ea quae geminanda erunt verba temporis praesentis, praeterito tempore unam syllabam accipient, tamquam currit cucurrit ... at cum praepositio accesserit, perdent syllabam, tamquam decurrit, non decucurrit (*cf.* SERV. Aen. 11, 189). PRISC. gramm. II 533 'curro' etiam repetita priori syllaba 'cucurri' facit praeteritum, quod in compositione invenitur apud quosdam auctorum geminationem primae syllabae servans, apud alios autem minime, ut (*Verg. Aen. 4, 153 Liv. 22, 4, 6*). *traditur forma perfecti reduplicata*: CAES. Gall. 2, 19, 7. 2, 21, 1 (-currit *β*). BELL. Alex. 31, 1 BELL. Hisp. 23, 2 LIV. 1, 12, 8. 22, 4, 6. 25, 17, 5 (*forma non geminata*: 4, 50, 5. 10, 27, 8. 21, 33, 9. 24, 27, 9. 24, 36, 4. 26, 51, 4. 29, 27, 13. 33, 26, 8. 38, 8, 3. 40, 7, 1. 45, 1, 8). VAL. MAX. 1 praef. SEN. dial. 6, 11, 2 epist. 63, 1 PETRON. 64, 3 FRONTIN. aq. 130 strat. 1, 5, 15 (-currit *H¹*). 2, 2, 4. 2, 4, 7 (-currissent *H*). PS. FRONTIN. strat. 4, 5, 10 TAC. ann. 2, 7 PLIN. epist. 3, 7, 2. 3, 20, 7. 6, 6, 2. 10, 96, 8 SVET. Nero 11 TERT. adv. Iud. 11 (-currisse *pars codd.*). adv. Hermog. 44 anim. 16 ieiun. 11 resurr. 15. 56 virg. vel. 9 (-currerint *A B*). adv. Prax. 2. 16. 26 adv. Marc. 2, 24. 3, 11. 20. 4, 1. 3. 5 (-currisse *F*). 4, 21. 35. 5, 7 CYPR. epist. 55, 30 SOL. 1, 98 (-currit *M*). LACT. inst. 6, 10, 14 (-currisse *G R*) HIL. in psalm. 65, 10 ITALA iud. 6, 38 (Lugd.) act. 21, 32 (cod. *g et* VVLG. Fuld. Amiat.; -currit VVLG. *rell.*) PALLAD. hist. mon. I 23 PS. AVR. VICT. epit. 3, 9 GREG. M. in Ezech. 1, 7, 19. NOT. Tir. 27, 16 (-currit). 27, 26 (-cucurrit). *forma perfecti non reduplicata legitur*: VERG. Aen. 4, 153. 11, 189 CVRT. 6, 7, 27. 7, 6, 1 LVCAN. 8, 715 VAL. FL. 3, 125 ARNOB. nat. 2, 22 EPIT. Alex. 85 MAR. VICTOR aleth. 3, 95 *cf. etiam l. 56. locis quibusdam diiudicari nequit, utrum -it forma praesentis an perfecti sit.* -rsurus *legitur*: CIC. epist. 16, 4, 3 SEN. contr. 9 praef. 4 CVRT. 8, 9, 8 FRONTIN. strat. 1, 4, 10 TERT. adv. Marc. 4, 1. 5, 7. GLOSS. ἀποτρέχω, κατατρέχω, καταφεύγω. -it ἀποφεύγει. *legitur inde a* PLAVTO, *deest* TER. (*sed v. l. 79*) RHET. Her. SALL. PERS. MART. *usus transitivus v. p. 229, 9. 232, 52 sqq.* decursus *intransitive*: VEN. FORT. epist. (carm. 10, 2) 2 praevaricatione protoplasti ... ad nos -rsa morte multata. *cf. p. 229, 20.* [*loci dubii*: TER. Ad. 860 (excurso *libri*, decurso *Priscianus, Eugraph.*). LVCAN. 7, 80 (decurrere *G*, concurrere *reliqui*). 10, 238 (decurrere *M*, discurrere *rel.*)].

I ***proprie*:** **A** ***deorsum*** *celeriter moveri, deorsum venire*: **1** *de animantibus*: **a** *de personis*: *α pedibus*: LIV. 22, 4, 6 *Poeni* ubi, qua cuique proximum fuit, -cucurrerunt. VITR. 2,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

8, 12 ita singillatim -entes *barbari*. VAL. FL. 1, 186 *Minyae* . . . tento poplite proni -unt intrantque fretum. STAT. Theb. 12, 791. SIL. 2, 513 severa levi -ens aethere virgo (*sc. Fides*). FRONTIN. strat. 1, 4, 10 credentes -uros omnes. 2, 4, 7 quae (*sc. cohortes*) cum . . . -cucurrissent. *additur quo*: LVCR. 2, 962 quo -rsum prope iam siet ire. *praep.*: ad *de directione*: CAES. Gall. 2, 19, 7 incredibili celeritate ad flumen. civ. 1, 28, 3 notis itineribus ad naves. LIV. 39, 13, 12 ad Tiberim. 40, 31, 8 ad castra. 41, 2, 8 ad mare. LVCAN. 2, 483 socii -ite . . . fluminis ad ripas. 4, 366. VAL. FL. 1, 802 ad undas. 3, 421 aequoreas ad undas. HOMER. 854 ad aequor. FRONTIN. strat. 3, 9, 10 ad quam partem (*sc. portum*) omni multitudine cum tumultu -ente. TAC. ann. 14, 8 ad litus. ad *de proposito*: LIV. 4, 50, 4 ipse ad interpellantis poenam vecors de tribunali -it. 24, 27, 9 tumultuose -erat multitudo ad prohibendos, si in terram egrederentur. 42, 16, 1 latrones cum brevi circumitu maceriae -ere ad conficiendum saucium possent. TAC. hist. 3, 77 inde miles ad caedem magis quam ad pugnam -it. in *c. acc.*: BELL. Alex. 31, 1 quod *Alexandrini* -cucurrissent in eum locum, in quo pugnabatur. LIV. 24, 39, 4 superne in (*om. P*) aversam (*Gron.*, adversam *P*) contionem. 45, 1, 8 in medium. FRONTIN. strat. 1, 5, 15 in mediam vallem (= PS. FRONTIN. strat. 4,5,10). 2, 2, 4 Lucullus in subiectos hostes -cucurrit. per: LIV. 27, 42, 4 per colles. APVL. met. 3, 8 quaedam mulier per theatrum -it (decussit *traditur*). *additur unde*: LIV. 2, 10, 3 qui (*sc. Horatius Cocles*) . . . cum inde citatos -ere hostes vidisset. 9, 24, 9 *Soranus* -it inde quanto maxime poterat cum tumultu. FLOR. epit. 4, 12, 18. *abl.*: HIRT. Gall. 8, 41, 3 oppidani enim loco superiore -unt. VERG. Aen. 11, 49 fulgebatque alta -ens aureus arce *Turnus*. VELL. 2, 3, 2 *Gracchus* fugiens -ensque clivo Capitolino. LVCAN. 1, 675 nam qualis vertice Pindi Edonis . . . -it. PETRON. 123, 205 qualis Caucasea -ens arduus arce Amphitryoniades. VAL. FL. 1, 255 iamque aderat summo -ens vertice Chiron. 3, 591 montibus. SIL. 3, 211 perdomitis -ens Alpibus, atro involves bello Italiam, *Hannibal*. 5, 243 excelso monte. 7, 216 proni -ere monte parabant.
praep. ab: VERG. Aen. 2, 41 Laocoon ardens summa -it ab arce. LIV. 1, 12, 8 ab arce. VAL. FL. 3, 125 turbata Phlegyas -it ab urbe. SIL. 7, 580 ab excelso rapidos -ere vallo. FRONTIN. strat. 2, 4, 1 a colle transverso. ex: CAES. Gall. 3, 4, 1 ex omnibus partibus. BELL. Alex. 31, 3 ex quo (*sc. loco editissimo*) -entes. BELL. Hisp. 23, 2 ex superiore loco (LIV. 6, 33, 11. 21, 33, 9. 33, 17, 12). LIV. 22, 4, 6 agminaque hostium ex pluribus collibus (*Lips.*, vallibus *P*) . . . pariter -cucurrerant. de (*cf.* LIV. 4, 50, 4 *supra l. 12*): CVRT. 7, 6, 1 *barbari* de proximis montibus -currerunt. *additur unde et quo*: CAES. Gall. 3, 2, 4 ex montibus in vallem. LIV. 9, 4, 9 ex Capitolio in hostem. 28, 20, 5 inde -unt cum clamore in urbem. 40, 31, 2 inde (*sc. ex monte*) . . . -ere ad castra eorum *iubet*. LVCAN. 8, 715 e latebris -it ad aequora Cordus. FRONTIN. strat. 2, 4, 2 collem, ex quo -i poterat in hostium terga. STAT. Theb. 4, 379 silvestris regina chori -it in aequum vertice ab Ogygio. *additur ubi*: VERG. Aen. 5, 610 *Iris* cito -it tramite virgo. LIV. 27, 42, 6 cohortes secundis collibus via nuda ac facili -entes. β *alia ratione deorsum moveri*: *equitando* (*cf. p. 229, 73*): LIV. 26, 10, 6 quos cum ex arce Capitolioque clivo Publicio in equis -entes quidam vidissent. *natando*: HEGES. 5, 46 l. 38 Cloelia . . . fluvio -ens. *curru*: SEN. Herc. O. 679 puer (*sc. Phaethon*) nec per solitum -it iter. MANIL. 5, 5 Delia bigis . . . per descensum medios -eret (*G*; perc- *al.*) ignes. 5, 9 me . . . mundus iubet . . . toto -ere caelo (*in imagine*). PS. AVR. VICT. epit. 3, 9 biiugo curru. *navi, praesertim ex alto in terram*: CIC. epist. 16, 4, 3 ego puto te . . . cum quaestore Mescinio -urum (*sc. e Graecia in Italiam*). VERG. Aen. 5, 212 Mnestheus . . . pelago -it aperto (*de ablativo cf.* QVINT. inst. 7, 9, 10). OV. met. 9, 591 tuto mari. fast. 6, 777 pars pede, pars etiam celeri -ite cumba. GERM. 347 ut cum -ens inhibet iam navita remos. CVRT. 8, 3, 13 licebit -ere in mare. SIL. 15, 160 -ere classi da, pater *Neptune*. VVLG. act. 27, 16 (ὑποδραμόντες). **b** *de bestiis*: VERG. Aen. 4, 153 ecce ferae saxi deiectae vertice caprae -ēre iugis. LIV. 33, 26, 9 lupus . . . frequentissima parte urbis cum in forum -isset.

2 *de rebus*: **a** *res liquidae*: *aqua, fons, flumen* (*cf. p. 232, 17*): VERG. ecl. 5, 84 saxosas inter -unt flumina valles. HOR. carm. 4, 2, 5 monte -ens velut amnis. LIV. 21, 26, 4 pluribus enim divisus amnis in mare -it. 21, 31, 4 Isara Rhodanusque amnes diversis ex Alpibus -entes. 38, 13, 7 Maeander . . . media urbe -ens. OV. met. 3, 569 torrentem . . . lenius et modico strepitu -ere vidi. GERM. 219 unda. PHAEDR. 1, 1, 8 a te -it ad meos haustus liquor. CVRT. 8, 9, 5 Ganges. 8, 9, 7. 9, 4, 2 hinc -it *Hydaspes* in fines Siborum. MELA 1, 51 *Nilus* usque ad Elephantinen urbem Aegyptiam atrox adhuc fervensque -it. 1, 90. 115 *Tanais* idem semper et sui similis incitatusque -at. 2, 119. 3, 5 Baetis . . . uno amne -it. 3, 11. SEN. benef. 3, 8, 3 regiones, per quas magna flumina et navigabilia -ant. 4, 6, 1 nat. 3, 1, 1. 6, 7, 1 per omnem . . . terram multa aquarum genera -unt. epist. 74, 25 quid refert, an aqua -ens intercipiatur. COLVM. 1, 2, 5 rivos -entes. LVCAN. 8, 466 qua dividui pars maxima Nili in vada -it. 10, 238 iussit natura parens decurrere (*M*, disc- *al.*) Nilum. PLIN. nat. 6, 6 amnis Halys. 6, 39 *al.* STAT. Theb. 6, 409 tardius e summo -unt flumina monte. silv. 1, 2, 127. FRONTIN. aq. 93 *Anio* per saxosas montes -it. PLIN. epist. 4, 30, 2 fons . . . per saxa -it. TERT. adv. Prax. 29 fluvius . . . quamquam una substantia de fonte -at. VLP. dig. 39, 3, 1, 10 aqua naturaliter -it. 39, 3, 1, 13 aquam per agrum -ere. *al.* 43, 8, 2, 27 ut ibi (*sc. in fossa*) aqua collecta in viam -at. 43, 21, 1, 2 rivus est locus depressus, quo aqua -at. SOL. 8, 2 Peneus . . . praeter Ossam Olympumque -ens collibus (PLIN. nat. 4, 30 defluens iugis). 32, 2 *Nilus* incerto paene fonte -ens (PLIN. nat. 5, 51 incertis ortus fontibus). IVST. 2, 1, 17 -entibus aquis. 2, 1, 19 AVIEN. orb. terr. 1052. VVLG. Ios. 3, 13 aquae, quae inferiores sunt, -ent atque deficient. I Esdr. 8, 15 congregavi autem eos ad fluvium qui -it (ἐρχόμενον) ad Ahava. psalm. 57, 8 tamquam aqua -ens. sap. 17, 17 vis aquae, -entis nimium (πορευομένου). Mich. 1, 4 sicut aquae quae -unt in praeceps. ITIN. [Silv.] 18, 2 *Euphrates* -it ita habens impetum. AMM. 18, 6, 5. 22, 8, 17. 23, 6, 59. VEG. mil. 3, 7 altior fluctus . . . si per plana -at. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 2, 305 quod monte -at rapidus *torrens*. PRISCILL. tract. 4, 80 Iordanis populo iter praebuit in priora -ens (*cf.* HIL. in psalm. 65, 10. AVG. civ. 10, 17 Iordanes fluvius ex parte superiore subsistens et ex inferiore -ens). EVSTATH. Bas. hex. 3, 6 p. 896[C] in exteriora maria -it *Tartesus*. *nota*: HIER. in Is. 30, 25 p. 413 in loco pinguissimo . . . qui quasi terra Israel lacte et melle -currit. *in imagine*: PLIN. epist. 2, 4, 3 *frugalitas* ex qua velut fonte liberalitas nostra -it. 3, 20, 12 quidam *labores* . . . ad nos quoque velut rivi ex illo benignissimo fonte -unt. TERT. adv. Hermog. 44 deum sic per materiam -cucurrisse quomodo mel per favos. CARM. adv. Marc. 2, 42 sic (*sc. ut fluvius de fonte*) et apostolico -it ecclesia verbo. CAPREOL. epist. 1, 2 unicam ecclesiae veritatem . . . ad praesens usque tempus simplici puritate . . . -entem (τρέχουσαν). OP. imperf. in Matth. 1 p. 629 defluitionem regni ad se -entem postposuit. 40 p. 854. PS. RVFIN. in psalm. 1, 3 homines fluxu mortalitatis et peccati -entes. *al.* DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 1 *aer* fluxae et -entis efficaciae est. 14 hoc materiale vitae praesentis per quendam motum contrariorum frequenti sibi successione -at (*sc. ut fluvius*). CASSIOD. inst. div. 19 Cyprianus velut oleum -ens in omnem suavitatem.
sanguis: SIL. 7, 607 perque tubam fixae -ens vulnere malae . . . fluxit . . . sanguis. LACT. mort. pers. 33, 3 plus sanguinis quam ante -it. VVLG. lev. 1, 15 -ere faciet sanguinem super crepidinem altaris. Luc. 22, 44 sicut guttae sanguinis -entis in terram (καταβαίνοντες; PS. RVFIN. in psalm. 21, 15). DRAC. laud. dei 2, 134 solitus -ere sanguis. *lac*: PALLAD. hist. mon. II 10 p. 361[B] -bat ei de uberibus lac (ἔρρει). *lacrimae*: SEN. epist. 63, 1 lacrimae, si non nimiae (*V*, nimie *L*, minime *p*) -cucurrerunt. *pituita sim.*: CELS. 5, 25 pituitam in oculos -entem. 6, 14 fere multa pituita -it. SCRIB. LARG. 55 ita hiantem pati salivam -ere. GREG. M. moral. 3, 11 -entem saniem testa radit Iob. *imbres, grando, nix*: SEN. nat. 3, 7, 4 cum omnis pluvialis aqua -at. 4, 2, 17 ex Aethiopiae iugis solutas nives ad Nilum usque -ere. ITALA iud. 6, 38 (Lugd.) *ros* -cucurrit (ἔσταξε, VVLG. *aliter*) de vellere plena pelvis aquae. CYPR. GALL. exod. 309 -it ab astris grando minax. *de metallis liquefactis*: LVCR. 5, 1263 tum penetrabat eos posse haec liquefacta calore quamlibet in formam et faciem -ere rerum. **b** *meteora*: LVCAN. 10, 502 flamma . . . non alio motu per tecta cucurrit, quam solet aetherio lampas -ere sulco. SIL. 1, 359 ad terram caelo -ens ignea lampas. *sim.* AMM. 25, 2, 6 *lumen* in stellae speciem figuratum -it, dum viribus ignium sustentatur. **c** *naves*: BELL. Afr. 3, 5 nullum portum terrae Africae, quo classes -erent. LIV. 24, 36, 3 naves . . . in magnum portum Syracusas ex alto -ēre. 29, 27, 13 eo classis -it. 37, 13, 4. TAC. ann. 15, 43 naves, quae frumentum Tiberi subvectavissent, onustae rudere -erent (*cf.* 13, 53 copiae per mare dein . . . in Rhenum . . . -erent). AMM. 18, 2, 12 -ere iubentur per flumen *naves*. MARCELL. chron. II p. 99, 515, 2 naviculis sinistro sibi litore -entibus. *de eadem*: STAT. Theb. 5, 339 credas . . . fractum pelago -ere montem. **d** *varia*: MORET. 37 tunsa Ceres silicum rapido -it ab ictu. VITR. 9, 8, 3 pondus cum -endo in angustias tubulorum premeret. SEN. Herc. O. 1018 totus in voltus meos -it orbis. COLVM. 8, 15, 6 canaliculus, . . . per quem cotidie mixti cum aqua cibi -ant. AMM. 20, 11, 12 ictus ballistarum a clivis structilibus -entes. SER. SAMM. 544 sin . . . longo -ent intima fluxu (*de alvi profluvio*). AVG. civ. 3, 31 Aetnaeis ignibus ab ipso montis vertice usque ad litus proximum -entibus. VLP. dig. 39, 3, 1, 23 omnis pinguitudo terrae ad agrum -it. CYPR. GALL. Ios. 100 cum subito eluvies, fluvio -ere sueta, stringitur et glacie cursus frenatur aquarum. PALLAD. 12, 7, 15 si poma -ant.

B *de qualibet motione, i. q. currere, incedere*: 1 *de personis*: **a** *generatim*: α *pedibus ire*: OV. met. 14, 50 *Circe* . . . summa -it pedibus super aequora siccis. SVET. Aug. 83 *Augustus* deambulabat, ita ut in extremis spatiis subsultim -eret. APVL. met. 4, 3 hortulanus . . . cum grandi baculo furens -it. ANTH. 941, 16 ante deam tenui -it veste Voluptas. IVST. 19, 1, 2 (*in imag.*) *Asdrubal et Hamilcar* per vestigia paternae virtutis -entes (*i. virtutem imitantes*). *i. q. vagari*: LVCAN. 8, 224 vos . . . passus Achaemeniis late -ere campis. COLVM. 10, 226 (*in imag.*) me Calliope parvo iubet -ere gyro. IVV. 1, 19 cur tamen hoc potius libeat -ere campo per quem magnus equos Auruncae flexit alumnus? (*i. Lucilius*). *saepe additur quo* (*v. etiam sub II A*): CIC. Att. 9, 9, 1 simul ut rus -o. LIV. 2, 50, 5 ad conspecta . . . pecora -erent. 3, 11, 1 eo. CVRT. 6, 7, 27

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ad Philotan -isse (7, 1, 28). PETRON. 105 ancillae ... ad vapulantem -unt. IVST. 27, 3, 9 ad Ptolemaeum hostem -it. 28, 1, 1 ITALA (cod. g) *et* VVLG. act. 21, 32 qui statim assumptis militibus et centurione -cucurrit ad eos (κατέδραμεν). PALLAD. hist. mon. I 23 maritus ad sanctum Posidonium -cucurrit. *c. part. fut.*: PHAEDR. 3, 8, 9 ad patrem -it laesura invicem. a d *c. gerund.* (*v. p. 230, 64 al.*): CAES. Gall. 2, 21, 1 Caesar ... ad cohortandos milites ... -cucurrit ⟨-currit β⟩. *supin.*: APVL. met. 4, 10 unusquisque (*sc. vicinorum*) ... suppetiatum -unt. *c. accusativo*: *spatii emensi* (*cf. l. 24sq. 67*): CIC. Quinct. 81 DCC milia passuum vis esse -rsa biduo? 88. SOL. 1, 98 *tot* stadia ab Athenis Lacedaemonem (PLIN. nat. 7, 84 cucurrisse). AMM. 24, 3, 10 -rsis milibus passuum XIV. 31, 12, 11 -rsis viarum spatiis confragosis. *obiecti i. q. percurrere* (*v. l. 52. p. 230, l. 4. 232, 52*): SIL. 16, 345 quantum campi -ere restet. APVL. met. 6, 20 Psyche ... infernum -it meatum. AVIEN. orb. terr. 1020 impiger agros incola -it. 1300 steriles harenas. CYPR. mort. 22 temporali itinere -rso ad aeterna transgressus. SOL. praef. 7 relegere tramitem -rsum tot annalibus. AMM. 22, 15, 9 Nilus nominum diversitate -rsa ... venit. COMM. instr. 1, 21, 6 nisi quid tu fani -is. SVLP. ALEX. Greg. Tur. Franc. 2, 9 cum -rsis foliis nudae ... silvae insidiantes occulere non possent. CYPR. GALL. iud. 154 -rso tramite vitae. β *de navigatione*: CATVLL. 64, 11 lecti iuvenes ... ausi sunt vada salsa cita -ere puppi. EPIT. Alex. 85 iam stadia CCCC -currerant (*cod.* decurrĕr). SYMM. or. 6, 3 summatem facundiae ... multo itinere -rso ad honorem paene exiguum navigasse. AMM. 17, 1, 4 sursum versum -rso (*sc. Rheno*). 24, 6, 2 classis stadiis triginta -rsis.

b *speciatim*: α *de medico visitante*: CELS. 3, 5 ob haec ad mediam noctem -o. β *de pompa sollemni, praesertim de decursione funebri*: VERG. Aen. 9, 189 ter circum accensos cincti fulgentibus armis -ēre rogos (SERV. *ad l.* pro 'circum rogos cucurrere'). LIV. 25, 17, 5 armatum exercitum -cucurrisse cum tripudiis Hispanorum motibusque armorum et corporum suae cuique genti assuetis. TAC. ann. 2, 7 honori patris princeps ipse cum legionibus -cucurrit. SVET. Claud. 1 honorarium tumulum ..., circa quem deinceps stato die quotannis miles -eret. IVST. 43, 1, 7 ipsum dei simulacrum nudum caprina pelle amictum est, quo habitu nunc Romae Lupercalibus -itur. γ *in re militari, de procedendo et saepissime de exercitationibus*: LIV. 23, 35, 6 crebro -ere milites cogebat. 24, 48, 11 *pedites* ordinatos proxime morem Romanum instruendo et -endo ... servare ordines docuit. 26, 51, 4 primo die legiones in armis quattuor milium spatio -currerunt. *ibid.* quinto iterum in armis -rsum est. 26, 51, 8. 29, 22, 2. 35, 35, 9 in armis -ere. 40, 6, 5 mos erat, lustrationis sacro peracto -ere exercitum ... ad simulacrum pugnae. 40, 7, 1. 40, 47, 8. 43, 9, 5 simulacrum -entis exercitus. SEN. epist. 18, 6 miles in media pace -it. LVCAN. 2, 49 Achaemeniis -ant Medica Susis agmina. 4, 271 ut effuso Caesar -ere passu vidit. 4, 733 Curio nocturnum castris erumpere cogit ignotisque equitem late -ere (discurrere *PUG*) campis. QVINT. inst. 6, 3, 90 militi sine gladio -enti. 7, 7, 4 in hostes. FRONTIN. strat. 2, 2, 12 pro fronte eius (*aciei*) -ere iussis equitibus. TAC. ann. 4, 51 barbari catervis -entes. TERT. mart. 3 etiam in pace bellum pati iam ediscunt *milites*, in armis deambulando, campum -endo. CAPITOL. Maximin. 6, 2. VEG. mil. 1, 3 urbanos ... qui, ubi nomen dedēre militiae, -ere ... condiscant. AMM. 19, 5, 8 *milites* quasi -entes in planum. δ *de ludis circensibus*: *abl.*: STAT. Theb. 7, 415 saevo -ere campo Oenomaum sua Pisa refert. silv. 1, 2, 85 vidi ego et immiti cupidum -ere campo Hippomenem. i n *c. abl.*: NEP. Eum. 5, 5 si in spatio -eret. TERT. uxor. 2, 8 (*in imag.*) ut campum, in quo ambitio -at. *additur quo*: CIC. Tusc. 1, 15 video calcem ad quam cum sit -rsum, nihil sit praeterea extimescendum. VARRO rust. 1, 3 (*in imag.*) a quibus carceribus *cultura* -at ad metas. SEN. dial. 6, 11, 2 filius tuus ... -cucurrit ad hunc finem (*in imag. cf.* nat. 5, 18, 8 licet ad senectutem -ere. PLIN. epist. 3, 7, 2 *Silius Italicus* ad mortem irrevocabili constantia -cucurrit). *cf.* AMM. 21, 1, 14 extra calcem, quod dicitur, sermo -ens. *in proverbio* (*Otto, Sprichw. p. 293*): PETRON. 64 iam ... quadrigae meae -cucurrerunt, ex quo podagricus factus sum (*i. vita felix ad finem perducta est*). *transitive*: CIC. Cato 83 nec ... velim quasi -rso spatio ad carceres a calce revocari. OV. met. 10, 597 -rsa novissima meta est. LIB. geneal. chron. I p. 182, 442 -rsis temporum metis. *adde de cursoribus*: SEN. contr. 9 pr. 4 cursores ... id (*sc. spatium*) saepe -unt in exercitationem quod semel -uri sunt in certamine. PLIN. nat. 35, 70 duae picturae ... hoplites in certamine ita -ens ut sudare videatur. *de equitantibus*: SVET. Nero 11 notissimus eques R. elephanto supersidens per catadromum -cucurrit (*cf.* DIO CASS. 61, 17 ἐλέφας ἐπὶ σχοινίων κατέδραμεν ἀναβάτην φέρων). CORP. VI 10157 catadromarius ⟨ludis Ro⟩manis qui catadrom(um) ⟨decucurrit⟩ CCXXVI in Glauce.

2 *de bestiis*: LVCR. 2, 370 ad sua quisque fere -unt ubera lactis. HOR. carm. 3, 27, 3 ab agro rava -ens lupa Lanuvino. epist. 1, 7, 75 occultum visus *est* -ere piscis ad hamum (*cf. de avibus*: MACR. somn. 2, 3, 10 cum ... aves ... invitante cantu in retia sponte -ant). LIV. 10, 27, 8 cerva ... per campos inter duas acies -it. PLIN. nat. 24, 168 scarabaeum haec (*sc. eriphia*) in avena habet sursum deorsum -entem. SEN. Herc. O. 1388 mille -ant ferae. SOL. 45, 14 post -rsa *ab equis* legitima spatia. *de virga Mosis*: ALC. AVIT. carm. 5, 74 coepit -ere virga, mox anguem formata refert.

3 *de rebus*: *sidera, sol* (*saepe personatus. sim. p. 229, 18*): PACVV. trag. 347 exorto iubare, noctis -rso itinere. PANEG. in Mess. 51 dum terna per orbem saecula fertilibus Titan -eret horis. 160 *Phoebus* celer hibernas properat -ere luces. MANIL. 1, 395 *Orione* duce per totum -unt sidera mundum. 1, 505. 524 nunquam transversas orbem -ere ad arctos. 2, 194 sol aequoreis revolans -it in astris. 3, 315 quo Phoebus -at in astro. MELA 1, 3 qua *Sol* -it, meridies *nuncupatur*. SEN. Med. 30 Sol ... curru insidens per solita puri spatia -it poli? benef. 6, 23, 3 *sol et luna* non possunt videri sua tantum causa -ere. LVCAN. 1, 536 stellae ... per vacuum solitae noctis -ere tempus. PLIN. nat. 18, 248 sic fere in VI id. Mai. ... -unt sidera. SOL. 1, 39 solis meatum ... zodiacum conficere -rsum. 37, 3 cum iam leone -rso (-su *N*) ad extima virginis curricula *sol* facit transitum. LACT. inst. 2, 5, 17 deus ... sic illa (*sc. sidera*) disposuit, ut per spatia divina et admirabili ratione -erent. AVIEN. orb. terr. 357 *gens* quae caedens partibus aethram prodidit obliquo solem -ere caelo. AMM. 31, 13, 7 sol -rso (-rsu *V*) Leone. TYCON. 7 p. 73, 25 (= ISID. nat. 17, 5) *sol* -rsa australi parte invisibilis vadit in locum suum rediens, sic dominus noster ... partem suam percurrit. MART. CAP. 2, 187 (vers.) hinc est, quod quarto ius est (*sc. Soli*) -ere circo. *cf.* CYPR. domin. orat. 35 quando mundi lege -ens vicibus alternis nox revoluta succedit. *varia*: AETNA 329 quod si forte putas isdem -ere ventos faucibus. SEN. nat. 5, 8, 1 *ventus* eo incumbit, quo ... invitat loci laxitas, in quam coacervata -ant. 6, 14, 1 spiritu, qui per sua itinera -it. epist. 93, 9 praeter terram nihil stare, cetera continua velocitate -ere. FAV. EVL. p. 2, 11 Pythagoras censet ... mundum omnem ratis et competentibus ad musicam caeli consona modulatione -ere. QVINT. inst. 10, 7, 11 *missilia* credas, qua iubentur -ere. EVSTATH. Bas. hex. 9, 5 p. 962ᴬ pars, quae prior assumpta est de stomacho -at ad dentes (*de ruminando*). *i. q. labi*: QVINT. inst. 10, 7, 11 est usus quidam irrationalis, quam Graeci ἄλογον τριβήν vocant, qua manus in scribendo -it (*sc. super chartas, hinc metaphorice* inst. 10, 3, 17 -ere per materiam stilo quam velocissimo volunt).

II ***translate*:** A *intransitive*: 1 *de hominibus* (*cf. p. 231, 49 et 232, 78*): **a** *i. q. confugere, recurrere*: VARRO ling. 10, 51 declinatio vocabulorum, quo -itur sine doctrina. HOR. sat. 2, 1, 32 usquam -ens alio. TAC. ann. 4, 40 illuc. ad *aliquid*: CIC. Quinct. 48 ad haec extrema ... iura tam cupide -bas, ut. Caecin. 65 ceteri tum ad istam orationem -unt, cum. LVCR. 3, 311 proclivius hic iras -at ad acres. CAES. civ. 1, 5, 3 -itur ad illud extremum ... senatus consultum (*ibid.* descensum est). HOR. carm. 3, 29, 59 ad miseras preces (*cf.* QVINT. decl. 377 p. 419, 22). LIV. 6, 38, 3 ad duo ultima auxilia (*cf.* APVL. met. 3, 29 ad auxilium civile. LACT. inst. 2, 14, 14). OV. ars 2, 99 Haemonias (*i. magicas*) ad artes (*cf.* rem. 287). VAL. MAX. 1 pr. mea parvitas ad favorem tuum -cucurrerit. CELS. 3, 22 ad modicas exercitationes. 5, 26, 21. 6, 18, 3 ad medicamenta (SCRIB. LARG. pr. p. 3, 14 ad medicamentorum vim). SEN. contr. 7, 7, 19 ad illam *vocem* quasi ad sententiam. SEN. dial. 3, 6, 3 ad poenas. COLVM. 12, 52, 21 ad praesidium aquae calidae (LACT. inst. 2, 4, 6 ad deorum praesidia). PETRON. 132 ad ultionem. PLIN. nat. 31, 46 ad alia experimenta. QVINT. inst. 9, 2, 79 ad schemata. decl. 343 p. 354, 15 ad hanc legem (ARNOB. nat. 6, 26 ad legum -rsum est sanctiones. INST. Iust. 2, 23, 12 ad legis subtilitatem). FRONTIN. aq. 2 ad usum 130 ad indulgentiam imperatoris. PLIN. epist. 3, 20, 7 ad tacita suffragia quasi ad remedia. IVLIAN. dig. 28, 2, 13 pr. ad huiusmodi sententiam. POMPON. dig. 45, 3, 37 ad nomina. VLP. dig. 11, 6, 5, 1 ad actionem de dolo. 16, 3, 1, 19 *al.* PAVL. dig. 2, 13, 9, 2 ad fidem -itur. HYG. mun. castr. 51 ad *cervolos* -itur. IVST. 16, 3, 6 ad oraculum. HIER. in Os. prol. p. 819ᴬ obsitum ... scopulum praetergrediens ad tuta -erem. DICT. 2, 21 non ad vim neque ad arma -rsum est. SIDON. epist. 3, 10, 1 ad peritorum consilia. ad *aliquem*: PLIN. epist. 10, 96, 8 ad consulendum te -cucurri. FRONTO p. 199, 4 N. ad me -ant plurimi qui tuam gratiam cupiunt. TERT. adv. Marc. 4, 35 nemo -cucurrisset ad deum operantem in prophete. IVST. 14, 2, 6 ad argyraspidas. 16, 4, 4 ad Clearchum. 20, 2, 11. AVG. civ. 10, 27 ad principes angelosque. COD. Iust. 1, 14, 12, 4 cur ... ex suggestionibus procerum ad nos -itur. i n *aliquid*: VLP. dig. 2, 14, 1, 3 in unum consentiunt, id est in unam sententiam -unt. PAVL. dig. 41, 4, 2, 8 in Servii opinionem -rsum est eo, quod. *seq.* u t: LIV. 5, 23, 10 eo quod lenissimum videbatur -rsum est, ut. 6, 19, 3 ad leniorem verbis sententiam ..., ut. 22, 31, 10 eo -rsum esse, ut (26, 18, 4. 31, 20, 5). 38, 8, 3 omnium eo sententiae -currerunt, ut. TAC. ann. 3, 59 adversus quae cum ... varie dissererent eo -rsum est, ut. POMPON. dig. 38, 2, 2, 1 eo ut (*i. in eam sententiam, ut*). **b** *i. q. percurrere per, persequi*: QVINT. inst. 6, 1, 2 in hac (*sc. enumeratione*) ... -endum est per capita. 9, 2, 48 per totas interim quaestiones -imus. TERT. apol. 10 nunc ergo per singulos -am *deos*. CYPR. epist. 73, 5 per haereses universas -ere et singularum ineptias recensere. DON. Ter. Ad. 867 αὐξήσει mire -it per ista. IVL. VICT. rhet. 5 p. 357 proposito themate ... illico compendium divisionis expedias protinus per demonstrata -ens. SVLP. VICT. rhet. 53 p. 346 *loci omnes*, per quos scilicet -it. PS. PHOEBAD. fid. 1 qui (*sc. haeretici*) cum integre per

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

omnia -ant. COD. Iust. 9, 41, 9 super statu ingenuitatis per omnia interrogationum et quaestionum vestigia -endum est. CASSIOD. inst. div. 17 qui . . . per vicissitudines rerum mutabilitatesque regnorum lacteo . . ., sed cautissimo nitore -unt. *i. q. pergere, transgredi*: TER. MAVR. 1002 aptius est nobis simili -ere norma *hexametri*. TERT. pudic. 21 in hunc iam gradum -am. SCHOL. Cic. Bob. p. 14, 10 gloriose in hunc locum -it orator. PS. RVFIN. in Os. 1, 2 cum ad id intellegendum suo tenore -at (praef. in proph. p. 962A Origenes . . . proprio tenore -ens). BOETH. in Porph. comm. pr. 1 p. 76 iubemur a magis generibus usque ad magis species per media intervalla -ere (1 p. 78. 2 p. 90). *nota*: PAVL. dig. 21, 2, 9 in ex empto actione -endum est. *adde*: CARM. epigr. 1552 A 70 *Atropos* ut primo coepit -ere filo. **c** *i. q. celeriter loqui*: SEN. contr. 4 pr. 7 *Haterius* non currere, sed -ere videbatur.

2 *de rebus*: **a** *corporeis*: *α i. q. manere, durare*: CLAVD. 17, 338 -at trabeata domus tradatque secures mutua posteritas. GREG. M. in Ezech. 1, 7, 19 *corpus redemptoris* usque ad passionem suam per momenta temporum mobiliter -cucurrit. *β i. q. extendi*: COLVM. 4, 26, 3 diremptae palmae per iugorum compluvia -ant. 9, 15, 9 si cerae dependentes in longitudinem -unt. PLIN. nat. 12, 53 -unt et in plana arbores sponte natae. HYG. mun. castr. 1 erunt papiliones X, qui -unt in longitudine (occurrunt in latitudine *cod.*) pedum CXX. *γ i. q. se demittere* (*motus rebus non inest, sed per hominum animos additur*): GERM. 512 rectus per medios *orbes* -ens (percurrens *O*) traicit axis. MANIL. 1, 568 alter *circulus* ad extremi -ens sidera Cancri (*cf.* 1, 609). 2, 647 quae per senos -it virgula tractus (*cf.* FAVST. REI. grat. 2, 6 p. 72, 14 per lineas -entes. AVIEN. Arat. 1519 via fervida Soli -it). *de terris*: COLVM. 3, 19, 1 in clivosis ubi terra -it. PLIN. nat. 3, 6 Tarraconensis *Hispania* . . . affixa Pyrenaeo totoque eius latere -ens. 3, 149 provincia Moesia ad Pontum usque cum Danuvio -ens. 5, 94. 6, 60 montes, a quibus tota (*sc. India*) -it in planitiem immensam. 6, 78 transgressis Indum et cum eo -entibus populis. *de capillis*: VAL. FL. 3, 525 crinis ad obscurae -ens cingula mammae. PHYSIOGN. 73 ad medium frontem -it capillus. *adde*: COD. Iust. 11, 9 (8), 4, 2 nec eiusdem infectionis (*sc. conchyliae*) arguto pectine solidanda fila -ant (*cf.* VERG. Aen. 7, 14 arguto tenues percurrens pectine telas). *δ i. q. tradi*: SCHOL. Cic. Bob. p. 48, 21 actus in Caria plerumque per has personas et officia -ere. MOD. dig. 34, 1, 4 pr. an . . . morientium libertorum portiones ad heredes eorum an testatoris -ant? COD. Iust. 10, 49 (48), 1, 1 a summis sarcina ad infimos usque -at. *adde*: CORP. II 4332 per genus ipsorum (*libertorum*) possessio -eret (*ibid.* tradere). *ε i. q. minui*: PLIN. VAL. 2, 45 sucum . . . luna -ente . . . dabis bibere.

b *de rebus incorporeis*: *α i. q. longa serie oriri*: TERT. adv. Prax. 8 trinitas per consertos et conexos gradus a patre -ens. AVG. epist. 143, 8 ex utraque re utriusque rei propago -eret. doctr. christ. 4, 7, 18 ut ab uno pronomine repetito singula sex membra -erent. RVT. NAM. 1, 309 nominibus certos credam -ere mores? *cf.* INSCR. christ. Leblant II 2, 5 nobilis antiqua -ens prole parentum. *i. q. fieri, esse, evenire*: SEN. dial. 1, 5, 6 scio omnia certa et in aeternum dicta lege -ere. nat. 7, 1, 1 solita -unt. 7, 20, 2 *miracula* si ex consuetudine et lege -erent. epist. 40, 14 *verba* si . . . poterunt sine ullo tuo labore -ere (*cf.* SACR. Leon. p. 308 toto orbe salutaria verba -ant). PS. QVINT. decl. 17, 13 reliqua praecipiti furore -unt. 18, 9 haec quoque intra notos -unt iuventutis excursus. TERT. nat. 2, 5 sub quorum . . . potestate operatio rerum -it. anim. 10 utrumque (*sc. vivere et spirare*) si sine anima -ere potuisset. 16 rationaliter. ieiun. 11 *forma* qua et vetera -cucurrerunt. adv. Val. 13 haec intra coetum Pleromatis -cucurrisse dicuntur. adv. Marc. 1, 25 nihil sine aemulatione -et. 2, 15 per quae severitas -it. 4, 1 testamentum -urum in Christo. 4, 3 *religio christiana* si et retro (*i. antea*) -cucurrit. 4, 21. 5, 6 sacramenta eius (*sc. creatoris*) palam scilicet -entia. MART. CAP. 9, 977 in dactylico genere signa aequali sibi iure nectuntur: verum ad alterum vel ad numerum geminum duo velut forte aequalitas numerosa -it. DIONYS. EXIG. pasch. 1 indictiones per annos quindecim solita revolutione -ant. PASS. Thom. p. 143, 20 nullus finis -at (-it *GR*, occurrat *Bonnet*; *cf.* p. 136, 12). GREG. M. in Ezech. 1, 12, 7 *prophetia* quae si ita ut dicta est in eorum intellectum -eret. EVG. TOLET. hex. 252 pax animi concors -ere (conc- DRAC.) votis. *nota*: TERT. adv. Hermog. 27 cui competit prima verbi positio in definitionem, eidem etiam declinatio -et in relationem. adv. Marc. 2, 24 *malitiae*, quae possint et in optimum -cucurrisse. AVIEN. Arat. 219 non tulit omnipotens . . . in cassum -ere pensa sororum (*sc. Parcarum*). *β i. q. procedere*: LVCR. 4, 704 nec calida ad sensum -unt nuntia rerum. ITALA I Cor. 10, 11 (Tert. adv. Prax. 16 adv. Marc. 5, 7 Hier. epist. 52, 10, 2 virg. Mar. 20) in quos (*sc. nos*) fines aevorum -cucurrerunt (κατήντηκεν, VVLG. devenerunt). SOL. 1, 36 numero -ente december sollemnem circuitum finiebat (*cf.* COD. Iust. 1, 31, 1 pr. principatum adipiscatur matricula -ente. NOVELL. Iust. 35, 4 praedictum . . . numerum in sua stabilitate -ere). CHIRON 348 hoc vitium huius morbi in eos -it. PS. RVFIN. in Os. 2, 14 consequentia tota -it. AVG. epist. 230, 5 ad se . . . mundi salus ac medicina -eret. PHOEBAD. c. Arrian. 2 incipientes ab ipso capite perfidiae . . . per totum corpus -entes. COD. Iust. 6, 30, 21, 3 hereditatem per suum ius -ere. GREG. TVR. Franc. 4, 21 post unum -entis anni diem. *ordo*: PANEG. in Mess. 102 rectus ut aequatis -at frontibus ordo. TERT. adv. Prax. 16 a primordio omnem ordinem divinae dispositionis per filium -cucurrisse (*cf.* scorp. 10 ordo terrenae interrogationis et confessionis -ens. adv. Marc. 4, 1 alium ordinem). AVG. civ. 15, 20 generationum ordo. CASSIOD. inst. div. 16 ordo dictorum. IORD. Get. 48 ut ordo, quem coepimus, -at. *versus, numeri sim.*: CALP. ecl. 152 olim quae tereti -ent carmina versu. QVINT. inst. 9, 4, 55 rhythmi . . . sublatione ac positione ad finem usque -unt. 9, 4, 60 versus . . . una ratione -it. 9, 4, 114 poema . . . similiter -entium spatiorum (*sc. numerorum*) observatione esse generatum. 9, 4, 140 comicus . . . choreis . . . pyrrichiisque -it. DIOM. gramm. I 474 metrum est compositio pedum ordine -ens (*cf.* 500. 501. 517 hic -it iambicus recurrit elegiacus). MAR. VICTORIN. gramm. VI 217 versus suos liquidius -ere. *oratio, argumentatio sim.*: PLIN. nat. 7, 72 membratim historia -et (decurra *vel* -it *codd.*). QVINT. inst. 5, 8, 2 cetera, quae continuo magis orationis tractu -unt. 9, 4, 61 velut prono -entis orationis flumine. 11, 1, 6 -entes nitore circuitus (*cf.* 11, 1, 49 -entibus periodis). 11, 3, 84 continuos et -entes locos. 12, 9, 2 oratio gaudebit quidem occasione laetius -endi. LACT. inst. 4, 18, 12 oratio tantae affluentiae ubertate -ens. 6, 21, 4 oratio cum suavitate -ens. BOETH. in top. Cic. 1 p. 274 veris ac necessariis argumentationibus disputatio -it. CASSIOD. art. 3 p. 1180B syllogismus . . . ab universalibus ad particularia -et. *declinatio* (*cf. infra l. 49*): CHAR. gramm. I 62 quod (*sc. vocabulum*) . . . per omnes casus eadem scriptura -it (*cf.* POMP. gramm. V 95 omnia nomina per istos sex casus -unt). DIOM. gramm. I 397 declinatio (*sc. verborum*) . . . per omnes modos -it (399 MACR. exc. gramm. V 646). *γ i. q. durare, manere*: SEN. benef. 4, 22, 1 memoria -ente. TERT. adv. Prax. 2 hanc regulam ab initio euangelii -cucurrisse. adv. Marc. 2, 15 per totum genus et gratia -eret et offensa. 4, 5 si enim apostolica integra -cucurrerunt . . . et Lucae constat integrum -cucurrisse usque ad sacrilegium Marcionis. CASSIOD. var. 2, 1, 1 ut per annorum numerum -at gratia dignitatum. *δ i. q. deficere, finiri, transire*: FAVST. REI. grat. 1, 3 p. 16, 14 finis eius (*assertionis*) in tenebras sacrilegii -it (incurrit *codd.*) ac deficit. COD. Iust. 1, 17, 2, 18 humani . . . iuris condicio semper in finitum -it et nihil est in ea quod stare perpetuo possit. GREG. TVR. Mart. 3, 34 restincta febre -entibus sine dolore vesicis. GREG. M. moral. 8, 69 humana laus . . . impulsa temporum momentis -it. *aetas, vita, tempus*: SEN. contr. 7, 1, 9 multis itineribus fata -unt. SEN. Oed. 891 tuta me media vehat vita -ens (-ente *A*, -ere *E*) via. dial. 10, 1, 1 rapide dati nobis temporis spatia -ant. epist. 123, 10 irreparabilis vita -it. SIL. 15, 47 non limite duro iam tibi -at concessi temporis aetas. IVV. 9, 126 festinat -ere velox flosculus . . . vitae. PORPH. Hor. carm. 2, 7, 7 cum mora spatium suum -at (*sc. dies*). AVIEN. Arat. 657 angusto -it tramite parva dies. AVG. civ. 20, 9 dum isti anni mille -unt. PRISC. anth. 680, 1 bis senis sic namque rotatur mensibus annos per Nonas, Idus -ens atque Kalendas. GREG. M. moral. 2, 34 tempus apud nos foras -it (*ibid.* defluit). *apud grammaticos i. q. exire*: CHAR. gramm. I 185 rs terminata duplici modo ex se adverbia faciunt in ter -entia. MART. CAP. 3, 291 casus eodem modo -unt excepto genetivo.

B *transitive* (*cf.* PRISC. gramm. II 561, 18): **1** *i. q. percurrere spatium praesertim vitae, tempus* (*nota*: CYPR. zel. 18 vitae nostrae curricula -ere): PLAVT. Merc. 547 -rso spatio breve quod vitae reliquomst (Stich. 81 -rso aetatis spatio. TER. Ad. 860 vitam prope iam -rso [*cf. p. 226, 79*] spatio omitto. LACT. epit. 63, 8 -rso temporalis vitae spatio. SALV. eccl. 3, 11). CIC. Quinct. 99 prope acta iam aetate -rsaque. LVCR. 3, 1042 Epicurus obit -rso lumine vitae (*nota mixtam metaphoram*). 4, 1196 spatium -ere amoris. PROP. 2, 15, 41. OV. trist. 3, 4, 33 pede inoffenso spatium -ere vitae dignus es. PHAEDR. 4, 1, 2 vitam tristem. app. 2, 13 fatalis annos temporis. TERT. resurr. 15 anima non sola . . . -cucurrit illud unde decedit, vitam hanc dico. *cf.* anim. 56 resurr. 56. SOL. 1, 47 annos duodecim sine intercalatione. ARNOB. nat. 2, 22 quid operis aut negotii celebrans anteacti temporis -currerit aevitatem. LACT. inst. 4, 26, 13 -rsam vitam resignasse (7, 12, 12). CAPITOL. Aur. 20, 6 non -rso luctus tempore. AMBR. hex. 3, 11, 48 brevi -rso aetatis flore. 5, 12, 37 -rsi vel adoriendi nocturni temporis. 5, 13, 40 septem . . . dies, quibus -rsis. in psalm. 2, 3. VEG. mil. 3, 39 Pachone *mense* -rso. AMM. 17, 13, 12 exiguo temporis intervallo -rso. RVFIN. hist. 1, 1, 1 tempora, quae a salvatore nostro ad nos usque -rsa sunt (διηνυσμένοις). PRVD. perist. 11, 195 se renovat -rsis mensibus annus. CYPR. GALL. gen. 525 iam gelidis -rsa ob tempora membris. lev. 87. COD. Theod. 3, 5, 4 (*a. 332* = COD. Iust. 5, 1, 2) spatii fine -rso. MAR. VICTOR aleth. 3, 95 annos *tot*. PAVL. PELL. 113 -rsa illius aevi tempora (SIDON. epist. 4, 3, 1). ENNOD. dict. 7, 15 p. 444, 13 -rsis temporibus. VEN. FORT. carm. 3, 6, 8 tempore -rso. GREG. TVR. glor. mart. 32 -rsis festivitatis diebus. *cf. p. 229, 21*. *nota*: TERT. ieiun. 14 cur quinquaginta exinde diebus in omni exultatione -imus? *adde*: TERT. anim. 43 mortem qualiter anima -at.

2 *i. q. pectere*: CAEL. AVR. chron. 1, 4, 98 ut . . . primo -amus capillos ex pectione, nunc pro capillatura, nunc contra capillaturam. 3, 8, 138 corpore concavo pectine -rso. *cf. p. 234, 23*.

3 *i. q. perficere*: VERG. catal. 14, 1 si mihi susceptum fuerit -ere munus (PLIN. epist. 6, 6, 2). georg. 2, 39 tuque ades inceptum-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

que una -e laborem. MIN. FEL. 1, 1 ea, quae iam transacta et -rsa sunt, recordatione revocare. TERT. uxor. 2, 7 non dubites nullum huiusmodi matrimonium prospere -i. virg. vel. 9 matres... ut nihilominus ea -cucurrerint per quae femina probari potest. adv. Marc. 3, 1 post -rsam defensionem. 3, 11 utique *Christus Marcionis* debuerat phantasmatis scaenam -cucurrisse. TREB. Gall. 7, 1 pluribus proeliis eventuum variatione -rsis. PAVL. sent. 2, 21[A], 5 iure sollemni -rso. LACT. inst. 1, 1, 11 quasi veterani -rsis operibus actionum suarum. AVIEN. Arat. 208 -rsis parcarum ab origine fusis. CORP. XI 3203 stipendiis ratione -rsis (COD. Theod. 12, 1, 184 [*a. 423*]. 6, 24, 11 [*a. 432*]. COD. Iust. 10, 55, 2, 1). II 2210 (*Cordubae*) post -rsam administrationem. SYMM. epist. 49, 2 -rsa... oratione (*cf.* EVSTATH. Bas. hex. 2, 1 p. 879[B] modicis -rsis sermonibus). AMBR. Noe 21, 77 -rso periculo. PANEG. 12, 24 mala -rsa. RVFIN. hist. 4, 5, 2 quindecim episcoporum successiones esse -rsas (γεγόνασι διαδοχαί). PRVD. perist. 5, 289 -rsa iam satis tibi poenae minacis munia. AVG. serm. 275, 1 -rsa lectio declaravit. SEDVL. epist. 1 p. 1 operis nostri -rso volumine. PETR. CHRYS. serm. 8 p. 208[C] -rsis criminum procellis. MART. CAP. 3, 326 -rsae peritiae. COD. Theod. 4, 7, 1 pr. (*a. 321*) sollemnitatibus -rsis (*cf.* COD. Iust. 1, 13, 2). 10, 17, 2 (*a. 365* = COD. Iust. 10, 3, 6) -rsis hastis et proscriptione habita. 6, 27, 20 (*a. 426*) militiae ordine ac labore -rso. LEO M. epist. 10, 3 cognitionem. serm. 74, 5 ita a fidelibus haec temporalia -antur, ut . . . cognoscant. SIDON. epist. 1, 5, 11 qua festivitate -rsa. 1, 11, 10 duabus dignitatibus -rsis. 3, 1, 2 -rsarum forinsecus actionum. EMPOR. rhet. p. 572 narratione aut omnino praetermissa ⟨aut⟩ breviter strictimque -rsa. ALC. AVIT. carm. 6, 632 -rsae carnis (*i. transactae vitae*) meritum cunctis omnibus patebit. hom. 7 p. 116, 28 actus per quos humanam conversationem -imus. BOETH. in top. Cic. 3 p. 318 -rsae superius expositionis. mus. 1, 13 *vox* qua -imus cantilenam. CASSIOD. var. 10, 19, 4 reverentissima salutatione -rsa. PALLAD. hist. mon. I pr. sufficienti... disputatione -rsa (αὐτάρκως ... διαλαβών). *imprimis ordinem servare*: TERT. adv. Hermog. 26 anim. 37 CASSIOD. var. 6, 4, 7. 6, 16, 3. *cf.* PROB. inst. gramm. IV 83 ratio supra -rsa. ZACCH. 2, 19 p. 1144[C] -rsa in causis singulis ratio.

4 *i. q. oculis vel sensu raptim perlustrare, perlegere*: TER. MAVR. 1139 vel tu ruricolae primum (*sc. Georgicon librum*) -e Maronis. TERT. scorp. 15 *doctrinam* intellego solam acta -ens. adv. Marc. 4, 14 -e sententiam Esaiae. EPIST. Dam. 5 p. 365[A] -rsis litteris (EVSEB. MED. Leo M. epist. 97, 1). SYMM. epist. 2, 12, 2 -rsis exemplaribus *litterarum*. 2, 51 -rsa oculis pagina (*cf.* 4, 5, 2. 5, 34, 2. 6, 2 *al.*). RVFIN. hist. 4, 11, 10 *librum* (ἐντυχεῖν). NICET. fid. 3 ubi omnibus collatis et -rsis scripturis veritas manifestata est. *adde*: CHALC. comm. 238 in theatro -rsis (*i. perscrutatis*) strictim vultuum partibus.

5 *i. q. enarrare*: LAVS Pis. 18 nec si cuncta velim breviter -ere possim. 210. STAT. silv. 5, 3, 149 pugnasque virum -ere versu. FVLG. Virg. cont. p. 91 habes breviter -rsam primi libri continentiam. VICT. VIT. 3, 13 -rsas superius multarum illationes. *i. q. recitare*: STAT. silv. 2, 1, 114 Attica facundi -eret orsa (*i. carmina*) Menandri. EVGIPP. Sev. 11, 3 psalterio ex more -rso.

6 *i. q. pertractare, recensere, disserere*: TERT. carn. 20 *Matthaeus* originem -ens (*i. persequens*) ab Abraham usque ad Mariam. adv. Prax. 25 Iohannis euangelium. adv. Marc. 4, 38 nacti scripturae textum . . . ita in legendo -unt. 5, 7 p. 596, 5 reliquum exitum populi -urus. CYPR. epist. 55, 30 haec breviter -cucurri. 59, 12 sermone -amus (*cf.* LEO M. serm. 59, 1). LACT. opif. 15, 6 conficiamus igitur spatium (*i. librum*) quod nunc -imus. CHALC. transl. p. 19[A] cunctis partibus orationis hesternae strictim licet compendioque -rsis. comm. 321 cum omnia, quae propositum erat recensere, -rsa sint (*cf.* 319). MAR. VICTORIN. gramm. VI 131 -rso dactylo atque his metris. SYMM. epist. 6, 65 (66), 1 breviario addito noscenda -currimus (decrevimus *PF*, discrevimus *Mercer*). AMBR. Iob 3, 1, 1 -rsa est interpellatio sancti Iob. *ibid.* lectio euangelii, quae -rsa est (*cf.* in psalm. 118 serm. 3, 29 PS. AVG. serm. 82, 2 GAVDENT. serm. 8. 12 LEO M. serm. 69, 2 *al.*). Iob 3, 1, 2 in psalmo, qui -rsus est. in psalm. 1 pr. 6 *cantica* historiae more -rsa. VEG. mulom. 3, 7, 4 omnibus -rsis (*cf.* PAVL. MED. vita Ambr. 53 RVFIN. apol. Orig. 5 p. 582 Orig. princ. 2, 6, 1 LEO M. epist. 15, 16 PROSP. c. coll. 19 *al.*). RVFIN. Orig. in cant. 4 p. 92[C] doctrinae per ordinem -rsae. hist. 6, 12, 4 non -rso libello (διελθών). EXPLAN. in Don. gramm. IV 489 -rsis octo particulis. SERV. gramm. IV 443 -rso octo partium tractatu. ZACCH. 3, 10 -rsis testimoniis. MACR. exc. gramm. V 618 declinatio, quae -rsa est. AVG. REGVL. gramm. V 524 partes orationis. MART. CAP. 3, 309 -rsis nominum regulis (*cf.* 5, 453. 467). LEO M. serm. 70, 1 sacram . . . historiam euangelica... narratione -rsam. EVSTATH. Bas. hex. 9, 6 p. 964[A] velociter alienis actibus -rsis. MAX. TAVR. hom. 3 sequentia -amus. SIDON. epist. 5, 15, 1 volumen prophetarum me absente -rsum. BOETH. herm. sec. 4, 10 p. 321, 20 his ab Aristotele -rsis. categ. 3 p. 261[D] -rsis IV praedicamentis. trin. 6, 28 *quaestio* utrum recte -rsa sit. CASSIOD. in psalm. 113, 8 superiores versus per figuram parabole noscuntur esse -rsi. gramm. VII 144 post complexiones... quasi brevissima explanatione -rsas. ISID. nat. pr. 1 animo tuo -rsis priorum monumentis. *additur* de: CIC. de orat. 1, 148 ista, quae abs te breviter de arte -rsa sunt. TERT. adv. Iud. 11 p. 733 sufficit de his interim ordinem Christi -cucurrisse.

syn.: *ad IA*: descendere, degredi, devenire. devehi, denatare, deferri. desilire. defluere, devolvi. decidere, delabi. *ad IB*: incedere, ambulare, properare, errare, vagari, peragrare, percurrere, navigare. pompam ducere, concurrere, procedere. currere. moveri, labi. *ad IIA*: confugere, recurrere, descendere. *ad IIB*: currere. transcurrere. recensere (CHALC. comm. 321). *opp.*: *ad IA*: ascendere, evehi, subvehi. *ad IB*: stare, remeare.

deriv.: decursio, decursorius, decursus.

dēcursio, -ōnis *f. a* decurrere. *pluralis legitur*: BRVT. Cic. epist. 11, 10, 4 BELL. Alex. 42, 3 ISID. ord. creat. 5, 2. GLOSS. διαδρομή. ἐκδρομή. *legitur inde ab* HIRT. *et* BRVTO.

1 *proprie*: **a** *de actu decurrendi*: *hominum, praesertim de incursione hostili*: HIRT. Gall. 8, 24, 3 ne quod simile incommodum accideret -e barbarorum. BELL. Alex. 42, 3 *castellorum locis editis positorum* opportunitas castellanos impellebat ad -es faciendas. BRVT. Cic. epist. 11, 10, 4 Appennino Alpibusque se teneat et -bus per equites . . . vastet loca. *rerum*: ARNOB. nat. 2, 59 aqua, natura res labilis et ad fluorem semper -emque tam prona. CHIRON 9 facies -em sanguinis (*cf.* 23. 26. 660 VEG. mulom. 1, 27, 2. 3). *nota*: CAEL. AVR. chron. 1, 3, 59 fricatio etiam capitis et densi pectinis capillorum -o (*i. pectio*). **b** *de qualibet celeri motione*: CHALC. comm. 235 erat impossibile motu capitis naturali, hoc est globosa -e, terras obiri. ITALA psalm. 18, 7 (Firm. err. 19, 4 Cypr. testim. 2, 19 *L*) a summo caeli profectio eius (*solis*) et -o eius usque ad summum eius (κατάντημα; ITALA Cypr. testim. 2, 19 *et* VVLG. occursus. Tert. adv. Marc. 4, 11 deversio, Cypr. testim. 2, 19 *M* decursus). MART. CAP. 9, 897 quippe mihi (*sc. Lunae*) Taurusque ac mundanae -is iter subeundum. ISID. ord. creat. 5, 2 dierum ac noctium -bus (*sc. solis et lunae*). *speciatim de exercitatione et pompa militum* (*v. Fiebiger, PW. IV 2353*): CORP. III 14387 *sqq.* (*Heliopoli, non post Neronem*) ⟨honorat⟩o albata -e (14387 i). INSCR. numm. Cohen I[2] p. 285 n. 83 -o (*Nero equitans comitante equite cum vexillo*). SVET. Nero 7 indicta -e praetorianis scutum sua manu praetulit. Galba 6 ipse maxime insignis, quod campestrem -em scuto moderatus etiam ad essedum imperatoris per viginti passuum milia cucurrit. VEG. mil. 2, 22 sive . . . ad -em campi exeunt milites. *cf.* DIOM. gramm. I 475, 21 mobilem -em pyrrichio pede commentus est. 478, 2 *rhythmum* -bus aptum. *nota*: SVET. Cal. 18 edidit circenses . . . interiecta . . . modo Troiae -e.

2 *translate*: *de cursu vitae, temporis*: TERT. anim. 24 vitae -o. *cf.* GREG. M. moral. 33, 12 quid fluvii nomine nisi humani generis -o designatur? EVSTATH. Bas. hex. 1, 5 p. 872[C] -o temporis simul cum ipso mundo congenerata dignoscitur. NOVELL. Iust. app. 8 -o barbarici temporis. *i. q. enarratio*: PASCH. Ciz. chron. I p. 507, 10 initium . . . totius -is ab illo pascha duximus incohandum.

dēcursōrius, -a, -um [*a* decurrere. *Th.*]. GROM. p. 313 terminos -os. *Rubenbauer.*

dēcursus, -ūs *m. a* decurrere. -u *dat.*: TAC. ann. 3, 33. *plur.* -ūs: DON. Ter. Ad. 860. -ebus *abl.*: PAPYR. Marini 60 (*a. 628*). ISID. orig. 13, 21, 4 -us proprie finis cursus, sive aquarum sit seu quarumlibet rerum. GLOSS. καταδρομή. διαδρομή. προσδρομή. διέξοδος. *legitur inde a* LVCR. CIC. CATVLLO.

1 *proprie de actione decurrendi, i. q. celeris descensio*: *hominum, i. q. incursio*: LIV. 1, 27, 10 subito ex collibus -u Albanorum intercluderentur ab oppido. 42, 52, 4 mota parumper acies, non iusto -u tamen. 42, 67, 6 *oppidum praebet* in Thessaliam opportunum Macedonibus -um. FRONTIN. strat. 2, 2, 2 ipso -u (*ex loco edito*) Mithridatem superavit. 2, 2, 12 TAC. ann. 12, 55 AMM. 16, 2, 6. 20, 11, 16. *latiore sensu*: SEN. dial. 4, 1, 1 (*in imag.*) facilis enim in proclivia vitiorum (*i. in proclivia vitia*) -us est. PERS. 6, 61 qui prior es, cur me in -u lampada poscas? (*de λαμπαδοδρομία*). PETRON. 138 omnibus digitis inter praecipitem -um cruentatis. FAVST. REI. grat. 1, 9 p. 28, 24 (*in imag.*) in humili christiano ipsa oboedientia et subiectio cursus est et ascensus, in Iudaei elatione lapsus est et -us. *speciatim de exercitio militum*: LIV. 40, 9, 10. 40, 10, 3 non sollemne lustrale exercitus tui, non -us militum. *cf.* 44, 9, 6 cum alios -u edidissent motus. EPICED. Drusi 461 -usque virûm notos. TAC. ann. 2, 55 exercitio equitum, -bus cohortium. 3, 33. GELL. 6, 3, 52 in -bus ludicris aut simulacris proeliorum voluptariis. *de fine cursus curruum*: SVET. Nero 24 excussus curru ac rursus repositus... destitit ante -um. *cf.* DON. Ter. Ad. 860 ad calcem et prope ipsos -us metasque vivendi; et est metaphora a cursoribus. *rerum* (*praecipue* aquae *sim.*, *v. l. 52*): CATVLL. 65, 23 illud *mālum* prono praeceps agitur -u. LVCR. 1, 283 montis ex altis magnus -us aquai (5, 263 aquarum. 5, 946. 6, 609 Ov. met. 15, 266. VITR. 8, 5, 3 aquae. 8, 6, 6 *sqq.* VAL. MAX. 2, 4, 6 aquae per semitas -u. LACT. opif. 6, 5 AMBR. hex. 2, 3, 9 ITIN. [Silv.] 19, 11 VVLG. psalm. 1, 3 CORP. III 7000 PAPYR. Marini 60 *a. 628*). VERG. Aen. 12, 523 -u rapido de montibus altis dant sonitum ... amnes (STAT. Theb. 7, 405 aversique suis -bus amnes). VITR. 9, 8, 3 ponderis (*cf.* FRONTIN. strat. 1, 5, 6). FEST. p. 269 secutos Tiberis -um pervenisse, ubi nunc sit Roma (PLIN. nat. 5, 64 intra -us Nili, *fere i. q. ostia*). SEN. contr. 2 praef. 3 fluminum (SEN. epist.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

89, 20 Ps. QVINT. decl. 10, 15 PAVL. PETRIC. Mart. 6, 374). SEN. epist. 90, 10 fronde ... in proclive disposita -us imbribus quamvis magnis erat (*cf.* AMM. 26, 8, 9). PLIN. nat. 19, 60 qua detur accessus homini scatebrisque -us. PLIN. epist. 6, 31, 16 insula ... tutum ab utroque latere -um (*in portum*) navibus praestet. TERT. adv. Marc. 4, 20 p. 484, 12 Iordanis ... impetum atque -um (ITALA Zach. 11, 3 [Gild. Brit. 88 chron. III p. 74, 32] miser factus est -us Iordanis [φρύαγμα, VVLG. superbia]). GREG. TVR. glor. mart. 36 EVSTATH. Bas. hex. 4, 7 p. 908D. *nota: de regionis declinatione*: BELL. Hisp. 29, 2 *planitiei* -um antecedebat rivus. *res personata*: CASS. FEL. 37 p. 81 si quidem ad pulmonem faciat -um *synanchica passio*. *de sideribus*: Ps. QVINT. decl. 8, 13 praecipiti per declive -u ⟨sol⟩ ... emensus orientis occidentisque cursus. SOL. 1, 39 zodiacum conficere -um. SYMM. or. 1, 13 menstruo -u *lunae*.

2 *translate*: *i. q. ordo, series, cursus vitae, temporis*: CIC. de orat. 1, 1 si infinitus forensium labor ... -u (cursu *M*) honorum (*i. decursis honoribus*) etiam aetatis flexu constitisset. epist. 3, 2, 2 facilior erit mihi quasi -us mei temporis (*sc. per quod provinciam administraturus sum*). TERT. nat. 2, 5 si omnia haec super nos certis curriculis, legitimis ⟨decurs⟩ibus, propriis spatiis, aequis vicibus ... occurrere meminerunt. anim. 28 -us generis humani ab exordio mundi ... nominatim temporatimque digessit. 56. adv. Marc. 3, 4 p. 380, 28 temporis alieni -um. 3, 21 p. 414, 11 introgressum atque -um vocationis in nationes. 3, 24 p. 419, 7 post -um vitae (Ps. RVFIN. in psalm. 58, 16 inter hos -us praesentis vitae. HESYCH. in lev. 25, 47 p. 1134D GREG. M. moral. 9, 50). 4. 39 p. 556, 23 ipsum -um scripturae euangelicae ab interrogatione discipulorum usque ad parabolam fici. SCHOL. Cic. Bob. p. 48, 8 per omnem -um partis huius. HIL. in Matth. 10, 25 pergit deinde eodem praeceptorum et intellegentiae -u. LEO M. serm. 94, 3 totius anni redeunte -u. MAR. MERC. Nest. adv. Pel. 1, 8 mensium ... -um. BOETH. in Porph. comm. sec. 1, 2 p. 138, 23 sermonum -us. 3, 3 p. 207, 8 longa series specierum atque a maximo -us ad minimum. NOVELL. Iust. 117, 7 decennii. 117, 11. *de versu*: QVINT. inst. 9, 4, 115 versum facientes totum illum -um, non sex vel quinque partes ... aspiciunt (*syn.* universa comprehensio). *i. q. digressio*: AQVILA rhet. 18 p. 27, 22 habet *perpetua oratio* ⟨et⟩ saepe in iudiciali genere dicendi usum necessarium, si quando quasi -u quodam uti volumus, ut *eqs.* *i. q. finis* (*cf. p. 234, 52*): HIL. in psalm. 131, 14 finis *legis et prophetiae* Christus est: ... in hoc in aeternum standum est, ubi iam -u legis et prophetarum dominus insistit. *i. q. defectio, lapsus*: AVG. in psalm. 1, 3 -us non absurde intellegitur lapsus, quod pertinet ad delictum.

dēcurtātio, -ōnis *f.* *a* decurtare. *i. q. abscisio*: MAR. VICTORIN. gramm. VI 67, 25 caudae.

dēcurtātor in sermone crebro offensitans GLOSS. *a* decurtare.

dēcurto, -āvī, -ātus, -āre [*a* de *et* curtus, *cf.* curtare. *Th.*]. *i. q. abscidere, mutilare*: SEN. dial. 5, 17, 3 Telesphorum ... undique -atum, cum aures illi nasumque abscidisset. IREN. 3, 12, 12 secundum Lucae euangelium et epistulas Pauli -antes (*i. ex libris canonicis eicientes*). PORPH. Hor. sat. 1, 9, 70 quia virile membrum velut -atum habeant *Iudaei* recisa inde pellicula. ARNOB. nat. 5, 11 peniculamenta cantheriorum. SCHOL. Hor. sat. 2, 6, 9. HIER. praef. Vulg. Iob 1 -atus et laceratus corrosusque liber. in Ezech. 13, 17 p. 131 *testimonia* haeretica pravitate fracta et -ata atque imminuta sunt. in Dan. prol. p. 619/620 quasi ego -verim librum (*sc. nonnulla omittens, dum verto*). AVG. c. Faust. 5, 7. catech. rud. 10, 15 -ata et mutilata verba immurmurare. *part. perf. pass. pro adi.* **dēcurtātus**, -a, -um, *i. q. mutilus*: CIC. orat. 178 itaque *animus auditoris* et longiora et breviora iudicat et perfecta ac moderata semper expectat, mutila sentit quaedam et quasi -a, quibus tamquam debito fraudetur offenditur *eqs.* (168. 173 curta). PLIN. nat. 25, 53 *hellebori* tenuissimae radices brevesque ac velut -ae. Ps. CYPR. rebapt. 16 integrum atque perfectum, non ... mutilatum et -um baptisma.
deriv.: decurtatio, decurtator.

dēcurvo, -ātus, -āre [*a* de *et* curvare. *Th.*]. *i. q. deorsum curvare*: NON. p. 80 bura dicitur pars aratri posterior -ata. Ps. AMBR. paenit. 16 peccatorum mole -ata cervice. GLOSS. IV 327, 47 deculate decurbate. *L.*

×**1. decus**, -oris *n.* [*i. q. hibern.* dech '*optimus, optimum*'; *cf. c. ind.* daśasyáti '*morigeratur, favet*' *et c.* decere, decor. *Th.*]. Ps. PALAEM. gramm. V 536 quaestio est quando producimus decoris, quando corripimus. genere neutro corripimus ab eo quod est -us. SERV. Aen. 7, 231 -us -ŏris facit, sicut 'pecus pecŏris ...' 'o' in genetivo correptum est: omnia enim in 'us' exeuntia neutra in genetivo singulari paenultimam corripiunt, excepto 'pelagus', quod Graecum est. 11, 423 SERV. auct. Aen. 1, 428. dequs: CARM. epigr. 170, 1 (*cf.* SEN. contr. 2, 7, 9). *de significatione*: DIFF. Suet. p. 311, 9 -us est gloria. DIFF. ed. Beck p. 50, 5 -us in animi virtutibus quaeritur. ISID. diff. 1, 163 -us ad animum refertur. *cf.* BEDA gramm. VII 270, 14 -us honoris est. GLOSS. εὐπρέπεια. πρέπον (*cf.* SCHOL. Hor. ars 157). δόξα. κόσμος. προπή. κοσμιότης. ornamentum. dignita[ti]s. honor. gloria. laus. honesta⟨s⟩. -a decoramenta, ornamenta. *legitur inde a* PLAVTO; *quotiens quisque hoc vocabulo usus sit, v. sub* decor. *pluralis legitur inde a* CAECIL.; *genet.* -um: LIV. 9, 41, 16 AVSON. 419, 52; *abl.* -bus: LIV. 38, 58, 3. [*loci dub. interpret.*: CAECIL. com. 284 SEN. rem. fort. 16, 2 CORP. IV 2469 a.]

I *id quod hominem vel rem decet atque exornat, εὐπρέπεια, κάλλος,* ***ornatus, forma,*** *gratia, venustas, pulchritudo, lepor*:
A *hominum*: 1 *corporis, vultus, sim.* (*cf.* AMBR. off. 2, 45, 219 -us autem *est* tamquam venustas et pulchritudo): CIC. Brut. 59 hominis -us ingenium *est* (*cf.* PROP. 3, 2, 24 ingenio stat sine morte -us. SEN. Phoen. 238 ingeni sollertis eximium -us *periit*. dial. 2, 7, 1 humani ingenii vanum -us). VERG. Aen. 4, 150 tantum egregio -us enitet ore. 7, 473 hunc -us egregium formae movet atque iuventae (CIRIS 481 SEN. Phaedr. 1110 Tro. 1144 dial. 6, 22, 2 LVCAN. 8, 664 PETRON. 109 STAT. Ach. 1, 290 silv. 1, 2, 107 MART. 11, 53, 3). CVLEX 342 omne propinquo frangitur invidiae telo -us PROP. 1, 2, 5 naturaeque -us mercato perdere cultu (*cf.* AVSON. 250, 4 Bissula ... naturale -us fictae non commodat arti). 1, 4, 13 ingenuus color et multis -us artibus et quae gaudia sub tacita dicere veste libet. OV. met. 3, 422 eburnea colla -usque oris. fast. 3, 86 arma ferae genti remque -usque dabant. VAL. MAX. 2, 1, 10 pubertas canis suum -us reddebat. 6, 3, 10 *oculis tantum meis* -is instrumenta compara. SEN. Ag. 744 non ego antiquum -us video. Herc. O. 237. Phaedr. 659 torvae tamen pars aliqua matris miscet ex aequo -us. 741. 827 -us omne turbat capitis. 829 regium in vultu -us gerens et alto vertice attollens caput. epist. 100, 6 quicquid aliud luxuria non contenta -i simplici miscet. 115, 3 quantum -is illi, quantum ponderis gravitatisque adderent. CVRT. 8, 4, 23 eximia corporis specie et -e habitus. COLVM. 4, 24, 15 serviunt -i. PLIN. nat. 11, 136 et viris aurum ... gestare -us existimatur. 11, 154 tanta est -is affectatio, ut tinguantur oculi quoque. VAL. FL. 3, 180 vitaque fugit -us omne soluta (*cf.* SIL. 12, 243 solvitur omne -us leto). 4, 241 haud tibi pulchrae manserit hoc ultra frontis -us. SIL. 3, 232. 6, 304 nulla viro species -isque et frontis egenum corpus. 13, 496 in -us egregiae vultus intenta iuventae. STAT. silv. 1, 2, 167 non ideo tibi tale -us vultusque superbos meque dedi. 2, 1, 155 puerile -us (3, 4, 31 AVSON. 70, 6? *alio sensu* STAT. Ach. 2, 119). 3, 3, 113 -us eximium famae par reddit imago. 4, 6, 75. Theb. 6, 564 quis Maenaliae Atalantes nesciat egregium -us? 10, 642 Ach. 1, 267 MART. 8, 55, 9. 9, 17, 7 tu iuvenale -us serva. APVL. flor. 15 p. 53 cetera -is striis dependent. met. 10, 31 introcessit alia visendo -e praepollens, gratia coloris ambrosei designans Venerem. *ibid.* si sibi praemium -is addixisset. TERT. adv. Marc. 5, 7 notam quandam referat de habitu humilitatis et obscuratione -is. ARNOB. nat. 6, 13 sola est haec Venus, cui de scorti vultu translaticium -us auctum est. LACT. opif. 10, 27. AVIEN. Arat. 517 in tenui quamquam primordia Phoeben ore habeant nulloque -us dea proferat ore. AVSON. 250, 4 cum properata dies abstulit omne -us. AMM. 14, 11, 3 -e corporum favorabiles et aetate. 18, 3, 2 reginae -e corporis inter multas feminas excellentis (19, 1, 7 proceritate et -e corporis). VEG. mil. 4, 9 maluerunt enim pudicissimae feminae deformato ad tempus capite libere vivere cum maritis quam hostibus integro -e servire. PRVD. ham. 632 divinum -us aeterno servantis in ore. 746 servans et -us et cultum frontemque oculosque. CLAVD. 1, 91 miscetur -i virtus pulcherque severo armatur terrore pudor. AVG. civ. 7, 27 ista sic colere, ut nec salutem nec -us humanum corpus aut anima colentis obtineat. 22, 12. 22, 17. 19 omnia corporis vitia, quae in hac vita humano contraria sunt -i. 22, 20 in membrorum quoque omnium modulis congruo -e servato. in euang. Ioh. 32, 3 animus facit -us in corpore. MART. CAP. 7, 728 femina miri -is. SVLP. SEV. chron. 2, 1, 4 Daniel pollicetur ... maioris -is sibi vultus ex leguminibus quam ex cibis regiis fore. MEROB. poet. 135 miratus pueri -us et prodentia fatum. PASS. Theclae B 29 p. 80, 14 quod tanta species ac tale -us (*leg. etiam* talis -or) feris obiceretur. CARM. epigr. 1375, 2 (*a. 533*) apstulerintque tuum dura sepulcra -us. *nota*: CVLEX 266 femineum -us (*i. feminarum*). STAT. silv. 2, 6, 38 femineum vultu -us. Theb. 9, 633 fraternumque -us (*i. fratris*).

2 *animi i. q. virtus, honestas, pudor, decentia*: CIC. rep. 6, 25 suis te oportet illecebris ipsa virtus trahat ad verum -us (rep. frg. 8 verum -us, quod ex virtute ac dignitate nascitur). Tusc. 2, 31 dum honestas, dum dignitas, dum -us aderit. fin. 2, 35 posita in -e tota, id est in honestate. 2, 44 omnis virtus, omne -us, omnis vera laus deserenda est. 2, 56 -is honestatisque causa. leg. 1, 55 -us ... hic solum bonum dicat. 1, 62 *opp.* flagitium. off. 1, 17 honestatem et -us conservabimus (1, 131 ad -is conservationem). 1, 141 modus autem est optimus -us ipsum tenere. 2, 9. 3, 97 ullum tu -us in cotidianis laboribus et periculis cum hac tranquillitate conferendum putas? 3, 101 in laude, -e, honestate utilia reperire. 3, 116 -e, moderatione, modestia, continentia, temperantia. de orat. 1, 202 languentem labentemque populum ... ad -us excitare. Phil. 2, 50 quae ipse in se atque in domesticum -us impure et intemperanter ... fecerit. 7, 14 -us, honestatem, laudem, dignitatem. SALL. Catil. 25, 3 -us atque pudicitia. 54, 5 Catoni studium modestiae, -is, sed maxume severitatis erat. Iug. 31, 12 fides, -us, pietas, postremo honesta atque inhonesta omnia quaestui sunt. 33, 1 contra -us regium (72, 2 TAC. hist. 1, 77. 82 ann. 2, 55 ARNOB. nat. 3, 27. 7, 37 IVST. 12, 12, 12 AVG

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

civ. 1, 23 COD. Theod. 6, 29, 3 = COD. Iust. 12, 22 [23], 3). VERG. Aen. 5, 174 oblitus -isque sui sociumque salutis (OV. fast. 2, 836 obliti -is. met. 8, 536 immemores -is. LIV. 4, 40, 3 oblitae prae gaudio -is. 26, 49, 16 -is matronalis. SEN. dial. 3, 1, 2 -is oblita. PANEG. 11, 29 nimiae laetitiae -is sunt et gravitatis immemores. ARNOB. nat. 2, 44 oblivisci suae dignitatis et -is. *alio sensu* CVRT. 3, 11, 25). OV. met. 13, 480 castique -us servare pudoris. LIV. 1, 58, 5 expugnato -e muliebri. 4, 8, 2 ⟨in⟩ centuriis -is dedecorisque discrimen sub dicione eius magistratus. 6, 20, 10 -is. 34, 6, 8 -us matronale servari posse (26, 49, 16 *l. 4* VAL. MAX. 2, 1, 5 AVSON. 319, 47). SEN. Ag. 112 periere mores, ius, -us, pietas, fides et ... pudor. Herc. O. 391 vides ut altum famula non perdat -us? Phaedr. 429 pellat ex animo -us. 894 nostri -is eversor. epist. 66, 6 ordinatissimus cum -e tum viribus. 88, 21 in quibus nulla -is, nulla honesti simulatio est. SIL. 2, 503 luxuque solutum omne -us multaque oppressum nocte pudorem. 6, 400. 11, 169 laeta fovere haud quaquam magni est animi -us (*cf.* ARNOB. nat. 3, 19). 13, 750 amissum reparet -us. TAC. hist. 4, 60 *opp.* flagitium. ann. 1, 51 culpam in -us vertere. 6, 37 -us quisque suum et fidem retinerent. 12, 65 -us pudorem corpus, cuncta regno viliora haberi. ARNOB. nat. 1, 36 Dioneia Venus proles ... intestini -is (*coni.* dedecoris) publicatrix. HIL. hymn. 1, 61 cara progenies dei, cognatum cui sit omne -us patris. AMM. 17, 5, 12 *pax* adsit modo cum -e et honestate. AVG. civ. 2, 26 *opp.* dedecus. gen. ad litt. 3, 24 p. 92, 13 ea vero quae peccando amittunt -us proprium, nullo modo tamen efficiunt, ut non etiam ipsa recte ordinata cum toto atque universo bona sint.

B *bestiarum*: PLIN. nat. 8, 154 etiam tum puero capto eius (*equi*) -e. 10, 118 satis illis (*psittacis*) -is in spe sermonis humani est. SIL. 16, 350 membra haud procera -usque corporis exiguum *Asturis equi*. AMM. 22, 15, 27 omnes *serpentes* magnitudine et -e aspis supereminens.

C *rerum*: 1 *corporearum*: VERG. Aen. 1, 592 quale manus addunt ebori -us (MANIL. 3, 28 auroque atque ebori -us addere). AETNA 70 defensique -us mundi nunc redditur astris. CVLEX 65 picturaeque -us lapidum nec fulgor in ulla cognitus utilitate manet. HOR. epod. 5, 7 per hoc inane purpurae -us precor. OV. hal. 111 auri chrysophrys imitata -us. NVX 52 quae longius absunt, nativum retinent inviolata -us. LIV. 10, 46, 4 inspectata spolia Samnitium et -e ac pulchritudine paternis spoliis ... comparabantur. 26, 48, 5 praecipuum muralis coronae -us eius esse. SEN. Ag. 503 omni -e populato levis fluitat *puppis*. Thy. 50 flammaeque servant debitum mundo -us. epist. 82, 13 omnis enim res, quod non habuit -us, virtute addita sumit. nat. 7, 24, 3 stellas, quae noctem -e vario distinguunt. COLVM. 5, 6, 37 arbustum commendabile fructu et -e. PLIN. nat. 22, 1 illa ... cibi aut odoris -isve commendatio ad numerosa experimenta duxit. 32, 23 ita et -e et religione *bacarum* gaudent. 37, 1 tantum tribuunt varietati, coloribus, materiae, -i *gemmarum*. 37, 121 perlucent autem omnes *amethysti gemmae* violaceo -e. 37, 129 ut -is praerogativa *gemmae* in vocabulo facta sit (SOL. 33, 22). TAC. hist. 1, 51 viri arma equi ad usum et ad -us supererant. PLIN. epist. 10, 98, 2 quibus ex causis non minus salubritatis quam -is interest *cloacam* contegi. paneg. 58 illud purpurae -us. APVL. Plat. 1, 12 deos caelicolas ordinavit, quos ad tutelam et -us per omnia mundi membra dispersit. CORP. III 141, 20 (*Gortyne, a. 169 p. Chr.*) statuis ... cum omni -e suo refectis. SOL. 2, 1 *Italiae* -us iam in urbe contigimus. 15, 24 ne offensum -us imaginum lacunis corrumperetur (*de gemmis*). IVST. 11, 13, 11 cum victoria non ornamentorum -e, sed ferri virtute quaeratur. HIL. in Matth. 24, 6 nam ornatus altarii atque templi non dignitatem de cultu conciliabat, sed futurorum speciem de -e fingebat. AMM. 15, 11, 14 Viennensis *provincia* civitatum exultat -e multarum. 18, 2, 17 AVG. civ. 5, 20. 11, 22 quantumque universitati rerum pro suis portionibus -is tamquam in communem rempublicam conferant. 12, 4 cuius ordinis -us nos propterea non delectat, quoniam *eqs.* 22, 24 quorum solum -us et nullus est usus (*antea*: ut tantummodo -em habeant, non et usum. *itaque in ambiguo utrum -is eodem loco a -or an a -us sit derivatum item* 22, 17. *cf.* in psalm. 144, 15, *ubi promiscue -us et -or usurpatur*). lib. arb. 2, 16, 43 et nutus tui sunt omne creaturarum -us. MART. CAP. 2, 208 domus, quae ... -e conspicuo fulgorem siderum vinceret. 3, 233 vocalesque nonnullae modo se invicem mutant, nunc sibi cum -e succedunt. COD. Theod. 13, 6, 7 (*a. 375*) domos vero, quarum cultu -us urbium potius quam fructus acquiritur. 15, 1, 25 (*a. 389*). EVSTATH. Bas. hex. 5, 2 p. 911^B cultu proprii -is exultans *tellus*. CASSIOD. inst. div. 15 p. 1130^D in illo -e *codicum*.

2 *incorporearum*: CIC. ac. 1, 33 spoliavit enim virtutem suo -e (Brut. 331 isdem artibus -us omne virtutis cum summa eloquentia iunxisses. LIV. 26, 48, 11. 30, 30, 13. PHAEDR. 4, 24, 24 quorum virtus exhibet solidum -us. SEN. Herc. f. 1270 violatum -us virtutis. benef. 3, 33, 4 virtus ipsi urbi nescio utrum maius praesidium afferens an -us. epist. 66, 2 STAT. silv. 4, 8, 18 PANEG. 10, 29. 34. AVR. VICT. Caes. 33, 10 virtutum omnium -us). CIC. fin. 1, 36 factis ... honestatis -e laudandis. LIV. 38, 24, 10 huius matronalis facinoris -us ad ultimum conservavit. MANIL. 4, 194 illa -us linguae faciet. SEN. contr. 2, 7 (15), 9 feminae quidem unum pudicitia ⟨d⟩ecus est (SEN. dial. 11, 16, 5 maximum -us visa est pudicitia. *cf.* FLOR. epit. 1, 9, 1 pudicitiae -us). VELL. 1, 17, 3 perfectumque prosae eloquentiae -us. VAL. MAX. 1, 1, 9 in quibus summae maiestatis conspici -us voluit. 8, 15, 5 -us vetustae originis. SEN. Herc. O. 1591 solum -us esse regni *saevitiam* (Med. 130 HOMER. 20). Oed. 1026 omne confusum perit, incesta, per te iuris humani -us. epist. 59, 5 alicuius verbi placentis -e. 120, 6 paupertate, quam sibi -us fecerat. SIL. 16, 579 hoc -us addere ludis. STAT. silv. 5, 3, 124 nec simplex patriae -us et natalis origo. TAC. Agr. 39 civilium artium -us. ann. 1, 35 ubi veteris disciplinae -us? PLIN. paneg. 81 nec mediocre pacis -us habebatur. FLOR. epit. 3, 17, 3 omne -us maiestatis amiserat (PANEG. 10, 6. AMM. 30, 9, 6 maiestatis regiae). SOL. 1, 87 subolem nostri temporis per nascentum detrimenta -us veteris pulchritudinis perdidisse. PANEG. 10, 1 extat in vultu cuiusque hilaritatis publicae -us. ARNOB. nat. 5, 27 ab repugnantibus ... -us virginitatis eripitur. HIL. in Matth. 5, 2 omne ieiunium in sanctae operationis -e ponendum. AVSON. 363, 17 cur isti facto -us abfuit aut ratio illi? VEG. mil. 4, 31 pro -e et utilitate magnitudinis suae. VVLG. Sirach 47, 12 et dedit in celebrationibus -us (εὐπρέπεια). AVG. civ. 8, 7 formam sapientiae -usque. 11, 23 -i pulchritudinis. conf. 2, 5, 10 habet etiam honor ... suum -us. gen. ad litt. 1, 17 p. 25 neque defectus profectusque creaturae ... sine supplemento esse -is universi. SVLP. SEV. chron. 1, 23, 6 omne vitae -us mercede corruptum habent. MART. CAP. 3, 226 ex eodemque cuncta vitia velut -is fonte manantia. EVSTATH. Bas. hex. 5, 6 p. 916^B nec captare -us laudis externae. CASSIOD. inst. div. praef. p. 1110^A religiosae doctrinae saluberrimum -us. CARM. epigr. 1403, 8 atque suum probitas vidit inesse -us. 1414, 13 ars veneranda fidem, fidei -us extulit artem. *nota -us in appositione*: SIL. 2, 435 iuxta, triste -us, pendet. 7, 94 summumque -us, quo tollis ad astra imperii, Romane, caput, parere docebat *Fabius*. 13, 350 mite -us mentis, condunt ensesque facesque. 14, 138 stat, mediocre -us vincentum, ignava iuventus. FLOR. epit. 1, 3, 5 sic, rarum alias -us, unius manu parta victoria est. SPART. Sept. Sev. 18, 2 quod maximum eius imperii -us est. IORD. Get. 289 quod summum primumque in mundo -us edicitur. *de oratione v.* decor *p. 209, 22.*

II *i. q.* δόξα, **laus, honos,** *dignitas, gloria, fama, fortitudo, splendor, claritas, fulgor, disciplina, auctoritas*: A *hominum*: PLAVT. Most. 144 nunc simul res, fides, fama, virtus, -us deseruerunt. Stich. 281 gloriam, laudem, -us. CATO orig. 63 in maximum -us atque in excelsissimam claritudinem sublimavit. CIC. rep. 1, 64 vitam, honorem, -us. 5, 6. 6, 26. Mil. 86 clarissimorum virorum formas illi taeterrimo parricidae aliquid -is afferre. fin. 3, 28 is, cui contingit ut iure laudetur, habet insigne quiddam ad -us et ad gloriam. 5, 63 ad laudem et ad -us nati (Phil. 3, 36 ad -us et ad libertatem nati sumus). part. 91 quis enim honorem, quis gloriam, quis laudem, quis ullum -us tam umquam expetivit quam ignominiam infamiam contumeliam dedecus fugit? (*cf.* Tusc. 2, 46). Phil. 12, 29 nihil cogitantis praeter dignitatem et -us. Att. 13, 28, 2 cohortantur ad -us. epist. 2, 6, 4 mihi vero tantum -is, tantum dignitatis adiunxeris. carm. frg. 27, 2 -e atque omni me orbatum laude. SALL. Iug. 3, 4 lubido ... potentiae paucorum -us atque libertatem suam gratificari. VERG. Aen. 2, 89 aliquod nomen -usque gessimus (SCHOL. Verg. Veron. *ad l.* nomen dign⟨um⟩). 5, 229 proprium -us et partum indignantur honorem. 10, 857 hoc -us illi, hoc solamen erat, bellis hoc victor abibat. 12, 58 -us imperiumque Latini te penes. HOR. carm. 3, 25, 5 Caesaris audiar aeternum meditans -us stellis inserere. 4, 6, 27 Dauniae defende -us Camenae. epist. 1, 17, 42 aut -us et pretium recte petit experiens vir. ars 286 nec minimum meruere -us. OV. met. 2, 382 expers ipse sui -is *genitor Phaethontis*. 3, 548 patrium retinete -us. fast. 6, 75 at -us omne mihi contingit origine mensis. LIV. 1, 39, 3 materiam ingentis publice privatimque -is ... nutriamus. 1, 53, 1 ni degeneratum in aliis huic quoque -i offecisset. 2, 12, 10 ordo ... idem petentium -us. 3, 61, 11 ad aemulandum -us. 4, 43, 2 funduntur haud magno consulis -e. 7, 26, 2 *Valerius* haud indigniorem eo -e se quam T. Manlium ratus. 7, 32, 15 summum quodque spectate, milites, -us. 9, 15, 10 consulum Papiriique praecipuum id -us. 9, 40, 12 ut partem secum capesserent -is. 21, 41, 13 utinam pro -e tantum hoc vobis et non pro salute esset certamen. 27, 14, 3. 28, 17, 3 in suum -us nomenque velut consummatam eius belli gloriam. 30, 14, 7. 30, 19, 8 privato magis quam publico -e insignis. 37, 20, 14. GRATT. 72 hinc -us et famae primum impetravit honorem. 209 illis omne -us ... constaret. 534 tibi devotae magnum pecuaria Cirrhae, Phoebe, -us meruere. MANIL. 1, 51. VAL. MAX. 2, 7, 7 penes *XII fasces* senatus et equestris ordinis et universae plebis summum -us erat. 5, 2, 6 -us imperatoris. 8, 15, 11. PHAEDR. app. 11, 6 quod ... meruisti -us, si ...? SEN. Herc. O. 989 maius eripui -us quam in luce tribui. Phaedr. 894 nostri -is eversor. Tro. 231 alterius esset gloria ac summum -us. 311 hoc esse Pyrrhi maximum in bello -us. CVRT. 3, 11, 7 opimum -us caeso rege expetens. MELA 2, 19 cuius id sit -us apud iudicaturos magno certamine affectant. PETRON. 133 vers. non sine honore tuum (*dei*) patiar -us. VAL. FL. 7, 459 non secus ac patriam pariter famamque -usque obicit. SIL. 1, 294 libertas ... servata -usque maiorum. 3, 71 sis patrio -e et factis tibi nomina condes. 3, 619 quīs erit eloquio partum -us. 4, 198 certusque necis petit

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

. . . -us (5, 270. 16, 557). 4, 398 aeternumque -us memori celebrabitur aevo. 5, 116. 6, 419. 587. 7, 23 quae fortuna viro, quodnam -us. 7, 577 quantum -is tulit. 7, 600 cui -us insigne et quaesitum cuspide nomen. 8, 262 linguā sperabat adire ad dextrae -us atque e rostris bella ciebat (14, 148 mite tamen dextrae -us inter proelia tanta enituit fama. 17, 129). 8, 606. 10, 474 nomen -usque erogitat. 11, 136 Herculei socius -is. 12, 363 nec parvum -us dedisti (12, 465 sed parvum -us Hannibali). 13, 30 pravum -us. 13, 370 spectatum vel in hoste -us. 13, 771 quae te via, fare, superbum ad -us et summas laudum perduxerit arces. 16, 254. 17, 625 mansuri compos -is per saecula rector. *al.* STAT. silv. 2, 7, 62 titulum -usque . . . dabis. Theb. 6, 619 ni captum -us et meriti reddantur honores. 7, 692 famulo -us addidit omne maestus. 8, 759 -us immortale. Ach. 2, 119 hoc puerile -us (*i. q. pueri voluptas; aliter v. p. 236, 34*). MART. 1, 1, 5 quod dedisti viventi -us atque sentienti. 8, 30, 9. 9, 1, 8 manebit altum Flaviae -us gentis. TAC. hist. 1, 78 nobilitatem ac -us astruerent Othoni. 1, 89. 2, 12 *opp.* flagitium. 2, 43 novi -is avida *legio.* 2, 49 aemulatione -is. 3, 60 maiora illis praemia et multo maximum -us, si . . . . 3, 84 proprium esse militis -us in castris. ann. 1, 43 *syn.* claritudo. 1, 67. 2, 26 seque per invidiam parto iam -i abstrahi. 2, 46 cum a Cheruscis . . . pro antiquo -e aut recenti libertate . . . certaretur. 2, 62 haud leve -us Drusus quaesivit *eqs.* 4, 35. 6, 34 *opp.* flagitium. 12, 36 *syn.* gloria. 15, 29. PLIN. epist. 2, 7, 1 qui -us istud sudore et sanguine et factis assequebantur. 7, 4, 6 vers. 2 ausus de Cicerone darest palmamque -usque (*i. laudibus super C. extollere*). paneg. 83 tibi uxor in -us et gloriam cedit. FLOR. epit. 2, 15, 12. 3, 5, 21 per quae omnia -us et nomen et titulos Pompeio suo Fortuna quaerebat. 3, 20, 7. 4, 2, 12. DECRET. decur. Tergest. (Corp. V 532) 1, 24 dignos tali -e talique praesidio. VLP. dig. 3, 1, 1 pr. hunc titulum praetor proposuit habendae rationis causa suaeque dignitatis tuendae et -is sui causa, ne *eqs.* AGOR. carm. epigr. 111, 3 lumen omne vel -us nomen viri, Agori. AVR. VICT. Caes. 33, 26 cum verum illud atque unicum -us pessimo cuique gratia tribueretur demptum impie bonis. 41, 21 ob auctoris -us in virtutes potissimum accipiuntur. 42, 21. AVSON. 181, 2 ut proprium hoc vestrae gentis habere -us. 192, 25 morum tuorum, -is et facundiae formam dedisti filiis. DICT. 2, 33 anxius, ne -us regium amitteret (3, 20 lugubri veste miserabile tectus cui dolor non -us regium, non ullam tanti nominis atque famae speciem reliquam fecerat. *aliter p. 236, 83 et 241, 49*). AMM. 14, 6, 9 summum -us in carrucis solito altioribus . . . ponentes. VVLG. Ier. 10, 7 *rex gentium*, tuum est enim -us. AVG. lib. arb. 3, 15, 42 naturarum -us dignitatemque commendat *vituperatio vitiorum.* COD. Theod. 3, 8, 1 (*a. 381*) *femina* probrosis inusta notis honestioris nobilisque personae et -e et iure privetur. CASSIOD. inst. div. 3 p. 1115^A pulcherrimo -e patefecit. DIG. de conc. dig. 2, 11 vos maximum -us in omne saeculum sequatur. CORP. III 6660 comes ornatum sum(m)o -e. *nota:* LVCAN. 3, 762 Brutus in aequore victor primus Caesareis pelagi -us (*i. gloriam victoriae maritimae*) addidit armis.

iuncturae selectae: decori esse: PLAVT. Asin. 192 nobis lucro fuisti potius quam -i tibi. RHET. Her. 4, 15, 22 *Africani* mortui quoque nomen splendori ac -i est civitati. LVCR. 2, 643 praesidioque parent -ique parentibus esse. SALL. Iug. 19, 1 *urbes* pars originibus suis praesidio, aliae -i fuere. 73, 4 nobilitas quae antea -i fuit, invidiae esse. 85, 40 bonis oportere plus gloriae quam divitiarum esse, arma, non suppellectilem -i esse. VERG. ecl. 5, 32 vitis ut arboribus -i est. SEN. benef. 3, 22, 1. clem. 1, 3, 3 magnae vires -i gloriaeque sunt. 1, 9, 10 qui imaginibus suis -i sunt. QVINT. inst. 3, 7, 27 cives illis ut hominibus liberi -i. 11, 1, 33. *eodem sensu* -us est *vel* sunt: LIV. 2, 7, 4 multo maius morti -us publica fuit maestitia. 9, 40, 6. 45, 38, 3 triumphum . . . universi populi Romani esse -us censetis. SEN. contr. 2, 7 (15), 9 *p. 237, 84.* PLIN. nat. 16, 18 rostra . . . fori -us erant. SIL. 8, 418 cunctis hasta -us. 9, 410 arma fuere -us victori. 14, 341 vir fuit Isthmiacis -us. MART. 10, 103, 4 nam -us et nomen famaque vestra sumus. 14, 32, 1 militiae -us hoc. TAC. Agr. 6 id matrimonium ad maiora nitenti -us ac robur fuit. SOL. 5, 7 Lilybitano Lilybaeum oppidum -us est Sibyllae sepulcro. 7, 10 Epidauro -us est Aesculapii sacellum. 40, 2. SPART. Sept. Sev. 18, 2 quod maximum eius imperii -us est. AVSON. 162, 21 me tibi, me patribus clarum -us esse professus. CLAVD. 18, 298 quodcumque virorum est -us, eunuchi scelus est. POMER. 2, 2, 1 *sacerdotes* sunt ecclesiae -us. -us *cum genetivo substantivi et participii perfecti passivi:* LIV. 3, 18, 7 utri recuperatae arcis suum -us facerent. 9, 22, 9 fratri praecipuum -us ulti Samnitium imperatoris ⟨di⟩ dederunt. 9, 28, 6 captae -us Nolae. 9, 40, 21 devictorum Samnitium. 10, 17, 11. 10, 19, 3 omne rei bene aut secus gestae in Etruria -us dedecusque ad L. Volumnium sit delegatum. 21, 46, 10 servati consulis -us . . . delegat. 25, 14, 7. 27, 13, 8. 45, 38, 4 eripere -us perfecti belli Macedonici. CVRT. 4, 15, 25 sibi quisque caesi regis expetebat -us. LVCAN. 9, 836 tulit caelo victi -us Orionis. VAL. FL. 5, 539 nec -us oblati dimiseris advena belli. TAC. ann. 3, 21 servati civis -us rettulit (12, 31). 14, 29 receptae Armeniae -us. *cum genetivo gerundivi:* LIV. 5, 44, 3 -us ingens belli ex hoste communi pariendi. AVG. civ. 19, 4 nonne omnem statuendi corporis et movendi speciem -usque pervertet? *cum infinitivo:* MELA 1, 46 cum plurimis concubuisse maximum -us. SEN. Ag. 624 perdidit in malis extremum -us fortiter vinci. SIL. 3, 341 his pugna cecidisse -us. 6, 419 cur -us hoc . . . negasti tangere . . . aut . . . libavisse. 11, 366 tantum voluisse. 17, 287 ne tollat acerba hoc Carthago -us nullo superabile bello progenuisse caput. STAT. silv. 5, 3, 213 sed -us hoc quodcumque lyrae primusque dedisti non vulgare loqui. MART. 14, 32, 1 militiae -us hoc . . . erit . . . cingere. CASSIOD. var. 7, 15, 1 Romanae fabricae -us convenit peritum habere custodem. *acc. c. inf.:* VLP. dig. 39, 1, 20 pertinet ad -us urbium aedificia non derelinqui. *nota:* LIV. 2, 20, 2 cuius familiae -us eiecti reges erant. VELL. 2, 36, 1 consulatui Ciceronis non mediocre adiecit -us natus eo anno divus Augustus. PLIN. paneg. 81 nec mediocre pacis -us habebatur summota campis irruptio ferarum *eqs.*

B *de rebus:* **1** *corporeis:* CIC. nat. deor. 1, 7 magni existimans interesse ad -us et ad laudem civitatis. off. 1, 124 *civitatis* dignitatem et -us sustinere. LIV. 1, 45, 2 aliquod addere urbi -us. GRATT. 320 o quantum et quotiens -is frustrata paterni *Graecia.* VELL. 2, 13, 2 cum senatui priscum restituere cuperet -us. VAL. MAX. 2, 8, 1 gloria triumphorum excelsius urbis nostrae futurum -us maiores existimabant. 6, 3 ext. 2 totius urbis suae -us Persarum dominationi summissum graviter ferentes. SEN. Herc. O. 1504 contuli caelo -us. epist. 120, 7 retento armorum victricium -e tam tutus redi⟨i⟩t (LAVS Pis. 34 armorumque -us praecede forensibus actis). OCTAVIA 281 servetque -us Roma aeternum. LVCAN. 3, 389 iam satis hoc Graiae memorandum contigit urbi aeternumque -us. PLIN. nat. 16, 13 auxilia . . . -us non dant. SIL. 7, 692 quod peperere -us . . . moenia. 14, 50 sed -us Hennaeis haud ullum pulchrius oris *eqs.* STAT. silv. 1, 5, 19 -us infamastis aquarum. MART. 8, 28, 2 toga, . . . esse velis cuius fama -usque gregis? TAC. hist. 2, 94 convolsum castrorum -us. 3, 75 -us domus penes Sabinum erat. ARNOB. nat. 7, 49 gloriosis illustribusque victoriis -us urbi restitutum est. AVIEN. orb. terr. 1388 non his aut gloria forti parta manu est aut clara -us pep⟨er⟩ere metalla terrarum venis. RVT. NAM. 1, 8 ingenitum cumulant urbis honore -us. IORD. Rom. 328 aulae -us (Get. 224. 258 aulicum -us. *cf.* INSCR. christ. Rossi II p. 148, 15 v. 1 Gallus Anastasiae natus -us addidit aulae). INSCR. christ. Rossi II p. 148, 14 v. 4 haec Caelestinus compsit ad omne -us. **2** *incorporeis et absolute:* CIC. epist. 10, 12, 5 verum -us in virtute positum est. Tusc. 2, 16 quae laus, quod -us erit tanti? SALL. Catil. 20, 14 divitiae, -us, gloria in oculis sita sunt (58, 8). VERG. Aen. 11, 155 haud ignarus eram, quantum nova gloria in armis et praedulce -us primo certamine posset. catal. 9, 58 ipsa sibi egregium facta -us parient. HOR. sat. 2, 3, 95 omnis enim res, virtus, fama, -us, divina humanaque pulchris divitiis parent. carm. 4, 14, 40 laudemque et optatum peractis imperiis -us arrogavit. LIV. 5, 51, 10 antiquum belli -us amissum (7, 40, 5 unde belli -us pariatur. 9, 38, 6 belli Romani -us a Samnitibus fortuna ad Etruscos avertisset. 9, 42, 4. 9, 43, 14 ad se sui belli vindicarent -us. VAL. FL. 5, 539 nec -us oblati dimiseris advena belli. SIL. 3, 507 post belli -us atque acies. TAC. Germ. 11 prout -us bellorum. 32 hist. 2, 24. 3, 8). LIV. 6, 24, 4 immemores recentis ferociae veterisque -is (7, 7, 4 parti ante -is memores. CVRT. 3, 11, 25 pristini -is immemores). 6, 25, 4 secundae *pugnae* -us omne penes M. Furium esse. 8, 7, 18 specimen istud virtutis deceptum vana imagine -is. 24, 35, 5 Siciliae per summum -us repetendae (34, 58, 5). 25, 16, 20 eum -us eximium, egregium solacium suae morti inventurum. MANIL. 2, 814 scilicet haec tutela decet fastigia summa, quicquid ut emineat sibi vindicet, et -us omne asserat, et varios tribuendo regnet honores. VAL. MAX. 1, 5, 1 inclitaeque victoriae -us (TAC. Agr. 35 ingens victoriae -us. hist. 2, 78. PS. RVFIN. in Os. 7, 13 victoriae -us dulce gustarent). 4, 8, 4 omne praeclari facti -us. 5, 1 ext. 6 supremi officii -us infelicitate amissum virtute recuperastis. 6, 9, 1. 13 praeturae splendore, triumphi claritate, consulatus -e (7, 1, 1). 7, 5, 6 plus moribus suis praeturae -is adiecturus quam praetexto eius splendoris ipse la⟨tu⟩rus (8, 15, 1). 9, 2 ext. 7 indigno gloriae suae -e (*Heraeus*, decreto *codd.* HIL. hymn. 1, 44 aeternae -us gloriae). PHAEDR. 3 prol. 55 cur somno inerti deseram patriae -us? SEN. benef. 1, 3, 10 aut necessitate coacti aut -e corrupti. CVRT. 8, 10, 35 pristinae fortunae impetravit -us. SCRIB. LARG. praef. p. 2 magni ergo aestimavit nomen -usque medicinae conservare. LVCAN. 1, 174 vile nefas magnumque -us ferroque petendum. 9, 747 non -us imperii, non maesti iura Catonis ardentem tenuere virum (PLIN. nat. 7, 95 -us imperii Romani. SPART. Sept. Sev. 18, 2 maximum eius imperii -us est. DRAC. satisf. 32. CORIPP. Iust. 1, 149 tu -us imperii lumen virtusque Latini. 1, 353). PETRON. 119, 49 in uno victa potestas Romanumque -us. VAL. FL. 5, 563 magis ad praesens itur -us. SIL. 1, 3 da, Musa, -us memorare laborum. 1, 534 virtutem et -is pretio discrimina pensat. 2, 324 vidi animos mortesque virûm -isque furorem. 2, 511 extendam leti -us atque in saecula mittam (5, 563. 9, 377? 11, 214 in -us et famam leti. MEROB. poet. 115 mercatum vita leti -us. *cf.* STAT. Theb. 3, 217 seraeque velit -us addere morti. TAC. ann. 11, 37 transisse vitam neque aliud quam morti -us quaerendam. 15, 63. PANEG. 10, 26 mortis -us). SIL. 3, 177 id satis est -is memorandaque virtus (14, 510 *syn.* sat laudis). 4, 37 iuvat ire periclis ad -us et dextra memorandum

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

condere nomen. 7, 388 ducere ... ad verum -us. 10, 569 -is laudator. 11, 115 *al.* STAT. Theb. 9, 563 veniet cineri -us et suus ordo manibus. 9, 663 sed -us extremum certe ... veraeque licet solacia morti quaerere. 10, 712 ibi gloria tantum ventosumque -us titulique in morte latentes. QVINT. inst. 3, 7, 9. TAC. Agr. 33 incolumitas ac -us eodem loco sita sunt. hist. 1, 77 contra -us reipublicae (1, 82 contra -us imperii. ann. 2, 55 contra -us Romani nominis). 1, 90 vile iam -us publicum (ann. 12, 48 paucis -us publicum curae. VELL. 1, 13, 5 illa imprudentia -i publico fuerit conventior. ARNOB. nat. 4, 4 apud furculas Caudinas -us publicum subiugatum est). hist. 2, 21 *milites* urbanae militiae -us attollentes. 2, 27 reciperandi -is cupidine. 3, 20 non se -us neque pretium eripere tam bene meritis. 3, 27 ipsa contentione -is. ann. 2, 52 Furio nomini partum -us militiae. *al.* SVET. Claud. 17 iusti triumphi -us. ANTH. 47, 1 coniugis arte -us patriae (*i. vellus, ad III A*) reduxit Iason; amisit patriae coniugis arte -us. CAPITOL. Gord. 18, 3 in famam hominum litterarum -e pervenit. ARNOB. nat. 4, 32 -us nominis atque existimationis infamat. AVIEN. ora 275. AMM. 16, 12, 31 Romanae maiestati reddere proprium -us. 17, 13, 30 hoc -e augente sollemnitatem. AVG. c. Secundin. 15 p. 928 *temporalis pulchritudo* habet proprium in suo genere -us atque insinuat bene viventibus summam dei sapientiam. lib. arb. 3, 15, 44 ut sit in ea peccati dedecus sine -e vindictae. CASSIOD. inst. div. 1 p. 1110^C doctrinarum ... -e. 23 p. 1137^B viros ... dogmatum -e fulgentes. VEN. FORT. carm. 6, 1, 20 Mars habet ecce duces, pax habet ecce -us. CARM. epigr. 1430, 8 quod gravis inde dolor permanet, unde -us. *nota res personata:* SIL. 15, 99 mecum Honor ac Laudes et laeto Gloria vultu et Decus ac niveis Victoria concolor alis. VVLG. Zach. 11, 10 et tuli virgam meam, quae vocabatur Decus (ἡ ῥάβδος ἡ καλή). *in exclamatione:* SEN. Phaedr. 988 o vane pudor falsumque -us. epist. 87, 10 o quantum erat saeculi -us! MART. 8, 55, 9 o quantum per colla -us! IVV. 6, 255 quale -us, rerum si coniugis auctio fiat. TAC. ann. 15, 12 quod illud et quantum -us!

III *metonymice:* **A** *res ornans, ornamentum (tam proprie quam in imagine et de rebus et de bestiis), saepe additur genet. explic.:* CIC. Verr. 5, 97 hostium spolia, monumenta imperatorum, -a atque ornamenta fanorum. prov. 28 sed -us illud et ornamentum triumphi minuendum nostra parsimonia non putavi. de orat. 1, 199 ad -us atque ornamentum senectutis. SALL. Iug. 103, 5 *legati* pavidi sine -e ad Sullam perfugiunt. VERG. Aen. 1, 429 scaenis -a alta futuris (SERV. auct. *ad l.* 'columnas' '-a alta': diversis enim significationibus idem dixit). 2, 448 veterum -a illa parentum (*trabea*). 5, 262 -us et tutamen in armis (*lorica*). 10, 135 aut collo -us aut capiti (*gemma*). 12, 83 Pilumno *equos* ipsa -us dedit Orithyia. CVLEX 15 -us Asteriae (*Delus*). 137 hic magnum Argoae navi -us edita pinus proceras decorat silvas. 360 omnes Roma -us magni quos suspicit orbis. 402 laurus item Phoebi surgens -us. LYDIA 28 felix taure, pater magni gregis et -us. HOR. carm. 1, 32, 13 o -us Phoebi ... testudo (*i. lyra*). carm. saec. 48 Romulae genti date remque prolemque et -us omne. OV. met. 9, 690 regale -us (*i. diadema.* VAL. MAX. 1, 7 ext. 5 ne in eius familiam regni -us transferretur. SEN. Ag. 8 hinc auspicari regium capiti -us. Herc. f. 257. Med. 130 inclitum regni -us raptum [*i. vellus*]. 217 -e regali potens fulsi. 571 regni. Thy. 701 regium. 887 nunc -a regni teneo. clem. 1, 1, 2. CVRT. 5, 8, 12 hoc -us mei capitis aut demere mihi quisquam aut condonare. VAL. FL. 3, 346 ipse -us regnique refert insigne parenti. HOMER. 20). OV. trist. 3, 1, 46 aeternum sic habet illa *domus* -us (*quernam coronam. cf.* LIV. 26, 48, 5 muralis coronae -us. SEN. benef. 3, 32, 4 unicum adeptus inter dona militaria -us [*i. corona navalis*]. STAT. Theb. 11, 161 ut lamentabile tantis urbibus induerem capiti -us. MART. 9, 23, 2 dic ubi Palladium sit tibi, Care, -us. TAC. ann. 12, 31. PLIN. paneg. 13 cui -us muralis aut civica *corona*). OV. fast. 5, 585 signa, -us belli, Parthus Romana tenebat (LIV. 3, 11, 6. 6, 20, 7. SIL. 1, 618 captivi currus, belli -us. CVRT. 7, 4, 40 barbari caput, opimum belli -us). LIV. 1, 10, 7 adeo rara eius fortuna -is fuit (*spolia opima*). 1, 26, 11 quo enim ducere hunc iuvenem potestis, ubi non sua -a eum a tanta foeditate supplicii vindicent? (*i. praeclare facta. cf.* 2, 23, 4 aliaque militiae -a vulgo miserantes. 3, 11, 6 ipse addiderat multa belli -a. 3, 12, 3 cum multa referret sua familiaeque -a. 3, 19, 5 omnia iuventutis belli domique -a. 6, 20, 5 quae et quanta -a foeda cupiditas regni non ingrata solum sed invisa etiam reddiderit. 10, 8, 7 multa nobiscum -a afferimus. 21, 43, 17 notata temporibus locisque referre sua possim -a. 30, 32, 6. 38, 58, 3 *al.* TAC. Agr. 34 ann. 15, 50). LIV. 1, 34, 9 humano superpositum capiti -us. 2, 13, 6 ita honorata virtute feminae quoque ad publica -a excitatae. 7, 32, 8 tot -a populi Romani (*prospera bella, triumphi.* 7, 33, 6. 9, 41, 16 oratione vera qua in Tuscis, qua in Samnio partorum -um exiguam appendicem Etrusci belli conficere iubet. 30, 30, 21 parta ac sperata -a unius horae fortuna evertere potest. 30, 32, 4 multa ante parta -a aut cumulaturi eo die aut eversuri). 8, 38, 16 penes te equestre sit -us (*i. cura equitum*). GRATT. 228 Thessalium quadriga -us. MANIL. 1, 347 Delphinus ... oceani caelique -us. SEN. suas. 2, 5 omnibus sua -a sunt: Athenae eloquentia inclitae sunt, Thebae sacris, Sparta armis. VAL. MAX. 2, 7 praef. praecipuum -us et stabilimentum Romani imperii (*disciplina militaris*). 3, 5, 3 pugio, militare -us. 4, 6 ext. 3 splendidissimum totius Graeciae -us Lacedaemon. 5, 5, 3 fraternum iugum (*i. par*) Claudiae prius, nunc etiam Iuliae gentis intueri -us (*Tiberium et Drusum*). 5, 6, 2 magna postea -a in foro Romano fulserunt (*i. praeclara exempla*). SEN. Herc. f. 1115 tu collo -us ac telum suspensa diu, fortis harundo. Herc. O. 1641 populea silva, frontis Herculeae -us. Med. 715 rigida cum iam bruma discussit -us nemorum (SOL. 35, 12 nemoribus adhuc durat -us). Phaedr. 900 ebur ..., generis Actaei -us. 1189 o mors pudoris maximum laesi -us. Thy. 408 Cyclopum sacras turres, labore maius humano -us. 528 fratri paternum reddere incolumi -us (*i. regnum*). 791 noctis opacae -us omne. Tro. 15. 1075 quondam turris et muri -us. dial. 10, 12, 3 qui non sollicitior sit de capitis sui -e (*i. coma*) quam de salute. epist. 8, 5 contemnite omnia, quae supervacuus labor velut ornamentum ac -us ponit. 71, 15 quaeque (*urbes*) alienorum imperiorum magna sunt -a. 115, 12 unicum vitae -us ornamentumque. OCTAVIA 390 lateque fulgens aetheris magni -us (*stellae*). CVRT. 4, 14, 6 tot cicatrices, totidem corporis -a. 6, 1, 8 Lacedaemonii vetera, Macedones praesentia -a intuebantur: illi pro libertate, hi pro dominatione pugnabant. 5, 8, 16. MELA 2, 75 olim his terris auxilium fuit, nunc et nomen et -us est Martius Narbo. PETRON. 109 quod solum formae -us est, cecidere capilli. LAVS Pis. 260 iuvenile -us (*i. barbae lanugo*). PLIN. nat. 7, 103 haud minora forent Manli Capitolini -a, ni perdidisset illa exitu vitae (TAC. Agr. 29 sua quisque -a gestantes [*i. dona militaria*]). 16, 8 rostra navium tribunali praefixa fori -us erant. VAL. FL. 1, 452 clari -us adiacet orbis. 5, 514 patrium -us (*i. ensis*). 6, 62 crinis inest, natale -us. 6, 470 dedit acre -us fecundaque monstris cingula. 8, 117 corripit optatum -us (*i. aureum vellus*). SIL. 1, 525 direptumque -us nutantum in caede iubarum. 3, 144. 401 -us auriferae ... Corduba terrae. 4, 15 niveumque repostae instaurant galeae coni -us. 4, 138 primae -us affectat decerpere pugnae. 4, 269 tapeta, barbaricum -us. 4, 517. 5, 139. 6, 124. 291 haec tunc hasta -us nobis pretiumque secundi vulneris ... tributa. 6, 663 aequoreum iuxta -us et navale trophaeum. 8, 483 Maeoniaeque -us quondam Vetulonia gentis. 10, 399 superbum cristarum -us. 10, 534 ferale -us, ... cupressos. 10, 562 dona, funereum -us. 11, 62 aequatumque -us geminasque videre secures. 11, 158. 12, 257 agnoscensque -us (*i. galeam*). 12, 309 prae sese portans capitisque manusque antiquum -us. 12, 395. 578. 15, 638 per -a, extrema vobis quaesita sub axe, per fratris laudes. 16, 241 regnique insigne vetusti gestat laeva -us. STAT. silv. 1, 2, 188 novum Troiae -us (*Roma*). 1, 4, 24 Ausoniae -a ampla togae. 3, 1, 161 quod si dulce -us viridesque resumeret annos (*iuventutem*). Theb. 2, 272 Harmoniae dotale -us (*i. monile*). 6, 5 Graium ex more -us (*ludi Olympici*). 6, 193 sceptrique -us (*i. sceptrum*). 6, 727 hunc, quondam nostri -us auxiliumque Pelasgi, ... ensem. 7, 313 hasta, vetustum silvarum -us. 7, 784 commissum capiti -us (*i. vitta. cf.* 8, 277 vittae -us). 11, 324 galeae -us. 11, 561 arma ceu templis -us ... laturus. MART. 10, 92, 3 gemellas barbari -us luci ... pinus. TAC. hist. 3, 10 aliquo militari -e insignis. 3, 71 statuas, -a maiorum. ann. 3, 22 Lepida cui super Aemiliorum -us ... proavi erant (*i. nobilitatem*). 3, 72 avitum -us recoluit (*i. basilicam Pauli*). *ibid.* res Blaesi dignae -e tali fuere (*i. triumphi insignibus*). 6, 10 -us triumphale ... meruerat (6, 39. 13, 45. 15, 72). 11, 16 gentile -us ... capessere (*i. imperium*). 11, 23 insignia patrum, -a magistratuum ne vulgarent. 12, 41 hunc -e imperatorio, illum puerili habitu. 15, 41 Graecarum artium -a. PLIN. paneg. 13. 14 lĕvis hic *equus*, non subsidium itineris, sed -us subsequebatur. FLOR. epit. 1, 5, 6 -a et insignia, quibus imperii dignitas eminet. 1, 26, 5 honorum -a et insignia. 2, 16, 1 Corinthos ..., Achaiae caput, Graeciae -us (*sim.* 2, 18, 2. 3, 5, 9). APVL. Socr. 1 p. 117 *luna* noctis -us. HERM. Pal. vis. 1, 3, 4 ponens decorem creaturae suae -us (περιθεὶς τὴν εὐπρέπειαν τῇ κτίσει αὐτοῦ). CARM. epigr. 170, 1 quot par parenti dequs facer(et) filius, mors imatura ademit ut faceret mate⟨r⟩ filio (*i. monumentum*). 1377, 6 (*a. 535*) sumpsisti meritis pontificale -us (1382, 8 *a. 555.* 1385, 10 *a. 565*). SOL. 2, 3 *Vesubium et Baias*, colonias tam frequentes, tam assiduam novarum urbium gratiam, tam clarum -us veterum oppidorum. 27, 11 *Carthago* alterum post urbem Romam terrarum -us (AVR. VICT. Caes. 40, 19). ARNOB. nat. 3, 19 animorum ... -a ipsasque virtutes. LACT. Phoen. 140. AVSON. 172, 9 heu quanta vitae -a ... deseris (*i. honores*). 419, 52 tu mea causa per Gallias civilium -um indumenta dispensas. Mos. 395 patriosque canam, -a inclyta, mores Belgarum. AMM. 16, 6, 1 -a cultus imperatorii praestruxisse. 16, 10, 14 odeum et stadium aliaque -a urbis aeternae. 26, 4, 3 -e imperatorii cultus ornatum. HIER. epist. 16, 2, 3 necessarium fidei nostrae -us, passionem. VVLG. Ier. 10, 25 consumpserunt illum et -us eius dissipaverunt. PRVD. cath. 10, 103 iam nulla deinde senectus frontis -us invida carpet (*coma*). c. Symm. 1, 633 o linguam, ... Romani -us eloquii. CLAVD. 1, 52 aurum, quantum stagna Tagi rudibus stillantia venis effluxere -us. 20, 283. MACR. sat. 1, 6, 14 lorum in collo pro bullae -e. MART. CAP. 4, 333 ita crinali -e mera Cecropis atque Attica comprobatur. COD. Theod. 15, 1, 16 (*a. 365*) ornamenta urbium ac -a marmorum ... ad speciem pristinam et usum congruae utilitatis instaurent. RVT. NAM. 1, 93 percensere labor densis -a alta trophaeis. ENNOD. carm. 1, 7 praef. p. 524 et familiaris mali, ut aiunt, -a com-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

primite. PRISC. periheg. 1021 curallique -us liquidique gratique topazi. CASSIOD. art. 3 p. 1173ᴰ *definitiones* maximum -us et quaedam lumina dictionum. VEN. FORT. carm. 3, 18, 9 quid si tale -us recitasses in aure senatus? (*i. poema magnificum*). GREG. M. moral. 1, 52 in exterioris -is laceratione (*i. vestis*).

B *de personis*: PLAVT. Asin. 655 custos erilis, -us popli, thensaurus copiarum. 691 ocellus aureus, donum -usque amoris. 892 carnufex, capuli -us. Truc. 517 mihi tibique magnum peperisti -us. TRAG. inc. 910 parens antiqua nostrae gentis, Argivum -us. CIC. Caecin. 28 senator populi Romani, splendor ordinis, -us atque ornamentum iudiciorum. Flacc. 75 Castricium ... -us patriae, ornamentum populi Romani, florem iuventutis appellant. Phil. 2, 54 *Cn. Pompeius* imperii populi Romani -us ac lumen fuit (11, 14. 24). carm. frg. 29, 1 o -us Argolicum, ... Vlixes (μέγα κῦδος Ἀχαιῶν). CATVLL. 63, 64 ego gymnasii fui flos, ego eram -us olei. 64, 323. LVCR. 3, 30 Graiae gentis -us (*Epicurus*). SALL. or. Phil. 19 -us ordinis huius. VERG. ecl. 4, 11 -us hoc aevi ... Pollio. 5, 34 tu -us omne tuis (CARM. epigr. 755, 6). georg. 2, 40 o -us, o famae merito pars maxima nostrae, Maecenas. Aen. 6, 546 i -us, i, nostrum (*Aeneas*). 8, 301 vera Iovis proles, -us addite divis (*Hercules*). 9, 18 Iri, -us caeli. 9, 403 astrorum -us et nemorum Latonia custos (*Luna*). 10, 506 o dolor atque -us magnum rediture parenti (*Pallas*. SIL. 13, 384 Scipiadas, magnumque -us magnumque dolorem. MART. 11, 13, 5 Romani -us et dolor theatri *Paris pantomimus mortuus*. AVSON. 168, 24. 214, 11 tam -us omne tuis quam mox dolor ..., Glabrio. INSCR. christ. Rossi II p. 129, 12 v. 2). Aen. 11, 508 o -us Italiae, virgo. 11, 657 quas ipsa -us sibi dia Camilla delegit (*cf.* SERV. *ad l.*). 12, 142 nympha, -us fluviorum. catal. 9, 3 victor adest, magni magnum -us ecce triumphi. CIRIS 246 prima -us (deum *codd.*) quae dulce mihi te donat alumnam. CVLEX 11 Latonae magnique Iovis -us, aurea proles, Phoebus. 18. 265 Ithaci coniunx semper -us Icariotis (*i. Penelope*). 317 Hector ..., Troiae summum -us. HOR. carm. 1, 1, 2 Maecenas ... o et praesidium et dulce -us meum (*cf.* SEN. Herc. O. 749 -us illud orbis atque praesidium unicum. dial. 6, 17, 1. FAVST. REI. epist. 5 p. 195, 13 filium meum Eminentium, dulce -us nostrum. ITIN. Eucher. p. 125, 6). carm. 2, 17, 4 Maecenas, mearum grande -us columenque rerum. 3, 16, 20 equitum -us. carm. saec. 2 Diana, lucidum caeli -us (*cf. l. 56*. SEN. Oed. 405). PANEG. in Mess. 32 quam tibi maiores maius -us ipse futuris. 49 parvae magnum -us urbis Vlixem. ELEG. in Maecen. 1, 18 tu -us et laudes huius et huius eras. OV. epist. 15, 271 o -us, o praesens geminorum gloria fratrum. met. 2, 725 eratque -us pompae comitumque suarum. 8, 317. 12, 612 iam timor ille Phrygum, -us et tutela Pelasgi nominis (fast. 1, 415 hortorum -us et tutela Priapus). 14, 833 o et de Latia, o et de gente Sabina praecipuum, matrona, -us. trist. 5, 2, 49. Pont. 2, 8, 25 saecli -us indelebile nostri (CORN. SEV. carm. frg. 13, 10 FLOR. epit. 3, 21, 2). fast. 6, 810. EPIST. Sapph. 94 o -us atque aevi gloria magna tui. EPICED. Drusi 336 iuvenem ... consulis imperio conspicuumque -us. SEN. contr. 9, 2 (25), 9 Bruti, Horatii, Decii et cetera imperii -a. VELL. 2, 118, 2 iure etiam civitatis Romanae -us (eius *trad.*). VAL. MAX. 1, 6, 11 tantum Romanae militiae -us barbarorum obtritum equitatu. 1, 7, 2. 2, 10, 4 illud iuventae -us (VAL. FL. 1, 114). 3, 2, 19 siderum clarum -us, divum Iulium (OCTAVIA 425 Astraea virgo, siderum magnum -us). 3, 4, 6. 5, 8, 40 Scaurus, lumen ac -us patriae. 8, 5, 4. SEN. Ag. 395ᵃ telluris altum ... Argolicae -us (*i. Agamemno*). Herc. f. 592 o lucis almae rector et caeli -us ... Phoebe. 619 Graium -us. Herc. O. 1518 Med. 226. 243 non paenitet servasse tot regum -us. Oed. 250 o sereni maximum mundi -us ... noctivaga Phoebe. Phaedr. 410 noctis -us ... Hecate triformis. Tro. 766. 876 Pelasgae maximum gentis -us. dial. 6, 20, 40 -us istud firmamentumque imperii. 10, 17, 6. OCTAVIA 534 Claudiae gentis -us (LAVS Pis. 212 eximiumque tuae gentis -us). LVCAN. 6, 590 o -us Haemonidum. 7, 588 o -us imperii. 7, 597 patriae. VAL. FL. 1, 56 i, -us, et ... redde. 2, 243. 611 undarum -us et gentis, Cretheia virgo. 3, 523 Nymphas undarum nemorumque -us (STAT. Theb. 9, 383 CARM. epigr. 864, 2). 4, 162 -us ille et laeta suorum gloria. 4, 630 -us o Boreae. 5, 378. CORP. IV suppl. 4289 puel(l)arum -us Celadus (4345. *i. deliciae*). SIL. 2, 484 ante Iovem generata, -us divumque hominumque. 2, 697 ite, -us terrarum, animae, venerabile vulgus Elysium. 4, 184 Tulle, ... egregium Ausoniae -us. 5, 9. 412 laurigeris -us illud avis (*Libo*). 7, 209 it monti -us. 7, 734 Fabiumque -us Fabiumque salutem ... memorabant. 8, 227 Nympha, -us generis. 10, 572. 880 -us aeternum Carthaginis. 11, 308 mens una, ... -us pugnaeque necisque. 11, 603. 13, 666 fare, -us nostrum (15, 359). 13, 821 pudicitiae Latium -us ... Lucretia. 14, 341. 15, 184 natus, salus quondam genitoris, ... et post fata -us. *et saepius*. HOMER. 273. 661. STAT. silv. 3, 5, 69 hoc cessare -us (*formosa puella*). Theb. 5, 125 -us et solacia patris. 5, 424 quinquaginta ... magnorum -a alta patrum. 5, 610. 6, 273 illum ... suumque Inachidae videre -us. 6, 391 terrarum -a ampla viri, -a aequa iugales (*i. equi*). 7, 363 o mihi sollicitum -us ac suprema voluptas, Antigone. Ach. 1, 775 -a inclita gentis Argolicae (*Diomedes et Vlixes*). MART. 1, 55, 2 clarum militiae, Fronto, togaeque -us (CARM. epigr. 1511). 4, 14, 1 Sili, Castalidum -us sororum. 7, 74, 1 Cyllenes caelique -us, *Mercuri*. 7, 97, 2 Caesium ..., montanae -us Vmbriae Sabinum. 8, 51, 19 Ceste, -us mensae. 9, 28, 1 dulce -us scaenae. 10, 103, 4 nam -us et nomen famaque vestra sumus. TAC. Germ. 13 haec dignitas, hae vires ... in pace -us, in bello praesidium. hist. 1, 15 Sulpiciae ac Lutatiae -a nobilitati tuae adiecisse. 1, 84 caput imperii et -a omnium provinciarum ad poenam vocare. 2, 81 *venere ad consilium* e Iudaico exercitu lecta -a. ann. 3, 4 Agrippinam, cum -us patriae, solum Augusti sanguinem, unicum antiquitatis specimen appellarent. 3, 75 illa aetas duo pacis -a simul tulit (*Labeonem et Capitonem*). 14, 53 inter nobiles et longa -a praeferentes novitas mea enituit (*i. gloriosos maiores*). PLIN. paneg. 23 equestris ordinis -a honore nominum sine monitore signares. FLOR. epit. 3, 10, 26 ipse ille rex, maximum victoriae -us. FRONTO p. 8, 27 N. te dominum meum, -us morum, solacium ⟨maximu⟩m. p. 28, 26 -us eloquentiae Romanae (PANEG. 5, 14 Fronto, Romanae eloquentiae non secundum sed alterum -us. FIRM. math. 2 pr. 2 PRISC. gramm. II 238). p. 32, 10 Caesar, -us patriae et Romani nominis. GELL. 19, 8, 6 Plautus, linguae Latinae -us. APVL. met. 4, 21 Thrasyleon, egregium -us nostrae factionis. ITALA Ezech. 28, 12 (Tert. adv. Marc. 2, 10 Hier. epist. 21, 24, 1) tu es resignaculum similitudinis et corona -is (στέφανος κάλλους, VVLG. perfectus -e). CARM. epigr. 560 C 2 genti⟨s⟩ Caeliae decor, -us et Flaviae gentis. 869, 1 (*Romae, saec. III*) Alcide, sacri generis -us. NEMES. cyn. 87 Latonae, Phoebe, magnum -us. LAMPR. Heliog. 35, 2 horum omnium -us, auctor tui generis Claudius. FIRM. math. 1 pr. 1 *al.* AVIEN. ora 49 qui -us magnum loquendi est, Atticus Thucydides. AVSON. 162, 21 me tibi, me patribus clarum -us esse professus. 173, 1 o generis clari -us, o mihi funus acerbum. 176, 8. 192, 7 palmae forensis et Camenarum -us, exemplar unum in litteris. *al.* DAMAS. epigr. 40, 9 sanctum -us, alma, pudoris (*sc. sancta Agnes*). PS. DAMAS. epigr. 70, 1. AMM. 30, 1, 23 Demosthenes perpetuum Graeciae -us. PELAGON. praef. 29, 5 Sol ... -us mundi. AVG. in euang. Ioh. 32, 3 -us ergo corporis, animus: -us animi, deus. in psalm. 88 serm. 1, 6 vides hominem heri caenum luxuriae, hodie -us temperantiae. AVIAN. fab. 23, 10 -us busti (*Bacchus*). MART. CAP. 1, 24. 2, 185. SIDON. epist. 1, 7, 4 Thaumastus quoque et Petronius, inter principalia patriae nostrae -a ponendi. POMER. 2, 2, 1 *sacerdotes* sunt ecclesiae -us. CORIPP. Iust. 1, 149 tu -us imperii lumen virtusque Latini. DECRET. decur. Paest. Help. (Corp. X 478), 20 cuiusque proles sanctissimi et eius venerabilis flos -usque est. CARM. epigr. 1346, 5 (*a. 393*) ⟨Euti⟩chius iacet hic, -us uni⟨cum?⟩ ipse suorum (INSCR. christ. Rossi I n. 679 *a. 433*). 1335, 1 hic -us Italiae tegitur Constantius heros. 1388, 3 (*a. 578*) te florale -us. 1430, 5 casta, -us morum. INSCR. christ. Rossi II p. 91, 56 v. 1 hic iacet egregium -us orbis atque bonorum. p. 113, 78 v. 8 hic lumen patriae, hic -us omne fuit. *nota collective*: CATVLL. 64, 78 electos iuvenes simul et -us innuptarum. SALL. hist. frg. 1, 13 omnium partium -us in mercedem corruptum erat. SIL. 4, 221 Laurentiumque -us. STAT. Ach. 1, 787 omne simul roburque -usque potentis Europae meritos ultro iuravit in enses. *in constructione* κατὰ σύνεσιν: LAVS Pis. 243 o -us in totum merito venerabilis aevum. VAL. FL. 8, 37 o -us in nostros magnum ventura penates. SIL. 10, 308 mors additur urbi pulchra -us. STAT. Theb. 1, 22 tuque o Latiae -us addite famae. MAR. VICTORIN. gramm. VI 91 mea Delia casta pulchra paene siderum -us.

iuncturae: *epitheta*: acre: VAL. FL. 6, 470. admirabile: STAT. silv. 4, 6, 75. aequoreum: SIL. 6, 663. aequum: STAT. Theb. 6, 391. aeternum: HOR. carm. 3, 25, 5 OV. trist. 3, 1, 46 OCTAVIA 281 LVCAN. 3, 389 SIL. 4, 398. 10, 880. alterum: VAL. MAX. 8, 15, 5 SOL. 27, 11 PANEG. 5, 14. altum: VERG. Aen. 1, 429 SEN. Ag. 395ᵃ Herc. O. 391 Tro. 15 SIL. 3, 144. 6, 124 STAT. Theb. 5, 424 MART. 9, 1, 8 RVT. NAM. 1, 93. amplum: STAT. silv. 1, 4, 24 Theb. 6, 391. antiquum: LIV. 5, 51, 10 SEN. Ag. 744 SIL. 12, 309 TAC. ann. 2, 46. aulicum: IORD. Get. 258. avitum: MART. 3, 72, 7. barbaricum: SIL. 4, 269. civile: AVSON. 419, 52. clarum: VAL. MAX. 3, 2, 19 SIL. 12, 175 MART. 1, 55, 2 SOL. 2, 3 AVSON. 162, 21 CORP. III 7286, 2. commune: AVSON. 408, 30. congruum: AVG. civ. 22, 20. conspiciendum: LIV. 6, 20, 5. conspicuum: EPICED. Drusi 336 MART. CAP. 2, 208. crinale: MART. CAP. 4, 333. debitum: SEN. Thy. 50 AVG. civ. 5, 20. divinum: PRVD. ham. 632. domesticum: CIC. Phil. 2, 50. dotale: STAT. Theb. 2, 272. dulce: HOR. carm. 1, 1, 2 CIRIS 246 STAT. silv. 3, 1, 161 MART. 9, 28, 1 PS. RVFIN. in Os. 7, 13 FAVST. REI. epist. 5 p. 195, 13. egregium: VERG. Aen. 7, 473 catal. 9, 58 SEN. Ag. 8 Herc. f. 257 Thy. 701 clem. 1, 1, 2 SIL. 4, 184 STAT. silv. 1, 2, 107 Theb. 6, 564 APVL. met. 4, 21 INSCR. christ. Rossi II p. 91, 56 v. 1. equestre: LIV. 8, 38, 16 penes te equestre sit -us (*i. pugna cum equitibus*). excelsum: VAL. MAX. 2, 8, 1. exiguum: SIL. 16, 350. eximium: CATVLL. 64, 323 LIV. 25, 16, 20 SEN. Phoen. 238 LAVS Pis. 212 STAT. Ach. 1, 290 silv. 3, 3, 113. extremum: SEN. Ag. 624 STAT. Theb. 9, 663. falsum: SEN. Phaedr. 989. femineum: CVLEX 266 STAT. silv. 2, 6, 38. ferale: SIL. 10, 534. florale: CARM. epigr. 1388, 3. fraternum: STAT. Theb. 9, 633. funereum: SIL. 10, 562. gentile: TAC. ann. 11, 16. grande: HOR. carm. 2, 17, 4. hesternum: LIV. 27, 14, 3. humanum: AVG. civ. 7, 27. 22, 19. immaculatum: APRING. in apoc. 1, 14. immortale: SIL. 14, 341 STAT. Theb. 8, 759 CLAVD. 20, 283. imperatorium: TAC. ann. 12, 41. in-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ane: HOR. epod. 5, 7. inclitum: SEN. Med. 130 STAT. Ach. 1, 775 AVSON. Mos. 395. indecorum: AVG. serm. ed. Mai 6, 3. indelebile: OV. Pont. 2, 8, 25. indignum: VAL. MAX. 9, 2 ext. 7. ingenitum: RVT. NAM. 1, 8. ingens: LIV. 1, 39, 3. 5, 44, 3 SEN. Med. 226 TAC. Agr. 35. ingratum: LIV. 6, 20, 5. insigne: LIV. 30, 30, 13 SIL. 7, 600. integrum: VEG. mil. 4, 9. intestinum: ARNOB. nat. 1, 36. invisum: LIV. 6, 20, 5. inusitatum: VAL. MAX. 8, 15, 11. iuvenale: MART. 9, 17, 7. iuvenile: LAVS Pis. 260. lamentabile: STAT. Theb. 11, 161. lectum (-a): TAC. hist. 2, 31. leve: TAC. ann. 2, 62. longum (-a): TAC. ann. 14, 53. lucidum: HOR. carm. saec. 2 SEN. Oed. 405. magnum: PLAVT. Truc. 517 PANEG. in Mess. 49 VERG. Aen. 10, 506 catal. 9, 3 CVLEX 137 LIV. 4, 43, 2. 37, 20, 14 GRATT. 534 VAL. MAX. 5, 6, 2 SEN. epist. 66, 2. 71, 15 OCTAVIA 425 LVCAN. 1, 174 VAL. FL. 8, 37 SIL. 13, 384. 15, 453 NEMES. cyn. 87 AVR. VICT. Caes. 42, 21 AVIEN. ora 49. maius: PANEG. in Mess. 32 LIV. 2, 7, 4. 30, 14, 7 SEN. Herc. O. 989 Thy. 408 TAC. ann. 13, 53 AVG. civ. 22, 12 SVLP. SEV. chron. 2, 1, 4. maximum: CATO orig. 63 VAL. MAX. 3, 4, 6 SEN. Oed. 250 Phaedr. 1189 Tro. 311. 876 dial. 11, 16, 5 MELA 1, 46 TAC. hist. 3, 60 FLOR. epit. 3, 10, 26 SPART. Sept. Sev. 18, 5 DIG. de conc. dig. 2, 11 CASSIOD. art. 3 p. 1173D. matronale: LIV. 26, 49, 16. 34, 6, 8 VAL. MAX. 2, 1, 5 AVSON. 319, 47. mediocre: VELL. 2, 36, 1 SIL. 14, 138 PLIN. paneg. 81. memorandum: LVCAN. 3, 389. militare: VAL. MAX. 3, 5, 3 TAC. hist. 3, 10. minus: PLIN. nat. 7, 103. minimum: HOR. ars 286. mirum: MART. CAP. 7, 728. mite: SIL. 13, 350. muliebre: LIV. 1, 58, 5. multa: LIV. 3, 11, 6. 3, 12, 3. 10, 8, 7. 30, 32, 4. natale: VAL. FL. 6, 62. nativum: NVX 52. naturale: AVSON. 330, 2 SACR. Leon. p. 407. necessarium: HIER. epist. 16, 2, 3. niveum: SIL. 4, 15. novum: STAT. silv. 1, 2, 188 TAC. hist. 2, 43 ann. 15, 29. omne: CIC. Brut. 331 fin. 2, 44 VERG. ecl. 5, 34 OV. fast. 6, 75 LIV. 3, 19, 5. 6, 25, 4. 10, 19, 3 GRATT. 209 MANIL. 2, 814 VAL. MAX. 4, 8, 4 SEN. Ag. 503 Oed. 1026 Phaedr. 741. 827 Thy. 791 LVCAN. 7, 597 VAL. FL. 1, 114. 3, 180 SIL. 2, 503. 12, 243 STAT. Theb. 7, 692 TAC. ann. 2, 46 FLOR. epit. 1, 5, 6. 3, 17, 3 AVSON. 214, 11. 250, 4 HIL. hymn. 1, 61 AVG. lib. arb. 2, 16, 43 SVLP. SEV. chron. 1, 23, 6 CARM. epigr. 755, 6 CORP. III 14120 INSCR. christ. Rossi II p. 113, 78 v. 8. 148, 14 v. 4. opimum: CVRT. 3, 11, 7. 7, 4, 40. optatum: HOR. carm. 4, 14, 40 VAL. FL. 8, 117. orbum: STAT. Theb. 8, 277. par: CARM. epigr. 170, 1. parvum: SIL. 12, 363. 465. paternum: SEN. Thy. 528. patrium: OV. met. 3, 548 VAL. FL. 5, 514 SIL. 3, 71. 4, 517. perenne: PHOC. carm. de Verg. 23. perfectum: VELL. 1, 17, 3. perpetuum: AMM. 30, 1, 23. plurima: SIL. 12, 578. pontificale: CARM. epigr. 1377, 6. 1382, 8. 1385, 10. praedicabile: ARNOB. nat. 5, 13. praecipuum: OV. met. 14, 833 LIV. 9, 15, 10. 9, 22, 9. 26, 48, 5 VAL. MAX. 2, 7 praef. praedulce: VERG. Aen. 11, 155. praesens: CVRT. 6, 1, 8 VAL. FL. 5, 563. pravum: SIL. 13, 30. primum: IORD. Get. 289. principale: SIDON. epist. 1, 7, 4. priscum: VELL. 2, 13, 2 SEN. Phaedr. 741. pristinum: CVRT. 3, 11, 25. privatum: LIV. 30, 19, 8. proprium: VERG. Aen. 5, 229 TAC. hist. 3, 84 AVSON. 181, 2 AMM. 16, 12, 31 AVG. c. Secundin. 15 p. 928 EVSTATH. Bas. hex. 5, 2 p. 911B. publicum: LIV. 2, 13, 6. 30, 19, 8 VELL. 1, 13, 5 TAC. ann. 1, 90. 12, 48 ARNOB. nat. 4, 4. puerile: STAT. Ach. 2, 119 silv. 2, 1, 155. 3, 4, 31 AVSON. 70, 6? pulchrius: SIL. 14, 15. pulcherrimum: CASSIOD. inst. div. 3 p. 1115A. rarum: FLOR. epit. 1, 3, 5. regale: OV. met. 9, 690 SEN. Med. 217. regium: SALL. Iug. 33, 1. 72, 2 SEN. Phaedr. 829 DICT. 2, 33. 3, 20. saluberrimum: CASSIOD. inst. div. praef. p. 1110A. sanctum: DAMAS. epigr. 40, 9. secundum: PANEG. 5, 14. simplex: SEN. epist. 100, 6 STAT. silv. 5, 3, 124. solidum: PHAEDR. 4, 24, 24. sollicitum: STAT. Theb. 7, 363. solum: SEN. Herc. O. 1591 SIL. 11, 158 PETRON. 109 LACT. opif. 10, 27 AVG. civ. 22, 24. spectatum: SIL. 13, 370. splendidissimum: VAL. MAX. 4, 6 ext. 3. summum: LIV. 7, 32, 15. 24, 35, 5. 34, 58, 5 CVLEX 317 VAL. MAX. 2, 7, 7 SEN. Tro. 231 SIL. 6, 400. 7, 94 TAC. hist. 2, 76 FLOR. epit. 2, 18, 2 AMM. 14, 6, 9 IORD. Get. 289 CORP. III 6660. sumptuosum: COD. Theod. 13, 6, 7. superbum: SIL. 3, 232. 10, 399. 12, 395. 13, 771. translaticium: ARNOB. nat. 6, 13. triste: SIL. 2, 435. 6, 587. triumphale: TAC. ann. 6, 10. 39. 13, 45. 15, 72. tutum: SIL. 15, 324. unicum: SEN. benef. 3, 32, 4 epist. 115, 12 CARM. epigr. 1346, 5 AVR. VICT. Caes. 33, 26. universum: AVG. gen. ad litt. 1, 17 p. 25. unum: HOMER. 661. vanum: SEN. dial. 2, 7, 1. varium: SEN. nat. 7, 24, 3 AMM. 18, 2, 17. venerabile: LVCAN. 8, 664 LAVS Pis. 243. ventosum: STAT. Theb. 10, 712. verum: CIC. epist. 10, 12, 5 rep. frg. 8 rep. 6, 25 LIV. 38, 58, 3 SIL. 7, 388 AVR. VICT. Caes. 33, 26. vetus: LIV. 6, 24, 4 CVRT. 6, 1, 8. vetustum: STAT. Theb. 7, 313. vile: TAC. ann. 1, 90. violaceum: PLIN. nat. 37, 121. visendum: APVL. met. 10, 31.

iuncturae cum genetivo generis: amplius -is: SIL. 16, 254. aliquid -is: CIC. Mil. 86 (*cf.* pars -is: LIV. 9, 40, 12). paulum -is: STAT. Theb. 10, 642. plus -is: VAL. MAX. 7, 5, 6. 8, 15, 1 TAC. ann. 6, 32 PANEG. 10, 29. quantum -is: SEN. epist. 115, 3 SIL. 7, 577 AVG. civ. 11, 22. quid -is: ARNOB. nat. 4, 23. satis -is: PLIN. nat. 10, 118 SIL. 3, 177. 14, 510. satis debiti -is: AVG. civ. 5, 20. tantum -is: CIC. epist. 2, 6, 4 MANIL. 1, 51.

verba: a *subi.* -us adest: CIC. Tusc. 2, 31. allicit: AVG. civ. 22, 17. concedit: TAC. hist. 2, 24. constat: GRATT. 209. contingit: OV. fast. 6, 75 LVCAN. 3, 389. deest: FLOR. epit. 3, 20, 7. defluit: CLAVD. 20, 283. delectat: AVG. civ. 2, 26. deserit: PLAVT. Most. 144. durat: SOL. 35, 12. enitet: VERG. Aen. 4, 150 SIL. 14, 148. enitescit: VAL. MAX. 6, 9, 1. exoritur: CORIPP. Iust. 1, 353. extat: PANEG. 10, 1. flectit: ARNOB. nat. 4, 23. fugit: VAL. FL. 3, 180. fulget: VAL. MAX. 5, 6, 2. iacet: SEN. Tro. 15. inest: OV. met. 9, 690 LVCAN. 8, 664 CARM. epigr. 1403, 8 ARNOB. nat. 4, 23. irritat: ARNOB. nat. 4, 23. labitur: SEN. Thy. 701. largitur: VAL. MAX. 7, 1, 1. latet: AVG. civ. 2, 26. manet: CVLEX 65 VAL. FL. 4, 241 SIL. 17, 625 MART. 9, 1, 8. movet: VERG. Aen. 7, 473 SEN. Tro. 1144. nascitur: CIC. rep. frg. 8. paret: HOR. sat. 2, 3, 96. perit: SEN. Ag. 112 Oed. 1026 Phoen. 238 LVCAN. 7, 597. permanet: STAT. Theb. 10, 642 CARM. epigr. 1430, 8. potest: VERG. Aen. 11, 155. relucet: SEN. Herc. O. 237. revirescit: VAL. MAX. 4, 8, 4. sequitur: DIG. de conc. dig. 2, 11. stat: PROP. 3, 2, 24. subiacet: AVG. serm. ed. Mai 6, 3. tenet: LVCAN. 9, 747. transit: STAT. Theb. 8, 277. venit: SIL. 11, 115 STAT. Theb. 9, 563. vindicat: LIV. 1, 26, 11. b *obiect.*: abstrahere: TAC. ann. 2, 26. acquirere: TAC. hist. 2, 76. addere: VERG. Aen. 1, 592 LIV. 1, 45, 2. 3, 11, 6 SEN. epist. 115, 3 MANIL. 3, 28 LVCAN. 3, 762 SIL. 16, 579 STAT. Theb. 3, 217. 7, 692 INSCR. christ. Rossi II p. 148, 15 v. 1. adicere: VELL. 2, 36, 1 VAL. MAX. 7, 5, 6. 8, 15, 1 TAC. hist. 1, 15. adipisci: PLAVT. Stich. 281 SEN. benef. 3, 32, 4 SIL. 15, 324 TAC. ann. 6, 39. adiungere: CIC. epist. 2, 6, 4. adstruere: TAC. hist. 1, 78. aemulari: LIV. 3, 61, 11 (aemulatio: TAC. hist. 2, 49). aequare: SIL. 11, 62 TAC. ann. 14, 29. afferre: CIC. Mil. 86 LIV. 10, 8, 7 SEN. benef. 3, 33, 4 SIL. 16, 254. amittere: LIV. 5, 51, 10 VAL. MAX. 5, 1 ext. 6 SIL. 13, 750 FLOR. epit. 3, 17, 3 ANTH. 47, 2 AVG. gen. ad litt. 3, 24 p. 92, 13 DICT. 2, 33. arrogare: HOR. carm. 4, 14, 40 PHOC. carm. de Verg. 23. assequi: PLIN. epist. 2, 7, 1. asserere: MANIL. 2, 814. attollere: TAC. hist. 2, 21. avertere: LIV. 9, 38, 6. auferre: CARM. epigr. 1375, 2 AVSON. 250, 4. augere: ARNOB. nat. 6, 13. auspicari: SEN. Ag. 8. capere: LIV. 30, 30, 13. capessere: LIV. 9, 40, 12 TAC. ann. 11, 16. captare: EVSTATH. Bas. hex. 5, 6 p. 916B. circumdare› SEN. clem. 1, 1, 2. commemorare: LIV. 6, 20, 7. commendare: AVG. lib. arb. 3, 15, 42 (commendatio -is: PLIN. nat. 22, 1). comme-minisse: AVSON. 215, 10. committere: STAT. Theb. 7, 784. commodare: AVSON. 330, 2. comprimere: ENNOD. carm. 1, 7 praef. p. 524. concedere: LIV. 25, 14, 7. condonare: CVRT. 5, 8, 12. conferre: CIC. off. 3, 97 SEN. Herc. O. 1504 Phaedr. 741 PANEG. 10, 6 AVG. civ. 11, 22. conservare: CIC. off. 1, 17 (1, 131 conservatio -is) LIV. 38, 24, 10 SCRIB. LARG. praef. p. 3, 3. conspicere: VAL. MAX. 1, 1, 9 AVG. civ. 8, 7. consulere: AVG. civ. 11, 23. contingere: SOL. 2, 1. convellere: TAC. hist. 2, 94. corripere: VAL. FL. 8, 117. corrumpere: SALL. hist. frg. 1, 13 SOL. 15, 24 SVLP. SEV. chron. 1, 23, 6. cumulare: LIV. 30, 32, 4 RVT. NAM. 1, 8. dare: CIC. rep. 1, 64 HOR. carm. saec. 48 OV. fast. 3, 86 LIV. 9, 22, 9. 27, 13, 8 VAL. MAX. 1, 7, 2 VAL. FL. 6, 470 SIL. 9, 547. 12, 363 STAT. silv. 1, 2, 167. 2, 7, 62. 5, 3, 213 MART. 1, 1, 5 PLIN. epist. 7, 4, 6 v. 2 nat. 16, 13 VVLG. Sirach 47, 12. decerpere: SIL. 4, 138. defendere: HOR. carm. 4, 6, 27. delegare: LIV. 10, 19, 3. 21, 46, 10. demere: CVRT. 5, 8, 12 AVR. VICT. Caes. 33, 26. deserere: CIC. fin. 2, 44 PHAEDR. 3 prol. 55 AVSON. 172, 9. desiderare: CIC. Phil. 7, 14. dimittere: VAL. FL. 5, 539. diripere: SIL. 1, 525. discutere: SEN. Med. 715. dissipare: VVLG. Ier. 10, 25. edicere: IORD. Get. 289. eripere: LIV. 45, 38, 4 SEN. Herc. O. 989 TAC. hist. 3, 20 ARNOB. nat. 5, 27. erogitare: SIL. 10, 474. evertere: LIV. 30, 30, 21. 30, 32, 4 (eversor -is: SEN. Phaedr. 894). exhibere: PHAEDR. 4, 24, 24. expetere: CIC. part. 91 rep. 5, 6 Tusc. 2, 46 CVRT. 3, 11, 7. 4, 15, 25. expugnare: LIV. 1, 58, 5. extendere: SIL. 2, 511. extollere: TAC. ann. 12, 36. facere: LIV. 3, 18, 7 MANIL. 4, 194 CARM. epigr. 170, 1 AVG. in euang. Ioh. 32, 2. ferre: VAL. MAX. 6, 3 ext. 2 LVCAN. 9, 836 SIL. 7, 577 STAT. Theb. 8, 759 TAC. ann. 6, 34. 15, 29. frangere: CVLEX 342. fraudari: SIL. 3, 232. gerere: VERG. Aen. 2, 89 SEN. Phaedr. 829. gestare: TAC. Agr. 29. gratificari: SALL. Iug. 3, 4. gustare: PS. RVFIN. in Os. 7, 13. habere: SEN. epist. 82, 13. imitari: OV. hal. 111. impetrare: GRATT. 72 CVRT. 8, 10, 35. infamare: STAT. silv. 1, 5, 19 ARNOB. nat. 4, 32. infundere: VAL. MAX. 1, 5, 1. inicere: STAT. Theb. 6, 193. inserere: HOR. carm. 3, 25, 5. intueri: VAL. MAX. 5, 5, 3 CVRT. 6, 1, 8. iungere: CIC. Brut. 331. levare: LIV. 1, 34, 9. malle: TAC. ann. 15, 63. memorare: SIL. 1, 3. mercari: COLVM. 1 praef. 10 MEROB. poet. 115. merere: HOR. ars 286 GRATT. 534 PHAEDR. app. 11, 6 TAC. ann. 6, 10. 12, 31. minuere: CIC. prov. 28. mirari: STAT. silv. 1, 2, 107 MEROB. poet. 135. miscere: SEN. Phaedr. 659 epist. 100, 6 CLAVD. 1, 91. mittere: SIL. 2, 511. movere: MANIL. 1, 51. negare: SIL. 6, 419. nescire: STAT. Theb. 6, 564. nutrire: SIL. 16, 29. obicere: VAL. FL. 7, 459 PASS. Theclae B 29. obterere: VAL. MAX. 1, 6, 11. obtinere: LIV. 27, 14, 3 AVG. civ. 7, 27. offendere: SOL. 15, 24. officere: LIV. 1, 53, 1. orbare: CIC. carm. frg. 27, 2. ostentare: AVG. civ. 22, 24. parare: SIL. 6, 124. parere: PLAVT. Truc. 517 VERG. catal. 9, 58 LIV. 7, 7, 4. 7, 40, 5. 9, 41, 16. 30, 14, 7. 30, 30, 21. 30, 32, 4. 37, 20, 14 SIL. 3, 619. 7, 692. 9, 377 TAC. ann. 2, 26. 52 AVIEN. orb. terr. 1388. pati: PETRON. 133. pellere: LIV. 3, 19, 5 SEN. Phaedr. 429. percellere: AVSON. 176, 9. percensere: RVT. NAM. 1, 93. perdere: PROP. 1, 2, 5 LIV. 5, 51, 10 SEN. Ag. 624 Herc. O. 391 SOL. 1, 87 PANEG. 10, 26. perferre: SEN. dial. 6, 22, 2. pervertere: AVG. civ. 19, 4. petere: HOR. epist. 1, 17, 42 LIV. 2, 12, 10. 26, 48, 11 LVCAN. 1, 174 SIL. 4, 198. 5, 270. 16, 557. ponere: AMM. 14, 6, 9. populare:

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

SEN. Ag. 503. portare: SALL. Catil. 58, 8 SIL. 12, 309. possidere: STAT. silv. 4, 6, 75. praecedere: LAVS Pis. 34. praeferre: PANEG. 10, 29. praeterire: CIC. Phil. 11, 14. proferre: LIV. 6, 20, 7 AVIEN. Arat. 517. promittere: VAL. MAX. 1, 7, 2 STAT. silv. 4, 8, 18. quaerere: SIL. 7, 600. 15, 638 STAT. Theb. 9, 663 TAC. ann. 2, 62. 11, 37. 15, 41 FLOR. epit. 3, 5, 11. rapere: SEN. Herc. f. 258 Med. 130 SIL. 11, 197 CLAVD. 22, 181. recuperare: VAL. MAX. 5, 1 ext. 6 TAC. hist. 2, 27. reddere: AETNA 70 VAL. MAX. 2, 1, 10 SEN. Thy. 528 STAT. silv. 3, 3, 113 Theb. 6, 619 AMM. 16, 12, 31. reducere: ANTH. 47, 1. referre: LIV. 3, 12, 3. 21, 43, 17. 30, 32, 6 VAL. FL. 3, 346 TAC. ann. 3, 21 LACT. Phoen. 140. relinquere: SIL. 3, 144 (reliquum facere: DICT. 3, 20). reparare: SIL. 13, 750. repellere: VAL. MAX. 8, 5, 4. rependere: TAC. ann. 4, 35. restituere: VELL. 2, 13, 2. resumere: STAT. silv. 3, 1, 161. retinere: NVX 52 Ov. met. 3, 548 SEN. epist. 120, 7 TAC. hist. 3, 8 ann. 6, 37. satiare: SIL. 16, 605. servare: Ov. met. 13, 480 LIV. 34, 6, 8 SEN. Thy. 50 OCTAVIA 281 SIL. 1, 294. 15, 589 MART. 9, 17, 7 AVG. civ. 22, 20 *bis* PRVD. ham. 632. 746 SACR. Leon. p. 407. solvere: SIL. 2, 503. 12, 243. spectare: LIV. 7, 32, 15. sperare: LIV. 30, 30, 21 TAC. ann. 13, 53. subiugare: ARNOB. nat. 4, 4. submittere: VAL. MAX. 6, 3 ext. 2. sumere: SEN. epist. 82, 13. superponere: LIV. 1, 34, 9. sustinere: CIC. off. 1, 124. tenere: CIC. off. 1, 141 SEN. Thy. 887 TAC. ann. 2, 46. tollere: SIL. 17, 287. trahere: LIV. 9, 28, 6. 10, 17, 11. transferre: VAL. MAX. 1, 7 ext. 5. transmittere: PLIN. paneg. 58. tribuere: TAC. ann. 15, 72 AVR. VICT. Caes. 33, 26. tueri: VLP. dig. 3, 1, 1 pr. turbare: SEN. Phaedr. 827. velle: SVET. Claud. 17. vertere: LIV. 9, 40, 21. vexare: CIRIS 481. videre: SEN. Ag. 744 STAT. Theb. 6, 273. vindicare: LIV. 9, 43, 14 FLOR. epit. 1, 9, 1. violare: SEN. Herc. f. 1270 SIL. 6, 400.

***iuxta posita*:** aetas: SIL. 16, 605 (aevum 604) AMM. 14, 11, 3. animi: SIL. 9, 547 cui das animosque -usque. auxilium: STAT. Theb. 6, 727 TAC. Agr. 35. claritas: VAL. MAX. 6, 9, 13. claritudo: CATO orig. 63 TAC. ann. 1, 43. columen: HOR. carm. 2, 17, 4 AVSON. 418, 56. continentia: CIC. off. 3, 116. cultus: PRVD. ham. 746. cura: AVSON. 417, 119. dignitas: CIC. epist. 2, 6, 4 off. 1, 124 Phil. 7, 14. 12, 29 Tusc. 2, 31 SALL. Catil. 58, 8 VLP. dig. 3, 1, 1 pr. AVG. lib. arb. 3, 15, 42. donum: PLAVT. Asin. 691. exemplar: AVSON. 192, 7. fama: PLAVT. Most. 144 HOR. sat. 2, 3, 95 VAL. FL. 7, 459 MART. 8, 28, 2. 9, 28, 1. 10, 103, 4. ferocia: LIV. 6, 24, 4. fides: PLAVT. Most. 144 SALL. Iug. 31, 12 SEN. Ag. 112 TAC. ann. 6, 37 CARM. epigr. 1414, 13. firmamentum: SEN. dial. 6, 20, 4. flos: CIC. Flacc. 75 CATVLL. 63, 64 SEN. Med. 226. *cf. p. 244, 39.* fortuna: SIL. 7, 23. fulgor: CVLEX 65 MART. CAP. 2, 208 APRING. in apoc. 1, 14. gloria: PLAVT. Stich. 281 CIC. fin. 3, 28 part. 91 SALL. Catil. 20, 14. 58, 8 VERG. Aen. 11, 155 Ov. epist. 15, 271 EPIST. Sapph. 94 SEN. Tro. 231 clem. 1, 3, 3 SIL. 16, 605 STAT. Theb. 10, 712 TAC. ann. 1, 67 PLIN. paneg. 83 FRONTO p. 29, 1 N. AVIEN. orb. terr. 1388. gratia: APVL. flor. 15 p. 53. gravitas: SEN. epist. 115, 3. honestas: CIC. fin. 2, 35. 56 off. 1, 17. 2, 9. 3, 101 Phil. 7, 14 Tusc. 2, 31. 46 PANEG. 10, 34 AMM. 17, 5, 12. honos: CIC. part. 91 rep. 1, 64 VERG. Aen. 5, 229 GRATT. 72 MANIL. 2, 814 PETRON. 133 STAT. Theb. 6, 619. 10, 642 PASS. Petr. 17 *A*. imperium: VERG. Aen. 12, 58 COLVM. 1 pr. 10 PASS. Petr. 17 *A*. incolumitas: TAC. Agr. 33. insigne: FLOR. epit. 1, 5, 6. 1, 26, 5. ius: SEN. Ag. 112 COD. Theod. 3, 8, 1. laus: PLAVT. Stich. 281 CIC. carm. frg. 27, 2 fin. 2, 44. 5, 63 nat. deor. 1, 7 off. 3, 101 part. 91 Phil. 7, 14 rep. 5, 6 Tusc. 2, 16. 46 HOR. carm. 4, 14, 40 ELEG. in Maecen. 1, 18 VAL. FL. 2, 243. 4, 162 SIL. 13, 771. 14, 510 COD. Theod. 9, 13, 1. libertas: CIC. Phil. 3, 36 SALL. Catil. 58, 8 Iug. 3, 4 SIL. 1, 294 TAC. ann. 2, 46. lumen: CIC. Phil. 2, 54. 11, 14. 24 VAL. MAX. 5, 8, 40 AGOR. carm. epigr. 111, 3 CASSIOD. art. 3 p. 1173[D] CORIPP. Iust. 1, 149 INSCR. christ. Rossi II p. 113, 78 v. 8. moderatio: CIC. off. 3, 116. modestia: CIC. off. 3, 116 SALL. Catil. 54, 5. mores: SEN. Ag. 112 AVSON. 192, 25. nobilitas: TAC. hist. 1, 78. nomen: VERG. Aen. 2, 89 LIV. 28, 17, 3 SCRIB. LARG. praef. p. 3, 3. MELA 2, 75 SIL. 3, 71. 4, 37. 7, 600. 10, 474. 14, 50 MART. 10, 103, 4 FLOR. epit. 3, 5, 21. ordo: STAT. Theb. 9, 563. ornamentum: CIC. Verr. 5, 97 Caecin. 28 Flacc. 75 prov. 28 de orat. 1, 199 SEN. epist. 8, 5. 115, 12 FLOR. epit. 3, 21, 2 COD. Theod. 15, 1, 16. palma: PLIN. epist. 7, 4, 6 v. 2. pietas: SALL. Iug. 31, 12 LIV. 30, 30, 13 SEN. Ag. 112. pondus: SEN. epist. 115, 3. potestas: PETRON. 119 v. 48 PASS. Petr. 17 *A*. praemia: TAC. hist. 3, 60. praesidium: LVCR. 2, 643 SALL. Iug. 19, 2 HOR. carm. 1, 1, 2 SEN. Herc. O. 749 benef. 3, 33, 4 dial. 6, 17, 1 TAC. Germ. 13 DECRET. decur. Tergest. (Corp. V 532) 1, 24 ITIN. Eucher. p. 125, 6. pretium: HOR. epist. 1, 17, 42 TAC. hist. 3, 20 SIL. 6, 291. princeps: FIRM. math. 2 pr. 2. proceritas: AMM. 19, 1, 7. proles: HOR. carm. saec. 48. pudicitia: SALL. Catil. 25, 3. pudor: SEN. Ag. 112 SIL. 2, 503 TAC. ann. 12, 65. pulchritudo: LIV. 10, 46, 4 ARNOB. nat. 4, 23. 5, 13 AMBR. off. 2, 45, 219. res: HOR. carm. saec. 48 sat. 2, 3, 95 Ov. fast. 3, 86. robur: TAC. Agr. 6 STAT. Ach. 1, 787. salus: VERG. Aen. 5, 174 LIV. 21, 41, 13 SIL. 7, 743. 15, 184 AVG. civ. 7, 27. 11, 23. severitas: SALL. Catil. 54, 5. solacium: CIC. rep. 3, 40 LIV. 25, 16, 20 STAT. Theb. 5, 125. 9, 664 FRONTO p. 8, 27 N. solamen: VERG. Aen. 10, 857 SIL. 6, 419 STAT. Theb. 5, 610. species: CVRT. 8, 4, 23 SIL. 6, 304 AVG. civ. 19, 4 HIL. in Matth. 24, 6 PASS. Theclae B 29 (80, 14). spes: LVCAN. 7, 588 SIL. 15, 548. splendor: RHET. Her. 4, 15, 22 VAL. MAX. 6, 9, 13. 7, 5, 6. stabilimentum: VAL. MAX. 2, 7 praef. subsidium: SIL. 17, 197 PLIN. paneg. 14. temperantia: CIC. off. 3, 116. titulus: STAT. silv. 2, 7, 62 Theb. 10, 712 FLOR. epit. 3, 5, 21. tutamen: VERG. Aen. 5, 262. tutela: Ov. fast. 1, 415 met. 12, 612 APVL. Plat. 1, 12. victoria: LIV. 30, 14, 7. vigor: STAT. Theb. 10, 642. vires: SEN. epist. 66, 6. virtus: PLAVT. Most. 144 CIC. fin. 2, 44 rep. frg. 8 HOR. sat. 2, 3, 95 SIL. 14, 510 IVST. 11, 13, 11 ARNOB. nat. 3, 19 PASS. Petr. 17 *A* CORIPP. Iust. 1, 149. voluptas: STAT. Theb. 7, 363. usus: TAC. hist. 1, 51 AVG. civ. 22, 17. 24. utilitas: VEG. mil. 4, 31.

deriv.: decorare, decorosus. *compos.*: dedecus, indecus.

2. decus *v.* decussis.

decusis, decuso *v.* decuss-. **decus(s)a** *v. p. 249, 1.*

decussātim *adv.* [*a* decussare, decussis. *Th.*]. AVG. doctr. christ. 2, 24, 37 una figura litterae X quae -m notatur aliud apud Graecos, aliud apud Latinos valet. *i. q. in modum decussis figuratum*: VITR. 1, 6, 6 circino -m describendum (1, 6, 12). 1, 6, 7 quattuor ... -m lineae (1, 6, 13). COLVM. 12, 56, 1 -m ferramento lunato incidito. PELAGON. 171 secato (VEG. mulom. 2, 61, 1). CHIRON 113 urito -m genua incontra. 187 -m ilia aut craticulatim ... curabimus. 296. 320. 585 eidem surculos pingues -m ... constringes. VEG. mulom. 2, 88, 9 ures. AVG. c. epist. fund. 21 in quadras quattuor -m formetur. mus. 5, 12, 25 nec dubitari posse arbitror, quin omnis longitudo, quae linea dicitur, habeat dimidiam sui partem, ac per hoc in duas lineas -m secari queat. APIC. 7, 265. MART. CAP. 1, 85 illi arcus cum pharetra huic (*Veneri*) rosis -m vinctis sertata contextio.

decussātio, -ōnis *f. a* decussare. *i. q. locus, ubi duae lineae decussatim ductae se secant* (χιασμός): VITR. 1, 6, 6 per -em et medium centrum linea perducenda ad extremum *circinationis*. 10, 6, 1 ita quo loci describuntur lineae quae sunt in longitudine, sectantes facient -es et in -bus finita puncta. 10, 6, 2 per omne spatium longitudinis et rotunditatis singulis -bus oblique fixae regulae. *Leissner.*

dĕcussio, -ōnis *f. a* decutere. *i. q. actus decutiendi*: TERT. cult. fem. 2, 9 perinde vobis curanda est amputatio et -o redundantioris nitoris. *Gudeman.*

decus(s)is *indecl., vel* -is *m.* [*a* decem *et* as. *Th.*]. VARRO ling. 5, 170 in denario numero hoc mutat quod primum est ab decem assibus -is, secundum ab duobus -bus. GRAMM. suppl. 117 neutra nomina in is tria sunt indeclinabilia ut ... dec⟨uss⟩is (*suppl. Heraeus, Rhein. Mus. 54 [1899] p. 306*). *traditur saepius* decusis. *indecl.*: *l. 42 sqq.; abl.* -im *l. 54.* **1** *i. q. decem asses (cf. Hultsch, PW. IV 2354), notatur* X: *l. 50.* INSCR. numm. Babelon I p. 42 n. 11 *al.* LVCIL. 1153 decu⟨s⟩is sive decusibus est. PAVL. FEST. p. 24 qui eam (*poenam*) aestimaverunt aere, ovem -is, bovem centussis, hoc est decem vel centum assibus. p. 144 aestimabaturque bos centussibus, ovis -bus (p. 237). p. 334 quo tempore [h]is decu⟨s⟩is valebat (PRISC. metrol. II 82). STAT. silv. 4, 9, 9 noster purpureus novusque charta (*i. liber*) et binis decoratus umbilicis praeter me mihi constitit -is. **2** *generatim i. q. numerus denarius* (*cf.* CHAR. gramm. I 76 apud veteres denarium decem asses habuisse: ideoque in rationibus faciendis denarium, id est -em, X inducta notamus): VITR. 3, 1, 5 Platoni placuit esse eum numerum ea re perfectum quod ex singularibus rebus, quae μονάδες apud Graecos dicuntur perficitur -is. *ibid.* non possunt esse perfecti *numeri* donec ad alterum -im (decusis *codd.*) perveniant. 3, 1, 6 duabus partibus adiectis et -i facto. 3, 1, 8 postea autem quam animadverterunt utrosque numeros esse perfectos et sex et decem, utrosque in unum coiecerunt et fecerunt perfectissimum numerum -is sexis. **3** *propter similitudinem notae* X *de lineis (vel sectionibus) in eam formam ductis*: VITR. 10, 6, 2 *regula* uncta liquida pice figitur in primo -is puncto. deinde traicitur oblique ad insequentes longitudinis et circumitionis -es (decusis *codd.*). PLIN. nat. 18, 331 ducantur deinde aliae duae lineae in -is obliquae ita ut ab septentrionis dextra laevaque ad austri dextram ac laevam descendant. *speciatim apud gromaticos*: NIPS. grom. p. 287, 6 cum perpenderis diligenter tam diu facies ut ab umbilico soli emissum perpendiculum supra punctum -is cadat. p. 287, 10 ut per punctum -is lapidis rigor currat.

forma abbreviata **decus** *indecl. m.* (*acc.* -um *v. l. 83*).
a *i. q. numerus denarius*: MAECIAN. distrib. 57 -us hac nota scribas atque nomines; septunx semuncia X S — Σ; septuncem quoque ac semunciam totiens si duxeris, -us efficies. COMPVT. Carth. 1, 3 septies -us dipondius habeas (2, 13 invenies -us dipondius. *bis.* 2, 15. PRIMAS. in apoc. p. 842[B] trinitas quaternate ratio est, ut ter quaterni, -us dipondius. et duodecies -us dipondius centum quadraginta quatuor facit. p. 926[A] duodecies enim -us dipondius centum quadraginta quatuor faciunt). COMPVT. Carth. 1, 4. 2, 1. 10 octogies quater -us as uncia faciunt. 1, 6. 2, 2 superet -us quattus. 2, 3. 13. 15 invenies -us tresis. **b** *t. t. gromaticorum*: SIC. FLACC. grom. p. 144 in versuris quae notatae sunt, aut -us in eis inveniuntur aut gammae, ut manifestum sit versuras suis signis observari debere. TRACT. de agr. insp. grom. p. 282 *petrae* aut -us habent aut lineas. GROM. p. 321 terminus constitutus est in triclinio, qui habet -us et plumbum et quaternarios et calce. p. 335 ipse -us qui trifinium facit limitem eius. p. 360 terminus si -um habuerit quatrifinium exponet.
c *apud medicos*: PELAGON. 236 -us de ferro facis ita, ut sanguis

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

exeat. *adde*: LEX Burg. Rom. 39, 1 arbores terminales, quae decusas (*i. incisiones decussatas*) accipiunt.

deriv.: decussare.

decussissexis *v. p. 248, 57.*

decusso, -āvī, -ātum, -āre [*a* decussis. *Th.*]. *scribitur etiam* decuso. 1 *i. q. in formam* X *figurare, flectere* (*cf.* COLVM. 3, 13, 12 in speciem Graecae X litterae -vimus): CIC. Tim. 24 omnem coniunctionem duplicem in longitudinem *deus* diffidit mediamque accommodans ⟨ad⟩ mediam quasi -vit (*μέσην πρὸς μέσην ἑκατέραν ἀλλήλαις οἷον χεῖ προσβαλών*). COLVM. 4, 17, 6 nihil enim refert iugum in stellam -ari atque diduci, nisi et palmites adiungentur (4, 24, 8 in quattuor ferme pedes supra terram vitem elatam totidem bracchiis componito, quorum singula spectent -ati [decusati *SR*, decursati *A*] iugi partis. *cf.* ZACCH. 1, 4 deum, cuius signum circumrotundatum et -atum est). MART. CAP. 1, 37 volumina vel orbiculata parallela vel oblique -atos polos et climata. 2, 208 erat ibi Iovialis domus, quae . . . fulgorem siderum vinceret et obliquitate situs signiferum circulum -ret. 8, 823 qui quidem (*sc. coluri*) alium ab ortu circulum -antes (decursantes *β*) in quattuor quadras mundi ambitum discreverunt. *translate et in imagine*: HIER. in Ier. 31, 9 p. 1062 in mysterio crucis -atis manibus ... dextrae manus ... suscepit benedictionem *Iacob.* 2 *apud gromaticos i. q. decusse notare* (*cf. Mommsen, Hermes 23, 154 et Schulten, PW. IV 2354*): SIC. FLACC. grom. p. 140, 10 aliquas *petras* etiam -atas invenimus. NIPS. grom. p. 286, 10 si -ati in capitibus lapides fuerint (GROM. p. 335, 14 per lapidem -atum. p. 341, 31 lapis -atus qui agrum intra clusum et extra clusum significat).

deriv.: decussatim, decussatio. *Leissner.*

dēcussus, *dat.* -ū *m. a* decutere. PLIN. nat. 11, 163 tum decidere eum (*dentem serpentis*) rursusque recrescere facilem -u.

1. dēcutio, -ussī, -ussum, -ere [*a* de *et* quatere. *Th.*]. *saepe* -o *et* discutio *in libris permutantur, ex. gr.*: PROP. 3, 13, 27 OBSEQ. 7 SEN. Med. 715. GLOSS. ἀποβάλλω. ἀποτινάσσω. -it κερκίζει. -ssit percussit. proiecit. -sserat detraxerat. *legitur inde a* PLAVTO.

1 *proprie i. q. quatiendo deicere, excutere, detrahere, detrudere, necnon decīdere, amputare sim.*: **a** *res corporeas*: PLAVT. Epid. 309 quin ex occluso . . . armario -o argenti tantum quantum mihi lubet (*iocose*). VARRO AT. carm. frg. 6 frigidus et silvis aquilo -ssit honorem (*i. frondem*, = VERG. georg. 2, 404. *cf.* HOR. epod. 11, 6 *December* silvis honorem -it. SEN. Med. 715 rigida cum iam bruma -ssit [*Gronovius*, discussit *codd.*] decus nemorum). VERG. georg. 1, 131 mellaque -ssit foliis. 4, 12 errans bucula campo -at rorem. Aen. 10, 717 tergo -it hastas. PROP. 3, 13, 27 -ssa Cydonia ramo. OV. met. 5, 104 huic . . . -it (*i. abscidit*) ense caput. fast. 2, 707 lilia. 5, 327 subita frondes -untur aqua. NVX 94 ante diemque meae -untur opes (*i. nuces*). LIV. 1, 54, 6 summa papaverum capita dicitur baculo -isse (VAL. MAX. 7, 4, 2 maxima et altissima papaverum capita baculo -ssit. FRONTIN. strat. 1, 1, 4. *cf.* PLIN. nat. 19, 169 papavera altissima). LIV. 25, 7, 8 murus turresque non ictae modo fulminibus, sed etiam -ssae (32, 17, 6 parte muri arietibus -ssa. 33, 17, 9. 37, 6, 1. LVCAN. 9, 490 saxa tulit penitus -ssis [discussis *G*] proruta muris). LIV. 26, 23, 4 in aede Concordiae Victoria . . . fulmine icta -ssaque (OBSEQ. 7. 14. 15. 17. 24. 47. 49. 61). LIV. 40, 45, 3 muri pinnae aliquot locis -ssae erant (44, 8, 5). SEN. nat. 3, 28, 1 fructum grando -et (COLVM. 5, 6, 12. 5, 10, 11 arb. 21, 1 HIL. in psalm. 1, 16). PARIS 1, 4, 2 partem tegulae -ssam ante ipsum propulerunt *corvi.* COLVM. 4, 6, 2 *ne virgae* procellis ventorum -antur. 4, 7, 1 ut levi tactu digiti *palmitum* -antur. 4, 17, 4. 4, 27, 1. 2 vinitor qui ante ferro, nunc manu -et *vineas.* 4, 27, 5. 5, 5, 17 cum palmites profudit, unus *malleolus* submittitur, ceteri -untur. 10, 364 non aliter quam -ssa pluit arbore nimbus. 11, 2, 38 dum prorepentes oculi digito -i possint (PLIN. nat. 17, 188). PERS. 3, 112 populi cribro -ssa farina (*i. panis plebeius ex vili farina non diligenter praeparatus*). PLIN. nat. 10, 97 *nidos* sagittis -unt. 11, 77 florem imbribus -ssum (HIER. in Gal. 4, 15/16 p. 461). 12, 85. 15, 11. 12 -ssis germinibus. 18, 45 ramis baculo -ssis. 18, 73 virentibus spicis -ssum hordeum. 19, 18 cortices quoque -ssi clibanis. 25, 42 ex cuspide -ens eam *rubiginem* gladio in vulnus Telephi (34, 152). 33, 114 ex qua *rupe* iaculantes -ent *minium.* 34, 107 est autem squama aeris -ssa vi clavis (*dat.*). 34, 108 squamae *aeris* . . . ex summa scilicet lanugine -ssum. 37, 194. 200. STAT. Theb. 2, 590 ferroque micantia tela -it. PLIN. epist. 8, 17, 5 quassata atque etiam -ssa (*i. obruta*) monumenta. SVET. Vesp. 5 bos arator -sso iugo triclinium irrupit. SER. SAMM. 652 qui frustra molae percussu -it uno. PANEG. 12, 43 capiti diadema -itur. HIL. trin. 5, 3 verum triticum est quod . . . aristis vallatum et folliculis -ssum. SERV. ecl. 9, 61 stringunt frondes: amputant, -unt. AMBR. obit. Theod. 45 aperit *Helena* humum, -it pulverem. CLAVD. rapt. Pros. 2, 309 Auster -it arboribus frondes (ZACCH. 1, 23 -ssis foliis *arborum*). AVIAN. fab. 4, 6 pallia nudato (*proleptice*) -enda viro. OBSEQ. 18 turbinis vi columna -ssa. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 100 ut cum aeger somnum -sserit (*in imag.*). CYPR. GALL. Ion. 6 alios ignis superi -sserat imbres urbs. *nota i. q. luxare*: PARIS 1, 4, 2 ita pedem offendit, ut digitus ei -retur (OBSEQ. 27 cum offenso pede -sserit pollicem). *i. q. laedere*: COLVM. 6, 30, 4 si *urina* genitalia -sserit (deusserit *S*).

b *personas i. q. depellere, deicere*: BELL. Afr. 50, 4 -sso Labieni praesidio. AMM. 19, 8, 7 fugaci equo . . . sedens . . . moxque -ssus. NEPOTIAN. 1, 4, 1 *Ti. Gracchus* a Scipione Nasica pontifice maximo Capitolio -ssus fragmento subsellii ictus procubuit.

2 *translate*: **a** *res expellere, depellere, removere sim.*: CAEL. Cic. epist. 8, 13, 1 cetera ... et aetate iam sunt -ssa et consuetudine atque auctoritate tua. SEN. dial. 6, 18, 8 immo, puto, ad id non accedes, ex quo tibi aliquid -i doles. PORPH. Hor. sat. 2, 2, 44 quae *herba* incocta aceto cruditatis fastidium -it. SER. SAMM. 121 *cinis* -it en gelidum calefacto vertice virus. SCHOL. Pers. 5, 50 mālum *genituræ meae* prosperitate stellae Iovis -ssum est. HIER. in Gal. 4, 13 p. 458 supercilium (*i. superbiam*) -ant episcoporum (in Is. 61, 10 p. 738. 66, 22 p. 827). AVIAN. fab. 11, 12 non timor ex animo -endus erit. LEO M. epist. 160, 1 constantiam fidei non vult -i, sed probari. APON. 7 p. 137 -ssis corporibus. COD. Theod. 11, 16, 13 (*a. 382*) neque aurario *canoni* ... aliquid ex ea praebitionum diversitate -itur (*i. minuitur, tollitur* = COD. Iust. 10, 48 [47], 10). **b** *personas*: APVL. met. 7, 6 procuratorem ... fortuna tristiore -ssum (*i. perculsum*). TERT. praescr. 20 uno (*sc. Iuda apostolo*) -sso (*i. remoto*) reliquos ... iussit ire. pudic. 10 si qua te carnis vacillatio, animi avocatio, oculi evagatio de tenore -sserit (*i. demoverit*), deus bonus est.

2. dēcutio, -īre [*a* de *et* cutis. *cf.* recutitus. *Th.*]. *i. q. cutem detrahere*: TERT. nat. 1, 14 toto iam corpore -itur et circumciditur.

dēdamno, -āvī, -āre *a* de *et* damno. *i. q. absolvere*: TERT. pudic. 15 sceleris manifestum -verit (*Gelen.*, manifestando damnaverat *B*).

dēdeceo, -uī, -ēre [*a* de *et* decere. *Th.*]. GLOSS. ἀπρεπῶ. -et non decet. *inde a* CIC. [PLAVT. Persa 220 *coni. Gronov.* CAPITOL. Opil. 5, 9 *coni. Petschenig.*]

1 *transitive*: **a** *proprie i. q. non decere, non ornare. cum nom. rei et acc. personae*: HOR. carm. 1, 38, 7 neque te ministrum -et myrtus. OV. am. 1, 7, 12 nec dominam motae -uere comae. SEN. dial. 5, 26, 3 nec rufus crinis et coactus in nodum apud Germanos virum -et. *adi.* -ens *cum dat. pers.*: PAVL. NOL. epist. 23, 24 viro -ens, feminae decus est *crinis.* **b** *translate i. q. non convenire, congruere, dehonestare, sim. cum nom. rei et acc. pers.*: OV. am. 1, 15, 4 nec me deliciae -uere meae. rem. 410 nihil est quod se -uisse putent. met. 6, 689 quarum *precum* me -et usus. SEN. benef. 2, 13, 1 ut te omnia -ent. epist. 76, 2 si hoc unum senectutem meam -et. 96, 4 tam effeminata vox virum -et. COLVM. 9, 2, 3 ista enim, quamvis non -eant poetam. *cum nom. pers. et acc. rei*: STAT. Theb. 10, 340 si non -ui tua iussa (GLOSS. V 188, 12 *ad l.* dehonestavi). TAC. ann. 2, 43 Pomponius Atticus -ere Claudiorum imagines videbatur. *cum nom. et acc. personae*: AMBR. off. 1, 7, 24 illi degeneres nascuntur frequenter, qui -eant patrem. *cum nom. rei*: CIC. off. 1, 146 ut, si quid -eat in illis (illos *nonnulli codd.*), vitemus ipsi. CVRT. 8, 6, 23 quae *nox* -ret. QVINT. inst. 11, 3, 104 ubi vox vel inter dentes expressa non -et. 12, 6, 3 venia et spes et paratus favor et audere non -et. *huc trahas*· AMBR. in psalm. 118 serm. 1, 5 crinium cincinnis et compositis vultibus atque redimiculis et omni affectato decore plus -ens.

2 *intransitive et impersonaliter: absolute*: CIC. orat. 74 decere quasi aptum esse *eqs.* . . . contraque item -ere (*substantivi vice*). CVRT. 5, 3, 9 ut -ret. *seq. inf.*: CIC. off. 1, 94 falli, errare, labi, decipi tam -et quam delirare. de orat. 1, 132 ut ne -eat *eis uti.* HOR. carm. 2, 12, 17 nec ferre pedem -uit choris nec certare ioco nec dare bracchia. QVINT. inst. 11, 3, 124 togam . . . removere non -bit. 11, 3, 140 cuius extremam oram reiecisse non -et. *cum acc. c. inf.*: CIC. Tusc. 4, 55 oratorem ... irasci minime decet, simulare non -et. OV. epist. 9, 66 nec te Maeoniā ... incingi zonā -uisse putes. ars 2, 530 -et ingenuos taedia ferre sui. EPICED. Drusi 474 funestam -et esse domum. TERT. scorp. 6 deum -bit artes et disciplinas suas educere in medium. *Gudeman.*

dēdecor, -oris *adi.* [*cf. c.* dedecus, dedecorare, dedecere *et c.* 2. decor. *Th.*]. PRISC. gramm. II 236 quae ab eo derivata vel composita, quod est 'decus, -oris' illius declinationem servant. *cf.* dedecorus. *abl.* -i *v. l. 73. 75.* GLOSS. ἀπρεπής. -es ἀπρεπεῖς, ἄκοσμοι. *cf.* dedecus ingloriosus (*ubi* dedecorus *Warren*). *i. q. inhonestus, dedecens, dehonestans*: SALL. hist. frg. 3, 24 -es inultique terga ab hostibus caedebantur (*cf.* HEGES. 5, 27, 24 -es inultique referemus gradum. 5, 43, 2 -es atque inutilis [*Cass.*, inulti *vulg.*] sicut pecora trucidabantur). STAT. Theb. 11, 760 -em amplexi vitam. ITALA Eph. 5, 18 (Tert. adv. Marc. 5, 18) inebriari vino dedecori (-e *B.* *οἴνῳ ἐν ᾧ ἐστιν ἀσωτία*, VVLG. vino in quo est luxuria). RVF. FEST. 23 Valerianus captus in -i servitute consenuit. AVSON. 398, 5 quae viridis muscus, quae -r alga recondit. AMBR. Tob. 8, 28 tam -is conventionis.

dēdecorāmentum, -ī *n. a* dedecorare. *i. q. dedecus*: GRACCH. or. frg. Isid. orig. 2, 21, 4 pueritia tua adulescentiae tuae inhonestamentum fuit, adulescentia senectuti -um, senectus rei publicae flagitium.

dēdecorātio, -ōnis *f. a* dedecorare. GLOSS. dehonestatio, inhonestatio, decoloratio *i. q. dehonestatio, contumelia, turpitudo, ignobilitas*: TERT. anim. 34 proinde migrantem eam de corporibus in corpora postrema -e sub titulo prostitisse Helenam viliorem.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

coron. 14 contumelia in promptu est et -o et turpitudo. adv. Marc. 5, 5 quid inhonestius, quam carnis iam erubescentis alia -o? resurr. 53 *bis* (*opp.* gloria). ITALA I Cor. 15, 43 (Tert. resurr. 52) seminatur . . . ⟨in⟩ corruptela, resurgit ⟨in⟩ incorruptela; seminatur in -e (ἀτιμίᾳ, VVLG. ignobilitate), resurgit in gloria *eqs.* RVFIN. Orig. in Rom. 2, 13 sic non habebat legislator ubi formas mysticas poneret, nisi in -e verecundorum locorum? (*de circumcisione*).

dēdecorātor, -ōris *m. a* dedecorare. *is qui dedecorat*: TERT. apol. 14 exinde quis non poeta . . . -r invenitur deorum?

dēdecoro, -āvī, -ātum, -āre [*cf. c.* decorare *et c.* dedecus, dedecor. *Th.*]. NOT. Tir. 67, 88 -at. GLOSS. ἀδοξίᾳ ἐμβάλλω, καταισχύνω. -ant ἀποκοσμοῦσιν, ἀ⟨τι⟩μάζουσιν. -atus deturpatus. *inde a* PLAVTO *et* TER. *i. q. dehonestare, deturpare*: **1** *aliquem*: PLAVT. Bacch. 498 qui -at te. Trin. 299 quibus (*moribus*) boni -ant se. TER. Hec. 210 quae me et te et familiam ⟨omnem⟩ -as (DON.: -atur quod honestum est animo, turpatur quod h. est corporale). COM. pall. inc. 54 cur te -as, famam cur maculas tuam? SALL. Iug. 85, 42 ubi se flagitiis -vere turpissumi viri. HOR. epist. 2, 1, 245 neque -ant tua de se iudicia atque munera, quae tulerunt... Vergilius Variusque poetae. SVET. Nero 36 -ato flagitiis omnibus *Neroni*. FRONTO p. 195, 3 N. cuius infamiae aspergo inquinat simul multos et -at. MIN. FEL. 37, 12 idem (*histrio*) deos vestros indu⟨c⟩endo stupra, suspiria, odia -at. TERT. pudic. 1 *opp.* ornare. 16 qui ⟨de⟩decoraverit deum et qui deiecerit eum de corpore suo. spect. 30 sputamentis -atus. ITALA Matth. 5, 11 (Tert. scorp. 9) cum vos -verint et persecuti fuerint (ὀνειδίσωσιν, VVLG. maledixerint vobis). Hebr. 6, 6 (Tert. pudic. 20) refigentes cruci in semetipsos filium dei et -antes (παραδειγματίζοντας, VVLG. ostentui habentes). I Petr. 4, 14 (Tert. scorp. 12) si -amini in nomine Christi (ὀνειδίζεσθε, VVLG. exprobramini). CAPITOL. Alb. 3, 1 quibus (*moribus*) rem publicam perdiderat et se -verat. CLAVD. 21, 27 quem vultus honestat, -ant mores. ANIAN. Chrysost. hom. 7, 7 -as quidem uxorem. **2** *aliquid*: CIC. off. 3, 6 inanem redire turpissimum est -antem et urbis auctoritatem et magistri. [HOR. carm. 4, 4, 36 *pars codd., cf.* PORPH. *ad l.*] PROP. 3, 22, 36 aut faciem turpi -are bove. DIOM. gramm. I 451, 9 cum eo ipso -etur oratio quo illam voluit auctor ornare. GELL. 18, 11, 2 quod Furium . . . -asse linguam Latinam scripsit huiuscemodi vocum fictionibus. APVL. apol. 15 dignitatem corporis malis moribus. 100 pudorem tuum tuismet litteris conatus est publice -are. TERT. patient. 1 quos mox sapientiae suae cum saeculo destructae ac -atae pudebit. ITALA I Cor. 11, 4 (Tert. orat. 22) omnis... mulier adorans et prophetans intecto capite -at (καταισχύνει, VVLG. deturpat) caput suum. FIRM. err. 4, 2 virilem sexum per ornatum muliebrem. math. 4, 19, 35 oculos vulnere. CAPITOL. Opil. 15, 2 *imperium* vitiis ingentibus. PRVD. perist. 4, 112 quibus efferati spiritum mundi violenta virgo -asti. AVG. c. Faust. 22, 1 infamatis patriarchas, -atis et legem. nat. bon. 41 si non est -ata *natura dei*, quid mundat? APON. 3 p. 48 in quo ornamento -ari videtur monile. *nota* dedecorandus *i. q. dedecorosus*: COD. Theod. 6, 14, 2 (*a. 397*) vel prima vel sola -ando ambitu turpiter impetrata.

part. perf. pass. adv.: GLOSS. IV 504, 11. V 188, 11 **dēdecorātius** inhonestatius.

deriv.: dedecoramentum, dedecoratio, dedecorator.

dēdecorōsus, -a, -um [*a* dedecus. *Th.*]. *legitur comp.*: HIER. in Is. 58, 10 p. 695 RVFIN. Orig. in Rom. 9, 32 AVG. serm. 216, 5, 5 PS. PRIMAS. in I Tim. p. 669B.

i. q. dedecorus, dedecens, turpis: PS. CYPR. sing. cler. 32 supplicium -um. [LAMPR. Alex. 9, 5 *coni. Petschenig.*] FIRM. math. 3, 7, 10 *Mercurius stella* -is hominem valetudinibus implicabit. PS. AVR. VICT. epit. 39, 7 suspectans -am necem. AMBR. Hel. 18, 66 motu histrionico, petulanti oculo, -o ludibrio. 21, 79 sub tantis erubescere considera quam -um sit. [Tob. 8, 28 -ae conventionis *nonnulli codd.*] PS. AMBR. mor. Brachm. p. 1145A tam -is tamque pravis moribus vivitis. HIER. in Is. 58, 10 p. 695 quodque his -ius est (PS. PRIMAS. in I Tim. p. 669B). RVFIN. Basil. hom. 8, 2 pro -is cubilibus. Clement. 10, 35 in -is et turpibus observantiis. hist. 2, 25, 2 vitam. hist. mon. 1 motibus. Orig. in Rom. 9, 32 et sicut diximus -um esse die iam perurgente dormire, multo est -ius *eqs.* AVG. c. Faust. 19, 6 circumcisionis -o illo signaculo. serm. 216, 5, 5 quae turpior, quae -ior est meretrix? MAR. MERC. Cyr. resp. p. 298 tam -a et . . . abominanda sentire. COD. Theod. 16, 5, 13 (*a. 384*) quod aut nescire aut discere sit -um. SALV. gub. 6, 58 inter turpia et -a ridemus. 7, 82 -a sustinere.

adv. **dēdecorōsē** *i. q. turpiter*: IVL. VAL. 2, 25 longe sit melius hic occumbere gloriose quam post nomen victoriae praecedentis -ius evasisse. PS. AVR. VICT. epit. 5, 7 -e vixi, turpius peream. SCHOL. Hor. sat. 1, 3, 45 app. gloss. male parvus: -e parvus. PS. PRIMAS. in II Cor. p. 562A dedecus est . . . christiano -e vivere. APON. 5 p. 96 ut noverit turpiter natos, turpioremque vitam duxisse, -ius mortuos, quos idolatriae cultor deos affirmat.

dēdecōrus, -a, -um [*cf. c.* decorus *et c.* dedecere. *Th.*]. *i. q. dedecens, turpis*: [PLAVT. Bacch. 1191 -um (-i *Ritschl*).] TAC. ann. 3, 32 ut socordem, inopem et maioribus suis -um . . . incusavit. 12, 47 ac compede, quod -um barbaris, trahebatur. OROS. hist. 3, 23, 28 -issima proditione. *cf.* GLOSS. -a turpia.

adv. dēdecōrē ἀπρεπῶς GLOSS.

×**dēdecus**, -oris *n.* [*cf. c.* decus *et c.* dedecere. *Th.*]. *legitur plur. saepe inde a* CIC. Verr. 2, 33. 6, 138 Phil. 11, 36 fin. 1, 47 SALL. Catil. 37, 5 Iug. 31, 19 *etc., gen. plur.* -um: HOR. carm. 3, 6, 32 PLIN. epist. 8, 6, 14 SVET. Aug. 68 Cal. 48 CAPITOL. Aur. 19, 5 Pert. 7, 4 LACT. inst. 4, 26, 12 AVG. civ. 19, 9. GLOSS. ἀδοξία, ἀκοσμία, αἶσχος, ἀπρέπεια, αἰσχύνη, crimen, scelus, macula, vitium, nota, turpe, inhonestum. *inde a* PLAVTO *et* TER., *non habent* CATVLL. PVBLIL. LVCR. NEP. TIB. PROP. GRATT. MANIL. VITR. GERM. CELS. SCRIB. LARG. MELA VAL. FL. STAT. *al.*

I *id quod hominem vel rem dedecet,* ***turpitudo****, contumelia,* ***infamia****, ignominia, vitium, flagitium*: **A** *de hominibus vel absolute*: PLAVT. Bacch. 67 pro disco damnum capiam, pro cursura -us. Mil. 512 -is pleniorem faciam erum tuom quam *eqs.* AFRAN. com. 42 quos impune depopulatur [et] despolatur -us. RHET. Her. 3, 5, 9 *syn.* infamia (4, 16, 23 sui -is infamiam). CIC. Quinct. 49 quod tantum evenire -us, quae tanta calamitas inveniri potest? 99 ne is... -e, macula turpissimaque ignominia notetur (Font. 48. rep. 5, 6 civitatibus, in quibus expetunt laudem optumi ac decus, ignominiam fugiunt ac -us. part. 91). S. Rosc. 111 eum. . . summum admisisse -us (Att. 9, 6, 4 tantum -is. 9, 10, 9. epist. 3, 10, 2 commissum facinus et admissum -us confitebor. CAES. Gall. 4, 25, 5 tantum -us. LIV. 4, 2, 8). div. in Caec. 8 iudicum culpa atque -e etiam censorium nomen . . . poscitur. Verr. 1, 51 -us severe me persecuturum esse. 6, 34 quid me attinet . . . coniungere cum istius flagitio cuiusquam praeterea -us? Cluent. 130 homines . . . ceteris vitiis atque omni -e infames. Mur. 12 quam ob rem non Asiae nomen obiciendum Murenae fuit, ex qua laus familiae, memoria generi, honos et gloria nomini constituta est, sed aliquod aut in Asia susceptum aut ex Asia deportatum flagitium ac -us (p. red. in sen. 25 ut -us et flagitium se committere putaret. Tusc. 2, 14 peius quicquam videri -e, flagitio, turpitudine. off. 3, 86. TAC. hist. 2, 37). Sull. 88 aeternam memoriam -is (PLIN. nat. 34, 12 aeterna... Geganiae -is memoria). har. resp. 57 nullum profecto -us reperire posset, quod in hoc non inesset. Pis. 32 scelus ac -us. Phil. 3, 36 nihil est detestabilius -e, nihil foedius servitute. fin. 3, 38 homines... nullo -e se abstineant. Tusc. 2, 28 -us maius a philosopho nullum expecto (*bis.* SVET. Tib. 67 ne mox maiore -e impar tantis honoribus inveniretur. Claud. 16 suo maiore -e innoxios fere repperit. IVST. 31, 8, 6). CIC. leg. 1, 55 itemque -us illi summum malum *dixerant*. 2, 22 periurii poena divina exitium, humana -us. 2, 42. off. 2, 37 qui anteire ceteris putantur et cum carere -e tum vero iis vitiis. phil. frg. V 81 quod turpe damnum, quod -us, quod non evocetur atque eliciatur voluptate? part. 92 *syn.* contumelia, *opp.* honestas. Q. CIC. pet. 10 ex sua nequitia -is suspicionem relinqueret. SALL. Iug. 39, 1 armatus -e. VERG. Aen. 11, 789 da, pater, hoc nostris aboleri -us armis. HOR. sat. 1, 4, 51 magnum quod -us (PORPH. *ad l.* quod magni -is res est). OV. ars 3, 248 inque nurus Parthas -us illud eat. met. 2, 473 Iovisque mei testatum -us esset. 6, 608 per vim sibi -us illud illatum (TAC. ann. 11, 28 -us quidem illatum, sed excidium procul afuisse). 13, 227 quidve domum fertis decimo, nisi -us, anno? fast. 2, 826 eloquar infelix -us ipsa meum. 6, 320. LIV. 4, 8, 2 decoris -isque discrimen sub dicione eius magistratus. 39, 13, 11 si qui minus patientes -is sint. 41, 10, 6 quod se -is socium collegae fecisset. SEN. contr. 9, 1, 11 liberavi te summo -e. VAL. MAX. 1, 1 ext. 3 -e tamen fili mortuus poenas rependit. 2, 6, 15 *opp.* gloria. 3, 2, 12 -us arcessita ratione mortis effugit. 3, 2, 20 absit istud -us a sanguine nostro, ut Romani gloria cedere Latinis velimus (IVV. 4, 131 absit ab illo -us hoc). SEN. dial. 7, 8, 1 nec minus turpes -us suum quam honestos egregia delectant. 9, 2, 7 torquet illos irritum -us. CVRT. 8, 2, 5 tanto -i superstitem. 9, 5, 11 ultimi -is indignitate commotus. LVCAN. 8, 605 victoribus ipsis -us et numquam superum caritura pudore fabula. PERS. 1, 81 unde istud -us in quo trossulus exultat. SIL. 13, 99 -us hoc defende manu. TAC. hist. 3, 38 quod eum omni -e maculosum egregia fama anteibat. 3, 41 -is securos *milites*. 3, 66 discrimen ac -us ostentantes. 4, 62 nulla -is cura. 4, 72 pudor ac -us. 5, 22 flagitium suum ducis -e excusabant. ann. 1, 39. 80. 3, 21 *opp.* gloria. 3, 65 insignes per honestum aut notabili -e. 4, 35. 69. 11, 21 cum hisce verbis Tiberius -us natalium eius velavisset. 13, 5 *al.* FLOR. epit. 3, 20, 9 quasi plane expiaturos omne praeteritum -us. APVL. met. 9, 23 turpissimo se -e foedavit. Plat. 2, 11 non ignarus, quantum -is atque incommodi adipiscatur ex participatione vitiorum. TERT. adv. Marc. 1, 13 -us suum ingenio obumbrat. 4, 21 ut -e eius salus nostra constaret. pudic. 15 *ibid.* scelus. *al.* PORPH. Hor. carm. 3, 5, 39 quam (*Carthaginem*) ait -e et damnis magnis Romanorum altiorem factam. CAPITOL. Max. Balb. 17, 2 deposito -e pristino. FIRM. err. 28, 8 ut sacerdotum eorum miserum -us monstret. AVR. VICT. Caes. 5, 4 eo -e reliquum vitae egit. EVTR. 2, 9 Samnites Romanos ingenti -e vicerunt. 7, 14 se tanto -e prostituit. 7, 18. AVSON. 325, 84 natique in crimina confert -us ipsa suum. AMM. 18, 8, 2 contigit atrox et silentio omni -us obruendum. 19, 11, 14 *opp.* virtus. 27, 1, 5 pudendum diluere -us. PELAG. in Rom. 1 p. 649A *opp.* pietas atque virtus. VVLG. Sirach 23, 36 -us illius non delebitur (ὄνειδος). II Cor. 4, 2 abdicamus occulta -is (αἰσχύνης). CLAVD. 5, 520 tollite

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

de mediis animarum -us umbris. 8, 82. AVG. civ. 1, 17 de morte voluntaria ob metum poenae sive -is. 2, 26 decus latet et -us patet. 6, 8 hic morbus, hoc crimen, hoc -us habet inter illa sacra professionem. 7, 26 hoc -us tot Iovis ipsius et tanta stupra non vincunt. conf. 2, 3, 7 ut inter coaetaneos meos puderet me minoris -is. 2, 4, 9 non -e aliquid, sed -us appetens. pecc. orig. 36, 41 quia nisi praeisset facinus ..., non sequeretur -us. COD. Theod. 6, 4, 17 (*a. 365*) etsi iniustum enim atque -us videtur. PALLAD. hist. mon. I 25 -is execrandi magnitudinem (αἰσχημοσύνη).

B *de rebus*: **1** *corporeis*: CIC. Verr. 5, 83 domum suam plenam stupri, plenam flagitii, plenam -is (Att. 12, 5, 1 ut cernat duplici -e cumulatam domum. IVV. 10, 342 -us ille domus sciet ultimus). Pis. 97 tropaea plena -is et risus. HOR. sat. 2, 2, 96 grandes rhombi patinaeque grande ferunt una cum damno -us. PS. QVINT. decl. 3, 1 satis -is atque flagitii castra ceperunt. FLOR. epit. 3, 20, 1 servilium armorum -us feras. APVL. apol 50 ea namque tabes si foras corporis prospiravit, maiore -e quam noxa diffunditur.

2 *incorporeis*: CIC. Cluent. 12 mulieris importunae nefaria libido non solum -e, verum etiam scelere coniuncta. 16 tulit hoc commune -us familiae cognationis, nominis graviter filius (188. VIR. ill. 73, 4 ut -us familiae agnosceret. COD. Theod. 9, 24, 3 [*a. 374*] sive propriae familiae -us eum moverit). Cluent. 61 iudicia senatoria non falsa invidia, sed vera atque insigni turpitudine notata atque operta -e et infamia (Pis. 65 dolor enim est malum, ut tu disputas; existimatio, -us, infamia, turpitudo verba atque ineptiae). Catil. 1, 13 quod privatarum rerum -us non haeret in fama? dom. 126 cuius impudicitiam pueritiae, libidines adulescentiae, -us et egestatem reliquae vitae, latrocinium consulatus vidimus. har. resp. 27 quo minus castissimos ludos omni flagitio pollueres, -e maculares, scelere obligares. Pis. 33 reliqua, quae in te -is plena fuerunt, in me dignitatis. Scaur. 2 memoriam iuventutis suae rerumque gestarum senectutis -e foedavit. Planc. 70 -us huius imperii, turpitudo populi Romani (Cato 42 quae cum probro privato coniungeret imperii -us. SVET. Tib. 41 magno -e imperii nec minore discrimine). Phil. 3, 35 ea summa miseria est summo -e coniuncta. 4, 13 crudelitatem mortis et -us virtus propulsare solet (*cf.* SIL. 5, 491 defendere nescia morti -us. 9, 369 leto -us arcet). rep. 1, 51 divitiae, nomen, opes vacuae ... -is plenae sunt et insolentis superbiae. leg. 1, 60 voluptatemque sicut labem aliquam -is oppresserit. Tusc. 1, 123 quod et ipsa senectus -us concipit. 3, 85 -is ac turpitudinis. part. 79 custos vero virtutum omnium -us fugiens laudemque maxime consequens verecundia est. Att. 16, 7, 4 flagitii scilicet plenum et -is *factum* (LIV. 2, 43, 8 suum saltem flagitium et publicum in praesentia -us. CVRT. 10, 1, 27 potentiam flagitio et -e quaesitam). CAES. civ. 3, 64, 3 nolite, obsecro, committere ... ut rei militaris -us admittatur (VAL. MAX. 3, 8, 3 praereptus populi favor ... summum -us admittere conabatur). LIV. 3, 72, 7 -us iudicii. SEN. contr. 9, 2, 9 saltationes et illud -is certamen. suas. 2, 4 vix victoriā -us elui potest. VAL. MAX. 2, 7, 9 magnum profecto -us patriae ... -e vindicatum est (SIL. 1, 108 -us id patriae nostra depellere dextra. FIRM. err. 6, 7 patriae -us minaci persequitur edicto). 3, 2, 7 patientiae -us. 3, 5, 2 cuius ... illo -e mores nudari possunt. CVRT. 4, 15, 30 an fugae -us honesta morte vitaret. LVCAN. 2, 117 breve -us aevi et vitam. 6, 248 -us hic belli Magno crimenque remisit. PS. FRONTIN. strat. 4, 5, 16 -us servitutis ... effugit. TAC. hist. 1, 30 haec principatus praemia putat, quorum libido ac voluptas penes ipsum sit, rubor ac -us penes omnes. FLOR. epit. 2, 18, 7 -us quidem praesentis flagitii ... expiavit. 3, 19, 7 illud ultimum -us belli. APVL. apol. 60 Crassum testimonii sui -e prostitui. met. 10, 15 sed iste corporis mei decor pudori peperit grande -us. SOL. 1, 49 nec minore -e neptis infamia. PANEG. 11, 20. CAPITOL. Pert. 7, 10 scurras turpissimorum nominum -a praeferentes. LAMPR. Alex. 24, 4 ne prohibens publicum -us in privatas cupiditates converteret (*cf. l. 43*). IVST. 4, 5, 11 cladem suorum auxit -e captivitatis (AMM. 31, 13, 14). HIL. c. Aux. 12 Arrianorum blasphemiarum -a. PS. AMBR. laps. virg. 4, 16 vivam -e turpitudinis. HIER. epist. 52, 9, 1 alioquin ridiculum et plenum -is *est* ... gloriari. AVG. civ. 2, 21 quanta morum pessimorum ac flagitiosissimorum labe ac -e impleatur *res publica*. lib. arb. 3, 15, 44 ut sit in ea peccati -us sine decore vindictae. SACR. Leon. p. 366 malae famae nigra -e. COD. Iust. 1, 17, 2, 21 ne verbositas eorum aliquid legibus nostris afferat ex confusione -us.

nota c. gen. rei perpetratae: LIV. 10, 19, 3 *v. p. 239, 76.* TAC. hist. 3, 61 quo amissi praesidii -us lenirent.

II ***metonymice*** (*cf. Usener, Rhein. Mus. 56 (1901) p. 6 n. 10*):

A *i. q. res inhonestans, facinus indignum, damnum, probrum, macula, labes*: PLAVT. Amph. 883 ita me probri, stupri, -is a viro argutam meo! (898). Cas. 875 hoc -us quo modo celem scio. CIC. Verr. 2, 33 damna, -a ... praetereantur. 6, 138 neque haec tot et tanta -a dissimulatione tua ... tegere voluisti. Phil. 5, 16 quorum lectione duplex imprimeretur rei publicae -us. SALL. Iug. 31, 19 ad paucos potentes maxumae divitiae, ad rem publicam damna atque -a pervenerint. VERG. Aen. 12, 641 ne nostrum -us Vfens aspiceret. HOR. carm. 3, 6, 32 -um pretiosus emptor (PORPH. *ad l.* qui -a id est adulteria magno pretio emit). OV. am. 3, 7, 84 -us hoc sumpta dissimulavit aqua. met. 11, 184 qui cum nec prodere visum -us auderet (*i. aures aselli*). fast. 5, 589 ille notas veteres et longi -us aevi sustulit. LIV. 3, 51, 12 decemviris ... -a militiae obiciebantur. 5, 53, 7 haec scelera, ... haec -a pati. 6, 28, 8 ad delendam memoriam -is (*i. cladis*). VAL. MAX. 6, 9, 10 quem quidem fortuna inter ornamenta et -a ... versavit. SEN. Ag. 300 -us nostrae domus asporta ab oculis. CVRT. 10, 1, 29 scortum ne in stupro quidem et -is patientia fraudis oblitum. PLIN. nat. 13, 25 quo -e tota absoluta proscriptio est. 18, 249 -us enim habetur opprobriumque meritum ... deprendi. SIL. 1, 62 havet Aegates abolere parentum -us. TAC. ann. 6, 51 in scelera simul ac -a prorupit. PLIN. epist. 8, 6, 14 tantorum -um esse curiam testem. paneg. 6 magnum quidem illud saeculo -us, magnum rei publicae vulnus impressum est. 82 atque etiam Danubius ac Rhenus tantum illud nostri -is vehere gaudebant. SVET. Aug. 65 aliquanto autem patientius mortem quam -a suorum tulit. 68 variorum -um infamiam subiit. Cal. 48 tantorum -um rumores. FLOR. epit. 1, 7, 11 matrona -us ferro expiavit. GELL. 6, 11, 4 tamquam prorsus ista -a hoc convicio in homine notarentur. APVL. apol. 99 haec damna et -a morum. met. 2, 30 nasi vero -us (*i. damnum*) linteolo ... decenter obtexi. MIN. FEL. 22, 5 ludibria et -a deorum vestrorum. TERT. adv. Marc. 3, 10 ut -us existimarit veritatem potius quam mendacium carnis. CAPITOL. Aur. 19, 5 ex omnium -um ac scelerum colluvione concretus. Pert. 7, 4 ad divitiarum cumulum per discriminum atque -um vestigia pervenire. LAMPR. Alex. 9, 5 vicisti vitia, vicisti crimina, -a (-orosa *coni. Petschenig*). LACT. inst. 4, 26, 12 quos ... -um maculis inustos labe afficiunt sempiterna. EVTR. 7, 12 qui etiam Tiberii -a purgaverit. AVSON. 157, 11 incestaque noctis -a et tragicos patimur per somnia coetus. SCHOL. Cic. Bob. p. 26, 12 impudico igitur habitu erubescendi 〈de〉decoris quaedam figura describitur. *ibid.* in Clodio indicia foeditatis et -a proscribat. p. 115 -a et crimina. PS. AMBR. laps. virg. 4, 15 non sorores hoc ex te -us expectabant (*i. stuprum*). RVFIN. adv. Hier. 2, 5 quae -a descripserit, pudet retexere. AVG. civ. 6. 7 haec -a non poetarum, sed populorum. 6, 8 hic morbus, hoc crimen, hoc -us. 7, 26. 8, 21 quibus illa deorum -a celebrantur. 19, 9 auctoribus et exactoribus talium tantorumque -um. 19, 23 quae turpia, quae -a erga deorum obsequium in theatris agebantur et templis. AVIAN. apol. 23 ut per te vel divinos honores in templo vel ex sepulcro cadaveris -us consequatur. SACR. Leon. p. 352 qui -a sua notasque non cernunt. BOETH. arithm. 1, 19 p. 41 Cyclopeae frontis -us.

B *de animantibus*: CIC. Pis. 53 Romam vero ipsam, o familiae ... -us, quem ad modum ingressus es? Phil. 11, 36 Antonios ..., non modo suarum familiarum, sed Romani nominis probra atque -a? parad. 33 cum ipse improbissimis dominis, -i ac turpitudini, parere desierit. PHAEDR. 1, 21, 11 te, naturae -us (*i. asinus*). app. 8, 13 id -us castrorum propelli iubet. LVCAN. 10, 59 -us Aegypti, Latii feralis Erinys. PERS. 5, 163 an siccis -us obstem cognatis. PETRON. 74 maledicere coepit Trimalchioni et purgamentum -usque praedicare, qui non contineret libidinem suam. HOMER. 257 o -us ... aeternum patriae generisque infamia nostri. MART. 12, 32, 1 o Iuliarum -us Kalendarum. IVV. 8, 200 et illic -us urbis habes. APVL. met. 4, 7 tu, busti cadaver extremum et vitae -us primum et Orci fastidium solum. 9, 26 universi sexus grande -us, quae ... maculasset. OPTAT. 3, 3 p. 73, 23 Gregori, macula senatus et -us praefectorum. VVLG. Sirach 3, 13 -us filii pater sine honore. 23, 31 et erit -us omnibus, eo quod non intellexerit timorem domini. CLAVD. 18, 239 erubuit Mavors aversaque risit Enyo -us Eoum. 433. HIST. Apoll. rec. A. B 31 illa (*filia*) ... multum turpis est atque -us.

nota in exclamatione: CIC. Phil. 2, 57 quod umquam in terris tantum flagitium extitisse auditum est, tantam turpitudinem, tantum -us? 7, 15 quanta enim illa erit rei publicae turpitudo, quantum -us, quanta labes ...! OV. met. 12, 498 heu -us ingens! SEN. suas. 2, 60 grave maiorum virtutis -us! VAL. MAX. 9, 13, 3 momentum vitae quanto -e emit! SIL. 6, 340 fastisque notandum -us, o Gradive, tuum! HIL. trin. 6, 17 o gravissimum humanae stultitiae -us. pro -us: FLOR. epit. 3, 1, 9 pro -us! CLAVD. 7, 65 pro crimen superum, longi pro -us aevi! DRAC. laud. dei 2, 272 pro -us ingens!

iuncturae selectae: **-i est, fit:** PLAVT. Asin. 571 ubi eris damno, molestiae et -i saepe fueris. Bacch. 1191 etsi est -i (*Ritschl*, dedecorum *codd.*). TER. Haut. 334 si una haec -ist parum. RHET. Her. 3, 7, 13 -i maioribus fuisse. 3, 7, 14 detrimento atque -i. 4, 35, 47 ordini honestissimo maculae atque -i. CIC. dom. 88 qui mihi tale populi iudicium non dignitati potius quam -i putaret esse oportere. Tusc. 1, 121. 139 ampla domus -i saepe domino fit. Att. 8, 11, 1 etiam -i sim studiis ac litteris nostris. ad Q. fr. 1, 4, 4 ego omnibus meis exitio fuero, quibus ante -i non eram. BELL. Alex. 15, 4 magno nobis et -i et dolori est. HOR. sat. 1, 2, 53 damno -ique (LIV. 4, 13, 14. 31, 6, 6). OV. am. 2, 15, 21 -i tibi. COLVM. 10 praef. 5. LVCAN. 8, 31 -i est fortuna prior. SIL. 12, 206 quīs gloria summa -i est. 14, 39 nec Cres -i fuit accola. QVINT. inst. 1, 11, 18 neque id veteribus Romanis -i fuit. PLIN. paneg. 83. FRONTO p. 235, 6 N. -i aut probro aut flagitio. VLP. dig. 37, 4, 3, 5 ut -i sit tam ipsi quam patri mulierem talem habere. PANEG. 10, 25 neque id -i fuit, quod .... RVT. NAM.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2, 9 utrique pecunia -i est. *nota*: CIC. carm. frg. 9 nam quasi vos sibi -i genuere parentes. PLIN. nat. 35, 8 Salvittones ... Africanorum -i irrepentes Scipionum nomini. *eodem sensu* **-us est:** CIC. Brut. 130 in quo magnum fuit ... -us generi vestro. SALL. Iug. 31, 17 quo maius -us est parta amittere. LIV. 1, 40, 3 id domus suae -us fore. 22, 3, 7 suum id -us ratus. 22, 14, 6 -us esse imperii sui duxerint. 39, 16, 1 ipsorum id magna ex parte -us erat. SEN. contr. 1, 6, 3 in illis non servasse, quod acceperant, maximum -us. suas. 2, 9 maximum ⟨video⟩ -us futurum rei publicae nostrae, si *eqs.* VAL. MAX. 2, 7, 15 quorum nescio utrum maius -us fuerit, quod .... FRONTO p. 194 N. TERT. adv. Marc. 5, 11 alterius dei iam non erit gloria ideoque nec virtus, sed magis -us et infirmitas. BOETH. arithm. 1, 32 p. 66 infinitum vero malitiae -us est. COD. Iust. 7, 24, 1 pr. sit pessimum -us cognationis suae fulgori. -is est: PETRON. 119, 47 hoc -is (*sc. est*) populo morumque ruina. TAC. ann. 6, 32 apud posteros adulatorii -is habetur. APVL. Plat. 2, 3 esse honesta et turpia illa voluptatis ac laudis, haec †/tenus -is ac turpitudinis. SCHOL. Cic. Bob. p. 107 -is vero praecipui existimentur, quae voluptas suadeat. EVGRAPH. Ter. Eun. 889 -is maximi erat .... GREG. M. moral. 10, 3 omne quod rectum dicitur -is suae irrisionis arbitrantur pravi.

praepositionales: ab: LIV. 9, 31, 11 ab eo se ... -e nullam rem aliam quam virtutem militum vindicaturam (CVRT. 4, 14, 24 vindicate ab ultimo -e nomen gentemque Persarum). AVG. civ. 6, 6 ab omni esse -e purgata et aliena. 18, 14 nec a fabuloso deorum suorum -e etiam ipsi se abstinere potuerunt. ad: CIC. Cluent. 188 quae ... ad commune familiae -us pertinebant (TREB. Gall. 21, 5). Pis. 92 ad sempiternum -us sui generis et nominis funesta indicia constituit. Att. 8, 7, 1 unum etiam restat amico nostro ad omne -us. SEN. nat. 1, 16, 4 in perditis quoque et ad omne -us expositis. LAMPR. Comm. 20, 4 qui non nisi ... ad -us suum vixit. TREB. Gall. 5, 7 ad omne -us paratissimi. AMM. 24, 3, 6 ad seditionum revoluti -a pristinarum. HIER. epist. 60, 16, 1 abscissa manus dextera ad -us insatiabilis avaritiae ostiatim stipes mendicavit. COD. Theod. 16, 7, 3, 1 (*a. 383*) ad Manichaeorum -us (*i. haeresin*) transisse. cum: CIC. Quinct. 49 victus vestitusque necessarius sub praeconem cum -e subiectus est. 94 calamitosum est bonis everti, calamitosius cum -e. S. Rosc. 68 cum probro atque -e. Verr. 4, 8 cum summo -e ac turpitudine. Sest. 37 ne ... cum -e caderet. Deiot. 43 sententiam tuam aut cum summo -e miserrimam pestem importaturam esse regibus aut incolumem famam cum salute. Phil. 14, 9 quas enim turpitudines Antonii libenter cum -e subierunt. div. 2, 22 cum ignominia et -e. Att. 8, 3, 2. 10, 12ª, 1 cum -e et dolore. SEN. dial. 3, 6, 4 damnatos cum -e. FLOR. epit. 4, 2, 51 ut cum maiore -e ... fugeret. FRONTO p. 22, 2 N. ne cum multo ac magno -e fucata sint. APVL. met. 1, 6 cum summo -e nostro. TERT. pudic. 13 cum -e et horrore. adv. Val. 12 quis nauclerus non etiam cum -e laetatur? FIRM. err. 8, 1 cum -e meo in exitium vestrum mortemque properatis. EVTR. 7, 23 cum ingenti -e. AMM. 14, 1, 9 flagitium, quod cum ultimo -e temptasse dicitur Gallienus. 25, 9, 11 in extremis casibus icta cum -e foedera. VEG. mil. 1, 20 cum maximo -e trucidantur ut pecudes. AVG. vera relig. 22, 43 cum eius -e decori sunt. in *c. acc.*: CIC. fin. 1, 47 tum in damna, tum in -a incurrunt. SEN. contr. 9, 2, 9 vestri fasces ... in quantum ... -us reciderunt. VELL. 2, 23, 1 Marius in priorum -us iniit. VAL. MAX. 2, 1, 5 ne scilicet in aliquod -us prolaberentur. 3, 3 ext. 7 in aliquod revoluti -us. TERT. adv. Marc. 4, 9 ne in -us tibi vertat, si *eqs.* PORPH. Hor. epist. 2, 1, 264 quo graver, hoc est: in -us premar. PANEG. 9, 3 in illud -us sua fata transisse. SCHOL. Cic. Bob. p. 27 victoriam ... convertit in -us. POMER. 3, 10, 2 in occulta -a ... praecipitat. COD. Iust. 9, 13, 1, 3ᵇ non facit eam velle in tantum -us sese prodere. in *c. abl.*: RHET. Her. 4, 13, 19 non denique in omni -e volutatus est? CIC. Verr. 4, 60 homine in -e nato. 4, 134 in tanto tuo -e. Tusc. 2, 28 in ipso enim -e mali nihil esse. 2, 47 plus in -e mali tibi videri quam in dolore. TERT. adv. Marc. 1, 11 ut in -e carnis exhiberetur. inter: QVINT. decl. 339 p. 341, 11 est tamen ⟨nec⟩ tertium aliquid inter -a. ob: VERG. Aen. 10, 680 an sese mucrone ob tantum -us — amens! — induat. VIR. ill. 72, 10 ob hoc -us mortem sibi conscivit. per: CATO or. frg. 9 per -us atque maximam contumeliam. RHET. Her. 4, 44, 57 per -us et ignaviam vivere. CIC. Quinct. 64 vitae ornamenta per summum -us et ignominiam deripi (S. Rosc. 30 BELL. Afr. 79, 2). SALL. Catil. 20, 9 vitam miseram atque inhonestam ... per -us amittere. 37, 5 per -a patrimoniis amissis. OV. met. 9, 26 te per -us ortum. LIV. 3, 42, 2 vinci se per suum atque illorum -us patiebantur. COLVM. 1 praef. 10 QVINT. decl. 251 p. 28, 13. TAC. hist. 1, 4 qui adesis bonis per -us (*i. vitam dedecorosam*) Neronis alebantur. ann. 4, 19 per -us suum gratificabatur. 5, 6 quem per -a fovere, cum scelere insectantur. PLIN. epist. 8, 6, 3 ut per suum, per publicum -us procedere velit. TERT. nat. 1, 10 per -us deorum. PS. AMBR. laps. virg. 7, 30 adversus ... ecclesiam synagoga ... per tuum -us exultavit (*syn.* per ... scelus 7, 31). COD. Iust. 7, 24, 1 pr. per tale -us in servitutem reduci. praeter: CIC. Att. 4, 2, 7 in ea re, quae nihil habuit praeter -us. PETRON. 108 deformis praeter spoliati capitis -us superciliorum etiam aequalis cum fronte calvities. FRONTO p. 207, 2 N. praeter huiuscemodi -a malis proeliis ita perculsi fuerunt. pro: CVRT. 8, 9, 32 expectatam mortem pro -e vitae habent. propter: QVINT. decl. 339 p. 340, 14 indigni tamen propter -us proximae militiae erant. IVST. 13, 7, 2 propter -us adulescentis filii nondum loquentis deum precaturus. PAVL. MED. bened. 10, 3 propter -us inhumanitatis. sine: PLAVT. Stich. 72 adversari sine -e et scelere summo haud possumus. CIC. Quinct. 46 ut ad suum quisque ... sine cuiusquam -e, infamia pernicieque perveniat. Cluent. 10 sine summo -e vitae et turpitudine. dom. 146 domo ... carere sine maxima ignominia rei publicae, meo -e ac dolore non possum. Rab. Post. 29 sine maximo -e. Tusc. 1, 84 se fugere sine suo -e non posse. Att. 10, 8, 3 nec videre in curia sine dolore nec versari inter eos sine -e potero. SALL. Iug. 14, 24 neque vivere lubet neque mori licet sine -e. or. Cottae 5 ut sine -e cum civibus fama et fortunis integer agas. TAC. ann. 11, 9 non sine -e Parthorum. VLP. dig. 4, 6, 10 ut sine -e in publico parere non possint. super -us: SVET. Claud. 26 super cetera flagitia atque -a.

syn.: turpitudo, contumelia, infamia, ignominia, macula, vitium, flagitium, probrum, labes, damnum, noxa, scelus, discrimen, calamitas, opprobrium, incommodum. *opp.*: honestas, virtus, gloria, decus, dignitas, existimatio, laus, honos, memoria, fama, pudor, pietas.

deriv.: dedecorosus. *Leissner.*

dēdeorsum *adv. a* de *et* deorsum. ITALA exod. 27, 5 (Ottob.; κάτωθεν, *om.* VVLG.). 36, 31 (Lugd.) fecerunt ... -m in circuitu (κάτωθεν, VVLG. 39, 22 deorsum). deut. 33, 13 (Lugd.) ab abyssis fontium dedeosum (κάτωθεν, VVLG. abysso subiacente). VVLG. Ioh. 8, 23 vos -m estis (ἐκ τῶν κάτω), ego de supernis sum (ἐκ τῶν ἄνω).

? **dedeum** φυνίκιον GLOSS. *i. q. dactylus.* *L.*

***dēdicātio**, -ōnis *f. a* dedicare. *apices*: CORP. III 10767 (*saec. I*) ⟨d⟩édicátióne (XIII 2002). XI 6190 dedicátióne. dedec-: ITALA Ioh. 10, 22 (cod. e). ISID. orig. 6, 19, 30 omne autem quod datur deo aut dedicatur aut consecratur. quod dedicatur dicendo datur, unde errant qui -em consecrationem putant significare. GLOSS. καθιέρωσις. -es encaenia. encaenia initia vel -es. *al.* (*pluralis praeterea* CIC. dom. 119 SEN. dial. 10, 20, 5 LACT. inst. 6, 20, 34 ALC. AVIT. hom. 22 (23) p. 138, 27 epist. 7 p. 38, 14). tabernaculorum -o σκηνοπηγία. EVCHER. instr. 2 p. 154, 15 incaenia novae aedificationis observatio vel -o. *nomen hebr.* Enoch *interpretatur* -em: AVG. civ. 15, 17 p. 94 *eqs.* 15, 19 p. 98, 1 *sqq.* *legitur inde a* CIC., *deest omnino poetis.* *de re cf. Wissowa, PW. IV 2356 sq.; Liebenam, PW. V 1801 sq.*

i. q. actus dedicandi, apud posteriores etiam consecratio et apud ECCL. *plerumque i. q. celebratio natalium ecclesiarum*: **1** *t. t. in re sacra*: **a** *rerum corporearum: templi, aedis, arae*: CIC. dom. 121 postem teneri in -e oportere ... templi. LIV. 2, 8, 7 -em tam inclyti templi Horatio dari (2, 27, 5. 6). 27, 25, 7. 36, 36, 4 ludique ob -em eius *aedis* facti. 40, 52, 1. 3. CORP. IV 1180 -em arae. PAVL. FEST. p. 154. VAL. MAX. 5, 10, 1 ne tanti templi -em interrumperent. 9, 3, 6 PLIN. nat. 8, 20. ACT. Arv. a. 11 (*a. 80*) venerunt ad restitutionem et -em Capitoli. 2, 58 (*a. 87*) arae -e. PLIN. epist. 4, 1, 5 cuius *templi* -em ... differre ... erimus ergo ibi -is die. CORP. XI 5635 (*Camerini, Commodi aetate*) cuius dedic(atione) epul(um) d(edit) (6190). TERT. spect. 10. CORP. X 3699 (*Cumis, a. 251*) *sacelli*. LACT. inst. 6, 20, 34 ob templorum novorum -es sunt constituti *ludi*. PS. HIL. dedic. eccl. p. 879ᴰ solemnia -is ecclesiae celebramus. TYCON. p. 20, 23 PROB. Verg. praef. ecl. p. 325 HIER. quaest. hebr. in gen. p. 8, 20. VVLG. num. 7, 10 obtulerunt duces in -em altaris (7, 11. 84. 88. III Esdr. 7, 7 obtulerunt in -em templi ... tauros centum *eqs.* I Macc. 4, 59 ut agatur dies -is altaris). I Esdr. 6, 16 fecerunt ... -em domus dei (6, 17 I Macc. 4, 56). II Macc. 2, 9 obtulit sacrificium -is templi. 2, 20. ALC. AVIT. epist. 57 in -e basilicae (ENNOD. dict. 2 tit. p. 430, 14 PALLAD. hist. mon. I 2 p. 262ᶜ). *saepe.* INSCR. numm. Cohen II² p. 428 n. 191 -o aedis. *nota formulam* ob cuius -em: CORP. XIV 352. 2793 *al. v. infra l. 71.* *genet. subaudiendus*: LIV. 5, 31, 3 celebratamque -em ... tradunt (VVLG. II Macc. 2, 12 GREG. M. epist. 1, 54). 7, 28, 7 prodigium extemplo -em secutum. QVINT. decl. 323 p. 271, 20 non statim ad condicionem -is accessi. p. 273, 1 priusquam -is accipiant summam religionem ... -o est illa ... quae sede destinata locat. p. 273, 5. 10 nobis -em destinabat. PLIN. epist. 10, 49, 2 morem -is. TRAIAN. Plin. epist. 10, 50 nec te moveat quod lex -is nulla reperitur, cum solum peregrinae civitatis capax non sit -is quae fit nostro iure. CORP. VIII 24003 (*a. 146*) ob -em (23966. 23991 *al. v. etiam supra l. 62*). INSCR. Revue archéol. 4 (1904) p. 303 (*saec. IV*) -is die epulum decurionibus de(dit). ITALA Ioh. 10, 22 (cod. e) cum facta esset -o (τὰ ἐγκαίνια, VVLG. encaenia). ARNOB. nat. 6, 17 quos (*sc. deos*) -o infert sacra. PS. HIL. dedic. eccl. p. 883ᴮ. AVG. civ. 5, 18 *ut* -is gloriam collega eius consequeretur. SACR. Leon. p. 308 in -e (*sc. ecclesiae*). SIDON. epist. 4, 15, 1 tempus futurae -is. ENNOD. opusc. 3, 43 p. 341, 19 exacto ... -is suae die. 4, 3 p. 436, 15 -is festa celebrantes. ALC. AVIT. epist. 7 p. 38, 14 -es geminare. GREG. M. epist. 2, 9 -is munus. 5, 2. 11, 56 die -is vel natalicii sanctorum martyrum. *al.* CORP. VIII 21511 a fundamentis quepit (*i. coepit*) at (*i. ad*) -em perdu(xit). XI 5372. *nota in imagine*: AVG. civ. 15, 19 restat autem altera -o universae domus cuius ipse Christus est fundamentum. 17, 12 cuius domus (*i. civita-*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tis dei) cum venerit ultima -o. *aedificiorum aliorum*: SEN. dial. 10, 20, 5 operum publicorum -es. PLIN. nat. 7, 158 magni theatri -e (8, 65 SVET. Claud. 21, 1 EVTR. 7, 21 HIER. chron. a. 2095). CORP. IV 1177 *balnei* -e (3883. XII 4388). CORP. III 10767 (*saec. I*) dédicátióne eius (*sc. aquaeductus*). 14195⁴⁻⁸ (*a. 104 p. Chr.*) ob quarum *basium* -em (καθιερώμενα. XIV 2410 *al.*). SVET. Cal. 32 -e pontis. VVLG. II Esdr. 12, 27 muri. RVFIN. hist. 10, 12 ad -em Hierosolymorum . . . invitabantur. ENNOD. opusc. 3, 102 p. 357, 9 aedificio et -is insignibus adornato. dict. 7 p. 443, 5 auditorii. GREG. M. epist. 7, 12 die . . . natalis vel -is monasterii. 9, 183 ante -em loci ipsius. CORP. VI 30692 post -em scholae. III 9749. *genet. subaudiendus*: CIC. dom. 103 superstitiosa -o. 118. 119 an istae -es . . . ad honorem deorum . . . constitutae sint? 121. 122. 125 consecratio nullum habet ius, -o est religiosa? 127 -o magnam habet religionem. 132. 137. 139. *statuarum, sim.*: CORP. XIV 2636 (*a. 131*) sta(tuae) dedicat(ione). XI 5693 (*Tufica, a. 141*) hic -e (*i. ob -em, ut saepissime*) statuae municipibus . . . epulum . . . dedit. APVL. flor. 16 p. 76 ad -em statuae. TERT. scorp. 8 -o imaginis regiae. VVLG. Dan. 3, 2 ut convenirent ad -em statuae (3, 3). CORP. X 1081 -e eius equi. XIV 8 ob cuius (*sc. statuae*) -em (119. 160. 367. *admodum saepe, v. ibid. p. 596*). *variarum rerum*: LIV. 4, 20, 3 *spolia opima* cum solemni -e dono fixit. SVET. Vit. 13 -e patinae. CORP. XIII 2002 -e dóni huius omnibus navigantibus X̶ III dedit. *nota metonymice cum genet. dei vel deae pro templo, statua eius*: CORP. III 6065 De⟨ae Dianae et phyles dedicati⟩onem. XIV 8 ob -e⟨m⟩ eius (*sc. statuae Genii coloniae*). PORPH. Hor. carm. 1, 30 quasi epigramma est hoc in -em Veneris scriptum quam a se ipso consecravit. **b** *de personis i. q. inauguratio*: SEN. dial. 6, 13, 2 dignus me hercules fuit memorabili -e, dignus amplissimo sacerdotio qui colere deos ne iratos quidem destitit. PRISCILL. tract. 2, 50 sicut -em sacerdotis in sacerdote, sic electionem consis~~t~~ere petitionis in plebe. **c** *rerum incorporearum, plerumque in imag.*: PS. AVG. quaest. test. I 95, 5 -o legis est pentecoste. 123, 12 dei unius sacramentum in trinitate consistere pro ipsa novitatis quasi -e. ALC. AVIT. epist. 50 p. 79, 1 diei passionis fabriculae videtur iniuncta esse -o. *huc trahendum videtur*: ALC. AVIT. epist. 50 p. 78, 23 firmam soliditatem quasi gubernatores invicti ad -is portum . . . duxistis.

2 ***translate*:** **a** *i. q. consummatio*: GREG. M. moral. 16, 15 quia sui -em gaudii in extremae retributionis gloria requirunt . . . atque reproborum -em eosdem reprobos substrahendo destruit. **b** *de libro mittendo* (*cf. p. 260, 60 sqq.*): ISID. dedic. chron. II p. 304 tit. -o historiarum Isidori ad Sisenandum.

***dēdicātīvus,** -a, -um *a* dedicare. *t. t. dialecticorum i. q. affirmativus,* καταφατικός, *opp.* abdicativus, negativus, ἀποφατικός, *fere ubique* '*propositio*' *subaudienda*: APVL. Plat. 3 p. 202 aliae *propositiones* -ae sunt . . . aliae abdicativae (PS. APVL. herm. [*46ies*], *ex. gr.*: p. 266 *propositiones* -ae sunt quae dedicant aliquid de quopiam. p. 268 *propositio* universalis -a (*saepe*) et abdicativa, ut 'omnis voluptas bonum est', 'omnis voluptas bonum non est'. p. 270 particularis -a [*saepe*]. p. 271 universalis -a et particularis abdicativa, ut 'omnis homo animal, omne non animal non homo' [p. 276 *sic saepe coniunguntur*. MART. CAP. 4, 329. 396. 413 CASSIOD. art. 3 p. 1171ᴱ *al.*]. MART. CAP. 4, 397 universale igitur -um non necessario sequitur conversio . . . particulare -um habet necessario conversionem. *persaepe*). PS. APVL. herm. p. 277 -a illatio. CASSIOD. art. 3 p. 1171ᶜ *syllogismorum* est qui concludit, id est colligit, ex universalibus -is -um universale directum (*persaepe sim.* ISID. orig. 2, 28, 3). *adv.* **dēdicātīvē:** AVG. c. Iul. 4, 13, 62 numquam vero ego motum genitalium reprehendi generaliter, quod tu dicis '-e'. MART. CAP. 4, 409 in prima forma et universaliter et particulariter et -e et abdicative concludi potest.

dēdicātor, -ōris *m. a* dedicare. **1** *i. q. is qui dedicat*: CORP. X 7861 inventor et -r posuit. Eugeni ingenium. **2** *i. q. auctor, initiator, princeps*: TERT. apol. 5 tali -e damnationis nostrae etiam gloriamur (*vertit Euseb. hist. 2, 25, 4 sic*: τοιούτῳ τῆς κολάσεως ἡμῶν ἀρχηγῷ καυχώμεθα). carn. 17 novae nativitatis -r. PS. ORIG. tract. 2 p. 17, 1 -i fidei nostrae. SACR. Leon. p. 389 *Stephanus* primus caelestis martyrii -r. PETR. CHRYS. serm. 96 p. 470ᴱ in exitum fraternum mortis dignus extitit -r.

dēdicātus, -a, -um *v. sub* dedico.

***dēdico,** -āvī, -ātum, -āre [*i. q. osc.* dadikatted '*dedicavit*', *cps. ex* de *et* dicare. *Th.*]. *cum apice, ex. gr.*: CORP. X 1881 dedicáta. 1887 dedicávit. *de formis*: delico *v. p. 258, 5, cf. etiam sub* deliquo. CORP. XII 2427 (*a. 217*) dedecatum (1193). XIII 1839 dedikavit. 2004 didicavit († 3836 *al.*). 3474 (*a. 240*) didicavi. *supin.* -atu: APVL. flor. 18 p. 92 eorum ego sermonem ratus et vobis auditu gratissimum et mihi compositu congruentem et -atu religiosum. *nota tmesin*: LVCIL. 997 cui sit data deque dicata. *notatur plerumque* d., *imprimis in locutione* d(ono) d(at) d(icat) d(edicat); d(e)d(ic-), *ex. gr.*: CORP. III 1308 (*a. 200*). VII 103. VIII 162. 164. 805. 958. 1224. 2921. 4379. 4408. 4525. 4571. X 6303. 7939. XII 103. 2272. XIV 65 (*a. 190*). *vox dactylicis poetis in plerisque formis inhabilis, deest omnino* VERG. CELSO COLVM. LVCANO PERS. PETRON. VAL. FL. SIL. IVV., *singulis locis habent* TIB. VELL. PHAEDR. CVRT. MELA QVINT. inst. [*dub.*: 4 prooem. 1. 11, 1, 88. 12, 10, 50. *sed* decl. *14ies*] FRONTO, *binis*: CATVLL. HOR. MART. PLIN. epist., *ternis*: LVCR. OV., *longe saepissime in titulis, frequentant* LIV. (*67ies*) SVET. (*24ies*) VITR. (*14ies*, *qui synonymum* consecrare *omnino sprevit*). PAVL. FEST. p. 70 delicata dicebant dis consecrata, quae nunc -ata . . . -are autem proprie est dicendo deferre. p. 73 delicare ponebant pro -are (*cf.* GLOSS. Plac. V 16, 11 = 61, 6 delicare deferre quod et -are dicebant pro commercio litterarum). p. 321 Gallus Aelius ait, sacrum esse quod quocunque modo . . . consecratum sit sive aedis sive ara sive signum sive locus sive pecunia sive quid aliud quod dis -atum atque consecratum sit: quod autem privatis suae religionis causa aliquid earum rerum deo -ent, id pontifices Romanos non existimare sacrum. NON. p. 280 -are est dicare. DIFF. gramm. VII 522, 13 -atur deo, consecratur quasi sanctum constituitur, hoc est -atur deo, consecratur quod profanum sit. *cf.* ISID. orig. 6, 19, 30 *p. 256, 31*. GLOSS. καθιερῶ. ἀφιερῶ. καθοσιῶ. -at καθοσιοῖ. ἀφιεροῖ. ἀφοσιοῖ. καθιδρύει. consecrat. perficit. -are pro religione offerre. -atum καθωσιωμένον. καθιερωμένον. devotatum. sacrosanctum. devotum. consecratum.

I *i. q. aliquid* ***indicare***, *declarare, ostendere,* ***affirmare*** (*cf.* PAVL. FEST. *supra l. 5*): **A** *generatim*: ACC. trag. 78 vereor, cum te esse Alcmeonis fratrem factis -at. CAEL. hist. 9 legati quo missi sunt veniunt, -ant mandata. LVCR. 1, 367 gravius plus in se corporis esse -at. 1, 422 corpus enim per se communis -at esse sensus. 3, 208 haec quoque res etiam naturam -at eius (*sc. animi*). VITR. 1, 7, 1 id autem etiam Etruscis haruspicibus disciplinarum scripturis ita est -atum. 2 praef. 5 qui initia humanitatis et inventiones perquisitas scriptorum praeceptis -verunt. 8, 3, 27 regionum qualitates ita esse distributas scriptis -verunt. CAPITOL. Ver. 1, 1 scio plerosque iam vitam Marci ac Veri litteris atque historiae -asse. COMM. instr. 2, 14 proprium satellem -at esse. **B** *speciatim i. q. profiteri in censum*: SCIP. min. or. frg. Gell. 6, 11, 9 si tu in uno scorto maiorem pecuniam absumpsisti, quam quanti omne instrumentum fundi Sabini in censum -isti. CIC. Flacc. 79 haec praedia etiam in censum -isti. *i. q. affirmare, comprobare, sim.*: PS. APVL. herm. p. 266 quae *propositiones* -ant aliquid de quopiam (*sic 5ies dialectico sensu apud eundem. cf. p. 257, 43*). *i. q. conceptis verbis tradere, addicere*: LVCIL. 997 *mulierem* iuratam se uni (*sc. viro*) cui sit data deque dicata (NON. p. 287 *male locum sub* dicare *sensu tradendi attulit*).

II *i. q. certis formulis dicendis aliquid* ***sacrum reddere*:** **A** ***proprie*:** **1** *nude positum*: CIC. dom. 121. 127. 138 de iure -andi. Att. 4, 2, 3. PLIN. nat. 35, 156 festinatione -andi. **2** *aedificia, velut templa, aras, statuas sim. dis dicare, consecrare, hic illic notione rei ad novum usum instaurandae accedente*: CATO orig. 58 lucum Dianium in nemore Aricino . . . -vit dictator Latinus. VARRO ling. 5, 74 quae *arae* Tati regis voto sunt Romae -atae (CIC. dom. 121. 136 LIV. 10, 23, 7. 28, 46, 16 SVET. Claud. 2 PORPH. Hor. carm. saec. 67/68 PS. AVR. VICT. orig. 6, 5 CORP. XIII 8014 [*a. 201*]. AVG. civ. 4, 20 aedes et aras). VARRO ling. 5, 160 aedes (6, 20. 61 CIC. dom. 120. 136 aediculam. leg. 2, 58 nat. deor. 3, 13 TIRO Gell. 10, 1, 7 LIV. 2, 8, 5 [*45ies*] FAST. Praen. April. 28 [Corp. I² p. 236] *al.* PAVL. FEST. p. 148. 325. 343 VAL. MAX. 2, 5, 1. 5, 10, 1. 8, 14, 6 PLIN. nat. 7, 213. 11, 174. 33, 19 TAC. ann. 2, 49 [*seq.* sacratur] SVET. Aug. 60. 91 Tib. 20 Nero 38 CORP. VIII 22691 [*a. 162*] *saepe* CAPITOL. Aur. 26, 9 AVG. civ. 5, 18). VARRO ling. 6, 17 fanum (PAVL. FEST. p. 88 TERT. nat. 1, 10. PS. AVR. VICT. orig. 5, 3 Pani deo). CIC. Verr. 5, 64 simulacrum Iovis (5, 80. 121. 137 LIV. 9, 44, 15. VAL. MAX. 1, 8, 4 rite me [*simulacrum loquitur*] . . . dedistis riteque -astis [*ibid.* consecratum]. PLIN. nat. 7, 120 SVET. Aug. 57 SOL. 1, 126. 2, 14 AVG. civ. 4, 19 [*bis*]. ENNOD. dict. 2, 5 p. 431, 24 fallacibus -ata praestigiis . . . veteres simulacra coluerunt. *nota in imag.*: VITR. 9 praef. 16 non possunt non in suis pectoribus -atum habere, sicuti deorum, sic Ennii poetae simulacrum). CIC. Verr. 5, 123 templa (nat. deor. 2, 61. 3, 43 leg. 1, 3. 2, 28 OV. fast. 5, 155 LIV. 1, 10, 6. 2, 8, 7 [*9ies*] PAVL. FEST. p. 356 VELL. 2, 100, 2 QVINT. decl. 323 p. 269, 22 [*12ies*] TAC. ann. 4, 57. 67 SVET. Tib. 40 PORPH. Hor. carm. 1, 31, 1/2 carm. saec. 65 CAPITOL. Ver. 3, 1 VOPISC. Aurelian. 31, 9 LAMPR. Alex. 7, 5 VVLG. III reg. 8, 63 [ἐνεκαίνισε, *sic ubique* LXX] ENNOD. dict. 2, 10 p. 432, 25 CORP. VII 222 *al.* *nota in imag.*: TERT. pudic. 16 *Paulus* in prima *Corinthiorum* primus omnium templum dei -vit. PASS. Barth. p. 143, 8 templum hoc Christi nomini -bo et vos omnes in isto templo Christi baptismate consecrabo). CIC. Arch. 19 delubrum (nat. deor. 3, 52 MIN. FEL. 7, 1). dom. 51 signum (130 signum curiamque Concordiae. 131 LIV. 21, 62, 8. PANEG. 9, 25 tibi signum dei . . . scutum et coronam . . . -arunt. VIR. ill. 43, 6). dom. 120 domum (122. 133 VITR. 2, 8, 10 SVET. Nero 31 TREB. trig. tyr. 25, 4 VVLG. deut. 20, 5 II par. 7, 5. PS. RVFIN. in psalm. 29, 2 domus, id ést ecclesia, adhuc fabricatur, postea -bitur. AVG. civ. 18, 48 domus *Christi* [*in imag.*]. LIB. pontif. p. 44, 7). CIC. dom. 139 Capitolium (SEN. dial. 6, 13, 1 PLIN. nat. 7, 138. 19, 23 SVET. Aug. 94). CATVLL. 4, 26 seque (*sc. phaselum*) -at tibi, gemelle Castor et gemelle Castoris (= VERG. catal. 10, 25). LIV. 27, 20, 8 cellam. OV. am. 1, 11, 28 subscribam 'Veneri fidas sibi Naso ministras (*sc. tabellas*)

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-at'. PAVL. FEST. p. 163 sacellum. ASCON. Pis. 1 quibus *ludis* theatrum . . . -vit (2. 15 SVET. Aug. 43 GELL. 10, 1 tit.). PLIN. nat. 34, 93 *statuam Herculis* (SVET. Aug. 31 Tit. 2 VOPISC. 9, 2 *al.*). SEN. epist. 86, 8 *balnea*. STAT. silv. 1 praef. 21 opus (FRONTIN. aq. 13 quod opus . . . consummavit -vitque. TAC. hist. 3, 72 [*bis*] ann. 6, 45 TRAIAN. Plin. epist. 10, 116, 1 VLP. dig. 24, 1, 5, 12 TERT. spect. 9 SPART. Hadr. 13, 6). TAC. ann. 14, 47 gymnasium. PLIN. epist. 1, 8, 2 bibliothecam. 5, 11, 1 porticum. SVET. Iul. 62 cuius *equi* instar pro aede Veneris Genetricis postea -vit. Cal. 7 cuius effigiem habitu Cupidinis in aede Capitolinae Veneris . . . -vit. Nero 12 -atisque thermis atque gymnasio. Vesp. 19 per quos *ludos* scaena Marcelliani theatri restituta -batur. Tit. 7 amphitheatro -ato. CORP. VIII 23599 (*a. 158*) pecunia ⟨s⟩ua posuit idemq(ue) dedic(avit). GRAN. LIC. p. 6, 6 colossos ex aere. APVL. met. 11, 5 -antes carinam primitias commeatus libant mei sacerdotes (11, 16 *navem* summus sacerdos . . . solemnissimas preces de casto praefatus ore quam purissime purificatam deae nuncupavit -vitque. LAMPR. Heliog. 17, 9 lavacrum. TREB. trig. tyr. 11, 5 pontem (AMM. 27, 3, 3). LACT. mort. pers. 17 circum. AVR. VICT. Caes. 12, 2 forum. 29, 1 moenium gratia quae instituit -andorum. AMM. 17, 4, 12 *obeliscus* deo Soli . . . -atus. 22, 8, 5 quam *civitatem* Hercules conditam Perinthi comitis sui memoriae -vit. ANON. Vales. 12, 71 *palatium* non -vit. HIER. chron. a. Abr. 2346 Constantinopolis (CASSIOD. chron. II p. 151, 1061). VVLG. II par. 7, 9 altare (ἐγκαινισμὸν ἐποίησεν. 15, 8). I Macc. 4, 57 portas et pastophoria. AVG. civ. 22, 6 Roma . . . iam constructa et -ata . . . deum Christum, ut construi posset et -ari, posuit in fidei fundamento (*in imag.*). LIB. pontif. p. 94, 10 basilicam (p. 112, 5. 117, 4). p. 133, 14 ecclesias (*persaepe*). GREG. M. epist. 4, 30. 6, 42. 13, 19. 14, 17 *al.* *in titulis saepissime de variis monumentis, aedificiis. hic contuli nonnisi quaedam iuxta posita, ex. gr.*: CORP. III 14195[28] constituit -vitque (VIII 21671. 22672 *saepe*). 14219[10] posuit et -vit (VII 995. VIII 805. 958. X 6303. XI 5434. XIII 6779 [*saec. III*] aram -atam posuit. *saepe*). VIII 162 fecit et -vit (164. 1224. 2921. 4408. 23195 fec(erunt) et -verunt. 23226. 23749. X 7939 *persaepe*). VIII 23964 perfecit adq. -vit. VII 222 restituit et -vit. XIII 6649 (*a. 166*) Nymfae Apollinares renovatae meritoque aris -andae. INSCR. Afric. Comptes rendus de l'acad. des inscr. 1906 p. 558/9 rostra . . . ⟨mar⟩moribus . . . exornavit idemque -vit. sub ascia -are *v. vol. II p. 762, 72 sqq.* 3 *metonymice ponitur deus (dea) pro templo*: CIC. dom. 110 est abs te -ata *dea*. 136 *Concordiam* (OV. fast. 6, 637 te . . ., Concordia, -at aede). nat. deor. 2, 61 *Fidem, Mentem* in Capitolio -atas videmus. 2, 79 maiorum institutis Mens, Fides, Virtus, Concordia consecratae et publice -atae sunt. HOR. carm. 1, 31, 1 Apollinem (*cf.* PORPH. *ad l.* ipsum autem Apollinem -atum pro templo eius. SVET. Tib. 74). LIV. 5, 52, 10 Iuno regina. VITR. 1, 7, 1 Martis . . . divinitas cum sit extra moenia -ata. VIR. ill. 16, 3 Castorem et Pollucem. AVG. civ. 4, 19 quod eam (*Fortunam*) rite matronae -verint. *pro simulacro*: SEN. frg. 31 sacros, immortales, inviolabiles in materia vilissima atque immobili -ant (*i. deorum statuas*). MIN. FEL. 23, 13 ecce ornatur, consecratur, oratur: tunc postremo deus est, cum homo illum voluit et -vit. 28, 7 de capro etiam et homine mixtos deos et leonum et canum vultibus deos -atis. 32, 2 (*in imag.*) nonne melius in nostra -andus est mente, in nostro immo consecrandus est pectore? (*sc. quam intra unam aediculam includere*). *nota allegorice*: ACT. Archel. 22 (19), 2 p. 33 cum ergo utrumque una ac pariter -etur (*i. homo et spiritus ponitur pro templo et forma eius qui inhabitat templum*). 4 *alias res sacrare, necnon dono dare, apud* ECCL. *sanctificare, saepe in imag.*: CIC. dom. 136 pulvinar. nat. deor. 2, 66 terrena . . . vis atque natura Diti patri -ata est. CATVLL. frg. 1 hunc lucum tibi -o consecroque, Priape (AVSON. 157, 43). HOR. carm. 1, 25, 20 (*in imag.*) laeta quod pubes . . . aridas frondes hiemis sodali -et Euro. TIB. 1, 9, 84 hanc *palmam* tibi (*sc. Veneri*) . . . Tibullus -at. PRIAP. 34, 5 tot verpas tibi -at salignas. 41, 2 quisquis venerit huc poeta fiat et versus mihi -et iocosos (*cf. etiam p. 260, 60*). LIV. 1, 21, 5 multa alia sacrificia locaque sacris faciendis . . . -vit. 6, 29, 9 monumentum rerum gestarum. 31, 44, 5. CARM. epigr. 1028, 2 (*Roma, saec. I in.*) hunc tibi perpetuo titulum . . . corporis extincti -at ipsa fides. VITR. 2, 8, 15 nefas est tropaea -ata removeri. 5, 5, 8 *echea* aenea . . . ad aedem Lunae -vit. 7 praef. 4 Musis et Apollini ludos -vit. CARM. epigr. 850, 4 (*saec. I*) hoc múnus parvom pro magna -o cura (δῶρον τόδε ϑῆκε). PAVL. FEST. p. 265 vini libationem ei deo. FEST. p. 269 locum -visset Fidei (*praecedit* consecrasse. POMPON. dig. 2, 14, 61 *cf. praecipue* VLP. dig. 1, 8, 9, 1 locum publicum tunc sacrum fieri posse cum princeps eum -vit vel -andi dedit potestatem. GREG. M. epist. 6, 44. 9, 137 INSCR. christ. Rossi II p. 147, 12 *al.*). PARIS 9, 2 ext. 9 quod opus (*sc. taurum aeneum Phalaridis*) primus artifex inclusus merito -vit (VAL. MAX. *ibid.* auspicatus est). CORP. IV suppl. 4603 aurum. SEN. benef. 7, 7, 3 omnia quidem deorum esse, sed non omnia dis -ata. MELA 2, 15 *Marti* pro simulacris enses et cinctoria. MART. 3, 29, 1 catenas. SVET. Aug. 52 aureas cortinas Apollini. Tib. 44 tabulam. Galba 18 monile. Vit. 10 pugionem. APVL. flor. 18 p. 92 sermonem (*v. p. 257, 76*). GAIVS dig. 44, 6, 3 rem de qua controversia est, in sacrum -are (MARCELL. dig. 27, 10, 12 rem furiosi -ari non posse). SOL. 15, 31 inter . . . donaria crystallum -vit. CAPITOL. Aur. 15, 4 flaminem . . . et omnes honores eidem (*divo Vero*) -vit. VOPISC. Tac. 10, 6 argentum mensale. Prob. 15, 4 coronas. quatt. tyr. 8, 10 calices. HIL. in Matth. 24, 6 donum. AMM. 22, 8, 35 insula Leuce Achilli est -ata. VVLG. Hebr. 9, 18 nec primum quidem sine sanguine -atum est *testamentum* (ἐγκεκαίνισται. *allegorice interpretatur* MVTIAN. Chrysost. hom. 16, 1 quid est -atum -est? firmum factum est, roboratum est). AVG. civ. 7, 7 duos menses . . . -atos . . . Ianuarium Iano, Februarium Termino. 15, 17 terrena civitas (15, 18). SVLP. SEV. Mart. 13, 2 arborem illam succidi oportere, quia esset daemoni -atum. ENNOD. opusc. 10, 9 p. 421, 17 redemptor proprio aquas -vit baptismate. *nescio an per imaginem huc sit trahendum*: dict. 12, 9 p. 463, 17 malas conscientias aut intrare contemnitis aut in sacrarium ingressae *litterae* -atis. CARM. epigr. 1203, 10 iugera *terrae*. *nota*: STAT. silv. 3 praef. 33 ut capillos . . . versibus -rem (*i. dedicationem carmine celebrarem*).

B ***translate,*** *vi sacra ubique debilitata vel omnino deperdita*: 1 *i. q. ponere, collocare, constituere, disponere, condere*: a *res*: VITR. 9, 4, 2 collocata item alia contra est stella media genuum custodis arcti, qui arcturus dicitur ibi -atus. 9, 4, 3 Cassiope media est -ata (*praecedit* constituere). CVRT. 9, 3, 23 memoriae ac nomini *equi Bucephali* -ans urbem. SVET. Tib. 70 scripta omnium et imagines publicis bibliothecis inter veteres et praecipuos auctores -vit. Nero 46 a simulacris gentium ad Pompei theatrum -atarum (*i. pro collocatis per hypallagen, de eadem re* SERV. auct. Aen. 8, 721 in qua *porticu* simulacra omnium gentium collocaverat). b *personas*: *usus* ENNOD., *ut videtur, peculiaris*: opusc. 3, 9 p. 333, 8 in exceptorum numero -atus enituit. 3, 18 p. 335, 18. 4, 17 p. 387, 8 dict. 5, 10 p. 440, 7 *al.*

2 *i. q. destinare, offerre, addicere*: a *generatim de rebus, rarius de personis*: SEN. contr. 1 praef. 10 quaecunque a celeberrimis viris facunde dicta teneo . . . populo -bo. 1, 2, 21 vobis (*deis*) pudicitiam -at, quibus debet. SEN. epist. 65, 17 in aliqua regione ad populi otium -ata. PAVL. dig. 15, 3, 19 -vit eam *togam* in funus eius *filii*. APVL. met. 4, 16 ut venationis suae primitias . . . videretur ornando muneri -asse (10, 29 ludicris scaenicorum choreis primitiae spectaculi -antur). 6, 29 depictam in tabula fugae praesentis imaginem meae domus atrio -bo. PANEG. 5, 20 ut liberi nepotesque nostri . . . cum vobis tum etiam his quos educatis . . . -entur. ARNOB. nat. 6, 12 nomina illis *deis* tamquam propria -are. AMM. 23, 6, 33 multitudo (*sc. magorum*) deorum cultibus -atur. MAXIMIN. c. Ambr. 123 *Petri sedem* non solum urbis Romae episcopo, sed etiam cunctis divina -verit dignatione. HIER. epist. 34, 1, 1 Origenis libros impensius persecutus Caesariensi ecclesiae -vit. 39, 8, 1 illi mei -buntur labores, illi sudabit ingenium. VVLG. exod. 35, 29 cuncti filii Israel voluntaria domino -verunt (ἤνεγκαν, *ibid.* obtulerunt). COD. Theod. 14, 16, 3 (*a. 434*) auri quantitas ad coemptionem frumentariam sit perpetuo -ata (= COD. Iust. 11, 24 [23], 2 praef.). SACR. Leon. p. 424 tuis sacrariis serviturus in officium diaconii suppliciter -amus. ENNOD. opusc. 4, 10 p. 385, 19 gloriosis vitae rudimenta -vit. 4, 20 p. 387, 26 -vit callem subiecta asperitate nescitum. 10, 7 p. 421, 6 tempus est quo corpora nostra vel animae redemptori Christo. feriato mucrone -entur (*seq.* consecrationem). 10, 9. epist. 1, 1, 3 p. 2, 6 quam *diligentiam pectoris* . . . -asti (*praecedit* rudimenta facundiae . . . consecrasti). 2, 26, 1 p. 68, 8. 4, 23, 1 p. 115, 3 *al.* dict. 9, 9 p. 452, 19 quem *adulescentulum* praesentis diei auditoriis tuis auspicia -arunt. *al.* COD. Iust. 6, 57, 5, 1 hanc legem ipsi pudicitiae . . . -amus. 6, 58, 15, 3 patruis . . . locum antiquitas -vit (*in hereditate*). 8, 10, 13 constitutio Zenonis . . . urbi -ata. 11, 9 (8), 4 praef. quae *possessio* soli principi eiusque domui -atur (*i. reservatur*). NOVELL. Iust. 9, 3. 37, 12. 62, 2 praef. b *speciatim*: α *i. q. alicui librum sim. mittere, inscribere*: PHAEDR. 3 prol. 30 honori et meritis -ans illum (*sc. librum*) tuis. PLIN. nat. praef. 12 hos tibi -vi libellos (STAT. silv. 1 praef. 31. HIER. epist. 134, 1 *libellos* meo nomini -asti). STAT. silv. 4 praef. quem *librum* pietati tuae -rem. MART. 5, 2, 2 vobis pagina nostra -atur. QVINT. inst. 4 prooem. 1 perfecto . . . operis tibi -ati (*B*, dicati *A*) tertio libro. APVL. flor. 18 p. 91 *carmen* illi a me -atum. PS. SOL. 217, 23 cui laboris nostri summam -vimus. HIER. epist. 36, 1, 4 *librum* translatum tibi cupio -are. in Ier. 1 pr. p. 833/4 commentariolos. β *i. q. dedere, applicare, operam dare sim.*: SEN. dial. 12, 7, 2 ex quo se Caesar orbi terrarum -vit. epist. 53, 8 illi (*philosophiae*) te totum -a. 55, 9 praesentia enim nos -atos facit. QVINT. inst. 9, 3, 89 proprie libros huic operi -verunt (*cf.* SIDON. epist. 7, 12, 1 iure vobis [*sc. laudandis*] in hoc opere . . . primae titulorum rubricae, prima sermonum officia -rentur). AVR. Fronto p. 36, 13 N. uni M. Porcio me -vi atque despondi atque delegavi. APVL. flor. 16 p. 62 quibus me in perpetuum firmiter -vi. met. 11, 15 teque iam nunc obsequio religionis nostrae -a et ministerii iugum subi. FILASTR. 124, 3 se -ans iudicio poenarum. 147, 3 sanctis aliis verae fidei -atis. HIER. reg. Pachom. 80 *qui* quasi maiori abstinentiae se -ant. VVLG. I par. 25, 1 -ato sibi officio servientes. PRVD. ham. praef. 43 se caduco -ans mysterio (*in margine*: hic qui caduci rem laboris offerens). ZACCH. 3, 6 p. 1157[C] dei reverentiae -ati. ENNOD. opusc. 3, 118 p. 361, 21 quorum pectora odiis semper fuisse -ata cognovimus. *huc trahas* epist. 5, 8, 2 p. 131, 6 si quid tibi

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

de apice meo promiscuis -ata nuntiis fama suppressit. carm. 1, 6, 2 divino pectora -ata colloquio. *al.* COD. Theod. 13, 10, 6 (*a. 370*) habeantur immunes et si quae se sacrae legis obsequio perpetuo -arunt. 12, 1, 113 (*a. 386*) diversis officiis -ati. 5, 3, 1 (*a. 434*) quae *bona* relicta sunt religiosissimis ecclesiis ... quibus -ati fuerant, consecratis. COD. Iust. 1, 3, 53 (54) praef. quae *virgines* ... deo fuerint -atae. NOVELL. Iust. app. 7, 17.

3 *i. q. rem instituere, incohare, initiare, inaugurare, incipere, oriri, inde a* TERT. *et* ITALA *frequenter legitur*: ITALA Hebr. 10, 20 (Mutian. Chrysost. hom. 19,1) quam nobis -vit viam novam (ἐνεκαίνισεν, ITALA codd. d e *et* VVLG. initiavit). TERT. apol. 12 in patibulo primum corpus dei vestri -atur (*i. oritur*). anim. 19 infans *statim natus* ... omnes simul ibidem -ans sensus (*i. incohat sentire*). 37 quo⟨to⟩ die (*sc. sabbato*) -ata est dei conditio (*sc. mundi*). 45 sic et in primordio somnus cum ecstasi -atus. bapt. 19 gratia spiritus sancti -ata. adv. Hermog. 29 *deus mundum* exornatis *elementis* velut -ans. ieiun. 8 baptisma suum et in suo omnium ieiuniis -vit (= HIER. adv. Iovin. 2, 15). adv. Marc. 1, 10 Moyses primus videtur in templo litterarum suarum deum mundi -asse (*i. primum deum instituisse, sed potest per imaginem etiam ad IIA referri*). 1, 22 Tiberio nunc deus ille praestiterit, ut imperio eius divina bonitas in terris -retur (*i. initiaretur*). 4, 5 atquin haec magis a primordio fuisse credibile est, ut priora, qua apostolica, ut cum ipsis ecclesiis -ata (*i. orta*). 4, 14 *creator* qui universa prout edidit, nulla alia voce quam benedictionis -vit. monog. 4 ubi primum scelus, homicidium in fratricidio -atum. 6 in quo primo nomen domini -atum est. nat. 1, 18 crucis vero novitatem numerosae, abstrusae ... -vit. paenit. 2 iam inde a semetipso paenitentiam -vit (*i. paenitentiam agere coepit*). resurr. 11 *de materia* universitatem -atam. 61 iam tunc -batur (*i. sententia primum stabilitur*) 'non in pane vivit homo'. scorp. 1 ea potestate quam apostolus -vit (*fere i. q. primus usus est*). 3 transgressionis et primordia et merita -verunt. *al.* CYPR. epist. 38, 2 dum -at lectionem. PRISCILL. tract. 10, 129 *ut* -atae in Christo conversationis ... coronam ... mereretur. AVSON. 159, 7 quae *munera* Numa cognatis solemnia -at umbris. HIER. epist. 39, 1, 5 vox haec primum -ata est in latrone. 46, 2, 4 iam tunc in typo Christi panem et vinum obtulit et mysterium christianum in salvatoris corpore et sanguine -vit. 52, 10, 2 cum paupertatem domus suae pauper dominus -arit. quaest. hebr. in gen. p. 41, 26 *dominus* noster -ans regenerationem nostram et baptismi sacramentum. adv. Iovin. 2, 15 ex parte ieiunium -atum est. in Is. 48, 20/22 p. 561 baptismum nobis et martyrium -ans. *al.* PRAEDEST. 1, 4 p. 589^{B} docens ... a mundi origine deo castitatem plurimum placuisse, nunc autem in se ipso Christum dei filium castitatis gloriam -asse (*i. instituisse*). SACR. Leon. p. 383 primitias martyrum in sancti levitae Stefani sanguine -asti.

III *aliquem inter deos referre,* **divinum** *reddere, aliquid consecrare necnon latiore sensu apud* ECCL. *sanctificare, beare*: VITR. 1 praef. 2 cum autem consilium caelestium in sedibus immortalitatis eum (*parentem tuum*) -visset. 6, 7, 6 filiaeque eius Atlantides (*Pleiades*) ... cum sideribus in mundo sunt -atae. 9 praef. 3 non solum arbitror palmas ... his *scriptoribus* tribui oportere, sed etiam decerni triumphos et inter deorum sedes eos -andos iudicari. SEN. frg. 33 Cloacinam Tatius -vit deam, Picum Tiberinumque Romulus, Hostilius Pavorem atque Pavorem (*syn.* caelo recipere). MIN. FEL. 25,8 a nescio quo Febris -ata (*syn.* inter deos computare). AVG. civ. 4, 31 ex naturae potius formula deos nominaque eorum se fuisse -urum non dubitet confiteri *Varro*. HIER. epist. 22, 18, 3 mihi virginitas in Maria -atur et Christo. SEDVL. op. pasch. 5, 15 poenam honore vestivit, supplicium salute -vit. CASSIOD. in psalm. praef. 10^{C} ipsi (*sc. pater, filius, spiritus sanctus*) nobis primam diei horam -ant, ipsi nobis tertiam horam consecrant, ipsi sextam ... laetificant. GREG. M. moral. 16, 15 reprobi in hac vita ... semetipsos aedificando -ant ... quid itaque isti nisi in prima se generatione -ant? PASS. Andr. long. 10 salve crux quae in corpore Christi -ata es. *adde*: AVSON. 323, 25 Octobres olim genitus Maro -at idus (*i. immortales et sanctas reddit*).

part. perf. pass. pro adi. **dēdicātus**, -a, -um: SEN. dial. 10, 10, 4 haec est pars temporis nostri sacra ac -a. CORP. II 2071 (*periit*) -issimi (*dub.*). *Gudeman.*

dēdignābilis, -e *a* dedignari. *i. q. spernendus*: GREG. M. moral. 10, 51 p. 950^{B} dum mens elata carnalium hoc quasi -e repulit, quod magister imitabile ostendit.

dēdignātio, -ōnis *f. a* dedignari. *i. q. contemptio, denegatio*: QVINT. inst. 1, 2, 31 est quaedam tacita -o vim dicendi ... ad unum auditorem demittere. PLIN. paneg. 18 depulso prioris saeculi malo, inertia et contumacia et -e parendi. TERT. pudic. 7 p. 233, 1 -e castigationis. adv. Marc. 1, 25 p. 326, 13 proinde autem aemulationi occurrant necesse est officiales suae in ea, quae aemulatur: ira discordia odium -o indignatio bilis nolentia offensa. CAEL. AVR. acut. 2, 37, 211 tamquam continuationem humanioris indulgentiae pro -e passionis accipientes. GREG. M. moral. 14, 3 ex qua despectus sui suspicione protinus ad -em prosiliunt atque ad eiusdem ecclesiae contumelias excitantur *haeretici*.

dēdignor, -ātus sum, -ārī [*a* de *et* dignari *vel* dignus. *Th.*]. dedigno: DRAC. Romul. 9, 28 *infra l. 45* GREG. M. moral. 18, 29 *l. 14*. *cf.* GLOSS. II 233, 11 ἀπαξιῶ -o *et* -andus *l. 25*. GLOSS. -atur ἀναξιοπαθεῖ (*cf.* DOSITH. gramm. VII 430, 21 dignor καταξιῶ, -or ἀναξιοπαθῶ). non dignat spretat (*vel* spernit) contemptat (*vel* contemnit. -ata non digna, spreta, contempta *Bücheler*). -ata indignata, non dignata. *legitur inde a* VERG.

i. q. spernere, aspernari, repudiare: 1 *cum obiecto*: a *homines -antur*: *aliquem*: SEN. dial. 12, 17, 2 neminem -atur, qui modo dignum se illa (*sc. virtute*) iudicat. VAL. FL. 3, 535 quem tibi coniugio (*dat.*) tot -ata dicavi, Nympha, procos. TAC. ann. 14, 46 Trebellium dum uterque -atur, supra tulere. PLIN. epist. 8, 6, 16 quos Pallas non -batur. TERT. adv. Marc. 2, 27 p. 374 talem deum. GREG. M. moral. 14, 19 extolluntur rebus, inflantur honoribus, -antur ceteros *mali*. 18, 29 ut ... iamque -ari quaerat, a quibus -atum esse se doluit. *acced. duplex accus.* (*cf. infra l. 41*): VERG. Aen. 4, 536 quos ego sim totiens iam -ata maritos (OV. epist. 15, 195 maritum ... Phrygem. *cf.* 12, 83 virum ... Pelasgum). OV. Pont. 1, 7, 33 is me nec comitem nec -atus amicum est. CVRT. 6, 11, 23 qui Philippum -atur parentem. *nota cum abl.*: ENNOD. epist. 7, 22, 2 p. 190, 15 me -aris affatu. 8, 8, 1 p. 206, 2 -aris colloquio, quorum gratiam ... quaesisti. 9, 27, 4 p. 249, 8 me alloquio. *aliquid*: OV. Pont. 3, 5, 31 exemploque meo, nisi -aris id ipsum, utere. SEN. dial. 11, 12, 7 paupertatem. CVRT. 6, 10, 22 sic ergo imperio, quod -or, immineo. 8, 1, 9 affinitatem. LVCAN. 6, 122 iter. SIL. 13, 538 invenere viam nec -anda parenti carmina fuderunt. PLIN. paneg. 55 qui minores *honores* non -eris. 63 o parva et inscia verae maiestatis ambitio, concupiscere honorem quem -eris, -ari quem concupieris. TERT. anim. 17 totius corporis in illo -atus veritatem. adv. Marc. 3, 10 p. 392 nullius enim -andae rei imago dignanda est. PORPH. Hor. epod. 9, 17 hoc. PANEG. 12, 7 hanc gloriam. IVL. VAL. 2, 34 officium. IVST. 43, 3, 2 vicinis conubia pastorum -antibus. HIL. in Matth. 16, 1 opera virtutum fidei. AMBR. epist. 37, 9 non -batur tamen obsequium sedulitatis. HEGES. 1, 15, 1 Romanae dignitatis supercilium -atus. 1, 38, 2. 1, 40, 1. PRVD. ham. 955 pulvereum quae (*casta virorum agmina*) -antia censum divitias petiere tuas. MART. CAP. 7, 730 vestrum quidem nil -ata concilium *femina*. PS. PROSP. carm. de prov. 369 remotum resque hominum -antem ... deum. SALV. eccl. 3, 49 auxilium. ALC. AVIT. epist. 96 p. 103, 1 urbis caveas. *de bestiis*: COLVM. 9, 9, 1 qui (*reges apium*) ubi evolandi vires adepti sunt, consortia -antur vetustiorum. b *res -antur*: *aliquem*: CLAVD. 18, 144 quem privata ministrum -ata domus. *aliquid*: STAT. Theb. 10, 775 animam ... -antem artus pridem maestamque teneri (AVG. civ. 4, 8 p. 155 anima ... unius dei veri castum -ata complexum. DRAC. Romul. 9, 28 tumulos aut ossibus urnas -ant animae, non curant vile sepulchrum). PANEG. 10, 1 exundantis laetitiae magnitudo ... -ata pectorum latebras. ENNOD. epist. 5, 9, 1 p. 133, 3 bonarum affectus artium dirum -atur ingenium.

2 *seq. infinitivus* (*pass. v. l. 49. 65. 66. 72. 77 al.*): a *homines -antur*: OV. am. 1, 10, 63 nec dare, sed pretium posci -or et odi. 3, 7, 73 non est mea -ata puella ... sollicitare. epist. 4, 149 non ego -or supplex ... precari. met. 13, 586. Pont. 2, 2, 79 nec -ata est ... ferre pedem. fast. 4, 36. GERM. 108 nec -ata subire tecta hominum. SEN. dial. 2, 13, 2 effusa intueri -atur. CVRT. 10, 3, 11. 10, 5, 33 suadentibus oraculis credere et -antibus venerari ipsum vehementius. COLVM. 1 praef. 11 praedia nostra colere -amur. 1, 1, 13. 1, 8, 3. 12, 4, 2. CALP. ecl. 4, 88 montes neu -etur adire. SIL. 5, 87 tantum ne -are secundos expectare deos. MART. 6, 64, 15. TAC. ann. 2, 34 ut testis ... venire -retur. 2, 45 iuveni ... senex parere -batur. 12, 37 neque -atus esses ... pluribus gentibus imperitantem foedere ⟨in⟩ pacem accipere. PLIN. paneg. 49 TERT. adv. Marc. 3, 4 p. 380. resurr. 57 p. 116 tantam gratiam ... consequi. CYPR. patient. 6 dominus ... non -atur lavacro regenerationis corpus abluere. zel. 6 -atur alterum ferre praepositum. PANEG. 3,4 diutius in isdem manere vestigiis -amini. 12, 22 TREB. Claud. 11, 3. ARNOB. nat. 2, 16 ut animantium numero -emur ascribi. LACT. epit. 8. IVST. 7, 3, 8 -atus ipse ire. HIL. in Matth. 11, 11 qui -antur parvuli in deo fieri (*cf.* AVG. conf. 3, 5, 9 -bar esse parvulus). 16, 1 ZENO 1, 10, 3. AVSON. 416, 32 tu contemne alios nec -are parentem affari verbis. AMM. 26, 8, 5 -atus hominem superare certamine despicabilem. SCHOL. Cic. Bob. p. 138, 15 PELAG. in Rom. 2 p. 657^{C} RVFIN. hist. 3, 23, 11. CLAVD. carm. min. 47, 14 nec -atur equestres moliri phaleras genero latura *Serena* decorem. PAVL. NOL. epist. 5, 5. AVG. civ. 1, 24 p. 39 cui *Caesari* victus -atus est subici *Cato* et, ne subiceretur, a se ipso elegit occidi. 10, 12 p. 422 in psalm. 30, 2 serm. 1, 3. 68 serm. 1, 12. 124, 7. epist. 41, 1 *opp.* dignetur. 105, 13. 134, 1. 140, 66 -antur esse pauperes. 177, 15 *opp.* digneris. c. Pelag. 1, 4, 8. SVLP. SEV. dial. 1, 15, 7. ZACCH. 1, 20 Iudaeorum ... natio non solum corrigi detrectat, sed argui -atur. MACR. sat. 1, 11, 29 ut Rhegini a servo regi non -rentur. 7, 4, 30. MART. CAP. 1, 10 -atur augur Pythius nuncupari. 1, 40. 8, 814. COD. Theod. 11, 1, 28 (*a. 400*) pro quibus (*terris*) tributum solvere -antur (SEDVL. carm. pasch. 3, 314. *cf.* op. pasch. 3, 26 tributum ... inferre). SEDVL. op. pasch. 5, 33. POMER. 3, 8, 2 aequari senioribus. ALC. AVIT. hom. 7 p. 114, 37 esse inferior creatore. COD. Iust. 7, 4, 17 pr. 7, 45, 14 ENNOD. epist. 2, 28, 3 p. 70, 12. opusc. 1, 65 p. 279, 6 gentem -antur aestimare de prin-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cipe. dict. 13, 4 p. 465, 15 CORIPP. Ioh. 7, 455 GREG. M. moral. 3, 55. 14, 54. 15, 68 in euang. 6, 1. in Ezech. 1, 10, 43 -etur etenim subiacere temporalibus, et ardenter suspirat aeternis. CAES. AREL. suggest. p. 302. CARM. epigr. 688, 10 servile obsequium ⟨non⟩ -atus adire.
b *bestiae -antur*: COLVM. 8, 2, 8 contumax ad concubitum -atur *gallina* admittere marem. AVIAN. fab. 28, 1 vincla recusanti -antique iuvenco aspera mordaci subdere colla iugo. **c** *res -antur*: HIL. ad Const. 1, 8 in quo etiam professio sceleris et secreto artis suae -ata est continere. AVG. civ. 13, 13 p. 572 anima . . . deo -ata servire. 22, 4 p. 558 viventem -bitur caelum suscipere. in psalm. 102, 23 illud . . . non -atum est suscipere fenum. SVLP. SEV. dial. 3, 17, 7 *Aegyptus* . . . non -etur audire. MACR. somn. 1, 22, 13 hoc vel refellere -atur sermo sobrius. AVIAN. fab. prol. 40 quae (*amphora*) naturam tuam recognoscere -aris. OP. imperf. in Matth. 1 p. 635 *stella* non -ata est hominibus ministrare. *acced. accus. c. inf.* (*trad. etiam* TAC. *p. 262, 59*): TERT. anim. 31 -atus aliquem se heroum recordari. PANEG. 12, 39 quia se divina mortalibus -antur fateri. ARNOB. nat. 5, 13 quem conceptum divinitus credidit esse iamdudum, -atus (designatus *cod.*) est subolem sui pignoris nuncupari. AMBROSIAST. in II Cor. 5, 16 hominem se nasci non -atus est. AVG. in psalm. 33 serm. 1, 4 -batur genus humanum imitari humiles homines. c. Cresc. 2, 4, 5 appellari vos haereticos -amini. COD. Theod. 11, 30, 68 (*a. 429*) ius nobis cum privatis non -amur esse commune. SEDVL. op. pasch. 4, 8 fidem maiestatis aetheriae tali -atus teste vulgari. *acced. coniunctio* quod: EVGEN. hex. praef. poet. 23 cur -etur, quod . . . piavi.
3 *absolute*: OV. epist. 7, 33 aut ego quae coepi — neque enim -or — amare. STAT. Theb. 9, 902 comere quem (*crinem*) frustra me -ante solebas, *mater*. QVINT. decl. 301 p. 186, 12 ne -retur dives. TAC. ann. 2, 2 accendebat -antes et ipse. PELAG. in Rom. 9 p. 692[B] ad fidem Christi -ando non potuit pervenire. COLVM. 9, 5, 2 aeque enim -atur *apis*, si minus pure habita est. TERT. pudic. 14 epistulam . . . non atramento, sed felle conscriptam, tumentem indignantem -antem comminantem *eqs.*
syn.: contemno, detrecto, indignor, odi. *opp.*: concupisco, dignor.
deriv.: dedignabilis, dedignatio.

dēdisco, dēdidicī, -ere *a* de *et* discere. GLOSS. *ἀπομανθάνω.* -ci nescio. -ere nescire. dedicit *εμβαθεν* (didicit *ἔμαθεν vel* dedidicit *ἀπέμαθεν*). *legitur inde a* PLAVTO.
i. q. oblivisci, memoria non tenere: **1** *aliquid* (*cf.* PRISC. gramm. III 267, 24 -o illam rem). *homines -unt*: PLAVT. Amph. 688 qui quod didicit id -it. CIC. Quinct. 56 multa oportet discat atque -at. epist. 9, 20, 1 -endae tibi sunt sportellae. 9, 24, 2 ne nescio quid illud, quod solebas, -as et obliviscare. CAES. civ. 3, 110, 2 ex Gabinianis militibus, qui iam in consuetudinem Alexandrinae vitae ac licentiae venerant et nomen disciplinamque populi Romani -erant (*Ald.*, dedicerant *O*, didicerant *Z*). SEN. contr. 1 praef. 16 Hispanae consuetudinis morem. SEN. dial. 10, 12, 7 vitam et consuetudinem humanam. epist. 50, 7 virtutes discere vitia -ere est. 69, 2 sine -ere oculos tuos, sine aures assuescere sanioribus verbis. CVRT. 3, 2, 18 homines . . . naturam -ere. STAT. silv. 2, 5, 2 quid scelus humanasque animo -ere caedes *profuit tibi*? 5, 3, 7 quicquid ab Ismariis monstrarat collibus Euhan, -ici. PS. QVINT. decl. 6, 17 libertatem senex -o. AMBR. Abr. 1, 8, 67 p. 547 ut . . . dum quaereret montem discere, -ret apparatum. VINCENT. LER. 20, 25 p. 31 -ant bene, quod didicerant non bene. NOVELL. Theod. 4, 1 pr. usum armorum. SIDON. epist. 4, 3, 9 veterem *scribendi morem* saltuatim -o. ENNOD. epist. 9, 25, 2 p. 247, 14 ut feliciter -at illecebras. dict. 10, 10 p. 457, 24. *nota*: LVCAN. 1, 131 longoque togae tranquillior usu -icit iam pace ducem *Pompeius* (*cf.* GLOSS. V 188, 13 hoc est amisit). *sim.* SEN. Tro. 884 -e captam. *bestiae -unt*: MART. 2, 75, 3 leo . . . -icit pacem. ANTH. 440, 8 saevaque -et proelia torvus aper. *res -unt*: CIC. de orat. 3, 93 quam (*silvam*) cum Graeci iam non tenerent ob eamque rem iuventus nostra -ret paene discendo. SEN. Tro. 633 -it animus aegre quod didicit diu. clem. 2, 5, 3 quae (*sapientia*) dedi⟨s⟩cere humanitatem iubet. CLAVD. rapt. Pros. 1 praef. 10 cordaque languentem -icere metum. ENNOD. epist. 4, 1, 1 p. 97, 5 fortitudo . . . -it lucis affectum. *passive, aliquid -itur*: CIC. Brut. 171 haec mutari -ique possunt. OV. rem. 503 intrat amor mentes usu, -itur usu. SEN. contr. 1, 8, 5 affectus . . . luxuria, avaritia . . . non -untur. SEN. dial. 5, 8, 3 retunditur omnis asperitas paulatimque inter placida -itur. epist. 50, 8 non -itur virtus. 88, 37 alia, quae erant -enda. PS. SEN. mon. 155 paulatim rerum pudor per verba -itur. QVINT. inst. 1, 1, 5 qui (*sermo*) -endus sit. LACT. inst. 3, 6, 19 ut discendum id putet, in quo aut nihil discitur aut etiam -itur. ENNOD. epist. 5, 10, 3 p. 134, 9 in quibus (*studiis*) . . . vitia -untur. dict. 12, 8 p. 463, 13 scelera. **2** *seq. infinitivus*: CIC. Brut. 51 omnemque illam salubritatem Atticae dictionis et quasi sanitatem perderet ac loqui paene -ret (OV. trist. 3, 14, 46 -icique loqui. 5, 5, 6 lingua . . . -icit bona verba loqui. APVL. flor. 15 p. 60 hoc erat primum sapientiae rudimentum meditari condiscere, loquitari -ere). OV. rem. 211 amare (297). SEN. dial. 2, 17, 3 qui assiduis conviciis pudere -erat. epist. 26, 10. AMBR. in psalm. 1 praef. 10 disco vitare peccatum, -o erubescere paenitentiam delictorum. EPIST. pontif. 322 Migne 20, 592[C] plerumque -it errare, cui nemo consentit. SACR. Leon. p. 350 ut mali esse -ant. **3** *absolute*: OV. rem. 243 nec satis esse putes discedere (-iscere *R*). trist. 5, 12, 57 ipse mihi videor iam -isse latine. CLAVD. MAM. epist. p. 204, 2 quod non modo ad innovandum quippiam, sed ne ad -endum quidem disciplinae nobilis ullus aspirat. ENNOD. dict. 9, 5 p. 451, 24 intellegentiae est et exercitii, quod -o.
syn.: obliviscor, perdo, retundo. *opp.*: disco, teneo (*memoria*). *Leissner.*

ˣ**dēditīcius** *subst. et adi. a* dedere, deditus. dedicius: GLOSS. *cum dativo v. infra l. 41.* GAIVS inst. 1, 14 -i vocantur hi, qui victi se dediderunt. ISID. orig. 9, 4, 49 -i . . . a deditione sunt nuncupati. GLOSS. *ἔκδοτος εἰς κόλασιν. ἑαυτὸν παραδοὺς ἐν πολέμῳ. ἐκδεδομένος. ἔκδοτος, κατάκριτος.* tormentis redditus. damnaticius. pro obside datus. qui de sua provincia ad aliam se tradet. si barbarus tradat se Romanis. -i *οἱ μετὰ τὸ ληφθῆναι τῇ τῶν νικησάντων πολεμίων ἐξουσίᾳ ἑαυτοὺς ἐπι[σ]τρέψαντες. v. etiam* daticius. *graece*: EDICT. imp. Carac. papyr. Giess. 40, 9 *δίδωμι τοῖ⟨ς σ⟩υνάπα⟨σιν τοῖς κατοικοῦσιν τ⟩ὴν οἰκουμέν⟨ην⟩ π⟨ολιτ⟩είαν Ῥωμαίων χωρ⟨ὶς⟩ τῶν ⟨δεδ⟩ειτικίων.* THEOPHIL. Inst. Iust. 1, 5, 3 *δεδιδίκιος* (3, 7, 4). GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357[A] *δεδιτισίους ἐκδεδομένους.*
cf. Moore, Archiv 11, 81; Schulten, PW. IV 2359.
is qui se in dicionem dedidit: CIC. ad Brut. 1, 3, 4 idque senatus consultum plerique interpretantur etiam ad tuos sive captivos sive -os pertinere. CAES. Gall. 1, 27, 4 in tanta multitudine -orum (dediciorum *B*[1] *M*[1] *Q*[1]*h*; deditionum *a*[1]). 1, 44, 5 si per populum Romanum -i subtrahantur. 2, 32, 2. SALL. Iug. 31, 19 qui si -us est, profecto iussis vostris oboediens erit. LIV. 7, 31, 4. 9 ut -is suis parcerent. 7, 38, 7. CVRT. 7, 11, 29 multitudo -orum incolis novarum urbium . . . data est. TAC. hist. 4, 80, 13 Caecinam ut captivum ac -um increpat. SVET. Aug. 15 Tib. 9. GRAN. LIC. p. 21, 9 -is omnibus civitas data est. GAIVS inst. 1, 12 de -is dispicere. *ibid.* libertinorum ⟨tria sunt genera; nam aut cives Romani aut Latini aut -orum⟩ numero sunt (1, 15. 25. 26. 67. 68 *bis.* 3, 74 quos lex Aelia Sentia -orum numero facit. VLP. reg. 1, 5. 11. 7, 4 *ter.* 20, 14 *bis.* 22, 2 FRG. Berol. 2 INST. Iust. 1, 5, 3). *ibid. iterum.* 1, 13 peregrini -i (1, 14 *bis*). VLP. reg. 1, 14 PAVL. sent. 4, 12, 6. 7 CORP. XIII 6592, 7 (*a. 232*) COLL. Mos. 4, 3, 4 TERT. nat. 2, 17 AMM. 20, 8, 13. 21, 4, 8. 24, 2, 22. 31, 6, 5 -is vel captivis vicos uberes ostendentibus. VIR. ill. 75, 10. CASSIAN. inst. 10, 6 (*in imag.*) quemcumque . . . coeperit superare, . . . tamquam inertem ac -um sibi patietur. 10, 25 (*in imag.*) magis ei (*aegritudini*) te -um ac subditum praebuisti. SVLP. SEV. chron. 2, 16, 3 Holofernem cupido incessit -ae (*i. captivae Iudith*) corpore abuti. SALV. gub. 5, 38 (*in imag.*) -os se divitum faciunt. INST. Iust. 1, 5, 3 *bis.* 3, 7, 4. IORD. Get. 48, 247 ut -is metum cadavera pendentia geminarent. *cum substantivis*: CAES. Gall. 2, 17, 2 cum ex -is Belgis reliquisque Gallis complures Caesarem secuti una iter facerent. BELL. Alex. 9, 3 legio XXXVII ex -is Pompeianis militibus . . . imposita in naves. PETRON. 107 -is hostibus parcimus. AMM. 21, 10, 1 civitatem. OROS. hist. 6, 8, 9 de rebellione -arum gentium. *adde*: COD. Iust. 7, 6, 1 cum -i liberti iam sublati sint. *nota*: COD. Iust. 7, 5 tit. de -a libertate tollenda. 7, 5, 1 -a condicio. RVFIN. Basil. hom. 2, 7 ne forte patiaris vinctam et -am tradi irrationalibus passionibus rationabilem mentem. LEO M. serm. 30, 6 quibus (*vinculis*) . . . peccati auctor . . . propaginem -am originali sibi praeiudicio vindicabat.

dēditim *adv. a* dedere. *sine exemplo*: CHAR. gramm. I 187 DIOM. gramm. I 407 DOSITH. gramm. VII 412.

ˣ**dēditio,** -ōnis *f. a* dedere. *plur.*: TAC. hist. 3, 70 -es cohortium. DON. Ter. Andr. 897 -o in hoste fieri solet. Eun. 1026 post indictionem belli et instructionem pugnae quid sequatur nisi -o superatorum? SCHOL. Ter. p. 93, 2 -o spontanea traditio. GLOSS. *ἔκδοσις εἰς κόλασιν ἢ πόλεμον. ἔκδοσις.* donum (*transtulit δόσις*). sui traditio. houdgong, haudgang (*anglosax.*). *v. p. 266, 9.* *legitur inde a* LEGE Agr. AFRAN. CIC.
1 *in re militari, i. q. traditio*: AFRAN. com. 44. CIC. Manil. 35 idem Cretensibus . . . spem -is non ademit (Phil. 12, 2 CAES. civ. 1, 76, 5 LIV. 4, 61, 7 VEG. mil. 4, 12). Phil. 13, 48 cum locum tibi reliquum . . . ne ad -em quidem feceris. off. 3, 109 huius -is ipse Postumius . . . suasor et auctor fuit. top. 8, 37. CAES. Gall. 1, 27, 1 legatos mittere de -e (2, 12, 5. 5, 22, 3 civ. 3, 97, 5). 1, 28, 2 reliquos omnes . . . in -em accepit (2, 13, 1. 3, 21, 3. 3, 22, 4 BELL. Afr. 95, 2 SALL. Iug. 29, 5 *bis* hist. frg. 3, 58 LIV. 6, 29, 8. 7, 16, 6 *saepissime, nota* 31, 41, 5 in -em societatemque. PAVL. FEST. p. 37 CVRT. 7, 6, 7 PLIN. nat. 7, 97 FRONTIN. strat. 3, 3, 3 TAC. hist. 3, 19. 4, 46. 79 ann. 1, 71 *al.* GRAN. LIC. p. 20, 11 IVST. 12, 6, 18. 25, 3, 6 LACT. mort. pers. 45, 6 CAPITOL. Aur. 22, 2 VIR. ill. 17, 3 EVTR. 2, 1, 2. 2, 11, 21. 3, 1, 4. 3, 8, 14 AMM. 29, 5, 35 SVLP. SEV. chron. 2, 15, 5). CAES. Gall. 1, 33, 2 Haeduos . . in servitute atque in -e (*B*[2]*β*; dicione *vulgo*) videbat Germanorum teneri. 2, 32, 2 -is nullam esse condicionem (7, 78, 2 civ. 2, 16, 3 LIV. 27, 15, 3 CVRT. 7, 11, 27. 9, 8, 12 SVET. Iul. 75). 2, 33, 2 -e facta (3, 3, 1 BELL. Hisp. 27, 5 SALL. Iug. 26, 1. 2 *al.* LIV. 2, 17, 5. 6, 10, 1 *et saepe.* CVRT. 4, 1, 16 SVET. Tib. 4 IVST. 8, 5, 2). CAES. Gall. 2, 34 omnes eas civitates in -em (*α et pars edd.*, dicionem *β*) potestatemque populi Romani esse redactas. 3, 10, 2. 6, 3, 2 in

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-em venire (6, 9, 6 civ. 3, 99, 3 HIRT. Gall. 8, 31, 4 LIV. 2, 30, 14. 4, 61, 8 *et saepissime*. QVINT. decl. 317 p. 247, 19 FRONTIN. strat. 3, 5, 1 TAC. ann. 1, 57. 2, 10. 13, 39 FLOR. epit. 4, 2, 33. *cf.* GLOSS. IV 413, 20. V 210, 30. 31). 7, 40, 6 -em significare. 7, 77, 2 pars -em, pars ... eruptionem censebat. 7, 77, 3 turpissimam servitutem -is nomine appellant. civ. 1, 81, 5 Caesar eos necessariam subire -em quam proelio decertare malebat. 2, 36, 2 de -e omnes ... loquebantur (LIV. 26, 13, 3). 3, 28, 5 simulatione -is (*cf.* NEP. Eum. 5, 7 simulata -e). HIRT. Gall. 8, 19, 8 invitantibus nostris ad -em (BELL. Afr. 86, 2). BELL. Hisp. 36, 4 legati ad -em venerunt. SALL. Iug. 29, 4 -is mora indutiae agitabantur 31, 19 qualis illa pax aut -o sit. 36, 1. 2 *al.* hist. frg. 2, 41. 87 NEP. Milt. 7, 4. LIV. *saepe, ex. gr.*: 1, 38, 1 eam -is formulam esse. 5, 43, 1 nec flexuros ad -em animos (42, 65, 11). 5, 48, 4. 6, 2, 13 ad -em Volscos ... subegit (9, 41, 3). 6, 9, 12 per -em acceptum iam totum Etrusci habebant. 6, 10, 4. 5. 6, 29, 7 id non vi, sed per -em receptum est (26, 25, 15. 26, 26, 3. 32, 13, 13. 40, 16, 6. 45, 26, 10). 6, 33, 1 cum Antiates ... -em spectarent (*codd.* expectarent). 7, 19, 1 ⟨us⟩que ad -em pugnatum. 8, 2, 13 qui non foedere, sed per -em in fidem venissent. 8, 11, 12. 8, 13, 12 oppida ... in -em recepta (SVET. Cal. 44 Claud. 17 GRAN. LIC. p. 28, 2 VOPISC. Prob. 16, 3). 8, 19, 14 eam -em ab senatu non acceptam (9, 11, 1 TAC. hist. 1, 68). 9, 8, 7 nec prius *consules* ingredi hostium fines quam omnia iusta in -em nostram (in deditione nostra *L S*) perfecta erunt. 9, 9, 6. 9, 22, 11 Saticula Romanus per -em ... potitur. 23, 14, 6 non desperabat voluntariam -em (23, 17, 4 ad voluntariam -em conatus perlicere 26, 40, 14. 28, 7, 9 TAC. hist. 2, 45 FLOR. epit. 1, 16, 12). 24, 3, 11 ad -em compellere (38, 9, 6 VAL. MAX. 2, 8, 4 CVRT. 8, 2, 25. 8, 13, 2. 9, 1, 19. 23 FLOR. epit. 4, 2, 28 SVET. Aug. 14 VIR. ill. 77, 5 AMM. 21, 12, 17. 25, 9, 10. *cf.* LIV. 34, 16, 4 Hispanos accolasque eorum in -em compulit. SVLP. SEV. chron. 2, 15, 2 multas urbes in -em compellit). 24, 3, 13 Aristomachus ... nec ... ad -em satis valebat nec ... transfugit ad Hannonem. 26, 13, 4. 28, 7, 9 quod *Opuntii* ... prope in voluntariam -em concessissent (39, 2, 4). 32, 14, 2 summa vi tuentes urbem ... eo de⟨mu⟩m metu perpulit ad -em. 32, 16, 11 ad -em inclinarunt. 33, 38, 9 urbes in -em dedit. 40, 39, 1 ad -em non venerant. 40, 50, 2 eam (iam *Mogunt.*) -em oppidorum haud cum fide factam. VELL. 2, 119, 4 auctor -is (CVRT. 9, 7, 13). VAL. MAX. 1, 6, 7. 6, 5, 1. CVRT. 5, 1, 18 ceteros ad -em sui incitaturus. 7, 7, 38 quos Spitamenes fame in -em subacturus obsedit (TAC. hist. 3, 8). 7, 11, 25 ea res ... barbaros ad -em traxit. 8, 2, 28 Sisimethres ad -em adnuebat. 8, 3, 6. 9, 1, 21 qui -i imminebant (*i. se dedere volebant*). *al.* QVINT. decl. 253 p. 35, 30 tyrannus petit eum in -em. FRONTIN. strat. 2, 5, 28 TAC. hist. 5, 24 ann. 2, 22. 3, 46. 4, 50. 51 coacta -o. 6, 41 ceteros siti ad -em coegit. 11, 19 missis qui maiores Chaucos ad -em pellicerent. FLOR. epit. 2, 9, 3 secuta -o est (2, 13, 2). 2, 17, 17. 2, 20, 6 per -em in vinculis habitus. 3, 7, 5 ut ... alii -em suam (*i. declarationem sese paratos esse ad -em*) ad Pompeium mitterent. 3, 10, 25 audentem eruptiones ... in -em redegit. 4, 2, 32 -em fames extorsit Antonio. 4, 5, 3 hostem Caesar ... compulit ad extrema -is. SVET. Iul. 63 L. Cassium ... ad -em hortatus (AMM. 24, 1, 8). VOPISC. Aurelian. 26, 8. 27, 5 CAPITOL. Maximin. 28, 4 VIR. ill. 64, 2 HIL. myst. p. 25, 26 VEG. mil. 4, 7 AMM. 16, 7, 10. 19, 1, 6 super -e moneri decreverat defensores. 20, 7, 3. 20, 11, 11. 21, 12, 4 ad -em allicere defensores. 24, 2, 1 ad -em incolae temptati mollius. 24, 4, 11 nullis ad -em illecebris flectebatur. 31, 10, 17. SVLP. SEV. chron. 1, 24, 1 per -em acceptis gentibus. 1, 50, 5 *bis*. 2, 15, 4 non ad -em acquiescentibus animis. 2, 15, 10 proni omnes ad -em. 2, 30, 3 neque pacis neque -is copia dabatur. *al.* ISID. orig. 9, 4, 49 *p. 264, 12*. *accedit genet. personae*: CAES. civ. 2, 32, 9 quod (*sacramentum*) -e ducis ... sublatum est. 3, 10, 5 militum. 3, 28, 2. HIRT. Gall. 8, 22, 1 reliquorum. BELL. Hisp. 17, 2 civium. LIV. 9, 1, 9 domini. 9, 9, 19. 31, 18, 7. VELL. 2, 2, 1 -o Mancini (VAL. MAX. 2, 7, 1 FLOR. epit. 2, 18, 7. *cf.* 3, 14, 2). CVRT. 5, 1, 18 sui. FLOR. epit. 1, 16, 2 omnium suorum. SVET. Claud. 21 regum. TERT. orat. 13 in domini (*i. Christi*) -e. AVSON. 419, 8 gentilium. AMM. 24, 2, 1. 27, 12, 6. *adde*: LIV. 9, 8, 14 -e sua (9, 9, 3 FLOR. epit. 3, 7, 5). VOPISC. Aurelian. 27, 3 -em meam. *c. genet. rei*: CAES. civ. 2, 32, 13 Hispaniarum -em ... sequimini. BELL. Hisp. 17, 2 oppidi. LIV. 8, 39, 15 ceterarum rerum. 9, 1, 9 exanimatorum corporum. 26, 6, 13 ante -em Capuae proelium fuit (26, 16, 1). 40, 33, 8. 40, 35, 4. 40, 50, 2. FLOR. epit. 2, 20, 7 quarundam urbium (CAPITOL. Maximin. 28, 4. SVLP. SEV. chron. 1, 23, 1 proximarum urbium). *cum praepos.* ad: LIV. 8, 2, 6 ab Sidicinis -o prius ad Romanos coepta fieri est. 8, 25, 8. 9, 42, 7. 24, 1, 8. QVINT. inst. 3, 23 ad hostem. *cum dativo*: LIV. 31, 18, 16 qui ... eorum -em vivorum hosti fecissent.

2 *in iure civili*: LEX agr. (Corp. I 200) 23 quoive ab eo heredive eius is ager locus testamento hereditati -ive obvenit obveneritv⟨e⟩. COD. Iust. 10, 44 (43), 4 pr. post talem -em. *bis*. IAVOL. dig. 9, 2, 37, 1 noxae -e defungi (IVLIAN. dig. 9, 4, 39 pr. detracta noxae -e [VLP. dig. 9, 4, 5 pr. *bis*. 9, 4, 21, 6 PAVL. dig. 9, 4, 4, 3 *bis*]. 9, 4, 16 sine noxae -e. AFRIC. dig. 13, 7, 31 pro noxae -e [47, 2, 62, 1. 2]. GAIVS inst. 4, 27 noxae -o extinguitur). GAIVS dig. 9, 4, 1 liceat nobis -e ipsius corporis (*servi*) quod deliquerit evitare litis aestimatione. *et saepissime apud* ICTOS.

dēditor, -ōris *m. a* dedere. *i. q. traditor*: TERT. orat. 13 nos dominum (*i. Christum*) adoramus, non dedimus, immo et adversari debemus -is exemplo.

ˣdēdo, -didī, -itum, -ere [*a* de *et* dare, *cf. osc.* da-did *'dederit'*. *Th.*]. DON. Ter. Andr. 199 dare est quod repetas, -ere ad perpetuum; et damus etiam amicis, -imus tantum hostibus. GLOSS. ἐκδίδωμ[α]ι, ἐκδίδωμι εἰς κόλασιν, trado, humilio, deputo, obligo. -unt se subcumbunt aut arma tradunt. -ere est a deditione dictum; deditio enim dicitur, quando se victi aut vincendi hostes victoribus tradunt. -am ἐκδώσω. -as ἐκδῷς, tradas, des. *legitur inde a* NAEV. *deest* CATONI PROP. GRATT. MANIL. VELL. MELAE SCRIB. LARGO ASCON. PERS. PETRON. [*loci dubii*: SALL. hist. frg. inc. 10 non repugnantibus modo, sed ne -itis quidem a(rmis) b(ellum) e(xcitare) m(etuentibus) (*verba a Donato abbreviata suppl. Maurenbr.*). MART. CAP. 1, 3 cum ... id -itum mundo loquax triviatim dissultaret humanitas. LABEO dig. 8, 1, 19 PLIN. nat. 26, 19 CARM. epigr. 206, 2 in canibus habeo deditu ⟨-m animum?⟩ *cf. Bücheler ad l.* EDICT. imp. Diocl. 1, 16.]

I *proprie*: *i. q. tradere*: **A** *generatim*: **1** *aliquem*: *alicui*: PLAVT. Bacch. 1150 senem illum tibi -o. Curc. 627 Pseud. 1226. TER. Haut. 681 -o patri me nunciam. CIC. Verr. 6, 49. 125 ut ... innocens filius istius carnifici Sextio -retur. Font. 41 Flacc. 24 Scaur. 13 off. 1, 40. 3, 108. 109 *bis* de orat. 1, 181. CATVLL. 61, 58 tu (*Hymenaee*) fero iuveni in manus floridam ipse puellulam -is. 64, 374 -atur cupido iam dudum nupta marito. HOR. carm. 3, 27, 46 si quis infamem nunc iuvencum -at iratae. LIV. 39, 9, 3 mater -ita viro erat. VAL. MAX. 8, 4, 1 PHAEDR. 4, 4, 13. VAL. FL. 2, 482 primaeva furenti huic (*beluae*) manus amplexus inter planctusque parentum -itur. TAC. ann. 16, 10 neve consulatus sui quondam collegam -ret liberto. GELL. 2, 12, 6 duos litigantes destituunt et relinquunt -untque eos advocatis malivolis. TERT. adv. Marc. 1, 28 p. 329 ne illos (*peccatores*) -at creatori. 5, 7 p. 593 cum eum damnat -endum satanae (pudic. 2. 13. 14). *c. dupl. acc.*: TAC. ann. 3, 23 *Lepida* uxor L. Caesari ac divo Augusto nurus -retur. APVL. met. 5, 9 nos maritis advenis ancillae -itae. *gerund.*: LIV. 24, 30, 14 a quibus (*Syracusanis*) ipsi mox trucidandi populo Romano -rentur. GELL. 12, 1, 21 quae (*feminae*) partus suos deserunt ... et aliis nutriendos -unt. AMM. 28, 3, 6 letali poena plectendos Dulcitio -erat duci. *alicui rei*: PLAVT. Asin. 608 cur tu ... immerito meo me morti -ere optas? (SEN. Med. 1005 TERT. adv. Marc. 2, 25 p. 370 CARM. c. pag. 43 CORP. XIV 3945, 4). PLAVT. Aul. 59 cruci. CIC. Mil. 2 telis. 58 tormentis. or. frg. A XII 7 -iderim periculis omnibus. VERG. georg. 4, 90 eum -e neci (OV. epist. 14, 125 fast. 4, 840 SEN. Tro. 651 COLVM. 9, 10, 2 OCTAVIA 509). LIV. 26, 29, 4 mergi freto satius illi insulae esse quam velut -i noxae inimico (*cf.* PAVL. FEST. p. 174 cum lex iubet noxae -ere, pro peccato -i iubet. OV. fast. 1, 359 SEN. epist. 104, 28 IVLIAN. dig. 43, 24, 14 POMPON. dig. 9, 4, 18. 30, 48 pr. AFRIC. dig. 9, 4, 28. 13, 7, 31. 33, 8, 16 pr. 47, 2, 62, 9 *bis* GAIVS inst. 4, 51. 81 COLL. Mos. 2, 3, 1 *et saepissime apud* ICTOS. AMM. 26, 10, 5. *de quadrupedibus*: PAVL. dig. 9, 1, 1, 14. 15. 16 sent. 1, 15, 1. GLOSS. noxae -itus εἰς ἔγκλημα δοθείς. εἰς κόλασιν δοθείς). MANIL. 5, 543 vesano -ere ponto Andromedan. SEN. epist. 82, 12 o hominem dignum, qui vitae -retur. LAMPR. Alex. 53, 7 capitali supplicio (AMBR. Ioseph 6, 34). CLAVD. 18, 441 natos poenae. *c. dupl. acc.*: LIV. 6, 21, 7 metu, ne soli ... piacula irae Romanorum -rentur. *c. praepos.* ad: TAC. hist. 2, 10 delatorem ad exitium (ann. 1, 32). PAVL. dig. 9, 4, 19, 2 ut de peculio servi tui ad noxam -ere vicarium damneris. in: TER. Andr. 199 verberibus caesum te in pistrinum, Dave, -am usque ad necem. LVCR. 3, 966 nec quisquam in barathrum nec Tartara -itur atra. LIV. 5, 27, 4 quando eos pueros ... in potestatem -iderit. TERT. bapt. 9 in crucem. adv. Marc. 3, 18 p. 406 Isaac ... a patre in hostiam (*i. hostiae loco*) -itus. pudic. 13 in interitum carnis (14. 20). VLP. dig. 9, 1, 1, 11 in noxam (*de quadrup.*). **2** *aliquid*: *alicui*: PLAVT. Most. 498 haec mihi -ita est habitatio. TER. Andr. 953 Davo ego istuc -am iam negoti. LIV. 1, 32, 7 illas res -ier mihi exposco. SEN. contr. 2, 7 (15), 6 si est aliquid, quod non -iderit *adulteris*. MART. 4, 64, 34 pendulamque uni -ite Setiam colono. QVINT. decl. 341 p. 346, 20 nobis res -ita est. CARM. epigr. 67, 5 ossa dedi Terrae, corpus Volchano -idi. *alicui rei*: LVCR. 6, 1255 corpora -ita morti. OV. met. 13, 664 victa metu pietas consortia corpora poenae -idit.

B *speciatim in re militari sim.*: **1** *aliquem expostulatum tradere*: TER. Hec. 773 ancillas -o. CIC. inv. 2, 91 eum quoque qui porcum tenuerit, -i oportere. 2, 92. S. Rosc. 61 *et saepius in orationibus*. de orat. 2, 137 *bis* top. 8, 37. CAES. Gall. 7, 64, 1 imperat ... obsides -endique diem constituit (*em. Hoffm.*, denique ei rei constituit *codd.*). 7, 89, 4 SALL. Iug. 28, 2 NEP. Hann. 9, 1 LIV. 1, 32, 9. 2, 13, 8 *bis*. 3, 53, 5. 4, 10, 3. 4 *et saepissime*. OV. met. 13, 662 VELL. 2, 90, 3 VAL. MAX. 3, 4, 4 (*i. q. prodere*). 6, 1, 9. 6, 6, 3 CVRT. 7, 2, 29. 7, 6, 6. 10, 8, 15 PLIN. nat. 34, 18 SIL. 11, 547 QVINT. inst. 3, 8, 20 decl. 252 p. 35, 31. 253 p. 37, 1. 4 FLOR. epit. 2, 14, 5. 3, 22, 9 APVL. met. 9, 41 POMPON. dig. 50, 7, 18 (17) TERT. orat. 13. IVVENC. 4, 440 miserabilis ille per aevum, qui iustum -et (*i. prodet*). AVR. VICT. Caes. 2, 1 -itus insidiose. EVTR. 4, 4. AMM. 29, 5, 46 quem nisi statim -ideris (*Petschenig*, reddideris *codd.*). 29, 5, 48. *adde*: LIV. 25, 40, 4

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quos metus -erat (*i. ut se -rent commoverat*). *accedit praepos.* ad: Cic. or. frg. A VIII 12 ad miserrimum ... dominatum -i patiamini. Cluent. 181 mulieri ... servum ... ad supplicium -idit (Caes. Gall. 7, 26, 3 Liv. 1, 5, 4. 29, 18, 19). Liv. 21, 10, 12 nec -endum solum *Hannibalem* ad piaculum rupti foederis. in: Caes. Gall. 7, 71, 3 neu se ... hostibus in cruciatum -ant. *dat. personae*: Cic. inv. 2, 91. 92. p. red. ad Quir. 13 nisi me constrictum domesticis hostibus -issent. Caecin. 98 off. 3, 109 de orat. 1, 181 Varro frg. Non. p. 485. 529 Sall. Iug. 54, 6 Nep. Eum. 10, 2 Hann. 12, 2 Phaedr. 4, 4, 13 Cvrt. 8, 7, 11. 8, 8, 17 Liv. 2, 35, 1 *et saepissime.* Vell. 2, 1, 5 Val. Max. 6, 3, 3. 6, 6, 5 Cvrt. 9, 2, 32 Qvint. inst. 3, 8, 19 Svet. Iul. 24 Gran. Lic. p. 28, 8 Pompon. dig. 50, 7, 18 (17) *bis* Mod. dig. 49, 15, 4 Ivst. 11, 4, 10 Avson. 302, 35 Amm. 25, 9, 11 Schol. Cic. Bob. p. 112, 3. *latiore sensu c. dat. rei*: Cic. Quinct. 59 ne *is* cum bonis fama fortunisque omnibus Sex. Naevii cupiditati crudelitatique -atur. Verr. 4, 59 *civium* voluntati et gratiae. 5, 90 ut ... eius religioni te -ant. fin. 2, 66 Verginius ... virginem filiam sua manu occidit potius quam ea Ap. Claudii libidini ... -retur. Qvint. inst. 9, 3, 45 periculis omnibus. Plin. paneg. 34 tempestatibus. Paneg. 10, 12 armis. Cod. Iust. 6, 2, 22, 3^a damno. Carm. epigr. 362 ut acerbo es -itus fato. 2 se -ere: Plavt. Amph. 226 *l. 49* Cic. Quinct. 47 Caes. Gall. 2, 15, 2. 2, 32, 1 *et saepius.* Bell. Alex. 23, 2 Nep. Milt. 2, 4 Dat. 4, 5 Vitr. 2, 9, 16 Liv. 1, 38, 2 *bis.* 6, 8, 10. 8, 11, 12 *et saepissime.* Cvrt. 5, 1, 17 urbem seque -ens (7, 5, 29 Amm. 26, 10, 6). 6, 4, 23. 6, 6, 34. 7, 4, 16. 8, 10, 10 *et saepius.* Qvint. inst. 3, 8, 31 Tac. hist. 3, 6. 67 Flor. epit. 1, 12, 4. 2, 15, 16. 3, 19, 11. 3, 21, 23. 4, 2, 25 Svet. Aug. 21 Gaivs inst. 1, 14 Tert. adv. Marc. 4, 39 p. 553 Paneg. 7, 6. 10 Amm. 17, 8, 4. 17, 13, 21 Svlp. Sev. chron. 2, 3, 6. Mart. 4, 7 sua omnia seque -entes. Origo Const. 5, 28 chron. I p. 10, 10. *adde*: Sall. or. Cottae 10 voveo -oque me pro re publica. dedi *i. q.* se -ere: Caes. civ. 3, 28, 2 Liv. 7, 27, 8 *bis.* 9, 41, 20 populi -untur. 28, 37, 10 *et saepius.* Tac. hist. 3, 79. 4, 62 ann. 1, 59. 12, 37 Flor. epit. 3, 21, 24 Paneg. 9, 12. Cvrt. 9, 7, 14 -itos in fidem accepit stipendio. dedere *i. q.* se -ere: Arrvnt. hist. 3 quae audita Panhormitanos -ere Romanis fecere. Cvrt. 3, 1, 6 ni -rent. Frontin. strat. 1, 8, 11 castellani ... -erunt. *acced. dativ.*: Ter. Andr. 897 Eun. 1026 Cic. Manil. 46 *bis* off. 3, 109 Att. 5, 20, 1 Caes. Gall. 2, 15, 5. 2, 28, 2. 3, 16, 3. 3, 27, 1. 5, 20, 2 *et saepius* Bell. Alex. 32, 3. 47, 4 Nep. Lys. 1, 2 Liv. 22, 60, 7. 23, 44, 2 *et saepe* Val. Max. 6, 4 ext. 1. 6, 5, 1 Cvrt. 8, 3, 16. 8, 14, 35 Gran. Lic. p. 32, 5 Paneg. 2, 7. 9, 11, 21. 25 Evtr. 3, 9. 16 *sim.* Avson. 137, 7 Svlp. Sev. chron. 1, 23, 1. 1, 37, 2. 2, 3, 6 Vir. ill. 23, 2. Cic. Manil. 35 praedones ... unius huius se imperio ac potestati -erunt. Liv. 6, 19, 4 tribuni ... patrum auctoritati se -erant. Paneg. 5, 8 quominus dicioni tuae divinitatis omnes se -ere cogerentur. *sim.* Avr. Vict. Caes. 4, 5 semet delinimentis coniugis. Plavt. Amph. 258 -antque se divina humanaque omnia, urbem et liberos in dicionem atque arbitratum cuncti Thebano poplo. Flor. epit. 2, 11, 5 in perpetuam se pacem -erunt. 3 *urbem, civitatem, gentem, res sim.*: Plavt. Amph. 226 convenit, victi utri sint eo proelio, urbem agrum aras focos seque uti -rent. Caes. Gall. 2, 15, 2. Bell. Hisp. 19, 5 oppidum (Sil. 6, 676). Sall. Iug. 35, 1 -ita Cirta. Liv. 2, 17, 6 -ita urbe (9, 9, 5. 9, 40, 19 *et saepius* Cvrt. 3, 1, 8. 5, 1, 17. 7, 5, 29 Tac. hist. 3, 19. 72 Amm. 21, 12, 1. 26, 10, 6). 2, 65, 7. 5, 27, 11. 8, 39, 15 bona. 9, 1, 3 res (9, 1, 4). 9, 4, 14 *et saepe.* 34, 16, 6 civitates (38, 15, 8. 44, 46, 1 Qvint. decl. 267 p. 91, 18 Tac. hist. 1, 68). Cvrt. 6, 5, 21 gentem (9, 8, 7). 7, 11, 5 rupem. 9, 1, 7 corpus. Sil. 10, 373 castra. Tac. Agr. 18 insulam. ann. 11, 9 Amm. 25, 7, 10. Sidon. carm. 2, 228 robur Ausonium. Svlp. Sev. Mart. 4, 7. Sil. 2, 366 occumbam potius nec te, patria inclita, -am (*sic Col.*, dudum *Sg.*) aeternum famulam. Plavt. Mil. 954 aures meas profecto -o (dido *codd.*) in dicionem tuam. Liv. 23, 28, 11 urbem -itam nuper in fidem Romanorum. Cvrt. 7, 6, 7 gentem in fidem. *cf.* Lvcr. 2, 1043 -e manus (Tert. adv. Marc. 4, 43 p. 556). Sil. 10, 190 -erant dextras. *c. dat.*: Caes. Gall. 3, 11, 4. 3, 16, 3 Sall. Iug. 47, 3 Liv. 3, 17, 11. 6, 33, 3 *et saepius* Cvrt. 4, 1, 6. 8, 12, 5 Sil. 2, 509 Tac. hist. 4, 66 Frontin. strat. 1, 8, 11 Tert. nat. 2, 17 Paneg. 11, 5 Amm. 25, 8, 13. Clavd. 15, 452 -ita Mauris regibus ... Africa. Cic. S. Rosc. 8 quin illorum libidini Sex. Roscii vita -atur. *cf.* Sull. 89 quam *vitam* ... nolite ... -ere suspicioni. Sen. epist. 85, 28 cedere iis, quae mala vocantur et illis libertatem suam -ere. Novell. Iust. 65, 1, 2 vineae, quarum fructus ... incursionibus forsitan barbaricis -iti *sunt.*

II ***translate*:** A *reflexive* (*saepe* deditus): 1 *se adiungere, subigere, adhaerere alicui*: Plavt. Mil. 567 egomet me -am tibi. Trabea com. 5 mihi se -et *Chrysis.* Ter. Andr. 63 eis sese -ere. Cic. Sest. 110 est enim homo iste populo Romano -itus. Cael. 12 optimis se viris -itum esse. 80 -itum vobis ac liberis vestris habebitis. Planc. 74 Phil. 5, 29 fin. 5, 3 rep. 2, 1. Brut. 223 equestri ordini. 309 doctori -itus. Att. 14, 11, 2. 15, 12, 2 epist. 1, 7, 10 ad Q. fr. 3, 8, 34 Q. Cic. pet. 35. Nep. Epam. 2, 2 cui (*Lysidi*) quidem sic fuit -itus. Tib. 1, 2, 97 semper tibi -ita servit. 2, 5, 11 tibi -itus (debitus *A*) augur scit bene, quid fati provida cantet avis. Liv. 3, 35, 5. Ov. am. 2, 9, 11 populus tibi -itus. Pavl. Fest. p. 116 deo. Sen. contr. 2, 5, 19 cui semper -itus ($D^2\tau$, debitus *O*) fui. Cvrt. 8, 3, 6. Mela 3, 48 *antistites* -itas navigantibus. Sen. dial. 5, 6, 5 nulli Fortuna tam -ita est. epist. frg. Gell. 12, 2, 4 viros ... -itos Ennio. Stat. silv. 1, 2, 171 tibi sanguine toto -itus. Qvint. inst. 8, 3, 48 hominem nec -itum forte meretrici. 10, 1, 93 Ivv. 6, 181. 9, 71 ni tibi -itus essem devotusque cliens. Svet. Cal. 55 prasinae factioni addictus et -itus. Tert. resurr. 6. Physiogn. 85 masculis *bis.* 110 mulieribus. Prvd. perist. 2, 2 Roma Christo -ita. Svlp. Sev. chron. 2, 38, 4 praecipue Valenti -itus (*opp.* obnoxius). Carm. epigr. 1033, 6 uni -ita. *supplendus est dat.*: Sen. benef. 3, 5, 2 nemo non -itum se et devotum professus est. Catvll. 61, 102 in mala -itus vir adultera. 2 *incumbere ad, se dare alicui rei*: Calp. hist. 40 adulescentes peni -itos (*cf.* Sall. Iug. 85, 41 ventri et turpissimae parti corporis). Lvcil. 1231 uni se atque eidem studio omnes -ere et arti (Cic. epist. 15, 4, 16). Cic. Arch. 2 huic uni studio -itus (12 Sest. 110 rep. 1, 37 fat. 44 de orat. 1, 57. 104. 3, 57 Brut. 79. 228 orat. 6 epist. 12, 16, 1. 13, 16, 4 Val. Max. 8, 14, 6 Phaedr. 4, 22, 19 Apvl. apol. 5 Porph. Hor. carm. 4, 3, 1 Clavd. carm. min. 25, 46. Cic. off. 1, 156 doctrinae studiis et sapientiae. de orat. 3, 82 Plin. epist. 5, 16, 8 Evtr. 10, 7 Schol. Cic. Bob. p. 158, 17 Svlp. Sev. Mart. 1, 1). Cic. dom. 127 ab homine religionibus -ito (Caes. Gall. 6, 16, 1 Liv. 5, 1, 6 Sen. nat. 2, 48, 2 Plin. paneg. 74 Arnob. nat. 1, 2 Hil. myst. p. 24, 5 in Matth. 1, 6). p. red. in sen. 4 illi disciplinae. Sest. 138 vitiorum illecebris. Cael. 47 isti vitae (Arvs. gramm. VII 465, 14). Balb. 3 nonnulli litteris ac studiis doctrinae -iti (Sen. benef. 1, 11, 6 studiis ac litteris). Mil. 4 auctoritati (91). rep. 6, 25 sermonibus vulgi (de orat. 2, 3). Tim. 44 qui autem iis (*motibus animi*) se -iderit. Tusc. 3, 71 aegritudini (4, 82 Att. 9, 4, 1). off. 1, 71 doctrinae (Lact. inst. 1, 1, 1). 2, 2 nec me angoribus -idi ... nec rursum indignis homine docto voluptatibus (rep. 6, 29 fin. 1, 57. 5, 70 Plin. epist. 5, 5, 4 Gell. 19, 2, 2 Hier. epist. 36, 15, 6 Physiogn. 33. 50 Avg. civ. 2, 20). div. 1, 91 nationes huic scientiae -itas (Val. Max. 8, 12, 1 Plin. epist. 3, 5, 19). 1, 93 extorum cognitioni. parad. 37 cupiditatibus (Cod. Iust. 1, 27, 1, 15. Schol. Cic. Bob. p. 24, 26). fin. 1, 61 amatoriis levitatibus. Lael. 2, 5 cui (*patriae*) nos totos -ere ... debemus. ac. 2, 4 philosophiae (de orat. 1, 227 Sen. epist. 73, 1 [108, 30] Evtr. 8, 11). off. 1, 123 ne languori se desidiaeque -at *senectus.* de orat. 1, 2 quibus (*artibus*) a pueris -iti fuimus (Brut. 309 Plin. epist. 5, 16, 8 Vlp. dig. 11, 3, 1, 5 Evtr. 10, 7 Avg. civ. 10, 9). 3, 82 studiis, hominibus, libris. orat. 148 ut ... non me aut desidiae (Pavl. dig. 22, 3, 25, 1) ... aut maestitiae ... potius quam litteris -rem (Att. 4, 15, 2 epist. 1, 7, 10 ad Q. fr. 3, 5 (6), 4). Caes. Gall. 3, 22, 2 amicitiae. Sall. Catil. 2, 8 ventri ac somno (Rvt. Lvp. 2, 7 Tac. Germ. 15 Hil. in Matth. 26, 6 Physiogn. 50). 13, 5 quaestui atque sumptui. Iug. 2, 4 corporis gaudiis. Nep. Alc. 11, 4 rebus veneriis. Pel. 3, 1 vino epulisque (Cels. 5, 26, 6 vino venerique. Sen. dial. 4, 10, 7. 5, 14, 1 epist. 12, 4. 58, 32 Hier. epist. 14, 8, 5 Physiogn. 29 Vvlg. I Tim. 3, 8 [προσέχοντας]). Nep. Them. 1, 3 rei publicae. Hor. sat. 2, 3, 105 nec studio citharae nec Musae -itus ulli. Tib. 1, 1, 26 longae viae. Liv. 1, 5, 3 huic ludicro. 1, 57, 9 lanae (Phaedr. 4, 5, 43). Pavl. Fest. p. 337 rebus divinis. Cels. 5, 26, 6 veneri (Physiogn. 29). Cvrt. 3, 6, 17 *regis* admirationi. 6, 6, 10 alienis moribus. *cf.* 6, 7, 2 obsequio uni sibi -iti corporis vinctus. Sen. Phoen. 350 modestae menti. benef. 1, 13, 2 gloriae (Svlp. Sev. Mart. 1, 1). 4, 27, 3 libidini (7, 2, 2 ventri ac libidini. Physiogn. 30. 83 Rvfin. hist. 3, 28, 2 [φιλοσώματος καὶ πάνυ σαρκικός]). 7, 12, 4 vitiis. 11, 17, 4 maiorum consuetudini. epist. 15, 3 huic curae. Colvm. 11, 1, 14 amoribus (Ivl. Val. 1, 2 Ps. Avr. Vict. epit. 33, 1. 42, 19 Physiogn. 111). Lvcan. 2, 592 sacris incerti dei. Plin. nat. 6, 66 sapientiae. Qvint. inst. 10, 2, 23 uni alicui generi. decl. 371 p. 407, 25 luxuriae (Comm. instr. 2, 17, 11 Physiogn. 64). Tac. Germ. 15 somno ciboque (Physiogn. 123). hist. 4, 81 superstitionibus. Frontin. strat. 1, 1, 5 conviviis. Plin. epist. 3, 5, 19 inertiae. Svet. Tib. 62 cognitioni. Cal. 32 ludo et epulis. Vit. 13 luxuriae saevitiaeque. gramm. 24 nec ulli praeterea grammatic⟨a⟩e parti -itus. Apvl. met. 4, 35 perpetuae nocti. Tert. resurr. 49 carni et sanguini. Porph. Hor. sat. 2, 2, 94 acroamatibus. Sol. 9, 14 voluptati aurium. Arnob. nat. 5, 29 templorum venerationibus. Lact. inst. 2, 3, 9 corporalibus. Priscill. tract. 10, 132 saeculo. Vvlg. II par. 26, 10 agriculturae (γεωργός). act. 17, 16 idololatriae (κατείδωλον). Physiogn. 28 pecuniae (Amm. 30, 4, 15). 29 aleae (88. 103. Sidon. epist. 8, 11, 8 aleae et sphaerae non iuxta -itus). 128 gulae. Amm. 14, 7, 3 certaminibus. 25, 4, 17 praesagiorum sciscitationi. Avg. civ. 1, 15 *deorum* cultui. 4, 29 oraculis (5, 21). 5, 2 astrologiae. 8, 5 terrestribus gaudiis. 10, 8 veneficiis et incantationibus magicis. 10, 11 erroribus. Svlp. Sev. chron. 1, 19, 6 luxui et sacrilegio. Cassian. conl. 4, 12, 3 carnalibus desideriis. Marcell. chron. II p. 94, 492, 11 fugae. Boeth. mus. 1, 10 instrumentis. Cod. Iust. 6, 61, 8, 5^a cupidini. Carm. epigr. 1837, 5 aelemosinae -itus omnis. *praep.* ad: Gell. 2, 21, 6 ad litteras memoriasque veteres. Filastr. 108, 4 ad rapinam. Ambrosiast. in I Cor. 7, 29 ad usum. Ps. Avg. quaest. test. I 115, 31 ad aliquam rem. Vvlg. II Macc. 4, 14 sacerdotes iam non circa altaris officia -iti (προθύμους). in *c. acc.*: Schol. Cic. Bob. p. 82, 12 in consensum partis eius. *c. abl.*: Ps. Qvint. decl. 6, 22 in huius ministeriis. Arnob. nat. 1, 59 ⟨in⟩ sapientia. Corp. XIII 2358 (*a. 454*) in religione. Greg. Tvr. Franc. 4, 40 vir in omni avaritia -itus.

B *aliquid* -ere: 1 *alicui*: Plavt. Bacch. 45 operas (93

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

operam. *cf. l. 11 et 58*). Stich. 435 hunc tibi -o diem. Cic. Arch. 26 ut ... poetis ... aures suas -ret (*cf.* Att. 2, 14, 2 quibus hominibus aures sint -itae meae). Stat. silv. 3, 5, 51 nec minor his tu nosse fidem vi[c]tamque maritis -ere. Qvint. decl. 332 p. 309, 28 totam mentem meam -itam uni fuisse (*cf.* Ivv. 6, 206 -itus uni est animus). Tert. patient. 14 p. 21 quem ... non ipsius ... corporis in vulnere cruciatus a patientia fide domino -ita exclusit. Porph. Hor. epist. 2, 2, 94 poetis -itam Latinis *aedem*. Priscill. tract. 1, 2 vitam *Christo* (Avg. civ. 3, 1 diis). Avg. civ. 2, 2 famulatum Christo. Sacr. Leon. p. 405 -itam tibi tui populi servitutem. 2 *alicui rei*: Plavt. Asin. 428 foro operam assiduam -o (dedi *codd.*). Ter. Hec. 294 habebam alibi animum amori -itum. Cic. S. Rosc. 38 vitam vitiis flagitiisque omnibus -itam. Cael. 45 animus libidini -itus. 72 cuius prima aetas -ita disciplinae fuit. Balb. 45 assiduus usus uni rei -itus. Tusc. 2, 48 si se *illa pars animi* lamentis muliebriter lacrimisque -et. Lvcr. 3, 112 somno -ita membra. 3, 647 pugnae studio quod -ita mens est. 4, 995 fuga⟨e⟩ quasi -ita *cervorum simulacra*. Tib. 1, 3, 7 Assyrios cineri ... odores (*i. concremare*). Liv. 1, 31, 6 qui nihil ante ratus esset minus regium quam sacris -ere animum. Sen. epist. 92, 8 alteram *partem animi* voluptatibus -itam. 102, 16 studium auribus -itum. Qvint. inst. 4, 2, 62 quae cum suo quoque loco sint laudabilia, non sunt huic parti proprie assignata et velut -ita. Tert. nat. 1, 8 fidem vestram ... vanitatibus -itam. adv. Val. 3 aures *veritati* (*cf.* Carm. epigr. 1557, 5 ut quivis -ret aures suas mirifico ingenio). anim. 24 animae ... ipsis solis -itae (debitae *codd.*) studiis. Porph. Hor. epist. 2, 2, 206 *ambitio* popularibus auris -ita est. Lact. mort. pers. 48, 3 religioni mentem. Filastr. 26, 2 animae ... -itas iam se impietati faciunt (*cf.* 151, 2 mentes ... impietati -itae). Priscill. tract. 3, 70 -ita ventis itinera pennarum. Rvfin. hist. 4, 18, 1 animae ... divinis -itae disciplinis. Prvd. cath. 3, 107 usibus omnia -o tuis. perist. 2, 91 -ita stipendiis ... pecunia. Symph. 185 -ita sum terrae (*caliga*). 281 -ita sudori *strigilis*. 285 -ita sum semper voto *tessera*. Avg. civ. 8, 5 corpori -itis mentibus. 10, 2 animam adhuc visibilibus -itam. Greg. M. moral. 2, 72 cogitationes mentis fraternae utilitatis fructibus -itas. *nota*: Mart. Cap. 9, 923 quam rem -ere (debere *β et rell. codd.*) mortalibus universis Theophrastus laboravit (*i. docere*). in *c. abl.*: Lvcr. 4, 815 quibus est in rebus -itus ipse (*animus*). *c. acc.*: Tert. resurr. 10 p. 39 deo magis congruit in salutem redigere, quod reprobarit interdum, quam in perditionem -ere, quod etiam probarit. *cf.* Liv. 1, 9, 10 ubi spectaculi tempus venit, -itaeque eo mentes cum oculis erant. erga: Cassian. conl. 14, 4, 2 quidam erga institutionem fratrum ... studii sui sollicitudinem -erunt. *c. abl.*: Itala Ezech. 18, 8 (Tert. adv. Marc. 4, 17 p. 473) pecuniam ... suam fenore non -et (*Kroym.*, dedit *codd.*, dederit *Engelbrecht*. ἐπὶ τόκῳ οὐ δώσει, Vvlg. ad usuram non commodaverit).

part. perf. pass. pro adiect. **dēditus**, -a, -um. *cf.* Gloss. ἔκδοτος. promissus (*fort. leg.* permissus). traditus, subiectus. intentus, subditus. serviens. II 39, 49 -a (didita?) διαδοθέν⟨τα⟩. *comp.*: Evtr. 10, 15 uxoribus -ior. *superl.*: Cic. epist. 9, 9, 1 optimo certe animo ac -issimo tibi. *pro subst. i. q. dediticius*: Liv. 7, 27, 8. 9. 7, 31, 7. 8, 13, 14. 9, 31, 2. 21, 44, 4. 23, 5, 9. 24, 1, 10. 36, 28, 5. 37, 32, 11. 39, 54, 10. 40, 25, 2. 40, 53, 2. 42, 8, 5. 42, 21, 3. 43, 19, 1 Val. Max. 6, 6, 5 Cvrt. 4, 5, 22. 5, 3, 15. 5, 6, 16. 5, 7, 1. 7, 4, 16. 7, 6, 17. 8, 4, 30. 8, 14, 41. 9, 10, 5 Tac. Agr. 16 hist. 1, 37. 3, 66. 4, 2. 59 ann. 12, 17. 15, 1. 14, 38 Paneg. 9, 11 Avg. civ. 3, 28 Vir. ill. 75, 80. *adde*: Cod. Iust. 11, 50, 2 pr. his ... paene est, ut quadam servitute -i videantur (*ibid.* subiectus). **dēditā operā:** Pavl. Fest. p. 70 -a intellegitur valde data (Gloss.). Dosith. gramm. VII 412, 27 -a ἐπίτηδες (Gloss.). *cf. Thielmann, diss. Argent. II 387. i. q. consulto, de industria*: Naev. com. 9 Plavt. Cist. 670 Poen. 508 Trin. 67 Ter. Eun. 841 Afran. com. 373 Pompon. Atell. 142 Rhet. Her. 2, 30, 47 Cic. S. Rosc. 104 de orat. 1, 91. 3, 17. 193 Brut. 33 Att. 8, 14, 1. 10, 3. 11, 8, 2. 15, 4, 4 Anton. Cic. Att. 10, 8^a, 2 Liv. 2, 29, 2. 2, 51, 5. 3, 30, 2. 3, 63, 6. 26, 17, 9 Colvm. 12, 4, 5 Roman. Char. gramm. I 197, 9 Apvl. apol. 80 Tert. pudic. 13. *Simbeck.*

dēdoceo, -ctus, -ēre *a* de *et* docere. Gloss. ἀποδιδάσκω. -ere de doctrina evacuare. *i. q. efficere, ut aliquis dediscat: aliquem* (*seq. inf. l. 72. 73. 75*): Cic. de orat. 2, 72 cum aut docendus is (*iudex*) est aut -endus. fin. 1, 20 si *Epicurus* a Polyaeno ... geometrica discere maluisset quam illum etiam ipsum -ere. 1, 51 coercendi magis quam -endi. Tusc. 2, 60 cum a Zenone fortis esse didicisset, a dolore -ctus est. Hor. carm. 2, 2, 20 populumque falsis -et uti vocibus *virtus* (*cf.* Porph. *ad l.*). Sen. contr. 2, 2, 8 desidia -et. Qvint. inst. 2, 3, 2 *opp.* docere. Tert. ieiun. 6 -ens hominem saginae studere. *aliquid*: Tert. ieiun. 14 *caeremonias* enim apostolus -et. adv. Marc. 5, 2 p. 574, 9 -endae legis. Avg. conf. 3, 12, 21 mala. civ. 1, 9. Clavd. Mam. anim. 3, 17 p. 188, 11 noxia. Cassiod. in psalm. 1, 6 Facvnd. defens. 3, 6 p. 603^D. 5, 5 p. 652^C. *aliquem aliquid*: Stat. Theb. 2, 409 regnorum gaudia temet -eas.

dēdolātio, -ōnis *f. a* dedolare. Ps. Soran. quaest. med. 246 anatresis i. pertusio et perforatio ossis decisi, desecatio derasio aut -o.

dēdol(eo), -uī, -ēre *a* de *et* dolere. *i. q. dolorem finire*: Ov. rem. 294 -uitque semel. fast. 3, 480 potui -uisse semel [Nvx 180 *coni. Heins.*].

dēdolo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* dolare. Gloss. ἀποπελεκῶ. -at dolat. *i. q. deasciare, proprie*: Plavt. Men. 859 securim (*iocose pro scipione*) capiam ancipitem atque hunc senem osse fini -bo assulatim viscera (*cf.* Apvl. met. 7, 17 fustium quoque crebris ictibus prolixe -bar). Colvm. 4, 26, 1 partes eorum (*pedamentorum*) -andae acuendaeque *sunt*. 11, 2, 12 Plin. nat. 16, 188. Mart. 11, 84, 6 fractaque fabrili -at ossa manu. Apvl. apol. 29 lignum. Veg. mil. 2, 25. 3, 4 materiem. Evcher. instr. 2 p. 149, 11 lapidibus acrotomis: -atis (Gloss.). *i. q. dedolando facere*: Apvl. met. 6, 13 crustallo -atum vasculum. Hier. epist. 8, 1 in -atis ex ligno codicillis *scribebant* (Isid. orig. 6, 8, 18). *translate*: Apvl. met. 7, 17 *v. l. 6*. 9, 7 uxorem (*de coitu*). Tert. adv. Marc. 2, 19 p. 360, 28 rudem obsequio fidem operosis officiis -antis (*i. perficere*).

[**dēdomāta**] *trad.* Comm. instr. 1, 34, 3 (domata *Domb.*). *L.*

×**dēdūco**, -xī, -ctum, -ere *a* de *et* ducere. *imperat.*: deduce: Plavt. Truc. 479 Ter. Eun. 538. deduc: *inde a* Cic. rep. 1, 34. *supin.* -ctum: Cic. Mur. 69. -ctu iri: Ivl. Val. 1, 10. *de significatione*: Agroec. gramm. VII 121, 21 adducitur quis ad rem inhonestam, perducitur ad studia, -itur ad honorem (= Diff. ed. Beck p. 29, 9). Non. p. 289 revocare. retrahere, movere. Don. Ter. Eun. 266 ducitur quis ad supplicium, -itur in laetitiam. Serv. Aen. 1, 224 -o est prosequor, diduco vero divido. Isid. diff. 1, 156 -o de amico producendo, diduco autem distraho vel divido (*cf.* 1, 175). item quantum ad equos triumphales refertur, si equi, duxere triumphos, si boves, -xere. item quantum ad naves subducere in terram dicimus, -ere autem in mare, ut: -unt socii naves. Gloss. ἀπάγω (Prisc. gramm. III 84, 9). κατάγω καταφέρω. κατασπῶ κατακομίζω. ὁδηγῶ. -it καθέλκει, καθαιρεῖ.. παρεκτείνει. καταπλίνει. defert. -as διαγάγοις. -uc δίαξον. detrahe, minue, persequere. trahe. -ere θέσθαι. separare. deponere. componere. -atur διαχθείη. -antur διαχθῶσιν. -ctus delatus, devectus, deportatus. -ctis ὑφαιρεθέντων καὶ κατασχεθέντων, ὑφεξῃρημένων. ὑπολογηθέντων, παρασπασθέντων. *legitur inde a* Liv. Andr., *singulis locis*: Pers. Gratt. Lavs Pis. Octavia Mart., *binis*: Germ. Phaedr. Mela Calp., *ter*: Catvll., *quaternis*: Scrib. Larg. Flor., *quinis*: Varro Lvcr. Tib. Val. Fl., *senis*: Rhet. Her. Hirt., *septenis*: Bell. Hisp. Prop. Sil., *deest* Rvt. Lvpo. [*loci dubii vel corrupti*: Ter. Eun. 572 pro illo iubeam me illoc (*om. A*) ducier (-ier *S*). Liv. 41, 18, 15. *in codd. saepe confunditur cum* diduco, *q. v.*]

I ***animantia*** (*inseruntur etiam* animus, mens *sim.*), *i. q. deorsum ducere, introducere (domum ducere), ducere, abducere*:

A ***proprie*** (*et in imag.*): **1 *generatim*:** **a** *omisso obiecto*: Plavt. Trin. 4 nunc, ne quis erret vostrum, paucis in viam -am (*cf.* Cic. leg. 1, 41 in viam -et *iustus vir*). Lvcil. 706 illoc oculi -unt ipsi. Cic. leg. agr. 2, 92 qui -xit (Qvint. decl. 3, 64 p. 396, 15 qui -rent). inv. 1, 97 quae *oratio* in aliam causam -at. de orat. 1, 135 illud quod eo, quo intendas, ferat -atque. off. 1, 100 *via*, quae -it ad convenientiam conservationemque naturae (Sen. Herc. f. 675 ipsa -it via. Apvl. met. 5, 20 viam, quae sola -it ad salutem. Vvlg. prov. 14, 12 novissima autem eius *viae* -unt ad mortem. Pallad. hist. mon. 6 quaenam ad ... locum -ret via). Lvcr. 2, 172 ipsaque -it dux vitae dia voluptas. Verg. Aen. 2, 800 in quascumque velim pelago -ere terras. Tib. 1, 5, 65 ad occultos furtim -et amicos. Hor. sat. 1, 9, 59 -am (*de comitatu, cf. p. 273, 81*). Liv. 1, 7, 5 vestigia ... eo -ura erant. Scrib. Larg. 20 in balneum -ere. Colvm. 6, 35, 1 si -as ad aquam. 11, 1, 18 in valetudinarium confestim -at. 12, 3, 7. Sen. epist. 8, 4 in praecipitia cursus iste -it. Qvint. decl. 316 p. 245, 5 in hanc necessitatem plerumque fortuna -it. Gell. 15, 5, 2 ad perniciem interitumque -endo. Vvlg. I reg. 2, 6 dominus ... -it ad inferos et reducit (Tob. 13, 2. sap. 16, 13 -is ad portas mortis et reducis). Sirach 6, 4 -et in sortem impiorum. sap. 6, 21 concupiscentia itaque sapientiae -it ad regnum perpetuum. Petr. Chrys. serm. 11 p. 220^A sicut diabolus impellit (*cf. B 1*) ad mala, sic deus -it ad bona. Greg. M. moral. 3, 68 ut ad crudelitatis terminum -at diabolus.

b *aliquem*: Ter. Eun. 371 pro illo te -am. Cic. ad Q. fr. 1, 2, 14 hominem ... tecum -as. ad Brut. 1, 14, 2 ut Ciceronem meum ... ne dimittas tecumque -as. Nep. Att. 4, 2. Hor. epod. 13, 2 (*in imag.*) imbres nivesque -unt Iovem (*i. caelum*). Liv. 21, 37, 4 ut non iumenta solum, sed elephanti etiam -i possent. 38, 9, 2. Sen. dial. 3, 18, 4 -untur complexi alter alterum ... commilitones. Lvcan. 3, 701 compressum penitus -xerat hostem (*in imum mare*). Homer. 318 *Venus* Dardanioque suos Paridi -it amores (*Helenam*). Qvint. inst. 9, 2, 31 -ere deos in hoc genere dicendi (*in prosopopoeia*) et inferos excitare (Ps. Qvint. decl. 10, 7 ut exorati manes -rentur). Apvl. met. 6, 27 me -ere ac revocare. 7, 9. 15. Origo Const. 5, 27 quos *Gothos* Ali[qua]ca regalis -xerat. Lact. mort. pers. 15, 2 damnati cum omnibus suis -bantur (*ad supplicium, cf.* Svlp. Sev. chron. 2, 49, 2 iussus per atrocem executionem -i). Ambr. off. 2, 28, 137 captivi -cti in commercio sunt. Vvlg. gen. 18, 16. Sirach 35, 18 exclamatio super -entem eas. Is. 55, 12 in pace -emini (*syn.* egrediemini). Ezech. 32, 30 qui -cti sunt cum interfectis. Rom. 10, 6 Christum -ere (καταγαγεῖν). Carm. epigr. 960 -cta (*ad inferos*). Rvfin. hist. mon. 11 p. 429^D paululum in somno -ctus est.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

CLAVD. rapt. Pros. 3,174 Iovi -ere parvam *puellam*. SVLP. SEV. chron. 1,12,3 Beniamin ... -xerunt. SIDON. epist. 6,4,1 isto -ctam ... isticque distractam *feminam*. *nota*: HOR. ars 110 (*in imag.*) aut ad humum maerore gravi -it *natura* (*i. deprimit*). *cf.* SEN. dial. 7,24,1 quem non -at paupertas. LEX Sal. 56 iudicaverunt, ut aut per hineo aut per compositione se -xerit (*i. liberaverit, al. codd.* educere).

c *unde* (*accedit abl., praepos.* ab, de, ex): LIV. ANDR. trag. 14 temploque hanc -itis. LVCIL. 392 quamvis desubito trinis -ere scalis. CIC. Mur. 69 ex ultima urbe. Mil. 26 servos agrestes ... ex Apennino. or. frg. A XIV 6 eosdem ad caedem civium de Apennino -isti. inv. 2,52 de templo. CAES. civ. 3,21,3 contionari conantem de rostris. BELL. Alex. 33,2 (*in imag.*) minorem Arsinoen ... -ere ex regno statuit. NEP. Cato 1,4 ex qua (*provincia*) ... Q. Ennium poetam -xerat. VERG. georg. 3,11 Aonio ... -am vertice Musas. Aen. 6,397 dominam Ditis thalamo -ere adorti. HOR. ars 247 silvis -cti caveant ... Fauni. LIV. 30,33,9 Liguribus ... -ctis ex asperrumis montibus. 34,58,6 ex ea possessione ... -i Antiochum. 37,2,6 ex agro Boios. OV. met. 6,322 me ... -ere lectos ... inde boves. fast. 3,317 hunc -ere caelo. CORP. XI 1825 plebem de sacro monte -xit. VAL. MAX. 4,6 ext. 3. PAVL. FEST. p. 72 depescere et proprie pecus a pastione -ere. VAL. FL. 6,261 siquis avem summi -at ab aere rami. FLOR. epit. 4,12,52 ipse praesens hos -xit montibus. IVV. 3,136 alta Chionen -ere sella. APVL. met. 8,31 advenam istum asinum remoto quodam loco -ctum. 10,1 me tamen miles ille ... ab illo praesepio -ctum abducit. ITALA act. 20,9 (Nicet. p. 63,21) somno oppressus ... a fenestra -ctus cecidit de tertio tecto (κατενεχθείς, VVLG. ductus). VOPISC. Tac. 7,7. CAPITOL. Pius 9,6 Abgarum regem ex orientis partibus sola auctoritate -xit. SCHOL. Cic. Bob. p. 64,11 Capitolio (p. 157,25). p. 109,9 inde -ctus. VVLG. IV reg. 11,19 -xerunt regem de domo domini. PSALT. Rom. 70,20 de abyssis terrae iterum -isti me (VVLG. reduxisti). SVLP. SEV. chron. 1,4,5 a se invicem -rentur. 2,45,2 exilio. PASS. Petr. Paul. long. 59 et -cti sunt Petrus et Paulus a conspectu Neronis (ducti *M*, educti *U L n*).

d *accedit quo* (*ponitur adverb. loci,* ad, in *c. acc.* [*c. abl. v. p. 272,43*]; *acc. nominis urbis, nota*: APVL. met. 9,32 me ... proximam civitatem -ere): PLAVT. Capt. 736 in lapicidinas facite -ctus siet. Cas. 533 Casinam quo -rent. Mil. 121 hic postquam in aedes me ad se -xit domum (790 ad te eam iam -as domum. TER. Hec. 135 uxorem -it domum. RHET. Her. 4,51,64 iste hospites domum -it). TER. Hec. 144 me solum seducit foras (deducit *A E*). Eun. 207 -antur isti. 266 ad Thaidem hanc -ere. 352 huc -ctast ad meretricem Thaidem. 382 in domum meretriciam. 538 ad militem. 570. 677 ad vos -ctus hodiest (*homo*). *al.* VARRO rust. 1,2,8 mente est captus atque ad agnatos et gentiles est -endus (COLVM. 1,3,2). 2,9,6. CIC. Cluent. 187 *servum* Romam. Mur. 52 homines ... in campum -i a Catilina sciebam. 66 te domum iam -am tuam (*in imag.*). Sull. 44 tu ... in eum locum te -as. Deiot. 31 prendi hominem iussit ad Scaurumque -i. Phil. 2,112 cur homines ... barbaros ... cum sagittis -is in forum. inv. 2,2 hominem -xerunt in palaestram. 2,15 homo in urbem -itur. 2,149 in carcerem (SALL. Catil. 55,3. APVL. met. 9,42 in publicum carcerem). de orat. 2,84 -endi sunt ad eos, qui haec docent. Cato 66 si aliquo eum (*animum mors*) -it. Lael. 1 ego autem a patre eram -ctus ad Scaevolam (*de paedagogo cf. l. 80. p. 272,4*). div. 1,59 ut te in monumentum suum -ret (2,136). 2,39 ad eum agnum ... servus -itur. Att. 5,18,4 Cicerones ... -entur Rhodum. epist. 6,18,2 ad Caesarem. ad Brut. 1,3,2 usque in Capitolium. POLLIO Cic. epist. 10,32,2 histrionem ... in XIIII sessum. LVCR. 1,96 ad aras. OV. fast. 1,709 nos carmen -xit pacis ad aram. CAES. Gall. 7,28,6 -endosque ad suos curaret. 7,55,6 obsides ... ad magistratum. civ. 1,18,3. 1,22,2 in conspectum Caesaris. 3,38,4 captos ad Domitium. HIRT. Gall. 8,44,5 vinctum ad Caesarem. BELL. Alex. 53,3 ad eum (*Cassium*) -itur. Afr. 35,3 *al.* NEP. Them. 8,5 Pydnam eum. Dion 8,5 *al.* OV. epist. 15,313 suis ad te ... manibus -it amantem. met. 2,106 ad altos -it iuvenem ... currus. 5,263 ad latices -xit Pallada sacros. trist. 1,10,15 mare me -xit in Helles. LIV. *saepe, ex. gr.*: 1,18,6 -ctus in arcem. 1,58,2. 9,24,3 duci se extemplo ad consules iubet -ctusque ... promittit. 21,38,7 qui ambo saltus eum non in Taurinos sed per Salassos Montanos ad Libuos Gallos -xissent. 22,55,7 nuntios rerum omnium ad praetores -endos curent. 22,61,4 omnes censuerunt ... -endum *legatum* ad Hannibalem esse (23,33,5 *al.*). MON. Ancyr. 3,3 in forum (κατάγειν. SVET. Aug. 26). VAL. MAX. 1,5,5 hostis ... in domum Fanniae Minturnis custodiae causa -ctus est. *al.* CELS. 3,12 -endus in balneum est. SEN. contr. 1,2,1 in lupanar. 1,2,3. 7,6,8 *al.* PHAEDR. 1,5 in eundem locum. CVRT. 8,6,13 convivio egressum in cubiculum -rent (APVL. met. 2,6. 9,30). PERS. 5,35 error -it trepidas ramosa in compita mentes. CALP. ecl. 4,168 ad flumen oves. SEN. dial. 5,22,3 in illud iter et in extricabile lutum -xisset. benef. 3,9,2 beneficium vocas ... in quattuordecim -isse (*i. censum equestrem donasse, cf. l. 57. p. 272,58*). PETRON. 7. 85 ephebum in gymnasium (*de paedagogo*). 127 me -xit (*i. depressit*) in terram (*cf.* STAT. Theb. 6,851 in aequum. SVET. Dom. 17 arrepto -ctoque ad terram Stephano. ITALA Luc. 19,44 [Rufin. hist. 3,7,4] ad solum -ent te [ἐδαφιοῦσιν, cod. d ad nihilum -ent, VVLG. ad terram prosternent]). SIL. 10,268 Tyrios lux non -at ad urbem. STAT. Theb. 2,46. QVINT. inst. 12,10,62 deos ipsos in congressum prope suum sermonemque -et (*in imag.*). 12,11,6 ad se Caelium -ctum. *al.* decl. 322 p. 267,25 ad magistratus. FRONTIN. strat. 1,5,11 in inferiorem locum -ctus. TAC. dial. 34 iuvenis ... -batur a patre ... ad oratorem. 35 in scholas istorum (*de paedagogo*). ann. 2,3 Tigranes ... -ctus in regnum. 11,35 illuc imperatorem. 12,11 ripam ad Euphratis. 12,50. 14,25 eos ... ad litora maris Rubri -xit. 14,44 *nobiles* in scaenam. 15,2 hunc ... in possessionem Armeniae -xi. 15,55. IVV. 13,155 -endum corio bovis in mare (*i. demittendum*). 14,104 ad fontem. SVET. Tib. 15. 17 circum templa -ctus est. Cal. 25 Liviam Orestillam C. Pisoni nubentem ... ad se -i imperavit. 35 hunc spectaculis detractum repente et in harenam -ctum. Claud. 25 in popularia -ctis *legatis*. GRAN. LIC. p. 16,3 ad mare. IVLIAN. dig. 28,5,41 in servitutem (*al.*). 47,2,57 furem ad praefectum vigilibus. VLP. dig. 11,4,3 fugitivum ... in publicum -ere. 11,4,8[a]. ALF. dig. 39,4,15 relatus tempestate in insulam -ctus esset. GELL. 1,12,9 virgo ... in atrium Vestae -cta. 15,20,3 Olympiam certaturum eum inter athletas pueros -xit. APVL. met. 6,18 Charon ... ad ripam ulteriorem ... -it commeantes. 7,9 censeo -endam eam ad quampiam civitatem. 7,26 ad magistratum. 10,29 ad consaeptum caveae ... -or. 11,23 stipatum me ... -it ad proximas balneas. *al.* Plat. 1,13 irascentiam verum procul a ratione ad domicilium cordis -ctam (*res pers.*) esse. TERT. adv. Prax. 16 quem isti in vulvam Mariae -unt. spect. 21 ipse eam in theatrum ad illas voces gesticulationesque -at. COMM. instr. 1,37,14 in fossam secum vos caeci -unt. IVST. 3,3,6 pueros puberes non in forum, sed in agrum -i statuit. SPART. Sept. Sev. 7,6 qui (*milites*) Augustum Octavianum Romam -xerant. VIR. ill. 59,4 augurio in castra -ctus. ITIN. Alex. 7 eo usque (*Amphipolim*) a matre -ctus. DICT. 1,23 duces omnes ad se in convivium -it. 2,36 ad cenam (2,52. 44 ad cenatum). AMM. 16,7,5 ad palatium Constantini. VVLG. psalm. 59,11 quis -et me in civitatem munitam? quis -et me usque in Idumaeam? (ἀπάξει). 107,11. Ezech. 26,20 qui -untur in lacum (καταβαινόντων). I Macc. 12,4 -rent eos in terram Iuda. act. 9,30 -xerunt eum Caesaream (κατήγαγον). 23,10 in castra (ἄγειν). 23,28 in concilium eorum (κατήγαγον). AVG. civ. 3,31 illuc eos ... ipsi barbari -xerunt. 10,26 *angeli* qui ad theurgos homines nescio qua -cti arte descendunt. 17,4 eosdem -xit ad inferos et reduxit (*cf. p. 270,61*). serm. 1,4 -cti ad terram, ad caelum elevati. SVLP. SEV. chron. 1,7,4. 1,43,9 *al.* DRAC. laud. dei 2,795 exutosque iugo -xit per mare Rubrum. BACHIAR. repar. laps. 15 -atur homo ad excelsa caelorum. VEN. FORT. carm. praef. 6 ut ... -ar in publicum. GREG. M. in Ezech. 1,1,3 Daniel -ctus ad medium est. moral. p. 1117[B] in medium.
in *c. abl.*: PASS. Mar. Iac. 2 in ea regione -cti.

e *accedit unde et quo*: VARRO ling. 5,46 hinc in planum. CIC. Verr. 6,68 in has lautumias ... etiam ex ceteris oppidis Siciliae -i imperantur. OV. fast. 3,151 oliviferis Romam -ctus ab arvis *Pompilius*. LIV. 8,33,9 de rostris in inferiorem partem (*cf. p. 271,11*). 10,10,2 inde ad consulem. 40,38,2 ex montibus in agros campestres. VAL MAX. 5,1,1 illum e curia protinus ad publicos penates -xit. CALP. ecl. 4,161 Tityron e silvis dominam -xit in urbem. FRONTO p. 180,21 N. Sardium Lupum ... de mea domo meoque contubernio in forum -ctum. HIL. in Matth. 3,4 laborat temptatione dominum de excelsis ad inferiora -ere. 3,5 Adam ... de paradisi gloria in peccati locum, id est, in regionem vetitae arboris -xerat *diabolus*. ITIN. [Silv.] 7,2 de castro ad castrum. 7,4 inde usque ad aliud castrum. RVFIN. hist. 5,15 plurimos de ecclesia in suum barathrum -bant. 5,16,14 erectus in excelsum et inde -ctus in terram. ANON. Vales. 15,92 de Roma Ravennam. *nota*: STAT. silv. 3,3,143 in cuneos populo -xit equestres (*cf. p. 271,79*).

nota i. q. ὁδηγεῖν, *ducem, magistrum esse* (*de paedagogo v. p. 271,53*): VAL. MAX. 1,8,18 *natura* capreas Cretae genitas ... ad salutare auxilium herbae dictamni tantum non suis manibus -it. STAT. Theb. 7,197 immoto -imur orbe fatorum. PANEG. 3,2 vis divinitatis ..., quae vos tantis discursibus toto ... orbe -it. TERT. adv. Marc. 4,25 vestigia, per quae sapientes atque prudentes -rentur. 4,36 caecus caecum -ere solet. orat. 29 *oratio* ... peregrinantes -it. ITALA exod. 13,17 (Aug. quaest. hept. 2,49) non -xit eos deus viam terrae Phylistiim (VVLG. duxit ... per viam). Ios. 24,3 (Lugd. Aug. quaest. hept. 6,25) -xit illum (eum in Aug.) omnem terram (VVLG. adduxi). psalm. 44,5 (Tert. adv. Marc. 3,14 Firm. err. 23,2 Aug. civ. 17,4 *et* VVLG.) -et te mirifice dextera tua. VVLG. psalm. 5,9 -uc me. 30,4. 76,21. 79,2. 106,7 -xit eos in viam rectam. 106,30 in portum voluntatis eorum. 118,35 in semitam mandatorum tuorum. 142,10 spiritus tuus bonus -et me in viam rectam. *et saepe*.
in *c. abl.*: VVLG. psalm. 85,11 -uc me domine in via tua. 105,9 in abyssis sicut in deserto. 138,24 in via aeterna. sap. 9,11 in operibus meis. 10,17 in via mirabili. AVG. civ. 10,25 in voluntate tua -isti me. VVLG. psalm. 22,3 -xit me super semitas. Hab. 3,19 super excelsa mea -et me victor.

2 speciatim: a *de sponsa*: PLAVT. Cas. 472 sine prius -i. 881 ubi intro hanc novam nuptam -xi, recta via in conclave abduxi. CATVLL. 68,143 illa mihi dextrā -cta paternā. CAES. Gall. 5,14,5 quo primum virgo (-ines β) quaeque -cta est (ductae sunt β). LYGD. 4,31 iuveni ... virgo -cta marito. PROP. 4,3,13 mihi -ctae. LIV. 10,23,5 virgo -cta est.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

42, 12, 3 utrasque nuptias . . . -ctas esse (TERT. adv. Val. 32 his nuptiis recte -endis. ieiun. 2). OV. met. 10, 462 cunctantem. fast. 3, 689 -itur illuc Anna . . . ut nova nupta. 4, 153 Venus et -cta marito. FEST. p. 245 patrimi et matrimi pueri . . . nubentem -unt. SEN. Phoen. 271 in thalamos meos -cta mater. STAT. Theb. 8, 235 multa -ctam lampade fratrum Harmoniam. QVINT. inst. 7, 1, 14 filiam. decl. 286 p. 152, 1 ad quos uxores . . . -untur. FRONTIN. aq. 10 Iuliam. TAC. ann. 12, 5 -ctae in domum patrui fratris filiae. 14, 63. SVET. Nero 28 puerum Sporum . . . per sollemnia nuptiarum . . . -ctum ad se pro uxore habuit. IVLIAN. dig. 23, 2, 5 in domum eius -retur mulier. PAPIN. dig. 23, 3, 68 si *sponsa* minor annis duodecim et maior -cta sit. 23, 3, 69 in domum absentis uxore -cta. SCAEV. dig. 24, 1, 66 antequam nuptura domum -retur. *ibid.* virgini in hortos -ctae ante diem tertium quam ibi nuptae fierent. VLP. dig. 13, 6, 5, 11 honestius culta ad se -retur. 23, 1, 9 in domum -cta. 24, 1, 32, 28. 35, 1, 10, 1 *al.* CORP. IX 1733 bene me -cta. *nota*: DICT. 3, 5 -ctam in matrimonium Dardani.

b *in re iud. de teste afferendo*: CIC. Verr. 5, 91 eos enim -xi testes. Flacc. 17 ego testes a Sicilia publice -xi. 35 non -xi . . . Sextilium. 44 ex hoc tanto numero -ctus est nemo. 93. prov. 13 si non aliquando -endi essent. ANON. Vales. 14, 86 Cyprianus . . . non solum adversus Albinum sed et adversus Boetium . . . -it falsos testes.

c *de possessore expellendo*: CIC. Tull. 20 ut . . . Tullium -ret *aut* ab eo -retur . . . dicit -urum se Tullius. Caecin. 95 cur se moribus -i volebat. leg. agr. 2, 65 omnibus legibus agris publicis privatos esse -ctos. 2, 68 ne ei quidem . . . decedent de possessione, nisi erunt -cti optima condicione. Flacc. 23 qui numerasse dicitur, non est -ctus.

d *de coloniis deducendis*: SERV. Aen. 2, 800 -ere terras: iuxta morem Romanum -i coloniae dicebantur. bene ergo de Aenea dixit, '-ere', quod eis civitatem conditurus erat. *colonias*: LEX agr. (Corp. I 200) 22. 23. 24. 43 LEX par. fac. Put. (Corp. X 1781) 1, 1. CIC. leg. agr. 2, 92 colonia modo -cta. *ibid. iterum.* Sull. 62 illa colonia -cta est. Brut. 79 coloniam -xisset (160 eamque coloniam . . . ipse -ere voluit. inv. 1, 17. VITR. 2, 2, 3 qui -xerit eo loci coloniam. 2, 8, 12 ab Argis et Troezene coloniam communem eo loci -xerunt. 4, 1, 4). LEX Mamil. (grom. p. 263. 264) LEX Vrson. (Corp. II 5439) 64, 9 *et saepius.* SALL. Iug. 42, 1 triumvirum coloniis -endis (VELL. 2, 2, 3). LIV. *saepe, ex. gr.*: 1, 3, 3 coloniam -ctam. 1, 3, 5. 2, 21, 7 *al.* MON. Ancyr. 3, 26 qui -xerunt colonias militum in Italia (5, 36). SOL. 3, 3 colonias ibi -xerunt (-unt *S*). 5, 37 Italia tot colonias -ctas habet. VELL. 1, 14, 1 *sqq.* PAVL. FEST. p. 34. 60. 340. MELA 1, 108 -ctum oppidum. 2, 22 Milesiis -cta Callatis. SEN. dial. 11, 7, 9 epist. 91, 14. ASCON. Pis. p. 3 *ibid. saepius.* PLIN. nat. 2, 150 Cassandriae . . . ob id -ctae. 3, 51 Cosa Volcientium a populo Romano -cta (3, 56. 80. 5, 69). 5, 20 colonia . . ., -cta cohorte praetoria, Gunugu. 6, 138. TAC. ann. 12, 27. 32. SVET. Aug. 46 duodetriginta coloniarum numero -ctarum. Nero 9 Tib. 4. POMPON. dig. 50, 16, 239 cum coloniae -rentur. VLP. dig. 50, 15, 1, 9 PORPH. Hor. epist. 2, 1, 8. SOL. 25, 16 colonia Caesarea -cta. 32, 43. 45, 3. PANEG. 9, 8 quam coloniam Cn. Pompeius aliquando -xerat. VIR. ill. 5, 3 Ostiam coloniam -xit. AMM. 14, 8, 2 Claudiopolis, quam -xit (e- *VPba*) coloniam Claudius Caesar. 28, 1, 4 colonia Miletus -cta per Nileum filium Codri. SVLP. SEV. chron. 2, 11, 7 decem *tribus* . . . prius -ctae. RVT. NAM. 1, 573 Elide -ctas suscepit Etruria Pisas. CORP. III 8197. V 873. 2581. VI 1283. X 6087. XII 4190. *colonos*: LEX agr. (Corp. I 200) 61. CIC. leg. agr. 2, 46 in quam (*sedem*) erit -ctus (*xvir*). 2, 63 iubet agros emi quo -amini. 2, 65 quo plebes publice -atur. 2, 66 in Italiam aliove -amini. 2, 96 huc isti xviri cum numerum . . . ꟾↃↃ colonorum -xerint. 3, 3 ut in eas (*possessiones*) vos -amini. Scaur. 42 a Poenis . . . Sardi non -cti in Sardiniam. Phil. 5, 3 milites veteranos, qui cum ab Antonio in colonias essent -cti. 5, 53. 7, 17 eosdem in agros etiam -xerit. 8, 9 omnibus portis quo velint -urum. 13, 31 vide, ne tu veteranos . . . in eum . . . locum -xeris. Att. 16, 16, 6 in alium agrum -rentur (16, 16, 11). CAES. civ. 1, 14, 4 Capuam -cti erant (*coloni*). NEP. Timol. 3, 2 non illi qui initio -xerant. OV. am. 2, 9, 19 fessus in acceptos miles -itur agros. LIV. 34, 31, 11 in agros inopem plebem -o. 37, 46, 10 ad eos colonos -endos. 37, 57, 8 tria milia hominum. MON. Ancyr. 1, 16 ex quibus (*civibus*) -xi in colonias aut remisi in municipia. VELL. 2, 44, 4 circiter viginti milia civium eo -cta. CVRT. 8, 7, 1 Graeci milites . . . in colonias a rege -cti. 9, 10, 7 -ctique sunt in eam (*urbem conditam*) Arachosii. ASCON. Pis. p. 3 novi coloni -cti sunt (p. 4). LVCAN. 4, 397 non -ctos (di- *V*) recipit sua terra colonos. PLIN. nat. 5, 20 -ctis veteranis. 5, 74. 6, 47 in hanc urbem Orodes Romanos . . . captos -xit. 6, 142. 165 -ctis eo aegris exercitus. SOL. 1, 84 -ctos (con- *LMBP*) ex diversissima parte orbis. 48, 3. TAC. ann. 11, 24 specie -ctarum per orbem terrae legionum. 14, 27. 31 in coloniam . . . -cti. SVET. Iul. 28 quos *colonos* . . . Novum Comum -xisset. 81. GAIVS inst. 3, 56 qui ex urbe Roma in Latinas colonias -cti Latini coloniarii esse coeperunt. GRAN. LIC. p. 34, 7 in quorum agros milites -xerat, restituere. EVTR. 4, 21 -cti sunt cives Romani (ἔπεμψαν). CORP. III 8200 (*Scupis*) veteranus . . . -ctus . . . deductione militari. X 6672.

e *de comitatu* (*potissimum honoris causa, cf. p. 270, 56, praeterea de valedictione* [*hinc i. q. dimittere*: VVLG. II reg. 3, 21]; *de funere v. p. 274, 12 sq. 30. 46. 50*): CIC. Mur. 44 petitorem ego . . . et in forum et in campum -i volo. ac. 1, 9 nos . . . tamquam hospites tui libri quasi domum -xerunt (re- *edd.*). Cato 63 haec . . . ipsa sunt honorabilia . . . -i, reduci *eqs.* Att. 2, 1, 5 candidatum. ad Q. fr. 1, 1, 30 in te retinendo fuit Asia felicior quam nos in -endo (*de valedict.* CYPR. epist. 21, 1 ex quo te -xi). epist. 10, 12, 2. Q. CIC. pet. 36 cotidiana in -endo frequentia. SALL. hist. frg. 2, 45 consules ambo Q. Metellum . . . sacra via -entes. TIB. 1, 4, 80 me -at iuvenum sedula turba senem. LIV. 3, 26, 11 ea frequentia . . . -ctus est domum. 23, 32, 8 *et saepe.* VAL. MAX. 2, 1, 9 aliquem ex patribus conscriptis ad curiam -bant. 2, 6, 14. 3, 7, 1. SEN. dial. 9, 11, 11 quo die illum senatus -xerat. CORP. IV 2013 amas Felicionem et at portam -es. VI 1272 ⟨virgines Ve⟩stales Caere -xit. PLIN. nat. 8, 60 ea (*panthera*) . . . prosequente usque extra solitudines -ctus. 10, 123 multorum principum nemo -xerat funus (APVL. met. 8, 6 funus -itur ad sepulcrum. AVG. serm. 396, 2). STAT. Theb. 6, 125ᵇ bissenas Sipylon -xerat urnas *Niobe.* 7, 287 renidentem -unt Strymona cygni. 12, 266 tuaque ipsa ad funera -uc. IVV. 3, 286 quem luna solet -ere vel breve lumen candelae. TAC. dial. 9 quis Saleium nostrum . . . -it aut salutat aut prosequitur. hist. 3, 86 Domitianum . . . miles frequens .:. in paternos penates -xit. ann. 3, 14 *Piso* inditus lecticae et a tribuno praetoriae cohortis -ctus est. SVET. Aug. 29 provincias cum imperio petituri hinc -rentur. GELL. 2, 15, 2 a convivio seniores a iunioribus domum -bantur. TERT. adv. Val. 14 -itur per Horon. PS. CYPR. singul. cler. 25 apostolos comitatus mulierum -bat. COMM. instr. 2, 32, 16 omnipotentis enim nec flens -bat alumnum. LAMPR. Alex. 59, 1 -entibus cunctis per centum et centum quinquaginta milia *passuum.* CAPITOL. Aur. 9, 4 Civicam . . . Brundisium usque -xit. AMM. 15, 5, 23 eum egressum . . . per longa spatia -bat. 19, 12, 10 per quietem -entia se habitus tragici figmenta viderat multa. 22, 14, 4 Constantium inter honoratos -ens. 23, 2, 4 cum eum profecturum -ret multitudo promiscua. 25, 5, 6 Iulianum arbitrati sunt -i magnis favoribus ut solebat. HIER. epist. 22, 27, 3 sororis est corpusculum *fratris mortui* -endum. VVLG. gen. 12, 20 -xerunt eum et uxorem illius. act. 15, 3 illi ergo, -cti ab ecclesia (προπεμφθέντες). 17, 15 qui autem -bant Paulum (καθιστάνοντες) perduxerunt eum usque Athenas. 20, 38. 21, 5. III Ioh. 1, 6 quos benefaciens -es digne deo (προπέμψας). I Cor. 16, 6. 11 II Cor. 1, 16 Rom. 15, 24 ITIN. [Silv.] 5, 12. 21, 5. 27, 6 *et saepius.* DICT. 1, 6 legatos . . . domum ad se volentes -it. RVFIN. hist. mon. 2 p. 406ᶜ venerunt ad eum daemones . . . currus igneos agentes, plurimo apparatu, tamquam magnum aliquem regem -entes. AVG. serm. 43, 1 -amus dominum ascendentem in caelum oculis usque ad consistorium maiestatis. SVLP. SEV. dial. 1, 14, 2 fratrem . . . abeuntem. CASSIAN. inst. 5, 24 -ens autem vos (*de valed.*). VAL. CEM. hom. 14, 6 non se adulantium grege expectat -i. PALLAD. hist. mon. I 42 sanctam Silviam -entes virginem dei. *al.* PASS. Theclae C 31 filiam meam Falconillam -xi ad monumentum, te autem Thecla ad bestias -o pugnaturam. PASS. Mar. Iac. 6 nos eum -bamus ad praetorium suum. PAVL. MED. vita Ambr. 11 mortuam ad sepulcrum usque -xit. ANON. Vales. 15, 93 sic cum summo gaudio populi -ctus est corpus eius foris civitatem. ADDIT. Prosp. chron. I p. 489, 13 Theodosius cum magna pompa -ctus et . . . depositus est. *nota*: TERT. nat. 1, 10 p. 80, 12 Ditis pater . . . gladiatorum exequias cum malleo -it.

f *de triumpho* (*et pompa*): HOR. carm. 1, 37, 31 privata *mulier* -i superbo . . . triumpho. LIV. 28, 32, 7 quos secum in patriam ad meritum triumphum -ere velit. 36, 39, 5 ad triumphum frequentandum -ctos esse milites. 41, 14, 6 quos triumphi causa de provincia -xisset. 42, 34, 10 quos . . . ex provincia ad triumphum -bat. VAL. MAX. 3, 6, 6 Liber pater Indicum ex Asia -ens triumphum (HOMER. 541 ut vi -ant laetos ex hoste triumphos [vivo ducat *pars codd.*]). PS. QVINT. decl. 4, 5 -entis exercitus vocem. EVTR. 2, 24 quos in auxilium habebat . . . Romam -xit ingenti pompa (εἰσῆλθε). 4, 22 Bituitus . . . Romam -ctus est (μέρος ἐγένετο τοῦ θριάμβου). *adde*: SEN. Oed. 431 condita lascivi -unt orgia mystae (AVIEN. orb. terr. 1375 stata sollicito -unt orgia ritu).

g *in re militari*: *α milites, exercitum, legiones, cohortes, praesidia*: LEX Anton. de Term. (Corp. I 204) 2, 13 uti Thermesum . . . in hibernacula meilites -antur (LIV. 35, 7, 7). CIC. Verr. 5, 87 quos *milites* ex eo loco -xisset. 6, 135 ut Pachyno -ret milites. Att. 6, 1, 6 equites -ctos (CAES. civ. 3, 31, 3 ex Syria. LIV. 28, 33, 10). 9, 19, 1 in hiberna -untur (LIV. 26, 20, 4). CIC. epist. 15, 4, 16 in ipsam aciem paene -ximus. POMP. Cic. Att. 8, 12ᵃ, 4. CAES. Gall. 4, 30, 2 ex castris discedere et suos clam ex agris -ere coeperunt. 5, 27, 9. 5, 51, 2 nostris de (e *β*) vallo -ctis. 7, 81, 6 ex ulterioribus castellis -ctos summittebant. civ. 1, 32, 1 in proxima municipia. 2, 13, 1 ex opere (di- *Nz*). BELL. Hisp. 18, 6 ex adversariorum conspectu se -rent ad mare versum. 38, 4. SALL. Iug. 44, 5 vigiliae (FRONTO p. 110, 3 N. BELL. Alex. 63, 5 custodiae. LIV. 27, 15, 17). 52, 5 suos in aequom locum. LIV. 3, 62, 5. 24, 16, 7 *volones milites.* 25, 23, 16 armati. 36, 32, 8 ab oppugnatione. 36, 33, 6 per Macedoniam Thraciamque . . . Lysimachiam. 37, 20, 1 quos *pedites cum equitibus* . . . Pergamum. 40, 28, 8. 40, 43, 5. FRONTIN. strat. 1, 6, 3 longum agmen. 2, 2, 11 Poenos in plana -xit. 2, 7, 3 auxiliares in loca iniqua -ctos. TAC. hist. 1, 89 *v. p. 275, 28.* ann. 2, 16 proelium poscentes in campum -unt. CAPITOL. Gord. 29, 2 in ea loca. SPART. Did. 5, 9 praetorianos in campum. DARES 19. PLAVT. Amph. 215 de suis finibus exercitum -rent. CIC. Att. 5, 20, 5 hinc exercitum in hiberna agri male pacati -endum (CAES. Gall. 1, 54, 2 in hiberna in

Sequanos exercitum). HIRT. Gall. 8, 46, 3 exercitum . . . in hiberna. LIV. 21,5,4. 39, 21,10 *et saepius*. CAES. Gall. 4, 22,5 reliquum exercitum...legatis in Menapios atque in eos pagos Morinorum -endum (ducendum α) dedit. 6, 43, 3. 7, 20, 11 (producere B^1, prodeducere M^1). HIRT. Gall. 8, 49, 2. BELL. Hisp. 26,4 exercitum tironem in campum. SALL. Iug. 39,4 Numidia. NEP. Eum. 4,3. LIV. *saepe, ex. gr.*: 1,28,1. 8,2,4. 8,17,8 eo ex agro Sidicino. 10,12,2 finibus Lucanis. 23,31,3. 28,9,10 de provincia. 32,8,3 veterem exercitum (40,38,8). 37,5,4 ab Heraclea per Oetam . . . eo. CVRT. 10,9,12 in quem (*campum*) -retur exercitus. TAC. Agr. 38 in fines Borestorum exercitum -it. ann. 15,6 exercitum Romanum a Tigranocertis -ctum. SVET. Nero 18. HYG. astr. 2,20 *Liber* qui gavisus ad eos fines exercitum -xit. CAES. civ. 2,40,4 copias ex locis superioribus in campum. SALL. Catil. 59,1 instructos ordines in locum aequom -it. Iug. 49,6 aciem . . . in planum. NEP. Milt. 4,2. LVCAN. 3,284 Memnoniis -ens agmina regnis. 6,70 a tuta -ens agmina Petra. 7,222. OV. am. 3,8,27 proque bono versū primum -ite pilum (*i. este centuriones*). LIV. 35,30,7 gravius agmen via patentiore ad Eurotam amnem. CORP. VIII 23601 turmarum -endarum. IX 2457 ad -endas vexillationes in Syriam.

CAES. Gall. 2,2,1 in ulteriorem (interiorem α, *edd.*) Galliam qui -ret (*sc. legiones*). 2,35,3 legionibus in hiberna (hibernacula α, *edd.*) -ctis. 3,31,4. civ. 2,26,3 ab opere -ctis legionibus (3,69,1). 3,34,1. HIRT. Gall. 8,46,4 legiones in Haeduos. 8,54,4. BELL. Afr. 39,2 a munitionibus. 46,2 extra vallum. 56,1 ex superioribus castris. S. C. de mense Aug. (Macr. sat. 1,12,35) ex Ianiculo. BELL. Afr. 61,6 Caesar ...legiones in campum -ere...non intermittit. LIV. 10,30,8. 26,7,10. 26,28,2. 27,8,12. 14. 40,35,14 -ctis de provincia veteribus legionibus. SEN. clem. 1,4,1 densas legiones in aciem. TAC. hist. 1,89 legiones classesque . . . et praetorianus urbanusque miles in aciem -cti. 2,43. CAES. Gall. 2,19,5 -ctis tribus in arcem oppidi cohortibus. 7,86,2 -ctis cohortibus. 7,87,4 ex proximo castello. civ. 1,12,3 ex praesidiis -it (-i hl^1, reducit *c*). 3,62,3. 3,65,3 HIRT. Gall. 8,54,4. SISENNA hist. 97 praesidia de locis -ere. CIC. Att. 7,14,1 de illis oppidis . . . praesidia -ret. 7,15,2. 3. 8,12^c,3 epist. 2,17,3 CAES. Gall. 2,18,5. 2,33,2 nostros praesidia -uros (non in- β). civ. 3,39,1. 3,73,1. SALL. or. Phil. 17 praesidia -cta atque imposita. LIV. *saepe, ex. gr.*: 2,13,4 Ianiculo praesidium. 2,49,12. 21,41,9. 32,9,3 ex civitatibus rex -ret. 32,33,7 ab Iaso et a Bargyliis et Euromensium urbe. 32,36,9. 32,33,3. 32,40,2 ex urbe. 45,34,2 ad praesidia -enda venire. 45,26,12 ex omnibus oppidis arcibus et castellis. CAPITOL. Gord. 27,1 civitatibus ipse praesidia sponte -ret.

β de eliciendo hoste: BELL. Hisp. 5,7 adversarios in aequum locum -ere (6,1). LIV. 28,33,10 quem (*hostem*) cum pedite -xisset. CVRT. 6,1,2. FRONTIN. strat. 2,5,10 in loca iniqua. 2,5,18 cum . . . hostem . . . in campos vellet -ere: 2,5,32 -xit instantem hostem in loca insessa. 2,5,34 Gallos Germanosque . . . eliceret ad pugnam et fuga simulata -ret. 3,10,6 in insidias (3,10,7 FLOR. epist. 3,1,17 SCAEV. dig. 48,4,4 PAVL. sent. 5,29,1 VIR. ill. 30,1 *cf.* VLP. dig. 9,2,9,3). FLOR. epit. 2,3,5 Baebius in plana -xit. TREB. trig. tyr. 26,4 ad campum -ctus victus est et occisus.

γ de equitibus ex equo descendentibus: LIV. 4,40,7 equitem ad pedes -xerit. 38,26,3 equitatum . . . ad pedes -ctum.

B ***translate*: 1** *commovere, impellere, pellicere* (se -ere *v. l. 84. p. 276, 35. 65; accedit* ad, in *c. acc.*; *c. abl.*: GREG. M. moral. 9,24 in difficultate deprecandi Moysen et Samuelem -ere. *cf.* hic *p. 276, 72*): PLAVT. Persa 480 hunc . . . in trasennam doctis -am dolis. RHET. Her. 2,25,39 iracundia -ctus. 4,9,13 ii . . . facillime -untur in fraudem. CIC. Rab. Post. 4 in paternae vitae . . . similitudinem -ctus est. Sull. 62 fratris auctoritate -ctus. inv. 2,109 varietate et dissimilitudine -ctus . . . animus. de orat. 2,99 ut . . . ad causas -amus eum. 2,185 ad eos motus -antur. 2,186. 189 ad fletum misericordiamque. 2,293 abducere animos a contraria defensione et ad nostram conor -ere. 3,197 ad hilaritatem et ad tristitiam. 3,148 quae quidem me antea in iudicia atque in curiam -bant. leg. 2,46 quod ad cumque legis genus me disputatio nostra -xit. fin. 4,59 ad utrum eorum (*propositorum*) natura nos ipsa -ura sit. 5,58 ad quorum et cognitionem et usum corroborati natura ipsa praeeunte -imur. ac. 2,114 ad quam (*disciplinam*) me -as. nat. deor. 3,43 me in hunc locum -xit oratio. off. 1,118 ad eorum (*parentium*) consuetudinem moremque. 1,147 maior enim pars eo fere deferri solet, quo a natura ipsa -itur. 2,9 lapsa consuetudo deflexit de via sensimque eo -cta est. Att. 9,11^a,1 spe tamen -bar ad eam cogitationem (PETRON. 41 in multas cogitationes -ctus sum). epist. 10,23,4 in fraudem se -ctum. 10,24,4 summam rem publicam in discrimen -remus. ad Q. fr. 1,1,38 in eam rationem vitae nos non tam cupiditas quaedam gloriae, quam res ipsa ac fortuna -xit. CATVLL. 75,1 huc est mens -cta. CAES. Gall. 2,10,5 ad eam sententiam . . . haec quoque ratio eos -xit. 2,31,5 si in eum casum -rentur (BELL. Alex. 7,1 ad extremum casum periculi). CAES. Gall. 6,10,2 ad iniquam pugnandi condicionem posse -i. 7,37,6 celeriter adulescentibus . . . -ctis. 7,50,4 quos . . . in periculum -xi (SEN. benef. 5,20,7 in periculum uxor -itur. dial. 3,5,2 illa [*ira*] in periculum, dummodo -at, descendere *vult*. QVINT. inst. 4,2,12 in periculum -atur. decl. 349 p. 374, 8 se. 350 p. 379, 21 IVLIAN. dig. 47,2,57 in periculum maioris poenae. CALL. dig. 48,3,12 VLP. dig. 47,9,10 TRYPH. dig. 28,2,28,4. PRISCILL. tract. 5,84 ad . . . pericla. AMM. 19,12,10 ⟨eo⟩ periculi. SCHOL. Cic. Bob. p. 69,5). CAES. Gall. 7,54,3 quos (*Haeduos*) . . . quam in fortunam quamque in amplitudinem -xisset. BELL. Alex. 61,4 necessitate. HOR. carm. 2,7,2 o saepe mecum tempus in ultimum -cte Bruto militiae (*i. periculum mortis*) duce. LIV. 36,7,34 Philippum et Macedonas in societatem belli -endos esse. 36,5,4 ne se temere in causam -ret (42,38,5 quasdam civitates dissentientes in causam -ctas). VELL. 2,1,4 ad turpissima foedera (PAVL. dig. 23,2,47). VAL. MAX. 1,1,14 ad miserabilem captivi fortunam -ctus. 2,6,8 ut se . . . in meliorem sedis infernae -ret partem. 3,7,7 ab his in quaestionem publicam -ctus (6,1,8 animus in quaestionem -ctus est. VLP. dig. 28,5,28,7 servum in quaestionem). 6,4 ext. 2 illos quidem natura in haec gravitatis vestigia -xit. 8,1 absol. 6 eum . . . huc -ctum necessitatis (PETRON. 17 me usque ad necessitatem mortis -it. LACT. inst. 2,10 ad extremam mendicandi necessitatem. HIL. trin. 5,1). SEN. contr. 1,7,15 ad preces patrem -xit. 7,7,8 in hanc perturbationem -ctus sum. SEN. benef. 1,11,1 si in certamen iuvenilium annorum -xerit eius senectutem. dial. 1,3,2 in egestatem -i liberos. 9,14,1 in quae nos casus -xerit. 10,14,1 ad res pulcherrimas ex tenebris ad lucem erutas . . . -imur. nat. 4,13,4 quod divites in aequum turbae -ret (*i. vulgo aequaret*). QVINT. inst. 4,1,63 in hanc persuasionem -cti (EVGRAPH. Ter. Andr. 911 in fraudem illicis: dolis in persuasionem -is). 7,1,35 rerum necessitas -at ad defensionem. 7,10,12 quo paulatim -endus. 12,9,13 species libertatis -ere ad temeritatem solet. decl. 302 p. 191,10 reum in iudicium non -xit (TERT. adv. Marc. 3,6 Iudaismi exorbitatorem et destructorem -xerint in iudicium). 310 p. 220,10 ad quod *genus actionum* me pars diversa -it. 337 p. 328,17 eo me -xit error. PS. FRONTIN. strat. 4,6,4 adulescentem . . . angustiarum rei familiaris causa -ctum (ed- *P*) ad longiorem ordinem. IVV. 10,109 ad sua qui domitos -xit flagra Quirites. APVL. apol. 26 magum . . . in discrimen capitis -it. met. 3,28 ad extremas incitas -cti. 9,20 ille . . . misera trepidatione ad inopiam consilii -ctus. GAIVS inst. 4,74 in difficultatem se -at. VLP. dig. 48,13,3 in eum statum (*sc. ut deportetur*). TERT. adv. Marc. 3,24 ad caelestia per euangelium credendo -itur Esau. 4,11 publicanum allectum . . . in argumentum -it. 4,26 nos -i in temptationem. idol. 14 orat. 8. pudic. 19 ab ipso *spiritu sancto* -etur in sensus eius. PANEG. 10,27 quoniam me ad urbis commemorationem fors quaedam intulit, non rerum ordo -xit. *opp. ibid.* revocare. 10,27 ad pietatem eius natura *te* -it. *opp. ibid.* avocare. SPART. Sept. Sev. 15,1 gloriae cupiditate, non aliqua necessitate -ctum. IVST. 41,4,2 -ctis Macedonibus in bellum civile. VOPISC. Aurelian. 28,3 Zenobia . . . capta atque in Aureliani potestatem -cta. LACT. inst. 2,1 homines . . . ipsos ad tantam caecitatem esse -ctos. MAR. VICTORIN. rhet. 1,2 p. 164,31 utrum homines ad has rationes vivendi per naturam -cti sint an praeceptis videantur adducti. 1,16 p. 197,23 si eos *iudices* in odium aut in contemptionem aut in invidiam -xerimus. HIL. in Matth. 25,8 in antichristi famulatum depressos vexatosque -ant. syn. 78 quorum auctoritate in invidiam -batur. trin. 7,33 non nos in erratica atque in invia -it ille. *ibid.* nos tamquam via in veritatem -ret. PRISCILL. tract. 1,7 hi . . . dubios evertunt et ad perditionis suae excidia -unt. PELAGON. 12 ut usque ad summam fatigationem -atur animal. SCHOL. Cic. Bob. p. 33,26 quo magis in planum -rentur, qui accusabant. p. 110,17 in offensam civium -ctus. PS. AMBR. laps. virg. 4,12 si hostem pudicitiae tuae -xisses in publicum. VVLG. psalm. 21,16 in pulverem mortis -isti me. IS. 23,9 ut . . . ad ignominiam -ret universos inclytos terrae. IER. 18,21 -uc eos in manus gladii (ἄθροισον). 32,35 ut . . . in peccatum -rent Iudam. AVG. civ. 10,9 deos . . . ad illas perturbationes passionesque -i. c. Manich. 2,14,20 non enim ratio nostra -i ad consensum peccati potest. SVLP. SEV. dial. 1,10,7 -cti ad mitius consilium. 2,21,4 quos *gentiles* . . . ad unum ritum -ere temptaverat. CHROMAT. in Matth. 1,3 ad . . . promissionem regni caelestis -imur. PAVL. MED. vita Ambr. 16 -xit enim illos ad hunc finem digna necessitas. PETR. CHRYS. serm. 70 p. 399^B qui se totum propter te ad tuam -xit iniuriam. COD. Iust. 12,33,5,4 excipiendis videlicet nec -endis in hanc . . . legem pragmaticam eis, qui binas militias . . . fuerint assecuti. GREG. M. moral. pr. 4 gentilis homo ad exemplum -itur. NICET. symb. p. 46 qui *Christus* nos -et in omnem veritatem. p. 47 te ad idolatriam. PASS. Crispin. 1 ad omnem deformitatem -cta. VITA Caes. Arel. 39 misericordia divina . . . hic (huc *v. l.*) te . . . -xit, ut. INST. Iust. 2,8 pr. in meliorem partem -ximus. 3,7,3. NOVELL. Iust. 62,2,3 ad inferiorem gradum -i. CASSIOD. inst. div. 9 apocalypsis . . . animos ad supernam contemplationem -it. in psalm. 100,11 daemones, qui universam carnem -unt pravis immissionibus ad reatum. *seq.* ne: CIC. epist. 14,4,2 neque legis improbissimae poena -ctus est, ne. ut *v. l. 72.* *seq. infinit.*: TERT. anim. 43 p. 372,1 inde -imur etiam imaginem mortis iam tunc eum (*somnum*) recensere.

2 *amovere, seducere* (*accedit abl., praep.* ab, de, ex; *cf.* NON. p. 289 -ere depravare, transvertere a recto): RHET. Her. 3,3,4 a via recta. 3,3,5 ab nulla re honesta. 3,24,40 non enim ab hac re nos potest causa -ere aliqua. CIC. Verr. 1,25 cuius divitiae me de fide -ere non potuissent. 3,10 ut me . . . prope de vitae meae statu

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

. . . -rent. Catil. 2,18 -i de sententia possunt *homines* (Brut. 97 de sententia -ctus Briso. ac. 1,45 contra omnium sententias disserens de sua plerosque -ret. Tusc. 2,60 Att. 2,5,1. LIV. 4,48,7. FRONTO p. 173,5 N. ad iustitiam iudicis labefactandam vel de vera sententia -endam). CIC. Catil. 2,28 impendens patriae periculum me necessario de hac animi lenitate -xerit. inv. 1,53 ab eo quod concessit ad id, quod non vult concedere, -endus est. de orat. 1,30 voluntates impellere quo velit, unde autem velit -ere. 1,202 languentem labentemque populum aut . . . excitare aut ab errore -ere aut inflammare in *eqs.* 2,340 facile multitudo ab tristitia et saepe ab acerbitate . . . -itur. nat. deor. 2,148 perterritos a timore. phil. frg. V 70 ex ea *via* multis vitiis et erroribus -itur. ad Q. fr. 1,1,8 ut nullum te signum . . . ab summa integritate continentiaque -xerit. epist. 1,1,3 quod instituit . . . et saepe iam rettulit, ab eo -i non potest. Q. CIC. pet. 40 eos . . . de illa animi pravitate -as. LVCR. 1,370 ne te -ere vero possit. BELL. Afr. 86,1 si posset Vergilius . . . a pertinacia -i. BELL. Hisp. 4,1 Pompeium ab ea oppugnatione -ret. NEP. Dion 4,5 qui eum a pristino victu -rent. PROP. 2,25,9 me ab amore tuo -et nulla senectus. SEN. epist. 18,10. 24,7 Cato in tutum. 92,16 commodorum inopiā non -itur *vir bonus* a beatissimo (*sc. ne beatissimus sit*). PS. QVINT. decl. 14,11 a lupanari -bat pudor. FRONTO p. 103,25 N. vino aqua etiam cibo temet -ere solitum. p. 114,16 N. de suo quisque more atque instituto -rentur viri sapientissimi. ITALA exod. 22,16 (Wirc.) quodsi quis -xerit virgine⟨m no⟩n sp⟨on⟩sa⟨tam⟩ (ἀπατήσῃ, VVLG. seduxerit). TERT. pudic. 9 a veritate. adv. Prax. 5 alia me argumenta -unt de ipsa dei dispositione. HIER. epist. 14,7,2 mens a proposito saepe -itur. VVLG. II Macc. 9,11 ex gravi superbia -ctus (λήγειν). PORPH. Hor. sat. 1,1,63 -i ab hac opinione non potest. VOPISC. Prob. 8,1 a gravi crudelitate. AMBR. hex. 3,12,51 unde ne quibus procellis saeculi possit reflecti et tempestate -i. PS. CYPR. singul. cler. 19 quos omni tranquillitate -ens multis procellis . . . inquietat *diabolus.* ITIN. Alex. 41 Callisthenes arcere hominem et -ere palpo . . . temptabat. ZACCH. 1,4 a gentilitatis errore. BOETH. in Porph. comm. 1,2 p. 138,12 animum a recti itinere non minimum progressione -ant.

3 *de origine* (*cf. p. 281, 34*): CIC. Phil. 13,27 hominem -ctum ex ultimis gentibus. VERG. georg. 3,122 Neptunique ipsa -at origine gentem. CELS. 5 pr. -ctique ab illo (*Herophilo*) viri. SIL. 2,49 Eoi -ctus origine Beli. IVV. 13,207 longa -ctis gente propinquis. GELL. 4,11,10 Empedoclen . . . non a fabulo edendo, sed a rei veneriae prolubio voluisse homines -ere. TERT. anim. 29 isti *mortui* non habuerunt unde magis -rentur, nisi ex vivis. adv. Prax. 4 filium non aliunde -o, sed de substantia patris. HIL. in Matth. 23,6 missus enim venerat et ex aeternitate -ctus. trin. 6,10 id filium intellegi voluit, quod ex dei substantia parte aliqua -ctum apparuerit in carne. *nota:* CLAVD. 28,420 proles atavum -ens Aelia Nervam.

4 *mutare, redigere, vertere*: CIC. de orat. 1,33 quae vis alia potuit . . . a fera agrestique vita ad hunc humanum cultum civilemque -ere (SERV. Aen. 7,19 homines in ferinam vitam ab humana -bat). 2,71 -isti totum hominem in duo genera solum causarum. CAES. civ. 1,7,1 -ctum ac depravatum Pompeium. CARM. epigr. 934 me oculeí posquam -cxstis in ignem (*i. amore flagrantem reddidistis*). SEN. epist. 78,1 ad summam maciem -ctus (EVGRAPH. Ter. Eun. 314 macie ita -ctae). APVL. apol. 7,3 quem saevissimus eius *Fortunae* impetus in bestiam et extrema sortis quadripedem -xerat. ITALA psalm. 88,39 (Aug. civ. 17,10) ad nihilum -isti (ἐξουδένωσας, VVLG. despexisti. *cf.* VVLG. psalm. 14,4. 59,14. 107,14 Ezech. 27,36 BENED. reg. prol. 57 MART. BRAC. sent. patr. 3. *cf. p. 271, 83*).

II *res i. q. detrahere, demere; deprimere; derigere, deportare* (*singulariter*: CLEM. ad Cor. 46 quare -imus [διέλκομεν, *an* did-?, *cf. l. 78*] et carpimus membra Christi): **A *proprie*** (*et in imag.*):
1 *generatim:* *aliquid* (*additur saepius alicui*): ENN. ann. 253 -unt habiles gladios filo gracilento (*interpr. dub., sed cf.* GELL. 5,9,2 gladio -cto). PLAVT. Truc. 479 soleas mihi -e, pallium inice in me huc. LVCR. 6,439 et illam -it . . . nubem *ventus* (SEN. nat. 5,18,2 *opp.* adducere. TERT. adv. Marc. 4,22 p. 493,26). OV. met. 15,76 -entia ramos pondere poma (VITR. 7,3,3 pondere -untur *coronae. cf.* 9,8,9 pondus infra -ens. 10,3,3*sq.* SEN. Phaedr. 392 nec niveus lapis -at aures [*sc. pondere suo*]. *fort. add.*: GRATT. 299 levĭs *catulus* -et pondere fratres, *dum manibus perpensatur*). OV. met. 2,698 -cta veste (STAT. Ach. 1,348 vestem). MANIL. 3,241 in quocunque dies -itur astro (*cf.* SEN. apocol. 2 obliquo flexam -ens tramite lucem. VAL. FL. 1,275 totum . . . undae -xere diem). VITR. 10,8,5 ancones -unt fundos modiolorum. CELS. 4,20 manus imponere oportet supra summum ventrem paulatimque -ere. 7,26 *calculum.* 8,1. COLVM. 4,29,9 eaque rasura ita -itur. arb. 7,1 diversis ordinibus -enda est *vitis* (*cf.* 7,5 in diversas ordines). SEN. nat. 2,13,1 ita non descendit ignis, sed praecipitatur et -itur. 6,2,3 terrae . . . dissipantur ac superposita -unt (*cf.* 6,15). OCTAVIA 798 membra *statuae* per partes trahunt -cta (diducta *pars codd.*) laqueis. SIL. 13,223 obliqua trucis -ere (*sc. ad terram*) cornua tauri. STAT. Theb. 4,21 conos *galearum.* 9,241 madidus -it pectora thorax *natantium.* TAC. ann. 16,11 si qua asportari possent, sibi quemque -ere. SVET. Nero 13 precanti tiarā -ctā diadema imposuit. TERT. resurr. 6 materia . . . dum decerpitur, dum -itur. VVLG. I par. 15,28 arcam foederis. CLAVD. carm. min. 18,13 laevo -unt limite gressum. MACR. sat. 5,15,16 -endo stilum per varietates. CYPR. GALL. lev. 80 vitreo sordes -ere (diducere *C*) rivo (*i. abluere*). CHIRON 45 -ito (*i. reponito*) coxa(m) tamquam armum. 459 veretrum (ἐπαίρειν). PASS. Theclae C 18 -xit virias. *nota:* CORP. V 4017 ut . . . rosas eis -ant[ur]. 6363 florem perpetuo sibi -end(um) . . . legavit. 7906 rosas suo tempore -rent (*sc. ad ornandum sepulcrum*). AMBR. hex. 3,12,52 ne . . . plenae tempus aetatis opera parva -at (*fere i. q. ostendat*). *additur unde*: PLAVT. Curc. 361 -o pedes de lecto clam. CIC. Arat. 362 quattuor hic obiens secum -ere (*sc. ad occasum*) signa signifero solet ex orbi. fin. 5,47 haec de corpore. fat. 18 *atomos* de via. OV. met. 3,480 summa vestem -xit ab ora (6,405 a pectore). GERM. frg. 4,131 subitos caelo -et crebrius imbres. COLVM. 6,13,2 a costis *pellem.* VAL. FL. 4,275 summos manibus -ere caestus. VLP. dig. 32,55,5 *naves ligna* ἀπὸ τῶν ἑλῶν -unt. ANTH. 475,1 tremulo -xit vertice canos (*i. crines scidit*). SER. SAMM. 611 pendentem spumam molli -it ab ore *ovis.* INST. Iust. 2,1,5 retia ex mare. *additur quo*: CIC. de orat. 3,165 (*in imag.*) ut *tralatio* -cta esse in alienum locum, non irrupisse . . . videatur. CAES. Gall. 7,68,2 impedimentis in proximum collem -ctis. OV. am. 3,14,35 *oculos* crimen -is ad istos. trist. 4,2,61 meos oculos mediam -it *mens* in urbem. MANIL. 2,128 *mundum* velut in semet captum -ere in orbem. VITR. 1,6,12 a centro . . . -cto circino ad id signum. CELS. 7,7,14 *acum* -ere infra regionem pupillae. 7,16 singula intestina in suas sedes. *ibid. sim.* SEN. epist. 41,7 ad terram . . . adminicula -it *vitis.* clem. 1,5,5 (*in imag.*) *fortunam magnam* infra ⟨ad⟩ terram -it *animus non magnus* (*opp.* efferre). COLVM. 2,17,7 pluviae semper omnem pinguiorem materiam in ima -unt. LVCAN. 4,541 sol non rutilas -xit in aequora nubes. PETRON. 102 talos ad terram. QVINT. inst. 11,3,112 ad imum ventrem -ere *manum* vitiosum habetur (*cf.* GELL. 1,14,2). SVET. Iul. 82 sinum ad ima crura. CENS. 6,9 *semen* bifariam -i. CHIRON 7 huc lorum -ctum inferius quam. *quo et unde*: CIC. rep. 1,34 -uc orationem tuam de caelo ad haec citeriora (*in imag. cf.* SEN. epist. 111,4 philosophiam a fastigio suo -it in planum). OV. am. 1,7,47 tunicam summa -ere . . . ora ad mediam. SVET. Vesp. 5,7 tensam Iovis . . . e sacrario in domum Vespasiani et inde in circum. *nota*: RVFIN. Orig. in lev. 16,2 unus quisque prophetarum . . . imbres -it super faciem terrae (*sc. praedixit imbres venturos esse. cf. p. 279, 7*).

2 *speciatim:* **a** *de vultu, corporis facie* (*cf. p. 282, 77*): QVINT. inst. 11,3,79 tristitia -ctis superciliis (*opp.* contractis, remissis). LACT. opif. 10,21 -ctum clementer a genis mentum. PHYSIOGN. 75 vultum -it. PAVL. NOL. epist. 22,1 *buccas.* MART. CAP. 5,543 nec . . . muliebriter latera -enda sunt.

b *naves in mare mittere*: SERV. Aen. 1,551 -ere autem in mare mittere. 3,71 *opp.* subducunt. GLOSS. IV 437,19 -unt: e terra -unt in mare. *cf. p. 270, 27.* PACVV. trag. 332 mihi classem imperat Thessalum nostramque in altum ut properiter -am (BELL. Afr. 62,1. NEP. Hann. 11,1 classis in proelium -itur. VERG. georg. 1,255 armatas classes. LIV. 30,38,7. 35,26,1 SEN. benef. 5,2,5. 6,3,2 SVET. Iul. 4 APVL. Socr. 18 p. 161). CASS. Cic. epist. 12,13,3 ex ora maritima Asiae provinciae et ex insulis quas potuimus naves -ximus (CAES. Gall. 5,2,2 neque multo abesse ab eo, quin paucis diebus -i possint. 5,23,2. 7,60,1. 8,26,2. civ. 2,3,2 ex navalibus [LIV. 35,20,12. 41,9,1. *cf.* 42,27,6]. LIV. 23,38,8 his comparatis -ctisque et additis quinque navibus. 23,41,7 navibus longis -ctis. 28,45,21 naves . . . in aquam. *al.* OV. epist. 20,67. SEN. Tro. 552 haec una naves causa -ctas tenet. benef. 8,3,4 navem quassam non -et in mare. *al.*). PROP. 1,6,15 -cta . . . puppi. OV. met. 6,645 carinas in freta (8,104). LIV. 21,17,4 celoces XX -cti. 35,26,6 -i ab Aegio putrem . . . et vetustate dilabentem *navem.* SEN. nat. 5,18,9 navigia. STAT. Ach. 1,924 geminas . . . alnos (*i. naves*). PLIN. epist. 6,16,9 quadriremes. *aliter ex alto in portum deferre*: CAES. civ. 1,30,1 naves . . . Brundisium. 1,36,2 naves . . . in portum. BELL. Alex. 11,6. BELL. Afr. 44,2 ad Scipionem. LIV. 21,49,3 Messanam in portum. 31,18,9 navales *copias* Corcyram in hiberna. *al.* CVRT. 10,1,19. PETRON. 101,8 in aliquem portum navem -at *gubernator.*

c *vela solvere*: OV. met. 3,663 velaque -unt (VAL. FL. 2,403 primo -ere vela sereno). 6,233 pendentiaque undique rector carbasa -it (11,477. LVCAN. 2,697 strictaque pendentes -unt carbasa nautae).

d *aquam aliorsum ducere, derivare*: SERV. georg. 1,114 -it id est siccat vel trahit, derivat (*opp.* immittit). 1,270 rivos -ere id est siccare; nam -ere siccare, inducere, irrigare est. CIC. div. 2,69 aqua Albana -cta. BELL. Alex. 38,3 fossas duas in eum locum (FRONTIN. strat. 1,5,4 post castra. VAL. CEM. hom. 19,2 bibula fossa). VERG. georg. 1,114 paludis collectum humorem bibula -it harena (COLVM. 2,9,9 PALLAD. 1,17,2 CHIRON 11). 1,269 rivos -ere (SIL. 13,5 tenuem rivum. COLVM. 2,21,1 rivos. MACR. sat. 1,7,8. *cf.* 3,3,10). OV. met. 1,582 in mare . . . undas. VITR. 2,3,4 stillicidia -bant. PAVL. FEST. p. 107 fossae . . . ad -endam aquam (*v. supra l. 73.* COLVM. 5,9,13. FRONTIN. aq. 105 aquam in usus privatos -ere. CORP. V 7250. VVLG. psalm. 77,16 -xit tamquam flumina aquas. *al. cf.* VARRO rust. 1,36,1 de segetibus si qua est aqua -i). MANIL. 2,10 amnemque in tenues . . . -ere rivos (*cf.* PLIN. nat. 3,119 -ctus amnis in flumina

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

et fossas. CASSIOD. in psalm. praef. mare ... in rivulos vadosos compendiosa brevitate -xi). 5,686 suo -ctum ex aequore fluctum. COLVM. 1,5,2. TAC. ann. 11,13 fontesque aquarum Simbruinis collibus -ctos urbi intulit. 14,22 fontem aquae Marciae ad urbem -ctae. FRONTIN. aq. 91 *Anienem*. ANTH. 461,3 accepit Athos magno -ctum Nerea fluctu. VVLG. thren. 2,18 -uc quasi torrentem lacrimas. Ezech. 34,26 -am imbrem in tempore suo. Nah. 1,4 omnia flumina ad desertum -ens (*ibid.* exsiccans). RVFIN. hist. 2,6,6 aquaeductus a CCC stadiis -batur (κατῄει). CORIPP. Ioh. 3,145. *adde*: SEN. Oed. 648 aurea torrenti -ens flumina ripa. STAT. silv. 1,3,69 amnem dulcis ad Aetnaeos -at semita portus. CLAVD. 17,236 eadem clementia sani gurgitis immensum -it in ostia Gangen. *de metallo liquefacto*: COD. Iust. 11,10,1 venae nobilis et quae facile -atur ignibus seu liquescat ferri materies. *adde de aestu*: FRONTO p. 66,14 N. verbum suspendi ʻsustineriʼ, non ʻper laxamenta -iʼ (*sc. aestum*) significat (*ibid.* eventilare).

e *arte magica lunam de caelo in terram* -ere: VERG. ecl. 8,69 carmina vel caelo possunt -ere lunam. TIB. 1,8,21 cantus et e cursu lunam -ere temptat (*cf.* OV. epist. 6,85 reluctantem cursu -ere lunam). PROP. 1,1,19. OV. am. 2,1,23 carmina sanguineae -unt cornua lunae (met. 12,263 reluctanti ... cornua lunae). LVCAN. 6,500 sidera primum praecipiti -cta polo. PETRON. 129,10. 134 vers. lunae descendit imago carminibus -cta meis. MART. 9,29,9 Thessalico lunam -ere rhombo. EVSTATH. Bas. hex. 6,11 p. 934^C magicis carminibus luna ...-atur ad terram. *adde*: VERG. ecl. 6,71 solebat cantando rigidas -ere montibus ornos.

f *arte medicina extrahere mala, purgare*: CATO agr. 157,6 si quid antea mali intus fuerit, ... et de capite et de oculis omnia -et et sanum faciet. HOR. epist. 1,2,48 non aeris acervus et auri aegroto domini -xit corpore febres. SCRIB. LARG. 9 pituitam. CELS. 7,12,3. COLVM. 6,30,8 bilemque omnem -unt. SER. SAMM. 69 unda maris lendes capiti -et iniquas. FORTVN. rhet. 3,16 p. 130 siquid indigestum adhuc insīdet, parva exercitatio corporis -it. AMBR. Noe 9,27 reliqua pars *cibi* alvo purganda -itur. CHIRON 41. CAEL. AVR. acut. 2,19,115 -it autem melius ventrem helleborum nigrum (CASS. FEL. 42 *al.* ORIBAS. syn. 4,28). *ibid.* haec sunt ...-entia sive detrahentia per effusionem. chron. 2,14,213 verrendum sive -endum a pulmonibus humorem. 3,1,11. 3,8,141. 143. CASS. FEL. 49 hoc ... per urinas fel -it. ANON. med. ed. Piechotta 91. ORIBAS. syn. 1,5. 17 *al.* 6,8 quae ... *ea* quae putrida sunt, -ant et purgent.

g *de altitudine i. q. planum reddere* (*cf. p. 271, 82*): OV. met. 15,267 eluvie mons est -ctus in aequor. SEN. epist. 91,11 altissimos vertices ad humile. IVST. 2,10,24 montes in planum -bat (*cf.* VVLG. II Macc. 9,14 civitatem ad solum. 14,33 istud dei fanum in planitiem -am). PALLAD. 1,1,5 (*in imag.*) collis molliter per latera inclinata campi -ctus. OROS. hist. 6,21,2 qua extentum Pyrenaei iugum ...-itur. *adde*: MANIL. 1,230 per teretem -cta est terra tumorem (*i. in rotundum deflexa*).

h *deducendo facere*: *lateres fingere*: TERT. adv. Marc. 2,20 p. 363,4 pro lateri⟨bu⟩s -ctis. *lineam sim. pingere*: OV. epist. 16,88 -cta mero littera. VITR. 9,8,3 lineam in angulum -xit (CELS. 7,7,15 a vertice rectas eas lineas ad tempora -rent. PLIN. nat. 2,65 -ctas ab summa apside lineas. QVINT. inst. 1,10,43 ex illo quartam *lineam* -ent. PROB. Verg. georg. 1,233 p. 364,11 in media autem parte [*litterae Θ*] linea, quae -itur. BOETH. mus. 4,18 -cta linea. CASSIOD. inst. div. 1 linea uno calamo -cta). SEN. epist. 95,72 (*in imag.*) quales esse soleant boni viri, dicere formamque et lineamenta -ere (PARIS 1,4 ext. 1 futurae urbis liniamenta). MART. CAP. 1,138 *erant in voluminibus* distinctae ad tonum ac -ctae paginae. BOETH. mus. 4,3 my graecum et pi graecum -ctum $\overset{M}{\Pi}$. 4,17 versus recto ordine -ctus. APRING. in apoc. 1,8 nam figura ipsa elementi, tam in graecis quam in latinis, tribus -itur virgulis pari aequalitate porrectis. *sim.*: LEX Mamil. (grom. p. 263,13) qui limites decumanique hac lege -cti sunt. *sulcum ducere* (*cf.* fossam *p. 278,74*): IVV. 1,157 latum media sulcum -is harena. *munitiones sim.*: LIV. 37, 26,8 ad mare partibus duabus pariter munitionibus -ctis. EVTR. 8,19,1 vallum a mari ad mare. *adde de via*: PROP. 2,20,21 septima iam plenae -itur orbitae lunae. MANIL. 1,279 aëra per gelidum tenuis -itur axis. *fila sim. nere*: CATVLL. 64,312 leviter -ens fila (OV. am. 1,14,7 pede quod gracili -it aranea filum. epist. 9,77 crassaque ... -is ... fila. met. 4,36 -ens ... filum. SEN. Phaedr. 324 manu ... fila -xit. PLIN. nat. 11,83 fila -it. 30,129 filum -it ex alto). TIB. 1,3,86 -at plena stamina longa colu. PLIN. nat. 11,22 textumque velut a summa tela -unt. 11,80 tam moderato ungue tam tereti filo et tam aequali -it stamina. *nota*: OV. met. 6,69 vetus in tela -itur argumentum. *hinc translatum ad carmen componendum v. sub B 8; funus v. p. 274,12. 50, nuptias v. p. 273,1, triumphum v. p. 274,56, orgia v. p. 274,61.*

i *i. q. pectere sim.*: OV. met. 4,311 Cytoriaco -it pectine crines. 15,656 caesariem longae dextrā -ere barbae. MART. CAP. 4,328 *crines* -cti per quosdam consequentes gradus ita formam totius capitis circulabant. *adde*: STAT. silv. 1,2,111 pingui crinem -ere amomo. PAVL. NOL. epist. 13,7 *David* squalidum pulvere caput -xit unguento. *de stella crinita*: SEN. nat. 7,11,3 crines aut in interiora -ctos (reductos *Gronov.*) aut in latera demissos. *de lana*: VARRO ling. 7,54 eam (*lanam*) tum (*sc. carendo*) purgant ac -unt, ut careat spurcitia. COLVM. 7,4,5. IVV. 7,224 obliquo lanam -ere ferro. *adde*: SCHOL. Pers. prol. 5 lambunt i. tergunt, quasi linguā -unt. ANON. med. ed. Piechotta 172 digitis duobus ... gurgulionem -ens (*i. mulcens, cf. p. 277,73*).

B *translate*: **1** *aliquid deferre, promovere, dirigere*: CIC. Q. Rosc. 34 huc universa causa -itur. Catil. 2,4 rem huc -xi (CAES. civ. 1,70,2. 1,86,3. *cf.* CIC. Att. 1,16,2 in iudicium [SEN. benef. 3,8,1 ad iudicem. GELL. 14,2,14]. 2,24,2 rem in eum locum -xit, ut diceret *eqs.* [*cf.* epist. 4,2,3. 16,12,1 BELL. Hisp. 29,5]. CAEL. Cic. epist. 8,11,3 ad extremum certamen tamen rem -ere non audeant. CAES. Gall. 5,31,1 rem in summum periculum. 7,63,5 in controversiam. civ. 1,4,5 ad arma. 1,5,5 ad otium. BELL. Alex. 61,4 NEP. Epam. 7,1 HOR. sat. 1,1,15 LIV. 4,6,8 eo ut [30,40,11. 34,40,4]. QVINT. decl. 270 p. 104,10 in crimen. APVL. met. 3,8 ad hoc ut. VENVL. dig. 46, 2,31,1 rem in litem). CIC. opt. gen. 19 causa in iudicium -cta sit. OV. trist. 3,7,15 hoc (*ingenium tuum*) ego Pegasidas -xi primus ad undas (*i. carmina facere institui*). LIV. 9,34,18 antiquissimum sollemne ... ab nobilissimis antistitibus eius sacri ad servorum ministerium ...-isti. MANIL. 3,408 sic erit ad summam ratio -cta (*coni.* perducta) priorem. VAL. MAX. 8,15 ext. 1 quae ab eo acceperant, in disputationem -ere. CELS. 4,23 haec ipsa mora in consuetudinem ferendi oneris intestina -at. PHAEDR. 3,13,3 lis ad forum -cta est. SEN. clem. 2,5,2 omnia delicta ad poenam -ere. QVINT. inst. 5,10,62. 5,10,114 quod in iudicium -i potest. 9,2,103 plura argumenta ad unum effectum. decl. 314 p. 233,25 ad hanc interpretationem -atur vis istius verbi. 322 p. 266,15 omnis eo -itur quaestio. 336 p. 324,15. 338 p. 332,16 PS. AGENN. grom. p. 67,17 controversia ad litem -atur. GELL. 3,16,19 affecta ... quae non ad finem ipsum, sed ad proxime finem progressa -ctave erant. IVLIAN. dig. 12,2,39 si quaelibet causa in condicione iurisiurandi -cta fuerit. 30,91,7 fructus fundorum interim percepti in hoc iudicium -untur (44,7,18 POMPON. dig. 44, 2,21 *et saepius*). 38,1,24 in stipulationem. IAVOL. dig. 44,3,4 rem in obligationem (GAIVS dig. 44,7,1,8 *et saepius*). *sim. saepe apud* ICTOS. POMPON. dig. 19,1,3,3 lis in condemnationem -itur. AFRIC. dig. 3,3,78 ne ad exitum controversia -atur. GAIVS inst. 4,78 *actio* in eum casum -cta sit. MARCELL. dig. 46,3,67 in dubitationem. TERT. adv. Marc. 1,5 cultura eius (*divinationis*) in anceps -retur. 3,5 in controversiam -ctae *scripturae creatoris*. resurr. 15 cogitatus ... non ad effectum per carnem -ctos. 29 quae ... non erunt -endae in quaestionem. anim. 24 hoc in dubium -etur (AMBROSIAST. in II Cor. 5,11 dies iudicii dei in dubium -itur. RVFIN. hist. 4,29,3 de salute ... in dubium -enda. FACVND. defens. 4,3). IREN. 2,19,4 universa ad perfectionem. ARNOB. nat. 3,38 in periculum. AMM. 18,5,4 rebus ... in hunc statum -ctis. MAR. VICTORIN. defin. p. 17,3 in certamen contentionemque. *al.* SCHOL. Cic. Gron. p. 436 suspicionem suam in alium. DICT. 3,21 qui postremam aetatem meam ... in hasce aerumnas -xit. PS. AMBR. laps. virg. 6,26 furtivum scelus -xit in publicum. HEGES. 4,65 ut ad imperitum tanti sacerdotii functio -retur (*i. demandaretur; cf. supra l. 20*). HIER. chron. a. Abr. 2113 omnia, quae Domitianus statuerat, in irritum -rentur (VVLG. Zach. 11,11 in irritum -ctum est *foedus meum*. RVFIN. Orig. in exod. 7,8). PHYSIOGN. 20 iudicia in ambiguitatem. EPIST. pontif. 276 Migne 20 p. 75^A illud in memoriam -i, quod Paulus ... praedixit. CANON. Migne 56,418^B haec in notitiam (*cf.* COD. Iust. 1,3,28,5 veritatem in publicas aures lucemque. 10,72,11 arcae discussionem ... in apertum -i. NOVELL. Iust. 112,3 pr. preces ... ad scientiam adversarii -ctas [φέρεσθαι]). IORD. Get. 29 antequam aliud ad medium -amus.

2 *contrahere, minuere, cogere, attenuare, reducere, depravare; hic illic i. q. destruere*: TER. Eun. 315 si qua est habitior paulo ... -unt cibum. CIC. ac. 1,38 cum ea contraherent in angustumque -rent. 2,120 cuius (*dei*) vos maiestatem -itis usque ad apium ... perfectionem. nat. deor. 2,164 licet enim contrahere universitatem generis humani eamque gradatim ad pauciores, postremo -ere ad singulos. VAL. MAX. 4,1,1 magistratus fastigium moderatione ad tolerabilem habitum -xit (*cf.* CAPITOL. Pius 6,4 imperatorium fastigium ad summam civilitatem). 8,15,11 salus eorum in ultimas angustias -cta. SCRIB. LARG. 21 in summam subtilitatem -cta (*sc. terendo. cf.* PALLAD. 11,14,13 unciam ... in tenuissimum pulverem). SEN. dial. 5,21,1 ad minimum -ctus est *amnis* (12[11],18,4 magna attenuare et ad minima -ere). 6,20,1 *mors* iuvenile aevom ... in flore -it. epist. 51,9 fortunam in aequam. benef. 5,14,5 in hanc sordidam humilemque materiam -i magnitudo nominis clari debeat. SVET. Aug. 42 non minorem aratorum ac negotiantium quam populi rationem -ret. APVL. met. 1,25 florem Thessalicae regionis ad instar solitudinis et scapuli edulium caritate -itis. ITALA Iudith 9,11 (Lucif. non parc. 19 p. 231,7) -uc eorum tenacitatem in ira tua (κάταξον, VVLG. cadat virtus eorum). VVLG. psalm. 7,6 inimicus ... gloriam meam in pulverem -at. 58,9 ad nihilum -es omnes gentes (*cf. p. 277,55*. PS. PROSP. vocat. gent. 1,8 *mala* in nihilum. *nota*: GREG. TVR. vit. patr. 6 pr. his omnibus pro nihilo -ctis). IV Esdr. 4,23 lex patrum nostrorum in interitum -cta est. MACR. sat. 1,11,37 res publica ad tenue -cta. COD. Iust. 2, 7,26 pr. antequam in octuaginta tantum virorum numerum ... toga-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

torum collegium -ctum fuerit. *de voce*: LVCIL. 985 -cta tum voce leo *inquit*. AFRAN. com. 340 respondit tristi voce -cta. POMPON. Atell. 57 vocem -as oportet. 60. PROP. 2, 33, 38 mea -cta carmina voce legis. CORNIF. carm. frg. 1 -cta mihi voce garrienti.

3 *t. t. arithmeticae, i. q. subtrahere* (*additur* ab, de, ex): ENN. trag. 276 de his divitiis sibi -ant drachumam (LIV. 6, 15, 10 de capite -ite quod usuris pernumeratum est [6, 35, 4]. SCAEV. dig. 14, 4, 12 -ere dominus de peculio debeat. *al.* AVG. serm. 158, 6 de primo ... mense -uc tredecim *dies*. ITIN. [Silv.] 27, 1). CATO agr. 144, 2. 3 id viri boni arbitratu -etur ... si non praebuerit, quanti conductum erit aut locatum erit, -etur: tanto minus debebitur. *al.* CIC. Verr. 4, 116 -ctis tritici modiis *tot*. 4, 182. 183. leg. 2, 53 partitionis caput scriptum caute *in testamento*, ut centum nummi -rentur (*cf.* 2, 50 *p. 283, 10*). off. 1, 59 ut boni ratiocinatores officiorum esse possimus et addendo -endoque videre, quae reliqui summa fiat *eqs.* facet. dict. Suet. Caes. 50 quo melius emptum sciatis, tertia -cta (*iocosa ambiguitate, ut subaudiatur* Tertia -cta). VITR. 2, 8, 8 annorum singulorum -unt octogesimas. 2, 8, 9. PLIN. nat. 3, 132. 34, 159 -ctis partibus nonis duabus. COLLEG. Lanuv. (Corp. XIV 2112) 1, 32 -ctis commodis et exequiaris. SVET. Iul. 42, 2 -cto summae aeris alieni, si quid usurae nomine numeratum ... fuisset. TAB. aliment. Vel. (Corp. XI 1147) 1, 6 -cto vectigali (*sim. saepius*). S. C. de sumpt. lud. glad. (Corp. II 6278) 53 trifariam pretia -antur. ALF. dig. 32, 60, 3 -cto eo, quod ad viri usum opus esset. IVLIAN. dig. 14, 4, 12 maiorem partem debiti sui -xit. POMPON. dig. 15, 1, 4 ex peculio (VLP. dig. 5, 3, 25 nihil ex hereditate. HYG. mun. castr. 40 nec plus ex eis -i debet). 19, 1, 7 -cto usu fructu. GAIVS dig. 7, 7, 4 -ctis necessariis impensis. VLP. dig. 14, 4, 9 -xit a peculio. *sim. saepe apud* ICTOS. AVIEN. Arat. 1034. FAV. EVL. p. 21, 8 octava eius *tibiae* portione -cta. COMPVT. Carth. 2, 1 exinde -is dein unum. 2, 11 *al.* DIONYS. EXIG. pasch. 9 fiunt simul L, -uc XXX, remanent XX.

4 *de origine, initio* (*additur unde; perraro, quo origo refertur*: MANIL. 1, 106 quae [*sollertia*] postquam in proprias -xit singula causas. BOETH. in Porph. comm. pr. p. 73, 16 possunt Persae ... ad eundem Iovem velut ad originem propriam -i [*ibid.* duci]): VERG. Aen. 10, 617 ille tamen nostra -it origine nomen (OV. fast. 6, 803 sacrifico -ctum nomen ab Anco. SIL. 2, 178 clari ... stirpe parentis. 14, 46 TERT. adv. Marc. 4, 14. AVSON. 214, 3 stemmate nobilium -ctum nomen avorum. SIDON. epist. 8, 8, 3 -ctum nomen a trabeis. *l. 65*). HOR. carm. 4, 4, 19 mos unde -ctus (CLAVD. 8, 613 -ctum Vindice morem lex celebrat. MACR. sat. 1, 6, 10 hinc -ctus mos, ut ... usurparetur). VITR. 4, 2, 6 omnia enim certa proprietate et a veris naturae -cta moribus. VELL. 2, 41, 1 ab Anchise ac Venere -ens genus (CVRT. 4, 6, 29 a quo [*Achille*] genus ipse -ret. 8, 4, 26. SEN. Med. 210 avoque clarum Sole -xi genus. AMPEL. 14, 1. AVSON. 419, 36 -ctum ab heroibus genus. RVFIN. hist. 1, 7, 4 illud genus, quod per Nathan -itur. GLOSS. -it genus κατάγει γένος). GERM. 1 ab Iove principium magno -xit Aratus carminis. CELS. 1 pr. p. 6 *non* ab istis quaestionibus -ctam esse medicinam, sed ab experimentis. SEN. epist. 58, 11 ex quo haec -antur. PLIN. nat. 6, 76 ab ea -entes originem (RVFIN. hist. 1, 4, 8 ab illis esse -ctam huius gentis originem. 1, 6, 2). 35, 33. IVV. 8, 273 ab infami gentem -is asylo. TERT. adv. Marc. 1, 17 p. 312, 14 in isto articulo ab ignoti dei quaestione -cto. 3, 18 p. 407, 4 ex illis (*Simeone et Levi*) enim -itur census istorum (*Pharisaeorum*). 4, 34 p. 535, 16 unde hanc sententiam -xerit dominus quove direxerit. anim. 20 perfectum ac profectum de doctrina disciplinaque -it. 49 a deo -imus ⟨s⟩omnia. adv. Hermog. 10 malum a materia, non a creatore -ant. ieiun. 3 exinde -ens carnalium appetitionem et spiritualium recusationem. nat. 2, 5 quae *opinio* de communi omnium sensu et simplici -cta videatur. adv. Prax. 11. pudic. 6 a Christo -ere disciplinam. scorp. 9 p. 162, 17 praeceptorum principia. *al.* HIL. in Matth. 10, 24 ea ... ingenita et a quadam prosapiae antiquitate -cta. 14, 10 his originibus -cta *euangeliorum praedicatio* (*syn.* profecta). POMP. gramm. V 147, 25 haec res a mensura -itur. AVIEN. orb. terr. 1215 Scythicae -unt semina gentis. AVSON. 419, 39 nisi *nomen* ab avo -ctum esset. HIER. epist. 18ᵃ, 7, 5 quod in euangelio fuerit lectitatum, hoc ex veteris testamenti auctoritate -itur. RVFIN. hist. mon. 9 p. 426ᴬ ex quo *libro* narratio eius -i videbatur. MART. CAP. 9, 986 bacchius qui ex trochaeo -it auspicium. BOETH. in Porph. comm. pr. p. 73, 9 ex sanguine aliqua cognatio -itur. p. 176, 7 *sqq.* *nescio an huc pertineat*: TRYPH. dig. 50, 16, 225 qui ipso facto fugae initium mente -xerit (*i. non solum consilium cepit, sed etiam fecit*). *apud grammaticos i. q. derivare*: PAVL. FEST. p. 6 cuius origo ex Graeco oppido, ἄστυ -itur. *ibid.* agnus ex Graeco ἀμνός -itur. p. 9 verbum quidam a rumine ... putant -i. p. 15 vocabulum ab amore -itur. p. 24 unde -untur pudor et pudicus. p. 72 *al.* TERT. idol. 3 ab eo (εἶδος) per diminutionem εἴδωλον -ctum. nat. 2, 12 aeque Latini vocabuli *Saturni* a sationibus rationem -unt. CHAR. gramm. I 88, 27 ex verbo -atur genetivus. 190, 5 inter adverbia a pronominibus -cta aliquid ex eo quod est aliquis. 344, 11 -untur item incohativa a neutris verbis et appellationibus *eqs.* EVTYCH. gramm. V 452, 5 adhaerentia verbis nomina, utrum ipsa verborum sint origines an -antur a verbis. FRG. Bob. gramm. V 565, 19 item finita derivata a prima persona venientia quae quamvis a prima -antur. DIOM. gramm. I 345, 15 iterative et saepe in tres gradus -unt verbum quale est video, deinde viso et ... visito. 345, 20. *et saepe apud grammaticos, cf. l. 25. p. 283, 70.*

5 *i. q. mutare, vertere, accommodare* (*accedit l. 7. 17 ad notionem dividendi*): CIC. de orat. 2, 72 odium ad benevolentiam -endum est (GREG. M. moral. 2, 2 temptatio ad victoriam -itur). RABIR. carm. frg. 4 in tenerum est -cta ⟨serum⟩ pars intima lactis. HOR. ars 129 rectius Iliacum carmen -is in actus. FEST. p. 355 'Tyria maria' in proverbium -ctum est. QVINT. inst. 2, 4, 22 *loci communes* ab illo generali tractatu ad quasdam -i species solent. decl. 321 p. 262, 1 tempus, quod in culpam -itur. PLIN. epist. 1, 8, 4. APVL. Plat. 1, 7 quae cum inordinata permixtaque essent, ... ad ordinem numeris et mensuris in ambitum -cta sunt (EVSTATH. Bas. hex. 2, 2 p. 881ᶜ in ordinem). 2, 21 opes ad pessimas artes. TERT. idol. 15 p. 48, 10 licet nomina inania atque conficta sint, cum tamen in superstitionem -untur *eqs.* GAIVS dig. 1, 8, 1 summa rerum divisio in duos articulos -itur (*cf.* MART. CAP. 9, 937). VLP. dig. 50, 16, 195, 1 familiae appellatio ... et in res et in personas -itur. ARNOB. nat. 2, 47 infucata nec ab aliqua vocis ostentatione -cta. AVIEN. ora 713 siqua prisca te iuvant haec in novella nominum -ere. SCHOL. Cic. Bob. p. 49, 3 consequentia in argumentum -xit eius, qui ... petierit. VVLG. II Macc. 5, 21 se ... terram ad navigandum, pelagus vero ad iter agendum -urum. PETR. CHRYS. serm. 12 p. 224ᴬ *diabolus* cibum nostrum -it in crapulam. BOETH. mus. 5, 5 a gravi in acutum ita -itur. PALLAD. hist. mon. II 9 mundum in chaos -ret. PETR. CHRYS. serm. 8 p. 211ᴬ ut maluerit deus -i sententiam (*i. revocari*). *nota*: QVINT. inst. 1, 4, 16 Ὀδυσσεύς ... ad Vlixen -ctus est. *cf.* PS. MATTH. euang. 42, 2 quem libellum Hieronymus ... ad hoc opus de hebraicis in latinum -xit.

6 *de serie, ordine i. q. continuare*: CAES. civ. 3, 51, 7 prope in noctem rem -xerant (duxerant *pars codd.*). VAL. MAX. 2, 9, 6 sanguis illustrium imaginum serie -ctus in ortum *Tiberii* conflueret. QVINT. inst. 9, 3, 57 quod (*sceptrum*) a Iove ad Agamemnonem -it (*i. possessores deinceps enumerat. sim.* STAT. Ach. 1, 7 tota iuvenem -ere Troia. *i. facta Achillis per universum tempus Troiae obsessae cantare*). FLOR. epit. 3, 12, 3 *centum annos* a Carthaginis ... excidiis ... -ximus in Caesarem et Pompeium (*i. computavimus*). HIL. in Matth. 26, 3 haec *verba* ex aeternitate -cta. AVG. civ. 18, 2 per Graecos ad Latinos ac deinde ad Romanos ... temporum seriem -xerunt. PAVL. PELL. 2 in seriem -ere gesta dierum. *adde*: BOETH. in Porph. comm. 1, 23 p. 75, 24 omnisque scientia a magis generibus per subalterna genera usque ad magis species -atur. mus. 3, 1 per singulas proportiones considerationе -cta. *nota de carmine perpetuo sim.*: OV. met. 1, 4 primaque ab origine mundi ad mea perpetuum -ite tempora carmen (*cf.* trist. 2, 560 ab origine mundi in tua -xi tempora, Caesar, opus. CASSIOD. inst. div. 17 chronica *Eusebii* ... usque ad tempora sua -xit eximie Hieronymus [*ibid.* perduco]). *sim.* AVSON. 215, 1 quos legis a prima -ctos menide libri, doctores. *cf.* PORPH. Hor. carm. 3, 1, 1 haec autem ᾠδή multiplex per varios -cta est sensus.

7 *i. q. dilatare, extendere* (*sed vide ne sit* diducere): CIC. orat. 113 cum compresserat digitos pugnumque fecerat ... cum autem -erat et manum dilataverat. MANIL. 1, 324 Lyra -ctis per caelum cornibus. 1, 457 signa ... totum -cta per orbem. HIL. syn. 45 latitudo -cta quodam naturae suae tractu (*cf.* HEGES. 3, 6, 1 latitudo Galilaeae a vico Chaloth usque ad Bersaben -itur). SERV. Aen. 3, 571 speluncas ... usque ad mare -ctas.

8 *i. q. componere* (*cf. supra l. 41. p. 279, 76*): *carmina sim.*: HOR. carm. 3, 30 Aeolium carmen ad Italos -xisse modos. sat. 2, 1, 4 similesque meorum mille die versus -i posse (OV. Pont. 1, 5, 13 versum. VAL. MAX. 7 ext. 1 non ultra tres versus maximo impenso labore -ere potuisset). epist. 2, 1, 225 tenui -cta poemata filo (*cf.* AVSON. 419, 61 cum ea ... summatim et tenuiore filo ... -cta libaverim). PROP. 1, 16, 41 novo -xi carmina versu. OV. trist. 1, 1, 39 carmina proveniunt animo -cta sereno. 5, 1, 7 hic (*in terra barbara*) -cta. Pont. 4, 1, 1 accipe ... -ctum carmen ab illo. LAVS Pis. 165 Aonium facilis -it pagina carmen. QVINT. inst. 3, 6, 59 commentarios quos adulescens -xerat. IVV. 7, 54 nil expositum soleat -ere (GLOSS. V 653, 20 componere). AVIEN. Arat. 626 ille repertor *lyrae* carmina Pleiadum numero (*i. septem chordis*) -xerat. *hinc i. q. describere, exponere*: MANIL. 1, 3 carmine divinas artes et ... sidera ... -ere mundo aggrediar. 2, 204 signa ... propria -ere lege. MART. CAP. 9, 913 suisque cunctos allubescentes tonis -it *melos*. *nota c. acc. c. inf.*: TERT. adv. Marc. 1, 25 his lineis -ximus eam (*bonitatem*) minime deo adaequare. *interrog. ind.*: COLVM. 10, 40 quae cura satis *sit*, ... Pierides tenui -ite carmine Musae. TERT. resurr. 34 p. 78, 18 nolo nunc contentioso func -ere (*i. disceptare*), hac an illac hominem perditio depostulet. ITALA Matth. 18, 23 (cod. e) rationem -ere cum servis suis (συνᾶραι λόγον, VVLG. ponere). LEX Visig. Eur. 282 ratione -cta (*aliter p. 280, 21. 75. 281, 78*).

part. perf. pass. pro adi. **dēductus**, -a, -um. 1 *de corpore et partibus eius*: LVCIL. 942 nasum -ius (SVET. Aug. 79 nasum et a summo eminentiorem et ab imo -iorem. LAMPR. Diad. 3, 2 naso -o). PHYSIOGN. 5 partes inferiores -ae paulatim plenitudine desinente. 6 corpus a genibus usque ad pedum ima -ius (DARES 12 bene figurati corpore -o). 50 -us *vultus significat* cogitatorem. AVIAN. fab. 19, 5 nam mihi abieti -um surgens in nubila corpus. BOETH. in Porph. dial. 2 p. 50ᴬ -ioribus alius capillis (*cf.* GLOSS. ἀπλόθριξ -is capil-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

lis). 2 *de vase*: CASSIOD. in psalm. 20, 9 clibanus est ... aenei vasculi -a rotunditas, quae sub urentibus flammis ardet intrinsecus. 3 *de carmine et oratione*: GLOSS. -um tenue vel gracile vel subtile (*cf.* MACR. sat. 6, 4, 12). VERG. ecl. 6, 5 -um dicere carmen. QVINT. inst. 4, 1, 60 -a semper atque circumlita oratio. AVSON. 419, 19 -a oratione Menelaus. CASSIOD. rhet. 1 p. 495, 2 ῥητορεύειν id est copia -ae locutionis influere. *de voce v. p. 281, 1.* *de mercede*: COD. Theod. 13, 3, 11 grammaticis ... annonarum -ior paulo numerus ex more praestetur.

subst. f. **dēducta,** -ae. 1 *i. q. summa subtrahenda*: CIC. leg. 2, 50 si in testamento -a scripta non sit. 2 *de scapo veretri* (*cf. p. 278, 3*): CHIRON 987 si quod iumentum -a descenderit. *ibid.* -a descendet. *ibid.* ut segreges -am a testiculos et alliges.

syn.: abducere, adducere, dimittere, perducere, reducere, seducere. deferre. *oppos.*: elevare. excitare, inflammare. adducere, mutare.

deriv.: deducticius, deductio, deductivus, deductor (-ius), deductus. *?* dedux.

dēductīcius, -a, -um *a* deducere (*sub I A 2 d*). CORP. III 8199 (*Scupis*) vet(eranus) leg(ionis) VII C(laudiae) p(iae) f(idelis) -us.

×**dēductio,** -ōnis *f. a* deducere. GLOSS. *ἀφέλκυσις, διαγωνισμός, διαγωνισμός ἢ διαγωγή* (*cf.* IDIOM. gen. gramm. IV 576, 65). disputatio vel demptio, disputatio. *legitur inde a* CIC. [*loc. dub.*: VITR. 10, 3, 3].

1 *proprie*: *i. q. deportatio*: VITR. 10, 26, 12 transtulit e scaporum vectura etiam in epistyliorum -e. *i. q. directio*: AVG. dialect. 8 iam omnium viarum -o clara est. PS. APVL. Ascl. 25 deorum in terra suae religionis merito sola -o. *de aquis*: CIC. div. 1, 100 ex quo illa admirabilis a maioribus Albanae aquae facta -o est. top. 34 tamquam rivorum a fonte -o (di- *O*). *de sponsa*: POMPON. dig. 23, 2, 5 -e enim opus esse in mariti non in uxoris domum. *de colonis*: CIC. leg. agr. 1, 16 quae erit in istos agros -o. 1, 23. 2, 92 qui aliquam partem illius -is attigerunt. Phil. 2, 62 in oppida militum crudelis et misera -o. PLIN. nat. 2, 139 in -e oppidi. CORP. III 8200 *v. p. 273, 79.* *de expropriatione*: CIC. Caecin. 27 ut moribus -o fieret. 32 vis et -o. *de comitatu honoris causa*: IVL. VAL. 1, 34 Aegyptii honorata -e properantem prosequuntur. AMBR. hex. 3, 7, 30 nox una gloriosae ... splendorem -is abolevit. Iac. 2, 1, 4 qui ... tutum se ubique eius *dei* -e credebat. CASSIAN. conl. 19, 6, 4 -is officia. *t. t. medic. i. q. purgatio, relevatio*: CAEL. AVR. acut. 2, 19, 116 inter ventris -em. chron. 1, 4, 17, 2 quae *ferae* -e sibi posita ferocitate mansuescunt. 4, 8, 111 atque cibi facta -e relevantur. 1, 5, 165 levi -e.

2 *translate*: *in arithmetica i. q. subtractio*: CIC. div. in Caec. 32 ex qua (*pecunia publica*) ... ne qua -o fieret (PS. ASCON. *ad l.* p. 113 modo -e dispendium significat, alias -o imminutio est etiam iusta). Verr. 4, 181 ex omni pecunia ... certis nominibus -es fieri solebant. *ibid.* illud genus tertium -is erat eius modi, quasi.... SEN. benef. 4, 3 ut integra *beneficia* ad eos, quibus promissa sunt, perveniant, sine ulla, quod aiunt, -e. epist. 58, 31 annum unum atque octogensimum implevit sine ulla -e. *saepe* ICTI, *ex. gr.*: GAIVS inst. 4, 65 bonorum emptor cum -e agere iubetur. 4, 66 inter compensationem autem ... et -em ... illa differentia est, quod in compensationem hoc solum vocatur quod eiusdem generis et naturae est ... in -em autem vocatur et quod non est eiusdem generis. *al.* ALF. dig. 19, 2, 27 -em ex mercede facere. IAVOL. dig. 31, 41, 2 -es impensarum fieri. PAVL. dig. 22, 1, 38, 15 post -em impensarum. NERAT. dig. 25, 1, 16. COD. Iust. 2, 7, 22, 6 exhibitionis seu -is onere. 5, 13, 1, 57. CORP. II 1473 sine ulla -e (*l. 50*). 1474. IX 449 sine -⟨e⟩ vicesim(ae). *t. t. gramm. i. q. derivatio*: POMP. gramm. V 143, 19 derivatio nominis -em habet sine sensu. *t. t. rhetorum*: MAR. VICTORIN. rhet. 2, 17 p. 273 post definitionem et eius approbationem -em faciet ad speciem. *ibid.* 2, 18 p. 274 -o in speciem -is propriae. defin. p. 21, 7 inducimus -em eiusdem definitionis in eam speciem, de qua *eqs.* FORTVN. rhet. 2, 10 p. 107 -e generis ad speciem. *sim. saepius.* *in musica*: ISID. orig. 3, 19, 6 -es modulandi.

dēductīvus, -a, -um [*a* deducere, deductus. *Th.*]. POMP. gramm. V 202, 3 pronomina ... non sunt primigenita, quae dicit Varro, sed -a. ISID. orig. 1, 7, 6. 1, 8, 5 *pronomina* -a dicuntur, quia ex illis pronominibus primigeniis deducta atque composita existunt, ut 'quispiam'.

dēductor, -ōris *m. a* deducere. GLOSS. *καθοδηγός.* -es *ἀρχηγέται.* **a** *i. q. comes* (*cf. p. 273, 81*): Q. CIC. pet. 34 una *pars* salutatorum, altera -um, tertia assectatorum. 36 -um officium maius est quam salutatorum. PLIN. epist. 4, 17, 6 ille meus in incohandis *honoribus* -r et comes. AMBR. obit. Theod. 55 omnes ... -es (*sc. funeris*) tecum esse cuperemus. AVG. epist. 47, 5 ob hoc -es accepit armatos *Paulus.* serm. 1, 1 cum sacris visceribus *dei* -r fabricae proficiscitur sermo. ITIN. [Silv.] 1, 2 commonuerunt -es sancti illi, qui nobiscum erant. **b** *i. q. dux, magister*: TERT. apol. 21 *Christus* illuminator atque -r generis humani (= CYPR. idol. 11). ITALA Matth. 23, 16 (cod. e) -es caecorum (*ὁδηγοί*, codd. rell. *et* VVLG. duces caeci). TERT. coron. 4 -em omnis veritatis. fug. 14 (adv. Prax. 2). AMBR. epist. 27, 11 non hominem -em (*ad virtutem*) sed oracula quaesivit caelestia. PS. PHOEBAD. fid. 8 p. 49A spiritum sanctum ... -em in vitam aeternam. PVBLIC. Aug. epist. 4, 6, 1 accipiat aurum ... a viatore -r. **c** *is qui colonias deducit*: DON. Ter. Ad. 583 coloniae -r et conditor.

dēductōrius, -a, -um [*a* deducere. *Th.*]. *de fossa*: VEG. mulom. 1, 56, 3 fossa ... quae lotium recipiat -um debet habere cuniculum. *de medicina purgatoria*: ORIBAS. syn. 4, 23 mulsa est sputanicum deducturia. 4, 28 ostracoderma vel coclearum sucus -us est ventri. *subst. n.* **dēductōrium,** -ī. *i. q. fossa, foramen*: PALLAD. 12, 7, 2 locus -a liquoris accipiat. LEO M. epist. 3, 3 cum -um nullum habeat (*cf.* ISID. vir. ill. 24). *i. q. medicamentum purgatorium*: CAEL. AVR. acut. 2, 19, 115 etiam in sorbilibus dantur -a, quae non valde sunt insuavia.

1. dēductus, -a, -um *v.* deduco.

2. dēductus, *abl.* -ū *m. a* deducere. *i. deductio* (*cf. p. 277, 66*): APVL. met. 1, 16 ut ponderis -u restis ad ingluviem astricta spiritus officia discluderet.

? **dēdux,** -is [*a* deducere, *cf.* redux. *Th.*]. *i. q. derivatus*: SYMM. epist. 8, 69 Gallia tua -x Heliconis (G. rivos deduxit Heliconis *Havet*).

deebrio *v.* debrio. [*Stöger.*

deeo, -īre *a* de *et* ire. SALL. hist. frg. 3, 96 A 11 nec ullis ad signa deeuntibus (red- *Maurenbrecher*). STAT. Theb. 2, 551 hos dēīre (prodire *dett.*) iugis, illos e vallibus imis crescere (*i. ascendere*).

deerro, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* errare. dērro: VEL. gramm. VII 65, 4 de ... imminuitur, si quando sequens vox a littera e incipit, ut est dērrare, dēsse, ⟨in⟩ qua enuntiatione sufficit ipsa productio. *cf.* LVCR. 1, 711. 3, 860 VERG. ecl. 7, 7, *fort. etiam* PLAVT. Men. 1113. *coniungitur cum praep.* a *l. 30. 32. 40. 42, abl. l. 34. 42* (*abl. instr. l. 45. 47, abl. distantiae l. 31*); ad *l. 39,* in *l. 31. 38. 47.* *i. q. a recto itinere declinare, deviare.* *proprie*: PLAVT. Men. 1113 inter homines me -are a patre. RHET. Her. 4, 51, 64 eos similitudine loci deceptos angiporto toto -asse. CIC. ac. frg. 16 in itinere. LVCR. 3, 860 vageque -arunt passim motus ab sensibus omnes. BELL. Afr. 8, 2 (*de nave, ut* 11, 4 SALL. hist. frg. 3, 8); VERG. ecl. 7, 7 caper -verat. SEN. Phaedr. 1069 viā (*cf.* QVINT. inst. 10, 3, 29 itinere. AVSON. 420, 4 cursu). epist. 29, 3 sagittarius non aliquando ferire debet, sed aliquando -are (*cf.* PLIN. nat. 28, 100 ut ... iaculantium ictus -uros negent). PLIN. nat. 8, 24 in *foveas,* -ante aliquo, ceteri *elephanti* congerunt ramos. 11, 176 si potus cibusque in alienum -verit tramitem. TAC. ann. 13, 29 (*in imag.*) sors -bat ad parum idoneos. *translate*: RHET. Her. 1, 9, 14 si non -bimus ab eo, quod coeperimus exponere. LVCR. 1, 711 magnopere a vero. VELL. 2, 3, 4 ubi semel recto -atum est. SEN. dial. 7, 3, 3 ab illa (*natura*) non -are et ad illius legem exemplumque formari sapientia est. epist. 97, 10 omnium aliarum artium peccata artificibus pudori sunt offenduntque -antem, vitae peccata delectant. COLVM. 1, 4, 6. 2, 2, 15 et sententia et visu -asse. QVINT. inst. 11, 2, 33. 12, 10, 64 propriam *eloquentiam*: id enim est non -are verbis. ARNOB. nat. 4, 31. AMM. 30, 9, 1 in hōc tantum -ans, quod ... sinebat. EPIST. pontif. Thiel 611 Gelas. 1, 42 toto populo -ante (*sc. a deo*).

deēsis *f., δέησις.* *t. t. rhet.*: IVL. RVF. rhet. 16 p. 43, 6 *δέησις* obsecratio vel obtestatio qua deos oramus aut homines.

deessenon [*radicem hebraicam* דצין *continere videtur, de qua v. G. Hoffmann, Zeitschr. f. d. alttestamentl. Wissenschaft 1881 p. 334 sqq. Th.*]. EPIPHAN. Avell. p. 770, 31 veteris testamenti libros scriptos secundum formam quam dedit dominus in monte Sina, quam formam Hebraei deessinon vocant, quod interpretatur 'insculptum'. p. 771, 5. 10.

deex praep. *a* de *et* ex. ITALA Matth. 18, 28 (cod. e) invenit unum -x (*ἕνα τῶν,* VVLG. de) conservis suis.

de(e)xhortor, -ārī *a* de *et* exhortari. *i. q. dehortari*: DIDASC. apost. 43, 25 multos dexhortans et adoptans sibi *Simon* (*ibid.* seducere).

deex(s)equor, -ī *a* de *et* exsequi. *i. q. sequi*: AVELL. p. 471, 12 hanc (*fidei confessionem*) etiam -entes ... patres.

dēfaecābilis, -e [*a* defaecare. *Th.*]. *qui defaecari potest*: SIDON. epist. 1, 5, 6 cisterna -is.

dēfaecātio, -ōnis *f. a* defaecare. *i. q. purgatio*: TERT. anim. 27 virus illud corporale, semen, ex carnis -e. PACIAN. paraen. 10 p. 120 -o senectutis *vini* (*v. l. 84*). HIER. nom. hebr. p. 25, 18 Basecoth adeps vel -o. EVSTATH. Bas. hex. 4, 6 p. 908C *aqua marina* potabilis iam effecta per -em amaritudine deposita naturali.

dēfaeco, -ātus, -āre [*a* de *et* faex *derivatum. Th.*]. defico: PLAVT. Most. 158 (*idem* defaec-: Aul. 79 Pseud. 760). *plerumque legitur part. perf. pass.* NON. p. 454 -ata omnia pura et inturbata et sine sordibus possumus dicere, ut vinum sine faecibus. DON. Ter. Andr. 729 quae sunt pura et -ata, liquida sunt. GLOSS. *διυλίζω* (DOSITH. gramm. VII 436, 8). -at *διηθεῖ.* -are est decolare et res quondam mixtas a faecibus segregare. -atum liquidum, purum, extersum vel purificatum. a faece purgatum. *legitur inde a* PLAVTO.

i. q. a faece, sordibus purgare: 1 *proprie*: *de liquoribus*: COLVM. 12, 28, 3 -atum *vinum* (12, 33, 1. PLIN. nat. 18, 232 vina. APVL. met. 9, 22 vina pretiosa. SERV. georg. 1, 341 mollissima vina: -ata, asperitate carentia. MACR. sat. 7, 12, 6 -atum vinum validius viribus. *cf.* TERT. patient. 11 -ato senectutem vini [*v. l. 69*].

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

VVLG. Is. 25,6 vindemiae -atae. NON. p. 454 *p. 284,74.* GLOSS. -atum vinum purificatum). FRONTIN. aq. 93 *Anio aqua* lacuum altitudine, in quos excipitur, velut -atur. CHALC. transl. 45^{C} -ati liquoris. SYMM. epist. 3, 23, 1 plerique condita musta -ant. SERV. Aen. 1,432 liquentia *mella*: -ata, sine sordibus (georg. 4, 102). MACR. somn. 1, 22, 6 quod ... ex -atis abrasum resedit elementis. *de digestione*: TERT. anim. 10 exhibe pabuli transmittendi, decoquendi -andique membra. MACR. sat. 7, 4, 22 acceptum sanguinem quodammodo -ant *venae in digestione.* 7, 4, 23. *de metallis liquefactis purgatisque*: HIL. in psalm. 59, 11 (*in imag.*) cum -atis et perustis vitiis, ut argentum ignitum, probabiles iudicentur. *sim.* 65, 20. 67, 31 PAVL. NOL. epist. 23, 7 (*ibid.* concoqui). ALC. AVIT. hom. 5, 2 p. 107, 25 caro necdum mortis fornacibus -ata. *de corporis lavatione*: PLAVT. Most. 158 iam pridem ecastor frigidā non lavi magis lubenter nec quom me melius ... rear esse deficatam. PRVD. cath. 7, 76 tincta membra (*ibid.* lavare). PAVL. NOL. carm. 27, 238 -ato concretis sordibus ore. SIDON. epist. 9, 9, 12 -ata membra. *adde*: ALC. AVIT. hom. 10 p. 121,7 levibus elementis -atorum corporum membra. *nota de medicina*: VICTRIC. 22 an aliter laborantia (*i. aegrota*) corpora -antur? *cf.* VEG. mulom. 1, 20, 3 haec *medicamina* grandines prohibere et aerem -are dicuntur. **2** *translate, i. q. cura, inscientia, vitiis liberare*: PLAVT. Aul. 79 nunc -ato (*i. securo*) demum animo egredior domo (*aliter*: AMBR. in psalm. 118 serm. 15, 25 purum et -atum animum diligit Christus. MACR. somn. 1, 8, 9. CASSIOD. var. 10, 20, 3 -ari animum bonis praeceptionibus institutum. inst. div. 29 p. 1144^{B}). PLAVT. Pseud. 760 quidquid incerti mi in animo prius ... fuit, nunc liquet, nunc -atumst cor mihi. PANEG. 10, 32 impetu suo forvet *recens gaudium* nec, ut primum liberum, continuo -atum est. SYMM. epist. 5, 75 moribus -atis (FAVST. REI. epist. 8 p. 208, 17). FVLG. myth. praef. p. 4, 16 -atam silentio vitam agere. AMBR. virg. 2, 6, 39 si quid -atum est in sermone nostro (CASSIOD. var. 10, 7, 2 -atus sermo. *cf.* RVFIN. Orig. in lev. 9, 8 colata enim et -ata vult esse vel verba nostra vel opera). HIER. in Ier. 4, 10 p. 867 *gladius* -et et purget animae vitia (VEN. FORT. vita Marcell. 5, 19). PAVL. NOL. epist. 16, 5 -ata mente purius intuentes videbimus hanc esse veritatem (SALV. epist. 5, 5). 49, 13 in -atis pectoribus. SIDON. epist. 1, 1, 3 tuae examinationi has *litterulas* non recensendas ..., sed -andas, ut aiunt, limandasque commisi. CASSIOD. var. 6, 22, 2 si tu tamen ibi conscientia -atus adveneris. VEN. FORT. vita Radeg. 1, 2 -ato mundi contagio. *nota*: CASSIOD. var. 8, 31, 6 quid prodest tantos viros latere litteris -atos? (*i. eruditos*). *c. abl.* (*cf. supra l. 18*): FVLG. aet. mund. p. 150, 18 rationalia vitae instituta ... fluctuantis aetatis ebullitionibus -ata. RVFIN. Orig. in Rom. 4, 6 vitiis -ato corpore. Orig. in cant. prol. p. 75^{D} moribus ... -atus. PETR. CHRYS. serm. 166 p. 635^{B} ieiunio humano -atus est et exinanitus a corpore. *c. praepos.* ab: RVFIN. hist. mon. prol. ab omni malitiae cogitatione ... -atos. AMBR. in Luc. 7, 141 ab omni labe vitiorum (*cf. l. 57*). PAVL. NOL. epist. 24, 9 -ato ab externarum rerum curis animo. PETR. CHRYS. serm. 2 p. 188^{B}. 88 p. 448^{B} POMER. 3, 29, 2. FERREOL. reg. 39 mundos ... et quasi -atos a vitiorum omnium ... inquinamento.

part. perf. pass. pro adi. **dēfaecātus**, -a, -um *i. q. purus*, GLOSS. -ior purior lucidior. *posit. v. supra; comp. et superl.*: SERV. georg. 3, 522 sicut electrum -ius est metallis omnibus, ita et currens aqua ceteris purior (= SCHOL. Bern. *ad l.* ISID. orig. 16, 24, 1). PROSP. epist. 1, 9 -issimum lumen gratiae. 2, 20 -issimam ac saluberrimam ... intellegentiam. AMBR. in psalm. 118 serm. 8, 58 unde et caelum purius et -ius ab omni labe peccati est. RVFIN. hist. 11, 26 aqua ... -ior ac purior redditus.

syn.: colare, lavare, limare, purgare. exinanire.
deriv.: defaecabilis, defaecatio.

[dēfāmātor]. STEPHAN. 1 p. 35^{C} Probianus -r, *videtur errore positum pro* dei amator, *v.* p. 35^{B}.

dēfāmis, -e [*a* de *et* fama, *cf.* infamis. *Th.*]. *i. q. infamis*: APVL. met. 9, 17 mortem denique violentam -em comminatus (de fame *coni.*).

dēfāmo, -ātus, -āre [*a* de *et* fama. *Th.*]. *i. q. dehonestare*: GELL. 9, 2, 11 ut vocabula quoque eorum -ata atque demortua cum ipsis viderentur. COD. Iust. 7, 14, 5 pr. -ari statum ingenuorum seu errore seu malignitate quorundam periniquum est. *cf.* GLOSS. V 218, 36 lites serere: detrahere, -are. *part. perf. pass. pro adi.* dēfāmātus: GELL. 14, 2, 10 *hominem* probri plenum spurcissimaeque vitae ac -issimae. 18, 3, 3 homo ... turpitudine vitae -issimus.

dēfānātus, -a, -um [*a* de *et* fanum, *cf.* profanatus. *Th.*]. ARNOB. nat. 4, 37 propter quaedam spatia -a.

dēfarīnātus, -a, -um [*a* de *et* farina. *Th.*]. *i. q. in farinam versus*: TERT. adv. Val. 31 ad molas delatum et -um *semen.*

dēfatīgābilis NOT. Tir. 72, 41. *a* defatigare.

dēfatīgātio, -ōnis *f. a* defatigare. defet- *plerisque locis var. lect.* GLOSS. καταπόνησις. *i. q. lassitudo, remissio*: RHET. Her. 1, 17, 27 ne qua propter multitudinem litterarum possit animum tuum -o retardare. CIC. inv. 1, 25 sin auditoris studium -o abalienavit a causa. de orat. 3, 173 interspirationis, non -is nostrae neque librariorum notis sed verborum et sententiarum modo interpunctas clausulas in orationibus esse voluerunt. Sest. 79. Phil. 5, 20 nulla res ei finem caedendi nisi -o et satietas attulisset. fin. 1, 3 quaerendi -o. Tusc. 3, 67 -o ... miseriarum aegritudines cum faciat leniores. nat. deor. 2, 59 membrorum. Cato 36 et corpora quidem exercitationum -e ingravescunt. epist. 6, 2, 2 armis ... -e abiectis. CAES. Gall. 3, 19, 3. HIRT. Gall. 8, 27, 4 sine -e equorum (TERT. anim. 53). LIV. 8, 38, 11 in -em ultimam. DON. Ter. Andr. 668 HIL. in psalm. 68, 6. PELAGON. 190 si equus ... oneretur ... -e itineris. VVLG. IV Esdr. 5, 35 ut non viderem laborem Iacob et -em generis Israel. IORD. Get. 86.

dēfatīgo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* fatigare. *in codd. plerumque traditur* defet-; defit-: GLOSS. *intransit.*: SORT. Sangall. 40, 11 quid -as (*fort. leg.* te fatigas)? nihil ibi invenies. GLOSS. -at fatigat, lassat. -et fatiget. suenceth (*anglosax.*). -atus καταπεπονημένος. -ati κεκοπωμένοι. SCHOL. Ter. p. 89, 10 -atus delassatus. *legitur inde a* PLAVTO.

i. q. lassare (*cum abl. saepe* [*gerund. l. 29*], *in v. l. 27. 31. 38, sub v. l. 38, c. inf. l. 49*): PLAVT. Trin. 225 egomet me coquo et macero et -o (*sc. cogitando*). TER. Andr. 669 deceptus sum, at non -atus (*i. non desistam*). Eun. 220 opus faciam, ut -er usque, ingratiis ut dormiam. Phorm. 794 ne te adulescens mulier -et (*loquendo*). Ad. 519 se. CATO orig. 19 -atum vulneribus (BELL. Afr. 18, 4). AFRAN. com. 172 quin deos ... precibus plorans obsecrans nequiquam -rem. VARRO rust. 2, 9, 12 neque -ari patiuntur *catulos*, quo fiunt segniores. RHET. Her. 3, 9, 17 animi -ati ab adversariis multitudine verborum (CIC. epist. 5, 14, 1). 4, 46, 59 -atus cursor integro facem ... tradit (*cf.* CAES. Gall. 5, 16, 4. 7, 48, 4. 7, 85, 5 civ. 3, 40, 2 BELL. Afr. 78, 6). CIC. Quinct. 42 quid negoti geritur in quo ille tot et tales viros -at? Catil. 2, 21 qui vadimoniis ... -ati. dom. 115 emit domum licitatoribus -atis. Planc. 11 non -ari supplicando (FAV. or. frg. Gell. 15, 8, 2 edendo. NEP. Lys. 2, 1 ne de eodem plura enumerando -emus lectores. RVT. LVP. 2, 7 cubando). Marcell. 20 in conservandis bonis viris (epist. 10, 19, 2 in ea conservanda). de orat. 2, 177. 3, 145 nunquam conquiescam neque -bor. Brut. 86 ac. 2, 7 leg. 3, 29 div. 1, 104. epist. 12, 25^{a}, 6 admodum. 14, 1, 1 teque nec animi neque corporis laboribus -ari (CAES. Gall. 7, 41, 2 assiduo labore. CVRT. 8, 4, 6. 9, 2, 11). ad Brut. 1, 16, 10 CAES. Gall. 1, 40, 8. civ. 3, 85, 2 Pompei exercitum cotidianis itineribus. BELL. Afr. 19, 3. 32, 2 tirones in labore -are. 42, 1. 71, 2. 75, 3 milites sub onere ac sub sarcinis -atos. RVT. LVP. 1, 7. 21. SEN. dial. 7, 24, 3 (*in imag.*) *pecunia* apud sapientem ... nec umquam ita -ata errat, ut non, quotiens dignum invenerit, quasi ex pleno fluat. epist. 65, 17 quae *res* intentione oculos -at. 95, 18 CVRT. 4, 16, 16. COLVM. 8, 16, 4 fastidire ... lupum (*piscem*), nisi quem Tiberis adverso torrente -asset. SVET. Iul. 65 FRONTO p. 69, 5 N. GELL. 1, 2, 6 verbis eius -ati. APVL. met. 2, 17. SOL. 26, 9 (PLIN. nat. 8, 131 fatigare). HIL. in psalm. 14, 8 ieiuniis corpora. AMM. 17, 8, 5. 25, 3, 14. 25, 8, 4 animalia diu -ata. AMBR. Iac. 2, 9, 37 -atis corporis viribus. VVLG. I reg. 14, 31 SIDON. epist. 8, 3, 2. BOETH. herm. sec. 5, 13 p. 420, 26 lectores. mus. 1, 14 dum -atus motus ... conquiescat. *seq. infin.*: LENT. Cic. epist. 12, 14, 7 non despero nec -bor permanere. *nota*: SEN. dial. 5, 33, 1 *pecunia* fora -at (*i. causa est usque ad taedium vociferandi*). 10, 20, 1 alium -at ... ambitio, alium ... cupiditas circa omnes terras ... ducit. epist. 53, 12 *philosophia* quaedam -at (*i. irrita facit*) et velut levia tela laxo sinu eludit. HIL. trin. 5, 3 ne ... periculosa suspicio pendulae expectationis sollicitudinem -et. SIDON. epist. 7, 12, 2 quamlibet posset triumphalibus adoreis familiae tuae (*sc. describendis*) -ari stilus. *i. q. vexare, conterere, debilitare* (*cf. l. 18 et* GLOSS. -at flagellat): PANEG. 10, 24 *clavae* hostem ... caedendo -bant ac ... ruere cogebant. FIRM. math. 3, 11, 8 aut fame aut plagis aut *eqs.* PS. AVR. VICT. epit. 48, 5 Hunnos et Gothos qui eam (*rem publicam*) sub Valente -assent (MARCELL. chron. II p. 92, 481, 2 IORD. Rom. 315). FILASTR. 11, 1 ut *ranae* putore Aegyptios -ent. DICT. 3, 21 postremam aetatem *Priami* ... confectam iam ac -atam tantis luctibus filiorum. AMM. 22, 9, 11 quo taedio Iulianus -atus. OROS. hist. 5, 15, 15 usque ad extremum desperationis. *de aegroto*: VITR. 1, 6, 3 -atis morbo viribus. MARCELL. chron. II p. 88, 462 febre -atum. *de fertilitate soli*: COLVM. 1 praef. 1 ubertate nimia prioris aevi -atum et effetum solum nequire ... praebere mortalibus alimenta. *de vita senescente*: SEN. dial. 6, 21, 4 non una hominibus senectus est, ut ne animalibus quidem: intra XIV quaedam annos -vit (*A*, -antur *F*, -at vita *Madvig*). *de animo*: SYMM. epist. 1, 102 *epistularum* in maximo fenore perceptio iuvat, solutio -at (*i. contristat*).

deriv.: defatigabilis, defatigatio.

dēfatīscor *etc. v.* defet-.

[defautio] ἀποτροπή, ψόγος GLOSS. II 40, 24 (dissuasio *de Vit*). *L.*

dēfectātīvus *v.* defectivus.

dēfectibilis, -e *a* deficere. *qui facile deficit*: AVG. serm. 362, 11 cum portamus istam -em infirmitatem, cui etsi cibus numquam desit ... non tamen efficit, ut mors non sit futura.

✱**dēfectio**, -ōnis *f. a* deficere. *pluralis*: -es: CIC. rep. 1, 25 div. 2, 17 nat. deor. 2, 153 Cato 49 LIV. 23, 33, 7 *al.* -um: CORP. III 14147, 5 AVG. civ. 12, 7 p. 522. -bus: VITR. 1, 4, 8 GELL. 2, 28, 4 TERT. mart. 1 AVG. civ. 8, 15 p. 117 CAEL. AVR. acut. 2, 3, 20. GLOSS. λιποθυμία, ἔκλυσις, ἀτονία, ἔκλειψις. *in interpretatione no-*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

minum hebraicorum: AMBR. Ioseph 3, 11 (Dothaim. HIER. nom. hebr. p. 5, 14) HIER. nom. hebr. p. 8, 13 (Mosoch). p. 54, 12 (Efai). *legitur inde a* CIC. *non habent poetae neque* VELL. COLVM. MELA PETRON. FRONTO *al.* *singulis locis*: NEP. VITR. SEN. rhet. CELS. ASCON. PLIN. nat. *al.* *binis*: SALL. PLIN. epist. FLOR. *al.*

I *sensu activo*: AVG. civ. 3, 14 p. 113 donec multorum taederet pari -e (*i. afflictione*) certaminum. 12, 7 p. 522 nemo igitur quaerat efficientem causam malae voluntatis; non enim est efficiens sed deficiens, quia nec illa effectio, sed -o.

II *sensu intransitivo*: A *de amicitia, obsequio, disciplina sim. deserenda, fere i. q. transitio, seditio*: 1 *de hominibus*: a *absolute* (*nota sensu christiano i. q.* ἀπόστασις: TERT. monog. 15 et tamen nec cruentam -em infirmitas carnis excusat, nedum impudicam): CIC. ac. 1, 43 docere ... qua de causa discidium factum sit, ut videamus, satisne ista sit iusta -o. CAES. Gall. 5, 26, 1 initium repentini tumultus ac -is (6, 3, 4). 6, 8, 8 -is auctores (LIV. 7, 20, 2. 8, 20, 11. 8, 29, 1 *al.* CVRT. 6, 1, 20. 6, 6, 34 *al.* SVET. Otho 1 IVST. 11, 2, 7). 7, 43, 5 ne profectio nata a timore -is similisque fugae videretur. civ. 2, 13, 3 ne gravius permoti milites et -is odio et contemptione sui ... omnes puberes interficerent. LIV. 1, 30, 7 sollicitatis ad -em animis (21, 45, 3 animos ad -em sollicitari [35, 29, 10]. *cf.* 10, 21, 2 Vmbros ad -em vocari. 21, 19, 5 socii aut sollicitarentur ad -em aut sua sponte desciscentes reciperentur [27, 12, 8]. 21, 61, 5 populo ... ad -em impulso [33, 49, 2. 36, 11, 9]. 23, 1, 4 cogere [34, 18, 2]. 23, 6, 4 plebs ad -em spectare [23, 16, 2. 24, 6, 2 haud dubie ad -em res spectabat]. 24, 30, 9 ad -em inclinatos animos [28, 15, 16]. 24, 37, 1 ad hanc -em erecti sunt ... animi. 24, 45, 3 traxissetque ad -em Arpos [25, 16, 6 neque trahere ad -em Lucanos. TAC. hist. 3, 57 ann. 6, 36. 12, 39]. 36, 28, 3 Naupactum ... ad -em compulerat [CVRT. 10, 1, 45 Seuthes Odrysas ... ad -em compulerat]. FRONTIN. strat. 2, 7, 3 ad -em conspirassent. 3, 16, 1 corrumpere ad -em populares. AMM. 31, 6, 3 ad -em erupere confessam). LIV. 3, 4, 5 -em parari. 4, 17, 2 maius additum -i scelus (*cf.* 28, 19, 2). 4, 32, 5 septimam infelicem -em. 6, 21, 2 iam diu molientes -em (CVRT. 9, 10, 19). 6, 21, 3 quod Veliternis ... tam diu impunita -o esset (25, 15, 19. 28, 32, 11 ne impunita tam scelerata -o esset). 7, 42, 2 apparet haud parvas vires -em habuisse. 9, 16, 10 quorum opera -o esset facta. 9, 25, 9 certo -is crimine. 21, 11, 13 conquisitoribus metum -is cum praebuissent (VAL. MAX. 2, 7, 11 ut ... metum -is reliquis inicerent). 21, 39, 5 -is tempus. 22, 22, 5 ne sanguine liberum suorum culpa -is lueretur (29, 17, 2). 22, 22, 21 ingenti consensu -em omnes spectare (23, 34, 11 bellum ac -em). 23, 2, 5 -is ... consilium (23, 6, 6). 23, 12, 16 in -e totam Italiam esse. 23, 15, 7 conscientia temptatae -is (TAC. Agr. 16). 24, 45, 8 utrum prior -o plus merita sit poenae an hic reditus veniae. 26, 12, 6 maiora in -e deliquerant (26, 13, 5 quem ad modum in -e praesidium ... necarimus? CVRT. 8, 1, 2 in -e perseveraverant). 27, 28, 6 ab ira non -is modo ... occasionem supplicii peti. 28, 15, 15 principium -is ab Attena ... factum est (28, 31, 7). 28, 24, 10 haud expertes seditionis -isque. 28, 26, 2 an plurium supplicio vindicanda tam foedi exempli -o magis quam seditio esset (*cf.* TREB. trig. tyr. 32, 1 post vindicatam -em, quam consularis vir ... paraverat). 29, 3, 15 Masinissam aperta -e infestissimum hostem. 35, 32, 2 Aetoli -em nudabant. 36, 14, 9 *et saepius.* CVRT. 6, 1, 20 veniam -is ... impetraverunt (8, 2, 18. CAPITOL. Aur. 14, 4 postulantes). 6, 1, 20 urbs obsessa erat a -is sociis. 9, 7, 2 barbaros quoque in societatem -is impulerant. *al.* TAC. hist. 1, 5 capite -is ablato. 2, 69 prima statim -e ... assumptus. ann. 3, 41 quo dissimularent -em magisque in tempore efferrent. 4, 24 -em coeptantes. 11, 9. SVET. Nero 42 -is duces. CAPITOL. Aur. 25, 5 conscios -is (GALLICAN. Avid. 8, 7). Ver. 6, 9 -em cogitantibus. Maximin. 13, 5 contra eum -em pararunt. IVST. 41, 4, 4 huius -is impunitatem illis ... discordia dedit. AMM. 21, 5, 1 professa palam -e se tutiorem fore. 24, 2, 1 *al.* AVG. civ. 12, 7 p. 522 causas ... -um istarum. 12, 9 p. 523 nec talem voluntatem facit nisi -o, qua deseritur deus, cuius -is etiam causa utique deficit. b *accedit genetivus* (*pro quo ponitur adiect. infra l. 79. p. 288, 2 sqq.*): CIC. ad Q. fr. 1, 4, 4 subita -o Pompei. Pis. 84 in illa omnium barbarorum -e. ad Q. fr. 1, 1, 5 -em sociorum (SALL. hist. frg. 1, 22 or. Cottae 6. LIV. 7, 25, 7. 8, 3, 8 -o sociorum nominisque Latini. 9, 19, 2 in omni -e sociorum Latini nominis. 22, 61, 13. 23, 33, 7 inter -es veterum sociorum. 28, 31, 4. 28, 44, 15. IVST. 28, 3, 14 ut -em sociorum vindicaverit). CAES. Gall. 7, 59, 1 de Haeduorum -e et secundo Galliae motu (7, 59, 2. 7, 61, 4. 7, 63, 1). 7, 67, 7 post -em Litavicci. BELL. Alex. 68, 1 cumque -em (*Clark*, defensionem *codd.*) eius nullam posse excusationem [eius] imprudentiae recipere coarguisset. NEP. Dat. 7, 1. LIV. 4, 7, 2 adiectum ... Ardeatium -i Veiens bellum. 6, 2, 3 terror accesserat -e Latinorum Hernicorumque (*cf.* 6, 11, 2. 9. 7, 1, 3). 8, 22, 10 -i Campanorum imminentes (VAL. MAX. 5, 1, 3 post illam nefariam Campanorum -em). 9, 27, 1 spes Campanae -is, in quam coniuratum erat (25, 18, 4 ante -em Campanam). 9, 41, 8 res ... turbavit repentina -o Vmbrorum (10, 20, 12 agmen ... captivorum etiam repentina -e turbatum erat). 28, 42, 9 -em militum tuorum expertus. 29, 17, 3 causam utriusque -is nostrae. 40, 39, 5 suam -em ... sensisse eum et pertimuisse rati. *et saepe sim.* CVRT. 7, 4, 32 regi ... nuntiatur ... Peloponnesiorum Laconumque -o. *al.* ASCON. Corn. p. 74 crebrae -es Italicorum. TAC. hist. 1, 19 Germanicae -is. 3, 45 ipsorum Brigantum -e. ann. 2, 8 *al.* FLOR. epit. 3, 5, 26. CAPITOL. Aur. 24, 8 motus -e Cassii. GALLICAN. Avid. 12, 3 -em Cassianam. SPART. Sept. Sev. 12, 7 ultus ... graviter Albinianam -em. VIR. ill. 65, 2 Asculanae et Fregellanae -is invidiam sustinuit. AVG. civ. 4, 7 p. 154 quomodo se habeat deorum iste vel transitus vel fuga vel emigratio vel in pugna -o. *collectiva*: CAES. Gall. 3, 10, 2 ad id bellum incitabant iniuriae ..., rebellio facta post deditionem, -o datis obsidibus, tot civitatum coniuratio. 5, 22, 3 permotus -e civitatum (7, 54, 2 civitatis. LIV. 36, 20, 1 consciae -is civitates). HIRT. Gall. 8, 30, 1 -e Galliae (8, 46, 6 OROS. hist. 4, 13, 5). CORP. III 14147, 3 (*Philis Aegypti*) primus -⟨is⟩ Thebaidos (τὴν Θηβαΐδα ἀποστᾶσαν) ... victor ducibus earum -um inter⟨ce⟩ptis. LIV. 23, 17, 10 Capuae. 23, 30, 10 et ne domus quidem Hieronis tota ab -e abstinuit. 24, 12, 2 nec ullius urbis -i magis infensos eorum animos esse (24, 37, 3 proditiones -esque urbium. 26, 1, 4). 26, 21, 14 secutae -em earum Hybla et Macella. 26, 41, 12 -em Italiae, Siciliae maioris partis, Sardiniae (29, 6, 1). 27, 21, 6 Etruriae. 28, 36, 1 seditio primum militaris, deinde -o Indibilis animos eius sustulerant. 38, 2, 1 Athamaniae. CVRT. 8, 1, 6 quorum clade totius regionis finita -o est. TAC. hist. 2, 96 tertiae legionis -o (3, 67 legionis cohortiumque. PANEG. 12, 23). 3, 6 nondum -e eius (*classis*) audita (3, 13 -e classis vulgata. 3, 36 classis Ravennatis. 3, 56). ann. 13, 37 Vologesen -e Hyrcaniae attineri. 14, 30 repentina -o provinciae. SVET. Tib. 16 Illyrici. Nero 47 ceterorum exercituum. IVST. 39, 1, 3 Syriae. c *accedunt praepos.*: ab *aliquo*: CIC. Phil. 13, 39 istas tu partes potius quam a populo Romano -em vocas? (LIV. 9, 16, 6 -is a populo Romano auctores. 27, 9, 9 apertam -em a populo Romano esse). LIV. 6, 21, 7 auctoresque -is ab Romanis (8, 20, 9 post -em ab Romanis. 23, 2, 5. 23, 9, 10. 24, 36, 9 -is ab Romano spes. 25, 23, 4 *al.*). TAC. ann. 12, 10 -e a familia Arsacidarum. 16, 7 a domo Caesarum. ad *aliquem*: LIV. 23, 14, 9 placere sibi -em ad Hannibalem. 23, 49, 5 Iliturgi oppidum ... ob -em ad Romanos oppugnabatur. ab *aliquo* ad *aliquem*: LIV. 26, 30, 2 ab Romanis ad Hannibalem. 28, 10, 5 -is ab Romanis ad Hasdrubalem ... consilia. 35, 43, 2.

nota i. q. descensus, delapsus: HIL. trin. 10, 7 ut non -o dei ad hominem sit, sed hominis profectus ad deum sit. 10, 22 non dei -e, sed hominis assumptione.

2 *de rebus*: CIC. Tusc. 4, 22 *intemperantia* est a tota mente -o sic aversa a praescriptione rationis, ut *eqs.*

B *i. q. debilitatio, deminutio*: 1 *virium i. q. imbecillitas, morbus, infirmitas*: a *de hominibus*: α *absolute vel cum genet. personae*: PLIN. nat. 23, 3 pampini ... mulierum a conceptu -i ... prosunt. PS. QVINT. decl. 5, 20 tunc super abrupta verba tota -e conticuit. TAC. ann. 6, 50 quamvis manifestam -em tegebat. *ibid.* recreandae -i *Tiberii* cibum afferrent. PLIN. epist. 7, 19, 3 insident febres, tussis increscit, summa macies, summa -o. SVET. Tib. 73. Cal. 50 ut tamen nonnumquam subita -e ingredi ... vix posset. Vesp. 24 alvo repente usque ad -em soluta. TERT. anim. 30 praeveniente restitutionem -e. ITALA deut. 28, 20 (Lugd.) famem et -em (ἔνδειαν καὶ ... ἐκλιμίαν, VVLG. famem et esuriem). HIL. in Matth. 15, 9 quos ne ... in vitae opere -o labefactaret, vult cibo suo alere. in psalm. 63, 9 -o scrutantium -em supervacuae contra deum adhortationis ostendit (63, 11). CHIRON 151 ex inanitate longi itineris bulimus et -o idemque aestuatio eveniet. 152. 306 -es ... et lassitudines. HYG. astr. 2, 20 p. 61, 4 quo facto exercitus ad -em venire cogebatur. PAVL. NOL. epist. 34, 1 *opp.* refectio (AVG. in psalm. 84, 10 *syn.* lassitudo). CAEL. AVR. acut. 3, 21, 199 -e submota. chron. 4, 3, 40. 5, 10, 110 aegrotanti -em facere et propterea mortem. 5, 10, 112. HIPPOCR. aer. 22 -e (ὑπὸ ἀσθενείας). FAVST. REI. serm. 21 p. 305, 19 *deus* permisit eum longa -e consumi. SIDON. epist. 6, 12, 3 propter -em civium pauperatorum. ORIBAS. syn. 6, 26 eup. 2, 1 B 3. GREG. M. moral. 4, 67 a temporalibus salubri -e lassantur *pii*. β *cum genetivo rei* (*saepe t. t. medicorum de animo*): CIC. Cato 29 ipsa ista -o virium adulescentiae vitiis efficitur (PLIN. epist. 3, 19, 6 vires in posterum exhausit, quarum -e rursus reliqua creverunt). 85 senectus autem aetatis est peractio tamquam fabulae, cuius -em fugere debemus. Att. 3, 18, 2 metuens, credo, -em animi mei (SEN. contr. 1, 4, 7 cum oculorum caliginem, animi -em, membrorum omnium torporem descripsisset. QVINT. *l. 82.* HIL. in psalm. 118 caph 1 naturae humanae est ut, cum id quod desiderat, non potest obtinere, per desiderii iugem cupiditatem animi -e teneatur. HEGES. 1, 32, 5 gravis animorum -o. ITALA exod. 6, 8 [Lugd. Aug. loc. hept. 2, 27 p. 546, 6] et non exaudierunt Moysen a -e animi [ὀλιγοψυχία, VVLG. angustia spiritus] et ab operibus duris. CAEL. AVR. acut. 2, 3, 20 *bis.* 2, 10, 75. 2, 18, 104. 2, 19, 118. 122. 2, 35, 186. 3, 4, 25. PALLAD. hist. mon. I 9 p. 280^D quaedam animi -o fatigaret. II 2 p. 347^A -o animi affligebat me). CELS. 7, 33 vel profusione sanguinis vel animae -e moriuntur (HIL. in psalm. 118 caph 1 sequitur ... -em animae -o oculorum *eqs.*). QVINT. decl. 257 p. 52, 3 vidit totius animi atque etiam corporis -em (HEGES. 5, 24, 2 -em corporis ... molliore cibo nutriant. CAEL. AVR. chron. 2, 10, 123 -e vel debilitate corporum, quam Graeci ἀτονίαν vocant. *cf.* VITAE patr.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

3, 4 ut . . . famem et -em corpori eius facerent *daemones*). GELL. 6, 6 tit. de quorundam sensuum naturali -e. PS. GARG. MART. p. 211 qui -em habent stomachi, quam Graeci atoniam vocant (CAEL. AVR. acut. 2, 35, 185 si -e fuerit stomachus affectus. GREG. TVR. Mart. 3, 52 cum febre ac nimia -e stomachi). VEG. mulom. 2, 5 ne plus quam oportet infrigides, quia, cum quasi splene careat, simul et -e sanguinis calore privatur. VVLG. Nah. 2, 10 dissolutio geniculorum et -o (ὠδῖνες) in cunctis renibus. CAEL. AVR. acut. 1, 15, 122 -o vocis atque algor. 3, 2, 8 pulsus -o, quam Graeci ἀσφυγμίαν vocant. RVRIC. epist. 2, 35 p. 420, 20 me . . . duo pedes sustinere prae -e vix possunt. *latiore sensu*: LACT. epit. 66 (71), 6 hanc esse mundi senectutem ac -em Trismegistus elocutus est. LEO M. epist. 28, 3 inclinatio fuit miserationis, non -o potestatis (ἀσθένεια τῆς δυνάμεως). ZACCH. 3, 7 humanae fidei -o (*cf.* PAVL. NOL. epist. 23, 9 quod -es fidei nostrae in illis pultibus assumendis adimplebat). CASSIOD. in psalm. 118, 82 repetitur salutaris et confirmativa -o, quae non ab infirmitate mentis venit, sed a gloriosa potius animi virtute descendit. *i. q. desperatio, timor*: TERT. mart. 1 temptabo illos . . . -bus aut inter se dissensionibus. PS. TERT. haer. 4 p. 220 in -e fuisse et paene dissolutum esse. *ibid.* in -e[m] factum *et* de -e conceptus. p. 221 excessisse de Pleromate, ut in -em negant isti. *ibid.* qui fuerit in -e[m] propter desiderium videndi propatoris. VVLG. psalm. 118, 53 -o (ἀθυμία) tenuit me (*cf.* GLOSS. Suet. Tib. 21, 5).

b *de rebus*: EVSTATH. Bas. hex. 6, 9 p. 932^C non valet visio -is (*i. rupium cavatarum*) attingere. *de sideribus i. q. obscuratio* (GLOSS. ἔκλειψις ἡλίου ἢ σελήνης. *cf.* SVET. frg. p. 211, 10 tunc sol eclipsin patitur quod latine -o dicitur): CIC. Cato 49 -es solis et lunae . . . praedicere (div. 2, 17 solis -es itemque lunae praedicuntur. nat. deor. 2, 153 -es solis et lunae cognitae praedictaeque. GELL. 2, 28, 4 de lunae solisque -bus). div. 1, 112 primus -em solis . . . praedixisse fertur (rep. 1, 22. 25 ut . . . superiores solis -es reputatae sint. SEN. benef. 5, 6, 3 quo die solis -o fuit. 5, 6, 4 non est ista solis -o sed duorum siderum coitus. epist. 108, 31 nat. 1, 12, 1. 7, 3, 3 -es quidem solis ⟨ob⟩servatas ab Aegyptiis collegit. FLOR. epit. 1, 1, 17. TERT. nat. 2, 6 sol saepe -e temptatus est. PS. CENS. frg. 3, 2 p. 58, 9. AVR. VICT. epit. 12, 13 solis -o facta est. AVG. civ. 3, 15 p. 116 acciderat . . . solis -o *eqs.* MARCELL. chron. II p. 71, 418, 2 [ἔκλειψις ἡλίου]. ORIG. in Matth. 18, 134). SEN. nat. 1, 12, 1 haec dicitur perfecta -o, quae stellas quoque ostendit et intercipit lucem. 7, 12, 4 omnis -o siderum brevis est (TAC. ann. 1, 28 suis laboribus -em sideris assimulans). CVRT. 4, 10, 6 quos adversis dis pugnasse lunae ostendisset -o (QVINT. inst. 1, 10, 47. FRONTIN. strat. 1, 12, 8 defectum lunae . . . praedixit . . . additis rationibus causisque -is. HIL. in Matth. 26, 1 obscuritate solis, -e lunae, casu stellarum. PROB. Verg. georg. 2, 478 BOETH. syll. hyp. 1 p. 835^D). *de liquoribus*: SEN. nat. 4, 2, 16 significatam aiunt duobus rerum potientibus -em *Nili*. FRONTIN. aq. 91 novus autem Anio vitiabat ceteras, nam cum editissimus veniat et in primis abundans, -i aliarum succurrit. CYPR. epist. 74, 10 si canalis aquam ducens qui copiose prius et largiter profluebat subito deficiat, nonne ad fontem pergitur, ut illic -is ratio noscatur? EVSTATH. Bas. hex. 3, 7 p. 898^C nullam -em fieri liquoris a sole pronuntiant.

2 *i. q. inopia, penuria, angustiae*: VITR. 1, 4, 8 e superationibus aut -bus ea (*animalium corpora*) laborare dissolvique iudicamus. TERT. nat. 1, 6 adempta diligentia cavendi per -em (defectum *Goth.*) agnoscendi quid observes? adv. Marc. 1, 24 p. 323 non poteris et in creatorem referre bonitatis in omnes -em (*ibid. iterum*). 2, 8 p. 345 postremo non libertate nec potestate arbitrii fecisset infirmum, sed potius -e earum. ITALA deut. 28, 48 (Lugd. Wirc.) in -e omnium (ἐκλείψει, VVLG. in omni penuria). SOL. 27, 15 senectam -o probat dentium. VVLG. sap. 11, 5 a -e (ἀπορoῦντες) potus sui. Sirach 30, 23 thesaurus sine -e sanctitatis. PAVL. NOL. epist. 46, 2 praeter alias ingenii mei -es (*syn.* penuria). MACR. sat. 2, 4, 24 pecuniae. *nota*: TERT. adv. Marc. 1, 4 p. 296 ex -e aemuli (*sc. qui deest*). AVG. c. Petil. 3, 15, 18 nihil inquisitionem meam impedit additum, nihil eius sublevat -em.

3 *i. q. finis*: APVL. mund. 1 finem nulla aevi -e factura. TERT. adv. Marc. 1, 13 p. 306 hoc nomine cessationis et -is operum et imprudentiae et malignitatis affinis est. IVST. 41, 2, 1 administratio gentis post -em Macedonici imperii sub regibus fuit (*cf.* AMBROSIAST. II Thess. 2, 1/4 regni Romani -o). HIL. trin. 1, 9 deduxisse *deum* in hanc . . . vitam hominem sub -e vivendi et aeternitate moriendi. VVLG. sap. 8, 18 in operibus manuum illius honestas sine -e (CASSIOD. in psalm. 148, 14 non possumus sine -e peragere. VEN. FORT. vita Hil. 6, 19 thesauri sine -e constarent). *i. q. interitus, mors*: *hominum* (*cf. p. 288, 42 sqq.*): HIL. trin. 11, 28 si . . . beatis et impiis finis est et finis intellegitur esse -o. VVLG. Bar. 2, 22 -em vestram faciam de civitatibus *eqs.* APRING. in apoc. 1, 18 absque -e perdurans, qui mortem pro vestra salute suscepi. *rerum*: TERT. anim. 53 habitum . . . sustinens -is abducitur *anima*. resurr. 2 p. 28 solius carnis et -em agnoscimus et refectionem cum maxime asserimus. ITALA Soph. 1, 2 (Cypr. testim. 3, 47) -e deficiat a facie terrae (ἐκλείψει ἐκλιπέτω, VVLG. congregans congregabo omnia a facie terrae). ORIG. in Matth. 18, 48 nec per ignem fiet mundi corruptio, sed per -em ipsius.

4 *apud grammaticos, i. q. eclipsis* (*cf.* SCHOL. Ter. p. 66, 15 eclipseos, id est -is): CHAR. gramm. I 259, 12 dicas autem et dixeris per -em imperativi (DIOM. gramm. I 358, 34). PRISC. gramm. III 33, 1 praepositio, quando per -em verborum profertur, generalem servat accentuum regulam. 110, 10 contrariae similiter passiones per -em fiunt literae et syllabae et dictionis et orationis. 111, 4 orationis quoque fit -o (*cf.* GELL. 5, 8, 3 ut pleraque dici per -em solent [= MACR. sat. 6, 8, 2]. 12, 14, 3 idque ipsum dici solitum per -em, nam plenam esse sententiam. SERV. Aen. 1, 135 his enim affectibus tantum sermonis -o congruit. *cf.* PS. RVFIN. in psalm. 7, 2, 11 aposiopesis est, id est -o, ubi additur, ut oratio plene intellegatur. SERV. auct. Aen. 10, 672. 12, 436 quidam autem -em putant et deesse volunt *eqs.*). 128, 16 per -em 'talis' et 'tantus' et 'tot'. 247, 5 per per -em 'si', quomodo etiam 'ut'. CARM. de fig. 175 ἔλλειψις. fit -o cum verbum, quod subtraho grate, defit. SCHOL. Ter. p. 54, 6 relativum per -em alius casualis partis. *pars orationis normae suae dissentiens*: CHAR. gramm. I 50, 24 approbatur autem -is regula argumento similium. PRISC. gramm. II 457, 18 nec mireris, si non ubique differentiam faciat vel -em anceps significatio. III 148, 5 obliquis casibus iunguntur, nisi per -em proferantur. 228, 8 fit per figuram ellipseos, id est -is.

syn. et iuxta posita: seditio, motus, tumultus. debilitas, dissolutio, fames, febris, lassitudo, macies, torpor. eclipsis, obscuritas. penuria. cessatio, finis. *opp.*: effectio, reditus. refectio, restitutio. superatio. aeternitas.

dēfectitat NOT. Tir. 22, 56^a. *a* deficere.

ᴮdēfectīvus, -a, -um [*a* deficere, defectus. *Th.*]. **1** *t. t. grammaticorum, i. q. in declinatione deficiens, ellipticus* (*cf.* SCHOL. Ter. p. 86, 30 -a locutio . . . et est eclipsis): **a** *de verbis*: CHAR. gramm. I 248, 8. 249, 15. 259, 27 -a seu corrupta (BEDA gramm. VII 279, 17). DIOM. gramm. I 342, 30. 346, 12 -a verborum species (SACERD. gramm. VI 430, 29. 431, 9. 434, 18. 442, 7). 359, 11 EXC. Bob. gramm. I 562, 1. PRISC. gramm. II 369, 18. 372, 11 tam verba quam alias partes orationis esse -as. III 228, 21 PROB. inst. gramm. IV 139, 3. 17. 23 a -o feror, latus. 139, 29. 32. 158, 14 de genere sive qualitate -a *verborum*. EVTYCH. gramm. V 448, 19 anomalis vel -is (GRAMM. suppl. p. 124, 9). *et saepe* GRAMM. SERV. Verg. Aen. 1, 235. 2, 12 *al.* CASSIOD. inst. div. 15 p. 1128^C verborum, quae -a non sunt. *acced. gen.*: PRISC. gramm. II 418, 22 -a temporis . . . *verba* (DON. gramm. IV 388, 3). *abl.*: PRISC. gramm. II 560, 10 quocumque tempore -a sint verba. PROB. cath. gramm. IV 34, 32 -um genere. POMP. gramm. V 231, 36 naturali ratione -a. *praep.* per: DON. gramm. IV 385, 4 verba -a alia per modos . . ., alia per formas *eqs.* CLEDON. gramm. V 61, 31 CONSENT. gramm. V 379, 10. 23. in: CONSENT. gramm. V 367, 13 in plures *partes* -a *verba*. 377, 9 verba . . . in modis -a (PHOC. gramm. V 436, 4). 377, 13 in forma . . . -um. **b** *de nominibus*: PROB. inst. gramm. IV 132, 38 pronomen. DON. gramm. IV 388, 6 participia (PS. ASPER gramm. suppl. p. 56, 11). POMP. gramm. V 167, 17 *nomina*. VIRG. gramm. epit. 6 p. 451 sunt pronomina ignota, quae multifarie -a (defectativa ARS Bern. gramm. suppl. p. 136, 26) sunt. *acced. abl.*: PRISC. gramm. II 568, 13 nec numeris -a invenies participia. *gen.*: EXPLAN. in Don. gramm. IV 547, 13 pronomen -um generis numerique communis.

2 *i. q. imperfectus, vitiosus, caducus* (*opp.* permanens): [TERT. adv. Val. 14 *coni. Rhenanus*]. PS. RVFIN. in psalm. 38, 6 ecce mensurabiles posuisti dies meos: id est non aeternos, sed -os. AVG. conf. 2, 6, 12 ut est quaedam -a species et umbratica vitiis fallentibus. lib. arb. 2, 20, 54 fatemur esse peccatum, quoniam -us motus est, omnis autem defectus ex nihilo est. c. Secundin. 11 non enim cum animus ad corpus declinat, corpus efficitur, sed tamen -o appetitu quodam modo corporascit. GREG. M. moral. 1, 43 quisquis temporalia ac -a sequitur, occasum petit (*syn.* fugitiva. *opp.* superna). 16, 33 ut nulla iam -a temporum momenta sustineat.

3 *t. t. astronomiae*: AMM. 20, 3, 4 ἐκλειπτικοὺς συνδέσμους, coagmenta videlicet -a.

4 *t. t. medicorum i. q. intermittens*: CAEL. AVR. acut. 2, 10, 60 Diocles ait -as febres tutas atque innoxias esse frequentius quam sunt continuae.

dēfector, -ōris *m. a* deficere. *is, qui deficit, obsequium deponit*: POMP. TROG. prol. 16. TAC. hist. 2, 62 nec ultra in -es aut bona cuiusquam saevitum. 3, 12. 57 ducem se -bus obtulit. 3, 61. ann. 1, 48 parata in -es ultione. 11, 8 in quos, ut patris sui quoque -es, ira . . . accensus. 12, 50 adversus -es et in tempore rebellaturos. SVET. Nero 43 revocatisque ad paenitentiam -bus. IVST. 16, 1, 13. 41, 4, 4. 9. SERV. georg. 1, 290 unde et qui deserunt exercitum ad hostes transeuntes, -es vocantur. HEGES. 4, 30 armis super -es irruit. OROS. hist. 4, 3, 5 tam sceleratos -es. CORP. III 10471/3 (*in Pannonia inf.*) dux vex(illationum) . . . adver(sus) -es et rebelles. *f.* **dēfectrīx**, -īcis. *i. q. vitiosa, egena*: TERT. adv. Val. 38 p. 211 desultricem et -em illam virtutem (*ex* IREN. 1, 11, 2 ἀποστᾶσάν τε καὶ ὑστερήσασαν δύναμιν, discedentem et destitutam).

ᴮdēfectus, -ūs *m. a* deficere. *formae plurales*: -ūs: LVCR. 5, 751

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

VERG. georg. 2, 478 SEN. epist. 94, 56 *al.* -bus: CIC. nat. deor. 2, 50 PLIN. nat. 1, 2, 54 AMM. 23, 6, 70 *al.* -uum: PLIN. nat. 25, 10 OROS. hist. 6, 14, 2. GLOSS. ἀτονία, ἔκλειψις. *legitur inde a* CIC., *non habent poetae (praeter* LVCR. VERG. AETNAE LVCANI *singulos locos et recentiores) neque* CAES. SALL. NEP. VITR. SEN. rhet. VELL. VAL. MAX. CELS. COLVM. MELA PETRON. QVINT. TAC. FLOR. FRONTO *al.; singulis locis:* CIC. CVRT. SVET. *al.* [TERT. nat. 1, 6 *coni. Gothofredus,* defectionem *A.*]

I ***sensu activo:*** CAEL. AVR. acut. 2, 10, 76 a ieiunitate vel abstinentiae -u. AVG. op. imp. 4, 8 quem dicis eius effectum, non intellegis esse vestrum -um (*cf.* CASSIOD. in psalm. 72, 26 -us dictus est, quoniam deest illi effectus). ENNOD. dict. 15, 15 p. 469, 21 quemadmodum gemuit *noverca* -um poculi. CASSIOD. var. 4, 31, 1 -us . . . rerum aut consilium titubare aut vires arguit defuisse. GREG. M. moral. 2, 70 ad -um cordis praevalere nequaquam permittitur *Satan* (*syn.* interitus, *opp.* provectus).

II ***sensu intransitivo:*** **A** *de amicitia, obsequio, modestia deserenda i. q. transitio, seditio (proprie et in imag.):* CVRT. 7, 4, 39 magno tamen animo -um eorum tulit. CAPITOL. Opil. 8, 2 -u legionum, quae ad Varium Heliogabalum confugerant. OROS. hist. 5, 22, 9 in tali ergo vel -u vel perduellione sociorum. PROSP. chron. I p. 384, 1370 (*a. 453*) aliquot gentium. AVG. civ. 12, 8 -us iusta poena consequitur. 14, 13 spontaneus . . . -us (LEO M. serm. 58, 2 p. 333 doctores legis . . . spontaneo -u ritus sibi patrios sustulerunt). *acced. praepos.:* AVG. civ. 10, 25 -u utique bono ab inferioribus ad superna. 12, 9 a bono. 14, 11 ab opere dei ad sua opera. mus. 6, 13, 40 non enim aliter esset commutabilis et pateretur -um ab essentia *anima.* EVCHER. form. 8 p. 49, 21 descensus -us a deo.

B *i. q. deminutio:* **1** *virium, i. q. imbecillitas, infirmitas* (*cf.* IDIOM. gen. gramm. IV 574, 20 hic -us ἡ ἀγωνία [GLOSS.]. *saepe t. t. medicorum de animo*): PLIN. nat. 24, 116 etiamsi citra ceciderit -u mittentis *baculum.* PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 173 -ui creatoris . . . supplementa praebemus. CAEL. AVR. chron. 4, 3, 33 sudore vel -u (*sc. animi*). FVLG. myth. praef. p. 6, 17 -um voluntas peperit. AVG. in psalm. 85, 11 ibi visio sine -u et amor sine fastidio. ENNOD. epist. 3, 12, 1 p. 80, 6 sola vena est, quae maciem nescit et -um abiurat. ORIBAS. syn. 1, 7 flebotomandi sunt . . ., qui . . . -um habent in vitalia loca. 2 add. 847 ad -um . . . ad continendam vel relevandam deiectam virtutem utilis est. PS. AVG. quaest. test. I 107, 8 deus . . . -um non patitur. *bis. acced. genet.:* PLIN. nat. 11, 184 non vivere hominem ultra centesimum annum -u cordis Aegyptii existimant. 19, 92 -us praecipue stomachi excitat *inula* (24, 21). 20, 230 vulneratis sitientibusque -u sanguinis . . . sucum . . . dedit. PS. AVR. VICT. epit. 18, 6 ad vocis usque -um (*cf.* ENNOD. epist. 6, 22 p. 162, 1 non patitur vox -um). AVG. civ. 22, 8 -um animi eius consolando (CAEL. AVR. acut. 1, 10, 70 usque ad animi -um, quem Graeci λειποθυμίαν vocant. chron. 1, 4, 86 acut. 2, 19, 122. 2, 35, 184 CASS. FEL. 21 p. 33). conf. 9, 11, 27 -um animae passa est (de duab. anim. 8 p. 61 CAEL. AVR. chron. 4, 8, 106). CAEL. AVR. acut. 2, 3, 15 nullo corporis attestante -u (2, 37, 206 haec enim -u extinctam corporis fortitudinem retinent. chron. 4, 8, 106 -us corporis et animae, quem λειποθυμίαν appellant. MAXIM. eleg. 1, 257 vincimur infirmi -u corporis). ORIBAS. syn. 6, 6 ventris. GREG. M. moral. 2, 79 si nullum umquam earundem virium homo -um intra mentis arcana sentiret. *i. q. pusillanimitas:* PETR. CHRYS. serm. 84 p. 437^A discipulorum corda . . . desperationis et spei, -us et magnanimitatis continui conflictus proelia sustinebant. *i. q. desiderium vehemens:* AVG. epist. 27, 3 desiderium -umque animae tuae in atria domini (*cf.* VVLG. psalm. 83, 3).

2 *copiarum, i. q. inopia, angustiae:* SYMM. epist. 1, 23, 1 ut -ui succedat ubertas. 1, 76 affectant . . . copiam pudore -us. PAVL. NOL. carm. 28, 291 -us miseri metus et miser ardor habendi. AVG. civ. 12, 6 hic primus -us et prima inopia primumque vitium eius naturae. NOVELL. Valent. 1, 1 pr. (*a. 438*) praesertim cum -ui publico praeceptisque serenitatis nostrae subiectorum certatim semper famulentur obsequia. OROS. hist. 6, 14, 2 *Roma* magnis elata provectibus priorum oblita -uum est. ENNOD. dict. 1, 3 p. 423, 18 destituta dicendi valetudine garrulitas -um mercetur ex copia.

3 *status, condicionis, amplitudinis i. q. mutatio, abitio, actus evanescendi:* PLIN. nat. 34, 4 velocis -us Livianum quoque *aes erat;* certe admodum exiguum invenitur. SOL. 27, 3 sali -us vel incrementa. PALLAD. 14, 32 et sibi -um copia prolis agat. PS. HIL. libell. 12 aetatis -u (*i. propter infantiam. aliter* CASSIOD. chron. II p. 150, 1035 purpuram deposuerunt ob aetatis -um *i. senectutem*). AMM. 28, 4, 17 -um patrimonii perpeti. AVG. lib. arb. 3, 15, 44 in omnibus ergo -bus aut non acceperunt ultra esse quae deficiunt et nulla culpa est. PS. AVG. quaest. test. I 107, 7 tenebrae *sunt* -us luminis. MACR. sat. 1, 16, 42 successurus priori in -um meanti *mensi.* somn. 1, 12, 9 opinionis ortus est memoriae -us. MART. CAP. 7, 728 radios . . . in unum denuo tenuatos miris quibusdam -bus contrahebat. BOETH. divis. 877^B quis enim non videat plurimum ad bonarum artium valere -um, si apud mentes hominum nunquam sit desperatio displicendi? ENNOD. opusc. 1, 23 p. 267, 22 attulerat publicis opibus pax intemerata -um. dict. 19, 1 p. 479, 1 certandi curam facultatum -us addixit. FACVND. defens. 6, 5 p. 679^C intellegentiae -u paululum obscurati. *i. q. amissio, iactura:* THEOD. PRISC. eup. faen. 10 tit. ad -um (defectionem *B*) capillorum (*cf.* 16 ut . . . -u quodam cadant capilli. *ibid.* -us . . . cum contigerit, calvitium facit). GREG. M. moral. 11, 68 quia cibum comedit vetitum *homo in paradiso,* status sui protinus invenit -um. *i. q. intermissio:* AETNA 455 cuius (*lapidis molaris*) -us ieiunos colligit ignis. PLIN. nat. 5, 56 umbrarum -us his diebus et locis sine fine adest. 13, 131 in -u lactis *nutricis* (20, 257). 18, 319 -u vasorum. 31, 46 sine -u olei. 37, 123 purpurae -u. APVL. Plat. 2, 19 *opp.* redundantia. PS. APVL. Ascl. 22 -u prudentiae. PS. ORIG. tract. 3 p. 29, 9 aqua defecit, quia littera (*i. intellegentia*) frequenter -um patitur. PS. AVR. VICT. epit. 23, 3 *cupiditatem stupri* assequi naturae -u non poterat. AMM. 16, 5, 5 in tanto rerum -u. AMBR. epist. 37, 5 sapiens . . . -us rerum ignorat. PS. RVFIN. in psalm. 41, 4 sine -u substantiae (AVG. de duab. anim. 7 p. 59 c. Secundin. 15 p. 927, 23. *cf.* in psalm. 41, 7 sine -u substantiam). PRVD. apoth. 943 ipso pastus -u. AVG. in psalm. 148, 4 ex -u et mutabilitate rerum, ex fragilitate carnis humanae. mus. 6, 11, 33 in quo -us essentiae est animae. LEO M. serm. 30, 2 p. 231 ut . . . in Christo . . . per -um mutabilitatis non vera *fuerit* divinitas (GREG. M. moral. 2, 34 neque enim in ea luce . . . -us mutabilitatis venit). *i. q. privatio:* AVG. gen. ad litt. 4, 1 p. 93, 19 noctemque eius in privatione vel -u *diei.* gen. ad litt. imperf. 5 p. 475, 27 privationes autem specierum -usque naturarum non facit sed ordinat tantum *deus.* de duab. anim. 6 p. 58 porro ab hac luce virtutis -us quidam non perimens animam, sed obscurans vitium dicitur. *apud* ICTOS: IVLIAN. dig. 28, 5, 38, 4 post -um condicionis manumissus (*i. si condicioni non satis fit.* TRYPH. dig. 28, 2, 28 pr. in -um condicionis exheredatus. VLP. dig. 28, 3, 5. MOD. dig. 28, 7, 27, 1 in -u condicionis). *cf.* COD. Iust. 6, 25, 4 pr. si pater filium . . . heredem scripsit nec in -um eius exheredavit, iure testatus non est. *de sideribus i. q. obscuratio* (*cf.* GLOSS. II 291, 31 ἔκλειψις ἡλίου ἢ σελήνης), *occasus* (*v. l. 39. 57*): CIC. nat. deor. 2, 50 *lunae* species ac forma mutatur tum crescendo, tum -bus in initia recurrendo (LIV. 26, 5, 9. PLIN. nat. 2, 42 deficiens et in -u tamen conspicua. 2, 51. 57. FRONTIN. strat. 1, 12, 8 -um lunae imminentem. CHALC. comm. 60 AVR. VICT. Caes. 4, 14 AMM. 20, 3, 7 AMBR. hex. 4, 8, 31. 32 *opp.* ortus. CLAVD. carm. min. 29, 3 quo luna laborat -u. MACR. somn. 1, 15, 11. 12 MART. CAP. 8, 870 EVSTATH. Bas. hex. 6, 10 p. 933^A. 9, 1 p. 957^A. BOETH. arithm. 1, 1 p. 12, 10 -us et multiplices lunae variationes. ISID. nat. 21, 3). LVCR. 5, 751 solis item quoque -us lunaeque latebras . . . fieri (VERG. georg. 2, 478 -us solis varios lunaeque labores [*cf.* PHILARG. *ad l.* GLOSS. V 188, 15]. LVCAN. 7, 4 PLIN. nat. 2, 53 *al.* SVET. frg. p. 212, 3 AVR. VICT. Caes. 41, 7 AMM. 20, 3, 4 SERV. Verg. georg. 1, 466 CLAVD. 17, 131 AVG. de duab. anim. 6 p. 58 *saepius.* MACR. somn. 1, 15, 12 *al.* SIDON. carm. 15, 80 -um ut Phoebi nec non lunaeque laborem nuntiet. ISID. nat. 20, 2). SEN. epist. 94, 56 -us solis ac lunae invicem obstantium (PLIN. nat. 1, 2, 7. 2, 47 -us autem suos et solis . . . existere *luna docet.* 2, 48 stati autem atque menstrui non sunt utrique -us propter obliquitatem signiferi lunaeque . . . flexus. 2, 53 *al.* CENS. 21, 5 AVG. civ. 8, 2 p. 322 MACR. somn. 1, 15, 10). PLIN. nat. 2, 54 in -bus . . . siderum (2, 56. 8, 216 IVST. 22, 6, 3. LEO M. serm. 61, 5 p. 348 insolito . . . -u. ENNOD. epist. 2, 15, 3 p. 56, 19 imitata fuisses aetherii sideris circa debitam diligentiam -um feliciter renascentem). *absolute:* PLIN. nat. 2, 56. 97 sicut exortus supra dictos -usque. CHALC. comm. 125 quos vero -us mathematici vocant, Plato obstacula appellat. *de liquoribus:* LIV. 4, 30, 8 -us alibi aquarum circa torridos fontes rivosque stragem . . . dedit (PLIN. nat. 31, 70 aquae). SEN. nat. 3, 1, 1 ceterorum amnium. HEGES. 4, 27 l. 32 ulterius navem procedere cataractae . . . non sinunt, non -u gurgitis, sed totius fluminis praecipitio *eqs.* EVSTATH. Bas. hex. 3, 8 p. 899^A siccitatem atque -um liquoris. MVTIAN. Chrysost. hom. 6, 1 aquarum fontes sine -u.

4 *i. q. finis* (*cf.* CASSIOD. in psalm. 118, 81 -us et pro fine alicuius rei dicitur): PLIN. nat. 27, 2 euphorbeam *herbam* e monte Atlante ultraque Herculis columnas ex ipso rerum naturae -u . . . portari. CHALC. transl. p. 25^A commeatus patebat usque ad -um insularum et initium terrae continentis. MAR. VICTORIN. verb. script. 6 -um tenebrarum. SCHOL. Hor. gloss. carm. 2, 18, 18 sub ipso -u vitae (AVG. de duab. anim. 7 p. 60. EVCHER. form. 2 p. 13, 1 occidens vitae melioris -us. HEGES. 1, 37, 5 ultra vitae ac salutis -um). AMBR. Iac. 2, 4, 15 omnia sine -u ministrat. AMBROSIAST. in II Thess. 2, 8—9 post -um regni Romani. AVG. in psalm. 102, 7 deum ipsum sine -u laudes (serm. ed. Mai 21, 3 sine -u laudare deum. in psalm. 41, 9 laetitia sine -u. 148, 3 ad eum contemplandum et sine fastidio et -u diligendum. HESYCH. in lev. 18 p. 1008^D sine -u percurrunt *mare*). OROS. hist. 2, 3, 6 non similis exitus similisve -us *Romae et Babyloniae.* LEO M. serm. 77, 6 p. 415 nec dilectae reconciliatio creaturae sempiternae -us est gloriae. PS. PROSP. vocat. gent. 1, 17 in -u diei et conclusione vitae. BOETH. cons. 5, 6, 32 mundum hunc nec habuisse initium temporis nec habiturum esse -um. CASSIOD. art. praef. p. 1150^D qui tamen calculus ad illud nos aeternum tempus trahit,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quod non potest habere -um. in psalm. 136, 1 spem habens in illa aeternitate, quae numquam novit -ui subiacere. *i. q. mors, interitus*: OROS. hist. 2, 1, 1 terra . . . -u ceterorum animalium et sterilitate suorum fructuum castigatur. SIDON. epist. 7, 6, 7 quam (*ruinam*) . . . morientum patrum proficere -u. ENNOD. opusc. 3, 83 p. 352, 7 iumentorum -um. GREG. M. moral. 4, 5 quia per momenta tempus deficit, nomine temporis eorum -um vocavit, ostendens quod sine omnimodo -u deficiunt hi, qui a visionis intimae consolatione separantur. *metonymice i. q. declivis pars montis*: AMM. 23, 6, 61 circa -us et crepidines montium. 23, 6, 70. HEGES. 3, 9, 5 ab aquilone in -u montis.

5 *i. q. vitium, vitiositas, mendositas*: PLIN. nat. 17, 107 hoc vitali -u non umescit. DON. Ter. Hec. 477 'quod potero' hoc dictum apparet -us esse, non virtutis. SERV. Verg. Aen. 7, 677 -us '...' cum utique a minore ad maius venire debuerit. NOVELL. Iust. 38 praef. pr. ut . . . curia plena quidem -bus (ἐλλειμάτων), plena vero omni iniustitia fieret. OROS. hist. 6, 14, 1 *forma Oceani* naturali damno et -u interiore subducitur. PETR. CHRYS. serm. 132 p. 563^A qui de se maleficus et ex -u suo stulte sibi sufficiens. POMER. 1, 9, 2 p. 427^A sine ullo -u suae beatitudinis. BOETH. cons. 1, 4, 93 deteriora velle nostri fuerit fortasse -us. FVLG. RVSP. c. Arrian. 4 assertionis -us agnoscitur. GREG. M. moral. 9, 19 -us noster. 25, 9 *creator noster* nullis naturae suae -bus obumbratur. *opp.* profectus: PS. RVFIN. in psalm. 63, 1 tanto in futuro maiorem habebimus profectum, illi vero maiorem -um. AVG. in psalm. 118 serm. 20, 1 usitatius profectus in bono accipitur, -us in malo. c. Secundin. 15 p. 927. FAVST. REI. grat. 2, 2 p. 62, 21 quid de nobis praescire ac praeordinare debeat deus ... in profectu hominis -uque consistit. *rerum*: AVG. civ. 4, 7 tit. p. 153 an regna terrena inter profectus suos atque -us deorum vel iuventur vel deserantur auxilio. gen. ad litt. 1, 17 p. 25 -us profectusque creaturae. PS. PROSP. vocat. gent. 1, 14, 2 idem *Iob* de omnium rerum humanarum profectu et -u disputans ... inquit. SIDON. epist. 5, 10, 2 currentis aevi profectu -uque (*cf.* 7, 6, 7). CLAVD. MAM. anim. p. 28, 6 afficiuntur autem media ... vel profectu vel -u. *metonymice i. q. loca mendosa*: CASSIOD. var. 7, 15, 1 ut . . . facta veterum exclusis -bus innovemus. *apud* ECCL. *i. q. peccatum*: AVG. civ. 14, 13 p. 34 quis enim exaltationem ruinam putat, cum iam ibi sit -us, quo est relictus excelsus? c. Secundin. 15 p. 927 *saepius.* doctr. christ. 1, 22, 21 cum -u aliquo se fruitur. conf. 2, 4, 9 amavi -um meum. *bis.* lib. arb. 2, 20, 54 omnis ... -us ex nihilo est ... qui tamen -us quoniam est voluntarius, in nostra est positus potestate (epist. 118, 15 pro -bus etiam suis ad universitatis complexum ordinantur . . . primum autem peccatum, hoc est primum voluntarium -um esse gaudere *eqs.* trin. 14, 15, 21). mor. Manich. 2, 4, 6 cuius -us deus auctor non est. GREG. M. moral. 14, 22 cotidie excrescente -u quasi ad non esse tendit *malus*.

6 *apud grammaticos i. q.* ἔκλιψις, ἔλλιψις (*cf.* SCHEM. dian. 31 p. 75, 1 ἔκλειψις, -us. CASSIOD. in psalm. 118, 49. 121, 5. 136, 9): DON. gramm. IV 395, 11 eclipsis est -us quidam necessariae dictionis. CONSENT. gramm. V 378, 4 verba pleraque in -um incurrunt. MACR. exc. gramm. V 628, 22 tribus enim modis dicunt verborum evenire -um. 633, 33. *acced. genet.*: POMP. gramm. V 215, 15 si iam admissus est -us temporum. *praep.* in: CONSENT. gramm. V 382, 12 talis verborum in coniugationibus -us.

syn.: fragilitas, interitus, macies, mordicatio. inopia. vitium. finis, privatio. latebra, labores (*de sideribus*). exitus, damnum, ruina. eclipsis. mutabilitas. *opp.*: effectus, profectus, provectus. magnanimitas. copia, ubertas, valetudo. incrementum, redundantia, (ex)ortus, initium, aeternitas. *Leissner.*

tuitione⟨m⟩ **dēfendiculum** GLOSS. V 631, 61. *a* defendere. *L.*

***dēfendo**, -dī, -sum, -ere [*cf. c.* offendo, infensus. *cognationis vinculo cum quibus extraneis vocabulis coniunctum sit, parum constat. cf. Brugmann, Grundriß d. vergl. Gramm. I² 591; Lidén, Bezzenbergers Beitr. z. Kunde d. indog. Sprachen 21, 98 sq.; Petr, ibid. 213; Fick, Vergl. Wörterb. d. indog. Sprachen III⁴ 200 s. v.* dent. *Th.*]. PRISC. gramm. II 435 nunc in usu simplex non est, quomodo nec 'fendo' nec 'spicio' ..., ex quibus composita sunt multa, ut 'offendo', 'defendo', 'aspicio'. *de formis: partic. fut.* defensurus *inde a* CIC. inv. 1, 24. *supinum* defensum *inde a* PACVV. trag. 255, defensu: COM. pall. inc. 47, *infin. fut. pass.* defensum iri *legitur*: VLP. dig. 5, 3, 31 pr. 36, 1, 17 (16), 3. defensu iri: VLP. dig. 9, 4, 14 pr. 32, 11, 21. 33, 4, 1, 9 (*bis*) PAVL. dig. 17, 2, 28 MARCIAN. dig. 38, 8, 18. *partic. praes. act. gen. plur.* defendentum: VERG. Aen. 11, 886 SIL. 12, 427. *prosodia: praes.* defendīt *in caesura*: HOR. sat. 1, 4, 82. dĕfendens: PS. DAMAS. epigr. 93, 7. *nota paraphrasin* defensum dabit: VERG. Aen. 12, 437. -o *i. q.* me -o *v. p. 295, 67 sq.* *de notione*: GELL. 9, 1, 9 '-ere' et 'offendere' inter sese adversa sunt, quorum alterum significat 'ἐμποδὼν ἔχειν', id est incurrere in aliquid et incidere, alterum 'ἐκποδὼν ποιεῖν', id est avertere atque depellere. NON. p. 277 vindicare, tueri (*cf.* FEST. p. 355 GLOSS.), depellere. SCHOL. Verg. Medic. ecl. 7, 47 -ite submovete, ut (*Aen. 10, 905*); vindic⟨are ut:⟩ (*ecl. 7, 6. cf.* ARVS. gramm. VII 468). GLOSS. ἐκδικῶ. συνδικῶ. ἀπολογοῦμαι. -it excusat, vindicat. -ant ἐκδικήσωσιν. -ere pro alio satis facere. -itur distenditur (*? i.* diffinditur). -sa: [λήιον *i.* defrensa] ἐκδικηθέν. *accedit adverbium* contra: VERG. Aen. 9, 530 PLIN. nat. 11, 187 HOMER. 76. 416 CLAVD. rapt. Pros. 2, 235. *legitur inde a* LEGE XII tab. *passim per totam latinitatem, sed deest* TIB., *semel* CATVLL. 64, 229. [*loc. dub.*: CIC. Att. 9, 10, 6. SEN. contr. 2, 1, 12. AVSON. Mos. 139 longi vix corporis agmina solvis (*silurum dicit*) aut brevibus -sa (deprensa *Lachmann*, *cf. Hosius ad l.*) vadis aut fluminis ulvis.] [*it.* difendere, *francog.* défendre. *M.-L.*]

I *i. q.* ***arcere, propellere*: A** *cum obiecto solo*: **1** *aliquem*: **a** *generatim*: CIC. Att. 14, 14, 2 nonne omni ratione veterani, qui armati aderant, ... -endi fuerunt? **b** *speciatim, in re militari*: ENN. scaen. 6 serva cives, -e hostes, cum potes -ere. BELL. Hisp. 38, 4 idcirco munitum locum natura ceperat sibi Pompeius, ⟨ut⟩ quamvis magnam multitudinem *aggredientium* deducti ⟨pauci⟩ homines ex superiore loco -ere possent. VITR. 1, 5, 2 in quibus *muris* anguli procurrunt, difficiliter -itur *hostis*. **2** *aliquid*: **a** *generatim*: PLAVT. Rud. 774 *oro* ut illas serves, vim -as (*cf.* CIC. *l. 26*. Mil. 9 vi vis illata -itur. CAES. civ. 3, 110, 4 QVINT. decl. 265 p. 84, 22 PAVL. dig. 9, 2, 45, 4). TER. Phorm. 224 vestra oratio in re incipienda ad -endam noxiam *fuit*. CATO agr. 48, 2 sarmenta aut crates ficarias imponito, quae frigus (LVCR. 5, 1429 HOR. sat. 1, 3, 14 RVT. LVP. 2, 7) -ant et solem (*cf.* CIC. Cato 53 uva ... vestita pampinis ... nimios solis -it ardores. STAT. silv. 3, 1, 70 -imus arbore soles). agr. 141, 2 te (*Martem*) precor quaesoque ... uti tu morbos ... calamitates intemperiasque prohibessis -as averruncesque. CIC. inv. 2, 66 vindicationem *appellant*, per quam vim et contumeliam -endo aut ulciscendo propulsamus a nobis et nostris. *cf.* 2, 161. Verr. 6, 77 tu tua pericula communi periculo -es? SALL. Catil. 52, 15 quasi ... non ibi plus possit audacia, ubi ad -endum opes minores sunt. VERG. Aen. 10, 903 hunc, oro, -e furorem. SEN. dial. 1, 4, 14 *Germani* imbrem culmo aut fronde -unt. COLVM. 2, 9, 14 nec aliud in egenis rebus magis inopiam -it. ASCON. Mil. p. 35 ad -endos de se rumores. SIL. 7, 170 fonte sitim et pura soliti -ere lympha. 13, 99 dedecus hoc -e manu. QVINT. decl. 265 p. 84, 22 captis urbibus vis hostium ac metus religione templorum -itur. STAT. Theb. 1, 409 haut passi sociis -ere noctem culminibus ... cunctantur. GELL. 15, 1, 4 qua medella ... ignem -res. VLP. dig. 43, 24, 7, 4 incendii -endi causa. ARNOB. nat. 1, 20 qui propulsare, -ere suas valeant contumelias. CAPITOL. Maximin. 15, 6 scelera. CLAVD. 8, 340 calorem. 15, 36 famem. 24, 171 -urus morbos (depulsurus *al.*). *i. q. prohibere*: PLAVT. Merc. 591 ni ex oculis lacrumae -ant, iam ardeat credo caput. QVINT. decl. 326 p. 283, 25 sunt iura, quae istud -ant. *seq.* ne: COM. pall. inc. 47 si quas aedes ignis cepit acriter, haud facilest -su quine comburantur proxumae. CIC. Verr. 6, 59 exigere te oportuit navem ..., quae -ret, ne provincia spoliaretur. AVSON. 335 misi ... ad te haec frivola ... ut, cum agis nihil, haec legas et, ne nihil agas, -as. quominus: LEX agr. (Corp. I 200) 25 neive is ager compascuos esto ... neive -ito quomi⟨nus quei v⟩elit compascere liceat. PAPIN. dig. 21, 2, 67 quominus praestet . . ., non recte -itur. LACT. inst. 2, 10, 25 non poterit -ere Aristoteles, quominus habuerit et mundus ipse initium. 4, 12, 12. COD. Iust. 4, 24, 12 quominus ... pignora ... restituat *creditor* debitori, nullo spatio longi temporis -itur. **b** *speciatim*: *α in re militari*: CAES. Gall. 1, 44, 6 eius rei testimonium esse quod bellum ... -erit (*cf.* 2, 29, 5. 6, 23, 4 STAT. Theb. 1, 21). civ. 1, 7, 7 sese (*milites*) paratos esse imperatoris sui tribunorumque plebis iniurias -ere (*fort. pertinet ad III*). 2, 2, 4 testudo ... convoluta omnibus rebus quibus ignis iactus et lapides -i possent. 2, 9, 3 tegimenta . . . ad -endos ictus ac repellendos. LIV. 4, 49, 5 quam noxam cum se consensu omnium Aequorum -uros sperassent *Bolani*, deserti ab suis ... et oppidum et fines amisere. VAL. MAX. 6, 5, 2 cuius armati periculum vulneribus et sanguine suo -erant. ITIN. Alex. 9 scutum levare, tela imminentium -ere (fundere *cod.*). *β in re iudiciali*: CIC. S. Rosc. 1 omnes hi . . . in hac causa iniuriam novo scelere conflatam putant oportere -i, -ere ipsi ... non audent (*cf.* off. 3, 74). Cluent. 157 is vitae meae status est, ut omnis mihi cura et opera posita sit in hominum periculis -endis (*cf.* Mur. 5 or. frg. A VI 4. Brut. 278 eloquentia alienorum hominum pericula -ere).

B *accedit*: ab: QVADRIG. hist. 85 a pinnis hostes -bant facillime funditores. OV. rem. 625 proximus a tectis ignis -itur aegre. RVT. LVP. 2, 7 frigus . . . a capite. GELL. 5, 8 tit. -sus error a Vergilii versibus. 17, 11, 6 edulia ab arteria (*sc. ne in arteriam labantur*). *eodem sensu ablativus* (*?*): CLAVD. rapt. Pros. 3, 106 his, oro, miseram -e cavernis inque superna refer. *dativus*: PLAVT. Most. 900 ecquis hic est, maximam qui his iniuriam foribus -at? VERG. ecl. 7, 47 solstitium pecori -ite. HOR. carm. 1, 17, 3 *Faunus* igneam -it aestatem capellis usque meis pluviosque ventos. OV. epist. 5, 16 saepe super stramen faenoque iacentibus alto -sa est (depressa, deprensa *codd.*) humili cana pruina casa. SIL. 5, 490 *cohors* -ere nescia morti dedecus. 17, 431 gloria Pellae haud valuit misero -ere Daunia tela. CLAVD. 18, 490 contagia fascibus.

II *i. q.* ***tueri*: A *generatim*: 1** *solum ponitur*: PLAVT. Asin. 431 hospes, te obsecro, -e. Men. 1009 operam dabo et -am et subvenibo sedulo. Stich. 607 tanto plures qui -ant ire ad-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

vorsum iussero. PACVV. trag. 99 adiutamini et -ite. CIC. S. Rosc. 64 filii, qui et sentire et -ere possent. leg. agr. 3, 15 silvam Scantiam vendis; populus Romanus possidet; -o. Mil. 11 quodam modo tacite dat ipsa lex potestatem -endi. top. 71 pari gloria debent esse ii qui consulunt et ii qui -unt. TAC. ann. 15, 38.

2 *cum obiecto* (*saepissime additur abl. instr.; acc. q. d. Graecus infra l. 72*): **a** *aliquem*: LEX XII tab. Cic. Tull. 47 luci ... si se telo -it, endoque plorato. ENN. scaen. 136 ut vos vostri liberi -ant, pro vostra vita morti occumbant obviam. PLAVT. Bacch. 846 non me arbitratur militem sed mulierem, qui me meosque (*cf.* CIC. Att. 1, 17, 3) non queam -ere. Persa 430 nisi me haec (*lingua*) -et, numquam delinget salem. Rud. 742 -e cives tuas, senex. Truc. 830 non placet ⟨qui⟩ in mutum culpam confert, ⟨qui non⟩ quit loqui; nam vinum si fabulari possit, se -ret. TER. Ad. 493 summa vi -am hanc atque illum mortuom. CATO agr. 4, 2 si quid bona salute usus venerit, benigne *vicini* -ent *te*. or. frg. 41 quod maiores sanctius habuere, -i pupillos quam clientem non fallere. ASELL. hist. 7 orare coepit *Gracchus*, id quidem, ut se -rent liberosque suos. VARRO ling. 5, 81 tribuni plebei . . . qui plebem -rent. rust. 2, 7, 8 quoad satis sit ipsae *equae* significant, quod se -unt. 2, 9, 1 canis enim [ita] custos pecoris [et] eius quod eo comite indiget ad se -endum. RHET. Her. 4, 51, 65 absconde pueros, -e, fac, ut incolumes ⟨ad⟩ adulescentiam ⟨perducas⟩. CIC. Catil. 3, 27 magna in re publica dignitas, quae me semper tacita -et (*cf.* SEN. dial. 11, 18, 3 dignitate -i. TAC. ann. 14, 43). p. red. in sen. 31 vos me florentem semper ornastis, laborantem mutatione vestis et prope luctu vestro . . . -istis. 33. Phil. 10, 7 absens iudicio bonorum -sus esse maluit quam praesens manu. epist. 2, 13, 3 Caesarem nunc -it Curio (*cf.* HIRT. Gall. 8, 52, 4). 5, 1, 1 quem . . . parum pudor ipsius -bat. 15, 7, 1 patris tui pluribus beneficiis vel -sus tristibus temporibus vel ornatus secundis *sum*. 15, 21, 2. VATIN. Cic. epist. 5, 10[b] me tibi in omnes partes -endum putes. NEP. Phoc. 2, 3 hunc . . . in periculis non -it. VERG. catal. 9, 29. georg. 3, 544 curvis . . . -sa (depressa *P*, *cf.* Aen. 5, 273) latebris vipera. Aen. 2, 257 fatisque deum -sus iniquis. 8, 658 -si tenebris et dono noctis opacae. 10, 708 aper, multos Vesulus quem pinifer annos -it multosque palus Laurentia. HOR. sat. 1, 4, 82 absentem qui rodit amicum, qui non -it alio culpante. 1, 4, 95. 1, 6, 92. OV. am. 2, 5, 48 -sa est armis nostra puella suis (*cf.* trist. 2, 421 neve peregrinis tantum -ar ab armis). met. 3, 63 serpens . . . loricaeque modo squamis -sus et atrae duritia pellis (*cf.* 6, 79 -itur aegide pectus). 9, 39 me (*Acheloum*) mea -it gravitas. 13, 665. trist. 1, 1, 25 tu cave -as, quamvis mordebere dictis. 3, 4, 41 summotum studio -is amicum. 3, 5, 17. 3, 10, 7 medio -imur Histro (*cf.* LVCAN. 4, 67 quidquid -erat Indos. PLIN. paneg. 16 barbarus rex . . . sive interfuso mari seu fluminibus immensis seu praecipiti monte -itur [dependitur, deprehenditur *codd.*]). trist. 5, 10, 17 tumulus -itur . . . ingenio loci (*cf.* CVRT. 10, 9, 21 confugit in templum ac ne loci quidem religione -sus occiditur). *al.* LIV. 7, 30, 3 auxilio in dubiis rebus -si. VAL. MAX. 1, 1 ext. 1 quae (*Proserpina*), quod ad Plemini facinus pertinuit, . . . se ipsa potenter atque efficaciter -it. SEN. Herc. f. 307 omnes tuo -e reditu. 445. Herc. O. 322 vindicem tellus suum -et. 1798. Med. 158 vix te tacita -it quies. Oed. 685. benef. 4, 35, 2 eadem res me -it quae vetat. dial. 2, 9, 4 patientia se ac magnitudine animi -at. 5, 27, 2 hoc quod in omni peccato muta *animalia* -it (*sc. quod consilio carent*). PLIN. nat. praef. 7 *Cicero* per advocatum -itur. 18, 39 -i aequum est abavos, qui praeceptis suis prospexere vitae. 33, 32 Galba . . . questus *est* . . . volgo institores eius culpae -i anulis *equestribus*. VAL. FL. 8, 352 Aesonides . . . -itur arte, qua solet. MART. 13, 94, 1 -unt cornua cervum. QVINT. inst. 1, 5, 12 *barbarismum dicens* Ennius poetico iure -itur. 2, 4, 23 leno . . . -itur sic ut non homini patrocinemur sed crimini. MIN. FEL. 28, 3 *syn.* tueri. TAC. dial. 5 non patiar Maternum societate plurium -i. ann. 14, 47 vixit tamen post haec Regulus quiete -sus. GELL. 6 (7), 3, 7 *ibid.* conservare. ITALA Is. 57, 16 (Ps. Cypr. ad Novat. 10) non in aeternum indignabor vobis neque semper non -am vos (ἐκδικήσω ὑμᾶς, VVLG. neque usque ad finem irascar). Rom. 12, 19 (codd. d e, Ps. Aug. spec. p. 378, 15 *et* VVLG.) non vosmet ipsos (vos Ps. Aug. *cod. S*, v. i. *om.* cod. g) -entes (ἐκδικοῦντες). TERT. nat. 1, 9 pudeat . . . deos ab homine -i. FIRM. err. 7, 7 auctoritate (12, 5). COD. Theod. 9, 45, 1 (*a. 392*) sciat . . . auctoritas tua, neminem debitorum posthac a clericis -endum *eqs.* *passivum mediali vi usurpatum*: STAT. Theb. 7, 244 Antigone . . . teneras -itur atra veste genas. TAC. hist. 5, 26 si apud Vitellianum legatum -rer, neque facto meo venia neque dictis fides debebatur. *accedit* de: AVR. Fronto p. 78 N. me de hoc verbo tibi . . . -am. in: NEP. Phoc. 2, 3 in periculis. SEN. dial. 5, 27, 2 in omni peccato. AVG. civ. 2, 3 in calamitatibus. *i. q. (defendendo) comprobare, declarare*: TERT. pudic. 16 apostolum . . . talem -am qualem [et] in omnibus litteris novi. HIL. c. Const. 12 qui vero anomoeusion -bant, nihil nisi profanissimum asserebant. *i. q. vindicare, asserere* (*cf. p. 298, 15*): STAT. silv. 1, 3, 4 potuit . . . noscere certantes sibi dominum -ere villas. TERT. adv. Marc. 3, 16 mihi vindico Christum, mihi -o Iesum. monog. 14 plus haec sibi Paulum -it quam illa Moysen. CLAVD. 5, 224 ducem populus -it uterque et sibi quisque trahit. CARM. epigr. 1375, 17 (*a. 533*) nil tibi -ens famulum mihi, nate, parasti. CASSIOD. gramm VII 145 perfectum hominem duo sibi ista vindicant ac -unt.

b *aliquid*: α *id quod defenditur (pro obiecto est enuntiatum p. 298, 39 sqq.)*: *i. q. tueri*: ENN. ann. 525. CATO agr. 50, 1 cum prata (*cf.* SENT. Minuc. [Corp. V 7749] 41 prata inmittere -ere sicare. VARRO rust. 1, 30, 1) -es (*sc. a pecore, cf.* VARRO rust. 1, 37, 5). LEX agr. (Corp. I 200) 32 ⟨eum agrum locum con⟩ductum habere frui . . . -ere licuit. CIC. Quinct. 43 quid . . . pugnas? an . . . ne locum suum (*in civitate*), quem adhuc honestissime -it, obtineat *Quinctius*? (PLIN. nat. 8, 34 IVV. 1, 103). Tull. 50 *caput* suum sine testibus et arbitris ferro -ere (OV. Pont. 1, 4, 40 LVCAN. 9, 693). div. in Caec. 27 sociorum salutem, commoda provinciarum, vim legum, gravitatem iudiciorum -ere (Rab. perd. 27 salutem rei publicae. Catil. 4, 3 Mur. 5 Flacc. 2 p. red. in sen. 24 Phil. 2, 17 epist. 12, 29, 1 VELL. 2, 66, 2 SIL. 1, 16 TAC. ann. 6, 2). Verr. 2, 35 cupiditate -endae nobilitatis. 2, 76 grandis natu parens adductus ad supplicium, ex altera parte filius, ille quod pudicitiam (*cf.* SEN. benef. 7, 9, 5 vestes . . . in quibus nihil est, quo -i . . . pudor possit. SIL. 13, 826 QVINT. decl. 269 p. 101, 3 HYG. astr. 2, 18) liberorum, hic, quod vitam patris famamque (Att. 11, 2, 1 SEN. benef. 2, 35, 3) sororis -erat. Verr. 3, 160 quae (*consuetudo religioque Graecorum*) monumenta hostium in bello ipso valeat -ere. 4, 225 perniciosum vestro (*iudicum*) ordini populum Romanum existumare non posse eos homines qui ipsi legibus teneantur (*i. iudices*) leges in iudicando religiose -ere (Ps. SALL. in Tull. 1 VAL. MAX. 3, 2, 18. 5, 2, 8 VAL. FL. 1, 2, 13 STAT. Theb. 12, 643). 5, 79 ut monumenta maiorum ita suorum quisque -at ut ea ne ornari quidem nomine aliorum sinat. *cf.* 5, 82. 6, 19 tuam -am auctoritatem, quoad tu voles (*cf.* Manil. 63 p. red. ad Quir. 16 Sest. 98 Pis. 4 Phil. 3, 13 *al.* VAL. MAX. 9, 2, 1). CIC. Caecin. 53 L. Crassus . . . iudicio centumvirali hanc sententiam -it (Planc. 94). leg. agr. 1, 27 communem dignitatem (*cf.* div. 1, 27 QVINT. decl. 317 p. 247, 8 SVET. Iul. 33). 2, 16 plurimo sudore et sanguine maiorum vestrorum partam nobisque traditam libertatem nullo vestro labore consule adiutore -ere (*cf.* Att. 4, 2, 3 PLANC. Cic. epist. 10, 8, 3 LENT. Cic. epist. 12, 15, 3 LIV. 3, 10, 14 VAL. MAX. 3, 2, 18). orat. 141 quae (*iuris scientia*) quidem ipsa auxilium ab eloquentia saepe peteret, ea vero repugnante vix suas regiones finesque -ret. 144 quibus *verbis* ipsa sacra retineri -ique possint, *docere* non honestum est? part. 130 aequitatis . . . vis . . . altera veri et iusti et . . . aequi et boni ratione -itur. ac. 2, 36 veritas se ipsa -it (Cato 38 senectus). Tusc. 3, 48 C. Gracchus . . . verbis . . . -bat aerarium. nat. deor. 1, 9 -sa religio est. 3, 90 deum . . . vos . . . -itis. div. 2, 89 Chaldaeorum natalicia praedicta -unt. epist. 3, 10, 8 cuius laudem domi -eris (*cf.* SIL. 17, 330). 4, 2, 3 gratiam . . . inire . . . -enda pace (*cf.* SALL. or. Phil. 3, 13). 7, 32, 2 urbanitatis possessionem -amus (VLP. dig. 42, 4, 5, 1). 13, 9, 3 rem (LIV. 34, 5, 4) et utilitatem (*cf.* de orat. 2, 335) sociorum . . . per te quam maxime -sam et auctam velis. SALL. Catil. 38, 3 sicuti populi iura -rent (*cf.* or. Macri 22 VAL. MAX. 2, 8, 2). hist. frg. 3, 106 locum editum multo sanguine -sum (VAL. MAX. 6, 5, 2 vulneribus et sanguine suo. SEN. benef. 6, 3, 2. *cf.* SIL. 2, 675 multo . . . cruore). VERG. georg. 1, 448 male (*i. frustra*) tum mites -et pampinus uvas. HOR. sat. 2, 2, 17 -ens pisces hiemat mare. 2, 7, 26 non firmus rectum -is (STAT. Theb. 2, 360). carm. 4, 4, 75 manus . . . benigno numine Iuppiter -it. 4, 6, 27 -e decus Camenae. PROP. 2, 22, 41 -unt retinacula navim. AETNA 70 MANIL. 4, 709 SEN. contr. 7, 1, 10. SEN. Herc. f. 249 orbe -so (633. *cf.* Herc. O. 1819 -sa tellus). Herc. O. 486 arcana tacitus nostra -ens specus. Oed. 544. Thy. 458 somnosque non -it excubitor meos (dial. 12, 7, 1 omnium somnos illius vigilia -it. *cf.* clem. 1, 3, 3). dial. 12, 14, 4. LVCAN. 6, 177 -sum fragili compage cerebrum. 9, 322 auster . . . temptatum classibus aequor turbine -it (*cf.* 5, 611). PETRON. 114 suas opes. CALP. ecl. 1, 7 ora galero. PLIN. nat. 11, 116 volucre canibus . . . malum, aures . . . lancinans, quae -i morsu non queant (*cf.* MART. 14, 83, 1 -et manus haec scapulas mordente molesto pulice). 12, 113 -ēre Romani *fruticem*. 17, 92. 19, 142 obliquo vulnere -atur medulla (*sc. a pruina*). 19, 157. 28, 39 fascinus . . . currus triumphantium . . . -it medicus invidiae. VAL. FL. 2, 109 inducto cratem -ere tergo. 4, 67. SIL. 2, 69 *virgo* venatu et silvis primos -erat annos (*sc. a nuptiis. cf.* TERT. orat. 22 virgines, quas pueritia -it). 15, 220 urbs . . . -it moenia fluctu (*maris*). SIL. 3, 271 tempora multiplici mos est (*Aethiopibus*) -ere lino et lino munire latus. TAC. hist. 5, 5 ritus . . . antiquitate -untur. ann. 15, 43 patulam latitudinem *itinerum Romae* et nulla umbra -sam. PLIN. epist. 2, 17, 14 buxus . . . tectis -itur. TERT. adv. Marc. 2, 5 istas species in creatore -ere quae in dubium vocantur. 3, 16. nat. 1, 1 -ere malum pro bono. resurr. 19 fidem utique -ens vocabulorum. 33 corporalia -entur ut corporalibus destinata. HIL. ad Const. 2, 4 qui (*usus*) . . . nec veterata -it nec innovata firmavit. AVG. c. Iul. 4, 13, 63 libido . . . per hoc bona . . . -itur. *rem publicam, patriam*: ASELL. hist. 2 alacriores ad rem p. -undam (*cf.* CIC. Phil. 4, 1 alacritatem mihi summam -endae rei p. affert. epist. 3, 11, 4 tuum [*Appi Pulchri*] simul promptum animum et alacrem perspexi ad -endam rem p.). CIC. Verr. 2, 4 socios leges rem p. senatorio consilio (*cf.* leg. agr. 1, 26 Cato 15). leg. agr. 3, 4 hunc statum rei p. (*cf.* p. red. ad Quir. 16 statum civitatis). Rab. perd. 35 p. red. in sen. 36 *al.* SALL. or. Phil. 1

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Sen. suas. 6, 23. Decret. decur. Tergest. (Corp. V 532) 1, 34 ⟨patriam suam c⟩um ornatam tum ab omnib⟨us⟩ iniuriis tutam -samque praestaret. *i. q. servare, sustinere*: Hor. sat. 1, 10, 12 sermone opus est ... -ente vicem modo rhetoris atque poetae, interdum urbani. Sen. contr. 7 praef. 4 nec videbat nimium illum orationis suae splendorem his admixtis sordibus non -i sed iniquari. Val. Max. 2, 7, 15 pro militari more obtinendo -endoque. Cels. 4, 12 -itur bona valetudo. Ter. Mavr. 1616 tempora sed quamquam totidem -at uterque, heroa fiunt pulchriora dactylo. Capitol. Pert. 3, 10 disciplinam. *i. q. compensare*: Vitr. 5, 9, 8 *frumentum*, si defit, holeribus carne seu leguminibus -itur. *i. q. male facta excusare, rationem reddere*: Cic. Verr. 6, 176 quibus excusationibus (*cf.* Cael. 43 har. resp. 5 Rab. Post. 27 or. frg. D II. *cf. infra l. 75*) antea nimium in aliquo iudicio studium -ere solebas. Phil. 2, 112 hunc unum diem ..., hoc punctum temporis ... -e. 13, 39 Caesaris mors facillime -itur oblivione et silentio. epist. frg. VII 2 -es meum tolerabile erratum. Hor. ars 442 delictum. Prop. 1, 16, 9 infames dominae -ere noctes. 1, 20, 11 Nympharum ... cupidas -e rapinas. Ov. am. 2, 4, 1 mendosos ausim ... -ere mores (*cf.* Val. Max. 4, 7, 1 damnat⟨os ei⟩us mores). 2, 5, 9. met. 13, 310 facinus (Manil. 4, 108). trist. 3, 5, 21 culpam. Sen. contr. 9, 4, 5 quae (*necessitas*) quidquid coegit, -it. Cvrt. 6, 1, 21 id -ere quod ... obiectum est. 7, 2, 2. Sen. Herc. O. 932 -e saltem dexteram ... tuam (*sc. a suspicione*). Oed. 663 uterque -it parens caedem stuprumque. quis locus culpae est super? dial. 4, 10, 7 nemo irascitur, ubi vitium natura -it (epist. 116, 8). 5, 26, 3 ista quae rettuli, unius regionis ... consuetudo -it. Plin. nat. 18, 2 patrocinari terrae ... iuvat, quamquam inter initia operis -sae. 20, 121 secuta aetas acriter -it (*sc. ocimum, quod Chrysippus acriter increpuit, cf.* 20, 119). Qvint. inst. 1, 5, 13 consensu. 1, 6, 12. 9, 3, 3 esset ... schema vitium, ... verum auctoritate vetustate consuetudine ... -itur (*cf.* 11, 1, 28). Tac. dial. 12 saeculum ... poetis ... abundabat, qui bene facta canerent, non qui male admissa -rent. 24 quo impetu saeculum nostrum -it *Aper*. ann. 1, 58 quae secuta sunt, defleri magis quam -i possunt. 4, 60 voces procedebant ..., quas appositi custodes ... cum deferrent neque Neroni -ere daretur. 13, 17 festinationem exequiarum edicto Caesar -it. Plin. epist. 10, 87, 8 *res* exemplis -itur. Svet. Cal. 30 -saque Tiberi saevitia quasi necessaria. Min. Fel. 29, 1 haec ... propudia ... pluribus turpe -ere est. Paneg. 11, 4 admissa flagitia. Lampr. Alex. 30, 3 condemnabat ebrietatem et crudelitatem ..., quamvis utrumque -atur a bonis scriptoribus. factum (*v. l. 46. 58*): Ov. met. 12, 232 neque enim -ere verbis talia facta potest. 13, 314 Pont. 3, 147 Liv. 40, 11, 8 Val. Max. 9, 3, 4. Fronto p. 164 N. id ego factum eius improbus sim si -endo purgare postulem. Amm. 24, 2, 16. crimen: Ov. met. 13, 303. 314 trist. 1, 2, 96. 1, 9, 63 ergo ut -i nullo mea posse colore, sic excusari crimina posse reor (*cf.* Sen. contr. 9, 2, 18 factum -i potest, excusari non potest). Liv. 42, 47, 2 Svet. vita Verg. p. 66. *i. q. commendare, suadere, sublevare*: Cic. Verr. 2, 34 hoc dico, in eiusmodi tempore ... (*in dissensione civium*) statuere te debuisse, utrum malles sentire atque -ere (*cf.* Att. 7, 3, 3 aliquid ... nobis dignum et sentire et -ere. epist. 4, 14, 4 si, quod sentias, ... possis ... libera oratione -ere. Porph. Hor. epist. 1, 18, 16). leg. agr. 2, 15 hoc animo legem sumpsi in manus, ut eam cuperem esse ... eiusmodi quam consul ... posset -ere (Ascon. Corn. p. 65 *lex* ... ab ipso quoque Manilio -sa est). prov. 44 ut etiam acta illa Caesaris, quae neque oppugnavi antea neque -i, meo iam iure possim -ere (*cf.* Phil. 1, 16. 2, 96. 5, 7. 8, 28. 10, 16. 13, 2 Lavd. [Turiae] (Corp. VI 1527) 1, 20. *cf.* responsa: Cic. Phil. 7, 2. facta: Att. 14, 6, 2. 14, 9, 2. 14, 15, 2. decreta: epist. 1, 9, 26 Liv. 32, 20, 6. 42, 44, 4). Planc. 94 litterae prodiderunt non semper easdem sententias ab eisdem ... esse -sas (part. 132 fin. 1, 13. 2, 2 Tusc. 3, 51. 5, 84 ad Q. fr. 2, 7, 5). inv. 1, 96 hoc genus in deliberationibus maxime versabitur, cum aliquid, quod contra dicatur, aequum esse concedimus, sed id quod nos -imus, necessarium esse demonstramus *eqs.* de orat. 3, 62 ab Aristippo ... Cyrenaica philosophia manavit, quam ille et eius posteri simpliciter -erunt. parad. 15 voluptas ... plurimorum patrocinio -itur (*cf.* fin. 3, 2). fin. 1, 64 sensuum iudicia (*cf.* ac. 2, 79). epist. 13, 79, 1 ut ... rem utriusque -as, te rogo. Sall. hist. frg. 1, 12 praesentia (placentia *Dietsch*) -it. Ov. met. 13, 218 ille (*Agamemno*) potest auctore (*i. Iove*) suam -ere vocem. Qvint. inst. 5, 14, 5 *epichirematos partes* Cicero maxime quinque -it. Tac. hist. 2, 98 haec illave (*i. Vitellii vel Vespasiani causam*) -urus, prout invaluissent. Tert. adv. Marc. 1, 25 haec multo plenius -emus in causa creatoris. 1, 29 si nubendi iam modus ponitur, quem quidem apud nos spiritalis ratio ... -it. Hil. c. Const. 22 similitudinem (*dei et Christi*) excusatione (*fort. corrupt.*) -is. Epiphan. Hier. epist. 51, 3, 4 Originis errores et dogmata -entes. Optat. 1, 5 p. 8, 5 in trinitate baptismatis unionem -imus. Cod. Iust. 12, 7, 2, 4 (3) quae longis prolixisque stipendiis -sa iam pollicetur senectus. causam: Varro ling. 10, 16 neque Aristarchii neque alii in analogiis -endam eius (*consuetudinis*) susceperunt causam. Cic. S. Rosc. 16 cum omnium nobilium dignitas et salus in discrimen veniret, ... eam partem causamque (*cf.* epist. 13, 29, 7) opera, studio, auctoritate -it. Hirt. Gall. 8, 52, 4 Curio ... cum Caesaris causam dignitatemque -endam suscepisset. Bell. Alex. 59, 1 Plin. epist. 2, 9, 4. partem: Plavt. Mil. 811 interea tace, ut nunc etiam hic agat ac tu tum partes -as tuas. Cic. Cluent. 130 nemini licitum est contra dicere, nemo denique, ut -ret contrariam partem, laborabat. Att. 13, 25, 3 *queritur* meas partes in iis libris copiosius -sas esse quam suas. Hor. ars 194 actoris partes chorus officiumque virile -at. Svet. Iul. 1 optimatium partibus, quas ... -issent. Tert. ieiun. 11. *i. q. comprobare, ostendere, evincere, affirmare*: Cic. ad Q. fr. 1, 3, 2 si occidissem, mors ipsa meam pietatem amoremque in te facile -ret. Tert. anim. 11 flatum eam (*animam*) -imus, non spiritum. fug. 4 duplex ratio -it. adv. Marc. 1, 6. 5, 11 ut claritatem maiorem -ret novi testamenti. *accedit* ex: Tert. anim. 11 animam quam flatum ex proprietate -imus, spiritum nunc ex necessitate pronuntiamus. adv. Hermog. 9. adv. Marc. 3, 11 ne ex testimonio substantiae humanae nativitas quoque eius -retur. *i. q. vindicare, asserere* (*cf. p. 295, 80*): Sen. Oed. 544 ingens arbor ... magno ambitu diffusa ramos una -it nemus (*i. tam ampla, ut nemus videatur*). Qvint. inst. 4, 2, 97 evenit aliquando ... ut eodem colore utraque pars utatur, deinde eum pro se quaeque -it. Lvcif. epist. 4 p. 322, 10 tuae erit generositatis agnitum a me *codicem* ... -ere (*i. meum esse affirmare*). Vict. Vit. 1, 13. *alicui aliquid*: Stat. Theb. 2, 360 si qua Iustitia ... rectum terris -ere curat. 4, 402 solus ... gramina communemque petis -ere montem *tibi*. Frontin. grom. p. 11 superior possessor ... sibi -at omnem devexum locum. p. 13. 24. 58. Sic. Flacc. grom. p. 161 unius eiusdemque nominis duo domini acceptam sibi -unt. Agenn. grom. p. 58 possessor vicini agri calumniose sibi velit fines ad rivum usque -ere. Tert. bapt. 14 apostolus, ne sibi omnia -ere videretur, non ad tinguendum ait se missum sed ad praedicandum. idol. 9 adv. Iud. 1 adv. Marc. 1, 7. 16. 2, 6. nat. 2, 5 -as elementis divinitatem. resurr. 45 virg. vel. 6 Firmil. Cypr. epist. 75, 17. Vopisc. Prob. 8, 6 sortem sibi quisque -ret. Lvcif. moriend. 10 p. 304, 14 unam deitatem patri et filio -imus. Athan. 2, 30 p. 201, 12. Diom. gramm. I 429 *s littera* plurimum sibi -it. Siricivs epist. 1, 3 Migne 13 p. 1134B hoc sibi privilegium ... pascha -at. Ps. Avg. quaest. test. I 2, 2. Cledon. gramm. V 60 dualis ... numerus ... duas personas sibi -it (Phoc. gramm. V 416 *et saepius apud grammaticos*). Cod. Iust. 1, 3, 54, 6 omnem parentium substantiam heredes ... sibi -ant. Greg. M. epist. 4, 38 ut nihil sibi corporis -at absentia (*i. nihil assequatur, nihil efficiat*).

sequitur enuntiatum: quod: Liv. 42, 41, 13 non sum -urus ..., quod Dolopas armis coercuerim. Avg. civ. 4, 24 qua ratione -ant pagani, quod ... colant. *acc. c. inf.* (*cf. l. 9. 12*): Cic. Tull. 53 quod (*tectum*) hic in tuo aedificasset et suum esse -ret. Verr. 3, 102 deinde Romae, cum acta res in senatu est, ... pater eius hoc -bat licere fieri. 3, 105 qui -ere non poterit, se non ⟨in⟩ ipsius Stheni nomine litteras publicas corrupisse? Rab. perd. 11. Planc. 88 arma ... iure optimo sumpta esse. parad. 14 illud arte tenent accurateque -unt, voluptatem esse summum bonum. Tert. adv. Marc. 2, 1 alterum deum definientes omnino non esse, alterum -entes digne deum esse. 2, 6. 5, 7 nat. 2, 3. 12 Lvcif. moriend. 7 p. 299, 19. *i. q. affirmare, comprobare*: Cic. fin. 3, 71 -itur numquam aequitatem ab utilitate posse seiungi. 5, 73 scientiam summum bonum esse -it. ac. 2, 105. 2, 144. fat. 38 tenebitur ... id quod a Chrysippo -itur, omnem enuntiationem aut veram aut falsam esse. off. 3, 39. Tert. adv. Hermog. 9 ex dominio -it deum materia usum. adv. Marc. 2, 24. 4, 10 nec Christum nec Iesum ⟨eum⟩ vocari debuisse -imus. 4, 22. 5, 9 *al.* Lvcif. non conv. 5 p. 12, 3 omne consilium non est, nisi ut ... deus pater non esse pater -atur. Avg. civ. 4, 11 c. mend. 21, 41. un. eccl. 8, 22 *ea* de Christo esse praedicta -untur. Ps. Avg. quaest. test. I 108, 4. *eodem sensu* quod: Lvcif. moriend. 1 p. 284, 22 an -ere temptabis, quod ... comprehensurus sis regnum caelorum? cur: Cic. fin. 2, 117 quae (*turpitudines*) ... cur non cadant in sapientem, non est facile -ere. ut (*i. q. studere, agere*): Cic. S. Rosc. 136 sciunt ... me ... id maxime -isse, ut ii vincerent qui vicerunt. Att. 5, 17, 5 diligentissime se, ut annui essemus, -urum receperat.

accedit, apud quem -atur: ad: Cic. epist. 12, 7, 1 quanto studio dignitatem tuam et in senatu et ad populum -erim. apud: Fronto p. 169 N. cum publice privatimque semper negotia Cilicum apud te -erim. p. 183 ausi ... sunt codicillos istos apud dominum nostrum ut probe ac recte factos tueri ac -ere. Gran. Lic. p. 34 ⟨apud⟩ senatum. *alicui*: Cic. Verr. 3, 26 tu mihi ita -is: 'non est ista Verri numerata pecunia'? 4, 213 tu mihi ... M. Antoni exemplo istius audaciam -is? Avr. Fronto p. 78 N. me de hoc verbo tibi ... -am. Hil. ad Const. 2, 6 impietates nostras nobis -imus.

β id quo quis -itur: *i. q. ad defensionem afferre*: Rhet. Her. 4, 13, 19 audes supplicium deprecari? quid est, quod possis -ere? Tert. bapt. 17 exemplum (scriptum *cod.*) Theclae ad licentiam mulierum docendi ... -unt. adv. Marc. 5, 9 hunc psalmum et intuli et ad meam sententiam -i. *inde explicatur*: Ven. Fort. carm. 6, 6, 3 hic tener aestivas -it pampinus umbras. *seq. enuntiatum*: quod: Qvint. inst. 7, 4, 12 si Mancinus foedus Numantinum sic -at, quod periturus ... fuerit exercitus. Gran. Lic. p. 34 ⟨apud⟩ senatum -bant, quod volgus agreste domoque extorre eo coactum esset. *acc. c. inf.*: Cic. Vatin. 5 codicem legisse dicebatur Corne-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

lius; -bat testibus collegis suis non se recitandi causa legisse, sed recognoscendi. BELL. Alex. 7, 2 mihi ⟨si⟩ -endi essent Alexandrini neque fallaces esse neque temerarii, multa oratio frustra absumeretur. LIV. 21, 18, 2 si . . . faterentur ac -rent publico consilio factum. 32, 40, 1 ille ab ipsis Argivis se -ret accitum. TERT. adv. Marc. 4, 8 Marcion deum timeri negat, -ens bonum non timeri. AVG. civ. 8, 19 crimen artium magicarum a se alienum esse -it.

3 *accedit indicatio adversarii*: ab *aliquo*: VARRO rust. 2, 10, 3 pecus a bestiis ac praedonibus. CIC. Mil. 91 sunt qui . . . ab eo (*Clodio*) spirante forum putent potuisse -i. SEN. benef. 4, 28, 5 percussores . . . murus ab hoste -it. PLIN. nat. 8, 144 a grassatore. 20, 175 a tineis. VAL. FL. 1, 35 TERT. adv. Prax. 7. ab *aliqua re*: VARRO rust. 1, 37, 5 *prata* a pastione (*cf.* COLVM. 11, 2, 7 *prata* a pecore sunt -enda, ut faeni sit copia. 11, 2, 85 ab avibus et pecore. Ov. met. 9, 384 a pecoris morsu). CIC. dom. 144 castissimas sacerdotes *Vestae* ab hominum amentium furore et scelere. p. red. in sen. 19 neque tecta neque templa . . . ab intestino latrocinio posse -i. epist. 5, 2, 1 ut ego urbem a domesticis insidiis et ab intestino scelere, tu Italiam et ab armatis hostibus et ab occulta coniuratione -res. Scaur. 45 Africa ipsa . . . se a societate Punicorum bellorum Vtica teste -it. PLANC. Cic. epist. 10, 8, 7 consilia ab obtrectatione. SALL. Catil. 35, 6 ab iniuria (LIV. 44, 1, 5 ab iniuriis. DECRET. decur. Tergest. [Corp. V 532] 1, 34. COD. Iust. 1, 49, 11 ab omni iniuria). Iug. 49, 2 regnum a Romanorum avaritia. VERG. ecl. 7, 6 teneras -o a frigore myrtos (SEN. epist. 90, 16). MORET. 14 oppositaque manu lumen -it ab aura. Ov. met. 4, 526 ab imbribus (VEG. mil. 4, 26). LIV. 40, 56, 2 ab incendio flagrantis irae. VITR. 7, 1, 2 materies ab calcis vitiis -atur. VAL. MAX. 1, 8 ext. 7. SEN. nat. 5, 10, 4. epist. 58, 27 a morte. COLVM. 1, 6, 15 ab noxa curculionum . . . fruges -ere (*cf.* 2, 10, 32. 4, 8, 2). 2, 18, 3 faenum -itur a pluviis (12, 15, 1). 2, 19, 1 a populatione murium formicarumque frumenta -it. 7, 3, 3. 11, 3, 63. arb. 12, 1 a sole et a nebula (*cf.* PLIN. nat. 19, 24 VEG. mil. 4, 26). LVCAN. 5, 586 a fluctu *puppem*. 9, 306 nec se -it ab aequore tellus. 9, 521 numen Romano templum -it ab auro. PLIN. nat. 14, 84 ab umore. 18, 243 a flatu favoni. VAL. FL. 7, 164 casu -ere ab omni Alciden. QVINT. inst. 1, 5, 70 'incurvicervicum' vix a risu -imus. 6, 3, 19 9, 3, 3. TAC. ann. 2, 37 divi Augusti alumnos ab inopia -e. TERT. anim. 37 *animam* a nativitate -imus (*i. purgamus*). resurr. 20 voces . . . ab omni allegoriae nubilo. 25. test. anim. 5 ab interitu. SOL. 37, 15 spem uteri -it a fluxibus abortivae. 46, 2. 52, 29 a calore. AVG. civ. 5, 18. COD. Iust. 5, 34, 13 alium qui privilegio ab hac nuncupatione (*sc. tutoris*) -itur. contra *aliquem*: CIC. Manil. 63 suo iure populus Romanus in hoc homine suam auctoritatem vel contra omnes qui dissentiunt possit -ere. Phil. 2, 45 filius . . . orabat ut se contra suum patrem . . . -rem. epist. 11, 27, 7 me scio a te contra iniquos meos . . . -i. GRATT. 21 nostram -ere sortem contra mille feras. SEN. dial. 11, 3, 5 neminem contra te ne a Caesare quidem posse -i. AVG. civ. 1, 12. contra *aliquid*: CIC. Phil. 13, 25 -itur amplissimi auctoritas ordinis contra crudelissimi gladiatoris amentiam. nat. deor. 2, 46 causam istam et contra facta tua et contra scripta. 2, 127 ut contra vim et metum suis se armis quaeque (*bestiae*) -ant. epist. 5, 2, 6 salutem contra . . . impetum. SEN. nat. 4, 13, 3 contra anni fervorem. adversus *aliquem*: CIC. Phil. 1, 13 eam sententiam dixissem, ut me adversus populum . . . facile possem -ere. TAC. dial. 4 patrocinium -endae adversus te poeticae exerceo. SVET. Iul. 71. TERT. resurr. 57 naturam adversus dominum suum. AVG. civ. 1 pr. adversus *aliquid*: TERT. adv. Prax. 20 pauca adversus plura -unt. DICT. 2, 34 adversum Agamemnonis contumelias. de (*i. q. contra*): TERT. adv. Marc. 5, 19 ne tunc quidem se -ere poterit de apostolica. ex: ILDEF. vir. ill. praef. quorum (*virorum*) doctrinis . . . sancta ecclesia illustratur in bonis atque -itur ex adversis.

B ***speciatim*: 1** ***in re militari*:** **a** *solum ponitur*: CIC. Flacc. 31 casus est enim in capiendo (*sc. praedones*), locus, eventus, occasio; -endi facilis est cautio non solum latibulis occultorum locorum *eqs.* Att. 5, 20, 5 feri homines . . . et omnibus rebus ad -endum parati. CAES. civ. 1, 25, 9 has *rates* terra . . . integebat, ne aditus atque incursus ad -endum impediretur (*cf.* BELL. Afr. 31, 7 BELL. Hisp. 18, 4 LIV. 37, 32, 3 VITR. 1, 5, 7). BELL. Hisp. 15, 5 cum bene magnam multitudinem telorum ignemque nostris -entibus iniecissent. SIL. 12, 427 multum obluctatus iniquis -entum armis. TAC. ann. 14, 33. 15, 1. GELL. 15, 1, 6 turrim ligneam -endi gratia structam.

b *cum obiecto* (*saepe accedit abl. instr.*): *α aliquem*: CIC. Manil. 45 quisquam dubitabit . . . quam facile imperio atque exercitu socios et vectigalia conservaturus sit, qui ipso nomine ac rumore -erit? Att. 5, 18, 2 si fuerit occasio, manu, si minus, locis nos -emus (*cf.* CAES. Gall. 3, 12, 4 opportunitatibus loci. 6, 40, 6. 7, 15, 5 loci natura [BELL. Hisp. 28, 3. 29, 1]. BELL. Afr. 42, 1. BELL. Hisp. 12, 5 superiore loco [*cf.* 31, 1]. LIV. 41, 18, 1 locorum praesidio. 42, 65, 6 loci praesidio. 42, 34, 15. TREB. trig. tyr. 26, 6 locis . . . non hominibus). CIC. epist. 15, 4, 6 armis (CAES. Gall. 6, 34, 1 VERG. Aen. 8, 493 PHAEDR. app. 6, 10 STAT. Theb. 6, 618 SIL. 12, 427). CAES. Gall. 4, 37, 2 orbe facto (*cf.* BELL. Afr. 32, 4 manu facta). BELL. Alex. 12, 1 ex aedificiis -i. 53, 1 concurritur ad Cassium -endum (*cf.* BELL. Afr. 3, 2 ad se -endum). NEP. Milt. 4, 4 moenibus (Them. 4, 2 LIV. 8, 29, 12 situ urbium moenibusque). VERG. Aen. 12, 437 te mea dextera bello -sum dabit (*cf.* 9, 509 Ov. met. 6, 464 SEN. epist. 83, 22 pertinaci bello. TAC. ann. 15, 6 CASSIOD. var. 7, 3, 3 per bella). Ov. trist. 5, 10, 27 ope castelli -imur. VELL. 2, 112, 3 occupato monte Claudio munitione se -it (*cf.* TAC. hist. 5, 20 munimentis. ann. 14, 32). STAT. Theb. 7, 756 alto nil -sus equo. 12, 497 -sos acie. FRONTIN. strat. 2, 2, 10 a tergo amne -si. TAC. Agr. 30 nos . . . recessus ipse ac sinus famae -it. ann. 1, 42 illum quidem sua maiestas, imperium Romanum exercitus -ent. 2, 4 si nostra vi -retur. *passivum vi mediali usurpatum*: TAC. hist. 1, 79 neque enim scuto -i mos est. ann. 14, 32 evasit in castra et munimentis -sus est. *β aliquid*: CIC. Verr. 6, 84 locus quem vel pauci possent -ere. Manil. 14 quanto vos studio convenit . . . sociorum salutem una cum imperi vestri dignitate -ere? (*cf.* 19 CIC. epist. 11, 7, 2 salutem rei p. ad Brut. 1, 11, 2. PLANC. Cic. epist. 10, 8, 6. QVINT. decl. 339 p. 340, 27 publicam salutem). CIC. Manil. 32 fuit proprium populi Romani . . . sociorum fortunas, non sua tecta -ere (*cf.* Catil. 2, 26. 29. 3, 29 p. red. in sen. 19 Sest. 90 VERG. Aen. 12, 627 OCTAVIA 421 SIL. 12, 607 STAT. Theb. 11, 41). CAES. Gall. 2, 33, 6 refractis portis, cum iam -ret nemo. 6, 37, 5 reliquos aditus locus ipse per se munitioque -it (*cf.* 7, 20, 3 persuasum loci opportunitate, qui se ipse sine munitione -ret. BELL. Alex. 74, 1). 7, 81, 6 legati quibus hae partes ad -endum obvenerant. civ. 3, 64, 3 hanc (*aquilam*) . . . magna diligentia -i. BELL. Alex. 17, 4 litora armati -bant (PLIN. nat. 37, 16 oras maris. QVINT. decl. 341 p. 347, 4 ripas et flumina et litora). 65, 4 provinciae tuendae ac -endae. 74, 1 manu -ere locum (VERG. Aen. 12, 627. Ov. Pont. 4, 7, 23 positu melius -sa manune urbs. LIV. 44, 12, 8 valida manu. dextra: SIL. 1, 507. 11, 87). VERG. Aen. 9, 530 saxis (10, 130). 11, 886 aditus. LIV. 2, 9, 3 tanta *vi* regna reges -ant. 4, 2, 12 armari civitatem -ique (FLOR. epit. 3, 10, 24). 5, 42, 8 virtute (7, 7, 3. 21, 5, 6). 10, 31, 14 -sae libertatis taedebat (VITR. 1, 1, 6 VAL. MAX. 6, 3, 1a FLOR. epit. 2, 17, 15). 28, 41, 9 hoc et natura prius est, tua cum -eris, aliena ire oppugnatum (*cf.* 32, 8, 11 ad sua -enda. 32, 31, 2 VAL. MAX. 1, 8, 6 TAC. ann. 13, 39). VITR. 10, 13, 1 quemadmodum machinationibus et duces victores et civitates -sae esse possint. VAL. MAX. 3, 2, 13 infeliciter Cn. Pompei . . . -sis in Africa partibus (VOPISC. quatt. tyr. 5, 1). CVRT. 8, 1, 41 suo pectore tergum illius. 10, 10, 3 regionem. SEN. Tro. 677 tumulo cineris socia -so cadam. dial. 9, 3, 5 in acie stat et cornu dextrum laevumque -it (CVRT. 7, 1, 3). COLVM. 1 praef. 14 fines. VAL. FL. 5, 538 cognatas sedes. 5, 558 apposita fluvius -itur urbe. SIL. 2, 32 externos -is Roma penates. QVINT. decl. 287 p. 154, 6 domum nostram in acie -i. *gentes*: ENN. scaen. 313 ad Troiam cum misi ob -endam Graeciam, scibam me in mortiferum bellum . . . mittere (*potest pertinere ad III A 3*). BELL. Alex. 35, 2 Armeniam. NEP. Ages. 3, 5 Cariam. Ov. ars 1, 363 -sast Ilios armis. met. 15, 770 male -sae confundant moenia Troiae (HOMER. 250 his se -it ducibus . . . Troia). LIV. 21, 52, 1 copiis -i posse Romanum imperium . . . declarabat. 27, 22, 11 una et viginti legionibus . . . -sum imperium Romanum est. MANIL. 3, 633 tunc et bella fero tractantur Marte cruenta, nec Scythiam -it hiems. TAC. Agr. 15 Germanias . . . flumine, non Oceano -i. FLOR. epit. 2, 6, 33 Syracusae quamvis Archimedis ingenio -rentur. *rem publicam, patriam*: PACVV. trag. 255 vos hinc -sum patriam in pugnam baetite (*cf.* NEP. Hann. 6, 1 patriam -sum revocatus). CIC. Phil. 5, 46 quod legio Martia quartaque summo studio . . . rem p., libertatem populi Romani -ant, -erint. Att. 7, 3, 4. 8, 3, 4. 8, 11d, 1 summa cum dignitate. LVCR. 2, 642 patriam terram. RVT. LVP. 2, 16 rem p. armati -unt. BELL. Afr. 44, 4 NEP. Them. 9, 2. LIV. 6, 2, 5 placuit (*sc. senatui*) eiusdem auspiciis -i rem p. 26, 9, 5 ad -endam iri patriam. *oppidum, castra, moenia, sim.*: CIC. Verr. 6, 50 ne sua moenia portusque -rent (LIV. 10, 17, 10. 26, 45, 2 moenia ipsa sese -bant). Brut. 256 plus interfuit rei publicae castellum quam bene -i causam M'. Curi. CAES. Gall. 7, 73, 2 Caesar putavit, quo minore numero militum munitiones -i possent (BELL. Alex. 3, 1. 31, 2 SALL. Iug. 38, 6). civ. 1, 19, 1 oppidum. 3, 68, 3 prorutis munitionibus -ente nullo (*cf.* HIRT. Gall. 8, 33, 1 BELL. Alex. 41, 2) transcenderunt. 3, 94, 6 tuemini castra . . . et -ite diligenter (LIV. 26, 6, 6). HIRT. Gall. 8, 10, 1 parvis copiis castra munitione ipsa posse -i (BELL. Alex. 74, 1). Ov. met. 12, 589 muros. LIV. 2, 40, 2 quoniam armis viri -ere urbem non possent, mulieres precibus lacrimisque -rent. 21, 57, 11 fama impigre (*cf.* 28, 19, 10) -si . . . praesidii. 23, 26, 8 munimenta (31, 42, 5). *al.* LVCAN. 6, 18 -ens tutam vel solis turribus urbem (*cf.* SIL. 12, 165 qui non turribus arma -enda daret).

c *accedit indicatio adversarii*: ab *aliquo*: SALL. Catil. 45, 4 gladio se a multitudine -it. or. Lep. 4 quid a Pyrrho Hannibale Philippoque et Antiocho -sum est aliud quam libertas. NEP. Hann. 10, 5. LIV. 32, 21, 9 nos Philippus et ab Nabide ac Lacedaemoniis et ab Romanis -at. 39, 24, 9 libertatis causam -issent ab regio praesidio. FEST. p. 151 qui (*M. Manlius*) Capitolium a Gallis -erat. TERT. nat. 2, 17 Athenas a Xerxe. VEG. mil. 3, 20 a levi armatura sagittariisque. ab hoste *sim.*: CIC. Manil. 13 *provinciam*. Phil. 4, 8 D. Brutum optime de re publica mereri, cum senatus auctoritatem . . . -ret. a quo -ret? nempe ab hoste. CAES. Gall. 1, 11, 2. 2, 31, 5. civ. 1, 7, 7 *imperatoris* existimationem dignitatemque ab inimicis. 1, 75, 3. HIRT. Gall. 8, 9, 4 ut ab hostibus duplici fossa . . . -rentur (hostis . . . de-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

pelleretur *β*). NEP. Them. 7, 4. LIV. 6,18,9 vos a barbaris hostibus, a superbis -rem civibus. 8,31,1 rem publicam ab infestissimis hostibus. 22, 54, 6. VITR. 1, 7, 1 ab hostibus ea (*divinitas*) -sa. ab *aliqua re*: CIC. Font. 44 illa (*Macedonia*) per hunc a Thraecum adventu ac depopulatione -sa ⟨est⟩. leg. agr. 2, 52 cum rex Mithridates ... ab invicta Cn. Pompei manu Maeote et illis paludibus et itinerum angustiis atque altitudine montium -atur. PLANC. Cic. epist. 10, 15, 4 Italiam a vastatione. LENT. Cic. epist. 12, 15, 6 provinciam ab iniuria (CAES. Gall. 1, 31, 16. 5, 20, 3. 5, 21, 3. BELL. Afr. 97, 2 ab omni iniuria rapinisque. LIV. 8, 37, 5). CAES. Gall. 7, 23, 5 ab incendio lapis et ab ariete materia -it. civ. 1, 22, 5 a contumeliis inimicorum. 1, 25, 10 ab impetu navium incendiisque (LIV. 9, 4, 13 a Gallorum impetu. 24, 32, 4). 2, 11, 3 a telis tormentisque. 3, 63, 7 ab ictu lapidum. LIV. 8,19, 2 a Samnitium armis. 8, 37,5 a Samnitium vi atque iniuriis. PANEG. 9, 6 captos a direptione. 10, 25 a morte. contra: CIC. Att. 11, 7, 3 non esse ... rem p. -endam ... contra exercitum saepe victorem. TAC. ann. 14, 23 Mardi ... contra irrumpentem montibus -si. CAPITOL. Maximin. 23, 3. adversus *aliquem*: LIV. 5, 35, 4 consanguineos adversus populum Romanum. 42,41,10 armis adversus Abrupolim. IVST. 2, 4, 32. *aliquid*: LIV. 7, 31, 3 quando quidem ... nostra tueri adversus vim atque iniuriam ... non vultis, vestra certe -etis. 41, 18, 1 adversus infeliciter expertam vim. VEG. mil. 4, 22. de: OROS. hist. 3, 23, 45 cives ..., quos de externa dominatione -erat, ipse servitio premebat.

2 *in re iudiciaria* (*cf.* iudicio -ere: CIC. Quinct. 27. 63 *et saepe* LEX Rubr. [Corp. XI 1146] 2, 7. 44 VLP. dig. 43, 24, 3, 5 AVG. civ. 2, 9. in iudiciis -ere: NEP. Phoc. 2, 3. iure -ere: CIC. Tull. 8. 14 QVINT. decl. 260 p. 102, 6. 300 p. 182, 24. 348 p. 369, 18. in iure -ere: CIC. de orat. 1, 248): a *absolute*: CAECIL. com. 185 ibo domum: ad plebem pergitur: publicitus -undumst. RHET. Her. 2, 21, 33 cum hoc modo illorum (*sc. eorum quos accusator reos facit*) collectionem disturbaverimus, nobis latiorem locum -endi reliquerimus. CIC. Quinct. 7 Sex. Naevium -unt, si id est -ere, cupiditati alterius obtemperare. S. Rosc. 91 ut omnes intellegant me non studio accusare sed officio -ere. div. in Caec. 25 rationem illi -endi totam esse mutandam (*cf.* Tull. 3 mihi mutanda ratio defensionis). 58 si iniuriam tibi factam quereris, -am et negabo. Verr. 3, 192 impudentes in -endo esse. 4, 223 quod, etiamsi palam in -endo non dicat Hortensius, tamen ita dicet, ut *eqs.* 6, 148 si ita posset -ere, tamen fides huic defensioni non haberetur. 6, 175 *ibid.* accusare, iudicare. Caecin. 17. Cluent. 143 ita -isse ..., ut. Rab. perd. 6 ad -endum prope modum satis erit [hoc] mihi temporis, ad conquerendum parum. Mur. 46 quare ego expertus et petendi et -endi et accusandi molestiam sic intellexi, in petendo studium esse acerrimum, in -endo officium, in accusando laborem. Cael. 45 -endi haec causa, non gloriandi eloquor. Scaur. 18. Tusc. 4, 43 *opp.* accusare. SEN. contr. 1, 7, 17 cum ad -endum venit, ... Latroniano colore usus est. QVINT. inst. 3, 4, 9 septem ... species: hortandi, ... -endi, exquirendi. 5, 13, 5 hoc non fortissime -entis est. 6, 3, 72 refutatio cum sit in negando redarguendo -endo elevando. FRONTIN. grom. p. 36 artificium -endi. *i. q. patronum existere*: CIC. Quinct. 30 eos porro qui -ere consuerunt, vides accusare. 94 *ornamenta* me -ente obtinere. S. Rosc. 59 credo ... quaesivisse, num ille aut ille -urus esset. div. in Caec. 70 quid sibi iste vult? accusatoremne se existimari, qui antea -ere consuerat? (*cf.* QVINT. inst. 9, 2, 17). Verr. 2, 146 tutoribus -entibus (2, 153) non modo patrias eius fortunas sed etiam bona tutorum ademisti. Sull. 4 Cael. 4 part. 102. off. 2, 67 qui aut consuluntur aut -unt. Att. 2, 3, 1. SEN. dial. 10, 2, 4 hic advocat, ... ille -it, ille iudicat. ASCON. Mil. 55. QVINT. inst. 7, 1, 31 congregatio criminum accusantem accusat, separatio -entem. 7, 2, 27. 7, 4, 38. 11, 1, 28.

b *cum obiecto*: α *aliquem*: L. CRASS. or. frg. Cic. de orat. 2, 170 non si Opimium -isti. RHET. Her. 1, 13, 23 qui -bant eum (*Malleolum*). 4, 38, 1. CIC. Quinct. 60 qui absens iudicio -sus non fuerit (61 GAIVS inst. 3, 78). 87 reliquum est, ut eum nemo iudicio -erit. quod contra copiosissime -sum esse contendi non ab homine alieno neque ab aliquo calumniatore atque improbo, sed ab equite Romano (*cf.* S. Rosc. 148 satis copiose. Verr. 3, 191 Caec. 53 Cluent. 145 Rab. Post. 18). S. Rosc. 5 *non* uti satis firmo praesidio -sus Sex. Roscius, verum uti ne omnino desertus esset. 30 patronos huic defuturos putaverunt; desunt; qui ... cum fide -at, ... non deest. div. in Caec. 4 tuli graviter ... in eum me locum adduci, ut ... ego, qui me ad -endos homines ... dedissem, ... ad accusandum traducerer. de orat. 2, 191 etiam cum alienissimos -imus, tamen eos alienos ... existimare non possumus. 2, 304. epist. 7, 30, 3 est a me iudicio capitis rebus salvis -sus. PVBLIL. N 45 nocentem (SEN. contr. 9, 4, 6). SEN. contr. 1, 1, 11 melius se potest iactare quam -ere. 1, 5, 4 honestius tunc maritum -res quam nunc raptorem -is (TAC. hist. 4, 40 ambitiosius quam honestius). 2, 1, 34 hoc nomine (*cf.* VAL. MAX. 6, 3, 6) servum adulteri postulatum dominus non -bat, mulier ... tuebatur. 7, 7, 10 suspectus ... iudici est qui plus quam se -it. SEN. Herc. O. 934 -ar illic: inferi absolvent ream (*cf.* MART. 4, 16, 6 te -at Regulus ipse licet, non potes absolvi). ASCON. Scaur. p. 20 -erunt Scaurum sex patroni. PERS. 3, 74 multa fidelia putet in locuplete penu -sis pinguibus Vmbris. PLIN. nat. 18, 41. QVINT. inst. 7, 2, 53 is autem qui hos adhibuisse et cui id factum dicitur, et scriptorem et signatores -et. decl. 259 p. 60, 4 volo sic -ere puellam tamquam factum sit (*cf.* 260 p. 66, 18). TAC. ann. 6, 8 cunctos ... meo unius discrimine -am. GAIVS inst. 4, 80 in solidum -antur. *passivum mediali vi usurpatum*: TAC. ann. 13, 52 reus ilico -i postulabat. PLIN. epist. 5, 13, 3 tota actione ... operam dedit, ut deprecari magis ... quam -i videretur. reum: CIC. Verr. 3, 11 ecquem existimatis ... reum absentem ... tanta cupiditate esse -sum? Planc. 14. Ov. am. 1, 10, 39 reos ... miseros. SEN. contr. 2, 4, 13. 3 praef. 5. 4 praef. 10. 7, 1, 19. 7, 2, 1 parricidii reum. 7, 2, 10. 9, 4, 1. 10, 4, 18. VAL. MAX. 4, 2, 4 repetundarum reum. 5, 3, 3 gravissimi criminis reus. 5, 9, 2 ambitus reum (ASCON. tog. cand. p. 88). SEN. benef. 2, 21, 3. 3, 9, 2 capitis reum. 6, 4, 1. LAVS Pis. 40 tua maestos -ura reos vocem facundia mittit. QVINT. inst. 1, 10, 3. 4, 2, 25. 12, 1, 34 manifesti peculatus reum. 12, 7, 1 decl. 316 p. 244, 6. TAC. hist. 4, 40 manifestum reum. PLIN. epist. 7, 6, 3 -rem ut reum. -ere *aliquem aliqua re*: RHET. Her. 2, 16, 24 non imprudentia se -et, sed culpa contaminabit (SEN. contr. exc. 5, 5). CIC. Caecin. 66 in ista vero causa, cum tu sis is qui te verbo litteraque -as (*cf.* 104. QVINT. decl. 272 p. 114, 16 verbis legis). leg. agr. 2, 57 qui agrum Recentoricum possident, vetustate possessionis se, non iure, misericordia senatus, non agri condicione -unt (QVINT. decl. 270 p. 102, 6. 366 p. 400, 9). Mil. 105 neque enim prae lacrimis iam loqui possum, et hic (*Milo*) se lacrimis -i vetat. Planc. 14 non tam innocentia reus sua quam recordatione meorum temporum -sus. inv. 2, 122 qui sententia se -it (*cf.* part. 136 sententia legis et voluntate). 2, 137. 143 voluntate eius qui scripserit legem -atur. *ibid.* scripto ipso se -erit (part. 108 alio se eadem de re contrarie scripto -ere). de orat. 1, 171 se armis prudentiae tueri atque -ere. part. 127 ut is ... verbi se interpretatione -at. LEX Rubr. (Corp. XI 1146) 2, 7 sei is ... se sponsione iudicioque utei⟨ve⟩ oportebit non -et (*cf.* 2, 12. 17. 37 sponsione. LIV. 39, 43, 5). SEN. contr. 2, 1, 34 hoc nomine servum ... non -bat (*cf.* PAPIN. dig. 5, 1, 42 dotis nomine. PAVL. dig. 5, 1, 49 pr. evictionis nomine. VLP. dig. 3, 3, 37 pr. omnium actionum nomine). 7, 1 (16), 23 hac illum figura -it in narratione (10, 4, 18 egregia figura). 10, 4, 18 infamem reum maiorum criminum impunitate -it. QVINT. inst. 5, 13, 24 Nasica ... -atur exemplo Ahalae. 7, 2, 12. 12, 1, 40 an, si tuendum *reum* susceperit *orator*, non ... falsis -et? decl. 251 p. 27, 8 non lege -eris (286 p. 152, 5). 262 p. 72, 11 necessitate (272 p. 114, 15). 262 p. 73, 7 hoc genere patrocinii (*cf.* 281 p. 146, 24). 268 p. 96, 2 advocatione tua -sus. 348 p. 369, 18 si ratione -i non possem, iure -rer (*cf.* 327 p. 286, 15 propriis ... rationibus). 357 p. 390, 1 colore (363 p. 395, 5): *al.* TAC. ann. 6, 26 precibus Augustae nec minus inimicitiis Agrippinae -sa. VENVL. dig. 46, 7, 17 viri boni arbitratu (VLP. dig. 3, 3, 33, 3. 42, 4, 7, 1). GAIVS inst. 3, 168 exceptione doli mali. *et passim apud* ICTOS. -ere *aliquem* per *aliquid*: CIC. inv. 2, 79 per aliquam constitutionem. Quinct. 68 absentem per ius et per magistratum. GAIVS inst. 2, 120 per exceptionem doli mali. *et passim apud* ICTOS. -ere *aliquem* de *aliqua re*: CIC. Sull. 6 de ambitu. VLP. dig. 49, 9, 1 de appellatione. -ere *aliquem* ex *aliqua re*: VLP. dig. 42, 5, 53 pr. si pupillus ex contractu suo non -atur. *i. q. vindicare*: PAVL. dig. 40, 12, 32 ex servitute. MACER dig. 49, 4, 2, 2 ex libertinitate in ingenuitatem (*cf.* PAVL. dig. 40, 12, 32 qui ex servitute aut libertate in ingenuitatem vindicati sunt). -ere *aliquem* in *aliqua re*: CIC. Font. frg. 24 in culpa. Sull. 5 in hoc genere quaestionis. 48. Cael. 38 quid ... esset in quo se non facile -ret. har. resp. 38 in re foedissima. QVINT. inst. 12, 7, 1 in quibus *causis* (FRONTO p. 86 N. in plurimis causis. PAVL. dig. 3, 5, 40 (41) in noxali causa). PAPIN. dig. 42, 4, 13 in ceteris litibus. VLP. dig. 3, 3, 39 pr. in actionibus et interdictis et in stipulationibus, verum in interrogationibus. PAVL. dig. 12, 2, 28, 7 in actione rerum amotarum. MARCIAN. dig. 40, 9, 9, 1 in crimine capitali (MOD. dig. 48, 2, 17).

β aliquid: *αα id quod -itur, excusatur, de quo agitur, sim.*: CIC. Quinct. 8 qui caput (*cf.* S. Rosc. 149) alterius, famam (*cf.* QVINT. decl. 252 p. 33, 5) fortunasque (*l. 72*) -am. S. Rosc. 58 quid mihi ad -endum dedisti? 148 an, quod diligenter -itur, id tibi indignum facinus videtur? Q. Rosc. 16 quae (*pecunia*) ex societate debeatur, *petis*? quid ais? hoc iam neque leviter ferendum est neque neglegenter -endum. Tull. 14 qui agri fines armis proferre mallet quam iure -ere. div. in Caec. 3 venisse tempus aiebant, non ut commoda sua, sed ut vitam salutemque totius provinciae -rem. 20 nostras fortunas (*cf. l. 65* div. in Caec. 65 Verr. 2, 142. 3, 117. Mur. 5). Verr. 1, 10 quae *est* tanta facultas dicendi et copia, quae istius vitam tot vitiis flagitiisque convictam, iam pridem omnium voluntate iudicioque damnatam aliqua ex parte possit -ere? 4, 216 istius innocentiam M. Antoni facto -ito (*cf.* Sull. 4 QVINT. decl. 321 p. 263, 16). Caecin. 65 iudicis *esse* voluntatem scriptoris auctoritatemque -ere. 97 Arretinae mulieris libertatem. Font. 4 quae est igitur ista accusatio, quae ... diligentius Rutenorum quam populi Romani -et aerarium? Cael. 10 ego illud tempus aetatis, quod ipsum sua sponte infirmum aliorum lubidine infestum est, in hoc loco -o (*cf.* QVINT. inst. 6, 2, 15 veniam petere adulescentiae, -ere amores). inv. 1, 55 scriptum -ere (*cf.* 2, 125 de orat. 1, 244. 2, 110. part. 138 scripti verba -ere. QVINT. inst. 7, 8, 1). 2, 142 ambigue aliquid scriptum osten-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dere; deinde ex illo ambiguo eam partem quae sibi prosit -ere. de orat. 1, 242 eius partis, quamcumque -at, auctorem aliquem invenire (*cf.* Att. 4, 17, 4). 1, 245 testamentum. part. 138 quibus locis in ambiguo -imus eam *legis* significationem (*cf.* 132) quae nos adiuvat, eisdem in contrariis legibus nostra lex -enda est. off. 2, 51 patroni *est* ... veri simile, etiamsi minus sit verum, -ere. epist. 1, 9, 18 in eadem causa et mihi utilia et cuivis bono recta -ere (*cf.* QVINT. inst. 2, 17, 36 falsa). PROP. 4, 11, 58 -sa (*sc. apud inferorum iudices*) et gemitu Caesaris ossa mea. MART. 5, 16, 5 si falciferi -ere templa Tonantis ... velim (*i. aerario patrocinari*). SEN. contr. 7, 2, 6 Hortensius bona Pompei, non Pompeium -erat. QVINT. inst. 2, 17, 40 saepe quae in aliis litibus impugnarunt actores causarum, eadem in aliis -ant. decl. 321 p. 264, 24 haec ... suspicio plenissimam -⟨den⟩di veneni occasionem dedit. TAC. hist. 4, 41. ann. 3, 13 quod neque convictum noxae reo ... neque -sum absolutioni erat, si teneretur maioribus flagitiis. AFRIC. dig. 3, 3, 78 pr. litem. PAVL. sent. 5, 2, 4 negotia. *al.* causam, rem: TER. Phorm. 266 ille ad -endam (dicendam *Palmer*) causam adest. RHET. Her. 1, 3, 5 genera causarum sunt quattuor ... honestum causae genus putatur, cum aut id -imus quod ab omnibus -endum videtur ... turpe genus intellegitur, cum aut honesta res oppugnatur aut -itur turpis. CIC. S. Rosc. 34. Tull. 3 minus diligenter illius existimationem quam rem M. Tulli viderer -ere. Verr. 2, 125 causam Liguris. 3, 69. 73. 191. 4, 122 at vos, *iudices*, communem populi Romani causam suscipite atque -ite. 6, 20. Caecin. 2 nunc quoque in iudicio si causa more institutoque omnium -atur. Cluent. 43. 80. 143 me causam A. Cluenti non facto (*cf.* QVINT. inst. 7, 4, 28 quod ... facto -i non potest, iure nitetur) eius sed lege -urum ... me habere in animo causam hanc praesidio legis (158 QVINT. inst. 5, 13, 17) -ere. 145 videbam per se ipsam causam sine lege copiosissime posse -i. *al.* Att. 1, 13, 3 haec *causa* neglecta a bonis, -sa ab improbis. epist. 1, 9, 21 rem causamque. HOR. sat. 2, 5, 34 causas. SEN. contr. 7, 1, 18 damnati causam. QVINT. inst. 3, 6, 9 causa ... varie (*cf.* 4, 5, 8) -itur. 4, 2, 29. 4, 4, 3. 6, 1, 8 multiplex causa ... et pluribus argumentis -sa (5, 10, 118). 6, 3, 10 decl. 266 p. 88, 13. MARCELL. dig. 5, 2, 5 res illo colore -itur apud iudicem. ius: CIC. div. in Caec. 65 eius iura fortunasque. Verr. 2, 83 ius nomenque legati? 3, 166 Caecin. 94 dom. 20. de orat. 1, 180 ex scripto testamentorum iura. 2, 200 populi ius. Brut. 145 atque ita tum ab his patronis ... causa illa dicta est, cum uterque ex contraria parte ius civile -ret. *cf.* epist. 7, 12, 2. crimen, factum, scelus *sim.*: SCIP. min. or. frg. Gell. 6, 11, 9 utrum -is, malitiam an nequitiam an utrumque simul? *eqs.* RHET. Her. 1, 15, 25 in hominem transfertur, ut si accusetur is qui P. Sulpicium se fateatur occidisse, et id iussu consulum -at. 3, 20, 33 *factum.* CIC. div. in Caec. 33 ergo id omnino Verres in iudicio suo non audiet, quod cum faciebat, quem ad modum -urus esset, non reperiebat. Verr. 3, 177 satis magnum crimen hoc videtur? *eqs.* (*cf.* 4, 118. 212. 6, 131 Sull. 12. 13. inv. 2, 59 SEN. contr. exc. 4, 3. 7, 2, 8 VAL. MAX. 3, 8 ext. 1 QVINT. inst. 3, 6, 83. 4, 5, 8. 6, 3, 69. 7, 2, 31 PS. QVINT. decl. 9, 1 PLIN. epist. 2, 11, 9). CIC. Verr. 4, 206 angustior locus improbitatis -endae relinquatur. 5, 104 earum autem rerum nullam ... neque infitiandi rationem neque -endi facultatem. Mur. 67 ambitum accusas: non -o (*cf.* epist. 3, 11, 2 ambitus ... aut accusetur improbe aut -atur). Sull. 19 neque me arbitrabar sine summo scelere posse, quod maleficium in aliis vindicassem, idem in illorum socio ... -ere. Flacc. 100 annui temporis criminationem omnis aetas L. Flacci et perpetua vita -et. inv. 1, 15 concessio est, cum reus non id quod factum est, -it, sed ut ignoscatur, postulat. 2, 71 assumptiva *pars* igitur tum dicitur, cum ipsum ex se factum probari non potest, aliquo autem foris adiuncto argumento -itur (*cf.* part. 134 SEN. contr. 7, 6, 17. 9, 2, 18 QVINT. inst. 3, 6, 27. 79. 7, 2, 50. 7, 4, 9 decl. 259 p. 58, 4). 2, 72 comparatio est, cum aliquod factum, quod ipsum non sit probandum, ex eo cuius id causa factum est, -itur (*cf.* SEN. contr. 6, 9, 14 omnia comparando). 2, 94 non factum ipsum, sed voluntas -itur (*cf.* 2, 100 QVINT. inst. 7, 6, 2). Att. 4, 3, 2 aliquid iure factum. SEN. contr. 1, 2, 12 sacerdos nostra stuprum homicidio, homicidium stupro -it. 7, 2, 3. VAL. MAX. 6, 5 ext. 4 culpam vel dissimulare et errore -ere. QVINT. inst. 4, 1, 46 auctoritatem induat vera sentientis, quo magis credatur vel -enti eadem vel neganti (*cf.* 3, 6, 83. 3, 10, 5. 5, 13, 8. 6, 5, 5). 5, 10, 35 causae porro non ad convincendum modo quod obicitur, sed ad -endum quoque excuti solent (5, 13, 2. obiecta: 7, 2, 29 AMM. 18, 1, 14). 5, 13, 7. 6. 1, 3. decl. 326 p. 284, 11. 335 p. 321, 16 hominum iniquitatem ne odio quidem -imus. FRONTIN. aq. 105 ne quando neglegentiam ... ignorantiae colore -ant (*cf.* MARCELL. dig. 5, 2, 5. PS. HIL. c. Arrian. 12 errorem ... stultitiae ... colore). -ere *aliquid* ex *aliqua re*: CIC. inv. 2, 72 *l. 62.* QVINT. inst. 7, 4, 9 factum ... -itur ... ex contrario facto. *obiectum indicatur enuntiato*: quod: CVRT. 6, 10, 24 cum quo quod amicitia mihi fuerit, non recuso -ere. ASCON. Scaur. p. 26 -it, quod tam magnificam domum Scaurus habet. *acc. c. inf.*: CIC. Quinct. 45 ut, quod numquam factum esse iudicio -imus, id ... confirmemus? 66 omni recta atque honesta ratione -ere, quod petat non deberi. Tull. 32 si ... tibi libitum esset ita -ere, tuam familiam non fecisse *eqs.* Verr. 4, 169. 194. 205. 222. Caecin. 4 sin confessi essent et id quod nullo tempore iure fieri potest, tum ab se iure factum esse -rent. 59. 64. Cluent. 43 eos omnes liberos esse civesque Romanos. 92 qui hoc confitentur, possunt idem illud iudicium fuisse -ere? 124. Mur. 5 si largitionem factam esse confiterer idque recte factum esse -rem *eqs.* Cael. 50 pudor tuus -et nihil ... esse factum. Mil. 8 Lig. 6. inv. 2, 123 ille qui contra scriptum dicit, suam esse hereditatem -it. de orat. 2, 203 ut illam non Norbani seditionem sed populi Romani iracundiam neque eam iniustam sed meritam ac debitam fuisse -res. part. 101. 102. 106. IVLIAN. dig. 28, 5, 43 (42) -i poterit eum ... heredem fore. *et saepe* ICTI. *i. q. comprobare*: POMPON. dig. 23, 4, 9 benigna interpretatione potest -i utilem stipulationem esse. *et saepe* ICTI. ut: AFRIC. dig. 32, 64 illud ... putem -i posse, ut ... pecuniae ... fideicommisso cedant. PAPIN. dig. 7, 4, 2, 1 VLP. dig. 50, 3 pr. PAVL. dig. 29, 8, 1. *i. q. vindicare, asserere*: IVLIAN. dig. 5, 4, 8 partem ... hereditatis -ere, parte vero cedere. VLP. dig. 4, 3, 9, 3 oleum tuum quasi suum -at. COD. Iust. 12, 40 (41), 10, 3 heredes ... unam -ant domum suam simili excusatione munitam. *alicui aliquid*: PAPIN. dig. 24, 1, 53, 1 easdem res non potest mulier sibi quasi donatas -ere. VLP. dig. 5, 3, 7, 1 libertatem et hereditatem ex testamento sibi -bat. 8, 5, 8, 4 servitutem sibi -it. 37, 12, 1, 6 ius antiquum. 43, 17, 4.

ββ *id quo quis defenditur, i. q. ad defensionem afferre*: CIC. Verr. 5, 28 haberes quod -res (*cf.* Mil. 30). 6, 22 omnia tibi ista concedam et remittam; provideo enim quid sit -urus Hortensius. 6, 110 quid erat autem quod quisquam diceret aut -ret? 6, 151 quid enim -it? ex Hispania fugientes se excepisse et supplicio affecisse dicit. 6, 153 malo mehercule id quod tu -is ... quam id quod ego insimulo probari. Caecin. 65 se in causa putant habere aequum et bonum, quod -ant. 69. Cluent. 101. de orat. 2, 30. part. 103 distinguendi gratia rationem appellemus eam quae affertur a reo ad recusandum ..., quae nisi esset, quid -ret non haberet. SEN. contr. 1, 1, 7. 1, 5, 1 de stupro accusatur, stuprum -it (exc. 1, 5 stupro accusatur, stupro -itur). 7, 2, 12 si hoc fecit Popillius, non tantum quod -at non habet, sed habet quod glorietur. QVINT. decl. 262 p. 73, 25 istud. 295 p. 168, 24. *pro obiecto est accus. c. inf.*: RHET. Her. 1, 14, 24 cum eo (*mimo quodam*) Accius iniuriarum agit. hic nihil aliud -it nisi licere *eqs.* CIC. Verr. 4, 211. 4, 213. 6, 32 hunc (*Verrem*) tu igitur imperatorem esse -is? Caecin. 67 illud ... -i ..., nec iuris consultis concedi nec ius civile in causis semper valere oportere. 85 te ... nullo modo posse -ere, ... verba spectari oportere *eqs.* Mur. 34. Pis. 56 si triumphum non cupiebas, cuius tandem te rei cupiditate arsisse -es? inv. 1, 94 si non id quod accusabitur, -et, ut si qui, cum ambitus accusabitur, manu se fortem esse -et. 2, 98 cum vi quadam reus id quod fecerit, fecisse -itur. de orat. 1, 178. 180. 2, 110. Brut. 197 qui (*pater*) semper ius illud esse -erat. part. 120. 132 uterque enim eam significationem ... dignam scriptoris prudentia esse -et *eqs.* 136 top. 96. SEN. contr. 2, 6, 6 incipio ... non tantum honestum senem sed prudentem -ere. ASCON. Mil. p. 41 cum quibusdam placuisset ita -i crimen, interfici Clodium pro re publica fuisse. QVINT. inst. 3, 6, 93 si quis aliud se non fecisse, aliud recte fecisse -et. TAC. ann. 13, 43 NERAT. dig. 2, 11, 14. APVL. apol. 90 scio ... reos ... hoc uno se ... -isse, vitam suam procul ab huiusmodi sceleribus abhorrere *eqs.*

c *accedit indicatio adversarii*: ab: CIC. Font. 49 a quo periculo -ite, iudices, civem fortem. PLIN. nat. praef. 7 quanto nos causatius ab aliquo iudice -imur? contra *aliquem*: CIC. Mur. 7 me ... causam L. Murenae contra se -ere. de orat. 1, 178 contra hunc nostrum Antonium iudicio privato causam. contra *aliquid*: CIC. Quinct. 92 possitne se contra luxuriem ac licentiam rusticana illa atque inculta parsimonia -ere. Verr. 3, 11 reum absentem contra inquisitionem accusatoris. Deiot. 2 regem ... contra atrocissimum crimen. inv. 1, 55 scriptum legis contra sententiam. QVINT. decl. 297 p. 173, 1 contra voluntatem. GAIVS inst. 3, 84 contra hanc actionem. adversus *aliquem*: POMPON. dig. 34, 3, 4 adversus creditorem. GAIVS inst. 2, 120 adversus eos qui ... vindicant ..., -ere se. 3, 168 adversus petentem. VLP. dig. 43, 24, 3, 5. adversus *aliquid*: SEN. contr. 2, 7, 8 adversus querimoniam viri uxor alieno teste -atur.

d *accedit indicatio iudicis*: apud: CIC. Cluent. 74 causam nescio quam apud iudicem -bat (GELL. 6 (7), 3, 18 apud iudices). Lig. 6. de orat. 1, 180 M'. Curi causa ... apud centumviros (TAC. dial. 7) quo concursu (*cf.* TAC. dial. 39 concursu totius civitatis et accusatos et -sos. PLIN. epist. 7, 6, 8 -eram reos ingenti quidem coetu) hominum ... -sa est. SEN. contr. 10, 3, 3 apud Caesarem. ASCON. Mil. p. 48 apud populum. TAC. hist. 1, 72. 5, 26 SVET. rhet. 30. ad: CIC. Tull. 29 ego me ad iudicem sic -am.

III *i. q. punire, ulcisci* (*graece* ἐκδικεῖν): A *i. q. ultionem alicuius rei sumere*: 1 *absolute*: ITALA deut. 32, 35 (Tert. adv. Marc. 2, 18) mihi defensam et ego -am (ἐν ἡμέρᾳ ἐκδικήσεως ἀνταποδώσω, VVLG. mea est ultio et ego retribuam).
2 *aliquem*: ITALA I reg. 18, 25 (Legion.) ut -as eum in ultionem inimicorum regis (VVLG. ut fiat ultio de inimicis). CLAVD. DON. Aen. 2, 96 -endum esse amicum vim passum ex criminibus falsis, -endum esse innocentem. 11, 847 te Diana, si a morte servare non potuit, tamen -it occisam. SCHOL. Iuv. 8, 216 Orestes matrem occidit, ut patrem -ret. *nota*: ITALA num. 31, 2 (Lugd.) -e defensionem filiorum (ἐκδίκει τὴν ἐκδίκησιν, VVLG. ulciscere filios). *reflexive* se -ere: VVLG. Iudith 1, 12 -ret se de omnibus regionibus his (ITALA

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Corb. de omni terra). 2,1 *v. l. 20.* CLAVD. DON. Aen. 4,659 me -ere non potui. **3** *aliquid*: ENN. scaen. 313? *v. p. 300,42.* CAES. civ. 1,7,7 *v. p. 294, 55.* ITALA deut. 19,12 (Lugd.) tradent eum in manu -entis sanguinem (*ἀγχιστεύοντι τοῦ αἵματος*, VVLG. *aliter*). 32,43 (Lugd., Psalt. Rom., Veron., *al.*) sanguis filiorum ipsius -itur (-etur *al.*), et -et (*ἐκδικᾶται καὶ ἐκδικήσει*, VVLG. sanguinem ... ulciscetur). I reg. 15,2 (Legion., Lucif. reg. apost. 2 p. 39,1) nunc -am (VVLG. recensui) quae fecit Amalec tibi. PAPIN. dig. 29,5, 21,1 mortem (VLP. dig. 36,1,3,5. 38,2,14,7. 49,14,27. 49,14, 29,2 PAVL. dig. 34,9,21 MACER dig. 48,2,11 pr. HERMOG. dig. 34,9,20 CLAVD. DON. Aen. 4,656). TERT. apol. 4,11 cur de solo nomine puniunt facta, quae in aliis de admisso, non de nomine probata -unt. adv. Marc. 1,26 cur enim prohibet admitti quod non -it admissum, cum multo rectius non prohibuisset quod -urus non esset *eqs.* monog. 4. pudic. 5 rivalitates. spect. 2 *mala*, quae etiam ethnici ... et prohibent et -unt. VLP. dig. 30,50,2. VVLG. Sirach 19,9 quasi -ens peccatum odiet te. DICT. 1,5 regis necem. DARES 3 secum suas iniurias -ant (**11. 15**).

B *i. q. ultionem sumere ab, punire*: ITALA Iudith 2,1 (Reg., Sangerm 4) ut -ret omnem terram (VVLG. ut -ret se). *nota*: ITALA Soph. 1,12 (Lucif. Athan. 1,36 p. 130,28) -am super viros (*ἐπὶ τοὺς ἄνδρας;* VVLG. visitabo), qui contemptores sunt. *v. p. 309,16. 312,62.*

part. perf. pass. pro subst. f. **dēfēnsa,** -ae. *i. q. ultio*: ITALA deut. 32,35 *v. p. 304,74.* TERT. adv. Marc. 2,18 a deo expectare -am. *cf.* GLOSS. *p. 293,84.* *n.* **dēfēnsum,** -ī: GLOSS. II 547,11 -um *ἐκδικία* et defensio (IDIOM. gen. gramm. IV 583).

synonyma: *ad I*: averrunco, depello, prohibeo, propulso, repello, submoveo. *ad II*: obtineo (VAL. MAX. 2,7,15), protego, patrocinor (QVINT. inst. 2,4,23), purgo (SCHOL. Cic. Bob. p. 116 Hild.), retineo (LIV. 27,28,14), mihi traho (CLAVD. 5,224), tueor, tutor, vindico. *ad III*: punio, ulciscor.

opposita: *ad I*: offendo. *ad II*: accuso, arguo, capto (PVBLIL. Q 55), cedo (IVLIAN. dig. 5,4,8. 37,10,7,5), coarguo (PLIN. nat. 11,187), condemno, conqueror (CIC. Rab. perd. 6), comminus consisto (BELL. Afr. 42,1), convinco (QVINT. inst. 5,10,35), culpo (HOR. sat. 1,4,82), damno (CIC. Att. 4,13,1), desero, desum, excuso (OV. trist. 1,9,64 SEN. contr. 1,4,8. 9,2,18 TERT. adv. Marc. 4,11), expugno, fugio, improbo (CIC. nat. deor. 1,72), impugno, infesto (BELL. Alex. 3,1), infitior (CIC. Verr. 5,104), neglego (CIC. Att. 1,13,3), obicio, obiurgo (CIC. epist. 2,9,2), opprimo (VAL. MAX. 6,3,1a), oppugno, peto (CIC. Mur. 46 SEN. contr. 9,4 them.), praevaricor (CIC. Cluent. 58), probo (VAL. MAX. 3,8 ext. 1), prodo (NEP. Phoc. 2,3), reprehendo, vindico (CIC. Sull. 19), urgeo (CIC. inv. 2,143).

deriv.: defensibilis, defensio, defensor. defensare. *graece*: defendeúein (THEOPHIL. inst. Iust. 2,23,3), defendeúonta (THEOPHIL. inst. Iust. 3,12 pr.), *δεfenδeúοντες* (THEOPHIL. inst. Iust. 1,13,1), *δεφενδεῦσαι* (THEOPHIL. inst. Iust. 4,10,1). *compos.*: indefensus. *Jachmann.*

dēfēnero, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* fenus *derivatum, cf.* fenerare. *Th.*]. *scribitur plerumque* -faen-, *v. s. v.* fenus. GLOSS. -vit ditavit. donavit. *i. q. fenerando aliquem aere alieno obruere*: PLAVT. Vid. 89 -are hominem egentem haud decet. CIC. parad. 46 ad -andas diripiendasque provincias. APVL. apol. 75 pater eius plurimis creditoribus -atus. SCHOL. Cic. Bob. p. 22,32. 87,2 aere alieno -atus (p. 151,18). AMBR. Tob. 9,33 (*in imag.*) quis iste peccati est fenerator nisi diabolus, a quo Eua mutuata obnoxiae successionis usuris omne genus -vit humanum (AVG. c. Iul. 1,7,32). *latiore sensu i. q. obstringere*: HEGES. 1,32,1 Antonius Cleopatrae amori -atus inserviebat atque addictus eius libidini famulabatur. *L.*

dēfēnsābilis, -e *a* defensare. *qui defensari potest*: AMBR. epist. 56,5 eo -ior sibi videtur quod eum refugit Flavianus. *adv.* **dēfēnsābiliter:** CASSIOD. in psalm. 79,12 maceria est enim de solis lapidibus constructa custodia, quae solet vineas -r circuire.

dēfēnsāculum, -ī *n. a* defensare. GLOSS. latibulum, tuitio. COD. Theod. 10,15,2 (*a. 334*) si plures -a fisci (*i. patrocinia a fisco praestita*) meruerint. AVG. epist. 102,35 ab aestu temporalium malorum ... -um praebens. SERV. ecl. 7,6 'dum defendo' id est dum mihi ad -um praeparo.

dēfēnsātio, -ōnis *f. a* defensare. *i. q. defensio*: IVL. VAL. 3,40 neque sane ad ista, quae iusta sunt, a nobis quoque aberit Antigono -o.

dēfēnsātor, -ōris *m. a* defensare. *i. q. defensor*: HIER. in Gal. 1,13 p. 388 vastator ecclesiae et Iudaismi acerrimus -r. *f.* **dēfēnsātrīx,** -īcis: AMBR. hex. 6,9,69 manus est totius corporis propugnaculum, capitis -x. PASS. Theclae B 33 p. 92,16 -x Theclae, leaena (*cf.* PASS. Theclae epit. IV 4 p. 153,23). PASS. Polycarp. 3 Ruinart p. 78 fida servorum suorum -x. Vict. 1 Ruinart p. 333 sacrilegarum superstitionum acerrima et ferocissima -x. *cf. p. 312,70.*

dēfēnsibilis, -e *a* defendere. *ad defendendum aptus*: CASSIOD. anim. 2 *anima ratione dotata* civitates -i muro cinxit.

*__dēfēnsio,__ -ōnis *f. a* defendere. *cum graeca terminatione*: NOVELL. Iust. 88,2,1 defensiona *acc. sing.*, 88,1 defensionas *acc. plur.* GLOSS. *ἐκδίκησις, ἐκδικία*, ultio, vindicta. *pluralis inde a* CIC. Verr. 4, 141. *invenitur apud orationis pedestris scriptores inde a* RHET. Her.

i. q. actio defendendi (*metonymice usurpatum v. p. 307,28. 308,37*):

I ***generatim*:** **A** *solum ponitur*: CIC. rep. 2,35 erat in eo ... summa in omnes cives opis auxilii -is benignitas. fin. 3,36 haec quidem est perfacilis et perexpedita -o. Phil. 4,8 a quo defenderet (*senatum, populum Romanum, imperium*)? nempe ab hoste; quae est enim alia laudanda -o? LIV. 9,8,4 omissa -e, quae non difficillima esset apud haud ignaros ..., sententiam ... peragam. 38,50,1 plus crimina quam -o valuisset. 42,14,2. VAL. MAX. 4,1,7 ut suae -i interessent. 9,8 ext. 1 minus miror apud trucem ... animum Hannibalis -is locum innoxio gubernatori non fuisse. QVINT. inst. 1,10,30 -is sollicitudine. 12,7,10 indigni fuerint -e. PLIN. epist. 9,13,13 crimen ... -e suscipiunt. SVET. Iul. 52 quasi plane -e ac patrocinio res egeret. APVL. apol. 81. FORTVN. rhet. 2,5 p. 105 coniectura quot locis dividitur? decem: ... verisimili, -e ... (*cf.* IVL. VICT. rhet. 4,2 p. 387). AMM. 27,5,1 ut factum firma -e purgarent. PRAEDEST. 1,44 p. 600^D dum defecisset cum assertoribus prava -o. EVGRAPH. Ter. Eun. 877 -o quam venialem ... diximus. *causa qua quis defenditur, excusatur*: CIC. Att. 16,7,3 -e eget meum factum, praesertim apud te? SALL. Catil. 35,2 -em in novo consilio non statui parare. LIV. 31,31,2 Macedones ... -em, ut accusatione potiorem haberem, effecerunt. 34,31,7 res mihi duplicem -em praebet. QVINT. inst. 3,7,6 quaedam vero etiam in -is speciem cadent. TAC. ann. 15,67 dissimilitudinem morum ad -em trahens. APVL. apol. 22 me haec ad -em confinxisse. TERT. adv. Marc. 1,22 relaxata praescriptionum -e. FAV. EVL. p. 21 mihi pro -e ⟨est⟩ studio tuo paruisse. AVG. civ. 2,10 quod affertur pro -e (*cf.* 2,22). 3,10 pro tantis bellis ... iusta -o Romanorum est. in psalm. 139,9 -e duplicat quod confessione posset auferri. EVGRAPH. Ter. Hec. 540 mulier aliquid -is apponit. *i. q. tutela, patrocinium*: OROS. hist. 5,1,12 libera collatio -is. CARM. epigr. 297,6 -o martir(um) tuet⟨u⟩r posticius (*pro* posticium). CORP. XIV 2934 cuius omnes requi⟨ri⟩mus -em et vindicium. 3342 ⟨ager ad⟩ aedifici defen⟨sionem relic⟩tus. INSCR. Notiz. degli scavi 1892 p. 480 molem novam ad -em viae adluvione maris corruptae f⟨e⟩cerunt. CASSIOD. var. 4,22,4 omnium violenta -e summota. 5,39,15 non est -o, quae praestatur invitis. GREG. TVR. Franc. 2,40 ut sub meam sitis -em. LEX Burg. lib. const 19,9 usque ad domum ipsius sub sua -e perducat. FACVND. defens. 12,1 circumdare omnes -bus nostris. GREG. M. epist. 9,211 -em libenter petentibus impertire. *i. q. praesidium*: OROS. hist. 7,39,7 imperavit ... omnes ... eodem cum -e deduci. BOETH. cons. 1,4,57 cum illi ... sacrarum sese aedium -e tuerentur. *i. q. probatio*: ARNOB. nat. 1,3 in rebus perspicuis et nullam desiderantibus -em. LVCIF. non parc. 31 p. 276,9 nostram impugnans -em. *nota*: INSCR. Arch. Anz. 1909, 225 (*in Mauretania*) terminus -is rationis privati d. d. n. n. Augg. (*i. ager Augustorum certis finibus circumscriptus; cf.* definitio). *metonymice*: ENNOD. opusc. 5,21 p. 399,8 extemplo porrexisti consuetam dexteram, -o mea (*deum dicit*).

B *alicuius*: PLIN. epist. 9,19,2 cuius nunc mihi subeunda -o est. LACT. inst. 4,18,5 quae cum Pilatus audisset et ille in -em sui nihil diceret (MAXIMIN. c. Ambr. 90). HIER. epist. 52,3 -o pauperum (GREG. M. epist. 1,39^a. 5,48. 9,154). AVG. civ. 2,22 illam sententiam ... pro -e suorum deorum opponere. 5,1 pro -e eorum quos deos putant, christianae religioni adversantur. CLAVD. MAM anim. p. 30,15 quidquid in -em tui ex prophetico sermone mutuatus es (p. 138,19). VEN. FORT. vita Albin. 9,25 ita se ... in -e civium ... praebuit.

C *alicuius rei*: CIC. div. in Caec. 70 ad legum -em (TERT. adv. Marc. 5,3 legis). Verr. 5,82 alienae gloriae -em. Sull. 2 officii mei. Phil. 13,26 rei publicae. div. 2,119. epist. 1,7,2 nostra propugnatio ac -o dignitatis tuae (5,8,5). QVINT. inst. 2,17,6 cuius sententiae talis -o est (VLP. dig. 15,1,9,5). FRONTIN. grom. p. 14 agitur enim de antiquorum nominum propria -e. TAC. hist. 3,9 omissa prioris fortunae -e. FLOR. epit. 3,14,7 salutis suae. APVL. apol. 3 sustineo non modo meam, verum etiam philosophiae -em. TERT. ieiun. 1 edidimus monogamiae -em. adv. Marc. 3,5 et sua et causarum -e commixta (GREG. M. epist. 5,19). EPIPHAN. Hier. epist. 51,3 haereseos. VVLG. Phil. 1,7 quod habeam vos ... in -e et confirmatione euangelii (*ἀπολογία*. 1,16). CLAVD. MAM. anim. p. 130,14 in -em veri sententias afferam. GREG. M. epist. 1,16^a -i capitulorum (9,147). *al.* *i. q. excusatio criminis sim.* (*cf. p. 307,80. 309,1*): CIC. de orat. 1,237 utriusque rei facilis est et prompta -o (Att. 9,7,4). leg. 1,40 nemo tam audax ... fuit, quin ... -em facinoris a naturae iure aliquo quaereret. LIV. 38,49,6 criminum -o (*cf.* 45,42,9). SEN. contr. 10,3,5 optima civilis belli -o oblivio est. QVINT. decl. 330 p. 298,6 non mediocrem habet morum suorum -em vel ipsam egestatem. TAC. hist. 2,60 auditi necessariis magis -bus quam honestis uterentur. ann. 4,37 prioris silentii -em ... aperiam. MIN. FEL. 24,5 -o communis furoris est furentium multitudo. IVST. 39,2,8 sceleris. HIL. trin. 11,8 sumant ... omnis impietatis suae hanc tamquam munitissimam ... -em. AVG. bon. coniug. 16,18 nulla est -o adulteriorum. contin. 5,13 non est adhibenda fallax -o, sed verax confessio peccatorum (enarr. in psalm. 58,1,13. 140,9). 41,42 ne -e et excusatione peccati pereat. SIDON. epist. 9,11,10 meae culpae -o potius ... quam satisfactio. *i. q. probatio, affirmatio*: TERT. anim. 22 cum ipsorum -e et probatione, per quae dei potius quam materiae propinqua cognoscitur. adv. Marc. 3,1 post decursam -em unicae divinitatis. resurr. 27 -o corporalis resurrectionis.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

D *accedunt praepositiones*: contra: CIC. Mil. 14 non enim est illa -o contra vim umquam optanda. part. 43 quae motu animi . . . facta sine ratione sunt, ea -es (-em *E, vulg.*) contra crimen in legitimis iudiciis non habent. EVGRAPH. Ter. Andr. 185 haec -o est contra rumorem. adversus: SVET. Claud. 41 Ciceronis -em adversus Asini Galli libros. TERT. adv. Marc. 1, 20 probationi -o . . . necessaria est adversus obstrepitacula diversae partis. apud: ITALA (cod. g) *et* VVLG. I Cor. 9, 3 mea -o (ἀπολογία) apud (ITALA codd. d e ad) eos qui me interrogant, haec est.

II *speciatim*: **A** *in re militari*: **1** *solum ponitur*: CAES. Gall. 2, 7, 2 cum spe -is studium propugnandi accessit. civ. 2, 12, 3 ab -e desistere. 2, 14, 6 omnia ad -em paraverant. VITR. 1, 3, 1. LIV. 44, 37, 10 regi prompta -o erat. VOPISC. Prob. 14, 4 Romanam exspectaturi -em. COD. Theod. 12, 1, 38 (*a. 346*) pro publica -e proeliis affuerunt (*cf.* CASSIOD. var. 5, 10, 1 pro -e generali . . . producatur exercitus). VEG. mil. 3, 3 divitiarum . . . possessio . . . armorum -e servetur. 3, 6 -is ratio variatur. 3, 10 civile odium . . . ad utilitatem suae -is incautum. **2** *alicuius*: RVF. FEST. 4 pro -e Siculorum arma transmissa sunt. **3** *alicuius rei*: CAES. Gall. 7, 23, 5 opus . . . ad utilitatem et -em urbium summam habet opportunitatem (civ. 2, 7, 4. 2, 36, 3 FRONTIN. strat. 3 praef.). civ. 3, 95, 3 magis de reliqua fuga quam de castrorum -e cogitabant. IVST. 6, 4, 9 ad -em patriae arcessunt (OROS. hist. 4, 16, 6). CORP. III 7494 ⟨hunc burgum⟩ ob -em rei publicae exstruxit (*cf.* CASSIOD. var. 12, 5, 3 exercitus . . . ad -em rei publicae . . . destinatus). VEG. mil. 1, 7 -o provinciarum. AMM. 20, 4, 7 abstrahendos e Galliarum -e. SVLP. SEV. chron. 2, 22, 5 confluente undique ad -em loci multitudine.

nota metonymice i. q. defensores: VICT. VIT. 1, 9 aditus quos adire non poterant arcente murorum -e. CASSIOD. var. 10, 18, 3 ut foris sit armata -o, intus vobis tranquilla civilitas.

B *in re iudiciali*: **1** *solum ponitur*: RHET. Her. 1, 2, 2 *genus* iudiciale est, quod . . . habet accusationem aut petitionem cum -e. 1, 14, 24 assumptiva pars est, cum per se -o infirma (*cf.* 2, 10, 15) est, assumpta extraria re comprobatur. 1, 16, 26 ex ratione -is et ex firmamento accusationis iudicii quaestio nascatur oportet (*cf. ibid.* quod affertur contra rationem -is. CIC. Tull. 3 Verr. 3, 27. 4, 190. 6, 4 Sull. 4. Cael. 50 viam rationemque. Planc. 5 part. 103). 2, 3, 5. 4, 30, 41 descende in integram -em. *al.* CIC. inv. 1, 7 *genus* iudiciale, quod positum in iudicio habet in se accusationem et -em. 1, 24 ingredi pedetemptim in -em. 2, 24 quas ad -em rationes reo dabimus. S. Rosc. 93 quidquid tu contra dixeris, id cum -e nostra contendito. Q. Rosc. 37 -o mea quae est? div. in Caec. 5 haec . . . non potius accusatio quam -o est existimanda. Verr. 3, 68 crimina . . . non solum -e, verum etiam iudicio dissoluta. 3, 191 ut -i locum non relinqueret (Scaur. 61). 4, 84 utrum tibi sumes ad -em? 4, 141. 4, 148 hoc . . . esse vis caput -is tuae. 4, 206 cur . . . isto genere -is uteris? (VAL. MAX. 8, 1 absol. 12 QVINT. inst. 4, 5, 13. 7, 3, 1. 11, 1, 9. 12). 6, 22 cur hunc . . . nulla -e, sine causa de carcere emitti iusserit. 6, 23 damnatio sine -e. Caecin. 82 aut tuo . . . gladio aut nostro -o tua conficiatur necesse est. 83 cum maiores vim armatam nulla iuris -e texerint (*cf.* legis: Cluent. 158). 84 hic est mucro -is tuae. 85. 89 principia -is meae. Cluent. 30 initio ac fundamento -is (Mur. 14 Cael. 5 Scaur. 21 PLIN. epist. 4, 9, 4). Rab. perd. 6 me . . . ex . . . constituto spatio -is in semihorae curriculum coegisti. Sull. 3 cur me a ceteris . . . in -is iure secernas. Mil. 15 qui non poenam confessioni, sed -em dedit. de orat. 1, 178 omnis nostra in iure versata -o est. 2, 129 -is argumentis (2, 135. 137). 2, 204 istam demonstrationem -um tuarum . . . doctrinam esse . . . puto. 2, 293 abducere animos a contraria -e et ad nostram conor adducere. 2, 319 *principia* ex intima -e deprompta. Brut. 208 cum unum corpus debeat esse -is. top. 93 ad repugnandum congressa -o. 95 firmamenta -is, quibus sublatis -o nulla sit. off. 2, 49 *iudiciorum ratio* ex accusatione et ex -e constat; quarum . . . laudabilior est -o. VAL. MAX. 7, 3 ext. 5 in maxima et pecuniae et -is penuria. 8, 3, 1 modos omnes ac numeros -is . . . executa. QVINT. *saepe, ex. gr.*: inst. 4, 2, 84 neque enim est una lex -is. 5, 13, 5 deprecatio quidem, quae est sine ulla specie -is, rara admodum. 5, 13, 26. 8 praef. 9 depulsionem . . . -e ac ⟨transl⟩atione constare. decl. 257 p. 49, 17 cur enim nobis -is potestatem dedistis? TAC. ann. 3, 14 -o in ceteris trepidavit. 13, 33 accusatione conflictatus postremo -em omisit. 14, 43 labare -o. PLIN. epist. 2, 11, 18 plus in precibus temporis quam in -e consumpsit. 4, 9, 7 quod iter -is ingrederer? SVET. Claud. 29 crimine incerto nec -e ulla data occidit. PAVL. dig. 48, 18, 18, 9 -em . . . reo negari. MACER dig. 42, 1, 63 prohibere eum, quominus uti velit propria actione vel -e utatur, non potest. SCHOL. Cic. Bob. p. 17 quoniam videri possit etiam stulta -o id quod non accusetur velle purgare. p. 18 -em . . . implere (*cf.* p. 147). p. 113 -em quam ⟨pro⟩ Cornelio susceperit (*cf.* AFRIC. dig. 10, 3, 9 -em servi. VENVL. dig. 46, 8, 8, 1 MARCIAN. dig. 48, 21, 3, 8). ITALA (codd. d e g) *et* VVLG. II Tim. 4, 16 in prima mea -e nemo mihi affuit. COD. Iust. 8, 40, 26, 5 ad -is venire praesidium. *i. q. excusatio criminis sim.* (*cf. p. 306, 67. 309, 1*): RHET. Her. 1, 16, 26 ⟨ratio est⟩ quae causam facit et continet -em. . . . *Orestes* nisi attulerit rationem, perverterit -em. . . . ratio ea est, quae continet -em. 2, 13, 19 ipsam rem . . . iure factum dicemus, sine ulla assumptione extrariae -is. 2, 25, 39 vitiosum est quod vulgarem habet -em (*cf.* CIC. inv. 1, 18. Verr. 2, 149 aliquid -is. Sest. 135 habet -es duas. ad Brut. 1, 12, 2 QVINT. inst. 2, 4, 22. PAPIN. dig. 34, 9, 17 bonae fidei possessoris -em). 2, 25, 40 quod in aperto delicto positum est, tamen aliqua tegitur -e (*cf.* CIC. inv. 1, 90 rem levi tegere vult -e). CIC. inv. 1, 15 assumptiva *pars*, quae . . . foris . . . aliquid -is assumit. Tull. 12 spem -is nullam reliquisset. 32 sive illa -e uti voluisses sive hac qua uteris (*cf.* Verr. 3, 27. 101. 5, 8 Caecin. 93 Cluent. 52. 145 Planc. 16 QVINT. inst. 4, 5, 17 TAC. hist. 2, 60 TRYPH. dig. 46, 2, 33 PAVL. dig. 18, 1, 76, 1). Tull. 33 praetor illi improbam -em tolli voluit. 44 an quidquam interest, utrum magistratus peccato -em constituant *eqs.* 45 tot -es . . . ad causam obtinendam maiores reliquerunt. 55 haec est illorum . . . extrema non oratio neque -o, sed coniectura. Verr. 2, 20 alter dies amicis . . . voluntatem -is auferret. 2, 143 sibi ex communi calamitate -em ullam . . . sumere. 2, 144 peccatum tuum, quod tu neque negare posses . . . neque cum -e aliqua confiteri. 3, 26. 151 iam tibi maximam partem -is praecideris. 4, 32 hoc tibi -is ad iudicium tuum comparabas? (*cf.* 4, 188 TAC. ann. 13, 15). 4, 193 vide quam tibi -em patefecerim (*cf.* 5, 8). 5, 36 fingitur improba -o: praetorem omne id argentum coemisse. 6, 148 fides huic -i non habetur. *al.* Caecin. 64 puto te ipsum . . . perspicere quanto ista sit angustior . . . -o quam si illa uterere. 90 exoritur hic . . . illa -o eum deici posse. Cluent. 48 quae a quoquam excogitata -o huic uni crimini potuit obsistere? part. 121 sparsis omnibus argumentis, obscuratis -bus. VAL. MAX. 8, 1 absol. 10 perditam et comploratam -em in iudicium attulit. QVINT. inst. 7, 1, 35 attingenda -o, ut id pro re publica fuerit. decl. 270 p. 105, 9 tuta est hac -e filia mea. *al.* PAPIN. dig. 48, 5, 8 confugere . . . ad iustam -em. SCHOL. Cic. Bob. p. 82 cui opponetur huiusmodi a Cicerone -o. *al.* *nota*: PAPIN. dig. 33, 4, 7, 4 si forte per errorem cautio -is omissa sit (*cf.* COD. Iust. 4, 34, 11, 3 sub -is cautela. 5, 13, 1, 10 cautione . . . -is). COD. Theod. 16, 2, 27 pr. (*a. 390*) sub religionis -e (*fere i. q. praetextu*). *accedit enuntiatum*: quod: TAC. ann. 14, 53 una -o occurrit, quod *eqs.* COLL. Mos. 4, 9 quod forte fugit, non minimam habet -em pater. *acc. c. inf.*: QVINT. decl. 326 p. 284, 12 satis -is esset non odio me civitatis fecisse. PLIN. epist. 5, 13, 2 summa -is, non fidem sibi . . . defuisse. *metonymice*: *i. q. munus defensoris, patrocinium*: CIC. Verr. 3, 10 partes (*cf.* Sest. 3) mihi -is suscepisse videor (TAC. dial. 34). Tusc. 1, 1 -um laboribus . . . liberatus. VLP. dig. 4, 6, 21, 3 qui requisitus ab actore non est -i defuturus. 5, 1, 52 pr. si . . . aliis -bus usus hanc omisit, postea . . . ad hanc -em reverti non potest. 46, 7, 5, 3 si quidem ex personatis personis in -em quis succedat. INST. Iust. 4, 11, 5 -em subire. *saepe apud* ICTOS. *de defensore publico*: PAVL. dig. 3, 3, 43, 2 -em ut procurator praestare cogendus non est. COD. Iust. 5, 27, 1, 4 (*a. 336*) a -e fiscali (*i. manus advocati fisci*). COD. Theod. 11, 9, 2 (*a. 337*) cum . . . necesse sit quempiam legitimae -is indiguisse persona. 1, 29, 6 (*a. 387*) si quis ad locum -is ambitione pervenerit. COD. Iust. 5, 4, 20, 1 (*a. 408*) si vero utroque orbata parente sub curatoris -e consistat. 5, 37, 28 pr. (*a. 531*) -em quam pro lite susceperunt (*tutores vel curatores*) recusare. 5, 37, 28, 1 (*a. 531*) ex recusatione -is. 5, 37, 28, 1a (*a. 531*). CORP. VIII 9290 (= 20869) ob insignem erga rem p. amorem et -em quam patriae ac civibus suis exhibet (*cf.* HERMOG. dig. 50, 4, 1, 2 personalia civilia sunt munera -o civitatis, id est ut syndicus fiat). *i. q. oratio defensoria, habita vel scripta*: CIC. Verr. 6, 112 -em causae tuae scripsit. 6, 146 quae (*causa*) nunc in -e commemorabitur. Brut. 273 graves eius (*M. Caeli*) contiones aliquot fuerunt, acres accusationes . . . , -es . . . non contemnendae. orat. 103 in Habiti, . . . in Corneli, . . . in plurimis nostris -bus. 131. part. 119 -is *membra*. CAEL. Cic. epist. 8, 9, 5 Calidius in -e sua fuit disertissimus, in accusatione satis frigidus. SEN. contr. 7, 5 (20), 7 epilogum -i contexit. 7, 6 (21), 17. VAL. MAX. 3, 7, 1[d] tam constantem -em Scipionis universus senatus comprobavit. 6, 4 ext. 2 *al.* CVRT. 7, 1, 8 toto triennio meditatus erat -em. PLIN. nat. 7, 110. QVINT. inst. 2, 15, 29 Socratis. 3, 8, 65. 4, 2, 27. TAC. ann. 4, 34 Caesar truci vultu -em accipiens. 15, 55 SVET. Claud. 41. APVL. apol. 13 appendices -is meae. *al.*

2 *alicuius*: CIC. inv. 2, 33. 88 non cum huius -e coniungi illius accusationem *oportet*. Verr. 5, 81. Sull. 92 innocentis -o. Vatin. 5 Corneli. Rab. Post. 20. QVINT. inst. 4, 1, 49 sociorum. 12, 1, 34 nocentium. TAC. ann. 3, 67 -em sui deseruit (CALL. dig. 48, 19, 28, 7). SVET. Cal. 53 magnorum reorum accusationes -esque meditari. POMPON. dig. 9, 4, 33 ipsi sui -o danda est. GAIVS dig. 3, 4, 1, 3. COD. Iust. 5, 37, 28, 4 (*a. 531*) pupillorum et adultorum.

3 *alicuius rei*: RHET. Her. 1, 16, 26 *iudicatio* constituetur ex coniunctione firmamenti et rationis -e. CIC. div. in Caec. 2 suarum fortunarum . . . -em . . . susciperem (Rab. perd. 1). Verr. 3, 156 salutis (Mur. 2 p. red. in sen. 30 Sest. 67). 6, 25 habetis hominis . . . custodiam -emque provinciae. Cluent. 183 innocentiae (Cael. 55 AMM. 30, 4, 1). Rab. perd. 1 in hac -e capitis famae fortunarumque omnium. Sest. 31 meam causam praeteriti temporis cum huius praesenti -e esse coniunctam. Mil. 15 vidit . . . in confessione facti iuris . . . -em suscipi posse (PAPIN. dig. 12, 6, 56). de orat. 1, 242 *al.* QVINT. inst. 4, 2, 27 ut propitius iudex -em ipsius negotii, cuius propria quaestio est, audiat. 4, 2, 74. PAPIN. dig. 6, 1, 65, 1 filiam -o tuebitur volun-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tatis. *i. q. excusatio criminis sim.* (*cf. p. 306,67. 307,80*): RHET. Her. 2,9,13 facti quaerat -em (*cf.* CIC. inv. 2,104. QVINT. inst. 4,2,108 -em et rationem factorum. 7,4,13. 31). Verr. 2,158 maleficiorum suorum. 4,176 criminis (Sest. 14 Mil. 6 QVINT. inst. 7,4,3). 6,115 suorum furtorum. Sull. 71 stuprorum. Vatin. 28 praeclara -o facinoris sui. QVINT. decl. 309 p. 217,16 differo enim istius rei -em. 330 p. 297,17 -em huius partis iucundam praeteribo. *i. q. actio*: CIC. Caecin. 79 -em causae constituere vos dicitis (*cf.* de orat. 2,130 Q. CIC. pet. 20 QVINT. inst. 11,1,51. 12,1,33 AMM. 14,7,21 MACER dig. 49,1,4,3 MOD. dig. 45,1,102). VLP. dig. 6,1,25 qui se obtulit rei -i (*cf.* 6,1,54 rei suae). *i. q. probatio, affirmatio*: QVINT. inst. 4,5,19 secuturam -em probitatis ac dignitatis. 4,5,21 etiam verecundiae -i facilior erit *index*. PAPIN. dig. 12,6,56 exceptionis -o (16,1,7). *i. q. vindicatio*: COD. Iust. 7,18,1 pr. (*a. 239*) denegatur libertatis -o.

nota i. q. ultio (*cf.* defendo *sub III*): ITALA num. 31,2 (Lugd.) defende -em filiorum (ἐκδίκει τὴν ἐκδίκησιν, VVLG. ulsciscere filios). 31,3 (Lugd.) reddere -em a domino Madie (ἐκδίκησιν, VVLG. ultionem domini expetere de Madianitis). 33,4 (Lugd.) (ἐκδίκησιν, VVLG. ultionem). deut. 32,35 (Lugd.) in die -is (ἐκδικήσεως, VVLG. *aliter*). Tob. 1,21 (Lucif. non parc. 8 p. 226,11) propter -em quam fecit ex illis dominus (VVLG. plagam quam circa eum fecerat). VVLG. Sirach 47,31 usque dum perveniret ad illos -o. 48,7 qui audis ... in Horeb iudicia -is. CLAVD. DON. Aen. 12,9 exitus -o non habet. LIB. iubil. 30,18 ut faceret iudicium et -em ab omnibus. VLP. dig. 29,5,1,25 accipimus ... omnem inquisitionem et -em mortis (29,5,5,3 heredi -o mortis incumbit).

synonyma: patrocinium, recusatio (CIC. inv. 1,7), vindicium (CORP. XIV 2934). *opposita*: accusatio, confessio (TIRO Gell. 6,3,15), correptio (GREG. M. epist. 5,19), crimen, criminatio, deprecatio (QVINT. decl. 259 p. 56,23), excusatio (QVINT. inst. 7,4,31), oppugnatio, poena (CIC. Mil. 15), satisfactio (SIDON. epist. 9,11,10), ultio (QVINT. inst. 12,9,10), venia (QVINT. inst. 7,4,31).

derivata: defensionalis, defensiuncula.

dēfēnsiōnālis, -e *a* defensio. *ad defendendum aptus*: FORTVN. rhet. 3,20 p. 132 si locos quoque communes intuearis, invectivi sint an -es.

dēfēnsito, -āvī, -ātum, -āre *a* defendere, defensare. *i. q. saepe, studiose defendere*: CIC. Brut. 100 causas -vit (off. 1,121). ac. 2,69 idem (*Antiochus*) haec non acrius accusavit in senectute quam antea -verat. 2,71. 139 cuius ... sententiam Carneades ita studiose -bat (CLAVD. MAM. anim. p. 140,16). GELL. 2,25,4 ille ἀναλογίαν, hic ἀνωμαλίαν -vit. AVG. catech. rud. 8,12 id quod perverse ac prave opinati sunt, -antes. epist. 118,7 corporis voluptatem (*cf.* 167,4 in aucupandis ... et -andis [defensandis *pars codd.*] voluptatibus). CLAVD. MAM. anim. p. 20,15 consilium tuum asserito et -ato. p. 33,21 -andi erroris studio. AVG. div. daem. 10,14 contra verum dei cultum vanitates pristinas -are audeant.

dēfēnsiuncula, -ae *f. a* defensio *deminutive*. CIC. Brut. 162 est etiam L. Crassi in consulatu pro Q. Caepione -a (*traditur* defensione iuncta) non brevis ut laudatio, ut oratio autem brevis.

dēfēnso, -āvī, -ātum, -āre *a* defendere, defensus. GLOSS. -at defendit. ad ulciscendum ad -andum. *ex scriptoribus a. Chr. n. invenitur tantum apud* PLAVT. SALL. OV.

1 *i. q. arcere*: STAT. silv. 5,2,105 -are metus. GELL. 7(6),16,11 -bat invidiam. *accedit* a: IVL. VAL. 1,39 supplicii merita cum a sese barbari -rent.

2 *i. q. tueri*: **a** *solum ponitur*: OV. met. 11,374 pars quoque de nobis ..., dum -amus, leto est data. CLAVD. 18,386 armenta ... -ante iuvenco defendere. VEREC. in cant. 1,3 protectores ... sunt alios sua potentia -antes. 2,9. *in re militari*: SIL. 12,109 muri saxea moles officit audenti -antumque labores (*i. q. defensorum. cf.* TAC. ann. 2,5 longum impedimentorum agmen opportunum ad insidias, -antibus iniquum). *in re iudiciaria*: AMM. 30,4,22 hoc ingenitum est ... litigantibus ... ut ... solis -antibus (*i. patronis*) irascantur. COD. Theod. 2,1,5 (*a. 365*) quo (*rationali*) -ante. CONC. Turon. a. 567 p. 126,14 qui eum exceperit ad -andum. **b** *aliquem*: PLAVT. Rud. 692 moenia (*i. pro moenibus*) ego vos -bo. STAT. silv. 4,8,44 hilaris circumstat turba tuorum -atque patrem. AMM. 14,5,8 vicarium ipsum eos quibus praeerat -antem. COD. Theod. 9,45,3 (*a. 398*). CASSIOD. var. 5,42,8 sicut ille (*ericius*) ... revolutus in sphaeram naturalibus -atur aculeis. VEREC. in cant. 4,24 *populum* decem signis et virtutibus -arit *deus*. PASS. Theclae C d 30 p. 83,27. LEX Visig. 7,2,15 gladio se -are (*cf.* 9,3,1 armis). *in re militari*: TAC. ann. 12,29 castellis sese -are. HEGES. 3,23,1 muris (DICT. 4,20 moenibus). AMM. 26,7,9 cum suis animis -bant. OROS. hist. 4,7,11. *in re iudiciaria*: COD. Theod. 9,7,9 (*a. 393*) nec praerogativa militari -etur. CONC. Arelat. a. 524 p. 37,17 Aspas. a. 551 p. 114,13. Turon. a. 567 p. 126,13 monachus ... si per cuiuscumque patrocinium se conatus fuerit -are. Paris. a. 614 p. 187,15. **c** *aliquid*: PS. SALL. rep. 2,10,5 aut gloriam aut libertatem aut rem familiarem -at. PS. AMBR. serm. tess. 2,2 nobilitatem Romani generis ... -vit. HIER. Didym. spir. 59 suum -are impudenter errorem (c. Lucif. 19). PELAG. in Phil. 1 p. 842D euangelium -ando. CORP. IX 2641 quod ordinem populumque ... dilexerit foverit iuverit -arit. PETR. CHRYS. serm. 40 p. 313C gregem -are. EPIST. pontif. Migne 66, 41A Agapet. 4 piissimo ... principi, beati quoque Petri privilegia -anti. CONC. Aurel. a. 541 p. 92,18 minime ... talis coniunctio (*servi coniugium*) a clericis -etur. Turon. a. 567 p. 135,11 res dei -are (*cf.* Paris. a. 556—573 p. 142,26). Paris. a. 573 p. 150,19 REMIG. REM. epist. 4. *in re militari*: SALL. Iug. 26,1 Italici quorum virtute moenia -bantur (*cf.* 60,3. AMM. 19,6,6 muri. 20,11,12). OV. met. 12,376 umeros. TAC. Agr. 28 Britannorum sua -antium. HEGES. 5,4,3 patriam. HIER. in Is. 13,14 p. 173 AMM. 17,5,14. 20,11,14. AVG. civ. 3,17 Capitolium. GREG. TVR. Franc. 3,13. *i. q. excusare*: HESYCH. in lev. 13,1—17 p. 932C necessitates naturae condemnat, quas -are debuerat. *i. q. affirmare, sustinere*: GELL. 6(7),3,47 ne disparilitas collationis evidens fieret, pluribus id propugnaculis -at. PELAG. in Rom. 2 p. 654D contentiosum hunc esse specialiter qui aliquid contra conscientiam suam nititur -are. AVG. civ. 18,51 mortifera dogmata emendare nolunt, sed -are persistunt. epist. 167,4 *v. p. 309,44*. VICT. TONN. chron. II p. 202,552,1 damnavit quae sunt synodaliter atque universaliter -ata. **d** *accedit*: *ablativus* (*i. q.* ab): PLAVT. Bacch. 443 noster esto, dum te poteris -are iniuria. FVLG. myth. 1 praef. p. 6 quo (*arborei beneficio umbraculi*) me Phoebi torridis -ret optutibus (a torridis ... optutibus *pars codd.*). *praepositio*: ab: TERT. coron. 7 cerebrum ab heluco -are. IVL. VAL. 1,4 ab omni culpa. COD. Theod. 7,8,5,1 (*a. 398*) ergasteria ... ab omni hospitantium iniuria -ata (PS. ORIG. tract. 16 p. 176,18 gentes ... ab omni iniuria et periculo -are). FVLG. myth. 1 praef. 6 *v. l. 20* CAES. AREL. suggest. p. 296 *bis*. *in re militari*: SALL. Iug. 97,5 alios ab hostibus -bant. HIER. vita Malchi 3 pauxillulum ... viatici quod me ab inopia tantum -ret. DICT. 2,1 regio ab incursione maritimorum hostium -retur (NOVELL. Theod. 4,1 pr. ab incursione barbarica). adversus: HEGES. 3,3,4 sese adversum incursantes -rent. AVG. persev. 23,63 de hac ... re quam ... adversus novos haereticos ... tueri et -are compellimur. pro: CONC. Aurel. a. 511 p. 4,1 servus pro culpa sua ab ecclesia -atus (*i. excusatus*).

syn.: propulsare. tueri. *opp.*: condemnare, damnare.

deriv.: defensabilis, defensaculum, defensatio, defensator, defensito.

***dēfēnsor**, -ōris *m. a* defendere. PRISC. gramm. II 178 sunt ... quaedam quorum simplicia in usu frequenti non sunt, ut '-r'. CORP. XIV 2080 (*saec. III vel IV*) defesori. INSCR. Bulletino di archeologia et storia Dalmata 1907 p. 14 (*aetatis christianae*) defensuri. *graece*: δεφένσωρ: THEOPHIL. inst. Iust. 4,11 pr. NOVELL. Iust. 15 pr. δηφήνσωρ: PAPYR. Lips. 34,11. 35,12. διφένσωρ (δεφ-, δηφ-): HESYCH. *nota femininum*: VLP. dig. 16,1,2,5 si mulier -r alicuius extiterit. *adiectivum*: VEG. mil. 3,7 pons ... -es milites debet accipere. SCHOL. Cic. Ambros. p. 370,12 cognitor, id est -r et quasi procurator eius et patronus eius quam laudo sententiae. GLOSS. ἔκδικος, σύνδικος (*cf.* CHAR. dig. 50,4,18,13), custodes, praesides. CORP. VI 309 (*ara marmorea*) Herculi -i Papirii (*in fronte*), Ἡρακλεῖ Ἀλεξικάκωι Παπείριοι (*in parte aversa*). *legitur inde a* TER. *praecipue apud pedestris orationis scriptores, deest* CATVLLO PVBLIL. LVCR. NEP. VERG. buc. georg. HOR. (*praeter* sat.) TIB. PROP. MANIL. VITR. SEN. rhet. CELSO PHAEDRO CVRT. COLVM. PERS. PETRON. PLIN. nat. VAL. FL. STAT. MART.

I ***is qui arcet***: CIC. div. in Caec. 11 Siculi ... me -em calamitatum suarum (*cf.* EXVP. 5 publicae calamitatis) ..., me actorem causae totius esse voluerunt. Verr. 5,143 periculorum (Mur. 3 periculi. SER. SAMM. 189). Mil. 58 conservatores domini, ultores sceleris, -es necis. SEN. dial. 7,1,5 -r mali sui populus.

II ***is qui tuetur***: **A** *generatim* (*cf.* ISID. diff. 1,138 -r curat, ne fiat iniuria; ultor id facit, ne impune sit iniuria):
1 *solum ponitur*: TER. Andr. 813 arbitror iam aliquem esse amicum et -em ei[us]. AFRAN. com. 323 nunc (non *codd.*) amatore[m] olim -e ut⟨i⟩ per eum volet. CIC. Sest. 43 cui ... erat dubium, quin ille sanguis tribunicius ... consules ultores et -es esset habiturus? Att. 4,2,7. PLANC. Cic. epist. 10,7,1 nec te magis in culpa -em mihi paravi. SALL. Iug. 31,2 quam ... inulti perierint vestri, *Quirites*, -es. LIV. 36,35,5 ego apud consulem -r deprecatorque vobis adero. TAC. dial. 25 quod ad Servium Galbam ... attinet, et si quos alios antiquiorum agitare non destitit, non exigit -em. hist. 3,31 datis -bus *Caecinam* ad Vespasianum dimisit. AMBR. epist. 22,10 tales ego ambio -es. CLAVD. 8,433 quem (*Stilichonem*) fratribus ... clipeum -emque dedisti. AVG. civ. 3,20 stulte creditur diis illis -bus Romam ... non perisse. INSCR. christ. Rossi I p. 102,30 -r magnus (*de Siricio*). *de bestiis*: VARRO rust. 2,9,1 has (*oves*) enim lupus captare solet, cui opponimus canes -es. *cognomen deorum*: INSCR. Revue archéol. 4. ser. IV 1904 p. 451 n. 188 (*a. 240*) I. O. M. def. sacrum (*cf.* INSCR. numm. Cohen III² p. 261 n. 245 Iovi defens. salutis Aug.). INSCR. numm. Cohen IV² p. 26 n. 210 Herculi defens. (*cf. supra l. 49*). INSCR. Fortschr. d. röm.-germ. Forsch. *ad* Corp. XIII p. 77 n. 109 d(eo) Me⟨rcurio⟩ defensor(i) s(acrum).

2 *alicuius*: LVCIL. 1335 *virtus est* -em *esse* hominum (*cf.* VARRO ling. 7,82 *Hercules* -r ... hominum) morumque bonorum. CIC. Verr. 5,80 non est pudoris mei ... me propugnatorem [monumentorum]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

P. Scipionis -emque profiteri. Mur. 50 miserorum fidelem -em. Sest. 97 optimatium. epist. 1, 1, 2 se acerrimum tui -em fore ostendit. 13, 4, 4. VAL. MAX. 6, 3, 8 quarum innocentium -es fuissent, sontium mature vindices extiterunt. TAC. dial. 24 neque enim -em antiquorum exigimus. RVFIN. apol. ad Anast. 7 Origenis ego neque -r sum neque assertor. AVG. civ. 1, 24 terrenae patriae -es deorumque licet falsorum (3, 7). 3, 7 adulatores felicium potius quam infelicium -es. SVLP. SEV. dial. 3, 12, 1 illum iam non -em haereticorum esse, sed vindicem. CARM. epigr. 797, 11 inop⟨um et v⟩iduarum -r.

3 *alicuius rei*: CIC. Verr. 4, 64 cur universa provincia -em suae salutis eum quaesiverit (*cf.* p. red. in sen. 3. 26 p. red. ad Quir. 15 Sest. 4. 144 Pis. 80 Planc. 76. 93 VAL. MAX. 5, 2 ext. 2). 4, 217 me omnium provinciarum -em esse profitebor. 6, 12 hic custos -rque provinciae (*cf.* 6, 81). Rab. perd. 12 popularis vero tribunus plebis ⟨es⟩, custos -rque iuris (*cf.* de orat. 1, 244 paterni iuris) et libertatis (*cf.* Phil. 3, 28 ad Brut. 1, 16, 11 CORP. X 1256). Sest. 136 rei publicae (Att. 8, 3, 3 AMM. 15, 8, 5 IORD. Rom. 315). Balb. 43 diligentissimum -em commodorum suorum. Mil. 39 -r vestrae voluntatis. 81 sui ... capitis quam vestri -em. Phil. 2, 109 actorum Caesaris -r. or. frg. A VII 33 iudiciorum. A IX 6 honestissimarum rerum. fin. 2, 44 eius (*Epicuri*) sententiae. Att. 1, 13, 2 partium studiosus ac -r bonarum (BELL. Hisp. 35, 2 Pompeianarum partium. SEN. dial. 5, 30, 5. AVG. civ. 2, 17 partis). epist. 4, 1, 1 pacis (CORP. XI 6625). Q. CIC. pet. 52 auctoritatis suae. MANCIA or. frg. Val. Max. 6, 2, 8 acerrimum pueritiae tuae bonorumque patris tui -em. VAL. MAX. 9, 2, 4. TERT. scorp. 8 *veritatis* (PASS. Andr. long. 8 Petr. Paul. 39). IVST. 16, 4, 10 ex -e senatoriae causae . . . patronus plebis evasit. FIRM. err. 2, 6. AMM. 16, 12, 15 laris sui -r. HIER. epist. 49, 1 -em meorum opusculorum paro. VVLG. II Macc. 4, 2 provisorem... civitatis ac -em (κηδεμόνα) gentis suae. PSALT. Rom. 26, 1 dominus -r (*v. l.* protector) vitae meae (VVLG. protector). RVFIN. Adamant. prol. ecclesiastici dogmatis -r (hist. 5, 13). hist. 3, 32 ubi nullus iam divini census -r existeret. CLAVD. MAM. anim. p. 100, 12 ut nec falsi lateret -r nec veri vacaret assertor. CASSIOD. in psalm. 1, 6 -r rectae fidei (*passim apud* ECCL., *sicut etiam* ecclesiae -r). LEX Burg. Rom. 44, 2 *syn.* assertor. CORP. III 6585 -i quietis publicae ... invictissimoque Constantino. INSCR. numm. Cohen VI² 71, 29 -r orbis (*Victorinus*).

i. q. excusator: SEN. dial. 5, 3, 1 stat Aristoteles -r irae. IVV. 8, 163 culpae (GREG. M. epist. 9, 203). SCHOL. Cic. Bob. p. 15 coniurationis. AVG. civ. 6, 34 tantae impietatis. *accedit* contra: SCHOL. Cic. Bob. p. 161 -r senatus contra plebem.

B *speciatim*: **1** *in re militari*: **a** *solum ponitur*: CAES. Gall. 2, 6, 2 murus -bus nudatus est (*cf.* 3, 4, 2 pars castrorum nudata -bus. LIV. 21, 11, 7 ENNOD. epist. 1, 22, 2 p. 32, 20). 2, 12, 2 *oppidum* vacuum ab -bus (*cf.* BELL. Afr. 62, 4. 5 LIV. 9, 43, 15. 23, 30, 7. 28, 20, 2. 42, 63, 6 AMM. 31, 9, 3). 5, 45, 1 res ad paucitatem -um pervenerat. 6, 38, 5 in munitionibus consistere audeant speciemque -um praebeant. 7, 15, 6. civ. 3, 24, 3 unam ex his quadriremibus cum remigibus -busque (*cf.* BELL. Alex. 16, 6) suis ceperunt. 3, 40, 3. BELL. Afr. 31, 7 vel sine -bus aditum adversariis prohibebant (*cf.* LIV. 32, 12, 9 castra ... etiam sine -bus difficili aditu). VERG. Aen. 2, 521 non tali auxilio nec -bus istis tempus eget. OV. met. 13, 274. LIV. 36, 24, 5 -r nemo aderat. SEN. dial. 3, 12, 5 pro parentibus liberis amicis civibus prodire -em. TAC. hist. 3, 30 ann. 15, 4. IVST. 18, 1, 2 quo (*Alexandro*) -e idem Tarentini adversus Bruttios usi fuerant. AMM. 18, 6, 2 publicum -em. *de rebus*: CAES. Gall. 4, 17, 10 sublicae ... agebantur ..., ut his -bus earum rerum vis minueretur. **b** *alicuius*: FLOR. epit. 3, 10, 9 *Rhenus* receptator hostium atque -r. **c** *alicuius rei*: CIC. Sest. 116 rei publicae -i. Balb. 49 si quisquam huius imperi -r mori potest (SEN. benef. 3, 33, 3 Romani imperi). CAES. civ. 3, 63, 6 interioris munitionis. BELL. Afr. 56, 1 muri. SALL. Iug. 23, 1 moenium (VEG. mil. 4, 7 AMM. 19, 1, 3). OV. fast. 6, 188 pugna cecidisset in illa -r solii Iuppiter alte tui. SEN. Tro. 471 Troici -r et vindex soli. *al.*

2 *in re iudiciaria*: **a** *solum ponitur*: TER. Eun. 770 huic ipsist opus patrono, quem -em paro. RHET. Her. 1, 11, 18 constitutio est prima deprecatio -is cum accusatoris insimulatione coniuncta. 2, 2, 3. 2, 3, 4. 2, 6, 9 communes loci sunt cum accusatoris, tum -is. 2, 27, 43. 4, 35, 47 officium ... -is *est crimina* diluere et propulsare. CIC. inv. 1, 19 firmamentum est firmissima argumentatio -is. 2, 28. 44. 51 *certus locus est* -is, per quem calumnia accusatorum cum indignatione ostenditur. *al.* Verr. 3, 12 quattuor ... quaestores studiosissimos -es . . . habuerit. 3, 81 utrum malit meis testibus an tuis -bus credere. Caecin. 14 -is nimium litigiosi. Font. 3. 158. QVINT. inst. 5, 13, 3 bonus -r nemo nisi qui eloquentissimus fuit. TRYPH. dig. 34, 9, 20 ille est accusator, is -r et quasi patronus. VLP. dig. 15, 1, 3, 11 si quasi -r condemnatus est, idem putat. 17, 2, 63, 1 si hic fideiussor quasi -r socii iudicium susceperit. PAVL. dig. 26, 1, 1, 1 appellantur tutores quasi tuitores atque -es. MARCIAN. dig. 20, 1, 13, 4 si cum -e in personam egero. CHAR. dig. 50, 4, 18, 13 -es quoque, quos Graeci syndicos appellant, et qui ad certam causam agendam vel defendendam eliguntur. *et saepe* ICTI. LAMPR. Alex. 33, 2 corpora omnium constituit ... artium idemque ex sese -es dedit. CAPITOL. Maximin. 10, 6 sine delatore, sine -e omnes interemit. RHET. min. p. 533 -r *utitur* extenuatione ad minuendam causam. CASSIOD. var. 3, 46, 2 -um ... patrocinia. *t. t. iuris publici* (*cf. l. 25 sqq.*): COD. Theod. 8, 5, 59 (*a. 400*) periculo curatoris sive -is. DIG. 3, 3 rubr. de procuratoribus et -bus. COD. Iust. 1, 55, 8 pr. NOVELL. Iust. 23, 1 sancimus omnes appellationes, sive per se sive per procuratores seu per -es vel curatores et tutores ventilentur. *cf.* CORP. IX 7685 Leoni viro laudabili ... praestantis⟨simo et d⟩efensori ob ⟨merita⟩.

b *alicuius*: RHET. Her. 2, 15, 22 -r eorum peccati atrocitatem proferet. 4, 36, 48 *miramini* quod se nemo vestri -em profiteatur? CIC. div. in Caec. 23 magnus ille -r ... eius. Verr. 5, 82 Siculorum. HOR. sat. 2, 5, 30 illius esto -r. POMPON. dig. 12, 2, 42, 2 -r absentis vel praesentis (PAPIN. dig. 20, 6, 1, 2 VLP. dig. 16, 1, 6). VLP. dig. 1, 18, 6, 2 ne . . . -es eorum (*potentiorum*) calumniosis criminibus insectentur innocentes. 12, 2, 34, 1 -r municipum, vel cuiusvis corporis. PAVL. dig. 11, 1, 20 pr. quasi -r eius qui admisit, vel heredis litem subiit. *al.* COD. Iust. 5, 37, 21 pupillorum seu minorum -es. CORP. III 1438 defens(or) lecticar(iorum). IV 1094 -bus colonorum. *cf. infra l. 53.* XIV 2516 -i clientium fidelissimo. -r senatorum *v. infra l. 53.*

c *alicuius rei*: CIC. div. in Caec. 20 -em esse fortunarum suarum. 54 sui iuris. Verr. 2, 16 causae communis -r (Sest. 75 RHET. min. p. 533. AMM. 22, 10, 4 causarum). Sest. 99 harum rerum (AMM. 27, 6, 13). QVINT. inst. 4, 1, 46 idoneus suae rei quisque -r (*cf.* GAIVS inst. 4, 101 alienae rei). GAIVS dig. 3, 3, 46, 2 alienae litis idoneus -r. *adde*: COD. Theod. 3, 17, 3, 1 (*a. 389*) testamentarii -es. *al.* CORP. IV 768 -em coloniae (*cf.* 1032). *t. t. iuris publici* (*cf. Seeck, PW. IV 2365*): -r civitatis: COD. Theod. 1, 29 rubr. de -bus civitatum. 5, 13, 33 (*a. 393*) magnitudo iudicibus, officiis ac -bus (*i. civitatum*) eam poenam constituet. 11, 7, 12 (*a. 383*) INST. Iust. 1, 20, 5. COD. Iust. 1, 9, 18 (19) pr. -is civitatis fungi ... officio. 1, 55 rubr. de -bus civitatum. NOVELL. Iust. 75, 2 pro -bus vel patribus civitatum. EPIST. procos. ad Amphiss. (Corp. III 568) praesentibus utriusque civitatis -bus. CORP. XIV 2080 defesori abitatori cibitatis. X 4863 civitatis Venafranae -r. PAPYR. Marini. *passim. ex. gr.* 74, 5, 12 apud Melminium Andream v. c. def. civ. Rav(ennatis). *cf.* EPIST. procos. ad Amphiss. (Corp. III 568) curator et -r Amphissae. COD. Iust. 2, 7, 11, 1 apud -em sui oppidi. -r rei publicae: VLP. dig. 49, 4, 1, 13 tutores, item -es rerum publicarum, et curatores adulescentium. PAVL. dig. 50, 5, 10, 4 -es rei p. ab honoribus et muneribus . . . vacant. CORP. V 4459 -i rei p. IX 2354 (*cf.* 3685). XI 4389 IIIIvir(o) i(ure) d(icundo) ... -i r. p. -r plebis (*cf.* GLOSS. V 567, 14 idem sunt et tribuni, dicti -es, quod plebem sibi commissam contra insolentiam improborum defendant. GLOSS. Werth. p. 337 Gallée qui defenderunt plebem contra nobiles et senatores): COD. Theod. 1, 29, 3 (*a. 365*) cum multa pro plebe ... statuta sunt, nihil providisse nos credidimus, nisi -es idoneos dederimus. 1, 57, 1 (*a. 469*) -em plebis. 8, 12, 8, 1 (*a. 415. cf.* 1, 29, 4 [*a. 368*] diversarum urbium plebibus constituantur patroni). -r provinciae: COD. Theod. 1, 55, 4 (*a. 385*) in -bus universarum provinciarum erit administrationis haec forma. CORP. X 1201 -i provinciae Campaniae. -r locorum: COD. Iust. 1, 55, 3 peculiaris patrocinii, id est -is locorum. COD. Theod. 10, 4, 3 (*a. 365?*) in civili vero causa -em domus nostrae adesse debere. COD. Theod. 1, 28 rubr. de -bus senatus. -r colonorum: LEX Manc. tit. ⟨h⟩ec lex scripta a Luc(i)o Victore Odilonis magistro et Flavio Geminio -e. *cf. Hirschfeld, Verwaltungsbeamte² p. 132.* -r ecclesiae: COD. Iust. 1, 3, 40 (41) -es ecclesiarum huius almae urbis. 6, 23, 23. IVLIAN. epit. novell. 67, 243 -i ecclesiae vel oratorii. *ibid.* subscribant -r et clerici. GREG. M. epist. 5, 26 officium ecclesiae -is accipias. 9, 97 *et saepe.* GREG. TVR. vit. patr. 6, 6 Iulianus -r, presbiter deinceps. *cf.* GREG. M. epist. 1, 79a de rebus alienis ab ecclesiasticis -bus occupatis.

III *i. q. ultor*: ITALA psalm. 8, 3 (Sulp. Sev. Mart. 9, 6) ut destruas inimicum et -em (ἐκδικητήν, VVLG. ultorem. *cf.* AVG. in psalm. 102, 14 quod nonnulli codices '-em' habent, sed verius 'vindicatorem'). CLAVD. DON. Aen. 3, 55 -em . . . emersurum credebat nullum, qui ultionem moliretur occisi. VVLG. Sirach 30, 6 reliquit enim -em (ἔκδικον) domus contra inimicos.

fem. **dēfēnstrix,** -īcis: CIC. Prisc. gramm. III 463 -x quoque Cicero in Timaeo protulit addita t. PROB. cath. gramm. IV 13 -x (*traditur* defensatrix) rationabiliter debet dici. *cf. p. 310, 44.*

synonyma: adiutor (CIC. Mur. 83), assertor (RVFIN. apol. ad Anast. 7), custos, deprecator (LIV. 36, 35, 5), excusator (AVG. civ. 3, 20), patronus, propugnator, protector (PSALT. Rom. 26, 1 *et* VVLG.), tutator (CORP. III 1590. 8024), tutor, ultor (CIC. Sest. 43), vindex, vindicator. *opposita*: accusator, auctor (CIC. fin. 5, 20), debellator (CASSIOD. inst. div. 22), delator (CAPITOL. Maximin. 10, 6), hostis (LVCIL. 1334 CIC. dom. 7), intercessor (RVFIN. Basil. hom. 3, 5. *cf.* GREG. M. epist. 9, 203. 204), oppugnator (AVG. civ. 2, 27), petitor (QVINT. inst. 4, 2, 152), vexator (CIC. Pis. 84), vindex (VAL. MAX. 6, 3, 8).

derivatum: defensorius.

dēfēnsōrius, -a, -um *a* defensor. *i. q. ad defensorem pertinens*: TERT. adv. Marc. 2, 14 p. 354, 15 quae quidem illis mala sunt, quibus rependuntur, ceterum suo nomine bona, qua iusta et bonorum -a et delictorum inimica atque in hoc ordine deo digna. GREG.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

M. epist. 9, 22 pervenit ad nos tonsuratos ... prava sibi praesumptione -um (*i. officium ecclesiae defensoris*) sumere. *Jachmann.*

***dēfero,** -tulī, -lātum, -ferre *a* de *et* ferre. *perf.* detolerit: LEX repetund. (Corp. I 198) 21. 76. 78. ditulit: CORP. X 2752, 4/5. deferet *pro* -rt: APRING. in apoc. 1, 5 VEREC. in cant. 4, 14. *imp.* defer: VERG. Aen. 4, 226. 5, 730 PERS. 5, 126 CARM. epigr. 44 GLOSS. *notatur* d(elatum) *p. 314, 25*; de(tulit) *p. 315, 81.* PAVL. FEST. p. 70 dedicare ... proprie est dicendo -rre (*cf. p. 316, 44*). NON. p. 289 -rre est adferre (*cf. p. 314, 21*). abducere (*cf. p. 316, 22. 321, 26*). APRING. in apoc. 20, 9/10 porro Tubal, quod est 'deferens' vel 'delatus' intellegitur, aut qui malum semper inferat (*cf. p. 316, 44*) aut qui deferatur ad mortem. GLOSS. *καταφέρομαι*. -rt deportat. deducit. negat (?). -r *κατήνεγκε. διακόμισον.* -rre *ἐπάγειν.* -lit *ἤγαγεν.* -erat brohte (*anglos.*). -isse *παρεσχηκέναι.* -untur meldadun. -endum esse *παρασχηματιαῖον εἶναι.* -entes *παρέχοντες.* -latus *ἐπενεχθείς. κατενεχθείς. καταγγελθείς.* adductus. devectus. deductus. deportatus. *adhibetur per totam latinitatem inde ab* ENNIO *et* PLAVTO, *imprimis a rerum scriptoribus et* ICTIS. [*in codd. saepius pro* differre, *ex. gr.*: VICTRIC. 5 ORIBAS. eup. 2, 1 M 15.]

I *i. q.* ***ex superiore loco ferre,*** *deicere, deducere* (*accedit:* ab, de, ex, *abl.* [*v. l. 43. 57. p. 314, 18. 20*]; ad, in *c. acc.*; ibi *l. 72*): CATO agr. 52 quae (*sc. poma*) diligentius propagari voles, in aullas aut in qualos pertusos propagari oportet et cum iis in scrobem -rri oportet (CAES. Gall. 7, 82, 1 Galli ... in scrobes -lati. *cf.* CVRT. 5, 14, 18 in foveas). ACC. trag. 530 in quos -latus locos dicitur alto ab limine caeli *Vulcanus.* VARRO rust. 1, 40, 4 tertium genus seminis, quod ex arbore per surculos -rtur in terram (*cf.* TERT. nat. 2, 12). 1, 55, 3 percussa olea secum -rt de ramulo plantam. CIC. inv. 2, 149 in quem (*culleum*) coniectus in profluentem -rretur. S. Rosc. 71 non sic nudos in flumen deicere, ne, cum -lati essent in mare, ipsum polluerent. CATVLL. 68, 108 tanto te absorbens vertice amoris aestus in abruptum -erat barathrum. LVCR. 1, 118 Ennius ... primus amoeno -lit ex Helicone ... coronam. 5, 272 qua via secta semel liquido pede -lit undas (= 6, 638). 5, 1092 fulmen -lit in terram mortalibus ignem. 6, 821 quo simul ac primum pennis -lata sit ales. 6, 1136. CAES. Gall. 5, 44, 12 Vorenus, dum cupidius instat, in locum -latus inferiorem concidit. VERG. Aen. 9, 19 Iri, ... quis te mihi nubibus actam -lit in terras? 12, 417. CVLEX 210 quis ... meritis ad quae -latus (*sc. ad inferos*) acerbas cogor adire vices (*cf.* 260 Elysiam tranandus agor -latus ad undam. VELL. 2, 48, 2 ad inferos. MELA 3, 19. SIL. 10, 8 sine vulnere terga ad manes -rte, viri. STAT. Theb. 7, 820 rectos -rt in Tartara currus *Amphiaraus.* silv. 5, 3, 270 TAB. devot. Audollent 98, 7 *cf.* 137). OV. met. 8, 645 faces ... tecto -lit. 9, 117 obsequio -rri spernit aquarum (*de aqua et fluminibus*: OV. met. 14, 601 hunc [*sc. Numicium flumen*] iubet Aeneae, quaecumque obnoxia morti, abluere et tacito -rre sub aequora cursu. fast. 6, 228 purgamina ... in mare. LIV. 5, 46, 8 impiger iuvenis ... secundo Tiberi ad urbem -rtur. 8, 24, 14. 21, 5, 15 quidam verticoso amni -lati in hostes. 21, 28, 7 ne secunda aqua -rretur *ratis.* 23, 19, 8. 25, 12, 6. 27, 18, 10 vallis, per quam -rretur amnis. SEN. nat. 2, 24, 1 aqua naturā -rtur. 3, 7, 3 pluviae, quae per nudas rupes -untur nec habent terram, cui insidant. 3, 11, 6 non esse enim pluvialem hanc, quae vastissima flumina a fonte statim magnis apta navigiis -rt. 3, 15, 8 si aqua pondere suo se tantum -lit. 3, 26, 3 omnis autem natura humor ad inferius et ad inane -rtur. 3, 29, 8. 4, 2, 16. 6, 7, 3 *v. p. 314, 15.* PLIN. nat. 4, 4. 27. 5, 103 amnis Glaucus -ens Telmedium. 5, 115 *saepius.* SIL. 9, 396 silicem scopulo avulsam, quem montibus altis -erat torrens. STAT. Theb. 11, 277 PLIN. epist. 4, 30, 8 paneg. 82. NERAT. dig. 47, 9, 8 VLP. dig. 39, 2, 9, 1. SOL. 2, 25 *Padus* triginta flumina in Adriaticum -rt mare. 37, 6. *cf.* LVCAN. 8, 439 nostra cadavera Tigris -lit in terras ac reddidit. *cf. p. 315, 35*). LIV. 1, 59, 3 Lucretiae corpus in forum (ASCON. Mil. p. 33). 2, 7, 11 -am non in planum modo aedes (*i. in plano aedificabo*), sed colli etiam subiciam (22, 24, 2 castra. SEN. dial. 9, 10, 6 [*in imag.*] fortunam). 5, 47, 5 ruinaque tota prolapsa acies in praeceps -rri (*cf.* SIL. 5, 309 e specula praeceps -latus opaca. STAT. Theb. 2, 581 saltu praeceps -rtur. QVINT. inst. 1, 10, 33 GELL. 2, 30, 4. VEN. FORT. vita Radeg. 35, 81 nam quae credebatur -rri praeceps ad tumulum, levat ad cursum de lectulo). LIV. 3, 69, 8 signa in campum (7, 23, 3 signa eodem ex aerario. 7, 37, 17). 26, 45, 3 quidam stantibus scalis ... ad terram -lati sunt. 44, 5, 7 ruina ... pontis -bantur. MANIL. 5, 440. PAVL. FEST. p. 107 de qua *amphora* subinde -rrentur vina. p. 118 ibi infantes ... -bant. CELS. 2, 3 in imum. SEN. Herc. O. 1237 arcus ... astris ab ipsis -lit Stymphalidas. nat. 1, 3, 6. 2, 57, 4 fulmen. 4, 3, 5 grando. 4, 4, 2 nimbi. 5, 10, 3. 6, 4, 1 *natura* -rt montes. 6, 12, 1 venti in concava terrarum -untur. 7, 29, 3. epist. 72, 9 hic deprimitur alternis *vicibus* et extollitur ac modo in caelum allevatur, modo -rtur ad terram. 90, 9 nec in hunc usum pinus aut abies -batur. LVCAN. 4, 101 palus ... tecta ferarum -lit. 7, 157. PERS. 5, 126 strigiles Crispini ad balnea -r. PETRON. 65 assurgere et nudos pedes in terram -rre. PLIN. nat. 31, 3. VAL. FL. 1, 122 undique cernit -latum nemus (*i. decisum*). 2, 523 magnus Eryx, -rre velint quem vallibus imbres. 4, 17. HOMER. 125 -latus ab aethere *Somnus.* STAT. Theb. 2, 670 iam sublata manus cassos -rtur in ictus. QVINT. inst. 1, 12, 10 ut corpora infantium nec casus, quo in terram totiens -untur, tam graviter affligit. TAC. ann. 1, 35 ferrum ... elatum -bat in pectus. TERT. spect. 20 sol et in cloacam radios suos -rt. ieiun. 10 corpus *Christi de cruce.* AVIEN. Arat. 1618 cum proni procul ad confinia caeli -rri piceo spectaris nubila tractu. VVLG. num. 11, 31 trans mare coturnices -lit et demisit in castra. I Esdr. 3, 7 ligna cedrina de Libano ad mare Ioppe. BARNAB. 14, 2 tabulas -bat ad populum (*κατέφερεν*). *in imag.*: CIC. de orat. 1, 202 ut id ipsum, quod erat hominis proprium, non partum per nos, sed divinitus ad nos -latum videtur. PETR. CHRYS. serm. 70 p. 399A carnis tunc naturam transtulit in divinam, deitatem quando humanam -lit ad naturam. *usus medialis* (*cf. p. 313, 44 sqq.*): VERG. ecl. 8, 60 praeceps aerii specula de montis in undas -ar. HOR. epist. 2, 1, 269 in vicum. LIV. 9, 37, 2 in campos -lata acies. SEN. nat. 3, 20, 5 ebrietas ... dementia est et nimia gravitate -rtur in somnum. 6, 7, 3 illic quoque aliae *aquae* vasto cursu -untur et in praeceps volutae cadunt. epist. 76, 2 in theatrum senex ibo et in circum -ar. VAL. FL. 2, 135. 4, 434 *al.* SIL. 3, 631 ductor Agenoreus tumulis -latus iniquis. 7, 699 celer in pugnam dorso -latus ab alto. PAVL. NOL. carm. 7, 47 rectas agamus semitas firmo pede nec -amur lubrico latae viae.

II *i. q.* ***in alium locum ferre,*** *iacere* (*nota i. q. elevare:* FVLG. myth. 2, 6 p. 45, 17 *Minerva* inter oras septemplicis clipei sublatum caelo opificem [*Promethea*] -lit): **A** *generatim*: **1** *res*: FAST. ann. Iul. Maff. Venus. Iun. 15 (Corp. I² p. 292) q(uando) st(ercus) d(elatum) f(as) (*cf.* VARRO ling. 6, 32 eo die ex aede Vestae stercus ... per Capitolinum clivum in locum -rtur certum. FEST. p. 344 PAVL. FEST. p. 259). PLAVT. Asin. 885 ad te -am *pallam.* Bacch. 960 tabellas ad senem. Men. 393. 426. 601ᵃ palla, quam hodie uxori abstuli atque huic -li Erotio. 652. 689. 807 Mil. 131. 960 eius nunc mi anulum ad te ancilla porro ut -rrem, dedit. 1049. Persa 694 mandatae quae sunt, volo -rre epistulas (Trin. 949 quibus me oportet has -rre epistulas. TER. Phorm. 150 CIC. Att. 10, 5, 2. 11, 9, 2. 13, 2, 1. 13, 50, 1 ut tum -rri ad Dolabellam iuberent meas litteras. *al.* CAES. Gall. 5, 45, 3 litteras ad Caesarem. 5, 48, 3 LIV. 25, 1, 12 *al.* CVRT. 3, 7, 13. IVST. 12, 5, 7 fasces epistularum. RVFIN. hist. 5, 25 [*κομίζεται*]. 5, 4, 2 VVLG. IV reg. 5, 6). PLAVT. Rud. 482 *urnam* huc ad me. LEX par. fac. Put. (Corp. X 1781) 3, 5 sacella, aras signaque ... ea omnia tollito, -rto, componito statuitoque. VARRO rust. 1, 50, 3. 1, 51, 1. CIC. Verr. 6, 145 onera atque merces in praetoriam domum -bantur. p. red. in sen. 15 voltum importunum in forum. epist. 11, 27, 8. de orat. 1, 149 *causas* in forum. *cf.* 2, 146. 3, 227. part. 14, 48 ea non parit oratoris ars, sed foris ad se -lata tamen arte tractat. VERG. Aen. 4, 226 -r mea dicta per auras. 4, 358. 12, 773 hic hasta Aeneae stabat, huc impetus illam -erat. OV. met. 10, 642 -lit aura preces ad me non invida blandas. LIV. 4, 19, 6 ex agro ... ingentem -lit praedam ad urbem. 9, 18, 17 (*in imag.*) invictus ergo Alexander cum invictis ducibus bella gessisset et eadem fortunae pignora in discrimen -isset. 9, 37, 4 ut eo sibi e castris cibaria eius diei -rri iuberent. 21, 34, 4 *commeatum* in viam (27, 43, 10). VAL. MAX. 3, 5, 1 (*in imag.*) praeturae petitor candidam togam adeo turpitudinis maculis obsolefactam in campum -lit. 8, 1 abs. 11 in iudicium ... devictarum navium rostra -rre (*i. dum alterum accusat, iactare*). SEN. dial. 11, 6, 8 omnia volvuntur semper et in transitu sunt; ... aliunde alio -untur. benef. 7, 9, 1 (*in imag.*) quid ad me -rs populorum omnium mala? CVRT. 8, 12, 3 caput eius atque arma ad Alexandrum. MELA 2, 20 arma opesque ad rogos. PLIN. nat. 16, 235. VAL. FL. 4, 80 diva volat -rtque viro celeranda parentis imperia. HOMER. 1001. QVINT. inst. 5, 9, 1 tabulae, rumores, testes nec inveniuntur ab oratore, sed ad eum cum ipsa causa -untur. 10, 1, 66 (*in imag.*) correctas eius fabulas in certamen -rre. SVET. Galba 20. VLP. dig. 7, 8, 12, 1. 10, 4, 9, 1 materiam meam -latam in agrum. FLOR. epit. 3, 20, 6 capta de praetoribus insignia et fasces ad ducem -lere. DON. Ter. Hec. 415 (*in imag.*) aut in scaena nascitur oratio aut in scaenam -rtur. HIER. epist. 36, 1, 1 cum subito Hebraeus intervenit -ens non pauca volumina. PROB. Vergl. ecl. 6, 74 hosti -lit *crinem Scylla.* MACR. sat. 3, 4, 7 deos Penates Aeneam ex Phrygia in Italiam -isse. somn. 2, 1, 5 is sonus qui ex ... aeris ictu nascitur, aut dulce quiddam in aures et musicum -rt *eqs.* PETR. CHRYS. serm. 82 p. 430C non ut viventi fidem, sed ut mortuo unguenta -unt ad sepulcrum. PALLAD. hist. mon. I 11 p. 287C fidenter ad eum -li animi mei anxietatem (*ἀναθέσθαι*). *al.* INSCR. Röm. Mitt. I p. 188 ut -antur *tegulae* ad por(tum) Neapo(litanum). CARM. epigr. 772, 3 quattuor in quinto ad Chr(istu)m -lit annos. CORP. XII 118 reliquis eius ⟨huc⟩ -latis. *censum Romam -rre* (*i. tabulas censorias*): LIV. 29, 15, 10 censum ... agi ... -rrique Romam ab iuratis censoribus coloniarum. 29, 37, 7 duodecim coloniarum censum. PLIN. nat. 7, 159. **2** *animantia*: PLAVT. Cas. 43 *maritus* puellam -lit recta domum. Cist. 635 crepundia ..., quibuscum te illa olim ad me -lit. Men. 948. 952. Truc. 408 clanculum *puerum* ad me. CIC. Verr. 6, 27 lecticā usque in cubiculum -batur (SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 12, 3 CATVLL. 10, 27 BELL. Hisp. 32, 7. 8 *bis.* 2, 36, 6. 7. 8 VAL. MAX. 1, 7, 1. 8, 13, 5 SVET. Claud. 10 Nero 8. 26 gestatoria sella -latus in theatrum. TAC. ann. 2, 29). VERG. Aen. 5, 730 -r in Italiam *iuvenes.* 9, 601 natos ad flumina. LIV. 1, 9, 11 *mulieres* domos -bant. 21, 3, 1 Hannibal in praetorium -latus imperatorque ... appellatus. 37, 37, 6. 42, 16, 6

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

regem amici . . . -unt ad navem (*cf. l. 8. p. 314, 7. 71*). CVRT. 3, 5, 4 nec satis compotem mentis in tabernaculum -unt. *al. nota*: CVRT. 5, 13, 23 iumenta . . . decesserant militari via et errore -lata per IV stadia in quadam valle constiterant. CARM. epigr. 44 prende lora et excute, Pompeios -r (*sc. me*), *mulio*. SVET. Aug. 100 senatorum umeris -latus in Campum *Augustus* crematusque. Tib. 11 iussi sunt omnes aegri in publicam porticum -rri. APVL. met. 8, 14 sponte -latus ibidem ad sepulcrum. DARES 10 *Helenam* in navim -unt. VVLG. Os. 10, 6 siquidem et ipse in Assur -latus est munus regi Vltori (ἀπήνεγκαν). MART. CAP. 2, 130 hae in amplexum eius osculumque -untur. *nota c. gerund.*: HYG. astr. 2, 13 p. 48, 15 ad eius filias Iovem nutriendum esse -latum. *in imagine et translate* (*cf. p. 314, 8*): CIC. inv. 2, 109 alicuius animus in quendam errorem -atur. Verr. 2, 131 optatum negotium sibi in sinum -latum esse. Cael. 74 vellem alio potius eum cupiditas gloriae -isset. de orat. 3, 22 quascumque in oras disputationis regionesve -lata est *eloquentia*. 3, 222 ne aut ad ineptias aut ad pravitatem aliquam -amur. ac. 2, 8 ad quamcumque sunt disciplinam quasi tempestate -lati. LVCR. 5, 64 quod superest, nunc huc rationis -lit ordo, ut mihi . . . ratio reddunda sit *eqs*. BELL. Afr. 44, 4 quos quoniam fortuna in nostram -lit potestatem (*cf.* SEN. contr. exc. 3, 6). NEP. Timol. 2, 2 quem et ex quanto regno ad quam fortunam -isset. SEN. epist. 70, 3. benef. 1, 15, 3 ubi illud (*beneficium*) ratio ad dignos perducit, non quolibet casus et consilii indigens impetus -rt. IVL. VICT. rhet. 24 p. 441, 31 intuendi tibi . . . actores scaenici, non tamen ita, ut ad scaenicos motus -aris (*sc. eos imiteris*), sed in quantum sat est ex his ad pronuntiationis ornamenta derives. COD. Iust. 4, 27, 2, 1 aliorum, qui in alias opiniones -untur.

B *speciatim*: **1** *de navibus, nautis, sim.* (*subest notio ex alto in terram deferendi*): PLAVT. Amph. 701 quid si e portu navis huc nos dormientes -lit? CATO or. frg. 1, 8 ultra angulum Gallicum ad Illiberim atque Ruscinonem -imur. ACC. trag. 676 unde estis nautae, huc hieme -lati? TRAG. inc. 182 axena Ponti per freta Colchos denique -latus adhaesi. VARRO ling. 5, 54 quo aqua hiberna Tiberis eos -erat in alveolo expositos (*Romulum et Remum*). RHET. Her. 1, 11, 19 navis in portum incolumis -lata est. CIC. Att. 12, 2, 1 L naves -latas Vticam reflatu hoc. CAES. Gall. 5, 8, 2 cursum non tenuit *Caesar* et longius -latus aestu. 4, 36, 4 civ. 3, 14, 2. 3, 30, 1. BELL. Alex. 9, 3 ad litora Africae paulo supra Alexandriam. BELL. Afr. 44, 1. 2. 96, 1. NEP. Dat. 4, 4 hac *nave* -latus in Ciliciam. VERG. Aen. 3, 154 tibi -lato Ortygiam. 3, 219. 5, 57. 7, 22 -lati in portus. *al.* HOR. epist. 1, 1, 15 quo me cumque rapit tempestas, -or hospes. OV. epist. 15, 26 -at *Venus* in portus et mea vota suos. met. 3, 633 qua, dicite, nautae, huc ope perveni? quo me -rre paratis? 3, 690. 8, 816 perque aëra vento ad iussam -lata domum est. 13, 770 trist. 1, 2, 79 *al.* LIV. 1, 1, 4 inde in Siciliam quaerentem sedes -latum. 5, 45, 3 in agrum Antiatem. 7, 35, 3 non fugā -latos (28, 19, 8. 36, 33, 4. 44, 45, 9 *cf.* 36, 20, 6) nec inertia relictos. 24, 1, 11 si . . . in freto aestus morari aut -rre naves in terram posset. *al.* PAVL. FEST. p. 78. 266. SEN. contr. 7, 1 pr. -latus adulescens ad piratas. VAL. MAX. 5, 1, 1d SEN. benef. 4, 11, 3. dial. 11, 7, 7 profugum . . . metus . . . in Italiam -lit. LVCAN. 2, 88. 667 cum vela ratesque *zephyrus* in medium -rret Athon. PETRON. 1 ut cum in forum venerint, putent se in alium orbem terrarum -latos. *cf.* 16 quis deus iuvenes tam urbanos in suam regionem -erit? 115 video corpus humanum circumvectum levi vertice ad litus -rri. PLIN. nat. 7, 69. 8, 57. 12, 88. VAL. FL. 4, 159 hostis an externis fato -latus ab oris? 8, 375 SIL. 13, 888 STAT. silv. 2, 2, 10 Ach. 2, 62 QVINT. decl. 388 p. 435, 5. TAC. Germ. 3 Vlixem . . . longo illo et fabuloso errore in hunc Oceanum -latum. PLIN. paneg. 35. SVET. frg. p. 234 metu ne -antur *delphini* in litora. HYG. astr. 2, 14 p. 51, 8 eo tempestate -latus. 2, 16 p. 56, 4 *al.* VLP. dig. 5, 1, 19, 2 durissimum est, quotquot locis quis navigans vel iter faciens -latus est, tot locis se defendi. 47, 9, 10 ne piscatores nocte lumine ostenso fallant navigantes quasi in portum aliquem -uri eoque modo in periculum naves . . . deducant.

2 *de pecunia sim. danda vel deponenda*: PLAVT. Asin. 852 ad amicam -isse argenti viginti minas. Epid. 287 homine, qui illo argentum -at pro fidicina. Merc. 703 quoi decem talenta dotis -li. Mil. 800 aps tua mi uxore dicam -latum et datum. Poen. 174 ei dabitur aurum, ut ad lenonem -at. 346. 559 *et saepius*. LEX Corn. de XX quaest. (Corp. I 202) 1, 2 eam mercedem -rto. CIC. Cluent. 69. 87 ad Staienum *tot* milia nummum esse -lata. NEP. Epam. 4, 4. ALF. dig. 11, 3, 16. LIV. 5, 23, 10 decumae pretium partis in publicum -rret. 5, 25, 8 matronae . . . aurum et omnia ornamenta sua in aerarium -erunt (28, 38, 14 *pecuniam*. 34, 6, 14. 39, 29, 7. 40, 41, 8 ad quaestores. 45, 35, 6. FEST. p. 364 populus in aerarium quod habuit -lit. VAL. MAX. 2, 2, 8 hostiarum exta ad quaestores aerarii -lata venibant. 2, 9, 1 4, 3, 9. FRONTIN. aq. 100 *ter*. *cf.* LIV. 39, 4, 8 qui . . . furtim senatus consultum factum ad aerarium -erit. SVET. Aug. 94 curasse ne senatus consultum ad aerarium -rretur. INSCR. numm. Babel. II p. 552, 1 *bis* ex ea p(ecunia) q(uam) is ad a(erarium) de(tulit). MON. Ancyr. 3, 35 ad eos, qui praeerant aerario. 3, 38). LIV. 21, 13, 6. 24, 18, 14 nusquam eas *pecunias* tutius sanctiusque deponere credentibus, qui -bant, quam in publica fide. 26, 36, 8 ad triumviros mensarios. *al.* PETRON. 58 -o lamnam. FLOR. epit. 2, 6, 26 privatorum opes in publicum. GAIVS inst. 2, 150 ad populum -rri iubentur *bona*. APVL. apol. 75 amplam stipem mulieri. TRYPH. dig. 16, 3, 31 pr. in publicum *bona*. VLP. dig. 34, 2, 19, 3 in rationes argenti pondus sic -rtur. PAPIN. dig. 38, 16, 15 peculium . . . patri. PAVL. dig. 49, 14, 45, 4 *bona* ad fiscum.

3 sitellam -rre *ad sortitionem tribus, antequam suffragia ferantur*: RHET. Her. 1, 12, 21 ille nihilominus sitellam -lit. CIC. or. frg. A VII 29 dum sitella -rtur, dum aequantur sortes, dum sortitio fit et si qua sunt alia huius generis. VII 30. nat. deor. 1, 106 Ti. Gracchum . . . de M. Octavio -entem sitellam.

4 *rem vendendam in forum sim.* -rre: VARRO rust. 1, 54, 2 uva . . . -rtur in forum vinarium. COLVM. 10, 316 dumque virent, nexos -rte maniplos. 12, 13, 1 ad forum fructibus -endis (*ibid.* deportare). SEN. epist. 42, 8 videamus hoc, quod concupiscimus, quanti -atur; saepe maximum pretium est, pro quo nullum datur. PETRON. 12 cum ergo et ipsi raptum latrocinio pallium -issemus. *cf.* 101, 4 onus -endum ad mercatum conducit. PLIN. nat. 6, 173 -unt plurimum ebur *ad emporium*. FRONTO p. 219, 13 N. grandem piscem piscator nactus indignum duxit ad venales -rre. VLP. dig. 14, 4, 5, 17 CALL. dig. 50, 1, 2. *nota de emptore*: TERT. pall. 5 p. 953 Öhl. Asinius Celer mulli unius obsonium sex sestertiis -lit.

III *i. q.* ***indicare**, referre, prodere*: VLP. dig. 50, 16, 197 indicasse est -isse. NON. p. 289 -rre est . . . celatum prodere. GLOSS. καταγγέλλω. -rt nuntiat. -rre indicare. -lit indixit. -latus proditus.

A *generatim i. q. narrare, nuntiare*: CIC. Att. 6, 2, 9 flentes equitum scelera et miserias suas -erunt. 11, 7, 5 multos esse arbitror, qui ad Caesarem -erint -urive sint *seq. acc. c. inf.* 12, 25, 1 ad te rem. epist. 2, 17, 6 permulti enim ad me -erunt, quam magnus Antiochiae metus esset. 4, 3, 1 vehementer te esse sollicitum . . . multi ad nos cotidie -unt. 5, 5, 2. 13, 18, 1. 15, 1, 1 quae ad me -lata essent, scribenda ad vos putavi. BELL. Hisp. 22, 3 Caesari rem gestam. NEP. Them. 7, 2 falsa iis esse -lata. VERG. Aen. 4, 299 eadem impia Fama furenti -lit. LIV. 35, 32, 5 omnia legatis Romanis -bantur. ACT. Arv. a. 218 B 29 -lit Primus (*sc. ut in acta referretur, cf. Henzen p. 157*). TERT. adv. Marc. 5, 18 p. 642, 14 fortasse -lit aliquam dei superioris intentionem. VVLG. deut. 30, 13 quis ex nobis poterit . . . illud ad nos usque -rre, ut possimus audire et facere, quod praeceptum est? ZACCH. 1, 20 quid amplius lex per Moysen lata -erit quam natura tradiderat. ENNOD. epist. 1, 3 p. 6, 23 ad aures meas incommoda. *et saepius. cf. p. 314, 57.* *de censu* (*aliter p. 314, 73. 318, 32*): TAC. ann. 6, 41 *natio* nostrum in modum -rre census, pati tributa adigebatur. VLP. dig. 50, 15, 4 pr. omnia ipse qui -rt aestimet.

B *in iudicio vel apud magistratus aliquid narrare, arguere, profiteri (plerumque accusandi causa). cf.* SCHOL. Cic. Gron. p. 426, 36 in -endo: in accusando, quoniam nomen ad praetorem -lit. GLOSS. διαβάλλω ἐπὶ διαβολῆς. accusat. -o nomen κατηγορῶ. *cf. anglosax.* -rt wroegde (*i. vituperavit*). -untur meldadun vel wroegdun, vel roactum. **1** *absolute*: CIC. Pis. 79 me ille sui totius consulatus . . . socium esse voluit, -lit, invitavit, rogavit. SEN. clem. 1, 9, 3 unus ex consciis -bat. QVINT. inst. 4, 1, 22 *syn.* reum facere. 5, 6, 3 qui nullo -ente iurare sit paratus, . . . at is, qui -rt. decl. 295 p. 168, 19 cum vero sanaverim, poteram videri impius, nisi -issem. 314 p. 234, 25. 319 p. 252, 22 non perseverare in eo propter quod -li. TAC. ann. 12, 42 accusatione corripitur, -ente Iunio Lupo senatore. IVV. 6, 220 quis testis adest? quis -lit? SVET. Claud. 9 extraneo vel etiam domesticorum aliquo -ente. MARCIAN. dig. 37, 10, 10. 49, 14, 18 pr. -rre non possunt mulieres propter sexus infirmitatem. FIRM. err. 6, 4 sorore -ente. 6, 9 CORP. XIV 166 *al.*

2 *aliquem*: LEX repetund. (Corp. I 198) 46 quei eorum ioudex ⟨. . . excu⟩satione primo quoque die -atur. CIC. Balb. 63 (*sc. ad aerarium*) epist. 5, 20, 7. SEN. benef. 3, 27, 1 hortatur, ut Caesarem occupet atque ipse se -at. CVRT. 7, 1, 6. 10, 1, 40. QVINT. decl. 313 p. 230, 7 accusator quid debet tibi? ut eum -at adversus quem argumenta habeat. SVET. Dom. 15 TERT. nat. 2, 8 RVFIN. hist. 3, 20, 1 (ἐδηλατόρευσαν). *nota*: ITALA deut. 13, 9 (Pacian. epist. 3, 17) -es eum et manus tua erit super ipsum ad occidendum (ἀναγγέλλων ἀναγγελεῖς, ITALA Lugd. renuntians renuntiabis de eo, VVLG. *aliter*). nomen *alicuius* (*v. supra l. 46. 47*): PLAVT. Aul. 416 *v. p. 317, 75.* LVCIL. 921 nomen -rre hominis. LEX repetund. (Corp. I 198) 5. 7 nomen . . . -latum erit. 9. 19 de nomine -undo iudicibusque legundis -atur. 24. 25. 29. 30. 74 magis de ea re eius nomen hac lege. *saepius.* CIC. inv. 2, 58 *v. p. 317, 15.* S. Rosc. 28 *v. p. 317, 22.* 132 qui S. Roscii nomen -endum curavit. div. in Caec. 63. Verr. 2, 15 nomen hominis audacissimi -li. 3, 68 eiusdem rei nomen. 3, 94 nomen absentis (LIV. 39, 17, 1). 3, 104 videtisne totum hoc nomen, coram ubi facit -latum, esse in litura? Cluent. 11. 13 *al.* LIV. 33, 47, 6 nisi velut accusatores calumniam in eum iurarent ac nomen -rrent. 39, 18, 2. 45, 37, 4. VAL. MAX. 3, 8 ext. 4 inter ceteros Demostrati nomen -rre coactus. ASCON. Corn. p. 59 -lit nomen Publius, subscripsit Gaius. QVINT. decl. 249 p. 22, 17 ne nomen tuum -am, ne te legibus obligem. 250 p. 25, 3. FRONTIN. aq. 96 ita ut nomina quoque eorum, quos habituri essent in ministerio per quasque regiones, in tabulas publicas -rrent. SVET. Iul. 30. CLEM. dig. 37, 14, 10 qui nomen -lit,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

accusasse intellegendus est, nisi abolitionem petit. VLP. dig. 11, 4, 1, 8ᵃ eorumque nomina et notae et cuius se quis esse dicat, ad magistratus -antur. *nota*: ITALA deut. 22, 14 (Lugd. Aug. quaest. hept. 5, 33) -erit eius (*uxoris*, ei Aug.) nomen malum (κατενέγκῃ, VVLG. obiciens). reum -rre: ASCON. Scaur. p. 21 Scaurus tanta fuit continentia animi..., ut Caepionem contra reum -erit. MART. 12, 25, 5 reum Carus te -lit. QVINT. inst. 12, 7, 3 accusatoriam vitam vivere et ad -endos reos praemio duci proximum latrocinio est. 11, 1, 78 ambitus . . . damnati . . . reos eiusdem criminis -erunt (*syn.* accusare). decl. 249 p. 20, 2 adulterii ream. 249 p. 21, 22. 23, 5 secundo te loco ream -li, secundo loco produxi ad magistratus. 254 p. 41, 12 -lit affectatae tyrannidis reum . . . manifestum. *et saepius.* SVET. Aug. 10 reosque caedis absentes -rre. VLP. dig. 48, 16, 12 nec enim videtur desistere qui exemptum reum non -rt. AMM. 16, 8, 2. 21, 16, 9 *al.* *additur crimen (cf. l. 9. 10. 12. 13)*: *casu genet.*: CIC. inv. 2, 58 ut in quodam iudicio, cum veneficii cuiusdam nomen esset -latum. or. frg. A IX 6 quo tempore... furti -latus sis. TAC. ann. 4, 42 Aquiliam adulterii -latam. 6, 47 impietatis. 14, 48 maiestatis. PAVLA Hier. epist. 46, 10, 4 nec -rtur inediae nec moderata saturitas condemnatur. APVL. apol. 9 magiae. SERV. Aen. 6, 445 Phaedra . . . apud maritum eum (*sc. Hippolytum*) falsi criminis -lit. de: CIC. S. Rosc. 28 nomen huius de parricidio. 64. div. in Caec. 10 de pecuniis repetundis. Verr. 3, 142. pro: RVFIN. hist. 4, 13, 7 ille quidem, qui -latus pro hoc nomine fuerit, absolvatur. *nota*: PLIN. epist. 10, 96, 2 qui ad me tamquam christiani -bantur. RVFIN. hist. 3, 19 quod -lati sint quidam, quasi essent de posteritate Iudae (κατηγορῆσαι ὡς).

3 *aliquid*: CIC. Phil. 11, 26 id ego unius iudicio -latum comprobem? indicium: CIC. Sest. 145 cum ad vos indicia litteras confessiones communis exitii -li. epist. 15, 2, 6 indicia manifestarum insidiarum. LIV. 24, 24, 3 indicium ad praetores. 25, 23, 7 indicio -lato ad Epicyden per Attalum quendam. 32, 26, 8. 33, 28, 14 ad magistratus indicium -rt. 42, 17, 9 ad eum primum. SEN. clem. 1, 9, 2 *sq. acc. c. inf.* CVRT. 5, 11, 7. 6, 7, 26 ex quo Nicomachus ad eum -isset indicium (*cf.* 6, 7, 23 quid index -isset, ostendit). *al.* ASCON. Mil. p. 51. PETRON. 125 ad amicos. SVET. Nero 39 APVL. apol. 2. crimen: CIC. Verr. 6, 158 quod crimen eiusmodi est, ut, cum primum ad me -latum est, usurum me illo non putarem. Deiot. 31 crimina in dominum -urum se esse dixisset. Lig. 1 novum crimen . . . ad te Q. Tubero -lit. LIV. 4, 14, 3 crimen a Minucio -latum ad senatum. 7, 5, 4 criminis aliquid novi aut consilii ad rem agendam -rre. 39, 26, 5. 42, 11, 1 legatum venisse . . . ad -enda de Perseo crimina indicandosque apparatus belli. *al.* SEN. contr. exc. 6, 6 duo crimina ad vos -li et duas indices. VAL. MAX. 5, 4, 3 patris crimina. QVINT. decl. 254 p. 44, 5 si fictum -lit crimen. PLIN. paneg. 42 APVL. apol. 46. LACT. inst. 2, 8, 6 hunc ego ex bono per se malum effectum Graeci διάβολον appellant, nos criminatorem vocamus, quod crimina in quae ipse illicit, ad deum -at. AMM. 29, 3, 8. AVG. civ. 1, 19 si ergo ad vestrum iudicium quisquam -rret hoc crimen. querelam *sim.*: PLAVT. Truc. 167 ad amicam venis querimoniam -rre (LIV. 21, 6, 4 sociorum populi Romani querimonias). CIC. epist. 11, 27, 1 -lit ad me querelam tuam, de qua . . . pauca proponam (LIV. 29, 17, 8 nusquam alio quam ad vos querelas -limus. 29, 19, 1. 43, 5, 1 ad senatum. SEN. contr. 2, 7, 1 quod tam seram querelam -li. VAL. MAX. 5, 8, 3 nam cum ad senatum Macedonia de filio eius D. Silano . . . querelas per legatos -isset. 6, 1, 9. 7, 7, 5 cum . . . exheredatum se querelam -isset. IVV. 16, 19 si iustae -rtur causa querelae. PAPIN. dig. 48, 5, 12, 6 apud iudicem. IVST. 9, 6, 7. PROB. Verg. georg. 1, 36 Ceres Iovi -lit querelam. HIL. op. hist. frg. 2, 3. HEGES. 2, 12, 2. 5, 16 l. 133 querela Romanis -enda fuit, non arma inferenda. *al.*). *nota*: CONC. Paris. a. 573 p. 147, 28 episcopus mediocritati nostrae -lit in querelam. Cabil. a. 639—654 p. 211, 7 nonnulli ex fratribus . . . in sancta sinodo in queremonia -erunt, quod . . . . *pro obiecto est enuntiatum*: *acc. c. inf.* (*cf. p. 318, 22*): CIC. div. 2, 134 -rt ad coniectorem quidam somniasse se *eqs.* 2, 144 epist. 3, 8, 2. 13, 24, 1 quod ad te -latum diceret sese . . . solitum esse. ad Q. fr. 1, 1, 38 sic ad nos omnes fere -unt nihil . . . te fieri posse iucundius. LIV. 3, 4, 5 defectionem parari -latum ad senatum esset. 45, 28, 7 -rtur . . . principes . . . missos. FIRM. err. 16, 1 *Minerva* . . . occisum patri -lit Liberum. IVST. 11, 7, 1 indicio captivi ad eum -rtur *eqs.* *nomin. c. inf.*: TAC. ann. 2, 27 Libo Drusus -rtur moliri res novas. 3, 22 Lepida . . . -rtur simulavisse partum. 6, 19 Sex. Marius . . . -rtur incestasse filiam. 13, 23 -untur dehinc consensisse Pallas ac Burrus, ut . . . . ut: *v. l. 77.* si: *v. l. 78.*

4 *accedit quo defertur*: ad *aliquem*: PLAVT. Aul. 416 ad tres viros . . . nomen tuom. CIC. Verr. 3, 54 *rem* ad Verrem per eius interpretes -unt. Flacc. 74 -rs ad Pergamenos, ut illi reciperent.... dom. 132 si quid tibi . . . piandum fuisset . . ., ad pontificem -isses. Mil. 26 quam vocem eius ad hunc M. Catonem statim Favonius -lit. Phil. 2, 83 *acta* ad nostrum collegium. de orat. 1, 175 res -lata est ad centumviros. Brut. 20 quem ego sermonem cum ad Brutum tuum . . . -issem. Att. 2, 24, 3 rem ad Pompeium. 4, 8ᵇ permulta ad me -erat non dubia de Firmanis fratribus. epist. 5, 8, 5 nihil neque te scripsisse neque quemquam tuorum frustra ad me -isse. 7, 27, 2 si falsa fuerunt, quae tu ad me, ut ais, -isti. 15, 2, 6. ad Brut. 1, 1, 1 aliquid a suis vel per suos potius iniquos ad te esse -latum. CAES. Gall. 3, 23, 8 hac re ad consilium -lata. 5, 28, 2. HIRT. Gall. 8, 8, 3 consilio advocato rebus iis, quae ad se essent -latae, omnibus expositis. NEP. Dion 8, 4 res . . . elata (*i. exaggerata*) -rtur ad Aristomachen. LIV. 2, 4, 6 rem ad consules. 10, 40, 9. 11, 27, 15. 34, 61, 16 *al.* SEN. contr. 10, 6, 1 ad illum furtum meum. VAL. MAX. 8, 1 amb. 2 quam rem Dolabella ad se -latam Athenas ad Arei pagi cognitionem relegavit. CVRT. 6, 10, 12. 15. QVINT. inst. 5, 13, 47 nostra consilia ad adversarium. SVET. Tib. 28 omnium inimicitiae hoc praetexto ad nos -entur. Dom. 12. IVST. 2, 10, 9 ad Artaphernem veluti ad domesticum iudicem -unt *certamen*. EVTR. 8, 8 adeo, ut barbarorum plurimae nationes . . . ad eum controversias suas . . . -rrent sententiaeque parerent. TERT. orat. 7 -latus penes dominum tortori delegatur. apud: *v. p. 317, 20. 58.* ad senatum *sim.*: VARRO frg. Aug. civ. 7, 34 rem tantam -lit ad senatum. CIC. Mil. 65 Att. 1, 16, 5. 2, 24, 2 hoc Curio ad patrem -lit, ille ad Pompeium; res -lata ad senatum est. 4, 17, 3. LIV. 2, 28, 2 eam rem consules rati . . . perniciosam ad patres -unt, sed -latam (*sic codd.*, senatum *H. J. Müller*, delata senatum *Zingerle*) consulere ordine non licuit. 2, 37, 8 consules cum ad patres rem dubiam sub auctore certo -issent. 3, 4, 5 *seq. acc. c. inf.* 4, 13, 8 *et saepius.* *c. dat.*: NEP. Hann. 12, 2 id postero die Flamininus senatui -lit. OROS. hist. 7, 4, 6 senatus indignatione motus, cur non sibi prius . . . -latum esset. in forum, in iudicium (*aliter p. 314, 40. 317, 49*) *sim.*: CIC. Cael. 35 quoniam . . . in forum -rri iudiciumque voluisti. SEN. contr. 7, 1, 19 hodie primum res in forum -lata est. QVINT. decl. 300 p. 182, 17 pater eandem -lit in iudicium publicum et damnavit. COD. Iust. 9, 44, 1 quisquis accusator reum in iudicium sub inscriptione -erit. FACVND. defens. 2, 2 p. 561ᴬ si . . . epistulam venerabilis Ibae minime Chalcedonensis synodus approbaret nec omnino ad eius -rretur examen. in censum (*de re familiari. cf. p. 316, 41*): VAL. MAX. 4, 4, 2 nullum patrimonium fuit, quod in censum -rretur. SEN. benef. 1, 3, 10. epist. 95, 58 scire liceat, quanti quidque in censum -endum sit. QVINT. decl. 278 p. 134, 9. GELL. 16, 10, 10 *tot* aeris. VLP. dig. 50, 15, 4, 6. 7 SCHOL. Cic. Bob. p. 159, 10 BOETH. in top. Cic. 1 p. 288, 39. ad aerarium (*cf. p. 315, 74. 316, 61*): CIC. Arch. 11 in beneficiis ad aerarium -latus est a L. Lucullo pro cos. Phil. 5, 15. MOD. dig. 4, 6, 32 hoc . . . pertinet . . . ad tribunos militum et praefectos et comites legatorum, qui ad aerarium -lati aut in commentarium principis -lati sunt. CORP. V suppl. ital. 475, 16 ante militiem praefect. fabrum -latus a duobus cos. ad aerarium.

IV *i. q.* ***tradere, conferre, transferre***: A *negotium sim. demandare* (*cf. l. 12*): TER. Haut. 45 *fabula* ad alium -rtur gregem. CIC. Manil. 58 quod alter uni illud bellum suscipiendum vestris suffragiis -lit, alter -latum susceptumque confecit (Phil. 11, 18 nec tum quidem populus Romanus ad privatum -lit bellum). Flacc. 14 Cn. Pompeium . . . omnem . . . ei suam auctoritatem, gratiam, copias, opes ad hoc negotium conficiendum -isse. Phil. 11, 17 cum . . . senatus . . . ad collegam eius . . . negotium -rret (Att. 1, 16, 17 Cincius si quid ad me tui negotii -erit. AMM. 28, 1, 49 negotium ad Simplicium -lit. VVLG. II Macc. 4, 44). de orat. 1, 250 ac si iam sit causa aliqua ad nos -lata obscurior . . . (2, 100 faciles enim causae ad pueros -untur. 3, 50 ad nos. Brut. 86 publicanos causam -isse ad Galbam. 220. 226. Flacc. 81 *syn.* accusationem ad Laelium -rre. Att. 16, 16, 11 epist. 13, 58 Q. CIC. pet. 19. 46). CIC. de orat. 2, 118 genus . . . rerum, quae ad oratorem -untur. epist. 1, 1, 1 rem (*i. negotium*) ad Pompeium -rri volunt. 4, 9, 2 omnia enim -lata ad unum sunt. MON. Ancyr. 2, 24 ⟨populo id sace⟩rdotium -ente. VAL. MAX. 4, 1 ext. 7 qua cognitione . . . ad universum civitatis eius populum -lata (SVET. Iul. 23 cognitionem senatui). APVL. mund. praef. nec indignam se existimavit, cui divinarum et humanarum rerum disceptatio -atur. Plat. 2, 28 -rtur ad illos potestas, qui sint manu tantummodo strenui. PANEG. 10, 27. MART. CAP. 1, 85 *Veneri* -bant pudicitiae principatum. LEX Salpens. (Corp. II 1963) 22 duoviratum. 46 patrocinium (53. CORP. V 7039, 5 huic ordo Augustanorum Taurinorum patrocinium coloniae decrevit et per legatos -lit). *nota*: COMM. instr. 2, 9, 7 servitium quem (*sc. barbarum regem*) pateat hostibus sine lege -rre. *officia*: CIC. Pis. 2 praetura item maioribus -lata est tuis. Phil. 2, 5 qui tibi . . . -erat ex latronibus suis principatum. 6, 11 ubi aedilitas *est* -lata summo studio bonorum? Att. 4, 19, 2 hiberna legionis eligendi optio -lata (LIV. 37, 52, 7 praemiorum optio. SCAEV. dig. 36, 1, 81). 7, 26, 2 consulatum et triumphum (8, 12, 2. 10, 4, 11 ad se -rri consulatum. LIV. 27, 34, 10 -latum consulatum recusaturus. VELL. 2, 47, 3 tertius consulatus soli Cn. Pompeio . . . -latus est. VAL. MAX. 6, 4, 1 SEN. clem. 1, 9, 12 PLIN. paneg. 56 SVET. Aug. 26 EVTR. 6, 19 GELL. 4, 8, 4. PANEG. 11, 31 praefecturas et consulatus. CAPITOL. Gord. 23, 1). CIC. Att. 13, 12, 2 praeconium. ad Brut. 1, 17, 4 illi . . . omnia iam ultroque -enda putat. NEP. Eum. 5, 1 rerumque summa ad Antipatrum -rtur (Hann. 3, 1 summam imperii ad eum. CAES. Gall. 2, 4, 7 summam totius belli. LIV. 22, 53, 3. 25, 37, 6 VELL. 2, 49, 2 CVRT. 10, 6, 17. SVET. Cal. 1 sibi summam rei publicae. Nero 3 -latam sibi summam imperii. SVLP. SEV. chron. 2, 25, 2 summa rerum ad Simonem -rtur). NEP. Att. 6, 4 multorum consulum praeto-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

rumque praefecturas -latas sic accepit *eqs.* (CIC. Att. 6, 3, 6. 6, 14, 6). HOR. carm. 2, 2, 22 regnum et diadema tutum -ens (LIV. 1, 18, 5 ad unum omnes Numae Pompilio regnum -endum decernunt. *cf.* CAES. Gall. 5, 6, 2). epist. 1, 16 ut si -erit fasces indigno, detrahet idem. LIV. 3, 25, 5 imperium ad Gracchum Cloelium -unt (*cf.* CIC. Att. 7, 7, 4 CAES. Gall. 6, 2, 1. 7, 4, 7 LIV. 28, 24, 13. 28, 27, 5. 14. 28, 43, 11 mihi. VELL. 2, 31, 3 totius terrarum orbis imperium uni viro -batur. 2, 54, 3 summum imperium. VAL. MAX. 3, 8, 3 amplissimum imperium. FRONTIN. strat. 2, 6, 2. PLIN. paneg. 6 ruensque *res publica* imperium super imperatorem imperatoris tibi voce -latum est. AVR. VICT. Caes. 17, 10. SVLP. SEV. chron. 1, 41, 2 imperium ad Ieroboam -rtur). LIV. 27, 29, 10 Aetoli summum gentis suae magistratum ad eum ... -erant. VELL. 2, 89, 5 dictaturam (VAL. MAX. 3, 4, 3. 4, 4, 7. 4, 5, 2). VAL. MAX. 4, 1, 3 quod eam potestatem bis sibi -isset (AMM. 15, 8, 12 in -enda ... potestate). 4, 1 ext. 6 tyrannidem (6, 5 ext. 1). SVET. Tib. 42 praefecturam urbis (PANEG. 11, 31. *cf. l. 1. p. 318, 77.* RVT. NAM. 1, 417 praefecturam ... urbis -latam meritis ... amice, tuis). APVL. met. 7, 9 ducatum latrones unanimes ei -unt. *nota:* SVLP. SEV. chron. 1, 25, 8 Gedeoni, ut princeps populi esset, -latum. 2, 1, 8 Danielo, ut inter maiores natu esset. *honores, beneficia sim.:* VOLCAC. carm. frg. 1, 2 certare ... palmam poetae comico cui -ant (VARRO rust. 2, 1, 11 rerum rusticarum omnium palmam. CIC. de orat. 2, 227 te nobis in eo genere tribuisse tantum et non huius rei quoque palmam ut ceterarum Crasso -isse. HIER. epist. 47, 1, 2 palma eloquentiae). CIC. Verr. 6, 180 *nobilibus* omnia populi Romani beneficia dormientibus -untur (Planc. 12 meum beneficium ad eum potius -li, qui *eqs.* off. 1, 49 quae *beneficia* iudicio considerate constanterque -lata sunt. SEN. benef. 6, 7, 2. LACT. mort. pers. 22, 3 in causa capitis animadversio gladii admodum paucis quasi beneficium -batur). CIC. Cluent. 196 *laudationem.* leg. agr. 2, 46 *honorem* (Sull. 50 honos ad patrem, insignia honoris ad te -lata sunt. dom. 21 ad hunc honorem et imperium extra ordinem nominatim rogatione tua -isti? Vatin. 10. Pis. 2. Brut. 281 cum honos sit praemium virtutis iudicio studioque civium -latum ad aliquem. epist. 10, 10, 1 propter magna merita claris viris *honos* -rtur et datur. 15, 6, 2 si -atur *honos* a senatu. Tusc. 5, 104. NEP. Phoc. 1, 2 propter frequentes -latos honores potestatesque summas. LIV. 3, 51, 3 ad eum. 4, 7, 8. 5, 18, 5 -latum mihi ultro honorem. 9, 26, 14 *al.* VELL. 2, 13, 3 *cf.* 2, 29, 3 potentiae quae honoris causa ad eum -rretur. 2, 122, 2 *opp.* recipere. VAL. MAX. 1, 6, 13. SEN. benef. 1, 13, 2 libens accepit -latum honorem. dial. 4, 36, 6. SIL. 16, 600 -lato consul sublimis honore. PLIN. epist. 6, 27, 3 recordabar etiam plurimos honores pessimo cuique -latos. PAPIN. dig. 27, 1, 30 pr. 50, 1, 17, 4. 50, 5, 8 pr. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 25 p. 374, 27 hoc illi honoris causa -o propter vetustatem. PANEG. 11, 19 vix pauci extiterunt, quorum virtutibus -rretur *honor.* 11, 22. LACT. mort. pers. 32, 2 cedat aetati et honorem -at canis. inst. 1, 15, 10. 11. *cf.* AVSON. 419, 40 quarum praefecto hanc honorificentiam -isti. PELAG. in I Tim. 6 p. 888[a] sibi ab inferiore honorem -rri. VVLG. Esth. 1, 20 cunctae uxores ... -ant maritis suis honorem. RVFIN. hist. 4, 15, 22 ἀπονέμειν. 2, 5, 3 ei divini honores a provincialibus -untur. AVG. civ. 1, 32 tolerabilius divinos honores -rretis illi Scipioni quam deos eiusmodi coleretis. 8, 13 bonis [*sc. diis*] ... debitus, ut dicunt, honor sacrorum est -endus. *et saepe.* PROSP. chron. I p. 401, 268 contendunt de honoribus ... templo suo -endis. CORP. VI 31402 honore -lato. XII 1026). CIC. Brut. 84 sic ingeni litterarum eloquentiae sapientiae denique etsi utrique primas, priores tamen libenter -unt Laelio (orat. 29 Pericles ..., cui primae sine controversia -bantur. Att. 1, 17, 5. nat. deor. 1, 15 ad quem tum Epicurei primas ex nostris hominibus -bant. QVINT. inst. 10, 1, 53 secundas). Brut. 101. Att. 8, 3, 6 triumphum (8, 11[d], 7. 8, 12, 2. LIV. 3, 70, 14. 10, 46, 2 omnium consensu. VAL. MAX. 5, 5, 2 STAT. Theb. 7, 517 SEN. contr. 9, 1, 6 SPART. Sept. Sev. 9, 10). LIV. 7, 13, 10 lauream insignem (*cf.* STAT. Theb. 7, 785 accipe laurus, quas Erebo -rre nefas). PETRON. 83 *coronas* etiam ad immeritos -rre gratia solet (SVET. Nero 12 citharae ... *coronam* a iudicibus ad se -latam adoravit. 32. VOPISC. Prob. 5, 2 coronam civicam. VVLG. I Macc. 11, 35). SVET. Claud. 5 petenti honores consularia ornamenta -lit (PANEG. 11, 21 fasces, sella curulis atque omnia insignia magistratuum). LACT. epit. 62, 3 hoc ... obsequium domino -amus (HIL. in Matth. 10, 29. AVG. civ. 11, 5 qui multis diis sacrorum obsequium -endum putant. COMM. instr. 2, 26, 5 obsequia iusta maiorum cuique -rte. PALLAD. hist. mon. I 9 p. 281[a] cui tantum -batur obsequium. *cf.* FERRAND. epist. 7, 17 praecipue inter officia religionis solam discas oboedientiam -rre. AMBR. parad. 6, 32. Iac. 1, 3, 12 legitimum obsequium). IVL. VAL. 2, 4 his reverentiam -at (FACVND. defens. 12, 1 p. 832[B] hanc reverentiam ipsi divinae scripturae -imus. 12, 3 p. 843[C] AMBR. exc. Sat. 1, 52 *al.* RVFIN. hist. 5, 1, 31 aliquid reverentiae). AMBR. hex. 6, 8, 45 vitae officia ... usumque. AVG. civ. 1, 28 humana laude postposita, quae tanto maior -rri solet (APRING. in apoc. 1, 6 laudem aeternam et intemporalitatis gloriam creatori omnium -rt deo. PETR. CHRYS. serm. 42 p. 319[D]). CLAVD. 24, 195. SVLP. SEV. chron. 2, 7, 2 deo preces, non homini -endas esse. *dona sim.:* CIC. de orat. 2, 126 ut ei nihil neque a natura denegatum neque a doctrina non -latum esse videatur. CAEL. Cic. epist. 8, 8, 1 nemini hoc -rre munusculum maluit quam suo accusatori (8, 12, 1. NEP. Att. 4, 3 munera ... ei. AMM. 25, 3, 16 munus id mihi -latum scio. VVLG. III reg. 10, 25 et singuli -bant ei munera, vasa argentea et aurea [ἔφερον]). NEP. Att. 19, 3 ut nihil ei non tribuerit fortuna, quod cuiquam ante -erat. SEN. dial. 1, 5, 2 nullo modo magis potest deus concupita traducere, quam si illa ad turpissimos -rt, ab optimis abigit. COLVM. 1, 3, 10 -ente populo praemii nomine quinquaginta soli iugera. STAT. silv. 2, 3, 74 quos pater Elysio, genetrix quos -lit annos. SVET. Iul. 27. Aug. 58 patris patriae cognomen (Tib. 67 Vit. 8. SPART. Hadr. 6, 4 nomen. AMM. 21, 14, 5 Augusti vocabulum). VLP. dig. 5, 3, 13, 3 ex hac hereditate ... quae sibi -lata est (5, 3, 25, 11 *saepius.* 18, 1, 37 fundum iure hereditario. AFRIC. dig. 28, 6, 34, 1 TRYPH. dig. 34, 5, 9 pr. 2. 4. 38, 2, 50, 2 PAPIN. dig. 38, 6, 7 pr. 49, 15, 10, 1 TER. CLEM. dig. 50, 16, 15, 1 S. C. Orfit. [dig. 38, 17, 1 pr. 9. 12] *a. 178* CAPITOL. Aur. 7, 1. *cf.* APVL. met. 10, 28 *filiae* quod leges necessariam patris successionem -rrent. GLOSS. -lata κατενεχθεῖσα κληρονομία. -latum κατενεχθὲν ἐπὶ τοῦ κτηθέντος). APVL. Plat. 2, 20 omnia, quae ad beatam vitam ferunt, non ex aliis pendere nec ab aliis -rri sibi posse. CAPITOL. Opil. 12, 11 delatores ... si probarent, -lato pecuniae praemio infames dimisit. TREB. Claud. 14, 15 haec ... non quasi tribuno, sed quasi duci -li, quia vir talis est, ut ei plura etiam -enda sint. HIL. in Matth. 15, 4 cum illa posceret, quod aliis -batur. PAVL. NOL. epist. 20, 2 p. 145, 3 quod (*sc. ad natalem suum invitare*) consacerdotibus tantum -rre solet. COD. Iust. 11, 69, 2, 1 licet per eandem sanctionem huiusmodi venditionum contractibus plenissima -lata sit cautio. *nota* ultro -rre: CIC. Tusc. 5, 104 ille *vir sapiens* honores ... populi etiam ultro -latos repudiabit. epist. 4, 13, 2. 12, 15, 6. 13, 29, 5. 13, 55, 1 qui ultro ei -erim legationem, cum multis petentibus denegassem. ad Brut. 1, 17, 4. CATVLL. 68, 40 ultro ego -rrem, copia si qua foret. HOR. sat. 1, 4, 21 epist. 1, 12, 23. LIV. 3, 53, 6 quae consilii fuerunt, adeo aequa postulastis, ut ultro vobis -enda fuerint. 5, 27, 13 victoriam. in beneficii loco -rre: CIC. Verr. 3, 29. ad Q. fr. 1, 1, 13 qui hoc non in beneficii loco, sed in laboris ac muneris non temere nisi libertis suis -bant. *seq.* ut (*cf. p. 319, 19*): CAPITOL. Aur. 10, 6 hoc quoque senatoribus -lit, ut ... pertrectaret. HIL. in Matth. 20, 9 -rri filiis suis orat, ut ... unus ad dexteram eius sedeat *eqs.*

B *i. q. addicere, praestare, dedicare, attribuere, sacrificare:* CIC. har. resp. 42 qui ... primam illam aetatulam suam ad scurrarum locupletium libidines -lit. de orat. 3, 74 in forum ingenii tantum. epist. 1, 9, 23 atque istam quidem partem vitae consuetudinisque nostrae totam ad te -o. 6, 6, 13 studium officium, operam laborem meum iam pridem et pollicitus sum et -li. 6, 10, 3 universum studium meum et benevolentiam ad te -o. 6, 22, 2 hanc meam voluntatem ad matrem tuam. VAL. MAX. 7, 5, 3 cuius virtutem iniuriae non fregerunt sed acuerunt, quoniam ... cupiditatem summi honoris ardentiorem ad comitia -lit. QVINT. inst. 4, 5, 2 qui ... ad agendum nihil cogitati ... -erit. 5, 6, 6 ne umquam ius iurandum -rremus. APVL. Plat. 2, 24 invicem sibi opem atque auxilium. met. 2, 17 si noxio impunitas -atur. mund. 21 docente ratione naturae diversis licet rebus aequalitatem -rre. LAMPR. Heliog. 35, 5 illi prosequentur, quibus id felicior natura -erit. CAPITOL. Opil. 15, 4 quae de plurimis collecta serenitati tuae ... -limus. EVTR. 8, 5 huius (*Traiani*) tantum memoriae -latum est ut *eqs.* HIL. in Matth. 12, 18 Christo aliqua -rre, negare quae maxima sunt. SYMM. epist. 2, 70 humanitatis interest commendationem -rre poscentibus. AMBR. epist. 45, 7 p. 982, 7 ea est enim vitae nostrae substantia, si domino et deo nostro deditos cultus -amus. HEGES. 1, 4 composuerant primo alia, quibus fidem Aristobulus non -lit (2, 18 alienigenis fidem -o, in domesticos amisi). 1, 5 dies festus quo sacrificium sollemne -batur (HIER. epist. 14, 8, 2 si munus ad altare non -o [*cf. l. 1sqq. p. 315, 9*]. RVFIN. hist. mon. 1 p. 403[d] fratres ... -entes tibi benedictiones, quas recipere ne recuses. CASSIAN. conl. 14, 7, 1 frugum suarum primitias. 16, 19, 2 sacrificia non deo, sed daemoniis. SACR. Leon. p. 311 sacrificia. PETR. CHRYS. serm. 115 p. 516[D] deo fructum asserit -rri, non carni). HEGES. 2, 9, 1 silentium igitur -endum censeo, ut *eqs.* HIER. epist. 36, 17 benedictionem primam Iudaeorum populo -isse. BACHIAR. repar. laps. 2 ne consolationem quidem plagae ipsius -rri temptastis. ALC. AVIT. epist. 19 p. 53, 2 fratri plus -atis spiritalis officii. PASS. Thom. p. 129, 22 si igitur -li fidele servitium. *cf. p. 319, 69.*

C *culpam tribuere:* PETRON. 132 podagrici pedibus suis male dicunt, ... et qui offenderunt saepe digitos, quidquid doloris habent, in pedes -unt. CASSIOD. Didym. in Iacob. p. 1752[A] cum ergo cuncta dei providentiae -antur.

V ***alicui deferre,*** *i. q. cedere, venerari; usus ortus, ut videtur, ex elocutione honorem alicui deferre (cf. Bücheler, Rhein. Mus. 61 [1906] 308):* CAPITOL. Aur. 10, 2 neque quisquam principum amplius senatui -lit (*fort. pertinet ad p. 319, 69 sqq.*). VVLG. deut. 28, 50 gentem procacissimam, quae non -at seni nec misereatur parvuli (ITALA Lugd. *ex* LXX quae non miratur faciem senis). NEPOTIAN. 10, 10 adulescentes grandioribus quasi patribus -bant. ITIN. [Silv.] 45, 3 si bonae vitae est hic, si parentibus -et, si ebriacus non est aut vanus. AVELL. p. 26, 3 sed nec Iehu ... -lit impiae multitudini sacerdotum. SCHOL. Iuv. 13, 59 -bat puer iuveni. ita, inquit videba-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tur venerabile aetas, ut pueris maioribus se annis IV -rrent. iuvenis -ens senibus. SCHOL. Hor. sat. 1, 1, 62 pecunia, cui -rtur praecipue. CLAVD. DON. Aen. 1, 52 gratatur enim *inferior persona* sibi a potiore esse -latum. 2, 788 *syn.* venerantur. 4, 34 hoc est, cui -rre contendis, nescit honorificentiam tuam. 4, 212. 7, 3. 9, 233. 11, 410. 501. 12, 192. AMBR. c. Aux. 2 scitis et vos ipsi quod imperatoribus soleam -rre, non cedere. epist. 17, 6 p. 825 -endum meritis clarorum virorum. fug. saec. 2, 10 ut subiciamur regi, si non -imus tamquam parenti. in II Cor. 12, 20 personis -entes et alterum alteri praeponentes. in ep. Gal. 4, 14 sic ei -entes quasi ipsi auctori domino Iesu Christo. off. 1, 17, 65 est ... bonorum adulescentium -rre parentibus. 1, 17, 66 -ens patri usque adeo. *ibid.* sedulo tamen obsequio -bat patri. 2, 17, 87 domino. HEGES. 2, 2, 2 eos, qui ultra privatum modum quasi regis filio -erant. 4, 6, 1 quod sceleribus suis -bant perditi, ... fidei -rre aestimabantur. HIER. in Mich. 2, 7 p. 518 honoremus episcopum, presbytero -amus, assurgamus diacono. PS. AVG. quaest. test. I 97, 7 putantes enim deo se patri -rre, si ab eo filium segregent. I 101, 8 sacerdotibus. EPIST. pontif. Coelest. Migne 50, 479^{A} (τιμῶμεν). REMIG. epist. 3. *huc pertinet*: COD. Theod. 2, 8, 19, 2 (*a. 389* = COD. Iust. 3, 12, 6, 3) natalicios dies ... quibus debent iura -rre (*sic codd. opt.*, differri *vulg. sc. his diebus feriae sunt*).

VI *varia*: **A** *i. q. procreare, ferre*: PLIN. nat. 19, 14 parvus est frutex similemque barbatae nucis fructum -rt. CARM. epigr. 1610, 2 cohibui lacrimas, quas tempus -lit. *de lucro*: VARRO rust. 3, 14, 5 *cochleae* magnum bolum -unt aeris.

B *i. q. detrahere*: ARATOR act. 2, 388 non -rtur honori, quod (*coniunctio*) cogit formido loqui. *adde i. q. dedignari*: INSCR. christ. Rossi I 1119 (*a. 569*) ⟨. . . num⟩quam -lit d(o)m(inum) sua voce laudare.

C *apud grammaticos* -rri *i. q. exire*: DIOM. gramm. I 493, 2 nomina ... quae in has litteras syllabasve -untur.

syn.: deducere, deicere, transferre, dare. accusare, reum facere. *opp.*: levare, efferre.

deriv.: defertor, delatio, delator. *Lambertz.*

? **dēfersum** ἀπόβρασμα GLOSS. II 41, 14. *videtur legendum* defrutum.

dēfertor (GLOSS.) *v. sub* delator. *L.*

dēfervēfacio, -ēcī, -actum, -ere [*cf. c.* defervere, defervescere *et c.* fervefacere. *Th.*]. *proprie i. q. decoquere, percoquere*: CATO agr. 122 *vinum* in vaso aheneo ... -ito. ubi refrixerit, in lagonam indito. 157, 9 brassicam bene. VARRO frg. Non. p. 551 defrutum si ex duabus partibus ad tertiam redegerant -endo. VITR. 8, 4, 1 in aheneo si ea aqua -cta ... fuerit. PLIN. nat. 14, 114 *libram* in tribus musti congiis. 20, 67 -cti hi caules. 23, 129 radix -cta in vino. 26, 161 semen psyllii. 32, 128. PLIN. med. praef. p. 8 *oleum*. PS. ANTON. MVSA epist. ad Maec. 6 cunilae bubulae fasciculum cum aqua -es. *translate i. q. calefacere*: VARRO frg. Lact. opif. 17 anima est aer conceptus ore, -ctus in pulmone, temperatus in corde, diffusus in corpus.

dēferveo, -ēre *a* de *et* fervere. defervĕre: STAT. Theb. 3, 314. *perfectum v. sub* defervesco.

1 *proprie i. q. decoqui, valde fervere*: VITR. 7, 2, 1 si qua gleba parum fuerit in fornace cocta, in maceratione diuturna liquore -ere coacta uno tenore concoquatur. PLIN. nat. 14, 85 *mustum* diffusum in lagonis suis -ere. APIC. 3, 65 aqua ad tertias. CHIRON 158 haec omnia musta in uno rursum -ere facies. 811. CYPR. GALL. gen. 129 dum calidus -et apex flammasque volutat (exod. 1333). MARCELL. med. 34, 23 scillae bulbi quod interius est cum oleo -et. *i. q. refrigerari*: CASSIOD. var. 12, 4, 5 violeum nectar -et primum in origine sua et cum potuerit adulescere, perpetuam incipit habere novitatem. **2** *translate vel in imagine i. q. remittere, mitescere*: AVR. Fronto p. 61, 20 N. Gracchus cum cado musti maneat dum venimus, neque enim metus est Gracchum interea cum musto -ere posse. CASSIAN. inst. 11, 8 tit. quod cenodoxia nec heremo nec aetate -eat. 11, 7 omnia vitia superata marcescunt ... et vel loco vel tempore minuuntur atque -ent. GREG. M. moral. 23, 33 tumor mentis. epist. 2, 340 nisi prius ignis concupiscentiae a mente -eat. *nota i. q. usque ad satietatem furere*: STAT. Theb. 3, 314 tunc me sanguineo late -ĕre campo res super Argolicas haud sic deiecta videbis.

dēfervēsco, -buī (-vī), -ere *a* de *et* fervescere. *perfecti forma* -vi, *si libris habenda est fides, traditur*: CATO *l. 76* TER. Ad. 152 CIC. orat. 107 Brut. 316 Cluent. 108 QVINT. inst. 12, 6, 4 PLIN. epist. 9, 16, 2 IREN. 1, 4, 1 ITIN. Alex. 37 CHIRON 850. *legitur inde a* VARRONE, *perfectum inde a* CATONE *et* TER., *frequentatur a* COLVM.

1 *proprie*: **a** *i. q. valde fervere, decoquere, percoquere*: CATO agr. 96 in qua *aqua* lupinus -erit (defruerit *cod.*). COLVM. 2, 18, 3 quamvis *faenum* concoqui et -ere patiantur. CELS. 2, 33 ubi ea *farina* -uit calidaque imposita est. PLIN. nat. 21, 151 *melitotes* -it in vino dulci. 23, 66 -ente cortina. GELL. 17, 8, 17 aula -uerat tempusque esse coeperat edendi. CHIRON 850 cum iam ⟨ad carbonem⟩ medicamenta -erint. **b** *i. q. fervere desinere, refrigerari*: VARRO rust. 2, 2, 11 circiter meridianos aestus, dum -ant, sub umbriferas rupes et arbores patulas subigunt *greges*. FEST. p. 348 mustum ve antequam -at (COLVM. 9, 15, 13. 12, 20, 2. 12, 21, 2. 3. 12, 23, 1. 2. 12, 24, 2. 12, 27. 12, 28, 3. 12, 32. 36. 37. 12, 38, 3. 12, 39, 2. 12, 40 SCRIB. LARG. 269). GELL. 19, 1, 7 ubi caelum enituit et -uit mare et ardor ille periculi deflagravit. AMM. 28, 4, 34 dum patinae -unt. PELAGON. 455 cum -uerit, colas oleum. **2** *translate vel in imagine i. q. desaevire, remittere, mitescere, sim.*: CIC. Tusc. 4, 78 dum -at ira, -ere autem certe significat ardorem animi invita ratione excitatum. TER. Ad. 152 sperabam -isse adulescentiam (*cf.* SCHOL. Ter. *ad l. i.* refriguisse). CIC. Cluent. 108 hominum studia -isse. Cael. 43 quorum cum adulescentiae cupiditates -uissent. Brut. 316 contentio nimia vocis resederat et quasi -uerat oratio [epist. 9, 2, 4 *ex coni.*]. IREN. 1, 4, 1 *enthymesin* dicunt in umbrae vacuitatis locis -isse (ἐκβεβρᾶσθαι). ITIN. Alex. 37 secure eius urbis potiturum se ratus animo -uerat. AMBR. Noe 19, 70 ubi -uerint diluvia passionum. VVLG. Esth. 2, 1 postquam regis Assueri indignatio -uerat (ἐκόπασεν τοῦ θυμοῦ). ENNOD. epist. 1, 24 p. 35, 23 aetas -it in senium. *de oratione*: CIC. orat. 107 quae nequaquam satis -isse post aliquanto sentire coepimus (QVINT. inst. 12, 6, 4 quae *dicta iuveniliter* ... -isse tempore et annis liquata iam senior idem fatetur). PLIN. epist. 9, 16, 2 devehimus tamen pro novo musto novos versiculos tibique ..., ut primum videbuntur -isse, mittemus.

dēfessio deliquium GLOSS. IV 328, 13. *a* defetisci.

dēfessus *v.* defetiscor. **dēfetīgo** *etc. v.* defat-.

dēfetīscentia, -ae *f. a* defetisci. *i. q. lassitudo, languor*: TERT. anim. 43 *Stoici* somnum resolutionem sensualis vigoris affirmant ... Anaxagoras cum Xenophane -am, Empedocles et Parmenides refrigerationem (*ter ibid.*).

dēfetīscor, -ssus sum, -ī [*a* de *et* fatisci. *Th.*]. *de formis*: PRISC. gramm. II 429, 8 vetustissimi tamen 'fatiscor' et 'fessus' dicebant, ex quo '-or, -ssus' quod quidam a 'fateor' esse derivatum volunt. 438, 22 *de verbis compositis* 'a' *simplicis mutantibus* fatiscor, -or. 514, 1 *de supino in 'tum' facto*: excipitur -or, -ssum faciens supinum et participium praeteriti -ssus. 572, 23 -or solum duplicavit s in participio -ssus. *praeter* -ssus *nonnisi hae formae erant in usu*: TER. Phorm. 589 -ar (AVG. soliloq. 2, 7, 13 *l. 81*). PLIN. nat. 17, 10 -entes. FRONTO p. 220, 11 N. -endum. defatiscit (*cf. l. 81*) *traditur*: AMBR. in Luc. 4, 63 compatientis quoque animi constantia -it. PS. AVG. serm. 192, 3 mox defatiscenti fide -it et semita. GLOSS. defetiscit. EVGRAPH. Ter. Phorm. 566 -or: lassabor. SCHOL. Ter. *ad l.* desisto, deficiam. ISID. orig. 10, 71 -ssus semper infirmus, quasi diu fessus. GLOSS. viribus privor. -it dissolvitur, marcessit. evanescit. deficit, fatigatur. -ssus ἀποκαμών. perinfirmus. pro infirmus. fatigatus. -ssa ἀποκαμοῦσα. *legitur inde ab* ENNIO *et* PLAVTO. *participium perfecti saepius ad vim adiectivi accedit; hic illic etiam substantivi vice fungi videtur.* [*corrupta vel dubia*: CATVLL. 97, 9 AETNA 472 LVCAN. 6, 252 ANTH. 415, 60.]

1 *proprie et in imagine i. q. languere, elanguescere, debilitari, fatigari, part. perf. i. q. languidus, lassus, graviter affectus, fatigatus sim.; nonnisi de animantibus vel metonymice de partibus corporis necnon in rebus personatis*: **a** *absolute*: PLAVT. Men. 654 iam -ssi sumus. Truc. 468 nimis quam paucae sunt -ssae. TER. Hec. 443. CIC. Arat. 11 attingens -ssa velut maerentis imago. 125 -sso corpore se dans (LVCR. 6, 1177 -ssa iacebant corpora. CLAVD. MAM. anim. p. 86, 3). Verr. 1, 31 (*in imag.*) -ssa ac refrigerata accusatione. Cluent. 177 cum iam tortor atque essent tormenta ipsa -ssa. de orat. 3, 147. epist. 10, 28, 2 senatumque iam languentem et -ssum. LVCR. 5, 1129 incassum -ssi sanguine sudent. 6, 1162 membra coactans dissolvebat eos -ssos ante fatigans. CAES. Gall. 3, 4, 4 -sso (*opp.* saucio). 7, 25, 1 *cum* ipsi recentes -ssis succederent (7, 41, 2 civ. 1, 45, 7. 3, 94, 2 *cf.* LIV. 32, 11, 6). civ. 1, 45, 8 *ut* -ssos reciperet. 2, 41, 3 militibus ... -ssis neque equitibus ... labore confectis. BELL. Alex. 26, 2 quas integras vulneratis -ssisque subiciebat (BELL. Afr. 70, 6. LIV. 26, 45, 6 ab -ssis iam vulneratisque recentes integrosque alios accipere scalas iubet). BELL. Afr. 15, 2. SALL. Catil. 39, 4 -ssis et exsanguibus. Iug. 79, 4. 99, 1. VERG. georg. 4, 438 membra (CLAVD. 27, 3). Aen. 1, 157 -ssi Aeneadae. 2, 285. 565 COPA 5. PROP. 4, 9, 34 -ssis ... viris (EPIT. Alex. 21). OV. trist. 3, 12, 22 artus (LVCAN. 9, 745). LIV. 9, 44, 11 aciem. MANIL. 1, 878 arator. GERM. 608. SEN. Ag. 769 senex. Herc. O. 1861 bracchia. Med. 518. dial. 6, 1, 5 -ssos exhaustosque oculos ... fluentes continebo. LVCAN. 3, 485 milite. 6, 47 Caesar. 6, 84 sonipes. VAL. FL. 4, 278 nec sua -ssum noscunt loca. 7, 624. PLIN. nat. 17, 10 si blandiantur austri, -entes arbores (*res personata*). 27, 127 quantalibet lassitudine recreari -ssos. SIL. 3, 666. 10, 528. 11, 267 equis. 12, 61. 16, 416 Cyrni -ssos prendere currus (*per hypallagen*). HOMER. 974 nec subvenit ullum -sso auxilium (APVL. met. 7, 18 nullum quidem -sso mihi ferebat auxilium). STAT. Theb. 9, 593. SVET. Claud. 21 tauros. Galba 4 somniavit Fortunam dicentem stare se ante fores -ssam. Vesp. 5 AVR. Fronto p. 37, 5 N. APVL. met. 2, 32. ARNOB. nat. 2, 7 *animus* in senectute -ssus. AMBR. in Luc. 4, 63 (*in imag.*) *supra l. 36*. AVG. gen. ad litt. 4, 14 p. 111, 3 deusque ipse nec cum creavit -ssus nec cum cessavit, refectus est. soliloq. 2, 7, 13 neque in eo defatiscor. SVLP. SEV. chron. 2, 30, 4 defensoribus. PS. AVG. serm. 192, 3 (*in imagine v. supra l. 37*). DRAC. Orest. 310 res Danaum -ssa sensit (*in imag.*). NOVELL. Valent. 3 tit. 1, 1 pr. manum porrigere -ssis. *nota metonymice*: AVIEN. Arat. 203 rursum -ssi reseratur

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

nuntia signi (*sc. de Hercule, praecedit* 186 labore devictum. *cf. Arat.* 73 κεκμηότος εἰδώλοιο). **b** *seq. abl. instrumenti*: PLAVT. Amph. 1014 sum -ssus quaeritando. *sic cum gerundio*: Stich. 313 pultando. PACVV. trag. 315 perrogitando. TER. Ad. 213 verberando. Eun. 1008 te ridendo. AFRAN. com. 210 expectando. RHET. Her. 1, 6, 9 eos audiendo (1, 6, 10 CIC. inv. 1, 23. 25). OV. met. 9, 118 iubendo. *cum gerundivo*: PLAVT. Poen. 224 aggerundaque aqua sunt ... -ssi.
CIC. de orat. 2, 23 nostri animi negotiis forensibus ... -ssi. 2, 234 labore atque itinere disputationis meae. leg. agr. 2, 88 cultu agrorum. Arch. 12 aures convicio -ssae (*in imag.*). har. resp. 27 -ssa Italia Punico bello (*sim.*: HIRT. Gall. 8, 49, 3 -ssam tot adversis proeliis Galliam. SIDON. carm. 7, 297 -ssa ruinis Gallia). epist. 2, 3, 1 satietate. CATVLL. 50, 14 -ssa labore membra (CAES. Gall. 7, 88, 6. GELL. 12, 1, 4 *puellam* -ssam labore ac vigilia. APVL. met. 6, 4 PS. APVL. Ascl. 27. VIR. ill. 68, 3 vigiliis et labore). LVCR. 2, 1174 spatio aetatis -ssa vetusto (5, 827 mulier spatio -ssa vetusto. *adde*: AVIEN. Arat. 1040 -ssos longo spatio). CAES. Gall. 1, 25, 5 vulneribus -ssi. 3, 4, 4 proelio (civ. 1, 65, 2. 5 totius diei pugna atque itineris labore -ssi). civ. 2, 22, 1 omnibus -ssi malis (SALL. Iug. 14, 24 si -ssus malis iniuriae concessissem). SALL. Iug. 111, 4 Numida -ssus bello. TIB. 1, 5, 9 tristi morbo -ssa iaceres. ELEG. in Maecen. 1, 5 irreligata ratis numquam -ssa carina et redit. PROP. 3, 2, 14 nec -ssa choris Calliopea meis. MANIL. 2, 796 quo -ssus equis Phoebus subsistit anhelis declinatque diem. 2, 894 *culmina mundi* -ssa peracta militia (*in imag.*). COLVM. 10, 46 si iam pluviis -ssa madebit *humus* (*per prosopopoian*). PLIN. nat. 27, 127 lassitudine recreari -ssos. HOMER. 1020 cecidit -ssa senectus (*sic personata* COD. Theod. 7, 20, 12, 1 [*a.* 400] -ssae aetatis aut corporis aegritudo [*opp.* aetate solida et integro corpore]. 8, 4, 16 pr. senectutis [= COD. Iust. 12, 57 (58), 7, 1 pr.]). TAC. ann. 2, 75 -ssa luctu et corpore aegro. 15, 63 saevis cruciatibus -ssus. SVET. Cal. 36 *latera* sibi contubernio eius -ssa. GELL. 14, 5, 1 diutina commentatione. FRONTO p. 150, 10 N. laboris taedio. p. 153, 8 actis. APVL. met. 4, 35 clade. HYG. astr. 2, 1 corpus exercitatione -ssum. 2, 6 multitudine barbarorum et inopia armorum -ssum *Herculem*. SVLP. SEV. chron. 1, 54, 5 -ssis inedia defensoribus. DRAC. Romul. 4, 7 anheli sideris occasu ... tua regna relinquis. *nota cum abl. loci*: CATVLL. 58, 30 -ssus tamen omnibus medullis. **c** *seq. infinit.*: ENN. ann. 153 -ssi sunt stare et spargere sese hastis. PLAVT. Epid. 197 quem sum -ssus quaerere (719. 720 sum -ssus reperire, vos -ssi quaerere). Merc. 805 -ssus sum urbem totam pervenarier. TER. Phorm. 589 neque -ar usque adeo experirier. LVCR. 5, 1145 genus humanum, -ssum vi colere aevum, ex inimicitiis languebat. PS. SALL. rep. 2, 10, 7 numquam -ssi sunt certare. VERG. Aen. 7, 126 tum sperare domos -ssus. AETNA 628 -ssos posuisse in limine membra.

2 *translate*: SIL. 1, 566 -ssis subeant rebus (*i. afflictis*). FRONTO p. 220, 11 N. nec si malae pugnae acciderit, -endum (*i. desperandum*), sed victoriam brevi spera.

deriv.: defessio, defetiscentia. *Gudeman.*

deffiteor *sim. v.* diff-. **dēfīco** *v.* defaeco.

dēficāx, -ācis *a* deficere. *i. q. irritus*: FACVND. defens. 5, 2 p. 634A haec adinventio -x omnino et irrisione digna est.

dēficiēns *v. sub* deficere. *L.*

dēficientia, -ae *f. a* deficere, deficiens. *i. q. ellipsis*: FORTVN. rhet. 1, 24 p. 99 ambiguitas quot modis fit? quinque: per discretum ... per -am. p. 100 per -am quemadmodum? testamento ita cavit: ab herede meo dari volo amico meo decem vasa argenti, quae elegerit: quaestio est, quis debeat eligere.

×**dēficio**, -fēcī, -fectum, -ficere [*a* de *et* facere. *Th.*]. PRISC. gramm. II 399, 7 '-o' quando pro 'relinquo' accipitur, habet passivum, quando vero pro 'defetiscor', neutrum est. 401, 10 '-o', 'desisto' et 'vincor'. ARVS. gramm. VII 466, 17 *sq.* -it illam rem ... -it ab illa re ... -it ad illum ... -it simpliciter pro deest. GRAMM. suppl. 50, 24 neutralia ... verba haec sunt: ... -o .... *formae*: defecis: CARM. epigr. 702, 7. defexit: LIV. 1, 24, 8 (*in formula foederis*). EXC. barb. p. 302, 27 Fr. (*pro* -ecit). defactis: GREG. TVR. glor. mart. 103. *prosodia*: dēfĕcerit: VEN. FORT. carm. 1, 6, 20. dĕfeci: CARM. epigr. 760, 1 *cf.* COMM. apol. 658. 881 instr. 1, 6, 12. 16. GLOSS. ἀπολείπω, ἐκλείπω, ἐλλείπω, ἐκκακῶ. λειποψυχῶ, ἀτονῶ, ἐξατονῶ, ὀκλάζω, ὀλιγωρῶ. -it ἀτονεῖ, λειποθυμεῖ, κάμνει, ἐλλείπει, fatigatur, inhebescit. -et fatiget. -eci ἠθύμησα. -ecit ἐνέλειψεν. lassatus est aut mortuus. tedridtid (*anglosax.*). -ura aspringendi. CASSIOD. in psalm. 30, 12 verbum ... -ecit longas et gravissimas significat passiones. -ere enim est paulatim minus facere et ad finem perdendo aliquas valetudinis minutias pervenire. *legitur inde ab* ENN. *et* PLAVTO *per totam latinitatem; non habent*: RHET. Her. CATVLL. ASCON. CALP. ecl. GRAN. LIC. *al.*, *singulis locis*: PLAVT. LVCIL. ACC. CATO VARRO PVBLIL. PERS., *binis*: TER. GRATT. SCRIB. LARG. HOMER. [*loci dubii*: SEN. suas. 7, 10 SEN. dial. 6, 11, 3 nat. 1, 1, 10 APVL. mund. 25. PLIN. paneg. 26, 6 -ctum corpore caput (desectum *B*).]

I *transitive*: **A** *active*: **1** *i. q. deserere* (*cf.* SERV. Verg. georg. 1, 290 'non -it' non deserit. *cf. p.* 324, 7. 39. 84): **a** *aliquem*: *α de hominibus*: *subi. est substantivum*: CIC. S. Rosc. 89 tempus hercule te citius quam oratio -ret (VAL. MAX. 7, 2 ext. 1 VVLG. Hebr. 11, 32 [ἐπιλείψει] PALLAD. hist. mon. I 1 p. 251B). Verr. 3, 52 me dies, vox, latera -ant (5, 59 dies me citius -erit quam nomina. Cael. 29 fin. 2, 62 Tusc. 5, 102 nat. deor. 3, 81 LIV. 28, 41, 16 SEN. benef. 3, 12, 4. 5, 17, 1 PLIN. epist. 2, 9, 9 APVL. apol. 54 PANEG. 7, 7 SVLP. SEV. chron. 1, 23, 4 dial. 1, 19, 6). CIC. Verr. 4, 110 quoniam me Leontina civitas atque legatio ... -ecit. 6, 72 si me ... non modo vires, verum etiam vita -at (p. red. ad Quir. 24 de orat. 3, 86). 6, 158 dolor. Catil. 2, 10 res eos iam pridem deseruit, fides nuper -ere coepit. 3, 11 eum ... impudentia, qua superabat omnes, improbitasque -ecit. rep. 1, 37 ne te de re publica disserentem -at oratio (S. Rosc. 89. QVINT. inst. 12, 9, 21 quem non magis ... oratio quam ... sermo -et. PANEG. 7, 7 LACT. inst. 2, 3, 4). 5, 5 quippe cum agri culturam saepissime opera -at. de orat. 1, 199 cum me vires ... -ere coepissent (Verr. 6, 72. CAES. Gall. 3, 5, 1 cum ... non solum vires, sed etiam tela nostros -rent. 7, 50, 6 civ. 2, 41, 7. 3, 99, 5. HOR. sat. 2, 1, 13 cupidum ... vires -unt. LIV. 22, 49, 3. 22, 59, 8. 28, 15, 2. 37, 5, 3). CIC. Brut. 93 motusque omnis animi tamquam ventus hominem -erat. orat. 4. epist. 4, 6, 1 ea me solacia -unt. 7, 1, 2 vox eum -ecit (Verr. 3, 52 *p.* 323, 84 CVRT. 6, 7, 30. 6, 11, 37 PLIN. epist. 2, 9, 9). ad Q. fr. 2, 11, 3 res me ipsa -it (CAES. Gall. 2, 10, 4 res frumentaria). PVBLIL. N 10 negandi causa avarum numquam -it (OV. am. 1, 8, 93 cum te -ent poscendi munera causae). LVCR. 3, 547 hominem ... sensus -it et vitae minus et minus undique restat. VERG. georg. 4, 281 si quem proles subito -erit omnis. HOR. sat. 2, 3, 153 -ent inopem venae te (PORPH. *ad l.* sic ait, ut inopia aliquem -isse dicimus). epist. 1, 11, 30 animus ... aequus. ars 27 nervi ... animique. OV. met. 12, 448 me mea -it aetas. fast. 3, 665. MANIL. 4, 533 lumina -ent partus (*i. caeci nascentur*). VITR. 3 praef. 2 quos neque industria neque artis studium neque sollertia -ecit. SEN. contr. 7, 7 (22), 15 color. suas. 6, 1 verba (HIER. epist. 1, 1). VELL. 2, 101, 1 ut nec laudaturum magna nec vituperaturum mediocris materia -at. PHAEDR. 5, 5, 12 paulo ante vacua turbam -unt loca (*i. vix capere possunt*). SEN. epist. 21, 6 post ipsos cito memoria -ecit (COLVM. 11, 3, 65). 59, 17 cum illos nox inter vitia -ecit. CVRT. 5, 6, 13 antequam lux quoque et caelum ipsos -rent. 7, 7, 36 haec agentem anima -ecit corpusque ex equo defluxit in terram (PANEG. 11, 32). *al.* STAT. silv. 5, 1, 35 citius Tithonida maesti -ent rores (*i. lacrimae*) *eqs.* MART. 1, 11, 3 iam -isset portantes calda ministros. QVINT. inst. 12, 1, 30 bonos numquam honestus sermo -et (12, 9, 21 *l.* 10). decl. 388 p. 436, 3 cum utrumque ad fugiendum anni -rent. TAC. hist. 4, 58 adeo nos, si fortuna in praesens virtusque deseruit, etiam vetera exempla -unt. PANEG. 6, 9 quem anni cogerent aut valetudo -ret. AVG. civ. 14, 26 p. 54 etsi non -at ratio cogitantem. *al.* *subi. est adiectivum vel pronomen*: CIC. div. in Caec. 52 quam multa te -ant, vides. Font. 34 omnia (CAES. Gall. 5, 33, 1). Deiot. 28 ea (*studia*) tamen illum cuncta ... -erant. ac. 1, 25 Graecis licebit utare ..., si te Latina forte -ent. epist. 4, 13, 1 id quoque -bat me. QVINT. inst. 2, 3, 6 minora. IVV. 5, 7 hoc tamen ipsum -isse puta, quod inani sufficit alvo. *nota subi. est infinitivus*: PROP. 1, 8, 23 nec me -et ... rogitare (*i. studium rogandi*). *β de bestiis*: LVCR. 5, 887 ubi eum (*sc. equum*) validae vires aetate senecta membraque -unt. **b** *aliquid*: VERG. georg. 1, 290 noctes lentus non -it umor (OV. met. 9, 567 linguam -erat umor). OV. trist. 5, 13, 28 sermonem -ente die. MANIL. 1, 460 omnia ut aequali fulgentia membra colore -at nihil. VELL. 2, 127, 2 neque in parvo paucitas ministeria -ecit (*del. Voss.*). PLIN. nat. 11, 58 quod si -ecit aliquas alvos cibus. QVINT. inst. 12, 6, 5 actionem aqua -it. IVV. 11, 199 nam si -ret (*sc. eventus virides pannos*). IVL. VAL. 2, 28 Stranga *flumen* suum officium (*exercitum traiciendi*) -it ingressosque submergit (*sc. ponte rupto*).

2 *i. q. conficere, defatigare*: *aliquem*: RVT. LVP. 1, 2 quarum quaevis una res (*sc. timor, morbus etc.*) per se satis est gravis ad -endum (effic- *codd.*). PASS. coron. 9 quos iussit ... ictu plumbatarum -ere. *aliquid*: VARRO rust. 3, 16, 34 ne *apes* -ant animum (*nisi est acc. graecus pertinetque ad p.* 328, 47). GRATT. 291 ille tuos olim non -urus honores. SEN. Herc. O. 46 natura cessit, terra -ecit gradum; lassata prior est. *huc fortasse addendum* (*cf. l.* 63): ELOG. Scip. Carm. epigr. 9, 3 quoei vita -ecit, non honos, honore(m). (*non honestas, sed vita impedivit, ne capesseret honorem. cf. Bücheler ad l.*). *cf. p.* 333, 39.

B *passive*: **1** *aliquis*: **a** *i. q. carere, deseri, destitui*: *rebus*: CIC. Cluent. 184 mulier abundat audacia, consilio et ratione -itur (VELL. 2, 120, 5 Varum ... magis imperatoris -ctum consilio quam virtute destitutum militum ... perdidisse. VAL. MAX. 3, 1 ext. 1 suo consilio -ctus puerili usus est). DECRET. Cic. har. resp. 40 ne *patres* auxilio divini numinis -antur. HIRT. Gall. 8, 3, 2 ne aut copia pabuli frumentique ... -retur *ipse*. AETNA 617 -ctum raptis illum sua carmina tardant. OV. trist. 2, 407 tempore -ar. SEN. contr. 2, 3, 12 utar cum aliis *quaestionibus* -ar. VELL. 2, 116, 3 materia adipiscendi triumphalia (VAL. MAX. 7, 6, 5). 2, 116, 4 fructu ... et consummatione ... -ctus est. VAL. MAX. 5, 4 ext. 6 Croesi filium loquendi usu -ctum (FRONTIN. strat. 1, 7, 1 usu navium). 7, 6, 2 alimentorumque facultate -ctos (SVET. Aug. 84 temporali facultate. VLP. dig. 23, 3, 33 -ctus sit facultatibus). 8, 7, 4 aetatis viribus et acie oculorum -ctus (SEN. Phaedr. 375. HOMER. 967 nec sufferre valet ... instantem Aeacidem -cti [-ctus *Bährens*] viribus Hector. QVINT. inst. 4 pr. 7 SERV. Verg. Aen. 6, 321). 8, 7 ext. 1. PHAEDR. 1, 21, 3 -ctus annis et desertus viribus. 5, 6, 2 pilis. SEN. epist. 30, 14 qui alimentis -itur.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

42, 4 *al.* OCTAVIA 714 mente turbata feror, -cta sensu (LACT. inst. 1, 3, 15 et sensu -imur et verbis). COLVM. 2, 14, 5 inertis est rustici . . . -i stercore. 2, 15, 4 *al.* LVCAN. 10, 281 Cambyses . . . -ctusque epulis et pastus caede suorum. PLIN. nat. 8, 47 dentibus. 20, 152 ad recrecandos -ctos animo (CORP. VI 15316, 11). VAL. FL. 7, 116 solo maeret -cta cubili. STAT. Theb. 7, 638 nondum animā -ctus utrāque . . . Centaurus. QVINT. inst. 3, 8, 23 aqua ciboque -cti (PLIN. epist. 10, 90, 1. GELL. 16, 11, 6 re aquaria). 10, 1, 53 affectibus et iucunditate et dispositione et omnino arte -itur. PS. QVINT. decl. 18, 16 voce (IVL. VAL. 2, 33). FRONTIN. strat. 1 praef. quemadmodum ea, quibus -emur (*corr. Gundermann*; efficiemur *H*, deficimus *P*), videantur non deesse aut usus eorum expleatur. 1, 7, 3 sparto. 3, 15, 4 frumento. SVET. gramm. 3 cum iam non ingressu modo -retur sed et visu. FRONTO p. 142, 17 N. ubi peritia -itur. IAVOL. dig. 40, 7, 28 pr. condicione (IVLIAN. dig. 40, 7, 13 pr. POMPON. dig. 35, 1, 6, 1 *bis.* AFRIC. dig. 35, 1, 31 GAIVS inst. 2, 144 *al.*). GAIVS inst. 2, 149 qui legitimo iure -untur (3, 26 PAVL. dig. 39, 3, 2, 5). VLP. dig. 14, 3, 1 actione -etur. 28, 5, 9 pr. voluntate. APVL. met. 1, 18 spiritu -or. 5, 22 salute -cta. CAPITOL. Maximin. 23, 2 commeatibus. IVST. 12, 8, 14 quorum non tam studiis -atur quam annis. SCHOL. Cic. Bob. p. 159, 15 -itur quidem multis probationibus (*cf.* PS. QVINT. decl. 18, 16). p. 162, 24 hoc argumento -batur Archias. PAVL. NOL. epist. 1, 7 non -entur omni bono. SIDON. epist. 7, 5, 3 collegarum -imur numero, nisi . . . reficiamur assensu. COD. Iust. 4, 19, 20 (*a. 294*) intentione sua -cta his (*instrumentis*) iuvari minime potest *Eutychia.* ISID. diff. 1, 140 mente -ctus. *de bestiis*: COLVM. 7, 12, 13 *canis* effeta lacte -itur. *hominibus*: PRIAP. 23, 3 -ctus pueroque feminaque. [OV. epist. 5, 75 sic Helene doleat desertaque (-ctaque *P*) coniuge ploret.] OV. Pont. 3, 4, 37 his ego -ctus dubiisque auctoribus usus. VAL. MAX. 8, 3, 2 advocatis. VLP. dig. 40, 9, 14 pr. quamvis accusatore mulier -atur marito *adde*: STAT. silv. 2, 1, 33 cum proprios gemerem -ctus (*sc. patre*) ad ignes . . . patrem. *acced. praep.* ab: CAES. civ. 3, 64, 3 cum gravi vulnere esset affectus aquilifer et a (*leg. etiam* iam) viribus -retur. OV. epist. 5, 150 -or prudens artis ab arte mea. CELS. 2, 8 p. 51, 6 *mulier* a menstruis -cta est. VLP. dig. 35, 1, 92 -i eos a petitione fideicommissi.

b *i. q. confici, turpari, defatigari (cf. defectus p. 327, 1): absolute*: CIC. Brut. 34 in quo (*sc. spiritu*) non modo -i, sed etiam laborare turpe est. CAES. civ. 3, 40, 3 -ctisque (*codd.*, deiectisque *Ald.*) defensoribus. VITR. 1, 1, 16 ne -atur. SEN. epist. 30, 3 quamvis -atur. 104, 9 tanto tibi videris -i quanto vinceris. Herc. O. 1859 grandaeva anus -cta. LVCAN. 2, 560 licet ille solutum -ctumque vocet. 6, 252 umeris -ctum (defessum *N*) imponere gaudet. PLIN. nat. 23, 53 -ctis. TAC. ann. 2, 70 non usque eo -ctum Germanicum. APVL. met. 1, 26 me . . . nequicquam -ctum iam incerta verborum salebra balbutire. 5, 25 sauciam Psychen atque -ctam. 9, 12 -ctum alioquin me. TERT. idol. 12[a] ne, ubi coeperit -ctus (defunctus *A B*) postea erubescat. HERM. Pal. sim. 9, 14, 3 nosque iam -ctos neque spem salutis habentes. ITALA deut. 32, 36 (Lugd.) fatigatos et dissolutos et -ctos in abductione (ἐκλελοιπότας . . . καὶ παρειμένους, VVLG. clausi quoque -erunt). ANTH. 324, 5 confractis -ctus in aequore pinnis . . . Phoebeo victus ab igne cadis. CLAVD. carm. min. 28, 27 -ctis . . . cultoribus. AVG. c. Fort. 17 corrupta sum, -cta sum, non est mihi servatum liberum arbitrium. in psalm. 145, 4 si in animae laudibus -itur. c. Secundin. 17 -ctus (*i. minor factus*) ergo malus est. PS. AVG. quaest. test. I 126, 8 ut iam -ctis et alienis, tantum anhelantibus detur fides. CORIPP. Ioh. 6, 470 (*ex coni.*). SALV. gub. 5, 35 consulendum -ctis urbibus. *acced. abl. causae*: VLP. dig. 39, 5, 3, 7 qui aetate -cti sunt (VVLG. Sirach 41, 4). APVL. met. 4, 4 viae spatio -ctus. 5, 22 Psyche . . . marcido pallore -cta. 6, 1 assiduis laboribus. 9, 9. TERT. nat. 2, 9 patris in carcere fame -cti. HIER. tract. in psalm. II p. 87, 28 ieiunio lassus est et -ctus. PAVL. NOL. epist. 32, 22 interrupta aedificatione -cti. VICT. VIT. 3, 59. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 14 p. 369[D] somniorum variae facies aegrotantibus accidant, aliae quidem -ctis stomacho *eqs.* *de bestiis*: COLVM. 7, 5, 20 agnis . . . aegritudine alia -ctis (affectis *al.*). VEG. mulom. 1, 30 equi ultra vires ad cursum coacti . . . aut sudore -cti. COD. Theod. 8, 5, 24 (*a. 365*) si forte -cta fuerint animalia.

nota i. q. abripi: GREG. TVR. glor. mart. 103 iuvencis defactis . . . fame moriemini.

2 *aliquid*: **a** *i. q. deseri, privari, carere*: *res corporeae*: TIB. 2, 5, 75 solem -ctum lumine videt (GERM. 600 nullo -ctus lumine totus Orion. *cf.* 278 inter -ctum sidus Cycnumque nitentem). OV. met. 5, 96 sanguine -ctos cecidit collapsus in artus. 10, 194 -cta vigore ipsa sibi est oneri cervix. Ib. 121 sitque . . . solito -cta favore . . . facies. COLVM. 3, 8, 4 agros opimis -i segetibus. LVCAN. 3, 625 -ctis robore nervis. PETRON. 22 lucernae . . . umore -ctae (*cf.* CAEL. AVR. acut. 1, 3, 38 oleo -cti luminis). PLIN. nat. 17, 246 suco -ctis (*Mayh.*, refectis *codd.*) *arboribus.* VAL. FL. 2, 285 ratis saevae -cta laboribus undae. *res incorporeae*: VAL. MAX. 3, 7 ext. 2 perfecta ars fortunae lenocinio -cta iusta fiducia non exuitur. 5, 5, 3 mortaliumque frequentia -ctum sanctissimum Pietatis numen. COLVM. 2, 6, 2 cuius species . . . pondere -itur. SIL. 6, 301 -cta viris et opes attrita . . . Africa. QVINT. inst. 5, 7, 23 si -etur numero pars diversa, paucitatem . . . oportebit incessere. FRONTIN. strat. 2, 5, 13 quae *loca* lignis -bantur. PLIN. epist. 2, 16, 2 voluntates, etiamsi iure -rentur (iure -rent *α*; iura -rent *Sichardus*). 2, 17, 25 haec amoenitas -itur aqua salienti. APVL. apol. 25 accusatio . . . argumentis -cta. MIN. FEL. 18, 3 Britannia sole -itur. TERT. virg. vel. 8 si quidem omne totum est et integrum et nulla sui parte -ctum. VITA Cypr. 1 facundia . . . ipsa -itur digna facultate. HIL. trin. 1, 34 humana mens, communis sensus opinione -itur. BOETH. arithm. 2, 24 p. 110 si vero duobus tetragonis -itur *pyramis.* *acced. praep.* ab: GAIVS dig. 35, 2, 78 a quo -cta fieret *pars.*

b *i. q. confici, defatigari, pessum dari*: OV. met. 13, 477 -cto poplite. GRATT. 435 -cta pecuaria. VITR. 8 praef. 2 si non terrestri cibo membra corporis alantur, -entur et ita a terreni principii mixtione erunt deserta. SEN. epist. 30, 3 p. *328, 58.* 58, 33 si modo mens sine iniuria est et integri sensus animum iuvant nec -ctum et praemortuum corpus est (PLIN. nat. 22, 67 -ctis corporibus et pthisicis. TAC. ann. 4, 29). LVCAN. 4, 600 -cta vigent revocato robore membra (MAXIM. eleg. 1, 15 -ctis . . . membris). 4, 757 -cta ilia. PLIN. nat. 23, 48 oculis rigentibus, egenis stantibus aut -ctis (STAT. Theb. 12, 325 huc attolle genas -ctaque lumina). VAL. FL. 2, 463 -ctaque virginis ora cernit. 2, 489 -ctaque Pergama monstris eripe. MART. 13, 77, 1 dulcia -cta modulatur carmina lingua. APVL. met. 8, 26 meis -ctis iam lateribus consulas. ANTH. 465, 4. PS. SORAN. quaest. med. 163 quid est amydros pulsus? -ctus h. e. qui solutam habet virtutem. ANTHIM. 64 stomachum -ctum (ORIBAS. syn. 6, 6). OV. met. 9, 154 quae vires reddat -cto amori. VLP. dig. 7, 1, 12, 3 -ctae senectutis homine. APVL. met. 8, 20 per corporis . . . mei -ctam valetudinem. PAVL. NOL. epist. 40, 7 acutam aciem -ctae mentis. AVG. civ. 12, 8 p. 523 *voluntas* -itur . . . non ad mala, sed male. OROS. hist. 6, 12, 2 -ctamque Galliam. CLAVD. MAM. anim. p. 146, 17 ut tandem -cta *anima* corporibus incorporeis cedat. *acced. abl. causae*: COLVM. 5, 6, 37 arborem senio -ctam. GERM. 65 effigies inde est -cta labore (272).

c *i. q. cedere, deteriorem fieri*: COLVM. 8, 16, 2 si urbanae vitae comparetur villatica, nulla parte copiarum -i (*cf.* arb. 4, 1 id genus *vinearum* comparatum iugatae quadam parte -itur, quadam superat). AVG. in psalm. 118 serm. 20, 1 in quid proficiatur vel -atur. *adde*: HYG. fab. 84 p. 83, 18 currum -ctum Oenomai equi distraxerunt.

d *i. q. deesse, extingui, excidere, caducum esse*: TERT. anim. 28 quid si -ctae iam traditionis superstites aliquas famae aurulas hausit? APVL. apol. 36 aut omissa acquirere aut -cta supplere. IVLIAN. dig. 28, 5, 38, 3 post -ctam condicionem (SCAEV. dig. 28, 6, 48, 1 VLP. dig. 35, 1, 10 pr.). AFRIC. dig. 35, 1, 31 partem Stichi -ctam esse (GAIVS dig. 35, 2, 78 *bis*). PAVL. dig. 22, 1, 11, 1 pro -ctis nominibus. 29, 6, 2 pr. facultas testamenti faciendi. COD. Iust. 6, 3, 1 (*a. 204*) -ctis . . . facultatibus patroni. 6, 51, 8 quod fuerit -ctum. COMM. apol. 658 fuit rogatus, subveniret vino -cto. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 51 p. 255 quarta reprehensio pertenuis est et -ctis omnibus extrema necessitate ponenda. PAVL. NOL. carm. 23, 304 materiāque eadem -ctā in parte peroranat semiperactum hominem.

passivum **dēfīo**, -fierī (PRISC. gramm. II 401, 17 deficio autem loco passivi '-fio' facit). GLOSS. -fit deest (*cf.* SERV. ecl. 2, 23), minuat, ἐκλείπει. *i. q. deesse, desinere: absolute*: PLAVT. Men. 221 neque -iat neque supersit. Mil. 1261 ita animus per oculos meos ⟨meus⟩ -it. Rud. 1107 ut -iat dies. TER. Eun. 243 nil quom est, nihil -it tamen. LVCR. 3, 220 nec -it ponderis hilum. AETNA 166 quippe ubi quod teneat ventos acuatque morantes in vacuo -it, cessant *venti.* PROP. 1, 1, 34 et nullo vacuus tempore -it amor. LIV. 9, 11, 6 numquam causa -iet (deficiete *M³ L S*), cur victi pacto non stetis? VITR. 5, 9, 8 sal . . . importatur . . . et si -it . . . defenditur. 8 praef. 3 si quid forte -it in corpore spiritus. SEN. suas. 5, 8 pro re supervacua et nihil nocitura, si -ieret (*corr. Sauppe*; fieret *C*) non esse suscipiendum. SEN. nat. [4, 2, 9 nam cum turbulentus fiat (*sic Φ*, fluat *Fort.*, defiat *Gercke*) *Nilus*]. 6, 13, 5 -it (desit *Φ*; deficit *H*) calidi congregatio. VAL. FL. 6, 39 aeterno quamquam Maeotia pubes Marte cadat, pingui numquam tamen ubere -it. SIL. 5, 551 nec Sidicina cohors -it. 9, 335 non ullum -it teli genus. 11, 540 -it iam belua. 14, 109 nec turba furentum -it. GELL. 1, 14, 1 quod viderent multa ad splendorem domus atque victus -ieri. 20, 8, 5 quae crescente luna gliscunt, deficiente contra luna -iunt. CARM. de resurr. 227 nulla cadunt folia, nullus flos tempore -it. ITALA Col. 1, 24 (cod. g) suppleo -fientia vel quae desunt (τὰ ὑστερήματα, VVLG. quae desunt). CARM. de fig. 176 fit defectio, cum verbum, quod subtraho grate, -it. VEG. mil. 3, 25 nec opportunitas -it. AVG. civ. 2, 3 p. 56 pluvia. c. Petil. 2, 92, 208 ad hoc etiam non -it quod dicam. *c. dativo*: ENN. scaen. 354 pol mihi fortuna magis nunc -it quam genus. TER. Phorm. 162 aliis quia -it quod ament aegrest. Hec. 768 nil apud me tibi -ieri patiar (SCHOL. Ter. p. 148, 1 '-ieri' deesse). ACC. trag. 350 disertim id unum incommodis -it meis. LVCR. 2, 1141 quandoquidem grandi cibus aevo denique -it (PRVD. perist. 9, 66 quod -it [desit *b*, *Lugd. Ambr.*] aevo, suppleat crudelitas). VERG. ecl. 2, 22 lac mihi non aestate novom, non frigore -it. ANTH. 635, 7 non -it hortis . . . voluptas maxima. QVEROL. p. 14, 7. SYMM. epist. 5, 89 scribendi cupidis -it occasio. PRVD. apoth. 812 virtus, cui linea -it ultima. cath. 4, 85. AVG. virg. 7, 7 epist. 187, 1, 2 quae (*quaestiones*) si a quolibet propositae forent, otio quoque meo, quod mihi -it, non parvum negotium fierent (261, 1 ad longam quidem epistulam conscribendam magis mihi otium quam facultas -it).

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

part. perf. pass. pro adi. **dēfectus,** -a, -um (*cf. p. 324, 68 sq. et p. 325, 36 sq.*). GLOSS. -us ἀποκαμών, κατακεπονημένος, ἐξατονήσας. *i. q. confectus, exhaustus, exiguus, pauper sim. legitur comp. infra l. 8. 10; superl. l. 5.* OV. fast. 3, 674 quod sibi -is illa tulisset opem. COLVM. 1 praef. 12 -issimum annis et viribus in agrum relegat. PLIN. nat. 2, 28 clara divitibus, minora pauperibus, obscura -is ac pro sorte cuiusque lucentia adnumerata mortalibus. STAT. Theb. 6, 798. APVL. apol. 16 ⟨in⟩ tumidis vero et globosis omnia -iora, at contra in cavis auctiora. Socr. prol. p. 113 nec argumentis sit effectior nec sententiis rarior nec exemplis pauperior nec oratione -ior *pars quaestionis.* TERT. adv. Marc. 1, 24 nec iam imperfecta *bonitas,* immo et -a, exigua et exhausta. SCHOL. Germ. Bas. p. 61, 9 serpentis caput iam -um (*sc. morientis*). AMBR. in psalm. 118 serm. 7, 11 vides quemadmodum iacet deiectus atque -us (*cf.* 7, 12 spiritu deiectiores fore). MART. CAP. 2, 199 -a lassitudine fatigati. CASSIOD. var. 12, 12, 5 viscera -a constringit, vulnera madida desiccat. ORIG. in Matth. 18, 94 nec carnis sapientiam fortem, sed -am. EPIST. impp. de Asia (Bruns, fontes [7] p. 270) I 16 et iam -a ac sterilia iuga. COD. Theod. 5, 13, 30 (*a. 386*) quicunque -um fundum patrimonialem exercuerit, instruxerit, fertilem idoneumque praestiterit. [*locus corruptus:* CIC. Sest. 133 cotidie aliquid -i (*sic codd.,* de me ficti *editores auctore Madvigio*).]

II ***intransitive*** *i. q. se seponere, separari:* **A** ***proprie*** (*et in imagine*): **1** ***aliquis*** -it (*accedunt collectiva:* urbs, civitas *sim.*): **a** *i. q. desciscere, desistere* (*cf.* PAVL. dig. 4, 5, 5, 1 -ere autem dicuntur, qui ab his quorum sub imperio sunt, desistunt et in hostium numerum se conferunt): *α acced. praepositiones* (*opp.* in amicitia, fide, officio manere, existere, redire ad. *cf.* DON. Ter. Ad. 458 socius -it, parens prodit, patronus deserit): a b *aliqua re:* CIC. Verr. 2, 79 ab imperio ac nomine nostro. Catil. 1, 28 qui a r e p u b l i c a -erunt (Sull. 35 Planc. 86 epist. 12, 10, 1 TREB. Claud. 7, 4 SCHOL. Cic. Bob. p. 120, 20). Lael. 37 a virtute. CAES. Gall. 5, 3, 3 se suosque omnes in officio futuros neque a b a m i c i t i a populi Romani -uros confirmavit (7, 39, 3 NEP. Con. 2, 2). LIV. 36, 33, 1. SEN. epist. 50, 5 ab illa (*natura*). HERM. sim. 6, 2, 4 a veritate (κατεφθαρμένοι εἰσὶν ἀπό). IVST. 3, 6, 4 a fide societatis. 12, 3, 3 a regno. AMM. 21, 13, 11 a iustitia. SCHOL. Cic. Bob. p. 7, 9 -is a constantia tua. AMBR. in psalm. 38, 33 -ecit Paulus a fortitudine manus huius (VVLG. psalm. 38, 12 a fortitudine manus tuae ego -eci). AVG. civ. 12, 6 p. 521 a castitate. 12, 9 p. 524 a bona voluntate *quater.* 14, 13 p. 32 contin. 3, 9 *al.* gen. ad litt. 11, 33 p. 367, 3 qui -erant a luce veritatis. BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 32 p. 131, 26 ego numquam -am ab his studiis. CASSIOD. in psalm. 118, 82 ab eloquio domini. EVGIPP. Sev. 8, 1 a sacrilega intentione. *nota:* TERT. pudic. 8 si Iudaicum ostendero -ere a comparatione filii maioris (*i. non quadrare*). a b *aliquo:* CIC. Sull. 35 te a se et a republica et a tua dignitate -ere patientur. Planc. 86 a senatu, a republica, a bonis omnibus. epist. 2, 16, 1 a meque ipse -rem. 7, 12, 2 a nobis (LIV. 5, 4, 13. 31, 7, 11. 12. 36, 28, 3 TAC. ann. 15, 27). CAES. Gall. 2, 14, 2 Bellovacos ... ab Haeduis -isse et populo Romano bellum intulisse. BELL. Alex. 57, 5. 64, 2. SALL. Iug. 56, 3 oppidum ... ab rege -erat (LIV. 23, 37, 12). 66, 1. NEP. Ages. 7, 2 a rege (Con. 3, 1 LIV. 33, 34, 6). LIV. 8, 19, 11 qui simul a Fundanis ac R o m a n i s ... -erint (23, 1, 4 -entes ab Romanis accipere. 24, 36, 2. 24, 40, 7 PAVL. FEST. p. 348 VAL. MAX. 7, 2 ext. 16). 23, 7, 6 quod a vetustissimis sociis consanguineisque -issent. 23, 31, 10. 23, 35, 2 *al.* CVRT. 6, 6, 20. 8, 2, 15 *al.* TERT. adv. Marc. 4, 27 p. 516 quis saevum non potius timeret provocare -endo (despiciendo *codd.*) ab eo? IVST. 38, 2, 1 *al.* HIL. trin. 6, 13 quis ... tam vesanus erit, ut -isse a se patrem putet. AVG. civ. 8, 23 p. 356 quapropter merito homo -ecit ab illo, qui eum fecit, cum sibi praefecit ipse quod fecit. 14, 13 p. 34. contin. 4, 11 ab eo qui fecit te, noli -ere nec ad te. in psalm. 94, 10. a d *aliquem:* LIV. *saepe, ex. gr.:* 1, 38, 4 qui ad Latinos -erant. 2, 16, 8. 9, 12, 5 Satricani ad Samnites -erant. 22, 61, 11 -ecēre ... ad P o e n o s hi populi (23, 11, 11. 23, 30, 11. 24, 39, 9. 28, 10, 12). 23, 8, 9 quod -ecimus ad H a n n i b a l e m (25, 15, 6. 26, 30, 7. 31, 31, 12). 23, 12, 16 ad nos. 23, 32, 6 ad R o m a n o s (23, 49, 14). 23, 39, 6. 24, 35, 1. 24, 41, 7 *al.* IVST. 22, 6, 12 TAC. ann. 2, 45 AMM. 31, 15, 8 AVG. contin. 4, 11 *v. l. 60.* a d *aliquid:* PLIN. paneg. 29 devehunt ipsi quod terra genuit ... nec novis indictionibus pressi ad vetera tributa -unt. TERT. adv. Marc. 1, 13 p. 308 ad humilia -am? AMM. 30, 1, 4 natio nobis opportuna -ret ad iura Persarum. PS. RVFIN. in Am. 5, 10/11 qui ad cultum idolorum ... -erant. AVG. conf. 2, 4, 9 illud, ad quod -bam. DIONYS. EXIG. Procl. or. 11 multum debebat genus humanum et -bat ad debitum. a b *aliquo* a d *aliquem:* LIV. 6, 20, 3 a patribus ad plebem. 32, 19, 4 ab rege ad Romanos. 38, 3, 5 CVRT. 4, 8, 14. SVET. Vit. 8 qui (*exercitus*) prius a Galba ad senatum -erat. IVST. 11, 2, 7. FRONTIN. strat. 1, 8, 6 civitates quae a Romanis -ere ad Poenos destinaverant. a *re* ad *rem:* AVG. civ. 12, 7 p. 522 -ere ... ab eo, quod summe est, ad id, quod minus est.

β absolute: CATO orig. 109 tamen dicunt -ere voluisse *Lusitanos.* CIC. Verr. 3, 2 ut civitates eius insulae ... numquam postea -rent. Sull. 58 cum ceteri -rent finitimi ac vicini. epist. 14, 3, 2 non -am. or. frg. A II 1 amici -unt, cognati deserunt. CAES. Gall. 3, 17, 2 *al.* SALL. Iug. 51, 4 ne -rent *milites.* NEP. Dat. 2, 1 qui -erant. LIV. 8, 27, 5 quando Lucanus -erit. 9, 23, 13 *al.* SEN. dial. 12, 11, 6 pudebit te subito -ere et ex tanta orationis magnitudine desciscere. CVRT. 7, 7, 6 *al.* VAL. FL. 7, 272 ipsae ... -ecēre deae (*sc. a me abierunt*). SVET. Vit. 15 rursus interpellante milite ac populo et ne -ret hortante. FLOR. epit. 2, 2, 17 nec defuerant, qui ipso Punici maris nomine ac terrore -rent. VLP. dig. 24, 1, 32, 14 quasi tunc -erunt. PAVL. dig. 4, 5, 5, 1 qui -unt capite minuuntur. MOD. dig. 49, 16, 3, 21. VVLG. prov. 3, 11 nec -as, cum ab eo (*domino*) corriperis.

b *animo, spe* -ere *i. q. cadere animo, desperare* (*cf.* animo *sim.* -ere *p. 330, 48*): TER. Phorm. 472 sed ea causa nihilo magis -ecimus. CIC. Att. 1, 16, 9 ne una plaga accepta patres conscripti conciderent, ne -rent. CAES. civ. 2, 6, 3. 2, 31, 8 neque tanti sum animi ... neque tanti timoris, ut ipse (spe *Ciacc.*) -am. VERG. Aen. 11, 231. 424 cur indecores in limine -imus? cur ante tubam tremor occupat artus? 12, 2 Turnus ut infractos adverso Marte Latinos -isse videt. SEN. suas. 6, 11. SEN. benef. 3, 36, 3 sumite modo animum et -ere nolite. nat. 3 pr. 7 itaque secundis nemo confidat, adversis nemo -at. epist. 92, 16 (*in imag.*) in summo -it clivo (*cf.* BOETH. cons. 4, 2, 79 circa ipsam rerum summam verticemque -unt *scelerati*). 98, 14 quare -imus? quare desperamus? CVRT. 7, 5, 9 animi sui magnitudinem unicum remedium -entis exercitus esse. LVCAN. 9, 401. PETRON. 76 putatis me -isse? VAL. FL. 1, 331. 4, 35 in duris haud unquam -ice. 4, 246 -unt visu *Amyci* Minyae. 4, 592 ne -ice casus praedicti memor. 5, 446 -it in thalamis *Medea deserta* (*i. curis se conficit*). 6, 671. 7, 380 per moenia -it urbis incedens horretque ... Medea. STAT. Theb. 11, 173 nec si ... in media arma cadant ..., -am. 12, 372 ambo -unt fixique silent. MART. 5, 39, 4 -eci. QVINT. inst. 12 prooem. 2 -ere potius quam desperare. decl. 339 p. 339, 1. 349 p. 375, 24 non -am, non deflectar (*sc. a forti animo et incorrupta virtute*). PS. QVINT. decl. 1, 10 tune circa illum sanguinem -isti? TERT. pudic. 14 periclitabatur -ens ob comminationem et maerens ob increpationem. ITALA Is. 29, 9 (Wirc.) -ite et a mente estote (ἐκλύθητε καὶ ἔκστητε, VVLG. obstupescite et admiramini). LACT. inst. 6, 24, 1 nec tamen -at aliquis aut de se ipse desperet. FIRM. err. 24, 3. AMBR. in psalm. 38, 33 quod -isse se ait ... est qui -it et fortior resurgit. VVLG. II Cor. 4, 1. 16 (ἐγκακοῦν). CLAVD. 26, 161 nos ... -imus queruli, si bos abductus aratro. AVG. serm. 169, 14 in epist. Ioh. 1, 5 det spem, ne -amus in via (7, 1. in psalm. 26, 2, 17 in ipsa via -es, cades, aberrabis, remanebis). *ibid.* ipsa desperatione -imus. in psalm. 32, 2 serm. 1, 4 -entem sublevat. 36 serm. 1, 12 fulcieris ab eo, ne -as. 38, 6 orate, ut perseveranter habeamus, ne inter scandala -amus. 74, 6. 118 serm. 13, 3 *bis.* 144, 19 non minuatur animo, non -at. MART. BRAC. form. vit. 10 -entem ignaviam (*i. ignavum*). ORIBAS. syn. 1, 9 facile angustias incurrunt et cito minuuntur virtute et -unt. CORIPP. Ioh. 7, 217 pavitantque tremuntque -untque metu. GREG. M. moral. 12, 47 apud semet ipsum in labore timoris -it *fallax.* PETR. CHRYS. serm. 77 p. 417[A] *syn.* tremuit, torpuit.

c *viribus* -ere *i. q. lassari, debilitari, defetisci* (*cf.* CLAVD. DON. Aen. 12, 2 -ere est enim non tantum lassari, verum etiam a commodo uniuscuiusque rei discedere. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 5, 461 fessum: non modo lassum, verum etiam -entem accipi vult): TER. Phorm. 230 ego insidiis hic ero subcenturiatus, si quid -as. CIC. ac. 2, 7 nec illi -erunt neque nos studium exquirendi defatigati relinquemus. VERG. Aen. 4, 689 oculos conata attollere rursus -it *Dido.* SVLPICIA Tib. 3, 19, 14 -etque Venus (*metonym.*). OV. epist. 18, 8 ut corpus, teneris ita mens infirma puellis: -am, parvi temporis adde moram. met. 12, 518 -it interdum *Caeneus.* trist. 3, 3, 21. 4, 6, 39 Pont. 3, 1, 67. LIV. 36, 9, 12 -entibus iam copiis. SEN. contr. 1 praef. 14 nisi -erat. 9 praef. 2 aut -unt aut labant. SEN. epist. 30, 3 hoc philosophia praestat ... in quocumque corporis habitu fortem laetumque nec -entem *esse,* quamvis -atur. 51, 10 in primo -it pulvere ille unctus et nitidus *miles.* 78, 11 cupiditas relanguescit ipsis ... fatigatis ac -entibus. CVRT. 7, 1, 22 militis vel in agmine -entis et fatigati vel *eqs.* 8, 2, 35 COLVM. 11, 1, 17. PETRON. 8 ille -ens ... inquit. VAL. FL. 3, 236 *syn.* languescere. STAT. silv. 1, 6, 96. 5, 5, 42. Theb. 2, 646 donec -ecit iniqua lapsus humo. 6, 901. MART. 2, 6, 14 lassus tam cito -is viator. 4, 89, 7 iam lector queriturque -itque (*sc. propter librum nimis grandem*). QVINT. inst. 12, 11, 3 malle eum -ere quam desinere. decl. 271 p. 212, 24 *syn.* fatigari. SVET. Otho 6. TERT. anim. 53 quo (*modo*) et aurigam ipsum quoque -isse praesumitur. ITALA gen. 25, 30 (Hil. myst. p. 12, 14 Hier. quaest. hebr. in gen. p. 41, 2) quia -o (ἐκλείπω, VVLG. lassus sum). iud. 8, 4 (Lugd.) *viri* -entes et esurientes (ὀλιγοψυχοῦντες *cod. A,* VVLG. prae lassitudine). Matth. 9, 12 (Pacian. epist. 3, 20 p. 86) -entibus adhibere medicinam (οἱ κακῶς ἔχοντες, VVLG. male habentibus. *opp.* valentibus). I Cor. 8, 8 (Tert. ieiun. 2. *cf.* 15) neque abundantes, si edamus, neque -entes, si non edamus (ὑστερούμεθα, VVLG. -emus). SOL. 10, 15. LACT. inst. 3, 1, 4 etiamsi ego -erim. opif. 20, 4 sub hoc onere. AMM. 19, 6, 2 cum ex variis -rent causis. CHIRON 371 cursibus retardabitur, itineribus -et. HYG. astr. 4, 14 p. 114, 21 propter magnum laborem. HIER. epist. 22, 27, 6 -entis imitata gressum umeris innitaris alterius. VVLG. iud. 8, 5 valde. 8, 15 qui lassi sunt et -erunt (τοῖς ἐκλείπουσιν. *cf.* psalm. 17, 38 non convertar, donec -ant). iud. 16, 17 -am (ἀσθενήσω. Is. 44, 12). I reg. 14, 28 -erat autem populus (ἐξελύθη. *cf.* II reg. 16, 2 Sirach 43, 11 thren. 2, 12. 19 Matth. 15, 32 Marc. 8, 3). Iob 4, 5 psalm. 38, 12. sap.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

17, 18 -entes faciebant illos prae timore. Sirach 26, 26 vir bellator -ens per inopiam (ὑστερῶν). Is. 5, 27 non est -ens neque laborans in eo. Eph. 3, 13 ne -atis in tribulationibus. *al.* AVG. civ. 10, 8 p. 413 in tertia plaga -entibus magis decem plagae ... completae sunt. in psalm. 84, 10 *syn.* defatigamur. CAEL. AVR. acut. 1, 3, 38. 2, 4, 21 densus et velox et parvus et -ens pulsus. *saepe opp.* refici, *ex. gr.*: AVG. civ. 22, 30 p. 634. in euang. Ioh. 1, 12 si per te -is, ille te reficiat, qui te fecit. 11, 5 gen. ad litt. 8, 5 p. 239, 9. VAL. CEM. hom. 9, 2 non ...-entes fame artus unius diei pastu refecisse sufficiet. *acced. abl. causae*: CIC. rep. 2, 59 cum plebes publica calamitate impendiis debilitata -ret. VERG. georg. 3, 96 ubi aut morbo gravis aut iam segnior annis -it. OV. met. 14, 484 ultima iam passi comites belloque fretoque -unt. SEN. benef. 2, 35, 4 ne laborum ac longae servitutis expectatione -as. dial. 1, 2, 6 nec labore tantum, sed motu et ipso sui genere -unt. MELA 3, 90 Hanno ... non se mari, sed commeatu -isse memoratu rettulerat. QVINT. inst. 11, 3, 173 dolore et fatigatione. decl. 260 p. 68, 5 si inopia omnium -ant atque tabescant. PS. QVINT. decl. 18, 16 quod in prorumpenti videris exclamatione -ere. FRONTIN. strat. 2, 1, 15 EVTR. 8, 12 languore. ITIN. Alex. 35. ANON. Vales. 9, 43 frigore. PAVL. MED. bened. 10, 2 fame. VEN. FORT. carm. 1, 6, 20 si pede -erit. *de bestiis*: VERG. Aen. 12, 255 donec vi victus et ipso pondere -ecit *ales*. OV. hal. 45 morsu nec comminus acri -it *muraena*. CVRT. 4, 1, 2 -entibus equis. PLIN. nat. 11, 54 si qua *apis* lassata -ecit. 28, 93. TERT. anim. 53 spiritus animalis -entis vectaculo nomine, non suo -it. EVSTATH. Bas. hex. 9, 3 p. 958^C adeo, ut certae quadrupedes ... rugitu *leonis* pavefactae -ant. *seq. inf. v. p. 336, 62.* *adde i. q.* desiderio nimio uri (*cf.* CASSIOD. in psalm. 118, 81 *defectus* nonnumquam ponitur et pro desiderii nimietate declaranda): VVLG. psalm. 83, 3 -it anima mea in atria domini (GREG. M. moral. 8, 45). 118, 81 in salutare tuum. 118, 82 -erunt oculi mei in eloquium tuum.

d *vita* -ere *i. q.* mori, perire (*cf. p. 330, 59. 335, 75*): CAES. civ. 3, 2, 3 multi Gallicis tot bellis -erant. OV. Pont. 1, 3, 9 iam -ens sic ad tua verba revixi. 2, 7, 80 vivere ne nolim -amque, cavet *spes*. SEN. contr. 1, 8, 3 optimus virtutis finis est, antequam -as, desinere. 2, 4, 3 -entis adulescentis spiritus. 9, 2 (25), 26 illi succurri non potest, qui simul et insanit et -it. 10, 5, 17 *senis* -entis et alioqui expiraturi morte. 10, 5, 18 cum -ret et mori vellet. CELS. 3, 5 is qui -it. 3, 6. 19. SEN. Oed. 147 -it pastor grege deminuto tabidos inter moriens iuvencos. dial. 4, 7, 2 -et *sapiens* (*i. se conficiet*) si totiens a se iram, quotiens causa poscet, exegerit. benef. 4, 11, 2. epist. 30, 1 subito -ecit. 77, 9 paulatim -ecit. 95, 9 medicus si -ere aegrum non intellegit. CVRT. 4, 10, 8 -ere eam nuntiat et vix spiritum ducere. PETRON. 101 nec tam cito fratrem -isse veri simile erit. PLIN. nat. 20, 121. 29, 23. 34, 74 vulneratum -entem. SIL. 10, 456. STAT. Theb. 12, 245 iam prope -ens sic incipit. MART. 1, 101, 9. QVINT. inst. 6 prooem. 11 etiam -ens *filius* iamque non noster. 7, 2, 14 interest, subito -erit an longiore valetudine consumptus sit. 11, 3, 53. decl. 338 p. 337, 28 ad suprema -es. 349 p. 376, 1 turpiter -bam perdebamque necessarium civitati exemplum. TAC. Agr. 43 momenta ipsa -entis. 45 ann. 6, 24. SVET. Tib. 73 extractum sibi -enti anulum. Claud. 44. frg. p. 62 *Octavia* -isse fertur atque aegre focillata est. VLP. dig. 29, 1, 3 si miles ... ante -erit quam testaretur. 48, 19, 8, 3 plerique, dum torquentur, -ere solent. ITALA gen. 45, 11 (Lugd.) ne -as tu (ἐκτριβῇς, VVLG. pereas). 49, 32 (Lugd.) Iacob ... -ecit (ἐξέλιπε, VVLG. obiit). I reg. 4, 10 (Lucif. Athan. 1, 11) -ecit (πταίει, VVLG. caesus est) vir Israel a conspectu alienigenarum (*cf.* Ier. 24, 10 [Ps. Cypr. pasch. 11] donec -ant a terra [ἐκλείπωσιν, VVLG. consumantur]. VVLG. psalm. 103, 35 -ant peccatores a terra). ARNOB. nat. 5, 9 victus, fractus superatusque -ecit. 5, 16 quibus (*lanis*) Ia -entem contexit. LACT. mort. pers. 24, 8 ad patrem iam -entem. IVST. 12, 15, 8. PS. AVR. VICT. epit. 40, 4. OPTAT. 2, 20 p. 55, 17 ubi -enti succurrat *deus*. AVSON. 174, 7 te primore vigens, te -ente relabens inque Valentinum te moriente cadens *curia Burdigalae*. QVEROL. p. 60, 16 VEG. mil. 2, 20. SYMM. rel. 3, 13 agros ... -entium voluntate legatos. AMBR. obit. Theod. 5 -entium testamenta. HEGES. 1, 45, 12 *al.* HIER. epist. 22, 8, 5 genus hominum -isse (*cf.* quaest. hebr. in gen. p. 30, 16). in Is. 16, 1 p. 270 illo (*diabolo*) consumpto et redacto ad nihili et penitus -ente. VVLG. gen. 25, 8. 17 -ens mortuus est (ἐκλείπων. *cf.* deut. 32, 36 psalm. 36, 20. 67, 3. 70, 13 *al.*). iud. 4, 21 (ἀπέθανε. Iob 27, 5). 5, 27 (ἔπεσε?). Os. 5, 15. Is. 16, 4 -ecit qui conculcabat terram (ἀπώλετο. *cf.* 29, 20). RVFIN. hist. 3, 6, 14 unusquisque -entium (ἐκπνεόντων). PAVL. NOL. carm. 15, 323 ipso *deo* ut -rem teste aut ut pascerer ipso. AVG. civ. 4, 27 p. 179 quod homines fuerint et humana condicione -erint. 12, 16 p. 538 -et *infans*, antequam crescat. 14, 13 p. 32 nec sic -ecit homo, ut omnino nihil esset. de duab. anim. 8 p. 61 ut vitae praesentia sit causa -endi cum tanto quidque -at quanto deseritur vita. SVLP. SEV. dial. 2, 4, 6. 3, 7, 3. COD. Theod. 4, 4, 3 pr. (*a. 396*) quod diversis hoc (*testamentum*) -ens nominibus appellavit (= COD. Iust. 6, 23, 17 [*a. 396*]). 8, 18, 9 pr. (*a. 426*) si uxor intestata -erit (*cf.* LEX Burg. lib. const. capit. leg. 24, 4). COD. Theod. 9, 19, 1 pr. (*a. 316*) *al.* GREG. M. moral. 4, 5 (*de vita aeterna*). CARM. epigr. 1551 E 3 iam ⟨defi⟩ciente marito. CORP. X 3903, 9. XIII 3836, 5. *de bestiis*: TIB. 3, 9, 6 pereant silvae -antque canes. SEN. Herc. O. 1047 ales. CVRT. 5, 13, 24. 8, 14, 34 equus. 8, 14, 37. COLVM. 7, 1, 2 tardius -it *vulgaris asellus* quam ullum aliud armentum. PLIN. nat. 8, 170 id genus *asinorum* -it. 10, 37 complura genera *avium* ..., quae nunc -isse mirum est, cum abundent etiam, quae gula humana populatur. 18, 152 omnia ea animalia cum cibo -unt. SIL. 14, 595 fluxit -ens penna labente volucris. AMPEL. 2, 6. TERT. ieiun. 9 -erant corvi. ITALA Os. 4, 3 (Cypr. testim. 3, 47) -ent pisces maris (ἐκλείψουσιν, VVLG. congregabuntur). Hab. 3, 17 (Cypr. Demetr. 20 Aug. civ. 3, 32) -ent a pabulo oves (ἐξέλιπεν, VVLG. abscindetur de ovili pecus). Soph. 1, 2 (Cypr. testim. 3, 47) pecudes ..., volucres ... pisces (VVLG. congregans). AVG. civ. 3, 17 p. 125. ITIN. Alex. 27 *equorum* maior pars ... -erat. *acced. abl. causae*: COLVM. 9, 11, 3 rex *apium* senectute -ecit (PAVL. NOL. epist. 23, 9). MELA 3, 81 *genus Pygmaeorum* contra grues dimicando -ecit. PLIN. nat. 8, 100 iaculando se appetendoque -at et postremo expiret. QVINT. decl. 257 p. 51, 10 morte (PALLAD. hist. mon. I 11 p. 288^A irrationabili quadam morte). PS. QVINT. decl. 8, 19 non est, quod exanimeris metu, dolore -as (PASS. Thom. p. 156, 4 hoc dolore). FRONTIN. strat. 3, 7, 6. SVET. frg. p. 93 quem aestu -ens, ut necem sibi maturaret, oraverit. PAVL. coll. Mos. 3, 2, 1 servus si plagis -ret. APVL. met. 1, 19 intentiore macie atque pallore buxeo -entem video. CYPR. epist. 73, 10 qui ... aeternae sitis siccitate -ecit. IVST. 12, 9, 12 sanguinis fluxu. HEGES. 5, 24, 2 ipso gaudio -bant atque ... moriebantur. CASSIAN. inst. 5, 40 fame (VICT. VIT. 3, 59 CORIPP. Ioh. 6, 45. 301. 7, 308). SEDVL. op. pasch. 3, 18 antiqua victus sterilitate. *al.* *acced. praepositiones*: ab: CHIRON 431 in itinere -et ab eo, quod stercus retinere non potest *iumentum*. de: PLIN. nat. 28, 47 de veneficio -entis. in: SEN. epist. 120, 18 non ille gradus lassitudinem facit, in quo -imus, sed ille profitetur. SVET. Aug. 99 in osculis Liviae et in hac voce -ecit (*cf.* Nero 49). TREB. Claud. 13, 3 Constantina ... in primis annis -ecit (*cf.* CARM. epigr. 760, 1 in matura aetate). NOVATIAN. trin. 2 p. 889^C immortalis, non -ens in consummationis exitu *est deus*. HIL. op. hist. frg. 2, 11 in eadem iniusta -erunt poena. LVCIF. de reg. apost. 5 *syn.* mortuus fuerit. 9 in pace. HEGES. 5, 22, 1 in servitio. VVLG. num. 14, 35 in solitudine hac -et et morietur. psalm. 89, 7. 9 in ira tua. Am. 8, 13. AVG. epist. 141, 1 in itinere (*ibid.* defunctum. coll. c. Don. 1, 14). c. Petil. 2, 92, 209 in carcere. OROS. hist. 4, 20, 39 in custodia -ecit. *al.* inter: AVG. util. ieiun. 9, 11 ne inter manus medici -at, qui curatur (*cf.* SEN. Oed. 147). intra: HEGES. 5, 21, 3 intra momenta -bant quos viventes repereras. prae: VVLG. thren. 2, 11 -erunt prae lacrimis oculi mei. propter: ITALA I reg. 4, 3 (Lucif. Athan. 1, 11) propter quid -ere fecit (ἔπταισεν, VVLG. percussit) nos hodie dominus coram alienigenis? AVG. civ. 10, 25 p. 440 eos ... fuisse deiectos et -isse ac perisse propter iniquitates suas.

e *c. ablat. i. q.* privari, carere: PLAVT. Asin. 609 quam si intellegam -ere vita, iam ipse vitam meam tibi largiar. CIC. S. Rosc. 10 animo non -am (LVCR. 6, 1233 -ens animo, maesto cum corde iacebat. CAES. Gall. 7, 30, 1 civ. 1, 19, 1. 2, 43, 1. 3, 112, 12 ne negotio desisteret neve animo -ret. LIV. 4, 27, 7 nec animo -ecit nec consilio. 26, 41, 17 nunc eosdem ... animis -ere? VITR. 10, 16, 9 animis -bant. PAVL. FEST. p. 282 SEN. benef. 2, 35, 3 CVRT. 4, 3, 20. SCRIB. LARG. 189 animo subinde linquuntur -untque. VOPISC. Tac. 13, 5 eum oppressum mente atque animo -isse. HYG. astr. 2, 16 p. 56, 9 animo, ut contumelia accepta, -isse. VVLG. I Macc. 4, 27 consternatus animo -bat [ἠθύμει]. Hebr. 12, 3 ne fatigemini animis vestris -entes [ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι]). OV. met. 9, 636 maestam tota Miletida mente -isse ferunt. 23, 18, 15 corporibus animisque -bant. VAL. MAX. 3, 2 ext. 5 sanguine et spiritu -ens (TERT. ieiun. 17 PASS. Theclae C 36 p. 101, 5). 6, 6 ext. 2 -ere (deserere *Halm*) nostra[m] amicitia[m]. CVRT. 7, 7, 5 praecipue voce -ens. VLP. dig. 50, 4, 4, 1 -entium facultatibus. ITALA psalm. 33, 11 (Cypr. testim. 1, 22 Cassiod. in psalm. 33, 10 Psalt. Rom.) inquirentes autem dominum non -ent omni bono (ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ, VVLG. non minuentur omni bono). SOL. 23, 2 *Hispania* ferrariis numquam -it. ITIN. Alex. 33 qui obsequio -erant. VVLG. Sirach 3, 15 sensu (19, 21). CAEL. AVR. chron. 2, 14, 215 non resumpto et viribus -enti helleborum non convenit. *nota*: *c. genet.*: ITALA Luc. 22, 35 (cod. d) ne cuius -istis? (ὑστερήσατε, VVLG. numquid aliquid defuit vobis?). PETR. CHRYS. serm. 1 p. 186^C miser, qui squallentis pecoris -it et esurit in saginam. *absolute i. q.* inopia premi: VVLG. Sirach 11, 12 plus -ens in virtute et abundans paupertate. Am. 8, 4 -ere facitis egenos. I Macc. 6, 57 -imus cotidie. Luc. 16, 9 cum -eritis (ὅταν ἐκλίπῃ). PETR. CHRYS. serm. 1 p. 186^B ut penes se -ret habendo, qui penes patrem abundaverat non habendo. DIONYS. EXIG. Procl. or. 11 angelus redimere non valebat, -bat enim in pretio liberationis. *inde i. q.* solvendo non esse: IVV. 7, 129 Matho -it. POMPON. dig. 35, 2, 31 ne damnum sentiat -ente eo, cui solutum erit. CALL. dig. 49, 14, 3, 8 principales debitores -erunt. *in imagine*: TAC. ann. 2, 38 res publica -et.

2 ***aliquid -it*** *i. q.* ad nihilum tendere (*cf.* AVG. c. Secundin. 11 -ere autem iam nihil est, sed ad nihilum tendere. mor. Manich. 2, 1, 3 ut ab essentia -ant et ad non esse tendant. lib. arb. 3, 15, 44 in omnibus ergo defectibus aut non acceperunt ultra esse quae -unt.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

PROSP. sent. 388 (386) ea quae -unt, id est ad nihilum tendunt. APRING. in apoc. 20, 3 solvatur in nihilum simulque -at): **a** *de minuendo vigore, robore i. q. debilitari, parum firmum esse, perire, fatigari: res corporeae*: CIC. Verr. 2, 31 ne oratio deesset, ne vox viresque -rent (6, 72. Cato 29 quamvis consenuerint vires atque -erint. PROP. 2, 10, 5 quod si -ant vires, audacia certe laus erit. CELS. 2, 12. 3, 4 SVET. Tib. 73 LACT. inst. 7, 27, 8). BELL. Alex. 13, 5 una (*navis*) <sub> litore Aegyptio -erat (VERG. Aen. 6, 354 ne ... -ret tantis navis surgentibus undis). TIB. 1, 1, 60 te ... teneam moriens -ente manu (OV am. 3, 9, 58. met. 8, 492 -unt ad coepta manus. SEN. contr. 7, 1 [16], 17 quorundam adversus hostes -it manus. SIL. 2, 137 -ensque manus pharetrae sua tela remisit. QVINT. decl. 315 p. 241, 13 *al.*). PANEG. in Mess. 4 a meritis si carmina laudes, -ant (*i. humilia videantur*). PROP. 28, 35 -unt magico torti sub carmine rhombi. PRIAP. 26, 11 -ecit latus. OV. met. 12, 568 rupti vulnere nervi -unt motumque negant viresque volandi (*cf.* VEG. mil. 4, 9 cum nervorum copia -isset). Pont. 1, 5, 72 pinna -ente (HIER. tract. in Marc. p. 322, 11 pennis -entibus). 1, 6, 36 vena -ente (FRONTO p. 87, 26 N. ut vocem amitterem, singultirem, suspirio tum agerer, postremo venae -rent). OV. trist. 5, 1, 12 ore ... -ente. SEN. contr. 1, 1, 18 tremens -entibus membris (CELS. 3, 27, 1 *bis* CVRT. 6, 1, 14. 10, 9, 2. CLAVD. MAM. anim. p. 75, 24 organi membra). suas. 6, 7 ipse vino et somno marcidus -entes oculos ad capita proscriptorum levat (TERT. spect. 23. VVLG. deut. 28, 32. 65 I reg. 2, 33 *al. cf. p. 330, 41*). SEN. Herc. O. 1230 -ecit ingens corpus (dial. 4, 19, 5 *v. infra l. 59.* CVRT. 7, 3, 13 -entia corpora. 7, 5, 6 primum animi, deinde corpora -ere coeperunt. QVINT. inst. 11, 3, 26. RVFIN. hist. mon. I 1 p. 401^{A} cum ... corpus -isset in suppliciis. *al.*). SEN. nat. 1, 3, 7 ubi vero acies hebes et infirma est, qualislibet aëris ictu -et. epist. 89, 2 quorum visus in proximo -it (PROB. Verg. georg. 1, 244/6 quia ibi visus noster -at et, ubi -erit, horizon fiat. RVT. NAM. 1, 190 montes visu -ente sequi). amic. frg. 1 <i>ra -ecit. CVRT. 4, 4, 12 munimenta -erant. 6, 1, 15 inclinatum ac -ens caput. 9, 3, 10 iam tela hebetia sunt, iam arma -unt. PLIN. nat. 7, 70 *dentes* usu atteruntur multoque primum in aliquis -unt. 10, 149 vitellus paulatim -it. STAT. Theb. 10, 577 -entibus alis. QVINT. inst. 5, 10, 79 *opp.* nasci. decl. 338 p. 336, 11 -entes (sufficientes *codd.*) per se distendis artus (VIR. ill. 18, 3 VAL. CEM. hom. 9, 2). SOL. 5, 24 solo numquam -ente. TERT. anim. 51 cotidie -ente carne expelli videntur *ungues* (resurr. 40 p. 83. VVLG. Iob 34, 15 -et omnis caro simul. psalm. 72, 26 -ecit caro mea et cor meum. AVG. civ. 10, 25 p. 440. 441. SALON. in eccles. p. 1002^{B} ut caro eius tabescat inedia et miseria famis -at. GREG. M. moral 8, 41 cum indeficienter -entem carnem gehenna consumat. *cf.* 11, 7 natura carnis -it in pulverem redacta). ITALA gen. 47, 13 (Aug. loc. hept. 1, 197 p. 537, 16) -ecit terra Aegypti (ἐξέλιπε, VVLG. oppresserat fames terram). FORTVN. rhet. 1, 3 p. 83 monomeres in omnibus -it, achromos in solo colore. HIL. in psalm. 67, 3 fumus ... paulatim ita -it aboleturque, ne extet. VVLG. deut. 8, 4 vestimentum ... nequaquam vetustate -ecit. II reg. 22, 37 et non -ent tali mei. Sirach 14, 20 omne opus corruptibile in fine -et. Ier. 6, 29 *al.* AVG. civ. 22, 8 p. 578 in quo (*languore*) medicorum adiutoria cuncta -erant. epist. 118, 15 non ob aliud res -ere vel posse -ere, nisi quod ex nihilo factae sunt. lib. arb. 3, 14, 42 *ter.* 3, 14, 43. *acced. abl. causae*: OV. fast. 1, 689 et neque -at macie *seges* (*opp.* crescat, *syn.* palleat). TERT. spect. 23 ut vapulando -ant *oculi*. PELAGON. 183 quibus membra labore -unt. AVG. doctr. christ. 1, 1, 1 omnis ... res, quae dando non -it. SALON. in eccles. p. 1002^{B} GREG. M. moral. 8, 41. VAL. CEM. hom. 9, 2 -entes fame artus. *acced. dat.*: LIV. 21, 54, 9 omnibus corpora fame -ere. SEN. dial. 4, 19, 5 quibus exangue corpus est maligneque alitur et -it. PELAGON. 182. 183. *de arboribus sim.*: SEN. dial. 5, 20, 3 inter harenas radices quoque et herbae -erant (COLVM. 6, 27, 11 PLIN. nat. 27, 69). COLVM. 3, 10, 4 sarmentum, quod media vite situm ne importuna quidem parte -it. 3, 10, 20 in quantum autem censemus -uros eos *malleolos*? 4, 2, 2 *vitis* angitur nec aliter quam si multis palmitibus gravata -it. 4, 8, 1 nam si passus est convalescere *aestivas radiculas*, inferiores -unt (4, 22, 7). 4, 30, 6 aliter culta celeriter -unt *salicta*. 5, 8, 2. 11, 2, 48. 11, 3, 37 cuius (*mentae*) si forte semina -erunt. arb. 1, 4 vitis viduata pristino alimento -et (3, 2 imbecillae exili agro celeriter -ent). 3, 3 *semina* quae tardius convalescunt, tardius -unt. 16, 2 si ulmus -erit, populus vel fraxinus locum obtineant. PLIN. nat. 17, 211 traduces ... virgultorum comitatu obiter rigorati, qua -ant. STAT. silv. 5, 1, 153 alta ... pinus seu Iovis igne malo seu iam radice soluta -it. VVLG. Is. 15, 6 aruit herba, -ecit germen, viror omnis interiit. *res incorporeae*: CIC. p. red. ad Quir. 1 ut ... id (*odium*) in me uno potius quam in optimo quoque et in universa civitate -ret (defigerent *Hotom.*, resideret *Müller, om. A α*). fin. 2, 44 nisi memoria forte -erit (PLIN. nat. 3, 144 -ens memoria. 7, 90). TIB. 1, 4, 82 -unt artes -untque doli (OV. met. 11, 537 -it ars animique cadunt. MANIL. 5, 446 si -ent artes, remanebit ... materies. SERV. gramm. IV 441, 13. EXPLAN. in Don. gramm. IV 493, 10 ubi enim ars -it, succedit auctoritas. *cf.* COLVM. 1 praef. 29 nec si ... inclytarum artium -erit instrumentum). OV. fast. 2, 123 -it ingenium. Pont. 1, 5, 8 si quis erat ducendi carminis usus, -it estque minor factus (AMM. 18, 6, 21 usus medelarum). VITR. 6 praef. 3 disciplinae ... nullo tempore -unt, sed permanent stabiliter. SEN. suas. 1, 1 quasi -entis in suo fine naturae pigra moles (HIL. trin. 1, 9 cum omnem sensum mors perimeret et occasus quidam naturae -entis aboleret. *cf.* QVINT. inst. 1, 1, 2 SEDVL. op. pasch. 1, 11 GREG. M. moral. 11, 7). SEN. dial. 2, 4, 1 omnes eorum impetus -ent. 3, 17, 5 *ira* -it ante tempus fatigata. 10, 20, 1 quorum senectus ... invalida -ecit. nat. 3, 12, 3 intellegis, quod ab illo proficiscitur, non posse -ere. CVRT. 4, 4, 17 in quibus occidendis -erat rabies. 9, 4, 18 in quibus (*undis*) emoriens natura -erit. STAT. Theb. 11, 598 seniles -unt gressus. QVINT. inst. 6, 1, 29 facile -it affectus, qui descendit. FLOR. epit. 4, 2, 6 ibi aliquando -ecit *bellum*. PAPIN. dig. 35, 1, 73 si cautio medio tempore -erit. GELL. 14, 1, 31 quod ea siderum vis in hominibus valeret, -ret in ceteris. MIN. FEL. 26, 6 -ecit oraculum *Apollinis*. TERT. adv. Hermog. 33 p. 163 donec ad scripturas provocata -at exhibitio materiae. FORTVN. rhet. 1, 4 p. 84 poterit consilio materia consistere, quamvis actione -at. AVSON. 419, 24 ne in me vita -ret. FIRM. err. 28, 13 ubi spes, ubi vota -unt. VVLG. psalm. 30, 11 -ecit in dolore vita mea (CARM. epigr. 245, 2 mox exorta est, sensim vigescit, deinde sensim -it *vita*). 77, 33 -erunt in vanitate dies illorum. AVG. in psalm. 63, 9 cohaereat, non -at, non se dimittat *mens* (SVLP. SEV. dial. 1, 11, 2 -ere mens non poterat). LEO M. epist. 165, 1 p. 1155 nunc in discipulis recrudescit, quod in auctore -ecit (ἠτόνησεν). EVGRAPH. Ter. Eun. 514 ubi oratio -it et quid agat non habet. *de anima sim.*: LVCR. 3, 610 -ere *animam* in certa regione locatam (CELS. 2, 1 ut anima -at. 2, 10. 17. 4, 2. 18 *bis.* 5, 28, 2. 7, 3. TERT. anim. 6 -entem eam [-ente in ea *B*] cibo plerumque fulciri. 37 ne ... ita et -ura credatur *anima*. ITALA psalm. 118, 81 [Greg. M. moral. 4, 67] -ecit in salutari tuo anima mea [ἐκλείπει, VVLG. -ecit in salutare tuum. *cf. ad l.* CASSIOD. in psalm. 12 praef. istud enim -ere felici est perennitate constare]. Ion. 4, 8 [Wirc.] -bat anima eius [ὠλιγοψύχησε καὶ ἀπελέγετο τὴν ψυχήν, VVLG. petivit animae suae ut moreretur]. VVLG. iud. 16, 16 psalm. 70, 13 *al.*). SEN. nat. 3, 10, 2 non -it spiritus, sed aequaliter fluit (6, 18, 7 *spiritus* -ens concutit, quicquid integer tulerat. CVRT. 9, 5, 12 ultimus spiritus. PLIN. nat. 10, 83 victa morte finit saepe vitam *luscinia*, spiritu prius -ente quam cantu. SVET. Tib. 23 non solum vox, sed et spiritus -ret. TERT. bapt. 10 cum ipsum quod caeleste in Iohanne fuerat, spiritus [et] prophetiae, post totius spiritus in dominum translationem usque adeo -erit. VVLG. psalm. 76, 4. 141, 4 in -endo ex me spiritum meum. 142, 7. SVLP. SEV. dial. 1, 16, 2 spiritu -ente). *acced. abl. causae vel limitationis, saepe i. q. carere*: CIC. Cael. 46 non quo *genere* aut ingenia -ant aut doctrina puerilis. LVCR. 6, 361 ventique calore[s] -unt. OV. epist. 12, 114 -it hoc uno littera nostra loco. MANIL. 5, 315 agitataque pectora ... nec -entia curis nec contenta domo. PAVL. FEST. p. 122 mammam lacte -entem quasi minorem factam. GERM. 506 -unt nigrā qua sidera caudā. PLIN. nat. 16, 222 illae (*oleae*) ... prius carie quam viribus -unt. QVINT. inst. 2, 4, 10 ingenia puerorum nimia interim emendationis severitate -ere. TERT. pudic. 5 si res voce -unt. PORPH. Hor. sat. 1, 6, 127 solent enim ieiunio vires fatigatae -ere. HIL. trin. 7, 29 *ignis* cum ea (*materia*), per quam vixerat, -it. AMBR. Hel. 2, 2 *v. p. 333, 82.* MACR. somn. 1, 17, 8 ne umquam vivendo -at *caeleste corpus*. BOETH. mus. 2, 8 ternarius vero non habet, qui ei possit esse sesqualter, quoniam medietate -it. ENNOD. epist. 8, 20 p. 213, 9 cum illa res valetudine -it. COD. Iust. 1, 18, 4 (*a. 290*) testamentum vel fide veri -ere vel iuris ratione stare non posse. 6, 23, 12, 1 (*a. 293*) iure -at testamentum (*syn.* nullo iure valere, minus factum iure). VEN. FORT. carm. 1, 20, 17 piscibus innumeris non -it unda Garonnae. *nota acc. q. d. graecus* (*cf. p. 324, 62. 333, 39*): VERG. georg. 1, 149 cum iam glandes atque arbuta sacrae -rent silvae. PLIN. nat. 35, 3 montium haec subsidia -entium.

b *de minuenda magnitudine, mole, copiis i. q. decrescere, minui, deesse incipere* (*opp.* sufficere, suppeditare): *res corporeae*: LVCIL. 195 -it alma Ceres nec plebes pane potitur. CAES. civ. 2, 37, 6 non materia multitudine arborum, non frumentum ... -ere poterat. 3, 58, 5 non modo hordeum pabulumque ... herbaeque desectae, sed etiam frons ... -bat (COLVM. 6, 3, 6. 7, 3, 22). SALL. Catil. 13, 4 ubi familiares opes -erant. MON. Ancyr. 3, 40 cum -rent vectigalia (ὑπέλειπον). HOR. epist. 1, 4, 11 non -ente crumina (IVV. 11, 38 -ente crumina et crescente gula). 1, 15, 43 cum res -unt. OV. Ib. 524 -ente cibo (LIV. 5, 48, 7 VVLG. num. 11, 33 PAVL. dig. 14, 2, 2 *cibaria*). LIV. 30, 25, 7 quīs (*telis*) -entibus (*opp.* suppeditare. MELA 2, 78 FLOR. epit. 4, 12, 5). CELS. 1 prooem. p. 3 si ex quattuor principiis vel superans aliquid vel -ens adversam valetudinem creat (2, 10 p. 52, 34 MART. CAP. 7, 753). SEN. benef. 1, 13, 2 ubi illa (*vestigia*) -erant. 2, 16, 2 aeque peccat quod excedit quam quod -it. dial. 10, 12, 3 dum aut disiecta coma restituitur aut -ens hinc atque illinc in frontem compellitur (*cf.* SVET. Iul. 45 -entem capillum revocare vertice). CVRT. 7, 4, 25 alimenta (9, 10, 12). COLVM. 2, 10, 31 pabula (7, 9, 8 PLIN. nat. 21, 73). 9, 14, 19 flores idonei -unt (PLIN. nat. 21, 47). PERS. 3, 76 maenaque quod prima nondum -erit orca. PLIN. nat. 18, 300 si palea -ecit. 19, 108 in eadem area secatur, donec -at sectivum. 21, 65. 37, 72 metalla aeris (37, 105). MART. 8, 40, 6 si -erit haec *silva*, et ipse lignum es, *Priape*. TAC. Germ. 21

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

epulae. 24. SVET. Aug. 46 necubi aut honestorum -ret copia aut multitudinis suboles. Cal. 39 ut panis Romae saepe -ret (VVLG. I reg. 9, 7 Is. 51, 14 Ezech. 4, 17). Claud. 18 -ente militum ac familiarum turba. OPT. PORF. schol. carm. 27 p. 68 haec fistula . . . a primo versu usque ad ultimum per singulas litteras -ens. TERT. resurr. 63 p. 124 si etiam ipsa vasa -erint. SOL. 35, 10 nemo ibi nascitur nec tamen -it hominum multitudo. HIL. trin. 7, 2 *opp.* excedere. VEG. mil. 3, 1 tanto maturius -it *annona*, quanto pluribus erogatur. AMBR. hex. 4, 8, 31 -unt enim omnia, quae ex nihilo orta usque ad perfectionem venerunt et iterum perfecta minuuntur. VVLG. Ios. 5, 12 -ecitque manna (*ἐξέλιπε*). prov. 26, 20 cum -erint ligna, extinguetur ignis. Iudith 12, 3 si -erint tibi ista. Sirach 26, 15 aperiet pharetram donec -at. Luc. 12, 33 facite . . . thesaurum non -entem in caelis (*ἀνέκλειπτον*). AVG. civ. 3, 19 p. 129 aerarium. gen. ad litt. 8, 5 p. 239, 9 c. Secundin. 11 illa, quae declinant, -unt et minus esse incipiunt. de duab. anim. 7. VAL. CEM. hom. 17, 1 cultura aut crescit aut -it. *nota*: CORIPP. Ioh. 8, 248 iam farris ab omni -ecit (*i. consumptum est*) Nasamone genus. *de igne*: VERG. Aen. 2, 505 qua -it ignis (9, 350 MANIL. 1, 889. 4, 532 SEN. epist. 91, 1 HIL. trin. 7, 29 VVLG. lev. 6, 13 CLAVD. rapt. Pros. 3, 400 AVG. civ. 21, 4 p. 492). SEN. Med. 777 Oetaeus isto cinere -ecit rogus, qui virus Herculeum bibit. PETRON. 111 quotienscumque -erat . . . lumen, renovabat. ZACCH. 2, 15 favilla -ens. *de sideribus, i. q. obscurari* (*i. q. occidere v. infra l. 25*): CIC. rep. 1, 23 quod serena nocte subito . . . luna -isset (nat. deor. 2, 103 div. 1, 121. PROP. 3, 5, 27 qua venit exoriens, qua -it, unde . . . luna redit. LIV. 44, 37, 6 lunam -uram esse. 44, 37, 8. MANIL. 1, 222 luna . . . quae cum mersa nigris per noctem -is [-it *al.*] umbris. 1, 229 -ret pariter toti miserabilis orbi *luna*. 4, 841 quod luna quibus -ecit [-erit *al.*] in astris. 4, 851 luna suo tum tantum -it orbe. SEN. nat. 7, 25, 3 cur luna -at, quare obumbretur. CVRT. 4, 10, 2 luna -ens. 4, 10, 5. 6. PLIN. nat. 2, 42 -ens et in defectu tamen conspicua. 2, 48. 52 -ente luna. 2, 57. 180. 37, 164 SVET. frg. p. 211. GELL. 2, 28, 7 solis et lunae -entium. 20, 8, 5 *opp.* crescente. PS. CENS. frg. 3, 2 AMM. 20, 3, 7. 11. ITALA Is. 60, 20 [Hier. in Is. 60, 20 p. 729 *ἐκλείψει*, VVLG. minuetur]. AMBR. hex. 4, 8, 31 MART. CAP. 7, 738. DRAC. satisf. 235 tempore luna suo crescit vel -it orbe). CIC. rep. 1, 25 solem lunae oppositu solere -ere (6, 24 ut olim -ere sol hominibus extinguique visus est. *bis.* Tusc. 1, 73 -entem solem. OV. met. 2, 382 cum -it orbem [*acc. graec.?*, orbe *N*, orbis *al.*] *genitor Phaethontis.* 4, 200. SEN. nat. 6, 3, 3 sive -ere sol visus est sive luna, cuius obscuratio frequentior, aut parte sui aut tota delituit. 7, 1, 2 sol spectatorem nisi -ecit non habet, nemo observat lunam nisi laborantem. 7, 20, 3 quo -ente. PLIN. nat. 2, 51 defectus lunae magnitudinem eius [*solis*] . . . declarat sicut terrae parvitatem ipse *sol* -ens. PLIN. epist. 6, 20, 18 qualis esse cum -it solet *sol.* GELL. 2, 28, 7 IVST. 22, 6, 1. 33, 1, 7. VVLG. Sirach 17, 30 quid lucidius sole et hic -et. AMM. 20, 3, 1. PROB. Verg. georg. 1, 233/9 radii solis 5[ies]. 2, 478. CLAVD. 12, 40 quaeque novo quaeque nitent -ente Phoebo. AVG. de duab. anim. 6 p. 58, 5 MACR. somn. 1, 15, 11. 2, 11, 14 *bis.* 2, 11, 15). PLIN. nat. 2, 47 quoniam nullum aliud sidus eodem modo obscuretur et talis figura semper mucrone -at. 20, 2 altero alterius iniuria -ente sidere. CHALC. comm. 125 *stella* -ere et laborare . . . existimatur. MART. CAP. 8, 835 *galaxiae sideris* -ens latitudo. *de liquoribus, i. q. exsiccari, exhauriri*: TIB. 2, 5, 86 dolia dum magni -antque lacus. OV. am. 3, 7, 32 -unt laesi carmine fontis aquae (LIV. 7, 26, 14 aqua etiam praeter cetera necessaria -ente. CVRT. 4, 7, 12. 13. ITALA gen. 21, 15 [Aug. quaest. hept. 1, 54. *cf.* PS. ORIG. tract. 3 p. 28 *sq.*] -ecit . . . aqua de utre [*ἐξέλιπεν*, VVLG. consumpta esset aqua]. VVLG. Ios. 3, 13 aquae . . . decurrent atque -ent [*ἐκλείψει*]. 3, 16. 4, 7 Is. 58, 11 PS. MATTH. euang. 20, 1. *cf.* SEDVL. op. pasch. 1, 11 -ens aquarum natura). OV. ars 1, 662 lacrimae -unt (VVLG. I reg. 30, 4 in eis). fast. 2, 410 fluvio -ente (AVG. in psalm. 73, 17 fluvii, qui aestate -unt, aquis autem hiemalibus inundantur et currunt). LIV. 26, 42, 8 utcumque exaestuat aut -it mare (PLIN. nat. 2, 167 illic maria -ere, ubi umoris vis superet. IVV. 5, 94 quando . . . iam -ecit nostrum mare). MANIL. 2, 78 ut neque -rent undae nec sideret orbis. SEN. Herc. O. 1041 et dum fluminibus mora est *propter Orphei cantum*, -isse putant Getae Hebrum Bistones ultimi. 1368 *syn.* arescere. Thy. 173. nat. 3, 15, 6 vena, quae modo consumpta aqua -it. COLVM. 1, 5, 2 haec *putealis unda* quoque si -et (PLIN. nat. 31, 50 maxime autem putei circa arcturum -unt). MELA 3, 78 rivus . . . nusquam manifesto exitu effluit ut alii amnes, sed -it (CLAVD. rapt. Pros. 3, 238). LVCAN. 9, 318 late periturum -it aequor. PLIN. nat. 2, 228 idem (*Iovis fons*) meridie semper -it, qua de causa *ἀναπαυόμενον* vocant; mox increscens ad medium noctis exuberat; ab eo rursus sensim -it (TERT. anim. 29 -erat ille . . . originis fons). 28, 250 -entia ubera puerperarum. QVINT. inst. 6, 3, 10 nisi lagona (*i. vinum*) -isset. IVV. 10, 177 credimus altos -isse amnes. SOL. 4, 5 scaturrigines. ITIN. Anton. Plac. rec. A 11 usque ad mare salinarum, ubi -ecit Iordanes (24). AVSON. 298, 26 flumina consumpto cum -ecēre meatu (VVLG. Is. 19, 6 [*ἐκλείψουσι*]. SIDON. epist. 9, 14, 6 vers.). AMBR. Hel. 2, 2 non -ecit hydria polentā, cum torrentis fluenta -rent (VVLG. III reg. 17, 14. 16 hydria farinae). VVLG. Iudith 7, 11 -erunt cisternae *eqs.* Ioh. 2, 3 -ente vino (*ὑστερήσαντος*). *res incorporeae*: CIC. Catil. 2, 25 nonne si hominum studia -ant, di ipsi immortales cogunt. Sest. 110 manebat insaturabile abdomen, copiae -bant (CAES. Gall. 6, 16, 5 cum eius generis copia -ecit, etiam ad innocentium supplicia descendunt). OV. Pont. 4, 4, 28 populum laedi -ente loco. LIV. 2, 56, 9 -ente oratione (*cf.* PRISCILL. tract. 6, 95 facilius de eo sermo -et quam natura). MANIL. 2, 732 hic ubi -et numerus (3, 500 EVGIPP. Sev. 28, 5). GERM. 500 cum -it aestas. VAL. MAX. 5, 2 ext. 4 aetate -ente (QVINT. decl. 298 p. 177, 16 iam -it aetas). SEN. nat. 7, 21, 2 -ente materia (PLIN. nat. 34, 175 donec -at materia. SVET. Tib. 61. Cal. 45 belli materia). frg. 39 quasi condicio -erit (AVG. civ. 6, 10 p. 269). CVRT. 10, 5, 4 vox -ere iam coeperat. MELA 1, 42 ubi dies -it, ibi noctem agunt (PETRON. 12 SIL. 3, 670 STAT. silv. 3, 3, 173 TAC. ann. 15, 44 SVLP. SEV. chron. 2, 29, 2). VAL. FL. 3, 180 iam candor et anni -unt. QVINT. inst. 1, 10, 8 cur -at animus? (PS. QVINT. decl. 13, 17 numquam -it animus quam locus. CLAVD. 20, 486 cecidere animi tantisque procellis -unt. *cf.* CVRT. 7, 5, 6). SVET. Tib. 43 ut aspectu -entes libidines excitaret. IVST. 3, 1, 2 -ente cotidie regis maiestate. VEG. mil. 3, 3 sera parsimonia est tunc servare, cum -it. 4, 1 -ente auxilio locorum. PELAG. in Rom. 5 p. 667[A] iam -erat paene iustitia (VVLG. Is. 51, 6 iustitia mea non -et. AVG. in psalm. 61, 21 *opp.* crescit). VVLG. psalm. 70, 9 cum -erit virtus mea (PETR. CHRYS. serm. 16 p. 519[B] virtutes -unt, dum coluntur). AVG. civ. 7, 26 p. 307 -ecit interpretatio, erubuit ratio, conticuit oratio. 11, 22 p. 491 ubi nostrum ingenium vel infirmitas -it. 21, 5 p. 496 *opp.* crescere. epist. 177, 17. MACR. sat. 1, 16, 42 cuius (*mensis*) paulatim -entis supputatio in nomen desinit secuturi. MART. CAP. 9, 958 euthia (*modulatio*) est quae a gravi in acumen erigitur, anacamptos quae e contrario -it. *c. dat.*: BOETH. mus. 5, 2 p. 353 hoc ideo, quia per processus quidem rationi locus accrescit, -it sensui.

c *de minuendo tempore vel loco* (*cf. l. 7 sqq.*), *i. q. desinere, finem habere* (*opp.* perseverare): *res incorporeae*: CIC. nat. deor. 1, 105 neque -at umquam ex infinitis corporibus similium accessio. 3, 35 et animantes, cum calor -erit, tum interire. HOR. carm. 4, 4, 35 utcumque -ecēre mores. LYGD. 4, 20 somnus sollicitas -it ante domos. SEN. contr. 1, 5, 1 nisi nox -isset (1, 5, 9 PS. QVINT. decl. 1, 7. AVG. epist. 109, 1 quo nox mea in lumine tuo -at). SEN. dial. 10, 8, 3 id debet servari diligentius, quod nescias quando -at. nat. 3, 10, 3 nihil -it quod in se redit. 4, 2, 16 Antonii enim Cleopatraeque -ecit imperium. 7, 32, 2 tot familiae philosophorum sine successore -unt. epist. 26, 3 quod incommodum, si quid debebat desinere, -ecit. 71, 10 Vticensium quoque fides malis fracta -at et Scipionem in Africa nominis sui fortuna destituat (QVINT. inst. 11, 2, 8 prius audiendi patientia quam memoriae fides -ecit. HIL. trin. 6, 37 ne fides eius in temptatione -ret. VVLG. Luc. 22, 33 ut non -at fides tua [*ἐκλίπῃ*]. AVG. serm. 115, 1, 1 APRING. in apoc. 2, 2). PETRON. 20 -ente fabularum contextu. 88, 10 si pictura -ecit. STAT. Theb. 10, 292 -isse famem. 10, 329 opus. QVINT. inst. 1, 1, 2 manifestum est non naturam -isse, sed curam (7, 1, 59 nondum tamen cura -at). FRONTIN. aq. 124 opus incohatum excitatur ad libram -entis. IVV. 12, 69 iam -entibus austris spes vitae cum sole redit. PLIN. paneg. 39 -entis affinitatis gradus. SIC. FLACC. grom. p. 142, 10 a fine incipiente usque ad finem -entem. SVET. Galba 1 progenies Caesarum in Nerone -ecit. CARM. epigr. 1552 A 32 haec cito -unt. EXPLAN. in Don. gramm. IV 498, 1 quoniam -it ratio. MIN. FEL. 21, 11 partus in Iunone -ecit. TERT. resurr. 51 p. 106 id est nec mors perseverabit, quando et quomodo -ura? adv. VAL. 8 p. 186 in tricenario fecunditas tota -it. FILASTR. 130, 4 post septuaginta duos psalmos -isse dicit hymnos David scriptura psalmorum (*cf.* VVLG. psalm. 71, 20. AVG. in psalm. 72, 6 in talibus cordibus hymni -bant). PROB. Verg. georg. 3, 82 palmae, cuius iam -it color. PELAG. in II Cor. p. 774[A]. HIER. epist. 54, 4, 2 ne proles Furiana -at. 64, 2, 3 vidua, cuius cum Sara -erunt muliebria (*l. 80*). VVLG. psalm. 9, 7 inimici -erunt frameae in finem. 101, 28 anni tui non -ent (Hebr. 1, 12 AVG. civ. 17, 4 p. 208 *al.*). Sirach 22, 10 -ecit enim lux eius . . . -it enim sensus (BOETH. mus. 5, 3 p. 354 labens sensus -ensque). thren. 3, 22 quia non -erunt miserationes eius. 5, 15 -ecit gaudium cordis nostri. Ezech. 30, 18 cum . . . et -erit in ea superbia potentiae. 33, 28. AVG. civ. 18, 27 p. 291 Romanorum regnum coepit Assyriorumque -ecit (EXC. barb. p. 302, 27 Fr. defexit . . . regnum). 22, 11 p. 585 ordo elementorum. in psalm. 143, 11 in comparatione semper manentis et numquam -entis veritatis. LEO M. epist. 156, 5 p. 1131 intercepta est sacrificii oblatio, -ecit chrismatis sanctificatio. PRAEDEST. 1, 44 p. 600[D] quae (*haeresis*) cum -isset. CORP. VI 31852 quod si nomen ori(g)inis ⟨nostr(a)e de⟩fecerit, tunc ad possessorem *pertineat.* *acced. praep.* in *c. acc.*: PLIN. nat. 37, 121 quia sit quiddam in purpura illa non ex toto igneum, sed in vini colorem -ens. VAL. FL. 6, 635 frangitur inque novum paulatim -it amnem. SOL. 53, 21 maior pars insulae . . . in vastas -it solitudines. GREG. M. moral. 10, 15 ipsa in eum (*deum*) nostra contemplatio -it. *acced. dat.*: HIER. adv. Iovin. 1, 5 cui *Sarae* -erant muliebria (epist. 65, 1, 3). POMER. 3, 6, 3 auribus . . . castis obscaeni sermones cum sono -unt. *res corporeae*: AETNA 423 nec desinit ante quam levis excocto -ecit robore pumex. OV. met. 9, 649 -unt silvae, cum tu . . . concidis. MANIL. 4, 532 nube . . . , quae velut extinctus Phoebeis

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ignibus ignis -it (defuit *al.*). SEN. Herc. O. 505 qua iungit hominem spina -ens equo (*in Centauro*). CVRT. 5, 4, 6 qua -ecit mons (PLIN. nat. 6, 34 montium -unt iuga. SOL. 17, 1 AMM. 22, 8, 38. 23, 6, 73). MELA 1, 66 Tyros aliquando insula, nunc adnexa terris -it (*i. desiit insula esse*), quod ab impugnante quondam Alexandro iacta opera. PETRON. 29 in -ente porticu (*cf.* MART. epigr. 2, 10 ultima pars aulae -entis erat). CALP. decl. 2 convexus et -ens mundus. AVIEN. orb. terr. 82 *sinus*, ubi laetam . . . pandit Pamphylia glaebam, -it et curva sinuatur litoris ora. HEGES. 3, 6, 4 Samaritana regio . . . incipiens a vico Ginea, -ens in terra Acrabatenorum. VVLG. Ezech. 47, 12 non -et fructus eius. Dan. 9, 27 -et hostia et sacrificium. I Macc. 3, 45 -ecit ibi tibia et cithara.

d *i. q. deesse: res corporeae*: CIC. de orat. 1, 153 scripta -unt. PVBLIL. N 13 numquam ubi diu fuit ignis, -ecit vapor. LVCR. 3, 454 omnia -unt atque uno tempore desunt (OV. Pont. 2, 7, 75 LIV. 9, 23, 10 QVINT. inst. 4, 1, 21. 5, 13, 24 decl. 260 p. 69, 1 SVLP. SEV. Mart. 26, 1). 5, 371 nec porro natura loci spatiumque profundi -it. VERG. Aen. 6, 143 primo avulso non -it alter *ramus*. PAVL. FEST. p. 58 M. cum propria -unt. CELS. 2, 11 si cetera -erunt. SEN. epist. 91, 5 si alia -unt (QVINT. inst. 7, 2, 37. 12, 9, 8 AVG. civ. 12, 4 p. 516). CVRT. 8, 14, 36 quamquam exhaustae erant vires -batque sanguis (*cf.* SIL. 9, 166 -ente cruore). IVV. 3, 311 ne vomer -at, ne marrae et sarcula desint. PLIN. epist. 2, 17, 14 ubi -it buxus. PAVL. NOL. epist. 12, 11 charta -ens. VVLG. gen. 47, 15 -ente pecunia (47, 18 I Macc. 3, 29). *res incorporeae*: CIC. Quinct. 4 quod mihi consuevit in ceteris causis esse adiumento, id quoque in hac causa -it. rep. 1, 5 nec vero levitatis Atheniensium . . . exempla -unt. div. 1, 119 ne et consilium et vita -ret (LIV. 1, 29, 3 -ente consilio). ac. 2, 104 ubicumque haec (*probabilitas*) aut occurrat aut -at. Att. 7, 21, 1 -it enim non voluntas, sed spes (LIV. 5, 48, 7). CAES. Gall. 4, 20, 2 si tempus anni ad bellum gerendum -ret (VICT. VIT. 3, 32). SEN. benef. 3, 28, 2 ubicumque nomen illustre ⟨de⟩fecit. clem. 1, 8, 7 voluntas oportet ante saeviendi quam causa -at. epist. 23, 4 numquam -et *gaudium*, cum semel unde petatur inveneris. QVINT. inst. 8, 4, 5 verba (HIER. praef. Vulg. Sirach verba hebraica). PAPIN. dig. 36, 1, 59 (57), 2 -ente . . . gradu nepotum (INST. Iust. 3, 2, 7 primo gradu -ente sequens succedit). APVL. Plat. 2, 5 metus vero *est* vitium -entis audaciae. TERT. anim. 24 naturalium vero scientia ne in bestiis quidem -it. adv. Marc. 3, 15 p. 401. patient. 1 ne dicta factis -entibus erubescant. VEG. mil. 3, 3 tributa. HIL. in psalm. 63, 9 -et tamen in veritatis destructione falsitatis assertio. AVG. civ. 12, 7 p. 522. 19, 28 p. 405 utrumque (*dolor et natura*) ideo non -it, ne poena -at. 21, 5 p. 497 cum in talibus operibus dei -at ratio cordis et sermonis humani. OROS. hist. 4, 2, 2 -ura successio et defuturum animantum genus. PETR. CHRYS. serm. 150 p. 600B Christo fugiente locus deest, provincia -it. BOETH. arithm. 1, 23 p. 47 huius speculationis terminus -it. mus. 4, 6 ubi -erint litterae. *acced. dativus*: CIC. rep. frg. 8 sibi verum decus . . . -ere. PROP. 1, 1, 7 et mihi iam toto furor hic non -it anno. PHAEDR. app. 4, 11 lutum ad faciendos illi -ecit pedes. SEN. Phaedr. 769 et gratae capiti -unt comae. COLVM. 3, 2, 20 nec -unt macro solo *imbres*. SIL. 8, 660. 10, 192 non hasta viro, non -it ensis. STAT. Ach. 1, 446 ipsum iam puppibus aequor -it. SCAEV. dig. 36, 1, 82 (80) cuius aequitas -ecit his, qui *eqs.* TERT. adv. Marc. 1, 23 p. 321 cui -it prima *ratio*. resurr. 43 p. 89 -erant autem apostolo verba ad significandum de corpore excessum. PS. CYPR. laud. mart. 23 sic cum arantibus sementa -erint et herbis terra morientibus aestuarit. IVVENC. 2, 130 vina . . . convivis -bant. HYG. astr. 2, 6 p. 42, 16 postquam Herculi tela -erint. AMBR. hex. 5, 11, 35 ne . . . nobis etiam verba -ant. 6, 2, 6. VVLG. gen. 47, 15. Ruth 4, 14 successor familiae tuae. VITA Caes. Arel. 1, 39 cui cum humanae curationis spes omnis . . . -isset. *c. gerund.* (*cf. p. 336, 45*): ITALA Ier. 17, 8 (Wirc. Aug. c. Faust. 13, 8) neque -et *lignum fructiferum* faciendo fructum (οὐ διαλείψει ποιῶν καρπόν, VVLG. nec desinet facere fructum). OPTAT. 5, 6 p. 133, 11 qui (*deus*) dando non -it. 5, 10 p. 140, 14 quae (*tunica*) . . . nec vestiendo -at.

B *translate*: **1** *de hominibus*: **a** *i. q. decedere, auferri*: OV. met. 10, 56 ne -ret *Eurydice*, metuens *Orpheus* flexit amans oculos. ITALA gen. 49, 10 (Cypr. testim. 1, 21 Hier. epist. 65, 10, 3 Aug. civ. 16, 41 p. 191 *al.*) non -et (Aug. c. Faust. 12, 42 p. 368 deerit) princeps de (*vel* ex) Iuda (ἐκλείψει, VVLG. non auferetur sceptrum de Iuda). VVLG. II reg. 3, 29 nec -at (ἐκλείποι) de domo Ioab fluxum seminis sustinens. thren. 5, 14 senes -erunt de portis (κατέπαυσαν). HIL. trin. 12, 6 neque enim -ecit ex sese qui se evacuavit in se (*ibid. eodem sensu* decedere . . . ex deo in hominem). NICET. symb. p. 358, 20 cum homo ex hac vita -it. CARM. epigr. †702, 7 (*a. 528*) solis heu denique nobis defecis. *cf. p. 336, 56.*

b *i. q. labi, cadere*: FRONTO p. 26, 23 N. quamquam superatus tamen nihil de mea prothymia decessero aut -ero. HIL. trin. 3, 3 *deus* imbecillitati nostrae potius obtemperans quam de his, in quibus erat, ipse -ens. 10, 50 aut de se -erit deus verbum. AVG. serm. 115, 1, 1 de fide ne -ret et periret. AVG. civ. 16, 24 p. 161 non eum in fide -isse. in psalm. 72, 6 -entis populi et nutantis (*syn.* prope labi). 121, 3 magnum enim est stare inter angelos et non -ere (*syn.* lapsus est). 122, 3 quomodo omnis, qui -it, non descendit, sed cadit, sic omnis, qui proficit, ascendit. *acced.* in: *aliquid*: PS. QVINT. decl. 18, 2 in quam modestiam desperationemque -ecit? HIL. trin. 10, 50 -isse . . . deum verbum in animam corporis volunt. AVG. epist. 232, 5 in id quod intuetur -ens. *aliquem*: HIL. trin. 7, 32 nam ex deo deus vel in deo deus . . . nec in solitarium deum -it, cum unus et unus in significatione non solus sit. *hinc i. q. peccare*: PLIN. nat. 34, 71 ne melior in equorum effigie -isse (*i. minus egregia praestitisse*) in homine (*sc. fingendo*) crederetur. CLEM. ad Cor. 51 quaecumque excidimus et -imus propter quasdam incursiones contrarii. HIL. libell. 10 non vereatur, ne ipse -at, cum in usu sanctae administrationis habeat promptissimam voluntatem. TERT. pudic. 16 si vero -rent *viduae et innuptae*. HIER. praef. Vulg. Sirach -ere in verborum compositione (ἀδυναμεῖν). VVLG. Sirach 43, 29 multa dicemus et -emus in verbis. Iac. 1, 4 ut sitis perfecti et integri in nullo -entes (ἐν μηδενὶ λειπόμενοι). AVG. in psalm. 63, 11 quanto a iustitia recedebant, tanto plus -bant scrutantes scrutationes. 140, 25. c. Secundin. 15 p. 927. HESYCH. in lev. 18 p. 1008D. GREG. M. moral. 9, 39 inde in se erga effectum inventionis -it *pius* unde super se raptus ad vim inquisitionis excrescit. *opp.* proficere (*cf. Weyman, Archiv 13 [1904] 259*): AVG. in psalm. 118 serm. 20, 1 cum sint inter se contraria proficere et -ere. AVG. civ. 11, 28 p. 501 possunt enim ambo esse in uno homine et hoc bonum est homini, ut illo proficiente quo bene vivimus, iste -at, quo male vivimus. discipl. 13. epist. 118, 15. 144, 2. 166, 3 *anima* nec -ret in deterius nec proficeret in melius. in euang. Ioh. 52, 3 in psalm. 36 serm. 1, 11. 38, 16. 122, 3 *v. p. 335, 84*. c. Secundin. 10 serm. 159, 8, 9. LEO M. serm. 59, 8 p. 342 qui autem non proficit, -it. CLAVD. MAM. anim. p. 28, 1 ita superioribus affici potest ut proficiat, sicut inferioribus ut -at. GREG. M. moral. pr. 7. AVG. in epist. Ioh. 4, 5 nulla ex parte corrumpitur: nec proficit, quia perfectum est; nec -it, quia aeternum est. in psalm. 41, 7 serm. 115, 1, 1 serm. ed. Mai 94, 3.

c *deesse incipere, desinere* (*accedit* in *c. abl. l. 44 sqq., partic. l. 81, inf. l. 62*): CIC. orat. 6 multi oratores magni et clari fuerunt . . . nec postea -erunt. Tusc. 2, 26 sicubi illi (*poetae nostri*) -erunt, verti etiam multa de Graecis. ITALA iud. 5, 7 (Lugd.) -erunt potentes in Istrahel (ἐξέλιπον, VVLG. cessaverunt). AVSON. 417, 24 consorte laborum destituor nec tam promptum *est* . . . unum -ente pari perferre sodalem. VVLG. psalm. 11, 2 salvum me fac, domine, quoniam -ecit sanctus. Ier. 31, 36 semen Israel -et, ut non sit gens coram me. Luc. 18, 1 oportet semper orare et non -ere (μὴ ἐγκακεῖν). EXC. barb. p. 304, 3. 7. 306, 20 Fr. initiaverunt Lacedaemoniorum reges et -erunt. PRAEDEST. 1, 39 p. 599A hos (*angelicos*) Epiphanius iam omnino -isse testatur. *i. q. intermittere*: VVLG. Gal. 6, 9 tempore enim suo metemus non -entes (ἐκλυόμενοι). AVG. in psalm. 84, 1, 2 in opere non -amus. 93, 27 in spe. 145, 3 -ere laudando deum, in laudibus *ter* (*cf. p. 335, 61*). in Iob p. 556, 9 in bonis operibus. SEDVL. epist. 1 p. 8, 6 in Christi famulatu. *in re hereditaria*: GAIVS inst. 2, 199 -entis portionem collegatario accrescere. 2, 205. 206 *bis*. dig. 28, 6, 5 in parte quoque -entis *heredis*. 29, 2, 53, 1 -entium partes etiam invitus excipit, id est tacite ei -entium partes etiam invito accrescunt. 35, 2, 78 alterutro -ente *al.* VLP. dig. 38, 5, 4, 1 patronis -entibus (GAIVS inst. 3, 62 [decedentis *cod.*]). COD. Iust. 6, 51, 1, 10c *syn.* evanescat. *de officialibus*: COD. Iust. 12, 19, 7 pr. (*a. 443*) in -entium statutorum locum . . . subire (*cf.* NOVELL. Iust. 35, 5 *ibid.* desistere). *adde*: NOVELL. Iust. 35, 8 in -entia quocumque modo loca eos taxari. *c. dativo i. q. non adesse, non obsequi*: VERG. Aen. 6, 196 tuque o dubiis ne -e rebus, diva parens. LIV. 1, 24, 7 illis legibus populus Romanus prior non -et; si prior -exit *eqs.* (*cf.* PETR. CHRYS. serm. 115 p. 516C mandato -it ille, qui labitur a mandato). VAL. FL. 2, 596 ne -e coeptis. *adde*: AVG. discipl. 13 -it iniquitati, proficit veritati: -it saeculo, proficit deo. LEO M. serm. 71, 1 p. 387 -endum *est* iniquitati, ut iustitiae resurgatur. *acced. inf. i. q. desinere, hic illic (v. l. 68. 78) fere i. q. non posse, non valere (inseritur etiam res subiectum)*: LVCR. 1, 1040 simul ac -ecit suppeditare materies. BIBAC. carm. frg. 2 unicum magistrum . . . omnes solvere posse quaestiones, unum -ere (*Toupius*, difficile *codd.*) expedire nomen. RVT. LVP. 2, 18 vos enim defendere -istis. PANEG. in Mess. 191 non te -ent nostrae memorare Camenae. GERM. 260 -ente oculo distinguere corpora parva. PS. SEN. epist. Paul. 8. SIL. 3, 112 gelidos ut scandere tecum -am montes coniux tua. 13, 359 talenta, pascere longinquum non -entia bellum. TERT. resurr. 50 p. 104 caro et sanguis . . . sola regnum dei capere -unt. coron. 6 scientia -unt illud quoque intellegere. ITALA Ios. 18, 3 (Lugd.) usquequo -etis hereditare terram? (ἐκλυθήσεσθε κληρονομῆσαι, VVLG. marcetis ignavia et non intratis ad possidendam t.). COMM. instr. 2, 34, 5 in modico sumpto -itis Christo donare. HIL. in psalm. 2, 11 neque factus filius hominis filius dei esse -erat. LVCIF. Athan. 1, 15 nec iste desinit persequi nec -it parcere David. VVLG. Sirach 17, 20 et confirmavit -entes sustinere. AVG. civ. 16, 4 p. 129. epist. 189, 1 ut facere non -rem (*nonnulli codd. et edit.* differrem). AVELL. p. 678, 1. PROSP. in psalm. 118, 74 sperare non -it. OP. imperf. in Matth. 1 p. 613 de anicula ideo -ente (*sc. parere*). *acced. partic.* (*gerund. v. p. 335, 61*), non -ere: ITALA (codd. d g) *et* VVLG. II Thess. 3, 13 nolite -ere benefacientes (μὴ ἐγκακήσετε καλοποιοῦντες). HERM. Pal. vis. 1, 3, 2 non -as ergo monens filios tuos. VVLG. Ios. 9, 23 non -et de stirpe vestra ligna

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

caedens *eqs.* (ἐκλείπῃ ... ξυλοκόπος). Ier. 35, 19 non -et vir de stirpe Ionadab ... stans in conspectu meo cunctis diebus. Gal. 6, 9 bonum facientes. AVG. in euang. 73, 4. SACR. Leon. p. 337 praevalendo -unt persequentes. -ere: VVLG. psalm. 63, 7 -erunt scrutantes (ἐξέλιπον ἐξερευνῶντες). Ier. 20, 9 et -eci ferre non sustinens (οὐ δύναμαι φέρειν). I Macc. 14, 13 -ecit impugnans eos super terram (ἐξέλιπεν ὁ πολεμῶν). HIER. comm. Is. 1, 15 p. 22 ἐκοπώθην ἱλασκόμενος quod est -eci miserans (VVLG. laboravi sustinens).

2 ***de rebus:*** **a** *i. q. recedere, removeri:* ab *re:* CIC. fin. 2, 79 si utilitas ab amicitia ... -erit. PS. APVL. Ascl. 28 corporali ratione viventia et a vivendo eadem corporum ratione -entia. HIL. myst. p. 19, 5 et non solum ab eo, quod erat, -it, sed in melius et ultra usum necessarium mutatur. TERT. adv. Marc. 1, 24 p. 324 quae (*bonitas*) non iam a partitione speciali hominis liberandi -ecit, sed a proprietate generali. nat. 1, 15 quidquid ⟨ab ali⟩a ratione -erit. adv. Val. 2 p. 178. SCHOL. Cic. Bob. p. 100, 2 προθεράπευσις, quoniam videri poterat a civili et iudiciali genere -ere. AVG. lib. arb. 3, 12, 35 si omnis angelica natura ab eius praeceptis peccando -isset. DIDASC. apost. 60, 6/7 erit illi hoc fatigatio, numquam -ens a baptismo et a lavatione rerum. AVG. civ. 12, 9 p. 525 mala propria voluntate, quam bona natura non fecit, nisi cum a bono sponte -ecit (14, 13 p. 32). GREG. M. moral. 2, 79 virtutes ... turbatae ab status sui incolumitate -unt. 18, 77 ipsa nos littera ab historico intellectu -ens ad indagandum allegoriae mysterium mittit. ab *aliquo:* ITALA Ios. 10, 6 (Lugd.) non -ant manus tuae a pueris tuis (ἐκλύσῃς, VVLG. ne retrahas manus). HIL. trin. 3, 20 corpus domini a sese non -it, ut sese resumat ex nihilo. VVLG. Sirach 7, 2 -ent mala abs te. Ezech. 22, 15 et -ere faciam immunditiam tuam a te. ab *re* ad *rem:* AVG. civ. 12, 8 p. 522 quo (*amore perverso*) voluntas ab incommutabili bono ad mutabile bonum -it. de: HIL. trin. 3, 10 *sol* de cursu operis -ecit. VVLG. psalm. 54, 12 non -ecit de plateis eius usura et dolus. eccles. 9, 8 oleum de capite tuo. Ier. 18, 14 numquid -et de petra agri nix Libani?

b *ad irritum cadere, non valere, non sufficere* (*c. dat. v. p. 336, 60*): CIC. Tim. 34 ex ea parte -bat (εἶχεν ἀνομοίως) ad propositum exemplar imaginis similitudo. SEN. suas. 1, 19 sine potius rerum naturam quam fortunam tuam -ere. STAT. silv. 3, 1, 88 non cepere fores angustaque -it aedes. PHYSIOGN. 54 facile enim labat ac -it omnis imitatio. TERT. adv. Marc. 4, 7 p. 433 quae non implent fidem ordinariae narrationis, -entis in mendacio semper. 4, 29 p. 521 -ecit itaque parabola in persona domini. nat. 1, 1 verum -it adaequatio comparationis. ITALA Is. 53, 3 (Tert. adv. Marc. 3, 7 p. 386. 3, 17 p. 404 adv. Iud. 14 Rufin. Adamant. 1, 25 Aug. civ. 18, 29 p. 295) species eius inhonorata, -ens citra (*vel* supra) filios (*vel* prae filiis Hier. in Is. 53, 3 p. 613; a filiis Hier. epist. 65, 8, 1) hominum homo (ἐκλεῖπον παρὰ ..., VVLG. despectum et novissimum virorum). AMBR. Abr. 1, 8, 67 p. 547, 17 ut, dum ascendit senex, infringeretur impetus, lassaret dextera, -ret intentio. VVLG. Zach. 13, 8 partes duae in ea (*terra*) dispergentur et -ent. AVG. civ. 12, 7 p. 522 nemo igitur quaerat efficientem causam malae voluntatis; non enim est efficiens, sed -ens, quia nec illa effectio sed defectio (*bis.* 12, 8 p. 523 *bis.* 12, 9 p. 524). 12, 8 p. 522 hoc scio naturam dei ... nulla ex parte posse -ere et ea posse -ere, quae ex nihilo facta sunt. LEO M. serm. 85, 4 p. 436 Laurentio in caelos abeunte tu -is, *o crudelitas.* MARCELL. auct. chron. II p. 100, 4 (*a. 517*) -ente pretio. PETR. CHRYS. serm. 42 p. 317^C ieiunium sine misericordia -it. GREG. M. moral. 8, 54 requirit mire quod sibi respondere non sufficit *mens* et sub eo ignara -it, quod prudenter requirit. *acced.* ad: PANEG. in Mess. 185 cui fuerant flavi ditantes ordine sulci horrea fecundas ad -entia messis (*sic F*, fecundis in -entia mensis *A*). SEN. epist. 74, 31 nihil ... ad quod mens sana -at. nat. 3 pr. 10 nec -ente ad iniurias terra errasse in oceano. AVG. lib. arb. 3, 12, 35 non enim vel bonitas eius ... -ret ad creandos alios. PETR. CHRYS. serm. 71 p. 401^D lassescit mens, caro nostra -it ad divina (*sc. ne ascendat*).

c *apud* ICTOS *i. q. excidit, cessat, non est locus, non extat, non existit:* CELS. dig. 19, 5, 2 cum -ant vulgaria atque usitata actionum nomina. GAIVS dig. 14, 5, 1 etiamsi -ent superiores actiones (VLP. dig. 9, 3, 5, 12. 19, 5, 21 *al.* PAVL. dig. 15, 1, 52. 39, 3, 2, 5). IVLIAN. dig. 30, 81, 9 pendente condicione legati condicio statutae libertatis -it (33, 5, 9, 2 *et* 6^ies AFRIC. dig. 35, 1, 31 *et* 8^ies GAIVS dig. 30, 68, 2. 45, 1, 141, 9 inst. 3, 179 *bis* SCAEV. dig. 28, 5, 83 (82). 33, 1, 20 pr. PAPIN. dig. 23, 4, 26, 5 *al.* COD. Iust. 3, 33, 12, 1. 6, 27, 6 si autem casualis est condicio et ex fortunae insidiis -erit. 6, 51, 1, 7). IVLIAN. dig. 18, 4, 19 -ente condicione (28, 5, 22. 35, 1, 26, 1. 38, 2, 20, 4 VLP. dig. 4, 8, 11, 4 *al.* COD. Iust. 6, 51, 1, 2a. 7, 6, 7). PAVL. dig. 34, 9, 10, 1 -it fideicommissum (VLP. dig. 31, 60). 21, 1, 58, 2 indicia prioris fugae non -unt. VLP. dig. 24, 3, 64, 9 lex -it. 43, 19, 3, 13 -it interdictum. 10, 2, 49 -ente (*B S*, -cto *alii*) directo iudicio (FRG. Vat. 159. 246 iudicium patris, licet iure -at). IVLIAN. dig. 1, 3, 32 pr. qua in re hoc -ret (*sc. quod moribus inductum est*). 29, 7, 2, 2 libertates -unt. POMPON. dig. 1, 2, 2, 24 vetustissima iuris observantia ... -isset. CLEM. dig. 31, 59 partem legati -ere (GAIVS dig. 31, 55 pr. 35, 2, 78 per -entem partem). PAVL. dig. 4, 8, 32, 3 sive postea -at poena. 12, 2, 35 pr. probationibus aliis -entibus (22, 3, 7. 26, 2, 30. sent. 2, 17, 12 FRG. Vat. 227 COD. Iust. 6, 30, 22, 10). 22, 2, 6 obligatio ... -isse videtur. VLP. dig. 40, 5, 26, 11 senatus consultum -it. MARCELL. dig. 46, 3, 72, 4 -ere stipulationem. 47, 20, 3, 1 titulus criminis -it (*bis*). FRG. Vat. 256 iuris quoque verbis -entibus (VLP. dig. 38, 17, 2, 29. 40. 47, 8, 2, 7). PAPIN. dig. 37, 11, 11, 2 voluntas, quae -erat. MARCIAN. dig. 31, 57 -it quod ei relictum est. COD. Iust. 5, 35, 3, 2 his (*testamentariis et legitimis tutelis?*) -entibus. 6, 38, 5, 1 *propinquis.* 6, 51, 1, 1c ut quod in medio -at hoc caducum fiat. 6, 51, 1, 2 ea quae in ultimis elogiis relinquuntur, contingebat -ere. 6, 51, 1, 3 tunc enim non -bant, sed ad illos perveniebant. 6, 51, 1, 11a sin vero pars quaedam ex his -at. 6, 51, 1, 11d tunc non vacuatur pars quae -ecit nec alii accrescit.

d *apud grammaticos i. q. non inveniri, non usurpari, deesse:* DIOM. gramm. I 309, 16 ceteris -entibus *casibus* (309, 18 PRISC. gramm. III 1, 13 POMP. gramm. V 172, 18. 186, 21 *sq.* ecce -unt quinque *casus* simul, -unt quattuor, -unt tres, -unt duo; unus numquam potest -ere. qua ratione non potest -ere unus? 210, 30). PRISC. gramm. III 2, 27 nominativus ... -it. POMP. gramm. V 186, 26 quotiens -erit nominativus, necesse habet -ere et vocativus (210, 35. 210, 34 ubi -at vocativus). PRISC. gramm. II 559, 29 -unt participia (560, 11 POMP. gramm. V 262, 1 *cf.* GRAMM. suppl. 262, 29 *bis*). 559, 25 si -ant supina, -unt etiam participia (559, 28). 581, 15 *perfectum* -ens. III 195, 13 praepositiones -unt (376, 19). 194, 5 praepositiones est quando abundant, est quando -unt (196, 8 coniunctiones. 341, 9 vel abundante abnegatione vel -ente et a communi subaudienda. 359, 10). PRISC. gramm. II 492, 4 neutra -unt. 492, 6 -it etiam 'metui'. III 271, 16 usu -ente (239, 7). MART. CAP. 4, 359 proprium -it. 4, 381 quamvis nonnumquam nomina -ant, ex quibus situs denominantur, ratio tamen non -it. *acced. praepos.* in: DIOM. gramm. I 330, 7 in quibusdam casus -ere videmus. PRISC. gramm. II 449, 7 *in verbis* quaedam -unt personae. CASSIOD. gramm. VII 166, 16 in quibusdam *nominibus* istum (*nominativum*) -ere novimus. *i. q. dehiscere, claudicare, carere numeris, temporibus sim.:* CHAR. gramm. I 93, 3 multa *nomina* sane inveniuntur, quae varia ratione -ant (PROB. inst. gramm. IV 128, 19). DIOM. gramm. I 346, 12 verba -unt (PRISC. gramm. III 153, 11. 17 CONSENT. gramm. V 370, 8. 12 MACR. exc. gramm. V 628, 37). PRISC. gramm. III 116, 11 non necesse est orationem -ere (116, 16. 17). 155, 12 cui (*poeticae constructioni*) licet et -ere et abundare. MACR. exc. gramm. V 629, 12 apud Latinos -unt inquam et sum. MART. CAP. 3, 284 in comparatione -unt ut 'bene'. 3, 324 ut ... etiam usum quendam usurpasse detegamus aut etiam contra regulam -isse. *acced. abl. limit.:* CHAR. gramm. I 65, 18 partes orationis ... accusativo plurali -unt. PHOC. gramm. V 426, 12 alia *nomina* certis casibus -unt (428, 15). 427, 29 quod plurali -it numero. VLT. SYLL. gramm. IV 220, 29 virgo ... genitivo -it. CHAR. gramm. I 249, 4 haec verba qualitate -ere dicuntur (257, 10 temporibus. DIOM. gramm. I 379, 16. 21 prima persona. 379, 30 cetera declinatione. 381, 3. 9 participiis. 386, 12 futuro infinitivo. PRISC. gramm. II 173, 7. 560, 14. 574, 2 praeterito. PROB. inst. gramm. IV 187, 11 quibus modis vel personis. 187, 15. EXPLAN. in Don. gramm. IV 555, 26 PHOC. gramm. V 435, 17 MACR. exc. gramm. V 628, 25. 28. 653, 26 *sq.* sunt quaedam in declinatione verborum, quae plurimis -ant more Graecorum apud quos tribus modis -unt). DIOM. gramm. I 403, 7 participia temporibus -unt (PRISC. gramm. II 563, 19 in ipsis -entia aliquo casu). PRISC. gramm. III 124, 16 -it autem praepositivis articulis lingua latina. EXPLAN. in Don. gramm. IV 514, 26 participiis -it latinitas. PRISC. gramm. II 425, 9 *infinitus* et personis et numeris -it. SERV. auct. Aen. 1, 234 quia -it lingua latina participio praesenti passivo. *acced. praepos.* per: DIOM. gramm. I 328, 25 per ceteros casus nomina multa -unt (PROB. nom. gramm. IV 215, 21 DON. gramm. IV 377, 31 CONSENT. gramm. V 352, 16 *bis*). PROB. inst. gramm. IV 48, 2 anomalia est miscens vel immutans aut -ens ratio per declinationem. CONSENT. gramm. V 370, 6 per singulas ... partes -ere verba. *praep.* in: CHAR. gramm. I 158, 14 in quibusdam casibus -ere videmus ea *pronomina.* PHOC. gramm. V 428, 30 quae cum in singulari numero non -ant, in plurali tres tantum casus habent (427, 24). PRISC. gramm. II 430, 24 quaedam -entia in supinis. 560, 26 impersonalia -unt in supinis et participiis (574, 6 PHOC. gramm. V 439, 2). POMP. gramm. V 261, 27 *sq.* sunt verba defectiva, quae non -unt in participiis, in verbo tamen -unt *eqs.* PRISC. gramm. II 560, 7 -entia in aliis ... supina quoque significationibus. CONSENT. gramm. V 382, 10 in coniugationibus verba -ant (372, 11 PHOC. gramm. V 438, 12. 439, 2. 4. MACR. exc. gramm. V 628, 21 in declinatione. GRAMM. suppl. 262, 29). DIOM. gramm. I 318, 15 cum latinum eloquium in quodam verbo -it. CONSENT. gramm. V 375, 30 in his -it graeca lingua. ex: CONSENT. gramm. V 382, 31 *verba* aliqua ex parte -unt. *adde:* SERV. Aen. 1, 135 'quos ego' -it hoc loco sermo (*i. media in oratione resistit*). AVG. in psalm. 123, 8 -ente latinitate (*i. non extat in lingua latina vox concinna*). ISID. orig. 9, 5, 23 *nothus* nomen Graecum et in latinitate -it.

part. praes. pro adi. **dēficiēns,** -tis. *i. q. caducus:* AVG. in psalm. 147, 3 ne praesentem vitam -em, volaticam, transitoriam sic amemus. LEO M. serm. 35, 4 p. 252 amor rerum -ium. *adv.* **dēficienter**. *i. q. elliptice:* HIER. hom. Orig. in Is. 7, 4 p. 1138 'non

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

gens ad deum suum', haec eis respondete. -r autem dicitur. haec eis respondete: 'non gens ad deum suum exquiritur'.

synon. et coniuncta: ad I A: deserere, lassare. *ad I B*: corrumpi, deseri, destitui, dissolvi, fatigari, laborare, solvi (LVCAN. 2, 560). *ad II A 1 a*: desciscere, deserere. *ad II A 1 b*: aberrare (AVG. in psalm. 26, 2, 17), cadere, concidere, deflecti (QVINT. decl. 349 p. 375, 24), desperare, a mente esse, minui animo. *ad II A 1 c*: cadere, debilitari, (de)fatigari, labare, laborare, languescere, lassari, pavefieri, retardari, tabescere. *ad II A 1 d*: consumi, deseri vita, exanimari, expirare, mori. *ad II A 1 e*: linqui animo. *ad II A 2 a*: angi, inferiorem fieri, minorem fieri, tabescere. *ad II A 2 b*: minui, minus esse; obumbrari, obscurari; decurrere, arescere. *ad II A 2 c*: desinere, labi, intercipi. *ad II A 2 d*: deesse. *ad II B*: decedere, se evacuare; cadere, descendere, labi; desistere, desinere.

oppos.: ad I A: restare. *ad I B*: abundare, ali (VITR. 8 praef. 2), recreari, refici, spem salutis habere (HERM. sim. 9, 14, 3); superare. *ad II A 1 a*: in officio esse. *ad II A 1 b*: confidere, fulciri (AVG. in psalm. 36 serm. 1, 12). *ad II A 1 c*: abundare: (ITALA I Cor. 8, 8), refici. *ad II A 1 d*: abundare, nasci (GREG. M. moral. 18, 68), reviviscere (OV. Pont. 1, 3, 9), vigere. *ad II A 2 a*: consistere, convalescere, permanere, remanere, valere, vigescere. *ad II A 2 b*: crescere; excedere, renovari, restitui, revocari, suppeditare; exoriri, effluere, exaestuare, exuberare, inundari. *ad II A 2 c*: incipere, manere, perseverare, redire. *ad II B*: obtemperare, proficere, stare; initiare, perdurare; abundare.

deriv.: defectativus, defectibilis, defectio, defectitat, defectivus, defector (-trix), defectus, deficientia. deficisci. *compos.*: indeficiens, subdeficio. *Leissner.*

dēficīsco, -ere *a* deficere. *i. q. deficere coepisse, ignavum fieri*: RVFIN. Basil. hom. 5, 5 ignavae mentis desperatione continuo -unt. *L.*

defido *v.* diffido *et* diffindo. **dēfīēns** *v.* defio *p. 326, 68.*

×**dēfīgo,** -xī, -xum, -ere *a* de *et* figere. *formae* defico: TAB. devot. Audollent 135^{a}, 9. 135^{b}, 7 *et codd. p. 340, 59. 341, 84 al.* deficsa: INSCR. Jahresh. d. öst. Inst. IX 1906 p. 194. defixso: DECRET. decur. Pis. de L. Caesare (Corp. XI 1420) 30. defixus *inde a* CIC. Arat. Verr., defictus: VARRO rust. 3, 7, 7. *intransitive*: GREG. TVR. Franc. 8, 29 si ... gladius -xisset. glor. conf. 28 digiti palmae -xerant. *per tmesin scribitur*: MART. CAP. 1, 21 vers. *p. 341, 60.* GLOSS. καταπήσσω. -ere πῆξαι. -xus διαπεπαρμένος. *legitur inde a* PLAVTO, *non habent* TER. CATVLL. LVCR. PVBLIL. SALL. NEP. VITR. *al.*

I ***proprie*:** **A** *i. q. figere, infigere, affigere, deflectere*: **1** *aliquem*: PLAVT. Persa 294 te hodie ... -am in terram colaphis. :: tun me -as? CIC. Arat. 21 -xus (-xo *codd.*) corpore Perseus. *in imag.*: STAT. Theb. 9, 677 stat cuneo -xa acies. BELL. Afr. 29, 3 decurione percusso et ad equum (ad decuma *codd.*) -xo (POTAM. tract. 2 p. 1416^{A} [*in imag.*] mox se ut ad cubile cordis concinnamenti nisu sector sollicitus -xisset). OV. met. 11, 76 ut quaeque solo -xa cohaeserat harum (*mulierum quae in arbores vertuntur*). CLOD. LIC. hist. 3 cruci -untur. *de bestiis*: VAL. FL. 7, 601 suis -xum (*i. in terram deductum*) *taurum* flatibus urguet *Iason incumbens.*

2 *aliquid* (*nota enallagen*: CORIPP. Ioh. 8, 195 solidam -ens cuspide terram): CIC. Arat. 199 *ventus* perfringet (-stringet *D*) celsos -xo robore malos. 279 inde Sagittari -xum (*D*, deflexum *al.*) possidet arcum. ac. 2, 122 ut videamus, terra penitusne -xa sit et quasi radicibus suis haereat an media pendeat (STAT. Theb. 7, 183 potuit Latonia frater saxa ... -ere Delon [*sc. antea natantem*]. FAV. EVL. p. 12 *terra* -xa. p. 14. MART. CAP. 8, 814 terram in medio imoque -xam. *cf.* OROS. hist. 1, 2, 62 donec in sinu Liburnico -antur *Alpes*). LEX vic. Furf. (Corp. IX 3513) 6 utei tangere, sarcire, tegere, devehere, -ere (*sc. stipites*) ... ⟨ius⟩ fasque esto. CAES. Gall. 4, 17, 4 haec (*tigna*) cum machinationibus immissa in flumen (flumine *β*) -xerat. civ. 1, 27, 4 maximis -xis trabibus. VERG. georg. 3, 519 arator ... opere in medio -xa relinquit aratra. PANEG. in Mess. 84 adversos hosti -ere cervos (*i. ramos*). LIV. 2, 30, 12 -xis pilis (FRONTIN. strat. 2, 1, 7). MANIL. 5, 594 Perseus ... iaculatur in hostem Gorgoneo tinctum -ens (*G*, -fingens *al.*) sanguine ferrum. CELS. 4, 21 cucurbitulas sine ferro -ere (*cf.* 4, 27). SEN. Phoen. 499 arma -xa. COLVM. 3, 15, 1 calamus (PLIN. nat. 6, 166). 4, 16, 3 ridica. 5, 4, 1 harundines. 8, 9, 3. 9, 1, 3. SIL. 4, 655 stabilemque vetat -ere gressum (*cf.* MANIL. 5, 86 stabilis poterit -ere plantas *desultor*. EPIST. pontif. 8 Migne 13, 371^{A} gradum firme -entes). 10, 300 -xerat (deflexerat *al.*) ensem. PLIN. nat. 9, 160 pali (17, 123 FRONTIN. strat. 2, 3, 18 VEG. mil. 1, 11). 17, 63 mucrone -i *amygdalas* dum *seruntur*. 17, 151. APVL. met. 9, 37 corpus. TERT. nat. 1, 12 robur. VLP. dig. 47, 7, 3, 3 saligneas virgas. LAMPR. Heliog. 7, 2 genitalia sibi -xit (*S*, devixit *BP*, devinxit *al.*). CET. FAV. 12 p. 297 -xae palatinationes (VITR. fixa). AVIEN. Arat. 953 hic genua Aurigae -xa quiescunt. 1717 cum parvae -unt spicula muscae. AMM. 15, 10, 5 ligneos stilos. MART. CAP. 8, 853 *sidera* obliquo *motu* per zodiaci -xa moliuntur. BOETH. arithm. 2, 30 p. 121 posito quodam puncto et alio eminus -xo. *al.* *in imag.*: CARM. epigr. 1552 A 68 numquam lapsuros vitae -ere muros. *nota: i. q. condensare*: CASSIOD. in psalm. 73, 12 aqua -xa est. BOETH. categ. 3 p. 244^{A} lac, quod ex liquido -itur. TERT. resurr. 58 capillorum facilia crementa ... -xit (*i. repressit*). *additur, ubi vel quo -atur aliquid*: *casu dat.* (*cf. p. 339, 49*): VERG. georg. 2, 290 altior ac penitus terrae -itur arbos. Aen. 12, 130 -unt telluri (-e *MP*) hastas. OV. Ib. 515 -xa cadavera trunco (trunca *Ehwald*) digna feris. PAVL. FEST. p. 315 stipes fustis terrae -xus. SIL. 7, 294 hasta viri terrae -xa propinquae. CORP. XI 4639, 4 -xa monumentis ... nomina. *ablat.* (*cf. p. 339, 43*): VERG. Aen. 6, 652 stant terra -xae hastae (*cf.* 12, 130 ARVS. gramm. VII 467). LIV. 1, 25, 12 male sustinenti arma gladium superne iugulo -it. OV. fast. 3, 754 vertice nudo spicula -unt. PAVL. FEST. p. 25. SEN. Phoen. 469 hastam solo. SIL. 4, 454 patrio -xum corpore telum. 8, 623 -unt diro signa infelicia vallo. STAT. Theb. 9, 234 viridi -xa ... caespite ... spicula. PS. APVL. Ascl. 19 eodem loco -xorum siderum. CARM. laud. dom. 63 -itur insula ponto. MART. CAP. 1, 7 speculum ... adytis. 8, 822 altiore circuli extremitate horizontis -xa. HIL. gen. 43 *terra* semet -xa salo fundata resedit. EVSTATH. Bas. hex. 5, 7 p. 916^{D} *ligna* singulis -xa stipitibus. 5, 10 p. 920^{C} fundamine semel -xus *turbo pineus.* SERM. corp. Vind. 21 p. 329, 26 hospitium ... quod nec pavimentum solo -ret. *in imag.*: CIC. Phil. 4, 13 virtus est una altissimis -xa radicibus (*cf.* RVFIN. *l. 46*). PERS. 5, 16 ingenuo culpam -ere ludo.

adde: CIC. Verr. 5, 24 quam (*crucem*) non ausus est usquam -ere. CAES. civ. 1, 27, 3 ibi (mihi *Pluygers*) sudes stipitesque praeacutos -it. PLIN. nat. 8, 26 ingentes arcus intentos -unt humi longius.

in *c. ablat.*: RHET. Her. 4, 52 gladium in latere -xit. VARRO rust. 3, 7, 7 duabus virgis viscatis defictis in terra inter se curvatis. CIC. Arat. 422 quos (*colles*) tenet Aegaeo -xa in gurgite Chius (*cf. p. 339, 56*). Catil. 1, 16 quod eam (*sicam*) necesse putas esse in consulis corpore -ere (LIV. 1, 58, 11 *cultrum* in corde). Verr. 6, 170 crucem ... in foro (Rab. perd. 11. 28). har. resp. 57 (*in imag.*) *dedecora* in eo penitus -xa. CAES. Gall. 5, 44, 7 verutum in balteo -itur. civ. 2, 2, 2 asseres ... in terra (terram *Nel*) -bantur (LIV. 44, 5, 3). CIRIS 162 *Amor* virginis in tenera -xerat omnia *tela* mente. OV. rem. 193 ipse potes riguis plantam -ere (deducere, deponere *al.*) in hortis. FEST. p. 305. CELS. 4, 27 cucurbitulae ... -endae sunt in inguinibus. PETRON. 30 tabulae in utroque poste -xae. PLIN. nat. 17, 138 *ramum* in crure (cruce *E*) fici. 18, 161 lauri ramis in arvo -xis. 28, 63 clavum ferreum -ere, in quo loco caput fixerit corruens morbo comitiali, absolutorium eius mali dicitur. 32, 49 si surculus (*qui per ranam transfixus est*) in menstruis -atur a marito, adulterorum taedium fieri. 32, 154 pernae in harena -xae. SIL. 1, 387 hastam adversi torquens -it in inguine Hiberi. 15, 269 (*in imag.*) sponsae -xus in ossibus ardor. HYG. astr. 3, 28 p. 93, 8 Aquarius pedes habet in hiemali circulo -xos (3, 35 hic [*Procyon*] in lacteo circulo -xus). 4, 7 p. 105, 14 qui (*malus*) in Argo navi -xus videtur. SCAEV. dig. 32, 93, 4 dolia, quae in cella -xa sunt. PANEG. 3, 5 taceo trophaea Germanica in media -xa barbaria. 5, 6 -xis in aditu trabibus. VVLG. thren. 2, 9 -xae sunt in terra portae eius. RVFIN. hist. mon. 1 radices in corde nostro -at *cupiditas.* CASSIAN. conl. 2, 13, 8 (*in imag.*) quod viderat telum in corde eius fuisse -xum. 7, 15, 2. MART. CAP. 8, 830 signo in octava parte Capricorni -xo. HYG. astr. 3, 24 p. 91, 25 *stella*, quae est in dextra penna *Virginis sideris* ad umerum -xa.

adde: COD. Iust. 10, 40 (39), 5 si in patria uxoris tuae ... domicilium -isti (*cf.* SEN. dial. 12, 13, 3 in quo [*angulo*] ego -xus sum. AVG. pat. 5, 1 sub qualibet caeli asperitate nocentem animum corpusque -unt). secundum: DECRET. decur. Pis. de L. Caesare (Corp. XI 1420) 30 cippoque grandi secundum aram -xso. sub: CAES. Gall. 5, 18, 3 sub aqua -xae sudes. *quo*: ad: CAES. civ. 2, 10, 4 ad extremum musculi tectum trabesque extremas quadratas regulas IV patentes digitos -unt. HYG. astr. 3, 20 p. 89, 24 genera -ere (deficere *al.*) ad terram. in *c. accus.*: CATO agr. 41, 4 medias vites vinclis in terram -ito. COLVM. arb. 3, 4 in terram ... sarmentum -ito. *sim.* PLIN. nat. 8, 34 in aurem morsum. 17, 96 rubi ... -unt rursus in terram capita. 17, 297 in ossa mucronem. 21, 113 cacumen in terram. FRONTIN. strat. 2, 3, 17 palos in terram. VEG. mil. 4, 21 una trabes in terram praealta -itur. VVLG. iud. 4, 21 clavum in cerebrum. II reg. 2, 16. eccles. 12, 11 in altum. CLAVD. MAM. anim. p. 79, 11 (*in imag.*) -endo eandem (*animam*) in pulchra corpora. COLVM. 2, 14, 6 eodem ... robustam materiam -ere convenit. inter: CVRT. 7, 11, 13 quos (*ferreos cuneos*) inter saxa -rent. 7, 11, 15.

B *i. q. figendo efficere*: ALC. AVIT. carm. 5, 168 immersis -ant vulnera rostris *muscae*. *cf.* PLIN. nat. 8, 34 *l. 61.* *sim.* DRAC. Romul. 9, 165 carnibus Hectoreis -ent oscula (*cf.* Orest. 230 dulcia lascivis -ens basia labris. ACT. Archel. p. 63, 20 osculis eum -xis amplectitur. ALC. AVIT. carm. 6, 277 complexis -unt oscula plantis).

II ***translate*:** **A** *oculos, vultum, mentem (cogitationes) derigere, intendere*: **1** *cum obiecto*: VERG. Aen. 7, 249 -xa Latinus ora tenet. TAC. ann. 3, 1 egressa navi -xit oculos. ITALA prov. 27, 20 (PS. Cypr. sing. cler. 28 PS. Aug. spec. 51 p. 519, 4) abominatio est coram (*om. Aug.*) domino -ens (στηρίζων) oculum (VVLG. *aliter*). ARNOB. nat. 5, 26 dea *Ceres* -ens augusti luminis orbes. POMER. 3, 6, 5 *mens* nimia ... intentione -xa. in *c. acc.*: CIC. ac. 2, 46 parum -unt animos et intendunt in ea, quae perspicua sunt. OV. am. 2, 8, 15 iratos in te -xit ocellos. VAL. MAX. 6, 1, 7 -xo in terram vultu. CVRT. 9, 3, 2 in terram ora. PLIN. nat. 8, 51 oculorum aciem

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

in terram. QVINT. inst. 11, 3, 158 oculis in terram -xis. AMBR. obit. Valent. 1 in eum mentem dirigimus intentionemque -imus. AMM. 22, 2, 4. CASSIAN. conl. 23, 6, 3 totam in eum carnis et mentis aciem -entes. 24, 6, 1 intentio in unum semper est -enda. BENED. reg. 7 -xis in terram aspectibus (fixis in terram oculis *al.*). CASSIAN. conl. 1, 7, 4 velut ... intentionem sui cordis huc usque -xerit. in *c. abl.*: OV. epist. 20, 113 luminaque in gremio veluti -xa tenebam. VAL. MAX. 8, 7 ext. 7 oculis in terra -xis. CVRT. 7, 8, 9 in vultu regis -xerant oculos. SEN. dial. 5, 4, 1 oculis ... in uno obtuto -xis et haerentibus. PLIN. epist. 2, 1, 12 totus animus in hac una contemplatione -xus est. GELL. 1, 13, 3 sententiam suam una in parte. AMBR. exc. Sat. 1, 67 -xus in uno dolor. CASSIAN. conl. 1, 4, 4 in hac ergo destinatione -entes nostrae directionis obtutus. 9, 6, 4. 9, 30, 2 in qua (*caelesti sublimitate*) ... mens ... debet esse -xa. 21, 26, 2 in eius laudatione -unt *gressum*. 23, 8, 2 pervagationem mentis ita -xam semper in dei contemplatione continuit. CLAVD. MAM. anim. p. 164, 17 visu eodem in Mariae contemplatione -xo. CASSIOD. inst. div. 24 mentem in contemplatione. *cf.* AVG. civ. 19, 17 in eo -it imperandi oboediendique concordiam civium, ut sit eis ... quaedam compositio voluntatum. *adde*: CIC. rep. 6, 17 quo usque humi -xa tua mens erit (LACT. inst. 7, 1, 19). CASSIAN. inst. 4, 35 illic habentes oculos animae nostrae -xos. *cf.* 5, 41 illic habens -xum intuitum. conl. 1, 13, 1 ubi mentis intentionem debeamus habere -xam. FAVST. REI. epist. 3 p. 176, 7 *anima* ibi -itur. ad: CASSIAN. inst. 5, 14, 4 ad ea mentis obtutum. conl. 10, 10, 1 ad quam (*formulam*) semper tenacissime vestrum intuitum -entes. erga: CASSIAN. conl. 5, 14, 1 omnem curam erga illius impugnationem. 12, 5, 5 omne studium erga cultum sui cordis. *c. dativo vel ablativo*: VERG. Aen. 1, 226 *Iuppiter* Libyae -xit lumina regnis. SIL. 17, 213 -xos Itala tellure tenebat intentus vultus. LACT. inst. 2, 1, 19 oculos solo. CLAVD. 28, 258 -xoque malis animo ... cernit. CASSIAN. inst. 5, 14, 4 mens contemplationi divinae -xa.

2 *reflexive*, defigi *vel* se defigere: CIC. de orat. 3, 17 cumque eum -xum esse in cogitatione sensisset (CASSIOD. in psalm. 127, 14). orat. 9 quam *speciem* intuens in eaque -xus *artifex*. VERG. Aen. 1, 495 dum stupet obtutuque haeret -xus in uno. 8, 520 -xique ora tenebant (*per hypallagen*). VAL. FL. 5, 377 -xus in una. 7, 82. TAC. ann. 13, 16 resistunt -xi et Neronem intuentes. TERT. adv. Marc. 4, 19 extraneis *personis* intus -xis ad sermones eius. spect. 25 -xus in morsus ursorum. ARNOB. nat. 3, 44 exploratae in rei cognitione -i. LACT. inst. 3, 27, 10 -xi ... in terram. CASSIAN. inst. 2, 5, 5 in psallentis verba *cunctis* -xis. conl. 20, 7, 2 in hac humilitate cordis et spiritus contritione. SVLP. SEV. Mart. 73 in defuncti ora -xus. RVRIC. epist. 2, 43. ISID. sent. 3, 9, 4 totum sese in scripturarum meditatione -it. *c. abl.*: CLAVD. 21, 56 -xae hospite pulchro Persides. *additur accus.*: VERG. Aen. 6, 156 Aeneas maesto -xus lumina voltu (LVCAN. 6, 658 VAL. FL. 7, 407). SIL. 8, 73 terrae -xam oculos *Annam* (CLAVD. 26, 486 -xus lumina terrae). *res personata*: MANIL. 2, 573 in transgressum vultu -xa maligno *sidera*.

3 *singulariter i. q. mirari, observare*: STAT. Ach. 1, 367 nimio -ere visu virginis ora novae. 1, 766 nullaque virginei servantem signa pudoris -it (*cf.* 1, 584 nimio quod lumine sese figat).

B *i. q. in mente ponere, constituere*: 1 *de recordatione*: CIC. Verr. 1, 7 ut non modo in auribus vestris, sed in oculis omnium sua furta atque flagitia -urus sim. prov. 8 quam (*audaciam urbanam*) ille praesens in mentibus vestris oculisque -xit. de orat. 2, 175 his ... locis in mente et in cogitatione -xis. HIER. epist. 39, 8, 1 hanc (*Blaesillam*) in meam mentem -xam legent virgines. 2 *de voluntate, consilio*: CIC. dom. 9 quam (*sententiam*) populi sermo in animis nostris iam ante -xerat. MART. CAP. 1, 21 (vers.) de pectore fixis praeoptare caret (*cf. p. 339, 38*).

C *i. q. horrore immobilem reddere, obstupefacere*: 1 *aliquem*: PROP. 1, 8, 15 me -xum vacuā ... in orā. SEN. clem. 1, 9, 10 -xum et tacentem (AMM. 26, 9, 9). CALP. ecl. 7, 37 stabam -xus et ore patenti mirabar. 14, 10 modo per silentium -xus, saepius pavore exurgens ... opperiebatur. PLIN. epist. 9, 34, 2 sedeam -xus et mutus. paneg. 76 -xi et attoniti. IVL. VAL. 1, 3 quid ita -eris (πέπηγας), ubi ... me intueris. ARNOB. nat. 7, 12 haesitare, -i. LACT. inst. 2, 8, 54 illum teneo haerentem, -xum. *accedit causa*: LIV. 3, 47, 6 primo stupor omnes ... -xit (*cf.* 5, 39, 1). 6, 40, 1 cum ... stupor silentiumque inde ceteros patrum -xisset. 7, 10, 12 -xerat pavor cum admiratione Gallos. 8, 7, 21 cum silentio -xi stetissent. 21, 33, 3 utraque ... res ... eos -xit. 22, 53, 6. VAL. FL. 4, 226 gelidus -xit Castora sanguis. 5, 455. 6, 503. 534. 7, 511. 8, 369 visu maeret -xus acerbo. STAT. Theb. 1, 491 omine tanto -xus (SIL. 9, 253). SIL. 17, 184 torvo obtutu -xus. TAC. Agr. 34 novissimae res ... -xere aciem. ann. 13, 5 ceteris pavore -xis. FLOR. epit. 2, 6, 59 steterunt diu mutua admiratione -xi. APVL. met. 2, 7 isto aspectu. 3, 22 stupore (9, 11. 34. 11, 14 AMM. 25, 2, 4. 26, 6, 18. 30, 5, 13 SERV. auct. Aen. 2, 616). AMM. 29, 5, 18 periculi metu. 31, 10, 12. MEROB. pros. frg. 2 B 24 horrore subito. CYPR. GALL. gen. 1415 metu. exod. 1201 vocibus immodicis populi. SIDON. carm. 7, 212 indole tanta. *adde*: TAC. ann. 1, 68 milite quasi ob metum -xo. 2 *aliquid*: LIV. 1, 29, 3 silentium triste ac tacita maestitia ... -xit omnium animos. APVL. Plat. 2, 4 *incitamenta irarum* -it stupore (deficit *codd.*, *corr. Stewech*) immobili *incommobilitas*. *adde*: BOETH. categ. 3 p. 247^C cum timor loco passionis habeatur, ab ea pallor metuentis vultum atque ora -it.

D *i. q. statuere, definire*: CIC. leg. 2, 21 quae augur iniusta nefasta, vitiosa dira -xerit (deixerit *al.*), irrita infectaque sunto. MALL. THEOD. gramm. VI 586, 6 pedum -xa ratio. COD. Theod. 7, 4, 29 (*a. 407*) iuxta nummaria -xa pretia. PS. AVG. categ. 11 his igitur argumentis ostendunt definitionem categoriae ... non recte esse -xam. *adde*: TERT. adv. Val. 16 *vitia* massaliter solidata -xit seorsum. *c. dat.*: ALC. AVIT. carm. 5, 569 ultima namque dies -xa est crastina genti. *c. ablat.*: AVG. civ. 4, 29 *fines* media compositione -xi. *c. praepos.* in: CIC. Flacc. 3 ut omnia reipublicae subsidia, totum statum civitatis, omnem memoriam temporum praeteritorum, salutem praesentium, spem reliquorum in vestra potestate, in vestris sententiis, in hoc uno iudicio positam esse (*syn.*) et -xam putetis. ARNOB. nat. 1, 28 omne, quod est, ... in sententiae suae (*i. dei*) perpetuitate -xum est. 2, 66 in eo -ere spem salutis. 5, 38 id, quod in vi propria atque in sui generis qualitate -xum est. CENS. 14, 10 in quo *anno* Staseas terminum vitae -xit (*cf.* CASSIAN. conl. 21, 17, 1 ut in ipso [*ieiunio*] spei nostrae terminum -amus). COMPVT. Carth. 2, 8 cum nec diem passionis dominicae in capite primae ocdoad's suae ... -xerit nec certum numerum annorum veridice terminaverit. *cf. ibid. et saepius.* pro: COD. Theod. 9, 42, 24, 1 (*a. 426*) quod pro certa legis sanctione -xumest. *seq.* ut: MAR. VICTORIN. defin. p. 17, 5 nisi id ... prius fuerit definitione -xum, ut. THEOD. MOPS. in I Thess. 5, 25 ut pro alterutro orent, lex -it caritatis. *acc. c. inf.*: TERT. adv. Marc. 4, 6 p. 433, 6 qua *praescriptione* -imus nihil ... commune esse debere. *interrog. indir.*: CASSIAN. inst. 5, 17, 2 -xum habet, quo sibi cordis sui indeflexibilis sit dirigenda pernicitas.

E *i. q. incantare, execrari, devovere*: CIRIS 377 pergit ... regis Iolciacis animum -ere (defugere *codd.*) votis. OV. am. 3, 27, 9 -xit nomina cera. SEN. Herc. O. 524 magae dixere amorem posse -i malo (*i. veneno*). benef. 6, 35, 4 caput sanctum tibi dira precatione (imprecatione *vulg.*) -is (*vulg.*, dificis *N*) (PLIN nat. 18, 19). PAVL. sent. 5, 23, 15. PORPH. Hor. epod. 17, 28 Sabellis carminibus -i mentes humanas. PS. APVL. herb. 8 tit. si quis devotatus -xusque fuerit. INSCR. Jahresh. d. öst. Inst. IX 1906 p. 194 Paulina ... deficsa sit, ne quid possit mali facere. TAB. devot. Audollent 135^a, 9 valetudines defico in (h)as tabelas (*cf.* 135^b, 7. 250^b, 17). 222^b, 2 -xi sic inimicorum meorum linguas. CARM. epigr. 1604, 16 carminibus -xa. *adde de somno*: STAT. Theb. 10, 127 *Sidonios* duces ... populumque -ere Cadmi. *de obligatione*: VVLG. prov. 6, 1 -isti apud extraneum manum tuam. 22, 26 qui -unt manus suas.

part. perf. pass. pro adiect. **dēfīxus,** -a, -um. 1 *de personis*: VVLG. Soph. 1, 12 viros -os (*i. superbos*) in faecibus suis (καταφρονοῦντας). CASSIOD. in psalm. 1, 1 animo stabili -us vir (*syn.* firmatus). 2 *de rebus*: **a** *de corporis partibus*: HOR. epist. 1, 6, 14 quid ad rem ... si -is oculis animoque et corpore torpet (*cf.* RHET. Her. 3, 15, 27 acri et -o aspectu uti. PHYSIOGN. 22 pupillae -ae et status oculorum propemodum -us). PHYSIOGN. 54 rigida et tamquam -a cervix (πεπηγότα ἀκλινῆ. *ibid.* stabilis ac -a cervix). *de stellis*: HOR. epod. 17, 5 -a caelo devocare sidera. AVIEN. Arat. 929 -arum *stellarum* cursus. SEN. suas. 1, 1 grave et -um mare. **b** *de rebus incorporeis*: CIC. dom. 103 doloris mei -xum indicium. PS. APVL. Ascl. 31 stabilitas -a. IVVENC. 3, 140 deus mortem -a lege minatur. HIER. in Eph. 4, 13 p. 618 ut certae atque -ae crederet veritati. FAVST. REI. grat. 1, 3 p. 16, 1 partem -am ... et immutabilem.

syn.: *ad I*: figere, infigere. deflectere. affigere, cogere. *ad II*: dirigere, intendere, ponere, constituere. obstupefacere. statuere, definire. fascinare, incantare, execrari, devovere. *opp.*: *ad I*: extrahere, diluere. *ad II*: avertere, erigere, laxare.

deriv.: defixio.

dēfigūro, -ātus, -āre *a* de *et* figurare. *i. q. derivare*: PRISC. gramm. II 140, 15 in 'ix' feminina inveniuntur a masculinis verbalibus sive denominativis in 'tor' -ata. *i. q. defingere*: IREN. 1, 18, 3 decem apostoli ... invisibilem -bant (διετύπουν) secundum eos decadem.

dēfindo, -ere *a* de *et* findere. *i. q. dedolare*: ENN. ann. 397 malos -unt, fiunt tabulata falaeque.

dēfingo, -nxī, -fictum, -ere *a* de *et* fingere. GLOSS. διαπλάσσω, μεταπλάσσω. V 449, 25 -unt pingunt (*leg. vel* fingunt *vel* pangunt). *i. q. fingere*: CATO agr. 74 -ito farinam (121. *cf. Blümner, Technol. I 64*). HOR. sat. 1, 10, 37 Rheni luteum caput (diff- *pars codd.*). carm. 1, 35, 39 nova incude -as (diffingas *al.*) retusum ... ferrum. [COLVM. 4, 27, 6 *leg.* defringere.] TERT. adv. Marc. 2, 2 p. 336, 4 non bene -isti me (*dicit Adam figulo suo*). pudic. 7 si iam in christianum peccatorem -rentur *parabolae*. AMBR. serm. 45, 4 non laetificasset Mariam Christus, nisi Evam priorem ... -xisset (AVG. serm. ed. Mai 1, 4). ZACCH. 1, 28 imagines hominum ... metallis -ctas. VEREC. in cant. 6, 3 quas (*mundi partes*) suis manibus ... continuit atque -xit *dominus*. *Simbeck.*

×**dēfīnio,** -īvī, -ītum, -īre *a* de *et* finire. *intransitive*: *v. p. 343*,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

12. 34. 72. 344, 31. GLOSS. διορίζω *sim.* ἀπαλλάττει. destinat. determinat. *legitur apud* PLAVT. *et inde a* RHET. Her.; *deest praeterea poetis. haud raro scribitur* diffinio *vel* difinio (*corr.* e *ex* i: PRISCILL. tract. 11, 142) *imprimis apud scriptores ultimi temporis, velut*: SEN. nat. 5, 1, 1 (*v. quae adnotat Gercke*) BOETH. (*cf.* in Porph. comm. pr. p. 6, 20 *adn.*) VIRG. gramm. *de* CAEL. AVR. acut. *v. Helmreich, Archiv 12 (1902) p. 325. nota*: PS. QVINT. decl. exc. Paris. 13 p. 415, 18 quanto difficilius diffiniri (*syn.* discerno. *cf. infra l. 83, sed etiam p. 348, 57*). [*ex coniectura legitur* PS. IVL. RVF. schem. lex. 1 p. 48. *corrupte*: EXC. barb. p. 322, 29 Fr. quae (*hebdomades*) et a Danihele quemadmodum diffinierunt (*expectatur forma passiva. cf.* ITALA Dan. 9, 24 [Filastr. 107, 2] statutae sunt), *nisi est intransitive positum, i. secundum Danihelem adimpletae sunt.*]

I *strictiore sensu, i. q. finibus locum circumscribere*: **A** *proprie*: **1** *subi. est res*: CIC. Caecin. 22 fundi ... partem oleae derecto ordine -unt. Arch. 23 orbis terrae regionibus -untur *res gestae* (*cf.* Balb. 64). rep. 2, 11 tractus ductusque muri ... sapientia -itus ex omni parte ... montibus. Tusc. 5, 69 *siderum* vagi motus rata tamen et certa sui cursus spatia -unt (nat. deor. 1, 87 sol duabus unius orbis ultimis partibus -ens motum, *i. cursum*). div. 2, 92 orbes qui ... aspectum nostrum -unt, qui a Graecis ὁρίζοντες nominantur, a nobis finientes *eqs.* (PROB. Verg. georg. 1, 233 p. 363, 12. *cf.* HYG. astr. 4, 10 p. 107, 4 horizon ... ita -it [*fere i. q. dividit*] sphaeram ut *eqs.*). FRONTIN. grom. p. 30 duo fundi iuncti iugerum -unt (*cf. infra l. 78*). HYG. astr. 1, 4 p. 23, 14 incerta ratione -itur *horizon.* HEGES. 3, 6, 1 cuius (*regionis*) obiectu Galilaeae spatia -untur (περατοῦται). *absolute*: ITALA Ios. 13, 7 (Lugd.) mare magnum -et (ὁριεῖ, *deest* VVLG.). 18, 20 Iordanis -it in partem orientis (ὁριεῖ, VVLG. est terminus). *passive i. q. extendi*: AMM. 23, 6, 74 australe (*latus vel mare*) ... ab ostiis Nili ... ad ... principia Carmanorum quattuordecim milium stadiorum numero -itur. HYG. astr. 3, 3 p. 82, 8 *arctophylax*, positus ab arctico circulo, ad aestivum -itur. APRING. in apoc. 21, 16 quae (*stadia* XII) -untur passibus mille et quinque stadiis (*syn.* porrigitur, *sed cf. infra l. 81*). *intransitive*: CHRONOGR. a. 354 chron. I p. 99, 89 hucusque -it terra Iafet usque ad *eqs.*
2 *subi. est persona*: CIC. Sest. 67 imperium populi Romani orbis terrarum terminis. rep. 5, 3 agri ... -bantur, qui essent regii (PORPH. Hor. serm. 2, 6, 9 velut norma posita -it *agellum*). leg. 1, 61 alicuius -iti loci. 3, 43 caeli ... partes. BELL Hisp. 30, 3 eum locum -ire coepit *Caesar* (*sc. ne milites eo usque procurrerent*; declinare *Kübler praef. p. XVII*). PAVL. FEST. p. 14 spatium circi, quod super -itum modum victoriae adiungitur (*cf. p. 345, 33*). p. 157 certis verbis -ita *templa augurum* (*syn.* effatus, saeptus). POMPON. dig. 50, 16, 239, 6 urbare est aratro -ire. HYG. astr. 1, 6 p. 25, 14 zodiacus ... sic vel optime -iri poterit, ut ... circulus perducatur. 1, 6 p. 26, 6 maiorem circulum. CORP. V 1494 hoc mon⟨umentum⟩ ita uti -itum (defimia⟨tum⟩ *lapis*) terminatumq(ue) est (*cf.* VLP. dig. 50, 16, 60, 2 fundus ... habet fines, locus latere potest, quatenus determinetur et -atur). 3072, 4 areae quam ego -ii. INSCR. Jahresh. d. österr. arch. Inst. VIII (1905) Beiblatt p. 53 ⟨i⟩nter Sidrinos et Asseriates ... -it (*sc. terminos*). *nota*: PAVL. FEST. p. 56 ager i n ducena iugera -itus (*cf. infra l. 62*. METROL. p. 136, 5 VII pedum -itas *perticas* (*cf.* p. 136, 12).

B *translate*: **1** *finibus circumscribere, quasi in imagine*: RHET. Her. 3, 3, 5 modestiae partibus utemur ..., si unam quamque rem certo naturae termino -emus (CIC. de orat. 1, 70 nullis ut terminis circumscribat aut -at [*poeta vel orator*] ius suum, quominus ei liceat *eqs.* 2, 70 non habet -itam aliquam regionem [*syn.* terminis saepta] *ars*). CIC. p. red. ad Quir. 23 tempore et die memoriam beneficii -ire. Marcell. 25 modum vitae ... non salute rei publicae sed aequitate animi. de orat. 3, 9 non vagabitur oratio mea longius atque eis fere ipsis -etur viris. AVG. civ. 11 *divinitas* nec loco nec temporibus -itur. *c. praepos.* (*cf. supra l. 51*): CIC. dom. 146 ad nostrum usum prope modum iam est -ita moderatio rei familiaris. HIL. trin. 11, 47 ut non ... -itus in modum sit *deus* (in psalm. 2, 23 in tempore, *de Christo*). *vocem claudere* (*in arte gramm.*): PROB. inst. gramm. IV 48, 7 haec ... o littera (48, 11 is litteris) -untur (57, 32 quot vel quibus formis [57, 39 una hac forma] -antur *genera. sim. saepe.* app. gramm. IV 195, 13). nom. gramm. IV 212, 18 quae (*ratio*) omnia (*eiusmodi*) nomina ... trix syllaba -it (*i. terminari iubet.* MART. CAP. 3, 308 ablativum e -ant, adiectaque m accusativum -ant impleantque *nomina* [finiant β]. *nota*: PS. PALAEM. gramm. V 538, 24 ea nomina quae nominativo in ‘in’ -unt (*sic cod.*, finiuntur *Keil*).
tempus: PS. APVL. Ascl. 31 tempus ... quod -iri potest vel numero vel alternatione vel alterius per ambitudinem reditu. CENS. 17, 2 spatium vitae ... partu et morte (AVG. civ. 12, 13 saeculorum spatia, *opp.* interminus). HYG. astr. 1, 7 p. 26, 17 quattuor tempora -it *sol.* 3, 21 p. 90, 17 circulo eo, qui aestatem -ire ... est dictus. *i. q. comprehendere* (*cf.* FRONTIN. grom. *supra l. 25*): AQVILA rhet. 18 p. 27 sententiam certa quadam circumscriptione -it atque determinat *periodus.* COD. Iust. 1, 17, 2, 7^e ut ... sexta pars totius digestorum voluminis octo libris -atur. APRING. in apoc. 21, 16 in hoc ergo numero computi plenitudo -itur (*cf. p. 344, 72*). *absolute i. q. distinguere: fortasse sic interpretandi sunt* PS. QVINT. decl. exc. Paris. 13 p. 415, 18 (*supra l. 7*) *et* ISID. diff. 2, 12 (*p. 348, 28*) *cf.* 1, 71 *p. 348, 57*).

2 *i. q. finire, finem facere*: *actiones vel tempus*: CIC. Verr. 5, 115 aliquando ... orationem (*syn.* concludo). har. resp. 53 discordias a dis ... -iri. nat. deor. 2, 101 cursus ordinatos -unt *stellae in mundo.* MAR. VICTORIN. verb. script. 3 horam. 5 dies. OPTAT. 1, 18 tempestas persecutionis (*syn.* perago). BARNAB. 5, 11 ut consummationem peccatorum -ret (ἀνακεφαλαιώσῃ) eis qui *eqs.* SEDVL. op. pasch. 4, 11 p. 262, 6 dicta (*cf.* carm. pasch. 4, 114 dictis iam finis erat).
nota absolute: CIC. orat. 137 ut, cum transegerit aliquid, -at *orator.* PRAEF. bibl. monarch. in Matth. a transmigratione usque in Christum -ens ... ostendit generationem. *controversias*: CIC. epist. 15, 15, 1 uno proelio ... non totam causam, at certe nostrum iudicium (VEG. mil. 3, 9 conflictus publicus duarum ... horarum certamine). AVG. c. Cresc. 4, 65, 83 quod numquam putas potuisse -iri ... prudentibus ... -itum est (*syn.* quod sine fine putabatis ... finistis. *cf.* 1, 3, 5/6). c. Emer. 5 quaestionem (epist. 128, 2 finitam). *de iudicibus*: COD. Theod. 1, 5, 8 (*a. 378*) negotium (CASSIOD. var. 3, 13, 2 legum consideratione). 2, 18, 1 (*a. 321*) causam per iudicem (*opp.* ad nostram scientiam referenda). LEX Visig. Eur. 277 intra triginta annis. GREG. M. epist. 6, 34. COD. Theod. 2, 26, 1 (*a. 330*) controversiam locorum ordine (*syn.* COD. Iust. 3, 39, 3 termino). EPIST. pontif. 396 (Sixt. III) Migne 50, 617^C actiones distinguat atque -at. COD. Iust. 7, 7, 2 (*a. 530*) speciem ex illius sanctionis tenore. *de re*: CASSIOD. var. 3, 37, 2 causam sub aequitate vestrum minime -it arbitrium (INST. Iust. 3, 7, 3 constitutio). *de quovis homine*: LEX Visig. 12, 2, 18 inter se ... commercia (*sc. rata*) -ire. *ad perfectionis condicionem perducere*: DIOM. gramm. I 343, 47 ea (*sc. verba*) quae sunt incohativa perfecto tempore -ire (*sc. ut finitiva sint, cf.* 343, 29).
nota: i. q. interficere: APVL. met. 8, 6 ad hunc modum -ito iuvene. *passive i. q. decrescere de herbis*: DIOSC. 2, 166 profectione *hirundinum* ... -atur (diff- *cod.*) *chelidonia* (ληγούσαις ... συμπαρακμάζει). *intransitive i. q. desinere*: SCHOL. Hor. ars 135 a maioribus incipere et in exiguum -ire (Γα, desinire *V*, desinere *rell.*). EXC. barb. p. 292, 9 Fr. in quibus (*temporibus*) -erunt *regna. c. inf.*: PETR. CHRYS. serm. 132 p. 562^D sibi esse mox -it.

II *latiore sensu*: **A** *generatim*: **1** *absolute i. q. statuere*: *de consilio*: PLAVT. Cist. 519 non remittam -itumst.
imprimis de artium auctoribus i. q. praecipere, docere: PLIN. nat. 18, 205 quidam ... temporibus -unt: vere linum (*sc. serendum*) *eqs.* dub. serm. frg. Char. gramm. I 125, 3 Modestinus ... ita -it, quae nomina comparandi fuerint, ... ea exient. THEOD. PRISC. log. 61 veterum sententia fuit sic -itum. VLP. dig. 7, 1, 25, 5 regulariter (13, 1, 12 pr. eleganter ... libro septimo. 26, 1, 3, 1 ita -emus ... non esse necesse. 28, 5, 4, 1 recte generaliter [COD. Iust. 4, 1, 12 pr. de]. 33, 7, 12, 27 et Sabinus -it et Cassius ... adnotat). TERT. spect. 3 exserte -itum: non ibis in circum (AVG. civ. 15, 27 *syn.* praescribo. *cf. l. 36.* SERM. Arrian. frg. I 6 p. 610^A quemadmodum pater voluit -vit iussit mihi). apol. 4 dure -itis dicendo *eqs.* (*syn.* praescribo). adv. Hermog. 15 p. 141, 19 sicut -it Hermogenes (*cf.* AVG. bon. viduit. 10, 13 sicut ipse dominus in euangelio -vit). FILASTR. 128, 2 haec non -ens dicit apostolus, sed disputans atque edocens *eqs.* (HIER. epist. 49 [48], 13, 2 aliud est quaerere, aliud -ire; in altero pugnandum, in altero docendum est [*cf. ibid.* 1 scribere ... δογματικῶς]. 49 [48], 14, 3 ille -it, ego sciscitor *eqs.* CLAVD. MAM. anim. p. 53, 1 non -entium, sed arbitrantium). PRAEDEST. 1, 22 p. 594^C ita Origenem suis expositionibus -isse. SOL. 25, 8 (*om. H*). OROS. hist. 5, 23, 3 ut breviter -am (*i. dicam*). FACVND. defens. 5, 3 p. 641^B Ibas episcopus Edessenus -ens subscripsi, *sic compluries (agitur de definitione fidei). nota de re*: MAR. VICTORIN. gramm. VI 4, 4 quae ὁριστική? quae -it *pars grammaticae artis.* CELS. dig. 34, 7, 1 pr. Catoniana regula sic -it ... legatum ... non valere. ITALA prov. 18, 18 (Rufin. Orig. in Ios. 23, 2) contradictiones cohibet sors et inter potentes -it (ὁρίζει, VVLG. diiudicat). *c. praepos.* d e: TERT. idol. 19 possit in isto capitulo etiam de militia -itum videri. bapt. 15. orat. 21 absolute ... de omni muliere. adv. Marc. 4, 12 p. 455, 8 de humano opere -iit dicendo ‘tuum’. SOL. 49, 8 de ritu ... paene inconstanter *a veteribus auctoribus* (SVLP. SEV. chron. 1, 23, 8 parum. *cf.* 1, 29, 3). CASSIAN. conl. 7, 4, 1 de natura ... praepropere (*syn.* capere coniecturam, proferre sententiam). CLAVD. MAM. anim. p. 158, 5 de his quae nescis, sine cunctatione. LEX Visig. 3, 1, 2 si pater de filiae nuptiis -ierit et de pretio convenerit (*i. pacisci. cf.* 3, 4, 2. 8, 5, 1 si nec tunc voluerit de dandis decimis -ire).

2 *c. accusativo*: **a** *praevalente sensu significandi, i. q. notare, indicare*: CIC. Verr. 2, 57 non solum numerum (GELL. 3, 16, 20 numerum dierum ... et tempus ... partionis nono mense. AVG. civ. 18, 34 *de propheta*) signorum, sed etiam unius cuiusque magnitudinem, figuram statum litteris -iri vides. leg. agr. 2, 66 cur eos (*agros*) non -is neque nominas? *ibid.* -o ... Italiam. 2, 67 non -is locum? quid naturam (-ā *al.*) agri? Cael. 6 accusatio crimen desiderat, rem ut -at (de orat. 2, 134 alterum *genus causarum*, quod personis certis et temporibus -etur. 3, 109. 110 *cf. p. 349, 30*). 48 hic ego ipsam rem -am; mulierem nullam nominabo. PAVL. FEST. p. 127 cum id genus hominum -itur *verbo municipii* (PAVL. dig. 32, 46 ex omnibus supra comprehensis ea sola -untur *verbis illis*). PLIN. nat. 18, 243 Cato verna opera sic -it scrobes fieri *eqs.* ARNOB. nat. 3, 39

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

personas specialiter -itas. TYCON. 5 p. 60, 9 certum tempus legitimis numeris. MAR. VICTORIN. verb. script. 3 nec ... dies ... sine horis ... -itur. HYG. astr. 1, 1 p. 22, 18 *sphaerae* neque exitus neque initium potest -iri (*syn.* significo. *cf. p. 346, 43*). PS. PHOEBAD. fid. 5 p. 41ᶜ quod comparaveris, ... expressius. p. 42ᴬ lumen illud, quod deus est, aestimari, comprehendi et -iri non posse. SIDON. epist. 4, 21, 1 originis nostrae -endae materia ... sit penes physicos.

b *praevalente sensu describendi*: CIC. de orat. 2, 138 in genere -endo. rep. 2, 55 illustribus in personis temporibusque exempla hominum -o. 2, 66 ad -endum optimum statum *rei publicae* (APVL. Plat. 2, 27). VAL. MAX. 2, 10, 8 sub nomine Catonis (*cf. p. 346, 76*) -at *virum sanctum*. HYG. astr. 1, 7 p. 27, 1 terrae positionem (*syn.* exponere). HIER. epist. 22, 38, 2 apostolus ... ita virginem -vit: 'ut *eqs.*' (VRAN. epist. 9 p. 864ᴬ). RVFIN. hist. 5 ind. 8 quemadmodum Irenaeus canonem scripturarum divinarum -it (τῶν θεῶν μνημονεύει γραφῶν. *cf.* 5, 8, 1). AVG. civ. 21, 25 ut eam (*fidem*) -it idem apostolus (fid. et op. 16, 27).

c *praevalente sensu dicendi i. q. contendere, pronuntiare* (*cf. p. 347, 1*): CIC. rep. 1, 1 unum hoc -o tantam esse necessitatem virtutis ... tantumque amorem ... datum (CASSIAN. conl. 13, 18, 4). TERT. adv. Marc. 3, 9 p. 391, 13 sufficit mihi hoc -ire, quod deo congruit, veritatem ... rei. adv. Prax. 13 p. 248, 14 duos ... -imus deos (*syn.* praedico, profero. RVFIN. Adamant. 2, 6 *et saepius*). FILASTR. 113, 2 ut ille delirans hoc -it. AMM. 16, 5, 2 id ... Cato prudenter -ens ... inquit. RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 29 de talibus se hoc non -ire, sed opinari magis (*cf. p. 344, 50 sqq.*). AVG. civ. 12, 20 sive aliquid in ea (*tractatione*) -ire valeamus. 15, 23 non hinc aliquid audeo -ire, utrum (VINCENT. LER. 31, 42 prolocutus est et -vit [*sc. id*] quod *eqs. cf. p. 346, 82*). c. Cresc. 2, 18, 24 Petiliani sententiam fixam atque -itam (CASSIAN. conl. 12, 7, 7 *opinionem* super). *de re*: TERT. resurr. 3 p. 29, 26 nuda et aperta et omnibus nota -unt *communes sensus*.

d *praevalente sensu statuendi i. q. constituere, decernere*:
α *ex potestate quadam*: CIC. Verr. 4, 211 *v. p. 346, 19*. leg. 2, 8 qua *ratione* iura nobis -enda sunt. epist. 5, 20, 7 genus ... beneficiorum -itum lege non erat (MOD. dig. 41, 3, 3 CHAR. dig. 22, 5, 1, 2 COD. Iust. 6, 61, 6, 3 a. *cf.* 5, 9, 8, 1 certa sanctione). CAES. Gall. 7, 83, 5 adeundi tempus -unt, cum (*cf. p. 346, 8*) meridies esse videatur. TAC. Germ. 5 numerus (PANEG. 8, 10. *cf. p. 346, 1 et 7*). SVET. Aug. 49, 2 -itis pro gradu cuiusque et temporibus militiae et commodis missionum. HEGES. 1, 44, 2 consilium -itur de auctore supplicium sumendum. CASSIOD. var. 9, 14, 9 angusta pretia (INST. Iust. 2, 7, 4). *apud* ICTOS: CELS. dig. 31, 30 officio iudicis secundum aestimationem ... legati quantitas (COD. Iust. 3, 1, 15) -iri potest (MOD. dig. 23, 1, 14 in sponsalibus contrahendis aetas -ita non est. COD. Iust. 1, 20, 2 temporales actiones [*i. quae inter eas habeantur*]. 4, 1, 12, 4 a eventus. 5, 17, 10 in causis ... specialiter -itis. 8, 33 [34], 3, 3 certum tempus. NOVELL. Iust. 36, 5). SCAEV. dig. 44, 3, 14 pr. de accessionibus ... nihil in perpetuum generaliter (*cf.* EPIST. pontif. Thiel Hil. 12, 2 super ecclesiis. ALC. AVIT. epist. 7 p. 35, 15 istud ... perinde ut de ecclesiis ... difficile. COD. Iust. 2, 55, 5, 2 lege ... super. 11, 48, 20, 3. LEX Visig. 9, 1, 2 quid de eodem rationabiliter iudex ... -at). PAPIN. dig. 46, 3, 97 quod veteres ideo -ierunt (VLP. dig. 39, 5, 3 generaliter hoc in donationibus *seq. acc. c. inf.* PAVL. dig. 48, 20, 7 pr. quod cum aliqua moderatione. COD. Iust. 6, 58, 14, 6 secundum quod iam -vimus. DIG. de conc. dig. 2 pr. omnia ... quae oportuerat [*syn.* mando]). COD. Iust. 1, 17, 2, 18 Hadrianus in compositione edicti et senatus consulto ... hoc apertissime -vit, ut (LEX Visig. suppl. p. 479, 35 hoc ... speciali ... sententia -imus ut). *de episcoporum decretis*: HIL. op. hist. frg. 2, 13 quae acta sunt et quae -ita. EPIST. pontif. Felix II Migne 13, 21ᴮ et hoc ... in Nicaena synodo ... ab omnibus -itum est. AVG. civ. 22, 8 canonem ... sacrarum litterarum, quem -itum esse oportebat. EVOD. epist. ad Val. 62 concilii -itas sententias. CAPREOL. epist. 1, 2 p. 847ᶜ quae nunc pro catholica fide -ita sunt (παρὰ τῶν πατέρων ὁρισθέντα). NOVELL. Iust. app. 3 patrum regulis. GREG. M. epist. 1, 16 a aliquid de. *de rebus*: EPIST. pontif. Thiel Hil. 12, 2 decessoris mei auctoritas. COD. Theod. 6, 27, 10 (*a. 396*) quam (*poenam*) in contumaces ... divalis sanctio -vit. COD. Iust. 3, 28, 36, 1 e leges (8, 4, 11 pr. *varia sequente structura*) et nostra constitutio.

β *de fato*: CIC. rep. 6, 3 omnibus ... certum esse in caelo -itum locum. div. 2, 19 omnia quae fiunt ... ex omni aeternitate -ita ... esse fataliter. APVL. mund. 38. ARNOB. nat. 7, 10 olim -itum et fixum est. AVG. civ. 21, 4 neque id quasi regulariter -itum est *natura*. *cf.* HYG. astr. 1, 8 p. 28, 8 quod cum in hac parte sphaerae fit, idem in altera parte -itum putamus. *de deo*: TERT. bapt. 12 p. 211, 11 unum baptismum. spect. 1 hoc consilio potius et humano prospectu, non divino praescripto -itum. FILASTR. 12, 4 mysterium consummationis statutum ac -itum antea. AMBR. vid. 11, 69 servitutem de bonis coniugibus. PELAG. in Rom. 2 p. 654ᴮ die -ito et certo tempore. VVLG. Luc. 22, 22 secundum quod -itum est (κατὰ τὸ ὡρισμένον). act. 2, 23 -ito consilio (τῇ ὡρισμένῃ βουλῇ). 17, 26 -ens (ὁρίσας) statuta tempora et terminos habitationis eorum. AVG. civ. 15, 27 *numerus*, cum hoc imperaret deus. *al.* c. *acc. personae*: MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 49 p. 1078ᶜ -itum ipsa sua existentia *deum*. CANDID. epist. 1 antequam genitus esset aut creatus vel -itus aut fundatus *Christus*. HIER. epist. 22, 41, 4 numerus (*i. electi a deo*). γ *de quovis homine*: VITR. 5, 12, 3 in eo loco, qui -itus erit. ITALA num. 30, 3 (Aug. quaest. hept. 4, 56) quicumque ... -ierit definitionem de (ὁρίσηται ὁρισμῷ, VVLG. se constrinxerit iuramento). *sim. in sequentibus et* AVG. loc. hept. 4, 93 *sq.* (4, 94 locutio est). CASSIAN. conl. 17, 8, 1 nihil ... abrupte monachum -ire (*syn.* decerno). δ *de artium auctoribus*: COLVM. 4, 4, 5 numerus ... vertendi soli ... -endus non est. PLIN. nat. 18, 202 hoc Graeci ita -unt, cum (*cf. p. 345, 37*) sit calida *terra*. QVINT. inst. 12, 6, 1 neque ego annos -am (*initii agendi*). VEG. mil. 1, 9 spatium *cursus*. *de* ICTIS *v. p. 345, 41. de christianis v. p. 345, 58.* ε *de contrahentibus* (*i. q. paciscor*): GAIVS dig. 19, 2, 25 pr. mercedem (*syn.* statuo). INST. Iust. 3, 23, 1 pretium (PAPYR. Marini CXIII, 2 [*a. 504*] placito et -ito pretio). LEX Visig. 2, 5, 4 quae sunt in pacto vel placito -ita (*cf.* 5, 7, 9). 2, 5, 5 quae servi ... paciscuntur sive per testem -unt. 3, 3, 3 quod cum (*cf. infra l. 37*) priore sponso -isse noscuntur *parentes*. 5, 4, 4 res -ita non valeat. *et saepius.* 10, 1, 11 *canon.*

notabilia ad 2: accedit dativus personae, cui aliquid statuitur: CIC. Verr. 4, 211 cur huic (*Siciliae*) praecipua lex iniuriae -itur? leg. agr. 1, 7 auctionis, quam constituunt, locum sibi nullum -unt (Phil. 8, 9 aedes sibi optimas *eqs.*). Sest. 47 cum esset omnibus -ita mors *fato* (ITALA act. 17, 30 [Aug. civ. 18, 54] in viro, quo -vit fidem omnibus *deus* [ὥρισεν ... παρασχὼν πᾶσιν, VVLG. statuit fidem praebens omnibus]. *cf. p. 347, 54 et* AVG. civ. 18, 53 non ... alicui daemoni, sed deo ... haec Petrum arte magica -visse). IVST. 4, 1, 9 quibus (*epistulis*) his ... praemia -bantur. FILASTR. 121, 1 filiis ... diviserit dederit ac -ierit et partierit ordine *orbem terrarum Noe* (*cf. c. p. 343, 36*). HYG. astr. 4, 9 p. 120, 13 diem ... nobis -ierunt *veteres* (*syn.* constituo *c. acc. c. inf.*). CASSIOD. hist. 6, 1 ab eis barbaris -itas epistulas. *rei*: COLVM. 3, 13, 5 per -itum vineis locum. TERT. adv. Marc. 2, 14 p. 354, 9 malis culpae et malis poenae, suum cuique parti -imus auctorem. *accedunt praepositiones*: in: CIC. leg. agr. 2, 32 -it in quinquennium *potestatem*, facit sempiternam. CAES. civ. 3, 82, 3. SCAEV. dig. 44, 3, 14 pr. in perpetuum (BOETH. herm. pr. 1, 9 p. 111, 30 in futurum, *v. p. 349, 17*). TERT. ieiun. 10 ieiunationis in serum -itae. PS. MATTH. euang. 12, 4 in hoc mentem -vi ... ut. cum (*cf. etiam supra l. 15*): ALC. AVIT. hom. 6 p. 110, 23 cum deo tacitus -vit quidquid (*cf. infra l. 82*). de *v. p. 344, 62.* *abl. instr.*: CIC. Pis. 42 qui mala dolore, bona voluptate -unt (de orat. 1, 222 Tusc. 5, 73). de orat. 2, 134 alterum *genus causarum*, quod personis certis et temporibus -atur. 3, 109. Lael. 58 sententia quae -it amicitiam paribus officiis ac voluntatibus. *nota sensibus i. q. cognosco*: CIC. orat. 203 aures ipsae tacito eum (*modum versuum*) sensu (-um *codd.*) sine arte -unt. FILASTR. 155, 10 quod videre non possumus, nec humanis condigne sensibus -ire. *cf.* GLOSS. Verg. p. 480, 36 Hagen oculis -itas (captas VERG. Aen. 1, 396), *sc. terras. cf. p. 349, 56.* *sequitur acc. dupl.*: *sensu significandi vel declarandi*: PAVL. dig. 38, 10, 10, 18 hic proximo nomine -itur parentis sui sobrinus. TERT. adv. Hermog. 2 p. 128, 4 bonum et optimum -ens deum. anim. 22 -imus animam dei flatu natam. resurr. 48 p. 100, 2 ex hoc quoque corporalem -iri resurrectionem. scorp. 13 quam (*i. qualem*) martyrii -at felicitatem *apostolus*. adv. Val. 7 p. 184, 5 innatum ... -unt (*sc. hunc*), quasi statim probent esse, si talem -ant, qualem scimus esse debere. adv. Marc. 2, 12 p. 352, 8 eum exinde iudicem -endum. 4, 34 p. 536, 21. HYG. astr. 1, 6 p. 25, 2 circulo, quem arcticon supra -vimus. 2, 13 p. 48, 5. CLAVD. MAM. anim. p. 106, 24 corpora incorporata (*syn.* credo). COD. Iust. 8, 53, 34, 3 a aliis multas aliis unam eas -entibus (*sc. liberalitates. syn.* intellego). *sensu statuendi*: ITALA Rom. 1, 4 (Tert. adv. Prax. 27 p. 281, 25) qui -itus est filius dei (τοῦ ὁρισθέντος, VVLG. praedestinatus). IVLIAN. epit. novell. 40 (41), 1 poenam ... constitutio -vit adversus eos ... amissionem ita, ut *eqs.*

3 *sequuntur enuntiata*: a *enuntiatum interrogativum* (*vel relat. v. infra l. 82*): *accedit abl. instr.*: VARRO rust. 2, 1, 10 tauro et vacca, qua (quae *cod.*) essent muri et portae, -itum. AVG. civ. 18, 23 daemonum responsis ... -itum esse quanto tempore *eqs.* PS. PHOEBAD. fid. 4 p. 40ᶜ animo (*syn.* aestimo concipio). CONC. Arelat. a. 524 p. 36, 14 salubri consilio *sacerdotes* (LEX Visig. 12, 1, 3 ubi [*in canone*] speciali sententia. *nota*: 2, 3, 7 cum mandatore ... quantum. *cf. supra l. 37*). *sine ablativo*: CIC. Quinct. 84 tibi quid facias -it *edictum*. leg. agr. 2, 74 tu non -as quot colonias ... deduci velis. ac. 2, 114 quam vitam ingrediar -as. CAES. civ. 1, 11, 2. NERAT. dig. 25, 1, 15 non tam facile (AVG. civ. 13, 11 difficillime) in universum. CALL. dig. 22, 5, 3, 2 nullo certo modo satis. GELL. 1, 13, 1 negotio tibi dato et quid faceres -ito. 12, 4, 1 graphice ... sciteque sub historia ... Servili (*syn.* describo. ADNOT. Lucan. 4, 248 -vit *poeta* quid sit gladius in manibus eorum. HYG. astr. 1 praef. p. 20, 18 zodiacum circulum ... et quare *eqs*). PS. APVL. herm. p. 266 TERT. adv. Marc. 4, 16 p. 472, 13 ITIN. [Silv.] 34 (*cf. supra l. 11*). AVG. civ. 11, 11 -ire quis potest. 12, 20 -ire non audeo. 21, 27 periculosissimum (*est*) -ire (epist. 164, 4 temerarium est). 22, 30 temere. SVLP. SEV. chron. 1, 29, 3 parum. BOETH. herm. pr. 1, 2 p. 52, 17. *nota indicativum sequentem*: VITR. 2, 8, 13 ⟨ut⟩ tota uti sunt -am. APVL. met. 2, 221 nec satis quisquam -ire poterit, quantas latebras ... mulieres

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

comminiscuntur. *cf. p. 346, 37 et 345, 28.* **b** *acc. c. inf. (cf. p. 348, 43 et 345, 18): argumentando:* Cic. rep. 2, 65 -ieram genera civitatum tria probabilia . . . nullumque ex eis unum esse optimum. Tusc. 5, 27 fat. 9 Tert. anim. 47 *et saepius* Hil. trin. 3, 24 Rvfin. Adamant. 2, 1. Consent. Aug. epist. 119, 1 apud memet ipsum prorsus (Ps. Avg. serm. 264, 6 *syn.* credo). Svlp. Sev. chron. 2, 50, 2 Sidon. epist. 1, 7, 2. *docendo:* Roman. Char. gramm. I 132, 11 grammatici -unt es finita nomina ... flecti non posse (Char. gramm. I 171, 32). Ivlian. dig. 24, 2, 6 generaliter (Cod. Iust. 10, 35, 3, 3) -endum est . . . nullam habere licentiam uxores (Vlp. dig. 5, 3, 9 regulariter. 21, 2, 21, 1 eleganter. 39, 1, 5, 9 belle. Pavl. dig. 31, 82, 2 rectissime. Cod. Iust. 1, 14, 12, 1 veteris iuris conditores . . . aperte dilucideque. 2, 55, 5, 3 plenius . . . -imus, *de imperatore*). Inst. Iust. 3, 1, 14 per quam (*constitutionem*) -vimus. Cod. Iust. 4, 32, 28, 1 apertissima lege. 6, 38, 2 pr. (*a. 293*) iuris auctoritate. *cf.* Conc. Aurel. a. 511 p. 4, 11 de agris ... id esse iustissimum -imus ut. *apud* Eccl.: Tert. adv. Marc. p. 391, 16 *de haereticis eqs.* Ps. Hil. libell. 19 *apostolus.* Filastr. 67, 4 propheta dicens (*cf.* Prosp. c. coll. 14, 2). Cassian. inst. 6, 18 Clavd. Mam. anim. p. 58, 4 Facvnd. defens. 2, 2 p. 562^A. *cf. de deo:* Tert. adv. Marc. 4, 38 p. 550, 13 in quo (*aevo*) neminem nubere -urus *Christus.* Ambr. hex. 2, 5, 18. Sol. 1, 88 plerique. Amm. 26, 1, 8 Schol. Pers. 2, 1 Veg. mil. 3, 8 Hyg. astr. 1, 8 p. 27, 19. Ambr. hex. 6, 4, 23 philosophi (Avg. civ. 22, 15 Boeth. in Porph. comm. 1, 10 p. 28, 16). Oros. hist. 4, 14, 5. *c. abl.:* Tert. adv. Marc. 4, 17 p. 474, 14 huic usque adhuc lineae insistere, qua -o *eqs.* (*de imagine v. p. 343, 36*). Arnob. nat. 7, 31 quantum (*honoris*) te habere decerno et verborum circumscriptione -o. Tract. c. Arrian. 11, 26 hoc modo ... credere, quo ... -ant. Avg. civ. 8, 13 tit. qua (*sententia*) -vit *Plato.* Cassian. inst. 12, 14, 1 plane constantissime non mea, sed seniorum sententia. conl. 9, 7, 4 *prosecutione.* *nota sensum pronuntiandi:* Ennod. opusc. 1, 12 p. 265, 1. *de rebus:* Amm. 30, 4, 3 amplitudo Platonis. Alc. Avit. epist. 6 p. 34, 2 gloria vestra. Cod. Iust. 4, 18, 2, 1 condictiones. *nom. c. inf.:* Ambr. fid. 1, 5. Avg. civ. 5, 10 si ... illa -itur esse necessitas. *sequitur infinitivus:* Filastr. 132, 5 septem poenas perpeti caelesti sententia -itum est. *sensu consilium capiendi:* Amm. 22, 14, 5 qui ut prudens -vit inimicorum minuere numerum (ut prudentes -unt *coni. Petschenig, cf. p. 344, 37*). Avg. quaest. hept. 3, 3 Cassian. inst. 5, 32, 3 Hist. Apoll. 41. Serm. Caspari Anecd. p. 335, 4 *de Christo.* **c** *sequitur gerund.* (*de sententiis auctorum praeter* Ennod. *l. 44*): Roman. Char. gramm. I 127, 1 *sic* legendum esse -it. Pavl. dig. 22, 6, 9, 2 recte Labeo -it scientiam neque curiosissimi ... hominis accipiendam. Tert. adv. Hermog. 16 p. 143, 9 -o . . . deo ascribendum . . . bonum (adv. Marc. 1, 18 p. 313, 11). Avg. civ. 19, 3 tit. Ennod. opusc. 3, 47 p. 343, 2 -vit numquam sibi cenandum. Cod. Iust. 3, 28, 35, 1 (*a. 531*) in quo (*responso*) -vit. Nicet. psalm. p. 68, 21 apostolus. **d** *sequitur coniunctio:* ut: Vlp. dig. 43, 8, 2, 3 publici loci quemadmodum accipiatur (*cf. p. 348, 25 sqq.*) Labeo -it, ut ... pertineat. Vvlg. I reg 20, 33 -itum esset a patre suo (patri *codd. pleriq.* I Macc. 1, 65 apud se ut non, ἐκραταιώθησαν καὶ ὠχυρώθησαν ἐν ἑαυτοῖς). Cod. Theod. 6, 4, 21, 6 (*a. 372.* Cassiod. var. 1, 31, 2 edictali programmate [*vel sim.*] -imus, ut. Conc. Aurel. a. 541 p. 94, 1 canonibus fuerit -itum, ut. Cod. Iust. 4, 18, 2, 1 [*a. 531*] lege. 11, 48 [47], 13 pr. [*a. 400*]). *c. dat.:* Itala Ios. 5, 6 (Lugd.) quibus ... -ierat (*deus*), ne viderent (οἷς καὶ διώρισεν μή, Vvlg. iuraverat). *pro acc. c. inf.:* Boeth. herm. pr. 1, 9 p. 107, 10 -itum est, ut negatio vera sit. *adde:* Pavl. dig. 44, 7, 35 in honorariis actionibus sic . . . ut (Prosp. resp. ad Gall. 2, 14 *de deo*). *sequitur* quia: Rvfin. Adamant. 1, 7. *cf.* Pavl. dig. 6, 1, 6 ita -it, quod infectae quidem materiae pondus ... dici oportet.

B *speciatim t. t. philosophiae sim.: semper fere de hominibus* (*de rebus:* Cic. Tusc. 5, 72 disserendi ratio et scientia. Tert. adv. Marc. 1, 3 p. 293, 20 quantum humana condicio de deo -ire potest. Amm. 15, 2, 4 Catoniana sententia *seq. acc. c. inf.*). *passim:* Cic. *in libris rhetoricis et philosophicis,* Mar. Victorin. rhet. defin. (*inde* Isid. orig. 2, 29 *al.*), Avg. c. acad. *al.*, Boeth. herm. comm. in Porph. *al.* 1 *sequitur accusativus* (*nota:* Tert. adv. Marc. 1, 3 p. 293, 20 id . . . -o [*i. hanc definitionem profero*] *seq. acc. c. inf. cf. ibid.* quantum *et* Isid. diff. 2, 12 hoc [*p. 348, 28*]): Rhet. Her. 1, 2, 21 vocabulum (Cic. de orat. 2, 108 verbum . . . breviter. part. 123 -endo describendoque verbo, *cf. p. 345, 8*) ... -itur ipsum, cum quaeritur, quid sit minuere maiestatem (Cic. inv. 1, 34 naturam ipsam [*opp.* partes . . . enumerare]. Gell. 4, 1, 12 ipsum illud quod homo est). Cic. inv. 1, 34 tempus generaliter (1, 91 ex parte quadam, non ex omni genere). 2, 53 ad id, quod -ieris (fin. 4, 8 plurima. ac. 1, 5 nihil. 2, 17 ea quae tam clara essent. Tusc. 3, 84 haec omnia. Boeth. in Porph. comm. 1, 4 p. 11, 4 quid). Sest. 97 genus . . . *optimatium* brevi (Avg. civ. 8, 16) circumscribi et -iri potest (de orat. 1, 64 universam et propriam oratoris vim [*cf.* 2, 108] -ire complectique. nat. deor. 2, 147 -imus circumscriptamque complectimur. *cf.* orat. 117 ut -ire rem possit neque id faciat tam presse [Tusc. 4, 14 *cf.* phil. frg. V 56] et anguste). de orat. 1, 108 ars ita (Varro ling. 10, 74 sic. Fest. p. 302. Vlp. dig. 21, 1, 17, 14 proprie ... sic. 44, 5, 1, 5 bellissime ita. Char. gramm. I 280, 13 *seq. exemplum.* Ps. Apvl. herm. p. 272 commodissime ita. Lact. inst. 2, 12, 8 Schol. Hor. Vind. ars 251 Fav. Evl. p. 15 Boeth. in Porph. comm. sec. 3, 6 p. 219, 3. 4, 17 p. 280, 20. *cf.* p. 12, 27 ὁρίζονται. *adde infra l. 25 sqq.*). *cf.* Cic. top. 31 hoc modo (Varro ling. 74 item. Sen. dial. 7, 4, 1 aliter. Cens. 17, 2. Qvint. inst. 7, 3, 16 nec uno modo. Apvl. Plat. 2, 24 ad hunc modum *seq. acc. c. inf.* Avg. civ. 19, 24 Cael. Avr. acut. 3, 17, 39 Boeth. arithm. 2, 29). Cic. ac. 2, 18 id . . . rectissime (off. 1, 62 probe . . . cum dicunt. Rvt. Lvp. 2, 5 ad utilitatem neque tamen contra communem opinionem. Gell. 1, 25, 10 superstitiose. Mar. Victorin. defin. p. 18, 7 perfecte. *cf. sim. supra.* Schol. Stat. Theb. 6, 529 plenissime. Avg. c. acad. 1, 4, 11 parum). Cic. Tusc. 2, 30 -is tu mihi dolorem, non tollis. Gell. 14, 1, 33 non enim comprehensa ... neque -ita neque percepta dicunt. Pomp. gramm. V 137, 15. Fortvn. rhet. 1, 13 p. 91 simpliciter. Avg. civ. 2, 21 sicut populus fuerat -itus. 22, 20. c. acad. 1, 4, 10 errorem -ire sit facilius quam finire. Ps. Phoebad. fid. 6 p. 42^B cum -itur deus, ipsa sua definitione crescit (*alluditur ad p. 343, 61*). Mart. Cap. 8, 475 totum quod dubium discutitur. Cael. Avr. acut. 1 praef. 12 *et saepius.* Boeth. in Porph. comm. 2, 8 p. 196, 19 si ... definitio -ito non sit aequalis. *notabilia:* Cic. inv. 1, 10 vis vocabuli (*cf. p. 347, 70*) . . . -enda verbis est (de orat. 1, 109 designata. *al.* div. 2, 130 Gell. 4, 1, 13). Gramm. suppl. p. 64, 11 sic ... secundum qualitatem substantiae. Mar. Victorin. defin. 26, 5 usque ad proprium. 29, 6 enumeratione. Boeth. arithm. 1, 6 p. 15 haec . . . per alterutras species (in Porph. comm. sec. 3, 2 p. 201, 20 Cassiod. in psalm. 103, 3 *opp.* cognosco). herm. pr. 2, 14 p. 210, 22 opiniones -iri in eo quod. Cic. Tusc. 4, 21 ea sic -untur ut ira sit *eqs.* (off. 1, 8 ea sic -unt, ut ... id officium perfectum esse -ant. *cf.* fin. 5, 76 nat. deor. 2, 57 Vlp. dig. 33, 9, 3, 6 Tert. anim. 21). *cf.* Isid. diff. 2, 12 inter substantiam et essentiam dei hoc (*cf. p. 347, 69 et 343, 82*) quidam -ierunt, quod. *nom. pro accus.:* Marcian. dig. 1, 3, 2 Demosthenes 'orator' sic -it. *cf.* Sen. nat. 1, 11, 3 quidam parhelion ita -unt: nubes rotunda (*expectatur acc. cf.* Cic. fin. 2, 13 *al.* Vlp. dig. 4, 3, 1, 2 *al.*). *acc. duplex* (*cf. p. 346, 48*): Cic. top. 32 adulescentiam florem aetatis. fin. 3, 33. 5, 38. ac. 2, 18 Tusc. 4, 26 Vlp. dig. 1, 6, 6 Pavl. dig. 48, 13, 11, 2 Apvl. Plat. 2, 8 Tert. anim. 5. 27 Ambr. Noe 4, 10 Avg. civ. 4, 21. 7, 9 Boeth. mus. 1, 3 p. 189 in Porph. comm. 1, 15 p. 42, 21 cons. 3, 10.

2 *sequuntur enuntiata: interrog.* (*cf. p. 343, 53*): Cic. inv. 1, 11 utrumque, quid sit fur, quid sacrilegus (part. 107 fin. 2, 5). rep. 1, 38 verbis (ac. 2, 40 Gell. 4, 2, 3). ac. 2, 17 Vlp. dig. 21, 1, 17 pr. Gell. 1, 25, 1 duobus modis M. Varro ... indutiae quid sint -it. 4, 1, 9 genere proposito et differentiis appositis. Ps. Apvl. herm. p. 268. Lact. inst. 1, 5, 17 ita. Avg. c. acad. 1, 4, 10 Ps. Avg. categ. 6 Boeth. arithm. 1, 3 p. 13, 10 in Porph. comm. pr. 1, 4 p. 11, 7. *acc. c. inf.* (*cf. p. 347, 1*): Cic. part. 124 praevaricationem . . . esse -at omnem iudicii corruptelam ab reo. top. 8 fin. 2, 5 Vlp. dig. 43, 12, 1, 3. 50, 16, 19 Labeo ... -it, quod, quaedam agantur, quaedam gerantur, quaedam contrahantur, et actum quidem generale verbum esse. Pavl. dig. 50, 16, 77 Mar. Victorin. defin. p. 47, 8 Amm. 27, 7, 4 Avg. civ. 14, 15. 19, 21. Ps. Avg. categ. 6 breviter. Vindic. med. 6 *cf. p. 347, 7.* quod *pro acc. c. inf.:* Vlp. dig. 50, 16, 19?

3 *absolute:* Cic. de orat. 1, 211 -rem hoc modo *sequitur definitio* (top. 22 ita. *sim. saepius, sequentibus variis structuris definitionem complexis, velut* Tusc. 4, 47 ita . . . -it, ut perturbatio sit *eqs.* . . . vel brevius, ut *eqs.* epist. frg. [Amm. 21, 16, 13 II 5 M]. Char. gramm. I 114, 30 Diom. gramm. I 449, 27 Vlp. dig. 4, 3, 1, 2 Mod. dig. 38, 10, 4, 5 Apvl. Plat. 1, 12 Ps. Apvl. herm. p. 278 Schol. Hor. Vind. ars 219. Mart. Cap. 5, 545 in toto ... sic. Isid. diff. 1, 71 Stoici ita -unt [distingunt *al.*], quod benignitas *eqs.*). Cic. Brut. 144 in interpretando, in -endo, in explicanda aequitate nil erat Crasso copiosius. 152 explicare -endo (orat. 16 Avg. civ. 8, 7). orat. 116 notitia -endo aperienda est (Svlp. Vict. rhet. 1 p. 313 quaerendum sit). part. 29 si -as, si dividas. 41 ex contrariis *eqs.* 126 ad communem sensum (Boeth. arithm. 2, 40 communiter) vimque verbi. top. 32 -unt oratores et poetae per (*O, om. V*) translationem (-ne *om.* per *al.*) verbi ex similitudine cum aliqua suavitate. 86 ratio et scientia -endi (fin. 4, 8 artes. Tusc. 4, 9 spinas. off. 3, 60 peritus. Mar. Victorin. defin. p. 17, 8 virtus. 28, 5 vis. Avg. dialect. 5 disciplina). fin. 2, 5 non ... displicet -ire. rep. 3, 45 mi populus non est, ut optime (Tusc. 4, 53 bene) -isti (off. 2, 5 ut a veteribus philosophis -itum est. *et saepius.* Fest. p. 233 Consent. gramm. V 350, 16. Vlp. dig. 1, 1, 1 pr. eleganter. Pavl. dig. 26, 11, 1 pr. Lact. inst. 5, 4, 11 verissime. Amm. 14, 11, 25). Arnob. nat. 1, 58 qui scit, quid sit illud quod dicitur, nec -it nec colligit neque alia sectatur artificia verborum. Fronto p. 146, 20 N. docere rem ostendere -ire explanare. Boeth. in Porph. comm. pr. 1, 2 p. 6, 22 non recte. 2, 4 p. 180, 19 describentes, non -entes (*sed cf.* 1, 14 p. 39, 6 -entes ὑπογράφοντες. p. 2, 15). *nota:* de: Char. gramm. I 12, 4 aliis ita de syllaba placuit -ire *eqs.* 265, 13 uberius ita ... de. Tert. adv. Marc. 1, 3 p. 293, 20.

synonyma: circumscribo, complector, concludo, constituo, denormo, describo, designo, destino, determino, dico, divido, exeo (*passiv.*), finio, illustro, nomino, perago, praescribo, termino, volo
opposita: v. p. 344, 50 et 345, 26.
derivata: definitio, definitor, definitivus.
part. praes. adv. **dēfīnienter.** *i. q. certe:* Clavd. Don. Aen.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

6, 574 'qualis' inquit et 'quae' nec dixit -r aliquid. 11, 420 totum falsum asserebat, ceterum si verum esset, ostenderet -r urbium nomina. AVG. in euang. Ioh. 14, 8 accipe (*testimonium dei*) et signas, . . . -r agnoscis quia deus vorax est.

part. perf. pass. pro adi. ˣ**dēfīnītus**, -a, -um. *compar. v. infra l. 62. superl. infra l. 24 sqq.* **1** *ratione statutus i. q. stabilis, constans*: PLAVT. *v. p. 344, 36.* RHET. Her. 1, 1, 1 -a animi moderatione. CIC. inv. 1, 59 -um quendam ordinem (*ortus et obitus. cf.* nat. deor. 2, 52 conversio. AVG. civ. 12, 21 circuitibus -is euntibus atque redeuntibus). dom. 4 ius religionum (*opp.* libidinosus). orat. 198 lex (*versuum*). phil. frg. V 70 certam et -am viam. epist. 3, 8, 2 nihil . . . habent (*capita epistulae*) quod -um sit aut certum nisi. *seq. acc. c. inf.* (AVG. civ. 7, 28). MAR. VICTORIN. verb. script. 4 aequilibratio . . . diei et noctis -a extiterat (*cf.* 2). HIL. trin. 11, 1 per -am fidei indemnabilis constitutionem. AMBR. bon. mort. 3, 8 -o praeconio. RVFIN. Orig. in num. 16, 4 p. 692^{D} -ae et irrevocabilis sententiae. PS. SORAN. quaest. med. 1 ratio. BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 189, 14 quod fit, -am habet naturam in eo quod fit. p. 199, 29 certam et -am veritatem, . . . falsitatem. *sim. saepius. cf. p. 346, 35.* *locutiones verbales*: VITR. 6, 8, 10 quale sit, futurum habet -um; *syn.* animo constituerit (LIBERAT. 11 p. 999^{B} apud me. *seq. inf. cf. Thielmann, Archiv 2 [1885] 415 et supra l. 11 sq.*). SYMM. epist. 4, 12, 3 sublimitas tua teneat -um. *seq. acc. c. inf.* (PELAG. in II Tim. 3 p. 893^{B}). AVG. serm. 294, 5 unde apud vos -um certumque est. serm. ed. Mai 182, 1 -issimum sit, ut (BOETH. herm. pr. 1, 9 p. 107, 10). PS. AVG. serm. 264, 6. LEO M. epist. 47, 2 nobis . . . -issimum est. *seq. acc. c. inf.* *locutiones adverbiales*: HIER. epist. 112, 4 ex -o defendere *tamquam certum*. RVFIN. Orig. in num. 16, 4 p. 692^{D} pro -o accipere. p. 694^{C} (*ad* ITALA Ier. 18, 7 in finem [πέρας] loquar). BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 216, 10 ex -o contingat *hoc*. **2** *notis significatus, specialis* (*in arte rhetorica et dialectica*): CIC. de orat. 2, 42 in constituta re et -a. 2, 65 de certa -aque causa. Brut. 322 a propria ac -a disputatione hominis ac temporis ⟨ad⟩ communem quaestionem universi generis orationem traducere. part. 5 -am *partem quaestionis*, quam causam nomino. 9 *quaestio* (top. 92. QVINT. inst. 7, 2, 1 *opp.* generalis). 61 *genus quaestionis* (top. 79 -um est quod ὑπόθεσιν Graeci, nos causam *appellant*). QVINT. inst. 7, 10, 7 materia. PS. APVL. herm. 4 p. 268 propositiones. *ibid.* particulas. 6 p. 271. BOETH. herm. pr. 2, 10 p. 129, 5 ex -o . . . nomine (*syn.* finitum). *in arte grammatica*: POMP. gramm. V 201, 24 -a esse pronomina, quibus accidunt personae (*aliis locis* finita, *cf. Jeep, Z. Gesch. d. Lehre v. d. Redeteilen p. 183*). PRISC. gramm. III 117, 1 in prima . . . persona et secunda -us *nominativus est in verbo.* 492, 20 pronomen -ae alicuius personae vult esse et rem certam significare (SVLP. VICT. rhet. 2 p. 314 *supra l. 30*). MACR. exc. gramm. V 611, 5 solus . . . -us (*modus i. indicativus vel definitivus*) perfectam -em continet. *nota de homine*: CIC. off. 3, 107 pirata non est ex perduellium numero -us, sed communis hostis omnium (*cf. l. 43*).
3 *finibus circumscriptus* (*plerumque translate vel in imagine, proprie infra l. 56*): CIC. de orat. 2, 145 genera (*causarum*) esse -a non solum numero, sed etiam paucitate (2, 288. *cf.* 2, 146 orat. 188). Att. 15, 11, 4 tempus (QVINT. decl. 316 p. 245, 20 -o aliquo temporis spatio). ac. 2, 118 infinitum aera, sed ea quae ex eo orerentur -a. PLIN. nat. 18, 195 omnium (*seminum*) -a generatio est. PS. APVL. Ascl. 20 substantia (*vocis*) -a atque circumscripta est. ARNOB. nat. 3, 5 numeri multitudo (AVG. civ. 15, 27). MART. CAP. 4, 372 quantitatem. EVSTATH. Bas. hex. 6, 9 p. 932^{C} non -am, sed confusam capimus visionem. BOETH. arithm. 1, 1 p. 9, 25 -a . . . spatia (*cf.* 1, 32 p. 66, 9 bonitas -a et sub scientiam cadens . . . est. 2, 32 p. 125, 8. 21 -a soliditas, . . . infinita congeries multitudinis. 126, 13 substantiae (*cf. ibid.* 126, 10 ad numeri . . . similitudinem). mus. 1, 6 p. 193, 18 mensura. *imprimis dei qualitas aeternitati et infinitati opposita: de deo* (*cf. p. 343, 61*): MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 49 p. 1078^{C} -ior universo corpore. PS. MAR. VICTORIN. hymn. 3 p. 1141^{C} quia vita es, infinitus es, quia a mortuis vitam revocas, -us es *filius. ibid. de spiritu sancto.* HIL. trin. 8, 48 nec indefiniti (-e *vel* -a *al., fort.* -ae speciei) species -a moderatio *erit Christus.* 10, 16 -i corporis (*opp.* natura aeterna *Christi*). PRISCILL. tract. 11, 142 in te omni -ae rei terminum et infinitorum receptaculum ponens. AVG. civ. 4, 27 nec -a corporis membra *habet deus.* *inde subst. n.*: PS. MAR. VICTORIN. hymn. 3 p. 144^{C} tu deus infiniti et -i pater es. *et saepius.* BOETH. herm. pr. 2, 10 p. 129, 3 omne -um prius est infinito. **4** *i. q. finiens, ultimus*: CASSIOD. gramm. VII 187, 9. 189, 8 ves brevis -a syllaba.

subst. n. **dēfīnītum, -ī** (*v. l. 69*). *i. q. decretum, statutum, sententia* (GLOSS. διορισθὲν τελειωθὲν ἀπηλλαγμένον. NOT. Tir. 34, 61a difinitum): *apud* ICTOS: COD. Theod. 11, 36, 15 (*a. 364*) contra -a facientes. 11, 7, 21 (*a. 412*) nisi . . . obtemperaverint -is. CASSIOD. var. 4, 21, 1 susceperis. 4, 23, 3 quam (*sententiam*) iuris -a sanxerunt. 7, 11, 2 -a serva, quae (*de pretio*) iusseris. 9, 16, 3 tam -a nostra quam senatus consulta . . . incidi (*syn.* decreta). *apud* ECCL.: EPIST. pontif. Siric. 1, 13 Migne 13, 1146^{B} canonum venerabilia -a (*syn.* statuta. GREG. M. epist. 9, 226). MAR. MERC. subnot. 6, 3 illud . . . Caelestii egregium -um (*sequitur sententia*). 9, 5 ad istud recentius -um, per quod placuit *eqs.* VINCENT. LER. 4, 6 convelluntur -a maiorum (*syn.* scita patrum). 5, 8 sacerdotum decreta et -a sectantes. 33, 43 irrideat -a sancti Xysti qui censuit. *ibid.* neque apostolica -a neque ecclesiastica decreta temeranda sunt. ENNOD. opusc. 2, 34 p. 218, 7 cana patrum -a transcendere (*cf.* GREG. M. epist. 9, 147 p. 146, 10). 2, 51 p. 303, 21 -is senioribus (7, 3 p. 411, 19) praestamus obsequium. FACVND. c. Moc. p. 856^{B} si prava essent Chalcedonensis concilii -a. *auctorum sententia*: MART. CAP. 8, 823 de quibus non nescio scriptorum variare -a. *cuiusvis consilium*: CASSIAN. conl. 17, 27 quid est . . . aliud iurare et statuere quam -a immobiliter custodire? ENNOD. epist. 1, 16, 2 p. 27, 13 ut . . . -a (*amicorum?*) permutet. *c. gen. obi. pro* de (*cf. infra l. 11*): CASSIOD. var. 11, 36, 1 temporis -a constituit. *translate*: CASSIOD. var. 11, 36, 2 cursus sui -a (*i. leges, vel fines*) custodiunt *astra. cf. etiam p. 349, 77 sq.*

adv. **dēfīnītē.** *i. q. certa ratione, certis verbis*: CIC. Balb. 32 quae -e potestatem Pompeio civitatem donandi dederat *lex.* de orat. 2, 118 -e de singulis temporibus hominibus causis *dicere* (*opp.* separatim. orat. 99 nihil partite -e distincte facete dicere. GELL. 1, 25, 7 festive magis dixit quam aperte atque -e. BOETH. herm. pr. 1, 2 p. 52, 21 *opp.* infinita). PLIN. paneg. 88 distincte -eque designat *te.* BOETH. herm. pr. 1, 2 p. 52, 19 significare. PS. APVL. Ascl. 20 nuncupabimus. CENS. 5, 5 p. 10, 5 scire (BOETH. categ. 2 p. 237^{A} [Arist. categ. 5, 24 ὡρισμένως]. 2 p. 237^{C} novit [Arist. categ. 5, 25 ἀφωρισμένως] *opp.* indiffinite). AVG. civ. 21, 18 absolute ac -e . . . praedixit. BOETH. herm. pr. 1, 9 p. 104, 5 -e unam semper veram, alteram -e semper esse mendacem *enuntiationem contradictoriam.* herm. sec. 1, 1 p. 13, 15 quaeve (*enuntiata*) -e vel quae varie et mutabiliter veritatem falsitatemque partiantur. *nota superl.*: AVG. serm. ed. Mai 182, 3 certissime ac -issime credendum esse (PS. AVG. serm. 22, 2. 256, 2 deliberet. FAVST. REI. grat. 1, 3 p. 16, 3 novit).

syn.: certus, finitus, proprius, specialis, terminatus, ultimus. *opp.*: libidinosus, infinitus, interminatus, universus. *comp.*: indefinitus.

dēfīnis NOT. Tir. 34, 60 *inter derivata vocis quae est* finis; 34, 60a difinis. GLOSS. V 409, 2 difinis suiðe micel (*anglosax.*).

ˣ**dēfīnītio**, -ōnis *f. a* definire. GLOSS. gissus (*cf. infra l. 53*). statum, finitum. ἀπαλλαγή, διάλυσις, διορισμός, ὁρισμός, περιορισμός, ὅρος (II 40, 41. -em ὅρον. 387, 20 ὅρος ἐπὶ δίκ⟨ης⟩ ἤτοι [δίκης ἢ *Heraeus*, ἐν δίκῃ πράγματος *e*] πράγματος). *legitur inde a* VARRONE RHET. Her. CIC., *non in versibus praeter* CARM. de fig. 97. *in codd. omnibus vel parte eorum scribitur haud raro* diff- *velut* RHET. Her. 2, 12, 17 *bis.* 2, 26, 41 (defensionibus *M., sim. ibid. iterum cf. p. 352, 65*). 4, 25, 30 FEST. p. 363 VICTRIC. 20 PHYSIOGN. 44. 116 *et saepe apud scriptores ultimi temporis. cf. p. 343, 6.*

I *strictiore sensu*: **A** *proprie de loco*: *i. q. actio definiendi* (*de linea definiente*: MART. CAP. 6, 710 -o est res, quae alicuius est terminus): SENT. Helvidi Prisci (Corp. IX 2827) 12 eorum locorum . . . factam -em. *i. q. finis*: LEX arae urb. (Corp. VI 826. 30837) 2 intra hanc -em cipporum (*genet. rei definientis*). FRONTIN. grom. p. 39, 12 per incessum -is (PS. AGENN. grom. p. 25, 22). TRACT. de agr. insp. grom. p. 281, 7 quo genere -o vicinorum perseverat eademque quasi magistra sit eorum, quae in quaestione sunt. LIB. col. I p. 221, 11 concurrenti -i fides adhibenda (PS. AGENN. grom. p. 12, 11). *inde i. q. margo*: VVLG. Ezech. 43, 13 -o eius (*altaris*) usque ad labium eius et in circuitu palmus unus (γεῖσος. *cf.* EVCHER. instr. 2 p. 149, 19 gissus [*ex* ITALA] -o *et* GLOSS. *supra l. 34*). HIER. in Ezech. 43, 13 p. 527 quod, ubi nunc -em interpretatus sum, supra (p. 526) coronam transtulerim (*cf. vol. III p. 986, 83*). p. 527 quae -o sive gisus per circuitum palmi unius . . . latitudine tendebatur (ITALA *ibid.* terminum). *i. q. pars separata*: HYG. astr. 1, 6 p. 25, 3 ⟨ab⟩ (1, 8 p. 28, 19 in) hac -e sphaerae.

B *translate*: **1** *generatim i. q. determinatio vocabulorum*: ROMAN. Char. gramm. 119, 6 C. Caesar . . . ait . . . *illa* nomina eandem -em capere quam capiunt e littera terminata. *i. q. ambitus, circumscriptio orationis*: AQVILA rhet. 19 p. 28 nec illae quasi respirationes ex . . . -bus periodorum interponuntur. *temporis*: PS. APVL. Ascl. 31 aeternitas sine -e est temporis. PS. MAR. VICTORIN. hymn. 3 p. 1144^{C} quia -o *es*, quod infinitum est retines. *vitae, i. q. mors*: PS. APVL. herb. 128, 1 incolumis perseverat usque ad diem -is suae. *i. q. separatio*: AVG. quaest. hept. 3, 3 p. 236, 12 videtur . . . ista distinctio (ITALA lev. 5, 4. *cf. p. 352, 53*) quasi -o esse, qua secernitur aliquid a ceteris. MART. CAP. 5, 503 generatim . . . nulla partium -e.

2 *speciatim, litis sim. absolutio, sententia definitiva*: VLP. dig. 42, 1, 4, 5 numerum dierum iudex sua -e amplexus est. SYMM. rel. 19, 10 metas curiosae liti absoluta -e ponatis (*cf. p. 352, 18*). AMM. 22, 10, 2 nulla eius (*imperatoris*) -o litis a vero dissonans reperitur (*item c. gen. decernentis*: COD. Theod. 11, 31, 9 [*a. 493*] contra arbitri -em. COD. Iust. 2, 55 [56], 4 *saepius*). MAXIMIN. c. Ambr. 95 -o certaminis (LEO M. epist. 106, 3 -e eius causae, quae erat curanda, perfunctos *fratres* [πληρώσαντες]). COD. Theod. 4, 17, 1 (*a. 374*) ultimas -es de scripti recitatione proferant (COD. Iust. 4, 1, 12, 1 non expectata ultima -e. 11, 48, 20, 1 plenissimam. *cf.* 7, 17, 1 pr. primam -em in suis manere viribus). COD. Iust. 12, 19, 12, 1 pro edictione . . . -is. de cod. confirm. 1 rectis iudicum -bus insidiantem *caliginem.*

adde: ENNOD. dict. 20, 1 p. 481, 2 -em aequitati congruam vitia manifesta exigunt.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

II *latiore sensu*: **A** *generatim*: **1** *certa indicatio*: *c. genet.*: CIC. div. 2, 110 praedictum (*Sibyllae versibus*) ... hominum et temporum -e sublata (LABEO dig. 19, 2, 60, 7 sine -e personae. HIL. in psalm. 66, 4. *opp.*: FILASTR. 107, 1 secundum temporum -em. BOETH. herm. pr. 2, 10 p. 137, 10 cum -e quantitatis). POMPON. dig. 15, 2, 3 -e peculii interdum utendum est (*cf. p. 353, 11*). TERT. pudic. 6 habes ... temporis ... a nobis -em. APRING. in apoc. 5, 1 (*in imag.*) ut praesentis ebdomadae -o ... appareat (*ex verbis scripturae*). TERT. adv. Hermog. 27 cui *rei* competit prima verbi positio in -em, ei[us]dem declinatio verbi decurret in relationem. 'est' -is caput, 'erat' relationis facit (*cf.* 26 mentionem, nominationem). HIL. in Matth. 26, 4 extra -em dies posita est (*cf. supra l. 3*). *ibid.* nulla dicti sui (*gen. subi.*) -e *cohibere*. in psalm. 65, 12 sine -is alicuius proprietate (*opp.* certi et designati saeculi significationem). *fere i. q.* '*sensus significatus*' *p. 354, 68.*

2 *i. q. descriptio* (*plerumque c. gen. obi.*): FEST. p. 363 templi figura in -e augurii. PLIN. nat. 17, 92 stilicidii brevis -o est. SVET. frg. 195, 6 in -e mundi. MARCIAN. dig. 22, 1, 32 pr. difficilis est huius rei -o. TERT. anim. 4 post -em census (*i. originis*). HYG. astr. 1 praef. p. 20, 2 scripsi ad te ... terrae marisque -em (*cf.* 1, 8 p. 27, 16 hac ... -e facile pervidetur). p. 20, 11 in aestivi circuli -e (4, 3 p. 102, 9 *fort. sensu delineandi cf. p. 343, 44*). *t. t. scholiastarum. numeratur a* MAR. VICTORIN. *inter -is dialecticae et rhetoricae genera*: defin. p. 20, 29 -es quae oratoribus aptae sunt et poetis. p. 36, 5 quae (*sc.* ὑπογραφική) a Tullio descriptio nominatur. p. 36, 8 descriptiva. SERV. Aen. 1, 467 'Troiana[e] iuventus': -o est Hectoris (SERV. auct. georg. 1, 143 SCHOL. Stat. Theb. 6, 857 [*vel* 882]). 6, 722 per -em (*sc. loquitur. cf.* 10, 230 ecl. 5, 21). 7, 432 per -em ipsa Iuno est vis deorum. 9, 577 -o pulmonum *et saepius*. MACR. sat. 4, 4, 23 tacite quoque et quasi per -em pathos movere solet, cum res ... non dilucide dicitur, sed datur intellegi. 4, 4, 25 haec ... vim -is habent. *c. interrog. enunt.*: SCHOL. Hor. sat. 1, 1, 74 -o quibus rebus necessarii sint nummi. SCHOL. Stat. Theb. 6, 551.

3 *de eis quae argumentando vel docendo statuuntur. i. q. sententia, regula*: COLVM. 5, 11, 12 ex illa -e qua nos ante paulo usi sumus veluti quandam legem sanxerunt. PLIN. nat. 16, 82 falsa *v. infra l. 73* (CELS. dig. 34, 7, 1 pr. POMPON. dig. 34, 2, 10 vera est illius -o. PROSP. de vocat. 2, 30 tribus illis [*cf.* 2, 1] saluberrimis et veracissimis -bus simus innixi). CHAR. gramm. I 61, 11 contra -em quam ... dixit (*opp.* consuetudo. AVG. civ. 5, 9). *opp.*: GAIVS inst. 2, 94 secundum. *item al.* CASS. FEL. 29 p. 48 secundum aforismos (*sc. Hippocratis*) id est -is eloquentiam (GLOSS. II 554, 8 ἀφορισμοί id est -es eloquentiae). *apud* ICTOS (*cf. P. Krüger, Geschichte der Quellen u. Litteratur des römischen Rechtes 1888 p. 129*): IAVOL. dig. 50, 17, 202 omnis -o in iure civili periculosa est; parum est enim, ut non subverti posset. POMPON. dig. 36, 2, 22, 1 -o Labeonis probanda est dicentis *eqs.* (*cf.* TERT. anim. 16 cui -i ... applaudimus). DIG. de conc. dig. 4 gemino volumine -um *Papiniani* (COD. Iust. 6, 2, 22, 3a non in prima, sed in secunda eius -e, in [*cf.* AVG. civ. 22, 27 tit.] qua statuit). VLP. dig. 15, 1, 9, 3 huic -i Servius adiecit. 28, 5, 4, 1 ad generalem -em. DIG. de conc. dig. 4 -es quasi ministrae sunt *venditionum*. COD. Theod. 1, 2, 10 (*a. 396*) -e iuris consultorum omnium consonā. COD. Iust. 7, 4, 16, 3 similem. 16, 38, 4, 2 veteres regulas et antiquas -es. *miscetur hic usus ab* ICTIS *cum t. t. p. 353, 84.* *apud* ECCL. *de ipsorum, haereticorum, philosophorum sententiis*: TERT. adv. Hermog. 12 p. 139, 20 ha⟨n⟩c et ego -e⟨m⟩ merito ⟨in⟩ illum repercutiam. adv. Marc. 2, 7 p. 343, 10 hac -e omnia deo salva sunt. 2, 16 p. 356, 19 venit ad haereticos quoque -o eiusmodi. 4, 12 p. 453, 4 haec iam -o stabit (PS. PROSP. vocat. gent. 1, 25 stabilitas huius -is). anim. 6 incongruentiam -is *eqs.* ARNOB. nat. 7, 27 ut illam ... regulam -emque teneamus qua demonstratum et fixum est *eqs.* (CASSIAN. conl. 6, 9, 1 haec debet in nobis -o ... custodiri quod). AVG. civ. 22, 8 quo Hippocratis -o vinceretur (*opp.* PROSP. epist. ad Rufin. 6 ad defensionem ... -is). 22, 26 tit. 22, 27 contrariis. CASSIAN. conl. 7, 12, 1 -i ... est contrarium. inst. 8, 1, 2 -e (*fere i. q. iudicio*) hominum iudicari (*cf.* conl. 2, 10, 1 ut nihil suo quis iudicio credens illorum ... -bus acquiescat). PROSP. c. coll 2, 2 -em intulit ... catholicissimam. 2, 19 prima ... -e dictum est *a Cassiano, ibid. saepius.* *c. gen. subi. rei*: TERT. adv. Prax. 18 p. 260, 13 ad idolorum factitatores ... -em earum (*pronuntiationum*) pertinere. COD. Theod. 11, 31, 1 (*a. 325*) veteris *iuris* -o *dat.* *c. gen. obi.*: TERT. adv. Marc. 5, 2 p. 572, 16 unica hac et sufficientissima -e ... novae divinitatis. *c. acc. c. inf.*: PLIN. nat. 16, 82 falsa -o est non decidere iis *folia* (ARNOB. nat. 7, 5 CASSIAN. conl. 16, 6, 6). TERT. resurr. 49 p. 103, 11 si ... in hanc -em erupisset apostolus eliminandum carnem *eqs.* adv. Marc. 1, 21 p. 318, 3.

4 *i. q. constitutio*: **a** *dei iussio* (*respicit ad verba sacrae scripturae*): TERT. bapt. 13 huic legi collata -o illa ... (*sequuntur verba*) obstrinxit fidem ad baptismi necessitatem (adv. Marc. 2, 24 p. 369, 12 haec ... -o ... statuit. 5, 19 p. 643, 18 cum olim dei nostri sit -o). anim. 3 caelestes id est dominicas (resurr. p. 85, 9 euangelicae. HIL. trin. 1, 36 intra -em salutarem). resurr. 33 p. 72, 23 ut sententiae et -es, quarum aperta natura est, aliter quam sonant sapiant. p. 72, 24 -bus ... et sententiis dominus edicit sive iudicium *eqs.* adv. Prax. 13 p. 248 2 in -bus certis et simplicibus. monog. 6 aliud sunt figurae aliud formae (*i. leges*), aliud imagines aliud -es ..., -es permanent adimplendae. HIL. in Matth. 12, 17 severissima -e condemnat *Christus.* GREG. M. moral. 14, 27. *i. q. praedestinatio*: VVLG. Dan. 11, 36 perpetrata ... est -o (HIER. *ad l.* p. 718 in ipso ... erit consummatio *ex gr.* συντέλεια). FAVST. REI. grat. 1, 11 p. 38, 16 originalis -o vel fatalis. 1, 16 p. 50, 2 res humanas -o vetusta praefixit. 2, 2 p. 62, 29. 2, 9 p. 81, 14 *opp.* voluntariae ... pravitati. 2, 10 p. 88, 6 si suae -is est quod delinquo. **b** *potestatis alicuius institutio, iussum*: SOL. 1, 41 cum ... haec -o *mensium* toto orbe placuisset. SYMM. epist. 3, 15 metas, quas veterum -o dedit saeculo. 9, 15, 1 sub aestimatione ac -e tua ... coemi (*sc. pretii, cf. infra l. 82 et 73*). CASSIAN. conl. 16, 6, 1 proximi -bus oboedire. ENNOD. opusc. 2, 92 p. 316, 2 latorem iuris -is suae ... terminis non includi. CASSIOD. var. 1, 30, 2 praesenti -e sancimus (9, 15, 2 statuisse) *et saepius.* NOVELL. Theod. 2, 4, 1, 2 cum ea videlicet -e, ut (COD. Iust. 1, 3, 17, 1). INST. Iust. 4, 1, 16 eadem -e obtinente. IVLIAN. epit. novell. 22, 1 ultra -em et formam (COD. Iust. 8, 53, 34, 1 supra legitimam -em). COD. Iust. 7, 63, 5, 1 in antiqua -e *permanere.* *imperatoris* (*cf. p. 350, 73*): SYMM. rel. 34, 11 adversum divi Gratiani -em (*syn.* rescripta, relatio). COD. Theod. 3, 1, 6, 2 (*a. 364*) sacrae -is ius. 6, 28, 4 (*a. 387*) quae -o si fuerit praeterita (COD. Iust. 12, 21 [22], 1, 2 contempta). 6, 30, 16 (*a. 399*) salutari -e consui⟨mus⟩ (COD. Iust. 7, 40, 1, 2 apertissima -e sancimus). COD. Iust. 5, 20, 2 generali -e constitutionem ... ampliantes (*cf.* 5, 27, 11, 4 generaliter definimus et quod ... variabatur -e certa concludimus. 6, 28, 4, 5 hoc ad plenissimam -em deduximus. 6, 58, 15, 1[a] cum perfectissima -e). 5, 70, 7, 11 per novam -em. 6, 61, 6 pr. certam. 7, 7, 2, 3 ex nostra -e. *et saepius.* *episcoporum sim.*: COD. Theod. 1, 27 tit. de episcopali -e (COD. Iust. 1, 4 tit. audientia. *cf. Daremberg-Saglio II p. 697*). CASSIAN. conl. 13, 18 tit. patrum (inst. 1, 2, 4 concordi). VINCENT. LER. 2, 3 sacerdotum ... magistrorum -es sententiasque. EPIST. pontif. Thiel Hil. 10 praef. 1 -es illas ... potuisse transcendi per quas *eqs.* 10, 1, 5. ENNOD. epist. 3, 1, 3 p. 71, 16 sacerdotalis -o. COD. Iust. 1, 4, 8 -i executio tribuatur. GREG. M. epist. 3, 7 consona sanctis patribus -e sancimus (13, 11 decernimus). 4, 5 -em ... corrumpi. *al.* *imprimis synodi*: EPIST. pontif. Thiel Hil. 15, 5, 12 praesentis -is (*sc. synodalis*) formam (Simplic. 6, 4. Gelas. 1, 12 Chalcedonensis synodi -em se tenere. LEO M. epist. 115, 1 τύπους. GALL. PLAC. Leo M. epist. 56 secundum -es [ὅρους] Nicaeni concilii). EPIST. pontif. 375 Coelestin. Migne 50 p. 497[e] sub qua -e (ἐφ' οἵῳ ὅρῳ). LEO M. epist. 69, 1 fidem Nicaenae -is. ALC. AVIT. epist. 90 p. 98, 25. CONC. Rom. a. 501 p. 419, 10 -is morae. p. 420, 10 soluto sine aliqua -e concilio. Epaon. a. 517 p. 30, 15 huic -i interfui et subscripsi. GREG. M. epist. 11, 40 synodali ... -e *et passim.* *nota*: EVTYCH. Leo M. epist. 21, 1 metuens -em a synodo. *c. gen. subi. rei*: TERT. adv. Marc. 2, 18 p. 359, 12 legis (NOVELL. Theod. 2, 7, 4 pr. COD. Iust. 4, 38, 15, 1 secundum nostrae legis -em. 6, 23, 31 pr. sub. 10, 71 [69], 4 pro. GREG. M. epist. 9, 197. *cf.* 9, 194 legalis). COD. Theod. 11, 16, 16 (*a. 388*) oraculi nostri (INST. Iust. 3, 29, 3[a] constitutionis -es. COD. Iust. 6, 25, 6 decisionis. 6, 27, 5, 3 iuris). PAVL. PETRIC. Mart. praef. 4 vestri -e mandati. ENNOD. opusc. 2, 40 p. 300, 7 canonum. *cf.* GREG. M. epist. 11, 53 canonicas. 12, 8 ecclesiastici vigoris. 14, 2 iudicii. LEX Visig. 12, 2, 2 nullus ... patrum defensionis huius sacras -es irrumpat.

c *singulorum propositum, consilium, voluntas*: ITALA num. 30, 13. 15 (Aug. quaest. hept. 4, 59 p. 365, 2 loc. hept. 4, 99) secundum -es (ὁρισμούς, Lugd. terminationes, VVLG. *aliter*). AVG. serm. 139, 2 stabili -e *servare* (*ibid.* stabili sententia custodire). CASSIAN. conl. 2, 5, 2 suis -bus regi quam consiliis vel collationibus fratrum atque institutis maiorum ... oboedire. 2, 11, 7 suo iudicio ... -ique confidere. 2, 16, 23 in defendendis suis -bus ac tenendis. 17, 21, 3. 17, 23 inst. 7, 18. 12, 29, 3 suas -es statuere (*sc. superbiae. cf. infra l. 64*). *et saepius.* SIDON. epist. 5, 1, 3 hac -e perrexit, ut. ALC. AVIT. epist. 7 p. 35, 12. RVRIC. epist. 2, 26 si dominus piae -i vestrae tribuatur fautor. *c. gen. obi.*: LEO M. serm. 68, 2 moriendi (*de Christo*). ALC. AVIT. hom. 7 p. 115, 18 peccati (*opp.* effectus). *c. gen. subi. rei*: CASSIAN. conl. 17, 25, 8 sui ... sermonis. SALV. gub. 1, 8, 35 quantum ad -em (defunctionem *al.*) cordis pertinet. CLAVD. MAM. anim. p. 86, 12 voluntatis perfectae -o ... damnabilis laudabilisve censetur. *superbiae v. l. 60.* **d** *i. q. condicio definitiva*: HIL. in psalm. 1, 7 non ... tenet modum -is alicuius (*cf. supra l. 53*) *consilium impiorum* (*opp.* consistendi statio). MACR. sat. 1, 14, 2 Caesar hanc inconstantiam temporum in ordinem statae -is coegit. ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 26, 16 recte omni -e concluditur, quia. BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 189, 19 de -e ... propositionum. *sim. saepius.* arithm. 1, 32. **e** *i. q. pretium* (*cf. supra l. 11*): SYMM. rel. 26, 4 viginti solidorum -e *aestimare.* 26, 29 iusta -is augmenta (*syn.* taxatio). **f** *i. q. pactum*: LEX Visig. 2, 1, 26 -um vincula (3, 6, 3 -is sponsione). 2, 5, 8 -es faciendi seu per scripturam sive per testem. 2, 5, 7 vacua ... et invalida (2, 5, 8 tit. valere non poterit). 2, 11, 27 iniusta. 3, 1, 4 pacta immutare vel -es. GREG. TVR. glor. mart. 80 consensit haereticus huic -i.

notabilia de structura: *c. gen. rei definitae* (*cf. supra l. 62*): TERT. adv. Marc. 2, 8 p. 345, 15 eum (cum *codd.*) -e mortis convenisset *deus.* 2, 18 p. 359, 12 talionis. SYMM. epist. 9, 12 iusta pretii (*l 73*) -e mercentur. HIL. syn. 27 percucurrimus ... omnes ... episcoporum editas fidei -es, quas adversum ... haeresim condiderunt (35

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

MAXIMIN. c. Ambr. 96 GREG. M. epist. 9, 147 app. 462, 26. FACVND. defens. 5, 3 p. 641^{A} omnes -i fidei subscripserunt). AMBR. vid. 11, 69 coniugalis -o servitutis (*inde* HIER. epist. 49, 14, 13). COD. Theod. 8, 17, 1 (*a. 396*) temporis (COD. Iust. 2, 52 [53], 6, 1). VRAN. epist. 7 p. 863^{B} sententiae. COD. Iust. 7, 63, 5, 1^{a} secundum locorum -em quam designavimus. *c. gen. gerund.*: TERT. adv. Marc. 2, 5 p. 339, 26 praeeunte -e ... Christi ex operibus ineundae probationis. *c. praep.*: TERT. scorp. 3 ut has -es dei adversus superstitiones tam evictas quam ... vindicatas probem. *seq.* ut: NOVELL. Iust. 36 pr. cum certo moderamine certaque -e, ut. *cf. p. 352, 15 et 61.*

B ***speciatim t. t.*** *cum actio tum formula, qua notio verbi reive definitur* (*inde ab* RHET. Her. VARRONE CIC. *passim ibidem ubi* definio *v. p. 347, 65. titulus libri*: MAR. VICTORIN. de -bus, *capitulorum velut* GRAMM. [*infra l. 23*] BOETH. top. Arist. 6, 1 *sqq.*):

1 *definitur* (*cf.* MAR. VICTORIN. defin. p. 18, 1 -is adhibenda est -o): RHET. Her. 4, 25, 35 -o est, quae rei alicuius proprias amplectitur potestates breviter et absolute. CIC. de orat. 1, 189 est enim -o earum rerum, quae sunt eius rei propriae, quam definire volumus brevis et circumscripta quaedam explicatio. orat. 116 est -o oratio quae, quid sit id de quo agitur, ostendit quam brevissime. top. 26 -o est oratio, quae id, quod definitur, explicat quid sit (*cf.* MAR. VICTORIN. defin. p. 18, 3 *sqq.*). fin. 2, 5 haec patefactio quasi rerum opertarum, cum quid quidque sit aperitur, -o est. *sim.*: CHAR. gramm. I 152, 2 DIOM. gramm. I 420, 24 AVDAX gramm. VII 324, 2. MAR. VICTORIN. defin. p. 45, 9 solam vere illam appellari -em, quae a genere exordium sumens ad proprium rei, quae definitur, separando per differentias quae communia poterant esse, descendit. IVL. VICT. rhet. 6, 1 p. 398 oratio vim et substantiam rei significans *eqs.* PS. SORAN. quaest. med. 2 est oratio reddita, quae de singulis rebus quales sint ratione definita significat. MART. CAP. 4, 349 CASSIOD. art. 3 p. 1173^{D}. *distinguitur a descriptione*: MAR. VICTORIN. rhet. 1, 8 p. 182 *sed v. p. 351, 22* (CASSIOD. art. 3 p. 1182^{B}). *definitionum genera et partes*: CIC. de orat. 3, 115 -is ... sunt disceptationes *eqs.* top. 26 -um ... duo genera prima: unum earum rerum, quae sunt, alterum earum, quae intelleguntur. 28. 83 *proprietas divisio partitio* sunt -i attributa (*cf.* IVL. VICT. rhet. 6, 2 p. 390). 87 quod genus (*de eodem et alio*) forma quaedam -is est. fin. 4, 8 quodque est -i adiunctum, ut res in partes dividatur (MAR. VICTORIN. defin. p. 17, 20. VICTRIC. 20 pars generis in se vim -emque suscipiat. *al.* MART. CAP. 4, 350 ipsius [*totius*] -em singula membra recipiunt. *cf. p. 354, 68*). MAR. VICTORIN. defin. p. 32, 9 hae sunt tres nunc a me principaliter positae -es substantiales *eqs. deinceps subtili distinctione tractantur 15 genera -um* (*inde* BOETH. in top. Cic. 3 p. 324—327 CASSIOD. inst. div. 3 p. 1173 ISID. orig. 2, 29 GRAMM. suppl. p. 219, 4 CASSIOD. in psalm. 1 div. 32, 4. *cf.* art. 3 p. 1174^{B}).

2 *in usu est:* *grammaticorum*: VARRO ling. 10, 75 haec diligentius quam apertius dicta esse arbitror, sed non obscurius quam de re simili -es grammaticorum sunt ut Aristeae *eqs. utuntur de grammaticis rebus velut*: EXPLAN. in Don. gramm. (*p. 355, 62*) POMP. gramm. (*p. 355, 67*) PRISC. gramm. III 135, 1. *rhetorum* (*passim de ea scripsit*: MAR. VICTORIN. defin. [*nota* p. 19, 24 omnis -o aut rhetorica est oratio aut dialectica. *cf.* p. 17, 2. 21, 22 rhetorica]. IVL. VICT. rhet. 6, 1 p. 398), *a quibus habetur figurae loco velut*: RHET. Her. 4, 25, 35. CARM. de fig. 97 ὁρισμός: -o fit cum rem definio pro me. *inter locos accusatoris et defensoris* (*cf. Volkmann, Die Rhetorik der Griechen und Römer 1885 p. 222*): CIC. inv. 2, 53 primus ... accusatoris locus est (part. 124 defensoris -o. MAR. VICTORIN. rhet. 2, 17 p. 273 adversae partis). 2, 54 cum -e nostra adversariorum -em conferemus. 2, 55 sui facti ab illa -e separatio (*cf.* GAIVS dig. 39, 6, 31 pr.). 2, 94 exempla ad eam -em adiungere. 2, 147 *al.* part. 102 secundus *status* ... -e [aut descriptione *add. A*] atque informatione verbi ... tractandus est. 104. 123. 126 similibus exemplisque ... suam -em (defensionem *A*) sententiamque confirmet. top. 26. 32. MAR. VICTORIN. defin. p. 20, 15 verum haec captiosa falsa, non certa rhetorum -o est ... et alia quae rhetoribus accommodata cognoscitur. *inter locos unde amplificatio sumitur*: CIC. part. 54 maximeque et -es (*om. A*) valent conglobatae. *inter locos status definitivi*: FORTVN. rhet. 1, 13 p. 91 aut cum simplex est, quae anasceuastica dicitur. *et plures -es variis additamentis distinguuntur*: SVLP. SEV. rhet. 39 p. 336 contraria. *inter 'locos in re'*: IVL. VICT. rhet. 6, 1 p. 397 MART. CAP. 5, 557. *nota: ipsa causa definitiva vel status definitivus* (*Volkmann l. c. p. 65 sqq. 378 sqq.*): RHET. Her. 1, 11, 19 *inter partes constitutionis legitimae* (*accuratius*: 1, 11, 21 -e causa constat. *ibid.* constitutio legitima ex -e). CIC. inv. 2, 153 -o est cum in scripto verbum aliquod est positum, cuius de vi quaeritur (*accuratius*: 2, 116 id fit ... ex -e. *cf.* MAR. VICTORIN. rhet. 2, 51 p. 300 *ad l.* legalem controversiam quam -em nominavit *Cicero*). *similiter inter tres cognitionis modos*: CIC. de orat. 3, 113 *cum explicatione.* 3, 115 part. 33 top. 82. *inter quaestionum genera*: CIC. top. 87 ad -em ... pertinet ratio et scientia definiendi. QVINT. inst. 3, 6, 42 pars sit translationis. FORTVN. rhet. 1, 13 p. 91 quot modis fit? 2, 6 p. 105 quot locis dividitur? EVGRAPH. Ter. Andr. 903 est -o a causa (*sc.* αἰτιολογική. *cf.* MAR. VICTORIN. defin. p. 44, 13 *sqq.*). CASSIOD. rhet. 6 p. 497, 12 -o legalis est, cum vis verbi quasi in definitiva constitutione ... quaeritur. *iurisconsultorum*: CIC. de orat. 1, 189 off. 3, 61 CELS. dig. 15, 1, 6 *al. misceatur cum sensu alio cf. p. 351, 43.* *philosophorum*: CIC. leg. 1, 29 quaecumque est hominis -o, una in omnes valet. fin. 1, 22 tollit -es *Epicurus.* 3, 40 nullis ... partitionibus, nullis -bus utuntur *quidam philosophantes.* ac. 2, 43 -es ... et partitiones et horum luminibus utens oratio, tum similitudines dissimilitudinesque et earum ... distinctio (ARNOB. nat. 1, 58 collectiones enthymemata -es omniaque illa ornamenta. *sim.* 2, 11). Tusc. 4, 11 utamur ... in his perturbationibus describendis Stoicorum -bus et partitionibus. SEN. epist. 20, 4 -es sapientiae veteres. GELL. 15, 26, 2 -is ... interpretatio (*sc. Latina*). PS. APVL. herm. 6 p. 271 significat, quid sit, et est -o, aut non significat, et est proprium (*cf.* p. 270). *al.* TERT. anim. 12. PORPH. Hor. carm. 1, 3, 8 secundum illam amicitiae -em, qua philosophi utuntur. LACT. inst. 3, 8, 23. MAR. VICTORIN. defin. p. 23, 15 quam dicunt philosophi substantialem. AMBR. Abr. 2, 10, 76. ISID. orig. 2, 25, 2 philosophicas. *inde in omnium usum defluxit: velut* VARRO ling. 10, 75 *infra l. 25 al. sic in initio artium ponitur: locos v. p. 353, 23 et 28.* CIC. de orat. 2, 108 alia est ..., cum inter doctos homines de iis ipsis rebus, quae versantur in artibus, disputatur, verborum -o (*opp. ei qua orator utitur*). *cf.* 3, 208 sine -bus et sine exemplis *rem effundere.* *christianorum*: ARNOB. nat. 1, 27 una ... -e figamus. *scholiastarum de poetis* (*v. p. 351, 22*): *cf.* CIC. top. 31. *medicorum*: THEOD. PRISC. log. 2. CAEL. AVR. acut. 2, 31, 163 -es ... Soranus dicere declinavit. *al. accedit ad descriptionis sensum.*

3 *loci notabiles*: VARRO ling. 10, 75 pleraeque -es re incognita propter summam brevitatem non facile perspiciuntur, nisi articulatim sunt explicata⟨e⟩ (*cf. p. 355, 59*). CIC. de orat. 2, 83 -es, in quibus neque abesse quicquam decet neque redundare (*cf.* 2, 108 *sqq.* top. 29 nihil ... ad hanc -em addidisse. ac. 2, 77 Tusc. 4, 47 *al. cf.* top. 29 nondum est -o. AVG. quant. anim. 25, 47 nihil minus, nihil amplius continet. CAEL. AVR. acut. 1 praef. 5 -i sufficiens). CIC. part. 124 si propius accedat ad consuetudinem ... sermonis defensoris -o. fin. 2, 6 qui, quo magis id intellegat, desiderat -em. Tusc. 4, 53 quae ... istarum -um non aperit notionem nostram (SEN. epist. 58, 19 adiciam -i interpretationem, quo tibi res apertior fiat. AVG. c. acad. 1, 4, 11 -o tua quanta facilitate excludatur notione communi). CIC. de orat. 2, 74 praeceptis -is uti (top. 26 -is ... ratio ... via. 28 -is modus. GELL. 1, 25, 10 legibus rationibusque. BOETH. in Porph. dial. 1 p. 15^{D} disciplinam. *cf.* POMP. gramm. V 317, 33 in artibus -um. *cf. vol. II p. 672, 35 et* CAEL. AVR. acut. 1 praef. 15 in -um libris). CIC. part. 23 ad unum verbum revocatur (107 ne in -em quidem venit *factum.* MARCELL. dig. 32, 69, 1 non ... ad -em *descendere*). top. 71 cum profectus sis a -e (off. 1, 7). leg. 1, 30 non una omnes *homines* -o contineret (CHAR. dig. 50, 4, 18, 27 *syn.* significatio, appellatio. MAR. VICTORIN. defin. p. 18, 6 quid comprehendat -o. AVG. c. acad. 1, 4, 11 complexa est. *cf.* CIC. ac. 2, 43 num illa -o possit in aliam rem transferri. CELS. dig. 15, 1, 6 ad vicariorum peculia non pertinet. VLP. dig. 32, 55, 8 eandem habebunt -em. 34, 2, 27, 3 non incidere in eam -em. *adde p. 353, 59. cf. de his locis infra l. 68*). CIC. fin. 3, 33 eorum -es paulum oppido inter se differunt et tamen eodem spectant (Tusc. 4, 26 similis. off. 1, 143 eadem. VEL. gramm. VII 46, 2 varia. AVG. c. acad. 1, 6, 16 nova. *cf.* LACT. opif. 17, 8 ceterae -is partes [CAEL. AVR. acut. 1 praef. 7] eo spectant, ut). SEN. nat. 5, 1, 4 quid responderi pro altera -e possit. QVINT. inst. 1, 6, 30 in -bus locus assignatur etymologiae. GAIVS inst. 2, 235 ex ipsa -e multas similes species ... (*lacuna*) possumus. ARNOB. nat. 2, 11 suas reddere -bus formulas. MAR. VICTORIN. rhet. 2, 17 p. 274 vitia -is (*cf.* defin. p. 45, 27 peccat). *ibid.* ornamenta. IVL. VICT. rhet. 6, 2 p. 398 argumenta a -e ducuntur (FAV. EVL. p. 2, 30 ex ... -e perficitur. AVG. civ. 2, 21 p. 81). AVG. civ. 15, 22 quod -o brevis et vera virtutis ordo est amoris (19, 21). 19, 21 sicut sese habet ista -o. c. acad. 1, 4, 10 difficillima mihi esset. dialect. 5 verba -is. quant. anim. 25, 45 istud congruere ac favere -i. BOETH. mus. 3, 8 haec ... spatia talibus -bus includit (*alluditur ad p. 350, 43*). *vertitur*: BOETH. herm. sec. 5, 11 p. 373, 18 λόγος (*cf. infra l. 68*). in Porph. comm. 1, 5 p. 147, 9 ὁρισμός. 1, 20 p. 59, 13 ὑπογραφή. 1, 22 p. 69, 1 ἀπόδοσις. 4, 3 p. 246, 13 ὅρος. CASSIOD. art. 3 p. 1182^{D} graece ... ὀνοματοποιία, latine ... nominis -o. *accedit ad sensum notionis ipsius* (*v. p. 353, 38*): CIC. Cluent. 5 illa -o iudiciorum aequorum, quae nobis a maioribus tradita est, retineatur, ut in iudiciis et sine invidia culpa plectatur *eqs.* part. 41 non dubium est, quin -o declaretur et proprietate quadam aut etiam communium frequentia, ex quibus proprium quid sit eluceat. ac. 2, 128 omnium rerum una est -o comprehendendi. part. 7 quae sunt quae dicis insita? :: quae infixa sunt rebus ipsis, ut -o, ut contrarium. 41 non dubium est ..., quin -o genere declaretur et proprietate aut etiam communium frequentia. PRISC. gramm. II 549, 8 in eadem notione sive -e primitivi sui accipitur *derivatum.* TERT. nat. 2, 1 divinitas ... ea -e est, ut *eqs.* scorp. 9 manifesta ... -o et ratio est tam confessionis quam negationis. adv. Marc. 2, 6 p. 342, 28 omissa prima -e bonitatis atque rationis quae ante omnem tractatum constituenda est. MAR. VICTORIN. defin. p. 35, 12 huic -i (*i. huic -is speciei cf. p. 353, 42*), quae qualitatis sortita est nomen. p. 33, 9 ἐννοηματική, quam notionem communi, non proprio nomine possumus dicere. HIL. in psalm. 118 he 13 p. 407 am-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

bigua in -e. HIER. epist. 52, 5, 1 nominis -e praelata (*cf. ibid.* interpretur ... vocabulum suum) AVG. epist. 185, 10 Caecilianum in ea -e constituunt (*opp.* maiores ... suos ab ea -e foras mittunt). PHOEBAD. c. Arrian. 4 p. 15D qua istud -e ponatur. 4 p. 16A qua -e malae interpretationis a patre filius separatur. PHYSIOGN. 44 si quis ad -em signorum respicit. 116 secundum hanc -em. CAEL. AVR. acut. 1 praef. 21 intellegentiam sive -em passionis.

4 *iuncturae:* *abl. instr.* (*cf.* CIC. inv. 2, 147 per -em): CIC. inv. 2, 99 -bus ostendere (*cf.* ARNOB. nat. 1, 58 -es ... demonstrant). 2, 154 quaeretur. de orat. 1, 189 est exprimendum. 1, 190 -e declaret (*cf.* Tusc. 4, 53 declarant *-es ipsae* communis notiones, alia magis alia). 2, 164 -e ... vis explicanda est (*cf.* 3, 113 -o explicat). top. 87 -bus iudicandum est. fin. 2, 45 intellegi. PORPH. Hor. carm. 2, 17, 12 qua[m] dicunt (AVG. civ. 2, 21). ARNOB. nat. 1, 27 una ... figamus (MAR. VICTORIN. defin. p. 17, 5). AVG. civ. 2, 21 p. 81 quibus posuit. quaest. hept. 3, 68 -bus determinare. dialect. 1 res illustratur. *de -e adhibenda*: RHET. Her. 2, 12, 17 -e utor (CIC. inv. 2, 55 fin. 2, 5 PORPH Hor. carm. 1, 3 MAR. VICTORIN. defin. p. 20, 11 AVG. civ. 19, 21). RHET. Her. 2, 12, 17 affero (AVG. c. acad. 1, 6, 23 protulit). CIC. inv. 2, 99 induco (*cf.* 2, 72 incurrit huc -o). top. 9 ad id totum de quo disseritur ..., -o adhibetur, quae quasi involutum evolvit id, de quo quaeritur. POMP. gramm. V 317, 22 reddo. 317, 33 dico (VEL. gramm. VII 46, 7 CAEL. AVR. acut. 2, 31, 163). CELS. dig. 15, 1, 6 expono. MAR. VICTORIN. rhet. 2, 17 p. 273 his modis et partibus -em suam ... implebit (MACR. sat. 3, 18, 12 -em Varronis implevit *Vergilius*). defin. p. 19, 20 sumitur. 21, 16 *constituo* (IVL. SEV. rhet. 16 p. 363 *pono*). p. 29, 1 fit (p. 34, 15 conficitur. AVG. quant. anim. 25, 47 perfici solet). BOETH. herm. sec. 1, 2 p. 53, 1 formatur. 5, 11 p. 354, 7 -em dedisse. *de -e probanda* (*et opp.*): CIC. ac. 1, 32 -es rerum probabant *illi* (2, 18 non improbant. AVG. civ. 2, 21 p. 83 probabiliores). QVINT. decl. 289 p. 157, 4 quae si sequenda -o est. AVG. c. acad. 1, 6, 23 defendit). CIC. ac. 2, 16 huius -es labefactare (2, 18 ut retineamus eam -em, quam Philo voluit evertere. IVL. SEV. rhet. 16 p. 363 infirmare. MAR. VICTORIN. defin. p. 22, 18 destruit. *cf.* rhet. 2, 17 p. 273). VEL. gramm. VII 46, 7 excluserunt ... omnes illam -em. SVLP. VICT. rhet. 2 p. 314 reprehenditur (*cf.* CIC. inv. 2, 56). AVG. c. acad. 1, 4, 10 refellere. 1, 4, 11 frustrata est. CIC. Tusc. 4, 19 muta. AVG. quant. anim. 25, 47 *exploro. al.* in: CIC. Tusc. 4, 15 opinationem ... quam in omnes -es superiores incluserimus (AVG. civ. 16, 8 -e includantur). PRISC. gramm. III 135, 1 in -bus ... poni (135, 7 per omnes -es. PS. APVL. herm. 6 p. 271 AVG. civ. 9, 13). POMP. gramm. V 317, 14 totum tenuit. GRAMM. suppl. 64, 7 invenitur (64, 6 requirenda sunt). 64, 14 continentur. *al.* (PS. APVL. herm. 7 p. 273 comprehensa est). PS. APVL herm. 7 p. 272 intellegenda est. *ibid.* dixit. CAEL. AVR. acut. 2, 1, 4 ambiguum est.

epitheta: RHET. Her. 2, 12, 17 brevis (*cf. p. 354, 26.* CIC. inv. 2, 53 brevis et aperta et ex opinione hominum. *opp.* CAEL. AVR. 1 praef. 5 longa). 2, 26, 41 falsis (*v. infra l. 51*) aut vulgaribus (*cf.* CIC. de orat. 1, 109 si minus illa subtili -e, at hac vulgari opinione). CIC. inv. 1, 91 mala -o est (*cf.* 1, 89 si mala -e [-o *pars codd.*] *sc. est argumentationis genus*), cum aut communia describit ... aut falsum quiddam dicit ... aut aliquid non grave nec magnum continens (POMP. gramm. V 317, 22 pessima. *opp.* MAR. VICTORIN. rhet. 1, 14 p. 194 optima -o est, quae a genere incipit, deinde descendit ad speciem, postremo ita propria complectitur, ut excludat omnino id *eqs.*). CIC. inv. 2, 54 veram (ac. 2, 43 *al.* VLP. dig. 4, 3, 1, 2) honestam utilem esse (*opp.* MAR. VICTORIN. rhet. 2, 17 p. 273 falsa ... [defin. p. 21, 17 vitiosam] turpis ... inutilis. *cf.* AVG. civ. 2, 21 p. 81 quanta sit in disputando -is utilitas). top. 29 explicata (GELL. 1, 25, 3 tit. lepidae magis atque iucundae brevitatis ... quam plana aut proba [MAR. VICTORIN. defin. p. 48, 2 potiorem. AVG. civ. 2, 21 p. 83 probabiliores] esse videtur). SEN. nat. 5, 1, 1 diligentior. EXPLAN. in Don. gramm. IV 489, 23 hanc esse perfectam -em, quae separat a ceteris communibus rem et suam proprietatem ostendit (VLP. dig. 43, 20, 1, 5 plena. MART. CAP. 4, 349 MAR. VICTORIN. defin. p. 24, 2 integra IVL. SEV. rhet. 15 p. 363 generalis. *opp.* VINDIC. med. 6 inanem atque vacuam). POMP. gramm. V 137, 17 neque ... debet ... communis esse cum aliis rebus (CAEL. AVR. acut. 1 praef. 17 PS. HIL. libell. 17). 137, 20 nominis propriam. SVLP. VICT. rhet. 3 p. 314 ad certam -em ... perductum. BOETH. in Porph. comm. 1, 20 p. 59, 22 abundantem. *sim.*

c. gen. subi. saepe, ex. gr.: VARRO ling. 10, 75 grammaticorum. CIC. fin. 3, 33 eorum (*philosophorum*). SEN. nat. 5, 1, 3. POMPON. dig. 36, 2, 22, 1 Labeonis. GELL. 15, 26, 2? MAR. VICTORIN. defin. p. 20, 15 rhetorum. AVG. civ. 2, 21 Ciceronis. *adde p. 353, 57. cf. etiam*: CIC. off. 3, 61 Aquiliana. AVG. civ. 2, 21 suam. *c. gen. obi. saepe, ex. gr.*: RHET. Her. 2, 12, 17 vocabuli (CIC. inv. 2, 53 eius nominis, cuius de vi quaeritur. 2, 142 verbi. de orat. 2, 83. 108. BOETH. herm. pr. 1, 2 p. 51, 15 nominis). 2, 26, 41 quadruplatoris. CIC. inv. 2, 99 necessitudinis. top. 26 rerum. leg. 1, 29 ac. 2, 132 SEN. epist. 20, 5 VEL. gramm. VII 46, 2 GRAMM. suppl. 64, 3 CELS. dig. 15, 1, 6 TERT. anim. 12 PORPH. Hor. carm. 2, 17, 12 LACT. inst. 3, 8, 23 SVLP. VICT. rhet. 1 p. 313 AVG. civ. 2, 21 p. 81 CAEL. AVR. acut. 1 praef. 21 BOETH. herm. pr. 1, 5 p. 78, 9 CASSIOD. in psalm. 1. *c. praep.*: de: VARRO ling. 10, 75 non obscurius (*dicta esse ea*) quam de re simili -es grammaticorum sunt. MAR. VICTORIN defin. p. 21, 16 de quo supra -em constituimus. *al.* AVG. civ. 9, 8 tit. de diis ... Apulei ... -o. *sequitur enuntiatum antecedente pronomine demonstrativo: acc. c. inf.*: CIC. ac. 2, 95 ubi est illa -o ecfatum esse *eqs.* VEL. gramm. VII 46, 7. ut (*cf. p. 354, 69*): CIC. Tusc. 4, 11 est ... Zenonis haec -o, ut. 4, 12. 27. 16, 8 BOETH. herm. sec. praef. p. 4, 26. quod: AMBR. Abr. 2, 10, 76 unde saeculi istius sophistae traxerunt -em sapientis huiusmodi, quod. AVG. civ. 8, 9 illa ipsa -o daemonum ... quod ait *eqs.*

syn.: *ad I*: corona, determinatio, finis, margo, terminus. *ad II*: appellatio, decisio, decretum, finis, forma, horus, notio, opinio, propositum, proprium, ratio regula, sanctio, sententia, significatio, votum. *oppos.*: effectus, inconstantia, opinio, statio. *deriv.*: definitiuncula.

dēfīnītiuncula, -ae *f.* [*a* definitio *deminutive. Th.*]. *i. q. sententia* (*cf. p. 351, 34*): CASSIAN. c. Nest. 7, 7, 2 ei, qui extra conceptum humanae originis natus est, humanis -is praeiudicare.

***dēfīnītīvus,** -a, -um [*a* definire definitus. *Th.*]. *voc. pedestris sermonis proprium.* 1 *i. q. definiens*: **a** *t. t. rhetorum i. q. 'definitionem continens'* (*cf. p. 353, 70 et Volkmann, Die Rhetorik der Griechen und Römer 1885 p. 65. cf. p. 44*): CIC. inv. 1, 10 cum ... nominis *controversia est*, quia vis vocabuli definienda verbis est, constitutio -a nominatur (1, 14 coniecturalem et generalem et -am et translativam. 1, 17. 2, 52. 154 MAR. VICTORIN. rhet. 1, 8 p. 180, 30. 272, 30 BOETH. diff. top. 4 p. 1209C). CIC. inv. 1, 14 causa (1, 17. top. 92 *vel* quaestio. *cf.* SVLP. VICT. rhet. 41 p. 388 *syn.* finis). MAR. VICTORIN. rhet. 1, 8 p. 182, 3 status (EVGRAPH. Ter. Andr. 896 CASSIOD. rhet. 5 p. 496, *inde* ISID. orig. 2, 5, 3). defin. p. 20, 4 contentionem. p 45, 8 oratio (*cf.* p. 45, 15 quae definit). MART. CAP. 5, 451 controversiae. **b** *t. t. grammaticorum* (*cf. p. 344, 72*), *i. q. indicativus, cf. Jeep, Z. Gesch. d. Lehre v. d. Redeteilen 1893 p. 217*: MACR. exc. gramm. V 605, 12 modus. 611, 4. 6 unde Graeci ὁριστικὴν ἔγκλισιν, Latini modum -um vocitaverunt. 611, 26. *pro subst. ponitur*: MACR. exc. gramm. V 611, 1 de indicativo qui et -us. 611, 24 *et* 28. EXPLAN. in Don. gramm. IV 503, 28 dicitur idem -us ab eo, quod definiat quid fit. PRISC. gramm. II 421, 28 indicativus sive -us ..., quo indicamus vel definimus, quid agitur. **c** *t. t. artis dialecticae* (*cf. p. 347, 61*): BOETH. top. Arist. 6, 2 p. 972C sicut Xenocrates prudentiam -am et contemplativam eorum, quae sunt, dicit esse (6, 3 ὁριστικήν). *ibid. iterum.* 2 *i. q. perfectus, absolutus, definitam condicionem nactus*: TERT. adv. Hermog. 39 p. 169, 1 sit nunc -a (*materia*) ... per demutationes suas et translationes. adv. Prax. p. 277, 6 adversus -am euangelii sententiam (PHOEBAD. c. Arrian. 14 dominus pronuntiaverit -a sententia. CASSIOD. in psalm. 30, 32). RVFIN. apol. Orig. praef. 2 p. 543C quasi -a pronuntiare sententia (*syn.* statuto dogmate terminare). AVG. c. Iul. 5, 8, 31 ista tua velut -a sententia (c. Iul. op. imperf. 6, 26 quasi -am generalemque). 5, 16, 64 secundum -am tuam (*deest in parte codd.* sententiam). adv. Don. 16, 20 regula. *imprimis in iure de sententia ultima rem decidente*: COD. Theod. 11, 36, 18 pr. (*a. 365*) ante -am sententiam (COD. Iust. 1, 4, 2. 2, 55, 4, 2 [NOVELL. Iust. 2, 3, 3 pr.]. 3, 1, 14, 1 usque ad ipsum terminum et -ae sententiae recitationem. *cf.* 7, 44, 2, 2). COD. Theod. 1, 10, 3 (*a. 385*) severius ... promendam esse. NOVELL. Theod. 2, 2, 1, 2. COD. Iust. 4, 1, 12, 1 in principio litis vel in medio ut in ipsa -a sententia (7, 62, 39, 2). *cf* AVELL. p. 236, 5 -um te tribus capitulis sustinere responsum. *nota de metro*: DIOM. gramm. I 501, 30 κατὰ στίχον, -us vel principalis *modus metrorum* (501, 32 est legitimorum metrorum ordo).

syn.: finitivus, generalis, principalis, ultimus.

adv. **dēfīnītīvē.** *i. q. definite*: TERT. carn. 18 dominus sententialiter et -e pronuntiavit (GREG. M. epist. 9, 24 *de episcopo*). IREN. 3, 6, 1 neque ... apostoli eum ... -e et absolute deum nominassent. 5, 25, 2 -e templum illud dixit dei (CASSIOD. in psalm. 118, 142). DON. Ter. Phorm. 424 -e respondit (THEOD. MOPS. in Philem. 15 nec -e, sed adiecit forsan. *opp.* haesitatione. *syn.* non insuadibile). PVBLIC. Aug. epist. 46, 1 -e rescribere et non suspense (AVG. epist. 47, 1 *opp.* dubitationes). CASSIOD. in psalm. 88, 3 solus iuste et -e promittit. 118, 142. *i. q. definiendo, definitione usus* (*cf. p. 347, 61*): PS. ASCON. Verr. p. 210 (*cf.* MAR. VICTORIN. defin. p. 20, 21). CAEL. AVR. acut. 1 praef. 14 oportet ... -e loquentem propriis uti sermonibus.

dēfīnītor, -ōris *m. a* definire. *qui notionem definit* (*cf. p. 347, 61*): PLIN. dub. serm. frg. Char. gramm. suppl. 135, 3 huiusmodi -es non tam in ratione errare, quam in ordine verborum, ut dicerent *eqs.* AVG. c. acad. 1, 5, 15 quasi ... ego sim magnus -r. *qui docendo statuit* (*cf. p. 345, 18*): TERT. adv. Marc. 5, 10 p. 605, 21 habemus illum *Paulum* alicubi unius baptismi -em. *qui terminum ponit, de re*: GROM. p. 318 orizontes (definitores *in margine P*) divident. *Bögel.*

dēfīo *v.* deficio *p. 326, 47.*

[**dēfīoculus** MART. 12, 59, 9 hinc -us (*ed. Rom. 1493*, dexioc(h)olus *vel* desioculus *trad.*) et inde lippus.]

dēfiteor, -ērī [*a* de *et* fateri, *cf.* diffiteri *et* denegare. *Th.*]. *i. q. negare*: VEREC. in cant. 4, 5 [non] audire se -eri non potest (*opp.* fateri). NOT. Tir. 54, 46 -etur. *cf.* diffiteor.

dēfīxio, -ōnis *f. a* defigere (*sub II E*). GLOSS. -es νεκνομαντίαι, κατάδεσμος.

dēflago *v.* deflocco.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dēflagrātio, -ōnis *f.* a deflagrare. *i. q. combustio* (GLOSS. ἐκπύρωσις, difflammatio): CIC. Planc. 95 cum mea domus ardore suo -em urbi ... minaretur. fin. 3, 64 terrarum omnium -o (div. 1, 111 caeli atque terrarum. LACT. ira 23, 5 -em postea futuram vaticinata est *Sibylla*). *de febre*: FIRM. math. 1, 9, 1 ille *homo* cita ardentium venarum -e fervescens.

dēflagro, -āvī, -ātus, -āre a de et flagrare. -fragl-: APVL. apol. 25 PELAGON. 265. -fragr- et -flag-: GLOSS. GLOSS. -are devulgare. -ari devulgari. IV 437, 35 delanguit -gavit vel extinctum est.

1 *transitive i. q. incendio delere*: ENN. scaen. 90 fana flammā -ata. CAES. STRAB. or. frg. Prisc. gramm. II 170, 21 (= 261, 6) domo -ata. CIC. Catil. 4, 12 ut gentem Allobrogum ... in cinere -ati imperii collocarent. VITR. 6, 1, 3 quae *loca* proxime currendo -at *sol*, eripit exurendo temperaturam humoris. **2** *intransitive*: **a** *i. q. incendio absumi*: *proprie*: CIC. Sest. 99 (*in imag.*) *cives* communi incendio malint quam suo -are. Phil. 2, 91 quibus *facibus* incensa L. Bellieni domus -vit. ac. 2, 119 fore ..., ut omnis hic mundus ardore -et. nat. deor. 2, 69 templum (div. 1, 47). div. 1, 30 *curia*. off. 3, 94 *Phaethon* ictu fulminis -vit. parad. 28 meorum aliquid ruere aut -are (LIV. 3, 52, 6 [*in imag.*] ruere ac -are omnia passuri estis?). 31 aedis Nympharum manu tua -vit (LIV. 5, 53, 9 aedes nostrae. SVET. Tib. 48 *insulae*). LIV. 10, 44, 2 Aquilonia et Cominium *oppida*. APVL. apol. 25 (*in imag.*) crimen magiae, quod ingenti tumultu ad invidiam mei accensum ... -vit. *translate i. q. mitigari, evanescere*: LIV. 40, 8, 9 -are iras vestras (LACT. mort. pers. 14, 5). LVCAN. 4, 280 sic -are minaces *militum mentes* in cassum et vetito passus *est* languescere bello (GLOSS. V 188, 17 *ad l.* -at furorem ponit). TAC. hist. 2, 29 -ante paulatim seditione. GELL. 19, 1, 7 ubi ... ardor ille periculi -vit. AMM. 26, 10, 14 ferocia. 29, 6, 16 tumore iam -ante. AMBR. Noe 15, 33 anima ... tamquam arefacta radice vitali cupiditatum -at incendio (*ibid.* mori). **b** *i. q. inflammari, vehementer flagrare*: DECL. in Catil. 12 manum desiderio praedae -antem. 22 Catilinam ambitionis magnitudine -antem. 74 ambitione. 99 cupiditate. *de inflammatione morbosa*: PELAGON. 265 ad colla defraglantia.

deriv.: deflagratio. *L.*

dēflammātio, -ōnis *f.* a deflammare. *i. q. inflammatio morbosa*: PS. SORAN. quaest. med. 245 cauterismo ... incensionem et -em *subiacere dicimus*. *cf. l. 2.*

dēflammo, -āre [a de et flamma; *cf.* inflammare, flammatus. *Th.*]. *i. q. extinguere*: APVL. met. 5, 30 taedam *Cupidinis* -et.

ˣ**dēflecto**, -xī, -xum, -ere. *part.* deflectus? *v. infra l. 58.* ISID. diff. 1, 224 flecti est retro et in proximum, -i vero longius et in devium (DIFF. ed. Beck p. 58, 27). GLOSS. διακάμπτω. ἐκκλίνω. περικάμπτω. -it μετατρέπει. deviat. -xit transvertit. *legitur inde a* CIC.; *non habent ex. gr.*: VARRO LVCR. CAES. SALL. NEP. HOR. TIB. PROP. VITR. CVRT. PERS. MART. SIL. FRONTIN. IVV.

I *proprie de motu i. q. de via flectere*: **A** *intransitive*: **1** *de animantibus*: PLIN. epist. 6, 20, 13 -amus. VVLG. Sirach 36, 28 -ens (καταλύοντι *i. devertenti*) ubicumque obscuraverit. *accedit unde*: GERM. 613 Delphinus motis iam tum -xerit (defluxerit *coni. Grotius*) undis. TAC. hist. 2, 70 via. AMBR. Abr. 2, 6, 31 quem (*nepotem*) -entem a se tenere non poterat. VVLG. Sirach 2, 7 non -atis ab illo (ἐκκλίνητε). 22, 16. *quo*: ad: TAC. ann. 3, 21 -xit ad maritimos locos. SVET. Aug. 93 ad visendum Apin. PANEG. 7, 21 RVT. NAM. 1, 237. in: PLIN. epist. 4, 1, 3 in Tuscos. 7, 27, 10 in aream domus. PS. QVINT. decl. 1, 3. VEN. FORT. vita Albin. 14, 40 -ens in viam, quae ad sacerdotium duceret (-ctus in via *cod. X*). VLP. dig. 4, 6, 38, 1 si quo -xerit. PANEG. 8, 7 illo. *unde et quo*: PLIN. epist. 7, 16, 3 ex itinere ad te. LAMPR. Alex. 51, 6 de via in alicuius possessionem. **2** *de rebus*: HIER. interpr. Iob 31, 7 si -xit (*Sangall.*, defluxit βμ. ἐξέκλινεν, VVLG. declinavit) pes meus de via. APVL. met. 9, 32 *annus* ... ad hibernas Capricorni pruinas -xerat. EVSTATH. Bas. hex. 6, 8 p. 930^{B} sol ... ad aestivam lineam -endo.

B *reflexive* se -ere *vel* -i: MANIL. 1, 743 *Phaethontem* -xum solito cursu. VELL. 2, 21, 2 ut huc atque illuc ... se exercitumque -ret. PRISC. perieg. 88 gurges solis -xus ad ortus. CIC. div. 1, 38 ut quosdam ... amnes ... in alium cursum contortos et -xos videmus. FLOR. epit. 4, 2, 6 inde se in Galliam Hispaniamque -xit. AVIEN. Arat. 1097 si tepidum via -atur in austrum. MART. CAP. 8, 867 *sol* se in austrum aquilonemve -it. MELA 1, 114 quae (*ora*) a Bosphoro ad Tanain usque -itur (3, 23 ab Santonis ad Ossismos usque). AVIEN. orb. terr. 140 zephyrumque dehinc -xa *Adriatica marmora*.

C *transitive*: **1** *aliquem*: APVL. apol. 77 (*in imag.*) iuvenem ... suo arbitratu de via -it. RVFIN. hist. mon. 8 p. 420^{D} nolentem discedere ... multa prece -xit. **2** *aliquid* (*saepe i. q. curvare*): CIC. Arat. 279 Sagittari -xum (defixum *D*) arcum (DRAC. Orest. 399 ossibus et nervis -xos cornibus arcus). [373 -xo (*dub.*) corpore.] CATVLL. 62, 51 tenerum prono -ens pondere corpus *vitis*. VERG. Aen. 10, 330 -xit partim *tela* stringentia corpus alma Venus (VEG. mil. 1, 4). SEN. nat. 1, 7, 2 utcumque -itur *columbarum cervix*. COLVM. 4, 24, 13 palmas. 4, 26, 3. 5, 5, 18 vitem (PLIN. nat. 17, 204). 5, 6, 30. 5, 11, 14 ramum olivae. 10, 238. PLIN. nat. 19, 94 folia. PS. QVINT. decl. 12, 23 vela. *adde*: MIN. FEL. 18, 1 eadem figura omnibus *hominibus*, sed quaedam unicuique lineamenta sunt -xa. SCHOL. Germ. Sang. p. 179, 23 *Hydra* (*sidus*) caput ... -xum habens ad cancrum. SEN. nat. 1, 5, 6 quotiens aliquo -itur *pavonum cervix*. SERV. Aen. 1, 67 alio vela -ere. PETRON. 101 finge navem ab ingenti posse cursu -i. viam *sim.*: CIC. or. frg. B 14 Laterensis ne vestigium quidem -xit. LIV. 39, 27, 10 Philippum novam -xisse viam (ANTH. 941, 84). SEN. Phoen. 4 quid -is errantem gradum? LVCAN. 3, 337 quid rapidum -is iter. LIV. 10, 27, 8 lupus ad Romanos cursum -xit. LVCAN. 5, 789 quolibet infaustam potius -e carinam. oculos, aures *sim.* (*cf.* animus *l.* 77): OV. met. 7, 789 lumina. PETRON. 105 aures. PLIN. nat. 4, 92 paulumque -xa acie coeuntium speciem praebebant *Symplegades*. LIV. 21, 22, 6 neque usquam a se -ret oculos. VAL. MAX. 5, 10, 1 (*in imag.*) vultum a publica religione ad privatum dolorem. VAL. FL. 8, 76 ab hac oculos tandem -ere cura. PS. QVINT. decl. 18, 10 oculos numquam a facie vultuque. PALLAD. hist. mon. I 2 p. 263^{A} oculos ab eo -ximus (ἀπεστρέψαμεν). PETRON. 105, 9 ad inguina mea luminibus -xis. QVINT. decl. 291 p. 160, 25 cuius conversatio continua etiam invitos ad se oculos poterat -ere. RVFIN. Orig. in cant. prol. p. 63^{C} ad ... virum omnem -et auditum. VAL. MAX. 1, 7 ext. 1 nullam in partem ⟨-xis⟩ (*suppl. Vorstius*) ... oculis. ARATOR act. 2, 253 -xaque retro lumina. *adde*: CIRIS 260 nec mihi notorum -unt lumina vultus.

II *translate de statu, ratione, i. q. deviare, convertere*: **A** *intransitive*: **1** *de animantibus*: AMBR. Abr. 2, 2, 6 perfecti est ... non -ere, prudentis non penitus declinare. *accedit unde*: a: CIC. Q. Rosc. 46 qui semel a veritate -xit (EVSTATH. Bas. hex. 2, 1 p. 879^{D}). har. resp. 41 nihil ut a patris ... virtute ... -xisset. PHAEDR. 4, 13, 6 a pristina -xit consuetudine *leo*. PLIN. epist. 7, 31, 3 ab insito abstinentiae amore. ARNOB. nat. 5, 18 a quibusdam nos ipsi consilio et ratione -imus. PANEG. 10, 4 nihil ab eius contemplatione -unt. AMBR. Abr. 1, 3, 14 qui a virtute declinat et ab aequitate -it. de: CIC. Verr. 6, 176 tantulum de recta regione. CAEL. Cic. epist. 8, 11, 2 quod de suarum actionum cursu tua causa -xit *Curio*. ARVS. gramm. VII 467 de proposito. *quo*: ad: PLIN. epist. 9, 22, 2 ad lyrica -xit. AMM. 30, 4, 16 ad effrenatam -unt conviciandi licentiam. AVG. in psalm. 131, 2 ad lenitatem. GREG. M. moral. 18, 56 *ecclesia* ... -xit ad vocationem gentium. in: LACT. inst. 6, 3, 3 in illam vitiorum viam labi atque -ere. *unde et quo*: ASCON. Scaur. p. 20 neque Cato ab aequitate ... quoquam (quicquam *Bücheler*) -xit. **2** *de rebus*: CIC. off. 2, 9 in quo verbo lapsa consuetudo -xit de via. Lael. 40 -xit ... de spatio curriculoque consuetudo maiorum. CIC. Tusc. 5, 80 oratio redeat illuc, unde -xit. AMM. 14, 6, 2 cum oratio ad ea monstranda -xerit. VOLVS. Aug. epist. 135, 1 ad familiarem tuam philosophiam sermo -it. MACR. 1, 15, 2 inde ad quasdam Idus -i audio *numerum*.

B *reflexive* se -ere *vel* -i: *homines*: QVINT. decl. 349 p. 375, 24 non deficiam, non -ar. CIC. Mur. 46 tu cum te (*del. vulgo*) de curriculo petitionis -xisses animumque ad accusandum transtulisses. SVLP. SEV. chron. 2, 50, 7 imperator ... a mitioribus consiliis -xus. SEN. nat. 4 praef. 14 ad gratuita carmina -xi me. HIL. in psalm. 118 mem 9 nullam in partem a dei se iudiciis -ere. AMBR. hex. 1, 8, 30 ex contrariis in adversa -untur (-unt *al.*). CASSIOD. inst. div. 8 p. 1221^{A} in alia faciliora. *res*: QVINT. inst. 3, 8, 32 haec ... plerumque nominibus -i solent. PLIN. nat. 2, 120 sciron paulo ab argeste -xus. QVINT. inst. 9, 3, 3 *schema* ratione quadam *defenditur* ideoque, cum sit a simplici rectoque loquendi genere -xa, virtus est. GELL. 15, 5, 1 verba ... -xa ac depravata a ratione recta et consuetudine. MART. CAP. 5, 484 verbi ab alio -xi. QVINT. inst. 9, 1, 3 utraque res de recta et simplici ratione -itur. OV. trist. 2, 409 est et in obscaenos -xa tragoedia risus. QVINT. inst. 6, 3, 87 cum ab asperioribus ad leniora -itur *intellectus*. 7, 2, 23 in ipsos, quos sua manu perisse dicemus, factum -itur.

C *transitive*: **1** *i. q. avertere, commovere*: **a** *personas*: AMM. 14, 11, 19 nec praemiis nec miseratione ulla posse -i *milites*. *accedit unde*: ab: STAT. silv. 2, 1, 59 quis ... tumentem leniet ardentique in se -et ab ira? QVINT. inst. 10, 1, 91 Germanicum Augustum ab institutis studiis -xit cura terrarum. APVL. Plat. 2, 27 a quibus (*perniciosis moribus*) si consilio et suadela depravata multitudo -i non poterit. SIDON. epist. 2, 10, 5 te ab hoc proposito. PALLAD. hist. mon. I 5 p. 266^{B} eum a ... lege. CIC. rep. 1, 68 cum ipsos principes aliqua pravitas de via -xit. *quo*: PS. QVINT. decl. 5, 22 ad misericordiam non memoria fratris, non patris contemplatione -itur. AMM. 18, 2, 6 ad obsequendi sedulitatem Iuliani blanditiis -xi. FACVND. c. Moc. p. 854^{D}. EVGEN. epist. p. 771^{B} dominum ad misericordiam. RVFIN. hist. mon. 1 p. 399^{B} in affectum sui illecebroso amore -it virum. **b** *res*: SOL. 1, 78 -xum animum. *additur unde*: CIC. orat. 137 ut declinet a proposito -atque sententiam *orator perfectus*. MANIL. 2, 234 non licet a minimis animum -ere curis. VAL. MAX. 7, 3, 7 disciplinam paululum a recto tenore -xit. SCHOL. Cic. Bob. p. 43 -atur intentio iudicum a persona. *quo*: CIC. Caecin. 51 si ad verba rem -ere velimus. COD. Iust. 9, 18, 4 pr. animos ad libidinem. BOETH. herm. pr. 2, 13 p. 191, 18 ad aliam propriam magis (*Meiser*, proprietatis *cod.*) consequentiam

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

disputationem -it. QVINT. decl. 262 p. 73, 13 amorem in aliquam meretricem. PS. QVINT. decl. 12, 12 actionem reipublicae laesae temptat in legem male gestae legationis -ere. SVET. Cal. 48 -xa omni acerbitate in senatum. RVFIN. Clement. 2, 17 affectum in semetipsum -xit.

2 *i. q. mutare*: **a** *generatim*: CELS. 1 praef. p. 2, 38 Themison ... quaedam in senectute -xit (*ibid.* mutavit). SEN. benef. 1, 3, 6 horum nominum interpretationem, prout cuique visum est, -it. QVINT. decl. 313 p. 228, 27 iura (*ibid.* leges mutare). CASSIOD. var. 4, 21, 1 -ere, quae nobis cognoveris displicere. *nota*: LVCAN. 3, 304 furorem indomitum duramque viri (*Caesaris*) -ere mentem (*i. mitigare, cf.* LACT. mort. pers. 11, 3 insaniam). OV. rem. 325 in peius dotes -e puellae. SEN. benef. 6, 8, 1 perniciosa illorum consilia fortuna -xit in melius. QVINT. inst. 4, 1, 71 quod adversarius in suam utilitatem -ere potest. SVET. Dom. 3 virtutes in vitia. *cf.* AVG. c. Parm. 1, 4, 9 sententiam suam in collegarum sententiam -xerunt. **b** *t. t. grammaticorum*: *i. q. derivando fingere*: CIC. de orat. 3, 206 immutatum verbum atque -xum. SEN. epist. 114, 10 modo fingit et ignota ac -it *verba*. QVINT. inst. 2, 5, 11 quae utcumque -xa sunt, tamquam exquisitiora miramur. *cf.* 9, 3, 13. SERV. Aen. 1, 301 adverbium temporis in nomen -xum. *i. q. flectere*: MACR. exc. gramm. V 643, 21 passiva ... formabuntur 'm' in 'r' commutatā reliquisque sub eadem observatione -xis. 643, 37 bina tempora.

3 *i. q. vitare*: STAT. Theb. 1, 280 belli -e tumultus. APVL. met. 10, 35 ultimam diei metam curriculum solis -xerat (*i. praetervectum erat*). HEGES. 1, 37, 4 ut Cleopatram -ret. *adde*: AVIAN. fab. 39, 7 lituus (*res personata*) rauco -ens murmure culpam.

part. perf. pass. pro adi. **dēflexus,** -a, -um. *i. q. devexus*: CHALC. comm. 88 sol ... -ior.

syn.: declinare, deduci. abire, se avertere, vergere. derivare, fingere, mutare. *opp.*: persequi, perseverare, petere, sustinere.

deriv.: deflexio, deflexus.

***dēfleo,** -ēvī, -ētum, -ēre *a* de *et* flere. GLOSS. ἀποδύρομαι, κατοδύρομαι, -et luget. flet, plorat. -eta desperata. *legitur inde a* PLAVTO LVCR. CIC. [*dub.*: OV. met. 9, 405 SEN. rem. 11, 3. *corrupt.*: SEN. Herc. O. 1849.]

i. q. flere, lugere: **1** *sine obiecto, i. q. lacrimas effundere, flere*: SEN. contr. exc. 5, 1 si amicus es, -e. HOMER. 844 -ens Aeacides. STAT. Ach. 1, 655 quid -es ... quid gemis ...? TAC. ann. 16, 13 PLIN. epist. 8, 16, 5 APVL. met. 4, 35 COMM. apol. 815 instr. 1, 14 IVST. 18, 4, 13. RVFIN. hist. 2, 6, 4 audi, ut etiam ipse ... -eat, *sq. or. dir.* (δηλοῖ λέγων). AVIAN. fab. 1, 1 rustica -entem parvum iurgaverat olim. *al.* *c. abl.*: PROP. 1, 16, 13 has inter *noctes* gravibus cogor -ere querellis. COMM. apol. 939 voce -entes. PALLAD. hist. mon. I 31 p. 317B cum lamentatione -entem. CARM. c. pag. 20. CORIPP. Ioh. 8, 329 -entes humili cum voce ministri. *adde*: PETR. CHRYS. serm. 40 p. 314C qui in sulco -et, gaudebit in fructu (*cf. Vulg. psalm. 125, 6*). *de rebus*: VVLG. Iob 31, 38 si ... cum ipsa *terra* sulci eius -ent (ἔκλαυσαν). SEDVL. carm. pasch. 3, 130 -entem domum. *seq.* quod: MANCIA or. frg. Val. Max. 6, 2, 8 vidi ... Cn. Domitium ... -entem, quod ... esset occisus. STAT. Theb. 3, 204 FIRM. err. 2, 8. *acc. c. inf. v. p. 360, 50.* *praepos.*: DICT. 3, 9 circa Sarpedonis cadaver cunctis -entibus. CASSIAN. conl. 23, 7, 2 nec de emissa tardius ... oratione -emus. COMM. instr. 2, 8, 5 in reatu tuo sorde manifesta -ere.

2 *cum obiecto*: **a** *personae*: PLAVT. Capt. 139 egon non -eam talem adulescentem? CIC. Tusc. 1, 86 liberos (SEN. Thy. 58 QVINT. decl. 344 p. 358, 26). LVCR. 3, 907 cinefactum te ... insatiabiliter -vimus. SEXTIL. carm. frg. Sen. suas. 6, 27 -endus Cicero est Latiaeque silentia linguae. AETNA 18 quis non Argolico -vit (*sc. carmine*) Pergamon igni impositam *eqs.* OV. met. 10, 12 *Eurydicen* ... -vit vates. 15, 487 extinctum ... Numam. ELEG. in Maecen. 1, 3 iuvenis -endus. EPICED. Drusi 429 Hectora. GERM. 363 qui (*Amnis*) Phaethonta suas -vit ad undas. MANIL. 1, 357 Andromedam expositam. CVRT. 8, 11, 12 semetipsos -bant. MELA 2, 18 nati -entur. SEN. apocol. 12, 19 virum. Ag. 667 suos. Herc. f. 577. 578. 1228. dial. 12, 9, 3 beatum. epist. 99, 31 qui -et ... in aetate prima raptum. OCTAVIA 10. 167. PETRON. 115 ignotum. VAL. FL. 5, 575 duces. HOMER. 1003 captos. 1004 -eti corpus amici. STAT. Theb. 4, 232 ephebum. 7, 504. 12, 122. SIL. 9, 177 parentem. 10, 404 TAC. ann. 1, 58. 3, 5. 12 filium. 3, 17 APVL. met. 1, 6. 19. 2, 27. 3, 17. 7, 24 maerebam et ... totum me periturum -bam. 10, 25 puellam. ANTH. 429, 13. IVST. 5, 7, 7 fratres aut filios aut parentes. CARM. c. pag. 121 AVSON. 175, 9 *al.* CARM. epigr. 1378, 1. 1561, 6 te namque maritus, te nati -ent. 1619, 2 quem amici -en⟨t⟩. *nota*: VAL. FL. 8, 208 illa (*Medea*) Thoanteae transit -eta (*cod. Reg.*, deflexa *V*) Dianae. *c. ablat. modi*: CVRT. 3, 12, 4 regem ... ingenti gemitu eiulatuque. COMM. instr. 2, 32, 6 filios sic voce -bis. HIER. epist. 39, 3, 3 plangenda erat et omni lacrimarum fonte -enda. CARM. epigr. 663, 1 qui gemitu tristi lacrimis te -et in ⟨h⟩oras. *bestiae* -ent: EPICED. Drusi 106 -et Threicium Daulias ales (*Philomele*) Ityn. PLIN. nat. 37, 40 avium Meleagrum -entium. *res personata*: COD. Iust. 12, 42 (43), 3 tertius autem annus triginta praelatos iure -bit. MARCELL. chron. II p. 95, 501, 3 tria milia civium ... amissos urbs augusta -vit.

b *rei*: PLAVT. Stich. 212 quas (*cenas*) -vi. CIC. dom. 96 -vi coniugis ... discidium, liberorum ... solitudinem *eqs.* Planc. 86 meum discessum, quem saepe -fleras. Phil. 13, 10 haec satis diu multumque -eta sunt. de orat. 3, 9 *mors Crassi* est a multis saepe -eta. Brut. 21 te Bruti dolentem vicem quasi -visse iudiciorum vastitatem et fori. 329 impendentes casus. Att. 2, 17, 1. POLLIO Cic. epist. 10, 31, 2 initium civilis belli. SEXTIL. *p. 359, 59.* VERG. Aen. 6, 220 membra *mortui* toro -eta reponunt. 11, 59 haec ubi -vit (*i. flens dixit*). LIV. 29, 4, 1 in haec -enda prolapsos. 39, 46, 8 -endae *iniuriae* solacium. 45, 42, 1 miserabiliter orbitatem suam -endo. OV. met. 7, 388 fata nepotis (8, 698 PHAEDR. app. 17, 8. 19, 9 SEN. dial. 12, 9, 8 STAT. silv. 1, 2, 102). VELL. 2, 67, 1 fortunam. 2, 119, 1 summa -enda est. VAL. MAX. 7, 2 ext. 2 mortalium incommoda tamquam propria -ere. SEN. contr. exc. 8, 6. CVRT. 6, 6, 16 sanguinis pretium. 8, 6, 7 quam ignominiam aegre ferens -ere apud Sostratum coepit. 10, 1, 3 corporum ludibria. SEN. apocol. 10 publicas clades. Ag. 650 extremum -ere. Herc. O. 182 cuncta. 582. dial. 1, 3, 10 cotidiana repudia. 6, 11, 1 partes. 6, 26, 1 civilia bella. 9, 15, 3 -et, quae corrigi posse desperat. rem. 13, 1 mortem (LVCAN. 9, 170 MART. 5, 17, 20 TAC. ann. 14, 17 PLIN. epist. 2, 1, 10 HYG. astr. 2, 17). LVCAN. 8, 85 quod -es, illud amasti. PETRON. 111 recens cadaver (APVL. met. 6, 32). CALP. ecl. 1, 51 nullos iam Roma Philippos -bit. OCTAVIA 67 fratris necem. 602. 604 comitum necem natique crudelis nefas. 914 mala (QVINT. inst. 6, 1, 26 CLAVD. rapt. Pros. 3, 159). VAL. FL. 3, 284 nefas. 5, 60 nomina (SIL. 3, 441). HOMER. 978 funera (AMM. 27, 5, 8 DRAC. laud. dei 3, 403). STAT. Theb. 4, 635 tempora. 11, 462 fraterna bella. 12, 26 currus. silv. 2, 7, 71 scelus. 5, 3, 202 captiva fulmina. SIL. 1, 571 fidem murosque ruentes. 9, 260 facta. QVINT. inst. 3, 8, 12 sociae civitatis eversionem. 11, 3, 8. decl. 272 p. 116, 12 damna bellorum (AMM. 27, 3, 10 AVG. civ. 19, 13). SVET. Cal. 38 *v. p. 361, 26.* vita Verg. p. 58 exitum. GELL. 13, 25, 20 indignitas ... -eta est. APVL. met. 4, 32 solitudinem (HEGES. 1, 44, 7). PORPH. Hor. carm. 1, 12, 46 interitum (AVSON. 438, 2). ANTH. 83, 40 vulnera. IVL. VAL. 2, 2 iniuriam (3, 31). IVST. 5, 8, 1 -etae ac prope perditae urbi hostes superveniunt. 19, 3, 2 sortem suam, publicam fortunam. FIRM. math. 1, 7, 38 facta. err. 2, 3 casum (18, 3 DICT. 1, 5). 12, 7. 9. PS. AVR. VICT. epit. 10, 6 orbatum orbem. AVIEN. Arat. 585 incendia Troiae. AVSON. 325, 17 partus. AMM. 20, 11, 32 perpessus atrocia diuque -enda. 21, 15, 2 exitium. 28, 6, 1 aerumnas (31, 7, 16). 31, 6, 8 -etis gentilium favillis. CLAVD. 3, 250 caedes. 7, 124 *al.* AVG. civ. 17, 11 quae superius aerumnosa -vit. OROS. hist. 4, 5, 5 ostentata miseria querellaque -eta (DRAC. Romul. 5, 289). COD. Theod. 9, 9, 1, 1 (*a. 326*) abscessum. SIDON. epist. 2, 10, 1 eam (*linguam*) brevi abolitam -amus. ENNOD. epist. 3, 23 p. 117, 26 excurrendi necessitatem. NOVELL. Iust. 30, 9 pr. qui suas ei (*proconsuli*) non prius -verit (προσῳδύρατο) passiones. PROSP. carm. de ingrat. 184 talia ... si -eat hostis apud te. CARM. epigr. 1111, 8 -eti parva favilla rogi. CORP. V 8722, 6 exitum. *c. dat.*: OV. ars 1, 335 cui non -etast Ephyraeae flamma Creusae? SEN. dial. 6, 4, 2 in ... -eto gentibus funere. VAL. FL. 2, 79 Vulcania surgit Lemnos ... tibi ... -eta. CARM. epigr. 1061, 9 *Roma* multum -eta cunctis. *seq. acc. c. inf.*: MANIL. 4, 748 *laniger* minui -vit onus dorsumque levari. COD. Theod. 12, 1, 186 (*a. 429*) legatio curiales pro aliis ... -vit astringi. DRAC. laud. dei 2, 546 legem violari -et Averni. ENNOD. epist. 4, 8 p. 137, 9 heredes ... debitos sibi fructus -ent fuisse subtractos. PALLAD. hist. mon. I 21 p. 300D alia nares ipsius sinapi impletas a se esse -bat. 31 p. 317C ovem, quam se perdidisse -bat (κλαίουσα). INSCR. christ. Rossi II 264, 2 caespite concludi totum -bis Anitum. quod *v. p. 359, 50.* *c. ablat. modi*: ELEG. in Maecen. 1, 1 -fleram iuvenis tristi modo carmine fata (TAC. ann. 3, 49 carmen, quo Germanici suprema -verat. PRVD. ham. 450). OV. met. 2, 239 nymphae passis fontesque lacusque -vere comis. MANIL. 4, 13 supervacuis vitam -ere (ne flete *Rossberg*) querelis. PHAEDR. app. 19, 9 sorte tristi fata -bo mea. SEN. Oed. 33 novis -enda lacrimis funera (RVFIN. hist. 5, 28, 12). MART. 6, 63, 7 -bit vero tua fata dolore? (PRVD. c. Symm. 2, 910). QVINT. inst. 11, 3, 168 Thebas sermone. PLIN. epist. 9, 33, 11 haec tu qua miseratione, qua copia -bis. SVET. Cal. 30 caedem edicto. AMM. 28, 1, 36 alia simili maerore -enda. GENNAD. dogm. 72 qui publica paenitentia mortalia crimina -et. VITAE patr. 3, 36 cum grandi fletu et ululatu gemendo -bat miserias nostras. CARM. epigr. 1075 luctu -eta parentum *ossa*. OV. trist. 5, 1, 11 -ere Caystrius ales (*i. olor*) dicitur ore suam deficiente necem. *adde*: DRAC. laud. dei 2, 674 murmure sub tacito sterilem -verat Anna matricem.

deriv.: defletio.

dēflētio, -ōnis *f. a* deflere. *i. q. maeror*: IVVENC. 4, 121 adveniet ... tristis -o terris. 4, 154 omnigenasque tribus -o (*Huemer*, deflexio, deflectio, defectio *trad.*) iugis urgebit.

dēflexio, -ōnis *f. a* deflectere. *i. q. declinatio*: **1** *proprie*: CHALC. comm. 69 cum *planetes* ab aquilentanis ad australia et contra latiore -e oberrant. 144 atropon *sphaeram dici*, quod aplanes in nulla sit -e. MACR. sat. 1, 17, 58 deorsum ventorum vices certa -e variando. somn. 1, 6, 81 aut ... accessio est aut in laevam dextramve -o. OP. imperf. in Matth. 33 p. 812 *acus* nullam habens -em aut scrupulum. **2** *translate et in imag.*: PANEG. 10, 5 -es cupiditatum. AMBR. hex. 1, 8, 30 ex contrariis in contraria propositi -e

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(deflectione *A*) vertuntur. Abr. 2, 7, 39 -o morum sortem horum non acceperat ... ubi vero -is quodam ambiguo ... absolutus rectas virtutum semitas ... coepit carpere, in omnem terram possessor mittitur. 2, 7, 41 *meus bona* in vitio lubricae -is exurgens.

dēflexus, -ūs *m. a* deflectere. GLOSS. V 284, 46 deflexu⟨m⟩ decliv⟨u⟩m, descensum. *i. q. declinatio*: **1** *proprie*: SIC. FLACC. grom. p. 159, 7 -us illi, qui de limite detorquentur. HIL. in psalm. instr. 7 in formam dominici corporis constitutum organum sine ullo inflexu -uve directum est. MART. CAP. 8, 849 quis enim dubitet ... Capricornum pereratis -bus infimari. IORD. Get. 85 variis -bus (*equitis*) usque ad suam defatigationem. MART. CAP. 6, 671 in -u civitas Oeensis et Leptis magna. *in imag.*: HIL. in psalm. 118 gimel 17 -u quodam de itinere decedit. trin. 8, 2 sermo noster per -us quosdam atque anfractus oberrans. **2** *translate*: VAL. MAX. 4, 1 ext. pr. transgrediamur ad egregium humani ab odio ad gratiam -um. 7, 3 pr. genus a sapientia proximo -u ad vafri⟨ti⟩ae nomen progressum. PANEG. 4, 19 diversissimus enim ad utramque sectam -us est. AMBR. in psalm. 1, 23 multae sunt illecebrae, multi a virtute -us. Abr. 2, 1, 1 per circumscriptionem sensus et delectationis illecebram -us ad culpam est.

dēflo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* flare. GLOSS. -at inridet, dedignatur, inludit. *i. q. flando amovere*: VARRO rust. 1, 64 quod est summum ac levissimum, -atum. PLIN. nat. 28, 27 vetabantque munditiarum causa -are (*i. flando purgare*) *cibum*. ARNOB. nat. 1, 45 turgenti⟨a⟩ viscera salutari ariditate -bant. *adde*: SVET. Cal. 38, 1 Augusti diplomata ut vetera et obsoleta -bat (*A pr.*, deflebat *al.*). *translate i. q. verba effundere*: AVSON. 207, 5 copia cui fandi longe pulcherrima, quam si auditu tenus acciperes, -ata placeret. AMBR. epist. 47, 2 ut non tam -are aliquid videamur quam abscondere. *Simbeck.*

dēflocco, -ātus, -āre [*a* de *et* floccus. *Th.*]. NON. p. 7 -are est atterere, tractum a vestibus sine flocco (*cf.* GLOSS. V 650, 34 deflagare terere, quasi -are): PLAVT. Cas. 967 perii, fusti -bit (flocco habebit *Non. l. c.*) iam illic homo lumbos meos (*i. mulcabit*). *cf.* Epid. 616 per urbem duo -ati senes quaeritant me.

dēflōrātim *adv. a* deflorare, defloratus. GLOSS. V 584, 13 epitoma quae de maiore corpore librorum carptim ac -m excerpitur.

dēflōrātio, -ōnis *f. a* deflorare. *i. q. actus deflorandi, florilegium, epitome, sim.*: TERT. adv. Val. 12 p. 191 *Iesum* cognominant Soterem et Christum ... et Omnia iam ut ex omnium -e constructum. CASSIOD. hist. 12, 5 -es quasdam (*i. excerpta*) librorum Nestorii faciebat. SVBSCR. Macr. gramm. V 629, 20 explicuit -o de libro Ambrosii Macrobii Theodosii quam Iohannes carpserat. *i. q. corruptio*: AMBR. epit. 5, 11 offensa pudoris et -o virginitatis.

dēflōrātor, -ōris *m. a* deflorare. *i. q. vitiator*: MAX. TAVR. epist. 2, 5 (= PS. HIER. epist. 6, 6) -r virginitatis.

dēflōreo, -ēre *a* de *et* florere. defloruit *v. sub* defloresco. *i. q. florere desinere, ἀπανθεῖν*: COLVM. 5, 6, 36 *vitis* peius -et. CARM. epigr. 1059, 7 (*Ostiae*) hunc Antho tumulum male -entibus annis (*luditur nomine Anthi*) ... composuere suo. *cf.* deflorire.

dēflōrēsco, -uī, -ere *a* de *et* florescere, *cf.* deflorere. *inde a* RHET. Her.

1 *proprie, de herbis i. q. florere desinere* (*opp.* maturescere, vigere): CATVLL. 62, 43 *flos* cum tenui carptus -uit ungui. COLVM. 2, 10, 19 quo *tempore* -it cicercula. 2, 11, 9 seges. 3, 1, 7 uvae (PLIN. nat. 17, 189 priusquam florere incipiat et cum -uerit *uva*). 3, 2, 4. stirps (3, 21, 5). 3, 2, 7 vites (3, 2, 12. 15. 4, 19, 2. 4, 21, 2 PLIN. nat. 14, 21. 43. 99. 17, 228). PLIN. nat. 14, 34. 16, 104 *sata*. 16, 109 *fructus*. 17, 11 *flores arborum*. 17, 165. 190. 226. 18, 56 florere incipiunt ... aut ... -unt *spicae* (18, 260). 18, 60 frumenta. 18, 120 in flore aut ... cum -uere vel maturescere incipientibus *frumentis*. 19, 70. 100. 20, 198. 25, 76. *nota*: PLIN. nat. 18, 286 Floralia ... instituerunt ... ut omnia bene -rent (*f. i. maturescerent, efflorescerent*).

2 *translate vel in imagine, i. q. viribus deficere, evanescere, senescere sim.*: **a** *de rebus*: RHET. Her. 4, 27, 37 formae dignitas aut morbo -it aut vetustate extinguitur (= 4, 27, 38 *bis ibid.*). CIC. Cael. 44 hae deliciae ... mature ... et celeriter -unt. LIV. 6, 23, 4 cum corporibus vigere et -ere animos. 38, 53, 9 cum senectā res quoque -uere. PORPH. Hor. carm. 1, 36, 16 quod brevis temporis est, hoc cito -it. LACT. inst. 3, 6, 8 extitit repente Academia, tamquam senectus philosophiae quae illam conficeret iam -entem (ira 9, 7 iis postea temporibus quibus iam philosophia -uerat). PS. RVFIN. in Os. 7, 9 -uisse et effusam esse *canitiem*. CLAVD. 18, 75 cum forma dilapsus amor, -uit oris gratia. *suppletur* CARM. epigr. 764, 2 (*saec. VI*). **b** *de personis*: CIC. Brut. 317 non talis *Hortensius*, qualem tu eum, Brute, iam -entem cognovisti.

dēflōrio, -īre, *cf. c.* deflorere. VVLG. Sirach 51, 19 -et tamquam praecox uva (*cod. Tolet.*, florebit *Amiat.*, effloruit *alii*).

dēflōro, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* flos, *cf.* deflorescere. *Th.*]. *legitur inde a* SYMM. **1** *proprie i. q. florem adimere*: DRAC. laud. dei 1, 591 *ventus* -at fructus et decutit arbore flores. **2** *i. q. delibare, eligere, decerpere*: **a** *generatim*: SYMM. epist. 4, 63 (64), 1 *quadrigas* tua -et electio (*cf.* 5, 82. CASSIOD. var. 6, 9, 1 quem ad patrimonii nostri curas regalis -vit electio). CASSIOD. var. 4, 50, 3 terris -ata provincia (*i. e terris electa, iis praestans*). 6, 6, 5 ut ex diversis titulis -aretur dignitas levamen principis instituta. SERM. Caspari Anecd. p. 316, 9 *si pictor* ex pluribus speciebus speciosa -et. **b** *speciatim de libris excerpendis*: HIER. epist. 130, 19 quidquid dici poterat in illis opusculis -atum est. CASSIAN. conl. 21, 26, 4 primitiarum nostrarum opima -ans. inst. 6, 4, 2 monachum ... velut apem prudentissimam debere unamquamque virtutem ab his ... -are (GLOSS. V 418, 6 *ad loc.* -are evellare [*sic*]). ALC. AVIT. p. 20, 12 electa quaedam *oracula* ac -ata ponuntur. CASSIOD. gramm. VII 144, 16 -ata colligere (213, 2 inst. div. 30 hist. praef. p. 881^{A}). 209, 27 -atas regulas posteris legendas exhibui (212, 33 inst. div. 30). inst. div. 23 diversas res. 30. hist. praef. p. 880^{D} dicta -ata. var. praef. 11 duodecim libris Gothorum historiam -atis prosperitatibus condidisti. PRIMAS. in apoc. p. 793^{C} a Ticonio ... certa quae sane congruunt sensui, -ans (p. 930^{B}). 794^{C}. ISID. alleg. praef. 1 quaedam notissima nomina legis ... breviter -ata contraxi. SVBSCR. Macr. gramm. V 629, 20 adn. eundem *librum de differentiis* ... breviter -are. *nota metonymice*: CASSIOD. gramm. VII 145, 27 quos *auctores* ... -andos esse putavimus. 147, 14 tit. ex ... Vindice -ata sunt (154, 12 tit. ex Velio Longo ista -ata sunt). 212, 13 antiquarios. inst. div. 15 *orthographos*. **3** *i. q. destruere, dehonestare, corrumpere sim., aliquid vel aliquem dignitate, honore, splendore privare*: AMM. 20, 11, 28 *iris* solis obnoxia claritudini fulgores eius purissimos e regione -at. SCHOL. Cic. Bob. p. 9, 25 erubesceret in aliquo (*neutr.*) vitae suae honorem -atum dignitatem mutilatam. 42, 4 ut testi auctoritas -etur et Flacci iustitia comprobetur. 48, 28 persona hominis -atur, ne quem possit auctoritatem testis aut religionem sibi vindicare. 73, 2 omnem hanc materiam cuiusdam taciti (*sc. erga Clodium*) favoris -vit orator. 78, 7 in quantum igitur legem Philippi ... extulit, in tantum hunc *fratrem* -vit. AMBR. vid. 15, 88 -atae pignus virginitatis. exhort. virg. 6, 35 usu coniugii iuvencula -atur. Cain et Ab. 1, 10, 46 quibus vulva feminae -ato pudore virginitatis aperitur (Iac. 2, 7, 32). MART. CAP. 3, 326 decursae peritiae gratiam -bis. VEN. FORT. vita Hil. prol. 15 bellatorem Christi eorum *multorum patrum* contra Arrii perfidiam luculentissime flore -atum. *Gudeman.*

dēfluctio, -ōnis *f. a* defluere. GLOSS. ἀπόρροια. FIRM. math. 3, 6, 16 per gonorroeam id est per -em (defluxionem *al.*) seminis. *t. t. astron.*: FIRM. math. 4 praef. 4 lunae omnes species ac formae ..., -es. 4, 16, 2 omnes coniunctiones vel -es (*traditur* defluitiones, *corr. Q*) per quas ... hominibus decernuntur exitia. 4, 16, 4.

dēfluctus NOT. Tir. 73, 87. *a* de *et* fluctus *vel* defluere.

dēfluitio, -ōnis *f. a* defluere. *i. q. defluxio*: OP. imperf. in Matth. 1 p. 629 fluitio postposita i quia -em regni ad se decurrentem postposuit [FIRM. math. 4, 16, 2 *v. l. 39*].

***dēfluo,** -xī, -ere *a* de *et* fluere. *de formis: ablat. part. praes. act.* defluenti: PLIN. med. 3, 10. VVLG. Sirach 51, 13 *Amiat.* defluxus *v. p. 363, 39*. *de notione*: ISID. diff. 1, 234 fluit quod naturaliter decurrit, ut humor, -it autem quod aetate vel vetustate dissolvitur, ut aetas hominum, folium arboris (= GLOSS. V 188, 19. 20). GLOSS. ἀπορρέω, ἐκρέω, καταρέω, περιρέω. -unt licuntur (*Verg. Aen. 3, 28*). -xit κ⟨α⟩τέρευσεν. -ens περίρρυτος. *legitur inde a* CATONE CIC. VARRONE. [*loc. dub. vel corr.* CAES. Gall. 4, 10, 4 APVL. met. 2, 30 TERT. nat. 2, 8. *cf. etiam* diffluo.]

I *proprie, i. q. deorsum fluere, decurrere* (*desinere l. 73*): **A** *intransitive* (*accedit abl.*, de, ex): *aqua*: CATO agr. 40 ramum ... inclinato aliquantum, ut aqua -at. 43 de scrobe aqua in sulcum -at. VARRO rust. 1, 41, 3 umor -at (dif- *trad.* HOR. carm. 1, 12, 29 -it saxis agitatus umor. COLVM. 12, 16, 2. 12, 52, 4 arb. 8, 3). 1, 51, 1 non consistat aqua et quam brevissimo itinere extra aream -ere possit. CIC. top. 24 ex quo tecto in eius aedis qui protexisset aqua -ret. Att. 4, 15, 5 lacus Velinus ... in Nar -it. VITR. 6, 3, 2 circa parietes stillicidia -entia continent fistulae, quae non celeriter recipiunt ex canalibus aquam -entem. 9 praef. 12. PAVL. FEST. p. 81 tegulae per quas aqua in vas -ere potest. p. 263 ex epistylio. CELS. 1, 4. SEN. benef. 4, 28, 2 ne imbres in ... rura -rent (PLIN. nat. 17, 92. *cf.* CIC. div. 1, 98). nat. 3, 28, 5 *mare* a medio, ubi ille (illi *coni. Gercke*) cumulus est, -it. epist. 24, 20. VLP. dig. 39, 3, 1, 23 aquae incommodum ad eum -ere. TERT. bapt. 9 aquae quae de comite petra populo -bat. PLIN. med. 3, 10 -enti aqua stet usque ad umbilicum. *fluvius*: SALL. hist. frg. 2, 84 flumen Clurda Tauro monte -ens. LIV. 5, 37, 7 flumen Allia Crustuminis montibus praealto -ens alveo (*cf.* MELA 3, 41. SIL. 9, 188 captivo ... alveo). HOR. epist. 1, 2, 42 rusticus expectat, dum -at amnis. PAVL. FEST. p. 250. CVRT. 4, 9, 16 a celeritate qua -it, Tigri nomen est inditum. MELA 1, 8. 2, 6 Borysthenes ... liquidissimus -it. 2, 7 Callipidas ... diu, qualis natus est, -it. tandem ... adeo amaras aquas accipit, ut ... non dulcis hinc -at. 2, 82. SEN. benef. 6, 31, 7 cedent ... torrentis modo ablati, cuius cum magno terrore prima vis -it (*cf.* nat. 3, 3 hiberni -xere torrentes). nat. 6, 26, 2 turbidus ... -ens Nilus. COLVM. 10, 136 vitreoque Siler qui -it anni. PLIN. nat. 3, 147 Aemona, Siscia ... in Danuvium -unt. 4, 21. 100. 5, 5 amnis Subulus praeter Banasam coloniam -ens. FRONTIN. aq. 90 Anio quamvis purissimo -ens lacu. APVL. met. 7, 18 *fluvius* qui forte praeter viam -bat. AVSON. Mos. 40 cum amne secundo -is. PROB. Verg. ecl. 10, 1 Alpheus ... per mare -ens. CORP.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

III 3416 Danuvio -enti. *adde i. q. nare, devehi*: VERG. georg. 3, 447 aries ... secundo -it amni (*cf.* Aen. 7, 496 fluvio cum forte secundo -ret *cervus*. 8, 549. CVRT. 4, 8, 7 regem cum secundo amni -ret. 8, 3, 24. 9, 6, 2. 9, 9, 27). LIV. 23, 19, 9 dolia medio missa amni -xerunt. 23, 19, 12. GERM. 613 Delphinus motis ... -xerit (deflexerit *traditur*) undis. CVRT. 9, 8, 30 *Alexander* ducibus .. sumptis amnis peritis -xit ad insulam. FRONTIN. strat. 3, 14, 2 quae (*nuces*) cum aqua ferente ad oppidum -rent. SVET. Nero 27 quotiens Ostiam Tiberi -ret. ITIN. Alex. 20 simul Memphi -ente exercitu Canopum descendit. *alii liquores (et metalla liquefacta)*: CATO orig. 19 sanguen -xerat (PAVL. FEST. p. 89 circa talos. CELS. 7, 19 SEN. contr. 7, 2 (17), 7 PLIN. nat. 24, 169. VVLG. II Macc. 14, 45 sanguis ... magno fluxu -ret). CIC. nat. deor. 2, 143 sudorem a capite et fronte -entem (HOMER. 804). div. 1, 98 lactis imber -xit (*cf.* COLVM. 10, 206 *Iuppiter* in sinus matris violento -it imbre). HOR. carm. 3, 27, 55 teneraeque sucus -at praedae. PROP. 2, 20, 8 nec tantum Niobae ... sollicito lacrimae -it a Sipylo (HIER. epist. 38, 3, 2 *lacrima* sulco -it). OV. fast. 3, 273 -it incerto ... murmure rivus. EPICED. Drusi 118 plenior unda -it. CELS. 6, 9 per os continens pituita -it (PLIN. nat. 17, 252). MELA 1, 53 solutae magnis aestibus nives ... -unt. 3, 62 mella frondibus -ant (COLVM. 9, 15, 13 PLIN. nat. 11, 30. 12, 34). SCRIB. LARG. 271 vinum (PETRON. 73). SEN. nat. 3, 29, 6 terra ... incipiet ... laxata ire in humorem et assidua tabe -ere. COLVM. 7, 8, 4 *serum* pigro humore -ere. *al.* LVCAN. 6, 295 torrens in campos -it Aetna. 7, 839 super impia signa aut cruor aut alto -xit ab aethere tabes. PLIN. nat. 11, 214 -ente ... medulla (37, 42). 33, 99 sudoris vice -ens *argentum*. 34, 135 aes ipsum in catinos -it. *al.* MART. 8, 45, 3 -at et lento splendescat turbida lino amphora (*i. vinum*). GELL. 17, 11, 1 potum dixit -ere ad pulmonem. APVL. met. 10, 34 crocus ... sparsim -ens. mund. 9 *nubes* priusquam in aquam -ant. POTAM. epist. ad Athan. p. 1417^A trisulci oris patefacta sentina vomat, -at. VVLG. I reg. 21, 13 -bantque salivae eius in barbam. *res tabescentes*: LIV. 41, 15, 1 bovis ... iocur -xisse. SEN. contr. exc. 8, 4 suffixorum corpora ⟨a⟩ crucibus in sepulturam suam -unt. FIRM. math. 1, 7, 20. COD. Theod. 9, 12, 1 (*a. 319*) tabescentes artus ... sanie -entes. HIL. in psalm. 122, 11.

B *transitive i. q. emittere*: AMBR. spir. 2, 10, 109 silva quae verbi caelestis alimoniam -xit. CASSIOD. var. 1, 2, 7 conchylia ... umorem sanguineum -entia. *cf.* GLOSS. V 449, 26 -xa est dimissa est.

II *translate et in imagine*: **A** *i. q. deferri, deduci, deprimi*: **1** *de animantibus*: *i. q. delabi sim.* (*cf.* GLOSS. -it delapsa est, descendit. *de nando v. l. 1 sqq.*): BIBAC. carm. frg. 9 habenas misit equi lapsusque in humum -xit. CIC. de orat. 3, 69 ut philosophi tamquam in superum mare [Ionium] -rent (*ibid.* labi). Tusc. 1, 62 ab quibus (*superioribus*) mansuefacti ... a necessariis artificiis ad elegantiora -ximus (*cf.* QVINT. inst. 1, 8, 9 in omnia deliciarum vitia dicendi quoque ratione -ximus). VERG. Aen. 11, 501 quam tota cohors imitata relictis ad terram -xit equis. LIV. 2, 20, 3 moribundus Romanus labentibus super corpus armis ad terram -xit. OV. met. 6, 229 a dextro paulatim -it armo *equi*. SEN. clem. 1, 6, 1 turba per latissima itinera sine intermissione -ens. epist. 72, 10. dial. 9, 1, 15 ne paulatim -am vereor. TERT. adv. Marc. 4, 26 si non ... Marcionitae morerentur in terram -endo. ITALA Ios. 2, 24 (Lugd.) -xerunt omnes (κατέπτηχε, VVLG. prostrati sunt) qui commorantur in terram, a nobis. PS. CYPR. abus. 6 quosdam ... ad maiorem perfectionem crescere, quosdam ... ad deteriora -ere. HIL. myst. p. 25, 22 cetera *parte populi* in mare ... -ente. AVG. civ. 4, 34 ad alienos deos et ad idola -endo (*cf.* PROSP. in psalm. 148, 3 in idolorum culturam). 12, 1. 15, 22 in mores societatis terrigenae. 16, 12. gen. c. Manich. 2, 19 in aliquam perniciosam consuetudinem. quaest. hept. 7, 1. CYPR. GALL. gen. 777 Rebecca ... dorso -xit ab alto. PAVL. NOL. epist. 1, 7 sint ... fortunati, per omnia prospera blandiente saeculo -entes. FAVST. REI. serm. 9 p. 256, 4 gentes ... in aquarum similitudinem sensu vanissimo ... -entes. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 23 *homo* ab angelica dignitate sponte -ens. GREG. M. in Ezech. 1, 11, 9 ad iniquitatem. 1, 2, 6 humanum genus ab ortu -it ad mortem. *i. q. deficere, abalienari, secedere*: CIC. Sest. 69 ex novem tribunis ... unus me absente -xit. QVINT. inst. 10, 1, 126 tantum ab eo (*Seneca*) -bant, quantum ille ab antiquis descenderat. PS. APVL. Ascl. 5 quicumque daemonum a genere suo -entes. PS. SALL. rep. 1, 2, 6 magna pars -xere, pauci restitere. AVG. conf. 2, 10, 18 -xi abs te et erravi. gen. ad litt. 8, 24 p. 263, 11 ut *angeli* ab eius (*dei*) contemplatione resiliant aut -ant. in psalm. 74, 6 delinquere est tamquam de liquido quodam -ere a stabilitate firmamenti virtutis atque iustitiae. *i. q. perire, depravari* (GLOSS. -it dissolvitur, dilapsus est): MAR. VICTORIN. ad Iust. 8 -is consenescens. AMBR. Cain et Ab. 2, 6, 20 ille ... qui cibum suum coquere nesciebat, fatigatus atque deficiens -bat. VVLG. II reg. 22, 46 filii alieni -xerunt (= HIER. psalt. sec. Hebr. 18, 46 [VVLG. inveterati sunt, defluent *Amiat.*]). sap. 1, 16. Is. 34, 4 omnis militia eorum -et *eqs.* I Macc. 9, 7 -xit exercitus suus. RVFIN. Orig. princ. 1, 3, 8 paulatim ... -ere eum necesse est. AVG. gen. ad litt. 11, 42 p. 377, 26 *Salomon* quibus (*deliciis*) deperibat atque -bat. CASSIOD. in psalm. 118, 139 tabes est morbi alicuius contracta necessitas, quae nos facit paulatim -ere. GREG. M. moral. 3, 11 per putredinem -ens *Iob*. *i. q. abire, mutari in*: CLAVD. 18, 39 postquam deforme cadaver mansit et in rugas totus -xit miles.

2 *de rebus corporeis non liquidis*: *i. q. demitti, delabi*: CIC. Verr. 4, 155 necesse est, si quid redundarit de vestro frumentario quaestu, ad illum potissimum per quem agebatis -xisse. Tusc. 5, 62 iam ipsae -bant coronae (*cf.* CLAVD. 20, 283 -xit capiti *Cybeles* turris). VERG. Aen. 1, 404 pedes vestis -xit ad imos (*cf.* HOR. sat. 1, 3, 31 rusticius tonso toga -it. HIL. c. Const. 8. VVLG. Esth. 15, 7 -entia in humum indumenta. HIER. in Ion. 4, 5 p. 425. MACR. sat. 3, 13, 4 sinus ex composito -ens. ISID. orig. 19, 22, 7 talaris tunica ... ad pedes -it). HOR. carm. 1, 28, 28 multaque merces ... tibi -at aequo ab Iove. LYGD. 1, 18 nullus -at inde color. CVRT. 4, 6, 11 quae (*gleba*) cum regis capiti incidisset, resoluta -xit. 7, 7, 36 corpus ex equo -xit in terram. SEN. nat. 1, 1, 14 *ignes delapsi* si minore vi utuntur, -unt tantum ..., non feriunt (*cf.* 1, 14, 5. 2, 13, 1). 5, 8, 2 onerata *collectio venti* quaerit quo -at. COLVM. 2, 20, 2 maior pars *segetis* ad terram -it. 3, 11, 8 montium ima, quae ⟨a⟩ verticibus -entem humum receperint. PLIN. nat. 13, 7 *odor* evanescit atque -it. MART. 4, 3, 2 *nix*. APVL. met. 11, 3 crines uberrimi ... per divina colla molliter -bant. HIER. interpr. Iob 31, 7 *v. p. 357, 61.* PALLAD. 1, 5, 5 situs ... terrarum neque planus ... neque praeruptus, ut -at (ITALA Hab. 3, 6 [Aug. civ. 18, 32] -xerunt colles aeternales [ἐτάκησαν, VVLG. incurvati sunt]. *cf.* AVG. *ad l.* hoc est humiliati sunt. VVLG. Iob 14, 18 mons cadens -it. Is. 24, 4 -xit terra et infirmata est, -xit orbis *eqs.* 64, 1. 3 montes -rent. Am. 8, 8 *terra* ascendit quasi fluvius universus ... et -et quasi rivus Aegypti [9, 5] *sim.* Ier. 49, 4 -xit vallis tua). HIL. in Matth. 14, 12 omnes mundi opes annuo quodam meatu indefessoque -ere. AVIEN. Arat. 912 vaga per totam cunctis *planetis* via -it aethram. RVFIN. hist. 5, 1, 22 carnes ... eius adustae igni -bant. *de sideribus*: PLIN. nat. 18, 345 si totus *sol* -xerit aequaliter. FIRM. math. 4, 9, 2 a Saturno -ens Luna. 4, 13, 1. 4, 25, 1. AVIEN. Arat. 755 Sirius alto -it ab caelo. 1604 si ... marcenti similis -xerit extimus orbis *solis*. MART. CAP. 1, 14. *cf.* 2, 207 candores lactei fluminis. *i. q. provenire, originem ducere* (*cf. l. 64 sqq.*): PLIN. nat. 8, 195 undulata vestis prima e lautissimis fuit, inde sororiculata -xit. MART. CAP. 2, 140 libros qui ex philologiae ore -xerant. *i. q. decidere* (GLOSS. -unt deficiunt vel cadunt): *de comis* (*alio sensu supra l. 19*): OV. met. 6, 141 -xere comae. SEN. epist. 95, 20 capillos -ere dixit. PLIN. nat. 10, 188 toti -unt pili. 11, 154 palpebrae. 11, 231. 22, 62. 24, 49. 25, 132. 28, 111. 29, 75 APVL. met. 11, 13. ITALA lev. 13, 40 (Rufin. Orig. in lev. 8, 10) cuius ... -xerint capilli capitis (μαδήσῃ ἡ κεφαλή, VVLG. capilli fluunt), calvus est. SER. SAMM. 102 FIRM. math. 4, 19, 7 ITIN. Alex. 6. AVSON. 361, 37 -xit rutili coma punica floris. CHIRON 790 PHYSIOGN. 43. 61. 134. CLAVD. 15, 364 cervice minaces -xere iubae. PS. RVFIN. in Am. 8, 10 caesaries ... incipiat ... -ere. *et saepius*. *de foliis et fructibus*: COLVM. 3, 2, 22 fructus, priusquam -ant, putrescunt. PLIN. nat. 17, 228. VVLG. deut. 28, 40 *olivae* -ent et peribunt. HIER. vita Pauli 16 sine cuius (*dei*) nutu nec folium arboris -it. VVLG. psalm. 1, 3 folium eius non -et. Is. 1, 30. 34, 4 Ier. 8, 13 Ezech. 47, 12. PAVL. NOL. carm. 7, 11 fronde numquam -ente. ISID. orig. 17, 6, 21. *de vestibus, i. q. exui* (*alio sensu supra l. 7*): MANIL. 5, 556 -xere sinus umeris. APVL. met. 10, 30 amiculis umeris -entibus. LAMPR. Heliog. 5, 4 ut subito vestes -rent. RVFIN. Orig. in lev. 9, 2 -entibus femoralibus. *i. q. diffluere, perire* (GLOSS. -it dissolvitur. *cf. p. 363, 75*): HIER. in Agg. 1, 5—6 p. 744 omnes enim, velut si quis in pertusum sacculum mittat, pecuniae -xerunt. AMM. 31, 2, 5 antequam *vestis* diuturna carie in pannulos -xerit (diffluxerit *Petschenig*) defrustata. RVFIN. Adamant. 5, 16 cum substantia corporis semper demutetur et -at (*cf.* Basil. reg. 9 corpus humanum semper exolescit et -xit). SERV. Aen. 6, 442 corpore -ente paulatim. CAEL. AVR. chron. 4, 3, 31 pinguedo. GREG. M. moral. 5, 63 omnis ... creatura ... non stare habet sed -ere (*cf.* 12, 19 humana ... creatura in semet ipsa habet sub se -ere).

3 *de rebus incorporeis*: *i. q. descendere, deduci* (*saepe de origine*): CIC. orat. 96 hoc totum *genus orationis* e sophistarum fontibus -xit in forum. nat. deor. 2, 79 unde haec (*mens, fides etc.*) in terram nisi ab superis -ere potuerunt? PANEG. in Mess. 81 ignavus -xit corpore somnus (STAT. Ach. 1, 621 somnus inertior alis -it in terras). PROP. 1, 20, 2 id tibi ne vacuo -at ex animo (*cf.* SEN. benef. 1, 1, 8 illa cito -ant, has tenax memoria custodiat). VELL. 16, 4 philosophorum ... ingenia Socratico ore -entia. SEN. epist. 120, 11 beata vita secundo -ens cursu (*cf p. 365, 20*). 120, 14 mens dei, ex quo pars et in hoc pectus mortale -xit. STAT. Theb. 1, 677 non ... tibi sum quaerendus ..., unde genus, ... quis -at ordo sanguinis antiqui (*cf.* SVET. Aug. 2 a quibus duplex Octaviorum familia -xit. IVL. VAL. 1, 7 ad tertiumque Neoptolemum prosapiam -xisse. SCHOL. Stat. Theb. 2, 727 constat Thydei genus a Marte -ere). FRONTO p. 59 N. amo Iulianum, inde enim hic sermo -xit. PS. QVINT. decl. 4, 18 magnorum operum prior ordo -xit. MIN. FEL. 13, 3 hoc fonte -xit Arcesilae ... dubitatio. ARNOB. nat. 2, 15 uno ex fonte omnium nostrum -unt animae (AVG. epist. 143, 10 SERV. Aen. 3, 63. CLAVD. MAM. anim. p. 85, 9 -xit anima in corpus). 7, 22 illud primum, a quo -it secundum. IVL. VICT. rhet. 4, 1 p. 386 ita sensim -it generalitas ad speciem MAR. VICTORIN. adv. Arrium 4, 25 imagines dico potentias per omnia a

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

lineis animae -entes. FILASTR. praef. 1 errores qui sub Iudaeis -xerint. HEGES. 1, 9, 2 ad Lathyrum victoria -xit. HIER. c. Lucif. 9 ad episcopi tantum imprecationem spiritus sanctus -it. AMM. 25, 3, 17 *principatum* tamquam a cognatione caelitum -entem. PS. RVFIN. praef. in proph. p. 962^A per allegorias ... tota eius -xit oratio. PRVD. apoth. 545 quo priscorum virtus -xit avorum. ZACCH. 3, 6 ad monachos ... studia -xerint. COD. Theod. 8, 18, 2 (*a. 319*) ad liberos maternarum rerum successiones -xerint. PETR. CHRYS. serm. 111 p. 505^B unius culpa omnium -xit ad poenam. SIDON. epist. 3, 8, 1 res publica in haec miseriarum extrema -xit. SCHOL. Pers. 1, 63 *carmina* mollitie et tenore suo inoffensa -unt. GREG. M. moral. 1, 54 nec sparsa per cogitationes -it *ecclesia*. 2, 82. 4 praef. 4 p. 636^B Iudaeorum corda ... in huius mundi desideriis -unt (*cf.* AMBR. hex. 6, 6, 38 pueriles animos, ne luxu -ant, terrore constringunt). 13, 29 nostra intentio tota in amoris intimi compunitione -at. *nota*: VVLG. Sirach 51, 13 pro morte -ente (-enti *Amiat.*, ὑπὲρ θανάτου ῥύσεως) deprecatus sum. *de tempore i. q. desinere, praeterire*: CIC. epist. 9, 20, 3 ubi salutatio -xit. HOR. epist. 2, 1, 158 sic horridus ille -xit numerus Saturnius (PORPH. *ad l.* mollitus est et iam cessavit ac desiit fluere). IVV. 7, 32 -it aetas. COD. Iust. 3, 11, 3 (*a. 318*) donec petiti temporis -xerint curricula. AMBR. in psalm. 1, 24 vitae nostrae spatio -ente. RVFIN. Basil. hom. 1, 4 tempus vitae nostrae. COD. Theod. 7, 4, 5 (*a. 389*) tempora quae ex rescriptorum editione -unt. PAVL. NOL. epist. 19, 1 prope biennium -bat. GREG. TVR. Mart. 3, 23 sextus ... iam -xerat annus. GREG. M. moral. 2, 34. *i. q. perire*: ITALA I reg. 2, 33 (Lucif. Athan. 1, 10 p. 83, 3 Aug. civ. 17, 5) -et (-at Aug., καταρρεῖν, VVLG. tabescat) anima eius. PANEG. 5, 20 nimia mole -xerat magnitudo. CLAVD. 17, 186 nec me ... praeterit ... quantum neglectae -at arti (*fere i. q. dematur*). carm. min. 22, 23 gratia -xit. PS. RVFIN. in psalm. 1, 3 nec tamen tunc verbum eius -it. *i. q. pertinere ad, cadere in*: PACIAN. bapt. 2 p. 131 haec addictio in genus omne -xit. RVFIN. symb. 6 nec in numerum pluralem -xit incorporea generatio.

B *i. q. abundare, affluere*: PS. AMBR. laps. virg. 8, 35 -ant oculi lacrimis. VVLG. Ier. 9, 18 palpebrae nostrae -ant aquis.

synonyma: ad II: descendo (QVINT. inst. or. 10, 1, 126), depereo (AVG. gen. ad litt. 11, 42 p. 377, 26), exolesco (RVFIN. Basil. reg. 9), labor (CIC. de orat. 3, 69). *opposita: ad I*: consisto (VARRO rust. 1, 51, 1). *ad II*: colligo me (GREG. M. moral. 2, 82), procedo (ENNOD. dict. 18, 3 p. 476, 19), resisto (PS. SALL. rep. 1, 2, 6), sto (GREG. M. moral. 5, 63).

derivata: defluctio?, defluctus?, defluitio, defluvium, defluus, defluxio, defluxura, defluxus.

dēfluvium, -ī *n. a* defluere. *i. q. defluxio*: PLIN. nat. 8, 127 illi sunt adipes medicaminibus apti contraque -um capilli tenaces (*cf.* 11, 131. 16, 194. 28, 163. 29, 108. 37, 190 comarum. *cf.* 11, 239 capitis [20, 27. 22, 34. 28, 28]). 17, 170 in colles sulcos agere transversos melius quam pastinare, ut -a (*sc. soli*) transtris eorum contineantur [18, 281 *interpol.*]. SOL. 4, 4 herba Sardonia, quae in -is (fluviis *R^a*) fontaneis provenit.

dēfluus, -a, -um *a* defluere. **1** *res liquidae, quae defluunt*: SYMM. orat. 2, 23 *Rhenus* Alpinae nivis -o liquore cumulatus (SIDON. epist. 2, 9, 9 -a nive pastus). AMBR. Noe 9, 29 transire semesos cibos et potus -os. BOETH. cons. 4 carm. 6, 29 imber. *fluvii*: CHALC. transl. p. 43^A circuitus *animae* ut torrenti rapido -oque obligati. SIDON. carm. 22, 110 Garumna ... videtur in fontem iam non refluus sed -us ire. epist. 2, 2, 16 lacus in Eurum -us meat. 2, 12, 1 amnis. BOETH. cons. 1 carm. 7, 16 montibus altis -us amnis. cons. 5 carm. 1, 10. *aliae res*: STAT. silv. 1, 3, 54 splendor ab alto -us. PRVD. perist. 13, 30 -a caesaries compescitur ad breves capillos. *nota*: APVL. met. 3, 3 vasculo ... guttatim -o. **2** *persona, quae devehitur*: STAT. Theb. 9, 325 levat unda gradus, seu -us ille sive obliquus eat.

dēfluxio, -ōnis *f. a* defluere. *i. q. actus defluendi, emanatio, decursio*: IREN. 1, 5, 5 spiritum vitae substantiam eius dictam, cum sit ex spiritali -e (ἀπορροίας). AVG. gen. ad litt. 7, 8 p. 207, 6 si iam beata erat vita de qua facta est hominis anima, deterius ergo facta est, et ideo non iam illa materies huius, sed illius ista -o est. p. 207, 9 vitae -o anima humana posset intellegi (p. 207, 14 c. Priscill. 2, 2). CAEL. AVR. acut. 2, 13, 90 ventris -o (*i.* διάρροια. *cf.* 2, 18, 108. chron. 2, 14, 218 corporis). 2, 18, 106 siquidem immutabilis dolor augeat liquidorum -um. 3, 22, 220 -o est ... rheumatismus (*cf.* chron. 2, 7, 101) sive fluor parvi temporis. chron. 2, 5, 89 sudoris ignei -o. 2, 7, 95 si ad pulmones fuerit facta -o. 2, 14, 218 emplastra quae humoris provocant -em. CASS. FEL. 4 -o capillorum (ORIBAS. syn. 8, 28). ISID. lib. num. 46 sexta *hebdomas aetatis* -o est. *i. q. corruptio*: MACR. sat. 7, 16, 17 cum -o latens soliditatem carnis in humorem resolvit. CAEL. AVR. acut. 1, 11, 86 corporis -o (*cf.* 1, 15, 121 corporis -es quas Graeci ἀπορροίας vocant. 2, 10, 63. chron. 2, 14, 196 pthisis sive ut plerique appellant pthoē, quod corporis faciat -em sive corruptionem. CASS. FEL. 40). VEREC. in cant. 6, 8 ad -is inertiam coarctavit *dominus daemones quasi colles*. *cf.* defluctio.

dēfluxūra, -ae *f. a* defluere. *i. q. defluxio*: TERT. resurr. 61 forata sunt inferna in viro et in femina ... qua -ae (-a *codd.*) colentur.

dēfluxus, -ūs *m. a* defluere. GLOSS. διάρροια. APVL. Socr. 11 p. 143 nubes ... quibus omnis et exortus est terrenus et retro -us in terras. ITALA Ezech. 40, 40 (Wirc.) secundum dossum -u⟨s⟩ holocaustorum (τοῦ ῥύακος, VVLG. *aliter*. *cf.* HIER. *ad l.* p. 488 rivus). *cf.* defluctus. *Jachmann.*

×dēfodio, -fōdī, -ssum, -ere *a* de *et* fodere. *imperf.* defodibant: SCHOL. Verg. Veron. Aen. 5, 95. GLOSS. περισκάπτω. -it κατορύσσει, κατορύττει -ssus ὠρυγμένος. *legitur inde a* PLAVTO [*dub.* HEGES. 5, 49, 3 ille ... in -ssis specubus -bat (?) introrsum].

1 *i. q. fodiendo condere, abdere* (*accedit*: in *c. abl.*, in *c. acc.*; sub; *dat. l. 36*): PLAVT. Aul. 8 in medio foco -it *thesaurum* (CIC. div. 2, 134 sub lecto. PANEG. 12, 26 *al.*). 467 *aulam* (ARGVM. Plaut. Aul. 1, 2). Most. 482 eumque hic -it hospitem *occisum* ibidem in aedibus (502). CATO or. frg. 37, 3 homines vivos -erunt in terram dimidiatos (*cf.* POLLIO Cic. epist. 10, 32, 3 *Fadium* -it in ludo et vivum combussit. OV. met. 4, 239 dicentem -it alta crudus humo *eqs.* fast. 6, 458 *de virgine Vestali* [LIV. 8, 15, 8 PAVL. FEST. p. 332 PLIN. epist. 4, 11, 6. 7 SVET. Dom. 8 AVG. civ. 3, 5 OROS. hist. 4, 2, 8]. VAL. MAX. 9, 2 ext. 7 Atossam ... vivam capite -it. SEN. dial. 5, 3, 6. PLIN. nat. 28, 12 boario in foro Graecum Graecamque -ssos). CIC. de orat. 3, 174 aurum (VERG. georg. 2, 507 [AMBR. Iac. 2, 5, 25]. *cf.* Aen. 10, 525 iacent penitus -ssa talenta caelati argenti [*v.* SERV. *ad l.*]. PLIN. nat. 6, 133. 7, 177 MART. CAP. 6, 700). CIC. div. 1, 33. LVCR. 5, 935 (= 5, 1366) nova -ere in terram virgulta. HOR. epist. 1, 6, 25 quidquid sub terra est, in apricum proferet aetas, -et condetque nitentia. OV. fast. 2, 641 LIV. 3, 33, 10. 5, 40, 8. 8, 10, 12 signum ... in terram. VITR. 10, 2, 3. SEN. Phaedr. 1279 istam *Phaedram mortuam* terra -ssam premat. Thy. 1016. benef. 4, 6, 1 tot metalla -it *deus*. 7, 10, 2 *syn.* mergere, *opp.* proferre. CVRT. 4, 13, 36 murices ferreos in terram. 7, 3, 10 COLVM. 1, 6, 15. 4, 16, 3. 4, 30, 7. 7, 5, 8 MELA 3, 19 PLIN. nat. 8, 115 *et saepe*. QVINT. decl. 269 p. 100, 2 si -i, si abscondi *pecuniam* (369 p. 406, 8). 373 p. 412, 4. TAC. Germ. 16 abdita et -ssa. hist. 3, 33 abdita scrutari, -ssa eruere. ann. 2, 25 Varianae legionis aquilam. FLOR. epit. 1, 13, 11. PAVL. dig. 18, 1, 76 pr. dolia in horreis. *al.* APVL. apol. 42. CAPITOL. Pius 3, 5 dolia. ITALA Os. 14, 1 (Weing.) sugentes mamillas illorum -entur (ἐδαφισθήσονται, VVLG. elidantur). SCHOL. Verg. Veron. Aen. 5, 95 angues in monumentis. HYG. astr. 2, 4 p. 35, 20. 2, 15 p. 55, 8. OPTAT. 1, 17 p. 19, 11 -ere terrae *ornamenta ex auro*. HIER. epist. 21, 5, 2 talentum ... in terra (SALV. gub. 4, 32). RVFIN. Orig. in num. 12, 2 (*in imag.*) *prophetae* prophetiam de Christo -ssam et demersam in profundo litterae collocarunt. CASSIAN. conl. 1, 22, 2 *syn.* reconditus. MARCELL. chron. II p. 102, 526 obelisco ... humi -sso. CORP. V †6179 tumulo -ssus in isto. *latiore sensu*: SEN. Herc. f. 317 *Hercules* demersus ac -ssus et toto insuper oppressus orbe (*dum apud inferos moratur*). dial. 6, 2, 5 *Octavia maerens* -it se et abdidit. nat. 5, 15, 3 quae tanta necessitas hominem ad sidera erectum incurvavit et -it in fundum telluris intimae mersit, ut erueret aurum? (*cf.* 3, 30, 3). PLIN. nat. 19, 9 in Germania autem *mulieres* -ssae atque sub terra (*i. in specubus*) id opus agunt (*sc. texendi*). VVLG. Iob 11, 18 -ssus securus dormies. IVV. 10, 46 -ssa in loculos (loculis *ω*) ... sportula.

2 *i. q. fodiendo efficere*: VERG. georg. 3, 376 *Scythae* in -ssis specubus secura sub altā otia agunt terrā (SEN. nat. 6, 1, 6 -ssi in altum specus. PLIN. nat. 10, 99 in specu sex pedum -ssa altitudine. HEGES. 3, 15, 2. 5, 49, 3) CVLEX 274 nec timuit *Orpheus* Ditis ... regna -ssasque (nec fossasque *codd.*) domos. VITR. 8, 6, 13 secundum puteum dextra ac sinistra -antur aestuaria. CVRT. 7, 4, 24 *scrobes* (COLVM. 4, 1, 4. 5, 5, 2 scrobis in longitudinem altitudinemque -ssus tripedaneus. 7, 5, 17 ALC. AVIT. carm. 6, 311). COLVM. 8, 15, 2 lacus -itur (SVET. Iul. 39 SVLP. SEV. chron. 1, 18, 5). 8, 17, 4 piscina. PLIN. nat. 37, 127 puteis -ssis. PLIN. epist. 10, 39, 5 ingens balineum -unt magis quam aedificant. PRAEF. bibl. monarch. Ioh. in -ssum sepulturae suae locum. HIER. in Ezech. 40, 5 p. 468 *cryptae* in terrarum profunda -ssae. *nota i. q. exarare*: CORP. VI 25048 fil(iae) dulcissimae hunc ⟨ti⟩tulum ... -it (29910). *cf.* TERT. nat. 1, 10 eadem vulnera criminum in vobis -ssa monstrabo. SIDON. carm. 7, 240 vultuque minaci rubra cicatricum vestigia -isse. *subst. n.* dēfossum, -ī: SEN. epist. 90, 17 non in -sso latent Syrticae gentes? IVL. VAL. 1, 8 in illo -sso. HIL. trin. 7, 3 in -ssa incidere. FVLG. myth. 3, 9 p. 73, 21 in -sso terrae. GREG. M. dial. 2, 1 p. 130^B per -ssa terrarum. PHYSIOGN. 17 ut in ea (*fronte*) existant sicut colles et cava quaedam tamquam -ssa. 48.

3 *i. q. fodiendo excavare, effodere*: HOR. sat. 1, 1, 42 *pondus* auri furtim -ssa timidum deponere terra (VEG. mil. 4, 24 magno labore terra -itur cavatoque specu ... quaeritur via. DRAC. laud. dei 1, 505 -ssa tellure). COLVM. 11, 2, 17 ut solum in altitudinem trium pedum -atur. PLIN. nat. 31, 46 loco in altitudinem pedum V -sso (EVSTATH. Bas. hex. 4, 6 p. 908^C scrupea -ssaque loca. ARATOR act. 2, 874 aurum -ssis quaesisse locis). HERM. Pal. sim. 5, 2, 5 *vineam* depalatam ac -ssam. ISID. orig. 15, 15, 3 porca, quod in arando extat; quod -ssum est lira *vocatur*. *nota*: CLAVD. 20, 351 hic cocus, hic leno, -ssi verbere terga.

deriv.: defossio, defossare.

dēfoedo, -āvī, -āre *a* de *et* foedare. *i. q. foedare*: VEREC. in cant. 9, 11 *Absalon* humano sanguine convivium -vit. FVLG. RVSP. serm. dub. 67 p. 939^C. 69 p. 942^A.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dēfolio, -āre [*a* de *et* folium, *cf.* foliatus. *Th.*]. EVTYCH. gramm. V 450, 19 folium -o -as. GLOSS. folia carpo. ἀποφυλλίζω (DOSITH. gramm. VII 436, 8).

dēfōmitātum a fomitibus succisum, quibus confoveri erat solitum PAVL. FEST. p. 75. *cf.* GLOSS. II 239, 41 ἀποπελεκῶ defomo (defomito *O. Müller*) dedolo.

dēfo(r) *v. vol. III p. 1331, 49.*

dēforās [*cf.* deforis *et* foras. *Th.*]. *seponitur in aere l. 10.* *i. q. extra:* *adv.*: CONST. veteran. 8 p. 1959 *bis* ad aram gentis Iuliae de foras podio sinisteriore. CHIRON 196 non prius -as causam curet (*ibid.* deforis). 647 ab intro et -as. *praep.*: ITALA exod. 40, 20 (Lugd. Wirc.) posuit mensam in tabernaculo testimonii . . . -as tegimenti tabernaculi (ἔξωθεν, VVLG. extra).

dēfore *v.* desum.

×dēforīs [*coaluit ex* de *et* 2. foris. *Th.*]. CLEDON. gramm. V 21, 22 ideo deintus et -is non dicimus quia praepositio adverbiis localibus minime sociatur (GRAMM. suppl. 155, 26). [*it.* difuori, *francog.* dehors. *M.-L.*]

i. q. extra: *adverb.*: ITALA exod. 38, 2 (Lugd.) inauravit eam *arcam* auro deintus et -is (ἔξωθεν, VVLG. 37, 1 foris). Ezech. 47, 2 (Weing.) circumduxit me viam -is (τὴν ὁδὸν ἔξωθεν, VVLG. ad viam foras) ad portam atrii. I Tim. 3, 7 (Hier. adv. Pelag. 1, 21) testimonium -is habere bonum (ἀπὸ τῶν ἔξωθεν, VVLG. ab iis qui foris sunt). PS. CYPR. singul. cler. 18. HERM. vulg. sim. 9, 7 *lapides* -is ponentur (ἐξώτεροι, Pal. exteriores). ITIN. Anton. Plac. rec. A 18 OPTAT. 5, 3 p. 123, 8. 7, 1 p. 160, 7. CHIRON 65 *opp.* intus. 196 VEG. mulom. 1, 9, 4. 1, 15, 4 *opp.* intrinsecus. 2, 15, 2. 2, 18. AMBROSIAST. in Rom. 8, 13 *al.* VVLG. gen. 7, 16 inclusit eum dominus -is. Ier. 9, 21 Ezech. 46, 2 Matth. 23, 26 *v. l. 36.* RVFIN. Orig. in Rom. 1, 4 qui *libri* apud Ezechielem prophetam deintus et -is dicuntur inscripti (VVLG. Ezech. 2, 9 intus et foris). *al.* PAVL. NOL. epist. 1, 8 hi qui -is sunt. PS. AVG. quaest. test. I 93, 3 *al.* MARCELL. med. 20, 126 *opp.* deintus. ISID. orig. 19, 22, 21 exotica vestis est peregrina, -is veniens. *praepos.:* *c. genet.*: ITALA (cod. l) *et* VVLG. Matth. 23, 25 (= Luc. 11, 39) mundatis quod -is est calicis (τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου). *ibid.* 26 ut fiat id, quod -is est (τὸ ἐκτὸς αὐτοῦ), mundum. *c. abl.*: LEX Sal. 11, 1 si quis ingenuus -is casa . . . furaverit (*al.* foris). *L.*

dēfōrmātio, -ōnis *f.* *a* deformare. *legitur inde a* CIC.

1 *i. q. mutilatio, deformitas, depravatio* (GLOSS. κακομορφία, ἀμορφία): CIC. phil. frg. V 81 -o coloris et corporis (FIRM. math. 1, 8, 6). LIV. 9, 5, 14 illa -e tantae maiestatis. TERT. adv. Hermog. 40. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 16 p. 197 ea, quae ad -em personae nostrae . . . fuerint obiecta (DON. Ter. Andr. 872). HIL. trin. 4, 11 quae ad -em filii de patre confessi sunt. AMBR. hex. 6, 6, 38 nata sunt haec ad correptionem nostram, non ad -em. *off.* 2, 24, 123. AMBROSIAST. II Cor. 4, 2 ad dedecus et -em eius proficit. 6, 8 qui verba divinae doctrinae ignobilitatem et -em putabant. HIER. in Mich. 2, 7 p. 525 -em cicatricis. VINDIC. med. 37. AVG. c. Faust. 22, 2 -is eius crimen scriptoribus imputate. PS. AVG. quaest. test. I 12, 1 si aliquibus -o videtur *circumcisio.* THEOD. PRISC. log. 77 coloris -e. COD. Theod. 7, 13, 4 (*a. 367*) manus -e (*ibid.* digitorum amputatio). 15, 1, 19 (*a. 376*) marmorum frustis spoliatarum aedium -e convulsis. VAL. CEM. hom. 10, 1 qui aliena -e vivit. **2** *i. q. descriptio, effiguratio*: PS. IVL. RVF. schem. dian. 14 p. 62 προσωποιία . . . latine dicitur -o vel effiguratio. AQVILA rhet. 13 p. 26 διατύπωσις descriptio vel -o (RHET. min. p. 478 MART. CAP. 5, 524). GLOSS. διατύπωσις, ὑποτύπωσις. VITR. 1, 1 ad propositum -is. 3 praef. 3. 4, 9, 1 ararum -es. 9, 7, 7. 9, 8, 8 cuius ex centro -o (*S H*, deformatur *Ioc.*) ⟨spatium⟩ unum maius alterum minus. 9, 8, 12 signorum caelestium -es. 10, 11, 4. 6. HYG. astr. 1 praef. eorum corporum (*i. siderum*). 2, 23. 43. LIB. col. I p. 245 centuriarum quadratarum. ITALA II Tim. 3, 5 (Cypr. unit. eccl. 16 Tycon. 6 p. 69, 23) habentes -em religionis (μόρφωσιν, VVLG. speciem . . . pietatis). FIRM. math. 1, 10, 8 licet coloris sit una substantia, diversam tamen speciem -is assignat. AVG. quaest. hept. 2, 120 et formabis in ea -em signi sanctitatem domini.

×dēfōrmis, -e [*a* de *et* forma, *cf.* deformare. *Th.*]. *comp. saepe inde a* CIC.; *superl.*: PS. QVINT. decl. 12, 15 GELL. 5, 11, 11. DIFF. Suet. 293, 11 turpis vitā, -is specie intellegitur. MART. CAP. 4, 370 quarta species est earum qualitatum, secundum quas formas figurasque intellegimus ut . . . pulchrum, -e. GLOSS. ἄμορφος, δύσμορφος, κακόμορφος, ἀηδής, foedae formae. *huc referendum* diermi turpis. dierme turpe. *legitur inde a* LVCIL.

I *i. q. male formatus, δύσμορφος, foedus, taeter*: **A** *personae*: LVCIL. 331 senex. VARRO ling. 5, 5 *opp.* formosus. CIC. inv. 1, 35 formosus an -is. Verr. 6, 64 qui senes ac -es erant. Cael. 6. Tusc. 2, 47. 4, 70 cur neque -em adulescentem quisquam amat neque formosum senem? de orat. 2, 262 POLLIO Cic. epist. 10, 32, 3 OV. epist. 20, 35 PHAEDR. 4, 5, 41. SEN. benef. 7, 27, 3 aegri -es. dial. 6, 17, 6 filii. nat. 1, 17, 4 epist. 66, 34. PETRON. 28 domino Trimalchione -ior. 112 iuvenis. HOMER. 136 quo non -ior alter. MART. 7, 75, 1 SIL. 1, 166 QVINT. inst. 6, 1, 30 decl. 385 p. 431, 11 TAC. hist. 2, 29. IVV. 3, 87 amicus. 10, 307 ephebus. GELL. 2, 23, 8 uxore divite atque -i (AVSON. 142, 1). 5, 11, 11 inter enim pulcherrimam feminam et -issimam media forma quaedam est. SVET. Aug. 35 turba. APVL. met. 6, 10 ancilla. MIN. FEL. 22, 4 *Cybele.* PORPH. Hor. ars 402 epod. 8, 1 LAMPR. Alex. 38, 3. LACT. inst. 1, 18, 5 ne quando se ipso minor aut -ior videretur. PS. MAR. VICTORIN. phys. 21 ignobilis et -is, sed gloriosus. AVSON. 77, 1. 422, 8. CLAVD. rapt. Pros. 2, 218 Dirae. SVLP. SEV. chron. 1, 9, 1 Lia oculis (*dat.*) -ior, Rachel pulchra. SIDON. epist. 3, 13, 5 -ior cadavere rogali. CASSIOD. in psalm. MVTIAN. Chrysost. hom. 15, 3 -es et male formatae (ἄμορφοι καὶ κακόπλαστοι). GREG. M. moral. 32, 1 cotidie -iores fiunt. *al.* *accedit ablat. causae*: SEN. contr. 1, 1, 17 -is squalore, lacrimis. LVCAN. 8, 56 -em pallore ducem. PETRON. 122, 128 ore cruento -is Titan (*i. Sol*). 133 anus laceratis crinibus nigraque veste -is. SIL. 6, 408 velamine Poeno. TAC. hist. 4, 46. SVET. Dom. 18. APVL. met. 9, 30 mulier reatu miraque tristitie -is. PORPH. Hor. carm. 3, 15, 6 aetate . . . -is. epod. 17, 52. IVST. 4, 4, 1 omni squaloris habitu. 7, 3, 1 militiae damnis. *sim.* ARNOB. nat. 1, 59 nos . . . soloecismorum obscaenitate -es. AMM. 14, 6, 17 *spadones* obluridi distortaque lineamentorum compage -es. 30, 1, 21. COD. Theod. 7, 20, 12, 2 (*a. 400*) parvitate. *ablat. modi*: SEN. benef. 4, 31, 3 corpore -is. GRAN. LIC. p. 17, 1 -is habitu et cultu (IVST. 2, 7, 10. AMM. 26, 6, 7 animo et habitu). PORPH. Hor. ars 402 *Tyrtaeus* poeta omni parte membrorum -is. IVST. 38, 8, 9 vultu. SVLP. SEV. Mart. 9, 3, 9 crine. *bestiae*: CAES. Gall. 4, 2, 2 *iumenta* parva atque -ia. OV. met. 1, 300 phocae. 14, 93 animal. CALP. ecl. 67 pecus (AVIAN. fab. prol. 41 VVLG. deut. 15, 21). VVLG. gen. 41, 19 boves. AMM. 31, 2, 6 equis duris quidem, sed -bus. APVL. met. 8, 23 dolore -em *asinum.* AMM. 24, 8, 1 -es illuvie capellas (*i. Persas*). STAT. Theb. 4, 364 lupus . . . ora cruentata -is hiantia lana.

B *res*: **1** *corporeae*: CIC. Verr. 4, 47 campus (OV. Pont. 3, 8, 15). epist. 4, 9, 3 patria. VERG. georg. 4, 478 harundo. LIV. 9, 6, 3 agmen (OROS. hist. 4, 23, 3). 9, 40, 5 arma. OV. trist. 5, 2, 63 litora. GERM. 678 imago (SEN. Phaedr. 832 CET. FAV. 22 p. 304 DRAC. Romul. 2, 133). VAL. MAX. 1, 8 ext. 12 os (LVCAN. 2, 169). 13 ordo dentium. 2, 7, 5 munuscula. 9, 14 pr. partus. CELS. 7, 9 locus (PETRON. 7). SEN. contr. 1, 1, 8 capillus. 9, 4 (27), 14 facies (*cf.* LVCAN. 4, 105 caeli facies. TAC. hist. 3, 83 APVL. met. 11, 6. 13). 10, 4, 2 tuber. SEN. Herc. f. 766 sinus. Thy. 667 unda. 775 nubes. 823 chaos. Tro. 1117 corpus. dial. 4, 11, 2 persona. epist. 66, 3 corpusculum. PETRON. 108 calvities. STAT. Theb. 9, 795 mitra. SIL. 2, 269 cadaver (PS. QVINT. decl. 3, 23 CLAVD. 18, 38). 2, 468 ossa. 3, 41 strati genus. IVV. 10, 19, 1 vultus. FRONTIN. aq. 93. TERT. nat. 1, 14 simulacra. HERM. vulg. sim. 9, 4 lapides -es (ἀπρεπεῖς). ITIN. Anton. Plac. rec. A 22. NEMES. cyn. 263 alvus. LAMPR. Alex. 44, 8 civitates. AVIEN. Arat. 1204 ruina. AMM. 17, 11, 4 ulcus. CLAVD. 20, 67 ruga. PS. AVR. VICT. epit. 4, 2 latebra. AVG. civ. 6, 1 barba. DRAC. laud. dei 1, 337 limus. *accedit ablat. causae*: VARRO ling. 7, 64 personas distortis (*Madvig.*, -as *F*) oribus -es. CAES. Gall. 7, 23, 5 in speciem varietatemque opus -e non est alternis trabibus ac saxis. LIV. 2, 47, 10 publico privatoque -em luctu lauream. 5, 49, 3 solum patriae -e belli malis. 35, 11, 8. OV. ars 3, 217 ista . . . erunt -ia visu. met. 2, 481 ora . . . lato . . . -ia rictu. fast. 5, 505 VAL. MAX. 3, 2, 11. CVRT. 10, 2, 12 -ia ora cicatricibus. SEN. Herc. O. 384 -e solis aspicis truncis nemus. LVCAN. 1, 685 fluminea -is truncus harena. *al.* CALP. ecl. 7, 61 -is scapulis torus. STAT. Theb. 7, 417 Acheloon utroque -em cornu (*sc. amisso*). 8, 405 *al.* silv. 3, 1, 126 solum -e bipenni. SIL. 3, 476 *corpora* laceris -ia membris. 15, 531. TAC. ann. 1, 61 visu ac memoria -is locus. 14, 57 caput canitie -e. PLIN. epist. 10, 70, 1 domus . . . -is ruinis. SVET. Vesp. 8 -is urbs veteribus incendiis ac ruinis. APVL. met. 8, 8. 10, 22. HIER. epist. 38, 3, 2 facies nimio candore -es. VVLG. lev. 14, 37 quasi valliculas pallore sive rubore -es. RVT. NAM. 1, 21 *rura* -ia bellis. CORP. VI 31110, 2 ⟨ae⟩dem -em ⟨vetustate⟩ . . . restituit. 31912 nymphium . . . marmorum nuditate -em. EVSTATH. Bas. hex. 4, 5 p. 906 ex aquarum inundatione -em *terram.*

2 *incorporeae* (*saepe i. q. deforme reddens*): CIC. nat. deor. 1, 83 apparet claudicatio non -is. rep. 1, 51 species civitatis. fin. 5, 35 motu statuve -i (AVG. civ. 22, 8). off. 1, 126 aspectum (VAL. MAX. 1, 6, 5). de orat. 3, 164 -is cogitatio similitudinis. HOR. epod. 13, 18 aegrimonia. LIV. 1, 26, 10 spectaculum (31, 24, 3). OV. ars 3, 373 malum (SIL. 13, 585). GERM. 120 aetas (AVIEN. Arat. 318). VAL. MAX. 36 pr. umbra. 8, 9, 1 status *rei publicae* (AMM. 19, 12, 19). SEN. apocol. 2 hiems (SIL. 3, 489 IVV. 4, 58). Herc. O. 1673 letum (*cf.* CARM. de bell. Aeg. 42 leti genus. AMM. 14, 5, 8 mortis genus). dial. 4, 11, 2 ira (LACT. ira 5, 5). 5, 12, 6 gestus. LVCAN. 8, 81 dolor. QVINT. inst. 8, 6, 15 translatio. 9, 4, 15 oratio. 9, 4, 33 nomen. *al.* PS. QVINT. decl. 12, 15 fames -issima. 14, 3 macies. TAC. ann. 1, 24 illuvies. APVL. met. 9, 1 qua rerum -i strage. 10, 2 pallor. TERT. anim. 9 *animam* -em contrariis artibus (*cf.* AVG. gen. ad litt. 7, 6 p. 205, 22). PANEG. 9, 17 prodigium. AMBR. hex. 1, 9, 33 tota domus -i horret incultu. COD. Theod. 15, 14, 11 (*a. 395*) vocabulum. CLAVD. 21, 377 supplicium. EVSTATH. Bas. hex. 2, 2 p. 880 POMER. 1, 8, 1.

II *translate i. q. turpis, vituperandus*: **A** *personae*: CIC. rep. 3 frg. 4 Sardanapallus ille vitiis multo quam nomine ipso -ior. SIL. 16, 220 haud -is erit vobis ad foedera versis pacator mediusque Syphax.

B *res*: CIC. Tusc. 4, 35 quid . . . est non miserius solum, sed foedius etiam et -ius? 5, 80. nat. deor. 1, 38 res sordidas atque -es.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

LIV. 8, 27, 8 -is suapte natura res. 27, 31, 5 omnia . . . foeda ac -ia (31, 21, 8). 39, 37, 5 nota (COD. Theod. 9, 40, 15 [*a. 392*]). LIV. perioch. 9 foedus. epit. Oxyrrh. 7, 185 pax (VAL. MAX. 8, 13, 5 QVINT. inst. 2, 16, 67). OV. hal. 133 nomen (QVINT. decl. 344 p. 358, 16). VAL. MAX. 2, 7, 1 metus mortis. 2, 7, 5 reditus. 5, 8, 4 fuga. 6, 9 ext. 1 introitus. 9, 1, 8 officium. SEN. dial. 3, 1, 5 vitium (MART. 11, 99, 7). MART. 4, 78, 9. STAT. Theb. 11, 80 pretium. SIL. 2, 232. 5, 125 superstitio. 10, 422 consulta. QVINT. inst. 3, 7, 21 exemplum. 3, 8, 29 conflictatio. 6, 4, 10 convicia. *al.* TAC. hist. 1, 72 mora. 2, 11 auxilium. ann. 4, 20 obsequium. 15, 16 trepidatio. PLIN. epist. 8, 24, 9. SVET. Vesp. 23 lucrum. CALP. decl. 2 nulla inclinatis in vitium animis ruina -is est. MIN. FEL. 31, 1 pudicitia. ARNOB. nat. 3, 25 curae. VOPISC. Aurelian. 30, 5 cognomen. Car. 13, 2 consilium (SIDON. epist. 3, 3, 7 ARATOR act. 2, 716). PANEG. 10, 9 ignavia. 11, 9 iustitium. DON. Ter. Eun. 814 facta (AMM. 28, 5, 7). AMM. 26, 7, 13 propositum. 29, 2, 12. CLAVD. 3, 28 concilium. RVFIN. Orig. in gen. 3, 6 circumcisionem turpem, foedam, -em. AVG. civ. 5, 2 *al.* COD. Theod. 13, 11, 5 (*a. 393*) -ia et criminosa commercia. *subi. est inf. vel acc. c. inf.*: CIC. nat. deor. 1, 137 -e est de se ipsum praedicare, falsa praesertim. ad Q. fr. 1, 1, 37 nihil est tam -e quam . . . adiungere. LIV. 38, 52, 11 VAL. MAX. 2, 2, 8. 3, 6, 3. 6, 5 ext. 1 -e iudicans . . . minuere. SIL. 7, 59 -e putabat publica bella geri. 10, 615 QVINT. inst. 8, 4, 8. 11, 3, 81. 106. 124. 125 TAC. dial. 36 PLIN. epist. 1, 23, 2. 3, 4, 5. 6, 19, 4 IVST. 38, 6, 4 ZACCH. 2, 11 VAL. CEM. hom. 12, 5 POMER. 2, 5, 2. 2, 12. *accedit dativus*: LIV. 34, 2, 6 nescio, vobis, tribuni, an consulibus magis sit -is *consternatio*. 38, 52, 11 ut . . . praebere aures adolescentium conviciis populo Romano magis -e quam ipsi sit. 45, 44, 20 orationem non tam honorificam audientibus quam sibi -em habuisse *Prusiam*. VAL. MAX. 2, 2, 8 eorum dignitatem collabi indignum sibique -e esse arbitrabantur. 3, 2, 6. 3, 6, 3 Sulla . . . crepidato sibi Neapoli ambulare -e non duxit. 4, 1 ext. 2 STAT. silv. 5, 3, 116. SIL. 15, 117 nec donum -e viro fragrantis amomi. SVET. Claud. 40 talia etiam privatis -ia. CALP. decl. 2. IVST. 38, 6, 4 -e sibi putaverant . . . bellum gessisse. POMER. 2, 12 quod eis -e sit inter suos pauperes reddi. CASSIOD. var. 11, 8, 5 -e est nobis talia facere. *nota*: QVINT. inst. 1, 3, 16 multa vapulantibus dictu -ia . . . acciderunt (8, 6, 59). *subst. n. plur.* deformia: CIC. de orat. 2, 248 iocus in turpiculis et quasi -bus ponitur. QVINT. inst. 3, 8, 44 decl. 253 p. 37, 1. TAC. ann. 14, 15 -ia meditari. IVV. 6, 107 multa in facie -ia. CORIPP. Iust. 3, 318 ignavae mentis -ia nudat.

III *i. q. formam non habens*, ἄμορφος: OV. fast. 2, 554 animae.

syn.: ad I: male formatus, foedus, taeter. *ad II*: turpis, vituperandus, repudiandus. *opp.: ad I*: pulcher, venustus, formosus. *ad II*: laudabilis, honestus.

deriv.: deformitas, deformitio.

adv. **dēfōrmiter.** *comp.*: AVG. civ. 10, 17. 18, 52. 21, 17 conf. 1, 9, 15 SVLP. SEV. dial. 1, 6, 5. **1** *de forma, specie, sono sim.*: QVINT. inst. 8, 3, 45 sive iunctura -r sonat. 11, 1, 82 hic igitur multa non -r dicet. 12, 3, 2 non -r respectet? APVL. met. 8, 27 -r quisque formati prodeunt (GREG. M. moral. 32, 20). AVG. civ. 10, 17 simulacrum . . . -r confractum. doctr. christ. 4, 5, 7 cum alii agant obtuse, -r, frigide, alii acute, ornate, vehementer. **2** *de vita, moribus sim.*: VAL. MAX. 8, 1 absol. 6 ut abicere se tam suppliciter aut attollere tam -r cogeretur. 9, 5 ext. 2 -r victi. SVET. Nero 49 vivo -r, turpiter. APVL. met. 8, 30 quod . . . tam -r triumphassem. AMM. 22, 14, 4 adulando -r. 24, 6, 9 cedentes -r. AVG. civ. 10, 17 -ius puniti. 18, 52 erubescere. 21, 17 errare (SVLP. SEV. dial. 1, 6, 5). contin. 14, 31 in suam redigent servitutem turpiter -rque captivam. c. epist. fund. 19 -r de illa (*anima*) et turpiter creditur. *al.* PETR. CHRYS. serm. 26 p. 273C ebrietas . . . petulantiae -r est magistra. POMER. 3, 11, 1 vane ac -r iactant. PALLAD. hist. mon. I pr. -r amore vivendi ac voluptate retinentur. *al.*

×**dēfōrmitās**, -ātis *f. a* deformis. *plur.*: GELL. 3, 3, 6 AVG. civ. 22, 19. GLOSS. ἀμορφία, δυσμορφία, κακομορφία. IV 516, 53 flagitium -s adulterium libido turpitudo. *cf.* II 560, 55. *legitur inde a* CIC., *deest poetis et* CAES. SALL. VITR. SEN. rhet. CVRT. MELAE ASCON. PLIN. nat. *al.*

1 *proprie i. q. mala forma, foeditas*: **a** *personae, de corpore eiusque partibus*: CIC. Scaur. 6 illam (*mulierem*) -e summa fuisse. leg. 3, 19 insignis ad -em puer. fin. 5, 80 dicis . . . -em, morbum, debilitatem mala. Tusc. 4, 29. off. 3, 105 corporis (VELL. 2, 69, 4 SEN. epist. 66, 4 QVINT. inst. 11, 3, 12 APVL. Plat. 2, 22 AMM. 14, 7, 16 AVG. civ. 22, 19). de orat. 2, 239. 266 imagines, quae fere in -em aut in aliquod vitium corporis ducuntur. NEP. Ages. 8, 1 quae res etiam nonnullam afferebat -em. LIV. 2, 23, 4. 5. 10. 22, 59, 15 *al.* CELS. 7, 9 SCRIB. LARG. 183. SEN. benef. 3, 16, 3 -is pudicitia. dial. 2, 5, 2 personarum -s et depravata facies. 2, 18, 1 capitis. 4, 36, 1. 2 irati. nat. 1, 5, 14 tantam -em corrupta facie visentium reddunt *specula*. epist. 65, 19 *al.* PETRON. 110. PLIN. nat. 7, 124 oris (TAC. ann. 2, 9 GELL. 15, 17, 1). QVINT. inst. 2, 13, 12 amissi oculi -s. 11, 3, 59. 82 PS. QVINT. decl. 18, 9. SVET. Iul. 45 calvitii (VLP. dig. 1, 18, 7). GAIVS dig. 9, 1, 3 -is ratio habetur. 9, 3, 5. GELL. 3, 3, 6 meretricum vitia atque -es. 11, 13, 10 homines insigni -e ac facie deridicula. APVL. met. 9, 15. TERT. nat. 2, 9 conscientia -is. PANEG. 6, 6 LACT. mort. pers. 38, 3. CET. FAV. 6 p. 294 plumbariorum. HEGES. 2, 5, 1 imperatoris. SCHOL. Cic. Bob. p. 153, 2 vultus. AMBR. hex. 5, 18, 60 HIER. in Is. 63, 1 p. 747 PS. RVFIN. in Os. 12, 7. CHIRON 64 oculorum. *al.* *bestiae*: COLVM. 6, 35, 2 equarum (FRONTIN. strat. 1, 5, 16 equorum. HIER. in Ezech. 23, 11 p. 264). FLOR. epit. 1, 18, 8 elephantorum. CHIRON 65. 110. 642 (defirmitate *cod.*). 650. AMM. 22, 15, 14 spinturniciorum. HIER. in Ezech. lib. 12 praef. membri equorum.

b *rei*: *corporeae*: TAC. hist. 4, 62 PLIN. paneg. 82. SVET. Nero 58 veterum aedificiorum (VLP. dig. 1, 18, 7). VLP. dig. 43, 6, 1, 2 APVL. apol. 58. AVG. civ. 7, 4 simulacri. 22, 19 leprae. CORP. X 1199, 6 soli. 6656, 3. *incorporeae*: CIC. leg. 1, 51 animi (SEN. benef. 1, 10, 2 AVG. civ. 1, 32 gen. ad litt. 7, 6 p. 206, 3 animae). VAL. MAX. 6, 13 cultus. ARNOB. nat. 1, 40 mortis. 5, 18 sacrorum innumeri ritus atque affixa -s singulis. AVG. civ. 22, 12. 19 substantiae. gen. ad litt. 4, 4 p. 100, 7 stultitiae (*opp.* sapientiae forma). 11, 35 p. 369, 19 confusionis (*cf.* MACR. sat. 1, 17, 53 confusa -s. ZACCH. 1, 23 confusio -is). *de oratione*: CIC. de orat. 1, 156 ne ad aliquam -em pravitatemque veniamus. 2, 236 locus autem et regio quasi ridiculi . . . turpitudine et -e quadam continetur (*cf.* QVINT. inst. 6, 3, 8). orat. 56 agendi.

2 *translate i. q. ignominia, turpitudo*: CIC. Att. 9, 10, 2 fugae neglegentiaeque. epist. 10, 6, 3 *opp.* dignitas. BELL. Alex. 60, 1 rei -e et indignitate. LIV. 30, 20, 4 reditūs. VAL. MAX. 5, 1 ext. 5 Romanae cladis. 6, 3, 7 opprobrii. 7, 5, 1 SEN. benef. 4, 35, 3 epist. 83, 27 QVINT. inst. 6, 1, 12. 37. 40. 8, 3, 39. 9, 4, 30. decl. 260 p. 61, 16 facti. 344 p. 360, 6. 349 p. 375, 25 sceleris. TAC. hist. 3, 84 exitus. ann. 11, 32 flagitiorum. 16, 4. ARNOB. nat. 1, 59 vitiorum. 7, 15 turpitudinis (RVFIN. hist. 5, 1, 35). HIL. in Matth. 18, 3 crucis. AMBR. hex. 3, 1, 3 litigium foeda -s. 3, 17, 72. AMM. 28, 4, 9 blanditiarum. PS. RVFIN. in Os. 13, 13 meritorum. AVG. civ. 1, 32. 2, 27. 11, 23. 22, 21 poenae. gen. c. Manich. 26, 39 epist. 23, 7. COD. Theod. 7, 13, 8 (*a. 380*) obsequii. POMER. 1, 24 sensuum. VAL. CEM. hom. 6, 1 *luxuria* -is est socia. 20, 1 IORD. Get. 154. GREG. TVR. Franc. 9, 33 sub omni -e redactus. PALLAD. hist. mon. I 11.

syn.: *ad 1*: mala forma, foeditas. *ad 2*: turpitudo, indignitas, ignominia. *oppos.*: *ad 1*: pulchritudo, venustas, forma. *ad 2*: honestas, dignitas.

dēfōrmītio, -ōnis *f. a* deformis. *i. q. deformitas*: PASS. Crispin. 1 ad omnem -em deducta.

dēfōrmo, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* formare *vel* forma. *Th.*]. GLOSS. μεταμορφῶ, μετατυπῶ, ἀφανίζω. -at dehonestat. ἀτιμάζει. -ati ἀσχημονήσαντες, -atus καταισχυνθείς. *legitur inde ab* ENN. PLAVTO CATONE.

I *i. q. delineare, describere*: **A** *i. q. formando efficere*: **1** *generatim*: CATO agr. 161, 1 areas. VARRO Men. 484 viam. CINC. Fest. p. 265 omnis . . . materia non -ata rudis appellatur. CELS. 7, 9 si *curta* . . . per hanc ipsam (*curationem*) -antur. QVINT. inst. 6 pr. 9 decimum aetatis ingressus annum certos ac -atos (*i. maturos*) fructus ostenderat. HERM. vulg. sim. 9, 6 qui ex eis (*lapidibus*) quadrati erant, -ati sunt (ἐλατομήθησαν, Pal. secti *cf.* Pal. sim. 9, 8, 3). DIDASC. apost. 40, 32 hic vermis crescens -atur et fit iterum phoenix. APIC. 4, 138 isicia. EVSTATH. Bas. hex. 1, 2 p. 870B vasa. *accedit ablat.*: QVINT. inst. 5, 11, 30 marmora -ata prima manu. VVLG. II Cor. 3, 7 ministratio mortis litteris -ata in lapidibus (ἐντετυπωμένη λίθοις). *significatur, quo quid -etur*: ITALA exod. 28, 32 (Lugd.) -bis in eam *lamnam* formam signaculi (ἐντυπώσεις, VVLG. 28, 36 sculpes). *de ratione -andi*: ad: VARRO rust. 3, 5, 10 locus . . . -atus ad tabulae litterariae speciem. in *c. acc.*: VITR. 5, 6, 8 agrestibus rebus in topeodi speciem -atis. APVL. met. 1, 9 cauponem . . . -vit in ranam. *ibid.* alium . . . in arietem. ITALA exod. 25, 33 (Lugd. Wirc.) tres grateres -ati in modum nuclioli (ἐκτετυπωμένοι, VVLG. *aliter*). GARG. MART. med. 2 omnia . . . in breves pilulas -antur (30). OPT. PORF. schol. carm. 8 in 'S' litteram linea -ata. VVLG. num. 17, 8 flores . . . in amygdalas -ati sunt. ISID. orig. 17, 7, 15 pirus . . . in ignis speciem -ata est. DIDASC. apost. 41, 17 universa per verbum eius creata sunt et -ata. secundum: IREN. 2, 16, 1 secundum quam (*dispositionem*) -atum est pleroma. 4, 25, 3 oportebat . . . quaedam -ari secundum formationem Christi. *c. ablat. instr. i. q. ornare*: RHET. Her. 3, 22, 37 si qua re -bimus *imagines*. VITR. 4, 2, 3 mutuli inclinatis scalpturis -antur. 5, 6, 8 tragicae -antur columnis et fastigiis et signis reliquisque regalibus rebus. 7, 3, 6 cum . . . non minus tribus coriis fuerit -atum *tectorium*. *adde*: VITR. 9 praef. 6 *regulae* -bunt normam emendatam. TERT. apol. 12 quod simulacrum non prius argilla -at cruci et stipiti superstructa. *c. ablat. modi*: VITR. 5, 9, 2 medianae columnae aut ionico aut corinthio genere -entur. *nota de stellis*: HYG. astr. 2, 27 cur equinis cruribus sit -atus *Sagittarius*. 2, 40 quem (*Cratera*) antiqui astrologi stellis -verunt. HYG. astr. 2, 34 *Oriona ab Diana* ad sidera -atum. HYG. astr. 2, 4 Iuppiter in astris corpora eorum -vit. 2, 27 stellae sunt paucae in rotundo -atae. 3, 27 Capricornus . . . totus in zodiaco circulo -atus.

2 *speciatim de figuris, i. q. effigurare*: PLAVT. Pseud. 677 iam instituta ornata cuncta in ordine, animo, ut volueram, certa -ata habebam. VITR. 1, 1, 4 operis speciem. 1, 6, 12. 4, 3, 5. 7, 3, 5 -entur

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

directiones (derectiones *GH*) harenati. 9, 8, 8. 12. 10, 10, 2. 10, 11, 4. HYG. astr. 2, 19 Iovis, nomine graeco Διός, primam litteram. 2, 21 Pliadas. 2, 27. 43 circulum. 3, 17 umbilicum. 3, 18. TERT. adv. Hermog. 26 p. 154 figuram. IREN. 2, 17, 3 magnitudinis quantitate unusquisque ipsorum -atus. DIDASC. apost. 41, 28 in semine hominem -ans in utero perfectum reddit. PROB. Verg. georg. 1, 233 zonas. *nota de fetu*: ITALA exod. 21, 22. 23 (Lugd. Lucif. Athan. 2, 5 p. 155, 29 Aug. quaest. hept. 2, 80) si ... exierit infans eius *ex utero* non -atus (Aug., *sim.* Lucif.; immaturum Lugd.) ... quod si -atum fuerit (formatum Aug., ἐξεικονισμένον *bis*, VVLG. *aliter*). SVLP. SEV. chron. 1, 18, 3 si quis partum non -atum mulieri excusserit (GENNAD. vir. ill. 18 resurgent etiam abortivi, -ati).

B *i. q. significare, describere, demonstrare*: *personas*: CIC. Caecin. 14 quem supra -vi. VITR. 6, 7, 6 SEN. benef. 7, 2, 4 TERT. bapt. 8 IREN. 2, 3, 2. AQVILA rhet. 13 p. 26 *Cicero* -at Milonem in reda sedentem (MART. CAP. 5, 524). AVG. civ. 4, 27 sic ... deos -ant. CLAVD. DON. Aen. 10, 89 in quibus Venus ipsa potuit specialiter -ari. MVTIAN. Chrysost. hom. 2, 3 per dexteram non deum -vit, sed similitudinem demonstravit honoris. *res*: RVT. LVP. 2, 6 actionem sermonemve. 2, 7 orator vitia aut virtutes eorum, de quibus loquitur, -at. TERT. adv. Marc. 4, 34 utriusque exitum. resurr. 30 statum Iudaeorum. RVFIN. Basil. hom. 2, 1 universam sibimet libidinis imaginem -vit. Orig. in Ios. 17, 2 in umbra legis veritas -atur. Orig. in psalm. 38 hom. 2, 2 omne ..., quod agitur a nobis per singulas horas vel momenta, imaginem aliquam -at. DIDASC. apost. 78, 21 virtutem spiritus ex corde in similitudine lavacri in manifestum -atam (*cf.* 80, 22 similitudinem verbi in manifesto -atam).

II *i. q.* ***foedare***: **A** *proprie*: **1** *aliquem*: RHET. Her. 2, 27, 44 mortuum -atum, tumore praeditum ... constat fuisse. CIC. Att. 2, 21, 4. SEN. dial. 11, 9, 6 -atum virum. *de bestiis*: LEX Visig. 8, 3, 17 *pecora*. *accedit ablat. causae*: ACC. trag. 375 taetra veste et vastitudine -atus (-atuis *codd.*). 606 vulnere taetro. SALL. Iug. 14, 7 rex ... -atus aerumnis. QVINT. inst. 11, 1, 3 ut monilibus et margaritis ac veste longa ... -entur viri. *cf.* decl. 298 p. 177, 2 primo quidem -vit *filium* tantum diligentior cultus. SVET. Cal. 27 multos honesti ordinis -atos prius stigmatum notis. APVL. met. 1, 6 *uxor* maerore diuturno -ata. apol. 74 isto calvitio. TERT. adv. Val. 10 p. 188 pallore. VLP. dig. 7, 1, 17, 1 cicatricibus. FIRM. math. 3, 2, 9 perpetuae valetudinis vitio. DICT. 3, 11. 20. AMM. 25, 7, 2 populum ... ultimis terroribus -atum. CLAVD. 18, 307 claro sese -at amictu. PALLAD. hist. mon. I 335^A^ ne ... irrationabili nota -er. APVL. met. 1, 6 lurore ad miseram maciem -atus. CAEL. AVR. chron. 4, 1, 3 non ex ea (*passione*) -atus aegrotans ad finem vitae perveniet. *abl. qual.*: CIC. Att. 2, 21, 3 -atus corpore, fractus animo.

2 *aliquid*: ENN. trag. 80 tosti alti stant *parietes* -ati (CIC. Verr. 5, 122). RHET. Her. 4, 14, 20 qui sunt, qui Italiam -verunt? (QVINT. inst. 9, 3, 31). CIC. de orat. 3, 8 civitatem. VERG. Aen. 12, 805 domum. LIV. 37, 3, 2 fastigium et valvas. APVL. met. 2, 20 os. 4, 29 templa. 11, 10 manum. IREN. 1, 17, 2. LAMPR. Comm. 11, 3 vultum. IVL. VAL. 2, 28 -ata Persidos regna. OBSEQ. 1 valvas. EVTR. 7, 14 imperium (FIRM. err. 20, 7). FILASTR. 73, 2 faciem et membra. AVSON. 230, 2 corpus. VEG. mil. 4, 9 caput (VAL. CEM. hom. 6, 4). OPTAT. p. 93, 17 pulchritudinem. PS. AVR. VICT. epit. 48, 17 praedia. CLAVD. 20, 129 secures. *acc. causa*: BELL. Alex. 24, 2 quae (*patria*) turpibus incendiis et ruinis esset -ata. VERG. Aen. 10, 843 canitiem multo -at pulvere. *cf.* georg. 4, 255 horrida vultum -at macies. VITR. 2 pr. 4 faciem -vit aetas. LIV. 9, 23, 7 exiguam -atam incendio partem (*cf.* S. C. de aedif. [Corp. X 1401] 44 ruinis aedificiorum ... partem deform⟨are⟩). *cf.* 24, 24, 3 nec ars ... ea -bat. 40, 45, 3 tempestas ... fulminibus complura loca -vit. LIV. perioch. 18 res prospere gestas -verant naufragia classium. OV. ars 517 nec male -et rigidos tonsura capillos. VAL. FL. 3, 716 multaque comas -at harena *Aeacides*. SIL. 2, 707 -ata feret liventi membra veneno. *sim.* QVINT. inst. 10, 7, 72 haec ipsa fiducia lacerat ac -at orationem. IVLIAN. dig. 43, 8, 7 ne ruinis urbs -etur (VLP. dig. 43, 8, 2, 17). APVL. apol. 58 parietes fuligine -atos. PANEG. 4, 9. LAMPR. Diad. 9, 5 qui fato quodam Romanum -vit imperium. LACT. inst. 1, 18, 5. opif. 10, 7 ut ... hiatus ipse nasi oris speciem non -ret. 13, 5 ne indecens habitudo -ret pedes. PS. ORIG. tract. 1 p. 3, 21 humana imago ... infirmo vigore et arido virore -ata (desornata *F*). FIRM. err. 20, 7 quorum (*hostium*) opera Romanum -batur imperium. DIOM. gramm. I 467, 14 similia, quae -ant orationis integritatem. ZENO 1, 16, 6. AMM. 25, 3, 13 -bat tristitia laetiores eventus. CLAVD. 5, 505 en pectus iniustae -ant maculae. PHYSIOGN. 12 *tenuis sanguis* colorem -at. 79. HOMER. 846 comptosque in pulvere crines -at. *adde*: PAVL. FEST. p. 129 quae (*Iovis manubiae*) fuligine -ent.

B *translate*: *i. q. obtrectare, maledicere, dehonestare*: **1** *absolute*: CLAVD. DON. Aen. 4, 210 *sqq.* qui -antis animo loquebatur.
2 *aliquem*: CIC. har. resp. 51 in qua *contione* Pompeium ornat an potius -at? Cael. 3 IVL. VAL. 2, 22. AMBROSIAST. in II Cor. 11, 3 non ut se laudet, sed ut illos -et. 11, 4. LAMPR. Heliog. 30, 8 qui in gratiam Alexandri Heliogabalum -are voluerunt. *nota*: CLAVD. DON. Aen. 5, 781 nam inter ipsa initia et personam suam *Venus* commendat et -at inimicae. PALLAD. hist. mon. I 24 p. 309^A^ nec in aliquo -ari. *accedit causa*: CIC. har. resp. 57 hominem deterrimum ... fictis vitiis. Scaur. 13 auctores ... omni facinore et flagitio -atos. *cf.* SIDON. carm. 2, 256 natos maternus -at amor. CLAVD. DON. Aen. 3, 248 -vit diversae partis appellando Laomedontiadas.

3 *aliquid*: CIC. Sull. 73. LIV. 8, 32, 14 victoriam (33, 36, 15). CLAVD. DON. Aen. 7, 359 -ans factum et personam mariti (8, 118 tuitus est personam suam et -vit inimicorum). AVG. in psalm. 98, 7 aequitatem, quam ipse formare non potest, sed -are. *accedit causa*: CIC. Mur. 88 imaginem clarissimi viri ... -atam ignominia. LIV. 3, 71, 1 victoriam honestam ... iudicium populi -vit (*cf.* 8, 32, 14). 9, 30, 1 -atum ordinem prava lectione. 24, 24, 3 nec ars ... ea -bat. 30, 14, 11 cave -es multa bona uno vitio. 34, 32, 5 quae (*urbes*) titulum nobis liberatae Graeciae servientes -ent. 37, 54, 9 ne ... gloriam Philippi bello partam nunc servitute tot civitatium -retis. 38, 53, 10 Asiatica legatio ... filii casu -ata. FLOR. epit. 2, 2, 25 ultimo sive carceris seu crucis supplicio -ata maiestas. PANEG. 9, 15 maiestatem ... flagitiis. DON. de com. 2, 5 -asse genus (*potentium*) stilo carminis. EVSTATH. Bas. hex. 9, 4 p. 960^E^ cum ... iuvenis -at iniuriis canitiem genitoris. COD. Iust. 9, 9, 29 (30), 3 nonnulli ... falsis contumeliis matrimonia -ant. SALV. gub. 4, 26 -antes sancti conubii honorem per degeneris contubernii vilitatem.

part. perf. pass. pro adi. **dēfōrmātus**, -a, -um: CIC. har. resp. 25 quid magis inquinatum, -um dici potest?

syn.: *ad I*: delineare, describere, formando efficere, ornare. effigurare. significare. demonstrare. *ad II*: foedare, maledicere, minuere, obtrectare. *oppos.*: laudare.

deriv.: deformatio.

dēfōrmōsus, -a, -um [*cf. c.* deformis *et c.* formosus. *Th.*]. SIDON. epist. 3, 3, 7 occulere caesorum numerositatem consilio -iore (*MFP*, deformiore *al.*).

dēfōrmus, -a, -um *cf.* formus. PAVL. FEST. p. 83 forma significat modo faciem cuiusque rei, modo calidam, ut cum exta, quae dantur, -a appellantur. *Simbeck.*

?**dēforo**, -ātus. HIER. epist. 7, 5 -atam navem (*g*, perforatam *al.*).

dēfossio, -ōnis *f. a* defodere. GLOSS. κατόρυξις. IREN. 4, 22, 1 (*ex libro quodam apocrypho*) qui praedormierunt in terra -is (3, 20, 4 sepultionis. 5, 31, 1).

κατορύσσω confodio **dēfosso** GLOSS. II 346, 35. *a* defodere.

dēfoventum κεφαλαια παραθλησιονων(?) GLOSS. II 40, 51. *L.*

dēfrāgro *v.* deflagro. **dēfrango** *v.* defringo.

dēfraudātio, -ōnis *f. a* defraudare. *legitur* defrudatio GLOSS. II. 253, 52 IREN. 5, 6, 1 (*cod. B*[1]). *i. q. actus defraudandi* (*cf.* GLOSS. ἀφουσία: detrimentum -o deminutio): TERT. anim. 43 omnis enim natura aut -e aut enormitate rescinditur (*i. defectu aut excessu*), proprietate mensurae conservatur. IREN. 5, 6, 1 secundum participationem spiritus existentes spirituales, sed non secundum -em et interceptionem carnis. ENNOD. opusc. 2, 36 p. 298, 21 ad -em genii pertinere (*v. l. 76*).

dēfraudātor, -ōris, *m. a* defraudare. *i. q. fraudator*: GAIVS inst. 4, 65 deducto eo quod bonorum emptor -is nomine debet. GLOSS. V 130, 26 peculator pecuniae publicae -r (= ISID. orig. 10, 221). *f.* **dēfraudātrīx**, -īcis: TERT. ieiun. 16 domus impudens, sacrificiorum carnalium -x.

dēfraudo (dēfrūdo), -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* fraudare. *deponens* defraudari *v. p. 373, 46.* -au- *et* -u- *in libris promiscue habentur, editores* -u- *praeferunt; in unico titulo* CORP. VI 25175 *est* defrudavi, *eandem formam statuit* PRISC. gramm. II 39, 11 in 'u' quoque longam transit fraudo, defrudo (SCHOL. Ter. p. 152, 30). GLOSS. *praeter* II 240, 54. 535, 19. V 284, 24. 405, 76. 650, 28 *'u' exhibent in lemmatibus, sed* 'au' *ubique in explanationibus. cf. etiam Ritschl, Parerga p. 540 sqq.* defraudit *Trimalchioni attribuit* PETRON. 69 *et habet* GLOSS. V 284, 24; *cf.* 449, 29. 496, 8 defrudit defraudat rennuit. *praeterea formae in* GLOSS.: defrodat, defrutet, defruet, defructat, defrustat, *quae nescio an non huc pertineant, cf.* defrutum. *de sensu*: NON. p. 31 defrudare significat fructum minuere vel per fraudem aliquid exquirere. SCHOL. Ter. Phorm. 44 -ans diminuens. EVGRAPH. *ibid.* fraudare. Ad. 246 fraudem fecit (GLOSS.). GLOSS. κλαδεύω. ἀποστερῶ. defrudat (*semel* detrudat) -at. minuit quod frui debet (*vel* debuerat). minuit quod fruitur. defrustat aliena -at. -verat defraudaverat, subintellegitur et rennuerat. -are fructum minuere. -atur minuitur. *legitur inde a* PLAVTO.

i. q. fraudare, iniuriam, fraudem facere, decipere, circumducere: **1** *de personis*: **a** *aliquem*: PLAVT. Asin. 91 me -ato. 93 -em te ego (defrudem *B*). 94. 366 uxorem. Aul. 724 egomet me -vi animumque meum geniumque meum. nunc eo alii laetificantur (*i. sibi aliquid negare.* TER. Phorm. 44 vix de demenso suo -ans genium. LVCIL. 559 sumptum homini praebeat, genium suum -et, ali parcat. ENNOD. dict. 22, 6 p. 495, 7 si -atur genius laureati. *v. etiam p. 373, 31*). PLAVT. Men. 686. 687 te -andi causa. Pseud. 93 (defrudes *B*). Rud. 1387. 1416 FRONTO p. 102, 19 N. PORPH. Hor. epist. 2, 2, 183 me -bo. VVLG. Sirach 34, 25. 37, 23 in (hic *Amiat.*) omni re -bitur. AVIAN. fab. praef. 21 alieno fidentes adiutoris saepius -ari. CORP. VI 25175 -vi me numquam ad quod habui. *huc trahas*: SIRIC.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

epist. 7, 3 Migne 13 p. 1169ᴬ ovium simplicitatem (*i. christianos simplices*) -ent. **b** *aliquem aliqua re (et corporea et incorporea), i. q. privare, demere sim.*: CIC. epist. 7, 10, 2 quem antea ne andabatā quidem -are poteramus (*iocose*). FRONTO p. 227, 16 N. ne te somno -es. PAVL. dig. 24, 3, 45 ne *neptis* commodo dotis -etur. APVL. met. 4, 25 tanto compendio tuae redemptionis -are iuvenes meos. 4, 28 -atis amatoribus aetatis tuae flore. apol. 82 principio sui -entur. TERT. adv. Marc. 4, 27 p. 502 populum . . . copiis. PANEG. 11, 14 se naturalium necessariarumque rerum usurpatione -at. AVSON. 419, 26 te saepius hoc honore -as, ut aliis largiaris. SYMM. epist. 7, 40 nos . . . -es iis bonis. AMM. 29, 4, 6 gloria -atus (31, 13, 16 VVLG. II Macc. 14, 7). AMBR. hex. 4, 1, 2 *peccatorem* veri luminis munere -atum. 6, 7, 43 time, ne animae tuae -eris auxilio. parad. 9, 44. VVLG. Sirach 7, 23 illum libertate. 37, 24 omni . . . sapientia. PAVL. NOL. carm. 23, 489 *pauperes* -ati . . . mundi bonis, caeli fruentur gaudiis. 34, 4. CASSIAN. inst. 5, 7 se refectione -et. 5, 18, 1 conl. 24, 11, 4 CANON. Migne 56, 57ᴬ ENNOD. opusc. 3, 65 p. 347, 15 vestro regno -bitur. VEREC. in cant. 1, 5 CONC. Matisc. a. 585 p. 171, 22. *nota praep.* a: VVLG. Sirach 14, 14 non -eris a die bono. PAVL. NOL. carm. 21, 152 a corona martyris. COD. Iust. 6, 38, 4, 1ᶜ a commodo testatoris. **c** *cum acc. personae et rei*: PLAVT. Asin. 95 nisi quid tu . . . uxorem -veris? VVLG. Luc. 19, 8 si quid aliquem -vi (ἐσυκοφάντησα). **d** *cum acc. rei*: PLAVT. Trin. 413 quid quod ego -vi? CATO agr. 5, 4 segetem *vilicus* ne -et (PLIN. nat. 18, 200). VARRO Men. 329 aes -asse coponem. AVSON. 412, 3 delicias tuas in ipsa primitiarum novitate -as (*i. frustraris*). VVLG. Sirach 4, 1 eleemosynam pauperis ne -es (fraudes *Amiat.*, μὴ ἀποστερήσῃς). COD. Iust. 8, 53 (54), 35, 5ᵉ excogitatis artibus suum propositum -are (*i. conturbare*). **e** *additur alicui vel alicui rei*: PETRON. 69 nihil sibi -it (*i. negat*). ENNOD. dict. 11, 4 p. 460, 1 tantum -bo laudibus meis. *cf.* epist. 5, 21 p. 142, 11 quasi non genio suo -et qui propositum diligentiae . . . commutat.

2 *de rebus plerumque incorporeis vel personatis, i. q. deminuere, imminuere*: AVSON. 392, 17 -ata meae non sunt haec fercula mensae (*i. dapes subtracta*). Mos. 109 ne . . . Mosellae flumina tam celebri -rentur alumno (*i. privarentur*). SIDON. epist. 1, 2, 1 laudibus eorum nihil . . . -et invidia. 2, 2, 10 haec *cryptoporticus* aliquid spatio suo . . . -ans efficit membrum bene frigidum. ENNOD. epist. 1, 1 p. 2, 21 sit forte in aestimatione arbitrii mei -ata cognitio. 4, 5 p. 100, 21 animae meae portio non -ata, sed solida. 9, 17 quod propinquitas generis non -etur longinquitate regionis. opusc. 1, 23 p. 268, 2 nec -atis viribus quod minuebat opulentiae iungebatur affectui. 3, 156 p. 371, 19. COD. Iust. 2, 58 (59), 2, 4 ne paulatim videatur huiusmodi res (*agitur de sacramento*) -ari (*i. vim legis eludere*). 4, 18, 2, 1 suis tamen naturalibus privilegiis minime -ata *actio pecuniae constitutae* (*i. spoliata*). *nota*: VEN. FORT. Mart. 4, 175 *cum* gelu premeret sata grando quotannis cultoremque seges -retur inanis (*i. deciperet*).

deriv.: defraudatio, defraudator.

dēfremo, -uī, -ere *a* de et fremere. *i. q. fremere desinere, defervescere*: PLIN. epist. 9, 13, 4 primus ille impetus -uisset (deferbuisset *D*). SIDON. epist. 1, 5, 11 thalamorum pompa -uit. 4, 12, 4 ira. 9, 9, 6 gentium concitatarum procella. *i. q. mugire desinere*: AVIAN. fab. 28, 4 credidit insanum -uisse pecus.

dēfrēnātus, -a, -um *a* de *et* frenare. *part. perf. pro adi. metri gratia fictum pro* ef-, infrenatus: OV. met. 1, 282 -o volvuntur in aequora cursu *flumina*.

dēfrendo, -ēnsum, -ere *a* de *et* frendere. PAVL. FEST. p. 76 -nsam detritam atque detunsam. GLOSS. -nsa ἔρουρα τεθερισμένη, θερισθεῖσα. θερισμός. -nsum detritum. unde adhuc frensa faba quae obtrita frangitur.

dēfrēta *v.* defleta. **dēfretum** *v.* defrutum.

dēfricātē *v.* defrico.

dēfricātio, -ōnis *f. a* defricare. *t. t. med. i. q. actus defricandi, atterendi, detritio*: CHIRON 216 -em per plures manus hominum totum iumentum defricare (332 totum corpus -bus . . . defricito). 397 fiat ei frequens -o. 500. PHILAGR. med. 1 p. 82 -o corporis (CAEL. AVR. acut. 1, 11, 96 corporis unctio atque -o. 2, 7, 106). CAEL. AVR. acut. 1, 5, 165 parva atque simplici -e mulcendi. 2, 18, 103 cum articulorum tenaci blandaque -e (3, 2, 22). 2, 29, 149 adhibita articulorum leni atque calida manuum -e (chron. 2, 6, 93. 2, 14, 218. 3, 2, 38). 3, 21, 198 articulorum levis atque impressa -o. chron. 1, 4, 121 -o intemporalis. 3, 2, 40. 3, 5, 79 assidua -e. 3, 8, 151 utitur gestatione et -e. 4, 7, 102 sicca -o. 5, 4, 75 unctionibus quoque ac -bus admotis. CASS. FEL. 55 p. 144 -bus ceromaticis . . . non prohibebis.

dēfrico, -uī, -ātum (-ictum), -āre *a* de *et* fricare. -ictum *traditur* SEN. epist. 87, 10 COLVM. 6, 13, 1. 7, 5, 8 (*aliis locis* -atum) APVL. met. 3, 22. defrigare *scribitur* PASS. Felicit. 10 *cod. B*, defricito *imperat. l. 64*. HIER. in Os. 2, 8 p. 84 ἀποτρίψεται, id est -et (GLOSS. -a ἀπότριψον). [GLOSS. -at deficat. deficat vel colat, *corrupt., ut videtur, pro* defaecat.] *legitur verbum inde a* RHET. Her. *et* CATVLLO, *sed adv. part. perf. pass.* defricate *iam apud* NAEV.

1 *proprie i. q. perfricare, detergere sim.*: **a** *corpora animantium vel partes corporis*: RHET. Her. 4, 10, 14 coepit, postquam perfusus est, -ari (*sc. strigili in balneo.* SPART. Hadr. 17, 7 alium *senem* ab alio invicem -ari *iussit*). SEN. benef. 6, 12, 2 boves saginat ac -at. epist. 87. 10 equum ab ipso Catone -ctum (COLVM. 6, 32, 1 VOPISC. Aurelian. 7, 7). COLVM. 6, 6, 29 caput atque os (CAEL. AVR. acut. 1, 11, 91). 6, 8, 1 sole tuto . . . vulnera. 6, 14, 5 medicamento -atur *bos* et illinitur. 6, 30, 1 nec minus cotidie corpora pecudum quam hominum -anda sunt (CAEL. AVR. acut. 2, 7, 33. 2, 40, 232). SVET. Vesp. 20 fauces ceteraque membra. APVL. met. 3, 22 -ctis adeo diu pupulis (*sc. post somnium*). PELAGON. 402 posca os *equi* -bis (CHIRON 138). HIER. epist. 43, 2, 1 manu faciem. THEOD. PRISC. log. 36 articulos eorum oleo. 49 *aures* fortius -bo. 58 inferiora. 64 aqua frigida . . . -andi sunt. PASS. Felicit. 10 me . . . oleo -are. **b** *res corporeas i. q. detergere, deterere, necnon linire, perpolire*: CELS. 5, 28, 18 *papulam*. 5, 28, 19 genus id vitiliginis. COLVM. 6, 2, 7 palatum sale. 6, 7, 4 vulnera bubula. 6, 13, 1 scabies extenuatur trito allio -cta. 6, 31, 2 impetigines. 6, 33, 1 cicatrices oculorum . . . sale -atae (defricta *S, an* -ato?). 11, 2, 70 dolia partim picata, partim -ata et diligenter tota marina. 12, 52, 14. 12, 58, 1 radicem -ato (defrictam *S*). PLIN. nat. 26, 21 -ant (*lichenes*) etiam pumice. 28, 188 prius -atis maculis *fellis*. ITALA lev. 14, 42 (Lugd.) -bunt domum (ἐξαλείψουσι, VVLG. liniri). VEG. mulom. 2, 49, 5 aceto ozaenas. mil. 2, 14 ut arma omnium -entes ac splendeant (*i. perpoliantur*. ITALA lev. 6, 28 [Lugd.]. -bit illud *vas aeneum* [ἐκτρίψει, VVLG. -bitur]. *cf.* HESYCH. *ad loc.* p. 855ᶜ quicunque autem fortis est ut aes . . . neque confringitur, sed -atur sive extergitur, id est diluitur). AVG. in psalm. 136, 18 lenticula. APIC. 4, 170 oleo -ato coques. 4, 180 tisanam (5, 209). VICT. VIT. 3, 25 lapidibus acutissimis -atus (*i. degluptus*). VEN. FORT. vita Radeg. 17, 39 -ans . . . crustam, scabiem, tineam. *nota figuram etymol.*: CHIRON 216. 332 *p. 373, 63*.

2 *translate vel in imagine i. q. acriter vituperare, irridere*: HOR. sat. 1, 10, 4 sale multo urbem -uit. *i. q. purgare*: HIER. in Os. 2, 8 p. 84 ut quos multo tempore coluerat, paulatim a se -et et emundet. hom. Orig. in Ier. 13 p. 867 qui -et et purget animae vitia.

part. perf. pass. pro adv. **dēfricātē** *i. q. salse*: NAEV. com. 80 facete et -e.

[**dēfrictum**] *v.* defrutum.

dēfrīgēsco, -xī, -ere *a* de *et* frigescere. *i. q. gelidum fieri*: COLVM. 12, 20, 4 dum -at. 12, 21, 1 cum -xit.

καταψύχω **dēfrīgero** GLOSS. III 76, 48. CORP. VIII 8191 bono ispirito Mariniani deus -et. *a* de *et* frigerare *vel* frigus.

dēfrīgidātio, -ōnis *f., cf.* defrigescere. *i. q. actus defrigescendi*: SORAN. app. 18 ad -em matricis. 21 ubi nimia fuerit -o.

dēfrigis confectio est GLOSS. III 559, 40 (diphryges *coni. Götz*).

dēfringo, -ēgī, -āctum, -ere *a* de *et* frangere. PRISC. gramm. II 525, 20 -o -actum. *traditur* defrango: PLAC. med. 2, 12 GLOSS. II 237, 44 -o ἀποκλῶ. *inde a* CATONE, *nam apud* PLAVT. Mil. 156. 722 Stich. 191 defringo *praebent codices pro* diffringo. [*dubium*: COLVM. 4, 27, 6.]

1 *proprie i. q.* ἀποτέμνειν: CATO agr. 88, 1 -cto collo *amphorae*. 161, 3 si -es *radicem asparagi*, stirpes fient (PLIN. nat. 19, 149). NOVIVS Atell. 50 omnes digitos -egi meos. VARRO rust. 1, 40, 4 quae de arbore transferas, ut ea deplantes potius quam -as. RHET. Her. 4, 55, 67 pedem subsellii (SVET. Claud. 41). CIC. Caecin. 60 ramum . . . arboris (COLVM. 5, 5, 12 ramuli vitium. PLIN. nat. 17, 123. 23, 138. 26, 63. BOETH. herm. pr. 2, 14 p. 221, 20 ex arbore . . . ramum). de orat. 3, 110 surculo (PLIN. nat. 17, 163). VERG. georg. 2, 300 ex arbore plantas. Aen. 11, 748 summa . . . ab hasta -it ferrum. PLIN. nat. 21, 38 quaedam *herbae* nonnisi -cta aut ex attritu olent. 24, 68 virgam. 34, 41 membris. GAIVS inst. 4, 17 ex nave et columna aliqua pars -batur (*i. frangendo auferre*). APVL. flor. 16 p. 67 articulum a crure. PLAC. med. 2, 12 liquescit lapis (*i. calculus*) quem -anget (*i. contundet*) et eiciet. LEX Visig. rec. 8, 3, 13 pars campi vel vinea sive prati aut messis . . . -cta fuerat *ab animalibus*. **2** *translate i. q. imminuere, detrahere*: SEN. epist. 92, 2 id autem unum bonum est quod numquam -itur. APVL. flor. 16 p. 68 si nihil ex gratia eius petitio mea -isset. *Gudeman.*

dēfritum *v.* defrutum.

dēfrondo, -āre *a* de *et* frons. SERV. Aen. 1, 552 stringere remos: aut -are ut 'agricolae stringunt frondes' (*ecl. 9, 61*).

dēfrūdo *sim. v.* defraudo.

dēfrūmentum, -ī *n., cf. c.* defrui *et* frumentum. PLIN. VAL. 5, 24 omnia alia -a fugienda sunt.

ˣ**dēfruor**, -ī *a* de *et* frui. PAVL. FEST. p. 70 -i dicebant antiqui, ut deamare deperire, significantes omnem fructum percipere. PORPH. Hor. epist. 2, 2, 197 exiguo vitae tempore raptim voluptatibus -aris (res fruaris *codd.*). PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 171, 19 diuturnis gaudiis salutis -imur. SYMM. *saepe, ex. gr.* epist. 1, 51. 101. 3, 23, 1. 7, 1.

dēfrusto, -ātus, -āre *a* de *et* frustum. *i. q. in frusta concidere*: AMM. 20, 2, 4 -andae Mesopotamiae opitulari. 31, 2, 5 *vestis* -ata. *translate*: SIDON. epist. 9, 9, 8 lectito, excerpo, maxima ex magnis capita -ans.

dēfrūstror, -ārī *a* de *et* frustrari. *i. q. defraudare*: PLAVT. Most. 944 aut quidem iste nos -atur senex.

dēfrutārius, -a, -um *a* defrutum. *quod ad defrutum pertinet*: COLVM. 1, 6, 9 cellam vinariam, -am. 12, 19, 3 vasa. 12, 19, 6. *subst. n.* dēfrutārium, -ī (*sc. vas*): COLVM. 12, 20, 2. 3.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dēfruto, -āre *a* defrutum. *i. q. ad defrutum decoquere*: CATO agr. 24 quidquid vini -bis (defrudabis *trad.*), partem tricesimam defruti addito. COLVM. 2, 21, 4 defrutum quoque facere et vinum -are licet.

✕dēfrutum, -ī *n.* [*cf. c. gr.* ἀπέφρυσεν· ἀπέζεσεν, ἀπέβαλεν (HESYCH.), *theodisc.* briuwen *anglosax.* brēowan '*coquere*', *theodisc.* prod, brot *anglosax.* broð '*ius*', *hibern.* bruth '*fervor*', *thrac.* βρῦτον *vel* βρῦτος· τὸ ἐκ κριθῆς ποτόν *et c.* defervescere. *Th.*]. -ŭ- *poetae, sed cf. l. 9.* PALLAD. 11, 18, 1 -um a defervendo dictum (*cf. l. 10. 26*). MAR. VICTORIN. gramm. VI 24, 15 in -o apicem secundae syllabae imponere debetis, nam defervendo et decoquendo fit tale ⟨vel⟩ quod defrudetur, id est fraudetur coctura et minuatur. *cf.* SERV. georg. 2, 93 hinc -um dictum est, quod defraudatur et quasi fraudem patitur (SCHOL. Ter. p. 152, 30 ISID. orig. 20, 3, 14 GLOSS. V 188, 21. 653, 21. 22. *cf. p. 372, 65*). GLOSS. V 188, 26 -a quod aruit: graece enim dicitur ἕψημα, unde et defretum, eo quod coquendo arescat minusve fiat. *formae*: defritum: CORP. IV 5586. 5588 (*sed* INSCR. Notiz. degli scavi 1900 p. 78 [*Ateste*] defrutu). *dub.* EDICT. imp. Diocl. 2, 16 ⟨def⟩ritis *genet.* (ἑψέματος). *traditur* CATO agr. 23, 2 PALLAD. 11, 18, 1. 12, 22, 1 NON. p. 551 PELAGON. 372. 396. 466 CHIRON 428. 448 DIOSC. 1, 107 GLOSS. defrictum: CHIRON 160 VEG. mulom. 2, 91, 4 *cod. L* APIC. 1, 19. 34. 2, 51. 3, 67. 4, 165 GLOSS. defructum: PLAVT. Pseud. 741 *B* COLVM. 12, 11, 1 *S* GLOSS. defretum: NON. p. 551 LIB. geneal. chron. I p. 174, 291^{a} ORIBAS. syn. 4, 2 defretus. GLOSS. *notatur* def.: CORP. IV 5585.

i. q. vinum decoctum: VARRO frg. Non. p. 551 sapam appellabant quod de musto ad mediam partem decoxerant; -um, si ex duabus partibus ad tertiam redegerant defervefaciendo (*cf.* COLVM. 12, 20, 2. 12, 21, 1). *sed* PLIN. nat. 14, 80 quod (*decoquere*) ubi factum ad dimidiam est, -um vocatur. GLOSS. ἕψημα (*l. 14. 17.* CHAR. gramm. I 34, 30 EXC. Bob. gramm. I 550, 31). ἀφέψημα. ἀπόβρασμα. frixum. vinum squamaticum (V 481, 18 spumatum). sapa. passum. coerin (*anglos.*). chrodidon (*dub.*). *cf. Marquardt-Mau I^{2} 459.* PLAVT. Pseud. 741 murrinam, passum, -um, mellam (*res dulces. cf.* VARRO Men. 40 PLIN. nat. 14, 93. PROC. dig. 33, 6, 16, 1 mulsum, passum, -um et similes potiones *inter dulcia legata.* PAVL. sent. 3, 6, 77). CATO agr. 7, 4 *oleas* sine sale in -um condito (VARRO rust. 1, 60, 1). 23, 2 *sq.* 24. VERG. georg. 4, 269 igni pinguia (*i. condensata*) multo -a (*pluralem notant* DIOM. gramm. I 328, 23 PHOC. gramm. V 427, 23. *cf.* GLOSS. II 321, 39 *al.* CHAR. gramm. I 34, 30). CELS. 1, 6. 2, 18 -um quo magis incoctum. *et saepius.* COLVM. 1, 6, 19 ubi -um fiat. 2, 21, 4. 7, 7, 4. 9, 13, 7 -o vetere. 12, 20 *passim.* PLIN. nat. 14, 75. 129. 135. 136. 18, 318. 19, 91. 21, 82. 22, 155. STAT. silv. 4, 9, 39 dulci -a vel lutosa caeno. MART. 4, 46, 9 nigri Syri -i lagona. VLP. dig. 33, 6, 9 pr. *vini appellatione* -um non continebitur. 33, 7, 12, 10. TERT. ieiun. 17 lenticulam -o inrufatam (*in historia Esau et Iacob* LIB. geneal. chron. I p. 174, 291^{a}). adv. Marc. 3, 5 p. 382, 17 ut . . . -um de rupibus speres. PALLAD. 12, 22, 2 AVG. conf. 10, 8, 13.

dēfuam *v.* desum.

dēfuga, -ae *m.* [*cf. c.* defugere *et c.* per-, transfuga *sim. Th.*]. *i. q. desertor*: PRVD. perist. 1, 42 ductor . . . iusserat *milites christianos* esse Christi -as (refugas *pars codd.*). COD. Theod. 12, 19, 3 (*a. 400*) curiae vel collegii -as (*i. qui se muneribus subtrahunt. cf.* NOVELL. Maior. 7, 8 -as curiales).

dēfugio, -ī, -ere *a* de *et* fugere. *perf.* defugiit *v. l. 74.* GLOSS. περιφεύγω. *legitur inde a* PLAVTO.

transitive (proprie et translate) i. q. fugere, vitare, se subtrahere: PLAVT. Poen. 147 si auctoritatem postea -eris (TER. Eun. 390. CIC. Sull. 33 auctoritatem consulatus mei). CIC. Planc. 56. 77 nullas . . . sibi ille neque contentiones neque inimicitias . . . -endas putavit. 78. Vatin. 34 iudicia. prov. 45. de orat. 1, 106 eam disputationem. 2, 292. rep. 2, 34 patriam. 6, 15 munus humanum assignatum a deo. Tusc. 5, 118 iniurias fortunae. CAES. Gall. 6, 13, 7 civ. 1, 82, 2. OV. am. 3, 9, 28 -unt avidos carmina sola rogos. GERM. 606. SEN. Herc. O. 672 quisquis medium -it iter. SIL. 9, 427 Sidonium . . . ensem. HOMER. 260 arma. PLIN. epist. 1, 8, 17 assentationem vulgi acclamationemque. VLP. dig. 50, 4, 4, 3 -endi oneris municipalis gratia (COD. Theod. 13, 5, 11 *a. 365* munia). GELL. praef. 13 non oportet ea -ere quasi . . . perceptu difficilia. 15, 2, 6 (*ibid.* respicere). LACT inst. 5, 4, 3 COD. Theod. 12, 1, 13 (*a. 326*). HEGES. 5, 22, 1 l. 35 quis hostem non -it? AVG. epist. 22, 1. CYPR. GALL. Ios. 583 -ens dominum terrae *populus.* *intransitive proprie*: LIV. 5, 38, 8 quo . . . sinistrum cornu -it. ITALA Ios. 10, 27 (Lugd.) in spelunca in qua -erant (κατεφύγοσαν, VVLG. latuerant). ARNOB. nat. 4, 5 in hostilia castra -erat. SCHOL. Cic. Bob. p. 112, 7 ad Prusiam in Bithyniam. VVLG. gen. 39, 18 -iit foras (*Amiat.*, fugit *cett.*). GRATT. 459 *ignis* -⟨g⟩it ab sacris. *translate i. q. recusare*: CIC. Planc. 84 et tu, qui potes, et ceteri, qui -unt. de orat. 2, 233 ut, si -erim, tibi causam aliquam recusandi dem. CAES. civ. 1, 32, 7 IVLIAN. dig. 21, 2, 39, 5 VENVL. dig. 45, 1, 139 PAVL. dig. 45, 1, 85, 5 MART. CAP. 9, 898. *seq.* quin: VARRO rust. 2, 4, 2 nec tamen -o quin dicam. *seq. infin.*: BOETH. mus. 3, 10 p. 284, 21 non est -endum . . . ostendere.

dēfugo, -āre *a* de *et* fugare. *i. q. depellere*: THEOD. PRISC. eup. faen. 11 capillos locis propriis -bis. *L.*

dēfulguro *v.* diff-.

dēfūnctio, -ōnis *f. a* defungi. GLOSS. τελευτή. καθοσιότης. *i. q. mors*: IREN. 1, 21, 5 alii sunt qui mortuos redimunt ad finem -is. 1, 24, 1 hanc . . . scintillam vitae post -em recurrere. FILASTR. 27, 1 post Mosi -em. VVLG. Sirach 1, 13 in die -is suae benedicetur (MVTIAN. Chrysost. hom. 4, 1). FACVND. defens. 2, 1. 10, 7 post tantos suae -is annos. c. Mos. p. 860^{B}. PASS. Bonif. 15 Ruinart p. 331 glorificantes dominum super -e sancti martyris. [SALV. gub. 1, 8 *v.* definitio]

dēfūnctōrius, -a, -um *a* defungi. *i. q. levis, cf.* GLOSS. -um est quidquid ita dicitur vel fit, ut ad finem alicuius rei aut terminum spectet. transitorium. PETRON. 132 rogo te, mihi apodixin -am redde. 136 nec satiatus -o ictu, morte me anseris vindicavi. *adv.* **dēfūnctōriē,** GLOSS. opere levi, transitorie: SEN. contr. 10, 2, 18 -e causam meam egi. PAPIN. dig. 29, 5, 21, 2 non -e debitum officium impleverant VLP. dig. 38, 17, 2, 32 -e petiit *tutorem.* COD. Iust. 5, 69, 1 (*a. 205*) si tres tutelas vel curas eodem tempore non -e susceptas administras. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 7, 36 simulacrorum sigilla . . . arte non -e facta.

dēfūnctus, -ūs *m. a* defungi. *i. q. mors*: TERT. adv. Val. 26 quo congressui et contactui et -ui ingratis subiaceret.

dēfundo, -fūdī, -fūsum, -fundere *a* de *et* fundere. GLOSS. μετακενῶ. *legitur inde a* LVCIL. *et* VERG.

1 *proprie i. q. effundere, libare*: **a** *de rebus liquidis*: VAL. MAX. 2, 6, 8 -sis Mercurio delibamentis. CELS. 6, 6, 1 ovi et album et vitellus in vas -endum est. SEN. Thy. 1055 ex vulnere ipso sanguinem calidum in tua -ere ora debui (SIL. 5, 453 abundanter -so sanguine. VINDIC. gyn. p. 439^{D}). COLVM. 9, 16, 1 cera per stramenta vel iuncos -sa colatur. 12, 26, 1 mustum in cortinam. 12, 49, 6 omne ius. LVCAN. 4, 82 *arcus caelestis* raptos ad nubila fluctus pertulit et caelo -sum (diffusum *codd. plurimi*) reddidit aequor. STAT. Theb. 1, 352 imbres. PRVD. perist. 11, 194 balsama. *de aquis*: CATO agr. 156 aquam (157 VITR. 8, 4, 1. COLVM. 12, 11, 1 aqua . . . in vas plumbeum -sa decoquatur. AMM. 24, 1, 11 cataractis ad -endas reprimendasque aquas structis). GERM. 387 dextra -it Aquarius undas (SEN. Phaedr. 513). HIL. Macc. 327 *deus* qui potis est virga hac amnem -ere saxo. *de vino*: LVCIL. 1155 -sum e pleno chrysizon vinum (HOR. sat. 2, 2, 58. PAVL. FEST. p. 15 amicinum utris pediculum, ex quo vinum -itur. PAVL. sent. 3, 6, 61 vasa in quibus vinum -itur. PORPH. Hor. carm. 3, 19, 9 in poculum. epod. 13, 6 praecipit vina proferri Mallio Torquato consule -sa. PALLAD. 1, 18. PS. RVFIN. in Am. 6, 3—6 usque ad temulentiam vina -itis). COPA 11 est et vappa cado nuper -sa picato. HOR. carm. 4, 5, 34 te prosequitur mero -so (diffuso *R F*) pateris. GRATT. 474 subsiduasque fraces -saque Massica prisco sparge cado. *de statuis, i. q. fundendo facere*: TERT. apol. 50 statuas -itis et imagines inscribitis. nat. 1, 12 omne simulacrum seu ligno . . . desculpitur seu aere -itur. *cf.* patient. 5 *Israhel* de Aaron deos sibi duces postulat, . . . in idolum auri sui collationes -it. scorp. 3 sapiens ignis effigiem vituli -it. *de vasibus sim., i. q. evacuare*: GERM. 562 urnam (MANIL. 1, 272). IVV. 1, 277 patulas -ere pelves. TERT. scorp. 5 sanguinis fluxus -sa insuper venula revocat. **b** *de rebus non liquidis*: VERG. georg. 4, 415 liquidum ambrosiae -it (diffundit *M*, perfundit *P*, depromit *R*) odorem. HOR. epist. 1, 12, 29 aurea fruges Italiae pleno -it Copia cornu. AETNA 335 *in Aetnae cacumine* obscura semper caligine nubes pigraque -so circumstupet humida vultu. TERT. adv. Val. 15 maestitia quoque eius (*dei*) tam necessarium instrumentum -⟨d⟩erit (defluxerit *G R*^{3}) saeculo. APIC. 9, 442 ciminum, piper . . . unces tritas . . . salsario (salsare *cod.*) -es. NOVELL. Valent. 18, 2 ut promissa summa, quae ad arcam -enda est, impleatur (*i. q. deferre*). DRAC. laud. dei 3, 77 qui sibi, non aliis proprium -ere (defendere *B*, *fortasse* diffundere) curant (*i. q. luxuria perdere*). CORIPP. Iust. praef. 7 -sis crinibus.

2 *translate*: OV. epist. 8, 61 flendo -imus (diff- *vulgo*, dispargimus *G*^{1}) iram. PETRON. 5, 22 flumine largo plenus Pierio -es (diffundes *vel* diffundens *cett.*) pectore verba. 121, 102 Fortuna levi -udit pectore voces. CARM. epigr. 271, 3 laeta serenifico -ere carmina caelo. TERT. patient. 5 *impatientia* si prima deliquit, consequens est, ut . . . sola sit matrix in omne delictum -ens de suo fronte varias criminum venas. VEN. FORT. vita Radeg. 6, 17 quis credat qualiter se orationi -ret *sancta Radegundis.*

deriv.: defusio.

✕dēfungor, -ctus sum, -ī *a* de *et* fungi. ISID. orig. 17, 10, 18 alii dicunt fungos vocatos quod sint ex eorum genere quidam interemptorii, unde et -cti. *de formis*: *infin. praes.* defungier: TER. Phorm. 1021. *part. fut.* defuncturus: LIV. 29, 21, 6. *forma generis activi* defungerem: CIC. Att. 8, 3, 4. *cf.* -ctus *passive*: TER. Ad. 508. *part. perf.* defuntus: CORP. VI 13457 INSCR. Notiz. degli scavi 1903 p. 121 (*Romae*) Nuovo bull. crist. 1905 p. 303 (*Romae*) CORP. XIV 1946 (*Ostiae, a. 408*). 2934 (*Praeneste, a. 385*). IX 6192 (*Canusii, a. 393*). XII 1416. 2736. VIII 2402 (*Thamugadi*). III 2137 (*Salonis*). 8934. XIII 714 (*Burdigalae, litteris bonis*). 783. 851. 1111 (*agro Santonum*). 8111 (*Bonnae*). VII 126 (*Iscae*). defuctus: CORP. II 4173 (*Tarracone*). III 2100 (*Salonis*). 2360. 2698 (*Nedini*). XIII 625 (*Burdigalae*). 806. 816. 826 *p. 377, 5.* 855. 4166 (*Treveris*). 6162 (*Germania sup.*). XIII 761 defúc. (*dub. lect.*). defutus: CORP. III 9438 (*Sa-*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

lonis). XIII 819 (*Burdigalae*). difunctus: INSCR. christ. Rossi I p. 147 (*inter a. 339 et 360*) ⟨Ar⟩cadius v. c. dif⟨unctus est⟩. *cf.* CORP. XIV 3416 (*Praeneste*) dif. difuctus: CORP. XIII 848 (*Burdigalae*). *notatur*: def.: CORP. XII 1703. dif.: CORP. XIV 3416. df.: INSCR. christ. Rossi I p. 371. *cf.* CORP. XIII 826 dfucta. *cum apice*: CORP. V 1326 défúnctis. XIII 761 *p. 376, 84.* III 8786 defúnctae. *de notione*: ISID. diff. app. 124 fungi agere est, -i peragere est (*cf.* AGROEC. gramm. VII 118 GRAMM. VII 272, 21. 301, 26) unde et mortui -cti vocantur, eo quod peregerunt vitae istius cursum. CLAVD. DON. Aen. 9, 98 -ctum mortuum dicimus ... -i est enim complere (*cf.* ISID. orig. 9, 4, 20 -ctos dicimus mortuos, qui compleverunt vitae officia. 11, 2, 36). GLOSS. V 17, 11 -i enim finire significat, ut de morientibus dicimus. SERV. Aen. 6, 83 ʻdefuncteʼ autem liberate ... et -ctos mortuos dicimus (*cf.* 9, 98 NON. p. 287 SCHOL. Ter. p. 95, 12. GLOSS. V 285, 8. 551, 23 deliberatus)ˋ NON. p. 287 -ctum dicimus consuetudine mortuum. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 36 qui decidit: qui -ctus est. IDIOM. cas. gramm. IV 572, 3 -or officium et officio λειτουργῶ τῇ τάξει. *cf.* GLOSS. ἀπολειτουργήσας. *legitur inde a* TER. *et* CIC.

1 *sine obiecto*: **a** *solum ponitur*: *i. q. peragere, perficere, (perficiendo) liberari*: TER. Phorm. 1021 cupio misera in hac re iam -ier. Eun. 15 -ctus iam sum. VERG. Aen. 9, 97 ubi -ctae *carinae* finem portusque tenebunt. OV. am. 2, 9, 24 me ... qui totiens merui sub amore puellae, -ctum placide vivere tempus erat. LIV. 5, 11, 12 -ctos se esse satisque poenarum dedisse. 39, 46, 4. MIN. FEL. 25, 11 in ... lupanaribus flagrans cupido -itur. *i. q. desinere, deficere, perire*: CALP. ecl. 1, 87 nec prius ah meritis -ctos Roma penates censeat. TERT. apol. 48, 8 sidera -cta vivescunt. adv. Marc. 1, 29 p. 331, 28 conubii res non ut mala ... falcem admittit sanctitatis, sed ut matura -i. uxor. 1, 7 -cto viro etiam matrimonium -itur. HILARIAN. pasch. 5 glacialis hiemis torpore -cto. CLAVD. carm. min. 27, 41 conscius aevi -cti. PS. AVG. quaest. test. I 111 -cta ... hac vita ascendit in caelum. *i. q. mori* (GLOSS. τελευτῶ. -itur moritur. *cf. l. 8 sqq.; ante* ITALAM *perfectum tantum legitur*): CIC. Att. 13, 6, 4 hic Spurius qui nuper ⟨-ctus⟩ est. ELEG. in Maecen. 1, 39. PLIN. nat. 9, 170 e piscina ea -cto illo veniere pisces. 10, 18. 34, 37. 36, 107 omnium ita -ctorum corpora. QVINT. inst. 5, 3, 2 afuisse vel prius esse -ctus. decl. 332 p. 308, 14 FRONTIN. strat. 3, 18, 2. PS. FRONTIN. strat. 4, 3, 5 in maxima paupertate. IAVOL. dig. 36, 1, 48 (46) antequam impleret annos, -ctus est. TAC. hist. 5, 9 -ctis regibus aut ad modicum redactis. PLIN. epist. 3, 21, 6. 9, 1, 2. SVET. Aug. 99 cito ac nullo cruciatu -ctum. 100 quod hoc (*mense*) genitus Augustus, illo -ctus esset. ITALA deut. 33, 1 (Aug. quaest. hept. 5, 56) priusquam -retur (πρὸ τῆς τελευτῆς, VVLG. ante mortem). Ios. 1, 1 (Lugd.) postquam -ctus est Moyses (μετὰ τὴν τελευτήν, VVLG. post mortem). *cf.* 1, 2 iud. 1, 1 (Lugd.). TERT. anim. 31 ut senex -ctus infans revertatur. AVG. civ. 5, 18 in suo -ctus est consulatu. 6, 7. 22, 16. SIDON. epist. 6, 4, 2. PAVL. PETRIC. Mart. 1, 311 (*in imagine*) iusta precor toto -ctus corde (*opp.* mens viva). CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 136 contigit patrem ... cum aegrotasset ... -i. 1, 207. INSCR. christ. Leblant II 665 -i ... qui voluere prius. CORP. XI 307, 3 corpore -ctus tamen e⟨s⟩t tua fama superstes. *passim in titulis sepulcralibus, ex. gr.*: CORP. II 379, 5 -cto et sepulto. VIII 22899, 5 -ctus in pugna. XII 1413 C. Iucundio Severo -cto annor(um) XXVIII. XIII 3448 Vrsicina ... -cta annorum XXV in pace dormiam (*sic saepissime*). *accedit dativus*: CASSIAN. conl. 24, 9, 3 ignoras ... hic ... huic mundo esse -ctum (inst. 4, 34 noveris ... te huic mundo et actibus ac desideriis eius esse -ctum. PALLAD. hist. mon. II 20, 7). inst. 4, 35 se, cum adhuc spiret in corpore, cunctis elementis credit esse -ctum. PETR. CHRYS. serm. 36 p. 303[C] ut sicut sibi et legi, ut Christo viveret, -cta est synagoga: ita et nos peccatis moriamur et carni. 113 p. 511[B] etsi peccatum ipsum actu operis sanctis et fidelibus est -ctum, vivit tamen. **b** *cum ablativo instrumenti*: LIV. 3, 5, 13 ceteram multitudinem ... nequaquam pari -ctam esse caede (*i. confectam*). 5, 5, 7 perseverare -ique cura. 8, 19, 17 humilium poena -i velle Fundanum populum (*cf.* 29, 21, 6 non levi -urum poena qui non restituisset. SEN. contr. 1, 3, 12 una ... poena. 9, 4, 2). 10, 29, 3 vicisse Romanos, -ctos consulis fato (*i. evadere*). 45, 41, 9 -ctam esse fortunam publicam mea ... calamitate spero. SEN. contr. 2, 6, 11 iuvenali lege -or. 9, 4, 12 nec taxatione -i damnatum aut iniuriarum poena. CVRT. 6, 2, 3 parco ... victu ad implenda desideria -i. 8, 1, 18 prospero eventu -ctus erat (*i. evasit*). SEN. Phoen. 328 scelere -i haut levi, haut usitato. dial. 4, 14, 3 qui primis -i malis potuimus, in maiora devolvimur. nat. 6, 1, 2 Campaniam ... totiens -ctam metu ... vastavit. PLIN. nat. 25, 9 nudis plerumque hominibus -cti (*i. contenti*). PLIN. paneg. 93 nec -ctos (deiunctos *Dübner*) nos et quasi dimissos consulatu, sed quasi astrictos et devinctos. IAVOL. dig. 9, 2, 37, 1 noxae potius deditione (*cf.* INST. Iust. 4, 8, 21) -i quam litis aestimatione. VLP. dig. 18, 1, 11, 12 emptorem noxali iudicio condemnatum ex empto actione id tantum consequi, quanti minimo -i potuit. 47, 6, 1, 1 nec una aestimatione ... -i poterit. IVST. 9, 2, 8 turpius putare parvo -i quam totum abnuere. *accedit* pro: CIC. Verr. 4, 42 maximo se affectum beneficio putavit, cum tribus decumis pro una -retur. PLANC. Cic. epist. 10, 24, 1 pro maximis tuis beneficiis tam vili munere -or orationis. adversus: SEN. benef. 4, 16, 1 adversus illos mercede -or.

2 *cum obiecto*: **a** *ablat.*: CIC. Verr. 6, 175 honoribus (*cf.* Planc. 52 VAL. MAX. 3, 2, 7. 4, 5, 1. 5, 9, 1). Sest. 74 ut omni populari concitatione -rer. PS. CIC. exil. 14 iis hominibus consuluistis quorum animus religione (-i *codd.*) pietatis (religionis pietate *Kayser*) -ctus ⟨est⟩. LIV. 1, 4, 5 imperio. 2, 35, 3 unius poena -endum esset patribus. 3, 8, 2 -cta morbis corpora (*cf.* 4, 52, 4 -cta civitate plurimorum morbis, perpaucis funeribus). VAL. MAX. 7, 1, 1 Metellum ultimae senectutis spatio -ctum. CVRT. 4, 4, 21 *Tyrus* multis ... casibus -cta. 8, 4, 16 omni discrimine iam -ctos se esse crediderant. SEN. Phaedr. 128 nulla Minois levi -cta amore est. dial. 11, 16, 5 necessario maerore cito -ctam iubebunt exsurgere. QVINT. decl. 372 p. 410, 9 parricidio (-cidam *codd.*) -i. SVET. Nero 40 -ctum se fatalibus malis existimabat. TERT. orat. 22 mulieres ... nuptas iam et virginitate[m] -ctas. VLP. dig. 50, 14, 3 operula ista -cti sunt. MARCIAN. dig. 48, 16, 1, 6 munere accusandi. IVST. 1, 5, 5 somnio. OPTAT. 5, 11 p. 141, 14 sorte sua -cti sunt. PS. RVFIN. in Am. 9, 2—4 putentque se ita ferenda captivitate -i, ut. AVG. civ. 5, 25 grandaevus aegritudine et senectute -ctus est. periculis: CIC. S. Rosc. 21 cum ... iam cunctis esse periculis arbitraretur. CAEL. Cic. epist. 8, 1, 4. VERG. Aen. 6, 83 magnis pelagi -cte periclis (CARM. epigr. 675, 2). SEN. contr. 7, 3 (18), 1 CVRT. 4, 6, 16. laboribus: HOR. carm. 3, 24, 15 -ctumque laboribus ... recreat ... vicarius. ELEG. in Maecen. 1, 69 multo -cte labore. OV. fast. 6, 541. bello *sim.*: HOR. carm. 3, 26, 3 arma -ctumque bello barbiton hic paries habebit (LIV. 25, 35, 5. 32, 21, 18): LIV. 1, 25, 9 proelio (22, 47, 9). 10, 13, 4 pari -endum esse certamine (33, 6, 3). vita, aetate: VAL. MAX. 2, 1, 10 -cta (-ctura *Gertz*) viri (vitae *Vahlen*) cursu aetas. CVRT. 5, 5, 13 olim vita -cti. SEN. dial. 6, 22, 3 brevi aetate (brevitate *A*) -ctos. epist. 120, 14. SPART. Sept. Sev. 15, 7 brevi vita -ctus est. *i. q. mori*: VERG. georg. 4, 475 -cta corpora vita magnanimum heroum (*cf.* Aen. 6, 306. OV. epist. 14, 125). SEN. epist. 99, 10 qui ⟨cito⟩ vita -itur. GELL. 13, 5, 12 Aristotele vita -cto. PAVL. dig. 24, 3, 45. ARNOB. nat. 3, 39 sunt vitae mortalitate -cti. VVLG. II Macc. 14, 46. AVG. c. Faust. 14, 1 quotquot similis passionis exitu -cti sunt vita. MARCELL. chron. II p. 83, 449, 3 Ariobinda et Taurus patricii communi vita -cti sunt. p. 90, 472, 2. p. 99, 516, 3. tempore: HOR. epist. 2, 1, 23 nisi quae . . suis temporibus -cta videt, fastidit et odit. LYGD. 3, 9 permenso -ctus tempore lucis. morte: LIV. perioch. 133 Cleopatra voluntaria morte -cta. CVRT. 3, 11, 9 egregia morte. 5, 8, 11 honesta morte. 8, 7, 5 simplici. SVET. Iul. 88 sua morte. PS. QVINT. decl. 12, 1 damnatus quoque vel morte -retur. SCHOL. Cic. Bob. p. 47 repentina morte. AVG. civ. 15, 24 tali morte. CORP. XIII 2027 (Lugduni) acerbissima morte. *paraphrases vocis quae est mori*: OV. met. 9, 254 -ctum terra caelestibus oris accipiam. SEN. dial. 12, 11, 4 sorte -ctos inexorabili. COD. Iust. 6, 15, 2 (*a. 290*) rebus humanis ... -ctum. COMM. instr. 1, 20, 4 adoratis ... malo leto -ctos. VRAN. epist. 2 glorioso fine -ctus atque sepultus est. CARM. epigr. 400, 3 morte gravi raptus taetra -eris ⟨h⟩ora. **b** *accusativus* (*cf. l. 13. p. 377, 17*): TER. Ad. 508 utinam hic sit modo -ctum. CIC. Att. 8, 3, 4 non quo munus illud -rem. AVIEN. Arat. 763 illa (*Argo*) marinas iam -cta vias. VEREC. in cant. 4, 16 popularem turbam infidelitatem (-tate *coni. Pitra*) -ctam.

oppos.: gigni (SVET. Aug. 100 CORP. XIII 2027), vivere (PETR. CHRYS. serm. 113 p. 311[B]).

deriv.: defunctio, defunctorius, defunctus.

part. perf. pro adi. ***dēfūnctus**, -a, -um. *de formis v. p. 376, 76.* *i. q. mortuus* (GLOSS. mortuus. ἀποβιώσας. τελευτήσας. -o ἀποθανόντος): **a** *substantive*: OV. am. 1, 8, 108 rogabis, ut mea -ae molliter ossa cubent. HYG. Gell. 10, 16, 9 animae -orum (TERT. orat. 29). PAVL. FEST. p. 79 iusta facere -o. CVRT. 3, 12, 15 -orum corporibus (TERT. anim. 8). SCRIB. LARG. 16 de calvaria -i. SEN. dial. 6, 6, 2 nullis planctibus -a revocantur (*cf.* PLIN. nat. 2, 27 ARNOB. nat. 2, 11). 6, 13, 2. 12, 5, 2 si quis -is sensus est. epist. 58, 31. 122, 10 isti ... mihi -orum loco sunt. rem. fort. 5, 3 non -orum causa sed vivorum inventa est sepultura. LVCAN. 6, 825. PETRON. 111 prosecuta est -um (QVINT. inst. 5, 11, 38 TAC. ann. 2, 71). 141. PLIN. nat. 8, 154 -o ei duxit exequias. 9, 33. 20, 113 id -orum epulis feralibus dicatum esse. 35, 6 MART. 4, 73, 5. 8, 57, 5. SIL. 13, 714 tibi -o tumulum ... constituit. QVINT. inst. 4, 1, 28 -os excitare (12, 10, 61. *cf.* VVLG. II Macc. 7, 9 rex mundi -os ... suscitabit). decl. 261 p. 70, 22 honorem supremis -i tabulis habuerunt. 299 p. 181, 11 morienti terram, -o sepulcrum negat. 308 p. 210, 2 -orum testamento (IAVOL. dig. 28, 5, 66 (65) FRONTO p. 16 N.). p. 210, 12 bona. p. 212, 18 voluntas -i (PLIN. epist. 2, 16, 2 *et saepius, praesertim apud* ICTOS). FRONTIN. strat. 2, 5, 12 cum ... in modum -orum strati iacerent. TAC. Germ. 27 monumentorum ... honorem ut gravem -is aspernantur. ann. 4, 8 -o nondum sepulto. 6, 24. PLIN. epist. 2, 4, 2. 3, 9, 5. 6, 16, 20 habitus corporis quiescenti quam -o similior. SVET. Aug. 61 -ae honores maximos tribuit. Dom. 12 audisse se ex -o, cum viveret. Tit. 4 in -ae locum (*cf.* Vesp. 21 GAIVS inst. 4, 34) Marciam *uxorem duxit*. 8 vetuit ... quaeri de cuiusquam -orum statu. LEX colleg. salut. Dian. et Antin. (Corp. XIV 2112) 1, 16 ut ⟨e⟩xitus -orum honeste prosequamur. GAIVS dig. 31, 55, 1 videndum est utrum heredis an -i persona ... spectari debeat. 42, 5, 7. ITALA deut. 25, 6 (Lugd.) ex nomine -i (τοῦ τετελευτηκότος, VVLG. *aliter*). TERT. anim. 28 quae de posteris -is ... esset relaturus. 57 hanc fallaciam spiritus nequam

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

sub personis -orum delitescentis ... probamus. adv. Marc. 5, 9 vulgus ... -os colit. VLP. dig. 49, 14, 29, 2 qui -i mortem non defendit. *al.* VVLG. II Macc. 12, 46 pro -is exorare. **b** *adiect.*: CVRT. 4, 10, 20 -o assidens corpori (PLIN. nat. 7, 77. 11, 231 SIL. 9, 259 SOL. 1, 95 *al.*). SEN. Oed. 789 genitor sine ulla caede -us iacet. epist. 63, 5 amicorum -orum memoria (APVL. met. 4, 22 LACT. inst. 1, 15, 4. 4, 28, 13). LVCAN. 3, 720 hoc habet ex magna -um parte cadaver (6, 621. 631). 8, 481. PLIN. nat. 11, 63 *apes* -as progerunt. 16, 52 corpora hominum -orum (TAC. Agr. 1. TERT. spect. 21 cadaver hominis communi lege -i). 20, 154 *puleium* -os partus eicit. MART. 9, 73, 3 patroni. STAT. silv. 1 praef. testis. 5 praef. SIL. 6, 670. SVET. Aug. 8 Iuliam -am pro contione laudavit (Cal. 10 Claud. 1 *saepius*). Nero 32 e libertorum -orum bonis (GAIVS inst. 2, 167). GAIVS inst. 2, 147 -us testator. ITALA lev. 21, 11 (Tert. adv. Marc. 4, 23) super omnem animam -am (τετελευτηκυίᾳ, VVLG. ad omnem mortuum) sacerdos non introibit (*cf.* AVG. civ. 7, 33). TERT. resurr. 55 Moyses et Helias, alter in imagine carnis nondum receptae alter in veritate nondum -ae, ... docuerunt. VVLG. Luc. 7, 12 (τεθνηκώς). CLAVD. 3, 128 -as vident migrare catervas. COMM. instr. 1, 26, 27 cum semel exisset, animum perisse -um. *Jachmann.*

dēfūntus *v. p. 376, 76.*

dēfuro, -ere *a* de *et* furere. *i. q. furorem remittere*: HEGES. 4, 9, 5 ubi -ere visi. *i. q. furere*: HIER. in Gal. 5, 17 p. 502 contra se invicem -entes seque mordentes.

dēfūsio, -ōnis *f. a* defundere. *i. q. effusio*: PASS. Montan. 13 sanguinis (DAMIG. lapid. 32). *cf.* diffusio.

dēfusto, -āre *a* de *et* fustis. *i. q. verberare*: GLOSS. ξυλοκοπῶ, ὅ ἐστι τύπτω ξύλῳ.

dēfutūtus, -a, -um [*a* de *et* futuere. *Th.*]. *i. fututione lassus*: CATVLL. 41, 1 puella -a.

dēgelo, -āvī, -āre *a* de *et* gelare. *i. q. algere*: ORIBAS. syn. 6, 42 aliqui ... cum -verint, singultiunt. *L.*

ⁿdēgener, -is *adi.* [*a* degenerare *derivatum esse videtur. Th.*]. PRISC. gramm. III 478, 6 *tribuit derivatis vocis quae est* gens. *de forma, declinatione, genere*: PROB. cath. gramm. IV 15, 36 unum reperi ner correpta terminatum declinationis tertiae, ris faciens genetivo (PRISC. gramm. II 230, 14), hic et haec et hoc -er, huius -eris. PRISC. gramm. II 152, 13 *inter adiectiva communia.* 343, 25 in er communia, quae non exeunt in is, per e solam invenio proferentia ablativum: hic et haec et hoc -er, a -ere (*hoc contra usum v. infra l. 44*). *in libris commune est, pro fem. inde a* SEN. Ag. 406 clem. 1, 16, 5 *haud raro ponitur, pro neutro*: STAT. silv. 3, 2, 41 GELL. 12, 1, 17 APVL. met. 7, 16 SALV. gub. 4, 26 ENNOD. epist. 7, 31, 1. *nota*: BACHIAR. fid. 8 p. 1036 sonum -e (*v. p. 381, 8*). *abl. omnium generum in libris in* -i *exit,* -e: SVLP. SEV. Mart. 20, 1 *V*, -i *al.* (*contra* PRISC. *supra l. 40*). *gen. plur. et n. plur. non leguntur. versus heroici occupat saepissime pedem primum, deinceps quintum; bis in anapaestico versu usurpat* SEN. Thy. 931 Ag. 406, *5ies in iambico senario* SEN. Phaedr. 493. 908 Herc. O. 1387. 1836 PRVD. cath. 7, 12, *semel in iambico dimetro* PRVD. cath. 12, 199, *semel in pentam.* PAVL. NOL. carm. 31, 52. *augetur addito* longe: AVG. civ. 2, 2. tam: PS. PROSP. vocat. gent. 1, 20 COD. Iust. 5, 27, 12, 5. ita: COD. Iust. 7, 6, 1, 4. valde: GREG. M. in I reg. 4, 4, 25. *nota additum*: iam: LIV. 38, 17, 9 CVRT. 4, 12, 11. paulatim: CVRT. 7, 5, 29. *crebra est litotes velut*: OV. met. 11, 315 non -r (Pont. 3, 5, 7 SEN. Ag. 406 VAL. FL. 1, 164 SIL. 12, 287 TAC. hist. 3, 85 AVSON. Mos. 355 PAVL. NOL. carm. 26, 284 epist. 44, 5 CYPR. GALL. Ios. 437). SEN. Thy. 931 nec -em victumque (SIL. 7, 291 STAT. Theb. 6, 337. 9, 619 silv. 3, 2, 41 TAC. ann. 1, 40). SIL. 4, 515 -r haud (TAC. ann. 12, 19. 51). GLOSS. ἀγενής (*cf. p. 380, 51 et 381, 28*). δυσγενής. ignobilis (-es ignobiles. IV 437, 30 *cf. p. 380, 70*) indignus genere. IV 437, 29 -e⟨m⟩ genere suo dissimile⟨m⟩ (*cf. infra l. 70*). *adde p. 380, 72.* ISID. orig. 10, 73 aut ignobilis aut quod sit impari genere aut si, dum sit optimo genere natus, inhoneste tamen vivit (*cf.* GLOSS. IV 49, 23. 502, 42). *legitur inde a* VERG. OV. LIV., *prae reliquorum usu usurpant crebro* LVCAN. (*13ies*) PLIN. nat. (*11 vel 12ies*) TAC. (*13ies*). [*dub.*: MAXIMIN. c. Ambr. 18 degenere. *cf. p. 383, 43 et 382, 82.*]

I ***recedens a genere,*** *sive natura sive moribus, vel aliud genus recipiens*: **A** *strictiore sensu*: **1** *de hominibus*: VERG. Aen. 2, 549 -emque Neoptolemum (*per ironiam. cf.* 2, 540. SERV. *ad l.* non respondentem moribus patris). LVCAN. 8, 693 ultime Lageae stirpis perituraque proles, -r (*vocat.*). SIL. 5, 598 STAT. Theb. 8, 602 (*cf.* 8, 601 iuventus terrigenas mentita patres *et* SCHOL. *ad l.*). APVL. apol. 24 *patris* locum ... nequaquam -r pari spero honore et existimatione tueor. CYPR. epist. 39, 3 nec -r ... esse nec minor poterat (*ibid.* familiae ... generosa nobilitas). CLAVD. 20, 203 totum qui -r exuit Histrum, qui refugit patriae ritus. SIDON. epist. 1, 7, 7 abite -es ... et praefectoriis patribus indigni. OP. imperf. in Matth. 14 p. 711 -r filius ad opprobrium pertinet generosi patris (*cf. p. 380, 2*). LIV. 38, 17, 9 cum haud dubiis Gallis in sua terra genitis ...; hi iam -es sunt, mixti et Gallograeci vere, quod appellantur (CVRT. 4, 12, 11 iam -es et patrii moris ignari). GERM. 127 patrum suboles oblita priorum -es semper semperque habitura minores *natu* (SEN. Ag. 406 tuam non -em ... prolem. IVVENC. 1, 333. PAVL. NOL. epist. 44, 5 non -es sanctitatis heredes. carm. 26, 284. PRVD. cath. 12, 193 propago). *per imaginem de hominibus dei filiis*: CYPR. patient. 3 filios non decet esse -es. VITA Cypr. 9 PELAG. in Phil. 2 p. 846C. *de Christo dei filio*: HIL. trin. 3, 22 quia verus unus est filius *Christus*, non fiat -r, ut natus ex nihilo sit. 5, 39 -em et nobilem. AMBR. hex. 2, 5, 18 inaequalem et -em. fid. 1, 6, 43 *syn.* dissimilis, discretus. NICET. p. 14, 7 *al.* *de ratione inter discipulum et praeceptorem intercedente*: ENNOD. epist. 5, 14, 2 ne -i te credas ecclesiasticum germen filio commisisse. **2** *de bestiis*: PLIN. nat. 10, 10 velut adulterinum atque -em (TERT. anim. 8 *opp.* generositatem). **3** *de herbis*: COLVM. 4, 22, 7 -es ... renovatae *vites* (degeneri sit viam *S A*) pristinum servabunt ingenium. **4** *de rebus*: SEN. Phaedr. 908 redit ad auctores genus stirpemque primam -r sanguis refert (*cf.* 905 unde ista venit generis infandi lues). SOL. 1, 87 corruptam -i successione subolem. HIL. syn. 51 naturam (*de Christo.* AMBR. hex. 2, 5, 18). CLAVD. 6, 9 visum, *i. oculum* (*de aquila ut supra l. 9 sqq.*).

B *latiore sensu, i. q. diversus, alienus, expers*: **1** *cum casibus*: *genet.*: OV. met. 11, 315 patriae non -r artis (Pont. 3, 5, 7 patrii non -r oris [*i. eloquentiae*]. SIL. 7, 291 altae virtutis patrum. STAT. Theb. 9, 619 sanguinis. AMBR. Noe 30, 114 naturae et eruditionis -r. PAVL. NOL. epist. 27, 116 generis ... mei. PS. AVG. serm. 70, 2 non decolorem non -em patris *filius Christus.* SVLP. SEV. chron. 1, 2, 7 naturae suae originisque -es *angeli*). PLIN. nat. 5, 44 Atlantes -es sunt humani ritus. SIL. 7, 291 belligeri ritus 12, 287 gestorum *meorum.* TERT. adv. Val. 30 p. 206, 14 -em nec legitimum veritatis, qui. NOVATIAN. Cypr. epist. 30, 2 quarum laudum et gloriae. AMBR. Iac. 2, 11, 47 fratris. PAVL. NOL. carm. 31, 52 nostrae -es animae *nos* (*syn.* immemores). *dat.*: SIL. 4, 515 -r haud Gracchis consul (*cf.* 5, 598 dissimilem ... avis). BOETH. cons. 2, 4, 42 est pudori -r sanguis. **2** *c. praep.*: ab: CVRT. 7, 5, 29 paulatim a domestico sermone -es (PAVL. NOL. epist. 20, 5 nos ab originis primae generosa institutione -es. 23, 40 a quo *patre* ... -em [PS. PROSP. vocat. gent. 1, 20 *syn.* alienus]. COMMENT. Lucan. 1, 365 a maioribus. AVG. civ. 2, 2 ab eis ipsis Romanis). CYPR. domin. orat. 11 nec sit -r actus noster ab spiritu (PAVL. NOL. epist. 10, 2 sensum a corde tuo -em. 23, 11 ab illo magistro [*syn.* mollis]). de: STAT. Theb. 6, 337 nec -r (*color*) illo de grege. ex: HIL. trin. 7, 14 -em ex deo ... naturam.

II *i. q.* ***non generosus***: **A** *proprie de genere, i. q. loco non eodem, ignobili, obscuro natus*: **1** *de hominibus singulis*: OV. epist. 15, 171 non ego coniugium generosae -r opto (*cf.* 173 in gente nostra). TAC. ann. 6, 42 materna origine Arsaciden, cetera -em (*sc. origine, potest etiam n. pl. esse*). 12, 51 dignitate formae haud -em reputantes *Zenobiam* (15, 59 -em et sola corporis forma commendatam *uxorem*). 12, 62 cui ut -i Pseudophilippi vocabulum impositum (*cf.* AMPEL. 16, 5 Pseudophilippus, vir plebeius et -r). CYPR. GALL. gen. 508 -r heres ..., quem serva creavit (*opp.* nobilibus thalamis). NOVELL. Theod. 2, 22, 1, 3 naturali ac -i soboli (*opp.* legitimae proli) (COD. Iust. 5, 27, 12, 5 si quid saltem huiusmodi vocabuli (*velut* 'avi') in tam -es homines extendere maluerint). ORIG. in Matth. 13, 16 similes se praebent pueris -bus (ἀγενέσι) *pueri generosi.* GREG. M. in I reg. 4, 4, 25 et velut valde -es urbanae consuetudinis gestum nesciunt *homines saeculares. in imagine de fluvio quasi homine*: AVSON. Mos. 355 Sura tuas properat non -r ire sub undas (*cf.* 357 nobilius permixta tuo sub nomine). **2** *de populis*: LIV. 25, 40, 12 -em Afrum imperatori Carthaginiensi *imperare.* PLIN. nat. 4, 80 Scythae -es et a servis orti (VAL. FL. 6, 85 -es ... Sindi ... paterno crimine ... metuentes verbera. *cf.* CLAVD. 18, 1, 509 servilis ... pubes). STAT. Ach. 1, 901 an gens humilis -esque videmur? SOL. 30, 3. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 102A iste alienigenae et obscurae gentis homo et -is, id est populus gentium. **3** *de herbis*: COLVM. 7, 9, 7 -is harundinis, quam vulgus cannam vocat. PALLAD. 1, 7, 1 -es surculos (*opp.* meliores). **4** *de bestiis*: COLVM. 9, 8, 5 non sunt -es intermiscendae, quae infament generosas *apes.* **5** *de rebus*: GELL. 12, 1, 17 hominis corpus ... et animum bene ingeniatis primordiis incohatum insitivo -ique alimento lactis alieni corrumpere. APVL. met. 7, 16 adulterio -i (*de asino et equa*). SALV. gub. 4, 26 per -is contubernii vilitatem. ENNOD. carm. 2, 148, 4 -i ... nobilitate.

B *latiore sensu, i. q. vilis, humilis*: **1** *de rebus*: VERG. Aen. 4, 13 -es animos timor arguit (MART. CAP. 5, 494 *ad l.* timor est causa, ut -r sit animus, quod timoris effectum est). LVCAN. 6, 417 -es trepidant animi (GLOSS. V 88, 29 *ad l.* -es timidi). *cf.* TAC. hist. 3, 85 una vox non -is animi. ann. 4, 38 APVL. Plat. 2, 14. CAPITOL. Maximin. 8, 11 conscientia -is animi. AVIEN. Arat. 329 -r in vobis animus. HEGES. 1, 31, 3 -is animi virum (*cf.* Ios. bell. Iud. 1, 18, 3 ἄξιος τῆς ἀγεννείας πέλεκυς). PAVL. NOL. carm. 29, 195 animos. *cf.* PRVD. psych. 248 num humilis quem -em trepidatio prodit. anima *p. 381, 34.* SEN. clem. 1, 16, 5 trepidatione -i (LVCAN. 3, 149 metus. PS. PROSP. carm. de prov. 204. AVIEN. Arat. 343 terror. CASSIOD. in psalm. 146, 11 timore. *cf.* SVLP. SEV. Mart. 20, 1 -e *inconstantiā*). PRVD. cath. 7, 12 socordia. SEN. Herc. O. 137 clamor. VAL. FL. 1, 164 questus. TAC. hist. 3, 65 Vitellii proiectus et -r *vultus.* ann. 12, 19 prece haud -i (12, 36). ENNOD. epist. 7, 31, 1 silentio -i (*i. indecoro*). LVCAN. 9, 4 rogum (COMMENT. *ad l.* pro indigno

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

meritis suis. *cf.* ADNOT.). 10, 441 latebras (COD. Theod. 7, 18, 4, 2 *a. 380* = COD. Iust. 12, 45, 1). STAT. silv. 3, 2, 41 nec cano -i Phoebeum Amphiona plectro. TAC. ann. 11, 19 nec irritae aut -es insidiae fuere. PANEG. 9, 13 foeda et -r talis conversio. SYMM. rel. 4, 2 -em praefecturam. HEGES. 5, 16, 98 consortium -is societatis. RVFIN. Orig. in Ios. 21, 1 ignobilem et -em vitam (in gen. 16, 1 PRVD. apoth. 159). ENNOD. dict. 13, 1 paupertate. COD. Iust. 7, 18, 14, 3 -i morte (12, 45, 3). *adde*: BACHIAR. fid. 8 p. 1036^{A} solum (*errore pro* sonum *positum esse videtur*) -e (*sc. aereum pro aureo*) reddit et confessione tinnitum. 2 *de hominibus, imprimis imbellibus*: LIV. 38, 49, 4 -em et emollitum amoenitate Asiae *hostem* (LVCAN. 4, 344). LVCAN. 1, 365 -em potiere togam (COMMENT. *ad l.* pro imbello. togam ... hoc est senatum -em a maioribus suis). 2, 523 Romamne petes pacisque recessus -r? 3, 367 si solus eam dimissis -r armis (*cf.* 9, 268 SIL. 11, 524 STAT. Theb. 1, 639). 8, 676 -r atque operae miles, Romane secundae. SIL. 10, 422 mala bello pectora -emque manum. STAT. Theb. 10, 209 -r aut ... trepidus. 10, 333. AMM. 23, 6, 44 -es et ignavos (31, 2, 22). 26, 7, 16 HEGES. 3, 16, 22. *de fractis aut humilibus*: SEN. Thy. 931 non inflexa cervice nec -em victumque malis rectum ... ferre ruinas [Herc. O. 1836 fortes vetant maerere, -es iubent *del. Leo*]. dial. 6, 12, 4 -em aliquem et numerum tantum nomenque filii expleturum. epist. 92, 26 -es et humillimae mentis *philosophi*. 107, 11 ille pusillus et -r. LVCAN. 2, 116 populus (COMMENT. *ad l.* oblitus dignitatis suae). VAL. FL. 7, 430. AVSON. 257, 8 mollis Otho infami per luxum -r aevo. SYMM. rel. 3, 15 -es trapezitas. SCHOL. Verg. Veron. ecl. 8, 32 digno coniuncta viro: -is viri carpit societatem. AMBR. *v. infra l. 43.* RVFIN. hist. 5, 1, 35 in multo opprobrio expositi erant tamquam -es (ἀγεννεῖς) et ignavi. SVLP. SEV. dial. 1, 26, 6 infelices, -es, somnulenti. COD. Theod. 11, 1, 18 (*a. 381*) ingratus et -r civis (COD. Iust. 2, 6, 6, 5 velut abiecti atque -es inter vilissimos numerabuntur. 7, 6, 1, 4 -r et impius). PETR. CHRYS. serm. 132 p. 562^{A} -r petitor (*i. qui* 'vilia et indigna precatur'). ENNOD. carm. 1, 8, 11 -em ... rectorem *i. Phaethontem.* *nota*: SIL. 15, 76 animas (ARNOB. nat. 2, 44 -es futuras locorum immutationibus). *de partibus corporis*: CYPR. GALL. iud. 167 -e⟨m⟩ multo sensit sub pondere laevam. 3 *de bestiis*: SEN. epist. 90, 4 -r taurus, sed qui magnitudine actoris ceteros mares vicit (*opp.* maximus, vehementissimus). COLVM. 6, 37, 9 -r ac vulgaris asellus (*opp.* pretiosus, *syn.* vilis). PLIN. nat. 8, 179 *boves.* 10, 8 imbellis et -r *oripelargus.* 11, 265 *canes.* STAT. Theb. 11, 31 *lupi* (12, 740. SCHOL. *ad l.* timidos). SOL. 15, 7 offensus -i praeda (*canis fortiores expectans feras*). 4 *de herbis*: PLIN. nat. 17, 33 atrae -esque herbae *vitis* (*in imagine de homine*). AMBR. hex. 2, 5, 21 radicis -is fructus deterior. THEOD. PRISC. eup. faen. 16 fruges -es alit (*humor terrae, variant codd.,* degenerant *B, antea ibid.* fructus cum raritate progenerat). *de lapidibus*: PLIN. nat. 37, 58 ut -es nominis (*adamantis*) tantum auctoritatem habent.

notabilia de structura: *indicatur qua re aliquis -r factus sit.*: *c. abl. instr.*: LIV. 38, 49, 4 *v. supra l. 11.* SEN. Thy. 931 *v. supra l. 19.* CYPR. GALL. Ios. 437 non -r aevo (VVLG. Ios. 14, 11 valens). *indicatur ad quam rem pertineat -is vitium*: *c. abl. lim.*: PLIN. nat. 14, 41 -r vino *vitis.* TAC. ann. 4, 61 claris maioribus quam vetustis vitaque non -r. ad: TAC. ann. 1, 40 se divo Augusto ortam neque -em ad pericula. circa: EVGIPP. Sev. 43, 5 circa observantiam mandatorum -es inveniamur et reprobi. *adv.*: TAC. ann. 11, 17 privatim -es (*cf. l. 52*), in publicum vitiosi.

III *sine sensu vituperationis i. q.* **ortus ex**: *c. gen. subi.*: PLIN. nat. 11, 61 naturae eiusdem -es vespae atque crabrones. 18, 93 traduntque eam ⟨ac⟩ tiphen, cum sint -es redire ad frumentum. *inde pro subst.*: AVG. civ. 2, 29 -es tuos *i. posteros.*

syn.: abiectus, adulterinus, alienus, decolor, discretus, dissimilis, diversus, emollitus, foedus, humilis, ignavus, ignobilis, imbellus, immemor, impius, inaequalis, indignus, ingratus, insitivus, mixtus, mollis, naturalis, pusillus, remissus, reprobus, timidus, trepidus, victus, vilis. *oppos.*: dignus, fortis, generosus, ingeniosus, intrepidus, legitimus, magnus, melior, praestans, pretiosus, rectus, sanctus, timendus, vehemens.

dēgenerāscere degenerare GLOSS. V 188, 28.

dēgenerātio, -ōnis *f. a* degenerare (*cf. p. 383, 5*). AVG. beat. vit. 35 nulla -e impediente perfectum *deum.* ord. 2, 5, 16 quidve inde (*ex principio*) in nostram salutem sine ulla -e manaverit.

ˣ**dēgenero,** -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* genus, *cf.* degener. *Th.*]. *passive* (*praeter usum transitivum*): VAL. MAX. 2, 7, 7 -atum erat. SERV. Verg. georg. 2, 59 modo -ant vertuntur in peius (*sic plerumque*), alias in melius (*v. p. 382, 6*). AMBROSIAST. in Ephes. 2, 3 -are ... est ab auctore recedere. GLOSS. -at a genere suo dissimilat. -et desimulet. parentes -are ἐξευγενίσαι ἀποκάμψαι. -bo ἐλαττοῦμαι. -verat misthāh (*anglosax.*). *legitur inde a* CIC., *apud poetas (dactylicos) inde a* VERG., *nota*: PLIN. nat. 20^{ies} TAC. 10^{ies}. *utuntur scriptores praesente, ubi expectamus perfectum* (*Madvig. ad* CIC. fin. 5, 13), *quasi* degenerem esse *significet, velut*: CIC. Tusc. 2, 60 Phil. 13, 30 LIV. 22, 14, 6 SIL. 15, 745 TAC. Germ. 42. *nota crebram negationem.* [*corrupte*: SEN. dial. 7, 13, 4 qui voluptatem sequitur, videtur enervis fractus, -ans viro. *ex coniectura legitur* LAMPR. Alex. 8, 5.]

I ***intransitive***: ***A recedere a genere*** *suo ad aliud*: *accedit abl. instr., in c. abl.*: **1** *sensu strictiore*: *de prole sim.*: **a** *de hominibus a sua vel paterna indole recedentibus*: CIC. Verr. 4, 159 ut etiam si natura puerum a paternis vitiis atque a generis similitudine abduceret, consuetudo tamen eum et disciplina -are non sineret (*sc. ad melius. cf.* ENNOD. opusc. 1, 17 p. 266, 8 -are nobiliter. 10, 5 p. 420, 20 feliciter. dict. 9, 20 p. 455, 17 sublimiter. *cf.* opusc. 2, 138 p. 329, 21 quos -asse claritas fuerat). SEN. contr. 9, 4, 22 Murredius non -vit (*a se*) in hac controversia; nam colorem stultissimum induxit. FRONTO p. 218, 5 N. si Marso quis patre natus viperas ... timeret, nonne -are videretur? AVSON. 111, 2. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 4, 179 -ar⟨e solere ulti⟩mos partus. AVG. in psalm. 84, 4 si filii promissionis in semen deputantur, offendendo deum Iudaei -erunt (*opp.* de genere Abrahae facti sumus). PS. PHOEBAD. fid. 7 p. 44^{C} ut deus ... -aret in filio, non modo potestate, sed condicione mutata (NICET. p. 14, 6). ENNOD. dict. 12, 7 p. 463, 5 ne optimi -ent et ut mali -ent. *de discipulis*: CIC. fin. 5, 13 horum posteri ... ita -ant, ut ipsi ex se nati esse videantur. **b** *de herbis*: LIV. 38, 17, 13 generosius in sua quidque sede gignitur: insitum alienae terrae in id, quo alitur, natura se vertente, -at (*cf.* QVINT. inst. 12, 10, 19 velut sata quaedam caelo terraque -ant. FLOR. epit. 2, 11, 4 uti frugum semina mutato solo -ant. TERT. anim. 20 alia -ant pro condicione caeli et soli *semina*). PLIN. nat. 15, 84 mespilis tria genera ...; tertium -at, anthedoni tamen similius. 18, 115 alica adulterina fit ... e zea, quae in Africa -at. *cetera v. sub I A 2, I B* (*p. 383, 23*).

2 *sensu latiore*: **a** *cum praepositionibus*: ab, *i. recedere*: ab re (*subiectum est persona*): CIC. Flacc. 25 ab ... virtute maiorum ... non -vit L. Flaccus (PS. QVINT. decl. 3^{b} p. 65, 11 SVET. Nero 1, 2 TREB. Gall. 4, 3 SCHOL. Stat. Theb. 8, 609). prov. 18 cuius utinam filii ne -assent a gravitate patria. BELL. Alex. 24, 3 a gentis suae moribus (SVET. Aug. 17, 1). VAL. MAX. 2, 7, 7 ubi aliqua ex parte a tuis auspiciis -atum erat. 3, 5 pr. ab earum (*imaginum*) splendore. 3, 8, 6 nihil a tuorum amplitudine. IVV. 14, 14 a magna ... culina. TAC. dial. 27 libertate, a qua vel magis -vimus quam ab eloquentia. Germ. 45 in tantum non modo a libertate, sed etiam a servitute. hist. 2, 62 -bat a labore ac virtute miles assuetudine voluptatum. 3, 28 *non* a fama vitaque sua quamvis pessimo flagitio -vere. PELAG. in Rom. 11 p. 698^{C} a natura. PAVL. NOL. epist. 24, 8 -ans a fide patrum (AVG. in psalm. 84, 4). CLAVD. MAM. anim. p. 136, 11 ab hisce doctrinis. SERM. Caspari Anecd. p. 331, 17 homini, qui ab statu suo -verat. *subiectum est res*: COLVM. 3, 10, 19 *malleolum* a fecunditate materna sic -are. HIL. syn. 20 essentiam patris a se in filio -asse gignendo. SERM. Corp. Vind. 21 p. 250 a se omnino nobili commutatione -ant *aquae in vinum conversae.* SEDVL. *v. infra l. 58.* ab homine (*subiectum est persona*): CIC. Scaur. 42 ab his orti Poeni ... nihil se -asse docuerunt. Phil. 13, 30. Tusc. 2, 60 Zenonem ... a quo illum -are dolebat (*item de discipulo*: div. 1, 6 *cf.* EVGRAPH. Ter. Haut. 12 ego non -bo ab eo qui cogitavit *i. non vilior actor quam ille poeta ero*). LIV. 4, 48, 10 ab stirpe Claudia. 9, 34, 15 a familia imperiosissima. 22, 14, 6 a patribus nostris (IVST. 12, 4, 1 a Philippo ... patre ... tantum ut. SVLP. SEV. chron. 1, 59, 4 multum. *cf.* VAL. MAX. 3, 5 tit. a parentibus claris. IVST. 14, 5, 7 tantum ... a maioribus ut. PS. RVFIN. in Os. 12, 7/8 a quo [*Iacob*] posteros -asse. ENNOD. carm. 2, 24, 8 *sc. ad melius*). LIV. 38, 56, 11 tantum a se ipso (CVRT. 10, 1, 42. HIL. trin. 5, 20 quomodo deus filius a se possit -are (denegare *al.*) ne (ne non, quod *al.*) verus sit (*cf. p. 383, 17*). *subiectum est res*: SIDON. epist. 5, 5, 1 a quo (*poeta*) studia posterorum ne parum quidem ... -erunt. SEDVL. carm. pasch. 2, 241 ab alto ... terrena deo (*cf.* op. pasch. 2, 17 a caelestibus opera terrena). ex: PLIN. nat. 18, 142 -ansque ex leguminibus ... cracca. HIL. syn. 27 pater generando filium nihil ex se in eo -at diversitate naturae. in *c. acc., i. abire in*: LIV. 9, 18, 3 exercitum Macedoniae oblitum -antemque iam in Persarum mores (CVRT. 8, 5, 14. 9, 3, 10 POMER. 3, 22). PLIN. nat. 17, 117 in feritatem *vites.* ARNOB. nat. 2, 31 *animas* in naturam ... mortalem (MACR. somn. 1, 14, 7 in fabricam corporum). GILD. Brit. 24 chron. III p. 39, 25 vinea illa olim bona in amaritudinem (*per imaginem*). LIV. 38, 17, 12 Macedones ... in Syros Parthos Aegyptios -arunt. CELS. 8, 1 p. 326 in cartilaginem *costae.* PLIN. nat. 12, 76. 17, 213 talis cultura (*vitis*) -at in labruscam. 18, 149 hordeum in eam (*avenam*) sic, ut ipsa frumenti sit instar (HIER. epist. 15, 1, 2 *in imagine.* c. Ioh. 22 *in comparatione. cf.* AVG. c. Iul. 6, 6, 15 semen *oleae* ... in oleastrum). PLIN. nat. 19, 176. 32, 98 in duas species *murices.* ARNOB. nat. 5, 38 rei gestae natura in alienam naturam. ad: TAC. ann. 14, 21 nec quemquam Romae honesto loco ortum ad theatrales artes -visse. ex *et* in: PAVL. NOL. epist. 43, 6 propago eorum ex vinea domini ... -vit in vineam Sodomorum. MACR. sat. 1, 21, 26 ex homine in feram per membra posteriora -at *Sagittarii sidus.* ab *et* ad: BOETH. in Porph. comm. pr. p. 9, 3 corporum tactu ab intellectibilibus ad intellegibilia -arunt *haec omnia.* **b** *sequitur casus*: *ablat.*: MANIL. 4, 77 -ant nati patribus. STAT. Theb. 4, 149 non ... famā ... immanis alumni -at *Tiryns* (SCHOL. *ad l.* a fama Herculis). IVVENC. 2, 723 sic genus hoc vero sensu (mentis *M*) cum -arit (degener errat *R*). GILD. Brit. 25 chron. III p. 40, 14 cuius (*gentis*) ... suboles magnopere avita bonitate -vit. RVT. NAM. 1, 591 ipsum me gradibus (*i. honori-*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

bus) non -asse parentis. *dat.*: STAT. Theb. 1,464 magni de stirpe creatum Oeneos et Marti non -are paterno *me* (SCHOL. 1,463 a paterna virtute). CLAVD. 8, 367 et patri non -aret Achilli (*cf. p. 379,70*). CASSIOD. var. 1, 44, 4 pudor est -asse prioribus (*vel abl.*).

B *i. q.* ***degenerem fieri,*** *in peius abire* (*accedunt abl. instr.*, in *c. abl.*): 1 *de rebus*: CIC. Brut. 130 naturale quoddam stirpis bonum -visse vitio depravatae voluntatis. SEN. epist. 87,25 bona (⟨in⟩ bona *coni. Hense, sc. mala*) -are non possunt. PLIN. nat. 14,125 animus (AMBR. Abr. 2,11,79 ne ... nostra mens ... non solum bonos non generat partus, sed etiam inutilibus plerisque -et [*syn.* silvescere, dissolvi]). VEG. mil. 1,28 in hominibus Martius calor. AMBR. fug. saec. 7,37 nullo vitio *vita* (*syn.* corrumpitur, mutatur. SALV. gub. 7,59). PRVD. psych. 80 maiestate ... non -ante per usum carnis. ham. 645 sancta voluntas. SALV. gub. 3,59 morum -antium pravitate. ENNOD. epist. 5,21 p. 124,20 vena linguarum. VEREC. in cant. 6,1 -ante ... disciplina. PLIN. nat. 25,8 multumque -at transcribentium socordiā *pictura.* SIL. 15,745 dextera in armis -at. ATIL. gramm. VI 270,5 quod in fine -at (*galliambon*), quominus integrum ionicum ἀπ' ἐλάσσονος fiat (*i. deterius fit quam ut. cf. p. 382, 56*). MIRAC. Steph. 2,3 omniumque vasorum ... numerus ... similiter -asse ac deperisse repertus est (*sc. vinum in eis*). MACR. sat. 1,21,17 validusque est pectore et priore corporis parte ac -at posterioribus membris (*i. obscurior fit? abl. pro* in *c. abl.*). *imprimis de herbis generositatem amittentibus, ad vile genus se vertentibus*: VERG. georg. 1,198 vidi lecta . . . et spectata (*semina*) -are tamen (SERV. auct. 1,197 in nascendo -are). 2,59 pomaque -ant sucos oblita priores. COLVM. 2,9,11 quamvis celerius (PLIN. nat. 14,38) locis umidis, tamen etiam siccis frumenta -ant (*cf.* PALLAD. 1,6,2). 3,2,7 etiamsi -ent sibi comparatae *vites.* 3,10,4 surculus translatus rarius -at, quoniam ex deteriore statu meliorem sortitur. *al.* PLIN. nat. 13,4 iidem suci varie alibi atque alibi praevaluere aut -vere. 17,59 omnia haec ... -antia et insito restituenda (21,33). 17,60 quibusdam natura ... omnino non -andi. 21,69 THEOD. PRISC. eup. faen. 16 *v. p. 381, 44.* 2 *de hominibus: degenerem i. indignum genere nobili se praebere, deteriorem fieri*: OV. met. 6,635 -as: scelus est pietas in coniuge Tereo. TAC. Germ. 42 praecipua Marcomannorum gloria viresque ... nec Naristi Quadive -ant (ann. 2,2 subiit pudor: -visse Parthos. 15,68 centuriones in perpetiendis suppliciis. ENNOD. carm. 2, 78, 8). ann. 1,53 constantia mortis haud indignus Sempronio nomine: vitā -verat. 14,20 -et studiis externis iuventus. *adde*: SEN. dial. 2,2,2 vitia civitatis -antis et pessum ... sidentis. 12,3,4 domum in nullo fratre -antem. FLOR. epit. 4,2,65 ducum successio (*i. duces succedentes*). *de bestiis*: PLIN. nat. 32,154 rarus is (*piscis*) et non -at (degener *dett.*).

II ***transitive,*** *i. degenerem, vilem reddere; nobilitate privare:* ***aliquem***: PROP. 4,1,79 non -asse propinquos *me.* VAL. MAX. 5,2,4 conspectum -ati (*fugā filii*) patris. GREG. M. in euang. 28,2 temetipsum *eo quod ad servum is. acced. dat.*: TERT. adv. Val. 29 p. 205,2 saluti -atum ..., mediae spei deliberatum ..., certae saluti praeiudicatum *genus.* *aliquid*: OV. met. 7,543 acer equus quondam magnaeque in pulvere famae -at palmas (*syn.* oblivisci). Pont. 3,1,45 hanc cave -es *personam* (*coniugis bonae*). STAT. silv. 3,1,160 tantum non -bit honorem (*cf. Vollmer ad l.*). CAPITOL. Opil. 7,7 nomen illud sanctum *Antonini* (*opp.* auxisse, *syn.* polluisse). Gord. 19,6 vita sua nec tamen fortitudinem bonis umquam -vit (*lect. dub.*). HIL. syn. 20 dissimilitudinem -atae essentiae naturalis. *subiectum est res*: COLVM. 7,12,11 animos ... -at *venus teneris canibus.* HIL. trin. 7,39 dum naturam dei non -at nativitas. *passive i. q. corrumpi, degenerem fieri, degenerare intransitive*: SOL. 17,11 adulteris coitibus -antur partus leaenarum et leones quidem procreantur, sed ignobiles. HIL. syn. 20 *supra l. 54. adde* TERT. *l. 47.*

part. perf. pass. pro subst. n. **dēgenerātum,** -ī. *i. q. degeneratio*: LIV. 1,53,1 ni -um in aliis huic quoque decori offecisset.

syn.: abduco, contemno, corrumpo, damno, deperio, despicio, effetum esse, fio, humilio, indignum esse, muto, obliviscor, pessum sido, polluo, silvesco, verto, vilesco. *opp.*: augeo, praevaleo, renovo, restituo, validum esse.

dēgenerōsitās, -ātis *f. a* de *et* generositas. *i. q. natura vel consuetudo degener*: GREG. M. in I reg. 4,4,25 viri dei nobiles sunt, qui ... superna luce resplendent et nihil -is habent (*syn.* vilitas, obscuritas; *opp.* conversatio superna). *cf. p. 380, 51.* *Bögel.*

dēgenio, -ātus, -āre [*a* de *et* genius, *cf.* degenerare. *Th.*]. *i. q. dehonestare*: CASSIOD. var. 5, 5, 4. 12, 10, 3 -atus.

?**dēgermino,** -āre *a* de *et* germinare. HIER. interpr. Iob 8,19 de terra autem alterum -bat (*Sangall.*, germinabit *al.*).

dēgero, -ssī, -ere *a* de *et* gerere. *imp.*: degere *v. l. 79.* *i. q. deferre*: PLAVT. Men. 741 pallam ... domo suppilas tuae uxori et tuae -is amicae. 804 ornamenta clam ad meretrices. Truc. 113 huc bona mea -ssi (*cf.* GLOSS. II 41,18 -ssi κατέπηξα κατέπεμψα). CATO agr. 37,5 de vinea ... sarmenta -e. NOT. Tir. 26,63a -it. 26,70a -ssit. [*dub.*: LAMPR. Comm. 9,6.] *cf.* digero.

dēgestio, -ōnis *f. a* degerere. GLOSS. egestio. curatio, purgatio. IV 224,49 cuniculum -o aquarum. *cf.* digestio.

dēgestat degerit[ur] GLOSS. IV 53,6. *a* degerere.

dēglabro, -ātus, -āre [*a* de *et* glaber *vel* glabrare. *Th.*]. GLOSS. ψιλῶ (DOSITH. gramm. VII 436, 9). LACT. inst. 1,21,20 -ato corpore. PAVL. dig. 47,7,5 pr. cingere *arborem* est -are (*i. corticem detrahere*).

dēgladio *v.* digladio.

dēglūbo, -psī, -ptum, -ere *a* de *et* glubere. deglobere: GLOSS. *perf.* deglubasse: TERT. *l. 13.* GLOSS. -at. -ata. GLOSS. ἐκδέρω. ἀποδέρω. -ere vellicare. id est flean (*anglosax.*). decluere *et* degluere decoriare. degluit decoriavit. recoriavit. -ata recoriata. -ptus pelle exutus, id est cute expoliatus. *i. q. pellem detrahere*: PLAVT. Poen. 1312 -pta mena. VARRO Men. 285 ut se vel vivum -ret. rust. 1,48,2 *gluma* a glubendo, quod eo folliculo -itur granum. SVET. Tib. 32 (*in imag.*) boni pastoris esse tondere pecus, non -ere (*dictum Tiberii.* OROS. hist. 7,4,4). TERT. pall. 3 p. 929 Oehl. -asse oviculam. CHIRON 463 sic tamen ubi oves -pseris. MARCELL. med. 16,68 mus -ptus (34, 35). *sensu obscaeno*: AVSON. 71,7 -it, fellat, molitur per utramque cavernam *mulier.*

dēglūtino, -āre *a* de *et* gluten *vel* glutinare. *i.q. gluten demere, mollire*: PLIN. nat. 25,163 palpebras. *intransitive*: CHIRON 836 ne -et vitium eius.

×**dēgluttio,** -īvī, -ītum, -īre *a* de *et* gluttire. *scribitur passim* -t-. GLOSS. absorbuit -vit.

i.q. devorare, absorbere, proprie et in imagine: FRONTO p.182,7 N. hunc cibum -vit. TERT. nat. 2,12 saxum ... -vit *Saturnus.* ITALA deut. 11,6 (Aug. loc. hept. 5,28) quos aperiens terra os suum -vit eos *eqs.* (κατέπιεν, VVLG. absorbuit. *cf.* VVLG. num. 16, 30. 34 psalm. 105, 17 GREG. TVR. Andr. 4). Iob 7,19 (Aug. in Iob p. 524,3) donec -am salivam meam (καταπίω, VVLG. glutiam). 8, 18 (Aug. in Iob p. 526, 14 HIER. interpr. Iob cod. Sangall.) si -etur, locus mentietur eum (καταπίῃ, VVLG. si absorbuerit eum de loco suo, HIER. interpr. Iob codd. Sangall. βμ -ierit). psalm. 106, 27 (Arnob. in psalm. 106 PSALT. Rom.) sapientia eorum -ita est (κατεπόθη, VVLG. devorata). thren. 2,16 (Aug. in psalm. 118 serm. 17) -vimus eam (κατεπίομεν, VVLG. devorabimus). AMBR. in psalm. 118 serm. 17,3 *diabolus* -vit eos. VVLG. psalm. 123, 3 vivos nos (*cf.* CASSIOD. *ad l.*). prov. 1, 12 -amus eum sicut infernus viventem (*cf.* PETR. CHRYS. serm. 57 p. 359C. 111 p. 506A mors devorat, -it infernus. 121 p. 530A). Ion. 2, 1. I Petr. 3, 22 (*in imag.*) -ens mortem *Christus* (*cf.* CASSIOD. compl. in I Petr. 3,17). AVG. c. Faust. 6,4 *cucurbitas.* MARCELL. med. 16,79 gumen ... -itum. 31, 32. BOETH. c. Eut. praef. 32 (*in imag.*) meditabar ... nec -iebam quod acceperam, sed frequentis consilii iteratione ruminabam (*cf.* GREG. M. in Ezech. 1,10,3 pertracta intellege, id est prius mande et tunc -i). VEREC. in cant. 1,13 terrenis sunt cupiditatibus -iti *crucifixores Christi.* GREG. TVR. Franc. 10,13 quidquid humani corporis piscis absorbuit, ales rapuit, bestia -vit. ALC. AVIT. carm. 4, 364 -ire virum. *al.* *L.*

×**dēgo,** -ī, -ere [*a* de *et* agere. *Th.*]. PRISC. gramm. II 525,1 'dego' syncopam euphoniae causa protulit. degeo: VITA patr. 9,1 absque solatio. *perf.* degui: LVCID. Faust. Rei. epist. 2 p. 166, 13 HYD. chron. II pr. GREG. TVR. dial. 15. ENNOD. opusc. 1 p. 281, 18 -uerit. PAVL. FEST. p. 73 -ere antiqui posuerunt pro expectare (*sine exemplo*). NON. p. 278 -ere est agere (minuere, detrahere *ex locis* PLAVT. Aul. 165 [demam *codd.*]. Epid. 65 [detegetur *codd.*]). GLOSS. διάγω ἀντὶ τοῦ διατρίβω. -it διάγει, habitat, vivit, agit, consistit, demoratur. -unt transeunt (transigunt?), vivunt vel versantur. -as διάξεις (διάγοις *Vulc.*). -ere exigere, vitam agere. -entes διάγοντες. *legitur inde ab* ENN. *et* PLAVTO; *singulis locis*: CATVLL. VERG. CVLEX OV. VELL. CELS. COLVM. LAVS Pis. SIL. PLIN. epist.; *binis*: TER. HOR. CVRT.; *ternis*: PLAVT. LIV. PHAEDR. STAT. TAC.; *deest*: CATONI RHET. Her. CAES. HIRT. BELL. Afr. Alex. Hisp. PVBLIL. VARRONI SALL. NEP. TIB. PROP. VITR. *al.* [*loc. dub.*: OV. am. 3, 61. SEN. contr. 1, 3, 7 in templo dixerat (vixerat *Faber*, degerat *Gertz*). *cf.* 7,1,6. CARM. epigr. 322 sexcentum decies (*fort.* degens *Bücheler*) era nonagesima nona.]

1 *i. q.* ***peragere,*** *plerumque de tempore et vita*: **a** ***cum obiecto*** (ARVS. gramm. VII 467,31 -o illam rem): ENN. ann. 115 Romulus in caelo cum dis genitalibus aevum -it (LVCR. 2,16 -itur hoc aevi quodcumquest. 5,1440. PAVL. FEST. p. 13 aedis dicitur, quod in ea aevum -atur). PLAVT. Cas. 291 utrum ... mavis ... maritum servom aetatem -ere et gnatos tuos (Cist. 77 quicum aetatem -rem. TER. Phorm. 417 cum uno aetatem -ret. TVRPIL. com. 57 quacum aetas -enda et vivendum esset tibi. CIC. S. Rosc. 150 inter feras. LVCR. 4, 1122. 3, 509 cur eadem [*animum et animam*] credis ... cum validis ventis aetatem -ere posse. SEN. Phaedr. 90 in malis. epist. 67,2 maior pars *aetatis meae* in vestimentis -itur. PANEG. 9, 26 omnesque Constantinus in terris -at aetates). PLAVT. Most. 534 a mani ad noctem usque in foro -o diem (HEGES. 4,20 de anno sequenti octavum diem -ret *Nero*). CIC. fin. 1, 64 tollitur omnis ratio et vitae -endae et rerum gerendarum (3, 50 quae *res* ad vitam -endam pertinerent. 4, 15 ex summo bono. 4, 60. 5, 11 off. 1, 11. LVCR. 4, 1282 ⟨te⟩ secum -ere vitam. LIV. 39,13,6 reliquum vitae. PHAEDR. 1,3,2 suoque potius habitu vitam -ere. app. 13,4 in sepulcro vitam lugens -ret. SEN. epist. 107, 3 in hoc contubernio vita -enda est. LVCAN. 4, 358 vitam patiaris inermes -ere. PLIN. nat. 3, 124 in montibus. 12, 5 sine quis vita -i non possit. TAC. ann. 4, 41 procul Roma amoenis locis. FRONTO p.183,3 N. ARNOB. nat. 4,36 LACT. inst. 1,1,25.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

3, 7, 5. *cf.* 7, 1, 13. AVSON. 302, 53 secum iubet reliquum, quod esset vitae, totum -ere). STAT. Theb. 6, 831 sic otia Martis -ere. PANEG. 10, 2 quintum decimum maximus princeps salutaris imperii annum -it (PS. AVR. VICT. epit. 47, 3 -enti annum a tricesimo tertium). PANEG. 11, 4 aestates omnes in castris, hiemes in tribunalibus -it. *nota*: LVCR. 4, 968 contractum cum ventis -ere bellum. *adduntur adiectiva et adverbia (vel locutiones adverbiales)*: aevum: CIC. phil. frg. V 50 si nobis ... in beatorum insulis immortale aevum ... -ere licet. LVCR. 2, 1094 placidum. 5, 172 pulchre. CARM. epigr. 59, 20 ubei omnes pariter aevum -re⟨nt⟩. aetatem: FRONTO p. 95, 8 N. longam. diem: TER. Ad. 522 perpetuum in laetitia. AFRAN. com. 141 illum Dianae sanctum diem. vitam: LVCIL. 397 quietam. CIC. S. Rosc. 144 in egestate. Sull. 75 foedissimam. fin. 1, 35 sine metu. 4, 30 cum virtute. epist. 11, 28, 8 quod reliquum est vitae, in otio Rhodi -am (DARES 8). LVCR. 3, 322 dignam dis. 5, 1122 placidam (5, 1154 placidam ac pacatam). VERG. Aen. 4, 551 sine crimine. PHAEDR. 1, 30, 6 longeque ab ipsis -rent vitam boves. VELL. 2, 3, 2 gloriosissime. PLIN. nat. 6, 66 vita mitioribus populis Indorum multipertita -itur. 16, 126 sine quis mitior vita -i non possit. 31, 88 vita humanior sine sale non quit -ere (*fort.* -i). ARNOB. nat. 6, 25 pacificam. LACT. inst. 3, 7, 5 quo rectius vita -atur. 5, 5, 6 communem. 6, 10, 13 erraticam. IVST. 1, 7, 7 regiam. MART. CAP. 6, 665 parilem. COD. Theod. 11, 12, 3 (*a. 365*) privatam (IORD. Get. 306). otia: CATVLL. 68, 104 libera ... otia pacato -ret in thalamo. CVLEX 73 otia invidia -entem et fraude remota. senectam: HOR. carm. 1, 31, 20 turpem. LACT. mort. pers. 20, 5 tranquillam senectutem.

b ***absolute*** (*cf.* PS. ASPER gramm. suppl. 50, 23 neutralia verba haec sunt...-o), *i. q. vivere* (*accedit saepe ubi*): HOR. carm. 3, 29, 42 ille potens sui laetusque -et. CELS. 2, 18 eae *aves* quoque quae in aqua -unt. CVRT. 8, 9, 33 qui in urbibus publicis moribus -unt. 9, 3, 8 inter feras serpentesque. LAVS Pis. 222 tecum. PLIN. nat. 2, 1 cuius *caeli* circumflexu -unt cuncta. 2, 246 circa Tanain Sarmatorum gentes -ere. 4, 81 qui extremi ... -unt. 5, 45 passim cum feminis -unt. 6, 55. 162 Arabes mitrati -unt aut intonso crine. *ibid.* ex innumeris populis pars aequa in commerciis aut latrociniis -it (16, 161). 8, 142 quae *animalia* nobiscum -unt. 9, 1 animalium, quae terrestria appellavimus hominum quadam consortione -entia. 11, 72 crabronum silvestres in arborum cavernis -unt. 29, 11. 33, 21 sub imperio nostro. SIL. 17, 6 qui ... praesentis -ret aevi optimus. STAT. Theb. 1, 63. Ach. 1, 507 *Achillem* nec antris Chironis patria nec -ere Peleos aula. TAC. Germ. 20 inter eadem pecora, in eadem humo -unt. ann. 4, 57 certus procul urbe. IVLIAN. dig. 24, 2, 6 in civitate. APVL. met. 5, 9. 6, 1 istic. 11, 32 frondoso casulae contentus umbraculo -ret. Socr. 4 p. 129 in quibusdam dignitatis suae penetralibus -ens. TERT. resurr. 46 p. 94, 15 secundum spiritum tamen -entibus. PAVL. dig. 4, 6, 85, 8 in eadem provincia (FILASTR. 38, 2 -ens in Cypria provincia. IORD. Rom. 385 *v. p. 386, 8*). *al.* SOL. 32, 24 *crocodilus* in aqua -it (ARNOB. nat. 1, 2). 52, 15 sine regibus. PANEG. 5, 14 Romae. ARNOB. nat. 1, 16 *syn.* habitare. 1, 36. 38 *anima* mortis particeps -at. 2, 2. 25 *syn.* demorari. *al.* LACT. inst. 5, 22, 14 sub aliena dicione atque imperio (SVLP. SEV. chron. 2, 9, 2). TREB. trig. tyr. 33, 2 in agro suo -ret senex. AVR. VICT. Caes. 37, 6 tanto ordine in castris -ente (IVST. inst. 2, 11, 1). HIL. in psalm. 68, 28 in infernis. LVCIF. Athan. 2, 3 -enti in corpore (reg. apost. 1). 2, 7 in eius *diaboli* te -ere potestate. reg. apost. 11 in hac vita (FILASTR. 112, 5 vitam in qua nos hodie -imus. RVFIN. Basil. hom. 1, 3). AVIEN. orb. terr. 574 Arcades immensum propter -unt Erymanthum. 870. 907. 971 *al.* AVSON. 407, 4 in comitatu -imus. DICT. 2, 28 filiam suam ... cum Agamemnone -ere. 2, 33. AMM. 20, 9, 1 apud Caesaream. 21, 4, 3. 30, 10, 4 -ens cum Iustina matre in villa. VEG. mil. 2, 13 decem militibus sub uno papilione -entibus. 3, 8. CLAVD. 20, 19 reliquis securum -ere membris. RVFIN. apol. ad Anast. 2 cum in ... Alexandrina ecclesia -remus. AVG. civ. 16, 24 inter illas *aves* -ant. 17, 23 in alienigenarum terris. epist. 159, 3 apud Carthaginem. SVLP. SEV. chron. 2, 3, 6 Iudaeos inter nos -ere. 2, 17, 2. dial. 2, 11, 6 procul femina in suo -ens tabernaculo sit remota. PHOEBAD. c. Arrian. 8 in sua unumquemque proprietate -entem. MART. CAP. 1, 92 nostis Maiugenam ... in nostris merito -ere sensibus. 2, 155 hic igitur Lares, hic post membrorum nexum -unt animae puriores. *al.* SIDON. epist. 6, 4, 2 quem nunc Tricassibus -ere fama divulgat. 8, 1, 1 uspiam. COD. Theod. 11, 12, 3 (*a. 365*) in palatio nostro. 3, 7, 1 pr. (*a. 371*) viduae intra vicesimum et quintum annum -entes. LVCID. Faust. Rei. epist. 2 p. 166, 13 in paradisi habitatione -uisse (INST. Iust. 2, 5, 5 in ea *habitatione*). VITAE patr. 3, 3 omnis labor totius temporis, quo hic -o. PRISC. perieg. 501 hic animas perihibent ... -ere securas. GREG. TVR. Mart. 2, 47 sanus deinceps -ens. COD. Iust. 12, 21, 1 pr. in locis -entis officii. 6, 21, 15 pr. milites in expeditione -entes. GREG. M. dial. 1, 5 in Anconitana urbe per multos annos in monachico habitu -uit. PASS. Petr. 17 privatus et contemptus domo propria -ret (in domo *f H*). PASS. Barth. 8 p. 148, 7 in quibus (*idolis*) -bant. *nota*: PLIN. nat. 6, 50 multitudo populorum innumera et quae cum Parthis ex aequo -at (6, 112). EPIST. pontif. 303 Migne 20, 527^{A} vos ex sententia -ere. VLP. dig. 39, 2, 5 domum, in quam -it, denuntiari (*fort. interpol.*). *accedunt adverbia et locutiones adverbiales*: LIV. 1, 31, 6 ille repente omnibus magnis parvisque superstitionibus obnoxius -ret. SEN. nat. 6, 32, 5 tranquille. dial. 9, 8, 5 parum beate. epist. 48, 2. COLVM. 1, 4, 8 iucundius. PLIN. nat. 7, 5 cetera animantia in suo genere probe -unt. 7, 6 maximeque longius ab mari -entium hominum (ENNOD. epist. 1, 13 p. 23, 24 longe -entibus. opusc. 1, 74 p. 281, 18. *de tempore*: STAT. Theb. 5, 752 Phrygiis aut -ere longius annis). 12, 1 gentes sic -unt. PLIN. epist. 5, 6, 46 nusquam salubrius. SOL. 55, 1 concorditer. IORD. Rom. 367 pueriliter vivens ... -bat. 385 in Africa provincia feliciter -ens. LIV. 24, 26, 8 puellis in orbitate -entibus. SEN. epist. 74, 15 sine nequitia, sine fraudibus. PLIN. nat. 4, 89 gens felix ... annoso -it aevo. QVINT. decl. 267 p. 89, 15 in hac pace et tranquillitate -endum est (ARNOB. nat. 1, 6 tranquillitate in mollissima). PS. APVL. Ascl. 7 in summa beatitudine. TERT. pudic. 16 praeter sollicitudinem. LVCIF. non parc. 32 in sublimitate. SVLP. SEV. chron. 1, 32, 1 in otio. MARCELL. chron. II p. 98, 4 Anastasio ... in processibus -ente (IORD. Rom. 341 dum processibus Chalcedona -ret). DRAC. Romul. 10, 250 caelibe vitā. BOETH. mus. 1, 34 servitio -it. GREG. TVR. vit. patr. 9, 1 absque solacio -ere.

2 *i. q.* ***depellere***: FRONTO p. 66, 11 N. potest aestus per vestis intervalla depelli, potest -i, potest demeare, potest ... eventilari.
deriv.: deactio. *Stöger.*

dēgradātio, -ōnis *f. a* degradare. *i. q. actio degradandi*: AVG. fid. et op. 2, 3 -bus et excommunicationibus. c. Cresc. 3, 48, 52 facinus sola -e punire. VITA Desid. 4. GREG. M. epist. 1, 32 -o sacerdotii.

⁎**dēgrado**, -āvī, -ātum, -āre [*a de et* gradus. *Th.*]. *i. q. in inferiorem gradum redigere (poenae causa)*, *cf.* GLOSS. V 449, 22 decolorant -ant. *saepe apud* ECCL., *ex. gr.*: HIL. op. hist. frg. 2, 3 ne ignorantes eorum accipiant litteras communicatorias, ..., quos iusta sententia -vit. OPTAT. 6, 6 p. 154, 1 *opp.* promotio. AMBROSIAST. in Gal. 3, 2 *Galatae* -antes se carnis curae se subiecerunt. AVG. enchir. 80 ut ... non solum excommunicare aliquem laicum non audeamus, sed nec clericum -are. serm. 164, 11 epist. 35, 3 *al.* LEO M. epist. 111, 2 sub honoris specie. CANON. Migne 56, 794 -ari a ministerio. HYD. chron. II p. 35, 247 ad privatam vitam. MAX. TAVR. epist. 1, 2 VEN. FORT. vita Radeg. 3, 10. BENED. reg. 63 quos abbas praetulerit vel -verit (GLOSS. V 413, 2 *ad l.* deposuerit).
deriv.: degradatio.

?**degrammon** bictio GLOSS. V 543, 42 (diagramma pictio *coni. Götz*).

dēgrandino, -āre *a* de *et* grandinare. *i. q. grandinare*: OV. fast. 4, 755 dum -at.

degraphis, -dis *f. v.* caelatura *vol. III p. 64, 58.* *fort. latet* διαγλυφίς.

dēgrassor, -ātus sum, -ārī *a* de *et* grassari, *cf.* degredi. *transit., i. q. invadere*: STAT. Ach. 1, 406 quid maneat populos, ubi tanta iniuria primos -ata duces? *intrans., i. q. deferri*: APVL. Socr. 10 p. 142 *nubes* si aliquo humore fecundae sunt, veluti ad fetum edendum deorsus -antur. HIL. trin. 10, 11 humano generi vitae mortem ... vis exterior ... -ata in corpus accelerat. *cf.* digrassor.

dēgrātus NOT. Tir. 28, 72^{a} *inter* gratus *et* ingratus.

dēgravo, -āvī (*l. 68*), -ātum, -āre *a* de *et* gravare. *i. q. pondere suo deprimere (proprie et in imag.)*: PROP. 3, 7, 58 quaecumque meum -at unda caput. OV. met. 5, 352 -at Aetna caput *Typhoei* (*ibid.* premere). 13, 777 ingenti litora passu -at *Polyphemus*. trist. 5, 3, 35. fast. 4, 436 laxos -at illa sinus (*i. floribus implet*). LIV. 3, 62, 8 quae (*duo milia Sabinorum*) ubi illatis ex transverso signis -bant prope circumventum cornu *Romanorum*. 4, 33, 11 etiam peritos nandi lassitudo et vulnera et pavor -ant (7, 24, 9). PHAEDR. 4, 22, 15 plures onere -ati perierant *naufragi*. SEN. Phaedr. 1230. epist. 30, 1 plus illum -at quam quod possit attolli: magno senectus ... pondere incubuit. 74, 18. COLVM. 1, 5, 10 -atum pondere suo *aedificium* (APVL. met. 7, 28). 6, 2, 15. PLIN. nat. 7, 17 eosdem *homines* non posse mergi, ne veste quidem -atos. 9, 10 -ari ... partes *navium* et ... etiam mergi. 11, 82. 15, 114. 22, 153 genua quoque -at *ervum*. STAT. Theb. 9, 274. CARM. epigr. 1038 ne -et ossa *terra*. MIN. FEL. 26, 7 spiritus (*i. daemones*) ... a caelesti vigore terrenis labibus et cupiditatibus -ati (CYPR. laps. 12). ITALA Zach. 7, 11 (Lucif. Athan. 1, 37 p. 132, 11 Gild. Brit. 88 chron. III p. 74, 25) aures suas ... -verunt, ut non oboedirent legem meam (ἐβάρυναν, VVLG. aggravaverunt, ne). HIL. trin. 10, 23 super fluctus eat et non -etur ingressu (*cf.* in psalm. 55, 5). HIER. tract. in psalm. I p. 67, 8 NOT. Tir. 27, 86. *nota*: RVFIN. Clement. 4, 21 non enim ad discendum tarditate corporis -antur *daemones* (*i. ne discant*).

⁎**dēgredior**, -ssus sum, -ī [*a de et* gradi. *Th.*]. *in codicibus saepe confunditur cum* digredior *q. v.* *imper.* -īre? *v. l. 81.* GLOSS. -itur καταβαίνει. absistit. -i egredi. *legitur inde a* PLAVTO.
i. q. descendere, hic illic (v. l. 84. p. 387, 2) i. q. absistere, abire; additur acc. spatii (p. 387, 3), abl. (p. 387, 2, cf. BEDA gramm. VII 270, 11 '-or monte' dicimus recte et significamus 'de monte'), ab (*p. 387, 14*), de (*l. 81*), ex (*p. 387, 1*); ad, in *c. acc.* *de loco, proprie et in imagine*: PLAVT. Cas. 675 sciens de via in semitam -ere (*imper.*; -īre *Bentl.* LIV. 4, 33, 12 de montibus. *cf.* GELL. 1, 3, 15 cum decessero de via, quousque -i debeam). Mil. 185^{a} ut ne *illa* quoquam de ingenio -atur muliebri (*i. ut faciat, quae mulieres facere solent*). CAES.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

civ. 1, 72, 4 paulum ex eo loco -itur ⟨MELA 2, 81 ex Pyrenaeo monte. GELL. 20, 1, 21 e curriculis istis disputationum). BELL. Afr. 37, 3 parvulam proclivitatem -ssus. SALL. Iug. 49, 4 monte -ens (50, 1 colle. LIV. 21, 32, 12 tumulis. 21, 59, 1 Apennino. 23, 27, 3. 29, 32, 4 iugis [TAC. hist. 1, 61]. 38, 13, 4 nihil viā -ssus [PLIN. nat. 12, 63]. TAC. hist. 2, 66 Alpibus. 3, 67 Palatio *al.* AVSON. 445, 3 AMM. 14, 2, 2. 15, 10, 10. 19, 3, 1). LIV. 3, 62, 9 ad pedes ... -sso equiti (29, 2, 14). 4, 17, 11 in campos (7, 24, 1. 7, 34, 11 in vallem. 21, 38, 5 in Italiam -sso *Hannibali.* 22, 12, 7 in aequum [TAC. Agr. 18]. 30, 8, 3. 32, 15, 5. 41, 14, 2. 44, 5, 12). LIV. 7, 14, 10. 40, 22, 5 inde (*ex Haemo*). 40, 22, 7 *opp.* ascendere. 44, 35, 23 ad imam partem castrorum. MANIL. 3, 329 ubi conscendes orbem scandensque rotundum -iēre simul. PLIN. nat. 2, 75 incipit *Venus* ... -i latitudine motumque minuere ab exortu vespertino, retro quidem ire simulque altitudine -i a statione vespertina (*cf.* 2, 76 *sim.* 18, 264 *de sole*). 8, 58. 36, 116 a destinato itinere. FRONTIN. strat. 1, 5, 5 (*coni. Gundermann*) TAC. Agr. 37 *al.* FLOR. epit. 3, 16, 6 ab arce. AVR. Fronto p. 47, 22 N. inde Athenas. IREN. 1, 23, 2 ad inferiora (AMM. 25, 10, 3). DICT. 2, 1. 11 AMM. 24, 4, 4. *nota*: PLIN. nat. 18, 169 in limo -ssi amnis *Nili* (*sc. decedentis*). AMM. 15, 11, 16 Rhodanus proclivi impetu ad planiora -ens (*i. decurrens*). *t. t. rhetorum*: CIC. de orat. 2, 80 antequam peroretur, ornandi aut augendi causa -i (digr- *pars codd.*). 2, 311 -i ab eo, quod proposueris atque agas. 2, 319 in iis partibus, ad quas dixi -i saepe oportere. part. 128 a causa. PLIN. nat. 36, 126 a marmoribus -enti ad reliquorum lapidum insignes naturas. QVINT. inst. 4, 3, 17 in prooemio. *cf.* digredior.

deriv.: degressus.

dēgregat NOT. Tir. 79, 63. STAT. Theb. 12, 184 quo *dolo* semet ab agmine fido -et (*p*, segreget *rell.*). *a* de *et* grex, *cf.* se-, congregare.

dēgressio *v.* digressio.

dēgressus κατάβασις GLOSS. *a* degredi.

dēgrūmo, -āre [*a* de *et* gruma *seu* groma. *Th.*]. *i. q. gruma derigere* (NON. p. 63): ENN. ann. 453 -are forum (*Vahlen*, -ari ferrum *codd. Noni*). LVCIL. 100 viamque -bis ut⟨i⟩ castri mensor facit olim.

dēgrunnio, -īre *a* de *et* grunnire. PHAEDR. 5, 5, 27 scurra -it prior (*sc. grunnitum porci imitatus*).

dēgulātor, -ōris *m. a* degulare. GLOSS. sorbillator. gulae deditus (ISID. orig. 10, 80): APVL. apol. 75 *sestertia tot* omnia in paucis ita hic -r studiose in ventrem condidit *eqs.*

1. dēgulo, -āvī, -āre [*a* de *et* gula. *Th.*]. NON. p. 97 -asse est gulae dedisse (GLOSS. V 640, 30). GLOSS. V 599, 9 eduli voratores -antes. AFRAN. com. 18 immo iam dudum ... -asse oportuit. SVEIVS carm. frg. 5 inter se -arunt omnia.

2. dēgulo, -ōnis *m., cf. c.* degulare *et c.* gulo. AVG. gramm. V 502, 4 ad hanc formulam (*sc.* o, -onis) declinabis ... -o.

dēgūno, -ere [*cps. esse videtur ex* de *et* *guno, *cf. c.* gustus, gustare *et c. gr.* γεύειν, *got.* kiusan 'δοκιμάζειν', *hibern.* to-gu '*electio*', *ind.* juṣátē '*fruitur, gaudet*'. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 81 -ere degustare. GLOSS. II 41, 27 ἀπογεύσασθαι καὶ συγγνῶσαι(?).

dēgustāmentum, -ī *n. a* degustare. GLOSS. V 217, 22 liba -a sacrificiorum prima.

dēgustātio, -ōnis *f. a* degustare. *actio degustandi*: CORP. VI 1785 de ampullis placuit, ut post -em possessori reddantur. VLP. dig. 18, 6, 1 pr. vini. 18, 6, 4, 1 *bis.* 33, 5, 3 *aceti.* TERT. resurr. 34 p. 73, 19 transgressio (*Adae*) ... carnis actu ex -e commissa. CASSIAN. conl. 1, 23, 5. 5, 11, 3. MVTIAN. Chrysost. hom. 23, 2 (*in imag.*) libamina vero quaedam erant et primae -es futurorum.

dēgustātor, -ōris *m. a* degustare. *is qui degustat*: CASSIAN. conl. 10, 13, 1 palpator tantummodo spiritalium sensuum ac -r. MIRAC. Steph. 2, 3, 1.

***dēgusto,** -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* gustare. PAVL. FEST. p. 71 degunere -are. GLOSS. ἀπογεύομαι. διαγεύομαι. -atos depastos. *legitur inde a* CATONE VARRONE CIC.

i. q. defrui, gustando experiri: **1** *proprie*: **a** *absolute et cum accus.*: CATO agr. 148, 1 in triduo proxumo viri boni arbitratu -ato; si non ita fecerit, vinum pro -ato erit *eqs.* (VARRO ling. 6, 21 hoc die solitum vinum ⟨novum⟩ et vetus libari et -ari. PLIN. nat. 18, 287 IVV. 6, 365[16] GAIVS dig. 18, 6, 16 VLP. dig. 18, 6, 1 *al. cf.* 18, 6, 1, 1 vasa vel dolia). VARRO rust. 2, 5, 15 quod *pabulum* egredientes *boves* -are possunt. BELL. Alex. 6, 2. SALL. Catil. 22, 2 cum ... omnes -issent, sicuti in sollemnibus sacris fieri consuevit (*cf.* PLIN. nat. 8, 82. 18, 8. RVFIN. hist. 4, 7, 7 immolata ... -anda [εἰδωλοθύτων ἀπογευομένους]). OV. Pont. 4, 10, 18. CELS. 3, 6 p. 87 ut paulum ex singulis *cibis* -ando famem vitet (HIER. epist. 22, 35, 6. 52, 5, 7 -atos cibos). SEN. epist. 2, 4 fastidientis stomachi est multa -are. COLVM. 8, 16, 3. arb. 3, 6 aquam. MELA 2, 12 LVCAN. 7, 844. 9, 287 nec iam -at ... thymum *apis* (CALP. ecl. 3, 80). PLIN. nat. 8, 119. 19, 133 *al.* PS. AMBR. apol. Dav. II 12, 71 vetita et interdicta. COMM. apol. 323 -ato pomo *ab Ada.* SVLP. SEV. chron. 1, 33, 8 mel. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 142[A] ut habeat gustus animae, quod -et (*sc. panem vitae*). CLAVD. 18, 362 celeri -at singula sensu. GREG. M. moral. 5, 66 saporem (APON. 3 p. 66). *nota subiectum res*: LVCR. 2, 192 *ignes* celeri flamma -ant tigna trabesque. VERG. Aen. 12, 376 lancea ... summum -at vulnere corpus (*i. perstringit. cf.* SIL. 5, 274 leviterque e corpore summo -at cuspis ... cruorem). COD. Theod. 16, 10, 1 pr. (*a. 320/1*) si quid de palatio nostro -atum fulgore esse constiterit. **b** *c. praep.*: de: PLIN. epist. 9, 20, 2 -are de lacu. COMM. apol. 333 de ligno vitae. ex (*cf. l. 2. p. 387, 75*): GELL. 5, 16, 5 *Ennius* -andum ex philosophia censet, non in eam ingurgitandum. **c** *c. ablat.*: SVLP. SEV. chron. 1, 2, 2 cum interdicta sibi arbore -assent *Ada et Eva.*

2 *in imagine*: CIC. Cluent. 72 qui aliquid ex eius sermone speculae (*i. spei*) -arat. Tusc. 5, 61 visne ... ipse eam *vitam* -are. parad. 5 -bis genus exercitationum earum, quibus uti consuevi. Att. 1, 16, 8 ex qua *altercatione* licet pauca -es (*i. audias. cf.* 13, 40, 1 aliquid de fabulis. ZENO 2, 28). MANIL. 3, 613 vix -atam rapiens sub flore iuventam. QVINT. inst. 12, 2, 4 qui litteras (*cf. l. 34*) vel primis, ut aiunt, labris -arit (HIER. adv. Rufin. 1, 30 qui oratoriam vix primis labris in adulescentia -asti). TAC. ann. 6, 20 (*verba Tiberii*) et tu, Galba, quandoque -bis imperium (SYMM. orat. 1, 15 nondum -atis imperii bonis). TERT. resurr. 17 p. 48 prior -ans iudicium (SYMM. epist. 5, 54, 3). PANEG. 6, 11 *voluptatem* (LACT. inst. 6, 24, 10). SEDVL. carm. pasch. 5, 180 necem ... amaram (op. pasch. 5, 14) *sim. al.* *nota*: TERT. apol. 2, 5 quot quisque iam infanticidia -asset (*i. perpetrasset*). *cf.* scorp. 1 alii fustibus ... -ata martyria in carcere esuriunt.

3 *translate, i. q. summatim cognoscere, tractare, experiri*: CIC. de orat. 1, 223 eorum, apud quos aliquid aget ..., mentes sensusque -et. SEN. epist. 33, 5 depone ... spem posse te summatim -are ingenia maximorum virorum: tota tibi inspicienda sunt, tota tractanda. 46, 1 librum. QVINT. inst. 4, 1, 14 -anda tamen haec (*miseratio*) prooemio (*i. perstringenda*), non consumenda (*cf.* ENNOD. epist. 6, 29, 2 p. 166 haec scripto -ata sufficiant). 10, 1, 104 nos genera -amus, non bibliothecas excutimus. 10, 5, 23 diligenter effecta *materia* plus proderit quam plures incohatae et quasi -atae. TERT. anim. 3 cum omnes illic sapientiae ... caupones -asset *apostolus* (*i. cognovisset*). COD. Theod. 13, 4, 1 (*a. 334*) liberales litteras (*cf. supra l. 14*). *nota*: CIC. Att. 4, 8[a], 4 tu velim ex Fabio, si quem habes aditum, odorere et istum convivam tuum -es (*sc. auscultando*) et ad me de his rebus ... scribas. *seq. enunt.*: PAVL. MED. bened. 5, 1 vidisse ... id est mente -asse, quam esset dulce *eqs.*

deriv.: degustamentum, degustatio, degustator.

dēgȳrat NOT. Tir. 96, 18. *a* de *et* gyrare.

dehabeo, -ēre *a* de *et* habere. *i. q. parum habere, egere*: HERM. Pal. vis. 3, 9, 2 date etiam eis, qui -ent (τοῖς ὑστερουμένοις). COSMOGR. 1, 24 ut *insula* neque aestivis mensibus neque hiemalibus pasturae admirabiles herbas -eat. SCHOL. Hor. Vind. ars 326 deunx quasi -ens unam unciam. AMBROSIAST. in Phil. 2, 10 nihil. HIER. epist. 22, 35, 6 (*ibid.* non habere). PS. AVG. quaest. test. I 125, 2 hominis natura -et scientiam. II nov. 49, 4 PALLAD. hist. mon. II 13 p. 366[D]. PASS. Thom. p. 135, 2 ut domus lumen numquam -eant. PS. ARNOB. conf. 1, 9 p. 252[B].

dehaurio, -stum, -īre *a* de *et* haurire. *i. q. hauriendo demere*: CATO agr. 66, 2 cum oleum sustuleris de cortina, amurcam deorito. *i. q. devorare*: TERT. pall. 5 p. 954 Oehl. margarita ... pretiosa. resurr. 11 p. 40, 20 poterit *deus* et carnem quocumque -stam evocare de alio. *L.*

dehibeo *v.* debeo.

***dehinc,** *adv. a* de *et* hinc. GLOSS. εἶτα. ἔπειτα. deinde. hinc. inde. deinde vel post haec aut postea. AVG. gramm. V 519, 34 adverbiis omnibus praepositio separatim adici non debet, quamquam lectum sit ... -c, ut (*Verg. georg. 3, 167*) ... quae omnia ... placuit contra regulam accentuum proferri, ne separatim additae praepositiones videantur adverbiis. *vox plerumque pro iambo usurpatur, pro spondeo*: VEN. FORT. carm. 2, 4, 6. 5, 4, 2. 7. 5, 6 carm. 24 CYPR. GALL. gen. 1075 Ios. 169 num. 744; *per synezesin his locis*: PLAVT. Asin. 111. 160. 858 Cas. 94 Merc. 1000 Poen. 125. 374. 1029 Trin. 838 (*ubique*) TER. Andr. prol. 22 Andr. 79 (δ *E*, dein *rell.*). 190. 562 (dein γ) Eun. 14. 296. 872 Ad. 22 AFRAN. com. 263 VERG. Aen. 1, 131. 256. 6, 678. 9, 478 PROP. 2, 4, 6 OV. fast. 6, 788 VAL. FL. 7, 596 STAT. Ach. 1, 370 Theb. 2, 100 (dein *B M*). *legitur inde a* PLAVTO *per totam latinitatem, non frequentatur ante* TAC. ann. (*34[ies]*), *in deliciis habent praecipue* APVL. (*21[ies]*) TERT. (*90[ies], perraro* deinde) CHALC. IVVENC. AVIEN. (*76[ies], deest* deinde) MART. CAP. *nunc deest omnino ex. gr.*: CATONI RHET. Her. CIC. CATVLLO LVCR. CAES. GRATT. MANIL. VITR. SEN. rhet. GERM. VELL. VAL. MAX. CELSO PHAEDRO CVRT. COLVM. SCRIB. LARGO LVCANO PERS. PETRON. QVINT. inst. MART. PLIN. iun. MIN. FEL. COMM. SOL. ARNOB. AMM. VVLG., *singulis locis habent* VARRO PROP. OV. LIV. (*dubium*) SEN. phil. ASCON. QVINT. decl. PANEG., *binis* MELA ICTI, *ternis* PLIN. nat.

1 *solum positum*: **a** *de consecutione temporali sive ab praeterito ad praesens sive rarius de futuro a praesenti*: PLAVT. Asin. 111 nemo est quem iam -c metuam mihi. 160. 858 nunc -c scito (Poen. 1029 TER. Eun. 872). Merc. 1000 Poen. 125. 374 Trin. 838 TER. Ad. 22 Andr. prol. 22. 562 Eun. 14. 296 AFRAN. com. 263 VERG. georg. 3, 167 Aen. 1, 131. 256. 3, 463 quae postquam ... effatus amico est, dona -c ... imperat ad naves (SIL. 3, 46 postquam oculos

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

varia implevit virtutis imago, mira -c cernit). 5, 722. 6, 678. 8, 337. 9, 478. 12, 87 HOR. epod. 16, 65 -c ferro duravit saecula. sat. 1, 3, 104. LIV. 1, 59, 1 quacumque -c (denique *Madvig, fort. recte*) vi possim. SEN. nat. 3, 29, 6 PLIN. nat. 18, 36 VAL. FL. 1, 551. 4, 760. 5, 215. 7, 596 SIL. 4, 362. 6, 227. 10, 578 HOMER. 317 STAT. silv. 3, 3, 63 Ach. 1, 228. 370 Theb. 2, 100. 4, 455. 6, 294. 8, 211 PS. QVINT. decl. 5, 15 FRONTIN. strat. 2, 7, 6. TAC. ann. 1, 34 -c audito ... tumultu. 1, 67 equos -c ... tradit. 3, 29. 4, 21. 13, 35. 14, 5. 47. 15, 36 *persaepe.* SVET. Iul. 35 Aug. 49. 97 Tib. 6 Cal. 58 Nero 19 Tit. 8 Dom. 16 *al.* TRYPH. dig. 20, 4, 20 VLP. dig. 32, 58 GELL. 2, 23, 8 APVL. Socr. 1 p. 117 met. 1, 25. 2, 14 -c tunc demum. 7, 6. 10, 20 *al.* TERT. anim. 6 *al.* bapt. 3 *al.* adv. Hermog. 26 *al.* ieiun. 6 *al.* adv. Marc. 1, 1 *persaepe* nat. 1, 3 *al.* adv. Prax. 1 p. 228. 6 p. 234 *al.* pudic. 17 resurr. 2 p. 27 *saepe* scorp. 1. 3. 9 *al.* spect. 5. 16 adv. Val. 10 p. 188 PANEG. 10, 2 SPART. Sept. Sev. 5, 1. 8, 16. 14, 11 Carac. 6, 4 CAPITOL. Gord. 30, 5 LAMPR. Alex. 29, 4 LACT. Phoen. 91 IVST. 30, 2, 1 CHALC. comm. 129 *persaepe* AVR. VICT. Caes. 4, 1. 11, 5 HIL. c. Aux. 8. trin. 4, 25 -c postea (in Matth. 24, 11 HEGES. 1, 46, 1). in psalm. 51, 2 AVIEN. Arat. 108. 236. 393. 566 *persaepe* orb. terr. 140. 167. 613. 689 *persaepe* ora 685 AVSON. 191, 4 (*13ies*) ORIG. Const. 3, 6. 5, 25 ANON. Vales. 14, 81 VEG. mil. 1, 1 HIER. epist. 22, 30, 6 *al.* PRVD. perist. 3, 129. 146. 10, 1101 c. Symm. 2, 13 CLAVD. 28, 515 SVLP. SEV. Mart. 6, 4. 11, 4 dial. 2, 3, 4 MART. CAP. 1, 34. 66. 82. 2, 102. 156. 4, 328. 5, 470. 6, 621 *persaepe.* OROS. hist. 1, 1, 14. 1, 21, 10. 4, 11, 9 *al.* AVELL. p. 354, 2. 430, 1. 625, 13 *al.* SIDON. epist. 9, 13, 2 carm. 16, 15 *saepe* SEDVL. op. pasch. 2, 10. 3, 2 carm. 5, 369 EVGRAPH. Ter. Hec. 293 BOETH. herm. prim. 1, 1 p. 35, 25 herm. sec. 1, 1 p. 34, 24 *al.* mus. 1, 33. 5, 19 *al.* ENNOD. op. 2, 12 p. 291, 9 VEN. FORT. carm. 1, 11, 7. 2, 4, 6 vita Mart. 2, 278 *al.* CYPR. GALL. gen. 1075 num. 744. *passim.* **b** *notio localis praevalet*: PLAVT. Cas. 94 si in crucem vis pergere, sequi decretumst -c conicito ceterum. *huc possunt referri*: TER. Andr. 190 nunc hic dies aliam vitam affert, alios mores postulat, -c postulo ... ut. HOR. ars 144 non fumum ex fulgore, sed ex fumo dare lucem cogitat, ut speciosa -c miracula promat. MELA 2, 23 recte -c ora. 3, 75 interiora Cedrosi, -c Persae habitant. PLIN. nat. 3, 38 Italia -c *sequitur.* 4, 16. SIL. 8, 471 hinc genus orditur Minos illusoque tauro Pasiphae clarique -c stant ordine patres (*de rerum serie*). TAC. ann. 4, 5 cetera Africae per duas legiones parique numero Aegyptus, -c initio ab Suriae usque ad flumen Euphraten ... quattuor legionibus coercita. TERT. anim. 28 hinc abeuntes eant *animae,* illuc et rursus huc veniant et vivant et -c e vita abeant. ITIN. Eucher. p. 126, 10 -c cohaerentia ab occasu loca visuntur. AVIEN. Arat. 138. 192. 195. 393. 992 orb. terr. 25. 118. 467. *et saepissime.* ora 120. 171. 298. 308. 387 *al.* MART. CAP. 6, 599 *sive* in eodem loco fuerit ... ac -c ... aeris habitus ... artarit. 6, 637. 646 *persaepe.*

2 *correlative in enumeratione, vi temporali admodum paucis exceptis subeunte*: VARRO ling. 6, 34 primus mensis ... secundus ... tertius ... quartus ... -c quintus Quintilis et sic deinceps usque ad Decembrem. SALL. Catil. 3, 2. primum ... -c: SALL. Iug. 5, 1. PROP. 2, 4, 6 primo iuvenes trepidant ... -c domiti post haec aequa ... ferunt. ASCON. Corn. p. 77 QVINT. decl. 298 p. 177, 3 TAC. ann. 15, 34 APVL. met. 8, 18. 11, 13 PS. APVL. herm. p. 268 TERT. anim. 17. 23. 30 adv. Hermog. 15. 21. 25 *al.* adv. Marc. 1, 18 *saepe.* nat. 2, 11 adv. Prax. 7 p. 235. 22 p. 270 resurr. 5 p. 32. 28 p. 65. 49 p. 101 adv. Val. 16 p. 196 CAPITOL. Ver. 1, 2 FIRM. err. 17 CHALC. comm. 123 transl. 25 *al.* FORTVN. rhet. 2, 26. 3, 3 HIER. epist. 18A, 6, 3 *al.* SORAN. p. 2, 23 (74) MART. CAP. 1, 34. 3, 224. 6, 618. 9, 928 CLAVD. MAM. anim. p. 73, 12. 183, 12 BOETH. herm. sec. 2, 5 p. 116, 8 CARM. epigr. 1218, 6. BOETH. herm. sec. 2, 6 p. 124, 21 prius ... post ... hinc ... rursus ... -c ... postremo. post ... -c: BOETH. mus. 1, 22. post ... -c ... inde: BOETH. mus. 1, 22. *cf.* postquam *p. 388, 83.* OV. fast. 6, 788 zona latet tua nunc et cras fortasse latebit -c erit ... aspicienda mihi. APVL. met. 10, 24 primo suspicari, -c detestari, -c ... insidiari. Plat. 2, 2 -c proximis et mox ceteris. TERT. pudic. 20 -c introgressus ... -c ... regressus (MART. CAP. 7, 739). resurr. 4 p. 30 haeretici inde statim incipiunt et inde praestruunt, -c interstruunt, unde sciunt facile capi mentes. scorp. 13 primus ... postea ... -c. spect. 5 -c idem Romulus ... post hunc Numa ... -c Tullus Hostilius, -c Ancus Marcius et ceteri (CHALC. comm. 37). PORPH. Hor. carm. 3, 9, 5/6 hic -c ... et deinceps. CHALC. comm. 73 primum ... post ... -c. PALLAD. 1, 12, 2 -c primo ... post ... tertio. HIL. in psalm. 65, 2 primum ... secundo ... -c ... postremo. CHIRON 984 postero ... -c. RVFIN. hist. 4, 15, 7 primo ... -c ... ad ultimum. BOETH. herm. sec. 2, 6 p. 124, 21 prius ... post ... hinc ... rursus ... -c ... postremo. BOETH. mus. 1, 22 post ... -c ... post -c ... inde. *sensus localis praevalere videtur*: SALL. Iug. 19, 6 super Numidiam Gaetulos accepimus ... agitare, post eos Aethiopes esse, -c loca exusta solis ardoribus. FRONTIN. aq. 18 altissimus est Anio novus, proxima Claudia, tertium locum tenet Iulia, quartum Tepula, -c Marcia. MART. CAP. 6, 650 -c a Lavinio promunturio secundus incipit sinus ac -c Italia ... ducitur in fines. *Gudeman.*

***dehīsco,** -ere *a* de *et* hiscere. PRISC. gramm. 38, 13 longae vocales solent corripi ut dĕhisco. *inf. perf.* dehisse: VARRO ling. 5, 148. *formae contractae*: GLOSS. descit. descat. descens. *restituit Hendrickson, Rhein. Mus. 59 (1904) 478* CATVLL. 98, 6 (discas *codd.*, hiscas *vulg.*). SERV. Aen. 1, 106 -ens valde hiscens, de enim augentis est (ISID. orig. 10, 76). GLOSS. διαχαίνω. -it aperit, patescit (fatescit). patescit vel absorbit. subsidit. os aperit -at tocinit (*anglosax.*) -ere immergere (?). -ens in diversum cedens et patescens. inhians (?). *legitur inde a* VARRONE *et* VERG.

i. q. scindi, disrumpi: VARRO Men. 577 trisulcae fores pessulis liberatae -unt graves (*cf.* VERG. Aen. 6, 52 neque enim ante -ent ... ora domus). ling. 5, 148 -hisse terram (VERG. georg. 1, 479 terrae. 3, 432 ardore. Aen. 4, 24 mihi vel tellus optem prius ima -at. 8, 243. 10, 674 quae iam satis ima -at terra mihi? *cf.* 12, 883. SEN. Oed. 582 subito -it terra. 868 -e, tellus [Phaedr. 1238 Tro. 519]. nat. 6, 1, 9 in vasto terrarum -entium sinu. LVCAN. 1, 645 PETRON. 120, 90. SIL. 1, 257 flammiferis tellus radiis cum exusta -it. 4, 688 horrida late scinditur in rimas et hiatu rupta -it tellus. 17, 607 PS. QVINT. decl. 12, 28 APVL. met. 1, 15. 9, 34 SYMM. orat. 2, 9 PANEG. 6, 9 AVG. civ. 10, 8. 18, 23 vers. MACR. sat. 5, 19, 18 optavit ut sibi terra -ret. HYD. chron. II p. 32, 215. MARCELL. chron. II p. 100, 518, 1 *terra* in duodecim pedum latitudinem -ens. ISID. nat. 46, 1. *adde*: SEN. nat. 6, 32, 4 securus aspiciet *homo* ruptis compagibus -ens solum ... stabit super illam voraginem intrepidus). VERG. Aen. 1, 106 his *nautis* unda -ens terram inter fluctus aperit (5, 142 totumque -it convulsum remis ... aequor. SEN. Ag. 499 -ens pontus. VAL. FL. 1, 624 -entem ... undam. 2, 587 -ens terruit unda ratem. AMBR. hex. 5, 24, 89 *Hebraei* per mare sunt undis -entibus liberati. *cf.* PRVD. perist. 5, 482. 7, 50 GREG. TVR. Mart. 1, 9. GLOSS. IV 409, 20 -it fluctus marinus quando se aperit). OV. met. 13, 890 moles fracta -it (*i. saxum. cf.* AVIEN. orb. terr. 726). trist. 2, 85 cunctaque fortunā rimam faciente -unt. 5, 12, 27 rimisque -it *cumba* (*cf.* OCTAVIA 319 *ratis* resoluto robore labens pressa -it. SEN. epist. 30, 2 succurri non potest navigio -enti). fast. 3, 371 caelum (*cf.* PAVL. FEST. p. 74 *Δία* quod aer diurnus -at in candorem. SEN. nat. 1, 14, 1). LIV. 29, 2, 7 -entem intervallis hostium aciem. frg. 22 turris. PAVL. FEST. p. 128 magnis malis ac late -ens (*oris rictus. cf.* PLIN. nat. 8, 74 rictu ad aures -ente. SOL. 30, 15. 52, 34 ore ad usque aures -ente [PLIN. nat. 8, 72 rescisso]). CELS. 7, 29 p. 317 *vulva* paulum -it. 8, 1 p. 328. 8, 11 p. 352. SEN. epist. 88, 22 -entibus quae cohaerebant (*opp.* coire). MELA 1, 37 altero fere spatio, qua -it quaque flexum agit, amplior *altera Syrtis* (*cf.* AVIEN. ora 95 sinus. 174. 530 -it illic maximo portus sinu. 584. orb. terr. 77). PETRON. 124, 254 sedes Erebi qua rupta -it. PLIN. nat. 3, 86 ab hoc -endi argumento Rhegium Graeci nomen dedere oppido. 5, 99 *Taurus mons* (*cf.* IORD. Get. 54). 9, 53 *thynni* pinguescunt et in tantum, ut -ant. 9, 166. 12, 26 *al.* PLIN. epist. 6, 20, 9 nubes .. rupta in longas flammarum figuras -bat. APVL. met. 1, 19 iugulo eius vulnus -it in profundum patorem. IVVENC. 4, 703 carbasa ... disrupta -unt. AMM. 22, 8, 14 saxorum -entium concursantiumque crebritates (*i. Symplegades*). 24, 4, 15 compage scutorum -ente. AVIEN. Arat. 432 cornua *Tauri.* *nota transitive*: AVIEN. Arat. 1493 cornua prima replens et cornua fessa -ens *luna. cf.* GLOSS. -itur aperitur patefacit. -ens aperiens, patefaciens. ab(ob)sorbens, dividens. *translate: de discordia*: IVVENC. 2, 611 si gemina regnum distractum parte -at. *t. t. gramm. de hiatu*: AVG. dialect. 5 quanta vocalium ... concursione -at *verbum.*

dehomino, -āre *a* de *et* homo. *i. q. hominis naturam deponere*: SCHOL. Hor. Vind. ars 469 tunc -vit, quando id quod non est hominis, fecit. *L.*

dehonestāmentum, -ī *n.* [*a* dehonestare. *Th.*]. *inde a* SALL. *deest poetis.* *i. q. dedecus, ignominia, probrum* (*cf.* GLOSS. II 250, 8 ἀτιμία: ignominia, infamia, contumelia, famositas, ignobilitas, -um, denotatio): SALL. hist. frg. 1, 88 *Sertorius* -o corporis maxime laetabatur (GELL. 2, 27, 3 *bis. cf.* TAC. hist. 4, 13 Civilis ... Sertorium se aut Annibalem ferens simili oris -o [*sc. quod luscus erat*]). SEN. dial. 2, 19, 3 contumelias et verba probrosa et ignominias et cetera -a, velut clamorem hostium ferat ... iniurias ... sustineat. TAC. ann. 12, 14 auribus decisis vivere iubet ostentui clementiae suae et in nos -o. 14, 21. ARNOB. nat. 2, 16 ad vitiorum -a traduci. IVST. 28, 2, 9 propter originis -a. SYMM. rel. 26, 5. DICT. 3, 10 illudere cupiens per universa genera -i. AMM. 26, 6, 16 ad hoc -um honorum omnium ludibriose sublatus. HIER. in Is. 23, 9 non dominus -i auctor est. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 7, 9 quos neque vincere magnum sit et vinci cum -o periculosius. *metonymice de personis*: SALL. or. Lep. 22 Fufidius ancilla turpis, honorum omnium -um (TREB. Claud. 5, 4 Gallus Antipater, ancilla honorum et historicorum -um). TAC. hist. 2, 87 scurrae, histriones, aurigae quibus ille amicitiarum -is (*f. i. probrosis amicis*) mire gaudebat. IVST. 23, 4, 6 ex ancilla natus ac propterea a patre velut -um generis expositus fuerat.

dehonestās, -ātis *f.*, *cf. c.* dehonestus *et c.* honestas. HIL. trin. 11, 6 neque formam servi usurparent ad formae dei -em (*i. dedecorandam*). SCHOL. Hor. epist. 1, 17, 24 *Aristippus* sine aliqua -e procedit in publicum.

dehonestātio, -ōnis *f. a* dehonestare. GLOSS. II 250, 8 ἀτιμία: ignominia ... denostatio (*cf. p. 391, 4*) ἀπὸ τοῦ -o. ITALA prov. 6, 33 (Tert. pudic. 18) dolores et -es sustinet (ὀδύνας τε καὶ ἀτιμίας, VVLG. turpitudinem et ignominiam). BACHIAR. repar. laps. 13 in -e sua.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dehonesto, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* honestus, *cf.* honestare. *Th.*]. *inde a* LIV., *deest poetis praeter* PRVD. perist. 10, 763 *ubi prima syllaba producitur.* GLOSS. ἀτιμάζω. ἀτιμῶ. καταισχύνω. -at deformat. deturpat. -atum ἠτιμασμένον. [*hisp.* denostar. *M.-L.*]

i. q. infamare, dedecorare, polluere, contaminare, maculare (*i. q. honestare*: ITALA Iudith 15, 7 [Corb.] -ati sunt valde [ἐπλούτησαν, VVLG. onustati, *cod. Amiat.* honestati]): LIV. 41, 6, 10 famam . . . maculari -arique (TAC. ann. 16, 24). SEN. benef. 1, 6, 2 sordida illustrat, magna . . . -at. dial. 6, 22, 2 *luxuria* invasit coepitque -are speciosa principia. TAC. ann. 3, 66 quem proavum suum opprobrium maiorum . . . infami opera -bat. 3, 70 bonas domi artes. 4, 74 imperii extrema. 14, 15 ne . . . publico theatro -retur *Nero.* SVET. Claud. 30 multa -bat *eum.* vita Crispi p. 89 *ne* semet mendacio -ret. FRONTO p. 195, 13 N. pars curiae in uno homine -atur (AVG. civ. 2, 13 senatoriam curiam). VLP. dig. 50, 13, 1, 5 *civilis sapientia* pretio nummario non est aestimanda nec -anda. GELL. 18, 3, 5 *honestam sententiam* -ari turpissimi auctoris contagio. ITALA deut. 25, 1 (Lugd.) iustificabunt iustum, -verint impium (καταγνῶναι, VVLG. impium condemnabunt impietatis). Is. 53, 3 (Iunil. 2, 22) facies -ata est (εἶδος . . . ἄτιμον, VVLG. vultus . . . despectus). Ezech. 16, 54 (Weing.) -eris de omnibus (ἀτιμωθήσῃ, VVLG. confundaris in omnibus. 16, 61 (Weing.) -beris (ἐξατιμωθήσῃ, VVLG. confunderis). Tob. 3, 16 (Reg. Sang. 4) neque -vi nomen patris mei (οὐκ ἐμόλυνα, *deest* VVLG.). LAMPR. Alex. 2, 2 non solum Antoninorum nomen decoloravit, sed etiam Romanum -vit imperium. ARNOB. nat. 2, 15 multa libido -at *nos.* IVST. 7, 3, 8 ne -retur proelio tam foedae gentis. HIL. in psalm. 68, 14 cum in eo omnes adversae deo virtutes -rentur. 68, 16. trin. 1, 13 potestates. 10, 33 contumelia crucis -ari. SERM. Dominic. 1 p. 641[D]. AVSON. 350, 3 Vergiliani carminis dignitatem tam ioculari -asse materia. DICT. 2, 51 qui tam insigni iniuria -retur. SCHOL. Stat. Theb. 10, 340 si non dedecui: si monitus tuos non indecenter effeci, sive non -vi. AMBR. bon. mort. 3, 11 *syn.* depretiare (epist. 46, 13). PS. AMBR. serm. Sess. 3, 10 *Christi passionis sacramento* -atus est mundi principatus, deturpata nobilitas, celsitudo deiecta, exaltata humilitas. AMBROSIAST. in Rom. 1, 24 corpora sua -are invicem *bis* (*proprie i. q. maculare*). HEGES. 1, 32, 2 regem. 5, 24, 4 ut tanto se dedecore -rent. 5, 47, 1 sacramentum. 5, 53, 1 veteris indolis claritudinem. HIER. epist. 64, 21, 5 pudicitia (*seq.* infamata pudicitia). hom. Orig. in Ezech. 6 p. 942. 10 p. 976. VVLG. prov. 25, 8 amicum tuum. RVFIN. Orig. in Rom. 8, 8 -et ministerium suum et notabile facit. Basil. reg. 165. PS. RVFIN. in psalm. 36, 29 contumeliis et poenis -antur. Ios. bell. Iud. 5, 17 milites. 5, 19. PRVD. perist. 10, 763 nuda testa, ut cervicem adusque -ret caput. AVG. civ. 7, 24 -atur novae nuptae verecundia. 12, 1. conf. 5, 2, 2 imperium tuum. serm. ed. Mai 49, 1 dies . . . erroribus -atur et . . . polluitur. c. Faust. 22, 61 -at emptorem turpitudo venalis. CANON. Migne 56 p. 408 ut -et et infirmet personam. EVCHER. instr. 1 p. 127, 12 ecclesias -are conviviis. ENNOD. dict. 1, 6 p. 424, 19. epist. 1, 2 p. 25, 7 *ne* paginam falsitate -em. opusc. 2, 97 p. 317, 12 -at venerandi reverentiam nominis (*sc. religionis*). 2, 118 p. 323, 19 plura levitas -at. VITAE patr. 6, 3, 1 GREG. M. in euang. 18, 2 PASS. Theclae B 27.
part. perf. pass. pro adi. **dehonestātus,** -a, -um: ARNOB. nat. 6, 21 oris contumeliam levigati et -i vultus. FIRM. err. 2, 3 capitis. AMBROSIAST. in epist. Rom. 1, 32 contaminatio -ae vitae.

deriv.: dehonestamentum, dehonestatio.

dehonestus, -a, -um [*cf. c.* dehonestare *et c.* honestus. *Th.*]. *i. q. inhonestus*: GELL. 19, 10, 10 -um tibi deculpatumque hoc verbum videtur quo . . . Cato et . . . Varro . . . usi sunt? (*verba Frontonis*).

deriv.: dehonestas.

dehonōrātio, -ōnis *f. a* dehonorare. *i. q. dedecoratio, contumelia*: ITALA II Tim. 2, 20 (cod. g) -em (ἀτιμίαν, VVLG. in contumeliam). THEOD. MOPS. in I Tim. 4, 7 haec vero super -em illorum . . . commode dicens. ISID. epist. 4, 6 praecipit, ut portet ignominiam, id est -em nominis.

dehonōrifico, -āre, *cf. c.* dehonorare *et c.* honorificus. ITALA Ioh. 8, 49 (cod. b) -atis me (ἀτιμάζετε, VVLG. inhonorastis).

dehonōro, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* honor. *cf.* honorare. *Th.*]. *inde ab* ITALA. GLOSS. -atus infimus. *i. q. honore privare, dedecore afficere, humiliare sim.*: ITALA Is. 5, 15 (Tert. adv. Marc. 4, 15 p. 466) humiliabitur homo . . . et -bitur vir (ταπεινωθήσεται . . . ἀτιμασθήσεται, VVLG. incurvabitur . . . humiliabitur). PS. CYPR. aleat. 9 parentorum originem turbis praesentibus -ant. RVFIN. Orig. in lev. 11, 3 *si* -veris patrem carnalem, huius contumelia ad patrem spirituum redit. in Rom. 2, 5 -asti iustitiam et fecisti contumeliam veritati. PS. IGNAT. ad Philad. 11 *qui* eos -verunt (οἱ . . . ἀτιμάσαντες). COD. Theod. 11, 39, 8 (*a. 381*) persona *episcopi* -atur et dignitas sacerdotis excepta confunditur. OROS. hist. 2, 2, 9 Babylon eo anno . . . -ata (*res personata*). SALV. eccl. 3, 35 filios religiosos bono a vobis (*sc. parentibus*) -ari animo. CLAVD. MAM. anim. p. 187, 14 -are dignitatem causae. CONC. Matisc. a. 585 p. 171, 3 quam *ecclesiam* in suis ministris -at. ACT. Archel. p. 67, 26 paedagogum.

deriv.: dehonoratio.

de(h)ōrio *v.* dehaurio.

dehortātio, -ōnis *f. a* dehortari. *inde a* TERT. *i. q. dissuasio opp.* adhortatio, exhortatio, persuasio): TERT. adv. Marc. 4, 15 p. 467 -o praecucurisset. comminatio enim -is accessio est. scorp. 15 -is consilio. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 5 p. 174, 34 quia officium oratoris est persuadere dictione, exhortatio sive -o ad materiam non pertinent oratoris. SACERD. gramm. VI 465, 20 paradigma est rei praeteritae relatio ad hortationem vel -em (CHAR. gramm. I 277, 16 *paradigma* adhortationem -emve significans [= DIOM. gramm. I 464, 19]). DON. Ter. Hec. 612 'pater' ipsum nomen -em significat adiecta pronuntiatione. AMBROSIAST. in I Cor. 16, 14 si misericordiam non facias -e alterius.

dehortātīvus, -a, -um *a* dehortari. *i. q. dehortationem significans*: PRISC. gramm. III 60, 15 'ne' cum est -um, indicativo non adiungitur (84, 16). ISID. orig. 2, 21, 21 *sententiarum species* aliae exhortativae . . . aliae -ae *eqs.*

dehortātor, -ōris *m. a* dehortari. *i. q. is qui dissuadet*: DON. Ter. Eun. 771 apparet Gnathonem et -em esse certaminis. AVG. c. acad. 2, 2, 3 ex -e in adiutorem . . . conversus es.

dehortātōrius, -a, -um *a* dehortari. *i. q. ad dehortandum pertinens*: TERT. apol. 22 *daemonium Socratis* -um plane a bono. HIER. in Ezech. 7 sermonibus.

dehortor, -ātus sum, -ārī *a* de *et* hortari. GLOSS. ἀποτρέπω. -are dissuadere. *per synizesin*: TER. Phorm. 910. *de tmesi v. l. 44. inde a* PLAVTO.

i. q. dissuadere, deterrere: **1** *absolute*: PLAVT. Capt. 210 haud -or. NEP. Att. 21, 6 frustra -ando. SEN. epist. 76, 29 multa quae -antur. QVINT. inst. 3, 4, 9 *species* hortandi, -andi (ἀποτρεπτικόν). APVL. apol. 76 multum quidem -antibus nobis. PRISC. gramm. III 31, 6 'ne' adverbium -andi. TERT. adv. Marc. 4, 15 p. 467 *si* -antem a divitiis ostenderem. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 5 p. 174, 35 cum -or (*opp.* exhortor). AVSON. 423, 5 frustra Agamemnone -ante. 429, 3 Diomede et Nestore -antibus. AMM. 30, 4, 2 -antibus multis.
2 *cum obiecto vel passive*: PLAVT. Poen. 674 neque nos hortari neque -ari decet hominem peregrinum. RHET. Her. 3, 3, 6 CIC. Pis. 94 res ipsa . . . me ipsum . . . aut invitabit aut -bitur. SALL. Iug. 31, 1 multa me -antur a vobis. SCHOL. Hor. epist. 1, 2, 70/71 -atur tarditatem et hortatur strenuitatem. PS. RVFIN. in psalm. 48, 1 -ari ab appetitu terrenorum ad amorem caelestium. AVG. virg. 21, 21 -antur enim potius quam exhortantur virgines sacras. MVTIAN. Chrysost. hom. 22, 2 ad revocandum eum et -andum. *seq. infinit.*: CATO orig. 108 multa me -ata sunt huc prodire. SALL. Iug. 24, 4 plura de Iugurtha scribere -atur me fortuna mea. TAC. ann. 3, 16 Piso repetere Suriam -atus est. GELL. 6 (7), 2, 6 Hannibal . . . bellum se facere populo Romano volentem -etur. RVFIN. hist. mon. 8 p. 420[D] cumque nos ad locum -atus esset accedere. *seq.* ne: TER. Phorm. 910 -atus est me, ne illam tibi darem. *nota tmesin*: ENN. ann. 381 de me hortatur, ne bellum faciam. *cf.* GELL. 6 (7), 2, 10 me -atur dissuadetque, ne bellum faciam.

deriv.: dehortatio, dehortativus, dehortator, dehortatorius.

Gudeman.

dehospitor ξενίζομαι GLOSS. II 41, 33. *a* de *et* hospitari.

dēiaceo, -ēre *a* de *et* iacēre. PS. CYPR. laud. mart. 21 ubi arborum densior coma vestit, quidquid curvantibus ramis scaena -ens inumbrarit.

deicīda, -ae *m.* [*a* deus *et* caedere. *Th.*]. GLOSS. -a est qui deum occidit, ut homicida qui hominem. HIL. in Matth. 18, 10 in Cain homicidarum, in Lamech -arum poena est adumbrata. PETR. CHRYS. serm. 172 p. 649[B] Iudaeos . . . -as. RVSTIC. c. aceph. p. 1208[C]. *L.*

***dēicio,** -ēcī, -ectum, -ere [*a* de *et* iacere. *Th.*]. *per synizesin legitur*: HOR. sat. 1, 6, 39 deicere de saxo cives. VAL. FL. 7, 514 nunc deicit vultus. *probabiliter etiam* CIRIS 118 (dicere *traditur*). GLOSS. καταβάλλω (*cf.* HIER. epist. 106, 32 apud Latinos pro eo quod est -es, id est καταβαλεῖς). καταβάλλω ἐν πολέμῳ. καταβάλλω τὸ φρόνημα. καταφέρω. ἐκβάλλω. ῥίπτω ἐπὶ τοῦ ἀπορίπτω. καθίημι. -it deturbat. mactat, delet, deruit. -ecit dispersit. allentavit. proicit. ab alto -it, praecipitat. -ctus ἐκριφείς. καθειμένος ὁ στυγνός. -ctum κατενεχθὲν ἐπὶ τοῦ πεσόντος. decollatum. dispersum. -cta conlapsa. NON. p. 288 -ere elidere. mittere. praecipitare. p. 289 avertere. *legitur inde a* PLAVTO *per omnem latinitatem, frequentissime apud* CIC., *deest* TER. CATVLLO SALL. TIB. VAL. MAX. PERS. EVTR. SYMM. *al., singulis locis habent*: LVCR. GERM. PHAEDR. MELA IVV., *binis*: VELL. PLIN. iun. [*dubia vel corrupta*: VERG. georg. 1, 283 CAES. Gall. 3, 15, 1. 4, 17, 10. 5, 44, 12. 7, 14, 4. 7, 36, 7 civ. 3, 35, 1. 3, 46, 5 OV. met. 15, 364 LIV. 38, 56, 3. 42, 66, 7 SEN. nat. 2, 24, 1 COLVM. 7, 5, 6 PETRON. 123, 208 STAT. Theb. 568 TERT. idol. 9 ANTH. 466, 4. COMM. apol. 161 *ubi pro* dicitur *fortasse* -itur *legendum.*] [deiectus: *prov.* degeit. *M.-L.*]

I ***proprie*** (*et in* ***imagine***): **A** ***strictiore sensu*** *i. q. deorsum iacere, praecipitare, de superiore loco detrudere, decutere, depellere, sim.*: **1** *aliquid*: **a** *solum ponitur*: PLAVT. Stich. 349 ut operam omnem araneorum perdam et texturam improbem -amque eorum omnes telas. 360 pernam et glandium (*sc. de carnario in ollam*). SISENNA hist. 118 cistas (RHET. Her. 1, 12, 21). CIC. Tull. 53 tegulas (VITR. 2, 8, 18). Vatin. 34 num quis reus . . . subsellia dissiparit, urnas -erit (*sc. e tribunali*). CAES. Gall. 3, 15, 1 -ctis (α[1], disiectis *alii codd.*, desectis *Menge*) . . . antemnis. civ. 1, 6, 5 sortes

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(*sc. in urnam.* VERG. Aen. 5, 490 LIV. 21, 42, 2. *cf. infra l. 56*). VERG. Aen. 8, 226 saxum. LIV. 21, 58, 8 aqua levata vento . . . tantum nivosae grandinis -ecit, ut (LACT. ira 20 *aqua* imbres maximos -ecit). 27, 28, 10 cataracta -cta (*i. pons pensilis*) clausa erat *porta.* 42, 66, 7 -entibus praeceps impedimenta. PAVL. FEST. p. 11 apludum sorbitionis . . . genus quod flatu -atur et quasi applodatur. p. 348. COLVM. 5, 9, 4 ne facile singuli -antur. SEN. dial. 3, 7, 4 resistere . . . -cta *corpora* (*praecedit* in praeceps datis corporibus). nat. 3, 27, 1 vim aquarum. epist. 94, 63 in praeceps -cta pondera. LVCAN. 2, 662 -ctis rupibus. GAIVS dig. 9, 3, 2 impossibile est scire quis *quid* -isset vel effudisset (*eadem collocatio* 9, 3, 7. 44, 7, 5, 5. VLP. dig. 9, 3 *et saepe in eodem libro*). VLP. dig. 9, 1, 1, 10. 9, 2, 7, 2 onus. ITALA Dan. 7, 8 (Barnab. 4, 5) -ecit cornua tria de maioribus cornibus (ἐταπείνωσεν ὑφ' ἓν τρία τῶν ... κεράτων; LXX ἐξηράνθησαν, VVLG. tria de cornibus primis evulsa sunt a facie). apoc. 6, 13 (cod. g) ficulnea -it grossos suos ex se (Primas. mittit. βάλλει, VVLG. emittit). OPTAT. 24, 1 iugum servile -erat (*in imag. cf. infra l. 33*). CLAVD. rapt. Pros. 2, 175 -ecit fulmina Cyclops. **b** *additur unde: abl.*: PLAVT. Asin. 425 columnis -i operas araneorum. VERG. Aen. 8, 428 *infra l. 70.* HOR. sat. 1, 3, 91 mensave catillum. MANIL. 1, 179 non imo tellus -cta profundo, sed medio suspensa manet (*cf. Xenophanes 47 Diels* ἐκ τοῦ κατωτέρου μέρους εἰς ἄπειρον [μέρος] ἐρριζῶσθαι τὴν γῆν). SIL. 6, 713 -ctum Tarpeia rupe Tonantem. STAT. Theb. 5, 177 noctem -ecit Olympo. 8, 247 cruorem -isse genis. *praepos.* de, ex, ab: PLAVT. Stich. 355 hinc araneas de foribus -am et de pariete. CATO agr. 32, 2 vites de arbore. BELL. Afr. 16, 3 cassidem de capite. PAVL. dig. 9, 3, 6, 3 si de nave -ctum sit. VVLG. Sirach 48, 3 -ecit de caelo ignem ter (*i. effecit, ut -retur*). PASS. Theclae C 27 coronam -ecit (traxit, detraxit, abstraxit, excussit *alii codd.*) de capite eius. *huc trahas*: VVLG. Ezech. 30, 22 -am gladium de manu eius (39, 3 sagittas . . . de manu dextera tua -am). CIC. Catil. 3, 2 mucrones . . . eorum a iugulis vestris -ecimus (*in imag.*). Phil. 1, 6 cuius a cervicibus iugum servile -erant (*in imag.*). LIV. 41, 3, 6 ex quibus onera -cta erant. VITR. 10, 2, 15 ex quo *saxo* crusta *marmoris* candidissimo colore fuit -cta (*potest ad I B 3 trahi*). ALF. dig. 39, 2, 43 ex eius aedificio tegulae vento -ctae (VLP. dig. 39, 2, 24, 4). SEN. epist. 92, 26 (*in imag.*) non in imum agatur e fastigio suo -cta virtus. PAVL. dig. 9, 2, 31 ex arbore ramum (dig. 48, 8, 7). **c** *additur quo: praepos.* in, ad, super: CATO agr. 117 oleae in aquam (PLIN. nat. 32, 51. 37, 155). CIC. inv. 2, 176 pecuniam in mare (ad Q. fr. 2, 12, 1 [*in imag.*] LIV. 31, 17, 8. 44, 10, 1. LVCAN. 3, 660 in pelagus corpus. PLIN. nat. 14, 78. IAVOL. dig. 35, 1, 55 pecuniam in mare. IVST. 18, 4, 12). LIV. 1, 40, 7 elatam securim in caput -ecit (*i. effecit, ut -retur*. 7, 10, 9 in advenientis arma hostis caesim cum ingenti sonitu ensem -ecit). 36, 37, 2 cineremque eorum -i in Tiberim (VELL. 2, 6, 7 *corpus Gai.* SOL. 15, 10 -ctum in Tiberim cadaver. AVR. VICT. Caes. 8, 6). SEN. nat. 4, 13, 10 frusta eius *nivis* in scyphos. CVRT. 8, 10, 30 moles saxorum in cavernas. PLIN. nat. 2, 115 in quem *hiatum* -cto levi pondere. 14, 107 offis in mustum . . . -ctis. *sim. saepe.* 30, 148 sale et farre serpyllo contritis una -ctisque cum vino in fauces boum. 31, 29 coronae in fontem. 37, 165 *gemma* -cta in vas (*nota de eadem re* SOL. 27, 37 in *cum abl.*: *gemma* -cta in labris aheneis). STAT. silv. 2, 6, 28 in aequora pinus (3, 2, 55 angustum -ecit in aequora pontem). 5, 3, 208 (*in imag.*) pater exemptum terris ad sidera montem sustulit et late miseras -ecit in urbes. Theb. 9, 296 pugnas . . . -ecit in amnem. HOMER. 587 -ctis sortibus in galeam. *cf. supra l. 1.* SOL. 38, 7 -ctis lateribus in terrae profundum. ITALA apoc. 12, 4 (cod. h Primas.) cauda draconis -ecit eas *stellas* in terram (ἔβαλεν, VVLG. misit). 12, 13 (Primas.) quod esset *draco* -ctus in terram (ἐβλήθη, cod. g *et* VVLG. proiectus). HIER. in Is. 14, 31/32 *anima haereticorum* prostrata est in terramque -cta (EPIPHAN. Hier. epist. 51, 4, 3 *animas* -ctas esse in istum mundum). *huc adde* (*cf. l. 43*): HEGES. 3, 17 v. 123 qui in se ferrum -erint. PLIN. epist. 6, 31, 16 alia super alia saxa -cta. ITALA Ios. 10, 11 (Lugd.) -ecit super illos lapides grandinis (ἐπέρριψεν, VVLG. misit super). TERT. anim. 54 animas ad inferos -unt. *dat.*: LVCAN. 3, 691 tela . . . -cta mari. GREG. TVR. Franc. 2, 27 securem eius terrae -ecit. **d** *adduntur unde et quo*: LVCIL. 842 has *ollas* e fenestris in caput -unt. VARRO ling. 7, 44 ea *simulacra* de ponte Sublicio . . . in Tiberim. VERG. Aen. 8, 428 plurima caelo -it in terras.

2 *aliquem*: **a** *solum ponitur*: VARRO AT. carm. frg. 9 te . . . -ctum fulmine, Phaethon (VERG. Aen. 6, 581 fulmine -cti). LIV. 1, 51, 9 -ctus ad caput aquae Ferentinae crate superne iniecta. 21, 28, 12 -ctis rectoribus (44, 5, 2). SEN. contr. 1, 3, 1 -cta est quia damnata est. *saepe ibidem.* PETRON. 136 anumque pondere suo -ctam. PLIN. nat. 29, 33 sucidam imponunt . . . percussis, lividis, incussis, collisis, contritis, -ctis (*sc. hominibus, sed potest etiam 'locis' subaudiri*). IAVOL. dig. 9, 2, 53 boves. 9, 2, 57 unus . . . irruit in equum teque -ecit. AMM. 20, 7, 13 superstantes quoque repentina ruina *turris* -cti diffractique vel obruti mortibus. RVFIN. hist. mon. 29 p. 454[c] praecipites -bantur *daemones.* **b** *additur unde: abl.*: CAES. Gall. 4, 12, 5 equo . . . -ctus (VERG. Aen. 12, 509 LIV. 4, 19, 4 PAVL. sent. 5, 6, 5 GRAN. LIC. p. 11, 2 LACT. epit. 52, 5). VERG. Aen. 4, 152 ferae saxi -ctae vertice caprae. SEN. contr. 1, 3 (thema) incesta saxo -atur (1, 3, 6. *alibi* de saxo. VELL. 2, 24, 2 saxo Tarpeio. TAC. ann. 2, 32. 6, 19). STAT. Theb. 8, 39 me . . . victum -ecit Fortuna polo. APVL. met. 2, 8 illa caelo -cta. VIR. ill. 7, 18 *Servius* gradibus -ctus. *adde*: TERT. adv. Marc. 2, 10 p. 349 unde (*monte sacro*) etiam quasi fulgur -ctus est satanas. CLAVD. MAM. anim. 3, 8 sponte illocaliter sanctitate prolapsus (*sc. diabolus*) eaque localiter caelo non sponte -ctus. *praepos.* de, ex, ab: VARRO frg. Non. p. 523, 23 sexagenarios de ponte, id est -i (CIC. S. Rosc. 100 PAVL FEST. p. 75. 334, *sed* SVET. Iul. 80 e ponte). HOR. sat. 1, 6, 39 -ere de saxo cives (LIV. 5, 47, 9. 6, 20, 12. 24, 20, 7. 25, 7, 14 SEN. contr. 1, 3, 5 SEN. benef. 7, 7, 1). LIV. frg. 22 iugulatos de muro -erunt. PETRON. 70 de lectis. FILASTR. 108, 5 angeli de caelo -cti. LVCR. 5, 1125 e summo quasi fulmen -it ictos invidia. LIV. 2, 17, 3 ex equo -ctum prope interfecerunt. 7, 10, 3 Gallorum agmen ex rupe Tarpeia -ecit. SEN. dial. 10, 15, 4 ex quo *loco* nemo -itur. PLIN. nat. 26, 137 ruptis convulsisque, ex alto -ctis (*i. laesis deiectione*) centaurium maius *probatur. cf. p. 393, 77.* AVG. civ. 1, 14 *Arion* cum esset -ctus e navi. LIV. 38, 14, 2 ab elephanto -ctus. OV. fast. 2, 353 lecto graviter -ctus ab alto. LVCAN. 5, 674 decimus fluctus *eum* . . . levat nec rursus ab alto aggere -ecit pelagi. FLOR. epit. 1, 13, 15 Manlius . . . a summa rupe -ecit *hostem* (1, 26, 8 Manlium ab . . . arce -ecit). AVSON. 232, 3 *Astyanax* Scaeis -ctus ab altis. AMM. 26, 6, 4 a celsiore statu -ctus ad inferiora (*cf. p. 398, 20*). *adde*: AVG. civ. 11, 33 istam inde (*sc. de caelo*) -ctam. **c** *additur quo: praep.* in: CIC. S. Rosc. 70 in flumen (71). Cluent. 179 conservos . . . occidit in piscinamque -ecit. Att. 6, 1, 18 *Eupolin* -ctum in mare (PLIN. nat. 20, 58. HOMER. 476 in aequora. ITIN. Alex. 51 tauros in mare. VVLG. exod. 15, 1. 21 AVG. civ. 3, 31). LIV. 1, 48, 3 *Servium* in inferiorem partem per gradus -ecit. 21, 33, 7 multosque turba . . . in immensum altitudinis (QVINT. decl. 350 p. 378, 1 si in aquas praecipitatus aut in aliquam immensam altitudinem -ctus fuerit). 23, 47, 6 equum in viam Claudius -ecit (*praecedit* in . . . viam demittimus equos). TERT. adv. Marc. 5, 20 corpus hoc nostrum . . . in terram -ctum. ITALA apoc. 12, 13 (cod. h. Primas.) quod esset *draco* -ctus in terram (ἐβλήθη, VVLG. proiectus). AMM. 14, 5, 9 multos adduxit in squalorem -ctos atque maestitiam (*in imag.*). HYG. astr. 2, 4 Icarum . . . in puteum -erunt. HIER. epist. 22, 10, 2 *homo* in hanc lacrimarum -ctus est vallem. VVLG. psalm. 139, 11 in ignem -es eos. II Macc. 13, 6 in cinerem (in cinere *Amiat.*) -i iussit sacrilegum. *dat.*: VERG. Aen. 10, 318 *Gyan* -ecit Leto (*cf. Il. 1, 3* Ἄϊδι προΐαψεν). GREG. TVR. Franc. 9, 41 abbatissam de muro proiectam terrae -erit. **d** *adduntur unde et quo*: CIC. Verr. 5, 86 ut *Sopatrum* de porticu . . . praecipitem in forum -ant. TERT. adv. Marc. 3, 18 universas gentes . . . auferens a terra in caelum . . . -ens de caelo in terram (*in imag.*).

3 se -ere *vel* -i, *vi mediali, de personis et rebus, plerumque i. q. se praecipitem dare, mittere, devolvi, provolvi, fundi sim.*: **a** *solum ponitur*: PROP. 1, 18, 16 ut tua flendo lumina -ctis turpia sint lacrimis. LIV. 21, 62, 3 *bovem* sese -isse. VITR. 3, 5, 15 ne *aqua* -atur. SEN. benef. 4, 25, 2 imbribus . . . -ctis (dial. 1, 2, 1). nat. 1, 14, 4 per quod -ctus est ignis. PLIN. nat. 2, 131 *venti* -cti interim obducta nubium cute. 6, 65 *Gangen* -ctumque per scopulosa et abrupta. AVSON. 418, 58 quae -ctis iuga per scruposa ruinis arida torrentem Sicorim despectat Hilarda (*i. sparsis ruderibus per colles fluentem*). **b** *additur unde: praepos.* de, ab, ex: GRACCH. or. frg. Gell. 10, 3, 3 alter se de muro -ecit (BELL. Hisp. 19, 3. 4). NEP. Dion 4, 5 ut se de superiore parte aedium -erit. APVL. met. 5, 6 (*in imag.*) neve se . . . de tanto fortunarum suggestu pessum -at. LIV. 28, 6, 10 venti ab utriusque terrae praealtis montibus . . . se -unt. LIV. 28, 15, 11 ni se ex vehementi sole . . . tanta vis aquae -isset. SEN. dial. 10, 15, 4 ex quo *loco* nemo -itur. MELA 1, 115 Tanais ex Riphaeo monte -ctus adeo praeceps ruit. PLIN. nat. 31, 39 si *aqua* expressa in altum aut e sublimi -cta. *adde*: SEN. nat. 2, 24, 1 unde *aqua* imbre -cta est. ITALA Matth. 4, 6 (Tert. adv. Prax. 1) -e te hinc (βάλε σεαυτὸν κάτω, VVLG. mitte te deorsum). *abl.*: LIV. 2, 62, 1 tempestas cum grandine . . . caelo -cta (GERM. 81 STAT. Theb. 11, 274). PLIN. nat. 9, 5 -ctae montium iugis procellae. VAL. FL. 3, 594 ad ripas -ctaque saxis flumina (*i. cataractae de saxis decidentes*). PLIN. epist. 8, 17, 5 -cti nubibus turbines. AVSON. Mos. 247 ille autem scopulis -ctas pronus in undas (*i. piscator inclinatus in rupes fluctuosas*). ZACCH. 3, 3 saxo paulisper -cta durantur *corpuscula.* **c** *additur quo: cum praepos.* in, super, ad: NEP. Chabr. 4, 3 si se in mare -isset (LIV. 40, 4, 15 HYG. fab. 4 p. 40). SEN. contr. exc. 8, 4 -endo se in praecipitem locum. *huc pertinere videtur* FRONTIN. aq. 19 Marcia autem partem sui . . . in rivum -it (*i. pars Marciae effunditur*). strat. 2, 13, 5 -ecit se in alveum. GELL. 17, 12, 1 infames materias (*i.* ἀδόξους ὑποθέσεις) et veteres adorti sunt . . . et noster Favorinus oppido quam libens in eas materias se -bat (*in imag.*). VLP. dig. 21, 1, 17, 6 se in Tiberim (*bis*). VOPISC. Prob. 21, 2 -ctis in Savum navibus *canalis.* HYG. astr. 2, 4 canem in puteum se -isse. 2, 28 Panem in flumen se -isse. PLIN. nat. 23, 28 qui *sanguis* se ad talos -erit (*in imag.*). HEGES. 1, 31, 2 -ecit se ad pedes Sosii (1, 44, 6 ad vestigia patris). HYG. astr. 2, 17 super eos *delphines* se -ecit Arion. *dat. vel in c. abl.*: GREG. TVR. Franc. 4, 34 inveniunt . . . arenae -ctum orantem. Mart. 35 -cta terris mulier. GREG. M. in

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

euang. 38, 14 (*in imag.*) alius in malis artibus a primaeva aetate se -ecit.

B *latiore sensu:* **1** *i. q. humi prosternere, proicere, labefacere, diruere, destruere, disturbare sim.*: **a** *aliquid*: *arbores, herbas detruncare, caedere sive viribus naturae sive ab homine*: CATO agr. 3, 2 cogitato quotannis tempestates magnas venire et oleam -ere solere. 33, 2 veteres *vites* . . . -ito biennioque post praecidito. OV. met. 12, 510 -ctam viribus austri . . . trabem (VEG. mil. 4, 36). LIV. 21, 37, 2 arboribus circa immanibus -ctis detruncatisque. VITR. 2, 9, 3. 4 *arbores* ad materiam -untur. PLIN. nat. 2, 226 lignum. VAL. FL. 8, 298 -cta suis a montibus arbor. IVV. 11, 119 annosam si forte nucem -erat eurus. SIC. FLACC. grom. p. 144 materiam (*i. lignum*) -unt (EPIT. Alex. 59 follibus inflatis ac materia multa -cta. MENOL. Colot. Dec. [Corp. I^2 p. 280/1] materias -entes). VLP. dig. 7, 1, 12 arboribus evolsis vel vi ventorum -ctis. 7, 1, 13, 4. 32, 55, 2. POMPON. dig. 7, 1, 19, 1 arbores vento. 7, 6, 2. VVLG. psalm. 73, 6 in securi et ascia -erunt eam (*sc. silvam*, κατέρραξαν). *aedificia diruere, demoliri, solo aequare*: SISENNA hist. 82 pluteos. RHET. Her. 4, 8, 12 revulsis . . . sepulcris, -ctis moenibus (OV. met. 12, 109 LIV. 8, 14, 6 muri. 24, 23, 4 VITR. 10, 13, 1. 2 FRONTIN. strat. 1, 1, 10 MAR. VICTORIN. rhet. p. 191, 7 [*praecedit* muros dissipavit]. IVST. 5, 85. 12, 9, 11 OPTAT. 3, 2. *adde*: CVRT. 7, 5, 33 *fundamenta murorum*. PAVL. MED. bened. 2, 3 murorum firmitas ac stabilitas -atur). CIC. Verr. 2, 145 columnae. Tull. 24 aedificium. leg. 2, 64 si quis bustum . . . aut monumentum . . . aut columnam violarit, -erit, fregerit. CAES. civ. 2, 22, 1 -cta turri labefacta magna parte muri (BELL. Hisp. 13, 7). BELL. Alex. 1, 2 Hisp. 13, 5. VERG. Aen. 12, 655 -urum arces Italum excidioque daturum (HOR. carm. 4, 14, 13 STAT. Theb. 6, 657). HOR. carm. 1, 2, 15 ire -ctum monumenta regis templaque Vestae. LIV. 41, 2, 11 praetorio -cto, direptis quae ibi fuerunt. SEN. contr. 10, 4, 12 parietes (ARNOB. nat. 2, 77 parietem, ianuas . . . renudet, -at, affligat. PALLAD. hist. mon. I 23 p. 304^D parietem . . . eruit totum atque -ecit [ἔβαλε κάτω]). LAVS PIS. 204 vallo. STAT. Theb. 12, 706 fastigia. TAC. ann. 15, 40 tres *regiones Romae* solo tenus -ctae (*sc. incendio dirutae*). PAVL. dig. 39, 3, 2, 5 aggerem . . . vis aquae -ecit. *al.* TERT. nat. 1, 10 *aras*. VVLG. Sirach 48, 24 castra. Ier. 9, 19 tabernacula. thren. 2, 2 destruxit . . . munitiones . . . et -ecit in terram (ἐκόλλησεν). RVFIN. Basil. hom. 3, 4 horrea . . . rumpant et -unt. AVG. c. mend. 11, 25 munimentum veritatis ictibus feriendum atque -endum (*in imag.*). civ. 20, 19 domum. IORD. Get. 42, 222 Ticinum (*sc. oppidum*) -unt demoliuntque Italiam. CORP. X 1971. *adde in imag.*: RHET. Her. 4, 28, 38 rem publicam radicitus evertisti, civitatem funditus -isti. *statuas, signa sim. i. q. deturbare, subvertere sim.*: CIC. Verr. 3, 158. 160. 161. 162. 164 Catil. 3, 19. epist. 12, 25, 1 ut Minerva nostra . . . quam turbo -erat, restitueretur. epist. frg. 5, 20. NEP. Alc. 3, 2 Hermae. LIV. 31, 23, 10. 38, 56, 3. 39, 7, 8 *malus* in signum Pollentiae procidit atque id -ecit. 40, 2, 1 signa aenea. ASCON. Mil. p. 43 imagines. PAVL. dig. 10, 1, 4, 4 termini -cti vel exarati (sent. 1, 16, 1 per vim terminos -erit vel amoverit). ITALA Is. 44, 25 (Tert. adv. Prax. 19) signa ventriloquorum (διασκεδάσει, VVLG. irrita faciens. *in imagine*). CAPITOL. Pert. 6 Gord. 9, 3. 13, 6 statuae atque imagines (ORIG. Const. 5, 15). VOPISC. Tac. 15, 1 statuae -ctae fulmine *eqs.* AMM. 19, 7, 12. *varia (saepe in imagine)*: CIC. Quinct. 27 *libellos* (61. 63. 73. SEN. benef. 4, 12 suspensis amici bonis libellum -o creditoribus eius me obligaturus). VERG. georg. 1, 333 alta Ceraunia telo (ORAC. Sibyll. Aug. civ. 18, 23 -et colles, valles extollet ab imo). Aen. 10, 545 totum clipei ferro -erat orbem. OV. met. 3, 724 -ctis membris. PAVL. FEST. p. 348 ne quid eo tempore -at. PLIN. nat. 37, 111 haec gloria a pueritia -ctum numerum *gemmarum* (*sc. fundis*) praedicantium. SOL. 33, 15 *congeries ramorum* sagittis (*cf.* PLIN. nat. 10, 98 decutiunt). AMM. 23, 5, 9 maximum regnum -urum praedixerat Croesum (*in imag.*). VVLG. Iudith 9, 11 gladio suo cornu altaris tui (*fortasse huc pertinet* Dan. 8, 11 -ecit locum sanctificationis eius [*hebr. et gr. corrupta*]. Zach. 1, 21 cornua gentium. *in imag.*). MVTIAN. Chrysost. hom. 15, 4 quod omnia subvertit, hoc omnia -it. PETR. CHRYS. serm. 41 p. 314^D quotiens ciborum cruditas vitalia -ecit, infirmat stomachum, corrumpit sanguinem (*potest per imaginem ad I B 3 b γ referri*). ALC. AVIT. carm. 2, 255 retro -ecit ad ultima sensu (*in imag.*). 4, 36 caelestis imago omne decus mentis turpi -erat actu (*in imag.*).

b *aliquem, i. q. prosternere, saepe de hoste interficiendo*, καταβάλλειν: CAEL. hist. 44 congenuclat percussus *equus*, -ecit dominum. CAES. Gall. 2, 27, 4 ut cum primi eorum hostium cecidissent, proximi iacentibus insisterent . . . his -ctis et coacervatis cadaveribus. 4, 12, 2 subfossis equis compluribusque nostris -ctis. civ. 1, 46, 1 paucisque -ctis reliquos sese convertere cogunt. 3, 51, 2 primisque -ctis reliqui se verterunt. BELL. Hisp. 13, 7. VERG. georg. 3, 422 colla tumentem *anguem* -e. Aen. 10, 752. 11, 642. 664 quem telo primum . . . -is? aut quot humi morientia corpora fundis? 11, 833 -cta . . . crudescit pugna Camilla. CIRIS 32 aurata -ctus cuspide Typhon. OV. met. 1, 719 saxoque cruentum. 3, 303 igne Tiphoea. 9, 196 -eci dominumque ipsosque peremi. *huc trahas*: LIV. 28, 19, 18 victa oppidanorum vis, -ctisque propugnatoribus occupantur muri (*sed cf. p. 397, 82*). PHAEDR. 2, 1, 1 super iuvencum stabat -ctum leo. SEN. dial. 3, 2, 2 has (*sc. nobilissimas*) civitates ira -ecit (*per prosopopoeian*). VAL. FL. 6, 194 Dipsanta Caresus Strymonaque obscurā spargentem vulnera fundā -it (*i. confixit*. 6, 218 eum prior hasta Phaleri). 6, 552 hunc poplite caeso -it. SIL. 15, 464 Galam. HOMER. 377 saxi ictu. STAT. Theb. 12, 743. TAC. ann. 4, 25 -ctis (*Gronovius*, delectis *M*) circum stipatoribus. 4, 51 -cto (*Orelli*, delecto *M*) promptissimo quoque aut saucio. APVL. apol. 45 caducum. met. 1, 12 infimum -ctus (*praecedit* humi prosternere). PANEG. 10, 29 quos trabalis hasta tua -ecit, insultans equus proterit. FILASTR. 108, 4 -ecit in pugna David Goliath. *huc trahas*: AVIEN. Arat. 2, 223 repertorem medicinae audacis in umbras -it (*de Aesculapio occidendo*). DICT. 2, 43 Hectorem . . . consternatum -it. VVLG. II reg. 22, 48 -is populos sub me. IV reg. 19, 7 -am eum gladio in terra sua. Iudith 4, 13. 9, 15. psalm. 36, 14 ut -ant pauperem et inopem, ut trucident rectos corde. Sirach 14, 19 alia generantur et alia -untur (ἡ μὲν τελευτᾷ, ἑτέρα δὲ γεννᾶται). Ier. 49, 20 si non -erint eos parvuli gregis. Ezech. 6, 4 confringentur simulacra vestra et -am interfectos vestros ante idola vestra. 32, 12 Dan. 8, 10. 11, 12 -et multa milia (καταβαλεῖ). I Macc. 4, 33. II Macc. 15, 16 adversarios. AVELL. p. 4, 24 plurimos vastationis suae strage -ecit. CLAVD. 3, 256 -erat omnes *terror*. ADDIT. Prosp. Havn. chron. I p. 311 *syn.* oppressit. PALLAD. hist. mon. I 40 p. 326^C quemque *leonem* corripuit atque -ecit. AVG. in psalm. 134, 14 ad terrendos, ad contundendos, ad -endos superbos Aegyptios. *nota prosopopoeian*: TERT. spect. 29 aspice impudentiam -ctam a castitate, perfidiam caesam a fide, saevitiam a misericordia contusam, petulantiam a modestia adumbratam. *huc referimus metonymian*: VERG. Aen. 9, 767 huic uno . . . -ctum (*i. abscisum, decollatum*) longe iacuit caput. SIL. 13, 246 -ctum ense caput. HOMER. 480 ense -ctum caput a cervice. VVLG. Ier. 48, 39 -ecit cervicem Moab (ὄλεσε). *nota de bestiis: i. q. mactare*: VAL. FL. 1, 191 Zephyris Glaucoque bovem Thetidique iuvencam -it. 2, 330 taurum. SCHOL. Germ. Bas. p. 93 hostiam. *in re venatoria: i. q. aves telo conficere*: VERG. Aen. 5, 542 avem caelo -ecit ab alto (SEN. nat. 3, 21, 1 transvolantes aves. LACT. inst. 1, 9, 2 aves -ecit sagittis. 1, 9, 5. CLAVD. carm. min. app. 2, 72 aerias adducto -is arcu aut funda violentus aves). VERG. Aen. 11, 580 olorem. *feras*: CVRT. 8, 1, 19 IIII milibus ferarum -ctis. CLAVD. rapt. Pros. 2 praef. 39 tergeminique ducis numerosos -is artus.

2 *i. q. demittere, submittere, deponere, delabi, declinare, pandere sim.* (*opp.* attollere, elevare, efferre, exaltare): **a** *de partibus corporis demittendis, praecipue vultum, oculos, plerumque signum pudoris vel humilitatis*: crines *sim.*: AFRAN. com. 244 anhelans -cta coma (*i. incompta*). STAT. Theb. 12, 108 -cti in pectora crines. TAC. ann. 14, 30 crinibus -ctis (*i. passis*). APVL. met. 2, 30 capillis hinc inde laterum -ctis (*i. dependentibus*). *adde*: SER. SAMM. 105 eximium capitis tactu -ecit honorem *salamandra* (*i. effecit, ut capilli caderent*). vultum: VERG. Aen. 3, 320 -ecit vultum et demissa voce locuta est. 6, 862 OV. met. 6, 607 -ctoque in humum vultu (STAT. Theb. 1, 673 maestos . . . in terram vultus. TAC. hist. 1, 82. 3, 31. PORPH. Hor. carm. 3, 5, 43/44 ad humum. VVLG. Dan. 10, 15 -eci vultum meum ad terram et tacui). SEN. contr. 7, 4 (19), 6. SEN. Tro. 1137 -ctos gerit vultus pudore. clem. 2, 6, 3. epist. 11, 7 -unt enim vultum, . . . figunt in terram oculos et deprimunt. VAL. FL. 7, 514 -it vultus aeger pudor. SIL. 10, 632 *consulem* -ctum attollere vultum . . . pigebat (*sed fortasse pertinet ad p. 400, 52*). IVVENC. 3, 520 CORIPP. Iust. 1, 116. *cum acc. gr.*: VERG. Aen. 6, 862 -cto lumina vultu. STAT. Theb. 3, 367 vultum -ctus. lumina, oculos *sim.*: PROP. 1, 1, 3 constantis lumina fastus (STAT. Theb. 4, 588 Ps. QVINT. decl. 19, 4 mersis tantum -ctisque luminibus. SVLP. SEV. dial. 1, 14, 5 -ctis in terram profundo pudore luminibus). OV. epist. 11, 35 pudor -ecit ocellos. am. 1, 8, 37 SEN. contr. exc. 2, 7 -e in terram oculos (SEN. dial. 6, 18, 4 CVRT. 6, 2, 6. QVINT. inst. 1, 11, 9 ne supinus vultus; ne -cti in terram oculi. TAC. ann. 1, 34. APVL. met. 2, 11 in eius faciem oculos meos ac si in Avernum lacum formidans -eram [*i. defixeram*]. TERT. patient. 15 p. 23 oculis humilitate, non infelicitate -ctis. PANEG. 10, 9. LACT. inst. 2, 1, 19 oculos suos ab alto -unt soloque defigunt. *alio sensu v. p. 400, 15*). os: APVL. apol. 7 pecudibus os humile et deorsum ad pedes -ctum. CYPR. laps. 30 vultu nubilo, ore -cto indicia maeroris ostenderes. AMBR. hex. 6, 5, 31 non in terram pascendi gratia cervicem atque ora -unt. *nota*: SEN. Oed. 480 ore -cto (*i. moriente*) petiere terram. STAT. Theb. 8, 648 -ctaque fortiter ora. STAT. Theb. 10, 689 -ctaeque genae (*i. oculi*). *cum acc. gr.*: VERG. Aen. 11, 480 oculos -cta decoros (MART. CAP. 9, 903). OV. am. 2, 4, 11 sive aliquast oculos in se -cta modestos . . . sive procax aliquast. 3, 6, 67 oculos in humum -cta. VAL. FL. 2, 470 oculos -cta pudore. STAT. Theb. 2, 232 -ctaeque genas. DRAC. Romul. 10, 394 -cta oculos. satisf. 146. *adde*: SEDVL. carm. 5, 218 saucia -ctus flectebat lumina. OV. met. 12, 255 -cto in pectora mento. COLVM. 6, 14, 3 si cervix *bovis* mota et -cta est (*seq.* declinet). 6, 14, 4 si cervix in neutram partem -cta est. AMBR. hex. 6, 5, 31 *supra l. 68*. CLAVD. 28, 181 euntes -cta cervice Getas. COLVM. 7, 12, 4 -ctis et propendentibus auribus (APVL. met. 3, 26. PELAGON. 409 auris una -cta. 448. *cf.* 47 aures proiectae). LVCAN. 7, 840 membraque -ecit iam lassis unguibus ales. caput: PLIN. nat. 8, 77 id (*sc. caput beluae*) -ctum semper in terram (APVL. met. 3, 2). APVL. met. 2, 2 -cto capite. 3, 26 -cto itaque et quassanti ca-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

pite. 4, 35 -ctis capitibus. 10, 17. PANEG. 9, 6 obfirmato illo capite -ctoque (-ctaque *traditur*) acie in fugam versa. PROB. Verg. georg. 1, 20 caput quasi -ctum. QVINT. inst. 11, 3, 118 a capite -atur *manus* (RVFIN. Orig. in exod. 3, 3 p. 316 si vero lassas *manus* -ret et bracchia infirma deponeret. CASSIOD. in psalm. 118, 48 non levat manus suas, sed -it). APVL. met. 3, 25 -cta labia. CAEL. AVR. chron. 1, 1, 5 -ctis et conclusis palpebris. **b** *de amictu deponendo, exuendo (opp.* reponere): SEN. Phaedr. 326 vidit Persis ditique ferax Lydia regno -cta (*i. exuta*) feri terga leonis (*Herculis apud Omphalen*). VAL. FL. 1, 132 -cta in lumina palla (*i. capite velato.* 8, 204. STAT. Theb. 11, 495 -ctam in lumina [*traditur* lumine] pallam. 12, 368 in ora mariti -it inque suos pariter velamina vultus). MART. 7, 33, 3 -cto quid ... pedes perfundis amictu. QVINT. inst. 6, 3, 54 *Suram* manus iactantem, togam -entem et reponentem non agere dixit (11, 3, 144 reicere a sinistro togam, -ere etiam, si haereat, sinum conveniet. SVET. Iul. 9 togam de umero. Aug. 52 ab umeris. APVL. flor. 15 p. 52 tunicam (*acc. gr.*) ... deorsus ad pedes -ctus. met. 11, 3 -cta parte laciniae. **c** *de situ siderum obliquo sim.*: MANIL. 2, 891 huic in perversum similis -cta sub orbe imagine submersi contingens culmina (*Bentley*, fulmina *codd.*) mundi. 3, 371 e medio praeceps descenderit orbe inferiora petens -cto sidera cursu. PLIN. nat. 2, 43 *luna* nunc in aquilonem elata, nunc in austros -cta. 17, 38 in quo loco arcus caelestes -ere capita sua. LVCAN. 7, 136 -cto sole. FIRM. math. 2, 3, 5 Sol in Arietis parte XIX exaltatur, in Librae vero parte XIX -itur (*sim. saepe in eodem capite*). AVIEN. orb. terr. 3, 848 qua -cto zephyrus sustollitur axe. **d** *de herbis dependentibus*: PLIN. nat. 17, 180 natura *vitis* haec est: -cta pars aut praeligata fructum dat. 17, 208 -ctis per ramos vitium crinibus (*i. pampinis super ramos delabentibus*). MART. 9, 61, 17 rubens -cta (*i. deflexa*) est herba coronis. *nota*: VITR. 10, 2, 6 capita funis referuntur in summa trochlea ab exteriore parte et -untur (*fere i. circumiaciuntur*) circa orbiculos imos. GAIVS dig. 50, 16, 30, 1 stipula illecta est spicae in messe -ctae (*i. delapsae*) necdum lectae.

3 *demovere, depellere, abicere, proicere, amovere, dissipare, deturbare sim.*: **a** *generatim*: *α aliquid*: NIGID. Gell. 13, 26, 1 interrogandi secunda syllaba superiore tono est quam prima, deinde novissima -itur (*in imag., syn.* descendere). NVX 38 nudaque -cto (*i. detracto*) cortice ligna patent. VITR. 7, 6 quae *caementa marmorea* marmorarii ex operibus -unt, contunduntur. SEN. Herc. f. 999 huc eat et illuc valva -cto obice rumpatque postes. dial. 2, 7, 6 intentam manum -ere aliquis casus potest et emissa tela declinare. nat. 3, 11, 3 aquas cursu suo -ant et avertant. 6, 14, 4 hoc atque illo circumagitur aliaque -it, alia intercidit. 6, 18, 6 ventus sub accessionem cursu suo -itur (*cf. infra l. 56*). COLVM. 6, 29, 4 *caninis dentibus* -ctis. arb. 9, 2 duos optimos *coles* submittito, reliquos -ito. PLIN. nat. 26, 73 -ctoque quod supernatat (*abl. abs.*). 28, 56 manus in cibis triumphali seni -batur vel in Capitolio epulanti. 30, 148 anguina pelle et sale ... contritis una -ctisque cum vino in fauces boum. MART. 14, 31, 1 si -cta gemes venabula rostro. SVET. Dom. 15 evenit ut repentina tempestate -cto funere semiustum cadaver discerperent canes (*potest etiam ad I B 1 a referri*). *nota in imag.*: SPART. Did. 8, 2 -cta sunt etiam consulta senatus (*i. reiecta, obsoleta*). *β aliquem*: CIC. Sest. 78 magistratus templo -as. PAVL. FEST. p. 269 quosdam tempestate -ctos in Italiae regiones. SEN. Thy. 804 limite certo -ecit equos (STAT. Theb. 7, 431 cunctantem -ecit equum). epist. 71, 12 (*in imag.*) illum ex hoc cursu aliquis dies -it (*cf. supra l. 44*). 94, 60 quem lictor semita -it. 123, 7 occurrentes via -ant. SIL. 13, 726 (*in imag.*) *Appius Claudius* fraudes pacis Pyrrhumque a limine portae -ecit. APVL. met. 6, 25 ut me ... super lapidem propter viam positum -rent. TERT. pudic. 16 qui -erit eum de corpore suo. *huc trahas*: CYPR. GALL. gen. 127 -ctosque (*Adam et Evam*) procul sacratis dimovet *deus* hortis.

b *speciatim*: *α in re militari hostes depellere de superiore loco, deinde omnino devincere, fugare, fundere, plerumque cum abl. loci, rarius cum* de *vel* ex: LVCIL. 825 exercitus detrusus vi -ctusque Italia (IORD. Get. 30, 155 exercitum ad internecionem -unt). RHET. Her. 4, 18, 25 quos ex collibus -ecimus (BELL. Afr. 18, 5 hostibus nullo negotio campo pulsis, post colle -ctis. 69, 3 armaturae hostium ... pulsa et -cta est de colle). CIC. Phil. 8, 6 cuius praesidium Claterna -ecit (CAES. Gall. 7, 36, 7 civ. 1, 37, 3. 3, 23, 2. 3, 35, 1 HOR. epist. 2, 2, 30 praesidium regale loco -ecit. LIV. 4, 53, 9 -ctis qui in praesidio erant. 28, 7, 3. 34, 8, 6. 44, 35, 11. 44, 39, 9. SEN. dial. 1, 4, 8 praesidium loco -ant. CVRT. 7, 6, 24 VIR. ill. 39, 1). CAES. Gall. 6, 40, 1 hinc (*sc. ex tumulo*) celeriter -cti se in signa ... coiciunt. 7, 28, 1 muro turribusque (LIV. 5, 21, 12 ex muro. SIL. 1, 348). 7, 51, 1 loco (BELL. Hisp. 14, 2). civ. 3, 40, 3 -ctisque (*Ald.*, defectis *codd.*). 3, 46, 4 ne non reducti, sed -cti viderentur. 3, 63, 8 ex utraque munitione. BELL. Hisp. 13, 1 de statione. 24, 3 planitie. PROP. 2, 31, 13 -ctos Parnasi vertice Gallos (*cf.* STAT. Theb. 1, 20 coniurato -ctos vertice Dacos). LIV. 22, 24, 7. 36, 18, 8 -ctis inde (*sc. iugo Callidromi*) Aetolis et magna ex parte caesis (*inde* FRONTIN. strat. 2, 4, 4 -ctis iugis Callidromi montis Aetolis). 36, 44, 6 -ctis caesisque propugnatoribus. 38, 49, 3. 39, 1, 5 ex praeoccupatis -ere hostem (CLAVD. 26, 164). 39, 32, 3. 44, 35, 7 ex tot castellis ... -ctos. CVRT. 3, 5, 5 regem non in acie saltem, non ab hoste -ctum. 8, 2, 22. LVCAN. 4, 745 mersos aciem -ecit in agros. 8, 206 neque -cto fatis acieque fugato. SIL. 11, 174. 12, 190 *nec Libys* (*i. Hannibal*) -ctus sperare valet (16, 289 Libys ut -ctus ab orbe. *possunt ad I B 3 a β referri*). TAC. ann. 2, 20. TERT. pudic. 22 (*in imag.*) quem in proelio confessionis tormentis colluctatum saevitia -ecit. PANEG. 10, 26 densissima quaeque (*sc. agmina*) perrumpis, -is, proteris. AMM. 19, 11, 15 aliis trucidatis, aliis terrore -ctis (*V*, disiectis *edd.*). 31, 13, 2. HEGES. 3, 11, 1 -ctus eo Vespasianus rursus ad expugnandam urbem accenditur. VVLG. prov. 7, 26 multos vulneratos -ecit (καταβέβληκε) et fortissimi quique interfecti sunt ab ea. *huc rettulerim*: MVTIAN. Chrysost. hom. 21, 2 athleta qui cunctos superaret ac -ret. COD. Iust. 1, 27, 2 pr. (*in imag.*) per ipsum *Christum* acerbissimos hostes (*sc. fidei*) ... -ecimus. *nota metonymice*: TERT. resurr. 48 p. 98 ut, quod adversarii in prima statim acie obstruunt, in ultima congressione prosterneremus omnibus quaestionibus quasi auxiliis eius ante -ctis (*v. etiam p. 396, 23*). *β t. t. in arte pugnandi, de gradu vel statu, movere, plerumque in imagine*: QVADRIG. hist. 10b Manlius iterum scuto scutum percutit atque de loco hominem iterum -ecit (SEN. epist. 67, 10 illic est constantia quae -i loco non potest). CIC. orat. 129 adversarios de statu omni -ecimus (nat. deor. 1, 66 prius ... te quis de omni vitae statu quam de ista auctoritate -erit. AMM. 28, 4, 1 ab humanitatis statu -ctus. *huc fortasse trahendum*: PASS. Petr. Paul. long. 29 regnum tuum ab statu suo -et [*alii* -etur, decidet]). off. 1, 80 tumultuantem de gradu -i, ut dicitur (Att. 16, 15, 3 ille -ctus de gradu. BELL. Alex. 54, 3 permansit in sententia legio vernacula nec ullo timore de gradu -cta est. SEN. dial. 2, 19, 3 non -ctus, ne motus quidem gradu. TAC. dial. 26 studio feriendi plerumque -ctus [*sc. de gradu*], non pugnat, sed rixatur *orator*. TERT. resurr. 2 p. 27 -ctus enim unus quisque vel motus de gradu ... spei. *huc pertinere videtur*: pall. 2 siderum distincta confusio interdum -it quid [*sc. de gradu*], interdum resuscitat). *γ t. t. apud medicos i. q. de corpore detrahere, alvum movere, purgare sim.*: CATO agr. 158, 1 alvum -ere hoc modo oportet, si vis bene tibi -ere (158, 2. *cf. l. 46*). CELS. 1, 3 qui -ere vult. 2, 12, 2 nihil -ens. 4, 22 frequens -endi cupiditas. SEN. epist. 83, 27 quidquid in visceribus haerebit, eiecturum -urumque (*i. vomiturum alvumque moturum*). SCRIB. LARG. 95 qui subito universa -unt. 99. 104. 111. 114. 116 -it ventum deorsum. 133 plurimum autem aquae -it *hydropicus*. 139. 193. AVSON. 10, 10 lubrica -ctis qua via nota cibis. CHIRON 437 -et omnes *pediculos*. 834 venenum omne -et. 959 si quae praegnantes erunt, dare noli, ne -ant (*i. abortum faciant*). *i. q. decoquere*: VARRO rust. 2, 11, 3 minimi cibi et qui facillime -antur caprini. *de medicamentis i. q. haurire, sumere*: SCRIB. LARG. 138 *globuli* integri -untur nec laedunt stomachum. *i. q. dare*: PELAGON. 82 per narem -is *oleum*. 84 per cornu. 88 *pullum* -is cum calet pecori per canalem. 103 per os -is aut per narem. *nota*: CATO agr. 156, 2 alvum si voles -ere superiorem (*vulgo de vomendo accipitur, possis etiam intellegere de stercore vetusto et durato*). *δ t. t. in re iuridica i. q. aliquem de possessione deicere* (*opp.* restituere): VARRO frg. Non. p. 66 ex agri politionibus -untur. POMPON. Atell. 87 vidit me vi -ctum domo (RHET. Her. 4, 29, 40 ut me vi de meo fundo -eris. CIC. Quinct. 46 hunc per insidias vi de agro communi -erit. 81. Tull. 29 si vi -eci M. Claudium, dolo malo -eci. 30. 44 *saepe* leg. agr. 3, 11 Caecin. 64. 89 si quis te ex aedibus tuis vi hominibus armatis -erit. *sim. saepe*. 91 Vatin. 5 epist. 15, 16, 3. LABEO dig. 43, 16, 20 si colonus tuus vi -ctus est. CELS. 8, 6, 12 vi -cto domino. IVLIAN. dig. 41, 3, 33, 2. POMPON. dig. 26, 7, 61 si fundo ... vi -ctus sit. GAIVS dig. 41, 3, 5 de possessione vi -itur vel alicui res eripitur. inst. 4, 154 ex possessione vi -ctus. 4, 155. 162. VLP. dig. 43, 16, 1, 35 vi -ecit ex eo fundo. *persaepe sim.*). *voce* vi *omissa: admodum frequens est locutio apud* CIC. Caecin., *ex. gr.*: 23 ut unde -isset restitueret (QVINT. inst. 4, 2, 132). 31 non -eci, sed obstiti. 39 tum expellar ac -ar. 47 -ctus detrususque sum. 49 demoveri ... necesse est eum qui -atur. 76 nisi ex eo loco, ubi vestigium impresserit, -i neminem posse. 84 non -eci, sed reieci. 91 -i nemo potest, qui non possidet. *alibi nonnisi*: Verr. 4, 120. 127 Tull. 30 Mil. 75. *saepe apud* ICTOS, *ex. gr.*: AFRIC. dig. 41, 2, 40 si de eo fundo ... servus tuus te -at. VLP. dig. 39, 2, 15, 23 possessione (43, 16, 1, 3 de possessione. *saepe, v. supra l. 57*. AMBR. Cain et Ab. 1, 10, 42. *nota in imag.*: CIC. leg. agr. 2, 81 ex qua *possessione rem publicam* nec Gracchorum benignitas -isset. LIV. 45, 22, 7 de possessione imperii vos -ere conatus). VLP. dig. 43, 16, 1, 12 -isse etiam is videtur qui mandavit ... ut aliquis -retur. PAVL. sent. 5, 26, 3 aliquem armatis hominibus, possessione, domo, villa agrove -ere. GELL. 4, 14, 6 aedilem ex eo loco iure -ctum, quo eum venire ... non decuisset. *absolute ponitur, praecipue apud* ICTOS, *ex. gr.*: VLP. dig. 5, 3, 16, 4. *persaepe apud eundem*. PAVL. dig. 41, 3, 4, 23. 43, 16, 9, 1 sent. 5, 6, 6 *al.* MARCIAN. dig. 46, 3, 40. *ε in re nautica i. q. naves e cursu vel ex alto deferre*: CAES. Gall. 4, 28, 2 ut *naves* aliae ad inferiorem partem insulae ... -rentur. LIV. 21, 49, 5 classem ad Aegates insulas -ctam (23, 34, 16 ad Baleares insulas. 23, 40, 6). PAVL. dig. 14, 2, 7 cum depressa navis aut -cta esset (*sc. in terram delata*). *nota metonymice personam pro re*: TAC. ann. 2, 60 tempestate Menelaus Graeciam repetens diversum ad mare terramque Libyam -ctus (delectus *M*) est.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

II ***translate* et *in imagine*: A *generatim*: 1** *i. q. aliquem de fastigio, condicione, potestate, honore, dignitate praecipitare, detrudere sim.*: Cic. Mur. 79 consulem ... -i de urbis praesidio ... volunt. dom. 24 senatum a gubernaculis. Laber. mim. 119 nuncine me -is (*sc. de cacumine nostrae famae*). Nep. Thras. 3, 1 hoc -cto Pausanias venit. Manil. 2, 932 -ctus et ipse (*sc. Saturnus*) imperio quondam mundi solioque deorum. Sen. Phoen. 637 exultes licet victorque fratris spolia -cti geras (Stat. Theb. 1, 322 sedisse superbus -cto iam fratre putat. *possunt ad I B 1 b trahi*). Sen. dial. 6, 16, 2 regem. 12, 15, 1 quem (*Sex. Pompeium*) fortuna in hoc erexerat (evexerat *Gertz*), ne minus alte eum -ret quam patrem -erat. nat. 4 praef. 22 Pompeium Lepidumque ex maximo fastigio aliter ad extrema -ctos (epist. 47, 18 dominos de fastigio suo -ere. Lact. mort. pers. 2, 7 fastigio imperii). epist. 110, 4 ultra quem *exitum* natura neminem -ecit (*sc. ex gradu eminenti*). Lucan. 8, 27 Corycias classes et Pontica signa (*i. piratas et Mithridatem devictos*) -ctum. meminisse piget *Pompeium. cf.* 8, 344 *Pompeium* -ctum fatis humilem fractumque. Sil. 17, 143 ex alto -ctus culmine regni. Stat. Theb. 5, 47 regno -cta (Tac. ann. 2, 4 *Artavasdes* non sine clade nostra -ctus [*sc. regno*]. Hyg. fab. 54 p. 59 de regno). Apul. met. 5, 10 nisi eam pessum de tantis opibus -ero. *huc trahi potest*: Tert. spect. 2 ipsum hominem ... illa vis interpolatoris angeli ... de integritate -erit. Ambr. Cain et Ab. 1, 9, 34 exaltione sua -cti sunt. Heges. 3, 18, 3 alii videre -ctum (*i. Iosephum captivum*) desiderabant quem paulo ante in amplissimo honore ... intuebantur ... potentes -untur, afflicti levantur. Vulg. psalm. 72, 18 -isti eos, dum allevarentur (*cf.* Aug. civ. 14, 13). 105, 27. Sirach 48, 6 -isti reges ad perniciem et confregisti ... potentiam ipsorum *eqs.* Claud. 19, 5 culmine -ctum vitae fortunae priori reddidit. Aug. civ. 8, 22 de caeli superioris sublimitate -cti. 9, 9 parte inferiore exaltati, superiore -cti. 11, 33. 12, 21. 13, 3 quorum parentes in bestialem vitam mortemque -erat. gen. c. Manich. 2, 21, 32 usque ad beluarum mortalitatem. Sacr. Leon. p. 333 *Paulus* -ctus in terris, levatur in caelum. Petr. Chrys. serm. 20 p. 255[B] qui templorum vertice velut undarum tumores stupent sic esse -ctos (*in imag.*). Greg. M. in Ezech. 1, 7, 12 Samuel de principatu -ctus orasse se etiam pro -entibus confitetur. *nota de re personata*: Tac. Germ. 37 infra Ventidium -ctus oriens (*i. ita de prioris potentiae culmine delapsus, ut vel a Ventidio opprimeretur*). *huc etiam trahas*: Ps. Hil. dedic. eccl. p. 881[D] vita perfectorum ... nullis temptationum impulsibus a sua novit stabilitate -i. Chron. Gall. chron. I p. 660, 129 rec. Q. Carthago ... capta ... potentiam -ecit. Ps. Cypr. Gall. sen. 24 res miranda satis -ctaque culmine summo. Cassiod. in psalm. 101, 10 ut humilitatis affectu magnam rem -at usque ad orbissimam parvitatem.

2 *alicuius animum frangere, debilitare, humilem reddere* (*opp.* elevare, erigere, extollere) *plerumque de personis, hic illic etiam de rebus incorporeis quodammodo personatis*: Verg. Aen. 10, 857 haud -ctus equum duci iubet. Sen. Herc. f. 110 me mente -ctam mea versate. dial. 12, 12, 4 a quo numquam -is animum (Apul. met. 9, 34 ad extremum stuporem -erant animos. Lact. mort. pers. 8, 6 in omni tumultu meticulosus animique -ctus *Diocletianus*. Heges. 3, 9, 1 -ctos Iudaeorum animos erexit. Greg. M. in Ezech. 1, 5, 4 animum in confusionem -unt. moral. 10, 8 p. 923[B]). Sen. dial. 12, 13, 2 nec enim sic me -ecit, ut nollet erigere, immo ne -ecit quidem (*seq.* cadentem, in praeceps euntem). epist. 56, 13 quem una quaelibet vox pro fremitu accepta -it. Stat. Theb. 3, 315 res super Argolicas haud sic -cta videbis. 4, 352 -cti (disiecti *P*) trepidas sine mente ... promisere manus. 4, 577 nil -cta malis (*cf.* Claud. 26, 376 frons laeta ... nec -cta malis). Mart. 5, 14, 8 hinc miser -ctus in viam transit. Quint. inst. 9, 4, 138 sic fere componendum quo modo pronuntiandum erit, annon in prooemiis plerumque submissi ... in narratione pleni atque expressi, in argumentis citati atque ipso etiam motu celeres sumus? ut in ... descriptionibus fusi ac fluentes, in epilogis plerumque -cti et infracti? (*sed cf. p. 401, 40*). 11, 3, 69 -cto humilitas et supino arrogantia. Apul. met. 8, 5. Tert. nat. 2, 8 gens rixosa suis regibus recontrans, in extraneis -cta. orat. 17 vultu humilitatus atque -ctus. Cypr. epist. 59, 18 nec in faciem nos -ent, sed magis erigunt et accendunt. Moys. Cypr. epist. 31, 6 -ctae mentis ruinas erigit et attollit (Oros. hist. 9, 12 Alc. Avit. carm. 6, 518. Greg. M. moral. 15, 66 in terrena cura mentem suam non -erat *Iob. v. p. 401, 35*). Comm. apol. 336 nimis -ctum (*praecedit* humilem). Amm. 14, 5, 9 multos adduxit in squalorem -ctos atque maestitiam. 19, 8, 2 pars pleraque militum -ctorum oppressa vel debilitata. 27, 8, 10 -ctus anxiis curis. Serv. auct. Aen. 9, 279 neque secundis intumescam neque adversis -ar. Ambr. hex. 3, 12, 51 ut nemo se dives ... attollat, nemo pauper -at ignobilisque desperet. Iac. 2, 3, 12 maerore -itur. Hier. adv. Rufin. 1, 9 in tantum se humilitate -erat (*adde* epist. 39, 1, 3 humilitas vestium ... cum interiori se mente -erat). Vulg. psalm. 36, 14 ut -ant pauperem et inopem. prov. 15, 13 in maerore animi -itur spiritus. 18, 8. Sirach 47, 5 saxo fundae -ecit exultationem Goliae (*i. superbiam fregit*). II Cor. 4, 9 -imur (καταβαλλόμενοι), sed non perimus. Claud. 28, 230 non ... ingenium tantis se cladibus atrox -it. Aug. civ. 10, 24 quam superbiam sua ille humilitate -ecit (in psalm. 118 serm 17, 5 -cta superbia. Nicet. p. 73, 18 superbia -itur, sublimatur humilitas). Gaudent. serm. praef. p. 841[B] doctrina ... veritatis ... vitia prosternit, virtutes erigit, incredulos -it, fideles extollit. Alc. Avit. carm. 5, 576 -cta levabant corda virum. Prisc. perieg. 273 scrutanturque *Hiberi* decus pulchrum sapientibus auri quos tamen haud maculat praesens nec -it absens. Drac. laud. dei 1, 739 sternitque potentes, -it elisos et consolatur adactos luctibus. Mutian. Chrysost. hom. 45 ubi nos Christus extulit, ibi nos ipsi -imus. Greg. M. moral. 6, 22 alius remissione se -it, alius ira fervescit. Pallad. hist. mon. I 21 p. 299[B] cum se admodum humiliaret atque -ret (*p. 98 Butl.* ἐβδελύξαντο). *huc referenda haec singularia, i. q. ubertatem orationis restringere*: Hier. epist. 10, 3, 3 in quo *opere* propter simpliciores quosque multum in -endo sermone laboravimus. *i. q. deminuere*: Oribas. syn. 6, 2 in tantum inutilis est determinatio *febris*, in quantum -itur virtus (τοῦ λειπόντος ἡ δύναμις).

B ***speciatim*: 1** *i. q. aliquid avertere, removere, eximere*: Cic. Verr. 5, 33 *pueri* oculos de isto nusquam -ere (6, 181 si tantulum oculos -erimus. Phil. 1, 1 nec a re publica -bam oculos ex eo die. Boeth. trin. 64 p. 1249[A] quocunque a vobis -eci oculos ... segnities ... livor occurrit. *alio sensu p. 396, 65*). Cic. Verr. 6, 130 hunc ego si metum Siciliae damnatione istius ... -ero. 6, 162 hac se commemoratione civitatis ... cruciatum ... a corpore -urum arbitrabatur. rep. 1, 24 inanem religionem timoremque -erat. Tusc. 1, 15 quantum mali de humana condicione -eris? 2, 14 quantum ... de doloris terrore -eris? 4, 80 *cum vitia* ratione a se -cta diceret. *huc trahas*: Quint. inst. 10, 4, 1 facilius in iis (*sc. adicere, detrahere, mutare*) ... iudicium quae replenda vel -enda. Petr. Chrys. serm. 148 p. 597[C] *Eva* -ecit vitae statum, mortis cibum, peccati pabulum, dum ministrat (*in imag.*).

2 *i. q. de sententia, incepto movere*: a *aliquem*: Cic. Phil. 9, 8 *eum* de sententia -istis. top. 64 obiurgatione enim et admonitione -untur. Att. 15, 11, 2 noster cito -ctus est de illo inani sermone. Sen. dial. 5, 1, 2 alios confessio, alios pudor coepto -ecit. Tert. adv. Marc. 3, 13 p. 397 si quando ad nos -endos (*i. refutandos*) mentiri audent. resurr. 48. Aquila rhet. 24 p. 30 a proposito (Amm. 20, 5, 4 a proposito recte vivendi). **b** *aliquid redarguere, repudiare, deturbare*: Sen. epist. 88, 44 Zenon Eleates omnia negotia de negotio -ecit (*alio sensu l. 46*). Tert. nat. 1, 10 totam auctoritatem maiorum vestra auctoritas -ecit. ieiun. 4 ad -endam propositionem nostram. Filastr. 75, 2 cum apostolus -at iustificationem Iudaicam. Maximin. c. Ambr. 122 ne iudicis auctoritatem officio -res ministri. Eustath. Bas. hex. 1, 2 p. 869[B] nullus apud eos sermo fixus habetur et stabilis, priore semper a sequente -cto.

3 *aliquem de loco quolibet demovere, aliqua re privare*: **a** *sensu latiore*: Verg. Aen. 3, 317 te -ctam (*i. privatam*) coniuge tanto (Tac. ann. 11, 29 uxore -cta [*sc. matrimonio*]. Heges. 2, 18 effert se uxor morti, ne tanto -cta coniuge superviveret). Petron. 56 iam etiam philosophos de negotio -bat (*ironice, i. philosophorum partes sibi arrogabat*). Tac. ann. 13, 46 -itur familiaritate sueta post congressu et comitatu Otho. *i. q. spe alicuius rei adipiscendae privare*: Caes. Gall. 1, 8, 4 Helvetii ea spe -cti (Liv. 44, 28, 1. Sil. 10, 380 spe -ctus iuvenis. Optat. 1, 18 p. 20 de spe sua -cti). 5, 48, 1 opinione trium legionum -ctus ad duas reciderat. 7, 63, 8 principatu. **b** *sensu angustiore*: α *i. q. repulsam ferre, cadere, cum abl. vel* de, *perraro absolute*: *aliquem in munere petendo*: Cic. Verr. 1, 23 si me aedilitate -issent (Ps. Ascon. Verr. p. 136). 1, 25 ne eiusdem pecunia de honore -rer. Mur. 76 praeturā. Cael. Cic. epist. 8, 4, 3 M. Caelium Vinicianum mentio illa fatua ... subito -ecit et -ctum magno clamore insecuta est. Liv. 3, 35, 9 -ctisque honore per contionem duobus Quinctiis (4, 44, 5. 39, 41, 1). 37, 47, 7 Cn. Manlium Lepido -cto — nam Messala iacuit — collegam dixit. 38, 35, 1 *cum* Lepidum ... petentem -isset. 39, 32, 12. 40, 46, 14 bis a M. Fulvio se certo consulatu -ctum (Ascon. tog. cand. p. 83). Corn. Sev. Sen. suas. 6, 26 -ctusque redit votis Catilina nefandis. Comment. Lucan. 2, 547 Lepidus geminari sibi consulatum petebat, qui in campo -ctus est. *aliquid in re scaenica i. q. cadere* (*opp.* stare): Don. Ter. Hec. 34 hanc *fabulam* non poetae culpa -ctam. β *i. q. de munere, honore removere, missum facere, abdicare cogere sim., usus uno loco excepto* Eccl. *peculiaris*: Mod. dig. 49, 16, 3, 6 aut castigatur *desertor* aut gradu militiae -itur (Hil. op. hist. frg. 2, 8 de episcopatus gradu. Comm. instr. 2, 7, 9 de suo gradu. Maximin. c. Ambr. 125 gradu sacerdotali). Hil. syn. 37 episcopatu (Sulp. Sev. Mart. 24, 2 ab episcopatu [Mar. Avent. chron. II p. 239, 579, 1 ab episcopatus honore. Isid. vir. ill. 1. 6]. Avell. p. 16, 15 de episcopatus honore. *al.*). Hil. op. hist. frg. 2, 8. Avell. p. 41, 14 impietas minime -itur sacerdotio (*in imag.*). p. 55, 23 de qua *ecclesia*. Bened. reg. 65 de ordine. *absolute*: Hil. op. hist. frg. 2, 11 qui antea fuerant -cti. 2, 13 pro facinoribus -cti sunt. Optat. 2, 21 p. 57. Maximin. c. Ambr. 77 si habeat licentiam ordinandi, habent et -endi. 128 Leo M. epist. 111, 1 Avell. p. 16, 18. 25, 19. 58, 6. 159, 20. 442, 13 *saepe*. Bened. reg. 21 Greg. Tur. Franc. 5, 5.

4 *apud* Eccl. *de lapsis, qui tormentis vel a diabolo fidem denegare coguntur* (*opp.* stare): Tert. orat. 8 quasi aut ignorat fidem cuiusque aut -ere sit gestiens. Scap. 4 vexatum hominem et statim -ctum (*sc. fide*). *in deliciis habet* Cypr., *ex. gr.*: unit. eccl. 1 quae subruendis ac -endis servis dei ... grassantur. Fort. 2 *diabolus* omnia

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

genera temptandi et artes atque insidias -endi . . . edidicit. zel. 4 *diabolus* non ante alterum -ens instinctu zeli quam ipse zelo ante -ctus (*in lusu verborum*). epist. 11, 1 *tormenta* tamdiu torqueant, quamdiu -ant. 59, 10. 61, 3 *opp.* stare. 65, 3 ad mortis extrema -cti ultra lapsos laicos ruinae maioris pondere proruerunt (*nota imaginem continuatam*). NOVATIAN. Cypr. epist. 30, 5 ubique iacere -ctorum reliquias et ruinas. LACT. inst. 2, 12, 17 omnes fallacias . . . ad -endum hominem intendit *criminator* (*i. diabolus*). 3, 29, 15. 4, 27, 17. 6, 20, 7 qui non vult se ipse -ere. AVG. civ. 10, 25 fuisse -ctos et defecisse ac perisse. 15, 23 qui primum hominem per invidiam serpentina fraude -ecit. 17, 8. 20, 8 fideles. PETR. CHRYS. serm. 76 p. 416B. 116 p. 518B ut -i nequeat fides militum. PASS. Paul. 11 Perp. 3, 5. 6 Mar. Iac. 5.

part. perf. pass. pro adiect. **dēiectus,** -a, -um (*minus certa exempla sub verbo dedi*). *comparat.*: TERT. adv. Marc. 1, 6 AMBR. in psalm. 118 serm. 7, 12 GREG. M. moral. 1, 33, 47. *superl. deest.* **1** *i. q. declivis*: CAES. civ. 1, 46, 3 etsi -is atque inferioribus locis constiterat *equitatus*. **2** *apud astrologos*: MANIL. 2, 869 utraque praetentā fertur -a ruinā. FIRM. math. 2, 17 tit. de pigris et -is locis. *ibid.* residua quattuor loca pigra et -a esse dicuntur ob hoc quod nulla cum horoscopo societate iunguntur (*i. ea loca, quibus sidus potestate sua privatum infausta efficit*). *adde*: TERT. adv. Marc. 1, 6 p. 298 neutrum (*de duobus summis bonis*) altero *sit* aut sublimius aut -ius. **3** *i. q. humilis, abiectus, debilitatus* (*opp.* altus, sublimis, excelsus): *de personis*: SEN. Tro. 449 fessus ac -us et fletu gravis. AMBR. in psalm. 118 serm. 7, 11. 12 *v. p. 327, 13.* GREG. M. moral. 1, 33, 47 *bona facta* nos tanto -iores apud deum faciunt quanto apud nosmet ipsos tumidiores reddunt. PALLAD. hist. mon. I 2 p. 263A nec sua me sanitate sublimem reddidit nec dolore -um. *de rebus plerumque incorporeis*: APVL. mund. 25 talis quippe humilitas -i et minus sublimis officii ne cum homine quidem convenit. PS. CYPR. pudic. 13 deformis atque -us peccati pudor. RVFIN. Orig. in num. 15, 3 *est* vita eius alta et praecelsa, non humilis et -a. PHYSIOGN. 74 *motus corporis* et erectus et -us est *eqs.* OROS. hist. 7, 1, 2 angustas -asque mentes (PETR. CHRYS. serm. 22 p. 260B RVRIC. epist. 2, 16 p. 400, 9. *cf. p. 399, 67*). ORIBAS. syn. 2 add. 847 ad continendam et relevandam -am virtutem (*i. valetudinem*). PALLAD. hist. mon. I 21 p. 300D habitum eius -um derisi (*potest ad 2 referri*). ORIG. in I reg. 13 p. 1009C omnia enim humilia sunt et -a quantum ad trinitatis huius celsitudinem spectat. *substantivi vice*: CLAVD. DON. Aen. 3, 480 minuitur enim meritum laudis et cadit, si post praecipua meriti inferioris aut -a iungantur. HIER. in psalm. 113 humilia vero et -a hominibus ad inhabitandum tradidit deus (*praecedit* altitudine sublimius). **4** *de voce submissa*: IVL. VICT. rhet. 24, 24 p. 441 *sicut* in sublimibus quaestionibus -a et iacens pronuntiatio deformis est, ita in parvis elata et clamosa videatur necesse est furiosa atque deridenda.

adv. **dēiectē** *i. q. abiecte, humiliter*: TERT. adv. Marc. 2, 27 lenitatem eius benignitati congruentem pro captu mediocritatis humanae -ius conversatam, ut pusillitatem depretiatis.

deriv.: deiectibilis, deiectio, deiecto, deiector, deiectus.

deicola, -ae *m. a* deus *et* colere. ITALA Ioh. 9, 31 (cod. δ) si quis -a fuerit (ϑεοσεβής, VVLG. dei cultor). *cf.* HIER. c. Ioh. 38 iste est, quem nos piissimum vel religiosissimum et, ut verbum exprimamus e verbo, -am (39. ϑεοσεβέστατον) possumus dicere. CASSIOD. c. Ap. 2, 140 sapientes et -as. MART. BRAC. form. vit. 1 illa ardua et perfecta, quae a paucis . . . -is patrantur. *adde* GLOSS. -ae angeli.

deicticon, δεικτικόν, *adi., t. t. grammaticorum, latine* 'exemplabilis' (CASSIOD. rhet. 12, 25 p. 499). *in libris scribitur* dicticos: DON. Ter. Ad. 163 huius δεικτικόν. 377 'istum' . . . δεικτικόν. 454 sic. 563 tantillum. Phorm. 165. FORTVN. rhet. 2, 29 p. 118 ἐνϑύμημα.

adv. **deicticōs,** δεικτικῶς: DON. Ter. Hec. 75 SERV. Aen. 11, 115. 390. 734. 12, 176 SCHOL. Stat. Theb. 5, 504.

dēiectibilis, -e *a* deicere. *qui deici potest, deiciendus*: IREN. 1, 30, 9 -e serpens.

*****dēiectio,** -ōnis *f. a* deicere. *legitur inde a* CIC., *frequentant* CELS. GREG. M. [*dubium* QVINT. inst. 12, 10, 48. CELS. 3, 7 defectio *traditur.* TERT. adv. Marc. 4, 36.]

I ***proprie*** (*vel in imagine*): **A** *actus deiciendi, destructio*: PANEG. 10, 12 venerandarum imaginum acerba -o. HEGES. 5, 13 Caesar acrius incubuit ad murorum -em. PALLAD. 4, 9, 17 ipsum se per multa saecula seminis sui -e (*i. semine abiciendo*) reparabit. **B** *actus demovendi, depulsio, demissio*: **1** *technice apud* ICTOS: CIC. Caecin. 57 qui illam vim -emque (*sc. de fundo*) tuo rogatu . . . fecerit. VLP. dig. 43, 16, 1, 34 post -em. COD. Iust. 4, 66, 2, 2 *eum qui emphyteusin suscepit* minime -is timere periculum. **2** *apud medicos*: *i. q. solutio alvi* (*cf.* delictio): CELS. 1 pr. p. 11, 24 -bus . . . laborare. 1, 3 vomitus, -o (*sic saepe iungitur, ex. gr.*: 2, 1. 9. 4, 18). 1, 3 -o . . . medicamento quoque petenda est. 1, 8 frequens -o incidit (2, 8 CASS. FEL. 48). 2, 7 subitam -em . . . instare (2, 8 secuta subita -o est). 2, 7 longae -es (2, 8 longas -es supprimit vomitus). 2, 8 orta -o est. 2, 12, 1 -em . . . moliebantur (6, 6, 37). 3, 2. 4, 26. 6, 6, 8 alvi -o (*sic raro apud eundem et alibi, ex. gr.*: MARCELL. med. 16, 1 *qui* ventris *praefert.* 16, 6. 27, 88. 30, 8). *saepe.* SEN. epist. 120, 16 SCRIB. LARG. 90. 92. 142. FIRM. math. 4, 19, 10 -o ani. CHIRON 823 potio ad -em alligandam. MARCELL. med. 27, 96 supprimet nimiam -em. 29, 28 -em faciet. *nota i. q. effluvium, ut videtur*: CHIRON 482 si quod iumentum -em pectinis vexabitur (*in indice capitum traditur* 423, 34 defectio pectinis). **3** *apud astrologos, de situ vel cursu stellarum* (ταπείνωμα, *opp.* altitudo): FIRM. math. 2, 3 tit. de altitudinibus et -bus stellarum (2, 3, 1). 2, 3, 2 in quibus *stellis* humili -e multum de sua potestate dimittunt. 2, 10, 5 -o Mercurii.

4 *i. q. privatio honoris, depositio, necnon degradatio, usus praeter* MOD. dig. 49, 16, 3, 1 *peculiaris* ECCL.: MOD. dig. 49, 16, 3, 1 poenae militum sunt . . . gradus -o, ignominiosa missio (*cf. p. 400, 65*). AVELL. p. 481, 5 -e perterriti ne in errore persisterent. LEO M. epist. 21, 12 publicaverunt -is sententiam. 111, 2 -em innocentis *archidiaconi* per speciem provectionis implevit (*ibid.* degradaret). GREG. M. moral. 10, 9 p. 925A haec (*sc. legem divinam*) Samuel . . . integrum in -e (*i. cum de munere iudiciali moveretur*) servavit. epist. 3, 8 quae ad -em sacerdotalium graduum pertinent. PASS. Barth. 5 p. 138, 10 quam *dominationem* tibi per -em primi hominis usurpasti (*potest etiam ad II A trahi*).

II ***translate*** *et in imagine*: **A** *i. q. humiliatio, abiectio, repulsa, clades, iactura sim.* (*opp.* elatio): SEN. nat. 2, 59, 11 honestius putas -e perire quam fulmine? TERT. adv. Val. 10 post irritos conatus et spei -em. PS. CYPR. aleat. 5 magna amplectentibus operatur -o. FVLG. Virg. cont. p. 100 poena enim superbiae -o . . ., quanto enim elatus contemnit tanto sprebilitatis -e torquetur. RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 26 in illa -e mundi. PS. RVFIN. in psalm. 37, 1. AVG. divers. quaest. 80, 2 -em humilitatis dei qui sese humiliaverit. in psalm. 93, 16 *opp.* elatio. CASSIAN. inst. 7, 20 licet sit in -e dolor . . . de adversariis robore victis nascitur consolatio (conl. 7, 21, 2 super -e maneat dolor). conl. 8, 10, 1. LEO M. epist. 19, 1 *opp.* provectio. serm. 37, 1 nostrae -is erectio. SALV. gub. 7, 39 *opp.* elatio. FAVST. REI. epist. 3 p. 178, 25 in illa -e quid decidit *diabolus ex alto proturbatus.* ALC. AVIT. carm. 2, 103 fons generis pereat, capitis -o victi semen mortis erit. IVNIL. 2, 17 diaboli angelorumque -o. CASSIOD. var. 6, 20, 2 nulla criminum -e vitieris. MVTIAN. Chrysost. hom. 25, 3 -e . . . affligis. GREG. M. in euang. 36, 9 dial. 3, 4. moral. 8, 57 humanae -is damna. 16, 73 in nocte quippe tribulationis atque -is suae . . . in adversitate atque -e positus. *al.* **B** *humilitas, abiecta condicio, tristitia sim.*: MAR. VICTORIN. in Eph. 4, 2 p. 1271B humilitas animi -o est. HEGES. 5, 49, 1 humilem et plebeiam -em. HIER. hom. Orig. in Luc. 8 p. 236 mansuetudinis sectantem -isque virtutem. VVLG. I Macc. 3, 43 erigamus -em populi nostri. AVG. in Iob 1, 18 p. 547, 22 ad tantam -em veniat, ut a suis non agnoscatur. epist. 22, 7 si nimia -e vilescat (*potest ad II A referri*). CASSIAN. inst. 5, 10 tristitiae superanda -o. conl. 2, 13, 5 de contemplatione vultus et -e coniectans. 4, 2 tit. commutatio mentium ab ineffabili laetitia in maestissimam animi -em. GREG. M. moral. 21, 4 cordis -e. in I reg. 2, 9 ut -e timoris nulla quatiatur. *saepius.* **C** *t. t. in re metrica i. q.* θέσις: FVLG. myth. 3, 9 ut habeat arsis et thesis quas nos latine elationes et -es dicimus.

dēiectiuncula, -ae *f. a* deiectio *deminutive. i. q. levis solutio alvi*: SCRIB. LARG. 52 *faciunt ad* stomachi nauseam et -as (= MARCELL. med. 10, 23).

dēiecto, -āre [*cf. c.* deicere *et c.* iactare. *Th.*]. NOT. Tir. 12, 104 -at. STAT. Theb. 3, 290 -at (*i. destillat*) virus in herbas. THEOD. MOPS. in Timoth. 3, 7 eius modi homines convenit -are (*i. expellere*).

dēiector, -ōris *m. a* deicere. *is qui deicit* (*aliquid ex fenestra*): VLP. dig. 9, 3, 5, 4 actionem in factum dandam esse Labeo dicit adversus -em . . . plane si locaverit -i, etiam ex locato habebit actionem.

dēiectus, -ūs *m. a* deicere. *i. q. declivitas, locus declivis*: CAES. Gall. 2, 8, 3 is collis . . . ex utraque parte lateris -us habebat. 2, 22, 1 ut loci natura -usque . . . postulabat. 2, 29, 3 quod *oppidum* cum ex omnibus in circuitu partibus altissimas partes -usque (*Jurin.*, despectusque *codd.*) haberet, una ex parte leniter acclivis aditus. VITR. 6, 3, 1 asseribus stillicidiorum in medium compluvium -us. PLIN. nat. 33, 75 ad capita -us in superciliis montium piscinae cavantur. *nota*: PLIN. nat. 2, 179 sublimis in -u positus videtur hic vertex. 37, 88 *circulo* neque in recessu gemmae aut in -u renidente (*i. q. decursus*: *i. in mucrone lapidis*). OV. met. 1, 571 per quae Peneus . . . volvitur undis -uque gravi. SEN. dial. 6, 18, 4 -us fluminum. nat. 3, 11, 6 par est a capite -us. epist. 56, 3 fluctum aut -um aquae (*i. cataracta?*). *i. q. actus deiciendi, deiectio*: LIV. 9, 2, 9 -u arborum saxorumque. VAL. MAX. 3, 2, 1 neque altitudine -us quassatus. SIDON. epist. 5, 13, 1 -u caducae frondis. ANTIDOT. Brux. 29 cysopharmacum unicum faciens . . . ad -um et fracturam. *metonymice i. q. amiculum*: STAT. Theb. 4, 272 *equum* velatum geminae -u lyncis. *translate*: SEN. dial. 5, 1, 5 in iram -us animorum (*praecedit* cetera vitia impellunt animos, ira praecipitat). *Gudeman.*

dēierātio, -ōnis *f. a* deierare. GLOSS. deiuratio ἐξομοσία: LEX colleg. aq. (Corp. VI 10298) 9 idcirco nihilo minus -o esto apud magistros. TERT. idol. 20 quid erit -o per eos *deos*, quos eierasti, quam praevaricatio fidei cum idololatria? paenit. 4 p. 651 Öhl. sub -e testatur. FVLG. myth. 1, 18 p. 30, 11 furantis. MART. CAP. 2, 107. SALV. gub. 4, 77 cum maximi sacramenti sit -o, necesse est maximi sit reatus et peieratio.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dēiero, -āvī, -ātum, -āre [*ex* deiuro *mutatum esse videtur ad exemplum verbi* peierare, *q. v. Th.*]. ISID. orig. 20, 222 periurus autem in verbo r non habet: nam peiero et -o dicimus. deiuro (*cf. p. 402, 78. 413, 59 sq.*): LEX repetund. (Corp. I 198) 19; *in codd.* PLAVTI (*contra metrum*), GELL. 1, 3, 20. 4, 20, 9. 11, 6, 1. 5 NON. p. 105 HIER. epist. 22, 30, 5 GLOSS. *cf.* PRISC. gramm. II 27, 16 deierat peierat pro deiurat, peiurat. NOT. Tir. 30, 23 diiurat. *deponens* **dēieror,** -ārī: APVL. met. 10, 15 -antur utrique nullam se prorsus fraudem ... factitasse, sed plane debere ... inquiri. DON. Ter. Hec. 771 -at deos iurat ... aut valde iurat ... si correpte dĕierat, 'deos iurat', si producte 'valde iurat' (Eun. 331). EVGRAPH. Ter. Eun. 331 -are est sancte iurare. NON. p. 105 exiurare, ut -are id est valde iurare. SCHOL. Ter. p. 148, 2 -at iurat (GLOSS.). GLOSS. ἀπόμνυμι. διόμνυμι. deos iuro. -at ὀμνύει. per dominum iurat. per deum iurat, male iurat. male iurat vel valde iurat. quicumque maiestati iurat. verum iurat (*cf. l. 48*). -atis sancte iuratis (*cf. l. 20. 36*). *legitur inde a* PLAVTO. [RHET. Her. 4, 49, 62 *v.* deliro.]

1 *i. q.* *iurare* (per deos *saepe; accus.*: APVL. met. 1, 5. TERT. nat. 1, 10. 12 signa. 1, 17 genios. apol. 14, 7. 32, 3. 46, 10): *absolute*: TER. Hec. 771 -at persancte. VARRO ling. 5, 66 quidam negant sub tecto per hunc (*Deum Fidium*) -are oportere. MELA 1, 46 per eos (*manes*) -ant. SVET. Cal. 24 per numen Drusillae (APVL. met. 6, 15 per numina deorum). 27 per genium suum. GELL. 11, 6, 1. 5. APVL. met. 9, 17 idque -ans etiam confirmat per omnia divina numina. 9, 21 TERT. idol. 20. 23 per deos ... per Caesarem. nat. 1, 17. 2, 9 *Romani* pro salute principum ... adversus liberos et coniuges et ⟨omne⟩ pignus suum -ant. adv. Marc. 2, 26 p. 371 igitur peierantem deprehendis an vane -antem? ITALA deut. 6, 13 (Tert. scorp. 2) in nomine eius (*domini*) -bis (ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὀμῇ), VVLG. per nomen illius iurabis). LACT. inst. 3, 20, 15 *Socrates* per canem et anserem -bat. AMM. 24, 3, 9. HIER. epist. 22, 30, 5 deiurare coepi et nomen eius obtestans dicere. AVG. c. acad. 3, 16, 35 CLAVD. MAM. anim. 1, 1 p. 23, 11. *seq. acc. c. inf. (saepius omisso subiecto)*: *futuri*: PLAVT. Cas. 670 per omnes deos et deas -vit (-iur- *P*, deleravit, *ut vid., A*) *illa*, occisurum *se* eum. Rud. 1336 -a (-iur- *codd.*) te me ... daturum. Men. 814 GELL. 6, 18, 10. APVL. met. 1, 10 sanctissime -antes sese ... laturos. *perf. vel praes.* (*cf. supra l. 8*): TER. Eun. 331 illum liquet mihi -are his mensibus sex septem prorsum non vidisse proxumis. LVCIL. 818 -at enim ⟨se⟩ scripsisse et post non scripturum. CORNELIA epist. frg. 2 verbis conceptis -are ausim ... neminem ... tradidisse. LEX repetund. (Corp. I 198) 19 sei deiuraverit calumniae causa non po⟨stulare⟩. EDICT. Vlp. dig. 9, 4, 21, 2 GELL. 4, 20, 9. APVL. met. 1, 5 sed tibi prius -bo solem istum ... me vera comperta memorare. 7, 25 TERT. idol. 23 adv. Marc. 2, 26 p. 371. *nota*: PAVL. NOL. carm. 24, 331 *mendici* -ando monachos se vel naufragos nomen casumque venditant. *seq. accus.*: GELL. 1, 3, 20 ut pro se causaque eius falsum -aret. TERT. adv. Marc. 2, 26 p. 371, 25 quod enim sciit, hoc -ans vere, non peieravit. VVLG. eccles. 9, 2 verum.
2 *i. q.* *iure iurando obstringere*: VVLG. I reg. 20, 17 addidit Ionathas -are David. **3** *i. q.* *damnare, execrari*: TERT. praescr. 33 *doctrinae* ab apostolis et demonstratae et -atae.

deifer, -a, -um *a* deus *et* ferre. IGNAT. ad Eph. 9, 2 estis igitur conviatores -i (θεοφόροι) et templiferi et christiferi. EPIST. pontif. Thiel Gelas. tract. 3, 18 hominem -um. CASSIOD. hist. 7, 9 a semet ipso deum existentem carnigerum et hominem -um.

deificātio, -ōnis *f. a* deificare. *actio deificandi*: PS. RVFIN. in psalm. 51, 11 -em nominis tui. PS. MAR. MERC. Nest. epist. 1, 3 blasphemant ipso verbo -is. *cf.* SCHOL. Prud. praef. ἀποθέωσις -o.

deificātor, -ōris *m. a* deificare. *is qui deificat*: PS. RVFIN. in psalm. 49, 1 operator et -r sanctorum *Christus*.

deifico, -āvī, -ātum, -āre [*a* deus *et* facere, *cf.* θεοποιεῖν *et* deificus. *Th.*]. *i. q. divinum reddere, consecrare*: SCHOL. Hor. carm. 3, 3, 34 lucidas inire sedes: -ari. AMBROSIAST. in Rom. 1, 24 dei figmenta ... -verunt. RVFIN. Orig. in lev. 3, 5 *syn.* sanctificare. PS. RVFIN. in psalm. 58, 18 susceptor deus qui etiam susceptum -at. AVG. civ. 19, 23 p. 397 imitatio *dei* -at affectionem ad ipsum operando. in psalm. 49, 2. 117, 11 -are mortalem (= PROSP. in psalm. 117, 16). epist. 10, 2 serm. 126, 14. 166, 4 totus homo -atus. EPIST. pontif. Thiel Gelas. tract. 3, 21. 33. PS. ARNOB. confl. 2, 14 p. 293ᴬ *Christus* unus ... deus et non homo -atus (*cf.* GREG. M. moral. 18, 83 DIONYS. EXIG. Procl. or. 9 RVSTIC. c. aceph. p. 1216ᴮ FACVND. defens. 1, 5 p. 550ᴮ LIBERAT. 2). OP. imperf. in Matth. 12 p. 698 qui ergo iurat per caelum, ... -at illud. ORIG. in Matth. 18, 33 CASSIOD. hist. 7, 2 p. 1066ᴰ. 1067ᴮ.
deriv.: deificatio, deificator.

***deificus,** -a, -um [*a* deus *et* facere *cf.* θεοποίητος *et* deificare. *Th.*]. *i. q. divinum faciens*: TERT. apol. 11, 10 illum deum -um iustitia praecellere. *i. q. divinus, sanctus*: GLOSS. V 286, 12 -um divinum. *cf.* GLOSS. nerus (*vel* nurus) potestas -a (*i.* Nereis?, nutus *Heraeus*). PS. TERT. execr. p. 766 Oehl. -o honorificant eos (*daemones*) nomine. ITALA prov. 2, 17 (Vind.) testamentum -um (ITALA Ps. Aug. spec. 39 p. 471, 2 divinum; θείαν, VVLG. pacti dei sui). IREN. 2, 5, 4 multo melius et consequentius et magis -um. PS. ORIG. tract. 10 p. 116, 13 -ae disciplinae (CYPR. zel. 15 epist. 52, 2. 67, 9 SIRIC. epist. Migne 13, 1156ᴮ *al.*). CYPR. sent. episc. 8 scripturis (PS. CYPR. mont. 1. 11 OPTAT. p. 30, 5 AVG. c. Fel. 1, 13 *al.*). epist. 22, 1 verbis. *al.* CORP. X 3980, 6 (*Capuae*) -ae sanctitatis pudicitiae *mulier*. MAR. VICTORIN. c. Arr. 2, 11 per lectionem -am. PS. HIL. libell. 12 fidei bonum et -um munus. 13. 21 obsequium -um. *al.* DIDASC. apost. 27, 31 magna ... et caelestis et -a data est ei potestas. PS. AVG. quaest. test. I 114, 17 divinam et -am *fidem*. 114, 26. GILD. Brit. 34 chron. III p. 45, 16 -o tenore. BENED. reg. praef. -um lumen (GLOSS. V 412, 61 *ad l.* divinum) *et saepe* ECCL. *nota*: CAEL. AVR. acut. 2, 30, 162 luem -am *vulgus appellat* epilepticam passionem (*sc.* ἱερὰ νόσος).
adv. **deificē**: PS. HIL. libell. 13 *uxorem* -e comparatam.

deiloquus, -a, -um *a* deus *et* loqui. RVSTIC. c. acepb. p. 1174ᴮ -os viros (LIBERAT. 8 p. 983ᶜ). *L.*

deim, dein *v.* deinde.

***deinceps,** *adi. et adv.* [*a* deinde *et* capere *ductum, cf.* inceps. *nominis adiectivi casus nominativus vim adverbii obtinuit, cf. acc.* -em. *ablat.* deincipite *ab* APVL. *male novatus est ad exemplum vocabulorum* prae- an-cipite. *Th.*]. FEST. p. 71 -s qui deinde coepit, ut princeps qui primum coepit. p. 75 -em antiqui dicebant, proximo quemque captum, ut principem primum captum. p. 108 inceps, -s. *nunc legitur inde a* LEGE repetund. (Corp. I 198) 72, *adv. inde a* VARRONE CIC. LVCR., *deest* VITR. VELL. CVRT. PETRON. *poetisque praeter* LVCR. 2, 333 HOR. sat. 2, 8, 80 (*utrumque in synizesi*) CARM. epigr. 1720, 4 (*v. Bücheler ad l.*); *singulis locis habent ex. gr.*: PLIN. nat. MIN. FEL., *bis*: SALL., *ter*: CELS. (*in libro VII*), *frequentant*: VARRO CIC. LIV. COLVM. QVINT. inst. (*deest* decl.) SVET. ICTI TERT., *aliique* ECCL., *praecipue* AVG. *in libris identidem* -s *et* deinde *permutantur.*

adiect.: LEX repetund. (Corp. I 198) 72 iudex -s faciat pr⟨incipe cessante, item quaestor⟩. APVL. flor. 16 p. 64 sine intermissione deincipite die perlecturum. postridie ... ingens hominum frequentia convenere. *cf.* FEST. *l. 19.*

adverb.: GLOSS. ἑξῆς ἐπὶ τοῦ ἐφεξῆς. εἰς τὸ ἑξῆς. ἐφεξῆς. ἔπειτα. τελευταῖον. ἑξῆς. ἀπ' ἀρχῆς. ἐκ τοῦ λοιποῦ. deinde. postea. exinde. posteaquam non fiant. *primitus significat ordinem continuum, f. i. q. statim, continuo post, sed iam inde a* SALL. *tam saepe idem valet atque* 'postea', *ut praecipue apud posteriores* deinde, dehinc, -s *sine ullo discrimine usurpentur. certa* *localis* *usus exempla admodum rara, sensu* *temporali* *vel in* *enumeratione* *praevalente, praecipue ut* *praemissae dispositionis progressus significetur. ubi cum adiect. coniungitur, substantivo plerumque anteponitur; ubi adiectivi deficientis vice fungitur, longe saepissime postponitur.*

1 *nude positum*: **a** *temporaliter*: VARRO ling. 5, 75 haec ... -s videamus. *sic saepissime sim. de scriptore rem persequente, ex. gr.*: 6, 97 -s in proximo de ... originibus scribere incipiam. 8, 44. 9, 115 rust. 2, 2, 7. RHET. Her. 1, 6, 9 -s de insinuatione aperiendum est. 1, 7, 8 -s ad narrationem transeamus (2, 18, 27. 2, 31, 50 *al.*). 1, 9, 14. 1, 17, 27. 3, 8, 15 *saepe.* CIC. inv. 1, 18 -s erit videndum (Verr. 4, 75 *al.*). 1, 33. 56. 103. 109 *al.* Verr. 4, 169 Phil. 5, 35. 7, 16 leg. 2, 68 off. 1, 42. 142. 3, 52 *saepe.* fin. 3, 50 orat. 140. 188 Brut. 201. 312 part. 16. 74. 83 top. 87. 90 Att. 16, 11, 4. VAL. MAX. 3, 7 pr. quae -s subnectam. CELS. 7 pr. p. 263, 22 quae -s exequi aggrediar. COLVM. 2, 9, 10 illud -s praecipiendum habeo. 2, 10, 1. 5, 6, 5. 12, 4, 1 *saepe.* QVINT. inst. 6, 5, 2 docemus ac -s docebimus. FRONTIN. strat. 2 praef. TAC. dial. 9 haec ipsa et quae -s dicturus sum. AVG. civ. 2, 2 *persaepe.* VARRO ling. 9, 64 dicimus ... unae bigae et binae et trinae bigae, sic -s (*f. i. et cetera, et quae sequuntur, sim. saepe velut* HYG. mun. castr. 15 alae miliariae vel quingenariae et -s. INST. Iust. 1, 12, 6. 1, 19 pr. *al.*). rust. 2, 4, 2 proavos ... de Tremelliis nemo appellatus Scrofa nec minus septimus sum -s praetorius in gente nostra (*sic saepe cum* *numeris*, *ex. gr.*: CIC. de orat. 3, 183 a brevibus -s tribus *consequuntur*. LIV. 1, 21, 6 duo -s reges. 2, 47, 11. 5, 17, 4. 21, 8, 5. 26, 20, 2 duabus tantis -s cladibus icti. VAL. MAX. 5, 3, 2 quinque ... -s [*Halm*, deinde *codd.*] Cornelii. COLVM. 3, 19, 2. 8, 11, 12 QVINT. inst. 12, 8, 15 SVET. Tib. 1 PORPH. Hor. carm. 3, 9, 5/6 HIL. trin. 1, 26 AVG. civ. 17, 23). VARRO rust. 3, 7, 11 sic perge -s. CIC. inv. 1, 58 eam -s rationibus variis ... approbari putant. Cluent. 148 Cael. 10 Phil. 2, 110 quaero -s, num (Att. 1, 16, 6). 3, 22. 4, 9. de orat. 1, 25 qui -s eum magistratum petiturus putabatur. 1, 37 sed -s (*i. re procedente*) omnia nonne plena consiliorum ... videmus. 3, 72 postea dissociati ... a Socrate ... et -s a Socraticis item omnibus. 3, 167. Brut. 12 prosperae res -s multae consecutae sunt. 218 -s reliquis annis. orat. 232 ut et haec nostra in Corneliana et -s omnia. top. 47. 53 Tusc. 2, 8. 4, 3 ut -s qui accubarent canerent. 5, 8. leg. 3, 27 -s ... omnibus magistratibus auspicia ... dantur. 3, 42 -s sunt cum populo actiones. Tim. 39 ex his Saturnum et Opem, -s Iovem atque Iunonem generatos. ac. 2, 46 quod -s facere constitui. nat. deor. 2, 93 ut *annales* -s legi possint. *passim.* Att. 9, 10, 6 -s III idus Febr. iterum mihi respondes. 16, 7, 4 -s igitur haec. epist. 2, 18, 2 quos video -s tribunos plebis per triennium fore. 12, 25, 4 quae -s acta sint scire te arbitror. ad Brut. 1, 10 (9, 19), 5 velim -s meliora sint. CAEL. Cic. epist. 8, 8, 5 quicumque -s essent. 8, 8, 8 tunc -s proximi cuiusque collegii. LVCR. 2, 333 nunc age iam -s cunctarum exordia rerum

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

qualia sint. CAES. Gall. 3, 29, 1 reliquis -s diebus (5, 40, 4. civ. 3, 56, 1 omnibus -s diebus. LIV. 22, 7, 11 postero ac -s aliquot diebus). 5, 16, 4 *ut* alios alii -s exciperent (7, 3, 2 civ. 1, 25, 8 LIV. 3, 60, 9. 44, 45, 3 VAL. MAX. 5, 3, 2^b SEN. dial. 10, 5, 2 *al.* QVINT. inst. 2, 11, 5. 9, 2, 35 SVET. gramm. 24 LACT. inst. 3, 3, 11 AVG. civ. 17, 2. 5). CAES. Gall. 7, 23, 4 sic -s omne opus contexitur. (civ. 2, 32, 2 omnia -s municipia sunt secuta. LIV. 2, 1, 2 omnes -s conditores. 9, 34, 21. 21, 52, 5 *saepe* VAL. MAX. 1, 5 ext. 2 GAIVS dig. 38, 10, 3, 2 VLP. dig. 43, 24, 16, 6 *saepe* TERT. anim. 46 ieiun. 13. scorp. 2 -s omne os prophetarum). civ. 3, 9, 7 altera *castra* sunt adorti ⟨inde tertia et quarta⟩ et -s reliqua. BELL. Alex. 45, 4 SALL. hist. frg. 3, 98. HOR. sat. 2, 8, 80 redde, age quae -s risisti. LIV. 1, 6, 2 caedem -s tyranni ... ostendit. 1, 44, 3 inde -s auget Esquilias. 1, 47, 6. 2, 39, 4 tum -s (9, 6, 1). 6, 5, 6. 6, 29, 6. 7, 17, 11. 9, 22, 1 anno circumacto bellum -s ab dictatore Q. Fabio gestum est. 31, 16, 4. 37, 23, 9 -s quae sequebantur. 39, 11, 1 quid eo die, quid -s ceteris ... faciendum. *saepe.* MON. Ancyr. 4, 38 -s (ἑξῆς) insequentibus annis (QVINT. inst. 9, 4, 14 insequentes -s periodos). VERR. FL. Gell. 5, 17, 2 proximo -s proelio. SEN. contr. 7, 3 (18), 8 plurimos -s versus referebat. VAL. MAX. 2, 9, 4 narravit omnis aetas et -s narrabit. 4, 1, 10. 4, 3, 4. 8, 15, 6 SEN. benef. 6, 34, 1 dial. 9, 2, 7 innumerabiles -s proprietates. nat. 2, 1, 1 cetera -s. 2, 47 epist. 101, 9. 107, 5 COLVM. 1 pr. 2. 1, 4, 1. 3, 16, 1 PLIN. nat. 35, 200 QVINT. inst. 1 pr. 22. 1, 3, 6. 2, 5, 8. 4, 1, 31. 9, 3, 38 -s adhuc multa. 9, 4, 51 -s longiores sunt percussiones. 11, 2, 28 *al.* FRONTIN. aq. 25. 28. 29. 74 tota -s aetate. 92 PLIN. paneg. 37 ORAT. imp. Hadr. de Matid. (Corp. XIV 3579). SVET. Iul. 34 ordo et summa rerum quas -s gessit. 75 Aug. 2. 84 Mutinensi bello ... declamasse cotidie traditur; nam -s (iam princeps *Moddermann*) neque in senatu ... locutus est umquam nisi meditata ... oratione. 88 B pro A, C pro B ac -s ... sequentes litteras ponit. 94 Claud. 1. 24 Nero 9. 22. Galba 4 menstruis -s supplicationibus. Tit. 3 FLOR. epit. praef. 7. 1, 6, 1. 3, 20, 5. FRONTO p. 108, 8 N. et porro -s ab eodem isto verbo sententiae incohantur. p. 123, 21. 153, 10. AVR. Fronto p. 91, 22 N. sanum et validum te -s. *apud* ICTOS *praeter* AFRIC. dig. 22, 1, 27 PAPIN. dig. 31, 67, 5. CELS. dig. 12, 1, 42 si ego decem stipulatus a Titio -s stipuler a Seio (*i. postea.* 50, 16, 98 POMPON. dig. 1, 2, 2, 24 VLP. dig. 11, 4, 1, 1. 17, 2, 52, 10 *al.*). PAVL. dig. 28, 5, 18 *perraroque in* COD. Theod. INST. Iust., *nonnisi apud* GAIVM *et* VLP. *legitur et quidem saepissime, ex. gr.*: GAIVS inst. 1, 166. 2, 156 VLP. dig. 1, 6, 4 pronepos et proneptis et -s ceteri. *sic saepe. pro adiect.*: VLP. dig. 1, 6, 5 et pronepotes et -s. 2, 8, 2, 3. 28, 6, 2. 38, 1, 7, 4. 38, 16, 1, 8. 50, 16, 195, 2 *al.* PS. ASCON. Verr. p. 172 AVG. civ. 16, 3. GELL. praef. 23. 5, 9, 3. 7, 17, 1. 14, 1, 15 tum -s ab ineunte vita. 14, 7, 8 post haec -s dicit. *et saepe.* APVL. apol. 24. 100 mund. 27 met. 11, 30 Plat. 2, 28 MIN. FEL. 19, 5 TERT. idol. 4 adv. Marc. 2, 4. 3, 1 scorp. 3 *saepe.* ITALA act. 2, 39 (Cypr. epist. 73, 17) vobis ... et filiis vestris et omnibus -s (*om.* VVLG.). SOL. 1, 1. 19. 45. 86. 10, 18. 19, 13. 40, 10 PANEG. 9, 24. 10, 3. 36. 12, 4. 42 LAMPR. Alex. 57, 6. 64, 1 Aurelianum dico et -s. CAPITOL. Gord. 9, 7 VOPISC. Car. 3, 2 TREB. Gall. 20, 4 SPART. Sept. Sev. 19, 3 *saepe.* LACT. inst. 4, 3, 12 Ianus et Liber et ceteri -s. 7, 25, 9 quae -s secutura sunt. epit. 22 (27), 8 opif. 19, 5. MAR. VICTORIN. defin. p. 21, 26 -s reliqua quae sequuntur. AVR. VICT. Caes. 3, 9. 11, 12. 20, 13. 27, 1 EVTR. 10, 4. RVF. FEST. 30 magno -s ore. LVCIF. reg. apost. 9 Athan. 1, 29. 2, 25 *al.* AVSON. 460, 2 -s agitanda. AMM. 14, 2, 7 observatum est -s. 15, 2, 9 nec defuere -s ex his emergentia casibus. 15, 8, 2. 16, 12, 51. 19, 4, 6. 19, 6, 3. 20, 4, 4. 20, 8, 3. 22, 7, 5 haud multo -s (*i. postea*). 25, 3, 9 spe -s (*i. porro, diutius*) vivendi absumpta. 25, 6, 8 ne Saraceni -s Assyriam persultarent. 26, 1, 11. 28, 4, 16 si quis -s (*i. postea*) ausus fuerit. *saepe.* HIER. epist. 6, 2, 1 te -s fascibus obruam litterarum. 26, 4, 2. 29, 3, 5. 39, 3, 4. 64, 20, 4 *saepe.* PANEG. in Rom. 4 p. 663^B tanto -s amore flagravit. 15 p. 713^C mihi restat -s, ut veniam. VVLG. gen. 9, 11 neque erit -s diluvium. 16, 11 ac -s: ecce, ait. 42, 34 exod. 34, 1. lev. 9, 23 -s egressi. 22, 27 deut. 17, 13. 29, 22. I reg. 3, 9 si -s vocaverit te. 9, 13. 16, 13 a die illa ... et -s (30, 25 Ezech. 39, 22 Dan. 13, 64 I Macc. 10, 30). II par. 6, 13 Esth. 9, 17. 27. 10, 13 in cunctas -s generationes. eccles. 9, 15 Ier. 34, 11 conversi sunt -s. II Macc. 11, 19. Luc. 7, 11 et factum est -s (ἐν τῷ ἑξῆς). 8, 1. act. 3, 24 omnes prophetae a Samuel et -s (τῶν καθεξῆς) qui locuti sunt. Iac. 4, 15 vapor est ... et -s (ἔπειτα) exterminabitur. AVG. *persaepe, ex. gr.*: civ. 1 pr. 1, 11. 31. 10, 31. 11, 4. 12, 14. 21. 13, 23. 15, 12. 27 post diluvium et -s in rebus consequentibus requiratur. 16, 2 -s usque ad Abraham ... silentium est. 16, 11 per eum -s. 17, 1. 20 etiam nunc et -s memorabilis (21, 4). 18, 9. 21 cum suo -s ... nepote regnavit. 18, 23 si tamen scriptores -s ea servare non neglegant. 18, 45. 20, 25. 22, 8 c. Pelag. 2, 4, 6. 4, 3, 3 corrept. 13, 40. SVLP. SEV. chron. 2, 27, 3 quae euangeliis ac -s apostolorum actibus continentur. Mart. 22, 6 MART. CAP. 1, 94. 9, 891. COD. Theod. 10, 8, 4 (*a. 346*) constitutio et de praeterito et -s habeat firmitatem. 11, 1, 18 (*a. 381*). 14, 15, 6 (*a. 399*) -s (*f. i. ceterum*) autem ... iudices retinendos. OROS. hist. 4, 13, 3. 5, 1, 1. LEO M. epist. 4, 5 veniam sibi -s ... denegari. SACR. Leon. p. 404. SIDON. epist. 1, 1, 3 in hoc -s famae pelagus impellis. 1, 2, 9. 6, 12, 6 *saepe.* BOETH. in Porph. comm. sec. p. 255, 8 *al.* IORD. Get. 2, 10 pervia -s mercimoniis Britannia. COD. Iust. 1, 4, 3 pr. nemo -s tardiores ... affatus nostrae perennitatis expectet. INST. Iust. 3, 9, 10 *al.* CORP. II 2102^b collegas su⟨cc⟩edentes -sq(ue) successores. EPIST. praef. praet. ad procur. (Corp. XIII 3162^{II}) 18 dis faventibus et maiestate sancta imp(eratoris) -s pro meritis adfectionis magis digna consecuturus.

b *localiter*: VARRO rust. 1, 3 quis *ager* ab eo proximus et qui -s. 1, 14, 2 ex arboribus truncis demissis in terram -s constitutis. COLVM. 1, 6, 21 circa villam -s haec esse oportebit. *huc fortasse trahas*: QVINT. inst. 1, 7, 15 ut Lucilius praecipit ... ac -s idem. 9, 3, 40 et -s (*post verba Ciceronis, i. 'et quae sequuntur'. sim.* PLIN. epist. 9, 26, 9 *in ampliore Demosthenis loco laudando*). PLIN. epist. 2, 17, 20 in capite xysti -s diaeta est. 9, 4, 2 *poteris* ergo undecumque coeperis, ubicumque desieris, quae -s sequentur et quasi incipientia legere. MART. CAP. 6, 672 ab ea Arsinoe quadraginta tribus milibus et -s Ptolemais viginti duobus.

2 *in correlatione*: VARRO ling. 6, 34 primus ... secundus ... tertius ... quartus ... dehinc quintus ... et sic -s usque ad Decembrem. CIC. Verr. 2, 28 possem -s totam rem explicare, deinde ad extremum id ... dicere. epist. 13, 41, 2 initio ... -s. fin. 3, 20 primum ... -s (LIV. 33, 39, 3 TAC. ann. 1, 81. FLOR. epit. 2, 3, 1 tum primum ... clausa porta Iani fuit, -s statim ac sine mora patuit. PS. RVFIN. in Ioel 2, 30/31 p. 1049^B. 3, 13/16 p. 1056^A AVG. civ. 18, 51). CIC. off. 1, 58 principes ... proximi ... -s. off. 1, 160 prima ... secunda ... tertia ... -s gradatim (RVT. LVP. 1, 13 ex prima sententia secunda oritur, ex secunda tertia atque ita -s complures. QVINT. inst. 8, 3, 49 TREB. Gall. 18, 5 DON. Ter. Ad. praef. 1, 4 MART. CAP. 7, 720). top. 77 primum ... -s ... deinde (*praecedit* primum ... deinde). LIV. 9, 17, 11 deinde ... -s. 44, 45, 5 primum ... deinde ... -s. CELS. 7, 16 tertio et quarto -sque permutatis. 7, 30, 1 altero die -sque ceteris. QVINT. inst. 7, 10, 5 primum ... secundum ac -s (10, 5, 1. 10, 7, 5. 11, 2, 37 MART. CAP. 7, 793). LEX Malac. (Corp. II 1963) 30 nunc ... -s (AVR. Fronto p. 85, 11 N. nunc sanus et -s validus). TAC. hist. 1, 48 mox ... -s. CAPITOL. Opil. 4, 6 primo, post ... -s. TREB. trig. tyr. 5, 5 primum ... deinde .. -s; postremo. Gall. 13, 8 inde ... -s. CAPITOL. Max. Balb. 5, 8 inde ... -s ... ac tertio. AVG. civ. 11, 30 dimidia, tertia, quarta et -s ab aliquo numero denominatae *partes numerorum.* ZACCH. 2 pr. p. 1108^D post ... ac -s. *nota de ordine locali*: SALL. Iug. 19, 3 prima Cyrene est ... ac -s duae Syrtes ... deinde ... post ... cetera loca.

ˣ**deinde** (**dein**) *adv.* [*a* de *et* inde. *de forma imminuta cf. Skutsch, Plautinisches u. Romanisches p. 89 sqq. et 169. Th.*]. CIC. orat. 154 ain pro aine ... -n etiam saepe et exin pro -e et pro exinde dicimus (*sed* -n *sine varia lectione apud* CIC. *nunc* 12^{ies} *tantum traditum esse videtur [v. p. 407, 20]*). *vox fere pari frequentia primo vel secundo loco enuntiati membrive collocatur, saepe etiam tertio.* PAVL. FEST. p. 75 -e compositum est ex praepositione et loci significatione, ut exinde, perinde, proinde, subinde, quae item tempus significant. PRISC. gramm. III 67, 13 -e, subinde ... quae omnes antepaenultimam habent acutam. dende (*cf. l. 81*) *praebent*: CARM. epigr. 543, 4 (*saec. II*). 1118, 3. -n *deest titulis, nam* deim CARM. epigr. 1178 C 42 *dubium.* GLOSS. -e ἔπειτα. μετὰ ταῦτα. δεύτερον. ex ordine, demum vel ab hodie. exinde, item hinc -n ἐκεῖθεν. τότε. PRISC. gramm. III 357, 1 -e vero ἔπειτα δέ. GRAMM. suppl. 53, 26 ordinis ut -e (167, 20). *vis temporalis adeo praevalet, ut etiam ibi sublateat, ubi ordo vel progressus vel transitus cogitationum significari videtur. certa localis sensus exempla non ante* SALL. *et* LIV. *obvia et ubique, praeter* MELAM *et* PLIN. nat., *admodum rara. eadem notio subesse videtur perpaucis locis, ubi vox de ordine vel enumeratione rerum ad statum inferiorem descendente usurpatur.* -e *legitur inde a* LEG. XII tab. NAEV. ENNIO, -n *inde a* PLAVTO. *utraque forma per omnem latinitatem erat in usu, sed* -n *prae* -e, *exceptis* VARRONE SALL. MELA PLIN. nat. TAC. (-n *non ante* hist.) APVL., *frequens apud neminem et, si modo libris et editoribus habenda est fides, praeter* PACVV. trag. 95 PLIN. nat. 21, 176 PLIN. epist. 9, 36, 3. 10, 79, 2, *nonnisi ante consonantes traditur, apud* SCRIPT. hist. Aug. -n *pluries ante praepositiones* ad, ex, in *legimus. ceterum codd. vel apud poetas (v. praecipue* CATVLL. 5, 7 *sqq. et* CARM. epigr. 955 *ad* CORP. IV 2246) *saepissime praebent varias lectiones. quibus neglectis, utpote cum genuina apud scriptores quidem dinosci non possint, usus praecipuorum auctorum ex tabula quae infra sequitur elucebit.* *vox per synizesin bisyllaba ponitur (cf.* SERV. auct. Aen. 1, 195 -e: una syllaba metri causa excluditur) *praeter*: TER. Andr. 483 post -e (*in fine versus*; poste -e *Fleckeisen*). *reliqui omnes sunt posterioris aetatis*: OPT. PORF. carm. 26, 15 sic dĕindĕ. PAVL. NOL. carm. 27, 45 utque dĕindĕ. PRVD. ditt. 1, 1 nigra dĕinde. SIDON. carm. 9, 272 dĕinde casu. CYPR. GALL. exod. 336 haec dĕinde metu regis poscente necantur. 418 Pauleum dĕinde petunt cui Magdala tellus. SYMM. anth. 934, 14 regit dĕinde. *cf.* COMM. apol. 248 penderet in ligno, fieret deserta deinde. instr. 1, 29, 5 te qui nescientem protulit deinde nutrivit. *ultima syllaba producitur* CYPR. GALL. num. 747 quae dĕindē summa sexcenta ad milia venit. *cf.* COMM. apol. 195 deindé prŏphētas. 629 instr. 1, 39, 7. *nota* dĕīn: TER. MAVR. 195. [*ven. vet.* dende, *prov.* den, *hisp.* dende. *M.-L.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

	deinde	dein
NAEV.	1	—
ENN.	1	—
PACVV.	1	1
PLAVT.	15	1
TER.	6	1 (*cf. p. 406, 71*)
LVCIL.	1	—
CATO	27	—
ACC.	3	—
VARRO	23	13
RHET. Her.	85	2 (*?*)
CIC. rhet.	200	4
orat.	277	1 (Mil. 41)
phil.	207	2 (rep. 1, 16 nat. deor. 2, 110)
epist.	169	5
	853	12
CATVLL	4	3 (*falso codd.*)
LVCR.	18	—
CAES.	10	3
HIRT. Gall.	4	—
BELL. Alex.	4	—
Afr.	12	4
SALL.	64	45
NEP.	6 (1*?*)	5 (1*?*)
VERG.	38	—
catal.	2	—
AETNA	—	1
CIRIS	1	—
HOR. (sat.)	3	2
TIB.	1	—
PROP.	6	2
OV.	10	—
LIV.	942	124
VITR.	74	1 (10, 16, 10)
SEN. rhet.	132	—
VELL.	62	—
VAL. MAX.	89	—
CELS.	354	21
PHAEDR.	10	7
SEN. phil.	405	—
CVRT.	196	6
COLVM.	420	7
SCRIB. LARG.	69	—
MELA	35	21
ASCON.	28	8
PERS.	2	—
PETRON.	36	1 (*c.* 79)
PLIN. nat.	202	232
VAL. FL.	8	1
SIL.	29	—
HOMER.	4	—
STAT.	7	3
MART.	7	—
QVINT.	156	—
FRONTIN.	12	4
IVV.	12	1
TAC.	64	122
PLIN. iun.	90	3
SVET.	85	18
FLOR.	18	—
FRONTO	14	3
APVL.	17	16
SCRIPT. hist. Aug.	105	29 (*deest* TREB. VOP. GALLICAN.)
AVSON.	15	7
AMM.	67	31
VVLG.	31	(*Amiat.* gen. 25, 13)
AVG. civ.	207	1 (3, 17)

I ***vi temporali*** *i. q. tum, postea,* εἶτα, ἔπειτα *necnon praeterea, atque, sed saepe 'primum' in membro vel enuntiato antecedente subaudiendum est:* **A *nude positum*:** ENN. ann. 461 rex -e citatus. PACVV. trag. 95 in summis -n omnes partes prospectu aucupo. 379 -e aggrediar astu regem. CARM. in Pacuv. Gell. 1, 24, 4 hic te saxulum rogat, ut se aspicias, -e ut quod scriptum est legas (*inde* CARM. epigr. 848, 2). PLAVT. Amph. 213 -e ... exeunt. 1002. 1008 -n (-e *codd.*) susum ascendam. 1098. 1119 Aul. 379. Bacch. 967 -n pugnam conserui seni. Capt. 488. Merc. 651 iam inde porro aufugies, -e item illinc. Mil. 124 -e postquam (-n *C D*) occasiost (CATO orig. 1, 8 VARRO ling. 5, 108 LIV. 7, 37, 7 VAL. MAX. 1, 7 ext. 6. 3, 2, 23 SVET. Nero 42 FRONTO p. 72, 16 N. *passim*). Poen. 655 Stich. 545 Carb. frg. 2. CARM. in Plaut. Gell. 1, 24, 3 scaena est deserta, -n Risus ... collacrumarunt. TER. Eun. 593 Haut. 19. 864 Hec. 143 CATO agr. 27. 54, 2. 56. 76 *saepe.* orig. 84. 87 or. frg. 2 (*ter*) ACC. trag. 257. 335 praetext. 23 AFRAN. com. 373 VARRO Men. 200. 282. 335. 574. 581 ling. 5, 128. 163. 169. 6, 88 *al.* rust. 1, 5, 1. 1, 34, 2. 2, 2, 15 *saepe.* NINN. carm. frg. 4 non conivi oculos ego -e sopore. RHET. Her. 2, 10, 5 (*42^{ies}*) CAES. STRAB. or. frg. Prisc. gramm. I 170, 21 CIC. inv. 1, 13 *persaepe* de orat. 1, 157 *al.* Brut. 197 *al.* Quinct. 23. 61 (*69^{ies} in oratt., raro in interrogatione, velut* Quinct. 66 quid -e fit? Q. Rosc. 32. 49 quid -e? 55 Verr. 4, 124. 202. 6, 10. 14. 46 Cluent. 167 leg. agr. 3, 11 Sull. 42 Sest. 43 Deiot. 26 Phil. 14, 2). ac. 1, 30 fin. 1, 19 Tusc. 3, 42 nat. deor. 1, 26 div. 2, 91 rep. 1, 16 leg. 2, 48 off. 2, 16 Lael. 41 (*57^{ies} in phil., in interrogat.* fin. 2, 12. 98 Tusc. 4, 40 nat. deor. 1, 103. 3, 48 div. 1, 85). Att. 2, 1, 10 *persaepe* ANTON. Cic. Att. 14, 13^{A}, 3 CAEL. Cic. epist. 8, 5, 2 *al.* POLLIO Cic. epist. 10, 31, 6 TREB. Cic. epist. 12, 16, 3 BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16, 7 Q. CIC. pet. 3 CATVLL. 103, 2 LVCR. 1, 746. 759. 3, 1003. 4, 196. 627. 698. 816. 954. 6, 335. 781 CAES. Gall. 4, 35, 3 civ. 1, 64, 2. 1, 74, 2 HIRT. Gall. 8, 19, 3. 54, 1 BELL. Afr. 2, 6. 84, 1. 91, 2 *saepe* SALL. Catil. 37, 6. 38, 1 *persaepe* LEX Corn. de XX quaest. (Corp. I 202) 1, 16. 20 NEP. Alc. 4, 7 *saepe* VERG. ecl. 3, 58. 5, 15 georg. 1, 106 *al.* Aen. 1, 195 vina bonus quae -e cadis onerarat Acestes. 2, 391. 5, 741 quo -e ruis? quo proripis (9, 778 quo -e fugam, quo tenditis?). *persaepe* catal. 13, 21 AETNA 516 CIRIS 253 HOR. sat. 1, 3, 101. 1, 5, 37. 97. 1, 6, 119. 2, 8, 85 TIB. 1, 5, 43. PROP. 1, 13, 18 -e ubi (2, 13, 31. 2, 16, 19. 2, 23, 7 VARRO AT. carm. frg. 23 LIV. 7, 14, 10. 7, 17, 4 *passim* VAL. MAX. 1, 8, 6 CELS. 7, 27 COLVM. 9, 15, 13. *passim apud posteriores*). PROP. 2, 31, 15. 3, 10, 15. 3, 21, 19. 4, 8, 83 OV. rem. 238. 715. met. 3, 465 roges, anne rogem? quid -e rogabo? 5, 593 fast. 3, 438 RVT. LVP. 1, 19 LIV. 1 praef. 9. 1, 2, 1 1, 7, 2. 2, 38, 5 quid -e? 33, 32, 3 qui -e status futurus Graeciae (*775^{ies}*). VITR. 1, 1, 4. 1, 5, 6. 2, 1, 1 (*plus 40^{ies}*) LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 2, 26 MON. Ancyr. 1, 22 ACT. lud. saec. Aug. (Corp. VI 32323) 36. 108. 123 CARM. epigr. 371, 6 (*p. Chr. 16*) PAVL. FEST. p. 18. 241 *al.* SEN. contr. 1 praef. 6. 1, 1, 14 (*118^{ies}*) VELL. 1, 5, 1 (*53^{ies}*) VAL. MAX. 1, 6, 3 ob id -e factum (*72^{ies}*). CELS. 1 pr. (*256^{ies}*) PHAEDR. 1, 3, 6. 1, 13, 5. 1, 14, 7. 1, 19, 5. 3, 5, 3. 3, 10, 20. 3, 17, 3. 3 epil. 4. 25. 4, 2, 15. 4, 5, 16. 33. 5, 2, 5 app. 14, 24 ORAT. imp. Claud. (Corp. XIII 1668) 24 SEN. Herc. O. 859. 1408 Oed. 939 Thy. 169. 714. 730 benef. 2, 4, 1 (*273^{ies}*) CVRT. 3, 1, 9. 4, 1, 10 cum magno -e exercitu. 5, 8, 16. 8, 11, 11 nec -e (*i. non diutius*) ... substitit (*170^{ies}*). COLVM. 1, 1, 7 (*310^{ies}, longe saepissime* cum -e) SCRIB. LARG. 20 (*49^{ies}*) MELA 1, 9. 81. 83 ASCON. Pis. p. 1. 17 *saepe* PETRON. 4. 8. 18 (*26^{ies}*) PLIN. nat. 1, 9. 72. 2, 92. 4, 27. 6, 53. 187. 7, 56 (*225^{ies}*) CORP. IV 2246 CARM. epigr. 1040, 2 (*Roma, saec. I*) VAL. FL. 3, 384. 4, 273. 5, 213. 7, 20. 472. 516. 537. 588. 8, 270 SIL. 1, 124. 2, 374 (*25^{ies}*) HOMER: 290. 457. 576 STAT. silv. 2, 3, 26 Theb. 1, 536. 569. 2, 561. 4, 625. 5, 287. 6, 603. 10, 353. 11, 332 MART. 2, 19, 2. 3, 82, 29. 7, 58, 3. 9, 100, 3. 12, 66, 9 QVINT. inst. praef. 2. 1 pr. 13 (*74^{ies}*) decl. 246 p. 7, 5 (*26^{ies}*) FRONTIN. aq. 18. 19. 64. 71. 75. 87. 105. 112 strat. 2, 1, 18. 2, 13, 4 grom. p. 32, 3 IVV. 1, 101. 128. 3, 298. 6, 19. 156. 418. 8, 110. 9, 42. 10, 59. 63. 15, 53 TAC. dial. 33 Agr. 9 hist. 1, 46. 86. 2, 6. 36 ann. 1, 56. 70. 11, 9. 12, 14 (*plus 100^{ies}*) *nota fere i. q. deinceps*: dial. 26 ex quibus *oratoribus* alium Ciceroni, alium Caesari, singulis -e singulos opponeremus. hist. 1, 51 Sequanis Aeduisque ac -e, prout opulentia civitatibus erat, infensi. PLIN. epist. 2, 11, 16. 3, 1, 5 paneg. 9. 33 (*54^{ies}*) TRAIAN. Plin. epist. 10, 66, 1 HYG. lim. grom. p. 86, 5 *al.* SVET. Iul. 4 (*73^{ies}*) FLOR. epit. 1, 4, 1. 1, 16, 1 *al.* FRONTO p. 11, 18 N. 58, 24 -n. *al.* AVR. Fronto p. 66, 24 N. *al.* AMPEL. 7, 2. 10 *al.* *apud* ICTOS, *ex. gr.*: ALF. dig. 39, 4, 15 LABEO dig. 18, 4, 24 *al.* IAVOL. dig. 7, 4, 24 *saepe* NERAT. dig. 10, 2, 54 CELS. dig. 6, 1, 38. IVL. dig. 38, 7, 4 -n *saepe.* POMPON. dig. 1, 2, 2, 3 *passim* VAL. dig. 34, 4, 28 AFRIC. dig. 16, 1, 19, 5 CLEM. dig. 31, 59 VENVL. dig. 10, 2, 7 GAIVS dig. 30, 69 inst. 1, 115 *persaepe* MAECIAN. dig. 29, 5, 23 MARCELL. dig. 9, 2, 34 *al.* SCAEV. dig. 10, 2, 39, 4 *passim* CALL. dig. 1, 19, 3, 2 TRYPH. dig. 27, 1, 45 VLP. dig. 19, 2, 11, 4 *longe saepissime et quasi solemniter dictum apud eundem, ex. gr.*: 3, 1, 9 -e ait praetor *et sim.* PAVL. dig. 1, 15, 1 *persaepe* MARCIAN. dig. 20, 1, 16, 2. 48, 16, 1, 14 MOD. dig. 31, 34, 6 HERMOG. dig. 36, 4, 11. *omnino deest* PAPIR. MEN. MACRO, *in interrogatione nonnisi apud* VLP. dig. 2, 15, 8, 6 (*7^{ies}*). APVL. apol. 17 (*29^{ies}*) CARM. epigr. 492, 7 TERT. bapt. 20 adv. Hermog. 26 p. 154 adv. Marc. 4, 28 *al.* PORPH. Hor. carm. 1, 2, 23/24 *persaepe* SOL. 1, 2. 99. 53, 16 *persaepe* PANEG. 3, 3 *al.* *apud* SCRIPT. hist. Aug., *ex. gr.*: SPART. Hadr. 13' VOPISC. Aurelian. 20, 2 CAPITOL. Pius 2, 2 LAMPR. Comm. 5, 8 TREB. Gall. 12, 5. FIRM. err. 3 *al.* ITIN. [Silv.] 10, 7 *saepe* AVR. VICT. Caes. 2, 1 *al.* EVTR. 1, 2 *saepe* OPTAT. 1, 1 p. 3. 1, 21 p. 23 *al.* AVSON. 108, 7. 245, 1. 302, 29 *saepe* AMM. 14, 6, 7. 14, 10, 5. 15, 3, 3 vehementius hinc et -e patebat insidiantibus multis (tunc *C. F. W. Müller, sed cf.* 16, 2, 11 hinc et -e transire posse, *ubi Langen non recte delevit* et). 16, 12, 69 tunc et -e ... multa mentiebatur. 17, 3, 5 factumque est tunc et -e. 17, 5, 7 ut vivere -e possint pavidae (*f. i. deinceps.* 17, 10, 2 nusquam -e sunt progressi. *cf. supra l. 21*). 21, 13, 13 tumentes spiritus tamquam favillas esse facturam -e (*70^{ies}*). VEG. mil. 1, 4 *saepe* HYG. astr. 2, 7 *persaepe* HIER. epist. 18^{A}, 10, 1 *persaepe* VVLG. gen. 25, 13 (*25^{ies}*) PRVD. c. Symm. 1, 241 ham. praef. 14. 21 psych. praef. 64 AVG. civ. 1, 9. 2, 18 *saepissime* SVLP. SEV. chron. 1, 2, 3 *persaepe* MART. CAP. 1, 36 *saepe* OROS. hist. 3, 12, 21. 4, 6, 15. 25 CASSIAN. inst. 6, 1 *al.* SIDON. epist. 1, 5, 5 *saepe* CARM. epigr. 245, 2. 266, 3. 409, 5. 420, 18. 1118, 3. 1178 C 44 CORP. IX 4508. XI 5939. XIII 5940.

B ***adduntur adv. temporalia,*** *velut* tum, tunc, post, postea, porro, mox, postremo, ad extremum, deinceps. post (postea) -e (-e post, postea): LEX XII tab. 3, 2 post -e manus iniectio esto. PLAVT. Stich. 86 post id [agam] igitur -e. TER. Andr. 483 VARRO frg. Gell. 3, 10, 7 CIC. Cluent. 71 Mil. 65 Tusc. 4, 2 Cato 10 BELL. Alex. 52, 2 LIV. 41, 24, 20. VITR. 7, 5, 1 -e ... postea ingressi sunt. 7, 9, 3 PAVL. FEST. p. 194 SEN. contr. 9, 4 (27), 18. 20 VELL. 2, 17, 3. 2, 23, 3. 2, 122, 2 CELS. 3, 4. 7, 8. 18 SEN. benef. 6, 18, 1 CVRT. 10, 1, 15 COLVM. 1, 1, 12. 5, 6, 12 *saepe* SCRIB. LARG. 100 ASCON. Pis. p. 7. 36 Mil. p. 55 PLIN. nat. 4, 58. 7, 97. 35, 29 FRONTIN. aq. 6 SVET. Otho 2 rhet. 16 IVL. dig. 30, 82, 1 GAIVS inst. 4, 126 POMPON. dig. 1, 2, 2, 13 VLP. dig. 26, 7, 3 *al.* GELL. 11, 7, 4. 12, 5, 3 IREN. 1, 2, 3 CENS. 19, 4 SOL. 42, 3 VOPISC. Prob. 24, 8 LAMPR. Alex. 6, 2 ARNOB. nat. 2, 12 LACT. inst. 1, 14', 11 *saepe* IVST. 6, 7, 1 *al.* HIL. in psalm. 1, 6 *al.* ORIGO Const. 5, 14 post aliquantum -e temporis. SCHOL. Cic. Bob. p. 253, 36. 319, 16. CHIRON 76 -e postmodum (91). SCHOL. Germ. Bas. p. 80, 12 VVLG. Gal. 2, 1 AVG. civ. 2, 9 *saepe* SVLP. SEV. chron. 2, 23, 6 AVELL. p. 760, 20. ENNOD. opusc. 9, 3 p. 416, 17 -e ... post. -e porro: PLAVT. Epid. 726 quid -e porro? Trin. 945 -e porro. :: -e porro. LVCR. 1, 461 PLIN epist. 5, 6, 18. AVG. civ. 2, 5 porro si ab illo -e quaereremus. -e tum [tunc] (tum -e): VARRO ling. 6, 42. 8, 25 RHET. Her. 3, 21, 34. CIC. inv. 1, 97 -e tum postremam conclusionem ponit. LVCR. 5, 1007 LIV. 2, 8, 3. 29, 2, 15 VITR. 5, 12, 3. 6. 7, 9, 3. 8, 2, 2 SEN. contr. 9, 1, 13. 10, 4, 11 CELS. 3, 6. 4, 22. 26 SEN. epist. 74, 23. 101, 4. 115, 4 COLVM. 1, 6, 13. 2, 17, 2 *saepe* ASCON. Mil. p. 50 PLIN. nat. 11, 131. 216. 16, 251. 19, 95 VAL. FL. 8, 109 SIL. 10, 535. 11, 407 HOMER. 151 QVINT. inst. 4, 2, 27. 12, 10, 11 DIOM. gramm. I

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

467, 22 GAIVS dig. 20, 4, 11, 1 SCAEV. dig. 28, 2, 29, 6 VLP. dig. 29, 2, 71, 9 *al.* GELL. 6 (7), 3, 47. 12, 13, 6. 13, 24 (23), 1 APVL. apol. 73 TERT. adv. Marc. 1, 16 IREN. 4, 39, 2 ARNOB. nat. 2, 32. 45 *al.* IVST. 2, 1, 19. 14, 1, 11 HIL. in psalm. 53, 2 *al.* CHIRON 519. 567 RVFIN. hist. 1, 12, 5. 6, 2, 8 Orig. in gen. 15, 1 apol. Orig. 11 p. 550 Adamant. 4, 2 Basil. hom. 1, 4 *quo nemo hunc pleonasmum magis in deliciis habet.* AVG. civ. 15, 7. 22, 6 BACHIAR. repar. laps. 15 MART. CAP. 6, 651. 7, 766 OROS. hist. 7, 2. 9, 10. 28, 28. 39, 1 INST. Iust. 2, 22, 3 *al.* ORIG. in I reg. 2. 5 *al.* -e ad extremum: RHET. Her. 2, 2 CIC. Verr. 2, 28 Pis. 78 p. red. ad Quir. 16. -e postremo (*saepe in fine enumerationis*): CIC. inv. 1, 43. -e continuo: CIC. Verr. 1, 31 Phil. 2, 50. -e aliquando: CIC. Verr. 2, 139 Cluent. 163. -e statim (statim -e): CIC. Verr. 6, 7 COLVM. 8, 15, 6. 12, 57, 1 VOPISC. Prob. 13, 2. -e repente: CIC. Cael. 62 Planc. 40 SVET. Cal. 54. -e subito: CIC. Mil. 41 Planc. 49 VAL. MAX. 3, 8 ext. 6 CVRT. 4, 1, 21. -e deinceps: CIC. leg. 3, 4. 43 div. 1, 64. -e ilico: CIC. Tusc. 2, 50. -e secundus: CIC. Tim. 51. mox -e: OV. met. 9, 143 LIV. 34, 29, 8 CVRT. 10, 3, 12 COLVM. 1 praef. 16. 2, 1, 5. 4, 22, 5 PLIN. nat. 10, 18 SIL. 11, 383. 13, 850 IVV. 3, 280 FLOR. epit. 2, 2, 18 VLP. dig. 16, 1, 2 NEMES. cyn. 149 IVST. 1, 3, 4 AVG. civ. 1, 30. 3, 11 *al.* CARM. epigr. 1161, 3. proxime (proximum) -e: CELS. 2, 1 COLVM. 2, 2, 5. 2, 7, 2. 5, 6, 22. brevi -e (*i. paulo post*): CVRT. 6, 6, 17 TAC. Agr. 8 AMM. 22, 3, 1. hinc -e: PLIN. nat. 4, 121 hinc -e Africa atque Asia dicentur. 6, 77 hinc -e accolunt Indum (*fort. locali sensu*). 14, 87. 28, 162. 266. 32, 43. -e in sequenti: CHIRON 568. *nota*: PLIN. nat. 33, 3 quae -e futura sit finis.

C ***correlative in enumeratione****, narratione vel serie argumentorum sententiarumque, vi quadam temporali fere ubique subeunte*: 1 *bimembria*: **primum** (primo, primus, in primis, princeps, prius *sim.*) . . . -e: NAEV. carm. frg. 31. 32 coniuncta prima incedit Cereris Proserpina puer, -e . . . Apollo. TER. Haut. 3 DIDASC. Ter. Haut. LVCIL. 351^a A primum est . . . -e. VARRO ling. 5, 16. 75. 80. 6, 42. rust. 1, 5, 4 prius dicam, -e. RHET. Her. 2, 16, 23. MANCIA or. frg. Val. Max. 6, 2, 8 prius . . . -e. CIC. inv. 1, 2. 76 *saepe* de orat. 1, 81. 138 *saepe* Brut. 208 *al.* orat. 115 *saepe* part. 21 *al.* S. Rosc. 26. 117 Verr. 3, 36 (*111^{ies} in oratt.*) ac. 2, 8 fin. 1, 14. 2, 33 in primis . . . -e (*88^{ies} in phil.*). Att. 1, 19, 1 (*70^{ies} in epist.*) CAEL. Cic. epist. 8, 4, 1 *al.* POLLIO Cic. epist. 10, 31, 5 *al.* BRVT. Cic. epist. 11, 20, 3 CASS. Cic. epist. 12, 12, 1 Q. CIC. pet. 10 PVBLIL. S 3 LVCR. 1, 390. 933. 4, 8. 5, 851 CAES. Gall. 1, 25, 1. 1, 35, 3. 1, 41, 3 princeps . . . -e. 2, 1, 3. 3, 20, 4 civ. 1, 74, 2. 3, 108, 2 HIRT. Gall. 8, 12, 2 BELL. Alex. 1, 5. 24, 2 BELL. Afr. 24, 1 SALL. Catil. 10, 3 (*15^{ies}*) NEP. Alc. 4, 4 (*5^{ies}*) VERG. georg. 4, 161 Aen. 1, 614 RVT. LVP. 1, 8. 2, 7 LIV. 1 praef. 9. 1, 10, 7. 2, 10, 7. 2, 13, 8. 2, 50, 7 (*262^{ies}*) VITR. 1, 2, 7 (*9^{ies}*) PAVL. FEST. p. 142 SEN. contr. 7, 2 (17), 9. 7, 3 (18) 9. 7, 7 (22), 10. 10, 4, 11. 23 VAL. MAX. 1, 1, 8. 1, 7 ext. 4. 4, 1, 8. 4, 7 ext. 1. 6, 1, 11 *al.* CELS. 1 pr. 1, 3 (*50^{ies}*) PHAEDR. 1, 8, 3. 4, 20, 6 SEN. clem. 1, 2, 1 benef. 1, 1, 8 (*69^{ies}*) CVRT. 3, 6, 16. 3, 10, 8. 4, 10, 1. 7, 7, 9 (*recte traditur* prius . . . -e). 9, 1, 16 (*25^{ies}*) EDICT. Claud. de Anaun. (Corp. V 5050) 12 COLVM. 1, 3, 4. 2, 10, 5 (*27^{ies}*) SCRIB. LARG. praef. 14. 56. 193 MELA 1, 2 ASCON. Pis. p. 10 Mil. p. 36 PETRON. 86. 107. 111 (*bis*). 140 PLIN. nat. 2, 31. 4, 58. 5, 43. 105. 123. 8, 147. 9, 92 (*33^{ies}*) STAT. silv. 4 praef. 3 MART. 2, 1, 5. 7, 43, 2 QVINT. inst. 1, 1, 33. 1, 3, 14 (*19^{ies}*) decl. 280 p. 140, 16. 290 p. 158, 16 (*11^{ies}*) FRONTIN. aq. 68 strat. 1, 5, 28 grom. p. 56, 12 TAC. dial. 12. 32 hist. 2, 5. 67 ann. 1, 30. 15, 12 (*18^{ies}*) PLIN. epist. 1, 4, 3 (*33^{ies}*) SVET. Iul. 26 Aug. 58 Tib. 9 (*28^{ies}*) FLOR. epit. 2, 16, 5. 3, 2, 4. 4, 9, 2 VLP. dig. 36, 1, 10 *al.* PAVL. dig. 33, 7, 18, 3 *al.* CELS. dig. 1, 3, 39 GAIVS sent. 2, 107. 3, 63 *passim* APVL. met. 10, 17 TERT. resurr. 24 p. 59 IREN. 1, 2, 3. 4, 39, 2 SOL. 1, 21. 15, 7. 24. 20, 12 *al.* PANEG. 3, 6. 11, 22 *al.* CAPITOL. Ver. 1, 2 LAMPR. Comm. 4, 4 SPART. Sept. Sev. 3, 4 *persaepe apud* SCRIPT. hist. Aug. FIRM. err. 6 *al.* AVR. VICT. Caes. 30, 2 *al.* HIL. in psalm. 53, 2 AMM. 15, 10, 9. 16, 12, 65. 17, 13, 31. 18, 4, 2. 20, 3, 1. 22, 12, 2. 27, 5, 7 *al.* HIER. epist. 20, 1 *passim* VVLG. I Tim. 2, 13 Hebr. 7, 27. RVFIN. hist. 4, 17, 7 primo . . . tum -e (VINCENT. LER. 2, 1). AVG. civ. 2, 22 *saepe* MART. CAP. 5, 562. 6, 659 *al.* CASSIAN. inst. 3, 3, 11 SIDON. epist. 7, 8, 4 *al.* *in exemplis correlationis quae sequuntur 'primum' persaepe in enuntiato vel membro praecedente subaudiendum est, ut quasi oratio trimembris vel multimembris efficiatur*: **postea** (post) . . . -e (-e . . . postea): CATO agr. 93. 96, 2 RHET. Her. 4, 41, 53 CIC. inv. 2, 122 Brut. 333 off. 1, 40 Tim. 46 CAEL. Cic. epist. 8, 12, 1 VITR. 7, 3, 3 CELS. 1, 3 *saepe* SEN. epist. 83, 6 CVRT. 3, 3, 3 COLVM. 3, 4, 3. 4, 4, 2. 5, 6, 4 *al.* SCRIB. LARG. 90. 157. 209 MELA 1, 71 ASCON. Mil. p. 41 PLIN. nat. 10, 121. 14, 134. 25, 88 *saepe* QVINT. inst. 3, 6, 24 TAC. ann. 3, 61 SVET. Aug. 7 IVL. dig. 23, 4, 22 GAIVS inst. 2, 104 MOD. dig. 48, 9, 9 *al.* CAPITOL. Pert. 2, 2 LAMPR. Heliog. 17, 1 HIER. epist. 39, 4, 4 ORIBAS. syn. 4, 17. **-e . . . -e**: CATO agr. 158. 161. 162, 1 RHET. Her. 2, 3, 4. 2, 12, 17. 18. 4, 54, 68 CIC. inv. 2, 55. 106 *saepe* part. 136 ac. 2, 55 div. 2, 106 rep. 6, 9. 10 Att. 1, 13, 3. 5, 13, 3. 9, 10, 8. 10, 17, 1 NIGID. Gell. 13, 26, 1 SALL. Iug. 36, 2. 94, 2 OV. ars 1, 424 LIV. 9, 37, 3. 33, 21, 2 VITR. 5, 12, 3. 7, 9, 3. 9, 4, 4. 10, 2, 8 *al.* SEN. suas. 6, 13 CELS. 2, 8. 18. 4, 19 *saepe* SEN. apocol. 13 benef. 5, 9, 4 nat. 3, 28, 3 *saepe* COLVM. 12, 16, 2. 50, 4 arb. 5, 6 *saepe* SCRIB. LARG. 104. 228. 269 PETRON. 102 PLIN. nat. 5, 143. 36, 11 QVINT. inst. 4, 2, 87. 7, 9, 11 decl. 369 p. 405, 5 TAC. hist. 4, 53 ann. 3, 15. 4, 49 PLIN. epist. 7, 29, 1 FRONTIN. grom. p. 46, 12 VVLG. I Cor. 15, 6. 7 *ter* MACR. sat. 1, 3, 15 MART. CAP. 6, 651. 7, 763. **-e . . . tum** [tunc] (tum . . . -e): RHET. Her. 3, 14, 24 CIC. Verr. 6, 161 Cluent. 76 de orat. 2, 209 orat. 124 Att. 2, 24, 3 LVCR. 1, 461 SALL. Catil. 31, 9 Iug. 109, 2. LIV. 8, 12, 1 et tunc et . . . -e. 23, 34, 6 VITR. 1, 6, 12. 2, 1, 7. 5, 12, 6. 7, 3, 11. 4, 2 VAL. MAX. 5, 8, 3 CELS. 1, 2. 8. 2, 18. 4, 32 *persaepe* CVRT. 4, 3, 9. 17. 5, 12, 8 COLVM. 2, 17, 4. 3, 20, 3 *saepe* ASCON. Mil. p. 33. 39 Corn. p. 58 PLIN. nat. 19, 166 QVINT. inst. 4, 2, 40 APVL. met. 6, 24 PORPH. Hor. carm. 2, 8 SOL. 21, 3 CAPITOL. Aur. 27, 5 SPART. Sept. Sev. 18, 9 FIRM. err. 22 AVSON. 439, 2 AVG. civ. 3, 18. -e . . . tertium: CIC. de orat. 2, 147. initio . . . -e: CIC. S. Rosc. 117 Cluent. 69 Att. 9, 6, 7 SALL. Iug. 24, 6 LIV. 2, 2, 3. 22, 43, 3 SEN. nat. 4, 2, 8 TAC. hist. 3, 37 GAIVS inst. 2, 102 dig. 35, 2, 73, 5. porro . . . -e: CIC. Cluent. 79. nat. deor. 1, 33 -e . . . porro. LVCR. 2, 902. proximum . . . -e: CIC. div. in Caec. 48 PLIN. nat. 16, 103. deinceps . . . -e: CIC. ac. 2, 21. una . . . -e: CIC. epist. 13, 10, 2. interim . . . -e: SALL. Iug. 58, 4. nunc . . . -e: OV. ars 1, 194. 353 -e . . . nunc. CVRT. 6, 2, 4 -e nunc . . . nunc. antea . . . -n: LIV. 8, 8, 3. -e . . . postremo: LIV. 10, 23, 10. 39, 2, 8. 39, 54, 8. 40, 6, 3. 41, 2, 8. 44, 40, 9. 45, 1, 3 TAC. hist. 3, 56 ann. 1, 73. 2, 3. 62. 66. 13, 57. 14, 17. principio . . . -e: LIV. 33, 7, 6. mox . . . -e (-e . . . mox): LIV. 34, 39, 6 VELL. 2, 59, 4 CVRT. 4, 9, 15 MELA 1, 74. 87 PLIN. nat. 4, 67. 8, 149. 12, 134. 18, 188. 28, 145. 33, 22 QVINT. inst. 1, 12, 6 IVV. 9, 39 TAC. hist. 1, 20. 3, 72 PLIN. epist. 3, 5, 11 SVET. Vit. 9 FRONTO p. 224, 6 N: IVL. dig. 44, 2, 24 VLP. dig. 34, 2, 7 PAPIN. dig. 20, 4, 1 SOL. 25, 2. 42, 1. -e . . . novissime: CELS. 1, 4. optimus (maximus) . . . -e (*de dignitate*): PLIN. nat. 25, 136 optimum Cilicium e Tauro monte, -e Pamphylium. 28, 119 maximus Indicus crocodilus, -e Arabicus. recens . . . -e: TAC. hist. 4, 1 quae *saevitia* recentibus odiis sanguine explebatur, -e (*i. postquam illa odia relanguerunt*) verteret in avaritiam. olim . . . -e: TAC. hist. 4, 70 ann. 1, 16. 12, 18. olim . . . mox: SVET. Dom. 8. *adde* quod . . . -e: GALLICAN. Avid. 2, 3.

2 *trimembria*: postea . . . -e . . . -e: CATO agr. 28, 2 postea operito terra radicibus fini, . . . -e . . . -e. primum . . . -e . . . -e: RHET. Her. 2, 11, 16. 2, 14, 21 CIC. part. 117 top. 77 Verr. 3, 44. 143 leg. agr. 2, 93 dom. 9 Vatin. 15 div. 1, 125. 2, 80 Att. 3, 7, 1 BELL. Afr. 19, 3 VITR. 6, 8, 6 SEN. dial. 9, 6, 1 nat. 1, 2, 2. 2, 10, 3 epist. 55, 10. 99, 6 PAVL. dig. 44, 4, 1 AMM. 27, 2, 2 VVLG. Marc. 4, 28. -e . . . tertio . . . quarto: VARRO rust. 2, 5, 8. tum (tunc) . . . -e . . . tum (tunc): VARRO rust. 2, 11, 1 VITR. 3, 5, 6. secunda . . . tertia . . . -n: CIC. inv. 1, 67. -e . . . post . . . -e: CIC. inv. 1, 89 de orat. 2, 80. 307 *al.* COLVM. 12, 56, 2. postea (post) . . . -e . . . postea (post): CIC. inv. 2, 80 off. 2, 57. primum . . . postea (post) . . . -e: CIC. inv. 2, 88 LVCR. 1, 786 PLIN. nat. 5, 135. 33, 24 TAC. ann. 6, 28. primum (a primo) . . . -e . . . postea (post): CIC. de orat. 2, 63 orat. 26. 174. 215 har. resp. 42 Planc. 32 SEN. dial. 1, 3, 1 PLIN. nat. 6, 20 SVET. gramm. 23 SOL. 27, 49 AMM. 14, 6, 7. primum . . . -e . . . tum (tunc): CIC. de orat. 2, 83. 3, 62 part. 44 Manil. 6 Cluent. 6 Sull. 56 Phil. 2, 82 ac. 2, 42. 146 fin. 5, 58 Tusc. 1, 64 off. 1, 42. 92 CELS. 1, 3. 6, 18, 2 *saepe* SEN. dial. 2, 1, 2 CVRT. 10, 6, 3 QVINT. inst. 3, 9, 6 AMM. 25, 4, 8. primo (primum) . . . -e . . . postremo: CIC. Quinct. 36 Verr. 2, 150 (*16^{ies} in oratt.*) Tusc. 3, 34 nat. deor. 2, 36 Tim. 16 PLIN. nat. 9, 83 QVINT. inst. 2, 3, 5. 4, 5, 11 TAC. ann. 2, 52. 3, 20. 6, 19. 21 PLIN. epist. 1, 8, 8. 4, 28, 2 SOL. 27, 17 TREB. trig. tyr. 15, 3 VOPISC. Prob. 14, 3 SPART. Pesc. 1, 2 AMM. 28, 1, 7. primum . . . -e . . . praeterea: CIC. Flacc. 30 QVINT. inst. 5, 10, 12 VOPISC. Aurelian. 43, 1. primum . . . tum . . . -e: CIC. Sest. 141 p. red. ad Quir. 16 CELS. 1, 3 *al.* TAC. ann. 6, 11. primum . . . -e . . . denique: CIC. Cluent. 121 Catil. 2, 19 Mil. 50. primum . . . -e . . . ad extremum: CIC. Pis. 27 Pis. frg. 6 fin. 1, 26. prius . . . -n . . . extremo. primum . . . -e . . . accedit: CIC. Deiot. 2 Tusc. 3, 72. -e . . . -e . . . postremo: CIC. ac. 2, 49. primum . . . -e . . . tertius: CIC. nat. deor. 1, 76 off. 1, 141 FRONTIN. grom. p. 51, 12 VLP. dig. 2, 15, 8. 5, 3, 25, 15 *al.* -e . . . tum . . . -e: CIC. rep. 6, 17 COLVM. 12, 49, 2. postea . . . -e . . . tum: CIC. Att. 1, 19, 6. -e . . . tum . . . postremo: Q. CIC. pet. 17. initio . . . etiam . . . -e: CAES. Gall. 1, 43, 9. olim . . . post . . . -n: SALL. or. Phil. 7. -e *ter repetitum*: SEN. suas. 6, 8 SEN. benef. 3, 23, 2 dial. 5, 28, 1 epist. 114, 9 COLVM. 11, 3, 46 QVINT. decl. 367 p. 402, 16. 379 p. 423, 28. -e . . . post . . . novissime: CELS. 1 pr. -e . . . -e . . . post: CELS. 4, 5 COLVM. 12, 48, 1. -e . . . postea . . . tum: CELS. 5, 26, 34 COLVM. 12, 50, 2. -e . . . post . . . tertium: CELS. 7, 8. primum . . . -e . . . novissime: SEN. dial. 5, 5, 2. -e . . . tum . . . tum: COLVM. 12, 28, 1. mox . . . tunc . . . -e: MELA 1, 39. primum . . . mox . . . -e: PLIN. nat. 5, 113 (*potest etiam localiter accipi*). 26, 121. 28, 144 FLOR. epit. 2, 8, 18 CAPITOL. Gord. 17, 5. ante . . . -n . . . postea: PLIN. nat. 5, 149. -e . . . postea . . . mox: PLIN. nat. 13, 69 VLP. dig. 50, 3, 1. -e . . . -e . . . novissimum: PLIN. nat. 17, 52. primum . . . -e . . . mox: PLIN. nat. 21, 31 SVET. Vit. 15. initio . . . -e . . . mox: PLIN. nat. 22, 94. laudatissimus . . . -n . . . postea (*de dignitate*): PLIN. nat. 21, 115. maxima . . . mox . . . -e (*de dignitate*): PLIN. nat. 25, 154. optima . . . -n . . . postremo (*de dignitate*): PLIN. nat. 37, 119 optima Scythica, -n Cypria, postremo Aegyptia *cyanos*. -n . . . mox . . . postremo: TAC. hist. 1, 15 PLIN. epist. 3, 9, 9. primum . . . -e . . . diutissime: TAC. ann. 1, 73. -e . . . mox . . . tum: TAC. ann.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2, 69. tum ... rursum ... -e: TAC. ann. 4, 73. -e ... post ... -e: CALL. dig. 48, 19, 28. postea ... mox ... -e: SCAEV. dig. 32, 41, 7. primum ... -e ... adde (*vel* accedit) quod: LAMPR. Diad. 8, 6 TREB. Gall. 1, 4/5.

3 *multimembria*: LVCIL. 1338 commoda praeterea patriai prima putare, -e parentum, tertia iam postremaque nostra. postea ... postea ... -e ... postea: CATO agr. 91. -e ... post ... -e ... tertio: CATO agr. 161, 2. primum ... -e ... tertio ... tum: VARRO ling. 7, 5. primum ... hinc ... ab hoc ... inde ... -n ... exin ... ab hoc ... inde: VARRO rust. 1, 28, 2. primum ... -e (*plus bis*): RHET. Her. 2, 9, 13 (8^{ies} 2, 16, 24). 2, 10, 14 (-e 5^{ies}). 2, 2, 15 (4^{ies}. 4, 43, 56 CIC. inv. 1, 37. 2, 43 *al.*). CIC. orat. 180 (*ter*. S. Rosc. 130 epist. 3, 7, 4 SEN. nat. 3, 2, 2 epist. 70, 2 PS. TERT. haer. 4 LAMPR. Alex. 15, 1/3). -e ... post ... tum ... ad extremum: CIC. de orat. 2, 79. primum ... -e ... -e ... -e postremo: CIC. inv. 1, 43 (1, 81 *bis* -e). tum ... -e ... postea ... postea: CIC. inv. 2, 80. primum ... -e ... -e ... postea: CIC. inv. 2, 84. -e ... -e ... postea ... -e ... postea ... -e: CIC. inv. 2, 106. primum ... -e ... postremo: CIC. inv. 2, 145/146 (-e 7^{ies}) LIV. 31, 31, 11 (-e *bis* 32, 19, 11). primum ... -e ... tum ... ad extremum: CIC. de orat. 1, 142. initio ... -e ... postea ... tum: CIC. de orat. 1, 143. primum ... -e ... tum ... post (postea): CIC. de orat. 1, 144 CELS. 2, 1. -e ... tum ... denique ... -e: CIC. Verr. 1, 31. primo ... alter (secundus) ... tertius ... -e: CIC. Verr. 2, 20 VLP. dig. 38, 6, 1, 1. tum ... tum ... -e ... tum: CIC. leg. agr. 1, 5. statim ... -e ... post ... tardissime: CIC. Catil. 3, 6. primum ... -e ... tum ... -e ... denique: CIC. dom. 45. princeps ... tum ... -e ... post: CIC. dom. 132. primum ... tum ... -e ... postremo: CIC. Font. 41. primum ... porro ... -e ... deinceps: CIC. Phil. 3, 22. primum ... -e ... praeterea ... postremo: CIC. div. 2, 116. primum ... -e ... tum ... postremo: CIC. nat. deor. 2, 3. 3, 6. primum ... -e ... porro ... denique ... postremo: CIC. nat. deor. 1, 104. primum ... -e ... tum (4^{ies}): CIC. Tusc. 1, 68. primum ... secundo ... -e ... tum: CIC. leg. 1, 35. primum ... tum ... -e ... post ... tum ... -e: CIC. fin. 5, 65. -e ... -e ... inde ... tum ... postremo ... -e: CIC. Tim. 22. primum ... -e ... tum ... inde: NIGID. Serv. auct. ecl. 4, 10. -e (*plus ter repetitum*): CATVLL. 5, 7 (5^{ies}). LIV. 29, 18, 13 -e ... -n ... -n ... -e. SEN. contr. 9, 5 (28), 16 (5^{ies}). tum (tunc) ... -e ... tum (tunc) ... -e ... tum (tunc): VITR. 5, 12, 3/4. tum ... -e ... -e tunc: VITR. 10, 12, 1/2. -n ... post ... quarto loco ... quinto: PAVL. FEST. p. 185 maximus videtur Rex, -n Dialis, post hunc Martialis, quarto loco Quirinalis, quinto Pontifex maximus (*de ordine dignitatum e superiore ad inferiorem descendente*). -e ... post ... -e ... -e: VELL. 1, 14, 3/5 COLVM. 12, 57, 1. primum ... -e ... -e ... tum ... postea: SAB. Gell. 5, 13, 5. primum ... post ... -e ... tum: CELS. 1 pr. -e ... tum ... post ... -e: CELS. 1, 3 AVG. civ. 2, 24. -e ... tum ... tum ... post: CELS. 2, 18. -e ... -e ... tertium ... cetera: CELS. 3, 5. -e ... -e ... tertio ... post ... tum ... -e: COLVM. 12, 22, 2/3. -e ... tum ... tum ... -e ... -e: COLVM. 12, 44, 2. primum ... -e ... -e ... -e ... summum ... rursus ... -e ... -e ... postea: SCRIB. LARG. 16. mox ... postea ... -e ... mox: PLIN. nat. 13, 5. -e ... mox ... tertium ... -e: PLIN. nat. 18, 63. maxime ... -e ... postea ... minima (*de dignitate*): PLIN. nat. 37, 196 figura oblonga maxime probatur, -e ... lenticula, postea ... rotunda, angulosis autem minima gratia. primum ... post ... -e ... -e: QVINT. inst. 1, 4, 19. proxima ... -e ... post ... tum: QVINT. inst. 2, 13, 1. -e ... tum ... et ... quinta: QVINT. inst. 5, 14, 5 ut sit propositio, -e ratio eius, tum assumptio et eius probatio, quinta complexio. tum ... -e ... tum ... tum: QVINT. inst. 9, 1, 30. primum ... tum ... -e ... post: FRONTIN. aq. 3. statim ... -e ... aliquando ... saepius: TAC. Agr. 38. primum ... -e ... mox ... post: TAC. ann. 11, 22. primum ... mox ... -e ... tum: FLOR. epit. 1, 9, 6. primum ... post ... -e ... postremo: SOL. 49, 4. ab exordio ... mox ... post ... -n: SOL. 50, 1. primum ... -e ... tertio ... tum: LAMPR. Alex. 13, 1/2. primum ... alter ... tertius ... tum -e ... postremo: HIL. in psalm. 1, 6. primum ... -e ... inde ... post: SERV. auct. Aen. 4, 12. primo ... tum -e ... post ... ad ultimum: RVFIN. hist. 5, 1, 5. inde ... -e ... inde ... -e ... inde ... -e: MACR. sat. 1, 3, 12. inde ... -e (*ter*) ... inde: MART. CAP. 8, 828. inde ... inde ... -n ... exinde ... -e ... -e ... -e ... exinde: PAPYR. Marini 1 (*saec. VI*). *nota*: VOLCAC. carm. frg. 7 Caecilio palmam ... do mimico (*i. primum locum*) ... secundus ... -n Naevius ... pretio in tertiost ... quarto ... post ... in sexto ... septimum ... octavum ... nono loco ... decimum (*cf.* PLIN. nat. 19, 77 palma Romae Amiterninis datur, -e Nursinis, tertia nostratibus, cetera de satu eorum in rapis dicta sunt). PLIN. nat. 37, 77 probatissimi *berulli* ... proximi ... vicinum huic genus est ... quarto loco numerantur ... quinto ... postea ... -e ... postremi.

II *vis localis subesse videtur, i. q. inde,* ἐντεῦθεν: **A *nude positum***: CIC. orat. 213 haec quidem duo binis pedibus incisim, -n membratim. nat. deor. 2, 110 -n quae sequuntur *versus*. Att. 2, 8, 2 inde cogito in Tusculanum, -e Arpinum, Romam ad kal. Iun. te ... cura ut videamus. 12, 44, 3 hinc ... postridie idus Lanuvii, -e postridie in Tusculano. 13, 52, 2 ego paulisper hic, -e in Tusculanum (*possunt temporaliter accipi*). HIRT. Gall. 8, 8, 4 ut legiones ... ante omnia irent impedimenta, -e omnium impedimentorum agmen. BELL. Alex. 47, 4 inde (*sc. a Graecia*) ut Siciliam, -e Africam caperet. PRIAP. 86, 21 inde sumite: semita haec -e (*i. ex illo hortulo*) vos feret ipsa. LIV. 22, 4, 2 via tantum perangusta ... -e paulo latior patescit campus. 22, 45, 6 in dextro cornu ... equites locant, -e pedites. 37, 39, 5 hastatorum prima signa, -n principum. 37, 40, 13 primi Tarentini, -e ... equitum duo milia et quingenti. 37, 43, 8 primi omnium Eumenis, -e et alius equitatus ... sequuntur hostem (*potest etiam temporaliter accipi*). *huc trahas*: PAVL. FEST. p. 121 labes macula in vestimento dicitur et -e (*i. de hoc sensu*) μεταφορικῶς transfertur in homines vituperatione dignos. p. 133 item -e (*de versibus sequentibus*). CVRT. 6, 5, 27 laeva pars ad pectus est nuda, cetera -e (*i. deorsum*) velantur. 7, 7, 4 recta -e regione saltum ... colit. MELA 1, 14. 19 *et saepe*. PLIN. nat. 2, 243. 3, 8. 22. 25. 3, 29 paulatim -e se pandens. 3, 35. 57. 59. 61. 73. 95. 4, 94 ultra -e. 9, 71 (96^{ies}) TAC. Germ. 40 Langobardos paucitas nobilitat ... Reudigni -e ... silvis muniuntur. 42 iuxta Hermunduros Naristi ac -e Marcomani. 44 trans Lugios Gotones regnantur ... protinus -e ab Oceano Rugii et Lemovii. ann. 3, 9 quae *legio* -e Pannonia in urbem, -n praesidio Africae ducebatur (*potest etiam temporaliter accipi*). PLIN. epist. 2, 17, 6. 10 ALF. dig. 28, 5. 47 (46) pater familias testamento duos heredes instituerat ... -e scripserat (*sc. in parte testamenti quae secuta est, sed potest etiam de tempore intellegi*). SOL. 10, 7 *Hebrus* tangit Ciconas, -e Haemus. 10, 8. 21 *al.* EVTR. 7, 19 in Germaniam et -e (*de ea terra?*) in Britanniam missus. PAVL. NOL. carm. 20, 323 neque -e (*i. e loco*) moveri ... potuit. AVG. civ. 2, 18 dicit -e plura Sallustius. 15, 15 -e quod scriptum est ... -e sequitur. *et multa sim.*

B *correlative*: prima ... ac deinceps ... -e ... post: SALL. Iug. 19, 3 secundo ... mari prima Cyrene est ... ac deinceps duae Syrtes ... -e Philaenon arae ... post aliae Punicae urbes. proximum ... -e: MELA 1, 12 Indis proxima est Ariane, -e Asia. 2, 89 PLIN. nat. 5, 64. 121. primum ... -e: MELA. 2, 39. 73. 3, 6. 12. 59. 80 PLIN. nat. 5, 124 TAC. hist. 5, 8 ann. 1, 61. PLIN. epist. 2, 17, 4 cuius in prima parte atrium, -e porticus. -e ... tum (tum ... -e): MELA 1, 51. 2, 28. 3, 50. -e ... tum ... post: MELA 1, 81. proxima ... -e ... tum: MELA 2, 22. -e ... mox ... tum: MELA 3, 9. mox -e: PLIN. nat. 3, 19. 54. TAC. hist. 3, 21 -e ... mox. ann. 5, 10. -e ... -e: PLIN. nat. 3, 59. 120. 128. 4, 49. 5, 67. 100. 150. 6, 19. 95. 142. primo ... -n ... mox: PLIN. nat. 6, 18. prima ... secunda ... tertia ... -e ... mox ... mox: PLIN. nat. 6, 102. per frontem ... que ... mox ... post ... -n: TAC. hist. 2, 89. mox ... -n ... postremo: TAC. hist. 2, 100. a laevo ... -n ... mox: TAC. hist. 3, 21. -n ... mox ... exim: TAC. ann. 13, 53. -e ... -e ... -e: PAVL. dig. 8, 3, 38 si tua praedia mihi vicina sunt, -e flumen, -e Titii praedia, -e via publica. *Gudeman.*

deīnfrā *praep., a* de *et* infra. LEX Sal. 7, 4 si quis pomarium ... -a curte aut de (h)orto ... furaverit. 11, 5 si vero ... -a casa aliquid furtum fecerit (*utroque loco v. l.* deintus).

deiniectio, -ōnis *f. a* de *et* iniectio. ORIBAS. syn. 2 add. p. 844 sufficit ... hoc cum vino solo adhiberi -em (denect- *trad.*).

deinōsis *f.*, δείνωσις. *t. t. rhet., indignatio*: FORTVN. rhet. 2, 31 p. 119, 32. 120, 8 MART. CAP. 5, 565.

deinotēs, δεινότης. *t. t. rhet.*: DON. Ter. Hec. 210 haec exaggeratio est, quae -s appellatur *eqs.* Ad. 410.

deīnsuper *adv., a* de *et* insuper. ITALA psalm. 73, 5 (Mediol.) sicut in exitu -r (ὡς εἰς τὴν εἴσοδον ὑπεράνω, VVLG. sicut in exitu super summum).

deintegro, -āvī, -āre *a* de *et* integrare. NON. p. 101 -are deminuere (GLOSS. V 640, 59): CAECIL. com. 255 nomen virginis, nisi mirum est, -vit.

deinter *praep., a* de *et* inter. *i. q. inter*: ITALA num. 7, 89 (Lugd.) loquentis ad se desuper praecatorium -r duo Cherubin (ἀνὰ μέσον τῶν, VVLG. inter). 14, 13 (Lugd.) eduxisti in virtute tua populum hunc -r illos (ἐξ αὐτῶν, VVLG. de quorum medio eduxisti). PS. CYPR. or. 2, 2 exaudisti Susannam -r manus seniorum. ITIN. [Silv.] 6, 1 -r montes. 6, 3. 24, 2 LEX Sal. 2, 8. 27, 1.

deintrā *praep., a* de *et* intra. FVLG. RVSP. c. Arrian. 51 si ex deo natus est, est -a deum; sed si non est -a, nec ex ipso est.

deintrō *a* de *et* intro. *praep.*: ITIN. [Silv.] 24, 4 -o cancellos [24, 3 *coni. Cholodniak*]. LEX Sal. 7, 3 -o clavem. 8, 1. 13, 5. 21, 2. 3. *adv.*: CHIRON 135 in apparenti venenata vena -o.

deintus *a* de *et* intus. CLEDON. gramm. V 21, 22 *v. p. 367, 15.* [*francog.* dans. *M.-L.*] *adv.*: ITALA exod. 36, 26 (Lugd.) imposuerunt ... in cacumine posteriore umbonis -s (ἔσωθεν, VVLG. *aliter*). 38, 2 inauravit eam (*arcam*) auro -s et deforis (VVLG. 37, 1 intus). Ezech. 40, 26 (Wirc., VVLG. ante fores). 40, 43 (VVLG. intrinsecus). Marc. 7, 23 (cod. a, VVLG. abintus). Luc. 11, 7 (codd. δ l *et* VVLG.) -s (ἔσωθεν) respondens. 11, 40 (codd. b f *et* VVLG.) id quod -s est (τὸ ἔσωθεν) fecit. apoc. 5, 1 (Hil. psalm. instr. 6) librum scriptum -s (VVLG. intus) et deforis. PS. CYPR. mont. 14 puer ... -s de speculo dat vocem. ANTH. 17, 103 vox -s. VEG. mulom. 4, 9, 2. FVLG. serm. ant. 24 quod -s promant et intus condant. HIER. epist. 21, 39 RVFIN. Orig. in gen. 2, 4 Orig. in Rom. 1, 4 MARCELL. med. 20, 126 ANON. med. ed. Piechotta 136 PLIN. VAL. 2, 9 DIOSC. 2, 157 VITAE patr. 3, 92. 5, 15, 29 ANTHIM. 4 LEX Sal. 7, 4. 8, 1. 11, 5. *praep.*: GROM. p. 329, 7 -s sextanea parte.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

deiorsum *v.* deorsum.

deipara, -ae *f.* [*a* deus *et* parĕre, *cf.* θεοτόκος. *Th.*]. MAR. MERC. Nest. serm. 5, 2 si fide simplici -am *Mariam* proferres.

deipartrīx, -īcis *f. cf.* deipara. RVSTIC. c. aceph. p. 1231^A virginem -em. p. 1243^D.

deipassiānī, -ōrum *m. a* deus *et* pati. *nomen haereticorum*: AVELL. p. 196, 10 -i et non christiani. MARCELL. chron. II p. 97, 512, 2.

ˣdeitās, -ātis *f.* [*a* deus, *cf.* θεότης. *Th.*]. HIL. in Matth. 16, 4 theotetam, quam -em Latini nuncupant (26, 5 *cf.* AVG. fid. et symb. 9, 19 civ. 7, 1 p. 273. GLOSS. θεότης -s). HIER. tract. in psalm. I p. 247, 3 divinitas, hoc est -s (AVG. civ. 10, 1 divinitati vel, si expressius dicendum est, -i. GLOSS.). GLOSS. II 588, 17 numen -s. *i. q. natura divina, haud raro metonymice i. q. deus, passim apud* ECCL., *ex. gr.*: ITALA Col. 2, 9 (Apring. in apoc. 21, 16 *cf.* HIL. trin. 3, 4 GENNAD. vir. ill. 12 RVFIN. hist. 6, 33, 1 THEOD. MOPS. in Col. 2, 9) plenitudo -is *in Christo* (θεότητος, VVLG. divinitatis). IREN. 2, 9, 2 primum -is locum attribuunt ... deo. ARNOB. nat. 1, 28. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 3, 17 unitatem -emque. *al.* HIL. syn. 51 ne diversitas dissimilium -um in domino et domino praedicetur. PS. HIL. dedic. eccl. p. 879^D propitia -e (*i. deo*) ... celebramus. *al.* AVX. Hil. c. Aux. 15 unam -em praedicamus. FVLG. aet. mund. p. 175, 6 dum Apollo ... perderet -em. p. 176, 9 sub cuius regnum nasci dignata est -s. GAVDENT. serm. 9 unam trinitatis -em. AMBROSIAST. in Rom. 1, 29 non tantum elementis, sed et figmentis tribuunt -em. HIER. in Eph. 4, 5 p. 610. *ibid.* divinitas. RVFIN. patr. 6, 2 in equo -em ponere. PS. RVFIN. in psalm. 40, 1 *opp.* humanitas (PS. AVG. serm. 124, 1). PRVD. ham. 96 cur numero -s contenta gemello est? apoth. 13. 76 fontem -is. 834 speculum -is homo est. 1009. 1035 c. Symm. 2, 268. AVG. civ. 7, 1. 10, 1 de cultu -is. COD. Theod. 16, 1, 2 pr. (*a. 380* = COD. Iust. 1, 1, 1 pr.) secundum euangelicam doctrinam patris et filii et spiritus sancti unam -em ... credamus. PROSP. in psalm. 118, 105 non itaque sermo -s (*i. deus*), sed sermo -is. PRAEDEST. 1, 74 p. 613^B non enim sicut tres personae, sic tres -es: sed sunt tres ..., sed una -s. VEN. FORT. carm. 3, 9, 48 *al.* CORIPP. Iust. 4, 304.

deitātus, -a, -um *cf. c.* deitas. RVSTIC. c. aceph. p. 1180^A deo quidem humanato, homine vero -o (*i. deo facto*). p. 1192^A. 1201^A. 1203^{AC}.

dēiūdico *v.* diiudico.

dēiugis, -e [*cf. c.* iugum *et c.* declivis. *Th.*]. *i. q. declivis*: AVSON. Mos. 164 coloni vertice nunc summo properant, nunc -e dorso *montis.*

dēiugo, -āre [*cf. c.* abiugare, seiugare, coniugare *et c.* iugum. *Th.*]. NON. p. 101 -are deiungere, separare, dissociare: PACVV. trag. 110 perque nostram egregiam unanimitatem quam memoria -at. [*dub.* VARRO Men. 228.]

deivīnus *v.* div-. **dēiūnctīvus** *v.* disi-.

dēiungo, -xī, -ctum, -ere *a* de *et* iungere. NON. p. 101 *v. l. 43. cf.* di(s)iungo. *i. q. iugum detrahere, latiore sensu i. q. separare*: VARRO rust. 2, 6, 4 marem non -unt ab opere (*syn.* opere levant). 2, 7, 12 ne, cum sint -cti, exterreantur pulli. STAT. Theb. 9, 424 vetitam currus -ere Phoeben (disi- *BM*). TAC. dial. 11 (*in imag.*) iam me -ere a forensi labore constitui. ITALA III reg. 19, 21 (Legion. Ps. Aug. spec. 5 p. 331, 11) -xit boves a iugis (ἔλαβε τὰ ζεύγη, VVLG. tulit par boum). Marc. 10, 9 (cod. d) homo non -at (χωριζέτω, VVLG. separet). CHIRON 66 bovem. *nota*: BENED. reg. 48, 22 -ant ab opera sua singuli (disiungant se *al.*). *part. perf. pass. pro adi.* **dēiūnctus**: VARRO ling. 10, 45 unum *analogiae genus* -um sic est, ut unum ad duo sic decem ad viginti; alterum coniunctum sic *eqs.* 10, 47.

dēiūrāmentum, -ī *n. cf.* deiurare, deierare. GLOSS. ὅρκος. iuramentum.

dēiūrium, -ī *n.* [*cf. c.* deiurare, deierare *et c.* periurium. *Th.*]. GLOSS. V 16, 31 = 61, 1 -um iusiurandum certum [iurare]: GELL. 6 (7), 18 de X captivis, quos Romam Hannibal -o ab his accepto legavit. 6 (7), 18, 8 -o vincti.

dēiūro *v.* deiero. **deiusum** *v.* deorsum.

dēiuvo, -āre *a* de *et* iuvare. *i. q. auxilium denegare*: PLAVT. Trin. 344 deserere illum et -are in rebus advorsis pudet. DIDASC. apost. 29, 15 peregrinus, cum alloquium dat *episcopo,* -vat (-bat *cod.*) populum.

deivus *v.* divus.

dēiuxtā *praep., a* de *et* iuxta. *c. acc.*: CHIRON 135 -a tempora. *c. abl.*: VEN. FORT. vita Germ. 35, 102 -a monasterio. *L.*

ˣdēlābor, -psus sum, -ī *a* de *et* labi. *persaepe confunditur in libris et hic illic in titulis cum* dilabor, *ex. gr.*: CORP. VI 31554^b. GLOSS. *l. 79;* INSCR. christ. Rossi I p. 416 (*a. 393*) *locus ceteroquin lacunosus. neque facile ubique diiudicatur, utrum sit praeferendum. scribitur* delabsum: CORP. VIII 620 (= 11796). *legitur inde a* VARRONE *per totam latinitatem; deest* PROP. VELL. *al.; frequentat prae aliis solus* CIC. GLOSS. -itur (dilabitur) defluit. lubricat. -psus impulsus. *nota* delabunt deficiunt. delabere deficere. [*dubia*: CAES. Gall. 7, 82, 1 in scrobes delati (-psi *β*). civ. 2, 11, 1 *traditur* elabitur, *sed recte, ut videtur,* -itur. TAC. ann. 1, 16. 5, 10 *al.*]

I proprie: A *de rebus,* *i. q. deorsum labi, descendere, decurrere, devolvi, elabi, decidere*: **1** *absolute*: CIC. Arat. 351 cedit -psa Corona (384 Amnis. *cf.* GERM. 164). rep. 1, 44 (*in imag.*) cuius *Phalaridis* in similitudinem dominatus unius proclivi cursu ... -itur. off. 2, 64 (*in imag.*) quam *rem familiarem* ... -i (*alii codd.* dilabi, *nescio an recte*) sinere flagitiosum est. OV. met. 2, 600. VAL. MAX. 5, 7 ext. 2 diadema. CELS. 7, 14 -pso intestino. 8, 12 *al.* CVRT. 5, 4, 8 amnis. PETRON. 16 sĕra sua sponte -psa cecidit. PLIN. nat. 2, 163. 28, 190. SIL. 7, 197 vitis. 16, 269 vitta. MART. 7, 82, 6 fibula. 8, 28, 5. TAC. ann. 14, 32 simulacrum Victoriae. APVL. met. 11, 13 deformis et ferina facies (*i. evanescit, mutatur*). SPART. Hadr. 26, 6 praetexta sponte -psa. FVLG. aet. mund. p. 149 imber ... esca parata. HIER. in Is. 13 pr. p. 534 carina. CLAVD. 20, 290 apex. CORP. VI 3824, 18 arcus dela(psus). VIII 620 (= 11796) ⟨si quid laesum de⟩labsumve erit. *frequens locutio, quae est* vetustate -psum, *varie traditur, sed potius ad* dilabor *referenda est, ubi vide.* **2** *additur unde*: **a** *ablat.*: CIC. Arat. 177 *sidus* -psum flumine fontis. VERG. Aen. 5, 722 visa dehinc caelo facies -psa parentis (VAL. MAX. 2, 10, 2 caelo sidera. SEN. Phoen. 431. LVCAN. 9, 475 caelo arma. VAL. FL. 2, 62 *sidera* -psa polo. SVLP. SEV. chron. 1, 43, 8 ignis caelo). MANIL. 5, 732 -psa cadant foliorum milia silvis. COLVM. 2, 1, 6 arboribus -psa folia (SCRIB. LARG. 101). MELA 2, 4 *flumina* diversis fontibus et aliunde -psi (*praecedit* effluentia). LVCAN. 1, 557 templis dona. CARM. epigr. 1109, 10 (*aet. Flav.*) formam aethere. STAT. Theb. 9, 576 -psas adytis ... exuvias. TAC. ann. 1, 65 equo (IVST. 33, 2, 1 SVLP. SEV. chron. 1, 43, 8). APVL. met. 1, 18 qua parte gladium -psum. 5, 22 ferrum ... manibus. AVIEN. orb. terr. 1343 summa saxorum mole Acesinen *flumen.* *adde*: SVET. Tib. 39 saxa ... superne -psa sunt (*traditur* dilapsa). RVFIN. hist. 4, 6, 2 *se* sidus magnum caelitus esse -psum. **b** *dativ.*: VERG. ecl. 6, 16 serta ... capiti -psa iacebant (SIL. 16, 434 corona capiti). SCHOL. Cic. Bob. p. 157 cornua illi (*sc. Clodio*) ... nunc esse -psa (*lemma Ciceronis praebet*: quae quasi cornua quaedam exciderunt). **c** *cum praep.*: ex: CIC. de orat. 3, 180 ex utraque tecti parte aqua. CATVLL. 64, 66 quae toto -psa e corpore. MELA 3, 21 Garunna ex Pyrenaeo monte -psus. PLIN. nat. 18, 258 florem ex fenilibus -psum (dilapsum *codd.*). SIL. 3, 522. SCHOL. Germ. Bas. p. 100, 3 ex pharetra -psa sagitta. RVFIN. hist. 4, 15, 17 vox e caelo -psa est. de: CIC. off. 1, 77 de manibus ... -psa arma ipsa ceciderunt. Phil. 11, 24 *signum* de caelo -psum (fin. 1, 63 [*in imag.*] regula quasi -psa de caelo. FRONTIN. strat. 1, 12, 6 fax de caelo. GREG. TVR. Franc. 6, 25 ignis de caelo). SPART. Hadr. 26, 7 anulus sponte de digito. ab: CAES. civ. 2, 11, 2 *cupae* -psae ab lateribus. MELA 2, 72 flumina utraque ab Alpibus -psa. QVINT. inst. 11, 3, 144 sinus ab humero recte ... -itur. **3** *additur quo vel ubi*: VARRO rust. 1, 29, 2 quo pluvia aqua. OV. am. 2, 13, 9 quaque ... Nilus. APVL. met. 4, 6 de summo vertice fons affluens ... perque prona -psus (5, 7 *sono* per prona -pso. 6, 14 fontes proni ... perque proclive -psi). *seq.* in *vel* ad: HOR. carm. 3, 29, 35 fluminis ... -entis in mare. VAL. MAX. 3, 3 ext. 1 in cuius bracchium carbo ... -psus est. CELS. 7, 14 in uterum. 7, 26, 2. 7, 29. 8, 15. SEN. nat. 1, 1, 14 ignibus ... in illa castra -psis. SIL. 15, 534 culmina villarum nostrum -psa feruntur in gremium. GELL. 17, 11, 2 APVL. met. 2, 16 PROB. Verg. georg. 2, 478 HIER. epist. 1, 7, 3 EVSTATH. Bas. hex. 4, 4 p. 905^C. PLIN. nat. 37, 32 ad quas *insulas* -retur Pado *electrum.* IVV. 3, 118 ad quam *ripam* ... -psa est pinna caballi *Pegasi.* APVL. met. 10, 3 (*in imag.*) tui oculi per meos oculos ad intima -psi praecordia. EVSTATH. Bas. hex. 9, 6 p. 966^B ad occasum sole -pso. *seq. acc. q. d. directionis*: APVL. met. 9, 22 sol ipsum quidem -psus Oceanum subterraneas orbis plagas illuminabat. **4** *unde et quo*: PLIN. nat. 11, 201 hinc *cibi* in alvum -untur. VVLG. II Petr. 1, 17 voce -psa ad eum ... a magnifica gloria.

B ***de animantibus*** *vel rebus personatis, i. q. deferri, devolare, decidere, decurrere, descendere sim.*: **1** *absolute*: VERG. Aen. 3, 238 *Harpyae* -psae. 5, 518. OV. ars 1, 547 in caput ... cecidit -psus asello. LIV. 25, 18, 13. MANIL. 4, 747 virgine -psa. VAL. MAX. 2, 3, 3 celeri motu -i (*Par.*, dilabi *codd.*) instituit. COLVM. 10, 368 anguem vellere Phryxeo -psum. LVCAN. 4, 57 -psae portitor Helles (*i. aries.* dilapsae *codd. plurimi*). PETRON. 54 puer. SIL. 4, 146. SVET. Aug. 94 leniter -psa *aquila.* TRYPH. dig. 7, 1, 62, 1 *si ferae* inciderint -psaeve fuerint (*i. irruere in vivaria*). APVL. met. 4, 35. SYMPH. 42 ex alto venio longa -psa ruina (*i. pluvia*). IVL. VAL. 1, 4 ceteris prosultantibus ac -entibus metu (*de subselliis?*). VEREC. in cant. 2, 26. **2** *additur unde*: *ablat.*: VERG. Aen. 7, 620 regina deum caelo -psa (OV. epist. 17, 65. met. 1, 212 -or Olympo. LIV. 1, 16, 6. VAL. FL. 3, 533 -psa polo. PANEG. 5, 19. CYPR. GALL. exod. 616 coturnix [*traditur* dil-]). Aen. 10, 595 curru. OV. am. 3, 1, 51 ars 2, 245. met. 2, 838 cursu. 5, 469. 15, 685. VAL. MAX. 3, 2, 8 equis (7, 3 ext. 2 SIL. 12, 241). SIL. 2, 589 muris. STAT. Theb. 2, 257. PS. QVINT. decl. 10, 14 sideribus. APVL. met. 5, 20 toro. *cum praep.*: ab: CIC. carm. frg. 1, 1 *Hesperus* claris -psus ab astris (VERG. Aen. 5, 838 aetheriis -psus Somnus ab astris). TIB. 2, 6, 39 ab excelsa praeceps -psa fenestra. OV. met. 1, 608 ab aethere summo. 12, 337 ab ancipiti -psus acumine montis. trist. 3, 4, 19 tecto -psus ab alto. de: CIC. Manil. 41 de caelo -psum. ex: CIC. har. resp. 62 deus ... -psus e caelo (LACT. inst. 4, 11, 7 *deus* filium suum -i iussit e caelo).

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

LIV. 10, 36, 4 ex equis (37, 34, 6). *adde*: LVCAN. 2, 422 -itur inde.
3 *additur quo vel ubi*: *cum praep.* a d *vel* in: CIC. Arat. 45 genus a d laevum Nixi -psa resedit. LIV. 29, 25, 4 volucres ad terram -psas. CELS. 2, 6 deorsum ad pedes . . . -itur. LVCR. 6, 837 *aves* in terram (OV. met. 14, 838 Iris in terram. SVLP. SEV. chron. 2, 28, 5). VERG. Aen. 2, 377 sensit medios -psus in hostes (*i. se incidisse*). LIV. 38, 23, 7 magna pars . . . in . . . convalles -psa est, pars in silvis . . . occisa. PLIN. nat. 8, 59 catulis procul in foveam -psis (10, 112 APVL. met. 8, 20). SIL. 14, 449 in undas. MART. 8, 32, 1 -psa sedentis in ipsos Aratullae . . . columba sinus. TERT. bapt. 8 in dominum. VIR. ill. 14, 3 in insidias -psi perierunt. ALTERC. Heracl. p. 145, 1 *dei filius* -psus in virginem quandam. AMM. 23, 6, 40 Cyrus in Caspium -itur mare. FAVST. REI. grat. 2, 4 p. 66, 18 (*in imag.*) -untur in mortem. *seq. acc. q. d. directionis*: VAL. FL. 2, 127 vade age et . . . -ere Lemnon. APVL. met. 7, 7 quo tunc Macedoniam -psi grassabamus (*i. navigantes*. DICT. 1, 5 unde sumptis aliquot navibus Phoenicem -psus). *seq. dat.*: APVL. met. 5, 24 *Psyche* tandem fessa -itur solo. per auras: VERG. Aen. 11, 595 illa leves caeli -psa (demissa *PR*) per auras (= HOMER. 96). OV. am. 3, 5, 21 cornix. ars 1, 43 met. 3, 101 SIL. 2, 542. HOMER. 464 aetherias . . . per auras (653). *adde*: PETRON. 102 per puppim, per ipsa gubernacula -endum est. FLOR. epit. 3, 20, 4 per fauces. 4 *adduntur quo et unde*: CIC. ad Q. fr. 1, 1, 7 ut de caelo divinum hominem esse in provinciam -psum putent. LVCAN. 9, 41 hinc placidis alto -itur auris in litus . . . tuum (*sc. Cato vel classis*).

II ***translate*** *et in imagine i. q. incidere, decidere, incurrere, adduci in, in peius deferri, deminui sim., fere ubique additur* a d *vel* in *rem incorpoream*: **A *generatim*:** 1 *de personis*: CIC. inv. 2, 70 in relationem criminis. de orat. 1, 96 in istum sermonem. 2, 246 in hoc vitium (LAMPR. Alex. 9, 7). 3, 226 in eam fraudem. part. 100 in ipsum iudicium. Att. 7, 5, 1 in idem genus morbi. HOR. sat. 1, 10, 68 si foret hoc nostrum fato -psus in aevum. SEN. benef. 6, 10, 1 qui ab iniuria in beneficium -psus est. epist. 108, 35 *ne* in philologum aut grammaticum -ar. PETRON. 87 in somnum. TAC. ann. 3, 63 neu specie religionis in ambitionem -rentur. 13, 12 -pso Nerone in amorem libertae. CARM. epigr. 1551^D, 3 in . . . quietem. LACT. opif. 15, 5 in Academiae sententiam. SVLP. SEV. chron. 1, 40, 4 *Salomon* ab opibus in luxum et vitia -psus. EVGRAPH. Ter. Haut. 256 in meretricios amores. GREG. TVR. Franc. 2, 31 quae soror in haeresim . . . -psa fuerat. CIC. de orat. 3, 125 a d orationis ornamenta. part. 12 a maioribus ad minora. epist. 6, 10, 5 ad aequitatem et ad rerum naturam. SEN. epist. 68, 10 ad Epicureas voces -eris. TAC. ann. 15, 63 *ne* ad impatientiam -retur. APVL. met. 9, 21 ad credulitatem. 11, 15 ad serviles . . . voluptates. AVG. civ. 8, 23 ad ista. gen. c. Manich. 2, 14, 21 ad peccatum. MAR. MERC. Cyr. resp. p. 322 ad tam insanam . . . dementiam. SCHOL. Ter. p. 69, 25 ad verba GREG. M. in Ezech. 1, 3, 18 ad deteriora. CIC. orat. 111 a gravissimo discedens eo potissimum -itur. OV. Pont. 4, 15, 33 -or eodem. *nota ad personas*: CIC. Att. 12, 47, 1 eo magis -or ad Clodiam (*i. inclino*). OPTAT. 6, 8 p. 155, 26 ad vos -psi sunt aut -psae. *absolute*: OPTAT. 2, 25 p. 65, 4 ab confessione nominis dei -psos episcopos. CASSIOD. praef. in psalm. 129 improvida actione -imur (*praecedunt* delinquimus, peccamus). 2 *de rebus incorporeis*: VAL. MAX. 3, 8 ext. 1 stilo meo ad externa iam -i (*sc. exempla*) permittam. SEN. epist. 16, 6 ne patiaris impetum animi tui -i et refrigescere. QVINT. inst. 7, 8, 1 saepe, si finitio infirma est, in syllogismum -itur. TAC. ann. 2, 38 quamvis domus Hortensii pudendam ad inopiam -retur. CALP. decl. 26 horum virtus expectabitur, nostra -itur. GELL. 14, 3, 10 cursus eorum in aemulandi suspiciones . . . -itur. APVL. met. 8, 2 deorsus -psum nutriens amorem. BOETH. mus. 1, 1 *modum* per aures ad animum usque -i.

B *speciatim*: 1 *de oratione fere i. q. deflectere, aberrare*: CIC. Cael. 15 a maledictis pudicitiae ad coniurationis invidiam oratio est vestra -psa. Lael. 76 a sapientium familiaritatibus ad vulgares amicitias oratio nostra -itur. ad Q. fr. 1, 1, 18 nescio quo pacto ad praecipiendi rationem -psa est oratio mea. 2 *singularia*: *i. q. oriri, derivari*: CIC. de orat. 3, 216 etiam illa sunt ab his -psa plura genera. *i. q. testamento obtingit, pervenit ad*: COD. Iust. 10, 36 (35), 1, 3, 1 quae *res lucrativae* hereditatis legati . . . iure . . . ad quempiam -untur.

deriv.: delapsus. *Gudeman.*

dēlabōro, -āre *a* de *et* laborare. *i. q. laborare*: AFRAN. com. 11 quamquam non istis exercetur in locis, his noster -at.

dēlābrum, -ī *n.* [*mutatum esse videtur ex* velabrum. *Th.*]. GLOSS. -um *et* -a *πτύον*. EDICT. imp. Diocl. 15, 44 *δηλάβρα ἤτοι πτύον*.

?**dēlacesso.** PRISC. gramm. II 438, 37 lacesso -o (*pars codd.*, lacero dilacero *al.*, *sed requiritur verbum tertiae coniug.*).

dēlacrimātio, -ōnis *f. a* delacrimare. *i. q. lacrimarum effusio*: SCRIB. LARG. 37 *palpebra* hoc medicamento suffricatur curiose ad -em. PLIN. nat. 20, 39 *cepae* olfactu ipso et -e caligini medentur. 25, 156. 34, 113 vis eius (*aeruginis*) . . . -bus mordendo proficiens.

dēlacrimātōrius, -a, -um *a* delacrimare. *i. q. delacrimationem efficiens*: MARCELL. med. 8, 200 collyrium liquidum -um. *in signaculis ocularioium*: CORP. XIII 10021, 94. 109. 115. 163. 166. 172. 202. 211. *nota*: 41 delachr. 144 dlcmtrus.

dēlacrimo, -āre *a* de *et* lacrimare. *i. q. lacrimas effundere*: COLVM. 4, 9, 1 ut *vitis putata* in terram potius devexa quam in germen -et (*in imag. de resina*). CHIRON 70 ut multum -et *oculus*. MARCELL. med. 8, 115.

dēlacto, -ātus, -āre [*a* de *et* lac. *Th.*]. GLOSS. -atus *ἀπογεγαλακτισμένος*. -atum *ἀπογαλακτισθέν*. V 449, 59 depellere *ἀπογαλακτίζειν*, id est -are.

dēlambo, -ere *a* de *et* lambere. *i. q. lambere*: STAT. Theb. 2, 681 molliaque eiectā -it vellera linguā *leo*. *fere i. q. exedere*: CYPR. GALL. gen. 560 *flamma* caesarum pecudum visa est -ere carnes. GILD. Brit. 24 chron. III p. 39, 13 donec cunctam paene exurens *ignis* insulae superficiem rubrā . . . linguā -ret.

dēlāmentor, -ārī *a* de *et* lamentari. *i. q. deflere*: OV. met. 11, 331 *pater* natam -atur adeptam.

dēlanguit deflag⟨r⟩avit vel extinctum est GLOSS. IV 437, 35. *a* de *et* languescere.

dēlanio *v.* dilanio.

dēlapido, -ātus, -āre [*a* de *et* lapis. *Th.*]. *deponens*: PRISC. gramm. II 391, 3 -or pro -o. 1 *i. q. a lapidibus purgare*: CATO agr. 46, 1 locum . . . -ato. 2 PAVL. FEST. p. 73 -ata lapide strata (ISID. orig. 15, 6, 6). [*conicitur*: LEX XII tab. Fest. p. 371.] 3 *i. q. destruere*: ITALA Matth. 24, 2 (cod. δ) non relinquetur hic lapis super lapidem qui non -etur vel destruatur (*καταλυθήσεται*, VVLG. destruatur). *cf.* GLOSS. II 341, 52 *καταλιθάζω* -o. *v. etiam* dilapido.

dēlāpsus, -ūs *m. a* delabi. *i. q. defluxio*: VARRO rust. 1, 6, 6 cum *locus* aquae non habet -um.

dēlargior *v.* dilargior.

dēlassābilis, -e *a* delassare. *quod delassari nequit*: MANIL. 4, 242 nec -e pectus.

dēlassātio *κατακόπωσις. καταπόνησις.* tiurung (*anglos.*) GLOSS. *a* delassare.

dēlasso, -ātus, -āre [*a* de *et* lassus. *cf.* lassare. *Th.*]. SCHOL. Hor. sat. 1, 1, 14 -are valde lassare. *i. q. defatigare*: PLAVT. Asin. 872 labore -atum. HOR. sat. 1, 1, 14 loquacem -are valent Fabium. MANIL. 4, 819 quae sint ecliptica Graio nomine, quod certos quasi -ata per annos nonnumquam cessant sterili torpentia motu. MART. 10, 5, 17 -et omnes fabulas poetarum. PS. QVINT. decl. 17, 1. TERT. patient. 14 p. 22, 3 uxorem iam malis -atam. DON. Ter. Hec. 232 quasi defatigata et -ata eius inclamationibus. 271. HYG. fab. 31 p. 65, 5 MIRAC. Steph. 2, 2, 6 BOETH. mus. 3, 16.

×**dēlātio,** -ōnis *f. a* deferre. GLOSS. *προσαγγελία. ἀναφορά.* adnuntiatio proditio. -es proditiones factorum. SERV. auct. Aen. 2, 84 'indicio' autem -e. MACR. sat. 7, 3, 2 *διαβολήν* quae -o est. *i. q. indicium, denuntiatio, accusatio*: LEX repetund. (Corp. I 198) 3 de ea re eius petitio nominisque -o esto (4. 41. CIC. div. in Caec. 64 cum in P. Gabinium . . . L. Piso -em nominis postularet. Cluent. 25. CAEL. Cic. epist. 8, 6, 1 inter postulationem et nominis -em uxor a Dolabella discessit. *cf. Hitzig, PW. IV 2425*). CIC. div. in Caec. 10 cui potissimum -o detur (22. 49). CVRT. 6, 8, 13 si -em eius damnabat (*opp.* indicio fidem habere). TAC. hist. 2, 10 temporibus Neronis -es factitaverat. 2, 53 invisum memoria -um . . . Marcelli nomen. 2, 84. 3, 38. 4, 41 ann. 3, 10. 4, 66 socium -is. 6, 7 -es exercerent. 6, 30. 11, 29 -em subire. PLIN. paneg. 34, 5 vastatas -bus terras. 45, 2 VLP. dig. 48, 1, 5, 2 *al.* ITALA num. 22, 32 (Lugd.) exiit in -em tuam (*εἰς διαβολήν σου*, VVLG. *aliter*). PANEG. 9, 4 CAPITOL. Pius 7, 1 Aur. 11, 2. ARNOB. nat. 5, 26 nec -e appetimini calumniosa. AMM. 15, 5, 14 criminosa. 26, 10, 16 funereas -es. COD. Theod. 9, 7, 2 (*a. 326*). 9, 6, 1 (*a. 376*). SCHOL. Cic. Bob. p. 82, 23 principe -is. VVLG. Esth. 12, 5. *latiore sensu*: VLP. dig. 12, 2, 37 qui processit ad -em iurisiurandi (44, 5, 1, 1). AMM. 16, 11, 9 doctus exploratorum -e. PROSP. chron. I p. 481, 1358 ut . . . qualiter ibi catholica fides fuerat violata, sua -e promeret. *i. q. traditio, demandatio*: SALV. epist. 7, 2 officii.

dēlāto, -āvī, -āre *a* de *et* lātus. *i. q. latiorem reddere*: CORP. III 206 (*in Syria, a. 213/7*) montibus . . . caesis viam -vit. *cf.* dilato.

×**dēlātor,** -ōris *m. a* deferre. ISID. orig. 10, 77 -r dictus eo quod detegit quod latebat (GLOSS.). AGROEC. gramm. VII 115, 10 -r qui defert ad accusandum (ISID. diff. 1, 164). TERT. adv. Marc. 2, 10 p. 348, 8 diabolus id est -r (*cf.* anim. 35. LACT. epit. 22, 6 serpens ille qui de factis diabolus, id est criminator sive -r, nomen accepit. LYD. mens. frg. p. 180, 22 W. *δηλάτορας τοὺς διαβόλους καὶ συκοφάντας καλοῦσι.* GLOSS. diabulus, criminator). GLOSS. *μηνυτής. ἄγγελος. κατήγορος. καταγγελεύς. καταγγέλτης. καταγγέλων. ἐνδείκτης. εἰσαγγελεύς.* vilicus, actor. excusator (acc-?). defertor (*al.* dilator differtor). *is qui denuntiat, accusat* (*cf. Kleinfeller, PW. IV 2427*): LEX Vrson. (Corp. II 5439) 102, 28 isque (duo)vir in singul(os) accusatores, qui eorum -r erit, ei h(oras) IIII, qui subscriptor erit, h(oras) II accusandi potest(atem) facito. LIV. 42, 17, 2 talis indicii -r erat. 45, 31, 10 criminum auctores -esque (SEN. dial. 4, 7, 3 eius criminis. SVET. Claud. 44. COD. Theod. 9, 6, 3 [*a. 397*] cuiuscumque criminis -r atque accusator. VAL. CEM. hom. 20, 9 alieni criminis). EDICT. imp. Claud. de Anaun. (Corp. V 5050) 23. MART. 11, 66, 1 et -r es et calumniator.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

epigr. 4, 4. 5 QVINT. inst. 3, 10, 3. 9, 2, 74 decl. 333 p. 314, 3. 14. 30 PS. QVINT. decl. 3, 8. IVV. 1, 33 magni -r amici. 3, 116. 4, 48 cum plena et litora multo -e forent. 10, 70 TAC. hist. 1, 2. 2, 10. 4, 6. ann. 2, 50 maiestatis -r. *al.* PLIN. epist. 2, 16, 3 praesertim cum -i locus non sit. 4, 9, 5. 6, 31, 3 paneg. 34 *sqq.* 41 SVET. Tib. 45. 61 nemini -um fides abrogata. Cal. 15 *al.* FRONTO p. 75, 3 N. *saepe* ICTI, *ex. gr.*: MAVRIC. dig. 49, 14, 15, 1 si quis -em subiecerit, tantum in aerarium deferat, quantum praemii nomine -r consecuturus fuisset, si vicisset. CALL. dig. 49, 14, 2, 6 servi -es dominorum. PAVL. sent. 5, 13 rubr. de -bus. dig. 49, 14, 44 -r non est, qui protegendae causae suae gratia aliquid ad fiscum nuntiat. MARCIANI *liber* de -bus. TERT. nat. 1, 7 pudic. 5 *al.* PORPH. Hor. sat. 1, 4, 65 -es et causidici. 1, 4, 69 -r aut accusator. ITALA II Tim. 3, 3 (Cypr. unit. eccl. 16) -es (διάβολοι, VVLG. criminatores). ITALA (Ambros.) *et* VVLG. II Macc. 4, 1 pecuniarum et patriae -r (ἐνδείκτης). LAMPR. Comm. 18, 10 -es ad leonem. COD. Theod. 9, 16, 1 (*a. 319*). 4, 10, 2 (*a. 423*). AMM. 15, 3, 9 *al.* SIDON. epist. 1, 11, 8 *al.* CASSIOD. var. 8, 16, 6. CORP. XIV 850 (*Ostiae*) -r quartas accipiet. VI 35243. X 6706 (*Antii*). III 684 (*Philippis*). XII 2426 del(atori) pars dim(idia) esto. *latiore sensu*: ARATOR act. 2, 1023 -r honeste (*sc. quia insidias prodidit*). RVRIC. epist. 2, 40 p. 425, 4 fidelis admodum vestri pectoris consors et dicacissimus -r (*liber*). *is qui tradit*: AVG. epist. 36, 13 Moyses ... -r legis. serm. ed. Mai 177 nullus (*praeter Christum*) antea dignitatis suae caelum habet -em.

deriv.: delatorius. *graec.*: δηλατορεύω (EVSEB. hist. eccl. 3, 20, 1; RVFIN. deferre).

dēlātōrius, -a, -um *a* delator. *i. quod delatoris est*: FRONTO p. 224, 20 *sqq.* N. calicibus perlucidis sine -a nota (*v.* acentetus). VLP. dig. 22, 6, 6 -a curiositas. COD. Theod. 10, 10, 7 (*a. 345*) -os libellos. *cf.* ANECD. Bekk. 1, 244 εἰσαγγελία δηλατορία.

dēlātro, -āvī, -āre *a* de *et* latrare. *transit. i. q. latrando effundere*: BOETH. cons. 1, 5, 1 (*in imag.*) haec *verba* ubi continuato dolore -vi. PRAEDEST. 1, 90 p. 620ᴰ ut nos adiuves contra hostes tuos -antes (*cod. Aug.*, tela tractantes *cett.*).

dēlātūra, -ae *f.* [*cf. c.* deferre, delatus. *Th.*]. *i. q. delatio, denuntiatio*: ITALA Sirach 28, 11 (Ps. Aug. spec. 51 p. 520, 10) vir peccator ... in medium pacem habentium immittet -am (διαβολήν, VVLG. inimicitiam). TERT. adv. Marc. 5, 18 p. 642, 14 ipsum vocabulum diaboli quaero (*cf. p. 416, 71*), ex qua -a competat creatori. VVLG. Sirach 26, 6 timuit cor meum ... -am civitatis (διαβολήν). 38, 17. LEX Sal. extr. A 6 (*dub. interpr.*).

1. dēlātus, -a, -um *v.* defero.

2. dēlatus *a* de *et* lătus. *i. q. ad latus, iuxta, praep.*: GROM. p. 310, 18 habet -s se montem. *cf.* p. 311, 12. 19. 20. 27. 312, 25. 314, 6. LEX Sal. 7, 4 add. 7 deintus curte aut -s curte. *adv.*: GROM. p. 312, 14 -s alveum transit. 314, 20.

dēlavātio, -ōnis *f.* *a* delavare. GLOSS. ἀπόπλυμα. V 438, 45 alluvione perfusione -e. THEOD. PRISC. gyn. 16 p. 234, 20 matricis.

dēlavo, -lavātus (-lōtus), -āre [*a* de *et* lavare, *cf.* deluere. *Th.*]. dēlavātus: *v. l. 57.* dēlōtus: *v. l. 55.* *i. q. lavando detergere, purgare* (*proprie et in imag.*): PORPH. Hor. epod. 12, 8 sudas -asque cretam et stercus crocodili, quibus faciem fucare consuesti. CHIRON 319 cum aqua calida ... per clysterios -bis. 599. 652. 660. 667. 669. 686. 707. PS. AVG. serm. 121, 2 qui a pollutione saeculum -ret (APON. 2 p. 30 baptismate a sordibus sumus peccatorum /-loti). ANON. med. ed. Piechotta 81. THEOD. PRISC. eup. faen. 12 ex ea decoctione loca ... -bis. 84. 94 non -atis prioribus *linimentis*. CASS. FEL. 19 p. 29. MVTIAN. Chrysost. hom. 12, 4 *syn.* expurgare. 14, 4 ORIBAS. syn. 1, 15. 1, 17 p. 820. PRIMAS. in apoc. p. 824ᶜ -antem se mulierem. APIC. 8, 374.

dēlēbilis, -e *a* delere. *qui deleri potest*: MART. 7, 84, 7 casibus hic (*vultus amici in carmine*) nullis, nullis -is annis vivet, Apelleum (*i. pictoris*) cum morietur opus.

comp.: indelebilis. *L.*

˟dēlectābilis, -e *a* delectare. *comp.*: APVL. flor. 17 p. 80 PS. AMBR. paenit. 22 HIER. in Ier. 2, 24 p. 852 AVG. civ. 8, 5 p. 327 in psalm. 140, 5 serm. 57, 11, 11. *? superl.*: *v. p. 418, 2.* GLOSS. τερπνός. porkion(?) affabilis. *legitur inde a* TAC.

i. q. delectans, iucundus, gratus sim.: 1 *de hominibus*: FIRM. math. 4, 19, 17 facit *Venus* homines -es, laetos, vocabiles, assiduo lusu vacantes. PS. AMBR. serm. 11, 2 catechumenus ... -is ad reficiendum. VVLG. Is. 5, 7 et vir Iuda, germen eius -e (ἠγαπημένον). PS. RVFIN. in psalm. 30, 20 admirabilis est, -is est *deus*. CASSIOD. var. 5, 41, 3 relator -is. ORIBAS. syn. 1, 17 ut -is fiat catarticus.

2 *de rebus*: TAC. ann. 12, 67 infusum -i cibo boleto venenum. DIOM. gramm. I 439, 12 in -em auditus formam (MAR. VICTORIN. gramm. VI 188, 22 AVDAX gramm. VII 322, 19). PROB. cath. gramm. IV 42, 2 structuras (SACERD. gramm. VI 494, 19). GELL. 1, 4, 1 doctrina ... utiliore ac -i. 1, 11, 4 praecentione tranquilla et -i atque adeo venerabili *tibiarum*. 2, 23, 12 illud Menandri de vita hominum media sumptum, simplex et verum et -e. 2, 29, 1 festivos -esque apologos. 5, 15, 9 desidia. 15, 2, 3 sermones. APVL. flor. 17 p. 80 si quidem voce hominis ... tibia questu -ior. ITALA gen. 27, 14 (Hier. epist. 36, 16, 4) cibi -es (καθὰ ἐφίλει, VVLG. sicut velle noverat patrem illius. POMER. 2, 24, 2 a cibis -bus abstinemus). HERM. vulg. sim. 9, 1, 10 duodecimus mons candidus erat totus et aspectum -issimum (*ed. pr. v.*, hilarissimum *c. D. V. et mss. Angl.*; *graece* πρόσοψις ... ἱλαρά) habebat. EXPOS. mundi 32 p. 111, 6 quid a⟨d⟩ singulas civitates -e[s] esse potest. LACT. inst. 6, 13, 9 in aspectu rerum -ium. 7, 7, 13 regiones. PS. LACT. inst. interpol. 7, 5, 27 varias et -es suavitates. CHALC. comm. 165 omne suave ac -e bonum *esse*. ZENO 1, 3, 2 mendacio. 2, 73, 5 certamen. HILARIAN. curs. temp. p. 157, 5 -is via, aequa ac plana. AMBR. Noe 25, 92 esse ... in ea nutrimentum quoddam vitale, quo hoc corpus animatur, esse etiam -e ... illarum igitur et vitalis et -is animae partium substantia sanguis appellatur a quibusdam. HIER. epist. 140, 13 quidquid ... vivimus et in quo -is est vita mortalium. in Gal. 5, 13 p. 496 -ia euangelii praecepta. in Ier. 2, 24 p. 852 locum amoenitatem habens aquarum fluentium, qui -ior fit, quando *eqs.* RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 167ᴮ vox ... suavis ac -is. Orig. in psalm. 36 hom. 1, 4 peto sonum modulata arte compositum, sonum -em, asperum vero et terribile aliquid audire refugio (PS. RVFIN. in psalm. 42, 5 soni nimium -is). Basil. hom. 1 canore. *ibid.* modulis. AVG. civ. 8, 5 p. 327 -iores ludos. 22, 2 p. 555 asper ... ex miti et ex -i molestus efficitur *sol.* c. Iul. op. imperf. 2, 93 malis saeculi huius vel -bus vel saevis atque asperis. in psalm. 124, 4 montibus amabilibus et -bus. c. Faust. 22, 52 certam et -em intellegentiam veritatis. CASSIAN. conl. 13, 6, 2 dulcem ac -em matutinum soporem. inst. 5, 21, 3 esca. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 102 levem et -em gestationem. FAVST. REI. serm. 2 p. 231, 220 gratissimi -esque vagitus *Christi infantis*. OP. imperf. in Matth. 28 p. 779 ad -em gratiam pervenire. CASSIOD. in psalm. 27, 1 *lacus* quasi -is ac tranquillus. 65, 12 -is et amoena securitas. hist. 12, 2 locum ... -em et decorum. var. 5, 42, 1 cantilena. *al.* ORIG. in Matth. 17, 22 suavia ... et -ia eorum (*eloquiorum dei*) sint saginata. *acced. abl.*: LACT. inst. 6, 4, 3 *via* omni genere florum atque fructuum -is. 6, 20, 6 *res* vel natura vel opere -es. VVLG. gen. 3, 6 pulchrum oculis aspectuque -e. AVG. in psalm. 118 serm. 20, 5 ἀδολεσχίας id est exercitationes -es verbis. ALC. AVIT. hom. 20 p. 133, 28 -is tam odore quam specie, florum decor efflagrat. *acced. dat.*: AVG. civ. 10, 5 p. 408 quae (*sacrificia*) velut sibi -ia desiderare putatus est. CASS. FEL. 32 omne frigidum dentibus esse hostile sive inimicum, quod autem calidum amicum et -e. FAVST. REI. serm. 11 p. 263, 18 *medici* omnia, quae eis (*aegrotis*) -ia esse videbantur, abscidunt. POMER. 3, 1, 4 quidquid naribus suave est, quidquid tactui blandum, quidquid oculis -e, quidquid sensibus ... iucundum. CASSIOD. var. 11, 7, 2. ORIBAS. syn. 1, 16 suavia et -ia stomacho species. *seq. infinitivus*: PS. AMBR. paenit. 22 ut -ius tibimet videatur perire potius quam redire. VVLG. eccles. 11, 7 dulce lumen et -e est oculis videre solem. II Macc. 15, 40 alternis autem uti -e (ἡδύς).

3 *absolute vel vice substantivi*: EXPOS. mundi 32 p. 111, 7 Antiochiam in omnibus -bus abundantem, maxime autem circensibus. *cf.* 61 p. 123, 11. AMBR. fug. saec. 1, 3 non -ia, sed plena doloris et fletus sequatur. Iac. 1, 8, 35 manet semper inter adversa et -ia perfecta virtus neque ... -ia adiungunt perfectioni. HIER. in Mich. 2, 7 p. 515 -e et placens. AVG. civ. 21, 6 p. 499 illiciuntur ... daemones ... -bus pro sua diversitate diversis. in psalm. 140, 5 nihil est -ius odore domini. serm. 57, 11, 11 cogitavit aliquid -ius quam debuit. 153, 8, 10 dulcia plane, suavia, -ia. *bis.* 304, 4, 3 quidquid -e de temporalibus rebus mundus ingesserit. LEO M. serm. 81, 3 p. 421 -ium usus. POMER. 3, 10, 2 -ia gravibus anteponunt. GREG. TVR. vit. patr. 1, 3 ea quae erant saeculi -ia inquerentes. GREG. M. dial. 2, 13 ad reficiendum corpus -ia. 4, 38 magnum quid ac -e. moral. 10, 42 sicut illam (*carnem*) laboriosa interimunt, ita hunc (*spiritum*) -ia extinguunt.

adv. **˟dēlectābiliter:** *compar.*: DON. Ter. Ad. 560 AVG. contin. 13, 29 persev. 20, 53 in psalm. 98, 5 GREG. M. moral. 5, 7 in Ezech. 1, 10, 43. *i. q. libenter, cum voluptate, delectatione* (*cf.* SCHOL. Ter. p. 113, 6 libenter: -r): PROB. cath. gramm. IV 40, 24 *structurae* -r componendae (SACERD. gramm. VI 493, 5). GELL. 13, 25 (24), 18 facies -r ac decore ... depicta est. 15, 1, 1 declamaverat ... -r et feliciter. DON. Ter. Ad. 560 ut eo -ius spectatoribus procedant doli. SCHOL. Hor. Bern. carm. 1, 1, 20 nec spernit, sed -r amplectitur et eligit. RVFIN. Orig. in num. 27, 12 ut labores -r et non invita suscipiat. PS. RVFIN. in psalm. 3, 5. 40, 7 cor nostrum -r meditatur. AVG. civ. 19, 1 p. 347 *voluptate* -r movetur corporis sensus. 22, 24 p. 615 quam ... -r spectatur etiam quandocumque turbatur. contin. 13, 29 ad superna -ius cogitanda convertitur. doctr. christ. 4, 11, 26. epist. 155, 4 vitam istam temporalem ... non tam -r quam tolerabiliter ducimus. persev. 20, 53 quid autem meorum opusculorum frequentius et -ius innotescere potuit quam libri confessionum mearum? in psalm. 98, 5 audiunt (POMER. 3, 6, 2). LONGIN. Aug. epist. 234, 3 quod et ego te -r diligam. IGNAT. ad Trall. 6, 2 quod qui ignorat -r (ἡδέως) accipit et in delectatione mala mori. SALON. in prov. p. 983ᴬ oscula *meretricis* -r suscipit (*syn.* libenter). CLAVD. MAM. anim. p. 82, 17 agitur ergo anima ... pro affectuum diversitate et -r et poenaliter. POMER. 3, 6, 4. 3, 17, 2 -r ac devote ... observat. BOETH. elench. soph. 2, 3 *opp.* maeste. FVLG. RVSP. epist. 3, 2, 2 tam -r quam liberaliter servire. serm. 1, 1 humiliter ac -r oboedire. CASSIOD. art. 5 p. 1209ᴰ mulcent aurium -r sensum. in psalm. 34, 7 in eadem *via* -r commorantur (103, 17 *fulica* in stagnis -r commoratur). VEN. FORT. virt. Hil. 7, 21 ecce terribiliter

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

formidanda prodigia et -r amplectenda miracula. PRIMAS. in apoc. p. 906^{D} illa quae notissimis quinque sensibus carnis -r novit hauriri. GREG. M. dial. 3, 15 locutionem . . . -r tenemus. moral. 3, 63. 5, 7 eo in opere -ius exsudant. *al.* in Ezech. 1, 10, 43 quanto minus aeterna intellegit, tanto -ius in temporalibus requiescit.

dēlectāmentum, -ī *n. a* delectare. GLOSS. παρηγορία. *legitur inde a* TER. *i. q. delectatio, oblectamentum*: 1 *absolute*: TER. Haut. 952 qui sibi me pro ridiculo ac -o putat. GELL. 20, 1, 13 is pro -o habebat. 20, 4, 1 comoedos quispiam . . . in deliciis atque in -is habebat. TERT. spect. 29 iam nunc putas -is exigere spatium hoc? AVG. serm. ed. Mai 12, 4 per seductiones -orum. 2 *accedit adiectivum*: VVLG. sap. 16, 20 panem de caelo praestitisti . . . omne -um in se habentem et omnis saporis suavitatem (PASS. Paul. 9 omni -o iucundius pro illo mori variis tormentis ducatis). AVG. epist. 157, 34 multiplicanda -a terrena. in psalm. 67, 35 cum auditis adulescentulas tympanistrias, lasciva -a cogitatis. FAVST. REI. epist. 9 p. 214, 9 carnalia -a. 3 *accedit genet. vel pronomen*: CIC. Pis. 60 inania sunt ista . . . -a paene puerorum. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 131 vel -o sui vel praeceptis philosophorum. VVLG. sap. 7, 2 -o somni conveniente. 16, 2. AVG. civ. 8, 27 p. 367 conficta -a daemoniorum noxiorum. FVLG. RVSP. c. Fastid. 24 implere -a libidinis. incarn. 37 luxuriae. PASS. Petr. 3 repudiavit . . . omne vitae huius -um. *in imagine*: PANEG. 10, 35 -a pacis adhibere. *dat.*: AVG. in psalm. 7, 16 ut quae fuerint -a homini peccanti, sint instrumenta deo punienti.

×**dēlectātio,** -ōnis *f. a* delectare. *pluralis*: -es: CIC. inv. 1, 95 Mur. 39 VITR. 5, 5, 6. 8 praef. 4 ITALA *infra l. 47* HERM. Pal. sim. 6, 5, 7 LAMPR. Alex. 32, 4 *al.* -um: AMBR. epist. 30, 6 PS. AMBR. mans. 40 PAVL. NOL. epist. 23, 38 AVG. in Iob p. 601, 4 *al.* -bus: CIC. Tusc. 5, 66 epist. 1, 9, 23. 7, 1, 1 VITR. 5, 3, 1. 10 praef. 2. 10, 7, 4 GELL. 16, 19, 20 APVL. Plat. 2, 14 PORPH. Hor. epist. 2, 1, 102 *al.* *scribitur* dilectatio: GRAMM. suppl. 301, 13 FAVST. REI. serm. 2 p. 229, 20 BENED. reg. 7, 158. GLOSS. τέρψις. ἀπάτη. ἥδος. iocunditas. *legitur inde a* TER., *non habent poetae* (*praeter* TER.) *neque* CATO CAES. SALL. NEP. LIV. PAVL. FEST. SEN. rhet. VELL. SEN. phil. CVRT. COLVM. MELA PETRON. PLIN. nat. FRONTIN. PLIN. iun. SVET. FLOR. *al.* [*dub.*: CIC. leg. 1, 31 levitatis est enim et suavitatis -o (*AB*^{2} *Deiter*; levitate enim et suavitate delectans *vulgo*). QVINT. inst. 12, 10, 48 ipsa brevitate magis haerent et deiectione (-e *Pottier*) persuadent.]

I ***proprie***: **A** *i. q. deceptio, temptatio*: ITALA Iudith 12, 16 (Corb.) quaerebat tempus -is eius (τοῦ ἀπατῆσαι αὐτήν, VVLG. *deest*). AMBR. parad. 15, 73 serpentis typum accepit -o corporalis. *quater* (*ibid.* decepit, deduxit). epist. 45, 10 *bis.* 11 *ter.* 17 *bis.* AVG. in psalm. 118 serm. 20, 6 narraverunt mihi sermonum suorum -es. 148, 4 contendunt nobiscum cotidie temptationes, contendunt cotidie -es. *ibid.* resistendo -bus. serm. 335, 1, 1 primo vincendae sunt -es. *ter* (*syn.* temptatio). *nota i. q. fabulatio*: ITALA psalm. 118, 85 (Aug. c. Faust. 12, 27) narraverunt mihi iniusti -es (ἀδολεσχίας, VVLG. fabulationes). *cf.* AVG. in psalm. 118 serm. 20, 5 quas Graeci ἀδολεσχίας vocant, quod usque adeo uno verbo nequaquam dici latine potest, ut aliqui -es, aliqui fabulationes esse dicerent. **B** *i. q. pastio*: AVG. serm. 179, 6, 6 -o . . . cordis humani de lumine veritatis . . . -o cordis humani, cordis fidelis, cordis sancti: non invenitur voluptas, cui possit aliqua ex parte comparari. EPIST. pontif. 322 Migne 20, 589^{B} si quas magis ovium scaevae -is herba seduxit.

II ***translate***: **A** *i. q. laetitia, cupiditas, voluptas, blandimentum*: 1 *absolute*: TER. Haut. 987 dum nulla alia -o [fuit]. VARRO Men. 295 quaero, utrum fructuis an -is causa? (296 rust. 3, 4, 2. CIC. Verr. 3, 83 non tam suae -is causa. leg. 2, 14 non studii et -is, sed rei publicae causa. fin. 5, 56. Tusc. 5, 48 an -is et otii consumendi causa. inv. 1, 27. de orat. 1, 249 vel fructus causa vel -is. 2, 21 exercitationis et -is causa. 2, 59. 341. 3, 155. *ibid.* inopiae causa. 3, 173 -is atque aurium causa. orat. 37 VAL. MAX. 2, 4, 1 CELS. 4, 32 AVG. civ. 6, 6 *bis*). VARRO rust. 1, 4, 1 utilitas quaerit fructum, voluptas -em. 3, 6, 1 si ad fructum spectas, si ad -em. frg. Non. p. 363 -o protelat [discendum] (*opp.* formido ac nimius timor et omnis perturbatio animi). RHET. Her. 4, 23, 1 studia ad -em quam ad veritatem . . . accommodatiora (CIC. Manil. 40. leg. 1, 5 cum . . . in hoc *poemate* ad -em pleraque *referantur.* orat. 203. 208 part. 58. VITR. 8 praef. 4 ad vitam et ad -es et ad usum cotidianum. 10, 9, 8 ad utilitatem et -em. QVINT. inst. 3, 4, 6. 9, 4, 9 non ad -em modo, sed ad motum. HYG. astr. 2 praef. p. 30, 2 *historiae* certe aut utilitatem ad scientiam, aut iucunditatem ad -em afferent lectori. AVG. soliloq. 2, 11, 19 siquidem est fabula compositum ad utilitatem -emve mendacium). CIC. Verr. 4, 10 quaedam ex ipsa varietate . . . rerum et criminum -o. p. red. in sen. 14 aliquod gaudium -emque. Sest. 138 -i natos. Cael. 46 studia -is. 66 spe -is. leg. 1, 14 nobis -o deerit. Tusc. 3, 81 plenae disputationes -is sunt (*cf.* de orat. 1, 246 *ars* plena -is). 4, 16 voluptati *subiecta sunt* malevolentia, -o, iactatio et similia. 4, 20 -o *sit* voluptas suavitate auditus animum deleniens. Cato 52 satiari -e non possum, ut meae senectutis requiem oblectamentumque noscatis. 56. div. 2, 113. off. 1, 135 quatenus sermo -em habeat. de orat. 3, 155 iucunditas -oque. 3, 203 Brut. 13. 38 ut . . . cum -e aculeos . . . relinqueret (de orat. 3, 88 orat. 120 APVL. met. 9, 12 AVG. in psalm. 57, 10 revocat a recordandis cum -e praeteritis et cum quadam concupiscentia fruendi. 108, 20 cum -e malefacere. 118 serm. 20, 5 c. Pelag. 1, 2, 5 NICET. psalm. 5 p. 72, 19). CIC. orat. 84 aucupium -is (197). part. 11. 12 epist. 5, 12, 4. 6, 12, 5. 9, 2, 5. VITR. 4, 4, 4 efficient in aspectu -em. 5, 3, 1 -bus detinentur. VAL. MAX. 2, 4, 4 quod genus -is. CELS. 3, 18. QVINT. inst. 1, 6, 39 non sine -e. 5, 8, 3 in -e (9, 3, 102). 5, 14, 29 nisi et -e allicimus et viribus trahimus et nonnumquam turbamus affectibus. 8 pr. 7. 9, 1, 28. 10, 1, 119 -i natus. 10, 2, 27. 12, 10, 45. 52 decl. 298 p. 176, 22. TAC. Germ. 16 citra speciem aut -em. APVL. met. 5, 4 novitas . . . -em ei commendaverat (*ibid.* solacium). flor. 17 p. 80 maiorem habet utilitatem mentibus quam auribus -em. Plat. 2, 13 -is vicem. 2, 14 eiusmodi voluptate et -e (*cf.* AVG. civ. 21, 26 p. 544 ab huius modi -bus. serm. 153, 8, 10). FIRM. err. 4, 2 cum maxima -is macula confitentur. SCHOL. Hor. carm. 2, 8, 15 incendium libidinis et iacula -is. HIER. epist. 128, 1 amet quod cogitur discere, ut non opus sit sed -o, non necessitas sed voluntas. VVLG. psalm. 15, 11 -es in dextera tua usque in finem. AVG. in psalm. 6, 7 *bis.* 7, 9 finis . . . curae -o est. 25, 2, 7. 74, 1 *syn.* deliciae. 143, 6 aliqua -is titillatio. *al.* c. Faust. 22, 28. gen. c. Manich. 1, 20, 31 et ideo observat ipse plantam mulieris, ut, si quando in illicita labitur -o, tunc illam capiat. mus. 6, 11, 19 *ter.* 6, 11, 33 -e in rationis numeros restituta. VINDIC. med. 25 ut -e conspectus fiat. EVSTATH. Bas. hex. 3, 1 p. 890^{C} vestros sensus -e replevimus. BOETH. mus. 1, 1 p. 180 amorem -emque. GREG. TVR. Iul. 24 ubi -o vertisset animum. BENED. reg. 7, 56 mors secus introitum -is posita. *nota* -i est: VARRO rust. 3, 3, 1 ut domino sint fructui ac -i. CIC. Att. 13, 23, 3 maiori offensioni quam -i. epist. 4, 3, 3 et usui et -i. 6, 6, 12 quanto solacio tibi conscientia tui facti, quantae -i in rebus adversis litterae esse deberent. 2 *accedit genet. tam subiecti quam obiecti*: VARRO rust. 1, 23, 4 quae ad hominum victum ac sensum -emque non pertinent (CIC. leg. 2, 2 ac. 1, 7. parad. 10 cogitationem . . . aut argenti ad avaritiam aut amoenitatum ad -em aut suppellectilis ad delicias aut epularum ad voluptates. part. 72 ad voluptatem auditoris et ad -em. epist. 5, 12, 4 lectoris. VITR. 5, 5, 6 audientium. QVINT. inst. 11, 1, 48. VEG. mil. 1, 28 ad -em otii . . . transduxit. AVG. civ. 11, 12 p. 479 ad -em praesentis boni). CIC. Pis. 66 oculorum et aurium -i abdominis voluptates anteferre (fin. 2, 7 quod cibo et potione et aurium -e et obscaena voluptate capiatur. Tusc. 4, 20 part. 69 VITR. 10, 7, 4). CIC. rep. 5, 5 ut . . . uterque . . . se a scientiae -e ad efficiendi utilitatem refert. leg. 2, 2 ad requietem animi -emque (ac. 1, 7. Tusc. 5, 114 -em animi ac voluptatem). Tusc. 5, 66 quas opes studiis eorum et -bus antepones? 5, 115 huic discendi quaerendique divinae -i. Cato 45 conviviorum -em. 46 sermonis. off. 1, 105 videndi . . . et audiendi -e. 2, 56 illa -o multitudinis ad breve exiguumque tempus capiatur. inv. 1, 107 pueritiae -o, amor, spes, solacium *eqs.* de orat. 3, 174 verborum numero et vocum modo -e vincerent aurium satietatem. Att. 9, 10, 3 domesticarum . . . rerum -e. 13, 11, 1 privabatur omni -e Tusculani. epist. 3, 10, 9 -o vitae atque victus. 9, 6, 4 quorum et usus et -o. VITR. 10 praef. 2 perfectionis -bus tenentur. VAL. MAX. 2, 4, 1 hominum -is causa. GELL. 16, 19, 20 *Arionem* studiis -busque urbium florere. APVL. Plat. 2, 14 nec -bus corporum prorsus carere (AVG. serm. 159, 7, 8 voluptatibus et -i corporis sui. FAVST. REI. serm. 2 p. 229, 20). LAMPR. Alex. 32, 4 ut dispensator publicus in -es suas et suorum converteret id quod *eqs.* ARNOB. nat. 7, 34 ludorum. AVG. civ. 8, 21 p. 352 daemonum sacrilegam -em. 14, 23 p. 49 -e peccati (in psalm. 102, 30 praeteriti peccati [*opp.* damnatio peccati]. in epist. Ioh. 4, 4 *al.*). 21, 16 p. 520 verae -e iustitiae (in psalm. 118 serm. 10, 6 haec munus est dei, ut in praeceptis non timore poenae angustemur, sed dilectione et -e iustitiae dilatemur. *bis.* 17, 1. serm. 159, 4, 4. 159, 7, 8 enchir. 81, 22. 118, 31. pecc. mer. 2, 10, 15 amore et -e iustitiae. POMER. 2, 17, 2. PS. PRIMAS. in Phil. p. 635^{A} dilectione et -e iustitiae, *opp.* formido). AVG. civ. 22, 30 p. 631 *al.* in psalm. 26, 8 -em ipsius domini contemplari. *bis.* 35, 6 -o iniquitatis (c. Pelag. 1, 3, 7). *ibid.* voluptatis (PS. AVG. serm. 117, 3). 57, 11 ex -e praeteritorum, ex -e praesentium. 65, 11 -es rerum periturarum. in psalm. 118 serm. 8, 4 gutturis et faucium -o. 17, 2 boni -em (civ. 11, 12. in psalm. 118 serm. 22, 7 non mali carnalis formidine, sed boni spiritualis -e. *al.*). 138, 15 benedicamus deum miscentem amaritudines dulcedini vitae temporalis, ne temporalium deliciarum -e caecati *eqs.* serm. 159, 5, 6 praeponite -i carnis -em scientis. c. Faust. 22, 28 -em illiciti. contin. 13, 28 omnibus . . . -bus concupiscentiae, quae adversantur -i sapientiae. mus. 6, 11, 33 a carnalium sensuum -e. c. Pelag. 1, 3, 6 -em malitiae. 1, 10, 18 quae (*gratia*) liberavit -em voluntatis a consensione cupiditatis. c. Petil. 2, 83, 184 -em bonae conscientiae. POMER. 2, 13, 1 gaudet et adulter cum ad -em fruendi corporis concupiti pervenerit. 3, 6, 3 de cibi vel potus cavenda -e. 3, 6, 4 -o gustus. BOETH. mus. 1, 1 p. 180 cantilenae dulcis -e. p. 186 musicae. CASSIOD. in psalm. 39, 5 spectaculorum fallacium. *al.* GREG. M. moral. 1, 10 dum corpus in refectionis -e resolvitur, cor ad inane gaudium relaxatur. 8, 74 domus ergo *hypocritae* est -o favoris . . . ad hanc se intra animum reclinat. 3 *accedit adiectivum vel pronomen*: RHET. Her. 4, 17, 24 habet brevis expositio . . . magnam -em (4, 51, 65 notationes . . . habent magnam -em. CIC. epist. 9, 24, 2 magna . . . te -e et vo-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

luptate privasti. AVG. in psalm. 26,8. 96,1. *cf.* CIC. de orat. 1,13 aut maiore -e aut spe uberiore aut praemiis ... amplioribus. 3,160 maxima). CIC. Verr. 4,10 quaedam -o (Att. 2,17,2 APVL. met. 9,12. DON. Ter. Phorm. 266 non sine quadam -e dicit. AVG. in psalm. 118 serm. 20,5 in psalm. 35,6 CAEL. AVR. acut. 2,38,222). CIC. Mur. 39 in ipsa occupatione -es alias multas habere possumus (PAVL. NOL. epist. 23,38). fin. 1,72 in quibus (*poetis*) nulla solida utilitas omnisque puerilis est -o (Att. 13,11,1 omni -e. epist. 16,14,1 PAVL. NOL. epist. 23,38 AVG. civ. 21,16 in psalm. 6,7 serm. 153,8,10 contin. 13,28 c. Faust. 22,28). CIC. Tusc. 1,6 -e aliqua allicere lectorem (orat. 63 -em aliquam dicendo aucupentur. AVG. spir. et litt. 36,35). 1,98 quanta -e ... afficerer, cum *eqs.* (epist. 6,6,12). 4,20 qualis ... talis (AVG. mus. 6,11,33). 5,72 ingenua -o et digna sapientia. 5,115 divinae -i. inv. 1,27 -is non alienae ab eo negotio, quo de agitur. de orat. 1,193 mira quaedam in cognoscendo suavitas et -o. 2,21 levissimam -em gravissimae ... utilitati anteponunt. 3,88 desidiosa -e. 3,100 diuturna. Brut. 306 magnitudo summa me -e retinebat (orat. 120). Att. 4,18 dicendi laborem -e oratoria consolor. epist. 1,9,23 veteribus nostris -bus (*ibid.* litteris, studiis). 7,1,3 plus ... -is (QVINT. inst. 1,12,18 quanto plus -is habiturus. AVG. serm. 335,1,1. in psalm. 41,6 nonne plus habet deceptionis quam -is *huius saeculi prosperitas?*). VITR. 5,4,3 suaviorem ... -em (CASSIOD. in psalm. praef. 11^D suavissimis -bus. 148 concl. suavis et iugis -o). 7 praef. 4 communem -em. QVINT. inst. 2,10,11 quae *actiones* in aliqua ... veritate versantur, sed sunt ad popularem aptatae -em. 8,3,5 ipsa -e capiuntur. APVL. Plat. 2,12 turpi -e. ITALA psalm. 118,77 (Aug. spec. 6 p. 41,16) quia lex tua -o (μελέτη, VVLG. meditatio, Amiat. dilectio) mea. HERM. Pal. sim. 6,5,7 haec vero -o utilis est dei servis ...; illae vero -es nocivae prius relatae tormenta pariunt (*ibid.* dulcedines ac voluptates, τρυφαί). PORPH. Hor. epist. 2,1,102 ut diversis -bus animi hominum pascerentur (AVG. gen. c. Manich. 1,20,31 serm. 343,9). AMBR. epist. 30,6 corporalium -um (*ibid.* cupiditatum, passionum, voluptatum. *cf.* EVSTATH. Bas. hex. 3,10 p. 901^A corpoream -em. VITAE patr. 3,1 -es corporeas ac ventris suavitates). PS. AMBR. mans. 40 terrenarum -um (AVG. in Iob p. 601,4 epist. 48,2 psalm. 7,11). GREG. M. moral. 32,42 -es pestiferas. VVLG. sap. 8,18 et in amicitia illius -o (τέρψις) bona (AVG. in psalm. 7,11). PAVL. NOL. epist. 23,38 quibus (*sagittis*) omnis alia inimicarum -um -o interficitur. AVG. civ. 8,21 p. 352 sacrilegam -em. 21,16 p. 519 sub omnibus vitiosis -bus. p. 520 carnali -e (AVG. in psalm. 35,6 serm. 207,2 gen. ad litt. 10,12 p. 309,17 *al.*). 22,30 p. 632 ad -em ... indeclinabilem. in psalm. 6,7 in omni -e saeculari. 7,11 supernae -es. 9,15 -o perniciosa sequitur cupiditatem, fructuosa caritatem (*bis.* agon. 6,6 gen. c. Manich. 1,20,31). 40,5 istis velut innocentibus -bus miscet amaritudines. 102,5 -es illicitas (agon. 6,6 serm. 343,9 diversis et illicitis -bus. spir. et litt. 36,35 gen. ad litt. 11,7 p. 340,12. *cf.* serm. 159,2,2 licitas). c. Faust. 22,28 omnes mortales -es (22,29). quaest. hept. 4,57 'adversus animam' dicitur adversus animalem -em. enchir. 24,8 quoniam *animus* id errore non sentit vel -e morbida vincitur vel vana etiam laetitia ventilatur. trin. 6,10,12 beatissima -o. c. Iul. 4,14,67 libidinosis. *al.* POMER. 3,4,2 nisi malae -i consentiam. 3,17,2 oblectationes vitiorum omnium puris -bus vincat. CASSIOD. anim. praef. p. 1280^D haec *sidera* ... harmonicis -bus inaestimabili modulatione volvuntur. inst. div. 32 mortiferas mundi -es (*syn.* blandimenta). in psalm. 101,7 -e ... solitaria. PS. PRIMAS. in Rom. p. 456^C interiore -e.

B *t. t. medicorum i. q.* propensio, inclinatio, desiderium: CAEL. AVR. acut. 2,33,179 cum -e frigidi potus. 2,36,190 in somno prona -o. 2,38,222 faciat etiam -e quadam ventris officium provocari. 3,18,187 quippe cum appetentia ac -o concubitus accidens sit verendorum partibus. chron. 1,4,63 frequens Veneris -o. *accedit genetivus gerundivi*: CAEL. AVR. acut. 2,27,143 frequens etiam sedendi -o. 3,20,195 cum frequenti -e vomendi. 3,6,69 cum frequenti -e urinae egerendae (*cf.* chron. 5,10,106 -em facit frequenter urinae reddendae. CASS. FEL. 46 p. 117). chron. 4,3,46 sedantur iugis egerendi ventris -es. 4,6,88.

synonyma et iuxta posita: amor, appetentia, blandimentum, caritas, concupiscentia, cupiditas, deceptio, deliciae, dilectio, dulcedo, exercitatio, fabulatio, gaudium, gratia, iucunditas, laetitia, modus, numerus, oblectamentum, otium, requies, salus, solacium, species, studium, suavitas, temptatio, usus, utilitas, voluntas, voluptas. *nota*: dilectio et -o (-o dilectioque): AVG. in psalm. 118 serm. 10,6 spir. et litt. 3,5 PS. PRIMAS. in Phil. p. 635^A.

opposita: affectus, amaritudo, damnatio, formido, fructus, inopia, necessitas, offensio, perturbatio, timor, vis.

dēlectātiuncula, -ae *f. a* delectatio *deminutive*. GELL. praef. 23 omnia ... tempora ad huiuscemodi memoriarum -as conferam.

1. dēlectātor, -ōris *m. a* delectare. GLOSS. II 453,29 τερπνός: iucundus blandus -r delectabilis.

2. dēlēctātor *v.* dilectator.

dēlēctio, -ōnis *f. a* deligere. GRAMM. suppl. 182,11 hinc (*sc. a* deligere) est ... 'delectus militum' id est -o.

*****dēlecto**, -āvī, -ātum, -āre [*cf. c.* delicere *et c.* 2. lactare. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 117 lacit inducit in fraudem. inde est allicere et lacessere; inde lactat, illectat, oblectat, -at. DON. Ter. Andr. 912 lactare est dulcedine aliqua tenere, ad persuasionem inducere, unde et -are et oblectare dicimus. *scribitur* dilectare (*cf. l. 32 et* GRAMM. suppl. 301,13): PASS. coron. 1. 4 *et in nonnullis codicibus.* *deponens* **dēlector**, -ātus, -ārī, *i. q. delectare* (*cf.* GLOSS. -atur linit, placat, mitigat. -or ἀπατῶ): PETRON. 45 cum dominam suam -retur. 64 nihil nos -aris (*cf. Heraeus, Sprache des P. p. 38*). *i. q. amare, gaudere*: FVLG. myth. 1,15 p. 26,5 -ari quod quaeras. p. 27,6 primum est velle doctrinam, secundum est -ari quod velis, tertium est instare ad id quod -atus es. PSALT. Rom. 64,9 exitus matutini et vesperi -beris (τέρψεις, VVLG. vespere -bis). [VVLG. Sirach 26,16 *Amiat.*]. VEREC. in cant. 2,17 quisquis ... plus (*deo*) caducum aliquid -atur. 4,20 dominum -ari. 8,6 quae castitatem amant et continentiam -antur. PASS. coron. 4 vere dilector peritiam horum hominum. *huc pertinere videtur etiam partic. mediale* -ans (*cf. p. 423,46*): FVLG. myth. 3,7 p. 71,7 caput et oculos similis Iovi fulmina -anti (*Hom. Il. B 478* Διὶ τερπικεραύνῳ). 3,10 p. 78,19 vocis ergo pulchritudo -ans interna artis secreta virtutem etiam misticam verborum attingit. GLOSS. παρηγορῶ, ἀπατῶ, τέρπω. -at τέρπει, ἥδει (*sic*). -are τέρψαι, ἀναψύξαι, illicere. -vit iuvavit. -or τέρπομαι, ἀπατῶμαι, ἥδομαι, gaudeo, iocundor. -aris ἀπατᾶσαι. -atur ἥδεται, τέρπεται. -ari τέρπεσθαι. *legitur inde ab* ENNIO; *non habent*: LVCR. SALL. VERG. TIB. LIV. GRATT. GERM. MELA LVCAN. PERS. VAL. FL. SIL. STAT. FRONTIN. FLOR. *al.*; *singulis locis*: TER. CATVLL. PROP. MANIL. VELL. CELS. CVRT. SCRIB. LARG. *al.*; *binis*: ENN. CATO CAES. PHAEDR. *al.*; *ter*: NEP.; *quaternis*: LVCIL. IVV. TAC. dial. (*alibi* oblecto); *quinis*: RHET. Her. PAVL. FEST. SVET.; *saepius*: PLAVT. (6^{ies}) VARRO (17^{ies}) HOR. (16^{ies}) OV. (7^{ies}) VITR. (9^{ies}, *pro eis, quae vitat,* gaudeo *et* laetor) SEN. rhet. (15^{ies}) VAL. MAX. (15^{ies}) COLVM. (9^{ies}) PETRON. (8^{ies}; *v. etiam* -or *l. 6*) PLIN. nat. (10^{ies}) MART. (13^{ies}) QVINT. (25^{ies}) PLIN. iun. (28^{ies}) FRONTO (11^{ies}) *al.*; *saepissime*: CIC. SEN. phil. AVG. [*it.* dilettare, *francog. vet.* delitier. *M.-L.*]

I *proprie*: **A** *i. q. lactare, pascere, cibo sive corporeo sive spirituali*: CATO agr. 30 ubi sementim facturus eris, ibi oves -ato (PLIN. nat. 17,55). CIC. Pis. 45 his ego rebus pascor, his -or, his perfruor. NICET. psalm. 12 p. 79 et psalmis -amur et orationibus irrigamur et interpositis lectionibus pascimur. et vere sicut boni convivae ferculorum varietate -antur, ita nostrae animae multiplici lectione et hymnorum exhibitione saginantur. *cf. etiam* VVLG. Is. 11,8 *p. 429,7 et partem locorum sub II B 1 a p. 427,66 sq. allatorum.*

B *i. q. de via avocare, seducere, fallere, decipere, peccato lacessere* (*cf.* GLOSS. II 233,41. IV 341,10 fallit decepit circumvenit -at obrepit): ENN. scaen. 361 set me Apollo ipse -at, ductat Delphicus (NON. p. 97 *ad l.* -are inlicere, adtrahere). QVADRIG. hist. 47 Fabius de nocte coepit hostibus castra simulare oppugnare, eum hostem -are, dum collega id caperet quod captabat. ITALA Iudith 13,20 (Corb.) quoniam -vit illum facies mea in perditionem (ἠπάτησεν, VVLG. *deest*; codd. Reg. *et* Sangerm. 4 seduxit, Pech. decepit, Sangerm. 15 dementavit). Ier. 20,7 (Wirc.) -asti me, et -atus sum (ἠπάτησάς με καὶ ἠπατήθην, VVLG. seduxisti me, domine, et seductus sum). HERM. vulg. vis. 3,6 cum circumcisae ... fuerint divitiae eorum quae eos -ant (ὁ ψυχαγωγῶν αὐτούς), tunc erunt utiles domino ad aedificium. FILASTR. 111,3 homines haec invenisse ad seductionem damnationemque animarum, quod illa aspiciens populus -batur epulis.

II *translate*: *i. q. animum gaudio afficere, laetitiam afferre, laetificare*: **A** *active* (*c. dat. v. p. 425,52*): **1** *animantia* -ant: **a** *aliquid*: ENN. scaen. 237 id agit, id studet, ibi mentem atque animum -at suum (CIC. Brut. 82 ut -ret animos, ut permoveret, ut augeret rem *eqs.* QVINT. inst. 12,10,43 cum debeat -are, movere, in plurimas animum audientis species impellere). VARRO rust. 3,4,3 non tantum in eo oculos -ant intra fenestras aves volitantes. CIC. epist. 8,3,1 ut -em otiolum meum. FVLG. myth. 1,15 p. 26,18 Terpsicore id est -ans instructionem. VVLG. psalm. 64,9 *v. supra l. 11.* AVG. c. Faust. 22,28 ut solus eam (*naturam sublimem angelicam*) -et deus. *accedit abl.*: PLAVT. Merc. 548 decurso spatio breve quod vitae relicuomst voluptate, vino et amore -vero. Poen. 192 oculos volo meos -are munditiis meretriciis (VARRO rust. 2,8,5 oculos aspectu. SEN. dial. 7,11,4 aures vocum sono, spectaculis oculos, saporibus palatum suum -antes. epist. 65,17 libera luce). VARRO Men. 350 quibus suam -et ipse amusiam et aviditatem speribus lactet suis. CIC. opt. gen. 3 qui dicendo animos audientium et docet et -at et permovet. Brut. 197 hoc ille initio ... -vit animosque omnium ... in hilaritatem a severitate traduxit. PLIN. epist. 1,22,6 nec disputationibus longis aliorum otium suumque -at.

b *aliquem*: PLAVT. Capt. 1004 qui me -em. Pseud. 573^a tibicen vos interibi hic -verit. Sat. frg. 4 subcenturiatum require qui te -et domi. TER. Eun. 625 accerse, ut -et hic nos. LVCIL. 458 -es te. CIC. Flacc. 51 quia tunc te nudus -verat. rep. 1,1 se in otio. 1,30 magis eum -bat Neoptolemus Ennii. Tusc. 1,96. nat. deor. 1,79 naevus in articulo pueri -at Alcaeum. Lael. 97 qui ipse sibi assentetur et se maxime ipse -et. Brut. 37 -bat magis Athenienses quam inflammabat *Phalereus*. Att. 12,5,2 Cato me quidem -at. 16,5,2. epist.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

1, 9, 23 *Musae.* 5, 12, 5 Epaminondas. ad Q. fr. 1, 2, 4 non quo me aut hi homines aut tota natio -ret. 3, 1, 22. 3, 9, 2 pueri nostri. HOR. carm. 4, 12, 11 -antque deum *custodes ovium.* ars 344 miscuit utile dulci lectorem -ando pariterque monendo (*cf.* SEN. epist. 86, 15 nec agricolas docere voluit, sed legentes -are. QVINT. inst. 12, 2, 11 quia non docere modo, sed movere etiam ac -are audientes debet orator). PAVL. FEST. p. 363 Terpsicore nomen Musae, quae deos hominesque -at. MART. 1, 34, 3 et plus spectator quam te -at adulter. IVV. 6, 367 sunt quas eunuchi imbelles . . . -ent. PLIN. epist. 7, 4, 10. 7, 9, 12 sic se aut exercebant aut -bant, immo -bant exercebantque. APVL. met. 9, 22 puer . . . adhuc adulteros ipse -ans. HIER. epist. 45, 3, 2 *matrona.* 45, 5, 1 cachinnantium greges. ITALA (Aug. civ. 17, 16 p. 238) *et* VVLG. psalm. 44, 9 ex quibus -verunt (ηὔφρανάν) te filiae regum. AVG. civ. 6, 2 p. 247 quantum studiosum verborum Cicero -at. *accedit abl.*: PLAVT. Capt. 178 nam istoc me assiduo victu -o domi. LVCIL. 562 quis (*fructibus*) uti possis ac -are domi te. CIC. de orat. 1, 104 qui nos istius modi disputationibus -ret. Att. 2, 4, 2 cum Musis nos -bimus animo aequo. 2, 6, 1 libris me -o. 14, 12, 3 te meis litteris. epist. 9, 18, 3 tu istic te Hateriano iure -as. VITR. 6 praef. 4 philologis et philotechnis rebus commentariorumque scripturis me -ans. 9, 8, 2 artificiosis rebus. SEN. contr. 7, 4 (19), 10 Triarius compositione verborum belle cadentium multos scholasticos -bat, omnes decipiebat. SEN. dial. 11, 17, 2 ut peregrinatione te vel longa detineas vel amoena -es. *al.* *nota*: FRONTO p. 226, 4 N. proavus vester . . . histrionibus interdum sese -vit. *praepositiones*: per: HIER. epist. 65, 15, 2 filiae regum . . . per murram et guttam . . . -ant eum, cuius thronus in saeculum saeculi est. super: VVLG. psalm. 29, 2 nec -asti inimicos meos super me (*cf.* CASSIOD. in psalm. 29, 1 -asti posuit pro -are fecisti *eqs.*). in: VVLG. psalm. 91, 5 -asti me . . . in factura tua.

c *absolute*: CIC. fin. 1, 6 Theophrastus mediocriterne -at . . . ? ac. 1, 10 an quia -at Ennius, Pacuvius, Accius *eqs. ibid.* quanto magis philosophi -bunt. Brut. 276 ut doceret, ut -ret, ut moveret *orator* (*cf.* QVINT. inst. 3, 5, 2 ut doceat, moveat, -et *orator.* 8 pr. 7. 12, 10, 59 FRONTO p. 150, 20 N.). 322 -andi gratia. opt. gen. 5. 16. orat. 65 cum sit iis propositum non perturbare animos, sed placare potius nec tam persuadere quam -are. 69 ut probet, ut -et, ut flectat *ter* (*cf.* AVG. doct. christ. 4, 12, 27). HOR. epist. 2, 1, 155. ars 333 aut prodesse volunt aut -are poetae. SEN. epist. 121, 2. MART. 7, 76, 6 -as, Philomuse, non amaris. GRAMM. suppl. 239, 30 Euterpe . . . interpretatur bene -ans (*cf.* FVLG. myth. 1, 15 p. 26, 3). PELAG. in II Tim. 4 p. 894^{D} qui -are desiderant, non compungere. AVG. in psalm. 32, 2 serm. 1, 6 quis enim sic -at, quam ille qui fecit omnia, quae -ant? 148, 3 quibus tribuit dominus mentem discernendi ista, -andi atque laudandi. *accedit abl.*: AVG. civ. 6, 10 p. 270 scaenicus autem ludendo potius -ret quam fallendo deciperet.

d *intransitive pro reflexivo*: PRISCILL. tract. 5, 83 corporalibus concupiscentiis -antes facturam corporis sui assignantes diabolo putant se nescire quae faciunt. RVFIN. hist. 3, 29, 2 ut . . . unusquisque carne sua in quod -ret abuteretur. GREG. TVR. Franc. 3, 15 hoc quasi ioco -ans dixit (9, 20 vit. patr. 6, 3 glor. conf. 81). vit. patr. 6, 2 -ans ieiuniis. AVG. civ. 1, 9 p. 16 qua (*infirmitate*) -at lingua blandiens et humanus dies et reformidatur vulgi iudicium. *cf.* CASSIOD. *l. 28.* *dub.*: CORP. IV suppl. 3811 int⟨e⟩ger -a mecum cane. *seq. inf.*: LEX Burg. lib. const. 103, 5 ita ut nec ille nec aliorum servus hoc illis facere -et.

2 *res corporeae* -ant: **a** *aliquem*: CIC. Verr. 3, 89 eum multo magis figura et liniamenta hospitae -bant. 3, 143 statuae. 5, 4 *signa.* 5, 132 hic ornatus, haec opera atque artificia, signa, tabulae pictae Graecos homines . . . -ant. leg. agr. 2, 76 quem Capua magis quam Roma -et. Flacc. 71 crassi agri. p. red. ad Quir. 3 res familiaris. Rab. Post. 16 te -at amplissimus civitatis gradus, sella curulis *eqs.* leg. 2, 3 hic locus. Cato 51. 52 malleoli, plantae, sarmenta, viviradices, propagines nonne efficiunt, ut quemvis cum admiratione -ent? 53. orat. 36 in picturis alios horrida inculta, abdita et opaca, contra alios nitida laeta collustrata -at. 169 pictura. Att. 1, 1, 4 Hermathena tua valde me -at. 1, 8, 2. 2, 1, 10 *al.* ad Q. fr. 3, 9, 2 *villae* (PLIN. epist. 9, 7, 2 ut -ant ita exercent *villae*). CATVLL. 103, 3 nummi. HOR. sat. 1, 1, 57 plenior . . . copia. 2, 8, 17 Albanum . . . sive Falernum *vinum.* carm. 3, 27, 62 sive te rupes et acuta leto saxa -ant. OV. met. 12, 158 tibia. SEN. contr. 2, 1, 26. SEN. benef. 7, 10, 5 si quem -at patrimonii sui liber magnus *eqs.* nat. 4 praef. 1 -at te . . . Sicilia et officium procurationis otiosae -bitque. epist. 34, 1 agricolam arbor . . . -at. *al.* CVRT. 8, 7, 12 Persarum te vestis et disciplina -at, patrios mores exosus es. PLIN. nat. 37, 183 thelycardios *gemma* . . . Persas . . . magnopere -at. MART. 2 praef. 9 an te -et contra retiarium ferula. 3, 77, 1 nec mullus nec te -at . . . turdus *eqs.* 11, 70, 7 si te -at numerata pecunia. IVV. 8, 137 si te -ant hebetes lasso lictore secures. PLIN. epist. 2, 15, 2 me praedia materna parum commode tractant, -ant tamen. *al.* TERT. adv. Marc. 4, 40 p. 559 *caro* verbecina illum [in] Iudaica -arat (-aret *codd.*). pall. 4 vestis inflatior. AVSON. Mos. 169 nec solos hominum -at scaena locorum. VVLG. II reg. 19, 35 aut -are potest servum tuum cibus. AVG. in psalm. 7, 11 ut renes eum increpare potuerint, non -are. serm. 159, 4, 5 -at te aurum tuum, oculos tuos -at. *al.* *accedit abl.*: CIC. leg. 2, 4 me quidem ipsae illae nostrae Athenae non tam operibus magnificis exquisitisque antiquorum artibus -ant quam recordatione summorum virorum. OV. met. 15, 203 tunc herba recens et roboris expers turget et insolida est et spe -at agrestes. **b** *aliquid*: SEN. Herc. f. 405 bella -at cruor. dial. 7, 9, 2 *herbula* quamvis -et oculos. 9, 2, 11 foedam corporum scabiem -at quidquid exasperat. 11, 9, 2 *angustum animum* terrena -ant. TAC. dial. 22 *tectum* visum et oculos -et.

c *absolute*: VARRO Men. 340 quae simul sint βιωφελῆ et -ent. CIC. Verr. 5, 123 *imagines regum* pictorum artificio -bant. Flacc. 72 placuit oppidum; regio -vit. p. red. ad Quir. 4 haec omnia desiderata magis quam assidue percepta -ant. fin. 2, 106 corporis . . . voluptas si etiam praeterita -at. Lael. 86 tenuis victus cultusque. off. 1, 25 -ant etiam magnifici apparatus *eqs.* ad Q. fr. 3, 1, 5. SEN. dial. 9, 7, 2 non -bit popina secreta. COLVM. 3, 21, 4 haec (*poma*) quamvis plurimum -ent, utilitas tamen vincit voluptatem. MART. 10, 93, 5 rosa. QVINT. inst. 10, 3, 23. AVG. civ. 5, 20 p. 231 *alimenta.* quaest. euang. 2, 18 cum tanto minus -ant carnalia. *seq.* si: SEN. benef. 1, 12, 4 sicut gregalia quoque poma et post paucos dies itura in fastidium -ant, si provenere maturius.

3 *res incorporeae* -ant: **a** *aliquem*: LVCIL. 186 hoc 'nolueris' et 'debueris' te si minus -at. 532 fundi -at virtus te. RHET. Her. 3, 12, 22 auditorem . . . varietas maxime -at (CIC. Att. 2, 15, 1. COLVM. 2, 6, 2 nisi si quos multiplex varietas frugum et inanis -at gloria. HIER. epist. 52, 6, 3 ciborum me varietas ac novissime damna ipsa -ant). RHET. Her. 4, 2, 3. 4, 4, 6. CIC. div. in Caec. 24. Verr. 1, 35 omnis dominatio regnumque iudiciorum. 2, 106 hominis gravitas, scientia iuris, praetoris auctoritas (MART. 11, 104, 21). 2, 107 Voconia lex (AVG. in psalm. 118 serm. 20, 6. serm. 153, 8, 10 *bis.* in euang. Ioh. 41, 11 -at me lex, -at me quod iubet lex, -at me ipsa iustitia). 3, 115 quos . . . non solum libido et voluptas, verum etiam ipsius nequitiae fama -at (Lael. 15. SEN. epist. 87, 31 fama pecuniae. PAVL. NOL. epist. 23, 20). 4, 211 recentia exempla (CAEL. Cic. epist. 8, 1, 1). 6, 44 Rab. perd. 13 Catil. 1, 13. 3, 26 nihil me mutum potest -are, nihil tacitum (Mil. 43 fin. 2, 107 *bis.* Att. 5, 20, 1. 9, 9, 1. 14, 6, 1. 15, 11, 3. 16, 12 epist. 4, 4, 5 SEN. epist. 22, 14). Flacc. 71 otium (*opp.* odio est. ad Q. fr. 3, 9, 2. OV. trist. 1, 7, 26 ut vivant et non ignava legentem otia -ent admoneantque mei *libelli.* MANIL. 4, 511). har. resp. 51 Cael. 39 quem non quies, non remissio, non aequalium studia, non ludi, non convivia -rent (rep. 1, 30 studia Graecorum. de orat. 1, 193 Brut. 23 top. 72 ad Q. fr. 3, 9, 2). Pis. 59 supplicationes. 81 species . . . et pulchritudo *virtutis.* Planc. 13. Phil. 3, 26 sors divina. 13, 1 bellum servile. rep. 1, 19 cognitio ipsa rerum consideratioque. 3, 26 bonitas et iustitia. leg. 2, 3 alia quoque causa (PLIN. epist. 2, 14, 1 *opp.* exercent). fin. 1, 4 sermo patrius (TAC. dial. 14). fin. 1, 57 stulti . . . malorum memoria torquentur, sapientes bona praeterita grata recordatione renovata -ant. Tusc. 5, 61 quoniam te haec vita -at (de orat. 3, 56 PLIN. epist. 3, 1, 2. PANEG. 12, 12 soluta legibus vita. AVG. psalm. 57, 10 praesens vita). *al.* Lael. 98 assentatio (99 *syn.* allectant et invitant). de orat. 1, 130 nihil . . . fiat nisi ita, ut deceat et uti omnes moveat atque -et. 1, 193 philosophia (epist. 4, 4, 4 omnis ars et doctrina liberalis et maxime philosophia). 3, 42 vox . . . tuus sonus et subtilitas ista (GELL. 11, 13, 4 sonus . . . sententiae). 2, 260 naturā . . . nos noster -at error. 3, 98 (*syn.* ceperunt). 3, 159 *verba* (AVG. in psalm. 118 serm. 20, 5 me in ea veritas, non verba -ant). Brut. 13 litterae (Att. 7, 24. 11, 16, 4. 14, 18, 4 epist. 5, 19, 1. 9, 16, 1 ad Q. fr. 3, 9, 2). 265 oratio (TAC. dial. 14 -asset te et Apri nostri accuratissimus sermo . . . et Materni . . . oratio. 31 FRONTO p. 87, 14 N. SVLP. SEV. dial. 1, 12, 6). orat. 147 arborum altitudo (AMM. 16, 1, 5). 234 fulmina *orationis.* fat. 8 alios dulcia, alios subamara -ent (*cf.* HIER. epist. 121 praef.). Att. 2, 1, 3 *bis.* 4, 11, 1 epistulae (15, 7. ad Q. fr. 3, 1, 19 SEN. epist. 74, 1. *cf.* CIC. epist. 2, 4, 1 *duo genera epistularum*). 12, 6, 2 liber (OV. trist. 4, 1, 35 libelli). 15, 4, 3 Idus Martiae. *al.* epist. 1, 7, 7 *opp.* offendat. 1, 7, 10 status hic rei publicae. 3, 8, 7 instituta (*opp.* laedi). *al.* ad Q. fr. 1, 1, 5 *et saepe.* HOR. sat. 1, 3, 40 ipsa haec *vitia* -ant veluti . . . polypus (SEN. suas. 2, 23 quin nunc vos ipsa quae offensura sunt vitia -ent. SEN. dial. 10, 12, 8). epist. 1, 10, 30 res nimio -vēre secundae. 1, 17, 12 grata quies et . . . somnus. 2, 2, 127 dum mea -ent mala me vel denique fallant (AVG. in psalm. 25, 2, 7 aliquid mali. in euang. Ioh. 73, 1 quando enim nos -ant mala et non -ant bona *eqs.*). PROP. 4, 5, 41 ne te Medeae -ent probra sequacis. OV. ars 1, 623 -ant etiam castas praeconia formae. SEN. contr. 4 praef. 1 quod populum et -et et revocet. *al.* VAL. MAX. 8, 2 amb. praef. *opp.* offendere. SEN. benef. 3, 17, 3 beneficium (4, 15, 2). dial. 10, 17, 6 ambitio (HIER. epist. 22, 41, 5 vana saeculi . . . ambitio). epist. 117, 33 adice nunc quod assuescit animus -are se potius quam sanare et philosophiam oblectamentum facere. *al.* PS. SEN. mon. 145 etiamsi criminatio te -verit, criminator offendat. COLVM. 8, 2, 14 humilitas *avium. al.* PETRON. 92 curiosum principium. PLIN. nat. 13, 21 crassitudo *unguenti.* MART. 12, 14, 9 animosa pericula (*cf.* AVG. serm. 340, 1). QVINT. inst. 10, 1, 43 alios recens haec lascivia deliciaeque . . . -ant. *al.* IVV. 6, 367 sunt quas . . . mollia semper oscula -ent et desperatio barbae (*i. eunuchi*). PLIN. epist. 4, 12, 6 assensio et laus (*ibid.* gloriā famāque ducuntur. *cf.* NICET. psalm. 8 p. 75, 12 -at dominum . . . laus). 5, 1, 12 *opp.* angunt.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

7, 3, 3 solitudo (APVL. met. 5, 18 ruris huius vocalis solitudo). *al.* paneg. 45 sua quemque natura. FRONTO p. 106, 19 N. salubritas ruris huius. TERT. nat. 1, 3. patient. 15 p. 22 fidelem -at *patientia.* FIRM. err. 16, 5 aegrotantes contraria -ant. HIER. epist. 45, 5, 2 bono tuo crassus sis, me macies -at et pallor. VVLG. deut. 12, 15 sin autem ... te esus carnium -verit. Sirach 26, 16 gratia mulieris sedulae -bit (*cf. p. 422, 11*) virum. AVG. civ. 6, 6 p. 257 *crimina.* in psalm. 26, 2, 12. 33 serm. 2, 8 *opp.* offendit. 57, 4 ut -et te iustitia, sicut -bat iniquitas (84, 15). 118 serm. 17, 3. serm. 21, 3 peccatum. 159, 2, 2. *al.* *accedit abl.*: CIC. de orat. 3, 25 quae etsi nos vocibus -ant. SEN. dial. 11, 18, 2 quod te diversa virtute -et. 12, 9, 5 nos speciosa sed fallaci voluptate. MIN. FEL. 14, 3 me subtili varietate. NICET. psalm. 13 p. 81, 13 si et nostra vox fuerit inoffensa vel consona labiorum cymbalis bene sonantibus et nos -bit et audientes aedificabit. propter: AVG. civ. 19, 8 p. 368 quorum enim nos vita propter amicitiae solacia -bat. **b** *aliquid*: CIC. Tusc. 2, 64 si vacet populo neque plausum captans se tamen ipsa -et *amplitudo et exaggeratio animi.* off. 1, 98 pulchritudo corporis ... movet oculos et -at hoc ipso (PLIN. epist. 3, 6, 3 talia denique omnia ut possint artificum oculos tenere, -are imperitorum). de orat. 3, 25 ut unum sensum dissimili genere -ent *voluptates* (*syn.* oblectant). SEN. dial. 9, 2, 12 quaedam, quae corpus quoque nostrum cum quodam dolore -ent. 11, 6, 8 dei natura assidua et citatissima commutatione vel -et se vel conservet. epist. 81, 23 at contra sapientia exornat omne beneficium ac sibi ipsa commendat et se assidua eius commemoratione -at. PLIN. nat. 30, 104 miserias copia spei -at. LACT. inst. 5, 1, 12 -bit se conscientia, gaudebitque mens in veritatis se luce versari. HIER. epist. 21, 13, 4 haec sua omnes suavitate -ant (*syn.* capiunt, devinciunt). VVLG. prov. 13, 19 desiderium si compleatur, -at animam (ἡδύνουσι. *cf.* AVG. quaest. Simpl. 1, 2, 22 quod -et atque invitet animum. GREG. M. moral. 32, 43 clandestina ... consilia unde quasi animum blanda -ant). Sirach 1, 12 timor domini -bit (τέρψει) cor. AVG. in psalm. 98, 5 non enim quod sonat sine ratione -at aurem et verbum dei non -at cor (99, 1 neque enim -at aures eius nisi vox eius). serm. 159, 2, 2 *saepius.* 159, 5, 6 carnem ... vestram -ant illicitae voluptates: mentem vestram -et invisibilis ... iustitia (NOVELL. Iust. 62, 2, 4 permutatio et varietas et usus rarior mentes humanas -ant). **c** *seq. enuntiatum: interrogatio indirecta*: SEN. benef. 1, 15, 4 cum -ant cogitantem magis a quo quam quid acceperis. cum: AVG. in psalm. 96, 1 qui (*spiritus*) vos -et, cum leguntur prophetiae. quod: SEN. contr. 7 praef. 8 -bat illum in declamationibus, quod schemata sine periculo dicebantur. suas. 2, 8 nunc me -at, quod fugerunt treceni. TAC. dial. 14 me ... sermo iste infinita voluptate affecisset atque id ipsum -at, quod *eqs.* PLIN. epist. 7, 20, 2 quam me -at, quod *eqs.* AVG. civ. 11, 32 p. 507 hoc me -at plurimum, quod *eqs.* anim. 4, 24, 39 alios non tantummodo -are possit, verum aedificare, quod loqueris. si: MART. 7, 87, 5 -at Marium si perniciosus ichneumon, pica salutatrix si tibi, Lause, placet. AVG. in euang. Ioh. 32, 3 hoc eos magis -at si amentur. *infinitivus*: AVG. serm. ed. Mai 107, 1 quantum splendor animi vestri -at audire. *acc. c. inf.*: PROSP. in psalm. 130, 2 mens perfectae humilitatis -at a proposito intrepide de hac se lege constringi. **d** *absolute* (*vel obiecto supplendo, nota c. dat.*: GREG. TVR. Franc. 5 praef. si tibi, o rex, bellum civile -at): VARRO rust. 1, 4, 1 priores partes agit quod utile est quam quod -at. CIC. Arch. 16 haec studia ... -ant domi (*syn.* oblectant, ornant; *opp.* impediunt. *cf.* SEN. contr. 10 praef. 1 leviter tacta *studia* -ant, contrectata et propius admota fastidio sunt. SEN. benef. 7, 1, 4 sic in hoc studio multa -ant, pauca vincunt). CIC. fin. 5, 51 quid historia -et (PLIN. epist. 5, 8, 4). Tusc. 5, 13 quia ... Stoicorum ista magis gustata quam potata -ant. Lael. 22 quae *amicitia* tamen ipsa et -at et prodest (off. 1, 120 *amicitiae* minus -ent et minus probentur). 51. de orat. 3, 97 quod (*genus dicendi*) non solum -et, sed etiam sine satietate -et. 3, 157 verbum (orat. 94 vel quod -at vel quod decet *verbum.* SEN. epist. 75, 5 non -ent verba nostra, sed prosint). 3, 197 nisi natura moveat ac -et. Brut. 75 *Naevi* bellum Punicum quasi Myronis opus -at. orat. 78 oratio. Att. 4, 18, 2 nulla est res publica, quae -et, qua acquiescam. *al.* OV. ars 2, 75 iamque novum -at iter. SEN. suas. 1, 5 quibus etiam quae prosunt ita tamen, ut -ent, suadenda sunt. PHAEDR. 2 prol. 10 dictorum sensus ut -et varietas. SEN. dial. 6, 18, 1 *opp.* offendere. 7, 7, 4 cum maxime -at *voluptas* (7, 9, 2 nec quia -at, placet, sed si placet, et -at *voluptas.* epist. 124, 2 nulla enim *voluptas* non invitat, nulla ⟨non⟩ -at). epist. 39, 6 ubi turpia non solum -ant, sed etiam placent. 45, 1 lectio certa prodest, varia -at. *al.* MART. 5, 16, 1. QVINT. inst. 11, 3, 154 tria autem praestare debet pronuntiatio: ⟨ut⟩ conciliet, persuadeat, moveat, quibus natura cohaereat, ut etiam -et. 11, 3, 178 in quibusdam virtutes non habent gratiam, in quibusdam vitia ipsa -ant. decl. 255 p. 45, 10 (*ibid.* prodest, nocet). PLIN. epist. 2, 3, 3 FRONTO p. 12, 4 N. GELL. 14, 6 tit. TERT. adv. Marc. 2, 22 p. 365, 25 an -bit titulus officii? spect. 29 si scaenicae doctrinae -ant. PANEG. 10, 2 nec magis recepta -ant quam expectata iuverunt. HIER. epist. 22, 8, 2 non sic avaritia quatit, inflat superbia, -at ambitio. AVG. civ. 11, 25 p. 496 quae *res* non ad aliud referenda per se ipsa -at. 13, 5 p. 562 ut autem diligatur et -et vera iustitia (in psalm. 118 serm. 9, 1). *et saepe.* *accedit abl.*: CIC. leg. 1, 31 levitate ... et suavitate -ans *voluptas.* Att. 4, 16, 1 haec epistularum frequentia non tam ubertate sua quam celeritate -vit. VAL. MAX. 2, 10 ext. 1 alienigenis exemplis, ut domesticis aspersa ipsa varietate -ent. QVINT. inst. 9, 2, 66 *usus* ipsa novitate ac varietate ... -at. FRONTO p. 140, 15 N. ut unum et id verbum vetustate noscatur et novitate -et. APVL. met. 8, 2. DON. Ter. Ad. praef. 1, 3 prodest et -at *fabula* actu et stilo. **i** *c. abl.*: AVG. civ. 9, 15 p. 388 quod possit -are in daemonum immortalitate, miserum est (*opp.* offendere). in psalm. 118 serm. 9, 1 et in laboribus et doloribus debet -are iustitia. ord. 2, 19, 51 quod -at in parte sive loci sive temporis.

4 *impersonaliter* (*cf.* PRISC. gramm. II 561, 12 *sqq.* III 229, 22): CIC. epist. 7, 23, 3 si te -at quod tibi destinaras ..., habebis. SCRIB. LARG. 104 vel si quos magis -at. PLIN. epist. 1, 20, 18 -are persuadere copiam dicendi spatiumque desiderat. BACHIAR. fid. 5 p. 1033A atque cum libuerit, uti, et cum -verit, abstinere in hominis potestate consistere. *seq. obiectum et inf.* (*cf.* PRISC. gramm. III 230, 6): CATO orig. 1, 1 quos -at populi Romani gesta describere. CIC. Tusc. 3, 63 quos in luctu cum ipsa solitudine loqui saepe -at. Cato 49 -bat eum ... praedicere. de orat. 2, 14 nos ... venisse -at. 2, 24 meque ... hoc ipsum nihil agere ... -at. HOR. sat. 2, 1, 28 me pedibus -at claudere verba Lucili ritu. 2, 3, 249. SEN. epist. 12, 3 quid te -vit alienum mortuum tollere? (*cf.* 65, 15. 70, 10). 81, 24 non enim illum accipere, sed accepisse -at. COLVM. 5, 11, 6 quosdam ... -at ... facere. QVINT. inst. 1, 1, 29 in epistulis secretis et familiaribus -bit ne hoc quidem neglectum reliquisse. SCHOL. Stat. Theb. 9, 185 -bat Thebanos secure insultare cadaveri. AVG. conf. 5, 10, 18 -bat superbiam meam extra culpam esse. 10, 3, 4 -at bonos audire praeterita mala. epist. 127, 1. 166, 4, 9 quos -bat vocari Rabbi. serm. 109, 3, 3 -at te inebriari ... -at te spectare et nugari ... -at te adulterari. *al.* *seq. infin. solus*: OV. rem. 103 -at Veneris decerpere fructum. SEN. benef. 2, 10, 3 alioqui non bene facere -at, sed videri bene fecisse. 2, 14, 2 ea dare quae non tantum accipere sed etiam accepisse -et. 7, 26, 2 dedisse. PLIN. epist. 1, 24, 2 emisse. CAPITOL. Gord. 24, 5 -at sane boni esse principis socerum. Maximin. 3, 3. DON. Ter. Hec. 511 quibus interesse -et. COMMENT. Lucan. 4, 570 dolorem mortis sentire -at. 5, 812. AMBR. obit. Valent. 79 in vestris nominibus adhaerere iuvat atque -at ... requiescere. PS. AVG. serm. 225, 1 ut imitari non pigeat, quod celebrare -at. *seq. acc. c. inf.*: CIC. epist. 7, 2, 2 me -vit tantum studium bonorum in me extitisse. CASSIOD. var. 1, 31, 1 Romana sit vox plebis, quam -et audiri (*sim.* 2, 40, 3). *seq.* quando: AVG. serm. 278, 5, 5 -bat te, quando fecisti malum.

B ***passive*** (*saepe sensu **reflexivo***) *i. q.* *laetor, gaudeo*: **1** *aliquis* -atur: **a** *aliqua re* (*c. dat. p. 427, 65*): VARRO ling. 5, 9 cum poeticis multis verbis magis -er quam utar, antiquis magis utar quam -er (CIC. Balb. 42 de orat. 3, 159 Att. 10, 1, 3. *cf.* fin. 4, 60 verborum magnificentia ... et gloria. de orat. 1, 149 verborumque frequentia). 8, 32 neque potius -remur suppellectile. 9, 46 varietate (CIC. nat. deor. 1, 22. IVST. praef. 1 seu aemulatione gloriae sive varietate et novitate operis). Men. 519 bellus homo magis -atus Stoicorum pancratio quam athletarum. 3, 2, 8 qua (*villa*) magis -atus esset. RHET. Her. 4, 23, 32 puerili elocutione. 4, 34, 45 mater cotidianis nuptiis -etur. 4, 51, 64 nos Samiis (*sc. vasis*) -bimur (*cf.* CIC. Verr. 5, 98 vasis Corinthiis. PLIN. epist. 3, 1, 9 Corinthia, quibus -atur nec afficitur). CIC. *saepe, ex. gr.*: Verr. 3, 7 praediis maxime -amini (Catil. 2, 20. *cf.* Att. 1, 6, 2 Tusculano). 4, 8 si non virtute, non industria, non innocentia, non pudore, non pudicitia, at sermone, at litteris, at humanitate eius -amini (har. resp. 18 leg. 1, 5 Att. 2, 12, 4. 4, 11, 2. 14, 10, 3 epist. 9, 20, 1 ad Q. fr. 3, 1, 22 SCHOL. Cic. Bob. p. 110, 9). 5, 3. 57 aut gemma aut anulo (fin. 5, 92). 5, 103 munere (Tusc. 5, 90 epist. 3, 9, 3). 5, 124 *bullarum* non opere -batur, sed pondere (HIER. epist. 48, 4, 1). leg. agr. 2, 13 genere eloquentiae (*cf.* PETRON. 59 colliberti eloquentia). Catil. 2, 20 praediis lectis, familiis magnis, conviviis apparatis (ac. 5, 100. Cato 46 propter sermonis delectationem tempestivis quoque conviviis -or. epist. 9, 26, 2. *cf.* SEN. dial. 11, 10, 10 cum immensis epulis non -retur tantum, sed gloriaretur). CIC. Mur. 38 populum ac volgus imperitorum ludis ... -ari (AVG. civ. 6, 9 p. 263). Flacc. 33 laude (Brut. 24. 49 SEN. apocol. 13 PS. APVL. Ascl. 9 AVG. civ. 1, 28 p. 44 AVIAN. fab. prol. 18. *cf.* VAL. MAX. 8, 14, 2 familiari cultu et prompta laudatione). CIC. Arch. 30 cogitatione quadam speque. Sest. 104 populus ... otio et dignitate optimi cuiusque et universae rei publicae gloria -atur (Phil. 11, 38 QVINT. decl. 377 p. 421, 2). 124 quo (*spectaculi genere*) multitudo maxime -atur (*cf.* VAL. MAX. 5, 1, 8 spectaculo). Cael. 25 *suavitate humanitatis* (SEN. dial. 1, 4, 4 *herbae* praedulci admodum suavitate -ati atque exsatiati sumus. AVG. spir. et litt. 10, 16 suavitate iustitiae). Lig. 8 eius ingenio studiisque (fin. 1, 4 ingenuis studiis atque artibus [*syn.* gaudeant, teneantur]. off. 1, 4 epist. 3, 9, 3. 13, 10, 2. 13, 28, 2. 13, 30, 1 LVCC. Cic. epist. 5, 14, 3 VITR. 5, 11, 2 SCHOL. Cic. Bob. p. 160, 5). CIC. leg. 1, 42 tyrannicis legibus. 2, 2 hoc loco (Lael. 68 phil. frg. V 19. PAVL. FEST. p. 81 quod eae [*Musae*] secretis locis propter studia liberalia -entur. AMM. 18, 7, 7 ominoso sane et loco et incepto). fin. 1, 4 Euripidis fabulis (SEN. suas. 3, 7). 2, 3 eius oratione perpetua (de orat. 1, 164). 2, 72 -or enim ... -or, inquam, et familia vestra et nomine (*cf.* Catil. 2, 20). 3, 8 his libris eum malo quam reliquo ornatu villae -ari (NEP.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Dat. 3, 4). Tusc. 1, 41 suis cantibus (HYG. astr. 2, 7 p. 43, 9 cantu). 2, 10 quam sim hesterna disputatione tua -atus vel potius adiutus. 5, 99 civitates . . . parsimonia -antur. Cato 51 *voluptatibus* (AVG. civ. 6, 7 p. 258. *cf.* LAMPR. Alex. 41, 6 *genere voluptatis*). 85 *errore* (MIN. FEL. 3, 3 erroribus *fluctuum*). nat. deor. 2, 131 novitate... et copia (VITR. 4, 1, 10 formae novitate. IVST. praef. 1. AVG. civ. 9, 4 p. 371 novitate verborum). div. 1, 59. 2, 30. Lael. 65 ut ne criminibus aut inferendis -etur aut credat oblatis (AVG. civ. 2, 29. 4, 1. 26. 18, 10. 12). off. 1, 69 re sua familiari (1, 92). Brut. 66 antiquitate (83). 287 vino (VOPISC. Aurelian. 49, 9 vino russo. *cf.* SVET. Aug. 77 Raetico). orat. 167. Att. 1, 20, 4 opinione. 1, 20, 6 Latinis meis. 6, 6, 1 obsequio et comitate adulescentis (PS. APVL. Ascl. 9 AVG. civ. 2, 29 p. 96). 14, 13, 1 utrum magis tumulis prospectuque an ambulatione ἁλιτενεῖ -er. epist. 3, 6, 1 facto (3, 6, 3. NEP. Dat. 3, 4 -atus cum facto tum ornatu). 4, 3, 1 bonis (*opp.* laborare. 6, 5, 3. AVG. civ. 13, 21 p. 586 utrum inhaereat communi omnibus bono an proprio -etur). 6, 6, 8 ingeniis (Lig. 8 VAL. MAX. 8, 7, 5 SEN. apocol. 3 FRONTO p. 105, 12 N.). ad Q. fr. 1, 1, 45 epistula (3, 1, 19). 3, 1, 22 litteris, sermonibus, cenis (Verr. 3, 7. HOR. epist. 2, 2, 59 hic -atur iambis ille Bioneis sermonibus et sale nigro). 3, 3, 4 illo declamatorio genere duci et -ari videtur. ad Brut. 2, 4, 2 Philippicis nostris. BALB. Cic. Att. 8, 15ª, 3 adventu. LVCC. Cic. epist. 5, 14, 1 si solitudine -are. CAES. civ. 3, 82, 2 imperio. NEP. Att. 14, 1 ut non minus animo quam ventre convivae -rentur (AVG. civ. 10, 19 p. 433 non cuiuslibet corporis fumo, sed supplicantis animo -antur). HOR. carm. 4, 1, 23 lyraque et Berecyntia -bere tibia. VITR. 9 praef. 16 Accii... carminibus (*cf.* SVET. Tib. 70 *Graecis poematibus*). *al.* SEN. contr. exc. 6, 3 egestate. VAL. MAX. 3, 3 ext. 1 *al.* SEN. dial. 1, 1, 6 cogita filiorum nos modestia -ari, vernularum licentia. 2, 16, 4 iocis temperatis -amur, immodicis irascimur (PS. AVR. VICT. epit. 9, 17 seriis ioca, quibus -batur, admiscens). 3, 6, 4 non quia -atur ullius poena (*cf.* 5, 20, 1 novo genere poenae). *al.* epist. 95, 47 ne homines quidem -antur (dilectantur *B A*) fuligine. *al.* COLVM. 9, 13, 13 magnis fructibus -antur. PETRON. 7 illa urbanitate. 61 affabilitate amici. 65. 112. PLIN. nat. 8, 149 *canis* specie (VVLG. sap. 13, 3 quorum ... specie [τερπόμενοι]). 14, 92 aromatite. 26, 63. 35, 131 *Hyacintho* (*sc. pictura*). 36, 49. MART. 9, 62, 4 -atur odore, non colore. 10, 45, 5. QVINT. inst. 2, 2, 13 nomine (APVL. met. 7, 10 puellam... lupanaris... -ari nomine). 8, 2, 21 *al.* IVV. 16, 6 harena. PLIN. epist. 2, 10, 7 clamore. SVET. Aug. 89 comoedia. Tib. 40. FRONTO p. 156, 15 N. ea re profecto pueri laudent, convivae -entur. APVL. met. 10, 19 multiformibus ludicris (AMM. 14, 7, 3 ludicris cruentis). PS. APVL. Ascl. 9 hominum enim admirationibus, adorationibus, laudibus, obsequiis caelum caelestesque -antur. TERT. spect. 19 sanguine humano. pall. 3. PANEG. 3, 7 non -ari societate rerum nisi pares annis. VOPISC. Tac. 11, 3 vitreorum diversitate atque operositate. FIRM. err. 4, 3. 12, 2 *bis.* EVTR. 6, 14, 2 loci amoenitate et aquarum abundantia (PALLAD. hist. mon. I 49 p. 334ᴮ hortorum amoenitatibus -atur [περὶ κῆπον ἀσχολούμενος]). HYG. astr. 2, 5 p. 39, 4 *corona.* FVLG. Virg. cont. p. 93, 11 -ari sono et saturari cibo (*cf.* HYG. astr. 2, 17 p. 57, 7 sonitu inaudito). AMBR. epist. 30, 7 actibus. HIER. epist. 30, 13, 2 gemma bibant, serico niteant, plausu populi -entur. 31, 3, 2 frigidum non refugiens calidis -atur. *al.* ITALA (Aug. civ. 10, 5 p. 408) *et* VVLG. psalm. 50, 18 holocaustis non -beris (οὐκ εὐδοκήσεις). VVLG. prov. 20, 1 quicumque his -atur (συμπλέκεται), non erit sapiens. sap. 6, 22 si ergo -amini sedibus et sceptris (ἥδεσθε). II Macc. 15, 27 praesentia dei (εὐφρανθέντες). AVG. civ. *saepe, ex. gr.*: 3, 5 p. 102 falsis *adulteriis.* 4, 31 p. 186 fallacia. 8, 14 p. 341 ludorum obscaenitatibus et poetarum figmentis (*syn.* capiuntur). fid. et op. 16, 23 aut si quid aliud vel facinerosum vel flagitiosum in viro noverat *uxor* quo -ata vel libidinem explebat *eqs.* ZACCH. 2, 11 proprietate criminis. BACHIAR. fid. 4 p. 1031ᴬ *assertione.* PHYSIOGN. 86 p. 115, 6 detrectatione. MART. CAP. 2, 162 isdem corporibus. SIDON. epist. 4, 12, 4 totum, quo instrui, quo -ari valerem. BOETH. mus. 1, 1 eo. *ibid.* durioribus -antur modis gentes. *nota*: BENED. reg. 33 si quisquam huic vitio deprehensus fuerit -ari (*interp.* dilectari).

de bestiis: VARRO rust. 2, 3, 7 quod potius silvestribus saltibus -antur quam pratis. 2, 4, 5 quod (*pecus*) -atur non solum aqua, sed etiam luto. 3, 7, 8 -antur *columbae* milio. 3, 11, 1 quod eo (*loco palustri*) maxime -antur *anates.* 3, 16, 31. CIC. nat. deor. 1, 77 quae (*belua*) non sui generis belua maxime -etur. COLVM. 8, 8, 3 quoniam eo colore praecipue -atur hoc genus avium. 8, 9, 2 quod semine huius maxime -antur *turtures.* 9, 8, 13 ITIN. Alex. 3, 3 EVSTATH. Bas. hex. 8, 3 p. 949ᴬ.

b *aliquo*: CIC. Verr. 3, 77 si istis hominibus -emini. Arch. 12 hoc homine. fin. 5, 3 *Sophoclem* scis quam admirer quamque eo -er. 5, 42 aequalibus. Cato 26 adulescentibus (nat. deor. 1, 79). 44 cereo funali et tibicine. 48 *v. p. 428, 82.* off. 1, 56 ut aeque quisque altero -etur ac se ipso. orat. 36 Ennio. Att. 7, 2, 4 filiola tua te -ari laetor. *al.* NEP. Dion 2, 3 neque vero minus ipse Plato -atus est Dione. VELL. 1, 17, 3 ut -ari ante eum paucissimis, mirari vero neminem possis. SEN. dial. 5, 37, 5 ergo te Ennius, quo non -aris, odisset, et . . . Cicero, si derideres carmina eius, inimicus esset. epist. 50, 2 fatuo. SVET. Claud. 34 bestiariis meridianisque adeo -batur. APVL. met. 10, 22 nec Minotauri matrem frustra -atam putarem adultero mugiente. flor. 17 p. 78 summumque argumentum amoris frequentibus -ari, cessantibus obirasci. VOPISC. Aurelian. 50, 4. HYG. astr. 2, 27 p. 69, 13 quod non minus hoc (*Croto*) Musae quam Liber Satyris sit -atus. HIER. epist. 54, 7, 3 scit *vidua*, quid amiserit, quo -ata sit. AVG. civ. 19, 12 p. 373 eis quippe ad nutum obtemperantibus sine dubio -atur. epist. 55, 10, 18 deo (serm. 255, 7, 7 *bis*). mus. 6, 11, 29 *opp.* offendi. VARRO rust. 2 praef. 6 qui vehementer -aris pecore. CAES. Gall. 4, 2, 2 *iumentis.* PAVL. FEST. p. 81 eo genere animalis Mars -ari putaretur.

c *acc. praepositiones*: ab: CIC. div. in Caec. 44 ut me ab eo -ari facilius quam decipi putem posse. rep. 3, 42 significabant ab eo se esse admodum -atos. fin. 1, 14. Brut. 193 cum a mediocri aut etiam malo -atur. orat 195 ut ab altero non -ere, alterum oderis. Att. 4, 11, 2 abs te. cum: HYG. astr. 2, 27 p. 69, 4 *Crotum* domicilium in monte Helicone habuisse et cum Musis solitum -ari. VVLG. Sirach 31, 24 et anima illius cum ipso -bitur. de: CIC. off. 1, 135 neque enim isdem de rebus nec omni tempore nec similiter -amur. ex: AVG. in psalm. 57, 10 ergo nec ex praeterita vita nostra nec ex praesenti -ari debemus. *ibid.* ex praesentibus -atus. in *c. abl.*: CIC. leg. 2, 17 in hoc admodum -or quod ... versaris. fin. 1, 39 illum in hac esse rogatiuncula -atum. epist. 6, 4, 4 in hac inani prudentiae laude -or. ad Q. fr. 3, 2, 2 aliquid in re publica perdita -are (*imper.*). IREN. 1, 4, 5 Achamoth ... -atam in conceptu eorum peperisse fructus. PRISCILL. tract. 1, 15 in conversatione mundialis stultitiae. ITALA sap. 1, 13 (Filastr. 79, 4) quoniam deus malum non fecit neque -atur (τέρπεται, VVLG. laetatur) in perditione vivorum. FILASTR. 109, 8 vidpresent -batur in ea *imagine.* VVLG. Tob. 3, 22 non enim -aris in perditionibus nostris. Iob 27, 10 in omnipotente. psalm. 36, 4 -are (κατατρύφησον) in domino. 36, 11 in multitudine pacis (κατατρυφήσουσιν. *cf.* RVFIN. *p. 429, 9*). 67, 4. *al.* prov. 4, 14 in semitis impiorum. 5, 19 in amore eius. Sirach 35, 19 dominus ... non -bitur in illis. Is. 55, 2. 66, 3. PS. RVFIN. in psalm. 1, 1 in peccato. AVG. epist. 102, 4, 27 quae *voluntas* -atur in peccatis, ipsa plectatur in poenis. in psalm. 118 serm. 6, 3 ait se iucundatum vel -atum in hac via. *al.* in *c. acc.*: SERM. de conf. diab. 108 quorum ego ⟨in⟩ mala -bar. 109 -bar in eam. PASS. coron. 1 eodem tempore *Diocletianus* dilectatus in artem. propter: PSALT. Rom. 15, 9 propter hoc -atum est (VVLG. laetatum est) cor meum. super *c. acc.*: PSALT. Rom. 34, 9 -bitur super salutare eius (VVLG. super salutari suo). *c. abl.*: VVLG. psalm. 34, 9 *l. 37.* Is. 58, 14 -beris super domino.

d *seq. enuntiatum*: *infinitivus* (*saepe i. q. consuevisse*): CIC. Brut. 74 -or ... oratorum genera distinguere. HOR. epist. 1, 16, 32 vir bonus et prudens dici -or ego ac tu. PHAEDR. 5, 3, 9. TERT. pudic. 1 quia caruisse -or. AMBR. Isaac 5, 43 tenetur . . . Iesus sed -atur sic teneri. RVFIN. hist. 5, 16, 9. AVG. pecc. mer. 2, 17, 27 ideo quisque nostrum bonum opus suscipere . . . nunc -atur, nunc non -atur *eqs.* c. Cresc. 2, 1, 2 -antur vocari Donatistae. civ. 11, 1 p. 462. CASSIAN. inst. 10, 7, 6 *al.* CASS. FEL. 66 p. 160 et altius capite iacere -antur. VICT. VIT. 1, 31 ut cui ego concupivi nubere, -eris et ipse servire. OP. imperf. in Matth. 1 p. 632 etsi loqui talia erubescunt *puellae*, tamen -antur audire. FVLG. RVSP. epist. 2, 18, 34 non sine peccato thesaurizare sibi -entur in saeculo. 6, 6, 8 *al.* ITIN. Theod. 10 comedere. ANTHIM. praef. p. 8, 31 manducare. *accus. c. inf.*: CIC. ad Brut. 1, 2, 4 in quo valde -or me ante providisse. EPIST. imp. Vesp. ad Vanac. (Corp. X 8038) 6/7 Otacilium Sagittam . . . ita vobis praefuisse ... -or. QVINT. decl. 308 p. 210, 23 in qua parte -or nihil tam obscure . . . esse factum. PLIN. epist. 7, 32, 1 -or iucundum tibi fuisse *eqs.* 9, 11, 2. FRONTO p. 91, 26 N. -or potius talem querellam corpusculi quam dolores aliquos intercessisse. PRISCILL. tract. 3, 69 quis enim non -etur Christum *esse*? FVLG. RVSP. incarn. 38 hoc impendit proximo, quod sibi -atur impendi. cum: CIC. de orat. 2, 44 me et omnes . . . -atos esse vehementer, cum a te est Popilia mater vestra laudata. AVG. in psalm. 96, 1 -ati sumus, cum psalmus iste cantaretur (*syn.* iucundatus est, exultavit gaudio). AVG. in psalm. 147, 15 multum -amur, quando clamat ... dilectio. si: CIC. de orat. 2, 248 homines -ari, si quando risus... moveatur. POMPON. dig. 1, 1, 2, 49 Hadrianus rescripsit, siquis fiduciam sui haberet, -ari se ⟨si⟩ populo ad respondendum se praepararet. BOETH. mus. 1, 1 -etur saepius, si *eqs.* (*opp.* angatur). quod: VAL. MAX. 7, 3 ext. 1 -atus Alexander et illius tam callido dicto et quod ipse ab errore revocatus erat. FRONTO p. 80, 16 N. quod... promittis, -or. APVL. met. 10, 18 summe se -ari profitebatur, quod haberet *eqs.* LEO M. epist. 161, 1 laetificatus valde sum et plurimum -atus, quod *eqs.*

c. participio: CIC. Brut. 188 -atur audiens multitudo et ducitur oratione et quasi voluptate quadam perfunditur. VITR. 7, 5, 4 haec falsa videntes homines non reprehendunt, sed -antur. *cf.* APVL. met. 2, 5 haec identidem rimabundus eximie -or. 10, 16 per idem prospiciens foramen -atur eximie. HERM. Pal. sim. 6, 5, 7 opera bonitatis facientes -antur (ἐργαζόμενοι τρυφῶσι) propria voluntate ducti. BOETH. mus. 1, 1 quandam insitam dulcedinem... proferentes, quoquo modo proferant, -antur.

e *absolute*: CIC. Rab. Post. 29 quae non, ut -emur solum, legere ... debemus. fin. 1, 3 si -amur, cum scribimus (*opp.* laboramus). 3, 17. 5, 50 *syn.* gaudeant. Cato 48 ut Turpione Ambivio magis -atur, qui in prima cavea spectat, -atur tamen etiam ..., sic adulescentia... laetatur, sed -atur etiam senectus. off. 3, 15. Att. 13, 52, 2 -atus est et libenter

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

fuit *conviva*. *al.* SEN. contr. exc. 6, 8 quam ex imis visceribus emissa *vox* non expertae tantum, sed -atae. CELS. 3, 18 si -antur (*opp.* offendit). SEN. epist. 9, 7. 46, 2 non tantum -atus, sed gavisus sum. PETRON. 127 -ata illa risit. QVINT. inst. 4, 1, 57 nec doceri tantum, sed etiam -ari volunt. TERT. pudic. 22 quis magis negavit, qui Christum vexatus an qui -atus amisit? AMM. 16, 12, 67 Iulianum culpantes, ut princeps ipse -retur. VVLG. psalm. 89, 14 exultavimus et -ati sumus. Is. 11, 8 -bitur (*i. ludet*) infans ... super foramine aspidis (*de loco*). I Macc. 11, 44. RVFIN. Orig. in psalm. 36 hom. 2, 6 κατατρυφήσουσιν, id est deliciabuntur magis quam -buntur.. iste deliciatur vel -atur in multitudine pacis. AVG. civ. 1, 9. in psalm. 147, 3 *opp.* contristari. in euang. Ioh. 46, 8 diffunderis enim animo, cum -aris; contraheris animo, cum molestaris; progrederis animo, cum appetis; fugis animo, cum metuis. pecc. mer. 2, 17, 26 eoque -amur ardentius. ANTHIM. 24 ita ut qui -atur (*sic Rose*, cui -at *codd.*) mel modicum et piper mittat.

f *impersonaliter*: CIC. Lael. 49 quid ... tam absurdum quam -ari multis inanimis rebus ... animante virtute praedito ... non admodum -ari? SEN. clem. 1, 26, 3 quod istud ... malum est, ... -ari sono catenarum. dial. 2, 11, 3 quanta autem dementia est iisdem modo -ari, modo offendi. 9, 15, 5 nam alienis malis torqueri aeterna miseria est, alienis -ari malis voluptas inhumana. PS. SEN. mon. 116 stultum est somno -ari, morte terreri. AVG. gen. ad litt. 4, 15 p. 112, 6 vitium est et infirmitas animae ita suis operibus -ari ut *eqs.* BOETH. mus. 1, 1 non sufficit cantilenis musicis -ari.

2 *res* -antur: CIC. Tusc. 5, 111 animo autem multis modis variisque -ari licet. Cato 44 quamquam immoderatis epulis caret senectus, modicis tamen conviviis -ari potest. VAL. MAX. 2, 9, 3 meretricis oculos humano sanguine -atos. 4, 3, 6 *Roma* labore -ata est. SEN. clem. 1, 25, 2 *saevitia* -atur malis hominum. dial. 5, 5, 5 *malignitas et invidia* fortuitis malis -antur. epist. 119, 3 illa ventrem non -ari vult, sed impleri. MIN. FEL. 20, 2 antiquitas imperitorum fabellis suis -ata vel capta. CAPITOL. Gord. 19, 1 quibus *rebus* gula maxime -atur. CHALC. comm. 165 quo (*fotu*) laxatum corpus tenerum -atur et quiescit. AMM. 24, 3, 13 *palmas* amore mutuo -ari. HIER. in psalm. 136 p. 93, 11 *salix* semper humoribus, semper aquis -atur et pluviis. VVLG. prov. 27, 9 unguento ... -atur cor. AVG. civ. 2, 4 p. 57 cuius modo spiritus talibus obscaenitatibus -entur. serm. 159, 4, 4 omnes ... interiores sensus -antur delectatione iustitiae. 255, 7, 7 *anima* consuevit multis -ari. spir. et litt. 36, 65 potest oculus nullis tenebris -ari. *al.* EVSTATH. Bas. hex. 5, 9 p. 920B myrice *arbor* ... locis humidioribus -atur. BOETH. mus. 1, 1 lascivus quippe animus ... lascivioribus -atur (*ibid.* emollitur ac frangitur). *seq. infinitivus*: FAVST. REI. serm. 30 p. 340, 21 illic depravari resistens infidelitas -atur, hic erudiri oboediens humilitas promeretur. VICT. VIT. 2, 5 haec ecclesia episcopum non -atur habere.

part. praes. adv. **dēlectanter.** *i. q. libenter, cum delectatione*: GREG. M. epist. 2, 221, 1 omni intentione animi -r inquirere.

part. perf. pass. pro adi. **dēlectātus,** -a, -um. *i. q. iucundus*: GREG. M. moral. 5, 17 ea quae -a premerent, despecta transcendit *Paulus*. ISID. orig. 16, 21, 4 in acuendo ferro oleo -ior fit acies (*sed cf.* delicatus). [*loc. corrupt.*: GELL. praef. 16 aut oratio sollertior aut sermo incorruptior aut delectatio (-ior *PRS*; delectantior *alii*) in otio atque in ludo liberalior.]

synon. et iuxta posita: *ad I*: ductare, irrigare, pascere, saginare, seducere; perfrui. *ad II*: *active*: aedificare, afficere, allectare, allicere, assentari, capere, commendare, conciliare, decere, decipere, detinere, devincire, docere, fallere, flectere, impellere, incitare, inflammare, inflare, invitare, *iuvare* (*cf.* PROB. app. gramm. IV 201, 9 inter iuvat et iubat hoc interest, quod iuvat adiuvat significat, at vero iubat -at demonstrat), lactare, movere, mulcere, oblectare, ornare, permovere, persuadere, placare, probare, prodesse, tenere; commode tractare, gratiam habere, in hilaritatem traducere, oblectamentum facere, penetrare animum, voluptate afficere. *passive et intransitive*: affici, capi, cupere, deliciari, duci, emolliri, exsatiari, exultare, frangi, gaudere, iucundari, laetari, laetificari, moveri, placere, satiari, saturari, teneri, uti; voluptate perfundi.

oppos. ad II active: amarescere, angere, compungere, dedecere, deterrere, exasperare, exercere, increpare, impedire, laedere, nocere, offendere, perturbare, pungere; in fastidium ire, fastidio esse. *passive*: contristari, dedignari, exosum esse, irasci, laborare, molestari, obirasci, odisse, plecti, reformidari, terreri, torqueri, vexari.

deriv.: delectabilis, delectamentum, delectatio, delectator.

1. dēlector, -ārī *v. p. 422, 5.*

2. dēlĕctor *subst.* GLOSS. II 576, 49 *sine interpr.* *Leissner.*

dēlēctus, -ūs *m. a* deligere (*cf. p. 421, 81*). *commiscetur in usu cum* dilectus. *congeruntur hic loci, ubi significatus deligendi i. expetendi vel sumendi statuendus est; reliquos v. sub* dilectus. *neque codices neque editiones certam distinguendi facultatem suppeditant; codd. dett. etiam cum* delicti *vocabulo commutant.* GLOSS. delectum (*al.* di-) electio, cyri (*anglosax.*) vel electio. *c. gen. subi.*: CIC. Catil. 2, 22 fin. 3, 61 APVL. Plat. 2, 24. *c. gen. obi. compluries inde ab* CIC. *subauditur interdum sensus qui est potestas eligendi. in hexam. p. 430, 14.* **1** *hominum*: CIC. Catil. 2, 22 *genus hominum*, quod proprium Catilinae est, de eius -u, immo vero de complexu eius ac sinu. SEN. dial. 9, 7, 5 vix tibi esset facultas -us felicioris (*cf.* 9, 7, 6 nunc vero ... minus fastidiosa fiat electio, *amici*). PANEG. 12, 15 cum duplex fuerit iste -us (*amicorum*), unus ex iudicio, alter ex fato.

2 *rerum* (*imprimis in philosophorum usu, cuius alia exempla invenies sub* dilectus): CIC. fin. 1, 33 earum rerum hic tenetur a sapiente -us, ut aut ... consequatur aut ... repellat (*syn. antea* eligendi optio). 1, 36 eo -u rerum ... constituto, ut aut ... aut (FRONTO p. 143, 7 N. sapientem ab insipiente ... consilio et -u rerum et opinione discerni. *cf.* p. 143, 10 eligere). fin. 3, 61 illa ... sub iudicium sapientis et -um cadunt (SEN. epist. 70, 24 cui ad manum plura sunt ..., is -um agat. 119, 15 recipiunt supervacua -um). FEST. p. 162 neclegens dictus est non legens neque -um (electum PAVL.) habens, quid facere debeat omissa ratione officii sui. APVL. Plat. 2, 24 prudentiae -us tueatur universae commoda civitatis. CARM. adv. Marc. 5, 68 nunc vero -us adest conubia adire. BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 230, 7 -um humanae vitae interpositione necessitatis absumere. *habeo* -um *i. deligo*: CIC. fin. 3, 12 cum ... virtutis hoc proprium sit, earum rerum, quae secundum naturam sint, habere -um (*syn.* selectio. off. 3, 46 sic habebitur is, quem exquirimus, -us officii. PANEG. 10, 22 animus pravitate velut morbo impeditus -um boni non habet. LACT. ira 13, 18 per quam [*sapientiam*] habeant malorum reiectionem bonorumque -um).

syn.: complexus, electio, electus, optio, selectio, sinus.
oppos.: necessitas, reiectio. *Bögel.*

×dēlēgātio, -ōnis *f. a* delegare. GLOSS. ἀποκλήρωσις. ἐκταγή. abrenuntiatio.

i. q. actio delegandi: **1** *de pecunia* (*v. p. 431, 50 et Leonhard, PW. IV 2429*): GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357A δελεγατιόν ἢ ἐκ προσώπου εἰς πρόσωπα μετατιθεῖσα τὸ χρέος): CIC. Att. 12, 3, 2 -em a mancipe. SEN. benef. 6, 5, 2 nam et pecuniam dicimur reddidisse, ... quamvis non intervenerint nummi, sed -e et verbis perfecta solutio sit. epist. 27, 5 (*in imag.*) -em res ista non recipit. ICTI *saepe, ex. gr.*: DIG. 46, 2 rubr. de novationibus et -bus. PAPIN. dig. 46, 3, 96, 2 quamvis nulla -o facta neque liberatio secuta esset. FRG. Vat. 263 si ... nec interpositis -bus aut incohatis litibus actiones novavit. PAVL. dig. 38, 1, 37, 4 solutionis enim vicem continet haec -o. *al.* COD. Iust. 8, 53 (54), 11, 1 -es autem nominum in emancipatum collatae perfectam donationem efficiunt. **2** *i. q. tributorum discriptio, indictio*: COD. Theod. 11, 16, 8 (*a. 357*) -e solemniter sanciente. 7, 4, 22 (*a. 396*). COD. Iust. 1, 52, 1 *al. cf. Seeck, PW. IV 2431.* **3** *i. q. mandatum, auctoritas*: TERT. cult. fem. 1, 3 potuit Noe in praedicationis -e successisse. CORP. X 1700 (*a. 343*), 12 iudici iterum ex -bus sacris (*cf.* PAPYR. Wessely, Wien. Stud. 24, 126 ἐκ ... θείας δηληγατίονος). EPIST. MAXIM. Aug. in psalm. 36 serm. 2, 20 Victorianus ex -e Miggini episcopi subscripsi. LEO M. serm. 59, 2. epist. 6, 6 ex nostra -e. 14, 2 AVELL. p. 519, 20. COD. Iust. 3, 4, 1 in causarum -bus. 7, 62, 32, 3. 4. *adde*: SYMM. epist. 9, 23 (21), 2 valebit pro nobis ... apud amicos curae tuae -o.

dēlēgātor, -ōris *m. a* delegare. *is qui delegat, assignat*: CASSIOD. var. 1, 18, 2 si ... praedium ... sine -is cuiusquam pittacio praesumptor barbarus occupavit. NOVELL. Iust. 130, 6 iubemus principes militiae nostros ... -es in transitus *militum* praemittere ad illum locum. 147, 1. MALALAS p. 319, 9 δηληγάτωρ.

dēlēgātōrius, -a, -um *a* delegator. *subst. f.* dēlēgātōria, -ae (*sc. epistula. cf. Seeck, PW. IV 2432*): GLOSS. -as ἐκταγάς. COD. Theod. 7, 4, 22 pr. (*a. 396*) qualeslibet ad provincias -as de specierum praebitione pertulerint. 11, 7, 16 (*a. 401* = COD. Iust. 10, 19 pr.). CASSIOD. var. 11, 35. *m.* dēlēgātōrius, -ī (*sc. libellus*): CASSIOD. var. 11, 33 de praesenti vobis -os nostra largitur humanitas.

dēlēgātus, *abl.* -ū *m. a* delegare. *i. q. mandatum*: CORP. X 5178 ⟨ex⟩ -u ⟨p⟩rincipum. 5398 ex dele⟨g⟩(atu). VLP. dig. 44, 4, 4, 26 si debitor ex -u pupilli pecuniam creditori eius solvit.

1. ×dēlēgo, -āvī, -ātum, -āre *a de et* legare. deligo *scribitur* PRISCILL. tract. 11, 144. GLOSS. ἀπονέμω. ἀφορίζω. ἐκτάσσω. -at ἐγχειρίζει, ἀποσυνίστησι. ἀποσυνιστᾷ, ἀποτάσσει. -are dispertire (*cf. l. 69*) -vit ἀφώρισεν. -ata τὰ ἀπονεμηθέντα. *legitur inde a* PLAVTO.

I ***aliquem***: **A** *i. q. mandare, iubere* (*creditorem v. sub II A 2*): PLAVT. Amph. 67 si cui favitores -atos viderint (*male* NON. p. 99 *ad l.* -ari veteres discedere posuerunt vel dispertiri). 83 qui sibi mandasset -ati ut plauderent. SCAEV. dig. 34, 1, 15, 1 cum vivo testatore semper mancipia rustica tempore messium ... -ata fuerint (*i. ablegata*). *c. dat. rei*: COLVM. 3, 10, 6 quis non imprudentissimum quemque ... huic negotio -at? (deligat *S*). *nota c. gerund.*: APVL. met. 7, 17 -or ligno monte devehundo. *c. acc. dupl. i. q. constituere*: SVLP. SEV. chron. 2, 15, 2 *Holofernem* principem militiae -arat. MARCELL. chron. II p. 96, 24. COD. Iust. 3, 1, 5 a iudice iudex -atus. 7, 63, 2, 5. GREG. M. epist. 6, 15 -atis a vobis iudicibus.

B *i. q. relegare, mittere, tradere*: *c. dat.*: CAES. frg. Cic. epist. 7, 5, 2 hunc Leptae -a, si vis. TAC. dial. 29 infans -atur Graeculae alicui ancillae. Germ. 20. hist. 4, 85 Canninefates ... minoribus ducibus -andos. AVR. Fronto p. 36, 14 N. uni M. Porcio me dedicavi atque despondi atque -vi. TERT. orat. 7 servus ... tortori -atur. *cf.* VICT. VIT. 2, 14 filium ... crudeli exilio -vit. *seq. praepos.*: LIV. 29, 22, 10 -atum in Tullianum. TERT. anim. 35 in custodiam. VITA

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Caes. Arel. 6 cum ... in servitio illius ... -atus essem. TERT. adv. Val. 18 p. 197, 18 ut animalium quidem substantiarum, quas ad dextram commendat, Patrem nuncupent, materialium vero, quas ad laevam -ant, Demiurgum nominent. *nota* ad *auctorem*: NEP. Cato 3, 5 studiosos Catonis ad illud volumen -amus. SEN. epist. 18, 14 -bo te ad Epicurum.

II ***aliquid***: **A** *munus, negotium, culpam sim. deferre*: **1** *generatim*: *acc. solus vel c. dat.*: CIC. dom. 16 improborum convicia sustinere non poteram: -vi amico locupletiori. Font. 18 si hoc crimen optimis nominibus -are possumus (*cf.* TAC. ann. 13, 43 scelera ipsa aliis -ent). epist. 8, 1, 1 hunc laborem alteri -vi. Att. 10, 1, 4 *bellum* -atum iri non arbitror. HIRT. Gall. 8, 22, 2 causam peccati facillime mortuis -ari. LIV. 7, 8, 1 -ata primoribus pugna (10, 27, 3). 9, 29, 9 ministerii -andi causa. 28, 42, 15 omnia *prospera* tuo consilio assignare, adversa casibus incertis belli et fortunae -are. 31, 17, 11. 34, 57, 4. 39, 28, 7. LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 2, 54 -ast⟨i⟩ mihi luctum desiderio tui. VELL. 2, 97, 2 cura deinde atque onus Germanici belli -ata Druso (SEN. nat. 4, 7, 2 COLVM. 11, 2, 72 QVINT. inst. 4 pr. 2. TAC. Germ. 15 agrorum cura). SEN. epist. 120, 12 quidquid inciderat, non tamquam malum aspernatus est, et in se casu delatum, sed quasi -atum sibi. COLVM. 12, 1, 4 *munia* ita -anda ei (*muliebri officio*). PLIN. nat. 8, 44. TAC. dial. 35 suasoriae ... pueris -antur, controversiae robustioribus assignantur. Agr. 2 -ato triumviris ministerio, ut *eqs.* hist. 4, 28 machinas molemque operum Batavis -at. PLIN. epist. 3, 5, 9 -atum sibi officium (5, 14, 9. 10, 3, 1. 10, 8, 3 FRONTIN. aq. 2 QVINT. inst. 6 pr. 1 SVET. Nero 32 LACT. inst. 1, 4, 6 DECRET. decur. Pol. [Corp. V 8139] 9). SVET. Aug. 33 Tib. 16 *al.* TERT. patient. 2 p. 2, 18 nobis exercendae patientiae auctoritatem. idol. 17 curas templorum. *al.* PANEG. 4, 2. 10, 37. VOPISC. Car. 4, 6 rem publicam. PRISCILL. tract. 6, 109. 11, 144. OPTAT. 1, 18 p. 20, 5 sicuti -atum ... fuerat. SYMM. epist. 1, 2, 8 epigrammata (*sc. facienda*). 2, 6, 2. MACR. sat. 1, 15, 9 pontifici minori haec provincia -batur. CASSIOD. var. 3, 8, 2. 9, 2, 2 *al.* COD. Iust. 3, 4, 1, 1 alienae iuris dictionis causam. GREG. M. epist. 2, 25 *al.* ad *aliquem*: CIC. de orat. 2, 125 haec ipsa quae nunc ad me -are vis. LIV. 5, 20, 9 ad senatum (*ibid.* reiectam rem ad se). 5, 25, 7 cum ea disceptatio ... -ata ad pontifices esset. 10, 19, 3 ut omne rei ... decus dedecusque ad L. Volumnium sit -atum (21, 46, 10 ad servum). LIV. 9, 13, 11 obsidione -ata in curam collegae. *seq. gerund.* (*cf. infra l. 71*): PLIN. epist. 4, 28, 1 *imagines* exscribendas pingendasque -em. SVET. Iul. 56 Cal. 57. CAPITOL. Aur. 10, 2 multis praetoriis ... decidenda negotia -vit. SYMM. epist. 1, 95, 1 cum mihi legenda ... -retur oratio. CANON. Migne 56, 618 CAPREOL. epist. 2, 12 p. 857[B] CASSIOD. var. 10, 2, 4 COD. Iust. 7, 62, 32, 4. HIST. Apoll. 50 quis me interficiendam tibi -vit? EVGIPP. Sev. 41, 1. *seq.* ut (*cf. infra l. 69*): AVG. epist. 56, 1 Optato -vi, ut ... legat. LEO M. epist. 67 VICT. VIT. 1, 37 CASSIOD. var. 4, 14, 1. *inf.* (*cf. infra l. 66*): CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 12 neque facere posteris -vit (προστάσσω). VICT. VIT. 3, 34. *acc. c. inf.*: CANON. Migne 56, 617.

2 *speciatim pecuniam solvendam alteri mandare, creditorem alteri concedere* (*cf.* VLP. dig. 46, 2, 11 -are est vice sua alium reum dare creditori vel cui iusserit): CATO agr. 149, 2 donicum pecuniam ⟨solverit aut⟩ satisfecerit aut -arit. CIC. Att. 12, 12, 1 Balbi regia condicio est -andi. 13, 46, 4 Quinto -bo, si quid aeri meo alieno superabit *eqs.* *cf.* SEN. benef. 7, 19, 3 etiam si mihi adulteram cui numerem, -verit, solvam. *adde*: 4, 11, 3 debitores nobis deos -at *is, quem beneficio obstrinximus. saepe* ICTI, *ex. gr.*: POMPON. dig. 46, 3, 19 exigendo liberabit debitorem, -ando autem vel novando non idem consequeretur. GAIVS inst. 3, 130. PAPIN. dig. 14, 3, 19, 3 pecuniae creditae contra eum qui -vit actio quaesita est. 16, 1, 27, 2 uxor debitricem suam viro -vit. 19, 5, 9 nomen Titii debitoris. 46, 2, 27. VLP. dig. 4, 2, 23, 3 quod adversario non debebat, -ante eo per vim ... coactus est dare. 16, 1, 8, 2 si quasi debitrix -ata est *mulier*. 35, 1, 41 legata sub condicione relicta ... interim -ari non potuerunt. PAVL. dig. 42, 1, 41 pr. COD. Theod. 11, 1, 21 (*a. 385* = COD. Iust. 10, 16, 8). 11, 7, 16 (*a. 401* = COD. Iust. 10, 19, 7) *al.* *seq. infin.*: PAVL. dig. 14, 5, 8 cum fugisset servus et is, cui -atus fuerat dare pretium hordei, conveniret dominum. COD. Iust. 4, 5, 2 si ... pecuniam indebitam alieno creditori promittere -ata es. ut: PAPIN. dig. 12, 6, 57, 1 si nominatim, ut maior pecunia solveretur -vit. VLP. dig. 23, 3, 5, 8 creditorem -vit, ut daret pro filia dotem. *gerund.*: VLP. dig. 47, 2, 43, 2 si is, qui indebitum accipiebat, -verit solvendum.

B *addicere, dedicare*: LIV. 6, 28, 7 fortunae loci -verant spes suas. TERT. anim. 56 ut studeat *anima* ab infantia pueritiae -ata. PANEG. 4, 16 sexcena illa re atque usu -o patriae. HIER. in Am. 6 praef. p. 309/310 in Abacuc duos libros Chromatio ... -vi. VVLG. III reg. 11, 18 dedit ei domum et cibos constituit et terram -vit. PALLAD. hist. mon. I 49 p. 333[C] ita divisit cuncta, ut Aegypto ... -ret decem milia *eqs.* *adde*: TERT. orat. 29 nullum sensum passionis -ata (-lig- *cod.*) gratia avertit. THEOD. PRISC. log. 52 omnem curam ... stomacho -bo. *nota i. q. ablegare, demere*: SEN. dial. 10, 11, 2 nihil ex illa *vita* -atur, nihil alio atque alio spargitur ... nihil largitione detrahitur. *i. q. statuere*: TERT. adv. Marc. 2, 5 p. 340, 8 nec cautionem eius (*transgressionis*) -asset sub metu mortis.

part. perf. pass. pro subst. n. **dēlēgātum**, -ī. *i. q. mandatum, iussum*: PS. AVG. serm. 312, 1 si ... eius (*domini*) -a non serves. COD. Theod. 11, 30, 16 (*a. 331* = COD. Iust. 7, 62, 19) sive ex appellatione sive ex -o sive ex ordine iudicaverint.

deriv.: delegatio, delegator, delegatus. *graec.*: δηληγατεύω (THEOPHIL. inst. Iust. 3, 26, 2). *L.*

2. dēlego, -ere *v.* 2. deligo. **dēleiro** *v.* deliro.

dēlēnificus, -a, -um [*cf. c.* delenire, lenis *et c.* facere. *Th.*]. *legitur inde a* PLAVTO. FVLG. serm. ant. 62 -us dicitur blandilocus (*seq. exemplum fictum*). [*dub.*: TVRPIL. com. 186].

i. q. blandus, demulcens: **1** *de rebus*: PLAVT. Mil. 192 facta. FRONTO p. 121, 25 N. verba (FVLG. serm. ant. 62 *in exemplo ficto*). AVSON. 407, 1 -a et ... suada facundia. SYMM. epist. 7, 27 -is amoris artibus. ENNOD. epist. 1, 1, 3 p. 5, 18 allegationem. 1, 10, 3 p. 20, 9 orationem (7, 12, 2 p. 180, 24. 7, 31, 2 p. 197, 26). 1, 16, 5 p. 28, 5 -a ergo et malesuada compesce colloquia. 2, 20, 2 p. 64, 16 -ae oboedientiae stimulis. 3, 2, 2 p. 72, 16 nec quidquam -um lamenta sentire. 8, 1, 2 p. 199, 10 non amara ... -is possumus mutare sermonibus. **2** *de homine*: TVRPIL. com. 29 vide mirum ingenium ac -am mulierem.

***dēlēnīmentum**, -ī *n. a* delenire. *in libris saepe scribitur* delin-, NOT. Tir. 79, 48 dilenimentum. GLOSS. πραΰτης. κολακία. *legitur inde ab* AFRAN.; *plerumque pluralis, singularis 13[ies]*.

1 *in malam partem i. q. illecebrae, irritamentum, lenocinium*: AFRAN. com. 378 si possent homines -is capi (HEGES. 3, 2). 382 mala aetas nulla -a invenit. LABER. mim. 134 ad amorem iniciendum -a esse deli[be]ramenta, beneficia autem veneficia. SALL. or. Macri 21 comparant -a (FRONTO p. 22, 1 N. -a quae mulcendis vulgi auribus comparant). LIV. 39, 11, 2 -is et venenis imbutum (40, 11, 3 imbuti illinc et infecti Romanis -is redeunt). SEN. contr. 1, 7 (15), 9 adversus omnes illecebras atque omnia -a. TAC. Agr. 21 -a vitiorum. PLIN. epist. 3, 15, 3 *confido* me non sic auribus duci, ut omnes aculei iudicii mei illarum -is refringantur. GAIVS dig. 5, 2, 4 novercalibus -is instigationibusve corrupti. LAMPR. Comm. 8, 6 qui furor dicitur ei inter -a Marciae iniectus. ARNOB. nat. 1, 59 voluptatum -a quaerentes. IVST. 21, 1, 5 quibuscumque -is potest animos omnium sollicitat. AVR. VICT. Caes. 4, 5 coniugis simulque liberorum ... in pravum abstractus. AMM. 18, 5, 7 *sensus* aurium -a captantes. SERV. Aen. 4, 207 mentis -o. SCHOL. Hor. epod. 5, 1 potionem -orum (*i. amatoriam*). AMBR. hex. 6, 9, 65 eorum *sensuum* -a non sentiunt. Cain et Ab. 2, 2, 8 corporalis illecebrae victor animus -a voluptatis excludat. **2** *in bonam partem i. q. blanditiae, invitamentum, levamen, placamen*: LIV. 4, 51, 5 -um animis. 30, 13, 12 omnibus -is animum suum avertisse. SEN. dial. 7, 17, 4 -a magis quam remedia podagrae meae compono. PLIN. nat. 7, 189 puerilium ista -orum ... commenta sunt (*potest etiam ad 1 trahi*). TAC. hist. 1, 77 proximos menses Verginio destinat, ut aliquod exercitui Germanico -um. 2, 33 -is curarum et periculorum. 15, 63 vitae. FRONTO p. 97, 21 N. ingenii et oris et vocis et facundiae tuae -a. MAR. VICTORIN. gramm. VI 160, 13 ad -um animorum sive ad oblectamentum aurium seu levamen laborum. GELL. 5, 1, 6 aurium (PS. CYPR. spect. 7. SYMM. epist. 3, 11, 2 *de stilo*). APVL. apol. 43 carminum avocamento sive odorum -o soporari. ITIN. Alex. 18 pretii. PANEG. 12, 25 calamitatum. DON. Ter. Ad. 894 maximum -um infert eum nomine vocans. PS. AVR. VICT. epit. 12, 2 ad solemne -um conversus est *Nerva*. SYMM. epist. 3, 74, 2 -a exercitii. 4, 42, 2 -a non defero. 7, 16, 3 rerum bonarum *saepe*. rel. 9, 6 cui (*plebi Martiae*) -a circensium finitimorum conubium praestiterunt. AMBR. hex. 5, 4, 1 terrena animalia manus humanae tactu et -o aliquo delectantur. HEGES. 1, 44, 7 me circumvenerunt -is. 2, 9, 1. PS. RVFIN. in Os. 11, 3 beneficiis ... -a subiunxi. MACR. somn. 2, 3, 7 -is canticis occupatur. CAEL. AVR. chron. 1, 1, 7 dimissiones atque -a convariant. PASS. Petr. 3. *metonymice*: MACR. sat. 7, 1, 18 -um quod Helena viro miscuit.

dēlēnio, -īvī (-iī), -ītum, -īre [*a* de *et* lenis, *cf.* lenire, lena, leno. *Th.*]. *persaepe* delinio *traditur et in libris et in* GLOSS. *lemmatibus*. SERV. auct. Aen. 1, 66 mulcere autem -ire, alii mulcere, mitigare, mollire, fovere. NON. p. 278 -itus: ad nostram consuetudinem. placatus. delectatus. GLOSS. -itus depacatus. unctus (*pertinet, ut videtur, ad* delinere). deplacatus. -iti: placati, delectati, uncti. *legitur inde a* PLAVTO.

i. q. mitigare, mulcere, placare, animum sedare, pellicere, allicere, blandiri sim. (*opp.* incitare, incendere): **1** *absolute*: PLAVT. Asin. 434 -ire apparas. LVCIL. 918 -at, corrumpat prorsus ac nervos omnes eligat. *add. abl.*: LVCIL. 1004 -it amore. SEN. contr. 9 praef. 1 sententiis ... -ire contentus est. **2** *aliquis -it aliquem* (*vel passive*): PLAVT. Amph. 844 -itus sum (*iocose*) ... ita, ut me qui sim nesciam (NON. p. 278 *ad l.* mente alienatus). Cist. 517 me -is. CIC. Mur. 74 -endis animis (*metonymice*: TAC. hist. 4, 68 SPART. Carac. 2, 8 Geta 6, 2). off. 2, 56 multitudinem. OV. epist. 16, 23 si -ita fuissem. PETRON. 84. GELL. 15, 2, 7 -iri plerumque et capi. AMM. 27, 3, 13 efferatam diu plebem aegre postea -itam. 28, 1, 20 numina erga se imperatores -rent. 30, 3, 6. SVLP. SEV. chron. 1, 35, 3 laborantem. *add. abl.*: PLAVT. Stich. 457 ut eum ... meis dictis -am (ARGVM. Stich. 2, 4 verbis). TITIN. com. 73 dotibus -iti. TRABEA com. 1 lena -ita argento. VARRO rust. 2, 2, 17 *agnum* -endum in nutricatu pabuli bonitate.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Cic. Verr. 4, 157 pretio. Cluent. 13 quibus *rebus* illa aetas capi ac -iri potest (*metonymice pro persona*). 28. Mil. 95 plebem et infimam multitudinem ... patrimoniis (Phil. 2, 116 muneribus ... epulis multitudinem ... -ierat. Liv. 4, 13, 3 plebemque hoc munero -itam. 5, 31, 1 Sen. epist. 90, 35 Heges. 1, 32, 2). de orat. 1, 31 disertorum oratione (Amm. 24, 3, 8. Ambr. off. 2, 22, 114 sermonibus. Cassiod. inst. div. 17 p. 1134^C sermone). fin. 1, 33 blanditiis ... voluptatum -iti atque corrupti (off. 2, 48 ut milites ... blande appellando -ant. Vvlg. gen. 34, 3 tristem -vit blanditiis. Svlp. Sev. chron. 2, 13, 6 blandimento. Pavl. Med. bened. 2, 4 nec blanditiis -iri nec donis potuit mitigari. Pass. Petr. 2). Tusc. 5, 78 opinionibus ... -itum *animum* (Liv. 1, 57, 1 praeda -ire popularum animos. 7, 38, 5 Sen. benef. 4, 22, 2 Ivl. Val. 2, 35). Cic. epist. 12, 2, 2 commentariis Caesaris. 14, 16, 3 illecebris voluptatis. 16, 27, 2 societate vitiorum. Ov. met. 11, 163 Midan ... carmine -it. Sen. dial. 10, 16, 5 Qvint. inst. 2, 5, 22 recentis huius lasciviae flosculis capti voluptate prava -antur (Lact. inst. 1, 1, 7 amaritudine offensi ... voluptate -iti). 5, 8, 1 Sirenum cantu. Tac. ann. 11, 37 epulis. 13, 44 Apvl. met. 3, 11. Arnob. nat. 4, 21 vocibus -itus infractis. Lact. inst. 6, 20, 5 epit. 58 (63), 9 Amm. 29, 6, 4 Ambr. off. 2, 7, 31 Vvlg. II par. 24, 17 Mart. Cap. 1, 3. 5, 552 *opp.* incitare. Sidon. epist. 1, 2, 9 Pomer. 3, 10, 3. Ennod. opusc. 3, 23 p. 336, 23 percussorem blandissimo -bat affatu. 3, 118 p. 361, 19 epist. 4, 12, 4 p. 107, 26. *nota* se -ire: Fronto p. 224, 9 N. *ut* te ... Plauto expolires aut Accio expleres aut Lucretio -res aut Ennio incenderes.

3 *rem* (*saepe additur abl.*): Cic. part. 67 in iracundia comprimenda aut in timore -endo. Colvm. 9, 3, 3 iracundia ... -itur assiduo interventu. Phaedr. 3 prol. 44 dolorem -rem remediis. Apvl. apol. 101 iram (Don. Ter. Eun. 142 rivalis odium). Tert. adv. Marc. 4, 34 p. 536 in quo iam -etur futuri imago. Spart. Did. 7, 9 quibus putaret vel odium -iri vel militum arma compesci. Pavl. Nol. epist. 8, 2 mentem. Macr. sat. 5, 9, 11 sacris -ire aut demovere morbos. Cael. Avr. chron. 1, 1, 39 turbatio corporis ... -ita. Ven. Fort. vita Radeg. 38, 89 gulam. Greg. M. moral. 18, 66 tristitiam. 4 *res* -it *aliquid* (*rarius aliquem*): Cic. Tusc. 4, 20 voluptas suavitate auditus animum -ens (Lact. inst. 7, 27, 1 quae *voluptates* animas hominum suavitate -unt). Hor. carm. 3, 1, 43 dolentem nec Phrygius lapis ... -it. Lact. inst. 6, 20, 33 ne cuius nos voluptatis consuetudo -at. epit. 57 (62), 6 qui *cantus* sensus intimos ... -unt, ut. Avson. 322, 9 longum -ura laborem intervalla damus. Hier. epist. 21, 9 *luxuria* voluptate -ens futuram. in Nah. 3, 13 p. 578 animam ... luxuria ... huius saeculi -itam. Avg. civ. 7, 33 p. 316 ut sensum ... causarum reddita ratio -ret. Damig. lapid. 1 iras quoque potentium summe -it gestatus *lapis aëtites*. Marcell. med. 4, 20 lotium ... ulcera ... -it. 5, 17 amaritudinem herbae -unt. Ennod. epist. 1, 13, 2 p. 24, 2 amicum nulla -ire potest cultura caritatis. Pass. Saturnin. 3 *oracula* nec fuso cruore taurorum ... -ita.

deriv.: delenimentum, delenitor. *comp.*: delenificus.

dēlēnis. Not. Tir. 79, 47 dilenis *inter* lenis *et* dilenimentum.

dēlēnītor, -ōris *m. a* delenire. *i. q. mitigator*: Cic. Brut. 246 *ut* cum iudice ipso cuius -r esse debet orator, iurgio saepe contenderet. Apvl. flor. 17 p. 81 ille *Orpheus* immanium bestiarum -r, hic *Arion* misericordium beluarum oblectator. *f.* **dēlēnītrīx,** -īcis: Chalc. comm. 167 corroboratarum mentium -x poetica. *Gudeman.*

συνεχὴς ὑπέρϑεσις **delentinātio** Gloss. II 445, 52. *cf. Rönsch, Coll. phil. 240.* *L.*

*****dēleo,** -ēvī, -ētum, -ēre [*cf. esse videtur aut c.* abolere, adolere, alere (*v. Götting. Gel. Anz. 1907 p. 800*) *aut c.* letum (Prisc. gramm. II 490). *alii coniungendum esse putant c. gr.* δηλεῖσϑαι; *cf. Walde, Lat. Etym. Wörterb. s. v. Th.*]. *de formis*: delatur: Greg. Tvr. Franc. 5, 29. *fut.* deleam: Itala *p. 434, 53. 435, 2. 436, 53. 437, 25* (Vvlg. -bo). delui: Porph. Hor. carm. 3, 6, 13 sat. 2, 3, 239*? cf. l. 64.* delesti: Vvlg. psalm. 9, 6 Prosp. in psalm. 118, 26. delestis: Ambr. spir. 3, 10, 60. delerat: Sil. 5, 415. delesse: *sim. saepius.* Char. gramm. I 248, 4 -o -es, -ui et -vi. Diom. gramm. I 375, 27 -or -itus et -etus. Cicero ad filium (*v. p. 435, 64*), Varro in praetorina (*?*) '-itae litterae', Calvus *eqs.* (*v. p. 458, 49*). Prisc. gramm. II 490, 8 a 'deleo', cuius simplex in usu non est, 'deletum', a 'delino' 'delitum' nascitur. 19 'deletum' a 'deleo'; unde et 'letum' ipsa res, quae -et, quasi a 'leo' simplici, quod in usu non est, profertur. 529, 18 'lino' 'livi' *facit* vel magis differentiae causa ad nomen Livi 'levi', quod a 'leo' quoque simplici nascitur, quod in usu non est, ex quo 'deleo -vi'. Prob. cath. gramm. IV 34, 20 'l' ante 'eo' posita secundam regit coniugationem, speciem perfectam 'lui' vel 'levi' ut caleo compleo -o calui complevi -vi. Caper gramm. VII 109, 7 delitum, non -etum, quod quis -vit. Gloss. λειαίνω, ἐξαλείφω, ἀπαλείφω. -et mactat deruit. -ere ἐπαλεῖψαι (ἀπ- *Vulc.*). -vit κατεστρέψατο καὶ ἐλείανεν. delisit -vit, inquinauit. *legitur inde a* Catone; *non habent*: Catvll. Pvblil. Rvt. Lvp. Vitr. Gratt. Germ. Cels. Phaedr. Mela Scrib. Larg. Colvm. Ascon. Pers. Calp. Val. Fl. Hyg. [*prov.* deler. *M.-L.*]

I *generatim i. q. extinguere, tollere, perdere*: **A** *sine obiecto*: Cic. Tusc. 1, 117 dies ... -et omnino.

B *cum obiecto*: **1** *personae* (*et collectiva*): Cic. p. red. in sen. 38 senatum (Sest. 17. 44 Phil. 4, 14. 13, 23). 132 nationem (Val. Max. 2, 10, 6 Arnob. nat. 1, 5. 2, 1 Vvlg. deut. 4, 38. 9, 4). Vatin. 24 C. Curionem ... cum filio. Phil. 8, 16 -eantur innocentes, honesti, boni, tota respublica. Tusc. 1, 27. 1, 90 toto ... animante -eto. div. 2, 22 exercitum (Caes. Gall. 6, 37, 7 civ. 3, 70, 1 Elog. Corp. I² p. 195 Liv. 3, 22, 9. 5, 28, 13. 7, 6, 11. 7, 35, 5. 9, 4, 12. 10, 4, 2. 22, 54, 2. 23, 12, 4. 23, 24, 6 *et saepissime* Pomp. Trog. Iust. 38, 4, 12 Val. Max. 3, 7, 4. 4, 7, 3. 6, 1 ext. 2. 6, 9, 14 Cvrt. 4, 9, 22 Frontin. strat. 2, 5, 22 Flor. epit. 3, 11, 8 Ampel. 45, 1. 46, 5 Gran. Lic. p. 17 Evtr. 2, 1 Amm. 22, 12, 1 Comment. Lucan. 2, 645. 7, 633. 10 p. 317, 6 Serv. Aen. 1, 70. 7, 717. 8, 652). Planc. Cic. epist. 10, 21, 5 -etis sceleratis. Galba Cic. epist. 10, 30, 4 copias (Caes. Gall. 6, 41, 3. 7, 88, 6 Bell. Afr. 93, 3 Elog. Corp. I² p. 194 Liv. 22, 54, 7. 37, 48, 3. 42, 60, 6. 44, 42, 9 Vell. 1, 9, 4 Val. Max. 6, 1 ext. 2. 9, 3, 5 Tac. hist. 2, 14 Flor. epit. 4, 10, 6 Paneg. 7, 2). Caes. Gall. 6, 36, 2 hostes (7, 14, 4 Hirt. Gall. 8, 37, 1). 6, 37, 7 imperatorem. Hirt. Gall. 8, 28, 5 equitatum (Bell. Afr. 52, 4 Liv. 8, 39, 3). Bell. Alex. 27, 2 Mithridaten. 27, 6 Bell. Hisp. 42, 7 Sall. epist. Pomp. 6. Nep. Paus. 1, 3 barbaros. Verg. Aen. 9, 246 Teucros (Sil. 9, 532). 11, 898 Volscorum acies (Liv. 9, 32, 11). Liv. 3, 19, 8. 6, 2, 9 iuventutem. 8, 24, 7. 9, 25, 9 gentem (40, 57, 5 Lvcan. 2, 84 Plin. nat. 3, 104 Sil. 2, 185 Paneg. 3, 7 Vvlg. deut. 7, 1. 8, 20. 31, 3 iud. 2, 21 Amm. 31, 10, 11 Svlp. Sev. chron. 1, 52, 2 Anon. Vales. 6, 34). Liv. 10, 26, 10 legionem (Val. Max. 7, 2 ext. 17 Amm. 16, 2, 10 Serv. Aen. 6, 825). 27, 49, 8. 42, 8, 5 Epiced. Drusi 311 Pavl. Fest. p. 17. Val. Max. 3, 8, 1 decreti auctorem. 8, 15, 7. Cvrt. 4, 1, 30 praesidia. Sen. epist. 114, 12 Plin. nat. 6, 22 ab his Tanaitas ... viritim -etos. Sil. 1, 514 Phrygiae -enti stirpis (*Troiae*) alumnos. 7, 550 civem. 9, 39 militem. 16, 50 pubem. Tac. hist. 2, 26 -eri cum universo exercitu Caecinam potuisse. 4, 18 expugnata castra, -etas cohortes (4, 79). Flor. epit. 1, 12, 4 Veientes. 1, 13, 21 reliquias *Senonum*. Svet. Aug. 3 fugitivos. Itala exod. 33, 3 (Aug. quaest. hept. 2, 150) ut non -eam (ἐξαναλώσω, Vvlg. disperdam) te in via. Os. 11, 9 (Cypr. testim. 2, 6) non sinam -eri Effraim (ἐξαλειφϑῆναι, Vvlg. non convertar, ut disperdam). Porph. Hor. carm. 3, 6, 13 populum Romanum ... paene barbari deluerunt (Hier. epist. 12, 2 Amm. 17, 11, 3 Serv. Aen. 7, 711 Svlp. Sev. chron. 1, 19, 5). Ivst. 2, 5, 2 *al.* Vvlg. gen. 34, 30 exod. 32, 10. 12. 33, 5 *et saepissime.* Amm. 15, 2, 1 *al.* *accedit abl.*: Cic. Manil. 21 magnas hostium ... copias multis proeliis esse -etas. Mur. 74 quorum alteri uno adventu nostri exercitus -eti sunt. Sest. 2 quos lapidibus, quos ferro, quos facibus, quos vi, manu, copiis -ere non potuerunt. nat. deor. 1, 38 homines morte (Amm. 14, 8, 15. 22, 11, 2 *v. l. 47*). off. 2, 16 hominum impetu, id est bellis aut seditionibus. Flor. epit. 3, 19, 11 copias fame armis facile -vit (*cf.* Marcell. chron. II p. 82, 447, 18 fames ... multa milia hominum iumentorumque -vit). Ampel. 31, 3 Crassum cum legionibus funesta clade. Vvlg. deut. 9, 3 ignis devorans ..., qui conterat eos et -eat. Amm. 14, 8, 15 Ptolemaeo rege voluntaria morte -eto. 22, 11, 2 Marcelli filius publica -etus est morte. 23, 5, 6 apparitoris cadaver carnificis manu -eti. *al.* Avg. civ. 15, 8 diluvio (15, 20. 21. 24). 18, 2 bellica vastatione. Cypr. Gall. deut. 180 ac possit *deus homines* subito -ere leto. per: Amm. 16, 11, 13 ut possit per bella -eri saevissima *Iulianus*. 17, 13, 15 per elementum utrumque Sarmates vincentium ira -vit (*cf.* 22, 3, 8 eum militaris ira -vit). *additur unde*: Itala gen. 6, 7 (Aug. civ. 15, 24 loc. hept. 1, 14 p. 509, 20) -eam hominem (ἀπαλείψω, Vvlg. delebo) ... a facie terrae (Vvlg. deut. 2, 21 quos -vit dominus a facie eorum. Ios. 13, 6 iud. 2, 3. *cf.* Ios. 23, 13 non -eat eas [*gentes*] ante faciem vestram). Vvlg. Ezech. 14, 9 -bo eum de medio populi mei Israel. Vvlg. Ios. 7, 13 -eatur ex te, qui hoc contaminatus est scelere. 15, 14 -vitque ex ea (*Cariath civitate*) Caleb tres filios Enac.

2 *rei*: **a** *corporeae*: Inscr. Mummi Carm. epigr. 3 Corinto -eto. Rhet. Her. 3, 18, 31 imagines. 4, 13, 19 Karthaginem (Cic. Verr. 3, 3. 5, 80 Manil. 60 leg. agr. 2, 87 Catil. 4, 21 Mur. 58 rep. 6, 11 Sall. Iug. 41, 2 Nep. Ham. 2, 1 Liv. 21, 41, 11. 30, 36, 10. 44, 44, 2 Vell. 1, 13, 1. 2, 4, 2 *et saepe*). Rhet. Her. 4, 27, 37 Numantiam (Cic. leg. agr. 2, 87 Manil. 60 Catil. 4, 21 Mur. 58 Sall. Iug. 8, 2 Plin. nat. 10, 123. 33, 141). Cic. S. Rosc. 131 urbes (Manil. 60 Catil. 4, 21 Mur. 80 har. resp. 12, 33 Caes. civ. 2, 12, 4 Bell. Afr. 22, 2 Hor. carm. 3, 6, 14 Liv. 4, 61, 11. 5, 21, 2 *al. et saepissime.* Vell. 2, 27, 2 *al.*). Cic. Verr. 3, 86 Himeram. 5, 72 oppidum (Bell. Afr. 74, 2 Liv. 41, 11, 7 Plin. nat. 3, 70. 109. 125. 131. 6, 180). 5, 79 monumentum (dom. 102). leg. agr. 2, 38 aedificia. Catil. 3, 25 rempublicam (4, 13 dom. 137 Pis. 16 Phil. 2, 17. 52. 8, 16 epist. 9, 19, 2. 15, 15, 2). 4, 7. 12 domos et universae reipublicae domicilium. 4, 19. Sull. 3 civitatem (Manil. 38 rep. 3, 34 Flor. epit. 1, 13, 18 *al.*). dom. 143 domum (Itala lev. 14, 45 [Lugd.] -ent [Vvlg. destruent] domum. Vvlg. prov. 14, 11 *al.* Amm. 16, 8, 9). leg. 2, 64 sepulcra. ac. 2, 135 patriam (off. 1, 57 Marcell. 11, 7, 35 Evtr. 6, 15). Tusc. 2, 52 tyrannidem. epist. 7, 18, 2 epistulas. Lael. 13 Graeciam. Bell. Hisp. 36, 2 moenia. Hor. epist. 2, 1 carmina. Prop. 2, 6, 15 quae (*Phryne*) -etas (delectas *codd.*, *an* deiectas*?*) potuit componere Thebas. Liv. 4, 10, 6 -endum publicae avaritiae monumentum. 8, 13, 1. 15. 9, 38, 1 castella. *al.* Ov. met. 13, 219 Pergama (13, 320). Epiced. Drusi 175 arma. Val. Max. 1, 6 ext. 1 Athenas. 2, 8, 2 classem (3, 8 ext. 3). Cvrt. 9, 10, 22. Lvcan. 3, 360 Massiliam. Plin. nat. 3, 59 Amynclae a serpentibus -etae (8, 104). Tert. adv. Marc. 5, 16 flammam et ignem. orat.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

28 pristina sacrificia. ITALA IV reg. 21,13 (Lucif. reg. apost. 8 p. 56,31 -eam (VVLG. -bo) Hierusalem (VVLG. Ios. 15,63 IV reg. 21,13). [PORPH. Hor. sat. 2, 3, 239 bacas ... in aceto deluisse. *leg.* diluisse.] PANEG. 9,16 Africam. FIRM. err. 16,4. EVTR. 9,9 imperium Romanum. FILASTR. 21, 4 sculptiones. *al.* VVLG. gen. 7, 4 substantiam (7, 23 *bis*). 9, 15 omnem carnem (AVG. civ. 15, 11). *al.* *nota*: LVCR. 5, 749 si certo tempore luna gignitur et certo -etur tempore rursus. *accedit causa*: CIC. Verr. 5, 69 flamma templum (LIV. 4, 33, 5). Manil. 38 utrum plures arbitramini ... militum vestrorum armis hostium urbes an hibernis sociorum civitates esse -etas? prov. 24 omnia flamma ac ferro. Sest. 33 rogatione rempublicam. Vatin. 20. Phil. 9, 14 quod (*solum*) nulla vi moveri neque -eri possit. NEP. Them. 4, 1 asty incendio (Iph. 2, 5). LIV. 4, 25, 8 qua (*fortuna*) Fidenae -etae sint. 30, 6, 6 castra clade una -eta. SEN. nat. 2, 34, 3 fulminis ictus priora -vit. PLIN. nat. 6, 159 oppida ... variis bellis. SIL. 17, 328 claro -etum est Marte Saguntum. FLOR. epit. 2, 6, 56 castra illatis facibus. PAVL. dig. 39, 3, 11, 6 aggerem vi fluminis. SER. SAMM. 147 sanguine vel leporis morbus -bitur oris. ARNOB. nat. 2, 36 animas mors saeva posse videatur extinguere et ad nihilum redactas irremeabili abolitione -ere. PANEG. 11, 4 una acie universa Germania -eta est. AMBR. spir. 3, 10, 60 confessio, qua delestis oraclum. HIER. epist. 36, 5, 3 quae (*animae*) diluvio -etae sint (Sirach 44, 19 ne -eri [ἐξαλειφθῇ] possit diluvio omnis caro AVG. civ. 16, 11. 16, 43. 17, 1. 20, 18). VVLG. sap. 10, 4 cum aqua -ret terram. II Macc. 8, 18 mundum uno nutu (καταβαλεῖν). CLAVD. 21, 96 equis ... Basternas una potuit -ere ruina? AVG. civ. 1, 2 Troiam ferro ignibusque. *accedit unde*: VVLG. gen. 17, 14 -bitur anima illa de populo suo (lev. 23, 30). III reg. 13, 34 domus Ierobeam et eversa est et -eta de superficie terrae.

b *incorporeae*: CIC. Q. Rosc. 7 haec (*adversaria*) -entur statim. div. in Caec. 26 improbitatem. Verr. 1, 49 turpitudinem atque infamiam. 5, 120 pulchritudinem. Catil. 1, 30 -bitur non modo haec tam adulta reipublicae pestis (har. resp. 6), verum etiam stirps ac semen malorum omnium. dom. 130 senatus auctoritate -eta. har. resp. 58 auspicia. Pis. 39 ordinem. div. 1, 8 religionem. Lael. 11 bella (*cf.* LIV. 25, 37, 8 reliquias belli). part. 67 in timore -endo (*E*, delenieendo *al.*). Att. 1, 16, 6 ius ac fas. epist. 1, 9, 21 summorum civium principatum. LIV. 39, 30, 8 ignominiam. 45, 38, 8 infamiam. PETRON. 2 ingenia. 80 amicitiae sacramentum. 99 scabitudinem animi. TERT. nat. 1, 10 antiquitatem. adv. Val. 4 p. 180, 23 originem. ITALA Is. 58, 6 (Barnab. 3, 3) omnem consignationem iniquam -e (διάλυε, VVLG. dissolve). Ps. HIL. libell. 6 potestatem peccati eradicare penitus et -ere. HIER. in Is. 13, 9 p. 239 -etis perditisque sceleribus. VVLG. II Esdr. 13, 14 et ne -eas miserationes meas, quas feci. *accedit causa*: CIC. Sest. 146 haec omnia -eta videntur reditu meo. Tusc. 1, 27 mortem non interitum esse omnia tollentem atque -entem. Lael. 13 omnia morte -eri. *adde*: NEP. Alc. 8, 6 eoque impetu totum bellum -vit. SIL. 5, 415 properoque virentes -lerat leto bellator barbarus annos. TERT. bapt. 5 -eta morte per ablutionem delictorum. *adde*: DRAC. laud. dei 2, 172 tali sub clade -etur (doletur *Brux.*; aboletur *Arevalo*) *metus*.

II ***speciatim*** *de scriptis sim. i. q. delinere, antiquare* (*proprie et in imag.; cf. etiam* delino): **A** *absolute*: OV. met. 9, 524 et notat et -et. QVINT. inst. 10, 3, 31 ratio -endi. 10, 4, 1 stilus -et. HIER. epist. 50, 1, 3 qui meliorem stili partem eam, quae -ret, quam quae scriberet.

B *c. obiecto*: CATO or. frg. 2 istud quoque -e ... istuc quoque -e ... usque istuc ad lignum -e. CORP. I 208, 9. CIC. Quinct. 70 cuius omnino rei memoriam omnem tolli funditus ac -eri arbitror oportere (Phil. 2, 51. 12, 12 parad. 29 LIV. 6, 28, 8. 28, 20, 7 VVLG. exod. 17, 14). Verr. 5, 80 nomen (Att. 10, 7, 1. 15, 5, 3 LIV. 3, 8, 10. 7, 41, 4. 9, 45, 17. 21, 30, 3. 23, 6, 3 *et saepe*. SIL. 4, 661 VVLG. IV reg. 14, 27 Esth. 10, 8 psalm. 9, 6 Sirach 41, 14 CLAVD. 3, 233). CIC. Manil. 7 maculam (ad Brut. 1, 15, 4). off. 3, 2 iudicia. epist. 7, 18, 2. epist. frg. IX 3 ceris -etis (delitis *coni. F. Modius*. OV. ars 495. IVST. 2, 10, 13 [delita *al.*]). HOR. ars 389 -ere licebit, quod non edideris. 440 versus. OV. met. 9, 524 tabellas. 9, 528 ʻsororemʼ *verbum*. PETRON. 45 stigmam (MART. 10, 56, 6 stigmata. 14, 7, 2). SEN. contr. 9, 3 (26), 7 testamentum (VLP. dig. 9, 2, 41. 28, 4, 2 *al.* LAMPR. Comm. 19, 5). BVC. Eins. 1, 49 chartas (*i. poemata*). COLVM. 10, 125 fronti data signa fugarum. PLIN. nat. 29, 9 cuncta placita. 36, 141 fictilia ex eo (*gagate lapide*) inscripta non -entur. CORP. IV 3775 invidiose qui -es (*sc. inscriptionem*), ae⟨g⟩rotes. IVV. 5, 35 cuius *vini* patriam titulumque senectus -vit multa veteris fuligine testae. 7, 27 vigilata proelia (*i. carmina de pr.*). 12, 123 tabulas (IVLIAN. dig. 9, 2, 42 si -verit quoque aut combusserit tabulas testamenti. GAIVS inst. 2, 151 PAPIN. dig. 28, 4, 4 VLP. dig. 4, 3, 35 *al.*). SIL. 16, 671 opprobria (VVLG. prov. 6, 33 Ier. 20, 11). FRONTO p. 234, 3 N. colorem. VENVL. dig. 48, 13, 10 (8), 1 quidquid in tabulis publicis -verit vel induxerit. VLP. dig. 9, 2, 41 pr. chirographum (PAVL. sent. 9, 2, 40. VVLG. Col. 2, 14 -ens [ἐξαλείψας] ... chirographum decreti. Ps. HIL. libell. 6. *cf.* HIER. epist. 21, 2, 4). 10, 2, 16, 5 rationes hereditarias. DIG. 28, 4 tit. de his, quae in testamentis -entur. VLP. dig. 28, 4, 1 pr. si legibilia sint inconsulto -eta *eqs.* 47, 2, 31 pr. imaginem vel librum. TERT. adv. Val. 12 p. 191, 3 Ovidius Metamorphoses suas -visset (*cf.* MACR. sat. 2, 4, 2 tragoediam). pudic. 19 delicta. VVLG. Esth. 14, 9 hereditatem. psalm. 50, 3 -e iniquitatem meam (50, 11 Is. 43, 25. 44, 22 Dan. 9, 24). 108, 14 peccatum. act. 3, 19 AVG. civ. 1, 27. 13, 7 *bis*. 21, 27 *bis*. CASSIAN. inst. 3, 3, 3 MVTIAN. Chrysost. hom. 9, 4). Sirach 23, 36 dedecus. 40, 12 munus et iniquitas -bitur. Is. 28, 18 foedus. VEG. mil. 1, 20 consuetudinem. CLAVD. 22, 303 paginam. RVFIN. hist. mon. 1 p. 400ᴮ facinora. AVG. civ. 19, 12 naturae extrema vestigia. MART. CAP. 6, 704 (vers.) taedia. BOETH. arithm. 1, 1 p. 10 naturam hominis. INST. Iust. 3, 7, 4 legem Iuniam et senatus consultum ... et edictum Traiani. 3, 12, 1. CORIPP. Ioh. 2, 361 cunctaque -etis donat delicta libellis. PASS. Barth. 6 p. 144, 3 picturam omnem. CORP. III 10648ᵇ, 4 ob -eta vitia temporum praeteritorum. *acced. causa*: VARRO ling. 5, 3 vetustas quasdam *impositiones verborum* -vit (*cf.* HOR. carm. 4, 9, 10 nec si quid olim lusit Anacreon -vit aetas (PROP. 2, 5, 27 quod non umquam tua -eat aetas). CIC. inv. 2, 108 *beneficia* maleficiis. Cluent. 41 cum tabulas *testamenti* prehendisset ..., digito legata -vit. Sest. 56 quae lex omnia iura ... -vit. Deiot. 37 quae possit iniuria ... decreta -ere. *ibid.* iudicia oblivio. nat. deor. 1, 28 Lael. 92. off. 2, 65 ut honores, ut omnis dignitatis gradus, sic huius scientiae splendor -etus est. Att. 1, 11, 1 quod neque epistulae tuae neque nostra ⟨al⟩legatio tam potest facile -ere quam tu ... tolles. epist. 2, 1, 2 tuorum erga me meritorum memoriam nulla umquam -bit oblivio. 14, 3, 1 quas (*epistulas*) ego lacrimis prope -vi. ad Q. fr. 3, 8, 1 -vit omnem molestiam recentior epistula. CAES. or. frg. Gell. 5, 13, 6 neque hominum morte memoria -eri debet. Gall. 2, 27, 2 turpitudinem fugae virtute. OV. met. 1, 445 neve operis famam posset -ere vetustas. TIB. 1, 9, 50 carmina ... liquida -eat amnis aqua. PLIN. nat. 25, 175 stigmata in facie mandragoras illitus -et (*cf.* 26, 22. 30, 30. MART. 6, 64, 26 stigmata nec vafra -bit Cinnamus arte). MANIL. 4, 62 nomenque cruore -vit proprio. VAL. MAX. 4, 1, 12 ista ... -vit moderatio. SEN. contr. 1, 8, 6 abdicationem virtute. suas. 7, 14 quae hodie pro Ciceronis ingenio dixero, nulla pactione -bo. STAT. Theb. 6, 415 -et sulcos iterata priores orbita. Ach. 1, 60 -entque pedum vestigia cauda (*cf.* FLOR. epit. 1, 13, 17 omnia incendiorum vestigia Gallici sanguinis inundatione). SVET. Cal. 20 scripta sua spongea linguave (*cf.* TERT. nat. 1, 19 arrepta spongea vel intenta lingua -ete litteras). TERT. adv. Marc. 4, 10 Ionathan ... resignati ieiunii culpam deprecatione -esse (*cf.* pudic. 6 Nabothae sanguinem Achab ⟨in⟩ deprecatione -vit). HIER. epist. 42, 2, 3 trinam negationem trina postea confessione -vit. VVLG. num. 5, 23 -bit ea (*scripta maledicta*) aquis amarissimis. eccles. 6, 4 oblivione -bitur nomen eius (*cf.* Ier. 23, 40 quae *ignominia* numquam oblivione -bitur. 50, 5 quod *foedus* nulla oblivione -bitur. Esth. 9, 28 AVG. serm. ed. Mai 46, 2). RVFIN. hist. mon. 1 p. 399ᴰ lacrimis ... prioris elationis culpam. CASSIAN. inst. 12, 11, 1 crimina una paenitudinis sermone -eta. conl. 18, 16, 7 quam (*maculam*) ille ingentibus paenitentiae lacrimis post -vit. 20, 8, 9 nisi ea (*scelera nostra*) bonitas domini clementiaque -verit. *sequuntur praepositiones*: *aliquem* (*i. nomen alicuius*): **ex**: TER. Eun. 296 -o omnes dehinc ex animo mulieres. SEN. contr. 7, 6, 8 quem ex censu -eamus. **de**: TERT. scorp. 12 de libro vitae (VVLG. apoc. 3, 5 [ἐξαλείψω]. *cf.* BACHIAR. repar. laps. 8 de libro vitae -etus est, id est de memoria dominicae lectionis. *cf.* VVLG. psalm. 68, 29 de libro viventium [ἐξαλειφθήτωσαν]). ITALA exod. 32, 33 (Cypr. testim. 1, 1 Pacian. paraen. 5 p. 108, 3) -eam (ἐξαλείψω, VVLG. -bo) eum de libro meo (*cf.* FILASTR. 149, 8 -eantur de libro. CASSIOD. compl. in apoc. 3, 1 LIB. iubil. 30, 22. *cf.* VVLG. II reg. 14, 16 qui volebant de hereditate dei -ere me). *res*: **ab**: ITALA apoc. 21, 4 (cod. g Tert. resurr. 58 p. 118, 16) -bit (ἐξαλείψει, Aug. civ. 20, 17 *et* VVLG. absterget) omnem lacrimam ab oculis. **coram**: VVLG. II Esdr. 4, 5 et peccatum eorum coram facie tua non -eatur (*cf.* Ier. 18, 23 a facie). **de**: LACT. inst. 5, 18, 14 dignus, cuius nomen in perpetuum de familia -eatur (Ps. AMBR. laps. virg. 8, 34 de quo libro vitae nomen tuum -etum sit. VVLG. Ios. 7, 9 nomen nostrum de terra. *cf.* Ruth 4, 10 ne vocabulum eius de familia sua ac fratribus et populo -eatur. *adde*: ITALA deut. 25, 6 [Lugd.] non -bitur [-eatur VVLG.] nomen ipsius ex Israel). RVFIN. Adamant. 5, 26 -e de apostolo quia caro et sanguis regnum dei non possidebunt. AVG. civ. 22, 30 penitus de sensibus mala. doctr. christ. 4, 10, 25 neque adhuc illa de memoria -vit oblivio. *adde*: VVLG. deut. 9, 14 nomen eius de sub (ITALA Lugd. sub) caelo (*cf.* 25, 19 -bis nomen eius sub caelo [29, 20]. *p. 437, 25*). **ex**: CIC. S. Rosc. 6 ut ... -eatis ex animo suo suspicionem. Flacc. 60 nominis prope Romani memoriam ... non modo ex sedibus Graecorum, verum etiam ex litteris esse -etam. Balb. 43 inveteratam quandam barbariam ex Gaditanorum moribus disciplinaque. LIV. 4, 11, 3 ut -rent ex animis hominum infamiam iudicii. VVLG. deut. 31, 21 quod (*testimonium*) nulla -bit oblivio ex ore seminis sui. *v. l. 65.*

iuncturae: **funditus**: CIC. Verr. 5, 79 har. resp. 6 Phil. 2, 52 off. 1, 57 Att. 9, 19, 2 BELL. Afr. 22, 2 BELL. Alex. 27, 6 LIV. 45, 24, 9 VAL. MAX. 3, 8, 1 FLOR. epit. 1, 12, 4 CLAVD. 3, 233 RVFIN. hist. 4, 2, 5. funditus evertere ac -ere: LIV. 32, 33, 16. funditus -ere atque extinguere: ARNOB. nat. 1, 5. omnino: VVLG. deut. 4, 31. penitus: VVLG. deut. 7, 23 VEG. mil. 1, 20 AVG. civ. 22, 30. viritim: PLIN. nat. 6, 22. superari -erique: BELL. Alex. 27, 2. -ere et solo aequare: TAC. ann. 13, 41. ad internecionem: LIV. 9, 45, 17 VVLG. num. 17, 13 AMM. 22, 12, 1. 31, 10, 12. funditus ad internecionem: BELL. Afr.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

52,4. ad exitium ultimum: AMM. 30,7,7. ab stirpe: AVG. civ. 3,21. tollere et -ere: LIV. 31,44,4 ARNOB. nat. 2,1 AVG. civ. 8,23. 22,6. lacerare ac -ere: LIV. 42,8,5. -ere atque extinguere: CIC. epist. 5, 13,3 AVG. civ. 22,6 (*cf. p. 436, 80*). capere et -ere: LIV. 3,19,8 AVG. civ. 18,19. evertere et -ere: VVLG. III reg. 13,34 (*cf. p. 436, 79*).

syn.: *ad I*: extinguere, perdere, tollere. *ad II*: delinere. *oppos.*: *ad I*: conservare, servare, parcere. *ad II*: scribere.

deriv.: deleticius, deletilis, deletio, deletor, deletus. *compos.*: perdeleo.

dēlēro *sim. v.* delir-.

dēlētērion, *δηλητήριον*. *i. venenum*: CASS. FEL. 51 p. 132,4 letali cibo sive potione accepta quam Graeci -on dicunt.

dēlētīcius, -a, -um *a* delere, deletus. *i. q. scripturae deletae impositus, palimpsestus* (GLOSS. -a *παλίμψηστρον*. charta -a *χάρτης ἀπάλιπτος, χάρτης ἀπηλιμμένος; cf. Marquardt-Mau, Privatl. p. 815*): VLP. dig. 37,11,4 chartae appellatio et ad novam chartam refertur et ad -am. IVST. 2,10,13 easdemque *tabellas* cera superinducit -a, ne aut scriptura sine tegmine indicium daret, aut recens cera dolum proderet. AVG. c. Cresc. 3,27,30 sciebam illa (*euangelia*) -a fuisse.

dēlētilis, -e *a* delere, deletus. NON. p. 96 -e non quod deleatur, sed quod deleat (GLOSS.). VARRO Men. 305 spongiam -em.

dēlētio, -ōnis *f. a* delere. GLOSS. pernicies. LVCIL. 823 -em nostri ad unum exercitus. ITALA exod. 17,14 (Cypr. testim. 2,21) quoniam -e deleam (*ἀλοιφῇ ἐξαλείψω*, VVLG. delebo) memoriam Amalech de sub caelo. CASSIAN. conl. 17,25,18 post illam -em nominis sui (*Iudae*). HIER. in Ezech. 7,8 p. 67 -o templi. MAX. TAVR. serm. 43 omnis illa dei humilitas dignationis est pietas, non -o potestatis.

dēlētor, -ōris *m. a* delere. *is qui delet*: MAR. MERC. subnot. 8,25 -r chirographi *Christus est*. *fem.* **dēlētrīx,** -īcis: CIC. har. resp. 49 tum est illa in templo Castoris scelerata et paene -x huius imperii sica deprehensa.

?**dēlētus,** -ūs *m. a* delere. TERT. adv. Marc. 2,24 p. 368,22 si eius malitiae paenituit creatorem quasi creaturam, reprobandae scilicet et -ui (*R*[3], et delictum *MR*[1] *edd.*) iudicandae (*Kroymann*, vindicandae *codd.*). *Simbeck.*

1. dēlevo, -ātus, -āre *a* de *et* lĕvare. GLOSS. IV 49,32 -ati de terra levati (503,36 delibati) *inter glossas a littera* d *incipientes;* relevati *coni. Nettleship.*

2. dēlēvo, -āre *a* de *et* lēvare. *i. q. lēvare*: COLVM. arb. 6,4 plagam *trunci* acutissimo ferro -ato. [*conicitur* CHIRON 635. 698 GLOSS. V 543,33.] *L.*

delfīnus *v.* delphinus.

dēlībāmentum, -ī *n. a* delibare. *i. q. libamentum*: VAL. MAX. 2,6,8 defusis Mercurio -is et invocato numine eius. NOT. Tir. 109,29[a].

dēlībātio, -ōnis *f. a* delibare. GLOSS. *ἀπαρχή*. refloratio. immolatio. perfusio seu perfloratio. *inde a* TERT. *et* FLORENT. dig.

1 *i. q. ablatio, deminutio*: FLORENT. dig. 30,116 legatum est -o hereditatis. TERT. patient. 8 ipsum qui corpus expositum omnium ad iniuriam gerimus . . . minorum -e (deliberatione *trad.*) laedemur? resurr. 7 ipsa -o masculi in feminam carne suppleta est. adv. Marc. 1,22 p. 320 homo damnatur in mortem ob unius arbusculae -em. NOVATIAN. trin. 29 p. 944[B] -em quandam gratiarum. CHALC. transl. p. 32[C] quattuor illa integra corpora et sine ulla -e ad mundi continentiam sumpta sunt (*ἓν ὅλον ἕκαστον εἴληφεν*).

2 *i. q. ἀπαρχή, primitiae*: ITALA (cod. g *aliique*) *et* VVLG. Rom. 11,16 quod si -o sancta est, et massa (*ἀπαρχή. locus saepe laudatur*). ITALA Ezech. 44,30 (cod. S. Pauli) -es eorum omnium et ablationes ex omnibus -bus vestris (*ἀπαρχαί*, VVLG. primitiva). 45,1 (cod. S. Pauli) segregabitis -em domino sanctum (*ἀπαρχήν*, VVLG. primitias. *cf.* Ezech. 45,6. 7. 13). IREN. 1,8,4 -em quidem quod est spiritale dictum docentes, conspersionem autem nos, id est psychicam ecclesiam (*allegorice ἀπαρχὴν μὲν τὸ πνευματικὸν ... φύραμα δὲ ἡμᾶς κτλ.*). AMBROSIAST. in II Tim. 4,6 passionem tamen suam -em appellat, deo enim immolatur qui pro eius iustitia patitur. HESYCH. in lev. 3,1 p. 815[C] sanctificantes per -em et massam. SACR. Leon. p. 344 *Petrus* Israheliticae delivationis (*sic cod.*) instituens ecclesiam primitivam.

3 *de re leviter attingenda*: TERT. adv. Val. 6 p. 183,7 sicubi indignitas meruerit suggillari, non erit -i transfunctoria expugnatio.

dēlībātus, -ūs *m. a* delibare. GLOSS. *ἀπαρχή. σπονδή.* *Gudeman.*

dēlīberābundus, -a, -um *a* 1. deliberare. *i. q. deliberans*: LIV. 1,54,6 rex. 2,45,7 consules.

?**dēlīberāmentum** *v.* deliramentum.

×**dēlīberātio,** -ōnis *f. a* 1. deliberare. SCHOL. Cic. Gron. p. 401 -o est statutae causa et propositae plena perfectio. GLOSS. *βουλὴ ἐπὶ τοῦ ἐνθυμουμένου, σκέψις.* ymbdritung (*sim. anglosax.*). *pluralis inde a* RHET. Her. 3,2,2 *bis.* CIC. inv. 1,96. *legitur inde a* RHET. Her. *et* CIC.; *deest poetis et* CAES. SALL. NEP. VITR. RVT. LVPO VELL. CVRT. MELAE SEN. philos. ASCON. PETRON. PLIN. nat. FLOR. SVET. [TERT. patient. 8 *v. supra l. 50.*]

1 *generatim i. q. consideratio, consilium*: RHET. Her. 2,14,22 -em suam ponet ante oculos. 3,2,2 veniunt in -em et consultationem (*cf.* QVINT. inst. 2,21,18 huius modi res neque in laudem neque in -em veniunt). 3,5,8. CIC. p. red. ad Quir. 12 quae -o non in reddenda . . ., sed . . . in augenda mercede consumpta est. Phil. 1,2 ad -es eas, quas habebat domi de republica. fat. 2. off. 1,9 quae -o omnis in rationem utilitatis cadit. *al.* de orat. 3,204 communicatio, quae est quasi cum iis ipsis, apud quos dicas, -o (QVINT. inst. 9,1,30). part. 83 -o tollitur. Att. 7,3,2 habet enim res -em. 8,12,3 id enim, etsi erat -is (*cf.* epist. 4,6,3 *l. 39 et 41*) tamen obire non potui. 9,10,7. 14,13,4 suscipe nunc meam -em, qua sollicitor. 15,21,2 epist. 4,2,4. 6,8,2 CAEL. Cic. epist. 8,14,2 ALF. dig. 32,60,2 LIV. 1,23,8. 2,24,4. 7,39,11 cum eadem -o teneret. 37,54,9 -o anceps. 41,24,14 fuit certe tamen aliquid, quod tam longam -em faceret (fecerat *cod.*). *al.* SCRIB. LARG. praef. p. 1,6 inter -es contentionesque medicorum. PS. FRONTIN. strat. 4,7,22 petiit unius noctis ad -em spatium. PLIN. epist. 3,19,5 -is nostrae caput est. PAVL. dig. 18,1, 45,1. APVL. met. 7,10 in diutina -e (10,4). MIN. FEL. 13,4 -i diem petiit. ARNOB. nat. 5,6 deorum in -e. SPART. Hadr. 8,9 erat enim tunc mos, ut . . . princeps . . . sententiam ex omnium -e proferret. CAPITOL. Aur. 6,2 habita -e velle se dixit (AMM. 15,5,21). ITIN. Alex. 12 amicitias probatas non recipere -em. AVSON. 428,3 Troiani . . . per totam noctem -e consultant. AMM. 14,6,14 anxia. *al.* RVFIN. hist. mon. 27 summa cum -e edocebat. OROS. hist. 2,17,1 magna . . . -o fuit. MART. CAP. 1,6. 5,448 -o futuri tantum temporis continet quaestionem. POMER. 3,16,2 incerta. ENNOD. epist. 3,16 p. 84,7 vicit -em meam maturae amplitudinis vestrae taciturnitas. *al.* APRING. in apoc. 4,1 secreta dei fideli -e considerat. GREG. TVR. Mart. 3,15 impleto bonae -is voto. BENED. reg. 58 sub tam morosam -em licuit aut excusare aut suscipere. *ibid.* habita secum -e (MIRAC. Theclae 1 p. 170,7). *acced. genet.*: CIC. off. 1,9 consilii capiendi -o. Att. 8, 15,2 officii me -o cruciat. LIV. 44,2,7 -o eius rei differtur. LIB. pontif. p. 144 pontifex levatus sine -e decreti. adversus: RVFIN. Orig. in exod. 1,5 initur -o adversus filios Israel. de: LIV. 35, 42,3 tenuit eum et de Hannibale -o. RVFIN. hist. 2,11,1 cum de apostolis . . . -o fieret. TRYPH. dig. 49,17,19,5 facilior -o est de libertate servi. VLP. dig. 36,1,13,3 iusta -o incidit de quantitate fideicommissi. super: AMM. 31,2,7 -e super rebus proposita seriis. *seq. interrogatio indirecta* (*v. l. 60*): CIC. Manil. 27 ut haec vobis -o difficilis esset, quemnam . . . bello praeficiendum putaretis. Att. 8,3,1 -o autem omnis haec est . . ., quid mihi agendum putes. epist. 4,2,4 in quo reliqua videtur esse -o, quod consilium in discessu, quae loca sequamur. 4,6,3 magnae tamen est -is, quae ratio sit ineunda nobis. PLIN. epist. 10,39,2 dignum est certe -e sitne faciendum. VLP. dig. 32,11,3 propriae est -is, utrum . . . . AMM. 16,2,3 habita -e, quodnam iter eligeretur. *c infinitivo*: GREG. TVR. Mart. 1,32 -o mea est non reverti domui.

2 *speciatim*: a *in re hereditaria*: MAECIAN. dig. 36,1, 73 (71) MARCELL. dig. 28,8,10 VLP. dig. 36,1,9,1 *ter* INST. Iust. 2, 19,6. 7,66,6 ad -em hereditatis. b *t. t. rhetorum*: RHET. Her. 3,2,2 -es partim sunt eiusmodi, ut quaeratur, utrum potius faciendum sit, partim eiusmodi, ut, quid potissimum faciendum sit, consideretur. *ibid. ter.* CIC. inv. 1,12 si -o et demonstratio genera sunt causarum (1,13. *cf.* FORTVN. rhet. 1,14 p. 92 -o et demonstratio genera sunt dicendi. MAR. VICTORIN. rhet. 1,9 p. 183 *saepe.* MART. CAP. rhet. 17 p. 462. EMPOR. rhet. p. 570 -o est, sicut M. Tullio placet, genus causae tertium substantiae oratoris appositum). CIC. inv. 1,96 *al.* de orat. 3,109 illud genus causam aut controversiam appellant eamque tribus, lite aut -e aut laudatione, definiunt. *al.* part. 10. 13. 69. 70. 89 top. 91. 93. QVINT. inst. 3,8,10 narrationem . . . numquam exigit privata -o. 3,8,11 TAC. dial. 31 DON. Ter. Andr. 236. 259. MAR. VICTORIN. rhet. 1,5 p. 175 -o est . . ., quae posita in publicis causis assertionis suae sententiam dicit. EVGRAPH. Ter. Ad. 299. 517 haec scaena -em tenet, quid faciat (*cf.* Hec. 336 haec scaena quandam quasi -em tenet ad aegrotam nurum). Andr. 375. Eun. 50. QVINT. inst. 3,8,25 omnis enim -o de dubiis est.

syn.: consultatio (RHET. Her. 3,2,2 CIC. off. 3,50), consideratio, consilium. *opp.*: temeritas.

×**dēlīberātīvus,** -a, -um *a* 1. deliberare. *i. q. ad deliberationem pertinens*: RHET. Her. 1,2,2 genus demonstrativum, -um, iudiciale (*ibid.* -um est in consultatione, quod habet in se suasionem et dissuasionem. 2,1,1 CIC. inv. 1,7 *bis. al.* QVINT. inst. 2,4,25. 3,4,9. 15. 3,8,62. 8 pr. 6. EMPOR. rhet. p. 570 *genus* laudativum, -um, iudiciale, quae Graeci *ἐγκωμιαστικόν, συμβουλευτικόν, δικανικόν* nominant. FORTVN. rhet. 1,1 p. 81 MART. CAP. 5,467 *ter* BOETH. in Porph. comm. pr. 1 p. 34,21). RHET. Her. 3,1,1 causa (3,8,15 CIC. inv. 1,14. 2,12. 76 QVINT. inst. 3,8,1. 8,3,11. MART. CAP. 5,447 iudicialis -a et demonstrativa *causa*. EVGRAPH. Ter. Andr. 28 MAR. VICTORIN. rhet. 2,51 p. 301 SVLP. VICT. rhet. 46 p. 342). CIC. inv. 1,8 pars (QVINT. inst. 2,21,22. 3,3,14. 3,4,1. 3,6,56. 3,8,6). QVINT. inst. 2,1,2 materia (3,4,16. 3,6,81. 3,8,53. 5,13,6 MAR. VICTORIN. rhet. 1,7 p. 178). CHALC. comm. 120 animae motus. 230 vis animae. 342 recordationem accommodat Plato . . . rebus -is hoc est eis, quae praeceptis artificialibus et theorematibus percipiuntur. EVGRAPH. Ter. Eun. 1072 primum hoc -um (-ae *Wessner*) est, ut qui suadet, aliquam sententiam dicant. IVNIL. 2,2 voce sive praeceptiva sive -a. *subst. f.* **dēlīberātīva,** -ae (*sc. causa*): DON. Ter. Hec. 336. 753. Phorm. 441. 452. 485 SCHOL. Pers. 3,44 Iuv. 7,162. 169. 10,167 DRAC. Romul. 9 tit.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

EVGRAPH. Ter. Ad. 447. 936 Andr. 206. 236. 301. 533 Hec. 727 Eun. 46. 81 Phorm. 441.

dēlīberātor, -ōris *m. a* 1. deliberare. *is qui deliberat*: CIC. Sest. 74 illi interea -i merces ... duplicata est. MART. CAP. 5, 447 auditoris ...sunt genera tria: ...aliud eius, qui honestate vel utilitate incerta dubius alienae sententiae persuasionem inexplicabilis -r exspectat. GLOSS. II 576, 47 *sine interpr.*

dēlīberium, -ī *n. cf.* 1. deliberare. GLOSS. II 112, 39 consilium et -um συμβουλία, γνώμη.

*1. **dēlībero**, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* libra *ductum esse videtur*; *e vocalem a verbo* liberare *accipere potuit. Th.*]. diliberat: NOT. Tir. 34, 31 (del- 34, 30). PAVL. FEST. p. 74 -are a libella, qua quid perpenditur, dictum. NON. p. 282 -are est dubitare. p. 429 cogitare est considerare, -are confirmare. MART. CAP. 5, 448 qui -at, ambigua mentis opinione differtur. DIFF. ed. Beck p. 47, 40 cogitat solus et petit a se consilium, dictum ab eo quod mentem cogat; qui vero -at, convocatis amicis rem, quam cogitat, exponit et eorum sententias exquirit. GLOSS. λογίζομαι, διασκέπτομαι. -at διαπορεῖ, διχογνωμονεῖ, συνσκέπτεται, ἐπιθυμεῖ (ἐνθυμεῖ c), βουλεύεται, cogitat, retractat, statuit. -are βουλεύεται, διαφόρως σκέπτεται. V 405, 18 delibrat cogitavit. *cf.* GLOSS. delibras deliberas. *legitur inde a* PLAVTO (*cf.* considero); *singulis locis habent*: PLAVT. SALL. HOR. VITR. VELL. VAL. MAX. COLVM. MART. FRONTIN. aq. IVV.; *binis*: CELS. PETRON. MIN. FEL.; *ternis*: TER. FLOR. SVET.; *quinis*: CAES. PVBLIL. NEP. CVRT.; *senis*: RHET. Her. APVL.; *frequentant*: CIC. LIV. SEN. rhet. SEN. phil. PLIN. iun. TERT.

I *i. q.* ***cogitare***, *considerare*: A *generatim*: 1 *absolute*: TER. Phorm. 457 ego amplius -andum censeo. Hec. 508. TVRPIL. com. 6 quaeso cogita ac -a. CIC. inv. 1, 95 S. Rosc. 58. Caecin. 4 causa -andi. p. red. ad Quir. 12 nisi...noctem sibi ad -andum postulasset (Sest. 74). Phil. 7, 26 potestas -andi. fin. 2, 115 Tusc. 5, 112 *et saepe* CAES. Gall. 1, 7, 5 PVBLIL. D 17. 18. Q 23 NEP. Eum. 12, 3 LIV. 8, 11, 3. 37, 32, 10 quinque dierum spatio ad -andum sumpto. *al.* SEN. contr. 2, 3, 7 -a, cogita. suas. 7, 10. SEN. epist. 109, 15 -are et intendere animum. *al.* PETRON. 80 QVINT. inst. 3, 8, 15 *al.* FRONTIN. aq. 17 TAC. Agr. 15. Germ. 22 -ant, dum fingere nesciunt; constituunt, dum errare non possunt. hist. 2, 32. 3, 60 PLIN. epist. 1, 22, 10 FLOR. epit. 3, 10, 3. SVET. Nero 15 neque in commune quidquam neque propalam -bat. MARCELL. dig. 28, 4, 3. MIN. FEL. 13, 5 tot ac tantis viris -antibus. 35, 4 nisi profanus nemo -at (*i. dubitat*). TERT. idol. 24 nat. 2, 2 VVLG. II reg. 24, 13 AMM. 27, 10, 10. RVFIN. hist. 2, 9, 3 ille parumper -ans (σκεψάμενος). *al.* *accedit* cum: PLAVT. Stich. 580 cum amicis -vi et cum cognatis meis (LIV. 34, 33, 4). CIC. orat. 138 ut... cum adversario quasi -et. LIV. 35, 19, 7. FEST. p. 347 solebant magistratus... cum senioribus -are. SEN. contr. 2, 3, 6 *ter.* 2, 3, 7 non putasti mecum -andum? CVRT. 6, 8, 4. SEN. epist. 115, 17 cum divitibus. QVINT. inst. 9, 1, 44 cum adversario. 9, 2, 21 cum iudicibus. CALL. dig. 22, 5, 3, 4 AVSON. 419, 47. AMM. 14, 11, 1 cum proximis clandestinis colloquiis. *sim.* cum *re*: SEN. epist. 3, 6 cum rerum natura -a (81, 29). 13, 6 cum patientia tua. 22, 2 cum rebus ipsis -andum est. QVINT. inst. 4, 2, 101 cum ipsa condicione causae -andum est. 5, 13, 59 tamquam ... nihil cum ipsius causae utilitate sit -andum. 7, 10, 10 cum causis. 9, 4, 118 cum re praesenti. de: CIC. inv. 2, 105 de Syphace diu -atum est. Verr. 4, 31 de absolvendo Apronio. SVET. Aug. 65 de necanda filia. CIC. inv. 2, 114 nonne de sua gloria ... -ari putent? 2, 115 de gratia referunda. Manil. 68 de bello (LIV. 45, 24, 10). Sest. 55 bis de eadem re. Phil. 13, 22 de pace. *al.* CAES. civ. 2, 30, 1 de summa rerum. NEP. Eum. 7, 3. LIV. 44, 31, 9 de statu rerum suarum. SEN. contr. 2, 3, 8 *al.* CVRT. 5, 5, 12 de aliena fortuna. SEN. nat. 2, 43, 1 id, de quo -vit. epist. 71, 2 *al.* QVINT. inst. 2, 21, 18 de faciendo portu Ostiensi. *al.* decl. 358 p. 390, 26 de alieno sanguine. TAC. dial. 41 de republica. FLOR. epit. 3, 20, 9 de invadenda urbe Romana. IVV. 7, 162 quidquid id est, de quo -at. SVET. Claud. 6 *al.* CIC. Att. 8, 3, 6 maxima de re aequo animo. cum *et* de: CIC. Att. 11, 3, 1 si tecum olim coram potius quam per litteras de salute nostra fortunisque -vissem. 15, 5, 3. LIV. 32, 34, 13 de Corintho cum imperatore. 36, 6, 6 SEN. dial. 10, 15, 2. COLVM. 1, 8, 15 cum peritioribus de aliquibus novis. *bis.* APVL. met. 1, 16. 3, 5. 10, 5. ex: TERT. idol. 12 ante enim fuit -andum ex similitudine providentissimi aedificis illius. inter: TAC. ann. 55 Sardianos inter Zmyrnaeosque -atum.

2 *aliquid*: TER. Ad. 196 -a hoc. RHET. Her. 3, 2, 2 deliberationes. CIC. Caecin. 97 re quaesita et -ata. dom. 132. ac. 1, 4 rem a me saepe -atam et multum agitatam requiris. off. 3, 37 ea -anda omnino non sunt, in quibus est turpis ipsa deliberatio. Att. 9, 3, 1. 9, 4, 3 CAES. Gall. 4, 9, 1 civ. 1, 10, 2 PVBLIL. D 6. 10. HOR. carm. 1, 37, 29 -ata morte ferocior *Cleopatra* (*varie interpretatur* PORPH. *ad l.*). SEN. contr. 2, 3, 6 multum habeo, quod -em. suas. 2, 1 tale. SEN. epist. 22, 5. MART. 9, 35, 3 scis, quid in Arsacia Pacorus -et aula. QVINT. inst. 3, 8, 21. PLIN. paneg. 54 honores. TAC. ann. 14, 44 libet argumenta conquirere in eo quod sapientioribus -atum est. FLOR. epit. 4, 2, 78 ut plane videretur nescio quid -are (liberare *B*, librare *Halm*) Fortuna. AMM. 18, 6, 3 multis ultro citroque -atis. 20, 8, 7 miles olim -atum implevit. 28, 2, 5. AVG. c. Fel. 2, 1 quod -veris subeo. MART. CAP. 1, 8. ENNOD. opusc. 3, 182 p. 378, 11 -ata quies (*i. sperata*). CASSIOD. compl. in act. 14, 5 a -ata immolatione remoti sunt. *acc.* cum: VITR. 9 praef. 17 plures philologi cum Graecorum sapientibus multa -antes. SEN. epist. 3, 2 omnia cum amico.

3 *seq. interrogatio indirecta*: RHET. Her. 3, 2, 2 si -et senatus, captivos ab hostibus redimat an non. *ibid.* si -et senatus, solvatne legibus Scipionem. *ibid.* si -et senatus, sociis civitatem det an non. 3, 5, 8 -ant, quid agant. CIC. inv. 2, 174 utri potissimum consulendum sit. Q. Rosc. 44 si iam tibi -atum est, quibus abroges fidem. 45 tibi vero ... diu -andum ... est, utrum potius Chaereae ... credas. Verr. 2, 20 ut ... quem ad modum non responderet -aret. leg. agr. 2, 66. off. 1, 10 utrum ... an (Att. 16, 11, 4 NEP. Con. 3, 3). 1, 119. 3, 37 -ant, utrum id sequantur, quod honestum esse videant. 3, 40 reliquendane sit honestas. Att. 14, 17, 4. BRVT. Cic. epist. 11, 26, 1 utrum...necne. SALL. or. Phil. 3 M. Aemilius ... peior an ignavior sit, -ari non potest. LIV. 7, 30, 10 Capuam ergo et Campaniam omnem vestris an Samnitium viribus accedere malitis, -ate. 7, 35, 8. 35, 50, 5 *al.* VAL. MAX. 1, 5, 1 -antibus patribus conscriptis, utrum Veios migrarent an sua moenia restituerent (PARIS 1, 5, 1 cum Veios p. c. -arent transire. NEPOTIAN. 6, 1 patres -bant migrare Veios). 3, 2, 17. CELS. 3, 18 minus -ari potest, an (*cf.* 4, 20). SEN. contr. 7, 1 (16), 5. 7, 7 (22), 19 -at Alexander, an Oceanum naviget. 10, 1, 4 -o interim, cui illam induam vestem. suas. 2 tit. -ant, an et ipsi fugiant (2, 4). 3 tit. -at Agamemnon, an Iphigeniam immolet. *sim.* 4 tit. 5 tit. 6 tit. 6, 10 utrum ... an. 6, 14 -at Cicero, an...comburat. 7 tit. CVRT. 4, 11, 18 an darem. 5, 5, 9 *al.* SEN. dial. 6, 18, 1 an Syracusas viseres. PETRON. 26. QVINT. inst. 3, 5, 13 quomodo, an sibi uxor ducenda sit -bit. 3, 8, 18 -ant patres conscripti, an stipendium militi constituant. 3, 8, 19 *al.* PLIN. epist. 5, 9, 5 an sequeretur exemplum. 9, 13, 6. TRAIAN. Plin. epist. 10, 40, 1 quid oporteat fieri. FRONTO p. 160, 9 N. POMPON. dig. 19, 5, 16, 1 *al.* TERT. idol. 4 quasi ... ultra -andum sit, an. *saepe.* COD. Iust. 12, 33 (34), 7, 3 nobis -antibus, si oporteat eos (*servos*) habere dignitatem. CAES. Gall. 7, 15, 3 -atur de Avarico in communi concilio, incendi placeat an defendi. SEN. dial. 6, 18, 8 -a tecum et perpende, quid velis. PLIN. epist. 7, 18, 1 -as mecum, quemadmodum. APVL. met. 3, 26 mecum ipse -vi, an ... deberem. *adde*: QVINT. inst. 3, 7, 16 utra sit autem harum via utilior, cum materia -bimus. *nota*: TAC. ann. 5, 5 nec ultra -atum, quominus non quidem extrema decernerent. APVL. met. 8, 3 -verat secum Thrasyllus, quo⟨d⟩ nec clandestinis colloquiis opportunum reperiret locum et ... cerneret.

4 *seq. acc. c. inf.*: ENNOD. opusc. 3, 49 p. 343, 13 nullam -vit futuram esse necessitatem. IORD. Get. 135 facilius -ant ingenuitatem perire quam vitam.

B *speciatim in re hereditaria*: NOVELL. Iust. 23, 1 ut liceat homini inter id spatium plenissime -are, sive appellandum ei sit sive quiescendum. DIG. 28, 8 tit. de iure -andi. IVLIAN. dig. 38, 7, 4 GAIVS dig. 5, 4, 2. MARCELL. dig. 9, 2, 34 filius dum -at, alimenta habere debet ex hereditate (PAVL. dig. 28, 8, 9). VLP. dig. 28, 8, 1, 1 MARCIAN. dig. 34, 5, 15 (16) *et saepissime.* INST. Iust. 2, 19, 6. COD. Iust. 6, 30, 19 pr. filios familias paternam hereditatem -antes. PAVL. dig. 42, 4, 9, 1 si alter ... -et adire hereditatem. GAIVS dig. 38, 17, 8 de bonorum possessione petenda. inst. 2, 162 de adeunda hereditate vel non adeunda. *al.* COD. Iust. 6, 30, 22 pr. -andum pro hereditate sibi delata.

II *i. q.* ***statuere***, *decernere, constituere*: *seq. inf.* (*cf. supra l. 51*): RHET. Her. 4, 9, 13 cum -assent nobiscum bellum gerere. CIC. Verr. 2, 1 quod iste certe statuerat ac -verat non adesse. 4, 95 sic habuisti statutum cum animo ac -atum omnes...iudices reicere. 6, 183 -atum autem est eos persequi. leg. agr. 1, 25 cum mihi -atum et constitutum sit ita gerere consulatum. Att. 15, 5, 3 mihi vero -atum est ... abesse ex ea urbe. QVINT. decl. 352 p. 382, 12 -vit victor arma deponere. CASSIOD. hist. 1, 7 -vit eis amicis uti. IORD. Get. 65 civitatem copiis vastare -at. 156. 163. Rom. 6 aliqua de cursu temporum scribere -o. 349 GREG. TVR. Iul. 4 *al.* APVL. met. 9, 26 mecumque sedulo -bam ... auxilium meo perhibere domino. *seq. acc. c. inf.*: TVRPIL. com. 180 certum ac -atum est me illis obsequi (CIC. S. Rosc. 31). AFRAN. com. 274 -atum est non tacere ⟨me⟩ amplius. PLIN. epist. 9, 13, 2 statui mecum ac -vi esse ... materiam. AMM. 17, 13, 2 -atum est id lenius vindicari. *nota*: SIDON. epist. 8, 1, 3 satis habeo -atum sicut adhibendam in conscriptione diligentiam, ita tenendam in editione constantiam. ut: GREG. M. moral. 14, 74 -vit *imperator*, ut flammis cremari debuisset *liber haeretici*.

III *i. q.* ***consulere***: NEP. Milt. 1, 2 ex iis delecti Delphos -atum missi sunt. Them. 2, 6 -antibus Pythia respondit.

part. perf. pass. pro adiect. **dēlīberātus**, -a, -um: PLIN. epist. 7, 33, 6 si fixum tibi istud ac -um. *cf. l. 58 sqq. et* NON. p. 282 -um complacitum vel definitum. CIC. epist. 5, 2, 8 neque illi quidquam -ius fuit quam me ... evertere. GELL. 1, 13, 9 instructius -iusque fore arbitramur theorematium hoc.

syn.: considerare, cogitare. statuere, constituere, decernere. consulere. *opp.*: temerarium esse.

deriv.: deliberabundus, deliberatio, deliberativus, deliberator, deliberium.

2. **dēlībero**, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* liberare. *i. q. liberare*:

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ITALA psalm. 32, 19 (Tert. adv. Marc. 2, 19 p. 362, 2) ad -andas animas . . . de morte (ῥύσασθαι, VVLG. ut eruat). TERT. adv. Marc. 4, 21 p. 491, 3 decem mensium cruciatu -atus. adv. Val. 29 animale *genus hominum* mediae spei -atum. GREG. TVR. Mart. 1, 22 -ataque ab omni impedimento lingua. *Simbeck.*

dēlībo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* libare. *inde ab* ENNIO. PAVL. FEST. p. 73 -are aquam sulco derivare (*exemplum deest*). GLOSS. *ἀπάρχομαι. σπένδω.* immolo. -at *ἀπάρχεται. ἀποσπένδει. σπένδει.* praecerpit. degustat aut sanguinem detrahit vel tenui sermone perstringit (*ad II B 2*). offert, votum reddit (*deest exemplum*). -vit *ἀπέσπεισεν. ἐμείωσεν.* -are deminuere. -atis prolatis. -atum perfusum, oblitum, minuitum (*sic*). *confunditur cum* delibutus, *ut hic, et cum* deliberare *saepius.* [*dub.* APVL. met. 2, 4.]

I ***proprie*** *i. q. demere, carpere, decerpere, destringere, detergere, degustare*: ENN. ann. 308 flos -atus populi suadaeque medulla (*in imag., i. praestantissimus, egregius*). VARRO rust. 2, 2, 16 ne toto die cursantes inter se teneri -ent aliquid membrorum (*i. laedant*). CIC. Sest. 119 (*in imag.*) ut omni ex genere orationem aucuper et omnes undique flosculos carpam atque -em. LVCR. 6, 621 sol umoris parvam -et ab aequore partem. VERG. Aen. 12, 434 summaque per galeam -ans o s c u l a (*i. primis labiis leviter attingere; v. de sensu* SERV. auct. Aen. 1, 256. PHAEDR. 4, 24, 7 matronarum casta -o oscula. SVET. Aug. 94 eiusque osculum -atum digitis ad os suum rettulisset. CYPR. GALL. gen. 887 oscula dum pressis -at dulcia labris). COLVM. 2, 2, 26 extremo iugo truncum -et ramumque deplantet. PETRON. 136 dum illa carnis etiam paululum -at (*opp.* edere). SIL. 13, 495 sacrificum . . . cruorem. PS. QVINT. decl. 13, 17 nec fas est -are gustu prius *apibus* quam plena horrea securos spondeant menses. SVET. Aug. 57 -ante tantum modo eo summarum acervos. FRONTO p. 62, 5 N. (*in imag.*) philosophiae quoque disciplinas aiunt satius esse numquam attigisse quam leviter et primoribus, ut dicitur, labris -asse (*i. degustasse*). FAV. or. frg. Gell. 15, 8, 2 nisi ut -ari sibi cenas iubeant, ne edendo defetigentur. MIN. FEL. 12, 5 praecerptos cibos et -atos altaribus potus abhorretis. 38, 1 pocula -ata contemnimus. TERT. apol. 9 dum adhuc sanguis in hominem -atur (*i. detrahatur ad alendum uteri fetum*). IREN. 2, 1, 2 quod deest et -atum est ab aliquo, hoc non est omnium Pleroma (*potest etiam ad II B 1 trahi*). ANTH. 253, 56 *haec* cum -ato suspiria ducat odore. AVIEN. Arat. 1844 *si haedi* sine fine . . . pabula -ent. SYMM. epist. 1, 81 (*in imag.*) cape igitur -atam cursim salutationem. HYG. fab. 130 p. 113 ut per vindemiam de frugibus . . . -rent. CLAVD. 10, 152 niveae -ant aequora plantae. 26, 351 raptos contentus in armis -asse cibos. SACR. Leon. p. 440 quod gustu -bat, moribus apprehendat. SALV. gub. 1, 15 pauxillulum vini sumere ac -are (*cf.* VVLG. I Tim. 5, 23 modico vino utere). CYPR. GALL. gen. 348 vitis ut inventor -et . . . vina.

II ***translate*:** **A** *g e n e r a t i m i. q. rem depromere, detrahere, auferre, frui, gustare sim.*: CIC. Cato 78 numquam dubitasse *Pythagoreos*, quin ex universa mente divina -atos animos habuisse. OV. fast. 1, 169 cuiusque suas artes ob idem -at agendo. LIV. 5, 12, 12 ad novum -andum honorem (PLIN. paneg. 54, 3 eos quoque honores qui . . . -are parcissime aut omnino soleas recusare). *huc traham*: COLVM. 12, 1, 5 quae domum autem inferuntur . . . inspicere ne -ata sint et ita . . . inviolata recipere. APVL. met. 6, 20 quae nec tantillum quidem indidem mihi -o. EMPOR. rhet. p. 573, 7 (*in imag.*) *haec* ex facto et persona -ata generalia coniunge in unam sententiam quaestionis. CYPR. GALL. gen. 612 dulcia sanctificis -at gaudia dictis. **B** *s p e c i a t i m*: **1** *i. q. partem ex toto vel integro detrahere, d e m i n u e r e, imminuere, detrectare, violare, perstringere sim.*: RHET. Her. 4, 55, 68 ille nulla voce -ans insitam virtutem concidit tacitus. CIC. inv. 2, 174 *quod* de honestate -atum. PLANC. Cic. epist. 10, 21, 2 nec de laude ieiuni hominis -are quidquid. LVCR. 3, 24 neque ulla res animi pacem -at. 3, 1088 nec . . . demimus hilum tempore de mortis nec -are valemus. VAL. MAX. 9, 1 ext. 2 cuius castitatem non ante ex numero ipsorum aliquis -asset. SEN. dial. 10, 7, 4 eminentis viri est nihil ex suo tempore -ari sinere. 12, 3, 4 domum (*praecedit* imminuere). SVET. Aug. 68 pudicitiam (LACT. inst. 1, 20, 36). FLOR. epit. 2, 6, 40 ne quid de virginitatis integritate -asse. BASS. gramm. VI 268, 15 ex hemistichio pentametri heroi -ata (*i. deminuta, ablata*) syllaba compositum est. GELL. 1, 3, 23 leve damnum -atae honestatis. TERT. anim. 58 -ari putas iudicium an incipi? SYMM. epist. 9, 104 si religio tua usui suo a me -ata susceperit. SERV. auct. ecl. 10, 57 quod ibi virginitas Callistonis -ata sit. AMBR. Iac. 1, 7, 28 neque de eius aliquid suavitate -ant. *huc pertinet tit.* PROSP., *nisi serioris aetatis*: sententiarum ex operibus Augustini -atarum (*i. excerptarum*) liber. *nota de persona*: LVCR. 6, 70 -ata (*i. detrectata*) deum per se tibi numina sancta saepe oberunt. **2** *i. q. l e v i t e r a t t i n g e r e i n o r a t i o n e*: QVINT. inst. 4, 2, 55 personam, causam, locum, tempus, . . . occasionem narratione -bimus. PLIN. paneg. 38 quod -asse quaedam seu potius demonstrasse contentus. TERT. nat. 2, 7 -anda enim nunc est species ista. EMPOR. rhet. p. 572, 20 generalis *gradus* est, in quo veluti summatim -atis partibus . . . disserimus. OROS. hist. 1, 1, 4 paucis . . . breviter -atis. BOETH. syll. categ. 1 p. 793^{C} mediocriter quidque -ans, ita, ut si quid brevius dictum sit *eqs.* FVLG. RVSP. ad Thras. 1, 1 voluminis principia citatae -ans lectionis excursu (*i. excerpens*). FACVND. fid. p. 870^{A} verba non quidem in ordinem prolixitatis vitandae gratia, sed admodum -ando posuerimus. **3** *i. q. libare, s a c r i f i c a r e, immolare*: *cf.* GLOSS. *et* PS. PRIMAS. in II Tim. p. 678^{D} -or, hoc est immolor. PAVL. FEST. p. 104 Ianual libi genus quod Iano tantummodo -atur. MELA 3, 18 ubi devotos altaribus admovere, -ant. ITALA act. 15, 29 (cod. g) ut abstineatis vos a -atis simulacrorum (εἰδωλοθύτων, VVLG. immolatis). II Tim. 4, 6 (codd. d e *et* VVLG.) -or (σπένδομαι, ITALA cod. g immolor, *cf. l. 3*) et tempus resolutionis meae instat. LACT. mort. pers. 37 nihilque prorsus mensae apponeretur, nisi aut -atum aut perfusum mero. VVLG. prov. 3, 9 de primitiis omnium frugum tuarum -a ei (*Tolet.*, da *rell.*). RVFIN. hist. 2, 13, 6 libamina impura -ant. 10, 8, 9 tyrannidis suae prima sacrilegia nostrorum cruore -at. COMPVT. Carth. 1, 8 olei primitiis -andis. APON. 3 p. 61 corpus eius et sanguinem -ando. PASS. sept. dorm. 2 diis immortalibus sacrificia . . . -ant. *nescio an huc per imaginem pertineat*: ENNOD. epist. 8, 1 p. 199, 5 decet vestris fascibus hac praefatione -ari. *nota singulare, nisi fortasse* delibera *potius legendum*: CHALC. transl. 27^{C} ergo age . . . -a coeptum (*i. incipe. Plato* σὸν οὖν ἔργον λέγειν ἂν εἴη).

deriv.: delibamentum, delibatio, delibatus. *Gudeman.*

dēlībrātio, -ōnis *f. a* delibrare. *i. q. decorticatio*: SERV. auct. Aen. 2, 225 a -e corticis.

1. dēlībro, -ātus, -āre [*a* de *et* līber. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 73 delubrum dicebant fustem -atum hoc est decorticatum (PS. ASCON. div. in Caec. p. 101. *cf.* NON. p. 62 -atum decorticatum. GLOSS. V 649, 25 -atum a libro decorticatum). GLOSS. *διαλεπίζω δένδρον.* CAES. Gall. 7, 73, 2 *ramorum* -atis ac praeacutis cacuminibus. COLVM. 4, 24, 6 c o r t e x . . . corpore tenus -andus est (12, 58, 1). 5, 6, 9 radix ulmi. 5, 6, 16 truncus. 5, 11, 1. 10 arb. 26, 1. 8 PALLAD. 3, 17, 7.

2. dēlībro *v. p. 439, 20.*

***dēlibuo,** -uī, -ūtum, -ere [*conferri potest aut c. gr.* λείβειν, λιβάς *aut c. theod.* slīfan '*labi*', slipf '*lapsus*', *hibern.* slemon '*lēvis, glaber*', *nisi haec quoque ita inter se iungenda sunt, ut subsit significatio 'lubricandi', aut c. gr.* ἀλείφειν. *v. Walde, Lat. etym. Wörterb. s. v.* libo. *Th.*]. dēlībuta: PRVD. psych. 312. *praeter part. perf. pass. non legitur nisi* -o (GLOSS.), -itur (TERT. coron. 12 GLOSS.), -it *perf.* (SOL. 12, 9 CAPER gramm. VII 105, 13. 269, 23. GLOSS.).

d i l i b -: GLOSS. *idque commendat* CAPER gramm. VII 105, 13. 269, 23. GLOSS. *καταβρέχω. ἐλαίῳ βρέχω. βρέχω.* -it unxit. -itur unguitur unguento. - u t u s *κατάρρυτος.* unctus (DON. Ter. Phorm. 856), contactus, perfusus. delicatus. bene unctus. perunctus. infusus. de oleo unctus ut athletae solent vel in cereumate (*leg.* ceromate) pueri, hinc et -utum gaudio (*v. l. 77*) id est perfusum vel plenum (ISID. orig. 10, 70). -utum diligenter unctum. *cf.* V 496, 16 delibatum perfusum, oblitum. gisalbot (*theod.*). gesmirwid (*anglosax.*). *legitur inde a* PLAVTO *et* TER.

i. q. unguere, perfundere: *p r o p r i e*: PLAVT. Poen. 267 schoeno -utas (*i. unguento. cf.* TITIVS or. frg. Macr. sat. 3, 16, 14 -uti unguentis. CIC. rep. 4, 5 Homerum . . . -utum unguentis. SEN. contr. 2, 6, 4 VAL. MAX. 6, 9 ext. 1 PHAEDR. 5, 1, 12 APVL. flor. p. 2 lapis unguine -utus. p. 94 os ipsius unguine odoro -utum. TERT. coron. 12 SOL. 12, 9 SCHOL. Hor. carm. 1, 4, 9 ars 277 HIER. epist. 49, 12, 3 VVLG. Am. 6, 6 RVFIN. Clement. 9, 22 *al.* APON. 5 p. 96 *al.* *sine abl.*: CIC. S. Rosc. 135 composito et -uto capillo. SIDON. epist. 1, 7, 11 accuratum -utumque lautumiis inferri. 8, 3, 5. GLOSS.). PACVV. trag. 201 reliquias . . . per terram sanie -utas foede divexarier. RHET. Her. 3, 22, 37 si cruentam aut caeno oblitam aut rubrica -utam inducamus. CIC. Brut. 217 multis medicamentis propter dolorem artuum -utus (QVINT. inst. 11, 3, 129). HOR. epod. 3, 13 hoc *veneno* -utis ulta donis paelicem *Medea.* 17, 31 atro -utus Hercules Nessi cruore (*cf.* PORPH. Hor. epod. 3, 17). SEN. contr. 1, 2, 9 humano sanguine. SEN. dial. 5, 33, 1 (*in imag.*) *pecunia* est sanguine nostro -uta. COLVM. 7, 4, 8. PLIN. nat. 4, 89 *mors Hyperboreis* epulatis -utoque senio luxu . . . in mare salientium (SOL. 16, 5 epulati -utique). MART. 11, 98, 6. APVL. met. 3, 1. 7, 17 vulnus sanguine -utum. 9, 38 ARNOB. nat. 3, 24. 5, 23. 7, 24 ZENO 2, 8, 2. HIL. in Matth. 5, 2 (*in imag.*) nos in splendorem bonae conscientiae elutos et in gratiam misericordis operis -utos (*sc. oleo*). AVSON. epist. 407, 1 (*in imag.*) *epistula* velut suco nectaris -uta (*cf.* PAVL. NOL. epist. 40, 1). SERV. auct. Aen. 1, 727 funes pice -uti. HIER. epist. 45, 5, 1 -uta melle vina. tract. in Luc. p. 380, 14 -utos cibos. RVFIN. hist. 1, 3, 7 *reges* sacrato quodam chrismate -uti (GREG. TVR. Franc. 2, 31). MACR. somn. 1, 12, 7. PAVL. NOL. epist. 1, 1 -utis melle sermonis . . . praecordiis. MARCELL. med. 8, 181. 9, 92. 11, 20. ISID. epist. 7, 6 vasa . . . oleo. *cum accus. q. d. graec.*: PRVD. psych. 312 Luxuria . . . -uta comas. *t r a n s l a t e i. q. replere*: TER. Phorm. 856 -utum g a u d i o (EVGRAPH. *ad l.* repletum et madentem laetitia. *cf. supra l. 43.* APVL. met. 7, 13. 10, 17. 11, 17. *cf.* 3, 10 laetitia -uti). PS. SALL. in Tull. 2 uxor sacrilega et periuriis -uta. FRONTO p. 122, 1 N. verba . . . amore et desiderio -uta. *nota*: AVSON. 419, 19 melleo . . . -utus eloquio . . . Nestor. *adde*: CORP. VI 736, 9 (*a. 391*) -utus sacratissimis misteriis *Mithrae.*

κατάβρεξις **dēlibūtus** GLOSS. II 340, 5. *m. a* delibuere. *L.*

dēlicā(ti)tūdo, -inis *f. a* delicatus. *i. q. deliciae*: CASSIOD var. 12, 14, 5 exormiston colostrea -titudine praeditum. MVTIAN·

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Chrysost. hom. 29, 4 aegritudine . . . -tudines corporis generantur, quae deliciis constant.

ˣ**dēlicātus**, -a, -um [*orig. inc., fortasse cf. c.* delicus. *ad significationem mutandam vocabulum* deliciae *plurimum contulit. Th.*]. PAVL. FEST. p. 70 -a dicebant dis consecrata, quae nunc dedicata (*cf. p. 258, 5*): unde adhuc manet -us, quasi lusui dicatus. HIER. quaest. hebr. in gen. p. 60, 28 Hebraei tradunt patrem tenerum ex hoc sermone (*sc. abrech*) transferri: ab quippe dicitur pater, rech -us sive tenerrimus. ISID. orig. 10, 70 -us quod sit deliciis pastus, vivens in epulis et nitore corporis. GLOSS. σπαταλός, καθάριος, ἁβρός, τρυφερός. wrast (*i.* wraest *anglos.*) dilicatus dilici⟨i⟩s pastus. V 356, 38 -is et querulosis urastum (*anglos.*). 405, 37 -is et querulis wrastum end seobgendum (*anglos.*). *legitur inde a* PLAVTO, *comp. et superl. inde a* CIC. [*francog. vet.* deugié, *hisp.* delgado. *M.-L.*]

I ***proprie:*** *de forma, gustu, tactu, auditu; i. q. tener, mollis, subtilis*: **A** ***res*:** **1** *corporeae: cibi, herbae, aqua sim.*: SEN. epist. 95, 32 cibus (PLIN. nat. 17, 220 APVL. met. 6, 29 SVLP. SEV. chron. 2, 1, 3 POMER. 2, 17, 2. 2, 22, 1). CVRT. 5, 2, 9 aqua. PLIN. nat. 15, 70 fici cognomine -ae. 19, 137 -ior teneriorque cauliculus. MART. 4, 30, 16 pisces (SIDON. epist. 2, 9, 9) *al.* TERT. anim. 32 p. 608 (*in imag.*) liberalibus et -is atque curatis educata *pabulis anima.* HIER. epist. 52, 12, 2 sorbitiunculae. AVG. serm. ed. Mai 72, 1 *unda paradisi* -as inebrians herbas. OROS. hist. 4 praef. 10 nutrimenta. POMER. 2, 23, 1 -ioribus et pretiosioribus carnibus (*bis*). ANTHIM. 56 -ae cucurbitae elixae. ISID. reg. monach. 21, 1 aegrotis -iora sunt praebenda alimenta *sim.* PETR. CHRYS. serm. 121 p. 531ᶜ ad coquinam satis -am sollicitus addixit uxorem. *adde*: MARCELL. med. 9, 122 afronitrum. 19, 51 scobis eburneae. 22, 26 pulvis (30, 56. 33, 10). *corpus et corporis partes*: PLIN. epist. 3, 7, 9 corpus (VINDIC. med. 11 THEOD. PRISC. eup. faen. 18. 67 MVTIAN. Chrysost. hom. 29, 3 SCHOL. Hor. epod. 5, 13 NICET. vigil. 3 CORP. X 2804, 5). APVL. apol. 4 capillus. met. 5, 10 manus. 5, 22 extimae plumulae tenellae ac -ae. 10, 20 pluma. 10, 28 -a ac tenera praecordia. LACT. opif. 12, 12 artus. RVFIN. hist. 5, 1, 21 -iora (τρυφωτάτους) membrorum. CAEL. AVR. acut. 2, 8, 35 membranas quoque cerebri -as. *adde*: MART. 3, 82, 16 -ae sciscitator urinae. *vestis sim. i. q. subtilis, pretiosus*: VARRO frg. Non. p. 542 vestitus. PLIN. nat. 4, 62 vestis (FRONTO p. 22, 2 N. TERT. pall. 4 FIRM. err. 4, 2 HIER. tract. in Marc. p. 322, 11 EVSTATH. Bas. hex. 8, 8 p. 954ᶜ OP. imperf. in Matth. 3 p. 648). MART. 3, 2, 10 purpura. *adde*: MARCELL. med. 8, 79 linteum. *cantus, sonus sim.*: CIC. de orat. 3, 98 quanto molliores sunt et -iores in cantu flexiones. *sim.* QVINT. inst. 9, 4, 31 refugit teneram -amque modulandi voluptatem. 9, 4, 139. APVL. met. 6, 28 virgini -as voculas adhinnire temptabam. MVTIAN. Chrysost. hom. 29, 3 sonitus molles et -i. SCHOL. Hor. sat. 1, 10, 44 versus. *regiones, flumina, domus, supellex sim., i. q. amoenus, gratus, ad luxuriam pertinens*: AFRAN. com. 224 baccillum -um (deligatum *pleriq. codd.*). CIC. Verr. 6, 104 litus. Mur. 20 Asia. Att. 2, 8, 2 Cratera *sinum.* VITR. 6, 6, 5 si quid -ius in villis faciundum fuerit. PHAEDR. 4, 3, 26 domum politam et -os hortulos. SEN. contr. 3 praef. 13 assueta clauso et -ae (*Gronov.*, dilectae *codd.*) umbrae corpora. SEN. dial. 7, 25, 2 apparatus (epist. 87, 9). 7, 25, 4 currus. Phaedr. 210 domus. MART. 1, 49, 7 -i dulce Boterdi nemus. 1, 104, 1 iuga -a *pardi.* 4, 64, 10 celsae culmina -a villae. 10, 62, 3 mensa. PLIN. epist. 4, 14, 1 merx (SEN. benef. 6, 38, 3). 8, 17, 3 Anio, -issimus amnium. SVET. Vit. 10 navigiis (*cf.* PANEG. 7, 13 vectatio). APVL. met. 6, 20 sedile. CET. FAV. 21 p. 304 camerae. *adde*: SPART. Hadr. 10, 7 -a omnia summoveret. SCHOL. Hor. ars 109 delectat nos natura, cum -a videmus. *motus sim.*: PHAEDR. 5, 1, 13 veniebat gressu -o et languido. APVL. met. 10, 32 molli tibiarum sono -is respondere gestibus. *subiectum est infinitivus*: QVINT. inst. 11, 3, 132 reclinari etiam ad suos et manibus sustineri . . . -um *est.* 11, 3, 146 sinum vero in dextrum umerum ab imo reicere solutum ac -um *est.* **2** *incorporeae*: SEN. contr. 1 praef. 2 memoria est res ex omnibus animi partibus maxime -a et fragilis. COLVM. 1, 4, 8 cuius (*matronae*) ut sexus ita animus est -ior. PLIN. nat. 34, 145 acies *ferri* (*cf. p. 429, 50*). CHALC. comm. 21 *ignis* est tener et -a quadam subtilitate. THEOD. PRISC. eup. faen. 81 est enim loci (*i. ani*) natura -ior (coctura diligentior *B*).

B ***animantia*:** **1** *homines: i. q. infirmus, tener, pulcher*: PLAVT. Curc. 691 -um (*i. mansuetum*) te hodie faciam. CIC. nat. deor. 1, 102 pueri. CATVLL. 50, 3 lusimus…, ut convenerat esse -os. TERT. spect. 15 spiritum sanctum . . . tenerum et -um. PORPH. Hor. epod. 5, 7 puer. VVLG. deut. 28, 56 tenera mulier et -a. I par. 22, 5 filius meus puer parvulus est et -us. Ier. 6, 2 speciosae et -ae assimilavi filiam Sion. 31, 20. 49, 4. Dan. 13, 31 Susanna erat -a nimis et pulchra specie. SCHOL. Hor. carm. 1, 4, 19 epod. 11, 24. PS. SORAN. 80 infans (*opp.* validus). VICT. VIT. 3, 23 filium tenerae aetatis et -um. CASSIOD. or. frg. p. 473 virgines. ORIBAS. syn. 1, 9 qui molles habent carnes et -i sunt. 1, 19 faeni . . . Graeci decoctio inicienda est feminis et -is hominibus. BENED. reg. 48 fratribus infirmis aut -is. LAMPR. Diad. 3, 2 puer fuit fortis naturaliter, exercitio -ior. AVELL. p. 13, 3 quod esset corpore -ior. **2** *bestiae*: VERG. catal. 2, 10 capella (*cf.* CATVLL. 17, 15 puella tenellulo -ior haedo). PLIN. nat. 33, 140 iumenta. PLIN. epist. 2, 11, 25 oves (*cf.* PLIN. nat. 8, 189 ovium genus). TERT. anim. 33 p. 610 appetendae *animae* in -issimis animalibus.

II ***translate*:** **A** *i. q. fastidiosus, elegans*: **1** *res: aures, oculi, mens sim.*: SEN. contr. 10, 1, 1 non offeres -is oculis sordidam vestem. SEN. dial. 12, 6 nimis -i animi languore solvuntur (11, 2, 3 mentes. CYPR. mort. 1 -ae mentis ignavia). QVINT. inst. 3, 1, 3 aures (PANEG. 11, 13) PS. QVINT. decl. 1, 13 oculi. *mores, vita, disciplina sim.*: CIC. fin. 1, 5 fastidium (SYMM. epist. 8, 41). 1, 37 voluptaria, -a, mollis disciplina (GELL. 14, 4, 5). 5, 12 ratio. Tusc. 2, 27 vita umbratilis et -a. Att. 2, 14, 1 convivium (2, 12, 2 ἀσελγής. SEN. suas. 6, 7). VAL. MAX. 2, 6, 1 vitae genus (6, 8, 5). 9, 2 pr. cultus (SEN. dial. 3, 18, 2 epist. 92, 33 SVET. Aug. 65). *sim.* SEN. dial. 3, 4, 2 iracundiae genus. 9, 2, 13 epist. 5, 5. 95, 32. 107, 2. COLVM. 1, 8, 1 artes. PETRON. 33. PLIN. nat. 15, 8 sententia. 33, 3 vita (PORPH. Hor. epod. 1, 34). PS. QVINT. decl. 6, 16 lucis desiderium. 12, 14 lacrimae. MART. 9, 11, 10 nomen. PS. FRONTIN. strat. 4, 1, 1 usus. PLIN. epist. 8, 4, 4 audentia. GELL. 8, 3 mentis et corporis halucinationes. APVL. apol. 19 opulentiae. met. 9, 33 subsidium. CYPR. mort. 12 -a iactatio est, cum periculum non adest (AVG. serm. ed. Mai 55, 1). CAPITOL. Maximin. 20, 1 mores. IVL. VAL. 1, 43 fuga. PANEG. 5, 15 felicitas. HIER. tract. in Luc. p. 378, 7 aegrotatio semper -a est et indelicatas res accipere non potest. tract. in psalm. I p. 236, 17 nihil molle, nihil -um, nihil tenerum, nihil effeminatum habet in mente sua. epist. 49, 12, 3 -a doctrina est pugnanti ictus dictare de muro. SIDON. epist. 1, 2, 1 laudans tam -ae sollicitudinis ingenuitatem. CANON. Migne 56, 700ᴮ post -um propositum *cum virginibus sacris* incesta foedera miscere. *adde i. q. sanctus, inviolatus*: TERT. adv. Marc. 4, 12 p. 456 *sabbata* vera et -a et non profananda (*cf.* VVLG. Is. 58, 13 sabbatum -um et sanctum domini). BACHIAR. repar. laps. 13 verecundiae nostrae et -ae castitatis forma.

2 *personae*: PLAVT. Men. 119 nimium ego te habui -am (*cf. Archiv 2 [1885] 389*). Mil. 984 vah, -us es. Most. 947 puerum nimium -um. CIC. Verr. 5, 126 tam -i esse non possumus (*cf.* PETRON. 45 non debemus -i esse). VITR. 6, 7, 4 fuerunt Graeci -iores et fortuna opulentiores. SEN. contr. 2, 5, 4 -a es, cruciatus puerperii times? SEN. benef. 4, 2, 1 -a et umbratica turba *Epicureorum.* dial. 5, 8, 4. 5, 35, 3. epist. 7, 7 convictor. 104, 3. 114, 4. 24. 119, 15. MART. 3, 20, 12 Europae. 3, 58, 32 -us opere fruitur eunuchus. 4, 55, 27 lector (HIER. in Ezech. 10, 32 p. 387 SIDON. epist. 7, 18, 2). *cf.* 7, 17, 11 ruris bibliotheca -i. 7, 17, 9. 12 praef. illa, quae -ati reliquimus. 12, 57, 19 QVINT. decl. 298 p. 177, 1. 17 PS. QVINT. decl. 3, 4. 9, 10 adulescens (APVL. met. 5, 25). 9, 29 debitor (VLP. dig. 13, 7, 25). 9, 23. 12, 17. PLIN. epist. 7, 24, 3 avia. 8, 21, 5. 9, 32, 1 FRONTO p. 198 N. GELL. 6, 16 tit. APVL. met. 10, 22 matrona (CYPR. mort. 15 VICT. VIT. 3, 33). TERT. spect. 28 PORPH. Hor. carm. 2, 15, 14 sat. 1, 2, 25. 1, 10, 13 epist. 1, 18, 33 LACT. opif. 19, 10. LAMPR. Alex. 48, 1 senator antiquae familiae -issimus (*cf.* HIL. in Matth. 16, 11 veteres -ae nobilitatis imagines). TREB. trig. tyr. 16, 1. IVL. VICT. rhet. 26 p. 447 si ita demisse fabuleris, vix ut proximus audiat, hominis nimium -i est. VAL. CEM. hom. 2, 4 CAEL. AVR. acut. 1, 15, 133 IORD. Rom. 332. PACIAN. paraen. 1 p. 100 gregi referens peccatricem -am (derelictam *Peyrot*). 11 p. 123 peccatoribus -is (*i. nimis fastidiosis*) et paenitentiam non agentibus. HIER. epist. 14, 1, 1 tu quasi parvulus -us contemptum rogantis per blandimenta fovisti. 14, 2, 1 quid facis in paterna domo, -e miles? 14, 10, 4. 22, 6, 2. *sim.* 22, 29, 6 non delumbem matronarum salivam -a secteris. 22, 31, 3 puella sum -a et quae meis manibus laborare non possum. *al.* VVLG. II reg. 3, 39 adhuc -us et unctus rex. *cf.* AVG. civ. 5, 20 ubi voluptas in sella regali quasi -a quaedam regina considat. in psalm. 125, 13 tanto -ior, quanto ditior. epist. 211, 9 fiunt divites laboriosae, fiant pauperes -ae sorores. SORAN. p. 11, 8 quae *mulieres* vacuae sunt et -ae et nihil agentes. VICT. VIT. 2, 10 viros ingenuos et admodum -os. 2, 35. PS. VICT. VIT. pass. 6 -ae et nobilissimae feminae.

B *i. q. luxuriosus, libidinosus, lascivus, mollis*: **1** *res*: **a** *corporeae*: CIC. Pis. 70 ut omnes hominis libidines . . . -issimis versibus expresserit (SCHOL. Hor. ars 26 *syn.* enervatus. *cf.* PAVL. FEST. p. 101 hilarodos lascivi et -i carminis cantator). off. 1, 144 sermonem (*cf.* MVTIAN. Chrysost. hom. 29, 3 per -am conversationem). PS. QVINT. decl. 1, 13 quidnam isto -ius scelere? ITALA I Cor. 11, 5 (Victorin. Poetov. 10, 6 p. 46) omnis mulier orans atque prophetans -o capite (ἀκατακαλύπτῳ, VVLG. non velato) deturpat caput suum. **b** *incorporeae*: CIC. nat. deor. 1, 111 quod (*bonum*) sit seiunctum a -is et obscaenis voluptatibus (1, 113. SCHOL. Cic. Bob. p. 24, 24). QVINT. decl. 301 p. 186, 23 cupiditates. PS. QVINT. decl. 10, 9 -a matronae desideria. SYMM. orat. 1, 16 -is negotiis frequentibus occupati. RVFIN. Orig. in gen. 7, 3 per singulas malitiae species etiamsi molles et -ae sint et ludo similes. PS. RVFIN. in psalm. 9, 7 huius civitatis quasi plebs sunt omnes -ae affectiones. AVG. civ. 1, 32 ludorum scaenicorum -a subintravit insania. **2** *personae*: CIC. Catil. 2, 23 pueri tam lepidi et -i. Mur. 74 utrum lenocinium . . . a grege -ae iuventutis . . . petebas? (Att. 1, 19, 8). Mil. 28 muliebri ac -o ancillarum puerorumque comitatu. de orat. 2, 257 filius. Brut. 197 adulescens. VAL. MAX. 6, 9, 6 -us quaestor. SEN. contr. exc. 8, 6 -us dives,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

qui amare etiam inter naufragia potest. contr. 10, 4, 17 his nemo succurrit -is et formosis debilibus. SEN. benef. 1, 11, 5. dial. 1, 5, 2 iniquum est... malos integris corporibus solutos ac -os incedere. CORP. IV 5258. MART. 10, 92, 11 Florae. SCHOL. Cic. Bob. p. 25, 2 ne vel superbus vel nimium -us habeatur. VVLG. deut. 28, 54 homo -us in te et luxuriosus valde. *subst. m. et f., i. q. homo effeminatus*: VITR. 1, 2, 9 beatis et -is. SEN. dial. 2, 5, 1. 2, 10, 2 -i et felices. 5, 8, 4 non feres ... a -o fastidiri. 10, 12, 7 nat. 3, 18, 3. 4, 13, 3. 5, 11, 1 epist. 23, 4. 47, 13. 66, 49. 71, 23. 78, 25. 80, 8. 82, 2. 114, 20 QVINT. inst. 9, 4, 113 decl. 260 p. 66, 24. 378 p. 422, 27 PLIN. epist. 9, 32, 1 SVET. Vesp. 3 Tit. 7 GELL. 3, 5, 1 LACT. inst. 3, 17, 5 PANEG. 12, 14 SPART. Hadr. 4, 5. VVLG. Is. 47, 8 et nunc audi haec, -a (τρυφερά). OROS. hist. 4 praef. 6. EPIST. pontif. 330 Migne 20 p. 660^{A} otiosi et -i (AVELL. p. 107, 11). MVTIAN. Chrysost. hom. 5, 4 hoc non est athletae, sed -i.

C *i. q. blandus, amoris plenus*: ANTH. 200, 79 *Dione* -is educat osculis Amorem. HIER. in Abd. 10 p. 374 amplexibus -is captus (VITA Pauli 3 coepit -is stringere colla complexibus).

D *i. q. levis, lenis, non gravis, mitis*: VAL. MAX. 9, 1 ext. 7 imperium (SEN. epist. 92, 33 PORPH. Hor. carm. 4, 1, 7). SEN. clem. 1, 15, 2 exilium. PLIN. epist. 9, 37, 5 non -a causa. CYPR. hab. virg. 21 nec parva et levis et -a congressio. PANEG. 12, 18 querela. AVG. in psalm. 52, 3 quid -ius, quid lenius? *sim.* VAL. CEM. hom. 17, 4 corporis -a custodia (VITA Cypr. 15 Thaseium ... una nocte continuit custodia -a).

E *i. q. amatus, dilectus*: PORPH. Hor. carm. 2, 9 pr. morte -i pueri. MACR. sat. 2, 5, 4 duas se habere filias -as, rempublicam et Iuliam. *subst. m. et f., i. q. deliciae*: PLAVT. Rud. 465 sed ubi tu es, -a? PETRON. 63 ipsimi nostri -us. VVLG. Bar. 4, 26 -i mei ambulaverunt vias asperas (τρυφεροί). AVG. c. Pelag. 1, 20, 38 et inclinavit se *Esther* super caput -ae suae. c. Faust. 15, 5 ut blanda manu tua ... -ă ... alteri digitos, alteri humeros confricares. PASS. Perp. 18 ut dei -a. PASS. Paul. 3 invenietis iuvenem Caesaris -um ex alto cecidisse. *saepe* INSCR., *ex. gr.*: CARM. epigr. 1509. 1875, 3 vernae -o. CORP. III 1899, 7. 2130, 4. 8478, 6. 9379, 6. 9444, 4. 10004, 6. 12793, 5. 12817, 5. 14281^{1}, 2. 14321^{32}, 4. 14749, 1. 14832, 3. 14855, 5.

adv. **dēlicātē**. *comp. inde a* BRVTO, *superl. l. 50. 66.* 1 *i. q. eleganter*: COM. pall. inc. 34 ad te ludibunda docte et -e detulit coronam. 2 *i. q. luxuriose, leniter*: CIC. de orat. 3, 63 recubans molliter et -e. off. 1, 106 -e ac molliter vivere (ARNOB. nat. 1, 9 VEG. mil. 3, 4 SCHOL. Hor. sat. 2, 2, 83). VARRO rust. 3, 4, 3 cenitare. CIC. Att. 2, 10 non solum -e, sed etiam inepte peregrinantem. BRVT. frg. Quint. inst. 6, 3, 20 ne illi sunt pedes faceti ac -ius ingredienti molles. SEN. contr. 9 praef. 4 ingenia in scholasticis exercitationibus -e nutriuntur (*cf.* VVLG. prov. 29, 21 qui -e a pueritia nutrit servum suum). SEN. dial. 5, 9, 1 mollius -iusque tractetur *animus*. nat. 5, 18, 8 nimis -e fortuna nos tractat (*cf.* ISID. reg. monach. 21, 2 infirmi ... quod -ius aguntur). epist. 122, 8. COLVM. 1, 8, 9 cultam vestitamque familiam magis utiliter quam -e habeat (11, 1, 21). PLIN. nat. 14, 28 mediam temperiem -e quaerit uva. 17, 169. QVINT. decl. 276 p. 129, 1 quibus -e educatis (HIER. epist. 118, 7 -issime a matre educatus). CYPR. Fort. 11 filios suos non -e, sed fortiter diligentem (*cf.* VAL. CEM. hom. 18, 5 quem -ius amabat. GREG. M. moral. 25, 11 semetipsam -e non palpet infirmitas nostra). TREB. trig. tyr. 12, 7 lavandum mihi est frequentius, edendum -ius. LACT. inst. 7, 5, 9 ne immortalitatem -e assequerentur et molliter. mort. pers. 18, 6 -e imperare. SIDON. epist. 4, 9, 3 occulte -eque religiosus. 3 *neglegenter, segniter*: NEP. Alc. 2, 3 multa -e iocoseque fecit (SEN. epist. 51, 6 nihil -e, nihil molliter esse faciendum). SEN. benef. 2, 24, 2 nec -e accipiendum est nec submisse et humiliter. PLIN. epist. 10, 1, 2 Minervae tantum serviendum est, -e tamen, ut in secessu et aestate. SVET. Cal. 43 segniter et -e *subsequi*. VENVL. dig. 45, 1, 137, 2 -e progredi. GELL. 20, 1, 30 neque insterni tamen -e arceram iusserunt. HIER. epist. 21, 5, 2 quod (*talentum*) non est in sudario colligandum, id est -e otioseque tractandum (ISID. alleg. 231). 4 *i. q. subtiliter*: PLIN. nat. 18, 117 faba ... -ius fracta. MARCELL. med. 8, 184 tritus -issime cinis. 5 *i. q. commode, iucunde*: THEOD. PRISC. eup. faen. 52 vulnera -e permundat fimus canum.

deriv.: delica(ti)tudo. *comp.*: indelicatus.

1. dēlicia, -ae *f.* [*cf. c.* de *et c.* liqui, liquēre, colliciae, colliquiae. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 73 -a est tignum, quod a culmine ad tegulas angulares infimas versus fastigatum collocatur, unde tectum deliciatum et tegulae deliciares. VITR. 6, 3, 2 displuviata *atria* sunt in quibus d e l i q u i a e arcam sustinentes stillicidia reiciunt.

deriv.: deliciaris, deliciatus.

***2. dēlicia,** -ae *f.* [*cf. c.* delicere, delectare. *Th.*]. *singularis raro legitur, cf.* NON. p. 100 -a numero singulari, quod aut rarum est aut singulare (GLOSS. V 640, 49). *scribitur* diliciae: PRISCILL. tract. 4, 77 DIOM. gramm. I 327, 35 SCHOL. Hor. epod. 4, 14 PASS. Thom. 150, 3 GREG. TVR. Franc. 5 praef. CHAR. gramm. I 33, 9 copiae -ae dapes (EXC. Bob. gramm. I 549, 5 hae divitiae, hae -ae, hae dapes. PHOC. gramm. V 428, 9 compedes -ae divitiae dapes). DIOM. gramm. I 327, 35 crates, divitiae, -ae, exequiae. RVFIN. Orig. in psalm. 36. hom. 1, 4 in Graecis *exemplaribus* habetur τρυφῆς, quod est -arum. AVG. gen. ad litt. 8, 3 p. 233, 24 plantavit ergo deus paradisum in -is, hoc est enim in Eden (ISID. orig. 14, 3, 2). GLOSS. σπατάλαι, σπατάλη, τρυφή. -as ago σπαταλῶ. *legitur inde a* PLAVTO.

I *proprie*: **A** *generatim*: *i. q. voluptas, delectatio, laetitia, luxuria*: *sing.*: PLAVT. Rud. 426 operam ludo et -ae dabo. *plur.*: PLAVT. Pseud. 173 vos, quae in munditiis, mollitiis -isque aetatulam agitis. Trin. 334 aliquantum animi causa in -is disperdidit. LVCIL. 705. CIC. S. Rosc. 120 omnium -arum atque omnium artium puerulos. Verr. 5, 126. Cael. 27. 44. 70 Caelii adulescentia ... ad mulieris libidinosae -as deposcitur. 76. Rab. Post. 26 -arum causa (Phil. 13, 26). leg. agr. 1, 27. 2, 36. Mur. 13 multarum -arum comes est extrema saltatio. Lael. 52 non ... erunt homines -is diffluentes audiendi. Tusc. 5, 78 Att. 1, 17, 9. 2, 10. 12, 2, 2 ad Brut. 1, 10, 3. CATVLL. 68, 26 animi. LVCR. 2, 22. 5, 1450. SALL. Catil. 31, 3 superbia atque -is omissis (HOR. epist. 1, 6, 31 omissis ... -is). HOR. carm. 4, 8, 10 animus -arum egens. PROP. 2, 15, 2 lectule -is facte beate meis. 4, 4, 76 cum pagana madent ferula -is (divitiis *codd.*). VITR. 9, 8, 4. 10, 7, 5. OV. am. 3, 14, 18 omnibus illum *locum* -is imple. 3, 15, 4 epist. 15, 192 EPIST. Sapph. 138 OV. ars 649. rem. 154 -ae (dilectae *R*) iam tibi terga dabunt. 374 -is illic quis locus esse potest? met. 13, 831 fast. 5, 334. 367. Pont. 1, 10, 16 -as ne mala nostra vocet. 1, 10, 18. 19 trist. 1, 2, 80 VAL. MAX. 2, 6, 1. 4, 4, 4. 4, 7 pr. 6, 1, 10 domesticae. 6, 9, 5 multi lusus, multae -ae. 7, 6, 2. 9, 1 ext. 1. 3. 6 CELS. 1, 8. SEN. contr. 1 praef. 5 necesse est ergo me ad -as componam memoriae meae. 2, 1, 12 ad -as dementis luxuriae lapis omnis eruitur. contr. exc. 5, 5 -is tuis, dives, ardebimus. contr. 7, 6 (21), 7 caput suum -is praesentibus praetulit. 9 praef. 5 puerilem animum scholasticis -is languidum. SEN. benef. 5, 25, 6. dial. 9, 2, 15 subiit illud tabidarum -arum. *al.* nat. 7, 31, 1 -arum dissolutio et tabes. epist. 16, 8 fortuna te ... eo -arum opumque perducat. 20, 13 -is permaduimus. *al.* COLVM. 1, 8, 11 somno potius quam -is operam dabunt. 8, 8, 10 oblectamenta -arum. 8, 16, 5 -ae popinales. PLIN. nat. 2, 157 *bis.* 3, 60. 5, 58. 12, 84. *sim.* 13, 102. 16, 1. 19, 20. 22, 118. 29, 20. STAT. silv. 1, 3, 93 luxuque carentes -ae. 2, 1, 200 MART. 1, 59, 2. 8, 26, 4. 10, 35, 9. 11, 13, 3 urbis -ae ... lusus et Voluptas. epigr. 2, 12. QVINT. decl. 298 p. 178. 179 *bis.* 301 p. 190 *al.* PS. QVINT. decl. 12, 18 nos ... vilia ac devota capita vicinorum -is morimur. PLIN. epist. 5, 19, 9 est ... tam parcus et continens, ut non solum -as verum etiam necessitates valetudinis frugalitate restringat. AMPEL. 11, 4 ob nimias -as et luxuriam. FRONTO p. 45, 20 N. -arum voluptatumque. VLP. dig. 15, 3, 3, 6 si quid ad -as vel si quid ad turpes sumptus sumministravit. 40, 2, 16 pr. non -is, sed iustis affectionibus dedit iustam libertatem lex Aelia. APVL. apol. 18 -as ventris et inguinum neque vult ullas neque potest. met. 4, 24. 7, 6. 15 TERT. adv. Marc. 2, 4. ITALA psalm. 67, 22 (Eucher. form. 6 p. 35, 10) praeambulantium in -is suis (πλημμελείαις, VVLG. delictis). *sim.* HERM. vulg. sim. 6, 2 pecora, quae -is quidem agebantur (τρυφῶντα, Pal. quae in -is quidem ⟨se⟩ gerebant). COMM. instr. 1, 26, 34 -as fruitur. ANTH. 459, 4. 873^{e}, 2. ARNOB. nat. 1, 1. 2, 3 ne -is marceat et corrumpatur mollitudine vitiorum. PANEG. 9, 14. LACT. mort. pers. 26, 5 milites summis -is excepti. CAPITOL. Ver. 2, 9. Gord. 15, 3 nobilitatis. 23, 3. MAR. VICTORIN. defin. p. 36, 13 in -as afluens, in libidines pronus. PRISCILL. tract. 1, 13 fornicati sunt et in -is eius vixerunt. 4, 77 abstinentiam -arum. AVSON. 164, 7 haec non -is ignoscere prompta pudendis. 412, 3 Mos. 71. HERM. Pal. mand. 6, 2, 5 cum desideraveris -as multarum et variarum voluptatum. AMBR. c. Aux. 15 -as mihi pro passionibus obtulerunt. PS. AMBR. serm. 1, 2 -ae spiritales meliores sunt quam carnales. AMBROSIAST. in I Tim. 5, 6 si enim sub nomine viduae -is vacat aut luxuriae. HIER. epist. 22, 7, 1. 22, 8, 1 quid patitur puella, quae -is f r u i t u r? (22, 38, 3). 22, 39, 4 in -is Salomon fuit (54, 8, 1). *al.* VVLG. gen. 49, 20 praebebit -as regibus. II reg. 1, 24 II par. 10, 10 II Esdr. 9, 25 Iob 22, 26. 30, 7. psalm. 138, 11 nox illuminatio mea in -is meis. prov. 8, 31 -ae meae esse cum hominibus. 19, 10 non decent stultum -ae. 29, 17. eccles. 2, 1 *al.* I Tim. 5, 6 quae in -is est (σπαταλῶσα), vivens mortua est. II Petr. 2, 13 voluptatem existimantes diei -as (τρυφήν). *ibid.* maculae -is affluentes. apoc. 18, 7 in -is fuit. 18, 9 in -is vixerunt (RVFIN. hist. mon. 20). RVFIN. hist. mon. 1 p. 398^{B} ab omnibus -is corporalibus. *ibid. saepius.* p. 400^{C} affluentes -as. 29 p. 453^{B} quid sperabimus in futuro saeculo, si hic -is fruimur? hist. 4, 8, 5 qui humanis carnibus vesci -as putet. GENNAD. dogm. 55 PRVD. psych. 313 c. Symm. 2, 1098 AVG. civ. 2, 20 *bis.* 8, 14. 20, 7 spiritales (gen. c. Manich. 2, 9, 12). *al.* CLAVD. MAM. epist. p. 203, 17 -is et divitiis serviens. POMER. 3, 16, 3 delectationes puras castasque -as. PACIAN. paraen. 11 p. 124 -as exercuit. *et saepius.* *cum genetivo rei, unde manat voluptas*: CATVLL. 69, 4 perluciduli -is lapiduli. PLIN. nat. 16, 135 nardi. 18, 85 tritici. 21, 15 mensarum etiam -is perunguendis (SOL. 46, 3 odorum). 22, 16 -is *florum*. 23, 2. 33, 49 quibus -is *artis* pluris veneunt inaurata *vasa*. 36, 115 in Tusculanam villam reportatis quae superfluebant cotidiani usus -is. 37, 204 pigmentorum -is. *cf.* STAT. silv. 1, 5, 50 -as (divitias *Heinsius*) mirata *unda* suas (APVL. met. 5, 31 tuas artes tuasque -as in formonso filio reprehendes?). MART. 14, 198, 1 -as parvae si vis audire catellae. GELL. 6, 16, 1 ciborum exquisitas -as. 19, 1, 7 atque ipse erat multis

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

corporis animique -is affluens. APVL. met. 9, 16 dignus . . . solus omnium matronarum -is perfrui. 9, 32 post mustulentas autumni -as. TERT. adv. Marc. 2, 10 p. 348 in -is paradisi dei tui natus es (HIER. epist. 21, 24, 1. *cf.* 22, 4, 3 in paradiso -arum. VVLG. Ezech. 28, 13 RVFIN. Adamant. 1, 17 hist. 1, 2, 18). PANEG. 9, 21 obliti -arum circi maximi. AMM. 30, 4, 14 cenarum ciborumque aucupantes -as exquisitas. HIER. epist. 8, 3 patriae. VVLG. Sirach 27, 14 peccati. *al.*

B ***speciatim:*** **1** *i. q. mollities, luxuria:* VARRO ling. 9, 10 si quis puerorum per -as pedes male ponere atque imitari vatias coeperit. rust. 3, 2, 5 -is sumptuosior *villa.* CIC. Verr. 5, 52 excussis -is (Cael. 67). par. 10 supellex ad -as. CIRIS 433 me non -is commovit regia dives. VITR. 1, 2, 5 his . . . deis propter virtutem sine -is aedificia constitui decet. LIV. perioch. 57 omnia -arum instrumenta recidit. OV. medic. 10 sectile -is India praebet ebur. SEN. suas. 2, 16 nos sine -is educamur. SEN. benef. 4, 5, 2 neque enim necessitatibus tantummodo nostris provisum est, usque in -as amamur. epist. 24, 11 de quorum languore et -is querimur. 86, 7 eo -arum pervenimus, ut nisi gemmas calcare nolimus. 90, 16 simplici cura constant necessaria, in -as laboratur. 95, 37. 114, 2 disciplina civitatis . . . se in -as dedit. 119, 15. COLVM. 1 praef. 14 intellego luxuriae et -is nostris pristinum morem . . . displicuisse. 1, 4, 3 aut ubertatis illecebris aut -arum concinnitate decipi. LVCAN. 10, 478 quantum *scelerum* -ae fecere tuae. PETRON. 67 altera *iactat* -as et indiligentiam viri. *cf.* 75 ad -as ipsimi . . . fui. BVC. Eins. 2, 10 -ae somnusque solent adamare querelas. PLIN. nat. 8, 226. 9, 112. 10, 54. 11, 126. 13, 17 cumulus ipse -arum. 22, 14 -ae luxusque. 22, 118. 33, 1 quaerente vita . . . -is gemmas. 35, 26 vir rusticitati propior quam -is. *al.* MART. 2, 6, 13 numquam -ae supiniores. 12, 15, 5 stupet superbi regis (*i. Domitiani*) -as gravesque luxus. 12, 75, 6 -as superbiamque . . . malo. QVINT. inst. 1, 2, 6 infantiam statim -is solvimus. 1, 8, 9 -arum vitia. decl. 276 p. 129 *al.* PS. QVINT. decl. 8, 6 perdiderunt legis huius auctoritatem, quae ad illas uxorias querelas matrimoniorum solent deferre -as. TAC. Germ. 18 muliebres. 20 educationis. hist. 1, 71. PLIN. epist. 1, 20, 23 quorum (*inertium*) -as desidiamque quasi iudicium respicere ridiculum est. 2, 5, 4 ad fastidium legentium -asque respicio. IVV. 4, 4 aegrae solaque libidine fortes -ae. 6, 260 quarum -as et panniculus bombycinus urit. IAVOL. dig. 30, 10, 11 magis -arum quam usus causa. VLP. dig. 32, 70, 6 valetudinis vel -arum gratia. GELL. 3, 5 tit. -arum vitium. APVL. met. 10, 15 mirati monstruosas asini -as. TERT. cult. fem. 2, 13 discutiendae sunt omnes -ae, quarum mollitia et fluxu fidei virtus effeminari potest. adv. Marc. 4, 15 p. 467 VEG. mil. 1, 3 *ter.* PANEG. 3, 3 in otiosa aliqua -isque corrupta parte terrarum. ARNOB. nat. 2, 41 in habitum feminarum -asque molliri. PANEG. 9, 24 -ae orientis. LACT. inst. 6, 11, 15 homines copiosi et usque ad -as abundantes. mort. pers. 21, 5 quid . . . -as eius referam? GALLICAN. Avid. 6, 2 -as omnes de castris summovit. FIRM. math. 3, 13, 3 luxuriosos et amoenis -arum voluptatibus deditos. VIR. ill. 42, 5 -is Campaniae elanguescere. AMM. 15, 11, 4 *Belgae* nec adventiciis effeminati -is. COMMENT. Lucan. 1, 162 praedae de hostibus factae -as ambitionemque suasere. HIER. epist. 42, 2, 2 vestes non ad usum tantum, sed ad -as conquiruntur (in Agg. 1, 3 p. 743 quae non tam ad usum sunt quam ad -as). in Is. 30, 9 p. 407 post luxuriam et -as pandatur nobis paradisus. VVLG. Esth. 15, 6 prae -is et nimia teneritudine. Mich. 1, 16 tondere super filios -arum tuarum. 2, 9 Luc. 7, 25 in veste pretiosa sunt et -is. apoc. 18, 3. PS. RVFIN. in Os. 2, 5 vestitum ad -as redundantem. 9, 13 civitati -is circumfluenti. in Ioel 1, 5 *bis.* MACR. sat. 2, 4, 22 eques Romanus -is diffluens. *al.*

2 *i. q. nugae, lusus:* PLAVT. Cas. 528 nimias -as facis (Men. 381 Poen. 280. 296 meo me lacessis ludo et -as facis. FRONTO p. 78, 13 N. *cf.* PVBLIL. A 30 anus cum ludit, morti -as facit. CATVLL. 45, 24 uno in Septimio fidelis Acme facit -as libidinesque. 74, 2 si quis -as diceret aut faceret). CIC. de orat. 3, 81 puerilis -as aliquas depingere (*cf.* orat. 39 longissime . . . ipsi [*Herodotus et Thucydides*] a talibus -is vel potius ineptiis afuerunt). MART. 1, 14, 1 -as lususque iocosque leonum. IVV. 6, 47 hominis. 10, 291 usque ad -as votorum. 3, 140. HIER. epist. 52, 5, 7 ceteras ineptias amatorum, omnes -as et lepores. *adde de libris, carminibus, de dicendi et scribendi forma:* OV. trist. 2, 78 -as legit qui tibi cumque meas. 2, 349 sic ego -as et mollia carmina feci. 5, 1, 15 -as si quis lascivaque carmina quaerit. SEN. epist. 114, 7 laudem suam corrupit istis orationis portentissimae -is. QVINT. inst. 11, 3, 24 quare vocem -is non molliamus. *cf.* FRONTO p. 159, 10 N. -as orationis (*cf.* CIC. epist. frg. 2). *sim.* QVINT. inst. 1, 11, 6 ne illas quidem circa s litteram -as hic magister feret. 10, 1, 43 alios recens haec lascivia -aeque . . . delectant. 10, 3, 19 quid de illis dictandi -is sentiam. 12, 8, 4 ne illas quidem tulerim -as. GELL. 19, 9, 7 tam fluentes carminum -as.

II ***metonymice:*** **A** *i. q. homo amatus, raro i. q. delicatus:* *sing.:* PLAVT. Poen. 365 mea voluptas, mea -a (meae -ae *A P, cf.* GELL. 19, 8, 6), mea vita, mea amoenitas. 389. Truc. 921 ad (at *B*) te ibam, mea -a. APVL. carm. frg. 3 (apol. 9) 1 Critias mea -i⟨a⟩ est. *plur.:* PLAVT. Most. 15 tu urbanus vero scurra, -ae popli. Persa 204 Paegnium, -ae pueri, salve. Pseud. 180 quibus vitae, quibus -ae estis. 227 Stich. 742. TITIN. com. 94 mein fastidis, meae -ae? LVCIL. 277. 896. 1140 CIC. Verr. 2, 64. 4, 27. 72. 176 dom. 62 Phil. 6, 12. 13, 26 redeo ad amores -asque vestras, L. Antonium. Tusc. 1, 77 div. 1, 79 Att. 1, 5, 8. 16, 6, 4 epist. 7, 1, 2 CAEL. Cic. epist. 8, 8, 1 CATVLL. 6, 1. 32, 2 meae -ae, mei lepores. VERG. ecl. 2, 2. 9, 22. PROP. 2, 34, 74 qui (*Corydon*) temptat Alexin agricolae domini carpere -as. OV. trist. 2, 368 nec tibi . . . nocuit, quod saepe legenti -as versu fassus es ipse tuas. PRIAP. 27, 1 populi. PETRON. 28. 64 ad -as suas respexit. PLIN. nat. 7, 109. 22, 99. STAT. silv. 2, 1, 71 tu modo -ae, dulces modo pectore curae. 3, 4, 57. 5, 5, 67 non ego mercatus Pharia de puppe loquaces -as (*Avantius,* aedituas *M*). MART. 4, 87, 2 infantem . . . lusus -asque vocat. 5, 34, 2. 6, 28, 3 cari -ae breves patroni. 7, 14, 2. 8, 63, 4. 9, 28, 2 ille ego sum, plausus -aeque tuae. *al.* QVINT. inst. 1, 2, 7 verba ne Alexandrinis quidem permittenda -is. PLIN. epist. 1, 3, 1. 8, 1, 2 Encolpius quidem lector, ille seria nostra, ille -ae. SVET. Tit. 1 amor et -ae generis humani (*cf.* AVR. VICT. Caes. 10, 6 PS. AVR. VICT. epit. 10, 6. 16 EVTR. 7, 21, 1 AVG. civ. 11, 15 gen. ad litt. 5, 7 p. 150, 24 BACHIAR. repar. laps. 3). FRONTO p. 51, 6 N. qui (*amator*) -as suas videat currere. GELL. 1, 11, 7 feminas . . . tibicinas . . . lascivientium -as conviviorum. ANTH. 445, 6 SOL. 1, 118. 42, 2. *sim.* PANEG. 11, 11 turbae institorum ac -ae ministrorum. CAPITOL. Gord. 31, 6. CARM. epigr. 1570, 2 CORP. IV 1781. VI 10151 *et passim in* INSCR. in -is habere *aliquem* (*cf. l. 39. 50*): CIC. Att. 6, 1, 16 habeo in -is *publicanos.* SEN. dial. 1, 1, 6 bonum virum in -is non habet. epist. 96, 4 neque di neque deae faciant, ut te Fortuna in -is habeat. PLIN. nat. 7, 34 androgynos vocatos et in prodigiis habitos, nunc vero in -is. SVET. Vit. 12 adulescentulum. VLP. dig. 7, 7, 6, 3. GELL. 20, 4, 1 comoedos quispiam . . . dives adulescens . . . ut liberos homines in -is atque in delectamentis habebat. LACT. epit. 8, 6. GELL. 7, 8, 6 *puellam* retentam a Scipione atque in -is amoribusque ab eo usurpatam. in -is esse (*cf. l. 45. 53*): LVCR. 4, 1156 turpesque videmus esse in -is summoque in honore vigere. RVT. LVP. 2, 1 haec mulier nuper fuit . . . in amore atque -is necessariorum. CORP. VI 36525 quae (*virgo*) in delicieis fu⟨e⟩rat Vettiae. SEN. benef. 2, 29, 5 confitearis necesse est in -is te illi (*naturae*) fuisse. PLIN. nat. 7, 75. FIRM. err 15, 2 Pelops in -is amatoris fuit. PROB. Verg. ecl. 6, 43 *Hylas* in -is Herculis ibat. ad -as esse *v. p. 447, 24. 52.*

B *de bestiis:* CATVLL. 2, 1 passer, -ae meae puellae. PETRON. 137 Priapi -as, anserem. MART. 1, 109, 5 Issa est -ae catella Publi. APVL. Socr. p. 110 -ae facundi dei *corvus.* in -is habere: CIC. har. resp. 50 etiamne . . . in -is quidam optimi viri viperam illam . . . habere potuerunt? div. 1, 76 quam (*simiam*) rex Molossorum in -is habebat. VAL. MAX. 1, 5, 3 SEN. apocol. 13 HYG. fab. 91 p. 87, 9. astr. 2, 13 p. 48, 24 Amaltheam autem habuisse capram quandam ut in -is. HIER. adv. Iovin. 2, 7 mullus et scaurus in -is computantur. in -is esse: SEN. nat. 3, 17, 3 cum multum in -is fuit *piscis. cf.* 3, 18, 3. HERM. Pal. sim. 6, 1, 6 eaque pecora velut in -is erant et satis luxuriabantur.

C *de rebus:* **1** *res dilectae:* VARRO Men. 85 alius domini -as phaselon . . . solvit. PLIN. nat. 19, 56 hortorum nomine in ipsa urbe -as agros villasque possident. in -is habere: PLAVT. Asin. 885 uxori meae subripiam in -is pallam quam habet. *adde:* MART. 7, 88, 2 fertur habere meos . . . libellos inter -as pulchra Vienna suas. in -is esse: CIC. Verr. 5, 3 quae (*civitas*) tibi una in amore atque in -is fuit. ARNOB. nat. 7, 36 in voluptatibus habere atque in -is res eas (*cf.* 7, 33 ea ab aliis fieri in amoribus atque in -is ducant). AVG. civ. 17, 20 caritas in -is tuis. PLIN. nat. 31, 123 quae (*spongeae*) et tinguntur in -is. *adde:* CIC. Phil. 11, 9 alteri a puero pro -is crudelitas fuit. **2** *i. q. res delicatae, saepe i. q. cibus delicatus:* ISID. orig. 20, 2, 6 -ae nuncupatae, quod iis delectentur homines easque suaviter appetant. LVCIL. 252 pluma atque amphitapoe et si aliud quid -arum. MANIL. 4, 655 terramque ferentem -as (*cf.* VAL. MAX. 4, 3, 2 fertilissimae -arum tot Graeciae urbes). PLIN. nat. 37, 30 proximum locum in -is . . . sucina optinent. 37, 49 taxatio in -is tanta. MART. 14, 59, 2 -as Cosmi vos redolete, nurus. FLOR. epit. 1, 11, 7 aestivae Praeneste -ae. 1, 18, 27 Tarentinae -ae. TERT. adv. Marc. 4, 28 p. 519 de gazis et apothecis -arum suarum . . . gloriatus (*cf.* 4, 34 p. 538 gloriae -arum). mart. 3 nemo miles ad bellum cum -is venit. QVEROL. p. 38, 4. HIER. epist. 43, 3, 1 panis et holus . . . lac, -ae rusticanae. AVG. civ. 18, 5 *bovem* Aegyptus . . . -is affluentibus alebat. PAVL. MED. bened. 8, 1 -as . . . maris terraeque. GILD. Brit. 3 chron. III p. 28 transmarinae. MAR. VICTOR aleth. 1, 116 pelagi (*i. pisces*). PETR. CHRYS. serm. 163 p. 628^{B} SALV. gub. 7, 85 RVRIC. epist. 1, 11. 2, 54 POMER. 2, 22, 1. 2. 2, 23, 1. 3, 16, 2 ANTHIM. 14 p. 11, 1 VEN. FORT. vita Radeg. 17, 41. 21, 25 ALC. AVIT. epist. 83 p. 94, 24. 86 p. 95, 17 DRAC. laud. dei 3, 73 satisf. 73 Orest. 401. 854. *in imag.:* GREG. M. moral. 2, 48 apostoli sacrae scripturae -is in solius Iudaici populi collectione vescebantur. PALLAD. hist. mon. I 25 p. 311^{C} inter copias magnas atque -as. PASS. Firm. 5 mensam omnium -arum plenam. CAES. AREL. suggest. p. 304 non est iustum ut ancilla multis -is . . . satietur.

iuxta posita: amor *sive* amores et -ae: CIC. Verr. 5, 3 Phil. 6, 12 div. 1, 79 Att. 16, 6, 4 RVT. LVP. 2, 1 SVET. Tit. 1 *v. supra l. 14* GELL. 7, 8, 6 ARNOB. nat. 7. 36 AVG. civ. 21, 26 EVGRAPH. Ter. Phorm. 81. mel et -ae: CAEL. Cic. epist. 8, 8, 1. CATVLL. 45, 24 -as

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

libidinesque (ARNOB. nat. 1, 1). SALL. Catil. 31, 3 *superbia* atque -is omissis (MART. 12, 75, 6 FRONTO p. 111 N. AVG. civ. 2, 19). SEN. epist. 16, 8 -arum opumque. 24, 11 languor et -ae. BVC. Eins. 2, 10 -ae somnusque. PLIN. nat. 22, 14 -ae luxusque (MART. 12, 15, 5). MART. 1, 14, 1 -as ... lususque iocosque (4, 87, 2 lusus -asque. 7, 14, 2). 5, 34, 2 oscula -aeque. 9, 28, 2 plausus -aeque (10, 53, 2). 10, 35, 9 -ae facetiaeque. QVINT. inst. 10, 1, 43 lascivia -aeque. PLIN. epist. 1, 20, 23 -ae desidiaque. 2, 5, 4 fastidium -aeque. AMPEL. 11, 4 -ae et luxuria. FRONTO p. 45, 20 N. -arum voluptatumque (ARNOB. nat. 7, 33). GELL. 20, 4, 1 in -is atque in oblectamentis. COMMENT. Lucan. 1, 162 -as ambitionemque. divitiae et deliciae: *v. Wölfflin, Archiv 1, 383.*
deriv.: deliciare, deliciolae, deliciosus.

dēliciāris, -e [*a* 1. delicia, *cf.* colliciaris. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 73 *v. p. 445, 73.*

1. dēliciātus, -a, -um *a* 1. delicia. *v. p. 445, 73.*

2. dēliciātus, *v. sub* 1. delicio.

1. dēlicio, -ātus, -āre [*a* delicia(e). *Th.*]. *i. q. delectare*: MAX. TAVR. serm. app. 9 neque enim oblectationes domini scire quivisset, ni diu expertus esset, quibus dominum -asset. VEN. FORT. 11, 23^{a}, 2 et satiat vario -ante ioco. *passivum i. q. delectari, deliciis frui*: GLOSS. -atur epulatur. ITALA Am. 6, 4 (Ps. Aug. spec. 110 p. 638, 1) qui ... -amini super toros eorum (κατασπαταλῶντες, VVLG. lascivitis). psalm. 36, 4 (Rufin. in psalm. 36, 4) -are in domino (κατατρύφησον, VVLG. delectare). Sirach 31, 24 (Ps. Aug. spec. 52 p. 527, 12) anima illius cum ipso -bitur (LXX *aliter*, VVLG. delectabitur). I Tim. 5, 11 (Cypr. test. 3, 74 Hil. in psalm. 67, 7) cum enim -atae fuerint in Christo (καταστρηνιάσωσιν, VVLG. luxuriatae). Iac. 5, 5 (Ps. Aug. spec. 110 p. 639, 13) -ati estis super terram (ἐτρυφήσατε, VVLG. epulati). RVFIN. Orig. in num. 21, 1 semper in domino ... -buntur. Orig. in psalm. 36 hom. 1, 4 in carne. *ibid.* in domino. Orig. in cant. 1 p. 95^{D} auditu -bitur. 3 p. 161^{D}. PAVL. NOL. epist. 1, 8 in Christo -amur. AVG. epist. 109, 1 -atur anima mea (418, 38 MVTIAN. Chrysost. hom. 25, 3). c. Iul. 1, 5, 18 contristari ordinatus es, numquid -ari? ALC. AVIT. epist. 86 p. 96, 3 -atus maxime, tardissime satiatus. OP. imperf. in Matth. 5 p. 663 non temptatur in esca i. non inebriatur, non -atur. MVTIAN. Chrysost. hom. 6, 4 in honore esse tantum est -ari. 24, 2. 25, 3. 26, 3. 29, 4 non itaque -emur deliciis corporis. *ibid. iterum.* ANNIAN. Chrysost. hom. 3, 5 -aris ac rides. *nota part. praes. sensu reflexivo*: AVG. serm. 299, 8 patientis verba sunt, non -antis. *seq. accus.*: RVRIC. epist. 2, 43 p. 427, 12 dum nos volatilia ... -amur.

2. dēlicio, -ere [*a* de *et* lacere, lacit. *Th.*]. NON. p. 277 -ere est inlicere. TITIN. com. 100 qui †lum (qui illum *det.*) sciat -ere. GRATT. 303 *fera* -ecta.

dēliciolae, -ārum *f. a* deliciae *deminutive.* CIC. Att. 1, 8, 3 Tulliola -ae nostrae.

dēliciolum, -ī *n.* [*a* delicium *deminutive. Th.*]. SEN. epist. 12, 3 filius, -um tuum. *Simbeck.*

dēliciōsitās, -ātis *f. a* deliciosus. *i. q. voluptas*: OP. imperf. in Matth. 3 p. 648 ne ... ipsa -s virtutem patientiae emolliret.

dēliciōsus, -a, -um *a* deliciae. *comp. et superl. v. infra l. 68.* GLOSS. IV 369, 48 nutricius -us vernaculus (*cf. l. 56*). 328, 50 -us nutricius. *i. q. deliciarum plenus.* 1 *de personis i. q. voluptuosus, luxuriosus, mollis*: HERM. Pal. sim. 6, 5, 5 actus deliciarum, quodcumque -us homo libenter facit. DON. Ter. Ad. 842 *psaltriam* -am esse oportet. SCHOL. Hor. sat. 2, 6, 108 *vernae* -i sunt. AMBR. paenit. 1, 9, 42. PS. AMBR. serm. 53, 6 (= MAX. TAVR. serm. 68) illa -a vidua (*cf.* AVG. in euang. Ioh. 47, 8. PS. AVG. serm. 303, 7 bonae viduae, non -ae. SALV. eccl. 2, 25. 26). HIER. hom. Orig. in Ier. 11 p. 839 quod a -is aegrotantibus medici patiuntur. RVFIN. hist. mon. 31 p. 459^{B}. apol. 1, 8 nos carnales et -os dicitis. AVG. serm. 210, 10 sunt ... -i potius quam religiosi. VAL. CEM. hom. 2, 4 militibus. SEDVL. carm. pasch. praef. 8 divitias ... -us amas. POMER. 2, 21, 2. 2, 22, 1 CASSIOD. in psalm. 101, 10 PALLAD. hist. mon. I 6 p. 268^{B}. *nota i. q. deliciae*: PASS. Paul. 2 -us (delicius *al.*) et pincerna regis. 2 *de rebus i. q. iucundus, abundans, lenis*: EXPOS. mundi 25 Berytus civitas valde -a (26 Caesarea civitas ... similiter -ior [-issima *rec. alt.*]. ITIN. Anton. Plac. rec. A 1. 33. *cf.* RVFIN. hist. mon. 29 p. 453^{B} locus ... -us et abundans [*syn.* amoenus]). VEN. FORT. carm. 1, 6, 16 PALLAD. hist. mon. II 10 p. 361^{C}. FILASTR. 9, 1 -as escas non sumentes (*cf.* SCHOL. Pers. 6, 33 cenam. PHILAGR. med. 3 p. 98 copia ciborum -a. COD. Theod. 7, 22, 5 [*a. 333*] nutrimentis. CASSIOD. in psalm. 125, 6 comessationes. CAES. AREL. suggest. p. 304 nimium sumptuosa et -a convivia. GREG. M. epist. 10, 16 pabulo). SCHOL. Hor. carm. 3, 9, 4 copiis. SCHOL. Pers. 2, 42 gulae -ae. PS. AMBR. mor. Brachm. p. 1171^{A} -as atque optimas auras. PS. RVFIN. in psalm. 75, 6. AVG. conf. 10, 34, 53 lassitudines. gen. ad litt. 8, 10 p. 247, 2 per agriculturam non laboriosam, sed -am. gen. c. Manich. 2, 9, 12 -a quies. epist. 118, 13 -as et tenerrimas vestes (PS. AVG. serm. 276, 2 victum et vestitum sufficientem et mediocrem, non pomposum nec -um). MART. CAP. 7, 727 mollitie. 9, 890 -a festinatione. COD. Theod. 1, 16, 11 (*a. 369*) deverticula. RVT. NAM. 1, 378 stagna ... saepto -a vado. PETR. CHRYS. serm. 54 p. 351^{C} ut adulescentiae labores senectus -a compenset. SALV. eccl. 2, 67. 68 -am rem et voluptuariam. CASSIOD. var. 2, 39, 4 voluptas. 7, 9, 1 -a magis quam laboriosa militia est.
adv. **dēliciōsē.** *i. q. delicate*: SCHOL. Pers. 3, 111 panem non -e crebro discussum. MVTIAN. Chrysost. hom. 11, 3 -e et optime degere. ANTHIM. 23 -e viventes (MART. BRAC. iact. 3). ORIG. in Matth. 18, 61 large et -e nutriti.
deriv.: deliciositas. *L.*

***dēlicium**, -ī *n. et* **dēlicius**, -ī *m.* [*cf. c.* deliciae, delicatus. *Th.*]. *inde a* COPA *et* SEN. GLOSS. -us puer in deliciis amatus a domino. V 496, 53 dicius dilicius. *cf.* delictus (*fort.* delicius) verruclatus quem dicunt.
i. q. deliciae: 1 *i. q. persona dilecta*; *cf.* PLVT. Anton. 59 τῶν Καίσαρος παιγνίων παιδάριον, ἃ δηλίκια Ῥωμαῖοι καλοῦσιν. SEN. epist. 12, 3 pupulus etiam -um meum factus est. ARNOB. nat. 4, 26 Catamitus rapitur delici[ar]um futurus et poculorum custos. LVCIF. non parc. 24 p. 261, 28 te tam fidelissimum -um suum. AVSON. 329, 1 -um. *cf. p. 449, 65.* *saepe in titulis, ex. gr.*: CARM. epigr. 238, 2 ⟨ut er⟩am ⟨d⟩elicio domus. 80, 3. 92, 5 dulcis pupa, delic⟨ium tuum⟩. 403, 3 -um domini (1075, 7). CORP. VI 1963. 4376. 4776. 5163. INSCR. suppl. pap. of the am. school in Rome II 270 (*Romae*) -us Matris Matutae sextae reg(ionis) Euceruś. *cf.* CORP. VI 800. 3967. 25375. 2 *i. q. bestia dilecta*: COPA 26 Vestae -um est asinus (*cf.* PHAEDR. 4, 1, 8). MART. 1, 7, 1 Stellae -um mei columba. 13, 98, 1 -um parvo donabis dorcada nato. TERT. anim. 24 leo ... cum toto suggestu iubarum -um fiet Berenices. 3 *i. q. res dilecta*: MART. 7, 50, 2 fons dominae ... gloria conspicuae -umque domus.
deriv.: deliciolum. *Simbeck.*

dēlico 1 *v.* dedico. 2 *v.* deliquo.

dēlictio (-ōnis *f.*) desinteria (δυσεντερία), distillatio GLOSS. *cf., ut videtur, c.* deliquescere, *nisi scrib.* deiectio, *cf. p. 401, 76.*

dēlictor, -ōris *m. a* delinquere. 1 *i. q. desertor*: COMM. instr. 2, 11, 5 refugium regis pete, si -r fuisti. 2 *i. q. peccator*: CYPR. epist. 59, 18 pectora operta -um. 64, 5 si etiam gravissimis -bus ... remissa peccatorum datur. AVG. serm. 136, 5 fecit -em etiam praevaricatorem. PS. AVG. serm. 103, 6 illa sententia dei, ... quam primus -r (CASSIAN. conl. 23, 13, 2) excepit. *f.* **dēlictrīx**, -īcis: HESYCH. in lev. 13, 4—8 p. 935^{B} *mens* nec per eveniens peccatum immutaverit cor -xque peccatorum fuerit effecta. *Jachmann.*

dēlictum, -ī *n. v. sub* delinquo.

dēliculus, -a, -um [*utrum cf. sit c.* lac *an c.* delinquere, deliculus, *non apparet. Th.*]. *fere i. q. defectus*: CATO agr. 2, 7 armenta -a, oves -as. [*corrupt.* FEST. p. 330.]

dēlicus, -a, -um [*a* de *et* lac *ductum esse videtur, v. Joh. Schmidt, d. Pluralbildungen der indogerm. Neutra p. 179; sed cf. Ehrlich, Zur indogerman. Sprachgeschichte p. 65 sq. Th.*]. VARRO rust. 2, 4, 16 cum porci depulsi sunt a mamma, a quibusdam -i (deliti *trad.*) appellantur. GLOSS. II 42, 9 -um (delitum *cod.*) ἀπογαλακτισθέν. *cf.* IV 328, 52 delictus depulsus (= IV 329, 27) vel berruclatu quod dicitur (*cf. l. 10*).

dēlicuus (dēliquus), -a, -um [*cf. c.* delinquere. *Th.*]. PLAVT. Cas. 205 noli sis tu illi advorsari ... quando tibi nil domi -uom est. *cf.* VARRO ling. 7, 106 dictum ab eo, quod deliquandum non sit, ut turbida quae sunt deliquantur ut liquida fiant. Aurelius scribit -um esse ab liquido, Claudius ab eliquato. PAVL. FEST. p. 73 deliquum apud Plautum significat minus. *cf.* 1. deliquium.

dēlīdo, -sī, -ere *a* de *et* laedere. GLOSS. -sit delevit inquinavit. *L.*

dēligātio ἐπίδεσμος GLOSS. *a* deligare.

***1. dēligo**, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* ligare. GLOSS. ἐπιδεσμῶ. *legitur inde a* PLAVTO *et* CATONE; *frequentissime usurpat* CELS. (*plus 60^{ies}*). *in versu ponitur*: PRIAP. 83 (Tib. 2) 10 HOMER. 998. [*traditur perperam*: BELL. Afr. 21, 3 *in parte codd.; restituendum est ex* religandi: CAES. civ. 3, 15, 2.]

I *proprie* (*subiectum ubique persona est*): **A** *relative, indicata re ad quam ligatur res homove; accedit etiam alia loci indicatio et abl. instr.*: 1 *cum praep.* apud (*si eodem sensu quo* ad *posita est*): PLAVT. Men. 89 apud mensam plenam homini (-is Non. p. 455) rostrum -es (-is Non. *l. l.*). ad: *hominem* ad *rem*: VARRO frg. Non. p. 287, 25 ad curriculum ex utraque parte -atum (di- *codd. pars.* HOMER. 998 AMPEL. 39, 2). LIV. 2, 5, 6 stabant -ati ad palum (VAL. MAX. 3, 8, 1 SVET. Claud. 34, 1 LAMPR. Diad. 9, 1. *cf. p. 451, 49*). CLOD. LIC. hist. 3 -at ad patibulos. -antur et circumferuntur. SVET. Nero 29 ad stipitem (*cf.* HYG. fab. 28 p. 57, 11 ad columnam ... serpentibus). HYG. fab. 144 p. 23, 9 eum in monte Caucaso ad saxum clavis ferreis. 7 p. 41, 12 Dircen ad taurum. *rem* ad *rem*: CAES. Gall. 1, 53, 3 naviculam ad ripam (civ. 3, 39, 2 ad terram. *cf.* Gall. 4, 29, 2 ad ancoras). 5, 48, 5 epistula ad ammentum -ata. SEN. suas. 6, 19 ad caput -ata manus dextera. CELS. 6, 18, 2 p. 254 sursumque coles ad ventrem -andus est. 7, 22 p. 304 *v. p. 451, 13.* 8, 15 p. 356 loris suis ad bracchium *spatha*, uno loco paulum infra humeri caput, altero paulum supra cubitum *eqs.* 8, 20 p. 360 habenas ad ... bacula. *al.* TERT. adv. Marc. 4, 35 p. 538, 26 saxo ad collum -ato. VOPISC. Aurelian. 7, 4 arborum capita ... ad pedes militis. *bestiam* ad *rem*: COLVM. 6, 26, 2 vitulum ... ad machinam. ITALA gen. 49, 11 (Cypr. testim. 1, 21)

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-ans ad vitem pullum suum (δεσμεύων πρὸς ἄμπελον, VVLG. ligans). in *c. abl.*: CIC. Verr. 5, 86 in ea (*statua*) Sopatrum ... divaricari ac -ari iubet. NEP. Hann. 5, 2 sarmenta in cornibus iuvencorum -ata (*cf. infra l. 18*) LIV. 10, 20, 12 arma in sarcinis. PLIN. nat. 22, 149 grana in linteolo -ata (*cf. infra l. 23*). in *c. acc.*: ITALA Ios. 2, 18 (Lugd.) spartum ... -bis in fenestram (ἐκδήσεις εἰς, VVLG. ligaveris ... in fenestra). super: LIV. 3, 28, 11 superque eas *hastas* transversā unā -atā (*cf.* FEST. p. 305 tertiam ad summam earum -ata). CELS. 5, 27, 1 p. 200 salsamentum ... recte super id vulnus. 6, 7, 9 p. 244 super ... eam (*tabulam*) homo -atur in id latus versus. ab: LIV. 37, 41, 7 ab axibus rotarum utrimque binae eodem modo diversae -bantur falces. CELS. 7, 22 p. 303 ab inguine et a testiculo -atae venae praecidantur (p. 304 ad inguen lino -andae). post: SEN. contr. 9, 2 (25), 10 noxio post terga -antur manus. inter se: CELS. 6, 18, 8 p. 258 inter se novissime *fasciae*. 7, 25, 2 p. 306D fili capita. 7, 26, 2 p. 308D sedilia et ... crura ... ne diduci possint. circum: QVINT. inst. 2, 17, 19 sarmentis circum cornua bovum -atis. *cf. supra l. 4.*

2 *cum casu dat.*: SVET. Nero 45, 2 collo (*statuae*) ascopa -ata (delicata *pars codd.*), simulque titulus. APVL. met. 7, 18 spinas ... caudae meae pensilem -vit cruciatum. 8, 26 praesepio me (*asinum*) proximum -ant. IVST. 3, 5, 10 tesseras bracchio. *abl.*: PLIN. nat. 20, 184 linteolo -atis (di- *pars codd.*) ... granis (*cf. supra l. 5*).

B *absolute i. ligando stabilire, figere, tenere, claudere (interdum accedit abl. instr.)*: 1 *rem* (*accedit loci indicatio*): CATO agr. 33, 1 vitem ... -ato recte, flexuosa uti ne sit, susum vorsum semper ducito (COLVM. arb. 8, 2 ita -ato *quidquid inserueris*). inc. libr. frg. 18 mālum -atum, parastatae iunctae (VARRO rust. 1, 47, 1 binis tabellis dextra et sinistra -ata. CVRT. 4, 3, 15 antemnis asseribusque ... -atis. COLVM. 5, 7, 4 virga inter eas *traduces* -etur). GRACCH. or. frg. Gell. 10, 3, 5 struppis quibus lectica -ata erat. CIC. Verr. 5, 95 *signum* (*tamquam homo. cf. infra l. 48*). PRIAP. 83 (Tib. 2), 10 floribus ... sine arte ... comas. CELS. 5, 26, 24 p. 193 sic ... -anda est *fascia*, ut et contineat neque astringat (8, 7 p. 340 ibi *capita fasciae. cf. supra l. 15*). 5, 26, 36 p. 199 -ari super album plumbum oportet (8, 5 p. 339 insuper nullo vinculo -andum est *emplastrum. cf. supra l. 7*). 6, 6, 1 p. 227 priora fascia -anda sunt, ne ... cadant. 6, 8, 1 p. 245, 1. *dub.*: AFRAN. com. 224 baccillum -atum (delicatum *al.*). *imprimis de vulneribus sim. ligandis*: CELS. 2, 10 p. 55 bracchium superimposito ... penicillo. 4, 11 p. 135 pluribus locis ... infra inguina et super talos, summosque humeros, etiam bracchia. 5, 26, 24 p. 193 fascia ... ad vulnus -andum lintea aptissima est (QVINT. inst. 4, 2, 84 *opp.* curare. *al.*). 7, 19 p. 298 *venae* longiore lino ..., ne ... sanguinem fundant. 7, 30, 3 p. 320 *locus* sic. 8, 9, 1 p. 343 a media fascia incipere -are. 8, 10, 1 p. 346 -atum ... membrum ... continendum est. 8, 10, 7 p. 351 ita. *sim. de sanorum membris*: SVET. Tib. 62, 2 repente veretris -atis. LACT. inst. 3, 25, 3 oculos ... ceteris (*ex proverbio*).

2 *hominem poenae causa, i. vincire*: CIC. Verr. 5, 120 producuntur e carcere, -antur (ad palum *add. codd. pars*). 5, 161 hominem proripi ... nudari ac -ari ... iubet. 6, 163 ut civis Romanus ... ab eo ... -atus ... caederetur. *item de simulacro Herculis*: CIC. Verr. 5, 95 -atum (*signum*) omnibus membris rapere ad se funibus. *curationis causa*: QVINT. inst. 11, 3, 129 qui erat propter valetudinem et -atus et ... medicamentis delibutus. 3 *bestiam*: PAVL. FEST. p. 183 vinculi quo quadrupedes -antur (APVL. met. 9, 1). APVL. met. 8, 25 me stomida spartea -atum. CHIRON 288 quadrupedem.

adverbia modum ligandi indicantia: CATO agr. 33, 1 recte (*aut de loco aut i. q. diligenter*). CELS. 5, 28, 11 p. 213 quidquid ... impositum est, non astringi, sed modice -ari debet. 6, 8, 1 p. 245 ab inferiore parte (*i. eius pars*) leniter -andum *linamentum*. 6, 18, 8 p. 258 novissime. 7, 14 p. 291 vehementer. 8, 10, 1 p. 346 laxius (*cf.* 8, 10, 7 p. 349 fasciis ... laxioribus). 8, 15 p. 350 commodius.

II **translate**: -ari *i. q. cohaerere*: *naturali condicione: de rebus corporeis*: CELS. 8, 1 p. 327 maiore parte extra situm *supernis ... humeri caput* nervis -atur. p. 328 neque ulli ossi inhaerens, sed carne et nervis -ata *patella*. *de rebus incorporeis*: GELL. 7 (6), 1, 6 alterum ... ex altero ... verticibus inter se contrariis -atum est (*Plato Phaed. p. 60 B* ἐκ μιᾶς κορυφῆς συνημμένω; *Hosius confert* LACT. ira 13, 14 invicem sibi alterutra conexa sunt). *figere, vincire potestate daemonica*: TAB. devot. Audollent 217 A 4 al⟨li⟩go -o (*item* B 6) linguas. *c. dat., consilio vovendi*: TAB. devot. Audollent 199, 7 ⟨hos⟩ homines omnes infereis ⟨de⟩is -o ita ut (*syn.* dedico). *per imaginem*: AVG. conf. 6, 12, 21 -atus morbo carnis.

syn.: alligo, astringo, dedico, devincio, inhaereo (*pass.*), iungo. *opp.*: astringo, curo, resolvo.

deriv.: deligatio.

2. *dēligo, -ēgī, -ēctum, -ere [*a* de *et* legere. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 115 'legimus' ... et addita praepositione dicimus '-imus'. *de scriptura: usitatissima est* deligo, delegi, delectus (*sic in titulo*: CORP. XIV 2112 [*a. 136*] delecti. INSCR. christ. Rossi II p. 126, 4, 3 delegi); *legitur hic illic in parte codd.* dilig- *velut*: CIC. div. in Caec. 73 Verr. 6, 28 Sull. 24 dom. 24 Sest. 137 Balb. 55 Planc. 40 Tusc. 5, 71 div. 1, 118. 2, 35. 36 Lael. 60. 62. 85 off. 1, 120. 122. 2, 62 NEP. Att. 12, 1 LIV. 4, 27, 10. 43, 35, 14 TAC. ann. 2, 40. 6, 32 SOL. 1, 126. 25, 17 VEG. mil. *compluries.* SCHOL. Germ. Bas. p. 92, 3 COMM. instr. 2, 21, 3 GLOSS. *al.* *praes.* delĕgit: PLAVT. Amph. 204. Men. 453 (*CD*). CIC. Sest. 137 (*G 1*). de orat. 2, 36 GLOSS. *alteram* e *ex* lego *servari contendit*: GRAMM. suppl. 181, 35 deleg- *flagitans*. deligistis: CIC. Manil. 73 (*T*). PANEG. 11, 25 *variantibus codd.* SACR. Leon. p. 410. *de variantibus* CAES. *codd. v. Meusel sub. h. v., de* SCRIPT. hist. Aug. *Lessing, Script. hist. Aug. lexicon (1901—06) p. 197.* *de significatu*: AGROEC. gramm. VII 124, 11 diligi affectionis est, deligi iudicii. *cf. p. 453, 33* (ISID. diff. app. 139 *add.* unde et exercitus deligi iubetur. BEDA gramm. VII 270, 2). CLAVD. DON. Aen. 5, 717 hos omnes ... -endos non probando, sed reprobando: -endos ergo hoc est separandos; alias -ere est meliores discernere. GLOSS. ἐκλέγομαι, ἐπιλέγομαι, παραλέγομαι. -it elegit, probat. -bant definiebant, deliberabant. *dub.* delegio exelegio. *legitur inde ab* ENNIO *et* PLAVTO. [*falso traditur*: PLAVT. Asin. 632 *pro* eiecit. AFRAN. com. 244 *pro* deiecta. CAES. Gall. 2, 22, 1 AETNA 291. COLVM. 11, 3, 56 *pro* deletis (dilectus *S*, lectus *A*) radicibus. PLIN. epist. 9, 18, 1 *pro* elicis. AMM. 28, 1, 1 *pro* delictis. *ex coniectura legitur*: CIC. rep. 1, 42. 2, 24 leg. 1, 36 CAES. Gall. 6, 13, 9 civ. 1, 80, 4 QVINT. inst. 11, 2, 18 (*cf.* 11, 2, 23).] [*trident.* delezer, *bonon.* adlídzer, *francog. vet.* delire. *M.-L.*]

I *de actione* **corporali,** *demere, legere, carpere*: A *proprie: manibus fructus, flores sim.*: CATO agr. 24 uvas ... legito. ubi -eris *eqs.* (Ov. am. 190 temporibus certis maturam rusticus uvam -it. PLIN. nat. 15, 62 *l. 25.* PAVL. FEST. p. 303 ficos). 115, 2 per vindemiam de iis vitibus quod -eris (PLIN. nat. 15, 62 -i et ex locis siccis et ante perfectam maturitatem *poma uvasque*). 144, 1 quod ipse eo die -erit (*sic Iucundus*, ipse hodie delegerit *codd.*). HOR. sat. 2, 8, 32 melimela ... ad lunam -cta. COLVM. arb. 21, 1 ante pluviam fructum (5, 10, 10). *c. abl. instr.*: Ov. epist. 4, 30 tenui primam -ere ungue rosam. *rem aliam demere, vellere*: PLIN. nat. 28, 233 ramenta pellis cervinae -cta (*VT*, deiecta *al.*), *sed cf. verbum* diligendi *sensu dividendi positum.*

B *translate i. q. carpere, demere*: *rem*: LVCIL. 1116 at Hymnidis acri ex facie florem -egeris. CIC. Cluent. 72 hoc ... sibi ... cognomen ... ex imaginibus Aeliorum -erat (*sed cf. p. 454, 75*). PROP. 2, 32, 50 mortali -ere astra manu. *hominem i. q. petere*: CIC. Balb. 55 cum illam (*sacerdotem*) quae Graecum illud sacrum (*sc. Cereris*) monstraret et faceret, ex Graecia -rent (dili- *pars codd.*). *cf. p. 454, 13 sq. et 457, 7 sqq.*

II *de* **iudicio**: A **quaerere** *et accipere aliquem vel aliquid ex* **multitudine** *censendo. ubique fere cum acc., qui nonnullis locis facile suppletur, enuntiatum obiecti vice v. p. 455, 65 (cf. p. 453, 58). exceptis locis paucis (infra p. 454, 56) persona est subiectum.*

1 *hominem*: a *obiecti genera praecipua*: α *obiectum indicat qualitatem, secundum quam -itur*: PLAVT. Amph. 204 Amphitruo -egit viros primorum principes, eos legat *eqs.* (CIC. Mur. 83 -cti ex amplissimis ordinibus honestissimi atque sapientissimi viri. *cf. p. 457, 53.* dom. 2 in amplissimis viris ... -endis. 24 summum virum. fin. 5, 64 optimum virum. *cf. de eadem re*: LIV. 29, 10. 8 quaerendum virum optimum). PLAVT. Men. 453 non ad eam rem otiosos homines decuit deligi (delegi *CD. cf.* RHET. Her. 4, 35, 47. CIC. off. 2, 62 in -endis [intellegendis *b*, dilig- *p*] idoneis iudicium et diligentiam adhibere). CAES. Gall. 3, 18, 1 idoneum quendam hominem et callidum, Gallum, ex iis *eqs. relatione praepositionis ambigua.* civ. 1, 64, 4 infirmiores milites ex omnibus centuriis -i iubet. CIC. Flacc. 11 non optimus quisque (rep. 1, 51) nec gravissimus, sed impudentissimus loquacissimusque -itur *testis* (Balb. 47 a se ex coniunctissima ... civitate ... fortissimum quemque [PAVL. FEST. p. 223]. FRONTIN. strat. 1, 4, 7. TAC. hist. 3, 49 eo suffragio turbidissimus quisque -cti). off. 1, 122 exque iis (*maioribus natu*) -ere (dilig- *Ab*) optimos (CVRT. 10, 6, 16) et probatissimos, quorum consilio ... nitatur (SALL. hist. frg. 2, 91 *virgines* belli promptissimos -bant. LIV. 1, 40, 5 TAC. ann. 3, 67). CIC. Att. 13, 45, 3 si ex omnibus esset eligendum, nec diligentiorem nec officiosiorem facile -issem Vestorio (CLAVD. MAM. anim. p. 104, 16 potiores quosque). SALL. Iug. 23, 2 ex eis ... duos maxime impigros. VERG. Aen. 5, 717 longaevosque senes ac fessas aequore matres et quidquid tecum invalidum metuensque pericli est, -e. TAC. ann. 1, 29 praetura perfunctos et experientia probatos. 12, 6 feminam ... insignem. APVL. apol. 43 puer providus *eqs.* AVSON. 305, 11 sapientem. β *obiectum indicat numerum, qui -itur. raro nude ponitur, plerumque simul cum nominibus, etiam cum enuntiatis*: CIC. inv. 2, 3 quinque *virgines*. Manil. 63 unum illum ex (*v. p. 453, 58*). ad Q. fr. 1, 1, 10 multos ex. SALL. Iug. 93, 8 ex copia tubicinum et cornicinum numero quinque quam velocissimos -egit et cum eis praesidio qui forent quattuor. 103, 2 ex omni copia necessariorum quinque ... quorum ... fides *eqs.* VERG. Aen. 9, 160 LIV. 1, 40, 5. 7, 19, 2 ex ingenti captivorum numero *tot* -cti, nobilissimus quisque, qui Romam mitterentur. 22, 58, 6 decem -i, qui ... irent. TAC. ann. 6, 42 trecenti. *sic imprimis de copiis* (*v. infra l. 83*) *velut*: ENN. ann. 333. CAES. Gall. 7, 21, 2 X milia hominum -cta ex omnibus copiis (locis α). 7, 71, 3. 7, 83, 4 duces hostium IX milia ex omni numero -unt. LIV. 21, 54, 1 -e centenos viros ex omni pedite atque equite. 26, 15, 7 CVRT. 5, 13, 8. TAC. hist. 2, 57 ipse e Britannico exercitu -cta octo milia sibi adiunxit. γ *obiectum significat copias et numero et qualitate delectas*: *participium adiectivi vice fungitur*: ENN. ann.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

333 insignita ... milia militum octo duxit -ctos (di- *vel* de- *codd. Prisciani*) bellum tolerare potentes (CAES. civ. 3, 24, 1 milites -ctos. LIV. 5, 21, 10. 22, 19, 4 -cto milite ad naves imposito. TAC. ann. 1, 24). CIC. Catil. 3, 5 ex praefectura Reatina complures -ctos adulescentes. Phil. 13, 18 -ctos Martiae legionis centuriones (CAES. Gall. 8, 23, 4). LIV. 30, 10, 7 mille ... -cti propugnatores. 34, 30, 6. *cf.* 32, 17, 7 Macedones ... et multi et -cti. CIC. Deiot. 28 cum suis -ctis equitibus (SALL. Iug. 54, 9. LIV. 42, 58, 13 cum -ctis equitibus extraordinariis. CVRT. 3, 9, 4. TAC. hist. 4, 12 -ctus eques *i. equitatus*). CAES. Gall. 1, 46, 3 legionis -ctae (SALL. hist. frg. 3, 106 -ctae cohortes. LIV. 2, 11, 8). HIRT. Gall. 8, 8, 2 summae spei -ctaeque (electae- β) iuventutis XI *legionem* (VERG. Aen. 4, 130 *al.* LIV. 21, 7, 7 TAC. ann. 15, 69. *cf.* SIL. 10, 641 -cta iuventa servitia. *sim.*: LIV. 32, 25, 6 quingenti fere iuvenes -cti omnium civitatum. STAT. Theb. 3, 112 pubes -cta). HIRT. Gall. 8, 12, 1 -cta manu peditum (SALL. Iug. 46, 7. NEP. Pel. 4, 2 LIV. 2, 20, 5 ASCON. Mil. p. 41 SIL. 2, 370 TAC. hist. 5, 21). 8, 21, 3 -ctorum peditum multa milia (BELL. Alex. 29, 2 expeditosque -ctos pedites. SALL. Iug. 49, 1 cum omni equitatu et peditibus -ctis. TAC. ann. 15, 10 tria milia -cti peditis). LIV. 42, 58, 8 -cta plurium gentium auxilia (TAC. ann. 6, 41). 44, 12, 6 cum -ctis Gallorum auxiliaribus (TAC. hist. 3, 29). *usus liberior*: CAES. Gall. 5, 11, 3 ex legionibus fabros (*cf.* TAC. hist. 3, 48) -it (-i β) et ex continenti alios arcessi iubet. HIRT. Gall. 8, 17, 1 fortissimorum milia VI peditum -isse, equitesque ex omni numero M, quos ... collocaret. BELL. Alex. 16, 4 quorum iudicio -ctus ad pugnam proficisceretur. LIV. 21, 54, 1. 24, 46, 2 centurionum robura ex toto exercitu -egit. 29, 1, 13 plurimorum stipendiorum ex iis milites -egit. 35, 35, 4 triginta -cti ex iuventute equites (*cf.* TAC. Germ. 6). CVRT. 8, 11, 9 iuvenesque promptissimos ex sua cohorte XXX -egit. FRONTIN. strat. 1, 47. TAC. ann. 2, 65 -it centurionem qui nuntiaret. SVET. Galba 10, 3 -egit et equestris ordinis iuvenes, qui ... evocati appellarentur. δ *obiectum significat personam certam incertamve*: RHET. Her. 4, 21, 29 deligere (diligere *pars codd.*, dilegere *Lambinus*) oportet, quem velis diligere, *exemplum adnominationis factae litteris commutatis. cf. p. 452, 8 et* diligo. *cf. Otto, Die Sprichwörter der Römer (1890) p. 106.* CIC. div. in Caec. 15 me potissimum esse -ctum *actorem* (Planc. 46. Pis. frg. 13 quem ego ... unum potissimum. ac. 2, 125. *cf.* SVET. Vesp. 4, 5). Verr. 3, 107 quem -egit? (*syn.* eligo). Planc. 40 tu -as (di- *T*) ex omni populo aut amicos tuos aut inimicos meos ... aut eos *eqs.* Mil. 21 -egit ex florentissimis ordinibus ipsa lumina (*in iudicibus legendis. fort. alluditur ad p. 452, 32 sqq.*). CAES. Gall. 7, 36, 3 principesque earum civitatium, quos sibi ad consilium capiendum -erat (LIV. 35, 45, 9). CIC. de orat. 2, 90 illum, quem -erit imitando effingat. TAC. hist. 4, 15 iam ... Gallum ... -erat *ducem*. ann. 1, 59 ille -ctus (*cf. p. 457, 29*) Tiberius (*ad bellum gerendum, aliter Nipperdey-Andresen ad l.*). 3, 66 -itur artifex talium ... Locusta. 6, 2 senatores, ex quis *eqs. ibid.* quos omitti posse, quos -i. 13, 43 neminem alium ... qui (LAMPR. Comm. 6, 12). APVL. Socr. 18, 159 Vlixes cum Diomede ... veluti consilium et auxilium *eqs.* met. 4, 15 Thrasyleon factionis optione -ctus. SOL. 36, 2 e comitibus suis Scythas. PANEG. 11, 1 me, qui tibi viderer eiusmodi. *nota acc. alterum praedicative adiunctum*: CIC. Deiot. 14 quem tu ex tuis fidelissimum et probatissimum omnibus -isti (elegisti *R*). TAC. ann. 15, 59 quos Nero tirones aut stipendiis recentes -erat. *accus. dupl.*: LIV. 5, 14, 1 uti alter Samnites hostes, alter Etruscos -ret (-rent *M*). *cf. p. 455, 6* APVL. met. 7, 16 equas oportunissimas iam mihi concubinas futuras. CLAVD. MAM. anim. p. 162, 7 Gabrielem tibi quasi quoddam linguae proludium.
sequitur saepe enuntiatio finalis relativa (ut l. 64) (etiam nomina, cuius usus in ceteris partibus exempla hic illic adnotata sunt) velut: CIC. div. in Caec. 65 -ctus sum ab universa provincia, qui eius iura fortunasque defenderem. Verr. 1, 9. 3, 109 eum ... potissimum (ac. 2, 125) ex omni numero, cui hanc ... personam imponeret. Manil. 63 unum illum ex omnibus -istis (deligistis *T*), quem bello ... praeponeretis (*cf.* leg. agr. 2, 23 quem unum ex cunctis -issetis, ut eum ... bellis praeponeretis). Catil. 1, 9. rep. 1, 51 si liber populus -et quibus se committat (*cf.* NEP. Lys. 1, 5 decem ... in una quaque civitate, quibus ... imperium ... committeret). CIC. epist. 7, 2, 3. Att. 9, 11a, 2 vos duo -egi, quos praecipue colerem *eqs.* BELL. Alex. 15, 2 ob ... scientiam ... -ctus est ab Rhodiis, qui imperium ... obtineret. NEP. Arist. 3, 1 VERG. Aen. 9, 160. LIV. 40, 22, 1. CVRT. 10, 6, 17 ex turba amicorum -isse, cui traderet, *Perdiccam*. TAC. ann. 2, 43 se -ctum qui Suriae imponeretur. *al.*
b *apponuntur praeterea praepositiones*: α ad: PLAVT. Men. 453 *v. p. 452, 49.* CIC. Manil. 50 ad tantum bellum is erat -endus (adigendus *CT*). leg. agr. 1, 18 nostri coloni -cti ad omne facinus. 2, 77 V hominum milibus ad vim, facinus (LIV. 1, 10, 5) caedemque -ctis. dom. 2 ad sacerdotia (*cf.* fin. 5, 64). 24 saepe ad extrema rei publicae discrimina. LIV. 37, 7, 11 Ti. Sempronius Gracchus, longe ... acerrimus iuvenum, ad id -ctus. *al.* CVRT. 5, 12, 15 ad ministerium sceleris. TAC. ann. 4, 52 ad cultum. 15, 65 ad summum fastigium. PLIN. epist. 6, 6, 5 me ... ad amorem imitationemque. MAXIMIN. c. Ambr. 123 ad officium apostolatus. ACT. Archel. p. 82, 18 ad discipulatum. ex *et* ad *v. p. 454, 22.* ad *c. gerund.*: CIC. Catil. 3, 16 iam ad certas res conficiendas certos homines -ctos ac descriptos habebat (CAES. Gall. 1, 3, 2). Phil. 12, 17 mea ... persona ad istam pacem conciliandam minime fuit -enda. de orat. 3, 125 ornatissimos scriptores oratoresque ad cognoscendum imitandumque (off. 2, 46 fin. 5, 64). off. 2, 42 ad imperandum (APVL. Plat. 2, 24). CAES. Gall. 7, 36, 3 LIV. 32, 10, 2. TAC. ann. 6, 48 qui ut deterior ad opprimendum Seianum -ctus. *al. cf.* SVET. Vesp. 4, 5. causa: CAES. Gall. 1, 48, 5 quos ex omni copia singuli singulos suae salutis causa -erant. in *c. acc.*: LIV. 33, 4, 8 equites ... in praesidia Siculorum urbium -cti. TAC. hist. 4, 50, 6 Mauros in eam caedem. ann. 15, 5 in eam legationem. IVL. VAL. 2, 29 cum in vestros militiam -isset *Xerxes* (*fort.* -asset). *de loco v. infra l. 45.* adversum: TAC. ann. 1, 64 *v. infra l. 44.* β ex *passim inde a* CIC. Verr. 1, 9 *al. v. p. 453, 62 sqq.* Mur. 83 *al. v. p. 452, 46 sqq.* Sull. 24 competitores ... ex tota Italia. ad Q. fr. 1, 1, 10 multos ex suis annalibus posse -ere, quos velit et possit imitari. CAES. Gall. 5, 11, 3 *al. de copiis. talia v. p. 452, 71 sqq.* SALL. Iug. 23, 2 *al.* LIV. 5, 22, 4 -cti ex omni exercitu iuvenes. 45, 21, 2 ex magistratibus ... -rent, qui. CVRT. 8, 4, 30 socerum ex deditis. TAC. ann. 2, 40. SOL. 1, 126 Sulpicia ... censura omnium matronarum e centum probatissimis haud temere -cta (di- *pars codd.*) est. LEX colleg. salut. Dian. et Antin. (Corp. XIV 2112) 1, 26 -cti ex corpore n(ostro) homines tres. TAC. ann. 1, 58 amicos inimicosque ex vestris utilitatibus (*cf. infra l. 48*). ex *et* ad: CIC. Verr. 6, 28 quo in oppido ... ex aliqua familia non ignobili -cta (di- *RS*) ad libidinem mulier esset. LIV. 29, 32, 1 Bucar ex praefectis regiis ... ad id -ctus (*ambigua praepos.* ex *relatione*). 38, 25, 8 mille ad eam rem ex omni numero audaciae expertae -erunt (eleg- *M*) equites. IVST. 1, 9, 7. ex *et* in: HIL. in Matth. 3, 4 ex quibus (*filiis Noe*) ... Sem in possessionem dei. de: CIC. Planc. 39 vos ... suo iudicio, non ad sententiam legis, sed ad suam spem aliquam de civitate. LIV. 27, 43, 11 de toto exercitu ... quod roboris erat, sex milia *eqs.*
c *adiunguntur praeterea casus*: α *dat. personae: accedit enuntiatio relativa*: CIC. Verr. 3, 185 quod sibi iste Mamertinos -erat, ad quos omnia ... deportaret (EPIST. imp. Aug. Suet. Claud. 4, 5. QVINT. inst. 10, 5, 19 oratorem sibi aliquem ... quem sequatur, quem imitetur). Planc. 2 reum sibi hunc potissimum -isse (elegisse *T*). off. 2, 46 quos sibi ... ad imitandum (CAES. Gall. 7, 36, 3). TREB. trig. tyr. 23, 1 optimus ducum Gallieni temporis, sed Valeriano -ctus (di- *codd.*) Saturninus fuit. SACR. Leon. p. 333 -ctos (de- *in* di- *mut. cod.*) tibi greges. *rei*: CAES. Gall. 7, 15, 6 defensores oppido idonei -untur (7, 31, 2). LVCAN. 8, 538 sceleri -ctus Achillas (TAC. ann. 14, 3 facinori). PLIN. nat. 14, 145 eaque commendatione ... Pisonem urbis curae ab eo -ctum. SIL. 16, 174 Marti -cta iuventus (*cf. p. 457, 1*). STAT. Theb. 3, 357 insidiis. TAC. ann. 1, 64 -untur legiones quinta dextro lateri, unetvicesima in laevum, ... ducendum ad agmen, ... adversum secuturos. *dat. c. ger.*: TAC. hist. 3, 57 Claudium ... permulcendis militum animis. *al.* ann. 12, 19 gentem ... suam dextram petendae veniae. β *abl.*: CIC. Tusc. 5, 61 eximia forma -ctos pueros. LIV. 42, 51, 4 -cta ... et viribus et robore aetatis ex omni certatorum numero duo ⟨milia⟩ erant. TAC. ann. 6, 42 trecenti opibus aut sapientia -cti ut senatus. *cf. p. 453, 54.*
d *absolute (vel omisso accusativo) ponitur*: CIC. leg. agr. 2, 23 si vobis ex omni populo -endi potestas esset data (TAC. ann. 11, 22 AVSON. 335, 2). de orat. 2, 92 vigilet necesse est in -endo (*cf. supra l. 2 sq.*). TAC. ann. 4, 56.
res est subiectum: CIC. div. in Caec. 19 actorem quem idoneum esse arbitrata est ipsa -egit *Sicilia*. Planc. 94 iudices ... quos lex ipsa, non quos hominum libido -erit. SEN. dial. 1, 3, 14 quem sibi rerum natura -egit, cum quo metuenda collideret. VAL. FL. 3, 200 hunc regem aut aeque -erit alta fors mihi gente satum (*i. ex obvenientibus*). HOMER. 172 quem sibi -egit bellatrix Graecia regem. AMM. 31, 4, 9 quasi laevo quodam fortuna -ente (*syn.* quaero).
2 *rem* (*de bestiis v. p. 455, 13*): a *ponitur obiectum solum*: RHET. Her. 4, 35, 47 populi est officium res optumas et homines idoneos maxime suis sententiis -ere (diligere *codd. plerique*) et probare. CIC. Verr. 4, 213 ex omnibus ... praetoribus consulibus imperatoribus M. Antonium -isti et eius unum improbissimum factum, quod imitarere (*sim. cum enuntiato*: 6, 160 Flacc. 56 TAC. ann. 4, 72 VEG. mil. 1, 10 CLAVD. MAM. anim. p. 1, 8). CIC. or. frg. A IX 6 cuius tu consilium in tua turpissima causa -isti (*ex pluribus defensoribus, opp.* repudiare. NEP. Att. 12, 1 potissimum eius -ret [diligeret *A*] affinitatem). Tusc. 5, 71 quae genere degendae aetatis ratio sit -enda (di- *codd.*). off. 1, 120 in -endo genere vitae (INSCR. christ. Rossi II p. 126, 4, 3 dogmata vitae). 1, 152 officio (1, 160). Att. 12, 38, 3 hanc aberrationem a dolore. epist. frg. III 3 impudentissimum nomen. PLIN. nat. 2, 21 non matrimonia (QVINT. decl. 288 p. 143, 25), non liberos, non denique quidquam aliud nisi iuvantibus sacris -unt (PLIN. epist. 1, 14, 9 in condicionibus endis). APVL. apol. 22 solitatem. ITALA Is. 58, 5 (Sacr. Leon. p. 410) ieiunium diligisse (VVLG. elegi). CIC. Cluent. 188 eam sibi domum sedemque ..., in qua. rep. 2, 11 locum ... fontibus abundantem (CAES. Gall. 4, 19, 3 hunc ... medium. NEP. Dat. 7, 3 LIV. 30, 29, 10 TAC. ann. 14, 34. PLIN. epist. 8, 6, 14 celeberrimus ..., in quo *seq. coni. al.* SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 12, 3 in ... gymnasio ... locum. CAES. civ. 1, 84, 2 locum quem Caesar -egit. VERG. Aen. 8, 53 LIV. 21, 43, 7

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

SOL. 25, 17. CAPITOL. Max. Balb. 12, 8 in ea loca, quae -erant). TAC. ann. 1, 50 -cta longiore via. 6, 3 facile toleraturus exilium, -cta Lesbo. 15, 6 Neapolim quasi Graecam urbem. *cf.* MART. CAP. 6, 691 regionis ... amoenitatem. CIC. Planc. 48 quam tibi commodum est tribum unam -e (*cf. infra l. 44*). *ibid.* quamcumque tribum -eris. 93 eam ... partem. Phil. 11, 24 provincias certe dignissimas vobis -emus (Att. 8, 3, 4 Apulia -cta est, *syn.* quaero). CIC. de orat. 2, 36 verborum aut faciendorum aut -endorum scientiam (part. 20 verba gravitate -cta. QVINT. inst. 8, 3, 43). 3, 212 figuram orationis plenioris et tenuioris et ... mediocris. SCHOL. Cic. Ambros. p. 370, 9 -egit orator, quod levius erat. LIV. 30, 41, 6 ut quas vellet naves -ret. TAC. ann. 12, 66 *venenum* lentum et tabidum. 13, 13 vestem et gemmas.

de bestiis: CIC. div. 1, 118 ad hostiam -endam (di- *AH* [*item* 2, 35], de- *BV*) ... dux esse. 2, 36 aleam quandam esse in hostiis -endis (di- *AB*. TAC. hist. 2, 3). *ibid.* eundem vitulum. VERG. georg. 4, 540 quattuor eximios praestanti corpore tauros -e. OV. met. 15, 364 -ctos (di- *pars codd.*) mactatos obrue tauros. GRATT. 203 pictam macula vertraham -e † falsa. STAT. Theb. 1, 131 -ctos per torva armenta iuvencos. MART. 1, 60, 6 -ctā ... ferā *a leone.* APVL. met. 7, 16 *v. p. 453, 55.* flor. 21 p. 99 vectorem sibimet equum -unt diutinae fortitudinis. HYG. astr. 2, 16 p. 55, 14. *nota acc. dupl.*: LIV. 44, 46, 4 quam non sine causa -ctam esse regiam. TAC. ann. 14, 33 illam sedem bello (SVET. Galba 10, 4. *cf. p. 454, 79 sq.*).

b *adiunguntur praepositiones*: ex: CIC. Verr. 5, 86 ex quibus (*statuis*) iste C. Marcelli statuam -egit. part. 69 unum ex eo *genere* -imus (*cf.* TAC. ann. 4, 33 -cta ex iis ... rei publicae forma. CLAVD. MAM. anim. p. 74, 2). CAES. Gall. 1, 30, 3 locum ... domicilio ex magna copia. VERG. Aen. 5, 115 quattuor ex omni -cta classe carinae. TAC. ann. 1, 74 ex moribus principis foedissima quaeque -ret accusator. CLAVD. MAM. anim. p. 74, 2. ad: CIC. Verr. 6, 169 Italiae conspectus ad eam rem ab isto -ctus est, ut. LIV. 23, 34, 9 ad id celerrimae quinque naves -ctae. *seq. gerund.*: HIRT. Gall. 8, 18, 3 sibi campum ad rem gerendam. NEP. Pel. 1, 2 LIV. 31, 2, 7 TAC. ann. 4, 48. LIV. 37, 32, 14 portus ad hibernandum classi. APVL. apol. 2 eam (*calumniam*) ... sibi ad accusandum. in *c. acc.*: PHAEDR. 3 prol. 40 in calamitatem -ens quaedam (*sc. fabulas*) meam. in *c. abl.* (*de loco p. 454, 83*): TAC. ann. 4, 75 in Domitio super vetustatem generis propinquum Caesaris sanguinem -erat. per: *v. supra l. 18.* pro: APVL. flor. 18 p. 83 pro magnitudine frequentiae *locum.* HYG. astr. 2, 15 p. 53, 1 ossa pro sua dimidia parte (*cf. supra l. 21*). inter: CLAVD. carm. min. 16, 2 inter utrumque malum -o pauperiem. de: BOETH. arithm. 1, 1 de infinitae multitudinis pluralitate.

c *adiunguntur casus: dat.: personae*: CIC. Verr. 6, 160 hanc sibi iste urbem -erat, quam haberet adiutricem. Cluent. 188. CAES. Gall. 2, 29, 5 hunc sibi domicilio locum (LIV. 39, 36, 15). rep. 3, 6 sin alterast utra via prudentiae -enda. PANEG. 10, 29 difficillimam ... pugnae partem tibi. HYG. astr. 2, 16 p. 55, 14. *nota*: SCHOL. Cic. Bob. p. 10, 12 -ctam P. Sullae *Neapolitanam civitatem.* TAC. ann. 15, 28. *rei*: CIC. rep. 2, 5 urbi ... locum incredibili opportunitate -egit (CAES. Gall. 2, 18, 1 locum ... castris. *al.* HIRT. Gall. 8, 7, 4 LIV. 7, 25, 13 FRONTIN. strat. 1, 5, 3. *cf.* CAES. Gall. 1, 30, 3 domicilio [LIV. 35, 37, 6]. 1, 34, 1 aliquem locum medium utriusque colloquio -ret. QVINT. inst. 12, 10, 19 exilio. TAC. ann. 2, 12 pugnae). SALL. Iug. 108, 4 colloquio diem locum tempus ipse -erat. LIV. 9, 17, 15 tempus pugnae (CELS. 3, 6 p. 85 potioni, *syn.* lego. TAC. ann. 16, 23 damnationi). FRONTO p. 226 N. frumento ... et solidis frugibus requietus ager -itur. SOL. 13, 3 ostentationi potius quam usui *gemmae.* *dat. cum gerund.*: QVINT. inst. 12, 2, 27 moribus ... formandis quam honestissima praecepta rectissimamque ad virtutem viam. TAC. ann. 6, 43 -ctum capiendo diademati diem. *al.* SVET. Nero 44, 1. *abl.*: CIC. part. 20 verba gravitate. *abl. pro praep. positus*: SIL. 16, 198 dona ... praedā -cta. STAT. silv. 2, 2, 85 Grais penitus -cta metallis saxa.

d *cum enuntiatis: interrog.* (*cf. p. 453, 58*): CIC. div. in Caec. 13 iudices, vestrum est -ere (di- *pars codd.*), quem existimetis facillime posse *eqs.* (leg. agr. 2, 17). Verr. 3, 131 populus, cui maximam fidem suarum rerum habeat, maxima cura -it. de orat. 2, 91 nec -ere scivit cuius potissimum similis esset. off. 1, 118 ad -endum (elig- *a*), quam quisque viam vivendi sit ingressurus. NEP. Ages. 1, 3 tum -batur, qui proximus esset propinquitate. ut: CIC. Font. 49 si -ere potuisses, ut potius telis tibi Gallorum quam periuriis intereundum esset. *c. inf.* (*fere i. q. velle, malle*): TERT. scorp. 9 si magis ab hominibus quam a deo occidi -amus (elig- *B*). LVCIF. Athan. 1, 25 quorum esse -egeris imitator. *al.* RVFIN. Adamant. 2, 9 PS. RVFIN. in Am. 3, 1—2 AVG. civ. 18, 19 *al.* frg. gramm. suppl. p. 182, 10 illud sancti Augustini in alicuius libri fine: commendare -egi. LEO M. epist. 19, 2 *al.* serm. 42, 5 ieiunare. VEREC. in cant. 9, 11 CASSIOD. in psalm. 113, 22 var. 2, 33, 2 *al.* in Iud. 1, 3 ISID. orig. 8, 5, 55.

B *debilitato sensu quaerendi* (*sed subest velut p. 456, 1 et 11*) *i. q.* **creare,** *imprimis magistratum sim. sequitur acc., cui et hic adiungitur interdum enuntiatum relat.* (*velut* CAES. Gall. 6, 23, 4. *cf.* CIC. Verr. 4, 108 ut. TAC. ann. 6, 11): 1 *acc. simplex*: **a** *nude positus*: CIC. S. Rosc. 8 *iudices v. infra l. 25* (Verr. 6, 173 *syn.* probo). Verr. 2, 138 censores ... -i a suis civitatibus *in Sicilia* (TREB. Valer. 5, 4). Manil. 6 de imperatore -endo (Vatin. 36 LIV. 24, 8, 18 si ... vobis ... repente -endi duo imperatores essent, quorum *eqs.* VOPISC. Aurelian. 41, 13 de imperatore -endo. *cf.* Tac. 4, 2 te -egimus [*ex acclamatione*]). leg. agr. 2, 103 in consule -endo. Vatin. 28 quaesitore consilioque -cto. 35 ut non nuntios pacis ac belli, non oratores, non interpretes, non bellici consilii auctores, non ministros muneris provincialis senatus more maiorum -ere (di- *P*) posset. Planc. 62 populus Romanus -it magistratus quasi rei publicae vilicos. rep. 1, 52 principes. ad Q. fr. 1, 1, 10 quaestorem habes non tuo iudicio -ctum, sed eum, quem sors dedit (Att. 6, 6, 4 Pompeius ... Q. Cassium *quaestorem* sine sorte -egit, Caesar Antonium). CAES. Gall. 6, 23, 4 magistratus, qui ei bello praesint, ut vitae necisque habeant potestatem. LIV. 22, 23, 2 eum militiae magistrum -isse Romanos, qui .... CVRT. 5, 2, 6 *equites* praefectis non utique suarum gentium sed -ctis attribuit (TAC. ann. 13, 29 *opp.* sorte ducebantur). MELA 2, 106 reges suffragio (TAC. ann. 15, 14). TAC. hist. 3, 80 -untur legati. ann. 3, 32 pro consule. 4, 2 centuriones ac tribunos ipse. 14, 31 -cti sacerdotes (APVL. met. 11, 21). FRONTO p. 222 N. de ducibus exercituum -endis. APVL. Socr. 18 p. 159 speculatores ... qui *seq. coniunctiv.*

b *adiunguntur praeterea praepositiones*: ex: CIC. S. Rosc. 8 *v. infra l. 25.* rep. 1, 68 ex hoc ... populo ... -itur aliqui plerumque dux contra illos principes ..., audax *eqs.* (*acc. dupl.?*). div. 1, 4 interpretes -ctos e civitate. ex *et* in: CIC. S. Rosc. 8 qui ex civitate in senatum propter dignitatem, ex senatu in hoc consilium -cti estis propter severitatem. ex *et* ad: NEP. Lys. 3, 5 ut ... ex omnibus dux -atur ad bellum gerendum. ab: VERG. Aen. 7, 152 -ctos ordine ab omni centum oratores (SERV. *ad l.* ex omni qualitate dignitatum *eqs.*). ad: CIC. S. Rosc. 151 ad eamne rem -cti (*sc. estis*), ut eos condemnaretis, qui *eqs.* (*de iudicibus*). Manil. 27 de imperatore ad id bellum -endo. Sull. 92 *iudices* ab accusatoribus -cti ad spem acerbitatis (*cf.* Planc. 39). SPART. Geta 2, 4 ad fisci advocationem ... ex formulari forensi. *c. gerund.*: LIV. 38, 55, 3 ut propter insignem simultatem ab ea factione ... -ctus sit potissimum ad quaestionem exercendam. CAPITOL. Gord. 22, 1. in *c. acc.*: CIC. Sest. 137 -rentur (dele- G^1, dili- *P*) in id consilium (*sc. senatum*) ab universo populo (rep. 2, 14. PANEG. 11, 25 indoctissimum quemque [*cf. p. 452, 55*] in consilium -egebant [delegabant *A*, delig- *C*, degebant *V*]). VOPISC. Aurelian. 40, 4 pro consule Asiae ... in locum Arelli (*syn.* eligo. SVLP. SEV. chron. 2, 23, 5). TAC. ann. 6, 11 in tempus ... qui ius redderet. contra: CIC. rep. 1, 68. CAPITOL. Max. Balb. 16, 6 a senatu contra Maximinum (*syn.* eligo). adversus: LAMPR. Comm. 8, 4 imperatorem adversum eum. IVST. 3, 6, 12 adversus ... tempestatem ... duos duces. inter: TAC. hist. 1, 72 mox bello inter duces -egit illum. ann. 4, 12.

c *adiunguntur praeterea casus: dat.*: FEST. p. 334 ut ipsi potius sibi quam illi -rent imperatorem. *locat.*: VLP. frg. Vat. 203 Romae -ctus ad munus, vel in ea provincia.

2 *acc. duplex*: **a** *nude positus*: CIC. Verr. 2, 21 a ... provincia defensorem constitui ac -i. rep. 6, 11 -ēre iterum consul. CAES. Gall. 3, 23, 5 duces ... ii ... qui (BELL. Alex. 57, 3 NEP. Epam. 7, 1 *al.* TAC. hist. 1, 10, 12 *al.*). VERG. Aen. 5, 191 quos ... -egi comites. LIV. 1, 40, 4 quemcumque alium generum (TAC. hist. 4, 5 MART. CAP. 1, 8). 3, 56, 1 accusatorem primum Verginium et Appium reum. VAL. MAX. 2, 7, 18 M. Caesium scribam ... sua sponte imperatorem. TAC. ann. 3, 56 Agrippam socium eius potestatis (FRONTO p. 237 N. CAPITOL. Alb. 7, 4 frater animi mei, frater imperii). TAC. ann. 15, 52 -cto imperatore alio. PAPIN. frg. Vat. 224 libertus ... tutor -atur (delegatur *cod.* VLP. frg. Vat. 220). APVL. flor. 6 p. 22 se ... arbitrum.

b *adiunguntur praepositiones*: ex: CIC. Tusc. 5, 58 quos ex familiis locupletium servos -erat. *al. infra l. 69.* ad: NEP. Alc. 3, 1 ad quod gerendum ipse dux -ctus est. adversus: NEP. Arist. 2, 3 LIV. 10, 21, 15. 28, 28, 13. in *c. acc.*: LIV. 23, 32, 12 in Sardiniam Hasdrubalem -unt ducem. inter: LIV. 27, 37, 9 ipsae inter se quinque et viginti -erunt, ad quas *seq. coni.* IVST. 1, 5, 2 rex inter ludentes sorte. **c** *adiunguntur praeterea casus: dat.: hominis*: NEP. Arist. 2, 3 adversus barbaros hos duces -rent sibi (VERG. Aen. 11, 658. LIV. 8, 33, 16 quem, ex collegis optione ab senatu data, socium [HOMER. 699] sibi imperii -ret [deleg- *G*]. 28, 28, 13 CLAVD. 8, 74). CAPITOL. Aur. 16, 7 generum Pio. *rei*: TAC. ann. 13, 9 ipse dux bello -ctus. *c. gerund.*: LIV. 4, 26, 14 *ille* dictator ... exercendis quaestionibus. 29, 20, 2 quem ... civitas iuvenem admodum unum (*om. P*) recuperandae Hispaniae -erit (delegarit *P*) ducem.

adverbialia notabilia (*ad II A et B*): RHET. Her. 4, 35, 47 sententiis. CIC. Verr. 1, 9 arbitratu eius. 3, 131 maxima cura. 6, 169 te idcirco illum locum -ere, ut (FRONTO p. 225 N. qua te ... gratia Alsium ... -isse nisi ut). Mur. 38 imperatores ... comitiis consularibus, non verborum interpretes -untur. Vatin. 35 more maiorum. Planc. 39 iudicio. *al.* epist. 7, 2 animi causa. Att. 6, 6, 4 sine sorte. *sim. al.* LIV. 22, 58, 6 suffragio. *al.* EPIST. imp. Aug. Suet. Claud. 4, 5 diligentius et minus μετεώρως. VAL. MAX. 2, 7, 15 sua sponte. PLIN. nat. 14, 145 eaque commendatione. SOL. 1, 126 haud temere. VOPISC. Tac. 4, 8 unanimiter (*opp.* 8, 5 ab uno). AVR. VICT. Caes. 39, 9 ducum consilio.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

C *copias i.* **conscribere:** CAES. Gall. 4,7,1 equitibusque -ctis. LIV. 26,50,14 delectu clientium habito cum -ctis mille et quadringentis equitibus (*sed cf. p. 452, 84*) ... revertit. 34,27,2 *v. infra l. 62.* TAC. hist. 2,97 legio cohortesque -ctae a Clodio Macro, mox a Galba dimissae, rursus iussu Vitelli militiam cepere. VEG. mil. 1,7 ut tirones ... praestantissimi -antur. 1,8 tiro -ctus (*utroque loco* dil- *v. l.*). ISID. diff. app. 139 unde (deligendo *a*) et exercitus -i iubeatur. *indicatur regio sim.*: CAES. civ. 3,103,1 partim quos ex familiis societatum -erat (*syn.* cogo. *cf.* Gall. 7,21,2 *v. p. 452, 79*). VERG. Aen. 11, 431 -ctos (*subst.*) Latio et Laurentibus agris. LVCAN. 7,270 Grais -cta (*per ironiam*) iuventus gymnasiis aderit. TAC. ann. 4,5 cohortes, Etruria ferme Vmbriaque -ctae aut vetere Latio et colonis. *nota -ere regionem* (*meton. pro copiis positam*): CINC. frg. Gell. 16,4,4 (*ex iuris iurandi formula*) qui eum pagum, vicum, oppidumve -erit.

syn.: cogo, conscribo, constituo, creo, describo, discerno, eligo, evoco, lego, probo. *oppos.*: omitto, reprobo, repudio.

deriv.: delectus.

part. praes. pro subst. **dēligēns:** IVST. 2,15,20 nec in bello iudicium -ium fefellit (*cf. p. 456, 52 al.*).

part. perf. pass. pro adi. (*vel subst.*) **dēlēctus,** -a, -um. GLOSS. electus. -a de multis lecta. -um electum. IV 409,42 -us ab elegendo. V 424, 65 -o eius legationes eius (*de Cassiano*). *cf.* delectus. *distinguitur*: ISID. diff. 1,171 delicta peccata, -a electa. 1, 149 dilectum a diligendo, -um ab deligendo. DIFF. ed. Beck p. 52,31 *item, deinceps*: ita dilectum affectionis est, delectum iudicii (*cf. p. 452, 8*). SERV. Aen. 2,18 contraria sunt delectus (di- *C*, dilectos *H*, delectos *L*) et sortitus (sors *C*, sortitos *L H*; *nisi substantiva sunt*). **1** *de hominibus i. q. selectus, probatus*: ENN. scaen. 250 Argivi ... -i viri (di- *al.*) *i. Argonautae* (*Eurip. Med. 5* ἀνδρῶν ἀρίστων). LVCR. 1,86 ductores Danaum -i, prima virorum. VERG. ecl. 4,35 -os heroas. CIC. Verr. 1,52 honestissimo praetore -oque consilio (*sc. iudicum.* 6,55 *syn.* praeclarum). *item de iudicibus*: CIC. Mil. 4 amplissimorum ordinum -is viris. *cf. p. 452, 46.* CIC. Vatin. 24 -os (de- *corr. ex* di- *P*) viros et principes civitatis (div. 2,11. LIV. 35,34,2 *de apocletis. cf. infra l. 50.* COD. Theod. 7,13,9 [*a. 380*] -os quosque viros). rep. 1,42 -i ac principes cives. VERG. Aen. 3,58 -os populi ... proceres. MANIL. 1,47 sacerdotes. *de copiis v. p. 452, 84.* *sensu vituperandi*: CIC. Verr. 3,27 comites illi tui -i manus erant tuae. leg. agr. 2,45 cum illa -a finitorum iuventute (*cf. p. 453, 12*). Att. 4,3,4 fugitivorum -as (deiectas *M*) copias. **2** *de rebus*: VERG. Aen. 2,18 -a virum sortiti corpora ... includunt (SERV. *ad l.* -orum virorum *cf. supra l. 29*). EVANG. Thomae 13,2 dilectos sermones. **3** *de bestiis*: OV. met. 15,364 *v. p. 455, 16.*

pro subst. **dēlēctus,** -ī *m.*, *imprimis de eis, quibus res publica regenda committitur*: CIC. Sest. 104 nunc ... nihil est, quod populus a -is principibusque dissentiat (SALL. Catil. 6,6 -i, quibus corpus annis infirmum, ingenium sapientia validum erat, rei publicae consultabant [*sc. patres*]). *cf.* rep. 1,42 penes -os (*sc. est summa rerum* [*de aristocratia*]). LIV. 36,28,8 in consilio -orum, quos apocletos vocant. *cf. supra l. 35 sq.* 38,1,4 cum -is Aetolorum (Aetolorum *om. B Φ*) quod consilium est gentis. *cf.* CORP. IX 726 (*Larini*) de del(ectorum?) s(ententia). *c. gen.*: LIV. 2,15,2 -os patrum. 24,28,8. ex: CAES. Gall. 7,76,4 his -i ex civitatibus attribuuntur. NEP. Milt. 1,2 *de colonis.* TAC. ann. 4,65 e propinquis. 13,16 ex ministris. *de militibus* (*copiis*): SALL. Iug. 51,5 ipse cum -is temptare omnia, subvenire ... instare ... retinere (LIV. 8,24,9. 21,54,2 CVRT. 7,9,5 TAC. ann. 1,65 AQVILA rhet. 13 p. 26 VEG. mil. 3,10). NEP. Them. 3,1 missi sunt -i cum Leonida. CVRT. 4,7,3 cum ... -orum manu. 4,9,8 cum mille -is. 4,15,24 utrumque -i tuebantur. TAC. hist. 5,16 dux sibi -os retinuerat. *c. gen.*: LIV. 22,15,10 -i equitum. 26,5,3 CVRT. 4,4,2. 34,27,2 mille -os iuventutis (*fort. conscriptos*). TAC. ann. 4,24. 47. *adde* CVRT. 8,1,18 sine -is principum atque amicorum *de comitibus venationis.* ex: LIV. 35,30,9 ex cetera copia militum ... -os. PS. FRONTIN. strat. 4,7,29 TAC. hist. 4,35 *al.* *i. q. electus homo dei*: COMM. instr. 1,41,8 apol. 203. 476. 821 qui sunt persecuti dilectos (*sic ubique trad.*). **dēlēcta,** -ae *f.*: SERV. Verg. Aen. 11,657 *verba Vergili* ad -as *possunt referri* ... si ad -as, ornamentum *significant*, quas sibi elegit *Camilla* ornamentum. *Bögel.*

?**dēlīmātio,** -ōnis *f. a* delimare. FVLG. aet. mund. p. 146, 25 sextam mundi aetatem libri -bus terminandam (delineationibus *Hommeius*).

dēlīmātor διαρινητής GLOSS. *a* delimare.

dēlīmitātio, -ōnis *f. a* delimitare. *i. q. definitio*: LIB. col. I p. 227,13 eorum *agrorum* -o est per rationem arcarum vel riparum.

dēlīmito, -ātus, -āre *a* de *et* limitare. *i. q. terminare*: FRONTIN. grom. p. 3,4 quidquid autem secundum hanc condicionem in longitudinem est -atum *eqs.* LEX Burg. Rom. 17,4 agri ... communis nullis terminis -ati.

dēlīmo, -ātus, -āre *a* de *et* limare. *i. q. lima deradere, proprie*: PLIN. nat. 34,111 -atam aeris scobem. MARCELL. med. 1,71 *impetigines* in scobem -atas. *adde*: SERV. auct. georg. 1,108 alii 'supercilia' loca in obliquum -ata, quae superne habeant alia fastigia, ex accidenti dicunt. ISID. eccl. off. 1,37,3 *v. p. 458, 24.* *translate i. q. expolire*: DRAC. Romul. 8,13 mollia blandifluo -as dicta palato, *o Homere.* NOVELL. Iust. 61,1,3 iam ... haec sufficienter -ata atque sancita sunt. PASS. coron. 1 artifices ... coeperunt artis huius -are sermonem. LIB. pontif. p. 117,18 -ato sermone. *dub.*: GLOSS. V 356,7 dilimatum conclusum vel conplexum. 405,20 -atum conplexum, conclusum (*fort.* deliniatum). [*bonon.* deimais '*conFici*', *berg.* delimà '*fame perire*'. *M.-L.*]

dēlīneātio, -ōnis *f. a* delineare. *i. q. descriptio*: TERT. adv. Val. 27 p. 204,3 patitur ... carneus Christus in -em superioris Christi. adv. Marc. 5,4 p. 582,2 utriusque dispositionis -em.

dēlīneo, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* linea, *cf.* designare. *Th.*]. *in codd. plerumque scribitur* delinio *idque testatur* EVTYCH. gramm. V 450,20. *i. q. describere, adumbrare, proprie et in imagine*: PLIN. nat. 35,89 arrepto carbone ... imaginem in pariete -vit. APVL. flor. 7 p. 24 *imaginem* coloribus. TERT. scorp. 10 facilius Aratus Persea et Cephea ... inter sidera -bit. resurr. 20 ex quibus *veritatibus* imagines -rentur. adv. Marc. 3,7 p. 387,21 Iesus duplici habitu in duos adventus -atur. 4,40 p. 561,3 Christum in Iuda -bat. adv. Val. 4 p. 181,4 viam. ARNOB. nat. 1,31 quem nulla -at forma corporalis, nulla determinat circumscriptio. CHALC. comm. 33. 84. 92 globi effigiem. 95. MAR. VICTORIN. verb. script. 5 paucis verbis quaestionem nostram. HIER. c. Lucif. 22. AVG. civ. 17,8 in eo figuram -at futurorum. AVG. epist. 55,28 mundus ... a quattuor ventis -atur (*codd.*, delimatur *vulg. et* ISID. eccl. off. 1,37,3). conf. 4,3,6 quid ipse ... postea quaererem, in memoria mea -asti. *nota*: CHALC. comm. 257 formato ac -ato colore simulacrum aemulum vultus adumbrari *in speculo.* IVL. VICT. rhet. 16 p. 427 in verbis ... summa diligentia -atis.

deriv.: delineatio.

dēlingo, -xī, -ere *a* de *et* lingere. GLOSS. lambebant -bant. *i. q. lambendo haurire, degustare*: PLAVT. Curc. 562 (*proverbialiter*) hic hodie apud me numquam -es salem (Persa 430 nisi me haec defendet, numquam -et salem). CELS. 3,21 p. 108 utiliter etiam scilla cocta -itur (*bis.* 4,10 p. 133). 3,22 p. 113 huius *suci* cochleare plenum paulatim -atur. 4,8 p. 131. ITALA III reg. 21,19 (Tert. ieiun. 7) in loco quo sanguinem Nabuthae canes -xerant, tuum quoque -ent (ἔλειξαν ... λείξουσιν, VVLG. linxerunt ... lambent). AVG. in psalm. 13 serm. 1,4 -entes terram velut serpentes trahentes terram. *i. q. lambendo mulcere*: LAMPR. Diad. 5,5 *leo* puerum -xit et inviolatum reliquit. COMM. instr. 2,2,10 iustos autem non tanget ignis, sed immo -et. *adde*: LVCIL. 1004 labra -it (delicit *codd. Noni*), delenit amore *puella.*

1. dēlīnio, -āre *v.* delineo. **2. dēlīnio,** -īre *v.* delenio.

3. dēlinio, -īre *v.* delino.

dēlino, -litus, -ere *a* de *et* linere. delinio: *perf.* delinistis: VVLG. Ezech. 13,12 *Tolet.* *part.* delinitus *v. p. 432, 68.* delevi *v. sub* deleo, *cf. p. 433, 64 sq.* *i. q.* ἐξαλείφειν, *detergere, delere*: CIC. epist. frg. IX 3 *v. p. 435, 65.* X 1 litterae -litae mihi a te redditae sunt (*cf. p. 433, 66*). CALV. frg. Diom. gramm. I 376,2 prima epistula videtur in via -lita. [VITR. 10,11,4 *coni. Rose*]. CHIRON 675 omnia haec -ito diligenter (*opp.* illinere). *i. q. delavare*: PS. AVG. serm. 83,3 (*in imag.*) *peccatores* ecclesia sancta suis lacrimis -it et ... fovet unguento. *i. q. illinere, obducere, unguere* (*cf.* FRONTO p. 64,23 N. faciem medicamento litam, caeno corpus oblitum, calicem melle -itum, mucronem veneno ... illitum. ISID. diff. app. 149. GLOSS. II 397,22 παραχρίω del⟨ino⟩): CELS. 3,19 p. 103 -endus homo est vel gypso vel argenti spuma *eqs.* APVL. met. 6,16 indidem (*sc. de pyxide unguento*) -itam. 8,27 facie caenoso pigmento -ita. VVLG. Ezech. 13,12 ubi est litura, quam -istis? (*Tolet.*, linistis *al.*). *cf. p. 432, 68.*

deriv.: delitor.

κατάλειψις desertus desertio **dēlinquātio** GLOSS. II 341,54. *cf. c.* delinquere, delinquitio. *L.*

dēlinquentia, -ae *f. a* delinquere. *i. q. peccatum*: ITALA Rom. 6,1. 2 (Tert. pudic. 17) perseverabimus in -a (ἁμαρτίᾳ, VVLG. peccato *et sic semper*) ... qui mortui sumus -ae. 6,6 (Tert. resurr. 47 p. 95,22) evacuetur corpus -ae, uti hactenus -ae serviamus. 6,10. 11 (Tert. pudic. 17) quod enim mortuus est -ae, mortuus est semel ... reputate vosmet ipsos mortuos ... -ae. 6,12. 13 (Tert. resurr. 47 p. 96,6. 8) ne ergo regnaverit in corpore vestro mortali -a ... ad exhibendum membra vestra arma iniustitiae -ae. 6,20 (Tert. resurr. 47 p. 96,14) cum ... servi essetis -ae. 6,22. 23 (Tert. resurr. 47 p. 96,17. 19) liberi facti a -a ... stipendia enim -ae mors. 8,2 (Tert. resurr. 46 p. 94,22 pudic. 17) manumisit te a lege -ae. 8,3 (Tert. resurr. 46 p. 95 pudic. 17). I Cor. 15,56 (Tert. resurr. 51 p. 106,3. 4) aculeus autem mortis -a, virtus autem -ae lex. II Thess. 2,3 (Tert. resurr. 24 p. 60,15) -ae (ἀνομίας, VVLG. peccati) homo. TERT. adv. Marc. 4,3 p. 437,27 luridati -ae maculis. pudic. 1. 10 blandimenta -ae. 17. 21 ad -am temptare. resurr. 15 p. 45,5 -as carnis. 46. 47. FAVSTIN. trin. 5,5 expiata labe -ae. 7,4 -am incompti sermonis. MAX. TAVR. serm. 20 -a deprecatur. *Jachmann.*

dēlinquitio amissio GLOSS. II 574,44. *cf. c.* delinquere, delinquatio. *L.*

***dēlinquo,** -līquī, -lictum, -ere *a* de *et* linquere. *de formis: perf.* delinqui: ITALA psalm. 50,6 (Ps. Cypr. ad Novat. 16 *cod.* K[1]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Tycon. 3 p. 20, 25). 88, 31 (Veron.). 118, 67. 87 (Veron.) VVLG. lev. 5, 19 *Amiat.* GAIVS dig. 44, 7, 5 pr. VLP. dig. 24, 1, 3, 1 PAVL. dig. 9, 4, 17 pr. 29, 5, 8, 1 MACER dig. 48, 19, 10, 1. IVL. VAL. 2, 27 (-linquerat *P*, dereliquerat *Boysen*). HERM. vulg. sim. 8, 10 RVFIN. Adamant. 2, 3. 5, 21. diliqui: GREG. TVR. Franc. 6, 5. *part. perf. pass.* (*cf. p. 460, 53*) delecta: CARM. epigr. 709, 9 (*circa a. 542*).

de notione: SERV. Aen. 4, 390 'linquens' . . . alii pro 'deficiens' accipi volunt more antiquo, sicut -ere pro deficere (*cf. infra l. 20*). SCHOL. Ter. Hec. 663 -unt peccant. HIER. in Hab. 1, 1 p. 596 καὶ πλημμελήσει id est 'et -et'. PAVL. FEST. p. 73 -ere est praetermittere quod non oportet praeteriri; hinc deliquia et delicta. AVG. quaest. hept. 3, 20 quid derelinquit qui -it, nisi bonum? . . . his quodammodo vestigiis colligitur, quod ille -it qui bonum derelinquit. DIFF. gramm. VII 519 qui -liquit non fecit quod facere debuit; qui peccavit hoc fecit, sed parum recte. GLOSS. πλημμελῶ. -it peccat. -ere ἁμαρτάνειν. [GLOSS. -liquit liquefecit, διύλισεν *v.* deliquare.] *legitur inde ab* ENN. *et* PLAVTO. [*loc. dub. vel corr.* IVL. VAL. 2, 27 *v. l. 3.* SCHOL. Germ. Sang. p. 94 subito hominibus segetes -rent (*sic Breysig*, sub hom. stellae relinquerent *codd.*).]

I *de* ***copia*** *i. q. deficere* (GLOSS. ἐλλείπω. *cf. supra l. 8*): CAEL. hist. 58 -ere frumentum. TVBERO hist. 13 -at aut superet aliquid tibi. *de sideribus,* ἐκλείπειν: PAVL. FEST. p. 73 deliquium solis a -endo dictum, quod -at in cursu suo. APVL. flor. 18 p. 90 lunae . . . -entis obstiticula.

II *de* ***errore et vitio***: **A** *i. q. errare*: RHET. Her. 4, 5, 7 dicimus . . . eos . . . -ere, quod a multis exempla sumant. QVINT. inst. 1, 5, 49 sunt quaedam cognata . . ., in quibus qui alia specie quam oportet utetur, non minus quam ipso genere permutato -erit. FRONTO p. 22 N. potius ut in compositionis . . . mollitia sit -ctum quam in sententia. GELL. 5, 4, 2 librarius in quodvis pignus vocabat, si in una uspiam littera -ctum esset. TERT. anim. 3 -liquit . . . divina doctrina ex Iudaea potius quam ex Graecia oriens. *adde*: CORP. XIII 10021, 175 (*in signaculo oculariorum*) ⟨ph⟩o⟨ebe⟩um ad quecumq(ue) -cta a medicis.

B *sensu ethico, i. q. peccare*: **1** *sine obiecto* (*acced.* quod *l. 48*): ENN. scaen. 225 tu -is, ego arguor. PLAVT. Amph. 836 quae non -liquit, decet audacem esse. 853. Bacch. 1014 in stultitia si -liqui. 1024. Cist. 785 qui -liquit vapulabit, qui non -liquit bibet. Most. 1159. TER. Hec. 663 an quia non -unt viri? RHET. Her. 4, 20, 28 -is studiose. CIC. inv. 2, 34 necesse esse eum qui velit peccare, aliquando primum -ere. leg. 1, 19 cuius (*legis*) ea vis sit ut recte facere iubeat, vetet -ere. Tusc. 2, 12 quod *philosophus* artem . . . vitae professus -it in vita. Att. 5, 11, 5 sibi sit -endi locus. PVBLIL. J 53 in turpi re peccare bis -ere est. SALL. Catil. 52, 26 -liquere . . . per ambitionem. or. Macri 5 meliusque habent mercede -ere quam gratis recte facere. OV. trist. 2, 256 carmine ab omni ad -endum doctior esse potest. PAVL. FEST. p. 115 *lictores* . . . -entibus plagas ingerunt. SEN. benef. 6, 40, 1 hoc certe -is, quod non expectes suum cuiusque rei tempus. clem. 1, 6, 3 nec -liquimus tantum sed usque ad extremum aevi -emus. dial. 4, 28, 4 aequiores simus -entibus. COLVM. 1, 8, 10. 11, 1, 23. PETRON. 130 fateor me saepe peccasse, . . . numquam tamen . . . usque ad mortem -liqui (*cf.* TERT. pudic. 2. 19). TAC. ann. 15, 2 si cunctatione -liqui, virtute corrigam. APVL. Plat. 2, 17. PS. QVINT. decl. 8, 7 potestatis vestrae iactatione, tamquam aliquo gravitatis genere -itis. TERT. bapt. 8 mundus rursus -liquit. adv. Marc. 2, 9 anima in homine -liquit. 2, 9 non -endi felicitatem. resurr. 51 vim -endi contra voluntatem. 63 per te (*animam*), si forte, -liquit *caro.* HIER. epist. 18[a], 11, 3 pede et omni membrorum parte -o. *passivum impersonale*: CIC. inv. 2, 91 nec, si quid in eo sit -ctum, sibi attribui oportere. off. 1, 146 magis in aliis cernamus . . ., si quid -itur. Att. 9, 10, 10 nihil a me adhuc -ctum putem. TERT. anim. 40 ea (*caro*) per quam -itur convenitur, ut illa (*anima*) a qua -itur oneretur. idol. 23 in animo et conscientia -i dominus dixit.

2 *cum obiecto*: *pronomina sim.*: PLAVT. Amph. 816 ex me quaeris quid -liqueris. :: quid ego tibi -liqui? Asin. 510 neque quae recte faciunt culpo neque quae -unt amo. Bacch. 418 praeter aequom ne quid -at. Men. 625 non edepol -liqui quidquam. Merc. 716 CATO agr. 5, 1. CIC. inv. 2, 35 si nihil -isse, nulla cupiditate impeditum ab officio recessisse. 2, 106. Sest. 145 quid tanto opere -liqui illo die? SALL. Catil. 51, 52 si quid iracundia -liquere, pauci scient. HOR. sat. 1, 3, 84 paulum. LIV. 26, 12, 6 maiora in defectione -erant quam quibus ignosci posset. SEN. dial. 5, 24, 4 illud nobis respondeamus sapientissimos quoque viros multa -ere. TAC. ann. 13, 31 dum quae libidine -erant, ambitu propugnant. 14, 3. IVV. 14, 233 tantum -ere quantum permittas. FRONTO p. 53 N. exprobrando acriter quae -rent an leniter arguendo? TERT. adv. Marc. 5, 7. pudic. 21 non faciam (*sc. donare delictum*), ne et alia -ant. *crimen*: TAC. ann. 12, 54 damnatus flagitiorum quae duo -erant, Cumanus. PAPIN. dig. 48, 5, 39 (38), 4 adulterii crimen, quod pubertate -itur, non excusetur aetate. ITALA exod. 32, 31 (Cypr. Fort. 4 testim. 1, 1) -liquit (ἡμάρτηκεν, VVLG. peccavit peccatum maximum) populus hic delictum grande (Ezech. 14, 13 [Cypr. Fort. 4 laps. 19 Gild. Brit. 61 chron. III p. 59, 27]). PRISCILL. tract. 3, 56 eruditio . . . -cti forma peccati (*cf.* AVG. quaest. test. I 44, 2 p. 72, 14 propter peccata, quae in dominum -bant). *varia*: TERT. pudic. 19 deprecari pro populo mortalia -ente. VLP. dig. 11, 3, 5, 1 maius enim -liquit qui liberum putans corrumpit (*cf.* HIER. hom. Orig. in Ezech. 12 p. 987 maiora. VVLG. II par. 33, 23). HIER. adv. Rufin. 2, 18 minora. *accedit* in *c. abl.* (*de ratione delinquendi*): CIC. inv. 2, 33 hac quoque in re eum -isse. OV. am. 2, 8, 9 in ancilla siquis -ere possit. TERT. ieiun. 7 -erat Israel in aquatione. VVLG. psalm. 38, 2 in lingua mea (Sirach 19, 17). Ezech. 22, 4 in sanguine tuo. Dan. 3, 29 in omnibus. Os. 13, 1 in Baal. PS. RVFIN. in Am. 8, 7 in fraude mensurarum et ponderum.

3 *accedit indicatio eius in quem delinquitur*: **a** *dativo*: PLAVT. Amph. 816 *v. p. 459, 65.* CALP. decl. 34 matri. TERT. apol. 26 si deo non -isset ultimo in Christum *Iudaea.* ITALA num. 5, 7 (Aug. loc. hept. 4, 6 p. 583, 5) et reddet cui -liquit ei (τίνι ἐπλημμέλησεν αὐτῷ, VVLG. in quem peccaverint). psalm. 50, 6 (Ps. Cypr. ad Novat. 16 Tycon. 3 p. 20, 25) tibi soli (ἥμαρτον, VVLG. peccavi). RVFIN. Adamant. 1, 16 ut eum puniret, cui nihil erat (μηδὲν ἠδικημένος παρ' αὐτοῦ). VVLG. Ier. 33, 8 mihi. COMM. instr. 2, 7, 8 regi. GREG. M. in Ezech. 1, 1, 18. **b** *praepositione*: erga: PLAVT. Epid. 390 quasi quid filius meus -isset me erga. TERT. adv. Marc. 4, 25 si in aliquo -issent erga deum ignotum. 4, 27. adversus: LIV. 1, 32, 13 quod populi Priscorum Latinorum . . . adversus populum Romanum Quiritium fecerunt -erunt, . . . bellum indico. *cf.* CINC. Gell. 16, 4, 1 quod populus Hermundulus . . . adversus populum Romanum bellum (*del. H. J. Müller*) fecere -eruntque. in *aliquem*: LIV. 37, 53, 14 non gloriabor eo quod nihil in vos -erim. CVRT. 9, 2, 31 nescio quid . . . in vos imprudens -liqui. TERT. apol. 26 *supra l. 12.* adv. Marc. 2, 28. 4, 35 veniam des fratri in te -enti. patient. 5 in deum. pudic. 14. 21. VVLG. lev. 5, 19 in dominum. Sirach 23, 33 in virum suum (*Amiat.* virum suum derelinquit). AMM. 18, 2, 19. RVFIN. Clement. 5, 19 in Caesarem. in *aliquid*: TERT. ieiun. 13 in senatus consulta et in principum mandata. pudic. 16 in rem tuam, non domini -urus. AMBROSIAST. in II Cor. 6, 18 in portionem suam. VVLG. Sirach 19, 4 in animam suam. AVG. civ. 13, 23 in dei . . . sententiam.

in *cum abl.*: HERM. Pal. vis. 2, 2, 2 semen tuum . . . -liquit in domino (ἠθέτησαν εἰς τὸν θεόν). CASSIAN. conl. 9, 22, 4 si quid in nobis -erint. ante: ITALA exod. 32, 33 (Pacian. paraen. 5 p. 108) si quis -erit ante me (ἡμάρτηκεν ἐνώπιόν μου, VVLG. peccaverit mihi). lev. 4, 2 (Lugd.) anima quaecumque -erit (ἁμάρτῃ, Lugd. peccavit, VVLG. peccaverit) ante deum . . . in omnibus praeceptis dei. apud: TERT. adv. Marc. 5, 15 -liquit . . . Israhel apud deum ipsorum.

syn.: erro (HIER. tract. in Matth. p. 374, 31), facio adversus (LIV. 1, 32, 13), pecco. *oppos.*: *ad I*: supero. *ad II*: innocenter ago (TERT. paenit. 3), recte facio (PLAVT. Asin. 510 CIC. leg. 1, 19).

deriv.: delictor, delicuus, delinquatio, delinquentia, delinquitio, deliquio, 1. deliquium.

part. praes. pro subst. **dēlinquēns,** -ntis, *i. q. peccator*: VICT. VIT. 2, 49 peccator sum . . . et super omnes homines -s. *cf. p. 459, 47. 50.*

✕*part. perf. pass. pro subst. n.* **dēlictum,** -ī. PAVL. FEST. p. 73 *v. p. 459, 10* AVG. quaest. hept. 3, 20 *v. l. 58. ibid.* quid aliud sonat -um nisi derelictum? (*cf.* GREG. M. in Ezech. 2, 9, 3 -um . . . est bona derelinquere). PRISC. gramm. III 510 a delinquo -um pro peccato, quod delinquit officium suum qui peccat. *de formis*: INSCR. Notiz. degli scavi 1909 p. 230 (*Romae*) sine delecto ullo. *p. 459, 6.*

de notione: AGROEC. gramm. VII 124 -um peccatum aliquod dicimus (*cf.* GRAMM. VII 270. 300. 519). RVFIN. Orig. in lev. 5, 4 videtur . . . in scripturis divinis frequenter peccatum pro -o et -um pro peccato indifferenter . . . nominari (*cf.* AVG. quaest. hept. 3, 20). *de differentia quae est inter* -um *et* peccatum: AVG. quaest. hept. 3, 20 fortasse ergo peccatum est perpetratio mali, -um autem desertio boni (*cf.* GREG. M. in Ezech. 2, 9, 3 DIFF. ed. Beck p. 51, 18). *ibid.* illud esse -um quod imprudenter . . ., illud peccatum quod ab sciente committitur. HIER. in Eph. 2, 1 p. 571. GREG. M. in Ezech. 2, 9, 3 peccatum in opere est, -um in cogitatione (*cf.* moral. 11, 57). CASSIOD. in psalm. 24, 6 -um quidem volunt levius esse quam peccatum (*cf.* 31, 6 ISID. diff. 1, 172 DIFF. ed. Beck p. 51, 18). HIER. in Eph. 2, 1 p. 571 -a quae graece παραπτώματα nuncupantur . . . licet -a πλημμελίαι rectius transferantur. GLOSS. peccatum, ἁμαρτία, παράπτωμα, πταῖσμα, πλημμέλημα, ἀμέλημα. -a ἁμαρτήματα (*cf.* THEOPHIL. inst. Iust. 4, 1 pr. 4, 5 pr. GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357[A]). *legitur inde a* PLAVTO, *deest* TER. VERG. [*loc. dub.*: SEN. dial. 7, 19, 2.]

i. q. peccatum, scelus: VARRO ling. 5, 151 *carcer* ubi de⟨licti⟩ causa custodiuntur. OV. trist. 2, 578 par -o sit mea poena suo. Pont. 3, 9, 7 librorum video -a meorum. SVET. Iul. 54 urbes diruit saepius ob praedam quam ob -um. GAIVS inst. 3, 209 actionem eius -i nomine praetor introduxit. APVL. met. 9, 21 recolens festinationis suae -um. TERT. anim. 40 sensus -orum etiam sine effectibus imputari solent animae. 45 bona facta gratuita sunt in somnis et -a secura. bapt. 4 vice sordium -is inquinamur, aquis abluamur. adv. Marc. 1, 24 carni -a reputantur. 2, 2 p. 336, 1 quis dubitabit ipsum illud Adae -um haeresin pronuntiare. 2, 10 p. 349, 23 deliquit ex illo ex quo -um seminavit. 2, 11 p. 350, 10 usque ad -um hominis deus . . . tantum bonus. pudic. 2 causas paenitentiae -a condicimus. VVLG. Sirach 32, 16 age conceptiones tuas et non in -is et verbo superbo. Rom. 11, 11 illorum -o salus est gentibus. *i. q. vitium, erratum*: HOR.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ars 442 si defendere -um quam vertere malles. VEG. mil. 1, 13 proeliorum -a emendationem non recipiunt. AMM. 14, 6, 25 aurigarum equorumque praecipua vel -a scrutantes. CASSIOD. inst. div. 15 scriptorum -a corrigite. *coniunctum cum* peccatum: VVLG. lev. 6, 17 sanctum sanctorum erit sicut pro peccato atque -o. 7, 37. 16, 21 num. 18, 9 Ezech. 40, 39. 42, 13. 44, 29. 46, 20 Eph. 2, 1. *accedit genet. criminis*: CIC. Att. 8, 12, 2 non solum ignaviae -um, sed etiam perfidiae suspicionem fugiens. TERT. pudic. 1 moechiae et fornicationis. resurr. 26 p. 63, 24 transgressionis. MEN. dig. 49, 16, 4, 18 emansionis. *genet. subi.*: VVLG. psalm. 24, 7 iuventutis (*cf.* INSCR. christ. Rossi II p. 69 n. 38, 4). 58, 13 oris. *sequitur* quod: VVLG. I Cor. 6, 7 -um est in vobis, quod (ἥττημα ... ὅτι) iudicia habetis. nullo -o (*i. q. sine culpa*): CIC. Flacc. 81 tibi in suspicionem nullo suo -o venit. Vatin. 39. Att. 11, 17, 1 nullo ipsius -o. OV. met. 10, 325 coeunt animalia nullo . . . -o.

iuncturae: *verbales: subiectum*: PLAVT. Amph. 494 -um suum suamque ut culpam expetere in mortalem ut sinat. LIV. 42, 23, 8 si . . . aliquod suum . . . -um esset. SEN. dial. 3, 16, 1 cum ira -um animi sit. TAC. ann. 3, 69 si antissent -a, poenae sequerentur. TERT. adv. Hermog. 3 p. 129, 5 fuit . . . tempus cum et -um et filius non fuit. idol. 1 cum universa -a adversus deum sapiant. adv. Marc. 1, 22 p. 320, 7 exinde proficiunt -a cum poenis. 2, 13 p. 353, 6 sub quo -a gauderent? 2, 24 p. 367, 21 vacante -o. 5, 13 p. 622, 5 licuit -um latere. resurr. 34 p. 74, 5 ubi -um abundaverit (*cf.* VVLG. Rom. 5, 20 AVG. in psalm. 67, 11). 47 p. 97, 11 regnavit in morte -um. AVR. VICT. Caes. 20, 13 -a grassari immodice coeperint. VVLG. I Esdr. 9, 6 -a nostra creverunt usque ad caelum. Sirach 23, 2 non appareant -a. 23, 13 -um illius super ipsum erit. DRAC. laud. dei 2, 408 adhaerent -a malis. INSCR. christ. Rossi II p. 128, 10, 9 praevenit, ne nata forent -a viritim, orta tamen secuit cum pietate gravi. *genetivus*: -i convincere: VVLG. lev. 6, 4. gratiam facere: SALL. Catil. 52, 8 Iug. 104, 5. pudere: PVBLIL. G 11. veniam petere: CIC. Mur. 62. *dativus*: -o ianuam aperire: VAL. MAX. 6, 3, 9. ignoscere: PLAVT. Merc. 997 CIC. inv. 2, 104 Mur. 61 HOR. ars 347 QVINT. inst. 7, 4, 20 VVLG. Dan. 4, 24. irasci: SEN. dial. 4, 6, 2. 4. parcere: CAPITOL. Alb. 11, 6. subiacere: VVLG. lev. 5, 3. veniam consequi: TERT. pudic. 18. veniam dare: CIC. Font. frg. 24. veniam tribuere: QVINT. inst. 7, 4, 20. *obiectum*: -um abluere: TERT. bapt. 1. abolere: ITALA act. 3, 19 (Tert. resurr. 23; ἁμαρτίας, VVLG. peccata delere). abscondere: VVLG. psalm. 68, 6. accendere: TAC. ann. 12, 54. adducere in se: ITALA exod. 30, 20. 21 (Cypr. epist. 65, 2. 67, 1; LXX, VVLG. *desunt*). admittere: TERT. adv. Marc. 2, 9 p. 346, 16 pudic. 16. afficere malo: SEN. dial. 3, 19, 6. agere: TERT. paenit. 3. agnoscere: TERT. adv. Marc. 4, 10 p. 445, 17. alligare: TERT. pudic. 21. arguere: PHAEDR. 3, 11, 6. avertere: TERT. orat. 8. auferre: HIL. in Matth. 10, 10. augere: SIL. 11, 47. carpere: GRAN. LIC. p. 33. castigare: PORPH. Hor. epod. 11, 25. celare: VVLG. prov. 17, 9. circumducere: ITALA II reg. 12, 13 (Tert. adv. Marc. 4, 10 p. 445, 16; ἁμάρτημα, VVLG. transtulit peccatum). coercere: HOR. sat. 1, 3, 79 SVET. Galba 9 PAPIN. dig. 48, 19, 41. cogitare: TERT. paenit. 3. committere: CIC. Cluent. 129 hominum -um fortunae iudicio committere. CAES. Gall. 7, 4, 10 maiore commisso -o. QVINT. decl. 250 p. 26, 10 VVLG. II Macc. 13, 8. concedere: CIC. inv. 2, 107 SVET. Nero 29 TERT. pudic. 3. confiteri: ITALA Matth. 3, 6 (Tert. bapt. 20; ἁμαρτίας, VVLG. peccata). TERT. adv. Marc. 2, 25. continere: GAIVS dig. 50, 16, 238, 3. contrahere: PAPIN. dig. 1, 2, 3, 1. corrigere: SALL. Iug. 3, 2 FRONTO p. 207 N. CENS. 20, 6 CASSIOD. inst. div. 15. cumulare: VVLG. II par. 28, 13. damnare: OV. met. 7, 834 TERT. adv. Marc. 5, 15 p. 627, 5. deducere ad poenam: SEN. clem. 2, 5, 2. defendere: HOR. ars 442. delere: TERT. pudic. 19. delinquere: ITALA exod. 32, 31 (Cypr. testim. 1, 1; ἁμαρτίαν, VVLG. peccavit peccatum). Ezech. 14, 13 (Cypr. laps. 19; παράπτωμα, VVLG. *aliter*). VVLG. Sirach 27, 3. demergere: TERT. adv. Marc. 4, 10 p. 445, 10. diluere: GELL. 3, 3, 15 TERT. bapt. 5 ieiun. 7. dimittere: ITALA exod. 32, 31 (Cypr. Fort. 4; ἁμαρτίαν, VVLG. noxam). Matth. 6, 14. 15 (cod. k). TERT. adv. Marc. 4, 10 p. 448, 8. dispungere: TERT. pudic. 2. dissolvere: dig. 24, 3, 39. domare: SIL. 13, 845 CLAVD. 17, 222. donare: TERT. adv. Marc. 5, 19 p. 645, 24 pudic. 21 ARNOB. nat. 7, 8. elimare: TERT. ieiun. 12. excidere: AVR. VICT. Caes. 20, 13. excusare: TERT. adv. Marc. 2, 15 p. 355, 9. exigere de: TERT. adv. Marc. 2, 15 p. 355, 11 patrum -a de filiis. 4, 27 p. 515, 8. expiare: TERT. ieiun. 3. exprobrare: TERT. adv. Marc. 4, 15 -a patrum filiis. exsequi: SVET. Iul. 67 TERT. adv. Marc. 1, 27 p. 329, 1. facere: TERT. pudic. 16 VVLG. Dan. 6, 22. fateri: OV. am. 2, 4, 3 met. 4, 685. ferre: CIC. dom. 9. habere: TERT. pudic. 19. ignoscere: PLAVT. Bacch. 1185. imputare: TERT. scorp. 6. incursare: TERT. ieiun. 12 (incusantes *traditur*). indulgere: TERT. adv. Marc. 4, 10 p. 445, 25. insequi: POMP. TROG. Iust. 38, 6, 1. intellegere: VVLG. lev. 5, 4 psalm. 18, 13. iudicare: TERT. adv. Marc. 2, 24 p. 368, 23 (vindicandae *codd.*). levare: CLAVD. 20, 8. luere: HOR. carm. 3, 6, 1 SEN. Phaedr. 878 TERT. adv. Marc. 2, 25. negare: TERT. adv. Marc. 2, 25. neglegere: FRONTO p. 214 N. notare: OV. trist. 2, 541. operire: VVLG. prov. 10, 12. oppugnare: PLAVT. Bacch. 1171. paenitere: FILASTR. 107, 12. participare: ITALA I Tim. 5, 22 (Tert. bapt. 18; κοινώνει ἁμαρτίαις, VVLG. communicaveris peccatis). patefacere: SALL. Iug. 32, 1. pati: HOR. sat. 1, 3, 141. peragere: DRAC. laud. dei 3, 623. perpeti: SVET. Aug. 66. persequi: SEN. clem. 1, 7, 2. piare: SIL. 17, 564. prodere: PETR. CHRYS. serm. 3 p. 193[A] BENED. reg. 46, 8. prohibere: TERT. adv. Marc. 1, 26 p. 326, 28. prosequi: TAC. ann. 13, 35 -um venia prosequebatur. protrahere: VAL. MAX. 2, 6, 3. punire: VAL. MAX. 3, 5 ext. 3 QVINT. decl. 279 p. 137, 15 TAC. ann. 3, 69 PS. APVL. Ascl. 28. purgare: ITALA prov. 15, 27 (Cypr. eleem. 2; ἁμαρτίαι, VVLG. peccata). TERT. pudic. 22 PS. HIL. libell. 7. queri: PROP. 2, 4, 11 STAT. Theb. 1, 214. reddere: TERT. adv. Marc. 2, 15 p. 355, 25 in filios patrum -a. AVG. quaest. hept. 4, 9. remittere: APVL. met. 3, 19 TERT. pudic. 21. replere: VVLG. Ier. 51, 5. reprehendere: SALL. Catil. 3, 2. reputare: VVLG. II Cor. 5, 19. restaurare: TERT. bapt. 8. secare: INSCR. christ. Rossi II p. 128 n. 10, 9. sequi: DRAC. laud. dei 1, 99. signare: VVLG. Iob 14, 17. solvere: TERT. pudic. 21. sumere: ITALA lev. 19, 17 (Tert. adv. Marc. 4, 35 p. 539, 10; ἁμαρτίαν, VVLG. habere peccatum). TERT. adv. Marc. 2, 15 p. 355, 21. superare: AVG. civ. 17, 20. suscipere: ITALA exod. 10, 17 (Aug. loc. hept. 2, 55 p. 551, 7; ἁμαρτίαν, VVLG. dimittere peccatum). sustinere: ITALA Ios. 24, 19 (Lugd.; ἀνομήματα, VVLG. ignoscet peccatis). tegere: CLAVD. 20, 553. timere: TERT. adv. Marc. 1, 27 p. 329, 8. tueri: SIL. 14, 91. vertere: HOR. ars 442. vindicare: PVBLIL. N 18 PHAEDR. app. 6, 13 IVST. 41, 3, 1. visitare: ITALA psalm. 88, 33 (Cypr. laps. 6; ἀνομίας, VVLG. peccata). *ablativus*: -o commaculare: TERT. adv. Marc. 4, 9 p. 441, 2. emori: TERT. pudic. 20. expoliare: AVG. epist. 149, 26. infuscare: TERT. adv. Marc. 2, 9 p. 346, 3. inquinare: TERT. bapt. 4. liberari: TERT. bapt. 7. mori: TERT. adv. Marc. 5, 17 p. 634, 16 VVLG. Eph. 2, 1. mundare: PSALT. Rom. 50, 4 (VVLG. peccato). plecti: LIV. 8, 7, 17. stringi: OV. trist. 5, 6, 21.

nominales: genetivus pendens a substantivo: -i ablutio: TERT. bapt. 5. aestimatio: PAVL. dig. 50, 17, 138, 1 VVLG. lev. 6, 6. amnis: DRAC. laud. dei 3, 590 me -orum merserunt fluctibus amnes. atrocitas: GAIVS inst. 4, 155. auctor: LIV. 1, 58, 9 OV. epist. 16, 219 TERT. bapt. 4. causa: OV. Pont. 4, 1, 6 TERT. adv. Marc. 5, 13 p. 621, 28. census: TERT. adv. Marc. 2, 10 p. 349, 24 pudic. 4. cessatio: TERT. pudic. 10. cohibitio: TERT. pudic. 5. concessio: AMM. 17, 12, 10. 22, 8, 49. confessio: TERT. bapt. 20. conscientia: CIC. Phil. 64 IVST. 8, 2, 4. crimen: CIC. Balb. 5 INSCR. christ. Rossi II p. 170 n. 25, 3. culpa: CIC. Rab. perd. 2. damnatio: HIER. epist. 10, 1, 1. dies: VVLG. Sirach 18, 27 in diebus -orum. differentia: TERT. pudic. 2. diligentia: TERT. adv. Val. 30 p. 206, 10. dimissor: TERT. adv. Marc. 4, 10 p. 444, 24. distantia: OPTAT. 1, 21 p. 23, 10. distinctio: TERT. pudic. 19. dominus: TERT. adv. Marc. 5, 17 p. 635, 9. excetra: TERT. patient. 5. executio: VLP. dig. 47, 1, 1, 1. 50, 16, 131, 1. executor: TERT. adv. Marc. 1, 27 p. 329, 17. fervura: TERT. scorp. 5. finis: AMM. 14, 1, 3. genus: CIC. Mur. 63 SVET. Aug. 24. homo: ITALA II Thess. 2, 3 (Tert. adv. Marc. 5, 16 p. 630, 26; ἀνομίας, VVLG. peccati). immissio: TERT. anim. 16. impunitas: AVG. civ. 5, 17. indulgentia: TERT. adv. Marc. 4, 10 p. 445, 16. iniquitas: VVLG. lev. 22, 16. instructor: TERT. adv. Marc. 2, 10 p. 348, 4. labes: AMM. 27, 9, 4. levamen: VICTRIC. 1. libido: TERT. pudic. 9. macula: PS. APVL. Ascl. 28. magnitudo: TAC. ann. 14, 49. malum: TERT. adv. Marc. 2, 14 p. 354, 8. mensura: VVLG. lev. 6, 6. modus: VLP. dig. 3, 6, 8 PAVL. sent. 5, 25, 13. nigredo: EVCHER. form. 7 p. 40, 21. obliteratio: TERT. ieiun. 7. origo: TERT. patient. 5 pudic. 5. paenitentia: SVET. Claud. 25. pondus: OPTAT. 1, 8 p. 10, 14 HIER. epist. 14, 5, 1. praeiudicium: TERT. pudic. 1. pudor: SEN. benef. 3, 16, 4. qualitas: PS. APVL. Ascl. 28. recordatio: TERT. adv. Marc. 2, 24. reliquatrix: TERT. anim. 35. remissio: TERT. bapt. 10 adv. Marc. 4, 28 p. 517, 29. retentio: TERT. adv. Marc. 4, 28 p. 518, 1. securitas: TERT. adv. Marc. 2, 13 p. 353, 8. semen: TERT. adv. Marc. 5, 17 p. 635, 22. stigma: TERT. adv. Marc. 4, 9 p. 441, 4. supplicium: CAES. Gall. 6, 17, 5 (*codd. β*). suspicio: CIC. Verr. 4, 209 Font. 5. terminus: APVL. met. 6, 31. testamentum: VAL. MAX. 7, 8, 5. tristitia: VVLG. Sirach 14, 1. venia: TERT. adv. Marc. 4, 10 p. 445, 4 pudic. 11 HIL. in Matth. 8, 8. verbum: VVLG. psalm. 21, 2 longe a salute mea verba -orum meorum. vindex: VAL. MAX. 2, 7, 7 AMM. 28, 4, 16. vindicta: AMM. 16, 5, 13. *genetivus pendens ab adiectivo*: aeger: SIL. 13, 52 aeger -i. capax: TERT. adv. Marc. 2, 9 p. 345, 21. conscius: APVL. apol. 3. immunis: VELL. 2, 7, 2 TERT. adv. Marc. 2, 9 p. 347, 11. inimicus: TERT. adv. Marc. 2, 14 p. 354, 16. manifestus: TAC. ann. 2, 85. particeps: PAVLA Hier. epist. 46, 12, 1. plenus: VVLG. II Petr. 2, 14. reus: NEP. Alc. 8, 4 TERT. adv. Marc. 2, 15 VVLG. Marc. 3, 29. *dativus*: implacabilis: LIV. 25, 16, 12 SPART. Sept. Sev. 18, 4. inexorabilis: TAC. ann. 11, 18. novus: TAC. Agr. 16 -is hostium novus eoque paenitentiae mitior. obnoxius: SALL. Catil. 52, 21 AVG. civ. 5, 12. *ablativus*: invisus: TAC. Agr. 16 innocens Bolanus et nullis -is invisus. plenus: TERT. adv. Marc. 4, 12 p. 456, 1.

praepositionales: ab: abesse: VAL. MAX. 6, 3, 12. arcere: CIC. resp. 5, 6. avertere: VVLG. Sirach 38, 10. avocare: CIC.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

leg. 2, 10. declinare: CIC. off. 1, 145. emundare: TERT. pudic. 19 VVLG. psalm. 18, 14. mundare: VVLG. Sirach 38, 10. prohibere: SALL. Iug. 45, 3. integritas: TERT. adv. Marc. 2, 9 p. 346, 20. alienus: AVG. civ. 1, 9. immunis: VVLG. Sirach 11, 10. vacuus: TERT. adv. Marc. 2, 9 p. 346, 28. contra: QVINT. decl. 248 p. 16, 26 animadversio contra singula -a constituta est. extra: esse: FRONTIN. strat. 1, 9, 3. *cf.* VVLG. Iob 33, 9 mundus sum et absque -o. de: confiteri: CIC. Lig. 2. erubescere: VVLG. Sirach 41, 22. liberare: TERT. adv. Marc. 3, 20 p. 410, 26. ex: TAC. Germ. 12 distinctio poenarum ex -o. ann. 3, 27 secutae leges ... in maleficos ex -o. 15, 20. GAIVS inst. 3, 88 omnis ... obligatio vel ex contractu nascitur vel ex -o (*cf.* 3, 182. 4, 2). 4, 2 qui nobis ... ex -o obligatus est (*cf.* VLP. dig. 29, 2, 71, 9. 44, 7, 14 servi ex -o obligantur). 4, 182 interest utrum ex -o aliquis an ex contractu debitor sit (dig. 50, 16, 12 pr. si ex -o debeatur). TERT. adv. Marc. 4, 41 p. 561, 20 ex -o perire. COMM. instr. 1, 37, 12 rei sunt ex ipso -o. MACER dig. 38, 12, 1 ex ... -o ... punitus est. actio ex -o (nascitur, venit *sim.*): *saepe apud* ICTOS, *ex. gr.*: TRYPH. dig. 42, 1, 52 VLP. dig. 42, 5, 9, 8 PAVL. dig. 4, 5, 7, 1 HERMOG. dig. 44, 7, 32 INST. Iust. 4 tit. 1. 4 tit. 5 quasi ex -o. in *c. abl.*: delinquere: ITALA lev. 4, 3 (Lugd.) pro -o suo, in quo deliquit (περὶ ἁμαρτίας ... ἧς ἥμαρτε, VVLG. peccato). deprehendere: GAIVS inst. 3, 198 in ipso -o. EDICT. imp. Diocl. 1, 14. esse: TERT. resurr. 48 p. 99, 8 VVLG. I Esdr. 9, 15. ignoscere: PVBLIL. M 71. iudicari: TERT. idol. 2. laetari: AVG. civ. 19, 13. mori: VVLG. Col. 2, 13. multare: PAVL. FEST. p. 202. perseverare: TERT. adv. Marc. 4, 35 p. 539, 7. ponere: RHET. Her. 2, 25, 40. reperire: MOD. dig. 48, 18, 14 statuliber in -o repertus. volutare: VVLG. Sirach 23, 16. ITALA psalm. 50, 7 (Cypr. testim. 3, 54 Psalt. Rom.) in -is (ἐν ἁμαρτίαις, VVLG. peccatis) peperit me mater mea. Sirach 27, 14 (Aug. spec. 23 p. 141, 5) risus eorum in -is peccati (ἐν σπατάλῃ ἁμαρτίας, VVLG. in deliciis peccati). in *c. acc.*: compellere: SEN. dial. 3, 14, 2. devenire: TERT. anim. 11. per: AVG. quaest. hept. 4, 9 res quae per -um ablata est. pro: convenire: INST. Iust. 4, 8, 7 invenimus ... dictum ipsos filios familias pro suis -is posse conveniri. deprecari: VVLG. Sirach 39, 7. *cf.* deprecatio: ITALA I Ioh. 2, 2 (Cypr. epist. 55, 18; περὶ τῶν ἁμαρτιῶν, VVLG. pro peccatis). exorare: VVLG. Sirach 28, 5. exsolvere: VVLG. I reg. 6, 8 vasa aurea. immolare: VVLG. lev. 14, 14. mactare: VVLG. lev. 7, 2. offerre: ITALA lev. 4, 3 (Lugd.) offeret pro -o suo (περὶ τῆς ἁμαρτίας, VVLG. pro peccato), in quo deliquit *eqs.* TERT. adv. Marc. 3, 7 p. 388, 8 pro -is oblatus. VVLG. lev. 5, 15. 7, 7 num. 29, 11 *saep.* placatio: ITALA I Ioh. 2, 2 (Tert. pudic. 19) ipse placatio (propitiatio VVLG.) est pro -is (peccatis VVLG.) nostris. reddere: VVLG. num. 18, 9 I reg. 6, 4. tradere: ITALA Rom. 4, 25 (Tert. scorp. 7) se tradidit pro -is nostris (διὰ τὰ παραπτώματα, VVLG. propter -a nostra). verba facere: SALL. Iug. 102, 12. sine: esse: TERT. adv. Marc. 2, 9 p. 346, 13. 2, 23 p. 366, 21 orat. 7 LACT. inst. 6, 13, 5. vivere: CORP. VIII suppl. 18823.

epitheta: aeternum: VVLG. Marc. 3, 29. antiquum: SVLP. SEV. Mart. 22, 4. apertum: RHET. Her. 2, 25, 40. capitale: TERT. adv. Marc. 4, 9 p. 441, 27. carnale: TERT. paenit. 3 AVG. epist. 149, 26. commune: MACER dig. 38, 12, 1. corporale: TERT. paenit. 3. cotidianum: FILASTR. 107, 6. diurnum: COMM. instr. 2, 35, 4. extraordinarium: COD. Iust. 1, 17, 2, 8 a (*a. 533*). futurum: TERT. adv. Marc. 2, 23 p. 366, 17 praedamnaret iam propter futura -a. grave: TAC. ann. 3, 28 TERT. idol. 11. immane: AMM. 27, 9, 4. impune: TAC. ann. 3, 52. incessabile: VVLG. II Petr. 2, 14. innoxium: VLP. dig. 1, 18, 4, 7. irremissibile: TERT. pudic. 2. leve: CIC. Mur. 62 SIL. 13, 844 TAC. Germ. 12 PORPH. Hor. epist. 2, 2, 14. magnum: CIC. Att. 10, 4, 6 ITALA gen. 18, 20 (Aug. loc. hept. 1, 61 p. 517, 16. VVLG. peccatum). maius: CIC. inv. 2, 107 Caecin. 7. mediocre: TERT. pudic. 7 AMM. 14, 1, 3 PAVL. sent. 5, 17, 2. medium: TERT. pudic. 1. militare: PAVL. FEST. p. 54 PAVL. sent. 5, 26, 2. modicum: TERT. anim. 35. mortale: TERT. pudic. 19. novum: TERT. pudic. 22. originale: AVG. epist. 157, 19. par: PAPIN. dig. 12, 7, 5 pr. 24, 3, 39. parvum: CIC. off. 1, 145. praeteritum: PAVL. dig. 50, 17, 138, 1. primordiale: TERT. ieiun. 4. principale: TERT. patient. 5 pudic. 5 OPTAT. 1, 21 p. 23, 15. privatum: DIG. 47, 1 rubr. COD. Iust. 1, 17, 2, 8 a (*a. 533*). publicum: VOPISC. Aurelian. 39, 4. remissibile: TERT. pudic. 2. saevum: DRAC. laud. dei 3, 623. securum: TERT. anim. 45 adv. Marc. 1, 27 p. 328, 11. spiritale: TERT. paenit. 3. superveniens: PAVL. dig. 43, 19, 2 nec enim corrumpi ... quod recte transactum est, superveniente -o potest. temerarium: SIL. 11, 46. vetus: TERT. bapt. 8. universum: VVLG. prov. 10, 12. voluntarium: AMM. 29, 2, 12. *nota*: VLP. dig. 29, 2, 71, 9 qui semel se abstinuit, quemadmodum ex post -o obligatur? *Jachmann.*

delioca *v.* doliola.

dēliquātitūdo, -inis *f. a* deliquare, deliquatus. *i. q. diffluxio*: CASSIOD. in psalm. 67, 3 cerae -o proximo igne consumitur.

dēliquēsco, -cuī, -ere *a* de *et* liquescere. GLOSS. -cuisse in liquorem et defectum conversum esse. *i. q. diffluere, dissolvi*: PLAVT. Cas. 399 utinam tua quidem ... in sortiendo sors -erit. CIC. Tusc. 4, 37 (*in imag.*) qui ... nec sitienter quid expetens ardeat desiderio nec alacritate futili gestiens -at. OV. met. 4, 253. 7, 381 Hyrie ... flendo -cuit (*utroque loco* dil- *N*) *in stagnum.* trist. 3, 10, 15 ubi -cuit nondum prior *nix* (AVG. in psalm. 147, 26). COLVM. 12, 41, 2 haec ita coquuntur, ut omnia poma -ant. LACT. inst. 7, 12, 7. HIL. in psalm. 67, 3 in modum *cerae* omnis iniquorum potestas ... -it. CHIRON 863 PLAC. med. 2, 12. *deriv.*: delictio?

dēliquia *v.* 1. delicia.

dēliquio, -ōnis *f.* [*a* delinquere. *Th.*]. SERV. auct. Aen. 4, 390 antiquo more ... delinquere pro deficere ... Gellius (*hist. 33*) annalium 'deliquium solis' et '-em' dicit, quod Vergilius (*georg. 2, 478*) 'defectus solis varios'. PLAVT. Capt. 626 quin mihi et parentum et libertatis apud te -o siet. GLOSS. -o oblivio.

1. dēliquium, -ī *n.* [*cf. c.* delinquere. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 73 hinc (*a* delinquere) -a et delicta. *in* GLOSS. *scribitur* deliquum, delicuum. II 577, 6 diliquium (*sine interpr.*). *i. q. defectio, obscuratio solis sim.*: PAVL. FEST. p. 73 -um solis a delinquendo dictum, quod delinquat in cursu suo. GLOSS. ἡλίου ἔκλειψις. ἔκλειψις ἡλίου ἢ σελήνης. defectio (defessio). consulis (*leg.* solis) defectio. defectum. -um solis ἔκλειψις ἡλίου. -um lunae quod Graeci eclipsin vocant. GELL. hist. 33 *v. l. 8.* PLIN. nat. 2, 54 -o solis (TERT. anim. 44 solis aut lunae. *cf.* apol. 21, 19 LACT. epit. 40, 10 HIER. in Is. 13, 10 p. 240 in Matth. 27, 45. MART. CAP. 6, 594 solis lunaeque -a in occasu facta. ISID. nat. 24, 1). AVG. serm. ed. Mai 168, 1 lunae -a. conf. 5, 5, 9 -a luminum. *latiore sensu*: AVG. conf. 13, 5, 6 spiritalis informitatis vagabunda -a.

2. dēliquium, -ī *n.* [*cf. c.* de *et c.* liqui. *Th.*]. *i. q. liquefactio*: HIL. in psalm. 147, 7 sub nivis et ... crystalli frigore ... dei spiritu in -um resolvendo. PRVD. ham. 751 nulla ex fluido plenae dispendia formae sentit -o *uxor Loth in salem conversa.* HIER. in Is. 51, 6 p. 588.

dēliquo (dēlico), -āre [*a* de *et* liquare. *litteram* c *pro* qu *a vocabulis* elices, colliciae, delicia *sim. accepit vel ab* explicare. *Th.*]. *formae* deliquit, deliquiunt (GLOSS. *l. 34. 35*) *per errorem ex* delinquo *tractae sunt.* [*it.* dileguare. *M.-L.*]

1 *proprie i. q. decolare, liquidum facere*, GLOSS. -at διυλίζει, διηθεῖ (DOSITH. gramm. VII 436, 10). II 42, 1 deliquit διύλισεν (42, 24). 42, 2 deliquit liquefecit, ἥμαρτεν (*ad* delinquo). II 42, 23 deliquiunt ὑποτήκουσιν, μειοῦσιν. VARRO ling. 7, 106 *delicuum* dictum ab eo quod -andum non sit, ut turbida quae sunt -antur ut liquida fiant. CELS. 5, 20, 5 quae *species* ex vino et teruntur et in ipso usu -antur. COLVM. 12, 39, 2 cum deferbuerit, in alia vasa -are. SIDON. epist. 2, 2, 17 *fluvius* coactus per cola subterranea -ari. *sim.* APRING. in apoc. 21, 18 *aurum* ignis -atum ardore probatur. *nota i. q. facere ut perfluat*: OPTAT. 7, 1 p. 166, 32 ut ... tecta aliqua stillicidia -rent.

2 *translate i. q. declarare* (*scribitur semper* delico): NON. p. 98 -a explana, indica. p. 277 -a est aperi explana (GLOSS.). GLOSS. -at probat. *cf. p. 465, 66.* PLAVT. Mil. 844 ut tu ipse me dixisse -es. CAECIL. com. 129 res -at. ACC. trag. 1 qua re alia ... effugere possis, -a. TITIN. com. 81 tibin ego ... quom sciam, non -em? 102 quid istuc est? ... mater, -a. [LVCIL. 1071 *coniecit Marx.*] *L.*

dēliquus *v.* delicuus.

dēlīrāmentum, -ī *n. a* delirare. *plerumque legitur pluralis. in codd. scribitur saepius* deler- (*sed cf.* BEDA gramm. VII 270, 20 -um non deleramentum, quia a verbo liro, id est sulco, originem trahit). deleir-: FRONTO p. 32, 3 N. *et* CLAVD. MAM. anim. p. 137, 11 *man. alt.* delerr-: VIRG. gramm. epit. 5 p. 48, 24. GLOSS. neniae -a. *legitur inde a* PLAVTO; *deest poetis praeter* PLAVT. LABER. (*? cf. p. 465, 31*) PRVD. RVT. NAM.

i. q. nugae, ineptiae, fabula: 1 *absolute*: PLAVT. Amph. 696 -a loquitur (Capt. 598 iam -a loquitur, laruae stimulant virum. Men. 919/920 CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 252). ITALA (codd. b f l) *et* VVLG. Luc. 24, 11 visa sunt ante illos sicut -um (λῆρος, cod. a delira) verba ista. IREN. 2, 24, 4 nec instabilia nec -a ... confirmare temptamus. PS. CYPR. rebapt. 9 omnes ... discipuli asseverationem mulierum ... iudicaverunt -a. LACT. ira 10, 27. inst. 3, 17, 23. 4, 15, 28 illa carmina ... pro -is habita sint. 7, 9, 6. DON. Ter. Andr. 487 unde et superstitiosi, qui deos nimis timent, quod est signum -i. SYMM. epist. 5, 43 nugas suas et -a. AMBROSIAST. in I Tim. 4, 7 in II Tim. 4, 4. HIER. in Dan. 6, 25 p. 662 pro -is et cassis ducentes fabulis. in Ezech. 5, 16 p. 185. 12, 40 p. 493 haec ... -a videantur. in Matth. 22, 24 *sqq.* p. 180 fabulam, quae -i arguat eos. tract. in psalm. 82 p. 84, 22 PAVL. NOL. epist. 16, 4 AVG. civ. 1, 20 conf. 1, 17, 27 gen. ad litt. 2, 16 p. 59, 8. PRVD. apoth. 200 consule barbati -a Platonis. SVLP. SEV. dial. 3, 15, 4 LEO M. serm. 73, 1 p. 395. PROSP. in psalm. 128, 4 dei verba tamquam -a contemnunt. MAR. MERC. app. 4. 12 SALV. eccl. 3, 16. *ibid.* stultitia. 4, 37 somnia ac -a. SIDON. epist. 1, 1, 4 CLAVD. MAM. anim. 2, 9 p. 137, 11. PAVL. STEPH. reg. 14 quodammodo -orum suavitatibus irretiti. VIRG. gramm. epit. 5 p. 48, 24 quod -i vice potuit iudicari. *metonymice*: HIL. in psalm. 125, 2 plane insolens est, si ... nos stulti saeculo et purgamenta mundi et -a (delerumenta *G*, deleramenta *P*) sapientibus eorum intellegentia gloriemur. b *acced. genet.*: APVL. apol. 29 omnia Aemiliani huiusce -a. LACT. inst. 3, 29, 12 -a inconsideratae levitatis. 5, 3, 22 cum ... talia ignorantiae suae -a fudisset. HIL. c. Const. 23 -a Osii. FILASTR. 105, 5 poetarum -a (FAVST. REI. epist. 5 p. 187, 18 ISID. nat. 26, 1 *p. 465, 28*). SCHOL. Germ. Sang. p. 180, 15 qui Corvus (*sidus*) ... secundum gentilium -a inter astra sedem pro-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

meruisse dicitur. AMBR. paenit. 2, 6, 42 scaenae -a. HEGES. 5, 22, 1 -o quodam senectutis. HIER. epist. 124, 6 philosophorum. praef. in pent. apocryphorum -a (in Ezech. 13, 44 p. 555 in Is. 64, 4/5 p. 761 in Matth. 12, 49/50 p. 86 virg. Mar. 8). in Dan. 10, 4 p. 697 in Is. 1, 1 p. 8. hom. Orig. in Ier. 3 p. 779 mathematicorum (AVG. conf. 7, 6, 8 *infra l. 24*). in Gal. 1, 4 p. 378 Valentini -a et fabulae. c. Vigil. 12. adv. Rufin. 1, 30 huius scientiae -a contemnis. 3, 22. AVG. doctr. christ. 2, 29, 46 qualia genethliacorum -a sunt. gen. ad litt. 8, 2 p. 232, 15 eorum ... confutare -a. in psalm. 62, 4 tamquam in somno agentibus -a culturae idolorum. MAR. MERC. app. 9 impietatis. RVT. NAM. 1, 393 cetera mendacis -a catastae nec pueros omnes credere posse reor. SALV. gub. 1, 5 Epicureorum vel epicurizantium -a. VIGIL. THAPS. c. Eutych. 1, 11. c *acced. adi. vel pron.*: PLIN. nat. 2, 17 ovo editos *deos esse credere* . . . puerilium prope -orum est (17, 189). FRONTO p. 32, 3 N. quid ego ... -a Masuriana congero. APVL. flor. 3 p. 13 Marsyas ... de se et Apolline quaedam -a effutivit. LACT. opif. 6, 7 adiecit aliud -um superiori congruens. AMBR. Iob 1, 5, 12 si cognovissent . . . numquam Iudaica adhuc -a sequerentur. HIER. epist. 44, 4, 2 ut singula -a, quae proferunt, brevior epistulae sermo subvertat. 51, 4, 7 istius modi nugas et -a (*cf.* in Mich. 2, 5 p. 498 istius modi -a somniant. adv. Rufin. 2, 20 huiuscemodi. 3, 32). CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 252 anilia. AVG. civ. 4, 17 cum talia -a non apud poetas legebant, sed in templis colebant. 6, 1 quanto maioris -i esse intellegi debet, si *eqs.* conf. 7, 6, 8 mathematicorum impia -a. gen. ad litt. 4, 8 p. 104, 7 nimis absurdi -i est ... putare. de duab. anim. 17 dicere ... magnum -um est (*ibid. eodem sensu* plenum est dementiae, summae iniquitatis est et insaniae). c. Secundin. 14 tam incredibilia -a vitare. CASSIOD. in psalm. 134, 18 noxia -a perquiritis. ISID. nat. 26, 1 vanis -is poetarum.

nota -i *vel* -orum est: PLIN. nat. 2, 17 *l. 14* AVG. civ. 6, 1 gen. ad litt. 4, 8 p. 104, 7 *l. 25*. *dub.*: LABER. mim. 134/6 ad amorem iniciendum delenimenta esse deleramenta (*Ribb.*, deliberamenta *cod. Frontonis*, delibamenta *Jacobsius*), beneficia autem veneficia.

dēlīrātio, -ōnis *f. a* delirare. 1 *proprie in aratione*: PLIN. nat. 18, 180 iteratur haec quoque (*occatio*), ubi consuetudo patitur, crate contenta vel tabula aratro annexa — quod vocant lirare — operiente semina ⟨si non⟩ operiantur, quae primum appellata -o est. 2 *translate*: a *generatim i. q. stultitia, fatuitas, dementia*: CIC. div. 2, 90 o -em incredibilem! non enim omnis error stultitia dicenda est. Cato 36 ista senilis stultitia, quae -o appellari solet, senum levium est. SEN. epist. 49, 8 aliaque ad exemplum huius acutae -is concinnata. NON. p. 490, 20 deleritas deleratio. b *speciatim in re medica*: PLIN. nat. 21, 180 -em enim gigni eo. PLIN. epist. 6, 15, 4 interim Paullo aliena -o aliquantum frigoris attulit. SORAN. 2 (19), 26ᵃ si ... pulsus ... minutus sit aut in totum non appareat et -o subsequatur. CAEL. AVR. acut. 1 praef. 4 hanc (*phrenitim*) definiens -em dixit vehementem. 1, 9, 64 chron. 5, 11, 139. CASS. FEL. 61 p. 149, 10 *causis* fit aliquando cum -e.

dēlīriōsus, -a, -um *a* delirium. *i. q. ridiculus, delirans*: IREN. 1, 11, 4 emiserunt reliquam multitudinem Valentini -orum peponum. *i. q. ineptus, vanus*: IREN. 1, 13, 3 loquitur -a (ληρῳδη).

dēlīritās, -ātis *f. a* delirus. *i. q. deliratio*: LABER. mim. 139 quaenam mens, quae deleritas vos suppolitoris facit cum cano eugio puellitari (*cf.* NON. *l. 42*).

dēlīrium, -iī *n.* [*a* delirare. *Th.*]. *t. t. rei medicae i. q. furor, insania*: CELS. 2, 6 p. 37 febre ... non quiescente, simul et -o et spirandi difficultate vexatur. 2, 7 p. 43 ubi caput vulneratum est, -um. 2, 8 p. 46 ubi calor et tremor est, saluti -um est. p. 50 vomitus, singultus, nervorum distentio, -um, mala sunt. 3, 18 p. 102 ex metu -um nascitur. 5, 26, 14. 26. 31.

deriv.: deliriosus.

ˣdēlīro, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* lirare *vel* lira, *v. Plin. nat. 18, 180 l. 35. Th.*]. *forma* delero (*cf.* CAPER gramm. VII 109, 6 -are et delerare ἀπὸ τοῦ λήρου) *scribitur in codd. saepius et* GLOSS. GLOSS. διαληρῶ. παραληρῶ (*cf.* DOSITH. gramm. VII 436, 9). βαττολογῶ ληρῶ. -at cessat(?) delicat. -at παρακόπτει. *dub.*: GLOSS. IV 328, 48 delicat -at. II 42, 15 delicans (deliras?) παρέλκε⟨ι⟩ς. *legitur inde a* PLAVTO. [*ex coni.* CIC. Att. 10, 8, 4.] [*maced.* derinare, *it.* delirare. *M.-L.*]

I ***proprie***: NON. p. 17 -are est de recto decedere. lira est fossa recta, quae contra agros tuendos ducitur et in quam uligo terrae decurrit. VEL. gramm. VII 73 non enim ut quidam existimant, a graeco tracta vox (*delirus*) est, παρὰ τὸ ληρεῖν, sed a lira, id est sulco. ita sicuti boves, cum se a recto actu operis detorserint, -are dicuntur, sic qui a recta via vitae ad pravam declinant, per similitudinem translationis item -are existimantur. BEDA gramm. VII 270, 21. *adde*: AVSON. 363, 11 *vir bonus* iusto trutinae se examine pendit ..., angulus aequis partibus ut coeat, nil ut -et amussis.

II ***translate*** *de animo, mente deficiente* (GLOSS. -antes mente deficientes): **A** *generatim*: 1 *i. q. insanire, mente captum esse, furere* (*cf.* SCHOL. Ter. p. 82, 7 'amentium' -antium. p. 90, 23 '-as' insanis. -are est proprie a recto sensu recedere): a *homines*: PLAVT. Amph. 727 -at uxor. :: atra bili percita est: nulla res tam -antes homines concinnat cito. 789. Cist. 291 utrum -as ... an astans somnias ...? Epid. 392 -amus interdum senes. Men. 1074. TER. Ad. 936 -as ... insanis (*cf.* DON. *ad l.* congrue seni '-as', iuveni 'insanis'). Andr. 752 Phorm. 801. 997 -at miser timore. LVCIL. 686 qua propter -o et cupidi officium fungor liberum. RHET. Her. 4, 49, 62 clamat et -at. CIC. ac. frg. 20 roga nunc Stoicum, quis sit melior, Epicurusne, qui -are illum clamat, an Academicus. Tusc. 1, 10 adeone me -are censes, ut *eqs.*? nat. deor. 1, 37 *Cleanthes* quasi -ans in iis libris, quos scripsit. 1, 42 exposui fere non philosophorum iudicia, sed -antium somnia. 1, 92. 94 summos viros desipere, -are, dementes esse dicebas. div. 1, 35 nec adducar ... in extis totam Etruriam -are. 1, 53 mentiri Xenophontem an -are dicemus? off. 1, 94 falli, errare, labi, decipi tam dedecet quam -are et mente esse captum. de orat. 2, 75 multos se deliros senes saepe vidisse, sed qui magis quam Phormio -aret (delectaret *M*) vidisse neminem. LVCR. 5, 1159 morbo -antes. HOR. epist. 1, 12, 20 Empedocles. SEN. epist. 12, 3 perfecte ... iste -at (delerat *p*). PETRON. 88 Graeculi -antes. SVET. Vesp. 5 *opp.* mentis compos. GELL. 1, 19, 6 APVL. flor. 9 p. 29. met. 7, 28 titione -antis Altheae Meleager asinus interisset. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 68 ut errent homines ac -ent. DON. Ter. Andr. 487. SERV. Aen. 8, 187 ab aniculis dicta superstitio, quia multae superstites per aetatem -ant et stultae sunt. MAR. MERC. Cyr. apol. p. 223 neque adeo -amus, ut tam nefarie sentiamus. *al.* b *res*: PLAVT. Amph. 585ᵇ erum qui ludificas dictis -antibus. LVCR. 3, 453 claudicat ingenium, -at lingua, ⟨labat⟩ mens. HOR. epist. 1, 12, 20 cures ... Empedocles an Stertinium -et acumen. AVG. civ. 19, 4 quae (*mala*) . . . eandemque fortitudinem non solum sibi cedere, verum etiam -are compellunt, ut ... dicat. 2 *i. q. inepte, temere loqui, fere i. q. errare* (*cf.* SCHOL. Ter. p. 101, 11 -are id est vana loqui. -are est a veritate mentis recedere. GLOSS. garrit -at loquens): a *absolute vel c. accus.*: LACT. inst. 3, 3, 16 -are ac mentiri. 3, 7, 3 sive aliquid dicunt ... sive -ant. 3, 8, 29 quidquid de caelo physici -ant. 3, 17, 29 quo (*Epicuro*) sano ac vigente nullus aeger ineptius -vit. 5, 13, 16 nisi forte -are illis videtur Flaccus in lyricis. 7, 3, 26. opif. 6, 1 omnia, quae -at Lucretius. ira 10, 3 qui ea loqueretur, quae nec aeger quisquam -are nec dormiens posset somniare. 10, 6. 12 ut impune de mundis -verit. *al.* SYMPH. 2 sic te -o magistro (*ibid.* ludo). FILASTR. 33, 7 asserunt -antes. 41 *al.* HIER. epist. 50, 5, 1 hic bene dixit, ille male; iste scripturas novit, ille -at; iste loquax; ille infantissimus est. adv. Pelag. 1, 19 in hoc -ant Stoici. GENNAD. dogm. 9 non credamus restitutionem futuram quam Origenes -at. 55. AVG. epist. 185, 3 sicut isti impudentissima vanitate -ant. gen. ad litt. 1, 19 p. 28, 24. PASCH. Camp. chron. I p. 330, 650 alii -antes hoc consule dicunt Antichristum nasciturum. SALV. gub. 3, 35 -are videmur ista repetendo. *ibid.* numquid -vit dominus? PALLAD. hist. mon. I 31 p. 317ᴬ -are me in quibusdam ... quis iudicabit (λῆρος ὀφθήσομαι). *i. q. inepte facere*: HOR. epist. 1, 2, 14 quidquid -ant reges, plectuntur Achivi. *i. q. inepte scribere*: AVSON. 409, 27 oblectabile negotium erit ad te prolixius -are. b *seq. acc. c. inf. vel infinitivus*: LACT. inst. 7, 14, 4 *Chaldaei tot* milia annorum monumentis comprehensa se habere -ant. FILASTR. 38, 4 (deliberat *trad.*). AVG. retract. 1, 15, 1 has ambas animas ... in uno homine esse -ant. MAR. MERC. subnot. 2, 2 app. 19. 27 pro ea deum dei filium extitisse cum impietate -vit. *adde*: TERT. anim. 31 *Empedocles* se deum -arat. pall. 4 p. 940 Öhl. qui se caelitem -arat. *al.*

B *speciatim de morbo*: CAEL. AVR. acut. 1, 3, 41 qui natura fuerint tristes et in passione cum ridiculo -verint. 1, 17, 170 si hoc experimentum dixerint, apertissime -bunt. 2, 32, 171 est etiam gravius diaphoreticum -are.

deriv.: deliramentum, delirium, delirus.

dēlīrus, -a, -um [*a* delirare. *Th.*]. *forma* delerus: VARRO frg. Vel. gramm. VII 73, 2 sic etiam -us placet Varroni, non delerus. CHAR. gramm. I 76, 19 -us a lira, aratri ductu, appellatur. potest tamen delerus per e ἀπὸ τοῦ λήρου compositum videri. PROB. gramm. IV 198, 19 -us, non delerus. *legitur saepius in codd.* (*cf. Haupt, op. 3, 535*). dilerus: NOT. Tir. 58, 74. *comp.*: LACT. inst. 3, 18, 14. 3, 19, 18. 7, 13, 9. *superl. non legitur.* GLOSS. λῆρος. belipos (-us?) sensibilis (ins-?) vel delerus (biliosus *Büch.*). delerus ληρῶν, παράληρος. παραλήρημα. παραγήραμα. mente defectus per aetatem vel a recto ordine et quasi a lera aberret. delerum(?) γελοῖος. ISID. diff. 1, 140 demens est cuiuscumque aetatis amens et sine mente, -us autem per aetatem mente defectus: dictus autem ita eo quod a recto ordine, quasi lira, aberret. lira enim est arationis genus, cum agricolae facta semente dirigunt sulcos. orig. 10, 78 -us mente defectus per aetatem ἀπὸ τοῦ ληρεῖν vel quod a recto ordine et quasi a lira aberret *eqs.* *legitur inde a* VARRONE (*l. 61*). CIC. LVCR. [*francog. vet.* deloir 'mensis december'. *M.-L.*]

i. q. amens, demens: 1 *de hominibus*: CIC. Tusc. 1, 48 quae est anus tam -a, quae timeat ista ...? (div. 2, 141. APVL. met. 6, 25 -a et temulenta ... anicula. HIER. in Is. 17, 1 p. 957). de orat. 2, 75 -os senes (HOR. sat. 2, 5, 71 PORPH. Hor. ars 215. HIER. epist. 53, 7, 1 hanc *epistulam Horati* garrula anus, hanc -us senex, hanc soloecista verbosus, hanc universi praesumunt). HOR. sat. 2, 3, 107 -us et amens undique dicatur merito. 2, 3, 293 mater -a (*fere i. q. superstitiosa*) necabit *aegrum*. epist. 2, 2, 126 praetulerim scriptor -us

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

inersque videri. PHAEDR. 14,3 quasi -um risit. SVET. Nero 33 multaque decreta et constituta, ut insipientis atque -i *Claudii*, pro irritis habuit. DECL. in Catil. 93 Sibyllam -am penitus ac caecam. APVL. met. 8, 25. SYMPH. 4 -as inter vetulas puerosque loquaces. LACT. inst. 2, 5, 10 vos, o philosophi, non solum indoctos et impios, verum etiam caecos ineptos -os probamus (AVG. in psalm. 73,25 nescio quo -o philosopho). 2, 8, 49 Epicurus. 7, 12, 31 hominis. LACT. mort. pers. 2, 8 illum quidam -i credunt esse translatum. FIRM. math. 3, 5, 29 facient . . . -os aut cardiacos aut freneticos. SCHOL. Iuv. 1, 80. AVG. serm. ed. Mai 126, 4 non dico desipiens, sed -us tibi appareret. OP. imperf. in Matth. 33 p. 816. MVTIAN. Chrysost. hom. 21, 4 non efficiens accusatos, sed . . . -os et stultos. ANIAN. Chrysost. hom. 2, 5 multiloqua vanitate -os omnes -asque superantes. GREG. TVR. Franc. 2, 1 si . . . -um illum quaeris, prospice eminus. ACT. Arch. 17 (15), 7 p. 28, 15 videris mihi -us esse et obliviscens propositionum tuarum. 49 (50), 10 p. 87, 14 ut dicam: -e, non homo, qui frequenter oblivisceris ea, quae dicis. 2 *de rebus et absolute*: LVCR. 1, 698 quod mihi cum vanum tum -um esse videtur. 2, 985 quod si -a haec furiosaque cernimus esse. 3, 464 dementit . . . -aque fatur animus. ITALA Luc. 24, 11 *v. p. 464, 60*. ARNOB. nat. 2, 7 *animus* -a effuttiat et insana. LACT. inst. 3, 18, 14 quo quid -ius dici possit, non video. 3, 19, 18 numquam quidquam in rebus humanis dictum esse -ius. 5, 3, 8 o -um caput! 6, 10, 18 haec aliis -a visa sunt. 7, 13, 9 quo nihil dici -ius potest. epit. 31 (36), 5 haec -a et inutilia sunt. SERV. Aen. 8, 187 superstitio est timor superfluus et -us. AVG. in psalm. 7, 11 -am insanamque laetitiam. *nota tit. libri*: AVSON. 400, 3 'Delirus' tuus (*Axii Pauli*) in re tenui non tenuiter laboratus.

deriv.: deliritas.

dēliteo, -ēre [*cf.* delitesco. *Th.*]. *perf.* -ui *v. s.* delitesco. GLOSS. λανθάνω· ἀποκρύπτομαι. -ere latere. DIOM. gramm. I 344, 12 deducuntur item incohativa a neutris verbis et appellationibus: ex verbis, ut caleo calesco, -o delitesco *eqs.*

✱**dēlitēsco** (-isco), -uī, -ere [*cf. c.* de *et c.* latere, oblitescere. *Th.*]. *in codd. formae* -esco *et* -isco *promiscue habentur.* dil- *in codd. et* GLOSS.; *perf.* dilutuit GLOSS. NOT. Tir. 57, 6 -it. 57, 7 -uit. GLOSS. διαλανθάνω. ἀποκρύπτομαι. ὑποστέλλομαι τὸ διαλανθάνω. -it latet. dilitescunt ἀποκρύπτονται, λανθάνουσιν. -ere diu latere. moram facere. -uit ἔλαθεν. latuit. oblituit. *legitur apud* PLAVT. *et inde a* VARRONE *et* CIC.

I *intransitive* i. q. *se abdere, occulere vel abditum, occultum, ignotum esse*: A *proprie*: 1 *de hominibus*: a *absolute*: PLAVT. Rud. 466 -uit mala *mulier*. CIC. Cael. 62 ut eo mitteret amicos, qui -rent. OV. met. 4, 340 fruticumque recondita silvā -uit *Salmacis*. SEN. dial. 9, 3, 3 ita . . . -erit *homo*, ut . . . velit. PLIN. nat. 36, 21 noctu. FRONTIN. strat. 2, 1, 13 ut . . . opportunam noctem haberent ad -endum. 3, 9, 4. APVL. met. 3, 3 in domum quandam . . . elapsus perpetem noctem -uit. 6, 7. 7, 7. SYMM. epist. 9, 140 plurimi de familia domus meae per fugam elapsi . . . -unt. rel. 28, 3. AMM. 22, 3, 6 cum coniuge periculis exemptus diu -uit. HEGES. 2, 6, 3 hostis praevidetur, sicarius -bat. PS. RVFIN. in Os. 10, 7/8 p. 1013A. AVIAN. fab. 1, 12 ne mireris vix miserum vacua -isse fuga. 25, 10 parvulus . . . sentibus immersus -isse datur. COD. Theod. 6, 22, 1 (*a. 321*) qui neque ex administrationibus sunt et tamen ut perfectissimi -unt. CLAVD. MAM. anim. p. 137, 14 extrahentur etiam nuncupatim ex abditis tenebellarum, qui hactenus -uere. ENNOD. epist. 8, 11, 1 p. 208, 3 unus error est prodire rusticantem et dignum laudis honore -ere. PASS. Petr. 12 ut illi ipsi increduli et carnifices . . . subito -rent et velut fumus evanescerent. b *acced. indicatio loci*: *adv.*: LIV. 38, 49, 7 necubi *v. p. 468, 17*. AVIAN. fab. 17, 12 ubinam iaculum -isset agens *venator*. APVL. met. 9, 41 commilitones ibi nec uspiam illum -ere adiurantes. AMM. 28, 6, 4 ibi. MART. CAP. 8, 812 illic. CASSIAN. inst. 4, 30, 4 ibidem. GELL. 5, 14, 21 procul. *praepositiones*: ad: FRONTIN. strat. 1, 6, 4 -erunt deinde ad extremas *arbores* ipsi *Boii*. apud: TAC. hist. 3, 74 Domitianus . . . apud Cornelium Primum . . . iuxta Velabrum -uit. VLP. dig. 11, 4, 1, 3 hi, apud quos servi -unt, puniantur. APVL. met. 9, 41 apud familiarem quendam. TERT. spect. 8 apud metas sub terra -it Murcias. OPTAT. 1, 17 p. 19, 6 AMM. 26, 6, 5. 28, 1, 49 SCHOL. Verg. Veron. Aen. 7, 485. COD. Theod. 7, 8, 15 (*a. 381*) apud se. circa: SEN. epist. 79, 15 hic ignotus ipsis Athenis fuit, circa quas -erat. AVSON. 448, 3 circa Asteriam . . . insulam. in *c. abl*: CIC. Cael. 63 in balneis -erunt *testes*. Phil. 2, 77 in quadam cauponula. CAES. Gall. 4, 32, 4 in silvis. VERG. Aen. 2, 136 limosoque lacu per noctem obscurus in ulva -ui. OV. ars 2, 240 Cynthius . . . fertur . . . in parva -isse casa. epist. 8, 68 nec querar in plumis -isse Iovem. LIV. 38, 46, 8 *l. 84*. 45, 6, 6 *p. 468, 7*. VAL. MAX. 1, 6, 8 in quo *loco*. COLVM. 11, 1, 18 in domicilio suo. SVET. Claud. 5 modo in hortis et suburbano modo in Campaniae secessu. ARNOB. nat. 4, 24 IVST. 43, 4, 7. VIR. ill. 67, 4 Minturnis in palude. SCHOL. Cic. Bob. p. 58, 2 in Africa. HYG. fab. 88 p. 85, 3 in luco. 194 p. 125, 3. RVFIN. hist. 3, 32, 7 in occultis et abditis hiatibus terrae. 6, 9, 6. ENNOD. epist. 2, 6, 1 p. 44, 18 in quocumque loci. opusc. 2, 10 p. 290, 19 his ne liceret infelicibus in malorum actuum consolatione secreto -ere. *al.* in *c. acc.*: TERT. mart. 1 p. 5 Ohl. *diabolus* in ima sua -at contractus et torpens. inter: LIV. 38, 46, 8 inter vepres in latebris ferarum noctem unam -uit. CVRT. 3, 8, 10 -isse inter angustias saltus ritu ignobilium ferarum. APVL. met. 6, 2. HYG. fab. 189 p. 121, 2 inter virgulta. intra: ENNOD. epist. 3, 24, 5 p. 89, 26 mihi non licuit intra verecundum penetrale -ere (*cf.* dict. 1, 1 p. 423, 5 quousque me diffidentia intra angustum patitur penetrale -ere?). iuxta: TAC. hist. 3, 74 *p. 467, 65*. per: AMM. 27, 12, 11 per silvarum profunda mensibus quinque -entes. prope: LIV. 45, 6, 6 in latere templi prope angulum obscurum -uit *Perseus*. sub *c. abl.*: MIN. FEL. 27, 1 isti . . . daemones . . . sub statuis . . . -unt. TERT. spect. 8 *p. 467, 67*. LACT. inst. 2, 16, 19 sub nominibus mortuorum -entes *daemones* plagas tendunt. ARNOB. nat. 6, 25 militari sub galea puellula -ens. AMBR. Iob 1, 3, 6 erratica atque fugitiva sub umbra quadam sacculi huius putat se posse -ere. HIER. epist. 15, 2, 2 sub onerariis navibus parva navicula -o. *casu ablat.*: VERG. Aen. 2, 135 limoso . . . lacu. OV. am. 3, 1, 56 me memini . . . ancillae missam -isse sinu (*Elegia*). Ib. 12 ille relegatum . . . non sinit exilio -isse meo. trist. 3, 1, 80 privato loco. LIV. 38, 49, 7 necubi notis sibi latebris -rent latrones Thraces. LVCAN. 9, 111 puppisque cavernis -uit *Cornelia*. APVL. met. 9, 40 supergesto -it orificio *hortulanus*. MART. CAP. 5, 458 hominem -entem retibus. ENNOD. dict. 10, 5 p. 456, 22 prodi stemmatum vocibus et imperitia fuscante -ere. *cf. p. 467, 44*.

2 *de bestiis*: a *absolute*: COLVM. 8, 15, 5 ubi -entibus fluviaticis animalibus insidientur. SOL. 30, 25. b *acced. indicatio loci*: *adv.*: VARRO rust. 3, 12, 3 *infra l. 28*. CIC. har. resp. 55 ista serpens, quae tum hic -it, tum se emergit. *praepositiones*: circa: AMM. 23, 6, 87 circa devios scopulos et marinorum canum receptacula -unt *margaritae* (*cf.* SOL. *l. 34*). in *c. abl.*: VARRO rust. 3, 12, 3 ubi lepores interdius -ant in virgultis atque herbis. CIC. nat. deor. 2, 126 in cubilibus. OV. ars 2, 472 in liquida, pisces, -istis aqua. COLVM. 8, 17, 2. GELL. 15, 22, 6 cerva . . . in palude proxima -uit. SOL. 27, 53. RVFIN. Orig. in cant. 4 p. 197B quasi vulpes in foveis (AVG. c. mend. 7, 17 tolerabilius in suis foveis -rent vulpes quam . . . in blasphemiae foveam caderent venatores). inter: SOL. 53, 27 ut *conchae* aut inter scopulos aut inter marinos canes plurimum -ant. propter: SOL. 25, 11 serpentes propter semitas -unt (diliti- *N*). sub: VERG. georg. 3, 417 sub immotis praesepibus . . . mala tactu vipera -uit. *casu ablat.*: COLVM. 9, 14, 15 *aves* tempore hiberno plumis suis -entibus apibus praebent teporem.

3 *de rebus* (*tam corporeis quam incorporeis*): a *absolute*: CIC. nat. deor. 2, 52 *stella* multa mirabiliter efficiens . . . tum vespertinis temporibus -endo, tum matutinis rursum se aperiendo. SEN. nat. 6, 3, 3 *lunae* obscuratio frequentior, aut parte sui aut tota -uit. 7, 30, 4 in sanctiore recessu maiestas tanta -uit et regnum suum. PLIN. nat. 2, 61 occasu vespertino -unt *Veneris et Mercuri stellae*. STAT. silv. 3, 1, 71 -uit caelum et subitis lux candida cessit nubibus. Theb. 3, 310 *Iovi* terras caelumque fretumque attremere oranti tantosque ex ordine vidi -isse deos (*i. stellas*). 10, 483 satis occultata, Pelasgi, -uit virtus. APVL. met. 3, 14 factique causam -entem nudari gestiens. TERT. nat. 1, 2 ne quid omnino mali hominis -at aut desit aliquid *eqs.* PROB. Verg. ecl. praef. p. 328, 19. MART. CAP. 8, 846 sena . . . signa superstare non dubium est totidemque -ere. SIDON. epist. 8, 10, 2 fama. b *acced. indicatio loci*: *adv.*: TERT. pudic. 7 quae (*delicta*) ibidem -entia mox ibidem et reperta statim ibidem cum gaudio emendationis transigantur. AMBR. apol. Dav. I 1, 3 ubi aliorum peccata et vitia -unt. ENNOD. epist. 2, 15, 2 p. 56, 13 ubinam gentium materna cura -uit? *praepositiones*: in *c. abl.*: CELS. 5, 28, 2 p. 206 *venae inflatae* nonnumquam . . . in quibusdam -unt. GELL. 6, 11, 4 quod (*genus vitae et victus*) in caupona -ret. APVL. apol. 62 quid omnino superest, in quo suspicio aliqua magiae -at? flor. 19 p. 96 animam in corporis latibulis -entem. TERT. adv. Marc. 5, 6 p. 588, 15 in quibus (*significantiis*) sapientia dei -bat. nat. 1, 16 eiusmodi scelerum -entium in vobis. spect. 17 quae (*prostibula*) in tenebris et in speluncis suis -ere decebat. ARNOB. nat. 1, 53 nihil fraudis -uit in Christo. 6, 22. AMM. 15, 11, 2 Garumna . . . in oceano -ens. 22, 8, 27 *Tanais* in stagnis Maeoticis -it. SIDON. epist. 9, 11, 9 in obscuro iacentis famae recessu -entes. ENNOD. epist. 8, 15, 1 p. 210, 13. CARM. epigr. 1198, 10 clavus . . . in tenero vertice -uit. intra: ENNOD. epist. 9, 3, 2 p. 230, 14 quod census *eius* intra Liguriae angusta -ret. sub *c. abl.*: CELS. 7, 18 p. 297 ut superior coles sub tumore eo -at. PLIN. epist. 3, 9, 10 sub aliqua specie severitatis. TERT. anim. 57 spiritus nequam sub personis defunctorum -entis. apol. 21, 31 *divinitas* -ens sub nominibus et imaginibus mortuorum. FRG. Cens. 3, 7. CYPR. idol. 7 hi . . . spiritus sub statuis atque imaginibus consecratis -unt. TYCON. 3 p. 29, 26 alterum (*testamentum*) sub alterius (*testamenti*) nomine -uit et -it (di- *R*). PS. RVFIN. in Os. 2, 9 quia . . . sub prosperitate vitae reorum foeditas -at. 6, 5 nec deformitas tua sub aliqua religionis specie . . . -at. AVIAN. fab. 34, 8 arva . . . sub rigido -uere gelu. POMER. 3, 1, 2 curiositatis malum sub studii spiritualis colore -it. CARM. epigr. 1365, 8 -uit vestis murice sub rutilo.

B *translate, fere i. q. confugere, se munire* (*acced. semper indicatio loci*): 1 *de hominibus*: CIC. Caecin. 66 verbum unum, ubi -am (FRONTO p. 62, 8 N. tamen est in aliis artibus, ubi interdum -as). *praepositiones*: in *c. abl.*: CIC. Tull. 33 in dolo

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

malo volunt -ere. Caecin. 61 cave in ista tam frigida ... calumnia -as. Balb. 5 non in aliquo impudenti mendacio -isse ... dicitur. ac. 2, 15 *Arcesilas* in eorum auctoritate -ret, qui *eqs.* SEN. epist. 105, 2 ut multi in illo (*contemptu*) remedii causa -erint. intra: SEN. contr. 1, 1, 12 quid faciam mulieri in⟨tra⟩ crimina sua -enti? sub *c. abl.*: CIC. p. red. in sen. 3 *tribunus plebis* sub alieno scelere -uit. LIV. 4, 42, 5 sub tribunicia umbra consularem virum -isse. VAL. MAX. 1, 6, 13 ut ... sub tui exempli praesidio ac tutela -ere patiaris. SCHOL. Cic. Bob. p. 89, 13 ut, quod ex sua persona haberet offensam, sub aliena moderatius -at. PAVL. NOL. epist. 3, 5 nos sub modio peccatorum -imus. *abl.*: COLVM. 12, 3, 7 utrum adversa valetudine inhibitus restiterit an pigritia -erit. QVINT. inst. 12, 10, 15 umbra magni nominis -unt. 2 *de rebus*: QVINT. inst. 10, 5, 10 illa multiplici ... factorum diversitate facile -et infirmitas.

II *transitive i. q. abdere, occultare*: PS. AVG. serm. 188, 7 credens sibi ad -endam gloriam non claustra fidem servatura, sed maria (= PS. LEO M. serm. 13, 7 p. 504). *Leissner.*

dēlītigo, -āre *a* de *et* litigare. HOR. ars 94 iratusque Chremes tumido -at ore (SCHOL. Hor. Vind. *ad l.* -at id est valde litigat). CYPR. GALL. gen. 644 viros poscens tumido dilitigat ore.

dēlitisco *v.* delitesco.

dēlitor, -ōris *m.* [*a* delinere. *Th.*]. *is qui delinit*: ACC. trag. 219 epularum fictor, scelerum fratris -r.

dēlitus *v.* delino.

dēlixum NOT. Tir. 93, 5, *antecedit* elixum.

? **dellas.** AVG. gramm. V 496, 10 ut si quis dicat in latino sermone -s (delecs *al.*, debelas *Sittl, Archiv 6, 558, cf.* EVCHER. instr. 2 p. 147, 6 debelaim) pro carice, quod utique punicum est.

? **delliāria.** *nomen herbae*: DIOSC. 3, 121 W. κόνυζα πλατύφυλλος ... Ῥωμαῖοι ... δελλιάρια (δελλιάριον *al.*, πουλικάρια *Wellmann*, bdelliarium *Stadler, Archiv 10, 96*).

dellio *v.* duellio.

delmatica *v. nom. propr.* Delmatae.

dēlocātio, -ōnis *f.* [*a* delocare. *Th.*]. GLOSS. ἐκτόπισις. CAEL. AVR. chron. 2, 1, 14 ut plerique putent articulorum -em hic factam (*i. luxationem*).

dēloco, -āre [*a* de *et* locus *vel* locare. *Th.*]. GLOSS. ἐκτοπίζω. NOT. Tir. 37, 91ª -at.

ˣ**dēlongē** *adv. a* de *et* longe. *i. q. procul*: ITALA gen. 37, 18 (Lugd.) providerunt autem eum -e (μακρόθεν, VVLG. procul; ITALA Ambr. Ioseph 3, 11 -e venientem). exod. 2, 4 (Rufin. Orig. *ad l.*) observabat soror eius -e (a longe Lugd., VVLG. procul). deut. 28, 49 (Lugd.) adducat ... gentem -e a novissimo terrae (VVLG. de longinquo). 29, 22 (Lugd. *et* VVLG.). Matth. 21, 38 (cod. e) videntes filium -e (*om. gr. et* VVLG.). 26, 58 (Orig. in Matth. 106) sequebatur eum -e (VVLG. a longe). Eph. 2, 17 (Hil. in psalm. 65, 9) euangelizavit pacem his, qui -e (τοῖς μακράν, VVLG. qui longe fuistis), et pacem his, qui de prope. VVLG. exod. 20, 21 stetit ... -e. I reg. 26, 13 *al.* Marc. 8, 3. 15, 40. Veg. mil. 3, 18 vociferari -e. DIOSC. 3, 92 (3, 82 W. μακρόθεν). PS. RVFIN. in psalm. 56, 5 modo comminus, modo -e. HIST. Apoll. 37. ANTHIM. 4 ut -e a foco coquantur. 23.

dēloquor, -ī *a* de *et* loqui. GREG. M. epist. 9, 130 ad quantum potueritis -i, ei promittere necesse est.

dēlorīco *v.* dilorico. **dēlōtus** *v.* delavo.

? **delpa.** POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 38 *inter nomina insectorum sive reptantium.*

delphica *sim. v. nom. propr.* Delphi.

delphīn *v.* delphinus.

delphīnācius, -a, -um *cf. c.* delphinion. PASS. Matth. 2 p. 240, 26 quem (*papirum*) primum infundite in -o oleo cum sulphure bitumine et pice.

delphīnion *n.* δελφίνιον. *nomen herbae*: PS. DIOSC. herb. fem. 56 -on dicta quod semen ipsius vel flores delphino marino est simile.

delphīnulus, -ī *m. a* delphinus *deminutive.* ALC. AVIT. epist. 87 p. 96, 28 anulo ferreo ... velut concurrentibus in se -is concludendo.

ˣ**delphīnus,** -ī *m.* [*a gr.* δελφίς, δελφίν *tractum. Th.*]. *de formis*: SERV. georg. 1, 162 delphin et delphis *Graeci dicunt* ..., sed verius in n desinunt, quod in obliquis habent, ut ... delphinos. PRISC. gramm. II 219, 8 delphin et delphis ... notandum, quod auctores Graecorum in 'is' magis terminatione sunt usi, nostri vero frequentius in 'in'. 325, 15 *paenultima* producitur in ... delphīn, -īnis. FRG. Bob. gramm. V 558, 25 delphin ... Latini -us ... pronuntiare maluerunt, ne cogerentur delphinibus ... dicere; nam quod legimus delphinum (*v. p. 470, 7*) ... potest συγκοπή esse pro -orum (*cf.* SERV. Aen. 5, 594). -us, -ī *legitur inde ab* ACC. LVCIL. CIC. VARRONE; *formae Graecae inde a* VERG., *apud scriptores inde a* TERT. SOL. HYG. astr. (*in utroque pars codd. habet etiam* -us) AMM. AMBR. *sing. nom.* delphīn: OV. fast. 1, 457. 6, 720 GERM. 321 (*idem* 613. 691 -us) NERO carm. frg. 5 SEN. Oed. 466 LVCAN. 5, 552 VAL. FL. 1, 131 MART. 8, 51, 15 CARM. epigr. 1111, 19 ANTH. 679, 5. 761, 12 SOL. 12, 8. 9. 11 HYG. astr. 2, 17 MART. CAP. 3, 296 POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 544, 9. delphīs: AVIEN. Arat. 700. *acc.* delphīna: OV. epist. 18, 199 met. 6, 120 fast. 2, 79. 113. 117. 6, 471 STAT. Theb. 9, 244. 331 AVSON. Mos. 137 CLAVD. 10, 156. 18, 355. 19, 73 SIDON. carm. 11, 43 SOL. 12, 7 HYG. astr. 2, 17. *abl.* delphīne: OV. met. 11, 237 STAT. Theb. 1, 121 SOL. 7, 6 DRAC. Romul. 7, 151. *plur. nom.* delphīnes: VERG. Aen. 8, 673 OV. epist. 17, 131 met. 1, 302. 2, 266 trist. 3, 10, 43 STAT. silv. 2, 2, 120 Ach. 1, 246 TERT. spect. 8 SOL. 32, 26 HYG. astr. 2, 17 SCHOL. Hor. carm. 4, 3, 19 DRAC. Romul. 2, 34. *gen.* delphīnum (*cf. p. 469, 75*): VERG. Aen. 3, 428. 5, 594. 9, 118 PROP. 3, 17, 25 (*idem* 2, 26, 17 -um *acc. sing.*) TERT. spect. 8 HYG. astr. 2, 5 SOL. 32, 26. *acc.* delphīnas: VERG. ecl. 8, 56 (*cf.* SERV. *ad l.*) STAT. silv. 1, 3, 28 Ach. 1, 222 SOL. 12, 3 AMM. 22, 8, 47 (*idem* 22, 15, 18 *dat. plur.* -is) AMBR. hex. 5, 2, 5. 5, 11, 34 MART. CAP. 9, 908 vers. GLOSS. δελφίς. δελφίν. δελφῖνος. V 526, 2 simones -i (ISID. orig. 12, 6, 11). [*it.* delfino, *francog.* dauphin, *hisp.* golfino. *M.-L.*]

1 *proprie bestia marina* (*cf. Wellmann, PW. IV 2504*): ACC. trag. 404 sicut inciti atque alacres rostris perfremunt -i. LVCIL. 284 si movet ac simat nares, -us ut olim. CIC. nat. deor. 1, 77. VERG. Aen. 3, 428 -um caudas utero commissa luporum *Scylla.* 5, 594 -um similes. 8, 673 argento clari -es ... aequora verrebant caudis aestumque secabant (*in clipeo Aeneae*). 9, 118 -umque modo demersis aequora rostris ima petunt *puppes.* OV. epist. 18, 199 ventosas nantem -a per undas. met. 1, 302 silvasque tenent -es. 2, 266 MANIL. 5, 444. NERO carm. frg. 5 qui caeruleum dirimebat Nerea -n. SEN. nat. 4, 2, 13 -orum ... et crocodillorum ... proelium *eqs.* (*cf.* PLIN. nat. 8, 90 *sq.*). CVRT. 8, 9, 9 Diardines *flumen Indiae* ... etiam -os ... alit. PLIN. nat. 1, 9, 7—10 de -is. 8, 220. 9, 20 velocissimum omnium animalium, non solum marinorum, est -us *eqs. usque ad* 9, 33. 9, 43 pilo carentium duo omnino animal pariunt, -us ac vipera. *al.* 10, 210 -i ballaenaeque stertentes etiam audiuntur. 11, 191 -i *fel* non habent. 11, 215 -is ossa, non spinae. STAT. silv. 1, 3, 28 audaci victos -as ephebo (*i. Leandro*). IVV. 10, 14 -is ballaena Britannica maior. PLIN. epist. 9, 33, 4 *sqq.* SVET. frg. p. 234. FRONTO p. 146, 15 N. in natando ... ranam potius quam -os aemulari. GELL. 6 (7), 8. AVSON. Mos. 137 *silurum* amnicolam -a reor. *usus in medicina*: PLIN. nat. 32, 83 *tollit lichenas* -i cinis ex aqua illitus *eqs.* (32, 137). 32, 113 iocur -i. 32, 117 adips (32, 129). *tempestatis praescius*: CIC. div. 2, 145 gubernatores cum ... viderunt -os se in portum conicientes, tempestatem significari putant. LVCAN. 5, 552 incertus qui provocat aequora -n. *memoratur in fabulis*: CIC. Tusc. 2, 67 eice te e navi: praesto est, qui excipiat vel -us, ut Arionem Methymnaeum, vel *eqs.* (*cf.* VERG. ecl. 8, 56 sit Tityrus ... inter -as Arion. PROP. 2, 26, 17 OV. fast. 2, 113. MART. 8, 51, 15 Methymnaeo gavisus Arione -n. QVINT. inst. 6, 3, 41 FRONTO p. 237, 21 N. GELL. 16, 19 APVL. met. 6, 29 HYG. fab. 194 p. 124 *al.*). PROP. 3, 17, 25 *de Tyrrhenis nautis* (HYG. astr. 2, 17 fab. 134 p. 114, 17). OV. met. 6, 120 te *Neptune* ... sensit -a Melantho. *-o vehuntur dei*: LAEV. carm. frg. 21 -o cinctis vehiculis. OV. met. 11, 237 frenato -e sedens *Thetis* (*cf.* VAL. FL. 1, 131. STAT. Ach. 1, 222 murice frenat acuto -as biiugos *Thetis.* 1, 246). STAT. Theb. 1, 121 *Palaemon* (9, 331. APVL. met. 4, 31 auriga parvulus -i Palaemon. CLAVD. 10, 156 frenatque rosis -a Palaemon). *cf.* PLIN. nat. 36, 26 *infra l. 68.* SIDON. carm. 11, 43 hic *Amor* cohibet -a rosis. DRAC. Romul. 7, 151 -e sedens Galatea minaci *Apollini sacer*: SERV. auct. Aen. 3, 332. *in proverbiis*: DIRAE 5 ante ... -i fugient pisces. HOR. ars 30 qui ... -um silvis appingit, fluctibus aprum. CLAVD. 18, 355 assuetum silvis -a videbo. *in nomine loci*: PLIN. nat. 3, 48 *in Liguria sunt* oppidum Genua, fluvius Fertor, portus -i.

epitheta: aequoreus: CASSIOD. var. 3, 51, 8. alacer: ACC. trag. 403. amnicola: AVSON. Mos. 137 *de siluro.* blandus: STAT. silv. 2, 2, 120. caeruleus: MANIL. 5, 416. curvus: CIC. Arat. 92. OV. epist. 17, 131 curvi -es. SEN. Oed 466 STAT. Theb. 1, 121 AVIEN. Arat. 700. *cf.* PROP. 3, 17, 25 curva ... -um corpora. OV. fast. 2, 113 tergo -a recurvo. incitus: ACC. trag. 403. innoxius: AMM. 22, 8, 47. marinus *p. 469, 63.* minax: DRAC. Romul. 7, 151. pandus: OV. trist. 3, 10, 43. viridis: AVIEN. Arat. 309.

2 *translate*: **a** *de simulacris, picturis sim.* (*cf. supra l. 19*): PLIN. nat. 33, 147 -os *argenteos* quinis milibus HS in libras emptos C. Gracchus habuit. 36, 26 Nereides supra -os ... sedentes (*opus Scopae*). IVV. 6, 590 ante falas -orumque columnas (*in circo maximo. cf.* TERT. spect. 8 -es Neptuno vomunt. CASSIOD. var. 3, 51, 8). PORPH. Hor. sat. 2, 8, 15 inde institutum tradit Varro, ut -i circa Liberum pingerentur. HYG. astr. 2, 17 qui Neptuno simulacra faciunt, -um aut in manu aut sub pede eius constituere videmus (*cf.* CARM. epigr. 1524, 4 [*in Britannia*] *frons Neptuni* -is cincta duobus). MARCELL. med. 29, 23 *anulo* insculpitur vice gemmae piscis aut -us. ALC. AVIT. epist. 87 p. 97, 6. GREG. M. epist. 1, 66 coronae cum -is. LIB. pontif. p. 53, 12 *al.* *pars machinae hydraulicae*: VITR. 10, 8, 1. 5. **b** *nomen sideris*: CIC. Arat. 92 magni curvus Capricorni corpora propter -us iacet. 99. 382 nat. deor. 2, 113. VARRO rust. 2, 5, 13 a -i exortu. OV. fast. 1, 457 -n clarum super aequora sidus tollitur. 2, 79 caelatum stellis -a. 2, 117. 6, 471. 720. MANIL. 1, 346 de ponto surgit -us ad astra, oceani caelique decus, per utrumque sacratus. 5, 25. 416. 713. VITR. 9, 4, 3 Capricorni supra in altitudinem Aquila et -us. 9, 4, 5. GERM. 321 -n. 613 -us. 691 -us.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

COLVM. 11, 2, 5 III kal. Febr. -us incipit occidere. 11, 2, 45 IIII id. Iun. -us vespere exoritur (PLIN. nat. 18, 255). 11, 2, 57 id. Aug. -i occasus tempestatem significat (*cf.* PLIN. nat. 18, 309. 311). 11, 2, 94 VI kal. Ian. -us incipit oriri mane. PLIN. nat. 8, 177 a -i exortu a. d. pridie non. Ian. (18, 234). 18, 235 ad VI id. Ian. eiusdem -i vespertino occasu continui dies hiemant. AVIEN. Arat. 700. 1117. 1260 HYG. astr. 2 praef. p. 29, 12. 2, 17. 4, 12.

deriv.: delphinulus. *graec.*: delphinion. *comp. graec.*: δελφινερόμενος puer (GELL. 6 [7], 8, 6) *i. a delphine amatus.*

delphīs *v.* delphinus.

delta *indecl. n.* (-a, -ae *f.*), δέλτα, *littera Graecorum quarta* (*cf.* GLOSS. III 514, 5 -a quattuor). *indeclinabile esse testatur* ARS Bern. gramm. suppl. 93, 12 (*cf.* PRISC. gramm. III 443, 21); *genet.* -ae *admittit eadem* 93, 13; *legitur* AVSON. 348, 14 SCHOL. Germ. Sang. p. 144, 23 CASSIOD. in psalm. praef. 4 p. 15^{B}. MELA 2, 115 *Sicilia* graecae litterae imaginem quae -a dicitur efficit. AVSON. 128, 4 -a litteram. 348, 14 non formam, at vocem -ae gero Romuleum d. SCHOL. Germ. Sang. p. 144, 23 signum quod Graeci ob similitudinem -ae litterae deltoton, Latini ob proprietatem formae triangulum vocant. MART. CAP. 6, 675 -a litterae figuram. BOETH. mus. 4, 3 p. 311, 7. 9. CASSIOD. in psalm. praef. 4 p. 15^{B} psalterium est ... in modum -ae litterae formati ligni sonora concavitas. PALLAD. hist. mon. I 19 p. 296^{C}. *graece*: TER. MAVR. 264. 888. *cf. nom. propr.*

deriv. graec.: deltoton. *comp. graec.*: deltoides.

delticus litteratus, doctor est litteratus. doctus GLOSS. *a* δέλτος*?*

deltoīdēs, δελτοειδής. *i. q. formam deltae habens*: PS. SORAN. quaest. med. 242 sunt enim quaedam *linteola* quae vocantur -es id est quae de minutissimis linteolis fiunt.

deltōton *n.,* δελτωτόν. *gen. graec.* -ου *v. l. 38; abl.* -ō *v. l. 35.* *nomen sideris*: CIC. Arat. 5 prope conspicies parvum sub pectore clarae Andromedae signum, -on dicere Grai quod soliti, simili quia forma littera claret. MANIL. 1, 353. 5, 714. GERM. 235 -on ... donum hoc spectabile Nili divitibus generatum undis (*cf.* COMMENT. Lucan. 8, 852 in eiusdem -o est Aegypti insula Syene). 239 ANTH. 679, 4. 761, 12 HYG. astr. 2 praef. p. 29, 13. 2, 19. 3, 18 SCHOL. Germ. Sang. p. 144, 23 *supra l. 18.* MART. CAP. 8, 832 ultimum -ou angulum. 8, 838. 843.

dēlūbrico, -āre *a* de *et* lubricare. *i. q. defluere*: EVSTATH. Bas. hex. 3, 4 p. 893^{D} aqua ... ad inferiora -ans. *L.*

×dēlūbrum, -ī *n.* [*orig. inc., nisi derivatum est ab* 1. deluere, lavere, *cf.* pol(l)ubrum, lābrum, *vel iungendum c.* lūstrum, lustrare. *Th.*]. *de etymologia*: MACR. sat. 3, 4, 2 Varro libro octavo rerum divinarum -um ait alios aestimare, in quo praeter aedem sit area assumpta deum causa, ... alios in quo loco dei simulacrum dedicatum sit (*cf.* GLOSS. templi locus ubi est simulacrum), et adiecit, sicut locum in quo figerent candelam candelabrum appellatum, ita in quo deum ponerent nominatum -um (*cf.* SERV. auct. Aen. 2, 225). CINC. frg. Serv. Aen. 2, 225 -um esse locum ante templum, ubi aqua currit, a deluendo (*cf.* SERV. Aen. 4, 56 ISID. diff. 1, 407 orig. 15, 4, 9). PAVL. FEST. p. 73 -um dicebant fustem delibratum, hoc est decorticatum, quem venerabantur pro deo (*cf.* SERV. auct. Aen. 2, 225 Masurius Sabinus -um effigies, a delibratione corticis *eqs.* 4, 56 PS. ASCON. div. in Caec. p. 101). SERV. Aen. 2, 225 -um dicitur, quod uno tecto plura complectitur numina, quia uno tecto diluitur (4, 56 -um ... propter tectum coniunctum, quia una opera abluitur. *cf.* PS. ASCON. div. in Caec. p. 101 aedium sub uno tecto a diluvio pluviae munitarum). SERV. auct. Aen. 2, 225 -um templum dicunt ab eo quod nulli iunctum aedificio pluvia diluatur. DIFF. gramm. VII 523 -um in quo homines pericula sua deluunt. DIFF. Suet. 312 -um est quod deo debitum luitur. ISID. diff. 1, 407 -a *sunt* templa fontes habentia ad purificandos et abluendos fideles. *cf.* orig. 15, 4, 9 SCHOL. Cic. Gron. p. 382. GLOSS. -a dicuntur templa, nihilominus et simulacra ab eo quod dolantur (*cf.* SCHOL. Cic. Gron. p. 382). quia in ingressu lacus aquae fiebant, ubi se sacerdotes ... purificabant, et a diluendo ... -a dicta sunt. *de formis*: GLOSS. dilubrum. dilubra *trad.* LVCR. 6, 417. *de notione: distinguitur inter* -um *et* templum: PROB. app. gramm. IV 202 inter templa et -a hoc interest quod templa, ubi simulacra sint, designat, -a vero aream cum porticibus demonstrat. ISID. diff. 1, 407 (*v. l. 61*) prius haec loca altaria non habebant, ut tantum -a essent, non templa. DIFF. Suet. 312 (*v. l. 61*) templum quod contemplatis aedibus intramus. PAVL. FEST. p. 103 hanula parva -a, quasi fanula. *paganorum tantum templa* -a *dicit* GREG. TVR. (*ex. gr.*: Franc. 1, 32 Iul. 5), *cf.* GLOSS. templum idolorum, ara idolorum, quicquid in idolum colitur. GLOSS. templum, simulacrum vel timphanum, pulvinus (*vel* pulvinar); -a fana, statuae, sacrificia. ἀνάθημα, ἀφίδρυμα, ἵδρυμα, καθίδρυμα, ξόανον. *legitur apud* PLAVT. ACC. CIC. (or. philos.) LVCR. VARRON. SALL. VERG. HOR. OV. LIV. VAL. MAX. SEN. trag. MELAM LVCAN. PETRON. PLIN. nat. VAL. FL. SIL. STAT. IVV. TAC. PLIN. SVET. FLOR. FRONTON. APVL. *al.*

sacrarium aliquod, templum: PLAVT. Poen. 1175 (*loco corrupto*) -um qui hodie ornatum eo visere venit. CIC. div. in Caec. 19 Sicilia ... diceret: quod auri ... in meis ... -is fuit. Balb. 39 quorum moenia, -a ... maiores nostri imperii ... terminos esse voluerunt. rep. 1, 41 eius modi coniunctionem tectorum ... urbem appellaverunt -is distinctam. leg. 2, 19 earum laudum -a sunto, ne uncula vitiorum. LVCR. 5, 1201 pandere palmas ante deum -a. SALL. Catil. 11, 6 -a spoliare. 12, 4 -a deorum pietate, domos suas gloria decorabant. CORP. I 1291 (= IX 4321, *Amiterni*) itus actusque est in hoce -um Feroniai. VERG. Aen. 4, 66 quid vota furentem, quid -a iuvant? HOR. carm. 3, 5, 19. OV. epist. 12, 69 -a Dianae. trist. 4, 2, 55 -a faventia votis. LIV. 1, 38, 2 deditisne ... urbem ... terminos, -a, utensilia, divina humanaque omnia in meam ... condicionem? (*cf.* 7, 31, 4). 6, 16, 2 dextra qua Gallos fudi a -is vestris. PETRON. 133. PLIN. nat. 36, 179 columnarum altitudinis tertia pars latitudinum -i. STAT. Theb. 5, 174 superum -a. LACT. inst. 1, 11, 5 HIER. epist. 18^{A}, 1, 2. 40, 2, 2 -is idoli (*cf.* VVLG. Is. 65, 4 idolorum). c. Lucif. 6 trinitatis -um. AVG. civ. 6, 7 statuae -orum. 7, 33 in quibusdam theatrorum fabulis vel -orum mysteriis. DRAC. Romul. 8, 488 -a petens intravit ad aras. 10, 301 -a tacent, sacraria maerent. *templa divorum*: PLIN. nat. 35, 91 in -o patris Caesaris. 36, 26. TAC. ann. 4, 37 Hispania ... -um Tiberio ... extrueret. DRAC. Orest. 649 -a ducum (*v. l.* deum). *in imagine*: HIL. hymn. ad fil. 28 sanctum puri corporis -um servet spiritus. VVLG. Is. 13, 22 in -is voluptatis. CLAVD. 22, 31 Fides ... corde tuo -a *tenens.* 28, 74 fulgentia ... trabeatus adit -a senatus (*i. curiam*).

iuxta posita: ara: ACC. trag. 593 -a caelitum, arae, sanctitudines. CIC. nat. deor. 3, 46 aras -aque. *cf.* OV. met. 13, 589 -a diesque des mihi sacrificos caliturasque ignibus aras. LIV. 8, 33, 21. 26, 13, 13 arae, foci, deum -a. SEN. Ag. 392^{a} -a et aras caelitum. OCTAVIA 756. COD. Theod. 9, 16, 2 (*a. 319*) adite aras publicas atque -a. sacrum: CIC. Font. 49 cum ... sacris -isque bella gesserunt. RVT. LVP. 2, 6 obsecrare ⟨pro⟩ sacris ac -is. AVG. civ. 7, 23 coluntur aris suis, -is suis, sacris, simulacris. templum: CIC. Catil. 3, 2 templis, -is ... subiectos ignes. *cf.* 3, 22 templis atque -is. 4, 2. 18 Sull. 19 dom. 119. 144 Flacc. 1 nat. deor. 1, 14. 3, 94. LEX VRSON. (Corp. II 5439) 128, 14 fana, templa, -a (*cf.* COD. Theod. 16, 10, 25 [*a. 475*]). LIV. 9, 9, 5 urbem, templa, -a, fines. TAC. hist. 3, 82. FRONTO p. 8 N. templa, fana, -a (*cf.* p. 66 nullus angulus fuit, ubi -um aut fanum aut templum non sit). MIN. FEL. 7. ARNOB. nat. 6, 3 -is aut templorum constructionibus eum honoramus? FIRM. err. 26 parabas tibi ... templa, et -a faciebas. MAR. VICTORIN. defin. p. 22, 9 QVEROL. p. 31, 7. AMM. 17, 4, 12 *obeliscus* fixus intra ambitiosi templi -a. 31, 2, 23 PS. APVL. Ascl. 24. CLAVD. carm. min. 29, 34 Mavors ... et Venus ... aurati -a *tenent* communia templi. AVG. civ. 8, 26. CIC. Rab. perd. 30 pro patriis fanis atque -is propugnandum. FRONTO *l. 35.* LVCR. 5, 308 -a deum simulacraque. PLIN. nat. 34, 34 fictilia deorum simulacra in -is dicata. PLIN. nat. 6, 186 -um Hammonis est ibi religiosum et toto tractu sacella. *distinguitur ab eo quod est* aedes dei: SACR. Arg. Varro ling. 5, 52 apud aedem dei [de] Fidi in -o ubi aeditumus habere solet. VARRO frg. Non. p. 494 haec aedis ... multis annis post factast. namque Numae regis temporibus -a parva facta. PLIN. nat. 33, 16 ex Capitolinae aedis incendio ceterisque omnibus -is.

iuncturae: accedit genetivus: caelitum: ACC. trag. 593. deorum: CIC. Catil. 4, 18 Vatin. 10 SALL. Catil. 12, 4 HOR. sat. 1, 6, 35. deum: LVCR. 2, 352. 5, 1201 VERG. Aen. 2, 248 LIV. 7, 31, 4 VAL. MAX. 1, 6, 12 PETRON. frg. 30 SIL. 14, 643. *verbales* (*imprimis verba dedicandi et venerandi*): adire: LVCR. 6, 75 VERG. Aen. 4, 56. *l. 28* colere: CIC. Arch. 27 SIL. 4, 819. condere: MELA 2, 119. consecrare: CIC. Verr. 1, 14 sanctissimis religionibus. rep. 3, 14 -a magnifica humanis consecrata simulacris. nat. deor. 3, 88 LIV. 31, 30, 6. constituere: APVL. apol. 65. dedicare: CIC. Arch. 19 nat. deor. 3, 52 MIN. FEL. 7. dicare: PLIN. nat. 7, 97 PANEG. 12, 21. extruere: *l. 19.* facere: OV. fast. 4, 351. honorare: SIL. 12, 340. incohare: CIC. dom. 132 novum -um. petere: SEN. Oed. 199 OCTAVIA 756. *l. 16.* piare: SIL. 4, 819. suscitare: LVCR. 5, 1166. tenere: LVCAN. 2, 29. venerari: CIC. phil. frg. IX 11. *epitheta*: altum: VERG. georg. 4, 541 STAT. Theb. 5, 174. celsum: ACC. trag. 527. commune: CIC. leg. 2, 45. decorum: LVCR. 2, 352. novum: CIC. dom. 132. religiosum: CIC. div. in Caec. 3 PLIN. nat. 6, 186 GELL. 4, 9, 4 AMM. 22, 8, 5. sacrum: IVV. 5, 13, 107. sanctum: LVCR. 6, 417. *Jachmann.*

dēlūcido *v.* dilucido.

dēluctātio, -ōnis *f. a* deluctari. *i. q. debellatio*: MART. CAP. 5, 436 quae (*loquitur Rhetorica*) semper in foro ... accusaverim ... et viribus gloriam -is annixa mihi de discriminum fatis promeriti eventus praeconia compararim.

dēlucto(r), -āvī (-ātus sum), -āre (-ārī) *a* de *et* luctari. *i. q. luctando debellare*: PLAVT. Persa 4 cum Antaeo -ari. Trin. 839 quibus (cum hisce *Non.*) aerumnis -vi (*cf.* NON. p. 468 -vi pro -atus sum).

dēlūculum *v.* diluculum.

dēlūdifico(r), -āvī (-ātus sum), -āre (-ārī) [*cf. c.* ludificare *et c.* deludere. *Th.*]. *i. q. ludibrio habere*: PLAVT. Most. 1033 -atust me hodie indignis modis. 1035 -atust me hodie in perpetuom modum. Rud. 147 -vit me illic homo indignis modis.

×dēlūdo, -sī, -sum, -ere *a* de *et* ludere. IDIOM. cas. gramm. IV 571, 17 -o et inludo vanum et vano (*cf. p. 473, 57*) ἐμπαίζω τῷ μα-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ταίζω. GLOSS. διαπαίζω. καταπαίζω. -sit circumvenit. *legitur inde a* PLAVTO. [PLAVT. Persa 805 -e *coni. Langen pro* elude, OV. epist. 4, 56 -sit *Markland pro* dilexit, SEN. rem. fort. 1, 3 -as *v. l. pro* eludas.]

1 *transitive i. q. ludibrio habere, fallere, decipere*: **a** *aliquem*: PLAVT. Amph. 295 -am ego illum. 694 te ut -am contra lusorem meum. 980 volo -i (diludi *codd.*) illum. 997 *sq.* 1097 Asin. 527 illos qui dant eos derides; qui -unt, deperis. 646. 677. 679. 711. 731 satis iam -sum censeo. Aul. 819. Bacch. 506 -ret (*A*, derideat *cett.*). Cas. 560 ut eum ludificem vicissim, postquam hunc -si alterum. Cist. 217 Persa 811. Pseud. 691 nunc ego hac epistula tres -am (ludam *A*). ARGVM. Plaut. Amph. 1, 7 Trin. 8. TER. Andr. 203 ubivis facilius passus sim quam in hac re me -ier. 583 dolis me. CIC. S. Rosc. 26 leg. agr. 2, 79. HOR. sat. 2, 5, 56 corvum -et hiantem. PROP. 2, 15, 31 terra prius falso partu -et arantes. OV. am. 2, 19, 33 amantem. met. 3, 366. PHAEDR. 5, 6, 7 quem spes -sit (SEN. epist. 74, 9 invadendique aliquos spes vana -sit). SEN. dial. 3, 2, 5. 11, 17, 2 qui -sus et voluptatibus aut occupationibus abductus est. SCRIB. LARG. 100 ab incubone -i. 231. VAL. FL. 6, 240. FRONTIN. strat. 1, 5, 22 imagine vana -so hoste. CARM. epigr. 434, 14. CORP. VI 18086, 8 -sit fratrem patris (*ibid.* derisor aviae, *sc. praemature mortuus*). ITALA Marc. 15, 31 (cod. n) -entes ... dicebant (ἐμπαίζοντες, VVLG. illudentes). LACT. inst. 1, 11, 17 *al.* DON. Ter. Ad. 5, 40 optimum quemque falli atque -i. HIER. epist. 22, 30, 6 VVLG. II par. 32, 15. prov. 3, 34 ipse -et illusores. AVG. serm. ed. Mai 158, 6 ne vos numeri quasi -ant et caliginem intellectus vobis afferant. COMM. instr. 1, 17, 1. AVIAN. fab. 42, 1 lupum melior cursu -erat haedus (*i. effugerat, cf. l. 43 sq.*). *adde*: GLOSS. V 498, 38 emuncto deriso -so. *nota i. q. corrumpere*: COMM. instr. 1, 5, 3 *Iuppiter* nobilium uxores sororesque -sit. PASS. Petr. Andr. 5 Dionysia quae fuerat iuvenibus tradita -enda (*cf.* 3 corrumpere). **b** *aliquid*: VERG. Aen. 6, 344 hoc uno responso animum -sit Apollo (SEN. epist. 76, 17). 10, 641 sopitos -unt somnia sensus (AVG. civ. 10, 11 c. Iul. 4, 2, 10). OV. met. 8, 826 exercetque cibo -sum (desuetum *N*) guttur inani *Erysicthon in somniis.* VAL. MAX. 1, 8 ext. 8 quasi -sa sacrarum sortium fide. PHAEDR. 3, 18, 15 -sa ne spes ad querelam recidat. SEN. Herc. O. 944 meamque fallax unda -at sitim. TERT. spect. 10 disciplinam superstitione -sit. PS CATO dist. 1, 26 ars -itur arte. HIER. in Dan. 2, 20 p. 629 daemoniacis artibus terrena -unt. VVLG. gen. 31, 35 sic -sa sollicitudo quaerentis est. CLAVD. 20, 94. 22, 398 amorem. rapt. Pros. 1, 98 vanas tonitru -imus auras. CYPR. GALL. lev. 69 somnos hominum quia saepe voluptas per noctem -it iners. ENNOD. carm. 1, 9, 16 errantes visus -sit imago. *i. q. irritum facere, evitare* (*cf. l. 27*): OV. hal. 26 dolos saltu -it inultus *piscis.* LACT. inst. 5, 17, 33 *animalia* insidias aliorum vario genere -unt. COD. Theod. 9, 24, 1, 1 (*a. 320*) parentum saepe custodiae nutricum fabulis ... -untur. HIER. chron. a. Abr. 2376 exilii iustissimam causam subita fidei mutatione -sit (COD. Iust. 3, 2, 3, 1). PS. MATTH. euang. 31, 3 potest ignem extinguere et alia -ere tormenta (PASS. Quirin. 4). COD. Iust. 1, 51, 14, 3 anteriores leges. 2, 58, 2, 4 ne ... ex praedicta dissimilatione nostram sanctionem -ant. 3, 29, 1 inofficiosi querelam. IORD. Get. 374 machinas ... igne consumptas ... -it. *c. abl., i. q. destituere*: PETRON. 135 vers. nec iam calcato radiabat marmore terra muneribus -sa suis. *i. q. ludendo fingere*: FVLG. myth. praef. p. 3, 19 fabulam ... somniali figmento -sam. SERM. Corp. Vind. 21 p. 334, 11 somnia lubrico sensuum errore -sa.

2 *intransitive*: **a** *i. q. illudere, c. dat.* (*v. p. 472, 84, cf. absolute supra l. 22*): ITALA exod. 10, 2 (Monac.) ut narretis ..., quanta -erim Aegyptis (ἐμπέπαιχα, VVLG. quotiens contriverim). ENNOD. epist. 2, 4 p. 43, 18 nescis alicui blanda verborum fucatione -ere. **b** *i. q. ludum finire*: VARRO frg. Plin. nat. 36, 203 gladiatores, cum -erunt, hac iuvari potione.

deriv.: delusio, delusor, delusorie. [dolus ... ab eo quod -at ISID. orig. 5, 26, 7. *cf.* 10, 76.]

dēlumbis, -e [*a* de *et* lumbus, *cf.* delumbare. *Th.*]. *i. q. elumbis, imbecillus, proprie et in imag.*: VARRO Men. 274 -is pennis (delune bipennis *codd.*) ut levis passerculus. PERS. 1, 104 summā -e salivā hoc natat in labris. PLIN. nat. 10, 103 praegravem aut -em sese simulans *perdix.* DIOM. gramm. I 472, 6 structura quae vel -is vel fluxa vel mollis dicitur (*cf.* SIDON. epist. 8, 16, 2 dictio exossis, tenera, -is). HIER. epist. 22, 29, 6 non -em matronarum salivam delicata secteris. MAR. VICTORIN. gramm. VI 81, 9 (= RVFIN. gramm. VI 558, 2) *metrum iambicum* -e et claudum (*de choliambo, opp.* rectum et integrum).

dēlumbo, -ātus, -āre [*a* de *et* lumbus, *cf.* delumbis. *Th.*]. *i. q. frangere, debilitare*: CIC. orat. 231 nec minutos numeros sequens concidat -etque sententias. SEN. contr. 10, 4, 2 alium distorquet, alium -at. PLIN. nat. 19, 109 ut -atae *radices* alant neque distrahant. 28, 36 -ata quadrupede. NOT. Tir. 79, 41 dilumbatus. *t. t. archit. de fornice*: VITR. 6, 3, 9 curva lacunaria ad circinum -ata. *nota intrans. i. q. delumbem fieri*: COMM. instr. 1, 16, 4 Venerem, cui (*sc. servientes*) coniuges vestrae -ant.

dēlūmentum, -ī *n.* [*ab* 1. deluere. *Th.*]. *i. q. purgatorium*: GLOSS. II 592, 1 sapo -um quo sordes abluuntur. -um thuachl. ðuehl (*anglosax.*).

1. dēluo, -ī, -ere [*a* de *et* lavere, lavare, *cf.* delavare. *Th.*]. GLOSS. ἀποκλύζω. καταπλύνω. -it lavit. *cf.* IV 329, 32 deruit eluit. *v. etiam* deleo *et* diluo. *i. q. delavare, proprie et in imag.* (*cf.* AGROEC gramm. VII 115, 11 -it purgat, diluit temperat [= ISID. diff. 1, 148 DIFF. ed. Beck p. 53, 33]): GELL. 15, 2, 8 ut ... si quid in eo frigidae tristitiae vel torpentis verecundiae fuerit -amus. APVL. met. 8, 18 cruorem praeterfluentis aquae rore -ere. SERV. Aen. 2, 225 delubrum ... ubi aqua currit, a -endo (*trad.* dil-. *sim. v. sub* delubrum). FVLG. myth. praef. p. 12, 19 eius -endis (*trad.* dil-) vulneribus Gorgonei ipsius fontis nequaquam fluenta sufficiant. AVG. c. Iul. op. imperf. 4, 105. 118 eorum ... dicta defendere atque -ere *eqs.* LEO M. epist. 135, 3 illam autem culpam ... efficacius ... tua claritas -isset. AVELL. p. 546, 16 praecedentia -e per futura. ENNOD. opusc. 1 p. 274, 2 qui (*fluvius*) ... sordes Italiae -isti (*cf.* INSCR. christ. Rossi II p. 170, 26 v. 23 ut geminas dilueret cultu proprio sordes). 10, 6 p. 421 aquae -unt peccata telluris. carm. 2, 136, 2.

deriv.: delubrum (*v. l. 8*), delumentum, delutio, delutor, deluvium.

2. dēluo, -ere [*a* de *et* luere. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 73 -it solvit, a graeco διαλύειν.

dēlūsio, -ōnis *f. a* deludere. *i. q. illusio, ludificatio*: ARNOB. nat. 4, 1 vestrorum [de] numinum -e⟨m⟩ spectans. AVELL. p. 19, 31 in eorum se dominium -emque tradiderunt. FVLG. Virg. cont. p. 98, 8 inertis somnii ventosa -o. SCHOL. Ter. p. 122, 26. 142, 14 DIONYS. EXIG. inv. ap. Ioh. p. 419[D]. *t. t. rhet.*: SCHEM. dian. 34 διασυρμός est -o (elusio *Halm*) vel detract⟨at⟩io.

dēlūsor, -ōris *m. a* deludere. GLOSS. διαπαίκτης. *is qui deludit*: HIER. tract. in psalm. I p. 4, 8 pro pestilentibus (VVLG. psalm. 1, 1 pestilentiae, λοιμῶν) in hebraeo '-es' habet, quod scil. omnes discipulos perversus doctor illudat. CASSIOD. in iud. 1, 17.

dēlūsōriē *adv. a* delusor. OP. imperf. in Matth. 29 p. 783 *diabolus* -e non bonum facit, sed malum, id est non adversum se agit, sed pro se.

dēlūstrātor, -ōris *m. a* delustrare. *is qui delustrat*: DOCTR. apost. 3, 4 noli esse mathematicus neque -r (περικαθαίρων), quae res ducunt ad vanam superstitionem.

dēlūstro, -āre *a* de *et* lustrare. *i. q. delavare*: PS. APVL. herb. 84, 5 si qui malevolus devotaverit hominem, herba asparagi agrestis radice sicca cum aqua -bis eum et resolutus erit.

dēlūtio, -ōnis *f. a* 1. deluere. *i. q. purgamentum*: GREG. TVR. glor. conf. 35 eraso pulvere (*ex sepulcro*), hausta -e extemplo consequitur sospitatem. *huc pertinet*: FVLG. aet. mund. p. 136, 20 aquā fit genuini peccati -o (dil- *trad.*).

dēluto, -āre [*a* de *et* lŭtum, *cf.* lutare. *Th.*]. *i. q. expurgare*: CATO agr. 128 habitationem -are. *ibid. iterum.* *dub.*: DICT. 3. 24 p. 67, 4 Meist.

dēlūtor, -ōris *m. a* 1. deluere. *is qui deluit*: FVLG. aet. mund. p. 172, 28 baptismatis -es (*T*, dil- *al.*) *apostolos.*

dēluvium, -ī *n. cf. c.* 1. deluere. VIRG. gramm. epit. 5 p. 40, 13 diluvium inundatio immoderata aquae, -um sanctificatio est.

dēmacto, -āvī, -ātus, -āre *a* de *et* mactare. *i. q. vexare*: HIL. op. hist. frg. 3, 19 sapientissimos presbyteros dei ... -verunt. CONC. Rom. a. 501 p. 423, 5.

dēmadēsco, -ere *a* de *et* madescere. *i. q. madescere desinere, siccescere*: SCRIB. LARG. 73 haec ... eodem vase coquuntur, donec -ant. PS. THEOD. PRISC. add. p. 335, 21 herbam ... coques et imprimes, ut -as.

dēmagis *adv. a* de *et* magis. PAVL. FEST. p. 71 -s pro minus (*vid. leg.* nimis) dicebant. NON. p. 98 -s valde magis (GLOSS.). GLOSS. σφοδρῶς. vehementer. vehimens (*sic*). LVCIL. 528 hos ventos ... novisse aiebat solos: ⟨sed⟩ -s istos ... nec nosse nec esse putare. *cf. Bücheler, Rhein. Mus. 37, 523.* [*hisp.* demas. *M.-L.*]

dēmanco, -ātus, -āre *a* de *et* mancus. *i. q. truncare*: GREG. TVR. Franc. 7, 15 caesos expoliatosque ac -atos reliquit. *L.*

dēmandātio, -ōnis *f. a* demandare. *i. q. commendatio*: TERT. resurr. 48 p. 98, 26 in dominicae mortis et resurrectionis -e (*quae est in epistula ad Corinthios*). *cf.* GLOSS. II 576, 39 demendatio commendando (commendatio *b*, *Löwe*). *i. mandatum, iussum*: ALC. AVIT. epist. 87 p. 97, 11 terminos praescriptae -is excedere. LEX Burg. lib. const. 86, 2 -o eius non valeat.

***dēmando**, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* mandare. TAB. devot. Audollent 268, 2 demado. GLOSS. παρακατατίθημι. *legitur inde a* CAECIL. *et* LIV. *part. pro subst. v. infra l. 77.* *res est subiectum p. 475, 45.* [*it.* domandare, *francog.* demander, *hisp.* demandar. *M.-L.*]

1 *committere, tradere, corporaliter*: **a** *personam*: CAECIL. com. tit. -ati. LIV. 5, 27, 1 simul ... plures pueri ... unius curae -bantur. SVET. Tib. 6, 2 Lacedaemoniis publice ... -atus *Tiberius.* Otho 3, 1 Poppaeam ... abductam marito, -atamque interim sibi. TERT. praescr. 22 quem loco suo filium Mariae -vit. ITALA Ier. 41, 10 (Wirc.) filias regis, quas -erat praefectus Galadiae (παρακατέθετο, VVLG. commendaverat). CARM. epigr. 113 (*duobus titulis fere gemellis*) prudens -at nat⟨os⟩ parentibus. IVST. 2, 12, 16 coniuges liberosque cum ... rebus abditis insulis. HYG. fab. 117 p. 102, 16

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quem -vit in Phocide Strophio. 72 p. 76, 7 Antigonam ad pastores. *inde ad mittendi sensum abiit*: SVET. Cal. 9 ablegari ... et in proximam civitatem -ari. *c. gerund.*: SVET. Nero 35, 5 mergendum mari ... servis *illum.* HYG. fab. 119 p. 103, 5. *in imagine*: TAB. devot. Audollent 129 b 1 hunc ego aput vostrum numen -o devoveo desacrifico, uti *eqs.* (*cf. l. 8. 35*). **b** *rem*: PETRON. 61 ⟨quidquid habui⟩ in illius sinum -vi. SVET. Iul. 83, 1 virgini Vestali *testamentum.* TAB. devot. Audollent 295, 14 quorum nomina hic descripta et -ata habetis. *c. dat. rei*: TERT. resurr. 32 p. 70, 20 eorum corporum ... quae sepulchris -antur. *inde c. acc. nudo abiit ad sensum ponendi*: TERT. cult. fem. 1, 6 fundamentis -andis.

2 *rem incorpoream imperare, curandam tradere* (*plerumque c. dat.*): LIV. 1, 33, 1 -atā curā sacrorum flaminibus (8, 36, 6 curam eorum nominatim ... praefectis. PS. FRONTIN. strat. 4, 2, 8. SVET. Iul. 76, 3 curam et imperium *illi.* Tib. 51, 2. PAVL. dig. 29, 3, 9 cui -ata sit curatio). SVET. Aug. 10 -atum bellum. Cal. 41, 2 collusori -atā vice sua. Claud. 23, 1 iuris dictionem ... in perpetuum atque etiam per provincias potestatibus (*syn.* delegare). MARCIAN. dig. 48, 16, 8 nec praesens hanc cognitionem alteri -are potest. HERM. vulg. sim. 9, 26 his (*hominibus*) ergo -atur (γίνεται) paenitentia *eqs.* (Pal. demum datur. PS. AVG. quaest. test. I 102, 4 p. 201, 23). PETR. CHRYS. serm. 71 p. 402^{C} Christus mandatis suis contraria non -at. INST. Iust. 3, 27, 1 nulli -ata negotiorum suorum administratione. LEX Sal. 44, 1 tres causas. *c. gerund.*: PS. MATTH. euang. 37, 1 illi faciendum grabatum. *de scriptore i. q. rem consideratione dignam menti alicuius commendare*: TERT. pudic. 4 -ata paenitentiae distinctione (57 p. 117, 12). adv. Marc. 3, 5 p. 381, 26 scripturarum formam et ... naturam. 3, 8 p. 389, 25 mors Christi negatur, quam tam impresse apostolus -at. resurr. 21 p. 54, 2 quod et supra -vimus. *c. enunt. interrog.*: TERT. adv. Val. 6 p. 182, 22 quomodo iis (*libris*) usuri sumus (simus *P vulg.*).

3 *fere i. q. mandare, imperare*: *sequitur* ut: *c. dat.*: GAIVS dig. 45, 1, 141, 5 ac -asset promissor ... suo dispensatori, ut daret, stipulator autem suo, ut acciperet. LIB. iubil. 15, 28. TAB. devot. Audollent 292^{b}, 2 adiuro te ... et -o tibi ... ex (h)oc momento, ut crucietur *illa.* 300^{b}, 1 -o tibi, ut ac⟨c⟩eptu⟨m h⟩abess ... ⟨de⟩mando, ut facias illum *eqs. et saepius* TAB. devot. LEX Burg. lib. const. 86, 2 de withimon ... si -verit pater, ut. ACT. Petr. 6 -ans quaecumque in navi erant, ut venirent. *seq. infin.*: TERT. adv. Marc. 2, 8 p. 345, 1 vivere ... illi ... praestiterat, ... recte ... vivere -arat. PS. AMBR. serm. Sess. 1, 3 VITAE patr. 5, 15, 37 GREG. TVR. Franc. 2, 32 *opp.* implere. *seq. enunt. interrog.*: PS. AMBR. serm. Sess. 2, 1 quid de distracto fieret, -vit fides. *seq. oratio directa*: LIB. iubil. 21, 1 -vit illi ... dicens *eqs.* *nota c. acc. personae*: TERT. pudic. 19 in quo (*i. qua in re*) nos sensus ad admonitionem castimoniae -at.

syn.: delego, desacrifico, devoveo, mando. *opp.*: impleo, nego, praesto. *Bögel.*

dēmandūco corrodo GLOSS. *a* de *et* manducare.

dēmāne *adv. a* de *et* mane. *i. q. valde mane*: VVLG. Ier. 35, 14 -e consurgens. [*falso huc trahuntur*: VVLG. Ruth 2, 7 de mane usque nunc. II reg. 24, 15 de mane usque ad tempus constitutum. *sim. saepe.* AVG. conf. 11, 23, 30 de mane in mane.] [*it.* domani, *francog.* demain. *M.-L.*]

dēmaneo, -sī, -ēre *a* de *et* manere. NOT. Tir. 30, 47^{a} -et. -sit.

dēmāno, -āvī, -āre *a* de *et* manare. GLOSS. -verint *καταδρόμωσιν.* *i. q. defluere, proprie et in imag.* (*de origine*): CATVLL. 51, 10 tenuis sub artus flamma -at. DECL. in Catil. 33 fontem ... unde illi -visse vis ista ... facillime intellegenda sit. 96 quantam vim libidinis per civium cubicula -uram. 115. GELL. 17, 11, 1 potum dixit defluere ad pulmonem eoque satis humectato -are per eum ... et confluere inde in vesicam. CHALC. transl. p. 45^{C} intimum ... corporis ignem ... per oculos fluere ac -are (ῥεῖν). comm. 1 ex ea disciplina ... -et assertio. 35. 98 pluvias ex caelo ... -are. 128. 179 AMBR. Cain et Ab. 1, 1, 4 in Luc. 3, 41 HIER. Didym. spir. 4. AVG. dial. 10 uno tamen quasi fonte -ant (dim- *traditur*). MACR. gramm. V 635, 1 graeco ex fonte. MART. CAP. 5, 466.

dēmarcēsco, -ere *a* de *et* marcescere. *i. q. marcescere*: HIER. tract. in psalm. I p. 108, 22 *herba* ad vesperam quasi -it et decidit.

dēmarchia, -ae *f.*, δημαρχία. *munus demarchi*: CORP. X 1478 (*Neapoli*) honore -ae perfunctus. 1492.

dēmarchisās, δημαρχίσας. *i. q. demarchia functus*: CORP. X 1491 (*Neapoli*) C. Herbacio Maec. Romano -anti.

dēmarchus, -ī *m.*, δήμαρχος. *magistratus apud Graecos*: PLAVT. Curc. 286 nec strategus nec tyrannus quisquam, nec agoranomus nec -us nec comarchus *eqs.* Poen. 1060 -o item ipse fuit adoptaticius. SPART. Hadr. 19, 1 apud Neapolim *fuit* -us. *cf.* INSCR. Notiz. degli scavi 1900 p. 269 (*Neapoli*) imitabili -o.

dēmātrīco, -ātus, -āre [*a* de *et* matrix. *Th.*]. *i. q. de matrice phlebotomare*: VEG. mulom. 3, 7, 3 admissarii ... nisi -ati fuerint, caecari saepe dicuntur.

dēmātūro, -āre *a* de *et* maturare. *i. q. maturare*: NOVELL. Maior. 3, 1 ut ... sibi eligant defensorem factumque -ent.

dēmeāculum, -ī *n.* [*a* demeare. *Th.*]. *i. q. descensio*: APVL. met. 6, 2 illuminarum Proserpinae nuptiarum -a et luminosarum filiae inventionum remeacula.

dēmēio ἀφουρῶ, ἐξουρῶ GLOSS. *a* de *et* meiere.

dēmembro, -āvī, -āre *a* de *et* membrum. *i. q. dilaniare*: ITALA III reg. 18, 23 (Lucif. Athan. 1, 17) *bovem* -ent (μελισάτωσαν, VVLG. in frusta caedentes). 18, 33 (Lucif. Athan. 1, 17) -vit holocaustum (ἐμέλισε, VVLG. divisit per membra). *L.*

dēmendātio *v.* demandatio.

×**dēmēns**, -ntis *adi.* *a* de *et* mens, *cf.* ITALA Luc. 2, 48 (cod. d) de mente facti sunt (*codd. multi* expaverunt; ἐξεπλάγησαν, VVLG. admirati sunt). *de transitione ex altero in alterum genus*: PRISC. gramm. III 182, 16 hoc amens, -s. *ablat.* -i: PS. CIC. epist. ad Oct. 6 NEP. Paus. 3, 1. -e: SEN. contr. 2, 3, 7 VLP. dig. 4, 8, 27, 5 PAVL. dig. 5, 2, 13 COD. Iust. 5, 4, 25. PAVL. FEST. p. 159 mente captus dicitur, cum mens ex hominis potestate abit et idem ⟨demens⟩ quod de sua mente decesserit et ⟨amens⟩ quod a mente abierit. PORPH. Hor. serm. 2, 3, 208 qui concipit animo suspiciones falsas et vera non videt, is -s est. ISID. orig. 10, 79 -s idem quod et amens, id est sine mente vel quod deminutionem habeat mentis. diff. 1, 140 -s est cuiusque aetatis, amens et sine mente. DIFF. ed. Beck p. 35, 67 amens a tota mente submotus, -s deminutionem mentis patitur. CLEM. ad Cor. 21 hominibus -bus, qui sunt sine mente. MAXIM. eleg. 4, 230 quotiens -s, quotiens sine mente putabar. GLOSS. *ἀπονενοημένος. ἀνόητος. ἄφρων. ἄνους. ἔκφρων.* infelix. dementicus. sine mente. insanus. -es sine mente. amentes. *legitur inde a* NAEV. PLAVT. ENN. *per totam latinitatem* (*comparat. et superl. inde a* CIC.), *deest ex. gr.*: LVCR. CAES. MANIL. VITR. VELL. PERS. TAC. SVET. FLOR. IVST.; *singulis locis habent*: PLAVT. CATVLL. CELS. PHAEDR. CVRT. COLVM. PETRON. VVLG.; *binis*: TER. LIV. PLIN. uterque SCRIPT. hist. Aug. AVSON.; *ternis*: LVCAN. TERT. AMM.; *frequentant*: CIC. VERG. OV. SEN. uterque SIL. QVINT. [*dubia*: SEN. contr. 2, 3, 3 PETRON. 102.]

i. q. amens, insanus, mente captus, vecors, non integra mente, stultus sim., saepissime substantivi vice fungitur: **1** *de animantibus*: NAEV. *titulum dramatis* 'Dementes' *laudat* DIOM. gramm. I 344, 34. ENN. scaen. 58 Apollo ... -em invitam ciet. CAECIL. com. 261 stultum aut rerum esse imperitum existumem. cui (*sc. Amori*) in manu sit, quem esse -em velit, quem sapere. PLAVT. Poen. 204 erum. TER. Andr. 469 Haut. 254. AFRAN. com. 40 quod in solum non venit caeco ac -i tibi. COM. pall. inc. 12 -s iste chlamyden disperdit. CIC. Q. Rosc. 19 divitem, timidum, -em, inertem. Catil. 3, 11 Sull. 83 dom. 3. 48. 76 har. resp. 41. 51 Cael. 57 Balb. 43. Pis. 47 ego te non ... Athamante -iorem putem? Mil. 8 *al.* Marcell. 21 Deiot. 21 Phil. 3, 31 nec ruere -s nec furere desinit *al.* (Att. 4, 3, 2 ille -s ruere, post hunc furorem *eqs.*). rep. 1, 1 homo -s. 3, 27 leg. 1, 45. parad. 27 non stultum ..., sed -em. nat. deor. 1, 94 summos viros desipere, delirare, -es esse dicebas. Tusc. 3, 71. div. 2, 114 (*praecedit* sanus). off. 1, 83. Att. 9, 10, 6 (*praecedit* inconstans). epist. 5, 12, 6. 11, 7, 2 iudices. ad Brut. 1, 2 (9, 8), 2 latro. epist. frg. V 25 Antonius -s. CATVLL. 63, 89. PS. SALL. in Tull. 7 -es ac furiosos vocas (VLP. dig. 4, 8, 27, 5 TREB. trig. tyr. 22, 1 COD. Iust. 1, 4, 28. 5, 37, 28, 1^{a} *al.*). VERG. ecl. 2, 60 quem fugis, ah, -s? (*sic saepe illud Homericum νήπιος, praecipue in allocutione, vertit.* Aen. 4, 562. 6, 172. 590. 9, 557. 725. 10, 812. 11, 399). VERG. Aen. 2, 94. 4, 78. 107. 374. 469. 6, 280 Discordia (VAL. FL. 2, 204 SIL. 9, 288). 9, 574. 11, 276. 601. CIRIS 185 ah -s. HOR. sat. 1, 6, 97 -s iudicio vulgi, sanus fortasse tuo. 1, 10, 74. 2, 3, 133. 135. carm. 1, 37, 7 Capitolio regina -es ruinas ... parabat (*per hypallagen pro* regina -s). TIB. 1, 5, 20. 1, 9, 78. 3, 19, 17 LYGD. 6, 27 PROP. 1, 8, 1. 2, 18, 23. 2, 30, 1. 2, 32, 18. 3, 3, 15 OV. epist. 1, 71. 6, 131. 20, 72 am. 1, 7, 19. 2, 4, 4. 3, 6, 101. ars 2, 591 -s stulte fecisse fateris. met. 1, 753. 3, 641 quid facis, o -s? quis te furor? 7, 87. 9, 302. 638. 10, 630 fast. 2, 125. Pont. 2, 2, 11 Enceladi -ia castra secuti (*per hypallagen*). 4, 3, 29. 4, 14, 20 trist. 4, 1, 30. 4, 8, 37. 5, 10, 51. 5, 12, 51 GRATT. 9. 319 SEN. contr. 2, 3, 5. 7. 7, 6 (27), 13. 10 praef. 6 -issimi homines. *persaepe.* VAL. MAX. 5, 1, 3 PHAEDR. 4, 4, 11. SEN. Ag. 915 quid, anime -s, refugis? (*metonymice*). 961 Herc. f. 429. Herc. O. 314 quod paras -s scelus (*potest etiam ad 2 referri*). Med. 174 Oed. 103. 893 Phaedr. 1193 Thy. 962 Tro. 768 benef. 4, 36, 3. 5, 10, 1 *al.* dial. 4, 26, 4. 11, 12, 2 *saepe.* nat. 2, 53, 1 -es facit. 2, 59, 9 epist. 30, 6. 49, 8. 67, 4. 70, 3 -issimi putamus. 85, 24 istuc -is alienatique est. *saepe.* OCTAVIA 260 nupta. 662. 866. 963 CVRT. 7, 2, 6 COLVM. 1, 3, 5 LVCAN. 2, 575 heu -s (5, 228 SIL. 2, 180 STAT. Theb. 7, 550). 8, 781 VAL. FL. 3, 63. 4, 556. 5, 656. 7, 12. 128. 433 SIL. 1, 149. 4, 152. 7, 70. 8, 334. 10, 62. 11, 68 vulgi. 11, 96. 236 HOMER. 468 STAT. Theb. 6, 139 MART. 2, 45, 2. 3, 75, 2. 3, 93, 19. 5, 69, 3. 7, 25, 4 *al.* QVINT. inst. 7, 1, 21. 7, 3, 2. 9, 2, 91. 10, 1, 41 decl. 261 p. 71, 19. 270 p. 104, 28 tam durus ac -s. 329 p. 295, 7 -s et sceleratus et furiosus, *persaepe.* IVV. 6, 222. 10, 166. 11, 2. 15, 2 PLIN. epist. 8, 6, 3 paneg. 33. PROC. dig. 31, 48, 1 -is curatori data legata (IVLIAN. dig. 27, 10, 7, 1 *al.*). IAVOL. dig. 29, 2, 60 pater. IVLIAN. dig. 26, 1, 3, 1 -is heredes. VLP. dig. 21, 1, 10 bacchari solere et quasi -s. 46, 7, 3, 8 PAVL. dig. 5, 2, 13. TERT. nat. 1, 16 Oedipus -issimus. adv. Marc. 4, 11 nega nunc te -issimum. 4, 38 MIN. FEL. 9, 2. PORPH. Hor. carm. 1, 37, 11/12 fortunae successu -s et inconsulta. epist. 2, 2, 131. ars 300 -es sanantur. ANTH. 431, 1 PANEG. 9, 7. SPART. Carac. 5, 6 stultus et -s. ARNOB. nat. 4, 34 -s ac nescius.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

AVR. VICT. Caes. 41, 11 specie regni -s. AVSON. 290, 12. 310, 3. AMM. 16, 11, 12 vanus ... et -s. 22, 4, 4. 25, 2, 5 profanus ... et -s. CLAVD. DON. Aen. 5, 465 VVLG. II Macc. 15, 33 CLAVD. 5, 504. 7, 186 -s ... Ambitus (*res personata*). 17, 161. 18, 283. 21, 347. AVG. civ. 8, 15 si -issimum est (*superlat. adamat, ex. gr.*: 12, 19 -issimus. epist. 55, 12 in psalm. 90 serm. 1, 1 bapt. 1, 12, 18 c. Parm. 1, 9, 15). PHYSIOGN. 74 in pueros -es sunt. PRAEDEST. 1, 46 p. 603B -es accusant. DRAC. satisf. 27 Orest. 927 EVGEN. praef. carm. 19. CASSIOD. in psalm. praef. 17 -s Arius (138, 5 -issimus Arianus). 23 -issimos ... alloquitur. CYPR. GALL. gen. 646 MVTIAN. Chrysost. hom. 8, 2. 23, 3 insanissimi et -es facti sumus. CARM. c. pag. 78. 89.

2 *de rebus plerumque incorporeis, saepe etiam quasi personatis*: ENN. ann. 203 quo vobis mentes ... -es sese flexere viai (*nota oxymoron*). SISENNA hist. 114 audaciam. CIC. dom. 76 quid te aut fieri aut fingi -ius potest (*sic pron. neutr. cum comparat.*: Rab. Post. 24 fieri nihil posse -ius. Phil. 2, 20 off. 2, 24 SEN. dial. 4, 26, 3 nat. 6, 2, 6 epist. 41, 6. 74, 33 *al.* AVG. gen. ad litt. 5, 22 p. 166, 25). CIC. har. resp. 55 plenus ... -issimae temeritatis (PS. AMBR. laps. virg. 9, 39). Phil. 2, 53 -issimi consilii et facti (LIV. 28, 28, 8 viam consilii scelerati, sed non ad ultimum -is exequi volo. SEN. suas. 2, 3). PS. CIC. epist. ad Oct. 6 exacta -ique aetate. NEP. Paus. 3, 1 non stolida, sed -i ratione. HOR. carm. 3, 19, 23 audiat ... -em strepitum. TIB. 1, 10, 56 flet sibi -es tam valuisse manus (OV. trist. 4, 1, 101). PROP. 1, 13, 20 tantus erat -s ... furor (SEN. Med. 930 MEROB. poet. 2, 96). 3, 8, 15 somnia. LIV. 44, 10, 4 tam -is imperii conscius. SEN. contr. 2, 1, 12 delicias -is luxuriae. VAL. MAX. 1, 8 ext. 8 animi (SEN. Phaedr. 202). 3, 7, 8 -issima actione. 7, 8, 2 vita Tuditani -s. 9, 12 ext. 10 facti. CELS. 3, 18 hilaritas. SEN. Herc. f. 975 impetum. dial. 10, 2, 5 -issima quorundam indignatio est. epist. 101, 13 timoris -issimi pactio (AVG. civ. 13, 15). PLIN. nat. 2, 85 id enim velle paene -is otii est. 17, 41 -is operae est. VAL. FL. 6, 474 -s alieni cura pericli. SIL. 2, 309 respice, pro -s, pro pectus inane deorum. STAT. silv. 2, 1, 12 stat pectore -s luctus. Theb. 2, 319 dolor iraque -s. MART. 3, 76, 3 hic ... furor non est, non haec est mentula -s? ARNOB. nat. 7, 30 maledictis. AVG. gen. ad litt. 11, 13 p. 346, 9 de istorum -issimo errore. CASSIOD. in psalm. 146, 5 -issimae paganitatis.

adv. **dēmenter**. *legitur inde a* CIC.; *comparat.*: IVL. VAL. 2, 7; *superl.*: SEN. benef. 4, 27, 5 AVG. c. Iul. op. imperf. 2, 11 mus. 6, 11, 32 virg. 25, 25 MAR. MERC. subnot. 2, 2. 9, 11. *i. q. insane, stulte, furiose*: CIC. Catil. 3, 22 tam -r tantae res creditae. OV. met. 4, 259 -r amoribus usa. SEN. contr. 10, 3, 7 fecisse -r (QVINT. decl. 316 p. 244, 10). VAL. MAX. 9, 15 ext. 2 caput imperio -r imminens. SEN. benef. 4, 27, 5 -issime testabitur. IVL. VAL. 2, 7 pugnare confidentius, consulere -ius. HEGES. 5, 6 seditio -r resultavit. AVG. c. Iul. op. imperf. 2, 11 -issime sentiendo. mus. 6, 11, 32 -issime dixerim (MAR. MERC. subnot. 9, 11). virg. 25, 25 impendissime ac -issime pervicaces. MAR. MERC. subnot. 2, 2 -issime quaerendum. CASSIOD. in psalm. 77, 69 -r intellegunt. DIONYS. EXIG. inv. cap. Ioh. prol. ossa eius -r extraxit.

synonyma vel iuxta posita: alienatus, bacchari, caecus, durus, furiosus, inanis, inconstans, inconsultus, iners, nescius, profanus, sceleratus, stolidus, stultus, vanus. *oppos.*: sanus, sapiens. confidenter.

deriv.: dementia, dementicare, dementicus, dementire, dementare.

dēmēnsio, -ōnis *f. v. s.* dimensio.

dēmēnsūro, -āre *a* de *et* mensurare. *i. q. mensurare*: ITALA Marc. 4, 24 (cod. b) -bitur vobis (μετρηθήσεται, VVLG. remetietur).

dēmēnsus *v.* demetior.

dēmentatio insania GLOSS. II 576, 42. *a* dementare.

dēmenter *v. sub* demens.

*****dēmentia**, -ae *f. a* demens. CIC. Tusc. 3, 10 quod animi affectionem lumine mentis carentem *maiores* nominaverunt amentiam eandemque -am ... insanitas quaedam *animi* quae est insania eademque -a. ISID. diff. 1, 144 -a temporale vitium est, amentia perpetuum (*quod usu minime comprobatur*), -a autem dicta quasi deminutio mentis. *vox legitur inde a* PLAVTO TER. ACC. *per totam latinitatem, deest*: CATVLLO VELL. LVCANO PERS. MART. PLIN. epist. *al.*; *singulis locis habent*: PLAVT. TER. LVCR. HOR. TIB. PROP. OV. LIV. PHAEDR. CVRT. STAT. IVV. TAC. SVET. MIN. FEL.; *binis*: PETRON. VVLG.; *ter*: AMM.; *frequentant*: CIC. (*17ies*) SEN. rhet. (*40ies*) SEN. phil. (*36ies*) QVINT. inst. (*11ies*) decl. (*43ies*). *pluralis*: CIC. Att. 9, 9, 4 CASSIOD. inst. div. 16 p. 1132B.

i. q. *insania, stultitia, amentia, vecordia*, ἄνοια. ἀπόνοια. παράνοια (GLOSS.), *alienatio mentis; apud* ECCL. *hic illic de errore haeretico*: ACC. trag. 638 amore vecors ... facinus pessimum ex -a confingit. TER. Ad. 390. CIC. Catil. 4, 22 -a ... depravati. leg. agr. 2, 89 dom. 140 Phil. 13, 43 Tusc 4, 52. 56 summa -a (CAES. Gall. 4, 13, 2 SEN. contr. 1 praef. 24 CHALC. comm. 209 *al.*). nat. deor. 1, 43 div. 2, 94. Brut. 273 contra civium perditorum popularem turbulentamque -am. Att. 9, 9, 4 eius -as cave contemnas. PVBLIL. J 46 in Venere semper dulcis est -a. LVCR. 1, 704 aequa ... -a. BELL. Afr. 8, 5 SALL. Catil. 58, 16. Iug. 3, 3 extremae -ae. NEP. Pel. 3, 2 quod ... aperiret eorum -am. frg. 8. VERG. ecl. 2, 69 quae te -a cepit! (6, 47. georg. 4, 488 subita incautum -a cepit amantem. Aen. 5, 465 LIV. 8, 5, 7 CYPR. GALL. Ios. 215). VERG. Aen. 9, 598 quae vos -a adegit? HOR. epod. 17, 45 solve me -a. TIB. 1, 2, 11 PROP. 2, 6, 17. OV. met. 13, 225 quae vos -a ... concitat? SEN. contr. 2, 3, 1 accusat -ae (*al.* APVL. apol. 37). 2, 3, 11 damnari -ae (QVINT. decl. 295 p. 167, 20 *al.* APVL. apol. 37). 2, 3, 13 -ae agere (*saepe*. QVINT. inst. 9, 2, 90 decl. 295 p. 168, 15 *al.*). 2, 4 *al.* 2, 6. 7, 6 (24) *al.* 10, 3, 7 *al.* suas. 7, 6 alienae ... -ae accessio. VAL. MAX. 3, 8 ext. 4 publicae -ae auctorem (5, 3 ext. 3). 7, 2, 2 maxima -a. 7, 2 ext. 1 scelerata -a. 7, 5, 6. CELS. 2, 8 secuta est -a. 3, 18 continua -a. 8, 4 PHAEDR. 1, 14, 14 SEN. clem. 1, 9, 9 benef. 2, 6, 2. 7, 11, 2 dial. 2, 11, 3. 9, 14, 5 exprobravit illi cotidianam -am. *saepe*. nat. 1 praef. 15. 5, 18, 6 quae nos -a exagitat. *al.* epist. 5, 7. 94, 54 -am spargit. 113, 22 *saepe*. frg. 36 pudebit publicatae -ae. PS. SEN. mon. 6 magna -a. 179 OCTAVIA 496 PETRON. 80. 115 PLIN. nat. 7, 3. 93. 190. 36, 93 vesana -a. STAT. Theb. 3, 667 -a Phoebi. QVINT. inst. 5, 7, 36. 7, 3, 2 in actionibus -ae (*al.* SVLP. VICT. rhet. 60 p. 351, 9 iniustae -ae actiones). 7, 4, 29 -ae indicia. 9, 3, 48 temeritatis -a. decl. 269 p. 100, 5 -ae crimine damnari. 316 p. 244, 3 -am esse convincendam. 316 p. 245, 24 probatione -ae. 328 p. 290, 26 te absolverunt -ae. 349 p. 373, 17 *circa* quaestionem -ae. p. 374, 28 -am ... curari. *persaepe*. IVV. 10, 233 maior -a. TAC. ann. 6, 24. SVET. Aug. 19 simulata -a (MACER dig. 1, 18, 14 simulatione -ae. IVST. 2, 7, 9 subitam -am simulat *Solon*). APVL. Plat. 2, 11 postremae -ae. VLP. dig. 24, 3, 2, 2. 47, 10, 17, 11. TERT. anim. 34. adv. Marc. 3, 6 p. 383 haeretica -a. nat. 1, 8 ridicula -a. scorp. 1 spect. 16. ITALA II Tim. 3, 9 (Aug. c. Faust. 13, 12) -a enim eorum manifesta erit omnibus (διάνοια *cod. Alex.*, ἄνοια *rell.*, VVLG. insipientia). EPIST. Paul. et Cor. I rec. A 16 -a inanis (μωρία). PORPH. Hor. epist. 2, 2, 128 secura -a. 2, 2, 137 ars 456 PANEG. 9, 5. 10, 12 caeca -a. 11, 20 CAPITOL. Aur. 10, 12 LAMPR. Comm. 7 Alex. 40, 11 VOPISC. quatt. tyr. 12, 3 SPART. Pesc. 2, 5. ARNOB. nat. 6, 3 plena -a. IVST. 2, 12, 3 quae vos ... -a tenet? 12, 6, 8 confiteri -am. AVR. VICT. Caes. 20, 4. 42, 16 OPTAT. 3, 4 p. 81, 21. 84, 1. FILASTR. 5, 2 Epicuream -am sectantes. 116, 2. AMM. 15, 3, 7 incogitabili -a. 22, 9, 9 petulantem -am expertus. 31, 15, 15 inconsideratae -ae alter alterum arguentes. SCHOL. Cic. Bob. p. 113, 15 MAXIMIN. c. Ambr. 119 HIER. epist. 50, 3, 5 VVLG. II Macc. 4, 40. 14, 5. CLAVD. 5, 99 cadet -a. 15, 15 (19, 19 concidit ... -a). carm. min. 6, 1 -a mutat. AVG. civ. 1, 3. 15 -a mirae caecitatis. 6, 6 avertat deus ... immanem sacrilegamque -am. 19, 8. 18 -am detestatur. 19, 23. COD. Theod. 16, 5, 6 pr. (*a. 392*) ad exercendam animi obstinationis -am pateat occasio. 16, 5, 24 (*a. 394*) haereticorum -a. 16, 5, 32 (*a. 396*) ne Eunomianorum tanta -a perseverat. SVLP. SEV. Mart. 12, 2 PHYSIOGN. 25 MART. CAP. 9, 926 LEO M. serm. 96, 2 p. 467. CLAVD. MAM. anim. 2, 7 p. 126, 3 infinita quadam -a (*vertit Plat. Phaedon 66C* φλυαρία). CASSIOD. inst. div. 16 p. 1132B ultra omnes -as est (*seq. inf.*). PASS. Paul. 11. *nota metonymice*: PANEG. in Mess. 141 rapidus, Cyri -a, Gyndes *fluvius*.

iuxta posita: PLAVT. Amph. 470 erroris ... illos et -ae complebo (PS. QVINT. decl. 5, 17 erroris aut -ae furor est). TVRPIL. com. 96 inscientia ac -a. CIC. Verr. 6, 42 -ae, libidinis. har. resp. 39 furore atque -a (VLP. dig. 26, 1, 3, 1. 37, 10, 6). Phil. 5, 3 levitatis ... -ae. 12, 26 ira -aque inflammatus. ad Brut. 1, 15 (9, 24). 6 me obtuli Antonii sceleri atque -ae. PLANC. Cic. epist. 10, 21, 5 summae -ae et temeritatis (*cf. supra l. 15.* SEN. contr. 10, 3, 11 CVRT. 9, 7, 20 AVG. fid. et op. 27, 49). SALL. Catil. 42, 1 inconsulte ac veluti per -am. or. Phil. 12 ignaviam ... -am. CELS. 6, 7, 1 ad -am mortemque praecipitant. SEN. clem. 1, 3, 4 vilitas ... aut -a. QVINT. inst. 7, 4, 25 -a ac mala tractatio. MIN. FEL. 11, 3 anceps malum et gemina -a. ARNOB. nat. 7, 29 *non* istud errori obiciendum est ludicro, sed, ut dicatur expressius, insaniae, -ae, caecitati. SVLP. SEV. Mart. 1, 3 stultitia ... -a. 9, 4 irrisio -a est. PHYSIOGN. 23 ad insaniam magis ac -am vergunt. MART. CAP. 5, 458 ignoratio, vinulentia, oblivio, fatuitas, -a. MVTIAN. Chrysost. hom. 15, 4 -a ... stupor.

?**dēmenticium** ἐντροπή GLOSS. (deverticlum ἐκτροπή *Heraeus*).

dēmentico, -āvī, -āre *a* demens, dementicus. GLOSS. -astis oblivioni tradidistis.

dēmenticus, -a, -um *a* demens. GLOSS. -us insanus, amenticus. demens. IV 5, 5 apodos(?) dementes id est -os.

dēmentio, -īvī, -īre [*a* demens. *Th.*]. *legitur inde a* LVCR. *i. q. insanire, desipere, furere*: LVCR. 3, 464 *animus* -it enim deliraque fatur. APVL. apol. 45 ex eo sacro coepisse -ire. 78. TERT. anim. 18 cum -it homo, anima -it. apol. 23 ut aliter -ire videatur. LACT. inst. 3, 20, 17 -isse hominem putarem. 4, 27, 12 instinctu daemonis percitus -it. 7, 12, 14 *mens* ebrietate -it. MART. CAP. 8, 806 ne tu ... desipere vel -ire coepisti?

dēmento, -āvī, -ātum, -āre [*a* demens. *Th.*]. GLOSS. -at ἀφρονεῖ, ἀπορεῖ, καταγινώσκει. ἐξίστησιν ἰδιωτικῶς. -atam stultam factam. [*it.* dimentare, *hisp.* dementa, *francog. vet.* dementer. *M.-L.*]

i. q. decipere, occaecare, fallere: ITALA act. 8, 9 (cod. g) -bat gentem (ἐξιστάνων, VVLG. seducens). 8, 11 (codd. e g *et* VVLG.) magiis suis -asset eos (διὰ τὸ ἐξεστακέναι). I reg. 7, 10 (Legion. marg.) -ati sunt coram Israel (ἔπταισαν, VVLG. caesi sunt). SEV. MINOR. p. 743C persuasione matris ... -atā. *nota intransitive i. q. insanire*: LACT. mort. pers. 7, 10 ita semper -bat Nicomediam studens urbi Romae coaequare.

deriv.: dementatio.

dēmeo, -āre [*a* de *et* meare. *cf.* remeare. *Th.*]. *i. q. de-*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

scendere necnon ire, vi praepositionis debilitata: FRONTO p. 66, 12 N. potest aestus per vestis intervalla depelli . . . degi . . . -are . . . circumduci *eqs.* APVL. met. 1,19 quamvis *panis* . . . neque deorsum -are neque sursum remeare posset. 6,7 Venus caelo -at (10,31). 8,7 festinat ad maritum suum -are. 9,31 quemadmodum larvatus ad inferos -asset (11,6 Socr. 24 p. 179. MART. CAP. 2,195 ad infera). MART. CAP. 2,150 ab ipso aetheris ... ambitu usque solarem circulum -antes. 4,330 in Parmenidis exinde gymnasium atque Atticam -asse *Dialecticam.* 8,836 surgentis -antisque mundi diversitatibus variatur. 9,895 quis in caelum venientes . . . cum per eas in terras nos certum sit -are. 9,922 moderatrix earum *animarum* iussa sum -are. NOT. Tir. 80, 40ᵃ -at.

dēmereo, -uī, -itum, -ēre (**dēmerĕor**, -itus sum, -ērī) *a* de *et* merere (-i). *legitur* -o *inde a* PLAVTO, -or *inde a* SEN. epist.
[*dub.*: TVRPIL. com. 192 Ov. epist. 2,61 SCHOL. Cic. Bob. p. 14, 11.]

1 *i. q. lucrari, pecuniam sibi facere*: PLAVT. Pseud. 705 (*in imag.*) artibus tribus tres -itas dem laetitias. 1186 quid mercedis petasus hodie domino -et? GELL. 1,8,3 *Lais* grandem pecuniam -bat.

2 *i. q. alicuius gratiam inire, aliquem sibi obligare, devincire, dignum reddere, sim.*: **a** *aliquem vel rarius aliquid, absolute nonnisi cum gerundio*: Ov. ars 2,252 nec tibi sit servos -uisse pudor. EPICED. Drusi 132 quos ego non potui -uisse deos? LIV. 3,18,3 -endi beneficio (*sic saepe cum gerundio vel gerundivo, ex. gr.*: VELL. 2,102,2 virum -endis hominibus genitum. PLIN. epist. 4,2,4 in Regulo -endo Regulum imitantur. TERT. apol. 18. 21 multitudini tot numinum -endorum attonitos efficiendo homines. ieiun. 7 ad -endam dei gratiam. adv. Marc. 2,1 p. 333 -endum magis quam retractandum. 4,27 p. 515. 4,28 cui timendo et non offendendo et -endo procurat. nat. 2,8 omnibus colendum, omnibus -endum. patient. 13). VAL. MAX. 3,3,4 non vitam modo -uit (*Heraeus*, deseruit *codd.*), sed mortem reddidit clariorem. SEN. benef. 2,24,1 tutius est quosdam offendere quam -uisse (*idem opp.*: SEN. epist. 104,33 quorum nemo alterum offendere audebat, nisi ut alterum -retur. MART. 9,55,5 -uisse duos votum est, offendere plures vix tutum. TAC. ann. 15,21 plura saepe peccantur dum -remur quam dum offendimus. TERT. adv. Marc. 4,28 quem offendi vetat, -eri iubet. LACT. inst. 4,28,7 multiplicata obsequia -entur potius quam offendunt). SEN. clem. 1,13,4 qui maxime populos -etur. benef. 1,2,5 (*in re personata*) elephantorum feritatem usque in servile obsequium -etur cibus. 5,19,1. STAT. silv. 5 praef. latus omne divinae domus semper -eri . . . conitor. QVINT. inst. 9,2,29 hoc eum -etur cuius mala fuerat. SVET. Aug. 8 avunculum . . . -uit. Claud. 40 nihil habere se . . . quare eos -eatur. Otho 4 nec minus alium alia via militum -batur. VLP. dig. 16,1,2,4 infirmitas feminarum, non calliditas auxilium -uit. TERT. adv. Marc. 1,5 p. 297. SERV. auct. Aen. 4,348 in novis et emendatis libris pro 'detinet' '-et' inventum asserunt. ENNOD. dict. 21,8 p. 485,14 quidquid exhausta suppliciis membra -ent. **b** *additur aliqua re*: Ov. epist. 2,28 crimine te potui -uisse meo. SEN. benef. 2,25,1 nullo magis . . . Augustum -uit et . . . facilem sibi reddidit. PS. SEN. mon. 34 maiorem fratrem suspiciendo -beris. COLVM. 1,4,8 amoenitate aliqua -enda erit. QVINT. inst. 1 pr. 3 pleniore obsequio -rer amantissimos mei. SVET. Vit. 2 *Claudium* ne qua non arte -retur. Vesp. 2 Gaium ne quo non genere -retur. LACT. ira 16,2 iustis . . . operibus -eri eum (*sc. deum*) laborant. SIDON. epist. 9,7,1 scribam tuum . . . pretio fors fuat officione -itum. de *aliqua re*: STAT. silv. 5,2,24 cuius *equi* de stemmate longo felix -itos habet admissura parentes.

ˣ**dēmergo**, -sī, -sum, -ere *a* de *et* mergere. *usum intransitivum v. p. 480, l. 69. 481, 56. legitur inde a* CIC. Arat. *et* LVCR., *frequentant*: CIC. (*18ies*) PLIN. nat. (*12ies*) RVFIN. (*20ies*). GLOSS. καταβυθίζω. καταποντίζω. -sit correpsit.

I *proprie et in imagine*: **A** *angustiore sensu i. q. submergere, demittere, praecipitare, obruere*: **1** *generatim i. q. aliquid (rarius aliquem) in res liquidas deicere*: **a** *cum obiecto solo vel passive*: CIC. Arat. frg. 6,6 cursans per litora cornix -sit caput et fluctum cervice recepit. Sest. 50 C. Marium . . . senile corpus paludibus occultasse -sum. Sull. 87 (*in imag.*) patriam -sam extuli. dom. 137 (*in imag.*) -so populo Romano (*potest etiam ad II A 1 trahi*). ac. frg. 10 si quando . . . nos -simus, ut qui urinantur. div. 2,140 equus . . . mecum una -sus rursus apparuit. off. 2,24 (*in imag.*) *quamvis* sint -sae leges alicuius opibus . . . emergunt tamen haec. LVCR. 4,440 quae -sa liquorem obeunt. COLVM. 17,10,6. PLIN. nat. 3,5 *oceanus* terras . . . -ens (*i. inundans*). 6,128 -să perfert *amnis*. 9,45 equos innatantes saepe -ens. 19,28 spartum alitur etiam -sum. 19,135 betae foliis -sis. 33,3 quae occultavit atque -sit *terra*. SVET. Cal. 49 quibus venenis mox a Claudio -sis infecta maria traduntur. SOL. 32,26 *delphines* . . . -sique . . . secant *crocodilos*. LACT. inst. 4,15,21 -sa corporis parte. OPTAT. 1,8 p. 10,3 (*in imag.*) caro Christi diluvio Iordanis -sa est. 5,1 p. 120,13 -sis peccatoribus (*de baptismate*). AMM. 28,2,4 mento tenus saepe -si. 30,1,10 circumluente flumine saepe -si iactatique. SCHOL. Cic. Bob. p. 36,6 urbes maris inundatione -sae sunt. VVLG. psalm. 68,3 tempestas -sit me (68,16 non me -at tempestas aquae). OP. imperf. in Matth. 2 p. 643 ut iam non irent ad mare Rubrum -endi. DRAC. laud. dei 2,170 -sus obit populus. Orest. 355 pelagus -sit Atridas. NICET. psalm. 3 p. 70,7 Pharaone -so. *nota intransitive*: CASSIOD. var. 12,14,15 nequit undis elevantibus contraria obluctatione -ere. **b** *additur quo*: α in *cum acc., ter* ad: LVCR. 6,149 ubi *ferrum* in gelidum propere -simus imbrem (*i. aquam.* PLIN. nat. 2,112 candente ferro in aquam -so). GERM. 159 -sus in undas Myrtilos. CVRT. 3,13,11 alia in caenum -sa (EPIPHAN. Hier. epist. 51,7,2 [*in imag.*] in caenum -si sunt peccatorum). PLIN. nat. 23,58 -sis in acetum calidum cruribus. 35,167 terra . . . excisa et -sa in mare lapidea extrahitur. SIL. 6,164 nondum . . . toto -sus corpore in amnem (10,207). 15,767 corpora fusa iacent . . . -saque in undam. PS. QVINT. decl. 2,13 profundus humor ad ima -sus. CARM. epigr. 174,7 (*saec. II ex.*) hunc -sit at Styga Pluton. VLP. dig. 41,2,13 lapides in Tiberim -si . . . et post tempus extracti. APVL. met. 5,28 -it sese propere ad Oceani profundum gremium. TERT. adv. Marc. 4,10 (*in imag.*) -et in profundum maris peccata nostra (ITIN. Anton. 10 p. 166,13 PS. AVR. VICT. epit. 40,7. HIL. in psalm. 54,11 non ut praecipitentur, sed ut in profundum -antur *et quae praecedunt.* AMBR. hex. 5,1,4. PS. AMBR. laps virg. 6,23 [*in imag.*] te oblivio tamquam in gurgitem . . . -bat. VVLG. Matth. 18,6 RVFIN. hist. mon. 19 p. 442ᴮ. *fortasse huc pertinet in imag.*: GENNAD. dogm. 22 cadens in praevaricationis profunda -sus est). PROB. Verg. georg. 1,233 in oceanum. VVLG. sap. 10,19 inimicos . . . -sit (κατέκλυσε) in mare (VEN. FORT. vita Marcell. 10,47). RVFIN. Adamant. 1,12 Ieremias . . . -sus in lacum. β in *cum abl., plerumque passive*: CIC. Verr. 3,191 videtis . . . caudam illam Verrinam tamquam in luto -sam esse. p. red. ad Quir. 20 *Marius* in *paludibus* -sus (Pis. 43 fin. 2,105). ac. 1,44 in profundo veritatem esse -sam (= LACT. inst. 3,28,13 in puteo . . . veritatem iacere -sam. 3,28,14 epit. 35 [40],4. *adde*: GREG. M. in Ezech. 1,1,10 ferrum in profundis -sum). fin. 3,48 -si sunt in aqua. Tusc. 1,41 ne tam vegeta mens aut in corde cerebrove aut in Empedocleo sanguine -sa iaceat. Ov. met. 14,615 in Tusci -sus fluminis undis. LACT. inst. 6,23,8 *animas* velut in caeni gurgite -sit. PS. MATTH. euang. 24 in mari -sus est (PASS. Petr. Paul. long. 34). *nota activum*: SOL. 7,2 ardentem si in eo fonte -as. VVLG. Ier. 38,22 -erunt in caeno et in lubrico pedes tuos. γ *cum ablativo*: CIC. Pis. frg. 2 istum . . . -sum fluctibus (LACT. inst. 7,3,8 -sae fluctibus et urbes et insulae). COLVM. 2,17,1 udo -unt ungulas. PLIN. nat. 15,65 colonia . . . melle -ant. PERS. 3,34 alto -sus summa rursus non bullit in unda. SIL. 1,62 -ere foedera ponto. 14,50 -erat aequore Nessum. SVET. Tib. 2 *pullis* mari -sis (VICT. VIT. 1,18 quos etiam vicino mari voluit . . . -ere). ANTH. 466,11 natat obrutus undis Neptuni -sus aqua. LACT. inst. 7,6,2 *animas* tamquam luto caenove -erunt (*cf. l. 5. 34*).

2 *speciatim*: **a** *de navibus opprimendis, praecipue in pugna navali*: BELL. Alex. 25,5 *cum* quadriremem hostium perforasset ac -isset. 31,6 -so navigio (CVRT. 10,1,12 PLIN. nat. 32,15). 64,3 -sa nave periit (LIV. 36,45,3. 37,15,1. 37,24,3. 37,30,8. 37,58,3 CVRT. 4,4,9 PLIN. nat. 16,202 SVET. Claud. 20 FLOR. epit. 4,8,2 APVL. met. 2,14). VERG. Aen. 9,118 rostris. Ov. epist. 5,119 ponto -ite puppim. LIV. 25,24,12 classes -sae (CVRT. 4,3,12 FLOR. epit. 2,2,29). SVET. Aug. 17 parte liburnicarum -sa. ANTH. 470,3 rate -sa. *adde*: SEN. epist. 28,3 onera inaequaliter convoluta citius eam partem *navis*, in quam incubuere, -unt. *nota de personis*: LIV. 33,41,7 *eum* tempestas prope cum omni classe -sit. SVET. Claud. 17 cum ab Ostia navigaret vehementi circio bis paene -sus est. **b** *de sole (semel de luna) vel omnino de motu siderum delabente*: Ov. fast. 3,517 sex ubi sustulerit, totidem -erit orbes (*sc. zodiaci.* GERM. 568 huius quantum altas -itur orbis in undas. LVCAN. 3,41 Titan [*i. sol*] iam pronus in undas ibat et igniferi tantum -erat orbis. AVIEN. Arat. 1516 ubi -so latet ater circulus orbe). MELA 1,3 unde sol oritur oriens nuncupatur aut ortus, quo -itur occidens vel occasus. 3,2 ut illa *luna* surgit ac -itur. ANTH. 677,1 exurgens Chelas Aries -it in imas (*cf. v. 4* mergitur undis). RVFIN. hist. mon. 9 p. 424ᴬ cum videret iam solem -i. MACR. somn. 1,16,4 sphaeralis convexitas australem nobis verticem in ima -it. 1,21,10 ad australis poli ima i *stellas*. DRAC. Romul. 10,92 Phoebus anhelos oceano -it equos. *huc referendum*: SEN. dial. 12,13,1 sidus hoc (*i. Claudius Caesar*) quod praecipitato in profundum et -so in tenebras orbi refulsit, semper luceat. *nota intransitive vel reflexive*: MANIL. 3,181 transverso Phoebus si cardine celsior ibit, qui tenet exortum vel qui -it in undas. MIN. FEL. 34,11 sol -it et nascitur. MART. CAP. 8,887 est et alius ortus . . . cum sole intra horizontem -ente de orientis facie clarum . . . sidus emergit.

B *latiore sensu i. q. quodlibet demittere, deicere, detrudere, deprimere, deponere sim., necnon abscondere, occultare*: **1** *generatim*: **a** in *cum acc. vel perraro* ad: CIC. Cato 77 (*in imag.*) *est* animus caelestis ex altissimo domicilio depressus et quasi -sus in terram (= AMBR. exc. Sat. 1,52. *adde*: RVFIN. hist. 8,9,1 *mulieres* uno pede in excelsum suspensas et capite in terram -sas. symb. 42 -sas in profundum terrae metallorum venas rimatur). Ov. met. 15,105 dapes avidam -sit in alvum. PAVL. FEST. p. 124 *furculas* in fruges -unt, ut elevare possint. COLVM. 12,49,2 *pauseam* in frigidam muriam -e. MELA 2,10 sis in humum sedibus. APVL. met. 2,25 me somnus . . . in imum barathrum repente -it. TERT. apol. 8 -e ferrum in infantem (= nat. 1,7). LACT. inst. 7,3,10 (*in imag.*) *sensus* se in

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ima -sit (HIER. in Agg. 1, 4 p. 743. 1, 14 p. 752 hom. Orig. in Luc. 22 p. 268 GREG. M. in Ezech. 1, 6, 19). HIL. trin. 3, 7 quia ipse *deus* ... terram fundaverit, abyssos -erit. AMBR. hex. 1, 9, 33. HEGES. 4, 1, 1 *solo* in profundum (*i. deiectionem terrae*) -so (RVRIC. epist. 1, 17 p. 369, 26 [*in imag.*] *semitam* montibus in sublime porrectam et vallibus in profunda -sam). 5, 40, 32 gladium -sit *in corpus filii* (*i. defixit. cf.* APVL. met. 1, 13 capulo tenus gladium totum ei -it. 2, 32 singulis . . . altissime -o *gladium*. ITALA iud. 3, 22 [Lugd.] -sit gladium usque ad manubrium [LXX *et* VVLG. *aliter*]). HIER. in Is. 2, 15 in foveas terrae -si. VVLG. Iob 40, 8 facies eorum -e in foveam. FAVST. REI. grat. 1, 14 p. 48, 1 (*in imag.*) multi *infantes* ... in mortis praecipitia -untur. PALLAD. hist. mon. II 16 p. 375^{B} in infernum -untur. HOMER. 360 occidit Antilochi rigido -sus ad umbras ense (*versum om. pars codd.*). PELAG. in I Tim. 6 p. 886^{B} ad caelos elevati usque ad inferos -untur (*cf.* VVLG. Luc. 10, 15 exaltata usque ad infernum -eris [καταβήσῃ]. RVFIN. apol. Orig. praef. p. 546 ea quae paulo ante ad caelum usque ferebantur . . . usque ad inferos -untur. *al.*). AVG. epist. 143, 9 putantur *animae* in corpora sponte -i (*alibi idem* defluere). b in *cum abl.*: CELS. 7, 5, 4 si telum vel ossi inhaesit vel in articulo se inter duo ossa -sit. TERT. spect. 5 ara Conso illi in circo -sa est. CHIRON 717 *pilorum* extremas partes in ipso rapo plus -erint. HIER. in Agg. 1, 1 p. 737 domibus concavis . . . κοιλοστάθμοις, id est deorsum positis et in convalle -sis. RVFIN. Orig. in num. 12, 2 (*in imag.*) in terrae mollitie altitudinem quandam -ere. BACHIAR. repar. laps. 6 in profundo putei . . . -sum. PAVL. MED. adv. Cael. 5 in quibus *foveis* -sum caput nititur occultare. GREG. M. in Ezech. 2, 7, 13 (*in imag.*) in nulla postmodum vitiorum profunditate -si sunt. c sub: RVFIN. hist. mon. 9 p. 425^{C} thesauros auri plurimos ... ostendit ei sub terram -sos. d *cum ablativo*: SEN. Thy. 1061 haec *frusta* ferventibus -si aenis. dial. 6, 23, 4 *ignis* cum lenta ... materia commissus fumoque -sus ex sordido lucet. SIL. 6, 273 alvo penitus -sa falarica sedit. STAT. Theb. 6, 850 collaque -sere umeris (*i. absconderunt*). SVET. Nero 26 cloacis -ere. SER. SAMM. 1059 -save ficus olivo. AMBR. hex. 6, 3, 12 vulpes foveis se latibulisque -ens. VICT. VIT. 2, 22 carnes ollis bullientibus -bant. SEDVL. carm. pasch. 5, 122 -sa securis arboris ... radicibus. *adde*: COLVM. 12, 18, 5 aliter ea *vasa* quae -sa sunt humi, aliter quae stant super terram. e *cum obiecto solo vel passive*: AETNA 141 (*in re personata*) cubilia retro antraque -sas penitus fodisse latebras. SEN. Herc. f. 317 -sus ac defossus et toto insuper oppressus orbe (*cf.* STAT. Theb. 9, 646 -si funera lugens auguris *Amphiarai*). nat. 3, 20, 4 sive virgam sive frondem -seris. MELA 1, 74 *amnis* iterum -sus absconditur. PETRON. 120, 67 locus exciso penitus -sus hiatu. STAT. silv. 1, 2, 205 flumina -so trahit ... canali. SOL. 5, 15 foramen. PANEG. 10, 6 (*in imag.*) quae *penetralia virtutum* -sa . . . tyrannidis impiae malis. HIL. in psalm. 136, 7 *ut* sese ipsa *ligna salicum* -ant. INSCR. Plessis Epitaphes n. 67, 5 (*Africa, saec. III*) Lucina facis -so lumine flevit. AVSON. Mos. 59 -sa procul durante per intima visu. RVFIN. hist. 3, 1, 2 crucifixus est deorsum capite -so (*vi praepositionis prorsus evanida, i. q. verso*; ἀνεσκολοπίσθη κατὰ κεφαλῆς. *cf.* PASS. Petr. Paul. long. 66 capite -so crucifigite me). MARCELL. chron. II p. 73, 417 praedia. p. 100, 1, 518 *castella* -sa (*seqq.* destructa, deiecta, depressa, despecta, *praecedit* collapsa). HYD. chron. II p. 32, 215 *Antiochia* terra dehiscente -itur. DRAC. laud. dei 3, 408 -sus sponte per umbras Curtius ingemuit. *nota acc. graec.*: APVL. met. 9, 13 *muli* capita -si contruncabant moles palearum. f *intransitive*: COMM. instr. 2, 39, 21 -unt inferno, traduntur poenae in aevo. 2, 159, 13 scitis ubi (*i. quo*) -sit (-et?). BENED. reg. 7, 50 quarum *viarum* finis usque ad profundum inferni -it. 2 *speciatim*: a *de semine, surculo sim. in terram deponendo*: GERM. 134 (*in imag.*) nec iam semina virtutis vitiis -sa resistunt. COLVM. 2, 10, 5 ut radices enatorum seminum penitus -sae sint. 3, 18, 1 semen -sit (4, 1, 6 RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 154^{A} [*in imag.*] *semen* non alta radice -sum. EVSTATH. Bas. hex. 5, 3 p. 912^{B} *semen* in venas terrae sensim labendo -itur). COLVM. 3, 18, 2 quidquid ... -sum est, cum tempestivum eximitur. 3, 18, 6 sarmentum sic -sum citius coalescit. b *t. t. in re medica*, CAEL. AVR., *ut videtur, peculiaris; i. q. aliquem in soporem compellere, sopire* (*opp.* excitare. *cf. p. 482, 8 sq.*): CAEL. AVR. acut. 2, 3, 16 *ut* non excitentur, sed . . . rursum -antur his qui lumbricorum vexationibus afficiuntur vel -untur (*i. animo deficiunt*) densus et velox ... pulsus invenitur. 2, 8, 36 *vinum* etiam sanos -it (*i. efficit, ut dormiant*). 2, 7, 33 prohibet -i lethargicos. 2, 9, 37 nititur ... -sos excitare sternutamentis. 2, 9, 40 quae pressuram faciant non solum -sis, verum etiam recte valentibus. 2, 10, 62 quodam nubilo (*i. somno turbulento*) corpus -itur. 2, 10, 76 ex capitis causa, quam Graeci σκότωσις vocant, -si aegri videntur. 2, 32, 171 aegrotantes multis diebus marcore quodam -si (*i. somno sopiti*) moriuntur.

II **translate**, *i. q. deicere, obruere, perdere, detrudere, deprimere, opprimere, sim.* (*opp.* extollere, elevare): A *homines*: 1 *cum solo obiecto vel passive*: NEP. Dion 6, 1 fortuna sua mobilitate, quem paulo ante extulerat, -ere est adorta. LIV. 1, 59, 9 miseriae et labores plebis in fossas cloacasque exhauriendas -sae. HIL. c. Aux. 12 montes mihi et silvae ... sunt tutiores, in his enim prophetae aut manentes aut -si ... prophetabant. SYMM. epist. 10, 8 (10, 21, 28) *ne* impares facultate collegas ... effusio inconsulta -ret. VVLG. IV Esdr. 7, 45 nemo poterit salvare eum qui periit, neque -ere, qui vicit. AVG. doctr. christ. 3, 7, 11 altius esse -sos qui opera hominum deos putant quam opera dei. CASSIOD. var. 7, 18, 2 ut nulla te ... culpa -at. PASS. Petr. Paul. long. 6 inimicos vestros -sos vidistis. 2 *additur* qua re: LIV. 2, 29, 8 totam plebem aere alieno -sam esse (*i. obrutam, cf. l. 33*). PETRON. 88 vino scortisque -si (*nota zeugma i. vino oppressi scortisque dediti*). APVL. met. 10, 26 gravedine somnulenta iam -sus. ARNOB. nat. 5, 2 victos somno atque altissimi soporis oblivione -sos (CASSIAN. conl. 21, 26, 4 sopore). LACT. inst. 6, 6, 4 a caelestibus revocatum terrenisque -sum. FIRM. math. 4, 14, 3 calamitate -sos. err. 5, 2 obscuro tenebrarum squalore -si. RVFIN. Orig. in Ios. 11, 7 isti . . . sensus cum se terrenis actibus in corpore positi . . . -erint (*in re personata*). ZACCH. 2, 20 p. 1124^{C} -sae . . . criminibus. THEOD. PRISC. log. 2, 13 gravedine et sensus occupatione -sis. PETR. CHRYS. serm. 47 p. 332^{A} ad huius saeculi mare, tumens pompa, undosum sectis, inscitia fluctuans, peccatis naufragum, impietate -sum (*in re personata*). CASSIOD. inst. div. 28 p. 1142^{A} ignorantiae caecitate -si. MVTIAN. Chrysost. hom. 24, 1 veluti quadam satietate et ebrietate -si ac perculsi. GREG. M. moral. 12, 14 viventes indigne dignis suppliciis -it *deus*. PASS. Paul. 11 ignorantiae tempestate -si et barathro elationis suae deiecti. 3 *additur quo* (*cf. p. 481, 82*): PS. QVINT. decl. 9, 7 his cogitationibus attonito et in mortem iam paene -so (IVST. 43, 2, 2 filiam eius Ream in perpetuam virginitatem ... -sit. RVFIN. epist. Clement. 19 *quia discipuli* ignorantiae tenebris obvoluti in interitum -entur. SALON. in eccles. p. 997^{D} *stultus* -etur in ... tormenta [*opp.* elevabitur]. p. 1001^{A} deducitur in gloriam . . . -itur in poenam. ISID. epist. 6, 11 te in praecipitium erroris -ere). EVSTATH. Bas. hex. 1, 11 p. 878^{C} cum ad superna . . . properamus, pondere terreno deprimimur, ad ima -imur (SALON. in eccles. p. 1002^{A} ruat in peccatum et -atur ad inferos). B *res*: 1 *cum obiecto solo*: LIV. 6, 27, 6 quae *summa aeris alieni* indicatura sit -sam partem a parte civitatis (*cf. supra l. 6*). SEN. dial. 10, 2, 3 nec resurgere aut in dispectum veri attollere oculos sinunt, sed -sos et in cupiditatem infixos premunt (FIRM. err. 19, 2 erige vultus et -sos aperi oculos. CHIRON 132. RVFIN. hist. 9, 8, 8 oculis in profundum -sis. BOETH. arithm. 1, 1). AMBR. hex. 1, 8, 28 quibus ante -sa poli huius habebantur exordia. AVG. civ. 16, 43 quam ... aetatem primam -it oblivio. PETR. CHRYS. serm. 41 p. 315^{A} corpus ebrietas sic -it, hominem dat in profundum. CARM. epigr. 704, 11 clamans -i crimine vitas. 2 *additur quo*: HOR. carm. 3, 16, 13 domus ob lucrum -sa exitio (HIER. in Is. 4, 2 p. 70 isti se curis et vitiis saeculi -entes). SEN. dial. 12, 1, 2 *hoc universum* dies aliquis dissipabit et in confusionem veterem tenebrasque -et (HIL. in Matth. 21, 7 in damnationem saeculi diaboli celsitudinem molemque -ant. AMM. 29, 1, 15 salutem Valentis tunc in extrema -sam [*i. in summo periculo versantem*]. PASS. Petr. 13 principale suum -sit in terram). HIL. trin. 8, 1 quae *doctrina pestifera* impiae intellegentiae suae luem usque ad ipsam sedem animae -ens. *adde*: ISID. epist. 4, 5 verecundam frontem humi prostratam -ere.

part. perf. pass. pro adi. **dēmersus**, -a, -um, *hic illic substantivi vice fungitur.* *comp.*: RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 150^{C}; *superl.*: HIL. in psalm. 64, 3. 1 *proprie et in imag. i. q. demissus, deiectus, delapsus, praeceps, humilis*: LIV. 37, 15, 2 extracturi -as moles. CARM. de mens. 2, 30 ut -o torridus ore bibat. HIL. in psalm. 64, 3 (*in imag.*) *plures* sunt in -issimo erroris profundo locati. AMBR. Abr. 2, 6, 32 mens bona a praecipiti et -o irrationalium lapsu secernat. PAVL. PETRIC. Mart. 1, 200 mollis ut ascensus -o (*i. complanato*) colle pateret. HIER. in Is. 13, 2 non in humili loco et in -is vallibus (RVFIN. Orig. in Ios. 18, 3 nihil humile vel deiectum sanctus requivit, nihil quod in -is convallibus iaceat, sed montem quaerit excelsum). RVFIN. Clement. 1, 27 eisque *aquis* ad -a et concava defluentibus. Orig. in cant. 3 p. 150^{C} (*in imag.*) qui profundiora iam quaerunt et -iora scrutantur. *cf. p. 483, 18.* 2 *translate i. q. perditus*: SEN. Med. 528 -os dabo. :: alta extimesco sceptra. *huc traham* Oed. 460 nova -os facies habet *piratas Tyrrhenos* (*potest proprie accipi*). *i. q. inferior*: PLIN. nat. 2, 179 eadem *sidera* quibusque proximis sublimiora creduntur, eademque -a longinquis. SERV. auct. georg. 1, 209 'umbris' vero australem circulum qui dicitur esse infimus et -us. *i. q. deiectus*: RVFIN. hist. 5, 1, 35 illi alii tristes, -i (κατηφεῖς καὶ ταπεινοί). *i. q. debilis*: CAEL. AVR. acut. 2, 32, 167 increscente passione (*i. dolore*) etiam *pulsus* -us, obscurus, tremulus ... deserens.

deriv.: demersio, demersare, demersus.

dēmersio, -onis *f.* a demergere. HIL. in psalm. 51, 12 *quae* nobiscum 'verba praecipitationis' (psalm. 51, 6) sunt, ea a Graecis τὰ ῥήματα καταποντισμοῦ commemorata sunt: quo dicto significatur id quod nobiscum praecipitatio est, cum illis esse -o in profundo maris. PS. AVG. gramm. V 523, 23 subter fluctus mergor, si ex litore motus fiat in -em. GLOSS. καταβυθισμός.

1 *proprie i. q. actus demergendi, deiectio, immissio*: SOL. 40, 5 nusquam . . . tam crebras urbium -es quam in Asia esse cladibus Asiaticis patuit. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 93 implet ... sensum eius *capitis* -o. 3, 8, 105 digitorum impressione -o vel resurrectio liquoris. LEO M. epist. 16, 3 trina -o et ab aquis elevatio (*in baptizando.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

serm. 70, 4 p. 382 IOH. epist. ad Sen. 6). CASSIOD. in psalm. 72, 18 (*in imag.*) quorum erigi cadere est et sublevare -o. GREG. TVR. glor. mart. 5 in quo *mari* tam frequentia erant naufragia ac -o hominum. vit. patr. 17, 3. 2 *t. t. in re medica i. q. veternus, somnolentia, lethargia* (*cf. p. 481, 67*): CAEL. AVR. acut. 2, 1, 8 si quidem aptior sit sensuum difficultati atque -i ipsa quoque senectus (*i. senes veterno magis obnoxii*). 2, 3, 14 somni similis pressura et -o. 2, 9, 43 in lethargis -is aucta vexatio ex vini efficitur potu. chron. 4, 8, 107 in febribus -e lethargorum simili premuntur. 3 *translate*: MACR. somn. 1, 12, 17 sua morte anima non extinguitur, sed ad tempus obruitur nec temporali -e beneficium perpetuitatis eximitur.

dēmerso, -āre *a* de *et* mersare, *cf.* demergere. *i. q. demergere*: MART. CAP. 8, 846 ubi vero haec *diei prolixitas* intrarit, quae *signa* cito orta tardius -antur, diebus exiguis noctes efficit grandiores.

dēmersus, -ūs *m. a* demergere. *i. q. demersio*: APVL. apol. 21 sunt ... in ista vitae humanae tempestate sustentui, gravia -ui. FIRM. math. 1, 4, 11 qui *cursus siderum* modo per altum, modo per latum, modo per -um feruntur (*sed potest etiam pro neutr. adi. accipi*).

dēmessio, -ōnis *f. a* demetere. *i. q. actus demetendi*: CAPREOL. epist. 2, 1 p. 850A ante tempus -is.

dēmessor, -ōris *m. a* demetere. *i. q. qui demetit*: CARM. epigr. 1238 (*saec. III*) 1 ⟨d⟩emessor pra⟨t⟩is ⟨tu⟩a grami⟨n⟩a ⟨f⟩alce re⟨tondens⟩. 8 -r calami tunc ego primus eram. 11 -r cunctos ante ibam primus.

dēmētior *v.* dimetior. **1. dēmēto**, -āre *v.* dimeto.

2. dēmeto, -ssuī, -ssum, -ere *a* de *et* metere. *legitur inde a* CATONE; *frequentant*: COLVM. (*17ies*) PLIN. nat. (*10ies*). GLOSS. ἀποθερίζω. -am praecidam. -ssum incisum. SERV. Aen. 11, 68 -ssum participium est, veniens ab eo quod est metor.

1 *proprie i. q. metere, de fructibus, floribus i. q. decidere, decutere, decerpere*: a *cum obiecto vel passive*: CATO orig. 57 hordeum -uit (HEMINA hist. 29 PLIN. nat. 17, 31). CIC. rep. 3, 15 *Galli* armati alienos agros -unt (AMBR. Iob 2, 5, 20. VVLG. Iob 24, 6 SALV. gub. 1, 45). CIC. nat. deor. 2, 156 -endi percipiendique fructus (Cato 70 PLIN. nat. 26, 67. HIL. in psalm. 1, 16 [*in imag.*] *fructus* non vi exteriore decussi sed ... -ssi [*traditur* demensi]. PS. RVFIN. in Os. 5, 6/7 p. 999A VINCENT. LER. 23, 30). CATVLL. 64, 354 arva. CAES. Gall. 4, 32, 4 -sso frumento (LIV. 31, 2, 7. 42, 64, 2 COLVM. 2, 9, 15). VERG. Aen. 11, 68 -ssum pollice florem (COLVM. 10, 304. *cf.* ENNOD. carm. 1, 2, 19 te pene -ssum ceu florem dextera fati dum lacerat). LIV. 34, 26, 8 quod maturi *frumenti* erat circa, -ssum et convectum est (COLVM. 9, 14, 5). LIV. 42, 64, 7 -ssis circa segetibus (42, 64, 10 COLVM. 2, 9, 10. 2, 20, 3 4, 31, 1 TAC. ann. 14, 24 GELL. 2, 29, 16). COLVM. 2, 18, 1 faenum. 2, 19, 2 faba. 9, 14, 5 favi. 9, 15, 4. 11. 11, 2, 50. 57). 3, 21, 6 uvae (PLIN. nat. 12, 131. 14, 39. 17, 249). 8, 13, 3 lanam. 11, 2, 72. 11, 3, 41. PLIN. nat. 16, 251 arborem scandit, falce aurea -it. IREN. 4, 25, 3 (*in imag.*) -ssa est autem ecclesia, hoc est fructum percepit. HIER. in Mich. 2, 5 p. 496B sicut agni carpentes gramen et herbam dentibus -entes. in Ioel 3 p. 212B (*in imag.*) ut maturam hostium messem -ant. in Is. 24, 13/15 p. 333 cum *bacae olivarum* excussae fuerint atque -ssae. VVLG. apoc. 14, 16 -ssa est terra (ἐθερίσθη). PAVL. NOL. carm. 15, 294 racemum. ENNOD. opusc. 6, 9 p. 404, 25 (*in imag.*) ne lacteus alimenti divitis culmus importuna -ssus falce moriatur. carm. 1, 9, 141 -ssum falce maritat virgultum. *fort. huc referri potest*: VVLG. III reg. 16, 3 (*in imag.*) -am posteriora Baasa (*fere i. q. segetem futuram destruam.* 21, 21 -am posteriora tua). *nota*: TERT. adv. Marc. 1, 13 Magnam Matrem *figurant* in terram seminalia -ssam. b *absolute*: COLVM. 11, 3, 32 quoties -itur. PLIN. nat. 13, 57. 132. 19, 54. 21, 110. *nota in imag. de persona*: PS. RVFIN. in Os. 6, 11 ut etiam tu similiter -aris. *cf. totum locum.*

2 *translate de capite abscidendo vel de corporis partibus deprivandis, necnon occidere*: HOR. sat. 1, 2, 46 *ut* testes caudamque salacem -ret ferro (MIN. FEL. 24, 4 cui testa sunt obscena -ssa. ARNOB. nat. 5, 11 sibi -erint has partes). SEN. Ag. 987 ferro caput. VAL. FL. 3, 157 transcurrens -it ense Protin. SIL. 4, 213 colla (5, 286 colla viri dextramque). 16, 101 acies hominumque ferox discordia ferro -it (*sc. hostes*). SVET. Cal. 33 *v. p. 496, 31.* APVL. met. 7, 26 caput quoque ipsum ... asino -ere. ARNOB. nat. 5, 7 mammas sibi -it. LVCIF. moriend. 8 p. 300 *recordare* quantos ... deiecerit, quantos gladio -i fecerit. *huc retulerim*: ENNOD. carm. 1, 5, 23 cui *germanae* natum Parcae -ssum pollice diro sustulerant.

deriv.: demessio, demessor. *Gudeman.*

dēmētria *v. nom. pr. sub* Demeter. **dēmico** *v.* dimico.

?**demiculus** σκυφίον μικρόν GLOSS. II 42, 37.

dēmidius *v.* dimidius.

dēmigrātio, -ōnis *f. a* demigrare. GLOSS. μετάβασις. *i. q. profectio*: NEP. Milt. 1, 2 cum ... multi eius -is (*sc. in coloniam*) peterent societatem. MVTIAN. Chrysost. hom. 29, 3 Abrahae -es. CANON. Migne 67, 153 privatione facultatum territi aut -e (*i. exilio*).

dēmigrō, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* migrare. GLOSS. μεταβαίνω. μεταναστεύω. -at με⟨ταχω⟩ρεῖ, μετοικεῖ. emigrat, detrudit. -asti παρέβης. -vit μετῴκησεν. *legitur inde a* PLAVTO.

i. q. decedere, abire, proficisci: 1 *proprie*: *absolute*: LIV. 38, 23, 9 omnis generis ... turbam secum traxerant, -antium magis quam in bellum exeuntium modo. 38, 28, 8 ne -are cogerentur ab Romanis. STAT. Theb. 4, 405 *sacerdos vaticinata* Baccho iam -ante (*sc. ex pectore*) quievit. AMBR. Abr. 2, 3, 9. COD. Iust. 10, 1, 4 *syn.* transferri. NOT. Tir. 89, 71. *accedit quo*: CIC. leg. agr. 2, 42 in illa loca (Phil. 13, 49 huic urbi melius est ... in alias, si fieri possit, terras -are. SVET. Tib. 35 in hortos. FLOR. epit. 1, 1, 14. 3, 3, 2 in Italiam. HEGES. 2, 13, 1 in Syriam). Catil. 1, 19 ad ... M. Metellum -asti (TREB. Claud. 13, 3 *Claudio* ad deos atque ad sidera -ante. AMM. 15, 2, 7 ad Asiam. HEGES. 2, 13, 1 ad filium). dom. 100 -andum potius aliquo est. NEP. Milt. 3, 6 Athenas (Them. 8, 3 Corcyram [SCHOL. Cic. Bob. p. 109, 9]. Alc. 4, 5 Lacedaemonem. Cato 1, 1 LIV. 44, 6, 3). *accedit unde*: PLAVT. Amph. 240 animam omittunt prius quam loco -ent (SIL. 12, 517 -antem Tarpeia sede Tonantem. STAT. silv. 1, 2, 4 procul ecce canoro -ant Helicone deae. APVL. apol. 49 loco. 92 domo -are, praediis cedere). CIC. Pis. 91 ex oppidis Dolopum (leg. 2, 5 ex agris. CAES. Gall. 4, 4, 3 HIRT. Gall. 8, 24, 1 nonnullis ex oppidis -are, ex agris diffugere. NEP. Milt. 2, 5 ex insula. LIV. 6, 25, 7. 22, 11, 4. 38, 18, 14. 41, 18, 2. IVST. 5, 9, 12 ex urbe). parad. 18 mortemne mihi minitaris, ut omnino ab hominibus, an exilium, ut ab improbis -andum sit? CAES. Gall. 4, 19, 2 de oppidis. HIRT. Gall. 8, 7, 2 esse undique diligenter -atum. *accedit unde et quo*: CIC. phil. frg. V 97 ex hac in aliam haud paulo meliorem domum sine mora -are. LIV. 2, 10, 1 in urbem ex agris. APVL. Socr. p. 113 in Latium de Graecia. 2 *in imagine et translate*: CIC. Rab. perd. 30 civium mentes, quae mihi videntur ex hominum vita ad deorum religionem et sanctimoniam -asse. Vatin. 39 strumae denique ab ore improbo -arunt et aliis se locis collocarunt. Tusc. 1, 74 vetat ... deus iniussu hinc (*sc. e vita*) nos suo -are (*cf.* APVL. apol. 91 ⟨si⟩ vitā -asset. LACT. inst. 7, 27, 8 ex hac vita). Att. 4, 18, 2 nec tamen ego de meo statu -o. APVL. met. 4, 21 quod *fides* ad manes iam et mortuos odio perfidiae nostrae -arit. HIL. in Matth. 33, 1 in confessionem fidei. THEOD. PRISC. log. 16 ad saniores partes -ans pressa materia. COD. Theod. 13, 6, 2 (*a. 365*) *patrimonia* in extraneorum dominia -arunt. 12, 1, 175 (*a. 412*) ex consortio curiali ad officium culminis tui. 15, 1, 51 (*a. 413*, = COD. Iust. 8, 11, 18, 1) ad quorum iura terrulae -verint. const. Theod. p. 92. GREG. M. moral. 19, 52.

deriv.: demigratio.

ἐξουρῶ **dēmingo** GLOSS. II 304, 27. *a* de *et* mingere.

dēministrat NOT. Tir. 25, 13. *a* de *et* ministrare.

dēminōrātio, -ōnis *f. a* deminorare. *i. q. deminutio*: ITALA Tob. 4, 13 (Ps. Aug. spec. 13 p. 371, 12) quia fructus stellionatus decoloratio et -o vitae est (ἀπώλεια καὶ ἀκαταστασία, VVLG. *aliter*). IREN. 1, 16, 2 (ὑστέρημα). 2, 12, 1. 2, 13, 6. 7. 2, 18, 1. 2, 19, 9. VVLG. Sirach 22, 3 filia autem in -e (ἐλαττώσει) fiet.

dēminōro, -āvī, -āre [*cf. c.* minorare *et c.* deminuere. *Th.*]. *i. q. deminuere*: TERT. adv. Prax. 16 p. 257, 19 quasi ipse se -verit propter nos. anim. 33. ITALA Dan. 7, 24 (Iren. 5, 25, 3) reges tres -bit (ταπεινώσει, VVLG. humiliabit). IREN. 1, 10, 2 neque infirmus in dicendo -bit (ἐλαττώσει) traditionem. *ibid. iterum.* 1, 25, 2 *apostolus* in nullo -ari a Iesu. 1, 30, 14. 2, 17, 11. 3, 25, 3.

dēminuātum *v. p. 486, 1.*

×**dēminuo**, -uī, -ūtum, -ere *a* de *et* minuere. *in codd. et edd. promiscue ponitur* dem- *et* dim-. GLOSS. ἀπομειῶ. ἐλαττῶ. καταλεπτύνω. -uit ἐλαττοῖ, ἠλάττωσεν. -untur ἐλαττοῦνται. *legitur inde a* PLAVTO.

I *i. q. minorem facere, reducere, constringere, extenuare*: A *aliquem, i. q. conficere, conterere*: VARRO ling. 5, 90 quo facilius -rent hostes (TAC. ann. 12, 14). *in imag.*: QVINT. decl. 254 p. 40, 27 nunquam se ipse -et. TERT. orat. 1 illum augeri oportere, se vero -i (*cf.* VVLG. Ioh. 3, 30 minui). spect. 22 *artifices* ex eadem arte, qua magni faciunt, deponunt et -unt, immo manifeste damnant ignominiā et capitis minutione. ARNOB. nat. 6, 2 eos ... quos tangat affectio pati dolere -ui. *adde*: LACT. inst. 4, 26, 33 laesum -utumque corpus. *c. abl.*: GELL. 1, 12, 3 quae *virgo* lingua debili sensuve aurium -uta ... sit. *i. q. privare*: APVL. met 4, 8 vos ... ipso duce Lamacho ... -uti debilem numerum reduxistis. capite -ere *v. vol. III p. 420, 53 sqq.* *cf.* CASSIOD. var. 7, 10, 3 cum famā -utis salva tua opinione versare.

B *aliquid*: 1 *generatim de amplitudine et numero: res incorporeas*: PLAVT. Aul. 165 laborem demam et -am tibi. VARRO rust. 1, 4, 4 nec haec non -itur scientia. RHET. Her. 1, 17, 27 quod negotio -utum fuerit, exaequabimus industria. 4, 33, 45 *opp.* adaugere. CIC. inv. 2, 18 -endi devitandive incommodi causa. de orat. 3, 132. Brut. 1 dignitatem nostri collegii. part. 105 *opp.* augere. Caecin. 5. 38 si ulla ex parte sententia huius edicti -uta aut infirmata sit. CAES. Gall. 1, 18, 8 potentia. civ. 1, 52, 2 militum vires. 2, 31, 4 *opp.* augere. PROP. 2, 18, 21 curam. OV. trist. 1, 5, 44 -i siquā numinis ira potest. LIV. 4, 24, 8 censurae ius (TAC. ann. 3, 61 VLP. dig. 38, 4, 3 pr. *al.* COD. Iust. 6, 43, 3, 4). 26, 11, 6 -uto pretio (VAL. MAX. 4, 8, 3 PLIN. nat. 37, 30). 28, 13, 10 -uti hostibus animi erant (*opp.* aucti). SEN. dial. 3, 13, 2. 7, 20, 5. 10, 15, 4 *id* nulla abolebit aetas, nulla -et. ASCON. p. 21 eius opera sacra multa populi Romani -uta esse (*ibid.* minus recte casteque fieri). PETRON. 68 clamorem. PLIN. nat. 2, 68.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

TAC. dial. 26 quibus gradibus fracta sit et -uta eloquentia. Agr. 9 ann. 16, 28. SVET. Iul. 5 vim *tribunatus*. 11 auctoritatem. FRONTO p. 46, 15 N. *opp.* ampliare. VLP. dig. 38, 5, 1, 7 actionem de bonis -it, quemadmodum si passus esset actionis diem abire. IVLIAN. dig. 12, 1, 21 lites (*i. numeros litium*). *sim. saepius apud* ICTOS. AMM. 22, 15, 9 usu aurium fragore assiduo -uto. AVG. civ. 3, 17 iam -uto paulatim metu. COD. Iust. 7, 63, 5, 1 nihil penitus (*ex semenstri spatio*) neque -i neque accrescere. 5, 4, 28, 2 stabileque maneat matrimonium ex huiusmodi superventu minime -utum. NOVELL. Iust. 17 pr. omnem vetustatem deperditam, iam -utam. *nota*: COD. Iust. 3, 34, 13 usum fructum, qui non utendo per biennium ... -batur (*fere i. q. interire. cf.* 3, 33, 15, 1). 7, 6, 1 pr. *libertatis* pars. *res corporeas*: VARRO ling. 5, 176 intertrimentum ab eo quod duo quae inter se trita et -uta. rust. 3, 9, 21 *cibum*. CIC. Verr. 4, 127 vectigalia populi Romani (SEN. contr. 10, 4, 11. *cf.* TAC. ann. 13, 50 SCHOL. Cic. Bob. p. 94, 1. EPIST. imp. Sev. et Carac. ad Tyr. [Corp. III 781] 24 Illyrici fructum). Phil. 2, 92. MAT. Cic. epist. 11, 28, 2 res familiaris mea lege Caesaris -uta est. POLLIO Cic. epist. 10, 32, 5 exercitum (*cf.* SCHOL. Germ. Bas. p. 80, 11 aquarum inopia -batur eius *exercitus* multitudo). LVCR. 1, 613 unde neque avelli quidquam neque -i iam concedit natura. 5, 323 (di- *B*). 5, 389. CAES. Gall. 7, 31, 4 -utae copiae (7, 73, 1 LIV. 39, 20, 9). civ. 3, 2, 3 magnum numerum (3, 67, 3 LIV. 2, 1, 10. 21, 17, 8 TAC. ann. 12, 64 SVET. Dom. 12). BELL. Alex. 69, 1 *legionem*. SEN. Oed. 147 grege -uto. TAC. ann. 13, 58 arborem ... mortuis ramalibus et arescente trunco -utam. SVET. Aug. 41 fenore -uto. VLP. dig. 33, 8, 6 pr. -i singula corpora pro rata debebunt. PAPIN. dig. 31, 65, 1 quadrigam (*sc. equo mortuo*). 35, 1, 72, 8 legatum. MARCELL. dig. 35, 2, 56 pr. peculium. *sim. saepius apud* ICTOS. APVL. met. 5, 1 lapide pretioso caesim -uto (*ad pavimentum faciendum*). HYG. astr. 2, 15 *igne* -uto et in ferulam coniecto. AVG. gen. ad litt. imperf. p. 492, 26 -utos fontes inopiam sentire pluviarum. COD. Iust. 4, 21, 21 pr. deperditam esse chartam vel forte concrematam vel alio modo -utam. 5, 13, 1, 7 suam substantiam. 5, 13, 19, 3 dotem. *c. abl.*: BOETH. arithm. 1, 18 p. 38, 22 numeros alio binario -utos.

2 *speciatim*: **a** *de bonis ex parte alienatis*: CIC. Sull. 56 praediis -utis. ad Q. fr. 1, 2, 10 ne quid de bonis, quae L. Octavi Nasonis fuissent, cui L. Flavius heres est, -rent *eqs.* EDICT. Vlp. dig. 27, 8, 7 pr. bona. *al.* GAIVS dig. 5, 3, 21 deperditum intellegitur, quod in rerum natura esse desiit, -utum vero quod usucaptum esset et ob id de hereditate exiit (*cf.* VLP. dig. 18, 4, 2, 5 deperdita et -uta sine dolo malo venditoris non praestabuntur. S. C. Iuvent. [dig. 5, 3, 20, 6]). 35, 2, 79 si post mortem patris filius vel acquisierit aliquid vel -erit. inst. 1, 199 ne ... negotia ... consumantur aut -antur. *cf.* LABEO dig. 36, 4, 14 PAPIN. dig. 31, 70, 3. 36, 1, 56 pr. quod medio tempore alienatum vel -utum est. VLP. dig. 37, 9, 9 quod in ventris alimenta -utum est, detrahitur velut aes alienum. *al.* *absolute*: IVL. dig. 41, 4, 7, 6 quem praetor ut suspectum heredem -ere vetuit. PAVL. dig. 26, 7, 46, 7. **b** *t. t. grammaticorum de formatione vocabulorum* (*cf. p. 486, 1*): GELL. 7, 12, 6 sacellum ... non ex sacro et cella copulatum, sed ex sacro -utum. DON. Ter. Ad. 352 (dim- *trad.*). DON. gramm. IV 386, 31 quemadmodum comparantur, ita et -untur adverbia. **c** *t. t. rhetorum*: RHET. Her. 4, 38, 50 *v. p. 487, 25.*

II *i. q. demere, detrahere*: VARRO ling. 5, 172 reliqua *vocabula pecuniae* obscuriora quod ab deminutione, et ea quae -untur ita sunt, ut extremas syllabas habeant, ut deunx dempta uncia *eqs.* *nota*: PANEG. 12, 25 capita -uta (*i. decollata*). BOETH. in Porph. comm. sec. 5, 15 p. 331, 7 si -uto pede (*i. altero pede deficiente*) sit natus *homo*. *i. q. amovere*: NOVELL. Iust. 35, 1 omnibus superfluis *adiutoribus* paulatim -utis. *acced. praepos.* de: PLAVT. Truc. 561 iam iam de hoc obsonio de mina -i una modo quinque nummos. CIC. inv. 2, 33 quantum enim de honestate *accusati* ... detractum est, tantundem de facultate eius totius est defensionis -utum. de orat. 3, 189 ne quid de hoc ... tempore ... -retur. Catil. 4, 13 Flacc. 84. Sull. 2 tantum de huius praesidiis. Balb. 20. Planc. 91 aliquid de libertate mea. epist. 13, 12, 1 non ut aliquid de illa commendatione -am, sed ut ad hanc addam. ad Q. fr. 1, 2, 16 nihil de mea comparatione. CAES. Gall. 1, 53, 6 quod ... neque de tanta voluptate et gratulatione quidquam fortuna -erat. 7, 33, 2 ne quid de iure ... eorum -isse videretur. 7, 43, 4. FRONTO p. 73, 16 N. nihil de pondere. VLP. dig. 38, 5, 1, 6 quae quis libertus de bonis -it. 38, 5, 1, 7 de patrimonio. *al.* *adde*: APVL. met. 2, 22 quidquid inde (*de corpore*) decerptum -utumque fuerit. ex: CIC. epist. 5, 16, 5 si tibi unum hoc detrahi potest, ... permultum erit ex maerore tuo -utum. LIV. 2, 1, 7 quidquam ex regia potestate. SEN. dial. 4, 14, 4. TAC. ann. 2, 56 quaedam ex regiis tributis. POMPON. dig. 24, 1, 31, 7 nihil ex bonis meis. 34, 2, 34, 1 *al.* *nota*: LIV. 8, 34, 5 L. Papirium nihil eius (*sc. maiestatis imperii*) -urum. *c. dat.*: SVLP. SEV. chron. 2, 27, 3 ne quid forma praecisi operis rerum dignitatibus -ret. COD. Iust. 6, 61, 6, 3 quibus *peculiis* nihil nec ex hac causa -itur.

deriv.: deminutio, deminutivus, deminutus.

part. perf. pass. pro adiect. **dēminūtus**, -a, -um. *comp. v. p. 486, 5. 8 sq.* PAVL. FEST. p. 73 detudes esse detunsos -os. GLOSS. -i minuati. derivatum -um (IV 51, 29 derivatum deminuatum). *t. t. grammaticorum i. q. deminutivus*: QVINT. inst. 1, 5, 46 erunt qui soloecismum putent (*sc.* 'magnum peculiolum'), quia pro nomine integro positum sit -um. *i. q. parvus*: TERT. adv. Marc. 2, 9 p. 347, 9 vide ne etiam de afflatus condicione transierit in aliquam -iorem qualitatem (*i. viliorem*). BOETH. arithm. 1, 19 alii numeri sunt superflui, alii -i ... -us ille, cuius compositae partes totius termini multitudine superantur. 2, 2 ut vel superet numerum vel ab eo sit -ior. 2, 4 *atomon* est ita -um atque parvissimum, ut eius pars inveniri non possit. mus. 2, 9 ut sit -ior differentiae mensura. 3, 2 non est dubium, quin haec proportio semitonio longissime -ior sit. in Porph. comm. pr. 1, 20 p. 60, 18 curtam et -am quodammodo faciet rationem (*cf. ibid.* minor definitio). comm. sec. 2, 8 p. 197, 6 si neque superfluum quidquam habet neque -um definitio.

ˣ**dēminūtio**, -ōnis *f. a* deminuere. *in codd. et edd. promiscue ponitur* dem- *et* dim-. GLOSS. *μείωσις. ὑφαίρεσις. ἀφουσία. ἐλάττωσις.* diminutio minoratio. damnum seu detrimentum. -es *ἀπομειώσεις.* *legitur inde a* VARRONE RHET. Her. CIC.

I *i. q. minoratio, detrimentum, extenuatio*: **A** *alicuius i. q. defectio, contritio, clades, proprie et in imag.* (*de auctoritate, dignitate sim.*): CIC. Catil. 3, 24 quanta -e civium. SEN. dial. 2, 5, 4 omnis iniuria -o eius est, in quem incurrit *eqs.* PLIN. nat. 34, 137 *trientem* ferunt alias crevisse, alias decrevisse videri et ex eo aut honorem aut -em familiae significare. TAC. ann. 1, 14 muliebre fastigium in -em sui accipiens. PLIN. paneg. 19. TERT. adv. Marc. 1, 6 p. 298, 6 ut summo magno (*deo*) aliquam ascribat -em (*cf.* 1, 7 p. 299, 23. 2, 27 p. 373, 17 adv. Herm. 11 p. 137, 23 IREN. 4, 27, 4 CANDID. gen. div. 9 HIL. trin. 3, 23 *al.*). ITALA exod. 12, 13 (Cypr. Demetr. 22) non erit in vos plaga -is (*τοῦ ἐκτριβῆναι*, VVLG. plaga disperdens). prov. 14, 28 (Aug. c. Parm. 2, 19, 38) in ... -e populi (*ἐκλείψει*, VVLG. paucitate) contritio principis. VVLG. Rom. 11, 12 -o (*ἥττημα*) eorum divitiae gentium. AVG. conf. 7, 9, 15. COD. Iust. 12, 19, 14, 2 *magistratuum* (*sc. numeri.* 12, 19, 15, 3. 5). *adde*: TERT. anim. 53 anima ... deducitur in -is effigiem non alio modo, quam quo et aurigam ipsum quoque defecisse praesumitur *eqs.* *nota i. q. vitiatio*: MACR. sat. 4, 3, 14 Cassandrae raptum vel -em. capitis -o *v. vol. III p. 420, 82 sqq.*

B *rerum*: **1** *generatim de amplitudine et numero*: *corporearum*: CIC. leg. agr. 1, 21 vectigalium. prov. 38 provinciae. DECRET. har. Cic. har. resp. 40 exercitusque apulsus -oque accedat (*cf.* ITIN. Alex. 26. PANEG. 3, 9 magna exercitus sui -e. *cf.* VVLG. II Macc. 11, 13 secum ipse reputans factam erga se -em [*i. cladem, ἐλάσσωμα*]) SEN. epist. 58, 22 *res* in assidua -e atque adiectione sunt (*cf.* BOETH. mus. 2, 2 esse autem illa *quae vere sunt*, quae nec intentione crescerent nec -e decrescerent). nat. 6, 22, 3 longa per aevum -o usque eo infirmat illa, quae cotidie attrivit *umor*. TAC. ann. 2, 42 tributi. PLIN. epist. 4, 30, 2 ter in die statis auctibus ac -bus crescit descrescitque *fons*. paneg. 38. PRISC. gramm. II 83, 20 incrementa vel -es accipere (PROB. inst. gramm. IV 56, 33 *comparatione* per gradus collationis nomina augmenta aut -es accipiunt). MAR. VICTORIN. gramm. VI 101, 8 quantitas immutabit metrum aut per adiectionem aut per -em. SCAVR. gramm. VII 32, 19 ex praepositio non numquam per unam litteram scribitur, sed per -em, ut ebibit pro exbibit. VLP. dig. 25, 1, 5 pr. *corporis* (PAVL. dig. 44, 2, 14 pr. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 256 [*ἐλάττωμα*]). 47, 11, 10 -es *Nili* aeque coercentur (*opp.* incrementa. *cf.* AMBR. Noe 17, 60 aquarum). TERT. anim. 43 -em spiritus animalis. CYPR. Demetr. 17 castrorum. HIL. trin. 9, 4 mundus in his quae nascuntur habet incrementi virtutem, non habet -is potestatem. PELAG. in I Cor. 15 p. 770C membrorum. VVLG. Sirach 31, 4 laboravit pauper in -e victus. AVG. civ. 22, 19 substantiae corporalis (*opp.* excrementum). gen. ad litt. 4, 6 p. 102, 4. MACR. sat. 1, 13, 7 -o *mensis Februarii*. BOETH. in Porph. comm. sec. 3, 6 p. 218, 13. CASSIOD. hist. 1, 9 p. 894A cum natura ... -em suscipiat et augmentum. GREG. TVR. Mart. 2, 60 sanguinis. COD. Iust. 1, 17, 2, 10 ut si quid in legibus eorum ... supervacuum ... visum est, ... -em necessariam accipiat. 8, 53, 36 pr. *quantitatis summae. al.* *incorporearum*: CIC. leg. agr. 2, 16 libertatis vestrae. LENT. Cic. epist. 12, 15, 2 indignitatem -emque maiestatis non solum iuris nostri, sed etiam imperii (VAL. MAX. 8, 15 ext. 1 SEN. benef. 7, 6, 3 epist. 47, 8 nat. 1 praef. 3). SEN. epist. 20, 1 cupiditatum. 85, 5 non enim -em malorum in bono viro intellego, sed vacationem. PLIN. nat. 13, 77 proximarum semper bonitatis -e ad deterrimas (*cf.* 15, 5). VLP. dig. 2, 13, 8, 1 *actionis* (COD. Iust. 6, 24, 13). 43, 30, 3, 5 patriae potestatis. 50, 12, 6 pr. pollicitationis. HIL. syn. 38 dealitatem eius (*filii dei*) ... aut demutationem aut -em ... sustinuisse (48). 51 essentiae. AMM. 27, 6, 16 auctoritatis. MART. CAP. 7, 760 *opp.* incrementum. FAVST. REI. spir. 1, 8 p. 113, 14 gloriae. grat. 1, 16 p. 50, 24. BOETH. arithm. 1, 6 *numeri* (1, 18. 19). 2, 24 si tetragona fuerit basis *pyramidis*, quadrata -e semper ascendit. mus. 2, 19. 3, 12. COD. Iust. 8, 47, 10, 1d pristinae cognationis -e. *nota*: SVET. Aug. 99 mentis -o (*i. defectio*).

2 *speciatim*: **a** de *siderum defectione*: CIC. Tusc. 1, 68 accretione et -e luminis. VITR. 9, 1, 16 de crescenti lumine lunae -eque (PLIN. nat. 2, 58 FRONTIN. strat. 1, 12, 9 LACT. inst. 2, 5, 18

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

epit. 6, 7, 4 Ps. ANTON. MVSA epist. ad Maec. 11 EVSTATH. Bas. hex. 6, 3 p. 923B. GLOSS. -o lunae μείωσις σελήνης). *cf.* SEN. nat. 1, 15, 2. **b** *de bonorum venditione, alienatione*: LIV. 39, 19, 5 utique Fecenniae Hispalae datio, -o (*i. ius deminuendi*)... esset. VENVL. dig. 44, 3, 15, 4 *opp.* accessio. MAECIAN. dig. 35, 2, 32 pr. SCAEV. dig. 24, 3, 50 *opp.* augmentum. TRYPH. dig. 26, 3, 8 facultatium. PAPIN. dig. 36, 1, 60, 7 hereditatis (VLP. dig. 5, 3, 5 pr. propter familiae cibaria necessaria erit -o. 5, 3, 20, 3 hereditas et augmentum recipit et -em). VLP. dig. 25, 1, 5 pr. dotis. 27, 10, 10 pr. cum eis -o *bonorum* sit interdicta. *al.* **c** *t. t. grammaticorum*: PROB. inst. gramm. IV 74, 1 -o nominum est, quando ex ipsa positione nominum unaquaeque res breviatur ut puta a monte monticulus.
PAVL. FEST. p. 14 ideoque vocabuli (*sc. avunculus*) facta -o est. p. 35 blandicella verba blanda per -em sunt dicta. p. 45. 48. 116. 296 FEST. p. 249. 356 PLIN. dub. serm. frg. Pomp. gramm. V 164, 14 QVINT. inst. 1, 6, 4. 5 CHAR. gramm. I 67, 10. 94, 2. 110, 13. 155, 11. 20 -em quam Graeci hypocorismon appellant (DOSITH. gramm. VII 396, 4 GLOSS.). PRISC. gramm. II 93, 10 148, 15 *nomina feminarum* -is sive adulationis causa proferuntur ut Glycerium. PROB. cath. gramm. IV 20, 27 inst. gramm. IV 73, 34. 74, 9 *sqq.* 89, 22 SCAVR. gramm. VII 13, 12 *al.* TERT. idol. 3 PORPH. Hor. carm. 2, 8, 21. 3, 12, 4. DON. Ter. Phorm. 36. 37 quartus gradus -is. SERV. Aen. 1, 273 ut autem pro Romo Romulus diceretur, blandimenti genere factum est, quod gaudet -e. 3, 141. SCHOL. Cic. Bob. p. 124, 30 per -em dixit. ISID. orig. 1, 27, 4. 9, 7, 2. 10, 79 *al.* **d** *t. t. rhetorum*: RHET. Her. 4, 38, 50 -o est, cum aliquid inesse in nobis aut in iis, quos defendimus, aut natura aut fortuna aut industria dicemus egregium, quod, ne qua significetur arrogans ostentatio, deminuitur et attenuatur oratione *eqs. cf.* SERV. Aen. 1, 178 epitheta ... aut ad augmentum aut ad -em aut ad discretionem poni solent.

II *i. q. subtractio*: VARRO ling. 5, 172 *v. p. 485, 55.* CIC. Font. 3 nullum in eius nominibus intertrimenti aut -is vestigium reperietur. off. 2, 73 ut suum quisque teneat neque de bonis privatorum publice -o fiat (SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 4 de imperio populi R. tanta -o facta est). VLP. dig. 37, 9, 1, 20 -o autem ad hos sumptus fieri debet primum ex pecunia numerata (42, 5, 33 pr.).

×dēminūtīvus, -a, -um *a* deminuere, deminutus. *scribitur passim etiam* dim-. *i. q. deminutionem efficiens, exprimens*: **1** *generatim*: DIOM. gramm. I 417, 26 'et' coniunctio *praeponitur* modo superlativa ..., modo -a per gradus (DOSITH. gramm. VII 422, 29). 418, 4 'aut' si semel subiciatur, -a est et gradum habet ad inferiora tendentem (DOSITH. gramm. VII 423, 9). DON. Ter. Hec. 11 haec comparatio (adulescentior) ... vim -am exprimit. ZENO 2, 6, 4 non -a, sed religiosa ... subiectione est filius patri subiectus. ISID. orig. 3, 5, 10 -i numeri sunt, qui partibus suis computatis minorem summam efficiunt, ut puta denarius. **2** *t. t. grammaticorum de formatione verborum*: PAVL. FEST. p. 36 bellule apud Plautum -um adverbium est a bene (PRISC. gramm. III 88, 21). TERT. apol. 32, 2 genios daemonas dici et inde -a voce daemonia. DON. gramm. IV 374, 33 sunt nomina significatione -a, intellectu comparativa, ut grandiusculus (*cf.* SERV. gramm. IV 39, 4 POMP. gramm. V 250, 30 CONSENT. gramm. V 340, 27. 343, 3 *al.* HIL. in Matth. 15, 4 canum opprobrio iam sub blandimento -i nominis *catelli* mitigato).
inde subst. n. dēminūtīvum, -ī: PRISC. gramm. II 101, 3 -um est, quod deminutionem primitivi sui absolute demonstrat 'rex regulus', id est parvus rex. ISID. orig. 1, 6, 11 -a quae minuunt sensum.
passim apud GRAMM., *ex. gr.*: PAVL. FEST. p. 20 lucellum -um est a lucro. p. 25 arca -um facit arculam et arcellam. p. 27. 345 stiria principale est, stilla -um. *et saepe.* PLIN. dub. serm. frg. Pomp. gramm. V 164, 13 CHAR. gramm. I 155, 10. 323, 23 *nomina* aut patronymica sunt ... aut -a (*cf.* PRISC. gramm. II 60, 3). 326, 25 sunt etiam quasi -a, quorum origo non cernitur, ut fabula (*cf.* ISID. orig. 1, 6, 12 'sono -a' quae sic sonant sicut -a, sed intellectu principalia sunt, ut 'fabula'). DON. gramm. IV 373, 14 *sqq.* DON. Ter. Ad. 274. 352 *al.* VEG. mil. 3, 8 BOETH. herm. sec. 2, 7 p. 146, 10 *sqq.*

adv. **×dēminūtīvē.** GLOSS. ὑποκοριστικῶς (*cf.* PAVL. FEST. p. 243). *i. q. per formam deminutivi*: PAVL. FEST. p. 7 sicut enim fit -e a macro macellus *eqs.* p. 136 mas -e facit masculus. p. 139 CHAR. gramm. I 73, 2. 108, 26. PORPH. Hor. epist. 1, 17, 55 catellam: catenam -e. NON. p. 19. 35 foramina quasi -e a foribus dicta. DON. Ter. Ad. 289 *al.* HIER. in Ezech. 16, 12 p. 156 MACR. sat. 5, 21, 9 *al.*

dēminūtus (-ūs *m.*) ἔκλειψις ἡλίου ἢ σελήνης. ἐλάττωσις. GLOSS.

dēmīrābilis, -e *a* demirari. *i. q. admirabilis*: THEOD. MOPS. in Gal. 4, 19 -is admodum sermo.

dēmīrātio, -ōnis *f. a* demirari. *i. q. admiratio*: THEOD. MOPS. in Gal. 1, 1 -e digna est apostolica prudentia. in Eph. 1, 3.

dēmīror, -ātus sum, -ārī *a* de *et* mirari. demiro: THEOD. MOPS. in Gal. 3, 29 nemo digne umquam poterit -are. in Eph. 1, 3 dignus ergo est, qui et -etur a nobis et *eqs. cf.* GLOSS. IV 49, 37 -or despicior. GELL. 16, 18, 3 multa demiranda. SCHOL. Ter. p. 118, 3 -or valde miror. GLOSS. despicio. dispicio. -atus diu miratus, valde miratus. *cf.* Plac. V 16, 20 = 62, 17 dismirando emirando. *legitur inde a* PLAVTO. *i. q. mirari: absolute*: TER. Phorm. 235 quid mihi dicent ... ? :: -or (DON. *ad l.* pro 'nescio'). *aliquid*: CATO or. frg. 83 eorum audaciam. CIC. Att. 14, 14, 1 quod -or equidem. GELL. 1, 17, 2. 2, 18, 10. 5, 3, 6 animi aciem. 16, 6, 5. IVL. VAL. 1, 7. 8 hoc. 1, 9. 46. 2, 21. 3, 41 RVFIN. Clement. 2, 32. 5, 7 -ans et stupens ceterorum hominum errores. MACR. sat. 1, 11, 43. *aliquem*: IVL. VAL. 1, 33 Alexandrum. *seq. interrogatio indirecta*: PLAVT. Amph. 765 nimis -or ... qui illaec ... sciat. Asin. 51 -or quid sit. Men. 706 -or ubi nunc ambulet. Stich. 266 TER. Hec. 529. Haut. 362 hoc -or, qui ... potueris. CIC. Phil. 2, 49 in quo -or cur ... dicas. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 5 p. 12, 10. *seq. acc. c. inf.*: PLAVT. Cas. 219 cocos equidem nimis -or ... eos ... ⟨non⟩ utier. Merc. 698 eum -or non venire. CIC. Cluent. 86 leg. agr. 2, 100. Rab. perd. 7 in quo ego -or meminisse te. Phil. 10, 22 div. 2, 69 Att. 15, 1a, 4 epist. 7, 18, 4. 7, 27, 2 PLIN. nat. 17, 58. 31, 59 GELL. 20, 10, 4 SIDON. epist. 1, 11, 1. GREG. TVR. Mart. 4, 46 se salvatum beati antistitis virtute -ans. *seq.* quod: GELL. 6 (7), 1, 6. 9, 9, 15 illud in Vergilio quod.
deriv.: demirabilis, demiratio. *L.*

dēmissē *v. sub* demitto.

dēmissīcius, -a, -um *a* demittere, demissus. *i. q. demissus, dependens*: PLAVT. Poen. 1303 sane genus hoc mulierosum est tunicis -is.

dēmissio, -ōnis *f. a* demittere. GLOSS. ἄφεσις. **1** *proprie i. q. actio demittendi*: CAES. civ 2, 9, 6 storiarum -o. VITR. 5, 10, 5 per cuius (*clipei ahenei*) reductiones et -es perficietur sudationis temperatura. IREN. 1, 17, 1 unamquamque virtutem ex caelis secundum -em suscipientem. HIL. in psalm. 140, 3 in allevatione et -e manuum suarum. MACR. sat. 1, 22, 4 barbae prolixa -o. GREG. TVR. vit. patr. 20, 3. *i. q. depressio*: CET. FAV. 6 p. 293 -es concavae vallium. **2** *translate*: *i. q. contractio animi*: CIC. Tusc. 3, 14 cadere in eundem timorem et infractionem quidem animi et -em. *i. q. remissio, relaxatio*: CAEL. AVR. acut. 1, 4, 43 *deliratio phreneticorum* non semper accessionibus aucta aut -bus minuta perspicitur. PS. SORAN. quaest. med. 189 epithesin et dialimma ..., quod a nobis superpositio et lenimentum vel -o aut declinatio dicitur. *interpr. inc.*: CORP. VIII 9888 (*Mauret. Caesar.*) -em fecit.

dēmissus, -a, -um *v. sub* demitto. *Kieckers.*

dēmītigo, -āre *a* de *et* mitigare. *i. q. delenire*: CIC. Att. 1, 13, 3 nosmet ipsi qui Lycurgei (*i. severi*) a principio fuissemus, cotidie -amur.

dēmītio, -īre *a* de *et* mitire. *i. q. demitigare*: VARRO Men. 394 -is acres pectore curas cantu castaque poesi. *L.*

×dēmitto, -mīsī, -missum, -ere *a* de *et* mittere. *saepe in opt. codd. falso* dim- *pro* dem- *traditur, cf. etiam* dimitto. demitito: LEX repetund. (Corp. I 198) 53. CAPER gramm. VII 97 -e est deorsum mitte, dimitte ἀπόλυσον, absolve: dismitte non dicas. ISID. diff. app. 226 (= DIFF. gramm. suppl. 287) -it hic qui de alto deorsum mittit, dimittit qui in multas partes mittit. DIFF. ed. Beck p. 50, 11 -imus de superiori parte, dimittimus a nobis aliquem. *cf.* BEDA gramm. VII 270. GLOSS. ἀποστέλλω, ἀφίημι, ἐξαφίημι. καθίημι καταπέμπω. χαλῶ σχοῖνον ἢ ἄλλο τι. -e ἄφες, ἔασον, indulge, relaxa. -sit ἀπεβάλετο, ἐχάλασεν, καθεῖλκεν, καθῆκεν. -ssa ἀποβληθέντα.
legitur inde a LEGE reg. *et* PLAVTO; *non habent*: LVCIL. NEP. TIB. VELL. PERS. FLOR. [*variae lectiones*: VERG. ecl. 8, 34 promissa. Aen. 11, 595 delapsa. STAT. Theb. 11, 274 deiecta. CLAVD. rapt. Pros. 3, 295 derecta.]

I *i. q.* **deorsum mittere, deicere,** *deducere, deferre; passive etiam i. q. dependēre*: **A** *transitive*: **1** *generatim*: **a** *ponitur obiectum solum*: **α** *de rebus*: PLAVT. Rud. 984 ubi -si rete atque hamum. AFRAN. com. 413 pelles -e in ordine (*interpr. inc.*). LVCR. 6, 913 *anellos* ordine magnete -ssos levibus iactarier auris. VERG. ecl. 9, 1, 8 qua se subducere colles incipiunt mollique iugum -ere clivo. Aen. 2, 262 funem (HOR. ars 461. PROP. 4, 7, 17 per quam -sso quotiens tibi fune pependi. VITR. 10, 2, 1). OV. hal. 88 num mons horrentes -at celsior umbras in mare. LIV. 29, 6, 11 scalas. VITR. 8, 6, 13 lucerna accensa -atur (PLIN. nat. 23, 62. 31, 49). 10, 4, 4. SEN. Thy. 163. benef. 3, 77 de quibusdam et imperitus iudex -ere tabellam (*sc. in cistam*) potest. CVRT. 4, 15, 4 alios ab utroque latere -ssae falces laceravere. COLVM. 5, 11, 4 quantum cuneus -ssus spatii dabit (*ibid.* adigere). LVCAN. 9, 477 arma . . . a superis -ssa putant. STAT. Theb. 5, 739. 7, 716 iam fraxineum -erat hastae robur (*cf.* 9, 237 -ssa casside. 10, 423 -sso mucrone. Ach. 1, 889 clipeum. AVIEN. Arat. 723 -it balteus ensem. *aliter p. 491, 41*). 10, 144 -unt extrema cacumina silvae. TAC. hist. 4, 20 *machinamento* repente -sso. PAVL. dig. 8, 2, 20, 5 *stillicidium* inferius -i non potest. PORPH. Hor. sat. 2, 5, 56/57 *corvus* caseum -sit ac perdidit. AVSON. 369, 17 obliqua exilem -it linea lucem. VEG. mil. 4, 4. 8. ALC. AVIT. carm. 2, 392 pondere, quo pulsant -ssa cadavera terram. *nota i. q. -endo efficere*: VERG. georg. 2, 231 alteque iubebis in solido puteum -i (*i. q. defodere.* BOETH. herm. pr. 3, 2 p. 194, 9 terram fodiens vel scrobem -ens). Aen. 3, 535 gemino -unt bracchia muro (*de munitione, cf. p. 489, 27*). VITR. 3, 5, 5 secundum extremi abaci quadram lineae -endae quae cathetae dicuntur (3, 56 PHYSIOGN. 14. 108 ultima linea capillorum). 4, 1, 7 trunco toto strias ubi stolarum rugas ...-erunt. SEN. Thy. 1016 huc, *Tellus*, tuam immani sinu -e vallem. *i. q. caedere*: LVCAN. 9, 831 manum ... ense ferit totoque simul -it ab armo. VAL. FL. 1, 94 iubet -ere ferro robora (*i.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quercus). β *de animantibus* (*alio sensu v. p. 492, 38 sqq.*): SEN. contr. 1, 3, 7 putares puellam -i, non cadere (contr. exc. 1, 3 non deici, sed -i). SEN. benef. 4, 5, 2 animalia omnis generis, alia in sicco..., alia in humido nascentia, alia per sublime -ssa. FRONTIN. strat. 3, 13, 1 *Pontius* per saxa Tarpeia -ssus. AMM. 24, 2, 21 -ssus *praefectus* per funem. VVLG. Ios. 2, 18 in fenestra, per quam -isti nos.

b *additur quo* (*ponitur adverb.*, ad, in *c. acc.*, in *c. abl.* [*v. l. 33. p. 490, 11. 12 al.*], inter [*v. l. 21. p. 490, 50. 52*], sub; *abl.* [*v. l. 32. 75. p. 490, 18. 20. 22 al*]): α *de rebus*: NOVIVS Atell. 108 milia sex nummûm in arcam -si nummariam (HOR. epist. 2, 1, 175 nummum in loculos). CAES. Gall. 7, 73, 3 huc illi stipites -ssi (*i. defigere*. 7, 73, 6 huc teretes stipites. civ. 3, 49, 4 sublicis in terram -ssis. PLIN. nat. 27, 14 caulis... ceu palo in terram -ssa). HIRT. Gall. 8, 36, 4 castra ad ripas fluminis esse -ssa. PROP. 2, 33, 37 tua praependent -ssae in pocula sertae. OV. met. 15, 44 calculus immitem -itur ater in urnam. VITR. 9, 8, 3 in eos (*tubulos*) pilam plumbeam. 10, 15, 7 *opp.* extollere. SEN. dial. 2, 9, 4 (*in imagine*) ut ille omnes iniurias in altum -at (*cf.* IVST. 8, 5, 11 crescit dissimilatione ipsa dolor, hoc altius -ssus, quo minus profiteri licet). CVRT. 4, 9, 5 *falces* in terram -ssae. 5, 1, 31 in terram fundamenta. COLVM. 3, 13, 13 organum in sulcum. 5, 11, 4 quasi cuneum tenuem ... inter corticem et materiam ... -ito. 9, 14, 9 in fundum eius (*i. vasis*) lumen aliquod -etur. 11, 3, 51 cophinos in terram. 12, 18, 6 dolio in terram -sso (PLIN. nat. 14, 134). CALP. ecl. 7, 75 (*in imagine*) quod in haec tibi saecula primos ... -ere contigit annos. PLIN. nat. 2, 9 in fistulam flore -sso. SIL. 10, 162 et pulmone tenus -sit anhelitus ignem. SVET. Nero 21 sorticula in urnam ... -ssa. IVST. 5, 8, 5 -ssa in Piraeum versus muri bracchia (*cf. p. 488, 77*). RVFIN. hist. 3, 8, 4 pessulis in altum -ssis. BACHIAR. repar laps. 6 -ssis ad eum funibus.
β *de animantibus*: CATO agr. 157, 10 eo (*i. in lotium calefactum*) hominem -ito (*cf.* CELS. 3, 6 in solium -endus est. 3, 22. 4, 20 -ere totum hominem in calidum oleum. 7, 26, 5. 7, 27. COLVM. 6, 30, 7 in piscinam -i eum conveniet. SCRIB. LARG. 130 solio caldo -antur. ORIBAS. syn. 1, 33 qui ... in ydreleo -untur). CIC. div. 1, 73 qui (*Dionysius*) cum ... iter faciens equum ipse -isset in flumen. HOR. sat. 2, 7, 60 in arcam, quo te -sit peccati conscia erilis (*fere i. q. abscondere*). SALL. Catil. 55, 5 in *carcerem* (LIV. 34, 44, 8 Pleminius in inferiorem -ssus carcerem). LIV. 7, 34, 3 quod totum in vallem infimam -ret agmen (*cf.* 9, 2, 9. 9, 27, 4. 21, 34, 8. 32, 13, 5. 33, 15, 7. 38, 2, 7. CVRT. 4, 13, 16 aciem. FRONTIN. strat. 1, 2, 7 exercitum in planitiem. 1, 5, 16). 22, 57, 6 sub terram vivi -ssi sunt. 39, 50, 3. SVET. Galba 1 aquila gallinam ... -sit in gremium. TERT. bapt. 2 homo in aqua⟨m⟩ -ssus (*sc. baptizandus*). COMM. apol. 477 infamant in puteum esse -ssum. ARNOB. nat. 5, 21 aureus coluber in sinum -itur consacratis. SVLP. SEV. chron. 1, 10, 7 *Ioseph* in lacum -ssus est. 1, 54, 4. 2, 7, 2.

c *additur unde* (*ponitur adv.*, a, ab, de, ex, *abl. solus*): α *de rebus*: CIC. Tusc. 5, 62 fulgentem gladium e lacunari ... -i iussit (VAL. MAX. 9, 1, 5 -ssas lacunaribus aureas coronas. *cf.* PETRON. 60). SALL. hist. frg. 2, 70 transennā -ssum Victoriae simulacrum. 2, 106 e muris panes sportis -bant. VERG. georg. 4, 558 aspiciunt ... apes ... uvam -ere (*i. in formam uvae dependere*) ramis. HOR. sat. 1, 5, 103 didici ... deos id ... ex alto caeli -ere tecto. OV. met. 7, 219 aderat -ssus ab aethere currus. LIV. 5, 54, 7 ancilia caelo -ssa. SEN. contr. exc. 8, 6 -ssa nox caelo. STAT. Theb. 9, 693 clipeum -erat armo (AVIEN. orb. terr. 1241 -unt pharetras umeris). QVINT. inst. 1, 6, 16 analogia -ssa caelo. IVV. 15, 146 sensum a caelesti -ssum arce. AVG. civ. 18, 23 tuba tum sonitum tristem -it ab alto orbe. β *de animantibus*: STAT. Ach. 1, 609 e tereti -sit nebrida collo. SVET. Aug. 94 puerum ... -ssum e caelo catena aurea. VVLG. Ios. 2, 15 per funem de fenestra.

d *additur unde et quo*: LVCR. 2, 1154 haud ... mortalia saecla ... aurea de caelo -sit funis in arva. CELS. 5, 27, 2 a piscina protinus in oleum calidum -ssus est. STAT. Theb. 10, 758 *Menoeceus* ceu subito in terras supero -ssus ab axe. PHYSIOGN. 18 supercilia ... ex altera parte ad oculos -ssa. MACR. sat. 1, 17, 60 e longissimo ... radios in terram usque -ens (βάλλων).

2 *speciatim*: **a** *in re navali*: *i. q. subducere, deducere*: BELL. Alex. 45, 2 antemnis ad medium malum -ssis (45, 3 vela subduci -ique antemnas iussit. SALL. hist. frg. 4, 8 OV. trist. 3, 4, 9 LAVS Pis. 229 [dim- *var. lect.*]). SALL. hist. frg. inc. 12 parvis modo velorum alis -ssis (remissis *cod., cf.* SERV. auct. Aen. 3, 520 [*ad verba Vergili* velorum pandimus alas]). OV. am. 3, 8, 43 -sso remo (LIV. 36, 44, 8 -ere remos in aquam ... remiges ... iussit). OV. met. 11, 482 ardua ... -ite cornua. GERM. 355 -sso ... clavo. SEN. benef. 6, 15, 6 armamenta. STAT. silv. 3, 2, 29 pars -at aquis curvae moderamina puppis. AVIEN. Arat. 767 gubernaculum puppis -it in undas. *nota i. q. navem ad terram appellere*: VERG. Aen. 5, 29 fessas ... -ere naves. *i. q. in altum navigare*: COD. Theod. 7, 16, 3 (*a. 420*) quaecumque naves ex quolibet portu seu litore -untur. *adde*: LIV. 44, 31, 12 navem eandem secundo amni Scodram -sit. *sim.* TAC. ann. 1, 45 Caesar arma classem socios -ere Rheno parat. FRONTIN. strat. 3, 14, 2 far in doliis secunda aqua Volturni fluminis -sit. 3, 14, 4 pecora secunda aqua -sit.

b *de veneratione*: CIC. rep. 1, 62 -ssi populo fasces. 2, 53 P. Valerius ... fasces primus -i iussit. BELL. Afr. 85, 5 armis -ssis salutationem more militari faciunt.

c *i. q. aliquid in humores (vel vasa) demergere*: CATO agr. 81 eam (*irneam fictilem*) -ito in aulam aheneam aquae calidae plenam. 88, 2. 101 *fasciculos* in amurcam -ito. 110. 111. 120. 154, 2 VARRO rust. 1, 13, 3. 3, 9, 10 *ova* in aquam. BELL. Hisp. 5, 1 lapidibus corbes plenos *in flumen* -sit. HOR. carm. 3, 1, 35 huc (*i. in mare*) frequens caementa -it redemptor. OV. met. 3, 36 -ssaque in undas urna. 12, 278 ferrum igne rubens ... lacubus -it. LIV. 39, 19, 12 in aquam faces. VITR. 5, 12, 3 arcae ... in aquam -endae. 6, 1, 8. 6, 2, 2 sub aqua. 8, 3, 9 in lacum. 9 praef. 11 vas amplum ... in quo -sit argenteam massam. 9 praef. 12 vaso. *ibid.* in aqua. VAL. MAX. 9, 10 ext. 1 caput Cyri abscisum in utrem humano sanguine repletum -i iussit. CELS. 2, 17. 4, 7. 27 solanum in lac. 4, 31 *al.* SEN. dial. 2, 4, 2 -ssis in profundum *mare* catenis. nat. 2, 55, 2 ignis -ssus in aquam. epist. 71, 24. 82, 14 COLVM. 2, 10, 16. 8, 6, 2. 12, 5, 2. 12, 6, 2 caseum in muriam. 12, 8, 2 herbas in lacte. 12, 16, 1. 12, 19, 4 fasciculos feniculi ... usque ad fundum vasorum -ere. *al.* SCRIB. LARG. 43 aqua marina ferventi novis spongeis -ssis. 123 lupi iecur in aqua ferventi -ssum. *al.* PLIN. nat. 28, 126. 146. 31, 40 decoquere aquam vitroque -ssam refrigerare. 31, 70. SOL. 30, 11 ut *lacus* folia lapsa ad fundum -at. DRAC. laud. dei 3, 504 regale caput *Cyri* -ssum sanguine multo clausit in utre cruor. *cf. p. 489, 30 sqq.*

d *in re medica*: *saepissime, ex. gr.*: CELS. 5, 28, 12 -i specillum in fistulam convenit. 6, 7, 8 collyrium in aurem. 6, 8, 1 linamentum in narem. 6, 13 *linamentum* -endum inter dentem et gingivam (7, 7, 14. 8, 10, 2. 7). 6, 15 specillum ... in medicamentum -endum est. 6, 18, 4. 7, 4, 1. 4 intus -ere (7, 10). 7, 15. 19 in id (*i. foramen*) -endus est sinistrae manus digitus index (7, 20 index digitus sinistrae manus ad imum testiculum -itur. 7, 22. 7, 26, 2 in anum). *ibid.* testiculus ... -endus est. 7, 29 neque -i manus neque educi infans ... potest (SEN. dial. 6, 22, 3 in viscera). 8, 3. COLVM. 6, 2, 7 offas ... in gulam -ito. 6, 10, 2 ervum ... in fauces -ssum. 6, 38, 2 cum libra olei per narem -itur. 6, 38, 4 *al.* SCRIB. LARG. 16. PLIN. nat. 18, 78 offis humana manu -ssis in alvum *iumentorum*. 27, 101 offa -itur boum faucibus. 28, 180 *al.* TAC. ann. 12, 67 ille pinnam rapido veneno illitam faucibus eius -isse creditur (EPIT. Alex. 99).

e *in agricultura*: *i. q. serere, plantare* (*cf.* PAVL. FEST. p. 213 pangere, figere, unde plantae pangi dicuntur, cum in terram -untur): CATO agr. 41, 4 eos (*surculos*) in terram -ito. 45, 2 saleam. 46, 1. 161, 1 grana (PLIN. nat. 19, 147). 161, 4 radices asparagi. VARRO rust. 1, 8, 4. 1, 14, 2. 1, 39, 3. 1, 40, 4 semen (1, 42, 1 PLIN. nat. 26, 76). 1, 59, 3 *bis*. PAVL. FEST. p. 25. SEN. epist. 86, 17 hoc (*caput rapi*) fimo tinctum in scrobem -sit. COLVM. 4, 1, 5 vineta melius consurgunt altioribus -ssa scrobibus. 4, 1, 7 vitis -itur. 4, 30, 4 dum *perticae* ad solidum -antur. 5, 9, 9. 5, 10, 8. 9. arb. 3, 4. 7, 4. 6 virga, quae cum in imum scrobem -ssa fuerit. PLIN. nat. 17, 81. 108 validius -ssi tardius ferunt. 17, 125 *bis*. RVT. NAM. 1, 9 (*in imagine*) semina virtutum -ssa et tradita caelo. *i. q. inserere*: COLVM. 5, 11, 5 surculos in ea foramina, quae ... inter corticem et materiam feceris, -ito. 5, 11, 6. 7. arb. 8, 2 surculos in fissuram -ito eatenus. *et saep.* PLIN. nat. 17, 111 inter lignum et corticem nec alio modo inserere ... aut ultra latitudinem II digitorum calamos -ere.

f *de rebus humidis sim.*: LVCR. 6, 257 nimbus, ut picis e caelo -ssum flumen, 6, 433 (= 6, 426) ut sit *procella* in mare de caelo tamquam -ssa columna. 6, 445 ut ... vertex ... quasi -ssum caelo prestera imitetur. 6, 496 quo pacto pluvius ... humor ... in terras -ssus, ut imber decidat. VERG. georg. 1, 23 largum caelo -itis imbrem. 4, 542 iugulis -e cruorem. Aen. 6, 455 -sit lacrimas (OV. trist. 1, 8, 19 in ... meos ... lacrimam -ere casus. SEN. dial. 7, 17, 1). HOR. carm. 3, 17, 11 -ssa tempestas ab Euro. OV. met. 1, 261 ex omni nimbos -ere caelo. 2, 310 quos caelo -ret imbres. LIV. 33, 7, 1 nubibus in terram -ssis. MANIL. 2, 357 aeraque infectum *sidus* nostras -it ad auras. GERM. frg. 3, 7 rarus et in terras caelo -itur humor. COLVM. 1, 2, 5 villae aquas salientes *colles* -ant. VAL. FL. 2, 434 hanc (*Samothracen*) -ssa Iovi non umquam laedere fluctu audet hiems. AMPEL. 8, 11 lapis quadrata ... lac -it. THEOD. PRISC. log. 94 ut *cortex radicis feniculorum* illic omnem sucum -at. *adde*: VARRO rust. 1, 55, 5 ut ... primus quisque acervus *olearum* -atur per serias ad vasa olearia ac trapetas.
i. q. sanguinem detrahere: CATO or. frg. 60 sanguen -atur (VARRO rust. 2, 1, 23 COLVM. 6, 30, 6 FRONTO p. 133, 5 N. GELL. 18, 10, 5).
i. q. derivare: TRAIAN. Plin. epist. 10, 42, 1 si *lacus* -ssus in mare fuerit.

g *de partibus corporis*: LEX repetund. (Corp. I 198) 53 is in eam sitellam manum demitito. RHET. Her. 3, 15, 26 paululum corpus a cervicibus -emus. CIC. de orat. 2, 267 ut ... caput ad fornicem ... -ret. VERG. georg. 2, 525 ubera vaccae lactea -unt (COLVM. 3, 21, 3). Aen. 9, 435 (*in imag.*) lassove papavera collo -sere caput (OV. met. 10, 192 lilia). MORET. 5 membra levat vili sensim -ssa grabato. HOR. sat. 1, 9, 20 -o auriculas ut iniquae mentis asellus. carm. 2, 13, 34 -it atras belua centiceps aures. PROP. 1, 20, 43 tandem haurire parat -ssis flumina palmis. 3, 18, 9 his (*neutr. plur.*) pressus Stygias vultum -sit in undas. OV. epist. 15, 225 lumina. met. 7, 133 *v. p. 492, 80*. 10, 367 vultus. 15, 612 oculos. fast. 5, 613 saepe deus prudens tergum -sit in undas. LIV. 2, 58, 8 vultus. 9, 38, 13 -ssis in terram oculis. VAL.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

MAX. 4,7,4 -ssam cervicem victori⟨s⟩ gladio praebuit (*i. q. flectere*). 7,3 ext. 2 in equae genitalem partem -ssam manum. 8,14,5. CELS. 3,18 -ssumque corpus in aquam et oleum (*sic saepe apud* CELS. *de cura morborum*). *cf.* 2,17. 4,31. 8,15 pedes. *v. etiam l. 74 sq.* PHAEDR. 5,5,16 -sit caput. app. 20,3 crura ... -it vado. SEN. dial. 10,2,5 ille aures suas ad tua verba -sit. epist. 70,23 caput. CVRT. 6,9,2 -sso in terram vultu. 9,2,31 in terram -ssis capitibus. PETRON. 24 manum -sit in sinum. PLIN. nat. 11,101 in terram -sso spinae caule (*de insectis*). 11,173 inferiore labro -sso. 13,109 -ssa manu. 28,49 -ssis in aquam frigidam pedibus. 28,62 manus in ferventem aquam. VAL. FL. 3,40 oculos. STAT. Theb. 10,63 lumine -sso. 10,359 oculosque polo -ere si quos Iustitia ... curat. 11,745 aures. MART. 1,68,7 vultu. QVINT. inst. 2,13,9 -ssa bracchia. 11,3,112 tolli autem manum artifices supra oculos, -i infra pectus vetant. PLIN. epist. 4,25,4 -sit caput. paneg. 73 vultum. 80 oculos in terram (APVL. apol. 99 met. 4,24). APVL. met. 9,7 capite in dolium -sso. PS. AVR. VICT. epit. 8,3 faciem. SERV. auct. Aen. 4,205 inferos -ssis ad terram manibus invocamus. HIER. epist. 22,27,7 supercilium. quaest. hebr. in gen. p. 9,1 vultum in terram (RVFIN. hist. 3,23,18 κάτω βλέπων). PHYSIOGN. 59. SIDON. carm. 11,47 ora. *v. etiam p. 493,71.* *nota*: STAT. Theb. 7,463 si tenuis -sit lumina somnus (*i. q. claudere*). *crines*: *i. q. promittere*: VARRO Men. 375 intorti -bantur sex cincinni. LVCR. 5,674 mālis -ere barbam. SEN. nat. 7,11,3 (*in imagine de comete*) crines ... in latera -ssos. epist. 48,7 in hoc barbam -simus (VLP. dig. 47,10,15,27). *i. q. solvere*: LEX reg. (Fest. p. 222) crinibus -ssis agnum feminam caedito. VARRO frg. Non. p. 550,1 capillo -sso sequerentur luctu (OV. epist. 10,137 aspice -ssos lugentis more capillos). PROP. 2,24,52 -ssis plangas pectora nuda comis. SEN. Tro. 100 solvimus ... crinem, coma -ssa est. *v. etiam p. 493,84.* *cum acc. q. d. graeco*: VERG. Aen. 1,561 Dido vultum -ssa (STAT. Ach. 1,95. PAVL. NOL. carm. 6,114 vultus. SIDON. epist. 8,6,6). SEN. Tro. 1134 Tyndaris maestum caput -ssa. SIL. 3,284 intortos -ssus vertice crines. STAT. silv. 1,2,12 nuptam ... lumina -ssam.

h *de vestimentis sim.*: VERG. Aen. 7,278 aurea pectoribus -ssa monilia pendent (OV. met. 10,112). 8,460 -ssa ab laeva pantherae terga (*sc. pellis*). HOR. sat. 1,6,28 latum -sit pectore clavum. SEN. contr. 2,6,2 in pedes -itur toga (VAL. MAX. 4,5,6). VAL. FL. 6,64 -it ... geminas a vertice vittas. TERT. adv. Marc. 3,9 *opp.* sumere. PANEG. 10,22 oribus -ssa lorica. SPART. Carac. 9,7 ipse Caracalli nomen accepit a vestimento ... -sso usque ad talos. *v. etiam p. 494,4.*

i *de armis i. q. defigere*: PLAVT. Merc. 613 -sit gladium in iugulum (OV. epist. 14,5 iugulo -ere ferrum. met. 13,436). OV. met. 4,119 -sit in ilia ferrum. 12,441 gladium ... in ima ilia -si. 12,491 capuloque tenus -sit in armos ensem (VAL. MAX. 4,9,2). Pont. 4,16,51 ferrum -ere in artus. SEN. dial. 3,15,2. LVCAN. 7,621 -ssum faucibus ensem. TAC. ann. 4,50 -sso in pectus ferro. *nota per enallagen*: OV. met. 13,694 illac -sso per inertia vulnere tela (*var. lectio* vulnera telo). SEN. epist. 67,13 vulnera parum alte -ssa laxare.

k *de cibis i. q. devorare*: MORET. 76 in latum -ssa cucurbita ventrem. OV. met. 8,834 quo plura suam -it in alvum (Ib. 387 DON. Ter. Phorm. 332). 8,846 -sso in viscera censu (*i. re familiari comesa*). SEN. nat. 4,13,10 ardentes boletos ... -unt paene fumentes. epist. 72,8 *ibid.* devorare. LVCAN. 6,115 quaeque per abrasas utero -ere fauces *queunt*. QVINT. inst. 10,1,19.

l *in venatione i. q. deicere*: SIL. 2,98 vagam caelo ... volucrem. 8,522 alto assuetae volucrem caelo -ere fundae.

m *i. q. dilatare*: PLIN. nat. 2,151 *arcus* caelestes in latitudinem -ssi.

B ***reflexive*** se -ere, -i, corpus -ere *i. q. descendere, deferri, delabi, se demergere*: **1** *proprie*: **a** *generatim*: **α** *de animantibus*: CIC. Phil. 2,45 cum tu per tegulas -rere. epist. 15,4,4 si me in Ciliciam -issem. CAES. Gall. 5,32,2 cum se maior pars agminis in magnam convallem -isset. 6,40,6. 7,28,2. 7,47,6 nonnullae *mulieres* de muris per manus -ssae. civ. 1,79,4. 2,34,2. BELL. Hisp. 9,1 ut in tanta loci difficultate ad subsidium mittendum se -ret. OV. fast. 1,653 septimus hinc oriens cum se -erit undis (*de Aquario. cf.* GERM. 398. 719. SEN. nat. 1,8,2 *arcus caelestis* usque in humum -itur. 7,22,2 cometes ... -itur. LVCAN. 8,159. 9,625 -sso sole. AVIEN. Arat. 716. 1698). LIV. 1,34,8 aquila suspensis -ssa leniter alis. 7,23,6 in aequum -i agmen vidit. 8,16,10. 21,36,1. 34,25,12 nocte funibus per murum -ssi. LABEO dig. 19,1,54 pr. servum, qui ... in cloacam -i solitus esset. CELS. 1,3 -ere se inguinibus tenus in aquam. 2,17. SEN. nat. 5,15,3 reges, qui ... in illos se -rent specus (*fere i. q. se occultare*). epist. 86,6 in quas (*piscinas*) corpora ... -imus. CVRT. 6,4,7 quicumque -ssi essent in cavernam. 8,14,39 *elephanti* -sere corpora in terram. MELA 1,76 -ssa in se confestim *specus* examinat. PETRON. 123,207 cum se verticibus magni -sit Olympi *Iuppiter*. FRONTIN. strat. 1,5,15. 21 PLIN. epist. 4,11,9. PS. APVL. Ascl. 9 in hominum coetum musarum chorus est ... -ssus. CLAVD. rapt. Pros. 2,126 fagi cava -ssus ab alvo mellifer ... exercitus (*i. apes*). FAVST. REI. epist. 3 p. 178,9 angelos ... nunc in caelestibus contineri, nunc per aeris vacuum ferri, nunc ad terrena -i. *nota*: GREG. M. in Ezech. 1,4,10 temporalibus gaudiis (*dativus*) neglegentem animum -it (*i. q. se dedere, studere*). **β** *de rebus, imprimis de fluminibus*: LVCR. 6,446 ubi se in terras *procella* -sit. OV. met. 8,334 concava vallis erat, quo se -ere rivi assuerant (*i. q. defluere*. MELA 1,93. 2,80. 3,5. 40 SOL. 7,11 AVIEN. orb. terr. 96 *sim.* ALC. AVIT. carm. 4,433 nimbus ... -itur, *i. q. decidere*). CVRT. 5,4,23 qua se montium iugum ... ad planiora -it (MELA 1,72 specus. PLIN. nat. 6,78). COLVM. 6,12,1 sanguis -ssus in pedes. 6,38,3. VAL. FL. 1,581 quot in aethera surgit molibus *rupes*, in infernas totiens -ssa sub undas. 2,635 urbs placidis -ssa iugis. STAT. silv. 1,2,154 excludunt radios *solis* silvis -ssa vetustis frigora. SVET. Aug. 92 ilicis -ssos iam ad terram languentesque ramos. **b** *speciatim i. q. se curvare*: CIC. Verr. 2,74 crebro se accensus -bat ad aurem. HOR. epist. 1,16,64 cum se -it ob assem (VAL. MAX. 4,7,4). SEN. contr. 7,8,2 ad pedes te puellae -e. SEN. Phaedr. 39 nunc -ssi *canes* nare sagaci captent auras. STAT. silv. 5,5,83 reptantemque solo -ssus ad oscula nostra erexi. Ach. 1,124 *Chiron* dextra atque imos -ssus in armos. CASSIOD. in psalm. 1,1 cathedra nos curvatos molliter a dorso suscipit suoque gremio -ssos ... complectitur.

2 *translate*: **a** *generatim* (*seq.* ut *l. 22*): CIC. Att. 7,12,3 -amne me penitus in causam? epist. 9,1,2. CAEL. Cic. epist. 8,16,5 ne te ... eo -as, unde exitum vides nullum esse. SEN. contr. 1,2,19 se in narrationem -ere. 1,7,14 nec se -sit in preces. SEN. dial. 2,13,5 nam si semel se -erit eo, ut ... iniuria moveatur. 4,1,2 (*res personata*) debet ... in haec se -ere disputatio. 5,8,7. QVINT. inst. 1 praef. 5 ad minora illa ... -ere me non recusabo. decl. 349 p. 374,23 in id te periculum -isti. TAC. ann. 14,26 Tigranes ... usque ad servilem patientiam -ssus. 15,73 cunctis ... in adulationem -ssis. SVET. gramm. 30 Planco ... non audenti in comparationem se -ere.
b *speciatim*: **α** animo se -ere *vel* -i *i. q. animum -ere* (*cf. l. 75*): CIC. Tusc. 4,14 in quo (*malo*) -i contrahique animo rectum esse videatur. CAES. Gall. 7,29,1 ne se ... animo -rent. **β** *de origine* (*ubique part. perf. pass.*): VERG. georg. 3,35 -ssaeque ab Iove gentis. Aen. 1,288 a magno -ssum nomen Iulo. HOR. sat. 2,5,63 -ssum genus Aenea. STAT. Theb. 2,613 Chromis Tyrii -ssus origine Cadmi. 3,286 -ssum Iovis serie genus. silv. 2,1,85 serie generis -ssa propago. 3,3,43 proavis -ssum stemma. TAC. ann. 12,58 Romanum Troia -ssum. RVFIN. hist. 1,7,14 -ssa a proavis nobilitas.

II *praevalet vis mittendi i. q.* ***mittere*** (*nuntium*), *immittere, ἀφιέναι*: **A** ***proprie***: **1** *generatim*: **a** *obi. solum*: LIV. 27,18,5 Afros -sit. SEN. contr. exc. 4,1. APVL. apol. 67 -ssum et subornatum a me accusatorem. PRISCILL. tract. 2,48 quos ... in ecclesiis -erat. CORIPP. Ioh. 5,21 cum magica subito taurus -itur arte. *nota*: TERT. praescr. 13 per verbum suum primo omnium -ssum (*i. Christum*. COMM. instr. 2,17,3 sententiam Summi -ssam). SEN. epist. 41,5 animus magnus ac sacer et in hoc -ssus, ut propius divina nossemus. **b** *additur unde*: VERG. ecl. 4,7 iam nova progenies caelo -itur alto. Aen. 1,297 Maia genitum -it ab alto. 4,694 Irim -sit Olympo (SIL. 9,551). 9,801 aerium caelo nam Iuppiter Irim -sit. 10,73 -ssave nubibus Iris. 12,635 Olympo -ssam *Iuturnam*. 12,853 *Dirarum* unam ... ab aethere summo. VAL. FL. 4,77 velocem roseis -it nubibus Irim (SIL. 9,471. AVSON. 438,3). LIV. 10,8,10 patricios primo esse factos, non de caelo -ssos. 22,29,3 Fabiana se acies ... velut caelo -ssa ... ostendit (PLIN. nat. 26,13 quam si caelo -ssus *Asclepiades* advenisset. AMM. 22,2,4 tamquam -ssum aliquem visura de caelo). SEN. dial. 6,24,5 nititur *homo* illo, unde -ssus est. QVINT. decl. 315 p. 240,26 -ite me a merito meo, liberate me nomine. NEMES. ecl. 1,86 iam Sol -it equos de culmine mundi. GAIVS dig. 1,7,28 filium potestate -ere, nepotem vero in potestate retinere. *ibid.* manu mittere (VLP. dig. 38,6,6). **c** *additur quo*: VARRO ling. 5,148 civem fortissimum eo -i. VERG. Aen. 12,884 alta dehiscat terra mihi manesque deam -at ad imos. HOR. carm. 4,4,10 mox in ovilia -sit hostem vividus impetus. SEN. nat. 5,15,1 -ssos quam plurimos a Philippo in metallum. epist. 19,6. TERT. adv. Prax. 23 filium ... ad terram -endo. *nota i. q. graece* Ἄιδι προΐαψεν: VERG. Aen. 2,85 neci (SIL. 12,468). Aen. 2,398 Orco (9,525 HOR. carm. 1,28,11). Aen. 5,691 morti (10,661). OV. met. 3,695 Stygiae nocti. VAL. FL. 7,314 leto (STAT. Theb. 1,659. 6,736). SIL. 1,541 Erebo. 1,439 umbris. 15,467 ad umbras (HOMER. 431 ad Stygias umbras). SIL. 4,340 ad manes. 10,136 vadis liventis Averni. 13,459 atris aquis. **d** *additur unde et quo*: VERG. Aen. 4,268 ipse deûm tibi me claro -it Olympo regnator. LIV. 23,47,5 e campo in cavam hanc viam -imus equos. SCHOL. Germ. Bas. p. 72,3 leonem ... -ssum caelo a Iunone in terram Arcadiam in regionem Nemeae. **2** *speciatim*: *i. q. amittere de arboribus*: COLVM. 5,6,12 *ulmus* librum -it. PLIN. nat. 16,64 folia. 16,81 *quercus* numquam folia -ens. 16,83 morus ... cum primis folia -at.

B ***translate*** *et in imag.*: **1** *animum* -ere, *i. q. deprimere* (*cf. l. 28*): LVCIL. 651 re in secunda tollere animos et in mala -ere. CIC. inv. 1,106 qua oratione habita ... maxime -itur animus hominum et ad misericordiam comparatur, cum ... suam infirmitatem considerabit. Tusc. 4,14 animos -unt et contrahunt (ad Q. fr. 1,1,4). VERG. Aen. 12,609 -unt mentes (CYPR. GALL. Ios. 110). OV. met. 7,33 -sere metu vultumque animumque Pelasgi. LIV. 34,50,2. SEN. epist. 71,6 *syn.* conterere. CVRT. 5,2,2 TAC. ann. 16,24. *nota*: *i. q. frangere, submissum facere*: SEN. dial. 11,5,1 nec secunda sapientem evehunt, nec adversa -unt. TAC. ann. 13,42 Suillius, ... mutatione temporum

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

non . . . -ssus. *i. q. humiliorem facere*: SEN. epist. 45, 11 ut illud (*sc. bonum*) ad haec in diem utilia -at. *i. q. relaxare*: BOETH. herm. pr. 2, 3 p. 79, 4 ubi desidia -it animos. 2 *i. q. immittere, animo tradere aliquid*: NOVIVS Atell. 4 quod . . . tu in pectus tuum -as tamquam in fiscinam (SALL. Iug. 102, 11 LIV. 34, 50, 2). OV. met. 9, 468 spes . . . obscaenas animo -ere non est ausa suo (SEN. epist. 108, 9 in animum). SEN. dial. 4, 32, 3 multi leves iniurias altius sibi -sere. 9, 11, 8 in medullas. epist. 20, 1 in praecordia ima. *adde*: VERG. Aen. 4, 428 cur mea dicta neget duras -ere in aures. HOR. ars 180 segnius irritant animos -ssa per aurem. 3 *de oratione*: RHET. Her. 4, 8, 11 attenuata est, quae -ssa est usque ad usitatissimam puri consuetudinem sermonis. 4, 9, 13 *syn.* descendere. 4, 10, 14 id quod ad infimum et cotidianum sermonem -ssum est. *adde*: VAL. MAX. 7, 3 ext. 3 si altior cogitatio -ssa fuerit. 4 *i. q. immittere*: PLANC. Cic. epist. 10, 8, 2 cum in eum casum me fortuna -isset. SEN. benef. 7, 9, 1 nec in altam faecem rerum hunc expeditum hominem -o. PRISCILL. tract. 4, 78 -ite confractos in remissionem.
5 *in re hereditaria i. q. relinquere*: QVINT. decl. 325 p. 280, 21 ille *pudor* bona sua in aliquem humilem -endi; -sit enim. NOVELL. Iust. 131, 9 ecclesiam . . . accipere quod -ssum est (τὸ καταλελειμμένον). *ibid.* ecclesiae . . . quod -ssum est, praebeatur. GREG. M. epist. 9, 164 libertis -ssa legata. *ibid.* -ssa res. *adde*: CORP. VIII †23592 (*prov. Byzac.*) -sit nobis glad⟨ium⟩ (*i. luctum*). X †4510 (*Capuae*) hic requiescit . . . Paulinus . . . quius rememoratio dolum parent⟨ib⟩us -sit. CARM. epigr. 708, 1 acervum luctum mihi -isti. 708, 5 haec tua mi -isti pignera (*i. liberos*). CORP. V †6402, 6 (*Laude, a. 442 p. Chr.*) -sit de domino suo filium. 6 *i. q. rem aliquo deducere*: CIC. ac. 2, 79 eo . . . rem -it Epicurus . . . nulli unquam *sensui* esse credendum. SEN. dial. 3, 10, 2 virtutes in clientelam vitiorum -ere. benef. 6, 8, 4 in unum testem . . . rem -it. VAL. MAX. 9, 12 ext. 5 cum in certamen tragoediam -isset. LVCAN. 5, 301 fata . . . in praeceps solitus -ere Caesar. QVINT. inst. 1, 2, 31 vim dicendi . . . ad unum auditorem -ere. VLP. dig. 12, 2, 34, 9 cum res in ius iurandum -ssa sit.
7 *i. q. rem deponere*: CARM. epigr. †1390, 3 felix, qui affectus potuit -ere tutos.

syn.: ad I A 2 a: subducere. *e*: pangere, serere, inserere. *k*: devorare. *ad I B*: descendere, se subducere. *ad II A*: manu mittere. *ad II B 1*: conterere, contrahere. *II B 3*: descendere.
opp.: ad I A: tollere, extollere. *ad I B*: surgere. *ad II A*: retinere. *ad II B 1*: evehere, tollere.

deriv.: demissicius, demissio.

part. perf. pass. pro adi. **dēmissus,** -a, -um. *comparat. legitur inde a* VARRONE, *superlat. deest, sed v. p. 494, 39.* 1 *de personis*: a *proprie i. q. pronus*: VARRO ling. 5, 23 humilior qui ad terram -ior. OV. met. 8, 204 si -ior ibis. *ibid. opp.* celsior. *cf. l. 64. p. 494, 40.* SEN. nat. 7, 1, 1 nemo usque eo tardus et hebes et -us in terram est. b *translate: i. q. humilis, modestus* (*cf.* GLOSS. -us adulescens pudore praeditus): CIC. Pis. 40 est inventus in provincia paulo quam ille -ior. de orat. 2, 182 ea omnia, quae proborum -orum, non acrium, non pertinacium, non litigiosorum, non acerborum sunt. Att. 2, 21, 3. SALL. Catil. 51, 12 qui -i in obscuro vitam habent. HOR. sat. 1, 3, 57 multum -us homo. TAC. ann. 13, 13 ut nimia *Agrippina* nuper coercendo filio, ita rursum intemperanter -a (*i. q. indulgens*). PANEG. 11, 18 videmus . . . eos . . . qui preces alligant, humiles atque -os. *i. q. maestus, tristis*: CIC. Verr. 1, 17 cum iste repente ex alacri atque laeto sic erat humilis atque -us. Mur. 45 videsne tu illum tristem, -um? Sull. 74 quis P. Sullam nisi maerentem -um afflictumque vidit? Att. 15, 29, 3. PROP. 4, 8, 9 talia -ae pallent ad sacra puellae. CELS. 3, 18 an maestus -usque sit. QVINT. inst. 1, 3, 10 illum tristem semperque -um. AMM. 20, 5, 10 -us et maestus. 25, 3, 15 -os et tristes. *cf.* CIC. epist. 1, 9, 16 fracto animo et -o (SALL. Iug. 98, 1. LIV. 4, 44, 10 -iore animo).

2 *de rebus*: a *proprie i. q. pronus, dependens*: LVCR. 5, 629 quanto -ior eius (*i. solis*) cursus abest procul a caelo. OV. met. 11, 505 ubi -am *navem* curvum circumstetit aequor. *ibid. opp.* sublimis. SEN. clem. 2, 2, 1 omnia . . . erecta aut languore -a. COLVM. 5, 6, 12 -um ex eo palmitem (*i. q. dependentem*). PLIN. epist. 5, 6, 16 -us . . . pronusque pulvinus. *de locis i. q. planus, depressus*: CAES. Gall. 7, 72, 3 campestribus ac -is locis. civ. 3, 49, 5 loca . . . -a ac palustria. BELL. Alex. 29, 4 -ioribus ripis (PLIN. epist. 8, 17, 1). FRONTIN. strat. 1, 1, 6 -o alveo (*codd.* om-) Euphrates decurrit. *de partibus corporis*: TER. Eun. 314 -is umeris esse. 336 labiis -is (PHYSIOGN. 117. 119. *cf.* DON. Ter. Hec. 689 -o labro. AMM. 25, 4, 22 inferiore). VARRO rust. 2, 5, 8 a collo palea -a. CIC. Cluent. 58 capite -o (dom. 83 CATVLL. 88, 8 CAES. Gall. 1, 32, 2 SEN. contr. 1, 3, 1. 9, 2, 7 SEN. epist. 65, 21 QVINT. inst. 6, 3, 40 APVL. met. 8, 27 VVLG. III reg. 21, 27 SIDON. epist. 1, 11, 15 ACT. Archel. p. 2, 23). SALL. Catil. 31, 7 -o vultu (SEN. contr. 10, 3, 13 LVCAN. 2, 361 SEN. benef. 2, 2, 1 STAT. Theb. 4, 768 TAC. ann. 12, 36 VVLG. Is. 49, 23). VERG. georg. 3, 500 aures. Aen. 12, 220 -o lumine (STAT. Ach. 1, 795). PROP. 2, 14, 11 -is cervicibus. OV. am. 3, 9, 9 -is alis. hal. 78 -o rostro (*de canibus*). SEN. contr. 2, 4, 3 -is oculis. PHAEDR. 1, 29, 7 asinus -o pene. PLIN. nat. 9, 275 *supercilia* -a. VAL. FL. 3, 640 -a ora. LACT. opif. 10, 21 scapulae . . . a cervice -ae. ACT. Archel. p. 3, 4 -is onere bracchiis. *de crinibus*: *i. q. solutus*: OV. met. 6, 289 -o crine. fast. 6, 441. PAVL. FEST. p. 278 crinibus -is. *i. q. promissus*: PAVL. FEST. p. 17 capilli -i (PLIN. epist. 1, 10, 6). SEN. contr. 10, 1, 2 barba (SEN. epist. 77, 18 CAPITOL. Ver. 10, 6). *de vestimentis*: VARRO Men. 302 tunicam -am . . . ad talos. CIC. Cluent. 111 usque ad talos -am purpuram. VERG. Aen. 4, 263 laena -a ex umeris. HOR. sat. 1, 2, 25 tunicis -is. 1, 2, 95 -a veste. 1, 2, 99 ad talos stola -a. PROP. 4, 2, 38. OV. am. 3, 2, 25 -a . . . pallia (ars 153). SIL. 15, 422. STAT. silv. 1, 1, 43 tergo -a chlamys. QVINT. inst. 5, 13, 39 praetextam -am. PORPH. Hor. sat. 1, 2, 28/29. AVR. VICT. Caes. 21, 1 -a in talos indumenta. *de armis*: MANIL. 1, 391 -us . . . ensis (*de Orione*). b *translate: i. q. modestus, humilis*: CIC. Pis. 62 istuc fractum, humile, -um. Tusc. 2, 47 est in animis omnium fere natura molle quiddam -um. PLIN. epist. 8, 6, 2 ille titulus . . . modicus atque etiam -us. SCHOL. Cic. Bob. p. 152, 26 quis -is precibus Pompeium oraverit. *i. q. modicus*: GARG. MART. pom. 2, 4 -a temperies necessaria iis (*i. persicis*). *i. q. vilis*: SEN. epist. 92, 9 fecerunt . . . bonum -um et ignobile. *i. q. languidus*: CHIRON 116 haec sunt huius morbi sequentia signa, quae contingunt ex magno labore et frigore cursu -orum (-ionum *trad.*) quadrupedum in certamine. THEOD. PRISC. log. 103 quae (*hypnotica*) . . . corpora -a constringunt. ORIBAS. syn. 1, 4 cum astringendum sit corpus, quod hebes est vel -um. *de oratione, pronuntiatione, rhythmo, i. q. levis, lentus, modestus, simplex*: VARRO Men. 357 maerentis ut quietus ac -ior probandus *rhythmus*. CIC. orat. 197 -o atque humili sermone. de orat. 3, 218 *vocis genus* -um et haesitans et abiectum. VERG. Aen. 3, 320 -a voce locuta est (SERV. *ad l.* humili, tenui. GELL. 1, 5, 3 voce molli ac -a. 4, 1, 13. DON. Ter. Ad. 431 haec sententia modo velut querela -a voce proferenda est). VAL. MAX. 6, 4 ext. 2 *defensionem* -am et supplicem. QVINT. inst. 9, 3, 172 miseratio. PLIN. epist. 1, 8, 5 etiamsi stilus ipse pressus -usque fuerit. EXPLAN. in Don. gramm. IV 531 quae (*prosodia*) -ior est, a pluribus βαρεῖα appellatur graece, latine vero gravis. GELL. 1, 11, 15 -am iacentemque orationem. *adde de oratore ipso*: CIC. orat. 81 *orator* in priscis reliquisque ornamentis et verborum et sententiarum -ior.

syn.: ad 1 b: humilis, afflictus, fractus, maerens, maestus, tristis. *ad 2 a*: pronus. *ad 2 b*: modicus. *oppos.: ad 1 a*: celsus. *ad 1 b*: laetus. *ad 2 a*: erectus.

adv. **dēmissē**: *comparat. legitur inde ab* OV., *superlat.* CAES. civ. 1, 84, 5. 1 *proprie*: OV. trist. 3, 4, 23 nempe quod hic alte, -ius ille volabat. *cf. p. 493, 46.*

2 *translate: i. q. modeste, humiliter, submisse*: CIC. Flacc. 21 cum . . . -e . . . responderat. dom. 93 huic maledicto utrum non respondere an -e respondere decuit? Tusc. 5, 24 cum humiliter -eque sentiret. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16, 1 gratias agis . . . tam suppliciter ac -e. CAES. civ. 1, 84, 5 haec quam potest -issime et subiectissime exponit. VAL. MAX. 9, 13, 2 petit . . . -e et flebiliter. AMM. 30, 1, 2 Terentius dux -e ambulans semperque submaestus. SCHOL. Cic. Bob. p. 48 -e et officiosa quadam veneratione blandissimum. 128 -ius et verecundius dixerat. 130 miserabiliter et -e petendo. 138 verecundius atque -ius. *Kieckers.*

dēmiūrgīnus, -a, -um *a* demiurgus (*v. l. 60*). TERT. adv. Val. 27 p. 203, 20 in figuram principalis tetradis quattuor eum substantiis stipant: spiritali Achamothiana, animali -a (-iana *conicitur*) *eqs.*

dēmiūrgus (dāmiūrgus), -ī *m.*, δημιουργός. 1 *damiurgus*, *magistratus Achaeorum*, GLOSS. magistratus. LIV. 32, 22, 2 magistratus gentis (*Achaeorum*): -os vocant, decem numero creantur. 32, 22, 5. 38, 30, 4 -is civitatium, qui summus est magistratus. *titulus fabulae* TVRPIL. demiurgus (CIC. epist. 9, 22, 1 NON.). 2 *apud* ECCL. *de creatore mundi*: TERT. scorp. 10. adv. Val. 15 ex hac *conversione* anima huius mundi dicitur constitisse, etiam ipsius -i, id est dei nostri. 18 p. 197, 10. 18 ut animalium quidem substantiarum . . . patrem nuncupent, materialium vero . . . -um nominent. p. 197, 19—29. 31. 32 IREN. 1, 5, 1 *et saepe, v. locos a Stiereno p. 1021 allatos.* SCHOL. Stat. Theb. 4, 516 et triplicis mundi summum: dicit autem deum demiurgon (demoirgon, demogorgona *trad.*), cuius scire nomen non licet. *L.*

***dēmo,** -psī, -ptum, -ere [*a* de *et* emere. *Th.*]. EVTYCH. gramm. V 478, 19 -o . . . promo . . . ab eo quod est emo secundum quosdam composita . . . quibusdam non ab eo videntur composita. *in codd. haud raro scribitur* demsi *et* demtus, *cf.* CHAR. gramm. I 246, 1 quinta forma (*tertiae ordinis*) est qua perfectum in si litteras cadit velut . . . -o, -is, -psi. MAR. VICTORIN. gramm. VI 21, 13 hiems et sumsit et insumsit et -msit sine dubio per ms scribetis. PRISC. gramm. I 507, 16 '-msi, -ptum', 'sumsi sumptum' in quibus etiam p euphoniae causa interponitur, quod etiam in praeterito quibusdam placuit ascribere. TER. SCAVR. gramm. VII 21, 2 scribimus sumptus, -ptus, emptus cum alioqui ceteris declinationibus verborum non adsit *p littera.* PAVL. FEST. p. 4 abemito significat -ito vel auferto. GLOSS. ἀφαιρῶ. ἀφαιροῦμαι. ὑφαιροῦμαι. -it ἀφαιρεῖ ὑφαιρεῖ. tollit. -et tollet. detrahit aut minuit. -it de⟨mi⟩nuit, deducit, detrahit vel minuit. -e ὕφελε. -psi sustuli. deduxi, deminui. -psit ἀφείλετο. ἔτεμεν, τέμνει (τέμνῃ?). tollit, delevit. *cf.* diemat (*i.* demat?) -erit. *legitur inde a* LEGE XII tab. *per totam latinitatem, singulis locis*:

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

CATVLL. VAL. MAX. LVCAN. CALP. VAL. FL., *binis*: TER. RHET. Her. CIRIS TIB. PROP. MANIL. COLVM. MART. QVINT., *ternis*: CAES. VERG., *5ies*: SIL., *6ies*: SALL. FEST., *7ies*: SEN. rhet., *8ies*: CATO LVCR. HOR., *9ies*: STAT. TAC. SVET., *deest*: HIRT. BELL. Afr. Alex. Hisp. PVBLIL. NEP. RVT. LVPO GRATT. GERM. VELL. PHAEDRO MELAE SCRIB. LARGO ASCON. PERS. PETRON. [*loc. corrupt.*: MANIL. 3,420. *dub.*: FRONTO p. 204, 23 N.]

I ***proprie*:** **A** *de superiore loco auferre, avellere*: CAES. Gall. 5, 48, 8 haec *tragula* ... -pta (*de turri*) ad Ciceronem defertur. VARRO rust. 1, 39, 3 quae ex arboribus -pta. LIV. 27, 31, 4 -pto capitis insigni purpuraque atque alio regio habitu aequaverat ceteris se in speciem. 34, 61, 15 conspectae tabellae (*sc. suspensae*) -ptaeque lectae. 40, 51, 3 clipeaque de columnis et signa militaria omnis generis -psit. OV. ars 2, 528 capiti -ptas ... rosas. epist. 12, 156 sertaque compositis -ere rapta comis. 19, 9 quae -ptus ab arbore fetus (met. 11, 113 -ptum ... arbore pomum. 14, 689 sed neque iam fetus desiderat arbore -ptos. PLIN. nat. 15, 74 pomum ex arbore). met. 6, 603 sacrorum pignora (*sc. hederas*) -it. 8, 32 faciem -pto nudaverat aere. 9, 375 hunc tamen infantem maternis -ite ramis et date nutrici (*filium Ioles*). 13, 833 -ptusve cacumine nidus. 15, 610 -pta capiti ... corona (PLIN. nat. 21, 8). trist. 1, 7, 2 -e meis hederas, Bacchica serta, comis. fast. 4, 135 aurea marmoreo redimicula -ite collo, -ite divitias. CVRT. 7, 4, 33 -ptaque galea (10, 7, 18). COLVM. 12, 39, 3 ubi satis corrugata erunt acina, -ito. IVST. 15, 3, 13 diadema sibi -ptum.

B *latiore sensu i. q. auferre, abripere, tollere, detrahere*: **1** *aliquem*: LIV. 2, 42, 1 dulcedo agrariae legis ipsa per se, -pto auctore, subibat animos. SEN. dial. 9, 7, 2 -e illis testes spectatoresque. STAT. Theb. 1, 187 -pto consorte. CYPR. GALL. gen. 491 fratrem tanto discrimine -ptum. AVR. VICT. Caes. 4, 2 -ptis regibus post Iubam. CYPR. GALL. gen. 410 hos (*Abramum et Saram*) Thara ... Chaldaeo de grege -psit. exod. 821 nam -itur *sicarius* inde (*ex tectis sacratis*). Ios. 48 ex furva cum primum -psit Aegypto deus *Israelitas*.

2 *aliquid*: **a** *generatim*: LEX XII tab. (Fest. p. 348) quandoque sarpta (*i. putata, de vineis*), donec -pta erunt. PLAVT. Asin. 788. Bacch. 671 fortassis tu auri -isti parum (VITR. 9 praef. 10 -pto auro tantundem argenti ... admixtum esse. ITALA exod. 32, 24 [Aug. loc. hept. 2, 131 p. 565, 7] cui sunt aurea -ite [περιέλεσθε, VVLG. *aliter*, ITALA Wirc. quicunque habet aurum -at, Lugd. -at sibi]). Capt. 112 *catenas*. Men. 555 hanc coronam. Truc. 264 -isti unam litteram (RHET. Her. 4, 21, 29 -endis nunc litteris. 4, 22, 30. VARRO ling. 7, 1 ⟨si⟩ aliqua *littera* -pta est. *al.* 9, 44 cum est -ptum s. RVT. LVP. 1, 3 παρονομασία: hoc aut addenda aut -enda ... littera aut syllabi fieri consuevit. OV. fast. 1, 326 CHAR. gramm. I 102, 18. 137, 21 *al.*). CATO agr. 151, 4 ubi germinascere coeperit *semen*, tum -i *stramenta*. 162, 3 tertio die -ito *pernas*. CIC. Verr. 4, 119 -ptis tegulis. orat. 190 prima enim syllaba -pta (VARRO ling. 10, 32 extremis syllabis -ptis. DIOM. gramm. I 353, 3 *al.*). de orat. 2, 109 verbo uno aut addito aut -pto. nat. deor. 3, 83 idem (*Dionysius*) ... Aesculapii Epidauri barbam auream -i iussit (VAL. MAX. 1, 1, 3). ad Q. fr. 3, 1, 3 aqua -pta. LVCR. 3, 604 tegmine -pto. RVT. LVP. 1, 15 -ptis omnibus articulis. OV. am. 1, 1 pr. -ptis ... duobus *libellis*. rem. 186 ut relevent -pti vimina curva favi. met. 15, 123 curvi -pto modo pondere aratri (15, 247). fast. 1, 266 cuius *portae* -erat *Saturnia* oppositas invidiosa seras (1, 280 tota patet -pta ianua nostra sera). trist. 1, 2, 52 -ite naufragium. Pont. 1, 1, 30 et carmen -pto nomine sume meum (2, 9, 51 quae *carmina*, si tua nomina -as, Threicium iuvenem composuisse negem). LIV. 3, 36, 4 securem (*cf. infra l. 74*). 21, 43, 16 -ptis signis. CELS. 5, 28, 17 quibus *squamulis* -ptis. 8, 5 emplastrum. PAVL. FEST. p. 71 aspiratione -pta (CASSIOD. gramm. VII 211, 32 inst. div. 15 p. 1128D). CVRT. 6, 1, 14. 8, 4, 15 -ptis armis. PLIN. nat. 30, 44 -pta testa. QVINT. inst. 9, 1, 39. SVET. vita Verg. p. 65 his versibus -ptis. DIOM. gramm. I 369, 6 incerta autem est ratio -ptae vel appositae praepositionis. *accedit dativus*: PLAVT. Bacch. 664 sed lubet scire quantum aurum erus sibi -it (TER. Eun. 627 aurum sibi clam mulier -it). CATO agr. 110 odorem deteriorem -ere vino. OV. met. 10, 518 aut illi (*Cupidini*) -e pharetras. 14, 766 et anilia -it instrumenta sibi. Pont. 2, 9, 78 qui nisi natalem nil mihi -psit humum. fast. 6, 469 CELS. 2, 18 p. 65, 1. SEN. epist. 24, 13 non hominibus tantum, sed rebus persona -enda est. CVRT. 6, 1, 14 iacenti spolia (SIL. 9, 87). 10, 5, 29 tot regna aut reddita, quibus ea -erat bello, aut dono data. SVET. Claud. 16 et cum ... -isset cuidam appositam notam. VIR. ill. 15, 4 secures fascibus (*cf. p. 496, 1*). *i. q. liberare, solvere*: HOR. carm. 3, 6, 42 iuga -ret bobus fatigatis (PROP. 3, 6, 2 tibi sint dominae, Lygdame, -pta iuga. OV. epist. 20, 86 met. 7, 325 fast. 2, 74. LIV. 3, 15, 9 servitiis grave iugum -ret). TIB. 3, 9, 14 et -am celeri ferrea vincla cani (LIV. 5, 13, 8 vinctis quoque -pta in eos dies vincula. 9, 11, 13 -e vincla Romanis. OV. met. 3, 168 pedibus. fast. 3, 320 nobis. trist. 4, 7, 7 cur quotiens alicui chartae sua vincula -psi. *cf. p. 496, 14*). OV. met. 14, 230 ligamina ventis. *acced. ablat. v. p. 496, 22.* *accedunt praepositiones*: **ab**: OV. ars 3, 214 -ptus ab immundo vellere sucus ovis. **de**: VARRO ling. 5, 94 vindemiator ... dicitur ... quod de viti id -unt. CIC. rep. 2, 55 secures de fascibus. OV. trist. 5, 2, 20 exiguum pleno de mare -at aquae. 5, 2, 54 minimamque tuo de fulmine partem -e. **ex**: PAVL. FEST. p. 651 vinum novum, quod ex dolio -itur. GELL. 2, 5 si ex Platonis ... oratione verbum aliquid -as mutesve. *adde*: IVLIAN. dig. 6, 1, 59 *fenestras* inde (*i. ex aedificiis*).

b *speciatim*: **α** *de veste sim.*: PLAVT. Truc. 367 soleas. LVCIL. 1161 pedibus laeva Sicyonia -it (*sc. calceos*) honesta. TIB. 1, 8, 46 -pta pelle (OV. ars 2, 212 et tenero soleam -e vel adde pedi. CVRT. 8, 9, 28). OV. am. 1, 4, 50 de tergo pallia. epist. 17, 103 tuis -ptos umeris ... amictus. CELS. 5, 19, 12 ei (*nuci*) summam pelliculam. PLIN. nat. 17, 110 cerasi libro -pto. *bis.* 16, 204 cortex. HYG. fab. 36 p. 67, 20 vestem cruore Nessi tinctam -ere. IVST. 1, 6, 3 -ptis compedibus (*cf. p. 495, 78*). MART. CAP. 9, 903 flammea, virgineum quae obnubere sueta pudorem regina -et Pronuba. **β** *i. q. desecare* (*cf. infra l. 53*): PLAVT. Aul. 312 quin ipsi pridem tonsor ungues -erat (ANTH. 643. ITALA deut. 21, 12 [Lugd.] περιονυχιεῖς, VVLG. circumcidet. *cf.* GLOSS. II 384, 35 ungues -o ὀνυχίζομαι). VARRO ling. 5, 98 si cui ovi mari testiculi -pti (*cf.* AVR. VICT. Caes. 12, 8 -ptis genitalibus). rust. 2, 11, 9 quam *lanam* -ptam ac conglobatam (CALP. ecl. 5, 66 maturas -ere lanas). frg. Non. p. 94 primum capillum puerilem -ptum (CIRIS 281 purpureum patris -issem vertice crinem. SVET. Iul. 67 barbam capillumque summiserit nec ante -erit. AMM. 22, 4, 9 HYG. fab. 189 p. 120, 19. 274 p. 150, 7). Q. CIC. pet. 9 capita (CVRT. 4, 9, 25 gladio caput. 6, 9, 28 PLIN. nat. 11, 49 LAMPR. Comm. 17, 10. *cf.* SVET. Tib. 58 statuae quidam Augusti caput -mserat. Cal. 22). OV. met. 1, 492 utque leves stipulae -ptis adolentur aristis. 15, 369 concava litoreo si -as bracchia cancro. SEN. contr. 10, 4, 5 -e huic oculos, illi manus. SEN. apocol. 4 ne -ite Parcae. PLIN. nat. 11, 118 quibus *alis* -ptis. 15, 62 -ptis forfice ... acinis. 25, 146 -pta spica. SVET. Cal. 33 tam bona cervix, simul ac iussero, -etur (*codd.*, demetetur *Reines.*). VLP. dig. 39, 5, 6 in arbore caesa vel -pta. SOL. 20, 5 taurina cornua in tantum modum protenduntur, ut -pta ob insignem capacitatem ... potuum gerula fiant. ITALA I reg. 24, 5 (Lucif. Athan. 1, 14 p. 90, 29, 30) et -psit pinnam chlamidis Saul occulte (ἀφεῖλε, VVLG. praecidit). AVSON. 374, 4 necesse est, ut nolint -i quo sibi uterque placet (*sc. Iuppiter barba, Venus crinibus*). SPART. Hel. 5, 7 *folia* rosae, quibus -ptum esset album. LAMPR. Heliog. 20, 5 cristas vivis gallinaceis -ptas. CLAVD. carm. min. app. 5, 15 vellera. **γ** *i. q. decolare*: CATO agr. 11, 2 cola, qui florem -at. 26 si voles de faece -ere vinum. **δ** *t. t. in re navali*: LIV. 21, 49, 11 -endis armamentis eo tempore aptandaque ad pugnam classe absumpto. 36, 44, 4 -endis armamentis. LIV. 24, 34, 6 -ptis interioribus remis. **ε** *t. t. medicorum*: *de subtrahendo cibo*: VARRO rust. 2, 1, 17 quod ... tauris datur plus cibi, ... feminis bubus -itur. 3, 7, 10 medium cibum. CELS. 1, 3 at vere paulum cibo -endum, adiciendumque potioni. 3, 2 p. 76, 32. *sim.* PLAVT. Asin. 706 -am ... de hordeo (*poenae causa*). *de detractione sanguinis*: COLVM. 6, 12, 1 si sanguis adhuc supra ungulas in cruribus est ... scarificatione -itur. SER. SAMM. 39 tarda -ptus testudine sanguis. CELS. 2, 9 -itur materia sanguinis detractione *etc.* *de purgatione*: CELS. 2, 2 in iis quae superant, est quod morbus -at. *de secando* (*cf. supra l. 16*): CELS. 6, 18, 3 tum quidquid corruptum est, excidendum, sic ut ex integro quoque paulum -atur. 7, 19. 20 *al.* 8, 4 p. 336, 1 quam minimum ex osse (*ibid.* excidere. *cf.* AVG. gen. ad litt. 9, 15 p. 287, 11 osse -mto *de Adam*).

II ***translate*:** **A** *aliquem*: AVSON. 471, 12 quem pluris faciunt novem sorores, quam cunctos alios Marone -pto (*i. excepto*).

B *aliquid* (*obi. omittitur p. 497, 77. 498, 42*): **1** *generatim*: **a** *obi. solum*: PLAVT. Mil. 759 iubes illud -i. CATO orig. 93 quantum -as. ACC. trag. 7 -is quod laudi datur. TRAG. inc. 86 tantum gratiae. CIC. inv. 2, 90 accusatione alterius et culpae depulsione -pta. Verr. 2, 158 semper aliquid -endo. Pis. 69 -ptis corporis voluptatibus. Phil. 8, 1 verbi atrocitate -pta. fin. 2, 64 quibus *ceteris* -ptis. 2, 88 -pta ... aeternitate. ac. 2, 49 aliquid minutatim et gradatim additur et -itur. 2, 92. Tusc. 1, 33 quo (*augurio*) saeclorum futurorum ... -pto. Att. 9, 9, 2 qua *benevolentia* -pta. 11, 15, 3 sollicitudinem (TAC. hist. 2, 68). 15, 11, 3 hoc -pto munere. epist. 7, 8, 1 -pto ... labore (HIL. in Matth. 11, 13 laborem onusque). CATVLL. 99, 6 tantillum vestrae -ere saevitiae. LVCR. 1, 800 -ptis paucis paucisque tributis. 2, 21 quae -ant cumque dolorem. 2, 770 addita -ptaque quaedam. VARRO frg. Non. p. 520. SALL. or. Macri 21 -pto metu (LIV. 29, 15, 1 -pto metu. 33, 20, 10 *al.* OV. am. 3, 4, 3 met. 2, 866 SEN. nat. 2, 59, 13 epist. 88, 3 TAC. hist. 2, 54 AVG. civ. 4, 9. 31). VERG. Aen. 2, 775 curas -ere (3, 153. 8, 35 SEN. Herc. f. 681). CIRIS 214 -ptae subita in formidine vires (*cf. p. 497, 45*). HOR. epist. 1, 2, 38 nam cur, quae laedunt oculos, festinas -ere. 2, 2, 140 -ptus per vim mentis gratissimus error. LIV. 2, 6, 4 ignominias (41, 3, 5 CVRT. 7, 2, 31). 4, 10, 6 iniuriam. 24, 27, 7 -pto timore. 25, 37, 19 ultro inferendo arma contemptum sui -urum. 32, 34, 5 publica tantum auctoritate -pta. 37, 7, 12 suspicionem. OV. epist. 1, 50 -pto fine (trist. 3, 11, 2 SEN. Phaedr. 553). rem. 557 modo das, modo -is amores. met. 7, 303 refert ... -ptos Aesonis esse situs. 11, 267 si -as iugulati crimina Phoci (STAT. Theb. 4, 550). 13, 16 honorem

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(AVSON. Mos. 37 iusti ne -at honorem nominis). Pont. 1, 1, 64 poena potest -i. 2, 2, 107 nec mea si tantum peccata novissima -as. 3, 9, 15 non eadem ratio est, sentire et -ere morbos. SEN. epist. 48, 9 quid istorum cupiditates -it (AVG. civ. 4, 4). 104, 20 desideria. PLIN. nat. 8, 189 algore modo -pto. 7, 100 -pto plurimorum odio. 20, 166 -pto balinearum usu. SIL. 12, 740 -pto terrore. TAC. Germ. 3 ex ingenio suo quisque -at vel addat fidem. hist. 2, 5 -ptis utriusque vitiis. ann. 3, 47. SER. SAMM. 208 exacuit puros -pta caligine visus. GELL. 5, 12, 8 Vediovem appellaverunt -pta atque detracta iuvandi facultate. PS. APVL. Ascl. 34 principali ... -pto nomine. TERT. ieiun. 4 *deus* permittens omnia, ut -ret quaedam. resurr. 59 p. 120, 5 -ere faenum carnis immundae. PANEG. 5, 18 -pti periculi miseri (AMM. 28, 3, 7 periculo penitus -pto). AVSON. 364, 2 his -ptis (*monosyllabis 'est et non'*) nihil est, hominum quod sermo volutet. CLAVD. carm. min. app. 5, 70 ut totum, quod possit laedere, -as. CYPR. GALL. lev. 4 hostia peccatum -ret quae. COD. Iust. 11, 62, 13 -pto sive salvo canone iuris (11, 62, 14, 2). *pro obi. est acc. c. inf.*: Ov. Pont. 2, 9, 24 si -as velle iuvare deos.

b *accedit dativ.* (ad *l. 78*): PLAVT. Aul. 165 laborem -am et deminuam tibi. Bacch. 285 quom mi ipsum nomen eius Archidemidis clamaret -urum esse. Pseud. 1186 quid mercedis petasus hodie domino -ret. TER. Ad. 819 et mihi et tibi et illis -eris molestiam. LVCR. 5, 1114 *aurum* facile et validis et pulchris -psit honorem (6, 420 suisque [*sc. deorum*] -it imaginibus violento volnere honorem). VARRO Men. 36 non -unt animis curas ac religiones (LIV. 31, 25, 4. 37, 25, 2). SALL. Iug. 102, 5 simul nobis -res acerbam necessitudinem. or. Cottae 9 si quid ea vobis incommodi -itur. epist. Mithr. 11 Graeciae -psi grave servitium. hist. frg. 2, 70 quis rebus aliquantam partem gloriae -erat. HOR. epist. 1, 18, 94 -e supercilio nubem. 1, 20, 22 ut quantum generi -as, virtutibus addas. PROP. 2, 1, 65 hoc si quis vitium poterit mihi -ere. LIV. 1, 12, 5 -e terrorem Romanis fugamque foedam (37, 24, 1). 2, 34, 11 iura imposita patres -rent sibi. 2, 60, 5 *syn.* detrahere, *opp.* addere. 3, 59, 4 metum patribus -psit (SEN. epist. 24, 4 hominibus. APVL. met. 2, 18 HIL. in Matth. 31, 11 HIER. epist. 18B, 3 (19), 1. AVG. civ. 7, 5 civibus suis. IVST. 11, 1, 8. 11, 9, 15). LIV. 25, 15, 19 ingens flagitium imperio -uros. 26, 12, 8 indignitate sua vim ac ius magistratui, quem gerebat, -isset. 29, 21, 11 et praetori et consilio haud mediocre onus -ptum erat de Scipione cognoscendi. 32, 21, 6 *opp.* dare. 35, 31, 7 timorem vanum iis -endo (SEN. Thy. 837 non Phoebeis obvia flammis -et nocti Luna timores. nat. 6, 1, 4 trepidis). *al.* Ov. am. 1, 2, 38 haec tibi si -as commoda. 2, 2, 38 et veris (in verum *PS, corr. Ehwald*) falso crimine -e fidem (rem. 290 -e veneficiis carminibusque fidem. TAC. ann. 4, 9 honesto. SVET. gramm. 25 saepe fabulis fidem firmare aut -ere). met. 2, 707 furtoque silentia -e. 3, 302 vires sibi -ere temptat (*cf.* SEN. contr. 10 pr. 15 Turrinus pater multum viribus -erat. STAT. silv. 1, 4, 45 sed armatas multum sibi -ere vires. *cf. p. 496, 76*). 13, 950 utque mihi quaecunque feram mortalia -ant *di maris*. trist. 2, 9 -e mihi studium, vitium quoque carmine -es. 2, 202 ne sit cum patria pax quoque -pta (adempta *codd.*) mihi. 2, 306 huic -pti criminis. 3, 5, 25 *spem* (FLOR. epit. 1, 13, 15). Pont. 1, 7, 20 nil -it laudi gloria nostra tuae. 1, 8, 74. 3, 1, 149 tum lacrimis -enda mora est. *al.* CELS. 1 pr. p. 11, 9 neque adiectum quidquam empiricorum professioni, sed -ptum est. 3, 21 multum taedio -it. 5, 28, 19 si quid ei vitio -ptum est. CVRT. 6, 1, 18 suae -ptum gloriae existimans. SEN. contr. 10 pr. 12 cui *Basso* -ptam velles ... amaritudinem et simulationem actionis oratoriae. suas. 7, 13 M. Tullio et natura memoriam -erat (*B*, demserat *V*, ademerat *Gertz*) et ebrietas. SEN. Tro. 936 et unum hoc -e nostris cladibus, falli. benef. 2, 5, 2 -ere tantum te gratiae quantum morae adicis. 7, 28, 3 depreso pudor -itur ([*Haupt*, emittitur *N*]. dial. 7, 26, 6 ut pudor hominibus peccandi -retur). epist. 16, 3 ut -atur otio nausea. 24, 12 -ere rebus tumultum. 87, 40 divitiis -ere supercilium. MART. 2, 77, 7 non sunt longa quibus nihil est quod -ere possis. STAT. Theb. 7, 76 ipsi reverentia patri ... -atque minas. 7, 705 -ere fatis iura frequens. silv. 1, 2, 182 otia -e iuventae. SIL. 4, 645 amnis tibi nomina -am. TAC. hist. 5, 8 -ere superstitionem et mores Graecorum dare *Iudaeis*. ann. 4, 52 aetas extrema multum etiam eloquentiae -psit *Afro*. SVET. Vit. 8 damnatis supplicia -psit. FRONTO p. 192, 16 N. si nihil ... verae rei (*i. veritati*) de⟨m⟩sit aut addidit. APVL. apol. 99 doleo me hunc scrupulum Aemiliano -isse. LAMPR. Heliog. 6, 8 nec quicquam religioni -psit. CAPITOL. Opil. 2, 2 indicandi de se militibus et rumoribus ... adulescendi potestatem -it. IVST. 7, 6, 5 contemptum sibi hostium -ret. AVR. VICT. Caes. 33, 26 decus (*opp.* tribuere). CARM. epigr. 90, 4 mihi -etur dolor. *pro obi. est sententia*: SIL. 3, 478 sed iam praeteritos ultra meminisse labores conspectae propius -psere paventibus Alpes. *obi. supplendum est*: VARRO rust. 1, 18, 3 ut pro portione ad maiorem fundum et minorem adderemus et -remus. PS. SALL. rep. 1, 5, 8 magnitudinem animi in addendo, non in -endo rei publicae ostendere. SEN. epist. 81, 6 beneficio adicit, iniuriae -it.

c *acc. praepositiones*: ab: TRAG. inc. 29 proin de⟨m⟩et abs te regimen Argos. de: VARRO rust. 1, 1, 10 de Magonis *libris* -psit instar librorum VIII. 2, 1, 26 quare -e ... duas res de mulis, admensuram et parturam. CIC. or. frg. A VII 58 de his ornamentis aliquantum. epist. 1, 7, 9 plus additum ... quam -ptum de fortuna. LVCR. 3, 1087 nec -imus hilum tempore de mortis. LIV. 3, 33, 10 ut -ptum de vi magistratus populi libertati adiceret (*cf. l. 6*). Ov. Pont. 1, 3, 13 ut multum -as nostro de gurgite curae. ex: LVCR. 3, 908 maerorem e pectore. LIV. 34, 54, 5 -ptum ex dignitate populi, quidquid maiestati patrum adiectum esset. CELS. 5, 17, 1 cum ex simplicibus alia -antur. SEN. contr. exc. 9, 1 ex Sallustii sententia nihil -i sine detrimento sensus potest. SEN. dial. 6, 21, 6 nec adiciunt quidquam nec ex promisso semel -unt. 7, 17, 3 cotidie aliquid ex vitiis meis -ere. SVET. Tib. 42 ne quid ex consuetudine immutaret aut -ret. PS. APVL. Ascl. 21 fecunditate enim -pta ex omnibus, quae sunt *eqs.* *adde*: VARRO rust. 2, 4, 22 quidam etiam hinc -unt. 3, 16, 16 aiunt potius hinc -i oportere. TERT. nat. 2, 2 inde (*ex antiquioribus scripturis*) nonnulla -isse.

2 *speciatim*: **a** *de computatione i. q. subtrahere, deducere*: PLAVT. Truc. 845 sex talenta magna dotis -am. VARRO ling. 5, 172 deunx -pta uncia, dextans -pto sextante *eqs.* 6, 13 inferiores quinque dies duodecimo -antur mense. rust. 1, 18, 5. HOR. epist. 2, 1, 46 -o unum, -o etiam unum *annum*. VITR. 3, 5, 2 -pta plintho reliquum dividatur in partes quattuor. 4, 1, 12 -pta abaci crassitudine. 4, 7, 2 una -pta. 5, 6, 7. 5, 10, 4. 6, 3, 4. LIV. 35, 9, 8 tertia pars agri -pta est. PLIN. nat. 2, 86 -pta eius dimidia. *c. dat.*: BOETH. arithm. 1, 6 p. 15, 26 si pari unum -eris. 1, 18 p. 38, 21. 2, 35 p. 132, 11. mus. 4, 2 p. 306, 29 si sesqualtero intervallo sesquitertium -ptum fuerit intervallum, erit quod relinquitur sesquioctavum. *praep.*: de: PLAVT. Trin. 349 de magnis divitiis si quid -as. CIC. Verr. 4, 77 -it de capite medimna *tot* (4, 78. 80. 81. 83). HOR. carm. 1, 1, 20 nec partem solido -ere de die. LIV. 7, 41, 8 ut de stipendio equitum ... aera -rentur. 33, 8, 14 simul ne facile perrumperetur acies, dimidium de fronte -ptum introrsus porrectis ordinibus duplicat. VITR. 10, 10, 5. MART. CAP. 7, 770 numero pari quale -itur, tale superest. *ibid. saepius.* 7, 781 BOETH. arithm. 1, 18 p. 39, 5. ex: LIV. 37, 7, 2 ex summa pecuniae -rent. VITR. 3, 1, 8 e cubito enim cum -pti sunt palmi duo, relinquitur pes quattuor palmorum. MANIL. 3, 420 *syn.* detrahere. MART. 10, 2 dimidiae hinc. **b** *de tempore vitae*: HOR. carm. 2, 5, 14 quos tibi -erit, apponet annos. epist. 2, 1, 46. Ov. met. 14, 732 et quae -istis vitae, date tempora famae. CELS. 4, 21 vitae spatio nihil. SEN. epist. 24, 20 aliqua pars vitae. STAT. silv. 1, 3, 63 vel non abruptos tibi -et hamadryas annos. 5, 3, 230 quantum -isse senectae. SIL. 7, 113. CENS. 2, 2 p. 5, 9 ne lucem (*vitam*) ... -rent. AVG. civ. 13, 10 de spatio vivendi -itur. *obi. suppl.*: Ov. met. 7, 168 -e meis annis et -ptos adde parenti

deriv.: demptio. *Stöger.*

dēmocratia, -ae *f.*, δημοκρατία. HEGES. 2, 13, 1 usque ad hoc tempus -a tenuit. HIER. chron. a. Abr. 1714 ut Atheniensibus -a redderetur. *cf.* SERV. auct. Aen. 1, 21.

dēmocratōr *v.* devorator.

τειχίζω **dēmoenio** GLOSS. II 452, 36. *a* de *et* moenire (munire).

demogorgon *v.* demiurgus.

dēmogrammateus, *acc. plur.* -eōs *m.* [*δημογραμματεύς. *Th.*]. *i. q. scriba publicus*: COD. Iust. 10, 71 (69), 4 boëthos logistarum -eos ... quae vocabula publicis dicuntur subiacere necessitatibus. *L.*

***dēmōlior**, -ītus sum, -īrī (**dēmōlio**, -īvī, -ītus, -īre) *a de et* moliri. NON. p. 346 moliri ... dictum a molibus. unde -iri dictum est destruere. *de formis*: dimoliri: LEX Vrson. (Corp. II 5439) 75, 10 ITALA act. 15, 16 (cod. d) GLOSS. *formae variae notabiliores*: -ens: ITALA exod. 23, 24 (Ottob.) iud. 6, 30 (Lugd.). -entes: LIV. 39, 16, 10. -bor: PLAVT. Bacch. 383. -endae: LEX Iul. munic. (Corp. I 206) 59. -undum: LEX Malac. (Corp. II 1963) 3, 63. demolio: DIOM. gramm. I 400 verba quae vulgo passivo more declinamus apud veteres diversa reperiuntur ... declinatione ... -o. *legitur* -ire: ALF. dig. 23, 2, 12 LEX Quinctia (Frontin. aq. 129) CORP. V suppl. 1218, 1 (*Aquileiae*) IVLIAN. dig. 43, 8, 7 VLP. dig. 10, 3, 12. 39, 2, 37 ITALA Ier. 1, 10 (Cassiod. in psalm. 50, 12) VEREC. in cant. 9, 40 GLOSS. -o: VARRO carm. frg. 7 (Diom. gramm. I 400, 29); -it: VLP. dig. 9, 2, 50 NOT. Tir. 75, 58 GLOSS. -ite: NAEV. com. 48. -unt: HEMINA frg. 23 (-vit *codd. Noni praeter B²*) VLP. dig. 39, 2, 24, 9 IORD. Get. 222. -ito: LEX Tarent. (Ephem. epigr. IX p. 1 *sqq.*) 32 dem⟨olito⟩. LEX Vrson. (Corp. II 5439) 75, 18. -ret: ALF. dig. 39, 2, 43, 1. -et: ITALA Ezech. 26, 10 (Wirc.), -etis: ITALA deut. 12, 3 (Lugd.) iud. 2, 2 (Lugd.). -ent: ITALA Ezech. 26, 12 (Weing.). -bis: ITALA exod. 23, 24 (Ottob.). -vit (*cf. l. 67*): VARRO frg. Diom. gramm. I 401, 1 ITALA iud. 6, 30 (Lugd.) IORD. Get. 300. -ierunt: ITALA III reg. 19, 10 (Cypr. testim. 1, 2 Lact. inst. 4, 11, 6) VVLG. III Esdr. 1, 55. -ierit: ALF. dig. 23, 2, 12 LVCIF. reg. apost. 1 p. 36, 8. -ierat: ALF. dig. 18, 2, 30 pr. -isset: MAR. AVENT. chron. II p. 237, 563. -or *vi passiva usurpatur* (*cf.* PRISC. gramm. II 379 multa antiqui tam activa quam passiva significatione protulisse inveniuntur: ... -or ...): -iri: HIER. hom. Orig. in Ier. 3 p. 775 *v. p. 499, 50.* -itur: CVRIO pater or. frg. Prisc. gramm. II 385 *v. p. 499, 62* MARCELL. chron. II auct. p. 106, 540, 2 *v. p. 499, 53* VEREC. in cant. 2, 2 *v. p. 499, 58* PASS. Theclae C 9 p. 25, 25 *v. p. 499, 59* GLOSS. -iantur: ITALA deut. 28, 52 (Lugd.) HIER. in Ezech. 6, 6 p. 58. -etur: ITALA apoc. 18, 21 (Primas.) *v.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

infra l. 49. -entur: HIER. interpr. Iob 4, 9 VVLG. Am. 7, 9 Ezech. 6, 6 Ioel 2, 8 *infra l. 57.* -rentur: LEX Quinctia (Frontin. aq. 129). *part. perf.*: S. C. de aedif. (Corp. X 1401) ITALA Ezech. 36, 35 (Tycon. 4 p. 34, 4) *infra l. 47.* 36, 36 (Tycon. 4 p. 34, 6) *v. infra l. 48* act. 15, 16 (cod. d Ps. Cypr. rebapt. 12) IAVOL. dig. 41, 3, 23, 2 VLP. dig. 7, 4, 10, 1. 39, 2, 37 PAVL. sent. 5, 6, 2 TYCON. 4 p. 41, 7 VVLG. Ioel 1, 17 I Macc. 11, 4 CONSVL. Constant. chron. I p. 246, 399 FAST. Vind. I chron. I p. 290, 413 HYD. chron. II p. 30, 186 CASSIOD. var. 7, 6, 6 IORD. Rom. 213 PASS. Petr. 6. *de notione*: NON. p. 95 -iri diruere. p. 346 *v. p. 498, 55.* GLOSS. *καταστρέφω*. -iri diruere, dissipare. -itur (-it) destruit, exterminatur (*cf.* HIER. in Matth. 6, 16 p. 35), *καθαιρεῖ.* *legitur active inde a* NAEV., *deponens inde a* PLAVTO; *deest* TER. CATVLLO LVCR. CAES. VERG. HOR. TIB. PROP. SEN. rhet. LVCANO PERS. PLIN. nat. VAL. FL. SIL. STAT. MART. QVINT. IVV. TAC. [*loc. dub.* LVCR. 6, 242 SEN. Herc. f. 504 nat. 6, 13, 4.]

1 *i. q. amoliri*: PLAVT. Bacch. 383 de me hanc culpam -bor. AVG. epist. 110, 6 alios ... mihi aliquid ... scribendum volentes iniungere a me -iaris.

2 *i. q. delere*: a *i. q. evertere, destruere*: *de rebus, maxime de aedificiis* (*cf.* GLOSS. *καταβάλλω οἰκοδομήν*): VARRO carm. frg. 7 rostra. CIC. Verr. 3, 161 statuam. 5, 75 eam (*Dianam*) -iantur (*cf.* 5, 92 Mercurium). 5, 80 simulacrum (VVLG. II par. 34, 4). har. resp. 31 sacellum. off. 3, 66 ea quorum altitudo officeret auspiciis. ad Q. fr. 3, 1, 2 columnam. *al.* LEX Tarent. (Dessau 6086) 32 nei quis ... aedificium detegito neive -<olito> neive disturbato (LEX Vrson. [Corp. II 5439] 73, 10 dim-. 75, 18 dem- S. C. de aedif. [Corp. X 1401] LEX Malac. [Corp. II 1963] 3, 63 ALF. dig. 19, 2, 30 pr.). ALF. dig. 19, 2, 30 pr. -iri, quia melius aedificare vellet. LEX Iul. munic. (Corp. I 206) 59 rerum quae publice -enda<e> loca<tae> sunt. NEP. Timol. 3, 3 tyrannidis propugnacula. LIV. 39, 44, 4 quae in loca publica inaedificata ... privati habebant, ... -iti sunt. VITR. 10, 13, 1 castellum. SEN. dial. 10, 15, 4 nihil non longa -itur vetustas. APVL. flor. 19 p. 95 ignes amolirentur, rogum -rentur. IVLIAN. dig. 43, 8, 7 qui nullo prohibente ... aedificaverat, cogendus non est -ire. AMPEL. 32, 6 aram. ITALA exod. 23, 24 (Ottob.) -ens -bis (*καθαιρέσει καθελεῖς*, VVLG. destrues) ... titulos illorum (*cf.* iud. 6, 30 [Lugd.] -ens -vit [*καθεῖλε*, VVLG. destruxit] altarium). III reg. 19, 10 (Lact. inst. 4, 11, 6 Cypr. testim. 1, 2) altaria tua -ierunt (*κατέσκαψαν*, VVLG. destruxerunt). act. 15, 16 (cod. d [*v. p. 498, 57*] Ps. Cypr. rebapt. 12) quae -ita (*κατεστραμμένα*, VVLG. diruta) sunt eius reaedificabo. ARNOB. nat. 4, 36 librum. HIL. op. hist. frg. 3, 6 basilicam usque ad solum. AVIEN. Arat. 1182. VVLG. I reg. 15, 3 percute Amalec et -ire universa eius. I Macc. 11, 4 Matth. 6, 19. CASSIOD. var. 7, 6, 6 si quid ... fuerit -itum. PASS. Petr. 6 ceciderunt illi fasciamenta ex crure -ita a compede. *de civitatibus, urbibus, terris*: ITALA Ier. 1, 10 (Cassiod. in psalm. 50, 12) statui te super gentes et regna, eradicare et -ire (*κατασκάπτειν*, VVLG. destruas). Ezech. 36, 35 (Tycon. 4 p. 34, 4) civitates ... -itae (*κατεσκαμμέναι*, VVLG. suffossae). 36, 36 (Tycon. 4 p. 34, 6) aedificavi -itas *urbes* (*καθῃρημένας*, VVLG. dissipata). apoc. 18, 21 (Primas.) hoc impetu -etur (*βληθήσεται*, VVLG. mittetur) Babylon (*cf.* HIER. hom. Orig. in Ier. 3 p. 775 -iri Babylonem). VVLG. I reg. 6, 5 *mures* -iti sunt terram (IV reg. 18, 25 Ier. 51, 2 OP. imperf. in Matth. 33 p. 812). cant. 2, 15 vineas (Ier. 12, 10). MARCELL. chron. II auct. p. 106, 540, 2 Antiochia ... -itur a Persis. IORD. Get. 222 -unt paene totam Italiam. *de hominibus, i. q. occidere*: HIER. interpr. Iob 4, 9 et spiritu eius (*dei*) -entur (*ἀφανισθήσονται*, VVLG. esse consumptos). VVLG. I reg. 5, 6 *deus* -itus est eos (*Azotios*). Ioel 2, 8 per fenestras cadent et non -entur. VEREC. in cant. 2, 2 in pulverem -itur *duricordes.* IORD. Rom. 213 Cantabri plenissime -iti sunt. PASS. Theclae C 9 p. 25, 25 intuetur ... in verbis ... et animo -itur (*passive*). *adde*: IORD. Get. 300 Illyricianum exercitum -vit. b *latiore sensu*: CVRIO pater or. frg. Prisc. gramm. II 385 nusquam -itur, nusquam exoneratur pecunia. OV. met. 15, 228 subruit haec (*senecta*) aevi -iturque prioris robora. LIV. 34, 3, 5 si quod cuique ... officiet ius, id destruet ac -etur. 39, 16, 10 -entes nos Bacchanalia. ITALA eccles. 10, 1 (Hier. adv. Pelag. 2, 5) muscae ... -untur atque corrumpunt (*σαπριοῦσι*, VVLG. perdunt) suavitatem olei. HIER. in Matth. 6, 16 p. 35 -itur ... hypocrita faciem suam, ut tristitiam simulet (Ps. AVG. serm. 62, 9). VEREC. in cant. 9, 40 parati sunt -ire *salutem humanam.* GREG. M. moral. 4, 18 hanc (*fidem*) vivendo -iti sunt. 20, 27 propinquorum vitam.

deriv.: demolitio, demolitor.

dēmōlītio, -ōnis *f. a* demoliri. *i. q. destructio*: CIC. Verr. 3, 161 dum ... ea -o fieret. 5, 110 eorum (*signorum*) -o. p. red. in sen. 32 aditus templorum erant non solum praesidiis ... verum etiam -e sublati. VITR. 10, 13, 1 non habuerunt ad -em ferramenta. SCAEV. dig. 39, 2, 45. VLP. dig. 39, 1, 1, 12 operum ... aedificatio vel -o. 39, 2, 35 parietis communis. 39, 2, 37. CHALC. comm. 343 statuae. HIL. op. hist. frg. 3, 7 basilicae. COD. Theod. 15, 1, 36 (*a. 397*) templorum. *in imagine*: TERT. adv. Marc. 2, 1 p. 333, 12 sine -e veritatis.

dēmōlītor, -ōris *m. a* demoliri. *i. q. destructor*: VITR. 10, 13, 3 corvum -em, quem nonnulli gruem appellant (*machina ad rescindendos muros*). HIER. nom. hebr. p. 43, 11 Sarthan tribulatio eorum sive -um (demtilitorum *F*) aut coangustantium (*an a demolitus?*). *Jachmann.*

dēmollio, -ītus, -īre *a* de *et* mollire. *i. q. mollire*: SCHOL. Pers. 4, 40 elixasque nates: id est psilothro -itas. CAEL. AVR. chron. 2, 7, 99 passo Cretico -ito. MVTIAN. Chrysost. hom. 7, 3 tribunalis expectatio ... difficultatem, quae erat ad credendum, -it. GREG. M. epist. 12, 13 nullae seductiones ... a reversionis tuae fervore -iant. NOT. Tir. 73, 20^a -iat.

demonārius *v.* temonarius.

dēmonet NOT. Tir. 53, 58 *a* de *et* monere.

dēmonitio, -ōnis *f. a* demonere. SERM. corp. Vind. 21 p. 267, 2 tit. -o. *L.*

×dēmōnstrābilis, -e *a* demonstrare. *i. quod probari potest*: BOETH. anal. post. 1, 8 quaecunque ergo quidem -ia esse accipit. 1, 23 cum in -ia veniant. 2, 3 quoniam scire -e est demonstrationem habere ... principia -ia. 2, 8 aut -is aut indemonstrabilis. 2, 10. *persaepe apud eundem.*

dēmōnstranter *adv. v. sub* demonstro.

×dēmōnstrātio, -ōnis *f. a* demonstrare. *vox inde a* RHET. Her. *semper in usu, sed poetis omnino deest, non habent praeterea* LIV. SALL. COLVM. CELS. SEN. rhet. *et* phil. CVRT. TAC. SVET. VVLG., *frequentant rhetores* GRAMM. ICTI ECCL. BOETH. *pluralis persaepe inde a* RHET. Her. THEOPHIL. inst. Iust. 2, 20, 25 cértan -íona. 2, 20, 30 *-ίων δε ἔστιν δήλωσις πράγματος ὃ ληγατεύεται.* GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357^A *δεμενστρατιόνα* (*sic*) *δήλωσιν.* GLOSS. *ἀπόδειξις.* -e *δηλώσει.*

I *proprie, i. q.* ***indicatio*** *manu, digito, vel quolibet gestu facta*: CIC. inv. 2, 23 aut similitudine aut suspicione aut -e falsa deceptus. de orat. 3, 220 omnes autem hos motus subsequi debet gestus ... sententiam non -e, sed significatione declarans. Verr. 5, 132 *mystagogi* conversam iam habent -em suam *eqs.* PLIN. nat. 8, 147 quam significans -o est caudā canis primum, deinde rostro. 24, 150 tertia -o fuit folio maiore (*sc. dracontion*). QVINT. inst. 11, 3, 115 sive adorantes attollimus sive aliqua -e aut invocatione protendimus. DON. Ter. Andr. 180 'sic': -o est magis gestu quam sensu intellegitur. 351 em: ecce: -o est facti (SERV. auct. Aen. 10, 133 ecce pro admiratione et -e). SCHOL. Ter. p. 54, 32 in qua -e (*sc.* 'hic') intellegitur 'ego' etiam. PASS. Theclae C 4 secundum signum -is a Stephano cum intenderet Paulum (*v. l.* demonstrata signa). *huc trahenda videntur fere i. q. apparitio, manifestatio*: AVG. gen. ad litt. 12, 30 p. 425, 18 quae omnia puto comparata illis angelicis -bus. loc. hept. 1, 106 p. 523, 7 'est dominus in loco hoc', ac si diceret, est hic -o domini, non enim deus in loco est (quaest. hept. 5, 10 p. 376, 18). in Iob p. 878 tempus apertionis est eorum, id est -is et manifestationis, cum veniet dominus. MIRAC. Steph. 2, 5, 1 corporales apparitiones et -es in foro enarrare.

II *translate*: A ***generatim***: 1 *i. q. comprobatio, argumentatio, disputatio, tractatio, ἀπόδειξις*: MART. CAP. 6, 716 *ἀπόδειξις* ... latine autem sic possumus interpretari ... -o comprobatioque sententiae. CIC. inv. 2, 85 hic utilitatis iudiciorum -o. de orat. 2, 204 istam -em defensionum tuarum ... doctrinam esse non mediocrem puto. 3, 209 huius generis -o est et doctrina ipsa vulgaris. VITR. 2, 2, 2 *causae* quid ita sint subtilibus rationibus habeant -es. PLIN. epist. 7, 9, 16 qui sint hi adeo notum probatumque est, ut -e non egeat (= Ps. APVL. herm. p. 276). GELL. 1, 25, 11 eiusmodi facere -em, quod genus Graeci *τύπους* ... vocant. APVL. flor. 6 p. 22 alius aliquid meditatione sua repperisse vel alterius -e didicisse. TERT. adv. Marc. 1, 17 *hunc locum* nunc sola -e *implemus.* 2, 29 nihil aliud praestare quam -em eiusdem dei. 4, 2 euangelii ... -em. 4, 22 orat. 4. patient. 1 -em et commendationem alicuius rei. adv. Prax. 11 p. 243 scripturae omnes et -em et distinctionem ostendant. 25 p. 277. HIL. c. Const. 22 nativitatis -o est (*seq. acc. c. inf.*). trin. 1, 26 per ... fidei sanam -em. 6, 15. 7, 13. 16. 19. 35 ut ostensio illa intellegendi potius esset -o quam videndi ... cognoscendi -o. 10, 5 (*seq.* ut). CHIRON 120 nullam enim -em eius vitii ex istis tractationibus intellegere possunt. AVG. gen. ad litt. 12, 5 p. 386, 11 peracta illa -e. gen. ad litt. imperf. p. 488, 23. virg. 45, 45 nisi adsit temptatio, nulla doni huius fit -o. OROS. hist. 6, 1, 25 per istius intellegentiae -em de creatore suo. OP. imperf. in Matth. 12 p. 700 BOETH. herm. sec. 6, 14 p. 497 (*bis*). anal. post. 1, 2 -em dico syllogismum epistemonicon. 1, 7 arithmetica -e. 1, 8. 14. 21 -o affirmativa, negativa. 1, 22 -o ostentiva. 2, 8 *persaepe.* mus. 1, 19. 2, 5. 21. 3, 11 *al.* ORIG. in Matth. 14, 11 confirmans -bus indubitabilibus. *huc fortasse pertinet*: TERT. adv. Marc. 2, 9 p. 347 assistente amplius -e non delinquendi sub comminatione moriendi (*fere i. q. admonitione*).

2 *i. q. expositio, explanatio, interpretatio, explicatio, enarratio, ἐπίδειξις sim.*: RHET. Her. 4, 19, 26 membrum orationis appellatur res breviter absoluta sine totius sententiae -e. CIC. fin. 4, 13 quam multae ... -es quemadmodum quidque fiat *conquisitae sunt a Stoicis.* VITR. 1, 1, 3 hanc autem *rem* significat -o rationibus doctrinarum explicata. 3, 4, 5 in extremo libro forma et -o erit descripta. 5, 10, 1 balinearum dispositionum -es. 9 praef. 4. PLIN. nat. 6, 77 hinc deinde accolunt Indum, adverso eo scandente -e Mathoae, Bolingae *eqs.* (*fere i. enumeratio populorum si ascendis flumen*). GELL.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

5, 18, 6 historias quidem esse aiunt rerum gestarum vel expositionem vel -em vel quo alio nomine id dicendum est, annales vero *eqs.* EMPOR. rhet. p. 569 -es (*i. descriptiones*) . . . urbium locorumque iam non -es (*i. non ad laudativum genus pertinet, de quo infra*), sed topographiae a pluribus existimantur (*spectare videtur ad* QVINT. inst. 9, 2, 44 locorum quoque dilucida et significans descriptio eidem virtuti assignatur a quibusdam, alii τοπογραφίαν dicunt). *huc etiam pertinere videtur:* COSMOGR. 2, 56 nunc ad maiorem -is structionem . . . demonstrabo. TERT. adv. Marc. 3, 13 inspicias aetatis -em. pudic. 12 circa moechiae quanta sit -em, ne. adv. Val. 6 quo *libello* -em solum praemittentes. CHIRON 164 non dubito et alios hunc morbum ex pluribus signis quibus se demonstrat praemixtis -bus, aliis nominibus vocare incaute. 211 ex qua similitudine superioris -is (*fere i. signi*) praecluditur stercoris vadum. 459 haec est -o horum monstruorum et sanatio (*Apsyrtus:* ἐπίδειξις τούτων τῶν παθῶν καὶ θεραπεία). HYG. astr. 1 praef. 20, 16 in eiusdem circuli -e (*i. designatione*) ostendimus, quare *eqs.* AVG. gen. ad litt. 12, 22 p. 414, 18 tamquam pleniore -e anima humana . . . quid significent videat. PS. SORAN. quaest. med. 21 introductio doctrinae cum -e primarum rationum. VINDIC. med. 1 -es alii alias deferentes . . . enarravit. BOETH. in Porph. dial. 1 p. 27^B proprietatem quandam et -em subscriptionemque ipsius rei dicit esse subiectum. CASSIOD. art. 3 p. 1179^B philosophicae -i. *huc fortasse referenda:* ITALA exod. 28, 30 (Aug. quaest. hept. 2, 117) impones, super rationale iudicii -em et veritatem (δήλωσιν, VVLG. doctrinam). *ad quem locum* AVG. *l. c.*: quid sibi hoc velit . . . invenire difficile est, *seq. interpretatio perdubia.* SERV. auct. Aen. 3, 100 finis enim auspicii in -e comprehensus.

B ***speciatim vel technice:*** 1 *t. t. apud rhetores:* a *i. q. lucida descriptio rei,* sub aspectum paene subiectio (CIC. de orat. 3, 202. *pro quo* QVINT. inst. 9, 2, 40 *laudat* sub oculos subiectio), *evidentia* (CELS. frg. Quint. *l. c.*). ἐνάργεια, ὑποτύπωσις. *definitur apud* RHET. Her. 3, 13, 23 -o est oratio quae docet remissa voce, quomodo quid fieri potuerit aut non potuerit. 4, 55, 68 -o est, cum ita verbis res exprimitur, ut geri negotium et res ante oculos esse videatur. QVINT. inst. 9, 2, 40 tum fieri solet cum res non gesta indicatur, sed ut sit gesta ostenditur. RHET. Her. 3, 14, 24. 3, 15, 26. CIC. inv. 2, 13 quae *oratio* pertinet ad vitae alicuius -em aut ad sententiae dictionem (EVGRAPH. Ter. Phorm. 162 comparatio efficitur per alterius vitae -em). RVT. LVP. 2, 2 in hoc schemate (*sc.* ἀλλοίωσις) divisio et separatio est personarum aut rerum et -o quantum intersit.
b *i. q. unum de tribus generibus causarum, genus laudativum a parte meliore,* γένος ἐπιδεικτικόν, ἐγκωμιαστικόν: CIC. inv. 1, 12 deliberatio et -o genera sunt causarum (MAR. VICTORIN. 1, 9 p. 183. FORTVN. rhet. 1, 14 p. 92 deliberatio et -o genera sunt dicendi. *al.*). 2, 12 in -bus quid honestum *sit, quaeritur. cf.* QVINT. inst. 3, 4, 12. 13 *fuse de re et sensu agentem, ex. gr.* mihi ἐπιδεικτικόν non tam -is vim habere quam ostentationis videtur et multum ab illo ἐγκωμιαστικοῦ differre. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 5 p. 174 -o est . . . certae personae aut laus aut vituperatio, *persaepe apud eundem.* CIC. inv. 1, 12. 13. 14. 44. EMPOR. rhet. p. 569 laudes deorum hymni et paeanes quibusdam nuncupantur, sed certe non sunt -es, quando sacrilegii genus sit in reprehendendis dis exercere facundiam.

2 *t. t. apud mathematicos:* PS. BOETH. grom. p. 412, 18 sex sunt ordines in opere -is artis geometricae, id est . . . in -e summitas, in conclusione extremitas.

3 *i. q. significatio, designatio, determinatio, definitio:* a *t. t. apud* ICTOS (*cf. Leonhard, PW. V 145*): CIC. top. 25 his igitur locis . . . ad omne argumentum tamquam elementis quibusdam significatio et -o datur. VAL. MAX. 7, 3, 4 secundum ipsorum -em *finium* (FRONTO p. 227, 18 N. -em sui quisque limitis ostendunt [*agitur de finibus*]. IAVOL. dig. 45, 1, 106 fundum sine ulla nota -is stipuletur. 18, 1, 63, 1 -e fundi facta fines nominari supervacuum est. PAVL. dig. 10, 1, 12. MOD. dig. 50, 1, 36, 1 propter mensurae agri -em. APVL. met. 9, 35 amicos . . . ad -em finium . . . corrogarat). PLIN. nat. 4, 93 temporum horum -o. 6, 61 ut terrena -o *Indiae* intellegatur.
apud ICTOS, *ex. gr.*: IAVOL. dig. 35, 1, 40, 4 -o falsa legatum non peremit (POMPON. dig. 34, 2, 10 GAIVS dig. 35, 1, 17, 2, 8 PAPIN. dig. 31, 76, 3. 35, 1, 72, 8 VLP. dig. 30, 75, 1. 2 PAVL. dig. 34, 3, 25 MARCIAN. dig. 35, 1, 33 *al.*). IAVOL. dig. 35, 1, 54 temporis (POMPON. dig. 50, 16, 123). IVLIAN. dig. 34, 5, 13 (14) singulae summae separate quidem certam habent -em. POMPON. dig. 8, 1, 13 si tam angusti loci -e facta via concessa fuerit (CORP. IX 5570 inter ripam fluminis et rivom quidquid in eam -em loci est). 32, 85 hic sermo 'qui meus erit' pro -e accipiendus est (*cf.* PAVL. dig. 34, 2, 7). 34, 2, 34, 2 scriptura habet in se et -o legati et argumentum. FLORENT. dig. 35, 1, 34 -o plerumque vice nominis fungitur, nec interest falsa an vera sit (*cf.* PAVL. dig. 12, 1, 6). 35, 1, 34, 1 -o plerumque factam rem ostendit condicio futuram. *al.* GAIVS inst. 2, 238 sub certa vero -e incertae personae recte legatur (PAPIN. dig. 40, 7, 34 personae -o). PAPIN. dig. 46, 3, 97 VLP. dig. 30, 32. 39, 1, 5, 15 totiens -o facienda est, quotiens in partem fit nuntiatio. *al.* PAVL. dig. 6, 1, 6 si nomen ignorem, -e eius utendum est. 37, 11, 12 exigendum puto, ut et -atus sit heres propria -e. *in formula:* GAIVS inst. 4, 39 partes autem formularum hae sunt: -o, intentio, abiudicatio, condemnatio. 4, 40 -o est ea pars formulae quae ⟨. . .⟩ ut demonstretur res de qua agitur (*cf. Wenger, PW. VI 2871*). GAIVS inst. 4, 44. 58. 136. *huc pertinere videtur:* MAECIAN. distrib. 44 assis appellatio ad rerum solidarum hereditatisque totius, divisio autem eius ad partium -em pertinet. b *t. t. apud grammaticos, praecipue de pronominibus demonstrativis, ex. gr.*: PRISC. gramm. II 579, 15 interest autem inter -em et relationem hoc quo -o interrogatione reddita, primam cognitionem ostendit: 'quis fecit?' 'ego'; relatio vero secundam cognitionem significat 'is' (578, 16). III 2, 22 cum abnegant praesentium -em personarum. 13, 11 pronomina quae -em substantiae significant. 28, 21 quae praepositiones complent multarum apud nos -em. 129, 14. 141, 6. 144, 5. 202, 19 qui *vocativus* nec -em nec relationem quibus funguntur pronomina possidet. 239, 14 'utinam' ad ampliorem . . . -em additur verbis optativis. *persaepe.* CLEDON. gramm. V 53, 15 articuli tres significationes habent et pronomina dicuntur et articuli et -es. pro -e 'tunc, quando' producuntur et adverbia faciunt loci (DON. gramm. IV 381, 8 eadem pronomina et pro articulis et pro -e ponuntur). c *t. t. medicorum, fere i. q. praescriptio, remedium:* PLIN. nat. 25, 26 inventionem eius (*sc. moly*) Mercurio assignat contraque summa veneficia -em.

4 *vis, potestas, significatio vocabuli:* NIGID. Gell. 10, 4, 4 cum ipsius verbi -e utimur. GELL. 13, 29, 2 eandemque credis futuram fuisse multitudinis -em 'si cum multis hominibus' ac non 'cum multis mortalibus' diceret? 17, 7, 4 putat incertam esse temporis -em (*sc.* 'est, erit'). *huc traham:* TERT. resurr. 51 certe 'istud' nisi de subiecto, nisi de comparenti pronuntiare non potuit *apostolus*, -is corporalis est verbum. PRISC. gramm. II 82, 16 maxima pars eorum *nominum* apud Latinos possessivorum habent -em. III 112, 7 quae *verba* magis ab ordinatione nomen acceperint quam a -e. HIL. c. Const. 20 'nostram' aequalitatis est -o. syn. 81 homousii et homoeusii -o nihil reliquit difficultatis. PRISCILL. tract. 6, 91^B non statim significatio visibilium . . . temporum -em . . . comprehendit. PS. AVG. categ. 1 nec minus *orationis vis* ea quae sine anima sunt, brevi ex immensa -e (*i. intellectu*) signavit . . . singulari omnia et communi vocabulo astrinxit. MART. CAP. 5, 459 ut interius -em formet primae vocis ingestio. BOETH. herm. sec. 1, 2 p. 56, 11 quae *nominum voces* ad unam designationem -emque concurrerunt.

×**dēmōnstrātīvus**, -a, -um *a* demonstrare. *legitur inde a* RHET. Her. *per totam latinitatem, sed fere rhet. et gramm. peculiaris.* GLOSS. -um δεικτικόν.

1 ***proprie:*** *i. q. digitus secundus vel salutaris:* CAEL. AVR. chron. 5, 1, 21 inter pollicem et -um digitum quem Graeci lichanon sive dicticon appellant.

2 ***translate:*** a *t. t. rhetorum de laudativo genere dicendi vel causae,* ἐπιδεικτικόν, ἐγκωμιαστικόν, *persaepe* genus, causa materia, pars *subaudienda. parvum delectum dedi:* RHET. Her. 1, 2, 2 tria genera sunt causarum . . . -um, deliberativum, iudiciale. -um est quod tribuitur in alicuius certae personae laudem vel vituperationem (= CIC. inv. 1, 7). CIC. inv. 2, 156 in -o *Aristoteli placet finem esse* honestatem (MAR. VICTORIN. rhet. 2, 2 p. 259, 25). QVINT. inst. 2, 10, 11 panegyricos totumque hoc -um genus. 3, 4, 12 est . . . unum genus, quo laus ac vituperatio continetur, sed est appellatum a parte meliore laudativum, alii -um vocant (MAR. VICTORIN. rhet. 2, 52 p. 301, 18. EMPOR. rhet. p. 567). utrumque nomen ex Graeco creditur fluxisse, nam ἐγκωμιαστικόν aut ἐπιδεικτικόν dicunt *eqs.* (FORTVN. rhet. 1, 1 p. 81, 15). 3, 4, 14. 8 pr. 8. 11, 1, 48 -ae materiae . . . ad delectationem audientium compositae. ANON. gramm. VI 273, 20 quartum quoque genus, quod graece δεικτικόν dicitur, latine -um dici potest (*de chria*). RHET. Her. 2, 1, 1. 3, 1, 1 causas -as (CIC. inv. 2, 12 QVINT. inst. 8, 3, 11 *al.*). 3, 6, 10 -um genus causae. CIC. inv. 1, 12 huic generi Hermagoras partes quattuor supposuit, deliberativam, -am, iudicialem, negotialem (QVINT. inst. 2, 21, 23. 7, 4, 3 *al.*). 2, 155 genus (QVINT. inst. 3, 4, 9. 5, 10, 43. 8 pr. 6. 9, 4, 130 MART. CAP. 5, 447. 467. 468 in -o quemadmodum status emergat. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 12 p. 34, 21 CASSIOD. in psalm. 32, 4 *al.*). QVINT. inst. 3, 6, 81 horum aliqua in -a . . . materia utique tractantur (3, 8, 53 EMPOR. rhet. p. 567. 570 *saepe*). *substantivi vice* demonstrativa, -ae, *f. pro causa -a:* QVINT. inst. 3, 8, 8 in -is vero prooemia esse maxime libera existimat. 3, 8, 64 quibus in -a consentio, in iudiciis autem consiliisque *eqs.* b *t. t. apud grammaticos, de quibusdam partibus orationis, imprimis de pronominibus, saepe opp.* relativum. ISID. orig. 2, 21, 18 *sententiarum species multae sunt* aliae -ae, ut 'en, ecce'. DIOM. gramm. I 330, 35 articulare praepositivum vel -um (DON. gramm. IV 357, 35 SERV. gramm. IV 410, 9 PRISC. gramm. II 592, 17) qualitatis finitae generis masc. 'hic, huius'. DON. gramm. IV 380, 6 sunt alia -a quae rem praesentem notant, ut hic, haec, hoc (PRISC. gramm. II 577, 18). DON. Ter. Ad. 225 articulus -us. Ter. Phorm. 370 -a particula ('hanc'). PRISC. gramm. II 578, 18 sunt eorum alia *pronomina* -a, alia relativa, alia -a et relativa. III 173, 18 *persaepe.* III 5, 8 'hic, haec, hoc' apud nos -a sunt proprie et praepositiva. 21, 13 adverbia (POMP. gramm. V 206, 11). 21, 21 nomina. *saepe.* 89, 20 -*a* praeponuntur verbis ut 'en, ecce, cur'. 142, 19 quaedam sunt oculorum -a, ut 'ego, tu'. 168, 1 vocibus -is. *al.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

VLP. SYLL. gramm. IV 235, 3 pronomina finita atque -a (*hic, haec, hoc*). CLEDON. gramm. V 15, 10. 51, 11 GRAMM. suppl. 135, 29. 203, 25 *al.* SCHOL. Verg. Veron. Aen. 2, 173 epitheton -um. **c** *in re dialectica i. q. quod probare, affirmare potest.* BOETH., *ut videtur, peculiaris, ex. gr.*. herm. sec. 2, 7 p. 175, 15 hanc rem -am addidit. in Porph. comm. pr. 1, 15 p. 42, 16 subscriptivae autem rationes (*sc.* ὑπογραφικοὶ λόγοι) sunt -ae (p. 44, 5 subscriptiva ratio et -a et designativa. in Porph. dial. 1 p. 27^{B}). in Porph. comm. sec. 1, 9 p. 158, 11 syllogismis.

adv. **dēmōnstrātīvē**. 1 *proprie i. q.* δεικτικῶς: DON. Ter. Andr. 186 -e veluti aurem suam tangens.. MACR. somn. 1, 16, 7 hunc locum -e terram dicens in qua erat. 2 *translate et technice*: **a** *i. q.* ἐπιδεικτικῶς: IREN. 5, 13, 3 in eadem epistula -e de carne sic dicens. DON. Ter. Hec. 564 -e et accusatorie dixit. **b** *apud grammat., i. q.* δεικτικῶς (SCHOL. Hor. sat. 1, 9, 47): SCHOL. Stat. Theb. 6, 145 (152) haec, illa est -e. 10, 216 ecce: -e. etenim dum loquitur, iterum prosperum augurium.

dēmōnstrātor, -ōris *m. a* demonstrare. GLOSS. index -r. 1 *proprie et in imagine i. q. qui ostendit*: CIC. de orat. 2, 353 -r unius cuiusque sepeliendi fuisse *dicitur Simonides.* EPIST. Alex. p. 202 locorum -es. AVG. in psalm. 109, 2 (*in imag.*) si filium suum faceret -em viae (ACT. Petr. 6). quaest. hept. 2, 57 p. 127, 4 'ostendit ei dominus lignum' ... in tali etiam natura ligni, quis nisi creator et -r laudandus est?

2 *translate i. q. qui ostendit, indicat, narrat*: PS. VARRO sent. 136 quae debeat -r ad expositionem annectat. TERT. apol. 23 Aesculapius medicinarum -r. patient. 4 p. 5 omnium bonorum et -r et acceptator. HIER. c. Ioh. 10 ubi Isaias virginis -r, qui ait ... generationem eius quis enarrabit? PS. AVG. serm. 217, 3 Stephanum istum nostrae confusionis -em publicum publice rapiamus ad concilium. *i. q. qui probat, interpres*: COLVM. 3, 10, 20 huius rationis -em magis esse me quam inventorem libenter profiteor. TERT. anim. 1 nullum alium potiorem animae -em habemus (*add. Reiff.*) quam auctorem. PRISCILL. tract. 1, 9 habentes Christum deum in sensu -em. AVG. conf. 13, 22, 32 homine -e non indiget. epist. 20, 3 bono -e usus non dinoscat quid ... intersit. EVSTATH. Bas. hex. 5, 6 p. 916^{C} fertiles nos vero -e cultori bonorum operum praeferentes industriam. BOETH. anal. pr. 1, 39 ex nullo talium ostendit -r. diff. top. 2 p. 1182^{A} philosophus ac -r de sola tantum veritate pertractat (= CASSIOD. art. 3 p. 1178^{D}). p. 1182^{B} non modo dialecticus atque orator, verum etiam -r ac verae argumentationis effector.

f. **dēmōnstrātrīx**, -īcis: TYCON. 3 p. 18, 9 lex, inquam, fidei erat -x. HIER. Didym. spir. 4 ipsa vox spiritus sancti non est vacua appellatio, sed subiacentis essentiae -x.

dēmōnstrātōrius, -a, -um *a* demonstrator. GAIVS inst. 4, 60 in ea quidem formula quae in ius concepta est, initio res de qua agitur -o modo designetur, deinde inferatur iuris contentio (*cf. p. 501, 84*). ISID. orig. 11, 1, 70 secundus *digitus* salutaris seu -us (*cf. p. 502, 43*).

×**dēmōnstro**, -āvī, -ātum, āre *a* de *et* monstrare. DIFF. Suet. 280 monstramus semel, -amus saepius (= GRAMM. suppl. 277, 15 DIFF. ed. Beck p. 70, 19 ISID. diff. app. 14) *quod usu non comprobatur.* GLOSS. ἀποδεικνύω. ἐπιδεικνύω. ἐνδεικνύω. ὑποδείκνυμι (= PAPYR. Archiv f. Papyr. III p. 340 *in textu bilingui*). -at ἐπιδεικνύει. -bo tibi ἐπιδείξω σοι. -andi δηλωτικοί. *vox inde a* PLAVTO *per omnem latinitatem viguit, sed a poetis plerumque evitata. praeterea omnino deest* MELAE MIN. FEL. (*adamatur* TERT.) SOL., *singulis locis habent*: AETNA SEN. rhet. SCRIB. LARG., *ter*: PHAEDR., *frequentant*: RHET. Her. CIC. CAES. SEN. phil. PLIN. nat. QVINT. ICTI TERT. AMM. HYG. astr. (HYG. fab. *semel*) AVG. *subieci conspectum usus verbi simplicis et compositi apud praecipuos auctores* (*cf. etiam sub* ostendo):

	monstro	-o		monstro	-o
PLAVT.	21	16	SEN. rhet.	5	1
TER.	1	2 (28 ostendo)	VITR.	4	3
			MANIL.	7	—
VARRO	1	11	VELL.	—	— (5 [6?] ostendo)
RHET. Her.	—	48			
CIC.	16	225	VAL. MAX.	—	7
CATVLL.	—	1	COLVM.	—	17
LVCR.	4	—	LVCAN.	11	—
CAES.	—	68	PETRON.	3	—
SALL.	—	1 (?) (15 ostendo)	SEN. phil.	45	11
			CVRT.	12	2
NEP.	—	1 (10 ostendo)	PLIN. nat.	32	70
			VAL. FL.	10	—
HOR.	12	—	SIL.	28	1
PROP.	2	1	STAT.	64	3
VERG.	18	—	MART.	4	— (5 ostendo)
OV.	24	—			
LIV.	7	4	QVINT.	8	51
IVV.	11	—	TERT. vol. I. III	7	94
TAC.	16	11	AMM.	66	13
PLIN. iun.	9	6	VVLG.	15	14 (244 ostendo)
SVET.	2	18			
APVL.	15	17	AVG. civ.	55	80

I ***proprie*** *et in* ***imagine****, i. q.* ***ostendere,*** *indicare digito, manu, nutu aliove gestu*: **A** ***res***: PLAVT. Asin. 346 aedes (381). Cist. 578 ubi habitat? ...-a mihi (TER. Phorm. 306 ubi habitet -rier). Pseud. 595 regiones (Trin. 866). Trin. 150 thensaurum. TER. Haut. 731 villam. LEX par. fac. Put. (Corp. I 577 = X 1781) 3, 1 sacella, aras signaque quae in campo sunt, quae -ata erunt ... ubei locus -atus erit (*potest etiam ad II B 1 referri.* CIC. div. 1, 16 qui *locus* est ab haruspicibus -atus. top. 7 -ato et notato loco [*in imag.*]. PAVL. FEST. p. 105 'ibi' dicitur, cum locus semel -atur, 'ibidem' cum saepius. CVRT. 4, 15, 1 COLVM. 12, 3, 4. QVINT. inst. 11, 3, 87 in -andis locis atque personis). VARRO rust. 2, 4, 18 corpus matris ab sacerdotibus. CIC. Catil. 2, 6 -bo iter (*plerumque in imagine.* Planc. 59 iter -asse adipiscendorum honorum. Tusc. 5, 60 quia viam -isset interimendi sui. de orat. 1, 203 itinera ipsa ... esse -anda [*seq.* ut commonstrarem tantum viam et ... digitum ad fontes intenderem]. LIV. 22, 60, 13 viam non ad gloriam magis quam ad salutem ferentem -at. 23, 33, 8 itinera cum -at. CVRT. 5, 4, 17. SEN. epist. 94, 32 *viam officiorum.* 94, 50. PLIN. nat. 2, 62 quaerendi vias. 8, 9. 9, 140 via luxuriae. QVINT. inst. 2, 6, 2. 7, 10, 15. 8 pr. 3 *via* ad ingrediendum, tum ad -andum expedita. decl. 247 p. 10, 2. 297 p. 173, 10 TERT. adv. Marc. 3, 24. ITALA Is. 40, 14 [Tert. adv. Hermog. 17 p. 144 *cf.* scorp. 7 adv. Marc. 2, 2] viam intellegentiae et scientiae [ἔδειξεν, VVLG. ostendit]. COMM. instr. 1 praef. 1 apol. 83. HYG. astr. 2, 15 a quo *Prometheo* via -ata est Herculi. VVLG. deut. 9, 12 psalm. 24, 4 I Cor. 12, 31. BENED. reg. praef. viam vitae. CORP. V 1863, 11). CIC. Caecin. 44 advocatis locum se qui effugerent -asse. top. 27 non esse rursus ea dico quae tangi -arive non possunt, cerni tamen animo ... possunt. rep. 6, 26 quae figura digito -ari (ORAT. imp. Claud. [Corp. XIII 1668] 2, 27 ut vobis digito -em [*in imag., seq. acc. c. inf.*]. SEN. epist. 71, 4 [*in imag.*] digito, ut ita dicam, -andum est *quid sit summum bonum.* APVL. met. 9, 7). CIC. Tull. 17 dum fines auctor -verat (*ter ibid.* ALF. dig. 21, 2, 45 emptori. POMPON. dig. 18, 1, 18, 1 SCAEV. dig. 19, 1, 48. CORP. VI 1016$^{a.b.c}$ (= 31227) uti finem -arent vectigali, *sed ad II A 1 fortasse pertinet*). CIC. Tusc. 1, 29 quorum *deorum* -entur sepulcra in Graecia. SALL. hist. frg. 4, 77 Sallustius ... asserit tam Tigris quam Euphratis in Armenia fontes -ari (*sed dubium, num ipsa verba Sallustii laudaverit Hieronymus*). PROP. 3, 16, 15 luna ministrat iter, -ant astra salebras (*per prosopopoeian*). VITR. 2, 9, 16 arbores. VAL. MAX. 1, 7 ext. 10 quod *plaustrum* in quiete -atum erat. PHAEDR. app. 26, 9 dexteram -at nutu partem. PLIN. nat. 7, 177 -atum quo in loco defodisset aurum nullo conscio. 8, 113 ad praerupta ducunt saltumque -ant iam mares. 9, 186 vada. 17, 65 (*in imag.*). 18, 133 horasque agricolis etiam nubilo (*sc. caelo*) -at *lupinus.* 21, 178 drachmae ... species vanas imaginesque ... -antes (*in imag.*). 24, 150 *dracontion* triplici effigie -atum mihi est. 25, 116. 37, 8. STAT. Theb. 12, 220 -at proxima quisque. QVINT. inst. 1, 5, 36 cum aliud voce, aliud nutu vel manu -atur. 2, 6, 5 brevia quaedam -anda vestigia quae persecuti iam suis viribus ... progredi possint (*in imag.*). 11, 3, 89 in eum, quem -et, intendere *manum.* 11, 3, 99 quattuor remissis *digitis* magis quam tensis, pollice intus inclinato, habilem -ando in latus. 11, 3, 104 averso pollice -are aliquid. decl. 272 p. 116, 7 num -vit aditus, quibus in urbem venire possent? *nota significationem variatam*: TAC. ann. 11, 35 in vestibulo effigiem patris Silii ... -at (*proprie*), tum quidquid avitum ... cessisse (*translate*). PLIN. epist. 8, 14, 20 ubi quisque remanere ... debeat ... manu gestuque -at. AMPEL. 2, 1 militibus ... aquam. CELS. dig. 41, 2, 18, 2. VLP. dig. 2, 13, 1, 1 qui -et quod dicturus est. FRG. Vat. 16 corpore non -ato vini. APVL. met. 2, 24 singula -at anxie. 4, 8. 5, 8 summas opes domus aureae ... populosam familiam -at. 9, 18 manu -at ... solidos aureos. 10, 15. TERT. anim. 50 quas *aquas* ... nec Christus ipse discipulis -vit. spect. 5 -ati gratia vini (*de Baccho*). ITALA gen. 12, 1 (Aug. civ. 16, 16) quam *terram* tibi -vero (δείξω, VVLG. monstrabo. Is. 45, 18 [Tert. adv. Hermog. 29 *ter*] qui -vit terram et fecit illam [καταδείξας, VVLG. *et hebr.* formans. *seq. apud Tert. l. c. bis* facta et ostensa est]). CAPITOL. Maximin. 23, 6. IVST. 25, 1, 6 quibus et elephantos ostendi iusserat et naves ... -ari. ITIN. [Silv.] 3, 8. 5, 1 AMM. 15, 11, 12. 19, 2, 12 (*in imag.*) *campis* nihil praeter arma micantia ... -antibus. VVLG. I Macc. 7, 33 Marc. 14, 15 Ioh. 5, 20 AVG. civ. 8, 27. 21, 2. SVLP. SEV. chron. 2, 12, 3 -andae pulchritudinis gratia. MART. CAP. 9, 924 SEDVL. op. pasch. 2, 14 CASSIOD. inst. div. 32 COD. Iust. 12, 22 (23), 2, 2 iudicibus ... evectio. GREG. M. moral. 14, 55 cum eis miracula -aret ... signa ostenderet. PASS. Theclae C p. 9, 6. *huc trahas*: AETNA 463 (*in imag.*) sub terra murmur -at (*i.* ἐπισημαίνει) et ignes. HYG. astr. 2, 15 inter sidera -ant *Sagittam.* *nota singularia*: *i. q. imitando indicare, gesticulando*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

exprimere: SVET. Nero 39 ita -verat *histrio gestibus*, ut bibentem natantemque faceret. FRONTO p. 157, 7 N. ut histriones, cum palliolatim saltant, caudam cygni, capillum Veneris, Furiae flagellum eodem pallio -ant. *i. q. ducendo viam ostendere, ducere*: PAPIN. dig. 31, 65, 1 si equus ille decessit qui -bat quadrigam (ὁ καλλιστεύων ἐν αὐτοῖς). se -are, *de re quasi personata* (*cf. l. 26*): CHIRON 25 usque quo vena se -et. 164 quibus *signis* se -at *morbus* praemixtis demonstrationibus (166 ab similibus signis se -at morbus. 167).

B ***animantes*:** PLAVT. Aul. 716 hominem (Poen. 593). CIC. de orat. 2, 226 -vi digito pictum Gallum in Mariano scuto (NEP. Dat. 11, 5. TAC. dial. 7 quos saepius populus transeuntes nomine vocat et digito -at? [*sc. honoris causa*]. SVET. Aug. 45 spectatorem -asset digito conspicuumque fecisset. APVL. met. 2, 30. HIER. epist. 22, 27, 3 *ne* digito -eris *a turba praetereuntium*). SEN. contr. 7, 5 (20), 14 a puero -atum procuratorem digitum multa significantem. VAL. MAX. 9, 11, 5 ab illo -atus nostro ministerio filii iudicio occideris. SVET. Aug. 94 unum ex eis. Claud. 37 adversarium. Nero 32 matronam (APVL. met. 2, 23). vita Verg. p. 57 sectantes -antesque se. PLIN. epist. 9, 23, 4 me. APVL. met. 1, 12 porrecta dextera meque Panthiae suae -ato. 1, 25 seniculum. 5, 8. 6, 8 TERT. orat. 22 adv. Prax. 22 p. 269. ITALA Matth. 8, 4 (Cypr. epist. 59, 4) -a te sacerdoti (δεῖξον, VVLG. ostende). PANEG. 3, 11 palam manu -are 'vides Diocletianum?' HIER. epist. 21, 35, 3 tibi eum in heremo -at. 49, 14, 10 corpus suum (*i. se*). PAVLA Hier. epist. 46, 11, 2 hic -atus ab stella (*quasi personata*). VVLG. II par. 3, 1 -atus . . . patri eius. SEDVL. op. pasch. 3, 25 seque palam populis -vit. *huc pertinere videntur in imag. i. q. quasi digito -are, commendare, animum alicuius advertere ad*: PLIN. epist. 3, 3, 3 videor ergo -are tibi posse Iulium Genitorem. FRONTO p. 172, 31 N. commendandi mos initio dicitur benevolentia ortus, cum suum quisque amicum ali amico suo -atum conciliatumque vellet. p. 192, 1 -atus est mihi a doctis (*antecedit lacuna*). AVR. Fronto p. 86, 23 N. qui mihi . . . per filium . . . sit -atus. PANEG. 2, 14 non necesse erit Camillos . . . proponere ad imitandum, quia potius vestra illi *filio* facta -et (*v. l.* ostendet) *praeceptor*. SER. SAMM. 403 plenum splenis -ant membra rigorem (*res personata*). *sine obiecto, quasi substantivi vice*: DON. Ter. Hec. 63 'em' adverbium -antis est (SERV. Aen. 4, 534 'en': ecce et quasi -antis particula est. SCHOL. Ter. p. 74, 19 'em' mirantis vel adverbium -antis). *cf.* ITALA exod. 23, 23 (Ottob.) angelus meus -ans tibi (εἰσάξει σε, VVLG. introducet te).

II ***translate*:** **A** *i. q.* ***ostendere, exponere,*** *explicare, illustrare, describere, docere, comprobare, necnon vi propria debilitata commemorare, dicere, praecipue in parenthesi vel enuntiatis relativis de scriptore ad priora referente*: **1** ***generatim*:** **a** *cum acc. rei (saepissime pronomen neutr.) vel passive*: PLAVT. Mil. 875 rem omnem tibi . . . -vi in ordine (CIC. inv. 1, 44 rem . . . probabiliter ostendens aut necessario -ans. *saepe.* de orat. 1, 143 Verr. 2, 126 *al.* Att. 16, 16, 4. epist. 9, 24, 2 [*seq.* exposuissem]. *al.* CAES. Gall. 5, 38, 2 re -ata. civ. 3, 89, 3. VITR. 1, 1, 1 quae res fabricatas . . . -are atque explicare potest. SEN. epist. 59, 6 QVINT. inst. 1, 4, 5. 4, 1, 79 VERVS Fronto p. 132, 4 N. VOPISC. Prob. 2, 6). ASELL. hist. 1 annales libri tantummodo quod factum . . . sit, ea -bant. VARRO ling. 9, 115 cum hic liber id . . . -urum absolverit (QVINT. inst. 1, 10, 49 quod proximus -bit liber). 10, 62 ad -andas declinationes biceps via haec. frg. Aug. civ. 6, 5. RHET. Her. 2, 13, 20 iniuriam -ari, ius confirmari convenit. 2, 17, 26. 2, 18, 28 ratio est quae causam -at (CIC. Quinct. 34 div. in Caec. 43 Cluent. 161 CHALC. comm. 83 VVLG. sap. 18, 18). RHET. Her. 2, 29, 46. 3, 3, 6 quae supra -vi (CAES. Gall. 6, 25, 1 quae *silva* -ata est. 7, 83, 8 civ. 1, 18, 2. 3, 4, 6. 3, 63, 8 QVINT. inst. 10, 3, 159 BOETH. arithm. 2, 3. *adde*: CAES. Gall. 4, 28, 1 de quibus supra -atum est [civ. 1, 56, 2 BOETH. in Porph. comm. sec. 3, 6 p. 217, 18]. *in attractione*: CAES. Gall. 5, 2, 2 eius generis cuius supra -vimus naves). RHET. Her. 3, 15, 26 qui *motus paulo ante* -batur (BELL. Afr. 24, 1 quas copias ante -vimus. COLVM. 4, 14, 21 quae facilius auribus diiudicari quam verbis -ari potest. 7, 5, 7. CIC. inv. 1, 33. 49 imago est oratio -ans corporum . . . similitudinem. 55. 91. 94. 109. 2, 54. 56. 77 *persaepe.* de orat. 2, 162 qui illi sedes . . . argumentorum -et et ea breviter illustret verbisque definiat. 2, 241 Quinct. 48 S. Rosc. 20 Verr. 3, 39 scelera (Cluent. 29 sceleribus breviter a me -atis). 3, 55. 124. 5, 85 *al.* Phil. 1, 26 -o vitia, tollite! (PLIN. nat. 37, 67 QVINT. inst. 1, 5, 32. 2, 5, 5. 8, 3, 44). Tusc. 4, 76. Att. 1, 1, 4 -vi haec Caecilio. 1, 17, 1. 3, 15, 1 *al.* CAES. Gall. 5, 1, 2 earum *navium* modum formamque -at. RVT. LVP. 2, 1. 7. LIV. 32, 37, 2 -ando maris terrarumque regionis eius situm. VAL. MAX. 4, 3 ext. 3. 8, 7 ext. 2. CELS. 5, 26, 7 quas *sedes* alio loco -vimus. 5, 27, 4 SEN. clem. 1, 3, 1. benef. 4, 12, 1 ad haec verba -anda. epist. 16, 3. 59, 1. 94, 45 rectas . . . actiones admonitio -at. COLVM. 2, 2, 8. 6, 12, 1 tactus autem ferrorem -at. 6, 29, 5. 8, 16, 6. 9, 3, 1. 12, 3, 5. PLIN. nat. 4, 13 -atumque (*i. memoratum*) iam Rhium. 7, 108 varios eius usus amicis -antibus (*i. de usu fusius exponentibus*). 14, 79. 127. 18, 290 rationem (19, 1. 21, 180. 34, 167. 37, 138 FRONTO p. 46, 11 N. SPART. Pesc. 11, 2 FAV. EVL. p. 16, 10 HYG. astr. 4, 14). 18, 216 Chaldaei Assyriam et Babyloniam -bunt (*fere i. describent*). 24, 25. 25, 9 potestates vimque. 26, 20. 32, 55 haec omnibus terris (*dat.*) -amus (*fere i. scribimus*). 30, 103 -andum (*i. commemorandum*) tamen fuit a tam gravi auctore dictum. 34, 54 artem toreuticen aperuisse atque -asse . . . iudicatur. 36, 202. 37, 197 *saepe.* SIL. 16, 223 gentis morem. QVINT. inst. 1 pr. 25. 2, 5, 5. 3, 6, 27 *quod* vel interpretandum vel exemplo sit -andum. 3, 6, 65. 89. 4, 3, 7. 5, 7, 28 exemplum ad imitationem -andum (MART. CAP. 3, 236 exempla superius -ata). 5, 12, 15. 8, 3, 74 ut occultis aperta -et. 11, 1, 1 quam virtutem quartam elocutionis . . . -at (*acc. dupl.*) *saepe.* decl. 320 p. 254, 6. 323 p. 275, 1. 350 p. 377, 16 FRONTIN. aq. 72 TAC. dial. 8. 33 (*bis*). ann. 6, 27 neque nobilitas diutius (*i. fusius*) -anda est. SVET. Aug. 9 quo distinctius -ari cognoscique possint *proposita vitae*. FRONTO p. 204, 12 N. POMPON. dig. 24, 1, 51 quod non -atur, unde habeat *mulier*. PAPIN. dig. 34, 5, 1 cum universa possessio plurium praediorum . . . rationibus -aretur. APVL. met. 8, 25 patientiam. PS. APVL. herm. p. 275. TERT. *saepe, ex. gr.*: adv. Hermog. 23 p. 151 materiam -ari (*i. doceri*). idol. 11 ieiun. 3 adv. Marc. 2, 22 rationalem -vit recusationem (*dupl. acc.*). 4, 11 (*praecedit* ostendit, *ut saepe*). 4, 20 p. 487. 4, 29 p. 520 (*seq.* confirmat). 5, 2 ut potius (*i. praestantius*) -aret, non ut unum determinaret. nat. 1, 7. orat. 7 paenitentia -atur acceptabilis deo. test. anim. 5. ITALA Rom. 9, 22 (Aug. c. Faust. 21, 2) ostendere iram et -are potentiam suam (ἐνδείξασθαι τὴν ὀργὴν καὶ γνωρίσαι τὸ δυνατὸν αὐτοῦ, VVLG. o. i. et notam facere p. s.). *fortasse huc trahendum*: gen. 4, 20 (Ambr. hex. 1, 7, 25) hic erat pater qui -vit psalterium (ὁ καταδείξας ψαλτήριον, VVLG. ipse fuit pater canentium cithara et organo). DECRET. fabr. Pisaur. (Corp. XI 6335, *a. 256*) 8 plena obsequia amoris numeri nostri . . . -ari gloriosum est. PORPH. Hor. epist. 1, 2 praef. in Iliade ostendit vitia hominum, in Odyssia . . . virtutes -at. COMM. instr. 2, 18, 17 in plebe dei (*i. in pauperibus christianis*) facultatis (*i. divitiarum*) dona -es. 2, 19, 21 divitias corde -at. apol. 40 fortia (*i. vigorem*). HIL. c. Const. 2. 21 *al.* PS. HIL. libell. 10. VIGIL. TRID. ad Ioh. 8 p. 556^{A} multa . . . non tam -ata sunt (*i. ardenter descripta*) quam veritate depicta. OPTAT. 2, 1 p. 32, 5. 2, 15 p. 49, 16. 2, 26 p. 66, 16 (*praecedit* ostensus, *item* 6, 1 p. 142, 2). DARES 8. AMM. 16, 5, 9 suo quaeque loco -buntur. 23, 6, 74 orae maritimae spatia per minutias -antes. FAV. EVL. p. 13, 20. 16, 18. VEG. mil. 1, 8 armorum est -anda doctrina. HYG. astr. 1 praef. initium rerum -bimus. 2, 42. VVLG. Sirach prol. sapientia. AVG. civ. 1, 19. 7, 5. 10, 29. 15, 2. 16, 3 quod postea -bitur. 19, 1 *saepe* MART. CAP. 3, 224. 8, 832 VINDIC. med. 16 CAEL. AVR. chron. 2, 4, 84. 2, 11, 28. 5, 4, 68 acut. 7, 3, 34 *al.* BOETH. mus. 2, 1 APRING. in apoc. 4, 5 GREG. M. epist. 1, 2, 8 BENED. reg. 7. *nota cum acc. personae i. q. memorare*: BELL. Hisp. 40, 1 quem supra -vimus.

b *seq. acc. c. inf.* (*ex ingenti copia exemplorum delectum dedi*): QVADRIG. hist. 19 *obsides* Pontio traditos supra -vimus. VARRO ling. 5, 2 cum -atur, in quo non debet pertendi et pertendit, pertinaciam esse (*antecedit* ostenditur). RHET. Her. 2, 3, 5 si non poterit *accusator reum* avarum -are, -et corruptorem . . . -bit vitam integram. 2, 4, 6. 2, 7, 10. 3, 4, 7. 4, 44, 57 quodsi pro re publica decere accedere periculum et ratione -atum est et exemplo comprobatum. *persaepe.* CIC. inv. 1, 23. 51. 81. 86. 95. 102. 109. 2, 24. 32. 36. 54. 58. 75. 82. 85. 99. 107. 135. 141 *persaepe* de orat. 2, 124. 215 part. 111. 119 Quinct. 30. 86. 88 S. Rosc. 20 Verr. 2, 72. 3, 102. 4, 157. 5, 72. 6, 133 *saepe* Caecin. 19 Cluent. 49 Mur. 31 Sest. 119 Phil. 6, 6 *al.* rep. 3, 17 fin. 5, 44 Tusc. 4, 76 epist. 3, 3, 1. 2. 3, 6, 4. 5, 12, 3. 6 ad Q. fr. 1, 3, 5 CAES. Gall. 1, 11, 5. 2, 9, 3. 2, 17, 2. 4, 27, 2. 5, 1, 7. 8. 5, 22, 1. 5, 38, 3. 5, 56, 3. 6, 8, 9. 7, 1, 4. 7, 71, 3 *al.* civ. 1, 8, 2. 1, 26, 4. 1, 38, 1. 2, 28, 1. 2, 42, 5. 3, 58, 1 *al.* HIRT. Gall. 8, 4, 4 BELL. Alex. 30, 5 BELL. Afr. 34, 1. 74, 1 BELL. Hisp. 20, 3. 31, 4 dextrum, ut -vimus, decumanos cornum tenuisse (*per attractionem*). 34, 6 PAVL. FEST. p. 309 VAL. MAX. 6, 9, 7. 7, 2 ext. 2 PHAEDR. 3, 15, 24 app. 5, 16 COLVM. 2, 4, 3 ASCON. Scaur. p. 27 PLIN. nat. 15, 44. 17, 32. 27, 7. 33, 120 STAT. Theb. 10, 603 QVINT. inst. 1, 10, 18. 2, 15, 14. 2, 21, 4. 6, 2, 16. 8, 6, 15 TAC. ann. 11, 35 PLIN. epist. 10, 41, 1. *nescio an huc pertineat*: PAPIN. dig. 23, 3, 69, 1 mulier pecuniam sibi debitam . . . cum usuris futuri temporis in dote promittenda -vit. CALL. dig. 50, 6, 6, 2. VLP. dig. 36, 1, 11, 2 -vit (*i. rescripsit*) divus Pius succurri heredi instituto. 43, 24, 3 MACER dig. 49, 8, 1, 3 APVL. Socr. 20, 106 met. 10, 21 TERT. adv. Hermog. 3 p. 130 idol. 12 adv. Marc. 1, 9 p. 300. 2, 29 p. 376. 3, 5 p. 382. 4, 1 p. 424 nat. 1, 8. 2, 3 patient. 5. 7 resurr. 33 p. 73 spect. 8 *persaepe* PORPH. Hor. epist. 1, 6, 65 ars 32 SPART. Hel. 3, 9 TREB. trig. tyr. 4, 2 HIL. syn. 38. 58 OPTAT. 1, 5 p. 7, 12. 2, 13 p. 48, 6 FILASTR. 80, 4. 110, 4 *al.* PRISCILL. tract. 6, 93. 99. 100. 10, 134 *al.* AMM. 15, 5, 17. 15, 6, 2. 15, 8, 2. 18, 6, 13. 20, 2, 3. 25, 3, 6 FAV. EVL. p. 12, 1 SCHOL. Cic. Bob. p. 52. 107 HYG. astr. 2, 4. 9. 14. 15. 21. 22. 25. 28. 29. 37 *al.* HIER. epist. 44, 1 VVLG. iud. 20, 38 prov. 18, 13 AVG. civ. 1, 10. 2, 6 -entur vel commemorentur loca . . . consecrata. 2, 18. 4, 1. 6, 9. 7, 26. 8, 24. 10, 16. 13, 16. 14, 2. 16, 10. 18, 15. 21, 1 *persaepe* agon. 22, 24 fid. et op. 4, 6 *al.* MART. CAP. 5, 468 SIDON. epist. 1, 7, 5 BOETH. arithm. 2, 19 PS. BOETH. geom. p. 402 COMM. apol. 655 COD. Iust. 4, 30, 14, 2 10, 38 (37), 1. NOVELL. Iust. 103, 2 provinciam . . . pacificam -vit (ἀπέδειξε). GREG. M. moral. 2, 42 BENED. reg. 73 DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 14 p. 366^{A} PASS. Petr. Paul. long. 29.

c *seq. nom. c. inf.*: RHET. Her. 2, 4, 7 imbecillitas, inopia, stultitia . . . -bitur fuisse. CIC. inv. 1, 79 aut enumeratio falsa ostenditur aut simplex conclusio falsi aliquid continere -atur. 1, 105 si cum

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

iniuria contumelia iuncta -atur. 2, 35 voluntas a faciendo -bitur afuisse. 2, 96. 107. 122. 135. 137 *persaepe*. HYG. astr. 4, 5 in his tribus signis sol hiemem transigere -atur. AVG. civ. 12, 1. 22, 6 CASSIOD. hist. 7, 21 p. 1085^{D} vilis fabrica superposita -atur (*fere i. q. est*). *cum nom. personae*: CIC. inv. 2, 34 si nulli affinis poterit vitio reus ante admisso -ari. 2, 36 *si* integer ante fuisse -bitur. 2, 124 ut unum quiddam voluisse scriptor -etur (2, 127). HYG. astr. 2, 6 custos appositus esse -atur. 2, 13 Iovis fuisse nutrix, ut ante ostendimus, -atur. 2, 21. VICT. VIT. 2, 30 quare ita abiecte ambulas vel qua ratione de tam longo itinere huc pergere -aris? 2, 82 qui cuncta operari ... apertissime -atur (*fere i. δῆλός ἐστιν*). BOETH. in Porph. comm. sec. 4, 4 p. 250, 4. COD. Iust. 1, 27, 1, 1 GREG. M. in Ezech. 1, 2, 3.

d *seq.* quod, quia, quoniam, *pro acc. c. inf.*: CLAVD. DON. Aen. 10, 489 ecce ubi apertius -atus est, quia in faciem concidit. HIER. in Matth. 2, 11, 1 quod autem superbirent discipuli Iohannis ... superior quoque interrogatio -vit. BOETH. in Porph. comm. sec. 5, 3 p. 294, 18 -atum igitur est, quia . . . dicuntur de generi subiectis. herm. pr. 2, 11 p. 158, 23 -atum est quoniam ... evenire necesse est. herm. sec. 5, 13 p. 415, 16 vult -are, quoniam ... dici possint

e *seq. quaest. indir.*: VARRO ling. 5, 6 quae quoniam ... quoius modi essent exemplis satis -vi. RHET. Her. 1, 2, 3. 1, 16, 25. 3, 1, 1. 3, 7, 13 quomodo ab animo tractata sunt (*alii* sint) -are. 3, 13, 24. 4, 3, 5. 4, 43, 44. 4, 56, 69 *al.* CIC. inv. 1, 82. 98. 107. 2, 20. 34. 90. 151 *saepe* de orat. 2, 90. 150. 174 -ant, ubi sint. 2, 297 orat. 113 top. 18, 67 div. in Caec. 10 Verr. 1, 23. 2, 95. 3, 15. 165. 5, 132 Tull. 13 Cato 78 fin. 5, 27 Att. 2, 16, 4. 12, 5, 2. BRVT. Cic. epist. 11, 1, 1 Q. CIC. pet. 45 CATVLL. 55, 2 CAES. Gall. 4, 34, 5 POMP. TROG. Iust. 38, 8, 15. LIV. 45, 36, 2 nec satis temporis ad -andum haberet, cur. VAL. MAX. 8, 14 pr. CELS. 5, 28, 10 SEN. nat. 7, 25, 7 COLVM. 2, 11, 1. 4, 32, 4. 5, 1, 2. 12, 3, 3 arb. 7, 1 PLIN. nat. 25, 169. 27, 6 QVINT. inst. 1, 8, 1. 16. 2, 4, 3. 3, 4, 14. 4, 1, 52. 5, 10, 56 FRONTO p. 64, 3 N. VERVS Fronto p. 131, 14 N. IVLIAN. dig. 37, 6, 3 PED. Vlp. dig. 2, 14, 7, 8 TERT. adv. Hermog. 21 p. 149 adv. Marc. 1, 11 p. 304. 4, 28 p. 516 nat. 1, 7. adv. Prax. 2 quomodo numerum sine divisione patiuntur, procedentes tractatus -bunt. 20 pudic. 2. 17 resurr. 2 p. 27 spect. 1. ITALA Dan. 9, 23 (Tert. ieiun. 7) veni -are tibi quatenus miserabilis es (ἀναγγεῖλαι ὅτι, VVLG. ut indicarem tibi quia ... es). act. 9, 6 (Tert. bapt. 13) illic tibi -bitur quid debeas agere (λαληθήσεταί σοι, VVLG. dicetur ... quid te oporteat facere). ARNOB. nat. 7, 26 DARES 5. AMM. 20, 8, 3 quid fieri oporteat monens apertius et -ans. HYG. astr. 2, 6. AVG. civ. 4, 2 -urum quos eorum mores . . . adiuvare dignatus est *verus deus*. 5, 14. 10, 6. 12, 1. 14, 11. 16, 5. 18, 53. 20, 30. 21, 12 *al.* MART. CAP. 8, 834. 840. 859.

f *seq. inf.*: STAT. Ach. 1, 582 ipsa ... tenuare rudes attrito pollice lanas -at (*i. docet*). HYG. fab. 277 p. 153 Ceres ... Triptolemo fruges serere -vit. VVLG. Matth. 3, 7 quis -vit vobis fugere a ventura ira? (ὑπέδειξεν).

g *seq.* ne: ITALA psalm. 58, 12 (Aug. civ. 18, 46) -vit mihi in inimicis meis, ne occideris eos (δείξει, VVLG. ostendet).

h *absolute*: ut, sicut -vi, -vimus, -atum, *praecipue de scriptore*: PLAVT. Mil. 1028 tibi uti dudum iam -vi. VARRO ling. 6, 13 ut in antiquitatum libris -vi. RHET. Her. 4, 37, 50 sicuti -vimus. CAES. Gall. 6, 35, 3 civ. 3, 55, 1. 3, 62, 1. 3, 66, 2. PAVL. FEST. p. 375 ut hic versus -at. VITR. 5, 9, 4 EDICT. imp. Claud. de Anaun. (Corp. V 5050) 20. PLIN. nat. 2, 30 sicut suo -bimus loco (25, 86). FRONTIN. aq. 64 TAC. ann. 16, 1 ut coniecturā -at. TERT. adv. Marc. 4, 10 p. 448 sicut et scriptura -at (HIER. epist. 42, 3). 4, 39 p. 558 HYG. astr. 2, 3. 2, 4 (*bis*). 2, 15 AVG. civ. 9, 13. *additur* supra, *rarius* ante, paulo ante (*cf. p. 505, 58*): RHET. Her. 3, 6, 11 ut paulo supra ... -atum est. CAES. Gall. 2, 1, 1 ut supra -vimus (5, 3, 1. 5, 19, 1. 6, 29, 1. 6, 34, 1. 7, 48, 1 civ. 1, 31, 1. 1, 39, 1 ut supra -atum est [1, 48, 3. 2, 34, 1. 3, 6, 2. 3, 15, 1. 3, 39, 1 BELL. Alex. 4, 1 CELS. 6, 15]. 2, 22, 1 ut ante -vimus (7, 76, 1). BELL. Afr. 24, 1 BELL. Alex. 28, 1 BELL. Hisp. 25, 7. 28, 4 ut superius -vimus. 39, 1 FRONTIN. aq. 19 PAVL. dig. 38, 10, 10, 16. 17). BOETH. arithm. 1, 23 ut paulo post -bitur. *nota attractionem*: CAES. civ. 3, 15, 6 cum essent in quibus -vi angustiis. VARRO ling. 10, 56 in -ando. CIC. de orat. 2, 82 COLVM. 11, 2, 2. QVINT. inst. 10, 1, 15 ut intellegere ea sine -ante ... possit. PLIN. paneg. 2 -amus invicem, credimus invicem. APVL. met. 1, 20 tu autem vir ... ut habitus et habitudo -at ornatus. RVT. LVP. 2, 16 -andum est de uno quoque genere eius (PS. APVL. herm. p. 273 AVG. civ. 17, 5). *nota*: PLIN. epist. 7, 33, 3 -o ergo ... -o tamen (*sc. meum egregium factum, quod deinde enarrat auctor*).

2 *speciatim et technice apud medicos i. q.* praecipere, commendare: SCRIB. LARG. praef. p. 2, 30 sanctum est, ne praegnanti quidem medicamentum ... aut detur aut -etur a quoquam medico. *frequentat* PLIN. nat., *ex. gr.*: 17, 251 remedia (21, 178. 28, 153. 29, 68. 81). 20, 87 raucis crudae sucum. 20, 174 Castor et aliter -bat. 22, 90. 131. 163. 25, 24 noxias herbas. 28, 122 eadem ... iugulorum dolori -atur in remedio. 28, 181. 215. 30, 81. 146 medicinae ex eo sint -atae. 32, 34. 37, 156.

B *i. q.* **aliquid vel rarius aliquem significare**, *aperte indicare, declarare, designare, definire,* ἐπισημαίνειν: **1** *generatim*: VARRO Men. 371 luculla in mento compressa Amoris digitulo vestigio -at mollitudinem. ling. 5, 17 id quod Pacuvius cum -at dicit. RHET. Her. 4, 26, 36 si commutatio verbi id erit -ura (*seq. acc. c. inf.*). 4, 31, 42 pronominatio est quae sicuti cognomine quodam extraneo -at, id quod suo nomine non potest appellari. 4, 34, 46 permutatio est oratio aliud verbis, aliud sententia -ans. 4, 49, 62 habet haec exornatio ... utilitatem, si quem velis -are. TIRO Gell. 10, 1, 7 ut verbo non perscripto (*sc. neque* tertio *neque* tertium, *sed* tert.) res quidem -aretur. LYGD. 2, 27 tristem mortis -et littera causam. PAVL. FEST. p. 59 esse paludem -at *Ennius* (*potest etiam ad II A 1 b referri*). SEN. epist. 52, 12 insanum vultus habitusque -at. ASCON. tog. cand. p. 90 non hanc *aedem* a Cicerone significari ... sed illam -ari quae *eqs.* PLIN. nat. 13, 30 tabellas primum -vere geminas. 18, 354 cum ab austro ... fulgurabit, ventum et imbrem ... -bit, tonitrua matutina ventum significant, imbrem. 25, 19 si tantum praemoneret tempusque formidinis -aret. QVINT. inst. 8, 3, 84 sic quoque altitudo -ata est. TAC. ann. 2, 28 -ato crimine et reo per Flaccum. 3, 24 exilium sibi -ari intellexit. 12, 13 deus qua silvas pererraverit, nocturno visu -at (*potest etiam ad I A trahi*). 13, 23 si plura -anda essent *libertis*, scripto usum. PLIN. paneg. 38 delibasse quaedam seu potius -asse contentus. SVET. Vesp. 7 opem valetudini -atam a Serapide per quietem. PRISC. gramm. II 13, 10 in qua nominatione similiter substantia -atur. 129, 4 ut si ostendentes Vergilium aiamus . . . vel Thesea -antes dicamus tantus fuit Hercules. 190, 24 verbo. III 2, 23 *vocativus* praesentem solet -are personam. 276, 4 *et saepe*. PROB. inst. gramm. IV 53, 30 nullam partem orationis -at. 149, 15 *al. frequentant* ICTI, *ex. gr.*: ANTON. et VERVS Papir. dig. 48, 12, 3, 1 -urum te quae ad utilitatem annonae pertinent polliceris. CELS. dig. 33, 10, 7, 1 hoc modo -are suppellectilem temptat (*i. definire*). 33, 10, 7, 2. IVLIAN. dig. 21, 2, 43 non ius, sed corpus -amus. *al.* 50, 16, 201 patris nomine avus quoque -ari intellegitur (*fort. pertinet ad 2*). POMPON. dig. 1, 1, 2, 1 ipsius iuris originem atque processum -are. 34, 2, 10 *al.* AFRIC. dig. 50, 16, 208 PAPIN. dig. 23, 2, 34. 38, 10, 10, 14. 40, 5, 22, 2 idque senatus consulto -atum est. *al.* MEN. dig. 49, 16, 5, 8 transfugas (*potest etiam ad I B referri*). VLP. dig. 15, 1, 41 cum eo verbo (*sc. debere*) abutimur, factum magis -amus. 39, 1, 5, 15 non est necesse -are, sed hoc ipsum dicere. 43, 12, 1, 13 is locus -atur (*sc. verbis edicti*). 50, 16, 195, 2 non solum personam, sed et ius. *al.* PED. Paul. dig. 12, 1, 6 nihil referre proprio nomine res appelletur an digito ostendatur an vocabulis quibusdam -etur. PAVL. dig. 38, 10, 10. 39, 6, 2, 6. 44, 7, 3, 2 -andi intellectus causa ego tibi dixero 'spondeo'. *al.* GELL. 3, 1, 5 quae duo res (*sc. corpus et anima*) hominem -arent. 4, 1, 17 ad -andum penum. APVL. met. 11, 21 diem ... deae nutu -ari. apol. 74 paucis hominem . . . necessario -bo. TERT. *saepe, ex. gr.*: anim. 58 quod euangelium -at (*i. alludit*). adv. Hermog. 30 p. 158 quarum -ando dispositionem -vit etiam distinctionem. 32 p. 162 *al.* ieiun. 10. adv. Marc. 3, 7 duos dicimus Christi habitus a prophetis -atos. 5, 9 *al.* orat. 8 adv. Prax. 11 pudic. 5. ITALA exod. 33, 12 (Aug. quaest. hept. 2, 151) non -asti mihi quem simul mittas mecum (ἐδήλωσάς μοι, VVLG. indicas). PANEG. 8, 2 officio -andae providentiae tuae. IVST. 2, 12, 14 Themistocles navium praesidium -atum ratus persuadet. DON. Ter. Ad. 289 ipsa origo dolorum deminutive -ata est *eqs.* DARES 1 -are eos qui cum Iasone profecti sunt. FAV. EVL. p. 4, 10 initium finemque -at (AVG. civ. 11, 1). CHIRON 502. 647. HYG. astr. 4, 5 in his tribus signis ver -atur (*fere i. est*). AMBR. vid. 13, 79 cum brevium supernae vocationis fortibus -asset. VVLG. Sirach 14, 12 testamentum inferorum quia -atum est tibi. HIER. quaest. hebr. in gen. p. 6, 17 magis ex hoc verbo (*sc. arom i. q.* πανοῦργον) ... versutia quam sapientia -atur. epist. 21, 24, 3. 46, 3, 3 in tribus nominibus trinitatis -at fidem. *al.* EPIPHAN. Hier. epist. 51, 5, 6 quem Hieremias -at dicens. AVG. civ. 6, 9 nullos -vit vel nominavit deos. 15, 2 illum genuit -ans consuetudo naturam, illum vero dedit promissio significans gratiam. 16, 24. 21, 8 monstra sane dicta perhibent a monstrando quod aliquid significando -ent. COMM. apol. 273 crucem figurate -at. 706 nullum verbum de lege -ant (*sed fortasse significat 'divulgare'*). PAPYR. Arch. f. Papyrusf. III 340 (*saec. IV*) -ant[a]e suscepto tuo obnoxias personas (ὑποδικνύντος τοῦ ὑπὸ σοῦ συνηγορουμένου). MACR. sat. 1, 9, 9 Ianum solem -ari volunt. PHYSIOGN. 15 caput magnum ... stolidum hominem -at. 16 *al.* MART. CAP. 5, 441 personam. 6, 720 certos spatiorum modos ... -ant *lineae*.

2 *speciatim*: **a** *t. t. apud* ICTOS, *praecipue in testamento et formula*: *i. q. aliquid vel aliquem accurate designare pro mera nominis appellatione*: ALF. dig. 35, 1, 27 quod quis se -are animo sensisset. LABEO dig. 34, 2, 31 lancem. IVLIAN. dig. 30, 6 magis condicionem legato iniecisse quam -are voluisse *patrem* (30, 96). PAPIN. dig. 8, 3, 4 personam (28, 5, 79 [78], 1 HERMOG. dig. 35, 1, 95) *saepe.* VLP. dig. 28, 5, 9, 8 si quis nomen heredis quidem non dixerit, sed indubitabili signo heredem -verit. 33, 4, 1, 8. 33, 6, 92. MARCIAN. dig. 28, 5, 49 (48), 3 dum de eo qui -atus sit, constet. *al.* *in formula*: GAIVS inst. 4, 40 *v. p. 502, 1.* 4, 59 ut qui forte . . . Erotem emerit, recte videatur ita -are 'quod ego te hominem Erotem emi' . . . si is qui unum emerit de duobus egerit, falsum -at. 4, 60 qui plus quam oporteret -verit (*ter*). POMPON. dig. 13, 7, 8, 3 (*in pacto*). PAPIN. dig. 23, 69, 4 non -ata re vel quantitate (*in stipulatione dotis*). VLP. dig. 38, 1, 5, 15 -are in quo loco opus novum nuntiet. 47, 2, 19

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

sufficit rem -ari (*in actione furti*). PAVL. dig. 46, 4, 14 nisi verum est, quod in acceptilatione -atur. *nota*: NOVELL. Iust. 112, 1 si quidem heres iudiciali sententia dominus earum fuerit -atus (*fere i. possessor iudicatur*). **b** *praecipue apud grammaticos de vocabulis i. q. vim habere, valere, significare, designare*: VARRO ling. 7, 66 Claudius scribit axitiosas -ari consupplicatrices. CIC. de orat. 3, 49 verbis usitatis ac proprie -antibus ea quae significari ac declarari volemus. PAVL. FEST. p. 12 'apud' mutuam loci et personae coniunctionem -at. p. 126 quae vox (*sc. magistratus*) duabus significationibus notatur. nam aut ipsam personam -at ... honorem. POMPON. dig. 50, 16, 123 verbum 'erit' interdum etiam praeteritum tempus -at. GELL. 2, 26, 8 non enim haec sunt sola vocabula rufum colorem -antia. *cf.* 2, 26, 5. TERT. adv. Marc. 4, 24 cum 'viam' fidem -et. 4, 40 p. 561 stolam et amictum carnem -ans et vinum sanguinem. adv. Val. 2 Christum columba -are solita est. PRISC. gramm. III 247, 18 quae utrumque -at. PROB. inst. gramm. IV 200, 12 abeo autem eo -at. app. gramm. IV 200, 18 iuventatem deam iuventae significat, iuventam autem aetatem designat, iuventutem vero multitudinem iuvenum esse -at. 203, 33 occidit producte interficit -at *sic 64ies, in priore parte explanationis saepissime* 'significat', *rarius* designat, *semel* ostendat *synon. legitur*. ISID. diff. 1, 306 iacio mitto -at. alleg. 8 *Seth* -at Christum. 26. 43. 44. 56 *saepissime*. orig. 16, 26, 7 Latinum -at obolos quinque. 16, 26, 16. DIFF. ed. Beck p. 33 affectum consummatum -at. p. 53, 37 dolor incommodum corporis -at. *saep.* ostendo *apud eundem*.

part. perf. pass. pro substant. **dēmōnstrātum**, -ī: HIST. Apoll. 34A init. puella ex -o ostium clausit. PASS. Theclae C 19 p. 49, 18 qui secundum -um pervenerunt ad carcerem (indicium ianitoris *alii codd.*).

part. praes. adv. **dēmōnstranter** *i. q.* δεικτικῶς: POMP. gramm. V 206, 1 ut -r ille hoc dixerit.

synon.: animum advertere, commemorare, commendare, commendare, comprobare, declarare, definire, describere, designare, dicere, docere, explicare, exponere, exprimere, illustrare, indicare, monstrare, ostendere, praecipere, significare, valere, vim habere.

deriv.: demonstrabilis, demonstratio, demonstrativus, demonstrator(ius). *Gudeman.*

dēmorātio, -ōnis *f. a* demorari. *i. q. commoratio*: HIL. in psalm. 138, 23 loca, ut deus, humanae -is excedit. VVLG. prov. 12, 11 qui suavis est in vini -bus (*i. conviviis*). AVG. quaest. hept. 4, 29 ubi (*sc. in caelo superiore*) sanctorum -o est angelorum.

dēmorātor retentor litigator firmator GLOSS. *a* demorari. [MART. CAP. 1, 87 *v.* devorator.]

dēmordeo, -sus, -ēre *a* de *et* mordere. DIFF. Suet. 309, 38 cum sit 'mordet', et facit 'momordit' nec tamen facit demordit. GLOSS. ἀποδάκνω. *i. q. derodere*: PERS. 1, 106 nec -sos sapit ungues (*cf.* QVINT. inst. 10, 3, 21). PLIN. nat. 28, 45 ligno . . . -eri aliquid. AVG. doctr. christ. 2, 6, 7 in eius corpus . . . quasi -sos mansosque transferre *homines*. FACVND. defens. 9, 2 p. 745C non ex multis atque apertis pauca et obscura verbis . . . -emus. *L.*

×**dēmorior**, -tuus sum, -ī *a* de *et* mori. *transitive v. p. 510, 3 sqq.* *legitur inde a* PLAVTO.

1 *proprie i. q. vita decedere*: **a** *de personis*: CIC. Att. 16, 11, 7 nostrique familiares fere -tui. VLP. dig. 4, 4, 11, 6 -untur mancipia (33, 4, 6). 6, 1, 15, 3 si servus petitus vel animal aliud -tuum sit sine dolo malo et culpa possessoris (21, 1, 31, 11). 37, 1, 3 pr. in ius -tui. 43, 1, 16, 34 etiamsi homines vel pecora -tua sint. GELL. 15, 10, 2. IVVENC. 2, 640 -tua corpora. SYMM. epist. 9, 150, 1. SCHOL. Cic. Bob. p. 57, 21 ab hominibus iam -tuis et deploratis. THEOD. MOPS. in I Thess. 4, 6. *speciatim de magistratibus*: RHET. Her. 1, 11, 20 altera lex iubet augurem, in -tui locum qui petat, in contione nominare (LEX Iul. munic. [Corp. I 206] 87 LEX Vrson. [Corp. II 5439] 67, 12 ACT. Arv. a. 21 II 23 a. 78, 25. LIV. 5, 31, 7. 9, 34, 17 collegam . . . quem ne in -tui quidem locum subrogare fas est. 23, 21, 7. 23, 23, 4 *al.* FEST. p. 343, 4 in tui[s] iu⟨dicis locum⟩. SVET. Iul. 41 Aug. 10. 31 Claud. 14 CAPITOL. Pius 8, 8 IVST. 22, 1, 12). LIV. 9, 34, 20 -tuo (collega *del. Madv.*) C. Iulio censore. 26, 23, 7 sacerdotes. 40, 19, 7 tantum hominem -tuum esse. CVRT. 8, 3, 17 Babylonia -tuo Mazaeo Stameni subiecta est. 8, 10, 22 nuper Assacano, cuius regnum fuerat, -tuo. CIC. Verr. 2, 124 cum esset ex veterum numero quidam senator -tuus. **b** *de bestiis*: PLIN. nat. 30, 50 vomicas privatim sanat mel, in quo apes sint -tuae (COLVM. 9, 3, 3). COLVM. 7, 3, 14 in -tuarum vitiosarumque ovium locum. VLP. dig. 7, 1, 70, 1 supplentur capita, quae -tua sunt (INST. Iust. 2, 1, 38 in locum -tuorum capitum ex fetu ... summittere). 7, 1, 70, 2 fetus. 19, 2, 19, 1 pecora vel -tua sunt vel etiam deteriora facta. **c** *de rebus*: PLAVT. Stich. 211 (*in querela parasiti*) potationes plurumae -tuae *eqs.* GELL. 9, 2, 11 ut vocabula quoque eorum defamata atque -tua (*i. abolita*) cum ipsis viderentur (*cf.* PORPH. Hor. epist. 2, 1, 21 suis temporibus defuncta: vetera ac -tua). *de herbis i. q. marcescere*: COLVM. 4, 2, 1 caput ipsum -tuum est. 4, 29, 17. 4, 17, 3 seminibus. 5, 5, 16 vitibus. 3, 16, 2. VLP. frg. Vat. 70 arbores (PAVL. dig. 7, 1, 18). INST. Iust. 2, 1, 38 in vinearum -tuarum vel arborum locum. *de carne putrescente*: COLVM. 6, 5, 4 donec pars *auriculae*, quae fibula circumscripta est, -tua excidit (VEG. mulom. 4, 3, 13 putrescat et decidat). 2 *translate de personis i. q. amore deperire*: PLAVT. Mil. 970 ea -itur te atque ab illo *sene* cupit abire. 1040 non me dico, sed eram meam quae te -itur.

×**dēmoror**, -ātus sum, -ārī *a* de *et* morari. demoro: GLOSS. *legitur inde a* PLAVTO, *singulis locis*: RHET. Her. VITR. FRONTO SEN. rhet., *binis*: PLAVT. CIC. SIL. TAC., *ternis*: CAES. VERG. STAT. GELL. APVL.

I *transitive*, *i. q. detinere, reprimere, retardare*, GLOSS. tardo: *aliquem*: PLAVT. Epid. 376 diu me estis -ati. Rud. 440? *v. infra l. 40.* RHET. Her. 16, 24 oratione iudices -etur (*cf. res personatas*: VERG. Aen. 3, 481 quid . . . fando surgentes -or austros? STAT. Theb. 1, 656 sed quid fando tua tela manusque -or?). CIC. de orat. 2, 235 ne diutius vos -er (*cf.* CLAVD. 26, 385 ne vos longe sermone petito -er) epist. 12, 15, 5 veniebant in suspicionem *magistratus* detinuisse nos et -ati esse. CAES. civ. 3, 75, 3 novissimum agmen. SIL. 10, 289 sed vano quid enim te -or aeger, Lentule, conquestu. 15, 324 nil vos iam -or ultra. STAT. Theb. 4, 773 fessosque optatis -or undis. TAC. ann. 12, 68. HIL. in Matth. 14, 19 multa et media inciderunt, quae nos . . . reddendae rationis studio -ata sunt. SYMM. epist. 5, 37 fabulis et poculis. AVG. civ. 3, 6 per multorum scriptorum perpensa testimonia. SVLP. SEV. epist. 2, 18 quid te diutius occupo epistula tam loquaci -orque venturum. EVGIPP. Sev. 43, 6 sed quid vos ultra -or. *nota reflexivum*: APVL. met. 11, 22 quid iam nunc stas otiosus teque ipsum -aris? *aliquid*: CAES. Gall. 3, 65 nullo hoste prohibente aut iter -ante. civ. 1, 81, 5 repentinas eorum eruptiones. VERG. Aen. 2, 648 iam pridem invisus divis et inutilis annos -or (SERV. *ad l.* quasi festinantes diu vivendo detineo). 10, 30 mortalia -or (*Venus*) arma (SERV. *ad l.* expecto, sustineo). STAT. Theb. 7, 364 seras tibi -or improbus umbras. PANEG. 10, 5 -ando aspectu ostentatio speciosa perhibetur. TERT. adv. Marc. 3, 18 p. 406, 15 ne -er cursum. AVSON. 155, 2 ne nos vel illis -emur prandium. RVFIN. Orig. in lev. 7, 2 p. 479B laetitiam illius. PRVD. perist. 14, 76 nec -bor vota calentia (*i. statim explebo*). COD. Iust. 5, 31, 8 petitionem ex necessitate -atam.

II *intransitive*: **A** *i. q. versari*: 1 *proprie* (*saepe additur locus, nota*: TERT. adv. Iud. 13 p. 738 Öhl. *Iudaeos* in dispersionem -ari cernamus), GLOSS. αὐλίζομαι ἐπὶ ἀνθρώπου. -atur διοικεῖ, οἰκονομεῖ (*nisi leg.* moderatur). PLAVT. Rud. 440 quid sacerdoti me dicam hic -atam (-atum *C. F. W. Müller*) tam diu? VITR. 9, 1, 7 quod -entur *planetae* in nonnullis signis (*syn.* morari, commorari). VLP. dig. 5, 1, 2 Romae legationis causa. FRONTO p. 60, 11 N. tanto spatio ibi te -ari. GELL. 6, 1, 6 atque ibi (*in cella Iovis*) solum diu -ari. 11, 7, 7. 19, 8, 14. APVL. met. 7, 1 plusculis ibidem diebus -atus. 9, 30 quam diutissime -atur. TERT. ieiun. 16 stellae ... -antis. adv. Iud. 13 p. 734 Öhl. ne in confinio ipsius regionis -etur quisquam Iudaeorum. adv. Marc. 2, 10 p. 349, 13 nec inter lapides ignes -atus. ITALA gen. 12, 9 (Ambr. Abr. 2, 4) et abiit Abraham et -atus est in deserto (ἐστρατοπέδευσεν, VVLG. *deest*). 32, 4 (Aug. loc. hept. 1, 119 p. 525, 2) cum Laban habitavi et -atus sum (ἐχρόνισα, VVLG. apud Laban peregrinatus sum et fui). Ioh. 3, 22 (codd. δ l *et* VVLG.) et illic -batur cum eis (διέτριβεν). act. 10, 48 (cod. d) ad eos -ari (ἐπιμεῖναι, VVLG. ut maneret apud eos). CYPR. epist. 56, 3 apud se cum fratribus. 76, 1 ut ex vobis ... pars adhuc in carcerum claustris ... -etur. IVL. VAL. 3, 52 -antibus nobis ... cernere fuit. ARNOB. nat. 2, 25 in mutis semper solitudinibus degat -et⟨ur⟩. HIL. in Matth. 7, 4. 10, 14 praedicatio eius ... in universis gentibus -atur. 12, 20 ita se intra interiora terrae pari temporis spatia -urum. 15, 8. 17, 6 in monte. AVIEN. ora 361 in insulis. LVCIF. reg. apost. 7 p. 51, 13. Athan. 1, 29 p. 116, 23 in imperio tuo. AMBR. serm. 41, 7 in latibulis. VVLG. psalm. 29, 6 ad vesperum -bitur fletus et ad matutinum laetitia (*metonymice*). II Macc. 5, 27 act. 14, 3. 15, 35 *al.* Hebr. 11, 9 fide -atus est (παρῴκησεν εἰς) in terra repromissionis *Abraham*. PELAG. in I Cor. 16 p. 771C. RVFIN. hist. mon. 9 p. 423A ubi plurimo tempore -atus. hist. 3, 23, 1 superstes ... apud Asiam -batur. Orig. in cant. 2 p. 142B. 144A HEGES. 1, 44, 8. AVG. civ. 16, 16 in Charra cum patre suo -batur. retract 1, 9, 1 *Romae* (ACT. Petr. 1). SVLP. SEV. dial. 15, 3 in extremo illo deserto. CASSIAN. inst. 4, 35 VITAE patr. 3, 31 IORD. Get. 50. 313 plus biennio. GREG. M. in Ezech. 1, 8, 10 castra enim multitudines appellantur exercitus cum ... in certo quolibet loco in itinere -antur. 2 *translate de studio, actione, statu sim. i. q. manere, perseverare*: CYPR. epist. 13, 4 temulentus et lasciviens -atur. 69, 15 in sua perfidia -atus. HIL. in Matth. 5, 8 inutili metu circa dei reverentiam -antes. *ibid.* spem nostram futuri in resurrectione cibi et vestitus sollicitudine -ari. 18, 2 gentium labore depressi in ignorantia saeculi -arentur. 21, 5 in ecclesia gentium. *al.* in psalm. 64, 2 sciens propheta plures pro diversitate studiorum in supervacuis -ari. LVCIF. non conv. 5 p. 11, 11 in vestra -ari parte. 13 p. 28, 12 quomodo -ari vobiscum potueramus cum infidelibus. Athan. 1, 18 p. 98, 7 deprecamur te, ne adhuc in his tuis malis digneris -ari. GAVDENT. serm. 1 extr. qui in haereseon caligine ac nocte luxuriae -antur. FILASTR. 99, 2 in bonis. SCHOL. Hor. epist. 1, 1, 77 in publicis actibus. COD. Theod. 4, 8, 7 (*a. 331*) in liber-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tate per sedecim annos. VVLG. psalm. 24, 13 in bonis. Sirach 17, 26 in errore. AVG. epist. 147, 42 p. 316, 4 istis foris relictis in illis intrinsecus -aris. quant. anim. 28, 58 in eo sermone. CHROMAT. in Matth. 17, 1 in quibus tenebris. PETR. CHRYS. serm. 72 p. 404^C in hoc timore. OP. imperf. in Matth. 5 p. 669 in ipsa aestimatione. MVTIAN. Chrysost. hom. 30, 1 in malitia. *nota c. dat.*: HERM. Pal. mand. 11, 4 divinis -antur (μαντεύονται, vulg. vatem consulunt).

B *i. q. cunctari*: PORPH. Hor. carm. 4, 5, 11 cunctantem autem -antem significat. SEN. contr. 2, 5, 7 modo properat et vota praecurrit, modo lenta est †modo -atur (et -atur *Vahlen*, et vota moratur *Drechsler*). TAC. ann. 15, 69 ille nihil -atus exsurgit. HIL. in Matth. 14, 8 metu populi -ari. AMBR. exc. Sat. 1, 78 sed quid ergo -or, frater? quid expecto ...? Iac. 2, 3, 10 festinantes ... patres pascha celebrabant, qui festinantes manducabant agnum, non -antes. GREG. TVR. Franc. 2, 37 illoque -ando. *seq. inf.*: FILASTR. praef. 2 non -antur sequi eos amplius. ISID. nat. praef. 1 non -or expedire aliqua ex parte. VVLG. Sirach 6, 22 et non -buntur proicere illam.

deriv.: demoratio, demorator. *Stöger.*

dēmorsico, -ātus, -āre *a* de *et* morsicare. *i. q. demordere*: APVL. met. 2, 21 sagae mulieres ora mortuorum passim -ant. 3, 25 rosis tantum -atis.

dēmos, *acc.* -on, *plur.* -oe *m.*, δῆμος. PAVL. FEST. p. 72 -oe apud Atticos sunt, ut apud nos pagi. *cf.* GLOSS. Verg. 607 p. 471 Hag. arva -os. PLIN. nat. 35, 69 *Parrhasius* ... pinxit -on Atheniensium *eqs.* FVLG. Virg. cont. p. 91, 1 ... os enim graece publicum dicitur. *cf.* AVG. loc. hept. 1, 203. *nomen lapidis ignoti*: DAMIG. lapid. praef. lapis quintus, qui dicitur -os, Tauri *sideris potens est.*

dēmōto, -āre *cf. c.* demovere. TERT. anim. 24 rursus Plato causam -at (*Reiff.*, demutat *cod.*) in corpus.

dēmoveo, -mōvī, -mōtum, -ēre *a* de *et* movere. *in codd. et titulo* INSCR. christ. Rossi II p. 63, 10 *promiscue habetur* dem- *et* dim-; *cf.* dimoveo. NOT. Tir. 31, 67 -et. DOSITH. gramm. VII 434, 6 -o καθαιρῶ. GLOSS. μετακινῶ. παρακινῶ. παρασαλεύω. -vit μετέστησεν. -verat (*an* dim-?) separaverat. *legitur inde a* PLAVTO.

1 *proprie de loco i. q. amovere, removere, abducere, depellere, demere* (*additur ablat.*, ab, de, ex; in *c. acc.*): **a** *aliquem*: CIC. Caecin. 49 -eri ... et depelli de loco necesse est eum, qui deiciatur (*sc. possessione. ibid.* manu -otus et actus praeceps. *cf.* Sull. 62. leg. agr. 2, 81 ex ea possessione rem publicam. 3, 15 populum R. de suis possessionibus). Sest. 101 *Q. Metellus* de civitate maluit quam de sententia -eri. *ibid.* de suo cursu. Planc. 53 te incautum ... tuo loco (Phil. 4, 13 [*metonymice*] *virtutem*). Tusc. 2, 58 (*in imag.*) de dignitatis gradu. CAES. civ. 2, 32, 2 Pompeius enim nullo proelio pulsus vestri facti praeiudicio -otus Italiā excessit. LIV. 6, 32, 8 tantum hostes gradu -oti (*cf.* VAL. MAX. 3, 2, 8. TAC. hist. 4, 58 legiones *obsessae* nec terrore aut promissis -entur [*potest ad 2 a trahi*]). PAVL. FEST. p. 144 *Mucius* Porsinam ... sua constantia ab urbe -vit. TAC. ann. 6, 30 in insulas ... -oti sunt (*i. deportati*). 13, 24 *syn.* amovere. *adde*: hist. 2, 49 -otis omnibus (*i. abire iussis*, dim- *cod.*) paulum requievit. ann. 14, 12 *matre* -ota (*a Nerone*). LAMPR. Heliog. 15, 1 si impuros homines ... a se -ret. **b** *aliquid*: COLVM. 4, 24, 4 circa crus *vitis* dolabellā -enda (*an* dim-?) terra est. TAC. ann. 1, 79 ne Clanis *amnis* solito alveo -otus in amnem Arnum transferretur. 11, 38 nomen et effigies *Messalinae* privatis ac publicis locis -endas. SER. SAMM. 754 tit. igni sacro (*sc. morbo*) -endo. AMM. 20, 11, 20 munitiones a muro longe -vit. SVLP. SEV. epist. 1, 13 -oto igne. GREG. TVR. Iul. 42 fulgore -oto.

2 *translate*: **a** *aliquem de sententia, voluntate amovere sim.*: PLAVT. Persa 374 ego de hac *sententia* non -bor (CIC. Verr. 1, 52 te de vera et certa ... sententia. Sest. 101 *v. supra l. 40*). Mur. 82 vigilantem consulem de rei p. praesidio. LIV. 22, 13, 11 nec tamen is terror ... fide socios -vit. HOR. sat. 1, 1, 39 cum te neque fervidus aestus -at lucro *eqs.* PANEG. 5, 1. *nota*: HOR. carm. 1, 1, 13 *agricolam* numquam -as, *ut* ... nauta secet mare. *se* -ere: COD. Theod. 16, 5, 7, 2 (*a. 381*) qui ... ab eiusdem vitae (*sc. Manichaeorum*) professionisque collegiis pura semet dediti religione -erunt. *de officio, dignitate sim.*: TAC. ann. 2, 43 -verat Suriā Creticum Silanum (*i. administratione*). 2, 55 cum veteres centuriones ... -ret locaque eorum clientibus suis ... attribueret. 4, 60. 13, 11 ordine -otum reddidit senatui. 13, 14 Pallantem cura rerum. 13, 20 praefectura. *cf.* 15, 65 si citharoedus (*Nero*) -retur et tragoedus (*Piso*) succederet. CAPITOL. Maximin. 4, 9 virum sui temporis fortissimum ... a suo exercitu. TREB. Gall. 14, 5 a gubernaculis generis humani (trig. tyr. 12, 7. *trad.* dim-). **b** *aliquid amovere, transferre*: RHET. Her. 4, 45, 58 non enim datur auditori potestas *animum* de re firmissima -endi (CIC. Caecin. 42 *vis* formidine animum perterritum loco saepe et certo de statu -et. parad. 15 mentem ex sua sede et statu. APVL. apol. 99). CIC. inv. 2, 27 ab aliis *culpam* (*cf.* 2, 86 remotio criminis est, cum eius intentio facti, quod ab adversario infertur, in alium aut in aliud -etur. 2, 90 si non in hominem certum, sed in rem aliquam causa -bitur. 2, 93). de orat. 2, 208 odium ... a nobis ac nostris. div. in Caec. 4 hanc a me molestiam. Verr. 5, 100 ut ab se sceleris illius *suspicio* -retur (PS. CIC. exil. 21). dom. 68 similis a re p. labes in posterum -batur. fin. 4, 59 *honestatem* ex eo quod rectum esse decreverit. LIV. 9, 29, 10 -endis statu suo sacris. APVL. Socr. 12 p. 146 *status mentis* illis (*caelitibus*) nec ad dolorem versus nec ad voluptatem finibus suis pellitur nec quoquam a sua perpetua secta ad quempiam subitum habitum -etur.

deriv.: demotare. *L.*

×dēmptio, -ōnis *f. a* demere. AVG. quaest. hept. 2, 168 -em sane Latini interpretati sunt, quod Graecus habet ἀφαίρεμα. appellata est autem -o eo, quod sibi demeret, qui domino offerret. 3, 24 utrum dici posset segregationis ... et utrumque ablationis sive -is, quod graece dicitur ἀφαίρεμα quia utrumque emitur et aufertur eis, pro quibus offertur, ut detur sacerdoti. 3, 34. GLOSS. ὑφαίρεσις separatio, deminutio. *deest poetis.* *i. q. actio demendi*: VARRO ling. 5, 6 litterarum ... -e aut additione. 5, 176 damnum a -e. NON. p. 187 virgindemiam ... virgarum apparatum vel -em vel decerptionem ob verbera. HIER. adv. Iovin. 2, 11 necessariam -em *sanguinis* (*syn.* ablatio). *metonymice i. q. sacrificium*: ITALA exod. 35, 21 (Lugd.) attulerunt -em (ἀφαίρεμα, VVLG. 22 primitias) domino. 39, 2 *al.* lev. 7, 34 (Rufin. Orig. in Ier. 5, 12) pectusculum ... impositionis et bracchium -is (Lugd. exceptionis; ἀφαιρέματος, VVLG. separationis) accepi a filiis Israel a sacrificiis salutaribus. *t. t. de obscuratione solis vel lunae*: MART. CAP. 8, 870 nam sol umbram terrae in suam lineam mittit, quam si lunae corpus intrarit ... luminis soliti -e (β^1, ademptione *vulg.*) furvescit. *Stöger.*

dēmūgio, -ītus, -īre [*a* de *et* mugire. *Th.*]. *i. q. mugitu replere*: OV. met. 11, 365 sanguine litus undaque prima rubet -itaeque (*sc. a bubus*) paludes.

dēmulceo, -sī, -tum (-sum), -ēre *a* de *et* mulcere. *part. perf. pass.*: demultus: GELL. 3, 13, 5. demulsus: VITA Cypr. 4. GLOSS. καταψήχω. *cf.* III 380, 67 demunxi (*leg.* demulsi?) capillos κατέψηξα τρίχας.

proprie i. q. palpare: TER. Haut. 762 non possum pati, quin tibi -am caput. LIV. 9, 16, 16 dorsum. GELL. 5, 14, 12 cruraque eius et manus ... linguā leniter -et *leo*. TERT. pall. 4 collum. LACT. ira 7, 9 aures (inst. 3, 10, 2. *aliter v. l. 44*). GREG. TVR. vit. patr. 19, 3 ventrem pueri palpat et palmā -et. Andr. 15 *caput* manu *dimulcens*. *adde*: RVFIN. hist. 6, 2, 11 pectus *filii* ... veneratus et -ens osculis (φιλῆσαι σεβασμίως. 10, 4 avidioribus osculis). *cf.* GLOSS. -eri exosculari. *translate i. q. delenire, placare, capere*: GELL. 1, 11, 11 variis modis *tibiae* tum -ere *animum* ... tum intendere (18, 2, 1 *syn.* laxare. AMBR. in psalm. 118 prol. 1 psallendi dulcedine delectat aures animumque -et. HEGES. 4, 18, 1 GREG. M. dial. 3, 38 p. 317^A in Ezech. 1, 11, 14. in euang. 12, 3 mentem [*v. l. 45*]). GELL. 3, 13, 5 ita motus et -ltus et captus est *oratione Callistrati Demosthenes*. 16, 3, 1 sermonibus usquequaque amoenissimis. 16, 19, 6 *aures* ... mentesque ... -sit *Arion* (AMBR. Cain et Ab. 1, 5, 15 oculos delectat, -et aures, sed mentem inquinat. PS. AVG. serm. 208, 5). TERT. anim. 19 *opp.* offendere. 46. LACT. inst. 6, 21, 5 sensum (HIER. epist. 21, 13, 2 haec ... sensus voluptate -ent. tract. in Marc. p. 324, 6 AVG. mus. 3, 7, 16). IVVENC. 3, 337 pectora. AMBR. Cain et Ab. 1, 5, 15. 19. *ibid.* delectare. exc. Sat. 1, 78 oculos. obit. Valent. 40 maestum *affectum* (epist. 14, 1). PS. AMBR. paenit. 6 -sit iratum *deum*. HEGES. 5, 27 l. 56. HIER. c. Lucif. 5 tam suave, quod absque eo gustum -at. AVG. civ. 22, 24 p. 615 ENNOD. epist. 1, 16 p. 28, 10 carm. 1, 9 praef. p. 532, 29. 2, 64, 4 quicumque meos paradisi vere labores -et. GREG. TVR. Franc. 4, 46 -sit verbis lenibus Vrsum. GREG. M. moral. 17, 9. in euang. 27, 4 *opp.* dolere. VITA Cypr. 4. ISID. sent. 3, 6, 2 *opp.* terrere.

dēmulco, -ātus, -āre *a* de *et* mulcare. GLOSS. -anti defringenti vel subigenti. *i. q. verberare*: MART. CAP. 8, 807 tam tristibus asperisque Saturae ... verberibus -atus. *L.*

×dēmum *adv.* [*subest superlativus neutri et masculini generis a* de *praepositione ductus; v. Ebel, Zs. f. vgl. Sprachforsch. 1, 308. Th.*]. *legitur inde a* LIV. ANDR. *usque ad ultima tempora, auctis quidem significatibus; deest ex. gr.*: CATONI RHET. Her. CATVLLO TIB. VITR. GRATT. GERM. SCRIB. LARGO LVCANO PETRON. CALP. MART. FLOR. IVV. MIN. FEL. *de forma*: PAVL. FEST. p. 70 apud Livium (*v. infra l. 70*) *demus* legitur. *cf. fort.* GLOSS. II 42, 54 demus πότερον ποτὲ δῶμεν. PLAVT. Truc. 245 *P* (-m *A. cf. p. 513, 26*). *de significatu*: PAVL. FEST. p. 70 -m quod significat post (SERV. auct. Aen. 1, 629 postea. *item* GLOSS.), apud Livium -s legitur. alii -m pro dumtaxat posuerunt. DON. Ter. Andr. 882 signum (Ad. 938 adverbium) est tarditatis. 683 nuncin[e] -m: pro denique (*cf.* GLOSS.). Hec. 128 ibi -m: denique postremum (*cf.* GLOSS.). SERV. auct. Aen. 6, 154 sic -m: ad postremum, hoc est novissime (2, 795. SERV. Aen. 12, 6 tum -m: novissime, id est postquam fuerit vulnere lacessitus. georg. 1, 47 -m autem novissime, vere specialiter. GLOSS. novissime vel denique. *Donatus* tamen -m vere intellegit). et haec particula tam apud Vergilium quam apud omnes idoneos auctores hoc significat, licet in aliis diversa significet. SCHOL. Hor. Vind. ars 23 'denique' id est -m tibi dicam (*pertinet ad p. 518, 43*). *adde*: GRAMM. suppl. 140, 33 is vero cum adverbio componitur ut idem, quod significat is et -m. GLOSS. consequenter, deinceps, deinde, denique, iam, igitur, iterum, maxime (*ex* TER.), postea (*ex* BENED. reg. *al.*), postmodum, postremum, tum. δῆτα ἔπειτα, μετὰ ταῦτα, πέρας, (τὸ) τε-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

λευταῖον, ἔσθ' ὅτε. ita -m οὕτως δή, τότε δή si dignae (*vel* dignum *codd. i.* denique*?*). *de usu et collocatione: ubique fere sub I et II, interdum sub III, encliticorum more singulis vocibus ita se applicat, ut eius vim augeat, suppleat, restringat; quo usu factum est, ut imprimis cum adverbiis ad locutiones coaluerit, quae raro ipsisque voculis debilibus dirimantur. locutiones ex compluribus vocibus compositas sequitur aut plenas aut dirimit, non semper gravissima earum parte praemissa. dirimitur interdum ab adverbiis* post nunc tum ita, *audacius ab* nunc tum modo, *a pronominibus* hic (*sub I et II*) is (*I, II*) ille (*I*), *ab adiectivo (sub I), verbo (sub I), non ab* igitur tum ibi hic illic sic, *antecedit adverbiis* igitur ita tunc, *contra regulam collocatur velut* ASCON. tog. cand. 90 (*v. p. 514, 38*). QVINT. inst. 1, 4, 11 duobus -m vocalibus (*opp.* consonantes *ad II*). 7, 10, 16 neque enim ⟨p⟩artium est -m dispositio (*ad II*). PLIN. paneg. 74, 1 est (ea *Keil*) enim (⟨haec⟩ *Baehrens*) -m vera felicitas. *cf. p. 517, 46. in initio enuntiationis non nisi sub III aliquotiens, ubi accurata collocandi lex modo neglegitur, modo servatur (interdum sine ratione). de significatu cf. etiam Hand, Tursellinus II 250 sqq.* [*falso traditur*: CIC. leg. 3, 38 vos -m (*AB?* quidem *Turnebus*), ut video legem antiquastis. PLIN. nat. 16, 113 eidem uni (*sc. fico,* ei -m *E*) serius folium nascitur quam pomum. 37, 204 auro ... de⟨cu⟩mum vix esse in pretio locum, argento ... vicensimum. 26, 28 tussi daucum (*subvenit*), item Scythica herba, eadem (*Sillig,* ea -m *codd., i. denique?*) omnibus pectoris vitiis. TAC. ann. 6, 11 profectis -m regibus (*pro* domo *quae commutatio subinde codd. singulis velut* PLAVT. *al. legitur*). *dub.*: PLAVT. Truc. 245 qui de thensauris integris -s danunt (*P,* -m occerunt *A*). *ex coniectura legitur*: PLAVT. Amph. 301 igitur magis -m (modum *codd.*) maiorem in sese concipiet metum. BELL. Hisp. 34, 4 -m (denuo *codd.*) legatos ... mittunt. OV. trist. 2, 8. LIV. 32, 14, 2 eo -m (eodem *codd.*) metu. PLIN. nat. 10, 180 post tertium -m (*sc. annum,* diem *codd.*). FRONTIN. strat. 1, 4, 8 PAVL. dig. 27, 1, 36 pr. APVL. apol. 76. PANEG. 10, 25 furorem mors -m domuit (*Bährens,* domuit *A,* demuit *β*). AMM. 17, 13, 33 (34) *in BG.* 24, 4, 20 (dum *Vat.*).]

I ***usus primarius*** *de* o r d i n e *finito (cf. p. 518, 43)*: **A** *de* ***temporis*** *ordine*: **1** *sequitur* a d v e r b i a *temporalia*: **a** igitur: LIV. ANDR. carm. 17 igitur -m Vlixi cor frixit prae pavore (*Homer. Od. 5, 297* καὶ τότε). PLAVT. Amph. 473 igitur -m omnes scient, quae facta. Rud. 930 iam ubi liber ero, igitur -m *eqs.* Most. 380. *nota collocationem*: PLAVT. Merc. 552 -m igitur, quom sis iam senex, tum *eqs.*

b p o s t: PLAVT. Amph. 876 post igitur -m (*nota diremptionem*) faciam res fiat palam. Asin. 915 poste -m huc cras adducam *eqs.* CHALC. comm. 263 principe loco ... post -m. *c. abl. v. p. 515, 18.*

c nunc -m (*explicat* DON. Ter. Andr. 683): PLAVT. Asin. 487 ei nunciam ad erum, quo vocas, iam dudum (*idem opponitur saepius*) quo volebas. :: nunc -m? (*cf.* TER. Andr. 683). Epid. 458 nunc -m scio (*sic et sim. saepius.* TER. Haut. 253 nunc -m intellego. *al.* CIC. Cael. 17 epist. 7, 32, 3. [Att. 13, 51, 2 de Attico nunc -m mihi est exploratum.] PHAEDR. 1, 12, 13. CAPITOL. Gord. 25, 2 denique nunc -m intellego). PLAVT. Epid. 569 remigrat animus nunc -m mihi ([Capt. 1022] PROP. 3, 24, 17 *cf.* TAC. Agr. 3, 1). Poen. 1159 nunc ... nunc -m. TER. Haut. 224 ego vero audio nunc -m et video et valeo. *al.* ACC. trag. 246 CIC. Verr. 4, 177 NEP. Timol. 5, 3 CVRT. 6, 10, 26 COLVM. 11, 2, 9 *al.* PERS. 1, 64. STAT. silv. 4, 8, 41 tardus inersque nunc -m ... cano. PLIN. epist. 5, 8, 8 unodevicesimo ... anno ... coepi, et nunc -m ... video. SVET. Nero 45, 2 FRONTO p. 102, 7 N. AVR. Fronto p. 10, 20 N. APVL. apol. 95. PANEG. 4, 1 nunc -m sero quodam tirocinio. *al.* CAPITOL. Aur. 20, 3 nunc -m ... amoto eo. LAMPR. Diad. 7, 6 nunc -m filius imperii. SVLP. SEV. epist. 2, 7 cui post evictum mundum nunc -m. *respondentibus coniunctionibus*: PLAVT. Mil. 561 nunc -m ... cum (LIV. 3, 40, 10 PANEG. 4, 21 *al.*). Pseud. 1052 postquam. *al.* (QVINT. decl. 330 p. 298, 11 tam sero, ... nunc -m, postquam. DICT. 2, 39). Rud. 1122 quoniam. OV. rem. 775 ut Paris hanc rapuit, nunc (*R et al.,* tum *rell.*) -m uxore carere non potes. *dirimitur locutio*: PLAVT. Cas. 469 nunc pol ego -m (*sim.* 836 Capt. 1023). 525 nunc enim te -m nullum scitum scitiust (tu -m nullo scito scitus es *codd.* CAECIL. com. 230 nunc enim -m. *cf.* CIC. Att. 16, 3, 1 nunc -m enim). TER. Andr. 683 nuncin[e] -m? *audacius*: PLAVT. Aul. 79 nunc defaecato -m animo egredior domo postquam perspexi (*cf. p. 516, 28*). VERG. Aen. 10, 848 nunc misero mihi -m exitium infelix. SIL. 2, 284 nec nunc obsessa -m et fumante Sagunto haec serus vates Hanno canit.

d tum *et* tunc (*explicat* SERV. Aen. 12, 6): tum: PLAVT. Poen. 189 magis hoc tum -m dices: nunc *eqs.* CIC. Att. 9, 10, 4 rep. 1, 38 *al.* LVCR. 3, 57 *al.* CAES. Gall. 1, 17, 1 *al.* BELL. Afr. 18, 5 adversarii male accepti tum -m se ... recipiunt *al.* (*item praemissa participii actione*: AETNA 259 LIV. 37, 31, 7). 91, 2 civibus cunctis interfectis eodemque proiectis igne subiecto tum -m se ipse ... interficeret (*item antecedente abl. abs.*: LIV. 2, 29, 1 utraque re satis experta tum -m *eqs. al.* VELL. 2, 27, 4 VAL. MAX. 3, 8, 1 CELS. 7, 27 COLVM. 3, 12, 6 *al.* PLIN. nat. 11, 68 SIL. 2, 693 LACT. ira 13, 15). SALL. Catil. 2, 2 tum -m ... compertum est. Iug. 46, 1 VERG. Aen. 6, 573 *al.* 9, 812 (SERV. *ad l.* postquam se aliter evadere posse non vidit). georg. 3, 205 MORET. 114 OV. met. 9, 413 *al.* fast. 4, 615 tum -m voltumque ... animumque recepit. LIV. 1, 41, 6 *al. saepe.* MANIL. 4, 648 VAL. MAX. 1, 6, 10 *al.* PHAEDR. 1, 13, 12 SEN. dial. 5, 20, 4 CVRT. [3, 11, 6]. 7, 3, 15 *al.* COLVM. 2, 3, 2 *al.* 4, 26, 2 conectatur, ac tum -m (TAC. ann. 3, 18 DECRET. decur. Pis. de L. Caesare [Corp. XI 1420] 22). 5, 11, 15 et tum -m. 10, 359. 11, 2, 7 tum -m tepenti iam die. arb. 16, 4 tum -m circa kal. Martias. MELA 1, 59 tum -m placidior *Nilus* (*fere localiter, paulo post* deinde). PLIN. nat. 28, 142 SIL. 4, 696 *al.* QVINT. decl. 352 p. 383, 4 tum -m intellexisse populum. *al.* TAC. Germ. 31, 6 ann. 3, 23 *al.* PLIN. epist. 3, 14, 3 *al.* FRONTO p. 54, 6 N. tum -m venit nocte media *eqs.* FLOR. dig. 16, 3, 17, 1 nisi ... deposita est; nam tum -m. PANEG. 10, 19 non tunc primum missi, sed tum -m intellecti. *respondent coniunctiones*: PLAVT. Men. 346 tum -m sciam ... si. *al.* (LIV. 28, 41, 13. CELS. 2, 10 p. 53 si morbi ratio patietur, tum -m. *al.* [*fere i. tantum quia* tum ... si *hic condicionem exprimit, ut saepius in praeceptis, velut* COLVM. 8, 14, 1 MART. CAP. 7, 777]. QVINT. inst. 8 prooem. 25 [*magis de gradu, item* PORPH. Hor. serm. 1, 5, 32] APVL. flor. 18 p. 87 PORPH. Hor. carm. 4, 12, 16 LACT. inst. 2, 8, 56 CLAVD. 20, 514 SVLP. SEV. chron. 2, 2, 1. LEX Burg. Rom. 8, 1 si ..., tum -m est, ut). CIC. Verr. 2, 3 tum -m ... cum. *al.* PVBLIL. A 20 cum ..., tum -m (*fere i. tantum ut al. in praecepto velut* QVINT. inst. 4, 2, 76 DIOM. gramm. I 515, 12). PROP. 4, 8, 71 LIV. 22, 13, 8 *al.* 42, 25, 3 postremo cum ... tum -m. MANIL. 5, 104 FEST. p. 270 VELL. 2, 115, 4 VAL. MAX. 7, 2 ext. 4 *al.* CELS. 3, 18 p. 98 *al.* SEN. epist. 84, 6 [tunc *V*] CVRT. 10, 1, 28 COLVM. 2, 1, 3 *al.* arb. 27, 4 tum -m quarto anno cum. VAL. FL. 3, 633. PLIN. epist. 8, 20, 7 ac tum -m, cum (ac dum *eqs. α,* auctum *ed. Ald.*). FRONTO p. 39, 7 N. tum (tuum *cod.*) ... cum. PANEG. 8, 4 perpessi tum -m ... cum. LACT. inst. 4, 26, 8 CLAVD. 26, 54 SVLP. SEV. chron. 2, 39, 2 SIDON. epist. 1, 2, 8. LIV. 5, 39, 1 tum -m, postquam. *al.* (VAL. MAX. 3, 8, 1 COLVM. 12, 4, 2. LACT. mort. pers. 8, 10 postea ... quam ... accepit, exuto socero, tum -m). LIV. 38, 15, 10 tum -m fracta pertinacia est, ut. CELS. 2, 12 p. 57 ubi necesse est, tum -m desidere. *al.* (FRONTO p. 177, 22 N.). COLVM. arb. 5, 1 simulatque ..., tum -m. *dirimitur*: PLAVT. Trin. 781 tum tu igitur -m ... dabis, ubi *eqs.* SIL. 6, 270 tum fractus -m vires. 11, 286 tum frontis reddita -m laetitia. STAT. Theb. 5, 556 tum (tunc *BM*) squamea -m ... colla movet. *singulariter adhibet* ASCON. tog. cand. p. 90 ea ... sola tum -m Romae ⟨erat⟩ Apollinis aedes (*sc. nondum alia extiterat*). tunc: OV. epist. 11, 91 exierat thalamo; tunc -m *eqs.* (LIV. 22, 59, 6 *al.*). SEN. nat. 6, 21, 1. epist. 90, 22 cum pervenit in ventrem, ... concoquitur, tunc -m corpori accedit. CVRT. 4, 13, 20 COLVM. 2, 18, 2 *al.* PLIN. nat. 10, 14 STAT. Theb. 5, 291 (tum *BM*). 8, 13 visoque ... augure tunc -m (*item cum abl. abs.*: SVET. Claud. 5 VLP. dig. 35, 3, 1, 11 TERT. adv. Marc. 4, 16 p. 472, 21 VVLG. num. 19, 7). PLIN. epist. 1, 13, 2 tunc -m, ac tunc quoque lente. SVET. Cal. 9 LABEO dig. 18, 1, 78, 1 VLP. dig. 23, 5, 13, 2 APVL. met. 10, 7 CAPITOL. Opil. 6, 2. LACT. mort. pers. 49, 5 deinde post ... cum ... infligeret, exilierunt ..., tunc -m amisso visu *eqs.* CHALC. comm. 160. AVELL. p. 10, 22 *opp.* primum (FILASTR. 151, 5). VEG. mil. 1, 3 VVLG. gen. 41, 9. BENED. reg. 2 et tunc -m. *al.* TAB. devot. Trag. (Corp. III p. 961) 10 aut tun⟨c d⟩emum. *respondent coniunctiones*: LIV. 44, 44, 3 et serius cum redisset, tunc -m (MANIL. 2, 782 SEN. contr. exc. 8, 2 VAL. MAX. 4, 8, 1 SEN. dial. 9, 17, 11 nat. 7, 13, 1 *al.* epist. 113, 18 *al.* 121, 3 tunc -m intelleges ... cum. COLVM. 1 praef. 33 ordine suo tunc -m ... cum. FRONTIN. aq. 109. IVLIAN. dig. 14, 4, 12 tributoria actione tunc -m agi potest, cum. AFRIC. dig. 41, 2, 40 non statim ... sed tunc -m, cum. *sic al.* MARCELL. dig. 4, 1, 8 PAPIN. dig. 30, 11. VLP. dig. 46, 8, 12, 2 quando ... an tunc -m cum primum. PAVL. dig. 21, 2, 71 PORPH. Hor. ars 191 PANEG. 2, 10 *al.* TREB. trig. tyr. 22, 13 CHALC. transl. 39[D] [τότε ὅταν]. VEG. mil. 1, 28 tot exercitibus amissis tunc -m ... cum. CLAVD. MAM. anim. 2, 7 *ex Platonis Phaed. 66*[E] τότε ... ἐπειδάν. BOETH. mus. 2, 6 p. 231, 8 NICET. symb. p. 51, 4). CELS. 3, 6 p. 86 si qua nota est, tunc -m (VLP. dig. 40, 5, 4, 5 tunc -m competitura libertate si [*opp.* statim]. HERMOG. dig. 48, 9, 9 TERT. anim. 52 adv. Marc. 4, 12 p. 454, 18 COMM. apol. 664 OROS. hist. 4, 10, 4). CELS. 3, 10 p. 92 ubi. SEN. nat. 1, 17, 6 postquam ... tunc -m (*sed* solum in parte *codd.,* deinde *rell.* LACT. inst. 4, 1, 6 [tum *al.*]). VLP. dig. 43, 29, 3, 7 quotiens quis. SIDON. epist. 7, 2, 8 quando. *nota*: APVL. met. 2, 14 ac dehinc tunc -m ... cum. *nota inversionem*: PS. APVL. Ascl. 11 ea (*bonitas*) -m tunc videtur esse perfecta.

e *alia adverbia de tempore usurpata*: modo -m: TER. Andr. 882 modone id -m sen[si]sti (*nota collocationem. opp.* olim, cum ... eodem die). ibi -m (*explicat* DON. Ter. Hec. 128): TER. Hec. 128 ibi -m ... aegre tulit (STAT. Theb. 8, 653 ibi -m teste remoto *eqs.* VLP. dig. 43, 25, 1, 2 ibi -m ... ubi. *bis.* TERT. adv. Val. 10 p. 189, 1). VERG. georg. 3, 280 hic -m (VAL. FL. 4, 548 STAT. Theb. 9, 505. OROS. hist. 4, 12, 5 hic -m nobis tacendum est *tam diuturna narrantibus bella*). SEN. nat. 1 praef. 13 illic -m (*vix de loco*). sic -m (*explicat* SERV. Aen. 6, 154): VERG. Aen. 2, 795 sic -m socios consumpta nocte reviso (6, 154 VAL. FL. 4, 616). SEN. nat. 1 praef. 13 sic -m ... si (*ibid.* tunc, *cf. supra l. 79*). EVANG. de nativ. Mar. 2, 1 prius ... et sic -m (-m *om.* PS. MATTH. euang. 2, 1 *cod. B*). ita -m *inde a* LIV. *quamquam haec quoque locutio haud raro tempus*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

indicat, tamen propter sensum modalem aptius collocata videtur p. 516, 77.

2 *sequitur alias temporis indicationes*: **a** *ablat.*: TER. Ad. 938 anno -m quinto et sexagesimo (LAMPR. Diad. 6, 8. *cf.* POMPON. Atell. 56 decimo mense -m [-n *codd.*]. NON. p. 40. CELS. 3, 5 p. 82 die quarto -m). *cetera similia, ubi tamen -m magis ordinali se applicat* (*v. p. 516, 50*). LIV. 8, 38, 6 luce -m (TAC. ann. 1, 39. *cf. infra l. 22*). CVRT. 7, 11, 20 noctu -m, cum (TAC. ann. 1, 68 *al.*). TAC. hist. 2, 5 exitu -m Neronis. 3, 41 adventu -m peditum. PLIN. epist. 7, 2, 1 hieme -m, cum. **b** *praepos.*: ASIN. Cic. epist. 10, 31, 4 post idus Mart. -m (*nota collocationem*). LIV. 8, 11, 2 post proelium -m factum (*eadem collocatio*: LIV. 43, 21, 1 post profectionem -m eius. *cf.* PLIN. epist. 9, 36, 5 post somnum -m lectionemque). 39, 22, 10 post legationem -m. *al.* SEN. Ag. 38 post fata -m (*fort. i. postremo v. p. 518, 58*). dial. 5, 30, 5 aliosque post Pompeium -m Pompeianos. TAC. hist. 1, 58 post victoriam -m (SVET. Dom. 1, 3) sedatis iam ... odiis. SVET. Aug. 10, 4 *al.* POMPON. dig. 17, 1, 47, 1. LIV. 4, 20, 8 septimo post -m anno. *cf. p. 513, 41.* VELL. 2, 27, 3 post primam -m horam (COLVM. 6, 29, 4. SCAEV. dig. 36, 1, 80, 7 post suam -m mortem. SVET. Claud. 15, 3 post longas -m interrogationes). SEN. dial. 11, 15, 2 ante tertium -m diem (*opp.* 11, 15, 3 multo ante). SVET. Otho 11, 2 circa lucem -m. **c** *adverb.*: SVLP. SEV. chron. 2, 44, 8 sero -m (*opp.* tum). denique nunc -m *v. p. 513, 50.* dehinc tunc -m *p. 514, 70.* *ceteras temporis indicationes invenies sub I C 1—3. praeterea paene in quovis ordine factorum tempus subaudiri potest.*

B *de ordine* **locali**: 1 *sequitur adverbia demonstrativa* (*eadem de tempore usurpata, v. p. 514, 74*): PLAVT. Capt. 1000 illic ibi -mst locus, ubi *eqs.* VERG. Aen. 9, 443 ibi -m (STAT. silv. 2, 3, 14. TAC. ann. 5, 10 coloniam ingressus, ibi -m cognoscit). LVCR. 6, 465 hic -m fit (*sc. non iam alibi*). VERG. Aen. 2, 743 hic -m collectis omnibus una defuit (SERV. *et* SERV. auct. hic *ad* defuit, -m *igitur ad* collectis *referunt cf. p. 516, 11*). 2 *sequitur alias loci indicationes*: **a** *adverb.*: PLAVT. Most. 842 haec ... placent. :: latius -m est operae pretium ivisse. **b** *praepos.*: LIV. 24, 20, 10 *v. p. 516, 62.* SEN. nat. 4, 2, 8 circa Memphim -m (PLIN. nat. 6, 185). CVRT. 4, 9, 23 in ripa -m ad iam perarmatos adequitare coepit (PLIN. nat. 11, 127 in mucrone -m). PLIN. nat. 2, 45 ex adverso -m plena, reliquis diebus *eqs.* **c** *locativ.*: FRONTIN. aq. 91 Romae -m (TAC. ann. 2, 57).

C *liberius de* **gradu**: *significat res hominesve aliis spretis praeferri*: 1 *sequitur pronomina* (*ubique fere demonstrativa; personale*: STAT. Theb. 2, 474 Telamona ... Ixiona linquens te Meleagre subit: tibi [*P*, ibi *rell.*] -m cuspide lata haesit. *post relativa alium recepit significatum, v. p. 518, 46 sqq.*): **a** hic: PLAVT. Bacch. 1099 hoc, hoc est quo ⟨cor⟩ peracescit, hoc est -m quod percrucior. VERG. georg. 4, 400 doli circum haec -m frangentur inanes. Aen. 6, 637 his -m exactis (*cf. p. 516, 18 sqq.*). LIV. 6, 5, 7 hic -m ... comitia habuit. SEN. epist. 15, 1 valere ... hoc -m est (*nota definitionem. cf.* 124, 14 hoc enim -m perfectum est, quid). QVINT. decl. 260 p. 67, 3 in hoc -m creditis ⟨expletam⟩ paternam animadversionem, si (AVSON. 186, 4). VERG. Aen. 1, 629 hāc -m ... terrā. CIRIS 508 hoc -m ... pacto. LIV. 2, 21, 3 hoc -m anno. 8, 39, 10 hoc -m proelium. QVINT. decl. 259 p. 56, 27 in hoc -m iudicio. *dirimitur a pronomine*: PLAVT. *v. supra l. 46 et 50.* **b** ille: PLAVT. Capt. 105 ille -m antiquis est adulescens moribus, cuius (*sim. in eiusmodi definitionibus*: SEN. suas. 1, 9 illa -m est magna felicitas, quae. SEN. clem. 1, 3, 3 illius -m magnitudo stabilis fundataque est, quem. epist. 32, 5. QVINT. inst. 2, 4, 17 ille -m in id ... poterit evadere, qui *eqs.*). VERG. georg. 1, 47 illa seges -m (LIV. 22, 39, 6 ille consul -m). AVR. Fronto p. 16 N. at ubi testamentum naufragio submersum est, illa -m et res ... insepulta est (*opp. non iam corpus humanum aquis submersum*). **c** is: *saepe in figura quadam definitionis* (*cf. p. 517, 46*): PLAVT. Persa 266 id -m lepidumst, *seq. inf.* (CIC. Att. 8, 8, 1 id -m aut potius id solum esse miserum, quod *eqs.* SALL. Catil. 12, 5 LIV. 4, 4, 9 PHAEDR. 3, 11, 7). CAECIL. com. 143 is -m miser est, qui. 169 (LIV. 8, 21, 8 *al.* QVINT. inst. 9, 2, 105 ut non is -m sit veneficus, qui ..., sed etiam). VARRO frg. Gell. 9, 9, 9 is -m latine caper dicitur, qui. CIC. Phil. 14, 13 is enim -m est ... iustus triumphus (rep. 2, 28 Tusc. 1, 43). SALL. Catil. 2, 9 is -m mihi vivere ... videtur, qui. 20, 4 ea -m firma amicitia est (OV. trist. 5, 14, 28 id -m est pietas. LIV. 1, 9, 6. 5, 6, 17 *al.* VAL. MAX. 4, 1 ext. 8. 9, 12 pr. eum -m felicem fuisse iudicamus. QVINT. inst. 5, 14, 25. 9, 4, 3). *liberius, seq. enunt. rel.* (*sim.*): TER. Ad. 255 verum enim vero id -m iuvat si (DON. *ad l.* ostendit plus esse quod iuvat quam gaudium [254]). ACC. trag. 621 eius -m miserer, cuius. Q. METELL. NVM. or. frg. Gell. 1, 6, 8 is -m deos propitios esse, qui. LVCR. 4, 129 ea -m sola vagari, quaecumque ... sunt etiam quae. SEN. dial. 4, 35, 2 ea -m velocitas placet, quae *eqs. al.* epist. 123, 12 ut ea -m sint tibi iucunda, quae honesta. CVRT. 4, 1, 3. COLVM. 1, 1, 1 is -m cultissimum rus habebit, ut ait Tremellius, qui. PLIN. nat. 7, 44 is -m profecto vitam aequa lance pensitavit, qui *eqs.* 17, 179 id -m recte subactum erit, ubi. QVINT. inst. 7, 4, 39 an is -m prohibendus sit qui mori vult. 11, 1, 8 eum -m dicere apte, qui. PLIN. epist. 1, 20, 18. *deest enunt. rel.*: PAVL. FEST. p. 161 ea -m ... utuntur murie (STAT. Theb. 5, 215 is -m sceleri modus. SVET. Vesp. 2, 2). *pronomen adiectivi more usurpatur*: CIC. de orat. 2, 131 ei -m oratori ... qui (VAL. MAX. 4, 3 pr. ii -m penates ... ubi. 5, 1, 2. TAC. dial. 21 oratio ... ea -m pulchra est, in qua). BELL. Afr. 90, 3 eo -m die (eodem die -m *trad.* TAC. ann. 4, 23 is -m annus ... absolvit. SVET. Nero 40, 2 eo -m *anno*). LIV. 24, 16, 1 ea -m vox (30, 35, 2 is -m equitum impetus). *dirimitur* is *et* -m *interveniente* enim: CIC. Phil. 14, 13 rep. 2, 28 LIV. 1, 9, 6. que *et pron.*: CIC. Tusc. 1, 43 eaque ei -m naturalis est sedes.

2 *sequitur verba* (*exceptis locis paucis [v. infra l. 29] non nisi part. perf. pass., id quod signum subiacentis hic quoque sensus temporalis est*): PLAVT. Bacch. 271 postquam ... praetor recuperatores dedit, damnatus -m, vi coactus reddidit (LIV. 8, 11, 3 victis -m CELS. 1 prooem. mortui -m. PLIN. nat. 20, 203 extinctum -m [-to *codd.*] oleat. SEN. epist. 108, 27 ne ... relicti -m *celeritate temporis* intellegamus *eam*). *nota* (*cf. infra l. 28*): SEN. dial. 10, 12, 1 quos ... immissi -m canes eiciunt. VELL. 2, 27, 5 occiso enim -m eo (SVET. Nero 46, 1 *opp.* numquam antea). CVRT. 3, 3, 8 orto -m sole. PS. FRONTIN. strat. 4, 5, 17 reciperato -m gladio. TAC. hist. 4, 61 patrata -m caede. *al.* PLIN. epist. 9, 1, 2 defuncto -m ..., incolumi eo (SVET. Aug. 31, 1 numquam vivo Lepido ..., mortuo -m. *al.* VLP. dig. 9, 2, 15, 1). SVET. Iul. 23, 1 appellato -m collegio. Tib. 51, 2 complurium dierum mora corrupto -m et tabido corpore. 61 suspecto iam, ... oppresso -m Seiano. VLP. dig. 27, 3, 1, 24 finita -m tutela. *al.* CHALC. comm. 97 exacta -m nocte (*nisi* rursus *significat, cf. p. 518, 83*). AVSON. 420. SVLP. SEV. chron. 1, 41, 3 cognita -m Salomonis morte. *al.* *minus accurate verba sequitur, ubi ad locutionem compositam pertinet*: PLIN. nat. 35, 97 ad manum intuenti -m appareret. SVET. vita Verg. p. 59 lambendo -m effingere *more ursae.* SVLP. SEV. chron. 1, 46, 5 regnante -m Ozia ... defunctus. *nota diremptionem*: SVET vita Verg. p. 62 multo post perfectaque -m materia.

3 *sequitur substantiva*: LVCR. 4, 384 hoc animi -m ratio discernere debet (*sc. non iam oculi*). LIV. 10, 34, 1 vineis -m iniunctis (SVET. Aug. 80 Vit. 12. SVLP. SEV. chron. 1, 29, 3 vicario -m concubinae ... corpore ... accepto). 23, 15, 3 fame -m. PLIN. nat. 9, 176 motu -m corporum vivere eos approbante (probant *codd.*). TAC. ann. 1, 66 neque auctoritate neque precibus, ne manu quidem ... proiectus in limine portae miseratione -m ... clausit viam. 14, 53 aggeri -m et ... armis cessere. SVET. rhet. 30 sedens incipere et calore -m provectus. *inest sensus temporalis* (*cf. p. 515, 10*): SEN. contr. exc. 6, 6 in veneficio -m. suas. 6, 23 in senectute -m. SEN. dial. 12, 12, 5 nepotibus -m nostris (PLIN. nat. 33, 32 Tiberii -m principatu. 33, 34 M. Cicero -m. *cf.* SVET. Claud. 7, 1 sub Gaio -m). SEN. nat. 2, 26, 4 nox (*Madvig*, nam *codd.*) -m (TAC. ann. 1, 64 AVR. Fronto p. 107, 1 N.). QVINT. inst. 7, 3, 18 cum finitionem praecedit probatio, ut ... Cicero ... colligit et in clausula -m ita finit. SVET. Aug. 76, 2 in balineo -m post horam primam noctis. Nero 6, 3 acieque -m Pharsalica *nisi 'postremo' est.* PS. RVFIN. in Os. 13, 13 *opp.* aliquamdiu.

4 *sequitur adiectiva*: **a** *numeralia ordinalia* (*cf. p. 515, 4*): HOR. sat. 1, 5, 23 quarta vix -m ... hora (PORPH. *ad l.* tandem. *item temporaliter*: OV. met. 13, 209 decimo -m anno. LIV. 6, 2, 13). CVRT. 7, 5, 18 COLVM. 4, 31, 2 *al.* 6, 16, 2 quarto -m *die.* PLIN. nat. 17, 176 *al.* TAC. ann, 15, 40 sexto -m die ... finis incendio factus. SVET. Tib. 25, 3. gramm. 9 professus diu in patria quinquagesimo -m anno *eqs.* AVR. Fronto p. 9, 18 N. εἰκοστῷ -m ἔτει. SOL. 53, 81 EVTR. 6, 1, 3 SVLP. SEV. chron. 2, 15, 10 OROS. hist. 4, 2, 7 *al.* 4, 9, 3 *al.* 5, 23, 12 postremo ... decimo -m anno (*fere i. q. tandem*). LIV. 8, 17, 5 per quintum -m interregem. *al.* (PLIN. nat. 8, 148 tertio -m fetu. QVINT. inst. 8, 2, 15 quinto -m versu. TAC. ann. 3, 28 sexto -m consulatu Caesar ... abolevit. PLIN. epist. 5, 6, 10 nono -m sulco. SVLP. SEV. chron. 1, 29, 5). **b** *alia*: LIV. 24, 20, 10 in Tarentino -m agro (*cf. usum localem p. 515, 35*). 28, 12, 12 nostra -m aetate (SEN. epist. 90, 25 nostra -m ... memoria. MELA 3, 36 autumnali -m *tempore.* TAC. hist. 1, 49 postero -m die. *cf. p. 515, 3*). MANIL. 2, 854 seros -m complectitur annos (*i. autumnum*). SEN. dial. 10, 1, 3 ultima -m necessitate. epist. 118, 16 post multa incrementa ultima -m (CELS. dig. 8, 3, 11 novissima -m cessione). nat. 1, 2, 4 forma crassis -m spissisque corporibus imprimi solent (*non iam subtilibus*). epist. 82, 24 molaribus -m fracta saxis est *serpens* (*non iam telis*). QVINT. inst. 11, 3, 68 suis -m oculis credidit. SVET. Cal. 8, 5 quo prope bimulus -m perauctus ... sit. PS. RVFIN. in Os. 3. *nota diremptionem*: HOR. sat. 1, 5, 23. PLIN. nat. 17, 178 tertioque -m *anno.*

5 *sequitur adverbia*: **a** *demonstrativa* sic, ita, *quorum illi plane, huic haud raro temporalem attribuit sensum.* sic -m *inde a* VERG., *temporali tamen sensu (exempla p. 514, 79) praeter* OROS. hist. 7, 6, 11 conferatur ... et sic -m Roma cognoscat. ita -m: LIV. 3, 63, 10 ita -m liberam civitatem fore. SEN. dial. 7, 8, 2 serviant ista, non imperent, ita -m *eqs.* (*al.*). PLIN. nat. 9, 126. QVINT. inst. 12, 1, 5 ita -m enim (decl. 276 p. 127, 25 LACT. ira 5, 6 PORPH. Hor. serm. 1, 2, 120). TERT. ieiun. 13 dolere cum dolentibus et ita -m congaudere gaudentibus. adv. Val. 2 p. 179 *loco fort. non integro.* VVLG. II Macc. 6, 15 peccatis nostris in finem devolutis ita -m. RVFIN. Adamant. 1, 7. *sequente coniunctione* (*in sententiis praeceptisve*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

hae locutiones transeunt ad significatum tantum, hac condicione, non nisi): CELS. 3, 21 p. 107 si plus humoris excernitur quam assumitur, ita -m secundae valetudinis spes est (SEN. dial. 2, 11, 3 *al.* PLIN. nat. 7, 84 *al.* QVINT. inst. 1, 5, 48 *al.* 8, 3, 27 si non. decl. 257 p. 51, 7. 276 p. 127, 6 *opp.* nunc vero. 325 p. 278 quae ita -m poterit esse manifesta ..., si). QVINT. decl. 262 p. 72, 8 ita -m enim ... si (333 p. 310, 23). 336 p. 322, 22 quaecumque ... traduntur, ita -m fieri possunt propria ... si condicio consummata est. *al.* FRONTIN. aq. 14 PLIN. epist. 3, 3, 2 paneg. 68 *al.* SVET. Tib. 2, 3 *al.*). *imprimis in* ICTorum *plurimorum sententiis* (*cf.* QVINT. decl. *supra l. 7 et* EPIST. imp. Sev. et Carac. ad Tyr. [Corp. III 781, 26]) *velut* LABEO dig. 19, 1, 54 pr. ita -m res tuo periculo non est, si *eqs.* GAIVS dig. 8, 2, 6 *opp.* alioquin si nihil novi feceris. inst. 2, 60 *opp.* omni modo. 3, 80 *opp.* interdum. *al. sed hac tantum figura in* inst. VLP. dig. 7, 4, 1, 1 *opp.* si iam. 47, 2, 3, 2 utrum ita -m ... si ... an vero et si. *al. saepe.* MOD. dig. 48, 2, 20. *reliquos v. in Vocabulario iurisprudentiae s. h. v.* TERT. adv. Marc. 2, 6 p. 342, 10 ita -m ... si. PANEG. 2, 8. VIR. ill. 40, 4 si ... ita -m non. CHALC. transl. 48^{A} (*sed in Graeco non ad verbum quidem verso* πάλιν *cf. p. 518, 84*). comm. 246 SIDON. epist. 2, 4, 1. CLAVD. MAM. anim. p. 126, 23 (*ex Platonis Phaed.* 67^{A} οὕτως ... ἐάν. BOETH. mus. 1, 15 p. 200, 26 ita -m ... si prius. *nota*: VLP. dig. 43, 20, 1, 16 ita -m eum recte hoc interdicto ... uti putant ... nisi ei nocitum sit *eqs.* (*cf. supra l. 4*). SEN. epist. 118, 9 et ita -m petendum est, cum coepit esse expetendum *bonum* (FRONTIN. aq. 112 VLP. dig. 24, 1, 5, 9 AMM. 20, 3, 7. 23, 1, 7. 24, 1, 14). *dirimitur*: AMM. 23, 4, 6 itaque -m. *invertitur*: SIDON. epist. 2, 7, 1 quod -m ita sequetur, si. **b** *numeralia*: SVLP. SEV. chron. 1, 3, 4 tertio -m emissa *columba* (*antea* rursus). OROS. hist. 7, 9, 4 sexto -m ... post urbem conditam.

II *abiit in sensum excludendi, i.* **solum, tantum:** **A** *sequitur pronomina*: **1** ille: MANIL. 3, 271 haec est illas -m (haec illa -m est *al., omisso* est *al.*) mensura per oras, quas (*sed si de ordine dicitur, quem scriptor sequitur, ad I C 1 b pertinet*). TERT. resurr. 46 p. 93, 25 illos -m deo placere (*opp.* alios). **2** is: VAL. MAX. 7, 2 ext. 1 ii -m ..., nos autem. 8, 14, 6 id enim -m ornamenti familiae consulatibus et sacerdotiis et triumphis celeberrimae deerat. *seq. enunt. rel.* (*sequitur* si: VLP. dig. 8, 5, 4, 2. quanti: VLP. dig. 35, 2, 82. cum: AMM. 15, 5, 38). ASCON. Corn. p. 80 ei -m videri potest (*illud*), qui oblitus sit *eqs.* PLIN. nat. 12, 49 servantur ii -m, qui. 25, 103 apud nos tria genera eius faciunt, et id -m (*genus*) probant, cuius *eqs.* QVINT. inst. 1, 3, 4 possunt ... id -m, quod in proximo est. 3, 8, 5 an iis -m ponenda sit (*statua*), qui. 5, 10, 116. 8 prooem. 3 ea -m ... quae (*opp.* remota refutandi cetera mora). SVET. Otho 6, 3 CHALC. transl. 19^{D} (οἷος ... ταῦτα). HIER. hom. Orig. in Ezech. 2 p. 897 ut prophetae ... accipiantur in eam -m partem, qui. *cf. p. 515, 73. sic in definiendo, ubi definitio falsa distinguitur a vera* (*cf. p. 515, 63*): QVINT. inst. 5, 10, 2 sunt ... qui illud prius epichirema dicant pluresque invenias in ea opinione, ut id -m, quod pugna constat, enthymema accipi velint (9, 1, 13 decl. 316 p. 243, 13, *sequitur* an etiam. VLP. dig. 23, 8, 8, 8 *opp.* an vero et quod). AFRIC. dig. 28, 6, 34 pr. *opp.* sed etiam. VLP. dig. 8, 5, 4, 2 id -m fructuum nomine computandum, si quid. *saepe in* ICTorum *sermone*: QVINT. decl. 270 p. 103, 15 eum -m teneri hac lege, qui (IVLIAN. dig. 9, 2, 51 pr. *ibid.* teneri ... non solum, qui ..., sed etiam. *saepius etiam al. hac in locutione velut* VLP. dig. 11, 1, 16, 1 etiam eum teneri qui ... eum -m teneri qui ... ceterum ... non teneri). QVINT. decl. 301 p. 187, 12. 331 p. 301, 22 *al.* PLIN. epist. 10, 58, 9 *ex edicto Nervae* ea -m ... roganda esse quae non habent. IVLIAN. dig. 2, 1, 5 is -m ... qui (*opp.* non *alius*). ALF. dig. 50, 16, 203 IAVOL. dig. 39, 1, 23 POMPON. dig. 4, 8, 17, 7 VENVL. dig. 43, 23, 2. GAIVS dig. 27, 2, 68, 1 utrum is -m ... qui ... an et qui. VLP. dig. 48, 5, 16, 4 eorum -m absentiam ... qui. 50, 4, 6 pr. inter eos -m ... qui (*rescriptum impp.*). PAVL. dig. 31, 82, 2 MARCIAN. dig. 20, 1, 16, 1 MOD. dig. 26, 7, 32, 6. *pronomen adiectivi more usurpatur*: QVINT. decl. 265 p. 83, 5 si eius -m rei non dedit actionem (*lex*) quam facere licuit (*eadem collocatio*: PLIN. epist. 1, 8, 6 ea -m recte facta. CHAR. gramm. I 46, 20 ea -m [*sc. nomina.* CELS. dig. 8, 1, 9 *opp.* nec amplius]). MAECIAN. dig. 35, 2, 32 pr. ea -m obligatio ... quae. PAPIN. dig. 31, 76, 1 VLP. dig. 7, 4, 1, 3. 15, 1, 19, 1 *opp.* an ex omni *contractu.* PAVL. dig. 2, 14, 27, 1 quia ea -m competere ei debeat exceptio, quae et reo. CHAR. gramm. I 22, 8 in us exeuntia nomina ea -m secundae declinationis sunt quae (*eadem collocatio*: AFRIC. dig. 48, 10, 6 pr. VLP. dig. 11, 7, 14, 3. 24, 3, 24, 5 PAVL. dig. 46, 4, 14 APVL. Plat. 2, 24). *nota diremptionem*: VAL. MAX. 8, 14, 6 id enim -m (POMPON. dig. 40, 12, 28. *cf.* QVINT. inst. 7 prooem. 1 neque enim ea -m quae ..., verum etiam). QVINT. inst. 8, 2, 11 ut id iam (*secl. Spalding*) -m eleganter ... dictum putant. **3** hic: PLIN. nat. 10, 1 ad hoc -m datis pinnis, ut currentem *struthocamelum* adiuvent, cetero non sunt volucres. QVINT. decl. 339 p. 340, 9 de his -m rogationem fero, qui (*opp.* qui non). VLP. dig. 14, 6, 9, 4 *al.* 29, 5, 21 si qui ... hi -m. QVINT. inst. 9, 2, 31 qui has -m προσωποποιίας dicant, in quibus *eqs.* (*opp.* 9, 2, 32 utrumque). CALL. dig. 38, 1, 38 pr. *nota diremptionem*: VLP. dig. 10, 2, 49 hi enim -m. **4** ipse: QVINT. inst. 1, 10, 5 per quaedam parva sane, si ipsa -m aestimes. 12 prooem. 4 de ipso -m genere dicendi ... satis habet dicere. decl. 328 p. 17 ipse -m (*quantum de loco corrupto licet iudicare*).

B *sequitur adiectiva*: PLIN. nat. 14, 35 laeto -m (*solo*) feracem. QVINT. inst. 1 prooem. 3 alienis -m vestigiis. 1, 4, 29 quaedam tertiae -m personae figura dicuntur. 2, 15, 20 circa civiles -m quaestiones oratorem ... versari. 2, 21, 5 certas -m *res.* 9, 2 (44), 45 in duobus -m verbis (SVET. Aug. 16, 3). SVET. Aug. 24, 2 hibernisque -m (domum *M*) mensibus. VLP. dig. 45, 1, 38, 4 utrum propriam -m rem an et alienam. *adi. substantivi vice fung.*: QVINT. inst. 10, 1, 44 pressa -m et tenuia ... sana et vere Attica putant. *cf.* 12, 10, 25. FRONTO p. 207 N. graviora ⟨de⟩mum perverse facta ... (*opp.* leviora).

C *sequitur substantiva*: PLIN. nat. 16, 139 diu metae -m aspectu non repudiata *cupressus.* 28, 151 animal ... pilo -m simile *cervo.* QVINT. inst. 2, 15, 1 leonis -m. 4, 5, 7 ex necessitate -m. 7, 10, 16. decl. 264 p. 86, 18 partem -m patrimonii. AVR. Fronto p. 14, 10 N. intra causarum -m terminos (*opp.* in perpetuum).

D *sequitur verba*: PLIN. nat. 19, 48 lavandis -m lanis (*sc. non tingendis*). QVINT. inst. 10, 6, 5 non superstitiose cogitatis -m est inhaerendum. decl. 254 p. 42, 4 approbatis -m his, quae detulisset. QVINT. inst. 12, 10, 30 ad coniungendas -m ... vocales (*hic -m magis ad totam verborum complexionem pertinet*).

E *sequitur adverbia*: QVINT. inst. 8, 3, 3 docendo iudicem tantum et utiliter -m ac latine perspicueque dicendo. QVINT. inst. 10, 3 (12), 13 in eloquentia Galliarum, quoniam ibi -m exercuit eam. 12, 10, 25 (*ibid. eodem sensu* in iis -m [*sc. oratoribus*]). QVINT. decl. 261 p. 70, 5 utrumne ... nunc -m ... an quotiens ... an perpetuum esse debeat. QVINT. decl. 269 p. 100, 7 ideo -m mentior ut (*per ironiam*). AVG. civ. 18, 19 tum -m se superaturos, si ... non. *alia velut* ita, tum -m *sim. v. sub I.*

III ***varia et singularia***: **A** *ipsa particula sola ponitur tempus significans i. q. tum -m, ita -m* (*post antecedentem coniunctionem* ubi): PLAVT. Merc. 909 servata res est -m, si illam videro. PAPIN. dig. 31, 77, 14 ut, cum ad statum suum frater pervenisset, ei -m solveretur. VLP. dig. 9, 1, 1, 14 -um si (*i. ita -m si*) commune plurium sit animal, adversus singulos erit ... actio. SOL. 19, 17 quod -m proderit si (PLIN. nat. 8, 119 ita -m ... si). 32, 36 sed -m sitim sedat si. AVR. Fronto p. 31, 20 N. at ... ubi sol latum ad oceanum profectus, fit -m caelum modestius (*nisi 'rursus' significat*). SOL. 32, 7 -mque a cataracte. MART. CAP. 1, 25 remorata statione consistens captetur -mque (*sic secundum* β, captatur -mq;) festinat praevertere (2, 168 *post alia narrata* -mque .... 7, 726. 6, 589 hoc ... promere primum ... ac -m (*cf.* PS. AVR. VICT. epit. 45, 4) cetera ... aperire.

B *i. q. denique, postremo* (*cf. ex I talia*: LIV. 11, 22, 1 primum ... deinde ... septimis -m castris. SEN. epist. 94, 74 tunc ... tunc ... tunc -m): *finit argumentationem narrationemve*: [CIC. de orat. 1, 173 quare denique (-m *m*) civis aut peregrinus ... quispiam sit. *post enumerationem.*] LVCR. 1, 143 quaerentem dictis quibus et quo carmine -m ... possim praepandere lumina (CELS. 1 pr. p. 8, 18 quae -m causae. PS. AVR. VICT. epit. 3, 6 quo -m exemplo). OV. met. 15, 122 immemor est -m ... qui (*post alia facinora enumerata*). PLIN. nat. 36, 45 columnis utebantur in templis *post alios marmoris versicoloris usus enarratos.* PAVL. dig. 36, 2, 21 pr. at si incerta (*dies*), quasi 'cum pubes erit', 'cum ... nupserit' 'cum magistratum inierit' cum aliquid -m quod scribenti comprehendere sit commodum, fecerit. MART. CAP. 6, 669 (*in descriptione regionis*) deinde ... -m Maxula. 9, 895 (*item in initio enuntiati*). SIDON. epist. 8, 1, 3 -m vero medium nihil est (*cf. antea* satis habeo deliberatum). CLAVD. MAM. anim. p. 20, 9 aliquantulum ... post ... -m vero *de ordine libri.* *de ordine rerum temporumve ipso*: LVCR. 1, 486 solido vincunt ea corpore -m (*cf.* SEN. Herc. f. 242 quid? saeva Lernae monstra ... non igne -m vicit?). OV. hal. 36 elato calamo cum -m emersus in auras bracchia dissolvit (*cf.* SVET. Cal. 6, 2 et ut -m fato functum palam factum est). SOL. 27, 11 -m in claritatem enituit (*cf.* 27, 10 mox ... deinde). DICT. 3, 26 conflagravisse Idam ac mox ... omnemque -m ... civitatem. PS. RVFIN. in Am. 1, 3. 9, 5 sero licet, -m tamen (in Os. 2, 13). PAVL. PELL. 520.

C *i. q. maxime, imprimis, speciatim*: RVT. LVP. 1, 21 (*ex Lysia*) fer fortiter -m laborem: iam brevi domum venies expectatus. CARM. epigr. 963, 14 (*a. 12 a. Chr.*) tua officia grata mihi in luce fuerunt et nunc -m ad cinerem. PLIN. nat. 17, 84 plerique id -m cavent, ut (22, 143. CLAVD. DON. Aen. 9, 220 quasi id -m optare vir fortissimus debet). 36, 28 id -m affirmatur, Alcibiaden esse. QVINT. inst. 4, 2, 79 num haec expositio longior -m (*fere i. q. potius*) debeat esse et paulo verbosior *eqs.* 6 pr. 11 tamquam ad eam -m natus esset *proprietatem.* 10, 2, 8 nisi forte nostra potissimum tempora damnamus, huius infelicitatis, ut nunc -m nihil crescat. TRAIAN. Plin. epist. 10, 22 nobis autem utilitas -m spectanda est et quantum fieri potest curandum, ne (*cf. de eadem re* 10, 20 imprimis ... verendum est, ne). CLAVD. DON. Aen. 7, 518 quasi -m inde develli non possent (7, 622. 8, 291. 12, 882 *cf.* MART. CAP. 4, 327 vers. sed licet ipse modos -m bis quinque profatus ... verset Aristoteles *eqs.*). MART. CAP. 2, 217 tunc mater poscit ..., ut ... traderetur ac -m dos a virgine non deesset tuncque ... legem sinerent recitari.

D *i. rursus: de iteratione vel repetitione*: CHALC. transl. p. 17^{B} breviter ab exordio dicta -m retexe (πάλιν, *quod item vertit* p. 41^{D}

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

et -m, καὶ πάλιν. p. 44ᶜ. 49ᴮ fieri ... et -m dissolvi. comm. 69 inde -m ad aestivum revertuntur. THEO Smyrn. p. 134, 17 ἀνάπαλιν). transl. p. 49ᶜ -mque ex aqua terrenae moles aggerantur (*αὖθις quod item vertit* comm. 57 *ex Platonis Phaedr. 245ᴱ*). p. 42ᴰ purificataeque -m ad antiqui voltus honestatem pertingere mereantur (*graece aliter*). comm. 22 ut ignis adversum aera, sic aera adversum aquam et -m aqua iuxta terram (*de circulo simili. ibid.* 91 *vergit ad adversativum sensum, v. infra l. 14*). 24 ad summam universitatis iactura -m recurrens. 76. 94. 136 anno -m millesimo (*ut hic illic enclitica esse non desinit*). PRVD. cath. 9, 98 iam revertentem ... tertio -m die. EVG. TOLET. carm. 58, 1 quae res progenerat, quo -m gignitur ipsa (*sc. aqua glaciem*). Ps. MATTH. euang. 2, 3 illa ... timens ... -m (*om. CB*) ingressa in cubiculum.

E *adversative* (*interdum ad coniungendi consilium debilitatur*): CHALC. transl. p. 48ᴱ erit ergo initium tale -m universae imaginariae rei (ἡ δ' οὖν αὖθις ἀρχή. *cf.* p. 46ᶜ cuius speculi -m si talis facta erit conversio *post alias conversiones*, δέ). comm. 9 quadrati *illius* ... sit unum latus *eqs.* ... ultimo vero quadrati ... sit -m latus unum. 70 modo incitato volatu ... modo pigro tractu -m. 80. 81 residuum -m quadrantem. 112 isdem quinquaginta -m momentis ... remotior. 172 sed non ... sed -m. 182. 190 qui ... dicunt, ... reprehenduntur. -m qui ... relinquit, falli deteguntur. 204 animae porro a corporibus -m non tenebantur. MART. CAP. 3, 289 hic ordo rebus quique disgregabitur in bina -m. *ibid.* expleta ... syllabarum pagina est: iuganda -m verba. 8, 829 aequinoctialis -m circulus (*cf.* 8, 830 brumalem vero circulum). *Bögel.*

dēmūneror, -ārī *a* de *et* munerari. *i. q. largiri*: TER. Haut. 300 nam disciplinast eis -arier ancillas primum, ad dominas qui affectant viam. GLOSS. II 282, 51 δωροδοκῶ munero demunero.

*?***dēmungo** *v. p. 512, 29.*

dēmurmuro, -āre *a* de *et* murmurare. *i. q. murmurare*: Ov. met. 14, 58 ter noviens carmen magico -at ore.

dēmus *v.* demum.

dēmusso, -ātus, -āre *a* de *et* mussare. GLOSS. ἀπονυστάζω, ἀποσιωπῶ. dubito, dissimulo. APVL. met. 3, 26 -ata temporali contumelia. AMM. 30, 1, 15 iniuriis, quas pertulerat, omnibus -atis.

dēmūtābilis, -e *a* demutare. *i. quod demutari potest*: TERT. anim. 21 p. 334, 13 an -e debeat credi quod naturale dicatur. p. 335, 11 convertibilem et -em esse naturam (adv. Hermog. 39 p. 169, 4 HIL. syn. 84. PRVD. apoth. 276 non convertibilis nec -is unquam est deus). HIL. in psalm. 52, 12 trin. 3, 3 syn. 33. 45. *nota*: HIL. syn. 49 deus tamen verbum caro factus non potuit a se -is esse patiendo. *comp.*: indemutabilis.

ˣ**dēmūtātio,** -ōnis *f. a* demutare. GLOSS. -es τροπαί. *legitur apud* CIC. *et inde a* TERT. *i. q. actus demutandi*: *c. genet.*: CIC. rep. 2, 7 est ... maritimis urbibus etiam quaedam corruptela ac -o morum. TERT. resurr. 2 ex ipsa spei concussione et -e. 36 substantiae resuscitatae. 42. 56 solius carnis -o (adv. Marc. 5, 10). adv. Hermog. 39. adv. Prax. 27 si enim sermo ex transfiguratione et -e substantiae caro factus est (IREN. 2, 13, 2). adv. Marc. 2, 24 animi. 4, 1 eiusdem ergo deputabitur etiam contrarietas ex diversitate, cuius fuerit -o ex innovatione. PROB. app. gramm. IV 202, 8 migro loci -em *significat*. IREN. 2, 14, 3 nominis. HIL. c. Const. 24 mali meditatio est bonorum -o. in psalm. 118 lamed 2, 457 astrorum aut stationes aut conversiones aut -es (*cf.* AMBR. in psalm. 118 serm. 12, 9). myst. p. 15, 16 *al.* FAVSTIN. trin. 1, 12 suppositi verbi -e. AVG. serm. ed. Mai 148, 3 aquae. CASSIAN. conl. 17, 14, 2. *accedit quo*: TERT. nat. 1, 1 novi -em mentis in malas partes. HIL. in Matth. 3, 3 lapidum in panes. *absolute*: TERT. nat. 2, 5 cura -um ⟨et⟩ memoria reciprocationum. pudic. 8. anim. 21 eius natura capiet -em. 32 resurr. 41. 42. 50. 55 aliud est -o, aliud perditio *eqs.* 57. 60. adv. Hermog. 12 -em igitur admisit materia. 13 adv. Marc. 4, 1. 5, 10. 12. pall. 2 diversa in unum ex -e diversa sunt. ITALA Iac. 1, 17 (Hil. trin 4, 8) apud quem (*patrem*) non est -o (παραλλαγή, ITALA cod. ff permutatio, ITALA cod. s *et* VVLG. transmutatio). IREN. 1, 4, 1 (ἑτεροίωσις). HIL. in psalm. 1, 18. 123, 9 *al.* HIPPOCR. aer. 1 tempora anni ... differunt a se invicem in -bus (ἐν ταῖς μεταβολαῖς).

dēmūtātor, -ōris *m. a* demutare. *is qui demutat*: TERT. resurr. 32 p. 71, 20 argutissimis -bus ossuum et carnium et nervorum et sepulcrorum (*sc. qui negant carnem corporaliter resurrecturam*).

dēmutilo, -āre *a* de *et* mutilare. GLOSS. -at detruncat, dissipat. -are est aliquid integrum detruncare. COLVM. arb. 11 cacumina virgarum ne luxurientur -ato.

dēmūto, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* mutare. demutassis: PLAVT. Vid. 91. -assit: Stich. 725. GLOSS. καταλλάσσω. -are ἐναλλάξαι. *legitur apud* PLAVT. *et* CATONEM *et inde a* TAC.; NOT. Tir. 31, 74ᵃ -at. [TERT. anim. 24 *v. p. 511, 28.* HIL. myst. p. 16, 21 *v. sub* deputo.]

1 ***transitive*** *i. q. mutare, transformare (hic illic i. q. depravare)*: *seq. obiectum solum*: PLAVT. Men. 871 imperium tuom -at atque edictum Apollinis. Trin. 73 si -ant mores ingenium tuom (*vers. interpol.* 72ᵃ immutare). CATO or. frg. 40, 5 iocos dicit, voces -at. TAC. ann. 4, 16 placitum institutum flaminum nihil -ari. GELL. 17, 1, 6 sententiam. TERT. orat. 1 anim. 32. 33 resurr. 42. 50 -ata ac devorata caro (SVLP. SEV. epist. 3, 17). 55 quasi -ari desinere sit in totum et de pristino perire *eqs.* adv. Hermog. 12 adv. Marc. 4, 1. 5, 20. ITALA Mal. 3, 6 (Hil. trin. 4, 8) ego sum dominus deus vester et non -or (ἠλλοίωμαι, VVLG. mutor). I Cor. 15, 51. 52 (Tert. resurr. 42) *bis* (ἀλλαγησόμεθα, VVLG. immutabimur). IREN. 1, 2, 2 in hunc Aeonem ... -atum (παρατραπέντα). 2, 14, 1 nomina. IVL. VAL. 3, 19 luna nihil diurni luminis -arat. HIL. ad Const. 2, 6. 7. 8 nec -o quod dei est. epist. ad fil. 4 non annis -atur, non morte dissolvitur. syn. 33 ZENO 2, 1, 14. 2, 19 RVFIN. Adamant. 5, 16 SALV. gub. 5, 52 HYD. chron. II p. 23, 118. FACVND. defens. 12, 3 p. 842ᴰ ut exulent episcopi, -entur sacerdotes (*i. alieni instituantur. cf.* HIL. c. Const. 7 bonos *episcopos* malis -as). ISID. eccl. off. 1, 41, 2 femineo gestu -ati virilem vultum effeminant (*syn.* transformari). *nota: i. q. detrahere*: PHOC. gramm. V 424, 28 Sinon ... Damon: haec interdum apud Latinos -ata novissima n littera proferuntur (*an cf. c.* mutus*?*). IVL. VAL. 3, 43 si hominem -veris (*i. mortuus eris*). HIL. c. Const. 11 ipsum *Paulinum* usque ad mortem -asti (*i. contrivisti*) exiliis et fatigasti. *apud medicos i. q. purgare*: CAEL. AVR. chron. 3, 2, 42 quo ... altiora agitatione medicaminis -entur. 5, 4, 79 fortificandi corporis causa ac -andi. 5, 11, 132. 138. *accedit quo*: PLAVT. Mil. 1291 oratio alio mihi -andast mea. TERT. spect. 2 universam substantiam ... in perversitatem (nat. 1, 4 suam in perversum -are naturam). resurr. 57 p. 116, 19 si -amur in gloriam, quanto magis in incolumitatem? adv. Hermog. 12 p. 139, 4 de malo in bonum *eqs.* adv. Marc. 3, 24 p. 420, 10 in angelicam substantiam. apol. 13, 4 domesticos deos (*i. signa*) ... domestica potestate tractatis pignerando, venditando, -ando aliquando in caccabulum de Saturno *eqs.* ITALA gen. 19, 26 (Hil. myst. p. 27, 5) in columnam salis -atur (ἐγένετο, VVLG. versa est). Gal. 1, 6 (Cypr. epist. 27, 3. 63, 10) tam cito -amini (μετατίθεσθε, VVLG. transferimini) ab eo ... in aliud euangelium. IREN. 4, 34, 4 gladios ... in falces. HIL. in trin. 6, 43 omnia in falsa. c. Const. 25 cor non ad damnationem anterioris sententiae. in Matth. 31, 2 myst. p. 17, 19 ZENO 1, 2, 9 deum in hominem. PROB. Verg. ecl. 6, 78 CHROMAT. in Matth. 4, 1. 17, 1 SALV. gub. 7, 88 eccl. 1, 7. *nota*: IORD. Rom. 3 Alexander devictis Parthis in Graecorum dicione rem publicam -vit (*syn.* convertere in). *accedit unde* (*cf. supra l. 24. 27*): PLAVT. Trin. 1111 neque -vit animum de firma fide. APVL. met. 1, 13 ne quid -ret credo a victimae religione. IVL. VAL. 1, 13 ut nihilum de Centaurorum ... convivio -ret. HIL. in psalm. 54, 13 ex aqua *vinum*. trin. 5, 17 non ... deus a se -atur. PAVL. NOL. epist. 42, 3 ut a nostra terrestri specie -ati in tuam similitudinem transferamur. VINDIC. med. 1. GREG. M. moral. 7, 42 *vaccae* ab itinere non -ant (*i. declinant*) gressus. *nota om. obiecto*: TERT. apol. 7, 8 *fama* detrahens adiciens -ans de veritate. *c. dat.*: IVL. VAL. 1, 32 ne illis Homeri versibus -ret *architectus*.

2 ***intransitive*** *i. q. se commutare, deficere, declinare, converti*: PLAVT. Mil. 1130 numquid videtur -are alio atque uti dixi *eqs.* Pseud. 555 non -bo (566). Stich. 725 uter -assit poculo multabitur. *cf.* Vid. 91 quam ad redditurum te mihi dices diem, cave -assis (*potest suppleri* diem *trahique ad 1*). APVL. apol. 16 quamquam taeterrimum os tuum minimum a Thyesta tragico -et. flor. 16 p. 70 a qua paululum -bit liber. TERT. nat. 2, 12 p. 119, 6 frustra -atis. adv. Marc. 4, 15 p. 463, 28 -at *deus* in maledictionem et ostendit eum se esse, qui novit ... irasci. ITALA prov. 4, 15 (Vind.) deverte ab ipsis et -a (παράλλαξον, VVLG. desere eam). IREN. 1, 30, 9 -asse in obscurius. IVL. VAL. 2, 21 (*ibid.* in contrarium resultare). 3, 53 lyrae facies ... nihil -et ab ea lyra *eqs.* *nota*: IVL. VAL. 1, 13 Philippum in Cleopatrae nuptias -antem. 2, 28 Dareus e curru regio ... -at ad currus *proeliales*. CHIRON 173 claudicat ab articulis, -at in singulis pedibus (*i. modo hoc modo illo pede claudicat*).

deriv.: demutabilis, demutatio, demutator.

dēmuttio, -īre *a* de *et* muttire. ISID. orig. 10, 76 'de' augentis est, ut -ire, deamare.

dēnāriārius, -a, -um *a* denarius. MAECIAN. distrib. 64 exemplum -ae rationis (*i. per denarios*). 75 -a ratio.

dēnārismus, -ī *m.* [δηναρισμός. *Th.*]. *i. q. computatio ad denarium*: COD Theod. 12, 1, 107 (*a. 384*) ad -um sive uncias. 12, 1, 123, 2 (*a. 391*).

ˣ**dēnārius,** -a, -um [*a* deni. *Th.*]. *legitur inde a* VARRONE *et* CIC. (*?* PLAVT. *v. p. 522, 48*); *coniungitur cum alio numero l. 74. p. 522, 54.* *id quod denis partibus constat*: VARRO ling. 5, 170 in -o numero hoc mutet, quod primum est ab decem assibus decussis *eqs.* (TERT. adv. Val. 8 p. 186, 14 *suppl. Iun.* PRAEF. bibl. monarch. Matth. quaternario -o [*i. XIV*] numero triformiter posito. AVSON. 348, 24 TYCON. 5 p. 59, 20. HIER. in Ier. 32, 9 p. 1080/1 -um esse mysticum numerum ostendit decalogus. *cf.* in Is. 5, 10 p. 75 in Ezech. 40, 5 p. 474 AVG. civ. 11, 30. 15 20. 20, 7. 23 epist. 55, 28 doctr. christ. 2, 16, 25 *al.* divers. quaest. 81, 1 quaest. hept. 2, 108. 5, 35 MACR. somn. 1, 6, 11 PETR. CHRYS. serm. 11 p. 221ᴬ. SALON. in eccles. p. 1006ᴬ perfectum numerum id est -um. FAVST REI. grat. 1, 9 p. 28, 17 BOETH. arithm. 1, 5 p. 14, 28 *et saepe* ISID. eccl. off. 1, 37, 3 lib. num. 54 *sqq.* *omittitur* numerus: VEREC. in cant. 9, 10. 27 -um plenum. ARATOR act. 1, 866 GREG. M. moral. 1, 38). VARRO ling. 9, 87 -us gradus ⟨a⟩ decem ad nonaginta. PAVL. FEST. p. 71 -ae caerimoniae dicebantur

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

. . . quibus sacra adituris decem continuis diebus . . . certis quibusdam rebus carendum erat. PLIN. nat. 31, 58 -a *fistula* appellatur, cuius lamnae latitudo, antequam curvetur, digitorum X est (FRONTIN. aq. 43). LAMPR. Alex. 39, 9 formas *monetae* binarias, ternarias et quaternarias et -as . . . resolvi praecipit (*i. quae denos nummos capiebat*). FAV. EVL. p. 2, 27 numerus . . . a duobus initium sumens et in -am metam . . . perveniens. *cf.* p. 5, 13 -a summa. AVG. civ. 20, 7 soliditas ipsius -ae quadraturae (*i. mille. cf.* in psalm. 104, 7). BOETH. herm. pr. 7, 19 in -am multitudinem numerositate collecta. categ. 1 p. 169D -o limite praedicamenta claudantur *ab Aristotele*. *de nummo*: VARRO ling. 5, 174 nummi -i decuma *pars est* libella (LIV. 8, 11, 16 pendere in singulos quotannis . . . -os nummos quadringenos quinquagenos). GLOSS. *p. 525, 61.*

subst. m. ✻**dēnārius,** -ī (*sc. nummus. cf.* CHAR. gramm. I 76, 7 subauditur nummus velut sestertius nummus et -us nummus). denáriós: MON. Ancyr. 3, 20. dinarius: EXC. barb. p. 242, 23 Fr. LEX Sal. GLOSS. IV 505, 27. *de prosodia*: dēnārīs *abl. plur.*: MART. 1, 117, 17. 9, 100, 1. 6. dēnāriōs *trisyll.*: SEDVL. carm. pasch. 2, 275. *de formis*: *nom. plur.* denari: CORP. IV 4574. *gen. plur.*: VARRO ling. 8, 71 item *quaerunt si sit analogia*, cur dicatur mille -um, non mille -orum. 9, 82 cum perventum est ad milla, quartum assumit singulare neutrum, quod dicitur hoc mille -um, a quo multitudinis fit milia -um (-a *cod.*). 9, 85 sic loquuntur 'hoc mille -um' non 'hoc mille -orum' *eqs. cf.* GELL. 1, 16, 9. denarium: *legitur passim coniunctum cum* milia, *ex. gr.*: CIC. Verr. 3, 137 BELL. Hisp. 26, 1 LIV. MON. Ancyr. 6, 30 -um sexiens milliens. FEST. p. 359 Atticum *talentum* est sex milium -um *eqs.* (*sed* PAVL. FEST. p. 78 Euboicum talentum nummo . . . nostro quattuor milium -orum). *praeterea*: VARRO rust. 2, 3, 10 -um mille (CIC. off. 3, 92). PLIN. nat. 20, 264 *v. infra l. 34.* APVL. met. 2, 13 dinumeratis centum -um. 1, 24 viginti -um. 8, 25 septendecim -um. apol. 42 quingentos -um. denariorum: CIC. epist. 9, 18, 4 ollam -orum implere. LIV. 34, 52, 6 tetrachma . . . trium fere -orum in singulis argenti est pondus (*cf.* CELS. 5, 17, 1 PLIN. nat. 12, 62. 14, 106. 19, 110. 20, 264 [*ibid. bis* -um]. 23, 158. 25, 114. 26, 52. 29, 41). PAVL. FEST. p. 78 *v. supra l. 27* (*sim. post* milia: QVINT. inst. 3, 1, 10 X milibus -orum. decl. 265 p. 83, 29 PLIN. epist. 2, 11, 23. 10, 110, 1. 10, 112, 1 SVET. Tib. 48 VVLG. act. 19, 19 CASSIOD. var. 1, 10, 5). PAPYR. Britann. 229, 4 (*a. 166*) pretio -orum ducentorum. APVL. apol. 97 VVLG. Ioh. 6, 7 AVG. civ. 15, 6. ISID. orig. 6, 11, 3 -orum formis. *notatur*: ✻. *cf.* CHAR. gramm. I 76, 11 in rationibus faciendis -um, id est decussem, X inducta notamus. MAECIAN. distrib. 45. APON. 9 p. 177 -um numerum indivisibilem ponunt arithmetici, qui per duo iota in latino, se invicem complectentes, signatur per calculum. PRISC. gramm. III 408, 16 BOETH. arithm. 2, 4 p. 87, 1. den.: CORP. VIII 24934. XIII 10030, 2. dn.: METROL. p. 131, 7. *de significatione* (*de denarii permutatione cf. Hey, Archiv 9, 206; Hultsch, PW. V 202*): VARRO ling. 5, 173 -i quod denos aeris valebant (*cf.* DIDYM. Prisc. gramm. III 412, 8 δέκα γὰρ ἠδύνατο ἀσσάρια τὸ δηνάριον, ὡς αὐτοὶ (οἱ Ῥωμαῖοι) λέγουσιν -us παρὰ τὸ δῆνα ἐσχηματισμένος. VITR. 3, 1, 8 in -o denos aeris constituerunt *nostri* et ea re compositio nominis ad hodiernum diem -um retinet *eqs. sim.* PAVL. FEST. p. 98 FEST. p. 334 PLIN. nat. 33, 44. 45 CHAR. gramm. I 76, 9. GLOSS. *p. 525, 61. cf.* PLVT. Cam. 13 τὸ δεκάχαλκον οὕτως ἐκαλεῖτο δηνάριον). PLIN. nat. 33, 45 Hannibale urgente Q. Fabio Maximo dictatore . . . placuit -um XVI assibus permutari (MAECIAN. distrib. 46. 47. *cf.* PRISC. gramm. III 409, 15 [*ad Liv. 34, 50, 6*] -ii autem illo tempore nummi argentei erant viginti quattuor siliquarum. GELL. 1, 8, 5 μυρίας δραχμάς . . . hoc facit nummi nostratis -um decem milia (*cf. p. 522, 17.* HIL. in Matth. 17, 12. 13 didrachma . . . id est -os duos. *cf. l. 83. p. 522, 32*). CASSIOD. var. 1, 10, 5 sexmilia -orum solidum esse voluerunt *veteres*. GLOSS. δηνάριον. -iis centum δηναρίων ρ. εἰς χρυσίνους ῥ. ἑκατόν δηναρίων. ducentis -iis διακοσίων δηναρίων. *cf.* assarium. [*it.* denaio, *francog.* denier, *hisp.* dinero. *M.-L.*] VARRO Men. 81 centum -iis calicem mulsi emere. ling. 5, 170. 10, 41 rust. 2, 3, 10. 3, 2, 15 quinque milia vēnisse turdorum -is ternis. 3, 6, 3. 6. 3, 7, 10. CIC. Quinct. 17 quid iis ad -um (*i. per denarios*) solveretur (*cf.* MAECIAN. distrib. 63 cum ad -um ratio conficeretur). Verr. 4, 220 quotus erit iste -us, qui non sit ferendus *eqs.? et saepe.* off. 3, 92 an emat -o, quod sit mille -um. Att. 2, 6, 2 ecquae opes sint -i an cistophoro Pompeiano iaceamus. epist. 10, 32, 4. EPIST. imp. Aug. Suet. Aug. 71 in singulos talos singulos -os in medium conferebat. MON. Ancyr. 3, 16 sexagenós -ós viritim dedi. 3, 20. 6, 30 *v l. 26.* VAL. MAX. 7, 6, 6 sex milibus -is. SEN. benef. 2, 17, 1 *opp.* talentum. 5, 20, 2 non est malus -us quem barbarus et ignarus formae publicae reiecit. 7, 21, 2 III aut IV -os . . . rettulit, subinde concutiens . . . deinde per clostrum . . . IV -os in tabernam inseruit. dial. 5, 33, 3. 7, 23, 3 sapiens nullum -um intra limen suum admittit. epist. 87, 16 *pecunia* sic in quosdam homines quomodo -us in cloacam cadit. PETRON. 33 pro calculis enim albis ac nigris aureos argenteosque habebat -os (44 -os mille aureos [PLIN. nat. 34, 37. *cf.* MARCELL. chron. II p. 100, 517 mille librarum auri -os]. PLIN. nat. 19, 39 ad pondus argentei -i [19, 110. 21, 185. PLIN. med. praef. p. 9 drachma pondus est -i argentei]). PETRON. 69 illum emi trecentis -is. 109 pro qua re praesentes numeraveris -os centum (*ibid. iterum*) *al.* CORP. IV 2193 futuit -o. 6877 operaris pane(m) denariu(m). PLIN. nat. 6, 85 suspexit, quod pares pondere -i essent in captiva pecunia, cum diversae imagines indicarent a pluribus factos. 8, 222. 12, 127 pretium optimo *suco* iis libras -is II. 19, 35 deprehensus intus -us (*sc. in tubere*). 33, 42 qui primus ex auro -um signavit. 33, 132 miscuit -o triumvir Antonius ferrum . . . igitur ars facta -os probare . . . falsi -i spectatur (*i. aestimatur*) exemplar pluribusque veris -is adulterinus emitur. MART. 1, 117, 8 dabit . . . -is tibi quinque Martialem (*i. librum*). 2, 51, 1 unus saepe tibi tota -us arca cum sit *eqs.* 9, 32, 3 hanc volo, quam redimit totam -us alter. TAC. ann. 1, 17. 26 -us diurnum stipendium foret. PLIN. epist. 5, 4, 2 responderunt sex milibus nummum . . . dixerunt mille -os. SVET. Aug. 57. APVL. apol. 97 lintea . . . ducentorum fere -orum. PAPYR. Britann. 229, 13 (*a. 166*) -os ducentos . . . probos recte numeratos. TERT. pudic. 22 saeculi incola, -is supplex, medico obnoxius et feneratori. ITALA Marc. 12, 42 (Didasc. apost. 33, 25) -os minutos duos, quod est quadrantes (λεπτά, VVLG. duo minuta). Luc. 15, 8. 9 (Ps. Cypr. ad Novat. 15. δραχμή, VVLG. drachma). VOPISC. Aurelian. 9, 7 aeris -os centum. HIL. in Matth. 17, 13 quadrigeminum -um. 20, 5 OPTAT. 6, 3 p. 149, 18 *sqq.* VVLG. Matth. 18, 28 debebat ei centum -os (δηνάρια). 20, 2 conventione . . . facta . . . ex -o diurno (δηναρίου). *et sim. saepius. nota*: VVLG. act. 19, 19 invenerunt pecuniam -orum quinquaginta millium (ἀργυρίου μυριάδας πέντε). RVFIN. hist. 3, 20, 2 (δηνάρια). 5, 28, 10. AVG. gen. ad litt. 9, 6 p. 274, 9 sancti quando peracto operis die -um pariter accepturi sunt (*de mercede caelesti. cf.* CASSIOD. in psalm. 110 concl.). MACR. sat. 1, 7, 22 COD. Theod. 14, 4, 10 (*a. 419*). SORAN. p. 41, 8 frustum plumbi ad similitudinem -i facientes. *nota in manumissione*: LEX Sal. 26, 1 si quis . . . alienum letum . . . per dinario dimiserit. 26, 2. *in usu erat pro pondere* (*cf.* ISID. orig. 16, 25, 13 (de ponderibus) -us . . . a dando dictus, quia pro decem nummis imputatur): SCRIB. LARG. praef. p. 6, 15 erit autem nota denarii pro Graeca drachma: aeque enim in libra⟨m⟩ denarii LXXXIV apud nos, quot drachmae apud Graecos incurrunt (*cf.* GALEN. metrol. I p. 209, 22 ANON. metrol. I p. 302, 3). EPIPHAN. de mensur. 30 LX vero assaria -us nominatur, C vero -a argyrus, id est argenteus existebat. METROL. p. 131, 3 VI siliquae id est -us Gallicus. p. 131, 7. p. 139, 12 iuxta Gallos vigesima pars unciae -us est, et XII -i solidum reddunt *eqs.* CELS. 4, 8 pondo -i sextans. 5, 18, 2 p. ✻ II. *et passim.* COLVM. 6, 38, 3 myrrhae pondus -i. 7, 8, 2 SCRIB. LARG. 5. 8 singulorum p. ✻ binum. *et passim.* PLIN. nat. 2, 163 ponderibus additis ad vicenos saepe -os. 20, 260. 28, 194 coagulum leporis tertia parte -i cum terra Samia . . . potum. 29, 50 II sexagensimis -i. 29, 115 II sextis -i. 30, 56 -i dimidii pondere (30, 87 dimidio -i pondere). PELAGON. 32 *al.* SORAN. p. 63, 16. CORP. XIII 10030, 2 (*in pondere*) den(arii) mag(ni) public(i) IIII. *cf. etiam* GLOSS. IV 496, 56 cochlearium -us dimidius.

subst. n. **dēnārium,** -ī (*graece semper dicitur* δηνάριον, *cf. p. 521, 49. 54 et* BEDA gramm. VII 270, 16 -us latine masculini generis, -on graece neutri): [PLAVT. Rud. 1314 -a Philippea *Non. p. 151*, mna Philippia *P*]. SCAEV. dig. 31, 88, 19 debere me . . . -a tria. 33, 1, 20, 1 -a decem. PAVL. dig. 12, 6, 21 -a mille. 45, 1, 126, 2. CORP. XIII 3458 -a *tot.* EPIPHAN. de mensur. 30 *v. supra l. 35.* VEN. FORT. carm. 3, 29, 17 nemo mihi vestem, -a (*i. pecuniam*) nemo ministret.

deriv.: denariarius. *graec.*: denarismus. *comp.*: undenarius, duodenarius, ternarius denarius *etc.* (*cf.* PRISC. fig. num. gramm. III p. 415, 9 ISID. lib. num. 61 *sqq.*).

dēnarro, -āvī, -āre *a* de *et* narrare. *i. q. diligenter narrare*, GLOSS. -bo explanabo: PLAVT. Truc. 308 ni ego vostra ero maiori facta -vero. TER. Phorm. 944 haec adeo ego illi iam -bo. HOR. sat. 2, 3 matri -at, ut . . . eliserit. GELL. 1, 23, 12 quid . . . institisset, quid . . . dixissit . . ., rem sicut fuerat -at. CYPR. GALL. gen. 419. exod. 322 iustumque deum -at in altis. EPIT. Alex. 104 GREG. TVR. Franc. 1, 30. 10, 19 ut gestum est ex ordine -vit.

dēnāscor, -ī *a* de *et* nasci. NON. p. 101 -i decrescere. [PACVV. trag. 285 *dub.*] HEMINA hist. 24 quae nata sunt, ea omnia -i aiunt. VARRO ling. 5, 70 qui -itur, eum (*ignem*) amittit ac frigescit.

dēnāso, -āre [*a* de *et* nasus. *Th.*]. *i. naso privare*: PLAVT. Capt. 604 os -bit tibi mordicus.

dēnaticāta (GLOSS.) *v.* depugis.

dēnato, -āre *a* de *et* natare. *i. q. secundo flumine natare*: HOR. carm. 3, 7 nec quisquam citus aeque Tusco -at alveo. *i. q. defluere*: AVG. serm. 104, 3 *aqua* -at de tumoribus collis. in psalm. 141, 5 -at ab illo *culmine* aqua.

dende *v.* deinde.

dendrachātēs *f.* [*δενδραχάτης. *Th.*]. *nomen gemmae*: PLIN. nat. 37, 139 achates . . . numerosa varietatibus quae mutant cognomina eius, vocatur enim iaspachates . . . -es, quae velut arbusculis insignis est.

dendrītēs *m.*, δενδρίτης. *nomen gemmae*: MART. CAP. 1, 75 hyacinthos -es heliotropios utrimque compacti *in corona Solis. cf.* GLOSS. II 517, 32 arborans dentrites (arborantes *b marg.*, dentrices *a*, δασύτριχες *b e*).

dendrītis, -dis *f.*, δενδρῖτις. *nomen gemmae*: PLIN. nat. 37, 192 -de alba defossa sub arbore, quae caedatur, securium aciem non hebetari.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dendrōdēs *v. l. 5.* **dendroforus** *v.* dendroph-.

dendroīdēs *adi.*, δενδροειδής. *genus tithymalli*: PLIN. nat. 26, 71 septimum *genus* -es cognominant, ... in petris nascens, comosissimum ex omnibus maximis cauliculis rubentibus *eqs.* PS. APVL. herb. 108. DIOSC. 4, 159 d e n d r o d e s (4, 164 W. δενδρώδης). *cf.* GLOSS. III 560, 27 d e n d r o n tithymallus.

ˣ**dendrophorus,** -ī *m.* [δενδροφόρος. *Th.*]. *apices*: dendróphorúm *gen. pl.*: CORP. XIV 409. dendrophór.: XIV 33 (*a. 143*). *scribitur* d e n d r o f -: CORP. XIV 309. 2634. IX 939. 1459. 3837. 3938. X 1790. 5968. 8108. XI 4086 (*a. 202*). 6235. III 8823. 10738. VIII 401. 7956. 21070. 23400 *al.* *gen. plur.* dĕndrophororum: CORP. IX 5189. X 1786. 8107. 8108. XI 6520. V 4477. 7904, 2. INSCR. Notiz. degli scavi 1888 p. 408 CORP. III 1217. VIII 7956. dendrophorum: CORP. VI 30973. XIV 71. 280 (*a. 147*). 324. 409 *v. l. 8.* 2634. IX 939. 1459. 1463. 3842. 4067. XI 4086 (*a. 202*). 6235. VIII 6940. 6941 *al.* dendrophorr.: CORP. X 451. *notatur*: d.: CORP. V 2794 g(enio) c(ollegii) d(endrophorum). dend.: CORP. X 451. 3699. 5968. V 5128. III 7505. dendr.: X 3764. XI 6362. 6378 *bis.* III 1217. dendro.: XI 6231.

nomen collegii (i. q. fabri lignarii?), quod memoratur in cultu Magnae Matris (primum a. 79 infra l. 37); cf. Cumont, PW. V 216. COD. Theod. 14, 8, 1 (*a. 315*) ut in quibuscumque oppidis -i fuerint, centonariorum atque fabrorum collegiis annectantur (*cf. l. 31*). 16, 10, 20, 2 (*a. 415*) quae *loca* frediani, quae -i, quae singula quaeque nomina et professiones gentiliciae tenuerunt, epulis vel sumptibus deputata. *saepe memorantur in* INSCR., *ex. gr.* (*cf. l. 8 sqq.*): CORP. VI 29691, 4 collegio -phor. Romanor. quibus ex s. c. coire licet. 30973 collegium -um matris deum m(agnae) I(daeae) et Attís (*cf.* 641). XIV 33 (*Ostiae, a. 143*) -phór. Ostiensium. 71 corporis -um. 409 corpor(atorum) -um. 2634 (*Tusculi*). IX 3837 (*Antini*) culto⟨re⟩s centonari ⟨et dendr⟩of(ori) (*cf.* 5189 [*Asculi Pic.*] colleg. centonarior. et -orum. 5439 [*Falerione*] collegia fabrum centon. dendrophor. TEST. Sever. [Corp. XI 6520] 3 collegís -orum fabrum centonariorum munic(ipii) Sassi(natium). CORP. XI 6231 [*Fani Fortunae*]. 6362. 6378 [*Pisauri*]. V 4477 [*Brixiae*]. 5128 [*Bergomi*]. INSCR. Notiz. degli scavi 1888 p. 408 [*Belluni*]). CORP. IX 3938 -o Albensi. X 7 (*Regii, a. 79*) ob munificentiam earum quae -os honoraverunt. 1786 (*Puteolis, a. 196*) honestissimo corpori -orum. 3699 (*Cumis*) ex s. c. -i creati qui sunt sub cura xvvir(um) s. ⟨f.⟩. 3764 (*Suessulae*) immuni dendr. V 81 -is Polensium. 2794 (*Patavii*). XII 1917 (*Viennae*) Tib. Iulius Diadochus -us munificus. XIII 1751 (*Luguduni*) sevir Aug(ustalis) item -us (*cf.* 1961. 2026 -o Augustál(i). 5153). VIII 6940 (*Cirtae*) curator -um (6941). 7956 (*Rusicade*) -us decretarius. 23400. 23401 (*Mactaris*) una cum universis -is et sacratis utriusque sexus. III 7505 (*Troesmis*) Marcia Basiliss(a) matre dend(rophorum). *cognomen Silvani*: CORP. VI 641 Silvano -o. *cf.* 642 *et* VERG. georg. 1, 20.

comp.: archidendrophorus.

dendros *n.*, δένδρος. ITIN. [Silv.] 8, 4 nomen ipsius arboris (*sycomori*), quemadmodum appellant eam graece, id est -os alethiae, quod nos dicimus arbor veritatis. dendron *v. l. 6.*

deriv. graec.: dendrites, dendritis. *comp. graec.*: dendroides, dendrophorus.

dēnecālis *v.* denicalis. *L.*

dēnegātio, -ōnis *f. a* denegare. 1 *i. q. negatio*: FILASTR. 50, 2 hoc ... dicebat, ut -is opprobrium ab hominibus non amplius pateretur. 2 *i. q. recusatio*: SERV. Aen. 6, 64 licet dicatur etiam Neptuno obfuisse Troia ex -e mercedum. EVSTATH. Bas. hex. 6, 10 p. 933[A] *ne* in fructuosam eam (*terram*) -o ... caloris efficeret.

dēnegātīvus, -a, -um *a* denegare. *quod negationem exprimit*: ISID. orig. 2, 21, 19 sententiae -ae.

dēnegātor, -ōris *m. a* denegare. *i. q. negator* (GLOSS. ἀπαρνητής): FILASTR. 50, 1 Christi dei.

ˣ**dēnego,** -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* negare. GLOSS. ἀπαρνοῦμαι. *legitur inde a* PLAVTO; *deest*: RHET. Her. CATVLLO CIC. phil. LVCR. NEP. VERG. TIB. GRATT. MANIL. VITR. SEN. rhet. VELL. CELSO LVCANO PERS. PLIN. nat. SIL. STAT. MART. QVINT. IVV. FLORO. [*it.* dinegare, *francog.* dénier, *hisp.* denegar. *M.-L.*]

1 *de asseveratione i. q.* ***negare***: **a** *ponitur sine obiecto*: PLAVT. Poen. 736 extemplo -bit. APVL. met. 7, 3 causam meam defendere vel unico verbo saltem -are. 8, 41 obstinate -antem scrutinio detegere. HIL. c. Const. 16. AMBR. Cain et Ab. 2, 9, 27 *iudicem* excitat ... pertinacia -antium. **b** *cum obiecto*: α *aliquid*: *obiectum, crimen*: TAC. ann. 15, 57 obiecta. SCHOL. Cic. Bob. p. 12, 3 patrocinium. TERT. adv. Hermog. 15 p. 142, 5 sequetur, ut ex conversione processerit materiae contra -atam (denegant iam *codd.*) aeterni conversionem. resurr. 52 p. 108, 15 ad -andam substantiae communionem. MAR. VICTORIN. defin. p. 47, 2. HIL. c. Aux. 11 si tibi non sunt, cur hoc non simpliciter -asti? in Matth. 33, 9 Christi gloria -atur. PRISCILL. tract. 1, 21 in se imaginem dei et similitudinem -antes. FILASTR. 69, 1 veram -ant hominis salubritatem. CYPR. GALL. deut. 223 pubes gestit ebria -are numen. COD. Theod. 9, 40, 21 (*a. 412*) vel deposita -et (*sc. se accepisse*) vel accepta non prodat (*cf.* CYPR. epist. 52, 1. 2). PRAEDEST. 1, 7 p. 590[A] resurrectionem corporis. ACT. Archel. p. 99, 32 et animam et corpus incipiunt -are. *i. q. abnegare*: ITALA I Tim. 5, 8 (Cypr. testim. 3, 75 Aug. civ. 19, 14) si quis ... suorum ... non agit curam, f i d e m -at (ἤρνηται, VVLG. negavit. COD. Iust. 1, 1, 8, 22 [*a. 533*] rectam -are fidem). *cf.* apoc. 2, 13 (Primas.). 3, 8 (Primas.). HIL. c. Aux. 9. RVFIN. Adamant. 1, 8 Socratis nomen abnuo et -o. β *aliquem*: HIL. c. Aux. 2 Christus, dum praedicari creditur, -etur. FILASTR. 127, 7 patrem et filium -ando. ISID. orig. 7, 6, 43. *i. q. abnegare, dissimulare*: ITALA (Matth. 16, 24 [cod. e] si quis vult post me venire, -et se sibi [ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, VVLG. abneget semet ipsum. *cf.* VVLG. Marc. 8, 34 -et semet ipsum]). Luc. 12, 9 (Tert. adv. Marc. 4, 28 p. 517, 16) qui negavit me coram hominibus, -bitur (ἀπαρνηθήσεται, VVLG. negabitur) coram deo. COMM. instr. 1, 24, 12 ut tibi misericors fiat quem (*sc. deum*) -as ultro? IVVENC. 4, 476 vox oblita suum ... -et ... magistrum (*Christum*). HIER. epist. 42, 1, 2 dominum. 42, 2, 2 filium hominis. PELAG. in Eph. 4 p. 833[B] nolo ... vos ... deum ore confitentes operibus -are (*cf.* ZACCH. 2, 6 quod labiis faterentur, corde simul et opere -rent). CASSIOD. in psalm. 118, 43 *Petrus* ter dominum -vit. *saepius apud* ECCL. **c** *seq. accus. c. inf.*: PLAVT. Amph. 850 -at facta quae tu facta dicis (BOETH. herm. pr. 1, 9 p. 104, 14 si id factum -etur). Men. 582 datum -ant quod datum est. PAPIN. dig. 39, 6, 42 pr. -ari non potest *donationem* mortis causa factam videri. MARCIAN. dig. 11, 7, 39 arculam ... licere transferre non est -andum. HIL. c. Const. 14 qui unam substantiam filii esse cum patre damnassent vel esse similis substantiae -assent. 15 FILASTR. 64, 1 HIER. epist. 27, 1, 2. 49, 19, 1. 143, 2 quidquid ... dixisse se -at. in Ier. 28, 15 p. 1040 RVFIN. hist. 5, 13, 6 MART. CAP. 3, 228. IVNIL. praef. divinae legis me studium habere non -o. *nota passive*: CAPITOL. Gord. 21, 5 quamquam Pompeius obesi corporis fuisse -etur.

2 *de voluntate, actione i. q.* ***recusare****, vetare, non admittere*: **a** *ponitur sine obiecto*: PLAVT. Curc. 350 vocat me ad cenam; religio fuit, -are nolui. Truc. 8 ad -andum . . . celeri lingua utamini. TER. Andr. 158 vera obiurgandi causa sit, si -et. 630 in -ando . . . pudor paulum adest. 633 res premit [eos] -are. CIC. Pis. 45 ut senatus ... huius unius litteris nuntiantibus non crederet, postulantibus -ret. Att. 1, 1, 1 *Aquilius* -vit et iuravit morbum. epist. 5, 12, 2 potest ... mihi -are occupatio tua. LABER. mim. 108. TAC. ann. 15, 62. FRONTO p. 199, 7 N. iis . . . qui parum probe quid a me impetratum velint esse, -o.

b *cum obiecto*: α *aliquid*: CIC. Flacc. 102 quemquam . . . non salutem, verum h o n o r e m ullum -urum (Phil. 11, 19 VAL. MAX. 7, 3 ext. 6 CVRT. 8, 12, 3 SVET. Nero 15 TERT. idol. 1). Flacc. 15 supplicatione -ata. CAES. Gall. 1, 32, 6 expetita colloquia et -ata. SALL. Catil. 54, 4 nihil -are, quod dono dignum esset. OV. met. 13, 186 -at hoc genitor. SEN. Oed. 49 -at fructum Ceres. SCRIB. LARG. praef. p. 2, 14 usum. VAL. FL. 7, 318 artes. TAC. dial. 15 gloriam. GELL. 15, 20, 10 in ea re -anda perstiterunt. APVL. apol. 47 res est legibus -ata (legata *trad.*). met. 8, 2 -ati thalami. TERT. anim. 25 p. 341, 26 infans ... in exitu obliquatus -at partum. 53 p. 385, 26 vires equorum defatigatio -vit. idol. 1 debitum. pudic. 12 p. 242, 25 veniam (18 p. 258, 30 LACT. inst. 4, 18, 17). 19 p. 262, 11 nihil ... ab Iohanne concessum quod a Paulo sit -atum. PORPH. Hor. sat. 1, 2, 73 *natura* non -at voluptatem. OPTAT. 4, 5 p. 108, 5 oscula. AMBR. obit. Valent. 52 templorum privilegia. VEG. mil. 2, 18 competentes non -entur expensae. 3, 3. PS. RVFIN. in Am. 8, 4 misericordiam. AVG. civ. 50, 27 beneficium. DAMIG. lapid. praef. desideranti tibi scribi . . . -atum tibi non fuit. SORAN. p. 83, 12 si . . . lapis in collo vesicae positus urinam -et. DRAC. laud. dei 8, 110 dat celeres pietas gressus, quos -at aetas. *accedit dativus*: PLAVT. Trin. 1171 si tibi -em quod me oras. CIC. Verr. 6, 35 omnia ... ipsi naturae ac necessitati -rem. leg. agr. 2, 21. Cael. 5 multis petentibus (epist. 13, 55, 1). 42 omnia voluptatibus. Flacc. 1. prov. 14 supplicationem Gabinio. de orat. 2, 126 ei nihil ... a natura -atum. Att. 6, 1, 6 praefecturam negotiatori. CASS. Cic. epist. 12, 12, 2 neque periculum neque laborem patriae. PVBLIL. V 24 virtuti amorem nemo honeste -at. CARM. epigr. 55, 8 hora ... fatalis mea ... -vit veitae spiritum. HIRT. Gall. 8, 45, 1 auxilia (*cf.* APVL. met. 7, 27 FIRM. err. 29, 3). OV. met. 4, 369 sperata gaudia nymphae. Ib. 107 terra tibi fruges, amnis tibi -et undas *eqs.* LIV. 44, 22, 13 operam (*cf.* TERT. adv. Marc. 4, 28 p. 518, 28) rei publicae. VAL. MAX. 5, 4 ext. 6 quid sibi fortuna nascenti -asset. 9, 2 ext. 11. CVRT. 5, 5, 17 misericordiam ... alteri. COLVM. 1 praef. 15. 2, 1, 3 partus ... annis -atus. 3, 8, 1. TAC. dial. 10 quibus natura sua oratorium ingenium -vit. TRAIAN. Plin. epist. 10, 66, 2 SVET. Cal. 23. APVL. Socr. 2 p. 121 deorum genus, quod natura visibus nostris -vit. 5 p. 129 omnis sit illis . . . communio -ata. met. 6, 19. 10, 4 pollicitationem sibi -atam. CARM. epigr. 856, 14 venereos coitus ... ne -ate puellis. MIN. FEL. 12, 6 coronas ... sepulcris. TERT. bapt. 2 -as deo p r o p r i e t a t e s suas (PRAEDEST. 1, 52 p. 606[B]). adv. Marc. 5, 10 p. 609, 1 operibus ... carnis, non substantiae carnis ... -atur dei regnum. SOL. 2, 48 lux ... receptui non -etur. 53, 18 colloquii potestas (OPTAT. 1, 4 p. 6, 11 colloquium. MART. CAP. 9, 896) punito -atur (*v. p. 525, 25.* LACT. inst. 2, 1, 9 alimenta frugibus longa siccitas -vit. 5, 11, 7 terram mortuis. mort. pers. 8, 6 libidini et cupiditati malae nihil. HYG. fab. 185 p. 117 leoni et leae . . . dii concubitum Veneris -ant. OPTAT. 5, 3 p. 125, 15 facinori ... indulgentia -atur. AVELL. p. 24, 12 recognovit

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ob hoc sibi linguam ... -are, ut *eqs.* AMM. 24, 4, 10 accessus ... adeundi copiam -bat. MART. CAP. 6, 607 astra ... quae illorum obtutibus -entur. 8, 848. SEDVL. op. pasch. 1, 5 *Abraham* filio ... vitam -at. SALV. eccl. 4, 39 cui fidem . . . -res. EVGRAPH. Ter. Hec. 181 suam praesentiam nurus socrui -bat. SERM. Caspari Anecd. p. 319, 5 tantum patris personae de plenitudine -bis. *saepe apud* ICTOS, *ex. gr.*: actionem (*Leist, PW. V 219*): GAIVS inst. 4, 112 VLP. dig. 50, 17, 102, 1. castigationem: VLP. dig. 2, 1, 12. cautum: VLP. dig. 46, 5, 1, 9. collationem: TRYPH. dig. 37, 4, 20, 1. compensationem: GAIVS dig. 16, 2, 8. convici vel impudici dictionem: VLP. dig. 47, 10, 11, 7. exactionem: HERMOG. dig. 38, 1, 48, 2. exceptionem: AFRIC. dig. 44, 1, 18. executionem debitae pecuniae: PAVL. dig. 45, 1, 132 pr. postulandi facultatem: VLP. dig. 3, 1, 7. iudicium: GAIVS inst. 4, 163. iurisdictionem: VLP. dig. 4, 6, 26, 6. ius distrahendi: VLP. dig. 30, 41, 7. libertatem: VLP. dig. 40, 12, 7, 1. persecutionem (fideicommissorum, usus fructus *sim.*): SCAEV. dig. 32, 41, 11 GAIVS dig. 9, 4, 27 pr. petitionem (fideicommissi *sim.*): PAPIN. dig. 36, 1, 57 (58), 3. possessionem: AFRIC. dig. 37, 1, 13. *β aliquem*: VAL. MAX. 5, 10, 2 Aemilius Paullus ... duo *filios*...sibi ipse -vit (*sc. quia in adoptionem dederat.* TERT. adv. Val. 10 p. 188, 6 *Sophia* patrem non minus -atum dolebat quam amissum. PORPH. Hor. epod. 6, 13 filiam suam in matrimonium promissam mox -asset. OPTAT. 1, 17 p. 19, 7 quem cum postulatum Mensurius publice -ret (*i. non traderet*). AMBR. exc. Sat. 1, 74 nisi visiones animi repraesentarent quem species corporis -ret. *de facultate adeundi*: CYPR. epist. 59, 16 episcopus alicui -atur. *reflexive*: PVBLIL. E 12 patriae ... se -at. PROP. 1, 6, 9 illa meam mihi iam se -at. *cf. p. 524, 8.* ENNOD. epist. 4, 1, 1 p. 97, 6 (*in imagine*) quibus se -ent etiam minus valida tironis membra conflictibus.

c *seq. enuntiatum*: *acc. c. inf.*: PLAVT. Stich. 558 ubi ille poscit, -vit dare se granum tritici. TER. Andr. 241 -arat se commissurum mihi gnatam. EPIT. Alex. 64 huic Alexander -vit contra voluntatem suam facturum (*sc. se*). *inf.*: TER. Haut. 487 dare -aris. HOR. carm. 3, 16 nec, si plura velim, tu dare -es. PROP. 2, 24, 28 numquam pro te -et esse miser. PLIN. epist. 3, 7, 14 nobis -atur diu vivere. MIN. FEL. 12, 7 -atum est disserere divina. VLP. dig. 26, 7, 1, 4 non -atur tutoribus debitores in iudicium vocare. PAVL. dig. 40, 13, 4 MART. CAP. 1, 35. 6, 605. CARM. epigr. 190, 7 nec quidquam -veris animo indulgere. ut: VARRO rust. 2, 10, 9 quibus mos eorum non -vit, ante nuptias ut succumberent quibus vellent. VLP. dig. 43, 13, 1, 9 qui -et (id egit *al.*), ut aliter aqua flueret, cum ius non haberet. quominus: CAEL. Cic. epist. 8, 5, 1 nihil -atum est ei, quominus quam paratissimus esset.

syn.: negare (LABER. mim. 108 HIL. c. Const. 16). *oppos.*: *ad 1*: confiteri (HIER. epist. 143, 2 PELAG. in Eph. 4 p. 833B), praedicare (HIL. c. Aux. 2). *ad 2*: admittere (VLP. dig. 3, 3, 13), commodare (SALV. eccl. 4, 39), concedere (TERT. pudic. 19 p. 262, 11), dare, deferre (SEDVL. epist. praef. p. 3), exhibere (EVGIPP. Sev. 3, 2), iubere (VLP. dig. 46, 5, 1, 9), largiri (FIRM. math. 1, 8, 7), licet ([*opp.* -atur] OPTAT. 1, 5 p. 8, 11), offerre (TERT. adv. Marc. 2, 13 p. 352, 17), permittere (MART. CAP. 6, 605), reddere (LACT. opit. 2, 6), tribuere (HIL. c. Aux. 6).

deriv.: denegatio, denegativus, denegator. *Jachmann.*

***dēnī**, -ae, -a [*a* decem. *Th.*]. *gen.* -orum: BELL. Alex. 2, 4 LIV. 43, 5, 9 SPART. Pesc. 10, 6. -um: HIRT. Gall. 8, 9, 3 LIV. 38, 38, 15 VITR. 5, 11, 3. 6, 6, 2. 3 COLVM. 1, 9, 7. 2, 10, 26. 11, 2, 75 PLIN. nat. 7, 164. 17, 169 VOPISC. quatt. tyr. 3, 4 CHAR. gramm. I 288, 2 PRISC. gramm. II 306, 22. *nota*: CORP. XIII 1483 ter -us (*pro* -os)...gesserat annus (*pro* -os). *singularis*: DIOM. gramm. I 498, 24 AMBR. hymn. 67, 3 ANTH. 680a, 15. 798, 5 VEG. mil. 3, 15 CYPR. GALL. Ios. 438 GLOSS. (*ter*). *legitur inde a* PLAVTO, *frequentant prae aliis* LIV. (*25ies*) PLIN. nat. (*32ies*). GLOSS. -us nomen pecuniae, unde nummus denarius dicitur. nomen est pecuniae collectae ex assibus decem, unde nummus dicitur quasi ex assibus constans. -a δέκα. -um δέκα. DIDYM. *v. p. 521, 48.*

numerus distributivus praeter: CORP. XI †2538 (*Clusii*) vixit ... an⟨nis⟩ LXXII mens. VIII ⟨diebus⟩ numero deni⟨s⟩ *i. decem.*

1 ***simplex***: **a** *coniungitur cum rebus*: *α varia*: PLAVT. Aul. frg. 3 in die -os scrobes. Most. 358 CATO orig. 43 in singula iugera -a cullea (*sic oppositum*: VARRO rust. 2, 3, 10. 2, 7, 1. CIC. epist. 9, 15, 5 [*v. p. 526, 6*]. LIV. 42, 4, 4 PAVL. FEST. p. 55 VAL. MAX. 9, 10 ext. 2 COLVM. 3, 9, 2 PLIN. nat. 17, 201 PS. APVL. herm. p. 280. 281). VARRO ling. 10, 5 CIC. leg. agr. 2, 78. 79 Att. 2, 16, 1 BELL. Alex. 2, 4 OV. fast. 3, 127 LIV. 37, 28, 8 (40, 18, 8) LAEV. carm. frg. 31 MANIL. 4, 301. 372. 410 SEN. dial. 10, 1, 2 CVRT. 5, 5, 24 ASCON. Scaur. p. 29 PLIN. nat. 13, 78. 133. 27, 76 *saepe.* *nota*: DIOM. gramm. I 498, 24 optimus versus -a proprietate spectatur *seqq. decem genera.* *β nummi*: VARRO ling. 5, 173 denarii quod -os aeris valebant. CIC. Verr. 4, 119. 173. 220 LIV. 22, 54, 2. 27, 11, 14 -a stipendia. 44, 26, 4 VITR. 3, 1, 8 PAVL. FEST. p. 98. 202. PLIN. nat. 18, 39 -as argenti libras (19, 18. 33, 77. 34, 95). 35, 99. MART. 9, 4, 3 aureolos ... -os. TAC. ann. 11, 7 SVET. Otho 5. GAIVS dig. 29, 5, 25, 2 -i aurei (SCAEV. dig. 19, 2, 61. 33, 1, 21, 2 PAPIN. dig. 34, 1, 9 VLP. dig. 40, 7, 13). SCAEV. dig. 10, 2, 39, 2 denarii -i (36, 27, 1). VVLG. num. 7, 86 -os siclos. *γ notiones mensurae, plerumque* pedes: VARRO rust. 3, 5, 10 ambulatio ... pedes lata -os (VITR. 5, 11, 3. 6, 6, 2 *al.* CVRT. 5, 1, 26 COLVM. 2, 10, 26. 3, 13, 4 *al.* PLIN. nat. 16, 34. 17, 169. 258 *al.* SOL. 1, 88 VOPISC. quatt. tyr. 3, 4. CORP. VI 34780 p(edes) -i). SVET. Iul. 38 praeter frumenti -os modios (AMM. 28, 1, 18 -is modiis singulis solidis venumdatis). VVLG. exod. 26, 16 quae singulae -os cubitos in longitudine habent. *δ voces temporales*: CIC. epist. 9, 15, 5 in -os dies singulos ... dies conferam (LIV. 9, 18, 13 CELS. 3, 22 SCRIB. LARG. 159 PLIN. nat. 2, 78. 10, 178. 13, 106. 17, 63 VLP. dig. 19, 5, 17, 3). MANIL. 3, 614 -a remittit annorum spatia (SEN. contr. 2, 3, 6 VELL. 1, 8, 3 *bis*).

b *de animantibus*: CATO agr. 150, 2 porcos serarios in oves -as singulos pascat. CIC. leg. 3, 24 cum -i creentur. CAES. Gall. 1, 43, 3 praeter se -os ut ad colloquium adducerent. 5, 14, 4 uxores habent -i duodenique inter se communes (SALL. Iug. 80, 6). LIV. 29, 15, 5 -osque principes (45, 29, 1. 45, 34, 2). 34, 19, 8. 43, 5, 9 -orum equorum. PAVL. FEST. p. 71 CVRT. 6, 8, 19 COLVM. 1, 9, 7. PLIN. nat. 8, 176 implent singuli -as *vaccas* eodem anno. 17, 215. 18, 194 in singulas pecudes minores, in maiores -as. STAT. Theb. 10, 251. SPART. Pesc. 10, 6 -orum gallinaceorum. GALLICAN. Avid. 4, 4. IVST. 11, 13, 7 vix -is Armeniis singulos hostes. AMM. 26, 10, 13 VEG. mil. 2, 8. 3, 15 in -o vel amplius acies ordinari. 4, 32.

2 ***compositus***: **a** *additur* milia: VARRO rust. 3, 16, 11 -a milia sestertia (LIV. 1, 43, 9 -a milia aeris [4, 45, 2. 5, 12, 1. 5, 29, 7. 27, 3, 5 aeris -a milia. 28, 39, 20]. 38, 35, 9 quina -a milia peditum [41, 14, 10. 42, 1, 2]. MELA 1, 60 -a armatorum milia. FRONTIN. aq. 127 ~~HS~~ -a milia. ITALA deut. 33, 30 [Lugd.] -a milia [μυριάδας, VVLG. decem milia]. Hebr. 12, 22 [Theod. Mops. ad Coloss. 1, 15 p. 265] -is millibus [μυριάσιν, VVLG. multorum millium]. SPART. Sept. Sev. 7, 6 AVG. civ. 10, 5. *adde* -a *i. q.* -a milia: TAC. ann. 11, 7 -a sestertia *et praecipue apud* ICTOS, *ex. gr.*: IVLIAN. dig. 14, 4, 12 cum sola decem deducere, extraneis -a tribuere. 18, 2, 17. 30, 79 ut -a dixisse videatur qui decem dixit. VAL. dig. 23, 1, 25 in annos singulos -a dare [AFRIC. dig. 45, 1, 64]. SCAEV. dig. 33, 1, 21 annua -a. *al.* VLP. dig. 33, 1, 3 MARCELL. dig. 35, 2, 55 PAVL. dig. 40, 7, 18). **b** *adduntur alii distributivi* (*si minores ἀσυνδέτως coniunguntur, praecedunt*): VARRO rust. 1, 2, 7 -os et quinos -os culleos (CIC. Att. 10, 13, 1 -os et IIIIviros. SEN. dial. 6, 21, 3 centenos -osque . . . annos. AVG. civ. 22, 30 quae singulae -is et quaternis generationibus explicantur). CIC. Verr. 3, 22 pueri annorum senum septenumque -um. HIRT. Gall. 8, 9, 3 pedum quinum -um (LIV. 35, 40, 6. 41, 13, 7 quini -i denarii. ASCON. Corn. p. 79. CVRT. 8, 1, 35 in quinos -os dies. PLIN. nat. 23, 158 QVINT. inst. 1, 10, 43 FRONTIN. aq. 127 CHAR. gramm. I 288, 2 AFRIC. dig. 35, 2, 88, 3). LIV. 9, 30, 3 tribuni militum seni -i (VITR. 6, 6, 3 pedum senum -um. TAC. ann. 1, 36 sena -a *stipendia* (CELS. dig. 8, 6, 1 seni -i dies). LIV. 38, 38, 15 octonum -um annorum. PLIN. nat. 7, 164 centenum -ûm *annorum* homines *eqs.* 18, 231 terna -a. VIR. ill. 33, 5 quaterna -a ... iugera.

c *multiplicative, plerumque cum* bis, ter, quater. *et fere ubique sensu cardinalis numeri*: bis: VARRO rust. 3, 9, 10 bis -i dies. VERG. Aen. 1, 381 bis -is ... navibus (11, 326 SPART. Pesc. 8, 6). HOR. epist. 2, 2, 33 bis -a super sestertia nummum. PROP. 2, 9, 3 bis -os ... per annos (MART. 7, 14, 9. 9, 76, 3 CARM. epigr. 1350, 7 [*a. 423*] CORP. VI 33395). OV. fast. 4, 384 viros. MANIL. 4, 456. 475. 483 bis sexque peractis, octo bis aut -is. 5, 118. 504. PLIN. nat. 2, 27 ut bis -a viginti non sint. NEMES. ecl. 4, 36 cyn. 179 MART. epigr. 27, 12 AVSON. 392, 9. 396, 15. INSCR. Notiz. degli scavi 1908 p. 21 (*Romae*) bis -os iuvenis. ter: VERG. Aen. 8, 47 ter -is ... annis (SIL. 3, 398 ter -os decies emensus ... annos. MART. 12, 18, 16 CLAVD. 26, 634 CORP. XIII 1483). 10, 213 ter -is navibus (HOMER. 188. 194. 219). OV. fast. 4, 635 vaccas. MANIL. 4, 314. 485 SIL. 15, 259 STAT. silv. 5, 5, 24 Theb. 10, 222 MART. 4, 40, 5. 8, 78, 13 ter -aque praemia palmae. ANTH. 798, 5 ter -oque ... tempore. AVSON. 378, 3 SIDON. carm. 15, 66 CARM. epigr. 1388, 13. quater: OV. met. 7, 293 ante quater -os ... annos (CYPR. GALL. Ios. 438 quater -us bis iam mihi volvitur annus). fast. 6, 257 -a quater ... Parilia. Pont. 3, 50 MANIL. 3, 279. 609. AMBR. hymn. 67, 3 -o dierum circulo ducto quater. *nota*: AVSON. 163, 23 novies -os . . . annos. 394, 7 novies -os dicam. VVLG. apoc. 9, 16 numerus equestris exercitus vicies milies -a milia (δισμυριάδες μυριάδων).

deriv.: denarius. *Gudeman.*

dēnicālis, -e [*antiqui a* de *et* nex *ductum esse censebant, recte, ut videtur. Th.*]. denec- *traditur* FEST. p. 242. CIC. leg. 2, 55 nec vero -es, quae a nece appellatae sunt, quia residentur mortuis, quam ceterorum caelestium quieti dies feriae nominarentur *eqs.* PAVL. FEST. p. 70 -es feriae colebantur, cum hominis mortui causa familia purgabatur; Graeci enim νέκυν mortuum dicunt. LEX VRSON. (Corp. II 5439) 95, 23 si IIvir ... non aderit ob eam rem, quot ei morbus sonticus . . . funus familiare feriaevae -es erunt (95, 34 [dedicales *utroque loco aes*]. *cf.* CINC. Gell. 16, 4, 4). FEST. p. 242 privatae feriae ... velut dies natales, operationes, -es. COLVM. 2, 21, 5 feriis tantum -bus mulos iungere non licere. SERV. auct. georg. 1, 270 cautum in libris sacris est: feriis -bus aquam in pratum ducere nisi legitimam non licet. *cf.* GLOSS. V 189, 5 -bus feriis apud paganos erant eae feriae, quando aquam non licebat inducere agris paratis (*leg.* pratis) ob honorem nympharum. *n. plur.* dēnicālia: DON.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Ter. Phorm. 40 in funere nonus dies *instaurationem voti habet*, quo -a concluduntur.

?**dēnīdor** malus odor GLOSS. (*v. l.* dinidor). *cf. c.* nidor.

dēnigrātio, -ōnis *f. a* denigrare. THEOD. PRISC. eup. faen. 5 ad -em capillorum.

dēnigrēsco, -ere *cf. c.* nigrescere *et c.* denigrare. *i. q. nigrum fieri*: PLIN. med. 1,5 ne ei dentes -ant.

dēnigro, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* niger. *Th.*]. *i. q. nigrum reddere, tinguere*: VARRO rust. 1,55,7 *amurcam* -are terram. VITR. 7,9,2 *per radios solis et lunae* vitiatur *minium* et amissa virtute coloris -atur (*cf.* PS. AVG. serm. 246,4 sol per splendorem . . . -at). SCRIB. LARG. 208 creta sutoria . . . ligulae calceolorum -antur. PLIN. nat. 23,99 capillum (23,160. 24,10. 15. 79. 26,164. 27,52. 32,68 PLIN. med. 1,5 PLAC. med. 28,1). 30,134 supercilia -ari muscis tritis. 32,68 dentes. 33,109 in lana candida cum faba *coquunt spumam argenti*, donec lanam non -et. 35,188 nulli *alumini* vis maior neque astringendi neque -andi *quam Melino*. TERT. resurr. 12 p. 40,25 *nocte* omnis substantia -atur. CHIRON 788 pilos. VVLG. Iob 30,30 cutis mea -ata est super me. thren. 4,8. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 110^{C} ʻinfuscata' (*ad* ITALA cant. 1,5; μεμελανωμένη, VVLG. fusca) sive -ata. p. 112^{B}. THEOD. PRISC. eup. faen. 40 glaucos oculos. PS. FVLG. RVSP. serm. 67 -ato colore. *translate*: APON. 1 p. 20 ecclesia . . . flagris verberibusque -ata est.
deriv.: denigratio. *L.*

1. **dēnique** *v.* doneque.

×2. **dēnique** *adv.* [*praeter* de *praep. et* que *coniunctionem eandem particulam continere videtur quae est in* superne. *Th.*]. GLOSS. V 551,29 -e ex de et que interposita ni. donique *traditur*: LVCR. 5,708. 723. *apud dactylicos poetas vox longe saepissime* primam *vel* quintam *versus occupat sedem, semel* secundam (LVCR. 6,1272), *hic illic* quartam (LVCR. 1,278. 5,434. 858. 1059 OV. epist. 12,105 met. 4,599. 5,210. 7,857. 10,387. 664 AVIEN. Arat. 1764), *apud* PLAVT. *et* TER. *plerumque in fine versus ponitur* (PLAVT. Asin. 322 Mil. 1030 Persa 452 Trin. 810. 938 TER. Ad. 93. 414. 497 Andr. 147 Eun. 40. 58. 432. 444 Haut. 69 Hec. 156. 717 Phorm. 121. 325. *adde*: SVLP. APOLL. Ter. Ad. prol. 6), *in* secunda *sede* PLAVT. Amph. 474, *in* tertia TER. Andr. 567 Hec. 123. 183. 424, *in* quarta *nonnisi* AVIEN. ora 552. *apud scriptores* -e, *si novissimam sententiam inducit, paucis prae copia exemplorum exceptis* primum *obtinet locum, si ad singula vocabula pertinet quasi* ἐγκλιτικῶς *postponi solet* (*cf.* MAR. VICTORIN. gramm. VI 203,1 quae subiunguntur? enim, autem, -e). *inde ab* ENN. *et* PLAVTO *per totam latinitatem viguit, deest omnino* BELLO Hisp. SCRIB. LARGO VITR. MELAE CALP. IVV., *singulis habent locis*: TIB. GERM. PERS. FRONTIN., *binis*: CATO PHAEDR. ASCON. LVCAN. PETRON. STAT. PANEG., *ternis*: PROP. VAL. FL., *quaternis*: NEP. CVRT. SIL., *frequentant*: CIC (573^{ies}) LVCR. (97^{ies}) OV. (69^{ies}) SEN. phil. (69^{ies}) QVINT. (96^{ies}, *deest* PS. QVINT. decl.) PLIN. epist. (57^{ies}) TAC. (34^{ies}) APVL. (138^{ies}) TERT. (282^{ies}) SCRIPT. hist. Aug. (197^{ies}) AMM. (57^{ies}), *opinione rarius*: LIV. (28^{ies}) MANIL. (6^{ies}) PLIN. nat. (12^{ies}) VVLG. (8^{ies} *in vet. test.*), *fere devitant* ICTI, *praeter* GAIVM (*ca.* 40^{ies}) *et* VLP. (151^{ies}). et (ac) -e, *vi copulativa quae est in* que *prorsus neglecta, apud* CARM. epigr. 484,4 (*saec. II—III*), GAIVM (*saepe*), VLP. reg. 1,24 APVL. apol. 1. 22. 28 met. 1,26. 3,12 PORPH. (7^{ies}) *et inde ab* HIER. *passim* (*cf.* PRISC. gramm. II 183,1 ʻque' si coniunctionem accipiamus composita sunt, sin syllabam derivativa. similiter undique, -e, itaque), -e et *fere ubique pro* -e etiam *accipi potest*. GLOSS. τοιγαροῦν. ἄλλο τι. πέρας. γοῦν [ἀπέλπιξε]. ἀμέλει. γάρ. ἔπειτα. τὸ τελευταῖον. novissime. postremum. ad postremum. postremo. post modum. deinde. utique. DON. Ter. Hec. 156 -e moram significat et postremam tarditatem. SERV. Aen. 2,70 -e aut vacat . . . aut novissime significat. SCHOL. Ter. p. 71,11 -e adverbium ordinis, id est deinde vel ad postremum. SCHOL. Hor. Vind. ars 3,25 id est demum tibi dicam. *saepe in libris permutantur* -e *et* deinde. [*dubia ex. gr.*: CIC. inv. 2,41 LIV. 1,59,1. 36,41,3. 45,25,12 SEN. contr. 1,7,14 SEN. dial. 12,15,1 nat. 2,1,2. 6,8,4 COLVM. 2,9,15 ASCON. Pis. p. 4 PETRON. 29 TERT. scorp. 5.]

I ***indicat finem cogitationis***, *i. q.* **postremo**, *ad extremum, novissime. apud posteriores inde ab* ICTIS TERT. *saepissime continuationi orationis inservit, fere i. q.* praeterea, deinde, item (*cf. etiam p. 532,35*). *hic illic etiam vi quadam augendi fere i. q.* ʻadeo' *significat* (*v. etiam p. 530,68*), *nonnulla quae quis huc referat, ad III trahere malui. ceterum perpauca* perscripsi: **A** ***ultimam sententiam in argumentando vel etiam in narrando inducit***: ENN. ann. 344 expectans si mussaret, quae -e pausa pugnandi fieret. PLAVT. Amph. 474 Merc. 242. Persa 452 atque edepol ferme ut quisque rem accurat suam, sic ei procedit postprincipio, -e si malus . . . male res vortunt . . . sin autem frugist, eveniunt frugaliter. Trin. 810 -e diei tempus non vides? 938 nisi quia lubet experiri quo evasurust -e? TER. Ad. 93 fores effregit . . . ipsum dominum . . . mulcavit usque ad mortem, eripuit mulierem . . . -e si conferendum exemplumst *eqs.* (*potest ad I B 1 referri*). Andr. 567 nempe incommoditas -e huc omnis redit, si eveniat . . . discessio (*antecedentes rationes quasi mente sunt supplendae*). Eun. 444 Haut. 69 Hec. 123. 183. 424. Phorm. 325 vereor, ne istaec fortitudo in nervum erumpat -e. 649. 881 LVCIL. 558. 667 VAL. ANT. hist. 60 SISENNA hist. 66. 78 VARRO Men. 80. 126 ling. 10,68 rust. 2,1,9. 2,5,5. 3,2,6 *al.* RHET. Her. 2,3,5 CIC. inv. 1,19. de orat. 2,148 ut eius *adversarii* non solum sententias, sed etiam verba excipiamus, voltus -e perspiciamus omnes. 2,293 summa -e huius generis haec est. 2,317. 346 Brut. 188 *al.* Quinct. 30. 38. 90. 97 S. Rosc. 71. 81. 127 div. in Caec. 127 Verr. 1,24. 45. 2,67. 3,4 *persaepe* Font. 46 Caecin. 52. 71. 72 Manil. 28 Cluent. 5 *saepe* leg. agr. 1,21 *al.* Rab. Post. 16. 22 Catil. 1,11 *al.* Mur. 27 *al.* Flacc. 33 *al.* Sull. 3 *al.* Arch. 22 p. red. ad Quir. 5. 16 *saepe* har. resp. 28. 39. 59 Sest. 22 *saepe* Vatin. 34 Cael. 15 *saepe* Balb. 7 *al.* Pis. 25 *saepe* Planc. 9. 50 Scaur. 4 Mil. 39. 100 Phil. 1,2 *saepe* ac. 2,87. 124. 136 fin. 1,63. 4,20. 5,29. 54 Tusc. 4,43. 44. 71 rep. 1,67. 2,6 off. 2,2. 14 Cato 33 Lael. 22 Tim. 1 *al.* Att. 1,19,8. 2,7,1. 2,15,3. 5,15,1. 5,21,11. 7,11,4. 7,12,4 *al.* epist. 1,9,19. 4,9,4. 5,18,1. 7,1,4. 7,5,3. 7,11,2. 9,2,3. 9,24,4. 10,10,1. 15,4,11 *al.* ad Q. fr. 1,1,13. 43. 3,5 (6),1 *al.* SVLP. RVF. Cic. epist. 4,5,5. 6 CAEL. Cic. epist. 8,11,4. 8,16,2 BRVT. Cic. epist. 1,17 (9,25),6 Q. CIC. pet. 8. 18. 22 CATVLL. 64,362 LVCR. 1,17. 199. 238. 305. 358. 471. 584. 628. 763. 915. 981. 2,251. 431. 3,59. 526. 931. 4,222. 5,26. 559. 948. 1073. 1236. 6,156. 733. 808. 1034 *saepe* CAES. civ. 1,85,2. 3,73,3 BELL. Alex. 35,1 SALL. Iug. 38,1. 43,3. 73,6. 92,4. 97,5. 99,3. 110,5. 111,1. 3 *al.* or. Phil. 1 PS. SALL. in Tull. 3 NEP. Eum. 12,2 Pel. 4,3. VERG. ecl. 2,7 mori me -e coges. georg. 1,461. 4,450 HOR. sat. 1,3,34. 76. 1,4,80. 1,5,68 epist. 2,2,58 PROP. 4,5,33. 4,7,27 OV. am. 1,7,43. 2,4,47 epist. 2,21. 5,89 *al.* fast. 3,149 Ib. 637 met. 2,95. 9,626. 13,238 Pont. 1,1,27. 1,2,109. 2,1,11. 2,8,63. 3,4,77. 3,9,47 trist. 1,1,49. 1,3,61. 1,5,81. 1,8,23. 2,231. 323. 361. 457. 495. 3,5,43. 4,3,47 *al.* EPICED. Drusi 465 LIV. 4,5,1. 4,35,9. 4,40,9. 28,27,13. 42,26,5 MANIL. 2,99. 4,106. 215. 5,627 PAVL. FEST. p. 220 SEN. contr. 1,2,14. 7,6 (24),13. 9,6 (29),6. 10,3,5 hoc obsequio consequatur -e. *al.* VELL. 2,13,3. 84,2. 106,2 CELS. 1,3. 2,1. 7. 8. 14. 5,28,12 SEN. Ag. 491 Tro. 964 benef. 3,2,2. 3,17,3 *al.* dial. 2,7,2. 5,2,2. 6,3,2. 10,11,1. 11,7,10 *al.* nat. 1 praef. 2. 1,6,3. 3,11,6 *al.* epist. 14,16. 27,2. 36,5. 91,1. 92,3. 98,8. 100,11. 104,26. 115,11 *saepe* CVRT. 3,8,6. 6,10,21. 7,8,26 COLVM. 1 praef. 4. 5,3,5. 12,3,8 PLIN. nat. 2,164. 11,8. 12,4. 18,14. 19,5 *al.* VAL. FL. 8,451. STAT. Theb. 9,59 quid iam dabitis mihi -e maius? MART. 1,92,14. 1,109,21. 2 praef. 9. 7,51,9. 8,33,26. 12,39,3 epigr. 7,7 QVINT. inst. 1,3,15. 1,10,21. 2,5,8. 3,8,23. 4,2,80. 5 pr. 5. 6,2,9. 6,4,5 nusquam est -e qui cognoscit intentior. 7,1,3. 9,4,14. 11,1,41. 12,7,12 *persaepe*. decl. 252 p. 35,6 ex eventu -e quis impulerit . . . ostendam. 266 p. 86,12 insequetur -e illud, ut dicamus. 363 p. 395,19 *al.* TAC. hist. 4,81 ann. 14,58. 61. 16,22 PLIN. epist. 6,17,4. 7,5,1. 8,13,2. 8,18,7 paneg. 24. 63. 72 SVET. Iul. 49. 52. 68. 75 Aug. 21 Tib. 42 Claud. 42 Nero 35. 40 Otho 12 Dom. 15 *saepe* FLOR. epit. 1,2,4. 1,11,4. 1,12,9. 2,2,37. 2,6,6. 25. 3,12,13. 4,8,2 *persaepe* FRONTO p. 54,10 N. 73,7 GAIVS inst. 1,34. 3,100 TRYPH. dig. 26,7,55,1 VLP. dig. 2,14,10,2 reg. 1,24 *persaepe* PAVL. dig. 10,4,12,2. 41,1,48 APVL. apol. 53. 60 *al.* flor. 13 p. 46. 16 p. 68. 21 p. 101 met. 1,4. 18. 2,8. 3,1. 13 cunctanter ac timide -e sermone prolato . . . inquit. 3,20 omnibus abiectis amiculis hac tenus -e intecti. 4,9. 20. 5,8. 7,3. 23. 8,3. 18 unus illinc -e. 9,1. 36. 10,15. 11,18 *persaepe* mund. 17 Plat. 1,16. *huc quoque pertinere videtur* met. 9,24 cumque furtivos amplexus obiret, ipso illo -e momento . . . miscebatur in Venerem. PS. APVL. Ascl. 21 MIN. FEL. 20,6. 21,10. 23 (22),1. 25,11. 31,5 *al.* TERT. anim. 6. 18 *saepe* bapt. 10 adv. Hermog. 4 p. 130 *al.* idol. 11. 16. 18 ieiun. 3. 5. 6. 13. 16 adv. Marc. 1,10 p. 303. 1,27 p. 328. 2,25 p. 370. 3,19 p. 409. 4,2 p. 426. 4,20 p. 486. 4,36 p. 544. 5,1 p. 568. 5,2 p. 572. 5,17 p. 633 quomodo ergo contraria recenseantur in eum a quo -e destruuntur? *saepissime*. nat. 1,1. 2,1 *al.* orat. 22 patient. 6. 13 carnis patientia in persecutionibus -e proeliatur. praescr. 2 febrem -e miramur (*i. adeo*. 32. 39 adv. Marc. 4,5). adv. Prax. 1. 12. 21 *saepe* pudic. 1. 7. 13. 20 *saepe* resurr. 3. 5 quod malum -e appellare non audent. 30 *saepissime* scorp. 1. 3. 8 a suo auspicata insectata est -e *al.* spect. 2. 10. 25 test. anim. 2. 3 adv. Val. 3. 6. 7. 33. 36 (*fere ubique primo vel secundo loco ponitur*). COMM. apol. 7. 905 SPART. Hadr. 8,10. 27,3 Sept. Sev. 20,5 Pesc. 8,1. 11,5 Carac. 1,5 Geta 6,2 CAPITOL. Aur. 18,6. 26,13 Ver. 9,4 Pert. 9,5 Alb. 8,3 Opil. 3,3. 7,7 Maximin. 6,6. 7,2. 10,6. 12,4 *saepe* Gord. 31,7 Max. Balb. 12,9 GALLICAN. Avid. 6 LAMPR. Diad. 4,4 Heliog. 5,3. 8,5. 15,5 *al.* Alex. 3,5. 21,7 *al.* TREB. Valer. 5,2 Gall. 6,9. 19,4 trig. tyr. 10,1. 16,2. 21,2 *al.* Claud. 6,4. 11,7 VOPISC. Tac. 12,2. 14,2 quatt. tyr. 8,8. 12,2 Car. 13,5. 15,2. 3. 17,1. 6. 20,2 *al.* LACT. inst. 2,4,29. 2,9,4 IVST. 3,7,13. 12,16,12 victus -e ad postremum est non virtute hostili (37,1,9 -e ad postremum non vi hostili victus). 13,2,10. 23,4,12. 44,4,8 CHALC. comm. 124 ITIN. [Silv.] 20,10 EVTR. 6,24 PRISCILL. tract. 1,14. 2,42 *al.* AVIEN. Arat. 46. 841. 1335. 1541. 1834 *al.* orb. terr. 60. 136. 464. 910. 1391 *saepe* ora 226. 552 (*sed identidem apud eundem vox sine certa notione versus supplendi causa addi videtur, ex. gr.*: Arat. 461. 816. 1006. 1524. 1653. 1857 orb. terr. 852. 1380). AVSON. 135,13. 400,4. 458,4 AMM. 14,1,9. 14,7,2. 16,5,15. 16,12,70. 18,2,18. 18,8,5. 20,8,10. 24,3,3 *al.* SERV. Aen. 1,737 SCHOL. Stat. Theb. 2,191. 490. 7,123. SCHOL. Cic. Bob. p 61,8 post -e. p. 61,26. 110,2 *al.* VEG. mil. 2,2. 3,1. 11 *al.* CHIRON 192 AMBR. hex. 5,19,62. 5,21,69 *al.* HIER. epist. 18^{A},15,7. 20,5,4. 21,40,6. 22,8,5 *al.* 23,1,2. 34,4,3. 36,3,2. 49,2,2. 53,1,3 *persaepe* VVLG. deut. 2,11 iud.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

20, 5 II par. 26, 6 Tob. 1, 5. 21 Iudith 5, 20. 11, 11 Esth. 9, 25 EDICT. imp. Diocl. 2, 2 CLAVD. 5, 518. 8, 368. 503. 21, 170. 22, 119. 298 carm. min. 30, 111 AVG. civ. 3, 19. 6, 6. 9, 5. 10, 9. 11, 7. 12, 13. 13, 23. 14, 24. 16, 12. 17, 4. 18, 2. 19, 12. 20, 3. 21, 24. 22, 11 *persaepe* catech. 10 *al.* SVLP. SEV. chron. 1, 13, 8. 2, 50, 6 dial. 2, 14, 3 CHROMAT. beat. 8 p. 327^{A} *al.* MART. CAP. 2, 161. 3, 227. 4, 328 (*i. q. deinde et sic persaepe apud eundem*). PETR. CHRYS. serm. 26 p. 275^{A}. ARNOB. in psalm. 37 p. 377^{B} -e sequitur. 40 (p. 382^{C} ideo -e et sequitur). SIDON. epist. 2, 12, 2 carm. 2, 280 *al.* CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 74. 152. 275. 286 GREG. TVR. Franc. 2, 39. 6, 3 glor. mart. 2, 16 VEN. FORT. carm. 1, 21, 5. 2, 3, 13. 9, 2, 99 *al.* SERM. de conf. diab. 111^{v} PASS. Mar. Iac. 4. 12 CARM. epigr. 702, 6. 712, 23.

B *concludit* ***enumerationem*** *commatum sive singularum vocum quae plerumque* ἀσυνδέτως *vel per* ***anaphoram*** *frequentissime pronom. praepos. coniunct. formatam coniunguntur. multo rarius polysyndeta praecedunt*: 1 ***simpliciter*** *seriem excipit*: ENN. ann. 232 -e ... eques atque elephanti proiciunt sese (*enumerationem conclusisse videtur*). PLAVT. Amph. 235 ferro ferit, tela frangunt, boat caelum ... cadunt ... viri, -e ... nostra superat manus. TER. Ad. 414 nihil praetermitto, consuefacio, -e. Hec. 717 oremus, accusemus, gravius -e minitemur. LVCIL. 974 uti ... ut -e (VARRO Men. 326 ut ... ut ... -e etiam ... lanea tracta ministrasset. *sic saepe particula anaphorica cum* -e *non repetitur*: CIC. de orat. 1, 44. 2, 301 S. Rosc. 28. 53 Verr. 3, 6. 4, 14 Cael. 64 Tusc. 5, 19 LENT. Cic. epist. 12, 15, 3 CATVLL. 64, 118 PROP. 2, 30, 30 QVINT. decl. 347 p. 368, 5 FLOR. epit. 4, 2, 52). VARRO ling. 9, 47 quis facit mappas ... quis ... quis -e cetera? (*admodum frequenter, ex. gr.*: RHET. Her. 2, 7, 10. 4, 39, 51 CIC. de orat. 1, 130. 173. 2, 46 Quinct. 94 Q. Rosc. 29 Verr. 5, 126 [27^{ies} *in oratt.*]. rep. 2, 48 parad. 12. 39. 46 Att. 12, 21, 1 epist. 3, 10, 10 ad Q. fr. 1, 2, 6 LVCR. 1, 278. 5, 26 quid ... -e quid ... quidve ... -e quid [5, 34. *cf. p. 530, 45*]. BELL. Alex. 68, 1 VERG. Aen. 2, 70. 12, 793 LIV. 23, 13, 1. 25, 6, 18 VAL. MAX. 9, 13 ext. 2 COLVM. 7, 12, 1 QVINT. inst. 11, 3, 59. 12, 2, 7. 12, 10, 23 decl. 368 p. 405, 3 *al.* PLIN. epist. 4, 11, 16 *saepe* GAIVS inst. 4, 46 APVL. apol. 81. 95 Socr. 5, 130 TERT. adv. Marc. 5, 4. 17 resurr. 35 spect. 12 HIER. epist. 38, 3, 2 AVG. civ. 2, 22 MART. CAP. 2, 113). RHET. Her. 2, 2, 3 nihil ... nihil ... nihil -e (CIC. Verr. 1, 43 nulla ... nulla ... nulla -e. 4, 131. 5, 2 nihil ... nihil ... nihil ... nihil ... -e nihil. Cluent. 124. 126 Catil. 3, 26 Cael. 47 Flacc. 36 Sull. 21 *al.* ac. 1, 5 parad. 34 fin. 2, 76 Att. 8, 3, 4 epist. 13, 4, 4 PLIN. nat. 7, 5 QVINT. decl. 254 p. 39, 5. 42, 9 PLIN. epist. 3, 8, 8. paneg. 66 nihil ... nihilque ... -e nihil. FLOR. Verg. p. 184 APVL. met. 10, 15 TERT. adv. Marc. 5, 14). RHET. Her. 2, 5, 8 num ... num ... aut -e num (CIC. Rab. Post. 10 Phil. 5, 13 PLIN. epist. 8, 14, 18). RHET. Her. 4, 5, 8 neque ... neque ... aut -e (CIC. dom. 80 har. resp. 19 rep. 1, 64 LVCR. 2, 738. 857. 5, 232. 434 neque ... nec ... nec ... nec ... nec -e ... neque ... nec. 5, 541 LIV. 1, 18, 5 COLVM. 9, 5, 5 VAL. FL. 3, 345 QVINT. inst. 3, 9, 9).

RHET. Her. 4, 9, 13 non ... non ... non ... non -e (*saepissime, ex. gr.*: CIC. Quinct. 71 Verr. 1, 47 Manil. 46 Cluent. 15 Catil. 2, 1. 4, 2 dom. 118 *al.* de orat. 1, 127. 3, 179 parad. 16 div. 1, 132 LVCR. 6, 1078 CAES. civ. 3, 74, 4 OV. ars 2, 583 EPIST. Sapph. 102 LIV. 4, 44, 4. 5, 6, 12 PLIN. epist. 3, 20, 3. 6, 17, 2. TERT. adv. Val. 11 quod capere eum non sit neque comprehendere, non visu -e, non auditu compotiri eius. HIER. epist. 10, 2, 3 AVG. civ. 2, 6). CIC. inv. 2, 18 si ... si ... si ... si ... si ... si -e (*admodum frequenter, ex. gr.*: CIC. Brut. 238 si vultus -e. Quinct. 82 Verr. 3, 9 Mur. 69 Cael. 49 Mil. 4 *saepe* ac. 2, 96 fin. 2, 30 div. 1, 84 Tusc. 5, 15 epist. 2, 6, 4 LVCR. 4, 783 HOR. epist. 1, 13, 3 PHAEDR. 3 prol. 42 SEN. dial. 6, 20, 5 QVINT. inst. 4, 1, 33 decl. 361 p. 393, 19 PLIN. epist. 4, 15, 13 paneg. 95, 4 FRONTO p. 88, 1 N. IVLIAN. dig. 30, 104, 5 GAIVS dig. 35, 1, 63 SCAEV. dig. 3, 5, 8 (9) APVL. apol. 18 TERT. patient. 5 p. 8 test. anim. 4 LVCIF. Athan. 2, 6 p. 158, 13. 2, 28 p. 198, 1 non parc. 22 p. 257, 11 AVIEN. Arat. 1764). CIC. de orat. 1, 165 de ... de ... de ... de ... de ... de ... -e de (3, 122 de ... de ... de ... de ... -e etiam de. rep. 1, 16 epist. 15, 4, 3 APVL. met. 4, 27 TERT. adv. Marc. 4, 7). CIC. de orat. 1, 187 in ... in ... in ... in ... in hac -e ipsa ratione dicendi (Verr. 4, 193 Balb. 15 Phil. 12, 17 SEN. epist. 104, 30 COLVM. 3, 6, 2 VOPISC. Aurelian. 2, 1).

CIC. de orat. 2, 17 aut ... aut ... aut ... aut -e (2, 36 part. 42 S. Rosc. 8 Verr. 2, 101 Cluent. 185 Arch. 12 dom. 48 Planc. 40 epist. 1, 2, 4 LVCR. 5, 858 CAEL. or. frg. Quint. inst. 11, 1, 51 SEN. benef. 7, 9, 5 QVINT. inst. 1, 5, 5. 11, 1, 51 *al.* APVL. apol. 96 CELS. dig. 33, 10, 7, 1).

CIC. de orat. 2, 24 quando ... quando ... quando ... quando -e (Cael. 48). 2, 76 numquam ... numquam ... numquam -e (PLIN. epist. 2, 7, 1).

CIC. de orat. 2, 188 oculis, vultu, gestu, digito -e isto (*similia asyndeta, ex. gr.*: 2, 190 Brut. 84 Quinct. 48 S. Rosc. 90 div. in Caec. 6 Verr. 1, 4. 2, 141. 4, 220. 5, 99 Caecin. 50 har. resp. 32 Pis. 96 Rab. Post. 16 Mur. 61 Phil. 1, 32 [28^{ies} *in oratt.*]. fin. 5, 7 Tusc. 5, 29. 77 nat. deor. 2, 132 Att. 1, 20, 7. 2, 9, 2. 2, 20, 1. 2, 21, 6. 5, 9, 1. 9, 11^{a}, 2 epist. 3, 11, 1 *al.* ad Q. fr. 1, 2, 16. 3, 1, 22 *al.* rep. 3, 26 LENT. Cic. epist. 12, 15, 2 BELL. Afr. 36, 1 LIV. 31, 49, 10. 39, 16, 7. 40, 8, 10 PLIN. nat. praef. 6 QVINT. inst. 1, 12, 18. 3, 8, 51. 4, 2, 77. 6, 3, 8. 101. 11, 2, 1 PLIN. epist. 1, 20, 5. 4, 15, 7. 8, 24, 2 *al.* FRONTO p. 48, 19 N. 143, 4 PS. APVL. Ascl. 25 AVG. civ. 15, 27). CIC. de orat. 3, 102. 110. 223 hac ... hac ... hac -e (Verr. 5, 39. 6, 133 Arch. 3. Vatin. 10 huic ... huic ... his ... horum ... -e deorum ... delubris. dom. 33 Mil. 97 fin. 5, 72 VERG. Aen. 2, 295 TIB. 2, 4, 37 APVL. apol. 63). CIC. orat. 74. Quinct. 74 ubi .. -e ... sunt (Verr. 6, 83 Mil. 94). 83. S. Rosc. 13 accusant ei ... accusant ... accusant ... -e accusant ei. 38. 108 div. in Caec. 42 quantam ... quantam ... quantam -e (Verr. 5, 13). Verr. 1, 14. 2, 51 omnes ... omnibus ... -e (3, 50 Font. 32 Manil. 31 Catil. 4, 14 dom. 142 Pis. 70 Rab. Post. 35 Deiot. 15 epist. 1, 19, 16. 2, 6, 3 parad. 35 PLIN. epist. 1, 20, 15 TERT. anim. 31 nat. 1 LACT. inst. 2, 4, 28). CIC. Verr. 2, 70 cum ... cum ... cum aliquid -e (Rab. perd. 21 dom. 90 Phil. 1, 37 LVCR. 5, 1059 PLIN. epist. 9, 2, 4 TERT. patient. 7 resurr. 8 LVCIF. non parc. 24 p. 262, 23. *cf.* cum *praep.*: CIC. Rab. perd. 21). CIC. Verr. 2, 94. 3, 55. 127. 167. 4, 59. 184 quemquam ... quemquam -e (Sull. 45). 5, 133. 6, 23. 130 ne ... ne ... ne ... ne -e (Mur. 58 Sull. 43. 88). Font. 28. 38 quam ... quam ... -e (PLIN. epist. 7, 19, 7 APVL. apol. 40. 73 TERT. spect. 17). CIC. Cluent. 83. 146 legum ... legum ... legibus -e. 187 leg. agr. 1, 18. 2, 9 *al.* Catil. 2, 25. 4, 16. Mur. 47 is ... is ... is -e (Pis. 41 Mil. 74). 60 Sull. 33 Flacc. 9. 71 cur ... cur -e (Planc. 46. LVCR. 6, 400 cur ... cur ... cur ... -e cur. CAES. civ. 1, 72, 2 OV. met. 7, 15 AVG. civ. 4, 20). CIC. Flacc. 73 sciunt haec ... sciunt ... sciunt -e ... sciunt. p. red. in sen. 38 p. red. ad Quir. 18 *al.* Sest. 25. 57 *al.* Vatin. 3. 19. Cael. 52. 66 Balb. 34. 37 har. resp. 24 Pis. 45. Planc. 16 vel ... vel ... vel -e (LVCR. 1, 434 CIRIS 457). CIC. Planc. 22. 47 quod ... quod -e. Mil. 20. 50. 90 ille ... ille ... ille -e (PLIN. epist. 4, 17, 6). Marcell. 1 tantum ... tam ... tantum ... tam -e (ad Q. fr. 1, 1, 22 tanta ... tam ... tam ... -e tot. Q. CIC. pet. 10. PLIN. epist. 6, 2, 5 tanta ... tanta ... tanta -e).

CIC. Phil. 10, 12 alter ... alter ... -e alter ... alter. 11, 10 nisi ... nisi ... nisi ... nisi -e. 13, 23. Tusc. 4, 75 studia ... et corruptelas ... et adulteria, incesta -e (*saepe, ex. gr.*: nat. deor. 2, 18 rep. 1, 67. MANIL. 5, 328 et ... et ... et ... et ... -e. MART. 3, 50, 7 QVINT. inst. 3, 2, 4. 6, 1, 34 SVET. Claud. 13 APVL. apol. 1. 22. 28 met. 1, 19. 2, 6 CARM. epigr. 484, 4).

CIC. nat. deor. 2, 152 nos ... nos ... nostri ... nos ... nostris -e (OV. Pont. 2, 4, 21 nos ... nos ... nos ... nos ... -e. VOPISC. Tac. 19, 1).

CIC. epist. 15, 4, 2 sine ... sine ... -e etiam sine (TERT. bapt. 2). LVCR. 2, 1082 sic ... sic ... sic -e (OV. met. 15, 857 sic ... sic ... sic ... sic ... -e ... sic et. TERT. adv. Marc. 2, 13). 3, 157 consentire animam ... videmus, sudoresque ... existere ... et infringi linguam vocemque aboriri, caligare oculos, sonere aures, succidere artus, -e concidere ... videmus saepe homines. HOR. epist. 1, 7, 68 quod (*coni.*) ... -e quod (OV. trist. 5, 4, 22 COLVM. 11, 2, 2). 1, 18, 54. OV. met. 2, 814 saepe ... saepe ... -e. 4, 361 nunc ... nunc ... -e (AVIEN. orb. terr. 1332). Ib. 83 fauni satyrique laresque fluminaque et nymphae semideumque genus, -e ab antiquo divi veteresque novique. VELL. 2, 4, 2. 2, 47, 1. GERM. 373. VAL. MAX. 3, 2, 1 unus ... unus ... -e unι SEN. dial. 5, 18, 4 quid instabat? quod periculum ... nox minabatur? quantulum fuit lucem expectare -e, ne (*nota singularem apud scriptores collocationem*). benef. 2, 29, 5 tot ... tot ... -e (PLIN. epist. 3, 9, 27 TERT. praescr. 29). epist. 80, 3 multo cibo ... multa ... multo ... longa -e opera. 100, 7 COLVM. 11, 2, 7 LVCAN. 4, 349 PLIN. nat. 33, 26 QVINT. inst. 5, 13, 39. 6, 1, 31. 6, 2, 11. 11, 1, 47 loco publico privatove, celebri an secreto, aliena civitate an tua, in castris -e an foro dicas. 11, 1, 83 ne ... ne -e (PLIN. paneg. 75 ne ... ne ... -e ut. AVR. Fronto p. 79, 9 N. LVCIF. Athan. 1, 7 p. 78, 10). QVINT. decl. 248 p. 17, 26 pro ... pro vita quinquennii -e. 252 p. 32, 14 unde ... unde ... unde -e. 305 p. 196, 26. 368 p. 404, 26. 377 p. 419, 23 TAC. hist. 1, 32. 3, 66. 4, 8 PLIN. epist. 8, 4, 1 tam ... tam ... tam lata -e, tam poetica et ... tam fabulosa materia. paneg. 82 Romanae aquilae, Romana signa, Romana -e ripa. SVET. Tib. 30 Nero 33 FLOR. epit. 4, 4, 3 FRONTO p. 88, 8 N. AVR. Fronto p. 4, 1 N. VLP. dig. 2, 14, 10, 2 GAIVS inst. 2, 238 et -e (3, 220. 4, 22 *al.*). APVL. met. 9, 22 Plat. 1, 15. TERT. anim. 51 SPART. Hadr. 5, 2. 15, 9 CAPITOL. Maximin. 6, 9 Max. Balb. 17, 2 gratulatus (3^{ies}) gratulatus -e. TREB. trig. tyr. 12, 17 Claud. 6, 6. VOPISC. Aurelian. 37, 7 quidquid ... quidquid ... quidquid -e. *al.* LVCIF. non parc. 27 p. 268, 8 ex quo ... ex quo -e. AMM. 16, 10, 3 alium ... alium ... alium ... discisos -e. *al.* HIER. epist. 50, 2, 1. CLAVD. 3, 114 sit ... sit -e. AVG. civ. 4, 29 antequam ... antequam -e. *al.* VEN. FORT. carm. 3, 2, 3. 6, 2, 75. 9, 2, 19 *al.*

2 *gradationem quandam inducit fere i. q.* ***adeo****, saepe cum* ipse *coniungitur*: PLAVT. Asin. 322 pernegabo atque obdurabo, periurabo -e. TER. Ad. 497 nitar, faciam, experiar, -e animam relinquam potius quam illas deseram. LVCIL. 543 Alcmenam atque alias, Helenam ipsam -e nolo dicere. VARRO Men. 475 idem sacerdos praetor parochos, -e idem senatus, idem populus. CIC. inv. 2, 100. 154. Brut. 294 ut civem, ut senatorem, ut imperatorem, ut virum -e ... probo. leg. agr. 1, 18 nomen huius rei publicae, sedem urbis atque imperii, -e hoc templum Iovis. 2, 15. 43 Rab. perd. 2. Mur. 78 pacis, otii, concordiae, libertatis, salutis, vitae -e. dom. 98 Vatin. 39 Cael. 66 Balb. 34 har. resp. 24 Mil. 20. Deiot. 6 spectarem curiam, intuerer forum, caelum -e testarer ipsum. Phil. 13, 33 fin. 3, 45. 4, 68. SALL. Iug. 76, 1 arma tela, locos tempora, -e naturam ipsam ... vicerat. or. Lep. 13. HOR. sat. 1, 2, 133 ne nummi pereant aut puga aut -e fama (*si ironice accipiatur, ad 4 pertineat*). epist. 1, 2, 107 dives, liber, honoratus, pulcher, rex -e regum. MANIL. 2, 107. SEN. contr. 9 praef. 4 ut clamorem, silentium, risum, caelum -e pati nesciant. VAL. MAX.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

4, 1, 6 in rostris, in curia, in ipsa -e Iovis ... cella. 8, 13, 5 CELS. 7, 7, 15 SEN. dial. 11, 6, 2. 12, 18, 3 -e ipsum hoc. epist. 37, 3 si vis salvus esse, si securus, si beatus, -e si vis esse, quod est maximum, liber. PETRON. 72 *Trimalchio* flere coepit ... flebat et Fortunata, flebat et Habinnas, tota -e familia ... lamentatione triclinium implevit. MART. 4, 45, 7 sic ... sic ... sic -e. QVINT. inst. 2, 16, 5 nec duces erunt similes ..., nec medicina nec -e ipsa sapientia. 6, 2, 31 non animo sanguis et pallor et gemitus, extremus -e expirantis hiatus insidet? 7, 10, 13. 12, 8, 11 ipsum -e adversarium. TAC. dial. 9 si ... si ... si -e ipse. 23 *quos* non auditores sequuntur, non populus audit, vix -e litigator perpetitur. 34 Germ. 22 hist. 3, 38. 66 ann. 1, 16. 2, 10. 13, 21. 44 famam perditam, pecuniam exhaustam obtestans, -e salutem quae sola reliqua esset, ... permittens. PLIN. epist. 7, 20, 7 *cum* nos studia, mores, fama, suprema -e hominum iudicia constringant. 8, 12, 1. 9, 27, 1 quanta potestas, quanta dignitas, quanta maiestas, quantum -e numen sit historiae. paneg. 37 SVET. Cal. 52 FRONTO p. 52, 14 N. AVR. Fronto p. 28, 12 N. facilius Phidian, facilius Apellen, facilius -e ipsum Demosthenem imitatus fuerit. p. 60, 3. APVL. apol. 22 ipse -e Hercules. 93 suasi ... ac -e persuasi (met. 7, 4. 25). met. 1, 10 non -e parietes ipsi. 1, 26 ac -e de ipso praeside. 3, 1 ipsum -e carnificem. 8, 7 amicum, coaetaneum, contubernalem, fratrem -e (4ies). 9, 17. TERT. nat. 2, 5 ipsum -e caelum. patient. 14 non ipsius -e corporis ... cruciatus. adv. Prax. 1 -e ipsum Christum (FILASTR. 112, 5). scorp. 5 PANEG. 2, 12. 3, 6 SPART. Pesc. 6, 7 *al.* LACT. inst. 2, 8, 63 PRISCILL. tract. 5, 82. 6, 96. 7, 115. 9, 123. 10, 130 *saepe* MAXIMIN. c. Ambr. 14. 36 *persaepe* AVG. civ. 5, 12. 6, 2.

3 *i. q.* **breviter,** *ut brevi dicam, ut paucis absolvam, quid multa? sim., saepe cum* omnis, totus, quidquid *coniungitur*: PLAVT. Merc. 72 tibi aras, tibi occas, tibi seris, ... tibi -e iste pariet laetitiam labos (*potest etiam ad 2 referri*). TER. Eun. 40 -e nullumst iam dictum quod non dictum sit prius (*post longum asyndeton*). RHET. Her. 2, 21, 34 quid -e alia permulta? 4, 13, 19 non -e in omni dedecore volutatus es? (4, 40, 52 impius in parentes, ingratus in amicos ... -e in omnes intolerabilis. CIC. de orat. 3, 8 non vidit flagrantem Italiam bello ... non ... non ... non ... non ... non ... non ... non -e in omni genere deformatam civitatem. 3, 133 leg. agr. 1, 19 Catil. 2, 22. Sest. 126 patris, avi, proavi, maiorum -e suorum omnium. dom. 56. ac. 2, 123 lunam, stellas, supera -e omnia. epist. 1, 9, 22 SALL. Iug. 79, 7. DOM. MARS. carm. frg. 1, 3 rura, domum, nummos atque omnia -e. LIV. 41, 24, 10 quod Aetolis, quod Thessalis ... omni -e Graeciae. ALF. dig. 50, 16, 203 SEN. contr. 4 praef. 1 SEN. benef. 2, 31, 1. 3, 29, 4 dial. 4, 13, 2. epist. 36, 12 -e finem faciam, si hoc unum adiecero [*potest etiam ad III A referri*]. 102, 6 PLIN. nat. 37, 49 SIL. 11, 199 QVINT. inst. 4, 2, 55. 6, 3, 105. 7, 5, 6. 8, 3, 2. 10, 1, 91. 10, 3, 9 cuncta -e. *saepe.* FRONTIN. aq. 76 PLIN. epist. 1, 20, 19. 2, 9, 3. 2, 13, 10. 3, 6, 3. 7, 9, 13 *al.* FLOR. epit. 1, 5, 6. FRONTO p. 66, 13 N. potest ... omnia -e potius potest. p. 177, 26. 186, 2. 232, 20 GAIVS dig. 47, 2, 55 (54), 22 VLP. dig. 50, 1, 27, 1 APVL. met. 2, 19 AVG. civ. 6, 5. SVLP. SEV. chron. 2, 28, 2 cuncta -e). RHET. Her. 4, 39, 51. 4, 51, 65. CIC. de orat. 2, 100 tabulae, testimonia, ... affinitates, decreta, responsa, vita -e eorum qui in causa versantur (*fortasse ad 2 pertinet*). 2, 251 ore, vultu ... voce, -e corpore ridetur ipso. leg. agr. 2, 15 orbis -e terrarum (2, 98 p. red. ad Quir. 75). 2, 39 Pergamum, Smyrnam, Trallis ... totam -e Asiam (VAL. MAX. 3, 3, 4 terrae condicionem habitum maris, siderum motus, totius -e mundi naturam ... expromit. COLVM. 10, 209 hinc maria, hinc montes, hinc totus -e mundus. PLIN. epist. 9, 13, 1 paneg. 67. FLOR. epit. 2, 1, 2 totum -e orbem terrarum. 3, 5, 14. 4, 1, 1. 4, 2, 3. 82. 4, 8, 1). CIC. leg. agr. 3, 13 tabellae, signa, manus -e unius cuiusque confessio (4, 4). Pis. 1. 23 Phil. 2, 58. 5, 15 *al.* Tusc. 1, 12 nat. deor. 2, 131. 3, 86 *al.* Att. 4, 15, 4. 9, 10, 2 epist. 15, 4, 12 *al.* BRVT. Cic. epist. 2, 5, 5 Q. CIC. pet. 30. LVCR. 1, 76 finita potestas -e cuique (1, 595. 5, 89. 6, 65). 3, 1023 hic Acherusia fit stultorum -e vita (*nisi mavis ad III A trahere. praecedit -e alio sensu v.* 1021). CAES. Gall. 1, 40, 7 -e hos esse eosdem. 7, 28, 5 SALL. Catil. 20, 13 Iug. 15, 2 VERG. georg. 2, 112. 248. HOR. sat. 1, 1, 106 sunt certi -e fines. ars 23 -e sit quidvis simplex dumtaxat et unum (OV. epist. 1, 21 sive ... sive ... -e quisquis erat castris iugulatus Achivis. 4, 84 fast. 2, 29. Ib. 157 -e quidquid agis. LIV. 30, 14, 9. 42, 50, 2. CELS. 2, 10 quidquid -e. 2, 26. 28 COLVM. 9, 1, 3. 9, 2, 19 PERS. 1, 52. PLIN. nat. 2, 21 non ... non ... non -e quidquam aliud. QVINT. inst. 8, 3, 56. 12, 11, 26). OV. met. 13, 120 -e, quid verbis opus est? spectemur agendo! 14, 652 LIV. 4, 40, 9. 42, 23, 10 PAVL. FEST. p. 85. SEN. suas. 1, 5 -e, ut alia dimittantur argumenta, ipsa suasoria insolentiam eius coarguit. VELL. 2, 2, 2. 2, 6, 3 nihil immotum, nihil tranquillum, nihil quietum, nihil -e in eodem statu relinquebat (PLIN. epist. 4, 7, 4 AVG. civ. 4, 27). 2, 113, 1 VAL. MAX. 7, 7, 1 SEN. dial. 11, 9, 8. 12, 15, 3 -e, ne singulos eius luctus enumerem. nat. 1, 1, 6 -e, ut breviter dicam. epist. 10, 2 tunc (7ies) ... -e quod unum solitudo habet incommodum. COLVM. 9, 4, 3 -e pomiferarum pleraeque, ne singulis immorer. MART. 6, 65, 2. 8, 81, 3 QVINT. inst. 2, 9, 2. 2, 16, 2. 6, 3, 17. 9, 4, 138 -e, ut semel finiam (10, 3, 22 -e, ut semel ... dicam). 10, 5, 8. 12, 1, 25. TAC. dial. 32 ut legitime studuisse, ut per omnes eloquentiae numeros isse, ut -e oratorem esse fateatur *populus*. hist. 3, 55 -e nulla in posterum cura. 4, 32. ann. 1, 28 -e pro Neronibus ... imperium populi Romani capessent (*antecedunt quattuor enuntiata interrog.*). PLIN. epist. 10, 33, 2 nullus ... sipho, nulla hama, nullum -e instrumentum. SVET. Aug. 45 universum -e genus (98). Cal. 35 FLOR. epit. 4, 12, 27 FRONTO p. 52, 9 N. 117, 12. 119, 17. 123, 2 AVR. Fronto. p. 13, 16 N. 27, 4 VERVS Fronto p. 130, 21 N. SCAEV. dig. 8, 6, 22. APVL. met. 9, 26 -e universi sexus grande dedecus (*potest etiam ad 2 trahi*). TERT. anim. 25. coron. 3 -e, ut a baptismate ingrediar. PORPH. Hor. carm. 2, 15, 2/4 serm. 1, 3, 36 ZENO 2, 1, 1. 2, 7, 1. 2, 15, 2. 2, 53, 1. 2, 61, 2 *al.* AVSON. 340, 1 SVLP. SEV. chron. 1, 21, 3. 1, 54, 1 epist. 1, 14.

4 *i. q.* **omnino,** *sensu hic illic ad 3 proxime accedente*: CIC. inv. 2, 22 si qui negabit esse ullam pecuniam fratris aut amici vita aut -e officio antiquiorem. Lig. 21 domi una eruditi, militiae contubernales, post affines, in omni -e vita familiares. parad. 27 *sapientis animus* contemptione fortunae, virtutibus -e omnibus ... saeptus. ac. 1, 44 qui nihil cognosci, nihil percipi ... posse dixerunt ... nihil veritati relinqui, -e omnia tenebris circumfusa esse dixerunt. Att. 10, 8, 4 quod maius scelus vel tantum, -e quid turpius? 13, 11, 2 si Servilia venerit, si Brutus quid egerit ... quidquid -e erit, quod scire me oporteat. epist. 12, 4, 2 quid ageres, quid acturus, ubi -e esses nesciebam. 15, 10, 2. LVCR. 4, 840 et omnia -e membra ante fuere ... eorum quam foret usus. 6, 502. SALL. Iug. 15, 2 gratia, voce, -e omnibus modis (39, 2 CELS. 1, 7). NEP. reg. 2, 2 non luxuriosus, non avarus, nullius -e rei cupidus, nisi. LIV. 8, 21, 6 an credi posse ullum populum aut hominem -e in ea condicione ... mansurum? CELS. 5, 18, 7 SEN. epist. 71, 5. 104, 13 COLVM. 2, 11, 10. 2, 15, 5. 8, 17, 14. QVINT. inst. 9, 2, 7 et totus -e hic locus. *huc rettulerim* MART. 13, 2, 1 nasutus sis usque licet, sis -e nasus. TAC. dial. 30 non geometriae, non musicae ... non -e ullius artis ingenuae scientiam ei defuisse (38 non -e ullius magni oratoris liber. ann. 11, 38 APVL. met. 5, 5). ann. 1, 26. 61. 72. 6, 22. GAIVS dig. 1, 8, 1, 1 et -e aliae res innumerabiles (5, 3, 39 inst. 2, 13. 235. 238. 3, 220. 4, 22. 46). inst. 4, 60 et -e in ceteris omnibus (4, 119). SCAEV. dig. 32, 35, 2 VLP. dig. 5, 3, 16, 3 SOL. 1, 63 IVST. 9, 4, 1. 11, 11, 4. 25, 2, 9.

5 *particula* **correlativa,** *si non ultimum obtinet locum, significat praeterea, item, deinde*: TER. Ad. 969 porro ... postremo ... -e. CIC. inv. 1, 43 primum ... deinde ... -e ... deinde. 2, 140 deinde ... -e. de orat. 1, 142 primum ... deinde ... tum ea -e ... post ... ad extremum. 2, 58 princeps ... post ... hunc consecutus est ... postea ... -e. orat. 74 quod si poeta ... si -e pictor ... si -e histrio. leg. agr. 2, 62 urbes agri, regna -e, postremo etiam vectigalia vestra. Catil. 1, 32 -e ... -e (CAPITOL. Alb. 12, 2. 3 LAMPR. Alex. 50, 4. 5). nat. deor. 1, 104 primum ... deinde ... porro ... -e ... postremo. Q. CIC. pet. 17 deinde ... tum ... -e ... postremo. LVCR. 1, 464 tum ... -e ... -e. 2, 973 praeterea ... praeterea ... -e ... -e. 3, 476 principio ... praeterea ... huc accedit ... -e ... -e (3, 526) ... -e (3, 558) ... -e (3, 580) ... -e (3, 615) ... praeterea (4ies) ... -e (3, 741) ... -e (3, 776) ... -e (3, 784). 3, 1039 adde ... adde ... -e. 4, 420 -e (4, 453) ... -e (4, 469) ... -e (4, 512). 5, 306 -e ... -e (5, 311). . -e (5, 318) ... praeterea ... praeterea ... -e (5, 380). 5, 708 donique ... donique (5, 723) ... -e (5, 731). 6, 340 adde ... deinde ... -e (SALL. Iug. 18, 12 deinde ... -e. 76, 5. AMM. 20, 7, 15 deinde ... -e). 6, 799 principio ... deinde ... praeterea ... -e. 6, 928 principio ... -e (6, 951 principio ... -e ... -e [6, 954]. 6, 965 principio ... -e ... -e [6, 973]). SALL. Iug. 60, 8 primo ... deinde ... -e (SEN. benef. 2, 10, 2). OV. met. 5, 436 prima ... post ... -e. QVINT. inst. 5, 10, 13 primum ... deinde ... praeterea ... -e. decl. 329 p. 295, 29 primum ... tum ... -e. PLIN. paneg. 43 primum ... -e (*nisi ante -e lacuna est statuenda, alii corr.* deinde. PELAG. in Rom. 2 p. 657B). SPART. Hadr. 13, 6 post ... post ... inde -e ... deinde. LAMPR. Heliog. 19, 5 primus ... deinde ... deinde ... -e. GAIVS dig. 8, 2, 2 item ... item ... -e. inst. 1, 3, 4 postea ... item ... praeterea ... -e. 3, 100 item ... item ... praeterea ... -e. VLP. coll. Mos. 15, 2, 3 postea ... -e. *adde* dig. 44, 2, 11, 1 Neratius ait ... ego ... -e et Celsus scribit ... item. APVL. apol. 35 praeterea ... postremo ... -e. TERT. anim. 38 -e ... postremo.

II *inducit* **conclusionem** *ad confirmanda praemissa*:

A *i. q.* **certe, saltem,** *profecto, quidem, notione quadam deminuendi saepe subeunte*: CATO or. frg. 40, 6 quid ego cum illo dissertem amplius, quem ego -e credo in pompa vectitatum iri ludis pro citeria? CIC. de orat. 3, 24 si iam me vultis esse oratorem, si etiam sat bonum, si bonum -e non repugnabo. Att. 8, 14, 1 non dubito quin tibi odiosae sint epistulae cotidianae, cum praesertim neque novam -e iam reperiam scribendi ullam sententiam. 10, 4, 1 non enim quam dignitatem ... quos ... quem vitae statum amiserim cogito, sed quid consecutus sim ... his -e in malis. LVCR. 3, 975 post mortem -e nostram. CAES. Gall. 2, 33, 2 quod deditione facta nostros praesidia deducturos aut -e indiligentius servaturos crediderant. HOR. epist. 2, 2, 127 dum mea delectent mala me vel -e fallant. ars 267 vitavi -e culpam. OV. am. 3, 4, 3 siqua metu dempto castast, ea -e castast. SEN. contr. 1, 6, 1 quis interfuit nuptiis ... pater? -e puellae pater? 1, 8, 2 -e uno quiesce bello. SEN. epist. 94, 59 in tanto fremitu ... unam -e audire vocem. CVRT. 7, 1, 36 quare enim non ascribit metus sui causam, -e non ostendit auctorem? QVINT. decl. 366 p. 400, 19. TAC. hist. 4, 58 sunt alii legati, tribuni, centurio -e aut miles. SVET. Aug. 23 adeo -e consternatum ferunt, ut. FRONTO p. 92, 14 N. VLP.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dig. 43, 24, 5, 2. 3. 45, 1, 38, 9. 50, 2, 2. APVL. apol. 30 tam rudes vos esse omnium litterarum, omnium -e vulgi fabularum. met. 1, 11 -e mihi quoque non parvam incussisti sollicitudinem. TERT. nat. 1, 7 permansit hoc solum institutum Neronianum (*sc. damnatio Christianorum*), iustum -e (*ironice*), ut dissimile sui auctoris. LVCIF. Athan. 2, 6 p. 158, 12 si ... si -e (2, 28 p. 198, 13 non parc. 21 p. 257, 11). non parc. 24 p. 262, 23 moriend. 4 p. 294, 2. SERV. Aen. 4, 135 -e sequentia dictum hoc explanant. AVG. civ. 15, 16 ipsa -e iam soror quod etiam uxor fiebat.

'B *i. q.* ***igitur,*** *ideo, proinde, ita fit, ex consequenti,* ὅθεν *sim.*: VARRO ling. 8, 37 -e si est analogia ... sequitur. CIC. de orat. 2, 294 summa -e huius generis haec est (*seq. -e alio sensu*). AFRIC. dig. 16, 1, 19, 3 -e si (44, 3, 6 -e et si. IVLIAN. dig. 27, 10, 7, 3 SCAEV. dig. 46, 8, 5 PAPIN. dig. 4, 6, 19 VLP. dig. 1, 19, 1, 1 *saepe*). SEN. epist. 40, 3 -e tradere homines discipulis praecepta dicuntur. FRONTO p. 136, 17 N. 152, 17. 173, 1. 182, 6. 212, 10 AVR. Fronto p. 49, 16 N. 254, 6 SCAEV. dig. 3, 5, 34 (35). 38, 4, 7 PAPIN. dig. 1, 7, 13 *al.* CALL. dig 50, 2, 12. 50, 11, 2 TRYPH. dig. 34, 9, 22. 49, 19, 3 VLP. dig. 2, 7, 1, 1. 3, 1, 6. 5, 1, 64 (*84ies*) PAVL. dig. 4, 3, 29. 10, 3, 1. 33, 9, 4 *al.* MARCIAN. dig. 48, 18, 5 HERMOG. dig. 50, 1, 23 TERT. *ex. gr.*: anim. 17. 19. 40. 43. 45. 53 hinc -e evenit. cult. fem. 1, 7 adv. Hermog. 36 p. 166 idol. 4. 8 adv. Marc. 1, 5 p. 296, 20. 1, 7. 11. 22. 25. 2, 4. 7. 9. 27. 3, 13. 4, 5 mart. 2 nat. 1, 7 resurr. 2 PORPH. Hor. serm. 1, 3, 69 SOL. 10, 2. 25, 11. 27, 53. 49, 11. 52, 14 SPART. Hadr. 2, 10 Pesc. 2, 3 CAPITOL. Opil. 7, 4 VOPISC. Aurelian. 49, 2 Tac. 9, 6 *al.* IVL. VAL. 1, 4. 5. 9. 2, 1. 15 *al.* LACT. inst. 2, 8, 49 IVST. 11, 11, 4. 20, 1, 6. 25, 2, 9. CHALC. transl. p. 17 (καὶ δή). 20. 22. 49. 52 (πρὸς ὃ δή). comm. 38. 110. 122. 138. 164. 191. 255. 295. 322 *saepe* ZENO 1, 1, 1. 1, 5, 2 PRISCILL. tract. 3, 62 AMM. 14, 6, 18. 16, 5, 3 CARM. de pond. 146. 197 LVCIF. reg. apost. 9 p. 57, 31 Athan. 1, 13 p. 89, 25. 1, 16 p. 94, 20 non parc. 11 p. 232, 18 GAVDENT. serm. praef. p. 835A serm. 7. 17 AVELL. p. 91A. 96C AVIEN. orb. terr. 217. 282. 317 SERV. *persaepe, ex. gr.*: Aen. 1, 6. 277. 448. 3, 46. 4, 410. 8, 110. 9, 52. 10, 13 auct. Aen. 2, 69 DON. CLAVD. Aen. 4, 690. 6, 493. 9, 413. 10, 207. 12, 387 *saepe* SCHOL. Stat. Theb. 2, 58. 4, 275 Arcades esse vetustos. -e de antiquitate cum Phrygibus certaverunt (*potest etiam ad II A trahi*). VEG. mil. 3 praef. HEGES. 1, 17, 2. 1, 26, 2. 1, 30, 9. 2, 8, 1. 3, 9, 1. 4, 6, 12. 5, 4, 3. 5, 24, 2 (*65ies*) PAVL. NOL. carm. 20, 86 AVG. civ. 10, 4. 14, 8. 15, 5. 17, 14. 18, 39 PS. THEOD. PRISC. simpl. med. 7. 11. 14. 17. 30. 63. 74. 84. 99. 108. 112. 130 *saepe* (*alibi plerumque* unde, necnon, idcirco, ideo). MACR. exc. gramm. V 648, 35. 652, 27 *al.* MART. CAP. 6, 701. 7, 712 CONSENT. gramm. V 351, 9. 371, 1 CASSIAN. inst. 2, 11, 2. 3, 6. 6, 18 *saepe* ARNOB. in psalm. 48 p. 393D. 62 p. 411C RVRIC. epist. 2 p. 354 SEDVL. carm. pasch. 1, 144. 4, 206. 5, 84. 96 PAVL. PETRIC. Mart. 1, 160. 2, 151. 458 *al.* GREG. TVR. glor. conf. 22. 31 Franc. 1, 48. 60. 2, 3. 32 *saepe* INST. Iust. 2, 20, 18. 3, 2, 2. 4, 6, 23. 4, 9 praef. *al.* PAPIR. gramm. VII 159, 10. *i. q. igitur, indicans initium sequentis narrationis*: VIGIL. TRID. ad Simplic. 1 p. 550 deo ... animas ... praestiterunt, -e. *nota abundantiam fortasse huc pertinentem*: CONSENT. gramm. V 401, 8 ideo -e hic metaplasmus ecthlipsis dicitur, *et praecipue* 401, 12 nam ideo -e synaloiphe dicta est, *ubi -e certa vi fere caret.*

C *i. q.* ***nam, namque,*** *enim*: FRONTO p. 18, 5 N. ego -e olim iam me puto satis amari. p. 41, 25. POMPON. dig. 1, 2, 2, 42 -e nec versantur omnino scripta eorum inter manus hominum. VLP. dig. 42, 1, 15, 2. 44, 2, 7, 2. 50, 5, 13, 3. TERT. *in deliciis habet hunc usum, ex. gr.*: anim. 33 aliter -e non licet. 58 numquam -e conscientia posterior erit facto. adv. Hermog. 12 p. 139. adv. Marc. 1, 24 p. 324 carens -e anima caro hactenus (*i. non amplius*) peccat. 1, 27 p. 328. 2, 10 p. 348. 2, 12 p. 351. 2, 24 p. 368. 2, 28 p. 374. 3, 15 p. 401. 3, 16 p. 402. 4, 1 p. 423. 4, 25 p. 507 -e ostendemus et iam ostendimus. 4, 28 p. 518. 4, 33 p. 530 *al.* resurr. 40 p. 83. 61 p. 122 PS. TERT. haer. 5 p. 222 SOL. 5, 17. 27, 15. 51. 30, 6. 53, 25. CHALC. transl. p. 22 (τὸ γὰρ οὖν). CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 40 (γοῦν). PS. AVG. quaest. test. I 11, 1. 19. 31, 1. 59, 5 *persaepe et semper quidem hoc sensu.* AVELL. p. 7, 22. 9, 27. 12, 10. 13, 8. 17, 22. 29, 7. 41, 15. 773, 8 *persaepe* GELAS. Avell. p. 361, 4 ARNOB. in psalm. 49 p. 394D SEDVL. carm. pasch. 1, 9. 3, 167. 4, 86 *saepe* VEN. FORT. carm. 3, 8, 9. 10, 6, 109 *al.*

D *addit exemplum, praecipue in locis vel auctoribus laudandis, i. q.* ***exempli gratia, veluti,*** *quidem*: FRONTO p. 40, 6 N. -e idem tu ... nullo verbo remotiore usus es. ROMAN. Char. gramm. I 123, 13 -e et C. Cassius ... scribit. 193, 19 -e Q. Caepio ... inquit (*sic sim. saepissime, ex. gr.*: DIOM. gramm. I 381, 18. VLP. dig. 43, 12, 1, 5 nemo -e dixit. MARCIAN. dig. 32, 65, 4 sic -e et Homerus ... ait. TERT. pudic. 17 quid -e ... scribit? resurr. 23 p. 57. PORPH. Hor. carm. 1, 16, 22/24 -e et Catullus; epod. 2, 26 -e et Vergilius ait. serm. 1, 3, 76. 1, 9, 35 sic -e et Terentius ait. *saepe.* SOL. 56, 12 prodidit -e Xenophon. SERV. Aen. 1, 95 -e Cato ait. 1, 208. 378. 6, 218 -e refert Plinius. HIER. epist. 39, 4, 4 -e ... sic loquitur. 49, 4, 5 PAVLA Hier. epist. 46, 4, 2 -e etiam Iosephum ... asserere. AVG. civ. 21, 25 -e ipse dicit. CLEDON. gramm. V 50, 28 -e feminino lectum est apud Terentium. NICET. spir. 16 psalm. 13. vigil. 4 Esaias -e ... clamat). CHAR. gramm. I 76, 12. 78, 12 DIOM. gramm. I 381, 18. 508, 29. 509, 29 -e si hoc detrahas, facies hexametrum. PAPIR. dig. 48, 4, 8 coniurationem -e Sergii Catilinae Iulia mulier detexit. VLP. dig. 3, 1, 1, 5 Appius -e Claudius caecus consiliis publicis intererat. 25, 3, 5, 7. 44, 3, 5 nam -e et usucapere possum. 47, 11, 6 mandatis -e (οὖν) ita cavetur. *al.* TERT. anim. 5. apol. 1 -e malefici gestiunt latere (*i. ut uno fungar exemplo*). 46 *al.* castit. 12. adv. Marc. 4, 28 p. 519 sic -e rex ... male audivit. orat. 22 sic -e et Israel observat. PORPH. Hor. carm. 1, 23, 6/7 SOL. 1, 5. 66. 84. 112. 2, 32. 15, 8. 16. 27, 40. 45, 13 *al.* DON. Ter. Andr. 498 *al.* OPTAT. 1, 5 p. 6, 20. 1, 21 p. 23, 11 *saepe.* PRISCILL. tract. 1, 11 sic -e. 3, 64 sic -e et. 5, 82 *al.* CLAVD. DON. Aen. 8, 176 AVG. civ. 22, 17 NICET. fid. 3.

E *vi adversativa i. q.* ***sed,*** *attamen*: IVLIAN. dig. 29, 7, 3, 2. 38, 1, 23 PAPIN. dig. 29, 4, 26, 1. 49, 14, 19 VLP. dig. 7, 8, 10. 8, 3, 18 TREB. Valer. 6, 6 VEN. FORT. Mart. 3, 279.

III *vis* ***temporalis*** *praevalet i. q.* ***tandem,*** *demum, ad postremum*: A *absolute*: PLAVT. Bacch. 294 quid -e agitis? Cas. 915 quid fit -e (TER. Phorm. 121). Mil. 1030 aliquam mihi partem hodie operae des -e, tandem ades, remeligo. TER. Eun. 432 -e metuebant omnes iam me (Hec. 806. APVL. met. 3, 29 cum -e iam ... vicum praeteriremus. 10, 20). Haut. 569 metui, quid futurum -e esset! Hec. 156 illam spero ... abituram -e. VARRO rust. 1, 8, 6 ne vindemia facta -e discat. SVEIVS carm. frg. 1, 2 Persica *nux* (quod nomen fit -e) fertur. TRAG. inc. 98 Colchos -e delatus. CIC. Arat. 124 *leporem* praecipitantem agitans *canis* oriens iam -e paulo. Brut. 41 -e hunc proximo saeculo Themistocles insecutus est. Verr. 2, 67. 5, 77 ei *operarii* -e illud ... sustulerunt. 6, 11 Pis. 28 Mil. 34 Phil. 13, 35 Tusc. 5, 62 div. 1, 59 fat. 33 Att. 5, 20, 8. 5, 21, 4. 9, 2a, 2. 12, 13, 2. 12, 29, 2. LVCR. 2, 1141 quandoquidem grandi cibus aevo -e defit. 5, 1277 quod fuit in pretio, fit nullo -e honore. 6, 1123. SALL. Iug. 52, 3 -e Romani ... evadunt. 101, 10 -e hostes iam undique fusi. VERG. georg. 4, 450 Aen. 3, 439. MORET. 7 laesus quem -e sensit. HOR. sat. 1, 1, 92 -e sit finis quaerendi. Ov. met. 3, 650 tamquam modo -e fraudem senserit. LIV. 22, 6, 9 inclinata -e re. 42, 14, 2 bello -e confecto. PAVL. FEST. p. 368 -e Numa ... statuit. SEN. contr. 1, 4, 10 -e adulteros excita. SEN. epist. 95, 29 utinam sic -e lues ista vindicetur! TAC. hist. 4, 82 percontatur sacerdotes ... percontatur obvios ... -e missis equitibus explorat. ann. 16, 28 -e ... veniret, censeret quid ... vellet. APVL. met. 3, 29. 4, 5. 8, 18 aliquanto -e viae permenso spatio. 9, 16 *al.* TERT. adv. Marc. 2, 16 p. 357. 2, 17 p. 358 veni -e ad inspectationem doctrinarum. 4, 20 p 485 -e impetraverunt. AVSON. 137, 7 ut -e victum. AMM. 16, 11, 9. 16, 12, 51 fessi -e tot aerumnis (26, 8, 3). 18, 2, 14 cognito -e ... transitu. 25, 6, 7 ausi -e ... advenire. 27, 10, 15 disiecti -e Romanorum ardore. HEGES. 1, 37, 7 vix -e multo edoctus. AVG. civ. 22, 8 -e sanatis omnibus. SVLP. SEV. chron. 2, 3, 6.

B *accedunt adverbia temporalia*: tum, tunc -e: PLAVT. Capt. 142. TER. Andr. 147 -e ita tum discedo. CATO agr. 45, 3 -e tum. VARRO Men. 219. 335 ling. 6, 81. 8, 26. 42. 89. 9, 57. 10, 12. 36 rust. 1, 64. 2, 2, 18. 2, 5, 13. 3, 9, 10 *al.* CIC. inv. 1, 19 de orat. 2, 146. 181 tum erit -e. 2, 315. 3, 147 *al.* Quinct. 43 div. in Caec. 49 Verr. 1, 31. 54. 2, 29. 3, 1. 64. 142 tum amittitur haec civitas -e. Caecin. 100 Cluent. 80. 188 leg. agr. 2, 64. 67 Catil. 1, 5 Mur. 34 Flacc. 5 Sull. 19. 38 dom. 145. Cael. 19 tum quaeram -e. Planc. 4 Scaur. 22 Mil. 6 Lig. 7 Phil. 1, 32. 9, 9 tum vero -e. 10, 6 fin. 1, 64. 3, 76 Tusc. 1, 29. 75. 3, 61 *al.* rep. 1, 11 tum id munus -e. leg. 2, 10. 57. Cato 82 tum se -e. Lael. 84 Tim. 21 *al.* Att. 1, 6, 2. 16, 5, 5 epist. 1, 9, 20. 5, 12, 5. 14, 2, 3 ad Q. fr. 1, 1, 29 TIRO Gell. 6, 3, 42 CATVLL. 16, 7 SALL. hist. frg. 2, 87 VERG. georg. 2, 369 tum ... tum ... tum -e. Ov. epist. 10, 43 fast. 1, 449. 3, 223 tunc -e (3, 235 met. 5, 210. 471 SIL. 10, 422 APVL. apol. 28 TERT. adv. Marc. 1, 29. 4, 12 -e tunc demum sabbatum destruxisset. 4, 31 -e ... tunc). Ov. met. 3, 629. 4, 519. 5, 34. 7, 86 *persaepe* LIV. 4, 55, 5. 23, 43, 2 RVT. LVP. 1, 5. 17. 2, 5 GRATT. 304 PHAEDR. app. 9, 11 COLVM. 3, 2, 1 ASCON. Corn. p. 72 PLIN. nat. 17, 125 SIL. 9, 618. 10, 328. nunc -e: TER. Eun. 158 nunc ... -e. VARRO rust. 3, 1, 2 CIC. Quinct. 42 Att. 14, 17A, 5 epist. 2, 15, 4 -e nunc. 9, 14, 5 ad Q. fr. 3, 1, 1. 3, 9, 1 DOLAB. Cic. epist. 9, 9, 2. Ov. epist. 12, 105 nunc -e ... nunc ... nunc. ars 3, 121 met. 9, 346 EPICED. Drusi 105 RVT. LVP. 1, 10 COLVM. 11, 2, 35. LVCAN. 8, 101 nunc ... -e. VAL. FL. 5, 17 SIL. 13, 636 AVR. Fronto p. 90, 14 N. 253, 7 ANTH. 462, 21. *nota abundanter* tandem -e: APVL. met. 2, 15 et tandem -e. 3, 22. 10, 14 IVL. VAL. 2, 25. 26 AMM. 17, 12, 10. 26, 5, 13 tandem -e. HEGES. 4, 29, 2 -e vix tandem excitatus. APVL. met. 2, 32 statim -e gladium ... extuleram. *huc rettulerim*: LVCR. 6, 1192 ad supremum -e tempus compressae nares.

C *cum numeris, substantivo plerumque temporali accedente. paucis exceptis -e interponitur*: VARRO rust. 1, 37, 4 quinto -e gradu (2, 1, 5). CIC. Att. 14, 13, 1 septimo -e die (CAES. Gall. 1, 22, 4 multo -e die. SALL. Iug. 62, 8 -e multis diebus. 91, 1 -e sexto die. 101, 1. 105, 3. APVL. met. 11, 30 -e post dies admodum pauculos. TERT. adv. Hermog. 45 -e septima die. AMM. 21, 12, 20 paucis -e post diebus. 25, 3, 14 post diem -e tertium. *adde*: LIV. 4, 40, 8 postero -e die. APVL. met. 8, 23 triduo -e). CATVLL. 95, 1 novum post -e messem. CAES. civ. 1, 5, 2 octo -e menses. FEST. p. 343 decimo -e anno (TERT. ieiun. 9 anno -e tertio). AMM. 17, 7, 5 post horam -e secundam. *Gudeman.*

dēnītor *v.* enitor. *part. perf. adv.*: **dēnīxē** enixe GLOSS. Plac. V 16, 27 = 61, 13 (*ad* PLAVT. Trin. 652, *ubi codd.* enixe, *trahit Bergk*).

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dēnōmen NOT. Tir. 21, 76 (*antecedit* cognomen).

dēnōminātim *adv. a* denominare. *i. q. nominatim*: LEX Sal. 46 nominare debent -m illo (*i.* illum). *L.*

dēnōminātio, -ōnis *f. a* denominare. *legitur apud* RHET. Her. *et inde a* TERT. *i. q. actio nominandi, denominandi*: EXPLAN. in Don. gramm. IV 544 nominativus quasi propositivus ab ipsa -e dictus. EVANTH. de com. 2, 3 -o civium. SYMM. epist. 9,129 procuratorem suum sine cuiusquam -e correptum. BOETH. arithm. 1, 9 p. 19. 1, 10 p. 22. 1, 11 p. 26 aliae ... partes contrariam -em sumunt propriae quantitatis. 1, 32 p. 70 mus. 2, 8 p. 234. 235. MVTIAN. Chrysost. hom. 2, 2 p. 245/246 quia neque animae reperta est apta -o.
i. q. derivatio: VEL. gramm. VII 67 quod aliae quoque -es per eandem litteram exeant. TERT. nat. 2, 4 *deus* (θεός) a cursu ... et motu ...-e formatum est. ISID. orig. 10, 1 ut per -em homo ab humanitate, sapiens a sapientia nominetur. *t. t. grammaticorum i. q.* μετωνυμία: RHET. Her. 4, 32, 43 -o est, quae ab rebus propinquis et finitimis trahit orationem, qua possit intellegi res quae non suo vocabulo sit appellata. *ibid.* harum omnium -um magis in praecipiendo divisio quam in quaerendo difficilis inventio est, ideo quod plena consuetudo est non modo poetarum et oratorum, sed etiam cotidiani sermonis huiusmodi -um. POMP. gramm. V 307 metonymia est quaedam -o. *i. q.* παρονομασία: DIOM. gramm. I 446 paronomasia est veluti quaedam -o. DON. gramm. IV 398. PORPH. Hor. carm. 2, 1, 1 -es autem hae fere liberae sunt apud doctos. RHET. min. p. 75. CASSIOD. in psalm. 118, 68 quae figura dicitur paronomasia, latine -o, quae similitudine verbi convertit in se auditorum affectum. 118, 154. 144, 8. *i. q. appellatio, creatio v. l. 71.* *i. q. commendatio*: COD. Theod. 6, 4, 13, 2 (*a. 361*) in potestate censualium -o non sit. *v. l. 75.*

dēnōminātīvus, -a -um *a* denominare. *i. q. derivatus*: PRISC. gramm. II 60, 3. 117, 3 -um appellatur a voce primitivi sic nominatum. II 127, 27 in as pleraque -a sunt. 140, 23. 424, 18. III 73, 3 in u pauca inveniuntur -a. 75, 3. 463, 7 'armo'... verbum est -um, quod a nomine nascitur. 479, 2 RHET. min. p. 591. BOETH. arithm. 1, 1 p. 10 triangulum vel quadratum ... quae ... numerorum -a sunt. CASSIOD. art. 3 p. 1169^{D} ISID. orig. 2, 26, 2. 4. *adv.* **dēnōminātīvē**: MART. CAP. 4, 381 situs omnis -e dicitur ut sedere ab sessione, stare ab statione. BOETH. herm. pr. 1, 3 p. 58, 4 DIFF. Suet. p. 312.

dēnōminātor, -ōris *m. a* denominare. *is qui denominat*: IVLIAN. epit. novell. 124, 16 -es eius.

dēnōmino, -āvī, -ātum, -āre *a de et* nominare. GLOSS. ἐξονομάζω. *legitur inde a* RHET. Her.
i. q. nomen dare, imponere (*unde exprimitur per adv., praep.* a, ex, secundum): RHET. Her. 4, 32, 43 ab eo quod continet, id, quod continetur, ...-bitur. HOR. carm. 3, 17, 3 hinc Lamias ferunt -atos. COLVM. 3, 2, 30 vitium genera, quae consuetudine sua -ant. QVINT. inst. 3, 6, 41 re -ata. 8, 2, 4 multa sunt et graece et latine non -ata. FRONTO p. 203, 8 N. GELL. 2, 26, 7 VIB. SEQ. geogr. p. 146. HYG. fab. 127 p. 111 Italus, qui Italiam ex suo nomine -vit. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 36 -ati filii a patre. 1, 231 Hernaeum ... Danaum -atum dicit. 1, 311 quae urbs ἀπὸ τῆς ἱεροσυλίας, id est a templorum expoliatione, Hierosolyma -ata est. 2, 55. BOETH. arithm. 1, 9 p. 18 quod omnis pars ab una parte ... -atur. 1, 10 p. 22. 1, 11 p. 26 quod quaedam partes ... -antur secundum genus suum. mus. 1, 6 p. 193. MART. CAP. 4, 381 quamvis non nunquam nomina deficiant, ex quibus situs -antur. 9, 986. *ibid.* vocare a, appellare a. CASSIOD. hist. 6, 6 *Galilaeos* salvatoris nostri cultores -bat. 8, 1. *i. q. derivare*: PAVL. FEST. p. 22 ab aqua eum (*i. aquilum colorem*) -verunt. p. 28 amatio ab amare -atum. p. 63. 110. QVINT. inst. 1, 5, 71 propria sunt verba, cum id significant in quod primo -ata sunt. 12, 10, 34. GELL. 3, 19, 5 parcus enim neque ab arca neque ab arcendo, sed ab eo, quod est parum et parvum, -atus est. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 30. *ibid.* deducere. 2, 8 graecum ... euangelium habet ἐπιούσιον, quod -atum est a substantia. defin. p. 31, 27 facile hoc quod ab eo est derivatum et quodam modo -atum ad cognitionem deducit. p. 32, 5. AVG. civ. 11, 30 sicut ... tertia, quarta ... ab aliquo numero -atae (ISID. in gen. 7, 25 septuaginta a septem et octoginta ab octo -antur). soliloq. 2, 10, 18. epist. 167, 10 virum, a quo -ata dicitur virtus. *i. q. creare, appellare*: CANON. Migne 56, 440^{B} siqui episcopi suscepti non sunt a sua dioecesi, in qua fuerant -ati. NOVELL. Iust. 1, 1, 1 secundum ordinem denominationis, per quam eos dominus -vit (τῆς ὀνομασίας, καθ' ἣν ὠνόμασε). *i. q. nominare, nomen indicare*: MARCIAN. dig. 48, 5, 7 duxit uxorem non a patre desponsam vel destinatam vel testamento -atam. LEX Sal. 46. 50, 2. 3. *i. q. denuntiare*: GREG. TVR. Franc. 10, 17 -antes ... regi personas. *i. q. commendare*: COD. Iust. 11, 34, 2 si successoris tui successor non idoneum loco suo magistratum -vit.
deriv.: denominatim, denominatio, denominativus, denominator. [*Kieckers.*]

dēnontio *v.* denuntio.

dēnōrmis, -e [*a de et* norma, *cf.* denormare. *Th.*]. *i. q. deformis*: PORPH. Hor. sat. 2, 6, 9 *v. l. 84.*

dēnōrmo, -ātus, -āre [*a de et* norma. *Th.*]. *i. q. denormem reddere*: HOR. sat. 2, 6, 9 o si angulus ille proximus accedat, qui nunc -at agellum! *cf.* PORPH. *ad l.* extra modum procedens denormem facit vel illum designat et velut norma posita definit. *i. q. ad normam derigere*: GROM. p. 345, 20 a septentrione in sinistra limitis -ata linea a duodecima parte.

dēnōsco *v.* dinosco. **dēnostātio** *v. p. 390, 82.* *L.*

dēnotābilis, -e *a* denotare. DOSITH. gramm. VII 426, 22 -is persona ἐσπιλωμένον ὑβρισμένον κατεστιγμένον πρόσωπον. GLOSS. V 661, 44 detestabilis homo, -is persona.

dēnotātio, -ōnis *f. a* denotare. GLOSS. ἀτιμία. *i. q. vituperatio, reprehensio, accusatio*: PS. QVINT. decl. 19, 3 omnium maledictis succlamatus, omnium -e damnatus est. TERT. adv. Marc. 5, 20 nec hic apostolus de diversitatis -e et increpatione tacuisset. cult. fem. 2, 13 *bonum* in ipsas -es exultat. FIRM. math. 3, 5, 16 faciet perfidos et crebris ob hoc -bus miseros. COD. Theod. 11, 7, 3 (*a. 320* = COD. Iust. 10, 19, 2 pr.) carcer hominum noxiorum est officialium et cum -e ... iudicum. TRACT. in Luc. 1, 6 sine querela id est sine -e et accusatione mortalium. OROS. apol. 1, 3 FACVND. defens. 3, 2 p. 586^{C}. *i. q. condemnatio*: VVLG. Sirach 5, 17 -o pessima super bilinguem (κατάγνωσις).

dēnotātus, -ūs *m. a* denotare. *i. q. denotatio*: TERT. pall. 4 p. 944 Öhl. quantum -ui passivitas offert libertinos in equestribus *vestimentis*.

*__dēnoto__, -āvī, -ātum, -āre *a de et* notare. GLOSS. δῆλον ποιῶ, διασημαίνω. -at detractat, detrahit. *legitur inde a* CIC. (*? v. l. 25*) *et* LIV.; *frequentat* TERT.
1 *proprie*: a *i. q. notare, signare*: CIC. Manil. 7 qui uno nuntio atque una significatione ... cives Romanos necandos trucidandosque ... -vit (curavit *HE*). VAL. MAX. 6, 4, 3 virgā solum. COLVM. 3, 15, 1 *linea* sic -ata. 7, 9, 11 -et ... quot et quales sint nati. arb. 2, 1. PLIN. nat. 35, 199 pedes venalium trans mare advectorum -are instituerunt maiores. GAIVS dig. 40, 4, 24 nominatim videntur liberi esse iussi, qui vel ex artificio vel officio ... -ati essent. MOD. coll. Mos. 10, 2, 3. GELL. 1, 15, 19 loquacitatem verborumque turbam ... Aristophanes insignibus vocabulis -vit (*cf. 2 d*). 14, 1, 21 si vitae fortunarumque eiusdem nominis indicia non eadem stellarum facie -antur. TERT. nat. 2, 4 ita illum orbem maiorem Peripatetici -verunt. test. anim. 6. adv. Marc. 2, 10 sed ipse auctor delicti in persona peccatoris viri -atur. 5, 10 *al.* NOVATIAN. trin. 31 p. 950^{B} collatus cum patre et tantus -atus. ANTH. 806, 45 ZENO 1, 5, 18. 2, 62, 1 imminere supplicium -ati vulneris inflictu minatur. COMMENT. Lucan. 4, 444 quasi motu lori feram -are iuventam. SCHOL. Germ. Bas. p. 104, 3 *circulus*, qui lacteus vocatur, quod albis nubibus -etur circuitus eius. PRVD. ham. praef. 32 agnosco nempe, quem figura haec -et. PHYSIOGN. 104 sunt et alia vitia, quae in animi motibus -antur. 105. AVIAN. fab. apol. 6 ictericia, quam croceus in te color -at. AVELL. p. 31, 8 haereses ideo hominum appellationibus -atae sunt, quia et hominum commenta tradiderunt. p. 31, 17. 32, 25. OP. imperf. in Matth. 1 p. 618 littera iota decem -ans. INST. Iust. 3, 6, 7 propria cognationis appellatione quemquam -are. *adde fere i. q. indicare*: ROMAN. Char. gramm. I 144 schema quasi monoptoton sit proinde declinasse Caelius ... -atur. TERT. monog. 9 p. 775 Öhl. ut ... id genus duritiae commissum -etur. b *i. q. demonstrare*: SEN. contr. 7, 5 praef. procuratorem digito. TAC. Agr. 45 cum -andis tot hominum palloribus sufficeret saevus ille voltus (*fere i. q. excitare*). ann. 3, 53 -antibus vobis oculis ora ac metum singulorum. APVL. met. 2, 30 directis digitis et detortis nutibus praesentium -or. 3, 12 omnium oculis, nutibus ac denique manibus. TERT. anim. 10 designa oculos, -a pupulas ... demonstra mandibulas. 51 orat. 15. CLAVD. MAM. anim. p. 19, 5 uti digito vel -are vitanda vel ostendere sequenda.
2 *translate*: a *i. q. significare, intellegere, alludere*: LIV. 4, 55, 7 haud dubie Icilios -ante senatu. PHAEDR. app. 9, 14 quia per gallinam -vit feminas. TERT. resurr. 28 p. 65 siquidem trina virtus dei per illa trina signa -batur. adv. Marc. 3, 18 *Isaac* Christi exitum iam tunc -bat. PS. RVFIN. in Os. 13, 15. b *i. q. observare* (*cf.* GLOSS. -ate σκοπήσατε): COLVM. 9, 8, 12 serius coepit eas (*i. apes*) -are. MIN. FEL. 2, 4 simulacro Serapidis -ato (*fere i. q. animadverso*). TERT. spect. 27 omnes angelos prospicere de caelo et singulos -are. nat. 2, 4 deos vestros, in quibus nullius cursus aut motus officium -atur. CYPR. hab. virg. 19 -anda et contrectanda virginitas. AMBROSIAST. in I Cor. 2, 13 quae (*i. signa*) in firmamento -antur. ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 29, 15. *seq. acc. c. inf.*: SCHOL. Cic. Bob. p. 35 affectata et oratoria quadam calliditate hoc uti verbo Decimum Laelium accusatorem voluisse -at Cicero. p. 133. ALC. AVIT. epist. 52 p. 82, 16 illis facile -at ... posse mutare. *seq. interrogatio indirecta*: ALC. AVIT. epist. 51 p. 80, 30 ut non facile -es, auctoris magis scriptorisne vitiis irascaris. c *i. q. discernere, dinoscere*: VELL. 2, 70, 2 cum ... neque pulvere facies aut signa militum -ari possent. SEN. epist. 121, 5 artifex colores celerrime -at.
d *i. q. vituperare, reprehendere, arguere* (*additur* pro *p. 537, 1*, ut *l. 80*, quasi *l. 82*): SEN. benef. 4, 30, 2 Fabium Persicum, cuius osculum etiam impudici -bant. SVET. Cal. 56 quem Gaius seniorem iam, ut mollem et effeminatum -are omni probro consuerat (SCHOL. Cic. Bob. p. 155 Clodium quasi hostem publicum). POMPON. dig. 30, 54, 1 turpia legata, quae -andi magis legatarii gratia scribuntur. MARCIAN. dig. 48, 3, 6, 1. TERT. nat. 1, 1 si -atur *christianus*, gloriatur. 1, 14 quid itaque

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

nostrum unicum *deum* -atis? test. anim. 1 pro christiano -etur. 4 orat. 2. pudic. 9 nec -retur cum Iudaeis communicans victum. ieiun. 6. 13 anim. 12 patient. 3 *al.* ZENO 2, 25, 2 censuit illos ... -are. 3, 38, 15 ne alter alterum ... -et. 2, 62, 1. SCHOL. Cic. Bob. p. 24. 30 ut M. Crassi mores -et. AMBROSIAST. in Rom. 6, 16 hoc olim deus -at et accusat. 12, 16 in I Cor. 15, 12. in I Tim. 4, 1/5 *doctrina falsa*, quae nunc in Marcionitis ... -atur. COD. Theod. 16, 5, 6, 3 (*a. 381* = COD. Iust. 1, 1, 2, 2) qui ... suis apertis criminibus -entur. PELAG. in I Cor. 11 p. 751ᵈ in I Thess. 4 p. 868ᵃ. AVG. civ. 14, 23 facta -et suae turpitudinis. Ps. PHOEBAD. fid. 3 p. 38ᴬ. CLAVD. MAM. anim. p. 123, 2 quosdam sententiae suae improbitate, non mea sponte -ans. GREG. TVR. Franc. 2, 3 assertiones suas ... taliter -ari (*v. l.* denutari, denudari). *additur gen. criminis* (*cf.* GLOSS. -o καταστίζω ἐπὶ ὕβρεως): TERT. adv. Hermog. 41 inconcinnitatis et inaequalitatis et turbulentiae -ari mereretur. SCHOL. Cic. Bob. p. 86 impudicitiae. HIER. c. Ioh. 23 calumniae. AVG. epist. 451, 54 stultitiae. CASSIAN. conl. 19, 3, 1 segnitiae. de: TERT. nat. 1, 4 aut nos soli ... pessimi de bono -amur? adv. Marc. 4, 3 de conversatione a Paulo -bantur. *de persona*: TERT. apol. 37 quid de tam conspiratis umquam -atis? quod: TERT. adv. Val. 7 p. 184 nec aliud magis in huius modi -o, quam quod post omnia inveniuntur, qui ante omnia fuisse dicuntur. 11 p. 190 magis -bo doctrinae perversitatem quod docebantur. *nom. c. inf.*: NOVATIAN. cib. Iud. 2 inconstans ... videri -bitur. Ps. AVG. quaest. test. I 127, 9 hoc enim ... inimicitiarum causa facere -antur. *nota absolute i. q. conviciari*: ITALA psalm. 49, 20 (Optat. 4, 3 p. 105, 19. 4, 5 p. 107, 18) adversus fratrem -bas (κατελάλεις, VVLG. loquebaris). *ibid. syn.* scandalum ponere. *i. q. condemnare*: VVLG. Sirach 19, 5 qui gaudet iniquitate, -bitur. 19, 6 qui iucundatur in malitia, -bitur (καταγνωσθήσεται). *i. q. punire*: AVG. epist. 87, 4 illud . . . scelus ad exemplum devitandi ... deus praesenti supplicio -vit.

syn.: ad 1: ostendere, designare, demonstrare. *ad 2 d*: accusare.

part. perf. pass. pro adi. **dēnotātus**, -a, -um [*hisp.* denodado. *M.-L.*]. *sensu activo*: *i. q. convicians*: TERT. nat. 1, 10 p. 78, 12 derisus vero quanto lascivior, tanto -ior ad morsum contumeliae. *Kieckers.*

***dēns**, -ntis *m.* [*i. q. ind.* dán, *gr.* ὀδών ὀδούς, *cf. c. hibern.* dēt, *got.* tunthus, *lituan.* dantis *'dens' et c.* edo ēsse. *Th.*]. CASSIOD. in psalm. 3, 6 -es enim dicti sunt a demendo (GLOSS. SCHOL. Prud. cath. 4, 80). ISID. diff. 2, 59 -es quasi cibos dividentes, *sed* orig. 11, 1, 52 -es Graeci ὀδόντας dicunt et inde in Latinum videntur trahere nomen. *fem.?*: CASS. FEL. 32 p. 65, 19. 66, 3 *pars codd.* CONSENT. gramm. V 396, 8 qui dicit nominativo casu hic fontis, hic dentis, *soloecismum facit. nom. plur.* dentia: ANON. med. ed. Piechotta 187. *gen. plur.*: VARRO ling. 8, 67 *a -e fit* dentum et -es (*acc. plur.*), *sed* PROB. inst. gramm. IV 125, 7 quaeritur qua de causa horum -ium et non horum -um facere debeat. *in usu est* -ium. detes: TAB. devot. Audollent 135 B 1 (A 5 dentes). GLOSS. ὀδούς (*cf.* PLVT. quaest. conv. 8, 6, 5 δέντης ... τοὺς ὀδόντας. ISID. orig. 11, 1, 52 *l. 39*). *in interpretatione nom. hebr.*: HIER. nom. hebr. p. 23, 10 (Sanir). p. 54, 6 (Elnathan). epist. 30, 5 (sen. *cf.* 30, 12). *legitur per totam latinitatem, saepe sing. pro plur., ex. gr.*: CIC. carm. frg. 22, 26 HOR. sat. 2, 1, 52 CIRIS 128 OV. epist. 4, 104 met. 10, 704. 11, 124 *al.* APVL. met. 8, 4 *p. 541, 33.* 8, 5 *aper* ipsum resurgentem multo -e laniavit. [*val.* dinte, *it.* dente, *francog.* dent, *hisp.* diente. *M.-L.*]

I ***proprie*:** **A** *hominum*: PLAVT. Capt. 79 prolatae res sunt nostris -bus. Curc. 322 Bacar. frg. 1. CIC. nat. deor. 1, 92 -es palatum fauces *habebit deus* nullum ad usum. 2, 86 si qui -es et pubertatem natura dicat existere. 2, 134 -bus in ore constructis manditur . . . cibus *eqs.* (*cf.* 2, 122). 2, 149 in ore sita lingua est finita -bus ... plectri similem linguam nostri solent dicere, chordarum -es. LVCR. 3, 692 ita conexa est per venas viscera nervos ossaque, uti -es quoque sensu participentur. 5, 1283 arma antiqua manus ungues -esque fuerunt. 6, 659 arripit acer saepe dolor -es. PRIAP. 78, 1 di deaeque -bus tuis escam negent. PAVL. FEST. p. 116 *linguae* insertae, id est intra -es coercitae. SEN. benef. 4, 6, 6 nunc puerilium -ium lapsus, nunc ... pubertas et ultimus ille -s surgenti iuventae terminum ponens. dial. 5, 4, 2 -ium inter se arietatorum ... sonum. nat. 3, 18, 7 non sunt ad popinam -bus et ventre et ore contenti. LVCAN. 9, 934 volnera lambit *Psyllus* ore venena trahens et siccat -bus artus. PLIN. nat. 1, 7, 15. 7, 68 editis *infantibus* primores septimo mense gigni -es *eqs.* (*cf.* CENS. 7, 2*sqq.* GELL. 3, 10, 12 AVSON. 341, 1 FAV. EVL. p. 9, 28 VINDIC. med. 14 MACR. somn. 1, 6, 79 MART. CAP. 7, 739). 7, 72 hominem prius quam genito -e cremari mos gentium non est. *et saepe, praecipue de remediis -ium.* LACT. opif. 7, 5 in imo capite ipso certam sedem possident aures, certam oculi, nares item, os quoque et in eo -es et lingua. HIER. epist. 30, 12 per -es articulata vox promitur. AVG. in psalm. 120, 11 *linguae* percutiendo palatum et -es distinguunt sonos, quibus loquimur. *cf.* ISID. orig. 9, 1, 8 omnes occidentis gentes verba in -bus frangunt. *de rebus quasi personis*: LVCR. 1, 852 ut mortem effugiam leti sub -bus ipsis (*cf.* SEN. Herc. f. 555 Mors avidis pallida -bus). OV. met. 15, 235 vitiataque -bus aevi ... consumitis (*tempus et vetustas*) omnia. PETRON. 42 aqua -es habet. GREG. M. moral. 11, 53 -e conscientiae mordetur.

proverbialiter dicta: PLAVT. Amph. 295 perii; -es pruriunt (Poen. 315). Capt. 187 cum calceatis -bus veniam tamen. Curc. 318 gramarum habeo -es plenos. Mil. 34 ne -es dentiant. Trin. 909 devoravi nomen imprudens modo. :: non placet qui amicos intra -es conclusos habet. 925 satin inter labra atque -es latuit vir minimi preti? CATVLL. 23, 4 quorum -es vel silicem comesse possunt. VVLG. exod. 21, 24 reddet ... oculum pro oculo, -em pro -e (lev. 24, 20 restituet. deut. 19, 21 exiges. Matth. 5, 38 *cf.* TERT. patient. 6 adv. Marc. 2, 18. 4, 16 HIER. epist. 21, 2, 3).

B *bestiarum*: **1** *generatim*: ENN. ann. 528 quasi feta canes sine -bus latrat (*cf.* PLAVT. Capt. 486 LVCR. 5, 1064. OV. met. 7, 408 Echidneae canis *i. Cerberi.* MANIL. 5, 225 morsibus et crebris -es in voce relinquit *canis*). VARRO rust. 2 praef. 4 *armenti.* 2, 2, 5 si quoi *ovi* vetustate -es absunt. 2, 3, 7 *caprarum* (VERG. georg. 2, 379 durique venenum -is *caprae*). 2, 4, 5 *luporum* (VERG. Aen. 11, 681. HOR. sat. 2, 1, 52 -e lupus ... petit. OV. epist. 10, 84 *al.*). 2, 4, 13. 2, 7, 2 *equi* (VERG. Aen. 7, 279 OV. ars 1, 20 *al. proverbialiter*: HIER. in Eph. prol. p. 538 equi -es inspicere donati). 2, 8, 6 aetatem *hinni* ex -bus cognoscunt (*cf.* COLVM. 6, 29, 4 *sq.*). 2, 9, 1 *apri* ... in silvis saepe -bus canes occiderunt (CIC. nat. deor. 2, 127 ut se ... defendant cornibus tauri, apri -bus. LVCR. 5, 1326*sq.* VERG. georg. 3, 255 TIB. 3, 9, 3. OV. epist. 4, 104 obliquo -e timendus aper. met. 8, 288 *al.* PLIN. nat. 18, 2 apri *exacuunt* -ium sicas. SIL. 1, 425 *al.* STAT. Theb. 9, 689 niveo lunata monilia -e. *cf.* 11, 532 lunataque -bus uncis ora sonant [CLAVD. carm. min. 2, 107]. CALP. ecl. 6, 45 ubi [*in cervice*] pendulus apri -s sedet et nivea distinguit pectora luna). RHET. Her. 4, 49, 62 (*in imag.*) iste qui cotidie ... tamquam iubatus draco serpit -bus aduncis *eqs.* (CIC. carm. frg. 22, 26 taetro . . . -e *draconis* HOR. sat. 1, 8, 42 colubrae. OV. met. 3, 34 triplici stant ordine -es. 7, 151. 10, 10 serpentis. *al.* SEN. dial. 3, 17, 6 LVCAN. 9, 615. 739. 764 *al.* VVLG. sap. 16, 10. *cf. infra l. 64*). LVCR. 5, 991. 1038. VERG. Aen. 7, 667 *leonis* (HOR. carm. 4, 4, 16 *al.* PLIN. nat. 8, 49). CIRIS 128 *capillum* fibula ... tereti nectebant -e cicadae (*sc. aureae*). HYG. Gell. 16, 6, 15 *in interpretatione voc.* bidens (*q. v.*). HOR. sat. 2, 6, 87 *muris.* COLVM. 10, 321 sata ne ... parvulus aut pulex irrepens -e lacessat. PLIN. nat. 1, 11, 61—64. 8, 67. 116 *al.* 11, 160—173. 274 *et saepe. nota*: 10, 7 Phemonoe ... -es ei (*aquilae morphno*) esse prodidit. 10, 126 *Diomediarum avium* (*sed cf.* 11, 164 volucrum nulli -es praeter vespertilionem). 11, 3 *teredinis* (16, 220). 11, 107 *locustae* in commissura scapularum habere quasi -es existimantur (11, 267. *cf. l. 33*). 11, 165 *cochleae* (*cf. p. 539, 10*). 28, 90 *-ium bestiarum usus magicus et medicinalis* (28, 95. 98. 100. 107. 121. 150. 180. 205. 257*sq.* 29, 67. 30, 19*sqq.* 32, 137 *al.*). *nota*: VVLG. deut. 32, 24 -es bestiarum immittam in eos (*i. bestias dentatas*).

2 *speciatim*: **a** *elephantorum, saepe i. q. ebur, tam rude quam confectum*: VARRO ling. 7, 39 quos -es multi dicunt, sunt cornua. CIC. Verr. 5, 103 -es eburneos (LIV. 37, 59, 3 VAL. MAX. 1, 1 ext. 2. [MART.] 14, 91 lemma [v. 2 Libycas ... trabes]. AMBR. in psalm. 47, 14. CLAVD. 22, 256 spicis et -e comas illustris eburno ... Africa. carm. min. 28, 22 VVLG. Ezech. 27, 15). *ibid.* qui eos -es reponerent. CATVLL. 64, 48 pulvinar ... Indo ... -e politum (OV. met. 8, 288 -es apri *Calydonii* aequantur -bus Indis. 11, 167. STAT. silv. 3, 3, 95 Indi -is honos. MART. 2, 43, 9. 10, 98, 6 aut citrum vetus Indicosque -es. AVIEN. orb. terr. 1200. 1315). PROP. 2, 31, 12 valvae, Libyci nobile -is opus (= MART. 14, 3, 2. 9, 22, 5 ut Mauri Libycis centum stent -bus orbes). OV. Pont. 4, 9, 28 totum Numidae sculptile -is opus. LVCAN. 10, 144 -bus ... niveis (SIL. 9, 582. 16, 205 nivei ... munera -is. AVIEN. orb. terr. 378). PETRON. 119, 15 ne desit belua -e ad mortes pretiosa (*i. elephas*). CALP. ecl. 7, 54 PLIN. nat. 8, 7. 11. 25. 27*sqq.* 37, 204. *nota*: 13, 81 scabritia *chartae* levigatur -e conchave. SIL. 10, 249 qua belligero fera belua -e *agit.* MART. 7, 13, 2 antiqui -is ... ebur. 5, 37, 5 politum pecudis Indicae -em. 13, 100 venatio ... -is Erythraei. IVV. 11, 124 TERT. resurr. 6 p. 33, 27. HIER. in Am. 3, 14 p. 262 domus eburneae: pro eburneis domos -is, id est elephantinas, in hebraeo scriptum est. VVLG. III reg. 10, 22. **b** *serpentis in fabula Cadmi et Iasonis*: VERG. georg. 2, 141 satis immanis -bus hydri. AETNA 20 sparsumve in semina -em. OV. am. 3, 12, 35 Thebanaque semina, -es. epist. 6, 33 vipereos -es in humum pro semine iactos. 12, 95 met. 3, 103. 4, 573. 7, 122 Ib. 445. SEN. Oed. 588 catervae -e Dircaeo satae. LVCAN. 4, 552 VAL. FL. 6, 437. 7, 554 IVV. 14, 241 HYG. fab. 22 p. 53. 178 p. 34 CLAVD. 21, 319.

***epitheta*:** *de generibus et positione*: CIC. nat. deor. 2, 134 dentibus in ore constructis manditur ... cibus: eorum adversi acuti morsu dividunt escas, intimi autem conficiunt, qui genuini vocantur. PLIN. nat. 11, 160 -ium tria genera: serrati aut continui aut exserti, *deinde describuntur.* ISID. orig. 11, 1, 52 *tractat* praecisores, caninos, molares. adversus: CIC. *l. 72.* ISID. diff. 2, 59. caninus (*aliter p. 539, 57*): *v. vol. III p. 252, 27 sqq.* columellaris: *v. vol. III p. 1735, 61.* concavus: PLIN. nat. 11, 162. continuus (*v. l. 74*): PLIN. nat. 8, 107 corocotta . . . nullis gingivis, -e continuo. 10, 201 quibus continui -es, sorbent, ut equi, boves. genuinus: PAVL. FEST. p. 94 genuini -es quod a genis dependent. *cf.* CIC. nat. deor. 2, 134 PLIN. nat. 11, 166 GELL. 3, 10, 12. PAVLA et EVSTOCH. Hier. epist. 46, 10, 4 ut genuino -e se lacerent. 50, 5. 108, 15. GLOSS. σωφρονισ⟨τὴρ⟩ ὀδούς. inferior: PAVL. FEST. p. 4 CELS. 8, 12 *al.* intimi: CIC. *l. 73.* ISID. diff.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2, 59. lactans: *v. l. 12.* maxillaris: CELS. 6, 9 PLIN. nat. 11, 166. 32, 80. 139. medius: COLVM. 6, 29, 4 *al.* molaris: VEG. mulom. 2, 33, 1. 3,1,1. 3, 5, 3 VVLG. iud. 15,19 CASS. FEL. 32 p. 63 ORIBAS. eup. 4, 85 ISID. diff. 2, 59. GLOSS. IV 539, 10 molares -es extremi. primarius: GLOSS. -es primarii τομεῖς. pullinus: PLIN. nat. 18, 172 (*equi*). rapax: VEG. mulom. 3,1,1. rarus: PLIN. nat. 11,274 vitae brevis signa ponit *Aristoteles* raros -es. SVET. Aug. 79. serratus (*v. p. 538, 74*): PLIN. nat. 10,201. 199 serratorum -ium carnivora sunt omnia. solidus: PLIN. nat. 11, 162. spissatus: PLIN. nat. 32, 154 *pernae conchae* -es circuitu marginum habent pectinatim spissatos. superior: PAVL. FEST. p. 4 CELS. 8,1 COLVM. 6,29,4. *cf.* VEG. mulom. 3,5,2 -es superiores quos lactantes vocant. *de qualitate, colore, forma*: acutus: CIC. nat. deor. 2, 134 CELS. 6, 12. aduncus (*serpentis et apri*): RHET. Her. 4, 49, 62 OV. met. 10, 550. 11, 776 PLIN. nat. 8, 95 STAT. Theb. 5, 510. aeger: MART. 10, 56, 3. aeratus: PETRON. 124, 274 (*Discordiae*). albus: PLAVT. Epid. 429 VERG. Aen. 7, 667. 11, 681 *cf.* QVINT. inst. 8, 2, 10. 8, 6, 40. altus: HYG. Gell. 16, 6, 14 duos -es altiores. asper: PHAEDR. 1, 2, 24 (*hydri*). ater: HOR. epod. 8, 3. 15 epist. 1, 18, 7. *cf.* atratus: CAECIL. com. 268. bonus: PLAVT. Truc. 224. brevis: CELS. 7,12,1. brocchus: VARRO rust. 2, 7, 3. buxeus: MART. 2,41,7. candens: APVL. met. 7,16 flor. 15 p. 60. candidus: VARRO ling. 8,38 CATVLL. 39,1 SCRIB. LARG. 60 HIER. epist. 10,2,2. VVLG. gen. 49,12 sunt . . . -es eius lacte candidiores. *cf.* CIC. Tusc. 5, 46 candiduli -es. cariosus: PHAEDR. 5, 10, 5. causarius: PLIN. nat. 23, 75. cavus: PROP. 4, 5, 68 PLIN. nat. 23, 148. cavatus: PELAGON. 1. deciduus: PLIN. nat. 8, 7. durus: LVCR. 5, 1064 (*canum*). VERG. georg. 2, 379 (*caprae*). eminulus: LVCIL. 117. 546 VARRO rust. 2, 9, 3. erosus: PLIN. nat. 24, 80. exiguus: SVET. Aug. 79. expolitus: CATVLL. 39, 20. feralis: AMM. 22, 9, 15 *Adonide* apri -e ferali deleto. ferreus: PLAVT. Truc. 943. LACT. inst. 5, 11, 6 quae *belua* (*de imperatore Galerio*) ferreis -bus saevit. VVLG. Dan. 7, 7. 19. firmus: VARRO rust. 2, 9, 10. SIL. 10,127 nondum sat firmo . . . -e (*catulorum*). flexus: LVCAN. 9, 764 (*serpentis*). fulmineus: PHAEDR. 1, 21, 5 (*apri*). MART. 11, 69, 9. grandis: PLIN. nat. 30, 137. ingens: OV. ars 3, 280. letalis: SOL. 27, 41 (*serpentis*). *cf.* ENNOD. carm. 2, 19, 3 -s mortis (*i. mortifer*). lividus: HOR. epod. 5, 47. longus: PAVL. FEST. p. 33 PLIN. nat. 30, 98. 32, 113. lubricus: MAECEN. carm. frg. 3. luridus: HOR. carm. 4, 13, 11. mobilis: PLIN. nat. 20, 212. 22, 47. 23, 107. 28, 178. niger: HOR. carm. 2, 8, 3 OV. ars 3, 280 MART. 5, 43, 1. niveus: OV. epist. 17,18 MART. 5, 43, 1 NEMES. cyn. 164. novus: HOR. carm. 4, 4, 16 CELS. 8, 1 NEMES. cyn. 170. nudus: VERG. georg. 3, 514 PS. QVINT. decl. 12, 13. obscurus: IVV. 6, 145. piceus: MART. 2, 41, 6. putridus: CIC. Pis. 1 VVLG. prov. 25, 19. recurvus: STAT. Theb. 1, 488 (*apri*). robiginosus: MART. 5, 28, 7. saxeus: APVL. met. 11, 13 (*asini*). scaber: CELS. 7, 12, 1 SVET. Aug. 79 MART. CAP. 3, 226. sesquipedalis: CATVLL. 97, 5. sordidus: PETRON. 64. *cf. p. 542, 48.* splendidus: SCRIB. LARG. 59. spinosus: MART. CAP. 4, 326 (*serpentis*). taeter: CIC. carm. frg. 22, 26. tener: CALP. ecl. 6, 52. vacuus: MART. 1, 60, 2 intres . . . lepus ora leonis, esse tamen vacuo se leo -e putat. validus: LVCR. 5, 1326. venenatus (*serpentis*): OV. epist. 12, 95 ARNOB. nat. 1, 17 BACHIAR. repar. laps. 3 *cf.* GREG. M. moral. 1, 53 veneni -e. uncus: CALP. buc. 5, 92 (*serpentis*). HOMER. 596 (*apri*) STAT. Theb. 11, 532 (*apri*). vulnificus: SEN. Phaedr. 346. *pro genet. poss.* (*cf. p. 542, 43*): aprinus: AVG. civ. 6, 7. aprugineus: SOL. 32, 30 MART. CAP. 2, 197. caballinus: PLIN. nat. 30, 72. 80. caninus: PLIN. nat. 7, 24 Choromandarum gentem . . . oculis glaucis, -bus caninis. *cf. p. 542, 51.* ferinus: PAVL. MED. adv. Cael. 5. humanus: PLIN. nat. 28, 40. lupinus: SERV. georg. 3, 208. puerilis: SEN. benef. 6, 6. vipereus: OV. epist. 6, 33 met. 3, 103. 4, 572. 7, 122 SIL. 8, 497. *nota*: CARM. epigr. 865, 3 -e . . . Aetrusco (*i. apri Etrusci*). *per enallagen posita* (*alia v. sub III*): avidus: OV. epist. 10, 84 met. 11, 123 SEN. Herc. f. 555 PHAEDR. 1, 13, 11. 4, 6, 9. blandus: MART. 1, 14, 3. domitus: OV. met. 10, 704 -e premunt domito Cybeleia frena leones. ferus: OV. Ib. 460 SIL. 4, 379. funereus: DRAC. laud. dei 1, 462. furialis: MART. 2, 75, 7. ieiunus: HOR. epist. 2, 2, 29 ieiunis -bus acer *miles*. ignobilis: SEN. Ag. 739. lassus: SEN. Thy. 736. miser: LVCAN. 4, 413. periurus: MART. 13, 66, 1. rabidus: MART. epigr. 18, 3 SVLP. SEV. Mart. 17, 1. *cf.* LVCAN. 10, 446 (*VG*, rapidos *cett.*). saevus: OV. met. 15, 93 AMBR. fid. 1, 6, 46. siccus: STAT. Theb. 10, 48 pectoraque et siccos minuunt in limine -es. superbus: HOR. sat. 2, 6, 87 tangentis male singula -e superbo. timidus: MART. 1, 104, 18. vanus: *v. infra l. 80.* vesanus: HOMER. 398. vindex: *v. p. 541, 56.*

***iuncturae*: a -s *est subiectum*:** abest: PAVL. dig. 21, 1, 11 cui -s abest, non est morbosus. cadit: PLAVT. Men. 1116 septuennis: nam tunc -es mihi cadebant primulum. LVCR. 5, 672 SEN. epist. 12, 3. 83, 4 PLIN. nat. 28, 41. 46 GELL. 3, 10, 12 PELAGON. 1. comedit: CATVLL. 23, 4 *v. p. 538, 5.* crepitat: MANIL. 5, 602 saevit in auras morsibus vani crepitant sine vulnere -es. crepat: PERS. 3, 101 SEN. epist. 13, 2. decidit: PLIN. nat. 7, 68. 11, 169. 25, 20. dolet: CELS. 6, 9 *al.* SCRIB. LARG. 6 PLIN. nat. 25, 167 MART. 11, 40, 6. *cf.* CIC. Tusc. 2, 52 condoluit. CELS. 7, 12, 1 dolores movet. enascitur: SEN. epist. 121, 15. *cf.* gignitur: LABEO Gell. 4, 2, 12 cum infantibus non simul -es gignuntur. PLIN. nat. 7, 68. 72 GELL. 3, 10, 12. renascitur: IVV. 14, 11. excedit: CELS. 8, 7 -s super proximum -em excedit. excidit: PLAVT. Merc. 541 HOR. sat. 1, 8, 49. hebescit: PLIN. nat. 7, 168. labat: CELS. 7, 12, 1 PLIN. nat. 24, 119. 29, 37. livet: OV. met. 2, 776. nigrescit: PLIN. nat. 31, 117. obstupescit: VVLG. Sirach 30, 10. Ier. 31, 30 qui comederit uvam acerbam, obstupescent -es eius. Ezech. 18, 2. putrescit: PLIN. nat. 31, 101. sonat: SIL. 4, 632 pulsati ligno sonuere in vulnere -es. **b** *genetivus*: acies: AMM. 14, 7, 13 destricta -ium acie stridens *Gallus*. agmen (*i. ordo*): STAT. Theb. 5, 510 terna agmina adunci -is *serpentis*. amplitudo: PLIN. nat. 8, 7. attritus: APVL. met. 10, 28 attritu -ium longo stridore reddito. brocchitas: PLIN. nat. 11, 169. candor: PLIN. nat. 8, 8 TREB. trig. tyr. 30, 15. caverna: PLIN. nat. 22, 106. *cf.* cava -ium: PLIN. nat. 20, 53. 121. 25, 171 *al.* color: PLIN. nat. 23, 79. commissura: SCRIB. LARG. 184. 196. confirmatio: SCRIB. LARG. 60. conventus: SOL. 13, 2. crepitus: CIC. Tusc. 4, 19. curatio: PLIN. nat. 23, 74. detractio: CAEL. AVR. chron. 2, 4, 84. discrimen: QVINT. inst. 12, 10, 29 *f littera* inter discrimina -ium efflanda est. distantia: CAEL. AVR. acut. 2, 10, 74. dolor: CELS. 4, 2. 6, 9 *al.* SEN. epist. 78, 9 SCRIB. LARG. 53 *al.* PLIN. nat. 7, 22 *al.* VLP. dig. 21, 1, 4, 6 CASS. FEL. 32. duritia: SEN. epist. 90, 22. emissio: AMBR. epist. 44, 11. evulsio: CIC. nat. deor. 3, 57. firmitas: PLIN. nat. 18, 114. 23, 77. flexus: PLIN. nat. 8, 212 in India cubitales -ium flexus *suum*. formido: FRONTO p. 228, 28 N. trinas -ium formidines (*i. ordines*). frendor: ITALA Luc. 13, 28 (Tert. adv. Marc. 4, 30 p. 526, 2. *cf.* 1, 27 p. 328, 16. resurr. 35 p. 77, 16; βρυγμός, VVLG. stridor). gingiva: CELS. 8, 1. gravitas: PLIN. nat. 37, 143. iniuria (*i. morbus*): COLVM. 6, 17, 5. labefactatio: PLIN. nat. 23, 56. lapsus: SEN. benef. 6, 6. medicus: VLP. dig. 50, 13, 1, 3. mobilitas: PLIN. nat. 20, 224. motus: PLIN. nat. 20, 16. mundicina: APVL. carm. frg. 2, 2. nota (*sc. morsus*): OV. am. 1, 7, 42. 3, 14, 34. offensa: PLIN. nat. 34, 104. ordo: VAL. MAX. 1, 8 ext. 12. 13 PLIN. nat. 8, 75 TERT. nat. 1, 7 AVR. VICT. epit. 28, 2 AMM. 22, 15, 5. organum: TERT. resurr. 61 p. 122, 17. ὄς: CATVLL. 97, 5 MACR. sat. 7, 9, 13. prosectus: APVL. met. 8, 5. raritas: QVINT. inst. 11, 3, 55 sunt qui spiritum cum stridore per raritatem -ium non recipiunt, sed resorbent. risus: VVLG. Sirach 19, 27. series: PLIN. nat. 8, 89. sonus: SEN. dial. 5, 4, 2. stabilitas: PLIN. nat. 23, 74. stridor: CELS. 2, 7 p. 42 AMM. 16, 12, 13. 36, 6, 6 VVLG. Matth. 8, 12. 13, 42 *al.* Luc. 13, 28 *v. supra l. 26* CAEL. AVR. acut. 1, 1, 40. 2, 10, 59. stupor: VVLG. Am. 4, 6 *cf.* HIER. *ad l.* p. 271. torpor: PLIN. nat. 8, 129. vestigium: TERT. nat. 1, 7. vis: SEN. benef. 4, 18, 2. vitium (*i. morbus*): PLIN. nat. 11, 277. 23, 124. 32, 97. vulnus: APVL. met. 8, 8 (*sc. a -e factum*). *notu genet. explicat.*: PLIN. nat. 18, 2 -ium sicas (*aprorum*). GELL. 1, 15, 3 vallum -ium (ἕρκος ὀδόντων. APVL. Plat. 1, 14). APVL. flor. 15 p. 60 intra murum candentium -ium. TERT. resurr. 60 p. 120, 26 spelunca haec oris et -ium statio. VVLG. Iob 41, 5 per gyrum -ium eius formido. **c** *dativus*: -i, -bus adhaerere: PLIN. nat. 13, 66 (*de cummi*). auxiliari: PLIN. nat. 20, 232. elabi: SEN. dial. 5, 17, 2. excutere: OV. trist. 1, 1, 78. extorquere: APVL. met. 3, 17. inhaerere: PLIN. nat. 8, 57 (*de osse*). mederi: PLIN. nat. 20, 111. nocere: PLIN. nat. 20, 91. prodesse: PLIN. nat. 20, 99. 29, 37. subicere: FRONTO p. 156, 12 N. subigere: ARNOB. nat. 2, 41. tradere: HYMN. Ambr. I 8, 14 martyres bestiarum -bus. *c. adiect.*: inimicus: PLIN. nat. 19, 34. 87. inutilis: PLIN. nat. 24, 105. utilis: PLIN. nat. 16, 167. 20, 174. **d** *accusativus*: -em, -es acuere: RHET. Her. 4, 39, 51 HOR. carm. 3, 20, 10 SEN. Phaedr. 346 dial. 3, 1, 6 STAT. Theb. 2, 513. exacuere: VERG. georg. 3, 255. adimere: AMM. 19, 3, 3 *leo* unguibus ademptis et -bus. admovere: OV. met. 11, 124. afferre: VARRO rust. 2, 9, 9 ut *canes* in dominum afferant -es. amittere: VITR. 8, 3, 23. apponere: HOR. sat. 1, 8, 48 -bus appositis (*sc. falsis*) uti. apprimere: AVR. Fronto p. 78, 11 N. atterere: PLIN. nat. 23, 73. auferre: CAEL. AVR. chron. 2, 4, 83. 84. cavernare: CASS. FEL. 32 p. 63. circumscalpere: PLIN. nat. 20, 32. collidere: SEN. epist. 11, 2 (*propter angorem*). colluere: PLIN. nat. 20, 41. 137. 23, 140. 24, 18. 32, 80. compellere: APVL. met. 8, 5 (*de apro*). comprimere: PLAVT. Pseud. 787 SEN. dial. 3, 1, 4. conferre: OV. met. 3, 236 turba *canum* coit confertque in corpore -es. confirmare: SCRIB. LARG. 59. 60 PLIN. nat. 20, 38. 28, 178. confricare: PLIN. nat. 29, 31. conterere: VVLG. Iob 4, 10. psalm. 3, 8 (*in imag.*). 57, 7. corrumpere: CELS. 6, 13. curare: CAEL. AVR. chron. 2, 4, 83. defricare: CATVLL. 37, 20 Hiberā . . . urinā. 39, 19 OV. ars 3, 216. denigrare: PLIN. nat. 32, 68. detrahere: CAEL. AVR. chron. 2, 4, 83. eicere: CELS. 7, 5, 4. eiectare: VERG. Aen. 5, 470. emaculare: APVL. apol. 8. emere: MART. 12, 23, 1 (*sc. alienos*). erodere: PLIN. nat. 31, 101 *cf. p. 539, 28.* eruere: ALTERC. Heracl. p. 134, 10. evellere: LVCIL. 404. CELS. 7, 12, 1. excitare (*i. q. excutere*): TERT. adv. Marc. 4, 16 p. 470, 18. excreare: PRIAP. 12, 9 de tribus unum. excutere: LVCIL. 337 VITR. 8, 3, 23 IVV. 16, 10 TREB. Claud. 13, 5. 7 VVLG. exod. 21, 27. exedere: CAEL. AVR. chron. 2, 4, 83. exigere: CELS. 8, 1. eximere: CELS. 6, 9. 7, 12, 1 PLIN. nat. 28, 181 MART. 10, 56, 3 SVET. Vesp. 5. expellere: MART. 1, 19, 2 expulit una duos *-es* tussis et una duos. expuere: MART. 8, 57, 1. exserere: AVG. bapt. 2, 7, 10. extorquere: SVLP. SEV. chron. 1, 18, 3. extrahere: PLIN.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

nat. 23,75. 32,79. exturbare: PLAVT. Poen. 382 oculos atque -es. fatigare: Ov. met. 8, 825 MART. 6, 24, 31. figere: Ov. met. 3, 84 SEN. Herc. O. 918. firmare: PLIN. nat. 20, 235. 23, 59. fovere: CELS. 6, 9. frangere: CELS. 6,13 SEN. dial. 5, 28, 3. 7, 20, 6 LVCAN. 10, 446. STAT. Theb. 2, 514 fractosque in vulnera -es. VVLG. thren. 3, 16. fricare: SCRIB. LARG. 58. fuscare: Ov. ars 3, 197. hebetare: SIL. 8, 497. iacere: PLIN. nat. 8, 172. iactare: CAECIL. com. 72 garruli sine -es iactent. illidere: LVCR. 4, 1080 HOR. sat. 2, 1, 77 DRAC. Romul. 8, 355. imprimere: TIB. 1, 6, 14 SEN. dial. 7, 20, 6 LVCAN. 9, 806 IVV. 9, 134. includere: SEN. Thy. 161 oraque comprimit inclusisque famem -bus alligat *Tantalus*. inficere: PLIN. nat. 21, 139. infigere: CVRT. 9, 1, 33. inflectere: PLIN. nat. 19, 35. iungere: *l. 32.* laedere: PLIN. nat. 23, 106. lavare: CATVLL. 39, 14 PLIN. epist. 8, 18, 9. lĕvare: MART. 14, 22, 2 -es pinna levare potest. linere: MART. 1, 87, 3. movere: CELS. 6, 15. 7, 12, 1 SCRIB. LARG. 58 VVLG. deut. 34, 7. nudare: QVINT. inst. 11, 3, 81. obtundere: NEMES. cyn. 170. percutere: MART. 14, 69, 1 pugno. perfodere: PETRON. 33 pinnā argentea. perfringere: SIL. 10, 511. perstringere: SCRIB. LARG. 57. polire: MART. 14, 56, 2. ponere: STAT. Ach. 1, 749 sub frondibus hostem (*i. feram*) porrectum somno positosque in caespite -es. premere (*i. imprimere*): Ov. fast. 1, 355. pumicare: HIER. epist. 54, 5, 3. purgare: APVL. apol. 8. quatere: MAECEN. carm. frg. 3, 2. radere: CELS. 7, 12, 1. reficere: MART. 10, 56, 3. refigere: CELS. 6, 15. reponere: MART. 9, 37, 3. repurgare: PLIN. nat. 8, 90. restringere: PLAVT. Capt. 486. rumpere: PLIN. nat. 25, 173. sanare: PLIN. nat. 21, 166. scalpere: NOVIVS Atell. 43 PLIN. nat. 30, 27. scariphare: PLIN. nat. 28, 179. solvere: CAPITOL. Maximin. 6, 9. sputare: Ov. met. 12, 256. stabilire: PLIN. nat. 20, 212. 23, 107. stringere: MACR. sat. 2, 3, 9 HIER. epist. 20, 5, 1. 22, 29, 6. tegere: Ov. ars 3, 284 summos -es ima labella tegant. terere: Ov. met. 8, 369 (*de apro*). vincire: LEX XII tab. (Cic. leg. 2, 60) cui auro -es vincti (iuncti *al.*) escunt. vitiare: CELS. 6, 13. **e** *ablativus: pendet ex verbis*: -e, -bus armare: APVL. met. 8, 4 bestias armatas -e vel cornu. NEMES. cyn. 164. caedere: LVCR. 5, 1326. capessere: CIC. nat. deor. 2, 122 cibum. carere: PAVL. dig. 21, 1, 11. carpere: Ov. Ib. 460. HOMER. 371 carpit virides moribundus -bus herbas. comedere: AVR. Fronto p. 67, 20 N. malim eas *uvas* pedibus calcare quam -bus comesse. confligere: PACIAN. epist. 2, 7. confringere: TRACT. in Luc. 6, 1. contingere: PLIN. nat. 28, 199 renes ... devorari ... ita ne -e contingantur. contrectare: FRONTO p. 166, 12 N. convellere: Ov. met. 11, 123. crepitare: PLAVT. Rud. 536 LVCR. 5, 747. dare notas (*i. mordere*): PROP. 4, 3, 25. defendere: CIC. nat. deor. 2, 127. deridere: PLAVT. Epid. 429 me albis -bus. dimicare: IVST. 2, 9, 19. ferre: MART. 14, 200, 2. figere notas: TIB. 1, 8, 38. frangere: PLIN. nat. 18, 195 granum. fremere: VVLG. psalm. 111, 10 thren. 2, 16 SVLP. SEV. Mart. 17, 6. frendere: PLAVT. Capt. 913 Truc. 601 frg. inc. 34 PAVL. FEST. p. 91. 163 HIER. epist. 1, 4 AVG. civ. 17, 17. 18, 23 vers. 20, 30 VVLG. psalm. 34, 16. icere: PLIN. nat. 7, 44 quantulo serpentis ictus -e. imprimere notam: HOR. carm. 1, 13, 12. infremere: VVLG. Iob 16, 10. infrendere: VERG. Aen. 3, 664. 8, 230. 10, 717. insecare: RHET. Her. 4, 49, 62 (*de serpente*). instrepere: CLAVD. 17, 222. lacerare: SEN. clem. 1, 25, 1 MART. epigr. 18, 3 IVST. 28, 3, 8 VVLG. Iob 13, 14 SVLP. SEV. dial. 1, 22, 4. laedere: PHAEDR. 4, 6, 8 PLIN. nat. 28, 31 MART. 3, 47, 11. laniare: VERG. georg. 3, 514 Ov. epist. 10, 84 LIV. 22, 51, 9 APVL. met. 8, 5 *p. 537, 53* FIRM. err. 6, 5. OPTAT. 2, 19 p. 54, 2 -e vindice. libare: CALP. ecl. 6, 52. mandere: Ov. met. 15, 93. mordere: Ov. met. 13, 943 VVLG. Mich. 3, 5. petere: HOR. sat. 2, 1, 52 -e lupus, cornu taurus petit. 2, 1, 55. pressare: LVCR. 4, 1109 ora. perimere: MART. 2, 75, 7. rodere: HOR. epod. 5, 47. MART. 13, 2, 5 -em -e. saepire: MIN. FEL. 17, 10 animantes -bus saeptas. saevire: SEN. Tro. 1095 SVLP. SEV. Mart. 17, 1. 5. siccare: LVCAN. 9, 934 *p. 537, 70.* stridere: CELS. 2, 6. STAT. Theb. 6, 790 -bus horrendum stridens. VVLG. psalm. 36, 12 Marc. 9, 17 act. 7, 54. sustinere: PETRON. 53 amphoram. tollere: VARRO rust. 2 praef. 4 (*i. comedere*). vellere: Ov. met. 8, 800. violare: MART. 13, 66, 1. *pendet ex adiectivis*: COLVM. 7, 3, 7 *ovem* -e minacem. MART. 11, 70, 4 -e tuo saucia colla (CARM. epigr. 865, 3 -e quod Aetrusco turgebat saucius [*i. apri Etrusci*]). APVL. met. 8, 4 -bus attritu sonaci spumeus. *aliter*: TAC. ann. 1, 34 vacua -bus ora. **f** *pendet ex praepositionibus*: **ad**: SORAN. p. 79, 6 *infans in matrice* aliquando in latere, aliquando supinus, aliquando ad -es invenitur. p. 83, 7 ad -es collocamus. p. 88, 10. **cum**: LIV. 41, 21, 12 puella cum -bus *nata* (PLIN. nat. 7, 68 AMM. 19, 12, 19). IVV. 3, 301 paucis cum -bus (*sc. incolumibus*) inde reverti. **in** *c. acc.*: AFRAN. com. 419 impingam. VITR. 8, 1, 1 procumbatur. **inter**: PLAVT. Trin. 925 *p. 538, 5.* QVINT. inst. 11, 3, 104 vox ... inter -es expressa. **intra**: *v. p. 538, 4.* **sine**: ENN. ann. 528 CATVLL. 97, 5. SEN. epist. 121, 15 infans sine -bus est. PAVL. dig. 21, 1, 11 FVLG. serm. ant. p. 118, 16. MART. BRAC. form. vit. 4, 8 sales tui (*i. ioci*) sine -e sint. **sub** *c. acc.*: LABER. mim. 28 simul sub -es mulieris veni, bis ter memordit. PETRON. 58 venies sub -em (*proverbialiter*). *c. abl.*: LVCR. 1, 852 *p. 537, 81.* VERG. Aen. 3, 627 cum ... tepidi tremerent sub -bus artus (Ov. met. 14, 196). 7, 279 *equi* mandunt sub -bus aurum. SEN. Ag. 739 iacet ignobili sub -e Marmaricus leo. PLIN. nat. 14, 127 SIL. 4, 379 HYMN. Ambros. I 5, 23 GILD. Brit. 34 chron. III p. 45, 16 ARATOR act. 1, 746.

II ***per comparationem*** *de rebus -i similibus vel dentatis, cf.* NON. p. 462 -es non solum quibus cibus atteritur, sed omnia, quibus aliquid exsecari vel teneri potest, Vergilius dici voluit (*georg. 2, 406 Aen. 6, 3*). VARRO ling. 5, 113 densum a -bus pectinis quibus feritur (TIB. 1, 9, 68 tenues denso pectere -e comas. MART. 14, 25, 2 multifido ... -e. 12, 82, 9 secto comentem -e capillos. APVL. met. 2, 9 *capillus* pectinis arguti -e tenui discriminatus. CLAVD. 10, 102 morsu numerosi -is eburno multifidum discrimen *comae* arat). VARRO ling. 5, 135 -s *vomeris* quod eo mordetur terra (VERG. georg. 1, 262 durum procudit arator vomeris obtunsi -em. *cf.* Ov. am. 1, 15, 31 -s patientis aratri. 3, 10, 14 curvo -e. trist. 4, 6, 13 *cf.* FEST. p. 375. COLVM. 2, 2, 25 terram . . . quamvis levissimo -e moveri satis est. 2, 4, 6. 10, 69 curvi vomere -is. LVCAN. 7, 859 ruricolis feriuntur -bus [*i. aratris*] ossa. GLOSS. -s aratri γύης. γύας ὁ τοῦ ἀρότρου). VARRO ling. 5, 136 irpices regula compluribus -bus (PAVL. FEST. p. 106). CATVLL. 64, 312 ita decerpens aequabat semper opus -s *telae* (Ov. met. 6, 58). VERG. georg. 2, 423 cum -e recluditur unco *terra* (*sc. rastri*. COLVM. 10, 89 ligonis. PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 172, 15 iuga montium vulnerare -bus [*opp.* vomeribus]). 2, 406 curvo Saturni -e (*i. falce*). Aen. 6, 3 -e tenaci **ancora** fundabat naves (LIV. 37, 30, 9 EVSTATH. Bas. hex. 7, 5 p. 942[B]). TIB. 1, 2, 18 seu reserat fixo -e puella fores (*cf.* GERM. 196 qualis ferratos subicit clavicula -es). Ov. met. 8, 246 *serrae* (VITR. 1, 5, 7. *cf.* 6, 8, 7 *de structura serratim facta.* PLIN. nat. 16, 227 SYMPH. 195. PRVD. perist. 5, 218 serrata ... regula -e infrequenti exasperat). GRATT. 108 ille etiam valido primus venabula -e induit (*i. cuspide.* 111. 118 quam longa exigui spicant hastilia *Macedonum* -es!). VITR. 10, 2, 2 *forficum.* 10, 5, 2 tympani (10, 9, 2 *sqq.*). PLIN. nat. 13, 40 limarum -e ... politum. 18, 296 valli praegrandes, -bus in margine insertis. 34, 75 vertebrato -e utrisque in partibus. MART. 1, 26, 3 fuscina -e minax. *adde*: VVLG. I reg. 14, 4 erant ... in modum -ium scopuli.

III ***in imagine*** *et* ***translate*** *de invidia, calumnia, livore*: CIC. Balb. 57 in conviviis rodunt, in circulis vellicant, non illo inimico, sed hoc malo (*i. maledico*) -e **carpunt** (Ov. Pont. 3, 4, 74 iniusto carpere -e. POMER. 2 praef. 1 me ... obtrectatorum malevolo -e carpendum). PVBLIL. M 33 malevolus animus abditos -es habet. HOR. epod. 6, 15 si quis atro -e me petiverit. sat. 2, 1, 77 invidia ... fragili quaerens illidere -em. carm. 4, 3, 16 iam -e minus mordeor invido (Ov. trist. 4, 10, 124 nec ... livor iniquo ullum de nostris -e momordit opus). epist. 1, 18, 82 -e Theonino cum circumroditur. 2, 1, 151 doluere cruento -e lacessiti. SEN. contr. 10 praef. 8 adulescentis animum, illos (*sc. Labieni*) -es ad mordendum provocantis. VAL. MAX. 4, 7 ext. 2 malignitatis -es vitare. PHAEDR. 4, 8, 1 improbo -e. SEN. Phaedr. 493 haud illum niger edaxque livor -e degeneri petit. MART. 5, 28, 7 10, 3, 1 vernaculorum dicta, sordidum -em, et foeda linguae probra circulatricis. 12 praef. accedit his municipalium robigo -ium et iudicii loco livor. PS. QVINT. decl. 3[b] p. 61, 17 ANTH. 412, 3. HIER. epist. 50, 1, 2 contionari adversum me et libros ... canino -e rodere, lacerare, convellere. 108, 15 adv. Rufin. 2, 27. AVG. epist. 73, 3 culpans in me aliquid -e **maledico** (bon. viduit. 4, 6 IORD. Get. 106 FACVND. defens. 9, 2 p. 745[B]). *cf.* MACR. sat. 2, 3, 9 in Caesarem mordacitas Ciceronis -es suos strinxit. SIDON. epist. 1, 11, 4 cui satiricus ille morsum dentis igniti avidius impresserat. ENNOD. opusc. 7, 2 p. 411, 12 etsi -e tangatur invidi. epist. 1, 16, 2 p. 27, 17. 2, 6, 5 p. 45, 18. 2, 12, 3 p. 52, 9. *cf.* carm. 1, 6, 5 male pertinax -s livoris. *cf. p. 541, 80.*

deriv.: dentalis, dentarius, dentatus, dentesco, dentex, denticulus, dentire. *comp.*: acudens, ambidens, bidens (duidens), quadridens, tridens. dentharpaga, dentiducum, dentifer, dentifrangibulus, dentifricium, dentilegus, dentiscalpium. *L.*

dēnsābilis, -e *a* densare. *i. q. constrictivus, purgationem prohibens*: PS. APVL. herb. 60 *herba* virtutis -is. CAEL. AVR. acut. 2, 8, 36 *absinthium* generaliter acre atque -e. 2, 37, 209 *caro* quae sit et digestione facilis et corporis -is ac nutribilis. 3, 3, 22 sacellorum siccam vaporationem tamquam -em reprobamus. chron. 2, 4, 85 lac asininum. 5, 7, 85 cibus ... constrictivus dandus vel -is.

dēnsātio, -ōnis *f. a* densare. *i. q. concretio*: PLIN. nat. 31, 82 prima -o *salis* (*i. mare in sal densatum*) Babylone in bitumen liquidum cogitur. TERT. anim. 9 corpulentia animae ex -e solidata est. CAEL. AVR. acut. 2, 13, 87 liquidae materiae coctio sive -o. 2, 18, 107. chron. 1, 4, 47 ob -em cutis ac totius corporis. 1, 4, 120 frigida -e. ISID. orig. 16, 20, 13 repentina -e ... reparatur flos *aeris*. *i. q. coniunctio*: SCHOL. Verg. Bern. app. georg. 3, 24 p. 993 *scaena est* arborum incumbentium quasi camerata -o.

dēnsātīvus, -a, -um *a* densare. *i. q. densabilis*: CAEL. AVR. acut. 1, 16, 159 *rosaceum* cum virtutis sit -ae, constringit tumentia.

dēnseo, -ī, -ētum, -ēre [*cf. c.* densus; *v. Brugmann, Berichte d. phil.-hist. Kl. d. K. Sächs. Ges. d. Wiss. 1901, 106 sq. Th.*]. *de formis: inf. praes. pass.* -rier: LVCR. 1, 395. 647. *perf. act.* densi: CHAR. gramm. I 262, 14 -o densi. *de* -o *et* denso: PRISC. gramm. II 443, 21 *v. p. 544, 40.* densebant *postulabat Lachmann apud* LVCR. 5, 491, *sed v. p. 544, 38.* EVTYCH. gramm. V 482 -o secundae coniugationis

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(SERV. Aen. 10, 432) . . . , licet raro lectum, invenitur. SERV. Aen. 7, 794 -o -es dicimus, aliter non (*cf.* FRG. Bob. gramm. VII 544, 26). *legitur apud* LVCR. SALL. VERG. AETNAM CVLICEM HOR. OV. CALP. ecl. SIL. TAC. APVL. mund. *al.*

1 *i. q. spissare* (*accedit* in *c. accus. v. l. 14. 32*): LVCR. 1, 395 potest -rier aer (MACR. somn. 1, 22, 9). 1, 647 nil prodesset . . . calidum -rier ignem (1, 656) nec rarefieri. 1, 661 omnia -eri fierique ex omnibus unum corpus. 6, 482 aestus . . . quasi -endo subtexit caerula nimbis. SALL. hist. frg. 2, 103 *aciei* frontem (fontem *codd.*). VERG. georg. 1, 248 obtenta -entur (-antur *A M*) nocte tenebrae. 1, 419 Iuppiter . . . austris -et (densat *M*²) erant quae rara modo. Aen. 7, 794 agmina (AMM. 31, 15, 2. *cf.* CYPR. GALL. exod. 8 immensa -entur nube phalanges. IOS. 58 aeratas acies in proelia -et). AETNA 292 *aura* pulsata corpora -et. OV. met. 13, 605 favilla . . . glomerata corpus in unum -etur (*v. l.* densatur). SIL. 4, 159 sociata examina -ent. APVL. mund. 9 aër actus in nubem nubilum -et. DIOM. gramm. I 415, 16 *coniunctio* laxatum . . . et diffusum sermonem more catenae interposita -et (demsit, demset, densat *trad.*). PALLAD. 9, 9, 2 structura vectibus ligneis . . . -eatur (densatur *G*, -entur *p*, -etur *alii*). AMM. 14, 2, 10 -eta scutorum compage. PRVD. cath. 5, 53 -etur cuneis turba pedestribus. c. Symm. 1 praef. 21 foci congeriem. CLAVD. 8, 325 cuneos. MACR. sat. 1, 20, 18 continuatis uberibus corpus deae omne -etur. 7, 7, 8 mulierum corpus quasi naturali frigore -etum. 7, 9, 11 ossa . . . nimia siccitate -eta sunt. 7, 12, 27 nix . . . aqua in aere -eta. *de textura*: OV. fast. 3, 820 rarum pectine -et (densat *M*) opus. CLAVD. carm. min. app. 5, 47 -entur pectine texta. 2 *i. q. constipare, coacervare*: VERG. Aen. 11, 650 hastilia -et (densat *M pr. m.*; SERV. *ad l.* dense, sparse iacit. GLOSS. densius coacervat). HOR. carm. 1, 28, 19 iuvenum -entur funera. CALP. ecl. 1, 9 pinea -et silva comas. TAC. ann. 2, 14 -rent *milites* ictus. AMM. 24, 2, 14 -etis clipeis (26, 8, 9 scutis). *in imagine*: CVLEX 233 tristes -entur in omnia poenae. *de hominibus*: SIL. 14, 539 Poeni -entur in unum (AMM. 22, 6, 2 *v. p. 547, 44.* 25, 1, 17 -eti Romani pedites). 3 *i. q. implere*: OV. met. 14, 369 -etur carmine caelum.

oppos. passiv.: rarefieri (LVCR. 1, 648).

part. perf. pass. pro adi. **dēnsētus,** -a, -um, *i. q. densus*: PAVL. NOL. carm. 18, 123 populus . . . -o coetu sita membra coronat. 20, 340 domos . . . implerat solitis -a frequentia turbis. 28, 42 concharum series -a. MACR. somn. 1, 15, 5 Diodorus *lacteum circulum dixit* ignem esse -ae concretaeque naturae. 1, 22, 6 quod de omni silvestri tumultu vastum impenetrabile -um . . . resedit.

dēnsēsco, -ere [*a* densus. *Th.*]. densisco *v. l. 46*. *i. q. densum fieri*: GREG. M. moral. 8, 9 ante oculos eius (*orantis*) obortarum imaginum caligo -at. 10, 17 ab infimis nebula -endo se erigit. 15, 29 quasi quibusdam guttis pluviae -entibus. PAVL. PETRIC. Mart. 6, 236 vicinum doluit tenebris densiscere solem.

×dēnsitās, -ātis *f. a* densus. *pluralis legitur*: APVL. mund. 9 nubium -es (AVG. serm. ed. Mai 168, 3). ARNOB. nat. 7, 46 silvarum -bus se dedit (AMM. 31, 9, 2). PLIN. VAL. 2, 37 renum -es. GLOSS. spissitudo, δασεῖα ἐπὶ ὕλης. *legitur apud* LIV. SEN. nat. COLVM. PLIN. nat. QVINT. inst. FRONTO APVL. TERT. (*semel*) *al.*

1 *de materia, i. q. spissitudo, crassitudo*: LIV. 40, 22, 3 prae -e arborum (*cf.* PLIN. nat. 16, 131 ramorum). SEN. nat. 1, 8, 2 cum *sol* radios transmittere soleat et omnem -em perrumpere. 3, 9, 2 inexercitata -s *aëris*. COLVM. 3, 2, 12 pampini. 4, 33, 3 ne -s plantas emaciet. PLIN. nat. 2, 111 *nubium* (SOL. 32, 9). 9, 150. 11, 6 umoris in quibus (*spongeis aplysiis*) magnae sunt fistulae et reliqua -s spissa. 13, 78 spectatur in chartis tenuitas, -s. 16, 70 parietum (16, 140). 16, 111 facit et -s sterilitatem. 18, 316 cum exempto acino ex -e intervallum non compleri apparuerit. 19, 9 *linteorum*. 26, 123 tunicularum. 27, 69 *conferva* villosae -is atque fistulosae. 35, 178 spissantur . . . et in -em coeunt. APVL. met. 3, 2 *multitudo* quae pressurae nimia -e periclitaretur. 4, 15 setae circumfluentis -e. mund. 5 ignis aeria -e conflatur. PS. APVL. Ascl. 6 terrae. TERT. anim. 41 *lumen* non comparet, si tanta -s obstaculi fuerit. ARNOB. nat. 6, 21 barba . . . boni ponderis et philosoph⟨i⟩ae -is. AMM. 22, 15, 22 inter arundines celsas, ut squalentes nimia -e. 24, 2, 10 scutis crudorum tergorum -e vestitis. PALLAD. 4, 13, 2 corpus omne musculosum -e nodosum. AMBR. epist. 1, 8 tantam -em capillis eius divina gratia concessit. VVLG. Is. 9, 18 saltus. VINDIC. med. 9 fervoris. PS. RVFIN. in psalm. 71, 6 quod clausum videtur per -em, est patulum per tenuitatem. AVG. gen. ad litt. imperf. 14 p. 491, 29 coactionem . . . in -em congregationem aquae . . . appellavit. MART. CAP. 3, 201 senticosae copiae. CAEL. AVR. acut. 1, 9, 58 corporis. 2, 9, 44 solis. chron. 2, 5, 24 siquidem somnus nunc -e, nunc laxamento corporum fiat. 5, 11, 134 frigida, quae corpus in -em cogunt. CASSIOD. inst. div. 12 scripturae -s adunata. *speciatim in re medica*: CAEL. AVR. acut. 3, 20, 195 pulsus (*i. tarditas*). chron. 1, 1, 31 capitis -s . . . solvetur. 1, 9, 69 -s irrigetur. 3, 8, 96 saxea -e iecoris vel lienis. *latiore sensu*: CHALC. comm. 48 sumentur . . . maiores numeri, ut totius vocis -s et omnis quasi quaedam constipatio procedat (VINDIC. med. 22). *i. q. obscuritas*: MACR. somn. 2, 4, 12 qui in exponendo plura quam necesse est, superfundit, addit tenebras, non adimit -em. EVSTATH. Bas. hex. 6, 10 p. 932ᴰ fulgor *stellarum* . . . non potest nocturnam scindere -em. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 1 p. 4, 2 ad illuminandas acies intellectus -e caligantissimas. ENNOD. opusc. 9, 4 p. 416, 24 quis haec omnia . . . per lucis ianuam a perpetuae noctis furva -e discrevit? *in imagine*: MVTIAN. Chrysost. hom. 27 p. 404 -em sententiarum. *nota metonymice*: PLIN. nat. 28, 123 est . . . colustra prima a partu spongea -s lactis (*i. lac concretum*). ALC. AVIT. epist. 74 p. 91, 14 fialas . . . circumdet pittaciorum -e. 2 *de copia, i. q. multitudo constipata*: LIV. 32, 17, 13 constructam -e clipeorum (*cf.* AMM. 24, 2, 5) testudinem. QVINT. inst. 8, 5, 26 -s earum (*sententiarum*) obstat invicem. PLIN. nat. 17, 157 -s gemmarum *in vitibus* fertilitatis indicium est. 18, 146 opus est -e seminis omnia occupari. FRONTO p. 254, 2 N. quod ad sensuum -em (*cf.* RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 147ᴮ -em spiritalium sensuum. p. 147ᶜ), quod ad inventionis argutiarum (argutiam *Buttmann*) . . . attinet. GELL. 2, 6, 20 copiam -emque auri (MACR. sat. 6, 7, 17). FRONTIN. grom. p. 56 -s possessorum. APVL. met. 3, 2 civitas . . . in publicum effusa mira -e nos insequitur. PANEG. 9, 19 populi -s. COD. Theod. 9, 17, 5, 1 (*a. 363*) per maximam insistentium -em. AVSON. 468, 2 lectorum iuvenum congregem -em. AMM. 17, 4, 15 funes caelum -e nimia subtexentes. 18, 8, 9 cuneorum. 19, 2, 13 hominum. 20, 7, 2 armorum (21, 12, 18 scutorum). 26, 10, 16 -e praevia fulgurum. 31, 4, 5 AVG. epist. 118, 30. quaest. hept. 3, 7 p. 239, 9 excepta locutionum inusitata -e . . . sensus obscurus est. ENNOD. opusc. 3, 112 p. 360, 5 habitantium. CASSIOD. anim. 12 p. 1305ᶜ dictorum copiosissimam -em. var. 8, 31, 2 turdi amant sui generis -em (*i. gregem*). EVGIPP. Sev. 12, 4 segetem locustarum -s devoravit. *in imagine*: AMM. 16, 10, 13 miraculorum. SCHOL. Cic. Bob. p. 162, 8 exemplorum (RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 147ᴬ -e boni operis). AVG. epist. 228, 5 sub . . . periculorum -e manserunt. in Iob p. 615, 20 in tam silvosa -e occasionum carnalium. GREG. M. dial. 1, 4 curarum -s. 3 *i. q. frequentia*: QVINT. inst. 9, 2, 72 -e ipsa figurae aperiuntur. VOPISC. quatt. tyr. 12, 8 inter fortes se haberi credit si criminum -e coalescat.

syn.: constipatio (AVG. epist. 118, 30). *oppos.*: laxamentum (CAEL. AVR. chron. 2, 5, 24), tenuitas.

dēnsito, -ātum, -āre [*a* densare. *Th.*]. *i. q. densare*: AMM. 19, 7, 3 -atae (tensitate *V*) acies. 27, 4, 5 montibus praeruptis -atae (-ate *trad.*) Succorum angustiae.

pinsit (densitas?) **dēnsitūdo** GLOSS. V 417, 50.

×dēnso, -āvī, -ātum, -āre [*a* densus. *Th.*]. *de formis: imperf., quod Lachmann ad* LVCR. 5, 491 *extitisse negavit, legitur* OROS. hist. 5, 15, 12 -bantur. *de -o et* denseo: PRISC. gramm. II 443, 21 sunt . . . quae, quamvis eandem significationem servent, diversae tamen sunt coniugationis in usu, ut -o . . . et denseo (*cf.* 479, 4 EVTYCH. gramm. V 464, 20. 486, 25). GLOSS. ὀξυκοδῶ. -at spissa⟨t⟩, πυκνοί. -entur stipentur. -a te σύναγέ σε. *legitur apud* ENN. VERG. LIV. SEN. nat. CVRT. COLVM. LVCAN. CALP. ecl. PLIN. nat. VAL. FL. SIL. QVINT. APVL. mund. MIN. FEL. TERT. *al.* [*loc. dub. vel corr.*: PLIN. nat. 20, 230 APVL. mund. 17. *saepe lectio ambigua est* -are *an* densere, *velut* VERG. georg. 1, 419 OV. fast. 3, 820 PLIN. nat. 20, 147 APVL. mund. 9 PRVD. ham. 908.] [*catal.* desar '*abscondere*'. *M.-L.*]

1 *i. q. spissare, comprimere*: LVCR. 5, 491 elapsa volabant corpora . . . vaporis et aeris altaque caeli -bant . . . templa. VERG. Aen. 12, 264 -ate catervas (SIL. 17, 418). LIV. 10, 5, 11 male -atus agger. 32, 17, 16 solum. SEN. nat. 3, 10, 5 aëra (6, 12, 1). COLVM. 4, 32, 3 harundinetum. 10, 319 ocima comprimite et gravibus -ate cylindris. LVCAN. 4, 76 *nubes*. 4, 780 -atur globus. 7, 221 medii robur belli fortissima -ant agmina. SIL. 8, 516 agmina (AMM. 16, 2, 9). PLIN. nat. 12, 58 *spuma* concreta -atur. 17, 118 compage -ata. 20, 147 genitalia -ari (*v. l.* denseri). 23, 92 sanguis. 31, 74 amnis. 36, 1 montes natura sibi fecerat, ut quasdam compages telluris visceribus -andis. TERT. anim. 9 flatum . . . divina aspiratione -atum. cult. fem. 1, 6 tectis -andis. SOL. 20, 3 quamvis obtenta nox -et tenebras. AVIEN. Arat. 1556 Phoebus radiis -ata relaxat. orb. terr. 57 -ata sali stant marmora (*de glacie*). DICT. 3, 5 acies (GREG. M. in Ezech. 1, 8, 6 castrorum acies). VEG. mil. 4, 3 terra . . . vectibus -atur. HIER. epist. 1, 7, 1 turba -atur. CYPR. GALL. num. 553 populum -are refertum. IOS. 389 peditum incedit legio -ataque nube. CAEL. AVR. acut. 2, 10, 73 pulsus sensim minuitur atque -atur. 3, 5, 33 quod corpora -et *hiems*. CASS. FEL. 82 soluta -ando vel constringendo. EVSTATH. Bas. hex. 3, 8 p. 898ᶜ locum spissum -atumque. *de textura*: ISID. orig. 19, 22, 19 quod raro filo sit, leviterque -ata. *de forma*: PLIN. nat. 9, 103 figura est conchis . . . -ata, porrecta. *latiore sensu*: PARTHEN. epist. vers. 2 obscuris -antur cuncta tenebris. *reflexive*: PLIN. nat. 10, 81 -ante se frondium germine. 17, 42. PS. CYPR. laud. mart. 30 se -antibus turmis. PLIN. VAL. 3, 14. *in imagine*: QVINT. inst. 11, 3, 164 instandum quibusdam in partibus et -anda oratio. *cf.* AVSON. 419, 68 quis oratorum . . . -ata glomerosius aut dixit . . . aut cogitavit. TERT. apol. 39 disciplinam praeceptorum inculcationibus -amus (*i. confirmamus*). FAVSTIN. trin. 2, 12 amplius -at piam fidem (*i. coercet, definit*). *accedit* in *c. accus.*: LVCAN. 4, 76 *nubes* -antur in imbres. PLIN. nat. 2, 114 *aerem* in nebulam. 2, 135 halitus . . . -antur in nubes. 11, 239 -antes id (*lac*) . . . in acorem . . . et butyrum. 26, 40 lacteus sucus . . . -atur in cummim. 28, 123 -ato lacte in casei speciem.

2 *i. q. occupare, implere*: CALP. ecl. 7, 29 quaecumque patent sub aperto libera caelo, aut eques aut nivei loca -vere tribuni. HIER.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

epist. 3, 4, 4 nullis vernans campus -atur umbraculis. CLAVD. 1, 216 crispo -antur gramine colla. MACR. somn. 1, 19, 12 *luna* extrema vastitate -ata est. 3 *i. q. constipare, coacervare*: ENN. ann. 285 -antur campis horrentia tela virorum. LIV. 28, 2, 6 quae (*tela*) cum . . . -atis excepissent scutis (42, 65, 7. 44, 9, 6 scutis super capita -atis. 44, 9, 7 CVRT. 5, 3, 23). 30, 34, 8 -atis ordinibus (*cf.* 33, 8, 14 -ari ordines iussit, ut vir viro, arma armis iungerentur. CVRT. 6, 1, 6). VAL. FL. 7, 628 undique -ant . . . signa duces. CALP. ecl. 4, 111 cui (*Pani*) silva vocato -at odore comas (*cf.* PLIN. nat. 23, 132 defluentem capillum confirmant et -ant. 28, 164). CARM. epigr. 271, 12 (*aevi Hadriani*) inter celsi -ata sedilia tem⟨pli⟩ (*cf.* SCHOL. Hor. ars 204 sedilia populi . . . quae eo tempore adhuc non erant spissa atque -ata). VVLG. Iob 8, 17 super acervum petrarum radices eius -buntur. CARM. de resurr. 233 vitalem frugem . . . robora *arboris* -ant. DRAC. laud. dei 3, 680 domant -ata repagula (*sc. dentes*) linguam. CORIPP. Ioh. 4, 699 obvia contortis -antur tela sagittis. INSCR. christ. Leblant I p. 319, 219, 16 cum . . . -ret gelidas horrida bruma nives. *in imagine*: QVINT. inst. 9, 3, 101 ne eae (*figurae*) quidem . . . -andae sunt nimis. *de hominibus*: ITIN. Alex. 25 sensim in latera -ati aditum . . . transituris dabant. AMM. 16, 12, 20 -antes semet in cuneos. CYPR. GALL. exod. 1190 *Iudaeos* -andos pube frequenti. OROS. hist. 5, 15, 12 pedites -bantur.

syn.: constipare (GREG. M. in Ezech. 1, 8, 6), constringere (CASS. FEL. 82). *oppos.*: laxare (QVINT. inst. 5, 9, 16), porrigere (PLIN. nat. 9, 103), rarefacere (ORIBAS. syn. 6, 27), *pass.* rarescere (AVG. epist. 137, 4), relaxare (AVIEN. Arat. 1556).

***dēnsus**, -a, -um [*cf. c. graec.* δασύς, δαυλός *et c.* densere, *fortasse c. alban.* dent '*denseo, denso*', dendem '*satietate defessus sum*'; *cf. Brugmann, Berichte d. phil.-hist. Kl. d. K. Sächs. Ges. d. Wiss.* 1901, 92*sq.* 106*sq. Th.*]. *neutr. sing. sensu adverbiali usurpatum: v. p. 547, 63. neutr. plur. p. 547, 65. comp. legitur inde a* SISENNA (*v. p. 547, 34*) CIC. (*adv.*) LIV.; *superl. inde a* CAES. *de notione*: SERV. auct. Aen. 12, 121 pilata: -a spissa . . . Graeci res -as et artas πιλωτά dicunt. GLOSS. βαθύ (*cf. p. 546, 57*), πυκνός. -um spissum, ναχτὸν τὸ πεπιλωμένον. -ae in unum collectae. -ior spissior. *legitur inde ab* ENN. *et* PLAVTO, *deest* TER. CIC. *in orationibus et rhetoricis*, PROP. [*loc. dub.*: PLAVT. frg. inc. 2.] [*val. des. M.-L.*]

1 *i. q.* *spissus, de unius rei partibus arte conglomeratis*: **a** *solum ponitur*: *de rebus corporeis*: VARRO rust. 1, 41, 1 ficus . . . -a materia non est. frg. Serv. auct. Aen. 12, 121 inter se -um (PLIN. nat. 15, 114). LVCR. 4, 151 cum splendida quae constant opposita fuerunt -aque. VERG. georg. 1, 419 Iuppiter uvidus . . . denset erant quae rara modo, et quae -a relaxat. 1, 445 nubila (Aen. 6, 592). AETNA 412 *lapis* -o stipatur robore (LVCAN. 3, 444). SEN. clem. 1, 8, 7 satorum genera, ut -iora surgant, reciduntur. nat. 5, 5, 1 quae -a steterant (*opp.* extenuata). COLVM. 2, 2, 5 *solum* pinguiter -um. 7, 6, 2 caper . . . exiguo capite, [nigro] -oque . . . capillo (*hinc de ipso animali*: 1 praef. 26 glabrae sues -aeque). PLIN. nat. 13, 97. 14, 28 grandi magis quam -o uvarum partu. 17, 46 *glisomarga* -ior iusto. 17, 73 semen . . . seritur -um (17, 76. 88). 37, 68 smaragdi -i nec e liquido tralucidi. SERV. Aen. 5, 336 spissa harena: tenui; quanto enim quid minutius, tanto est -ius. AMM. 16, 12, 15 concaede arborum -a semitis clausis. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 142^B odor. CASSIOD. in psalm. 88, 10 aeris -issimam crassitatem. *i. q. confertus*: STAT. Theb. 6, 562 -ique cient vaga murmura circi. silv. 4, 4, 14 -ae rarescunt moenia Romae. *de rebus incorporeis et in imagine*: RHET. Her. 4, 19, 27 -a et continens frequentia verborum. AETNA 169 -a premit premiturque ruina . . . euri . . . notus. PAVL. FEST. p. 314 ⟨densa⟩rum virium hominibus (GERM. frg. 4, 90 [*Maass*, sidera *trad.*]). PLIN. nat. 16, 175 -ior tonsura *salicis*. 18, 161 praepinguis et -a ubertas. VAL. FL. 3, 604 -a silentia. 4, 325 -is . . . amplexibus urguent. 5, 168 -us revulsus rupibus audiri montis labor. 6, 507 -a strage cadit legio. STAT. Theb. 2, 526 -aque nemus statione coronant. SIL. 2, 220 apes . . . -o volatu . . . glomerant. QVINT. inst. 10, 1, 76 tanta vis in eo (*Demosthene*), tam -a omnia. FRONTIN. strat. 1, 5, 5 trabibus . . . in -um ordinem structis. SOL. 49, 7 -issima hic populorum frequentia. LAMPR. Alex. 20, 2 furtorum -ior fama (*cf.* AMM. 18, 4, 7 rumoribus -is). AVSON. 346, 4 -o . . . lapsu glomerata fluit nix. AMM. 20, 7, 12 -o saxorum . . . pondere. 20, 11, 15 *aries* ne ferire muros assultibus -is posset. 31, 10, 14 iaculatione ponderum -a. RVFIN. hist. 7, 22, 6 -ior saeviorque . . . morbus. 10, 11 *res* -issima obscuritate circumdatur. PAVL. NOL. carm. 18, 270 somnum. EVSTATH. Bas. hex. 7, 4 p. 941^A -issima glomeratione. CAEL. AVR. acut. 3, 21, 198 ligatio. GREG. M. moral. 4, 57 -is cogitationum tumultibus. *i. q. continuus*: Ov. fast. 4, 87 -a cedit frigoris asperitas. *de sonitu et rebus sonantibus*: CIC. progn. frg. 3 stridor. VERG. georg. 4, 216 fremitus (CYPR. GALL. exod. 556). STAT. Theb. 3, 428 -o cum murmure. QVINT. inst. 11, 3, 63 *vox* aspera ac -a. TER. MAVR. 910 σίγμα vivida . . . atque -a littera. AMM. 17, 12, 2 hinnitu -iore. *neutrum absolute positum, pro substantivo*: AETNA 26 quae causa perennes explicet in -um (211 in -um collecta). 96 quacumque . . . se terrae porrigit orbis, . . . non totum et solido -um (desunt *codd., corr. Vollmer*). CELS. 7, 13 sive umor est sive quid -ius. SEN. nat. 5, 9, 4 *lux* -a diducit ac tenuat. epist. 121, 22 fila *aranei* . . . in orbem currentia ex -o rara. PANEG. 10, 26 per infestas acies . . . vadis, -issima quae deicis. AMM. 24, 4, 8 ⟨per⟩ silvarum -a (*cf.* AVG. serm. 126, 12). CASSIOD. in psalm. 130 praef. camporum . . . -a. *de hominibus* (*cf. p. 547, 1*): QVINT. inst. 10, 1, 73 -us et brevis . . . Thucydides. 10, 1, 106 in eloquendo . . . -ior ille (*Demosthenes*), hic (*Cicero*) copiosior. *reliqua substantiva per litteras digesta*: acies: LIV. 22, 47, 5. aequor: LVCAN. 2, 640. aer: HOR. carm. 2, 7, 14 Ov. met. 15, 250 SEN. nat. 1, 2, 4. ager: COLVM. 5, 4, 3. agger: LVCAN. 2, 449. agmen: LVCR. 6, 100. VARRO frg. Serv. auct. Aen. 12, 121 inter se -um. VERG. Aen. 2, 450 Ov. epist. 15, 188 SEN. epist. 56, 13. ala: VERG. georg. 1, 382. amnis: STAT. Theb. 9, 344. arbor: Ov. am. 3, 13, 7 CVRT. 6, 4, 3. *cf.* VERG. ecl. 2, 3 inter -as . . . fagos. Ov. met. 2, 557 ulmo. fast. 2, 165 ilice (ITALA iud. 9, 6 [Lugd.]). arbustum: COLVM. 5, 6, 37. caelum: CELS. 1 praef. p. 12, 23 *opp.* tenue. 3, 22 p. 111, 19. caligo: VERG. Aen. 12, 466 LIV. 33, 7, 2. callum: PLIN. nat. 17, 33. calor: SEN. nat. 6, 18, 3. carina: Ov. Pont. 1, 4, 36 (*pro* -a *plerique codd.* firma *vel* sacra). caterva: LVCAN. 7, 492 TAC. ann. 1, 51. chaos: SEN. Herc. f. 861. cibus: CELS. 1, 3. cinis: PLIN. epist. 6, 16, 11. classis: LVCAN. 10, 537. collis: TIB. 3, 9, 7. congeries: PLIN. nat. 13, 97. 107. constipatio: AMM. 24, 8, 5. 31, 13, 3. corona: VERG. Aen. 9, 548 venantum. 12, 744 PLIN. epist. 6, 33, 3. AVG. civ. 20, 13 martyrii. corpus: LVCR. 6, 361 AETNA 540 COLVM. 3, 12, 3. cuneus: LVCAN. 6, 184. 7, 497 APVL. met. 4, 26 AMM 19, 13, 1. cutis: CELS. 6, 4 SEN. benef. 2, 29, 1. dens: TIB. 1, 9, 68 (*pectinis*). elementum: PLIN. nat. 10, 191. examen: SEN. Oed. 602 COLVM. 1, 5, 6. exta: VAL. FL. 1, 205. flamma: HIRT. Gall. 8, 16, 2 LIV. 22, 17, 4. flumen: AETNA 59. folium: COLVM. 11, 3, 26. frons: VERG. ecl. 9, 60 (*cf.* Ov. met. 1, 122 frutex. 11, 363 salictis. LIV. 1, 14, 7 virgulta. PAVL. FEST. p. 369 frutecta. SIL. 3, 294 dumetum. PLIN. nat. 12, 89 vepribus. 17, 180 pampini. AVG. civ. 18, 23). fucus: SOL. 30, 32. fumus: SEN. Oed. 325. glacies: PANEG. in Mess. 156 *unda* durata riget -am in glaciemque nivemque. globus: VERG. Aen. 10, 372 virum. grando: VERG. georg. 4, 80 GERM. frg. 4, 64. grex: SEN. Med. 96. halitus: AMM. 19, 4, 6. humus: COLVM. 2, 2, 4. ignis: LVCR. 1, 654. imber: VERG. georg. 1, 333 -issimus. Ov. am. 1, 9, 16 PORPH. Hor. epod. 13, 1. iuba: VERG. georg. 3, 86 SEN. epist. 124, 22. iugum: SEN. Herc. f. 228. lanugo: PLIN. nat. 21, 101. latebrae: AMM. 24, 7, 2. legio: SEN. clem. 1, 4, 1. liber: IVV. 6, 263. litus: Ov. met. 2, 576. locus: SEN. Phaedr. 506 COLVM. 2, 15, 5. lucus: SIL. 3, 442. lustrum: SIL. 4, 302. moles: VERG. Aen. 12, 575. murus: LVCAN. 3, 491. nebula: LIV. 10, 32, 6. nimbus: Ov. met. 1, 269 LIV. 1, 16, 1. nix: PANEG. in Mess. 156. nox: AETNA 138 Ov. met. 15, 31 PLIN. nat. 29, 4. nubes: LVCR. 6, 185. 248 Ov. met. 11, 572. opacitas: FRONTIN. strat. 1, 11, 10 EVSTATH. Bas. hex. 5, 8 p. 918^B. orbis: SIL. 7, 583. ordo: LIV. 35, 5, 7 -is (*M*, -i *rel. codd.*) ordinibus . . . sustinebant impetus. TAC. hist. 2, 14. 3, 17. 63. phalanx: VERG. Aen. 12, 663. pilum: COLVM. 6, 1, 3. pingue: VERG. georg. 3, 124. pinna: ENN. ann. 147. plaga: HOR. carm. 3, 5, 31. populus: CATVLL. 68, 60. pulvis: LIV. 10, 41, 6. radix: PLIN. nat. 25, 124. reticulus: PLIN. nat. 12, 59. saepes: CAES. Gall. 2, 22, 1. saltus: SEN. Thy. 413. satus: PLIN. nat. 18, 129. seges: CATVLL. 48, 5 seges osculationis. semen: PLIN. nat. 17, 73. sentis: VERG. georg. 2, 411 Aen. 9, 380. seta: COLVM. 7, 9, 2. silva: CIC. Att. 12, 15 CAES. Gall. 3, 29, 2. 4, 38, 3 VERG. georg. 2, 17. spiramen: MAR. VICTORIN. gramm. VI 158. spiritus: AETNA 153 SEN. nat. 2, 18 epist. 55, 2. spongea: PLIN. nat. 9, 148. suboles: PLIN. nat. 17, 65. sus: *v. p. 545, 49.* tectum: VERG. Aen. 6, 7. tegumen: COLVM. 3, 19, 2. tellus: Ov. met. 1, 29. tenebrae (*cf.* GLOSS. -ae tenebrae βαθὺ σκότος): VAL. MAX. 7, 2 ext. 1. terra: VARRO rust. 1, 9, 7 CIC. nat. deor. 2, 25 VERG. georg. 2, 227. testudo: VERG. Aen. 9, 512 LVCAN. 3, 474. turba: Ov. Pont. 4, 9, 24. turma: BELL. Afr. 29, 3 CVLEX 248. uber: VERG. georg. 2, 275. vellus: COLVM. 7, 3, 3. *ventus* (*cf.* VERG. georg. 3, 196 aquilo. Aen. 5, 696 auster). *vestis*: VARRO ling. 5, 113 genus vestimenti -um. PLIN. nat. 11, 77 tunicas. DRAC. laud. dei 3, 61 murice. ARATOR ad Parth. 13 toga. vertex: MANIL. 5, 148. vestitus: CIC. nat. deor. 2, 161 vestitus . . . -issimos montium. villus: VARRO rust. 2, 3. umbra: CATVLL. 65, 13 sub -is ramorum . . . umbris. VERG. georg. 1, 342 CVLEX 108. 157 HOR. carm. 1, 7, 20 SEN. epist. 41, 3. vulgus: LVCAN. 2, 201.

b *accedit ablativus* (*saepe i. q. coopertus, impletus*): TRAG. inc. 72 occulta silvestribus saepibus -a. VERG. Aen. 10, 178 mille rapit -os acie et horrentibus hastis. CVLEX 53 -a virgultis . . . labrusca. HOR. carm. 2, 13, 32 -um umeris . . . vulgus. DIRAE 27 *silva* formosis -a virectis. Ov. am. 3, 1, 32 -um caesarie . . . caput. 3, 6, 14 terribili -um . . . angue caput. ars 3, 165 femina . . . -issima crinibus emptis. 3, 691 -um foliis buxum. met. 3, 29 specus . . . virgis ac vimine -us. 3, 155 vallis . . . piceis et acuta -a cupressu. 10, 54 trames . . . caligine -us opaca. 12, 247 lampadibus -um . . . funale. 13, 846 horrent -issima saetis corpora. 14, 360 -um trabibus (fast. 6, 9 arboribus) nemus. fast. 2, 253 ficus -issima pomis. 6, 411 LVCAN. 3, 362. PLIN. nat. 16, 164 *harundo* -ior geniculis. 17, 200 populus . . . minus -a folio. VAL. FL. 2, 367 lunam . . . -am . . . imbribus. STAT. Theb. 7, 266 -am iugis Eteonon iniquis. TAC. ann. 14, 30 acies -a armis virisque. CLAVD. 28, 47 -um stipantibus aethera *templis*. carm. min. 26, 31 *lacus* -us nube sua. CASSIOD. inst. div. 4 sphaera stellis -a micantibus. *adde*: *accus. graecus*: SIL. 10, 15 spicula -us Cantaber. *de ho-*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

minibus (*cf. p. 546, 4*): QVINT. inst. 10, 1, 68 sententiis -us *Euripides*. *cf.* MVTIAN. Chrysost. hom. 27, 1 Paulus . . . -us est in sententiis.

2 *i. q. constipatus*: CATO agr. 82 eas (*spaeras*) in solo componito -as. CIC. Arat. 9 stellis . . . -is (*cf.* sidera: AVIEN. orb. terr. 711 GERM. frg. 4, 90). 241 -is . . . signis. CATVLL. 64, 353 -as praecerpens . . . aristas (VERG. Aen. 7, 720). CAES. Gall. 7, 46, 3 superiorem partem collis . . . -issimis castris (LIV. 5, 19, 9 -iora castella facta. LVCAN. 1, 478) compleverant. VERG. catal. 9, 49 hostes (Aen. 2, 511 *et saepe*). georg. 2, 142 -is virum seges horruit hastis (*cf.* Aen. 2, 383 arma. 7, 673 tela. SIL. 1, 500 mille . . . -usque ensis. FLOR. epit. 3, 11, 8). 4, 75 apes (Aen. 7, 64). Aen. 3, 23 -is hastilibus horrida myrtus. 12, 409 spicula . . . -a cadunt. AETNA 303 -a premunt inter se corpora (325). Ov. am. 1, 14, 42 comas (*cf.* fast. 2, 348 pilis. LVCAN. 9, 682 crines. PLIN. nat. 25, 96 capillamentis. PHYSIOGN. 14 capilli). medic. 89 per -a foramina cerne. met. 11, 360 templa . . . trabibus -is . . . umbrosa. fast. 6, 502 *Leucothea et Palaemon* verticibus -is Thybridis ora tenent. VITR. 2, 1, 1 -ae crebritatibus arbores. COLVM. 2, 4, 1 campi . . . frequentibus -isque sulcis arandi. PLIN. nat. 16, 153 *smilax* -is geniculata caulibus. MART. 8, 44, 10 superba -is arca palleat nummis. STAT. Theb. 5, 349 -arum pecudum (SIDON. epist. 1, 6, 4) aut fugientum more volucrum. SIL. 7, 390 -is legio conferta maniplis. FRONTIN. strat. 2, 3, 17 -os numerososque palos . . . in terram defigerent (*cf.* AMM. 24, 5, 12 vallum sudibus -is struebatur). IVV. 1, 120 -issima centum quadrantes lectica petit. 10, 186 per -a cadavera. 13, 215 -issima ruga cogitur in frontem. 14, 144 -a . . . qui (*mons*) canet oliva. APVL. met. 1, 10 -a inhabitantium aedificia locum novo hospiti non dabant. SOL. 1, 75 nervi. AVIEN. orb. terr. 504 -o caecantur stipite silvae. AMM. 31, 2, 14 fucatis et -ioribus notis. 31, 7, 13 fervente -is caedibus proelio. RVT. NAM. 1, 93 -is decora alta trophaeis. SEDVL. carm. pasch. 5, 438 nec totus cingere mundus sufficeret -os per tanta volumina libros. PRISC. periheg. 598 litoribus . . . saliunt -issima cete. *in imagine*: Ov. Pont. 4, 7, 15 tenditis ad primum per -a pericula pilum. trist. 5, 6, 41 me circumstant -orum turba malorum. ANTH. 21, 21 scelus undique -um est. *de hominibus*: SISENNA frg. inc. 31 cum -iores (densi in orbes *Palmer*) manipulatim resistere hostibus instituissent. VERG. Aen. 9, 531. 10, 360 haeret . . . -us viro vir. 11, 834. 12, 457 -i cuneis se quisque coacti agglomerant. 12, 563. Ov. met. 2, 717 -i circumstant sacra ministri. LIV. 38, 22, 7 quo plures atque -iores erant (*cf.* 38, 26, 7). VAL. FL. 6, 683 -i . . . Aesoniden pressere viri. STAT. Theb. 2, 493 -i . . . agmine facto . . . funduntur. 2, 585. SIL. 5, 665 -i caedis acervo . . . texere virum. 7, 53 saepe globo -i, saepe et . . . passim dispersi. 12, 593 pro muris opponere -i pectora. TAC. hist. 4, 20 ann. 2, 11. AMM. 16, 12, 49 -ior et ordinibus frequens miles. 22, 6, 2 dens ⟨. . .⟩ unum (denseti in unum *coni. Kiessling*).

3 *i. q. creber, frequens, assiduus*: VERG. georg. 4, 347 -os divom numerabat amores. Aen. 5, 459 -is ictibus . . . pulsat (*cf.* AMM. 15, 4, 11 hastarum -is ictibus truncabantur. 15, 5, 31. 16, 12, 54. 20, 6, 5). LAVS Pis. 58 -a . . . iaculari fulmina lingua. MART. 6, 86, 1 -i trientes (9, 87, 2). STAT. Theb. 6, 421 -is . . . verberibus. IVV. 9, 36 blandae assiduae -aeque tabellae sollicitent. AVSON. 413, 4 iambe . . . magna sonorae grandinis vi -ior. AMM. 29, 6, 15 congressibus -is attritos . . . oppressit. 31, 6, 1 nuntiis. RVFIN. hist. 4, 2, 1 -issimis cladibus. CLAVD. 20, 462 *terroribus*. 26, 514 -a rogis cumulaverit ossa. AVG. civ. 3, 17 -issimis fatigata civitas seditionum malis. CAEL. AVR. acut. 1, 2, 31 pulsus (3, 5, 53). CORIPP. Ioh. 4, 287 -isque agitant singultibus artus. COD. Iust. 8, 53 (54), 34, 4^{b} (*a. 529*) quasi -ioribus donationibus cumulata. *in imagine*: Ov. Pont. 4, 3, 15 convictor -oque domesticus usu.

syn.: coactus (SEN. nat. 1, 5, 8), compactus (SEN. nat. 2, 15), extenuatus (SEN. nat. 5, 5, 1), solido vicinus (AETNA 541). *oppos.*: dispersus (SIL. 7, 53), leuis (MAR. VICTORIN. gramm. VI 158), rarus, resolutus (COLVM. 2, 2, 4), solutus (COLVM. 5, 9, 1), sparsus (TAC. hist. 2, 22).

adv. **dēnsē**. *eodem sensu ponitur*: densum: SIL. 6, 540 -um . . . texitur erecti stantisque ex ordine ferri infelix stimulus. densa: VERG. georg. 2, 275 -a sere. VITR. 5, 12, 5 cum ita bene calcatum et quam -issime fuerit. COLVM. 11, 3, 30 si sectivum facere velis, -ius satum (PLIN. nat. 16, 173. 19, 108) praeceperunt priores. LVCAN. 6, 289 -ius ut parva disponeret arma corona. PLIN. nat. 24, 178 folia . . . in Parnaso . . . -ius quam usquam fruticant. 34, 177 columnae . . . -ius positae. FRONTO p. 211 N. qui . . . crebras sententias conquiret, easque -e collocabit. SER. SAMM. 631 *lana* claudit -ius aures. AMM. 17, 12, 9 iunctis -ius cuneis. 18, 8, 11 *ascensum* molinae -ius constringebant (*cf.* CASS. FEL. 20). 21, 12, 6 crates -ius textas. 21, 13, 9. 24, 6, 8. 25, 1, 12. 26, 6, 16. PELAG. in Tim. 6 p. 886^{C} radix excisos semper -ius reparat ramos. MARCELL. med. 5, 3 frontem -issime superlines. 5, 6. 6, 28. *adde i. q. continuo*: CAEL. AVR. acut. 2, 37, 214 oportet non -e atque semel vinum detrahere. *i. q. crebro, saepe*: CIC. orat. 7 quod . . . in aliqua . . . parte eluceat aliquando, idem apud alios -ius, apud alios rarius. Ov. Pont. 1, 9, 11 nulla . . . subeunt mihi tempora -ius illis. 23, 6, 85 -ius oscitando. 29, 3, 8 replicatis . . . quaestionibus -e. MACR. sat. 5, 11, 1 non negabo Vergilium in transferendo -ius excoluisse. *in imagine*: AVSON. 419, 68 quis oratorum . . . pugnantia -ius . . . aut dixit . . aut cogitavit?

oppos.: raro (CIC. orat. 7). *Jachmann*.

dentālis, -e [*a* dens. *Th.*]. *i. q. dentatus*: GLOSS. *γεγομφωμένος*. -e *ὠδοντωμένον*. multos dentes habens. *i. q. dentarius*: GLOSS. forfex -is *ὀδοντάγρα*. PLIN. med. 1, 37 semen herbae galliculans(?), quam alii -em, alii symphoniacam dicunt (*cf. l.* 18). *subst. n.* **dentāle**, -is *et plur.* **dentālia**, -ium. SERV. georg. 1, 172 -e est lignum, in quo vomer inducitur. ISID. orig. 20, 14, 2 -e est aratri pars prima in quo vomer inducitur, quasi dens. GLOSS. -e *γύης. γύης ὁ τοῦ ἀρότρου. γύης ὕνεως καὶ ἀποτετμημένος τόπος τῆς ὕνιδος. ξύλον ἐν ᾧ ἐμβάλλεται ἡ ὕνις*. *cf.* -es aures dicuntur aratri quibus latior redditur sulcus. -ia sules reost (*anglosax.*). VERG. georg. 1, 172 duplici aptantur -ia dorso. COLVM. 2, 2, 24 exiguis vomeribus et -bus terram subigere. PERS. 1, 73 sulcoque terens -ia *Cincinnatus*. PLIN. nat. 18, 171 tertium *genus vomerum* in solo facili, nec toto porrectum -i, sed exigua cuspide in rostro. [*it.* dentale, *hisp.* dental. *M.-L.*]

[**dentāneus** *trad.* SEN. nat. 2, 49, 1 *pro* ostentaneus.]

dentārius, -a, -um *a* dens. GLOSS. forfex -a *ὀδοντάγρα*. unde medici dentes tollunt. herba -a: *i. q. hyoscyamus*: PS. APVL. herb. 5 DIOSC. 4, 68 W. ORIBAS. eup. 2, 1 Y 2. *i. q. herba scelerata*: PS. APVL. herb. 9. *i. q. bryonia*: PS. APVL. herb. 66. *i. q. τράγιον*: DIOSC. 4, 49 W. GLOSS. pyrethrum. id est stercus columbiora (-inum *Stadl.*). *subst. n.* dentārium: GLOSS. uvae -ium *σταφυλάγρα* (*instrumentum medici*).

dentātus, -a, -um [*a* dens. *Th.*]. PRISC. gramm. II 442, 3 a dentibus -us. MART. CAP. 4, 386 -um eum dicimus qui dentes habet. GLOSS. (*de pisce*) *v. sub* dentex. *legitur inde a* PLAVTO, *sed cognomen inditum dicitur iam saec. V a. Chr. Siccio Dentato, v. nom. propr.* [*val.* dintat, *it.* dentato, *francog.* denté, *hisp.* dentado. *M.-L.*]

1 *qui dentes habet*: *de animantibus*: PLAVT. Pseud. 1040 (*in imag.*) non ego te ad illum duco -um virum Macedoniensem, qui te nunc flentem facit. CATVLL. 39, 12 si urbanus esses . . . aut Lanuvinus ater atque -us. Ov. rem. 339 si male -a est *mulier*. PHAEDR. app. 24, 3 -o . . . cani. PLIN. nat. 8, 205 -os nasci *porcos*. 11, 212 cornigera *animalia* una parte -a *sunt*. 11, 237 utrimque -is *animalibus* (11, 239). MART. 1, 72, 3 -a sibi videtur Aegle emptis ossibus Indicoque cornu. CORP. X 3704 (*Cumis*) denis bestiis et IIII feris dent(atis) . . . dimicantibus. VIII 7969 venat(ionem) vari gen(eris) -ar(um) ferar(um) et mansuet(arum) item herbat(icarum). VLP. dig. 3, 1, 1, 6 leo mansuetus vel alia -a mansueta (*sc. bestia*. AMM. 19, 6, 4 -ae in caveis bestiae. 31, 10, 19). SOL. 2, 45 Diomedeis avibus . . . ora -a. PS. SOL. add. p. 219, 34 *genus leonum* quod -um vocant. DRAC. laud. dei 3, 680 domant -aque (*Glaeser*, densataque *trad.*) repagula (*i. dentes*) linguam. *de rebus*: VARRO ling. 5, 136 *rastris* -is (dentalis *trad.*). rust. 1, 52, 1 axibus -is. CIC. Cluent. 180 aduncam ex omni parte -am et tortuosam vēnire serrulam (VITR. 2, 7, 1 serra. PLIN. nat. 36, 167). LVCR. 2, 432 calidos ignes gelidamque pruinam dissimili -a modo compungere sensus corporis. GRATT. 92 -as iligno robore clausit venator pedicas. VITR. 9, 8, 5 tympana (10, 5, 2. 10, 9, 3. 6). PLIN. nat. 11, 97 *scarabaeorum* cornua praelonga, bisulcis -a forficibus in cacumine. 18, 173 crates (18, 186 cratis . . . -ae stilis ferreis). ARNOB. nat. 6, 25 clavis. SERV. georg. 1, 164 *tribula* genus vehiculi omni parte -um, unde teruntur frumenta (HIER. in Am. 1, 3 p. 226 quod rotis subter ferreis atque -is volvitur). VEG. mil. 4, 23 in modum forficis -um . . . ferrum, quem lupum vocant. PAVL. NOL. carm. 23, 156. SIDON. epist. 3, 3, 5 hebetatorum caede gladiorum latera -a (carm. 7, 263 ensis). **2** *i. q. dente (eburneo) politus*: CIC. ad Q. fr. 2, 14, 1 charta -a.

dentax *v.* dentex.

? **dentefaber**. *i. q. dentatus*: ENN. ann. 319 rastros -bres (*coni.* dentifabres, dentifabros, dentiferos).

denterobon. *nomen herbae, olusatrum*: APVL. herb. 106 olusatrum Aegyptii -on. GLOSS. denterebon. denteron.

dentex, -icis *m.* [*a* dens. *Th.*]. *leguntur praeterea formae* dentix (ISID. GLOSS.), dentis, dentax (GLOSS.). *idem nominatur* dentatus (GLOSS.). ISID. orig. 12, 6, 23 -ix (dentrix *al.*) pro multitudine et granditate dentium dictus. GLOSS. *φάγρος. συνόδους. συνόδους ὁ ἰχθύς.* dentatus *συνόδους. φάγρος ὁ ἰχθύς. ὀδοντ⟨ί⟩ας, συνάγριον.* *nomen piscis*: COLVM. 8, 16, 8 harenosi gurgites . . . pelagios *pisces* melius pascunt, ut auratas ac -es. APIC. 4, 151. 10, 471 POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 544, 8. [*it.* dentice. *M.-L.*]

dentharpaga, -ae *f.* [*a* dens *et ἁρπάγη*. *Th.*]. NON. p. 99 -as quas Graeci *ὀδοντάγρας* vocant. VARRO Men. 441 hic bipensiles forcipes -ae.

denticāre dentes imprimere vel movere GLOSS. Pap. -atus *v. vol. II p. 557, 27.*

denticulātus, -a, -um [*a* denticulus. *Th.*]. *i. q. dentatus*: COLVM. 2, 20, 3 falcibus . . . vel rostratis vel -is. PLIN. nat. 9, 97 *cancris* bina bracchia -is forcipibus (32, 148). 9, 102 *conchis* rugatis, -is, striatis. 11, 180 *testudini* stomachus -us callo in modum rubi. 11, 201 terrestrium *avium* aliis -ae asperitatis *venter est*, aliis cancellatim mordacis. 18, 97 stella intus -a. 26, 164 -o holeri. 30, 138 scarabaeorum cornua grandia -a.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

denticulus, -ī *m.* [*a* dens *deminutive. Th.*]. *i. q. dens parvus*: VITR. 9, 8, 5 regula ⟨et⟩ versatile tympanum -is aequalibus sunt perfecta (*cf.* 10, 9, 2 *sqq.*). APVL. apol. 8 viperae ritu niveo -o atrum venenum inspirare. TERT. anim. 10 esu sine -is. PALLAD. 1, 28, 6. POTAM. epist. ad Athan. p. 1418ᶜ *calami*. *t. t. archit.*: VITR. 1, 2, 6 si Doricis epistyliis in coronis -i sculpentur. 3, 5, 11 supra zophorum -us est faciendus *eqs.* 4, 1, 2. 4, 2, 4 -i in Ionicis fenestrarum occupavisse loca videbuntur ... utraque enim et inter -os et inter triglyphos quae sunt intervalla, metopae nominantur. 4, 2, 5. *instrumentum rusticum*: PALLAD. 7, 2, 4 omnis spica in carpentum -is comprehensa. *cf.* GLOSS. II 43, 23 -um aciarium στομωμάτιον. [*prov.* dentelh. *M.-L.*]

dentiducum, -ī *n.* [*ad exemplum vocabuli gr.* ὀδοντ-αγωγόν *fictum. Th.*]. *instrumentum ad dentes extrahendos*: CAEL. AVR. chron. 2, 4, 84 odontagogum, quod nos -um dicere poterimus.

dentifer *v. p. 548, 61.*

dentifrangibulus, -a, -um [*a* dentes frangere. *Th.*]. *qui dentes frangit*: PLAVT. Bacch. 596 -a haec (*i. pugni*) meis manibus gestiunt. 605 vale, -e.

dentifricium, -ī *n.* [*a* dens *et* fricare. *Th.*]. *medicamentum ad dentes fricandos*, GLOSS. ὀδόντος σμῆγμα, ὀδοντότριμμα (CASS. FEL. 32 p. 66): SCRIB. LARG. 59 -um quod splendidos facit dentes et confirmat. 60. PLIN. nat. 28, 178 *bis.* 179. 182. 29, 46. 30, 22. 31, 117. 32, 65. 82. 36, 153 (*pluralis* 36, 156 THEOD. PRISC. eup. faen. 49). [MART.] 14, 56 lemma. APVL. apol. 6. 7 PLIN. med. 1, 13 PLAC. med. 11, 12 THEOD. PRISC. eup. faen. 46.

dentilegus *a* dens *et* legere. *is qui dentes excussos colligit*: PLAVT. Capt. 794 -os omnes mortales faciam, quemque offendero.

1. dentio, -iī, -īre [*a* dens. *Th.*]. *deponens* -or *v. l. 40.* GLOSS. ὀδοντιῶ. -is ὀδοντιᾷς. -it ὀδοντιᾷ. *i. q. dentes emittere*: PLAVT. Mil. 34 ne dentes -iant (*sc. iocose prae fame*). CELS. 2, 1 p. 30 proprie etiam -entes ... maxime caninis orientibus male habent. PLIN. nat. 11, 170 reliqua animalia, quae serratos *dentes* habent, saevissime -unt. 21, 140. 28, 257 dens lupi adalligatus infantium pavores prohibet -endique (*Ian*, -entique *codd.*) morbos. 30, 22 pueros tarde -entes. CHIRON 775 si in annis continuis duobus et mensibus sex -ierint. ANTIDOT. Brux. app. 216. SORAN. p. 43 quae sunt signa, quando infans -ire incipit? ORIBAS. eup. 4, 85 tit. ad -entes infantes. quod si duriter d e n t i u n t u r *eqs.*

2. dentio, -ōnis *f. v.* dentitio.

dentiōsus *v.* dentosus.

dentiscalpium, -ī *n.* [*a* dens *et* scalpere, *cf.* ὀδοντόγλυφον. *Th.*]. GLOSS. γλυφίς. γλυπτήρ. MART. 7, 53, 3. 14, 22 lemma.

dentītio, -ōnis *f.* [*a* dentire. *ablativus* dentione *imminutus pro* dentitione, *v. Niedermann, Musée Belge 1908, 267 sq. Th.*]. *actus dentiendi*: PLIN. nat. 28, 257 infantibus nihil butyro utilius ..., privatim et in -e (dentione *codd. plerique*). 28, 258 facilem -em praestant (30, 136). 28, 259 faciles -es. 30, 135 ad -es. 30, 137 -es adiuvat. 30, 139. CHIRON 741 -o prima. VEG. mulom. 2, 25 cum caput pullorum calefecerit prima -o (*cf.* CHIRON 91 in prima calefactione dentionis). *forma* d e n t i o: PLIN. nat. 28, 257 *l. 48.* 32, 137 infantium gingivis -busque. PLIN. med. 1, 14 *bis.* CHIRON 91 *l. 51.* 553 ex prima -e. ANTIDOT. Brux. app. 216. [*parm.* dindzon. *M.-L.*]

dentix *v.* dentex.

dentōsus dentibus munitus GLOSS. II 576, 26. *cf.* III 330, 36 ὀδοντίας d e n t i o s u s. *a* dens.

dentrites *v.* dendrites.

dentrix *v.* dentex.

? **dentrolimolum** eviscus (*i.* hibiscus) GLOSS. III 560, 32. *cf* PS. APVL. herb. 39 anadendromalache.

dentulus NOT. Tir. 68, 1. *a* dens *deminutive.*

dēnūbo, -psī, -ptum, -ere *a* de *et* nubere. ISID. diff. app. 153 nubit civis civi, enubit extraneo, -it quae in manum viri convenit. CIRIS 330 patris incolumi potius -ere regno. OV. met. 12, 196 nec Caenis i n ullos -psit thalamos (TAC. ann. 6, 27 Iulia ... -psit in domum Rubellii Blandi. APVL. met. 9, 31 in quod *castellum* pridem -erat. DICT. 6, 3 cuius filia in matrimonium Aegisthi -erat). TAC. ann. 15, 37 nisi *Nero* uni ex illo contaminatorum grege ... in modum sollemnium coniugiorum -isset (*cf.* SVET. Nero 29 SVLP. SEV. chron. 2, 28, 2). APVL. met. 5, 16 apol. 70 DICT. 6, 6. *passive*: DICT. 1, 1 *Anaxibia* eo tempore Nestori -pta erat. 2, 17. 6, 2 MACR. sat. 1, 10, 17. [COLVM. 10, 158 -ere *R*, se nubere *SA.*] *L.*

dēnūdātio, -ōnis *f. a* denudare. GLOSS. γύμνωσις. **1** *p r o p r i e*: ISID. in lev. 11, 16 *capitis.* VINDIC. gyn. p. 460⁸ dentium -es (*sc. gingiva minuta*). **2** *t r a n s l a t e*: ITALA I reg. 20, 30 (Legion. marg.) in confusionem -um matris tuae (εἰς αἰσχύνην ἀποκαλύψεως μητρός σου, VVLG. ignominiosae matris tuae). AMBR. Noe 29, 113 animae. VVLG. Sirach 11, 29 operum (ἀποκάλυψις). CASSIAN. inst. 7, 13 tit. vitiorum. EVGRAPH. Ter. Eun. 507 quorum (*argumentorum*) quidem causae -o (derivatio *prop. Wessner*) manifesta est.

dēnūdātor, -ōris *m. a* denudare. GLOSS. γυμνωτής. *de officio*: CORP. II 6328 -r gimnasius? (*i.* gymnasii?) Arescu(sae).

dēnūdo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* nudare. GLOSS. γυμνῶ ἀπογυμνῶ. -at γυμνοῖ, ἐκδύει. *legitur inde a* PACVV. [*dub.*: INSCR. christ. Rossi I 493].

1 *p r o p r i e*: **a** *g e n e r a t i m*: *i. q. vestem sim. detrahere*: CIC. Verr. 6, 32 ne -etur a pectore. LIV. 5, 27, 9 -atum eum ... pueris tradidit. 45, 39, 19 Galba nitens et integrum *corpus* -et. SEN. contr. 2, 7, 4. PLIN. nat. 11, 76 ut -et feminas vestis *perlucida*. SVET. Aug. 69 APVL. met. 5, 30. TERT. orat. 22 quid -as ante deum, quod ante homines tegis? ITALA deut. 22, 30 (Lugd.) -bit operimentum patris sui (ἀποκαλύψει, VVLG. revelabit). Is. 47, 2 (Hier. epist. 22, 6, 2) -a crura tua (ἀνάσυρε, VVLG. revela). TREB. trig. tyr. 23, 5 convivio discumbere milites, ne[c] inferiora -rentur, cum sagis iussit. VVLG. Iudith 9, 2. Is. 47, 2 -a turpitudinem tuam (CYPR. GALL. exod. 1109 turpia). MVTIAN. Chrysost. hom. p. 11, 4 membra. PASS. Petr. 5 pectora. *c. abl.* (*cf. l. 30. 66*): ITALA lev. 10, 6 (Aug. quaest. hept. 3, 32) caput vestrum cidara non -bitis (ἀποκιδαρώσετε, ITALA Lugd. exuetis mitra, Hier. epist. 39, 4, 7 caput vestrum non -bitis, VVLG. nolite nudare). AVIAN. fab. apol. 5 tergum superbo amictu. VVLG. Ezech. 16, 39 te vestimentis tuis (23, 26). VEN. FORT. vita patr. 6, 18 mulier vestibus se -at. *cf.* FIRM. math. 4, 19, 7 caput capillorum raritate -at *Saturnus*. *i. q. desecare*: PACVV. trag. 200 -atis ossibus (*cf.* SEN. Thy. 763 -at artus durus atque ossa amputat, *dum comedit.* ZENO 1, 12, 8). PS. SORAN. quaest. med. 249 per incisionem -atum patefacere vulnus. MART. CAP. 1, 9 -ata pecudum ... viscera. CHIRON 662 p. 210, 1 scalpello supra totas venas -as. *adde*: VVLG. Hab. 3, 13 fundamentum *domus* usque ad collum (*sc. fodiendo*). *i. q. decorticare*: VARRO rust. 1, 41, 2 cuius surculi corticem integrum servandum et eum sic exacuendum, ut non -es medullam. *i. q. tondere*: PETRON. 103 capitaque cum superciliis -anda tonsori praebuimus. CALP. ecl. 5, 73 tibi cum vacuas posito velamine costas -vit ovis. *de foliis arborum*: CIC. Arat. 119 -at foliis ramos et cortice truncos. Q. CIC. carm. frg. 10 effetos (et fetos *codd.*) ramos -at flamma Nepai. *i. q. aperire*: ITALA gen. 8, 13 (Ambr. Noe 20) -vit Noe tectum arcae (ἀπεκάλυψε, VVLG. aperiens). num. 22, 31 (Lugd.) oculos (*in imag.*; ἀπεκάλυψε, VVLG. aperuit). Nah. 1, 5 (Weing. Cypr. testim. *e* 3, 20) -ata est universa (*om.* Cypr.) terra (ἀνεστάλη, VVLG. contremuit). **b** *s p e c i a t i m* *t. t. rei milit. i. q. indefensum latus ostendre*: SEN. dial. 3, 11, 1 gladiatores quoque ars tuetur, ira -at. SIL. 16, 620 tu *Scipio* ... septem -as proditor arces. HOMER. 832 Troianus Apollo mentitos vultus simulati pandit Achillis -atque virum (*Patroclum*). VEG. mil. 3, 17 sive pedites sive equites de acie tuleris, dum alia vis defendere, alia periculosius -bis.

2 *t r a n s l a t e*: **a** *i. q. e x p l i c a r e, apertum facere*: VARRO ling. 9, 112 suam inscientiam -at. LIV. 42, 13, 3 iudicia sua. 44, 38, 1 consilium (EPIST. syn. Arim. Migne 13, 507ᶜ VVLG. I Macc. 7, 31). SEN. dial. 9, 17, 1 multa incidunt, quae invitos -ent. ITALA Os. 2, 10 (Wirc. Priscill. tract. 1, 22) spurcitiam eius (ἀποκαλύψω, VVLG. revelabo). Sirach 1, 39 (Ps. Aug. spec. 15 p. 374, 9) absconsa tua (VVLG. revelet). PS. CYPR. abus. 10. PS. AMBR. laps. virg. 6, 26 in conspectu solis huius tenebrarum vestrarum opera -vit. RVFIN. apol. Orig. 2, 37 p. 616ᴮ turpitudinem (*syn.* nudare). hist. 4, 11, 3 immensum profundum Valentini erroris ... serpentis in modum caecis semetipsum latebris obtegentem in lucem protrahit ac -at. 4, 25 fallacias. 7, 28, 2 episcopi haeresin Pauli Samosateni ... assiduis disputationibus -antes (ἀπογυμνοῦν). Orig. in lev. 1, 4 qui de verbo dei abstrahit velamen litterae et interna eius, quae sunt spiritalis intellegentiae membra -at. Orig. in psalm. 36 hom. 2, 8 nec tamquam in vagina nequitiam suam recondunt et contegunt, sed superbo et elato spiritu velut gladium quendam -ant *peccatores*. AVG. util. cred. 3, 9 p. 13, 13 sed velamen eius (*veteris testamenti*) ut per Christum intellegatur et quasi -etur. HESYCH. in lev. 20, 11, 12 p. 1046ᴬ similis autem impietas est filium patris sui -are sive diffamare peccatum. VVLG. Sirach 4, 21 absconsa tua. 6, 9. 19, 8. 27, 17. 19. 24 Ezech. 23, 18. OROS. hist. 4, 12, 8 cognovisse haec et -are. MAR. VICTOR aleth. 1, 441 corpore velato -ura pudorem. GREG. M. in Ezech. 1, 1, 1 in euang. 7, 3 moral. 6, 25 p. 743ᴰ. 8, 78. 16, 65 haeretici indoctos quosque a velamine fidei praedicatione pestifera -ant. **b** *i. q. p r i v a r e aliquem* (*accedit abl.* [*cf. l. 14*]; de *l. 76*): CIC. de orat. 1, 235 (*in imag.*) ne . . . suo quoque eam (*iuris civilis scientiam*) concesso et tradito *ornatu* spolies atque -es. epist. 12, 15, 1 civibus Romanis omnibus (*om. H D*) crudelissime -atis ac divenditis. PS. QVINT. decl. 1, 17 p. 18, 31 quam facile decipi, quam facile -ari, quam sine labore falli potes. ZENO tract. 1, 4, 2 proprios *filios* -at affectu *Impudicitia.* 1, 5, 7 sacraria. RVFIN. symb. 15 hac eos potestate -vit. COMM. instr. 2, 29, 12 tunc [re]petit suppetium miser -atus a nobis. ENNOD. dict. 8 p. 449, 19 filii qui parentum suorum praesidio -antur (COD. Iust. 4, 20, 14 huiusmodi praesidio). GREG. TVR. Franc. 4, 44 *regionem* tam de pecoribus quam de hominibus -vit. 8, 30 ecclesias.

deriv.: denudatio, denudator. *Stöger.*

dēnumero *etc. v.* din-.

dēnūndinat omnibus notum facit aut divulgat GLOSS. (*fort.* din-). [*a* de *vel* dis *et* nundinare. *Th.*] *L.*

***dēnuntiātio,** -ōnis *f. a* denuntiare. PAVL. FEST. p. 66 condictio in certum eius rei quae agitur, -o. SERV. auct. Aen. 3, 107 'tertia lux' hoc quidam iuxta speciem auguralem positum tradunt,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quae appellatur condictio, id est -o, cum denuntiatur, ut ante diem tertium quis ad inaugurandum assit. GLOSS. διαλαλία. ἀπόφασις. παραγγελία. testatione -e. *legitur inde a* CIC., *deest poetis. pluralis*: VAL. MAX. 1, 1, 1 SEN. contr. 2, 5, 4 PS. QVINT. decl. 8, 21 PLIN. epist. 6, 8, 9 SVET. Aug. 66 VLP. dig. 40, 5, 26, 10. 48, 19, 5 PAVL. dig. 4, 4, 38 TERT. praescr. 44 scorp. 4 ARNOB. nat. 5, 3 LEO M. serm. 16, 3 p. 177. 29, 2 p. 228 PROSP. sent. 215 (214) COD. Iust. 8, 13 (14), 10 PALLAD. hist. mon. I 6 p. 267D ORIG. in Matth. 18, 55.

I generatim *et* **latiore sensu** *i. q.* ***nuntiatio, declaratio,*** *renuntiatio, promulgatio, postulatio, indicium, iussum, edictum sim., saepe cum* ***minandi*** *notione coniuncta*: A *absolute*: CIC. Phil. 6, 4 huic -i parebit. BELL. Alex. 34, 3 hanc -em cum maiorem vim habituram existimaret. LIV. 4, 36, 3 cum patres clandestina -e revocati ad diem certam essent. 38, 14, 13 hac -e conterritus (CVRT. 6, 5, 19 IVST. 5, 3, 8). SEN. contr. 2, 5, 4 instat ante -bus quam tormentis tyrannus et minando torquet. SEN. dial. 6, 17, 6 epist. 67, 14. 94, 36 -o (*i. minae*) et castigatio insanos coercuit. PETRON. 94 confusus hac -e. QVINT. inst. 4, 5, 5 si nulla -e in se conversum intrarit oratio. PS. QVINT. decl. 8, 21 post gravissimas -es redditus vitae. FRONTIN. strat. 1, 11, 6 qua -e concitati. 2, 8, 14 qua -e (*i. praecepto*) cum effecisset. PLIN. epist. 6, 8, 9 quid -bus et quasi minis ago? MARCIAN. dig. 40, 1, 5 sub ea -e (*i. comminatione*), ut is servus ... in opus metalli detur. TERT. scorp. 4 divinarum et -um (*i. minarum*) et executionum intentionem. ITALA act. 5, 28 *v. p. 554, 76*. CORP. VIII 23956, 6 ⟨n⟩ostramque -em initium honoris (*loco lacunoso*). CLEM. ad Cor. 63 secundum -em quam fecimus de pace et concordia. DON. Ter. Ad. 996 cum quodam stomacho et velut minaci -e profertur. Hec. 745 cum -e pronuntiandum est. Phorm. 127 a -e in personam, ne diceret 'non mihi denuntiasti'. MART. CAP. 9, 896 quae *lux* vias vestigia ... exitusque ignivagae -is agnoscit. OROS. hist. 3, 3, 2 cum post terribilem -em ... funditus terra tremeret. GILD. Brit. 62 chron. III p. 60, 11 quae adhortationem vel -em exprimant regibus non minus quam minas. GREG. M. epist. 2, 190, 5 scripta -e mandare.

B *cum genet.*: 1 *obiecti*: CIC. Planc. 87 *quem* consul proscriptionis -e terrebat. BRVT. Cic. epist. 11, 20, 2 iactatione verborum et -e periculi (CAES. civ. 3, 9, 2 neque pollicitationibus neque -e periculi. *cf. p. 553, 28*). LIV. 3, 36, 3 -e ingentis terroris. 42, 22, 3 rogationis -e. VAL. MAX. 1, 1, 1 ostentorum ac fulgurum -es. 7, 6, 6 indicti tumultus -e. 9, 12, 5 contumeliosae mortis. PS. QVINT. decl. 13, 4 notae impotentiae. TERT. pudic. 10 nec competere ethnicis paenitentiae -em. *cf.* adv. Marc. 4, 11 p. 450, 2 per -em et laudationem paenitentiae. DON. Ter. Ad. 127 sequitur -o discedendi. Phorm. 440 aliqua maior litigandi -e. IVL. RVF. rhet. 17 p. 43, 13 διαβολή (διαπειλή *Gesn.*, ἀπειλή *Halm dubitanter*) criminatio et quasi -o eorum quae futura sunt. HIL. trin. 4, 41 fuge confusionis -em. in Matth. 24, 7 poenae (in psalm. instr. 5). SYMM. epist. 3, 15, 1 litteris meis -o ista certaminis est (*i. provocatio*). 7, 15 nec verearis ruris horridi -em. AMM. 26, 2, 1 sub exitii -e statutum est. AMBR. Iac. 1, 4, 13 per bonum -is suae peccati ipsius acervavit invidiam ... cumulatum est -e mandati. OP. imperf. in Matth. 3 p. 652 irae. *nota pro genet.*: CASSIAN. conl. 10, 2, 2 cum -e paschali disseruit (GREG. M. epist. 2, 190, 11 suscipienda paschalis -o). GREG. M. epist. 2, 365, 14 -o pro septiforma laetania. 2 *subiecti*: CIC. Sull. 52 ad M. Laecam Catilinae -e convenit. PLANC. Cic. epist. 10, 8, 4 praematura -e boni civis imparati. LIV. 24, 37, 11 ut sciretur, utrum paucorum ea -o (*i. declaratio*) an universae civitatis esset. perioch. 64 senatus. TERT. patient. 9 p. 14 apostoli. ARNOB. nat. 5, 3 *Iovem* mortalium sese -bus (*f. i. precibus, postulationibus in adiurando*) sistere. AQVILA rhet. 24 p. 30 neque minis et -e potentium perterritus (*v. p. 552, 13*). DON. Ter. Ad. 161 fides in concipiendis comminationibus -o comminantis est. ISID. reg. monach. 20, 2 ad ianitorem pertinebit -o advenientium. GILD. Brit. 105 chron. III p. 82, 15 quod vero item comprehendit, malorum hominum -o est. *adi. pro genet.*: LEO M. serm. 16, 3 paternis vos ... -bus admonemus.

C *seq. acc. c. inf.*: CIC. Phil. 7, 14 -o est paratum illi exitium.

D *seq.* ut, ne: LIV. 38, 32, 4 una -e, ut bello abstinerent. FVLG. myth. 3, 6 Apollinis -e, ne iubetur puella ... dimitti.

II speciatim *et technice*: A *i. q. praedictio, praesagium, vaticinatio*: CIC. div. 2, 54 a deis profecta significatio et quasi -o calamitatum. VELL. 2, 70, 1 manifesta -e quietis territo. VAL. MAX. 8, 11 ext. 1 interitum sibi caelesti -e portendi credentes. SEN. nat. 1, 1, 3 nec Germanici mors sine -e tali fuit. TERT. praescr. 44 si vero memores dominicarum et apostolicarum scripturarum et -um. HEGES. 5, 44, 1 -is perseverantia. PS. RVFIN. in Am. 3, 3/8 per -em prophetalem. AVG. civ. 18, 44 cuius (*sc. Ninevitarum excidii*) -o. MACR. sat. 1, 11, 4 post secundam -em *Iovis* ob eandem neglegentiam. PROSP. sent. 215 (214) stultus, qui non credit -bus prophetarum. ENNOD. dict. 8, 3 p. 446, 21 augurum. PALLAD. hist. mon. I 6 p. 267D -bus futurorum (*cf. supra l. 46*). ORIG. in Matth. 18, 55 praeceptis et -bus *prophetarum. huc traham*: PS. QVINT. decl. 4, 12 parricidium dictus sum facturus ... quem mihi post hanc -em assignetis animum?

B *i. q. belli indictio*: CIC. Phil. 6, 4 non est illa legatio, sed belli -o. LIV. 21, 19, 1 CVRT. 4, 4, 18 addita -e belli. QVINT. inst. 3, 8, 20 citra hanc -em (*praecedit* bellum minitentur). IVST. 18, 6, 1 sub belli -e. *adde*: LIV. 45, 3, 7 *cum* alias *urbes* -e armorum terreret.

C *in re iudiciaria* (*cf. Daremberg-Saglio III 102; Kipp, PW. V 222—226*): VLP. dig. 24, 1, 1, 7 si contra testationem -emque fecerit. 50, 16, 40 detestatio est -o facta cum testatione. 1 *i. q. detestatio, antestatio*: CIC. Flacc. 14 ut eos ... testimonii -e terreret (18). SVET. Aug. 66 Gallo ... accusatorum -bus (*i. testimoniis*) ... ad necem compulso. *huc pertinere videntur*: PAPIN. dig. 48, 5, 40 (39), 3 -o ad domum mulieris missa. SCHOL. Cic. Bob. p. 40, 27 territos ab illo dicit -e veniendi (*v. p. 551, 61*). 2 *litis praeparandae causa i. q. indicatio consilii alteri detegendi, nuntiatio accusatoris, ut aliquis aliquid faciat vel facere desinat, ne in ius vocetur, necnon criminatio, accusatio*: CIC. de orat. 2, 82 attentum *iudicem facere* non prima -e efficere possumus (*sed potest ad I A referri*). QVINT. decl. 350 p. 399, 12 personam non onero, -em dissimulo. CALP. decl. 5 quantum ausus est, quod ne post -em quidem creditum. CELS. dig. 21, 2, 62, 1 propter -is vigorem. IVLIAN. dig. 17, 1, 30 nisi -i procuratoris paruero. GAIVS inst. 4, 18 -o adversario facta, ut ad iudicem capiendum adesset (PAPIN. dig. 44, 3, 10 VLP. dig. 16, 3, 5, 2 PAVL. dig. 16, 3, 27). PAPIN. dig. 48, 16, 4 post interpositam -em (MOD. dig. 21, 2, 63). 49, 1, 23, 3 -em rumpere. *praecipue apud* VLP. *et* PAVL. dig.; *ex. gr.*: 25, 3, 1, 5 -o a marito incipit. 25, 3, 1, 8 si omiserit -em. 39, 1, 5, 10 -o est necessaria. 39, 2, 4, 6 exigere -em. 40, 5, 26, 10 -bus et edictis litterisque evocandi sunt. 43, 24, 5, 1 diem et horam -e complecti. 44, 6, 1, 1 litigiosam rem non facit -o. 48, 5, 18 (17) ut eius -o videatur electionem accusatori reservare. 48, 5, 18 (17), 2 in -e ... quasi -o praecesserit. 48, 5, 18 (17), 5 rata erit -o, ut. 48, 19, 5 neque -bus neque edictis praesidum obtemperassent. PAVL. dig. 4, 4, 38 -bus tutoribus saepe datis. 5, 2, 7 *si* usque ad -em vel libelli dationem processerit. 39, 1, 19 operis novi -em praetor denegat. PAPYR. Britt. 229 (*a. 166*), 9 simplam pecuniam sine -e recte dare stipulatus est (COD. Iust. 8, 13 [14], 10 debitores praesentes prius -bus conveniendi sunt. 8, 28 [29], 2 pr. debitoris -o, qui creditori suo ... -at, ita demum efficax est, si). APVL. apol. 60 potui -e impedire. SCHOL. Cic. Bob. p. 152, 4 ut alia *interrogatio* significaret accusationis -em. PS. ASCON. Verr. p. 164 comperendinatio est ab utrisque litigatoribus invicem sibi -o in perendinum diem.

dēnuntiātīvus, -a, -um *a* denuntiare. *i. q. ad denuntiationem pertinens*: SERV. auct. Aen. 4, 696 sunt fata quae dicuntur -a, sunt alia fata quae condicionalia vocantur. -a sunt quae omni modo eventura decernunt ... -o fato et mutationem omnino non recipit (*4^ies ibid.*). CAEL. AVR. chron. 1, 4, 67 quidam sine -o motu corripiuntur.

dēnuntiātor, -ōris *m. a* denuntiare. *de re cf. Kübler, PW. V 226*. GLOSS. παραγγελεύς. *i. q. magistratus minor imperii qui securitati regionis urbanae praefuit*: CORP. X 515, 12/13 (*a. 142*) lictores populares, -es Puteolani. 5917 decuriali decuriae lictoriae popularis -um. *nescio an huc pertineat*: CORP. VI 10095 L. Marius Auctus denunttiator (*sic*) ab scaena Graeca. *i. q. accusator*: COD. Theod. 16, 5, 9, 1 (*a. 382*) sublimitas tua det inquisitores ... indicet -esque sine invidia delationis accipiat.

dēnuntiātus, -ūs *m. a* denuntiare. *i. q. denuntiatio*: PS. RVFIN. in Am. 7, 4 huic quoque -ui audet obsistere. 8, 11 sub -u poenae.

***dēnuntio,** -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* nuntiare. *de formis*: denontio: LEX Bant. (Corp. I 197) 3 TAB. Trag. (Corp. III p. 961 *s. VI*). *imp. pass.* denuntiamino: LEX colleg. aq. (Corp. VI 10298 *ante Tiberium*) 15. -cio *in titulis nonnisi* LEX met. Vipasc. frg. 2, 15 *exhibetur, in libris utraque scriptura promiscue habetur. per tmesin* moneo praeque -o *apud* SIDON. epist. 1, 9, 7 (CLAVD. MAM. anim. 2, 9 p. 137, 10) *v. sub* praedenuntio. *de sensu*: DIFF. ed. Beck p. 31, 32 annuntiatur de futuro, nuntiatur de longinquo, -atur in praesenti (*quod usu non comprobatur*), renuntiatur de excusando vel etiam repudiando (= AGROEC. gramm. VII 121, 24 ISID. diff. 1, 25). GLOSS. ἀπαγγέλλω. παραγγέλλω. -at ἀπαγγέλλει. παραγγέλλει. ἀποφαίνεται. διαλαλεῖ. protestatur aut praedicit. detestatur nuntium fert. praedicat. -vi παρήγγειλα. -vit praedixit. *legitur inde a* LEGE Bant. (Corp. I 197) 3. *praeter* VERG. (*bis*) *et singulis locis* LYGD. PROP. OV. AETNAE CYPR. GALL. COMM. *vocem devitant poetae; frequentant* CIC. (*88^ies*) LIV. (*48^ies*) ICTI (*plus 160^ies*), *deinde* SEN. rhet. *et* APVL. (*11^ies*) SEN. phil. (*17^ies*) CVRT. (*14^ies*) SVET. *et* VVLG. (*12^ies*). [*dubia*: CIC. de orat. 3, 144 SEN. nat. 2, 47 MART. CAP. 1, 9. *incertae et lectionis et interpretationis*: VVLG. Sirach 16, 31 anima omnis vitalis -vit ante faciem ipsius (τὴν ψυχὴν παντὸς ζῴου ἐκάλυψε).]

I generatim *i. q.* ***nuntiando solemniter*** *vel graviter* ***declarare,*** *certiorem facere, praedicare, referre, renuntiare, enuntiare, proclamare sim., notione* ***minitandi*** *saepe subeunte.*

A *cum subiecto personae vel raro rei et plerumque quidem personatae, hic illic impersonaliter*: 1 *absolute*: CIC. Verr. 1, 36 moneo, praedico, ante -o (Rab. Post. 15 moneo et praedico ... -o ... omnes homines ... testor. Phil. 7, 20 monebo, praedicam, -bo testaborque ... deos. epist. 4, 3, 1 multo magis monente et -ante te).

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

leg. agr. 2, 94 quid praetor edixisset, ubi cenaret, quo -asset. dom. 117 cum tribunus plebis . . . -are potueris vel etiam cogere (*fortasse ad II D 1 trahendum*). Att. 11, 23, 3 ipse videtur -are. PAVL. FEST. p. 64 condicere est dicendo -are (GAIVS inst. 4, 18 condicere -are est prisca lingua). SEN. suas. 5, 2 non -ret, si venturus esset (*praecedit* si venturus esset, non minaretur. 5, 4). CALP. decl. 5 -vi . . . dii boni (*bis, i. minaciter dehortatus sum*). TERT. adv. Marc. 4, 16 proinde -ans 'non occides, non adulterabis' *eqs.* LACT. inst. 3, 30, 4 testificor, proclamo, -o. VVLG. num. 18, 26 praecipe Levitis atque -a (ἐρεῖς) cum acceperitis. II Thess. 3, 12 -amus (παραγγέλλομεν) et obsecramus in domino. EVGIPP. Sev. 43, 4 sicut divinus sermo -at. 2 *accedit dat. personae*: CIC. Q. Rosc. 26 iudici hic -vit: absolutus est. Att. 2, 22, 1 volitat, furit . . . multis -at (*i. minatur*). epist. 13, 77, 1 si quid tibi opus sit, ne dubitent mihi . . . -are. BRVT. et CASS. Cic. epist. 11, 2, 3 ea re -atum (*i. mandatum, imperatum*) esse veteranis quod de commodis eorum . . . laturus esses. LEX colleg. aq. (Corp. VI 10298) 11. 15 magistrisve -amino in biduo continuo, ni nuntiarit. SEN. contr. 2, 1, 1 -o tibi, dives. VVLG. gen. 43, 3 -vit nobis vir ille (εἶπε. 43, 5). I Macc. 9, 63 his . . . -vit (παρήγγειλε. *sic* act. 23, 30. II Thess. 3, 6. 10). CASSIAN. conl. 17, 20, 4. TAB. Trag. (Corp. III p. 961) denontio tibi . . . -o tibi . . . cave te. *adde impersonaliter*: ACT. lud. saec. Aug. (Corp. VI 32323) 101 quibus *matronis* -atum erat (147 quibus *pueris* -atum erat). SEN. epist. 97, 5 hoc vero matribus familiae -are est (*sed fortasse technice accipiendum; v. p. 556, 3*).

B *aliquis, rarius aliquid (vel passive) rem incorpoream, plerumque cum dat. personae, ad notionem praedicandi proxime accedit (v. p. 555, 19 sqq.)*: CIC. part. 121 periculum (Mil. 3. Att. 2, 20, 2 Clodius adhuc mihi -at periculum. SEN. contr. 1, 8, 16. suas. 4 tit. cum -atum esset illi responso auguris periculum. POMP. TROG. Iust. 38, 7, 4 militiae periculum). VAL. MAX. 1, 8 ext. 9 -atum periculi genus effugit. PLIN. nat. 23, 63. 36, 66. LACT. inst. 2, 16, 11. 13 quae pericula et responsis -verunt. CIC. leg. agr. 2, 13 ut oculis et aspectu -are omnibus vim tribuniciam . . . videretur (Mur. 49 Sest. 40 Phil. 1, 26). Catil. 3, 17 fati diem rei publicae. Rab. perd. 33 idem . . . clamo, praedico, -o. Flacc. 7, 2 huic inimicitias (Phil. 5, 19 SEN. epist. 76, 1). dom. 55 mihi caedem et dimicationem. Sest. 40 nec mihi ille iudicium populi nec . . . contentionem nec disceptationem aut causae dictionem, sed vim, arma, exercitus, imperatores, castra -bat. 46 proscriptio, caedes, direptio. Mur. 51 iudicium minitanti ac -anti (SEN. epist. 24, 1 quod *iudicium* tibi furor inimici -at). Mil. 52 mortem ab illo -atam Miloni et praedicatam palam (Phil. 3, 23 LIV. 7, 39, 14. 45, 32, 6 qui non paruisset imperio, mors -ata. VAL. MAX. 3, 2 ext. 3 mors erat -ata: Lacedaemonii, perinde ac victoria esset promissa, dicto intrepidi paruerunt. SEN. dial. 6, 10, 5 mors . . . -ata nascenti est. epist. 70, 11 mortem vis externa -at. CVRT. 7, 7, 39. QVINT. decl. 343 p. 355, 9 quae pro pudicitia minatur, quae mortem -at. PS. QVINT. decl. 15, 14 mortem suprema -es. AVG. civ. 13, 15 deum -asse mortem in eo quod ait. *quorum nonnulla ad II B vel II C referri possunt*). CIC. Phil. 3, 22 quem *timorem* -at. 7, 26 quae interdicta et -ata sunt. 5, 21 -are populo Romano servitutem. 9, 7. 14, 8 omnibus . . . pestem, vastitatem, cruciatum, tormenta -at. Tusc. 1, 118 parad. 39. Tim. 28 orbis illius generis . . . omnia animo mentique (*metonymice*) -at. Att. 8, 11, 4 proscriptio. 8, 11[d], 7. 13, 12, 3 Varro mihi -verat magnam . . . προσφώνησιν. 15, 20, 2 ad Brut. 1, 12 (9, 21), 2. PROP. 4, 3, 61 illa dies . . . caedem -at agnis. OV. hal. 60 actus aper saetis iram -at hirtis (SVLP. SEV. chron. 1, 30, 3 sacerdoti iram -at. 1, 32, 5 CYPR. GALL. num. 404). LIV. 4, 12, 3. 45, 32, 8 ludicrum. SEN. contr. 1, 8, 14 perpetuam -verunt militiam (CALP. decl. 52 IVST. 42, 2, 10). contr. exc. 6, 6 veneficium. 7, 4 (19), 4 catenas *victo* -as. SEN. dial. 5, 27, 4 vides quam impacatam tibi -es vitam. nat. 6, 2, 1 solacium . . . promiseram . . . undique timenda -o. epist. 24, 16 cui . . . -bitur dolor (AVG. civ. 14, 9). 76, 33. SENT. procos. Sard. (Corp. X 7852 *a. 69*) 23 saepe -atae animadversioni obnoxios. COLVM. 9, 12, 1 *rex apium* longiorem fugam -vit. QVINT. inst. 11, 3, 120 sententias. decl. 348 p. 370, 27 noctem (p. 371, 23). 351 p. 381, 15. FRONTIN. strat. 1, 1, 1 credidit imperatum . . . si omnibus idem -ari notum fuisset. TAC. ann. 15, 61 necessitatem ultimam. SVET. Iul. 65 ut neque itineris neque proelii tempus -ret, sed paratum . . . subito educeret (Claud. 13 -ato . . . itinere). VLP. dig. 48, 1, 18, 20 quod *periculum* capitalem poenam -at. PAVL. sent. 2, 24, 8 quod maxima pars earum -at. APVL. met. 9, 5 sibilo etiam praesentiam suam -ante. 11, 27 epulas. SOCR. 6, 133. TERT. bapt. 10 baptismus ab Iohanne -atus. ieiun. 16 nudipedalia. nat. 1, 7. spect. 3 servis dei abstinentia. SORT. Sangall. 41, 4 animus tuus -bitur. LACT. epit. 38 (43), 5 ultionem minarentur ac -rent futurum. AQVILA rhet. 26 p. 30, 31 dilectus iuventuti. PAPYR. Wessely p. 9 n. 14, 5 *pupillis* satisdatione completa (*pro acc.*) -a. PS. AVR. VICT. orig. 16, 2 armis quoque ei vim. HIL. in Matth. 12, 14 excidium. PS. HIL. dedic. eccl. p. 881[A] *quae cuncta* veram nostrae fidei . . . sinceritatem -ant. SYMM. epist. 7, 35, 3 ne regioni illi . . . -are . . . fastidium meum videar. AMM. 30, 5, 15 fatum sortem -bat ei. AMBR. Iac. 1, 4, 13 *lex* peccatum -vit. HIER. epist. epist. 14, 6, 2 *haec* timida navigaturis voce -o. VVLG. II Thess. 3, 10 hoc -bamus vobis. MART. CAP. 9, 894 OROS. hist. 5, 10, 9. ALC. AVIT. carm. 6 prol. p. 274, 7 post -atum poematis finem. MEROB. pros. frg. 1 B 19 quae pu⟨blica fa⟩ma -at. EVGIPP. Sev. 34, 2 regis aeterni magnalia. *nota cum dat. rei*: SEN. contr. 10, 2, 8 eidem rei non potest et praemium dari et nota (*i. infamia*) -ari. PLIN. nat. 2, 236 natura saevit exustionem terris -ans.

C *seq. acc. c. inf. et quidem saepissime futuri, enuntiato condicionali admodum frequenter accedente. i. q. edicere, iubere, necnon imperare in re militari*: CIC. de orat. 1, 103 cum se ad omnia . . . esse paratum -ret. Quinct. 37 sese procuratorem esse. div. in Caec. 25. Verr. 5, 76 unicuique calamitati fore se -bat. Caecin. 19. 20 Vatin. 14. Phil. 6, 5 testificor, -o, ante praedico, nihil M. Antonium eorum . . . facturum. 7, 3. rep. 3, 19 unam . . . condicionem iuris esse -ant *Pythagoras et Empedocles*. epist. 12, 18, 1 cum mihi -atum esset a tuis ire aliquem. CAES. Gall. 1, 36, 6 quod sibi Caesar -ret se Haeduorum iniurias non neglecturum. 5, 41, 3 civ. 2, 20, 3 (*v. infra l. 56*). NEP. Chabr. 2, 3 capitis se illum damnaturos -arunt. LIV. 3, 39, 2 prohibentibus . . . decemviris proditurum se ad plebem -antem tumultum excivisse. 3, 46, 4. 4, 3, 6. 4, 12, 5. 4, 30, 15 -ando impedituros se dilectum. 10, 12, 2 qui -rent (*praecedit* qui . . . iuberent) haud inviolatos abituros (*sic persaepe etiam alibi de legatis*). 22, 38, 6. 22, 39, 8. 37, 49, 8. 39, 38, 9. 42, 10, 15. 42, 21, 4. 44, 14, 11. 44, 19, 11. 45, 1, 8. SEN. contr. 10, 3, 2 morituram te -a (CVRT. 8, 2, 28. 10, 3, 5). VELL. 2, 55, 3 -ret militibus . . . se non recessurum. 2, 65, 1. 6, 4, 1. VAL. MAX. 2, 7 ext. 2 -bat futurum, ut. SEN. dial. 12, 11, 1 quod nobis tota vita -atur futurum. CVRT. 3, 1, 6. 7, 2, 29 COLVM. 1, 21 PETRON. 108 PS. FRONTIN. strat. 4, 5, 12 PLIN. epist. 6, 28, 2 SVET. Iul. 30. 75 CALP. decl. 23. APVL. apol. 44 quos exhiberi -astis (*potest ad II D 2 a referri*). met. 8, 24 ARNOB. nat. 2, 26 COMM. apol. 335. LACT. inst. 4, 11, 8 quod iam pridem -verat se esse facturum. 4, 17, 3. IVST. 1, 6, 11 tergiversantes ferro agi in hostes iubet ac -at suis . . . fortes . . . inventuros. 2, 3, 16. 18, 7, 3. 22, 3, 5. 25, 3, 2 HIL. in Matth. 24, 8 op. hist. frg. 2, 8 SYMM. epist. 7, 27 SCHOL. Cic. Bob. p. 21, 17. 23, 28. 85, 2. 156, 14 comminatur et se -at . . . adversarium futurum. RVFIN. Adamant. 3, 1 cuius dogmatis te -as assertorem *esse*. AVG. civ. 10, 11. 22, 8 SVLP. SEV. chron. 1, 40, 3. 5. 1, 44, 6. 1, 51, 1 OROS. hist. 3, 1, 1 ADDIT. Prosp. Havn. chron. I p. 301, 451 BOETH. arithm. 1, 1. GREG. M. moral. 2, 24 turmas irruisse -at. *nota* quod, quia *pro acc. c. inf.*: LACT. inst. 4, 17, 7 -vit deus . . . quod filium suum missurus esset. OROS. hist. 7, 27, 15 illud . . . -andum puto, quia sicut . . . irruit . . . aeterna perditio. *constructio q. d. personalis*: PROSP. in psalm. 128, 4 *dominus* cervices concisurus -atur. PS. PROSP. vocat. gent. 2, 28 adepturus . . . -retur victoriam.

D *seq. infinit. pro* ut *i. q. iubere*: TAC. ann. 11, 37 -atque centurionibus . . . exequi caedem. APVL. met. 10, 7 -at praeco neque principia (*i.* προοίμια) dicere neque miserationem movere. TERT. scorp. 2 -antis . . . ab omni factura . . . idolorum cavere. ARNOB. nat. 2, 26. pudic. 18 -at (*i. imperat*) subduci Thessalonicensibus.

E *seq.* ut, ne, *vel coniunctiv. solus, dativo personae plerumque addito, i. q. edicere, proclamare necnon iubere, imperare*: CIC. Verr. 1, 25 Siculis -atum esse . . . domum ad illum ut venirent. Phil. 14, 4 illi hosti . . . -rent, ut a Mutina discederet. fin. 4, 9 -ant, ut neque . . . exquiramus atque ut . . . ne separemus. Tusc. 1, 118 ut a deo -atum videatur, ut exeamus e vita. Att. 7, 18, 4 *cum* idemque debitoribus suis -arit, ut eodem fenore uterentur. epist. 11, 25, 1 subito -vit, ut ad te scriberem. CAES. Gall. 6, 10, 1 iis nationibus . . . -are, ut auxilia . . . mittant. civ. 2, 20, 3 principes . . . -visse Gallonio, ut . . . excederet Gadibus, si id non fecisset, sibi consilium capturos (*nota variatam structuram*). 3, 86, 5 -vit, ut . . . neu. ACT. lud. saec. Aug. (Corp. VI 32323) 15 ut conveniant ad ea sacrificia -atum erit (18. 125). 114 per edictum -are feminis, uti luctum minuant. LIV. 3, 19, 6. 5, 49, 3. 7, 31, 10. 8, 19, 3 -atumque Samnitibus, ut . . . abstinerent. 8, 30, 2. 9, 14, 1. 21, 6, 4. 24, 22, 4. 26, 15, 7. 33, 34, 3. 34, 12, 6. 37, 5, 2. 38, 40, 2. 42, 24, 6. 42, 25, 12. 42, 48, 4. 44, 26, 5. 45, 34, 2. 45, 35, 1 CVRT. 7, 1, 15. 8, 3, 15 -arique iussit, ut. 8, 13, 2 PLIN. epist. 7, 23, 1 LEX met. Vipasc. frg. 2, 15 TAB. devot. Audollent 111, 1 (*saec. II*). APVL. apol. 44. 63 PANEG. 12, 19 ITIN. [Silv.] 29, 5 EVTR. 3, 7 HYG. fab. 125 p. 109 SVLP. SEV. chron. 1, 43, 2. *accedit* de: VLP. dig. 27, 8, 1, 2 si praeses provinciae -are magistratus tantum de facultatibus tutorum voluit, ut. *seq.* ne *i. q. praecipere, dehortari, prohibere, vetare*: CIC. Phil. 6, 6 ut ei senatus . . . -ret, ne oppugnaret Saguntum. 12, 11 -atum est, ne Brutum obsideret. PLANC. Cic. epist. 10, 21, 2 quibus, ne venirem, -bat. LIV. 3, 16, 1. 9, 36, 14. 33, 34, 4. 35, 13, 3. 35, 35, 5 VAL. MAX. 2, 7, 15 CVRT. 3, 6, 4. 7, 6, 12 ASCON. Mil. p. 37 PLIN. nat. 35, 85 PLIN. epist. 7, 1, 1 SVET. Iul. 75 Tib. 27 Cal. 48 FLOR. epit. 1, 17, 3. CALP. decl. 5 cum his leno frequenter -asset, ne. VLP. dig. 21, 1, 37 quod ne fiat . . . hoc edicto aediles -ant. ITALA act. 5, 28 (Lucif. non parc. 17 p. 246, 13) denuntiatione -vimus vobis, ne doceretis (παραγγελίᾳ παρηγγείλαμεν, VVLG. praecipiendo praecepimus. *sed* act. 5, 40 [*ibid.*] praecipientes ne, VVLG. -verunt, ne). VVLG. act. 4, 18 I Tim. 1, 3 MACR. sat. 1, 16, 9 CASSIAN. conl. 21, 33, 3. CORP. XIV 850 -at, ne quis velit . . . obruere cadaver. *seq. coniunctiv.*: PLANC. Cic. epist. 10, 21, 3 aperte -at, videam, ne fallar. LIV. 6, 17, 8. 39, 54, 11 -ant Gallicis populis multitudinem suam domi contineant. 42, 48, 3 -atum extemplo, moenibus urbis Romae . . . excederent. PAVL. FEST.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

p. 224 SEN. contr. 1, 8, 1. 10, 1, 13. VELL. 2, 80, 2 -are Caesari, excederet Sicilia. CVRT. 7, 7, 25 -o ipsi mihi indices. QVINT. decl. 287 p. 154, 19 FRONTIN. strat. 3, 12, 1 PLIN. epist. 6, 31, 12 SVET. Cal. 55 APVL. met. 9, 41 IVST. 28, 1, 6. 28, 3, 1. 30, 3, 3. 33, 1, 2 ITIN. Anton. Aug. 8 SVLP. SEV. chron. 1, 38, 7 EVGIPP. Sev. 24, 2.

F *seq. quaest. indir.*: CIC. Planc. 52 -asti ... quid de summa rei publicae sentires. orat. 138 ut -et, quid caveant. top. 67 -ant, quid ex quaque re sit futurum. epist. 5, 11, 2 ut, quidquid opus esset, mihi -ret. LIV. 25, 9, 4 ne ibi quidem -ato quo pergerent. CALP. decl. 5 BOETH. in Porph. comm. sec. 1, 12 p. 168, 5.

II ***speciatim et technice*:** **A** *t. t. in re militari i. q. bellum indicere*: CIC. rep. 2, 31 bellum -atum indictumque (3, 35 off. 1, 36. LIV. 42, 47, 5 indicere prius quam gerere solitos bella, -are etiam interdum ... finire). div. 1, 97. Cato 18 bellum multo ante -o. epist. 12, 24, 1. TAC. ann. 2, 10 proelium. CALP. decl. 39 OROS. hist. 3, 1, 6. 6, 19, 4 -ari bellum Caesari. *nota absolute*: LIB. gener. a. 334 chron. I 116, 250 -vit (παρετάξατο) ipsi Cusarton et occidit illum. 117, 254 hic -vit Iabin regi et vicit eum.

B *i. q. portendere, praedicere, fere ubique mala velut pericula, mortem, clades sim., necnon graves tempestates*: **1** *aliquid*: CIC. div. 1, 65 *Hector* moriens propinquam Achilli mortem -at (EVTR. 10, 8 -ata mors eius est etiam per crinitam stellam. HYG. fab. 14 p. 46 praedicentibus avibus mortem sibi -ari intellexit. AVG. civ. 13, 15 ceterae *mortes* -atae sunt, quae procul dubio fuerant secuturae. *cf. etiam p. 553, 42*). div. 1, 75 multis signis Lacedaemoniis Leuctricae pugnae calamitas -batur. 1, 97 quibus portentis magna populo Romano bella ... seditionesque -bantur. 2, 32 hereditates ... damna -ant *haruspices*. off. 3, 66 ab auguribus illud idem -atum est. rep. 2, 6 terra continens adventus hostium ... multis indiciis et quasi fragore ... et sonitu ipso ante -at. VERG. georg. 1, 453 caeruleus *color aurorae* pluviam -at, igneus euros (PLIN. nat. 18, 225 nubilo occasu pluviosam hiemem -at. 18, 344. 352 pluvia aut graves -antur tempestates). Aen. 3, 366 harpyia Celaeno prodigium canit et tristes -at iras obscenamque famem. AETNA 236 nubila cur Panope caelo -et imbres. LYGD. 5, 5 mihi Persephone nigram -at horam. VAL. MAX. 1, 6, 8 tristis exitus et prodigio -atus. 1, 7, 6 Graccho imminentis casus atrocitas palam atque aperte per quietem -ata est. 1, 7 ext. 4 ad evitandam -atae cladis acerbitatem. SEN. nat. 2, 34, 1 quidquid fulmine -atum est, nec extis nec ave contraria refellitur. 6, 26, 4 quibus *prodigiis* -ata est duarum urbium ... eversio. 7, 28, 1 quod futura -at. CVRT. 4, 6, 14 -ati periculi haud sane memor (4, 6, 16. *adde* SVET. Aug. 96 quae periculosa et adversa sacrificanti -ata essent. *cf. etiam p. 553, 28*). COLVM. 4, 23, 2 *sin* caeli status frigidus et pruinosus hiemis violentiam -at (*praecedit* placet ... auspicari putationem). PLIN. nat. 13, 118 arbor pestem -ans. 18, 354 ventos ex ea parte -at. QVINT. decl. 350 p. 377, 1 id quod accidit, -atum est (*praecedit* praedicta sunt). TAC. hist. 4, 83 species *Proserpinae* ... exitium ipsi (*sc. Ptolemaeo*) regnoque -ret. SVET. Iul. 81 Caesari futura caedes evidentibus prodigiis -ata est. Tib. 59 futura ... mala. MIN. FEL. 11, 3 caelo et astris interitum -are (AVG. civ. 15, 25). LACT. inst. 4, 15, 28 monstruosa quaedam miracula. FIRM. err. 21, 5 hoc nobis -as per prophetas (26, 3 audite quid sanctus propheta divina instigatione -et. AVR. VICT. Caes. 26, 4 liberi [*i. filii*] quoque exitum -vere *haruspices*. 28, 3 quod -atum ... prodigiis portentisque. PS. AVR. VICT. epit. 14, 10 adveniens imperium eius pleraque mirifica. RVFIN. Adamant. 1, 13 GREG. M. in Ezech. 1, 1, 17). FAV. EVL. p. 1, 17. AVG. doctr. christ. 3, 21, 31 divinitus -ata vindicta. ZACCH. 1, 27 -ata scisse quid prodest, si vitari praedicta non possunt (*praecedit* futura portendere). GREG. M. in Ezech. 1, 1, 16 hoc fieri non posse. moral. 2, 2 a positione corporis futura -at. 11, 61 vitam perpetuam -vit nobis *Christus*. EVGIPP. Sev. 44, 3 in eum ultio -ata pervenit. **2** *aliquem*: PS. QVINT. decl. 4, 2 hic est animus quo me quamvis -atum praedictumque servavit. **3** *seq. acc. c. inf.*: SVET. Aug. 94 quo *prodigio* -batur regem populi Romani naturam parturire. MAR. VICTORIN. verb. script. 7. AVR. VICT. Caes. 5, 17 quem *finem Caesari* fore prodigiorum multa -vere. RVFIN. hist. 2, 8, 1 *prophetam* famem magnam futuram -asse (ἐλάμβανεν πρόρρησις. *praecedit* praedixerant). *accedit* de: LACT. inst. 4, 14, 1 apparet prophetas omnes -asse de Christo fore aliquando ut. *nota constructionem personalem*: AVG. doctr. christ. 4, 7, 18 -atur futura sub iniquo rege appropinquare capitivitas.

C *i. q. significare, indicare*: CELS. 2, 6 eadem mors -atur, ubi aeger supinus cubat ... *signa* vel seriorem mortem vel maturiorem -ant. 2, 7 morbum futurum esse -at. *al.* (*cf. etiam supra l. 21*). CVRT. 10, 2, 15 quid haec ... consternatio ... -at? TAC. Germ. 18 hoc iuncti boves, hoc paratus equus, hoc data arma -ant. AMM. 17, 1, 3 quae *verba* -rent concordem foederum firmitatem. PHYSIOGN. 22 oculi stantes ... libidinosam ... -ant. 79 cum fuscior color pallori permixtus est ... voracem, loquacem -at. CAEL. AVR. acut. 1, 1, 29 quae futura -ant. 1, 1, 38 quae lethargicam passionem ... -et. chron. 1, 2, 51 futuram -at epilepsiam. MARTYR. gramm. VII 176, 2 si vero temporale quoddam -et, erit mobile. 186, 4 ne non tam fores quam ineffabiles voces -ent. *al.* (= CASSIOD. gramm. VII 186, 2). BOETH. herm. prim. 1, 5 p. 75, 4 duplicem modum. sec. 1, 1 p. 30, 21 ea verba ... animae passiones -ant. p. 45, 6. 4, 10 p. 275, 13. 6, 13 p. 434, 24 *al.* ISID. diff. 1, 375 nudatus vero ab illo -atur.

D *t. t. in re* ***iudiciaria*** *ad litem praeparandam*: **1** *angustiore sensu de accusatore aliquem ad testandum excitante, antestari*: LEX Bant. (Corp. I 197 = IX 416) 4 ⟨neive is testumon⟩ium deicito neive quis mag(istratus) testumonium poplice ei de⟨ferri neive den⟩ontiari sinito (CIC. S. Rosc. 110 si accusator voluerit testimonium eis -are. Verr. 2, 51. 3, 65 VAL. MAX. 8, 1 abs. 10. VLP. dig. 22, 5, 19 nec pupillis testimonium -ari potest. LEX Iul. de vi [coll. Mos. 8, 7, 3 VENVL. dig. 48, 11, 6 MACER dig. 47, 13, 2] ob -andum vel non -andum testimonium pecuniam accipere. FRONTO p. 52, 17 N. PS. ASCON. Verr. p. 125). CIC. Verr. 3, 12 quibus *testibus* ... -vimus (LEX Mamil. [grom. p. 226] 10 testibus publice dumtaxat in res singulas x -andi potestatem facito. LEX Vrson. [Corp. II 5439] 95, 8. 9 testibusque ... -etur facito quibusque ita testimonium -andum erit. EDICT. imp. Aug. de aq. Venafr. [Corp. X 4842] 67 testibusque dumtaxat x -ando quaeri placet. QVINT. inst. 5, 7, 9 quibus *testibus* in iudiciis publicis lege -ari solet. 5, 7, 15. PLIN. epist. 6, 5, 2 sicut accusatoribus inquirendi testibusque -andi potestas ex ea lege esset, ita reis quoque fieret). *absolute vel elliptice*: CIC. Quinct. 54 domum potius -o? (LEX Iul. munic. [Corp. I 206] 36 procuratoribusve eorum domum -etur. VLP. dig. 25, 3, 1, 3. 43, 24, 5, 3 ad domum. *al.*). CIC. S. Rosc. 26 in iudicium ut ... -ret. Verr. 1, 25 Siculis -atum esse ... domum ad illum ut venirent (*potest etiam ad I E pertinere*). 6, 10 domino -atum est ... -vit, ut adesset. Cluent. 24 is qui antea -arat. Flacc. 35 fratres saltem exhibe *testis* non vi (*sc. testibus*). 92 venisset ... si esset -atum. APVL. apol. 61 ut ei, praesto ut adesset, -veritis? ITALA Luc. 16, 28 (Rufin. Adamant. 2, 10) ut -et eis (διαμαρτύρηται, VVLG. testetur illis). RVFIN. Basil. reg. 5 protestari et -are quia sacrilegii crimen incurrunt.

2 *latiore sensu*: **a** *i. q. alicui ante nuntiare, ut aliquid faciat vel facere desinat, ne fiat reus inque ius vocetur*: **α** *absolute vel elliptice, plerumque cum dat. personae*: SEN. contr. 9, 5 (28), 11 testor me non admitti et tantum non tabellis signatis -are. QVINT. decl. 383 p. 429, 11 putas illum delaturum nuptias tuas? -o, iterum rapiet. SCAEV. dig. 4, 4, 47 GAIVS inst. 1, 91. 160 VLP. dig. 5, 3, 11. 21, 2, 55, 1. 25, 3, 1, 6 *al.* 37, 5, 8, 2. 43, 17, 3, 4 *al.* PAVL. dig. 9, 2, 31 *al.* PS. ASCON. Verr. p. 153 Tullius -ans adversariis. *accedit* de *vel* ad: CIC. Caecin. 95 cur de isto potius fundo quam de alio ... Caecinae -bas. IVLIAN. dig. 21, 2, 39, 1. APVL. apol. 47 de xv servis -asti (*seq.* postulares). VLP. dig. 43, 24, 5, 3 ad ipsum praedium. COD. Iust. 8, 44 (45), 29 posteaquam ad defensionem fuerit -atum. **β** *seq.* ut: CELS. dig. 17, 1, 48 SCAEV. dig. 46, 1, 62 GAIVS dig. 6, 1, 30. 35, 2, 80 *al.* inst. 4, 15. 18 ut ad iudicem capiendum die adesset. *al.* VLP. dig. 13, 7, 4. 16, 3, 5, 1. 18, 6, 1, 3. 19, 2, 9, 3. 39, 2, 45 *saepe.* PAVL. sent. 2, 24, 5 dig. 4, 4, 38. 5, 1, 49. 21, 2, 56, 5 *al.* **γ** *seq.* ne: IVLIAN. dig. 17, 1, 30 POMP. dig. 36, 1, 22 (21) GAIVS inst. 1, 91. 160 VLP. dig. 13, 5, 27. 14, 3, 11, 5 *al.* PAVL. dig. 9, 2, 28, 1. 14, 3, 17, 4 *al.* **δ** *seq. acc. c. inf.*: CIC. Caecin. 19 homini Romae in foro -at fundum illum ... suum esse. LABEO dig. 28, 7, 20 VENVL. dig. 43, 24, 22, 5 PAPIN. dig. 48, 5, 40 (39) 6. VLP. dig. 6, 2, 14 si quis prohibuit vel -vit ex causa venditionis tradi rem. 25, 3, 1, 12 marito -verit se ex eo concepisse. 35, 1, 7, 1. 43, 24, 5, 1. 48, 5, 18 (17) *al.* PAVL. sent. 2, 24, 6 praegnantem se esse. *al. sim.* **ε** *seq. inf.*: COD. Iust. 5, 37, 18 debitoribus ... parere solutioni -at. **b** *i. q. per litteras in ius vocare*: S. C. Iuvent. (dig. 5, 3, 20, 6 *a. 129*) cum primum aut -atum esset ei aut litteris vel edicto evocatus esset (PAVL. sent. 5, 5ª, 6 nisi ad iudicem, ad quem sibi -atum est aut cuius litteris vel edicto conventus est, venerit). AVR. VICT. Caes. 16, 11 -andae litis operiendaeque ad diem commode ius introductum. SCHOL. Hor. sat. 1, 9, 76 -antes litem antestatos habebant.

part. perf. pass. pro subst. n.: **dēnuntiātum, -ī.** *i. q. denuntiatio*: SEN. nat. 3, 30, 1 ad quae *constituenda* non subito, sed ex -o venit *natura*. epist. 79, 18 idem fuit, sive ex -o videbatur, sive imparatus ac subito.

synon. et iuxta posita: ante nuntiare, antestari, certiorem facere, comminari, condicere, declarare, deferre, dehortari, edicere, enuntiare, imperare, indicare, indicere, iubere, minari, nuntiare, portendere, praecipere, praedicere, proclamare, prohibere, referre, renuntiare, significare, vetare, in ius vocare.

deriv.: denuntiatio, denuntiativus, denuntiator, denuntiatus.

comp.: praedenuntio.

1. *dēnuō *adv.* [*coaluit ex* de novo. *Th.*]. RVFIN. Orig. in Rom. 5, 8 quod enim nos Latini habemus '-o', Graeci ἄνωθεν dicunt qui sermo utrumque significat et -o et 'de superioribus' ... -o dicimus, cum eadem quae gesta sunt, repetuntur. hic autem non eadem nativitas repetitur vel iteratur, sed terrena hac omissa de superioribus suscipitur nativitas (*huius usus exemplum alibi deest*). GLOSS. ἐξῆς. εἰς τὸ μέλλον. μετὰ ταῦτα. τοὔμπαλιν. ἀρχῆθεν. iterum. secundum. iterato. in futurum. in posterum. rursus. *deest poetis praeter* PLAVT. TER. COMM., *in deliciis habet* ITIN. [Silv.] (*46ies*, iterum *semel*, rursus *deest*). *usum synonymorum* -o, iterum, rursum (rursus) *apud praecipuos auctores hac tabula composui*:

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

	denuo	iterum	rursus		denuo	iterum	rursus
PLAVT.	22	19(21)	46	CVRT.	—	3	58
TER.	7	9	20	COLVM.	—	21	82
VARRO	1	10	2	LVCAN.	—	14	19
RHET. Her.	1	1	25(26)	PERS.	—	—	1
CIC.	3	88	125	PETRON.	—	13	10
	(oratt.)			PLIN. nat.	—	107	169
CATVLL.	—	4	4	VAL. FL.	—	41	25
LVCR.	—	2	23	SIL.	—	25	27
CAES.	—	5	45	STAT.	—	59	20
BELL. Alex.	—	—	4	MART.	—	5	3
„ Afr.	—	1	16	QVINT. inst.	—	6	44
„ Hisp.	2	--	2	„ decl.	—	34	7
SALL.	—	2	16	IVV.	—	—	3
NEP.	—	6	4	TAC.	—	13	95
VERG.	—	30	39	PLIN. iun.	—	27	58
HOR.	—	10	9	SVET.	1	22	48
TIB.	—	1	—	APVL.	9	7	81
PROP.	—	5	7	MIN. FEL.	1	—	3
OV.	—	49	46	TERT.	23	14	149
LIV.	1	30	81	SCRIPT. hist.			
MANIL.	—	10	28	Aug.	—	41	1
VITR.	1	6	7	IVST.	4	4	4
SEN. rhet.	—	23	6	CHALC.	—	1	69
VELL.	—	5	—	AVIEN.	—	—	24
VAL. MAX.	—	14	7	AVSON.	—	1	1
CELS.	—	7	72	AMM.	3	5	10
PHAEDR.	—	1	4	VVLG.	5	163	143
SEN. phil.	—	54	74	AVG. civ.	2	38	80

1 *de re, quae desiit esse, restituenda renovandave, i. q.* ***de integro, de novo,*** *ἐκ καινῆς*: PLAVT. Amph. 317 illic homo me interpolabit meumque os fingit -o (*iocose*). Most. 117 aedificantur aedes totae -o. SVET. Aug. 47 terrae motu subversas *urbes* -o condidit. CORP. III 836 (*a. 157*) amphitheatrum vetustate dilapsam -o fecit. INSCR. Comptes rendus 1904 p. 380 (*aetate Antonini Pii*) viam . . . vetustate interruptam . . . restituit. TERT. resurr. 60 an eandem *carnem* velit -o esse quam non delebis . . . praescribere -o esse non posse. licet enim esse quid -o et . . . vacare. CORP. XIII 5373 templum . . . -o de suo restituit.

2 *quod semel repetitur i. q.* ***iterum:*** PLAVT. Bacch. 923 lubet etiam mihi has *litteras* perlegere -o. Mil. 876 -o volo percipiatis plane. Most. 223 *ni* te liberasso -o. Persa 828 Persam adducam -o. Poen. 850 lepidam Venerem . . . o lepidam Venerem -o. Pseud. 1277 occepi -o hoc modo. Rud. 1103 si parum intellexti, dicam -o. Truc. 234 dare iam lubeat -o. CATO agr. 20 -o eodem modo facito, ne se moveat. 88, 2 refricato -o. 91 postea -o amurca conspargito. 95 -o coquito. LIV. 10, 31, 3 in Etruria rebellante -o. FRONTO p. 155, 15 N. nomen magistri me usurpantem -o. MARCELL. dig. 41, 2, 19, 1 si -o . . . possessionem nancisci velit. PAPIN. dig. 20, 4, 3, 1. 23, 2, 34, 1 uxorem -o ducere. TERT. dig. 29, 1, 33, 2 *testamentum* quasi -o factum. TRYPH. dig. 27, 1, 44, 2 -o eidem tutor . . . dari poterit. PAVL. dig. 4, 8, 16, 1 MOD. dig. 23, 3, 63. 49, 1, 19. APVL. apol. 2 *cum* eum -o iussisses . . . accusationem sustinere. 9 recita -o, ut sciant. TERT. anim. 16 si quidem -o ablui (*i. baptizari*) non licet . . . moechus -o futurus . . . ne id scilicet -o admittatur, quod ignosci -o non vult. 17 *si possit* moechia -o admitti, poterit et Christus -o mori. resurr. 38. ITALA Ioh. 3, 5 (Ps. Cypr. rebapt. 3) nisi quis -o natus fuerit (-o *deest gr. et* VVLG.). Phil. 1, 26 (Mar. Victorin. in Phil. p. 1201^{C}) -o (*om. gr.*, VVLG. iterum). COMM. instr. 2, 6, 9 semel es lotus (*i. baptizatus*), numquid poteris -o mergi. 2, 10, 7 nascunturque quasi -o suae matri (*i. ecclesiae*) de ventre. LACT. inst. 1, 6, 11 quae *Sibylla* -o . . . cum in eodem pretio perseveraret. 4, 8, 2 regeneratus est -o. IVST. 2, 15, 7 -o legatos mittunt. 5, 5, 8. ANON. Vales. 12, 62 dicit mulieri -o. SCHOL. Cic. Bob. p. 90, 17 gloriam veluti -o conservatae rei p. temptat asciscere. VVLG. Ioh. 3, 7 vos nasci -o. CAES. AREL. grat. 57 quod ipse -o dixit (*praecedit* quod . . . iterum dixit).

3 *quod aliquando repetitur i. q.* ***rursus,*** *saepe abundanter cum* re- *compositis vel cum* rursus *coniungitur* (*cf.* SCHOL. Ter. p. 74, 8 refero -o: 're' abundat aut -o): ENN. frg. var. 56 qui *aer* ventus est et nubes, imber postea atque ex imbre frigus, ventus post fit, aer -o. PLAVT. Amph. 294 illic homo hoc -o (de umero *Leo*) volt pallium detexere. 394 Amphitruonis ego sum servos Sosia. :: etiam -o *hoc dicis?* Capt. 411 ut redire liceat ad parentes -o. 767 redauspicandum esse in catenas -o. Cas. prol. 33 postid rursum -o latine Plautus *scripsit* (*potest etiam ad 4 referri*). Men. 868 -o me iubes facere impetum in eum. Poen. 79 revortor rursus -o Carthaginem. Truc. 396 revorsionem ut ad me faceret -o. TER. Eun. 691 iube mihi -o respondeat (*fortasse ad 2 pertinet*). 899 dabit hic pugnam aliquam -o. Hec. 38 refero -o (*v. l. 71*). 691 in eandem vitam te revolutum -o video esse (*praecedit* rursum). Phorm. 879 recipit se intro -o. VARRO ling. 5, 64 resumit -o. CIC. Verr. 2, 37 recita -o (*potest ad 2 trahi*). 3, 139 censa -o est. Cluent. 182 -o quaestio de viri morte habebatur. BELL. Hisp. 35, 4 reversus Hispalim oppidum -o . . . recipitur. FLOR. epit. 3, 18, 13 *populi Romani fortuna* in malis maior totis -o viribus consurrexit. FRONTO p. 47, 1 N. -o retractare, ubi tempus aderit. 96, 6. 185, 1. GRAN. LIC. p. 13, 1 lustratum est -o Capitolium. PAPIN. dig. 17, 2, 81 -o de societate constituere dotem. 20, 5, 3, 1 VLP. dig. 4, 8, 21, 5. 28, 5, 35, 3 ut -o . . . revocaret. *al.* PAVL. dig. 8, 3, 36. MOD. dig. 1, 7, 41 quem -o redadoptaret. 49, 1, 19. S. C. de sumpt. lud. glad. (Corp. II 6278) 63 *qui* operam suam -o ⟨. . .⟩. APVL. apol. 34 ut -o instructus accuses. 88. flor. 12 p. 45 -o repetit eandem cantilenam. met. 3, 27. 7, 17 MIN. FEL. 34, 9. TERT. anim. 24 recuperare -o *memoriam*. nat. 1, 5. pudic. 9 recuperabit . . . anulum -o (*seq.* rursus). 16 redintegrari -o. pudic. 20 -o resumit scabra. resurr. 5. 12 flores -o colorare, herbas rursus imponere. 52 rursus . . . -o. adv. Prax. 1 adv. Marc. 4, 17 p. 474 scorp. 1 *al.* PORPH. Hor. epist. 1, 18, 62 quae *fabula* cum agitur -o referri dicitur (*fortasse ad 2 pertinet*). ars 441 -o versus scribere. COMM. instr. 2, 20, 17 pascere tu quaeris . . . qui te -o pascat (*i. repascat*). apol. 216 LACT. inst. 4, 17, 7. 6, 24, 4. 7, 22, 18. opif. 10 ad infantiam -o revoluti. IVST. 4, 3, 6. 21, 4, 6 (*praecedit* rursus). ITIN. [Silv.], *ex. gr.*: 2, 3 -o . . . descenderemus. 3, 7. 4, 4. 5, 10 -o reversi sumus. 6, 4 -o resumere. 7, 3 -o retro revertebantur. 9, 6 -o . . . reverti (23, 8 VVLG. Marc. 14, 40). 14, 1 -o facta oratione. *sic saepe.* OPTAT. 5, 9 p. 139, 14. 6, 4 p. 151, 7 AMM. 18, 4, 2. 20, 4, 10. 27, 12, 15 ORIGO Const. 5, 18 MAXIMIN. c. Ambr. 97 p. 37, 36 VVLG. lev. 14, 48 Gal. 4, 9. AVG. civ. 3, 18 ad eosdem usus -o reparari. 12, 27 ad istam vitam -o revolvuntur (*fortasse ad 2 referendum*). SVLP. SEV. chron. 1, 37, 6 Syris -o rebellantibus. 2, 1, 6 causam -o audiri postulat (*nescio, an ad 2 pertineat*). 2, 1, 8 initur -o iudicium. MART. CAP. 6, 665 te -o . . . revocabis. 7, 728 radios . . . in unum -o tenuatos. 8, 809 -o me risus invasit. 8, 821 in aquilonem -o repulsus assurgit. 8, 823 (*bis*). SIDON. epist. 4, 10, 2 reliquas -o litteras usuali . . . sermone contexo. *al.* CASSIOD. compl. in II Petr. 2, 10 porcum in suis volutabris -o revolutatione versari. COD. Iust. 4, 1, 11 pr. -o ad religionem revolare. 7, 6, 1, 8 -o in eum in servitutem deducere. 8, 51, 3, 2 -o suam mutantes sententiam. BENED. reg. 29, 7. 42. 43. 57 ISID. Goth. 27 chron. II p. 277. *nota fere i. q. deinde, porro post longam enumerationem*: VITR. 1, 1, 13 nec -o medicus, ut Hippocrates.

4 *quod* ***ex contrario,*** *altero loco fit, alicuius rei vice succedit, αὖ*: PLAVT. Merc. 856 eundem ex confidente *facis* actutum diffidentem -o. 921 chlamydem sumam -o. mane parumper atque haec audi. Rud. 1000 fiet puniceum corium postea atrum -o. Trin. 804 aperi, deprome inde auri . . . continuo operito -o. TER. Haut. 543 dum hic -o abeat. 809 ne -o extrudar hinc. RHET. Her. 4, 19, 26 quae *res breviter absoluta* -o alio membro orationis excipitur. TEST. Galli (Corp. XIII 5708) 1, 10 ut *aedificium* facile aperiri et -o cludi possit. TERT. anim. 29 nec insipientiam ex sapientia -o obtundi, quia de insipientia sapientia acuatur. COMM. apol. 1048 -o reddet in imis (*i. in inferno poenas repetet*). RVFIN. hist. mon. 31 p. 458^{C} contextas sportellas resolvere ac -o contexere. EVANG. de nativ. Mar. 3, 1 cum alicuius uterum claudit, ad hoc facit *deus*, ut mirabilius -o aperiat.

2. dēnuo, -ere *a* de *et* nuere. NOT. Tir. 78, 6 -uit. *Gudeman.*

dēnus *v.* deni.

degladiandi **deoccīdendī** GLOSS. IV 48, 20. V 188, 30. *a* de *et* occīdere.

deocco, -āre *a* de *et* occare. *fere i. q. occare*: PLIN. nat. 18, 137 *vicia* uno sulco sata non saritur, non stercoratur nec aliud quam -atur.

deodecēns *adi.* *θεοπρεπής*. IGNAT. ad Polyc. 7, 2 concilium . . . -issimum. ad Smyrn. tit. ad Magn. 1, 2.

deonero, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* onerare *vel* onus. *i. q. onere liberare, adimere*: CIC. div. in Caec. 46 cum . . . ex illius invidia -are aliquid et in te traicere coeperit. ARNOB. nat. 6, 16 -ati proluvies podicis (*cf.* 7, 45 immunda faex aversabili corpora foeditate -ans. SCHOL. Iuv. 3, 38 -are ventrem). AMM. 24, 6, 4 naves . . . -atas. SCHOL. Hor. sat. 2, 3, 248 tam diu hoc certant (*sc. ludere par impar*), ut uter -et alium. AMBR. epist. 58, 1 pauper ex divite factus tamquam -atus gravi sarcina. myst. 7, 38 -ari superfluis. HEGES. 1, 20 -vit (*ἀπεφορτίσατο Ioseph. bell. 1, 171, i. deportavit*) inermis populi multitudinem.

deopassiānī, -ōrum *m.* *a* deus *et* pati. *haeretici*: RVSTIC. c. aceph. p. 1215^{B} qui deum passibilem dicunt, -i vocantur. *cf.* deipassiani.

deoperio, -uī, -rtum, -īre *a* de *et* operire. GLOSS. *περισκέπω.* detectus -rtus. *i. q. revelare*: PLIN. nat. 37, 65 tunc enim (*etesiis flantibus*) tellure -rta internitent *smaragdi*, quia iis ventis harenae maxime moventur (*cf.* ISID. orig. 16, 7, 2). NEPOTIAN. 10, 16 caput. AMBR. Cain et Ab. 1, 5, 15 ne videar -ire, quae displiceant in voluptate (*opp.* celare). Isaac 1, 2. exc. Sat. 2, 80 faciem. PS. AVG. serm. 257, 1 vulnus -rtum (*opp.* involutum). MARCELL. med. 8, 127 GREG. TVR. Franc. 5, 19. ISID. in lev. 11, 16 capite -rto.

deoppīlo *παρατίλλω* GLOSS. II 397, 47. *a* de *et* oppilare.

deopto, -āre *a* de *et* optare. *i. q. optare*: HYG. fab. 191 p. 122, 12 -andi dedit potestatem, ut quidquid vellet, peteret a se.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae